SIGNATURA: I 266

260 I 272
266

lexandri- inquiens. ...inſ... aqua ... diter quam ... ad di- ...tutem, qua ...a tandem ...t Sanctus ... artic. 4.

Cirillus. Alexan.

S. Thomas

...m prece- ...ratione. ... ſint iam ...cto Can. ...gura per ...ceſſaue- ...era. Di- ...Apoſto- ... Ventũ- ...Eccleſiæ ...am, 96. ...e Eccle- ...tiones ...imo ſan ...in Can. ... Conſe ...radiſſo ...guſtino ...iſo, de ...reden- ...adũ, ...it bon ... Sa ...no om ...gere- ...aden- ...oſare ... can- ...ica. ...menta ...yſicè ...oten- ...cun- ...ien

Quarta cõcluſio.

29, 6a

I
260.

S. Thomas.
Suarez.
Soto.
Gabriel.
Vualdenſis.
Nauarrus.
Turrecremata.

Incipiunt ſermones dominicales ſuper euangelia et epiſtolas per totū annū editi a frē hugone de prato ordinis pdicatorū.

Prologus

Ecce dabit voci ſue vocem virtutis. ps. lxvij. Quamuis a multis multipliciter ſint cōflati ſermones. ac et hominum gratiā meruerunt tanq̄ fideles agricole i vinea domini fideliter laborā-tes tandem diurnum denariū fideliter per-cepturi. nihilominus ego nouiſſimus vigi-laui. et viſum eſt mihi bonum in vinea do-mini pariter deſudare. vt gratiā et meritū conſequar cum eiſdem dante deo felicitatis eterne denarium ſimiliter recepturus. De illius ergo confiſus qui ſermonis et ſciētie habet clauem. qui claudit et nemo aperit. aperit et nemo claudit. qui aperit os mutorum et linguas infantium facit diſertas. qui predicatori voci ſue vocem virtutis donat ſermones dominicales de euangelijs et epi-ſtolis per totum annum ad dei honorem. proximorum ſalutem. et predicantium commodum compilaui. prout mihi diuina gra-tia eſt largita. de prato ſcripture ego omni-bus de prato de florido ordine predicatorū minimus. flores colligens et inſerens locis aptis. vt dicti ſermones amplius redolerēt Sed totum euangelium et epiſtolam diui-dens et exponens per membra ſingula moralia immiſcui. et dicta ſanctorum que per-tinent ad ſalutem anime prout materia fuit paſſa. Nullus ergo propter prolixitatē ſer-mones dictos abhorreat vel deuitet. quia ſi multum habet predicare inde accipiet vnū membrum vel duo vel ſolius littere expoſi-tionem enarret. prout melius iudicauerit di-gnum fieri. Quibus autem pluries predicare incumbit diuerſis vicibus poterint membra ſingula predicare varijs cibis et pluri-bus reficientes animas diuerſorum inde vitam eternam et fructum allaturi.

Dominica prima aduentus domini de euangelio

Sermo primus

Dicite filie ſion. Ecce rex tuus venit tibi māſuetus. matth. xxi Iſtud tempus vocatur aduentus domini. quia ſm quattuor dominicas quas cōtinet. quattuor ſaluatoris noſtri aduentus ſancta mater eccleſia recolit. ſcꝫ aduentum chriſti in mundum ſiue in carnem. et hoc in prima dominica. propter quod dicit. Ecce rex tuus venit tibi manſuetus. aduentum chriſti ad iudicandum. et hoc fit in ſecunda dominica. propter quod dicit. Tunc videbitis filium hominis venientem. aduentum filij dei quem facit ad homines in morte. et hoc fit in tercia dominica. in qua agitur de aduentu filij dei ad limbum. per quem aduentus eius in morte hominis deſignatur. propter quod dicit. Tu es qui venturus es an alium expectamus. aduētum chriſti ad mētes noſtras. et hoc fit in quarta dominica. propter quod dicit. Dominus prope eſt

Tunc enim maxime filius dei expectatur venturus in mentes omnium fidelium per gratiaꝫ ſpiritusſancti ſicut corporaliter tūc venit et natus in mundo fuit. quia qui pro humana ſalute perfecte ipſum credunt fuiſſe natum. et tante ſolemnitati digne ſe preparant et diſponunt. non eſt dubium quin filius dei per gratiam in mentibus eorum habitet et quieſcat. Iohannis. xiiij. Ad eū veniemus et manſionem apud eum faciemus. In preſenti autem dominica aduentum chriſti in mundum ſiue in carnem. quando ſcilicet carnem ſumere et naſci dignatus eſt ex virgine glorioſa. ſancta mater eccleſia recolit humiliter et deuote. Qui quidem aduentus deſiderabatur ab omnibus creaturis. Nam deſiderabatur ab omnibus ſuperioribus. ſcilicet ab angelis. vt reſtaurarentur. quia per incarnationem

[…]ERSITARIA Y PROVINCIAL ZARAGOZA BIBLIOTECA n. 17.727

Este libro de fr. Andres nuñez de [illegible] que esta de la orden de nra s. de la [illegible]

filij dei ſedes demonū cadentiū ſunt imple
te. Deſiderabatur etiā ab inferioribus ſcʒ
ſanctis de limbo vt inde extraherētur. qui
ibi detinebantur captiui qui per aduētum
filij dei liberati ſunt. Zach. ix. Tu autem in
ſanguine teſtamenti eduxiſti vinctos de la-
cu in quo non erat aqua. Deſiderabatur ab
anterioribus ſcʒ patribus veteris teſtamē-
ti qui propter vehemens deſideriū affligebantur.
et ideo ab ipſis patribus veteris te-
ſtamenti. vt perficerentur non amplius in
vmbra legalium ambulantes neqʒ in ſpe
venturi anima affligeretur. quia ſpes que
differtur affligit animam. Prouer. xiij. Vti-
nam diſrumperes celos et deſcenderes. Yſa.
lxiiij. Deſiderabatur a poſterioribus et mo-
dernis vt in eius fide et merito ſaluarētur
non deſcendentes amplius in infernū. quia
poſt eius aduentū ad celum aſcendunt oēs
qui credunt in ipſum. in vita glorie permā-
ſuri. Iohā. iij. Sic deus dilexit mundum vt
ſuum filium vnigenitum daret vt omnes q
credunt in eum non pereant. ſed habeāt vi-
tam eternam. Hic quidem aduentus tanqʒ
res magnifica valde et etiam res admirati-
one plena et per multa tempora fuit ante
prenūciatus per multorū oracula prophe-
tarum. Inter quos propheta quidā nomie
zacharias de numero. xij. pphetarū pdictū
aduentum a ſpūſancto doctus mirabiliter
prenunciauit et bene et de pñti tanqʒ de re
certa locutus eſt. cō. c. d. Exulta ſatis filia
ſion iubila filia hieruſalem. Ecce rex tuus
venit tibi iuſtus et ſaluator ipſe pauper et
aſcendens ſuper aſinam et ſuper pullum fi-
lium aſine. Mattheus autē hanc propheti-
am recitat licet verba aliquantulū differāt
Et quia euāgeliū hodiernū ſolum propter
hanc prophetiam hodie recitatur que xpī
aduentū veraciter exprimit et deuote. ideo
ſolum hanc prophetiam prout a mattheo
ſumitur proſequar in ſermone. hoc eñ euā-
gelium in dñica palmarū cantatur in qua
ea que in euangelio continētur ad litteram
contigerūt. et ideo ibi hoc euangeliū ſumit
iuxta et proſequatur. ¶ In hac ergo pro-
phetia prout a mattheo ſumitur tria prin-
cipaliter cōtinentur. Primo eñ ānūciatio
bona predicatoribus imperat ibi. dicite. Se-
cundo cui bona ānunciatio annūcietur ſub-
iungitur. ibi. filie ſion. Tercio ipſe aduētus
ſaluatoris mirabilis nūciatur. ibi. Ecce rex
tuus venit tibi manſuetus. ¶ Primo ergo
bona annunciatio predicatoribus imperat
cum dicitur. Dicite. ſcʒ vos predicatores q
eſtis os dei per quos deus ipe loquitur ad
ſalutem. Hiere. iij. Si ſepaueris precioſum
a vili quaſi os meū eris. Matth. xiij. Non
enim vos eſtis loquentes ſed ſpūſſanctus.
Et ideo conſuetudo ē eccleſie vt hodie oēs
prelati predicent. Et omnes fideles debent
hodie ad predicationē ire vt audiant bonā
ānunciationem quam deus homini pmiſit
et veraciter adimpleuit. Et ideo hoc bonū
nuncium de incarnatione filij dei. nec pre-
dicatores debent ſilere. nec fideles alij pro-
pter negligentiam non audire. j. ad cor. ix.
Ve mihi ſi non euangelizauero. id ē ſi non
bonam annūciationem dixero. Euangeliū
eñ idem eſt quod bona annunciatio. ab eu
quod eſt bonū et angelus quod eſt nūcius.
iiij. re. vij. Hec dies boni nūcij eſt. ſi tacue-
rimus et noluerimus nunciare ſceleris ar-
guemur. Hic hiſtoriam breuiter vere ſicut
tunc erat obſeſſa ſamaria et in fortiſſima
anguſtia conſtituta. Nam caput aſini octo-
ginta argenteis vendebatur et tabi ſterco-
ris columbe. id eſt veſica propter grana ibi
latentia quinqʒ argenteis vendebat. et mu-
lieres filios ſuos comederūt. vt. iiij. re. vj.
patet. Sic ante aduentū dei totus mundus
multis et magnis anguſtijs premebatur. et
cibi animarū ſcʒ dōa ſpūſſancti et virtutes
et verbum veritatis nimis erāt cari. et ho-
mines filios occidentes ydolis immolabāt
quod erat iniquius qʒ ipſos comedere.
Erant etiam homines infirmi virtute non
valentes malo reſiſtere nec in bono profi-
cere ſub ſeruitute vitiorum detenti. Erant
etiam ignorantes et turpiter errantes. cre-
aturas creatorem credentes. et eis hono-
res diuinos ſtultiſſime impendentes. et ideo
ſub poteſtate dyaboli tenebātur. propter q
oia i morte ad iſernū dſcēdebāt ibi etnalit

cruciandi. Et ſic abiſſus h: mane miſerie d
aduentu filij dei indigebat abiſſum diuine
miſericordie petens vt ab his omnibus li-
beraretur ad vitā gratie transferenda. Ad-
uentus ergo filij dei dies boni nuncij fuit.
quem nullo modo celare debemus ſed ipm
reuerenter et deuote populis nunciare. et
hoc eſt quod hic mandat dicens. Dicite. i.
ānunciate et predicate diem leticie et grē z
miſericordie plenū. quia ſaluator noſter iā
venit. Yſa. lxj. Spūs domini ſuper me eo q
vnxerit me. euangelizare pauperibus miſit
me vt mederer contritos corde et predica-
rem captiuis indulgentiam et clauſis aper-
tionem et predicarem annū domino placa-
bilem et diem vltionis deo noſtro vt cōſo-
larer omnes lugentes et ponerē conſolatio-
nem lugentibus ſion et darem eis coronam
pro cinere. oleum gaudij pro luctu. palliuʒ
laudis pro ſpū meroris: Nobis quippe leti-
cia geminatur. Antiquis dicebatur ſalua-
tor noſter adueniet. ſed nobis dicitur. Sal-
uator noſter iam venit. Spes autē que dif-
fertur affligit animam. Prouer. xiij. Et ideo
antiqui patres ſūme deſiderabāt quod nos
iam habemus. Bern. Ardorem deſiderij pa-
trum ſuſpirantiū chriſti in carne preſentiaʒ
frequentiſſime cogitans confundor et cō-
pungor in meipſo et nunc vix contineo la-
chrymas ita pudet teporis torporiſqʒ miſe-
rabilium temporū horum. cui nanqʒ noſtrū
tantum ingerit gaudiuʒ hoc munus gratie
exhibite quantum accenderat veteribus ſā-
ctis deſiderium ſola promiſſio. Et ſic patet
primum. ¶ Secundo cui hec bona annun-
ciatio debeat intimari ſubiungitur qa filie
ſion: Sion erat arx et turris dauid in mōte
ſita. et figurat eccleſiam triūphantē q̄ ē arx
dei. Filia ſion erat ipſa ciuitas hierlʒ in val-
le ſita que protegebatur ab arce ſion ſicut fi-
lia a matre. et ſignat eccleſiam militantem q̄
protegitur et defenditur a triumphāte ſicut
filia a matre. Sic ergo illis qui ſunt in hie-
ruſalem id eſt in eccleſia dei hec bona annū-
ciatio predicari debet non ſaracenis: qr ipſi
derident et nolunt audire. Nec iudeis vel
hereticis quia ipſi non credunt. ſed filij dei
incarnationē deprauāt. Matth. vij. Nolite
ſanctum dare canibus. et margaritas non
mittatis ante porcos. Chriſtianis ergo qui
ſunt in valle lachrymarū conſtituti et qui
ſe ſub manu dei humiliant et curant eius
voluntatem audire hanc bonam annuncia-
tionem predicare debemus. Qui autem ſu-
perbiunt chriſtianorum et voluntatem dei
non curant audire ſed potius in plateis eli-
gunt morari et fabulas audire qʒ ad eccleſi-
am dei pergere pro ſalute verbum dei peni-
tus nauſeantes iudeis et ſaracenis peiores
in actibus virtuoſis predicare nō cogimur
nec debemus. Qui enim benedictionem no-
luerit elongabitur ab eo vt dicit dauid ps.
cviij. Matth. ij. Confiteor tibi pater celi z
terre quia abſcondi. h a ſap. et pru. et re. ea
par. id eſt humilibus. Tales autem qui ver-
bum dei contemnunt forte iudiciuʒ ſuſtine-
bunt. Luce. x. c. Dico vobis q ſodomitis
remiſſius erit in die illa qʒ ciuitati illi. Et
ſic patet ſecundum. Tercio aduentus filij
dei mirabilis nunciatur. quia ecce rex tuus
Ecce in ſcripturis frequenter magne am-
mirationis ē nota. ſicut dicitur yſa. vij. Ec-
ce virgo concipiet et pariet filiū. Similiter
eſt hic. Iſte rex qui venit mirabilis eſt ſu-
per omnes qui fuerunt ac etiā ſunt futuri.
et ideo cū magna diligentia noſipſos prepa-
rare debemus vt ipſi in natiuitate venienti
ſm eccleſie repñtationē reuerenter et digne
occurramus vt decet cum oliuis z palmis
vt turbe fecerunt. prout in hoc euangelio
continetur. Debemus ergo ei occurrere cū
oliuis et vera pace pectoris ad deū et cor-
poris ad proximum et cum operibus miſe-
ricordie. Hec enim duo oliua ſignificat. ſci-
licet pacem in folijs et miſericordiam pro-
pter oleum quod generat. per quod miſeri-
cordia deſignatur. Vnde in ſignum pacis co-
lumba detulit ad noe in ore ſuo ramū oliue
virentibus folijs. vt patet geneſis octauo.
Item debemus occurrere cum palmis. id
eſt cum victoria viciorum et demonum.

Nam palma victoꝛiam deſignat vt marti/
res in ſignum victoꝛie ad palmam depigun
tur et antiq̄ palmam tribuebat marti qui ē
deus belli Occurramus ergo obuiam ſal/
uatoꝛi noſtro ipſum recepturi tam humi/
liter q̄ȝ deuote Amos.iiij. Prepa te in oc
curſuȝ dei tui iſraelfacilus enim ē via bern
ardus Non opoꝛtet te homo maria tranſ/
fretare non penetrare nubeſ nō tranſualpi
nare neceſſe eſt.nō grandis oſtēdit tibi via
vſqȝ ad temetipſum occurre deo tuo vſqȝ
ad coꝛdis compunctōem ꝛ oꝛis cōfeſſioneȝ
¶ E Aſſignant autem in ꝓphecia predi
cta quattuoꝛ ratōnes quare eum ſuſcipere
debemus cuȝ magna diligentia ꝛ reuerētia
coꝛpis atqȝ mentis Primo ꝓpter dignita
tem quia rex.Secundo ꝓpter ꝓpꝛietatem
quia tuus. Tercio ꝓpter vtilitatē qꝛ veit.
Quarto ꝓpter manſuetudinem quia man
ſuetus Primo ergo debemus eū ſuſcipere
reuerenter ꝓpter dignitatem quia rex . Et
attende qualis rex . certe non quales alii
imō multū differt ab omnibus alijs.¶ D
Que autem differentia in quinqȝ maxime
apparet Primō i vniuerſalitate quia iſte
eſt rex vniuerſalis ſcȝ celi et terre et iferni
et omnia ei obediunt ꝛ reuerent Phil.v.
Dedit ei nomem qđ eſt ſup omne nomē vt
in nomine ieſu omne genu flectatur celeſti
ūm terreſtriū ꝛ infernoꝝ Sed alij ſunt re/
geſ ꝑticulares quia ſolū terre nec totiꝰ ter
re ſed alicuius ꝑtis Secundo in ꝑpetuita/
te quia rex eſt ꝑpetuꝰ Dan̄.vij. Poteſtas
eius ꝑtās eterna que nō auferef Apo.xix.
Habet in veſtimento ſuo ꝛ in femoꝛe ſuo
ſcriptum Rex regum et dominus dn̄antiū
In natiuitate apparuit q̄ ſit rex regnū et
dominus oīm quia natus eſt intacto ſigillo
virginalis pudoꝛis Unde natus ē rex.ma/
thei.Secūdo Ubi eſt qui natus eſt rex iu
deoꝝ Alij autem fiūt reges ſed nō naſcunt
reges.vn̄ nō ſunt reges a natura ſed a foꝛ/
tuna.nō ſunt ꝑpetui reges ſȝ ad modicū tē
pus vſqȝ ad moꝛtem Tercio in potentiali
tate ꝛ ꝑtāte.quia eius potētia extendit ſim
pliciter ad omnia ſcȝ ſpūalia et coꝛpalia et
celeſtia ꝛ terreſtria.et ad animā et ad coꝛ/
ꝑus et ad omnia bona tam nature q̄ȝ foꝛtū
ne et gloꝛie et gratie et ad ea que ſunt ꝛ ad
ea que non ſunt Math.xxviij. Data ē mi/
hi omnis poteſtas in celo et in terra Sed
potentia aliorum dominoꝝ extenditur ſo/
lum ad coꝛpa et ideo poſt occaſionē coꝛpo
rum nō poſſunt facere amplius et idcirco
modicū ſunt timendi Sed iſte rex pꝰ occi/
ſionem coꝛpis poteſt animam mittere i ge/
hēnam in ꝑpetuo cruciāda.et ideo ſolꝰ iſe
timendus Lu.xij. Nolite timere eos q oc/
cidunt coꝛpus et poſt hoc non habent am
plius quid faciant.timete eum qui poſtq̄ȝ
occi.habe.ptā.mitte.in gehen. Quarto in
perfectōne quia in omnibus ſimpliciter eſt
perfectus et in ſcientia et virtute et bꝛeui/
ter in omni re Sed alij domini in nullo ꝑ/
fecti ſunt Et ita eſt ꝑfectus iſte rex q̄ i nl
lo diſcere vel errare poteſt Quinto in pꝛe
mioꝛum largitate quia innumerabilia ꝛ in
audita ſtipendia ſuis militibus clargitur.
quia cuilibet militi totum regnum ſuū do
nat Luce. Uiceſimoſecundo. Ego diſpono
vobis ſic̄ diſpoſuit mihi pater meꝰ regnū.
Quod regnum eſt ipſe deus omne bonum
continens . Omnes autem alij reges dant
premia miſera ꝛ caduca. Ac etiam Alexa
der qui omnes alios in largitate exceſſit .
qui diuiſit regnum ſuum duodecim pueris
ſuis dum adhuc viueret vt patet . Primo
Mach.j.et ꝑ conſequens poteſtatem et re
gna ſimul donauit et quia hec ſimul om/
nia cum vita perduntur ideo modicuȝ de/
dit. Chꝛiſtus autem perpetua largitur ex
quibus omnibus regis magnificentia de/
monſtratur ¶ Secundo debemus eum re/
uerenter ſuſcipe pꝛopter pꝛopꝛietatem . qꝛ
tuus. Eſt enim noſter.non eſt enim rex ſar
racenoꝝ vel tartaroꝝ . quia in ipſum non
credunt neqȝ iudeoꝝ quia ipſum negaue/
runt dicenteſ Regē nō habemꝰ niſi ceſarē
Jo.xix. Nō eñ terreat nos potētia caro
enim ꝛ frater pater noſter eſt. Ita accidit
de xp̄o et nobis ſicut de Joſeph erga fra/
tres ſuos qui amplexatus eſt eos dicēs.no
lite timere pꝛo ſalute eñ vr̄a miſit me deꝰ
ante vos Geneſ.xlv . Bernar. Puto q̄

chꝛiſtus non poterit me deſpicere os ex oſ/
ſibus meis et caro de carne mea Sed quaȝ
maledicti chꝛiſtiani dicunt ſicut iudei . Nō
habemus regem niſi ceſarem.quia eligūt ſi
bi regem ſcȝ dyabolum qui cedit eos foꝛti
tudine in anima et coꝛpe Ceſar enim dicit
a cedendo Job.xiiij. Ipſe eſt rex ſup om/
nes filios ſupbie Chꝛiſtum autem qui om
nium pinguedine virtutum et ſpūſſancti ḡ
tije vngit nos nolunt ſup ſe regnare Chꝛi/
ſtus enim idem eſt qđ vnctꝰ Lu.xix. No/
lumus hunc regnare ſup eos. ¶ E . No/
ta ergo q̄ iſte rex caro ꝛ frater noſter ē no
bis miſſus a deo q̄ȝtum ad tria Primo ad
exemplum et in exemplū noſtre actōnis vt
ipſum ſequamur in opibus virtuoſis Exo.
xxv.ca. Omnia fac ſcđm exemplar qđ ti/
bi in monte monſtratum eſt.i.in xp̄o. Jo.
xiij. Exemplum enim dedi vobis vt quem
admodū ego feci ita et vos faciatiſ In cu
ius figura in altum leuatus eſt vt ab omni
bus poſſit videri tanq̄ȝ ſignum directū Yſa
ye.v. Leuabit ſignum in natōes . Secundo
in precium iuſte redemptōnis Eramus eñ
debito inſolubili obligati ſed ꝑ ſuū ſangui/
nem nos redemit Apoc̄.v. Redemiſti nos
deo in ſanguine Caros ergo nos habet qꝛ
care nos emit. Tercio in premiū beate re/
nuntiatōis quia ipſe eſt tota merces Joh.
xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te
ſolum deum verum et quē miſiſti ieſuȝ xp̄ȝ
Ubi nota de Joſeph q̄ dedit Beniamin
fratri ſuo vterino duplicem partem Chꝛi/
ſtus autem eſt frater noſter ex vtroqȝ ꝑen
te qđ non conuenit angelis Ad Hebꝛe.ij.
Nuſquam enim angelos appꝛehendit ſed
ſemen Abꝛae appꝛehēdit Et ideo duplicē
ꝑtem nobis confert.angelis autē ſolū vnā
quia in anima et in coꝛpe nos gloꝛificat.
Joh.x. Ego veni vt vitam hēant ꝛ abun/
dantius hēant ſcȝ q̄ȝ angeli qꝛ in coꝛpe ꝛ i
anima beati erimus Yſa.vj. In terra ſua
duplicia poſſidebūt ¶ Tercio debemꝰ eum
reuerenter ſuſcipe ꝓpter vtilitatem qꝛ ve/
nit nobis ad noſtram vtilitatem tantuſ eñ
et talis rex dignatus eſt venire in carne et
tot laboꝛes ſuſtinere et tantam moꝛtem ſo
lum ꝓpter noſtrum cōmodum. ¶ F . Ubi
nota q̄ rex iſte venit nobis.xij.modiſ Pri
mo venit vt vita ad nos viuificandū quia
omnes in peccatis eramus Jo.x. Ego ve/
ni vt vitam habeant Item ego ſum panis
viuus qui de celo deſcendi ſi quis man . ex
hoc pane viuet ineter. Jo.vj. Secundo ve
nit vt lux ad nos illuminandū quia in tene
bris habitabamus Yſa.ix. Habitantibus
in regione vmbꝛe moꝛtis lux oꝛta eſt eis.ꝑ
uulus enim natus eſt nobis et filius datus
eſt nobis Tercio venit vt medicuſ ad ſanā
dum quia magnus vbiqȝ iacebat egrotus.
vnde medicinas ſaluterēſ ſcȝ ſacramēta ec
cleſie inſtituit omnem moꝛbum expellentia
Quarto venit tanq̄ȝ gigas ad nos de pote
ſtate dyaboli eripiendū quia omnes ab eo
detinebamur Ad col.j.c. Qui eripuit nos
de poteſtate tenebꝛaꝝ.id eſt. demonum . et
tranſtulit in regnum dilectōnis filij ſui.lu.
xj. Cum foꝛtis armatus cuſtodit atri.ſu.in pa
ce ſunt omnia que poſſidet Quinto venit
tanq̄ȝ iuſtus ad opera dyaboli deſtruenda.
et nos per gratiam iuſtificandum quia om
nes peccatoꝛes eramꝰ diuina miſericoꝛdia
indigentes vt dicitur. Rom.xxxj. Johan.
Tercio In h apparuit filiꝰ dī vt diſſoluat
opera dyaboli Ad Roma. Sexto . Vetus
homo noſter.id eſt.concupiſcentia mali ſi/
mul crufixꝰ eſt cum chꝛiſto vt deſtruatur
coꝛpus peccati.id eſt.congeries peccatoꝛuȝ
Unde in ꝓmiſſa zach . ꝓphetia dicitur Ec/
ce rex tuus venit tibi ſanctus et ſaluatoꝛ .
Sexto venit tanq̄ȝ ignis ad coꝛda noſtra ig
ne ſpūſſancti inflammandum . quia omnes
ꝓpter inabundantem maliciam infrigidati
eramus Math. Uiceſimoquarto. Quoniā
abundabit malicia refrigeſcet caritas mul
toꝛum Hoc frigus chꝛiſtus venit expelle.
Lu. Duodecimo. Ignem veni mittere in
Et ideo in ſpē ignis ſpiritumſanctū ſuper
aplos miſit Septimo venit tanq̄ȝ redēptoꝛ
ad ꝑciū ꝓ nobis ſoluēdū ꝛ nos liberati re/
ſtituēdū qꝛ oēs vt obſides pꝛo debito ꝑmo
rū ꝑentū i carcere iferni detinebamur ꝑs .
lxviij. Que ñ rapui ſcȝ in cruce tūc exolue
bā.qꝛ q pccm̄ nō fecit penā pccōꝝ ſuſtinuit

et exoluit et per conſequens nos liberauit.
iob.xviij.Si filius vos liberauit vere libe
ri eritis.ad galath.iiij.Itaqʒ iam nõ ſumꝰ
filij ancille ſed libere.ſup.matris eccle̾ qua
libertate xp̄s nos liberauit. Octauo venit
tanq̄ʒ mediatoꝛ ad nos patri reconciliadum
et pacificandũ.ga omnes inimici dei.eramꝰ
ad Ro.v.Cõmendat deus caritatẽ ſuam i
nobis.quõm cũ inimici eſſemus recõciliati
ſumus deo per moꝛtẽ filij ſui.Ioh.x.Ve-
dius autem vr̄m ſtetit ſcʒ coꝛam deo ad noſ
recõciliãdum.Ipſe tanq̄ʒ mediatoꝛ recepit
vulnera que deuſ humano generi inferebat
yſaie.liij.Vulneratus eſt pꝛopter iniqtates
noſtras.attritus eſt pꝛopter ſcelera noſtra.
Vñ in eius natiuitate angeli cecinerunt pa
cem ſanctã dicentes.In terra pax ho.lu.ij
Nono venit tanq̄ʒ theſaurus ad nos veris
diuicijs pꝛedicandum et replendum.ga oẽs
mendici eramus.ad col.ij.Ipſe eſt in quo
ſunt omnes theſauri ſapientie et ſciẽtie dei
abſconditi.ad ro.viij.Quõ non etiam cuʒ
illo omnia nobis donauit.Pꝛofecto q non
habet deum nihil omnino habet.et qui ha
bet deũ pꝛediues eſt.Augu.Habens aurũ i
arca diues nõ eſt.habens deũ in conſciẽtia
diues eſt.Io.iiij.Qui biberit ex hac aqua
ſitiet iterum.qui auteʒ biberit ex hac aqua
quam ego dabo ei non ſitiet ineternũ.Deci
mo venit tanq̄ʒ clauus ad nos in vna fide
et cultura vnius dei et vna lege et vna ec-
cleſia inſimul vniendum.quia diuiſi eramuſ
in omnibus ſupꝛadictis.et alius ſic.et alius
ſic ibat.Ioh.x.Alias oues habeo que non
ſunt ex hoc ouili et illas opoꝛtet me addu-
cere et vocem meam audient.et fiet vnum
ouile et vnus paſtoꝛ.Vndecimo vẽit tanq̄ʒ
deus ad humanam naturam exaltandum.
quia valde depꝛeſſi eramus.Qui enim do-
mini omnium conſtituti fueramus.ſub ele
mentis mundi eramus ſeruientes .vt dicit
apoſtolus ad galath.iiij.Et vide quantum
exaltauit eam.quia deus factus eſt homo.
et homo veraciter eſt deus.et ideo extunc
angelus recuſauit ab homĩe adoꝛari.vt pa
tet apoca.xxij.quando angelus dixit iohã-
ni volenti ſe adoꝛare.Vide ingt ne feceris
conſeruus enim tuus ſum et confratrum
tuoꝛum.Duodecimo venit tanq̄ʒ dominus
ad nos in ciuitatem noſtram celeſtem redu
cendum a qua omnes exulabamus.Iohã.
xij.Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra omnia tra
ham ad meipſum.id eſt hominem qui cum
omnibus cõmunicãt.ad ephe.iiij.Aſcendẽſ
chꝛiſtus in altum captiuam duxit captiuita
tem dedit dona hominibus.Quarto de-
bemus eum ſuſcipere reuerẽter pꝛopter ma
ſuetudinem.quia cum ſit rex celi et terre ve
nit tamen humilis et manſuetus ſimilis no
bis cum lege manſuetudinis et amoꝛis.
II. Et hoc quidem ſatis cõgrue pꝛopter
quattuoꝛ.Pꝛimo pꝛopter ſalutem quaʒ ve
nerat dandam.non enim tunc venit ad mũ
dum iudicandum ſed ſaluandum.Ioh.iij.
Non enim miſit deus filium ſuum in mun-
dum vt mundum iudicaret ſed vt mundus
ſaluaretur per ipſum.Quando enim ad iu-
dicandum venerit tunc cum maieſtate ma-
gna veniet et virtute.Salus autem in hu-
militate conſiſtit.Iohã.xxij.c.Qui humi-
liatus fuerit erit in gloꝛia.Vt ergo oſtende
ret ſalutem anime in humilitate conſiſtere.
ideo humiliter venit.Math.iij.Sic decet
nos implere omnem iuſticiam.id eſt omnẽ
humilitatem.Secundo pꝛopter exemplum
quo nos venerat infoꝛmandum et docẽdũ.
Ipſe enim venit nos docere cõtemnere mũ
dum et mundana.ergo vt nos veraciter do
ceret et infoꝛmaret debuit ip̄e pꝛoſpera mũ
di deſpicere et humiliter ambulare.Phil.
ij.Humiliauit ſemetipſum foꝛmam ſerui
accipiens.Et ideo poſtq̄ʒ lauerat pedes di-
ſcipuloꝛum dixit.Exemplum enim dedi vo
bis vt quẽadmodum ego feci.ita et vos fa
ciatis.Ioh.xiij.Tercio pꝑter diuinam vir
tutem monſtrandam.ga ſi cum potentia vt
reges mundi veniſſet.conuerſo fidelium at
tribueretur potentie armoꝛum et non vir-
tuti diuine.ſicut patet de cultura deoꝛũ quã
romãi pꝛincipes violenter per potentiam
armoꝝ in totũ mũdũ induxerũt.pꝑter hoc
etiã elegit cõtẽptibiles perſonas ad ſui co-
mitatũ vt totũ di virtuti aſcribat.j.coꝝ.j.
Vid.vo.v.frẽs q.n.m.ſa.f.c.ſʒ q̃ ſt.ſũt mũ

elegit deus.In quo apparet q̄ chꝛiſtus
hic fuit deus qui ſic abiecte venit.et tamẽ
totum mundũ cõuertit a ritu nociuo et vſi
tato ad fidem arduam intelligendum et foꝛ
tem operãdum.Ex quo ſoluitur queſtio de
machometo que multos ad ſuam fidem cõ
uertit.ga ritus ille facilis eſt ad intelligẽdũ
et operãdũ.et ideo multos attraxit.Quar-
to pꝛopter cõgruũ attractatiũ oſtendendũ.
Si eñ cum potẽtia veniſſet.fuiſſet a nobis
timoꝛe habitus potius q̄ʒ amatus.timoꝛ au
tem non eſt cõueniens attractatiuũ ad deo
ſeruiendum ſed amoꝛ.Nã qui ex timoꝛe ſer
uit nõ m.retur ſed qui ex amoꝛe.imo perfe-
cta caritas foꝛas mittit timoꝛẽ vt dicitur.j
ioh.iiij.Et ideo manſuetus et humilis vẽit
vt a nobis potiꝰ ametur q̄ʒ timeatur ⁊ nos
ad ſe per amoꝛem attrahat.Hier.xxxj.In
caritate perpetua dilexi te.ideo attraxi te
miſerans.Ioh.vj.Nemo poteſt ad me ve-
nire niſi pa.q mi.m trax.eũ per amoꝛẽ.ſicut
at rahitur ouis dũ ramus viridis ei oſtẽdit
vt dicit augu.⁊c. Sequitur tractetus.
III. Circa aduẽtũ filij dei ſiue incarnatõʒ
ſex videnda ſũt.Pꝛio an filiꝰ dei fuiſſet
incarnatꝰ ſi homo peccaſſet.Et dicẽdum q̄
ſic pꝛobabiliter.Nam ſi homo nõ peccaſſet
fuiſſet incarnatus ad cõplementũ beatitudi
nis humane vt homo eſſet beatus i anima
et in coꝛpoꝛe.Nã beatitudo hominis in co
gnitione humanitatis et diuinitatis chꝛiſti
conſiſtit.iuxta illud ioh.xvij.Hec eſt vita
eterna vt cognoſcãt te ſolum verum deũ et
quem miſiſti ieſum chꝛiſtũ.Nõ autẽ fuiſſet
incarnatus ad patiẽdum pꝛo homine ſicut
poſtea pꝛincipaliter fuit. II. Secundo
videndum eſt quomõ deus dicitur veniſſe i
mundum cum ipſe ſit vbilibet.cuius ratio
eſt.quia ipſe eſt bonum infinitũ omnia bo-
na in ſe continens et ipſe in omnibus conſi
ſtẽs.et ideo opoꝛtet q̄ vbiqʒ ſit.Auguſtinꝰ.
Deus eſt vbiqʒ.Eſt enim intra omnia non
incluſus.extra omnia non excluſus.ſupꝛa
omnia non eleuatus.Et dicendum q̄ filius
dei dicitur veniſſe in mundum inquantum
nouo modo cepit eſſe in mũdo quo ante nõ
fuerat ſcilicet per carnis aſſumptionem.Et
pꝛopterea vocatur aduentus filij dei in car
nem.Tercio videndum eſt cum ſm Au-
guſtinum indiuiſa ſint opera trinitatis.cui-
us ratio eſt.quia cum operatio pꝛocedit ab
eſſentia vt dicit ph̄us.et vna ſit eſſentia i tri
nitate diuina.opoꝛtet q̄ in ea ſit vna opera
tio.quare ergo filius dicitur incarnatus et
non pater nec ſpiritusſanctus.Et dicẽdum
vt dicit Auguſtinus.q̄ tota trinitas opera
ta eſt incarnationem ⁊ omnia humana ope
ra chꝛiſti dicitur feciſſe.Sed quia in trini-
tate eſt relatio realis conſtituens ſiue diſtin
guens realiter perſonas diuinas.ideo perſo
ne diuine ſunt diſticte adinuicem et vna nõ
eſt alia.quia pater non eſt filius nec ſpiritꝰ
ſanctus.et aliquid competit vni quod non
competit alij.Sicut generatio competit pa
tri et non filio nec ſpiritui ſancto.et pceſſio
cõpetit ſpirituiſancto et non patri vel filio
et gigni eternaliter et incarnari tẽpoꝛaliter
filio et non patri vel ſpirituiſancto.Et ad
hoc videndum pono duo exempla.Vnũ p
laicis in pꝛedicatione.et aliud pꝛo clericis
in ſermone.Exẽplum pꝛo laicis ẽ ſcriptura
alicuius carte.Scripturã eñ alicuiꝰ carte
operãtia ſunt coꝛ.imaginatio et manus.ga
cũ omnis motus ſit a coꝛde manus nõ põt
ſcribere niſi moueatur a coꝛde.Similiter ſi
imaginatio nõ imaginaret dr̄ñtias coꝛpoꝛũ
lraꝝ nunq̄ʒ manus ſcriberet.de manu mani
feſtũ eſt.Et tñ q̄ʒuis hec tria operãtia ſunt
ſcripturam tam ſola manus dr̄ ſcribere ſed
nõ coꝛ vel imaginatio.Sic ẽ in pꝑpoſito .q̄
q̄ʒuis tota trinitas incarnationẽ ſit operata
et alia opera hũana xp̄i.tñ ſolus.filius dei
fuit incarnatus moꝛtuus et ſepultus reſur
rexit et aſcẽdit in celũ.Exẽplum quãtũ ad
clericos ẽ in ſilogiſmo.dicat ſic.ois hõ hẽt
animã.petrus ẽ hõ.ergo petrus hẽt aiam.
manifeſtũ ẽ q̄ hãc cõcl̄õnẽ.ſ.petrꝰ hẽt aiaʒ
fecit volũtas mẽoꝛia ⁊ intellectꝰ ſiue rõ ga
ſi volũtas noluiſſet ſilogiſare p̄dicta concl̄o
nõ eſſet habita.⁊ ſi mẽoꝛia nõ retinuiſſet p̄-
miſſas nõ aſſenſiſſet cõcl̄oni.et ſi rõ nõ ſilo-
giſaſſʒ nõ hẽret ɔcl̄o ⁊ tñ q̄ʒuiſ hec tria op
eãt ɔcl̄onẽ tñ ſola rõ dr̄ ſilogiſare.ſiſe ẽ i tri
nitate ẽca icarnatõʒ filij di q2 icarnatõ ſolo

filio dei competit. ¶ .v. Quarto videndū
eſt quō filius dei factus ē hō. Et dicendū ꝙ
per aſſumptionē anime ⁊ corporis factus ē
homo ex qbus hō cōſtat. Sed cauendum ē
hic q2 ex vnione anime ⁊ corporis cōſtituit
perſona hūana que dicitur hō. ſed in xpo nō
fuit ſic. ſed ſolū fuit ibi perſona diuina ⁊ nō
hūana. quia vnio duarū naturaꝝ facta ē in
vna diuina perſona et nō duarū perſonarū
in vna natura. Sic ergo perſona verbi dei
ex eo ꝙ aſſumpſit animā et carnē ex quibus
conſtat hō facta ē homo natura hūana que
ſemper ē verus deus in natura diuina. et iō
quod erat permanſit. ⁊ qđ nō erat aſſumpſit
Vñ filius dei ſm naturā humanā operatuſ
eſt omnia humana et natiuitatē et mortem
et ſm diuinā operatus eſt omnia opera que
ſolus poterat facere. Nō autē per cōtrariū
accidit in morte. quia non dicitur filius dei
mortuus fuiſſe ex eo ꝙ dimiſerit animam et
carnem quas nunꝙ dimiſit. ſicut dicitur fa/
ctus hō. eo ꝙ corpus et animam aſſumpſit.
Sed dicitur mortuus fuiſſe ex eo ꝙ ſepata
eſt anima a carne. ſicut alij hoīes ex eo ꝙ
ſeparatur anima a carne mori dicuntur.

¶ .VI. Quinto videndū eſt quare ſolus fi
lius dei dicitur incarnatus et nō pater nec
ſpūſſanctus. Et dicendū ꝙ incarnatio cōpe
tit filio et non patri. nec ſpirituiſācto. Per
incarnationem eñ filius dei factus eſt filiꝰ
virginis. ſed de ratione filij ē ꝙ generetur ⁊
naſcatur. et habeat patrē et matrē quod nō
competit patri nec ſpūiſancto. ſed ſolū filio.
Et ideo filius dei eternaliter genitus a p̄re
cepit in tēpore habere matrē. et ex ea naſci.
Et quia omnia que ad rationeꝫ filiationis
pertinēt ei cōpetūt et nō patri vel ſpūiſācto
ideo ſolus ipſe debuit incarnari. Itē filiꝰ dī
eſt dei virtus et dei ſapiētia. oīa ordinans. ⁊
oīa perficiēs vt dicitur. j. Cor. j. Si ergo
pater veniſſet in mūdum ad docendū hoīes
et patiendum pro eis. et filius remanſiſſet ī
celo ad gaudēdum. fuiſſet valde vituperoſū
filio. Et ideo decens fuit vt filius veniret ī
mundum ad perficiendū omnia et ad ordi/
nandum tanꝙ dei virtus et dei ſapientia vt
ſicut deus pater per ipſum fecerat hominē
ita per ipſum reficeret. Spūiſancto autem
nullo modo incarnari cōpetebat. qa ipſe ha
bet a carnalibus ad celeſtia eleuare. Ezech.
viij. Et eleuauit me ſpūs inter celum ⁊ ter/
ram. Vñ ſi ipe fuiſſet immixtus carni ⁊ car
nalibus. feciſſet contra naturā ſpūs. et ideo
non decebat ipſum incarnari. ¶ .VII. Sexto
videndū eſt quare fuit neceſſariū filium dei
incarnari. qa ſicut ſolo verbo fecit mūdum
et hominē. ita ſolo verbo potuit eū reficere
Et dicendum ſm Augu. Deus non reſpicit
quid poſſit facere. ſed qd deceat ipſū facere
et ſit cōueniens rationi et nature rei. Et ſm
hoc fuit cōueniens filiū dei incarnari multi
plici ratiōe. Primo ratiōe manifeſtationis
miſericordie diuine. Nā ante aduentum filij
dei deus manifeſtauerat valde iuſticiā ſuaꝫ
et non miſericordiam. nam vſqꝫ tūc in toto
mundo iuſticia regnabat. qđ patet quantuꝫ
ad omnē locū. ad omnē pplm. et ad omnem
perſonā. Quantū ad omnē locū patet ꝙ iu
ſticia regnabat. quia in celo vnde eiecti ſunt
angeli. In aere vbi proiecti ſunt demones.
In paradiſo vñ eiectus eſt hō. In mundo
vbi factū eſt diluuiū. In limbo vbi detine/
bantur patres pro peccato primi parentis.
In purgatorio vbi purgabantur iuſti. In
inferno vbi tormētabantur damnati. Et ſic
miſericordia alicui nō regnabat niſi in celo
reſpectu remanētiū angelorū. ps. xxxv. Dñe
in celo miſericordia tua. Idem patet qͣtum
ad omnē pplm. Nā in pplo gentili magnas
iuſticias exercuit deus. et multis peſtilētijs
ipſum tradidit. vt patet in pharaone et exer
citu eius. qui omnes ſubmerſi ſunt in mari.
vt patet exo. xiiij. Item patet in exercitu
ſennacharib. de quo angelus dñi mille octo/
gintaquinqꝫ ſimul interfecit. vt patet yſaie.
xxxviij. Et que maior peſtilentia qꝫ eſſe ſub
poteſtatē demonū et ydolis immolare. quod
populus gentilis añ aduentū filij dei facie/
bat. In populo etiā dei ſcꝫ iudaico magnaſ
iuſticias inter multa beneficia exercuit deꝰ
Nā ſexcenta milia que egreſſa ſunt de egip
to proſtrata ſunt in deſerto. et a ſerpētibus
et igne conſumpta. et ſolum duo terrā pro/
miſſionis intrauerunt. Proinde tradite ſūt

plures pene vſqꝫ ad conſūmationem in ma
nus inimicorū. Idem patet quantū ad oēm
perſonā. Nam non valebat fides qa Abraā
fidelis et omēs patriarche ad inferos deſcē
derunt. Non lex vel prophetia. qa moyſes ⁊
omnes prophete illuc ibant. Non dignitas
ſacerdotalis vel regalis. qa aaron et dauid
et omnes ſacerdotes illuc deſcēderunt. Non
ſapientia vel fortitudo. qa ſalomon et ſamp
ſon et omnes ſapientes et fortes ad inferos
ſunt detracti. Non ſanctitas vel iuſticia. qa
iob thobias ⁊ etiā iohānes bap. et oēs iuſti
illuc ibant. Iob. iij. Vbi cōſtituta ē domus
omni viuenti. At vbi venit plenitudo tēpis
ſcꝫ incarnationis filij dei. miſit deus filium
ſuū in ſimilitudinem carnis peccati cū ſacco
gratie ⁊ miſericordie pleno qbus totā terram
repleuit. ps. xxxj. Miſericordia dñi plena eſt
terra. Que maxime in incarnatiōe filij dei
demonſtrata eſt. que apparet ī celo quod ab
hominibus poſſidetur. in terra que illumi/
nata ⁊ ſanctificata eſt preſentia ſaluatoris.
in inferno qui fuit euacuatus. in omni pplo
et in omni perſona. qa quicūqꝫ volunt pñt
ſaluari et celum intrare. j. thi. iij. Qui vult
omnes homines ſaluos fieri. Miſericordia
ergo regnat ſuper oīa opera dei. ps. cxliiij.
Miſerationes eius ſuper omnia opera eius.
¶ .IX. Secūdo rōne iuſte ſatiſfactiōis. Nā
peccatū humane nature qđ in omēs tranſit
fuit quadrupliciter infinitū. Primo qa con
tra infinitū bonū cōmiſſum. Secundo quia
infinitis bonis nos priuauit. ſcꝫ iuſticia ori
ginali et ſtatu innocentie et gratia et gloria
dei. Tercio quia infinitos infecit et inficit
propter quod oēs naſcimur filij ire. Eph. ij
Eramus natura filij ire. Quarto qa infini/
tis malis nos addixit. Iob. xiij. Hō natus
de muliere ⁊c. repletur multis miſerijs. Cū
ergo deus ſit iuſtiſſimus et nihil impunituꝫ
relinquat et peccatū non poſſit ad ordinem
reduci iuſticie niſi per ſatiſfactionē ꝯdignā
oportuit ꝙ aliqs ſatiſfaceret cuius meritū
eſſet infinitum et q eſſet ſupra totā naturaꝫ
ſicut peccatū totā naturā corrupat. Nullꝰ
aūt purus hō poteſt eſſe meriti infiniti nec
ſupra totā naturam imo omnes ſūt meriti
finiti et infra naturam et iō oportuit ꝙ ta/
lis eſſet deus. Deus aūt nō peccauit ſed hō
Et ideo vt iuſta fieret ſatiſfactio oportuit
ꝙ eſſet deus et homo ſimilis. deus qui poſ/
ſet et homo qui deberet. Et ideo oportuit fi/
lium dei incarnari vt ī natura hūana iuſte
ꝓ hoīe ſatiſfaceret. in quo apparuit max/
ima caritas dei. q2 cum ī tota natura nullꝰ
inueniretur qui poſſet ſatiſfacere voluit fi/
lium ſuum aſſumere carnem vt pro homi/
ne ſatiſfaceret. Ro. propter nimiam carita
tem qua dilexit nos deus filium ſuum miſit
in mundum. ¶ .X. Tercio ratione ſūme cōmu/
nicationis. Bonum enim vt dicit dyoniſiꝰ
eſt ſuiipſius communicatiuū et quāto me/
lius ē. tanto magis ſe communicat. vt patet
in luce que omnia corpalia in bonitate ex/
cedit et ideo magis ſe cōmūicat. Cum ergo
deus ſit ſummū bonū. ſūme ſe nobis debuit
cōmunicare. Sūme autem cōmunicationis
modus fuit per incarnationis miſterium.
¶ Quarto rōne deſiderij naturalis. Natu/
rale eñ deſideriū hominis eſt eſſe beatū nec
aliquid natura patitur eſſe fruſtra. quia de/
monſtraret imperfectionē autoris nature.
quod eſt impoſſibile. Homo autē naturali/
ter deſiderat eſſe beatus. Beatitudo autem
hominis cōſiſtit in cognitiōe deitatis et hu/
manitatis chriſti. io. xvij. Hec eſt vita eter
na ⁊c. Ergo ad cōplementū et perfectionē
beatitudinis in qua ſola naturale deſideriū
hominis perficitur et quieſcit. deus debuit
incarnari etiam ſi homo nō peccaſſet vt di/
ctum eſt ſupra et ideo ſancti naturaliter ad/
uentum chriſti deſiderabāt dicentes. Vtinā
diſrumperes celos et deſcenderes. yſa. lxvij
¶ Quinto ratiōe cōpaſſionis vt ſcꝫ poſſet
his qui temptātur et affliguntur cōpati. vt
dicit apls ad hebre. ij. Nobis autē cōpati
in natura diuina non poterat. et ideo natu/
raꝫ humanam decuit ipm aſſumere in qua
his q temptant compateretur ⁊ miſericors
fieret. Non eñ pena et afflictio pene cog/
noſcitur niſi p expientiam et ideo aſſumpſit
carnem vt penas noſtras experiret. et p cō/
ſeqñs nobis cōpateretur et miſericors fieret
et ab ipſis pēis tandē nos liberaret. Debuit

enim per oīa fratribus ſimilari vt miſicors
fieret. hebꝛe. ij. ¶ Sexto ratione repletiōis
ſicut eīm nec fruſtra aliquid ita nec vacuū
poteſt cōſiſtere in natura. Manifeſtū ē aūt
ꝙ demones de celo cadendo manſiones eoꝝ
vacue remanſerūt q̄ per ſolum meritū filij
dei fuerūt hominibus preparate. Jo. xiiij.
In domo pa. m. mā. mul. ſunt. ſcꝫ vacue ſi
quo minus dixiſſem vobis qꝛ vado parare
vobis locū. Opoꝛtuit ergo filiū dei incar-
nari vt in carne aſſumpta mereretur nobis
illarū manſionū adeptionē. et ſic replerētur
Et ideo dicūt theologi ꝙ tantū durabit mūdus
ad minus donec ille manſiones ab ho-
minibus repleātur. Quis grego. aliter dicat
ſcꝫ ꝙ tantuꝫ durabit mūdus donec ibi ſint
homines in equali numero angeloꝝ. ¶ Se
ptimo rōne cōpletionis vt ſcꝫ omnis modꝰ
productionis hoīs compleretur. Nā pmus
homo productus fuit ſine patre et matre. ſ.
adam. ſecūdus ſcꝫ eua producta fuit ex pre
et ſine matre. omnes alij ex patre et matre.
Reſtabat autē quartus modus vt qꝛ pro-
duceretur ex matre ſine patre. quod prodijt
chꝛiſtus in eſſe. et in hac quarta generatōe
filij dei in terrā ſuam ſcꝫ in hierlm celeſteꝫ
per chꝛiſti meritū redirent. Sicut in figu-
ra deus dixit abꝛae geñ. iij. Generatiōe au
tem quarta reuertetur pplſ meus huc. ꝛc.

¶ Sermo ſecūdus de epiſtola.

Cientes quia hora eſt iam nos
de ſomno ſurgere. Ro. xiij. Cō
ſuetudo eſt qñ aliquis magnuſ
dñs venit ad aliquā terrā alie-
nam ꝙ homines illius terre dirigūt nūcios
ad exquirēdum qñ dñs iſte fuerit prope ter
ram vt tunc milites et pedites oꝛnati per-
gāt ei obuiam ipſum honoꝛifice recepturi.
Quia ergo ſm repñtatōnem eccleſie rex nr
xp̄s filius dei et terre in proximo ē vt deſcē
dat ad nos nobis maxima dōaria largiturꝰ
ideo aplſus in pñti eplſa tanq̄ nūcius et ſpe-
culatoꝛ eccleſie affirmat dicēs. Scientes qꝛ
hora ē iam vt ſurgamus et nos p̄paremus
et occurramus in occurſum obuiā ſaluato
ri nr̄o. Amos. iiij. c. Prepare in occurſum
dei tui iſrael. Quia et ſi ſecūdum carnē nō
iam modo venturus ad nos tamen veniet in
mentem ſi erimus p̄parati. Jo. xiiij. Ad eū
veniemus et manſionē apud eū faciemus.
¶ Circa hāc p̄parationē aplſus in pñti eplſa
quattuoꝛ facit. Primo ergo hoꝛtatur nos
vt ſurgamus et preparemus nos ad occur-
rendum obuiā regi noſtro. in principio eplſe
Secūdo duas cauſas aſſignat quare ē ſur-
gendum et regi nr̄o obuiandum. ibi. Nunc
eīm propioꝛ eſt nr̄a ſalus q̄ cū credidimus.
nox p̄ceſſit dies autē appropinquabit. Ter-
cio inducit volentes occurrere vt non indi
gna induant ad digne occurrendum tāto re
gi. ibi. Abijciamus ergo opera tenebꝛarum
et induamus arma lucis. Quarto oſtendit
que ſint indigna oꝛnamēta in qbus ei occur
rere nō debemus. et q̄ digna in qbꝰ ei humili
ter eſt obuiandum. ibi. Nō in cōmeſationi
bus et ebꝛietatibus. ꝛc. ſed induimini dñm
Jeſum chꝛiſtū. ¶ Primo ergo aplſs hoꝛtat
nos vt ſurgamus et p̄paremꝰ nos ad occur
rendum obuiam regi nr̄o ꝛc. Sciētes qꝛ tē-
pus et hoꝛa eſt vt de ſomno toꝛpoꝛis et ne-
gligentie ſurgamus vt occurramus obuiaꝫ
ſaluatoꝛi nr̄o. prouer. xiiij. Vſqꝫquo piger
doꝛmis. Item ſicut oſtiū vertitur i cardine
ſuo. ſic piger in lecto ſuo. in eodem. xxvj. c.
Maxime autē ſurgendum ē a ſomno culpe
et peccati. Eph. v. Surge qui doꝛmis et ex
urge a moꝛtuis et illuminabit te chꝛiſtus.
¶ P. Deſignatur autē peccatū per ſom-
num propter quinqꝫ. Primo qꝛ ſicut ſom-
nus reddit hominē inſenſibilem. ſic peccatū
Prouer. xxiij. Traxerūt me et ego nō ſenſi
verberauerūt me ꝛ ego nō dolui. Trahitur
hō a demone cuius ſeruus factus ē alſs nō
auderet eūꝫ trahere. et nedum trahitur. ſed
et hoc nō ſentit. Hoc figuratū fuit. iiij. re-
gum. vi. de militibus regis ſirie quos heli-
ſeus duxit in ſamariam percutiens cecitate
quos rex iſrael voluit occidere ſed heliſeuſ
nō permiſit. Ita demon poſtq̄ traxerit ho-
minem ad peccatū ſtatim vellet occidere et
ducere in infernū. ſed deus nō permittit ex
magna miſicoꝛdia. Treñ. iij. Miſericoꝛdie
dñi multe. qꝛ nō ſumus conſumpti. Et non
ſolū trahitur ſed etiā verberat et vulnerat

letaliter et totus expoliatur. Luc. x. c. Qui
etiam diſpoliauerunt eum et plagis impoſi-
tis abierunt ſemiuiuo relicto. Et tamen nō
dolet. imo letatur quod peius eſt. prouer. ij
c. Letantur cum malefecerint et exultant i
rebus peſſimis. Secundo quia ſicut ſomnꝰ
eſt quedam imago moꝛtis. et anima in pec-
cato manens moꝛtua eſt. quia ſeparata eſt
a vita vera ſcꝫ deo que eſt beata vita ani-
marum. Job. x. c. Ego ſum reſurrectio et
vita. Vera moꝛs quā homines non timent
eſt ſcꝫ ſep̄atio anime a deo qui eſt beata vi-
ta animarū. Et ideo dicitur in pſal. Moꝛs
peccatoꝝ peſſima. Tercio quia ſicut ſom-
nus reddit hominem ſimilem beſtijs pro tē
poꝛe illo. quia dicit phus in dimidio tēpis.
ſcꝫ in quo doꝛmimus non differimus a be-
ſtijs. ita peccatū. ps. xlviij. Hō cū in hono-
re eſſet non intellexit. cōparatus eſt iumen-
tis inſipientibus et ſimilis factus eſt illis.
Boe. Hominis iſta conditio ē ut ſi ſe noſſe
deſierit infra beſtias redigatur. Sicut ergo
ligatur beſtia et ducitur ad macellum ita li
gatur peccatoꝛ et ducitur ad infernū. puer.
v. Funibus peccatoꝝ ſuoꝝ quiſqꝫ cōſtrin-
gitur. Math. xxi. Ligatis manibus et pe-
dibus mittite eum in tenebꝛas exterioꝛes.
Quarto quia ſicut ſomnus facit ea appare
re que non ſunt. et videtur doꝛmienti ꝙ ſit
epūs et ꝙ habeat veſtes precioſas ꝛ ſimilia
fantaſmata generat. ſic peccatū facit appa-
rere ea que nō ſunt. yſa. xix. Sicut ſomniat
eſuriens et comedit. cū autem fuerit exper-
gefactus vacua eſt anima illius ſic erit mul
titudo omnium gentiū. Facit enim peccatū
apparere vmbꝛas ac ſi apparerēt verba bo
na. qñ autem peccatoꝛ fuerit excitatus per
penam tunc cognoſcet ꝙ bona mundi ſunt
vmbꝛa. Vnde impij qui ſunt in inferno di-
cunt illud ſap. iiij. c. Tranſierūt omnia illa
tanq̄ vmbꝛa. Facit enim peccatum malum
apparere bonum. et econuerſo. et hoc ſic. qꝛ
coꝛrūpitur palatū rationis anime. Auguſt.
Palato nō ſano pena eſt panis qui eſt ſua-
uis. et oculis egris odibilis eſt lux que pu-
ris eſt amabilis. yſa. v. Ve qui dicitiſ malū
bonum. et bonum malū. ponētes tenebꝛas
lucem. et lucem tenebꝛas. ponētes amarum
in dulce. et dulce in amarum. Quinto ſicut
ſomnus facit videri doꝛmienti illa eſſe ve-
ra pericula que non ſunt. et vera pericula
facit eum non timere. vt ſi latro eſſet ſupꝛa
eum volens eum ſtrangulare. ſic peccatum
facit peccatoꝛem ſupꝛa modum timere peri
cula mundi et diſpendia rerum tempoꝛaliū
que pericula non ſunt. et vera pericula. ſcꝫ
perdere virtutes et ſep̄ari a deo et moꝛi in
anima non timet. Paupertatem enim mun
di et abiectionem nimis timet. et paupꝛtatē
et confuſionem eternam non timet. ps. xxiij
Illic trepidauerunt timoꝛe vbi non erat ti
moꝛ. Talis eīm ſomnus quo peccatoꝛes doꝛ
miunt eſt ſomnus confuſionis et moꝛtis.
Piere. iij. c. Doꝛmiemus in confuſione no-
ſtra. Sic doꝛmiuit ſampſon in gremio dali-
de et ſurrexit confuſus et vinctus ab inimi
cis. iudic. xvj. Et ideo talis ſomnus eſt pe-
nitus deſerendus. j. theſ. v. Non doꝛmiamꝰ
ſicut et ceteri ſed vigilemus ſed ſobꝛij ſimꝰ.
Surgamus ergo cariſſimi et obuiā eamus
ſaluatoꝛi noſtro. Prouerbiū eſt. qui mane
non ſurgit dietam poſtponit. Et ſic patet p̄-
mum. ¶ Secundo aplſus duas cauſas aſſi-
gnat quare ſurgendum eſt et regi nr̄o obui
andum. ¶ Prima ſumitur a propinquitate
gloꝛie. ſecunda a propinquitate gratie. ibi.
Nox preceſſit dies autem appropinquabit.
Dicit ergo ſic. Dixi quia hoꝛa eſt a ſomno
ſurgendi peccati et pigricie vt obuiemuſ re
gi noſtro. quia nunc noſtra ſalus ſcꝫ deus.
qui eſt ſalus eterna et gloꝛia beatoꝝ pro-
pioꝛ nobis eſt q̄ eſſet ſup. primo cū credidi
mus qñ ſcꝫ fidem recepimus. Quanto eīm
plus viuimus tanto proximioꝛes moꝛti ſu
mus in qua chꝛiſtus nobis bene operātibꝰ
aduenit mercedem eternā redditurus. apoc
xxij. Ecce venio cito et merces mea mecuꝫ
eſt reddere vnicuiqꝫ iuxta opera ſua. Jac.
Confirmate coꝛda vr̄a quoniam aduentus
domini appropiquabit. Et eſt oppoꝛtuna rō.
ſi non eſſemus valde coꝛrupti. quia omnis
motus vel naturalis vel voluntarius mo-
uetur feruentius dum appropinquat fini.
Vnde phs dicit ꝙ naturalis motus in fine

augmentatur. ſed violentus remittitur Et
Gre. dicit ſup illud Job. iij. Gaudentqꝫ
vehementer quaſi effodientes theſaurum.
Qui theſaurum fodit tanto anxius effo-
diendo laborat quanto ſe theſauro appro-
pinquare exiſtimat Vel ſalus eterna propi
or dicitur non a proximatōe loci ſed debiti
quanto enim poſt ſuſceptam fidem plura
bona operamur tantomagis ſalus eterna ap
propinquat nobis etiā nopſi Math. Quar
to ca. Penitentiam agite appropiquat .n.
regnum celorum Jaco. iiij Appropinquate
deo ⁊ appropinquabit vobis Secundā ra
tionem ponit dicens Nox preceſſit Sicut
enim nox et dies ſunt continua et vnum nō
poteſt appropinquare niſi alterum diſcedat ſic
culpa et gratia In infuſione enim grē cul
pa expellitur Et hoc eſt qđ dicitur Nox p̄
ceſſit. Surgendum eſt enim quia nox p̄ceſ-
ſit dies autem appropinquabit Nox inquā
culpe et infidelitatis et ignorantie quibus
dormiebamus p̄ceſſit et per dei gratiam re
ceſſit Dies autem. i. illuminatio gratie ap-
ppinquauit ſolem iuſticie mundū irradian
te Malach. Quarto. Timentibus deū orie
tur ſol iuſticie Sic ergo patet q surgere d
bemus et ire obuiam quia et gloria eius et
gratia appropinquauit gratia facit nos ſur
gere ⁊ ambulare ⁊ gloria trahit Quid er-
go moriamur q non imus obuiam regi no
ſtro Mich. ij. Surgite abite. quia non ha-
bet hic requiem R. Vbi nota q quat
tuor nos iducūt ad ſurgendū ⁊ eundū ob
uiam chriſto Primum eſt gallicantus. di-
uine predicatōnis dum enim dies appropi-
quat galli cantare frequentant ⁊ tunc via
tores ſurgunt ⁊ in viam ſuam vadunt Ca-
riſſimi ecce nūc dies in quo omnes prelati
et predicatores p̄dicant quia in hodierno
euangelio eis mandatur dum dicitur dicite
vos ſcꝫ p̄dicatores filie ſyon id eſt. eccleſie
fidelium vt ſurgant ⁊ preparent ſe ad obui
andum regi ſuo qui venit ei manſuetus et
benignus Dicitur q leo timet vocem galli
Ferocior ergo leone qui vocem predicato-
ris non timet qui eſt preco dei minans pe-
nam et p̄mittens gloriam Secūdum eſt ta

ctus diuine correctōnis Viator enim q n
ſurgit ad vocem galli debet excitari p tra
ctum Sic deus hominibus qui ad verbū
predicatōnis ſurgere a peccatis ⁊ ad ſe re-
dire nolunt aduerſa euenire p̄mittit vt ad
deum ire cogantur Gre. Mala que nos h
premunt ad deum ire compellunt. Actuū
Duodecimo. Percuſſoqꝫ latere petri. ex-
ci. e. dicens Surge veni ⁊ conti. ce. ca. d ma
nu eius Petrus in vinculis herodis. pec
cator in vinculis dyaboli Que dū ex late-
re p aduerſa p̄cutitur. quaſi equus calcari
bus excitatus ſurgit et ad deum vadit. et
tunc vincula peccatorum ſoluuntur. Sic fu-
it tactus Saulus ⁊ ſurrexit Paulus ⁊ ad
deum rediit. Actuum. Nono. Et bene dic
ex latere quia aduerſa nō principalit ⁊ di-
recte deus irrogat peccatori ſed p̄pter pec
cata et ideo multum debemus timere pec-
care ⁊ ſi non p̄pter penas eternas ſaltē tē-
porales quas deus p̄pter peccata irrogat.
et quas p̄pter merita auertit Exemplū de
Achab de quo dicitur. iij. Regum. xxj. nō-
ne vidiſti Achab humiliatū corā me pro-
pter qđ non inducam malum in diebus ei9
Iere. xviij. q ſi gens illa egerit penitenti
am a peccato ſuo agam ⁊ ego penitentiaꝫ
Tercium eſt dies diuine illuſtratōnis qꝛ ſa
tis eſt piger viator qui et ſi non ſurgit ad
cantum gallorum neqꝫ dum excitatur n̄ ſur-
git ſaltem orto iam ſole Cum ergo dies g̃-
tie appropinquauerit vt dictum eſt omni-
no ſurgere et ire chriſto obuiam debemus
yſa. Ego ſto ad oſtium et pulſo ſi quis apa
ruerit mihi introibo ad illum Secūdo co
rinth. Sexto. Ecce nunc acceptabile. ecce
nunc dies ſalutis Nimis eſt acceptabile il-
lud tempus quando deus querit ad nos in
trare qui eſt omne bonum. Quartum eſt
ſtrepitus ambulantium p viam recte opa-
tōnis Conſueuerunt enim viatores ad ſtre
pitum ambulantium ſurgere et ambulare.
Reducamus ergo ad memoriam exempla
ſeruorum dei quos deus de mortuis viuos fe
cit tanq̄ carbones ſuccendit ſicut auguſtio
fecit et tunc velotius ſurgemus et ſecure.
ad deum accedemus Hoc fuit figuratum

in turbis de quibus dicitur in euāgelio ho-
dierno q precidebant ramos de arboribus
et ꝓſternebant in via Precidere ramos d
arboribus eſt accipere exempla ſanctorū
Precidamus ergo ramos obedientie ab
Abraam. Ramum penitentie a Dauid.
ramum fidei a Petro. ramum dilectionis
a Johanne. ramū humilitatis a beata vir
gine. et ſic de alijs Et nota hic q turbe p̄ci
debant ramos arborum fructiferarum. ⁊
ſcilicet oliuarum et palmarum. Quidam pre
cidunt ramos arborum infructiferarum et
dum exemplum accipiunt in peccato.
Dauid. et non a penitentia. qui dicunt ſic
Dauid peccauit et penituit ſic et ego poſſū
peccare et penitere Magdalena peccauit.
Petrus peccauit Paulus peccauit. ſimili
ter ergo et ego poſſum peccare ⁊c. et ſic pꝫ
ſe. Tercio apſus inducit chriſto volētes
occurrere vt indigna ornamenta abijciant
et digna aſſumant dicens. Abijciam9 ergo
opera tenebrarum ⁊c. Si ergo tenebre receſ-
ſerūt ergo opera illarum debent recedere.
S. Opera ergo mala dicūtur opa tene-
brarum p̄pter quattuor. Primo quia ex
tenebris ignorantie ⁊ erroris oriūtur Phi
loſoph9. Errāt omnes qui peccant ſcilicꝫ
in aſſumptōne minoris Quia peccator di
cit fornicari eſt malum ſed fornicari cum
iſta non videtur ſibi malum ſed delectabile
bonum Prouer. ij. Omnis emptor di. ma
lum eſt. malum eſt. cum receſſerit gloriat.
Sap. v. ca. Errauimus a veritate ⁊ ſol iu-
ſticie non luxit nobis Secundo quia tene-
bras querunt et in tenebris fiunt Job. iij.
Omnis qui male agit odit lucem Job. xx
iiij. ca. Si ſubito videant auroram arbitrā
tur vmbram mortis Tercio quia in anima
tenebras ſpūales inducūt Pſal. lxxxj. Ne-
ſcierunt neqꝫ intellexerunt in tenebris am-
bulant. Primo. Jo. j. ca. Qui odit fratrē
ſuum in tenebris eſt Quarto quia ad eter
nas tenebras ducunt Math. xxij. Ligatis
manibus et pedibus mittite eum in tene-
bras exteriores. Sed quia vt dicit Au-
guſtinus non ſufficit abſtinere a malo niſi
homo faciat quod bonum eſt. ideo poſtq̄

abiecerimus opera tenebrarum debemus indu
ere arma lucis ſcꝫ virtutes que aīaꝫ ornēt
et defendant in pugna ſpūali Eph. vj. In-
duite arma dei vt poſ. ſtare aduerſus inſi.
dyaboli. ij. Cor. x. Arma malitie noſtre nō
ſunt carnalia ſed ſpiritualia Induam9 er
go virtutes vt honeſte ambulemus ſicut in
die ſcꝫ in apto ad edificatōem p̄ximorum.
Math. v. Sic lucet lux veſtra coram ho
minibus vt videāt opera veſtra bona. Eph.
Quinto. Vt filij lucis ambulate. T.
Nota q virtutes ⁊ opera virtutum quat-
tuor bona efficiūt in homine p̄ut hic innuit
Primum eſt quia tanq̄ veſtes operiunt mul
titudinem peccatorum. j. Pe. iiij. Caritas o-
perit multitudinem peccatorum Et hoc ſic i-
nuitur cum dicitur Induamur. Veſtes. n.
induuntur Secundum eſt quia defendunt
hominem tam in vita q̄ in morte. tam i p-
ſenti q̄ in futuro ab omnibus animam im
pugnantibus Ecc. xxix. Sup ſcutum potē-
tis et ſup lanceam aduerſus inimicū tuum
pugnabit Tho. iiij. Elemoſina ab omni pec
cato ⁊ a morte liberat ⁊ non patitur aīam
ire in tenebras Hoc innuit cū dicitur Ar-
ma Arma enim defendunt Tercium eſt qꝛ
ornant et decorant hominem Pſal. xl iiij.
Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu de
aurato circūdata varietate Veſtitus dea
ratus ſunt opa in caritate facta Veſtitus
vero luto circūdatus ſunt opa extra carita
tem facta Varietate vero circūdatus ē or
natus ille quando abundat diuerſis generi-
bus bonorum operum Prouer. iij. Stragulatā
veſtem fecerunt ſibi id eſt variarum ⁊ multa-
rum virtutum Et hoc ſic innuitur cum di-
citur Lucis Lux enim ornat Eſt enim ſe
cundum phūm yppoſtaſis colorum. Vnde quā
do mulieres volunt pulcre apparere. tunc
ornant ſe ſeu colorant Quartum ē qꝛ fide
lem exhibent nobis ſocietatem Ipſe enim
non deſerunt nos quādo alia omnia nos d
ſerunt ſcꝫ in morte. Diuitie delicie ⁊ hono
res ⁊ omnia nos deſerunt Apo. xiiij. Opa
enim illorum ſequūtur illos Peccatores fa-
ciūt ſicut columba nidificans in feneſtra
vbi plures pullos amittit Thezauriſant cū

mundo iſto vbi omnes anteceſſores ſui tan
tum theſaurum amiſerūt. Oſee. vij. Effrai
facta eſt quaſi columba ſeducta non habēs
cor id eſt ſenſum. Mundus iſte eſt ſaccus
pertuſus. de quo dicitur aggei. j. Qui mer-
ces congregauit miſit eas in ſaccū pertuſū.
Foramen mundi eſt mors per quam om̄ia
recedunt. et ideo nullo modo theſaurizan-
dum eſt in mundo. Matth. vj. c. Nolite vo
bis theſaurizare theſauros in mundo iſto
ſiue in terra vbi erugo et tinea demolitur.
et vbi fures effodiunt et furantur. Theſau
rizandum eſt ergo operibus bonis que in
celo conſeruantur et nunq̄ nos deſerunt.
Matth. eodem. c. Theſaurizate vobis the
ſauros in celo vbi nec erugo nec tinea de-
molitur. et fures non effodiunt nec furātur
Et hoc innuitur cum dicitur ſic. Ut in die
honeſte ambulemus. In die ſcʒ domini q̄n
veniet ad iudicium particulare in morte
vniuſcuiuſq̄ʒ. et ad iudicium vniuerſale in
fine mundi. Tūc enim honeſte ambulat hō
quando bonam ſocietatem habet. Si ergo
habuimus opera virtutum que ſola nos co
mitantur tunc in die domini honeſte ambu
lemus. Et ſic patet terciū. Quarto oſten
dit que ſunt indigne ornamenta q̄ abijcere
debemus ad eundum obuiam regi noſtro.
¶ Indigna vero ornamenta ſunt ope
ra mala que naſcuntur ex duplici radice. ſ.
ex carnis concupiſcentia. Et hoc ſic primo
tangitur cum dicitur. Non in cōmeſſatiōe
Et ex ſpūali malicia. et hoc ſic tangitur ſe-
cundo cum dicitur. Nō in contentione. Ad
hanc duplicem radicem omnia mala redu-
cuntur. Dicit ergo ſic. Abijciamus opera
tenebrarum et induamuſ arma lucis vt ho
neſte ambulemus et procedamus digne ob-
uiam regi noſtro venienti non ambulantes
in cōmeſſationibus. Cōmeſſationes ſūt mu
tue inuitationes et conuiuia facta per ſim-
bola. que prohibet ſalomon prouer. xxiij.
Noli eſſe in conuiuijs potatorū nec in cō-
meſſationibus eorū qui carnes ad veſcēdū
conferunt. quia vacantes potibus et dātes
ſimbola conſumentur. Et ebrietatibus. Lu
ce. xxj. Uidete ne grauentur corda veſtra
crapula et ebrietate. ¶ Ebrietas eſt ni
mia potatio. a qua propter tria cauere de-
bemus. Primo quia ad luxuriā prouocat.
prouer. ij. Luxurioſa res eſt vinū et tumul
tuoſa ebrietas. Hiero. Uēter mero eſtuās
facile ſpumat in libidinē. id eſt in luxuriā.
Secundo quia ſpiritū ſuffocat. Oſee. iiij.
Fornicatio et vinum et ebrietas auferunt
cor. Ideo enim ebrius ē quaſi beſtia. et nō
diſcernit. Propter quod noe iacuit denuda
tus in tabernaculo. gen̄. ix. Et loth cū filia
bus dormiuit. vt patet in eodem. Tercio q2
ſubſtantiam minuit et annihilat. Ecci. xix.
Operarius ebrius non locupletabit. Sic
ānihilauit ſubſtantiam ſuam ille filius p-
digus viuendo luxurioſe. vt dicitur luc. iij.
Neqʒ ambulemus in cubilibus. hoc ē ſm
morem pigritantium in lectis ſuis. vigilan
tibus em̄ prouenit regnū celorū et non dor-
mientibus quibus dicitur amos vj. Ue vo
bis qui dormitis in lectis eburneis et laſci-
uitis in lectis veſtris. Cogitare em̄ deberēt
tales q chriſtus dicit matth. viij. Uulpes
foueas habēt et volucres celi nidos. filius
autem hominis ꝛc̄. Neqʒ ambulemus in
impudicicijs. hoc eſt in immūdicijs carnis
ad quas inducunt cubilia. Eph. iiij. Non
ambuletis ſicut gentes que tradiderunt ſe
impudicicijs. Ecci. xxiij. Aufer a me vētriſ
concupiſcentiam et cōcubitus concupiſce-
tie non apprehendet me. Similiter nō am-
bulemus in peccatis ſpūalibus ſcʒ conten-
tione que ex ſuperbia naſcitur. prouer. ij.
Honor eſt homini qui ſeparat ſe a conten-
tione. Yſiō. In nulla cauſa contendas. q2
contentio lites paſcit. fauces odiorū accen
dit. et concordiam rumpit. Et emulatione
que naſcitur ex inuidia. Uel contentio re-
fertur ad verbum. emulatio autē ad factū.
Iaco. iij. Ubi zelus et contentio. ibi incō-
ſtantia et omne opus prauū. ¶ Poſtq̄ po-
ſuit que debemus abijcere. ponit ornamēta
que debemus induere dicens. Sed induimi
dominum ieſum chriſtum. id eſt formam et

conuerſationem domini noſtri ieſu chriſti.
vt quō chriſtus ambulauit in ſanctitate et
iuſticia corā deo et omni populo. ita ꝛ nos
pro modulo noſtro ambulemus. ad quod
tenemur. galath. iij. Quod baptizati eſtis
in chriſto ieſu chriſtum induiſtis. i. induere
promiſiſtis. coſ. iij. Induite vos ſicut electi
dei viſcera miſericordie. Sic erat indutus
apl̄us qui dicebat galath. ij. Uiuo ego iam
non ego. viuit vero in me chriſtus. Sic er-
go induti digne et honeſte ibimus obuiam
regi noſtro. Et tantū de epiſtola.

¶ Dn̄ica ſecunda de euāgelio ſermo. iij.

Erunt ſigna in ſole et luna et
ſtellis. Luc. xxj. Sancta mater
eccleſia ſicut pia et ſapiēs ma-
ter omnes fideles chriſtianos
amore et timore tanq̄ chariſſimos filios
nititur ad viā veritatis reducere et ad vir
tutum opera promouere. nunc in pſperis
blandiens. nunc terrēs aduerſis. vt per dul-
cedinem premiorū inducat ad opera virtu
oſa et per terrorem tormentorum auer-
tat ab iniquitate malorum. Eſt enim in ho
minibus ſicut in arboribus. nam homo bo
ne et male arbori aſſimilatur. Eſt nāqʒ q̄-
dam arbor ſicut oliua que leniter debet tra
ctari et fructus eius manibus colligi. ꝛ nō
ptica excuti. al's ſequenti anno minus fru
ctificaret. Eſt autem alia arbor vt nux cui
us fructus non debet leniter manu colligi.
ſed ptica excuti. vt ſequenti āno melius fru
ctificet. Sic ſunt quedam tam bone natu-
re vt non indigeant verbere ſed ſolis ver-
bis veraciter corriguntur. et quidam ſunt tā
peruerſe nature quibus verba nil cōferūt.
ſed indigent forti verbere. Exemplum pa-
tet in petro et paulo et aliis diſcipulis. Nā
petrus et iohannes ad ſolum chriſti verbū
omnia reliquerūt et ad deum veraciter ſūt
conuerſi. et alij diſcipuli. Paulus vero nō
verbo ſed forti verbere eſt cōuerſus. pro-
ſtratus et excecatus. Sic ergo ſancta ma-
ter eccleſia in precedenti dn̄ica ad conſola-
tionem bonorū aduentum filij dei in mun-
dum ad memoriam reduxit. vt eos ad ma-
gnum amorē alliceret. Qui quidem aduē-
tus totus fuit melliflu͛us et humilis et de-
uotus ac nimia charitate circūfluus. In
hac vero dn̄ica ad terrorem malorū aduen
tum filij dei ad iudicium generale in fine
mundi fiendum recolit et affirmat. vt eos
magno timore percuciat. vt per hoc a ma-
lis caueant perpetrādis. et ad bona excitēt
ſemetipſos. et ſi contingat. quia poſſibile eſt
noſtro tempore dictū iudiciū euenire. ſimus
e docti de his que tunc euenire dicuntur.
Qui quidem aduentus totus erit horribi-
lis et amaritudine plenus. quia talis tunc
erit tribulatio qualis nunq̄ fuit nec poſt-
modum eſt futura. vt dicitur matth. xxiiij.
De hoc ergo aduentu preſens euāgelium
tractat. et hunc in toto officio eccleſia ſuis
fidelibus recitat perhorrēdum. ¶ In quō
quidem euangelio quinqʒ principaliter cō-
tinentur. Primū eſt ſignorum generale iu-
dicium precedentiū euentus. et hoc in prin
cipio euangelij. Secundum eſt filij homis
ſcʒ chriſti ad iudiciū venientis aſpectus ibi.
Et tunc videbunt filiū homis venientē ꝛc̄
Tercium eſt ad iuſtos diuine conſolatiōis
affatus. ibi. His autem fieri incipiētibus
reſpicite ꝛc̄. Quartū eſt cuiuſdam ſimilitu-
dinis ad antedicta cernenda annexus. ibi.
Uidete ficulneam et omnes arbores. ꝛc̄.
Quintū eſt omniū predictorum certiſſime
adimpletionis tempus. ibi. Amen dico vo-
bis quoniam non preteribit generatio hec
donec omnia fiant. ꝛc̄. ¶ Primo ergo po-
nitur ſignorū generale iudiciū precedentiū
euentus. quia erunt ſigna in ſole et luna ꝛc̄
¶ Et ponūtur euentura ſigna in fine
mundi circa quadruplicem creaturam. Et
primo circa creaturam celeſtem cum dicit
Erunt ſigna in ſole et luna. Que autē ſint
iſta ſigna hic nō determinatur ſed i matth.
xxiiij. c. vbi dicitur. Sol obſcurabitur et lu
na non dabit lumen ſuū. Hoc eſt ſignum
in ſole q obſcurabitur. Qui quidem qua-
druplicit͛er obſcurabitur. Primo ad lrām
tunc erit generalis eclipſis ſcʒ virtute diui
na in tota terra. Illa enim eclipſis ab aliiſ
differt. tum quia erit vniuerſalis. oēs autē
alie ſunt particulares. tū quia diu durabit.

ſed alie tam diu durant donec ſol tranſierit lunam interpoſitam inter ſolem et terram. tum quia non fiet per lune interpoſitionem ſicut omnes alie. ſed per diuinam virtutem ſicut e. in chriſti paſſione factum e. Secundo dicitur obſcurari propter maioris luminis ſuperuentionem. Nam vt dicit Hiero. ſol obſcurabitur nõ diminutione ſue lucis abſcedente. ſed maiori luce ſuperueniente. ſcꝫ chriſto qui eſt vera lux. Criſ. Sicut in hoc ſeculo luna et ſidera obſcurantur orto ſole. ſic chriſti glorioſa apparitione ſol obtenebreſcit. et luna non dabit propriũ iubar Et hec erit poſt finem mundi. dũ chriſtus ad iudicium veniet. ſed ad litterã obſcurabitur ante finem mundi. Tercio obſcurabitur metaphorice vt dicatur ſol obſcurari. quia ſeueram vindictam iudicis reſpicere non audebit. ſicut in paſſione chriſti radios ſue lucis retraxit. quia chriſtũ pendentem ĩ cruce reſpicere non audebat. Augu. Mero rem diei iudicij et tormenta pereuntiũ neqꝫ ſol neqꝫ luna aſtra neqꝫ terra aſpicere poterunt. et retrahent ſplendorẽ ſuum. Quarto poteſt intelligi ſol obſcurari miſtice. ſol enim miſtice chriſtus eſt qui tunc valde obſcurus erit. quia miraculis et predicatione non erit clarus. apoc. vj. Sol factus eſt niger quaſi ſaccus cilicinus. Antichriſtus autem erit valde clarus. quia vbiqꝫ predicabit et miracula facere videbitur. quia vt dicit yſid. tunc omnia mirabilia auferentur a fidelibus. et antichriſtus ⁊ diſcipuli eius ea facere videbitur demonum operatione. ij. theſ. ij. Cuius aduentus erit ſm operatiõeꝫ ſathane in omni virtute et ſignis et prodigijs mendacibus. Apoc. xiij. c. Faciet ſigna magna vt etiam faciet ignem de celo deſcẽdere in terrã in conſpectu hominũ. et ſeducit habitantes in terra propter ſigna que data ſunt illi facere. Obſcurabitur eñ chriſtus quantũ ad diuinitatem ꝙ nullus audebit ipſum predicare fuiſſe deum ſed purum hominem. Item quantũ ad veritatem. qa nullus audebit ipſum predicare doctorem veritatis ſed falſitatis. Item quantum ad ſpũſſancti plenitudinẽ. quia nullus audebit ipſum confiteri plenũ fuiſſe ſpũſancto. ſed ſpiritu maligno. Et ſic valde obſcurus erit chriſtus in mundo. ❡ Luna nõ dabit lumẽ Ad litterã ſic erit. Cõſueuit enim lucere luna occulto ſole vel obſcurato. ſed tunc nõ ſic erit. et in horribilibus tenebris mundus inuoluetur. Vel miſtice per lunam ſancta eccleſia deſignatur. que tunc lumen doctrine non dabit. nec ſanctitas eccleſie miraculis fulgebit. Subtrahetur etiã ab ea lumẽ obedientie. quia omnia regna romano imperio rebellabunt. et omnes eccleſie rebellabunt eccleſie romane prope finem mundi. vt dicit glo. ſuper illud. ij. theſ. ij. Niſi venerit diſceſſio primum et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis. Luna etiã vertetur in ſanguinem. vt dicitur iohel. ij. quod ſolum miſtice accipiendum eſt. quia tunc eccleſia magnã perſecutionẽ patietur ab antichriſto et eius nuncijs. et cruore maximo perfundetur. Apoc. xiij. Et faciet vt quicunqꝫ non adorauerit imaginem beſtie. id eſt antichriſti occidatur. In eodem xvij. Et vidi mulierem ebriam de ſanguine ſanctorum et de ſanguine martyrum ieſu. Quoſdam autem antichriſtus trahit ad ſe timore tormẽtorũ. danĩ. xj. Ruent in gladio et in flãma et in captiuitatẽ et rapinã ❡ Et propter hoc tradet frater fratrẽ et pater filium. eligẽtes potius in bonis ducere dies ſuos qꝫ ſub tanta tribulatione rerum et perſonarũ damna pati. Quoſdam trahit largitate munerũ. quia inueniet theſauros abſconditos quos demones reuelabunt. Danĩ. viij. In copia rerũ occidet plurimos Item multiplicabit gloriam et dabit eis poteſtatem in multis et terram diuidet gratuite. In eodẽ. vj. Quoſdam trahit deceptione miraculorũ ſicut ſimplices et populares. Matth. xxiiij. Surgẽt pſeudo chriſti. i. eſt falſi chriſti qui dicent ſe eſſe chriſtos. et pſeudo prophete. id eſt falſi prophete. et dabũt ſigna magna et prodigia magna ita vt in errorem inducantur ſi fieri poteſt etiam electi. Et ſic chriſti eccleſia vndiqꝫ confundetur. et lumen non dabit. et vndiqꝫ ſãguie perfundetur. ❡ Stelle autem de celo cadẽt.

non quidem ſm ſubſtantiam que perpetue ſunt. Sed tripliciter dicuntur cadere. ſcꝫ proprie ſimilitudinarie et miſtice. ❡ Proprie autem dicuntur cadere dupliciter. ſcꝫ igneas comas emittendo. omnia eñ ſidera magnas comas a ſe emittent. vt circa vicinum aduentum alicuius magni domini ſolent euenire comete. et lumen ſuum retrahendo per aliquos dies ante iudiciũ retrahent lumen ſuum. vt non videantur. iohel. j. Stelle retraxerunt ſplendorem ſuũ. Stelle autem ſimilitudinarie dicuntur vapores igniti in aere. qui cadendo coruſcãt in aere De quibus ſeculares dicunt ꝙ ſtelle cadũt quia tunc frequenter per aerem diſcurrent ad terrorem. Sap. v. Ibunt directe emiſſiones fulgorũ. Miſtice autẽ ſancti doctores dicuntur ſtelle. iuxta illud danĩ. xij. Qui ad iuſticiam erudiunt multos quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Qui tunc obſcurabuntur et cadent. quia nõ docebunt. Et multi propter timorẽ tormentorũ ex celo eccleſie cadent. quia vt dicitur apoc. xij. Draco ille magnus traxit cauda ſua terciam partem ſtellarum et miſit eos in terrã. ❡ Secundo ponuntur ſigna circa creaturam terreſtreꝫ tam terre qꝫ maris cũ dicitur. Et in terris preſſura gentium Tunc enim maior pſſura erit qꝫ vnqꝫ fuit vel poſtmoduꝫ ſit euẽtura Quadruplicem enim tribulationẽ paſſura eſt eccleſia. ſcꝫ tyrãnorum. hereticorum. et ypocritarũ quas iam paſſa eſt. quarta erit antichriſti ceteris maior. quam in fine mũdi patietur vt patet danĩ. vij. Videbã inquit in viſu noctis et ecce beſtie quattuor magne aſcendebant de mari. Prima quaſi leena. Iſta eſt crudelitas tyrãnorũ. Secũda ſimilis vrſo. Iſta eſt verſucia hereticorũ. Tercia ſimilis pardo. Iſta ẽ varietas ypocritarũ et dolus. Quarta terribilis et fortis nimis. Iſta ſignat antichriſtũ. Erit ergo tunc in toto mundo magna preſſura et in anima et in corpore. Nam cũ perſecutione antichriſti erũt magne peſtilentie et fames et guerre et ſeditiones et terremotus. In mari etiaꝫ erit ſignũ magne et inaudite confuſionis et turbationis que nunqꝫ ante fuit vt infra patebit. ❡ Tercio ponuntur ſigna circa rationalem creaturam. videlicet homines. Areſcent enim et erũt ſicci et pallidi quaſi mortui propter timorem eoꝝ que videbunt et expectabunt. quia ſpũs triſtis exiccat oſſa. prouer. xvij. Et que erunt illa ❡ Vbi nota ꝙ hiero. dicit ſe inueniſſe in annalibus hebreoruꝫ in quibus ſcriptum reperit ꝙ in fine mundi xv. ſigna erũt in xv diebus ante diem iudicij. ſed an cõtinui ſint illi dies an interpellati non expreſſit. Nam prima die erigũt ſe maria omnia ſuper omnes montes. xl. cubitis ſtantia in loco ſuo quaſi murus. Secunda tantum deſcendent ꝙ vix videri poſſũt. Tercia maria redibũt in locum priſtinũ. Quarta omnes piſces et belue maris et omnia que mouentur ĩ aqs congregabũtur ſuper aquas et dabũt vſqꝫ ad celum rugitus. Quinta aues et omnia volatilia celi congregabũtur in campis inuicem plorantes et vlulantes et nõ guſtantes cibũ neqꝫ bibẽtes. Sexta flumina ignea ſurgent ab occaſu ſolis vſqꝫ ad ortum currentia. Septima oia ſidera errantia et fixa ſpargent ex ſe comas igneas ſicut comete. Octaua erit magnus terremotꝰ ita vt oia animalia proſternãtur. Nona omnes lapides tam magni qꝫ parui diuidentur in quattuor partes vnamquãqꝫ aliam collidentẽ. Decima omnes planete et herbe et arbores ſanguineũ fluent rorem. Vndecima oia animalia exibunt de cauernis et ſiluis et veniant ad campos rugientia et nihil guſtantia. Duodecima omnes mõtes et colles et edificia proſternentur et in puluerem redigentur. Tredecima exibũt homines q viui remanſerunt de cauernis et ibũt velut amẽtes et non loquentes. Decimaquarta oia corpora mortuorũ ſtabunt ſupra ſepulcra parata ad reſurgẽdum. Quintadecima cõburetur mundus et omnia habentia vitaꝫ morientur. et ſtatim poſtea fiet iudicium. Nam ſtatim quattuor angeli ibũt ad quattuor partes terre dicentes. Surgite mortui venite ad iudicium. Matth. xxiiij. Mittet angelos ſuos cum tuba et voce magna. et congregabit electos a ſũmis celorum vſqꝫ

ad terminos eoꝝ. Hec autem mirabilia pre
mittit propter duo. Primo vt magnū malū
futurum preuenient. Grego. Vltima tri
bulatio multis tribulationibus ꝯuenitur. vt
per crebra mala que preueniunt indicentur
mala perpetua que ſubſequētur. multa ergo
debent mala precurrere vt malum ſine fine
valeant nunciare. Secundo vt ſint incita
menta doloris et hominibus cōpati videā
tur. Omnes enim creature cōpatiētur hōi
in iudicio. Nam ſol obſcurabitur. luna con
uertetur in ſanguinem. et ſic de alijs. cuius
rationem aſſignat criſo. dicēs. Patrefami
lias moriēte domus tota turbatur. familia
plangit et nigris veſtimentis ſe induit. Sic
humano generi propter quod omnia facta
ſunt. circa finem conſtituto. totus deſtruit
mundus celi miſteria lugent et candore de
poſito tenebris induuntur. Durior eſt ergo
lapidibus qui hodie non plorat. ad cōpaſſi
onem non mouetur. hiere. vj. Luctū vnige
niti fac tibi planctū amarū. Quarto po
nuntur ſigna circa creaturam intellectualē
ſcʒ circa angelos cum dicitur. Nā virtutes
celorū mouebuntur. Que cōmotio
ex tribus cauſabit. Primo ex timore cui
uſdam reuerentie. Iob. xxvj. Columne celi
contremiſcunt et pauent ad nutū eius. Re
de. Quid faciant tabule qn̄ tremunt colū
ne. quid virga deſerti patitur cū cedrus pa
radiſi percutitur. Secundo ex ꝑparatione
pugne. Criſo. Si rex proceſſurus cōtra ali
quem ad bellum expeditionem mandat in
populo dignitates omnes mouebuntur. et
exercitus excitantur et tota ciuitas fremet
quantomagis regi celeſti exurgente iudica
re viuos et mortuos angelice virtutes cō
mouebuntur. terribiles miniſtri terribilem
dominum precedentes. ante ipſum fulgura
viua pro lumine precedunt. pro tubis toni
trua horrenda. Tercio ex horrore diuine
vindicte. Criſo. Quāuis angeli conſcij ſibi
non ſint. videntes tamen infinitas multitu
dines damnari non intrepidi illic ſtabūt. Et
ſic patet primū. Tūc videbunt filiū hōis ⁊c̄
In hac ſecunda parte ponitur filij homis
ſcʒ chriſti ad iudiciū venientis aſpectus. et
hoc eſt. Et tunc videbunt filiū hominis ve
nientem ſcʒ ad iudicium in nube materiali.
Actuū. j. Et nubes ſuſcepit eum ab oculis
eorum. Et ſequitur. Quēadmodū vidiſtis
eum aſcendentem in cēlum ſic veniet. yſaie
xix. Aſcendet deus ſuper nubem leuē. Itē
in nube id eſt cum multitudine ſanctorum
et angelorum. yſa. ij. Dominus ad iudiciuʒ
veniet cum ſenatoribus populi ſui. Cū po
teſtate magna. quo ad humanitatē ſm̄ quā
dedit ei pater omne iudiciū facere. et maie
ſtate quo ad diuinitatem. Primus aduēt⁹
fuit in humilitate magna et infirmitate. ſe
cundus vero erit in poteſtate magna et ma
ieſtate. Circa hoc iudicium nota ꝙ
ad omne iudiciū quattuor requiruntur. ſcʒ
iudex reus accuſator et teſtis. Iudex autē
erit chriſtus. Iudex autē debet iudiciū fa
cere vbi ſcelus eſt cōmiſſum. Et ideo deſcē
det ad terrā. Item debet facere in loco cō
muni. et ideo iudiciū fiet in valle ioſaphat.
Item debet ſedere. et ideo deſcendet in ſe
de maieſtatis in nubibus candidis ſedens.
Ipſe enim fuit iudicatus ſtans et ipſe iudi
cabit ſedens. Itē debet eſſe potēs vt poſſit
ſententiam executioni mandare. Ecc̄i. vij.
Noli velle fieri iudex niſi valeas virtute ir
rumpere iniquitates. Et ideo deſcēdet cum
poteſtate et omnes ſancti et angeli cum eo.
non ſicut alia vice quādo venit humilis ad
ſaluandum et non ad iudicandum. Iob. iij
Non miſit deus filium ſuum in mūdum vt
iudicaret mundum ſed vt ſaluaretur mun
dus per ipm̄. Item debet videre et videri.
Ideo veniet in forma humana. Apocal. j.
Videbit eum omnis oculus et qui eum pu
pugerunt. Item debet eſſe iuſtus. Et ideo
oſtendet vulnera lanceam et clauos et cru
cem. in quibus maxima eius iuſticia de
monſtratur. Nam vt ita fieret ſatiſfactio
voluit in cruce mori. Que omnia vſqʒ mō
celauit clamans miſericordiam et non iuſti
ciam. Propter quod dicit apo. hebre. xij.
ꝙ ſanguis chriſti melius loquitur ꝙ̄ abel.
quia ille clamat vindictam. Matth. xxiiij.
Tunc apparebit ſignū filij hominis in celo
ſcʒ crux et claui. Vn̄ cantamus Hoc ſignū
crucis erit in celo cum dn̄s ad iudicandum

veniet. Reus i hoc iudicio erit peccator
Et quia reus debet conueniri. ideo quattu
or angeli tanq̄ʒ dei nuncij ibunt ad quattu
or partes mundi dicentes. Surgite mortui
venite ad iudiciū. j. coꝛ. iij. Canet enim an
gelus et mortui reſur. qui in xp̄o ſunt ꝑmi.
matth. xxiiij. Mittet angelos ſuos cū tuba
et cōgregabūt electos. Et qꝛ aīa ⁊ corpus
ſimul peccauerūt ideo oēs aīe corpora ſua
reſument. et miniſterio angelorū ante iudi
ciū ducent. Et qꝛ de ſimilibus idē ē iudiciū
ideo vſurarij cū vſurarijs. fornicarij cū for
nicarijs et ſic de alijs in ſil̄ ligabunt. matth
xxxiij. Ligate eos faſciculos ad cōburēdū.
Quia pro terrenis iudicabunt ideo i terra
proſternentur. iuſti vero in aere iuxta xp̄m
locabūtur. j. theſ. iiij. Deide nos q viuim⁹
qui relinquimur qui reſidui ſumus ſiml̄ ra
piemur cū illis obuiā xp̄o in aera. et ſic ſēp
cū dn̄o erimus. Accuſatores i hoc iudi
cio erūt demones. qꝛ referent oīa cogita
ta. omnia verba oīa opera. oīa cōmiſſa.
et ad vltimū ſic allegabāt vt refert augu.
dicturus eſt aduerſarius inquit contra nos
Equiſſime iudex iudica hūc meum eſſe ob
culpā. qui tuus. noluit eſſe per grām. tuus
per naturā. meus per miſeriā. tuus ob paſſi
onem. meus per ſuaſionem. tibi inobediens.
mihi obediens. a te accepit immortalitatis
ſtolam. a me accepit hanc pānoſam qua in
dutus eſt tunicā. tuā veſtē dimiſit. cum mea
huc venit. equiſſime iudex iudica hunc eſſe
meum. Vnde ſi bene aduertimus dyabolus
quinqʒ allegat. Primū eſt culpa leſe maie
ſtatis. per quam a gratia peccator cecidit.
Secundum eſt miſeria praue voluntatis p
quā naturā deuaſtauit. Terciū eſt obſeruā
tia praue et dyabolice iniquitatis. per quā
xp̄i paſſionē euacuauit. Quartū eſt ſeruit⁹
dyabolice poteſtatis. per quā obſeruantiaʒ
mandatorū dei contempſit. Quintū eſt de
honeſtatio charitatis. per quā [illegible]
virtutū nuptialis iocūditatis [illegible]
āgelus qui cuſtodiuit peccatore et peccata
ſcripta in frōte. vt in ore duorum ſtet omne
teſtimoniū. Dan̄. vij. Iudiciū ſedit et libri
aperti ſunt. i. cōſcientia et peccata ſinguloꝝ
Tunc auditis iudex xp̄s vertet ſe ad ſan
ctos quibus promiſit ſecū iudicare. matth.
xix. Vos qui ſecuti eſtis me in regenerati
one cū ſederit filius hoīs in ſede maieſtatis
ſue ſedebitis et vos ⁊c̄. Et dicet. Quid vo
bis de peccatoribus videtur fiendum fore.
Et primo vertet ſe ad virginē matrē q̄ dicʒ
Satis aperta ſtetit ianua miſericordie. āmo
do tēpus iuſticie ē et nō miſericordie. Ecci
iij. Omnia habēt tēpus ſuū. Secūdo ver
tet ſe ad apl̄os qui dicent. Nos extraxim⁹
eos de poteſtate dyaboli et de cultura deoꝝ
et dedimus eis ſacramenta eccleſie. per que
mundati ſunt a peccatis et filij dei effecti.
et ipſi per viam bonam ambulare noluerūt
ſed a deo receſſerūt. qui noluerīt benedicti
onem elongabitur ab eo. ipi noluerūt tuam
benedictionem et ideo ſunt in perpetuū ma
ledicti. Apoca. xix. Vindica dn̄e ſanguineʒ
noſtrū qui effuſus eſt. Iob. xxj. Qui dixe
runt deo recede a nobis ſcientiam viarum
tuarum nolumus. Tercio vertet ſe ad mar
tyres qui dicent. Vindica domine ſanguinē
noſtrum qui vſqʒ modo miſericordiam in
uocauit. ſed nunc iuſticiam petit. Apoc. xix
Vindica dn̄e ſanguinē ⁊c̄. Quarto ad con
feſſores q dicēt. Qui nō vult doctrinā acci
pere debet acriter verberari. ſed iſti doctri
nā veritatis noluerūt recipere. et ideo eter
naliter verberet. Quito ad ꝟgies q̄ dicēt. Fo
ris canes ⁊ venefici ⁊ q i carnalib⁹ volup
tatibus ſunt inuoluti vt porci qꝛ inter nos
mūdi habitare debēt. Apoc. xxj. Nihil co
inquinatū ⁊ faciēs abominationē intrabit ad
illā. Et breuiter nullus miſericordiā ſed iuſti
ciā allegabit. Poſtea fit vna vox oīm ſan
ctorū dicētiū. moriant moriant ſic xp̄o fuit
dictū. crucifigat crucifigat. Tūc iudex ira
ta facie ꝟſus pcōres formabit ſnām. d. Me
occidiſtis gladio ⁊ ſuos meos paupes fame
⁊ ſiti qd̄ totū mihi iputo factū. Vn̄ d. Eſu
riui ⁊ nō de. mi. mā. ⁊c̄. vt patet matth. xxv
et iō diſcedite a me maligni i ignē eternū q
par⁹ ē dyabolo ⁊ āgel̄ ei⁹. i qua ſnīa. v. dicet
Prio ꝑuaricacōʒ oīs bōi. ibi diſce. a me. qꝛ
ſū oē bonū. i quo ꝯſiſtit ꝑncipl̄r pēa dānatoꝝ
Scdo ab ordinatōe corporis et aīe et rixā

omnium virium inferiorum et ſuperiorum
quod erit magna pena. ibi. maledicti. quia
corpus maledicet anime quia ſibi conſenſit
et anima corpori quia malum perſuaſit. Ter-
cio penam intolerabilem corporis et anime
ibi. in ignem. Quarto pene eternitatē: nunquam
finiende. ibi. eternum. Quinto ſocietatem
dampnatorum lamentabilem. ibi. preparatus
eſt dyabolo et angelis ſuis. Cogitemus er-
go chariſſimi quo ibit peccator ſic ſententi-
atus et maledictus. non ſurſum. qꝛ ibi erit
facies iudicis irati. propter quam dicunt mō
tibus cadite ſuper nos. et collibus. operite
nos a facie ire agni. vt patet apoca. vj. Nō
ante. quia ibi peccata in fronte ſcripta pro
trahentia ad infernū. Non retro. quia ibi
mundus expellens Non ad dextram vel ad
ſiniſtram. quia ibi demones demergentes.
Non reſtat igitur niſi vt terra os ſuū ape-
riat et deſcendant in infernum viuentes. et
ſic fiet. ¶ Et nota ꝙ iudex ſic ordinabit. vt
in infimo inferni ſtent ydolatre et heretici.
ſuper eos ſuperbi et obſtinati. tercio loco
homicide et raptores. quarto luxurioſi et
delicati quorum deus venter eſt qui coope
rientur vermibus et tineis in recōpenſatio
nem deliciarum. yſa. xiiij. Subtus te ſternet
tinea et operimentum tuum erūt vermes.
Et ſic patet ſecundum. ¶ Tercio ponitur
ad iuſtos diuine conſolationis affatus. qđ
eſt magne conſolationis et remunerationis
quia pro modica penitentia habebunt per-
petuam gloriā pro terrenis celeſtia pro trā
ſitorijs eterna. Et hoc eſt ibi. His autē fie
ri incipientibus. ſcꝫ que dicta ſunt de ſignis
et reprobis. reſpicite per fidem et leuate ꝑ
ſpem capita veſtra. i. deſideria mentis vr̄e.
ſpes enim habet eleuare ſicut deſperatio de
primere. quoniam appropinquat redemptio ve
ſtra. i. cū iudicium horribile reprobis infe-
rendum fiet. tunc vos electi et dilecti nō ti
meatis. quia vos non tanget. imo ſicut ipſi
dampnabūtur ita econtra vos ſaluabimini.
et redemptio veſtra tunc apparebit. qꝛ per
gratiam redemptionis chriſti tunc in aīa
et in corpore eritis glorioſi. et ideo vos nō
timeatis. quia contempſiſtis omnia ꝓpter
me. qui mala preſentia nō timuiſtis: ſed pa
tienter toleraſtis. quorum mens ſemper in
celo habitauit. et qui in me non in mundo
nec in vobis eſtis confiſi. His enī quattuor
modis debent iuſti leuare capita ſua. id eſt
ſpem ſuam. Primo omnia mundana con-
temnendo. Matth. xix. Ecce nos reliquimꝰ
omnia et ſecuti ſumus te. Secundo mala ꝑ
ſentia non formidando. Ro. v. Sed et glo-
riamur in tribulationibus ſcientes ꝙ tribu
latio patientiam operatur. patientia ꝓbati
onem. probatio autem ſpem. Tercio ī celis
habitando. Phil. iij. Noſtra cōuerſatio ī
celis eſt. Quarto in deo et non in mundo
nec in ſe confidendo. ps. lxx. In te domine
ſperaui non confundar ineternū. Sic leua-
uit caput ſuum dauid et confiſus ē in deo.
et vicit goliam. vt patet. j. regum. xvij. Sic
apoſtoli et martyres in deo ſperātes omīa
vicerunt. Phil. iiij. Omnia poſſum in deo
qui me confortat. Et ideo vos qui hec ob-
ſeruaſtis nolite timere ſed gaudeatis. quia
mundus inimicus veſter deſtruitur et dya-
bolus cum miniſtris ſuis qui vos multo tē
pore moleſtauerunt in carcerem reducūtur
ibi in perpetuū cruciandi. ꝛ quia laborioſa
vita noſtra finitur in requiem tranſitura.
et qꝛ veſtra redemptio et gloria appropin-
quat. et ideo dicit eis. Venite benedicti pa
tris mei poſſidete paratum vobis regnum
ab origine mundi. Eſuriui enim et dediſtis
mihi manducare. ꝛc. matthei. xxv. Chariſſi
mi his quattuor modis leuemus capita no
ſtra modo et nos et appropinquabit redēp
tio noſtra. nobis enim loquitur chriſtus ſi-
cut et illis. Apoc. iij. Qui habet aures au-
diendi audiat quid ſpūs dicat eccleſijs. Et
ſic patet tercio. ¶ Quarto quandā ſimilitu
dinē ad añdicta tenēda annectit. d. Videte
ficulneā ꝛ oēs arbores q cum ꝓducūt ex ſe
fructū ſcitis qm̄ ꝓpe ē eſtas. Greg. Bene
aūt regnū dei eſtati ꝯpat qꝛ nūc meroris nr̄i
nubila tranſeūt ꝛ vite dies eterne ſol clarita-
te fulgeſcūt. ſic ergo fructus arborum ſunt
ſigna eſtatis ſic ſigna que predixit ſunt ſig-
na finalis iudicij. Et ideo vt dicit gregoriꝰ
in omelia qm̄ multa eorū q̄ dixit iam facta

cernamus. nam guerre et fames et peſtilen
tie ſunt in vniuerſo mundo. pauca reſtant
que non eſt dubium quin in proximo ſunt
fienda. propter qđ ſolicitari in bonis ope-
ribus et fide vera funditus radicari debe-
mus. vt ſi h̄ terribilia que reſtant noſtris tē
poribus contigerit euenire non euellamur
propter ariditatem a fidei firmitate. domꝰ
enim ſupra petram edificata nec a vēto flā
te nec a pluuia deſcendente nec a fluuio iu-
xta currente poteſt a ſua ſtabilitate moueri
ſed manet penitus inconcuſſa. vt dicit mat-
thei. vj. Arbor autem que bene radicata nō
eſt que modicum habet ſolis de facili a vē
to proſternitur. turbine cōquaſſatur et mo
dico euellitur torrente. Vnde homines illi
illo in tempore areſcere perhibētur qui bo
nis operibus non fulciuntur ac etiaꝫ viua
fide. Et quid refert chariſſimi ꝙ illud gene
rale iudiciū in carne mortali degere inuene
rit an particulare iudiciū quo quilibet iu-
dicatur in morte. Quid enim refert ꝙ mihi
mundus finiatur quod in generali iudicio
fiet vel ego finiar mundo. quod in particu
lari iudicio agitur omni die. certe nihil. et
ideo ac ſi in proximo generale iudiciū fien
dum eſſet ſemper parati eſſe debemus. cum
particulare quod ei quantū ad vnūquēqꝫ
equipollere cernitur in proximo ſit venturꝫ
et citius q̄ꝫ credamus. Matthei. xxiiij. Et
vos eſtote parati. quia qua hora nō puta-
tis filius hominis veniet. Et ſic patet quar
tum. ¶ Quinto ponitur omniū predictorū
certiſſime adimpletionis tempus. et hoc ibi
Amen dico vobis non ꝑteribit ſcꝫ de mor-
talitate ad immortalitatē generatio hec. i.
genus humanū vel generatio iudeorū doec
omnia ſupradicta fiant. Celum non ſidereū
ſed aereum. de quo dicitur matth. xiij. Vo-
lucres celi comedebant illud. Et terra trāſ
ibunt id eſt innouabuntur depoſita priori fi
gura permanente autem ſubſtantia vt dicit
beda. Verba autem mea non tranſibūt. id ē
intellectus verborum meorum nō manebit
incompletus. Greg. Manentes ſententias
exprimit ſermo dei qui tranſit. Et ſic patet
certitudo iudicij generalis. quia in genera-
tione iſta fiet. Sed ſicut certū eſt iudicium
in generatione iſta fieri. ſic eſt incertum tē-
pus et hora quando fieri debeat. quia nullus
vnquā ſciuit. nec ſcit. nec ſciturus eſt. Matth
xiij. De die aūt illo et hora nemo ſcit neqꝫ
angeli in celo neqꝫ filius niſi pater. Filius
ſcꝫ chriſtus pro tanto dicitur neſcire. quia
ad modum neſcientis ſe habuit. cum nulli
vnquā reuelauerit neqꝫ reuelaturus ſit. Itē
pro tanto dicitur neſcire. quia inquantum
homo hoc neſcit. inquantum vero deus et
iudicium et horam et diem iudicij et omīa
alia veraciter ſcit. Et ideo dicit auguſtinꝰ.
Quotquot ꝺ hac materia locuti ſūt qꝛ multi
iam fuerunt ſcilicet de certitudine ꝛ tempo
re finalis iudicij et de antichriſti ortu locu
ti. mendaces ſunt inuenti. ꝛ quicūqꝫ de hec
loquuntur a ſeipſis loquuntur. ſi enim chri
ſtus hoc noluit reuelare apoſtolis qui fue-
runt ſuper omnes dei ſecretarij iuxta illud
ioha. iij. Omnia quecunqꝫ audiui a patre
meo no. fe. vo. multominus vlli alij reuela
bit qui tamen de hoc queſierunt. Actuum
primo Domine ſi in tempore hoc reſtitues
regnum iſrael. Ei ait illis Non eſt veſtrūꝫ
noſſe tempora vel momenta que pater po-
ſuit in poteſtate ſua. Similiter ſi ſpiritusſā-
ctus qui prophetis omnia reuelauit et ad-
uentum chriſti et tempus aduentus. hoc
eis noluit reuelare multominus alijs reue-
labit. Et ſic patet quintum et vltimum prī-
cipale de euangelio ꝛc. ¶ Tractatus.
¶ Vt autem de aduentu ad iudicium ali-
quam noticiam habeamus ſm quod ex ſcri
pturis colligi poteſt diſtinguenda ſunt no-
bis tria. ſcilicet precedentia. concomitantia.
et ſubſequentia ad iudicium ¶ Precedētia
diſtinguuntur ſm triplicem ſtatum. Primo
ſm ſtatum predicatiōis que fiet per enoch
et helyam. Malachie. iiij. Ecce mittā vo-
bis helyam prophetam anteqꝫ veniet dies
domini magnus ꝛ horribilis. Secundo ſm
ſtatum perſecutionis que fiet per antichri-
ſtum et pſeudo prophetas. Tercio ſm ſta-
tū purgatiōis q̄ fiet ꝑ ignē. ps. xcvj. Ignis
ante ipſum precedet. pet. iij. Elemēta vero
calore ſoluent. Quilibet aūt iſtorūꝫ ſtatuū

diſtinguitur multipliciter. E. Circa ſta-
tum enoch et helye nota ꝙ ante ipſum pre-
cedent quattuor. Primo diſcidiū vulgari-
ter teilung regnorum a romano imperio. ij.
thef. ij. Niſi ve. diſ. primum ſcilicet omniū
regnorum a romano imperio. Unde gloſa
ſuper illud dan̄. vij. Et habebat cornua de-
cem. dicit appropinquante die iudicij roma-
num regnum ſcindetur in decem regna. Se-
cundo in obedientia eccleſiarum romane ec-
cleſie. vt dicit gloſa ſuper premiſſo verbo
apoſtoli. Niſi venerit diſceſſio. Tercio ypo-
criſis religioſorum et hereticorū. j. thi. iiij.
In ypocriſi loquentium mendacium. mat-
thei. xxiiij. Surgent pſeudo chriſti et pſeu-
do prophete et multos ſeducent. Quarto
vniuerſalis excitatio preliorum. Matthei.
xxiiij. Surget gens contra gentem ⁊ regnū
aduerſus regnum. Poſt hoc ſequitur pre-
dicatio helye et enoch. que redditur com-
mendabilis a tribus. Primo a temporis di-
urnitate. Apoca. xj. Dabo duobus teſtibus
meis et prophetabunt mille ducentis. lx. di-
ebus. id eſt tribus annis ⁊ dimidio. quia tā-
to tempore chriſtus predicauit. Secundo a
virtute verborum. Ibidem. Siquis volue-
rit nocere eis. ignis exeat de ore ipſorum et
deuorabit inimicos eorum. et ſiquis volue-
rit eos ledere ſic oportet occidi eū. Hi ha-
bent poteſtatem claudendi celum ne pluat
tempore prophecie eorum. et poteſtatē ha-
bent ſuper aquas cōmutandi in ſanguinem
et percutere terram plaga quotienſcunqꝫ
voluerint. Tercio a patiendi conſtantia.
Ibidem. Et cum finierint teſtimoniū ſuū
beſtia que aſcendet de abyſſo. inter liniaris
id eſt antichriſtus qui aſcendet ad regendū
per tenebroſos demōes faciet aduerſus eos
bellum. et occidet illos et vincet. et corpo-
ra eorum iacebunt in plateis ciuitatis ma-
gne que vocatur ſodoma. gloſa interlinia-
ris ſcilicet hieruſalem. dicitur magna vir-
tutibus nunc vero ſodoma eſt mutata. q̄a
nemo predicabit in ea. et egiptus interlinia-
ris. id eſt tenebroſa ſine cognitione dei. vbi
dominus illorū ſcilicet enoch et helye cru-
cifixus eſt. Et videbunt de populis ⁊ tribu-
bus et linguis et gentibus corpora eorū
per tres dies et dimidium. et corpora eorū
non ſinent poni in monumentis. interlini-
aris vt memoria habeatur eorum. et inha-
bitantes terram gaudebunt ſuper ipſis. in-
terliniaris. quia iuſtorum afflictio eſt cōſo-
latio malorum. et iocundabuntur et mune-
ra mittent adinuicem. quoniam hi duo p̄ro-
phete cruciauerunt eos. interliniaris. con-
tradicēdo iniquitati ipſorum qui habitabāt
ſuper terram. et poſt tres dies et dimidium
ſpiritus vite intrabit in eos et ſteterunt ſu-
per pedes ſuos et timor magnus cecidit ſu-
per omnes illos qui videbant illos et audi-
erunt vocem magnam de celo dicentē illis.
Aſcendite huc ſcꝫ ad conſortium angelorū
ſeu ſanctorum. et aſcenderunt in celum in
nube q̄ illos refrigeret. et inimicos terreat.
et viderunt eos inimici eius. Circa ſtatum
et perſecutionem antichriſti notanda ſunt
nobis quinqꝫ. ſcilicet ortus antichriſti et p̄-
greſſus. cultus. conflictus et obitus. F.
Circa ortum eius nota quattuor. Primo
vnde naſcetur. q̄a de tribu dan. gen̄. xlix. Fi-
at dan coluber in via. Et i apoca. Dan nō
ſcribitur in cathalogo ſanctorū in deteſta-
tionem antichriſti. Secundo quō naſcetur.
q̄a de fornicatione et nō de virgine ſicut q̄-
dam finxerunt. ij. theſ. ij. Et reueletur hō
peccati. i. de peccato cōceptus. Tercio quē
confouebitur in vtero. q̄a operacōe dyabo-
li. Nā ſicut dicit augu. ſpūs malignus deſcē-
det in vterū matris ⁊ ex virtute dyaboli cō-
fouebitur et implebiꝰ antixp̄s. nō tn̄ erit in
antixp̄o dyabolus ſicut in demoniacis. quia
tūc ſibi nō imputaretꝰ peccatū. ſed q2 ſic poſ-
ſidebit eū ꝙ pro ſua voluntate inclinabit eū
cum aſſenſu liberi arbitrij. Unde ſuper il-
lud. ij. ad theſſa. ij. Cuius aduentus erit ſe-
cundum operationem ſathane. dicit gloſa.
Non tamen ſine conſenſu. vt frenetici. qui
culpam non habent. quia ſi ſic vexaretur a
dyabolo non imputaretur quicquid ageret
ꝙ autem incipiat eſſe malus ex vtero ma-
tris probatur illō pe. xlviij. Trāſgreſſorē de
ventre noui te. Hoc dicitur de antichriſto
ſicut hiere. pmo dicitur beato iohi baptiſte

Priuſq̄ te formarem in vtero noui te. ꝛc.
Quarto vbi naſcetur. quia in babylonia.
Apocalipſ. xvij. Babylon magna mater
fornicationum. M. Circa progreſſum
nota quattuor. Primo vbi nutrietur. quia
in illis ciuitatibus ſcilicet nutriēdus erit.
corozaim et bethſaida. Unde ſuper illo
verbo matth. xj. Ve tibi corozaim. ve tibi
bethſaida dicit augu. Ideo imprecatur et
improperat deus iſtis ciuitatibus. quia in
eis conuerſatus eſt filius perditionis. Se-
cūdo a quibus nutrietur. quia a malchitis
et magis babylonis et docebunt eum omē
artem magicam ſicut dicit augu. Nutrietur
etiam a ſpiritibus malignis. quia propter
incantationes ſuas quottidie ei famulabū-
tur. et aſſiſtent ei comites in diuerſis. Apoc.
xvj. Vidi de ore beſtie et de ore pſeudo pro-
phete. propter incantationes quas de ore
emittet exire tres ſpūs immundos. Tercio
qui populi ei adherebunt. quia populus iu-
deorum. Joh. v. Alius veniet in nomine
ipſius et illum accipient. Quarto in qua
etate incipiet hec omnia. quia in adoleſcen-
tia. Ecci. iiij. Vidi cunctos viuentes q̄ am-
bulabant ſub ſole cum adoleſcente ſecūdo.
ſcꝫ antichriſto. Nam primus adoleſcēs fu-
it chriſtus. In illa ergo etate incipiet pre-
dicare qua et chriſtus. N. Circa cultū
eius ſimiliter nota quattuor cultus p̄ quos
attrabit diuerſos ad ſe. Primo ergo vt at-
trahat ad ſe iudeos dicit ſe eſſe meſſiam in
lege promiſſum verum deum et verum ho-
minem. et reedificare templum ſalomonis.
dicens ſe velle reſtaurare ritum moyſi. ij.
theſ. ij. Qui gloriatur et extollitur ſuper
omne quod dicitur deus. aut quod colitur
ita vt in templo dei ſedeat oſtendens ſe tā-
q̄ ipſe ſit deus. Dicit enim iudeis ſe velle
deſtruere omnem ydolatriam. Danielis. xj.
Eleuabitur aduerſus omnem deum. Verū
tamen cor eius erit ad deſtruendum omneꝫ
cultum iudeorum. Eodem. viij. capitulo di-
citur. Et cor eius aduerſus teſtamentum
ſanctum. Itē in eodem viij. capitulo Uſqꝫ
ad principem fortitudinis magnificatus ē.
et ab eo tulit iuge ſacrificium Secundo vt
attrahat gentiles et ydolatras. faciet ſimu-
lacrum et ſtatuam. et per incantatiōes mit-
tet in ipſum ſpiritum malignum ad dandū
reſponſa. et vocabit ipſum deum maozim.
Apoca. xiij. Datum eſt ei vt daret ſpirituꝫ
imagini beſtie vt loquatur ipſa imago be-
ſtie. et faciet vt quicunqꝫ non adorauerit
imaginem beſtie occidatur. Danielis. xj.
Deum patrum ſuorum non reputabit. deū
autem maozim ſtatuet in loco ſuo et vene-
rabitur. Maozim interpretatur preſidium.
quia ponetur edictum vt quicūqꝫ fugerit
ad ſtatuam illam ſit ſecurus et non occida-
tur ob reuerentiam ſtatue. Hāc etiam ima-
ginem faciet ab omnibus adorari. vt dicitꝰ
Apoca. xiij. Tercio vt attrahat ad ſe chri-
ſtianos dicet ſe chriſtum veniſſe ad iudiciū
ſicut promiſit in euangelio. Et oſtendet ſe
mortuum. et tercia die reſurget. Apoca. xiij
Et vidi vnum de capitibus ſuis quaſi occi-
ſum in morte. Interliniaris. Simulabit ſe
antichriſtus mortuum. et per triduum la-
tens poſt apparebit dicens ſe ſuſcitatum. et
plagam mortis eius curatam. Gloſa. Ar-
te magica aſcendet in aera ferentibus eum
demonibus. et ſic curabitur plaga mortis
eius. et qui prius mortuus credebatur poſt
viuus reputabitur. Et hoc eſt quod ibideꝫ
ſequitꝰ. Et admirata eſt vniuerſa terra poſt
beſtiam. Et adorauerunt draconem ſcilicet
dyabolum. qui dedit poteſtatem beſtie. ſcꝫ
ſurgendi. et adorauerunt beſtiam. id eſt an-
tichriſtum. Quarto vt attrahat ad ſe om-
nem hominem peritum et magnum ponet
caracterem in fronte et manu dextera vt
diſtinguantur ſui ab alienis. et nemo poſſit
emere vel vendere niſi habuerit ſignū. Apo-
cal. xiij. Faciet omnes puſillos et magnos
diuites et pauperes et ſeruos et liberos ha-
bere caracterem in manibus et in frontibꝰ
ne quis poſſit emere vel vendere niſi habe-
at caracterem beſtie aut nomen eius. F.
Circa conflictum eius nota ꝙ contra tri-
plicem populum dimicabit. ſcilicet contra
clericos. nobiles. et mercatores. Clericos ⁊
laicos expugnabit. et ad ſe trahet per ratio-

Erit enim valde inſtructus in ſcripturis philoſophorū. daň. viij. Surget rex impudens facie et intelligens propoſitiões. Job xiiij. De ore eius lampades procedunt. id ē rationes naturales phorum. Milites et nobiles expugnabit. et ad ſe trahet per diſtributionem terrarū et dignitatum. Daň. xj. Multiplicabit gloriam et dabit poteſtatē in multis et diuidet terram gratuito. Mercatores expugnabit et ad ſe trahet per aurum ꝛ argentum. daň. xj. Dominabitur theſaurorum auri et argenti et in omnibus p̄cioſis egipti. In eodem. viij. In copia rerum occidet plurimos. Demões enim reuelabūt ei omnes theſauros abſconditos ꝛ maxime loculos ſalomonis quos ipſe ſuffodi fecit. Antiquitus enim homines morientes abſconderunt theſaurum ſuum ſperantes ſe redire poſt longum annum quem ponebant philoſophi ad eundem locum et carnaliter viuere ſicut prius. et ideo in ſepulchris antiquorum frequenter eſt inuentus theſaurꝰ hec ſepulcra inueniet dyabolus antichriſto Job. xxj. Ipſe ad ſepulcra ducetur et in cōgerie mortuorum vigilabit. In eodem. xlj. Sternet ſibi aurum quaſi lutum. Populꝰ etiam minor ſimiliter diſtinguitur in tria genera hominum. ſcʒ in ſimplices. infirmos. et perfecte penitentes. Simplices ad ſe trahet per falſos prophetas. id ē predicatores infirmos per tyrãnos. et perfectos per falſa mirabilia. Hec tria notat dominus i euangelio Matth. xxiiij. cum dicit. Surgent pſeudo prophete. id eſt pſeudo chriſti ad decipiendum ſimplices et tradent eos in magnam tribulationem et occident. et ad infirmos cogendos. et dabunt ſigna magna vt ſi fieri poteſt in errorem inducantur electi. ad perfectos cōmouendos. Propter has oēs tribulationes et perſecutiones ſathanas dicitur ſoluendus circa diem iudicij et dabiť ei libera poteſtas temptãdi homines et nocendi. Apoca. ij. Cum conſummati fuerint mille anni. id eſt cum appropinquauerit finis mundi. millenarius enim eſt numerus perfectus. ſoluetur ſathanas. id eſt dabitur ei libera poteſtas temptandi. Et poſtea itērū religabitur in iudicio. Apocal. ij. Ecce dyabolus qui ſeducebat eos miſſus eſt in ſtagnum ignis et ſulphuris vbi eſt beſtia ꝛ pſeudo propheta cruciabūtur in ſecula ſeculorum. [M] Circa obitum antichriſti notanda ſunt quattuor ſcʒ tempus. perſona interficiens. locus et modus. Primo nota tempus. quia poſtꝗ̄ predicauerit tribus annis et dimidio. ſex diebus poſt mortē helye et enoch interficietur. Apoca. xj. Ciuitatē ſanctam calcabunt menſibus. xlij. Daň. xij. Vſquequo finis horum mirabilium. id eſt quanto tempore durabit perſecutio antixp̄i Et reſpondit angelus et iurauit per viuentem in ſecula ſeculorum. Quia tempus tempora et dimidiū tempus. id eſt vſqʒ ad tres annos et medium. Secundo nota perſonā interficientem. quia ipſe chriſtus interficiet vel michael miniſterio interficiet. xp̄us vero autoritate. ij. theſ. ij. Quem dominus interficiet ſpiritu oris ſui. In hiſtorijs ſcolaſticis dicitur ꝙ quedam audietur vox in aere dicens. Morere. Et ſtatim fulminabitur antichriſtus. Tercio nota locum. quia in illo loco morietur vnde chriſtus aſcendit. ſcilicet in monte oliueti. Congregabit enim multitudinem exercitus ſui. ꝛ cum fuerit in ſupremo glorie ſue pre multitudine exercitus ſui interficietur i valitudine ſua Daň. xj. Veniet in valitudine vt conterat et figat tabernaculum ſuum inter maria ſuper montem inclitum. Maria appellat mare mortuum et circumadiacentia maria Montem inclitum appellat montem oliueti. Et ſequitur. Veniet vſqʒ ad ſummitatē eius. ſcilicet montis oliueti. et nemo auxiliatur ei. ſcilicet quando interficietur a chriſto. Quarto nota modum. quia interficietur ſubito et abſqʒ manu hominis et cunctis videntibus. Job. xxxiiij. Subito morietur. et auferent violentum. id eſt antichriſtum ſine manu. In eodem quarto capitulo. Videntibus cunctis precipitabitur.

[N] Circa tercium. ſcilicet ſtatum purgationis que fiet per ignem nota preambula que ſequentur ſtatum antichriſti et precedēt ignē purgatiōis. [P]rio ergo p̄cedet ſpacium penitendi poſt mortem antichriſti ergo dabit ſpaciū. xlv. dierū ad p̄niam illis q in perſecucõe antixp̄i negauerunt fidem. daň. xij. In tēpore illo cū poſita fuerit abhominatio in deſolationē. i. antixp̄s q abhominabilem ſe exigebat ad adorandum dies mille ccxc. i. tres ãnos cū dimidio. qꝛ tãto tēpore durabit. Et poſtea ſeqtur. Beatus q expectat et peruenit ad dies. Mcccxxxv. In hoc enim numero inueniť ſpaciū. xlv. dierū datū ad penitendū. Nã ſi diebus mille. ccxc addanť dies. xlv. ſunt. M. cccxxxv. Eſt ergo ſenſus. Beatus q poſt hos dies perſecutionis vixerit. q ſunt dies mille ccxc. et peruenit ad dies. xlv. ſuperadditos ad penitenciã q̄ ſimul oēs fiūt. Mcccxxxv. ſꝫ vt dicit mgr̄ in hiſtorijs in vltia viſiõe danielis Et i iſto tp̄e oēs iudei cõuertētur. p̄s. lvj. Cõuertentur ad veſperã ꝛ fa. pa. vt canes. ſ. mūdi videntes em̄ ſe deceptos ab antixp̄o cõuertentur ad xp̄m. Et iſtud tēpus vocať ſtatꝰ ſecuritatis. Dicēt em̄ tūc miniſtri antixp̄i. licet em̄ p̄nceps noſter ē mortuus. tñ pacē et ſecuritatē habemus. et ducēt vxores et cõuiuia celebrabūt. et cū dixerint pax et ſecuritas tūc repētinꝰ ſuperueniet eis interitus. vt dicit apl̄s. j. theſ. v. Quia vt diciť math. xxiiij. ſicut in diebus noe erãt hoies edētes et bibentes et nuptui ſe tradentes. ſic erit i aduentu antixp̄i. Poſt hunc ſtatū erit ſtatus ſignorū q̄ ponit hiero. q̄ ſupradicta ſūt. ſi tñ ſunt vera. nã de eis apud theologos doctores dubitatio eſt. quidã em̄ dicūt ꝙ poſſibilia ſūt. et poſſibile videtur ea ſic euenire. Quibuſdã aūt videť omnino abſurdū. ꝛ dicunt ꝙ ſtatim poſt p̄habitū tēpus mundus cõburet. Quicqd aūt ſit p̄dicatoriſ arbitrio relinquat. [O] Poſt p̄dicta ergo p̄ambula ſeqtur ſtatus purgatiõis q̄ fiet p̄ ignē. nã virtute dei ignis maximus generabiť in terra ex cõcurſu oim cãrū ſup̄iorū ꝛ inferiorū q̄ ex ſua naťa habēt virtutem igniēdi. q̄ oia diuina virtus faciet ſimul cõcurrere. ſicut factū eſt diluuiū ex cõcurſu oim cãrū q̄ hñt pluuiã generare. vt dicit augu. q ignis faciē huius mūdi purgabit. ꝛ tãtū aſcēdet quãtū aque diluuij. q̄ purgabit bonos quos inueniet ſi aliquid in eis purgandū fuerit. boni vero et perfecti q nihil purgabile habebūt reſolutionē in corporibus patiētur ſine aliqua leſiõe et pena. vt dicit augu. malos aūt cõcremabit. Innouabit etiã elemēta. ij. pe. iij. Elemēta calore ſolueť. glo. Cõſumpti per ignē meliorē ſpēm reaſſument. Et quia poſtꝗ̄ iſte ignis cõbuſſerit mundū deſcēdet ad infernū cū reprobis diuiſa ab eo luce. p̄s xxviij. Vox dn̄i intercidentis flãmam ignis. Vbi baſilius. Dn̄s ita recidet flãmã ignis vt electis luceat ꝛ reprobos exurat. ꝛ i tali combuſtione oia maria et oēs aq̄ p̄ter occeanū cõbureť. ꝛ t̄ra ita equabiť ꝛ r̄manebit lucida vt criſtallus. Et ſic patet p̄mū. [P] Sequiť ſcd̄m ſcʒ cõcomitēria ip̄m iudiciū que erunt multa. ſ. reſurrectio corporū virtute diuina. ꝛ congregatio eorundem ad vallem ioſaphat virtute angelica. Et tunc chriſtꝰ veniet ad iudicium ad dictam vallem et cū iniuſtis et peccatoribus diſceptabit. Omia hec quecunqʒ in iudicio concurrent in precedenti ſermone ſatis diffuſe dicta ſunt. et ideo hec ibi require. et hic amplius non dicatur. Et ſic patet ſecundū. [Q] Sequiť tercium ſcilicet ſequentia poſt iudicium ſcʒ ſtatus innouationis mundi qui erit poſt iudicium aſcendentibus electis cū chriſto ad celum. et deſcēdentibus impijs ad infernū. quia ſicut homo innouabitur in corpore et in omnibus ſenſibus corporis. cuius innouationi hic non inſiſto. quia ad reſurrectionem corporis pertinet. ita mundus innouabitur poſt iudicium et ſuperiora ꝛ inferiora. In ſuperioribus innouabitur firmamentum. quia quadam luce reſurrectionis clarebit et quieſcet mobile vlterius non mouendum. Vnde gloſa ſuper illud yſaie. Celi ſicut fumus liqueſcent. dicit. Celi noui et terra noua quaſi quadam reſurrectiõis virtute gloſificata clarebunt. Item innouabitur ſol. quia lucebit ſimpliciter ſicut lux ſeptem dierum. id eſt lux ante peccatuʒ. quia per peccatum omnia ſunt deteriorata in odium hominis. Yſaie. iij. Erit lux ſolis ſicut ſeptē dierū. Vbi dicit glo. ꝙ in ſeptuplū

plus lucebit q̄ fecit ante peccatū. Stabit
etiam immobilis in oriente vbi creatus eſt
nunq̄ ad occaſum tendens. nec eclipſim pa
tiens. Abac. iij. Sol et luna ſteterunt in ha
bitaculo ſuo. Propter hoc totum tempus
futurū dicitur vna dies. quia nox ei nō ſuc-
cedit. Zach. xiij. Erit dies que nota eſt dn̄o
et non dies neq; nox. Et quia vt dicit phs
Tempus eſt numerus motus per prius et
poſterius. et motus nec in firmamento nec
in ſole et aſtris erit. ſequitur q̄ vlterius tē
pus non erit. Apoc. x. Tēpus iam non erit
Item innouabitur luna. quia habebit lu-
men a ſe et nō a ſole ſicut modo habet. ps
lxxxviij. Luna perfecta ineternū. Item ha
bebit tantam lucē quantā habuit ſol ante
peccatū. yſa. iij. Erat lux lune ſicut lux ſolis
Itē non minuetur nec deficiet. nec patiet
vltra eclipſim. yſa. vj. Nō occidet vltra ſol
tuus. et luna tua non minuetur. In inferi-
oribus vero innouabūtur quattuor elemē-
ta. et primo ignis quia clarior erit. Secun
do aer quia erit ſine turbine pluuia et toni-
truo. Itē ex aere et luce infuſa erit vnum
corpus. ſicut criſtallus habet lucē incorpo-
ratam. mō lux accedit aeri et recedit. Vnde
in illa alteratione q̄ fiet per ignē illa cōmu
nicabūt aer ignis celum et aqua. et oīa iſta
dicentur celum vnū. Vñ in apoca. xvj. Vi
di celum nouū et terrā nouā. ſumitur celuz
pro tribus elemētis. ſicut dicit glo. Itē ca-
rebit qualitatibus corruptibilibus. ſicut ca
liditate. frigiditate. humiditate et ſiccitate.
remanebūt tamē qualitatū radices in aere.
Tercio aqua qa in aere nō erit fluxibilis. ꝛ
qa iſta ē ꝓprietas ꝑncipalis aq̄. ꝑpter hoc
dicitur apoca. xxj. Et mare iā nō eſt. Item
carebit potētia extinguēdi. Sap. xix. Aqua
extinguendi naturā oblita ē. Item carebit
corruptione et potentia corrūpendi. qa oīs
corruptio ab humiditate eſt q̄ in aqua non
erit. Vñ glo. ſuper illo verbo. pet. iij. elemē
ta calore ſoluentur. dicit elemēta quattuor
quibus hic mūdus cōſtat. ille magn⁹ ignis
comburet. neq; omnia conſumet vt nō ſint
ſed duo ex toto conſumet. duo in meliorem
reſtituet faciem. Quod quidam exponunt

de igne et aqua q̄ ex toto dicūtur conſumi
quo ad vſum illarū qualitatū ſcz calidita-
tis et humiditatis. Aqua eñ non habebit
poteſtatē extinguendi vel fluēdi. neq; ignis
comburendi. Quarto innouabitur terra.
quia non erit obſcura. ſed lucida ſicut cri-
ſtallus. Item non habebit vſum germinā-
di. nec in ea erunt vegetabilia. Itē erit to-
ta plana. yſa. xlviij. Humiliabitur omnis
mons et collis. Hanc innouationē expec-
tant omnes creature. Propter quod dicit
apo. Ro. viij. q̄ omnis creatura ingemiſcit
et parturit vſq; adhuc. quia ipa creatura li
berabitur a ſeruitute corruptionis in liber
tatem filiorum dei. Ibidem.

¶ De epiſtola ſermo quartus.

Q Uecunq; ſcripta ſunt ad nr̄aṃ
doctrinam ſcripta ſūt. Ro. xv
In hac dn̄ica eccleſia recitat
aduentum chriſti ad iudicium
generale in fine mundi. de quo
iudicio multa ſcripta ſūt valde. et ꝓcedētia
ſigna et concomitantia et ſubſequentia vt
in pdictis eſt oſtenſum. q̄ oīa ſunt ſcripta. ꝛ
eccleſia recitat ad nos erudiendū vt de ipſo
iudicio et d' his q̄ ad illud cōcurrūt eruditi
ad ipm ꝑparemur vt decet. iacula eñ q̄ ꝑui-
dent minus feriūt vt dicit greg. ¶ De hac
eñ materia epl'a pn̄s loq videt' oñdēs q̄ oīa
q̄ dn̄s p' ꝑphas ſuos ſcribere mādauit ꝛ q̄
eius fili⁹ hō factus i terra ē opat⁹ oīa ſūt
ad nr̄ām doctrinā ꝛ aiarū ſalutē ꝑpetuo cō
ſeq̄ndā. In qua q̄dē epl'a apl's quattuor fa
cit. Primo eñ totā diuinā paginā ad noſtrā
dicit eſſe ſcriptā eruditionē. ibi. q̄cūq; ſcri-
pta. Scdo vt oēs idē ſentiam⁹ exēplo xp̄i ꝛ
ſm xp̄m. et h' ad dei honorē. ad ſpm dei ſuā
fundit orōnē. ibi. d's aūt patiētie et ſolacij
det idipm vobis ſape ꝛc̄. Tercio vt i obſe-
quijs caritatis et infirmitatū tolerātia inuī
cē ſupportem⁹. ſic̄ ꝛ xp̄s nos ſuſcepit ꝛ ſup
portauit. piā pōit exhortatōz ibi. ꝑpter q̄ð
ſuſcipite inuicē ſic ꝛ xp̄s ſuſcep̄ vos. Quar
to vt oī gaudio ſpūali ꝛ pace īpleamur ite
rato ſubiūgit dep̄catiōz ibi. d's aūt ſpei re-
pleat vos omni gaudio et pace. ꝛ cetera.

¶ P. Primo ergo dicit totam ſcripturam

eſſe ſcriptam eruditionem. et hoc eſt. q̄cūq;
ſcripta ſunt ſiue in ve. te. ſiue in no. ſiue de
deo ſiue de celo vel de mundo vel inferno.
vel de angelis vel de animabus vel de aduē
tu chriſti in mundum. vel de aduētu eiuſdē
ad iudicium. omnia ad eruditionem noſtrā
deus ſcribi fecit per ſeruos ſuos vt in ipſis
de credendis ſperandis et agendis erudia-
mur. et vt per patiētiam in aduerſis. et per
conſolationem in proſperis ſcripturarum.
id eſt quas ſcripture docent et mādant ha
bere veram ſpem de bonis eternis merea-
mur. vt nec propter aduerſa nec propter ꝓ
ſpera ab iſtorum ſpe decidamus. Hoc enim
ſcripture mandant vt non frangamur ad-
uerſis nec proſperis diſſoluamur. ſed firmā
ſpem tanq̄ anchoram in aduerſis et proſpe
ris retinentes ad brauium ſuperne vocati-
onis curramus. ¶ . Circa hoc verbū
ad noſtram inſtructionem notādum q̄ mul
ta ſcripta ſunt tam in veteri q̄ in nouo te-
ſtamento. a quibus tam magnam doctrinā
accipere poſſumus et debemus. Hoc eſt eñ
magis latum verbum ad predicādum ꝛ ex-
ponendum q̄ ſit in tota ſcriptura. Ubi no-
ta q̄ eſt quadruplex liber. ſcz liber creature
liber ſcripture. liber gratie et liber glorie.
In quolibet iſtorū multa ſunt ſcripta ad
noſtram doctrinam. ¶ Primus liber eſt li
ber creaturarum. de quo dicitur geñ. j. In
principio creauit deus celum et terram. ſcz
continens et contētum. Ex quo inſtruimur
ad fidem de deo habendam. quia in rerum
creatione relucet dei omnipotentia que pa-
tri appropriatur. In rerum vero ordinati-
one dei ſapientia que filio attribuitur. In
rerum autem conſeruatione dei bonitas. q̄
ſpirituiſancto attribuitur. Ex quo patet q̄
vnus eſt deus in tribus perſonis cōſiſtens.
qui creauit ordinauit et regit omnia. Ro. j
Inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intel-
lecta conſpiciuntur. ſempiterna quoq; vir-
tus eius et diuinitas ſap. xiij. A magnitudi
ne enim ſpeciei et creature cognoſcibiliter
poterit horum creator videri. Iſte vocat
liber creaturarum in quo mirabilia poſſu-
mus ſpeculari. prouer. vj. Uade ad formi-

cam o piger et cōſiderā vitam eius. et diſce
ſapientiam. Et dicas hec de obedientia celi
et de fructuoſitate terre. de elementis et de
natura multorum animalium. ¶ . Se-
cundus liber eſt liber ſcripture. qui conti-
net totum vetus teſtamentum. in quo mul
ta ſunt ſcripta. Nam primo inuenimus ſcri
ptum in geneſi primo. c. q̄ deus hominē ma
gna excellentia dotauit. Faciamus inquit
hominem ad imaginem noſtram vt preſit
piſcibus maris et volatilibus celi et beſtijs
terre vniuerſeq; creature. De cuius excel-
lentia miratur propheta in pſal. o. Quid ē
homo q̄ memor es eius. Omnia ſubiecisti
ſub pedibus eius ꝛc. Ex quo inſtruimur q̄
maximam dilectionem ad deum habere de-
bemus quia tales nos fecit et omnia prop-
ter nos. Inſtruimur etiam q̄ animam et
naturam noſtram ſic excellentem in magna
reuerentia et puritate conſeruare debemus
et nō in luto vitiorū labefactare. Ecci. ix.
Fili in manſuetudine ſerua animam tuam
et da illi honorē ſm meritū et ſanctitatem
id eſt dignitatem. Sed inuenimus etiā ſcri-
ptum in geneſi q̄ deus propter peccatum et
mandati tranſgreſſionem expulit hominem
de paradiſo et quaſi tota illa excellentia ſpo
liauit ac infinitis bonis priuauit. ac infini-
tis miſerijs cum tota ſua poſteritate adiu-
dicauit. Ex quo inſtruimur q̄ ſupra omnia
et valde peccatum deteſtari debemus q̄ no
bis tot bona abſtulit et tot malis addixit.
Ecci. xxj. Qui in vno offendit multa bona
perdet. Tertio inuenimus in ſcripturis ite-
rum in geñ. vj. c. q̄ ꝑpter peccatū carnis.
omnis eñ caro corruperat viā ſuā deus to
tū genus humanū ꝑter ſeptē in diluuio dele
uit et dixit Penitet me feciſſe hominē. Ex
quo inſtruimur q̄ carnalis cōcupiſcētia eſt
illa vorago i qua gen⁹ hūanū ſuffocat'. et ē
ignis ipm cōſumēs. Ad qð ſignificādū ignis
ſup ſodomitas deſcēdit tpiori pctō carnis
fedatos. iob. xxj. Ignis ē vſq; ad cōſuma-
tiōēm deuorās ꝛ oīa eradicās. ſ. germia xt'u-
tū. ꝛ iō q̄tū poſſum⁹ corp⁹ nr̄m maccrare
debemus. ne taliter ſuffocemur et taliter cō
mur. augu. Carnē vr̄ām domate ieiunijs et

abſtinentia eſce vel potius quantum valitu do permittit. Vnde de iſtis dicitur hebr.xj Circuierunt in melo.in pe.ca.egen.an.aff. Quarto inuenimus ſcriptum iterū in gen. xj. ꝙ in edificatione turris babi.diuiſit la bium vnum in.lxx.linguas.quā filij homi num ex magna ſuperbia edificabant coquē tes lateres pro ſaxis et bitumen pro cemen to.cuius cacumen vſqȝ ad celum volebant erigere.vt ex altitudine non timerēt ampli us a diluuio aque et ex lateribus qui nō le uantur ab igne non timerent futurū iudici um per ignem fiendum.et ſic cogitabāt dei potentiā ſubterfugere. Ex quo inſtruimur ꝙ omnis diuiſio et diſcordia eſt ex ſuperbia ab ipa enim omnis perditio initiū ſumpſit. vt dicitur thob.iiij. Quicūqȝ enim peccat ſuperbit et contra deum erigitur.dum eius mandata contemnit et contra ipſa facit et eius gratiam et dona proijcit tanqȝ lutum. Propter quod homo ſeparatur a ſanctis ab eccleſia inſtorum ⁊ a merito paſſionis chri ſti et omniū electorū.a virtutibus et donis ſpūſſancti et pace et proximi vnitate. quia inter ſuperbos ſemper iurgia ſunt. vt dicit prouer.xiij. Et breuiter ab omni bono ſe paratur.yſa.lix. Iniquitates veſtre diuiſe runt inter vos et deū veſtrum. Ex quo pa tet ꝙ ſuper omnia debemus ſuperbiā dete ſtari et humilitatem ſectari per quā homo multipliciter exaltatur.j.pe.ij. Humiliami ſub potenti manu dei vt vos exaltet in tē pore ⁊c. Luc.xiiij. Omnis q ſe exaltat hu miliabitur ⁊c. Quinto inuenimus ſcriptū exo.xiij.quō deus eduxit populum ſuū per manum validam de egipto a ſeruitute pha raonis ipſo cū exercitu ſuo ſuffocato i ma ri.et quō mirabilibus beneficijs eſt ipſum per deſertum proſecutus. Nam colūna nu bis per diem et columna ignis per noctem nunqȝ ipis defuit.et māna angelorū panis cibus optimus per quattuor ānos de celo exhibitus fuit eis. Ex quo inſtruimur ꝙ deus populum ſuum de manu hoſtiū eripit et ipm innumerabilibus beneficijs per de ſertum mundi proſequitur. Nam ignē ſpiri tusſancti mittit q eos accendit et purificat et illuminat.et nubem refrigerij eis tribuit in aduerſis.dan.iij. Fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantem.j.cor.x. Fidelis deus qui non patietur vos temptari ſuper id quod poteritis.ſed faciet cuȝ tēptatione prouentū vt poſſitis ſuſtinere. Et ideo ſi be ne agimus multum in deo confidere debe mus.pſal.xxxvj. Spera in dñm et fac bo. Sexto inuenimus in leui.vij.ꝙ deus ſacer dotes et leuitas de populo ſequeſtrauit ad cultum deo exhibendum.et inſtituit ſacrifi cia ad peccatorū oſtenſionem illud ſacrifi cium verum aque immaculate ſignificātis per quod peccatum non eſt oſtenſum. ſed ablatum a quo fluxerūt omnia ſacramēta eccleſie que habent in eius ſanguine effica ciam omnia peccata delere. Ex quo inſtrui mur ꝙ ad cultum [illegible] ſemper ſunt ali qui ordinandi et [illegible]menta eccleſie per iſta ſacrificia fig[illegible]ote et pure de bemus ſuſcipere. vt a peccatis mundemur et ſalutem anime cōſequamur. Matth.xvj Qui crediderit et baptiſatus fuerit ſaluus erit. Ipſa enim ſunt medicine leuiſſime et efficaciſſime et ſine rerum diſpendio. omnē languorem anime ſanant.ſine quibus ſalus hominis haberi non poteſt. Septimo inue nimus in libro numerorū.xxxiij.c.oēs man ſiones quas fecerunt iſrael in deſerto nume ratas et inſcriptas fuiſſe. Ex quo inſtrui mur ꝙ omnia tēpora noſtra et omnia ope ra noſtra et omnes manſiōes quas facimus in mundi deſerto ſcribuntur in libro et in iudicio coram deo de omnibus diſtrictam rationem deo reddemus et propter ipſa et de ipſis iudicabimur ſiue ad vitam ſiue ad mortem. Dan. vij. Iudicium ſedit et libri aperti ſunt. Bern. Omne tempus tibi im penſum requi.a te.q.ſit exp.. Matth.x. Sȝ et capilli capitis veſtri numerati ſunt.quia minima veſtra deus numerat. Propter qđ valde ambulare debemus caute cū obſerue mur in omni vita noſtra. Ephe.v. Videte quō caute ambuletis. Octauo inuenimus deute.j.c.quō moyſes ſeruus dei et omnis illa cōgregatio que egreſſa eſt de egipto vl tra ſexcenta milia hominū pugnatorū pro

quibuſdam peccatis omnes preter duos ſcȝ ioſue et caleph filius iephone mortui ſunt i deſerto nec terram promiſſionis potuerunt intrare. Ex quo inſtruimur ꝙ deus pplm [illegible] in hoc mundo punit ne puniat in fu[illegible] angu. Ideo diuina b[illegible] [illegible]me in hoc ſeculo ne i[illegible] in futo et miſericorditer adhibet te[illegible] ſe ritatem ne eternam iuſte inferat [illegible]. nec terram lacte et melle manantē in hoc mundo populo ſuo confert vt tandem dul cedine eterne ſacietatis reficiat. Et ideo di flagella cum gaudio ſuſtinere debemus. qa in ipſis purgamur inſtruimur ⁊ emēdamur et vt filij dei et non vt adulteri tractamur Hebre.xj. Quod ſi extra diſciplinam eſtis ergo adulteri et non filij dei eſtis. Quē eīn di.deus.cor.fla.autē o.fi.quē re.ij.machab vj. Etenim nō ſinere peccatores ex ſentētia agere.ſed ſtatim vltionem adhibere magni beneficij eſt iudiciū. Nono inuenimus in io ſue quō dominus per ioſue illos ſeptem im pias et peſſimas nationes deleuit.et ciuita tes eorum ſuccendit.et populus dei totam occupauit. Ex quo inſtruimur ꝙ impij et filij eorū propter eos exterminātur a terra et bona eorū alijs traduntur.ps. Filij eius fiant orphani et vxor eius vidua et cp.eis acci.alter.nutantes transferentur filij eius mendicent et eijciantur de habi[illegible] ſuis. Scrutetur fenerator omnē ſubſtantiā eius et diri.ali.la.eius. Sic manpanit seh eius ab deleri cū tota progenie ſua. vt patet.iiij Regū. xxj. Exo.ij. Ego ſum deus zelotes vindicans iniquitatem patrū in filios i ter ciam et quartam generationē. Ex quo pa tet ꝙ dei flagella inferūtur bonis ad corre ptionem et emendationem.et malis ad ex terminationem et futurorūȝ tormentorum inceptionem. Vnde in vita iſta incipit eis infernus et de tormentis tranſeunt ad tor menta. Iob.xxiiij. Ab aquis niuiū tranſe unt ad calorē nimiū. Sic tranſiuit pharao cum egiptijs de plagis ad plagas. vt patet in exo. Decimo inuenimus iudicum.ij.c.ꝙ de mandato dei iudices conſtituti ſunt qui populum iudicabant vel conſolabātur. Ex quo inſtruimur ꝙ omnis poteſtas miniſter dei eſt vindex in noſtra et qui male agit vt dicit apls. Ro.xiij. Prouer.viij. Per me reges regnant et legum conditores iuſta de cernunt. Ex quo patet ꝙ dñis tēporalibus obedire tenemur et ſtatuta eorūȝ iuſta que diuine iuſticie nō contradicunt et rite et p cōmuni vtilitate omniū ſtatuuntur etiam quantum ad conſcientiam ſeruare tenemur et contrarium facientes penam q̄ taxatur tenentur ſoluere. Multi autem cōtrarium dicunt.male dicentes ꝙ huiuſmodi ſtatuta et lex ſi tranſgrediantur ea homines nō ob ligant conſcientiam ſed burſam. Contra qđ dicitur Rom.xiij. Qui poteſtati reſiſtit dei ordinationi reſiſtit. Col.iij. Serui obedite per omnia dnis veſtris ſcȝ carnalibus non ad oculum ſeruientes quaſi hominibus pla centes ſed in ſimplicitate cordis ſicut timē tes deum. Vndecimo inuenimus in libro Regū.j.ꝙ dominus in furore filijs iſrael dedit legem et regiam dignitatem: Vnde dici tur Oſee.xiij. Dabo inquit tibi regem i fu rore meo. Ex quo inſtruimur ꝙ dignitas humana ſeu mundana non eſt appetenda. nec deus libenter eam hominibus confert. quia in ea multe vanitates et iniuſticie cō tinentur. Vnde de ſaul primo rege a deo cō ſtituto dicitur ꝙ quando eſt factus rex nō erat vir melior in omni iſrael.qui poſtea i regia dignitate factus eſt valde malus.hoc eſt ſignum ꝙ temporali dignitate fulgentes et temporali iocunditate letantes non ſint multi amici dei. Et ad ſignificandum ꝙ tē poralis dignitas vana ſit et per cōſequens non appetenda.ſemper quando in libro re gum dicitur talis fuit et tantū regnauit.ad ditur et mortuus eſt. [illegible] enim optime oſtendit quōm hum[illegible] vana eſt. Nā rex et imperator [illegible]teri.ſub ter ra recōdunt.nec potētia nec delicie nec diui cie eos comitātur.ſȝ facit eos oīa pdicta re linquere.et melius eſſet eis ea nunqȝ habu iſſe. Iob.xxvij. Diues cum dormierit ni hil ſecū auferet. Ecci.xlj. O mors qȝ ama ra eſt memoria tua homini pacem habenti in ſubſtancijs ſuis. Et ſic patet de duobus

libris ſcȝ creature et ſcripture. [illegible] Tercius liber qui eſt liber gratie. eſt totū nouū teſtamentum. quia nouum teſtamentum eſt principaliter ipa gratia ſpūſſancti. que daſ fidelibus a chriſto. Ipſe ergo chriſtus eſt liber grē q̄ ē ſcriptus intus et foris. vt dicit̄ ezech. ij. quantū ad diuinitatem ꝛ hūanitatē. quia vtrobiqȝ doctrina magna inuenitur. q̄ eſt forma et exemplum totius chriſtiane religionis. quem in tota vita noſtra imitari ꝛ ſpeculari debemus. Ioh. xiij. Exēplum enim dedi vobis vt quemadmodum ego feci ita et vos faciatis. De quo libro grādis nobis reſtat ſermo. Sed quia imbecilles ſumus ad audiendum dimittatur ad preſens. [illegible] Quartus liber eſt liber glorie ī quo beati legunt et ipm legendo omnia ſciunt. quem ſemel legere eſt omnia ſcire. vt dicit augu. Et ſic patet ꝙ in quattuor libris ſcȝ creaturarum. ſcripturarū. gratie. et glīe multa ſcripta ſunt ad eruditionem noſtram. Et ſic patet primū. [illegible] Secundo aplus vt exemplo chriſti idem omnes ſentiamus et vnanimes deum honoremus ſuam fundit orationem dicens. Deus patientie et ſolatij id eſt conſolationis ſupple dator. det vobis idipm ſapere in alterutrū. id eſt ſapienter facere. vt vnus alterum ſupportare ſciat et ei placere. et vt omnes credatis et idē dicatis i. cor. primo. Idipm dicatis omnes. et non ſint in vobis ſciſmata. et hoc ſic ſm ieſum chriſtum. et ſm exemplum ieſu chriſti. qui omnes homines ad vnitatem reduxit. et h idem peto pro vobis vt vos vnanimes in corde et vno ore in locutione glorificetis deum qui vos creauit. et patrem domini noſtri ieſu chriſti. qui vos cum filio ieſu chriſto naturali in filios adoptauit. Et ſic patȝ ſecundum [illegible] Tercio aplus vt inuicem ſupportemus in obſequijs charitatis et infirmitatum tolerantia. ſicut et chriſtus ſuſcepit nos. piam ponit exhortationē dicens. Propter quad ſcȝ vt deū honoretis. ſuſcipite inuicem ſi eſtis in aliquo infirmi. et ſi ī aliquo indigetis vnus ſeruiat alteri. et hoc ſicut et chriſtus ſuſcepit vos ducens et eleuans in honorem dei. glo. i. vt vos faceret

immortales imo quaſi deos et dei filios. ps. lxxxj. Ego dixi dij eſtis et filij excelſi omnes. Suſcepit enim nos chriſtus ſicut nutricius ad informandum. Item noſtras tolerando. et nobis ſua beneficia exhibendo. Sic et nos inuicem ſuſcipere debemus. [illegible] Conſequenter ponit modum quomodo chriſtus ſuſcepit nos quia iudeos ſuſcepit ſm veritatem. et gentiles ſm miſericordiaȝ. et oſtendit ꝙ hic debemus nos. ſuſcipere inuicem et ratione veritatis iuſticie et ratiōe miſericordie. Et hoc eſt quod dicit. Dico enim chriſtum fuiſſe miniſtrū ſcȝ predicatorem et aplm circūciſionis. et propter circumciſionem ſcȝ iudeorū. quia illis ſpecialiter miſſus eſt et in propria perſona eis predicauit. Matth. xv. Nō ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus iſrael. Et hoc propter veritatem dei. ſcȝ oſtendendam. Et exponit ſe dicens. Ad confirmandas id eſt implendas promiſſiones patrū. id eſt patribus veteris teſtamenti factas. gen. xxij. In ſemine tuo benedicantur omnes gētes. Et ſic gentes chriſtus ſuſcepit ex ſola miſericordia. et hoc ſic. Gentes autem dico habere honorare deum ſuper miſericordiam. id eſt. de miſericordia ſibi facta. quia nō ex operibus iuſticie que fecimus nos. ſed ſm ſuā miſericordiam ſaluos nos fecit. Tbi. iij. [illegible] Et hoc ſcȝ ꝙ gentes debent honorare deum ſuper miſericordia ſibi facta probat per quattuor autoritates Et prima reſpicit miſericordiam ſibi impenſam ſuper infuſione fidei quam deus gentilibus infudit. ibi. propterea confitebor tibi in gentibus dn̄e. Secunda vero ſuper infuſione charitatis proximi ibi. Letami gentes cū plebe eius. Tercia autem ſuper infuſiōe charitatis dei ibi. Laudate dn̄m omnes gentes. Quarta ſuper vere ſpei. ibi. Erit radix ieſſe. Hee autem ſunt tres virtutes. ſcȝ fides ſpes et charitas. per quas omnes gentes ſaluate ſunt Dicit ergo gentes laudare debere deum de miſericordia ſibi impenſa ſuper infuſione fidei quam deus in miſericordia eis infudit. Et hoc eſt quod dicit. O dn̄e. loquitur xp̄s ad patrem. confitebor tibi in gentibus. id ē

faciam gentes confeſſione fidei tuā diuinitatem confiteri. et nomini tuo id ē filio tuo incarnato. per quē cognoſceris ſicut res p nomen. faciam gentes cantare. i. aperte confiteri eius humanitatē affirmando. In hiſ autem duobus perfecta conſiſtit fides. Itē gentes debent deum honorare propter infuſionem charitatis et vnitatis proximi. quia coniunxit eas cum plebe ſua vinculo dilectionis fidei et vnitate eccleſie. ita ꝙ ē vnū ouile et vnus paſtor. Et ergo dicit. Letamini gentes cum plebe eius. cui ex dei miſericordia iuncti eſtis. Item gentes debent deum honorare pro infuſione charitatis dei. In qua laudent deum ex tota dilectiōe vt filij dei. et hoc eſt. Laudate omnes gentes dominū. ſcȝ pro dilectione quam vos facit habere ad illum. laudate eum vocibus et magnificate muneribus. Item gētes debēt honorare deum pro infuſione firme ſpei. qꝫ fecit et facit eas ſperare in xp̄m. qui proceſſit de radice yeſſe. et a mortuis reſurrexit. Et hoc ibi. Erit radix yeſſe. et ex hac ille procedet qui exurget ſcȝ a mortuis. regere. id ē ad regendum gentes in fide et bonis operibus. et gentes in eum ſperabunt. id eſt per eum ſperabunt habere vitam eternā. Ieſ. xlix. Et ipſe erit expectatio gentium. Et notā ꝙ yeſſe dicitur radix. et dauid arbor. beata maria ramus. et xp̄s flos et fructus. yſa. xj. Egredietur virga de radice yeſſe et flos de radice eius aſcendet. Et ſic patet terciū. [illegible] Quarto et vltimo iterato ſubiungit deprecationem ibi. Deus autem ſpei. ſcȝ infuſor et in quo ſperare debemus. repleat vos omni gaudio ſpūali quo ſitis bene ordinati ad deū. et pace qua ſitis bene ordinati ad proximū. et hoc eſt in credendo ſcȝ ī his que ſunt fidei ſitis cōcordes. et virtute ſpiritusſancti. id ē in charitate que dicitur ſpiritusſancti virtus. Et ſic patet quartum.

Dominica tercia aduentus de euangelio Sermo quintus.

Cum audiſſet iohannes in vinculis opera chriſti mittēs duos de diſcipulis ſuis ait illi. Tu es qui venturus es. an alium expectamus. Matth. xj. In hac tercia dominica aduentus recolitur chriſti aduētus ad limbū. De hoc enim videtur iohannes petere. ſcȝ an xp̄s qui per ſe in mundum venerat etiā ad inferni clauſtra per ſe deſcendat. vt dicit greg. Per quē aduentū intelligitur aduentus filij dei in morte hominis. In morte nāqȝ filius dei et ad mortuos et ad limbū deſcendit. Qui quidem aduētus filij dei in morte eſt cum pparatiōe ꝛ timore expectandus. Et ideo eccleſia ad hunc nos omnes fideles inuitat dicens. Surgite vigilemus quia neſcitis qū veniet dominuſ. Luc. xij. Et vos eſtote parati quia qua hora non putatis dn̄s veniet. Poteſt etiā per aduētum xp̄i ad limbū aduentus xp̄i in mentem ſignificari. Quia ſicut ſancti prēs quaſi in quodam carcere pro culpa primoꝝ parentum in limbo manebant. ſic et nos pro eadem culpa in valle huius mundi detinemur. et in ea tanq̄ꝫ confinis demoramur. et filium dei tanq̄ꝫ in mētes nrās ſpūaliter venire deſideramus. qui nos conſolet dicētes. yſa. lxiiij. Vtinā diſrumperes celos et deſcēderes. Sic ergo in hac dn̄ca aduentus xp̄i ad limbū recolitur. de quo iohānes in euāgelio hic querere videtur. In quo quidem euangelio quattuor ſūmarie continentur. Primum eſt iohānis vinculatio doloroſa ibi. Cum au. io. in vin. opera xp̄i Secūdum eſt iohānis interrogatio fructuoſa. ibi. Tu es qui venturus es an alium expectamus. Tercium eſt reſponſio xp̄i virtuoſa. ibi Reſpondens autem ieſus ait illis. Eun. renū. iohāni que vidiſtis et audiſtis. ceci vident. ꝛc. Quartū eſt de iohāne a xp̄o facta recōmendatio copioſa ibi. Illis autem abeuntibus cepit ieſus dicere ad turbas de iohāne. Quid exiſtis ī deſertū vi. ꝛc. [illegible] Primum ergo ponitur iohānis vinculatio doloroſa. Herodes eīn antipas ſiue aſcalonita filius regis herodis qui innocentes occidi fecit iohānem vinculauit et in carcerē poſuit. Herodes autem agrippa filius ariſtoboli filij regis herodis et fratris filius herodis aſcalonite. occidit iacobū fratrē iohānis. gladio et petrū in carcerem religauit.

Qualis ergo pater talis filius et nepos eiꝰ
ám fuit. In carcere ergo ꝓdicti herodis io
hánes exiſtens et audiens mirabilia opera
que xp̄s faciebat miſit duos diſci. ſuos quo
rum nomina tacētur. vt ex parte ſua xp̄m
interrogarent dicentes. Tu es qui venturꝰ
es. ⁊c. Circa hanc primā partem ſcʒ iohan
nis vinculationē tria notantur ad noſtram
edificationem ſcʒ vinculatiōis iohānis ad
miratio. quō iohanes vſqʒ hodie in vincu
lis detinetur. et quis per iohānem ī vincul
ſignificetur. ¶ Primo ergo notatur magna
admiratio que ex iohānis vinculatione cō
ſurgit. q̄ quidem āmiratio ex quattuor cau
ſatur: ſcʒ ex parte iohānis ex parte herodiſ
ex parte herodiadis et ex parte cauſe vincu
lationis. ¶ Ex parte quidem iohānis. quia
vt dicit criſ. iohānes ſtola virtutū. magiſte
rium vite ſanctitatis norma. forma iuſticie
virginitatis ſpeculum. pudicicie titulus. ca
ſtitatis exēplum. penitentie via. peccatorū
venia. fidei diſciplinā. iohānes maior hoīe.
par angelis. legis ſanctio. apl̄orū vox. ſilen
tium prophetarū. lucerna mundi. precurſor
iudicis xp̄i. caſtrametator. id ē loci ꝑpara
tor. domi teſtis ⁊ totius medius trinitatis.
Hic tātus et talis traditur herodi incarce
randus et ſaltatrici donatur. ¶ Ex parte ve
ro herodis conſurgit āmiratio. quia vt idē
criſ. dicit herodes prophanauit templū. ſa
cerdotium ſuſtulit. confudit ordinem. teme
rauit regnū. corrupit imperiū. quicquid erat
religionis et legis. quid vite. quid morū. q̄d
fidei. quid diſcipline perdidit et confudit.
Herodes ſicarius in ciues. in nobiles latro
in ſocios pplator. in domeſticos ꝓdo. plebis
interemptor. occiſor filiorum. in extraneos
homicida. in proprios parricida. inebrians
terram cruore. ſanguinē piūm poculo cru
delitatis abſorbuit. et h̄ tam nequā et ſcele
roſus tenuit et alligauit iohannem. ¶ Ex
parte autem herodiadis ammiratio ſurgit.
quia herodias meretrix, vxor philippi ⁊ cō
cubina herodis fratris eius. demonū incā
tatrix. impoſtatrix criminum. corruptrix ca
ſtitatis. ſpectaculū demonū. corruptio mo
homicida ſancti dei. et filia dyaboli. et ma
ter iniquitatis. et ad preces tam nequiſſime
iohānes eſt incarceratus et morti condem
natus. ¶ Ex parte vero cauſe vinculatiōis
āmiratio conſurgit. quia propter iuſticiam
quam iohānes defendebat propter verita
tem predicabat. et propter ſanctitatem quā
continebat eſt carceri mancipatus et vincu
lis alligatus. Cariſſimi quis audiuit vnq̄
talia. et quis de talibus plenam poſſet red
dere rationem. Ro. xj. O altitudo diuitiarꝫ
ſapientie et ſcientie dei q̄ꝫ incomp. ſunt iu
dicia. et inue. vie eius. Unde quidā phi q̄ſi
erunt vt dicit boecius. Si deus ē vnde tot
mala. et ſi deus non eſt vnde tot bona. Sed
ve mūdo ab ſcandalis. quia vinculatio hec
vſqʒ hodie manet Siquis enim hodie vult
ſimilis eſſe iohāni et defendere iuſticiam et
loqui veritatem et ſanctitatem ſeruare. cer
te multas patietur tribulationes et rerum
et perſone incommoda multa ſuſtinet. Ad
theſſ. iij. Omnes qui pie volunt viuere in
chriſto ieſu perſecutionem patientur. Sed
plorandum eſt fratres quia hodiē pauci io
hānes inueniuntur qui defendant iuſticiā.
predicent veritatem et cōtineant ſanctitatē
Pſal. Nō eſt intelligens aut requirens de
um. omnes declinauerunt ſimul inutiles fa
cti ſunt. nō eſt qui faciat bonū non eſt vſqʒ
ad vnum. ¶ P. Et nota ꝙ ſicut propter
predicta tria ſcʒ iuſticiam et veritatem et
ſanctitatem iohānes ſe incarcerari ꝑmiſit.
ita propter alia tria ſponte ad carcerem de
ſerti perrexit. Et primo vt manus quibus
dn̄m tāgere debebat ab oībus opibus coin
quinatis mundi huius mundas ſeruaret.
Secundo vt viſum quo ſpiritumſanctum
in columbe ſpecie viſurus erat immacula
tum cuſtodiret. Tercio. vt auditū quo pa
trem dicentem. hic eſt filius meus dilectus
auditurus erat. et linguam qua dicturus
erat ecce agnus de. ſanctam et puram con
ſeruaret. Quia ergo totus mundus in ma
ligno poſitus eſt vt dicitur. j. ioh. v. Et int̄
latrones theſaurus ſeruari non poteſt. ideo
ad deſertum confugit. Apoc. xviij. Exite de
ea populus meus. et participes non ſitis de
litiarum eius. ¶ E. Secundo notandum ē

q iohānes vſqʒ hodie in vinculis tenetur.
Siquis enim vult ſimilis eſſe iohāni et de
fenſare iuſticiam. et loqui veritatem. et cō
tinere ſanctitatē certe multas patietur per
ſecutiones. ij. thimo. iij. Omnes qui pie viue
re volunt in chriſto perſecutionem patien
tur. Iohānes enim interpretatur gratia. ſi
ue in quo eſt gratia. Gratia autem et vir
tutes vſqʒ hodie in vinculis tenentur et vi
cia regnant Tenetur enim in vinculis vera
fides. et infidelitas et fides mortua regnāt
ita vt videatur tempus iudicij aduenisse in
quo fides perpauca erit. Luce. xviij. Cum
venerit filius hominis putas ne inueniet fi
dem in terra. Similiter ſpes ī deo totaliter
ſupplantata eſt. et tota ſpes ad mūdana ſta
xit. yſa. xxviij. Poſuimus mendaciū ſpem
noſtram. et mēdacio protecti ſumus. Spes
mundanorum veraciter eſt mendaciū. quia
mentitur et non dat quod promittit. Simi
liter charitas dei et proximi eſt extirpata.
et odium et guerra vbiqʒ regnant. Matth
xxiiij. Surget gēs cō. gē. et re. aduer. regnū
et qm̄ abundabit iniqui. re. ca. mul. Simili
ter liberalitas non comparet ſed auaricia
regnat vbiqʒ. Iiere. vj. A maiore vſqʒ ad
minorem omnes auaricie ſtudent. Similr̄
caſtitas non ſeruatur ſed luxuria omnia pe
netrat et corrumpit. ꝑs. Corrupti et abomi
nabiles facti ſunt. Similiter humilitas nō
habetur ſed honor et vana gloria per oēs
queritur. Ioh. xij. Dilexerunt gloriam ho
minū magis q̄ꝫ dei. Et breuiter vicia vbiqʒ
regnant. et ſua abundantia replent terram.
Gratia autem et virtutes breuiter vincu
lantur. Oſee. iiij. Non eſt veritas et nō eſt
miſericordia et non eſt ſcientia dei in terra
Maledictum et mendacium et furtum et
homicidium et adulterium inundauerunt.
⁊ ſanguis ſanguinem tetigit. ¶ F. Tercio
notandum ꝙ per iohānem in vinculis et in
carcere detentum ſignificatur homo penitēs
in ergaſtulo carnis degens. Corpus eīn qd̄
ante peccatum erat palaciū glorie poſt pec
catum factum eſt carcer miſerie. Iob. vij.
Nunquid mare aut cetus ſum ego. quia cir
cumdediſti me carcere. In quo carcere hō
penitens quadruplici vinculo alligatur: ſcʒ
vinculo originalis concupiſcentie. vinculo
preſentis miſerie. vinculo actionis praue et
vinculo charitatis fraterne. Primo ligat̄
vinculo originalis concupiſcentie. que eſt
pronitas ad malum. et difficultas ad bonū.
propter quod dicit apl̄s Ro. vij. Nō enim
quod volo bonū hoc ago. ſed quod nolo ma
lum illud facio. Ecci. vij. Inueni amario
rem morte mulierem. id eſt concupiſcenti
am mali. vincula enim illius ſunt manus il
lius. Pronitas ad malum et difficultas ad
bonum ſunt manus et vincula illius mulie
ris. Hec concupiſcentia ſignata eſt. per mu
lierem de qua dicitur luce. xiij. ꝙ erat inclī
nata nec poterat ſurſum reſpicere. quia vt
dicitur gen. viij. Senſus hominis et cogita
tio eius ab adoleſcentia ſua proni ſunt ad
malum. Secundo ligatur vinculo preſentis
miſerie. ſcʒ penalitatum carnis. que ſunt fa
mes ſitis. frigus et calor. labor et dolor et
mors. Oſee. xj. In funiculis adam traham
eos. Penalitates autem preſentes dicuntur
funiculi adam. quia per adam contrahūtur
Hec vincula penitens humiliter ſuſtinet. J
corinth. iiij. Vſqʒ in hanc horam eſurimus
et ſitimus et nudi ſumus et colaphis cedi
mur et inſtabiles ſumus. Scit enim ꝙ hec pe
nalitates ſunt quaſi quedam medicine ama
re purgatiue a malis et ꝓſeruatiue. Greg.
Quod lima ferro. quod flagella grano. qd̄
fornax auro. hec tribulatio iuſto. Pecca
tor autem ab hoc vinculo ſeipſum feſtinat
ſoluere quaſi manum dei poſſit effugere dū
eſuriē et ſitim expellit per crapulam et ebri
etatem. frigus veſtium multitudine. laborē
autem ocioſitate. dolorem vero voluptate.
mortem autem medicinarum ſumptione.
Sed vt dicit hie. xxix. Catenas ligneas cō
fregiſti et facies pro eis ferreaſ. qr in eſuriē
⁊ ſitim ſempiternam ibit. et calorem ⁊ frigꝰ
intolerabile pacietur. Iob. xxiiij. Ab aquis
niuium tranſibunt ad calorem nimiū. Ter
cio ligatur vinculo actionis praue. quia vt
dicitur Iob. iij. In multis quidem offen
dimus omnes. ꝑs. Funes peccatorū circū
plexi ſunt me. A quibus peccator penitens

bum audit opera chriſti qui cecos illumiat
mortuos in peccatis reſuſcitat.et peccata
relarat.inſtanter procurat abſolui et miſ-
ſit duos nuncios ad deum.ſcʒ orationem et
elemoſinam.qui coram deo vadunt vt illu-
minetur in mente et virtus dei conferatur
ad hec vincula confringenda.Et ideo dicit
Tu es qui venturus es ſcʒ in mentem meã
per gratiam tuam vt me illumines de cre-
dendis.et mihi robur conferas in agendis.
ſic fecit cornelius centurio de quo dicitur
actuũ.x.Elemoſine et oratiões tue aſcende
runt in memoriam in cõſpectu dei.Et ideo
ad eum petrus miſſus eſt qui eũ illumiauit
et a vinculis peccatorũ abſoluit. Quarto
ligatur vinculo charitatis fraterne que eſt
vinculum perſanctiſſimum vniens animaʒ
cum deo et omnes virtutes in anima et om
nes fideles in vna eccleſia et opera bõa om
nium fidelium in merito paſſionis chriſti ⁊
in merito glorioſe beate virginis.Propter
quod dicit apl'us col.iij. Super omnia aũt
hec charitatem habete.quod eſt vinculum
perfectiõis.Et ad eph.iij.In charitate ra
dicati et fundati vt poſſitis comprehẽdere
cũ oĩ.ſ.que ſit.la.lon.⁊c.Et ſic patet primũ.
¶ B. Secundo ponitur iohãnis interro-
gatio fructuoſa.magnus enim fructus ſecu
tus eſt dum per eam diſcipulos ſuos ad co
gnitionem chriſti reduxit. Et h eſt. Tu es
qui venturus es.an alio expectamus. Ubi
nota ꝙ hebrei ob hoc verbum damnant io
hannem pro eo ꝙ dicunt ipſum in morte de
chriſto dubitaſſe nec veram fidem habuiſſe
de ipſo.Mira cecitas.quoniam ſi iohãnes
hac interrogatiõe dubitaſſet vel aliquo mõ
peccaſſet dñs poſt ipſum non aãtum com-
mendaſſet.¶ D. Nota tamen ꝙ de hac
interrogatiõe diuerſimode ſancti ſentire vi-
dentur.Greg.eñ et hiero.ſentire videntur
et dicere ꝙ queſiuit ſi chriſtus de ſeipſo de-
ſcenſurus erat ad inferos ſicut per ſeipſum
in mundum venerat quatenus eius deſcen-
ſum deberet inferis nunciare ſicut eum iam
mundo nunciauerat veniſſe. Unde grego.
ait.Querit vt ſciat et ſi is qui per ſeipſum
venerat per ſe etiam ad inferni clauſtra de-
ſcendat.Idem dicit hiero.ait enim. Unde
non ait. Tu es qui veniſti.ſed tu es qui vẽ
turus es.et eſt ſenſus. Manda mihi qa ad
inferna deſcenſurus ſum.vtrum te debeam
inferis nunciare.an aliũ ad hec ſacramẽ
ta miſſurus es.Am[illegible] vero dicit ꝙ nõ fi-
de ſed pietate dubitauit ſicut vxor dicit vi-
ro eunti vltra mare.dimittis me ſolam ⁊ fi
lios tuos. Hoc non dicit ex ignorantia ſed
ex pietate. Criſ. vero dicit ꝙ nullo mõ du-
bitauit.ait enim.Sed non vtiqʒ habet hoc
rationem ſcʒ ꝙ iohãnes aliquo modo dubi
tauerit.iohãnes enim neqʒ hoc ignorauit.
Hylarius vero dicit ꝙ non ſue ſed diſcipu
lorum ignorantie conſuluit.vt enim ſcirent
non alium a ſe predicatum.ad opera eius
intuenda diſcipulos ſuos.miſit. Et hec eſt
verior ſententia vt ex chriſti reſponſiõe ap
paret.quia non dixit ego deſcendam vel ali
quid ad deſcenſum pertinens.ſed ſolum fa-
ctis et verbis diſcipulus iohãnis certifica
uit.qui indiſcrete pro magiſtro ſuo crebri'
emulabantur preponentes eum ipſi. Et io-
hannes appropinquãs morti noluit eos in
hoc errore dimittere.ſed miſit eos ad chri-
ſtum in quo inuenirent exempla vite.lumẽ
doctrine et miracula glorie.per que omnis
cognoſcere poterant ꝙ ipſe erat filius dei.
Et ſic patet ſecundum.¶ D Euntes renũ
ciate iohãni.In hac tercia parte ponitur
chriſti reſponſio virtuoſa.quia per miracu
la eis reſpondet.Nam coram eis multa mi
racula fecit.vt dicitur luce.vij.Et ſic patet
ꝙ reſponſio optima fuit.quia incepit a fa-
ctis.ibi.Ceci vi.clau.am.et terminata ẽ ad
verba.ibi.Et beatus eſt qui non fuerit ſcã
dalizatus in me.Actuũ primo.Cepit ieſus
facere et docere. Primo ergo probat ꝙ ipe
erat filius dei.quia opera talia ſimiliter et
in tanta quantitate et in tali poteſtate non
orando ſed precipiendo fecit. que nullus
vnq̃ʒ fecit nec facere potuit.Joh. xv. Si
opera non feciſſem in eis que alius nemo
fecit peccatum non haberant.In eodẽ.v.
Opera que ego facio hec ſunt q̃ teſti. phi.
de me.Secundo idem probat per rationeʒ.
que talis eſt.beatitudo cõſiſtit in cognitiõe

deitatis et humanitatis chriſti. Joh.xvij.
Hec eſt vita eterna vt cog.te ſolum deum
verum et quem miſiſti ieſum xp̃m.Scanda
lizari autem in xp̃o nihil aliud eſt q̃ʒ ꝓpter
humana opera que pertulit non credere ip
ſum eſſe deum. Non ſcandalizari autem in
chriſto nihil aliud ẽ q̃ʒ ſub humanitate xp̃i
credere diuinitatem eſſe humane infirmita
tis operibus non obſtantibus que pertulit
Unde ſcandalum ponitur hic pro obice.
obex autem proprie dicitur lapillus qui ab
ſconditur in puluere. Hamus etiã dicitur
abſcondi in verme.et eſt obex vel ſcandalũ
in piſce. Uult ergo xp̃s hic dicere Si ille q
q̃uis videat me humane fragilitatis opera
exercere.nihilominus tñ crepit ꝙ ſub hu-
manitate ſit abſconſa deitas.beatus qui tũc
non ſcandalizabitur vel ſcandalum patiet
in me.Sic qui propter opera humane fra-
gilitates que perfero non credit me eſſe de-
um nec ſub humanitate diuinitatẽ latere.
ſcandalum patietur in me propter quod ca
pietur et condemnabitur ſicut piſcis ab ha
mo. Et hoc dicens tetigit valde ſubtiliter
iſtos diſcipulos iohãnis qui tali ſcandalo
laborabant dum propter abſtinentiam vite
magiſtrũ ſuum ei preferebãt.non cõſideran-
tes alia opera que faciebat. Hoc autẽ ſcã-
dalum maxime apparet in morte chriſti.vt
dicit greg. Grande enim ſcandalum mẽtis
fidelium pertulit.qñ eum qui ſe filium dei
dicebat videbant capi et occidi tanq̃ʒ a deo
totaliter derelictum. Unde dicebãt Si rex
iſrael eſt deſcen.nunc de cru.et cre.ei.vt pa
tet matth.xvj.cor.j. Nos autẽ predicam'
chriſtum crucifixum iudeis quidem ſcanda
lum.Et ſic patet reſponſionem xp̃i in nullo
pertinere ad iohãnem.niſi ꝙ remittit ad eũ
diſcipulos tanq̃ʒ magiſter remittit ſcolares
ad repetitiõem magis particulariter inſtru
endos.quia xp̃s alte probauerat ꝙ ipe erat
filius dei.quaſi.d.xp̃s. Euntes ad iohãnem ⁊
renunciate ei mirabilia que corã vobis fe-
ci.et que me facere audiſtis. Nam cecos il
luminaui.claudos feci ambulare.et leproſos
mundaui.ſurdos feci audire.et mortuos ſu
ſcitaui.et pauperes euangelizaui .id eſt de
euangelio inſtruxi.vel inſtructores aliorum
de euangelio feci. Et tunc iohãnes expõet
vobis propheciam yſaie que de meſſia fu-
turo dicta fuit.que cum factis meis cõcor-
dat.Quia cum deus ipe venerit ⁊ ſaluabit
nos.tunc ſcʒ in aduentu meſſie qui de' erit
aperientur oculi cecorum et aures ſurdorum
patebunt.tunc ſaliet ſicut ceruus claudicãs
et aperta erit lingua mutorũ.yſa.xxxv.Itẽ
in eodem.lxj.Euangelizare pauperibus mi
ſit me. Et ideo pauperes euangelizantur.
Diuites enim ita ſunt intenti diuicijs con-
gregandis et conſeruandis et in tantũ tem
poralibus inhiant ꝙ de euangelio inſtrui
nihil curant. Et ſi aliqñ audiunt verbum
dei a ſolicitudinibus mundi ſuffocat in ore
eorum et non referunt fructum vt dicitur
matthei.xiij. Propter quod chriſtus dixit.
Difficile qui peccunias ha.intrabunt in re
gnum celorum. In eodem.xix.¶ E. Mo
raliter autem nota ꝙ filius dei in aduentu
ſuo in animã peccatoris omnia ſupradicta
mirabiliter operatur Et ideo iuſtificare im
pium miraculorum maximum.omnia enim
miracula in iuſtificatione impij concurrũt
propter quod dicit ſanctus augu.ꝙ magis
eſt de impio facere pium q̃ʒ creare celum ⁊
terram.homo enim per peccatum ſeptẽ pe-
na patitur que hic inſinuantur.¶ Primo
excecatur in mente. Sap.vij. Excecauit eñ
eos malicia eorũ. Vere peccator eſt cecus.
Nam ducitur a dyabolo ad furcas inferni
et non videt. Peccator eſt ſicut noctua que
in lumine ſolis videre non poteſt.ſed in te-
nebris melius homine videt.ſic peccator lu
cem veritatis et bonitatis diuine nõ videt
tenebras autem peccatorũ et aſtucias et lu
cra mundi optime videt. Luce. xvj. Filij
huius mundi vel ſeculi prudentiores filijs
lucis in generatione ſua ſunt. Hanc cecita
tem dñs ſanat cum fidei lumine peccatori
infundit .in quo omnia videt et cognoſcit
neceſſaria ad ſalutem. Actuũ.xv.Fide pu-
rificans corda eorum.Et ſine quo miſteria
fidei non cognoſcit. Unde dicitur yſa. Niſi
credideritis non intelligetis. Et hoc eſt qd
dicitur. Ceci vident id eſt peccatores ceci i

mente tenebris peccatorum illuminantur.
Secundo peccator per impotentiam clau-
dicat.claudicare ab impotentia. procedit.
peccator enim deuictus a vicijs non poteſt
procedere recta via. quia vt dicit boecius
poſſe peccare ab impotentia procedit.quia
ex hoc poteſt homo malum agere. quia in
efficacia et ſtabilitate boni ſtare nō potuit.
Exemplum claudi vel cadentis.ex hoc eñ
quis claudicat vel cadit quia recte ire vel
ſtare non poteſt.ſic peccator ob hoc cadit ī
malum quia in bono ſtare non poteſt.pro-
pter quod dicit augu. Peccatum nihil eſt.
et poſſe peccare non eſt poſſe. ſed deficere.
Item ſicut claudus in omni paſſu verſus
terram flectitur.ſic peccator omni tempore
querit temporalem mercedem ⁊ terrena cō
moda.propterea enim vadit ad eccleſiam fa
cit elemoſinam vt conſeruetur et augeatur
in bonis pn̄tibus.propterea xp̄s dicit.Amē
dico vobis re.mer.ſ.Matth.v.Et dicitur
Job.xij.c. Abundant tabernacula p̄donū
Hanc impotentiam chriſtus depellit dum
ipſe qui ē vera fortitudo anime peccatoris
illabitur in quo omnia poteſt homo.Phil'
iiij.Omnia poſſum in eo qui me confortat
Et per quem omnia facit.Et hoc eſt.quod
hic dicitur.Claudi ambulant ſcʒ recti ver-
ſus celum celeſtia querētes. Tercio pec-
cator lepram anime incurrit.que lepra cor-
poris in centuplum peior eſt.que a ſolo deo
ſanari poteſt.propter quam redditur abo-
minabilis deo et ſanctis et eijcitur extra ca
ſtra.id eſt extra eccleſiā ſanctorū a dyabolo
deuorandus.In cuius figura mandatum ē
ī lege ꝙ leproſus deberet mitti extra caſtra
⁊ caput diſcoopertū portare.quia peccator
non poteſt dyabolo reſiſtere ſi deus pmittit
dyabolum proprias virtutes in peccatorez
exercere.qui enim habet caput diſcoopertū
nō habet inimico reſiſtere.Vnde chain ho-
micidio perpetrato ait geñ.iiij.Ecce eijcis
me a facie tua.omnis qui inuenerit me oc-
cidet me.ꝙ autē peccator non ſtatim a dya
bolo deuoratur ex magna dei miſericordia
procedit.Treñ.iij.Miſericordie domini ꝙ
non ſumus conſumpti. Hanc lepram per
gratiam ſuam dominus repellit quā anime
infundit.ſicut contrariū expellit contrariū.
eſt enim contraria gratie dei.per quā grām
conſtantinus ab vtraqʒ lepra curatus eſt ⁊
naaman ſirus.iiij.regū.v.Et hoc eſt qđ di-
citur.Leproſi mundantur.Quarto pecca-
tor efficitur ſurdus ab audiendo ineffecta
verba vite.pſal.cxiij.Aures habēt et nō au
dient. Peccator efficitur ſurdus propter
ſtrepitum mundanorum.quia tota die i do
minijs mundi et inter rotas fortune morat̄
ſicut molendinarius ſurdus efficitur in mo
lendina propter ſtrepitum mole. propterea
dicitur hiere.xxij. peccatori. Terra.terra.
terra audi verbum domini. Ter dicit̄ terra
quia peccator terrena cogitat.terrena loq̄t.
terrena operatur. Peccator ſicut dicit. ps.
facit ſicut aſpis qui vt non audiat vocē in-
cantantis et ſic capiatur obturat aures ſu-
as vnam immittendo in eam caudam et ali
am figendo ad terram.Sic peccator ne au
diat verbum dei et ne capiatur ab eo.obtu
rat vnam aurem cauda id eſt longā vitam
ſibi promittendo et de morte non cogitādo.
Luce.xij. Gaude anima mea ha.mul. bo.
rep.⁊c. Aliam obturat terra.ſcilicet circa
terrena totaliter ſe occupando et in eis bo-
num ſuum conſtituendo.pſal.cxliij.Beatū
dixerunt populum cui hec ſunt. Hanc ſur-
ditatem dominus expellit dum per gratiaʒ
ſuam tangit aures cordis et facit hominez
omnia mundana contemnere et verbo vite
intentum eſſē.Sic terigit apoſtolos qui ſta
tim ad vnicum verbum chriſti relictis om-
nibus ſecuti ſunt eum.vt patet matth' iiij.
Et hoc eſt quod dicitur.Surdi audiūt ſuā
verbum dei cum effectu.Quinto peccator
in anima morte culpe moritur.quia cū vi-
ta anime que per gratiam viuit deo in dile
ctione dei conſiſtit.iuxta illud hugonis de
ſancto victore.Scio anima mea.qa amor
eſt vita tua.et per peccatum mortale odiū
dei incurratur.liquet ꝙ per peccatū anima
moritur cum dei dilectionem amittit.Hec
eſt peſſima mors de qua ſuper omnia ē do
lendum.et ad quam vitandam omnia mala
ſunt toleranda.et ad quam expellēdam oia

ſunt expendenda.pſal.xxxiij.Mors pecca-
torum peſſima.Augu.Vera mors eſt quā
homines non timent.ſcʒ ſeperatio anime a
deo.moritur homo in corpore et oēs amici
conueniunt et plorant.⁊ curant honorifice
ſepelire eum.moritur ī anima et nullus cu
rat et nullus dolet.et nullus plorat.Hanc
mortem dominus expellit dum amorē ſuuʒ
qui eſt vita anime ipſi anime infundit. per
quam ſapiunt et ſpūalia et terrena deſpiciūt
et per quem deus in eo manet et ipē in deo.
qui eſt beata vita animarum.vt dicit aug'
j.Joh.iiij.Deus charitas eſt et qui manet
in charitate in deo manet ⁊c. Hoc ē qđ
dicitur Mortui reſurgunt. Sexto pecca
tor efficitur pauper.quia cum omnia bona
ſunt filiorum dei.iuxta illud.j.co.iij. Omia
veſtra ſunt ſiue mundus ſiue mors.ſiue vi-
ta.ſiue preſentia.ſiue futura.et peccator de
filio dei tranſit ad dyaboli ſeruitutem. ma-
nifeſtum eſt ꝙ omnia bona perdit.Matth.
xxv.Ei autem qui non habet ſcʒ gratiam
filiorum.et quod habet aufertur ab eo.Et
ſi peccator bona fortune videtur habere.
certe non iuſte et rite poſſidet ſed ſicut pre-
do in malum ſuum.quia vt dicit auguſtin'
peccator non eſt dignus pane quo veſcitur
Nulla creatura eſt ita pauper ſicut pecca-
tor qui tamen diuitem ſe dicit quod mors
optime probat.quia in morte diuitias ⁊ de
licias et honores totaliter perdit.Apoc.iij
Dicis quia diues ſum et locupletatus ſum
et nullius egeo.et neſcis quia miſer es ⁊ mi
ſerabilis pauper et cecus et nudus.Juſtus
autem in morte veras diuitias delicias et
honores inuenit.Propter quod dicit ſcri-
ptura Ecci.xlj.O mors bonum eſt iudiciū
tuum.Hanc paupertatem tollit dominus.
dum virtutes anime infundit.que vere diui
tie ſunt que auferri non poſſunt et durant
perpetuo.Et hoc eſt quod dicitur ibi Pau
peres euangelizantur.id eſt virtutibus ſub
limantur. Septimo peccator de omibus
factis dei ſcandalizatur et murmurat. Nā
murmurat de iuſticia dum videt peſtilētias
venire et homines eternaliter damnari.ps
xliiij.Nūquid in eternum iraſceris nobis.
Item murmurat de miſericordia qua de-
parit peccatoribus.Luce.xv.Murmura-
bant ſcribe et phariſei dicētes.quia hic pec
catores recipitet manducat cū illis. Item
murmurat de prouidentia qua peccatori-
bus ſemper proſpera eueniunt et iuſtis ad-
uerſa.Hiere.xij. Quare via peccatorum
proſperatur. bene eſt omnibus qui inique
agunt. Item murmurat de bono tempore
et de malo.et breuiter de omnibus murmu
rat et ſcandalizatur.Vnde chriſtus.exem-
plum poſuit de ſe et iohāne baptiſta dicēs.
Non venit iohānes manducare panē neqʒ
bibere vinum et dicitis demonium habet.
venit filius hominis manducare et bibere.
et dicitis hic eſt vorator et potator vini vt
dicitur matth.xj.Hic cadit exemplū illius
ſenis qui cū venit cum filio et aſino in ciui
tatem et primo aſcendit ipſe aſinum.ſecūdo
fecit aſcendere filium.tercio aſcendit ipē ⁊
filius ſimul.quarto nullus eorū aſcendit.et
de omnibus fuit murmuratum. Iſtud eſt
peſſimum peccatum ſcʒ murmurare et ſcan
dalizari de factis dñi.j.cor.x. Neqʒ mur-
muraueritis ſicut quidam eorum murmu-
rauerunt et perierunt ab exterminatore.
Hoc murmur et ſcandalum dñs ſedat per
lumen ſpūſſancti qui docet nos credere oia
iuſte procedere et recte diſponi.j. iohan.ij.
Vnctio eius ſcʒ ſpūſſancti docebit vos de
oībus.Et ſic patet terciū. MJ. Quarto
ponitur iohānis cōmendatio copioſa cum
dicitur. Illis autem abeuntibus cepit ieſ'
dicere ad turbas de iohānne. Quid exiſtis
in deſertum videre.⁊c.Siquidem totus.po
pulus exibat in deſertum ad videndum et
audiendum iohānem.Sed noluit ieſus cō-
mendare iohānem coram diſcipulis ſuis q2
tunc magis confirmaſſet in errore quo eū
ſibi preferebant.ſed illis abeuntibus com-
mendauit eum coram turba. Que quidem
cōmendatio neceſſaria fuit et digna.Siqui
dem ex interrogatione iohānis quadruplex
error turbe ſurrexit de iohāne. Quidā eñ
cogitabant ꝙ eſſet mobilis in ſua fide.cum
paulo ante chriſtum aſſeruit deum.v.Ecce
agnus dei qui tollit.p.⁊c.Joh.j. Modo

interrogat. Tu es qui venturus es an aliū expectamus. Et ideo chriſtus hoc remoueſ aſſerit iohannem non eſſe mobilem vt arūdinem ſed firmum in fide ſua. Quidā aſſimilabant eum hiſtrionibus qui in facie laudant homines vt accipiant de rebus dñoꝝ et per conſequens non exiſtimabant eū eſſe ſancte vite. Hoc chriſtus remouēs dicit eū non eſſe mollibus veſtitum vt hiſtriones q in aula regum morantur et eis adulantur dicit adulatores ab aula. Unde iohannes talia non querebat ſcȝ mollibus veſtiri. et i aula regum et dominoꝝ morari ⁊ delicijs affluj. imo induebatur tunica de pilis camelorum facta. et zona pellicea ad lumbos e⁹ et in deſerto habitabat. et in ſpelunca iacebat. et cibus eius fuit locuſta et mel ſilueſtre. vt patet matth. iij. Et aſperam et ſanctam vitam ducebat. Et nota hic ꝙ veſtis iohannis et omnium iuſtorum eſt veſtis iuſticie. que figurata eſt per inconſutilem tunicam chriſti. quam deus ſuis manib⁹ texit vt philoſophia dixit boecio q̄ facit hominē dignum nuptijs eterni regis. quā ille pauꝑ non habens de nuptijs eſt expulſus. vt ptēt matth. xxij. Iſta veſtis eſt valde rigida et non eſt mollis. quia arta eſt via que ducit ad vitam. matthei. vij. Veſtis autem peccatoris eſt mollis. quia bonis mundi eſt delectabilis. Iſta veſtis mollis eſt pellicea. vtpote de corijs pauperum facta. quia cibus diuitum pauperum vita eſt. Exemplum de vſurarijs et predonibus qui excoriant pauperes. Iſta eſt veſtis illa quā rex amon ꝑcidi fecit nuncijs qui venerant eum viſitare. Rex amon id eſt dyabolus peccatoribus q vadunt ad eum viſitare ad infernū precidit veſtes ſcȝ in morte. quia tunc omnia bona auferuntur ab eis. et tunc ſunt viri confuſi fortiter valde. quia tūc apparet ignominia eorum. nam quia ſupra omnia queſierūt honores ſuppeditantur a canibus. quia ſuper omnia queſierunt diuitias expoliantur ab omnibus. Cum iſta veſte pellicea eiecti ſūt primi parentes de paradiſo poſtq̄ veſtem innocentie perdiderunt. Iſtam veſtē mollē nō habuit iohānes baptiſta. ſed peccatores qui morantur in domibus dominoꝝ mūdi veſtiti ſunt ea. Quidam credebant eum nō eſſe prophetam. pro eo ꝙ futura neſciebat. quod ad prophetam pertinet. ſed de eis interrogabat. Hoc chriſtus remouens dixit iohannem non eſſe prophetam ſolum. ſed pluſq̄ꝫ prophetam. Ubi nota ꝙ vere iohannes fuit pluſq̄ꝫ propheta quantū ad ſex. Primo quia in vtero in mundo et in limbo prophetauit quod nullus alius fecit. Secundo quia indice chriſtum oſtēdit quē omnes alij futurum eſſe dicebant. Tercio quia fuit propheta conſolatiōis ſed alij afflictionis. pro eo ꝙ dicebant expecta reexpecta. ſpes autem que differtur affligit animam. vt dicitur prouer. xij. Quarto quia non ſolum vera predicabat ſed ſemper agebat ſancta. quod multi alij non fecerunt. Quinto quia alij prophete de ipſo iohāne prophetauerunt vt malachias. Ecce mitto angelum meum. ⁊c. eiuſdem. iij. Sexto qa omnem prophetiſationem terminauit. matthei. xj. Uſq̄ꝫ ad iohannem lex et prophete. Quidam credebant iohannem non eſſe nūcium dei. pro eo ꝙ ſecretum de meſſia futuro non reuelauit ei. quod ad nunciū pertinet. ſcȝ ſecreta domini portare. Hoc xp̄us remouet dicens eum eſſe angelum id eſt nūcium. de quo ſcriptum erat malachie. iij. q debebat aduentum meſſie filij dei imediate precedere et viam ei preparare. ſcȝ predicādo et baptizando et homines ad penitentiā inducendo et chriſto teſtimonium perhibēdo. In qua magna iohannis fama declaratur. Et ſic patet ꝙ in cōmendatione iohannis quattuor virtutes cardinales apparēt in eo perfecte fuiſſe. Nam in eo ꝙ diſſimilis arundini deſcribitur fortitudo inſinuatur. in eo ꝙ non fuit mollibus indutus. nec in aula regum cōmoratus eius temperantia manifeſtatur. in eo vero ꝙ propheta aſſeritur eius prudentia cōmendatur. ſed in eo ꝙ angelus appellatur eius iuſticia declaraſ. In angelo enim id eſt nuncio humilitas ⁊ fidelitas deſignatur. que ad iuſticiam reducuntur. ¶ M. Moraliter autē ad edificationem noſtram nota ꝙ iohannes non fuit

arundo. quia cōditiones arundinis cōueniunt peccatori et nō iohāni. Aſſimilaſ aūt peccator arūdini quantū ad quattuor. Primo q2 arundo radicaſ in arena ⁊ terra fluida et nō in petra. ſic peccator nō radicaſ in petra xp̄o. ſed in mūdo fluēte. i. Io. ij. Mūdus trāſibit et concupiſcentia eius. Et iō pctōr cū mundo trāſibit. vt dicit greg. q labenti innititur neceſſe ē vt cū labēte labaſ. Iohēs autē in petra xp̄o fuit radicatus. ſic iuſtus primo et ꝑncipaliter debet fundari in xp̄o q eſt regnū dei et iuſticia eius. Et nota hic ꝙ arbor bene radicata et fundata difficulter eradicatur. ſic qui bene radicatus ē in xp̄o vel in mundo ab vtroq̄ꝫ difficile mouetur. Et ideo attendendū eſt vbi hō primo mittat radices vtrū in xp̄o vel in mūdo. Secūdo q2 arundo exterius habet pulcritudinē in folijs. et interius in ſtipite vacuitateꝫ. ſic mundus et mūdani exterius apparēt pulcri et interius ſunt vacui et deformes. Vacui ſunt q2 nō habēt virtutes q̄ ſunt vere ⁊ ꝓprie diuitie hōis. nec habent deū qui ē oīe bonū. et ideo nihil habent. ſed ſunt omnino vacui. et ideo ſemper deſiderāt repleri tāq̄ꝫ nihil habentes. Sunt etiā deformes. quia tria ſunt turpiora de mundo. ſcȝ infernus. dyabolus et anima peccatoris. ſicut tria ſūt pulcriora q̄ reperiūtur in creaturis. ſcȝ paradiſus. angelus. et anima iuſti. Iohannes autē non fuit vacuus interius. ſed plenus ſpūſancto. Luce. j. Spūſancto replebiſ adhuc ex vtero matris ſue. Itē exterius fuit extenuatus et rigidus. Unū inter oēs ſāctos depingitur exterius deformis intus aūt fuit pulcerrimus. Sic iuſtus debet eſſe interius plenus virtutibus et exterius vacuus eſſe in rebus mundi. interius pulcer et exterius abiectus et attenuatus. Hic patet exēplū de galla puella ſimachi conſulis et patricij filia q̄ cum a parētibus moleſtaretur vt reciperet virum. alioquin vt dicebant medici hēret barbā. nō curauit hēre barbā et eſſe exteri⁹ deformis dū interi⁹ eſſet formoſa. i dyalogo ē. Pōt etiā per arūdinē ypocrita deſignari q exteri⁹ lucet ꝑ apparētē ꝯuerſationē interi⁹ aūt ē vacu⁹ ꝙ̄titatē ꝟtutiſ nō hēt q ad modū arundinis ꝑ ventū detractionis vel adulatiōis in diuerſa moueſ. Hec eſt illa arundo q̄ chriſtū ſitientē aceto potauit. vt patet matthei. xxij. Sitit xp̄us ſalutē noſtrā et bonitatē. ſed ypocrita ſpēꝫ bonitatis ei propinat. ſicut acetū ſimilitudinem habet vini et tamen vinū non ē. Tercio quia arundo ē valde debilis et de facili euellitur et frangitur. et ad omnem ventuꝫ mouetur. ſic peccator eſt valde debilis ad onera penitentie. nec poteſt ea ſuſtinere. frāgitur etiā in omni aduerſitate ſibi contingēte et blaſphemat et ad omnē ventū temptationis flectitur et inclinaſ. Arundo vere ē mūdus. q2 nullā ſtabilitatē hēt. Ecci. xxvij Stultus ſicut luna mutatur. i. mundus qui ſemper ſtultiſat et coronatus roſis ſemꝑ vt puer ſemper vult in choreis iocari. et ideo nullo modo in eo eſt confidendum. Sed iohānes fuit valde fortis. q2 a flumine perſecutionis vinculatiōis et decollaciōis euelli nō potuit a fide et operū iuſticia. nec a vento adulatiōis fuit motus cū iudei miſerunt legatos et nūcios q2 volebāt eū pro meſſia ſiue xp̄o recipere. ſed dixit Nō ſum. vt patet Ioha. ꝑmo. Sic vir iuſtus debet eſſe fortis ad onera penitentie et in omni aduerſitate fortune firmus. qō tunc erit quādo amorē dei habebit. qui facit grauia leuia. Quarto quia arundo habet lanuginē pro fructu ſic peccator non refert fructum ex operib⁹ ſuis. Sap. v. Spes impij quaſi lanugo que a vento tollitur. Ro. vj. Quem fructū tūc habuiſtis i illis i q̄bus nūc erubeſcitis. Iohannes autem fructū retulit. q2 triplici cauſa debetur ei fructus. centeſimus. ſcȝ quia virgo. quia predicator. et quia martyr. Sȝ vir iuſtus debet facere opera bona quoꝝ gloꝛioſus ē fructus. vt patet in libro ſapiē. quarto capitulo. ¶ De epla ſermo ſext⁹

Sic nos exiſtimet hō vt mi. xp̄i j. corin. iiij. In tota epla hodierna vnū intēdit apl's. ſ. falſum iudiciū quo ad miſtros xp̄i ſubditis ꝓhibere i quo cū euāgelio ꝯcordat. in quo oſtēdiſ ꝙ xp̄s falſā opinionē de iohāne baptiſta dei miniſtro ꝓpter interrogationē quam fecit exortam per multiplicem de iohanne commendationem deleuit.

interrogat. Tu es qui venturus es an aliū expectamus. Et ideo chriſtus hoc remouet aſſerit iohannem non eſſe mobilem vt arūdinem ſed firmum in fide ſua. Quidā aſſimilabant eum hiſtrionibus qui in facie laudant homines vt accipiant de rebus dñorū et per conſequens non exiſtimabant eū eſſe ſancte vite. Hoc chriſtus remouēs dicit eū non eſſe mollibus veſtitum vt hiſtriones q in aula regum morantur et eis adulantur dicit adulatores ab aula. Unde iohannes talia non querebat ſcꝫ mollibus veſtiri. et i aula regum et dominorū morari ⁊ delicijs affluí. imo induebatur tunica de pilis camelorum facta. et zona pellicea ad lumbos eꝰ et in deſerto habitabat. et in ſpelunca iacebat. et cibus eius fuit locuſta et mel ſilueſtre. vt patet matth. iij. Et aſperam et ſanctam vitam ducebat. Et nota hic ꝙ veſtis iohannis et omnium iuſtorum eſt veſtis iuſticie. que figurata eſt per inconſutilem tunicam chriſti. quam deus ſuis manibꝰ texit vt philoſophia dixit boecio q̄ facit hominē dignum nuptijs eterni regis. quā ille pauꝑ non habens de nuptijs eſt expulſus. vt p̄tet matth. xxij. Iſta veſtis eſt valde rigida et non eſt mollis. quia arta eſt via que ducit ad vitam. matthei. vij. Veſtis autem peccatoris eſt mollis. quia bonis mundi eſt delectabilis. Iſta veſtis mollis eſt pellicea. vtpote de corijs pauperum facta. quia cibus diuitum pauperum vita eſt. Exemplum de vſurarijs et predonibus qui excoriant pauperes. Iſta eſt veſtis illa quā rex amon p̄cidi fecit nuncijs qui venerant eum viſitare. Rex amon id eſt dyabolus peccatoribus q vadunt ad eum viſitare ad infernū precidit veſtes ſcꝫ in morte. quia tunc omnia bona auferuntur ab eis. et tunc ſunt viri confuſi fortiter valde. quia tūc apparet ignominia eorum. nam quia ſupra omnia queſierūt honores ſuppeditantur a canibus. quia ſuper omnia queſierunt diuitias expoliantur ab omnibus. Cum iſta veſte pellicea eiecti ſūt primi parentes de paradiſo poſtq̄ veſtem innocentie perdiderunt. Iſtam veſtē mollē nō habuit iohānes baptiſta. ſed peccatores qui morantur in domibus dominorū mūdi veſtiti ſunt ea. Quidam credebant eum nō eſſe prophetam. pro eo ꝙ futura neſciebat. quod ad prophetam pertinet. ſed de eis interrogabat. Hoc chriſtus remouens dixit iohannem non eſſe prophetam ſolum. ſed pluſq̄ prophetam. ¶ Ubi nota ꝙ vere iohannes fuit pluſq̄ propheta quantū ad ſex. Primo quia in vtero in mundo et in limbo prophetauit quod nullus alius fecit. Secundo quia indice chriſtum oſtēdit quē omnes alij futurum eſſe dicebant. Tercio quia fuit propheta conſolationis ſed alij afflictionis. pro eo ꝙ dicebant expecta reexpecta. ſpes autem que differtur affligit animam. vt dicitur prouer. xij. Quarto quia non ſolum vera predicabat ſed ſemper agebat ſancta. quod multi alij non fecerunt. Quinto quia alij prophete de ipſo iohāne prophetauerunt vt malachias. Ecce mitto angelum meum. ⁊c. eiuſdem. iij. Sexto q̄ omnem prophetiſationem terminauit. matthei. xj. Uſq̄ʒ ad iohannem lex et prophete. Quidam credebant iohannem non eſſe nūcium dei. pro eo ꝙ ſecretum de meſſia futuro non reuelauit ei. quod ad nunciū pertinet. ſcꝫ ſecreta domini portare. Hoc xp̄us remouet dicens eum eſſe angelum id eſt nūcium. de quo ſcriptum erat malachie. iij. q debebat aduentum meſſie filij dei imediate precedere et viam ei preparare. ſcꝫ predicādo et baptizando et homines ad penitentiā inducendo et chriſto teſtimonium perhibēdo. In qua magna iohannis fama declaratur. Et ſic patet ꝙ in cōmendatione iohannis quattuor virtutes cardinales apparēt in eo perfecte fuiſſe. Nam in eo ꝙ diſſimilis arundini deſcribitur fortitudo inſinuatur. in eo ꝙ non fuit mollibus indutus. nec in aula regum cōmoratus eius temperantia manifeſtatur. in eo vero ꝙ propheta aſſeritur eius prudentia cōmendatur. ſed in eo ꝙ angelus appellatur eius iuſticia declarat̄. In angelo enim id eſt nuncio humilitas ⁊ fidelitas deſignatur. que ad iuſticiam reducuntur. ¶ ✠. Moraliter autē ad edificationem noſtram nota ꝙ iohannes non fuit arundo. quia cōditiones arundinis cōueniunt peccatori et nō iohāni. Aſſimilat̄ aūt peccator arūdini quantū ad quattuor. Primo q̄ arundo radicat̄ in arena ⁊ terra fluxa et nō in petra. ſic peccator nō radicat̄ in petra xp̄o. ſed in mūdo fluēte. j. Io. ij. Mūdus trāſibit et concupiſcētia eius. Et iō p̄ctōr cū mundo tranſibit. vt dicit greg. q labenti innititur neceſſe ē vt cū labēte labat̄. Iohānes autē in petra xp̄o fuit radicatus. ſic iuſtus primo et p̄incipaliter debet fundari in xp̄o q eſt regnū dei et iuſticia eius. Et nota hic ꝙ arbor bene radicata et fundata difficulter eradicatur. ſic qui bene radicatus ē in xp̄o vel in mundo ab vtroq̄ʒ difficile mouetur. Et ideo attendendū eſt vbi hō primo mittat radices vtrū in xp̄o vel in mūdo. Secūdo q̄ arundo exterius habet pulcritudinē in folijs. et interius in ſtipite vacuitatē. ſic mundus et mūdani exterius apparēt pulcri et interius ſunt vacui et deformes. Uacui ſunt q̄ nō habēt virtutes q̄ ſunt vere ⁊ ꝓprie diuitie hōis. nec habent deū qui ē oīe bonū. et ideo nihil habent. ſed ſunt omnino vacui. et ideo ſemper deſiderāt repleri tāq̄ nihil habentes. Sunt etiā deformes. quia tria ſunt turpiora de mundo. ſcꝫ infernus. dyabolus et anima peccatoris. ſicut tria ſūt pulcriora q̄ reperiūtur in creaturis. ſcꝫ paradiſus. angelus. et anima iuſti. Iohannes autē non fuit vacuus interius. ſed plenus ſpūſancto. Luce. j. Spūſancto replebit̄ adhuc ex vtero matris ſue. Itē exterius fuit extenuatus et rigidus. Unū inter oēs ſāctos depingitur exterius deformis intus aūt fuit pulcerrimus. Sic iuſtus debet eſſe interius plenus virtutibus et exterius vacuus eſſe in rebus mundi. interius pulcer et exterius abiectus et attenuatus. Hic patet exēplū de galla puella ſimachi conſulis et patricij filia q̄ cum a parētibus moleſtaretur vt reciperet virum. alioquin vt dicebant medici hēret barbā. nō curauit hēre barbā et eſſe exteriꝰ deformis dū interiꝰ eſſet formoſa. i dyalogo ē. Pōt etiā per arūdinē ypocrita deſignari q exteriꝰ lucet ꝑ apparētē ꝯuerſationē interiꝰ aūt ē vacuꝰ q̄ veritatē virtutū nō hēt q ad modū arundinis ſit ventū detractionis vel adulatiōis in diuerſa mouet̄. Hec eſt illa arundo q̄ chriſtū ſitientē aceto potauit. vt patet matthei. xxvij. Sitit xp̄us ſalutē noſtrā et bonitatē. ſed ypocrita ſpē bonitatis ei propinat. ſicut acetū ſimilitudinem habet vini et tamen vinū non ē. Tercio quia arundo ē valde debilis et de facili euellitur et frangitur. et ad omnem ventū mouetur. ſic peccator eſt valde debilis ad onera penitentie. nec poteſt ea ſuſtinere. frāgitur etiā in omni aduerſitate ſibi contingēte et blaſphemat et ad omnē ventū temptationis flectitur et inclinat̄. Arundo vere ē mūdus. q̄ nullā ſtabilitatē hēt. Eccl. xxvij. Stultus ſicut luna mutatur. i. mundus qui ſemper ſtultiſat et coronatus roſis ſemꝑ vt puer ſemper vult in choreis iocari. et ideo nullo modo in eo eſt confidendum. Sed iohānes fuit valde fortis. q̄ a flumine perſecutionis vinculatiōis et decollaciōis euelli nō potuit a fide et operū iuſticia. nec a vento adulatiōis fuit motus cū iudei miſerunt legatos et nūcios q̄ volebāt eū pro meſſia ſiue xp̄o recipere. ſed dixit Nō ſum. vt patet Ioha. p̄mo. Sic vir iuſtus debet eſſe fortis ad onera penitentie et in omni aduerſitate fortune firmus. qd̄ tunc erit quādo amore dei habebit. qui facit grauia leuia. Quarto quia arundo habet lanuginē pro fructu ſic peccator non refert fructum ex operibꝰ ſuis. Sap. v. Spes impij quaſi lanugo que a vento tollitur. Ro. vj. Quem fructū tūc habuiſtis i illis i q̄bus nūc erubeſcitis. Iohannes autem fructū retulit. q̄ triplici cauſa debetur ei fructus. centeſimus. ſcꝫ quia virgo. quia predicator. et quia martyr. Sꝫ vir iuſtus debet facere opera bona quorū glorioſus ē fructus. vt patet in libro ſapiē. quarto capitulo.

¶ De ep̄la ſermo ſextꝰ

Sic nos exiſtimet hō vt mi. xp̄i j. corin. iiij. In tota ep̄la hodierna vnū intēdit ap̄ls. ſ. falſum iudiciū quo ad miniſtros xp̄i ſubditis ꝓhibere i quo cū euāgelio ꝯcordat. in quo oſtēdit ꝙ xp̄s falſā opinionē de iohāne baptiſta dei miniſtro ꝓpter interrogationē quam fecit exortam per multiplicem de iohanne commendationem deleuit.

oſtendens ipm verum miniſtrū dei. ¶Tria
ergo apl's circa tale iudiciū in hac epl'a fa-
cit. Primo dicit ꝙ viri eccleſiaſtici qui ab
eccleſia in ſuis officijs cōſtituūtur ad diuia
tractanda debent vt xpi miniſtri a reliquis
reputari. Sic nos exiſtimet hō vt mi. et di.
mi. dei. Secūdo oſtēdit ꝙ tales miniſtri nō
debēt a ſuis ſubditis iudicari. ibi. Hic iam
q̄ritur inter diſpenſatores. Tercio oſtendit
quattuor rōnes q̄ debēt tale iudiciū cohibe-
re. ibi. Mihi aūt pro mimo ē vt a vobis iu
dicer aut ab hūano die ꝛc. ¶Primo ergo
dicit apl's ꝙ viri eccleſiaſtici q ab eccleſia ī
ſuis officijs inſtituūtur ad diuina tractan-
da debēt vt xpi miniſtri a reliquo pplo eſti
mari. et hoc ibi. Sic nos exiſti. hō ꝛc. ſcʒ vi-
ros eccleſiaſticos exiſtimet hō quilibet vt
miniſtros xpi q̄rētes ſcʒ xpi honorē et ei ſer
uientes. ij. corin. iiij. Non em̄ noſmetipos p̄-
dicamus ſed ieſum xpm dn̄m noſtrū nos au
tem ſeruos vros per ieſum et diſpēſatores
miniſteriorū dei. Nota ꝙ diſpenſator ē qui
prouidet et diſponit qd cuiqʒ perſone con-
gruit. et ſm hoc cuiqʒ diſtribuit vel q diſpo
nit miniſteriorū officia vel q̄cūqʒ alia bōa
dn̄i ſui. Talis diſpenſator erat paulus et ta
les debēt eſſe prelati. oēs et miniſtri eccleſia
rū. Col. j. Cuius factus ſum ego paul⁹ mi
niſter ſm diſpenſationē dei q̄ facta ē mihi ī
vobis. j. petri. iiij. Vnuſquiſqʒ ſicut accepit
gratiā in alterutrum illam āminiſtrantes ſi
cut boni diſpenſatores multiformis gratie
dei. Quidam autem miniſtri eccleſie potius
diſſipatores q̄ diſpenſatores qui diſſipant
patrimonium chriſti. Luce. xvj. Homo qui
dam erat diues qui habebat villicum et dif
famatus ē apud illum quaſi diſſipaſſet bōa
illius. ¶Circa hanc primam partē epiſtole
ad edificationē noſtram tria ſunt videnda.
quia cum quilibet chriſtianus ſit empticiꝰ
ſeruus chriſti eius ſanguine redemptus ꝛ d
poteſtate dyaboli ereptus. debet ei fideliter.
miniſtrare et deuotum obſequium exhiber
te omnia bōa que habet ad honorem et vo
luntatem domini expendere. cum bonorum
ipſius ſit diſpenſator et dominus. Et ideo p̄
mo videndum eſt que requiruntur ad hoc

ꝙ miniſterium et ſeruicium noſtrum ſit deo
acceptum. quod valde ſolicite attendere de
bemus. quia in tali ſeruicio concurrūt res
et perſone et maximum lucrum et maximū
damnum. ¶Si enim debito modo fiat
remunerandum eſt vita eterna. Si quis lai
quis multo tempore et multo labore et ſo-
licitudine addiſcit aliquam artē ex qua tā
men modicum lucrū conſequitur. cum quā
ta ſolicitudine deberet addiſcere miniſteriū
hoc. circa quod poteſt accidere maximū lu
crum et maximū damnum. Et ideo nota ꝙ
ſeptem requiruntur ad hoc vt noſtrū ſeruici
um ſit deo gratū. ¶Primū eſt intelli
gentia veritatis que per fidem habetur. vt
ſcʒ credamus de deo oīa que fides catho
lica credit. Hebre. xj. Credere em̄ oportet
accedentem ad dn̄m quia eſt. et inquirenti-
bus ſe remunerator ſit. Sicut enim regi ter-
reno non eſt acceptus miniſter cecus. ſed in
telligens. iuxta illud prouer. xiiij. Acceptꝰ
eſt regi miniſter intelligens. ſic regi celeſti
non eſt acceptus miniſter infidelis. ſed fide
lis. Hebre. xj. Sine fide impoſſibile eſt pla
cere deo. Quomodo enim quis poterit pla
cere deo niſi ſciat que placita ſūt deo. quod
per fidem ſcitur. Et ideo iudei et ſaraceni
et omnes extere nationes que ſeruiunt deo
eorum ſeruicia non ſunt deo accepta. quia
non habent fidem. et ideo neſciunt quid fa
ciunt. et quidem credentes ſe obſequi deo
peccant. Iohā. xvj. Venit hora vt omnis
qui interficit vos arbitretur obſequium ſe
preſtare deo. et hec facient vobis. quia non
nouerunt patrem neqʒ me. Augu. Omnis
actio infidelium mala. ¶Secundum eſt cō
formitas morum vel moralitatis. que per
imitationem habetur vt conformet ſe mini
ſter moribus domini. Conformari enim de
bemus actibus chriſti et eum ſequi. Ioh.
xij. Siquis mihi miniſtrat me ſequatur. Si
militudo em̄ morum dilectionem generat.
Ecci. xiij. Omne animal diligit ſibi ſimile ꝛ
oīs hō proximū ſuū. tūc ei deo acceptū ē mi-
niſteriū nr̄m qn̄ ei in actibus conformamur.
vt ſicut ipe eſt ſctūs. impollutus. ſegregatꝰ a

peccatoribus ita et nos ſimus. Leui. xi. et
xix. Sancti eſtote quoniā ego ſanctus ſum.
qualis ē ergo dominus talis nititur eē mi
niſter. Propter quod dicitur. prouer. xix.
Princeps qui libenter audit verba menda
cij omnes miniſtros habet impios. quia ſcʒ
nituntur ei in malo conformari. Hic cadit
exēplum cuiuſdam infirmi qui videbatur
ſibi eſſe gallus quē nullus medicorū pote-
rat curare niſi quidam medicus q ſimulans
ſe ſimiliter eſſe gallum. et tunc infirmus ac
ceſſit ad eum. et omnia que medicus facie-
bat ſimiliter ꝛ ipſe faciebat. ꝛ medicꝰ aſſūp
ſit medicinā ſimiliter et ille. per quā libera-
tus fuit. nunq̄ placet mulier viro niſi cōfor-
met ſe actibus ſuis vel moribus. ꝛ ideo vi-
due non libenter aſſumuntur qꝛ ſunt aliorū
moribus conformate. ¶Tercium eſt mun-
dicia puritatis. que per charitatem habet.
ps. c. Ambulans in via immaculata h mihi
miniſtrabat. Peccatum reddit animam nō
ſolum immundam ſed leproſam. Vn̄ pecca
tum per leprā in ſcriptura deſignat. Sicut
ergo nullus dn̄s vult miniſtrum leproſum
ſibi miniſtrare imo abominatur ipm. ſic xps
nullum vult ſibi miniſtrare peccato morta-
li infectū. imo ex ipo miniſterio ipm cōdem
nat. vt patet in miniſtris eccleſie q in pecca
to mortali in ſacramētis eccleſie loco mini-
ſtrent mortaliter peccāt. Hic cadit exēplū
illius dn̄e tudertine de qua greg. dicit i dya
logo ꝙ cū de nocte polluta eſſet a viro de
mane proceſſit ad dedicationē oratorij ſācti
ſebaſtiani et tetigit reliquias eius. et ſtatim
inuaſa ē a demone. hāc immūdiciā peccato-
rum charitas depellit. quia ipa ē ignis diui
nus qui animā purificat et conſumit rubi-
ginē peccatorū. prouer. x. Vniuerſa delicta
operit charitas. Luce. vij. Remittuntur ei
peccata multa qm̄ dilexit multū. ¶Quartū
eſt actus humilitatis qui per ſubiectionem
habetur. propriū em̄ miniſtri ē humilitas ꝛ
ſubiectio. habet em̄ dominum diſcalciare et
equū pparare ꝛ ei genu flectere et in omni
obſequio ei aſſiſtere. et ideo cōtra naturā et
rationē miniſtri ē ſuperbia. Et hoc multo-
magis in miniſtris xpi debet obſeruari. non

ſolum hac ratione. ſed etiam quia dominus
eorum humillimus fuit. Matth. xj. Diſcite
a me qꝛ mitis ſum ꝛ humilis corde. Valde
ergo monſtruoſum eſt et deteſtabile ꝙ ali-
quis de miniſtris ſit ſuperbus ꝛ ambicioſus
cū dominus eorū ſit humilis. Et ideo ieſus
diſcipulis ſuis ait matth. ij. Quicūqʒ inter
vos vult ma. fi. ſit mi. ve. ſecꝰ ē in miniſtris
dyaboli cum ipe ſit ſuperbiſſimus. et ideo ſi
cut ipe eſt ſuperbus et ipi ſūt ſuperbi. Iob
xlj. Ipe eſt rex ſuper oēs filios ſuperbie.
Sed in miniſtris chriſti nullo modo ē tole
randum. ps. c. Non habitabit in medio do-
mus mee qui facit ſuperbiā. Hec humili-
tas ſubiectionem habet quando ſcilicet mi
niſter chriſti vult ſubeſſe et non preeſſe. et
omnes alios reputat ſe ſuperiores. prima
petri. v. Non quaſi dominātes in clero. Et
iterum. Superiores inuicem arbitrantes.
phil. ij. Quintum eſt patientie longanimi-
tas. quē per aduerſorum tolerantiā habet.
debet enim miniſter ſuſtinere correctiones
domini in dictis et in factis. et obſequia la
borioſa tolerare. vt mercede retributionis
non careat. ſecunda corinth. vj. In omni-
bus exhibeamus nos ſicut dei miniſtros. in
multa patientia. Iob. xiij. Etiam ſi occide-
rit me in ipſa ſperabo. Miniſter chriſti de-
bet facere ſicut canis qui ſi expellitur per
vnum hoſtium redit per aliud. Non corōat
chriſtus aliquem miniſtrum ſuum niſi ſit
probatus in patientia aduerſariorum. ſicut
rex terrenus non dat ciuitatem militi niſi
multa aduerſa pro eo ſuſtinuerit. vel para-
tus ſit ſuſtinere. Iacobi primo. Beatus
vir qui ſuffert temptationem. quoniam cū
probatus fuerit accipiet coronam vite ꝛc.
ij. thi. ij. Nemo coronabitur niſi qui legiti
me certauerit. ¶Sextum eſt negociatio fi
delitatis. que per ſinceram dilectionem ha-
betur. Matthei. xxiiij. Quiſputas eſt fide-
lis ſeruꝰ ꝛ pru. quē cōſti. do ſu. fa. ſuā. qm̄ em̄
miniſter hēt ſincerā dilectiōē ad dn̄m tūc eī
negocia fideliter agit als q̄rit vtilitatē xpā
et nō dn̄i. et tūc valde a dn̄o diligit ꝛ carius
hēt. ecci. xxxiij. Eſt tibi ſeruus fidelis ſit tibi
quaſi aīa tua. Et nota ꝙ merces nō retribuit
ſm multitudinē negocōꝝ ſ ſm fidelitatē c ij

Matth.xxv. Quia ſup pauca fuiſti fidelis
ſupra multa te cōſtituam Septimū eſt ſtre
nuitas velocitatis que p ſolicitudinē diligen
tiam habetur. Quando miſter xpi ſolicitꝰ
eſt velox in miſterio ſuo acceptꝰ eſt illi.ſic
miniſter ſolicitus et velox acceptꝰ eſt regi
et dn̄o terreno.prouer.xxij. Vidiſti virum
velocem in opere ſuo.corā regibus ſtabit.
econtrario ē de pigro.quia miniſtrū negli
gentem et pigrū dn̄s libenter expellit. et cū
magnis iurgijs ſuſtinet eum.Ecci.xxij.De
ſtercore boū lapidatus eſt piger.i.viliſſima
obiurgatiōe.Sic de muliere pigra que per
totam ſeptimanā nō purgat domum niſi in
die ſabbati.et domus eius videtur quoddā
ſtabulum.ſic ſunt multi clerici circa officiū
diuinum valde negligentes.nec attente nec
tempore ſuo dicentes. Aliqui ſunt q officiū
diuinum non dicunt niſi die dn̄ica.et eccleſi
am dei tenent ſicut aliā domū cōtra hiere.
lxviij. Maledictus vir qui facit opus ſuū
negligenter. Joh.ij. Auferte iſta hinc ꝛ no
lite facere domū patris mei do.ne. Secula
res vero domini animas ſuas purgāt ſemel
in anno.et magis ſunt ſoliciti de ſeruicio
equorum ſuorum q̄ȝ de ſeruicio dei. ¶
Secundo videndum ē in quo xp̄s vult ſibi
miniſtrari. Et dicendū ꝙ in tribus ſibi a no
bis et miniſtrari et ſeruiri poteſt. Primo i
ſolerti cuſtodia noſtri. Abacuc.ij. Super
cuſtodiam meaȝ ſtabo. Quilibet homo q̄
dam ciuitas dei eſt.iuxta illud.p̄s. lxxxvj.
Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. In
qua deus ſponſam et filiam ſuam.i.animā
ad ipſius imaginem creatam collocauit ab
hoſtibus cuſtodiendam.que huic ciuitati
diuerſa continue mouent prelia. Job.vij.
Milicia ē vita hominis ſuper terram. In
hoc ergo xp̄o miniſtrare debemus vt ſpon
ſam ſuā.i.animā noſtrā ꝛ ciuitatē ſuam ita
cuſtodiamus ne ab hoſte capiatur ꝛ in cap
tiuitatem inferni ducat.ij.thi.ij. Labora ſi
cut bonus miles xp̄i ieſu. Sic militauerat
ap̄ls qui dicebat.ij.thi.iiij. Bonū certamē
certaui cur.cōſuma.fi.ſer. Secūdo in fideli
et vtili vſu virtutū et donorū nobis colla

torum.ſicut dicit iob p̄mi.c. Quilibet homo
egreditur nudus ex vtero matris ſue. Et
p̄hs dicit ꝙ anima naſcitur ſicut tabula ra
ſa. Et a nobis penitus nihil habemus. ſed.
omnia bona nobis a deo donātur.j. chorin
iiij. Quid habes quod nō accepiſti. Sic er
go chriſto miniſtrare debemus vt virtuti
bus et gratijs nobis conceſſis laudabiliter
vtamur ad dei honorē et proximi vtilitatē
Et ideo nō debemus abſcondere bona dei.
vel inutiliter tenere.quia iſte ſeruus q abſ
condit pecuniā dn̄i ſui condemnatus eſt vt
patet luce.xix. Domine ecce mna tua quaȝ
habui repoſitam in ſudario. Sic bene vſus
fuerat ille bonus ſeruus qui dicit Domine
qnqȝ talenta tradidiſti mihi.ecce alia qnqȝ
ſuperlucratus ſum. Matthei.xxv .ij.pet.j.
Miniſtrate in fide veſtra virtuteȝ ꝛ opera
fructuoſa. Ve ergo illis qui bonis dei ad
ip̄ſius vituperium et proximi nocumentum
vtuntur. Tercio in ſubuentione ſeruorum
xp̄i opera pietatis eis exhibendo.et quantū
ad corpus et quantū ad animā. Sex enim
ſunt opera pietatis ad corpus.et ſex quan
tum ad animā. In hoc ergo chriſto mini
ſtramus ſi opera pietatis proximis exhibe
mus.quia hec opera ipſe ſibi reputat fieri.
Matthei.xxv. Eſuriui et dediſtis mihi mā
ducare.ꝛc. Amen dico vobis q̄ȝdiu feciſtis
vni ex minimis.ꝛc. ¶ . Tercio videndū
eſt quare domino miniſtrare debemus. Di
cendum ꝙ propter tria. ¶ Primo propter
debitum reddendum ex innumeris benefi
cijs deo ſeruire obligamur.ꝛ maxime ex tri
bus. Primo quia ad imaginem ſuam nos
creauit pulcerrimas creaturas et ſui capa
ces. Cogitemus quantū teneremur medico
qui reddidiſſet nobis viſum vel manus vel
pedes.ꝛc. quantum vero tenemur deo qui
corpus et animam nobis dedit Job ſecūdo
Manus tue domine fecerunt me ꝛ plaſma
uerunt me.ꝛc. Secundo quia omnia nobis
ſubiecit et ad noſtrum miniſterium et ſerui
tutem ordinauit.et etiam angelos ſuos.p̄s.
lxxxx. Angelis ſuis mandauit de te vt cu
ſtodiant te in omnibus vijs tuis.et cetera.

tē quo miratur propheta dicens. Quid eſt
homo ꝙ memor es eius. Omnia ſubiecisti
ſub pedibus eius oues.ꝛc.p̄s. viij. Tercio
quia ipſe in luto et latere mortalitatis per
xxx.annos nobis ſeruiuit.et pedes nobis la
uit.et vt nos redimeret morti ſe tradidit.et
ideo totaliter et in omnibus et per omne tē
pus et omi genere famulatus ei obligamur
Et ſi omni die milleſies moreremur non tā
eſſet ſufficiēs recōpenſatio.p̄s.cxv.. Quid
retribuā dn̄o pro omnibus q̄ retribuit mihi
ꝛc.q.d.nihil dignum ¶ Secundo deo tene
mur miniſtrare propter p̄mium cōſequendū
vt ſi terreat labor alliciat merces q̄ infuſi
ta eſt ¶ Triplex autem p̄mium conſequimur
ſi deo ſeruimus. Primū eſt qꝛ ſi deo ſerui
mus totus mundus ſeruit nobis qꝛ vt dicit
augu. Qui ſubeſt iugo xp̄i oīa ſubſunt ei
Bernar. Fideli hōi totus mundus diuitia
rum ē.totus plane.qꝛ tā proſpera q̄ȝ aduer
ſa cooperātur ei in bonū. Ro.viij. Diligen
tibus deū omnia cooperātur in bonū. Secū
dum ē qꝛ deus ſuos ſeruitores nobilitat val
de.transferens eos de genere ſeruorū in ca
riſſimos filios.p̄s.lxxxj. Ego dixi dij eſtis ꝛ
fi.excel.oēs. Huius habemus exēplum in
cruce xp̄i q̄ ſeruiuit deo per breue tēpus in
duro ſeruitio ꝛ tn̄ ita exaltata eſt [illegible].
Crux de penis latronū tranſijt ad frontes
imperatorū. Quid ergo dn̄s faciet [illegible]
ſuis ſi tātū honorē cōtulit penis ſuis. Hoc
etiā patet i ap̄lis ꝛ alijs ſanctis. [illegible]
ſe reputant imperatores ſi [illegible]
eorum. Tercium eſt quia deus [illegible]
ſuis dat totū regnū ſuū qđ eſt omne bonū.
Non ſic alexander diuiſit regnū ſuum duo
decim pueris ſuis.j.mach.j.ſed xp̄s cuilibet
dat totū. Luc.xxij. Vos eſtis q permanſiſtis
mecū in temptatiōibus meis ꝛ ego diſpono
vobis ſicut diſpo.mi.pa.me.reg. ¶ Ter
cio debemus deo miniſtrare propter tormē
tū vitandū.qꝛ cū ex multis beneficijs tenea
mur ſeruire deo vt dictū eſt.niſi hoc fecerī
mus pro ingratitudine igni eterno et tene
bris merito condemnabimur. Matth.xxv.
Inutilem proijcite in tene.exte. Hoc autē
tormentū in tribus ꝯſiſtit. Primo ꝛ princi
paliter in ſeparatione a deo.ſecūdo in con

iunctione ad tormenta. Matthei.xxv. Diſ
cedite a me maligni.ecce primum.in ignem
eternum.ecce ſecundum. Tercio in deordi
natione virium anime et corporis ꝛ remor
ſu anime et corporis et remorſu conſcientie
yſaie.lxvj. Vermis eorum non morietur.i.
remorſus conſcientie. Et ſic patet primum
¶ Secundo dicit apoſtolus ꝙ miniſter xp̄i
in ſuis miniſterijs non debet a ſubditis iu
dicari.et hoc ſic eſt. Hic.id ē inter vos ſub
ditos. iam queritur.id eſt in tempore p̄nti.
cum magis expectandum eſſet vſqȝ in futu
rum donec deus iudicet vt fidelis quis ſcȝ
inter diſpenſatores inueniatur.quaſi diceret
Vos iudicatis miniſtros et diſpenſatores
chriſti ꝙ non ſunt fideles. ¶ Conſe
quenter tercio ap̄ls ponit quattuor ratoēs
per quas oſtendit ꝙ tales ſic iudicantes ſūt
redarguendi et cohibendi. Quarum prima
eſt ꝙ miniſtri eccleſie vel prelati parum cu
rāt talia iudicia.et ideo nihil proſunt. Ecci
xxxij. Vbi auditus non eſt nō effundas ſer
monem.et hoc ſic eſt. Mihi autem pro mi
nimo eſt id ē parū curo vt a vobis iudicer
et ſimiliter parum curo vt iudicer ab hūa
no die.i.ab intellectu humano ſcȝ carnali q
ſolum carnalia videt.non ſicut intellectus
et dies ſanctorū qui ſpūalia videt. Vel ab
humano die id eſt homine quando ē in ſuo
die id eſt in hac p̄nti vita in qua videt tātū
exteriora.et ideo nō poteſt bene iudicare. j.
regū.xvj. Homo videt ea q̄ patent deus au
tē intuetur cor. Sed cōtra hoc ē illud ecci.
xlj. Curam habe de bono nomine.ij. Corin
viij. Prouidemus bona nō ſolum corā deo
ſed etiam coram hominibus. Ad hoc dicen
dum ꝙ laudis fama nobis nō eſt querenda
propter honorē propriū.ꝛ ſic nō curat apo
ſtolus.ſed propter honorē dei ꝛ proximi edi
ficationem.et ſic loquuntur ſcripture p̄dic
te. ¶ Secunda ratio eſt.nullus melius po
teſt alium iudicare q̄ȝ ipſe ſeipm̄. ſed nullus
ſeipſum iudicare ſufficit.ergo multominus
aliū.ꝛ hoc ē. Sed neqȝ meipm̄ iudico.i.iu
dicare valeo certo et diffinito iudicio .q tn̄
melius cognoſco meipſum q̄ȝ alium. Pe
trus putabat ſeipſum bene cognoſcere qn̄
do dixit matthei.xxvj. Si oportu

trū me tecum moꝛi non te negabo.et tamē
deceptus fuit.Sed contra hoc videtur eē
quod dicitur infra. Si noſmetipſos iudica/
remus nō vtiqꝫ iudicaremur. Et dicēdum
ꝙ hic loquitur de iudicio examinationis.
hic autē de iudicio diffinitiōis vel condem/
nationis.Et ꝙ non poſſit ſeipm diffinitiue
iudicare oſtēdit dñ dicit.Nihil mihi cōſci⁊
ſum.i.nullius grauis delicti conſcientiam
habeo.ſed non in hoc iuſtificatus ſum in
oculis dei.qui foꝛte aliquod peccatū occul
te habet.ps.xviij.Delicta quis intelligit.
pꝛouer.ij.Quis poteſt dicere mundum eſt
coꝛ meum purus ſum a peccato.Ecci.ix
Sunt iuſti atqꝫ ſapientes et opera illoꝛum
in manu dei et tñ neſcit hō vtrū amoꝛe an
odio dignus ſit.Sed cōtra dicit ioh.j.epla
iij.c.Chariſſimi ſi coꝛ noſtrum nō repꝛehē
derit nos fiduciā habemus ad deū Sed qui
fiduciam habet ad deum iuſtus ē.Et dicen
dum ꝙ hoc nō dicit ꝙ ſi nō habet hō coſci/
entiam peccati grauis ꝙ ſit pꝛopter hoc iu
ſtus.ſed ꝙ illis qui ſic perfecte viuūt vt nō
agant contra conſcientiā deus.reuelabit ſi
eſt peccatū in eis vel in generali cōtritione
dimittet.Vñ de ſaracenis dicitur qui vias
veritatis non audiunt ꝙ ſi viuant bene ſm
legē nature ꝙ deus eis viā veritatis ſiue ſi/
ue per angelos ſiue per hōies reuelabit. ga
vt dicit dioni.Multos iā angeli erudierūt.
¶Tercia ratio talis ē. Nullus debet aliū
iudicare niſi habeat ſuper eum autoꝛitatē
ſed ſuper miniſtros eccleſie nullus habꝫ po
teſtatē vel autoꝛitatē niſi deus vel aliquis
loco dei.ergo a ſecularibus iudicari nō de/
bent.Et hoc ibi.Qui autē iudicat me dñs
eſt.q.d. Non debetis me iudicare vtrū ſim
fidelis diſpenſatoꝛ an non.quia nō habetis
autoꝛitatē ſuper me ſed dñs iudicat me.qa
habet autoꝛitatē.qui ē [illegible] ⁊ teſtis
et cognitoꝛ conſcientie. [illegible] go ſū
iudex ⁊ teſtis dicit dñs. [illegible] eñ ſcie
bat quid eſſet in homine.Vide ergo diligē/
ter ꝙ hic tāgitur tripler iudicium.Pꝛimū
eſt hominis de homine et de occultis eius
et hoc eſt omnino incertum. Secundum ē.
hoīs de ſeipſo.et hoc non eſt omnino incer/
tum.nec eſt omnino certum. Tercium eſt
dei de homine.et hoc eſt omnino certum.
¶Quarta ratio quaſi concludendo indu/
citur.et eſt talis.Judicium et omnia cete/
ra requirunt ſuum tempus determinatum
ſed tempus iudicij non eſt adhuc.ergo non
licet modo iudicare.Et hoc eſt.Nolite an
te tempus iudicij iudicare.iudicio diffiniti/
onis ſuſpicioſo.Ecci. viij. Omni negocio
tempus eſt et opoꝛtunitas quoadusqꝫ ve/
niat tempus [illegible] ſcilicet ad iudicādum.
tunc enim erit tempus iudicij.Yſaie tercio
Dominus ad iudicandum veniet cum ſeni
oꝛibus populi ſui.qui illuminabit abſcon/
dita tenebrarum id eſt manifeſta faciet ope
ra tenebꝛoſa.ſcꝫ peccata in tenebris facta.
quantū ad malos.Jo.iij. Omīs qui male
agit odit lucē.Et manifeſtabit cōſilia coꝛ/
diū.i.opera bonoꝛū ex diſcretiōe ⁊ delibera
tione facta.Dañ.vij.Judiciū ſedit et libꝛi
aperti ſunt.i.coꝛda ſinguloꝛū.Et tunc laus
erit vnicuiqꝫ ſcꝫ bonoꝝ pꝛo bonis operibꝰ
et intentionibus rectis.Pꝛouer.iij. Date
ei de fructu manuum ſuarum et laud.e. in
poꝛtis opera eius. Et ſic patet ſecundum .
tercium.et quartum.

¶Dominica quarta de euangelio
Sermo ſeptimus.

Miſerunt iudei a hieroſolimis
ſacerdotes ⁊ leuitas ad iohan
nē vt interrogarent.eū.Tu qs
Joh.j.Jn euāgelio pcedentis
dñice oſtenditur quō xps mul/
tipliciter iohānem baptiſtam cōmendauit.
Jn pñtis autē dñice euangelio oſtenditur.
quō iohānes magnificauit xpm et ſe ſūme
humiliauit.⁊ dicit ſe eſſe vocem et pconem
chꝛiſti vt nos excitet ad pparandum vt oc/
curramus ſaluatoꝛi noſtro obuiam in pꝛo/
ximo venturo ſm eccleſie repꝛeſentationem
in quo ipſius aduentus in mentes noſtras
ſm veritatem ſignificatur. Agitur ergo in
hac dominica de aduentu chꝛiſti in mentes
quem per gratiam ſuam facit. Et ideo vt
ipſum digne in hoſpicio animarum recipi/
amus iohannes baptiſta clamat tanquam
chꝛiſti pꝛeco ita dicens. Dirigite viam
domini.Via domini ē ad coꝛ.et ideo coꝛda
pꝛeparare opoꝛtet.Euangelium autē conti
net quattuoꝛ.Pꝛimo iudeoꝛū ad iohannē
babtiſtam ſolemnem legationem.ibi.Miſe
runt iudei a hieroſolimis ſacerdotes et le/
uitas.Secundo legatoꝛum multiplicem in
terrogationē.ibi. Tu quis es. Tercio iohā
nis ad ſingula reſponſionē.ibi. Et cōfeſſus
eſt et non negauit.Quarto loci vbi hec p/
fecta ſunt deſcriptionem.ibi.Hec in betha/
nia facta ſunt trans ioꝛdanem.¶Pꝛimo
ergo ponitur ad iohanem baptiſtam ſolen/
nis legatio iudeoꝛū.magiſtri eñ legis iude
oꝛum videbāt ex dañ.pphecia tēpus aduē/
tus meſſie in ianuis veniſſe.⁊ ideo erāt val
de perpleri ſi de ipīs aliquis magnus ſurge/
ret.Vñ ioſephus dicit ꝙ qꝛ tēpus aduētus
meſſie cōpletū erat.multi ſurrexerūt ⁊ dixe
runt ſe eſſe chꝛiſtū.⁊ marie quidā nomine
theodas ⁊ iudas galileus.vt dicit oꝛigenes
⁊ magnā in populo cōmotionē fecerunt.vt
etiā recitat gamaliel in acti.apo.ca.v. Vi/
dentes ergo iudei xpm ⁊ iohanē apud oēs
marime opiniōis eſſe cōuenerunt potius in
iohannē.volentes eū recipere pꝛo meſſia q̄
xpm.¶Tripler aūt fuit ratio vt dicit
criſ.quare iudei magis de iohāne q̄ de xpo
credebāt.Pꝛimo qꝛ erat de magno genere
vtpote filius zacharie magni ſacerdotis.Et
qꝛ miraculoſe natus ē de vtroqꝫ parēte ſte
rili ⁊ ſene.xps autē vt credebāt erat filius
fabri ⁊ cuiuſdā paupercule mulieris et nō
miraculoſe natus.qꝛ de iuuencula q̄uis de
ſene patre.Secūdo qꝛ iohannes in victu ⁊
veſtitu magis aſperam vitā q̄ xps agere vi
debaṫ.nā tunicā de pilis cameloꝛū habebat
⁊ zonā pelliceā ad lumbos eius ⁊ cibus eiꝰ
locuſte ⁊ mel ſilueſtre.vt patet matth.iij.c
xps aūt cōmunibus veſtibus induebatur ⁊
cōmuni cibo vtebaṫ.⁊ in cōuiuijs cōmede/
bat.Tercio qꝛ iohānes cōſoꝛtia hominum
deuitabat.in deſerto moꝛabaṫ in atris lati/
tans ⁊ ſpeluncis donec ſpūs ei dixit vt exi/
ret ad xpo teſtimoniū perhibendū.Et tunc
venit in omnē ioꝛdanē pdicans baptiſmum
penitentie.vt patet luce.iij.xps autem cum
publicanis ⁊ pctōꝛibꝰ manducabat et ſta.
mar.ij.Pꝛopterea ergo iudei ad iohannē
legationē miſerūt vt an eſſet xps interroga
rent.Que quidem legatio ex tribus ſolen/
nis apparet.ſcꝫ ex parte mittentiū.qꝛ iudei
qui tunc erant acceptabilis populus dei.et
ex parte miſſoꝛū.qꝛ ſacerdotes ⁊ leuite pha
riſeoꝛū.qui erāt in ſciētia ⁊ vita excellētio
res in populo.Et ex parte loci.qꝛ hieruſa/
lem q̄ eſt totius regni caput ⁊ dñā ſic pꝫ pꝛi
mum.¶Secundo ponitur interrogatio le/
gatoꝛū.Ad hoc ergo venerant vt interro/
garent eū dicētes. Tu qs es.Jnterrogaue/
runt autē eū de duobus.ſcꝫ de perſona.ibi.
Tu quis es.Et de officio .ibi. Quid ergo
baptiſas.De perſona aūt pꝛimo interrogāt
in particulari.ſ.an ſit xps an helyas.vel p
pheta ſcꝫ heliſeus.Secundo in generali qs
ſit vt poſſint mittentibus reſpondere. ibi .
Quis es tu vt reſpōſum demus.Et ſic ptēt
ſecundum.¶Tercio poniṫ iohānis ad ſin/
gula q̄ſitoꝛum reſponſio.Nam pꝛimo rñdet
ad queſtionē de perſona.Secundo ad q̄ſtio
nem de officio.ibi.Ego baptiſo vos aqua.
Jtē pꝛimo rñdet ad q̄ſtionem factam i pti
culari.ſecundo ad q̄ſtionē factam vniuer/
ſaliter ibi.Ego vox clamātis i deſerto. Et
ſic patet ꝙ ad ſingula q̄ſita reſpondit. Et h
eſt.Et confeſſus ē ⁊ non negauit.Cōfeſſus
eſt ſe nō eſſe qḋ nō erat ſcꝫ xpm helyam vel
pꝛophetā heliſeuꝫ.⁊ non negauit ſe eſſe qḋ
erat ſcꝫ vocē clamantis in deſerto. Et hoc
eſt qḋ ſequitur.Et confeſſus ē quia non ſū
ego xps.Vbi apparet ꝙ non fuit arundo q̄
a vento mouetur.quia a vento vane gloꝛie
qui magnos cedros euulſit ⁊ euellere non
deſiſtit penitus nō eſt motus. Nonne pꝛimi
parētes perfectiſſimi ab illo euulſi ſunt dij
eſſe deſiderantes bonum ⁊ malum ſcientes
Nam apoſtoli extremi viri ab illo concuſſi
ſunt.cum facta eſt contentio inter eos quiſ
eoꝛum videretur maioꝛ eſſe. Luce.xxij.ca.
Sed non iohannes baptiſta ab illo aliqua
liter eſt commotus.Nam iſti legati offer e/
bant ei magnam honoꝛum dignitatem.

dum pro chriſto eum recipere volebāt. ma
gnam ſanctitatis et ſtatus opinionem dum
ꝓphetia eum recipere diſpōebāt ⁊ magnā
ſcientiam et diuinorum reuelationem dum
ipm propheta ſingulariter reputabāt. Pro
pter p:imū cecidit lucifer volens vt deus
eſſe. propter ſecundū cōmoti ſunt apli volē
tes magnū ſtatum habere. propter tercium
primi parentes euulſi ſunt diuina vt deus
ſcire cupiētes. O iohānis baptiſte humili/
tas admirabilis. quis hominū ſi eligeretur
in prophetā eligi recuſaret. quis nollet ſan
ctus et ſapiēs reputari. Grego. Magnum
eſt honorē non appetere. maius aūt oblatū
reſpuere. maximū aūt de habito nō ſupbire
Augu. Magna virtus ē hoīes dignitates
nō appetere. ſed oblatas reſpuere maxima
virtus eſt. Et ideo dicit criſ. ꝙ iohānes in
nullo opere tantū vnq̄ꝫ meruit ſicut in hac
humilitate tā profunda. Sicut ergo beata
virgo in ſua humilitate fuit ſuper oēs me/
rito exaltata. Lu. j. Reſpexit humilitatem
ancille ſue. ſic iohānes in ſua humilitate a
xpo ꝑ omnibus cōmendat. ait ergo. Nō ſū
ego xps. i. non ſum vnctus vt gigas hūane
nature ad pliandum cum dracone antiquo.
xps eñ idem ē qđ vnctus. Itē nō ſū vnct⁹
vt rex ad hūanam naturā de potenti manu
dyaboli eripiendum et liberandū. Itē non
ſum vnctus vt ſacerdos magnus pro tota
hūana natura expiatiōis ſacrificiū ad deo
imolandum. Hec eñ tria hominu ꝫ genera
inungi debebāt. ⁊ hec tria xps quē iudei ex
pectabāt et q̄rebāt facere habebat ſcꝫ bellū
hūane nature cū dyabolo preliari. ipam de
manu dyaboli eripere. et pro toto pplo ho/
ſtiam placatiōis deo offerre. Et ideo q2 ad
hec tria inungēdus erat. debebat ꝑ oībus
participibus ſuis eſſe vnctus Sed ego nqt
iohānes nō ſū ille. et ideo adiūgūt Helyas
es tu. qui ait. Nec etiā ſū helyas qui debet
exire de paradiſo. et ꝓcedere iudicē in aduē
tu ſecūdo. iſte eñ primus aduētus eſt. qui ē
in mirabili dulcedine et copioſa miſericor/
dia. ſed ille erit in formidabili iudicio ⁊ ſe/
uero. Unde in hoc primo aduentu chriſtus
nos iudicare non venit. ſed a peccatis om/

nibus ſaluare. Joh. iij. Nō miſit deus filiū
ſuū vt iudicet mundū ſed vt ſaluetur mun-
dus per ipm. Quāuis quantū ad operacōꝫ
et virtutē iohānes poſſit dici helyas. vt ipa
veritas dicit in matth. xj. c. Si vultis reci/
pere ipe eſt helyas. qđ etiā angelus teſtatuſ
eſt. lu. j. Ipe ꝓcedet ante illum in ſpū et vir
tute helye. Nō eſt ergo iohānes helyas in
perſona ſed in ſpū. Et ideo ſubiūgūt Pro
pheta es tu. qui ait. Nec etiā ſum ille pro/
pheta magnus de quo moyſes deute. xviij.
dixit. Prophetā de gente tua et de fratrib⁹
tuis ſuſcitabit tibi dñus deus tuus. ipſum
tanq̄ꝫ me audietis. Dictum enim prophetā
videbantur iudei petere. Uel non ſum pro
pheta ſcꝫ heliſeus qui per excellentiā dic/
tus eſt propheta. quia habuit ſpiritum in
duplo q̄ꝫ helyas. ſcilicet ſpiritum propheti/
ſandi et faciendi miracula. Sed iohannes
nullum ſignum fecit. vt patet Johā. pmo.
Uel ad litteram. nō fuit propheta iohānes
vt dicit glo. quia ad prophetā pertinet fu/
tura predicere. ſed iohānes non predicebat
futura ſed oſtēdebat pñtia. ¶ Poſtq̄ꝫ ergo
iohānes confeſſus ē ſe nō eſſe qđ non erat.
reſpondit ad q̄ſtionē factā vniuerſaliter q̄s
eſſet ⁊ cōfitetur ſe eſſe qđ erat. quia poſtq̄ꝫ
miſſi q̄ſierāt quis eſſet vt reſponſum darent
his qui eos miſerūt dixit. Ego vox claman
tis in deſerto. dirigite viā dñi. Humilis et
vera cōfeſſio. q2 vere iohānes fuit vox ver
bi incarnati in ipo clamātis i deſerto iudee
id eſt faciētis ipm clamare. Triplex eſt eñ
habitudo vocis ad verbū quā iohēs vera/
citer habuit ad xpm. Prima q2 vox natu/
raliter ꝓcedit verbū. prius eñ vox auditur
q̄ꝫ verbū mēte vel cōceptus concipiatur. ſic
et iohānes preceſſit chriſtum naſcendo. pre
dicando. moriendo. et ad inferos deſcenden/
do. Luce pmo. capi. Preibis enim ante fa/
ciem domini parare vias eius. Secundo
quia vox baiulat verbum ad aures audi/
torum quaſi quoddam vehiculum et quaſi
interpretator manifeſtat ipſum. Sic et io/
hannes manifeſtauit chriſtum iudeis. et te
ſtimonium de ipſo reddidit auribus ipſo/
rum. non ſolummodo abſentem teſtificādo

ſed et preſentem demonſtrando. Johānis. j
Sed vt manifeſtetur i iſrael propterea ego
veni in aqua baptiſans. Tercia [illegible]ga vox
tranſit in nihilum verbo in mente audiētiū
remanēte. Sic et iohānes poſtq̄ꝫ ſuſcitauit
iudeorum auditum ad chriſtum recipiendū
deſijt predicare et baptiſare. remanente bap
tiſmo et predicatione chriſti. Joh. iij. Me
oportet minui illum ante creſcere. Et ideo
merito cōparatur lucerne que deſinit luce/
re apparente ſole. Jo. v. Ille erat lucerna
ardens et lucens. Uere ergo iohannes fuit
vox verbi dei. que tota fuit clara totaliter.
vocans ad penitentiam. Nihil enim fuit in
iohāne quod non vocaret ad penitentiam.
nam et ortus et vita tota ſcꝫ veſtimentum.
habitaculum. cibus. potus. actus. etas atqꝫ
mors omnia ad penitentiam vocabāt. talis
debet eſſe predicator veritatis. vt totus vo
cet verbo et exemplo. et in tota vita ſua. j.
thi. iiij. Eſto exemplum fidelium in verbo.
in conuerſatione. in charitate. in fide in ca/
ſtitate. ¶ Poſtq̄ꝫ autem iohānes reſpōdit
ad queſtionem factam de perſona reſpōdit
ad queſtionem factam de officio et miniſte
rio ſuo. Nam nuncijs interrogantibus cur
baptiſaret reſpondit valde humiliter dicēs
Ego baptiſo in aqua. id eſt lauo ſolum ex/
terius tanq̄ꝫ miniſter eius q debet vos mū/
dare interius. quod eſt valde humile. ⁊ ideo
nihil magni facio. Interrogant autē de ba
ptiſmo et cur baptiſat quia ſcriptum erat i
yſa. Ipſe abſterget gentes multas. Hoc de
bebat eſſe in aduentu meſſie. Sequit. Me/
dius autem veſtrum ſtetit qui lauat ab om
nibus peccatis interius mundans. Joh. j.
Super quem videris ſpūm deſcendentem
⁊ manentem ſuper eum ſicut columba hic
eſt qui baptiſat in ſpirituſancto. id eſt inte/
rius mundat. quem vos peccatorum tene/
bris et ex inuidia excecati non cognoſcitis
quia ſolum a mundis corde videtur. Mat/
thei. v. Beati mundo corde qm̄ ipſi deum
videbunt. id eſt cognoſcent. Ubi nota ꝙ
chriſtus dicitur medius noſter dupliciter.
Primo quia pacificat nos deo et angelis
et ad inuicem Col. j. Pacificans per ſang.
crucis eius. ſiue que in celis ſunt ſiue que

terris ſunt. Et ideo ipe eſt pax noſtra que
fecit vtraqꝫ vnum. ephe. ij. Hoc enim per
mediatorem pertinet. et ideo iure mediator
hominum nominatur. j. thi. ij. Mediator
dei et hominum homo chriſtus ieſus. Se/
cundo quia deus erat ita iratus contra ho
minem ꝙ hominem interficiebat et ad in/
fernum proijciebat. Sed chriſtus ſicut pi⁹
mediator proiecit proiecit ſe ſuper hominē
ſicut mater ſuper filium proijcit. et fuit me
dius inter deum et hominem et recepit vul
nera in corpore ſuo. yſa. liij. Uulneratus ē
propter iniquitates noſtras. Propterea de
us pater placatus eſt homini. Iſte medius
noſter venit poſt iohannem naſcendo.
¶ Predicando . et baptiſando. qui tamē
ante iohannem factus eſt. id eſt omni gra/
tia et virtute et omni perfectione anime ꝑ/
fectus. Unde glo. dicit. Ante me factus eſt
id eſt mihi in dignitate prelatus. Non eñ
aliter poteſt intelligi chriſtus ante iohāuē
factus niſi ſm humanam naturam . in qua
fuit perfectus ante iohānem. ſm enim diui
nam naturam non eſt factus ſed eternus .
Ubi nota ꝙ tūc hō dicitur perfectus qñ ē
coniūctus deo per gratiam et habet ſciētiā
et virtutem et vſum liberi arbitrij. defect⁹
autem iſtorum facit hominem quaſi nō dif
ferre a beſtijs. ſed oīa iſta xpo añ iohannē
habuit. imo hec omnia iohānes a xpo ha/
buit. nam qñ beata virgo habuit chriſtum
in vtero ſalutauit eliſabeth tūc btūs iohēs
fuit mūdatus a pctō ⁊ gr̄a ⁊ virtute reple/
tus ⁊ ſciētia illumīatus. ⁊ vſum liberi arbi/
trij recepit. vt dicit criſ ꝓpter qđ exultauit
in gaudio i vtero exiſtēs. vt ptēt Lu. j. xps
aūt fuit ab inſtāti cōcepcōis perfectus. et ꝑ
cōſeqn̄s fuit factus. i. perfectus añ iohānē.
⁊ hoc ē qđ dr̄ per yſa. lxvj. c. Anteq̄ꝫ partu
riret pepit. i. perfectū virū in vtero habuit
Et iterū hiere. xxxj. c. Feīa circūdabit virū
i. perfectū hoīem. ⁊ ꝓpter hāc perfectionē
iohēs indignū ſe dicebat diſcalciare ⁊ corri
giā calciamēti eius ſoluere. Hoc aūt vbuꝫ
tripliciter pōt expōi Prio lr̄aliter. Secūdo
ſpūaliter. Nā per calciamētū intelligit xpi
hūaitas. q2 diuitas vt dic̄ greg. mortalitat

noſtre morticinio calciata venit ad nos ſu
per lutum humanarum miſeriarum. Cor/
rigia vero iſtius calciamenti fuit amor. qa
propter nimiam charitatem qua dilexit nos
deus miſit deus filium ſuum in ſimilitudinē
carnis peccati.vt dicit apo.Ro.viij.Vin/
culum ergo tanti amoris propter quod eſt
⁊ in quo diuinitas coniūcta eſt humanitati
et deus factus eſt homo.iohānes non pote
rat nec dignus erat exoluere et manifeſtare
quia tantus amor fuit ꝙ exceſſit omnē in/
tellectum humanum.nec verbis explicari
poſſet.quaſi diceret iohānes.miſteriū incar
nationis eius neſcio.nec exprimere valeo.
vt dicit grego. Tercio figuraliter. vt hoc
dictum iohānis alludat illi figure veteris
teſtamenti de propinquo diſcalciando .quī
nolebat relictam fratris ſui propinqui in
ſuam recipere vxorem.vt patet deute.xxv.
Hic hiſtoriam.quaſi d.iohānes. Vos que/
ritis aliquem magnū .qui humanā naturā
ſibi aſſumat in ſponſam que ſoli chriſto de/
betur.et ſi chriſtus non vult eam ſibi aſſu/
mere.ego eius propinquus non ſum dign⁹
diſcalciare eum et aſſumere mihi humanā
naturam in ſponſam.quia eā de manu dya/
boli eripere non poſſem. vt dicit grego. Et
ſic patet tercium. Quarto ponitur locus
vbi hec ſunt perpetrata. quia in bethania
trans iordanem.non in bethania que ē pro
pe hieruſalem.

¶ Moraliſatio circa tercium mēbrum

¶ Ego vox clamantis in deſerto. Morali/
ter autem ad edificationem noſtram circa
hanc reſponſionem iohānis quattuor vide/
amus. Primo cuius vox clamantis iohan
nes fuit. ſecundo quare clamantis. tercio
vbi clamantis.quarto quid clamantis.

¶ Primo ergo videndum cuius vox clamā/
tis iohānes fuit. Et dicendum ꝙ duorū cla
mantiū iohānes vox fuit. Primo fuit vox
verbi dei in deſerto mundi cla.qui ad hoc
factus eſt homo vt in nos et ad nos clama
re poſſet. ¶ V Septem autem modis ma
nens nobiſcum clamauit ad nos. Et primo
clamauit vt mundo et mundanis renuncie
mus.quia totus mundus in maligno poſi/
tus eſt.et quia mundus tranſit et concupi/
ſcentia eius.vt dicitur.j.iohā.ij.Luc.xiiij.
Niſi quis renū.om.que poſ.non poteſt me/
us eſſe diſcipulus. Secūdo clamauit vt vi
tam carnalem abnegemus et corpora nr̄a ī
cruce penitentie configamus.quia caro cō
cupiſcit aduerſus ſpūm ⁊ eum nititur ſuffo
care.vt dicit apo.galath.v.et matthei.xvj.
Siquis vult poſt me venire abneget ſe. id
eſt renunciet vite carnali et deſideria eius
necet.et tollat crucem ſuam et ſequat me.
quia qui amat animam ſuam. id eſt vitam
animalem perdet eam.vt ipſe in mattheo
ait. Tercio clamauit vt in celo et nō in mū
do qui eſt ſaccus pertuſus theſauriſemus.
quia in celo omnia conſeruantur.et in mū/
do omnia conſumuntur et diripiuntur.mat
thei.vj. Theſaurizate vobis theſauros in
celo vbi nec erugo nec tinea demolitur. et
vbi fur.non effo.neqʒ fu. Quarto clama/
uit vt proximum tanꝗ nos intime diliga/
mus et miſericordie operibus intēdamus.
quia qui diligit proximum legem impleuit.
et dilectio proximi malum non operatur vt
dicitur. Ro.xiij. Hoc eſt preceptum meū
vt diligatis inuicem. Luce.vj. Eſto .miſe.
⁊c. Quinto clamauit vt pro noſtris neceſſi
tatis et in noſtris preſſuris ad deum et non
ad vana recurramus.quia omnis qui petit
accipit et qui querit inuenit. Luc.xj.math.
xj. Venite ad me omnes qui la.et one.eſtis
et ego reficiā vos. Joh.vij. In nouiſſimo
autem die magno feſti ſtabat ieſus ⁊ clama
bat.ſiquis ſi.ve.ad me et bi. Sexto clama/
uit vt in prelio ſpūs fortiter dimicemus.qr
mundus caro et demonia mouēt cōtra nos
prelia. Luce.xxij. Simon ecce ſathanas ex
petiuit vos.ſcʒ ad temptandum et dimicā/
dum.et ideo eccleſia cantat. Eſtote fortes ī
bello et pugnate cum antiquo ſerpente.qr
pugnauerimus coronabimur.alr̄s tanꝗ cap
tiui in carcerem dyaboli detrudemur in per
petuum cruciandi.ij.thi.ij. Nemo corona/
bitur niſi qui legitt.cer. Septimo clamauit
vt nos ad tranſmigrandum omni tempore
parati ſimus quia mors fortiſſime appropī
quat.et nihil certius morte et nihil incer/

tius hora mortis.vt dicit bern.math.xxiiij.
Et vos eſtote parati quia qua hora nō pu
tatis fi.ho.ve. ¶ Secundo fuit iohannes
vox totius humane nature per ipſum et in
ipo clamantis et miſericordiam poſtulātis
¶ Z Clamauit autem humana natura p
iohānem propter ſeptem mala que tūc for/
tiſſime patiebatur prope interitū cōſtituta.
Et ad hec mala repreſentādum eccleſia añ
natalem chriſti ſeptem.o.cantat. predicta
ſeptem mala repreſentantia. Primū maluʒ
quod humana natura patiebatur erat ma/
lum ignorantie.quia erat totaliter ignorās
Non enim habebat ſapientiā que eſt de di/
uinis. quia et ſi vnitatem dei cognoſceret .
tamē trinitatem perſonarum penitus igno/
rabat. Actuū.xix. Sed neqʒ ſi ſpūſſanctus
eſt audiuimus. Item non habebat ſciētiā
que eſt de creaturis.quia venerabatur eas
vt deos. Sap.xiij. Aut girum ſtellarū .aut
nimiam aquam aut ſolem aut lunam recto
res orbis terrarum deos putauerunt. Itē
non habebant prudentiā que eſt recta ratio
agibilium. quia eorum actiones ad finem
vltimum non ordinabantur. Venit autem
filius dei et optime nos docuit iſta tria.ſcʒ
ſapientiam.ſcientiam et prudentiam. Joh.
xviij . Ego ad hoc natus ſum et veni ī mū
dum vt teſtimonium perhibeam veritati.
Unde plus ſcit de veritate modo vna ve/
tula que continuat predicationes ꝗ antiq/
tus philoſophus vnus. Et propterea can/
tat eccleſia primum o dicens. O ſapientia
que ex ore altiſſimi prodidiſti.⁊c. veni ad
docendum nos viam prudentie. Secunduʒ
malum quod patiebatur erat culpa.quia p
peccato primorum parentum omnes ad in
feros deſcendebant. et ibi tanꝗ debitores
detinebantur captiui. Nec valebat ſapien/
tia nec prophetia.quia ibi ſalomon et om/
nes prophete erant.nec dignitas aliqua.qr
ibi reges et ſacerdotes.nec penitentia inno
centia vel iuſticia.quia ibi abel iob et om/
nes iuſti.ſed venit filius dei et ſoluit p̄re iū
et pro debito ſanguinem ſuum fudit.j.pe.j.
Non corruptibilibus auro vel argento li/
berati eſtis ſed precioſo ſanguine agni incō
taminati.propterea cantat eccleſia ſecūdū o
O adonay et dux domus iſrael.⁊c.veni ad
redimendum nos in brachio extento. Ter/
cium malum quod homo patiebatur erat.
quia erat ſubiecta peſſime ſeruituti dyabo/
li.i. luto et latere ſeruiens magiſꝗ popul⁹
iſrael ſub egipciaca ſeruitute. Hiere. xvj.
Seruietis dijs alienis qui non dabunt vo/
bis requiem. Sed venit filius dei et ab hac
ſeruitute nos eripuit et de mundo principē
mundi eiecit et eum in inferno fortiter reli
gauit. Joh.xij. Nunc princeps mundi eij/
cietur foras. Et hoc valde iuſte.quia ſicut
dyabolus genus humanum ſibi conſtitue/
rat ſeruum propter victoriam quam de pri
mis parentibus habuit.ſic chriſtus vincen
do dyabolum ligauit eum et abſtulit ſpolia
eius.vt patet in illa ſimilitudine Luce. xj.
Cum fortis armatus ſcʒ dyabolus cuſtodit
atrium ſuum ſcʒ mundum in pace ſunt ea ꝗ
poſſi. Si autē for.il.ſuperue.vi.il.⁊c. ppte/
rea cantat eccleſia tercium o dicens O ra/
dix ieſſe que ſtas in ſignum populorum.⁊c .
veni ad liberandum nos. Quartū malum
quod patiebatur erat.quia funibus pecca/
torum omnes ligati erant. Sap.xvij. Vna
enim catena tenebrarum id eſt peccatorum
omnes ligati erant. Erant enim homines
diuerſimode irretiti.propter quod diuerſos
fines ponebant.aliqui in honoribus.aliqui
in diuicijs.aliqui in delectatiōe carnalium.
quia vt dicit philoſophus. Qualis ē vnuſ
quiſqʒ talis finis videtur ei. Philip.iij..
Quorum deus venter eſt. Sed venit filius
dei et funes peccatorum diſſoluit dando ſcʒ
gratiam et meritum ſue paſſionis nobis ap
plicando per quam funes peccatorū ſoluū/
tur.et extunc petro et eius ſucceſſoribus de
dit claues quibus peccatores abſolueret a
peccatis.quod ante non fecerat. Et propte
rea cantat eccleſia quartum o dicēs. O cla
uis dauid veni educ vinctum .ſcʒ funibus
peccatorum de domo carceris.id eſt de ma/
lorum concupiſcentia et colligantia. Quin
tum malum quod patiebatur erat qa vm/
bra legalium obumbrata erat.quia omnia
in figura contingebant illis.vt dicit apſus

pꝛima Coꝛinth.x.Hebꝛe.x.Umbram em̄
habens lex futuroꝝ bonoꝝ non ipſam ima
ginem rerū.Semper enim animalium ſan/
guinem offerens nunq̄ꝫ peruenit ad verum
ſanguinem niſi in aduentu chꝛiſti.Veniens
enim ip̄a veritas omnis vmbra ceſſauit. et
vno ſacrificio immolato conſumauit in ſē
piternum ſanctificatos. omniū animalium
ſacirficio eneruato.vt dicit apl'us vt ſupꝛa
In cuius figura in moꝛte chꝛiſti velum tē
pli ſciſſum eſt et ſanctaſanctoꝛum ſunt ap/
ta.et ideo pꝛedicatoꝛ noui teſtamenti tenet
velatam faciem ſicut moyſes tenebat quam
do populo pꝛedicabat.vt patet exo.xxxiiij.
Hebꝛe.ix.Tabernaculum factum eſt pꝛi/
mum.Et dicitur.Quod dicitur ſancta.Et
ſequitur.Hoc ſignificāte ſpirituſancto.nō
dum pꝛeparatam eſſe ſanctoꝛum viam ad/
huc pꝛioꝛe tabernaculo habēte ſtatū.ꝓpter
ea cantat eccleſia quintum o dicens.O oꝛi
ens ſplendoꝛ lucis eterne.veni illumina ſe/
dentes in tenebris ſcilicet legalium et vm/
bra moꝛtis.Sextum malum quod patiebat
erat.qꝛ exulabatur a patria et ciuitate ſua.
duplex enim patria debebatur homini.ſcꝫ
paradiſus terreſtris ratione coꝛpoꝛis.ꝛ pa
radiſus celeſtis ratione anime. Ab vtraqꝫ
ergo illa patria pꝛopter peccatum pꝛimi pa
rentis exulabatur. Sed venit filius dei .et
ad celeſtem patriam nos reduxit.Mich.ij.
Aſcendit enim pandens iter ante eos. eph.
iiij.Aſcēdens in altum captiuam duxit cap
tiuitatem.Non autem ad paradiſum terre/
ſtrem nos reduxit.quia illum docuit nos ꝯ
temnere.Quidam conſtituunt hic paradi/
ſum.Sap.ij.Venite fruamur bonis q̄ ſunt
et vtamur creatura tanq̄ꝫ in iuuentute cele
riter.quoniam hec eſt pars noſtra.pꝛopter
ea cantat eccleſia ſextum o dicens. O rex
gentium veni et ſalua hominem quem de li
mo foꝛmaſti.Saluare enim hominem ē du
cere cum ad paradiſum celeſtem.Septimū
malum quod patiebatur erat qa longa ſpe
atfediata manebat.Dicebatur em̄ homini
a pꝛophetis.expecta reexpecta.Spes enim
que differtur affligit animam.pꝛouer. xiij.
pꝛopter quod moyſes dicebat exodi quarto
Mitte domine quem miſſurus es.yſa.lxiiij

Utinam diſrumperes celos et deſcēderes.
Sed venit filius diu deſideratus et exhibu
it in ſe quod erat in ſpe.Johānis.j. Ecce
agnus.Pꝛopterea ſimon ait Luce.ij.Nūc
di.ſer.tuū d.ſe.ver.t.in pace.Quia vi.o.m.
ſa.tu. Pꝛopterea cātat eccleſia ſeptimū o
dicens.O emanuel et expecta in gentiū ꝛc̄.
veni ad ſaluandum nos.ſ.realiter Secundo
vidiamus quare iohes.vox clamantis dica
tur.Ad qđ dicendū ꝙ vox clamantis dꝛ ꝓ/
dicatoꝛ in quo ꝛ per quem ſpūsſcūs pecca/
toꝛibus clamat. Quibus ꝓpter qua
tuoꝛ clamare debet ꝓpter q̄ ſolent homines
clamare Clamamus ad ſurdos ad doꝛmien
tes .ad in tumultibus demoꝛātes et ad lōge
diſtantes.Omnia em̄ hec ſunt peccatores .
Pꝛimo em̄ ſunt ſurdi.qꝛ tonitruum illius
hoꝛribilis vocis non audiūt.ſ.ſurgite moꝛ.
ad iudi.Ipſi em̄ ſunt aſpis ſurda.qꝛ vnam
aurem obturant ad terꝛam figendo.i. terre
na meditando et aliam caudam immittēdo
.i.longā vitam ſibi ꝓmittendo Secūdo
ſunt doꝛmiētis.qꝛ ita ſecure ſtāt in peccatis
ſicut homo doꝛmit in lecto.imo.ita ꝓfūdāt
ſe in ſomno peccati ꝙ niſi tāgātur ꝑ penas
non excitantur Exemplum huius patet in
ſamſone qui ita ꝓfūde doꝛmiebat in gremio
dalide ꝙ totōdit eum.et nihil ſenſit donec
captus ꝛ ligatus ꝛ exculatus fuit.vt patet
iuđ.xvj.Dalida ē ꝯcupiſcētia carnis.i qua
ſi qs doꝛmit tondetur omnibus virtutibus
et traditur demonibꝫ exoculand⁹ Tercō
ſtant in tumultibus mūdi et inter rotas foꝛ
tune.ꝓtter qđ ita efficiūtur ſurdi ꝙ tubas
dei.i.p̄dicatores nō audiūt ps.cxiij. Aures
habent et non au. Quarto ſunt valde de
longe ſtantes a deo.p̄s.cxviij. Longe a pec
catoꝛibus ſalus.Et ꝓpteria clamandum ē
peccatoꝛibus vt a peccatis raſurgant.Yſa
lviij.Cla..ne.ceſ.quaſi tuba exal.vo.tu.
Ubi nota ꝙ peccatoꝛib⁹ ſex tubiſ cla
mare debem⁹:Pꝛimo ꝓmittēdo glām dei.
vt amoꝛe boni ipos attraham⁹. Yſa.lxiiij.
Ocul⁹ nō vi.deus abſque te q̄ p̄pa.expe.te
Secundo minando penaꝫ eternam vt timo
re pene ipſos retraham⁹ a mal.Job.xxiiij
Ab aqs niuium tranſiet ad caloꝛem nimiū
Tercio teſtificando velocem tranſitū mūdi

vt ab ipſius amoꝛe eos euellamus.j.Jo.ij.
Mundus tranſit et concupiſcentia eius .
Quarto accelerationem moꝛtis aſſerendo
vt ſemper ipos paratos manere faciamus.
Mattbei.iij.Jam ſecuris ad radicem ar/
boꝛis poſita eſt.Ecci.xiiij.Memoꝛ eſto qm̄
moꝛs non tardabit.Quinto affirmando ꝙ
omnia in moꝛte deſerunt hominem pꝛeter
bona opera.ſcꝫ honoꝛes.diuitie et delicie ꝛ
conſanguinei vt ipſos bonis moꝛibus ſeu
operibus intendere faciamus.Apoca.xiiij.
Opera enim illoꝛum ſequūtur illos.Sex/
to illa hoꝛribili voce clamando. Surgite
moꝛtui venite ad iudiciuꝫ.vt ipſos timoꝛe
percuciamus.Hiero. Siue comedam ſiue
bibam ſiue aliud quid faciā ſemper iſta vox
hoꝛribilis videtur auribus meis inſonare.
ſurgite moꝛtui veīte ad iudiciū. Ter
cio videndum eſt vbi clamantis.quia in de
ſerto.id eſt in mundo.qui dicitur deſertum
dupliciter.Pꝛimo quia bonis derelictus ē
et malis plenus.Ecci.xvj.Ab vno ſenſato.
inhabitabitur patria.et a tribus impijs de/
ſeretur.Secundo quia animalibus ē plen⁹
p̄ma Job.ij. Omne quod eſt in mūdo aut
eſt cōcupiſcentia carnis.aut eſt cō.oculoꝛū
aut ſuperbia vite.Iſta ſūt tria genera ani
malium venenatoꝛum que inuenērunt filij
iſrael in deſerto.Deu.viij.Ductoꝛ tu⁹ fuit
in ſolitudine magna atqꝫ hoꝛribili in qua
erat ſerpens flatu adurens.et ſignificat ſu/
perbiam que vēto vane gloꝛie vꝛit.Et ſcoꝛ
pio.et ſignificat luxuriam.que ſicut ſcoꝛpio
blande moꝛdet et poſtea infigit cum cauda
venenum.ita in pꝛincipio delectat et poſtea
toꝛmentat.pꝛouer.xiij.Ingredietur blande
et in nouiſſimo moꝛdebit vt coluber. Et
dipſas id eſt ſitula que facit hominem moꝛi
ſiti.et ſignificat auariciam quia auarus ſem
per ſitit et nunq̄ꝫ pecunia implebiť.Ecci.v.
Quarto videndum ē quid claman
tis.quia dirigite viam domini.Via domini
per quam dominus ambulauit et q̄ ad dn̄m
ducit eſt via virtutis Que dicitur recta
dupliciter.Pꝛimo quia ad locum intētum
ducit ſcꝫ ad beatitudinem quā oīs homo
naturaliter appetit. Naturalis autem via

ad beatitudinem eſt iter virtutum vt dicit
boe.Secundo dicitur recta. quia medium
non diſcrepat ab extremis.extrema aūt ho
minis ſunt oꝛtus ꝛ moꝛs.et vtrūqꝫ cum ge
mitu et paupertate. Job pꝛimo. Nudus
egreſſus ſum de vtero ma.mee nudus re.il.
Ergo tota vita hominis ad hoc.vt ſit rec/
ta debet eſſe cum gemitu.pꝛo tāto ergo via
virtutū dicitur recta.quia facit concoꝛdare
medium cum extremis. Nam quia in via
virtutis ſunt per totum ploꝛāt.Augu.In
valle miſerie ſumus in qua eo magis ē flen
dum quo minus flemus.p̄s.xlj.Fuerūt mi/
hi lachꝛyme mee panes die ac nocte.Plo/
rare enim debemus quotidie et pꝛo dilati/
one patrie et pꝛo incolatu pꝛeſentis miſerie
Item tempoꝛalia contemnunt. Phil. iij.
Omnia arbi.ſ.vt ſter.vt chꝛiſtum lucrifa/
ciam. Tunc ergo viam domini dirigimus
et facimus rectam quando per ipſam poſt
dominum recto tramite ambulamus.vt ſic
ipſe tempoꝛalia contempſit carnem afflixit
aduerſa multa ſuſtinuit iuſte et ſancte vixit
et.vſqꝫ in finem perſeuerauit.ita et nos fa
ciamus.yſa.iij.Hec via domini ambulate
in ea neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtrā de/
clinantes.ꝛc̄.

Sermo de epiſtola quarte dominice aduentus domini ꝛ octauus in oꝛdine

Gaudete in domino ſemper iteꝝ
dico gaudete. Phil.iiij.Vere
ſi diſſimulare noluerimus ma/
num gaudium inſtat toti mun
do criſtiano de natiuitate filij
dei in humana natura in pꝛoxi
mo recolenda.in qua et per quam humana
natura eſt.exaltata ꝛ omnibus bonis reple
ta.Natus eſt enim filius dei cum ſacco ple
no gratiarum et omnium virtutum .quas
nobis gratis donauit.p̄ma Coꝛinthi.p̄mo .
Gratias ago deo meo ſemper per iheſum
chꝛiſtū quia in omnibus diuites facti eſtis
in illo in omni verbo et in omni ſcientia .
ita vt nihil vobis deſit. Pꝛopterea in.hac
epiſtola apoſtolus ad gaudiū nos hoꝛtať .

prima Corinth.x. Hebre.x. Vmbram eñ
habens lex futurorũ bonoꝝ non ipam ima
ginem rerũ. Semper enim animalium ſan
guinem offerens nunꝗ̃ peruenit ad verum
ſanguinem niſi in aduentu chriſti. Veniens
enim ꝑa veritas omnis vmbra ceſſauit. et
vno ſacrificio immolato conſumauit in ſẽ
piternum ſanctificatos. omniũ animalium
ſacirficio eneruato. vt dicit aplus vt ſupra
In cuius figura in morte chriſti velum tẽ
pli ſciſſum eſt et ſanctaſanctorum ſunt ap
ta. et ideo predicator noui teſtamenti tenet
velatam faciem ſicut moyſes tenebat quam
do populo predicabat. vt patet exo. xxxiiij.
Hebre.ix. Tabernaculum factum eſt pri
mum. Et dicitur. Quod dicitur ſancta. Et
ſequitur. Hoc ſignificãte ſpiritusancto. nõ
dum preparatam eſſe ſanctorum viam ad
huc priore tabernaculo habẽte ſtatũ. ꝓpter
ea cantat eccleſia quintum o dicens. O ori
ens ſplendor lucis eterne. veni illumina ſe
dentes in tenebris ſcilicet legalium et vm
bra mortis. Sextum malum quod patiebaẗ
erat. qr exulabatur a patria et ciuitate ſua.
duplex enim patria debebatur homini. ſcꝫ
paradiſus terreſtris ratione corporis. ⁊ pa
radiſus celeſtis ratione anime. Ab vtraqꝫ
ergo illa patria propter peccatum primi pa
rentis exulabatur. Sed venit filius dei. et
ad celeſtem patriam nos reduxit. Mich.ij.
Aſcendit enim pandens iter ante eos. eph.
iiij. Aſcẽdens in altum captiuam duxit cap
tiuitatem. Non autem ad paradiſum terre
ſtrem nos reduxit. quia illum docuit nos ꝯ
temnere. Quidam conſtituunt hic paradi
ſum. Sap.ij. Venite fruamur bonis q̃ ſunt
et vtamur creatura tanꝗ̃ in iuuentute cele
riter. quoniam hec eſt pars noſtra. propter
ea cantat eccleſia ſextum o dicens. O rex
gentium veni et ſalua hominem quem de li
mo formaſti. Saluare enim hominem ẽ du
cere cum ad paradiſum celeſtem. Septimũ
malum quod patiebatur erat qa longa ſpe
atediata manebat. Dicebatur eñ homini
a prophetis. expecta reexpecta. Spes enim
que differtur affligit animam. prouer. xiij.
propter quod moyſes dicebat exodi quarto
Mitte domine quem miſſurus es. yſa. lxiiij
Vtinam diſrumperes celos et deſcẽderes.
Sed venit filius diu deſideratus et exhibi
it in re quod erat in ſpe. Johãnis.j. Ecce
agnus. Propterea ſimon ait Luce.ij. Nũc
di. ſer. tuũ d. ſe. ver. t. in pace Quia vi. o. m.
ſa. tu. Propterea cãtat eccleſia ſeptimũ o
dicens. O emanuel et expecta in gentiũ ⁊c.
veni ad ſaluandum nos. ſ. realiter Secundo
vidiamus quare iohes. vox clamantis dica
tur. Ad qd̓ dicendũ ꝙ vox clamantis dr̓ ꝑ
dicator in quo ⁊ per quem ſpũsſcũs pecca
toribus clamat ¶ Quibus ꝓpter qua
tuor clamare debet ꝓpter q̃ ſolent homines
clamare Clamamus ad ſurdos ad dormien
tes. ad in tumultibus demorãtes et ad lõge
diſtantes. Omnia eñ hec ſunt peccatores.
Primo eñ ſunt ſurdi. qr tonitruum illius
horribilis vocis non audiũt. ſ. ſurgite mor.
ad iudi. Ipſi eñ ſunt aſpis ſurda. qr vnam
aurem obturant ad terram figendo. i. terre
na meditando et aliam caudam immittẽdo
. i. longã vitam ſibi ꝓmittendo ¶ Secũdo
ſunt dormiẽtis. qr ita ſecure ſtãt in peccatis
ſicut homo dormit in lecto. imo. ita ꝓfũdãt
ſe in ſomno peccati ꝙ niſi tãgãtur ꝑ penas
non excitantur Exemplum huius patet in
ſamſone qui ita ꝓfũde dormiebat in gremio
dalide ꝙ totõdit eum. et nihil ſenſit donec
captus ⁊ ligatus ⁊ exculatus fuit. vt patet
iud. xvj. Dalida ẽ ꝯcupiſcẽtia carnis. i qua
ſi qs dormit tondetur omnibus virtutibus
et traditur demonibꝫ exoculand⁹ ¶ Tercio
ſtant in tumultibus mũdi et inter rotas for
tune. ꝓter qd̓ ita efficiũtur ſurdi ꝙ tubas
dei. i. ꝑdicatores nõ audiũt ꝑs. cxiij. Aures
habent et non au ¶ Quarto ſunt valde de
longe ſtantes a deo. ꝑs. cxviij. Longe a pec
catoribus ſalus. Et ꝓpteria clamandum ẽ
peccatoribus vt a peccatis reſurgant. Yſa
lviij. Cla. ne. ceſ. quaſi tuba exal. vo. tu.
¶ Vbi nota ꝙ pecc atorib⁹ ſex tubis cla
mare debem⁹. Primo ꝓmittẽdo glãm dei.
vt amore boni ipos attraham⁹. Yſa. lxiiij.
Ocul⁹ nõ vi. deus abſque te q̃ ꝑpa. expe. te
Secundo minando penaꝫ eternam vt timo
re pene ipſos retraham⁹ a mal. Job. xxiiij
Ab aqs niuium tranſiet ad calorem nimiũ
Tercio teſtificando velocem tranſitũ mũdi

vt ab ipius amore eos euellamus. j. Jo. ij.
Mundus tranſit et concupiſcentia eius.
Quarto accelerationem mortis aſſerendo
vt ſemper ipos paratos manere faciamus.
Matthei. iij. Jam ſecuris ad radicem ar
boris poſita eſt. Ecci. xiiij. Memor eſto qm̃
mors non tardabit. Quinto affirmando ꝙ
omnia in morte deſerunt hominem preter
bona opera. ſcꝫ honores. diuitie et delicie ⁊
conſanguinei vt ipſos bonis moribus ſeu
operibus intendere faciamus. Apoca. xiiij.
Opera enim illorum ſequũtur illos. Sex
to illa horribili voce clamando. Surgite
mortui venite ad iudiciuꝫ. vt ipſos timore
percuciamus. Hiero. Siue comedam ſiue
bibam ſiue aliud quid faciã ſemper iſta vox
horribilis videtur auribus meis inſonare.
ſurgite mortui veite ad iudiciũ ¶ Ter
cio videndum eſt vbi clamantis. quia in de
ſerto. id eſt in mundo. qui dicitur deſertum
dupliciter. Primo quia bonis derelictus ẽ
et malis plenus. Ecci. xvj. Ab vno ſenſato.
inhabitabitur patria. et a tribus impijs de
ſeretur. Secundo quia animalibus ẽ plen⁹
ꝑma Job. ij. Omne quod eſt in mũdo aut
eſt cõcupiſcentia carnis. aut eſt cõ. oculorũ
aut ſuperbia vite. Iſta ſũt tria genera ani
malium venenatorum que inuenẽrunt filij
iſrael in deſerto. Deu. viij. Ductor tu⁹ fuit
in ſolitudine magna atqꝫ horribili in qua
erat ſerpens ſlatu adurens. et ſignificat ſu
perbiam que vẽto vane glorie vrit. Et ſcor
pio. et ſignificat luxuriam. que ſicut ſcorpio
blande mordet et poſtea infigit cum cauda
venenum. ita in principio delectat et poſtea
tormentat. prouer. xiij. Ingredietur blande
et in nouiſſimo mordebit vt coluber. Et
dipſas id eſt ſitula que facit hominem mori
ſiti. et ſignificat auariciam quia auarus ſem
per ſitit et nunꝗ̃ pecunia implebiẗ. Ecci. v.
¶ Quarto videndum ẽ quid claman
tis. quia dirigite viam domini. Via domini
per quam dominus ambulauit et q̃ ad dñm
ducit eſt via virtutis Que dicitur recta
dupliciter. Primo quia ad locum intẽtum
ducit ſcꝫ ad beatitudinem quã oĩs homo
naturaliter appetit. Naturalis autem via
ad beatitudinem eſt iter virtutum vt dicit
hoc. Secundo dicitur recta. quia medium
non diſcrepat ab extremis. extrema aũt ho
minis ſunt ortus ⁊ mors. et vtrũqꝫ cum ge
mitu et paupertate. Job primo. Nudus
egreſſus ſum de vtero ma. mee nudus re. il.
Ergo tota vita hominis ad hoc. vt ſit rec
ta debet eſſe cum gemitu. pro tãto ergo via
virtutũ dicitur recta. quia facit concordare
medium cum extremis. Nam quia in via
virtutis ſunt per totum plorãt. Augu. In
valle miſerie ſumus in qua eo magis ẽ flen
dum quo minus flemus. ꝑs. xlj. Fuerũt mi
hi lacbryme mee panes die ac nocte. Plo
rare enim debemus quotidie et pro dilati
one patrie et pro incolatu preſentis miſerie
Item temporalia contemnunt. Phil. iij.
Omnia arbi. ſ. vt ſter. vt chriſtum lucrifa
ciam. Tunc ergo viam domini dirigimus
et facimus rectam quando per ipſam poſt
dominum recto tramite ambulamus. vt ſic
ipſe temporalia contempſit carnem afflixit
aduerſa multa ſuſtinuit iuſte et ſancte vixit
et vſqꝫ in finem perſeuerauit. ita et nos fa
ciamus. yſa. iij. Hec via domini ambulate
in ea neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtrã de
clinantes. ⁊c.

¶ Sermo de epiſtola quarte dominice
aduentus domini ⁊ octauus in ordine

Gaudete in domino ſemper iterꝫ
dico gaudete. Phil. iiij. Vere
ſi diſſimulare noluerimus ma
num gaudium inſtat toti mun
do criſtiano de natiuitate filij
dei in humana natura in proxi
mo recolenda. in qua et per quam humana
natura eſt. exaltata ⁊ omnibus bonis reple
ta. Natus eſt enim filius dei cum ſacco ple
no gratiarum et omnium virtutum. quas
nobis gratis donauit. ꝑma Corinthi. ꝑmo.
Gratias ago deo meo ſemper per iheſum
chriſtũ quia in omnibus diuites facti eſtis
in illo in omni verbo et in omni ſcientia.
ita vt nihil vobis deſit. Propterea in hac
epiſtola apoſtolus ad gaudiũ nos hortaẗ.

pꝛima Coꝛinth.x. Hebꝛe.x. Umbram em̄
habens lex futuroꝛū bonoꝝ non ipam ima
ginem rerū. Semper enim animalium ſan-
guinem offerens nunq̄ꝫ peruenit ad verum
ſanguinem niſi in aduentu chꝛiſti. Veniens
enim ꝑa veritas omnis vmbra ceſſauit. et
vno ſacrificio immolato conſumauit in ſē
piternum ſanctificatos. omniū animalium
ſacirficio eneruato. vt dicit aplꝰs vt ſupꝛa
In cuius figura in moꝛte chꝛiſti velum tē
pli ſciſſum eſt et ſanctaſanctoꝛum ſunt ap-
ta. et ideo pꝛedicatoꝛ noui teſtamenti tenet
velatam faciem ſicut moyſes tenebat quan
do populo pꝛedicabat. vt patet exo.xxxiiij.
Hebre.ix. Tabernaculum factum eſt pri-
mum. Et dicitur. Quod dicitur ſancta. Et
ſequitur. Hoc ſignificāte ſpiritusſancto. nō
dum pꝛeparatam eſſe ſanctoꝛum viam ad-
huc pꝛioꝛe tabernaculo habēte ſtatū. ꝓpter
ea cantat eccleſia quintum o dicens. O oꝛi
ens ſplendoꝛ lucis eterne. veni illumina ſe-
dentes in tenebris ſcilicet legalium et vm-
bra moꝛtis. Sextum malum quod patiebat
erat. qꝛ exulabatur a patria et ciuitate ſua.
duplex enim patria debebatur homini. ſcꝫ
paradiſus terreſtris ratione coꝛpoꝛis. ⁊ pa
radiſus celeſtis ratione anīme. Ab vtraqꝫ
ergo illa patria pꝛopter peccatum pꝛimi pa
rentis exulabatur. Sed venit filius dei. et
ad celeſtem patriam nos reduxit. Mich.ij.
Aſcendit enim pandens iter ante eos. eph.
iiij. Aſcēdens in altum captiuam duxit cap
tiuitatem. Non autem ad paradiſum terre-
ſtrem nos reduxit. quia illum docuit nos ꝯ
temnere. Quidam conſtituunt hic paradi-
ſum. Sap.ij. Venite fruamur bonis q̄ ſunt
et vtamur creatura tanq̄ꝫ in iuuentute cele
riter. quoniam hec eſt pars noſtra. pꝛopter
ea cantat eccleſia ſextum o dicens. O rex
gentium veni et ſalua hominem quem de li
mo foꝛmaſti. Saluare enim hominem ē du
cere cum ad paradiſum celeſtem. Septimū
malum quod patiebatur erat qa longa ſpe
attediata manebat. Dicebatur em̄ homini
a pꝛophetis. expecta reexpecta. Spes enim
que differtur affligit animam. pꝛouer. xiij.
pꝛopter quod moyſes dicebat exodi quarto
Mitte domine quem miſſurus es. yſa. lxiiij

Utinam diſrumperes celos et deſcēderes.
Sed venit filius diu deſideratus et exhibi-
tū in re quod erat in ſpe. Johānis.j. Ecce
agnus. Propterea ſimon ait Luce.ij. Nūc
di. ſer. tuū d. ſe. ver. t. in pace. Quia vi. o. m.
ſa. tu. Propterea cātat eccleſia ſeptimū o
dicens. O emanuel et expecta in gentiū ⁊c̄
veni ad ſaluandum nos. ſ. realiter Secundo
vidiamus quare iohes. vox clamantis dica
tur. Ad qđ dicendū ꝙ vox clamantis đꝛ p-
dicatoꝛ in quo ⁊ per quem ſpūſſcūs pecca-
toꝛibus clamat ¶ Quibus ꝓpter qua
tuoꝛ clamare debet ꝓpter q̄ ſolent homines
clamare Clamamus ad ſurdos ad doꝛmien
tes. ad in tumultibus demoꝛātes et ad lōge
diſtantes. Omnia em̄ hec ſunt peccatoꝛes.
Primo em̄ ſunt ſurdi. qꝛ tonitruum illius
hoꝛribilis vocis non audiūt. ſ. ſurgite moꝛ.
ad iudi. Ipſi em̄ ſunt aſpis ſurda. qꝛ vnam
aurem obturant ad terram figendo. i. terre
na meditando et aliam caudam immittēdo
. i. longā vitam ſibi ꝓmittendo ¶ Secūdo
ſunt doꝛmiētis. qꝛ ita ſecure ſtāt in peccatis
ſicut homo doꝛmit in lecto. imo. ita ꝓfūdāt
ſe in ſomno peccati ꝙ niſi tāgātur ꝑ penas
non excitantur Exemplum huius patet in
ſamſone qui ita ꝓfūde doꝛmiebat in gremio
dalide ꝙ totōdit eum. et nihil ſenſit donec
captus ⁊ ligatus ⁊ exoculatus fuit. vt patet
iuđ. xvj. Dalida ē ꝯcupiſcētia carnis. i qua
ſi qs doꝛmit tondetur omnibus virtutibus
et traditur demonibꝫ exoculandꝰ ¶ Tercō
ſtant in tumultibus mūdi et inter rotas foꝛ
tune. ꝓpter qđ ita efficiūtur ſurdi ꝙ tubas
dei. i. ꝑdicatores nō audiūt ꝑs. cxiij. Aures
habent et non au ¶ Quarto ſunt valde de
longe ſtantes a deo. ꝑs. cxviij. Longe a pec
catoꝛibus ſalus. Et ꝓpteria clamandum ē
peccatoꝛibus vt a peccatis reſurgant. Yſa
lviij. Cla. ne ceſ. quaſi tuba exal. vo. tu.
¶ Ubi nota ꝙ peccatoꝛibꝰ ſex tubis cla
mare debemꝰ: Primo ꝓmittēdo grām dei.
vt amoꝛe boni ipos attrahamꝰ. Yſa. lxiiij.
Oculꝰ nō vi. deus abſque te q̄ ꝑpa. expe. te
Secundo minando penaꝫ eternam vt timo
re pene ipſos retrahamꝰ a mal. Job. xxiiij
Ab aqs niuium tranſiet ad caloꝛem nimiū
Tercio teſtificando velocem tranſitū mūdi

vt ab ipius amoꝛe eos euellamus. j. Jo. ij.
Mundus tranſit et concupiſcentia eius.
Quarto accelerationem moꝛtis aſſerendo
vt ſemper ipos paratos manere faciamus.
Matthei. iij. Jam ſecuris ad radicem ar-
boꝛis poſita eſt. Ecci. xiiij. Memoꝛ eſto qm̄
moꝛs non tardabit. Quinto affirmando ꝙ
omnia in moꝛte deſerunt hominem pꝛeter
bona opera. ſcꝫ honores. diuitie et delicie ⁊
conſanguinei vt ipſos bonis moꝛibus ſeu
operibus intendere faciamus. Apoca. xiiij.
Opera enim illoꝛum ſequūtur illos. Sex-
to illa hoꝛribili voce clamando. Surgite
moꝛtui venite ad iudiciuꝫ. vt ipſos timoꝛe
percuciamus. Hiero. Siue comedam ſiue
bibam ſiue aliud quid faciā ſemper iſta vox
hoꝛribilis videtur auribus meis inſonare.
ſurgite moꝛtui veīte ad iudiciū ¶ Ter
cio videndum eſt vbi clamantis. quia in de
ſerto. id eſt in mundo. qui dicitur deſertum
dupliciter. Primo quia bonis derelictus ē
et malis plenus. Ecci. xvj. Ab vno ſenſato
inhabitabitur patria. et a tribus impijs de-
ſeretur. Secundo quia animalibus ē plenꝰ
ꝑma Job. ij. Omne quod eſt in mūdo aut
eſt cōcupiſcentia carnis. aut eſt cō. oculoꝛū
aut ſuperbia vite. Iſta ſūt tria genera ani
malium venenatoꝛum que inuenērunt filij
iſrael in deſerto. Deu. viij. Ductoꝛ tuꝰ fuit
in ſolitudine magna atqꝫ hoꝛribili in qua
erat ſerpens flatu adurens. et ſignificat ſu-
perbiam que vēto vane gloꝛie vꝛit. Et ſcoꝛ
pio. et ſignificat luxuriam. que ſicut ſcoꝛpio
blande moꝛdet et poſtea infigit cum cauda
venenum. ita in pꝛincipio delectat et poſtea
toꝛmentat. pꝛouer. xiij. Ingredietur blande
et in nouiſſimo moꝛdebit vt coluber. Et
dipſas id eſt ſitula que facit hominem moꝛi
ſiti. et ſignificat auariciam quia auarus ſem
per ſitit et nunq̄ꝫ pecunia implebit. Ecci. v.
¶ Quarto videndum ē quid claman
tis. quia dirigite viam domini. Via domini
per quam dominus ambulauit et q̄ ad dn̄m
ducit eſt via virtutis Que dicitur recta
dupliciter. Primo quia ad locum intētum
ducit ſcꝫ ad beatitudinem quā om̄is homo
naturaliter appetit. Naturalis autem via

ad beatitudinem eſt iter virtutum vt dicit
hoc. Secundo dicitur recta. quia medium
non diſcrepat ab extremis. extrema aūt ho
minis ſunt oꝛtus ⁊ moꝛs. et vtrūqꝫ cum ge
mitu et paupertate. Job pꝛimo. Nudus
egreſſus ſum de vtero ma. mee nudus re. il.
Ergo tota vita hominis ad hoc. vt ſit rec-
ta debet eſſe cum gemitu. pꝛo tāto ergo via
virtutū dicitur recta. quia facit concoꝛdare
medium cum extremis. Nam quia in via
virtutis ſunt per totum ploꝛāt. Augu. In
valle miſerie ſumus in qua eo magis ē flen
dum quo minus flemus. ꝑs. xlj. Fuerūt mi-
hi lachꝛyme mee panes die ac nocte. Plo-
rare enim debemus quotidie et pꝛo dilati-
one patrie et pꝛo incolatu pꝛeſentis miſerie
Item tempoꝛalia contemnunt. Phil. iii.
Omnia arbi. ſ. vt ſter. vt chꝛiſtum lucrifa-
ciam. Tunc ergo viam domini dirigimus
et facimus rectam quando per ipſam poſt
dominum recto tramite ambulamus. vt ſic
ipſe tempoꝛalia contempſit carnem afflixit
aduerſa multa ſuſtinuit iuſte et ſancte vixit
et vſqꝫ in finem perſeuerauit. ita et nos fa
ciamus. yſa. iij. Hec via domini ambulate
in ea neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtrā de-
clinantes. ⁊c̄.

¶ Sermo de epiſtola quarte dominice
aduentus domini ⁊ octauus in oꝛdine

Gaudete in domino ſemper iterꝫ
dico gaudete. Phil. iiij. Vere
ſi diſſimulare noluerimus ma-
num gaudium inſtat toti mun
do criſtiano de natiuitate filij
dei in humana natura in pꝛoxi
mo recolenda. in qua et per quam humana
natura eſt. exaltata ⁊ omnibus bonis reple
ta. Natus eſt enim filius dei cum ſacco ple
no gratiarum et omnium virtutum. quas
nobis gratis donauit. ꝑma Coꝛinthi. ꝑmo.
Gratias ago deo meo ſemper per iheſum
chꝛiſtū quia in omnibus diuites facti eſtis
in illo in omni verbo et in omni ſcientia.
ita vt nihil vobis deſit. Propterea in hac
epiſtola apoſtolus ad gaudiū nos hoꝛtat̄.

In qua quidem epiſtola ſummarie tria fa
cit. Prio ergo apoſtolus ad ſpirituale gau
dium nos inuitat. ibi. Gaudete in domino
ſemper. Secundo impedimentum orationis
tollit. et ad orationem et ad gratiarum acti
onem inducit et confortat. ibi. Nihil ſolici
ti ſitis ſed in omni ora. et obſe. et cū gra. ac.
pe. ve. inno. apud deū. Tercio imprecatur
et orat vt deus i omnibus et vbiqꝫ nos cu
ſtodiat. ibi. Et pax dei que exuperat omnē
ſen. cuſ. cor vra. Primo ergo ad ſpirituale
gaudium apoſtolus nos hortatur. et facit
tria. Primo oſtendit in quo gaudendum.
ibi, Gaudete in domino. Secundo qualiter
gaudendum. ibi. Modeſtia ve. Tercio quia
re gaudendum eſt ibi. Dominus prope eſt
Dicit ergo. gaudete i domino et non in mū
do. Semper .i. omni tempore tam in pſpe
ris q̄ꝫ in aduerſis. Jaco. j. Omne gaudium
exiſtimate fratres mei cum in temp. va. in
cide Gaudete ergo pro bono gratie in quo
eſtis. Iterum dico gaudete pro bono glie
quod expectatis. Matthei. vj. Gaudete et
exultate quoniam merces veſtra multa ē in
celis. pſa. lx. Gaudenſ ſcꝫ de merito gaude
bo in domino ſcꝫ de premio. Nō igitur gau
dete in mundo ſed in domino. id eſt ſuper
miſericordia dei qui ſe incarnauit in virgi
nis in vtero. Iterum dico gaudete qꝛ fili⁹
dei carnem aſſumpſit per conceptionem in
virginis vtero. quinimo iterum gaudete. qꝛ
cito naſcetur et nobis apparebit per ſuam
glorioſam natiuitatem. quia et angeli de ipa
gaudebant cantātes gloria i altiſſimis deo.
et paſtoribus dicebant Euangeliſo vobis
gaudium magnum. Gaudete vt modeſtia
veſtra. id eſt modeſtum gaudium veſtrum.
et modeſtia opera veſtra nota ſint omnibus
hominibus non ad vanam gloriam . ſed ad
edificationem vt per vos diſcant bñ agere
et bene gaudere et moderate operari. id eſt
opera ſua cum modo agere. ij. Corint. viij
Prouidemus bona non tantum corā deo
ſep etiam hominibus Math. v. Sic lu. lux
veſtra co. ho. vt. vi. op. va. bona. Et q̄ eſt cā
quare gaudere debem⁹ certe qꝛ. dn̄s ꝑpe ē
qui ē fons gaudij. Eſt em̄ ꝑpe omnibus ꝑ

potentiam. eſſentiā. et pn̄tiam. imo omnib⁹
Actu. xvij. In ipſo em̄ viuimus mouemur
et ſum⁹. Sed iuſtis eſt ꝑpe ꝑ grē infuſionē
et ſpiritualem ꝓtectionē. d quo eſt maxime
gaudendum.

Sequitur moralitas epiſtola.

Gaudete in dn̄o ſp. ₇c. Moraliter ad
edificationem noſtram circa hanc primam
ꝑte tria videam⁹ Primo quare xpifidelibꝫ
ſit gaudendum. Secundo quare in dn̄o et n̄
in mundo ſit gaudendum. Tercio qbus et
quō dn̄s ꝑpe eſt. Circa primū nota
ꝙ propter quinqꝫ gaudere debemus. Pri
mo quia ad imaginem dei creati ſumus. et
ipſe hoc tempore homo fieri ad ſimilitudi
nem noſtram voluit. Phil. ij. Semetipm
exinaniuit formam ſerui acci. in ſi. ho. fact⁹.
Magnū gaudiū valde quia de⁹ eſt homo et
homines ſunt dij et filij dei. ps. lxxxj. Ego
dixi dij eſtis et filij excelſi omnes. Ab hoc
ergo gaudio peccatores penitus excludunt
quia imaginē dei quā in ſeipis habent ſup
plantauerunt luto peccatorum. ita ꝙ nihil
apparet in eis. et ſunt penitus i beſtias trāſ
formati. ps. xlviij. Homo cum in ho. eſſet
non intel. comparatus ₇c. Filius etiam dei
non eſt factus homo peccator. ſed homo iu
ſtus ita ꝙ neqꝫ de ſui creatione nec de filij
incarnatione peccatores gaudere poſſunt .
imo melius eſſet. eis ꝙ nati nunq̄ꝫ fuiſſent.
nec filius dei incarnatus. Matthei. xxvj .
Bonum ei erat ſi non natus fuiſſet hō ille
Secundo gaudere debemus. quia filius dei
ad hoc natus eſt vt illuminet nos dei ſapiē
tia. vt nobis remittat peccata. vt nos iuſti
ficet. et vt nos d poteſtate dyaboli redimat
pma corinth. j. Qui factus eſt nobis a deo
ſapiētia et ſanctificatio et iuſticia et redēp
tio. Iſta ſunt permaxima beneficia q̄ fili⁹
dei naſcens nobis contulit. et ideo eis mul
tum eſt gaudendum. Ab hoc gaudio pecca
tores ſeipſos excludunt. quia ſapientiā mū
di et non dei volunt habere. peccata volūt
retinere et in eis viuere. diuitias potius q̄ꝫ
virtutes volunt poſſidere. et de poteſtate
dyaboli nolunt exire. Et ideo in hac nati
uitate de nullo poſſunt gaudere. renuūt em̄

verum gaudium et admittūt falſum et ſtul
tum. quod eſt de ludo taxillorum et epulis
et choreis. et ſic de alijs. Sap. ij. Coronem⁹
nos roſis et fruamur bonis. et non ſit pratū
quod non pertranſeat luxuria noſtra quōm
hec eſt pars noſtra. Tercio gaudere debe
mus quia chriſtus ad hoc natus eſt vt ſup
nos regnet. Et ideo ſtatim natus a magis ē
adoratus . qui fuerunt primitie gentium.
Realiter enim nos ſumus iudei. id eſt chri
ſtum confitentes ſuper quos chriſtus reg
net. Matthei. ij. [illegible] eſt qui natus eſt rex
iudeorum. Vere [illegible] eſt materia magni gau
dij quia regem [illegible]mus potentiſſimum ad
protegendum. [illegible] ad donandum .
miſericordiſſimum ad p[illegible]um. libera
liſſimum ad remunerand[illegible] quia minimū
ſeruicium valde remuneret. Matthei. ix.
Centuplum accipietis et vitam eternā poſ.
Ab hoc ergo gaudio peccatores penitus
ſunt alieni. quia chriſtum nolunt ſuper ſe
regnare. nec eius legibus aſtringi. et hoc qꝛ
ſtultum dominum: nolunt. ſed ſic volo ſic iu
beo: ē lex eorum. Luce. xix. Nolumus hunc
regnare ſuper nos. Et ideo cum potentia
amicorum ſe iuuant. pecunias per phas et
nephas procurant. parcere neſciunt. nec mi
ſeris ſubuenire volunt. imo pro verbo dant
alapam. pro alapa vulnus. pro vulnere in
terficiunt. nec centuplam ſatagunt retribu
tionem obtinere. Job. xxj. Qui dixerūt deo
rece. a no. ſci. vi. tu. nolumus. Quarto gau
dere debemus quia ad hoc natus eſt xp̄us.
vt nos ſpūali natiuitate in filios dei regene
raret. Johā. j. Dedit eis poteſtatem filios
dei fieri. De quo multum eſt gaudendum.
quia in hac natiuitate omnia nobis parcit.
et veſte polimita virtutuꝫ quia nos dignos
facit nuptiarum regis eterni ſtrenue modo
veſtit. et in filios dei adoptat. Si autem fi
mus filij et heredes. vt dicitur Rom. viij.
Hoc gaudio peccatores non pn̄t gaudere.
quia per peccatum in quo ſtant oīa perdūt
et filiationem dei et veſtem virtutum et he
reditatem regni. et penitus nudi remanent
inter ribaldos dyaboli. Apoca. iij. Dicis qꝛ
diues ſum et nullius egeo. et neſcis qꝛ tu es

miſer et miſerabilis et cecus pauper et nu
dus. Quito gaudere debemus quia ad hoc
natus eſt chriſtus vt nos deo et ad inuicem
pacificet. Vnde rex pacificus ſignificatur
vel vocatur. Et ideo ſtatim in eius natiui
tate angeli cecinerunt pacem dicentes Glo
ria in excelſis deo. et in ter. p. h. b. volūtatis
Intrans enim in mundum fecit cātare pa
cem. vadens per mundum fecit predicari
pacem. et exiens de mundo reliquit in teſta
mento pacem. Johan. xiiij. Pacem meam
do vobis. pacem relinquo vobis. Ab hoc
peccatores excluduntur. quia nec paceꝫ dei
nec pacem proximi nec pacem ſui habent :
Iſa. lxvij. Non eſt pax impijs dicit dn̄s .
Secundo videndum quare in deo et non
in mundo gaudendum ſit. Vbi nota
ꝙ propter ſex in deo et non in mundo ē gau
dendum. Primo quia gaudium mundi ē
fatuum. ex fatuitate procedens. aſſimilatur
enim riſui frenetici. quia ridet imminente
morte. quando omnes ſui plorant et ipe ri
det. ſic mundani gaudent iminente imo exi
ſtente morte. quando ſcꝫ ſerui dei plorant.
quia cognoſcunt nocumentum mortis aie.
Et hoc innuit chriſtus quando fleuit ſup
hieruſalem gaudentē. dicēs. Si cognouiſſes
et tu ſuple fleres. Luca. xix. Bernar. Com
patitur dei filius et plorat pro vobis. hō pa
titur et ridebit. Et ſic patet ꝙ gaudiū mūdi
ex fatuitate procedit. Item eſt fatuum ab
effectu. quia hominem infatuat. eſt em̄ ſicut
vinum quod inebriat hominem niſi tempe
retur aqua. ſic gaudium mūdi niſi memoria
aduerſorum temperetur. Propter qō dicit
Ecci. xi. In die bonorum ne immemor ſis
malorum. Et iterum ecc. vij. Cor ſapiētis
vbi triſticia eſt. cor ſtultorum vbi leticia.
Huius exemplum patet in ſalomone . qui
non prohibuit cor ſuum quin omni volup
tate frueretur. vt patet eccs. ij. et ideo infa
tuatus fuit. Gaudium autem dei ex vera
cauſa procedit. et facit hominem tēperatū.
et ideo in deo et non in mundo eſt gauden
dum. Secundo quia gaudium mundi eſt
breue et cito mutatur. Job. ij. Gaudium
ypocrite id ē mūdi qui ypocrita adinſtar

puncti. Gaudium mundi nullam ſtabilita-
tem habet niſi ſicut ſerenitas marcij. Eccle.
xxvij. Stultus .i. mundus qui ſemper ſtul-
tiſat vt luna mutatur. Gaudium autem in
domino eſt perpetuum. quia homo de gau-
dio gratie tranſit ad gaudiũ glorie. Math.
xxv. Serue bone et fidelis ⁊c. intra in gau
dium domini tui. Johan. xvj. Gaudium
veſtrum nemo tollet a vobis. Tercio quia
gaudium mundi non eſt plenum neq3 purũ
letificat enim hominem in delectationibus
ſolum corporalibus in quibus non ſuperat
beſtias. Neq3 etiam eſt purum. vt dicitur
Prouer. xiiij. Riſ⁹ dolore miſcebit. Boe.
Quam multis amaritudinibus dulcedo fe
licitatis humane eſt reſperſa. Et inde ẽ qḋ
gaudium de mundanis non ſatiat hominez
ſicut nec ipſa mũdana. quia nõ ẽ de eſſentia
anime nec intrat in aiam. Gaudium autẽ
de domino plenum eſt. quia implet animam
Joh. xvj. Petite vt gaudium veſtrum ple
num ſit. Ita etiam replet animam vt redũ
det in corpus. Prouer. xvij. Animus gau-
dens etatem floridam facit. Eſt etiaʒ purũ
quia ſi tribulationes et aduerſitates contin-
gũt gaudet. Ro. v. Sed et gloriamur in tri
bulationibus Yſa. xxxv. Gaudium et leti-
ciam obtinebũt et fugiet dolor et gemitus
Quarto quia per gaudium mũdi excludit
gaudium dei. Jaco. iiij. Quicũq3 voluerit
eſſe amicus huius mundi inimicus dei con
ſtituetur. Bernar. Delicata eſt diuina con-
ſolatio. quia non datur admittentib⁹ alienã
Et a domino maledicit. Lu. vj. Ve vobis
diuitib⁹ qui habetis h̄ cõſo. ve. quia. ſ. in fu
turo non gaudebitis. Et ideo omnis homo
ſapiens debet ipſum ſpernere. ps. lxxvj. Re
nuit conſolari anima mea ſcilic3 in his mũ
danis. Gaudium autem in domino tranſit
ad gaudium celi et omne gaudium continet
Quinto quia gaudium mũdi de rebus peſ-
ſimis eſt. Prouer. ij. Letantur cuʒ male fe-
cerint ⁊ exultant in rebus peſſimis. Augu.
Quid eſt ſeculi gaudium niſi impunita ne-
quicia. ſc3 luxuriari. in [illegible] ingurgitari.
ebrioſitate ingurgitari turpitudinem facere
et nihil mali pati. Gaudium autem in dño
eſt de rebus optimis ſc3 de virtutũ poſſeſſi-

one. de bonorum operum factione et de ma
lorum ſpernatione. Sexto quia gaudium
mundi vertitur in triſticiam atq3 luctum.
prouer. xviij. Extrema gaudij luctus occu-
pat. Ratio eſt. quia vel homo dimittit gau
dium mundi quod fit per mortem. vel gau-
dium mundi dimittit hominẽ. quod fit per
aduerſam fortunam. et vtrũq3 eſt valde do
loroſum. de primo eccl. xlj. O mors q̃3 ama
ra eſt memoria tua homini pacem habenti
in ſubſtantijs ſuis et adhuc valente capere
cibum. De ſecundo boetius. Infeliciſſimũ
genus infortunij eſt fuiſſe felicem. gaudiũ
autem in domino tranſit ad leticiã perpetu
am. ¶ Tercio videndum quibus dominus
prope eſt ¶ III. Vbi notandum q̄ dñs di
citur eſſe prope ſex generibus hominũ Pri
mo eſt prope peccãtibus vt de peccato eru
beſcant et abſtineant et bene agant. Hic ca
dit exẽplum illius heremite qui oſtendebat
ſe velle peccare in platea cum vna meretri
ce que noluit. ſed duxit eum in cellam locũ
ſecretum. qui ait. hic videt me deus cũ tota
curia celi. quod audiens illa conuerſa eſt.
Secundo eſt prope penitentibus ad intran
dum ad eos ⁊ eos recipiendum per iuſtifi-
cationem ſi volunt ei hoſtui aperire. Apoc.
iij. Ego ſto ad hoſtium et pulſo ſiquis ape.
mi. intro. ad eũ. Hiere. iij. Tu fornicata es
cum multis amatoribus tamẽ reuertere ad
me et ego ſuſcipiam te. Tercio prope eſt tri
bulatis ad adiuuandum et eripiendum. ps.
lxxx. Cum ipſo ſum in tribulatione eripiaʒ
eum et glorifi. eũ. caro enim et frater noſter
eſt. geñ. xxxviij. Bern. Puto q̄ me ſperne-
re non poterit caro de carne mea et os ex
oſſibus meis. Sicut fuit prope petro dũ ce
piſſet mergi in mari. et ſtatim chriſtus affu
it ambulans ſuper mare. Sic fuit prope be
ato anthonio dum quadam die a dyabolo
fortiſſime moleſtaretur. qui ait. Vbi eras
domine ieſu. qui dixit. ego eram ibi. ſed ex-
pectabam agonem tuum. Quarto ẽ prope
iuſtis ad exaudiendum. ps. cxliiij. Prope ẽ
dominus omnibus inuocantibus eum in ve
ritate. Sic fuit prope chananee ⁊ cẽturioni
cui dixit. Vade ſicut credidiſti ſic fiat tibi.
Quinto eſt prope iuſtis de bono opere cũ

uenientibus ad opera eorum perficiẽdum.
Mathei. xviij. Vbi duo vel tres cõgrega
ti ſunt in nomine me. ibi in me. eo. ſum. yſa.
xxvj. Oĩa opera noſtra operatus es ĩ no-
bis domine. Sexto ẽ prope iuſtis et pecca-
toribus ad mercedem condignã tribuẽdam
Apoc. xxij. Ecce ego venio cito et merces
mea mecũ eſt reddere vnicuiq3 ſm opa ſua
Sic fuit prope illi diuiti qui dicebat. gaude
anima mea habes multa bona in an. pluri.
de nocte miſit eum ad infernum iuxta ſtipẽ
dia meritorũ. vt patet Luce. xij. Et nota q̄
nunc plus ẽ dominus prope iuſtis ad remu
nerandum q̃3 fuit in ve. te. et via ad celum
eſt modo propinquior. quia tunc via ad ce-
lum ibat per infernũ. modo autẽ vadit rec-
to tramite. Mathei. iij. Penitentiã agite
appropinquabit eñ reg. ce. Cum ergo dñs
ſit ita prope omnibus iſtis modis multũ in
dño gaudere debemus et nihil ſolicitũ eſſe.
quia ipſe in aduentu ſuo omnia prouidebit
nobis et dabit. Et ſic patet primum. ¶ Secun
do apl'us ad orationẽ et gratiarũactionem
nos inducit et cõfortat. Et circa hoc duo
facit Primo remouet impedimentũ orõnis
Secundo inducit ad orationẽ. oſtendens in
ſimul modum orationis ibi. Sed in omni
oratione ⁊c. Dicit ergo Dominus prope ẽ.
et vt poſſitis ad ipm corda dirigere nihil ſo
liciti ſitis. j. pe. v. Omnẽ ſolicitudinẽ veſtrã
proijcientes in eũ. quoniã ipſi cura ẽ de vo
bis. Hec ſolicitudo q̃ hic prohibetur ẽ inor
dinata occupatio circa temporalia habens
laborem in acquirendo. timorẽ in poſſidẽn
do. et dolorem ĩ amittendo. Sequitur. Sed
in omni oratione et obſecratione et gratia-
rumactiõe ſc3 de habitis iam beneficijs pe-
titiones veſtre innoteſcant apud deũ. Orõ
dicitur ſimplex petitio. obſecratio dicitur pe
titio cum adiuratione. vt rogo te per deum
Et ſic patet ſecundum. ¶ Tercio apoſtolus
imprecatur et orat vt pax dei vndiq3 et in
omnibus nos cuſtodiat. d. Et pax dei. ſc3 a
deo data et creata ⁊ dicitur dei ad differẽtiã
pacis dyaboli. de quo Luce. xj. Cũ for. ar.
cu. atri. ſuũ in pa. ſ. omnia q̃ po. ⁊ ad differẽ
tiam pacis mundi. Joh. xiiij. Pacẽ meam

do vobis. nõ quomodo mundus dat ego do
vobis. Et ad differentiam pacis carnis. de
qua matthei. xiiij. Non veni mittere pacez
in ter. ſed gla. que pax ſc3 exuperat omnem
ſenſum. id eſt omnem cogniti onem. ſi enim
minimã creaturam perfecte cognoſcere nõ
valemus quõ illam nobiliſſimam pacem a
deo nobis infuſam cognoſcemus. Hec inq̃3
pax cuſtodiat corda veſtra. ne per timorem
malum vel per amorem corrũpantur. Cor
enim maxime indiget cuſtodia. prouer. iiij.
Omni cuſtodia ſerua cor tuum. ex ipo eñ
vita procedit. Et intelligentias veſtras. ne
per errorem ſeducãtur. locus eñ veritatis
eſt enim pax. et ideo ĩ pace nullus error po
teſt remanere. ps. lxxv. In pace factus ẽ lo
cus eius. Et vt cuſtodiat certe in ieſu xp̄o
domino noſtro loco ſecuro et firmo in quo
omnia bona obſeruuntur. vt dicit gregori⁹
Sicut enim ex nihilo facta ſunt. ita in nihi
lum tenderent omnia niſi manus omnipotẽ
tis ea teneret. Et ſic patet tercium.

¶ In natiuitate domini Sermo
de euangelio nonus.

Euangeliſo vobis gaudiũ mag
num quod erit omni populo.
quia natus eſt nobis hodie ſal
uator. Luce. ij. Sicut dicit ber ñ.
Tria ſunt hodie mirabiliter
cõiuncta. ſc3 deus et homo mater et virgo
fides et cor humanum. Mirabile eſt ergo
omnino et omnem intellectum tranſcendit
humanum q̄ deus incõprehenſibilis et im-
mutabilis factus et natus eſt homo vt ho-
die fuit. Verum non eſt impoſſibile ſi ſane
intelligatur. Nam factus eſt homo ſine ſui
aliqua mutatione. Aliqñ etiam ita aliqd fit
quod ſm ſubſtantiam tranſmutatur. et vt
ſic caro fit terra. et terra fit lapis. ſic nõ eſt
factus deus homo. Aliqñ fit aliquid quod
non mutatur ſm ſubſtantiã ſed recipit ali-
quid quod non habebat. ſicut quando luna
tingitur et homo fit frater. Et iſto modo
filius dei factus eſt ho. nõ q̄ in ſubſtantia
fuerit mutatus. ſed ſuſcepit in ſe quod non

habebat ſcʒ naturam humanam animam ⁊
corpus. ad phil.ij. Habitu inuentus vt hō
Et ideo quod erat permāſit.quia nulla mu
tatio in natura diuina facta eſt.et quod nō
erat aſſumpſit.non cōmixtionem vel diuiſio
nem paſſus.quia in perſona filij dei nō ſunt
cōmixte due nature ſcilicet diuina et huma
na.ſed ſunt coniuncte ita ꝙ quelibet manſit
integra.nec perſōa filij dei diuiſa ē ab alijs
pſonis aſſumēdo humanam naturam.quia
vt dicit augu. Indiuiſa ſunt opera trinita/
tis. In perſona ergo filij dei aſſumente na
turam humanam erat patris perſona et ſpi
ritusſancti. Joh.xiiij. Non credis ꝙa ego i
patre et pater in me eſt. Item ibidem. Pa
ter in me manens ipſe facit opera. perſona
enim non diuiditur ab eſſentia. Et in perſo
na filij dei humanam naturam aſſumente
fuit tota eſſentia diuina et per conſequens
omnes perſone ſunt tres. Iſte autē modus
fuit poſſibilis deo.et per dei gratiam fact⁹
eſt nobis intelligibilis.pma corinth.ij. No
bis autem reuelauit deus per ſpiritū ſuum
Spūs enim ſcrutatur etiam profunda dei.
¶ Secundum mirabile eſt ꝙ mater ſit vir/
go et virgo ſit mater.ſicut factum eſt.quod
poſſibile eſt deo.quia virtus diuina multo
melius ex ſanguinibus virginiſ potuit vnū
corpus formare ꝙ̄ virtus ſeminis humani
Potuit etiam hoc corpus ita formatum
extra mittere ſine corruptiōe virginalis pu
doris et plus poteſt deus facere ꝙ̄ nos poſ
mus deſiderare.ſed vna virgo poteſt hoc de
ſiderare ꝙ pareat ſine ſui corruptione.ergo
deus potuit facere. Sic ergo hoc intelligi/
mus eē deo poſſibile et non nature. ¶ Ter
cium mirabile eſt ꝙ cor humanum predic/
tis credit perfecte.non tamen inclinatur ad
hos credendum ſine dono fidei. pma corin.
xij. Fides ē donum dei.et ideo oportet nos
habere fidem ad ea perfecte credendum q̄
de natiuitate filij dei dicuntur. Hiere.xv.
Nūquid federabitur ferrum ferro ab aqui
lone.id eſt fides et cor humanum que ſunt
ſicut duo ferra valde dura et non poſſunt
coniungi in frigore infidelitatis niſi ignis
fidei aſſit. ¶ In autoritate autē premiſſa

de euangelio hac nocte cātato ſumpta que
tuor ipa dicuntur. Primum quia ē ipſius
natiuitatis autoritas cum dicitur. Euange
liſo vobis.angelus loquitur miſſus ex par
te dei ad hoc annunciandum. Secundum ē
natiuitatis iocunditas.ibi.gaudiū magnū.
¶ Tercium eſt natiuitatis cōmunitas.ibi.qd
erit omni populo. Quartum eſt natiuitatis
veritas.ibi.quia natus eſt hodie ſaluator.
¶ Primo ergo ponitur natiuitatis autori/
tas.quia angelus loquitur ex parte dei di/
cens. Euangeliſo vobis.id eſt bonam annū
ctiationem vobis loquor. Euangelium enī
idem eſt quod bona ānunciatio.ab eu qđ ē
bonū.et angelus quod eſt nuncius. Ad hāc
autem autoritatem roborādum eccleſia ho
die quattuor viros eximios introducit. ſcʒ
yſaiam eximium prophetarum qui a ſpiri/
tuſancto inſpiratus non ſolum chriſti nati
tatem ſed etiam omnia alia eius humana p
dixit vt de.vnoquoqʒ certitudo magis fir/
maretur in nobis.nam predixit conceptio/
nem dicens. Ecce virgo concipiet et pariet
filium. Predixit natiuitatem dicēs. Par/
uulus natus eſt nobis et filius datus ē no/
bis. Predixit predicationem dicēs. Vide/
bunt oculi tui preceptorem tuum.et aures
tue audient verbum poſt tergum monentis
Predixit paſſionem dicens. Tanꝙ̄ ouis ad
occiſionem ductus eſt. Predixit paſſionem
dicens. Tanꝙ̄ ouis ad occiſionem ductus ē
Predixit reſurrectionem dicēs. Erit germē
eius in magnificentia et gloria. et fructus
terre ſcʒ chriſtus ſublimis. Predixit aſcen
ſionem dicens. Quis ē iſte qui venit de edō
tinctus veſtibus de boſra. Iſte formoſus
in ſtola ſua gradiens in multitudine virtu/
tis ſue. Et predixit chriſti aduentum ad iu
dicium dicens. Dominus ad iudiciū veniet
cum ſenatoribus populi ſui. Secūdo intro/
ducit paulum apoſtolum qui raptus in pa
radiſum chriſtum incarnatum vidit.⁊ ideo
quod prius non credebat poſtea firmiſſime
credidit. Tercio introducit lucam euangeli
ſtam dominum autoritate angeli natum re/
citantem.d. Euangeliſo vobis gaudiū mag
num. Quarto introducit iohānem euange

liſtam qui eternam generationem chriſti no
bis deſcribit dicens. Verbum caro factum
eſt et habitabit in nobis. Et vtrāqʒ genera
tionem iohānes veraciter cognouit. nā ſup
pectus domini recumbens in ipo ſacro do/
minici pectoris fonte vtrāqʒ generationem
perfacte potauit ⁊ cognouit. Et ideo in pri
ma canonica ca.j.ipe ſic ait. Quod vidim⁹
et audiuimus et manus noſtre contrectaue
runt hoc de verbo vite annūciamus vobis
Aliam vero generationem qua chriſtus in
vtero matris natus ē recitat nobis math.j
ca.dicens. Quod enim in ea natum eſt de
ſpūſancto eſt. ¶ Habuit enim chriſtus tres
generationes..et tripliciter fuit natus. Ad
quod repreſentandum hodie tres miſſe can
tantur. Prima natiuitas chriſti eſt eterna
eius generatio qua ſemper et ab eterno ge/
neratur et genitus ē a patre omnino ineffa
bilis et nobis incōprehēſibilis.pſa.liij. Ge
nerationem eius quis enarrabit. Et hanc ſi
gnificat miſſa matutinalis que i media no/
cte cantatur. ¶ Secunda chriſti natiuitas
fuit qua conceptus eſt in virginis vtero.
qua ideo natus fuiſſe dicitur quia ſtatim ꝯ
ceptus omni perfectione anime fuit perfec
tus et vſum liberi arbitrij habuit. Hec fu
it quantum ad aliquid obſcura in eo ſcʒ ꝙ
corpus fuit ſtatim formatum et anima in/
fuſa in omni perfectione perfecta. Et quā/
tum ad aliquid fuit clara in eo ſcʒ ꝙ ſicut
aliorum puerorum corpora illud corpus de
puriſſimis ſanguinibus beate virginis for/
matum eſt licet per ſpūſſancti virtutem. et
ſicut corpora aliorum creſcebat. Et hāc ſi/
gnificat miſſa aurore.que aliquid habet ob
ſcuritatis et aliquid claritatis. Tercia chri
ſti natiuitas fuit qua hodie ex intemerato
virginis glorioſe vtero natus eſt.que tota
fuit clara. Et hanc ſignificat miſſa cantan
da in tercia clara die. ¶ Vel tres miſſe tres
ſtatus hominum repreſentant ſcʒ miſſa ma
tutinalis ſtatum hominis ante legem .qui
totus fuit tenebroſus. Miſſa aurore ſtatuʒ
hominis ſub lege.qui habuit aliquid clari
tatis propter precepta moralia.et aliquid
obſcuritatis propter precepta cerimonialia

quia vt dicitur prima corinth.x. Omnia i
figura contingebant illis. Miſſa vero ter/
cia ſtatum hominis poſt xpi aduentum qui
totus fuit clarus. Non eſt ergo quid fabu
loſum vel fictum xpi natiuitas.ſed omni fi
de digna et veritate ſubnixa et autoritate p
clara.ij.pe.ij. Non enim indoctas fabulas
ſecuti notaʒ fecimus vobis domini ieſu xpi
virtutem. Ad hanc ergo autoritatem inſi/
nuandam circa angelum chriſti natiuitatē
nunciantem duo narrātur.ſcʒ quia magna
cum luce apparuit.quod nunꝙ̄ in ve.te.le/
gitur contigiſſe de angelis qui tamen ſedu/
le patribus apparuere.vt dicit beda. Et ꝙa
ſtatim facta eſt cum angelo multitudo cele
ſtis milicie dicentiū. Gloria in excelſis deo
Hec enim duo multum faciunt ad autori/
tatem dicti angeli autenticandam ſcilicet ꝙ
fuit in multitudine et in lumine. Hanc er/
go natiuitatem chriſti que hodie ſcʒ media
nocte die dominica natus ē in mūdo.lucas
narrat dicens. Exijt edictum a ceſare au/
guſto vt deſcriberetur vniuerſus orbis. Et
dicas totam hiſtoriam natiuitatis: Ideo
ergo chriſtus naſcitur dum mundus deſcri
bitur.quia ipſe ad hoc veniebat .vt hoies
terrenos ad celeſtem militiam tranſcribe/
ret et quoſdaʒ eligeret alijs reprobatis. Et
nota ꝙ prout in quibuſdam cronicis inue/
nitur quando hec deſcriptio fuit facta ro/
me fuerunt inuenta mille milia et octingen
ta milia hominum pugnatorum. Et ſic pa/
tet primum. ¶ Secundo ponit natiuitatis
iocunditas cum ſubditur gaudium magnū
¶ Ubi nota ꝙ propter decem magna
bona que in chriſti natiuitate conſecuti ſu
mus ſumme gaudere debemus. Primo ꝙa
natura humana eſt ſumme exaltata q̄ erat
in infimis collocata. Nam homo ē deus.et
deus ē homo. Et que vnꝙ̄ potuit maior ex
altatio eſſe. Hanc exaltationē nō ꝯgnoſcit
angelus.nuſꝙ̄ enim vt dicit apl's ad hebre.
ij. Angelus apꝓ. Et ideo angelus qui priuſ
ſuſtinebat ſe ab hominibus adorari tanꝙ̄
maior.poſtea non ſuſtinuit.ſed dixit ſe vo/
lenti adorare. Vide ne feceris conſeruus eī
tuus ſum ego et fratrum tuorū.apoc.vlti.

Hanc dignitatem peccator non cognoſcit.
qui pro re vili in luto peccati manet.et int
ribaldos dyaboli in platea mundi moratur
Secundo quia humana natura eſt deo pa/
cificata que erat deo maxime inimica quia
cum deus ſit homo non poteſt hominē am
plius odire.odiret enim ſeipm.eph.ij. Ipſe
enim ē pax noſtra. Et ideo natus ſtatim fe
cit cantari pacem. Luce.ij. Et in terra pax
ho.bo.vo. Poteſt hic dici de quadruplici
pace quam chriſtus in homie fecit. Tercio
quia eſt ſumme dotata et omibus bonis re
pleta.cum eſſet in ſumma miſeria cōſtituta
Nam bona nature gratie et glorie extunc i
natura humana in maxima copia ſunt in/
uenta. Nam bona nature reparauit. bona
gratie donauit.et bona glorie repromiſit.
Deus enim dando nobis filium ſuū omnia
bon a nobis cum ipo dedit. Ro.viij. Quō
nou etiam omnia bona nobis cum illo do/
nauit. Quarto quia eſt perfecte illumiata
cum eſſet vndiqꝫ excecata in creatore ⁊ cre
turis errans. ps. Exortum eſt enim in tene/
bris lumen rectis.ſcꝫ chriſtus deus noſter.
qui eſt lux vera qui illu.om.ho.ve. in huc
mundum. Iohā.j.yſa.ix. Habitantibus in
regione vmbre mortis lux orta eſt eis.par/
uulus enim natus eſt nobis et filius datus
eſt nobis. In cuius ſignum angelus chriſti
natiuitatem annūcians paſtoribus cū ma/
gna luce apparuit.et tota illa nox a media
nocte citra quando chriſtus eſt natus.ita
fuit luminoſa ꝙ quaſi dies videbatur.⁊ ſta
tim nouum ſidus exortum fuit die noctuqꝫ
fulgens donec magos ad chriſtū perduxit.
vt verum lumē natum eſſe nunciaret et de
monſtraret.yſa.lx. Surge et illuminare hie
ruſalem .qa venit lux tua et gloria domini
ſuper te orta eſt. Et ambulabunt gentes in
lumine tuo. Quinto quia eſt ſanitati reſti/
tuta .que erat omni infirmitate proſtrata .
Yſa.i. A planta pedis vſqꝫ ad verticē non
eſt in eo ſanitas. Chriſtus enim naſcendo cō
tra omnem cōmunem languorem efficaces
detulit medicinas quibus omnes ſanauit .
ps.cvj. Miſit verbum ſuum ⁊ ſanauit eos
Augu. Magnus itaqꝫ venit medicus quia

in ūdus vbiqꝫ iacebat egrotus. Nā [illegible]tuit
ſacramenta eccleſie contra omē vulnus pec
cati valentia. Sexto qa eſt libertati donata
que eſt ſub ſeruitute duriſſima dyaboli con
ſtituta.exquo enim filius dei factus eſt hō
liberauit hominē a dyaboli ſeruitute infū
dendo ſcꝫ gratiam et virtutes per quas hō
a iugo dyaboli liberatur. Iohā.i. Lex per
moyſen data eſt:gratia et veritas per ieſuꝫ
chriſtum facta eſt. Col.j. Qui eripuit nos
de poteſtate tenebrarum.id eſt demonum ⁊
tranſtulit in regnum ſcꝫ dilectiōis ſue. Sep
timo quia eſt a debito delictorum pro quo
in carcere inferni obnoxia tenebatur abſo/
luta quod impoſſibile erat ſolui. Quis enim
predictum debitum plenarie et ſuperabun/
danter in cruce ſolutum fuit. in natiuitate
tamen ſufficienter ſolutum fuit.quia cū in
ſua natiuitate meritum infinitum acquiſie/
rit liquet ꝙ per illud meritum totum debi/
tum humane nature poterat ſolui Sicut eſt
tunc in humana natura erat peccatum in/
finitum.ita repertum eſt in natura meritū
infinitum ſcꝫ in ieſu chriſto.ſed illi qui me
ruit placuit differre vt abundātius ſolueret
yſa.lij. Gratis venundati eſtis.gratis redi
memini. Octauo quia eſt ſpirituſſancti ro/
bore confortata. Nunqꝫ enim inuentus eſt
aliquis in tota humana natura qui conci/
peretur et naſceretur ſine peccato niſi chri/
ſtus.et ſic natura humana in ominibus ho
minibus a peccato vincebatur.i chriſti aūt
natiuitate natura vicit peccatum. Ex quo
patet maximum robur ei collatū ex omni
parte ad peccatum vincendum. Et ideo ho
die multi vincunt peccatum.qui ante chri/
ſti aduentum non poterāt. quin potius om
nes vincebātur.ps.xiij. Non eſt qui faciat
bonum non eſt vſqꝫ ad vnum. Nono quia
in natiuitate chriſti cepit natura humana
vite anime appropinquare et ad ciuitatem
ſuam redire.quia prius ſemper verſus mor
tem tendebat et in exilio exulabat.modo eſt
quantoplus tendimus verſus mortem cor/
poris tāto plus tendimus verſus vitā ani/
me et verſus ciuitatem noſtram . Propter
quod dicit apls ad phil.j. Cupio diſſolui ⁊

eſſe cum chriſto. Prius autē pro magno
munere vita longa promittebatur homini
Exo.ij. Honora patrē tuum et matrē tuā
vt ſis longeuus ſuper terrā. Decimo quia
in natiuitate chriſti natura hūana omni p
fectionis genere fuit dotata vel perfecta .
Nam fuit perfecta in natura.quia princi/
pium eſt coniunctū fini.ſcꝫ deus hōi. Vnū
quodqꝫ eñ tūc perfectū eſt qñ coniungitur
ſuo principio.et nō quieſcit donec ad idem
redit.ſicut aqua ad mare. Sic hō nō poteſt
quieſcere niſi cōiungatur deo. Augu. Feci/
ſti nos dñe ad te.et inquietū eſt cor noſtrū
donec requieſcat in te. Itē perfecta fuit in
gratia.qꝛ ipa plenitudo gratie tota hūane
nature ſe infudit.nec vnqꝫ humana natura
potuit maiorē gratiā obtinere qꝫ vt filius
dei eā aſſumeret et in ea naſceretur. Item
perfecta fuit in gloria. qꝛ filius dei verus
hō ſtatim natus eſt in gloria et ſemper i vi
ta beata fuit.ſimul eñ fuit viator et comp
henſor. Multū ergo in xpi natiuitate gau
dere debemus in qua decē magna bona q̄
hō ſūme deſiderat conſecuti ſumus. Nam
ſūme homo deſiderat exaltari ſi ſit deiectus.
pacificari ſi ſit in periculoſa diſcordia. dita
ri ſi ſit miſeria circūſeptus .illuminari ſi ſit
tenebris obumbratus.ſanari ſi ſit graui in
firmitate proſtratus.liber fieri ſi ſit duriſſi
ma ſeruitute ſubiugatus.a debito abſolui
pro quo ſit in duro carcere religatus.forti
ficari ſi ſit in viribus deſtitutus.ad ciuita/
tem ſuā redire ſi ſit in exilio condemnatus.
et in omnibus perfici ſi ſit mirabiliter imp
fectus. Hec autē oia per xpi natiuitatem
conſecuti ſumus vt dictū eſt.et ideo gaude
amus.phil. vlti. Gaudete in dño ſemper .
iterum dico gaudete. Gaudere ergo hodie
debemus in xpo ad memoriā pdicta benefi
cia reducendo.ſed nō debemus hodie vane
gaudere in mundo.in choreis. et ludis.et
ſpectaculis demoniorū.et cōmeſationibus.
quibus hodie gaudet mundus.qui verum
gaudiū in vanum gaudium cōmutat.cuius
finis eſt luctus.prouer.xiiij. Extrema gau
dij luctus occupat. Et ſic patet ſecundum,
Tercio ponitur natiuitatis cōmunitas.
cum ſubditur.quod erit omni populo

Natiuitas eñ chriſti omnibus ē cōmūis
vt ab omnibus ametur et veneretur. Pri
mo enim fuit cōmunis deo et hominibus.
Nam filius dei ſumens carnem humanam
in genere hominum.natus eſt verus deus
et verus homo. Galath.iiij. At vbi venit
plenitudo temporis miſit deus filium ſuuꝫ
factum ex muliere.factum ſub lege vt eos
qui ⁊c. Decebat enim vt filius dei cui at/
tribuitur ſapientia inter homines naſcere/
tur.vt humanam naturam que tota deor/
dinata erat per ſapientiam ſuam reordina/
ret.et ſuperbum humani generis inimicuꝫ
ſua prudentia debellaret.et viam ſapientie
hominibus demonſtraret qui vbiqꝫ erra/
bundi viuebant. Et quia ſic communis eſt
ideo deus et homo hoc natale venerantur
Secundo fuit communis angelis et homi
nibus. Nam perſona filij dei que nata eſt
ieſus.eſt cum angelica natura maximā affi
nitatem habens. Iohā.iiij. Spiritus ē de/
us. Eadem tamen perſona carnem indutus
et verus homo natus eſt.in qua carne per
oīa ſimilis hominibus fuit. Phil.ij. In
ſimilitudinem hominum factus eſt habitu
inuentus vt homo. Et ideo angeli et homi
nes debent hoc natale deuotius venerari .
Et propterea angeli deſcendentes dixerūt
Gloria in excelſis deo. Et paſtores omnes
bethleem iuerunt.et ipm venerati ſunt. vt
patet luce.ij. Natus eſt etiā vt ruinas āge
lorum hominibus repleret.et ideo commu
nis vtriſqꝫ. Tercio fuit cōmunis patri/
bus ve.te.et hominibus noui. Ab illis eñ
ſm carnem deſcendit .ſcꝫ abraam yſaac et
iacob et alijs patribus vt matheus narrat
in euangelio hac nocte cantato. Ab illis
autem deſcendens ad homines no.te.venit
et eis ſuam maieſtatem oſtendit.per quod
beati dicuntur. Luc.x. Beati oculi q vidēt
q̄ vos videtis. Et iō priores ⁊ poſteriores de
bēt ipm venerari.mat.xxj. Et q pcedebāt ⁊
q ſeq.cla.dicētes.bñdictus q ve.in no.dñi .
Quarto fuit cōis iudeis ⁊ gentibus. na d
gēte iudea iudeꝰ originē traxit ⁊ iudeꝰ fuit
hebre.vij.mãifeſtū ē ꝙ d tribu iuda ortꝰ ſit
dñs nr.gētiles aūt i filios adoptauit ⁊ frēs

eos chriſtianos vocans. Unde et nos qui
gentiles eramus modo ſumus et dicimur
chriſtiani ſcilicet fratres et filij chriſti. Si
autem filij et heredes. vt dicit apoſtolus
Ro. viij. Et ideo omnia bona que chriſtꝰ
eſt operatus. ſuper chriſtianos requieuerūt
ſicut ſuper filios ſuos. et ipi ſoli ſunt here-
des omnium bonorum chriſti. Johā. vij.
Uolo pater vt vbi ego ſum illic et ipi ſint
me. i. eorundem bonorum poſſeſſores. Lu-
ce. xxij. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit
mihi pa. me. reg. ¶ Quinto fuit cōmunis
viuis et mortuis. Nam homo viuens natꝰ
eſt et aiam viuentem ſemꝑ aſſumſit. Sed i
carne mortale eſt natus in qua fuit mortu
us. et a mortuos deſcendit. et in ipſa mor-
tuis reſurrexit. vt viuos et mortuos viuifi
caret et ad immortalitatē transferret. Ro.
iiij. Traditus eſt ꝓpter delicta noſtra et re
ſurrexit ꝓpter iuſtificatōnē noſtram. Sic
enī in adam omnes moriunt. ita et in chriſ-
to omēs viuificabunt vt dicit apſus. j. cor.
xv. ¶ Sexto fuit cōmunis viris et feminis
Nam ex femina ſumpſit carnē. ſʒ in forma
viri apparuit. et hoc valde congrue. nam ꝑ
virū et feminā ꝑditio humana aduenit. et
ideo vt iuſta fieret ſatiſfactio per illū ſalꝰ
debuit procurari qui haberet participium
cum vtroqʒ. vt ſicut vterqʒ fuit in culpa.
ita vterqʒ procuraret ſalutem. Et ſicut fe-
mina principium maledictionis extiterat.
ita eſſe ꝓncipiū bñdictōnis et grē. Et ꝓpte
ria incarnatio filij dei initiū a maria ſumꝑ
ſit. Lu. j. Spiritusſanctꝰ ſuꝑ. ue. in te. ꝛc.
¶ Septimo fuit cōmunis iuſtis et peccatori-
bus. Nam de iuſta et ſancta matre naſce
voluit. ſed ꝓ peccatoribꝰ voluit in carnali
vt ipſos oraculo viue uocis ad penitenciā
reuocaret. Math. iiij. Non veni uo. iuſt. ſʒ
peccatores ad penitentiā. Et in huius figu
ra in tota chriſti genealogia nō fit mentio
de aliqua ſancta muliere niſi ſolum de pec
catoribꝰ ſcʒ raab. thamar. ruth. ꝛ berſabee
¶ Octauo fuit cōmunis diuitibus et pau
peribus. qꝛ diues ſuꝑ omēs et in omnibus
bonis de cuius plenitudine accipiūt vniuer

ſi. Hodie fuit natus ſed in maxima pauper
tate. ps. xlviij. Simul in vnū diues et pauꝑ
Pauperem enī vitam eligit vt daret cōte-
nere bona mūdi. Et inīm fuit pauꝑ ꝙ ſub
diuo. natꝰ ē. nec ei fuit locꝰ in diuerſorio.
nedum in domo ſed panis vilibꝰ eſt inuo-
lutꝰ et in ꝓſepio reclinatus. Mathei. viij.
Uulpes foueas ha. ꝛ vo. ꝛc. Pauꝑtatem
ergo elegit. et pauꝑtatē ꝑdicauit. et ipi reg-
num celi ꝓmiſit. Math. v. Beati pauperes
ſpū. qm̄ ipſorum eſt regnū celorū. ¶ Nono
fuit cōmunis ſapientibꝰ ꝛ ſimplicibꝰ. Nā
ſapientia dei omnia regens et oīa guber-
nas nata eſt vt puer paruꝰ vagitꝰ emittēs
quaſi penitus nihil ſciēs nec etiā loq valēs
qui aꝑuit os mutoꝝ ꝛ linguas infan. fecit
diſertas. Et ideo magni ſapiētes venerunt
ipm adorare ꝛ ſimiliter paſtores ſimplices.
Sapientes aut in mundi inflati vento mū
dane ſcientie nolunt ſe huic puero humili-
are. et ideo eius miſteria non cognoſcunt.
Matth. xj. Confitebor tibi domine pater
rex celi et terre. quia abſcondiſti hec a ſa-
pientibus et prudentibus et reuelaſti ea ꝑ-
uulis ¶ Decimo fuit cōmunis breuiter cō
cludendo omni ſtatui et conditioni. Nam
virginibus et maritatis et viduis cōmūis
fuit. quia de matre virgine deſponſata tam
naſci voluit. que poſt mortem viri vidua-
ta fuit. Item fuit cōmunis ſenibus et pue
ris. quia eternus et antiquus dierū hodie
natus ē et cepit eſſe puer vnius diei. vt om
nes cuiuſcunqʒ etatis ſurgant in eius lau-
dem. ps. Iuuenes et virgines ſenes cū iu-
nioribus laudent nomen domini. Item cō
munis fuit clericis et laicis. quia de ſtirpe
ſacerdotali et laicali natus fuit. Item cō-
munis fuit nobilibus ꝛ artificibus. magnis
et paruis. vt nō ſint qui a calore eius ſe ab
ſcondant. Nā de ſtirpe regia proceſſit vſqʒ
ad patrem artificem et vxorem fabri. Om
nes ergo chriſtum natum reuerentur. quia
omnes in ipſo partem habent. ſcilicet ho-
mines et angeli. patres veteris teſtamenti
et noui Iudei item et gentiles. Uiui etiā
et mortui. Uiri et femine. Iuſti etiam et

peccatores diuites et pauperes. ſapiētes et
ſimplices. virgines et maritate et vidue. ſe-
nes et pueri. clerici et laici. nobiles ꝛ popu
lares. Et ſic patet tercium. ¶ Quarto po-
nitur natiuitatis veritas. quia natus ē no
bis hodie ſaluator. Uere natus eſt hodie
ſaluator mundi. nec aliquis de hoc dubita-
re debet. cum hoc per multa argumēta fue
rit demonſtratum. ¶ R. Et oēs creature
eius ortū teſtificate ſunt. Nā primo ipſum
teſtificati ſunt angeli. qui ſtatim ipſo nato
apparuerūt hominibus dicentes. Natus ē
vobis hodie ſaluator. ¶ Secūdo teſtifica
ti ſunt ipm ſol et luna et ſtelle. Nā hac die
in oriente tres ſoles apparuerūt qui ſtatim
in vnum coniuncti ſunt. ad deſignandū ꝙ
tria ſcʒ diuinitas. anima et caro in chriſto
coniuncta ſunt. nouum. ſcʒ anima de nouo
creata. et antiquū ſcʒ caro ab adam deſcē-
dens. et eternū ſcʒ deitas. cōiuncta ſunt ſi-
mul. et facta ſunt vnus ſol. vnus hō ieſus
chriſtus. Item hac die rome circa ſolem
apparuit vnus circulus aureus. in quo cir
culo erat quedam virgo pulcerrima. in cui
us gremio erat quidam puer. et dictum eſt
imperatori ꝙ ille puer erat maior eo. Sig-
dem romani volentes octauianum ceſarē
vt deū adorare. quia toti mundo in pace ꝓ
ſidebat. imperator recuſauit dicens. Uolo
prius ſcire ſi aliquis vnꝗ̄ maior me naſci-
turus ſit. Et aduocauit ſibillam. que dum i
die natalis chriſti i camera imperatoris va
ticinijs intenderet. vidit ꝑdictum circulum
et virginem in gremio puerū geſtantē. que
omnia ſibilla oſtēdit imperatori dicēs. Hic
puer maior te ē. Et ſtatim audita ē vox in
camera imperatoris i capitolio. Hic ē ara
celi. Unū vſqʒ hodie ꝑdicta camera q̄ facta
eſt modo eccleſia vocatur ſancta maria ara
celi. Imperator aūt ſtatim depoſuit dyade
ma et illum puerum adorauit. et recuſauit
deinceps ab hōibus adorari. In hac nocte
nato dn̄o in oriente apparuit vna ſtella in
qua erat quidam puer habēs crucē in frō
te qui voce hūana allocutus eſt magos di
cens. vt iudeā pergerent ad regē iudeorum

natū adorandum. ¶ Tercio teſtificata ſūt
eum omnia elementa. Nā hac nocte obſcu
ritas aeris in lucem quaſi diei cōuerſa eſt.
et rome fons olei erupit qui fluxit vſqʒ ad
tiberim. in ſignū ꝙ fons pietatis et miſeri-
cordie erat natus omnibus gratiā et miſeri
cordiam largiturus. Tēplum etiam pacis
corruit. Siquidē romani habentes per. xij.
annos cōtinue pacē. tēplum pacis conſtru-
xerunt. in quo poſuerūt imaginem romuli
et conſuluerunt appollinem quantum du-
rare deberet. Et acceperunt reſponſum. ꝙ
donec virgo pareret et virgo permaneret.
Qui virginem impoſſibile reputantes pa-
rere poſuerunt titulum. tēplum pacis eter
num. In hac autem nocte dictū templum
corruit. Item hodie vinee engadi floru-
erunt et balſamū produxerunt. in ſignum ꝙ
ille erat natus qui omnia conſeruare debe
bat per virtutem liquoris ſanguinis ſui.
¶ Quarto teſtificata ſunt eum animalia.
Nam cum virgo reclinaret eū in preſepio
animalia q̄ ibi erant ſcʒ bos et aſinus genu
flexerūt ſibi. Et multi miſeri chriſtiani ho-
die xp̄o genua nō flectunt. yſa. j. Cognouit
bos poſſeſſorē ſuū. et aſinus ꝓſepe dn̄i ſui.
iſrael autē me non cognouit. et ppl̄s meus
non intellexit. ¶ Quinto teſtificati ſunt eū
omnes prophete. Actuū. x. Huic oēs pro-
phete teſtimo. perhi. yſa. Ecce virgo cōci.
et pa. fi. Baruch. Poſt hoc in terris viſꝰ
eſt et cū ho. cōuerſatus eſt. Zach. Ecce rex
tuus venit tibi manſuetus. ¶ Sexto teſtifi
cate ſunt eū multe figure veteris teſtamēti
et maxime virga aaron que vna nocte ger
minabat et fronduit et fructum fecit. Sic
chriſtus ſubito totus perfectus fuit in ani
ma et in corpore et verus deus et homo ꝛ
ſic perfectus natus eſt. ¶ Septimo teſtifi-
catur chriſti natiuitatem diuina bonitas.
quia cum ſecundum dyoniſium bonum ſit
ſuiipſius diffuſiuum. et quanto melius eſt
tanto magis diffundi debet. vt patet in ſole
ſummum bonum quod deus eſt maxime ſe
diffundere debuit. Summus autem diffu-
ſionis modus bonitatis

diuine fuit per incarnationem ⁊ natiuitatē
chriſti vt dicit augu. Magis autem deus
eſt paratus ſe nobis cōmunicare.quaꝫ nos
poſſumus ipm recipere. Cum ergo hūana
natura poterat deū recipere tanq̄ʒ aerum
homin et ſuppoſitum in humana natura
ergo deus debuit incarnari ⁊ naſci ſicut ve
rus homo in hūana natura.Et ſm hoc fi-
lius dei fuiſſet factus hō et natus etiam ſi
homo nō peccaſſꝫ.ſꝫ ꝓ alta cauſa.¶ Octa
uo hoc teſti ficat ſūma dei iuſticia. Prop
terea eñ chriſt⁹ nat⁹ eſt vt pro hoīe pate
retur et ꝑ cōſequēs eſſet iuſta ſatiſfactio.
vt ſicut ſupbiendo hō voluit fieri de⁹ ita
deus ſe humiliando voluit fieri hō.et ſicut
hō peccādo penā meruerat infinitā ⁊ ſūmi
peccatū fuit infinitū multipliciter.ita deus
merendo in hūana natura factus hō meri
tum acquiſiuit infinitū.et ſuū meritū fuit
infinitum multipliciter. Ad hāc aūt iuſtā
ſatiſfactionē proſequēdam oportuit ꝙ de⁹
fieret hō.vt eſſet deus et hō qui ſatiſface-
ret .deus qui poſſet ⁊ hō q deberet.¶ No
no hoc teſtificatur ſūma dei caritas.Fece-
rat eñ deus hoiem et multis gratijs dota-
uerat eū tandem ipm ad vitā beatā perdu-
cturus.et hō oīnibus gratijs ſe exuerat.et
infinitis miſerijs fuerat implicatus et tan
dem ad illam beatā vitā nō ibat ſed ad infe
ros deſcēdebat.Deus aūt ex maxima cha
ritate miſit filiū ſuū in mundū factū hoīeꝫ
de virgine glorioſa vt hōi cōpateret .eius
miſerias patiendo.et ſic ipm ab oīnibus li-
beraret.et ad vitā transferret eternā.Ephē
ij. Propter nimia charitatem qua dilexit
nos deus cū eſ.mor.cōuiuificauit nos xp̄o
cuius gratia ſu.ſal.et conreſuſcitati et cō-
ſedere fecit in celeſtibus.¶ Decimo hoc te-
ſtatur ſūma dei perfectio ꝑpter quam dei
perfecta ſunt opera.geñ.j. Vidit de⁹ cūcta
q̄ fecerat et erāt valde bōa.ꝑpter peccatū
aūt omnia effecta ſunt imperfecta.Nā celū
fuit ex parte euacuatū et paradiſus totalit̄
remanſit vacuus.et ſol et luna et ſtelle et
oīnia elemēta perfectiōe ſunt diminuta.et
hō perfectus factus eſt totaliter imperfec
tus.vt ergo omnia ad perfectionē reduce

rentur.oportebat ꝙ filius dei fieret hō. In
quo oia coniūgerentur ſuo principio. et ſic
perficerētur. Nā hō qui habet cū oīnibus
cōuenientiā cōiunctus eſt deo et deus hōi.
ita ꝙ principiū et finis oim inſimul ſunt ꝯ
iuncta in vno hōie xp̄o.qui inquantū deus
eſt oim principiū et inquantū homo finis.
Apoca.i. Ego ſū alpha et o principium et
finis. Jo.xij. Ego ſi exaltatus fuero a tra
oia traham ad me.i.ipm hoiem q habet cuꝫ
oīnibus ꝯueniētiā.vt dicit grego. Per cri-
ſtū ergo oia ad perfectioneꝫ ſunt reducta.
Et quartus modus producendi hoiem eſt
in vniuerſo repertus.nā primus fuit face-
re hoiem ſine patre et matre.vt adā. Secū
dus fuit facere hoiem ex patre ſine matre.
vt eua. Tercius fuit facere hoieꝫ ex patre
et matre.vt oēs alij. Quarto reſtabat ho-
minē facere ex matre ſine patre.⁊ fuit xp̄s
In hac ergo generatiōe totus mūdus per
fectionē accepit.Et ſic patet quartum.

¶ De epiſtola ſermo decimus.

Multifarie multiſq̄ʒ modis oli
loquens deus patribus i pro-
phetis nouiſſime autē diebus
iſtis locutus eſt nobis in filio
Hebre.pmo. Quia hominibus
nō fortiter radicatis nec dei conſiliū ſuper
ſalute propria cōſiderantibus ſubtiliter ſed
extrinſeca tm̄ cernentibus videtur quodam
abſurdum et obſtupēdum ꝙ filius dei ho-
die natus ſit de virgine glorioſa. ideo apl's
in epiſtola que hodie in tercia miſſa canta
tur mirabiles conditiōes de hoc puero ſcri
bit.et excellēter et multipliciter ipſum no
bis deſcribit. Per quod oſtēdit nobis iſtū
puerum vere fuiſſe filium dei.et ſupra an-
gelos et omnem creaturam. Per que om-
nia vult nos apoſtolus inducere ad veram
fidem. reuerentiam .et amorem ad iſtum

pu[illegible] . Narrat eñ apl's in hac epi
ſtola.[illegible].conditiōes de hoc puero.per quaſ
ab oīnibus alijs ſeparatur et per quas no-
bis reuerendus et diligēdus mirabiliter de
claratur.¶ Prima eſt quia in ipa eſt deter
minata ſpes hōis q̄ per longā expectationē
diu afflixerat eius deſideriū qm̄ ſpeſ q̄ differ
tur affligit animam.vt dicitur prouer.xiij.
Ante autē illud tēpus dicebatur hōi a ꝓphē
tis q dei ꝯſiliū ſciebant.expecta.reexpecta.
yſaie.xxviij. Erat verbuꝫ domini expecta
reexpecta. Sicut eñ aqua frigida anime ſi
tienti.et ſicut nūcius bonus de terra longi
qua.ſic fuit natiuitas iſtius pueri toti gene
ri humano diu expectando afflicto. ꝑpter
quod dicebat. Utinā diſrumperes celos et
deſcenderes.yſa.lxiiij. Ipſe eñ hōis ſpem
determinauit et deſideriū impleuit.Et hoc
eſt. Multifarie.i.multociens.multiſq̄ʒ mo
dis olim loquēs deus patribus in ꝓphetis
Multociens eñ et multis modis deus lo-
cutus eſt patribus in prophetis et per pro
phetas.ſcꝫ per ſomnia et imaginariā viſio-
nem vt hiere.⁊ amos ⁊ multis alijs.⁊ per
apertam vocē in ſubiecta creatura forma-
taꝫ vt moyſi.et in ſpū vt dauid. Nouiſſime
autem diebus iſtis ſcꝫ tempore natiuitatis
ipē qui ſic multipliciter loquebat̄ aduenit.
et locutus eſt nobis realiter .non dicendo.
expecta reexpecta.ſed illud. Ego q loq̄bar
ecce aſſum.yſa.lij.¶ Secunda eſt.quia in
ipo et per ipm pacificati ſumus deo cuius
ſignū eſt locutio.inimici enim nō loquūtur
adinuicem niſi aliqñ per interpoſitam perſo
nam.ſicut deus pater poſtq̄ʒ adam ſuū man
datum tranſgreſſus fuit nunq̄ʒ generi hūa
no locut⁹ fuit niſi ꝑ ſubiectā creaturā. No
uiſſime autem diebus iſtis ſcꝫ tēpore nati
uitatis locutus eſt nobis non per ſubiectā
creaturam.ſed in perſona filij ſui.qui vſq̄ʒ
tunc per ora prophetarum locutus fuerat
Et hoc eſt quod dicitur.locutus eſt nobis
in filio in ſignū ſcꝫ pacis perfecte. Ipē eñ
eſt pax noſtra vt dicitur ad ephē.ij.⁊ mathē.
xvij. Hic eſt filius meus dilectus ipm au-
dite.¶ M . Et potes h̄ dicere de quadru-
plici pace quam chriſtus fecit. Habebat

enim homo quadrupl[illegible] guerram ſcꝫ cū
deo cuius pacem chr[illegible]t in carnis aſ
ſumptione. Itē hom[illegible]inuicē habe-
bant guerram.hanc pacem chriſtus fecit i
vnius baptiſmi et fidei ⁊ eccleſie inſtitutio
ne. Johē.x. Alias oues ha.que non ſunt ex
hoc oui.et il.oportet me adducere et vocē
meā au.et fiet vnū oui.et vnus pa. Terciā
guerram habebat homo cum angelo. hāc
pacem chriſtus fecit in ſua aſcenſione. qñ
ſcꝫ homines cum angelis in gloria colloca
uit. Quartam guerram habebat homo cū
ſeipo ſcꝫ anima cū carne.hanc pacem fecit
chriſtus in ſpūſſancti miſſione per quē mo
tus carnales ſunt ſedati et ſpūs carni domi
natur.¶ [illegible]itio ſequitur ex hoc
dicto ſcꝫ locutus eſt nobis in filio.qꝛ deus
pater omnia miſteria in filio ſuo nobis ma
nifeſtauit. Johā.xv. Omnia quecūq̄ʒ au-
diui a patre meo nota feci vobis. Nā vſq̄ʒ
ad chriſti natiuitatem omnia in figura cō
tingebant illis.vt dicit apl's chorinth. x.
In cuius figura moyſes velata facie po-
pulo predicabat. Sed qñ deus pater locu-
tus eſt nobis in filio cui totum cor ſuum
manifeſtabat omnia nobis reſerauit.et nul
la figura permanſit. Hebre.iiij. Omnia nu
da ſunt ⁊ aperta oculis eius ad quē nobis
ſermo. In filio ergo loquendo omnia no-
bis manifeſtauit. In cuius figura in mor
te chriſti velum tēpli ſciſſum eſt.et viſa ſūt
ſācta ſāctorū. Jo.vj. Erūt oēs docibileſ dei
qꝛ deus per ſe docuit nos.mat.v. Aperiēs
os ſuū docebat eos.¶ Quarta ē qꝛ alij filij
nō ꝯſtituūtur heredes.niſi in morte parētū
et ſunt vſq̄ʒ ad p̄finitū tēpus ſub tutorib⁹
et actoribus.et per ꝯſequēs a ſeruis nihil
differre videntur.vt dicit apl's ad gala.iiij
Sed iſte puer ſtatim natus ē cōſtitutus he
res dei.Et hoc ē qd̄ ait.quē ꝯſti.heredem
¶ Quinta ē qꝛ alij filij nō ꝯſtituūtur here-
des in oībus bōis parētū eorū ſed i q̄buſdā
ſolū.ſ.in bōis terrenis q̄ ſūt bōa fortune vt
diuicie.ſed in bōis nature ⁊ grē pr̄ non ꝯſti
tuit heredē filiū.ſed iſte puer ꝯſtitut⁹ ē he
res dei in oībus bōis.ſ.nature fortūe grē ⁊
glē Et hoc ē qd̄ dicit vniuerſorum.⁊ iō i fine
oīm orōnū dicim⁹ ꝑ do.nr̄m ieſū cri

ſtum ſi.t.quia iſte ſit claniger et heres om
nium bonorum. Serta ē.quia alij pueri qñ
naſcūtur ſunt omnino ignorātes et impfec
ti.quia dicit ꝑ bs. Anima naſcitur ſicut ta
bula raſa in qua nihil eſt ſcriptum.perficiē
autem ſcientia et virtute.in ſecūdo de aīa.
et ideo pueri tradūtur magiſtris diſciplinā
di.ſed iſte nō indiguit magiſtro.imo ſtatim
natus ſciuit omnia.quia iſte ē dei ſapientia
increata per quā deus omnia condidit. Et
hoc eſt quod inquit.per quē fecit et ſecula
id eſt per cuius ſapientiā fecit ſeculum vi
ſibile et inuiſibile. Iſte puer ē iſta ſapiētia
a qua omnis alia ſapientia deriuatur ⁊ per
quam dicitur ſapiēs omnis hō.prouer. viij
Per me reges regnāt ⁊ legum conditores
iuſta decernūt. Septima eſt.qꝛ alij pueri
quando naſcuntur ſunt pleni immundicijs
nec pulcritudo apparet in eis perfecta.ſed
iſte puer ſtatim natus et anteq̃ natus .fuit
ſplendor et gloria dei.id eſt glorioſe ſubſtā
tie fuit.ita ꝙ tota pulcritudo dei in eo re
lucebat.Sapiē.vij.Candor eſt enim lucis
eterne et ſpeculum ſine macula dei maieſta
tis.ꝑma pe.j. Ipē eſt enim quem deſiderāt
gentes ſiue angeli proſpicere. Ita ē pulcer
ꝙ in eius viſione conſiſtit noſtra beatitudo
Luce.x.Beati oculi qui vident q̄ vos vi
detis.Etiā ſm humanitatem fuit pulcerri
mus.ps.xliiij.Specioſus forma pre fi.ho.
Et ita fuit pulcer ꝙ eius ſplendor faciei
ſplenduit vſq3 in orientē.vt patuit in ſtella
magorum.et vſq3 romam in ſole patuit vt
dictum ē in precedenti ſermone. Et hoc ē
quod dicit.Qui cum ſit ſplendor glorie.
Octaua eſt.quia alij pueri nō aſſimilātur
patribus per omnia.ſed in quibuſdā linea
mentis et accidentibus.nō autē in ſubſtan
tia.Sed iſte puer eſt figura ſubſtantie dei.
totam ipam continens et repreſentans. ita
ꝙ qui videt filium videt et patrē et econ
uerſo. Iohā.xiiij. Philippe qui vi.m.vi.
et pa.meū.nō credis qꝛ ego in patre et pa
ter in me eſt. Vna ergo ē ſubſtātia ⁊ eſſen
tia patris et filij licet ſint due perſone. Et
ideo qui videt vnū videt et alium.propter
quod apparet ꝙ iſte puer vere eſt deus Et
hoc ē.et figura ſubſtātie eius. Nona eſt
quia alij pueri qñ naſcūtur ſunt imbecilles
et ab alijs portantur. Sed iſte puer ſtatim
natus portauit et portat omnia verbo vir
tutis ſue.i. imperio potentie ſue. Eſt ergo
iſte puer dei ſapiētia gloria dei ſubſtātia et
dei virtus per quā omnia ſunt producta in
eſſe et omnia conſeruātur vt ſint.ſicut enim
omnia produxit.ita omnia cōſeruat. Gre.
Sicut omnia ex nichilo facta ſunt. ita in
nichilum tenderēt niſi manus cōditoris ea
teneret. Iſte eñ puer iacens in cunabulis
omnia portabat et cōtinebat. Vñ cātamus
Iacet in pſepio et in nubibus tonat. Et h
eſt qd dicit.portans omnia verbo virtutis
ſue. Decima qꝛ alij pueri naſcūtur pec
catores. Iob. Omnes naſcimur filij ire.⁊
ideo indigent per baptiſmū mundari. Sed
iſte nō fuit natus peccator.ſed ſtatim nat⁹
fecit purgationē peccatorū.qꝛ ſtati meruit
meritū infinitū per quod tota natura hūa
na poterat purgari. Sed ī cruce meruit ſu
perabundanter meritū infinitum per quod
totam naturam purgauit. Apocal.j. Qui
lauit nos a peccatis noſtris in ſāguine ſuo
Iſte ergo puer totus mundus lauit nos a
peccatis noſtris a quibus nos nullus vnq̃
poterat liberare ſeu purgare. Et hoc ē qd
ait. Purgationem peccatorum faciens.
Vndecima eſt.quia pueri alij vel infantes
non conſueuerunt haberi in reuerētia imo
ſedent in terra cū infantibus Sed iſte puer
ſtatim natus ſedet ad dexteram dei patris
omnipotētis in excelſis. Vñ exiſtēs in gre
mio matris ſedebat ad dexterā maieſtatis
dei in excelſis.eo ꝙ ſimul erat beatus et in
digens.cōprehenſor et viator. Et hoc ē qd
dicit.Sedet ad dexterā maieſtatis ī excelſis
id eſt in equalitate dei inquantū deus et in
potioribus bonis patris inquantū hō Ipe
eñ fuit deus et homo. Et ideo inquantum
deus per oīa fuit equalis deo pri.inquantū
vo hō fuit ſup oēm creaturā viſibilē ⁊ inui
ſibilē cōſtitutus. Eph.j. Ipm dedit caput ſu
per oēm eccliam. Duodecia ē qꝛ oēs alij
pueri ſūt infra angelos ſ3 iſte puer fuit ſup
āgelos.ſic filius ⁊ dñs ē ſup ſuos .Et h ē qd

dicit. Tanto melior effectus angelis quāto
differentius nomen pre illis hereditauit.qꝛ
iſte puer habuit nomen filij et domini.et ā
geli nomen ſerui. Vnde dicūtur angeli id ē
nuncij. Sed iſte puer vt verus dei filius et
dominus hereditauit.i.veraciter apphēdit
nomen quod eſt ſupra omne nomē.vt in no
mine ieſu o.ge.fle.⁊c.vt dicit apl's ad phil.
ij. Et actuū.iiij. Neq3 enim eſt aliud nomē
ſub celo datum hominibus in quo oporteat
nos ſaluos fieri. Vnde etiam inquātū fuit
homo fuit ſuper angelos in gratia ⁊ in glīa
conſtitutus. licet inquantū fuit hō mortal'
et paſſibilis fuerit aliquantulum ab āgelis
minoratus.ps.viij. Minuiſti eū pau.ab ā.
ſed et hodie ſuper angelos eum coronaſti .
Tredecima eſt quia alij pueri generātur
ab hominibus et ſunt filij hominū. ſed iſte
puer eſt filius dei in celis ſine matre.et in t
ra ſine patre. Vnde nec angeli nec homīes
ſunt filij dei ſicut iſte. Et hoc eſt quod dici
tur. Cui dixit aliquando angelorū fi.me.e.
t.q.d.nulli. Et ſi aliqñ angeli dicuntur filij
dei iuxta illud iob.xxviij. Vbi eras cum me
ſimul laudarent aſtra matutina ⁊ iubilarēt
omnes filij dei. Dicuntur filij adoptiui ſic
et homines.j. Ioh.iij. Videte qualem cha
ritatem dedit nobis deus pater vt filij dei
nominemur et ſimus. Sed iſte eſt vnicus fi
lius dei naturalis de eius ſubſtātia genitus
ergo iſte puer angelos et homines excellit.
Quartadecima eſt.quia alij pueri naſcū
tur et generātur in tempore.ſed iſte eſt ge
nitus a deo patre in eternitate. Et hoc eſt
quod ait.ego hodie genui te.i.in eternitate
Vnde ita eſt eternus ſicut deus pater.⁊ qa
eternitas eſt tota ſimul. ſequitur ꝙ ſi pater
genuit eum in eternitate .ꝙ ſemper genuit
eum.et ideo filius ſēper ē genitus a patre ⁊
ſēper generatur.beata aūt virgo ſm huma
nitatē aſſumptā genuit eū hodie ſm eccleſie
repreſentationē.prouer.viij. Añ colles ego
parturiebar. Quintadecima eſt.quia ⁊ ſi
hominibus vel angelis poſſet aliqua reue
rentia exhiberi.tñ adorari vt deus nō deb3
aliqua creatura.yſa.xliiij. Gloriā meā alte
ri non dabo. Sed deus mandat angelis. et
multomagis hoībus ꝙ iſtū puerū debeant
vt verum deū adorare. Et hoc ē.adorēt eū
oēs angeli dei. Magi ſimiliter eū adorauerunt.matth.ij. Procidētes adorauerūt eū.
Iſte ergo puer ē verus deus cui⁹ miniſtri
et nūcij ſunt celeſtes ſpūs. Ipſe ergo facit
ſpūs celeſtes angelos ſuos.i.nuncios ſuos.
ſc3 ad āːnunciandum miſteria ſua homib⁹.
et ad ipos regendum et gubernādum et mi
niſtros ſuos.ſc3 eoſdem ſpūs facit flāmam
ignis ad malos puniendum et coercendum
et ideo amari et timeri et reuereri debet vt
verus deus et dominus. Et hoc eſt Qui fa
cit angelos ſuos ſpiritus.et miniſtros ſuos
flāmam ignis. Sedecima eſt.quia regnū
et potentia omni homini deficit. quia vel
homo dimittit regnum per mortem.vel re
gnum dimittit hominem per aduerſam for
tunam. Sed thronus et regnum huius pue
ri eſt perpetuum quod nunq̃ deficiet. Dan
vij. Poteſtas eius po.eter.que nō auferet
et regnū eius qd nō corrūpet Et hoc ē qd
ait. Thronus tuus in ſe.ſe. Regnabit ergo
in perpetuum ſuper bonos per amorem et
gloriam.ſuper malos per timorem et penā.
Et ideo multum debemus ſolicite ei ſerui
re.et multum timere eum offendere .ex quo
gloria et pena perpetua eſt. Decimaſep
tima eſt quia regnum omnium aliorū errat
multociens in regimine.quia frequenter in
regno mundi et curia male allegatur et ma
le proceditur et male ſententiatur. Sed iſte
nunq̃ in regimine ſuo errat.nec eius regnū
id eſt iudicium regni vnq̃ ad dexteram vel
ad ſiniſtram declinat.ſed eſt virga eq̄tatis.
Et hoc ē quod dicit.virga equitatis virga
regni tui. Et tamen videtur ꝙ mirabiliter
erretur in hoc regno dum impij ſublimant
et iuſti deprimuntur. Ecci.viij. Sunt iuſti
quibus mala proueniunt quaſi opera ege
rint impiorum. et ſunt impij qui ita ſecuri
ſunt quaſi iuſtorum facta habeāt. Et ſic nō
videtur equitas in regno dei.imo omnia vi
dentur a caſu contingere. Eccleſiaſtici. ix.
Vidi ſub ſole nec fortium eſſe bellum.nec
velocium curſum.nec ſapientium panē.nec
doctorū diuitias. nec artificū grām ſed tpe

casumq; in omnibus.ſed veraciter nõ ſic ẽ.
imo omnia recte ponderãtur ꝛ diſponũtur
q̃uis hoc nos videre nõ valeamus. Boe.
Et tu q̃uis cauſam tante diſpoſitiõis igno
ras.tñ quoniã bonus rector mundũ tempe
rat nec e fieri ne dubites. Decimaoctaua
eſt.qꝛ iſte puer inquantũ hõ fuit rectiſſim⁹
et bene diſpoſitus.nã ſemper dilexit iuſticiã
et om̃e bonũ.nã iuſticia virtus ẽ generalis
ad omne bonum.Matthei.v.Attendite ne
iuſticiã veſtrã faciatiſ corã ho.vt videami
ab eis.i.opera bona.Et ſicut ſemper dilexit
iuſticiã ita ſemper odiuit iniquitatẽ ꝛ om̃e
malum.et ideo fuit rectiſſimus in affectu.
Et ideo deus vnxit eũ oleo leticie.i.virtu-
te ſpũſſancti et gratia que letam faciũt aĩ
mam.pre participibus ſuis.id eſt ſuper om
nes ſanctos qui fuerunt ſecum participes ĩ
predicta virtute et gratia ſpũſſancti.Et to
tum hoc debet intelligi inquantũ homo.qa
inquantũ homo fuit vnctus.yſa.lxj.Spũs
domini ſuper me.ſic eñ fuit plenus virtute
et gratia ſpũſſancti ꝙ de plenitudine eius
nos omnes accepimus.ꝛ quicũq; hũc ſpiri
tumſanctum vel aliquã gratiã habẽt ab eo
habent.Johãn.j.De plenitudine eius nos
omnes accepimus gratiã pro gratia. Dẽs
autẽ alij ſancti habuerũt gratiã per partes
Huic ipſe fluuius gratiarũ et donorũ ſpũſ-
ſancti totum ſe infudit vt ei non ſit datus
ſpũs ad menſuram. Decimanona eſt.qa
omnia alia pereunt preter ſeruicium quod
iſti puero impenditur.vt diuitie.delitie et
honores.ac etiam celi aerei peribũt.ſicut ꝛ
terra et terrens.peribit eñ hec figura terre
cum omnibus terrenis et figura aeris ſicut
in diluuio perierunt.ceterũ celi et terra ſm
ſubſtantiã ineternũ ſtabunt.ſed ſeruiciũ qđ
iſti puero fit nunq; perit.ſed cum defuncto
recedit.Apoca.xiiij.Opera eñ il.ſe.illos.
Ambro. Non ſunt bona hominis q̃ ſecum
auferre nõ poteſt.ſola miſericordia comes
eſt defunctorũ.Et hoc eſt. Ibi peribũt ſcꝫ
celi aerei et que in eis continentur.tu autẽ
ꝑ manes.ſ.ad remũnerãdũ opa tibi facta.
Geñ.xv.Ego merces t.magna.nimis.
Viceſima eſt.quia omnia alia mutantur et
tranſeunt per prius et poſterius. et p̃teritũ
receſſit et futurum non aduenit.ſed iſte pu
er eſt eternus et non mutantur ãni ſui .nec
accedunt nec recedunt.ſed ineternũ omnia
ſibi aſſunt ſimul.nec eſt ei aliquid p̃teritum
vel futurum ſed omnia ſunt pñtia.Et ideo
certiſſimam ſcientiam de rebus habet. nec
falli poteſt nec in vllo mutari.Eſt ergo ſe-
per idem et omnia ſunt ei pñtia.quia ipſe ẽ
eternus ſm ſubſtãtiam diuinam que huma
nam naturam aſſumpſit.In eternitate aũt
ſunt omnia ſimul et non eſt prius aut poſte
rius.et ideo nullo mõ mutatur. Malach.
iij.Ego dominus et non mutor.Boetius.
O qui perpetua mũdum ratiõe gubernas.
Immobilis ſtabiliſq; manens das cuncta
moueri.Et hoc eſt quod dicit.velut amic-
tum mutabis eos et mutabũtur tu aũt idẽ
ipſe es et anni tui non deficient. In magna
ergo reuerentia iſtũ puerum habere debe-
mus.cum tot excellẽtias de eo narrat apl's

Dominica infra octauam natiuitatis de
euangelio Sermo vndecimus.

Erat ioſeph et maria mater ie
ſu mirantes ſuper his que dice
bantur de illo.Luce.ij.Mul-
ta mirabilia ſunt dicta ꝛ facta
circa chriſti natiuitatem in ce
lo et in terra vt ſupra dictum eſt.propter q̃
regio tota concutitur.et omnes in admira-
tionem ducuntur. Et quid mirum ſi alij in
admirationem ducuntur cum ioſeph ꝛ ma
ria mater eius qui de ipſo perfectam fidem
habebant et ſciebant ipſum eſſe filium dei
de ſpũſancto conceptum et natum ex ea. de
his que dicebãtur de illo de quibus loqtur
preſens euangelium mirabantur in quo p̃n
cipaliter quinq; continentur. Primum eſt
ioſeph et marie ſuper his q̃ dicebantur de
chriſto cõgrua admiratio in principio euã
gelij.Secũdũ eſt ſimeõis de ieſu ꝛ maria ar
dua ꝓphetatio.ibi.Et benedixit illis ſimeõ
ꝛ dixit ad mariã matrẽ eius Ecce poſitus ẽ
ħ in ruinã.ꝛc.Terciũ ẽ ãne de xp̃o cõfeſſio
et xiſſima affirmatio.ibi Et erat ãna.pphe
tiſſa filia phanuel đ tribu aſer.Quartũ eſt

marie ꝛ ioſeph ad propria remeatio cũ ieſu
ibi.Et vt perfecerunt omnia ſm legem dñi
reuerſi ſunt in galileam in ciuitatem ſuã na
zareth.Quintũ eſt xp̃i profectus et virtuo
ſa confortatio.ibi.Puer autẽ creſcebat et
cõfor.plenus ſap̃.et gr̃a dei erat i illo.Pri
mo ergo ponitur ioſeph ꝛ marie ſuper his
q̃ dicebãtur de xp̃o cõgrua admiratio.ꝯgrue
eñ mirabãtur qñ tot et talia cõtigerũt.con
tigit eñ miratio ex his q̃ ſupra viſitatũ cur-
ſum nature fiunt et ſupra naturam exiſtunt
quorũ cauſas ignoramus.q̃ vocãtur mira-
bilia. Multa autẽ talia mirabilia ĩ
xp̃i conceptione ꝛ natiuitate cõtigerũt.pro-
pter que ioſeph et beata virgo nõ immeri-
to mirabãtur ſicut dicit origenes.congrege
mus in vnum que dicta et facta ſunt in xp̃i
conceptione et natiuitate et videbimus in-
numera mirabilia.ꝓpter qđ totus mundus
obſtupeſcere debet ac etiam admirari.Pri
mum mirabile ẽ quia deus omnipotens mi
ſit extremũ baronẽ ſuũ ſcꝫ gabrielẽ ad quã-
dam pauperculam virginẽ ſignificans ſcꝫ ꝙ
volebat vnicũ filiũ ſuũ per oĩa ſibi equalẽ
ei cõmunicare.vt ſicut eſſet vnicus fili⁹ dei
in celis.ita eſſet vnicus filius virginis ĩ ter
ris.et volebat ꝙ de ea carnem aſſumeret .
fieretq; veraciter filius eius carnalis.Luc
primo.Miſſus ẽ angelus gabriel a deo ꝛc.
Quis vnq; ſimilem amorem audiuit. Se
cundum mirabile fuit qa deus miſit virgini
d.ꝙ ſpũſſanctus deſcẽderet in eã et corpus
illud formaret.et animã in eo crearet.ita ꝙ
ipſa eſſet expers a conſortio virili. nec vir ĩ
dicto puero aliquid facere haberet. et ideo
eſſet filius dei et filius ꝟginis et nõ alicui⁹
viri.et ꝙ portaret eũ ſine pena et pareret ſi
ne corruptiõe.et ideo virgo permaneret p⁹
partum ſicut fuit ante partũ.Luce primo.
Spũſſanctus ſuperueniet in te et virtus al
tiſſimi obũbrabit tibi. Quis audiuit vnq̃
tam admirabile et obſtupendum. Terciũ
fuit qꝛ deus miſit virgini dicendo ꝙ per p̃-
dictum puerũ volebat genus humanũ exal
tare et liberare.ita ꝙ homines per chriſtũ
a diaboli poteſtate liberarẽtur.et in dei filij
os adoptarentur.vt cum ipſo in regno eius
perpetuo regnarent. Et ideo vocaret eum
ieſum.id eſt ſaluatorem quia homines ſal-
uaturus et redempturus erat. Matthei.j.
Vocabis nomen eius ieſum. Ipſe enim ſal
uum faciet populum ſuum a peccatis eo-
rum. Iſtud eſt omnino mirabile ꝛ ſupra to
cius facultatem nature. Iſta tria mirabilia
audiuit beata virgo ab angelo gabriel.que
ſi explicarentur plniſ. centum mirabilia cõ
tinerent. Quartum mirabile audiuit ab
eliſabeth quia eodem die conceptionis chri
ſti beata virgo iuit in domum zacharie .et
ſalutauit eliſabeth.ad cuius vocẽ eliſabeth
clamauit et vocauit eam matrẽ domini ſui
et dixit filium ſuum ex hoc exultaſſe in vte
ro ſuo.Luce primo. Vnde hoc mihi ꝙ ve-
niat mater dñi mei ad me.Ecce vt facta eſt
vox ſalutationis tue in auribus meis exul-
tauit in gaudio infans in vtero meo. Iſtud
fuit omnino mirabile. Quintum mirabi
le audiuit beata virgo et ioſeph a paſtori-
bus.qui dixerunt eis ꝙ angelus domini cũ
magna luce apparuit eis.quod nunq; audi-
tum eſt in toto veteri teſtamento ꝙ angeli
qui tam ſepe apparuerunt patribus cum lu
ce apparerent.et dixit eis ꝙ natus erat ſal
uator mundi.et ꝙ venirent in bethleem.et
inuenirent infantem pãnis inuolutum.in p̃
ſepio poſitum.et ſubito cum angelo hoc di-
cente facta eſt multitudo angelorũ clamã
tium Gloria in excelſis deo. Et i terra pax
hominibus bone voluntatis. Sextũ mi-
rabile fuit auditũ a magis qui de extremis
terre venerunt in tredecim diebus in hieru
ſalem dicentes. Vbi eſt qui natus eſt rex iu
deorum Vidimus eñ ſtellam eius in oriẽte
et venimus adorare eũ. Et vene.bethleẽ.et
ſtel.ſta.ſupra vbi erat puer.et aper.the.ſu.
obtu.ei munera et procidentes adorauerũt
eum.vt patet matthei.ij.De quibus verbi
et factis maria ꝛ ioſeph non imerito potuẽ
erunt ãmirari. Septimum mirabile audi
erũt a ſimeone qui non vnum mirabile ſed
multa mirabilia dixit.vt patet in hoc euã-
gelio.ſ.ꝙ ieſus poſitus erat in ruinam et re
ſurrectionẽ multorũ et in ſignũ cui contra-
diceretur.et ꝙ cor et animã virginis gla.do
trãſi.erat. Octauũ mirabile audierũt

ab iſta anna filia phanuel. Sed quod mira
bile dixerat. lucas cauſa breuitatis non re
fert. niſi ꝙ publice loquebatur de xp̄o ipſuꝫ
confitendo et proteſtando omnibus qui ex
pectabant redemptionē iſrael. ¶ Nonū mi
rabile audierunt ab angelo qui dixit eis vt
fugerent cum puero in egiptuꝫ pro eo ꝙ he
rodes queſiturus erat puerum ad perdendū
eū. vt patet math. ij. Iſtud fuit valde mirabi
le ꝙ filius dei ſtatim natus cogebatur fu
gere et querebatur ad occidenduꝫ qui vene
rat vitam dare. Bene ergo ioſeph ⁊ maria
mirabantur de his que dicebantur de illo.
ꝗuis multa alia dicebantur que non ſunt
ſcripta. ¶ Secundo ponitur de ieſu ⁊ maria
ſimeonis ardua prophetatio. quia ait ad ma
riam matrem eius. Ecce poſitus eſt hic in
ruinam et reſurrectionem multorū in iſrael
vbi primo propheriſat de chriſto. ſecundo
de matre eius. ¶ Tria prophetiſat de xp̄o ⁊
vnum de matre. De chriſto enim tria predi
cit: ſcꝫ ꝙ debeat eſſe in ruinam multorum i
iſrael. et in reſurrectionem ſup. multorum ⁊
in ſignū contradictionis. Sic ergo chriſtus
fuit in ruinam et reſurrectionem multorum
Circa quod ſciendum ꝙ chriſtus quantum
in ſe fuit venit dare vitam et reſurrectionē
omnibus. Ioh. x. Ego veni vt vitam habe
ant. et. j. thi. ij. Qui vult omēs ho. ſal. fieri
ſed multi noluerunt hanc vitā luminis gra
tie recipere. Ioh. iij. Hoc eſt autē iudiciū
quia lux venit in mundum. et dilexerūt ma
gis homines tenebras ꝙ lucē. Iob. xxiiij.
Ipſi fuerūt rebelles lumini. Qui dixerūt do
rece. a no. ſci. vi. t. no. In eodem. xxj. ¶ Sci
endum eſt etiaꝫ ꝙ ſicut duplex eſt mors. ſcꝫ
anime et corporis. ita duplex eſt vita et re
ſurrectio. ſcꝫ corporis et anime. Reſurrec
tionem autem et vitam corporis chriſtus ve
nit omnibus dare et omibus dabit. q2 mor
tem noſtram moriendo deſtruxit. et vitaꝫ re
ſurgendo reparauit. Sicut enim primus hō
deſtruxit naturam. ita chriſtus reparauit.
Reſurrectionē autem et vitam anime que
conſiſtit in gratia et gloria dei. venit dare ſo
lum eis qui ſermonem eius ſeruauerūt. Io
hā. viij. Siquis ſer. me. ſer. nō gu. mor. leter.

Exemplum ſicut poteſtas venit protegere ⁊
ſaluare omnes de ciuitate non cōſiderando
merita aliquorum. ſed dum examinat meri
ta protegit et ſaluat ſolum illos qui bene ſe
habent. ⁊ ſtatuta ciuitatis ſeruant. alios au
tem condemnat et occidit. ita venit chriſtus
in mundum omnes ſaluare. ſed dum merita
examinat quoſdam facit reſurgere a pecca
tis. et quoſdaꝫ relinquit in fecibus ſuis. Et
hoc eſt quod hic dicitur ꝙ ieſus poſitus fu
it in reſurrectionem multorum ſed nō om
nium. ita tamen cauſaliter poſitus fuit in re
ſurrectionem multorum. quia ipſe fuit cau
ſa reſurrectionis et vite omniū qui a pecca
tis reſurrexerunt et vita gratie vixerūt. Io
hā. ij. Ego ſum reſurrectio et vita. qui cre.
in me etiā ſi mor. fu. vi. Occaſionaliter au
tem et non per cām fuit etiam in ruinā mul
torum qui de factis et dictis chriſti ſcanda
liſati fuerunt vnde debuerūt edificari. et ad
eum conuerti. Exemplum de ſole. Sol enim
ſimpliciter eſt cauſa illuminationis. ſed eſt
occaſio obcecationis habētibus debilem vi
ſum vt noctuis vel corruptis oculis vel lip
pis. quia ſi ſol nō luceret viderēt. Per hūc
ergo modum chriſtus venit in ruinam mul
torum. Eſt ergo chriſtus in ruinam malorū
per occaſionem. et in reſurrectionem bono
rum per cām. ¶ O. Vbi nota ꝙ nouē mo
dis chriſtus venit in ruinā et reſurrectionē
multorum. Primo venit in ruinā demonū
et reſurrectionem hominum cauſaliter. vt
ſcꝫ demones expellerentur de mundo et ho
mines aſſumerentur in celum. de primo io
hānis. xij. Nunc princeps huius mūdi eijci
etur foras. De ſecundo ibidem. Et ego ſi ex
al. fu. a terra om. tra. ad meipm. i. hominem
qui habet conuenientiam cum omnibus. p
quod fuit in reſurrectionem et in reparatio
nem ruine angelorum que de ipſis hominib9
reparata eſt. Secūdo venit cauſaliter in rui
nam viciorum et reſurrectionem virtutum.
quia in aduentu chriſti vicia regnabant. et
virtutes ſupplantate erant. Hoc fuit figu
ratum in eo ꝙ quando chriſtus intrauit in
egiptum omnia ſimulacra egipti corruerūt
yſa. xix. Ecce dominus ingredietur egiptū

id eſt mundum. interpretatur enim egiptus
confuſio et tenebre que competunt mundo.
ſuper nubem leuem. id eſt in carne mortali.
et mouebuntur ſimulacra egipti. id ē mundi
peccata que ſunt ſimulacra mundi et a mū
do adorantur. Tercio venit in ruinam mor
tis nature et culpe. et in reſurrectionem na
ture et gratie cauſaliter. de primo oſee. xuj.
Ero mors tua o mors. de ſecundo Ioh. xj.
Ego ſum reſurrectio ⁊ vita ⁊c. Quarto ve
nit in ruinam veteris teſtamenti quantū ad
cerimonialia. et in reſurrectionem noui. ma
thei. xj. Vſq3 ad iohānem lex et prophete.
ij. corinth. v. Vetera tranſierunt et ecce no
ua facta ſunt omnia In cuius ſignū in mor
te chriſti velum templi ſciſſum ē. Quinto
venit cauſaliter in ruinam veteris hominis
id eſt carnalis concupiſcentie et in reſurrec
tionem noui ſcꝫ ſpūalis vite. Ro. vj. Vetus
homo noſter ſimul crucifixus eſt vt deſtru
atur corpus peccati. ij. corinth. iuj. Licet is
qui foris eſt noſter homo corrūpatur. tamē
is qui intus eſt renouatur de die in diē. Sex
to venit occaſionaliter in ruinā iudeorum.
ſed caſualiter in reſurrectionem gentilium.
Ioh. ix. In iudicium in hunc mūdum ego
veni vt qui non vident videāt. et qui vidēt
ceci fiant. Septimo venit occaſionaliter in
ruinam philoſophorum et ſapientium mun
di habentium intellectum ſuperbum. qui dī
cunt virginem non poſſe parere et virgineꝫ
permanere. et deum non poſſe naſci. et in re
ſurrectionem ſimplicium qui captiuāt intel
lectum ſuum in obſequium fidei chriſti. ij.
corinth. x. In captiuitatem redigentes om
nem intellectum humanum in obſequium
chriſti. id eſt cogentes eum credere pro me
rito fidei que ſunt nature impoſſibilia. Lu
ce. x. Confitebor tibi pater celi et terre. q2
abſcon. hec a ſa. et pru. et reue. ea par. Oc
tauo venit occaſionaliter in ruinam heretī
corum habentium intellectum obcecatum.
dicētium chriſtum corpus de celo attuliſſe.
et virginem angelum fuiſſe qui ſunt lapidā
di et comburendi. Quod figuratum eſt in
verbo domini quando dixit moyſi. Et ſi be
ſtia tetigerit montem lapidabitur. Exo. xix

Recte. ipſi ſunt beſtie nihil ſcientes. vtpote
cerdones et fabri et audent montē deitatis
et humanitatis chriſti tangere. Et venit in
reſurrectionem fidelium qui chriſtū verum
deum et hominem confitentur. quia ipſos ꝯ
fitebitur coram patre filios ſuos et ſi filios
et heredes. Ro. vj. Mathei. x. Omnis qui
me confitebitur coram hominibus cōfi. et
ego eū corā pa. meo. Nono venit occaſiona
liter in ruinam malorum chriſtianorum. qui
de tanto beneficio ingrati exiſtunt. quia xp̄s
omnibus alijs reprobatis nos elegit in po
pulum et filios ſuos. eph. j. Qui elegit nos
ante mundi conſti. Et nos tantum benefici
um non recognoſcimus nec grates exhibe
mus. Et venit in reſurrectionem humiliuꝫ
chriſtianorum qui tantum beneficium cog
noſcunt dicētes. Quid re. d. pro om. q̄ re. m
ca. ſa. ac. ⁊c. pſ. cxv. id eſt mortem parati ſu
mus pro ipſo recipere. tales deus ſuſcitat et
exaltat. Luce pmo. Depoſuit potētes de ſe
de ⁊ exal. hu. Tales ſi cadant aliquādo per
peccatū facit eos reſurgere. Prouer. xxiij.
Septies in die cadit iuſtus et reſur. Sic ce
ciderant apoſtoli ⁊ fecit eos reſurgere Sic
igitur pmo ſecundo tercio. quarto. quinto
modo venit chriſtus cauſaliter et per ſe in
ruinam et reſurrectionem. Sexto autē mō
ſeptimo octauo et nono venit in ruinā oc
caſionaliter. ¶ Item nota ꝙ ieſus poſitus
eſt in ſignum multiplex cui fuit cōtradictū
et contradicitur omni die. ¶ N. Nouem
enim modis ponitur et accipitur ſignum. et
iſtis modis omnibus ieſus poſitus fuit in ſi
gnum. Primo enim poſitus ē in ſignum cō
tradictionis et percuſſionis. vt ſignum po
nitur ad ſagittam. Venit enim filius dei ꝓ
dicare paupertatē. contēptum mūdanoruꝫ.
et delicias carnis ſpernere. Et in ſignū hoꝝ
omnia hec chriſtus obſeruabat et impleuit
Luce. ij. Hoc vobis ſignum inuenietis in
fantem pānis inuolutum et poſitū in pſepio
Ecce magna paupertas et cōtemptus mū
danorum et deliciarum. Huic ſigno totus
mundus contradicit. quia omnes volūt di
uites eſſe et honores habere et delicijs car
nis vti. Sap. ij. Fruamur bonis a iuuētute

quoniã hec eſt pars noſtra. Item chriſtus
tota die percutit in facíus ſuis tanq̃ ſingnũ
a ſagittis. Nihil eñ tacit de quo homines
non murmurẽt et eum verbis non pcutiẽt
Siue eñ patienter ſufferat malos vt corri
gãtur. Siue acrius puniat eos pro merito
factorũ ſuorũ. ſiue iuſtos pmittat affligi vt
puriores fiãt. ſiue remuneret malos in vita
iſta tanq̃ nihil bonum in futuro ſeculo ha
bituros. ſemper hoies murmurãt et percu
tiunt euz verbis. ſicut filij iſrael in deſerto
Hiere. xviij. Uenite pcutiamus euz lingua
Cõtra quos dicit apl's. j. cor. x. Neq3 mur
murauerítis ſicut quidã eorum murmura
uerunt et perierũt ab exterminatore. ¶ Secũ
do fuit poſitus in ſignum directionis. ſicut
ponitur corda et regula cementarij. quia
ipſe fuit exẽplum et regula omnium operũ
noſtrorũ. Ioh. xiij. Exẽplũ eniz dedi vo. vt
queãd. ego fe. et vos faci. Exo. xxv. Omia
fac ſcðm exẽplar qð t. ĩ mõ. mõ. ẽ. i. in xpo.
qui eſt iuſticie mons. Yſa. vij. Propterea
dñs ipſe hoc da. vo. ſig. ſcz directõis. Huic
ſigno cõtradicitur a mũdo qui nullo modo
in actiõibus ſuis regule xpi vult ſe confor
mare. ſed dicit. Sic volo ſic iubeo ſit pro ra
tione volũtas. Iu. xix. Nolum⁹ hũc regna
re ſup nos. ¶ Tercio fuit poſitus in ſignuz
ſanatiõis ſicut vrina clara ⁊ pulſus ſedat⁹
eſt ſignũ ſanitatis. et hoc qñ fuit ſuſpenſus
in ligno. quia tunc fuit ſignũ q̈ humana na
tura erat purgata et ira dei ſedatã. Hoc fi
guratum fuit vbi dñs dixit ad moyſen. Fac
ſerpentem eneum et pone eum in ſignũ. qui
pcuſſ⁹ inſpexerit eũ viuet. Nume. xxij Qui
cũq3 ergo p fidem xpm clare reſpicit in cru
ce ſuſpenſũz. ſignum eſt ſanitatis aie. Ioh.
iij. Sicut moyſes exal. ſer. in deſer. ita exal.
oportet filiũ hois vt om. qui cre. in ip. non
per. Sic aſpexit eũ latro de cruce ⁊ ſal. fuit
Huic ſigno mũdus cõtradicit. qr in ſuis in
firmitatib⁹ ipſum reſpicere contẽnit et ei⁹
medicinas vt ſanet ſumere recuſat. ¶ Quar
to fuit poſitus in ſignum imitationis. ſicut
ponitur vexillum in exercitu. ſicut eñ dicit
Iob. vij. Militia eſt vita ho. ſuper terram.
Et ideo in hac militia debet eſſe vexillifer

et vexillum. xpõs autez eſt vexillifer et crux
quam ſibi baiulauit eſt vexillum. debemus
ergo ſi volumus in hac militia de hoſtibus
triumphare imitari xpm portantem ſignũz
crucis. vt accipiamus crucem penitentie et
poſt ipſum eamus. matth. xvj. Siquis vult
poſt me ve. ⁊c. tollat cru. ſuã ſcz penitentie.
et ſequatur me. Huic ſigno mundus cõtra
dicit. quia ſub cruce et poſt crucem penitẽ
tie non vult ire. ſed vadit poſt crucez numi
et poſt concupiſcentias ſuas. et ideo de ho
ſtibus victoriam non reportat. ſed cõſumit
ab eis. Prouer. xxiij. Uacantes potibus et
dantes ſimbola conſumentur ab eis. Cõtra
quos ecci. xviij. Poſt cõcupiſcentias tuas
non eas. faciunt enim te in gaudiũ inimicis
tuis. ¶ Quinto fuit poſitus in ſignũ euaſio
nis. ſicut quando capitur aliqua terra poni
tur ſcutum vel vexillum. dñi in illa domo
quam dominus nõ vult expoliare. ſed vult
eam defendere Chriſtus enim per ſanguinẽ
ſuum eſt in ſignum euaſionis omnibus qui
predicto ſanguine tincti ſunt. Hoc figura
tum fuit in ſanguine agni de quo dñs man
dauit filijs iſrael tingi ſuperliminaria do
morum vt non tangerentur ab angelo per
cutiente. exo. xij. Erit vobis ſanguis iſte in
ſignum. quia angelus percutiens nõ tetigit
vbicũq3 vidit hoſtia hoc ſanguine tincta.
Quicũq3 vult euadere de excidio mũdi qui
tota die a demonibus capitur et occiditur.
oportet q̈ tingatur ſanguine chriſti. Unde
in ezech. ix. viro volenti percutere ciuitatẽ
dictum ẽ. q̈ omnes illos ſuper quos vide
rit ſignum thau id eſt ſignum crucis non de
beret tangere. qui cũq3 autem eſt inſignitus
ſãguine chriſti habet ſignum thau ſuper ca
put in fronte ſua. Hoc fuit figuratũ in ca
ptione hiericho de qua ſola raab meretrix
euaſerat cum omni domo ſua. quia cingulũ
coccineum appendit ad feneſtrã dom⁹ ſue.
vt patet ioſue. ij. Cingulus rubeus ſangui
nem chriſti ſignificat. Huic ſigno mundus
contradicit. quia nec ſignum thau vult reci
pere. nec ſanguine chriſti tingi. imo vult niſi
vanitatis ſigna portare et alia figurata.
¶ Sexto poſitus fuit in ſignum oſtenſiõis vt

ponitur circulus in taberna ad oſtendendũ
q̈ ibi ſit vinum. Sic ergo chriſtus poſitus
eſt in ſignum ad oſtendendum q̈ vbicũq3 ip
ſe eſt per gratiam ſuam ibi eſt vinũ leticie.
quod letificat deum et homines. et omẽ bo
num. et vbicũq3 ipẽ non eſt nihil boni habi
tat. ps. iiij. Signatũ eſt ſuper nos lu. vul. t.
dñe. Et nota hic de ficulnea cui maledixit
chriſtus. quia habebat ſolum folia q̃ ſtatiz
aruit. ſic ſunt multi qui habent chriſtum ſo
lum extrinſecus per ſigna chriſtianitatis ex
teriora. ſed non intus in corde per veritatẽ
rei. tales habent ſolum folia. et ideo male
dicentur a deo et areſcent. debent eñ intus
chriſtum habere. Cañ. viij. Pone me vt ſi
gnaculum ſuper cor tuum. Huic ſigno mũ
dus contradicit. et dicit q̈ omnia mala eue
niunt ſeruis dei. et amatores mundi q deuz
non habent omnia bona habẽt. j. macha. j.
Eamus et diſponamus teſtamentum cum
gentibus que circa nos ſunt quia exquo re
ceſſimus ab eis inuenerunt nos multa ma
la. Iob. xij. Abundant tabernacula pdonũ
et audacter prouocant deum. ¶ Septimo
fuit poſitus in ſignum clementie et pietatis
peccatoribus. ſicut arcus celeſtis fuit poſi
tus in nubibus celi in ſignum clementie dei
quia pepercerat terre ſicut patet geneſis. ix
ſic ieſus in modum arcus extenſus brachijs
crucifixus eſt ad recipiendum et oſculãdũ
peccatores. yſa. v. Leuabit dominus ſignuz
in nationes. Huic ſigno mundus contradi
cit. quia ſe non proijcit in brachijs chriſti.
nec miſericordiã petit. ſed in malicijs perſe
uerat. ¶ Octauo fuit poſitus in ſignum di
ſcretionis ſicut ponuntur termini in cãpis.
ad diſcernendum campos. Sic et chriſtus
in die iudicij quando ſtatuet oues a dextris
et edos a ſiniſtris et ipẽ ſtabit in medio diſ
cernens inter eos. Huic ſigno mundus nõ
poterit contradicere. quia tunc deſtructus
erit mundus et mundani in ſuis ſignis inue
nient ſe deceptos. ps. lxxiij. Signa noſtra
non vidimus iam non eſt pro. et n. nõ cog.
am. Sap. v. Ergo errauimus a via verita
tis. ¶ Nono poſitus fuit in ſignum victorie
et immortalitatis. ſicut olim fiebat rome ar

cus triumphalis magnis principibus rede
untibus cum victoria inſignum victorie et
immortalitatis. quia dicebant eos inter de
os immortalitatis tranſlatos. ſic xpus poſt
reſurrectionem deuicta morte et mundo et
demonibus et omnibus inimicis poſitus ẽ
in celis glorioſus et habens omniũ poteſtã
tem i ſignum victorie et immortalitatis hu
mane. Apoca. xij. Signum magnum appa
ruit in celo mulier amicta ſole. id eſt huma
nitas chriſti amicta ſole diuinitatis ⁊ imor
talitatis dei. et luna id eſt mundus ſub pe
dibus eius. yſa. lv. Erit dominus in ſignum
eternum quod non auferetur. Huic ſigno
non contradicit mundus. quia mundus nõ
eſt in celo vbi hoc ſignum erit. Yſaias ait.
Tollatur impius ne videat gloriam dei.
¶ Secundo prophetat de virgine dicens.
Et tuam ipſius ani. pertranſi. gla. i. gladius
ipſius. ſcz dolor habitus de paſſione ipſius
pertranſibit tuam animam vt dicit beda.
Uel ſm criſo. gladius id eſt dolor dominice
paſſionis pertranſibit ipius animam quam
reputas tuam. Uel reſoluendo poſſeſſiuũz
in primitiuum ſic. gladius dominice paſſio
nis pertranſibit tuam ipius animam. id eſt
tuiipius. quia vt dicit augu. Anima magis
eſt vbi amat q̃z vbi animat. Et ideo anima
virginis magis erat ĩ filio ſuo chriſto quẽ
ſuper omnia diligebat q̃z in corpore ſuo. et
ideo vulnera chriſti ipa ſenſit ſicut et xpus
quantum ad animi triſticiam. Bernardus
Chriſtus in cruce carnem. maria autẽ ſpiri
tum immolabat. et niſi q̈ ſpes marie ſemp
affuit glorioſe reſurrectionis filij ipa fuiſſz
mortua in paſſione filij pre dolore. ſed ſpes
reſurrectionis retinuit ei vitam. Addit aũt
vt reuelentur ex multis cordibus cogitatio
nes. Iſtud vt non ponitur cauſatiue ſed ꝯ
ſecutiue. Ex hoc enim ſecutum eſt q̈ reue
late ſunt vbiq3 cogitationes iudeorũz que
vſq3 tũc latebant. Sic reuelata fuit iniqua
cogitatio herodis cum mandauit interfici
pueros vt inter ipos occideretur chriſtus.
qui prius ſimulauerat ſe eum adorare. Sic
pontifices et pharíſei ſimulabant ſe zelato
res legis. et contra legem chriſtũ occiderũt

Per quod cogitatiões inuidie et auaricie
eorũ oſtenſe ſunt. Nota hic ꝙ qua
tuordecim vicibus beata virgo fuit gladio
perforata in filij paſſione. Primo quando
vidit eum capi et ligari ſicut proditorem. ⁊
omnes diſcipuli fugierunt ipſo ſolo dereli
cto. Secundo quando coram iudicibus fal
ſe iudicabatur. et reus eſſe mortis iudicaba
tur. Tercio quãdo per totam noctem fuit
illuſus et alapis ceſus et conſputus. Quar
to quando de mane eum vidit vinctum du
ci ad pilatum. et ſtabant conſtanter accuſã
tes eum ꝙ deberet mori et ipe nihil reſpon
debat. Quinto quãdo vidit ipſum duci ad
herodem qui iohannem interfecerat et xp̄i
ſanguinem ſitiebat. qui illuſit illi tanq̃ inſa
no et indutum veſte alba remiſit ad pilatũ
Sexto quando coram pilato a toto popu
lo eſt accuſatus vt eum crucifigeret. et pi
latus ſedens pro tribunali ipſum cruci cõ
demnauit. Septimo quando in atrio pilati
fuit ligatuſ nudus ad columnam ⁊ fortiſſi
me flagellatus. Octauo quando poſita eſt
corona ſpinea ſuper caput eius. et arundo
pro ſceptro in manu et indutus fuit purpu
ra in deriſionem regie dignitatis. et velati
ſunt ei oculi et fuit alapis ceſus et conſpu
tus et viliter illuſus. Nono quando vidit
eum exire cum cruce in collo inter duos la
trones vadens ad mortem feſtinanter. De
cimo quando vidit eum exui nudum et ſu
per crucem clauis affigi. et a toto populo
maledici et conuicia inferri dicente. Vah
qui de. tem. dei et in tri. reedi. illud Vnde
cimo quando vidit eum petere bibere ⁊ nõ
potuit habere. ſed datum fuit ei vinũ felle
mixtum. quod non potuit bibere. Duodeci
mo quando vidit eum pre maximo dolore
lachrymantem et dicentem. Deus meus.
deus meus vt quid dereliquiſti me. et p̄ ma
gna pena inclinauit caput et emi. ſpi. Deci
motercio quando corpus eius eſt depoſitũ
de cruce et ſepulture traditum. tunc tetigit
eum et oſculata eſt omnia vulnera eius et
redijt in hieruſalem ſeminiua et tota con
ſumpta. Pluries ergo q̃ ſint hore diei bt̃a
virgo trãſuerberata ẽ gladio in morte filij

et ideo verum prophetauit ſimeon dicens.
Et tuã ipius a. per. g'a. Et ſic patet ſecũdũ
Tercio ponitur ãne de chriſto confeſſio
et veriſſima affirmatio. quia erat anna ꝓ
phetiſſa filia phanuel Luce. Vbi nota ꝙ
euangeliſta ſeptem laudabiles conditiones
de iſta anna refert. propter quod eius teſti
monium merito debet acceptari. cuius vita
eſt ſpeculum omnibus mulieribus. quia et
bona virgo et bona nupta et bona vidua
fuit. et in iſtis conditionibus debent eã mu
lieres pro poſſe imitari. Prima conditio ẽ
quia vſq3 ad matrimonium virginitatẽ cõ
ſeruauit. Iſte eſt ille theſaurus precioſus
abſconditus in agro carnis. et illa precioſa
margarita. pro qua emenda omnia largiri
debent. vt dicitur matth. xiij. Quia non eſt
digna ponderatio continentis anime. Ecci
xv. Ipſi redditur centeſimus fructus ⁊ au
reola et canticum ſpeciale. Et ideo quantũ
poteſt debet iſtum theſaurum mulier cuſto
dire vel ſaltem vſq3 ad matrimoniũ. Se
cunda eſt quia poſt mortem viri licet ſolũ
ſeptem annis cum ipſo fuerat alteri poſtea
non nupſit. Cum ergo vir et vxor ſunt vna
caro debet ſe vxor mortuo viro mortuam
reputare et reliquum tempus in penitentia
conſumere. Vnde in quibuſdam auibus ſ
dicitur obſeruari. vt mortuo compare nulli
alteri amplius ſocietur vt in turturibus.
Tercia ẽ. quia toto tempore viduitatis ſue
bene ſe habuit et laudabiliter vixit. quod
indicat virtutem in vidua magnã. virtus
enim circa difficile eſt. Difficile eſt eñ val
de a conſuetis abſtinere. Cum igitur in ma
trimonio multa vana et delectabilia obſer
uentur virtuoſum eſt viduis ab omnibus
illis abſtinere. et eis fructus ſexageſimus ꝓ
mittitur pro labore. Quarta eſt quia circa
templum frequens erat non ꝙ aliqñ ab eo
recederet. ſic vidue circa eccleſiã et in locis
ſanctis debent frequenter et libenter eſſe ⁊
non diſcurrere per domos ocioſe et verbo
ſe. quia ſicut anna meruit chriſtum videre
quia in eccleſia conuerſabatur. ſic ipſe in ec
cleſia vident chriſtum et verba xp̄i audiunt
et dicunt verba chriſti et xp̄us eſt in medio

earum. Quinta eſt. quia corpus ſuum ieiu
nando macerabat. ſic debent vidue facere.
Periculoſus eſt enim ſtatus viduitatis ſi
vidua delicate viuit. j. thi. v. Vidua que in
delicijs viuens eſt mortua eſt. Hyeronim⁹
Quamdiu eua abſtinuit in paradiſo virgo
fuit. quãcito preceptum abſtinẽtie violauit
corruptionem ſenſit. Idem ad quandam
virginem. O filia ſi apl'us caſtigauit corp⁹
ſuum et in ſeruitutem redegit. quõ adhuc
tu iuuencula in feruore iuuentutis poſita
dapibus et vino plena. de caſtitate eris ſe
cura. Sexta eſt. quia obſecrationibus inſti
tit. quod ẽ acceptabile ſacrificium deo. ob
ſecratio eſt petitio cum adiuratione. Mul
ta enim ſunt pro quibus vidue debẽt ora
re et obſecrare. ſc3 vt conſeruẽtur in bono
et proficiant in ſeruicio dei. et vt deus pa
cificet mundum et conuertat peccatores ⁊
ſimilia. Septima ẽ. quia propter bona ope
ra ſua donum prophetie meruit habere. va
de et tu fac ſimiliter vt propter bõa opera
tua de⁹ reuelet tibi que tibi expediũt. Hec
ergo anna ſic laudabilia ipa hora ſuperue
niens qua ſc3 ſimeon accepit puerum ieſu3
confitebatur domino et loquebatur de illo
omnibus qui expectabant redemptionem
iſrael. id eſt omnibus qui herodis alienige
ne tirãnide grauati liberationem populi et
ciuitatis hieruſalem expectabant promit
tens per aduẽtum chriſti et in ipſo chriſto
redemptionem a tirãnide ſupradicta. Quis
euangeliſta expreſſe hoc non dicat. quia te
ſtimonium mulieris in eccleſia nõ admittit
nec in eccleſia loqui permittit. vt dicit apo
ſtolus. j. thi. iij. Docere autem mulierẽ nõ
permitto. Sed contra non fuerunt liberati
per chriſtum ab illa tirannide. Reſponſio.
non eſt intelligendum ad litteram. ſed refe
rendum eſt ad ſpiritualem liberationẽ quã
plenarie per chriſtum conſecuti ſunt Et ſic
patet tercium. Quarto ponitur marie ⁊
ioſeph ad propria remeatio. Quinto po
nitur chriſti profectus et virtuoſa confor
tatio. quia puer creſcebat et confortabat
ſm corpus. plenus ſapientia quia ab inſtã
ti ſue cõceptionis plenus fuit. et gratia dei

erat in illo. Et ſicut creſcebat ſm corpus:
ita creſcebat in vſu gratie et virtutum que
erant in illo. Quidam creſcunt ſolum i cor
pore. yſa. lxv. Puer centum ãnorũ morietur
Et ſic patet quintum.

De epiſtola ſermo duodecimus.

Quãto tẽpore heres paruulus
ẽ nihil differt a ſeruo. gal. iiij.
Quia bonum non diligit niſi
cognitum docet apl'us in ep'la
iſti maximum bonum. imo max
ima bona que per natiuitatem pueri conſe
cuti ſumus vt in eius amore ardentius ac
cendamur. Nam ante eius aduentum era
mus ſerui. peccati ſeruitute detenti et ſub
iugo legis. gentes ſub ſeruitute peccati. iu
dei ſub iugo legis. per chriſti aũt aduentu3
ab vtroq3 ſumus liberati. et per gratiam
ſpũs ab vtroq3 in filios dei adoptati. Hec
omnia apl'us in preſenti epiſtola oſtendit.
In qua quidem epiſtola tria facit. Prio
proponit humane conſuetudinis ſimilitudi
nem per quam ſeruitutem et libertatẽ ſpi
ritus nititur demonſtrare in principio ep'le
Secundo predictam ſimilitudinem ad pro
poſitum adaptat per quam oſtendit in ſer
uitute nos fuiſſe. ſed per chriſtum liberta
tem habere. ibi. Ita et nos cũ eſſ. par. ſub
ele. mundi eramus ſer. Tercio oſtendit fru
ctum quem per predictam libertatẽ habe
mus. ſiue oſtendit euidens teſtimonium per
quod patet nos predictam libertatẽ vt dei
filios poſſidere. ibi. Qm̃ autem eſtis fi. dei
miſit deus ſpũm fi ſ. in cor. veſtra. Primo
ergo proponit humane conſuetudinis ſimi
litudinem per quam ſeruitutem in qua fui
mus ante aduentum chriſti et libertatẽ ſpi
ritus quam adepti ſumus per ipm nititur
demonſtrare dicens. Quanto tẽpore heres
paruulus eſt. etate et ſcientia nihil differt
a ſeruo. quia cogitur vt ſeruus ⁊ verberatur
et nullam habet ſuarum rerum poteſtatem
cum ſit dominus omnium. id eſt quis ſit do
minus omnium ſuarum rerum. Luce. xv.
Fili omnia mea tua ſunt. Sed eſt ſub tuto
ribus qui eũ ab hoſtibus tueantur et acto

ribus qui pro eo cauſas agant et bōa eius
procurent.et ipm̄ in moribus informent. ⁊
hoc non ſemper ſed vſq; ad prefinitū tem
pus a patre.id eſt a iure a patribus inſtitu
to.in quo tempore ordinatum eſt e iure vt
ei ſuarum rerum poteſtas detur. Sunt enī
iura que ſunt a patribus inſtituta determi
nantia tempus quando tradenda eſt here
ditas ſucceſſori.et quādo f[illegible]s re
linquendus eſt ſibiipſi vt ſe [illegible] ſenſum
ſuū. In quo inſtruimur ꝙ p[illegible] ferula
diſcipline ſunt tenēdi.et non [illegible]mitten
di ſenſui ſuo.prouer.xiij. Qui parcit virge
odit filiū ſuum. In eodem.xxij. Stulticia
colligata eſt in corde pueri.et virga diſci
pline fugabit eam. In eodem. xxiij. Noli
ſubtrahere ab eo diſciplinam ſi enī percuſſe
ris eū virga non morietur.tu percutis vir
ga eum et animā eius de inferno liberabis
In eodem.xxix. Puer qui dimittitur vo
luntati ſue confundit matrem ſuam.Eccl.
vij. Melior eſt ira riſu.quia per triſticiam
vultus corrigitur animus delinquentis. id
eſt melior eſt aſpera correctio patris q̄ʒ
blanda remiſſio.vt patet in heli ſacerdote
q remiſſe corripuit filios ſuos dicēs.quare
facitis res huiuſmodi. j. Regum.ij. Et iō
occiſi ſunt in bello ambo vno die. et ipe ce
cidit de ſella et fractis ceruicibꝰ expirauit
Unde fertur de quodam qui ibat ad ſuſpē
dium.et pater plorans ſequebatur euʒ.qui
ſub ſpecie oſculandi patrem amputauit dē
tibus ſibi naſum dicens. Ego vado ad ſu
ſpendium quia nō correxiſti me. Boecius
in diſciplina ſco.hec. Et ideo deus ſicut bo
nus et ſapiens pater quottidie corrigit nos
flagellis et diſciplina pacis eius ſemꝑ nos
erudit ad ſalutem.quia nō viriliter ſed pu
eriliter viuimus. quod patet quantum ad
quattuor. Primo quia temporalia q̄ quaſi
nulla ſunt magis q̄ʒ eterna diligimus.ſicut
paruulus magis diligit pomum q̄ʒ regnum
etiā nociuis ſicut paruuli non abſtinemus.
prouerbi .j . Uſq;quo paruuli diligitis in
fantiam et ſtulti ea que ſunt ſibi noxia cu
pient.Secundo quia ſicut paruuli tota die
nugis et ludis et ſpectaculis intenti ſumus
magis q̄ʒ ſaluti anime.Zacha.viij. Platee
hieruſalem implebuntur infantibus et pu
ellis ludentibus.Baruch.iij. Qui in aui
bus celi ludunt. Tercio quia nihil certum
de ſtatu noſtro iudicamus.ſed tota die va
gi corde ſicut pueri qui vbiq; ceſpitant cir
cūferimur omni vēto. Contra qđ prouer.
iiij. Palpebre tue precedunt greſſus tuos.
Unde illa ſancta animalia erant plena ocu
lis ante et retro.vt patet ezech.j. Quarto
quia contrarijs affectibus tota die affici
mur.ſicut paruulus qui modo ridet et mō
plorat.prouer.xiij. Uult et non vult piger
Et ſic patet primum. ¶ Secundo hanc ſi
militudinem ad propoſitum adaptat ꝑ quā
oſtendit nos ante chriſti aduentum ſub ſer
uitute fuiſſe ſed per ipm̄ liberos eſſe. Dicit
ergo. Ita et nos iudei cū eſſemus paruuli
cognitione dei et viribus reſiſtendi peccatꝭ
eramus ſeruientes per terrorem minarum
et per repromiſſionem bonorū ſub elemen
tis id eſt ſub lege que per elementa intelli
gitur.quia ipa eſt prima inſtitutio ad fideʒ
et iuſticiam ſicut ab elementis primū vſuʒ
diſcendi aſſumunt paruuli. Elemētis dico
mundi.vnde lex dicitur elementum mundi
quia non celeſtia et eterna promittebat.ſʒ
terrena et tranſitoria vt eſt mundus.yſa.j.
Si volueritis et au.me.bone ter.comede.
Uel ſub elementis mundi.id eſt ſub feſtis
iudeorum que accipiebantur ſm̄ elemento
rum mundi curſum.qualia erāt neomenie
i.lunares dies et ſabbatū. Augu. Si itaq;
iudei ſub elemētis erāt qđ dr̄it a paganis
Reſpōſio Pagani nō ſub elemētis ſeruiūt
ſed elementis ſeruiunt. Colunt enim aſtra
et ſolem et lunam aquam et terram et hu
iuſmodi. Iudei vero ſub elementis deo ſer
uiebant. In elementis ergo neomenias.id
eſt lūares dies ſignificat et ſabbatum quod
iudei obſeruabant.non ꝙ in elementis ſpe
rarent vt pagani.ſed in his deum venera
bantur dum paruuli erant et ad tēpus ple
nitudinis nondum peruenerant. Sicut enī
paruulus ſub pedagogo eſt et actore ⁊ tu
tore anteq̄ʒ fit adultus.ita iudeis adhuc ꝑ
uulis lex fuit pedagogus.q̄ꝛ timore ꝯpulſit.

et p̄ceptis dei obedire coegit fuit etiam lex
actor ⁊ tutor iudeis quos deꝰ heredes in
ſtituit dū puuli erāt ꝯgnitōne dei ⁊ viribus
reſiſtēdi peccatꝭ .Quo tp̄e erāt ecce quaſi
ſerui legalibus ſcʒ territi penis a mal' et
ꝓmiſſiōibꝰ tpaliū ad bona incitati.nec ſūt
dn̄abantur ſʒ vicia.nec ſuorū.i.hereditatis
eterne.cū eēnt boꝝ dn̄i a deo cōſtituti. Dic
ergo fuit lex tortoris loco dū contra malig
noꝝ ſpirituum īpugnatōes et gentiliū per
ſuaſiones q̄ ad ydolatriā trahebāt illos de
fendit admonendo dep̄cando.⁊ aliqñ puni
ēdo. Et ſic eterna bona illis ꝯſeruauit.quo
niam ex illis chriſtus multos ex inferno.
liberauit. Fuit etiā eis actor. quoniā cūm
eius apud deū bene egit dū ꝑ ſacraficia et
placatōnes expiatōneſ deū eis placauit. et
hoc vſq; ad tp̄s p̄finitū.i. vſq; ad aduentū
chriſti. In quo cōſtituit deus vt ꝑfecti et
liberi fierent ⁊ hereditatem obtinerūt.ali
oquin exhereditarentur. De quo ipe ſub
dit. At vbi venit plenitudo ⁊c. Hec omīa
augu. Poſtq̄ʒ ergo oſtendit ꝙ ante chriſti
aduentum eramus ſub ſeruitute conſequē
ter oſtendit ꝙ per chriſti aduentum ſumus
a ſeruitute liberati et in filios dei adoptati
Et hoc eſt quod dicit. At vbi venit.nō fa
tali neceſſitate ſed ſola dei voluntate pleni
tudo temporis.id eſt poſtq̄ʒ tēpus p̄cedens
completum eſt. Plenitudo enim tēporis
eſt completum tempus quod pre[illegible]
a deo patre vt mitteret filium[illegible]
plenitudo temporis di[illegible]
Et hoc propter octo[illegible] propter ca
riſmatum dationem.q[illegible] eo dantur ple
na dona ſpūſſancti. Iohelis.ij. Effundam
de ſpū meo ſuper omnē carnē.[illegible]
Repleti ſunt omnes ſpūſancto[illegible]
propter pacis plenitudinem quia in eo fuit
plena pax in toto mundo.p̄s.xj. Orietur i
diebus eius iuſticia et abūdantia pacis do
minabitur.yſa.iij. Conflabūt gla.ſu.i vo.⁊
lan.ſu.in falces.[illegible] propter tempo
ralium copiam[illegible] fuit plena abun
dantia ſicut ſpūalium ita temporaliū rerū.
Iohelis.ij. Filie ſion exultate et letamini
in domino deo veſtro.quia dedit vobis do
ctorem iuſticie et deſcendere faciet ad vos
imbrem temperantie et ſerotinum ſicut in
principio et implebuntur aree frumento ⁊
[illegible] torcularia redundabunt et oleo.
[illegible] propter figurarum adimpletionē
quia in eo omnes figure ve.te.implete ſūt
et omnia que de chriſto fuerunt ꝓphetata
impleta ſunt. Matthei.v. Non veni legem
ſoluere ſed adimplere.[illegible]o propter
temporis adimpletionem.[illegible] in eo tēpus
impletum et completum eſt.j.cori.x. Nos
ſumus in quos fi.ſe.deue[illegible] Sexto propter
miſericordie repletionem.[illegible]e enī lege
iuſticia vbiq; regnabat.ſe[illegible]miſericor
dia domini plena eſt terra[illegible]timo pro
pter creaturarum completionem. Quid eī
aliud creatura petebat niſi ſuo creatori in
aliqua creatura vniri. Eph.j. Propoſuit
in eo in diſpenſatione plenitudinis tēporū
inſtaurare omnia in chriſ[illegible] que in celis et
que in terra ſunt in ipo[illegible]tauo propter
premij redditionem.quia in eo paradiſus
et vita eſt data. Luce.xxiij. Hodie me.e.in
paradiſo. Math.ij. Uoca operarios ⁊ re.
illis mer. Iohānis.iiij. Alij laborauerunt
et vos in labo.eorū introiſtis. In hoc er
go tempore ſic pleno miſit deus filiū ſuum
naturalem.i.in carne apparere fecit ſimileʒ
nobis.yſa.xix. Cla.ad do.a fa.tri.et mit.e.
ſal.et propu.qui li.e. Factum ex muliere .
ex carnis aſſumptione. Ro.j. Qui factus
eſt ei ex ſemine dauid ſm̄ carnem. Et meli
us dicit factum q̄ʒ natum.fuerunt enī qui
dam heretici qui dixerunt eum nihil aſſūp
ſiſſe de corpore virgineo.ſed intrans in ipaʒ
cum quodam aereo corpore quod ſibi for
mauerat ſtatim exiuit plus honoris dātes
aeri q̄ʒ virgini nihil poſt dātes vtero ipius
q̄ʒ preſepio. Contra quos gen̄.xxvij. Caro
enim et frater noſter eſt.p̄s. Homo natus
eſt in ea. Factum ſub lege. Ad litterā prop
ter obſeruantiam circūciſionis ſm̄ legē da
tam abrae.vt patet gen̄.xvij.et propter ob
ſeruantiam purificationis ſm̄ legem dataʒ
moiſi.vt patet leui. xij. Adimpleuit autem
legem non neceſſitate.quia dominus legis
ſed perfecta humilitate.mat.iij. Sic decet

nos implere omn: m iuſticiam.id eſt omnē
humanitatem. Sic ergo chꝛiſtus factus ē
ex muliere et ſub lege propter duo. Primo
propter redemptionem a malo. Secundo
propter collationem boni. Duplicem enim
effectum ex chꝛiſti incarnatione conſecuti
ſumus. Primus eſt redemptio a malo ⁊ a
ſeruitute legis.et hoc eſt.vt eos qui ſub le
ge erant.id ē ſub legis ſeruitute redimeret
ab illa ſeruitute. Et hoc refertur ad illud
quod dictum eſt.factum ſub lege.gala. iij.
Chꝛiſtus nos redemit a maledicto ⁊c. Se
cundus effectus eſt collatio gratie filialis.
et hoc eſt vt adoptionem filioꝛū reciperemus.
participes bonoꝛū et gratie eius hic
in preſenti.et glorie in futuro. Eph.j. Pre
deſtinauit nos in adoptionem filioꝛum per
ieſum chꝛiſtum in ipm. Et reſpicit ad hoc
quod dicitur.factum ex muliere. Factus ē
ergo ſub lege vt eos qui ſub le.e.re.nō ſolū
a maledicto legis.ſed a dyabolo et a moꝛ
te eterna. Factus eſt ex muliere vt adopti
onem filioꝛum dei reciperemus. Cogitem⁹
chariſſimi magna beneficia dei. Nā fact⁹
eſt homo vt nos deos faceret.pma Jo.iij.
Videte qualem charitatem dedit nobis de
us pater vt filij dei nominemur et ſimus.
Factus eſt ſeruus vt nos liberaret vt hic
patet. Factus eſt pauper vt nos ditaret .j.
coꝛ.j. In omnibus diuites facti eſtis i illo
in omni verbo ⁊ in omni ſciētia ita ꝙ nihil
vobis deſit. Factus eſt humilis vt nos ſecū
exaltaret. Phil.ij. Humiliauit ſemetipm
propter quod deus illum exaltauit et nos
in ſpo. Joh.xij. Volo pater vt ibi ego ſum
illic ſit et miniſter meus ſcʒ eadem exalta
tiōe. Moꝛtuus eſt vt nos viuificaret. Jo.
xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra.i.ſuper
lignum leuatus et crucifixus oīa traham
ad meipm.i.hominem qui conuenientiam
habet cum omnibus et propter quē facta
ſunt omnia traham ad vitam. quia ego ſū
vita. Deſcendit ad inferos vt nos inde ex
traheret. Zach.ix. Tu autem in teſtamētō
ſāguinis tui eduxiſti vinctos de lacu i quo
non erat aqua. Reſurrexit a moꝛtuis. vt
nos reſuſcitaret.j.coꝛ.xv. Quiquidem per

hominem moꝛs et per hominē reſurrectio
moꝛtuoꝛum. Si autem chꝛiſtus reſurrexit
et nos reſurgemus. Rom.iij. Moꝛtuus eſt
propter peccata noſtra et reſurrexit ꝓpter
iuſtificationem noſtram. Aſcendit ad celos
vt nos illuc duceret. Eph.iij. Aſcendens i
altum captiuam duxit captiuitatem. Joh.
xiiij. Et ſi abiero et preparabo vobis locū.
iterum venio et accipiam vos ad meipm.
vt vbi ſum ego et vos ſitis. O anima miſe
ra cogita hec magna beneficia dei et tota
conſurge in amoꝛem iſtius pueri.qꝛ omia
hec fecit tibi.et in ipius laudes erumpe. et
dic cum propheta. Quid retri. do. pro om.
q̄ re.m. Et ſic patet ſecundū. Tercio oſ
dit euidens teſtimonium et ſignum .per qd̄
patet nos predictam libertatem vt dei fili
os poſſidere. Et hoc ſic eſt. Quoniā autē
eſtis filij.i. hoc eſt ſignum et teſtimonium
ꝙ non ſolum nos iudei ſed etiam vos gen
tiles eſtis per chꝛiſtum facti filij adoptiui
ſpūs dei. quia deus pater miſit ſpūm filij
ſui qui eſt etiam ſpūs patris. quia a patre
filioq̄ꝫ procedit.in coꝛda noſtra ſcʒ tam iu
deoꝛum q̄ꝫ gentilium.quia ſpūs probat nos
eſſe dei filios.vt ergo probaremur adopta
ti eſſe in filios a deo ſpūm ſuum dedit no
bis qui facit nos clamare. Et hoc ſic eſt.
clamantem id eſt clamare facientem abba
pater.quod nunq̄ꝫ preſumeremus niſi ſpūs
[illegible] et faceret dicere. Roma.viij.
[illegible] oſtulat pro nobis. i.poſtulare
[illegible] inenarrabilibus. Ab
ba hebreic[illegible] ſignificans quod ⁊
pater. Pater [illegible] grecum eſt deriuatiōe.
quia [illegible] atur a patir. quod grece dicit
[illegible] atinum eſt inſtitutione. Sic er
[illegible] grecos et latinos qui ſūt adop
tati per chꝛiſtum in filios dei ſpūſſanctus
clamare facit deum chꝛiſtum patrem ſuū
eſſe et ipm confitentur. Et nota ꝙ dicit ſpi
ritusſanctus nos facit clamare abba pater
per quod dat intelligi ꝙ ſpūſſanctus duo
bus modis facit nos clamare ſcʒ occulte.
qd̄ ſignificat i noīe oculto qd̄ ē abba.et a
perte quod ſignificatur in nomine noto qd̄
eſt pater. Pater enim aperte clamat dei

cognitionem in intellectu. et dei virtutem
in effectu. Conſequenter concludit dicens.
Itaq̄ꝫ qui ſic habet ſpūm qui facit eū cla
mare iam non eſt ſeruus expulſa culpa om
nino. Johā.xv. Jam non dicam vos ſer
uos ſed amicos. Sed filius infuſa adopti
onis gratia.pma Johā.iij. Videte qualē
charitatem dedit nobis deus vt filij dei no
minemur et ſimus. Quod ſi filius per gra
tiam.et heres tandem participando gl̄am.
per deum id eſt per dei miſericoꝛdiam Ro.
viij.ꝙ ſi filij et heredes.heredes quidē dei
coheredes autem chꝛiſti. Cum ergo ſum⁹
filij chꝛiſti debemus per viam chꝛiſti am
bulare.que fuit via diſcipline et virtutis.
qui autem per viam chꝛiſti non ambulant
non ſunt filij. Hebre.xij. Quod ſi extra di
ſciplinam eſtis cuius participes facti ſunt
omnes ergo adulteri et nō filij eſtis. Ibi
dem. Quem enim diligit deus caſtigat fla
gellat autem omnem filium quem recipit.
Si vis plura dicere de via chꝛiſti que fuit
via paupertatis et penalitatis.humilitatis
et charitatis.require in tabula.

De circumciſione domini de
euangelio Sermo tredecimus

Poſtq̄ꝫ conſumati ſunt dies oc
to vt puer circūcideretur vo
catum eſt nomen eius ieſus.
Luce.ij. Ab oꝛe veritatis reg
num celoꝛum ſinapi comparat
quia paruum eſt quantitate. ſed magnum
eſt virtute. Nemo enim poteſt in regnum
celoꝛum intrare niſi ſit paruus ſui reputa
tione.et maximus virtute. Matth. xviij.
Niſi conuerſi fueritis et efficiamini ſicut p
uuli non intrabitis in regnum celoꝛū. In
cuius exemplum filius dei factus ē puus
in coꝛpoꝛe et obſequijs.qui ē infinitus vir
tute. Et ideo euangelium preſens ē paruū
quantitate et maximum in virtute.quia il
lum continet et deſcribit qui factus ē octo
dierum cum ſit eternus et omnino immen
ſus. In quo quidem euangelio tria mira
bilia continentur. Primum eſt.quia eternus

ſub tempoꝛe clauditur.ibi. Poſtq̄ꝫ conſu.
ſunt di.octo. Secundum eſt quia filius dī
impaſſibilis patitur et circūciditur.ibi. vt
cir.pu. Tercium eſt quia deus innominabi
lis nominatur.ibi.vo.eſt no.e.ieſus. Pri
mum ergo mirabile eſt.quia filius dei ſub
tempoꝛe clauditur et infans octo dierum
efficitur. Filius quippe dei inquantum hō
cepit habere dies et ānos et patriam et pa
rentes.et in tempoꝛe creuit et moꝛtuus eſt.
Et vide quia ex hoc ꝙ ſub tempoꝛe clau
ditur et per conſequens ſub lege,quia tale
tempus erat a lege determinatū.geū.xviij.
Infans octo dieruʒ circūcidetur. In quo
maxima eius miſericoꝛdia circa homines
demonſtratur. Ex hoc enim voluit conti
neri ſub lege vt hos qui ſub lege erant re
dimeret. Expertus enim circūciſionis penā
et alias cerimonias legis quas vt videm⁹
ſeruauit.quia non venit legem ſoluere ſed
adimplere. Matthei.v. Compaſſus eſt iu
deis et eos ab illo onere liberauit. Math.
xvj. Vſq̄ꝫ ad iohānem lex et prophete. Si
militer expertus penalitates humane na
ture.ſcʒ famem ſitim caloꝛem et frigus cō
patitur nobis ſicut pius pater. et tandem
ab omnibus liberabit. Hebre.iiij. Non eīn
habemus pontificem qui poſſit compati i
firmitatibus noſtris.temptatum autē per
omnia. Malum enim non cognoſcitur niſi
cognitum et expertum. Et ideo filius dei
voluit experiri noſtra mala ſcʒ paupertatē
expulſionem contumeliam verboꝛum.fal
ſam accuſationem.et neq̄ꝫ ſententiā.amico
rum derelictionem.et tandem iniuſtam et
violentam moꝛtem.ad quam omnia mala
humane nature oꝛdinantur vt in omnibus
malis nobis compateretur et pro nobis pa
trem rogaret. Clamemus ergo ad chꝛiſtū
ſecure ſi quodcūq̄ꝫ malum patimur.qa ipe
omnia expertus eſt.et ideo nobis cōpatit.
et pro nobis apud deum aduocat.pma Jo
han.ij. Aduocatum habemus apud d.pa.
ieſum chꝛiſtum iuſtum et ipe ē propiciatio
pro peccatis noſtris. Clauſus eſt ergo ſub
tempoꝛe et lege pro noſtra ſalute .et ideo
nō debet nobis durum videri ſi claudimur

ſub iugo chriſti et penitentie et religionis.
pro honore dei et bono noſtro. Matth. xi.
Tollite iu. me. ſu. vos. Et ſic patet primu.
[illegible]cundum mirabile eſt. quia filius dei
[illegible]paſſibilis patitur et circuciditur. Filius
quippe dei inquãtum deus eſt ipa beatitu-
do nec pati poteſt. ſed inquantum hõ paſſ9
eſt penam circũciſionis et alias penas. In
quibus omnibus ſimul patiebatur et btũs
erat. Sic ergo chriſtus circũciſus eſt octa
uo die cultro lapideo in membro generati-
onis ſm ꝙ lex mandabat Leuiti. xij. Non
tamen cultrus lapideus erat de neceſſitate
ſacramenti. Et nota etiam ꝙ xp̃s inquãtũ
homo non tenebatur circucidi. qꝛ circũci-
ſio fiebat pro peccato originali tollendo. ſꝫ
peccatum originale non fuit in xp̃o. Bern.
Ad quid tibi circũciſio bone ieſu neceſſe. q
nec peccatũ contraxiſti nec cõmiſiſti. quod
ipe nõ feceris etas manifeſtat. quod vero
non contraxeris hoc veritas probat et pa-
tris deitas et matris integritas. Pater ti-
bi eſt ab eterno. ſed deus eſt in quẽ peccatũ
non cadit. Mater tibi eſt ex tempore. ſed
virgo ẽ. nec parere potuit incorruptio cor
ruptelam. [illegible] Et ꝙ peccatum origĩale
in chriſto non fuerit ex duobus patet Pri
mo quia chriſtus non fuit generatus ex cõ
cupiſcentia carnali. nec per modum genera
tionis. quia nec in ſemine viri nec in ſan-
guine menſtruoſo impuro in quo ẽ libido.
Unde etiam ſi deus modo formaret vnum
hominem non per viam generationis. ſed
ſicut primum hominem vel primã mulierẽ
talis nõ haberet peccatum originale. ergo
multo magis chriſtus non habuit. quia p
viam generationis formatus nõ fuit. Se-
cundo idem patet quia duo contraria non
poſſunt ſimul eſſe in eodem ſubiecto. ſed iu
ſticia originalis que eſt contraria peccato
originali fuit in chriſto. ergo non fuit ĩ eo
peccatum originale. Aſſumpſit enim xp̃us
carnem in perfectiſſimo ſtatu carnis. ſcꝫ in
ſtatu carnis ante peccatum prout fuit in p̃
mis parentibus ante peccatum. q iuſticiaꝫ
originalem habuerunt. que conſiſtebat in h
ꝙ anima erat ſubdita deo nec aliq̃ d̃ maluꝫ
concupiſcebat. et omnes vires inferiores

ſubiecte erant rationi. nec ad malum inſti-
gabant. et totum corpus ſubiectũ erat ani-
me. Hec eſt iuſticia originalis q̃ fuit per-
fectiſſime in chriſto. ad quam iuſticiam ſeq̃
batur ꝙ omnia exteriora ad nutũ ſubiecta
fuiſſent homini ſicut et chriſto fuerũt qui
talem iuſticiam habuit. Poſtq̃ꝫ autẽ aĩa
primi hominis rebelliſauit deo. etiã infe-
riores vires rebelliſauerunt rationi ⁊ corp9
anime. et in hoc conſiſtit peccatũ originale
quia cum tali inobedientia et concupiſcen
tia et inordinatione homo naſcitur. in qua
peccatum et culpa contrahitur. Nam dũ
anima infunditur et creat[illegible] in corpore in-
fecto et maculato concupiſcentia. maculat
et ipa. Et ideo ſtatim infuſa eſt maculata.
et conſiſtit in ipa culpa. et peccatũ origĩale
quod cum ipa originatur. Ad qd̃ ſequitur
ꝙ omnia exteriora rebelliſant homini. Et
ſi quereretur quõ anima pueri ſtatim crea-
ta et infuſa rebellat deo. Dicẽdum quia vt
dicit apl̃s ad Ro. v. In adam omes pecca-
uerũt. Unde anima ade rebellante deo om
nes rebellauerunt in ipo. pro eo ſcilicꝫ ꝙ ab
adam accipimus corpus et naturam corru
ptam in qua anima creatur et maculatur.
et ideo ſtatim incitabilis eſt ad m[illegible]
ideo peccatum originale eſt pec[illegible]
tractum et non cõmiſſum. quia [illegible] infu
ſione anime ipm anima cõtrahi[illegible] Et ſi que-
reretur vlterius quare par[illegible]
a peccato originali generant fi[illegible]
cato originali. Dicendum qu[illegible]
mũdantur a peccato originali [illegible] quan
tum ad culpam anime et non quantum ad
reatum pene. Unde ipe fomes peccati ⁊ cõ
cupiſcentia mali remanent in carne. licet p
baptiſmũ et bona opera in tali perſona mi
nuatur. Ro. vij. Video aliam legem in mẽ
bris meis repugnantem legi mentis mee.
Et quia parentes dant filio corpus macu
latum et anima cum infunditur tali corpo
ri maculatur. Et ideo parentes mũdati ge
nerant filios cum peccato originali etiam
quantumcũqꝫ ſancti. Propter qd̃ omnes
naſcimur filij ire vt dicitur in iob Et quia
originale per generationem introducitur
inde eſt ꝙ circũciſio in mẽbro generatiõis

fiebat originale. vt ibi fieret medela vnde
fiebat et morbus. quõm per que peccat qs
per hec et torquetur. Sap. xj. Octauo aũt
die fiebat propter figurã. Omnia eñ in fi
gura illis cõtingebant illis. vt dicitur. j. ad
corinth. x. Quia figurabatur ablato corru
ptionis per chriſtum fienda que perfecte [illegible]
plebitur in octaua etate que ẽ etas reſurgẽ
tium. Et ſi obijceretur qꝛ videtur omnino
ꝙ xp̃s habuit originale peccatũ. quia pẽas
inflictas pro peccato originali habuit. ſcꝫ
famem. ſitim. calorem. et frigus. et mortem
Dicendum eſt ꝙ xp̃s nullum defectum vel
penalitatem e[illegible] natura cõtraxit. ſed volun-
tarie aſſumpſit pẽalitates noſtras vt poſſet
nobis cõpati vt dictũ eſt. defectus autẽ cul
pabiles nec aſſumpſit nec ꝯtraxit. quattuor
enim mala ſiue vulnera conſecutus eſt hõ
ex peccato. que ſunt infirmitas. ignorantia
concupiſcẽtia et malicia. chriſtus autẽ ſolã
infirmitatem aſſumpſit que ſequitur totam
humanam naturam. ſcꝫ calorem. famẽ. ſitĩ.
frigus. laborem. mortem. et huiuſmodi. Et
ideo non habuit febres et dolores ventris
et alias infirmitates que totã naturam hu
manam nõ conſequũtur. nullo ergo modo
originale peccatum habuit q̃uis aſſum[illegible]
penas pro originali peccato inflict[illegible]
Sciendum eſt autẽ ꝙ deus a princi[illegible]
mundi vſqꝫ modo contra peccatũ origĩale
tria remedia inſtituit et ordinauit. Nã hõ
fecit morbum. et deus fecit remediũ. Pri-
mum remedium fuit ſacrificiũ pro adultis
Et inde eſt ꝙ antiqui patres deo ſacrificij
um offerebant. Si autem paruuli morieba
tur ante vſum liberi arbitrij ſufficiebat eis
fides parentum. vt ſicut a parẽtibus intro
ductum fuit peccatum ita per eoſdem dele
retur. Si autem parentes paruulorum qui
moriabantur nõ erant fideles. paruuli non
ſaluabãtur. Secundum fuit circumciſio tẽ
pore abrae. quia deus mãdauit abrae ꝙ ip
ſe et poſteri eius deberẽt circũcidi Hoc er
go remediũ fuit datum ſolum in populo p
maſculis. omnes autẽ alij populi vſqꝫ ad
chriſtum habuerũt remediũ primũ ac etiã
femine iudeorum. Tercium remedium fuit
baptiſmus. Nam quia circumciſio nõ erat

remedium cõmune nec ſuaue. imo valde pe
noſum. et ideo adueniẽte medico ſuauitat[illegible]
ſcꝫ ieſu chriſto. vbi nõ eſt maſculus ⁊ femi
na. gentilis et iudeus. circũciſio et prepuciũ
barbarus et ſcitha. ſeruus et liber. vt dicit
apl̃s ad col. iij. inſtituit ſuaue et cõmune re
medium. ſcꝫ baptiſmũ. qui nõ ſoluꝫ purgat
peccatum originalẽ ſed actuale. et nõ ſoluꝫ
purgat. ſed aperit celum. quod circumciſio
nõ faciebat et hoc facit baptiſmus in vir-
tute paſſionis chriſti. que in ipo operatur.
que et peccata deleuit et celum aperuit. ba
ptiſmus ergo eſt remedium neceſſarium ad
peccatum tollendum et ad regnum dei in-
troducendum. Joh. iij. Niſi quis ren. a. fu.
ex a. et ſpũſan. nõ po. introire in regnuꝫ dei
Notandum ꝙ omnibus iſtis remedijs xp̃s
vſus fuit nõ propter neceſſitatẽ. Nã circũ
ciſus fuit et baptiſatus. et in die purificati
onis pro eo ſacrificiũ oblatum fuit. ſcꝫ par
turturum et duo pulli columbarũ. vt patet
Luce. ij. [illegible] [illegible] non indigeret vo
luit tamen hodie circũcidi propter nouem
Primo propter bonitatem legis moſaice
oſtendenda. vt ſcꝫ oſtenderet legem moyſi
eſſe bonã et a deo eſſe datam. contra hereti
cos qui vetus teſtamentum nõ recipiunt.
⁊ dicunt ipm a dyabolo fuiſſe datũ. dũ eniꝫ
chriſtus legem obſeruat et ſm legẽ circũci
ditur. profecto bonã oſtẽdit bonã eſſe legẽ.
Secundo propter veritatẽ humane carnis
demonſtrandam. vt oſtenderet ſe verã car-
nem habere et nõ fantaſticã vel aereã. con
tra hereticos qu[illegible]unt ipm corpus aereũ
habuiſſe. ſicut a[illegible]perũt interdum angeli
in cooporibus a[illegible]ptis. qꝛ caro fantaſti-
ca vel aerea non poteſt ſanguinẽ emittere.
Unde ſi corpus angeli apparẽtis ſcinderet
nõ emanaret inde ſanguis. Tercio propter
fatorum obſeruantiam deſtruendam. vt de
ſtrueret omnes malicias et fata que tunc
fiebant et adhuc fiunt. Cauent eñ homines
qꝛ hodie ẽ caput ãni dare aliqd de domib9
ſuis nec volunt ꝙ inde aliqd aſportet niſi p̃
mo aliqd inferat. cõtra quos xp̃s hodie de
[illegible] qd̃ hẽbat. ſ. carnẽ ⁊ ſãguinẽ ſuũ ⁊
nihil recepit. inſte ei obſuãtie fuit ĩ qb9 hoies

ponunt ſpem ſuam . quas omnes chriſtus
deſtruxit in circūciſione. In quo dedit in
telligi ꝙ ſolum in filio dei incarnato debe
mus habere ſpem.et ſolum ad ipm in om
nibus factis noſtris oculos mentis dirige
re.et ideo nobis hodie oſtendit carneʒ ſuā
quia in eo ſpes ſalutis noſtrē conſiſtere de
bet.quaſi diceret.xp̄s. Ecce oſtendo vobis
in quo ſpem ponere debetis.et quid in om
nibus factis veſtris reſpicere debeatis.ſcʒ
virtutem ſanguinis mei. Quarto propter
ſpem noſtre redemptionis firmā reddendā.
vt firma ſpes noſtre redemptionis habere
tur.debebat enim xp̄s totam humanā na
turam redimere.que fuit maxima emptio.
pro maxima autem emptione datur arra .
vt firma ſit emptio. Et ideo chriſtus dedit
hodie arram noſtre redemptionis que ſan
guine xp̄i fienda erat vt firma et rata per
maneret. poſtea em̄ in cruce hāc ſolutionē
compleuit.vbi totū ſanguinē ſuum fudit.i
pe.i. Non enim corruptibilibus auro vel
argento re.eſtis.ſed pre.ſan.ag.incontami.
Quinto propter exēplum humilitatis dā
dum.Et hoc eſt quod dicit bern̄. Nullum
habens veſtigiū vulneris.ligaturā vulneris
non refugit.nō ſic impij.nō ſic agit peruer
ſitas elationis humane.erubeſcimus em̄ li
gaturam vulnerū qui interdum de vulneri
bus gloriamur. Valde proni ad vulnera.
poſtea ad remedia verecundi. Ille em̄ quē
peccati nemo poteſt arguere primū remedi
um ſine vlla neceſſitate ſuſcepit. et ideo cir
cumcidi voluit.vt om[illegible] humilitatē im
pleret.Matthei.iij.Sic [illegible]os decet implere
omnem iuſticiam.id eſt om[illegible]em humilitatē
Sexto propter miſterium incarnatiōis ce
landum.vt ſacramentum incarnationis di
abolo celaretur. Cum enim circumciſio fie
ret circa peccatum originale.credidit dya
bolus et hunc peccatorem eſſe qui circum
cidebatur qui et circumciſionis remedio in
digebat. Propter hoc etiam voluit ꝙ ma
ter ſua perpetua virgo deſponſata eſſet.
Septimo propter onus circumciſionis tol
lendum vt expertus penam circumciſionis
compateretur his qui circumcidebantur .

q z circūciſiōis remedio idigebat. Propt
hoc etiā voluit ꝙ mater ſua ꝑpetua virgo
deſponſata eſſet.Septimꝰ ꝓpt onus circūci
ſiōis tollēdū vt expertꝰ penā circūciſiōis cō
pateꝛ his q circūcidebāt.et ſic ab illo ono
re eos liberaret.vt dictū ē Octauo ꝓpter
ſpūalē circūciſionē faciēdā.vt oñderet nos
ſpūaliter exēplo ſui circūcidi. Duplex ē em̄
circūciſio ſm bern̄.q̄ debet fieri i nobis ſcʒ
exterioꝛ in carne.in terioꝛ.in mēte. Circūci
ſio exterrioꝛ ꝯſiſtit in duobʒ. Primo in ha
bitu ne ſit ſupfluꝰ.vanꝰ z diſſolutꝰ. Scd̄o
in oīibʒ ſenſibus vt ſint ordinati z nō diſ
ſoluti. Debemꝰ ergo eſſe circūciſi in aſpec
tu vt nō habeamꝰ oculos ſublimes z va
gos ad vidēdū vana z cōcupiſcēdū mulie
res. Itē in auditu vt nō audiamꝰ vana et
nociua. Itē i guſtu z olefactu vt ab immo
derato poto z cibo noſ z ab his q̄ ad ꝯcu
piſcētiā ꝓuocā abſtineamꝰ Itē i tactu vt
ñ tāgamꝰ z opemur q̄ tāgereꝛ opari nobis
ñ ſūt licita. Silit iterioꝛ circūciſio i duobʒ
ꝯſiſtit.ſcʒ in cord vt nō cogitemꝰ mala et
vana z i volūtate vt nō deſiderēmꝰ mala .
Qui ergo ad petrā xp̄ʒ ſic ſe circūcidit in
teriꝰ z extiꝰ.vere cū xp̄o ē hodie circūciſꝰ
ſpūaliter.z hūc diē ſolēniter celebrat. Coſ.
ij. Circūciſi eſtis i xp̄o circūciſiōe nō manu
facta i expoliatiōe corꝑis carnis ſʒ i cir.d.
n.i.xp̄i. Sed q ſe diſſoluūt interiꝰ i corde.
z exteriꝰ i oꝑe z diſſolute oꝑātur.hi hodie
cū xp̄o [illegible] circūcidūt. nec hūc diē celebrāt
ſʒ cōtra[illegible]t ſpūiſctō reſiſtētes.act.vij. Du
ra ceruice z icircūciſi cordibꝰ z auribꝰ vos
ſpūiſācto ſēꝑ reſtitiſtis. Nono voluit cir
cūcidi z ſanguinē ſuū fundi ꝓpter ꝟtutem
ſui ſāguinis demōſtrādā.ad oñdendū ꝙ oēʒ
ꝟtuoſā oꝑationē quā gcūqʒ ſanguis habet
efficere ſāguis xp̄i ſpēaliter efficit in nobis
N. Inuenimus em̄ de ſanguine quat
tuor virtutes. Primo enim ſanguis habet
rumpere.vt ſanguis hircorum adamātē.
quem nihil aliud frangere poteſt.et hoc fa
cit per calorem qui eſt in illo ſanguine vir
tualiter.ſicut caloꝛ eſt virtualiter in ſole.ſic
ſanguis chriſti frangit coꝛ hominis.quod ē
durius.z hoc per calorē ſpūſācti. qs em̄ ē

tam durus vt dum recogitat ſanguinē xp̄i
pro ſe tociens effuſum vt in eius amore nō
frengatur et igne ſpūſſancti vratur. Secū
do ſanguis habet mundare vt dixerunt pō
tifices ca pitolij conſtantino leproſo ꝙ ſi la
uaretur in ſanguine puerorum calido et fu
manti mundaretur. Hoc pontifices habu
erunt per reſponſa demonū.qui de ſangui
chriſti dicere intenderunt.ſed pōtifices ma
terialiter intellexerunt. Sic ſanguis chriſti
lauat a lepra peccati .quod ſolus ſanguis
chriſti poteſt abſtergere. Apoca.j. Qui la
uit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo
per quem ſanguinem conſtantinus a lepra
anime et corp oris eſt mundatus.in baptiſ
mo enim ſanguis chriſti operatur. Tercio
ſanguis habet viuificare et conſeruare vi
tam. Vnde quidam phi dixerunt ꝙ anima
erat in ſanguine ſiue ſanguis pro eo ꝙ vita
in ſanguine conſeruatur. Leuiti.xvij. Ania
em̄ omnis carnis in ſanguine eſt.id eſt vita
Sic ſanguis xp̄i dedit nobis vitam gratie.
Tren̄.iij. In vmbra tua viuemus in genti
bus. Alia tranſlatio habet. In ſanguine
tuo viuemus in gentibus. Eph.ij. Cū eſſe
mus mortui in delictis et peccatis noſtris
conuiuificauit nos chriſtus in illo ſcʒ i ſan
guine chriſti. Vnde adhuc omnes gentes
ſuper quas non ſtillat ſanguis xp̄i manent
mortui in delictis ſuis. Et hoc eſt quod ꝑ
prophetam chriſtus dicit. Similis factus
ſum pellicano ſolitudinis.de quo fertur ꝙ
facit pullos ſuos ſub arbore.et dū pro eſca
ſe abſentat venit ſerpens et interficit eos .
pellicanus autem rediēs percutit roſtro la
tus ſuum.de quo ſanguis emanat.quem di
ſtillat ſuper pullos.et ſic eos reducit ad vi
tam.et in tantum debilitatur ꝙ fere morit
Sic chriſtus videns filios ſuos morti tra
ditos ab antiquo ſerpente ſanguinem ſuuʒ
ſuper eos fudit.et ſic eos reuocauit ad vi
tam.ad cuius effuſionem debilitatus ē vſqʒ
ad mortem. Quarto ſanguis habet purifi
care et colorare.quia ſanguis ſe concha de
quo tingitur purpura eſt pulcrioꝛ ſuꝑ om
nes colores rubeos. eſt em̄ purpura qdam
pannus tinctus in ſanguine conche. et eſt

etiam ita rubeus ꝙ videtur flammā ignis
proijcere.quam ſub pena capitis antiquus
nullus poterat induere niſi imperiali predi
tus vel regia dignitate. Vñ nec coccus in
eſt grana de quibus tingitur ſcharletum z
verzenum quod eſt lignum rubeum de quo
tinguntur pāni rubei ſunt aliquid reſpectu
ſanguinis conche. Exemplum de mulieri
bus que accipiunt babacellum. id ē granū
ad colorandum et pulcrificandum faciem.
ſic ſanguis chriſti pulcrificat animā ſuper
omnia. Vnde beata agnes ait. Sanguis.e.
or.ge.meas. Et ideo anima ſuper quā ſtil
lat ſanguis chriſti eſt pulcrioꝛ res de mun
do.et anima ſuper quam non ſtillat eſt tur
piſſima. Et ſic patet ſecundum Tercium
mirabile eſt quia filius dei innominabilis
nominatur. Nomina enim ponuntur ad ex
primendum proprietates rerum.ſed nulluʒ
nomen nec omnia nomina ſimul pñt expri
mere bonitatē z totā proprietatem dei que
enarrari non poteſt.tamen hodie nominat
Vocatum eſt inquit nomen eius ieſus id ē
ſaluatoꝛ. Et hoc valde cōgrue in capite ā
ni impoſitum eſt ei nomen. Romani namqʒ
domini mundi adorabant ſolem et lunam.
et alios planetas. ponentes in eis ſalutem
humanā conſiſtere et ſtatuā ſolis vocabāt
appollinem.ſtatuam vero lune dyanā. ſta
tuam martis martem.et ſic de alijs. Et ab
ipis denominabant omnes dies ſeptimane
vt primam diem ſeptimane a ſole ſcilicet di
em ſolis. Sed creſcente religione chriſtia
na hoc nomen mutatum eſt.et vocatur do
minica.quia in ea dominus natus eſt et cir
cumciſus.et in ea reſurrexit. Secūdam au
tem diem denominabant a luna.ſcilicet di
em lune.et ſic de alijs. Septimum a ſatur
no.ſcilicet diem ſaturni. Sed iudei vocant
ſabbatū.i.requiē.qꝛ deus illo die ab oꝑibꝰ
creatiōis requieuit.i quo ipſos imitamur.ā
num antē ꝯputabāt ſm motū ſol.mſes aūt
ſm motū lune. Et ſic ptēt ꝙ ſm ꝟitatē oīs
dies ē caput āni z ſiliter caput mſ.qꝛ quo
libet die ē ſol i aliquo pūcto i quo nō erit
vſqʒ ad mēſeʒ i ſeqnti lūari.rōni aūt ordia
uerunt ꝙ ianuarius eſſet pmus menſis āni
vocantes eū ianuariū

a ianulo qui fuit rex tuſcie tanq̄ aliq̄d nu-
munis fuerit in eo. Et ſic patet ꝙ ſm copu-
tationem romanorum hodie eſt primus di-
es anni. ſm autem iudeos et multas alias
cognationes non eſt ſic. quia iudei accipiunt
primum diem anni primam lunam aprilis.
Ut ergo christus oſtenderet ꝙ ipſe eſt ſalus
omnium. et ipſe ſolus deberet adorari et ab
ipſo ſolo omnis ſalus deberet peti. voluit in
capite āni vocari ieſus. i. ſaluator. quia ipſe
ſolus ſaluat. vocatum eſt inquit nomē ei⁹
ieſus. O nomen tociens vocatum tociens
expectatum et tam diu deſideratum. ſed ho-
die primo exhibitum et ſaluatori impoſitū.
Dudum eni3 longe erat a peccatoribus ſa-
lus. longe erat ieſus. prope erat dominus
vltionum deus exercituū. Unde dauid ag-
noſcens nomen potentie. poſtulabat nomē
clementie. d. Dic domine anime mee ſalus
tua ego ſum. quaſi dicat. Satis dixiſti ego
ſum dominus. ſatis ſcimus te eſſe dominū.
et ideo abſconde queſo nomen poteſtatis.
et exhibe nomen benignitatis. Fac vt cog-
noſcamus te ieſum. quod hodie impletū ē.
apparuit enim benignitas et hūanitas ſal-
uatoris noſtri dei. quōm vocatū eſt nomen
eius ieſus. O nomē omni honore et reuerē-
tia dignū. Non eſt fratres chariſſimi caſua-
liter inuentum et impoſitū hoc nomē. ſed a
deo nominatū. yſa. lxij. Vocabitur tibi no.
no. quod os do. nominauit. Ab angelo nū-
ciatum. Luce. j. Vocabis nomē eius ieſus
Ab apoſtolis ꝑdicatum. Actuū. iiij. Non
eſt aliud nomen ſub celo datum hominib⁹
in quo oportet nos ſal. fieri. Ab omnibus
creaturis adoratum et inuocatū. Phil. ij.
In nomine ieſu omne ge. fle. ce. ter. et inf.
Vocatū eſt ergo nomen eius ieſus. Utinā
ſciremus exprimere et incorporare nobis
dilectionē huius dulciſſimi nominis. quod
tociens legimus in ſcripturis. quod melos
in ore. iubilus in corde. vt dicit bernardus
Ideo dicit quidam. Jeſu dulcis memoria
dans vera cordis gaudia. Sed ſuper mel et
omnia eius dulcis pñtia. Nil tamē ſuauius
auditur. nil iocundius. nil cogitatur dulci⁹
q̄ ieſus dei filius. Jeſus ſpes penitētibus
q̄ pius es petentibus. q̄ bonus te q̄rētibus
ſed quid inuenientibus ieſu rex admirabiſ
et triumphator nobilis. dulcedo ineffabilis
totus deſiderabilis. nec ligua poteſt dicere,
nec littera exprimere. experto poteſt crede-
re quid ieſum diligere. Amor ieſu dulciſſi-
mus et vere ſuauiſſimus. plus milies gra-
tiſſimus q̄ dicere ſufficimus. Jeſu decus ā-
gelicum in aure dulce canticum. in ore mel
mirificum. in corde nectar celicum. Jeſu
tua dilectio grata mentis refectio replens
ſine faſtidio. dans famem deſiderio. Qui te
guſtant eſuriūnt. qui bibunt adhuc ſitiunt
deſiderare neſciunt niſi ieſum quem diligūt
Et ſi volumus huius bñdicti nominis dul-
cedinem et veritatem ſcire nota ꝙ hoc no-
men ieſus eſt primo penitentibus in refugi-
um. ¶ Quis enim peccator non timeat
nomen potentie. quis audeat ſuſtinere deū
vltionum. omnipotens nomen eius Sed ec-
ce ieſus dulce refugium. ſpes vera peniten-
tibus. Matthei. j. Vocabis nomen eius ie-
ſum. Ipſe enim ſaluum faciet populum ſu-
um a peccatis eorum. Secundo eſt egro-
tantibus in remediū. matth. xvj In nomie
meo demonia eijcient. ꝛc. ſup̄ egros manus
impo. et beneha. Et ideo non ē nomen ieſu
ab infirma aia negligendum. q2 in ipo hab3
ſalutis antidotū. Bern. Habes em̄ o ania
mea reconditum electuarium cum vaſculo
vocabuli quod eſt ieſus quod nulli vnquā
peſti inefficax inuenit. Tercio ē pugnātib⁹
in preſidiū. ſubijcit em̄ omnē feritatē inimi-
corum. Luc. x. Reuerſi ſunt diſcipuli d. dñe
in noie tuo etiā demonia ſubijciūtur nobis
Prouer. xviij Turris fortiſſima nomē dñi
ad ipſam confugiet iuſtus et ſaluabit. Exē-
plu3 de beata agatha que dixit ꝙ feras nō
timeret. quia audito nomine ieſu manſue-
ſcunt. Quarto eſt patientibus in ſolatium
Unde ipſe conſolatur patientes dicēs Lu-
ce. vj. Beati eritis cū vos oderint hoies ꝛ
expro. et eie. n. v. t. m. pro. fi. ho. gau. ꝛ ex.
ecce. n. m. v. m. ē in ce. Jō ibāt apſi gau. a
con. cōſi. qm̄ dig. ha. ſūt pro no. ie. cōtu. pati
act. v. Uñ dicebat apls i eodē. xxj. Ego nō
ſolū alligari ſ3 etiā mori i irlm parat⁹ ſū ꝓpt

nomē domini ieſu. Et propterea martyres
dum pro hoc nomine patiebantur videbāt
eis in magnis delicijs et ſolacijs eſſe. Qui-
to eſt proficiētibus in augmentū. ps. lxxxiij
Ibunt de virtute in virtutem. ſc3 in virtu-
te nominis ieſu. quia ſine ipo nihil poſſum⁹
facere. prouer. iiij. Juſtorum ſemita quaſi
lux creſcit et proficit vſq3 ad perfectum
diem. Et hoc in nomine ieſu. quia omnia ꝑ
ipm facta ſunt. Johā. j. Sexto eſt deficien-
tibus in ſubſidium. Hoc ſignificatum eſt
actuū. iij. vbi ait petrus claudo. in nomine
ieſu ſurge et ambu. Et ſtatim ſurrexit. Si
ergo ſedes per pigritiam. ſanet te ieſus ex-
cutiendo torporem. Si propter impotentiā
ſanet te ieſus infundendo vigorem. Septi-
mo dat indulgentiam et remiſſiōem pecca-
torum in eccleſia dei. vt habetur per hos
verſus. Cū ieſus in miſſa quotiēs audiſq3
maria. Et flectis genua dat iohānes tibi pa-
pa. Ob veniā ſcelerū viginti nēpe dierum
Octauo eſt credentibus et confitētibus in
honoris faſtigium. Johā. j. Dedit eis po-
teſtatem filios dei fieri his qui credunt in
nomine eius. Quod eſt maximus honor et
profectus. quia ſi filij et heredes. vt dicit
apoſtolus ad Roma. viij. Hoc cognouit
angelus quando non permiſit ſe adorari a
iohāne. Apoca. vltimo. Nono eſt contem-
plantibus in ſuſpirium. yſa. xxvj. Domine
nomen et memoriale tuum in deſiderio ani-
me. Nullum enim nomē ita excitat anime
ſpirituale deſideriu3 et ſuſpirare facit ſicut
ieſus. Exemplum de beato ignatio qualiter
habebat hoc nomē impreſſum i corde ſuo;
vt poſt mortem inueniretur in eo ſcriptum
aureis litteris. Decimo eſt poſtulantibus
in exauditionis ſuffragium. Johānis. xv.
Quicquid petieritis patrem i nomie meo
dabit vobis. Nota quomodo hoc nomē ie-
ſus eſt titulus noſtre petitionis in curia dei
patris. et ideo eccleſia ſemper in fine omni-
um orationum adiungit per dominum no-
ſtrum ieſum chriſtum. Jus autem iſtius ti-
tuli non competit omnibus. et ideo nō om-
nes orationes exaudiuntur. Undecimo eſt
perſeuerantibus in premium. Apoca. xxij.
Et nomen eius in frontibus eorum. quaſi
diceret. Hec eſt gloria eorum habere nom̄
dei ieſu ſcriptum in frontibus ſuis.

¶ De epiſtola ſermo decimuſquartus.

Apparuit benignitas et hūani-
tas ſaluatoris noſtri dei ꝛc. ad
titum. iij. In euangelio hodi-
erno agitur de xpi circūſione. i
epiſtola vero de baptiſmo quē
christus inſtituit vt circūciſioni ſuccederet
per quem ſaluamur et renaſcimur in filios
dei et ad vitā ſpūs renouamur, In qua q̄-
dem epl'a apl'us tria facit. Primo oſtendit
magnitudinem diuine miſericordie ſup̄ nos
apparuiſſe in eo ꝙ nos ſaluauit. in princi-
pio epiſtole. Secundo determinat modum
per quem nobis ſalus aduenit. ibi. per la-
uacrum regenerationis et re. ſ. ſ. Tercio po-
nit finem ad quem ſaluationem talem ordi-
nauit. ibi. Ut iuſtificari gratia [illegible]
ſimus ſm ſpem vite eterne. ¶ Primo ergo
oſtendit magnitudinem diuine miſericordie
ſuper nos apparuiſſe dicens. Apparuit be.
et huma. ſal. n. dei. id eſt larga miſericordia
et clementia qua ſe voluit vnire noſtre m-
ſere nature. et propter nos miſer fieri. Uel
benignus deus et humanatus ſaluator no-
ſter deus apparuit ſc3 mundo per carnem.
et nobis per fidem. Et hoc. nō ex operibus
iuſticie q̄ fecim⁹ nos ſc3 prius. nullus nāq̄
hoc credat. ij. thi. j. Qui vocauit nos vo-
catione ſua ſancta nō ſecundum opera no-
ſtra. quia nulla bona feceramus. imo poti-
us inimici eſſemus reconciliati ſumus deo
Ro. v. Quippe quia etiam que videbant
bona nulla erant. yſa. lxiiij. Et facti ſum⁹
vt immundi omnes nos. quaſi pānus men-
ſtruate vniuerſe iuſticie noſtre. Sed ſecun-
dum ſuam miſericordiā ſaluos nos fecit. ſ.
in ſua paſſione. Treñ. iij. Miſericordie dñi
quia non ſumus conſumpti non noſtre iu-
ſticie. ¶ Conſequenter oñdit modum iſtius
noſtre ſaluationis. qui eſt per baptiſmum.
habentem vim a chriſti paſſione. Saluauit
enim nos per lauacrum regenerationis et
renouationis ſpiritusſancti. id eſt quod

ſit per ſpiritumſanctum .qui lauacrum eſt
regenerationis .quia in eo regeneramur in
filios dei. Johā.iiij. Oportet vos naſci de
nuo. Et renouationis. quia in eo depoſito
veteri homie cum actibus ſuis renouamur
in nouum hominem qui ſm deum creatus
eſt in iuſticia et ſanctificatiōe. vt dicit apl's
ad eph.iiij. que regeneratio ſiue renouatio
fit per ſpūmſanctum qui in baptiſmo ope/
ratur. Vnde talis regeneratio ſpirituſſan/
cti debet dici renouationis.inquā ſpūſſācti
quem ſpūm effudit in nobis non tm̄ in nos
ſed in nobis ad quietam permanentiam. et
hoc abunde.quia et ad remiſſionē omniuȝ
peccatoꝝ et ad copiam omnium virtutum
Johel.ij. Effundam de ſpū meo ſuper om
nem carnem ꝛc. Et nota ꝙ idem ē regene/
ratio et renouatio in re .differunt tamē ra
tione.quia regeneratio appellatur inquātū
dat eſſe ſpūale. renouantium aufert vetus
eſſe ſiue paſtinam vetuſtatem. Vnde rege/
neratio dicit gratiam ad bonum.renouatio
vero gratiam contra malum.hoc eſt laua/
crum de quo zach.xiij. Erit fons patēs do
mui dauid in ablutionem peccatoꝝ et mē/
ſtruate. Et Ezech.xxxvj. Effundam ſuper
vos aquam mundam .et mundabimini ab
omnibus iniquitatibus veſtris. In quo q
dem lauacro ſpūſſanctus in copia datur ad
ſancte et ſpūaliter viuendum. Et hoc eſt
quem ſcȝ ſpūmſanctum effudit deſuper nos
abunde ad ſancte et ſpūaliter viuendum et
ad nos regenerandum et renouandum.per
ieſum chriſtum ſaluatorem noſtrū.id ē per
paſſionem ieſu chriſti in qua proprie ſalua
toris nomen accepit ſiue obtinuit. ¶ Cōſe
quenter tercio oſtendit finem iſtius ſalua/
tionis. Ad hoc enim nos ſaluauit per laua
crū baptiſmi.vt tandem ſimus heredes vi/
te eterne.al's talis ſalus nihil valeret. Et h
eſt. Vt iuſtificati gratia. Sola enim gratia
iuſtificat. Ro.iij Juſtificati gratis ꝛc. Ip
ſius.ſcȝ per fidem. Ro.v. Juſtificati ergo
ex fide pacem habeamus ad deum. Here/
des ſimus ſm ſpem vite eterne. Rom.viij.
Spe enim ſalui facti ſumus. Tandem enim

ſimus heredes ſm rem in chriſto ieſu dn̄o
noſtro in quo vita eterna conſiſtit Jo.xvij
Hec eſt vita eter. vt cogno.te ſo.ve. deum
et quē mi.ieſum chriſtum. Sed contra.plu
res non ſaluantur per baptiſmū ꝛ in p̄ſenti
per gratiam.et in futuro per gloriam.ergo
chriſtus non ſaluauit nos per baptiſmum.
Dicendum eſt ꝙ chriſtus ſe habet vt medi
cus et vt ſol in ſaluatione hominis. Sicut
enim medicus non ſanat hominem ſine me
dicina.ſic neqȝ chriſtus ſanat ſine baptiſmo
Johā.iij. Niſi quis rena.fue.ꝛc . Sicut er
go medicus parat medicinā ꝛ mādat dietā
ſic et xp̄c parauit ſacramēta eccleſie ꝛ mā
dauit abſtinentiā a malis. Et ſicut medicus
diceretur hominis ſanare q haberet ita ef/
ficaces medicinas ꝙ qcūqȝ eas ſumeret ſa/
naretur.ſic et xp̄c d̄r hominis ſaluare. qꝛ
ſacramēta eccleſie p̄parauit que ſūt tāte vir
tutis vt qcūqȝ ea digne ſumit ſaluat̄ p hoc
in p̄ńti p gratiā et in futuro p gloriā.q̄uis
nō oēs ea ſumūt. Similiter ſe hȝ vt ſol. Ma/
nifeſtū eſt eīm ꝙ ſol.totū mundū illuminat
quātū eſt de ſe ſed ſi quis claudit feneſtrā
non illuminatur a ſole ſed in tenebris ma/
net. Sic et chriſtus ſtat ad hoſtium vniuſ
cuiuſqȝ et vult intrare et. illuminare om/
nem hominem.ſed non illuminat niſi qui ei
aparuerit Apo.iij. Ego ſto.ad hoſt.et pul.
ſi qs ape.m.intro.ad il.ꝛc. Peccatores au
tē q nolūt ei aperire.ſȝ rebellāt.ñ illumināt
tur. Job xxiiij. Ipſi fuerūt rebelles lumī
q dix.deo rece.a.no. Joh.ij. Hoc ē iudiciū
qꝛ lux venit in mūdū ꝛ dilex. homines ma
gis te.q̄ȝ lucē. Et ſic patet ſcdm̄ ꝛ tercium
Oꝛ in euā.agit̄ d̄ circūciſiōe ꝛ i ep̄la d̄ bap
tiſmo .videam⁹ i quantū baptiſm⁹ excidit
circūciſiōnē ¶ Notādū ergo ꝙ baptiſm⁹
excedit circūciſionē i trib⁹. Primo i cōitate
qꝛ baptiſm⁹ oīb⁹ ē cōis marib⁹ ꝛ mulierib⁹
et iudeis ac gentilib⁹.et omib⁹ mandatur
vt baptiſentur Mat. xxviij. Docete oēs
gentes baptiſātes eos Et ideo fit in aqua
que omnibus eſt cōmunis et in neceſſitate
ab omnibus poteſt conferri. Circumciſi/
o autem non fuit omnibus communis nec
omnibus eſt mandatum vt circumcidant̄

ſed ſolum iudeis maribus. Secundo i ſua/
uitate. quia baptiſmus eſt remediū ſuaue .
et circūciſio auſterum et durum.qꝛ in loco
neruoſo fiebat.q̄uis cultrus lapideus non
fuerit de neceſſitate. Tercio in virtuoſitate
Nam baptiſmus eſt maxime efficacie et vir
tutis.excedit autem baptiſmus circūciſio/
nem in virtute quantū ad ſeptem. ¶ P
Primo quia per baptiſmum oēs ſaluātur
quicunqȝ ſaluatur. Vnde ē ſacramentum
neceſſitatis. Joh.iij. Niſi quis renatus fue
rit ex aqua et ſpūſancto.ꝛc̄. Per circūciſio
nem autē non omnes ſaluabātur .nec erat
omnibus neceſſaria vt dictum eſt. ¶ Secū
do quia per baptiſmum mūdamur et a cul
pa et a pena.et a pctō originali et actuali/
quia vt dicit augu. In paruulis delet ori/
ginale.et in adultis origiale et actuale.opa
tur enim in virtute paſſionis chriſti qui in
paſſiōe ſua nobis abluit in ſanguie ſuo ma
culas peccatorum noſtrorum.et penas pro
eis ſuſtinuit.yſa.liij. Vere languo.noſtros
ip̄e tu.et do.no.ip̄e portauit. Ro.vj. Qui/
cūqȝ baptiſati ſumus in chriſto ieſu i mor
te ipſius baptiſati ſumus.id eſt in virtute
mortis chriſti Circūciſio autem mundabat
hominem ſolum a culpa originali. nō autē
a pena.quia carentiam viſionis diuine que
erat pena originalis peccati nō auferebat.
Circumciſi enim illi deſcendebāt ad limbū
ſicut alij. nec etiam inuenitur dictū ab ali/
quo ſancto ꝙ circūciſio auferret peccatuȝ
actuale.ſed ſolum originale.quod verū eſt
principaliter. Sed ex conſequenti etiā au/
ferebat actuale ſi inueniebat.et hoc ſolum
quantum ad culpā.ſed nō quātū ad penā.
¶ Tercio quia in baptiſmo confertur grā
et datur ſpūſſanctus abunde ad vincendū
ex omni parte peccatum. vt hic dicitur.per
quem eneruātur vires peccati vt concupi/
ſcentia non ita dominetur nobis.et p queȝ
habilitātur omnes potentie anime ad pene
operandum et delectabiliter. In cuius fi/
gura ſuper chriſtum deſcendebat ſpūſſanc
tus in ſpecie columbe.que eſt animal ferti/
le et omni menſe generat. Operatur enim
baptiſmus in virtute chriſti crucifixi cum

quo peccatum eſt crucifixum et vires eius
ſunt eneruate et concupiſcentia retrenata.
Ro.vj. Vetus homo noſter.i.cōcupiſcen/
tia carnalis.ſimul crucifixus ē vt deſtruat̄
corpus peccati et congeries peccatoꝝ In
cuius figura mādauit dominus moiſi vt ſu
ſpenderet ſerpentē in ligno. vt patet nume
ri.xxj. Fac tibi ſerpentē eneum ꝛc. Serpēs
venenans homines eſt ip̄m peccatum .qd̄
ſuſpenſum eſt in ligno crucis vt dicit augu.
Suſpenſus autem nō habet vires niſi ſol/
uatur.et ideo peccatum non poteſt homini
nocere niſi homo recedat a cruce. Pecca/
tum enim ſolum in cruce ligatum et ſuſpē
ſum eſt.alibi autem magnas vires habet.
propter quod dicit apl's ad galath.ſecūdo.
Chriſto confixus ſum cruci. Circūciſio au
tem etſi conferebat gratiā per quaȝ homo
fiebat dignus deo. non tamen conferebat
gratiam abundantem que eneruaret concu
piſcentiam peccati vt habilitaret potētias
anime ad faciliter et delectabiliter operan/
dum bonum. ¶ Quarto quia per baptiſ/
mum regeneramur in filios dei et renoua/
mur a veteri homine in nouam creaturam
prima Johā.iij. Videte qualem dilectiōeȝ
dedit nobis deus vt filij dei nominemur et
ſimus. et ideo ſtatim baptiſati dicūtur chri
ſtiani id eſt filij dei. Vnde in baptiſmo im/
primitur caracter qui eſt quoddam ſignum
diſtinctiuum.ponens hominem in ſpecialē
poteſtatem. Per circumciſioneȝ autem nō
regenerabantur circūciſi in filios dei magis
q̄ȝ alij iuſti qui circumciſi non erant.nec in
ipa imprimebatur caracter. per quem cir/
cumciſus in aliqua excellentia ſuper alios
poneretur ¶ Quinto qꝛ per baptiſmū tota
liter homo eripitur a poteſtate dyaboli. vt
nec hic nec alibi baptiſato dominetur. qa
chriſtus in cruce.in cuius virtute agit ba/
ptiſmus dyabolū debellauit et i inferno re
ligauit. vt dicit augu. Vn̄ cantamus caput
draconis ſaluator cōtriuit.in iordanis flu/
mine ab eius p̄tāte nos oēs eripuit. Col.j.
Qui eripuit nos de poteſtate tenebrarum.
i.demonū. Hoc fuit figuratū exo.xv. qn̄ i
mari rubro pharao cum toto exercitu ſuo
ſubmerſus ē et filij iſrael liberati

ſunt. Mare rubrum eſt baptiſmus chriſti
ſanguine rubricatus.pſ.lxxv.ij. Tu cōfre
giſti capita draconum in aquis. Circūciſio
autem non totaliter eripiebat a poteſta
te dyaboli.quia omnes ſaltem poſt mortez
incar. erāt in nferno detinebātur ¶ Sex
to quia.per baptiſmū confertur baptiſato
mirabilis veſtis omniū virtutū et donorū
ſpūſſancti.que virtute paſſionis chriſti in
baptiſmo confertur. Chriſtus autē in cru
ce exutus veſtimētis cōfecit mirabilem ve
ſtem virtutuʒ.qꝛ in ea oēs virtutes fuere.
noluit eñ nudus remanere.qꝛ vt dicit augu.
nullum exēplum alicuius virtutis defuit ī
cruce.immo omnes virtutes ī cruce fuerūt
Hec eſt veſtis ſtragulata et polimita.i.va
ria.q̄ facit hominē dignū nuptijs eternis .
quā quicūqʒ nō habet de nuptijs expellit.
Matth.xxij. Amice quō huc intraſti nō ha.
ve.nup. Hāc autē veſtem circūciſio cū tā
ta virtute nō conferebat.quia q̄uis cōfer
ret gratiā cū qua virtutes infundūtur.tñ
illa gratia pro tūc non faciebat hominem
dignū nuptijs eternis nec per illam.tūc ad
nuptias ibat. Hanc autē veſtem quidam
chriſtianorum furantur .cū diſſimulant ſe
eſſe quod nō ſunt.habētes vocem iacob ſʒ
manus eſau. Sicut fecit pilatus ꝙ dicitur
furatus fuiſſe tunicā inconſutilem chriſti.
¶ Septimo quia baptiſmus aperit celum
In cuius figura baptiſato chriſto aperti
ſunt celi: Matth.iij. circūciſio autē celum
non aperiebat.

¶ In epiphania domini de euangelio
Sermo quindecimus.

Cum eſſet ieſus in bethleem iu
dei in diebus herodis.ecce ma
gi ab oriente venerūt hieroſo
limam.Matthei.ij. Sic dicit
Ecci.ij.Sapientia abſcondita
et theſaurus inuiſus que vtilitas ī vtriſqʒ
Siquidem deus pater motus miſericordia
ſuper inſipientia et paupertate noſtra. miſe
rat nobis ſapientiam omnia docentē et the
ſaurum oia replentē.ſcʒ filium ſuum qui ē
ſapientia et theſaurus ſuus. Col.ij. Ipſe ē
in quo ſunt omnes theſauri ſapientie ⁊ ſci
entie dei abſconditi.Sed miſerat eū ī ſacco
noſtre mortalitatis in quo abſcondebatur.
et ideo vt nobis eſſet vtilis et proficuꝰ ho
die manifeſtauit per ſtellam. Et hoc valde
congrue.quia ſignum debet reſpondere ſig
nato.theſaurus autem iſte manifeſtandus
erat lux vera que illuminat omnē hominē.
et ideo per ſtellam ſignum lucis et vaſculū
debuit reuelari De cuius manifeſtatione ⁊
veneratione habetur in p̄nti euangelio.qd̄
quidem euangelium ſummarie quattuor ꝯ
tinet. Primo continet magorū aduentum
ad chriſtum inquirendum in principio euā
gelij. Secundo herodis conſilium ad xp̄m
occidendum.ibi. Audiens autem herodes
rex turbatus eſt valde. Tercio magorum
profectum ad chriſtum venerandum.ibi .
Qui cum audiſſent regem abierūt. Et ecce
ſtella ⁊c. Quarto dei reſponſum magis ſa
ctum ad ſuā patriā remeandum.ibi. Et re
ſponſo accepto in ſom.ne redi.ad hero.per
ali. viā reuer.ſunt in re.ſuā. ¶ Primo ergo
ponitur magorū aduentus ad chriſtum in
quirendum .ibi. Cum natus eſſet ieſus in
bethleem iude,ad differentiam alteriꝰ beth
leem que erat in galilea in tribu ʒabulon .
vt patet ioſue.xix. In diebꝫ herodes regis
Sed quare nō dixit in diebꝰ octauiani ce
ſaris Et dicendū ꝙ hoc nō dꝛ vt determi
net tp̄us natiuitatis xp̄i ꝑ tp̄us herodis.ſʒ
vt videat impleta ꝓphetia iacob q̄ habet
gn̄.xlix. Nō auferet ſceptꝝ de iuda et dux
de fe.eꝰ donec veniat qui mittēdꝰ eſt Sed
iā ablatū erat ſceptꝝ de iuda.qꝛ iſte hero
des erat alienigena.qui p̄mus rex iudeorū
fuit Et ſic euāgeliſta ꝓbat xp̄m veniſſe ex
triplici ꝓphetia Ex ꝓphetia iacob qui ꝓ
phetauerat vt dc̄m eſt de tp̄e Ex ꝓphetia
michee qui prophetauit de loco vt infra.
dicetur Ex prophetia balaā qui propheta
uit de ortu ſtelle.nume.xxiiij. Orietur ſtel
la ex iacob Manifeſtum eſt ergo chriſtū
natū eē cū oēs iſte tres ꝓphetie vno tp̄e ſūt

Manifeſtum eſt ergo xp̄m natuʒ eſſe cum
omnes iſti tres prophetie vno tēpore ſunt
implete. Yſa.autem de aduentu iſtorū ma
gorum prophetauit.vt patet in ep̄la hodi
erna. Et ideo euāgeliſta hoc puriſſime ſup
ponens ait. Cum natus eſſet ⁊c.ecce magi
non magi.i.malefici.vt quidaʒ dicunt. ſed
magi.i.ſapiētes et ph̄i.fuerunt eñ ſapiētes
et ph̄i in terra perſaruʒ. Nā magus lingua
perſarū idem eſt quod philoſophus lingua
greca.et ſapiēs lingua latina. Ab oriēte ve
nerunt hieroſolimā.i.de parte oriētis vene
runt hieroſolimam non vocati.et ideo hac
nocte nō dicitur inuitatoriū. Venerūt autē
potius hieroſolimā.quia erat caput regni.
et ibi erant ſcribe docentes legē. Venerūt
ergo hieroſolimā vt interrogarent ſcribas
legis de loco vbi chriſtus naſci deberet. Et
hoc eſt. Vbi eſt qui natus eſt rex iudeorū.
Non inquirunt vtrū ſit natus rex iudeorū.
ſed affirmant ꝙ natus eſt rex. Nullus vnq̄
fuit natus rex preter illum .Apocalip.xix.
Habēs in veſtimēto et in femore ſuo ſcri
ptum Rex regū et dn̄s dominātiuʒ quaſi di
cerent. Nō querimus herodem regē iudeo
rum.ſed quendam puerum recēter natum.
qui natus eſt rex de quo certi ſumus. Vidi
mus eñ ſtellam eius in oriente nuper exor
tam eius ſignificātem ortum. et ideo veni
mus adorare eum. Et nota ꝙ ordinate lo
quuntur. Vidimus ſtellam eius et venimꝰ
adorare eū. Stella eſt lumē fidei de celo de
ſcendens. quia fides eſt donum dei vt dicit
ap̄ls eph.ij. Oportet eñ ꝙ homo p̄mo per
ſtellam fidei illuminetur. et conſequenter
adoret deum. Eſt ergo primo neceſſaria il
luminatio mentis per fidem.ſecundo exhi
bitio operis per diuinum cultuʒ. Videamꝰ
ergo et nos ſtellam ieſu.id eſt veraʒ fidem
de eius incarnatiōe habeamus.et veniamꝰ
puro corde adorare eū ſicut et magi fecerūt
Et nota ꝙ paſtores venerunt excitati voce
angelorum.et magi lumine ſtelle.et vtriqʒ
ad chriſtum venerandum venerunt. Et nos
miſeri et negligentes vtrūqʒ habemus et
non imus. Nam vocem angelorum id ē p̄
dicatorum quottidie audimus.et ſtellam fi
dei videmus.et tamen chriſtuʒ puro corde
et mente deuota .et mundis manibus non
adoramus.et ideo omnibus gentibus rep
henſibiliores ſumus.quia et fidem et doc
trinam et exempla bone vite habemus.ma
thei.xj. Ve tibi bethſaida.quia ſi in tyro ⁊
ſidone facte fuiſſent virtutes que facte ſūt
in vobis olim in cinere et cilicio penitētiaʒ
egiſſent. Augu. Sed dicturus es a quibus
audierunt ꝙ tali s ſtella chriſtum natū ſig
nificaret.profecto ab angelis aliqua moni
tione reuelationis. Potuerunt igitur illis
angeli dicere. ſtellam quam videtis chriſti
eſt.ite et adorate illum qui natus eſt.et ſi
mul iudicate qualis et quantus natus ſit .
Dicitur enim ꝙ hi tres magi fuerunt d̄ ꝓ
genie balaam.qui de ortu ſtelle predixerat
qui in anno ſemel ſicut predeceſſores ſui fe
cerant ibant ſuper montem victorialem.et
tribus diebus ibi morantes ſe lauabant et
orabant deum vt eis illam ſtellam quā ba
laam predixerat eis oſtēderet. quadam aūt
vice ſcʒ in nocte natiuitatis dn̄i dū ſic ibidē
more ſolito morarētur.ſtella quedam ſupra
montē ꝓpe eos apparuit.q̄ habebat formā
pulcerrimi pueri. ſuper cuius caput crux
pendebat.que magos allocuta eſt dicēs.ite
velocius in terram iuda et ibi regem quem
queritis natum inuenietis.qui ſtatim cum
magna comitiua venire ceperūt. Sed quo
modo tam in paruo ſpacio temporis ſcʒ in
tredecim diebus tm̄ venire potuerūt ſcʒ ab
oriente in hieruſalem.que in medio mundi
dicitur eſſe ſita. Et dicēdum eſt ꝙ ſi iſti ma
gi vt dictum eſt et veruʒ videtur.et hiero.
teſtatur hoc.fuerūt ſucceſſores balaā po
tuerunt decenter venire de patria ſua vſqʒ
ad hieruſalem ſuper dromedarios et came
los animalia velociſſima ambulando.quia
eorū patria ē iuxta madian q̄ nō ē in capite
oriētis.⁊ ē ſita a hier̄lm a parte oriētis ad
oriētalem plagā. Et ꝓpterea dicūt.vidimꝰ
ſtellā in oriēte.i.in patria noſtra q̄ ē ad ori
entalem plagam. Et ſic hoc videtur dicere
yſa.in prophetia hodierna .di. Inundatio
camelorum operiet te et dromedarij madi
an ⁊ epha.q̄ ſūt due regiōes ſite ī arabia vt

dicit hiero. Remigius dicit. Si iſti fuerũt ſucceſſores balaã. regio iſtorum non longe diſtat a terra ꝓmiſſionis. Idcirco in tã bre ui ſpacio tp̃is venire hieruſalem potuerũt. Sed tunc q̃rendũ eſt quare euãgeliſta dicit eos veniſſe ab oriente. qḋ non eſt. Quia ab illa regiõe venerunt q̃ in orıẽtali pte iudeis ſita eſt. Si aũt venerũt de capite oriẽtis qḋ diſtat a hieruſalẽ ꝑiter vnius anni tunc di cendũ eſt ꝙ ille deus qui ſtellam oriri fecit et creauit. ꝑduxit eos ſua virtute in tam ꝑ uo tp̃e ab oriente in hieruſalẽ. in tredecim diebus vt dicit. Remigi⁹ q̃uis criſ. dicat ꝙ ꝑ bienniũ añ iter arripuerũt ita ꝙ ꝑ annũ et tredecim dies venerũt in hieruſalem ſed hoc non tenetur. ¶ C. Queritur de hac ſtella an fuerit vna de alijs. Et dicendum ꝙ non. q2 ab alijs differebat quantũ ad quin q3. Primo in orto ſiue creatõne. q2 alie ſtel le a ꝑncipio create ſunt. ſc3 hanc tunc puer nat⁹ creauit et magis vt p̃ireret deputauit. Scḋo in ſitu. q2 ſecũdũ fulgentium nõ erat in celo cũ alijs ſ3 in aere propinquo nobis. Tercio in actu q2 lucebat die ac nocte lic3 aliq̃ndo occultaret. Quarto in motu quia non circulariter ſicut alie ſed in rectũ ibat et antecedebat eos. nec cõtinue mouebat. ſed cum ipſi ibat et ipſa mouebatur et pro cedebat. et cum ſtabat et ipſa ſtabat. Quin to i duracione. quia alie ſtelle perpetue ſũt ſed hec peracto officio in p̃cedentẽ mate riam redacta eſt. ¶ Item nota ꝙ hec ſtel la dicitur eius ſc3 chriſti. quia ab eo de no uo creata. ad ſue natiuitatis iudiciũ. et ad locum natiuitatis oſtendendum. Non autẽ dicitur eius quaſi ip̃e dominus ſtellarum ſit natus ſub ſtelle dominio ſicut aliqui menti untur aſtrologi. cum nec etiam nos ſic na ſcamur. ita ꝙ ex ſtellis vel ex cõſtellatione aliquis efficiatur bonus vl̃ malus. Augu. Hic iam erubeſcat ſtulticia ſacrilega que ſub ſtellarum decreto putat eſſe natũ xp̃m. Nullos enim homines naſci ſic credit qui recte credit in chriſtũ. Verũ nec hec ſtella fecit chriſtum mirabiliter venire. ſed ip̃am fecit chriſtus mirabiliter apparere. Ip̃e ei natus ex matre nouum ſidus celo oſtendit.

qui natus ex patre celumq3 creauit. eo na ſcente lux noua eſt in ſtella reuelata. quo moriente lux antiqua eſt in ſole velata. Eo naſcẽte ſuperi nouo honore claruerũt. quo moriente inferi nouo tremore tremuerunt. quo reſurgente diſcipuli nouo amore exar ſerunt. quo aſcendente celi nouo obſequio patuerunt. Tamen verũ eſt quicquid fue rit de chriſto ꝙ ſtelle habent effectus ſuꝑ corpora humana et alia corpora quantum ad qualitates actiuas ⁊ paſſiuas alterãdaſ et non ſuper liberũ arbitrium niſi indirecte vt dicit augu. grego. criſo. et alij doctores. Vnde non efficiunt hominem bonum vel malum. ſed inclinant et diſponũt homines ad bonum vel malum. vel ad diuerſa vitia et ad diuerſas virtutes et artes et exercitia nihilominus tamẽ homines poſſunt per li berum arbitriũ talibus inclinationibus et diſpoſitionibus reſiſtere. propter quod dicit ptolomeus ꝙ ſapiens homo dñatur aſtris ſtultus autẽ ab aſtris mutatur. Eccl. xxvij Homo ſapiens manebit in ſapiẽtia ſua vt ſol. ſtultus autem vt luna mutatur. quia vt dicunt yſido. et criſo. et multi alij ſancti do ctores. Si ex ſtellis eſt ꝙ ſumus boni vel mali. ergo nec bonum noſtrũ eſt laudabile nec malum vituperabile. et per conſequẽs nec premia nec ſupplicia meremur. fruſtra enim ponerentur leges et precepta. Item ſi adulter et homicida per ſtellas fiũt mag na eſt ſtellarũ iniquitas. maior eſt autem il lius qui ad hoc eas creauit. vt dicit yſido. Ex quo ſequitur ſicut dicit boetius ꝙ oĩa crimina in autorem ſtellarum ſc3 deũ refe rantur. quod nephas eſt cogitare. Et ſic pa tet primum. ¶ Secundo ponitur herodis conſilium ad chriſtum occidẽdum. Et hoc eſt. Audiens autem herodes rex. ſc3 ꝙ rex iudeorum eſſet natus. turbatus eſt. quia ꝑ mo timebat interitum regni ſui. Turbatus eſt etiam propter iram romanorum quam incurreret ſi conſentiret nouo regi. decreue rant enim romani, ne quis rex vel deus ſi ne eorum licentia diceretur. Turbatus eſt etiam propter aſtantem multitudinem ma gos comitantem. quaſi erubeſcẽs alium q̃

ſi regem querĩ in regno ſuo. Turbata eſt etiã omnis hieroſoluma cum illo. ſed quare eã potius deberet gaudere de rege ſuo na to. cum herodes eſſet alienigena et tirãnus Et dicendum ꝙ in veritate non ſunt turba ti. ſed turbationem ſimulauerunt vt hero dis fauorem haberent. quia ſi turbationem non oſtendiſſent eius indignatione3 incur riſſent. quia multum iudeorum effundebat ſanguinem. et eis iugum importabile impo nebat. Vel ſi in rei veritate aliqualiter tur bati ſunt. ideo ſunt turbati. quia nouitate3 et mutationem timebant. in qua poſſet eſſe periculum perſonarum et rerum. Et con gregans omnes principes ſacerdotum qui in templo dei ſacrificia offerebant et ſcri bas populi. qui ſc3 populum de lege et pro phetis docebant. ſciſcitabatur ab eis. id eſt querebat quaſi bono zelo. vbi chriſtus na ſceretur. id eſt naſci ſcḋm prophetas debebat quia omnes prophete de chriſto. id eſt de meſſia futuro qui eos ſaluare debebat pro phetauerunt. At illi prius habito conſilio inter ſe per ſcripturas ſcrutantes. dixerunt ꝙ in bethleem iude. que primo vocata eſt effrata. debebat naſci. Et ſic erat per mich eam prophetam ſcriptum capitulo quinto Et tu bethleem effrata paruulus es in mi libus iuda. ex te enim egredietur domĩator in iſrael. Tunc herodes clam a ſcribis ⁊ ſa cerdotibus. cauens ſibi ab eis ne maliciam eius perpenderent et impedirent. vocatis magis diligenter didicit ab eis tẽpus ſtelle quando apparuiſſet eis primo. Et mittens illos in bethleem. id eſt hortãs eos vt irẽt. ait illis. Ite et interrogate diligenter ḋ pu ero. ⁊ cu3 inueneritis et adoraueritis. renũ ciate mihi locum et puerum et omnia que inueneritis. Renunciate dico ad me rede undo. vt perſonaliter et oretenus mihi oĩa enarretis. vt et ego ſimiliter veniam et ado rem eum. Indecens enim videtur ꝙ vos veniatis ab extremis terre ad eum adoran dum. et ego qui ſum iuxta non faciam re uerentiam ei. Et ideo bono animo et ex ra tionabili cauſa videbatur querere. ſed fru ſtra iacitur rete ante oculos pennatorum.

et omne humanum ſtudium contra dei cõ ſilium eſt inane. ſatis queſiuit ſaul dauid et plories habuit eum inter manus et voluit confodere eum et tamen nunq̃3 potuit eum occidere. et filij iacob poſſe ſuum totum fe cerunt vt interficerent ioſeph. et habuerũt eum pre manibus. et tamen non potuerũt eum delere. quia deus ordinauerat ip̃m ſu per eos regnare. Sic herodes omne ſtudiũ adhibuit vt chriſtum interficeret. et nõ po tuit. Et ſic patet ſecundum. ¶ Tercio poni tur magorum profectus ad chriſtum vene randum. Et hoc eſt. Qui cum audiſſent re gem abierunt itinere quo ceperant egredi entes de hieruſalem. Quibus egreſſis ſtati ſtella quam viderant reapparuit. et more ſolito antecedebat eos vſq3 dum veniẽs ſta ret ſupra domum vbi erat puer. Ex quo pa tet ꝙ dum ingreſſi fuerant hieruſalẽ ſtella ſe occultauit. ne hieroſolimite et herodes eam viderent. qui indigni fuerunt xp̃i ſtel lam videre. Vel quia indecens erat eis ſig num oſtendere. cum haberent prophetiam que debebat eis ſufficere. Ex quo etiã pa tet ꝙ dum homo cõfidit in deum et ei ſe to tum committit deus illuminat et dirigit eu3. quando autem derelicto deo confugit ad auxilium hominum deus ſubtrahit ei auxi lium. et per conſequens confunditur ⁊ ma ledicitur. Iere. xvij. Maledictus homo qui confidit in homine et ponit carnẽ bra chium ſuum. Benedictus vir qui confidit in domino. et erit dñs fiducia ei⁹. Iſti ma gi habebant ſtellam ducem ſui. et venerũt ad conſulendum herodem. Sic multi chri ſtiani habent ſtellam verbi dei q̃ illuminat greſſus omnium volentium recte ãbulare et ip̃i vadunt ad dyabolos per diuinos et ſortilegos conſulendum. qui ſi aliquando dicit eis veritatem vel in aliquo iuuet hoc facit ad perdendum eos vt dicit auguſtin⁹ Sic herodes magis veritatem dixit volẽs occidere ieſum. vt enim dyabolus ſalutem noſtram occidat. frequenter loquitur veri tatem. et ideo non debemus attendere quid ſed qua intentione dicat. Sicut dixit canis latroni volenti ſibi dare panem vt nõ latra

ret.quia ſvolebat domum expoliare. Quia
vt dicit glo.dei conſilio actum eſt vt ſtella
in ingreſſu iudee magis ſe occultaret vt ſic
cogerentur querere a ſcribis vbi puer ſm
propbetias naſci deberet quatenus magi z
nos in illis audientes teſtimoniũ propbeta
rum.et videntes ſtellarum magis firmarẽ-
tur in fide.et teſtimonium de chriſto nato
efficax appareret. Videntes ergo magi ſtel
lam gauiſi ſunt gaudio magno valde.quia
magis gaudet bomo de bono perdito rein-
uento ꝙ a principio cum illud babuit.ſicut
pater filij prodigi magis fuit gauiſus dum
ipm perditum reinuenit.ꝙ a principio duʒ
ipm babuit.et ideo fecit cõuiuium.vt ptẽt
Luce. xv. Sic iſti magis gauiſi ſunt dum
ſtellam perditam rainuenerunt .ꝙ fuerant
a principio dum eis apparuit. ¶ D • Tri-
plex ergo gaudium magi babuerunt. Pri
mum propter ſtelle recuperatiõem quo ga
uiſi ſunt gaudio.quia videntes ſtellã gauiſi
ſunt. Secundum propter ſtelle anteceſſio-
nem quo gauiſi ſunt gaudio magno qr an-
tecedebat eos. Tercium propter loci oſten
ſionem.quo gauiſi ſunt gaudio magno val-
de.quia ſtetit ſupra vbi erat puer.id ẽ ſup
illud diuerſorium in quo natus eſt.quaſi di
ceret. Hic eſt puer quem diu queritis. Et
ideo intrantes domum de camelis deſcendẽ
tes inuenerũt puerum quem querebant cũ
maria matre eius.et non cum ioſepb.nutu
enim dei actum ẽ vt ioſepb aliquo caſu ab
eſſet.ne pater pueri pateretur. Et prociden
tes cum magna bumilitate adorauerũt eũ
vt ſolum deum qui ſolũmodo adorari de-
beat Et apertis theſauris ſuis obtulerũt ei
munera.aurum ſicut regi magno tbus ſicut
deo vero et ſacerdoti magno.mirrbaʒ ſicut
mortali bomini. In auro enim oſtenditur
regis dignitas.in tbure vero eius deitas z
ſacerdotalis excellẽtia.in mirrba vero bu
mana mortalitas.qa mirrba corpora mor-
tuorum inungebantur.que babet a putre-
dine conſeruare. ſicut fuit factum corpori
chriſti poſt mortem. Joban.xix. Venit et
nicodemus ferens mixturam mirrbe quaſi
libras cẽtum. Et ſic proteſtati ſunt eũ regẽ

eſſe celi et terre ſm carnem de progenie da
uid regem natum.et deum verum ab eter-
no a deo patre genitum.et ſũmũ ſacerdoteʒ
ad offerendam boſtiam ad deo totuʒ genꝰ
bumanum reconciliandum.et mortalẽ bo-
minem moriturum pro peccato totius ge-
neris bumani delendo. ¶ Et nota ꝙ quilibet
iſtorum trium magorum obtulit iſta tria ĩ
quibus deum venerati ſunt. In quo tres
magne virtutes magorum apparent. Pri-
mo eorum bumilitas et reuerentia demon
ſtratur.quia procidentes. Secundo eorum
fides et latria.quia adorauerunt. In quo
oſtenderant ipm verum deum eſſe cui ſolũ
cultus latrie debetur.yſa.xlj. Gloriã meã
alteri non dabo. Et conſidera bene magnã
fidem magorum.quia inuenerunt ipſum in
ſtabulis et non in palatio regali.pãnis vili
bus inuolutum et non aureis tectum. ſolũ
cum vna paupercula muliere. et non cum
caterua militum et domicellorum.vagiẽtẽ
in cunabulis et non loquẽtem.et tamẽ deũ
verum crediderunt et ipſum adorauerunt.
Tercio eorum cbaritas et miſericordia.qr
obtulerunt ei munera.quod ẽ effectus cba
ritatis.prima corintb.xiij. Cbaritas patiẽſ
eſt benigna eſt.id eſt egenis larga. Quis enĩ
iſte puer eſſet filius diues in omnibus et p
diues tamẽ vt pauper venit in mundum et
pauperem vitam elegit nibil penitus bñs.
et ideo tanꝗ pauperi ei munera obtulerũt
Sic ergo bac ſacratiſſima die eſt chriſtus
a magis cognitus et adoratus. ¶ E • Et
nota ꝙ bac benedicta die que fidei noſtre
initium fuit deus decẽ miracula digna reue
rentia oſtẽdit. Primo enim magus adora-
uit et veram fidem de redemptore ſuo ba-
buit. In quo ſignificatur ꝙ in bac die pri-
mo gentilis populus vera fide illuminari
cepit qui per longum tempus ante obtene-
bratus diuerſas adorauit creaturas.yſa.ix
Populus gentium qui ambulabat in tene
bris vidit lucem magnam. Hodie ergo p-
mo chriſtus eſt cognitus et adoratus a po
pulo gentili vt verus deus. Et propterea
iſtud feſtum dicitur epiphania.ab epi qđ ẽ
ſupra et phanos apparitio. qr bodie xpus

per ſtellam que bodie apparuit magis de-
ſuper demonſtratus eſt. Secundo iobãnes
chriſtum baptiſauit. Nam eodem die reuo
lutis.xxix.ãnis et.xiij.diebus.venit ad flu
men iordanis et baptiſatus eſt a iobanne.
Erat enim vt dicit lucas.iij.c.quaſi ãnorũ
triginta.quia per.xiij.dies intrauerat.xxx.
Et propterea iſtud feſtuʒ dicitur tbeopba
nia.a tbeos quod eſt deus et pbanos qđ ẽ
apparitio.quia tota trinitas d.i in. baptiſ-
mo apparuit.ſcʒ pater in voce.filius i car
ne.ſpũſſanctus in columbe ſpecie. In quo
quidem baptiſmo chriſtus tactu ſue mun-
diſſime carnis vim contulit regeneratiuam
aquis.et ordinauit bumano generi ad tol-
lendum peccatum ſuauẽ remedium et cõe
omnibus virtutibus.et terminauit penoſũ
et particulare remedium deficiẽs i virtute
Tercio idem iobãnes tanꝗ paranimpbus
eccleſiam chriſto deſponſauit. vt deinceps
generarentur filij ſpũales.et ſpũali genera
tioni intenderetur tanꝗ rei neceſſarie Jo.
iij. Oportet renaſci vos denuo. propt boc
cantamus bodie. Celeſti ſponſo iuncta eſt
eccleſia. Sic enĩ vir et vxor conueniunt ad
filios procreandum.ſic chriſtus in vtero z
fide eccleſie regenerat bomines in filios dĩ
per baptiſmũ. Et ideo baptiſatus dicitur fi
lius chriſti et eccleſie.et ob boc vocatꝰ chri
ſtianus.id eſt filius chriſti. Jobã.j. De e.
e.po.f.d.f.zc.qui nõ ex ſang.zc.ſed ex deo
nati ſunt. Magna quoqʒ excellentia ẽ bo
die bominibus collata. vt fiant filij dei. et
eccleſia fidelium optimo ſponſo et nobili ẽ
coniuncta. Quarto deus pater loquitꝰ bu-
mano generi.qui ab initio mundi propter
guerram nobiſcũ factã non fuerat nobis
niſi per ſubiectam creaturaʒ locutus.quaſi
inimicus nobis. Sed bodie reddidit nobis
loquelam dicens. Hic eſt filius meus dile
ctus ipm audite.quaſi diceret. Hic qui ſibi
eccleſiam fidelium deſponſauit.et in tanto
amore eſt cõiunctus idem eſt filius meus
dilectus. Et ideo propter eius amorem pa
cem facio cum bominibus et omnẽ offen-
ſam remitto.et ſi vultis ꝙ bec pax illibata
perduret ipm audite et eius mandata im

plete. Quinto in columbe ſpecie ſpũſſanc
tus deſcendit.ad ſignificãdum ꝙ deinceps
vita noſtra totaliter ſpũalis debet eẽ.vſqʒ
enim tunc bomines carnaliter vixerãt di-
centes. Fruamur bonis a iuuentute.quõm
bec eſt pars noſtra Sap.ij.in eorũ perſona
j.corintb.xv.ait ſic apls. Comedamus z bi
bamus cras enim moriemur. Merces enĩ
bominis terrena erat.iuxta illud yſa.r. Si
volet a ud.m.bo.ter.comedetis. Sed dein-
ceps ſpũaliter viuere oportet.et oĩa carna
lia et mundana relinquere.propter qđ xp̄s
dicit in mattbeo. Ignem veni mit.in terrã
id eſt ſpũmſanctum qui in ſpecie ignis ap-
paruit.veni enim ſeparare vxorem a viro.
id eſt carnalem vitam ab bomine. Et iterũ
in eodem.xvj. Siquis v.poſt me ve.abne.
ſe.et tol.cru.ſuã et ſe.me. Deinceps etiam
merces eſt ſpũalis et celeſtis et nõ terrena.
Luce.xiij. Ego diſpono vo.ſicut di.mi. p.
me.regnũ. Sic ergo incepta eſt bodie vita
ſpũalis et terminata eſt carnalis et terrẽa.
Sexto celi aperiuntur.qui ab initio mũdi
fuerant bomini clauſi propter peccatũ. Et
boc ad tria ſignificandum. Primo ad ſigni
ficandum ꝙ totũ trinitas ad terram deſcẽ-
derat.ſcʒ pater in voce.filius in carne.ſpi
ritusſanctus in ſpecie columbe.ad qđ ergo
clauderetur. Secundo ad ſignificandum ꝙ
omnem bominẽ ſpũaliter viuentẽ deincepſ
recipere eſt paratum. quod vſqʒ tunc non
fecerat.quia quantumcũqʒ bõ ſpũaliter et
ſancte vixiſſet non aſcendit celum.ſed ad ĩ
feros deſcendat. Tercio ad ſignificandum
pacem inter deum et bominẽ factam.quaſi
diceret celum. Ex quo facta eſt pax inter
deum et bominem ad quid clauderer ãplꝰ
Nam porte ciuitatum tẽpore guerre clau-
duntur et tempore pacis reſerantur. Sep-
timo omnis propbetia finitur. quia magi
vident oculo et iobãnes oſtendit digito di
cens Ecce agnus dei. Jobã.j. propter qđ
dominus ait. Vſqʒ ad iobãnem lex et pro
phẽte.mattb.xj. Gaudium ergo magnum
eſt bodie bumano generi exbibitum. quia
ſpes noſtra eſt bodie adimpleta. Nã ſpes q
differtur affligit animam.prouer.xiij. Vñ

dominus ait Luce.x. Beati oculi q vidēt
que vos vi.amē di.vo.q mul.re.et proph.
vo.vi.q̄ vos vi.et nō vi Unde ſimeō poſtq̄
hoc magnū bonum diu expectauit vt vidit
ait. Nūc dimit.ſer.tuū dn̄e ſe.ver.tuū i pa
ce ꝛc̄.Luce.ij.Ergo ſicut aqua frigida ſiti-
enti anime.ſic deſideratum bonum dū poſſi
detur.quod hodie impletum eſt. Octauo
chriſtus deſertum intrauit .et cepit facere
penitētiam noſtrā et ieiunare incepit. quia
nāq̄ ſpūſſanctus deſcenderat.vt dictū eſt.
et homines debebant deinceps ſpūaliter vi
uere.oſtendit quō ſpūaliter viuatur.ſcilicȝ
carnem macerando. mundum relinquēdo.
et deſertum contemplationis et pudicicie ī
grediendo.caro enim et mundus cōtrariān
tur.quanto autem quis recedit ab vno cō
trario tantomagis ad aliud appropinquat.
Et ideo qui vult ad ſpūalem vitā recedere
debet a carnali et mundana vita diſcedere.
Intrauit enim deſertum tanq̄ pugil hūa-
ne nature.ad hoſtem eius ſcȝ dyabolum de
bellandum. Nam in fine ieiunij ipm̄ ꝯtra
uit et debellauit.vt patet matth̄.iiij. No-
no aquam conuertit in vinum.et primū mi
raculum coram diſcipulis ſuis fecit. quia
eodem anno poſt baptiſmū cum eſſet ānoꝝ
.xxx.et.xiij. dierum inuitatus ad nuptias
aquam cōuertit in vinum.Et propter hoc
feſtum hoc vocatur bethphania. a beth qđ
eſt domus et phanos apparitio.quia in illo
miraculo quod factum eſt in domo appa-
ruit q̄ erat deus verus. In quo miraculo
oſtendit matrimonium eſſe bonum contra
manicheos qui ipm̄ damnant.quia ipm̄ ſui
preſentia et miraculi factione decorauit .
Decimo de quinq̄ panibus ordeaceis .et
duobus piſcibus quinq̄ milia hoim ſatia-
uit.vt dicit beda. Nam eodem die reuoluto
anno cum eſſet chriſtus.xxx.et vnius anni
et.xiij.dierum aſcendit in montem.et miſer
tus turbe quinq̄ panes ordeaceos ꝛ.duos
piſces quos quidam puer in ſacculo habe
bat.fregit et multiplicauit.et iuſſit apponi
turbe.vt comederent et ſaturati ſunt.q fue
runt quinq̄ milia hominū.et ſuſtulerunt d
fragmētis.xij.ſportas. vt patet iohānis.vj

In quo monſtratur eſſe verus deus. quia
facere miracula per imperium ſoli deo cō-
uenit. Et propterea vocatur hoc feſtum
phagiphania.a phagi grece.quod eſt cō-
medere latine. et phanos quod eſt ap-
paritio. quia in tali miraculo monſtratus
eſt eſſe verus filius dei.Et ſic patet q̄ qua
druplici ter chriſtus eſt hodie monſtratus
eſſe filius dei.ſcȝ per ſtelle apparitionē.per
vocem patris in iordanis flumine per aq̄ i
vinum conuerſionem. et panum in deſerto
multiplicationem. Propter quod feſtum
hoc quadrupliciter nominatur.ſcȝ epipha
nia.theophania.bethphania.et phagipha-
nia. Hec eſt ergo dies quam fecit dominus.
quam decem magnis miraculis decorauit .

Quarto ponitur dei reſponſum magis
factum ad ſuam patriam remeandum. Et
hoc eſt.Et reſponſo accepto ſcilȝ a deo.in
ſomnis.dum de nocte dormirent.ne redirēt
ad herodem.cogitauerūt enim an deberent
ad herodem redire Et ideo dicuntur reſpō
ſum accepiſſe ſuper eo quod taciti cogita-
bant. Sicut et moiſes dictus eſt ad deum
clamare cum tamē ſileret.Exo.xiiij. Quid
clamas ad me moiſes. Per aliā viaȝ ſcȝ p
tharſim cōducto nauigio reuerſi ſunt in re
gionem ſuam.ſcȝ indiam.vt dicit criſo Et
quando beatus thomas venit illuc adiūcti
ſunt ei et ſimul cum eo predicauerūt. He-
rodes autem impetu furoris ſui videns ſe
illuſum a magis ibat tharſim.et omnes na
ues que magos duxerant combuſſit.
ps.xlviij. In ſpū ve.cō.naues tharſis

Cariſſimi fratres ſequamur magos iſtos
patres noſtros.primitias fidei noſtre. Pri
mo in inquiſitione ſalutis et magna ſolici-
tudine querendi chriſtum et veniendi ad ip
ſum. Nam nobis ſicut et ipis ſtella id ē lu-
men fidei eſt exorta.yſa.lv. Querite domi
num dum inue.poteſt.inuocate eū dū pro.ē
Hebre.x.Accedamus cum vero corde. in
plenitudine fidei aſperſi corda a conſciētia
mala.Et nihil nos retrahat a q̄rendo chri-
ſtum.non labor vel diſpendium.quia magi
laborioſa ꝛ diſpendioſa itinera aggreſſi ſūt
vt chriſtum inuenirent. Non opulentie et

diuitie quia magi ditiſſimi fuerunt vtpote
orientales domini. Grego. Quis neſciat
orientales prediuites eſſe. Non nobilitas ꝛ
excellentia. quia magi reges et magni dñi
fuerunt. Non ſapientia et ſcientia. q2 ma-
gi philoſophi fuerunt. Hec enim tria gene
ra hominum videntur curare chriſtū que-
rere.ſcȝ diuites.potentes dñi.et mundi ſa-
pientes.nec intelligunt miſteria dei. math.
xj.Confitebor tibi domine pater celi ꝛ ter
re.quia abſcondiſti hec a ſapi.et pru.et re.
ea par.Secundo in proſecutione boni ope
ris.quia q̄uis in ingreſſu iudee aſpectum
ſtelle perdiderunt vt dicit glo.tū propter h
non deſtiterunt a bono opere incboato.ſȝ
ingreſſi ſunt hieruſalem querētes a ſcribis
vbi eſſet chriſtus. Multi propter qđcūq̄
impedimentum a quocūq̄ opere incboato
deſiſtunt.contra quos dicitur Lu.ix. Nēo
mit.ma.ad ara.et retr.re.ap.eſt regno dei.
Tercio in confeſſione veritatis.quia corā
herode dixerunt alium regem iudeorū eſſe
natum quem ipi volebant adorare. et non
archilaum filium eius.ſicut ſirenes faciunt
ſubmergi nauem .ſic adulatores hominem
quem laudant et veritatem ei non dicunt.
Yſa.iij. Popule meus qui beatū te dicunt
ipi te decipiunt et viā greſſuū tuorum diſſi
pant.prouer.xix.Qui blandis fictiſq̄ ſer-
monibus loquitur amico ſuo rete expādit
greſſibus eius.Quarto in leticia cordis q2
cum magno gaudio ibant ad chriſtum ado
randum.ps. Iubilate deo om.ter.ſer.d. in
leticia.ij.corinth.ix. Nō ex triſticia aut ne-
ceſſitate.hilarem enim datorem diligit dñs
yſa.lj. Venient in ſion laudantes.et leticia
ſempiterna ſuper capita eorum.Quinto in
fide mentis.quā valde mirabilem oſtende-
runt.quia vt dictum eſt ipm̄ non in palatio
regali.non in lecto aureo.non in comitiua
militum inuenerunt.ſed in ſtabulo in vili-
bus pānis cum vna paupercula muliere.et
tamen verum deum et regem celi et terre
ipm̄ crediderunt et.confeſſi ſunt.Sexto in
reuerentia corporis.quia procidentes ado-
rauerunt eum.Multi ſtant erecti corā deo
nec ſe inclinant.Septimo in caritate mune

ris.quia obtulerunt ei aurum.Octauo in
deuota oratione mentis.quia obtulerunt ei
thus.per quod oratio ſignificatur.ps.Di-
rigatur oratio mea ſicut incenſum in cō.ꝛc
Nono in mortificatione carnis.quia obtu
lerunt ei mirrham per quā carnis mortifi-
catio deſignatur.corpus enim chriſti in mir
rha legitur inuolutum.vt patet Iohā.xix
Col.iij.Mortificate membra veſtra q̄ ſūt
ſuper terrā.Ro.xij.Obſecro vos per mi.
dei vt exhi.cor.ve.ho.vi.ſanc.d.placētem
Decimo in cogitatione reditus quia exquo
reſponſum acceperūt de reditu.ergo de ipo
taciti cogitabant.Undecimo in declinatio
ne herodis.vt ad herodem id eſt dyabolū
non declinemus vel redeamus.exquo eniȝ
ſemel euaſimus manus eius amplius ad eū
non redeamus.quia ipe vult in nobis occi
dere chriſtum.vt poſſit nobis libere dñari.
ſicut herodes volebat.Si autem ad eū re-
dierimus erunt nouiſſima noſtra peiora p̄-
oribus.quia ipe cum ſeptem ſpiritibus ſe
nequioribus in nos introibit vt nos fortiꝰ
poſſideat et nunq̄ perdat.vt dicitur Lu.xj
Duodecimo in dimiſſiōe vie veteris.vt viȝ
am veterem dimittamus et per aliam viaȝ
patriam redeamus. Chariſſimi patria nr̄a
eſt paradiſus.a qua et de qua expulſi ſumꝰ
propter gulam.ſuperbiam.et inobedientiā
et tranſgreſſionem.vt dicit grego. Redea-
mus ergo ad eam per aliam viam .ſcȝ per
continentiam mentis et corporis. per hu-
militatem.per obedientiam.et per obſerua
tionem mandatorum dei.quia cōtraria cō-
trarijs curātur.Col.iij. Induite vos ſicut
electi et dilecti dei viſcera miſericordie be-
nignitatem humilitate.modeſtiā patientia
yſa.iij. Hec eſt via ambulate in ea.neq̄ ad
dexteram neq̄ ad ſiniſtram ꝛc.

Dominica infra octauam epiphanie dñi
de euangelio ſermo decimusſextus.

Cum factus eſſet ieſus ānorū
xij.aſcendentibus parentibus
illius ſm̄ conſuetudinem diei
feſti conſumatiſq̄ diebus cū

redirent remanſit puer ieſus in hieruſalem
Lucc.ij. Hoc eſt primum euangeliũ quod
de operibus chriſti legitur. nihil em̃ habe-
mus de operibus chriſti que uſq3 ad trice
ſimum annum operatus eſt excluſiue. Oēs
enim euangeliſte opera chriſti que in.xxx.
anno et deinceps facere incepit ſcribere p
curauerunt. vt fides ⁊ autoritas magis ei9
operibus preberetur. Credendum ē q̃ ma
gnificus puer ſemper magnifice geſſit. De
illis etiam pauca redigerunt in ſcriptis. vt
melius memorie mādarentur. quia vt dicit
Iohā.xxj. Multa quidem et alia ſigna fe
cit ieſus. que ſi ſcribantur per ſingula. nec
ipm mundum arbitror poſſe capere eos q
ſcribendi ſunt libros. et tamen ſunt ſcripta
que nobis ſufficiunt ad ſalutem. et per que
tota vita noſtra poteſt optime informari.
Continet autem pn̄s euangelium multa ſa
lubria exempla tam ex parte chriſti q̃3 ex p
te virginis matris eius. In quo quidem
euangelio ſex ſummarie continentur. Pri
mum eſt parentum ieſu ad feſtū paſce aſcē
ſio. et ipius ieſu in hieruſalem remāſio vir-
tuoſa. in principio euangelij. Secundum ē
ipius ieſu a parentibus diligens requiſitio.
et ipius reinuentio fructuoſa. ibi. Eſtiman
tes autem illum in comitatu eſſe. venerunt
iter diei. et requirebant eum inter cognatos
et notos. Tercium eſt ſuper prudentia ie
ſu omnium āmiratio. et matris ipius prolo
cutio doloroſa. ibi. Stupebant autē omnes
qui eum audiebant ſuper prudentia et re-
ſponſis eius. Et dixit mater eius ad illum.
Fili quid feciſti nobis ſic. Quartum ē ieſu
ad parentes eius reſponſio incomprehenſi-
bilis et totaliter ponderoſa. ibi. Et ait ad
illos. Quid eſt q̃ me querebatis. neſcieba-
tis q̃ in his que patris mei ſūt oportet me
eſſe. Quintum eſt ipius ieſu ad parentes
ſubiectio et verborum ſuorum a matre cō
ſeruatio copioſa. ibi. Et deſcen. cum illis et
erat ſub. il. Et mater eius conſeruabat oīa
verba hec. Sextum eſt ipius ieſu in ſapien
tia et gratia profectus et in etate corporis
augmentatio gaudioſa. ibi. Et ieſus profi-
ciebat etate et ſapientia apud deū et hoīes

Primo ergo ponitur parentum ieſu ad
feſtum aſcenſio et ipius ieſu in hieruſalem
remanſio virtuoſa. Circa quod ſic notādū.
q̃ ſicut habetur numeri.xxviij. ſex feſta ſo
lennia precepit ieſus fieri filijs iſrael pter
ſabbatum quod omni ſeptimana ſolenniza
bant. de quo habetur exo.xxix. Pri
mum feſtum fuit neomenie. id eſt noue lu-
ne. quod fiebat in kalendis menſium. i quo
non debebant operari. ſed facere magnum
ſacrificiū deo. ſc3 de duobus vitulis et vno
ariete et ſeptem agniculis. et vno hirco. q
pro peccato et expiatione populi offerebā
tur. Secundum fuit feſtum paſce quod in-
cipiebant.xiiij. die lune primi menſis ſcilic3
aprilis. habebant enim menſes lunares eo
dem modo ſicut et nos. In quo totus po-
pulus per familias et domos ſuas.xiiij. die
ad veſperam immolabat hedum. Et ſimilr̃
quelibet familia comedebat illo ſero agnū
aſſum igni. et de ſanguine tingebant ſupli-
minaria domorum Et hoc feſtum durabat
ſeptem diebus vel octo computando prias
veſperas in quibus incipiebat feſtum. in q
bus omnibus debebant comedere azima.
primus et vltimus erant ſolemnes. Et in
quolibet iſtorum ſeptem dierum faciunt ſi-
mile ſacrificium ſicut in kalendis. Et hoc
eſt feſtum de quo in pn̄ti euangelio fit mē-
tio. ad quod ieſus cum parentibus aſcēdit
Tercium feſtum fuit nouarum frugū. In
quo offerebant panes nouarum frugum.
in quo ſicut in kalendis ſimile ſacrificium
facere tenebantur. Et hoc fiebat.l. die a pa
ſcate in penth. quando data fuit lex. Quar
tum feſtum fuit tubarum. quando iſrael fu
it liberatus. tubis enim et cornibus vtebā
tur. quod fiebat prima die ſeptimi mēſis. ſ.
ſeptembris. In quo offerebant ſimile ſacri
ficium ſicut in kalendis. Sed erat duplica-
tum ſc3 pro kalendis ⁊ pro feſto quod erat
in kalendis. Quintum fuit feſtum propici
ationis. quod fiebat decima die ſeptēbris. i
quo offerebant ſimile ſacrificium ſicut i ka
lendis. In quo debebant in penitētia ſe af
fligere pro peccatis. vt deus propicius fie-
ret eis. et delicta parceret et pctā. Sextum

fuit ſcenophegie. id eſt fixio tabernaculorū
quod fiebat decimaquinta die ſeptembris.
et durabat octo diebus. prima dies et octa
ua erant ſolennes. exibant enim extra do-
mos ſuas. et habitabant ſub vmbraculis
octo diebus. in memoriam q̃.xl. annis ſub
vmbraculis in deſerto habitabant quolib3
iſtorum dierum magnum ſacrificiū offere-
bant. Nam prima die offerebant in ſa-
crificium.xiij. vitulos. et.xiiij. agniculos et
duos arietes. et hircum pro peccato. Et ſic
faciebāt omni die vſq3 ad ſeptimum inclu-
ſiue. excepto q̃ a prima die vſq3 ad ſeptimū
minuebant vnum vitulum. die vero octa-
uo ſicut in kalendis ſimile faciebant ſacrifi
cium. Iſtud feſtum et feſtum nouarū fru-
gum ſc3 penthecoſtes et paſce erant valde
ſolennia apud iudeos. et erat preceptu3. vt
patet exo.xij. q̃ in his tribus ſolennitatib9
omnes maſculini ſexus debebant ſe in hie-
ruſalem ad templum pn̄tare coram deo. de
duobus autem primis poterat homo prop
ter infirmitatem et vie longitudinē excuſa
ri. De tercio vero ſc3 de feſto paſce nullus
poterat niſi propter infirmitatē legitime ex
cuſari. Ad hoc ergo feſtum paſce aſcendit
ieſus cum parentibus ſuis in hieruſalem. ⁊
ſteterunt ibi ſeptem diebus. quibus expletis
redierunt in nazareth. et puer ieſus reman
ſit in hieruſalem. et hoc neſcierunt paren-
tes eius. Cum autem veniſſent nazareth. ⁊
non inueniſſent eum. crediderunt eum eſſe
in comitatu id eſt cum alijs qui eos fuerūt
comitati in via et cum eis iuerant. et ſic p̃-
ma die quieuerunt. ſecunda autē die cepe-
runt eum querere inter cognatos et notos
id eſt inter conſanguineos et notos cū qui
bus credebant eum eſſe. et per totam diem
illum non inuenerunt. Die tercia regreſſi
ſunt in hieruſalem et inuenerunt eum ī me
dio doctorum audientem illos et interrogā
tem et omnes mirabantur ſuper prudentia
eius que apparebat in interrogationibus
et reſponſionibus ſuis. Sed quō potuit eſſe
q̃ puer tante diligentie per totam diem nō
requireretur a parentibus. Et dicit gloſa
q̃ mos erat iudeis euntibus ad feſta q̃ mu

lieres ibant ſeorſum et viri ſeorſum. pueri
autem poterant cum vtriſq3 ad libitum ā-
bulare Et ideo beata virgo credebat eum
cum ioſeph ambulare. et econuerſo. et iſto
modo non credebant eum in hieruſalem re
manſiſſe. Et dixit mater eius ad illum. Fili
quid feciſti nobis ſic ⁊c. Et ait fili9. Et qd
eſt q̃ me querebatis. neſciebatis q̃ in his q̃
patris mei ſunt oportet me eſſe. quaſi dice-
ret. āmodo iam tempus appropinquat vt
incipiam oſtendere ad quid veni. quia ad p̃
dicandum et docendum et ad querendum
loca et animas que patris mei ſunt. Vnde
quaſi tunc intrauit poſſeſſionē templi. Sed
nonne ſciebat virgo ad quid filius venerat
Dicendum q̃ beata virgo ſciebat in gene-
rali ad quid filius venerat. neſciebat tamē
quantum ad omnia particularia in quibus
inſtruebatur quottidie et videndo et audi-
endo. Et ſic intelligendum eſt quod ſeqtur
Et ipi non intellexerunt verbum quod ipe
locutus eſt eis. Vel neſciebatis q̃ in his q̃
patris mei ſunt oportet me eſſe. id ē neſcie-
batis q̃ pater ſpūalis preponendus eſt car-
nalibus et ideo debui de cultu dei et aīarū
ſalute curare. non obſtante q̃ me dolentes
quereretis. et hoc ipi non intellexerunt. Et
deſcendit cum illis et erat ſubditus illis. re
uerentiam et obedientiam exhibendo. Et
maria tanq̃3 archa ſapientie conſeruabat
omnia verba hec. que poſtea retulit beato
luce ſcribenda poſteris ne laterent. Et ieſ9
proficiebat etate. quo ad ſe. per incremēta
membrorum et temporum. Grego. Iuxta
naturam hominis de infantia in iuuentutē
procedebat. Et ſimiliter proficiebat ſapien
tia ⁊ gratia apud deum ſecundum eius glo
riam. et apud homines ad quorum ſalute3
accedebat ſapientia et gratia eius. Nō em̄
in ſe proficiebat ſapientia et gratia que ſe-
cundum animam ab inſtanti ſue concepti-
onis recepit plenitudinem ſapientie et gra
tie non ad menſuram. ſecundum vero per-
ſonam nullam perfectionem recepit. ſ3 erat
ipa perfectio ſapientie et gratie. or perſona
erat filij dei. chriſtus enim ſecundū pſona3
habuit ſapientiam diuinam. que eſt cauſa

et fons omnis ſapiētie ⁊ boni.et ſm animā
quam aſſumpſit habuit ſciētiā hūanā que ē
duplex.ſcʒ intellectiua et practica. Intel-
lectiuam habuit infuſam a deo.qui anime
create chriſti ſtatim omnem ſcientiam ⁊ ſa
pientiam infudit et gratiam ſpūſſancti. nō
ad menſuram. In hac ergo ſapiētia ⁊ gra
tia chriſtus nunꝙ̄ profecit. ſed profecit in
vſu ipſarum.ſcʒ in ſcientia practica et ex-
perimentali quando ad ipſas applicabat.
Hebre.v.Didicit ex his que paſſus ē obe
dientiam.Oſtenſio ergo ſapientie et gratie
eius proficiebat apud hoīes qui inde edi-
ficabantur et ſaluabantur.apud deum quī
inde glorificabatur.Sapientia ergo referē
ad predicationem eius.et gratia ad cōuer-
ſationem ex quibus ſurgebat profectus v-
bi et exempli. Sic ergo in vſu ſapientie et
gratie proficiebat apud deum et homines.
vt dictum eſt.Et ſic patet littera.

Moralitas

Moraliter autem ad edificationē noſtram
nota ꝙ totum hoc euangelium eſt plenum
exemplis. quia nāqʒ vt dictum eſt hoc eſt
primum euangelium quod de operibus xpī
narrat.decuit vt totum exemplis radiaret.
Inuenimus autem in eo tam ex parte xpī
ꝙ̄ ex parte virginis glorioſe viginti mag-
ne edificationis et informationis exempla
Nā ex parte chriſti ſunt duodecim
et ex parte virginis ſunt octo Primum
quod a chriſto habemus eſt vt a puericia
bonis operibus aſſueſcamus. qa puer aſcē
dit in templum in feſto ad adorādum et di
ſputandum.quia ſm phm .ex actibus hōis
generatur habitus virtutum .que faciunt
delectabiliter ⁊ faciliter operari ſicut ⁊ na
tura.Delectatio autem perficit operatiōʒ.
quēadmodum pulcritudo iuuentutem. vt
ibidem phs dicit.Et inde vt opus dei ſit fa
cile et perfectum. oportet ꝙ a iuuentute
incipiatur.Propter quod dicitur treñ.iij.
Bonum eſt viro cum por.iugū ab adole.
ſua ⁊c.Matth.xi.Tollite iugū meū ſuper
vos.iu.em̄ meū ſuaue ē ⁊c. Illis autē qui
non in iuuentute ſed in ſenectute volunt iu
gum chriſti et onus penitētie ſubire nimis
eſt difficile atqʒ graue.Matthei.vij.Arta
eſt via que ducit ad vitam et pau.am.p eā
Exemplum de virgulto plicando.et de ar-
bor egroſſa.Ecc.xxx Curua ceruicem a iu
uentute.quia vt dicitur prouer.xix. Quia
puericia delicate nutrit ſeruum ſuum.id eſt
corpus poſtea ſentit eum cōtumacē Se-
cundum eſt vt poſtꝙ̄ cepimus in via dei
ambulare in ea perſeueremus.quia alijs re
cedentibus ieſus in templo remanſit.Quia
vt dicit berñ.Sola inter virtutes perſeue-
rantia coronatur.Quidam nō poſſunt au
dire vnam miſſam .ſed ſtatim eleuato cor-
pore dominico fugiunt. cōtra quos dicitur
matthei.x. Non qui inceperit ſed qui pſe.
ſal.e. In cuius figura mandatum ē i lege
vt cauda animalis ſemper deo imolaretur
vt patet leuiti.iij. Et vxor loth quia non
proceſſit iugiter ante ſed conuerſa eſt retro
in ſtatuam ſalis eſt transformata.vt patet
geñ.xix. Propter quod chriſtus veniētib⁹
ad ſe diſcipulis ait.Lu.xij.Memores eſto
te vxoris loth. quia nemo mit.ma.ſuā ad
ara.et re.re.ap.eſt reg.dei.vt dicitur i eodē
ix. Tercium eſt vt conſanguineos ⁊ no-
tos amicos fugiamus et mundanos. quia
ieſus inter cognatos non eſt inuentus. ſic
inter conſanguineos et mundi huius ami-
cos ieſus id eſt ſalus non inuenitur. Raro
enim vel nunꝙ̄ ſuadent parentes filijs et
conſanguineis niſi ea que mundi ſunt.in q-
bus anima perditur.Matthei.x. Inimici
hominis domeſtici eius. Propterea dixit
dominus abrae geñ.xij.Egredere de terra
tua et de cognatione tua et de domo patris
tui.Imo quod peius eſt plerīqʒ parentum
faciūt ſicut corui qui pullis ſuis eſcam nō
miniſtrant niſi poſt tres dies dum vidēt eoſ
nigras plumas emittere ſicut ipi.Sic mul
ti filios ſuos odiunt nec videre volunt niſi
ſe ſequantur in aſtucijs mundi et negocijs
lucratiuis.vt qualis pater talis ſit ⁊ filius
Propterea dominus ait Luce.xiiij. Si qs
ad me venit et non odit patrem et matrem
ſuam ⁊c.non poteſt meus eſſe diſcipulus .
Unde chriſtus cuidam dixit Sequere me.
Qui reſpondit. Domine permitte me pri⁹

ſepelire patrem meum.Chriſtus reſpondit
Mor.ſepe.mor.ſuos.Luce.ix.Et hiero.dī
cit ꝙ ſummum genus pietatis ē ſcʒ in hoc
parentibus eſſe crudelem ſcʒ in nō eis obe
diendo in eo ꝙ a dei ſeruicio eos retrahere
conetur.quia vt dicit augu. Diligendus ē
generator.ſed preponderandus eſt creator.
Quartum eſt vt ſi deum perditum per
peccatum reinuenire cupimus.pacē habea
mus.quia non niſi in hieruſalem que viſio
pacis interpretatur ſe inuenire permittit.
Hebre.ij. Pacem et ſanctimoniā ſeqmini
cum omnibus ſanctis.ſine qua nemo vide-
bit deum.ps. In pace factus eſt loc⁹ eius
Unde apl̄is ſuis hereditario iure in teſta-
mento pacem reliquit dicens. Pacē meaʒ
do vobis. Iohā.xiiij.Unde ingrediēs mū
dum.et vadens per mundum.egrediēs mū
dum pacem predicauit.tanꝙ̄ neceſſariā ad
ſalutem.Luce.ix. In quamcunqʒ domum
intraueritis dicite primum pax huic domui
Quintum eſt vt deum in loco debito.ſ.
in templo domini per orationē queramus.
quia ibi non alibi chriſtus inuentus ē.non
inuenitur deus in plateis.quia ibi varieta-
tes et detractiones.Non in curijs.quia ibi
periuria et falſe accuſationes et ſententie .
Non in apotecis.quia ibi multa mendacia
et deceptiones. Nō in tabernis.quia ibi to
taliter dyabolus et non chriſtus.ſed in ec-
cleſia.Eſt autem duplex eccleſia ſcʒ magna
et parua.magna vt eccleſia materialis.par
ua.vt camera vel cella hominis.in vtraqʒ
inuenitur deus. Sextum eſt vt tēpore cō
gruo ſcʒ per triduum deum queramus. qa
chriſtus non niſi per triduum potuit inue-
niri.primus dies ſit contritionis.ſecundus
confeſſionis.tercius ſatiſfactionis.Quidā
habent primum et non ſecundum vel terci
um. quidam habent primum ſecundum et
non tercium.et ideo deum nō inueniūt.exo
di.viij.Uiam trium dierū pergemus in ſoli
tudinem et ſacrificabimus dn̄o deo noſtro.
tales enim deum inueniunt. Septimum
eſt vt debitum inquirendo deum teneamus
quia a parentibus debitum modum tenēti
bus permiſit ſe inueniri qui fuit in eo ꝙ ſo
licite doloroſe ⁊ perſeueranter eū queſierūt
Uade et tu fac ſimiliter Et ſic patet ꝙ in
quirendo deum tria debent obſeruari.ſcili-
cet debitus locus.congruum tempus.et de
cens modus.Et per contrarium tripliciter
erratur inquirendo deū.ſcʒ in loco.tēpore.
et modo.ſicut in quacūqʒ alia re. vt dicit
bernardus Quidam enim errant in loco
quia querunt eum vbi nō eſt. Et hoc.tri-
pliciter.Primo ſicut carnales quorū deus
venter eſt qui querunt deum in delicijs car
nis in quibus nō eſt.quia ſpūs eſt deus.cā-
ticorū.iij In lectulo meo per noctē queſiui
quem diligit anima mea.queſiui eum et nō
inueni.Quia vt dicit apl̄us.j.corinth. xv.
Caro et ſanguis regnum dei nō poſſidebūt
Secundo ſicut auari qui adorant crucem
nummi.qui querunt eum in diuicijs.Oſee.v
In gregibus et armentis ſuis vadent ad q̄
rendum dominum.Sed ibi non inuenitur.
quia deus eſt perfectum bonum.Sed diui-
cie multam amaritudinem habent ānexaʒ
et in acquirendo et conſeruando et in per-
dendo.magis autem in cōtrario reperitur.
ſcilicet in paupertate.quia pauper factus
eſt deus.matth.xv Beati pauperes ſpiritu
quoniam ipſorum eſt reg.celorum.Tercio ſicut
vane glorioſi ſuperbi.qui gloriam hominū
diligunt magis ꝙ̄ dei.qui querunt eum ſin
dignitate honoris mundani.ſed ibi nō inue
nitur.quia deus nō eſt in falſo honore. ſed
in vero.honor autem mundanus falſus eſt
quia nō eſt reuerentia exhibita in teſtimo-
nium virtutis.ſed eſt honor pānorum et di
uitiarum qui exhibetur bonis et malis.Et
ideo chriſtus nō eſt inuētus a magis in do-
mo herodis.palatio regali.ſed in ſtabulo .
In vero autem honore qui conſiſtit in vir
tutibus deus optime inuenitur.de his tri-
bus dicitur iob.xxviij.Nō inuenitur in ter
ra ſuauiter viuentium.quo ad primos abiſ-
ſus dicit non eſt in me.quo ad ſecundos. et
mare loquitur nō eſt mecū.quo ad tercios.
Ubi ergo inuenitur deus.Certe in anima
humili in templo dei cōmorante.Auguſti.
Excelſus es domine et humiles corde ſunt
domus tue.Et in eloquio diuino mat.xviij

Ubi duo vel tres congregati fuerint i no.
meo ibi ſum e.in me.eoꝝ. Et ideo chriſtꝰ
in templo diuina colloquens inuentus fuit
Horum figura habetur.iij. Regū.xix.de
helya quando voluit videre deum et dictū
eſt ei vt iret in deſertū.et ſtaret in foramie
petre.et ecce ſpūs grandis id eſt ventus ſub
uertens mōtes et conterens petras.et non
ibi dominus.et ecce cōmotio magna .id eſt
terremotus.et non ibi dominus.et ecce ig
nis magnus.et non ibi dominus.et ecce ſi
lus aure tenuis.et ibi dominus. Per fora
men petre eccleſia dei deſignatur. per ſpūm
grandem ſuperbia honoris.per cōmotionē
magnam tumultus diuitiarum. per ignem
magnum luxuria.que ignis eſt vſqꝫ ad cō
ſumationem deuorans. vt dicit iob.xxxj.ſ.
per ſibilum aure tenuis verbum dei et oīa
ſibilans verbum dei. ¶ Quidam errant in
tempore et hoc tripliciter. Primo quia nō
querunt eum in triduo cōtritiōis cōfeſſio
nis.et ſatiſfactionis.vt factum eſt. Secun
do quia querunt eum nimis tarde.ſcilicꝫ in
anxietate mortis conſtituti. Sic refert be
da de quodam monacho in anglia.qui i ex
tremis conſtitutus vidit infernū apertum
vt dictum eſt ſibi ab aſtātibꝰ ꝙ deberet ſe
recōmendare deo.qui ait.tarde ſurrexi. Et
prout diceret deus in adiu.meū inten. añqꝫ
gloria p.diceret expirauit. Similiter dicit
grego.in dyalogo de quodam romano qui
in extremis conſtitutus vidit demones. et
exclamans petijt inducias vſqꝫ mane.et ſic
clamans mortuus eſt. Tercio quia nō que
runt eum in tempore miſericordie deputa
torquod eſt vita preſens.ſed iuſticie.ſicut il
le diues epulo de quo dicitur matth.xvj.ꝙ
non leuauit oculos niſi quando erat in tor
mentis. Et ergo deus querendus eſt ꝑ tri
duum.ante mortem.et in vita pñti.ſic enim
ſolum inueniri poteſt.yſa.lv. Querite do.
dum inue.poteſt.inuo.eū dum prope eſt.ij.
Corinth.vi. Ecce nunc tēpus accepta.ecce
nunc dies ſalutis ¶ Quidam errant in mō
et hoc etiam tripliciter. Primo quia que
runt eum ſolum verbis.d. Domine adiuua
me. Matthei.vij Non omnis qui dicit m.

do.do.intra.in re.ce.ſed qui fe.vo.pa.mei.
Secundo quia querunt eum ſolum extrin
ſecus. Nam ſignant ſe cruce.vadunt ad ec
cleſiam.ieiunant.dant elemoſinas.dicūt pa
ter noſter.ſed anima eorum et cor eſt in po
teſtate dyaboli propter peccatum mortale
quod tenent.yſa.xxix. Populus hic la.me
ho.cor autē eorū longe eſt a me.ſine cauſa
enim colunt. Econtra vult deus ſcꝫ cor et
animam.prouer.xxiij. Prebe mihi fili cor
tuum.gen.xiiij. Da mihi animas cetera tol
le tibi. Tercio quia non querunt eum ſup
omnia.ſed infra multa.plus diligūt multa
ꝗꝫ deum et ideo non inueniunt. matthei.x.
Qui amat pa.aut ma.aut fi.aut agro.aut
quodcūqꝫ aliud pluſqꝫ me non eſt me dig.
Eſt ergo querendus deus verbis et factis
intrinſecus et extrinſecus. et ſuper omnia
alia et tunc inuenitur ¶ Octauū exēplum
quod a chriſto habemꝰ ē vt mediū in om
nibus factis noſtris teneamꝰ. Poeta Me
dium tenuere beati. Uirtus enim conſiſtit i
medio et vicium in extremis. vt dicit phs.
quia prodigalitas que dat danda et nō dan
da conſiſtit in extremis.ſimiliter auaricia ꝙ
retinet danda et non danda. Sed largitas
que dat danda et retinet retinēda tenet me
dium. Et ideo illa ſunt vicia.et hec eſt vir
tus. Et ideo diſcretio dicitur matter omniū
virtutum.quia in omnibus medium tenet.
Et ideo chriſtus ad hoc oſtēdendum ſtetit
in medio animalium i natiuitate.in medio
latronum in cruce.in medio diſcipulorum
ſuorum in reſurrectione.per viam ergo me
dij ambulare debemus.yſa.xxx. Hec ē via
ambulate in ea neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad
ſiniſtram. Hec eſt via regia per quam filij
regis eterni gradiuntur. ¶ Nonum exēplū
eſt vt in ſocietate bonorum maneamus.qa
inter doctores inuentus eſt. quemadmodū
ſcabies inficit ſocios.ita et praui mores in
ficiunt et boni informant.ps. Cum ſancto
ſanctus eris et cū peruer.peruer. Et vide
grande bonum et grande malum. quia vi
uendo cum bonis acquiritur fama.et ſi ma
lum faciat vix creditur.fama aūt maximū
bonum eſt.prouer.xxij. Melius eſt nomen

bonum ꝗꝫ diuitie multe. Uiuendo autē cū
malis perditur fama. et frequenter de quo
non habet culpā inculpatur. Et ergo qui
negligit famem ſtultiſſimus eſt ¶ Decimū
exemplum eſt vt bonum modum in noſtra
ratiocinatione ⁊ collocutione teneamus. qa
ieſus audiebat ⁊ interrogabat. Multi ſem
per volunt loqui nec loquentē permittunt
finire ſermōem.qui ſtulti reputātur.prouer.
xviij. Qui prius reſpondet ꝗꝫ audiat ſtul
ſe eſſe demon. ⁊ confu.dign. Et ecci.xxxij.
Audi tacens ſimul ⁊ querens. Talis enim
modus eſt aptus diſcipline.⁊ cōtrarius eſt
generatiuus contentionis ⁊ iurgij. Ubi ha
bemus exēplum prius diſcendi ꝗꝫ docendi.
quia chriſtus audiuit ⁊ interrogauit poſtꝗꝫ
docuit.quod ē contra hereticos qui prius
docent ꝗꝫ didicerint.vtpote qui ſunt cerdo
nes ⁊ artifices. ¶ Undecimum exēplum ē
vt parētibus noſtris ſubijciamur ⁊ eos in
ſumma reuerentia habeamus. quia ieſus ꝗ
tantus ē ſubditus erat vni paupercule mu
lieri ⁊ vni fabro. Et hoc eſt. Deſcendit cū
eis ⁊ erat ſubditus illis. Bern. Quis qui
bus deus hominibus. Unū de decē pceptis
eſt honorare parētes. Exo.xx. Honora pa.
⁊ ma.⁊c. In eodem.xxxj. Qui maledi.pri
ſcꝫ vel matri mor.moriat.⁊c. Ecci.iij. Ho
nora patrē tuū.⁊ ſi defecerit ſenſu veniam
da.quia nō pertinet ad filios corrigere pa
rentes quāis ſint nimis ſenſati ⁊ tranſuerſi.
niſi reuerenter ⁊ dulcibus verbis.nec debēt
eos verbis exaſperare vel deridere.prouer.
xxx. Oculum q ſubſānat patrem ⁊ deſpicit
partū matris ſue ſuffodiāt eū corui de tor
rentibus.⁊ comedant eū filij aquile. Dicit
phs ꝙ ſunt quedāꝫ amicitie qbus nō poſſu
mus repēdere equales vices.ſicut parenti
bus.magiſtris ⁊ dijs. Si eñ nos ⁊ nr̄a deo
⁊ parētibus largiremur non poſſemus eis
condignā mercedem repēdere.quicquid eñ
bonū habemus.ab eis habemus ¶ Duode
cimū exēplum ē vt ſicut etate ⁊ tpe.ita ſapi
entia dei ⁊ gratia operibus ſēper creſcamꝰ
⁊ proficiamus.quia ieſus proficiebat etate
quo ad ſe per incremēta mēbrorū ⁊ tēporū

⁊ proficiebat ſapientia ⁊ gratia apud deūꝫ
⁊ hoies vt dictū eſt. Ergo nos facere debe
mus.vt in ſapiētia ⁊ ſcientia proficiamus
⁊ creſcamus. Quia vt dicit grego. In via
dei nō proficere.deficere eſt.qꝛ vt idē dicit
Amor dei nunqꝫ ocioſus ē.magna eñ opat
ſi eſt.ſi autē operari deſinit.iā amor nō ē.et
ideo aſſimilat igni q ſemꝑ ē in motu. Mul
ti creſcūt ſolum etate ⁊ tpē ⁊ nō ſapiētia ⁊
grā.yſa.lxv. Puer centū ānorū morietur.
Cōtra quos apls.j.cor.xiiij. Nolite pueri
effici ſenſibus.malicia aūt paruuli eſtote.ſē
ſibus autē perfecti. Et multi creſcunt ſolū
ſciētia ſpeculatiua.ſed non practica ⁊ expe
rimentali. Quod tangit valde clericos et
religioſos qui oīa ſpeculantur ⁊ pauca ope
rantur.⁊ ideo ad regnum dei nihil pficiūt.
Quia vt dicit apls.j.cor.iiij. Regnum dei
non conſiſtit in ſapiētia verbi.ſed in oſten
ſione ſpūs ⁊ virtutis. Augu. Surgūt indo
cti ⁊ regnū dei rapiunt ⁊ nos cum doctris
noſtris in infernum demergimur. Et multi
creſcūt ſapientia mundi ⁊ nō dei.q eſt ani
malis.terrena ⁊ dyabolica.vt dicit Ja.iij.
Hiere.iiij. Sapientes ſunt vt faciāt mala.
bene aūt facere neſcierūt. Et ſic patent exē
pla ex parte chriſti ¶ R. Ex parte autem
virginis habemus octo ſalutaria exempla
¶ Primū eſt vt i feſtis deuote eccleſias vi
ſitemus ⁊ indulgētias reportemus.qꝛ de ci
uitate ſua iuit i paſcate ad aliā ciuitatē ad
tēplū dñi viſitādū.ppter h ei inſtituta ſunt
feſta vt i eis ad eccl̄ias eamus.⁊ ibi miſſaꝫ
⁊ pdicationē audiamus.⁊ deuote deū ore
mus ⁊ religas ſactorū viſitemus ⁊ indulgē
tias reportemus. Et vt iſta liberiꝰ faciamꝰ
pceptū ē a dño vt i feſtis opa ſeruilia non
agamꝰ qđ ſecūdariū ē i feſtis. Multi autēꝫ
accipiūt ſolū caudā ⁊ credūt ſe accepiſſe ca
put.ſolū eñ ab operibus vacāt. Exodi.xx.
Memēto vt diē ſabbati ſanctifices. Sācti
ficare ſabbatū ē ab operibꝰ ſeruilibꝰ ceſſa
re.⁊ ſanctis operibus intendere. Et ideo
qui male agunt in feſtis neutrum cuſtodi
unt.quibus nihil magis ſeruile ꝗꝫ peccatū
per quod homo efficitur ſeruus. Jo. viij.

Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. ¶ Se
cundum ē vt filios ſancta opera doceam⁹.
quia vadens ad feſtū filiū ſuum ſecū duxit
Parentes enī duo debent filijs. ſcʒ nutrimē
tum ⁊ documentū. ⁊ quale documentū. cer/
te dei. Sed heu hodie quia ſolū documētū
mundi dant eis. ⁊ de doctrina dei nihil cu/
rant. et ſic mittunt eos ad mortem inferni.
mattbei. xuj. Tradet autem frater fratrem
in mortem ⁊ pater filium. Et ideo filij i in
ferno ſurgent in parentes eos dentibus diſ
cerpentes. Et ideo chriſtus ait Lu. xxviij.
Filie hieruſalem nolite flere ſuper me. ſed
ſuper vos ⁊ ſu. fi. ve. flete. quia venient dies
in quibus dicent. beate ſteriles que non ge
nuerunt. ¶ Tercium ē vt ſimus ſoliciti de
perditione filiorum noſtrorū vt ſalutē eoꝝ
procuremus. quia beata virgo filium per/
ditum ſolicite requiſiuit. Multi ⁊ multe vi
dent filios ſuos a lupo infernali aſportari.
⁊ non clamant. neqʒ aliquid curant. Bern.
Cadit aſinus ⁊ eſt qui ſublauet. perit hō et
non eſt qui curet. venit lupus ⁊ omnes cla
mant. venit dyabolus ⁊ nullus obſtat. Sic
erat ſolicita mať beati aug. q̄ ſicut ſolēt fle
re matres filios mortuos. ſic illa perditio/
nēʒ filij ſui quottidie flebat. vt dicit augu.
⁊ non quieuit donec ipm ad ſalutē reduxit
¶ Quartum eſt vt pium ⁊ diſcretū modū
in arguendo filios teneamus. vt nō eos cū
delinquunt blaſphememus neqʒ maledicta
imprecemur. Unde ait. Fili quid feciſti no
bis ſic. Hic cadit exemplum de iſtis ſeptē
filijs ⁊ filiabus quibus mater propter iniu
riam ab eis receptam maledixit. qui ſtatim
tremore capitis ⁊ omnium membrorū con
quaſſatione vexati ⁊ ſuorum ciuium oculos
non ferentes per mundum diſperſi ſunt. De
quibus dicit. beatus augu. ꝙ duo ipſorū fra
ter ⁊ ſoror venerunt ad affricam ⁊ ad me
moriam beati ſtephani ſunt curati. Debe
mus ergo ipſos arguere verbis. ⁊ ſi indigēt
verberare. Ecci. iij. Tunde latera eius dū
infans eſt ¶ Quintum eſt vt q̄n ieſum per
dimus per peccatum. ipm cum dolore requi
ramus. vt dictum eſt ſupra. quia dolentes
quere. tc. Sic queſiuit eū magdalena et in/
uenit ⁊ ſibi apparuit. Iohā. xx. Maria ſta
bat ad mo. fo. plo. Quidam volunt ipm ri
dendo inuenire dum nullam contritionem
de peccatis habent ſed ridendo confitētur
¶ Sextuʒ ē ꝙ vxores viros ſuos honorēt
qr beata virgo de ſtirpe regia quendam fa
brum ſcʒ ioſeph virum ſuū honorauit. di.
Pater tu. ⁊ e. do. gre. ⁊c. Cum enim p̄miſit
⁊ patrē filij dei vocauit ſicut ⁊ ipa vera mř
erat. eundem honorē ſibi attribuens in pa/
ternitate predicta. quia ipſius nutritius ſo/
lum erat. Quantumcūqʒ vxor nobilis ſit ⁊
alta debet in dictis ⁊ factis virū honorare.
⁊ ei ſubeſſe. Sicut ſara honorauit abraam
dominum eum vocans. quia vt dicit apl'us
j. corinth. xj. Uir caput eſt mulieris ⁊ pro/
pter ipm facta eſt mulier. Maxime autem
debet ipm honorare vt cuſtodiat corp⁹ ſu/
um ne cum altero fornicetur. quia id ē ſū/
mum dedecus viri. Et propterea in lege ta
lis mulier mandata eſt lapidari. vt patet
deutro. xxij. ¶ Septimum eſt vt legem dei
iugiter meditemur. quia maria cōſeruabat
omnia verba conferens in corde ſuo. p̄s. c.
xviij. Meditabar in mādatis tuis. Et p̄s. j.
In lege eius me. die ac nocte. deu. vj. Me
ditaberis ea ſedens in domo tua. et ambu/
lans in itinere tuo dormiens atqʒ conſur/
gens. Lex et verbum dei eſt cibus anime.
Mattbei. iiij. Non in ſolo pane viuit ho/
mo. ſed in omni verbo quod procedit ď ore
dei. Omnibus autem qui non retinent ci/
bum nihil confert. Sic ē de verbo dei. In
cuius figura mandatum fuit in lege moyſi
ꝙ nullū aial nō ruminās offeret i ſacrifici
um ¶ Octauū ē vt p̄ſumptionē ſciendi alta
miſteria dei abijciamus. qr cū nō itellexerit
xbū qḋ locut⁹ ē ad eos nō fuit importuna
vt ipm ſciret credēs aliqḋ magni i dcō late
Ro. xij. Nō plus ſape q̄ʒ oportʒ ſape ſʒ ſa.
ad ſo. Hoc ē cōtra multos q alta miſteria
dei ⁊ ſubtiles q̄ſtiōes eorū intellectū p̄eitus
excedētes ſcire volūt vt ď p̄deſtinatiōe ⁊ de
trinitate ⁊ vnitate dei. ⁊ corpore xp̄i ⁊ ſimi
libus qui ſunt arguendi ⁊ verberandi. Ex
odi. Et ſi beſtia tetigerit montem lapidabi/
tur. Beſtia eſt homo ſecularis ſcilicet

qui vult tangere montem ſcripture. Sol⁹
moyſes aſcendit montem ad loquēdum dō
quia ſolus hō cui reuelat deus ſecreta ſua
debet alta et profunda ſcrutari. ¶ In hoc
nota quoddam miſteriū. qr in feſtis qn̄ de/
bet ieſus queri et inueniri perditur. et i to
to alio tēpore non perditur ſicut in feſtis.
quia feſta ſunt inſtituta vt homines vacēt
diuinis. vt dictum eſt. et ipi vacant potati/
onibus et cōmeſationibus et ludis et vani
tatibus. ⁊ minus eſſet malum operari q̄ʒ ſic
facere. Et propter hoc feſta noſtra in odiū
deo ſunt. yſaie. j. Solennitates vrās odiuit
anima mea. Amos. v. Odi et proieci feſti/
uitates veſtras. Et ideo ſaraceni qui nō ſo
lennizant feſta derident chriſtianorū feſta.
Treñ. j. Uiderunt eā hoſtes et deriſerunt
ſa. e. Et quod peius eſt quia in paſca ⁊ ma
gnis ſolennitatibus quando hō deberet ma
gis ſanctificari tunc magis ſe diſſoluit et
vane letatur. Et breuiter feſta videntur or
dinata ſolum ad ſolatium corporale.

¶ In epiſtola ſermo decimuſſeptimus.

Obſecro vos fratres per miſe
ricordiā dei vt exhibeatis cor
pora veſtra hoſtiā ſanctam dō
placentem. Ro. xij. Sicut di/
cit apl's ad ro. xiij. Que a deo
ſunt ordinata ſunt. Omnes autem fideles
ſunt a deo per creationē et generationem.
ideo beatus paulus tanq̄ʒ dei apoſtolus ad
gentes cōuertendas et ordinandas in ep̄la
hodierna omnes fideles nititur ordinare.
vt re et nomine chriſtiani. id eſt chriſti fide
les ſimus filij. Et quia homo habet ordinē
ad deum. a quo eſt. ad mundum in quo eſt.
et ad proximū cum quo viuit et eſt. ideo in
hac epiſtola quantū ad hec nos ſatagit or/
dinare. Que quidem epiſtola in quattuor
ſcinditur. Primo enim ordinat nos ad de
um ſm vnā partem noſtri. ſcʒ ſm corpus.
ipm hoſtiam viuentem deo offeramus. in
principio epiſtole. Secundo nos ordinat ad
mundum vt nos ei conformare non debea
mus. ibi. Et nolite confor. huic ſeculo. ſed
renouamini in nouitate ſenſus veſtri. Ter
cio nos ordinat iterūm ad deum ſm aliam
partē noſtri. ſcilʒ ſm intellectum. ne pluſq̄ʒ
oportet et deceat ſapiamus. ibi. Dico enim
per gratiam dei que data eſt mihi omnib⁹
qui ſunt inter vos. nō plus ſapere q̄ʒ opor/
tet ſapere ⁊c. Quarto ordinat nos ad pro/
ximuʒ vt vnus alteri ſubueniat. ibi. Sicut
enim in vno corpore mul. membra. ha. ⁊c.
¶ Primo ergo apl'us ordinat nos ad deū
ſm vnā partem noſtri. ſcilicʒ ſm corpus vt
ipm hoſtiam viuentē deo offeramus. Et h̄
eſt. Obſecro vos fratres. i. per ſacra adiu/
ro. Eſt enim obſecratio petitio cū adiurati
one. vt per natiuitatē xp̄i et per mortem ⁊
ſimilia. In quo apl'i benignitas et hūilitas
demonſtratur. qr nō imperat vt prelatus et
dn̄s. ſed obſecrat ſicut frater et ſeruus. cūʒ
tū magnus eſſet prelatus et pre alijs apl'is
Sciebat enī ꝙ animus hōis melius p blan
da deducitur q̄ʒ per violenta trahat. Sen.
Generoſus eſt animus hōis et naturaliter
contra poteſtatē recalcitrans. facilius du/
citur q̄ʒ trahatur. Un̄ ſuperbos prelatos q
aliter faciunt dn̄s increpat eos per ezechi.
xxxiiij. ca. di. Cum auſteritate imperabitis
eis ⁊cū potentia. ⁊ diſperſe ſunt oues mee.
Sic fecit roboam filius ſalomonis. ⁊ ideo
populus nō acquieuit ei. ſed receſſit ab eo.
vt patet. iij. regū. xx. Obſecro inquā frēs
Et per quid obſecro certe per miſericordiā
dei ſup. vobis factā. Et ſic eſt adiuratio nō
ſolum per vnū bonū. ſed per omnia bona q̄
xp̄s nobis fecit. que oia xp̄s motus miſeri
cordia nobis largitus ē. Un̄ ex miſericordia
nos fide illuminauit. nos a peccatis abſol/
uit. nobis dona ⁊ virtutes infudit. in filios
dei regenerauit. ď poteſtate dyaboli nos eri
puit. nobis celum aperuit. ⁊ per mortē ſuā
ſaluos nos fecit. ad titū. iij. Nō ex operib⁹
iuſti. que fecimus nos ſed ſm ſuā m. ſal. n.
fecit. In quo oſtendit magnus feruor apo
ſtoli quando per omnia bona nr̄a nos adiu
rat. qn̄ ei feruēter deſideramus aliqḋ ab ali
quo obtinere p illud qḋ magis amat eum
adiuramus. Sic apl's per dei miſericordiā.

[illegible]quam magis amare debemus. nos adiuuat que magis apparuit in eo ꝙ ſanguinē ſuū ꝓ nobis fudit. Et ideo apoſtolus vt frāgat corda noſtra adamante duriora. adducit ſanguinē chriſti. quia ſi adamas ſanguine hirci frangitur. multomagis corda noſtra deberent ſanguine chriſti frangi. In cuius effuſione cōſiſtit miſericordia dei. Et quid obſecro. Certe vt exhi. cor. veſtra nō corpora animalium ſicut iudei antiquitus. pſalmo. xlix. Non accipiam de do. t. vi. Ve ſtra dicit nō aliena. Sunt enim aliqui qui de alieno corio longam corrigiam faciunt Ro. vj. Sicut ei exhibuiſtis mēbra veſtra ſer. immun. ⁊ iniqui. ad iniqui. ita nūc exhi. ſer. iuſ. in ſanctificationem. Exhibite dico corpora veſtra ho. deo per carnalium deſideriorum ⁊ operū mortificationem. galat. v. Qui autē ſunt chriſti car. ſcʒ cru. cū vi. et cō. Col. iij. Mortificate membra veſtra que ſunt ſuper terrā. ij. corinth. iiij. Sēper mortificationem ieſu in corpore veſtro circūferentes. Et hoc iuſtum ē. quia ipſe corpus ſuum in ara crucis hoſtiā deo pro nobis imolauit. Nota ꝙ ab hoſtia imolanda totus ſanguis effundebatur iuxta altare. Sic iuxta crucem chriſti que eſt altare dei de quo edere non habent poteſtatem qui tabernaculo ſeruiunt. Hebre. xiij. debemus conſumere in penitentia vitam carnis ⁊ ſāguinis. Lu. ix. Qui vult venire poſt me abneget ſe. id eſt vitam carnalem ⁊ animalem et tol. cru. ſ. et ſe. me. galath. ij. Chriſto confixus ſum cruci. Multi conſumunt vitam ſuam in vtili labore. ſed non iuxta crucem chriſti. ¶ Hec autem hoſtia quinqʒ debet habere. ¶ Primo debet eſſe hoſtia immolata per carnis mortificationem. Secūdo debet eſſe viuens per charitatis feruorē. Tercio debet eſſe ſancta. per chriſti ſanctificationem. Quarto debet eſſe deo placēs. per hilarem oblatiōem. Quinto debet eſſe rationalis per diſcretionis circūſpectionē. Primū patet. ¶ Secūdo debet eſſe hoſtia viuens per charitatis feruorē. Et hoc eſt. Exhibite dico hoſtiā viuentē. ſcʒ per charitatem que facit opera viua. cum ſit forma virtutū. Et ideo qui nō diligit mānet in morte. ⁊ facit opera mortua. Vel viuentē per fidē q̄ ꝑ dilectionē operat̄. qꝛ fides ſine operibus mortua ē. vt dicit iaco. ij. abac. ij. Iuſtus in fide ſua viuet. In veteri lege offerebat hoſtia mortua. Et hoc ē recte. quia de morte tēporali tranſibant ad mortē eternā ſcʒ ad carentiā viſionis diuine. cui obligati erant. ſed nō ceſſauit illa obligatio. ⁊ aperta eſt ianua ad vitā. ergo viuēs hoſtia a filijs vite debet offerri. Nota ꝙ quidam offerūt hoſtiam mortuam ⁊ nō viuā. ſcʒ qui corpus ſuum in eccleſia dei vendicāt ſepeliri dum non ceſſant a peccatis. Corpus mortuū ſepelitū in eccleſia ⁊ anima viua i inferno. Lu. xvj. Mortuus ē di. ⁊ ſe. i infer. Itē qui carnē ſuam affligunt ſiue per ieiunium ſiue ꝑ orationem. ſiue quocūqʒ alio modo in peccato exiſtētes. Itē viri religioſi q corpore ſūt in clauſtro ⁊ corde ⁊ mēte i ſeculo. Tales inique diuidunt. quia dāt corpus deo ⁊ animam ſeculo. Mors autem eſt ſeparatio anime a corpore. ⁊ ideo cum anima ſit in ſeculo per amorem ⁊ ingem meditationē corpus remanet mortuū in clauſtro. quod offerunt deo. quia vt dicit augu. Magis eſt anima vbi amat q̄ꝫ vbi animat. Et talibus cū ſint i cōtinua morte ē eis clauſtrū maxima pena et quaſi carcer. ¶ Tercio dēt hec hoſtia eē ſcā ⁊ h triplr ſm ꝙ ſactū triplr dr̄. nā ſctm̄ vno mō idē ē ꝙ ſine tra. dēt ei hoſtia nr̄a eē ſine ſpe ꝯtributiōis trene. ſʒ ſolū ꝓ ſpe ꝯtributionis etne. mat. vj. Nolite theſau. vo. the. i t. the. aūt vo. the. i ce. O ōs quot ſūt q tibi ſuiūt ſolū ꝓ tp̄ali mercede ⁊ q q̄rūt ſolū bonas ꝓbēdas. ⁊ i oīb9 ſpūalib9 q̄rūt ſolū tp̄alem mercedē. mal. j. Quis ē i vobis q claudat hoſtia ⁊ icēdat altare meū ꝯtuito. ſcdo ſctm̄ idē ē qḋ firmatū. debʒ ergo hoſtia nr̄a eſſe firma ⁊ ſtabilis ⁊ pſeuerās. qꝛ nō q ceperit ſʒ q pſeuerauerit h ſalu9 erit. math. x. In cuius figura cauda animalis ſēper debebat in ſacrificio offerri. vt patet Leuitici. tercio. Tercio ſanctum idem eſt quod ſanguine tinctum. Debet enim hoſtia

noſtra eſſe tincta virtutē ſanguinis chriſti ſtillet ſuper eam nihil valet. eo ꝙ nō poteſt nos a peccatis mundare niſi in virtute ſanguinis eius. Hebre. x. Sāguis chriſti emūdauit conſcientiā noſtrā ab operibus mortuis. In cuius figura in veteri teſtamento omnia [illegible]bantur in ſanguine. et ſine ſangu[illegible]one no[illegible] vt dicit ap[illegible] ad hebre. [illegible]et hoſtia noſtra eſſe deo pl[illegible]ilaritatem. vt libenter ⁊ non cum triſticia ⁊ murmure hoſtiam immolemus. quia hilarē datorem diligit deus. vt dicit apl's. ij. cor. ix. Matthei. vi. Cum ieiunatis no. fi. ſicut ypocrites triſtes. Vel debet eſſe placens deo per rectā intentionem. vt ſoli deo placere [illegible] non hominibus ſicut ypocri[illegible]to debet eſſe diſcreta. Et hoc e[illegible]nabile obſequium veſtrum ſup. ſit per diſcretionē. nec quā omnia perfecta ⁊ fructuoſa reddūtur. Bern. i epiſtola ad carthuſien. Demo ſunt ⁊ alia corporis exercicia. ſicut ſunt vigilie ⁊ ieiunia ⁊ alia huiuſmodi. q̄ ſpūalia non impediunt ſed adiuuant ſi cū ratione ⁊ diſcretione fiant. q̄ ſi ex indiſcretiōis vicio ſic agantur vt vel deficiēte ſpū vel lāguēte corpore ſpūalia impediātur. qui ſic agit corpori ſuo tollit boni operis effectū. ſpūs affectum. proximo exēplum. ⁊ deo honorē. ſacrilegus eſt ⁊ horum omniū in deū reus. Leui. ij. Quicquid obtuleris ſacrificij ſale condies. Tamen cauendum ē ne nimis de ſale ponatur. Quidam enim nimis diſcreti ſunt in tantū vt nihil pene vel doloris velint ſuſtinere. Et ideo bern. ſubiūgit ibidem Iuſtum eſt caput q̄nqʒ dolere in ſeruicio dei. quod olim ſepe laborauit in vanitate ſeculi. eſurire ventrē vſqʒ ad rugitū qui ſepe ſuppletus eſt vſqʒ ad vomitum. ſed modus in o[illegible]ibus tenendus eſt. Rationabile ex[illegible] veſtrū. Et ſic patet primū. [illegible]s ordinat apoſtolus ad m ū [illegible]mus ei conformari nō debeam9. dicēs. Et nolite conformari huic ſeculo. et hoc dupliciter. Primo per amorem. quia amantē ſimilat amato vt in illud tranſformetur. Oſee. ix. Facti ſunt abominabiles ſicut ea que dilexerunt. Sicut eñ calor diſponit cerā vt fiat ſimilis ſigillo impreſſo. ſic amor diſponit animā vt amato ſibi cōiūcto aſſimiletur. Et eſt tanta hec aſſimilatio et conformatio vt amator mundi mundus dicatur Ioh. j. Mundus eum non cognouit. Propter hoc dicit ioh. j. can. ij. ca. Fratres nolite diligere mūdū neqʒ ea q̄ in mūdo ſūt In mundo ſunt tria vt ibidem dicitur. ſcʒ concupiſcentia carnis. concupiſcentia oculorum. ⁊ ſuperbia vite. Hec ſunt mundi q̄ mundani diligūt. ſcʒ diuicie delicie ⁊ honores. que dilectores ſuos perdunt ⁊ derelinquunt ſaltē in morte. Secundo per operationem vt non conformemur actibus mundi. quia mali ſunt. Peccatores ſunt ſimee mundi. quia omnibus actibus mūdi nituntur ſūmopere conformari. Et ideo nō poſſunt eſſe hoſtia dī. In cuius figura in lege mandatum eſt. ꝙ omne animal ambulans ſuper manus vt ſimea ſit immundū. nec de ipſo poſſit fieri ſacrificiū. vt patet Leui. xj. Item ſunt ſicut cameleon qui ad omnē colorem ſibi appoſitū mutatur. Ita peccatores ad omnē impreſſionē mali quam habēt ſiue per auditū ſiue per viſum ſtatim afficiuntur ad illud. ⁊ illud cogitāt ⁊ deſiderant. Ezech. xxiij. Cūqʒ vidiſſet viros depictos in pariete inſonuit ſuper eos cōcupiſcentia oculorū ſuoꝝ. Et nota ꝙ huic ſeculo nullo mō debemus cōformari cū ſit animal monſtruoſum. Eſt enim illa beſtia quā vidit iohānes in apo. q̄ hēbat. vij. capita ⁊ cornua decē. ⁊ ſuper cornua eius decē dyademata. ⁊ ſuper caput eius nomina blaſphemie. ⁊ ſimilis erat pardo. et pedes eius ſicut pedes vrſi. ⁊ os eius ſicut os leonis. Et habetur apoca. xiij. Peccator q mūdus dicit̄ ē beſtia. q ratione nō vtitur ſicut beſtia dū non cōſiderat finē ſuū. Septē capita ſūt. vij. vicia q̄ pctōri ſiue mūdo dn̄ant̄. vicia ei ꝛgnāt in mūdo ⁊ nō ꝟtutes. tot ei dn̄os hēt pctōr quot vicia in eo regnāt. Ioh. viij. Qui facit peccatū ſeruus ē peccati. Decē cornua ſunt decem tranſgreſſiones decalogi quib9 peccator deum impugnat. Decem dyademata [illegible]

quam magis amare debemus. nos adiuuat
que magis apparuit in eo ꝙ ſanguinē ſuū
pro nobis fudit. Et ideo apoſtolus vt fran
gat corda noſtra adamante duriora. addu-
cit ſanguinē chriſti. quia ſi adamas ſangui-
ne hirci frangitur. multomagis corda no-
ſtra deberent ſanguine chriſti frangi. In
cuius effuſione cōſiſtit miſericordia dei. Et
quid obſecro. Certe vt exhi. cor. veſtra. nō
corpora animalium ſicut iudei antiquitus.
pſalmo. xlix. Non accipiam de do. t. vi. De
ſtra dicit nō aliena. Sunt enim aliqui qui
de alieno corio longam corrigiam faciunt
Ro. vj. Sicut ei exhibuiſtis mēbra veſtra
ſer. immun. ⁊ iniqui. ad iniqui. ita nūc exhi.
ſer. iuſ. in ſanctificationem. Exhibite dico
corpora veſtra ho. deo per carnalium deſi-
deriorum ⁊ operū mortificationem. galat.
v. Qui autē ſunt chriſti car. ſcꝫ cru. cū vi.
et cō. Col. iij. Mortificate membra veſtra
que ſunt ſuper terrā. ij. corinth. iiij. Sēper
mortificationem ieſu in corpore veſtro cir
cūferentes. Et hoc iuſtum ē. quia ipſe cor-
pus ſuum in ara crucis hoſtiā deo pro no-
bis imolauit. Nota ꝙ ab hoſtia imolanda
totus ſanguis effundebatur iuxta altare.
Sic iuxta crucem chriſti que eſt altare dei
de quo edere non habent poteſtatem qui ta
bernaculo ſeruiunt. Hebre. xiij. debemus
conſumere in penitentia vitam carnis ⁊ ſā
guinis. Lu. ix. Qui vult venire poſt me ab
neget ſe. id eſt vitam carnalem ⁊ animalem
et tol. cru. ſ. et ſe. me. galath. ij. Chriſto con
fixus ſum cruci. Multi conſumunt vitam
ſuam in vtili labore. ſed non iuxta crucem
chriſti. ¶ Hec autem hoſtia quinqꝫ de
bet habere. ¶ Primo debet eſſe hoſtia im
molata per carnis mortificationem. Secū
do debet eſſe viuens per charitatis feruorē
Tercio debet eſſe ſancta. per chriſti ſancti-
ficationem. Quarto debet eſſe deo placēs.
per hilarem oblatiōem. Quinto debet eſſe
rationalis per diſcretionis circūſpectionē.
Primū patet. ¶ Secūdo debet eſſe hoſtia
viuens per charitatis feruorē. Et hoc eſt.
Exhibite dico hoſtiā viuentē. ſcꝫ per chari

tatem que facit opera viua. cum ſit forma
virtutū. Et ideo qui nō diligit manet in mor
te. ⁊ facit opera mortua. Vel viuentē per
fidē q̄ ꝑ dilectionē operat. qꝛ fides ſine ope
ribus mortua ē. vt dicit iaco. ij. abac. ij. Iu
ſtus in fide ſua viuet. In veteri lege offe-
rebat hoſtia mortua. Et hoc ē recte. qꝛ de
morte tēporali tranſibant ad mortē eternā
ſcꝫ ad carentiā viſionis diuine. cui obligati
erant. ſed nō ceſſauit illa obligatio. ⁊ apta
eſt ianua ad vitā. ergo viuēs hoſtia a filijs
vite debet offerri. Nota ꝙ quidam offerūt
hoſtiam mortuam ⁊ nō viuā. ſcꝫ qui corp9
ſuum in eccleſia dei vendicāt ſepeliri ⁊ nō
ceſſant a peccatis. Corpus mortuū ſepelit
in eccleſia ⁊ anima viua i inferno. Lu. xvj.
Mortuus ē di. ⁊ ſe. i infer. Itē qui carnē
ſuam affligunt ſiue per ieiunium ſiue ꝑ ora
tionem. ſiue quocūqꝫ alio modo in peccato
exiſtētes. Itē viri religioſi q corpore ſūt in
clauſtro ⁊ corde ⁊ mēte i ſeculo. Tales ani
que diuidunt. quia dāt corpus deo ⁊ aīam
ſeculo. Mors autem eſt ſepara[illegible]nime a
corpore. ⁊ ideo cum anima ſit in ſeculo per
amorem ⁊ iugem meditationē corp9 rema-
net mortuū in clauſtro. quod offerunt deo.
quia vt dicit augu. Magis eſt anima vbi
amat q̄ꝫ vbi animat. Et talibus cū ſint i cō
tinua morte ē eis clauſtrū maxima pena et
quaſi carcer. ¶ Tercio dēt hec hoſtia eē ſcā
⁊ h triplr ſm ꝙ ſactū triplr dr. nā ſctm vno
mō idē ē ꝙ ſine tra. dēt ei hoſtia nrā eē ſine
ſpe ꝯtributiōis trene. ſꝫ ſolū ꝓ ſpe ꝯtributio
nis etne. mat. vj. Nolite theſau. vo. the. i t.
the. aūt vo. the. i ce. O q̄s quot ſūt q tibi
ſuiūt ſolū ꝓ tpali mercede ⁊ q q̄rūt ſolū bo
nas ꝓbēdas. ⁊ i oīb9 ſpūalib9 q̄rūt ſolū tpa
lem mercedē. mal. j. Quis ē i vobis q clau
dat hoſtia ⁊ icēdat altare meū ꝯtuito. ſcdo
ſctm idē ē qđ firmatū. debꝫ ergo hoſtia nrā
eſſe firma ⁊ ſtabilis ⁊ ꝑſeuerās. qꝛ nō q ce
perit ſꝫ q ꝑſeuerauerit h ſalu9 erit. math. x.
In cuius figura cauda animalis ſēper de-
bebat in ſacrificio offerri. vt patet Leuiti-
ci. tercio. Tercio ſanctum idem eſt quod
ſanguine tinctum. Debet enim hoſtia

noſtra eſſe tincta virtutē ſanguinis chriſti
ſtillet ſuper eam nihil valet. eo ꝙ nō poteſt
nos a peccatis mundare niſi in virtute ſan
guinis eius. Hebre. x. Sāguis chriſti emū
dauit conſcientiā noſtrā ab operibus mor-
tuis. In cuius figura in veteri teſtamento
omnia [illegible]bantur in ſanguine. et
ſine ſangu[illegible]one no[illegible]
vt dicit ap[illegible] hebre. [illegible]det
hoſtia noſtra eſſe deo pl[illegible]ilarita
tem. vt libenter ⁊ non cum triſticia ⁊ mur
mure hoſtiam immolemus. quia hilarē da
torem diligit deus. vt dicit apls. ij. cor. ix.
Matthei. vi. Cum ieiunatis no. fi. ſicut yp.
triſtes. Vel debet eſſe placens deo per rectā
intentionem. vt ſoli deo placere [illegible]
non hominibus ſicut ypocri[illegible]to
debet eſſe diſcreta. Et hoc e[illegible]nabile
obſequium veſtrum ſup. ſit per diſcretionē.
nec. quā omnia perfecta ⁊ fructuoſa reddū
tur. Bern. i epiſtola ad carthuſieñ. Demo
ſunt ⁊ alia corporis exercicia. ſicut ſunt vi
gilie ⁊ ieiunia ⁊ alia huiuſmodi. q̄ ſpūalia
non impediunt ſed adiuuant ſi cū ratione ⁊
diſcretione fiant. q̄ ſi ex indiſcretiōis vicio
ſic aguntur vt vel deficiēte ſpū vel [illegible]
te corpore ſpūalia impediātur. qui ſic agit
corpori ſuo tollit boni operis e[illegible]
affectum. proximo exēplum. ⁊ deo honorē.
ſacrilegus eſt ⁊ horum omniū in deū reus.
Leui. ij. Quicquid obtuleris ſacrificij ſale
condies. T[illegible] cauendum ē ne nimis de
ſale ponatur. Quidam enim nimis diſcreti
ſunt in tantū vt nihil pene vel doloris ve-
lint ſuſtinere. Et ideo bern. ſubiūgit ibidem
Iuſtum eſt caput qn̄qꝫ dolere in ſeruicio
dei. quod olim ſepe laborauit in vanitate ſe
culi. eſurire ventrē vſqꝫ ad rugitū qui ſepe
ſuppletus eſt vſqꝫ ad vomitum. ſed modus
in omnibus tenendus eſt. Rationabile ob-
[illegible] veſtrū. Et ſic patet primū.
[illegible] ordinat apoſtolus ad m ū
[illegible]tenus ei conformari nō debeam9.
dicēs. Et nolite conformari huic ſeculo. et
hoc dupliciter. Primo per amorem. quia
amantē ſimilat amato vt in illud tranſfor-
metur. Oſee. ix. Facti ſunt abominabiles

ſicut ea que dilexerunt. Sicut eñ calor diſ-
ponit cerā vt fiat ſimilis ſigillo impreſſo. ſic
amor diſponit animā vt amato ſibi cōiūcto
aſſimiletur. Et eſt tanta hec aſſimilatio et
conformatio vt amator mundi mundus di
catur Ioh. j. Mundus eum non cognouit.
Propter hoc dicit ioh. j. can. ij. ca. Fratres
nolite diligere mūdū neqꝫ ea q̄ in mūdo ſūt
In mundo ſunt tria vt ibidem dicitur. ſcꝫ
concupiſcentia carnis. concupiſcentia ocu-
lorum. ⁊ ſuperbia vite. Hec ſunt mundi q̄
mundani diligūt. ſcꝫ diuicie delicie ⁊ hono
res. que dilectores ſuos perdunt ⁊ derelin-
quunt ſaltē in morte. Secundo per opera-
tionem vt non conformemur actibus mun
di. quia mali ſunt. Peccatores ſunt ſimee
mundi. quia omnibus actibus mūdi nitun
tur ſūmopere conformari. Et ideo nō poſ-
ſunt eſſe hoſtia dī. In cuius figura in lege
mandatum eſt. ꝙ omne animal ambulans
ſuper manus vt ſimea ſit immundū. nec de
ipſo poſſit fieri ſacrificiū. vt patet Leui. xj.
Item ſunt ſicut cameleon qui ad omnē co
lorem ſibi appoſitū mutatur. Ita peccato-
res ad omnē impreſſionē mali quam habēt
ſiue per auditū ſiue per viſum ſtatim affici-
untur ad illud. ⁊ illud cogitāt ⁊ deſiderant.
Ezech. xxiij. Cūqꝫ vidiſſet viros depictos
in pariete inſonuit ſuper eos cōcupiſcentia
oculorū ſuorꝫ. Et nota ꝙ huic ſeculo nullo
mō debemus cōformari cū ſit animal mon-
ſtruoſum. Eſt enim illa beſtia quā vidit io
hānes in apo. q̄ hēbat. vij. capita ⁊ cornua
decē. ⁊ ſuper cornua eius decē dyademata.
⁊ ſuper caput eius nomina blaſphemie. ⁊ ſi
milis erat pardo. et pedes eius ſicut pedes
vrſi. ⁊ os eius ſicut os leonis. Et habetur
apoca. xiij. Peccator q mūdus dicit ē be-
ſtia. q ratione nō vtitur ſicut beſtia dū non
cōſiderat finē ſuū. Septē capita ſūt. vij. vi-
cia q̄ pctōri ſiue mūdo dn̄ant. vicia ei rgnāt
in mūdo ⁊ nō ꝟtutes. tot ei dn̄os hēt pctōr
quot vicia in eo regnāt. Ioh. viij. Qui fa
cit peccatū ſeruus ē peccati. Decē cornua
ſunt decem tranſgreſſiones decalogi quib9
peccator deum impugnat. Decem dyade-
mata

quam magis amare debemus. nos adiuvet que magis apparuit in eo ꝙ ſanguinē ſuū pro nobis fudit. Et ideo apoſtolus vt frangat corda noſtra adamante duriora. adducit ſanguinē chriſti. quia ſi adamas ſanguine hirci frangitur. multomagis corda noſtra deberent ſanguine chriſti frangi. In cuius effuſione cōſiſtit miſericordia dei. Et quid obſecro. Certe vt exhi. cor. veſtra nō corpora animalium ſicut iudei antiquitus. pſalmo. xlix. Non accipiam de do. t. vi. De ſtra dicit nō aliena. Sunt enim aliqui qui de alieno corio longam corrigiam faciunt Ro. vj. Sicut ei exhibuiſtis mēbra veſtra ſer. immun. ⁊ iniqui. ad iniqui. ita nūc exhi. ſer. iuſ. in ſanctificationem. Exhibite dico corpora veſtra ho. deo per carnalium deſideriorum ⁊ operū mortificationem. galat. v. Qui autē ſunt chriſti car. ſcꝫ cru. cū vi. et cō. Col. iij. Mortificate membra veſtra que ſunt ſuper terrā. ij. corinth. iiij. Sēper mortificationem ieſu in corpore veſtro circūferentes. Et hoc iuſtum ē. quia ipſe corpus ſuum in ara crucis hoſtiā deo pro nobis imolauit. Nota ꝙ ab hoſtia imolanda totus ſanguis effundebatur iuxta altare. Sic iuxta crucem chriſti que eſt altare dei de quo edere non habent poteſtatem qui tabernaculo ſeruiunt. Hebre. xiij. debemus conſumere in penitentia vitam carnis ⁊ ſanguinis. Lu. ix. Qui vult venire poſt me abneget ſe. id eſt vitam carnalem ⁊ animalem et tol. cru. ſ. et ſe. me. galath. ij. Chriſto confixus ſum cruci. Multi conſumunt vitam ſuam in vtili labore. ſed non iuxta crucem chriſti ¶ Hec autem hoſtia quinqꝫ debet habere. ¶ Primo debet eſſe hoſtia immolata per carnis mortificationem. Secūdo debet eſſe viuens per charitatis feruorē Tercio debet eſſe ſancta. per chriſti ſanctificationem. Quarto debet eſſe deo placēs. per hilarem oblatiōem. Quinto debet eſſe rationalis per diſcretionis circūſpectionē. Primū patet. ¶ Secūdo debet eſſe hoſtia viuens per charitatis feruorē. Et hoc eſt. Exhibite dico hoſtiā viuentē. ſcꝫ per charitatem que facit opera viua. cum ſit forma virtutū. Et ideo qui nō diligit manet in morte. ⁊ facit opera mortua. Vel viuentē per fidē q̄ ꝑ dilectionē operat̄. qꝛ fides ſine operibus mortua ē. vt dicit̄ iaco. ij. abac. ij. Iuſtus in fide ſua viuet. In veteri lege offerebat̄ hoſtia mortua. Et hoc ē recte. qꝛ de morte tēporali tranſibant ad mortē eternā ſcꝫ ad carentiā viſionis diuine. cui obligati erant. ſed nō ceſſauit illa obligatio. ⁊ aperta eſt ianua ad vitā. ergo viuēs hoſtia a filijs vite debet offerri. Nota ꝙ quidam offerūt hoſtiam mortuam ⁊ nō viuā. ſcꝫ qui corpus ſuum in eccleſia dei vendicāt ſepeliri ⁊ non ceſſant a peccatis. Corpus mortuū ſepelit̄ in eccleſia ⁊ anima viua i inferno. Lu. xvj. Mortuus ē di. ⁊ ſe. i infer. Itē qui carnē ſuam affligunt ſiue per ieiunium ſiue ꝑ orationem. ſiue quocūqꝫ alio modo in peccato exiſtētes. Itē viri religioſi q corpore ſūt in clauſtro ⁊ corde ⁊ mēte i ſeculo. Tales ini que diuidunt. quia dāt corpus deo ⁊ aīam ſeculo. Mora autem eſt ſeparatio anime a corpore. ⁊ ideo cum anima ſit in ſeculo per amorem ⁊ iugem meditationē corpus remanet mortuū in clauſtro. quod offerunt deo. quia vt dicit augu. Magis eſt anima vbi amat q̄ꝫ vbi animat. Et talibus cū ſint i cōtinua morte ē eis clauſtrū maxima pena et quaſi carcer ¶ Tercio dēt hec hoſtia eē ſcā ⁊ h triplr ſm ꝙ ſactū triplr dr̄. nā ſctm̄ vno mō idē ē ꝙ ſine tra. dēt ei hoſtia nr̄a eē ſine ſpe rtributiōis trene. ſꝫ ſolū ꝓ ſpe rtributionis etne. mat. vj. Nolite theſau. vo. the. i t. the. aūt vo. the. i ce. O ōs quot ſūt q tibi ſuiūt ſolū ꝓ tpali mercede ⁊ q q̄rūt ſolū bonas ꝓbēdas. ⁊ i oib⁹ ſpūalib⁹ q̄rūt ſolū tpalem mercedē. mal. j. Quis ē i vobis q claudat hoſtia ⁊ icēdat altare meū gratuito. ſcdo ſctm̄ idē ē qd firmatū. debꝫ ergo hoſtia nr̄a eſſe firma ⁊ ſtabilis ⁊ pſeuerās. qꝛ nō q ceperit ſꝫ q pſeuerauerit h ſalu⁹ erit. math. x. In cuius figura cauda animalis ſēper debebat in ſacrificio offerri. vt patet Leuitici. tercio. Tercio ſanctum idem eſt quod ſanguine tinctum. Debet enim hoſtia

noſtra eſſe tincta virtutē ſanguinis chriſti ſtillet ſuper eam nihil valet. eo ꝙ nō poteſt nos a peccatis mundare niſi in virtute ſanguinis eius. Hebre. x. Sāguis chriſti emūdauit conſcientiā noſtrā ab operibus mortuis. In cuius figura in veteri teſtamento omnia [illegible] mundabantur in ſanguine. et ſine ſanguinis effuſione non [illegible] vt dicit apl̄s ad hebre. [illegible] debet hoſtia noſtra eſſe deo pl[illegible] hilaritatem. vt libenter ⁊ non cum triſticia ⁊ murmure hoſtiam immolemus. quia hilarē datorem diligit deus. vt dicit apl̄s. ij. cor. ix. Matthei. vi. Cum ieiunatis no. fi. ſicut yp. triſtes. Vel debet eſſe placens deo per rectā intentionem. vt ſoli deo placere [illegible] non hominibus ſicut ypocrite [illegible] to debet eſſe diſcreta. Et hoc eſt [illegible]onabile obſequium veſtrum ſup. ſit per diſcretionē. nec quā omnia perfecta ⁊ fructuoſa reddātur. Bern. i epiſtola ad carthuſien. Demo ſunt ⁊ alia corporis exercicia. ſicut ſunt vigilie ⁊ ieiunia ⁊ alia huiuſmodi. q̄ ſpūalia non impediunt ſed adiuuant ſi cū ratione ⁊ diſcretione fiant. q̄ ſi ex indiſcretiōis vicio ſic agantur vt vel deficiēte ſpū vel languēte corpore ſpūalia impediātur. qui ſic agit corpori ſuo tollit boni operis effectū. ſpūi affectum. proximo exēplum. ⁊ deo honorē. ſacrilegus eſt ⁊ horum omnū in deū reus. Leui. ij. Quicquid obtuleris ſacrificij ſale condies. Tamen cauendum ē ne nimis de ſale ponatur. Quidam enim nimis diſcreti ſunt in tantū vt nihil pene vel doloris velint ſuſtinere. Et ideo bern. ſubiūgit ibidem Iuſtum eſt caput q̄nqꝫ dolere in ſeruicio dei. quod olim ſepe laborauit in vanitate ſeculi. eſurire ventrē vſqꝫ ad rugitū qui ſepe ſuppletus eſt vſqꝫ ad vomitum. ſed modus in omnibus tenendus eſt. Rationabile ex[illegible] veſtrū. Et ſic patet primū. [illegible]mo ordinat apoſtolus ad m ū [illegible] ei conformari nō debeam⁹. dicēs. Et nolite conformari huic ſeculo. et hoc dupliciter. Primo per amorem. quia amantē ſimilat amato vt in illud transformetur. Oſee. ix. Facti ſunt abominabiles ſicut ea que dilexerunt. Sicut eñ calor diſponit cerā vt fiat ſimilis ſigillo impreſſo. ſic amor diſponit animā vt amato ſibi cōiūcto aſſimiletur. Et eſt tanta hec aſſimilatio et conformatio vt amator mundi mundus dicatur Ioh. j. Mundus eum non cognouit. Propter hoc dicit ioh. j. can. ij. ca. Fratres nolite diligere mūdū neqꝫ ea q̄ in mūdo ſūt In mundo ſunt tria vt ibidem dicitur. ſcꝫ concupiſcentia carnis. concupiſcentia oculorum. ⁊ ſuperbia vite. Hec ſunt mundi q̄ mundani diligūt. ſcꝫ diuicie delicie ⁊ honores. que dilectores ſuos perdunt ⁊ derelinquunt ſaltē in morte. Secundo per operationem vt non conformemur actibus mundi. quia mali ſunt. Peccatores ſunt ſimee mundi. quia omnibus actibus mūdi nituntur ſūmopere conformari. Et ideo nō poſſunt eſſe hoſtia dī. In cuius figura in lege mandatum eſt. ꝙ omne animal ambulans ſuper manus vt ſimea ſit immundū. nec de ipſo poſſit fieri ſacrificiū. vt patet Leui. xj. Item ſunt ſicut cameleon qui ad omnē colorem ſibi appoſitū mutatur. Ita peccatores ad omnē impreſſionē mali quam habēt ſiue per auditū ſiue per viſum ſtatim afficiuntur ad illud. ⁊ illud cogitāt ⁊ deſiderant. Ezech. xxiij. Cūqꝫ vidiſſet viros depictos in pariete inſonuit ſuper eos cōcupiſcentia oculorū ſuoꝝ. Et nota ꝙ huic ſeculo nullo mō debemus cōformari cū ſit animal monſtruoſum. Eſt enim illa beſtia quā vidit iohānes in apo. q̄ hēbat. vij. capita ⁊ cornua decē. ⁊ ſuper cornua eius decē dyademata. ⁊ ſuper caput eius nomina blaſphemie. ⁊ ſimilis erat pardo. et pedes eius ſicut pedes vrſi. ⁊ os eius ſicut os leonis. Et habetur apoca. xiij. Peccator q mūdus dicit̄ ē beſtia. q ratione nō vtitur ſicut beſtia dū non cōſiderat finē ſuū. Septē capita ſūt. vij. vicia q̄ pctōri ſine mūdo dn̄ant. vicia ei rgnāt in mūdo ⁊ nō ꝟtutes. tot ei dn̄os hēt pctōr quot vicia in eo regnāt. Ioh. viij. Qui facit peccatū ſeruus ē peccati. Decē cornua ſunt decem tranſgreſſiones decalogi quib⁹ peccator deum impugnat. Decem dyademata [illegible]

ſuper cornua ſignant gloriā quam habent peccatores de ſuis peccatis. prouer. ij. Letantur cū male fecerint ⁊ in re. peſſi. Nota vero blaſphemie ſunt verba quibus peccatores ſe excuſant. ⁊ deum accuſant dicentes omnia eſſe pdeſtinata ⁊ ex neceſſitate venire. Per pardum vero qui eſt varij coloris intelliguntur duplicitatis varietates. quia mundani aliud dicunt ⁊ aliud faciunt. Pedes vero ſimiles habet vrſo. qui ſimiles ſūt in ſibus hūanis. quia mundani habēt opa ſimilia operibus hominum ſed nō ſunt ſed potius ſunt opera beſtiarū. Mundani ſicut vrſus mel cōcupiſcit ⁊ ſequitur ſine freno. ita cōcupiſcunt ⁊ ſequūtur dulcedinem tēporalem vſqȝ ad mortem. Os vero eorum eſt ſicut os leonis fetidum. quia fetet corā deo ⁊ ſanctis eius. ps. xiij. Sepulcrū patēs eſt guttur eorū. Nolite ergo inquit apſus huic ſeculo cōformari ſed reformamini. ſ. per gratiā chriſti qui per peccatū deformati fuiſtis. in nouitate ſenſus veſtri vel mentis veſtre. ſm aliā litteram. non in nouitate carnis ſed mentis. anima enī q̄ ad imaginē dei facta ē. imaginem dei in ſe deformat dū peccat. Eph. iiij. Renouamini ſpū mentis veſtre ⁊ indui. no. ho. ſcȝ chriſtū. Nota ꝙ hec reformatio ſicut reformatio materialis fit quinqȝ modis. Primo per malleationem tribulationum ⁊ perſecutionum. ps. cxxviij. Supra dor. meū fa. peccatores. ſicut reformātur fabrica. Et ideo neceſſari[illegible] ignis ſpūſanctī in corde hominis reformandi. malleare enim ſupra ferrum frigidum vanum eſt. Hiere. v. Nunquid federabitur ferrum ferro ab aquilone. id ē ī frigore aquilonis. Sic fuit reformat⁹ paulus quando dixit actuū. xiiij. Per mul. tri. opor. nos in. re. ce. Secundo per ſubtractionem. ſicut reformantur ſculptilia dum celte eleuantur a lapide. hoc eſt per paupertatem voluntariam. que omnia ſuperflua obijcit ⁊ diſpergit pauperibus. ps. cix. Diſperſit dedit pau. iuſticia eius manet in ſe. ſe. Sic fuit reformatus zacheus qui ait lucē xix. Dn̄e ecce di. bo. m. de pau. ⁊ ſiquem de fraudaui reo. qua. Tercio per addicione eius quod deeſt. Sicut reformantur domus et multa alia. Sic docebat dn̄s reformarī illum cui dixit mar. x. Vnū tibi deeſt. Va. q̄ ha. ven. ⁊ da pau. Hec ergo reformatio et renouatio fit per conſilia. Implens enī p̄cepta. reformatur conſilia ſuperaddendo. Sic reformari ſunt apſi [illegible]. Ecce [illegible] per fuſionē [illegible] no liquescit. ⁊ poſtea fū ditur [illegible] quo formam recipit ſicut campane. Sic oportet ꝙ primo anima liquefiat feruore deuotionis. Canti. v. Anima mea liquefacta eſt. Et poſtea ad formā recipiendam proijciatur quaſi in modulū in aliquem bonum virum cuius formā accipiat [illegible] exemplum. Sic volebat reformari [illegible] quibus dicit ad phil. iij. Imitatores [illegible] ⁊ obſeruate eos qui ita ambulāt ſicut habetis for. no. Sic volebat reformari augu. qui eſtuabat eſtu incredibili quando iuit ad ſimplicianum. vt proferret ſibi quis eſſet aptus modus viuendi ſic affecto vt ipe erat ad ambulandū in via dei in qua aut ſic aut ſic ibat. Propterea petrus dicit prelatis. j. pe. v. Non quaſi dominantes in clero ſed forma facti gregis ex animo. Quinto per appoſitionem decentium colorum. vt reformantur domus dum pingūtur. Duo autem ſunt colores quibus reformari debemus. ſcȝ albedo mundicie. ⁊ rubedo charitatis. Can̄. v. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus. Sequitur. vt probetis que ſit voluntas dei. Ad hoc enim debet fieri iſta reformatio vt probemus interiori ſenſu que ſit. i. q̄ bona ſit voluntas di. Eſt enī bona quo ad declinatiōem a malo beneplacēs quo ad operationē boni qd̄ eſt in precepto. ⁊ perfecta quo ad impletionē boni qd̄ eſt in conſilio. Vel bōa in ſe. eo enī ipo quo deus vult aliquid bonū ē illud. bn̄placens in bene diſpoſitis [illegible] fecta in beatis. Et ſic patet [illegible] cio apſus ordinat nos iterum ad [illegible] cundum aliam partem noſtri. ſcilicet ſecundum intellectum. ne pluſquā deceat ſapiamus dicens. Dico autem. id eſt affirmo et p̄cipio ⁊ ſub obſecraui et monui. Et cur ſ

Reſponſio. plus eſt in fide errare et periculoſius q̄ in hoſtia offerēda vel in deordinatione ad mundum vel in quacunqȝ alia re. Et ideo dico. id eſt precipio per gratiam apſatus mei. que data eſt mihi. nō meis meritis reddita. per quā ſum gentium doctor. et apſs conſtitutus in fide ⁊ veritate. p̄ma corinth. xv. Gratia dei ſum id quod ſum. Precipio inquā om̄ibus qui ſunt int̄ vos id eſt omnibus fidelibus qui vobiſcū ſunt. non plus ſapere q̄ oportet ſapere. prouer. xxv. Sicut qui mel comedit multum nō eſt ei bonum quia inflat. ſic qui perſcrutator ē maieſtatis opprimetur a gloria. Et nota ꝙ aliquis plus ſapit q̄ oportet tripliciter. Primo qn̄ terminos tranſgreditur a patribus conſtitutos in his que fidei ſunt. puta cū noua vult inuenire. vel nouo mō ea q̄ fidei ſunt exponit. Contra qd̄ prouer. xxij. Ne tranſgrediaris terminos antiquos quos poſuerunt patres tui. Secundo qn̄ excedere nititur vires ingenij ſui ⁊ queſtiōes ad quas attingere nō poteſt nititur diſputare ⁊ reuoluere. Contra qd̄ ecci. iij. Altiora te ne queſieris. ⁊ for. te ne ſcruta. fueris. Tercio qn̄ in diſcendis ordinem peruertit prius volens diſcere difficilia quā facilia. Bern̄. Medicus bonus ordinat de cibis. ſi ordinē in cibis ſumendis nō ſerues ipos cibos naturaliter bonos tibi reddes non bonos. quod dicitur d̄ cibis intellige d̄ ſciētijs Hebre. v. Facti eſtis quibus lacte opus ē non ſolido cibo. perfectorū autē eſt ſolidus cibus. qui pro conſuetudine exercitatos habent ſenſus ad diſcretionem boni et mali. Precipio ergo non plus ſapere q̄ oportet ſapere. ſed ſapere ad ſobrietatē. i. ad modū temperantie vt neqȝ excedas in nimiū neqȝ coarteris in debitū. multa enī ſcire debem⁹ j. corinth. xxiiij. Ignorans ignorabit. Oſee iiij. Quia ſcientiā tu repuliſti ⁊ ego repellā te. Ebrius ⁊ nō ſobrius reputaretur q vellet volare. eodem mō non reputabitur ſobrius qui nititur celeſtia perſcrutari. prouer. xxiij. Prudentie tue pone modum. Similiter qui nollet ſurgere ad comedendum non ſapiens ſed ſtultus ⁊ pigerrimus. diceretur. ſic qui non vult aliqualiter diſcere que ſunt fidei. j. thi. iiij. Attende lectioni exhortationi ⁊ doctrine. hec meditare. in his eſto. ergo quilibet debet velle tantū ſapere ſicut vnicuiqȝ diuiſit deus. i. diuiſim dedit. menſuram fidei. id ē fidem illuſtratā illuſtratione maiori vel minori. ſm enī ꝙ qlibȝ eſt illuſtratus in fide tantū debet velle ſape. Sap. xj. Om̄ia cōſtituiſti in numero. pōdere ⁊ menſura. ⁊ potiſſime gratiarum ſuarū dona. Et ſic patet terciū. Quarto nos ordinat apſs ad proximū. vt vnus alteri ſeruiamus. Et ad hoc inducit quandam ſimilitudinem in corpore hūano. d. Sicut enī in vno corpore multa membra habemus. oia autē membra nō eundem actum habent. ſȝ diuerſis actibus ſibiinuicem ſubminiſtrāt. oculus enim videt pro pedibus ⁊ manibus ⁊ omnibus alijs mēbris. Et lingua loquitur pro omnibus membris. ⁊ ſic de alijs. Ita multi. i. omnes fideles. vnū corpus ſumus in chriſto id eſt per chriſtū. Gratia enī per chriſtū nobis collata nos vnit in corpore miſtico. quod ē eccleſia. Galat. iij. Omnes vos enim vnū eſtis in ieſu chriſto. Singuli autē ſumus vel eſſe debemus mēbra. ita ꝙ alter ſit mēbrum alterius illi ſubminiſtrando ⁊ adiuuando. Eph. iiij. Supportātes inuicem in charitate. Et nota ꝙ hec ſimilitudo colligationis ⁊ ſubminiſtrationis membrorum corporis naturalis ad mēbra eccleſie qua ſibi inuicem debent ſeruire ſupportare ⁊ diligere ſicut membra corporis naturalis. attenditur quantū ad octo. Si de hoc vis predicare require infra dn̄ica. xvij. p⁹ trinitatem in moralitate ſermonis de epſa. Et ſic patet quartum.

Dominica prima poſt octauam epiphanie de euangelio ſermo. xviij.

Nuptie facte ſunt in chana galilee. Iohānis. ij. Quia tēpus inſtitutum ab eccleſia pro celebrādis nuptijs extat pn̄s. ideo hodie in eccleſia euāgelium de nuptijs recitatur. vt qualiter ſe habeant in matrimonijs contrahendis nuptiarum celebratores ſalubriter

inſtruantur. Non enim omni tp̄e poſſum⁹
nuptijs intēdere celebrandis ſm eccl̄ie in
ſtituta. imo ab eadem multa tēpoꝛa terian
tur. Naꝫ ab aduentu dn̄i vſq3 ad octauam
epiphanie incluſiue celebrare nuptias non
debemus. Similiter a ſeptuageſima vſq3 ad
octauas paſ[illegible] etiam incluſiue. ꝛ ſimiliter a
tribus diebꝰ [illegible]te aſcēſionem domini vſq3
octauas p[illegible]tecoſtes. In hoc ergo e[illegible]ge
[illegible] nuptijs ſex ſūmarie continētur. [illegible]
[illegible] deſcribitur conuiuium nuptiale.
in p[illegible]cipio euangelij. Secundo declarant̄
[illegible]onuiuarum perſone. ibi. Et erat mater ie
ſu ibi. Vocatus eſt autem ieſus et diſcipu-
li eius ad nuptias. Tercio ponitur colloq-
um maternale ad filium ibi. Et defi. vi. ait
ad ieſum. Vinum non habēt. Quarto ſub
iungitur matris et filij ad miniſtros conui-
uij imperium ſalutare ibi. Et dicit mater ie
ſu miniſtris. Quinto ab archritriclino qui
guſtauit aquam vinum factā. bonitati vini
aſſeritur ſpēaliter ibi. Vt autem guſtaſſet
archritriclinus aquam vinū factā. ꝛc. Sex-
to inter ſigna ieſu hoc perhibetur initiale.
ſubinfertur inſimul ex miraculo facto bo-
num ſubſecutum fidei ſpēale. ibi. Hoc fe-
cit initium ſignoꝛum in chana galilee.
ꝛc. Et crediderunt in eum diſcipuli eius.
¶ Primo ergo deſcribit̄ cōuiuiū nupciale
qꝛ nuptie facte ſūt in chana galilee. i. i quo
dā vicio ſiue villa ꝓuintie galilee. ¶ Vbi
nota ꝙ quidā dicūt ꝙ ſpōſus iſtaꝝ nuptia-
rū fuit iohā. euā. Sed hoc non eſt ꝓbabile
ſcdm̄ opinionē illoꝝ q dicunt ꝙ iſte nuptie
facte fuerit poſt vocatōꝫ apl'oꝝ inter quos
fuit iohānes. vt ptꝫ mat. iiij. qꝛ nōeſt credi
bile ꝙ poſt vocatōꝫ redierit ad ducēdū vx-
oꝛem qui vſq3 tūc ꝑmanſat virgo. Scdm̄
aūt opinionē illoꝝ qui dicūt ꝙ he nuptie
fuerunt facte ante vocationē apoſtoloꝛum
vel diſcipuloꝛum q̄ cōmunioꝛ eſt credibile
eſt ꝙ iſte nuptie fuerunt iohannis. Et ideo
tanq̄ conſanguineum. vocauit ieſum et diſ-
cipulos ſupple futuros. Et ideo mater ie-
ſu fuerat ibi tanq̄ mater iohānis. quia vt
dicunt erat filius virginis nutricius. Et h̄
eſt. Erat mater ieſu ibi. Vocatus eſt autē
ieſus et diſcipuli eius ſcꝫ futuri ad nuptias
ſm ſecundam opinionē. ſed non futuri uno
p̄ntes ſm pꝛima opinionē. Quicquid autē
ſit credendum ē ꝙ ſponſus vel ſponſa fue-
rit conſanguineus vel conſanguinea virgi-
nis. propter quod vocatus eſt ieſus ꝛ diſci
puli eius. Chꝛiſtus aūt voluit intereſſe nu-
ptijs duplici de cauſa. Pꝛimo vt gloꝛiam
ſuā coꝛā multis manifeſtaret. Secundo vt
nuptias appꝛobaret. cōtra manicheos qui
nuptias damnāt. ipas igitur pꝛobauit p̄ntia
ſua ꝛ miraculo potēne ſue. Et ſic patet pꝛi
mum ꝛ ſecundum. ¶ Sequitur terciuꝫ. Et
deficiente vino. ꝛc. In quo ponitur collo-
quium maternale virginis. que plena viſce
ribus pietatis cōpaſſa eſt verecundie ſpōſi
in defectu vini. Et ait ad ieſum. Vinum nō
habent. ſcꝫ miniſtri ad pꝛopinandum ꝛ con
uiue bibendum. quod fuit ſignū paupertat̄
ſponſi. qui nō potuit vinū ſufficiēs ꝑparare
Vel foꝛte vinū ſufficiens ꝑparauit pꝛo tot
cōuiuis. ſed ieſus venit cū diſcipulis q erāt
pauperes. Hic nota ꝙ loco illius particu-
le ſcꝫ ieſus venit cū diſcipulis qui erāt pau
peres· alij libri habent. Sed pauperes alij
venerunt. Pauperes aūt qn̄ inuitantur ad
bonū pꝛandiū in duplo comedunt et bibūt
tanq̄ eſurientes ꝛ p̄teritā famem reſtaurare
volentes. Hic cadit exēplum marchionis
ferrarie qui dixit ꝙ in capitulo ferrarie ge
nerali ferrarie celebrato biberūt fratres vi
nū pꝛo duobus milibus militū. Hoc etiam
fuit ſignū ꝙ beata virgo de parētela cōiu-
gij erat. qꝛ aliṫ nō de defectu vini curaſſet
qꝛ eiꝰ dfectū ſuū reputauit Dicit ergo ieſꝰ
nō offēſꝰ vl' arguēs vl' coꝛrigēs matrē cuiꝰ
ꝯpaſſio grata fuit ei vt ꝑ effectū patuit. qd
mihi et tibi eſt mulier. Mulier hic ē nomē
ſexus et non molliciei. Ex hoc loco argunt
heretici ꝙ chꝛiſtus. nihil habuit facere cū
virgine ſed tranſiuit ꝑ eā ſicut aqua ꝑ can
nale· Dicunt enim ꝙ attulit coꝛpus de celo
ſed mentiuntur. qꝛ idem iohannis. q hoc di
cit aſſerit ꝙ ibi erat mater iheſu. Duplici-
ter autem hoc verbum exponitur. Vno
modo ſecundum. Chriſ. ſic Quid mihi et
tibi eſt mulier ſcꝫ d defectu vini. Quaſi di-

ceret. Cognitio iſtius defectus nō pertinet
ad me vel ad te. ſed ad illos quoꝛū ſunt nu
ptie. qui debebant ſibi de neceſſarijs pꝛoui
diſſe. dimitte ergo pꝛimo. vt ipi cognoſcant
defectum. et gratia tunc miraculi qd̄ petis
acceptioꝛ erit illis. Et ponit exēplū criſo.
de medico qui ſi ſe vltro offerret egroto nō
multum curaret de ipō. ſed cum multis pꝛe
cibus egroti offert ſe ei. tunc multam reue
rentiam exhibet illi. Et hoc eſt qd̄ ſeqtur.
Nondum venit hoꝛa mea. i. hoꝛa qua ma-
gis gratum ſit et acceptum miraculuꝫ. illis
quibus poſtulas fieri nondum adeſt. qꝛ nō
dum patꝫ defectus vini. Non aūt conditoꝛ
tempoꝛum et hoꝛarum ſubiectꝰ fuit alicui
hoꝛe vt quidam aſtrologi dicunt. imo omi
tempoꝛe eſt hoꝛa ſua operandi quod vult.
vt dicit criſo. Sed tamen ex parte rerum q̄
requirunt determinatum tempus et locum
ac etiam quantū ad homines vna hoꝛa cō
petentioꝛ eſt alia. ſicut hic vtilioꝛ hoꝛa fa-
ciendi miraculum erat poſt recognitionem
defectus vini q̄ ante. Secundum vero au-
guſtinum ſic exponitur. Quid mihi et tibi
mulier ſcꝫ commune. id eſt quid habeo a te
per quod poſſum hoc facere. quaſi di. Tu
petis fieri miraculum quia ſpōſus vel ſpō
ſa attinet tibi ſm carnem ſed ſm carnē quā
a te ſumpſi nō poſſum facere miracula. ſed
miſerias et moꝛtem pati. quod in cruce ap
parebit. tunc enim te matrem meā recogno
ſcam ſm carnem. et in carne quā de te ſūpſi
moꝛiar et crucifigar. et ideo te tunc diſci-
pulo cōmendabo. Et hoc eſt quum ſequitur
Nondum venit hoꝛa mea. i. non eſt tēpus
recognoſcendi quid ex te habeo. ſed erit in
paſſione euangelio pꝛedicato. Nō hoꝛa ne-
ceſſitatis ſed voluntatis ſpōtanee euāgelio
pati et moꝛi diſpoſui. Joh. x. Nemo tollit
animam meam. ſed ego ponam eā. Sic pa-
tet tercium. ¶ Et dicit mater ieſu miniſtris
Ecce quartum. In quo mater et filius ſa
lubriter imperant miniſtris. Et pꝛimo im-
perat mater dicens. Quodcūq3 dixerit vo-
bis facite Ex quo patet ꝙ beata virgo om
nino credebat ꝙ filius ſuus eſſet miraculū
facturus. Et ideo ſecure dixit miniſtris qd̄
tanq̄ dix. vo. ꝛc. Erant autē ibi ſcꝫ in domo
cōuiuij lapidee hydrie. id eſt vaſa lapidea
aquaria. ab hydros quod eſt aqua. ſex poſi
te ſm purificationē iudeoꝛum. Et ideo erāt
poſite ibi vt poſſent purificari immundi ſe
cundum modum iudeoꝛum. vt ſi aliquis de
conuiuis aliquam immundiciā incurriſſet.
ſecundum legem vt ſi tangeret moꝛticinuꝫ
vel aliquod pꝛohibitum lauaretur in eis ꝛ
fieret mundus. Capientes id eſt capere va
lentes ſingule metretas binas vel ternas.
Metreta dicitur a metron quod ē menſura
ſecundum conſuetudinem terre. aliqui eniꝫ
habent maioꝛē aliqui minoꝛē ſm yſidoꝛum
metreta ē decem ſextarioꝛū. ſextarius autē
continet duas libras. Et ſic patet ꝙ erant
magna vaſa que ieſus fecit impleri. Vnde
ait miniſtris. Implete hydrias aqua. Et
impleuerunt eas vſq3 ad ſūmum. Et dixit
eis ieſus iam facta mutatione. Haurite de
hydrijs et ferte architriclino. Secundum
augu. Architriclinus eſt pꝛinceps trium.
oꝛdinū menſarum a ſe altitudine diſtantiū.
Vel ipa domus ſic diſpoſita dicitur archi-
triclinus. Et dicitur ab archos quod ē pꝛi
ceps et clinum domus Hic ſecundū augu.
nō dicitur architriclinus pꝛinceps vel dn̄s
cōuiuij vel domus in qua erat cōuiuiū. ſed
pꝛepoſitus miniſtrātium qui ſcꝫ fuerat cō-
ſtitutus vt oꝛdinaret conuiuium. et etiam
ſeruitoꝛes. Vnde ponit queſtionē criſo. di.
Quare ieſus pꝛecepit ferri vinum archi-
triclino potius q̄ ſponſo vel alicui conui-
ue. Et reſpōdet ꝙ ille cui cōmittitur cura
et oꝛdinatio conuiui. nō comedit vſq3 poſt
alios. et ideo ſalubrioꝛ et diſcretioꝛ ē ad iu
dicandum de vino q̄ conuiue. qui iam ſunt
repleti de cibo et potu. Et ideo iuſſit dn̄s
ferri illi vinū ex aqua factū vt ṽitatē cog-
nitā alijs indicaret. Et tulerūt miniſtri Vt
aūt guſtauit aquā vinū factā. et neſciebat
vn̄ eſſet illud vinū vocauit ſponſū architri
clinus mirās vini bōitatē. qd̄ ſm generalē
oꝛdinē p̄mo debuit ꝓpinari. et dixit eis cre
dēs ꝙ ita fieri p̄cepiſſet. Ois hō p̄rio. i. in
p̄ncipio ꝯuiuij pōit bonū vinū. ſ. i mn̄ſa. ꝛ cū
iebꝛiati fu. i. r̄pleti cibo ꝛ potu tūc pōit illō
qd̄

deterius eſt id eſt minus bonum.quia prop
ter opilationem medie cellule ex vapore vi
ni.bonum vinum nõ poteſt cognoſci et diſ-
cerni. Tu autem ſeruaſti bonũ vinũ vſq3
adhuc.id eſt vſq3 ad finem conuiuij cõtra
generalem conſuetudinem. Et ex hoc patz
q optimum fuit vinum. Vnde criſo. Hoc
generale in omnibus miraculis chriſti q ſẽ
per ad nobilius terminantur q̃ natura poſ
ſit facere. Vnde ſi reſtituit viſum vel audi-
tum vel aliud membrũ melius facit q̃ na-
tura prius fecerat vel facere poſſet. Patz
etiam q hoc vinum fuit rubeum ſicut can
tat eccleſia. Aque rubeſcunt hydrie. quia
ſicut fecit illud vinum melius ita fecit pul
crius. pulcrius eſt autem vinum rubeũ q̃
album. Pulcrius etiam claruit miraculũ
quia ſi album feciſſet crediſiſſent q fuiſſet
aqua aliquantulum rubricata propter pre
cedẽs vinum quod dixiſſent fuiſſe in vaſis
Et ſic patet quartum et quintum ¶ Sexto
quia inter ſigna ieſu hoc phibetur initiale
cum dicitur. Hoc initium ſignorum fecit ie
ſus in chana galilee. Non enim legitur añ
aliquod ſignum feciſſe. Ex quo patet q in
adoleſcentia ſua nullum fecit ſignum. Vel
hoc dicitur primum ſignum publice et ma
nifeſte a ieſu factum. Sed dicitur primum
non ſimpliciter.ſed primum quod fecit i pa
tria illa. Et manifeſtauit gloriam ſuã id ẽ
deitatis ſue potentiam. Et crediderunt in
eum diſcipuli eius futuri ſm quoſdam.ſed
preſentes ſm alios qui tunc credebant. ſed
tunc viſo miraculo magis crediderunt. Et
ſic patet littera.

¶ De triplici matrimonio

¶ Sicut patet in hoc euangelio agitur de
nuptijs ex matrimonio celebratis. Et
ideo ſciendum q triplex eſt matrimonium.
ſc3 carnale inter virum et vxorem. ſpũale
inter animam et deum.ſacramentale inter
filium dei et humanam naturam.ſiue inter
chriſtum et eccleſiam.de quo dicit apl's eph
v. Sacramentum hoc magnum eſt.ego au
tem dico in chriſto et eccleſia. ¶ Primum
ergo eſt matrimonium carnale inter virum
et vxorem.cuius nuptie in pñti deſcribunt

¶ M Circa quod ad preſens conſideran
da octo concurrunt.ſc3 neceſſitas.excellen
tia. varietas.effectus.motiuũ.cõuerſatiuũ.
ſeparatiuum quo ad quid.et ſeparatiuum
ſimpliciter. ¶ Primo ergo conſiderandum
eſt de eius neceſſitate.ẽ enim ſacramentũ
neceſſitatis.ſicut enim baptiſmus eſt ſacra
mentum neceſſarium ad ſalutẽ.iuxta illud
Iohã.iij. Niſi quis rena.fu.ꝛc. ſic matri-
moniũ eſt neceſſarium vniuerſo lic3 non ſit
neceſſarium alicui homini.q2 ſine ipo mũ-
dus deficeret. Et ideo in veteri teſta.erat
in precepto. Geñ.j. Creſcite et mul.et re.
t. Ex quo manifeſte patet q eſt bonum.q2
impoſſibile eſt eſſe malũ illud ſine quo mũ
dus eſſe non põt.et qd̃ deus pcepit fieri

¶ Q Scđo videndum eſt de eius excellẽtia
ꝛ bonitate. Excedit eñ alia ſacramẽta quã
tum ad ſex. Primo q̃tum ad perpetuitatẽ
q2 ante omnia ſacramẽta a pncipio mundi
inſtitutũ eſt et vſq3 ad finẽ mũdi durabit
Secũdo quãtum ad locũ et ad ſtatũ vbi ꝛ
in quo fuit inſtitutũ.q2 in padiſo et in ſta-
tu innocẽtie Alia aũt ſacramẽta i valle hꝰ
miſerie ſunt inſtituta ꝛ in ſtatu corruptõis
et peccati.et vt q̃dam medicine aie languẽ-
tis. vt patet in pabola de ſauciato ꝛ ſama-
ritano. Quere in ſermone.xiij. poſt trinita
tis. Tercio quantum ad ſignificationẽ quia
ſignificat matrimonium vel coniunctionẽ
chriſti cum eccleſia. Eph.v. Sacramẽtum
hoc magnum eſt.ego dico in eccleſia et in
chriſto. Quarto quantum ad nobiliſſimã
virtutem.quam deus excellenter poſuit ibi
ſc3 amorem et charitatem.geñ.ij. Quãob-
rem relin.hõ pa.et ma.et adhe. vxori ſue.
¶ Propterea formauit deus mulierẽ de oſſe
viri. vt fortiter ſicut ſe diligeret eã. Eph.v
Viri debent diligere vxores ſc3 vt corpora
ſua. Quinto quãtum ad deſideriũ naturaleſ
quod non poteſt eſſe malum.quia oñderet
maliciam inſtituentis naturam quod ẽ im-
poſſibile. Omnis autem homo naturaliter
deſiderat matrimonij copulam vt perpetu-
etur in filijs.quia in ſe perpetuus eſſe non
poteſt. Sexto quantum ad honorem quem
chriſtus matrimonio exhibuit. Nam ma-

trem virginem voluit deſponſari cum non
eſſet neceſſe vt de matre deſponſata naſce-
retur.et ad nuptias inuitatus cum diſcipu
lis ſuis iuit.et ipas maieſtatis ſue preſentia
decorauit.et primum miraculum ibi fecit.
propter quod omnes conuiuas letificauit.

¶ T Tercio videndum eſt de eius varie
tate .que attenditur quantum ad quinq3.
Primo quantum ad diſcretionẽ perſonaꝝ
quia a principio mundi vſq3 ad moyſen ſo
lum mater et filia fuit excepte. ne mater cũ
filio vel pater cum filia in matrimonio iũ
gerentur.quod patet per hoc quod dicitur
geñ.ij. Quamobrem relinquet homo pa.ꝛ
ma. Ergo nec filia patrem nec mater filiũ
accipere poterat. Sed per legem moyſi.xvj
perſone ſunt excepte.ſc3 mater et nouerca
ſocrus et nurus.filia et preuigna.ſoror car
nalis.amita et matertera.neptis.ſ.filia fra
tris carnalis et ſororis.aua ſc3 mater pa-
tris vel matris.filia filie.et filia filij. vxor
patrui et auunculi . vxor fratris carnalis.
niſi in caſu ſc3 quãdo frater ſine liberis mo
reretur. Et hec lex in populo dei vſq3 mo-
do durat. Sed gregori.papa ad ſupradicta
addidit, vt amicicia inter fideles longius p
traherentur et latius extenderentur. Et fe
cit ſtatutum vt vſq3 ad quartum gradum
incluſiue non poſſent matrimonium cõtra-
here Primus gradus eſt frater carnalis ꝛ
ſoror. Secundus filij ipſorum Tercius filij
filiorum. Quartus filij nepotum. Et quia
vnus papa poteſt tantum quantum alius.
ideo ſuper illo ſtatuto grego.poteſt aliꝰ pa
pa diſpenſare vt frequenter videmus. In
perſonis autẽ a moyſe exceptis diſpenſare
non poteſt. Secundo quantũ ad pluralita-
tem et vnitatem vxorum. Nam a principio
mundi.vna fuit conceſſa vni. Erũt inquit
duo in carne vna.geñ.ij. Quia vir et vxor
quantum ad actum matrimonij ad equalia
iudicantur.quia vir non habet poteſtatẽ
ſui corporis ſed vxor.et econuerſo. vt dicit
apl's.j.corinth.vij. Sed lamech cepit habe
re plures vxores. vt patet geñ. iiij. Et q2
totus mundus defluxerat ad pluralitatem
vxorum.propter quod genus humanũ ma

gis multiplicabatur.ideo deus permiſit po
pulo ſuo plures vxores habere vt magis
multiplicarentur et creſcerent.et hoc vſq3
ad chriſtum fuit conceſſum.qui eligẽs po
pulum ſpũalem et dimittens carnalem re-
duxit coniugium ad primum ſtatũ. vt eſſet
ſolum vnus vniꝰ vxoris vir. vt magis ſpi
ritui vacaretur.quia vt di.iohã.vj. Spũs
eſt qui viuificat.caro autem nõ prodeſt qc
q̃. Tercio quantũ ad libellum repudij quẽ
licebat dari in veteri teſtamento. vt patet
deutro.xxiiij.non autem in nouo. Mat.xj.
Quod deus coniunxit homo non ſeparat.
Similiter aque amariſſime de quibus ha-
betur nu. v.quas debebat bibere vxor ſu-
ſpecta viro de adulterio modo nec fieri de
bent nec bibi.et vxorem ſuſpectam nõ po-
teſt vir aliquo experimẽto probare. Quar
to quantum ad meritum.quia in veteri te
ſtamento non erat maioris meriti virgini-
tas et continentia vidualis q̃ matrimoniũ
Augu. Celibatus iohãnis baptiſte non pre
fertur nuptijs abrae.tñ enim patriarche ꝛ
prophete matrimonio merebantur quantũ
modo in virginitate et viduitate viuẽtes.
Sed in nouo teſtamento vtraq3 ẽ maioris
meriti q̃ matrimoniũ. Nam ſtatui matri-
moniali redditur fructus triceſimus. vidu-
ali vero ſexageſimus.ſed virginali centeſi-
mus. Matthei.xiij. Dabit fructum. aliud
centeſimum.aliud ſexageſimum.aliud trice
ſimum. Beda. Nunc autem bona ẽ caſtitas
coniugalis.melior continentia vidualis.op
tima perfectio virginalis. Quinto quãtũ
ad preceptum et indulgentiam.quia in ve.
teſta.erat ſub pcepto.geñ.j. Creſcite et mľ.
et re.ter. Modo autem ſub indulgentia ca
dit eius celebratio.et abſtinentia ſub conſi
lio.j.corinth.vij. Bonum eſt hõi mulierẽ
non tangere. Et infra. Propter fornicatio
nem.autem vn.vx.ſ.ha. Hoc autem.dico
ſm indulgentiam et non ſm imperium. Et
infra. De virginibus preceptũ non ha.cõ.
autem do. Et infra. Ego autem parco ſi ſi-
militer nubat. Et infra. Beatior autẽ erit
ſi ſic permanſerit ſm meum conſilium. Vñ
modo pro magno bono conſulitur homini

in virginitate permanere. quia mulier innu
pta et virgo co. que dei ſunt et quõ place
at deo vt ſit ſancta mente et corpore. Que
autem nupta eſt cogitat que mũdi ſũt quõ
pla. viro. vt ibidem dicit apl's. ¶ Quarto
videndum eſt de eo quod efficit coniugium
Et dicendum eſt q̄ conſenſus expreſſius vo
luntarie et non ficte vel coacte per verba
de pñti vel per nutum ſi ſit mut⁹ efficit ma
trimonium. carnis autem copula ipm con
ſũmat. Alia autem que precedunt. vt pro
miſſio de accipiendo ſunt ſponſalia. nec effi
ciunt matrimonium. ſimiliter que comitan
tur. vt miſſio ãnuli. que eſt ſignum matri
monij et inſtrumentum. et omnia alia que
obſeruantur in matrimonio ſunt quedam
ſolennitates matrimonij. et non efficiũt ma
trimonium. Conſenſus autem ille eſt in co
habitatiõem perpetuam. et in copulam car
nalem. ¶ Quinto videndum eſt quid debe
at mouere ad contrahendum. et qualis vx
or debeat queri. ¶ S. Ad quod dicẽdum
eſt q̄ tria debent mouere ad cõtrahendum
ſcʒ proles vt habeãtur filij qui ſancte nu
triantur et efficiantur filij dei. et per cõſe
quens vite eterne. Quia ſi filij et heredes.
Ro. viij. Secundum eſt vt fornicatio vite
tur. prima corinth. vij. Propter for. autem
vn. vx. ſuã ha. et vnaqueqʒ virũ ſuuʒ. quia
melius ẽ nu. q̄ꝫ vri. vt ibidem dicitur. Ter
cium ẽ mutua obſecutio. quia nemo ſibi ſa
tis eſt. geñ. ij. Non eſt bonum homini eſſe
ſolum faciamus ei adiutorium ſibi ſimile.
Ecci. xxxvj. Vbi non eſt mulier ingemiſcit
eger Eſt enim homo animal naturaliter ſo
ciale. Ad ſecundum dicendum q̄ eorũʒ qui
vxores accipiunt quidam ſunt laſciui ꝛ va
ni. et hi in vxoribus non querunt niſi pul
critudinem. Quidam ſunt auari et cupidi.
et hi non querunt niſi diuitias. Quidã ſũt
ſapientes et diſcreti et hi querũt principali
ter vxores bonas. Primi ſtulte faciunt. qa
vt plurimum pulcritudo in muliere pericu
loſa eſt. ¶ Vnde quidam philoſophus.
de hoc querit ſi vir debeat ducere vxorem
turpem aut pulcram. ¶ Et reſpondet.
q̄ pulcra cito adamatur. turpis aũt facile

contemnitur. Difficile eſt autem cuſtodire
quam omnes amant. ſed moleſtum eſt poſſi
dere quam nemo dignatur habere. minori
autem miſeria deformis habetur q̄ꝫ pulcra
ſeruetur. Et ideo nec nimis turpis. nec ni
mis formoſa vxor querẽda eſt. et plus tur
pis q̄ꝫ nimis formoſa. Secundi ſcʒ cupidi
imprudenter agunt. Vnde criſo. Tu iuue
nis quando vxorem ducere vis. noli quere
re diuitem ſed bene morigeratã. quia boni
mores frequenter acquirunt diuicias. diui
tie autem bonos mores nunq̄ꝫ fecerũt. que
rit theofraſtus phs quid ſit melius ducere
vxorem pauperem vel diuitem. Et reſpon
det q̄ pauperem alere difficile eſt. diuitem
ferre tormentũ ẽ. diues ei magnã arrogan
tiã habet in domo. Et iõ vt dicit ſalomon
prouer. xxj. Melius eſt ſedere in angulo do
matis q̄ꝫ cum muliere litigioſa. et in domo
cõmuni. Tercij autem ſcʒ ſapientes optime
faciunt. qui querunt in vxoribus ſapienti
am et bonitatem. quia ſapiens mulier edifi
cat domum ſuam. inſipiens vero extructaʒ
manibus deſtruet. vt dicitur prouer. xiiij.
et ecci. xxvj. Sicut ſol oriens in mundo in
altiſſimis dei. ſic mulieris bone ſpẽs in or
namentum domus ſue. Vnde in quibuſdã
terris eſt cõſuetudo q̄ cereus accenſus po
nitur in manibus ſponſe dum intrat domũ
viri. Et iterum in eodem. xxxvj. Qui poſſi
det mulierem bonam inchoat poſſeſſionem
Vnde in quibuſdam terris ſportarius ple
nus frumento in manibus ſponſe dum in
trat domum traditur quod ipa ſpargit per
domum in ſignum abũdantie. Et ideo ecci.
xxxvj. dicitur. Mulieris bone beatus vir.
Non dixit mulieris diuitis vel pulcre. Ha
bere ergo bonam vxorem eſt donum dei.
prouer. xix. Domus et diuitie dantur a pa
rẽtibus. a domino autem proprie vxor pru
dens. Beatus ergo vir qui inuenit vxoreʒ
bonam. et infeliciſſimus qui accipit malaʒ
Et nota q̄ bonitas puelle cognoſcitur in
moribus. et ſi habet honeſtos et probos pa
rentes et maxime matrem. Criſo. Debet ei
puella eſſe timorata et verecunda. ſine qui
bus parata eſt ad omne malum. ¶ Sexto

videndum eſt quomodo vir ꝛ vxor debent
conuerſari. vt eorum matrimonium ſit deo
acceptum ꝛ fructum triceſimũ mereantur.
¶ S. Ad quod dicendum. q̄ ſex modis de
bent adinuicem conuerſari. prout ex hoc
euangelio colligitur. ¶ Primo debẽt ama
biliter conuerſari vt vnus coniugũ diligat
alterum ſicut ſeipm. Eph. v. Singuli auteʒ
vnuſquiſqʒ ſicut ſeipm ſuam vxorẽ diligat
Et hoc innuitur. quia he nuptie dicuntur
facte in chana galilee. que interp̄tatur zel⁹
zelus autem eſt intenſus amor viri ad mu
lierem. Vnde zelotipus vocatur qui nimis
diligit vxorem. debet autem zelus eſſe tem
peratus. quidam autem nimis excedunt in
zelo vxorum ꝛ ecõuerſo. quidam nimis ſũt
remiſſi nihil zelantes vxores neqʒ vxores
viros. ſed vtrũqʒ eſt malum. Debet etiam
zelus ſiue amor eſſe p̄cordialis ꝛ ſingularis
vt ex corde ſe diligant et nullum aliũ tãtũ.
et hoc ſignatur per ãnulum qui mittitur in
digito ſponſe. qui debet eſſe vnus ꝛ ſingula
ris. et debet mitti in digito quarto. ĩ quo
eſt quedam vena que reſpondet cordi. qui
dam autem multum deficiunt ꝛ a p̄cordia
li ꝛ ſingulari amore vxorum. ꝛ econuerſo
vxores. Secundo debent cõuerſari cum ti
more dei. quia qui ſine timore dei matrimo
nio vtuntur et cõmiſcentur vt inſenſata iu
menta. dyabolus habet poteſtatem ſup̄ eos
ꝛ eorum matrimonium non eſt ad ſalutem
ſed ad perniciem vt angelus thobie iuniori
dixit. vt patet in ſeptem viris quos omnes
dyabolus interfecit. vt patet thobie. iij. Et
ideo multum timere debent ſponſe facere
molias ꝛ facturas ꝛ alia que matrimonio
aduerſantur. ꝛ maxime deo diſplicent. quia
per hoc dyabolus accipit poteſtatẽ ſup̄ eoſ
Et hoc innuitur q̄ erat ibi mater ieſu ſcʒ
ſalutis. mater ſalutis eſt timor dei. Tercio
debent cõuerſari ſalubriter vt vnus iuuet
alterum ꝛ confortet ad ſalutem. qd̄ oſtẽdit
apl's. j. corinth. vij. d. Sanctificatus eſt em̄
vir infidelis per mulierem fidelem. ꝛ ſanc
tificata eſt mulier infidelis per virũ fidelẽ.
Sicut enim vnus iuuat aliũ in corporali
bus. ita debet iuuare in ſpũalibus. ve ergo

illis que ſunt cauſa perditionis virorum ꝛ
ipos iuuant perdere. Et hoc innuitur per
hoc q̄ ibi fuit ieſus. id eſt ſalus. Quarto
debent conuerſari cõcorditer vt vnus con
cordet cum altero in bono. Ecci. xxv. In
tribus beneplacitum eſt ſpũi meo que ſunt
probata coram deo ꝛ hominibus. cõcordia
fratrum. amor proximorum. ꝛ vir ꝛ vxor
ſibi bene conſentientes. Et nota q̄ dicit bñ
conſentientes. quia in nullo malo vnus de
bet alteri conſentire. Hoc notatur p̄ hoc
q̄ ibi fuerũt diſcipuli ieſu. quibus erat vnũ
cor ꝛ anima vna in domino. vt dicit actuũ
iiij. Si ergo litigioſe viuant magna pẽa eſt
prouer. xix. Tecta iugiter perſtillantia liti
gioſa mulier. Quinto debent cõuerſari pa
tienter vt vnus eorum ſupportet defectum
alterius ꝛ patienter toleret. Eph. iiij. Sup
portantes inuicem in charitate. Galat. vj
Alter alterius onera portate et ſic adimple
bitis legem chriſti. Vnde d̄ ſocrate legitur
q̄ due vxores eius ſemel irate ꝛ valde con
citate verberauerunt eum. ꝛ ipe egrediens
domum ſedit extra iuxta murum domus. ꝛ
vxores proiecerũt aquam putridam ſuper
eum. qui ait. ſciebam q̄ poſt tonitrua debe
bat ſequi pluuia ꝛ abſceſſit. Multi em̄ val
de defectuoſi ſunt ꝛ tamen modicũ defectũ
vxorum tolerare non poſſunt. Et nota q̄
mulier eſt formata de coſta pectoris viri ꝛ
non de pede. quia non debet ſuppeditari vt
famula ſed teneri vt ſocia. Et maxime con
iugibus eſt virtus patiẽtie neceſſaria. quia
matrimonium multa incomoda ꝛ aduerſa
circũſtant. j. corinth. vij. Tribulationem tñ
carnis habebunt huiuſmodi. ſcʒ coniuges.
In cuius ſignum in quibuſdam terris ſcu
tum portatur ante ſponſam quando vadit
ad virum. ꝛ vir collaphis cepitur quando
ſubarrat ſponſam. Et hoc innuitur q̄ in ꝯ
uiuio defecit vinum. ꝛ coniuges patienter
tulerunt nec murmuraſſe leguntur. Multi
ſtatim murmurant propter quẽcunqʒ defe
ctum. ꝛ maledicunt illi qui matrimonium
procurauit. Contra quos ſap. j. Cuſtodite
vos a murmuratione q̃ nihil prodeſt. Sex
to debent cõuerſare honeſte ꝛ caſte vt eoꝝ

concupiſcētia tota infra clauſtra matrimo
nij reſtringatur. ⁊ ſeipis ſint contenti . nec
alios nec alias concupiſcant. Debent etiā
boneſte ſeipis vti ⁊ ſolum naturali modo.
j.corinth.vij. Vir vxori debitum reddat .
⁊ ſimiliter vxor viro. ⁊ nolite fraudare in-
uicem. niſi ex conſenſu forte vt vacetis orā
tioni. Non enim in omni tempore debēt cō
miſceri. ſed in ſolennitatibus debent orōnī
vacare. Hoc innuitur per hoc ꝙ aqua in
vinum conuerſa eſt. Tunc in matrimonio
aqua que eſt fluxibilis in vinum quod ē re
ſtrictiuum conuertitur. quando cōcupiſcen
tia carnis que valde fluxibilis eſt reſtringi
tur ⁊ intra clauſtra matrimonij coartatur
vt ſolum ad inuicem ⁊ nulli alij velint pe-
nitus cōmiſceri. ¶ Septimo videndum eſt
de ſeparatione coniugum quantum ad tho
rum ⁊ cohabitationem. ¶ H . Et dicendū
ꝙ talis ſeparatio duobus modis fieri con-
tingit. Primo ex vtriuſq; conſenſu. vt qñ
vnus vel ambo conſentiunt penitentiā age
re ⁊ aliquam religionē intrant. vt dicit apo
ſtolus. j.corinth.vij. Niſi inquit ex conſenſu
vt vacetis orationi. Secundo ex culpa vni
us eorum. vt quando alter eorū fornicatus
eſt. ⁊ poteſt probari. tunc enim reliquus cō
iugum poteſt ab eo ſeparari. Si autē am-
bo fornicati ſunt non poſſunt ab inuicē ſe-
parari. quia quilibet eſt in culpa. nec vnus
contra alium habet ius querele. hoc idem
accidit in fornicatione ſpūali. que cōmittit
recedendo a fide. vt ſi alter coniugum effi-
ciatur hereticus. quia tunc poteſtatē ſuper
vxorem perdit. ⁊ econuerſo. ¶ Octauo vi
dendum eſt de totali coniugū ſeparatione.
ita ꝙ vterq; non poſſit alteri copulari ¶ K
¶ Et dicendum ꝙ tale diuorcium poteſt i
duodecim caſibus celebrari. qui in his ver
ſibus continentur. Error conditio . votum
cognatio crimen. Cultus diſparitas. vis. or
do. ligamen honeſtas. Si ſis affinis. ſi forte
coire nequibis. Hec dirimunt facta ⁊ im-
pediunt facienda. Primus ergo caſus eſt
error perſone. vt ſi conſenſi accipere filiam
petri iuniorem. ⁊ ipſe dedit maiorem. ſicut fe
cit laban iacob. vnde iacob de mā e cognita

veritate poterat dimittere liā. propter ſcan
dalum autem bonum eſt facere ſicut iacob
Secundus caſus eſt error conditionis. qñ
ſcz vxor creditur eſſe libera . ⁊ eſt ſerua. et
econuerſo de viro. ſed error qualitatis vel
fortune non impedit. vt quando credit eſſe
virgo vel ſapiens . vel ſana . vel diues. vel
huiuſmodi. ⁊ hoc non eſt. ⁊ ſimile ē ƀ viro
Tercius caſus eſt votum ſolemne. quod p
ſuſceptionem ſacri ordinis. vel per ingreſſi
onem religionis ſolenniſatur. ſed votū ſim-
plex licet impediat contrahendum . tamen
non dirimit contractum. non tamen poteſt
debitum petere licet poſſit reddere. q huius-
modi ſimplex votum fecit. Quartus caſus
eſt cognatio ſpūalis que contrahitur i ba-
ptiſmo ⁊ confirmatione. vt quādo tenes fi
liam alicuius ad baptiſmum vel cōfirma-
tionem. tunc illam tu non potes accipere .
nec aliquis filiorum tuorum. et ſi ſit maſcu
lus quem tenuiſti non poteſt accipere ali-
quam filiarum tuarum. ⁊ ſimile eſt de cog-
natione legali. ſcz de filijs adoptiuis. Qui-
tus caſus eſt crimen. puta quando vir an-
teq; eſſet ſua vxor. ſed vxor alterius. promi
ſit ꝙ ſi moreretur vir eius acciperet eam in
vxorem vt fornicaretur cū ea. ⁊ poſtea for
nicatus eſt cum ea ⁊ maxime ſi vnus vel ā
bo poſtea machinati ſunt in mortem viri ꝑ
oris. vel vxoris mechi. Sextus ē diſparitas
cultus. quia inter chriſtianum ⁊ quācunq;
aliam non baptiſatam non poteſt eſſe cōiu-
gium. cum baptiſmus ſit ianua ſacramētorum
Et ſimiliter ſi aliquis infidelis conuertatur
ad fidem ⁊ vxor nollet cōuerti. poteſt acci
pere aliam vxorem. ⁊ ſimiliter eſt de vxore
quia non eſt conuentio lucis ad tenebras.
neq; chriſti ad belial. vt dicit apſus. ij. cor
vj. Septimus caſus eſt vis. vt qñ aliquis
timore coactus accipit aliquam ſi ei poſtea
quando eſt in tuto non conſentit. poteſt di
mittere eam. quia matrimonia debent eſſe
libera. Octauus caſus eſt ſacer ordo apud
latinos tm̄ ſed non apud grecos. Nonus ca
ſus eſt ligamen alicuius religionis qui per
obedientiam ē ligatus. Decimus ē iuſticia
publice honeſtatis que contrahitur in ſpō

ſalibus. quia puella deſponſata vni per ver
ba de futuro nunq; poteſt nubere alicui de
parentela illius vſq; ad quartā generatio-
nem incluſiue ſi contingat illū mori vel aliter
impediri vt non accipiat eam. ⁊ econuerſo
de viro. Vndecimus caſus eſt affinitas ſi-
ue parentela vſq; ad quartam generatiōez
incluſiue. Duodecimus caſus eſt impotētia
coitus. vnde quando vir propter maleficiū
vel propter frigiditatem vel propter quod
cūq; aliud impedimentum non poteſt cum
vxore coire . tunc enim poſſunt ſeparari ſi
volunt. Poſſumus autem addere vnū aliū
caſum qui eſt mors que matrimonium ſe-
parat. Si enim reſurgeret non teneretur al
ter reaccipere illam. Et ſic patet de matri-
monio carnali. ¶ Secundum eſt matrimo
nium ſpūale inter deum ⁊ fidelem animam
quod celebratur in baptiſmi collatione. tūc
enim anima abrenunciat dyabolo ⁊ pōpis
eius. ⁊ fidei ānulo ſubarratur. quia deo ⁊ i
deum ſe credere profitetur. ⁊ veſte polimi-
ta ⁊ talari ſcz virtutum ⁊ donorum ſpiri-
tusſancti que veſtis nuptialis a chriſto di-
citur. matth. xxij. induitur ⁊ ornatur Vnde
beata agnes ait. Anulo ſuo ſubarrauit me
⁊ immenſis mo. or. me. Oſee. ij. Sponſabo
te mihi in fide. Et tunc deus inſeparabiliter
per gratiam eidem coniungitur donec ſpō-
ſo fidem ſponſa ſeruat. vnde inuitus. ab ea
ſeparatur. Hoc matrimonium per peniten
tiam recōiungitur ⁊ reficitur ſi fuerit per
fornicationem cum dyabolo que in omni
peccato mortali cōmittitur per diuorcium
ſeparatum. Oſee. ij. Sponſabo te mihi i iu
ſticia ⁊ iudicio. i. in penitētia in qua homo
facit opera iuſticie. ⁊ ſeipm̄ iudicat vt a do
mino non iudicetur. Hiere. iij. Tu fornica
ta es cum amatoribus multis tamen reuer
tere ⁊ ego ſuſcipiam te. Idem. xxxj. In ca
ritate perpe. di. te ⁊ ideo attra. t. mi. Nunq;
enim anima rediret ad deum niſi traheretur
ab eo. Ioh. vj. Nemo poteſt venire ad me
niſi pater meus traxerit eū. Hoc matrimo
nium in religionis aſſumptione perficitur.
in qua anima ſpūalius dō cōiungitur ⁊ ma
gis obligatur eidem. Sicut eñ in matrimo

nio carnali mulier relinquit patriā ⁊ parē
tes ⁊ totam ſpem ſuam ponit in viro. ſic in
ingreſſu religionis homo relinquit patriā
⁊ parentes ⁊ totum mundum. ⁊ ad deum ꝯ
fugit. ⁊ ſub eius ſpe ⁊ protectione in poſte-
rum viuit. Hiere. xvij. Benedictus vir q
confidit in domino ⁊ erit dominus fiducia
eius. Item ſicut ſponſa dum vadit ad virū
induit nouas veſtes. ſic intrans religionem
induit nouum veſtimentorum genus. quod
ad humilitatis ⁊ penitētie indicium ſancti
patres ſanxerunt. Item ſicut ſponſa ſtat ƀ
inceps ſub precepto viri ⁊ quicquid habet
poſſidet cōmune cum viro ⁊ ab omni alio
homine continentiam promittit. ſic intrans
religionem promittit obedientiam prelato
loco dei. ⁊ nihil poteſt deinceps proprium
poſſidere. Debet etiam mācre in perpetua
caſtitate. In his tribus obedientia. abrenū
ciatione proprij ⁊ caſtitate perpetua hoc
matrimonium ſubſtantialiter conſiſtit. Et
ſic patet ꝙ hoc matrimonium celebratur i
baptiſmo. reparatur in penitentia. ⁊ perfici
tur in religione. ¶ Y . Et nota ꝙ in matri
monio ſpūali debent tria bona ſicut in car
nali matrimonio inueniri que ſunt fides. p
les. ⁊ ſacramentum. Fides vt anima fidem
ſeruet deo quā in baptiſmo promiſit. ⁊ nūq;
per peccatum mortale cum dyabolo forni-
cetur. qđ non facit anima peccatoris. yſa.
lvij. Iuxta me diſcooperuiſti te. ⁊ ſuſcepi-
ſti adulterū. Item debet ibi eſſe proles bo-
norum operum que ſunt filij anime. yſaie.
xxviij. A facie tua dñe cōcepimus ⁊ quaſi
parturiuimus ⁊ peperimus ſpūm id ē bona
ſpūalia. Item debet ibi eſſe ſacramentum
vt nunq; a deo ſeparetur. Oſee. ij. Spōſa-
bo te mihi in ſempiternum. Ioh. xv. Ma-
nete in me. quia ſiquis in me non manſerit
mittetur foras. Et nota ꝙ hoc matrimoni
um ſpūale celebratur in chana galilee. id ē
in zelo tranſmigrationis. cum de vicijs ad
virtutes ⁊ de mundo ad celum tranſit. tūc
enim anima deo coniungitur tanq; ſponſa.
¶ Z . Item in hoc matrimonio eſt ieſus.
id eſt ſalus anime ⁊ vite. In nullo autem
alio contubernio inuenitur ſalus niſi in ma

trimonio ⁊ coniunctione anime ad deum.⁊
omnia ſalutifera ad hanc ſalutē ordinant.
propter hoc enim factus eſt mundus. fac-
tus eſt homo.⁊ facta ſunt omnia. Johā.j.
Omnia propter ipm facta ſunt et ſ.⁊c.id ē
propter ſalutem que in ipo conſiſtit.q2 ipſe
eſt initium ⁊ principium omnium. Jeſus
enim ſaluator ⁊ ſalus interpretatur. Item
ibi eſt mater ieſu id eſt mater ſalutis.ſcilicꝫ
timor dei caſtus ⁊ ſanctus per quem homo
declinat a malo ⁊ facit bonum. De primo
prouer.xv. In timore domini declinet ois
a malo.De ſecundo eccl.xv.Qui ti.de.fa.
bo.Et ideo qui ſine timore ē iuſtificari nō
poterit.vt dicitur in eodem primo capitlo
Recte ergo timor dicitur mater ſalutis.q2
peccatum excludit.⁊ bonum operaẗ in quo
ſalus conſiſtit.Item ſunt ibi duodecim diſ-
cipuli.id eſt.xij.virtutes que fuerūt in diſ-
cipulis ieſu. Nam primo eſt ibi fides apo-
ſtolica que perfecte in aplis fuit.math.xvj
Tu es chriſtus filius dei viui dixit petrus
ſimiliter omnes dixerunt. Hoc enim matri
monium in fide celebratur vt dictum eſt.
Secundo eſt ibi ſpes apoſtolica. Johā.vj.
Domine ad quē ibimus.quaſi diceret.ſpes
noſtra in te eſt. Sic anima deo coniuncta
totam ſpem ſuam ponit in deum.ſi ipm ſeq
tur puro corde.ps. In te dñe ſpe.nō cōfu.
ine.Tercio eſt ibi charitas apoſtolica. Jo
hā.xj.Eamus ⁊ nos vt mori.cuꝫ ipo. Sic
anima deo deſponſata ſuper omnia diligit
deum.⁊ omnia diligit propter ipm.ſicut ſpō
ſa diligit virum ⁊ omnes cōſanguineos vi-
ri.Quarto eſt ibi obediencia prompta que
fuit inter aplos.quia ſtatim ad vnius voc
chriſti iuſſionem ſecuti ſunt eum. vt patet
matthei.iiij.Sic anima deo copulata obe-
dit omnibus preceptis dei. ſicut bona vxor
viro.Luce.vij.Dico huic vade ⁊ vadit.et
ſeruo meo fac hoc ⁊ facit. Quinto eſt ibi
eleuatio mentis a terrenis.⁊ conuerſatio ce
leſtis.que fuit in apoſtolis. Phil.Conuer
ſatio noſtra in ce.ē.Sic anima deo deſpon
ſata habitat in celeſtibus vbi ē ſponſus ſu
us.quia vt dicit augu.Anima eſt poti⁹ vbi
amat q̄ꝫ vbi animat.Quia ergo ſpōſus ſu⁹

quem ſuper omnia diligit eſt in celo. ideo
ipa per ſpmſanctum eleuatur ad celū.ezech
iij.Eleuauit me ſpūs inter celum ⁊ terram
Sexto ibi eſt plena iuſticia per quam aplī
omnibus que ſua ſunt reddiderunt.deo ho
norem.ſibiipis ſanctitatem.⁊ proximo obſe
quiū ⁊ bonam voluntatem.Sic anima deo
coniuncta reddit deo que dei ſunt .⁊ ceſarī
que ſunt ceſaris.Ro.xiij.Reddite omibus
debita.cui tributum tributuꝫ.cui vectigal
vectigal.cui honorem honorem.Si enim ī
ueniretur a ſponſo debitis obligata nō tra
duceret eam. Septimo eſt ibi abundantia
ſpūs que fuit in aplis.Actuum.ij.Repleti
ſunt omnes ſpūſancto.Sic anima deo con
iuncta ex quo ſcit ſponſum ſuum ſpūm eſſe
iuxta illud iohā.iiij.Spūs eſt deus.nititur
quantum poteſt ſpūaliter viuere.⁊ in ſpūm
transformari.⁊ ſpūalibus abundare.Debꝫ
etiam matrimonium ſpūale ſicut ⁊ carnale
in abundantia celebrari.galath.v. Spū ā.
⁊ deſi.car.nō perſi.Octauo eſt ibi fortitu-
do ſiue patientia firma que fuit in apoſtol.
Luce.x.Ecce ego mitto vos ſicut oues in
medio luporū.In eodem.xxj.In patiētia
vra poſſidebitis animas veſtras. Sic ania
deo cōiuncta propter nulla aduerſa q̄ ſpon-
ſus permittit ei euenire ſeparaẗ ab eo.Ro.
viij.Quid nos ſeparabit a charitate xpi.
quaſi diceret nihil. imo reputat ſe beatam
ſi pro amore ſponſi patiatur aliquid aduer-
ſi.Actuū.v.Ibant apo.gau.a conſpe.con.
quōm digni ha.ſunt pro no.ie.contu. pati.
Nono eſt ibi edificatio proximorū que fuit
in apoſtolis.Matth.v.Vos eſtis lux mū-
di.Sic anima deo coniuncta propter amo-
rem ſponſi edificat verbo ⁊ exemplo.vt ꝓ-
pter ipa ab omibus ametur.Ro.xij.Pro
uidentes bona non tm̄ coram deo ſed etiaꝫ
coram ho.j.thi.iiij.Exemplum eſto fideliū
in verbo .in conuerſatione.in charitate.in
fide.in caſtitate.Decimo ē ibi victoria ple
na de inimicis que fuit in apoſtolis.Lu.x.
Reuerſi ſunt autem ſeptuagintaduo diſci.d
Domine etiam demonia ſubijciunẗ nobis ī
nomine tuo. Sic anima ſponſa dei omnes
perſuaſiones dyaboli ſuperat reſiſtēdo.qh⁹

ei perſuadet vt per peccatum mortale ſecū
fornicetur. Jaco.iiij.Reſiſtite dyabolo et
fu.a vo.Vincit enim mundum ipm odien-
do ⁊ fugiendo.quia ſponſum ſuum chriſtū
occidit.vincit etiam carne ipam macerādo
et domando.quia a deo ſpōſo ſuo ipa retra
here nititur.j. corinth.ix. Caſtigo corpus
meum ⁊ in ſer.redigo.Vndecimo eſt ibi cō
cordia et vnitas animorum que fuit ī apo-
ſtolis.Actuū.iiij.Erat illis cor vnū et ani
ma vna in domino.Sic anima ſponſa dei
vnum eſt cum deo et habet cum ipo idem
velle et idem nolle.Et ideo omnia mādata
eius implet.ps.Ad omnia mā.t.diri.j.cor.
vj.Qui adheret deo vnus ſpūs eſt. Duo-
decimo eſt ibi cōmunio rerum ſicut ī aplis
fuit.quibus erant omnia cōmunia.et diſtri
buebatur vnicuiqꝫ prout opus erat.vt di-
citur actuū.ij.Sic anima ſpōſa chriſti ois
habet cōmunia cum deo.Et ideo petētib⁹
ſe ex parte dei bona ſua largitur que ipe in
perſona illorum ſe recipere profiteẗ.math.
xxv.Quod vni ex mi.me.fe.mihi feciſtis.
¶ In hoc matrimonio debet anima ſpon-
ſa chriſti habere hydrias aque id ē lachry-
mas oculorum et cordis.vt in eis ſepe la-
uetur ne ſponſo turpis appareat.iiij. regū
v.Vade et la.ſep.in ior.ps. Lauabo p.ſin.
no.lc.me.⁊c.Sic lauit ſe magdalena et pe-
trus.Et ideo ſponſo innumerabiliter pla-
cuerunt.Aque iſtius matrimonij id eſt ad-
uerſa et tribulationes et triſticia q̄ in hoc
matrimonio contigerint conuertentur ī vi
num optimum gaudij et conſolatiōis. Jo
hā.xvj.Triſticia veſtra verteẗ in gaudiū.
ps.v.Tranſiuimus per ignem et aquam et
eduxiſti nos in refrigerium.Et ſic patet de
matrimonio ſpūali.¶ Tercium eſt matri-
monium ſacramētale inter filium dei et hu
manam naturam.quod fuit initiatum ī pa
triarchis et prophetis quando deus iura-
uit abraam et dauid ꝙ de ſemine ipoꝝ car
nem ſumeret.ps.cxxxj.Jurauit dom.da.⁊
non fru.eū de fru.vē.t.po.ſup ſe.t. Tunc
fuere iſtius matrimonij ſponſalia celebrata
Fuit autem ratificatum in gabrielis arch-
angeli miſſione. tunc enim ratū et acceptū

eſt factum tam ex parte dei ad conſūmādū
matrimonium angelum mittentis q̄ꝫ ex pte
virginis que vices humāe nature gerebat
conſentientis.Conſumatum vero fuit dum
filius dei humanam naturam id eſt animā
et carnem in vtero virginali tanq̄ꝫ in tha-
lamo in vnitate perſone ſibi vniuit et co-
pulauit.vt eſſent duo in carne vna.id eſt di
uina et humana natura in vna perſona fi-
lij dei. Sicut in matrimonio carnali ſunt
duo in vna carne ſcꝫ generanda. Vterus
ergo virginalis fuit iſtius connubij thala-
mus.vt dicit grego.ps. Ipe tanq̄ꝫ ſponſus
proce.de tha.ſuo.Fuit autem hec ſpōſa in
domum viri introducta in xpi aſcenſione.
Tunc enim humana natura ad dexterā dī
patris eſt pariter collocata.tanq̄ꝫ dilecti ſui
ſponſa.Et nota ꝙ incarnatio dei diciẗ ma-
trimonium propter ſeptē.que regre infra
ſecunda dominica poſt trinitatis in primo
membro ſermonis de euangelio.

¶ De epiſtola ſermo.xix.

Habentes donationes ſm grām
que data eſt vobis differentes
⁊c.Ro.xij. Intellectus hui⁹
epiſtole dependet ex ſuperiori
bus. ſcꝫ ex epiſtola pcedentis
dominice.que immediate ſupra hāc poniẗ.
In qua oſtendit apoſtolus ꝙ omnes chri
ſtiani ſicut ad inuicem mēbra corporis na-
turalis ſibiinuicem ſubminiſtrant in opera
tionibus ſuis.ita fideles debent gratijs ſibi
datis mutuo ſubuenire.Et ad hoc in pñti
epiſtola apoſtolus fideles inducit.que qui-
dem epiſtola ſcinditur in tres partes. Pri
mo docet quomodo ſuperiores ſcꝫ qui ha-
bent aliquam excellentiam reſpectu alioꝝ
et gratiam ſpecialem.debent illam gratiaꝫ
alijs miniſtrare.ibi.Habentes do.Secun-
do oſtendit quomodo equales ſe ad inuicē
debent habere ibi.Dilectio ſine ſimulatiōe.
Tercio oſtendit quomodo etiam ad inimi
cos debemus beniuolentiam demonſtrare.
ibi.Benedicite perſe.⁊c. ¶ Primo ergo
docet quomodo ſuperiores ſcꝫ qui habent

excellentiam aliquam reſpectu aliorum ex
gratiam ſpālem debent illam alijs miniſtra
re.quia ſicut vnum membrū miniſtrat alijs
bonum ſuum ſic fideles debent adinuicem
facere. Et hoc eſt. Haben.do.⁊c.differētes
ſo eſt dona differentes.dico habentes ſm g
tiam que data eſt vobis.matthei.x. Grat
accepiſtis gratis date. Omnia enim bona
ſunt a gratia dei. Sitis ſup.membra dei
ad inuicem.id ē in diuerſis donis a deo vo
bis gratis collatis ſitis ſicut membra cor
poris.que membra bona ſua ſibi ad inuicē
coniungūt ⁊ ſibi mutuo ſeruiunt. ¶ Et
enumerat h̄ ſeptem dona. Primum eſt pro
phetia in dicendo occulta vel futura. Et
hoc eſt.ſiue prophetiam.ſup.habeatis.⁊ h̄
ſm rationem fidei.id eſt ſm quod exigit fi
des illorum quibus prophetatur ⁊ qui ꝓ
phetant ⁊ habent donum prophetie.id eſt.
ſiue habeatis prophetiam propter fidē ve
ſtram ſiue propter fidem illorum quib9 ꝓ
phetatis.ſitis membrum alter alterius i ꝓ
phetando que decent. Et nota ꝙ a dono ꝓ
phetie incipit.quia in primitiua eccleſia cre
dentes accepto ſpūſancto prophetabant.et
accipitur prophetare pro futura predicere
vel occulta reuelare. Secundum eſt mini
ſterium in ſacramenta eccleſie miniſtrādo.
Et hoc eſt.ſiue miniſterium habeatis ſitis
membrum in miniſtrando.ſcꝫ ſacramenta
in ferioribus.j.corinth.iiij. ¶ Sic nos exi
ſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpen
ſatores miniſteriorum dei. Tercium eſt do
ctrina in ignorantes docendo. Et hoc ē.ſi
ue qui docet.id eſt docere eſt aptus.ſit mē
brum in doctrina illam alijs āminiſtrando
prouer.xj. Qui abſcondit frumenta male
dicetur a populis.benedictio autem ſuper
caput vendentium. Dan.xij. Qui ad iuſti
ciam erudiunt multos quaſi ſte.le in ppe.e
Quartum eſt exhortatio ad conſilia implē
da. Et hoc eſt. qui exhortatur id eſt q ha
bet gratiam exhortandi .id eſt inducendi p
efficax verbum ⁊ ſanctam vitam ſuā alios
ad maiora ſcꝫ.conſilia.titum.ij Hec loq̄re
⁊ exhortare. Quintum eſt abundantia rex
ad neceſſitatem pauperum ſubleuandum.

Et hoc eſt.qui tribuit.id ē qui habet vnde
tribuat elemoſinam corporalem pauperib9
ſit membrum in ſimplicitate dādo illum.i.
ſolum pro vita eterna nihil aliud querens
in elemoſina.prouer.x. Simplicitas iuſtoꝝ
dirigat eos.matthei.v. Neſciat ſiniſtra qd
faciat dextera tua. Sextum eſt eminentia
ſtatus ad alios gubernandum. Et hoc eſt.
qui preeſt ſcꝫ alijs per gratiam prelationis
⁊ regiminis.preſit ⁊ ſit membrum in ſolici
tudine ⁊ primo ſui.ij.thi.ij. Solicite cura
teipm probabilem exhibere deo operarum
inconfuſibilem.⁊ poſtea aliorum.ps. Ecce
non dormitabit neqꝫ dormiet qui cuſto.iſ.
¶ Et nota ꝙ triplex eſt ſolicitudo.
Prima eſt mundane curioſitatis.que pro
hibetur.matthei.xvj. Nolite ſoliciti eſſe di
cere.quid man.⁊ bi. Secunda eſt mūdane
infirmitatis que indulgetur.j.corinth.vij.
Qui cum vxore eſt ſolicitus eſt que ſunt
mundi quomodo placeat vxori. Tercia ē
diuine circūſpectionis ſcꝫ ſolicitudo eoꝝ
que ad deum ſpectant pro ſe ⁊ pro alijs.de
qua hic dicitur.et.j. corinth.vij. Qui ſine
vx.eſt ſo.ē que ſunt dei ⁊ quō pla.deo. Et
prelatis contemplatiuis precipitur.ij.thi.ij
Solicite cura teipm ⁊c.vt ſup. Septimuꝫ
eſt miſeratio ad miſeris compatienduꝫ. Et
hoc eſt.qui miſeretur.i.qui habet donum
miſerendi ⁊ compatiendi miſeris ⁊ vi op
preſſis.miſereatur ⁊ ſit membrū in hilarita
te. Ecci.xxxv. In omni dato fac hilarem
vultum tuum. In eodem.j. Inclina aurē
tuam pauperi ſine triſticia. quia hilarē da.
di.deus.ij.corint.ix. Et nota ꝙ per ſe ē da
re elemoſinam pauperi ⁊ per ſe eſt miſereri
quia elemoſina reſpicit actum exteriorem.
⁊ miſereri actum interiorem cordis. eſt em̄
miſereri miſeris dare cor. Unde vnum po
teſt eſſe ſine altero.poteſt enim quis miſeri
ſine dare elemoſinam.eſt ergo miſereri ele
moſina interior cordis.q̄ magis placet deo.
prouer.xxiij. Prebe fili mi,cor t.mihi. Et
Et ſic patet primū. Secundo oñdit apls
quomodo equales ſe ad inuicem debēt ha
bere. ¶ E · Et ponit hic octo in quibus ſe
equales ad inuicem debent habere ſm deū

viuere cupientes. Primum eſt dilectio ve
ra ⁊ diſcreta quantum ad ſe.ſcꝫ vt in ſe ve
ram dilectionem habeant. Dilectio autem
vera eſt quando eſt ſine ſimulatiōe. Diſcre
ta vero eſt quando in proximo oditur cul
pa ⁊ diligitur natura. Et hoc eſt.dilectio ſi
ne ſimulatione ſup.vera.⁊ nō ficta.quia vt
dicitur in iob.xxvj. Simulatores et callidi
prouocant iram dei.j. Iohā.iij. Non dili
gamus verbo neqꝫ lingua.ſed opere ⁊ veri
tate.odientes malum.adherentes bono.i.
dilectio veſtra non ſolum ſit vera ſed etiam
diſcreta.quod tunc eſt quando eritis odien
tes malum in proximo ⁊ adherentes bono
eius per amorem.ps. Qui diligitis dominū
odite malum. Augu. Sic diligendi ſunt ho
mines vt eorum non diligantur errores.
¶ Secundum eſt affectus dilectionis quātū
ad alios.vt ſcꝫ ſicut quis habet dilectionē
dei ⁊ proximi in ſeipo.ita velit proximū ha
bere.⁊ ſicut ipe diligit proximum. ita velit
reamari a proximo. Et hoc eſt. charitate
fraternitatis inuicem diligentes ſupp.ſitis.
vt quilibet non tm̄ alterum diligat. ſed ab
illo rediligi appetat. Iohā.xv. Hoc ē pre
ceptum meū vt di.inuicem ſicut di.vos. qa
ſicut diligere proximum pertinet ad ſalutē
tuam.ita vt diligaris ab ipo pertinet ad ſa
lutem ipius.quam ſicut tuam debes dilige
re. Matthei.xxij. Diliges proximum tuum
ſicut teipm. ¶ Tercium eſt opinio bona de
proximo ad proximum. que oſtenditur ī ex
hibitione honoris. Et hoc eſt.honore inui
cem preuenientes ſup.ſitis.vt quilibet oſtē
dat ſe ſentire de altero ꝙ ſit venerabilis et
bonus. Eſt enim honor ſm phm reuerētia
exhibita in teſtimonium virtutis. Phil.ij
In humilitate ſuperiores ſibi inuicem ar
bitrantes.j.pe.ij. Omnes honorate.et hoc
exigit amor ſi eſt in corde.qui enim veracit
diligitur ſine dubio honoratur. Ambroſius
Non eſt amor fraternus niſi mutuis ſe pre
ueniat obſequijs. Etiā viliores de eccleſijs
honorare debemus.j.corinth.xij. Que pu
tamus ignobiliora membra eſſe corporis
his habundantiorem honorem circūdam9
¶ Quartum eſt ſolicitudo proximo obſe

quendi in feruore ſpūs. Sicut enim prelati
et qui preſunt debent circa ſubditos ſolici
tari vt dictum eſt.ita ſubditi ad inuicē de
bent eſſe ſoliciti in mutuis obſequijs exhi
bendis. Et hoc eſt.ſolicitudine ſcꝫ exhibē
di quod eſt vtile.non ſitis pigri. quia tale ē
opus dei.quia vt dicitur hiere.xlviij. Ma
ledictus qui fa.opus dei negligenter. Sed
multi ſunt de quibus dicitur prouer.xxvj.
Sicut hoſtium vertitur in cardine ſuo. ſic
piger in lectulo ſuo. Hec autem ſolicitudo
debet eſſe in feruore ſpūs .ſicut ſolicitudo
marthe. Et hoc eſt.ſpū feruentes ſup.ſitis
id eſt debetis eſſe ſoliciti in feruore ſpūs q
eſt charitas ⁊ ignis diuinus. j.theſſalo.v .
Spiritum nolite extinguere. ¶ Quintum
eſt bona intentio in operibus bonis .vt ſcꝫ
in omnibus bonis queramus gloriam dei.
vt pro ipis ſpem retributionis eterne habe
amus. Et hoc eſt.domino ſeruientes.id eſt
propter dominum ſitis ſeruientes in qbus
ſeruitis.vt in omnibus nihil niſi eius glo
riam queratis. Matthei.v. Sic lu.lux ve.
corā ho.vt vi.ope.ve.bo.⁊ glo.pa.v.q⁊c.
Uel ſm aliam litteram. Tempori ſeruiētes
ſcꝫ ſitis.id eſt ſm temporis exigētiā ⁊ opor
tunitatem proximo ſeruiatis. Eccl's.viij .
Omni negocio tempus eſt ⁊ oportunitas.
Et ad hoc faciendum vos moueat ſpes re
tributionis eterne vt in operibus ſitis gau
dentes ſpe .id eſt bona gaudenter faciatis.
propter ſpem retributionis eterne.vt ſi ter
reat labor alliciat merces.geñ.v. Ego ero
merces tua magna nimis. Spe illius boni
ad quod tenditis quicquid in via contingit
gaudere debetis. ¶ Sextum eſt patientia ī
aduerſis.vt ſi a proximo moleſtemur.vel q̄
cūqꝫ mala nos premant patientiaꝫ habea
mus. Et hoc eſt in tribulatione patientes.
Eſt em̄ patientia ſaccus meritorū.⁊ quāto
plus extenditur tanto plus capit.mat.xxi.
In pa.ve.poſſi.ani.veſtras. Quidam ſcin
dunt illum ſaccum ⁊ ideo omnia merita ef
funduntur. Aggei.j. Qui congregauit mer
ces miſit eos in ſaccum pertuſum. Patien
tia enim in aduerſis purgat animā et facit
eam perfectam. Iacobi.j. Patientia opus

excellentiam aliquam reſpectu aliorum et
gratiam ſpālem debent illam alijs miniſtra
re.quia ſicut vnum membrū miniſtrat alijs
bonum ſuum ſic fideles debent adinuicem
facere.Et hoc eſt.Haben.do.⁊c.differētes
ſo eſt dona differentes.dico habentes ſm ḡ
tiam que data eſt vobis.matthei.x.Grat
accepiſtis gratis date. Omnia enim bona
ſunt a gratia dei. Sitis ſup.membra dei
ad inuicem.id ē in diuerſis donis a deo vo
bis gratis collatis ſitis ſicut membra cor
poris.que membra bona ſua ſibi ad inuicē
commungūt ⁊ ſibi mutuo ſeruiunt. ¶ A. Et
enumerat ħ ſeptem dona. Primum eſt pro
phetia in dicendo occulta vel futura. Et
hoc eſt.ſiue prophetiam.ſup.habeatis.⁊ ħ
ſm rationem fidei.id eſt ſm quod exigit fi
des illorum quibus prophetatur ⁊ qui p
phetant ⁊ habent donum prophetie.id eſt.
ſiue habeatis prophetiam propter fidē ve
ſtram ſiue propter fidem illorum quibꝰ p
phetatis.ſitis membrum alter alterius i p
phetando que decent.Et nota ꝙ a dono p
phetie incipit.quia in primitiua eccleſia cre
dentes accepto ſpūſancto prophetabant.et
accipitur prophetare pro futura predicere
vel occulta reuelare.Secundum eſt mini
ſterium in ſacramenta eccleſie miniſtrādo.
Et hoc eſt.ſiue miniſterium habeatis ſitis
membrum in miniſtrando.ſcꝫ ſacramenta
in ferioribus.j.corinth.iiij. ¶ Sic nos exi
ſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpen
ſatores miniſteriorum dei.Tercium eſt do
ctrina in ignorantes docendo. Et hoc ē.ſi
ue qui docet.id eſt docere eſt aptus.ſit mē
brum in doctrina illam alijs āminiſtrando
prouer.xj.Qui abſcondit frumenta male
dicetur a populis.benedictio autem ſuper
caput vendentium.Daū.xij.Qui ad iuſti
ciam erudiunt multos quaſi ſte.le in ppe.e
Quartum eſt exhortatio ad conſilia implē
da.Et hoc eſt. qui exhortatur id eſt q ha
bet gratiam exhortandi .id eſt inducendi p
efficax verbum ⁊ ſanctam vitam ſuā alios
ad maiora ſcꝫ conſilia.titum.iij Hec loq̄re
⁊ exhortare.Quintum eſt abundantia rex
ad neceſſitatem pauperum ſubleuandum.

Et hoc eſt.qui tribuit.id ē qui habet vnde
tribuat elemoſinam corporalem pauperibꝰ
ſit membrum in ſimplicitate dādo illum.i.
ſolum pro vita eterna nihil aliud querens
in elemoſina.prouer.x.Simplicitas iuſtorꝫ
dirigat eos.matthei.v. Neſciat ſiniſtra qd
faciat dextera tua. Sextum eſt eminentia
ſtatus ad alios gubernandum.Et hoc eſt.
qui preeſt ſcꝫ alijs per gratiam prelationis
⁊ regiminis.preſit ⁊ ſit membrum in ſolici
tudine ⁊ primo ſui.ij.thi.ij. Solicite cura
teipm probabilem exhibere deo operarum
inconfuſibilem.⁊ poſtea aliorum.ps. Ecce
non dormitabit neqꝫ dormiet qui cuſto.iſ.
¶ B. Et nota ꝙ triplex eſt ſolicitudo.
Prima eſt mundane curioſitatis.que pro
hibetur.matthei.xvj. Nolite ſoliciti eſſe di
cere.quid man.⁊ bi. Secunda eſt mūdane
infirmitatis que indulgetur.j.corinth.vij.
Qui cum vxore eſt ſolicitus eſt que ſunt
mundi quomodo placeat vxori. Tercia ē
diuine circūſpectionis ſcꝫ ſolicitudo eorꝫ
que ad deum ſpectant pro ſe ⁊ pro alijs.de
qua hic dicitur.et.j. corinth.vij. Qui ſine
vx.eſt ſo.ē que ſunt dei ⁊ quō pla.deo. Et
prelatis contemplatiuis precipitur.ij.thi.ij
Solicite cura teipm ⁊c.vt ſup̄. Septimuꝫ
eſt miſeratio ad miſeris compatienduꝫ.Et
hoc eſt.qui miſeretur.i.qui habet donum
miſerendi ⁊ compatiendi miſeris ⁊ vi op
preſſis.miſereatur ⁊ ſit.membrū in hilarita
te.Eccl.xxxv.In omni dato fac hilarem
vultum tuum.In eodem.j. Inclina aurē
tuam pauperi ſine triſticia. quia hilarē da.
di.deus.ij.corint.ix.Et nota ꝙ per ſe ē da
re elemoſinam pauperi ⁊ per ſe eſt miſereri
quia elemoſina reſpicit actum exteriorem.
⁊ miſereri actum interiorem cordis. eſt em̄
miſereri miſeris dare cor.Vnde vnum po
teſt eſſe ſiue altero.poteſt enim quis miſeri
ſine dare elemoſinam.eſt ergo miſereri ele
moſina interior cordis.q̄ magis placet deo.
prouer.xxiij.Prebe fili mi,cor t.mihi. Et
Et ſic patet primū. Secundo oñdit apls
quomodo equales ſe ad inuicem debēt ha
bere. ¶ C. Et ponit hic octo in quibus ſe
equales ad inuicem debent habere ſm deū

viuere cupientes.Primum eſt dilectio ve
ra ⁊ diſcreta quantum ad ſe.ſcꝫ vt in ſe ve
ram dilectionem habeant. Dilectio autem
vera eſt quando eſt ſine ſimulatiōe.Diſcre
ta vero eſt quando in proximo oditur cul
pa ⁊ diligitur natura.Et hoc eſt.dilectio ſi
ne ſimulatione ſup.vera.⁊ nō ficta.quia vt
dicitur in iob.xxvj.Simulatores et callidi
prouocant iram dei.j.Iohā.iij. Non dili
gamus verbo neqꝫ lingua.ſed opere ⁊ veri
tate.odientes malum.adherentes bono.i.
dilectio veſtra non ſolum ſit vera ſed etiam
diſcreta.quod tunc eſt quando eritis odien
tes malum in proximo ⁊ adherentes bono
eius per amorem.ps.Qui diligitis dominū
odite malum.Augu.Sic diligendi ſunt ho
mines vt eorum non diligantur errores.
¶ Secundum eſt affectus dilectionis quātū
ad alios.vt ſcꝫ ſicut quis habet dilectionē
dei ⁊ proximi in ſeipo.ita velit proximū ha
bere.⁊ ſicut ipe diligit proximum. ita velit
reamari a proximo. Et hoc eſt. charitate
fraternitatis inuicem diligentes ſupp.ſitis.
vt quilibet non tm̄ alterum diligat. ſed ab
illo rediligi appetat.Iohā.xv.Hoc ē pre
ceptum meū vt di.inuicem ſicut di.vos. qa
ſicut diligere proximum pertinet ad ſalutē
tuam.ita vt diligaris ab ipo pertinet ad ſa
lutem ipius.quam ſicut tuam debes dilige
re.Matthei.xxij.Diliges proximum tuum
ſicut teipm. ¶ Tercium eſt opinio bona de
proximo ad proximum. que oſtenditur ī ex
hibitione honoris.Et hoc eſt.honore inui
cem preuenientes ſup.ſitis.vt quilibet oſtē
dat ſe ſentire de altero ꝙ ſit venerabilis et
bonus. Eſt enim honor ſm phm reuerētia
exhibita in teſtimonium virtutis.Phil.ij
In humilitate ſuperiores ſibi inuicem ar
bitrantes.j.pe.ij.Omnes honorate.et hoc
exigit amor ſi eſt in corde.qui enim veracit
diligitur ſine dubio honoratur.Ambroſius
Non eſt amor fraternus niſi mutuis ſe pre
ueniat obſequijs.Etiā viliores de eccleſijs
honorare debemus.j.corinth.xij.Que pu
tamus ignobiliora membra eſſe corporis
his habundantiorem honorem circūdamꝰ
¶ Quartum eſt ſolicitudo proximo obſe

quendi in feruore ſpūs.Sicut enim prelati
et qui preſunt debent circa ſubditos ſolici
tari vt dictum eſt.ita ſubditi ad inuicē de
bent eſſe ſoliciti in mutuis obſequijs exhi
bendis.Et hoc eſt.ſolicitudine ſcꝫ exhibē
di quod eſt vtile.non ſitis pigri. quia tale ē
opus dei.quia vt dicitur hiere.xlviij.Ma
ledictus qui fa.opus dei negligenter. Sed
multi ſunt de quibus dicitur prouer.xxvj.
Sicut hoſtium vertitur in cardine ſuo. ſic
piger in lectulo ſuo.Hec autem ſolicitudo
debet eſſe in feruore ſpūs .ſicut ſolicitudo
marthe.Et hoc eſt.ſpū feruentes ſup.ſitis
id eſt debetis eſſe ſoliciti in feruore ſpūs q
eſt charitas ⁊ ignis diuinus. j.theſſalo.v .
Spiritum nolite extinguere. ¶ Quintum
eſt bona intentio in operibus bonis .vt ſcꝫ
in omnibus bonis queramus gloriam dei.
vt pro ipis ſpem retributionis eterne habe
amus.Et hoc eſt.domino ſeruientes.id eſt
propter dominum ſitis ſeruientes in qbus
ſeruitis.vt in omnibus nihil niſi eius glo
riam queratis.Matthei.v.Sic lu.lux ve.
corā ho.vt vi.ope.ve.bo.⁊ glo.pa.v.q⁊c.
Vel ſm aliam litteram.Tempori ſeruiētes
ſcꝫ ſitis.id eſt ſm temporis exigētiā ⁊ opor
tunitatem proximo ſeruiatis. Eccl's.viij .
Omni negocio tempus eſt ⁊ oportunitas.
Et ad hoc faciendum vos moueat ſpes re
tributionis eterne vt in operibus ſitis gau
dentes ſpe .id eſt bona gaudenter faciatis.
propter ſpem retributionis eterne.vt ſi ter
reat labor alliciat merces.geū.v. Ego ero
merces tua magna nimis. Spe illius boni
ad quod tenditis quicquid in via contingit
gaudere debetis. ¶ Sextum eſt patientia ī
aduerſis.vt ſi a proximo moleſtemur.vel q̄
cūqꝫ mala nos premant patientiaꝫ habea
mus.Et hoc eſt in tribulatione patientes.
Eſt em̄ patientia ſaccus meritorū.⁊ quāto
plus extenditur tanto plus capit.mat.xxſ.
In pa.ve.poſſi.ani.veſtras.Quidam ſcin
dunt illum ſaccum ⁊ ideo omnia merita ef
funduntur.Aggei.j.Qui congregauit mer
ces miſit eos in ſaccum pertuſum.Patien
tia enim in aduerſis purgat animā et facit
eam perfectam.Iacobi.j.Patientia opus

perfectum habeat vt ſitis perfecti. Et ideo
beatus vir qui ſuffert temptationē quō cū
proba.fu.ac.co.vite vt ibidem dicit̄ De-
ptimum eſt orationum inſtantia. vt ſcz pro
malis culpe amouendis. ⁊ pro bonis ⁊ ne-
ceſſarijs obtinendis orationi inſiſtemus. Et
hoc eſt. orationi inſtantes ſitis. j. theſſal. v.
Sine intermiſſione. o. j. pe. iiij. Eſtote pru-
dentes ⁊ vigilate in orationibus. Pro no-
bis nāqz ⁊ alijs orare debemus. Multa em̄
nos ad orandum impellunt. ſcz abūdantia
malorum ⁊ periculorū que circūſtant. quia
totus mundus in maligno poſitus ē. j. Jo.
v. Hiere. Omnis homo a proximo ſuo ſe
cuſtodiat ⁊ in omni fratri ſuo nō habeat fi
duciam. quia oīs frater ſupplantatus ſup-
plantabit. ⁊ omnis amicus fraudulenter ī-
cedet. Et debilitas virium ad reſiſtendum
malis. Ro. viij. Video aliam legem in mē-
bris meis repugnantem legi mentis mee. ⁊
captiuantem me in lege peccati que eſt in
membris meis. Et carentia virorū bonorū
qui deficiunt. yſaie. lvij. Viri miſericordie
tolluntur. quia non eſt qui eripiat. math. ix
Meſſis quidem multa operarij paucij. ro-
gate ergo dominum meſſis vt mittat opera
rios in meſſem ſuam. ¶ Octauum eſt miſe
ricordie exhibitio in ſanctos ⁊ peregrinos.
Non enim ſolum prelati ⁊ maiores debent
benefacere ſuis inferioribus. ſed etiam īfe-
riores ad inuicem debent ſibi mutuo ſubue
nire. Et ideo quod ſupra dixit de maioribꝰ
ad minores. nunc dicit de paribus inter ſe.
vt vnus ſubueniat alteri. ⁊ maxime ſanctis
hominibus benefacere debemus. Eccl. xij.
Si benefeceris ſcito cui benefeceris. bn̄fac
iuſto ⁊ magnam inuenies retributionem. ⁊
ne ſuſceperis peccatorē. Et hoc eſt. neceſſi-
tatibus ſanctorum cōmunicantes. ſup. vr̄s
bona temporalia. Hebre. xiij. Beneficien
tie ⁊ comunicationis nolite obliuiſci. tali-
bus enim hoſtijs promeretur deus. ij. cor.
viij. Veſtra abundantia ſcz in rebus tēpo-
ralibus illorum inopiam ſuppleat. vt ⁊ il-
lorum abundantia ſcilz in ſpūalibus veſtre
inopie ſit ſupplementum. Et hoc ſi ſint i lo
co reſidentes. Si autē ſunt tranſeuntes reci

piātis eos hoſpicio. Et hoc nō ſolū ſemel.
ſed continue ſitis ſectantes hoſpitalitates i
illis. ſcz qui tranſeunt exēplo abrae ⁊ loth.
qui inde magna premia ſunt conſecuti. Et
abraam in āgelis hoſpicio receptis cogno-
uit vnitatem ⁊ trinitatem dei. dum tres vi-
dit ⁊ vnum adorauit. ⁊ accepit promiſſionē
de filio habendo de quo filius dei debebat
naſci. in quo omnes gentes benedici debe-
bant. Et loth ab eiſdem angelis liberatus
eſt ab incendio ſodomorum. Hyſtoria ha-
betur gen̄. xviij. ⁊ xix. ca. Matheus ⁊ mar
tha ⁊ maria magdalēa hoſpite chriſti ſan-
ctificate ſunt. ⁊ maximas gratias a deo re-
ceperunt. Pluries eſt inuentum ꝙ hoſpi-
talitates credentes recipere peregrinos re-
ceperūt chriſtū. Sicut patet de beato greg.
qui pluries recepit chriſtum ⁊ angelum dī.
Jmo melius dicamus ꝙ ſemper recipiunt
chriſtum. matthei. xxv. Eſuriui ⁊ de. mihi
man. ⁊c. Multa valde deberent nos induce
re ad opera miſericordie ⁊ maxime ad ho-
ſpitalitatem ſectandam. Et ſic patet ſecun-
dum. ¶ D. Tercio oſtendit aplus quō ad
inimicos debemus beniuolentiā demonſtra
re. ⁊ hoc quantum ad quinqz. Primo vt
corde inimico benedicamus pro ipo orādo
matthei. v. Orate pro perſequentibus ⁊ ca
lumniantibus vos. Et hoc eſt. benedicite.
id eſt bonum optate perſequentibus vos. ⁊
pro ipis orate vt deus reducat ipos ad pe-
nitentiam. Secundo ore ⁊ non ſolum corde
inimico benedicamus eum ſalutando ⁊ be-
nedicendo. Et hoc eſt. benedicite ſcz ore. ⁊
oris benedictio ex corde procedat. ⁊ nolite
maledicere contra quoſdam qui ſimul bene
dicunt ⁊ maledicunt. Vnde benedictio nō
ſit maledictioni admixta. exemplo chriſti d
quo dicitur. j. pe. ij. Qui cum ma. non ma.
cum pa. nō cōmi. Tercio vt cōgratulemur
inimico in bonis ⁊ compatiamur in malis.
Et hoc eſt. gaudere ſcz cum inimicis gau-
dentibus ſup. debetis. vt per hec congratu
lationis ſigna animi beniuolentia deſignet̄ ⁊
demonſtretur. Phil. ij. Gaudeo ⁊ cōgra-
tulor omnibus vobis. Jdipm autē et vos
gaudete ⁊ congratulamini mihi. Et ſimilit̄

flere debetis ſcz cum inimicis flentibus. vt
cōpaſſionem in aduerſis eis ingruentibus
oſtendatis. Eccl. vij. Non deſis plorātibus
in conſolationem et cum lugentibus ambu
la. ij. corinth. x. Quis infirmatur et ego nō
infirmor. quis ſcan. et ego nō vror. Et ita
debetis gaudere ⁊ triſtari cum inimicis vt
bonum ⁊ malum eorum veſtrū reputetis.
quod eſt ſūme perfectiōis. Vnde determiat
modum gaudij ⁊ meroris. Et hoc eſt. Jd
ipm inuicem ſentientes ſitis ſup. vt qđ vnꝰ
ſentit. i. experit̄ ſiue malū ſiue bonū ſentiat
alter per animi cōpaſſionē ⁊ per ſigni oſten
ſionem. Augu. Bona voluntas aduerſa al
terius quaſi propria debet reſpicere. Quar
to vt in intellectu cum eo concordemus. vt
etiam ſi ſciamus alta ⁊ magna non prefera
mus nos ei ipm vilipendendo ⁊ ſupprimē-
do. ⁊ noſtrā ſcientiam exaltando. ſed cōſen-
tiamus humili ſcientie quam inimicus no-
ſter habet. ⁊ oſtendamus nos cū eo in om-
nibus concordare. Et hoc eſt. Non ſitis al
ta ſapientes quantū ad intellectū. i. nō oſtē
datis vos alta ⁊ magna ſapere alijs deſpec
tis. Ro. xj. Noli altum ſapere ⁊ time. Lu.
xvj. Quod altum eſt hominibus abomina
bile eſt apud deum. Sed ſitis humilibus cō
ſentientes. id eſt humili ſcientie paruulorū.
quibus deus reuelat veritatem. matthei. xj
Abſcondiſti ea a ſa. ⁊ pru. ⁊ reue. e. paruul̄
Quinto vt inimico malum pro malo red-
damus ſed bonum. ⁊ hoc eſt quod poſt hāc
epiſtolam dicit ſubdens. Nulli malum pro
malo reddentes ſed cū ho. pa. habē. Ro. xij
Si eſurierit inimi. tuus ci. illum. ſi ſitit po.
da illi. Et ſic patet tercium. ⁊ per cōſequēs
patet littera. Nā aplus in hac epl̄a ad vi-
ginti optima nos hortatur. nam ponit ſep-
tem quantū ad maiores reſpectu minorum
⁊ octo reſpectu equalium. que debēt habe
re ad inuicem. ⁊ quinqz quātū ad inimicos
¶ Ad edificationem noſtrā vnum ſolum i
hac epiſtola videamus. quia cum tota ſcri
ptura clamet ꝙ homines bene agant. ⁊ de-
us innumerabilia premia bene agentibus
repromittat. ⁊ male agentibus penas innu

merabiles cōminetur. bene etiaz operari ſit
opus rationis que in homine dn̄atur. qua-
re non omnes hoīes bene operantur. ⁊ vir-
tute deſerta vicioſe agūt. ps. Nō eſt qui fa.
bo. non eſt vſqz ad vnū. Ad hoc dicendum
ꝙ hoc ɔtingit ꝓpter ſex ¶ E. Primo ꝓpter
facilitatē. bonū em̄ opus procedit a vtute.
virtus aūt vt dicit phs ē circa difficile. ſic
patet. nā in fide nr̄a multa difficilia ⁊ oēm
intellectū nr̄m excedētia ɔtinētur q̄ ad ſalu
tem ɔſequendā credere oportet. propter qđ
dicitur yſa. liij. Dn̄e qs cre. au. no. Simile
apparet in ſpe. ꝙ em̄ hō ſperat futurā glām
quā nec oculus poteſt videre. nec auris au
dire. nec cor cognoſcere. nec intellectus in-
telligere. vt dicit apl̄s. j. cor. ij. ē valde diffi
cile. Simile apparet in charitate. nā ꝙ hō
diligat inimicos ⁊ diligat deū pluſq̄ ſe ⁊ fu
tura bona pluſq̄ preſētia eſt valde difficile
Homines autē magis inclinātur ad facile
q̄ ad difficile. ⁊ ideo plures male agunt q̄
bene. ¶ Secundo hoc cōtingit propter mul
tiplicitatem. quia vt dicit dyo. malum con-
tingit multifariam. id eſt multis modis. bo
nū autē vnifariā. i. ex vna ⁊ perfecta cauſa
Exēplum de hoie ſano ⁊ infirmo. Ad hoc
em̄ ꝙ ſit infirmus ſufficit ꝙ in vno mēbro
ſcz pede vel oculo patiat̄. Ad hoc aūt ꝙ ſit
ſanus oportet ꝙ ī toto corpore ⁊ in oibus
mēbris ſanitate potiat̄. Similiter apparet
ī pulcritudine. Jdē ergo dicendū ē de ope-
ratiōe bōa ⁊ mala. i qua ſi vna circūſtātia
deſit ſufficit ꝙ ſit mala. ſed ad hoc ꝙ ſit bo
na oēs bone circūſtantie requiruntur. vt ꝙ
ſit fctā debito mō tpe ⁊ loco ſuo. bono aio
ad bonū finem. ⁊ multa alia. Hō autē ci-
us amittit aliquid q̄ ꝙ omnia ſeruet. ⁊ ido
plures male agunt q̄ bene. ¶ Tercio prop
ter cōnaturalitatem. vnūquodqz em̄ magis
inclinatur ad id quod eſt ſibi naturale. q̄
ad id quod eſt ſibi ab alio. Sicut lapis ma
gis inclinatur ad ferri deorſum quod habz
a natura. q̄ ad aſcendere ſurſum. quod ha
bet a proijciente et econuerſo eſt de igne.
Sed cum homo ſit ex nihilo et naturaliter
defectiue operat̄ qđ ē opari malū. qz facere

malum non eſt niſi deficere a bono vt dicit boe. Et ideo augu. dicit q malum nihil eſt ⁊ nihil fiunt hoies cū peccāt. Operari au tem bonū habet hō a deo. Jo. xv. Sine me nihil poteſtis fa. ⁊ ideo ho citius inclinat ad m lū qd habet a natura. ꝙ ad bonū qd habet ab alio ſcʒ a deo. et hāc rōʒ aſſignat greg. ¶ Quarto propter boni propinqtatē omnis enim homo naturaliter deſiderat bo num. qꝛ vt dicit phs. bonū eſt qd oia appe tunt. Hec autē eſt differētia inter operati onem boni ⁊ operationē mali. qꝛ in opera tione mali ē delectatio ⁊ poſtea ſeqtur ama ritudo. qꝛ vt dicit phs mali penitudine re plentur. ſed in operatiōe boni ē econuerſo. qꝛ bonū fit cū difficultate. qꝛ arta eſt via q ducit ad vitā. matth. vij. ⁊ ideo ē ibi pena. ſed poſtea ſeqtur delectatio. qꝛ bonorū labo rum glorioſus ē fructus. Sap. iij. Q̄ō aūt magis inclinatur ad pñs bonū ꝙ ad futurꝛ qꝛ futurū eſt incertū ⁊ poteſt non haberi ⁊ perdi. propter qd prouerbiū dicit. Melius eſt hodie ouū ꝙ cras gallina. ¶ Quinto ꝑ pter malam ſocietatē. Nam in omni opere bono caro contradicit anime. Galath. v. Caro cōcu. aduer. ſpūm. Et ita fortiter de clinat animā ad delectabilia mundi. q ania non poteſt agere bonū quod vult. Ro. vij. Non eniʒ quod volo bonū hoc ago. ſed qd odi malum illud facio. Video em̄ aliā legē in mem. me. re. le. men. mec. Et ideo anima tedio victa malum operatur. Hec autē cō trarietas in homine nō fuiſſet niſi peccaſſet Juſto enim dei iudicio factum eſt vt dicit grego. q ſtatim qñ anima rebellauit deo. ⁊ caro rebellauit anime. ¶ Sexto propter modicam fidelitatē. Si em̄ homo firmiter crederet aliam vitā ⁊ immenſitatem pᵉnaꝝ ⁊ perpetuitatem. ⁊ ſimiliter immenſitatem glorie. ⁊ crederet firmiter propter bōa ope ra in perpetua gloria collocari. et propter mala eternis ignibus deputari. raro male ageret. Sed homo habet fidem mortuam ⁊ remiſſam ⁊ dicit forte ſic erit. ſicut dixit adam eue dicenti ſibi q eſſet ſicut deus. non enim credidit. qꝛ vt dicit aplſ. j. thi. ij. Adā non eſt ſeductus ſed dixit. Si hoc mihi eue niet videbo. Jta homines non credunt ſed dicunt. ſi erit videbimus. Propterea apo ſtoli dixerunt chriſto luce. xvij. Domine ad auge nobis fidem.

¶ Dominica ſecunda poſt octauam epiphanie de euangelio ſermo viceſimꝰ

Cum deſcendiſſet ieſus de mon te ſecute ſunt eum turbe multe matthei. viij. Jn hoc euāgelio duplex miraculum a ſaluatore noſtro factum ſalubriter reci tatur. Primū fuit mundatio cuiuſdam le proſi. in principio euangelij. Secundū fuit curatio paralitici. ibi. Cum autē introiſſet caphar. Circa primum miraculum ſcʒ mū dationem leproſi tria ponūtur. Primo mi raculum antecedentia. ibi. Cum deſcen. ie. ec. lepro. ve. ado. eum. Secundo miraculuʒ concomitantia. ibi. Extendens ie. man. ait. Volo. mundare. Tercio miraculum ſubſe quentia. ibi. Et ait illi ieſus. Vide ne dixe. ſed vade oſt. te ſacer. ⁊c. Littera plana eſt.

¶ Senſus miſticus.

¶ Miſtice exponendo nota q per iſtum le proſum intelligitur genus humanum pec cato infectum. Quando ergo ieſus deſcen dit de monte ſue maieſtatis ⁊ factus ē ho mo. tunc ſecute ſunt eum turbe multe. Ali qui vt inſtruerentur ⁊ ſequerentur audien do verba vite vt diſcipuli. Aliqui vt ſana rentur vt infirmi. Aliqui vt viderēt ſigna. vt curioſi. Aliqui vt obſeruarent vt phari ſei. Anteꝙ enim deſcenderet de monte dei tatis ſue fieretqꝫ homo. pauci eum ſeque bantur. quia pauci eum cognoſcebāt. nā ſo lum iudei. ps. Notus in iudea deus. quādo

qn ergo factꝰ eſt homo tunc venit ad eū
lepꝰ s. i. genꝰ humanū peccato infectū
et humiliauit se mala sua recogdo,
et adorauit eum; et salutem petiuit.
Tria qᵒ fecit. Nam venit p caritatem
et desiderium pattibꝰ mentis sic enim
ad Deum acceditur. Adorauit p fidem
et hūilitatē. Salutem petijt, p spem et
benignitatem. Dicens Dñe si uis potes
q. d. posse tuū credo et confiteor, qr cre
do te esse verū Deū qr oia potes. et ideo
ut Deum te adoraui. hęc ppt bonitatē
tuam Salutē meā spero, et io mūda me
qr si uis pot me mūdare, et extendens Je
sus manū suā virtutis tetigit eū di. volo
mūdare. i. sis mūdꝰ. imperatiui modi
est qd dicit. qd mirū si volo te mūdare imo
ppt hoc solum de cęlo descendi et factꝰ sū
ho ut tāgerem et curarem. et nota qd
statim qn Jesꝰ tetigit hūm leprosū. qd fuit in
cruce qn factꝰ est sicut lepꝰ totꝰ sāguino
lentꝰ et ulcerosꝰ totꝰ iuxta illud Isaię 54.
reputauimꝰ eū lep. tunc sanatꝰ est homo
in cuiꝰ figura Jesꝰ voluit tāgere lepū
ad innuendū qd quādo ipse quasi lepꝰ sūs
fieret tūc hō mūdaret. et hoc est qd seqtᵘʳ
et cōfestim mūdata est lepra eiꝰ.
et nota qd in oibꝰ membris xpi erat
virtꝰ sanatiua, luc 6. virtꝰ de illo &
nam manu tāgendo hunc lepū sanauit
eum ore dicendo Matheo sequere me sa
nauit eū in aia. respiciendo oculo
Petrū couertit, pedes eiꝰ tāgerent a
magdᵃ a peccatis dimissa est. dum
facies eiꝰ staret sup socrū petri obū
brando eam febris dimisit eam. dū
emorroissa fimbriam vestimenti eiꝰ
tāgeret, sanata est: dū digitū suū mi
sit in aures, et os muti loquelam
habuit et auditū, dū sputo oculos cę
ci nati liniuit rehabuit vissū, dum
vocem gutturis eiꝰ audiuit lazarꝰ
reuixit.

Sig. a lepra peccati cupimꝰ sanari veniamꝰ
ad Deū p desideriū et carita[m]. Jacob 4 appropinq
adoremꝰ eū p fidem et humilitatem quia
credere oportet accedentem ad Deū ut patet
ad hebr 4 petamꝰ salut[m] &. Titū 4. nō exeg
et sic patet antecedenᵃ et cō comitātia mi
raculū primū.

morali tas –

moraliter aūt nota qd lepsū istū intelligitur peccator
et p lepra pcūm multiplici rōe. Pᵒ. rōe si quiꝫ eorꝫ q
Deꝰ mandauit p moysen circa leprosū discri-
nam ut patet leuit. 13. lepꝰ existenti in lepra qnꝫ
precipiebatur facere. s. ut recedant a societate hūm
ut portaret vestimēta dissuta, ut haberet caput discoo
opertū ut haberet os tectum et clamaret se immūdū
quę oia hęc cōueniunt peccatori. nam peccator p pcūm
q̄n p malā incurrit. Pᵒ. n. separat a Dō et a
societate Angeloꝝ et santoꝝ et fideliū de cūta
de qbꝰ nō est merito sed solū nū. et eiꝰ habitᵒ
est cū Demonibꝰ et cū feris pessimis quę deuo
rant aiam in deserto idest in mūdo ab oī vir
tute deserto. Joᵉ 2. frater fui draconū. Sic
nabucodo. ppt pcūm, p iustꝰ fuit ab oībꝰ et
factꝰ bestia cū bestijs habitauit ut Dan. 4 et psᵒ
homo in honoᵉ. et tādem recludetur in lepꝰ sociō
infernᵒ. nā de cęlo de paradiso et de mundo ex
pulsi sunt peccatores et eis lepꝰ sociū in inferno est
asignatū Apo 22 foris canes et venefici.
S habet vestes dissutas, idest virtutes quę sūt
vestes aię quia virtutes ita sunt connexę in
se iusto ut qui vnā hēt oēs nec vna sine reli
qs haberi pōt. p pcūm hēt dissutas qr peccator pōt
habere fidem informem sine alijs virtuti bus
et pōt hēre pruden[m] sine alia. s. fortitudinē
et iustiam. sine temperātia quę sunt virtutes
morales et nō in fusę a Deo. Tales virtutes qr
sunt dissutę modicū calefaciunt aiam, et io
a Deo reijciuntur Apocaly 4 esses calidꝰ
q tales vestes hēnt sunt viri cō fusi
turpiter valde, qr qn cooperiunt mul
titud[m] peccatoꝝ suoꝝ. sicut vniuersa
delicta operit caritas ut dicit pbꝝ 10.

hoc fuit figuratū in eo q̄d ōno Rex id est Diabolus fecit præscidi vestes usq; ad nates nuncijs David qui erant ad spoliandum con solandū eum, q̄bus Rex David mandavit q̄d nō redirent in Ierus. ad eum, sed starent in Ierico ut patet 2 reg. 10. sic Diabolus facit illis qui consolant eum in eo q̄d male agunt q̄bus dissuit et præscidit virtutes: et sunt ei ei confessi turpiter valde. q̄bus Deus mādat id est q̄bi bet ne veniant in Ierusā. celeste ad videndū eum. sed stent in Hierico, id est in defectu et carencia viti onis divinæ quæ est pœna pænarū. Hierico. n. luna interpretatur in qua defectus notatur.

Tertio habet caput discoopertū id est nō habet armaturam Dei quæ consistit in virtutibus infusis et donis Spūs Sancti. et ideo in prælio Spūs stare nō potest nec re sistere quin vulneretur et fortiter. similiter n. tenta tionū. et impulsionibus Diaboli resistere nō potest quin ab ipsis vulneretur, et lædetur. et ideo Cain peccator effectus ait omnis qui invenerit me occid et me genes. 4. et ideo quotidie mortaliter peccat et de fecto trahitur ad peccatum, Grego. peccatum q̄d per pœnitentiam nō deletur mox suo pondere ad aliud tra hit. Apostolus dicit Apostolus eph. 6. induite armaturam Dei quia stultū est in prælio inermē esse.

Quarto habet os tectum quo alimentū ait, id est ver bū Dei nō sumit et si sumit non nutrit et fit ei abominabile q̄d est signū mortis. ps. omnem escā abominata est aīa eorū et appro. usq; ad portas mortis. nō sumit etiam alimentū vitæ quoniā opera sua sunt mortua nec possunt vitā conferre et ideo fa me moritur. luc. 15. ego autem hic fame pereo. debebat etiam os contectū portare quia statbat os eius. sic peccator corā Deo et Sanctis cibus habet Isa. 3. de cadaveribus eorū ascendet fœtor. et ideo tāquam fo nus et camisptens ad foveas inferni mittitur in morte. Iere 22 sepultura asini sepelietur putrefactus et proiectus extra portas Ierus. luc 16 mortuus est dives.

Quinto debet clamare et dicere se immundum et hoc est signū q̄d se iuvare nō potest sed petit ad iuvari. nam ille qui clamat in angustia positus auxiliū petere videtur, peccator. n. q̄d se pro se ... ad se redire in peccato. sed non inde exire quoniam est spūs va dens in peccatū et nō rediens ut in ps. dr. unde in simile ri cordia Dei vel precā alicuius Sancti vel orationibus cuiusq; quæ quotidie pro peccatoribus rogat in aurem peccator nunquā ad Deū rediret. et ideo quo tēpore orat. fortiter debet clamare, Io. 13. vociferatione id est quoniam est quicunque audiat et ad aliquem Sanctorū con vertere. ps. levavi oculos meos in montes

id est in Sanctos unde veniet. sic clama verūt illi decem leprosi q̄ steterunt aloge et levaverunt voc. Iesu p̄ mi. nri et ideo mundati sunt ut patet luc. 17. sic clama vit Cananea. D. miserere mei fili David et filia eius fuit liberata.

Secūdo p̄ lepram intelligitur peccatū rāe originis et vitijs infectionis. originatur n. lepra et causat ex corruptione quatuor humo rū. n. humores sunt in leproso corrupti et ideo oīa membra corrupta sunt. sic peccatum causatur ex corrupt. et mala dispositione quatuor affectionū quæ sunt in anima scilz gaudiū, spes, timor, et dolor. quoniam est aīa effi citur leprosa et desperatio aiæ corrumpuntur gau det. n. peccator de peccatis de q̄bus nō est gauden dum et defendū. prov. 2. lætantur cum male et de q̄bus est gaudendum. 1. de bonis operibus non gaudet immo attediatur in ipsis Io. x. item timet quæ nō sunt timenda. 3. bona mundi ne sibi deficiant et res mundi negligant ps. illi trepida et nō timent Deum nec sā tos q̄ sunt sup oīa timendi luc. 12. item spe rat in q̄bus non est sperādū. 3. in mūdi q̄ ab initio fefellit oēs in se sperāntes Isa. 36 ecce co fidis sup baculū arundineū. et nō sperat in bonitate Dei et in merito passionis xpi et orat. Sanctorū in quo sperādū est ps. sperate in eo oīs ... dolet etiā de q̄bus non est do lendū. 3. de ditione ... et honoris ... plus dolet ... ... numus quæ ... Deū p̄ dolet ... ... sessiones quā virtutes, amicos quā Sanctos et ... quā aiam et de q̄bus est dole dū nō dolet. 3. de morte aiæ et de verbe ... bus peccatorū. prov. 23 vulnera verunt et nō dolui. mirabiliter error regnat in mundo quia ut dicit Aug. quia mo ritur homo in corpore et oēs amici conve niūt et plorant moritur in anima et nullus dolet et nullus plorat. sic ergo patet q̄d qua tuor affectiones aiæ sunt corrupte in pec catore, ex hor autem quatuor corrup tionibus desperatio aiæ inficiunt tan in interiores quā exteriores.

nam vo ... bona fallacia. intel lectus cognoscit falsa, memoria recor

datur malorū, cor cogitat prava, ocu li vident vana, aures audiunt inhones ta, lingua loquitur perversa manus illici ta tangunt et breviter oēs potentiæ aiæ sūt infectæ. Tertio p̄ lepram significatur quæ tum rāe operationes expiratis.

Habet. n. lepra septem pestimas actio nes in corpore efficere septem peccata mortalia figurantes quas religre in sta dnica 14. post Trin. in mortalitatis.

Quarto p̄ lepram intelligitur peccator rāe curationis quia solus Deus potest cura re leprosū et similiter peccatores. hoc etiā ibi dem requirit.

et notandū quinq; modis legimus lepram curatam fuisse in scriptura q̄ significat quinq; modos curationis peccatorū, pri mo aqua ablutē ut lepra Naaman qui curatus est in Iordane. ut patet 4. reg. 5. et significat Baptm in quo oīa peccata relē dantur. Apocalips. 1. q̄ dilexit nos et id est in virtute sāguinis sui q̄ in Baptismo operatur. significat etiā lacrimarū effusio. in q̄bus lota fuit Magd. et Petrus luc 22. et ps. exitus aquarū.

secundo ostensio ne sacerdotis ut patet de illis. x. leprosis q̄bus xpus dixit, ite ostendite vos sacerdotibus. et sig nat confessionem in qua homo ostendit peccatum sacerdoti loco Dei quæ est tanta virtutis quod statim ut homo proponit firmiter confitēri mundatus est a culpa et a pœna infernali liberatus. ps. dixi confitebor et ex mag na q̄d misericordia Dei quæsivit q̄d tam facilia et efficacia remedia contra peccata instituit et homo miser nō sumit ea..

Tertio per sententiæ separatione ut lepra Mariæ sororis Moysi q̄ qua cū Moyses rogaret ut sanaret respondit Dns separetur primo et maneat extra castra sex diebus ut pat. nu. 12. et significat excō municationem et aliarū pœnarū ... irrogatione quæ sunt, ut quæ dam

medicinæ amaritudinis quæ sunt malorū humorū. q̄ dam tenet humorū ita in eius catos id est peccata infixa aiæ q̄ obstinatum. q̄d nō ni si p̄ fortem medicinam id est disciplina extirpatur. Io. 6. peccata mea sicut sagittæ in me sunt. 1. cor. 5 de excomunicati tradere Satanæ in interitu carnis, id est vexationem Sathanæ ut spūs salvus fiat. in primitiva. n. eccla qui excōicabantur statim a demone vexabantur. | nota in ipso

quarto ma nus inclusione ut manus Moysi quæ extrac ta de sinu Moysi leprosa apparuit et reposita in sinu similis facta est carni reliquæ ut patet exodi 4 et significat religionis ingressu aliqui. n. in sæculo sunt valde leprosi et peccatores q̄ dū intrant religionem curantur, sicut curatus est Matheus de illo sancto et venera bilem Apostolorū religionem confestim est ingressus. est. n. religio quasi quædam mar terium in quo oīa peccata purgantur.

quinto sartus in passione et hoc leprosus et significat pœnarū et tribulationum in flictiones q̄ sit ut q̄d dū purgatorium peccatorū rubiginem consumens et animam rutilan tem reddens. est autem duplex purgato rium. unū in vita ista in quo so leniter ta gitur, quia oīs pœna in præsenti levis et momentanea est ut 2 cor. 4. in quo rogabat quasi aurum p̄ ignem, genes. 2 i audere ad me ... plurimi ... aliud purgatorium est in alio vita in quo fortiter tangitur, et ut ferrum mistum terræ 1. vena ferri ponitur in igne magno ad purgādū. ... quæ sunt tibi in ... dicam ... postulare nō cessant. Ibi ... tercio ponuntur in ... primū subsequi ... quia factum miraculo dixit ... vide ne cui dixeris. et attende q̄d qua ... bis sit in formam quæ est ... nontu ... quomodo. n. et quare ei præcepisset ut ne mini diceret cum sanaverat eū corā multis turbis, sed ut daret nobis exemplū

ut in bonis operibus gloriam suam non
quæramus, ideo sic mandauit Christus. celari
iussit. et celari non potuit, sed dat exemplum
ut sui sequaces in magnis quæ faciunt la
teri velint, sed ut per alios prodamur in
uiti. insinuatur etiam in hoc ut qui gloriam
mundi fugit maxime eam apprehendit ut pa
tet in sanctis qui spreuerunt gloriam mundi,
et modo ita exaltantur in hoc mundo a mun
do et etiam a mundanis, unde sapiens quidam
hoc solum fert huius mundi gloria gloriosum quod se
appetentes fugit et se fugientes appetit.
Sequitur vade ostende te &c. Christus mittit ad sa
cerdotem propter humilitatem ut sacerdoti defe
rat honorem Eccli. 7. honorifica sacerdotes speci
aliter autem exortatur ad confessionem quæ post
contritionem in quantum mundat a culpa necessaria
est ad salutem Prov. 28. qui abscondit scelera
sua non dirigetur. qui autem confessus fuerit et reli
querit ea misericordiam consequetur.
Sequitur et offer munus tuum quod præcepit moyses
leprosos offerre in testimonium illis suæ curationis
et recipiaris ab omnibus tanquam mundus. circa
quod sciendum quod ut habetur Levit. 14. in mun
datione leprosi, idest si contingit quod leprosus
mundaretur aliqua multa debebant ob
servari. nam sacerdos debebat exire ad
eum extra castra. et mundatus debebat ferre
duos passeres vivos et aquas vivas, idest
de fonte scaturiente in quodam vase fictili
et quendam vasculum de ligno cedrino et
vermiculum idest quendam filum rubeum
et aliquod tulum de hysopo, et sacerdos debe
bat accipere unum de illis passeribus et scin
dere ei guttur. itaque sanguis eius distilla
ret super aquas illas vivas in vase fictili
et debebat accipere alium passerem vivum
et ligare ipsum simul cum hysopo et vasculo
cedrino cum filo illo rubeo ita quod fieret ali
quod aspersorium quod debebat intingere in illis
aquis vivis, et aspergere leprosum mundan
dum septies et postea debebat sacerdos
solvere istum passerem vivum et mitte

re eum avolare in agrum et tunc mun
datus debebat intus redire in castra
ad consortium suum sed non in domum suam
et ibi debebat stare septem diebus. in
capite vero septem dierum debebat lavare
vestimenta sua et radere omnes pilos sui corporis
octavo vero die debebat offerre ad hostium
tabernaculi duos agnos et unam ovem de quibus
fiebat sacrificium Deo, debebat etiam appor
tare vas olei de quo sacerdos debebat effun
dere; in palmam manus sinistræ, et digitum
dexterum intingere in oleo dicto super pal
mæ et proiicere versus altare septies, et de
reliquo oleo palmæ manus debebat ungere
aurem dexteram mundati et pollices ma
nus dexteræ et pedis dextri. et his peractis
die octavo rediebat in domum suam.
totum hoc erat in figura amundationis pecca
toris quæ fit in Baptismo. quia ut dicit Apostolus
1 cor. 10. omnia in figura contingebant illis.
in Baptismo enim virtus mortis et sanguinis Christi
operatur. quæ virtus non applicatur nobis nisi
mediante Baptismo. unde duo passeres sig
nificabant duas naturas quæ fuerunt
in Christo, scilicet divinam et humanam, quarum una scilicet
humana fuit mortua et sanguinem eius fu
dit, idest virtutem suam super aquas Baptismi quia
in eius virtute Baptismus habet purgare peccata
et hoc significat passer occisus; alia vero natura
scilicet divina non fuit mortua nec aliquid passa
quod significabat passer avolare dimissus. in Baptismo
in virtute deitatis Christi habet efficaciam
infinitam ad omnia peccata delenda, et ideo
passer vivus dimittebat in aquas.
lignum cedrinum est lignum imputribile et
signat Christi animam immortalem. vermi
culum vero idest filum tinctum vermiculo
idest colore rubeo signat carnem Christi in suo san
guine rubricatam, isopus vero est herba
odorifera et medicinalis multa habens
folia signat multiplicem virtutem pass

Christi, illa quatuor fuerunt simul coniuncta
scilicet passer vivus idest deitas. cedrus. idest ani
ma Christi ysopus. idest virtus et operatio Christi
et vermiculum idest caro Christi; et sic ligata mi
ttebantur in aquas et sacerdos aspergebat
leprosum septies quia virtus passionis Christi quæ
procedit a divinitate et a carne et ab anima non
purgat peccata nisi mediante aqua Baptismi.
unde eius virtus non tangit peccatorem nisi per Baptismum
aquæ sanguinis vel flaminis. septies autem
aspergebat ad ostendendum quod omnia genera
peccatorum quæ sunt septem in Baptismo mun
dantur. et inde mundatus primo restitu
itur habitationi suæ. idest iustificatus con
gregationi fidelium et Angelorum. sed non
statim redit in domum suam sed primo debet
facere sacrificium deo. domus peccatoris mundi
ti et iustificati est cælum, hebræorum 14. non habe
mus hic manentem civitatem ad quam iustificatus
non statim vadit sed primo debet facere sacrifi
cium deo pro mundatione sua et totum beneficium
recognoscere, et debet offerre in sacrificium
duos agnos et unam ovem, idest geminum
amorem. scilicet Dei et proximi qui sunt duo agni
novelli. Ioannis 13. mandatum novum do vobis &
ovis vero significat innocentiam novæ vitæ
quam mundatus debet inchoare. et sic debet
deo totum amorem suum offerre et inno
centiam spiritus in nocentiam vitæ conservare
ut non rursus per mortis operibus inquinetur
debet etiam secum portare oleum idest ha
bere opera pietatis quod septies debet proiici
versus tabernaculum quia omnia opera bona quæ
procedunt a septem virtutibus quæ virtutes
procedunt ab oleo, idest a gratia spiritus sancti.
debent tendere versus cælum quod ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ est tabernaculum Dei non ma
nufactum, idest debent fieri ad honorem Dei
et ædificationem proximi de quo oleo debet
ungi auris dextera mundati, et libenter

audiat verba sancta et pollices ma
nus dexteræ et pedis dextri: per manum
dexteram intelliguntur opera bo
na per pedem dexterum bona desideria.
omnia enim operationes et desideria debent
esse uncta oleo lætitiæ spiritus sancti in
anima devota. Eccli. 9. oleum de capi
te tuo non deficiet. sic fecerunt illæ quin
que Virgines prudentes sed quinque
fatuæ non sumpserunt oleum in
lampadibus, idest in operibus suis
ut dicit Matthæi 25. et ideo lampa
des earum extinctæ fuerunt, idest ope
ra earum perierunt. sed manus
sinistra idest mala operatio non
debet inungi oleo pietatis ut bona
intentione fiat. verbi gratia ille
qui feneratur et det eleemosinam
et filias maritet ne fornicentur un
git manum sinistram oleo. et simi
le est de omnibus malis quæ bona inten
tione fiunt. et postquam homo sic
fuerit mundatus a peccato, tunc sep
tima die, idest septima ætate quæ
est ætas morientium lavabitur et radetur
ab omnibus pilis. idest ab omnibus miseriis et sic anima
munda et lota die octavo idest ætate octava
quæ est ætas resurgentium, simul cum cor
pore redibit in domum suam idest in cælum.
et sic patet primum et consequens primum
miraculum scilicet mundatio leprosi.
consequenter ponitur secundum miraculum
scilicet curatio paralitici, circa quod quinque
facit evangelista. primo introducit centu
rionis orationem vel petitionem ibi, cum autem
introisset Capharnaum accessit ad eum centurio.
secundo curationis promissionem ibi ego ve
niam et curabo eum.

Tercio curationis fidelem responsionem.
ibi et respondens Centurio ait. Dñe non
sum dignus &c. quarto Saluatoris admira
tionem, ibi audiens autem Jesus &c.
quinto promissionis impletionem ibi et dixit
Jesus cent. &c.
dicit p° Cum introisset Jesus caph.m accessit
ad eum centurio id est princeps sub centũ
milites qui erat alienigena natione. scilicet
idumeus, ut dicit glos. sed contra luc. 7. di
citur ipsum misisse ad eum seniores Judeorum
rogans eum ut veniret et postea Jesu ve
niente misit amicos dicens, me ipsum nõ
sum dignus arbitratus ut venirem ad te.
p° ipse non accessit. et dicendum sm Aug.
quod nõ est contrarietas inter illud quod nos ipsos di
cimur facere quod per amicos fieri curamus
vel corpore forte venerit, sed Judeis tamquam
familiaribus xpi: negotium commisit ut
ipsi hoc impetrarent. et ideo lucas dicit
seniores misisse. vel ut dicit interlinea
lis, accessit mente et desiderio, qui mo
dus accedendi ad Deum est melior quia
spiritus est deus, et ideo vult quod accedat
ad eum spiritualiter. accessit p° rogans
eum per amicos scilicet Judeos qui dixerunt
ut patet luc. 7. dignus est ut illi praestes
diligit n. gentem nostram et sinago
gam ipse edificauit nobis. et dixit
Dñe puer meus, id est seruus meus iacet
in domo paraliticus. contra illos qui sta
tim seruos quando infirmantur emittunt
foras. consequenter ponitur promis
sio curationis, ubi ait. ego veniam virtu
aliter licet nõ corporaliter et curabo eum
per virtutem quae est ubique iuit illuc. quia
ibi nouum effectum curationis fecit. ire
n. incepit sed corporaliter nõ peruenit
ut dicitur luc. 7.

Consequenter ponitur fidelis respon
sionis qui ait Dñe non sum dignus ut in
tres &c. nam et ego sum homo sub potestate constitutus habens sub me &c.
quod dicit. sicut ego sum sub potestate. et
militum habeo sub me milites qui ad nutum
mihi obediunt, ita tu sm humanitatem
es sub Deo. et sm Deitatem omnia sub
sunt tibi et ad nutum obediunt et ideo dicendum
tantum verbo et san. pu. m. in quo magna
eius fides apparuit. Et ideo quarto sequitur
admiratio saluatoris qui audiens tantam
fidem in te gentili admiratus est id est admi
randum admirantis se habuit faciendo ali
quem gestum admirationis. non. n. admi
ratio in eum cadit quia omnia ab eterno no
uerit. et sequentibus se eum admiratum osten
dit dicens. Amen dico vobis &c. sed non
ne inuenit maiorem in Beata Virgine
et in Joane Bap. qui ait ecce agnus &c. et in pe
tro mat. 16 tu es xps &c. et in alijs discipulis.
et dicendum quod facta comparatione
verum dicit quia centurio non au
dierat profecias nec vocem Patris
Dei. hic est filius meus dilectus sicut Jo
anes et Apostoli. nec Angelus fuit
ei locutus sicut Beate Virgini.
nec viderat eum adhuc mira
bilia facientem. et ideo facta com
paratione maiorem fidem ha
buit. in quo innuit quod genti
les qui eius mirabilia non vide
runt maiorem fidem habituri erant
in christum, quam Judei quibus
tamquam filijs panem filiorum
dedit in eis virtutes et miracula
operando. Et quia &c.

filijs panem filiorum dedit in eis virtutes
et miracula operando. Et quia ipſi filij cõ
tumaces et rebelles fuerũt lumini ac patrẽ
ſui occiderũt exhereditati ſũt celi hereditate
amiſſa et gentiles qui in ipm crediderunt in
troierunt in regnum in filios adoptati. Et
hoc eſt quod ſequitur. Quia multi ab oriẽ
te ⁊ occidente. i. de diuerſis partibus mũdi
venient ⁊ recũbent cũ abraam yſaac et ia
cob in regno celorum. id ẽ ſicut patriarche
propter fidem quã habuerunt in ſpe beate
glorie quieuerunt. ſic gentes in me creditu
re ad eternã gloriã transferent ⁊ iudei filij
regni ejicientur extra regnũ in tenebras ex
teriores inferni. propter eorũ incredulitatẽ
⁊ duriciã cordis ſui. Ultimo ponitur pro
miſſionis impletio dũ ait ieſus centurioni.
Uade ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi. ⁊ ſanatus
eſt puer eius in illa hora. ¶ Sicut ex dictꝭ
patet oratio ⁊ petitio centurionis ex quat
tuor cõmendabilis apparet. ſcʒ a ſapientia
humilitate. fidelitate ⁊ pietate. Hec autẽ
quattuor apud deũ omnẽ orationem faciũt
exaudiri. ¶ Primũ eſt ſapientia. Quiã
ſapienter petiuit vtpote rem bonam. Nam
ſtultum eſt petere quod iure poſſit negari.
vt dicit catho. Et tpe congruo ſcʒ quando
chriſtus intrauit caphernaũ. id eſt eccleſiã
iuſtorũ. Nam caphernaũ interpretatur vil
la pulcerrima. ⁊ villa pinguedinis ⁊ cõſo
lationis. que tria optime conueniunt eccle
ſie iuſtorũ. Ante enim petere ſalutem nihil
proderat quin poſt mortem omnes ibãt ad
infernum. Petamus ergo ⁊ nos ſapienter
quia adhuc ieſus eſt in caphernaũ. matth.
xxviij. Ecce ego vobiſcũ ſum vſqʒ ad con
ſumationem ſeculi. Mater filiorũ zebedei
quis illa eſſet cõiuncta xpo tñ qꝛ nõ ſapiẽ
ter petiuit a xpo exaudita nõ eſt. Petamuſ
rem bonã. Nam ſalomon qꝛ rem bonã pe
tiuit ſcʒ ſapientiam. fuit plenarie exauditꝰ
vt patet. iij. regũ. iij. ¶ Secundũ eſt humi
litas cũ ait. Non ſum dignus vt intres ſub
tectum meũ. Eccl. xxxv. Oratio humilian
tis ſe nubes penetrat. Tunc autem homo
humiliat ſe in oratiõe qñ peccatorem ſe re
cognoſcit. Sic recognouit ſe publicanus.
non phariſeus. ⁊ ideo ille fuit exauditus et
alter condemnatus. ¶ Tercium eſt fides.
Unde ait. ſed dic ver. ⁊ ſa. pu. m. Jacobi. j
Poſtulet autem in fide nihil heſitãs. quia
omnia poſſibilia ſunt credenti. matth. xxj.
Si habueritis fidem ⁊c. ¶ Quartum ẽ pie
tas qua cõpaſſus eſt ſeruo ſuo ⁊ nõ expu
lit eũ vt multi faciunt. Si ergo volumus
exaudiri cõpatiamur alijs ⁊ cõpatietꝰ deus
nobis. ſic cõpatiebatur iob di. Cõpatiebatꝰ
quondam aĩa mea pauperi. Job. iij. Et
oculus fui ceco ⁊ pes claudo. In eodem
xxix. Et deus poſtea cõpaſſus eſt ei. ⁊ reddi
dit ei omnia duplicata. vt patet iob vlti. c.

¶ Moralitas

¶ Moraliter per iſtum paraliticũ deſignatꝰ
peccator. cuius conditio prout hic innuitꝰ.
apparet miſerabilis quantum ad quattuor
ſm quod quattuor mala facit peccator. q̃
ſunt ſeruitus perſone. tranſformatio natu
re. infirmitas creature. ⁊ vexatio anime.
¶ Primũ eſt ſeruitus perſone. Unde puer
meus. id eſt ſeruus meus. Nam peccator
efficitur ſeruus peccati. Joh. viij. Qui fa
cit peccatũ ſeruus ẽ peccati. ⁊ nõ ſolũ vniꝰ
peccati. ſed omniũ q̃ in eo regnant q̃ ligant
hominẽ tanq̃ ſuũ. prouer. v. funibus pec
catorum ſuorũ quiſqʒ cõſtringitꝰ. Unñ boe. i li.
de cõſo. pbat qꝫ peccator nunq̃ ẽ impũitus.
ſed ſtatim hẽt penã ꝑ peccato ſcʒ ſeruitutẽ
peccati q̃ eſt maxima pena. ſicut libertas ẽ
dulce bonũ. ¶ Scdm eſt trãſformatio na
ture. qꝛ iacet. Hõ eſt factus rectus. cetera
animalia curua. vt ipa ſtatura indicet hõi
vt debeat contemplari vt dicit poeta. Os
homini ſublime dedit celũqʒ videre. Pec
cator autem peruertit naturam. in terram
non in celum reſpiciendo. yſaie. Incurua
tus ſum vſqʒ in finem. Hieremie. xx. Uer
terunt ad me dorſum ⁊ non faciem. Quia
peccator terrena cogitat. terrena loquitur
⁊ terrena operatur. Hieremie. xxij. Terra
terra terra audi verbum domini. Et quia
homo habet vim amatiuam per quam in
illud quod diligit transformatur. Juxta il
lud hugonis de ſctõ victore. Scio aĩa mea

Jo. Caputo

ꝙ ſm illud quod diligis tranſſoꝛmaris. Jta
eſt ꝙ amando terram efficitur terra. que ē
eſt imago dei.⁊ in deum debuit trāſfoꝛmari
Augu. Talis eſt vnuſquiſqꝫ quale id quod
diligit.terram diligis.terra es.deum diligis
deus es.ps.Ego dixi dij eſtis.¶Tercium
eſt infirmitas creature. quia paraliticus.
Paraliſis eſt diſſolutio membroꝛū ſeu ner
uoꝛum non valentium recipere influentiaꝫ
virtutis a coꝛde.pꝛopter opilationem. vel
pꝛopter malos humoꝛes in ipis exiſtentes.
quam infirmitatem recte patitur peccatoꝛ.
Nam influentiam coꝛdis eccleſie id ē chꝛi
ſti qui eſt coꝛ ⁊ caput eccleſie non valet re
cipere.Sacramenta enim que fluxerunt de
coꝛpoꝛe chꝛiſti pendentis in cruce.vt dicit
augu.non recipit.⁊ hoc pꝛopter malas af
fectiōes quas habet in anima a quibus nō
curatur.quia non vult recipere medicinaꝫ
Et breuiter ad omnia opera bōa peccatoꝛ
eſt valde infirmus.nec ei ſapiunt.nec ea fa
cere poteſt.¶Quartum eſt vexatio anime
quia male toꝛquetur. Peccatum delectat
coꝛpus.ſed vexat animam.Augu. Juſſiſti
domine ⁊ ſic eſt vt pena ſit ſibi omnis inoꝛ
dinatus animus.quando enim peccatoꝛ co
gitat bona que perdidit.mala que fecit. et
periculum quod ei iminet ſi moꝛeretur.niſi
ſit omnino ſtultus valde toꝛmētatur.Job.
vij. Peccata mea ſicut ſagitta ſunt in me
fixa.Sicut homo toꝛmentatur habens fer
rum in vulnere.ſic peccatoꝛ habens pecca
tum in anima.Et ſic patet de euangelio.

¶De epiſtola ſermo.xxj.

Nolite pꝛudentes eſſe apud vo
metipſos.Ro.xij. Sicut dixit
boecius.pꝛimo extirpanda ſūt
vicia.deinde inſerēde virtutes
Hiere.iiij.Nouate vobis no
uale.⁊ nolite ſerere inter ſpinas.Semē eni
quod inter ſpinas cecidit ſuffocatum fuit.
vt dicit dominus matthei.xiij. Jdeo apls
in hac epiſtola nos hoꝛtatur ad extirpatio
nem mali.poſtea ad perfectiōem boni. Jn
qua quidem epiſtola quattuoꝛ facit.Pꝛio
nobis pꝛohibet ne pꝛudentiam inutilem et
pꝛeſumptuoſam poſſideamus. in pꝛincipio
epiſtole.Secundo nos monet ad illud qđ ē
magne perfectionis.vt nulli maluꝫ pꝛo ma
lo reddentes pacem cum inimicis habeam⁹
ibi.Nulli ma.pꝛo malo.reddentes. Tercio
nos monet vt etiam inimicis bona pꝛebea
mus.ibi.Si eſu.ini. x.ci.il.Quarto ſubin
fert generale documentum.quomō in ma
omnibus nos geramus.ibi.Noli vinci a ma
lo ſed vince in bono malum.¶Pꝛimo er
go pꝛohibet ne pꝛudentiam inutilem ⁊ pꝛe
ſumptuoſam poſſideamus ſm ꝙ hoc verbū
dupliciter poteſt exponi.Nam ſi exponitur
Nolite pꝛudentes eſſe apud voſmetipſos.i.
pꝛudentiam veſtram nolite inter vos cōti
nere.ſed alijs cōmunicate ipos dirigendo ⁊
oꝛdinando. ſic pꝛohibet nobis pꝛudentiam
inutilem.pꝛouer.xx.Sapientia abſcondi.et
theſ.inuiſus que vtilitas in vtriſqꝫ. Unde
ille ſeruus piger qui abſcondit talentū dñi
ſui condemnatus eſt.vt dicitur matth.xxv
Si autem exponitur. Nolite pꝛu.eſſe ⁊c.i.
non vos pꝛudentes reputetis.ſic pꝛeſump
tuoſam pꝛudentiam nobis vetat.vt i ocul
noſtris pꝛudentes non ſimus.yſa.l.Ve qui
pꝛudentes eſtis in oculis veſtris.id eſt corā
vobiſmetipis pꝛudentes.Sic ergo pꝛio noſ
admonet vt pꝛudentiam habeamus ⁊ ipam
alios doceamus. Cum enim pꝛudentia ſit
virtus optima per quam tota vita homis
dirigitur.⁊ ſine qua homo animalibus ſtul
tioꝛ efficitur.cum multa animalia pꝛudētia
dicantur.bonum autem vt dyoniſius dicit
ſuiipſius eſt cōmunicatiuum.pꝛofecto pꝛu
dentiam habere ⁊ cōmunicare debemus
¶M. Circa quod ſciendum ꝙ pꝛudentia
tria conſiderat.ſcꝫ futura.pñtia.⁊ pꝛeterita.
Seneca.Si ſapiēs fuerit animus tuus tri
bus tempoꝛibus diſpenſetur.futura pꝛcaue.
pñtia diſpone.pꝛeterita memoꝛare.Sapiē.
viij.Attingit ergo a fi.vſqꝫ ad finē foꝛ.et
di.omnia ſuauiter ſcꝫ pꝛudentia.Unde illa
ſancta animalia de quibus dicitur ezech.ij
⁊ apoca.iij.per quem viri euangelici ſignā
tur erant plena oculis ante ⁊ retro.qꝛ viri
pꝛudentes omnia perſpiciunt.fuatua pñtia

et futura.¶Pꝛimo ergo pꝛudentiam ha
bere debemus ad futuroꝛum cautelam et
inſpectionem.quia vt dicit boe. Non enim
quod ante oculos ſitum eſt ſufficit intueri.
ſed rerum exitus pꝛudentia metitur.Exem
plum de ioſeph qui ſeptem ānis fertilitatiſ
congregauit vt tempoꝛe famis haberet.pec
catoꝛ autem ſicut beſtia non conſiderat niſi
pñtia.Contra quod dicitur ecci.vij. Me
moꝛare no.tua ⁊ ineter.nō pec.Hanc pꝛu
dentiam docet nos foꝛmica.pꝛouer.vj.Va
de ad foꝛ.o piger ⁊ conſi.viaſ eius q̄ cōgre.
in meſ.ſ.ci.¶Secūdo debemus habere pꝛu
dentiam ad pꝛeſentium diſpoſitionem.vt.ſ.
ſic vtamur diuicijs ne in paupertatem due
niamus.ſic negociemur vt nō condēnemur
ſic dominemur ne ſeruire cogamur. ſic ho
noꝛem recipiamus vt non vituperemur.
Omnia iſta cauet pꝛudentia virtus moꝛa
lis etiam in hominibus mundi. Et multo
magis pꝛudentia ſpūs virtus diuina i filijs
dei.Nam non vult hic ditari ⁊ delectari ne
in perpetuum paupertatem habeat ⁊ dolo
rem.iuxta illud Luce.Ve vobis diuitibus
qui ha.hic cōſo.v.Jn eodem.xvj.Recoꝛ.
fi.quia re.bo.in vi.Sed vult hic depaupe
rari ⁊ cruciari vt homo in perpetuū ſit be
atus.vt dicit augu.Luce.vj.Beati paup.
ſpū.quō ipoꝛum ē regnū celoꝛū.Auguſtin⁹
Domine hic vꝛe.hic ſeca. Jtem ſic nego
ciatur vt non condemnetur.ſed optime re
muneretur.matthei.xxv.Euge ſerue bo.et
fi.quia in pau.fu.fi.ſu.mul.te conſtituam.
Jtē dominatur creaturis et vicijs et nūqꝫ
ſeruit. Johā.viij.Semen abrae ſumus et
nemini ſeruiuimus vnqꝫ.Jtem in dignita
te ſic honoꝛe fungitur ꝙ non confunditur.
quia in ipis non eleuatur ſed humiliatur.
Exemplum de paulo qui poſtqꝫ fuit rapt⁹
ad celum ⁊ a chꝛiſto glorioſe ad apoſtola
tum vocatus dixit.ego ſum minimus apo
ſtoloꝛum qui non ſum dignus vocari apls
j.coꝛinth.xv.Sic etiaꝫ magnus patriarcha
abraam qui poſtqꝫ deus ei locutus fuerat
dixit.Loquar ad dominum meum cum ſim
cinis ⁊ puluis. Gen.xviij. Sic mater dei
poſtqꝫ angelus ei locutus fuerat aſſerens
eam ſuper omnia exaltatam vtpote filium
dei parituram dixit.Ecce ancilla domi ⁊c.
Luce.j.Et quia iuxta ſententiam domini
Luce.xiiij.omnis qui ſe humi.exaltabitur
ideo in deo ſpūs pꝛudentis ſūme exaltatur
yſa.lij.Ecce ſeruus meus eleuabit̄ exalta
bitur ⁊ ſublimis erit valde. Pꝛudentia ve
ro mundi ⁊ carnis omnia hec facit in con
trarium.⁊ ideo moꝛs eſt vt dicit apls Ro.
viij.qꝛ ſolū h̄ vult ditari dlectari honoꝛari
⁊ dominari.⁊ quid ſequatur non curat. et
mala pñtia fugit.⁊ non curat incidere i fu
tura.ſimilis equo vmbratico .qui pꝛopter
vmbram in magnum pꝛecipicium cadit et
ſaltat.ſimilis etiam cani poꝛtanti carnes ſu
per pontem qui pꝛopter vmbram carnium
reſultantem in aqua dimittit carnes vt di
cit eſopus.Omnia enim bona ⁊ mala pꝛe
ſentia ſunt vmbra futuroꝛum bonoꝛum et
maloꝛum.Et de hac pꝛudentia ⁊ ſapientia
mundi loquitur iacobus in canonica ſua
c.ij.di.Non eſt iſta ſapientia de ſurſum de
ſcendens.ſed terrena.animalis.dyabolica.
Terrena eſt pꝛudentia auaroꝛum. qui vt
talpa inuoluunt ſe terrenis.⁊ optime ſciūt
terrena lucrari.Et tales vocat mūdus val
de pꝛudentes.de ſpūalibus enim nihil vidēt
ſicut talpa extra terram non videt lumen.
Animalis eſt pꝛudentia carnalium. q ſciūt
gaudere ⁊ perfrui bonis mundi.et vt anial
nihil aliud deſiderant.quoꝛum deus venter
eſt.Dyabolica vero eſt pꝛudentia ſuperbo
rum.qui caute dominātur et pꝛudenter ſci
unt oppꝛimere inimicos ⁊ amicos acqrere
ita ꝙ oppꝛeſſi ab eis vix poſſunt perpēdere
Tales ſignificantur per milites pilati .qui
dicebant chꝛiſto.pꝛophetiſa quis eſt qui te
percuſſit.Luce.xxiij.Et tales mundus ſu
per omnia reputat pꝛudentes. Tales ſunt
pꝛudentes apud ſemetipos. de quibus hic
loquitur apls.quia ſunt pꝛudētes apud mū
dum.ſed ipi ſunt mundus.j.iohā.ij.Omne
quod eſt in mundo.id eſt in hominib⁹ mū
di.aut eſt concupiſcentia carnis aut eſt cō
cupiſcentia oculoꝛum aut ſuperbia vite.
¶Tercio debemus habere pꝛudētiam ad me
moꝛiam pꝛeteritoꝛum. vt ſcꝫ memoꝛemur

ꝙ ſn illud quod diligis transformaris. Iſt
eſt ꝙ amando terram efficitur terra. que ē
eſt imago dei.⁊ in deum debuit trāſformari
Augu. Talis eſt vnuſquiſq; quale id quod
diligit. terram diligis. terra es. deum diligis
deus es. ps. Ego dixi dij eſtis. ¶ Tercium
eſt infirmitas creature. quia paraliticus.
Paraliſis eſt diſſolutio membrorū ſeu ner
uorum non valentium recipere influentiã
virtutis a corde. propter opilationem. vel
propter malos humores in ipſis exiſtentes.
quam infirmitatem recte patitur peccator.
Nam influentiam cordis eccleſie id ē chri-
ſti qui eſt cor ⁊ caput eccleſie non valet re-
cipere. Sacramenta enim que fluxerunt de
corpore chriſti pendentis in cruce. vt dicit
augu. non recipit. ⁊ hoc propter malas af-
fectiōes quas habet in anima a quibus nō
curatur. quia non vult recipere medicinã
Et breuiter ad omnia opera bōa peccator
eſt valde infirmus. nec ei ſapiunt. nec ea fa
cere poteſt. ¶ Quartum eſt vexatio anime
quia male torquetur. Peccatum delectat
corpus. ſed vexat animam. Augu. Iuſſiſti
domine ⁊ ſic eſt vt pena ſit ſibi omnis inor-
dinatus animus. quando enim peccator co
gitat bona que perdidit. mala que fecit. et
periculum quod ei iminet ſi moreretur. niſi
ſit omnino ſtultus valde tormētatur. Iob.
vij. Peccata mea ſicut ſagitta ſunt in me
fixa. Sicut homo tormentatur habens fer
rum in vulnere. ſic peccator habens pecca-
tum in anima. Et ſic patet de euangelio.

¶ De epiſtola ſermo. xxj.

Nolite prudentes eſſe apud voſ
metipſos. Ro. xij. Sicut dixit
boecius. primo extirpanda ſūt
vicia. deinde inſerēde virtutes
Iere. iiij. Nouate vobis no-
uale. ⁊ nolite ſerere inter ſpinas. Semē eñ
quod inter ſpinas cecidit ſuffocatum fuit.
vt dicit dominus matthei. xiij. Ideo apſs
in hac epiſtola nos hortatur ad extirpatio-
nem mali. poſtea ad perfectiōem boni. In
qua quidem epiſtola quattuor facit. Primo
nobis prohibet ne prudentiam inutilem et
preſumptuoſam poſſideamus. in principio
epiſtole. Secundo nos monet ad illud qđ ē
magne perfectionis. vt nulli maluz pro ma
lo reddentes pacem cum inimicis habeam⁹
ibi. Nulli ma. pro malo. reddentes. Tercio
nos monet vt etiam inimicis bona prebea-
mus. ibi. Si eſu. ini. ⁊c. il. Quarto ſubin-
fert generale documentum. quomō in mal
oībus nos geramus. ibi. Noli vinci a ma
lo ſed vince in bono malum. ¶ Primo er
go prohibet ne prudentiam inutilem ⁊ pre
ſumptuoſam poſſideamus ſm ꝙ hoc verbū
dupliciter poteſt exponi. Nam ſi exponitur
Nolite prudentes eſſe apud voſmetipſos. i.
prudentiam veſtram nolite inter vos cōti-
nere. ſed alijs cōmunicate ipſos dirigendo ⁊
ordinando. ſic prohibet nobis prudentiam
inutilem. prouer. xx. Sapientia abſcondi. et
the. inuiſus que vtilitas in vtriſq;. Unde
ille ſeruus piger qui abſcondit talentū dñi
ſui condemnatus eſt. vt dicitur matth. xxv
Si autem exponitur. Nolite pru. eſſe ⁊c. i.
non vos prudentes reputetis. ſic preſump-
tuoſam prudentiam nobis vetat. vt i ocul
noſtris prudentes non ſimus. yſa. l. Ve qui
prudentes eſtis in oculis veſtris. id eſt corā
vobiſmetipſis prudentes. Sic ergo prio nos
admonet vt prudentiam habeamus ⁊ ipſam
alios doceamus. Cum enim prudentia ſit
virtus optima per quam tota vita homis
dirigitur. ⁊ ſine qua homo animalibus ſtul
tior efficitur. cum multa animalia prudētia
dicantur. bonum autem vt dyoniſius dicit
ſuiipſius eſt cōmunicatiuum. profecto pru-
dentiam habere ⁊ cōmunicare debemus
¶ OI. Circa quod ſciendum ꝙ prudentia
tria conſiderat. ſcz futura. pñtia. ⁊ pterita.
Seneca. Si ſapiēs fuerit animus tuus tri-
bus temporibus diſpenſetur. futura pcaue.
pñtia diſpone. preterita memorare. Sapiē.
viij. Attingit ergo a fi. vſq; ad finē for. et
di. omnia ſuauiter ſcz prudentia. Unde illa
ſancta animalia de quibus dicitur ezech. ij
⁊ apoca. iiij. per quem viri euangelici ſignā-
tur erant plena oculis ante ⁊ retro. q2 viri
prudentes omnia perſpiciunt. futura pñtia

et futura. ¶ Primo ergo prudentiam ha-
bere debemus ad futurorum cautelam et
inſpectionem. quia vt dicit boe. Non enim
quod ante oculos ſitum eſt ſufficit intueri.
ſed rerum exitus prudentia metitur. Exem
plum de ioſeph qui ſeptem ānis fertilitatē
congregauit vt tempore famis haberet. pec
cator autem ſicut beſtia non conſiderat niſi
pñtia. Contra quod dicitur ecci. vij. Me-
morare no. tua ⁊ inter. nō pec. Hanc pru-
dentiam docet nos formica. prouer. vj. Va
de ad for. o piger ⁊ conſi. vias eius q̄ cōgre.
in meſ. ſ. ci. ¶ Secūdo debemus habere pru
dentiam ad preſentium diſpoſitionem. vt. ſ.
ſic vtamur diuicijs ne in paupertatem diue
niamus. ſic negociemur vt nō condēnemur
ſic dominemur ne ſeruire cogamur. ſic ho-
norem recipiamus vt non vituperemur.
Omnia iſta cauet prudentia virtus mora-
lis etiam in hominibus mundi. Et multo-
magis prudentia ſpūs virtus diuina i filijs
dei. Nam non vult hic ditari ⁊ delectari ne
in perpetuum paupertatem habeat ⁊ dolo-
rem. iuxta illud Luce. Ve vobis diuitibus
qui ha. hic cōſo. v. In eodem. xvj. Recor.
fi. quia re. bo. in vi. Sed vult hic depaupe
rari ⁊ cruciari vt homo in perpetuū ſit be-
atus. vt dicit augu. Luce. vj. Beati paup.
ſpū. quō ipſorum ē regnū celorū. Auguſtin⁹
Domine hic vre. hic ſeca. Item ſic nego-
ciatur vt non condemnetur. ſed optime re-
muneretur. matthei. xxv. Euge ſerue bo. et
fi. quia in pau. fu. fi. ſu. mul. te conſtituam.
Itē dominatur creaturis et vicijs et nūq̄
ſeruit. Iohā. viij. Semen abrae ſumus et
nemini ſeruiuimus vnq̄. Item in dignita-
te ſic honore fungitur ꝙ non confunditur.
quia in ipſis non eleuatur ſed humiliatur.
Exemplum de paulo qui poſtq̄ fuit rapt⁹
ad celum ⁊ a chriſto glorioſe ad apoſtola-
tum vocatus dixit. ego ſum minimus apo-
ſtolorum qui non ſum dignus vocari apſs
j. corinth. xv. Sic etiaz magnus patriarcha
abraam qui poſtq̄ deus ei locutus fuerat
dixit. Loquar ad dominum meum cum ſim
cinis ⁊ puluis. Gen. xviij. Sic mater dei
poſtq̄ angelus ei locutus fuerat aſſerens
tam ſuper omnia exaltatam vtpote filium
dei parituram dixit. Ecce ancilla domi ⁊c.
Luce. j. Et quia iuxta ſententiam domini
Luce. xiiij. omnis qui ſe humi. exaltabitur
ideo in deo ſpūs prudentis ſūme exaltatur
yſa. lij. Ecce ſeruus meus eleuabit exalta-
bitur ⁊ ſublimis erit valde. Prudentia ve
ro mundi ⁊ carnis omnia hec facit in con-
trarium. ⁊ ideo mors eſt vt dicit apſs Ro.
viij. q2 ſolū h vult ditari dlectari honorari
⁊ dominari. ⁊ quid ſequatur non curat. et
mala pñtia fugit. ⁊ non curat incidere i fu
tura. ſimilis equo vmbratico. qui propter
vmbram in magnum precipicium cadit et
ſaltat. ſimilis etiam cani portanti carnes ſu
per pontem qui propter vmbram carnium
reſultantem in aqua dimittit carnes vt di-
cit eſopus. Omnia enim bona ⁊ mala pre
ſentia ſunt vmbra futurorum bonorum et
malorum. Et de hac prudentia ⁊ ſapientia
mundi loquitur iacobus in canonica ſua
c. ij. di. Non eſt iſta ſapientia de ſurſum de-
ſcendens. ſed terrena. animalis. dyabolica.
Terrena eſt prudentia auarorum. qui vt
talpa inuoluunt ſe terrenis. ⁊ optime ſciūt
terrena lucrari. Et tales vocat mūdus val
de prudentes. de ſpūalibus enim nihil vidēt
ſicut talpa extra terram non videt lumen.
Animalis eſt prudentia carnalium. q ſciūt
gaudere ⁊ perfrui bonis mundi. et vt anial
nihil aliud deſiderant. quorum deus venter
eſt. Dyabolica vero eſt prudentia ſuperbo
rum. qui caute dominātur et prudenter ſci-
unt opprimere inimicos ⁊ amicos acqrere
ita ꝙ oppreſſi ab eis vix poſſunt perpēdere
Tales ſignificantur per milites pilati. qui
dicebant chriſto. prophetiſa quis eſt qui te
percuſſit. Luce. xxiij. Et tales mundus ſu
per omnia reputat prudentes. Tales ſunt
prudentes apud ſemetipſos. de quibus hic
loquitur apſs. quia ſunt prudētes apud mū
dum. ſed ipſi ſunt mundus. j. iohā. ij. Omne
quod eſt in mundo. id eſt in hominib⁹ mū-
di. aut eſt concupiſcentia carnis aut eſt cō
cupiſcentia oculorum aut ſuperbia vite.
¶ Tercio debemus habere prudētiam ad me
moriam preteritorum. vt ſcz memoremur

quot mala propter peccata hominibus euenerunt vt ab ipis caueamus. ⁊ quomõ de⁹ iuſtos exaltauit vt ad iuſticiam animemur Unde ſapiens quidam. Felix qui ex alieno periculo nouit ſibi cauere. Recordemur et ꝙ dyabolus ⁊ omnes angeli mali tam nobiles creature propter vnam ſuperbiam de celo ſunt ad inferos proiecti. in perpetuum cruciandi ibidem. Primi parentes ad imaginem dei facti propter gulam ⁊ vanã gloriam de paradiſo ad hanc vallem miſerie ſunt expulſi ⁊ morte ⁊ miſerijs infinitis cũ tota poſteritate ſua addicti. Propter peccatũ carnis totus mundus preter octo animas aquis diluuij eſt ſubmerſus. Et pharao cum toto exercitu ſuo ⁊ ſẽnacherib cũ centum ⁊ octoginta milibus propter iniurias ⁊ oppreſſiones quas ſeruis dei inferebant penitus ſunt extincti.. Et pluſq̃ ſercẽta milia filiorum iſrael propter incredulitatem ⁊ diffidẽtiam proſtrata ſunt in deſerto ⁊ diuerſis mortibus interempta ⁊ ſolum duo terram promiſſionis intrauerunt. Nõne propter peccata ⁊ iniuſticias ⁊ diuerſos dolos regna ⁊ ciuitates deſtructa ſũt. Ubi eſt troya. vbi eſt niniue. vbi eſt carthago ⁊ babylon. Apoca. iiij. Cecidit babylon illa magna ⁊ facta eſt habitatio demoniorum. Ecci. x. Regnum de gente in gentem trãſfertur propter iniuſticias ⁊ diuerſos dolos Quid ergo fratres putamus nos effugere iudicium dei ſi peccauerimus ⁊ tantam neglexerimus ſalutem. Ro. ij. Ignoras quõ benignitas dei ad penitentiam te adducit. Scdm autem duriciam tuam ⁊ impenitẽs cor theſaurizas tibi iram in die ire ⁊ reuelationis iuſti iudicij. Ibidem etiã. Ira et indignatio anguſtia ⁊ tribulatio in omnem animam hominis operantis malum. Sed benignitas dei ẽ peccatorib⁹ nociua. Eccs viij. Quia nõ profert cito ꝯtra malos ſentẽtia filij hominum abſq; vllo timore perpetrant mala ¶ Similiter memorari debem⁹ quomodo deus iuſtos exaltauit vt eos imitemur. Nõne ioſeph factus eſt dñs egipti. qui cuſtodiuit mandatum. Nonne moyſes conſtitutus eſt deus pharaonis ⁊ dux ſuper

populum domini qui negauit ſe eſſe filium filie pharaonis magis eligens affligi ꝑ populo domini q̃ terrene iocunditatis peccatum habere. Hebre. xj. Nõne dauid paſcẽs oues factus eſt rex ſuper populum domini propter ſuam manſuetudinem. Quid dicã de apoſtolis piſcatoribus. quorum oſſa reges ⁊ imperatores cum magna reuerentia oſculantur. Chariſſimi nunquid manus dñi eſt abbreuiata. ⁊ non magis extenta. imo ẽ extenta. Sic ergo operemur vt illi. ⁊ ſic exaltabimur. ſequamur opera ⁊ ſequẽtur nos premia. Et nõ ſimus vt cattus qui vult piſces comedere ⁊ non vult tangere fluuium. Dicit augu. ꝙ deus adiutor noſter nõ adiuuat niſi volentem ⁊ nitentem ſe adiuuare. Eph. v. Surge qui dormis. exurge a mortuis. ⁊ illuminabit te chriſtus ¶ II Et nota ꝙ prudentia quam habere ⁊ docere debemus quibuſdam animalibus cõparatur. Et primo per chriſtum comparatur ſpẽti. Mathei. x. Eſtote prudẽ. ſicut ſerpentes. Cuius prudentia in quattuor apparet. Nã ſerpens caput abſcondit. pro eo cetera mẽbra exponendo. in arto foramine ſe ponit. vt veterem abijciat pellem. ne incantorem audiat vnam aurem ad terram figit ⁊ aliã obturat cauda. Propter inimicicias quas habet cum homine in cauernis ⁊ deſertis habitat. Sic ⁊ nos caput noſtrũ id ẽ chriſtum ſumme cuſtodire debemus. ne per peccatum abſcidamur ab eo. quin potius morti nos tradere debemus. quia per talẽ mortem in perpetuum viuemus. Luce. xvij. Qui perdiderit animam ſuam id eſt vitam propter me inueniet eam. Item in arto foramine ponere nos debemus vt veteris hominis ⁊ conuerſationis pellem deponamus Eph. iiij. Deponite vos ſm priſtinam conuerſationem veterem hominem. Mat. vij. Contendite intrare per anguſtam portam. quia arta eſt via que ducit ad vitam. Itẽ ne perſuaſionem dyaboli audiamus. vnam aurem cauda id ẽ memoria mortis obſtruere debemus. ⁊ aliam terrã id ẽ conſideratione proprie fragilitatis. cõſiderãtes ex quot ⁊ quãtis poteſt homo perire. q enim caſtrũ

ſuum luteum ſentit. guerram mouere non audet. Item cognoſceres inimicicias quas cum mundo habemus. ⁊ quomodo nos ꝑſequi non omittit. iuxta illud iohã. xv. Si me perſecuti ſunt ⁊ vos. perſequentur. debemus exire de mundo. yſaie. lij. Exite de mundo popule meus. ¶ Secundo prudentia quam habere debemus comparatur ꝑ ſalomonem quattuor animalibus. Unde ait prouer. xxx. Quattuor ſunt minima terre. ⁊ ipa ſunt ſapientiora ſapientibus. Formice populus infirmus qui preparat in meſſe cibum ſibi. Lepuſculus plebs inualida que collocat in petra cubile ſuum. Regem locuſta non habet. ⁊ egreditur vniuerſa per turmas ſuas. Stellio manibus nititur. et moratur in edibus regum. Iſta quattuor ſimiliter nos facere debemus vt in conſpectu dei prudentes nos ſimus. Nam tẽpore meſſis quod eſt tota vita preſens debemus vt formica fructus bonorum operum congregare. vt inde in futura vita paſcamur. Ecci. ix. Quodcũq; poteſt manus tua facere inſtanter operare. quia nec opus. nec ratio. nec ſapientia. nec ſcientia erunt apud inferos quo tu properas. Apoc. xiiij. Opera enim illorum ſequuntur illos. Item cõſiderantes noſtram fragilitatẽ. et modicam noſtram virtutem. vt lepus in petra chriſto ſpem noſtram locare debemus. vt i ei⁹ virtute aduerſa ſuperemus. ⁊ bona operemur. ⁊ premia conſequamur. Philip. iiij. Omnia poſſum in eo qui me confortat. yſa. Qui ſperant in domino mutant fortitudinem aſſument pennas vt aquile current. et non laborabunt. Hiere. xvij. Benedict⁹ vir qui confidit in domino. et erit dominus fiducia eius. Item per deſiderium eternoꝝ ſaltare verſus celum vt locuſte debemus. ſed ſtatim debemus ad terram reflecti. per paucorum meritorum et fragilitatis noſtre conſiderationem. qui enim ſaltat eleuatur i altum et ſtatim reflectitur verſus terram. Sic ⁊ nos facere debemus. Exemplum de pauone qui reſpiciens ſibi pedes ſtatim humiliat deponẽs alas. Itẽ cõſiderãtes ꝙ multa naturalia. ſ. ingenij docilitas et multa alia

bona mundi nobis deſunt. quibus tanq̃ alis ſi ea haberemus volare poſſemus. q̃ omnia hec ſunt domini data vt verſus celum volet et facilius tendat. debemus manibus niti et in domo regia eterni morari. Augu. Surgunt indocti et celum vel regnum dei rapiunt. et nos cum doctrinis noſtris in infernũ dimergimur. Et propterea dicit apoſtolus. j. corinth. vij. Unuſquiſq; in ea vo. qua vo. eſt permaneat. Totus enĩ mundus confunditur in eo ꝙ vnus dicit. o ſi eſſem religioſus ſic facerem. Alius. o ſi nõ haberem vxorem aut filios ſic facerem. et ſic de alijs. et nullus eſt cõtentus ſtatu ſuo Omnes enim in quocũq; ſunt ſtatu poſſũt benefacere. et in domo regis eterni morari quia ſtellio manibus nititur et moratur in domibus regum. Simus ergo contenti ſtatu vocationis noſtre et in eo nitamur aias noſtras ſaluare. quia in quocũq; ſtatu homo contentatur bene eſt ſibi. et in quocũq; non contentatur male eſt ſibi. Multa autẽ alia ſunt que ad prudentiam nos inuitant. et prudentiam nos docent. Et ſic patet primum. ¶ O. Secundo nos monet ad id quod eſt magne perfectionis. vt ſcilz nulli malum pro malo reddentes. pacem cũ inimicis habeamus. Quod nos docet dupliciter lacere, ſcz vindictam non requirendo. ⁊ quod eſt perfectius iniuriam nõ repellẽdo. ibi. Non voſmetipſos defendentes. dicit ergo. Non ſitis alicui reddentes alicui malũ conuicij vel alicuius pene pro malo vobis ab eodem illato. prouer. Non dicas reddaz malum pro malo. expecta dominum et liberabit te. Sed magis ſitis prouidentes bona facere et non mala reddere. non tm̃ coram deo qui intus videt. ſed etiam hominibus. Coram deo debemus bona prouidere tripliciter ſcz in cogitatione vt ſit munda. matt. vij. Ue vobis qui cogitatis inutile. In affectione vt ſit ſancta. Leui. xj. Sãcti eritis quoniam ego ſanctus ſum. Et in intentiõe vt ſit recta. mat vj. Si oculus tuu⁹ ſim. fu. totum corpus tuũ lucidum erit. Similiter coram hominibus etiam tripliciter. ſcz in habitu ne ſit notabilis. Augu. Non ſit no-

tabilis habitus veſter. In locutione ne ſit
irrationalis. Sermo enim eſt nucius rõnis
Et ideo ſine ratiõe proferri non debet. Vñ
in ſolum habentibus rationem inuenitur
ſermo. Et ideo de omni verbo ocioſo mert
to homines ſunt rationem reddituri. vt dĩ
citur matthei. xij. Et in operatione ne ſit re
prehenſibilis. Eph. v. Videte quomõ cau-
te ambuletis. Et ita prouideatis facere bo
na. q ſi fieri poteſt aliquo decenti modo ſi-
tis pacem habentes cum omnibus hominĩ
bus. ⁊ hoc quantum in vobis eſt. Aliquã-
do enim nullo modo fieri poteſt. ps. Cum
his qui oderũt pacem erã pacificus. cũ lo
quebar illis impugnabãt me grat. Hebre.
xij. Pacem ſequimini cum omnibus ⁊ ſã-
ctimoniam. ſine qua nemo videbit deum.
Deinde cum dicit. Non voſmetipos deſen
dentes. monet ad id quod perfectius eſt ſcʒ
vt iniuria non propulſetur. ſed magis ſuſti
neatur. Et hoc eſt: Non ſitis voſmetipſos
deſen. matthei. v. Siquis percuſſerit te in
vnã ma. pre. ei ⁊ alterã. Sed dete locum ire
ſcʒ vos perſequentis ⁊ affligentis. qd facit
qui permittit aduerſarium facere qd vult.
Ecci. viij. Ne ſtes cõtra faciẽ cõtumelioſi.
Hoc cadit ſub. conſilio. Vel date locum
ire dei vt ipe aduerſarios ⁊ iniuriantes pu
niat. Si eniʒ vos punitis eos de iniuria vo
bis illata. nõ relinquetis locum deo vt eos
puniat in die ire: id eſt in die iudicij. Et no
ta q vt dicit augu. non precipit hic aplus
vt ſancti nolint vindicare cum ſcriptum ſit
apoca. vj. Vſquequo domine iuſte ⁊ verax
non vindicas ſanguinem noſtrum qui effu
ſus eſt. ſed precipit vt ſe non vindicent. ſed
relinquent vindictam ire dei. Quid ergo ĩ
tereſt inter ſanctum et peccatorẽ cũ vterq
vindictam velit. vt eſt illud. Diligite ini.
ve. benefacite h. q vos odiunt. matthei. v.
Et dicendum q ſanctus homo magis cu-
pit corrigi inimicum q̃ puniri. ⁊ cum deus
punit non delectatur de pena inimici. quia
non odit eum. ſed de iuſticia dei. ⁊ quia de-
um diligit hoc ei placet quod deo. Et ſãcti
de celo petunt vindictam de inimicis nõ vt
delectentur in pena inimicorum. ſed de iu-

ſticia dei. ps. Letabitur iuſtus cum viderit
vindictam. Peccator autem econuerſo. qa
ſolum vult puniri ⁊ vexari inimicum et de
correctione non curat ⁊ delectatur de pẽa
inimici ⁊ non in iuſticia dei. Sic ergo date
locum ire dei quia ipe puniet. ſcriptũ eſt eĩ
mihi vindictam ⁊ ego retribuam dicit dñs
in prouer. ſm litteram ſeptuaginta interp-
tum vt dicit glo. Noſtra autem tranſlatio
habet. Ne dicas reddam malum pro malo
expecta dominum ⁊ liberabit te. Et ſic pa-
tet ſecundum. ¶ M. Tercio monet ad il
lud quod eſt maxime perfectionis. ⁊ ſub ꝯ
ſilio cadit. vt ſcʒ bona inimicis prebeamus
Et hoc eſt. Si eſurierit inimicus tuꝰ ciba
il. ſi ſi. potũ da illi. yſa. lviij. Frange eſu. pa.
tuũ. matthei. x. Qui de. vni ex mi. meis po.
aq̃ fri. a do. vo. q. reci. m. ſ. Et rationeʒ red
dit huius. quia inimicus per hoc ad chari-
tatem inflammabitur. ⁊ de inimico efficiẽt
amicus. prouer. xvj. Cum placuerint domi
no vie hominis inimicos eius cõuertet ad
pacem. Et hoc eſt. Hoc faciens carbones
ignis congre. ſu. ca. eius. id eſt charitatem
que ignis eſt congre. ſuper caput id ẽ ſuper
mentem que eſt caput anime. id eſt occaſio
nes ⁊ quaſi materias diuerſas dabis ei. vt
ad charitatem que eſt ignis inflammetur.
Luce. xij. Ignem veni mittere in terrã. id
eſt charitatem. ⁊ quid volo niſi vt accenda
tur. Hi ſunt carbones vaſtatores igniti q
conſument omnem rubiginem peccatorum
Et ſic patet tercium. ¶ Quarto ſubinfert
generale documẽtum quomodo in omĩ ma
lo nos habeamus. dicẽs. Nolite vinci a ma
lo. ſed vincite in bono malum ¶ Q. Hoc
poteſt intelligi octo modis ſm q malũ oc-
to habet facere. ſcʒ corrumpere. debilitare
meritum auferre. excecare. tormentare. im-
perfectum oſtendere. contriſtare ⁊ deorſuʒ
trahere. Primo ſm ſenſum littere. vt ſcilʒ
proximus nõ ſuperet nos malo ſuo. nec cor
rumpat faciendo nos malos ſicut ipe ẽ. ſed
nos vincamus bono noſtro malum proxi-
mum. faciendo ipm bonum ⁊ ad bonitateʒ
trahendo. j. pe. ij. Conuerſationem veſtram
inter gentes habentes bonã. vt in eo q de-

tractant de vobis tanq̃ de malefactoribus
ex bonis operibus vos conſiderantes glori
ficent deum. Sic vicit cecilia ſponſum ſuũ
valerianum: et mater ſancti auguſtini ipm
auguſtinum. Secundo vincimus in bono
malum quando ipm malum conuertit no-
bis in bonum. quod fit quando ſumus ĩ ca
ritate fundati. Ro. viij. Dili. de. om. coop.
in bonum. Glo. Etiam malum per occaſi-
onem. vt quando poſt malum et etiã prop-
ter malum quod quis fecit cadendo a cari-
tate poſtea fortius reſurgit et feruẽtius bo
num operatur. vt dicit apo. ad Ro. v. Vbi
abun. de. ſuper. et gratia. Tercio quando ĩ
ipo malo quod volebat per impatientiã no
bis auferre meritum. per patientiam meri-
tum augemus. et in malo quod volebat no
bis auferre animam fortiter animam poſſi
demus matthei. xxj. In pa. ve. poſſi. a. ve.
Quantumcũqʒ enim calefaciat et ferueat
ignis ſi olla eſt plena aqua non frangitur.
Quantumcũqʒ enim ſeuiret contra vincẽ-
tium mundus. tamen vincentius per patiẽ
tiam vicit mundum. et plus potuit ſuſtine
re q̃ mundus inferat. Quarto quãdo per
malum quod volebat pro ſuo furore men-
tem excecare et rationem obfuſcare. iuxta
illud ps. ſupercecidit ignis ſcʒ tribulatiõis
et anguſtie et non viderunt ſolem. nos illu
minamur. Quod fit quando credimus no-
bis mala euenire vt a domino corripiamur
ne cum hoc mũdo damnemur. vt dicit apo
ſtolus ad corinth. Hiere. Per omne fla-
gellum et dolorem erudieris hieruſalem.
Sic fuit illuminatus dauid qui dixit ange
lo percutiente populum. percute me. ego ſũ
qui peccaui. j. re. xiiij. Quinto qñ per ipm
malum quod volebat nos tormentare ⁊ pe
nam irrogare. penas exoluimus peccatorũ
vt qñ per famem et ſitim. calorem et frigꝰ,
et alia mala pene que in preſenti patimur.
a penis abſoluimur peccatorum. Hebre. xj
Circuierunt in melotis in pel. capri. egẽ. ã.
Sic exoluit apoſtolus ĩ malis que ſibi eue
nerunt penas peccatorum ſuorum. Sexto
quando in malis nõ ſolum purgamur a pe
nis peccatorum. ſed etiam perficimur ſicut

aurum in fornace. Sap. iij. Tanq̃ aurũ in
for. proba. elec. dominus. mala enim contra
rium voluntꝰ facere ſcʒ hominem infirma-
re ⁊ imperfectum oſtendere. Et hoc eſt qd
ſathan dicit Iob. x. Mitte manum tuã et
tange cuncta que poſſidet. Et idem. Tãge
os eius ⁊ carnem. ⁊ tunc videbis q in faci
em benedicat tibi. id eſt tunc apparebit q
non ſit perfectus. ⁊ q non ſit bonus realiẽ
ſed apparenter. ſed iob vicit in bono malũ
quia in ipis malis perfectus apparuit. Se-
ptimo quia non ſolum mala patienter tole
ramus. ſed etiam gloriamur et letamur in
ipis malis que nos premunt. Ro. v. Sed ⁊
gloriamur in tribulationibus. Actuum. v.
Ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu con-
cilij. quõ digni habiti ſunt pro no. ie. ꝯ. pa.
Mala enim habent contriſtare. ⁊ ideo dũ
in eis letamur nõ vincimur a malo. ſed vĩ
cimus in bono malum. Octauo qñ per ip-
ſa mala que patimur ad regna celorũ per-
uenimus. matthei. v. Beati qui perſe. pa.
propter iu. ⁊c. Beati eritis cũ ma. vo. ho.
Omnis enim res tendit ad locum ſuũ. locꝰ
autem et fons omnium malorum ẽ infer-
nus. vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo. ſed
ſempiternus horror inhabitat. Iob. x. Et
ideo omne malum inquantum malum tra
hit deorſum. dum ergo in malis et per ma-
la tendimus ſurſum in celo. recte vincimꝰ
in bono malum. et non vincimur a malo.
Cum ergo omnis medicina fiat per cõtra-
rium. quia contraria contrarijs curantur.
tunc non vincimur a malo. ſed vincimus ĩ
bono malum. quando contrariũ operamur
quod habet facere malum. ⁊ ad contrariũ
imus ad quod habet ducere malum. Et ſic
patet quartum.

¶ Dominica tercia de euangelio ſermo. xxij.

Aſcendente ieſu in nauiculam
ſecuti ſunt eum diſcipuli eius.
matthei. viij. Ieſus vt verus
homo hũana opera fecit. ideo
ad tranſeundum de vna parte
ſtagni ad aliam nauicula indiguit. nauiclaʒ

aſcendit.⁊ in nauicula obdormiuit. ſed vt
verus deus creaturis imperans ⁊ obedie-
runt ei.⁊ nullius opus habuit. Et ideo in-
quantum chriſtus erat deus non indigebat
naui.ſed nauis indigebat chriſto ne in fluc
tibus ſubmergeretur .quod per effectum
poſtea patuit. Nec etiam inquantum deus
dormiuit nec dormitauit.ps. Ecce non dor
mitabit neq; dormiet q cuſtodit iſrael. De
hac ergo materia preſens euãgelium extat.
In quo quidem euangelio quinq; ponit
ſummarie euangeliſta. Primum eſt ieſu et
diſcipulorum eius in nauiculam aſcẽſio ad
tranſfretandum.in principio euangelij. Se
cundum eſt maris ⁊ fluctuum concitatio.
ad nauigantes ⁊ nauiculam ſubmergẽdum
ibi Et ecce mo.ma.factus ẽ in mari .ita vt
naui.operi.fluc. Tercium eſt ieſu a diſcipu
lis excitatio.et eorundem ad ipm deprcatio.
ad periculum euadendum.ibi. Et acceſſe.⁊
ſuſ.eum dicẽ. Domine ſalua nos perimus
Quartum eſt ieſu digna increpatio. et ad
mare ⁊ ad ventos eiuſdẽ imperium ad tran
quillandum.ibi. Et dixit eis. Quid timidi
eſtis mo.fi.⁊ ſur.impe.ven.⁊ mari. Quin-
tum eſt hominum exiſtentium in naui ad-
miratio.⁊ poteſtatis confeſſio.ad omnia co
ercẽdum.ibi. Porro ho.tam naute q; apo
ſtoli vt dicit glo.mirati ſunt dicẽtes. Qua
lis eſt hic.quia ⁊ genti ⁊ mare obediunt ei
Quãuis origenes dicit q non apoſtoli mi-
rati ſunt.ſed homines quorum erat nauicu
la qui cum ipis erant. Primo ergo po-
nitur ieſu ⁊ diſcipulorum eius in nauiculã
aſcenſio ad tranſfretandum. Et hoc ẽ. Aſcẽ
dente ieſu in nauiculam. vt ſcz de vna pte
ſtagni vel laci ad aliam tranſiret.ſecuti ſũt
eum diſcipuli eius.cum eo ad eundem locũ
ire volentes. Quãuis enim potuiſſet ſuper
mare ambulaſſe ſicut alia vice fecit.vt pa-
tet matthei.vj.quarta autem vigilia noct(
venit ad eos ambulans ſuper mare.tamen
voluit nauigio ad illam terram venire. qa
nunc humana.nunc diuina opera oſtende-
bat.vt ſe verum deum et verum hominem
comprobaret.⁊ vt daret nobis exemplũ q
in his que poſſumus operari per nos nõ de

bemus temptare deum diuine prouidentie
nos cõmittentes et nihil penitus operãtes.
Nam chriſtus non volauit .ſed cum alijs
nauigauit. Sic et nos debemus i mari hui
us ſeculi nauigare.et remos accipere et bo
na operari. Multi volũt ſolum volare ad
celum et nihil volunt operari in terra. Cõ
tra quos apſus.ij.theſſa.iij. Qui non vult
operari non manducet. Littera plana eſt.
quia hoc euangelium hiſtoriale eſt et non
doctrinale.

Moralitas.

Moraliter autem ad inſtructionem no-
ſtram duo hic videamus ſcz quid per naui
culam et quid per mare ſignificetur. Cir
ca primum ſciendum q per hanc nauiculã
tria ſignificantur. ſcz eccleſia.religio. crux
chriſti. Notandum ergo q chriſtus hãc tri
plicem nauem aſcendit.et ſimiliter diſcipli
eius.et omnis perfecte viuens et ad portũ
eterne ſalutis deſiderans venire.eandem tri
plicem nauem aſcendere debet.ſcz nauẽ ec-
cleſie.nauem religionis.et nauem penitẽtie
id eſt crucem penitẽtie. Nam et eccleſia mi
litans.et religionis ſtatus.et crux peniten-
tie per nauem poſſunt intelligi. Prima
nauis eſt eccleſia militans.que ratiõe figu-
re nauis per nauem congrue deſignatur.nã
ſicut nauis in capite et in cauda eſt arta et
in medio lata.ſic ſancta eccleſia in pricipio
fuit arta. Exemplum de ſãcto marcello pa
pa qui multis annis fuit deputatus ad cu-
ſtodiam animalium. Et beatus vrban⁹ pa
pa multo tempore in ſepulcris martyrum
latitauit. Hebre.xj. In ſolitudinibus errã
tes in montibus et ſpeluncis et in ca.terre
Similiter in fine tempore antichriſti erit
valde arta.quia vt dicitur matthei. xxiiij.
Erit perſecutio magna et talis qualis non
fuit ab origine mundi. In medio autẽ ſcz
modo eſt valde ampla et quantum ad nu-
merum.quia multi ſunt fide᷑s. et quantũ
ad gaudium.quia patrimonium crucifixi ẽ
valde in diuicijs et honoribus exaltatum.
et abundant valde tabernacula clericorum
et audacter prouocant deum.cum ipe dede
rit omnia in manibus eorum. Iob.xij. Et

quia vt dicitur matthei.vij. Arta eſt via q
ducit ad vitam.⁊ ampla que ducit ad per-
ditionem.ideo in primitiua eccleſia prelati
multi ſaluabantur ⁊ ſanctificabãtur. ⁊ mõ
multi damnantur ⁊ pauci ſanctificantur.
Hanc nauem chriſtus intrauit tanq; domi
nus ⁊ nauclerus qñ deſcendit in vterũ vir-
ginalem.tũc enim primo fuit de eccleſia mi
litante. Nos autem in hanc nauem intra-
mus quãdo ſuper aquas baptiſmi natamuſ
manat enĩ hec nauis in magno pelago gra-
tiarum ⁊ donorum ſpũſſancti. Et ideo non
poſſumus ad eam aſcendere niſi ſup aquas
natando. Chriſtus autem hanc nauẽ intrã
do deſcendit.quia minoratus paulominus
ab angelis in eam intrauit.vt dicit ps. nos
autem hanc nauem intrando multũ aſcen-
dimus.quia in filios dei adoptamur. Io.j
Deſcendit .po.f.d.fi. Et quia vt dictuz eſt
chriſtus eſt huius nauis dñs ⁊ nauclerus.
Ideo quando ipſam in baptiſmo intramus
eius fidelitatem iuramus. et dyabolum et
omnem alium dominum abnegamus.quod
facimus cum dicimus in baptiſmo.credis
in deum ⁊ dicit baptizandus credo.abrenũ
cias dyabolo ⁊ pompis eius ⁊ reſpõdet ab
renuncio .nã vſq; tũc tãq; filij ire ad domi
nium dyaboli ſpectabamus. Hec nauis fu
it figurata per archam noe.ad quã omnis
qui intrauit fuit ſaluatus.⁊ qui nõ intra-
uit perijt ⁊ ſuffocatus eſt. Sic qui hanc in
trat ſaluatur.⁊ qui non intrat damnatur .
matthei.xvj. Qui crediderit ⁊ baptiſatus
fuerit ſaluus erit. qui vero non crediderit
condemnabitur. In hoc tamen differt hec
ab illa.quia vt dicit chriſ. in illam lupus i
trauit ⁊ lupus exiuit.homo intrauit et hõ
exiuit.nihil enim in illa mutatum eſt. Sed
in hanc homo intrat lupus ⁊ fit ouis dei.
intrat homo ⁊ fit filius dei.et ideo extunc
dicitur chriſtianus filius chriſti. Et nota fi
guram.nam noe miſit foras archã coruum
ſic chriſtus miſit dyabolum extra eccleſiam
Iohã.xij. Nunc princeps huius mũdi eij-
cietur foras. Item noe miſit columbam q
redijt ad archam ferens ramum oliue virẽ
tibus folijs.vt patet geñ.viij. Sic deus pa

ter emiſit filium per mortem qui redijt per
reſurrectionem portans ramum oliue.id ẽ
pacem dei et ideo ait.pax vobis. Iohã.xx
Virentibus folijs id eſt cum gratijs et do
nis ſpũſſancti.et ideo ait.accipite ſpm̃ſãctũ
Hec eſt illa nauis de qua ſalomon prouer
biorum.iij.ait. Facta eſt quaſi nauis inſti-
toris de lon.por.pa.ſu. Nam chriſtus vẽit
in eccleſiam quaſi inſtitor ⁊ quaſi negocia-
tor querens bonas margaritas.ſcz animaſ
hominum precioſiſſimas margaritas.m[illegible]
xiij. Simile eſt reg.ce.ho.nego.q.bo[illegible].
Que nauis de longe panem noſtr[illegible]
ſtum portauit ſcz de celo. Iohã[illegible]. Ego
ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Mi
rabilis autem inſtitor chriſtus in hac naui
fuit.quia dedit deitatem.⁊ accepit humani
tatem. De primo.j.iohã.iij. Videte qualeʒ
charitatem dedit nobis deus vt filij dei no
minemur ⁊ ſimus. De ſecundo iohã.j. Ver
bum caro factum eſt ⁊c. Dedit diuicias et
accepit paupertatem. De primo luce.xxij.
Ego diſpono vob.ſicut diſpoſuit mi.pa.m.
regnũ vt eda.⁊ bi .ſuper men.meã in re.m.
De ſecundo.ij.corinth.viij. Qui cum eſſet
diues.eg.propter n.eff.eſt. Et breuiter de-
dit omnia ſua bona et accepit omnia mala
noſtra. De primo Ro.viij. Quõ nõ etiam
cum illo omnia nobis donauit. De ſecũdo
hebre.iiij. Temptatum autem per omnia.
propter quod cantamus. O admirabile cõ
mercium creator ge.humani cor.ſu.de vir.
na.dig.eſt ⁊c. De hac autẽ naue dicit criſ.
Nauigat eccleſia inſtructa fidei guberna-
culo.felici curſu per huius ſeculi mare ha
bens deum gubernatorem. ãgelos remiges
choros portans omnium ſanctorum.erecta
in medio ipa ſalutari arbore crucis.in qua
euangelice fidei vela ſuſpendens flante ſpi
rituſancto ad portam paradiſi et ſecuritatẽ
quietis eterne deducit. Unde ſi bene
aduertimus octo de hac naue dicit. Pri
mo quia hoc ſeculum mare tempeſtuoſum
valde habet nauigare.et ideo valde timen-
dum eſt.et cum cautela eundum. Ephe.v.
Videte quõ caute ambuletis. Bernardus
Nuſq; eſt ſecuritas o fratres neq; in celo.

neq; in paradiſo multominus in mūdo. In celo angelus cecidit ſub preſentia deitatis. Adam de paradiſo de loco voluptatis. Iu das in mundo de ſchola veritatis. Diſcipu li etiam fuerūt in periculo in pñtia chriſti. vt hic patet. Secundo oſtendit ꝙ habet de, um gubernatorem cui mare ⁊ venti obedi unt. et ideo multum confidendum eſt. Vñ a ſanctis dicitur ꝙ hec nauis poteſt cócu ti ſed non ſubmergi. quia chriſtus ſemper ē [illegible]m gubernando. matthei. xxviij. Ecce ego [illegible] ſum om. die. vſq; ad conſu. ſeculi Qui [illegible]liquando videatur dormire. tñ peruigila[illegible] nobiſcum eſt. yſa. xliij. Cū per tranſieris per aquas tecum ero. ⁊ flumina non operient te. Tercio oſtendit ꝙ āgelos habet remiges qui eam inter fluctus huiꝰ ſeculi cuſtodiunt ⁊ deducūt. ps. Angelis ſu is mandauit de te ⁊c. Et ideo multum gau dendum. phil. iiij. Gaudete in domino ſē per iterum dico gaudete. Quarto oſtendit ꝙ habet choros ſanctorum portare. q ſunt omni virtute pleni. ⁊ ideo libenter intrādū quia cum ſancto ſanctus eris vt dicit pſal. Quinto dicit ꝙ arbor iſtius nauis ē ſaluti fera crux chriſti. q̄ ſtat ſemper erecta tanq̄ arbor. extenſa tanq̄ artemo ad protegendū ⁊ ideo ſub ipa manendum. quia de ipa vir tus mirabilis emanat. ita ꝙ quicunq; ſub ipa manet a nullo poteſt ledi. Quod figu ratum fuit ezech. ix. Vbi viro volenti per cutere hoīes ciuitatis. mādatum eſt ꝙ nul lum percuteret ſuper quem videret thau. i ſignum crucis. Sexto dicit ꝙ nauis iſtius vela ſunt carte euangeliorum que ſunt ple ne verbis chriſti ſcriptis. ſicut plenum ē ve lum aere ⁊ vento. Verbum enim nihil ali ud eſt niſi aer formatus in gutture loq̄ntis Iſta enim vela plena ſunt flatu. id eſt ver bis chriſti que nos docent qua via. quando quomodo ⁊ quo ſit eundum. ⁊ ideo attenti us ſunt audienda. Luce. xj. Beati qui au. verbū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Septimo dicit ꝙ ſpūſſanctus eam ducit. Iohā. iij. Spūs vbi vult ſpirat. Et ideo vbi ē impetus ſpi ritusſancti illuc ⁊ ſtatim eſt eundum. Vñ ezech. j. de illis ſanctis aīalibus per que vi ri euangelici deſignantur dicitur. vbicunq; erat impetus ſpus illuc gradiebant ⁊ rote S. cure ergo ad impetum ⁊ motionem ſpi ritusſancti nauigemus. quia ipe ad portum felicitatis eterne nos ducet. Et octauo ⁊ ꝯ cluſiue in predicta autoritate dicit. ps Spi ritus tuus bonus deducet me in ter. rectā. In quo portu ⁊ in omni pace ⁊ opulentia quieſcemus. yſa. xxxij. Sedebit populꝰ me us in pulcritudine pacis ⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulenta. ¶ Secunda nauis eſt religio que congrue dicitur nauis quia tria que ſunt ſubſtantialia religionis ſcz obedientia. continentia. ⁊ paupertas ex cellenter reperiuntur in naue. Ibi enim ē obedientia prompta. continētia magna. ibi enim quinq; ſcelerati continent. ⁊ pauper tas ſumma. quia ibi eſt nihil niſi qđ deforis apportatur. Hanc nauez chriſtus intrauit dum ſtetit in mundo. Nā ſubſtantialia reli gionis perfectiſſime obſeruauit. quia vſq; ad mortem fuit obediens. phil. ij. Exinani uit ſemetip. fa. obe. vſq; ad mortē. Virgi nitatem ⁊ continentiam in ſummo gradu ſ uauit. ita ꝙ nec primos motus habuit vel aliquam cogitationem carnalem. Et nota ꝙ chriſtus habuit ita caſtos mores ꝙ nunq̄ fuit de aduerſarijs de hoc notatus vel ac cuſatus vel infamatus vel in ſuſpiciōe ha bitus. cum de multis alijs fuerit infamatꝰ. ⁊ tamen cum mulieribus cōuerſatus ē. ⁊ a peccatrice tangi ſe permiſit. ⁊ cum maria et martha frequenter eſt hoſpitatus. ⁊ mag dalenam a multis de effuſione vnguēti mo leſtatam defendit ⁊ cōmendauit. Pauper tatem etiaz voluntariam in ſummo gradu ſeruauit tanq̄ penitus nihil habens. mat. viij. Vulpes fo. ha ⁊c. Propterea fuit re ligioſus. quia fuit nazareus que in veteri teſtamento fuit quedam religio. Et ideo cū barba longa ⁊ capillis depingitur. Vñ ipe fuit caput ⁊ inſtitutor omnis perfectionis ⁊ religionis. Illud enim ſanctū collegium apoſtolorū inſtituit. cui nec prius nec poſt ea aliquod aliud potuit in ſanctitate ⁊ om ni perfectione equiparari. quia in ipo omia conſilia fuerunt plenarie obſeruata. Et no

ta quando apoſtoli intrauerunt illam nauē ad chriſtum ſequendum reliquerunt aliam nauem ſcz cupiditatis. matthei. iiij At illi relictis continuo retibus ⁊ naui ſecuti euz Sicut enim cum naui religionis nauigatur ad celum. ſic cum naui cupiditatis nauigat ad infernum. ¶ S. Dicitur autē cupidi tas nauis propter tria. Primo quia ſicut nauis ſtat ſuper aquas ⁊ non impletur. ſic cupiditas ſtat ſuper diuitias ⁊ nō impletur ſed ſemper ſitit. Eccl. v. Auarus non imple bitur pecunia. Secūdo quia ſicut nauis ſit cum magno labore. cuſtoditur cuz magno timore. et perditur cum magno dolore. Sic auarus cum magno labore et multis incō modis acquirit diuitias et pro ipis acqui rendis vt aranea ſe euiſcerat et conſumit. Sap. v. Ambulauimus vias difficiles. ps. Anni noſtri ſicut aranea meditabunt. Itē cum magno timore et ſolicitudine ipas di uitias cuſtodit. Iob. xv. Sonitus terroris ſemper eſt in auribus eius. et cū pax ſit il. inſidias ſuſpicatur. Boe. Tu qui nūc gla dium quemcunq; pertimeſcis ſi huius vite callem vacuus viator intraſſes corā latro ne cantares. O preclara mortalium opum beatitudo quam cum adeptus fueris ſecu rus eſſe deſiſtis. Item cum magno dolore eas amittit. q̄a vt dicit boe. Infeliciſſimuz genus infortunij eſt prius fuiſſe felicem et poſtea infelicem. Et ideo diuitie dicuntur ſpine ab ipa veritate luce. viij. quia cogita tionum ſuarum aculeis mentem lacerant ⁊ in acquirendo et perdendo vt dicit gregor. Tercio cupiditas dicitur nauis. quia ſicut naui de tanto lucro et de tantis mercibus nihil manet niſi feces et ſentina. ita auaro de omnibus bōis ſuis et rebus nihil rema net niſi tormenta in inferno et putredo ver mium in fouea. auaro eñ omnia auferunt in morte. Nā diuicias auferūt conſāguinei corpus comedunt vermes. animā aſportat dyabolus. nihil ergo remanet ei niſi crucia tus infernalis. Et ideo multū eſt flendum ī morte peccatoris. cū omnia perdat. Miere. vj. Luctum vni. fac t. planc. ⁊c. Tercia na uis eſt crux chriſti. que dicitur nauis. quia chriſtum portauit. ¶ T. Et quia ſicut in naui bene onerata maxime que de oriente venit ſunt optima queq;. ita in cruce om nia bona inueniuntur. quia vt dicit augu. nullum exemplum bonitatis ⁊ perfectiōis abeſt a cruce. propter quod dicebat aplus ad galath. vj. Mihi abſit gloriari niſi ī cru ce do. no. ⁊c Nam primo ibi apparet maxi ma charitas ex parte dei patris qui vnicū filium ſuum morti tradidit. propter ſeruuz redimendum. Secundo apparet magna fi des ex parte virginis glorioſe que mo[illegible] tem filium ſemper deum credidit. [illegible]ercio apparet magna ſpes ex parte lat[illegible]s. qui in quendam perforatum denudatum cr[illegible] fixum tanq̄ in verū deum regem cel[illegible] uit. propter quod nō immerito audiuit ho die meū eris in paradiſo. Lu. xxiij. Quar to apparet maxima prudentia ex parte ſpi ritusſancti qui ſic ſapienter decepit lucifez abſcondens deitatem ſub humanitate tāq̄ hamum quem piſcator abſcondit ſub ver me. et ſic cepit et percuſſit eum. Iob. xxvj. Prudentia eius percuſſit ſuperbum. In eodem. xl. Nūquid capitur leuiathan ha mo. Quito apparet magna iuſticia ex par te chriſti. qui vt iuſta fieret ſatiſfactio fac tus eſt homo et mortuus in cruce. vt ſicut homo ī ligno peccauerat ita homo ī ligno ſatiſfaceret. Et ſicut peccatum hoīs fuerat infinitum ad omnes perdendum. ita meri tum hominis eſſet infinitum ad omnes ſal uandum. Et ſic iuſticiam magnaz exercuit in cruce ſuper corpus ſuum. pro iuſta ſatiſ factione hominis. Sexto apparet magna temperantia deitatis chriſti ſm quam xp̄s etiam in cruce fuit beatus. et tamē ita frue batur beatitudine ꝙ ſm humanitatem ma xime patiebatur. et ita patiebatur ꝙ ſemp erat beatus. Eccl. xj. In die bonorum ne ſ memor ſis malorum et ecōuerſo. Septimo apparet maxima fortitudo ex parte huma nitatis chriſti. quia omnia aduerſa patiēter ſuſtinuit nec in omnibus ē cōmota. yſa. liij. Tanq̄ ouis ad occiſionem ducetur. Hanc nauem chriſtus aſcendit in morte vt trāſi ret de hoc mūdo ad patrem. In hac naue

neq; in paradiſo multominus in mũdo. In
celo angelus cecidit ſub preſentia deitatis.
Adam de paradiſo de loco voluptatis. Ju
das in mundo de ſchola veritatis. Diſcipu
li etiam fuerũt in periculo in pñtia chriſti.
vt hic patet. Secundo oſtendit ꝙ habet de,
um gubernatorem cui mare ⁊ venti obedi/
unt. et ideo multum confidendum eſt. Vñ
a ſanctis dicitur ꝙ hec nauis poteſt cõcu/
ti ſed non ſubmergi. quia chriſtus ſemper ẽ
[illegible]m gubernando. matthei. xxviij. Ecce
ego [illegible] ſum om. die. vſq; ad conſu. ſeculi
Qui [illegible] aliquando videatur dormire. tñ
peruigilat [illegible] nobiſcum eſt. yſa. xliij. Cũ per
tranſieris per aquas tecum ero. ⁊ flumina
non operient te. Tercio oſtendit ꝙ ãgelos
habet remiges qui eam inter fluctus hui⁹
ſeculi cuſtodiunt ⁊ deducũt. pˢ. Angelis ſu
is mandauit de te ⁊c. Et ideo multum gau
dendum. phil. iiij. Gaudete in domino ſẽ/
per iterum dico gaudete. Quarto oſtendit
ꝙ habet choros ſanctorum portare. q ſunt
omni virtute pleni. ⁊ ideo libenter intrãdũ
quia cum ſancto ſanctus eris vt dicit pſal.
Quinto dicit ꝙ arbor iſtius nauis ẽ ſaluti
fera crux chriſti. q̃ ſtat ſemper erecta tanq̃
arbor. extenſa tanq̃ artemo ad protegendũ
⁊ ideo ſub ipa manendum. quia de ipa vir/
tus mirabilis emanat. ita ꝙ quicunq; ſub
ipa manet a nullo poteſt ledi. Quod figu/
ratum fuit ezech. ix. Vbi viro volenti per
cutere hoĩes ciuitatis. mãdatum eſt ꝙ nul/
lum percuteret ſuper quem videret thau. i
ſignum crucis. Sexto dicit ꝙ nauis iſtius
vela ſunt carte euangeliorum que ſunt ple
ne verbis chriſti ſcriptis. ſicut plenum ẽ ve
lum aere ⁊ vento. Verbum enim nihil ali/
ud eſt niſi aer formatus in gutture loq̃ntis
Iſta enim vela plena ſunt flatu. id eſt ver
bis chriſti que nos docent qua via. quando
quomodo ⁊ quo ſit eundum. ⁊ ideo attenti
us ſunt audienda. Luce. xj. Beati qui au.
verbũ dei ⁊ cuſtodiũt illud. Septimo dicit
ꝙ ſpũſſanctus eam ducit. Joha. iij. Spũs
vbi vult ſpirat. Et ideo vbi ẽ impetus ſpi/
ritusſancti illuc ⁊ ſtatim eſt eundum. Vñ
ezech. j. de illis ſanctis aĩalibus per que vi

ri euangelici deſignantur dicitur. vbicunq;
erat impetus ſpus illuc gradiebant ⁊ rote
ſ. cure ergo ad impetum ⁊ motionem ſpi/
ritusſancti nauigemus. quia ipe ad portum
felicitatis eterne nos ducet. Et octauo ⁊ ꝯ
cluſiue in predicta autoritate dicit. pˢ Spi/
ritus tuus bonus deducet me in ter. rectã.
In quo portu ⁊ in omni pace ⁊ opulentia
quieſcemus. yſa. xxxij. Sedebit popul⁹ me
us in pulcritudine pacis ⁊ in tabernaculis
fiducie ⁊ in requie opulenta. ¶ Secunda
nauis eſt religio que congrue dicitur nauis
quia tria que ſunt ſubſtantialia religionis
ſc; obedientia. continentia. ⁊ paupertas ex
cellenter reperiuntur in naue. Ibi enim ẽ
obedientia prompta. continẽtia magna. ibi
enim quinq; ſcelerati continent. ⁊ pauper/
tas ſumma. quia ibi eſt nihil niſi q̃d deforiſ
apportatur. Hanc nauez chriſtus intrauit
dum ſtetit in mundo. Nã ſubſtantialia reli
gionis perfectiſſime obſeruauit. quia vſq;
ad mortem fuit obediens. phil. ij. Exinani/
uit ſemetip. fa. obe. vſq; ad mortẽ. Virgi/
nitatem ⁊ continentiam in ſummo gradu ſ
uauit. ita ꝙ nec primos motus habuit vel
aliquam cogitationem carnalem. Et nota
ꝙ chriſtus habuit ita caſtos mores ꝙ nunq̃
fuit de aduerſarijs de hoc notatus vel ac/
cuſatus vel infamatus vel in ſuſpiciõe ha
bitus. cum de multis alijs fuerit infamat⁹.
⁊ tamen cum mulieribus cõuerſatus ẽ. ⁊ a
peccatrice tangi ſe permiſit. ⁊ cum maria et
martha frequenter eſt hoſpitatus. ⁊ mag/
dalenam a multis de effuſione vnguẽti mo/
leſtatam defendit ⁊ cõmendauit. Pauper/
tatem etiaz voluntariam in ſummo gradu
ſeruauit tanq̃ penitus nihil habens. mat.
viij. Vulpes fo. ha ⁊c. Propterea fuit re
ligioſus. quia fuit nazareus que in veteri
teſtamento fuit quedam religio. Et ideo cũ
barba longa ⁊ capillis depingitur. Vñ ipe
fuit caput ⁊ inſtitutor omnis perfectionis
⁊ religionis. Illud enim ſanctũ collegium
apoſtolorũ inſtituit. cui nec prius nec poſt/
ea aliquod aliud potuit in ſanctitate ⁊ om
ni perfectione equiparari. quia in ipo oĩa
conſilia fuerunt plenarie obſeruata. Et no

ta quando apoſtoli intrauerunt illam nauẽ
ad chriſtum ſequendum reliquerunt aliam
nauem ſc; cupiditatis. matthei. iiij At illi
relictis continuo retibus ⁊ naui ſecuti euz
Sicut enim cum naui religionis nauigatur
ad celum. ſic cum naui cupiditatis nauigat
ad infernum. ¶ S. Dicitur autẽ cupidi/
tas nauis propter tria. Primo quia ſicut
nauis ſtat ſuper aquas ⁊ non impletur. ſic
cupiditas ſtat ſuper diuitias ⁊ nõ impletur
ſed ſemper ſitit. Ecci. v. Auarus non imple
bitur pecunia. Secũdo quia ſicut nauis fit
cum magno labore. cuſtoditur cuz magno
timore. et perditur cum magno dolore. Sic
auarus cum magno labore et multis incõ/
modis acquirit diuitias et pro ipis acqui/
rendis vt aranea ſe euiſcerat et conſumit.
Sap. v. Ambulauimus vias difficiles. pˢ.
Anni noſtri ſicut aranea meditabunt. Itẽ
cum magno timore et ſolicitudine ipas di/
uitias cuſtodit. Job. xv. Sonitus terroris
ſemper eſt in auribus eius. et cũ pax ſit il.
inſidias ſuſpicatur. Boe. Tu qui nũc gla/
dium quemcunq; pertimeſcis ſi huius vite
callem vacuus viator intraſſes corã latro/
ne cantares. O preclara mortalium opum
beatitudo quam cum adeptus fueris ſecu/
rus eſſe deſiſtis. Item cum magno dolore
eas amittit. qa vt dicit boe. Infeliciſſimuz
genus infortunij eſt prius fuiſſe felicem et
poſtea infelicem. Et ideo diuitie dicuntur
ſpine ab ipa veritate luce. viij. quia cogita/
tionum ſuarum aculeis mentem lacerant ⁊
in acquirendo et perdendo vt dicit gregor.
Tercio cupiditas dicitur nauis. quia ſicut
naui de tanto lucro et de tantis mercibus
nihil manet niſi feces et ſentina. ita auaro
de omnibus bõis ſuis et rebus nihil rema/
net niſi tormenta in inferno et putredo ver
mium in fouea. auaro em̃ omnia auferunt
in morte. Nã diuicias auferũt conſãguinei
corpus comedunt vermes. animã aſportat
dyabolus. nihil ergo remanet ei niſi crucia
tus infernalis. Et ideo multũ eſt flendum ĩ
morte peccatoris. cũ omnia perdat. Hiere.
vj. Luctum vni. fac t. planc. ⁊c. Tercia na
uis eſt crux chriſti. que dicitur nauis. quia

chriſtum portauit. ¶ K. Et quia ſicut in
naui bene onerata maxime que de oriente
veniũt ſunt optima queq;. ita in cruce om/
nia bona inueniuntur. quia vt dicit augu.
nullum exemplum bonitatis ⁊ perfectiõis
abeſt a cruce. propter quod dicebat apſ̃us
ad galath. vj. Mihi abſit gloriari niſi ĩ cru
ce do. no. ⁊c Nam primo ibi apparet maxi/
ma charitas ex parte dei patris qui vnicũ
filium ſuum morti tradidit. propter ſeruuz
redimendum. Secundo apparet magna fi/
des ex parte virginis glorioſe que mo[illegible]/
tem filium ſemper deum credidit. [illegible]rcio
apparet magna ſpes ex parte lat[illegible]s. qui
in quendam perforatum denudatum cr[illegible]
fixum tanq̃ in verũ deum regem cel[illegible]
uit. propter quod nõ immerito audiuit ho
die meũ eris in paradiſo. Lu. xxiij. Quar/
to apparet maxima prudentia ex parte ſpi/
ritusſancti qui ſic ſapienter decepit luciferz
abſcondens deitatem ſub humanitate tãq̃
hamum quem piſcator abſcondit ſub ver/
me. et ſic cepit et percuſſit eum. Job. xxvj.
Prudentia eius percuſſit ſuperbum. In
eodem. xl. Nũquid capitur leuiathan ha/
mo. Quito apparet magna iuſticia ex par
te chriſti. qui vt iuſta fieret ſatiſfactio fac
tus eſt homo et mortuus in cruce. vt ſicut
homo ĩ ligno peccauerat ita homo ĩ ligno
ſatiſfaceret. Et ſicut peccatum hoĩs fuerat
infinitum ad omnes perdendum. ita meri/
tum hominis eſſet infinitum ad omnes ſal
uandum. Et ſic iuſticiam magnaz exercuit
in cruce ſuper corpus ſuum. pro iuſta ſatiſ
factione hominis. Sexto apparet magna
temperantia deitatis chriſti ſm̃ quam xp̃s
etiam in cruce fuit beatus. et tamẽ ita frue
batur beatitudine ꝙ ſm̃ humanitatem ma
xime patiebatur. et ita patiebatur ꝙ ſemp
erat beatus. Ecci. xj. In die bonorum ne ĩ
memor ſis malorum et ecõuerſo. Septimo
apparet maxima fortitudo ex parte huma
nitatis chriſti. quia omnia aduerſa patiẽter
ſuſtinuit nec in omnibus ẽ cõmota. yſa. liij.
Tanq̃ ouis ad occiſionem ducetur. Hanc
nauem chriſtus aſcendit in morte vt trãſi/
ret de hoc mũdo ad patrem. In hac naue

ſcȝ cruce chriſtus pendēs mirabilia docuit.
De quibus ſi vis predicare require in diu-
ea quinta poſt trinitatis.in ſecundo mem-
bro euangelij. Per hanc nauem ſcȝ crucē
penitentia deſignatur. Luce.xij. Qui non
baiulat crucem ſuam.id eſt penitentiam.et
ſequitur me non poteſt meus eſſe diſcipulꝰ.
quia ſicut in cruce homo mortificatur ⁊ li.
gatur.ſic in penitentia mortificantur mem
bra ⁊ concupiſcentia mala ligatur.gala.ij.
Chriſto confixus ſum cruci.Crux ergo eſt
nauis penitentie. ¶ M. Deſignatur ergo
penitentia per nauem propter quinqȝ rati-
[illegible]es quas require infra in do.xix.poſt tri-
nitatis.in primo membro euangelij. Hec
nauis patitur magnam tempeſtatē ex ven-
tis ſicut hic innuitur. Nam quattuor vēti
contra eā fortiter flant.de quibus dañ.vij.
Ecce quattuor venti pugnabant in mari.
Contra quos deus ordinauit ⁊ fecit quat-
tuor virtutes.tanq̄ȝ quattuor anchoras vt
nauem penitentie contra omnem ventū ſta
bilirent.que ſunt iuſticia.prudentia.tempe
rantia ⁊ fortitudo. Primus eſt ventus ori
ens qui ſignat natalem ⁊ progeniē homis.
que maxime penitentie contrariatur.prop-
ter quod dictum eſt abrae geñ.xij. Egrede-
re de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de do
mo patris tui. Unde ⁊ chriſtus ait. Siqs
venit adme ⁊ nō odit pa.ſu.⁊ ma. ſuā non
poteſt meus eſſe diſcipulus. Luce.xiiij. qa
inimici hominis domeſtici eius vt ipe xp̄us
dicit matthei.x. Contra hunc eſt anchora
iuſticie.quia iuſtum eſt ſubditum eſſe deo
magis q̄ȝ parentibus. Deus autem mandat
penitentiam agere.matthei.iij. Penitētiā
agite appropinquabit eñ reg.ce. Secūdus
eſt ventus occidens. qui ſignat mortem et
defectū carnis.que quottidie tendit ad oc-
caſum.quam quidam longe eſſe credentes
differunt penitentiam agere. Soph.ij. Vox
cantantis in feneſtra ⁊ coruus in ſuperlimi
nari. Qui ventus multos ſubmerſit.⁊ hoc
eſt peſſimū.quia hic ventus ſcȝ cōſideratio
mortis ſuper omnia deberet impellere na-
uem penitentie. Sicut fuit impulſus quidā
magiſter qui aſcendens cathedram dixit.

Linquo coax ranis cra coruis.vanaqȝ va
nis. Ad logicam pergo q̄ mortis non timet
ergo. Contra hunc eſt anchora prudentie.
que habet conſiderare finē. Ecci.vij. Me-
morare no.tua ⁊ i.e.nō pec. Tercius ē vē
tus meridionalis qui ſignat proſpera mun-
di in quibus penitentia diſſoluitur. Hiere.
xxxj. Uſquequo diſſolueris filia vaga. qa
vt dicitur Job.xxviij. Non inuenitur i ter
ra ſuauiter viuentium ſcȝ penitentia. Con
tra hunc eſt anchora temperantie. cuius ē
bona mundi temperate recipere.ſiue hono
res ſiue delitias ſiue diuitias.j.corinth.vij.
Qui gaudent tanq̄ȝ non gau.⁊ qui emunt
tanq̄ȝ non poſſidentes. et qui vtuntur hoc
mundo.tanq̄ȝ non vtentes ſint.p̄s. Diuitie
ſi affluant nolite cor apponere. Quartus ē
vētus aqlonis qui ſignat aduerſa. Hiere.j
Ab aquilone pandetur omne malum.quia
ſicut a calore charitatis oritur omne bonū
ita a frigore iniquitatis omne malum. In
aduerſis autem penitens per impatientiam
frangitur.⁊ blaſphemat murmurat ⁊ ma-
ledicit. In cuius perſona dicitur Job.iij.
Maledictus vir qui ānunciauit patri meo
dicens.natus eſt tibi puer maſculus. Con-
tra hunc eſt anchora fortitudinis. que oīa
mala patienter tolerat.dicens illud Job.j
Dñs dedit dñs abſtulit .ſic dño placuit ita
factū eſt ſit nomen dñi benedi: tū. Quantū
ad predicta duo dicitur in p̄s. Cadēt a late
re tuo mille.id eſt ab aduerſis que nō direc
tē ſed ex latere veniunt.⁊ decē milia a dex-
tris tuis.i.a proſperis que per dexteram de
ſignantur.quia facit peius penitere proſpe
ritas q̄ȝ aduerſitas. Filij iſrael fuerūt diſſo
luti in maxima quantitate qñ in deſerto ha
buerunt in māna panem angelorū. ⁊ diſci-
puli chriſti fuerunt tempore paſſiōis frac-
ti in aduerſitate. Dauid in tp̄e aduerſitatis
ſanctum ſe conſeruauit.⁊ tp̄e proſperitatis
turpiter deliquit. Cum igitur iſta nauis ita
fortiter impellatur a ventis. nihil reſtat ni
ſi vt deuote clamemus dicentes. dñe ſalua
nos perimus.ſicut apoſtoli fecerūt.⁊ tenea
mus ſupradictas anchoras firmas. Et tūc
chriſtus imperabit vētis ⁊ fiet trāquillitas

magna.j.corinth.x. Fidelis deꝰ qui nō pa.
vos tēp.ſu.id qd̄ po.ſed fa.cū tēp.etiā pro
uen.vt poſ.ſup. Et ſic patet primum. ¶ S
¶ Circa ſecundum nota q̄ per mare p̄ns
ſeculum deſignatur multiplici ratiōe. Pri
mo ratiōe motionis ⁊ inſtabilitatis. Nam
mare nunq̄ȝ quieſcit .ſed fluctuat ⁊ eleuat
⁊ deprimitur. Sic mundus nunq̄ȝ quieſcit
quoſdam eleuando ⁊ quoſdam deprimēdo
p̄s. Vidi impiū ſuperexaltatum ⁊ eleuatū
ſicut cedros libani ⁊ pertranſiui ⁊ ecce non
erat. Job.xxx. Eleuaſti me ⁊ quaſi ſupra
ventum ponēs alliſiſti me valde. Boecius
Hunc cōtinuū ludum ludimus ſumma in-
fimis ⁊ infima ſūmis mutare gaudemus.
¶ Secundo ratiōe eiectiōis. Nā mare mor
tuos a ſe ad litus eijcit. Sic mundus eijcit
illos qui ſunt mortui mūdo.nec opera mū
di faciunt.j.corinth.iiij. Tanq̄ȝ purgamen
ta huius ſeculi facti ſumus oim peripſima
vſqȝ adhuc. Jo.xv. Quia vero de mundo
non eſtis propterea odit vos mūdus. Viri
eñ ſpūales nō ſolum eijciūtur de mūdo ſed
etiā perſecutionem patiūtur. Jo.xv. Si me
perſecuti ſunt ⁊ vos perſequentur. ¶ Ter-
cio ratiōe deuorationis.in mari enim grā-
diores piſces deuorant minores. Sic i mū
do potentes paruulos deuorant ⁊ affligūt.
matth.xviij. Tenēs ſuffocabat eū. Abac.j.
Quare nō reſpicis ſuper inique agentes.⁊
taces deuorante impio iuſtiorē ſe.⁊ facis
homines quaſi piſces maris. Viuunt tamē
ſancti viri licet a tyrānis deuorentur ſicut
ionas in ventre ceti. ij. corinth.vj. Quaſi
morientes ⁊ ecce viuimus. ¶ Quarto ra-
tione terminationis. mare enim terminum
habet arenam que ē ſterilis ⁊ grauis. Hie
remie.v. Qui poſui arenā terminum mari
Sic finis huius mundi eſt infructuoſitas.
cum onere peccatorū. Ro.j. Quē fructū
habuiſtis in illis i quibus nūc erubeſcitis
Eccs.iij. Quid habet homo de vniuerſo
labore quo laborat ſub ſole.nihil eñ inue-
nit homo in morte niſi opera ſua.ſiue bona
ſiue mala. Apoca.xiiij. Opera enim illorū
ſequuntur illos. Et quia mundus totus in

maligno poſitus eſt.nec opera bona facit.
ſicut ſpina non facit ficus vel vuas. ideo i
fine nihil inuenit niſi onus ⁊ penā peccato
rum.omni ſpe boni fraudatus. Job. vij.
Conſumpti ſunt abſqȝ vlla ſpe. Huius ex-
emplum chriſtus recitat de diuite epulāte
qui vnā guttam aque nō potuit habere tor
menta vero multa habebat. vt patet Luc.
xvj ¶ Quinto ratiōe multitudinis pericu
lorum. Sunt eñ in mari mirabilia ⁊ multi
plicia pericula ⁊ de ventis ⁊ de piratis.⁊ d̄
ſcopulis ⁊ ſic de alijs. Ecci.xliij. Qui naui
gant in mari enarrent pericula eius. Sic
mundus iſte totus eſt plenus periculis.ij.
corinth.ij. Periculū fluminum. periculū
latronum.periculū ex genere. periculū ex
fal.frat.peri.ex gen.peri.in ci.peri. in ſoli.
peri.in mari.peri.in ter. Bern. Periculuȝ
probat tranſeuntiū raritas. ⁊ pereuntium
multitudo. Pauci valde tranſeūt per hūc
mundum illeſi.⁊ multi periclitātur. Augu.
Ama ſeculum ⁊ abſorbebit te. amatores
ſuos vorare nouit non portare. Ubi ſūt gi
gantes ⁊ potentes a ſeculo viri famoſi.nō-
ne omnes cum multis periculis perierunt.
¶ Sexto ratione monſtruoſitatis. Nā i ma
ri mirabilia ſunt monſtra. Aliquando in-
uentus eſt ibi piſcis per omnia ſicut miles
armatus in equo. Sic mundus iſte totus ē
plenus hoībus monſtruoſis. Quidam eniȝ
habent faciē in pedibus ⁊ pedes in capite.
vt omnes auari. Quidam habent duas lin
guas in ore. vt omnes adulatores ⁊ detra-
ctores.prouerbiorū.xviij. Verba bilinguiſ
quaſi ſimplicia.⁊ ipa perueniunt vſqȝ ad in
teriora ventris. Quidam habent gladios i
labijs.vt omnes maledici p̄s. Gladius ſub
labijs eorum. Quidam habent multa capi
ta.quia quot vicia regnant in homine.tot
capita ⁊ dominos habet. Quia auaro do-
minatur auaricia.⁊ luxurioſo luxuria ⁊ ſic
de alijs ⁊c. Augu. Malus tot dominorum
ſeruus eſt quot viciorum ¶ Septimo rati
one manſionabilitatis. Nō eñ mare ē locuſ
ad manēdum ſed ad cito tranſeūdū.nullus

enim intrat mare vt ibi maneat. ſed vt cito tranſeat. Ita mundus iſte non eſt locus ad manendum. Hebre. xiij. Non habemus hic manentē ciuitatem ſed futurā inquirimus Omnes enī in hoc mundo ſumus vt hoſpites τ peregrini. qui feſtinare debemus τ ad ciuitatem noſtrā redire. Augu. Nihil aliud eſt tēpus preſentis vite niſi curſus ad mortem. in quo nemo vel paululum ſtare: vel tardius ire permittitur. ſed omnes pari mō vrgemur. ¶ Octauo ratiōe incertitudinis Nō enim eſt in poteſtate hoīs exiſtentis in mari ire quo vult. ſed ducitur a ventis frequenter quo nō vult. nec ad portū intentū peruenit ſicut vult. Sic non eſt in homine ſed in ſpūſancto ducente vt ad portū ſalutis perueniat. Ro. ix. Non ē volentis neqꝫ currentis ſed miſerentis dei. Et propterea multū orare debemus vt deus vitā noſtrā dirigat in ſalutē. Thobie. iiij Omni tēpore benedic deum τ pete ab eo vt vias tuas dirigat. ¶ Nono ratione ſaporis Eſt enim mare valde amarum τ tamē piſcibus maris in eo nutritis valde ſapit. Sic mūdus in rei ueritate valde amarus eſt. τ tamē hominibus mundanis valde ſapit. nec eius amaritudinem ſentiunt. imo magnam dulcedinem reputant. τ magnas delicias affluī bonis mundi. Job. xxx. Eſſe ſub ſentibus delicias cōputabant. ps. Btm̄ dixerūt cui hec ſunt. Et hoc ex magna corruptione palati procedit. Habēt enim homines mundi palatum corruptum vt febricitantes. et ideo amarum videtur eis dulce. τ dulce amarum. Augu. Palato non ſano pena ē pāis qui ſano eſt ſuauis. yſaie. v. Ve qui dicitis malum bonum τ bonum malum. ponentes amarum in dulce τ dulce in amarū ¶ Decimo ratione voracitatis vel ſatiabilitatis Nā mare omnia flumina deuorat τ nunq̃ redundat vel ſatiatur aquis. Ecci. v. Omnia flumina intrant mare τ mare nō redundat. Sic mundus omnia bona terre conſumit. τ nunq̃ dicit ſufficit. Omne enim qd̓ eſt in mundo aut eſt cōcupiſcentia carnis. aut concupiſcentia oculorum. aut ſuperbia vite. j. Jo. ij. Sed cōcupiſcentia carnis nō ſaciatur delicijs. nec concupiſcentia oculorum diuitijs. nec ſuperbia vite honoribus. ergo mundus nunq̃ ſaciatur. prouer. xxx. Tria ſunt inſaturabilia infernus. id eſt ſuperbia vite. os vulue. id eſt concupiſcentia carnis. τ terra que nunq̃ ſaciatur aqua. id eſt concupiſcentia oculorū diuicijs. Et ſic patet de toto euangelio.

¶ De epiſtola ſermo. xxiij.

Nemini quicq̃ debeatis niſi vt inuicem diligatis. Ro. xiij. In hac epiſtola docet apl'us. quō omnes τ ſinguli debent ſe hrē adinuicem ſm̄ interiorē affectum qui eſt charitas ſiue amor. nō enī ſufficit ꝙ homines pacifice ſe habeāt adinuicē τ ſigna dilectiōis oſtēdant. niſi aſſit τ bona voluntas τ dilectio cordis. quia dn̄s noſter chriſtus intuetur corda hominū τ nō ſolū opera. j. Re. xvj. Homines vident que foris patent deus autē intuetur cor. Duo autem facit in hac epl'a apo. Primo ponit debitum generale. in quo oēs adinuicem obligamur. in principio epl'e. Secūdo ponit ſolutionē ſpāle per qd̓ oīa debita exſoluere cōprobamur. ibi. Qui enī diligit proximū legē impleuit. ¶ Primo ergo pōit debitū generale ī quo oēs adinuicē obligamur. Et hoc ē Nemini qcq̃ debeatis. i. omibus reddite debita τ vnicuiqꝫ qd̓ ſuū ē ſoluite. ſiue honorem ſiue tributū. Ita tn̄ ꝙ non ſitis debitores alicuius niſi in charitate et dilectione. ī qua eſtis omnes debitores adinuicem quia vnuſquiſqꝫ tenetur τ debet alterum ſicut ſeipſum diligere. ergo in debito caritatis omnes adinuicem obligamur. ſemper eni reddenda eſt charitas τ ſemper debetur. In cuius figura ignis ſemper ī altari debebat ardere. vt patet Leuitici. vj. prouerb. xxx. Ignis ſcilicet charitas nunq̃ dicit ſufficit Ambroſius. Nullum tempus eſt in quo nō ſit caritas impēdēda nec cū reddiť amittiť. ſed potius reddēdo mltiplicať. τ q̄to plus

redditur tantomagis augetur. Que reddi non poteſt niſi habeatur nec haberi niſi reddatur. Idem dicit aug. Et ſic patet primū ¶ Secundo ponit ſolutionē ſpāle per quod omnia debita τ mādata ſoluere comprobamur. Et hoc eſt. Qui enī dili. proxi. le. impleuit. Et circa hoc tria facit. Primo proponit intentū ſcꝫ ꝙ q diligit proximū totā legē implet. Secundo probat ibi. Nā non adulterabis. Tercio concludit ibi. Plenitudo ergo legis eſt dilectio. Primo proponit intentū d. ſic. Debetis inuicē diligere. qr qui diligit proximū legē adimpleuit. Cuiꝰ ratio eſt. Nā qui diligit proximū diligit deum. non enī diligendus eſt proximus niſi in deo τ propter deū τ ad deū. Siquis enī aliter diligeret proximū non diligeret proximū ſed aliquid proximi. puta viciū eius vl' diuicias eius. Ex dilectione ergo dei cauſatur dilectio proximi. Sed propter vnūqdq̃ tale τ illud magis vt dicit phus. ergo q diligit proximū multomagis diligit deū. Sed in his duobus mandatis vniuerſa lex pendet τ prophete. ergo qui diligit proximum om̄ia implet τ omnia debita ſoluit. Hic cadit exēplum cuiuſdam ſacerdotis de frācia qui habebat optimū vinū de quo omni mane τ ſero bibebat. τ dicebat ꝙ ſoluebat ſibi omnia debita. quia anxias cogitationes debitorum faciebat eū obliuiſci. ¶ Secundo probat intentum ſuum dicens. Nā nō adulterabis. Vbi nota ꝙ quedam ſunt precepta affirmatiua quedam negatiua tam ad deum q̄ȝ ad proximū pertinentia. vt patet exodi. xx. Manifeſtū eſt autē ꝙ qui diligit deū τ proximū. implet p̄cepta affirmatiua. que ſunt de honore τ reuerentia dei. τ de bono proximi. quia vt dicit grego. probatio dilectionis exhibitio eſt operis. j. Joh. iij. Qui habuerit ſubſtantiā huius mundi τ vi. fratrē ſu. ne. ha. τ clau. viſ. ſu. ab eo. quo. c. d. ē in illo. Johā. xiiij. Si diligitis me manda. mea ſeruate. Similiter qui diligit deum τ proximū cauet ab omni iniuria τ nocumēto eorum ſicut a proprijs malis. quia proximum vt ſeipm̄ diligere debet. Sed omnia precepta negatiua ad hoc tēdunt vt homo nec cogitatōne nec locutione nec opere deum vel proximum offendat Et hoc ē quod dicit. Non adulterabis nō oc. nō fura. non fal. te. di. τc. Et propterea dilectio proximi malum non operatur. Item per dilectionē pximi implenť precepta iuris naturalis que ſūt Quod tibi nō vis fieri alijs feciſſe caueto. Qd̓ tibi vis fieri alijs feciſſe memento. Matthej. ſeptimo. Quecumque vultis vt faciant vobis homines ead̓. et v. fa. illis. Nā qui diligit proximū debitū ſibi. ſeruicium impendit. τ a nocumento cauet. τ ideo tercio concludit d. Plenitudo ergo legis eſt dilectio. quia ē plenitudo legis nature τ legis moſayce vt dictum eſt. τ legis euangelice. Johā. xv. Hoc eſt preceptum meum vt diligatis inuicem. ¶ Et nota ꝙ dilectio dei dicitur legis plenitudo tripliciter. Primo quia mouet omnes virtutes ad implendum opera legis. galath. v. Fidꝫ per dilectionem operatur. τ ſimiliter alie virtutes. mouet etiam membra. Nā phs dicit ꝙ bonum amatum mouet voluntatem. et voluntas mouet membra. Secundo quia conſūmat τ perficit bona opera ab alijs virtutibus inchoata. facit enim in bono perſeuerare. j. thi. j. Finis precepti eſt charitas glo. conſūmans τ confirmās. Tercio quia opera aliarum virtutum plena τ fructuoſa reddit. quia ſine ipſa omnino ſunt vacua τ bona. j. corinth. xiij. Si diſtri. oēs fa. m. in ci. pau. τ ſi tra. cor. m. ita vt ar. caritatē au. nō ha. nihil mihi prodeſt. Et ſic patet ſecundum principale. Et ideo circa dilectionem proximi tria hodie videamus. ſcꝫ quare proximus ſit diligendus. quō ſit diligendus. τ que faciūt ad trahendum alios ad amorem ſuum. ¶ Circa primū nota ꝙ propter ſex debemus proximum diligere. Primo quia deus hoc mandauit in veteri τ nouo teſtamēto. Leuitici. xiij. Diliges amicum tuum vel proximum tuum ſm̄ aliam tranſlationem ſicut teipm̄. Idē dicitur matthei viceſimo. τ Luce decimo. Ex quo patet ꝙ ſine dilectione proximi nō poteſt eſſe ſalus. cum ſit maximum mandatorum. et obſeruatio mādatorū ſit neceſſaria

ad ſalutem.matthei.xix.Si vis ad vitã in. ſer.man.j.Johã.iij. Qui non dilig.ma.in moꝛ. Secundo quia fraternitas nos compellit.omnes enim ſm coꝛpus vnum patrẽ habemus adam.⁊ vnam matrem ſcꝫ euam Et ſm animam ab vno deo creati ſumus. Malach.ij. Nunquid non pater vnus eſt omnium noſtrum.nunquid non deus vnus creauit nos.Quare ergo vnuſquiſqꝫ deſpicit fratrem ſuum.Voluit deus vnicum hominem facere ex quo omnes pꝛodirent. vt omnes ſe diligerent tanq̃ꝫ fratres. Non ſic legitur factum in ãgelis ⁊ animalibus brutis.mutua ergo dilectio eſt debitũ naturale a quo nullus abſoluitur quantũcũqꝫ vnus hõ ab altero ſoluatur. Sed inter chꝛiſtianos eſt alia fraternitas pꝛeter hanc ſcꝫ ſpiritualis.de qua dicit ſanctus augu.Omnes quidem fratres ſm ꝙ hoĩes ſumus quãtomagis ſm quod chꝛiſtiani. Ad illud quod eſt homo vnus pater fuit adam ⁊ vna mater eua.Ad illud vero ꝙ chꝛiſtian⁹ es vn⁹ pater eſt deus.⁊ vna mater eccleſia. Nec fraternitas tanto melioꝛ eſt naturali fraternitate.quanto melioꝛem patrem habet dẽũ ⁊ melioꝛem matrẽ eccleſiam.Ex quo patet ꝙ chꝛiſtiani plus inuicẽ debent diligere q̃ꝫ extere nationes.Tercio quia exempla nos inducunt ⁊ maxime tria.Et pꝛimo nos inducit exemplum dei qui in tantum dilexit hominem ꝙ vnicum filium ſuum fieri conſtituit hominem.⁊ pꝛo eo redimẽdo ad crucis patibulum deſtinauit.Eph.ij.Pꝛopter nimiam charitatem ſuam qua dilexit nos deus cum eſſemus moꝛtui peccatis conuiuificauit nos chꝛiſto .cuius gratia ſaluati eſtis.Secundo nos inducit exemplum ãgeloꝛum qui in tantum nos amant vt hominem donec viuit nõ derelinquant.ſed cuſtodiunt dirigunt ⁊ illuminant.Hebre.pꝛimo Omnes ſunt adminiſtratoꝛij ſpiritus pꝛopter eos qui hereditatem capiunt ſalutis. Tercio nos inducit exemplum animalium quia vnũquodqꝫ diligit ſuum ſimile.vt dicitur eccleſiaſtici.xiij.Quarto debemus pꝛoximũ diligere.quia dei ⁊ hominũ placentia hoc perſuadet. Super omnia enim placet deo amoꝛ et concoꝛdia pꝛoximoꝛum.Eccl. xxv.Diligere pꝛoximum ſicut ſe maius eſt omnibus olocauſtomatibus.et ſacrificijs. Hic cadit exemplum illarum duarum cognatarum que ſteterunt ſimul viginti annis: ⁊ valde ſe dilexerunt ⁊ mutuo ſibi obſequebantur.⁊ nunq̃ꝫ verbum aſperum inuicem habuerunt.Et cuidam heremite magne vite reuelatum eſt ꝙ cũ illis duabus cognatis manſionem in celo eſſet habiturus.

¶ Quinto debemus pꝛoximum diligere.quia magnum emolumentum et fructum attrahit et multoꝛum maloꝛum eſt euaſio.quia ſi quis diligit pꝛoximum .deus diligit eum et dat ei gratiam ſuam.et exaudit eum in petitionibus ſuis.et dat ei foꝛtitudinem ad vincendum dyabolum et carnem et mundum. et ſuperandum aduerſa et tandem dat ei vitam eternam in qua manet in deo perfecte et deus in eo.j.Johãnis.iiij.Qui manet i charitate in deo manet et deus in eo. Qui autem non diligit manet in moꝛte.per quã ſeparatur a deo qui eſt beata vita animarũ vt dicit augu. Separatur etiam ab omnibus alijs virtutibus.quia dilectio ẽ foꝛma omnium virtutũ.ſine foꝛma autẽ nihil põt conſiſtere.quia foꝛma dat eſſe rei.Separat etiã a merito paſſionis chꝛiſti et omnium ſanctoꝛum.et a bonis omnibus que ĩ eccleſia fiunt.et tandem ſeparabitur a gloꝛia et applicabitur toꝛmentis.matthei.xxv. Diſcedite a me ma.in ig.eter.Eſuri.et nõ ded. m.mãducare.Sexto debemus pꝛoximũ diligere.quia in dilectione pꝛoximi adimplemus omnia mandata dei vt dictũ eſt ſupꝛa et affirmatiua et negatiua.Et ſic patet pꝛimum.

¶ Secundo videamus quomõ pꝛoximũ diligere debeamus. Et dicendũ ꝙ dupliciter debemus diligere pꝛoximũ ſcilicꝫ ſicut deus dilexit nos.et ſicut diligimus noſ ipſos.Pꝛimo debemus diligere pꝛoximũ ſicut deus dilexit nos.Johannis xv. Hoc eſt pꝛeceptum meum vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos.Dilexit autem et diligit noſ tripliciter.ſcilicet vehementer.veraciter.et perſeueranter. Sic et nos debemus inuicem diligere.

¶ Pꝛimo autem dilexit nos vehementer.Cuius vehementia amoris in quattuoꝛ apparet.Et in eiſdem vehementia noſtri amoris ad pꝛoximũ ſimiliter apparere debet.Pꝛimo vehemẽtia amoris dei ad nos apparet in eo.ꝙ non miſit ſeruũ ſuum vel angelum ad nos viſitandum ĩ infirmitate moꝛtali ⁊ in carcere dyaboli detẽtos.ſed filiũ ſuum vnigenitum.Johãn.iij. Sic deus dilexit mundum.vt fi.ſu.vnigenitum daret .Bernar.Dñe quid eſt homo ꝙ memoꝛ es eius.nã mittis ei filium tuum mittis ei ſpũmſanctũ.⁊ ne quid in curia celeſti vacet in eius miniſteriũ mittis ãgelos tuos.Sic ⁊ nos debemus in ſalutem pꝛoximoꝛum noſ ipſos exponere.ad exhoꝛtandum ⁊ erudiendum ⁊ obſequendũ.ij.coꝛinth.xij Ego libenter impendam ⁊ ſuperimpendar ipſe pꝛo animabus veſtris.Item cum eſſem liber ex omnibus.omniũ me ſeruũꝫ feci.vt omnes facerẽ ſaluos.j.coꝛinth.ix.Quidaꝫ abominãtur pꝛoximos infirmos ⁊ nec videre volunt.ſed chꝛiſtus tetigit lepꝛoſum di. Volo.mũdare.Matthei.viij.In cuius figura dicitur lu.x. Samaritanus iter faciens appꝛopinquauit ſauciato qui incidit in latrones ⁊ alligauit vulnera eius.quem ſacerdos ⁊ leuita pertranſierant ⁊ deſpexerãt Secundo vehementia amoris dei apparet quia mittens filiũ ſuum nobis non aliquid vile vel modici valoꝛis nobis miſit. ſed miſit nobis melius quod poteſt eſſe ſcꝫ bonaꝫ vitã.Johã.x.Ego veni vt vitam habeãt. ⁊ abundantius habeant.vita enim eſt finis omniũ. Nam mundani pꝛo vita pingui et honoꝛabili coꝛpoꝛis omnia faciunt.iuxta illud eccl.vj. Omnis laboꝛ hominis in oꝛe eius. Spirituales autem omnia faciũt pꝛo vita anime bõa ad laudem dei.j.coꝛinth.x. Omĩa ad laudem dei facite.Sic ⁊ nos melioꝛa noſtra debemus pꝛoximis dare.ſcꝫ bonam voluntatem.cõpaſſionẽ coꝛdis.⁊ amorem.ſuffragia oꝛationũ.⁊ bona tempoꝛalia melioꝛa ⁊ non ſolum panẽ mucidum ⁊ vinum aciduꝫ.pꝛouer.xxiij.Pꝛebe m.fili coꝛ tuum.Sic faciebat aplus di.ij.coꝛinth. x. Quis infirmatur ⁊ ego nõ infirmoꝛ. quis ſcã.⁊ ego nõ vꝛoꝛ.Sicut eñ patet geñ.iiij Sacrificiũ abel deus reſpexit quia melioꝛa obtulit. et ad ſacrificiũ cayn et ad munera eius non reſpexit.quia peioꝛa obtulit. Tercio apparet vehementia amoris dei.qꝛ nos pꝛeuenit amando.gratis eñ nos amauit et nõ ex operibus noſtris.j.Johã.iiij. In h ap.ca.dei in no.nõ quaſi n.di.deũ.ſꝫ qm̃ ip. pꝛi.di.nos.Hiere.xxxj.In charitate perpetua di.te.ideo attra.te mi.Sic ⁊ nos nõ ſolũ diligentes nos diligere debemus.quod ethnici ⁊ peccatoꝛes faciũt.ſed etiã inimicos.vt dicitur matth.v.Et debemus pꝛoximos pꝛeuenire amãdo. Tunc enim carbones charitatis ſuper eoꝛũ capita cõgerim⁹ ⁊ ad amoꝛẽ maxima incentiua pꝛebemus. Quarto apparet vehementia amoris dei. quia de filio ſuo vnigenito fecit hoſtiã pꝛo peccato noſtro delendo.pꝛopter quã repꝛopiciatus eſt ⁊ placatus nobis deus.Hebr̃. x.Vna enim oblacõe ſcꝫ ſui coꝛpoꝛis cõſũmauit ſanctificatos in ſempiternũ. Caros ergo deus nos habet.quia care nos emit.ſ. pꝛecioſo ſanguine vnigeniti ſui.j. petri. j. Non auro vel argento redempti eſtis .ſed pꝛecioſo ſanguine agni incõtaminati. Sic ⁊ nos debem⁹ de coꝛpoꝛibus noſtris hoſtiã deo facere.ipſa in ꝓximoꝝ obſeq̃a ꝯſumẽdo ⁊ moꝛti ſi neceſſe eſt exponendo.Roma.xij Obſecro vos per miſericoꝛdiam dei vt exhi.coꝛ.ve.ho.vi.ſanc.deo placentẽ.Eph.v Ambulate in dilectione ſicut ⁊ chꝛiſtus dilexit vos ⁊ tradi.ſemetipm̃ pꝛo vo.obla.et ho.deo.Si ei olim deus placabatur hoſtia moꝛtua.multomagis nũc hoſtia viua. Vñ de noe legitur geñ.viij. ꝙ deus odoꝛatus ẽ odoꝛeꝫ ſacrificij eius.⁊ ait.Nequaq̃ꝫ vltra maledicaꝫ terre pꝛopter homines. Et nota ꝙ deus habuit pꝛo bono ꝙ abraam voluit filium yſaac ſacrificare deo.Et ait. Quia feciſti hanc rem. nec peperciſti vnigenito tuo pꝛopter me.benedicens benedicam tibi et multiplicabo te. Et multomagis habet pꝛo bono ſi homo ſeipſum ſacrificat ꝓpter deum in obſequium pꝛoximoꝛum.

¶ Secundo nos amat chꝛiſtus veraciter. Diligere autem veraciter.eſt quãdo diligimus perſonam pꝛopter bonum

ſuum.⁊ non propter comodum noſtrum q
vocetur amoꝛ honeſtus ſiue amoꝛ amicitie
Sic nos chꝛiſtus dilexit.qꝛ bonoꝛū noſtro
rum non indiget.Sic ⁊ nos debemus pro-
ximum diligere propter ſeipm̄ ⁊ nō propter
ſua qualis eſt amoꝛ cōcupiſcentie ſiue vtil.
qn̄ ſcʒ aliquē amamus qꝛ eſt nobis vtilis.
vel qꝛ ab eo bona ſperamus.qui nō eſt ve-
rus amoꝛ.Talis eſt amoꝛ hominū mundi.
vera autē amicitia nō eſt penſanda tēpoꝛa
libus cōmodis.ſed gratuito amoꝛe poꝛtāda
vt dicit ſeneca.Itē veraciter tūc amamus
qn̄ amamus perſonā in bonū virtutis ei⁹.
⁊ vicia deteſtamur nec perſonis cōdeſcēdi-
mus vt vicijs implicētur.quia vt hic dicit
Dilectio proximi malum nō operatur.Au
guſtinus. Sic diligendi ſunt homines. vt
coꝛū non diligātur erroꝛes.Tullius.Nulla
eſt excuſatio ſi amicitie cauſa peccaueris.
Bernardus.Sācciat lex amicitie.vt ne ro
gemus res turpes.nec faciamus rogati. ſic
⁊ chꝛiſtus dilexit nos. Nā matri filioꝛum
ʒebedei male rogāti nō cōdeſcēdit quis eſ-
ſet eius amica.vt patet mat.xx.¶ Tercio
amauit nos xp̄s perſeuerāter.Jo.xiij. Cū
dilexiſſet ſu.q erāt in mū.in fi.di.eos. ſic et
nos debemus ꝓximū diligere.puer. xviij.
Omi tp̄e diligit qui amicus eſt.Quidā di-
ligunt ſolum tp̄e ꝓſperitatis.Ecci.vj.Eſt
amicus ſocius menſe.⁊ nō permanet in die
neceſſitatis.Boecius.Quem felicitas fe-
cit amicum.infoꝛtunium faciet inimicum.
¶ E. Secundo debemus diligere ꝓximū
ſicut noſip̄os.qđ ſex modis exponitur.Pꝛi
mo debem⁹ diligere proximū ſicut noſip̄os
vt diligamus in proximo qđ debemus dili-
gere in nobis. In nobis autē debemus dili
gere naturā noſtrā q̄ eſt imago ⁊ ſimilitudo
dei.propꝛio ſanguine filij dei redēpta.⁊ ideo
valde carā eā debemus habere. Debemus
etiā in nobis diligere gratiam ⁊ virtutes.⁊
bona opera.⁊ nō vicia ⁊ peccata.⁊ hec ea
dem debemus diligere in proximo.Secun-
do debemus diligere proximū ſicut ⁊ nos.i.
ex quo nos.ſcʒ ex charitatis affectu ⁊ effe-
ctu ⁊ nō ex cōcupiſcētia carnis. Eodē mō
proximū ex charitate debemus diligere. et

nō ex aliqua mala cōcupiſcētia .vel ratiōe
partis qꝛ ē ſocius i aliquo malo. Tercio d
bemus proximū diligere ſicut nos.i.in quo
nos ſ.in deo ⁊ nō in mūdo.i puritate ⁊ non
i prauitate. Quarto debemus diligere ꝓxi
mū ſicut nos.i.ꝓpter qđ nos.ſ.ꝓpter deū ⁊
nō ꝓpter aliqđ cōmodū tp̄ale.finis ei dilec
tiōis nr̄e ⁊ fruct⁹ debet eſſe ip̄e deus.vt ip̄e
ſit tota merces nr̄e dilectiōis.gen̄.xv. Ego
ero mer.t.ma.nis. Quito debem⁹ diligere
proximū ſicut nos.i.ad qđ nos.ſ.ad gratiā
in pn̄ti ⁊ glām in futuro.nec nos nec ꝓxi-
mū ad aliquē aliū finē diligere debem⁹. pu
ta ad regnādū vel gaudendū vl' aliqđ hui⁹
modi.Ecci.xij. Time deū ⁊ mā.e.obſ.hoc
ē em̄ ois hō.i.hic ē finis oīm hoīm. qꝛ vt
dicit augu.Deus fecit hoīeʒ vt deū cogno
ſceret.cognoſcēdo amaret.amādo poſſide-
ret.⁊ poſſidendo frueretur.Sexto debem⁹
proximū diligere ſicut nos.i.quō nos.ſ.ſu-
per res tp̄ales ⁊ coꝛpus noſtrū ꝓpꝛiū ſʒ in-
fra deū.plus ei debemus diligere ſalutē ꝓ-
ximi q̄ʒ bōa tp̄alia.⁊ etiā plus q̄ʒ coꝛp⁹ pro
pꝛiū.⁊ debemus parati eſſe ſi neceſſe eſſet ⁊
coꝛpus ⁊ bōa noſtra ꝓ ſalute aīe ponere.ſ.
proximi qui ergo ſic diligit ꝓximuʒ ꝑfecto
legē impleuit.⁊ malū nō operat Et nota ꝙ
noīe ꝓximi intelligit ois hō vt dicit augu.
¶ Tercio videamus q̄ faciūt ad attrahēd
alios ad amoꝛē ſuū.⁊ dicēdum ꝙ ſex. Pꝛi
mū ē modeſtia ſmonū. Ecci.xx.Sapiēs in
verbis amabilē ſe facit.grē aūt fatuoꝝ ef-
fundētur.multū ei loqn̄tes ſūt multū diſpli
cibiles qꝛ multū effūdūt.puer.x. In multi
loquio peccatū nō deerit. Propterea oꝛa-
uit dauid d. Pone dn̄e cuſtodiam oꝛi meo.
Secundum ē ſimilitudo in conuictu.vt hō
ſciat ſe confoꝛmare bonis moꝛibus alioꝛū.
et nō ſit ſingularis in domo.Ecci.xiij. Om
ne animal diligit ſibi ſimile. Tercium eſt
virtus in operibus.Virtuoſi enim multuʒ
diliguntur etiam a malis.et hoc quia ſunt
boni.quia virtus eſt que bonum facit ha-
bētem.et opus eius bonum reddit vt dicit
ph̄s.Bonū autē eſt quod omnia appetunt
vt dicit idem ph̄us tullius. Nihil eſt virtu
te amabilius. nichil quod magis alliciat

ad diligendum. Unde eos quos nunq̄ʒ vidi
mus diligimus audita virtute. Hiero. Et
quos ad cōtemplationem ſui roma nō tra-
xit vnius hominis ſcʒ titiliuij fama perdu
xit.Unde ſuper omnia homo qui vult dili
gi debet conari eſſe bonus.Quartum ē fi-
delitas in cōmiſſis.Ecci.xxxiij. Si eſt tibi
ſeruus fidelis ſit tibi quaſi anima tua. om̄e
em̄ rarū carū Et qꝛ fidelitas rara ē ideo ca
ra.Hiere.ix. Omnis hō a proximo ſuo ſe
cuſtodiat.⁊ in omni fratre ſuo non habeat
fiduciā.qꝛ ois vir ſupplantās ſupplātabit
⁊ ois frater fraudulenter incedet.Quintū
eſt mutua obſequia ⁊ bn̄ficia.Sapiēs. Hoc
tp̄e obſequiū amicos et veritas odiū parit.
Un̄ iacob qn̄ voluit ſibi recōciliare fratrē
ſuū eſau ⁊ amicū ſibi facere miſit ei mune-
ra d.placabo eū muneribus q̄ ꝓcedūt.Gen̄
xxij.Multe amicicie recōiungūtur ⁊ mul-
te paces fiunt ꝓpter munera. puer.xviij.
Donū hoīs dilatat viā eius.⁊ an̄ pꝛincipeſ
ſpaciū ei facit.Sextū ē ꝓuēire amādo. Au
guſtinus. Nulla ē maioꝛ ad amoꝛē inuitatio
q̄ʒ ꝓuenire amādo.⁊ nis ē durus animus q
⁊ ſi diligat dilectionē nolit impēdere ſalteʒ
nolit repēdere.Et id in obſequijs ⁊ benefi
cijs ꝓuanire debemus ſi cupimus adamari.
Et ſic patet totum de epiſtola.

¶ Dominica quarta d euāgelio ſermo.xxiiij

Simile eſt regnū celoꝛū hōi q
ſemiauit bonū ſemē in agro ſ.
matth.xiij.Sicut dicit grego.
regnū celoꝛū idcirco terrenis
rebus ſimile dicit. vt ex his q̄
animus nouit ſurgat ad icognita. quaten⁹
exēplo viſibiliū ad inuiſibilia ſe rapiat. Et
ideo chꝛiſtus veniēs ſp̄ualem vitā ⁊ glām
nos docere frequēter in parabolis loq̄bat.
Animus em̄ hoīs aſſuetus terrenis eleuat
ſe difficulter ad inuiſibilia.Et ꝓpterea mul
ti ph̄i errauerūt ſenſū trāſcendere nō valen
tes.nā celeſtia coꝛpoꝛa pꝛimo mouentia et
oia diſponētia eſſe dixerūt.⁊ ip̄a tanq̄ʒ deos

adoꝛanda hōies docuerūt.xp̄s aūt aliā cau
ſam aſſignat vt ſup hoc euāgeliū ptēt qua-
re in parabolis loq̄bat.vt ſcʒ hūiles ⁊ fide
les qui in his q̄ ſunt fidei intellectum ſuuʒ
captiuent.credentes ſimpliciter qđ eccleſia
docet.miſteria dei p fidei lumē cognoſcāt.
⁊ eis a ſp̄uſancto reuelentur.Superbi aūt
⁊ infideles qui nolūt ſe ſubijcere diſcipline
exercētur ſui erroꝛis recipiētes mercedem.
Un̄ ſup hoc euāgeliū diſcipulis q̄rentibus
quare in parabolis loq̄retur rn̄dit dn̄s. Uo
bis datū ē noſce miſteriū dei. ceteris autē i
parabolis.vt vidētes nō videāt ⁊ audiētes
nō intelligāt.Et ideo xp̄s qn̄q̄ʒ in parabol
loq̄batur. In hoc aūt euāgelio q̄dā para-
bola ꝯtinetur doctrinā cōtinēs valde mag
nā. In qua quidē parabola quinqʒ per oꝛ
dinē declarātur. Pꝛimū eſt diuine bōitatis
affluētia.qꝛ bonū ſemen ſeminauit.in pꝛin
cipio euāgelij. Secundū eſt hūane ſalutis
negligentia ⁊ dyabolice fraudis operatio.
qꝛ doꝛmierūt hōies ⁊ dyabolus ʒiʒania ſe-
minauit ibi.Cū aūt doꝛ.ho.ve.inimi. Ter-
cium eſt rectoꝛice vel rectoꝛie potētie igno
rantia.qꝛ vn̄ ʒiʒania agri habent ignoꝛat.
ibi.Cum autem cre.her.⁊c.Accedētes au-
tem ſerui patriſſa.dix.ei.Domine nōne bo
num ſemen ſeminaſti in agro tuo. vn̄ ergo
habet ʒiʒania.Quartū eſt diuine longani-
mitatis patientia.quia vtraqʒ vſqʒ ad meſ
ſem creſcere mandauit dimitti.ibi. Serui
autem dixerunt.vis imus ⁊ colligimus ea.
Quintum eſt magne equitatis iuſticia. qa
ʒiʒania ⁊ triticum ſecundum vtriuſqʒ de-
centiam recondi iuſſit.ibi.Colligite pꝛimū
ʒiʒania ⁊ alligate ea faſciculos ad combu-
rendum ⁊c.¶ Pꝛimo ergo ponitur diuine
bonitatis affluentia. quia ſeminauit bonū
ſemen.Et hoc eſt. Simile eſt regnum celo
rum homini qui ſeminauit bonum ſemen i
agro ſuo ⁊c.id eſt ſimile eſt negociū eccleſie
que regnum celoꝛum dicitur .vl' dominica
viceſima poſt trinitatis dicetur. Vel nego-
cium dei qui regnum celoꝛum dicitur ad
eccleſiam ſimile ē huic negocio ſeminatoꝛiſ
qđ fuit vl' eſſe potuit.nō ei ꝯpatio h ē ꝑſōe

ad perſonam ſed negocij ad negocium. Et quia totum hoc euangelium ē in parabol. ideo eſt totum miſtice exponendum. Et qr contraria iuxta ſe poſita magis elucéſcunt. vt dicit phs. ideo de bonitate ſeminatoris ⁊ malicia ſuperſeminatoris inſimul proſequamur q̄uis nõ eodem membro ponātur ¶ Nota ergo circa primū ꝙ ille ſeminator. ſcʒ deus pater in ſex agris bonum ſemen ſeminauit. In quibus omnibus pter ſextum dyabolus lolium vel ʒiʒania ſuperſeminauit. Ecci. xxxiij. Vnum contra vnū bonum contra malum. Et nota ꝙ ʒiʒania in ſingulari eſt feminini generis ⁊ declinaẜ hec ʒiʒania huius ʒiʒanie. In plurali vero eſt neutri generis ntõ hec ʒiʒania. gtõ horum ʒiʒaniorum. vnde eſt nomē ⁊ eroclitum. ¶ Primus ager eſt celum empireū. in quo deus naturam angelicam ſemīauit. que eſt optimum ſemen et omni perfectione completa. et nulla alia creatura ſic ad dei bonitatem et perfectionē appropinquauit. Vnde apoſtolus dicit de chriſto Heb. ij. Vidimus eum paulominus ab angelis minoratum. In hoc ergo agro dyabolus ʒiʒaniam ſuperſeminauit. ſcʒ ſuperbiā magnam. quia deo equipari voluit. in eo ꝙ bonitatem ſuam voluit a ſeipõ habere. yſaie. xiiij. Qui dicebas in corde tuo. in celum aſcendam. ſuper aſtra celi exaltabo ſolium meum. ſedebo in monte teſtamenti in lateribus aquilonis et ſimilis ero altiſſimo.

¶ Secundus ager eſt paradiſus deliciarum. in quo deus ſeminauit bonum ſemen. ſcilʒ humanam naturā ſex maximis excellentijs dotatam. Nam erat immortalis vt poſſet non mori. Vnde nec infirmitas aliqua eaʒ occupaſſet. nec ignis vel aqua vel aeris intemperies vel aliquid aliud eam leſiſſet. nec dyabolus in eaʒ intrare potuiſſet. Erat dominans omni creature inferiori. omnia em̄ inferiora ſibi ad nutum obediſſent. et terra et arbores ad votum fructificaſſent. Erat in ſe valde ordinata et nūq̄ caro dominata eſſet. Erat plena ſcientia et ſciētiam ſine labore i poſterum habuiſſet. Erat deo grata et accepta per virtutuʒ et donorū poſſeſſionem. Et erat ad regnum ſine labore et dolore viuendo ventura. In hoc agro dyabolus ſuperſeminauit ʒiʒania ſcʒ inobedientiam. vanā gloriam et gulam. gen̄. iij. Nequaq̄ moriemini ſed eritis ſicut dij ſcientes bonum et malū. ¶ Tercius ager eſt mundus in quo deus ſeminauit multa bona ſemina ſcʒ multitudinem et diuerſitatem creaturarum. in quo hõ valde inſtruitur ſuum creatorem ad agnoſcendum et per conſeq̄ns ad amandū. Nā in creaturarū productiõe cognoſcitur dei omnipotentia. In creaturarum ordinatione dei ſapiētia. In creaturarū gubernatione dei prouidentia. Et in ipſarum perpetuatione dei permanentia. qa effectus nõ eſt melior et durabilior ſua cauſa. In hoc agro dyabolus ſuperſeminauit ʒiʒania ſcʒ magnā diſcordiam et magnā miſeriam ⁊ magnā deceptionē. Hec enim tria in omnibus animalibus reperiūtur et maxime in hominibus i quibus ē maxima diſcordia et briga. quilibet em̄ vult eſſe dñs ⁊ ſuā voluntatē facere. ⁊ ideo inuicē ſe expellunt ⁊ occidūt. Nõ enim pugnāt p iuſticia ⁊ veritate. ſed pro ambitu honorū ⁊ p appetitu diuiciarū. Jac. iiij. Vñ bella ⁊ lites in vobis. nõne ex cõcupiſcētijs vris q̄ militāt in mēbris vris litigatis ⁊ belligeratis. Itē ē i hõibus magna d̄ceptio. qlibet ei nitit aliū decipe ⁊ ſupplātare. puer. Ois ēptor dicit malū ē malū ē. ⁊ cū rceſſerit glaẜ. Hiere. ix. Ois hõ a pxio ſuo ſe cuſtodiat ⁊ in oi frē ſuo nõ hēat fiduciā. mich. vij. ab ea q̄ dormit i ſinu t. cuſtodi clauſtra oris t. qr filius ɔtūeliā facit pri. ⁊ filia ɔſurgit aduerſus mrēm ſuā. ppterea dic̄ apl's ad eph. v. Videte quõ cau. ā. Itē ē i hõibus mag̃ miſia. cū miſia ei naſcimur. cū miſia viuimus ⁊ cū miſia morimur. ⁊ i valle miſerie habitamus. ⁊ iõ. puer naſcēs incipit a ploratu ſue calamitatis pphā. Nõdū loqtur ⁊ ſtatim pphetat vt dicit augu. Eph. v. Redimentes tp̃s qm̄ dies mali ſūt. Ex quo adā lapſus ē ⁊ de paradiſo expulſus omēs dies mali ſunt et pleni miſeria. vt dicit idem Auguſtinus. Job. xiij. Homo natus de muliere breui viuens tēpore repletur mu. miſijs

¶ Quartus ager eſt anima homis. in quo deus bonū ſemen ſeminauit ſcʒ ſuam ſimilitudinem in eſſentia ⁊ potentijs. ⁊ ſuā bonitatem in gratijs ⁊ virtutibus ⁊ ſpūſſancti donis. yſa. xj. Requieſcet ſuper eū ſpūs dñi ſpūs ſapientie ⁊ intellectus ſpūs ſcientie et pietatis. ſpūs conſilij ⁊ fortitudinis. ⁊ replebit eum ſpūs timoris dñi. In hoc agro dyabolus ſuperſeminauit peſſimam ʒiʒaniam ſcʒ concupiſcentiam malorū. Nā anima inſtigata a carne mala concupiſcit. ⁊ illicita deſiderat. gen̄. viij. Senſus em̄ homis et cogitatio humāi cordis proni ſūt i malū ab adoleſcētia ſua. Itē rebellionē viriū iferiorū ad rationem. Ro. viij. Video aliā legem in membris. rep. le. men. mee. Et habitationeʒ viciorum. vt imago dei in ipa ſit totaliter tranſformata. ⁊ ſit imago ceſaris ⁊ nõ dei. ⁊ que debuit domus dei eſſe. efficiatur habitaculum demonum. Lu. xj. Tunc vadit ⁊ aſſu. ſep. ali. ſpūs nequi. ſe ⁊ ingreſſ. ha. ibi. ¶ Quintus ager eſt eccleſia militans. i quo deus ſeminauit bonū ſemen. ſcʒ verbi predicationem. vt homo de credendis ⁊ agēdis inſtruatur. peccatorum remiſſionem. vt homo de manu dyaboli liberetur. corporis ſui manducationem. vt homo in dei amore cõſeruetur. et medicinarum. id eſt ſacramentorum eccleſie exhibitionem. vt homo ab omni infirmitate ſanetur. Et nota ꝙ iſte ē ager acheldemach empt⁹ ſanguine ieſu xp̄i in ſepulturam peregrinorum. id eſt ſanctorum qui ſe peregrinos reputant in hoc mūdo. Hebre. xj. Confitentes quia hoſpites ⁊ peregrini ſunt ſuper terram. Sepulcrum autem malorum eſt infernus. Luce. xvj. Mortuus eſt di. ⁊ ſepul. in inferno. Et idõ patrimonium chriſti crucifixi vocatur eccleſia. In iſto agro ſemīauit dyabolus peſſimam ʒiʒaniam. ſcilicet hereticam prauitatem cum multis erroribus. Symoniacam malignitatem. cū multis muneribus. Sciſmaticam diuiſionem. cum multis ſeditionibus. Et malam temporalium adminiſtrationem cum multis tribulationibus. ſecūdo machabe. vj. Nam templum luxuria et cõmeſſationibus erat plenum et ſcortantium cum meretricibus. Altare etiā plenū erat illicitis q̄ legibus prohibebātur. ¶ Sextus ager eſt beata virgo. in quo deus ſemīauit verbū ſuū diuinū ⁊ eternū cū plenitudie gr̃arū ⁊ virtutū. Terra illa quondā inculta facta ē vt ortus voluptatis. Hic eſt ager plenus cuius fragrantiā deus pr̄ ſentiens. benedixit ei. Hec ē terra bõa ⁊ optīa q̄ attulit fructū cētesimū ſexageſimū ⁊ triceſimū qr ⁊ virgo ⁊ nupta ⁊ vidua fuit. In hoc agro dyabolus nūq̄ potuit aliqd̄ malū ſeminare. cañ. iiij. Tota pul. es ami. m. ⁊ ma. nõ ē in te. Et ſic patet ꝙ deus vicit dyabolum in ſemis ppagatiõe. qr bonū ē potēti⁹ malo. nec dyabolus tantū abūdat in malo quantū deus in bono. Et ſic patet primū ¶ Secūdo ponit hūane ſalutis negligentiā ⁊ dyabolice fraudis operationeʒ. Sed opera dyaboli in precedenti membro ſunt dicta in ʒiʒaniarū ſuperſeminatiõe. ⁊ ideo ſolum de hūane ſalutis negligētia videamus. q̄ in hominū dormitiõe notaẜ. Vbi nota ꝙ hõ mirabiliter ē negligens circa ſalutē ſuā. ⁊ nimis circa ipam dormit. ¶ Sed ppter quattuor dormire nõ debet. ¶ Primo qr ē in fortiſſimo ꝓlio ɔſtitutus. in quo hõ habet cū diuerſis pugnare. qr inimici eius nõ dormiunt ſcʒ demõēs. ſed ſemper inſidias machinantur. Job. xxx. Qui me cõmedūt nõ dormiūt. j. pe. v. Sob. eſto. ⁊ vi. qr aduerſa ve. dya. tā. leo ru. cir. q̄. quē deuo. cui reſiſti. for. in fide. Et hoc ē qd̄ h̄ dicit. Cū autem dormi. hoies. i. qñ tp̄us aptū eſſet ad tēdēd laq̄os. qd̄ tūc ē qñ hoies incaute ſe hñt nec d̄ ſalute ſua curāt. tūc em̄ dormiūt. obſuat em̄ tp̄s ⁊ locū ⁊ cõplexionē ⁊ modū ⁊ oportunitatē vt melius poſſit hoies cape. ⁊ tūc tēdit laq̄os ⁊ inſidias parat vbiq̄ ac etiā in medio tritici. i. inter ipa bõa. q ſub ſpē boni frequēter mala facit operari. vt vſurarius ſub ſpē pietatis feneratur interdum vt maritet filias et nutriat filios ne malam arripiant viam. ij. corinthi. xj. Ipſe enim ſathanas transfigurat ſe in angelum lucis. geneſis. xxx. Scit enim dominus quia quacūq̄ die comederitis ex eo aperientur oculi veſtri. Quaſi dicat. Comedite ſecure. quia

eꝛ boc ſequetur bonum ⁊ non malum. Et
boc eſt quod hic dicitur. Et abijt. glo. id eſt
abſcondit ſe vt occultiſſimus. Et ideo nul-
lo modo eſt doꝛmiendum. cum inimici no-
ſtri nō doꝛmiant. ps. Ecce non doꝛmitabit
neq; doꝛmiet qui cuſtodit iſrael. Cuius ra
tionem aſſignat bernardus. Quia non doꝛ
mit neq; doꝛmiet qui impugnat iſrael. geñ.
xxxj. Fugiebat ſomnus ab oculis meis dix
it iacob. Item in hoc pꝛelio ē pꝛoditio. q2
caro que deberet animam adiuuare pꝛodit
eam. ⁊ nititur eam tradere in manꝰ inimi-
coꝛum. galath. v. Caro concupiſcit aduer-
ſus ſpūm. Stultus autem eſſet qui ī caſtro
foꝛtiter oppugnato vbi ſciret pꝛoditoꝛes
eſſe obdoꝛmiret. ⁊ ſtultioꝛ qui in gremio ꝓ
ditoꝛis obdoꝛmiret. Exēplum ſāmſonis q
doꝛmiuit in gremio dalide. que tradidit cuȝ
in manus philiſtinoꝛum inimicoꝛū ſuoꝛum
qui ligauerunt ⁊ exoculauerunt eū. ⁊ fece-
runt eum molere vt iumentum. vt patet iu
dicum. xvj. Dalida eſt caro. quando autem
homo doꝛmit in ſinu carnis. id ē ſatiſfacit
eius voluptati ⁊ in eius amoꝛe letat. ⁊ ne-
gligit eius deſideria refrenare. tunc rōdetur
omnibus virtutibus ⁊ omnibus bonis. et
tradetur in manus demonum. qui faſciunt
ei oculos ne videat quo ducitur ⁊ mala q̄
eſt paſſurus. ſicut faſciatur ſuſpendendus.
⁊ faciunt eum molere. id eſt de peccato in
peccatum circuire. ps. In circuitu impij ā
bulant. Qui ergo ſic doꝛmiunt cōfundētur
Hiere. iij. Doꝛmiemus in cōfuſione noſtra
Pꝛopterea dicit apoſtolus. j. ad theſſa. v.
Non doꝛmiamus ſicut ⁊ ceteri. ſȝ vigilemꝰ
⁊ ſobrij ſimus. Eph. v. Surge q doꝛmis. et
exurge a moꝛtuis ⁊ illuminabit te chꝛiſtus
¶ Secundo non debemus doꝛmire. quia tē
pus vigilie eſt valde breue. ⁊ tempus gens
erit perpetuum. Job. xiiij. Breues di. ho.
ſunt. j. coꝛinth. vij. Hoc autem dico fratreſ
tempus breue eſt. Reliquum eſt vt q ha
bent vxoꝛes tanq̄ non habentes ſint. et qui
flentes tanq̄ non flentes ſint. ⁊ qui gaudēt
tanq̄ nō gau. ⁊ qui em. tan. non poſſidētes
⁊ qui vtun. hoc mundo tan. nō vtantur. Et
quid eſt tota vita pñs vnius hoīs reſpectu
eternitatis future. certe nihil. ps. Quō mil
le anni ante ocu. tu. tan. heſter. di. q pterijt.
Et ideo chꝛiſtus repꝛehendit petru dicens.
Symon doꝛmis non po. vna hoꝛa vigilare
mecum. matthei. xiiij. Tercio non debe-
mus doꝛmire quia non ē locus aptus neq;
tempus diſpoſitum doꝛmitioni. Locus non
eſt aptus quia totus mundus eſt plenus fe
cibus peccatoꝛū. j. Johā. v. Totus mun-
dus in maligno poſitus eſt. Plenus pꝛeſſu
ris tribulationum. Johā. xvj. In mundo
pꝛeſſuram habebitis. in me autem pacem.
Tempus non eſt diſpoſitum. quia nox pꝛe-
ceſſit ⁊ auroꝛa gratie iam vēit. vt deinceps
bonis operibus intendamus abiectis ope-
ribus tenebrarum. Ro. xiij. Nox pꝛeceſſit.
dies au. appꝛopin. abijciamus ergo ope. te.
⁊ indua. ar. lucis. ſic vt in die ho. ābulemꝰ
yſa. lx. Surge ⁊ illuminare hieruſalem. q2
venit lux tua ¶ Quarto non debemus doꝛ
mire. quia ſemper in moꝛte ſumus. mat. iij
Iam ſecuris ad radicem arboꝛis poſita ē.
Multa pericula ſemper nos circūdant. in
quibus ſemper ſumus in moꝛte. Pꝛopter
quod cantamus. Media vita in moꝛte ſu-
mus. Et quis poſſet doꝛmire dum deberet
ſibi caput amputari. ⁊ dato ꝙ nullum peri-
culum immineret. tamen ſero moꝛtis foꝛtiſ
ſime appꝛopinquat. ⁊ ianua celi eſt aperta.
⁊ ianitoꝛ clamat vt cito eamus aliaſ ianua
claudetur nobis. matthei. xv. Media noc-
te clamoꝛ factus eſt ecce ſpon. ve. exi. ob. ei
⁊ q̄ para. er. intra. cū eo ad nup. ⁊ clau. ē ia.
nouiſſi. vero ve. ⁊ re. vir. d. Dñe dñe aperi
nobis. At ille ait. Amen dico vobis neſcio
vos. Vigin. itaq; ⁊c. Et ſic patet ſecūdum.
¶ Tercio ponitur rectoꝛice poteſtatis igno-
rantia ¶ H Ignoꝛabant enim rectoꝛes
⁊ pꝛelati vnde zizanie hereſum naſcantur i
populo ⁊ hoc pꝛopter tria ¶ Pꝛimo quia
doꝛmiunt ⁊ non conſiderant populum ſibi
commiſſum. ideo intrat et exit lupus ⁊ nō
perpendunt. Contra quos pꝛouerbi. xxvij.
Diligenter attende vultum pecoꝛis tui tu
aſq; greges conſidera. Ezech. iij. Fili hoīs
ſpeculatoꝛem dedi te filijs iſrael et audies
verbum ex oꝛe meo et āñūciabis eis ex me

Quod ſi dicente me ad impium moꝛte mo-
rieris et tu non ānunciaueris ei. ſanguinem
eius de manu tua requirā. Non enim con-
derant oues niſi q̄ ñ debent tonderi. et tunc
conſiderant diligenter. dicentes cum filijs
heli ſacerdotis. j. re. ij. Dabo mihi carnem
vt coquam ſacerdoti. nunc dabis alioquin
tollam vi ¶ Secundo quia neſciunt conſi
derare et non ſolum neſciunt zizaniā here
ſum diſtinguere. ſed nec fidem quam pꝛote
ſtantur et de cuius patrimonio viuunt ag-
noſcunt. niſi ſicut ſimplices ſeculares. Nec
articulos fidei diſtinguere ſciunt. yſa. lvj.
Speculatoꝛes eius ceci omnes. In eodem
xxiiij. Erit ſicut populus ſic ſacerdos. Et
ideo ſunt merito repellendi. Oſee. iiij. Q2
tu ſcientiam repuliſti. repellam et ego te ne
ſacerdotio fungaris mihi. Periculoſum ē
valde de ignoꝛantia et negligentia pꝛelato-
rum. quia vt dicitur matthei. xv. Si cecus
ceco ducatum pꝛeſtat ambo in foueā cadūt
Sunt enim dñici gregis cuſtodes a lupis
circūdati. Sunt nauis eccleſie naucleri inẗ
fluctus mundi euntes. Et ſunt domus dei
hoſtiarij a tyrānis et hereticis obſeſſi. iſtis
autem tribus generibus hominum eſt val
de periculoſum doꝛmire. Vnde dauid cu-
ſtos populi dei dicit. Si dedero ſom. oculis
me. et pal. me. doꝛmi. et requi. t. me. pꝛouer
bioꝛum. vj. Feſtina diſcurre et ſuſcita ami-
cum tuum ne doꝛmitent palpebre tue.
¶ Tercio quia non ſunt viri ſpūales. ſpūalis
enim diiudicat omnia vt dicit apl's. j. coꝛ. ij
Si ſpūaliter viuerent ſcirent zizania conſi
derare. Et hoc eſt quod hic dicitur. Cū cre
uiſſet herba et fructum feciſſet tunc appa.
et ziza. Glo. Cum homo ſpūalis eſſe cepe-
rit tunc diiudicat omnia. Niſi enim ex com
paratione virtutum vicia non cognoſcunẗ
ſicut cecitas non cognoſcitur niſi per viſuȝ
Quando ergo homo creſcit in ſcientia et
virtute tunc videt vicia alioꝛum. Sicut et
palatum infectum non poteſt iudicare d̄ ſa
poꝛibus. ſic homo vicioſus de vicijs. Cum
ergo herba creſcit ⁊ fru. fe. tūc appa. ziza.
id eſt cum viri catholici eccleſiarū rectoꝛeſ
creuiſſent in vita et doctrina. vt Augu. et
Hiero. et ceteri tunc apparuit ⁊ fuit cog-
nitum peſtiferum dogma hereticoꝛum. qd
autem non cognoſcebatur. ſicut zizania nō
cognoſcitur niſi ab expertis dum eſt parua
in herba. Sed chꝛiſtus vnde hoc contigit
oſtendit d. Inimicus homo ⁊c. id eſt dya-
bolus. qui ideo dicitur inimicus homo. q2
per homines fidei chꝛiſtiane inimicos hec
zizania hereſum ſeminauit. Vnde ſicut hō
malus dicitur dyabolus. ita dyabolus dicit
homo malus. Non enim dyabolus niſi per
homines malos ſeminare zizania poteſt
¶ B Vbi nota ꝙ ex tribus naſcitur zi-
zania vicioꝛum in anima hominis. ſcilicet
ex malicia inimici qui impoꝛtūe nos temp-
tat. ⁊ qui ſagaciter ſpargit eam in terra. et
ex pinguedine terre. quando ſcȝ caro delici
oſe nutritur. In terra enim pingui ⁊ humi
da nimis creſcunt male herbe ⁊ ſtāt dumes
⁊ rame. Et ex negligentia cuſtodis q debe-
ret claudere aditum inimico ne poſſet in-
trare. deberet coꝛpus macerare ⁊ deſiccare.
ne vicia pullularent ibi. ⁊ deberet ſarculo
confeſſionis malas herbas extirpare. pꝛouer
bioꝛū. xxiiij. Per agrum pigri hoīs trāſiui
⁊ ecce totum repleuerant vꝛtice. id eſt pꝛu-
ritus carnalis concupiſcentie. ⁊ operuerūt
ſuperficiem eius ſpine. id eſt ſolicitudines
diuitiarum. que ſpine dicuntur. ⁊ maceria
lapidum erat deſtructa. id eſt omnes virtu
tes diſſipate. Hec eſt terra de qua dicitur
geñ. iij. Spinas ⁊ tribulos germinabit tibi
Et hebre. vj. Terra pꝛoferens ſpinas ⁊ tri
bulos repꝛoba eſt. ⁊ maledictioni pꝛoxima
cuius conſūmatio in cōbuſtionem. ¶ P
¶ Tria enim debemus facere ne zizania vici
oꝛum in anima noſtra regnet. ſcȝ claudere
aditum ſuggeſtionibus inimici. ⁊ macera-
re carnem. ⁊ eradicare zizania dū incipiunt
pullulare. Vnde poeta. Pꝛincipijs obſta.
ſero medicina paratur. Et nota ꝙ optime
per zizania vicia deſignantur. Eſt enim zi-
zania ventoſum bladum acutum ⁊ veneno
ſum. faciens hominem nimis doꝛmire. In
quantum eſt acuta ſignat auariciam. Aua-
rus enim valde eſt acutus ⁊ ſubtilis ad de
cipiendum ⁊ toꝛquendum. ps. Sicut noua-

cula acuta feciſti dolum. ſicut enim nouacu la acuta radit pilos ita ꝙ homo vix ſentit. ſic vſurarius dulciter aufert totum. Inq̃ʒtum vero eſt ventoſa ſignat ſuperbiã que eleuat hominem ad ventum. ſuperbus em̃ neſcit nauigare niſi velis inflatis. Et fomẽtum ſuperbie eſt adulatio. per quã ſupbus eleuatur ⁊ ruit ⁊ diſſipatur. Job. xxx. Eleuaſti me ⁊ quaſi in ventum ponens eliſiſti me valde. yſa. iij. Popule meus qui beatũ te dicunt ipi te decipiunt. ⁊ viam greſſuum tuorum diſſipant. Inquantum autem eſt venenoſa reddit ⁊ hominẽ ſopitum. ſignat luxuriam. Concupiſcentia enim carnis rec te eſt venenum. intrans per venas ad cor. auferens vitam anime. prouer. xxiij. Et ſicut regulus venena diffundet. Ubi mulier dicitur dulce venenum. faciens hominem vt ſirena dormire. Ad hec tria ſcʒ ſuperbiã auariciam luxuriam omnia peccata reducuntur. vt dicitur. j. Johã. ij. Omne quod eſt in mundo aut eſt concupiſcentia carnis aut eſt concupiſcentia oculorum. aut ſupbia vite. Et ſic patet tercium. ¶ Quarto ponitur diuine equanimitatis patientia. q2 vtraqꝫ ad meſſem creſcere dimitti mãdauit. Dum enim ſerui dicerent vis imus ⁊ colligimus ea reſpondit non. ſinite vtraqʒ creſcere vſqʒ ad meſſem. Inordinatus fuit ʒelus ſeruorum. quia ſi ſtatim quando homo peccatum habet euelleretur. pauci remanerent. Jaco. iij. In multis quidẽ offẽdim⁹ omnes. Unde eodem ʒelo iacobum ⁊ Johãnem dicentes. Domine ſi vis vt dicamus vt deſcendat ignis de celo ⁊ conſumat illos ſicut fecit helyas. chriſtus redarguit dicẽs Neſcitis cuius ſpũs ſitis. filius enim hoĩs non venit perdere animas ſed ſaluare. Lu. iiij. Ex hoc videtur ꝙ heretici nõ ſunt ab eccleſia precidendi. ⁊ multominus materiali gladio feriendi. Contra dicit glo. hiero. ſuper illud. j. corinth. v. Auferte malum a vobis. Et reddit cauſam. Neſcitis q2 modicum fermentum totam maſſam corrumpit. Reſponſio. Sunt quidam heretici notorij qui alios volunt corrumpere ⁊ ad malum trahere. Et iſti tanq̃ membra putrida ne alia membra corrumpant ſunt ab eccĩa pꝛecidẽdi In quoꝝ preciſione nõ eradicat triticum. ſed potius in eorum dimiſſiõe triticum confunditur ⁊ eradicatur vel ſuffocatur. ⁊ ſic intelligenda eſt autoritas aꝑti inducta. Alij vero ſunt heretici occulti q alios non inducunt ad malum. Et ideo debẽt ab eccleſia vt hic dicitur tolerari. ¶ J Et hoc propter tria. Primo quia forte ↄuertentur. Unde augu. hic in glo. dicit. hic datur locus penitentie ⁊ monemur nõ cito amputare. quia hodie errat cras forte conuertetur ⁊ defendet veritatem. Si ergo mõ eradicarentur. triticum quod futuruʒ erat eradicaretur. Exemplum de augu. ⁊ pau. Secundo quia tales non bene diſcernũtur a fidelibus. Augu. in glo. Sicut inter loliũ ⁊ triticum q̃diu herba eſt parum diſtat. ita monet dominus ne de ambiguo iudicemus quia dominus in die iudicij non ſuſpicioſe ſed manifeſte iudicabit vel damnabit. Tercio quia per eos boni frequenter excitãtur ⁊ probantur. Augu. in glo. Neceſſe eſt vt mali permixti bonis ſint. per quos exerceãtur. vel quorum comparatione nitãtur ad melius. quibus ſublatis altitudo caritatis marceſcit. quod eſt triticum eradicare. Unde. j. corinth. xj. dicitur. Oportet hereſes eſſe vt qui probati ſunt manifeſti fiant. Et ſicut eccleſia patitur occultos hereticos ꝓpter tria. ſic deus omnipotens peccatores patitur propter tria. ¶ K Statim em̃ homo quando peccat meretur ſuppliciũ eternale. quia contra bonum eternũ peccauit. ſicut homicida ſtatim capitur ⁊ tradit̃ poteſtati morte plectendus. Sed deus eius ſẽtentiam differt ⁊ condemnationeʒ propter tria. ¶ Primo vt dei miſericordia ⁊ benignitas in his qui penitent manifeſtentur. j. Thi. j. Ideo miſericordiam conſecutus ſũ vt in me oſtenderet deus omnem patiẽtiaʒ ad informationem eorũ qui credituri ſunt illi in vitam eternam. Ex magna enim benignitate deus peccatorem ſuſtinet vt q̃nqꝫ peniteat ⁊ ad deum reuertatur humiliter. Ro. ij. Ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. yſa. xxx. Propterea expectat nos deus vt miſereat̃ noſtri

Et non ſolum expectat. ſed tota die vt rideat peccatorem hortatur. porrigens ei manum vt ſurgat. yſa. j. Conuertam manum meam ad te. ſcʒ ad te adiuuandum ſi ſurgere vis. Piere. iij. Tu fornicata es cũ amatoribus multis. tñ reuertere ad me et ego recipiam te. Et non ſolum hortatur ſʒ minatur penas ⁊ promittit premia. De primo Luce. xiij. Ita dico vobis niſi penitentiaʒ egeritis omnes ſimul peribitis. ps. Niſi cõuerſi fu. gla. ſu. vi. ar. ſuũ te. ⁊ parauit illũ. Et in. o pa. va. mortis ſa. ſu. arden. effecit. De ſecundo matthei. iij. Penitentiã agite appro. em̃ re. celorum. Et quia multi ſunt male nature. ita ꝙ verba nihil eis proſunt ideo deus impendit verbera et flagella. quare enim deus tot flagellis et guerris et peſtilentijs nos affligit niſi vt cõuertamur ad deum. Grego. Mala que nos hic premũt ad deum ire compellunt. Idem. Oculos quos culpa claudit pena aperit. Oſee. vj. In tribulatione ſua mane conſurgent ad me. Et nota quantum expectat multos ſp. ad hoſtium cordis pulſans. et nõ aperiũt ei Apoca. iij. Ego ſto ad hoſtium et pulſo. ſi quis ap. m. intro. ad illum. ſcʒ cũ virtutib⁹ et ſpũſſancti donis ¶ Secundo vt dei iuſticia in his qui pereunt comprobetur. et ex hoc dei prouidentia perpendatur. multi em̃ ex hoc ꝙ cum vident malos puniri. nõ credunt mundum dei prouidentia gubernari. Boe. Quidam queſierunt. ſi deus eſt vnde mala. et ſi non eſt vnde bona. Nam ſi deus non poteſt elicere de malis peccatorum penitentiam et miſericordiam. elicit iuſticiam eos acriter puniendo que inter opera dei ⁊ anime virtutes maxime relucet. Nã ita bene ſtat latro in furcis ſicut miles in equo. Et ita decenter peccator recluditur ĩ inferno ſicut gẽma recluditur ĩ anulo ad ſui honorem. Et hoc eſt quod dicit apl's ad ro. ix Dicit enim ſcriptura pharaoni. quia ĩ hoc ĩpm excitaui te vt oſtendam in te virtutem meam. et ãnuncietur nomen meum in vniuerſa terra. Ergo cuius vult miſeretur. et quem vult indurat. exo. vij. Ego indurabo cor pharaonis. ſcʒ vt poſtea aute puniam eum. ergo in quibuſdam peccatoribus deus oſtendit miſericordiam ſuã eorum miſerendo. et in quibuſdam iuſticiã eos acriter puniendo. Ro. ix. Quod ſi deus volens oſtendere iram et notam facere potentiam ſuaʒ ſuſtinuit in multa patientia vaſa ire apta ĩ interitum. vt oſtenderet diuitias glorie ſue. in vaſa miſericordie ſue qui preparauit in gloriam quos et vocauit. quare. certe quia placet ſibi. Ibidem. An non habet poteſtatem figulus luti ex eadem maſſa facere aliud quidem vas in honorem. aliud in cõtumeliam. ¶ Tercio vt ex malicia peccatorũ iuſti per patientiam purgentur perficiãtur et coronentur. vt dictum eſt de hereticis. nĩſi enim fuiſſet perſecutio tyrãnorũ nõ eſſẽt martyres per patientiam coronati. et ideo deus permiſit tyrãnos tyrãnidem exercere. vt martyres purgarentur et perficerentur et coronarentur. et ideo in malis dei omnipotentia oſtenditur qui de malis eorum elicit tot bona. et ideo bene dixerunt illi. Si deus eſt vnde mala. imo mala oſtendũt deũ omnino eſſe dum de malis eliciuntur bona quod ſolus deus poteſt facere. Et ſic patet quartum. ¶ L Quinto oſtendit magne equitatis iuſticia. quia ʒiʒania et triticum ſm̃ vtriuſqꝫ decentiam recondi mandet. nã in tempore meſſis. id eſt in finali iudicio in fine mundi vel particulari iudicio ſcilicet in morte vniuſcuiuſqꝫ dicet meſſoribus. id eſt angelis qui ad hoc deputati ſunt. et per quos deus ſua iudicia exercet. et in bonos et in malos. Colligite primum ʒiʒania id ẽ peccatores hereticos ⁊ ſciſmaticos q meſſem dei conati ſunt corrumpere ⁊ comburere ⁊ vaſtare. qui ſunt vulpes ſamſonis. q habent faces accenſas in caudis ad comburendum meſſem chriſtianorum. qui ſicut ʒiʒania ex corruptione aeris ⁊ ex terre malicia oriuntur. ſic ipi ex corruptione carnis ſunt nati ⁊ in corruptione ⁊ malicia mẽtis nutriti. ⁊ ideo de ipis ait. Ligate eos faſciculos ad comburendum vt qui fuerunt ſimul ligati in culpa. ſint ſimul ligati in pẽa. ſcʒ auari cũ auaris. luxurioſi cũ luxurioſis

et ſic ꝺ alijs. ⁊ poſtea fiat ꝺ oib⁹ vn⁹ faſcis magn⁹. ⁊ ad infernū proijciatur ad perpetuum ignē. Ubi nota ꝙ duo hic videtur ponere circa reproborum penam. ſcꝫ ſeparationem a bonis ⁊ ordinationē in penis. Primo ponit ſeparationem a bonis cum dicit. Colligite zizania. id eſt tollite eos ꝺ medio bonorum. ne cum eis ſocietatem habeant. neqꝫ faciem dei videant. yſa. xxvj. ſecundum lxx. Tollatur impius ne videat gloriā dei. que eſt principalis ⁊ eſſentialis pena dānatorum. ſicut viſio eſt tota merces. vt dicit augu. Secundo ordinationem in ſupplicijs oſtendit cum dicit. Et alligate ea faſciculos ad cōburendum. Grego. Si nullus ordo ī ſupplicijs ſeruandus eſt. cur comburenda zizania in faſciculos ligantur. Sed nimirū faſciculos ad comburendum ligare eſt hos qui eterno igni tradendi ſunt pares paribus ſociare. vt quos ſimilis culpa inquinat par etiam pena conſtringat. Et ſic videtur ꝺ ſit ordo ī inferno. Contra quod dicitur Job x. Ubi nullus ordo ⁊c. Ad quod dicendum ꝙ ī inferno triplex eſt ordo. Primus eſt diuine iuſticie. Augu. Peccatores in ſupplicijs ordinantur. vt nunq̄ ſit dedecus culpe ſine decore iuſticie. Secundus ordo eſt ſuppliciorum. quia non omnes equaliter puniuntur. deu. xxv. Pro menſura peccati erit ⁊ plagarum modus. Apoca. xviij. Quantū ſe glorificauit ⁊ in delicijs fuit. tantum date ei tormentum ⁊ luctum. Tercius ē ordo peccantium. quia illi qui fuerunt ſimiles in culpa ſociabuntur in pena vt dictum ē.

¶ Et ſimiliter quantum ad tria dicit non ibi eſſe ordo. Primo quia ibi elemēta ⁊ cetere creature non ſeruant ordinē ⁊ ſuā diſtinctionē. ſed cōmixta ſunt omnia ⁊ ſūt confuſa. ps. Ignis grando nix glacies ſps procellarum. Et ideo infernus vocat chaos. Luce. xvj. Secundo quia damnati non ſeruant ibi locum. Job. xxiiij. Ab aquis niuium tranſeunt ad calorem nimium. Res autem tūc īordinata dicitur quando frequēter mutat locum. Tercio quia elementa ibi mutant proprietates ſuas. nam proprietas aque ē extinguere ignē. ſed ibi nō extiguet. Item proprietas ignis eſt lucere. ſed ibi nō lucebit. proprietas aeris eſt lumen recipere lumen. ſed ibi non recipiet. Sequitur. Triticum autem congre. in hor. me. id ē electos qui nō ſunt ex corruptione carnis. ſicut zizania ex corruptione aeris. ſed ex deo nati ſunt. ⁊ non ſunt nati preter intentionem ſeminantis ſicut zizania. ſed ante ſecula a ꝺo predeſtinati. qui vt triticum excocti ſūt ad ſolem ⁊ deſiccati ad vētum. vt corpora ſua mortificarent ⁊ fierent acceptabile hoſtia coram deo ſicut de tritico fit hoſtia ſalutaris. Ad quod hortatur nos apoſtolus ad Ro. xij. Obſecro vos per miſericordiam dei vt exhibeatis cor. ve. ho. vi. ſanctā deo pla.

¶ Et nota ꝙ optime per triticū electi ſignantur. triticum enim tripliciter ꝯſiderare poſſumus. ſm triplicem electorum ſtatum. Primo poſſumus triticum conſiderare prout eſt in agro in quo fert fructum aliud centeſimum. aliud ſexageſimum. aliud triceſimum. Et ſignat ſtatum bonorum hominum in mundo exiſtentium ſeu viuentiū quorum aliqui ſeruant virginitatem. aliqui viuunt in continentia. aliqui in matrimōio. Secundo poſſumus ipm conſiderare prout eſt in area. in qua trituratur ſecernit a paleis ⁊ ventilatur a puluere. Et ſignat ſtatū religioſorum qui in clauſtro religionis frāgunt voluntatem ſuam per obedientiam ſecernuntur a palea ignita carnalis concupiſcentie perpetuam continentiam. ⁊ ventilātur a puluere terrene cupiditatis per volūtariam paupertatem. matthei. iij. Cuius vētilabrum in manu ſua et purgabit aream ſuam. Tercio poſſumus ipſum conſiderare prout eſt in horreo. vbi conſeruatur ad nutriendum ⁊ delectandum. Et ſignat ſtatum beatorum. qui in menſa dei nutriūtur et delectantur. Lu. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meus vt edatis et bibatis ſuper menſam in regno meo. Pſalm. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. Et ſic patet de euangelio.

¶ De epiſtola ſermo xxv.

Induite vos ſicut electi dei ſancti et dilecti. Col. iij. Sicut ſolent pueri qn̄ deprehendūtur fructus alienos capere veſtibus denudari et ſic remanent valde confuſi. ſic primi parentes noſtri quando pomum vetitum rapuerunt ſunt veſte innocentie denudati. que ſicut veſtis cooperiebat turpitudinem eorum. et ideo erant nudi et nō verecundebātur. Sicut veſtis tenebat eos calidos. et ideo erant nudi. et nullum frigus patiebant. Sicut veſtis valde ornabat eos quia ſicut lilium cādore luminis veſtiebat eos. et ideo nudi pulcerrimi apparebant. Sicut veſtis ferrea ab omni leſiuo conſeruabat eos. et ideo nudi ab aliquo non ledebantur. Et ſicut veſtis reuerendos exhibebat eos. optime enim veſtitos in reuerētia habemus. Et ideo ſic nudi ab āgelis ⁊ omnibus creaturis in magna reuerentia habebantur. Hac autem veſte denudati remanſerunt valde confuſi. quia hec omnia perdiderunt. et nos cum illis. ſtatim em̄ erubuerunt. et frigus et calorem ſenſerunt. et turpes et nudi apparuerūt. et omnia facta ſūt eorum leſiua. et angeli eos deriſerūt dicētes Ecce adam quaſi vnus ex nobis factus eſt. Et ſic denudati et confuſi eiecti ſunt de paradiſo. Hec omnia patent gen̄. iij. Luce. ix. Qui etiam diſpoliauerunt eum et plagis īpoſitis abierunt ſemiuiuo relicto. Et ſic patet ꝙ̄ optimum ſit hanc veſtem habere. et ꝙ̄ damnoſum ea carere. Hec autem veſtis per duo recuperari poteſt. ſcꝫ per baptiſmū et penitentiam. In baptiſmo enim homo hanc veſtem recuperat et induit. quia ī ipo virtus chriſti operatur. Gal. iij. Quicūq̄ in chriſto ieſu bap. eſtis chriſtū induiſtis. i. veſtem chriſti. Et ſicut veſtis innocentie ſupradicta quinqꝫ effecit in primis parētibus corporaliter. ita in nobis efficit quinqꝫ ſpiritualiter. Nam primo ipa operit multitudinem peccatorum. prouer. x. Omnia delicta operit charitas. j. pe. iiij. Charitas operit multitudinem peccatorum. Secūdo calore ignis ſpūſſācti facit nos valde calidos de quo dicitur Luce. xij. Ignem veni mittere in terram et quid volo niſi vt accēdat. Can̄. viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatem. Ro. viij. Quis nos ſeparabit a charitate chriſti. q. d. nullus. Tercio ornat animam valde. quia ipa eſt veſtis nuptialis que facit hominem dignum nuptijs regis eterni. et quicūqꝫ eam non habet pānoſus vt ribaldus reputatur de nuptijs repellendus. matthei. xxiiij. Quomō huc intraſti nō habēs veſtē nuptialem. Quarto ab omni leſiuo hominem defendit. j. pe. iij. Et quid eſt quod vobis noceat ſi boni emulatores fueritis. Imo quod plus ē omnia leſiua facit cooperari in bonum. Ro. viij. Diligentibus de. om. coope. in bonum. Quinto facit hominem valde reuerēdum ⁊ dignum honore. quia facit eum eterni regis filium. j. Johā. iij. Videte qualem charitatem dedit nobis deus vt filij dei nominemur ⁊ ſimus. Ad hanc precioſam veſtē induendam apoſtolus in hac epiſtola nos hortatur. in qua facit quattuor. Primo nos hortatur ⁊ modum induendi ⁊ cauſā aſſignat vt hanc precioſam veſtem induamus. in principio epiſtole. Secundo nos horta. vt hanc veſtem baltheo regio conſtringamus ibi. Super omnia autem hec charitatem habentes quod eſt vinculum perfectionis. Tercio nos hortatur vt cū hac veſte in pace chriſti ⁊ vnitate eccleſie gaudeam⁹ ibi. Et pax chriſti exul. in cor. ve. Quarto nos hortatur vt de tam precioſa veſte grati exiſtentes verbum laudis ⁊ doctrine ad chriſti honorem abundanter in labijs habeamus ibi. Grati eſtote ⁊ verbum chriſti habitet in vobis.

¶ Primo ergo nos hortatur ⁊ modū induendi ⁊ cauſam aſſignat. vt precioſam veſtem virtutum induamus. d. Induite vos ſcꝫ per baptiſmum ſi baptiſati non eſtis. vel per penitentiam ſi baptiſati eſtis. quia hec veſtis in baptiſmo donatur. ⁊ perdita per penitentiam recuperatur Induite ergo vos quia coram celeſti rege nudi apparere non debetis. Adam em̄ valde erubuit coram domino nudus apparere ⁊ abſcondit ſe vt patet gen̄. iij. Apoca. xvj.

Beatus qui cuſtodit veſtimenta ſua ne nu-
dus ambulet. ¶ M Aſſignat in triplicē
cauſam quare precioſam veſtem virtutum
induere debemus. vbi etiam innuitur indu-
endi modus. quia electi dei ſancti ⁊ dilecti.
Electi autem eterna electione. Ep. he. pmo
Elegit nos ante mundi conſtitutionem.
Sancti vero ſacramentorum perceptione.
que virtute chriſti hominem ſanctificant
⁊ iuſtificant. j. corinth. vj. Sed abluti eſtis
ſed ſanctificati eſtis. ſed iuſtificati eſtis in
no. d. ie. chriſti. Sed dilecti ſanguinis chri-
ſti redemptione tanꝗ dilectis filijs exhibi-
ta. Apoca. j. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a
peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Quos er-
go elegit ſanctificauit ⁊ redemit. ergo hanc
veſtem precioſam virtutum induere debe-
mus quia electi ⁊ ſanctificati ⁊ dilecti. ⁊ ſi-
cut electi ſancti ⁊ dilecti. ita quia et cauſa
⁊ modus induendi in his verbis innuitur.
¶ Primo ergo debemus induere qꝛ electi
ſcꝫ ad ſtatum gratie in preſenti ⁊ glorie in
futuro. Ad celeſtem ergo habitationem et
conuiuium eternum ſumus electi ⁊ vocati
⁊ ideo debemus dignas veſtes induere. illi
enim qui ad aliquem ſtatum et dignitatem
eliguntur induunt veſtes honorabiles. ij.
corinth. v. Habitationem celeſtem ſuperin
dui cupientes ſi tamen veſtiti ⁊ non nudi i-
ueniamur. De ioſeph legitur ꝙ ſolum. quia
debuit coram rege comparere protinus to-
tonderunt ⁊ veſte mutata obtulerunt eum
regi. gen. xlj. In aula regis aſſueri nullus
debebat ſtare veſtitus ſacco. vt patꝫ heſter.
iiij. ſic in aula dei. Et ideo ille non hñs ve-
ſtem nuptialem expulſus eſt de nuptijs. vt
patet matthei. xxij. ¶ Secundo debemus i
duere. quia ſancti id eſt mundi per ſacramē
torum ſuſceptionem vt fiamus habitaculū
dignum dei. ij. corinth. vij. Vos eſtis tēplū
dei viui. Camera enim magni dñi pulcris
pānis ornat. mltomagis nos debem⁹ veſtes
virtutum pulcras induere cum ſimus tem-
plum dei. ⁊ ſpūſſanctus habitet in nobis vt
dicit apls. j. corinth. iij. j. mach. iiij. Orna-
uerunt faciem templi coronis aureis ⁊ ſcu
tulis. ps. Sanctificauit id eſt mundauit et

ornauit tabernaculum ſuum altiſſimus.
¶ Tertio debem⁹ induere. qꝛ dilecti amici dei
et cari. Care eñ nos emit et redemit. ſ. ſuo
ſanguie pcioſo vt caros nos haberet. Cari
aūt amici regis pcioſis veſtib⁹ induūtur vt
patet d ionatha. j. mach. xj. Vbi dicitur ꝙ
antiochus dedit ei poteſtatē eſſe in purpu-
ra. et hēre fibulam aureā añ pcetus tanꝗ
amico regis. Sic de⁹ vult ꝙ amici ſui ſint
in purpura que eſt veſtis regalis. id eſt ha-
beant charitatem in anima. que per purpu
ram ſanguine conche rubricatam ſignifica
tur. ⁊ habeant fibulam auream añ pectus
id eſt carnis continentiam. Fibula eñ con-
ſtringit pectus. ne poſſit videri vel tangi.
per quod carnis continentia deſignat. Cañ
v. Dilectus meus candidus per carnis cō-
tinentiam ⁊ rubicundus per charitatis ig-
nem. inter vbera mea commorabitur tanꝗ
carus ⁊ dilectus amicus. ſicut iohānes euā
geliſta recubuit ſupra pectus chriſti. De
quo ipe multum gloriatur dicens. Hic eſt
diſcipulus ille qui ſupra pectus domini in
cena recubuit. Et ſic amici dei debent eſſe i
corpore ⁊ in anima veſtiti. prouerbi. xxxj.
Omnes domeſtici eius veſtiti duplicibus.
¶ Conſequenter cum dicit. Viſcera miſeri-
cordie benignitatem ⁊c. determinat genus
veſtimentorum. iſta enim veſtis eſt veſtis
virtutum ⁊ luminis ⁊ glorie quam induere
debemus. yſa. lij. Induere veſtimentis glo
rie tue hieruſalem ciuitas ſancta. Ro. xiij.
Induimini do. ieſum chriſtum. id eſt vir-
tutes domini noſtri ieſu chriſti. ¶ P Po
nit autem apoſtolus hic ſeptēꝫ virtutes ex
quibus debet veſtis iſta eſſe cōtexta tanꝗ
ex multis coloribus. prouer. xxxj. Stragu-
latam veſtem fecit ſibi. id eſt variam biſ. ⁊
pur. in. eius. ¶ Prima eſt miſericordia cor
dis. Et hoc eſt. Viſcera miſericordie id eſt
i intimo cordis miſericordiam habete. id ē
cordis cōpaſſionem vt miſeris ⁊ afflictis ꝯ
patiamini. Miſericordia enim id eſt miſis
dans cor ethimologiſatur. Matthei. ix. Eū
tes diſcite quid eſt miſericordiam volo et
non ſacrificium. ¶ Secunda eſt beneficen
tia operis. vt ſicut homo cōpatiſ proximo

in corde ita benefaciat in opere. Prima ē
elemoſina interior Secunda exterior. Et h
eſt. benignitatem ſup. induite. vt veſtra mi-
ſericordia per benigna opera manifeſtetur.
Hec autem beneficentia operis et elemoſi
na exterior in duo diuiditur. quia quedam
eſt elemoſina corporalis. et diuiditur in ſex
opera miſericordie. que in hoc verſu conti
nentur. Veſtio cibo poto tego redimo viſi-
to condo. Alia eſt elemoſina ſpūalis ad ani
mam pertinens. et continet ſex alia opera
miſericordie que in hoc verſu continentur
Conſule caſtiga ſolare remitte fer ora.
¶ N Notandum autem ꝙ ad miſericor
diam in effectu et affectu proximo exhibē
dam id eſt ad compaſſionem cordis et bene
ficentiam operis tria nos inducunt. Pri-
mum eſt colligantia membrorum. quia vt
dicit apls ad ephe. iiij. Omnes vnum cor-
pus ſumus in chriſto. caput autem chriſt⁹
Cum autem patitur vnum membrum cō-
patiuntur omnia membra. Similiter cum
patitur vnus fidelis reliqui debent et com
pati. ij. corinth. xj. Quis infirmatur et ego
non infirmor. quis ſcandaliſatur et ego nō
vror. Secundum eſt aſſimilatio capitis. qꝛ
in hoc opere chriſto capiti noſtro aſſimila
mur. qui compatiens miſerijs noſtris volu
it fieri homo et eas experiri. vt ab ipis nos
liberaret. Hebre. iiij. Non habemus ponti
ficem qui non poſſit cōp. infir. no. tempta.
au. per omnia. Matthei. xv. Miſereor ſu-
per turbam quia iam triduo ſuſtin. me nec
ha. quid man. Miſertus eſt enim adultere
et liberauit eam. Iohān. viij. Mulier vbi
ſunt qui te accuſauerunt ne. te. cōdem. ⁊c.
Compaſſus eſt chananee ⁊ exaudiuit eam
Matthei. xv. O mulier magna ē fides tu.
⁊c. Compaſſus ē et petro et reſpexit retro.
Luce. xxij. Et cōuerſus do. reſpe. pe. Com-
paſſus eſt matri et cōmendauit eā iohanni
Iohā. ix. Ecce mater tua. Compaſſus eſt
magdalene et apparuit ei. Ioh. xx. Maria
ſtabat ad monumentum foris plorās. Cō-
paſſus eſt et diſcipulis et venit ad eos. Io
hānis. xx. Venit ieſus et ſtetit in medio diſ
cipulorum ſuorum. Tercium eſt meritum

retributionis. Multum enim in hoc opere
meremur quod patet. quia quicquid i hoc
proximo facimus chriſtus reputat ſibi fac-
tum. Matthei. xxv. Quod vni ex mi. m. f.
mi. fe. Et ideo multū meremur. Cuius rō ē
qꝛ i miſericordia dat hō proximo quicquid ha
bet ſcꝫ cor interius ⁊ omnia ſua bona exte-
rius. matthei. v. Beati miſericor. quoniaꝫ
ipi mi. cōſequētur. ¶ Tercia virtus ex qua
veſtis debet eſſe contexta eſt humilitas vt
in gratijs ⁊ bonis nobis datis ⁊ in bonis
operibus que facimus non ſuperbiamus.
ſed in humilitate mentis ⁊ corporis ſemꝑ
maneamus. Luce. vij. Cum fece. oīa q̄ pre.
ſunt vo. di. ſerui inuti. ſumus. Et hoc i hu
militatem. ¶ H. Et nota ꝙ ad humilita-
tem ſeruandam tria nos inducunt. Pr. mū
eſt conditio noſtra. ſi enim conſideramus in
troitum ⁊ exitum noſtrum. ⁊ quot miſerijs
ſubiacemus habemus materiaꝫ magne hu
militatis ⁊ non ſuperbiendi. Ecci. x. Quid
ſuperbis ci. ⁊ ter. mich. vj. Humiliatio t. i
medio tui. Voluit deus ventrem ponere ā
te oculos vt homo poſſet reſpicere vñ de-
beret humiliari. Bernar. Quid ſuperbis
ſaccus ſtercorum ⁊ cibus vermium. memē
to vnde veneris ⁊ erubeſce vbi ſis ⁊ inge-
miſce quo vadis ⁊ contremiſce. Secundūꝫ
eſt exemplum creatoris ⁊ tocius creature.
Nam creator ſeipm humiliauit formā ſer-
ui accipiens ⁊ humilem matrem ⁊ humi-
les diſcipulos elegit. humile iumentum eq-
tauit. humile obſequiū exhibuit dum pedes
diſcipulorum lauit. Matthei. xj. Diſcite a
me quia mitis ſum ⁊ humilis corde. Simi
liter tota creatura humilitatem obſeruat.
dum miniſteria ſua humiliter implet ⁊ ſuo
creatori humiliter obedit Baruch quarto
Stelle quoqꝫ vocate ſūt ⁊ dixerūt aſſumus
⁊ luxerunt cum iocunditate ei qui fecit il-
los. Tercium eſt magna punitio quam pro
ſuperbia legimus fore factam. vt patet in
demonibus ⁊ primis parentibus. ⁊ in ſen-
nacherib ⁊ pharaone ⁊ in multis alijs. Et
magnum meritum humilitati reddendum.
vt ſi non terret ſuppliciū alliciat premium
Iob. ij. Qui humiliatus fuerit erit in glia

Humilitas enim eſt menſura exultationis ⁊ retributionis. quia quantum quis ſe humiliat tantum remunerabitur ⁊ exaltabit. Lu. xiiij. Qui ſe humiliat exaltabitur.

¶ Quarta virtus ex qua debet hec veſtis eſſe contexta eſt modeſtia operuꝫ ⁊ ſermonū vt in omnibus modum debitum teneamus Phil. iiij. Modeſtia veſtra nota ſit omnibus hominibus. Et hoc eſt. modeſtiam.

¶ S Debemus autem modeſtiā maxime circa tria obſeruare. Primo circa verba. vt modeſte loquamur. Ecci. xxviij. Verbiſ tuis facito ſtateram. ⁊ frenos ori tuo rectos. In lingua enim maxima immodeſtia ⁊ diſtemperantia apparet. ⁊ ideo maxime i diget freno. Jaco. iij. Omnis natura beſtiarum ⁊ volucrum ⁊ ſerpentum ⁊ ceterorum domatur. ⁊ domita ſunt a natura humana. linguam autem nullus hominū domare poteſt. Inquietum enim malum eſt. plena veneno mortifero. Propterea petiuit dauid dicens. Pone dn̄e cuſtodiam ori meo. Secundo debemus obſeruare modeſtiam circa temporalia ⁊ in acquirendo et in vtendo. multi enim ſe conſumunt vt tēporalia acquirant. mare ⁊ aridam peragrātes. ⁊ nullum finem ponūt ad acquiſitionē eorum. Cōtra quos matthei. vj. Nolite ſo. eſſe in cra. di. quid man. aut bi. querite primum querite regnū dei ⁊ iuſticiam eius. et hec om. adi. vobis. Et multi effrenate bōa acquiſita conſumunt. prouer. xiij. Vacantes potibus ⁊ dantes ſimbola cōſumentur. Ecci. ij. Nec prohibui cor meum quin omni voluptate frueretur. Tercio debemus modeſtiam habere circa ſcibilia. vt ea q̄ decent ⁊ expediunt nobis ſcire velimus. Ro. xij. Non plus ſapere q̄ꝫ oportet ſapere. ſed ſapere ad ſobrietatem. Circa ſcibilia auteꝫ maxima immodeſtia inuenitur ⁊ mirabiliter nociua. Quidam enim totum tempus ſuum expendunt in quibuſdaꝫ ſcientijs nullius vtilitatis. ſemper diſcentes ⁊ nunq̄ꝫ ad ſcientiam veritatis peruenientes. vt dicit apl's. ij. ad corinth. iij. Quidam inſiſtūt toto poſſe quibuſdam ſcientijs lucratiuis. et deceptiuis. Quidam attendunt ſpiritibus errorum ⁊ doctrinis demoniorum. vt dicit apl's. j. thi. iiij. Quidam conātur ſcire que facultatem ſuam excedunt vt trinitatē diuinarum perſonarum ⁊ predeſtinationem hominum. Contra quos ecci. iiij. Altiora te ne queſieris. ⁊ prouer. xxv. Qui ſcrutator eſt maieſtatis opprimetur a gloria.

¶ Quinta virtus ex qua debet hec veſtis eſſe contexta eſt patientia in aduerſis. vt patiēter toleremus aduerſa. ij. corinthio. vj. In omnibus exhi. vos ſicut dei mini. in multa patientia. Et hoc eſt patientiam. Debem⁹ autem in aduerſis patientiam habere propter tria. ¶ T Primo quia patiētia ditat hominem. Nam patiens de omni malo lucratur. de quo alij perdūt. ſcꝫ de cōtumelia de fame ⁊ de ſiti frigore ⁊ calore. Matthi. xviij. Patientiam habe in me ⁊ oia reddā tibi. ſcꝫ duplicata. Ipa enim eſt ſaccus meritorum. qui quanto plus extenditur tanto plus impletur. Patientia ſicut vrſus verberibus impinguatur ⁊ ſicut ſalamandra i igne tribulationis viuit. ⁊ ſicut aurū i igne depuratur. impatiens vero ſicut plumbum in igne conſumitur Mirabile eſt de patientia. quia inimici ſui ſoluunt ei omnia debita ⁊ ditat eam habentem. Secundo q̄a patientia hominem martyrem eſſe facit. gregorius. Sine ferro ⁊ flāmis martyres eſſe poſſumus ſi patientiā veraciter in anima ↄſeruamus. Nonne marcellus papa celebratur vt martir ꝓpter patiētiā quā habuit i cuſtodia animalium. cum tamen nō fuerit gladio interemptus. Jacobi. j. Patientia opus perfectum habet. opus perfectuꝫ eſt martyrium. Vnde vir patiens dicitur multomagis miracula facere ſicut martyr. gregorius. Ego virtutem patientie ſignis ⁊ miraculis maiorem eſſe puto. Cuius ratio ē. quia martyrium gladij paruo durat tēpore ſed martyrium patientie quandoq̄ꝫ durat xx. xxx. vel xl. ānis. Tercio quia patientia in prelio ſpūali protegit hominem ab omi ictu. ⁊ omnino neceſſaria eſt ſiquis vult illeſus de prelio mundi exire. Hebre. x. Patientia nobis neceſſaria eſt. ¶ Sexta virt⁹ ex qua debet hec veſtis eſſe contexta ē ſupportatio penalitatum infirmitatum ⁊ defectuum proximi. Ro. xv. Debemus autē nos infirmiores infirmitates aliorū ſupportare Galath. vj. Alter al. onera por. ⁊ ſic adimplebitis legē chriſti. Vnuſquiſq̄ꝫ habet ſuos defectus. Sicut ergo quis vult in ſuis defectibus ſupportari. ita debet alios ſupportare. Matthei. vij. Queccūq̄ꝫ vultis vt faciāt vo. ho. ⁊ vos fa. illis. Chriſtus enim qui nullum habuit defectum portauit patienter graues mores hominū per. xxxiij. ānos ⁊ quotidie de⁹ graues mores noſtros ſupportat.

¶ Septima virtus ex qua debꝫ hec veſtis eſſe contexta eſt remiſſio offenſarum. vt ſcꝫ remittamus proximo offenſas culpabiles nobis illatas. relinquentes deo vindictam tanq̄ꝫ iudici viuorum ⁊ mortuorum. Ro. xij. Mihi vin. ⁊ ego retri. di. dn̄s. Sicut chriſtus pendens in cruce om̄es remiſit offenſas. o. Luce. xxiij. Pater di. il. ⁊c. Sic ⁊ nos debemus dimittere. Et hoc eſt quod dicit. Donantes id ē parcentes vobiſipis. ſiquis aduerſus aliquem habet querelam. ſicut ⁊ chriſtus donauit vobis ſcꝫ in baptiſmo ⁊ penitentia omnes offenſas veſtras ita ⁊ vos debetis alijs parcere. Et h̄ eſt neceſſarium ad ſalutem. aliter deus non remitteret nobis peccata nec exaudiret nos in aliquo. matthei. xviij. Serue neq̄ꝫ nōne oportuit te miſereri cōſerui tui ſicut ⁊ ego tui miſertus ſum. Ecci. Relique proximo tuo nocenti tibi ⁊ tunc tibi precanti peccata ſoluentur. Mirabile eſt. hō homini ſeruat iram ⁊ a deo querit medelam. cum tamen chriſtus dicat matthei. vj. Si non dimiſeritis hominibus peccata eorū nec pater ve. di. vo. pec. ve. Et nota q̄ ſupportare defectus aliorum ⁊ dimittere offenſas ſunt due elemoſine ſpūales deo valde accepte ⁊ hominibus neceſſarie ad ſalutem. Et ſic patꝫ primum.

¶ Secundo nos hortatur apl's vt hanc precioſam veſtem baltheo regio ſcꝫ charitate precingamus. Omnes enī virtutes defluerent ad terrena niſi charitate ſtringerentur in anima. Charitas autem vnit virtutes in anima ⁊ vnit hominem deo ⁊ eccleſie. ⁊ per cōſequēs eſt vinculū ꝑfectiōis. Et hoc eſt quod dicit. Super omnia autē hec habete charitatem tanq̄ꝫ baltheū omnes ſupradictas virtutes conſtringentem ⁊ ordinantem que vel quod eſt vinculū perfectionis ⁊ non ſeruitutis. Ecci. vj. Vincula illius alligatura ſalutaris. Eſt etiam vinculum ſuauitatis. Matthei. vj. Iugū enī meum ſua. eſt ⁊ onus m. le. Eſt etiā vinculum magne ſalutis ⁊ virtutis oia trahens Omne eniꝫ voluntarie agens trahitur ab amore rei. bonum enī amatum mouit operantes. vt dicit phs. Hec traxit filium dei de celo ad terram ⁊ facit hominem trahere ad celeſtia. Oſee. xj. In funiculis adam traham eos in vinculis charitatis. Hiere xxxj. In charitate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miſe. Et ſic patet ſecundum.

¶ Tercio nos hortatur apl's vt cū veſte hac in pace chriſti ⁊ vnitate eccleſie exultemuſ Solent enim mulieres indute ⁊ honorate ⁊ in nobili ſocietate exiſtentes ⁊ pace multum exultare. Sic ⁊ nos hac veſte precioſa induti. in pace chriſti ⁊ vnitate eccleſie viuentes multū gaudere debemus. Phil. iiij. Gaudete in do. ſemper. Et hoc eſt qd̄ dicit. Et pax chriſti a chriſto ſcꝫ data vel qualis fuit in chriſto. Jo. xiiij. Pacem relinquo vobis. pa. meā do vo. Exultet i cordibus veſtris. i. in cordibus veſtris exiſtēs exultare vos faciat. phil. iiij. Et pax chriſti que exuperat omnem ſenſum cuſtodiat corda vr̄a ⁊ itelligētias vr̄as. In qua ſ. pace vocati eſtis i vno corpe. i. ad viuēd̄ i vno corpe qd̄ ē ecclia. q² i pace vocauit nos de⁹ j. corinth. x. Vnum corpus multi ſumus i chriſto. Et ideo chriſtus ingrediens in mūdum pacem ānunciari fecit. Luc. ij. In terra pax hominibus. Vadens per mundum pacem predicari fecit. Lu. x. In quācūq̄ꝫ domū intraueritis primum dicite pax huic domui. Egrediens de mundo pacē in teſtamentum legauit. Jo. xiiij. Pacē relinquo vobis. Surgens a mortuis pacē nobis apportauit dicens. Pax vobis. Jo. xx. Et ſic patet tercium.

¶ Quarto nos hortat̄ apl's vt de tam precioſa veſte nobis in xp̄i pace ⁊ eccleſie vnitate collata grati exiſtamus.

Et hoc ē. Grati eſtote ſcȝ de tātis gratijs
quia ingratitudo eſt ventus vrēns. ſiccans
fontem pietatis ⁊ rorem miſericordie ⁊ fōn-
tem gratie. vt dicit bernar. Sap. Ingrati
ſpes quaſi glacies hybernalis contabeſcet.
Conſequenter cum dicit. Verbum chriſti.
oſtendit in quo debet eſſe talis gratitudo.
Et dicit ꝙ debet eſſe in duobus. Primo in
diſtributione talenti accepti a deo quantū
ad proximum. Et hoc eſt. Verbum chriſti
habitet in vobis. id eſt hic eſt modus gra-
titudinis vt verbum chriſti habitet in vo
bis. id ē intellectus ⁊ obſeruatio verbi xpi.
⁊ hoc abundanter. vt non ſolum habitet ī
vobis verbum chriſti. ſed in omni ſapiētia
ſitis docentes ⁊ cōmonentes voſmetipſos.
ita vt vnus doceat alterum. Sitis ergo do
centes inſcios verbum chriſti ⁊ cōmonen-
tes pigros vt ſeruent verbum dei. Et ī qui
bus debeant ſeipos docere oſtendit di. In
pſalmis qui de moribus agūt. ⁊ in hymnis
qui de laude dei agunt. ⁊ canticis ſpūalibꝰ
que ſunt de bono eterno. Eph. v. Loqn̄tes
vobiſmetipis in hymnis ⁊ canticis ſpūali-
bus. Secundo debet eſſe iſta gratitudo q̄-
tum ad proprium profectum interioris ac-
tus. Et hoc eſt. Sitis cantantes ad hono-
rem domini. Et hoc in cordibus veſtris in
gratia que data eſt vobis. id ē in conſidera
tione beneficiorū dei que vobis per gratiā
dei ſunt collata. Et ſic patet quartum.

Dominica ſeptuageſime de euangelio ſermo. xxvj.

Simile eſt regnū celorū homi
patrifamilias qui exijt primo
mane conducere operarios in
vineam ſuam. matthei. xx. In
hac ſacra dominica ſeptuageſi
me triplex ſimilitudo ꝑponitur nobis. ſcȝ la
borantium in vinea. currentium in ſtadio.
⁊ pugnantium in agone. Cuius ratio ē. qa
hac nocte recolit eccleſia quō expulſus fu-
it adam de paradiſo. ⁊ in hanc vallem mi-
ſerie proiectus. In qua conſtitutum eſt ei
laborare. currere ⁊ pugnare. Primo man-
datum eſt ei laborare vt laborem manuum
ſuarum manducet. Gen. iij. Maledicta ter-
ra in opere tuo. in labore comedes ex ea. et
rurſum. In ſudore vultus tui veſceris pa
ne tuo. Job. v. Homo naſcitur ad laborē.
Laborandum eſt ergo quia merces ē mag
na et fructus glorioſus. Sapi. iij. Bo-
norum laborum glorioſus eſt fructus. Se
cundo mandatum eſt ei currere. vt per ve-
locem curſum brauium ciuitatis ſue quod
perdidit recuperet. j. corinth. ix. Sic curri-
te vt comprehendatis. Currendum ē ergo
quia brauium currenti ⁊ nō ſtanti ꝯfertur
Tercio mandatum eſt ei pugnare. vt per
victoriam inimicorū ciuitatē ſuā reintret.
Job. vij. Militia eſt vita hominis ſu. ter.
Pugnandum eſt ergo quia ſolum vincen-
tes coronātur. ij. Thi. ij. Nemo co. niſi qui
le. cer. De primo agitur in hoc euangelio.
De duobus ſecundis in epiſtola. Agitur ei
in hoc euangelio de laborantibus in vinea
eccleſie ⁊ penitentie. In quo quidē euā-
gelio quinqȝ continentur. Primo ibi ſub
quadam ſimilitudine diuine bonitatis mag
nitudo demonſtratur ex operariorum con-
ductione. in principio euāgelij. Secūdo hu
mane pigricie ocium redarguitur in ocio-
ſorum redargutiōe. ibi. Quid ſtatis hic to
ta die ocioſi. Tercio diuine retributionis
magnificentia declaratur in denariorū col
latione. ibi. Cum autem ſero factum eſſet
dixit dn̄s vinee. vo. ope. ⁊ red. il. mer. Quar
to fraterne felicitatis inuidentia ſubinfert
in operariorum murmuratione. ibi. Et ac-
cipientes murmurabant aduer. patremfa.
di. Hi no. v. ho. fe. ⁊c. Quinto ꝑſumptiōis
audacia exprimitur ⁊ deſperatiōis deiectio
ſubleuatur in parabole adaptione ibi. Sic
erunt primi nouiſſi. ⁊ no. pri. Multi ſunt
vo. pau. ve. ele. Primo ergo ſub quadā
ſimilitudine diuine bonitatis magnitudo ꝺ
monſtratur in operariorum conductione.
Et hoc eſt quod dicit. Simile ē reg. celoꝝ
id eſt ſimile eſt negocium eccleſie militātis
huic negocio quod fuit vel eſſe potuit. Lit
tera plana eſt. Et quia hec eſt quedam ſi-
militudo. ideo eſt eius miſtica expoſitio re-

quirenda. Iſte ergo paterfamilias eſt deus
pater cuius celum ⁊ terra vna domus ē vt
dicit criſo. qui habet tres familias. ſcȝ an-
gelos ⁊ ſanctos in celo qui letātur. hoīes ī
mundo qui preliātur. Vnde ⁊ eccleſia mili
tans vocatur. ⁊ demones ⁊ damnatos ī in
ferno qui tormētātur. Iſte deus pater plā-
tauit vineam ⁊ operarios conduxit. vt fide
liter laborātes in ea ad celeſtem familiam
transferātur felicitatis eterne denariū rece
pturi. Vbi nota ꝙ per hanc vineā duo ſig-
nificari poſſunt que congrue cū hac ſimili-
tudine currunt. Primo per hanc vineā ec
cleſia militans ſignificatur. yſa. v. Vinea do
mini exercituū domus iſrael eſt. Sec. Iſte
paterfamilias eſt cōditor noſter qui habet
vineā vniuerſalem eccleſiaȝ que eſt ab abel
vſqȝ ad vltimum electum qui in fine mun
di naſciturus eſt. que quot ſanctos protulit
quaſi tot palmites miſit. Hic pater exit ad
colendum vineā mane hora tercia ſexta no
na ⁊ vndecima. ⁊ operarios conducit. qa a
mundi huius initio vſqꝫ ad finē ad erudien
dum fidelium plebem predicatores mittere
nō deſiſtit. Huius vinee chriſtus eſt vitis.
⁊ omnes fideles palmites. Jo. xv. Ego ſū
vitis ⁊ vos palmites. Propt quat
tuor autē eccleſia militās per vineā deſigna
tur. Primo rōne apparētie. ⁊ hoc quātū
ad locū ⁊ quantū ad tps. Quantū ad locū
nā vinea iuxta terrā turpiſſima apparet. ſȝ
in frōdibus ⁊ in alto pulcerrima ē. ſic facta
eccleſia h in terra turpiſſima apparet. quia
ceci ⁊ claudi ⁊ rugoſe vetule cū multis mi
ſerijs ſunt in ea. Lu. x. Pauperes ⁊ debil.
ce. ⁊ clau. intro. huc. Superius autē ī celo
eſt pulcerrima. qꝛ oēs ſunt reges ⁊ regine
⁊ ſancti. j. pe. ij. Regale ſacerdotiū. gens ſā
cta. populus acquiſitiōis. Similiter quātū
ad tēpus. nā tpe hyemali vinea tota appa-
ret turpis ⁊ diſſoluta. ⁊ nulla prouidentia
gubernata. In vere autē ⁊ eſtate apparet
tota pulcra ⁊ ordinata. Similiter eccleſia ī
tpe pn̄tis hyemis. i. aduerſitatis tota videt
turpis ⁊ diſſoluta ⁊ nulla prouidētia guber
nata. qꝛ in ea mali exaltātur ⁊ boni depri-
mūtur. Hiere. xij. Quare via impiorū pro
ſperatur. bene eſt omnibus qui iniq̄ agunt.
In futuro aūt tpe eius pulcritudo ⁊ ordo
apparebit. j. Jo. iij. Chariſſimi filij dei ſu-
mus. ſed nondū apparuit quid erimus. cum
autē apparuerit ſimiles ei erimus. phil. iij.
Reformabit corpus humilitatis noſtre cō
figuratū cor. cla. ſue. Secundo per vine-
am eccleſia deſignatur ratiōe exiſtētie. quia
tota virtus vitis ⁊ bonitas in vuis appa-
ret ⁊ non in frondibus. Sic tota virtus ec
cleſie eſt in operibus charitatis. ⁊ nō in fo-
lijs verborum et veſtimentis ouiū et reli-
gionum. Matthei. vij. Non omnis homo
qui dicit mihi do. do. in. reg. ce. ſed qui fe.
vo. pa. m. Jacobi. ij. Oſtendas mihi fidem
tuam ex operibꝰ tuis. Vnde illa ficulnea q̄
non habebat niſi folia. maledicta eſt a xpo.
vt patet matthei. xxj. Quidam in eccleſia
dei habent ſolum verba ⁊ non facta. Qui
dam nec verba nec facta. ſed ſolum veſtes
ſanctitatis. qui ſunt amputa[illegible] in ignem
mittendi. Johā. xv. Omnem [illegible]item in
me non ferentem fructum tol. e. [illegible] ergo
eſt verus palmes iſtius vinee quando in ea
vue reſpondent frondibus ⁊ frondes vuis
id eſt facta verbis ⁊ habitui. ⁊ verba ⁊ ha
bitus factis. Oſee. x. Vitis frondoſa iſrael
⁊ fructus adequatus eſt ei. Tercio per vi
neam eccleſia deſignatur ratione preſciden-
tie. quia ſicut vitis preciſa ad nullum opus
eſt apta niſi ad ignem. ſic palmites eccleſie id
eſt fideles ſi per peccatū a chriſto ꝑcidētur
nihil valent vltra niſi ad ignē inferni proij
ciantur. Ezech. xv. Fili hominis quid fiet
de ligno vitis ex omnibus lignis nemorum
nunquid tolletur de ea lignum vt fiat opus
quaſi dicat non. Vnde ſubdit. Etiam cum
eſſet integrum non erat aptum ad opus.
Vnde ſicut palmites dum herent viti om-
nibus lignis ſunt meliores. ⁊ preciſi a vite
viliores. ſic fideles eccleſie dum chriſto ad-
herent per fidei ſtabilitatem omnibus alijs
nationibus ſunt meliores ⁊ digniores. ⁊ ꝑ-
ciſi per peccata mortalia peiores. Eccleſia-
ſtici. ix. Melior eſt canis viuus leone mor-
tuo. Matthei. v. Si ſal euanuerit ad nihi-
lum valet vltra niſi vt mittatur

foras et conculcetur ab hõibus. Quarto per vineã eccleſia deſignatur ratiõe putationis ⁊ colligantie. quia ſicut vinea deuaſtat̃ niſi putetur ⁊ ligetur ⁊ vertitur in labruſtas ⁊ aſcẽdunt ſuper eã vepres. ſic eccleſia dei niſi purgetur a vicijs ⁊ tyrãnis ⁊ ab hereticis quiexterminãt eam deuaſtatur ⁊ cõſumitur ⁊ aſcendunt ſuper eam vepres. id ẽ hereſes ⁊ peccata. yſa v. Nunc oſtendã vobis quid faciã vinee mee. Et ſubditur. Nõ putabitur ⁊ nõ fodietur ⁊ aſcendent ſuper eam vepres ⁊ ſpine. ⁊ ideo oportet eã purgari. Luce. iij. Cuius ventilabrum in manu ſua ⁊ purgabit aream ſuam. De hac vinea dñs multum conqueritur. quia cũ ita diligenter plantauerit eam. Nã vt dicit bernñ. Hec vinea eſt plantata manu dei. redẽpta ſanguine chriſti, irrigata verbo veritatis di propagata gratia ⁊ virtutibus ⁊ fecũdata ſpũſſancti donis. tam omnes vuas magnas aſportat dyabolus. ⁊ ipe non niſi racemos colligere poteſt. Mich. vij. Factus ſum ſic qui colligit racemos in autũno vindemie.

Iſta vinea eſt figurata per vineã quaz noe plantauit. ⁊ bibens vinũ eius inebriatus ẽ ⁊ nudatus in tabernaculo ſuo. vt patet gen. ix. Filius enim dei amore iſtius vinee inebriatus eſt. ⁊ ſicut ebrius i cruce nudatus. Ad iſtã vineam miſit dñs eruditores ⁊ cuſtodes hora prima ſiue mane. qd fuit ab adam vſq3 ad noe. qui fuerunt abel et enoch ⁊ multi alij. Similiter hora tercia q̃ fuit a noe vſq3 ad abraam. qui fuerunt noe ⁊ tres filij eius ⁊ iob ⁊ multi alij. Similit̃ hora ſexta. que fuit ad abraã vſq3 ad moyſen. qui fuerunt abraã ⁊. xij. patriarche. Similiter hora nona. que fuit a moyſen vſq3 ad chriſtum. qui fuerunt moyſes ⁊ omnes prophete. Similiter hora vndecima. que ẽ a chriſto vſq3 ad finem mundi. qui fuerũt apoſtoli ⁊ diſcipuli chriſti ⁊ omnes predicatores in nouo teſta. qui mercedem plenã receperunt. ⁊ primo denariũ dei effigiatum in carne hũana. ſcilicet chriſtum qui ẽ imago dei ipi cognouerunt ⁊ receperunt. Joh. xvij. Et ipi cognouerunt ⁊ crediderunt vere quia tu me miſiſti. Et ideo chriſtus dixit eis. Beati oculi qui vident q̃ vos videtis. Luce. x. Latroni etiam de cruce qui in hac vltima etate venit primo dictum eſt q̃3 omnibus alijs prioribus. Hodie mecũ eris in para. Luce. xxiij.

Et nota q̃ multi reprehenduntur qui hac vltima etate i qua nos ſumus eccleſiam dei per veram fidem ⁊ opera bona non ingrediuntur. Et hoc propter tria. Primo quia magna virt⁹ emanat a paſſione chriſti ad intrandum ⁊ perſiſtendum ⁊ laborandũ in vinea. Luce. vj. Virt⁹ de illo exibat. Et ideo apl̃s dicit. Oĩa poſſum in eo qui me cõfortat. Johãnis. xvj. Confidite quia ego vici mundum. Secundo quia intrantes hanc vineam modicũ laborant ⁊ ſtatim remunerãtur. Antiqui patres per multum tempus ſc3 per octingentos aut ſexcentos ãnos laborauerunt. ⁊ tarde remunerati ſunt. ſc3 in morte chriſti qui mortuus eſt vndecima hora. id eſt vltima etate mundi. Sed modo [illegible] laborare oportet. ⁊ ſtatim quieſcimus recipientes denarium felicitatis eterne. Eccl. lj. Modicum laboraui ⁊ inueni mihi multam requiem. Tercio quia via eſt illuminata ⁊ abbreuiata. Nam olim propter magnã guerram via que ducit ad celum ibat per infernum. ⁊ tenebras ⁊ faciebat magnum circuitum. mõ vadit ⁊ ducit ad celum recto tramite. Matth. iij. Penitẽtiã agite appro. ei re. ce

Nota etiã q̃ hanc vineã dñi quattuor deuaſtãt ⁊ impugnãt. Prio verſucia hereticorũ qui falſa expoſitiõe ſcripture et peſtifero dogmate eccleſiã totã corrumpere nitũtur. Can. ij. Capite nobis vulpes paruulas. q̃ vineã noſtrã demoliũtur. Tales ei debent occidi. ſunt eñ membra putrida totũ corpus ecclie corrũpẽtia. Scdo pſſura tirãnorũ. ps. Exterminauit eã aper d ſilua. iſti apri freq̃nter ecciam ad ſolitudinẽ reduxerũt vt dicit augu. Et niſi fuiſſet mãu dei retenta oĩno periſſet. Tercio ſuperbia platorum q̃ quotidie per malũ exẽplũ vineã iſtã. ſ. eccleſiã deuaſtãt. Hiere. xij. Paſtores multi demoliti ſunt vineam meam. Iſta ſuperbia ex magnis diuicijs que in eccleſia dei ſunt cauſatur. Valde enim dilatatum eſt

patrimonium crucifixi. et vtinã ad ſalutem et non ad perniciem. Quarto abundantia peccatorũ. Vnde iezabel peccatrix vineam naboth diſſipauit. vt patet. iij. regũ. xxj. tot enim mala in eccleſia dei. tã in clericis q̃3 in laicis abundant q̃ non videtur iam vinea eſſe domini ſed dyaboli. Et remota fide magis videtur vinea dñi plebs ſaracenorũ q̃3 chriſtianorum. ⁊ in tantum abundant in ea mala q̃ videtur dñs ipam non cuſtodire. ſ3 eam totaliter reliquiſſe. Oſee. iiij. Homicidium. furtum. adulteriũ. mendaciũ inundauerunt. ⁊ ſanguis ſanguinem tetigit. Secundo per hanc vineam penitentia deſignatur. Et ideo eccleſia hoc ſacro tempore qd vocatur ſeptuageſima hoc euangelium legit i quo cantica laudis omittit. ſc3 te deum laudamus. allã. gloria in excelſis. ⁊ lamenta penitentie incipit aſſumere dicẽs. Circũd. me ge. mor. ⁊c. Et tres magnos peccatores hodie legit ſc3 dauid in pricipio miſſe qui peccauit peccato luxurie. paulum in epl̃a qui peccauit peccato [illegible]. ⁊ matheũ in euangelio qui pecca[illegible] auaricie. ad q̃ tria peccata omnia peccata reducũtur. vt nullus quantũcũq3 peccator vel in quocũq3 genere peccatorũ diffidat ad penitentiã accedere.

Deſignatur etiã penitẽtia per vineã propter quattuor. ſc3 ratiõe manſiõis. ratiõe reſecatiõis ⁊ ligatiõis. ratiõe plantationis ⁊ ratione letificationis. Primo per vineã deſignatur penitentia ratiõe manſionis quia ſicut vinea non facit fructũ niſi palmites manſerint in vite. ita penitentia non facit fructum niſi per fidem ⁊ charitatẽ penitentes manſerint in chriſto. Jo. xv. Sicut palmes non poteſt facere fructũ niſi manſerit in vite. ſic ⁊ vos niſi in me manſeritis. ⁊ ideo multi ſaracenorũ ⁊ iudeorũ ⁊ hereticorum aſpere viuunt ⁊ penitẽtiam agunt. et quia nõ ſunt chriſto iuncti per fidem nõ fructificant. ⁊ multi chriſtianorũ faciũt ſimiliter penitentiã ſuã. Et q2 non ſunt xpo per charitatẽ coniuncti denariũ nõ merent̃. Secundo ratiõe reſecatiõis ⁊ ligationis. q2 niſi vinea putetur ⁊ ligetur ⁊ fodiatur. diſſipatur ⁊ vertitur in labruſtas. Sic oportet q̃ penitens vicia reſecet per purã confeſſionem. ⁊ abijciat ſuperflua per elemoſinarum largitionem. vt ligetur ad paxillum crucis per ipſius virtutis inhabitationẽ. galath. ij. Chriſto confixus ſum cruci. quia de cruce exit mirabilis virtus ad penitentiã agendã omnia amara dulcorans. Quod figuratuz fuit in ligno qd dñs in aquas marach mitti iuſſit. vt patet exo. xv. Itẽ oportet q̃ fodiatur. quod penitẽs facit dũ euellit ab aĩa virulentiã malarũ cogitationũ. vt dum remouet a ſe terrena deſideria ⁊ ſtat ſeq̃ſtratus ab omni conſortio malo. quia cũ ſãcto ſanctus eris vt dicit ps. Tercio ratiõe plãtationis. quia vinea plantata in latere mõtis in paucitate terre melius vinũ facit. q̃3 plantata in planicie in terra pingui. ſic penitentia debet fieri in mõte cõtemplationis ⁊ ſpũs paupertate ⁊ non in mundo lutoſo et abundantia tẽporalium. In cuius exẽpluz xps acturus penitentiã deſertũ intrauit.

Quarto ratiõe letificatiõis. q2 ſicut de vinea exprimitur ſuccus ſc3 vinũ qd letificat deũ ⁊ homines. ſic de penitẽtia. lu. xv. Gaudiũ ẽ in ce. ſu. v. pec pe. ag.

Ad hanc vineã. ſ. pniam deus quoſdã mittit mane. i. hora pria hõis vel etate q̃ vocat̃ puericia. q̃ durat vſq3 ad. xv. ãnũ. q2 ſic ſol mãe non ẽ clar⁹ ſ3 vaporib⁹ circũdatus ⁊ pni valorit̃ ſic etas puerilis. In hac hora vel etate miſit iob3 baptiſtã nicolaũ ⁊ beatũ dominicũ. ⁊ multos alios qui a cunabulis ceperunt agere penitẽtiã qbus deus pmiſit vitã eternã. puer. viij. Qui mãe vigilauerint ad me inuenient me. Itẽ quoſdã mittit hora tercia q̃ vocat̃ adoleſcẽtia. q̃ durat a. xv. ãno vſq3 ad. xxx. ãnũ. q2 ſicut ſol hac hora ſp aſcendit ſic hõ. In hac etate vel hora miſit iob3 euãgeliſtã. ſanctũ petrũ. ſanctũ paulũ ſãctũ franciſcũ ⁊ alios multos. Item quoſdam mittit hora ſexta. que vocatur iuuentus. q̃ durat a triceſimo anno vſq3 ad quadrageſimumquintum. quia ſicut ſol hac hora videtur figi ⁊ ſtare. ſic homo in hac hora id eſt etate figitur ⁊ ſolidatur. In hac hora vel etate miſit beatum petrum et

beatū arſeniū romanū q fuit magnus miles
et multos alios. Item quoſdam mittit ho
ra nona q̄ vocatur ſenectus. q̄ durat a. xlv.
āno vſq3 ad ſexageſimū. quia ſicut ſol hac
hora ſemper deſcendit. ſic homo hac etate
incipit deficere. ⁊ vires ⁊ ſenſus debilitantᷣ
In hac hora miſit illum latronem de quo
fertur ꝙ dum ſemel vidiſſet capillos ſuos
canos dixit. Hec etas nō eſt latrocinia ex-
ercendi ſed penitentiā agendi. ⁊ conuerſus
magnā penitentiā egit. ſic hō prudens deb3
ſtatum ſuum conſiderare. Ecci. xvj. Oculi
ſtultorum in finibus terre ſapientis autem
oculi in capite ſuo. Multi ſemper querunt
noua de mundo ⁊ vana ⁊ nō conſiderāt ca
niciem ⁊ rugas ſuas. Itē quoſdam mittit
hora xj. ſc3 veſpere que vocatur ſenium. q̄
durat a ſexageſimo āno vſq3 ad mortem. q2
ſicut ſol tunc omnino incipit deficere ⁊ nul
lius caloris eſſe ſic iſta etas. et hec etas vl
tima hora vocatur. ſiue in ſene ſiue i iuuene
In hac hora vel etate veniūt omnes illi q
vere penitent. ⁊ cōuertūtur in morte. Et no
ta ꝙ frequēter accidit ꝙ qui hac nouiſſi-
ma hora veniūt prius remunerātur ⁊ dena
rium purpetue felicitatiſ recipiūt q̄3 illi qui
in prima hora vel etate penitentiam agere
ceperūt. prius em̄ remuneratus eſt latro de
cruce q̄3 petrus vel iohānes. quia frequēter
accidit ꝙ illi qui tardius veniūt feruētius
operātur. ⁊ plus in modico tēpore merētur
q̄3 alij in multo. quia deus nō penſat quātū
ſed ex quāto affectu. Unde illa vidua que
miſit duo era minuta in gazophilatiū plus
omnibus miſit vt chriſtus dixit. Sen̄. Faci
amus illud quod in itinere fieri ſolet. vt q̄
tardius exierunt velocitate recompenſant
moram. Et nota ꝙ ſunt rephenſibiles qui
ſaltem in hac hora penitentiā nō aſſumūt.
quia penā ⁊ ſeruitutē merētur eternā. In
cuius figura mandatū fuit in lege deut. xv
ꝙ ſeruo qui ſeptio āno. i. vij. etate nolebat
egredi ſeruitutē debebat ſubula perforari
auris. ⁊ ſic in eternum permanebat ſeruus.
Itē valde reprehendendi ſunt qui vſq3 ad
horā veſpertinā differūt vineā penitētie in

trare. quia in illa etate nō poſſunt penitētiā
agere. ⁊ volunt ꝙ illa etas portet onera to
cius vite. Hic cadit exēplum illius militis
qui ibat in ſaroiā ad ſeruiendū iudici arbo
ree cū quinq3 equis quorū quattuor vendi
dit piſis viuendo voluptuoſe conſumpſit.
poſtea ſuper quintū poſuit totā ſarcinā. et
deſuper ipſe aſcendit. qui pondus ferre non
ſuſtinēs crepuit in plano portus. Tales ſo
lum feces volunt dare deo. ⁊ totū vinu3 bi
bunt. Hic cadit exēplum de illo filio q ha-
bebat vegetem vini. ⁊ patri pluries de vino
petenti noluit dare niſi vltimo de fece. In
qualibet ergo etate deus per ſuā miſicordiā
quotidie multa milia ad vineā pnie mittit.
vt nullus in aliqua deſperet etate. ⁊ iō oēs
in quacūq3 etate debemus vineā pnie intra
re. Et ſic pt3 primū ¶ Secūdo hūane pigri
cie ociū redarguitᷣ cū dicitᷣ. Quid h ſtatis
tota die ocioſi. i. toto tpe vite vr̄e pn̄tis q̄ re
ſpectu alteri⁹ vite vna dies ē. imo min⁹ q̄3
vnū momētū. qd̄ tp̄us ita modicū ⁊ parū ꝯ-
ceſſum ē nobis ad laborādū vt laborare nō
recuſemus ¶ M. Ubi nota ꝙ per totū offi
ciū in ep̄la ⁊ in euāgelio monemur ociū fu
gere. ⁊ labori bonoꝝ operū intēdere. Ad qd̄
faciēdū inducimur ex octo. Primū ē natu.
q2 ad hoc naſcimur vt laboremus. Job. v
Hō naſcitur ad laborē. Etiā in ſtatu inno-
centie hō laboraſſet. gen̄. ij. Tulit em̄ deus
hominē ⁊ poſuit eū in paradiſū voluptatis
vt operaretur ⁊ cuſtodiret illū. q̄3uis i ſtatu
illo ille labor nō erat hōi penoſus ſed delec
tabilis. poſt peccatū autē datus ē hōi in pe
nā. gen̄. iij. In ſudore vul. t. ve. pa. t. Secū
dum ē creatura. oīs em̄ creatura laborat et
non ociatur q̄3diu voluitur vita preſens.
Nam de angelis dicit apoſtolus. Hebre.
primo. Omnes ſunt adminiſtratorij ſpiri-
tus in miniſterium miſſi. De celo vero lu-
na ſole ⁊ ſtellis patet ad oculum. quia quo
tidie mouentur ⁊ peragūnt officium ſibi in-
iunctum. Omnia etiam mouentur elemen-
ta. ac etiam terra licet non locali. ſed alte-
rationis motu. Omnia etiam animalia cū
labore victum ſibi vendicant. prouerbi. vj.

Uade ad formicam o piger ⁊ cō. vias eius
Unde de apibus dicitur ꝙ nō patiūtur oci
oſam in congregatione viuere. Terciū eſt
locus. non ſumus em̄ in loco illo tanq̄3 in
loco quietis. ſed laboris. eſt enim mundus
iſte quidam campus laboris. vbi agricole
laborant ⁊ tyrones probātur. Michee. ij.
Surgite abite quia nō habetis hic requiē
Jo. xvj. In mundo preſſuram habebitis.
Quartū eſt tēpus. quia totum tempus pre
ſens cōceſſum eſt ad laborandum ⁊ bn̄ ope
randum ⁊ merendum. galath. vj. Dū tēpus
hēm⁹ operemur bo. ad oēs. Eccs. ix. Qd̄-
cūq3 poteſt manus tua facere inſtāter ope-
rare. Sen̄. Omnia aliena ſunt. tm̄ tempus
noſtrū eſt. turpis autē eſt iactura que per
temporis negligentiā fit. quia irrecupera-
bilis eſt. Quintum eſt ratiōis ordo. Hic ē
em̄ ratiōis ordo in tota creatura vt q vult
quieſcere primo laboret. quia oīs creatura
mō laborat ⁊ poſtea geſcit hōie quieſcēte.
Et ideo oīs creatura parturit ⁊ ingemiſcit
vſq3 adhuc. quietē hōis expectās. vt dicitᷣ
Ro. viij. ⁊ de deo etiā dicitur ꝙ ſex diebus
operatus eſt ſeptima die requieuit. gen̄. ij.
Unde lucifer qui prius voluit ſedere q̄3 mi
niſtrare dicēs. ſedebo in mōte teſtamenti in
latere aquilonis. yſa. xiiij. proiectus ē de ce
lo ⁊ labore penoſo ⁊ infructuoſo ē in per-
petuum deputatus. Similiter hoīes q illū
imitātur ⁊ peruertunt ordinē dei. vt prius
velint ſedere q̄3 miniſtrare vel laborare pij
ciuntur ad laborē inutilem ⁊ penoſum. p̄s.
Laborabit in eternum ⁊ viuet adhuc in fi
nem. Sextū eſt exēplum chriſti qui factus
eſt hō. ⁊ in laboribus multis a iuuētute ſua
fuit. vt daret nobis exēplum laborandi. p̄s.
Pauper ſum ego ⁊ in laboribus a iuuētu
te mea. Qui etiā ad laborandū nos inuitat
dicēs. Ite ⁊ vos in vineā meā. ⁊ qd̄ iuſtum
fuerit dabo vobis. ⁊ ideo nēo poteſt dicere
nemo nos cōduxit. Jo. xv. Si nō veniſſem
⁊ eis locutus fuiſſem pctm̄ nō hrēnt. nunc
autē excuſationē nō habēt. Septimū ē mo
dicus labor ⁊ magnū p̄miū. q2 quilibet dēa-
rium accipit. Ber. Labor meus vix ē vni-
us hore. ⁊ ſi āplius eſt nō ſentio p̄ amore. i.

corinth. ij. Quod oculus nō vidit nec auris
au. nec in cor ho. aſcen. q̄ p̄pa. de. diligen. ſe.
Octauū eſt multorū maloꝝ fuga quia qui
ocia ſectatur in multa mala incidit. prouer.
xxj. Deſideria occidunt pigrū. noluerūt em̄
quicq̄3 manus eius operari. tota die cōcu-
piſcit ⁊ deſiderat. Ecci. xxxiij. Multā mali-
ciā docuit ocioſitas. Ezech. xvj. Hec fuit
iniquitas ſodome ſororis tue ſaturitas pa-
nis ⁊ vini ⁊ ociū. Sed quō peccatores di-
cūtur ociari. cū ipi dicant in inferno. Laſſa
ti ſumus in via iniquitatis. Sap. vj. Et di-
cendum ꝙ ipi multū laborant ⁊ euiſcerant
ſe ⁊ conſumūt vt aranea. ⁊ circuiunt mare
⁊ aridam. Hiere. ix. Ut inique agerēt labo
rauerūt. ſed pro tanto labor eorū dicitᷣ ociū
quia fruſtra eſt. quia ſicut hō per ociū ni-
hil conſequitur. ita ipi ex labore eorū nihil
conſequūtur boni. Sap. v. Quid nobis p-
fuit ſuperbia ⁊ diuitiarū iactātia quid con
tulit nobis. Et ſic patet ſecundum ¶ Ter-
cio diuine retributiōis magnificētia decla-
ratur in denarij collatiōe. que fuit excedēs
merces ſuper merita ſingulorum. tam qui
venerunt de mane ſicut qui venerunt d̄ ſero
Ro. viij. Nō ſunt cōdig. paſſi. hui⁹ tpis ad
futurā glo. q̄ reue. in nobis. Et hoc ē qd̄ ait
Cū aūt ſero factū eſſet ⁊c. Ubi nota ꝙ du
plex eſt ſero. ſc3 generale omniū qd̄ ē finis
mundi. ⁊ particulare vniuſcuiuſq3 quod ē
mors. In vtroq3 autē ſero dn̄s ſeruis ſuis
mercedem reddet. quia in particulari retri
buet mercedem quantum ad animā. in vni-
uerſali quantum ad corpus. quia in illo ſe-
ro vniuerſali erimus beati in corpore ⁊ ai-
ma. Dominus vinee eſt deus pater. qui vi-
neam ſancte eccleſie plantauit. yſa. Uinea
mea electa ego te plantaui. Matthei. xx.
Homo erat paterfamilias qui plātauit vi
neam. Procurator dei pris ⁊ iſtius vinee
ē xp̄s ſm qd̄ hō. cui pater omnia dedit i ma
nus. matth. xj. Omnia mihi tradita ſunt a
prē meo. Ipſe ergo hēt ⁊ punire ⁊ remune-
rare viuos ⁊ mortuos. Act. x. Qui ꝯſtitu-
tus ē a dō iudex viuorū ⁊ mortuorū. ē er-
go xp̄s noſter iudex vt dictum eſt. qui a nos
iudicabit. Item eſt noſter procurator.

quia oīa bona nobiſ procurauit. Ro. viij.
Quō non cū illo oia bo.no.do. Itē eſt no
ſter aduocatus. qa cauſam noſtrā ſuſcepit
⁊ ſemper pro nobis deum interpellat. j. Jo
hā. j. Aduocatum habemus apud pa. iuſtū
xpm iuſt. ⁊ ipē eſt propi. pro pec. no. Item
noſtre mercedis retributor. vt hic pʒ. Jo.
x. Ego vitā eternā do vobis. Dat ergo xpī
omnnibus ſeruis ſuis denariū id eſt ſeipm.
qui eſt denarius dei patris ⁊ beata vita ani
marum vt dicit auguſt. Gen. xv. Ego mer
ces tua magna nimis. ¶ E. Significat er
go felicitas eterna per denarium quītupli
ci ratiōe. Primo ratiōe imaginis. Nam i
denario qui olim dicebatur denarius erat
imago regis. Felicitas autē humana eſt dei
tas ⁊ humanitas. xpūs enim qui eſt imago
dei patris ⁊ deus humanat9 eſt beatitudo
noſtra. Nā cognoſcere chriſtū inqnantum
deus eſt ⁊ inquantū homo. eſt vita eterna.
Johā. xvij. Hec eſt vita eterna vt cog. te
ſolum deū verū ⁊ quem mi. ieſum xpm. Eſt
ergo xpūs denarius patris in quo ipm habē
do ⁊ videndo conſiſtit beatitudo noſtra. qui
q̄uis omnibus detur tn̄ vnus alio clarius
videbit ⁊ perfectius poſſidebit ſm differen
tiam meritorū. Sicut oēs ſtelle illuminant̄
a ſole. ſed vna magis illuminatur alia. j. co
rinth. xv. Stella differt a ſtella in claritate
ſic ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. corpus autē erit
magis clarū ex maiori gloria anime. Vnde
differētia claritatis corporum ex differētia
glorie animarū cauſabitur. ita ꝙ in ipa ma
iori claritate corporum cognoſcetur maior
gloria animarū. Et ſic vna erit gloria om
nium ⁊ de eiſdem ſcʒ de euaſione mali et de
adeptione boni. Et quantum ad omnia hec
erunt pares. Et hoc eſt qđ hic dicitur. Pa
res illos nobis feciſti. Sed illā gloriam nō
oēs equaliter participabunt. vt dictum eſt.
Secundo ratiōe valoris. denarius ei dicit̄
a decem quia olim decʒ paruulos valebat.
Vita autē eterna pro obſeruatiōe decem p̄
ceptorū datur. matth. xix. Si vis ad vitā in
gredi ſerua mādata. Ipa ergo obſeruatio
decē preceptorū gratia informata valet de
narium regni celeſtis. quia vt dicit Augu

ſtinus. Regnum celorum tantum valet q̄
tum habes. Hō autem gratia dei adiutus
ſeruat p̄cepta. ergo regnū dei meretur. Ter
cio ratiōe litterarū. Sunt em̄ littere in de
nario exprimētes nomē regis per quas ſci
entia deſignatur. ſic ⁊ in denario vite beate
erit ſcientia omniū rerū. quia in ipo deo co
gnoſcemus deū ⁊ omnia alia. j. corinth. xiij
Nunc cognoſco ex parte. tunc autē cogno
ſcam ſicut ⁊ cognitus ſum. Videmus enim
nunc per ſpeculum in enigmate tūc autem
facie ad faciē. Grego. Quid eſt qđ neſciāt
qui videntē omnia vident. Quarto ratiōe
ſufficiētie. quia in denario eſt omis ſuffici
entia vite q̄ emi poteſt. Eccs. x. Pecunie
obediunt omnia. Sic in denario regni erit
ſimiliter ſufficientia ⁊ ſuperabūdantia om
nis boni. Exo. xxxiij. Oſtendam tibi omne
bonū. Quinto ratiōe figure rotūde. in qua
nō eſt finē vel principiū inuenire. Sic illa
vita beata que eſt deus nō habet principiū
nec finē. Et quicūq₃ eam ſemel habuerit ꝑ
petuus efficietur in ipa. Jo. vj. Omne qđ
venit ad me nō eijciā foras. Et ſic patet ter
cium. ¶ Quarto fraterne felicitatis inui
dentia ſubinfertur. quia primi videntes ꝙ
vltimi acceperunt ſingulos denarios. et ipi
non amplius acceperunt murmurauerunt.
nō aduerſus procuratorē ſed aduerſus pa
tremfamilias. d. Hi nouiſſimi vna ho. fe. ⁊
pares illis no. fe. qui porta. pon. di. ⁊ eſtus.
Sed cū boni nunq₃ murmurent de omibus
que deus facit. ſed dicunt cū iob. dñs dedit
dñs abſtulit. ſicut do. pla. ita fa. ē ſit no. dñi
be. quō cū omnes iſti operarij boni fuerūt.
quia omnes denarium acceperūt dicuntur
murmuraſſe. ¶ D. Ad quod dicendum ꝙ
murmuratio ex mſtis poteſt accidere. Pri
mo enim ⁊ proprie cauſatur murmuratio
ex motu impatientie ex eo ſcilicet ꝙ nō pa
tienter ſuſtinent aliqui ea que deus facit ſi
bi vel alijs ſiue bona ſiue mala. Sic filij iſ
rael in deſerto non patienter tulerunt ea q̄
deus fecit eis. ⁊ ideo murmurauerunt. pri
mo corinth. decimo. Neq₃ murmuraueri
tis ſicut eorum quidam. Et talis mur
muratio nō ē inter ſctōs vt dictū ē. grego.

Regnum celorum nullus murmurās acci
pit. ⁊ nullus qui accipit murmurare poteſt
¶ Secundo poteſt cauſari ex longa expec
tatione ⁊ cordis ſuſpiratiōe. Et iſta fuit in
antiquis patribus. Gregori9. Accipientes
murmurabant. q₂ antiqui patres i infernū
deſcendentes a gloria dilati ſunt. Quaſi er
go poſt murmuratiōnē denariū accipiunt.
qui poſt longa tempora inferni ad gaudia
regni peruenerūt. Tercio poteſt cauſari ex
admiratione diuine clementie. Talis mur
muratio qñq₃ eſt inter ſanctos viros. qui
videntes ꝙ deus tam copioſe remunerat. ⁊
citius aliqñ remunerat tarde veniētes q₃ ſi
bi longo tēpore ſeruientes. qđāmodo mur
murant dei ſuper hoc liberalitatē ⁊ miſeri
cordiā admirātes. Sic petrus murmurare
potuiſſet ꝙ latro citius eo ad regnū perue
niſſet. ⁊ de tali murmuratiōe itelligi poteſt
qđ hic dicitur. Quarto poteſt cauſari ex
admiratione diuine patientie. ⁊ hāc etiā ha
bent ſancti viri qui videntes malos in hac
vita florere qđāmō murmurāt. dei ſuꝑ hoc
patientiā admirātes. Jere. xij Quare via
impiorum proſperatur. bene ē omnibus q
p̄uaricātur ⁊ iniq̄ agūt. Abacuc. j. Quare
reſpicis ꝯteptores tacēs cōculcante impio
iuſtiorē ſe. Vel dicendū ꝙ murmurauerūt
id eſt murmurare potuerūt. q₂ nō omnis ſi
militudo currit quattuor pedibus. Criſo.
Nō aūt oportet ea q̄ in parabolis ſunt ſm
totū qđ dicitur inueſtigare. ſed intentionē₃
propter quā cōpoſita ē intellgere ⁊ nihil vl
tra ſcrutari. Nō ergo inducit hoc vt oſtē
dat aliquos inuidia morſos. ſed vt oſtēdat
hos in tanto poſitos honore. qđ inuidiam
alijs potuit generare. Et ſic patet quartū.
Quinto preſumptiōis audacia reprimitur
⁊ deſperatiōis ſubleuatur deiectio in para
bola adaptatione. q₂ ſic erūt p̄mi nouiſſimi
id eſt iudei qui primo adhanc vineam ſunt
vocati erunt nouiſſimi in laboratiōe ⁊ per
conſequēs in remuneratione. quia vltimo
cōuertentur. ⁊ nouiſſimi ſcʒ gentiles q no
uiſſima hora in hanc vineam intrauerunt
erunt primi in regno. Nō tamen oēs q ad
hanc vineam vocātur neq₃ omnes qui i ea

laborant recipient denariū regni. quia mul
ti ſunt vocati ad fidem ⁊ penitentiā. pauci
vero electi ad regnum. Multi ſunt electo
res epōrum ⁊ aliorum dñorum. ⁊ pauci ſūt
epi ⁊ poteſtates reſpectu aliorum. Sic de
bet intelligi hoc exemplum de filijs iſrael.
qui per moyſen ſunt vocati ad intrandum
terram promiſſionis. ⁊ fuerunt vltra ſexcē
ta milia. ⁊ non intrauerunt niſi duo ſcʒ ca
leph ⁊ ioſue. Ex quo magnus timor debet
incuti nobis ⁊ debemus niti de illis paucis
electis eſſe. Hoc autē ꝙ dicit. Erunt prim ſ
nouiſſimi primi tripliciter poteſt intelligi.
¶ E. Primo vt nouiſſimi in oculis ſuis
ſint primi ⁊ maximi in oculis dei. ⁊ hoc ve
rum eſt. q₂ humilitas eſt que exaltat. j. Re
gum. xv. Nōne cum paruulus eſſes i ocu
lis tuis caput in tribubus iſrael factus es
Luce. xiiij. Omnis qui ſe exaltat humilia
bitur. ⁊ qui ſe humiliat exaltabit̄. Et econ
uerſo. qui ſunt primi ⁊ maximi in oculis
ſuis ſint minimi ⁊ nouiſſimi in oculis dei.
quia qui ſe exaltat humiliabitur vt ibidē₃
dicit lucas. ¶ Secundo vt nouiſſimi in iu
dicio hominum ſint primi in iudicio dei. q₂
homines vident que foris patent. deus au
tem intuetur cor. j. Regū. xvj. Et ideo fre
quenter aliter aliter iudicat deus q₃ hoies
qui intima aſpicit. Et ideo econuerſo p̄mi
in iudicio hominū ſint nouiſſimi in iudicio
dei. ¶ Tercio vt dictum eſt ſcʒ qui primo
venerunt vltimo remunerentur ⁊ q vltimo
venerūt primo. Cuius ratio poteſt eſſe du
plex. Prima q̄ dicta eſt ſcʒ ꝙ illi q tardius
veniūt feruētius operātur. Secūda eſt ſola
gratia ⁊ voluntas dei. q̄ tangitur in littera
cū dicitur. An oculus tuus neq₃ eſt q₂ ego
bonus ſum. nō licet mi. qđ volo facere. qa
vt dicit apl̄us Ro. vj. Gratia dei vita eter
na. Cū ergo gratia nō ſupponat meritū alſ
gratia nō eſſet gratia. vt dicit apl̄s ibidem.
⁊ vita eterna detur gratis. ergo nouiſſimi
poſſunt eſſe primi. ⁊ primi nouiſſimi. Quia
vt dicit apoſtolus ibidem. Non eſt volētis
neq₃ currētis ſʒ dei miſētis. ⁊ ſic pʒ qntuʒ

¶ De epiſtola ſermo.xxvij.

N Eſcitis ꝙ hi qui in ſtadio cur
runt omnes quidem currūt .ſꝫ
vnus accipit brauiū.j.corinth
ix.Conſuetudo eſt aliquarum
terrarum ꝙ iſto tēpore curre/
re faciunt brauium. et in aliquibus terris
agoniſte frequentāt agones. armati ſcutis
et galeis et baculis ligneis et agoniſant in
plateis ⁊ vijs.Eccleſia autē iſto ſacro tp̄e
ſeptuageſime incipit per lamenta penitētie
ad brauium eterne felicitatis velocius cur
rere ⁊ in agone ſpūs fortius dimicare. Et
ideo hoc tp̄e facit legi quandā ep̄ſam pauli
in qua beatus paulus ſub ſimilitudine cur
rentium brauium ⁊ agoniſantiū in plateis
nos hortatur vt ad brauium ſuperne voca
tionis cum firma ſpe percipiendi curram⁹
⁊ in agone ſpūs congrue dimicemus.nō ꝙ
licitum ſit predicta etiā conſpicere nedū fa
cere.ſed ſicut chriſtus prudētiam villici ini
quitatis allegauit. ſic ap̄ſus prudentē actū
illorū allegat.vt in eo ꝙ prudenter faciūt
facta ſua eos ſequamur prudenter facta
ſpūs faciendo.matthei.x.Eſto.pru.ſicut ſ.
In qua quidem ep̄ſa ap̄ſs quattuor facit.
Primo eñ ſub ſimilitudine currentium in
ſtadio nos hortatur vt ſic curramus ꝙ bra
uium regni celeſtis cōprehendere valeam⁹
in principio ep̄ſe. Secūdo ſub ſimilitudine
agoniſtarum nos hortatur vt legitime cer/
temus quatenus coronā glorie percipiam⁹
ibi.Omnis qui i agone cōtendit ab oībus
ſe abſtinet.Tercio in duobus p̄dictis ſe ad/
ducit in exēplū vt ip̄m inſpicere valeamus
ibi.Ego ſic curro nō quaſi ⁊c.Quarto mi/
ta beneficia antiquis patribus preſtita re/
ducit ad memoriā noſtra beneficia figuran
tia.propter q̄ fiducialiter currere ⁊ ſecure
poſſumus dimicare in.x.capitulo ibi. No/
lo autē vos ignorare fratres ꝙ patres no/
ſtri omēs ſub nube fuerunt. Primo ergo
ſub ſimilitudine currentiū in ſtadio hortat̄
nos vt ſic curramus ꝙ brauium regni cele
ſtis accipere valeamus.Et hoc ē. Neſcitiſ
ꝙ hi qui in ſtadio currunt.id eſt in octaua
parte miliarij.Stadiuz eñ eſt octaua pars
miliarij. Miliariū autē conſtat ex paſſib⁹
mille. Paſſus autē continet quinqꝫ pedes.
Et ſic ſtadiū continet paſſus centū.xxv.Et
dicitur ſtadiū fuiſſe inſtitutū ab hercule vt
tantū curreretur ſub ſpe adipiſcendi p̄miū
aliquod in fine curſus.⁊ daretur ei q citi⁹
perueniret. Ip̄e autē hercules vno anheli/
tu tantū ſpaciū pertranſibat. Et dicitur ſta
diū a ſtando.quia tūc hercules ſtabat. In
tali ergo ſtadio omnes qui cōueniūt vt ac/
cipiant p̄miū in fine curſus reddendū. oēs
currūt ad finē ſtadij.ſed vnus qui melius
omnibus currit ⁊ vſqꝫ ad finē pertingit ac
cipit brauiū.i.p̄miū curſus.qdcūqꝫ ſit illud
Nō eſt vbiqꝫ equale ſpaciū qd ſtatuitur ad
currendū. Poſita ſimilitudine adaptat di.
Sic ergo vos currite cōprehēdatis p̄miuz
ſcꝫ curſus veſtri.qd eſt denarius regni ce/
leſtis.qui vt in hodierno euāgelio habetur
datur omnibus q in vinea p̄nie pſeuerant.
Vñ nō ē ſicut brauiū qd ſolū vni tribuit̄.
ſed oībus qui vſqꝫ ad finē currūt pleniſſi/
me elargitur. In hoc ergo ē ſimilitudo vt
ſi volumus brauiū eternū recipere.vſqꝫ ad
finē curſus curramus. q: ſolū ſic currenti
attribuitur. Circa hoc primū membrum
tria ad edificationē noſtrā videam⁹.ſ.q ſūt
equi ad hoc brauiū currētes q̄ ſūt neceſſa/
ria ad bene currēdū.⁊ q̄ nos mouere debēt
ad bene currendū. ¶ Primo videam⁹ qui
ſūt equi ad hoc brauiū currētes.oēs ei cur
rūt q: oēs i fide ſua credūt ſaluari.ſꝫ vnuſ
tm̄ pp̄ls.ſ.xp̄ianus accipit brauiū ¶ E. Et
dicēdū ꝙ ſex ſunt equi ad hoc brauiū cur/
rentes ſex pp̄los ſignificātes ⁊ oēs fruſtra
currūt p̄ter vnū qui accipit brauium. Pri
mus equus ē pallidus de quo dicit̄ apoca.
vj. Vidi ⁊ ecce equus pallidus ⁊ q ſedebat
ſuper eū nomē illi mors.⁊ infernus ſeq̄bat̄
eū.Et iſte ſignat genus iudeorū quoꝝ mer
ces erat tēporalis abundātia.quā pallor d
ſignat.yſa.x Si audieritis me bo.ter.come.
Quia oēs moriūtur ad inferos deſcenden
tes.⁊ ideo ad brauium nequeunt peruenire
ſed mors vel infernus ſequitur eos. De
quorum numero ſunt omnes chriſtiani.

qui pro terrenis deo ſeruiunt.ps. Confite
bitur tibi cum benefe.ei. Jo.vj.Queritis
me quia mādūcaſtis ex panibus meis. De
quibus dicitur matth.v.Amen dico vobis
re.mer.ſuam.Secundus eſt equus emiſſa/
rius de quo dicitur in eccleſiaſtico. Equus
emiſſarius ſic ⁊ amicus ſubſannator ſub oī
ſupra ſedente hinnijt.Iſte ſignificat genus
ſaracenorum.quorum vita tota eſt in luxu
ria ⁊ delitijs corporalibus ⁊ per huiuſmo
di currunt. quia dicunt in alia vita hoies
plures vxores habere ⁊ iuxta flumē lactis
et mellis conſiſtere.Et ideo brauium nō ac
cipiunt felicitatis eterne.De quorū nume/
ro ſunt omnes xp̄iani quorū deus vēter eſt
qui in corporalibus delitijs finē ſuum con
ſtituunt.Eccs.vj.Omnis labor hominis i
ore eius. Tercius eſt equus rufus.Apoce.
vj.Et exiuit alius equus rufus.⁊ qui ſede
bat ſuper eū datū eſt ei vt ſumeret pacē de
terra ⁊ vt inuicem ſe interficiāt ⁊ datus ē
illi gladius magnus.Iſte ſignificat genus
thartarorum propter magnā effuſionē ſan
guinis quā fecerūt.quibus magnus gladius
eſt largitus ad ſeipſos ⁊ alios interficiend̄ū
⁊ pacifice ſup̄ totā plagā orietalem pla/
gam regnāt.Iſti inaniter currūt.q: de mō
currendi nullam legē habent. ſed quilibet
currit ſicut ſibi placet. De quorū numero
ſunt omnes xp̄iani q ſub lege euāgelij no/
lunt conſtringi.ſed volunt viuere pro libi/
to voluntatis.Quartus equus eſt niger.
Apoca.vj.Ecce equ⁹ niger ⁊ q ſedebat ſu
per eū habebat ſtateraꝫ in manu ſua. Iſte
ſignificat genus hereticorū qui ſtaterā do/
loſam habent in manibus. dū verba euan/
gelij et ſacre ſcripture nō ponderant recto
mō.ſed falſe exponētes que nō intelligunt .
et ideo ſicut falſarij litterarū et ponderum
debent cōburi.De quorū numero ſūt oēs
xp̄iani qui falſa loquūtur ⁊ operātur.Quī
tus equus ē varius qui eſt fallax ad ſalutē
Zach.vj.In quadriga quarta equi varij ⁊
fortes. Iſte ſignat genus ypocritarum et
falſorū xp̄ianorum qui ſunt varij.quia ſūt
aliud interius ⁊ aliud exterius.⁊ ſub pelle
ouina habēt morſum caninū.matthei.vij.
Attendite a fal.prophe.qui ve.ad vos i ve
ſti.o.intrin.au.ſūt lu.ra.Iſti videtur cur/
rere ſed nō currūt. ⁊ iō brauiū nō accipiūt
Iſti ſūt valde fortes ad nocendū ⁊ decipiē
dū.q: hoies nō cauent ſibi ab eis. Sextus
equus ē albus.Apoca.vj.Et ecce equ⁹ al/
bus ⁊ q ſedebat ſup eū hēbat arcū.⁊ data ē
ei corona.⁊ exiuit vincens vt vinceret.Et
iſte ſignat genus verorū xp̄ianorū q oīa vi
cunt et perueniūt vſqꝫ ad brauiū.⁊ iō coro
nant̄ qui hñt alba ⁊ cādida veſtimēta.id ē
op̄a.Ecci.ix. Omni tp̄e veſtimēta tua ſint
cādida.Ro.iij.Abijciamus ergo op̄a te.⁊
indu.ar.lu.i.op̄a lucida. Iſti ſoli accipiūt
brauiū ¶ Secūdo videamus q̄ ſūt neceſſa/
ria ad bene currendū .ita ꝙ brauiū habea/
mus.Sicut eñ legere ⁊ nō intelligere ē ne
gligere.ita currere ⁊ nō bene currere ē op⁹
perdere ¶ P. Et ſciendū ꝙ ad bene cur/
rendū quinqꝫ exigūtur.q̄ etiā exigunt̄ i cur
ſu corporali ⁊ ſūt neceſſaria. Primū ē for
titudo perſone ⁊ cōgrua diſpoſitio. qa nec
cecus nec claudus nec debilis vel infirm⁹
bene currere poteſt.ita hō debet eſſe diſpo
ſitus ⁊ ſanus in mēte per virtutes ⁊ gratiā
dei.q̄ diſponūt ⁊ faciunt hoiem aptū ad bñ
currēdum.Extere natiōes nō p̄nt currere.
q: ſunt cece ⁊ claude nec mali xp̄iani.quia
ſunt debiles ⁊ infirmi dei fortitudine ⁊ ſpi/
ritu ſācti dōis carētes. ⁊ ideo cū via dei ſit
arta ⁊ difficilis nō p̄nt per eā currere. Au/
guſtin⁹.Anguſta ē via q̄ duc̄ ad vit.eter.et
ad ipam niſi dilatato corde nō curri̇t.q: iter
ꝯſtitutū quo ḡdiūt paupes xp̄i ē āplū ſpei fi/
deliū.⁊ ſi artū ſit infidelīū vanitati. Scdm ē
īpedimētoꝝ remotō ¶ P. Sūt ei mlta ipe
dimēta ſpūalr currere volentē.et p̄cipue ſūt
duo. Primū ē viclatio pctōꝝ. catenat⁹ ei
vt ē pctōr nō pōt currere.puer.v. Iniqta/
tes ſue capiūt impiū et funib⁹ pctōꝝ ſuoꝝ
ꝯſtringit̄.et iō per verā ꝯtritionē et ꝯfeſſiōꝫ
oportet ꝙ prio ab his vīculis abſoluat̄.q:
alr̄ nō poſſet pergere nedū currere. Jo.xi
Soluite eū et ſinite abire. Hoc dixit xp̄s d
lazaro per quē pctōr deſignat̄. Secundum
impedimentum eſt onus temporalium. Nō
enim oneratus poteſt velociter .. i .. v.

ambulare nedum currere. Bernardus. Tu
onuſtus auro ⁊ argento putas te chriſtum
ſequi. qui exultauit vt gigas ad currendam
viam. Et quia iſtud onus eſt onus anime.
q̃ currere debet. igitur hec alleuiatio debet
fieri intus in anima. vt anima non afficiat̃
nec cõcupiſcat temporalia. que q̃uis aliqs
non habeat. afficiatur tamen ⁊ cõcupiſcat
ea habere. ita eſt oneratus ac ſi haberet. et
qui nõ concupiſcit nec afficitur eſt leuis et
aptus ad currendum. q̃uis tẽporalia poſſi
deat. Et attende ꝙ curſor p̃cingit ſe ⁊ ha-
bet veſtes curtas nõ defluentes in terram.
vt melius currat. Sic ſpũaliter currere vo
lentes oportet cingi per continentiã carna
lis voluptatis. Luc. xij. Sint lumbi veſtri
p̃cincti. Debet etiam veſtes curtas habere.
vt de temporalibus ſolum accipiat neceſſa
ria. j. Thi. vj. Habẽtes alimenta ⁊ qui. te.
his conten. ſimus. Quidam habent veſtes
muliebres per cenũ defluentes. ſicut viri ef
feminati qui totaliter carnis voluptatibus
immerguntur ⁊ ideo currere non poſſunt.
Unde in huius figura mandatum ẽ in le-
ge deutro. xxij. ꝙ viri veſte feminea indui
non debent. Tercium quod exigitur ad be
ne currendum vt brauium habeatur ẽ ve-
lox curſus arreptio. vt cito homo arripiat
curſum. Nã in curſoribus brauij magna p̃
rogatiua eſt anticipare curſum. Ita ſpũa-
liter cito incipere curſum maximũ bonum
eſt ad brauium percipiendũ. Tren. iij. Bo
num erit vi. cũ porta. iu. dñi ab adole. ſua.
Multi ſunt qui dicũt. ſtatim volo currere
⁊ ſemper vadunt ſe vertẽdo ⁊ nũq̃ currũt.
prouer. xxvj. Sicut hoſtiũ vertitur in car-
dine ſuo. ſic piger ĩ lectulo ſuo. Ecci. xxxiij
Precordia fatui quaſi rota carri. Rota
carri ſemper vertitur circa axim neq̃ vnq̃
ab axe ſeparatur. ⁊ ſimiliter hoſtiũ in car-
dine. Sic multi dicunt ſe velle recedere a
mundanis ⁊ nunq̃ recedunt. Quartum eſt
deuiationis cautio. vt currens a deuiatiõe
caueat. quia ſi modicũ deuiat multũ errat.
Numeri. xx. Non ibimus per agros neq̃
per vineas. neq̃ bibem⁹ aquas de ciſternis
tuis. ſed via publica gradiemur. neq̃ ad de

xteram neq̃ ad ſiniſtram declinãtes. Qui-
dam ad ſpectacula ⁊ ludos ⁊ per tabernas
declinant ad dexterã mundi. Quidam vero
ſeculi triſticia abſorbẽtur que mortem ope
ratur. vt dicit apſs. ij. corinth. vij. Exẽpluʒ
huius habemus in filijs iſrael qui circuie-
runt per. xl. ãnos in deſerto. ⁊ viã quam in
duobus menſibus facere debebãt diſtulerũt
facere per. xl. ãnos. ps. In circuitu impij
ambulant. Et ideo qui non vult deuiare.
vadat poſt chriſtum qui via eſt. Joh. xiiij
Ego ſum via veritas ⁊ vita. Bernardus.
Beatus eſt dñe ieſu qui te hominem inter
homines cõuerſantem obſeruans diligẽter
pro viribus ſe prebet imitatorem tui. Quin
tum eſt curſus cõtinuatio. Eſt enim ſola p̃
ſeuerãtia heres regni eterni. matth. x. Qui
perſe. vſq̃ in fi. hic ſal. erit. In cuius figu
ra mandatum eſt in lege ꝙ ſemper cauda
animalis deberet in ſacrificio offerri. Mul
ti incipiunt feruenter currere ſed nõ conti-
nuant. neq̃ opus penitentie conſũmant. et
ideo nihil faciunt. prouer. xviij. Qui mol-
lis eſt ⁊ diſſolutus ĩ opere ſuo frater ẽ ſua
opera diſſipãtis. Mollis eſt qui cedit du-
ris. ⁊ ideo quando occurrit ei aliqd̃ diffici-
le in opere incepto deſiſtit. quod tale eſt ac
ſi illud opus diſſiparet. Contra quod dicit
apſs. ij. Thi. iiij. Bonũ cer. cer. cur. cõſu.
fi. ſer. Tercio videamus que nos mouere
debeant ad bene ⁊ ſtrenue currẽdum. ¶ Il
le Et dicẽdum q̃ ... debent nos mouere ⁊
incitare ad bene currendum. que etiã cor-
poraliter currentes ſolent incitare. ¶ Pri
mum eſt premiũ ⁊ brauij precioſitas. Plu-
res enim veniũt ad currendum. ⁊ melius ſa
tagunt currere vbi brauiũ precioſius cerni
tur. In hoc autem curſu ponitur brauiuʒ
continens omne bonum in ſe. Exodi. xxxiij
Oſtandam tibi omne bonũ. yſa. lxiiij. Ocu
lus non videt deus abſq̃ te que preparaſti
expectantibus te. Eſt etiam hoc brauium
bonum perpetuum ⁊ nunq̃ finiendũ. yſa lj
Leticia ſempiterna ſuper capita eorũ. Se-
cundum eſt nobilitas ⁊ multitudo perſona
rum expectantium nos currentes. Nã qui
debent currere corã rege ⁊ regina ⁊ dlbus

et dominabus regni. totis viribus bñ cur-
rere nitũtur. nos autem coram deo ⁊ beata
maria ⁊ angelis ⁊ ſanctis omnibus curri-
mus. Bernar. Expectant nos angeli vt eo
rum ruina reſtauretur. ſancti vt eorũ glia
compleatur. Deus pater quaſi filios ⁊ he-
redes vt ſuper omnia bona ſua conſtituat.
Filius quaſi fratres ⁊ coheredes vt fruc-
tum natiuitatis. preciũ ſanguinis patri ſuo
offerat. Et ipe ſpũſſanctus qui eſt ipa cari
tas ⁊ benignitas in qua pater nos predeſti
nauit ad regnum. Et maxime nos religioſi
debemus niti bene currere. quia non ſoluʒ
celum ſed etiam mundus nos currere aſpi-
cit. ⁊ aliqui vt addiſcant. ⁊ aliqui vt deri-
deant ⁊ infament. j. corinth. iiij. Spectacu-
lum facti ſumus mundo ⁊ angelis ⁊ homi
nibus. Tercium eſt temporis breuitas. bre
ui em̃ tẽpore currere habemus. Jacob. Que
eſt vita no. ni. va. ad modicũ pa. Antiqui
magno tẽpore currebant ⁊ tandem ad infe
ros deſcendebant. nos autem in vltima ho
ra venientes modicum in vinea patientie ⁊
penitẽtie nolumus laborare ⁊ in ſtadio cur
rere. Quartum eſt miſeria loci in quo ſu-
mus. ⁊ malorum habitantium in eo copio-
ſitas. quia totus mundus eſt plenus mal. j.
Jo. v. Totus mundus in mali. eſt poſitus.
Grego. Mala que nos hic premũt ad deũ
ire cõpellunt. Optime fecit deus qui locuʒ
incolatus ⁊ peregrinationis noſtre tot mal
⁊ omni inſtabilitate repleuit. vt nos boni-
tate ſua non detineret. Ber. O munde im
munde ſi ſic tranſiens allicis. quid faceres
ſi maneres. certe omnes caperes. De loco
autem malo feſtinat homo exire. Sic feſti
nauit loth exire de ſodomis. geñ. xix. Quin
tum eſt inimicorum nos inſequentiũ crude
litas. quia demones nos in hoc curſu fortiſ
ſime inſequuntur perdere cupientes. j. pe. v
Aduerſarius noſt. dya. tan. leo ru. cir. que.
quẽ deuoret. Conſueuerunt autem omnes
homines inſequentibus inimicis fortiſſime
currere fugiendo. Actuũ. xij. Percuſſoq̃
latere petri excitauit eum di. Surge velo.
Sextum eſt perditionis ⁊ confuſionis mul
tiplicitas. quia ſi non bene curreremus ex-

poliabimur armis. et in carcerem dyaboli
detrudemur. et ſic erimus in perpetuũ con-
fuſi. et auferentur a nobis corpus et aĩa ⁊
omnia bona noſtra. Lu. viij. Ei autem qui
nõ habet ⁊ qd̃ videtur ha. aufe. ab eo. ⁊c.
Chariſſimi curramus fortiter ſuper equũ
album vt non confundamur et tanq̃ victi
in carcere recludamur. ſed tanq̃ victores
brauium habeamus. Et ſic patet primum.
¶ Secundo ſub ſimilitudine agoniſtarum
nos hortatur apoſtolus vt legitime decer-
temus. quatenus coronam glorie percipere
mereamur. Et talis ẽ ratio. omnis pugnãs
in agone pro modico premio. ab omnibus
abſtinet et fortiter dimicat. ergo multo for-
tius in agone ſpũs debemus nos pro mag-
no premio ab omnibus abſtinere ⁊ fortiter
dimicare. Et hoc eſt. Omnis em̃ vel aligs
qui in ago. cõ. hoc eſt. omnis qui in agone
certaminis pugnat cum alio ab omnibus ĩ
pedientibus pugnã ne victus efficiciat̃ abſ
tinet. ſed nos ſumus in agone et pugna q̃-
diu ſumus in hac vita. Job. vij. Militia ẽ
vita ho. ſuper terrã. Ergo per totam vitaʒ
ab his que nos in pugna ſpiritus impediũt
abſtinere debemus. ¶ R. Ubi nota ꝙ in-
ter alia maxime ſunt tria que deuaſtãt ho-
minis militiam. et faciunt homines ſuccũ-
bere inimicis etiam in prelio mundi. ¶ Pri
mum eſt deſideria carnalia et delitie carnis
Unde de militibus hanibalis dicitur in ti-
to liuio. Quos nec ferrum nec alpes nec ni
ues potuerũt vincere delitie cãpanie ener-
uauerunt. Unde ibidem legitur ꝙ ſenatus
romanus miſit quendam capitaneũ ad quã
dam miliciam. qui inueniens eam delitijs ⁊
meretricibus diſſolutam ſtatim exbanniuit
de exercitu omnes feminas. et mandauit ꝙ
nullus poſſet habere niſi vnum equum nec
aliquem famulum. ⁊ ſtatim fuit militia re
parata ⁊ deuicerunt hoſtes. Simile eſt in
prelio ſpũs. Et ideo beatus petrus capita-
neus iſtius prelij clamat. Obſecro vos tã-
q̃ adue. ⁊ peregri. abſti. vos a car. de. q̃ mi.
adu. anim. j. pe. ij. In cuius figura man
datum eſt in lege ꝙ procedentibus filijs iſ-
rael ad bellum preco deberet clamare dices

Siquis duxit vxorem de nouo reuertatur
in domum ſuam. vt patet deutro. xx. ¶ Se
cundum eſt multitudo ſpoliorum. qꝛ mag/
num periculum eſt donec homo eſt in bel/
lo ſpolijs intendere. Exemplum de cõflic/
tu conradini nepotis friderici imperatoris
qui debellatus eſt a carolo. quia milites ei
us erant diſperſi ad ſpolia. propterea iudas
machabeus ait. j. mach. iiij. Non concupi/
ſcatis ſpolia quia bellum cõtra nos eſt. ſed
vt notum eſt nos ſumus in cõtinuo bello.
ꝛ ideo nullo tempore debemus ſpolijs intẽ
dere vel ſpolijs onerari. ſed ſemper ſub ar/
mis virtutum ſtare. j. theſſa. v. Sobrij ſim⁹
induti lo. fi. ꝛ cur. ꝛ ga. ſpem ſalutis Ter
cium eſt inobedientia militum. quia ꝺſaſili
debellatur exercitus ſi milites nõ obediunt
duci. Et ideo prelatis eccleſiarũ tanq̃ duci
bus illius exercitus obedire oportet. He/
bre. xiiij. Obe. prepo. ve. per omnia ꝛ ſub/
iacete illis. Et ſic patet ꝙ a tribus maxime
abſtinere debemus. ſcꝫ a deſiderijs ꝛ delitijs
carnis. ꝛ a ſpolijs temporalium. ꝛ ab ino/
bedientia prelatorũ. Et ſi pugnãtes in ago/
ne mundi abſtinent ab his tribus vt corru
ptibilem coronã accipiãt. id eſt gloriam et
mercedem tranſitoriam que corrumpitur ꝛ
deficit. multomagis nos abſtinere debem⁹.
qui incorruptam coronam accepturi ſum⁹
id eſt eternam que nunq̃ corrumpitur nec
vnq̃ deficit nec marceſcit. j. pe. v. Vt cum
venerit princeps paſtorum percipiatis im/
marceſſibilem eterne glorie coronaꝫ. Et ſic
patet ſecundum. ¶ Tercio in duobus pre/
dictis ſe adducit ad exemplum vt ipm ſeq
debeamus di. Ego igitur qui ad finem cur
ſus in pugna venire volo. ſic curro ad bra/
uium regni quantum ad primum. nõ quaſi
ad incertum. id eſt nõ tanq̃ incertus de pre
mio. quia qui de premio eſt incertus pigre
ꝛ lente ꝛ male currit. Qui autem veram
ſpem habet de premio optime currit. ſicut
paulus. Similiter ſic pugno quantum ad
ſecundum ſup. contra dyabolum carnem ꝛ
mundum. non quaſi aerem verberans id eſt
inaniter pugnãs. qui enim pro hoſte aerem
percutit. propter inanem ictũ magis ſeipm

grauat. vel quaſi aerem verberãs pugnat.
qui tm̃ verba habet quibus ad litterã aer
verberatur. ꝛ operibus bonis caret quibus
predicti inimici vincũtur. prouer. xix. Qui
tm̃ verba ſectatur nihil habebit. Talis qꝺ
verbo edificat facto deſtruit. Ecci. xxxiiij.
Vnus edificans ꝛ alter deſtruẽs qđ ꝓdeſt
illis niſi labor. Non ſic ergo pugno ſed ca/
ſtigo corpus meum. id eſt diſciplinis vigi/
lijs ꝛ ieiunijs caſtum facio ꝛ in ſeruitutem
redigo ſcꝫ anime. id eſt facio ipm rõni obe/
dire. vt que ratio dictat facienda faciat. et
que non dictat facienda caueat. Et ꝓprie
dicit. Caſtigo corpus meũ. quia corpus eſt
quod impedit animã in curſu ꝛ in certami
ne prodit. retrahit enim corpus animam ne
bene currat ꝛ prodit ꝛ impugnat vt ſuccũ
bat. Et ideo qui vult bene currere ꝛ bñ di
micare. oportet ꝙ corpus caſtiget ꝛ mẽbra
mortificet. Col. iij. Mortificate mẽbra ve
ſtra. Et non dicit occido corpus meum. ſed
caſtigo. Ro. xij. Rationabile obſequiũ ve
ſtrum. Et maxime hoc eſt neceſſarium pre
dicatori ne reprobus efficiatur. quod tunc
eſt quando illud quod predicat verbis fac
tis non implet. Ro. ij. Qui predicas nõ fu
randum furaris. Debet em̃ predicator oia
que docet implere. Ro. xv. Non audeo lo/
qui eorum que per me nõ efficit chriſtus.
Et hoc eſt. Ne forte cũ alijs pdi. ipſe rep.
effi. Et ſic patet tercium. ¶ Quarto
apl's multa beneficia antiquis preſtita re/
ducit ad memoriam noſtra beneficia figu/
rantia propter que fiducialiter currere et
ſecure poſſumus dimicare. Et hoc eſt. No
lo autẽ vos igño. fra. qm̃ pa. noſtri nõ car/
nales. corintheis em̃ loquebatur. ſed fidei i
ſtructores omnes tam boni q̃ mali ſub nu
be fuerunt. Ecce primum beneficium mul
tum in ſe continens. quia a nube multa bo
na habuerunt. protegebat em̃ eos a perſe/
quentibus inimicis. Exodi. xiiij. Columna
nubis ſtetit inter caſtra egyptiorũ ꝛ caſtra
iſrael. eratq̃ tenebroſa ita vt ad ſe inuicem
toto noctis tempore accedere non valerẽt.
Item illuminabat. exo. xiij. Per diez erat
columna nubis ꝛ per noctẽ columna ignis

Nam filijs iſrael erat luminoſa et egiptijs
tenebroſa. Item ducatum prebebat. exodi.
xiiij. Dominus precedebat eos in columna
nubis. Item refrigerium exhibebat in ar/
dore diei ꝛ protectionem a vento ꝛ pluuia
ꝛ tempeſtate. yſa. iiij. Erit in vmbraculum
diei ab eſtu ꝛ in abſconſionẽ a tempeſtate ꝛ
pluuia. Secundum beneficium tangit cum
dicit. Et omnes mare tranſierunt. ſcꝫ ſicco
pede ab egiptijs liberati ꝛ ipſis egiptijs ſub
merſis. Exo. xiiij. Filij iſrael perrexerunt ꝑ
medium ſicci maris. ꝛ aque erant eis pro
muro a dextris ꝛ a ſiniſtris. Tercium bene
ficium tangit cum dicit. Et omnes i moiſe
id eſt in ducatu moiſi baptiſati ſunt. id ẽ ab
ignorantia dei purgati per viſa ſigna in nu
be. ꝛ in mari id eſt in ſignis viſis in nube ꝓ
cedente ꝛ in mari cedente ꝛ locum faciente
ſunt purgati ꝛ illuminati. Exo. xiiij. Sub/
merſis egiptijs timuit populus dominum ꝛ
crediderunt domino ꝛ moiſi ſeruo eius ſcꝫ
timore purgati. Quartum beneficium tan
git dicens. ꝛ omnes eandem ẽſcam ſpũalẽꝫ
manducauerunt ſcꝫ mãna quod de celo ca
debat. propter quod dicit ſpũalem ſiue ãge/
licaꝫ. Sap. xvj. Angelorũ eſca nutriuiſti po
pulum tuum. Quintum beneficium tangit
dicens. ꝛ omnes eundem potum ſpũalem bi
berunt. quia virtute dei qui ſpũs eſt ſibi ꝓ
pinatum de petra oreb ꝛ de petra cades vt
patet numeri. xx. Percuſſit em̃ moiſes ad
imperium domini virga bis ſilicẽ ꝛ egreſſe
ſunt aque largiſſime ita vt biberet popul⁹
ꝛ iumenta. Et ne crederetur ꝙ aquas de/
diſſet ad momentum ſubdit. Biberunt au/
tem de ſpũali conſe. e. petra. id eſt volũtati
eorum ſatiſſaciente. quocũqꝫ em̃ procede/
rent aquarum fluenta eos ſequebãtur dicit
glo. Sed contra. Si ſequebatur eos aqua
ex percuſſione prima in oreb cur murmura
uerunt poſtmodum in cades. ꝛ neceſſarium
fuit eis aquã dare. Reſponſio. dicit ꝙ glo.
referenda eſt ad illam percuſſionem q̃ fac/
ta eſt in cades ꝛ non ad primam Petra au
tem erat chriſtus. id eſt per petram illam
figurabatur chriſtus a quo ꝛ per quẽ om/
nia ſupradicta beneficia nos habemus ma/

iora ꝛ meliora. ſicut res eſt melior ꝛ digni/
or figura. ſicut vinum circulo. Omnia em̃
ſupradicta beneficia figura fuerunt noſtro
rum beneficiorum que maiora ſunt. quod
patet. Quia illi habuerunt pro duce moy/
ſen. ꝛ nos chriſtum. qui educit nos de egip
to tenebrarum huius mundi in celeſtẽ hie/
ruſalem. Illi habuerunt nubem. ꝛ nos ſpi
ritusſancti gratiã. que protegit nos ab om
nibus inimicis multomagis q̃ colũna nu/
bis filios iſrael. qua gratia apoſtoli robora
ti ante reges ꝛ preſides impauidi ſtabant. q
prius clauſis ianuis morabantur. Itẽ illu
minat de credendis ꝛ agendis. j. Iohã. ij.
Vnctio docebit vos de omnib⁹. Et io. xvj.
Cum autem venerit ille ſpũs veritatis. do
cebit vos om. veri. Columna illa illumina
bat corpus. ſed gratia ſpũſſancti mentem.
Item prebet nobis ducatum ꝛ nobiſcum
graditur per totum deſertum mundi. mat.
xxviij. Ecce ego vobiſcum ſum omni. die.
vſqꝫ ad conſu. ſe. ſcꝫ per gratiã ſpũſſancti.
quod columna illa non fecit. Item refrige
rium mentis preſtat in omnibus aduerſis.
Vnde paraclitus dicitur. id eſt conſolator
Et ideo cantamus. Conſolator op. dulcis
ho. ani. dul. re. Propterea apoſtoli recepto
ſpũſancto ibãt gau. a conſpe. conſi. qm̃ dig.
ha. ſunt pro no. ie. cõtu. pati. Actu. v. Qui
prius erant triſtes ꝛ deſolati. Columna illa
prebebat refrigeriũ contra ſolis incẽdium
ꝛ aeris intemperiem. gratia vero ſpũſſãcti
contra incendia viciorum ꝛ contra cuncta
nobis aduerſantia nos defendit. Illi bapti
ſati id eſt purgati fuerunt in mari rubro. ꝛ
nos in baptiſmo chriſti ſanguine rubricato
in quo ſubmergitur pharao id eſt dyabol⁹
cum toto exercitu viciorum ꝛ renaſcimur
in filios dei. Illi habuerunt manna in ci/
bum celeſtem ꝛ nos corpus chriſti verum.
quod ſine comparatione excedit mãna. quia
habet dare vitam eternam. quod mãna nõ
fecit. Iohã. vj. Ego ſum panis viuus qui
de ce. deſcẽ. ſiquis mã. ex hoc pa. vi. ineter.
pa. ve. mandu. mã. in deſer. ꝛ mor. ſũt. Illi
habuerunt aquã de petra. ꝛ nos doctrinaꝫ
a chriſto intelligentiam noſtram replentẽ

in ſatietatem.et ei vitam eternam dantem. Iohã.vj. Verba que ego locutus ſum vobis ſpũs ⁊ vita ſunt. Et ſic patet ꝙ potiora beneficia ſumus nos per miſericordiã dei conſecuti ꝙ̃ illi.propter que ⁊ in quorũ virtute optime ad brauium currere ⁊ in agone ſpũs poſſumus decertare. Et ſic patet quartum ⁊ conſequenter totũ de epla.

¶ Dominica in ſexageſima de euangelio ſermo.xxviij.

Cum turba plurima conueniret ⁊ de ciuitatibus properarent ad ieſum dixit per ſimilitudinem. Exijt qui ſeminat ſeminare ſemen ſuum. Luce.viij. Pluries dñs turbis in parabolis loq̃batur vt quod dicebat memorie mãdaretur. quia quod per ſimilitudinem accipitur melius ſeruatur.⁊ phs etiam dixit ꝙ nõ eſt intelligere ſine fantaſmate.id eſt niſi illud quod dicitur in vniuerſali nõ applicando ad aliquid in aliquo exemplo imaginabili conſpiciat. Et ideo intellectus ſemper reflectitur ſupra fantaſmata. in quibus conſpicit quod intelligit. Eſt autem vt dicit origenes parabola ſermo quaſi factus. non autẽ iuxta quod dicitur.poſſibilis autẽ fieri rerũ ſignificatiuus per tranſſumptionem eorum q̃ in parabola traduntur. Sicut ergo chriſtus ĩ hoc euangelio parabolice loquitur. vt qd̃ per ſimplex dictum retineri non poteſt per ſimilitudinem melius teneatur ſaltem a diſcipulis qui ſimilitudinis expoſitionẽ intelligere meruerunt.⁊ ſuperbis ⁊ non curantibus intellectus dicti claudatur.matthei.xj Confitebor tibi pater quia abſcondi.hec a ſa.⁊ pru.⁊ reue.ea paruulis. In quo quidem euangelio quattuor ſummarie continentur. Primo enim chriſti predicatio facta ad turbas in parabolis recitatur.in principio euãgelij vſqꝫ ibi. Qui habet au.au. Secundo diſcipulorum interrogatio de parabole expoſitione ſubiungitur ibi. Inter.ãt.e.diſ.ei⁹ q̃ eſ.hec parabola. Tercio quare quibuſdam in parabolis ⁊ quibuſdam aperte ſit loquendum a chriſto innuitur ibi Vobis datũ eſt noſſe miſterium regni dei.⁊c. Quarto ipſius parabole a chriſto expoſitio per ordinem aperitur ibi. Eſt aũt hec parabola. Semen eſt verbũ dei. ¶ Primo ergo chriſti predicatio facta ad turbas in parabolis recitatur. Et hoc eſt. Cum tur.plu.cõue. Multi eñ de ciuitatibus ⁊ de caſtris multis ad ieſum cum feſtinãtia veniebant audientes doctrinã ⁊ miracula eius. ⁊ videntes tempus meſſie in lege promiſſi iam veniſſe.ita ꝙ magna cõmotio in tota patria fiebat.⁊ ideo multi veniebant quidã vt inſtruerentur.multi vt ſanarentur.quia virtus de illo exibat ⁊ ſanabat omnes. Luce.vj.multi vt miracula eius viderent. Luce.v. Vidimus mirabilia hodie. Multi vt frequenter credentes ipm eſſe meſſiam qui in mundum ad populum iudeorũ liberãdũ venire debebat. Iohã.vj. Hic eſt vere propheta qui venturus eſt in mundum. Dum ergo talis cõcurſus populorum fieret chriſtus iuit ad mare ⁊ aſcendit vnã nauiculam propter tumultum populi ⁊ de nauicula ꝓpoſuit hanc ſimilitudinem ⁊ multas alias. vt patet matthei.xiij. Eſt autem ſimilitudo hec de ſeminatore ſeminante. ⁊ de ſemine iacto.⁊ de vario ſeminis euentu. qꝛ aliud cecidit ſecus viam. aliud in petroſa. aliud inter ſpinas.aliud in terram bonã. vt infra patet. Et ꝙ hec ſit ſimilitudo ⁊ in his ſit miſtica ſignificatio requirenda patet per illud quod in fine ſimilitudinis dicitur. Qui habet aures audiendi audiat. Vbi dicit beda Quotiens hec ãmonitio vel in euangelio. vel in apoca.iohis interponitur miſticum eſſe quod dicitur querendumqꝫ a nobis intentius oſtenditur. Et ideo in hac pria parte tria videre debemus.ſcꝫ quis ſit iſte ſeminator.⁊ quod eſt eius ſemen.⁊ quomõ hoc ſemen diuerſimode cadit. ¶ Circa primum nota ꝙ ſeminator iſte filius dei eſt.cui proprium eſt ſeminare. Et hoc eſt quod hic dicitur. Exijt ſeminare.id eſt ad ſeminandũ qui ſeminat.id eſt qui habet officium ſeminandi.qui tunc exijt dum viſibilis in carne nobis apparuit. Iohã.xv. Ego exiui a patre meo et veni in mundum. Qui ab initio mundi ſeminauit et ſeminare non ceſſat. Ecci.xj. Mane ſemina ſemen tuum .⁊ veſpere ne ceſſet manus tua. Ioh.v. Pater meus vſqꝫ modo operatur ⁊ ego operor. Qui ſeminauit ſex agros.ſcꝫ celum. paradiſum terreſtrem.mundum.ſanctã eccleſiã. animam hominis ⁊ beatam virginem. Si de hoc vis predicare queras ſupra dominica quarta poſt octauã epiphanie in primo membro ſermonis de euãgelio. Hic ergo filius dei eſt proprie ſeminator.omnes alij ꝑdicatores ⁊ ſeminatores quorũcũqꝫ bonorũ ſunt cophini. Vnde auguſti.ait. Quis ego niſi cophinus ſeminãtis.in me ipſe ponere dignatur quod velit ſpargere. ¶ Iſte ſeminator primo exiuit ad creandum agrũ vt haberet vbi ſeminaret.⁊ hoc fecit quãdo mundum creauit.matthei.xiij. Ager autem eſt mundus.quem fecit magnũ.pulcrũ ⁊ fecundum vel abundantẽ. Sed magnitudinem eius vſurpauit ſibi ſuperbia ⁊ diuitie.ex ſuperbia eñ ceperũt homines vſurpare ſibi dominia ⁊ terras.ſicut patet de nemroth.qui incepit eſſe venuſtus venator coram dño. Gen.x. Ipe cepit eſſe potens in terra ⁊ erat robu.ve.corã do. Pulcritudinem vero eius vſurpauit luxuria. Geñ.vj Videntes filij dei filias hominũ ꝙ eſſent pulcre acceperunt ſibi vxores ex omnibus quas elegerant. Abundantiam autem eius vſurpat ſibi auaricia.que cõmunia facit ꝓpria ⁊ omnia retinet ⁊ abſcondit .propter quod generatur cariſtia in terra.⁊ ideo omnibus eſt odioſa.prouer.xj. Qui abſcondit frumenta maledicetur in populis.benedictio autem ſuper caput vendentiũ. Et quia bona iſtius agri ſic ſunt occupata.ideo non germiat niſi ſpinas ⁊ tribulos.geñ.iij. Spinas ⁊ tribulos germinabit tibi. Et ideo ſecundo iſte ſeminator exijt ad hunc agrum purgãdum per diluuij inundationẽ.geñ.vj Finis vniuerſe carnis venit corã me repleta ẽ terra iniquitate. Tunc eñ magnitudo pulcritudo ⁊ fecunditas vel abundantia creaturarũ delete ſunt. Tercio iſte ſeminator exiuit ad hunc agrum ſeminandum .quã factus eſt hõ.et cũ hominibus cõuerſat⁹ ẽ baruch.iiij. Poſt hoc ĩ t̃ris viſ⁹ ẽ ⁊ cũ hõibus ꝯuerſat⁹ ẽ.mat.iiij Circuibat ieſus totã galileã docens in ſynagogis. In quo agro ſeminauit exemplum conuerſationis verbũ predicationis.⁊ meritum ſue paſſiõis.quia ſuo ſancto exemplo mundum informauit. Iohã.xiij. Exẽplum eñ dedi vo.vt quẽ.e.fe.vo.ita ⁊ vos fa. Suo vero verbo mundum erudiuit. Ioh.xviij. Ego palã locut⁹ ſum mundo.ego ſemper docui in ſynagoga ⁊ in templo quo omnes iudei cõuenit. Et ſue paſſionis merito mundum redemit.j.petri.j. Non auro vel argen.re.eſtis.ſed pci.ſang.ag.incõ. Et nota ꝙ dicit ſemen ſuum. Tunc eñ predicator ſeminat ſemen ſuũ qñ verbũ dei per ſcientiã habet in corde.⁊ per iuſticiã habet in opere. Sic predicabat apoſtolus qui dicebat. Ro.xv. Nihil audeo loqui eorum que per me non efficit chriſtus. Quando vero predicator non facit que ꝑdicat.nec quod predicat habet in corde.ſed in quaterno ſeminat ſemen alienum. Ieſus ergo ſemen ſuum ſeminauit. quia verbum dei habebat in ſe .imo ipe erat fons verbi dei,⁊ cepit pri⁹ facere ꝙ̃ docere. Multi autem ſtatim ꝙ habent vnum quaternũ ſermonum volunt docere ⁊ predicare. ſimiles pylato qui poſtq̃ queſiuit a chriſto qd eſſet veritas a chriſto ſtatim exiuit foras ad populum non expectata reſponſione. Tales ſi error ſit in quaterno errorem predicabunt Quarto exibit ad hunc agrum metendum ⁊ fructus congregandum .ſcꝫ in finali iudicio. Quis eñ quottidie in particulari iudicio vniuſcuiuſqꝫ mortis deus metat hunc agrum.tamen in fine mundi meſſionem faciet generalem. In qua tria faciet. ¶ Primo eñ metet omnes homines. Apocal.xiiij. Mitte falcem tuã ⁊ mete quia venit hora. Secundo ventilabit.per quam vẽtilationem ſeparabuntur boni a malis per ventilabrum diſcretionis. Luce.iij. Cuius ventilabrum in manu eius.⁊ purgabit areã ſuam. Tercio congregabit in duplici horreo ſcꝫ celi in quo congregabũtur electi⁊ inferni in quo congregabuntur reprobi,

in ſatietatem.et ei vitam eternam dantem.
Johã.vj. Verba que ego locutus ſum vo
bis ſpũs ⁊ vita ſunt. Et ſic patet ꝙ potio
ra beneficia ſumus nos per miſericordiaꝫ
dei conſecuti ꝗ̃ illi.propter que ⁊ in quorũ
virtute optime ad brauium currere ⁊ in
agone ſpũs poſſumus decertare. Et ſic pa
tet quartum ⁊ conſequenter totũ de epl̃a.

¶ Dominica in ſexageſima
de euangelio ſermo.xxviij.

CUm turba plurima conueni
ret ⁊ de ciuitatibus propera
rent ad ieſum dixit per ſimilitu
dinem. Exijt qui ſeminat ſemi
nare ſemen ſuum. Luce.viij.
Pluries dñs turbis in parabolis loq̃batur
vt quod dicebat memorie mãdaretur. quia
quod per ſimilitudinem accipitur melius ꝯ
natur.⁊ phs etiam dixit ꝙ nõ eſt intellige
re ſine fantaſmate.id eſt niſi illud quod dici
tur in vniuerſali nõ applicando ad aliquid
in aliquo exemplo imaginabili conſpiciat.
Et ideo intellectus ſemper reflectitur ſu
pra fantaſmata. in quibus conſpicit quod
intelligit. Eſt autem vt dicit origenes pa
rabola ſermo quaſi factus. non autẽ iuxta
quod dicitur.poſſibilis autẽ fieri rerũ ſignĩ
ficatiuus per tranſſumptionem eorum q̃ in
parabola traduntur. Sicut ergo chriſtus i
hoc euangelio parabolice loquitur. vt qđ
per ſimplex dictum retineri non poteſt per
ſimilitudinem melius teneatur ſaltem a diſ
cipulis qui ſimilitudinis expoſitionẽ intelli
gere meruerunt.⁊ ſuperbis ⁊ non curanti
bus intellectus dicti claudatur.matthei.xj
Confitebor tibi p̃ater quia abſcondi.hec a
ſa.⁊ pru.⁊ reue.ea paruulis. In quo qui
dem euangelio quattuor ſummarie conti
nentur. Primo enim chriſti predicatio fac
ta ad turbas in parabolis recitatur.in prĩ
cipio euãgelij vſqꝫ ibi. Qui habet au.au.
Secundo diſcipulorum interrogatio de pa
rabole expoſitione ſubiungitur ibi. Inter.
ãt.e.diſ.ei⁹ q̃ eſ.hec parabola. Tercio qua
re quibuſdam in parabolis ⁊ quibuſdam
aperte ſit loquendum a chriſto innuitur ibi
Vobis datũ eſt noſſe miſterium regni dei.
⁊c. Quarto ipſius parabole a chriſto expo
ſitio per ordinem aperitur ibi. Eſt aũt hec
parabola. Semen eſt verbũ dei. ¶ Primo
ergo chriſti predicatio facta ad turbas in
parabolis recitatur. Et hoc eſt. Cum tur.
plu.cõue. Multi eñ de ciuitatibus ⁊ de ca
ſtris multis ad ieſum cum feſtinãtia venie
bant audientes doctrinã ⁊ miracula eius.
⁊ videntes tempus meſſie in lege promiſſi
iam veniſſe.ita ꝙ magna cõmotio in tota
patria fiebat.⁊ ideo multi veniebant quidã
vt inſtruerentur.multi vt ſanarentur.quia
virtus de illo exibat ⁊ ſanabat omnes. Lu
ce.vj.multi vt miracula eius viderent. Lu
ce.v. Vidimus mirabilia hodie. Multi vt
frequenter credentes ipm eſſe meſſiam qui
in mundum ad populum iudeorũ liberãdũ
venire debebat. Johã.vj. Hic eſt vere ꝓ
pheta qui venturus eſt in mundum. Dum
ergo talis cõcurſus populorum fieret chri
ſtus iuit ad mare ⁊ aſcendit vnã nauiculam
propter tumultum populi ⁊ de nauicula ꝓ
poſuit hanc ſimilitudinem ⁊ multas alias.
vt patet matthei.xiij. Eſt autem ſimilitudo
hec de ſeminatore ſeminante. ⁊ de ſemine
iacto.⁊ de vario ſeminis euentu. q2 aliud
cecidit ſecus viam. aliud in petroſa. aliud
inter ſpinas.aliud in terram bonã. vt infra
patet. Et ꝙ hec ſit ſimilitudo ⁊ in his ſit mi
ſtica ſignificatio requirenda patet per illud
quod in fine ſimilitudinis dicitur. Qui ha
bet aures audiendi audiat. Vbi dicit beda
Quotiens hec ãmonitio vel in euangelio.
vel in apoca.iohis interponitur miſticum
eſſe quod dicitur querendumqꝫ a nobis in
tentius oſtenditur. Et ideo in hac pria par
te tria videre debemus.ſcꝫ quis ſit iſte ſemi
nator.⁊ quod eſt eius ſemen.⁊ quomõ hoc
ſemen diuerſimode cadit. ¶ Circa primum
nota ꝙ ſeminator iſte filius dei eſt.cui pro
prium eſt ſeminare. Et hoc eſt quod hic di
citur. Exijt ſeminare.id eſt ad ſeminandũ
qui ſeminat.id eſt qui habet officium ſemi
nandi.qui tunc exijt dum viſibilis in carne
nobis apparuit. Johã.xv. Ego exiui a pa

tre meo et veni in mundum. Qui ab initio
mundi ſeminauit et ſeminare non ceſſat.
Ecci.xj. Mane ſemina ſemen tuum .⁊ ve
ſpere ne ceſſet manus tua. Joh.v. Pater
meus vſqꝫ modo operatur ⁊ ego operor.
Qui ſeminauit ſex agros.ſcꝫ celum. para
diſum terreſtrem.mundum.ſanctã eccleſiã.
animam hominis ⁊ beatam virginem. Si
de hoc vis predicare queras ſupra domini
ca quarta poſt octauã epiphanie in primo
membro ſermonis de euãgelio. Hic ergo fi
lius dei eſt proprie ſeminator.omnes alij p̃
dicatores ⁊ ſeminatores quorũcũqꝫ bonorũ
ſunt cophini. Vnde auguſti.ait. Quis ego
niſi cophinus ſeminãtis.in me ipſe ponere
dignatur quod velit ſpargere. ¶ II. Iſte
ſeminator primo exiuit ad creandum agrũ
vt haberet vbi ſeminaret.⁊ hoc fecit quã
do mundum creauit.matthei.xiij. Ager au
tem eſt mundus.quem fecit magnũ.pulcrũ
⁊ fecundum vel abundantẽ. Sed magnitu
dinem eius vſurpauit ſibi ſuperbia ⁊ diui
ſit.ex ſuperbia eñ ceperũt homines vſurpa
re ſibi dominia ⁊ terras.ſicut patet de nem
roth.qui incepit eſſe venuſtus venator co
ram dño. Geñ.x. Ipe cepit eſſe potens in
terra ⁊ erat robu.ve.corã do. Pulcritudi
nem vero eius vſurpauit luxuria. Geñ.vj
Videntes filij dei filias hominuꝫ ꝙ eſſent
pulcre acceperunt ſibi vxores ex omnibus
quas elegerant. Abundantiam autem eius
vſurpat ſibi auaricia.que cõmunia facit ꝓ
pria ⁊ omnia retinet ⁊ abſcondit .propter
quod generatur cariſtia in terra.⁊ ideo om
nibus eſt odioſa.prouer.xj. Qui abſcondit
frumenta maledicetur in populis.benedic
tio autem ſuper caput vendentiũ. Et quia
bona iſtius agri ſic ſunt occupata.ideo non
germiat niſi ſpinas ⁊ tribulos.geñ.iij. Spi
nas ⁊ tribulos germinabit tibi. Et ideo ſe
cundo iſte ſeminator exijt ad hunc agrum
purgãdum per diluuij inundationẽ.geñ.vj
Finis vniuerſe carnis venit corã me reple
ta ẽ terra iniquitate. Tunc eñ magnitudo
pulcritudo ⁊ fecunditas vel abundantia
creaturarũ delete ſunt. Tercio iſte ſemina
tor exiuit ad hunc agrum ſeminandum .dñ
factus eſt hõ.et cũ hominibus cõuerſat⁹ ẽ
baruch.iiij. Poſt⁹ hoc i t̃ria viſ⁹ ẽ ⁊ cũ hõi
b⁹ ꝯuerſat⁹ ẽ.mat.iiij Circuibat ieſus totã
galileã docens in ſynagogis. In quo agro
ſeminauit exemplum conuerſationis verbũ
predicationis.⁊ meritum ſue paſſiõis.quia
ſuo ſancto exemplo mundum informauit.
Johã.xiij. Exẽplum eñ dedi vo.vt quẽ.e.
fe.vo.ita ⁊ vos fa. Suo vero verbo mun
dum erudiuit. Joh.xviij. Ego palã locut⁹
ſum mundo.ego ſemper docui in ſynagoga
⁊ in templo quo omnes iudei cõueniũt. Et
ſue paſſionis merito mundum redemit.j.pe
tri.j. Non auro vel argen.re.eſtis.ſed p̃ci.
ſang.ag.incõ. Et nota ꝙ dicit ſemen ſuum.
Tunc eñ predicator ſeminat ſemen ſuũ qñ
verbũ dei per ſcientiã habet in corde.⁊ per
iuſticiã habet in opere. Sic predicabat apo
ſtolus qui dicebat. Ro.xv. Nihil audeo lo
qui eorum que per me non efficit chriſtus.
Quando vero predicator non facit que p̃
dicat.nec quod predicat habet in corde.ſed
in quaterno ſeminat ſemen alienum. Jeſus
ergo ſemen ſuum ſeminauit. quia verbum
dei habebat in ſe .imo ipe erat fons verbi
dei,⁊ cepit pri⁹ facere ꝗ̃ docere. Multi au
tem ſtatim ꝙ habent vnum quaternũ ſer
monum volunt docere ⁊ predicare. ſimiles
pylato qui poſtꝗ̃ queſiuit a chriſto qd eſſet
veritas a chriſto ſtatim exiuit foras ad po
pulum non expectata reſponſione. Tales ſi
error ſit in quaterno errorem predicabunt
Quarto exibit ad hunc agrum metendum
⁊ fructus congregandum ſcꝫ in finali iudi
cio.ꝗ̃uis eñ quottidie in particulari iudi
cio vniuſcuiuſqꝫ mortis deus metat hunc
agrum.tamen in fine mundi meſſionem fa
ciet generalem. In qua tria faciet. ¶ III.
¶ Primo eñ metet omnes homines. Apo
cal.xiiij. Mitte falcem tuã ⁊ mete quia ve
nit hora. Secundo ventilabit.per quam vẽ
tilationem ſeparabuntur boni a malis per
ventilabrum diſcretionis. Luce.iij. Cuius
ventilabrum in manu eius.⁊ purgabit are
am ſuam. Tercio congregabit in duplici
horreo ſcꝫ celi in quo congregabũtur elec
ti⁊ inferni in quo congregabuntur reprobi,

Luce.iij. Congregabit triticum in horreū ſuum. paleas vero comburet igni inextinguibili. Primus ergo exitus pertinet ad opus creationis. Secundus ad opus purgationis. Tercius ad opus redemptionis. Quartus ad opus retributionis. ¶ Secundo vero videamus de ſemine quod ſeminatum eſt. Hoc autem ſemen congrue poteſt intelligi corpus chriſti ⁊ verbum dei. De corpore enim ſuo dicit chriſtus. Iohā.xij. Niſi granū frumenti ca. in terrā mor. ſuc. ipm ſolum manet. Si autem mortuū fuerit multum fructum affert. galath.iij. Semini tuo quod eſt xp̄s. Et conueniēter valde dicitur ſemen. ſicut enim ſemen primo ſeminatur. ſecundo in terra mortificatur. tercio incipit pullulare. quarto aſcendit ſurſum. quinto producit ſpicam. ſexto matureſcit. ſeptimo metitur. octauo in horreo reconditur. ſic iſtud ſemen ſcꝫ corpus xp̄i primo fuit ſeminatum in terra bona. ſcꝫ in vētre virginis in incarnatione. Secundo fuit mortuū in paſſione. Tercio pullulauit ⁊ frondnit ī reſurrectione. Quarto aſcendit ſurſum in aſcenſione. Quinto produxit ſpicā in ſpūſſancti miſſione ⁊ gentiū vocatione. Sexto matureſcet ⁊ cōplebitur iſta ſpica in vniuerſali eccleſie congregatione. qn̄ conuertētur reliquie iudeorum. Septimo metetur ī mundi conſūmatione. Octauo recondetur in horreo vite eterne in perfecta retributione. Prima quattuor cōpetunt corpori xp̄i vero. reliqua vero corpori chriſti myſtico. Item per hoc ſemen congruentius omnibus intelligitur verbum dei. Unde de hoc ſemine dicere ad litteram chriſtus intendit vt in fine euangelii in expoſitione ſimilitudinis apparet. ¶ D. Habet enī verbum dei omnem virtutem omnium ſeminū. Et hoc patet quantum ad decem. eſt enī verbū dei calefactiuum. illuminatiuū. letificatiuū caſtificatiuum. ſanatiuum. nutritiuum vel viuificatiuum. generatiuum. renouatiuum eſt virtute maximum ⁊ quantitate paruū. eſt cum puritate ſeminandum. hec aūt omnia in ſeminibus inueniuntur. Nam primo quoddam ſemen eſt habens virtutem calefactiuam ſicut granum ſinapis ⁊ piperis ſic verbum dei habet inflammare animam. p̄s. Ignitum eloquium tuum vehemēter. treñ. De excelſo mi. ig. in oſ. m. id eſt verbū ignitum ⁊ erudiuit me. Luce.xij. Ignem veni mittis terrā. id eſt verba ignita. Secundo eſt quoddam ſemen illuminatiuum vt ſemē rute ⁊ feniculi. ſic verbū dei habet animaꝫ illuminare. p̄s. Lucerna pedibus m. ver. t. Tercio eſt quoddam ſemen habens virtutem letificatiuam vt cardomomum ⁊ ſemē croci. ſic verbum dei habet animam letificare. ſicut iohānes baptiſta ad verbū marie ſalutantis eliſabeth exultauit. Luce.j. Ex quo facta eſt vox ſa. in auri. meis exultauit infans in vtero meo. Sicut ſimiliter exultauit maria ad verbum eliſabeth dicētis Beata que credidiſti. Et ait. Mag. a. m. d. Et exul. ⁊c. Quarto eſt quoddam ſemē habens virtutem refrigeratiuam ⁊ caſtificatiuam vt ſemen lactuce ſi deferatur ab hoīe. ſic etiam verbum dei habet animā caſtificare ⁊ ſanctificare. Act.x. Loquēte petro cōpunc. ſunt cor. ⁊ cecid. ſpūſſanctus ſup eos qui au. ver. qui ſcꝫ ſpūſſanctus habet aīam ſanctificare ⁊ caſtificare. Quinto multa ſemina habent virtutem ſanatiuam. ⁊ ideo ponuntur in medicinis ⁊ confectionibus. vt ſemen cucumeris ⁊ peponis. ſic verbum dei habet animam ſanare. p̄s. Miſit verbū ſuū ⁊ ſanauit eos. Sap.xvj. Neqꝫ herba neqꝫ malagma ſanauit eos. ſed ſermo tuus dn̄e. qui ſanat vniuerſa. Sexto quaſi omnia ſemina terre habent virtutem nutritiuā viuificatiuam ⁊ conſeruatiuam. ſic verbum dei habet animam viuificare. conſeruare ⁊ nutrire. math.iiij. Non in ſo. pan. vi. hō ſed in omni ver. qđ pro. de ore dei. yſa.j. Niſi dn̄s exercituū reliquiſſet nobis ſemē quaſi ſodoma fuiſſemus. ⁊ quaſi gomorre ſimiles eſſemus. Sic conſeruatus eſt moyſes in colloquio diuino. xl. diebus. vt patet exo.xxxiiij. Septimo omnia ſemina terre habent virtutem generatiuam. quia vnum generat aliud. ſic filius hominis regenerat hominem in filium dei. vt patet in baptiſmo. in quo dum accedit verbum ad elemētū fit ſacramentum vt dicit augu. In quo homo regeneratur in filium dei. Iaco.j. Voluntarie genuit nos verbo veritatis. j. corin.iiij. Per euangelium ego vos genui. Octauo in ſeminibus totus mundus renouatur. ſic per verbū dei totus mundus eſt renouatus ad nouum cultum. ad nouam doctrinam et ad nouam vitam. Iohā.xiij. Mandatum nouum do vobis. Apoc.xxj. Ecce noua facio omnia. Nono ſemina ſunt modica quātitate ſed maxima virtute. ſic verbū dei breue eſt. quia verbum abbreuiatum fecit dominus ſuper terrā. Ro.ix. ſed ſuper omnia maximum eſt virtute. quia per ipm omnia facta ſunt. Decimo ſicut ſemina munda et pura debent ſeminari. ſic verbum dei cū magna puritate debet predicari. ij. corinth. ij. Non ſumus ſicut plurimi adulterātes verbum dei. ſed ex ſinceritate corā deo in chriſto loquimur. phil. j. Quidam ex contētiōe chriſtum ānunciant non ſincere. Recte ergo. ſemen eſt verbum dei. ⁊ congruēter verbum dei vocatur ſemen propter decem predicta in quibus cū ſemine materiali conuenit. Et quia verbum dei tot habet virtutes ⁊ ita magne efficacie eſſe perhibetur. ideo dicit augu. ꝙ cum tanta diligentia eſt audiendum cum quanta eſt corpus xp̄i videndū

¶ Tercio videamus quō hoc ſemen diuerſimode cadit. quia aliud cecidit ſecus viam Ubi nota ꝙ vt dicit theophilus nō dicitur hic ꝙ ſeminator ſeminauerit ſecus viā vel ſupra petram vel inter ſpinas. ſed dicitur ꝙ ſemē ſic diuerſimode cecidit. quia verba dei in corda audientiū ſeminantur. ſed quidam ſic ipm recipiunt ſicut granum recipitur iuxta viam. quia illud cōculcant. Et quidam ſic recipiunt ſicut granum recipitur ſup lapides. quia in eis non mittit radices. Quidam ſic recipiunt ipm ſicut ſemen recipitur inter ſpinas. quia ſuffocatur in eis ⁊ nō refert fructum. Quidaꝫ ſic ipm recipiūt ſicut ſemē recipitur in terram bonam ⁊ bene paratam. quia in talibus multum fructificat verbum dei. Vel ſi dicatur ꝙ directe ſicut ī terram bonam ſic ſecus viam ⁊ ſupra petrā ⁊ inter ſpinas ſeminauit. Dicendum ē ſicut dicit criſo. ꝙ ſecus eſt de ſeminatore materiali ⁊ de ſeminatore verbi dei. quia ille nūꝗꝫ ſeminat ſecus viam vel ſupra petram vł inter ſpinas. quia non poteſt facere ꝙ via non ſit via. ⁊ petra non ſit petra. ⁊ ſpine nō ſint ſpine. Sed verbum dei eſt tante virtutis ꝙ frequenter facit viam bonam terrā. lapidem cōuertit in terram. ⁊ ſpinas euellit de terra. yſa.lv. Sicut imber deſcendit d̄ celo ⁊ inebriat terram ⁊ infundit eam. ⁊ germinare eam facit ⁊ dat ſemen ſerenti ⁊ panem comedenti ſic erit verbū quod egredietur de ore meo non reuertetur ad me vacuum. Et ideo verbum dei in via ⁊ iuxta viā ⁊ ſupra petras ⁊ inter ſpinas ⁊ vbiqꝫ eſt ſeminandum. mar.xvj. Predicate euāgelium omni creature. ¶ Notandum ergo vt hic apparet ꝙ ſemen verbi dei quadruplicem euentum habet ⁊ quadrifariam diuiditur. ⁊ de quattuor partibus tres perdunt. ¶ D.

¶ Et prout hic innuitur quattuor ſunt impedimenta ne verbum dei fructificet ī anima hominis ſeminatum. ſcꝫ ſocietas mundanorum. quia conculcatum eſt ab hominibus. peruerſitas inimicorum. quia volucres celi comederunt illud. ariditas auditorum. quia natum aruit. quia non habebat hūorē ⁊ ſolicitudo terrenorum. quia ſimul exorte ſpine ſuffocauerunt illud. ¶ Primum impedimentum eſt ſocietas mundanorū. ſtare enim tota die in plateis vbi audiuntur diuerſa noua. ſtare in foro ſeu in apothecis vbi audiuntur diuerſa mendacia. ſtare i curijs vbi audiuntur diuerſa periuria ⁊ deceptiones ſuffocat verbum quod hō de mā in predicatione audiuit. Et hoc eſt qđ hic dicitur ꝙ illud quod cecidit ſecus viā conculcatum eſt ab hominibus ⁊c. Remediuꝫ contra hoc eſt fugere homines. Treñ. iij. Sedebit ſolitarius ⁊ tacebit. Vn̄ arſenius cogitans quomodo poſſet ſaluari audiuit vocem dicentem ſibi. arſeni fuge homines. ſi vis ſaluus fieri. Seneca. Quotiens inter homines fui minor homo redij. quia ſicut bonus homo de bono theſauro ſuo pfert bonum vt ipa veritas dicit mat.xij. ſic malus de malo profert malum. Sed vt dicit. j

Iobā.v. Totus mundus in maligno poſi-
tus eſt. Et ideo conuerſans cum mundanis
in mundo non niſi malum ibi audire poteſt
Propterea angelus dixit loth.geñ.xix. In
monte te ſaluum fac. Et vxor eius q2 ver-
tit ſe ad ciuitatem cōuerſa eſt in ſtatuā ſa
lis.vt eſſet poſteris exemplum cōmonendi
omnes qui volunt ſaluari quatenus ciuita
tes relinquant nec vnꝗ ad eas redire pſu-
mant.yſa.lij. Exite de medio eius. Et apo-
ca.xviij. Exite de illa popule meus ⁊ parti
cipes ne ſitis deliciarū eius. Secundum im
pedimentum eſt peruerſitas inimicorū quia
volucres celi comedebant illud.quod pri-
mo impedimento coniunctum eſt. quia ex
quo homo non curat verbum dei recōdere
in corde ſed dimittit illud diſcoopertum in
auribus ſuis.qđ tunc eſt qñ nō facit clauſu
ram auribus ſuis ⁊ a vanis nouis ſuperue
nientibus conculcatur.⁊ tunc volucres ce
li.id eſt demones qui in hoc caliginoſo ae-
re cōmorantur.⁊ per ipm tanꝗ aues diſcur
runt.propter quod volucres celi dicuntur.
rapiunt verbum dei de auribus peccatorū.
ne credentes ſaluentur. ¶ D. Vbi nota
ꝙ demones maxime inſidiantur verbo dei
propter duo. Primo quia ſciunt ipm eſſe
maxime virtutis.vt dictum eſt ſupra. He-
bre.iiij. Viuus eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ pe
netrabilior omni gladio ancipiti ⁊ pertin-
gens vſq3 ad diuiſionem anime ⁊ ſpiritus.
compagum quoq3 ⁊ medullarum. Secun-
do quia ex eo ſunt maxima damna cōſecuti
Nam ad verbum apoſtolorum totum mū-
dum cui dominabantur perdiderunt. et in
ydolis non ſunt amplius adorati.ſed p ver
bum dei eorum fuit deſtructa cultura. Re
medium contra hoc Secundū impedimen
tum eſt facere clauſuram omnibus ſenſibꝰ.
⁊ abſcondere ſemen verbi in corde per fir-
mam ⁊ iugem memoriam. Nam terra que
eſt ſecus viam debet ſepiri ⁊ abſcondi. ps.
In corde meo abſcon.elo.tua vt non pec.
tibi. Lu.ij. Maria autem conſerua.omnia
ver.hec confe.in cor.ſuo. In cuius figura
mandatum eſt in lege Leuiti.xj. ꝙ animal
non ruminans eſſet immundum.nec de ipſo

poterat ſacrificium fieri. Eſt etiā remediū
contra hoc.ſignum crucis. Aues eñ aliquo
ſigno vel formidine arcentur in campis ne
comedant ſemen.formido autem demōibus
eſt ſignum crucis.propterea ſignamus nos
dum verbum in predicatione audimus.cañ
ix. Pone me vt ſignaculum ſuper cor tuū.
Hic cadit exemplum de illo iudeo de quo
dicit grego.ꝙ dum veniret romam iacuit d
nocte in templo appollinis.⁊ fecit crucem
de lapidibus ⁊ iacuit inter eos. ⁊ demones
de nocte non fuerunt auſi tangere eum. ſed
ſtatim viſa cruce diſparuerunt ¶ Tercium
impedimentum eſt ariditas auditorū. quia
natum aruit. Granum nāq3 ſuper lapides
ſeminatum adueniente eſtu aret.quia nō ha
bet humorem.ps. Fiat ſicut fe.tecto. quod
priuſꝗ euel.exaruit. Sic multi deuote audi
unt verbum dei.⁊ dum in pace ⁊ proſpere
viuunt deo confitentur.ps. Confitebitur ti
bi cū benefe.ei. Sed aliqua tribulatiōe in-
firmitatis vel paupertatis vel alterius ad-
uerſitatis adueniente ſtatim arent.⁊ per im
patientiam frangūtur. ſicut eñ granum nō
cognoſcitur tempore humiditatis ſed ari-
ditatis ſc3 tempore eſtus. ſic tales tempore
tribulationis cognoſcuntur. Sicut eñ au-
rum nō bene cognoſcitur niſi in camino ig-
nis.ſic homo non in proſperitate ſed in ad-
uerſitate cognoſcitur. Ecci.ij. Inigne pro
batur aurum ⁊ argentum.homines vero ī
camino humiliationis. Et hoc eſt quod ſa
than dicit domino. Iob.j. Nuquid iob fru
ſtra timet deum.nōne tu vallaſti eum ac do
mum eius. Et ſubdit in eodem.c. Alioquin
mitte manum tuam ⁊ tange cuncta q̄ poſſi
det ⁊ tunc videbis ꝙ in faciem benedicat
tibi. Et ſimiliter dixit.ij.c.ꝙ tangeret carnē
eius. Remedium contra hoc eſt adherere
crucifixo.quia de ipſo tria flumina exeūt to
tam terram virtualiter irrigantia.ſc3 flumē
lachrymarum aque ⁊ ſanguinis.que adhe
ſio fit per fidem ſpem ⁊ charitatem. nō eñ
hoc vicium contingit niſi ex defectu fidei.
ſpei ⁊ charitatis.quicūq3 eñ aridus hume
ctari cupit per has virtutes adhereat cru-
cifixo.vt ſc3 credat dei filium pro hominū

ſalute in ligno ſuſpenſum.ſperet per ipſum
crucifixū ſaluari. diligat ſuper omnia tanꝗ
deum ipm filium virginis crucifixū. Pro-
pterea dicebat apls galath.ij. Chriſto con-
fixus ſum cruci.ſc3 per veram fidem ſpem
⁊ charitatem. ¶ Quartum impedimētum
eſt ſolicitudo terrenorum.quia ſimul exorte
ſpine ſuffocauerunt illud. Non enim poteſt
dei verbum in hominibus ſolicitis terreno
rum fructificare.quia verbum dei niſi attē
te ⁊ profunde audiatur nō germinat in ani-
ma peccatoris. Sed tales non poſſunt attē
te ⁊ profunde recipere verbū dei.cuius ra-
tio eſt quia vt dicit augu. anima magis eſt
vbi amat ꝗ vbi animat. Et quia tales nīs
amāt diuitias.ideo magis ſunt extra circa
diuitias congregandas ⁊ cuſtodiendas ꝗ ī
eccleſia vbi audiūt verbum dei.quia vt dici
tur matthei.v. Vbi eſt theſaurus tuus ibi
eſt ⁊ cor tuū. Hic cadit exēplum de quodā
domino ⁊ eius ſeruo. qui dñs dum eſſet in
eccleſia diebus dominicis non videbatur a
clerico homines incenſanti.⁊ ideo nō pre-
bebat ei incenſum.⁊ eius ſeruus nō ſtabat
ibi.⁊ tamen ab eodem clerico videbat ibi-
dem.⁊ ideo incenſabat vbi ipm cōſpiciebat
⁊ poſtea dominus confitebatur ꝙ nunꝗ in
eccleſia mente ſtabat.⁊ ſemper eius ſeruus
diebus dominicis ibi mentaliter ſtabat ꝗ-
uis cum pecoribus foris eſſet.quod deus re
quirit. In cuius figura mandatum eſt in
lege leui.iij.ꝙ totus adeps interior ſemper
offerretur deo in ſacrificium.quia deus pa
ter totam intentionem hominis in predica-
tione ⁊ in omnibus bonis que facit reꝗrit.
prouer.xxiij. Prebe f.m.cor.t.m. Si enim
omnis ars ⁊ que homo facit requirit totū
hominem multomagis deus. Remediū cō-
tra hoc eſt conſiderare multiplices diuitia-
rum defectus. Nam nō ſatiant ſed ſitim im
mittunt. Item frequenter ſunt cauſa perdi
tionis corporis ⁊ anime. Eccs.v. Vidi ali-
ud malum ſub ſole.diuitie congregate ī ma
lum domini ſui. Item in magna neceſſitate
ſc3 in morte hominem derelinquūt. Debe-
mus etiam dei bonitatem conſiderare q̄ om
nibus prouidet etiā inanimatis ⁊ irrationa

bilibus creaturis.matthei.vj. Nolite ergo
ſoliciti eſſe ⁊c.cur ergo ita ſolicitamur vbi
ita parua vtilitas ⁊ fructus tā exilis repe-
ritur. Eccs.v. Qui amat diuitias fructum
non capiet ex ipſis.multa enim incōmoda ⁊
nocumenta maxima inde proueniunt vt in-
fra patebit. Et ſic patet de tribus partibus
ſeminis que perduntur. ¶ Quarta autem
pars ſeminis cecidit in terram bonam.id ē
in corda bonorum fidelium.que ſunt para
ta ⁊ laborata per bonorum operū exercita
tionem.ſunt purgata a malis herbis pecca
torum per frequentem confeſſionem. ſunt
humectata per ſpūſſancti inhabitationem.
que lachrymis humida facit corda. ⁊ ſunt
impinguata per virtutum infuſionem. qui
verbum dei deuote ⁊ reuerenter audiunt.et
ideo in ipſis affert fructum centuplum.id ē
multum fructum ⁊ perfectum. Centenariꝰ
enim numerus perfectionem deſignat.quia
vltra ipm nō itur. ⁊ quia conſtat ex decies
decem.denarius enim numerus ſimiliter p-
fectionem deſignat. ⁊ ſic decem partes cētū
omnes ſunt perfecte. Matthei autem.xiij.
dicitur. Et attulit fructum aliud centeſimū
aliud ſexageſimum.aliud triceſimum. vt ſi-
cut ſemen perditum tripharia eſt diuiſum.
ita ſemen fructificans tripliciter diuiditur
Boni enim fideles in triplici ſtatu conſide
rantur. Nam quidam ſunt incipientes.qui
dam proficientes.⁊ quidam perfecti. Vel
quidam ſunt in matrimonio.quidam in vi
duali continentia.⁊ quidam in virginitate
perfecta. Primi referunt fructum triceſi-
mum.ſecundi ſexageſimum.⁊ tercij centeſi-
mum ſc3 qui implent non ſolum precepta
ſed etiam ſuperaddunt conſilia. Iſta bona
terra perfectiſſime fuit beata virgo.⁊ attu
lit fructum centeſimum.ſexageſimum ⁊ tri-
ceſimum.quia ⁊ virgo ⁊ vidua ⁊ nupta fu
it.⁊ omnia conſilia impleuit. Et ſic patet p̄
mum ¶ Secundo diſcipulorū interrogatio
de parabole explanatione ſubiungitur quia
diſcipuli ſicut ⁊ ceteri de turba nō intellexe
runt parabolam hanc.⁊ ideo cum ieſus di
miſiſſet turbas ⁊ rediſſet domum.⁊ eſſet cū
diſcipulis ſingularis vt dicitur matth. iiij.

interrogauerunt eum vt diſſereret eis ſimili-
tudinem iſtam ⁊ intellectum eis oſtenderet
Ubi habemus exemplum q̄ nõ intelligim⁹
interrogare debere. ¶ Conſequenter tercio
ieſus oſtendit cauſam quare quibuſdam in
parabolis loqueretur. ⁊ quibuſdam dei mi
ſteria reuelaret dicēs. Uobis datū ē noſſe
miſterium regni dei. quaſi diceret. Ideo co
ram turbis parabolam propoſitam non ex-
poſui. quia meritum eorum nõ exigit. quia
⁊ ſi aure audiunt. corde tamē non credunt
quod audiunt. Uos autem tales non eſtis
⁊ ideo vobis expono. quia vobis eſt datū
noſſe miſterium regni dei. id eſt ſecreta ſa-
cre ſcripture que regnum dei dicitur. quia
regnum dei docet. ⁊ in ea regni iuſticia con
tinetur ⁊ gloria. Ceteris autem qui foris
ſunt vt dicitur matthei. iiij. id eſt qui neq̃
intrant per fidem neq̃ curant cognoſcere
veritatem in parabolis ſup. occultandum ē
miſterium regni dei. Lucas. Auferetur a
vobis regnum dei. id eſt ſacra ſcriptura. et
dabitur genti facienti fructus eius. Et quā
re hoc. vt videntes id eſt videre ⁊ intellige-
re ſe putantes. nõ videant ſm veritatem. et
audientes verba nõ intelligant intellectum
eorum. Iſtud autem vt cauſatiuū eſt. ſed
non cauſatur ex improbitate doctoris ſiue
dñi. ſed ex malicia ⁊ indignitate eorū. Sap.
ij. Excecauit eos malicia eorum. Ex parte
ergo eorum ponitur cauſatiue. ex parte ve-
ro dñi permiſſiue. yſa. vj. Exceca cor popli
huius. id eſt excecari permitte. In hoc eti-
am miſericorditer agit cum eis. quia ſi cog-
noſcerent non tamen propter hoc bene age
rent. Ro. j. Qui cum cognouiſſent deū nõ
ſicut deū glorificauerūt aut gratias egerūt
Si ergo cognoſcerent ⁊ male agerent ma-
gis peccarent. Lu. xij. Seruus qui cog. vo
do. ſ. ⁊ nõ fa. pla. va. ml'. Ul' vt videtes for̄
hūanitatē ñ vidēat. i. ñ ꝯgnoſcāt it⁹ diuitatē
⁊ videtes foris mirabilia nõ videāt int⁹ vir
tutem diuinā operantem. Item audientes
foris verbum. nõ intelligant interius ſpūa-
lem ſenſum. Et ſic patet ſecundum ⁊ terciū
¶ Quarto parabola ipa a chriſto per or-
dinem. aperitur. Et hoc eſt. Eſt autem hec

parabola. id eſt talis eſt intellectus iſtiūr
parabole. Quia ſemen eſt verbum dei per
quod homines regenerātur in filios dei. et
in quo electi creſcunt ⁊ multiplicātur. Jo
hānis. j. Dedit e. po. fi. dei fi. ⁊c. Actuū. vj.
Numerus autē fidelium creſcebat ſcꝫ per
verbū predicationis. Quod autē ſecus viā
hi ſunt id eſt per. ſemen quod cecidit ſecus
viam intelliguntur hi qui audiunt. deinde
venit dyabolus ⁊c. Nam qui ſupra petram
id eſt hi ſunt qui intelliguntur per petram.
ſupra quam cecidit ſemen. Quod autem in
ſpinas cecidit hi ſunt. id eſt per ſemē quod
cecidit inter ſpinas intelliguntur hi ⁊c. Et
ſic patet q̄ hec expoſitio eſt breuis ⁊ aperta
Et ideo propter honorem dñi nichil adda-
mus vel minuamus. prouer. xxx. Ne addas
quicq̄ verbis illius. Et glo. hic dicit. No-
ta hanc primam eſſe parabolam que cū in-
terpretatione ſua poſita ſit. ⁊ cauendum eſt
vbicūq̄ dominus interrogatus a diſcipulis
ſuis ſermones ſuos diſſerit ne vel aliud vl'
plus velimus intelligere q̄ ab eo expoſituꝫ
eſt. Aliud autem vel plus dicit id eſt cõtra
rium vel ſuperfluum. Superfluum autem
non dicitur quicquid ad fidelium vtilitatē
cedit. Ideo autem hanc parabolam per ſe
ipm dignatus eſt exponere. vt ſe figurate
loqui innoteſceret ⁊ rerum ſignificationes
etiam in his que exponere voluit querēdas
eſſe doceret. Et quia ipe hoc nõ expoſuit. ſ.
quare diuitie per ſpinas ſignificentur cum
ille delectent ⁊ iſte pungāt. ideo hoc ſolum
in hac parte queramus. ¶ R. Notādum
ergo q̄ diuitie dicūtur ſpine. quia quantum
ad quinq̄ ſpinis cõparantur. Primo dicū
tur ſpine ratione punctionis. Nā ſpine ſub
folijs habent aculeos de quibus pungunt.
Sic diuitie ſub folijs mundane glorie men
tem tripliciter pungunt. ſcꝫ per laborem in
acquirendo. per timorem in conſeruando.
⁊ per dolorem in perdendo. Grego. Diui-
tie ſpine ſunt. quia cogitationum ſuarum
punctionibus mentem lacerant. ⁊ cū vſq̄
ad peccatum pertrahunt quaſi inflicto vul
nere cruentant. Et quia diuitie ſub folijs
glorie mundane pungunt. ideo a dño falla-

ces diuitie vocantur. nam homines fallunt
quia promittunt abundantiam. ⁊ immittūt
penuriā ⁊ ſitim. Luc. j. Diuites dimiſit ina-
nes. Promittunt quidem quietem et dant
inquietudinē. Eccs. v. Saturitas diuitis ñ
ſinit eū dormire. Hic cadit exēplum de illo
paupere qui tota die cantabat ⁊ poſtq̄ in-
uenit marſupiū denarijs plenū non cātauit
plus. ¶ Secundo rõne veſtiū lacerationis.
quia ſicut inter ſpinas nõ poteſt veſtes ſu
as illeſas ſeruare. ſic diuitie hominis ſecuꝫ
cõuerſantis lacerāt veſtem interiorē ſcꝫ ve
ſtem virtutū. Sen. Diuitie ipm cor lacerāt
que ſi aliter extrahi nequirēt ipm cor auel-
lendum eſſet. Abac. ij. Ve qui multiplicāt
nõ ſua. Et ſubditur. Nunquid nõ repente cõ
ſurgent qui mordeāt te. ⁊ ſuſcitabūtur qui
lacerabunt te. ¶ Tercio rõne latitationis.
nā ſub ſpinis latitāt ſerpētes ⁊ ſepē tangē-
tes mordent. Eccs. x. Qui diſſipat ſepem
mordebit eū coluber. ſic ſerpētes infernales
ſub diuitijs ſe abſcondunt. ⁊ ibi laqueos tē
dunt ⁊ hoībus inſidiātur. j. thi. vj. Qui vo
lunt diuites fieri incidunt in tēptationem ⁊
in laqueū dyaboli. ¶ Quarto ratiõe liga-
tionis. ſpine eñ ita cõplectūtur ⁊ conſtrin-
guntur ad inuicem vt vix poſſint ab inuicē
ſeparari. Sic diuitie ita ligāt ⁊ conſtringūt
affectū hoīs. vt vix poſſit eas excutere. ido
chriſtus dixit Lu. xviij. Quā difficile q pe
cunias habēt intrabunt in regnum dei. Et
ideo qui vult perfectus eſſe ven. om q h
⁊ det paupe. vt dicitur matth. xix. ¶ Quin
to ratiõe nutritionis. nā ſicut ſpine ſunt ma
teria ignis ⁊ pabulum. ſic diuitie ſunt mate
ria ⁊ pabulum cupiditatis. qui ignis eſt in-
fernalis. yſa. xxxiij. Spine congregate igne
cõburentur. Jaco. v. Diuitie veſtre putre-
facte ſunt. ⁊ erugo eorum erit vobis in te-
ſtimonium. ⁊ manducabit carnes veſtras ſi
cut ignis. Et nota q̄ diuitijs duo adiungit
ſcꝫ ſolicitudinem ⁊ voluptatem. quia hec
duo mala diuitias comitantur. Et ſic patet
totum.

¶ De epiſtola ſermo. xxix.

Libenter ſuffertis inſipiētes. cū
ſitis ipſi ſapientes. ij. corin. xj.
Iſta epla valde magna ē ⁊ q̄-
titate verborū ⁊ põdere ſentē-
tiarū nec paucis verbis valet aliquatenus
explicari. Nā ſemiator iſte brūs multa i ea
ſemiat fidelibus ſalubriter colligenda. In
qua q̄dē epla ſūmarie q̄nq̄ facit. Primo i[n]
oñdit q̄ mūdani miſtros eccīe diſcolos atq̄
malos q̄ ſapiētes ⁊ bonos libēti⁹ āplectūt
i pricipio eple. Scdo oñdit q̄ boī miſtri et
ꝯi fui xpi multos labores ⁊ aduerſa i pñti
ſeclo patiūt. ibi. i laborib⁹ plimis. Tercō
oñdit d quo ⁊ i quo i hac vita pfecti hoīes
gloriātur ibi. Si gloriari oportet q̄ infirmi
tatis mee ſūt gl'abor. Quarto oñdit q̄ deus
qñq̄ ſuis ſuis permittit euenire aduerſa.
vt in hac humilitate ⁊ gratijs cõſeruentur
ibi. Et ne mag. reuel. extoll. me da. eſt mihi
ſtimu. car. ⁊c. Quito oſtendit q̄ deus inter
dum ſeruos ſuos nõ exaudit ad votū vt ad
ſalutis bonū exaudiantur ibi. Propter qd
ter dñm rogaui. ¶ Primo ergo oñdit corin-
thios ⁊ in perſona eorū mundanos libēti⁹
⁊ patientius miniſtros diſcolos ſuſtinere q̄
ſapiētes ⁊ bonos. Et hoc eſt qd dicit. o co-
rinthi ⁊ mundani libenter ſuffertis inſipiē-
tes miniſtros ⁊ pſeudo aplos in operibus
ſuis incõgruis atq̄ malis. cū ſitis ipi ſapiē-
tes. i. eſſe debeatis. exēplificat. d. Suſtinetis
eñ quadā mala patientia ſiquis ex libertate
q̄ eſt in xpo in ſeruitutē ve. le. vos redigit. i.
reducit. Cõtra quos galath. iiij State ⁊ no
lite iterū iugo ſeruitutis contineri. Itē ſu-
ſtinetis ſiquis deuorat id eſt veſtra tanq̄ de-
uorans ſubito conſumit. mat. xxiij. Qui de
uorant domos viduarum ſub obtētu plixe
orationis. Itē ſuſtinetis ſiquis cupit blande
⁊ paulatim procurādo vt ei porrigatis ma
num dando. ab iſta acceptiõe etiā dicuntur
accipitres. Talis enim acceptio omnino ſi-
ne rapina non eſt. Gregorius. Aues que ra
piunt accipitres dicuntur. Unde paulus.
Si quis accipit. Si enim in accipiendo
malum non eſſet et quodammodo rapina
ſcriptura non diceret. Ignis deuorabit ita-

bernacula eorū qui munera libenter accipi
unt. Iob.xv. Hoc eſt valde cōtra q̄ſtuari-
os hoſpitaliorū ⁊ templariorū qui per oēm
modum ⁊ per phas ⁊ nephas pecuniam ex
torquere nitūtur. ⁊ tamen mundus ſuſtinet
eos ⁊ libentius dat eis q̄ ſanctis viris ve-
ris miniſtris xpi. Vñ hoc per omnia veri-
ficatur mō apud xpianos. Itē ſuſtinetis ſi
quis extollitur de bonis que nō habet ſe ia
ctando ⁊ vobis ſuperbe loquendo ⁊ domi-
nando. Cōtra quos ecc.xxxij. Rectorem te
poſuerunt noli extolli. ſed eſto in illis quaſi
vnus ex illis. Item ſuſtinetis ſiquis in fa-
ciem vos cedit. In faciem cedere appellat
in pñtia opprobriū inferre. glo. Nō appel-
lo in faciem cedere niſi ignobilitatē vobis
obijcere. obijciebant em̄ pſeudo apl̄i corin-
thijs ꝙ ignobiles erant ⁊ nō de genere ab-
rae. Et hoc eſt quod ſubditur. Scdm̄ igno
bilitatem dico. id eſt dico illos vos cedere
in faciem dū ignobilitatē vobis imprope-
rant quaſi nos veri apoſtoli infirmi fueri-
mus in hac parte. id eſt nō poſſemus de ge
nere carnis gloriari ſicut ipi. Sed falſum ē
quia veri miniſtri xp̄i ſunt nobiliores omni
bus alijs. quia filij ſunt regis eterni. Io.j.
Dedit eis poteſtatē filios dei fieri. Sunt
etiā filij abrae. quia ex fide abrae ſūt ⁊ ope
ra abrae faciunt. ⁊ cū fideli abraam bene-
dicentur. vt dicit apl̄us ad galath.iij. Erat
etiā ſm carnem de tribu beniamin apl̄us. ⁊
ideo de tribu abrae. Vñ etiam ſm carnem
nō poterant illi pſeudo apoſtoli ſupra pau
lum gloriari. Et hoc eſt quod ſubdit. In
quo ſ. eſt in qua ⁊ de qua nobilitate quis
illorum audet gloriari audeo ⁊ ego. hoc tū
in inſipientia dico q̄tū ad materiā gloriādi.
neq̧ enim mihi neq̧ eis eſſet gloriādum in
hoc. ſed non quātum ad finem ex parte no
ſtri. quia bono fine hoc dico vt oſtendā il-
los nō eſſe nobis preferendos propter gene
ris nobilitatē. Gre. Iuſti ⁊ perfecti glori-
am laudis fugientes ⁊ animarū lucra que-
rentes. aliqñ virtutes ſuas predicāt. nō vt
ipi apud homines oſtenſione ſua proficiāt.
ſed aliorū prouideāt vite. cum exemplo ſuo
eos ad vitā ſpūs trahūt. Et ꝙ ipi de nullo

ſupra me poſſint gloriari. patet quia hebrei
ſunt lingua ⁊ natione ⁊ ego ſimiliter. Iſra
elite ſunt id ē de populo iſrael. ⁊ ego ſimilit̄
Semen abrae ſūt. id ē de abraā nati ⁊ ego
ſimiliter. Miniſtri chriſti ſunt de facto ⁊ ñ
de iure. quia vſurpāt ſibi officiū ſicut que-
ſtuarij officiū predicatiōis. Oſee.viij. Ipſi
regnauerūt ⁊ non ex me. et ego ſimiliter ſū
legitimus miniſter chriſti. ⁊ nō vſurpo mi
hi officium predicatiōis. quia a xp̄o ſuȝ vo
catus. ⁊ ideo ſuȝ ego magis miniſter xp̄i q̄
ipi q̄uis nō deberem me de hoc collaudare
Et hoc eſt quod ſubdit. Vt minus ſapiēs
dico plus ego. i. magis ſuȝ ego miniſter xp̄i
q̄ ipi. Et ſic patet primū. ¶ Secundo oſten
dit ꝙ boni miniſtri ⁊ veri ſerui xp̄i multos
labores ⁊ anxietates. ⁊ multa aduerſa pati-
untur in vita iſta. Et hoc eſt. In laborib9
plurimis ſup. fui ego ⁊ mei ſimiles. ſimiliter
fui in carceribus abundātius quaȝ pſeudo
apoſtoli. ⁊ ego ſimiliter fui in plagis etiam
ſupra modum. ⁊ in mortibus frequēter id ē
in periculis ducentibus ad mortē ſimiliter
fui. quia vt dicitur.ij. Thi.iij. Omnes qui
pie vo. vi. in chri. ieſu perſe. pa. Mali autē
proficient in peius errantes ⁊ in errorē mit
tentes. actuū.xiiij. Per multas tri. oportet
nos intrare in reg. dei. Conſequenter quod
dixerat de plagis in generali ⁊ mortibus ex
emplificat in particulari d. A iudeis qnqes
quadragenas percuſſiōes vna percuſſione
minus accepi. i. xxxix. tanq̄ malefactor. Si
cut in lege mandabatur deu.xxv. Pro mē
ſura peccati erit ⁊ plagarū modus. Ita dū
taxat ꝙ quadragenariū numerū nō excedat
Et dicit glo. ꝙ vnū ictū dimittebant de. xl.
plagis ne immiſericordes viderentur. exue-
bant em̄ aplm̄ ⁊ ligabāt ⁊ ſic. xxxix. plagas
cū duris flagell' inferebāt ſicͦ malefactorib9
fiebat. ſicͦ etiā factū fuit xp̄o ad columnā li
gato. Itē t̄ vgis ceſus ſū ſ. a gētib9. act. xvj
ingrāt9 ſciſſis tunicis eoꝝ iuſſerūt eos vgis
cedi. Itē ſel' lapidat9 ſū, ac. xiiij. Lapidātes
pau. extraxerūt eū añ citatē exiſti. eū eē mor.
Cōſeqñt exēplificat qud̄ fuit i mor. freq. d.
Ter naufragium. feci. i. ſuſtinui rupta na-
ui in mari. et non tantum ter naufragium

pertuli imo nocte et die in profundo maris
fui. ſcȝ rupta naui ⁊ dei gratia protegente
euaſi. Vnde dicit haymo. Non eſt amplius
mirandum petrum ſuper vndas maris ſic
ſis veſtigijs ambulaſſe q̄ paulum nocte ac
die in profundo maris fuiſſe ⁊ dño protegē
te ad terrā liber perueniſſe. Et rurſū. Qui
ſeruauit ionā in ventre ceti ⁊ militem ſuuȝ
egregium in mari conſeruauit. Itē in itine
ribus fui ſepe. imo quaſi totū mundū circui
uit apl̄s p̄dicando euangeliū xp̄i. Rom.xv.
A hieruſalem per circuitū vſq̧ illiricū re-
pleuerim euangeliū xp̄i. Conſequenter am-
plius exēplificat idē. ſcȝ quō fuit in morti-
bus frequēter. In periculis fluminum ſcȝ
fui. ⁊ in periculis latronū volentiū me oc-
cidere. Periculis ex genere. i. ex gēte mea.
Actuū.xxiij. Collegerunt ſe quidā ex iudeiſ
⁊ deuouerūt ſe dicētes. neq̧ māducaturos
neq̧ bibituros donec occiderent paulum.
Erāt autē pluſq̄ quadraginta qui hanc cō
iurationē fecerāt. Periculis ex gētibus p
pter deſtructionē ydolorū ⁊ aſſertionē vni-
us dei. actu.xix. Cōcitauerūt demetrius ad
uerſarius ⁊ qui cū illo erāt artifices ſediti-
onem dicētes. magna dyana epheſiorū. Pe
riculis in ciuitate ex cōmotiōe illorū cōtra
me. Actuū. Diuiſa eſt multitudo ciuitatis.
⁊ quidā erant cū iudeis. quidam cum apl̄is
In ſolitudine a beſtijs ⁊ ſerpētibus. actuū
xxviij. Vipera inuaſit manū eius. Pericul'
in mari a piratis ⁊ fluctibus. Periculis i
falſis fratribus. ſcȝ hereticis qui ſimulāt ſe
chriſtianos. ⁊ ſunt perſecutores eorū. gala.
ij. Propter ſubintroductos falſos fratres
qui ſubintroierūt explorare libertatem no-
ſtram quā habemus in xp̄o ieſu. ⁊c. ¶ Mo
raliter ad edificationē noſtrā nota ꝙ octo
ponit genera periculorū corporalium octo
pericula anime ſignificantia. ¶ S. Pri-
mum eſt periculum fluminū. i. carnaliū vo
luptatum. que homines in aquis concupi-
ſcentie demergunt. quod figuratum eſt Exo.
ꝙ pharao id ē dyabolus oēs paruulos he-
breorū in flumen proijci mādauit. vt patet
Exo.j. Et ideo deus oēs voluptuoſos p̄ie
tatis in aquis diluuij ſubmergi mandauit

Contra hoc periculum eſt temperantia. q̄
habet ſubmerſionem voluptatum cauere.
Secundum eſt periculum latronū. id ē tem
ptationum occultarū dyaboli. qui a dextris
⁊ a ſiniſtris nobis inſidiatur ⁊ in angelū lu-
cis ſe transfigurat. vt dicit apl̄s. ij. corin. xj.
Contra hoc periculum eſt prudentia. que
habet cauere pericula in prelio ſpūs. math.
x. Eſtote pru. ſicut ſerpētes. Tercium peri-
culum eſt ex genere. id eſt amore parentum
⁊ propinquorum. qui nō curant animā peri
re imo ipſam frequētius faciunt perire. mi-
chee.vij. Inimici hominis domeſtici eius.
Propter quod dixit dominus abrae. Egre
dere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de
domo patris tui. Geñ.xij. Contra hoc pe-
riculum eſt obedientia qua hō obedit deo.
omnibus alijs cōtemptis. ⁊ ipſum ſequitur
math.xi. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ ſe-
cuti ſumus te. Quartum eſt periculum ex
gentibus id eſt odium inimicorū. quo quis
nō parcit iniurias. imo vellet inimicū ſuuȝ
occidere. j. Ioh.iij. Qui odit fratrem ſuuȝ
homicida ē. Contra hoc periculū eſt cari-
tas dei ⁊ proximi qua hō propter deū dili-
git etiā inimicū, math.v. Diligite inimicos
veſtros. Quintū eſt periculum in ciuitate.
i. cupiditates q in mercatiōibus ciuiū exer
cētur. vnuſquiſq̧ em̄ nititur aliū decipere.
Hiere.ix. Vnuſquiſq̧ a proximo ſuo ſe cu
ſtodiat ⁊ in omni frē ſuo nō habeat fiduciā
quia oīs vir ſupplantās ſupplātabit. ⁊ oīs
amicus fraudulenter incedet. ⁊ vir fratreȝ
ſuum deridebit. Contra hoc periculum eſt
iuſticia. qua homo reddit vnicuiq̧ qd̄ ſu-
um eſt. Ro. Reddite omnibus debita. cui
tributū tributū. cui honorem honorem. cui
vectigal vectigal. Sextū periculum eſt in
ſolitudine. i. in accidia clauſtraliū. qui ſerui
cium dei accidioſe ⁊ cum triſticia faciunt.
reſpicientes retro poſtq̄ ad aratrum miſe-
runt manum. ſimiles filijs iſrael. qui poſtq̄
de egipto exierant redire cupiebant ⁊ freq̄n
ter vellent propter accidiam mori. Quod
figuratum eſt in eo ꝙ helyas iuit in deſer-
tum ⁊ ex triſticia obdormiuit ſubter vnam
iuniperum

et petiuit anime ſue vt morereſur. vt patet
iij. Regum. xix. Contra hoc periculum eſt
alia virtus. ſcʒ gaudium ⁊ leticia ſpũalis.
phil. iiij. Gaudete in dño ſem. iter. di. gau.
Septimũ periculum eſt in mari. i. i piratis
⁊ fluctibus maris. per quos deſignãtur op
preſſiones ⁊ rixe magnatorũ qui totã con-
cordiam cõturbant ⁊ pauperes depdantur.
Cõtra quos dicit iohãnes baptiſta. Nemi-
nem per calumniã cõcutiatis. ⁊ cõten. eſto.
ſti. ve. Lu. iij. Cõtra hoc periculum ẽ pax
⁊ cõcordia. Ro. xij. Si fieri poteſt ꝙ ex vo
bis ẽ cũ om. ho. pa. ha. Octauũ periculum
eſt in falſis fratribus. i. ypocriſi hereticorũ.
qui ſimulant ſe fratres. ⁊ ſub veſtimentis
ouium cupiũt agnos xpi deuorare vt lupi.
mat. vij. Attẽdite a falſis prophetis qui ve
niunt ad vos in veſti. ouiũ intrin. aut. ſunt
lupi rapaces. Cõtra hoc periculum eſt ve-
ritas fidei ⁊ doctrine. vt hõ in vera fide et
doctrina conſiſtat ⁊ omni ſpũi nõ credat. j.
Joh. iiij. Nolite omni ſpũi credere. ſed pro
bate ſi ex deo ſpũs ſit. ¶ Deinde cũ dicit. in
labore ⁊ erumna. oſtẽdit ꝙ ſerui dei nõ ſo-
lum habent labores ⁊ penas aſſumptas et
inflictas. ſed etiã ex natura cõtractas dicẽs
In labore ſup. fui ex natura contracta. et
erumna que eſt quidam morbus ⁊ quaſi ſẽ
ſuum contabeſcentia. quã homo ex natura
corrupta habet. Sap. ix. Corpus qd corrũ
pitur aggrauat animã ⁊ deprimit terrena i
habitatio ſenſum multa cogitantẽ. Item i
vigilijs multis ſup. fui. quia aliqñ protra-
hebat ſermonẽ vſqʒ ad mediam noctem. vt
patet actuũ. xx. Vel laborabat manibus ꝓ
victu quotidiano. vt gratis euãgelium pre
dicaret ⁊ nullum grauaret. ij. Theſſal. iij.
Neqʒ panem gratis mãducauimus ab ali-
quo. ſed in labore ⁊ fatigatiõe nocte et die
operantes ne quẽ veſtrũ grauaremus. Itẽ
fui in fame ⁊ ſiti ⁊ in ieiunijs multis ⁊ i fri
gore ⁊ nuditate. Sed contra dicitur in ps.
Nõ vidi iuſtum dere. nec ſe. eius q̃ panem.
Et math. vij. Primũ que. regnũ dei ⁊ iuſti.
eius ⁊ hec om. adij. vo. Soluit grego. i mo
ralibus expones hunc locũ d. Sanctus qui
mente ſuper mentẽ rapitur pauper inopia
non anguſtiatur. oppreſſus nihil patit. Et
licet verum eſt ꝙ vere iuſtus aliqñ patiat
defectũ temporaliũ. ipe tamẽ defectus ẽ illi
loco delitiarũ. Deinde cum dicit. preter illa
que exterinſecus ſunt. oſtẽdit ꝙ ſerui dei mi
niſtri chriſti nõ ſolum habẽt penas ⁊ labo
res exteriores tã aſſumptos q̃ʒ afflictos. ſʒ
etiam habent anxietates interiores in ſoli-
citudine ⁊ cõpaſſione fidelium d. Preter il
la que extrinſecus ſunt. id eſt preter illa q̃
ſuſtineo exterius in corpore vrget me ma-
gis quod intrinſecus eſt in mente. ſcʒ ſolici
tudo omniũ eccleſiarũ. id eſt quã habeo de
omnibus eccleſijs. pro eis orãdo. ipas docẽ-
do. ipas ordinando. ⁊ omnibus cõpatiendo
De primo ad ephe. iij. Huius rei grã flecto
genua mea ad pa. do. no. ie. xpi vt det vobis
ſm diuitias glorie ſue habitare xpm per fi-
dem in cordibus veſtris in charitate radi-
cati ⁊ fundati. De ſecundo actuũ. xxij. Nõ
ſubterfugi quo minus ãnunciarem vobis
omne conſilium dei. De tercio. j. corin. xiiij.
Omnia honeſte ⁊ ſm ordinẽ fiãt in vobis
De quarto exemplificat hic dicẽs. Quis i
firmatur in fide vel i virtute aliqua. ⁊ ego
nõ infirmor. id eſt de illo ſicut de meipo nõ
doleo. Quis ſcandalizatur in aliquo ⁊ ego
non vror igne zeli ⁊ charitatis. ¶ Et. In
fine iſtius ſecundi membri notã ꝙ propter
decem deus iuſtos affligit ⁊ affligi permit-
tit. Primo vt purgẽtur a puluere vel ru
bigine peccatorũ. Lu. xxij. Simon ecce ſa-
than expetiuit vos vt cribraret ſicut triti-
cum. Grego. Quod flagellum grano. qd li
ma ferro. quod fornax auro hoc facit tri-
bulatio viro iuſto. ¶ Secundo vt non ad-
hereant terrenis ⁊ deſiderio mundanorum
quia ſi adherent terrenis amittunt pulcri-
tudinem ⁊ ſaporem. quia dum terrenis con
glutinantur terrena ſapiunt. ps. Congluti-
natus eſt in terra venter noſter. Si ergo
cor hominis aduolet vt cogitet de terrenis
non tamen debet adherere. ſed cito ad ſe re
dire. Hoc autem maxime habet facere tri-
bulatio. quia quando homo tribulatur nec
i mundanis inuenit requiem anhelat ad de
um in quo credit ſe requiẽ inuenire. Aug.

Feciſti nos domine ad te. et inquietum eſt
cor noſtrũ niſi requieſcat in te. Unde geñ.
viij. dicitur de columba per quã vir iuſtus
intelligitur ꝙ cum non inueniſſet pes eius
vbi quieſceret reuerſa eſt ad archam. Ter-
cio vt nõ corrumpantur in delectatiõibus
⁊ quiete bonorum. Aqua eim putreſcit niſi
moueatur. Hiere. xlviij. Requieuit moab
in fecibus ſuis. nõ eſt tranſfuſus de vaſe in
vas. Sic eñ corruptus eſt dauid tẽpore ge
tis ⁊ pacis. qui tpe aduerſitatis cõſeruatus
eſt illeſus. Quarto ne extollantur in mag-
nitudine gratiarum ⁊ donorũ. Et hoc innuit
hic apls d. Et ne magni. re. ex. ⁊c. Quinto
vt magis illuminẽtur in cognitiõe verorũ
yſa. xxviij. Et tãtũmodo ſola vexatio dabit
intellectum auditui. Hiere. Per omne fla-
gellum ⁊ dolorẽ erudieris hieruſalem. Uñ
melius cognouerunt apli xpm in aduerſis
dum ab eo ſeparati fuerant. q̃ʒ in proſperis
dũ eum pñtem habuerũt. Sexto vt augeat
in eis gratia et gloria premiorũ. Et hoc in-
nuitur cũ dicitur. Uirtus i infirmitate pfi
citur. Nã dicit hiero. Sicut ignis dũ flatu
premitur creſcit. ſic dũ iuſti premuntur ad-
uerſis creſcunt in meritis. ps. Dũ ſuperbit
impius in affligendo. incẽditur pauper. in
caritate creſcendo. Qd figuratũ eſt in eo
quod ſcriptura refert ꝙ ſalomõ coronatus
eſt in regẽ in gyon. iij. Regũ. j. qd interptã
tur luctatio. et ſignificat tribulationem in
qua opus eſt lucta vel patientia. Sic affli-
ctus eſt thobias et iob. Septimo vt velo-
cius gradiãtur ad rgnũ celorũ. Sicut enim
equus calcaribus pũctus velociter currit
ad brauiũ. ſic iuſti vite pñtis mal pũctiſ ad
deũ ire cogũtur. Grego. Mala que nos h
premũt ad deũ ire cõpellunt. Hiere. xxvi.
Stimulator ab aquilone veniet ei. Octa-
uo vt peccatores ad cogitandum quid de
eis fiet excitentur. ſi iuſtis irrogãtur tot ge
nera aduerſorum. prouer. xj. Si iuſtus in
terra recipit q̃tomagis impius ⁊ peccator
Luce. xxiij. Si in viridi hoc faciũt i arido
quid fiet. id eſt in ſiccis ab humore gratie. j
pe. iiij. Si iuſtus vix ſaluabitur impius et
peccator vbi parebit. Nono vt flagella nõ
ſemper venire putẽtur ex merito peccatoꝝ
ſicut dixerũt amici iob. Recordare inquiũt
quis vnq̃ʒ innocẽs perijt. Job. iiij. Et ideo
ipe oſtendit ꝙ nõ propter demerita ſua ipſe
flagella patiebatur. Uñ ait. Nõ peccaui et
in amaritu. mo. ocu. me. in eodem. xvij. glo.
Culpã non feci ⁊ flagella recepi. Si ei ſem
per propter demerita flagella irrogarentur
tunc omnẽ flagellatũ homines cõdemnarẽt
⁊ abominarẽtur. ſicut abominãtur ſuſpen-
ſum. quod eſſet materia multorũ malorum
Decimo vt minores videntes maiores me
ritis ⁊ dignitate tribulari non anxientur in
afflictione aduerſorũ. qñ eñ homines par-
ui meriti audiũt per ſcripturã xpm ⁊ aploſ
⁊ magnos ſanctos tot aduerſa paſſos fuiſ-
ſe debent omnino conſolari. Ro. xv. Que-
cunqʒ ſcripta ſunt ad no. doct. ſcrip. ſunt vt
per pa. ⁊ conſo. ſcrip. ſpem habe. Et ſic ptẽt
ſecundum. Tercio oſtẽdit de quo ⁊ in quo
hõ in vita iſta ſi gloriari velit. debeat glari.
Uult hic dicere apls ꝙ in quocũqʒ ſtatu ⁊
conditione hõ ſit in vita iſta nõ debet glori
ari nec expedit. ⁊ hoc propter quinqʒ. ¶ P
¶ Primo quia nõ eſt in tuto. ſed in conti
nuo prelio. ⁊ multa aduerſa eũ circumſtant
Unde poſtq̃ʒ apls ad celum raptus fuerat
proteſtatus eſt ſpũſſanctus quõm vincula
⁊ tribulationes eũ hieroſolimis manebant
vt patet actu. xx. Sẽper etiã habebat ange
lum ſathane qui eũ torquebat. Nõ ergo ei
gloriari expediebat. ⁊ multominus nobis q
paucioribus gratijs ſubleuamur. ⁊ pluri-
mis malis replemur. Secundo nõ eſt glori-
andum. quia multi gloriando miſerabiliter
euaneſcunt. ⁊ deuotio cordis effunditur.
Ecc. xliiij. Aperti ſunt theſauri ⁊ euolaue-
runt nebule quaſi aues. Tercio quia inimi
ci noſtri ſcʒ demones ꝓpt gloriationẽ om
nia bona noſtra depredantur. In cuius fi-
gura dicitur yſaie. xxxix. ꝙ ezechias poſtq̃
theſauros omnes oſtenderat nuncijs pala-
dan regis babylonis dixit yſaias. Ecce dies
venient ⁊ auferentur omnia que in domo
tua ſũt. ⁊ q̃ theſaurizauerũt pres tui vſqʒ ad
diem

hanc in babilonē dicit dñs. Hiere. Deſiderari
deſiderat qui theſaurum pub. in via portat
Quarto quia gloriatio ⁊ iactantia multos
turbat. prouer. xxviij. Qui ſe iactat ⁊ dila/
tat iurgia concitat. Quinto qꝛ gloria hoīs
nihil eſt. Iob. ¶ Si ego glorią meā ꝗro
gloria mea nihil eſt. Hiere. ix. Non gloriet
fortis in fortitudine ſua. nec ſapiēs in ſapi
entia ſua nec diues in diuitijs ſuis. ¶
¶ Sed ſi gloriari vult aliquis in vita iſta.
de duobus gloriari debet. Primo de infir/
mis ⁊ aduerſis q̄ patitur pro deo ⁊ dei iuſt
cia. Secūdo de gratijs ⁊ donis q̄ recipit a
deo. Et hoc facit ibi. Si gloriari oportet
ſcio hoīem in chriſto. Primo ergo oſtēdit
ꝙ pro infirmis ⁊ aduerſis q̄ pro deo pati/
mur gloriari debemus d. Si gloriari opor/
tet q̄ infirmitatis mee ſunt gloriabor. Et h
propter tria. Primo propter multa bona
q̄ aduerſa ⁊ infirma efficiūt in hoīe q̄ ſupra
immediate dicta ſunt. Secundo qꝛ infirma
⁊ aduerſa patiētes eligit deus hic ad grām
⁊ in futuro ad gloriā. De primo. j. corint. j.
Infirma mūdi elegit deus ſcꝫ ad grām ſuā
De ſecundo Lu. xiiij. Exi in vicos ⁊ plate
as ciuitatis ⁊ pau. ⁊ de. ⁊ ce. ⁊ cla. int. huc
Nō em̄ eſt deus noſter vt dij gentiū ⁊ prin/
cipes mūdi qui ſolum potētes ⁊ diuites ad
ſui eligunt comitiuā. Tercio quia tales ſic
infirmi ⁊ diſciplinati oſtendūtur eſſe filij dj
Hebre. xij. Qꝺ ſi extra diſciplinā eſtis er/
go adulteri ⁊ nō filij eſtis. Pro huiuſmodi
ergo eſt gloriādum. Et de hoc ponit exem/
plum de quodā aduerſo qꝺ ſuſtinuit ꝓ xpo
dicēs. Deus ⁊ pater dñi noſtri ieſu xpi qui
eſt benedictus in ſecula ſcit ꝙ nō mentior.
id eſt ipm qui oīa nouit inuoco teſtē ꝙ ve/
rum eſt qꝺ dico. Damaſci ꝓpoſitus gentis
arethe regis voluit me comprehendere ⁊c.
Littera plana eſt. Secundo cum dicit. Si
gloriari oportet. vbi incipit. xij. ca. oſtendit
ꝙ de gratijs ⁊ donis que hō recipit a deo ē
gloriandum. Et circa hoc duo facit. Prio
oſtendit ꝙ pro huiuſmodi ſit gloriandū. Se
cundo oſtendit congruū modū gloriandi. ⁊
cauſam quare in talibus ē gloriandum. ibi
Nā ſi voluero gloriari nō ero inſipiens.

¶ Primo ergo oſtendit ꝙ de gratijs ⁊ do
nis eſt gloriandum que homo recipit a dō.
Et hoc eſt. Si gloriari oportet. qꝛ oportet
propter pſeudo apłorū rephenſionē. vt ipſi
mendaciter nō glorientur. pro huiuſmodi q̄
dixi ⁊ q̄ dicā ē gloriandū. ſed veraciter non
expedit gloriari. vt patet per ea q̄ dicta ſūt.
ſupra. Ponit ergo materiā ſue gloriatiōis
quantū ad donū qꝺ recepit a deo in duplici
raptu mētis. Primus fuit in terciū celum
Secūdus in paradiſum ibi. Et ſcio huiuſ/
modi hominē. Dicit ergo. Veniā ad viſio/
nem ignotorū ⁊ reuelatiōes occultorū dñi.
id eſt a dño mihi factas ⁊ oſtēſas. Scio ho
minem in xpo ſicut mēbrum in corpore ſuo
⁊ ſicut locatū in loco. actuū. xxvij. In ipſo
em̄ viuimus mouemur ⁊ ſumꝰ. Ante ānos
xiiij. i. in āno. xiiij. añ hoc tps. Et nota ꝙ lo
quitur h de ſe tanq̄ de alio. qꝛ hoc ad cōmē
datione ſui pertinebat. in his aūt q̄ ad accu
ſationē ſui pertinēt loquitur de ſe tanq̄ de
ſe d. j. Thi. j. Qui prius fui blaſphemus ⁊
perſecutor ⁊ contumelioſus. prouer. xviij.
Iuſtus prior accuſator eſt ſui. Sequit. Si
ue in corpe ſiue extra corpus neſcio deꝰ ſcit
id ē neſcio ſi in illo raptu aīa fuit extra cor
pus an in corpore deus autē ſcit. q̄ hoc fa/
cere potuit. Et addit de termino ad quē fu
it raptus. d. Raptū huiꝰmodi vſq; ad terci
um celū. Primū ē celū aereū. mat. xiij. Vo
lucres celi comederūt illud. Secundū ē ſide
reū. ſ. firmamētū. geñ. j. Vocauitq; deus fir
mamentū celū. Terciū eſt empireū qꝺ ſtatī
conditū ſāctis āgelis ē repletum. geñ. j. In
prin. cre. de. ce. ⁊ ter. Sed cōtra aut hoīem
appellat cū dicit. ſcio hominē. hoīem integꝝ
ex aīa ⁊ corpore. ⁊ ſic ſciebat hoīem raptū
in corpore. aut pro ſola anima dicit hoīem
per ſinodochen. ⁊ ſic ſciebat raptū ſine cor/
pore. Reſpondeo eſſe raptum ſine corpore
dupliciter intelligendum eſt. Vel corpore
non ſimul rapto. ⁊ hoc bene ſciebat. quia
cum corpore non fuit raptus. Vel corpore
ab ipſa anima ſimpliciter ſeparato. et hoc
neſciebat. Neſciebat enim vtrum anima
in illo raptu fuit a corpore ſeparata.
Sed cōtra. ſi anima pauli fuit rapta ſupra

firmamentū vt dictum ē. ⁊ certū erat ei ꝙ
anima ſua nō poterat eſſe ſimul extra cor/
pus ⁊ in corpore. quō ergo potuit ignorare
an eſſet a corpore ſeparata vel nō. Reſpon
ſio duplex ē raptus. vnus localis. alius per
mētis cōtuitum. Primo mō nō fuit raptꝰ
paulus. nō enim fuit anima ſua localiter i
celum tranſlata. ſed ſecundo mō fuit raptꝰ
Et vtrum in illo cōtuitu mētis anima fue
rit ſeparata a corpore ignorabat. Et ſi ali/
quis opponat qꝺ glo. dicit ꝙ vltra omnia
ſidera fuerit raptus: ⁊ ſic videtur raptus fu
iſſe localiter. Dicendum ē ꝙ vltra omnia
ſidera potuit rapi ſm intelligētiam. qꝛ deus
oſtendit ei vitā eternā. Itē ſi ad dei viſionē
raptus ē. ergo vidit deū facie ad faciē. id eſt
per eſſentiā. Sed exo. xxxiij. dicitur. Nō vi
debit me hō ⁊ viuet. Et prima Iohā. xiiij.
Deum nemo vidit vnq̄. Paulus aūt bene
ſciebat ſcripturas ergo ſciebat ꝙ qñ vidit
deū viuus nō fuit. ⁊ per conſeqñs fuit aīa
a corpore ſeparata. Ad qꝺ dicendū ꝙ vidit
deum facie ad faciē eo mō quo anime ſepa
rate ſanctorū vident. Ad hoc autē qꝺ obij/
citur dicendum. nō videbit me hō ⁊ viuet.
id eſt non videbit me hō ſenſibus corporis
vtendo ⁊ imaginatiōe. Et eodem mō dicēd
eſt ad aliud ſcꝫ. deū nemo vidit vnq̄ ſcꝫ ſen
ſibus corporis vtendo. Hoc autē bene ſci/
uit paulus. qꝛ bene ſciuit ꝙ qñ anima vidit
deū non eſt vſa ſenſibus corporeis vel ali/
qua imaginatiōe alicuius rei. ſed per viole
tiam ſpūs fuit tota ad celeſtia eleuata. ⁊ de
um per eſſentiā vidit. nō tamē in manendo
ſed in tranſeundo. ⁊ ideo in quodam raptu
deū vidit. Sꝫ ꝯtra quō ſi deū vidit i quo ſūt
omnia nō vidit etiā modū raptus ſui. ⁊ ne/
ſciuit an anima ſua eſſet a corpore ſepara/
ta vel nō. Reſpondeo deus eſt ſpeculum in
quo omnia videntur. eſt tamē ſpeculum vo/
luntariū. ⁊ ideo operit ſe ſicut vult. Nam ⁊
plura ibi videt vnus q̄ alius ſicut deo pla
cet. noluit ergo deus ſibi oſtēdere modū ra/
ptus ſui ⁊ tñ ei multo maiora oſtēdit. ¶ De
inde dicit. Et ſcio huiuſmodi hominē. Vbi
ponit ſecundum raptum. Primus raptus
creditur fuiſſe in domo Ananie. qñ tribus

diebus nō manducauit neq; bibit q̄ fuerat
ante ānos. xiiij. qñ hoc dixit. Secūdus autē
quando factus eſt in extaſi in tēplo in hie/
ruſalem. vt patet actuū. xxj. de quo nō dicit
quādo fuit. ſed ait. Et ſcio huiuſmodi ho/
minem. id eſt eundem qui ſupra raptus eſt
⁊ etiam in chriſto exiſtentem tunc ſicut pri
us ſiue in corpore ſiue extra corpus neſcio.
deus ſcit: Expone ſicut prius. quōm raptus
eſt in paradiſum. id eſt in dulcedinem ſuper
ne contemplationis. Glo. in eā tranquilli/
tatem qua fruuntur iſti qui ſunt in celeſti
hieruſalem. Quod ſupra dixit terciū celū
hic dicit paradiſum. nō enim fuit raptus i
paradiſum delitiarū. ſed in paradiſum ange
lorum. Et audiuit nō aure corporis. ſed au
re mētis id eſt mente percepit. archana ver
ba. i. intimatione quadam percepit de ſacra
tiſſima dei eſſentia ⁊ gloria beatorū ⁊ in tā
tum ſecreta verba audiuit ꝙ non licet hoī
loqui. id eſt verbis explicare. Augu. Dixit
quidem qꝺ poſſet hominibus dici. ⁊ tenuit
apud ſe qꝺ non poſſet dici. Ergo ⁊ audiat
ad qꝺ poſſumus pertingere. Illa ergo ar/
chana ⁊ ſecreta que de gloria dei ⁊ beatoꝝ
in mente percepit nec ab homine mortali
dici poſſunt. nec homini mortali lingua
intimari nec aure audiri vel corde cogitari
yſa. lxiiij. Oculus nō vidit de. abſ. t. q̄ ꝑpa.
ex. te. Concludit ergo. di. Pro huiuſmodi
ergo viſione ⁊ reuelatiōe a deo receptis glo
riabor. quō cōgruū eſt pro huiuſmodi glo/
riari. cū ſint bona ſpūalia ⁊ ad dei honorē
tendentia. Et ſic qui gloriatur in his hono
rem dei querit ⁊ in dño gloriatur. ij. cori. x.
Qui gl'atur in dño gl'etur. Per me aūt ni/
hil ſup. gloriabor. id eſt pro his q̄ pertinent
ad me. vt eſſe de genere abrae. ⁊ huiuſmodi
ad carnē pertinētibus. niſi i infirmitatibus
meis ſcꝫ corporalibus afflictionibus. quia
virtus i infirmitate perficitur. ¶ Deinde
cum dicit. Nā ⁊ ſi voluero gloriari. oſtēdit
congruū modū ⁊ cauſam gloriādi dicēs. Si
voluero gloriari propter reprimendā auda
ciam pſeudo apoſtolorum non ero inſipiēs
quia bono zelo faciam ad edificationem au
dientiū ⁊ depſſionē malorū. ⁊ iō veritatē dicā

ſo eſt pro veritate dicam. quod dicere veri
tatem interpretatur haymo. Siquis inquit
pro vtilitate ⁊ edificatione aliorum factuȝ
diuinitus ſibi conceſſum cū humilitate nar
rat non eſt inſipiens. quia loquitur veritatē
Iob. xiij. Uos vocatis me magiſter et dñe
⁊ bene dicitis. ſum etenī. glo. Qui neceſſita
te vrgente vera de ſe loquitur. tantomagis
humilitati cōiungitur ꝙ̄tomagis veritati
ſociatur. Hic eſt ergo cōgruus modus glo
riandi qn̄ homo neceſſitate vrgente ad edi
ficationem proximorū ⁊ ad depſſionē pſum
ptuoſorū gloriatur. ⁊ ſic gloriabatur aplus
Marco aūt. q. d. ꝙ̄uis ſic poſſem gloriari. et
ſic poſſem me laudare. tamen parco. id eſt
parcere volo. laudibus ⁊ glorie me laudan
do ⁊ gloriando. Et hoc ne aliquis exiſtimȝ
me eſſe aliquid ſupra illud quod videt eſſe
proprijs oculis. aut audit ab alijs aliquid
ex me. id eſt de me. cū non niſi infirmitas vi
deatur in me. vel ab alijs qui vident me au
diatur. Si autē de me magna referrē ⁊ plu
ra. putarēt forte ſimplices ⁊ infirmi me nō
eſſe infirmū ⁊ mortalem. ſed hominem im
mortalem vel angelum vel huiuſmodi. ideo
ergo parce de ſe loquitur ne quis exiſtimet
eum eſſe ſupra illud qd̄ videt vel audit. vt
ſcȝ pro magnis illis illis non eſſe hō morta
lis ⁊ fragilis videatur. Et ſic patet tercium
Quarto oſtendit ꝙ deus ſeruis ſuis ꝙ̄
tumcūqȝ perfectis permittit ⁊ infert aduer
ſa vt in gratijs ſemper in humilitate cōſer
uentur. Et hoc eſt. Et ne mag. reue. extol.
me in ſuperbiā. datus eſt mihi. id ē ad meaȝ
vtilitatē. qꝛ temptatio cui non conſentitur
prodeſt ad coronam ſtimulus carnis mee.
id eſt temptatio carnalis concupiſcentie. qꝛ
illa temptatio carnem pungebat. qui ſtimu
lus eſt angelus malus ſathane qui eſt mini
ſter illius temptationis a dyabolo miſſus ⁊
a deo permiſſus. qui me colaphiſet. i. affli
gat. Et ſic deus et dyabolus conueniunt ad
hominē temptandum. ſed deus vt probet ⁊
coronet. dyabolus vero vt vincat et vinctū
ad infernū deducat. Et ſic patet quartum.
Quinto oſtēdit ꝙ deus interdum ſeruos
ſuos non exaudit ad votum vt exaudiat ad
ſalutem. quia paulus tantus et talis nō eſt
exauditus ad votū vt exaudiretur ad ſalu
tem. Unde augu. dicit ꝙ exauditur dyabo
lus petens iob tēptandum. et nō exauditur
paulus apl̄s petens ſtimulum remouendum
Exaudiuit eū quem diſpoſuerat damnare.
et nō exaudiuit eū quē voluerat ſanare. nā
et eger multa petit a medico que medicus
non dat. Nō exaudit ad voluntatē vt exau
diat ad ſanitatē. Item ⁊ dñs nō exaudiuit
paulum ad voluntatē vt exaudiret ad ſalu
tem. Et hoc eſt qd̄ dicit. Propter quod id
eſt pro amotiōe ſtimuli carnis. ter dominū
rogaui vt diſcederet a me. neſciens eū mihi
vtilem. ⁊ dixit mihi vel interius inſpirādo.
vl̄ exterius vocē in aere formādo. Sufficit
tibi gratia mea. q. d. remedium habes ſuffi
ciens ſcȝ gratiā meā per quā potes omnem
temptationem vincere ⁊ in bono conſiſtere
Nam virtus in infirmitate perficitur quia
in infirmitate certat ⁊ per gratiam vincit.
Sine infirmitate autē non certaret. ⁊ per
conſequēs nō coronaretur. j. Thi. ij. Nemo
coro. niſi qui legiti. cer. Cōcludit ergo dicēs
Libēter ergo gloriabor ī infirmitati. meis
vt virtus ⁊ gratia chriſti habitet in me Et
ſic patet totum de epiſtola.

Dominica in quinquageſima de euangelio ſermo. xxx.

Aſſumpſit ieſus duodecim diſci
pulos ⁊ ait illis. Ecce aſcendi
mus hieroſolimā ⁊c. Lu. xviij
Quia iſtis diebus cōſueuerūt
fideles multū diſſolui ⁊ ludis ⁊
cōmeſſationib⁹ vacare. et gaudiū mūdi eſt
aduerſorum memoria tēperandū. iuxta illō
Ecc. In die bonorum ne immemor ſis ma
lorum. Ideo eccleſia chriſti paſſionem pa
tris noſtri predicat. que fuit multa amari
tudine celebrata. Et quia per chriſti paſſio
nem humanum genus eſt ſanatum ⁊ illumi
natū. ideo poſt predicationē paſſiōis ſtatim
xp̄s quendā cecū ſanauit p quē gen⁹ hūanū
figuratur. Et ſic in euangelio hodierno duo
principaliter continētur Primo enī chriſti
paſſio ab ipo chriſto diſcipulis prenunciat
in principio euangelij. Secundo quidam ce
cus publice coram turbis illuminatur. ibi.
Factū eſt autē dum appro. hierico ⁊c. qui
dam. In primo autē membro duo implicā
tur. Primo chriſti paſſio ſicut fuerat pro
phetata fore cōplenda chriſto diſcipulis p
nunciatur in principio euāgelij. Secundo
verborum intellectus penitus a diſcipulis
oſtenditur fuiſſe ignoratus ibi. At illi nihil
horum intellexerunt. Primo ergo chri
ſti paſſio ſicut fuerat prophetata fore com
plenda. a chriſto aplīs prenūciatur. Et hoc
eſt. Aſſump. ieſus duodecim diſ. In quo in
ſtruimur ꝙ ſecreta noſtra ⁊ maxime q̄ ad
ſalutem anime pertinent paucis reuelare d
bemus. quia multi ⁊ multe ſalutē impedire
nituntur. Ecc. vj. Multi pacifici ſint tibi. cō
ſiliarius autē ſit tibi vnus de mille. Et no
ta ꝙ apoſtolis xp̄i. i. viris ſanctis facta no
ſtra ſecreta reuelare debemus. qꝛ ſi ſunt ma
la ſuadebunt nobis ea relinq̄re ⁊ viā ⁊ mo
dum relinquendi oſtendēt. ſi autē ſunt bona
ſua perſuaſione ⁊ interceſſione ea aggredi ⁊
perficere nos iuuabūt. Unā de augu. dicit ꝙ
deus miſit in mentē eius vt iret ad ſimplici
anum ſeruum dei. ⁊ ei geſtus ſuos pferret.
⁊ ille ſibi quis eſſet aptus modus viuendi
indicaret. Sic beatus Benedictus iuit ad
quendam monachum nomine romanum. ⁊
ei propoſitum ſuum indicauit quod et ſecre
tum tenuit. ⁊ inquātū licuit miniſtrauit. vt
dicit grego. in dyalogo. Sed attēde vt dici
tur ecci. xxxviij. Noli inquit conſiliari cum
ſocero tuo ⁊ a zelantibus te abſconde con
ſilium. Socer enī ſolum reſpicit bonū filie
vxoris petētis conſiliū. ⁊ zelantes homineȝ
reſpiciunt ſolum bonū eius corporale. Et
ideo cum talibus ſecretū ſalutis anime no
ſtre nō debemus habere. qꝛ impediēt ⁊ non
iuuabūt. propterea chriſt⁹ ait. Inimici ho
minis domeſtici eius. matthei. x. Hec ē illa
turba de qua dicitur hic inferius. que cecū
ſalutem petentem increpauit vt taceret. ſed
cecus fortis ⁊ conſtans non curauit turbā
ſed magis clamauit. et ideo ieſus iuſſit eum
venire ad ſe. ⁊ ipm ſanauit. quia ſi hō facit
quod in ſe eſt. deus iuuat eum ⁊ ad ſaluteȝ
perducit. Unde amicos ⁊ qui nos ſolū car
naliter affectant. debem⁹ viriliter increpa
re. ⁊ eorū blandicias non curare. Sic etiaȝ
chriſtus in hoc loco petrum blandiētem ſi
bi increpauit. quia ſymon petrus qui xp̄m
carnaliter tunc diligebat dum audiuit ipm
dicentem. Oportet filium hominis ire hie
roſolimam ⁊ reprobari a ſenioribus ⁊ tra
di ⁊ crucifigi ſtatim ait. Abſit a te domine
quia nō erit tibi hoc. propicius ſis tibi. cui
chriſtus reſpondit. Uade poſt me ſathanaſ
non ſapis ea que dei ſunt. matthei. xvj. Di
cit ergo. Ecce aſcendimus hieroſolimam.
Ecce in ſcriptura nota eſt ammirationis.
Et que maior ammiratio chariſſimi ꝙ̄ vt
dominus pro ſeruis. amicus pro inimicis. i
nocens pro peccatoribus. deus pro homini
bus voluntarie ad patibulum crucis aſcen
dat. Ro. v. Cōmendat deus charitatem ſu
am in nobis. quō cum inimici eſſemus re
conciliati ſumus per mortem filij ei⁹. Vix
enī pro iuſto quis moritur. ſed pro impijs
⁊ peccatoribus quis audeat mori. Quinqȝ
autē circa ſuam paſſionem pdixit. ſcȝ ꝙ tra
deretur. illuderetur. flagellaretur. ꝯſpuerēt
⁊ occideretur. Ecce magna āmiratio. Naȝ
ille traditur qui ē virtus omnipotētis pa
tris oia regēs ⁊ oia gubernās Hebre. pmo
Portans omnia verbo virtutis ſue. Ille
illuditur qui eſt perfecta dei ſapiētia. omia
ordinans ⁊ diſponens in numero pondere ⁊
menſura. Sap. xj. Ille flagellatur qui eſt
omnimoda ⁊ pura innocentia. qui peccatū
nō fecit. nec do. inuē. eſt in ore eius. j. pe. ii.
Ille conſpuitur qui eſt perfecta dei gloria
⁊ cādor lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macla
Sapientie. vj. In quem etiam deſiderant
angeli proſpicere. vt dicitur prima. petri. j.
Ille occiditur qui eſt beata vita animarū
vt dicit Auguſtinus. Moraliter au
tem ad edificationem noſtram nota ꝙ iſta
quinqȝ que tunc chriſtus paſſus eſt in cor
pore ſuo quottidie patitur in membris

ſuis..quia ipe eſt caput noſtrum .nos vero
membra eius.Et etiam a miniſtris ⁊ fideli
bus ſuis.¶ Primo patitur in membris ſu
is.Nam ſerui dei quotidie traduntur occi
piuntur ⁊ expelluntur.Luce.xxj.Trademi
ni au em a parentibus ⁊ fratribus ⁊ cogna
tis.Item a mundo deridentur.Sap.v.di
cunt damnati.Hi ſunt quos habuimus ali
qn̄ in deriſum ⁊ in ſimilitudinē improperij.
Exemplum de heliſeo aſcendente in bethel
quem pueri ciuitatis deridebant dicentes .
aſcende calue .aſcende calue. Sed vide qd
ſequitur.quia vrſi duo egreſſi de ſaltu lace
rauerunt ex eis.xlij.pueros.vt patet.iiij.re
gum.ij.Itē a tyrānis ⁊ predonibus flagel
lantur.Yſa.x. Ve aſſur.virga furoris mei
⁊ baculus ipe eſt.Ubi dicit angn.Quid ſu
perbit impius ſi de ipo flagellum fecit pat
meus.pater filium flagello corripit.et poſt
flagellum in ignem mittit.Itē conſpuun
tur.dum in contemptu ⁊ vilipenſione habē
tur.j.corinth.iiij.Uſqꝫ in hanc horā eſuri
mus ⁊ ſitimus et nudi ſumus .⁊ collaphis
cedimur.Et ſequitur. Tanq̄ purgamenta
huius mundi facti ſumus omniū peripſima
vſqꝫ adhuc.Item occiduntur.ps. Prop
ter te mortificamur tota die eſ.ſ.ſicut o.oc.
¶ Secundo eadem quinqꝫ chriſtus quoti
die patitur a miniſtris ⁊ fidelibꝰ ſuis.Pri
mo enim patitur traditionem,fuit em̄ tradi
tus a iuda.ſalutando.āplexando.oſculādo.
comedēdo.Sic multi in iſta quadrageſima
chriſtum ⁊ matrem eius ſalutabunt dū pa
ter noſter ⁊ aue maria dicent chriſtum am
plexabuntur ⁊ oſculabuntur extenſis bra
chijs.Chriſtum comedent dum corpus xpi
ſument.⁊ poſt paſcha chriſtum ſic ſaluta
tum ſic amplexatum ⁊ oſculatum ⁊ ſic i mē
ſa anime receptum turpiter perdunt.ipſum
de anima per mortale peccatū expellendo.
⁊ dyabolum eius aduerſarium intromitten
do.Secundo a ſuis miniſtris ⁊ ſeruis pati
tur illuſionem.Nam duri corde ⁊ obſtinati
chriſto illudere videntur.dum toto die cla
mat per ſcripturas ⁊ predicatores.conuerti
mini ad me ⁊ ipi deſpiciunt.prouer. primo
Uocaui ⁊ renuiſtis.extendi manū meam ⁊

non fuit qui aſpiceret.Et quid ſequitur.Ego
quoqꝫ in interitu veſtro ridebo ⁊ ſubſanna
bo .cum vobis quod timebatis aduenerit.
Tota die minatur penas eternas ⁊ ipm nō
timent.Tota die repromittit premia inau
dita.⁊ ipi non curant.¶ M. Et nota hic
q̄ quater chriſtus illuſus fuit.Primo i do
mo cayphe ſacerdotis cum velamine capi
tis.Luce.xxj.Illudebāt ei cedentes ⁊ ve
lauerunt eum ⁊ percutiebant faciem eius.
Secundo in domo herodis cum veſte alba
Luce.xxiij. Tercio in atrio pylati cum ve
ſte purpurea.Iohā.xix. Quarto in cruce
Matthei.xxvij. Principes ſacerdotuꝫ cū
ſcribis ⁊ phariſeis ⁊ ſenioribus illudentes
dicebant.Si rex iſrael eſt deſcendat nūc de
cruce.¶ M. His quattuor modis hodie
mali ſacerdotes videntur chriſto illudere.
Primo cum caypha cum velamine capi
tis dum amictum habent in capite qui ſig
nificat ſpem celeſtium.⁊ ipi pro tēporalibꝰ
⁊ non pro celeſtibus in eccleſia ſeruiūt. Se
cundo cum veſte alba ſibi illudunt. qui ca
miſiam albam induentes per quā mundicia
cordis et corporis ſignificatur. ipſi mūdici
am non ſeruāt.Tercio in purpura cuꝫ mili
tibus ſibi illudunt.qui caſulam vel veſtem
purpuream ſiue rubeam induunt. per quaꝫ
feruor ⁊ latitudo charitatis ſignatur. ⁊ ipi
non habent purpuream veſtem charitatis
ſed ſanguinolentam odij ⁊ rancoris.Quar
to in cruce eum derident cum iudeis.q eius
verba peruertebant.⁊ fidem deridebant cū
verba dei contemnunt ⁊ indigne predicant
¶ Tercio chriſtus a ſuis fidelibus patitur
flagellationeꝫ cum ipm quotidie verbis la
cerant.⁊ ipm tanq̄ ſignum ad ſagittam per
cutiunt.Hiere.xviij.Percutiamus eū lin
gua.Luce.ij.Poſitus eſt hic in ruinam et
in ſignum cui contradicetur.¶ Quarto xps
patitur conſpuitionem.Conſpuitio iſta ſig
nat malam vilipenſionem ⁊ vilificationem
quam quidam habent ad deum ⁊ ad ſacra
menta eccleſie.que ita tractant quaſi quaſ
dam immundicitias.⁊ tamen deus ex beni
gnitate ſua ſuſtinet eos.yſa.l.Faciem meā
non auerti ab increpātibus ⁊ conſpuiī me.

¶ Quinto chriſtus patitur occiſionē.quia
dum fideles pro quibus ſemel mortuus eſt
vt eos a peccatis mūdaret quotidie ad pec
cata redeunt ⁊ quotidie peccatis ſe macu
lant quantum in ſe eſt iterum chriſtū occi
dunt.dum peccatum perpetrant .quod per
ſolam chriſti mortem poteſt deleri ⁊ ꝓ quo
fuit neceſſarium filium dei mori. Hebre.
vj.Rurſum cruci filium dei in ſemetipſis
⁊ oſtentatui habentes. Secundo oſtēditur
q̄ intellectus verborum chriſti a diſcipl'is
fuit penitus ignoratus.Et hoc eſt. At illi
nihil horum intellexerunt.Et ſic patet pri
mum.¶ Secundo principaliter quidam ce
cus a chriſto coram turbis illuminatur Et
hoc eſt.Factum eſt dum appro.hierico ⁊c.
In quo quidem miraculo tria apparent.ſ.
magna miſeria ex parte ceci ſedentis ⁊ mē
dicantis.⁊ magna miſericordia ex parte xpi
vocantis ⁊ ſanantis.⁊ magna gratiarū ac
tio ex parte deum laudantis.¶ C. Circa
vero hoc miraculum ſciendum eſt q̄ per
iſtum cecum allegorice genus humanū cō
grue poteſt intelligi.quod ante chriſti aduē
tum quattuor mala patiebatur.que in iſto
ceco apparent.a quibus omnibus chriſtus
ipm plenarie liberauit.¶ Primo ergo erat
cecum. nec creatorem ſuum cognoſcebat.
ſed creaturas pro deo colebat. Sapiē.xiij.
Aut ſolem aut lunam aut girum ſtellarum
rectores orbis deos eſſe putabāt.propterea
petebat zacharias dicēs.Illuminare his q
in tene.⁊ in vm.mortis ſedent. Et hoc eſt
quod hic dicitur.Cecus quidam.Chriſtus
autem ipm illuminauit di.Ioh.j. Erat lux
vera q̄ illumi.omnē ho.ve.in hūc mundū.
¶ Secundo erat totaliter terrenis intētū.
⁊ eius merces terrena erat.yſa.j.Si volue
ritis ⁊ audieritis me bona terre comedetis
Unde pro omnibus bonis operibus ſuis
ad deum non aſcendebat. Et hoc eſt quod
hic dicitur.Sedebat id eſt in terrenis bōis
quieſcebat tanq̄ in vltimo fine.Sed chri
ſtus iuſſit ipm duci ad ſe.vt ipm ſecum ad
deum duceret celeſtia percepturum. Io.x.
Per me ſiquis introierit ſaluabitur ⁊ igre
dietur ⁊ paſcua inueniet.¶ Tercio erat ex

tra viam iuſticie et veritatis. quia ex quo
recta fide carebat.non poterat in via iuſti
cie ambulare.quia vt dicit Augu.Omnis
actio infidelium mala.Hebre.xj.Sine fid
impoſſibile eſt placere deo. Et ideo dicit in
ps.Omnes declinauerūt nō eſt qui fa.bo.
nō eſt vſqꝫ ad vnū.Et hoc eſt quod hic di
citur.q̄ ſedebat non in via ſed ſecus viam.
ergo erat extra viam.Sed chriſtus per lu
men fidei ⁊ per donum gratie fecit ipſum
poſſe in via iuſticie ⁊ veritatis ambulare.
Et hoc eſt quod hic dicitur q̄ illuminatꝰ
factus ſequebatur chriſtum. magnificans
deum. Dum enim ei oſtendit viam ⁊ dedit
virtutem eundi per viam. ipm dicitur am
bulare feciſſe.¶ Quarto erat veris diuitijs
pauperrimum ⁊ egenum.quas veras diui
tias ſcꝫ virtutes ⁊ dona ſpūſſancti paucas
habebat.Apoca.iij.Neſcis quia tu es mi
ſer ⁊ miſerabilis ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudꝰ.
Et hoc eſt quod dicitur hic.quia ſedebat
mendicans.Chriſtus autem genus huma
num omnibus bonis replebat. quia pater
dando nobis filium omnia bona nobis cū
ipo donauit. Ro.viij. Quō non etiam cuꝫ
illo omnia nobis donauit. Io.j. De pleni
tudine eius nos omnes accepimus gratiaꝫ
pro gratia. Reliquit nobis etiā theſaurum
ſue paſſionis hominibus diſpenſanduꝫ.Et
hec omnia fecit dum appropinquaret hie
richo.id eſt ad penam mortalitatis noſtre.
Hiericho em̄ interpretatur luna. que pro
defectu ponitur.que omnia omnis plebſ vt
vidit dedit laudem deo.Et hoc eſt qđ dicit
aplus.j.corinth.j.Qui factus eſt nobis ſa
pientia a deo ⁊ iuſticia ⁊ ſanctificatio ⁊ re
demptio.Sapientia quantum ad primum.
iuſticia quantum ad ſecundum.ſanctifica
tio quantum ad tercium.redemptio quātū
ad quartum. ¶ Et ſic patet miſeria
generis humani. ⁊ miſericordia chriſti .et
gratiarum actio plebis ⁊c.¶ Moraliter au
tem ad edificationem noſtram nota q̄ per
hunc cecum peccator intelligitur qui tota
liter in mente eſt cecus.Circa quod tria vi
deamus ſcꝫ ex quibus cecitas inducitur.in
quibus cecitas ſpūalis eſt periculoſior q̄

corporalis. ⁊ ex quibus cecitas reparetur. ¶ Primo ergo videamus ex quibus cecitas inducatur. ¶ P. Ubi nota ꝙ octo ſūt cauſantia ⁊ inducentia cecitatem corporalem ⁊ ſimiliter ſpūalem. ¶ Primum eſt magni luminis inſpectio. vt patet ſi aliquis inſpiciat rotam ſolis que diſſoluit oculos et excecat. Quia vt dicit philoſophus. Excellentie ſenſibilium corrumpunt ſenſum. Et ideo illi qui tranſeunt montes vbi ſunt cōtinue niues deferunt in manu ramū oliue. ne videndo ſolum niues excecentur. Hoc etiam ſignat peccatum preſumptionis. Preſumptuoſus enim vult figere oculum in rotam diuinitatis dei. dum vnitatem eſſentie ⁊ trinitatem perſonarum ac eius pſcientiaʒ inueſtigare nititur et preſumit. ⁊ ideo opprimitur ⁊ excecatur. prouer. xxv. Qui ſcrutator eſt maieſtatis opprimetur a glīa. Propterea dicit apl̄us ad Ro. xij. Non plus ſapere q̃ͦ oportet ſapere. ſed ſa. ad ſobrietatē. ¶ Secundum eſt longa in tenebris habitatio. quia vt dicit philoſophus. Opus nature eſt opus intelligentie. ⁊ ideo natura non mittit virtutem ſuam ad membrum qḋ nō operatur. ⁊ ideo virtus viſiua in oculo nō vidente deficit. ⁊ ad membrū qḋ inuitum operatur multam virtutem mittit. Vn̄ phs dicit ꝙ ſcriptores habent oculos meliores ⁊ fabri habent brachia alijs fortiora. ⁊ curſores crura alijs duriora ⁊ fortiora. Et ad idem vadit ꝙ hō aliqn̄ propter ſeniū amittit viſum. gen̄. xxvij. Senuit yſaac ⁊ caligauerunt oculi eius. ⁊ videre nō poterat. quia organum viſus ſcʒ oculus eſt debilitatum. ⁊ non poteſt recipere lumen. ⁊ ideo natura non tranſmittit virtutem. Hoc ſignificat peccatum conſuetudinis. quādo em̄ homo inueteratus eſt in tenebris peccatorū omnino eſt excecatus. quia ſuprema intelligētia aufert ei gratiam. per quam poſſet videre. ex quo ip̄a non vtitur. Luce. xix. Auferte ab eo mnam ⁊ date illi qui decem mnas acquiſiuit. quia omni habenti dabitur ⁊ abūdabit. ab eo autem qui non habet etiam qḋ habet auferetur ab eo. ¶ Terciū eſt multi fumi perceptio que nimis oculis cōtrariaſ

Hoc ſignat peccatum ire. Sicut em̄ fumꝰ generatur ex collectione lignorū circa ignē ſic ira ex collectione ſanguinis circa cor. vt dicit philoſophus que excecat hominem. ſicut em̄ cecus non poteſt videre. ſic ira impedit animum ne poſſit diſcernere veruʒ. Itē ſicut cecus percutit quenq̃ʒ. ſic iratus percutit amicum ⁊ inimicum. parentes ⁊ filios. ⁊ aliquando ſcip̄m occidit. Exemplum de achitophel. ij. re. xvij. ¶ Quartum ēuentꝰ pulueris immixti in oculos ī ſufflatio. hoc ſignat peccatum vane glorie ſuperbie ſociatum. Si em̄ cecus dum ſe credit aſcendere cadit. ſic vane glorioſus ⁊ ſuperbus. Exemplum de lucifero ⁊ primis parentibus. yſa. xiiij. Qui dicebas in corde tuo. in celū aſcēdam ⁊c. Et ſequitur. Veruntamen ad infernum detraheris in profundum lacꝰ. ¶ Quintum eſt nimia ad lumen vigilatio. ex hoc eī oculi cōturbantur. Hoc ſignat nimiam ſolicitudinem. quam homo habet pro tēporalibus acquirendis ⁊ obſeruandis. Eccl. v. Saturitas diuitis non ſinit eum dormire. Pro quibus excecatur ⁊ vendit animam ſuam dyabolo. quod eſt maxima cecitas. Ecc. x. Nihil eſt ſceleſtius q̃ʒ amare pecuniam. Hic enim animam ſuam vēalem habet. Deut. xvj. Excecant oculos ſapiētum munera. Contra quod chriſtus ait mat. vj. Nolite ſo. eſſe in craſt. quid mā. aut q̄o bi. ⁊c. Querite primū regnū dei ⁊ iuſti. eius ⁊ hec om. ad. vo. ¶ Sextum eſt malorum humorum ad oculos deſcenſio. ac etiā nimius calor. Unde in ethiopia propter calorē mlī̄ti perdunt viſum. Similiter ad peluim ferꝰuentem excecātur homies. Hoc ſignat peccatum luxurie que ex abundanti calore et ſanguine conſurgit. ex quibus magnus calor in carne generatur. luxuria enim vere ē ignis. Job. xxij. Ignis eſt vſqʒ ad conſumptionem deuorās. que totaliter excecat hominem. Si enim cecus non diſcernit inter pulcrum ⁊ turpe. ſic luxurioſus habet frequenter pulcram vxorem ⁊ nobilem. ⁊ dimittit eam propter turpem ⁊ viliſſimam. ⁊ frequenter vadit ad mortem habēs oculos faſciatos ſicut ille qui vadit ad ſuſpēdiumꝰ

plures enim iam interfecti ſunt. ſic excecatus fuit ſampſon de dalida. que pluries voluit eum prodere. ⁊ ille tamen ſemper dormiebat in gremio eius. tandem aūt decepit eūm ⁊ prodidit. propter quod ab inimicis exoculatus fuit. vt patet iudicū. xvij. ¶ Septimum eſt organi deuaſtatio. vt qn̄ oculus perforatur vel eruitur. quedam enim potētie anime ſunt omnino alligate organis. ita ꝙ corrupto vel impedito organo anima nō poteſt actus illarū potentiarū operari de q̄bus eſt viſus. Hoc ſignat peccatū odij vel inuīdie in quo anima moritur ⁊ a deo ſeparatur qui eſt beata vita animarum. j. Job. iij. Qui non diligit manet in morte. Et iterum. Qui odit fratrem ſuum homicida eſt Et ſcitis quō omnis homicida non habet parteʒ in regno chriſti ⁊ dei. Sicut em̄ oculus eſt organum videndi. ſic amor dei ⁊ proximi eſt organum viuendi. qui tollitur ⁊ deuaſtatur per odium ⁊ inuidiam. ¶ Octauū eſt lucis coopertio. vt qn̄ quidam pānicilꝰ ſuperꝰ lucem generatur. ita ꝙ lux ē coopta ⁊ intus abſcondita nec videri poteſt. Hoc ſignat peccatum accidie ⁊ pigricie. quando homo talentum a deo ſibi traditum abſcondit. ⁊ nihil operatur in eo. propter qḋ a dn̄o condēnatur. vt patet Luce. xix. Domine ecce mna tua quā habui repoſitaʒ in ſudario ⁊c. Et ſequitur. De ore tuo te iudico ſerue neq̃ʒ. quare nō dediſti pecuniam meā ad mēſam ⁊c. prouer. xj. Qui abſcondit frumēta maledicetur in populis. ¶ Secundo videamus in quibus cecitas mentis cecitatē corporis magis periculoſa videatur. ¶ E. Et ſunt octo in quibus magis apparet cecitas mentis q̃ʒ corporis eſſe periculoſa. Primum quia in nobiliori ſubiecto ſcʒ in aīa. ⁊ nobiliori bono priuat ſcʒ lumine gratie. quod ſine cōparatione melius ē lumine corporis. Ex his em̄ duobus periculoſior infirmitas iudicatur. ſcʒ quia eſt ī nobiliori mēbro. vt quia eſt in corde vel in cerebro. q̃ʒ que eſt in oculo. ⁊ que eſt in oculo q̃ʒ q̄ eſt ī pede. ⁊ quia meliori bono priuat ſcʒ vita. q̃ʒ que priuat viſum. ⁊ que priuat viſum q̃ʒ que priuat auditum vel greſſum. ¶ Secundum eſt. quia cecus corporaliter conat omnino ducem habere. nec ſine duce audet ambulare vel baculo. cecus vero ſpūaliter de duce nō curat. ⁊ omnia facere ſine duce attemptat. Sen̄. Ceci ducem querūt. et nos ſine duce erramus. Immo ducem expellit. Job. xxj. Qui dixerūt deo. recede a nobis. ſci. vi. tu. no. ¶ Tercium eſt quia cecus corporaliter eligit pro duce videntem ⁊ fideleʒ perſonam. peccator autem cecus eligit cecum pro duce. dum ſcʒ accipit exemplum a malo alterius qui cecus eſt ſicut ip̄e. Tren̄. iiij. Errauerunt ceci in plateis. temuerūt lacinias ſuas. Et quod peius eſt peccator eligit pro duce illum qui pluries eū pcipitauit ſcʒ proprium ſenſum ⁊ propriā voluntatem Contra quod ecc. xviij. Poſt concupiſcentias tuas nō eas. ⁊ a voluntate tua auertere. ſi em̄ preſtes anime tue concupiſcentias eius. faciet te in gaudium inimicis tuis. Libentius etiā ſequitur dyabolum ducentem ip̄m ad mortem q̃ʒ chriſtum ducentem ip̄m ad vitam. ¶ Quartum eſt. quia cecus corporaliter cecitatem ſuam agnoſcit ⁊ confitetur ſe eſſe cecum. peccator vero cecus nō agnoſcit maximā cecitatem ſuā. imo multi peccatores reputant ſe valde videntes ⁊ ſapientes. ⁊ ideo magis peccāt. Johānis. ix. Si ceci eſſetis nō haberetis peccatū. nunc vero quia dicitis videmus. peccatū veſtruʒ manet. Ro. j. Dicentes ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt. Ubi dicit augu. Si dicentes ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſunt. dicas ergo te ſtultum ⁊ ſapiens eris. ¶ Quintū eſt quia cecus corporaliter omni ſtudio ⁊ conatu quo poteſt querit illuminari. peccator vero cecus non curat nec querit illumiari imo fugit audire verbum dei per qḋ poſſet illuminari. ps. Lucerna pe. meis verbū tuū. ¶ Sextum eſt quia cecus corporaliter quēcunqʒ cibum vnde viuat ſcit ponere in os. peccator vero neſcit cibū ponere in os anime. ſed ponit in auribus in oculis ⁊ in manibus dum in corporeis ſenſibus delectatur ⁊ totum conatum ſuum ad hoc tendit. vt ſenſus corporis paſcat ⁊ animaʒ fame perire permittat. Job. xxiiij. Pauit em̄ ſterilē

ex que non parturit ſcʒ carnem et vidue nō bene fecit ſcʒ anime que per peccatū ſeparata eſt a deo ſponſo ſuo. ¶ Septimū ē quia cecus corporaliter quod videre non poteſt palpat. Unde vulgariter dicitur. Qui non videt palpare debet. Sic yſaac qui non videre poterat palpabat iacob. gen̄. xxvij. Peccator vero cecus penas futuras quas oculo fidei non videt nec credit. nec oculo corporis videre poteſt. nec oculo cogitatiōis cogitat. non vult hic eas aliqualiter experiri immo omnē penā penitentie ſubterfugit. deberet enim experiri penam famis ſitis ⁊ frigoris ⁊ caloris. ad probādum ſi poterit eā in perpetuū ſuſtinere. yſa. xxxiij. Quis ex vobis habitare poterit cū ardoribus ſempiternis. Hic cadit exemplum illius heremite. q temptatus ð quadam muliere cuius formā aſſumpſerat dyabolus ⁊ ſibi apparuit. voluit experiri ſi ignem poſſet ſuſtinere quam pro peccato paſſurus erat. ⁊ accendit cādelam ⁊ cōbuſſit digitos ⁊ ſtatim temptatio receſſit. ¶ Octauum eſt quia cecus corporaliter felices reputat videntes ⁊ ſe iudicat infelicem. Thobie. v. Quale mihi gaudiū eſt qui in tenebris ſedeo ⁊ nullum lumē video. Peccator vero cecus iuſtos videntes contemnit. ⁊ irridet. prouer. xxix. Abominantur impij eos qui in recta via ſunt. Et ſe reputat beatum dum temporali felicitate fruatur. ps. Beatum dixerunt populum cui hec ſunt. ¶ De tercio ſcʒ ex quibus ſpiritualis cecitas reparetur. parum dicamus quia multa de alijs dicta ſunt. ¶ N̄ · Nota ergo ꝙ triplex eſt remediū cecitatis ſpiritualis prout ex ſcriptura habetur. Primum eſt amaritudo contritionis qd̄ figuratum eſt in thobia. cuius oculos āgelus felle liniri mandauit ⁊ viſum recepit. Secundum eſt ablutio confeſſionis. quod figuratum eſt in ceco nato. cui chriſtus mādauit ꝙ iret ad natatoria ſyloe ⁊ lauaret ſe. Qui abiit ⁊ lauit ⁊ vidit. vt patet Johānis. ix. Syloe interp̄tatur miſſus. aqua ergo ſyloe eſt confeſſio. que eſt vnum de lotorijs chriſti miſſi a patre. Tercium eſt collirium bone operationis. quod pertinet ad ſatiſfactionem. Apocal. iij. Collirio inunge oculos tuos vt videas. Collirium fit ex frumento frumentum eſt chriſtus. ſic opera bōa fiūt ex chriſto ⁊ ī chriſto ⁊ per chriſtū. yſa. xxvj. Omnia opera noſtra operatus es in nobis domine. Et ſic patet totum.

¶ De epiſtola ſermo xxxj.

Si linguis hominum loquar ⁊ angelorum charitatem autem non habeam factus ſum velut es ſonās ⁊ cimbalum tinniēs. j chorinth. xiij. Sicut epiſtola dominice precedentis ſic ⁊ iſta eſt valde lōga. Nam totum. xiij. c. prime epiſtole ad chorin. continet. nec per pauca cōgrue expediri poteſt niſi ſuperficietenus ipſam tranſeundo. Omnino ergo ipſam breuiter percurrere intendo. quia dies hodierna longis ſermonibus non eſt apta. Intendit autē apoſtolus in tota preſenti epiſtola charitatem nobis pre omnibus alijs virtutibus cōmendare. ⁊ eius excellentiam demonſtrare. Et ideo in hac epiſtola quattuor facit. Primo enim oſtendit ꝙ omnes alie virtutes ⁊ dona ſine charitate ad ſalutem penitus nihil valent. in principio epiſtole. Secundo oſtendit ꝙ charitas omnium virtutum opera poſſidet ⁊ exercet ⁊ omnia mala cauet. ibi. Charitas patiens eſt benigna eſt ⁊c. Tercio oſtēdit ꝙ in futura vita omnes virtutes ⁊ dōa euacuata ceſſabunt. ſed charitas nunꝙ̄ excidet. ibi. Charitas nunꝙ̄ excidet ſiue prophecie eua. ⁊c. Quarto excellentiam ⁊ maioritatem charitatis quaſi concludendo ſubinfert ibi. Nunc autem ma. hi. ſp. chari. ¶ Primo ergo oſtendit ꝙ alie virtutes et dona ſine charitate nihil proficiunt ad ſalutem. Eſt autē charitas ordinatus amor dei ⁊ proximi. vt ſcʒ deus ſuper omnia diligatur. deinde debemus diligere proximum in deo ⁊ propter deum tanꝙ̄ noſipſos. Talis ergo amor charitas nominatur. Et hoc valde congrue propter quattuor. ¶ P̄ · Primo ergo talis amor dicitur charitas ratione ethimologie nominis. quia caritas id eſt cara res. Tranſcendit enim caritas omnia virtuoſa ⁊ valoroſa. et ſuper omnia cara magis valet. Sap. vij. Nec cōpare. illi. la. pci. q. o. a. in cōpa. illius are. ē exi. ⁊ argen. nihil ē in cō. illius. Etiā caritas res cara ē quia omne rarum carum. perfecta autē caritas raro inuenitur. Secundo talis amor dicitur caritas quia rem cui ineſt facit caram ⁊ precioſam. Homo enī per charitatē carus ē ⁊ precioſus deo ⁊ ſanctis ⁊ ſine ipſa eſt vilis ⁊ abominabilis. Et non ſolum hominem cui ineſt facit carum ⁊ precioſū. ſed omnia opera eius reddit cara. vtpote valētia vitā eternam. que ante nihil valebant. vnde paleas facit aurū. Tercio dicitur talis amor caritas quia cariſſime cōiungit rei ſcʒ deo. j. Jo. iiij. Deus caritas ē ⁊ qui manet in cari. in deo manet. ⁊ deus in eo. Per amorem enī homo in deum transformatur. ps. Ego dixi dij eſtis ſcʒ per amorē. Quarto talis amor dicitur caritas. quia ad rem caram ducit ſcʒ ad vitam eternā. qꝛ gloria correſpondet caritati. Tantū enim quiſqʒ habebit de gloria quantum habuit de caritate. Unde augu. dicit. Opera bona nō ex quantitate ſui. ſed ex caritate ſui plus vel minus proſunt. Impar quidem facultas eſt multum vel parum danti. ſed non impar caritas. Et ideo tantū eſt dare calicē aque quantū fuit zacheo dare dimidiū patrimonij. Huius ergo caritatis excellentiā apl'us hic demonſtrat. quod facit dū primo oſtendit ꝙ omnes virtutes ⁊ dona ⁊ omnia bōa opera ſine caritate nihil proficiunt ad ſalutem. Et hoc probat per inductionem. inducendo in actu locutiōis que eſt mediū inter actum interiorem ⁊ exteriorem. Locutio enī conſtituitur ex interiori intentiōe ⁊ exteriori prolatiōe. quia loqui eſt cū intentiōe proferre. Item inducendo in actu mentis interiori qui eſt prophetia ⁊ cognitio ⁊ ſciētia ⁊ fides ⁊ huiuſmodi. Et in actu operis exterioris vt eſt elemoſinam facere ⁊ ſeipſum martyrio exponere. Et per hoc vult intelligi omnia bona que ſine caritate haberi poſſunt. ¶ Primo ergo inducit in actu medio inter interiorem ⁊ exteriorem quod ē loqui dicens. Si linguis ho. lo. id eſt ſi habuero donum linguarum vt linguis omniū ſciam loqui vt apoſtoli. ⁊ angelorum qui lingua ſua loquuntur. ⁊ cōceptus ſuos ⁊ voluntatem dei ſibi indicant aliquibus nutis ⁊ ſignis. Vel linguam hominum appellat q̄cūꝙ̄ humano intellectu concipi poſſunt. ⁊ humana ratione inueſtigari. Linguam vero angelorum qua dicuntur quecūqʒ que nec ſenſu nec experimento nec humana ratione cōcipi poſſunt. ſed ſolo intellectu a dei gratia informato. Si ergo ſic mirabiliter loquar. caritatem autem non habeam. qua ſcilicet poſſum care ⁊ excellenter loqui. factus ſū velut es ſonās. quod alios excitat vt campana aut cimbalū tinniens quod alios dulciter delectat. quorum vtrūqʒ ſe conſumit. ⁊ alijs prodeſt. Et vide ꝙ duo tangit. ſcilʒ ſonum eris qui eſt groſſior ⁊ correſpondet lingue hominū ⁊ ſonum cimbali qui ē ſubtilior. ⁊ correſpondet lingue angelorū. Et iterum. ſicut es ⁊ cimbalum non ſonant motu proprio ſed impulſu alieno ad aliorū vtilitatem ⁊ delectationem ⁊ non ad propriā ſic qui predicat abſqʒ caritate monēte ſpū profert ea que aliis ſunt vtilia ⁊ eos ðmulcent. ſed ſibi non valent ad vitam eternam. Job. xl. Oſſa eius ſcʒ behemoth velut fiſtula eris. Dulciter enī aliquando ſonant. qui ſunt oſſa dyaboli. ſed ipſi ſunt ſine medulla deuotionis. ¶ Deinde inducit ī actu interiori dicens. Et ſi habuero prophetiam. id eſt futurorum reuelationem ad alijs nunciandum ſicut habuit balaam ⁊ ſaul. j. re. x. ⁊ caypbas. Jo. xj. ⁊ nouerim miſteria oīa veteris ⁊ noui teſtamenti. ita vt in ſapientia que eſt ſupra humanum intellectum perfectus exiſtam. vt iudas qui fuit de numero apoſtolorum. quibus dominus dixit mathei. iiij. Uobis datum eſt noſſe miſterium regni dei. Ipſe etiam dyabolus miſteria dei ſciuit. Ezech. xxviij. Omne ſecretum nō eſt abſconditum a te. Et omnem ſcientiā habuero ſup. que eſt de eis ad que poteſt attingere humanus intellectus. Et ſi habuero omnem fidem. id eſt perfectam fidem ð omnibus que ſunt neceſſaria ad ſalutem vt de

creatore et creaturis. de angelis et anima-
bus ꝺ inferno ⁊ paradiſo. ita vt mõtes trã-
ferãm id eſt montes tranſferri per fidem a
deo impetrem. Nam virtute fidei aliquãdo
miracula fiunt etiam a malo homine. Sic
alexander qui tantam habuit fidem licet in-
formẽ vt ad preces ſuas montes caſpij ſint
coniuncti ⁊ intus iudei incluſi vt dicit Io-
ſephus. Matthei. xvij. Si habueritis fidẽ
ſicut granũ ſinapis dicetis monti huic trãſi
hinc ⁊ tranſibit. Sed quare attribuitur mi-
raculorum operatio magis fidei q̃ alie vir-
tuti. Et dicendum eſt ꝙ hoc eſt ideo. quia
fatetur omnipotentiã dei. omnipotentie au-
tem attribuitur virtuoſa et miraculoſa ope-
ratio. Item fides eleuat hominẽ ſupra poſ-
ſe nature. et eſt de his que naturã ſuperant
⁊ ſic competit ei vt det poſſe ſupra naturã.
vt per poſſe ſupra naturam confirmetur fi-
des ſupra naturã. Sed ſi queratur quomõ
fides que eſt ſine caritate hoc poteſt mere-
ri. Dicendum eſt ꝙ non datur hoc fidei ſi-
ne caritate de merito condigni ſed cõgrui.
ſi hoc exigat vtilitas populi. Et ſi queritur
quõ hoc potuit fides alexandri cum eſſet in-
fidelis. Dicendum eſt ꝙ tũc ſufficiebat cre-
dere vnum deum remuneratorem bonorũ
⁊ punitorem malorum. quod alexander cre-
debat. Hebre. xj. Credere enim oportet ac-
cedentem ad deum quia eſt. ⁊ inquirẽtibus
ſe remunerator ſit. Glo. Sine hac fide nul-
lus vnq̃ ſaluari potuit. ſed modo talis fides
non ſufficit. Si autem opponatur ſine fide
mediatoris nullus vnq̃ ſaluari potuit. ⁊ ſic
plus neceſſariũ fuit credere q̃ illud quod
dictum eſt. Dicendum ꝙ verum eſt ꝙ ſine
fide mediatoris explicita vel implicita nũ-
q̃ fuit ſalus. ⁊ in illa montes tranſferri poſ-
ſunt. Si hoc nunq̃ ſine charitate habuero
nihil ſum ad vitam eternam acquirendam
matthei. vij. Domine nonne in nomine tuo
prophetauimus ⁊ demonia eijcimus ⁊ vir-
tutes multas fecimus. Et dicit illis. Amen
dico vobis neſcio vos. Qui ergo caret ca-
ritate que vero ⁊ ſũmo eſſe cõiungit. ſ. deo
totaliter nihil eſt. Unde in perſona pecca-
toris dicit dauid. Ad nihilum redactus ſũ

et neſciui. Deinde inducit in actu exteriorẽ
di. Et ſi diſtribuero omnes facultates meas
in ci. pau. ⁊ ſi tradi. cor. meũ ita vt ar. ſicut
fecit beatus laurentius. vt dicit glo. Quo
nihil poteſt eſſe perfectius opus miſericor-
die nec maius ſignũ dilectionis. iuxta illud
Ioh. xv. Maiorem hac dilectionem nemo
habet. id eſt maioris dilectionis ſignum. vt
animã ſuam id eſt vitam ſuam. ponat quis
pro amicis ſuis. Caritatem autem nõ ha-
beam nihil mihi prodeſt. ſcz ad vitã eternã
obtinendam. prodeſt autem quantũ ad mul-
ta alia. Bona eñ extra caritatem facta ad
multa proſunt. vt alibi patet. Et ſic patet
primum. ¶ Secundo oſtendit ꝙ charitas
omnium virtutum opera poſſidet ⁊ exercȝ
⁊ omne malum cauet. quia ipſa eſt forma
omnium virtutum per quam omnes virtu-
tes operantur. ⁊ contraria omnium virtu-
tum prohibentur per charitatem. Et exem-
plificat hic in. xv. operibus virtuoſis dicẽs
Charitas patiens eſt ſup. in aduerſis tole-
randis. Unde enim proximus veraciter di-
ligitur. inde illata aduerſa ab illo fortiter
tolerantur. Sicut eñ aurum dilatatur per-
cuſſum. ſic charitas in aduerſis perficitur
cum libenter patitur. Iacobi. j. Patientia
opus perfectum habet. ps. Dum ſuperbit
impius perſequendo. inceditur pauper. ip-
ſum plus ⁊ plus diligendo. Item benigna
eſt. ſcz in releuando miſerias proximorum.
glo. id eſt larga egenis. Item emulatur. id
eſt nõ inuidet bono in alio conſiderato. ga-
lath. v. Non efficiamini inanis glorie cupi-
di inuicem prouocantes. inuicẽ inuidentes.
Item nõ agit perperam. id eſt peruerſe bo-
num in altero perſequendo. quod ẽ magna
peruerſitas. prouer. iij. Noli prohibere eũ
qui poteſt benefacere. ſi potes ⁊ ipſe bñfac.
Item non inflatur de bono habito ſuper-
biendo. nec contra deum nec proximũ. mul-
ti enim ex bonis que habent inflantur et ꝺ-
dignantur minoribus loqui. Sap. iij. Diri-
pet deus illos inflatos ſine voce. Item nõ
eſt ambicioſa bona mundi habendi. i. mul-
tis enim nõ eſt charitas. quia multi digni-
tates honores ⁊ primatum ambiunt vehe-

menter. Cõtra quos eccl. vij. Noli querere
ab homine ducatũ. neq̃ a rege cathedram
honoris. multa eñ pericula ſunt ibi. et mul-
tos periclitari vidimus. Item non querit
que ſua ſunt. ſcz repetendo per contentionẽ
ſi fuerint ablata. Luce. vj. Qui aufert que
tua ſunt ne repetas ſcz iudicio contentioſo
Hoc eſt conſilium. Uel non querit q̃ ſua
ſunt id eſt propria bona ⁊ cõmoda. ſed com-
munia bona proprijs anteponit vt dicit au-
guſtinus. j. corin. x. Nõ querens quod mihi
vtile eſt ſed quod multis. Phil. ij. Nõ que
ſua ſunt ſinguli conſiderantes. ſed q̃ aliorũ.
Item non irritatur ſcz vindictam appeten-
do. quia non habet interius iram que ẽ ap-
petitus vindicte. Iaco. primo. Ira viri iu-
ſticiam dei nõ operatur. Sed charitas dei
iuſticiam operatur. ⁊ ideo non iraſcit neq̃
irritatur. ⁊ ſi habeat aliquando aliquã ani-
mi cõmotionem. Et ſi obijciatur ꝙ ipſe deꝰ
irritatur. Ezech. xxviij. Irritauerũt me et
noluerunt me audire. ergo multomagis ca-
ritas creata. Dicendum eſt ꝙ irritatio que
eſt cõmotio animi ad vindictam hec nõ ca-
dit in deum nec in caritatem. ⁊ de hac loqẽ
hic. Irritatio vero que eſt inflictio pene
vlciſcentis peccatum ſine animi cõmotiõe.
hec eſt in deo ⁊ in habentibus charitatem.
de qua non loquitur hic. Item nõ cogitat
malum. ſcz cum conſenſu deliberato. yſa. j.
Auferte malum cogitationum veſtrarum
ab oculis meis. Item nõ gaudet ſuper ini-
quitate. ſcz q̃n videt inimicũ ruere. vel ali-
quod iniquum facere. prouerb. xxiiij. Cum
ceciderit inimicus tuus ne congaudeas. ⁊ i
ruina alterius ne exultet cor tuum. hoc eſt
enim dyabolicum valde. charitas aũt dya-
bolica nõ eſt. Ecc. xix. Qui gaudet ſup ini-
quitate deuorabitur. Item congaudet ve-
ritati. ſcz predicare vel per opera demõſtra-
re. j. Ioh. ¶ Maiorem horum non habeo
gratiam q̃ vt filios meos audiã in verita-
te ambulantes. Item omnia ſuffert. i. cum
veritatem cognouerit opera virtutum que
ſunt ardua ⁊ difficilia viriliter portat ſicut
iob. Iacobi. v. Sufferentiã iob audiſtis.
Item omnia credit. ſcz que veritas dicit.

ſicut abraam. geñ. xv. Credidit abrãã deo ⁊
reputatum eſt ei ad iuſticiam. Et nota ꝙ ñ
dicit omnibus credit. quia. j. Ioh. iiij. dicit
Nolite omni ſpũi credere. Ecc. xix. Qui ci-
to credit leuis eſt corde. Sen. Utrũq̃ vi-
cium eſt ⁊ in omnibus credere ⁊ nulli. Itẽ
omnia ſperat que deus promittit. quia om-
nipotentem nõ dubitat. Iob. xiij. Et ſi oc-
ciderit me in ipo ſperabo. Item omnia ſu-
ſtinet per longanimitatem expectando. ſci-
ens ꝙ ſũma bonitas non auertitur a bona
voluntate. Ecc. ij. Coniungere deo ſcz per
charitatem ⁊ ſuſtine. ſcz longanimiter expe-
ctando. vt creſcat in nouiſſimo vita tua.
[illegible] Itẽ nota differentiã ex dictis inter pa-
ti. ſufferre ⁊ ſuſtinere. Pati enim proprie ẽ
reſpectu mali pene illate. Sufferre vero ẽ
reſpectu difficultatis in agendo bonũ. Su-
ſtinere vero eſt reſpectu boni dilati. Eſt er-
go charitas Primo patiens cõtra impa-
tientes. Secundo benigna contra inimicos
Tercio nõ emulatur cõtra inuidos. Quar-
to non agit perperã cõtra peruerſos. Quin-
to non inflatur cõtra ſuperbos. Sexto nõ
eſt ambicioſa. contra cupidos. Septimo nõ
querit que ſua ſunt. contra auaros. Octa-
uo nõ irritatur. cõtra iracundos. Nono nõ
cogitat malum. contra verſutos. Decimo
non gaudet ſuper iniquitate. cõtra dyaboli-
cos. Undecimo congaudet veritati. contra
mendaces. Duodecimo omnia ſuffert. cõtra
imbecilles. Tredecimo omnia credit. cõtra
infideles. Quartodecimo omnia ſperat. cõ-
tra deſperantes. Quintodecimo oia ſuſtiet
contra feſtinos ⁊ properos. Et ſic patet ſe-
cundum ¶ Tercio oſtendit ꝙ in futura vi-
ta omnes virtutes ⁊ dona euacuata ceſſa-
bunt. charitas autem nunq̃ excidet ſed per-
ficietur ⁊ perfecta in eternum manebit. Ex
quo magna charitatis excellentia demon-
ſtratur. Et facit tria Primo eñ dicit ꝙ ca-
ritas non excidit ſed alia dona excidunt. ſe-
cundo probat ꝙ alia dona excidant per ra-
tionem. ibi. Ex parte eñ cognoſcimus. Ter-
cio idem probat per duo exempla ibi. Cum
eſſem paruulus. Dicit ergo caritas nunq̃
excidit. ſed manet in patria. Quis quantum

ad aliqua ſcʒ quantum ad actus exteriores ⁊ laborioſos excidat. quantū enim ad interiores ſemper manet. nō excidet ergo in futuro ſed magis augebitur. nec etiaʒ excidit in pn̄ti. ⁊ ſi aliquādo refrigeſcat. mat. xxiiij Refrigeſcet charitas multorum. Attende tn̄ ꝙ verum eſt ꝙ ſm ſubſtantiam ſuā eadē charitas que eſt hic manebit etiā in futuro quantum in ſe eſt. ab habente tamē poteſt abijci ſi voluerit. ⁊ ſi datur ei nō poſſe velle permanebit. Hiere. xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te ideo attraxi te miſerans. ꝓuerbi. xviij. Omni tempore diligit qui amicus eſt. id eſt qui in charitate diligit habet quo poteſt ſi vult omni tempore diligere. qꝛ habet caritatem. caritas ergo nūq̄ʒ excidet Omnia vero alia dona ceſſabunt. ſiue ſint prophetie. que ſunt cognitiōes de futuris. que omnino euacuabūtur. quia totum erit ibi preſens ⁊ permanēs. ſiue ſint lingue id ē dona loquendi varijs linguis que ibi ceſſabunt. quia vnica lingua. ſcʒ lingua dei oēs loquentur. yſa. liiij. Ponam vniuerſos filios tuos doctos a domino. Siue ſit ſcientia que eſt per ſpeculum creature ⁊ per cognitiōem cauſarum creaturarum. que deſtruet quia per veriſſimam ⁊ intimam omniū cauſam omnia cognoſcentur. Apoca. xxij. Nō egebunt lumine lucerne. quō deus dominus illuminabit eos. Quō autē ⁊ quantum ad quid ſcientia deſtruetur magna queſtio eſt.

¶ Deinde cum dicit. ex parte enim cognoſcimus probat per rationem ꝙ predicta dona ſcientie ⁊ prophetie debeant ceſſare. Et eſt ratio talis. omne quod eſt imperfectum adueniente gloria ceſſabit. ſed predicta imperfectionem habent. ergo ceſſabunt. Et h̄ eſt quod dicit. Ex parte enim cognoſcimus ⁊ ex parte prophetamus. id eſt ideo euacuabuntur predicta. quia ex parte id eſt imꝑfecte cognoſcimus. ⁊ ex parte id eſt imꝑfecte prophetamus. Et quantum ad ſcientiaʒ apertum eſt. quia intellectu infirmo cognoſcimus qui ſe habet ad manifeſtiſſima nature vt oculus noctue ad lucem ſolis vt dicit phs. Vnde ſicut oculus infirmus videt circulum circa candelam accenſam qui nō eſt ibi. ſed ex indiſpoſitione incorditatis humor qui eſt in oculo facit ſic apparere. Sic intellect⁹ multa credit ſe videre in creatura que ibi non ſunt. Tren. iiij. Contenebrati ſunt oculi noſtri. Item cognoſcimus medio tenebroſo. ſ. per creaturam. Job. xxxvij. Nos quippe inuoluimur tenebris. De prophetia etiā ſimiliter patet. ibi enim prophete imperfecte cognoſcebant per enigmata ſcʒ ⁊ figuras. Vnde heliſeus qui fuit eximius prophetarū ignorauit etiam mortem filij ſunamitis. vt ptʒ iiij. Re. iiij. Sic ergo patet ꝙ iſta imperfectionem cōtinent. Sed cū venerit quod ꝑfectum eſt quod erit in gloria. quia ibi erūt omnia conſūmata. euacuabitur quod ex ꝑte eſt id eſt exilitas cognitiōis ⁊ imperfectio que eſt hic in ſcientia ⁊ prophetia tolletur. quia perficietur. ſicut tollitur lumē candele adueniente lumine ſolis. Et multomagis euacuabitur donum lingue.

¶ Deinde cum dicit. Cum eſſem paruulus. idem probat per exemplum. Et attende ꝙ i paruulo eſt duplex imperfectio. ſcʒ loquele ⁊ ſcientie duplicis ſcʒ diuinorum ⁊ humanorum. Et ideo dicit. Cum eſſem paruulus loq̄bar vt paruulus ſapiebam vt paruulus. ſcʒ de diuinis ⁊ de his que nouerunt qui habent donum prophetie. cogitabam vt paruulus de iſtis terrenis. Quando autem factus ſū vir id eſt etatis perfecte. euacuaui id eſt depoſui ⁊ dimiſi que erant paruuli. ⁊ ſic dimiſi loqui puerile. ⁊ hoc reſpicit donū linguarum. ſapere puerile ⁊ hoc reſpicit donū ꝓphetie. dimiſi etiā cogitare puerile ⁊ hoc reſpicit donum ſcientie. quia vt dicitur yſaie. lxv. Puer centum annorum morietur. Et ſic quantum ad tria que dixit poſuit exemplum. Similiter erit in patria. qꝛ hec tria ad perfectionē tranſibunt ⁊ ſic euacuabunt. Deinde cum dicit. Videmus autem nunc per ſpeculum. ⁊c. probat idem per aliud exēplum. ſcʒ per ſimilitudinem ſumptam a mō videndi ⁊ cognoſcendi qui eſt imperfectionis. Dicit ergo. videmus nunc per ſpeclm. quaſi d. bene dico ꝙ ſcientia ⁊ prophetia imperfectiōem habent. ⁊ ideo debēt in patria euacuari. quod patet ex modo cognoſcendi

quia nunc in via videmus deum et diuina per ſpeculum rationalis creature que ē dei imago. et videmus etiam in enigmate id eſt in veſtigio. ⁊ in creatura irrationali in qua deus ⁊ diuina videntur magis obſcure. Eſt enim enigma obſcura allegoria vel obſcura ſimilitudo. Obſcurus enim ſermo ⁊ mirandus eſt enigma. vt eſt illud. Patrē progenies occidit matris i aluo. Quaʒ genuit mater generauit filia patrem. Yſidorus vero dicit ꝙ enigma eſt queſtio obſcura q̄ difficile intelligitur niſi aperiatur. vt eſt illud iudicū. xiiij. De comedente exiuit cib⁹. Vn̄ de moyſe qui videbat deum in ſubiecta rationāli creatura ⁊ non irrationali dicit numeri. xij. Ore ad os loquor ei ⁊ palam ⁊ n̄ per enigmata ⁊ figuras. Sicut dictum fuit ezechieli. Fili hominis propone enigma et narra parabolam.

¶ Et nota ꝙ triplex eſt ſpeculum per quod in vita iſta cognoſcim⁹ Primum eſt nobiliſſimum ⁊ clariſſimum. ſcʒ filius dei incarnatus. Sap. vij. Candor eſt lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macula dei maieſtatis. Hoc ſpeculum a iudeis fuit cōſputum vt in eo clarius videremus. ⁊ fuit affixum cruci. vt in eo cordis noſtri maculas intueremur ⁊ abſtergeremus. Secundū ſpeculum eſt ſacra ſcriptura. Ja. j. Siqs ꝑſpexerit i lege ꝑfecte libertatis ſicut i ſpeclo Et ibidem. Siquis auditor verbi ⁊ nō factor. hic cōparabitur viro conſiderāti vultū natiuitatis ſue in ſpeculo. Terciū eſt ſpeculum rationalis creature. Et ſic accipitur h̄ Vnde dyoniſius dicit ꝙ angelus eſt ſpeculum clariſſimum. Sequitur. Tunc autem ſcʒ in gloria videbimus facie ſcʒ noſtra ordinata ad faciem ipſius dei id eſt ꝓſentialiter ⁊ manifeſte. j. Jo. iij. Cum autem apparuerit ſimiles ei erimus. quō videbimus cū ſicuti eſt. yſa. iij. Oculo ad oculum videbunt. Et in hac cognitione omnia perfecte cognoſcemus. ⁊ per conſequens omnis imperfectio cognitionis tolletur Nunc cognoſco ex parte. Hic quaſi adaptat ⁊ explanat qō dixerat de cognitiōe obſcura ⁊ manifeſta d. Nūc id eſt in pn̄ti vita cognoſco ex parte. id eſt obſcure ⁊ imperfecte. totū em̄ velatū eſt. Vnde yſa. vj. dicitur ꝙ ſeraphin duab⁹ alis velabant faciē dei ⁊ duabus pedes ei⁹ ⁊ duabus volabant. Et hoc eſt cognoſcere per ſpeculum in enigmate. Tunc autem ſcʒ in gloria cognoſcam ſicut ⁊ cognitus ſum ſcʒ a deo plene ⁊ perfecte. quia eodem medio cognoſcam deum quō ipē me cognoſcit ſcʒ per eſſentiam dei. Et hoc eſt videre facie ad faciem. Intellige tamē ꝙ per hoc n̄ intendit cōcludere equalitatē in cognoſcendo. Deus em̄ in infinitum limpidius me cognoſcit q̄ʒ ego poſſim ipm̄ cognoſcere etiaʒ in patria. ſed notat per hoc medij cognoſcēdi identitatem. quia idem erit mediū ſcʒ eſſētia diuina. Et ſic patet tercium.

¶ Quarto excellentiam ⁊ maioritatem charitatis quaſi concludendo ſubinfert d. Nunc autem id eſt in vita pn̄ti manent tria hec. ſcilʒ fides ſpes ⁊ charitas. Fides qua deum credimus Spes qua bonum eternum quod eſt ipē deus ſperamus. ⁊ charitas qua ipm̄ ſuper omnia diligimus ⁊ amamus. Et hec tria ſunt maiora omnibus virtutibus ⁊ donis. Vn̄ vocantur virtutes diuine. quia coniungunt animam deo. ſed charitas eſt maior his duabus. ſcʒ fide ⁊ ſpe. ergo eſt maior omnib⁹ his. Si autem plura vis dicere de excellentia charitatis require infra dominica. xiij. poſt trinitatis in ſecundo membro de euangelio. Et ſic patet quartum.

¶ In fine nota ꝙ ſeptem puerilia euacuare debemus. Primo euacuare debemus loqui puerile id eſt ſine premeditatione. pueri em̄ loquuntur quicquid in os venerit. canus vero vir circumſpecte ⁊ cum premeditatione loquitur. Vnde de viro perfecto in ps. dicit Lingua eius loquitur iudiciū. id eſt examinatā ſententiam.

¶ Secundo debemus euacuare ſapere puerile id eſt vt nō ſimus ſapientes circa parua. vt pueri circa nuces et monetam plumbeam ⁊ huiuſmodi vilia et circa maxima inſipientes. ſicut illi qui circa temporalia que ſunt parua bona ſunt valde prudentes ⁊ circa virtutes ⁊ dona valdē inſipientes. j. corinth. xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus. ſed malicia paruuli eſtote. Talis eſt enim ſapientia terrena aialis dyabolica

vt dicitur Jacobi.iiij. ¶ Tercio euacuare
debemus cogitare puerile. quod eſt ſolum
de preſentibus. vt nō ſolum de pñti vita ſed
de futura cogitemus ꝛ neceſſaria pparem⁹
vt in perpetuū ibi honorifice viuamus. de
quo habemus exemplum de formica. puer.
vj. Vade ad formicam o piger ꝛ conſidera
vias eius ꝛ di.ſa.q̄ cū nō ha.du.nec pce.nec
princi.pa.in eſta.ci.ſu. ¶ Quarto euacuare
debemus mundicias pueriles qui ſedent in
luto ꝛ deturpāt veſtimenta ſua. ſic peccato
res veſtem virtutum nuptialem que dignū
facit hominem nuptijs eterni regis. quam
deus eis cōtulit in baptiſmo per lutū pecca
torum trahunt. ꝛ dignitatē regiam qua filij
eterni regis ſunt. nō venerantes ſtant ī pro
ſtibulis ꝛ tabernis ꝛ ad extorquendas vſu
ras. Thy.j. Infidelibus nihil eſt mundum
ſed coinquinate ſunt vie eorum ꝛ mens et
conſcientia eorum. ¶ Quinto euacuare de
bemus puerilem mutabilitatem. qui tota
die mouentur ꝛ mutantur. Sic multi vna
die vadunt per viam que ducit ad celum. ꝛ
altera per viam inferni. vna die edificāt. et
altera die deſtruunt. ſicut pueri qui faciunt
domunculas. Ecc.xxxiiij. Vnus edificans
ꝛ alter deſtruens. quid prodeſt illis labor.
In eodem.xxvij. Homo ſanctus in ſapien
tia ſua manet ſicut ſol. Nam ſtultus vt lūa
mutatur. ¶ Sexto euacuare debemus timo
rem puerilem. ſolent enim pueri multum ti
mere homines laruatos. leuia em̄ magis ti
mēt q̄ grauia pericula. Sic peccatores ha
bent timorem mundanum. ꝛ non diuinum.
quia magis timent perdere denarium q̄ ce
lum. magis timēt homines q̄ deum. magis
ſtatutum ciuitatis q̄ euangelium. magis pe
nas tēporales q̄ eternas. Sen. Autoritatē
habemus. ſed ſonum ꝛ vitam puerorū. nec
puerorū tm̄ ſʒ etiā īfātiū. Hi leuia ꝛ hi for
tia formidāt. nos vero vtraq. ¶ Septio eua
cuare debemus amorem ꝛ concupiſcētiam
puerilem. Solent enim pueri concupiſcere
pulcra. nec attendunt vtrum ſint nociua. ſic
peccatores oia que vident domos ꝛ agros
ꝛ pulcras mulieres cupiūt. ꝛ non conſide
rant ꝙ hec mundana bona multis ſunt oc
caſio damnationis eterne. Et ſic patet totā
de epiſtola.

¶ Dominica prima quadrageſime
de euangelio Sermo.xxxvj.

Ductus eſt ieſus in deſertum a
ſpū. matth.iiij. Ieiuniū chriſti
eſt exemplum et forma noſtri
ieiunij. Quia omnis xpi actio
noſtra eſt inſtructio. Joh.xiij.
Exemplum enim dedi vobis vt quemadmod
ego feci et vos faciatis. Et ideo prima die
ſolemni noſtri ieiunij. ſcʒ prima dñica qua
drageſime in eccleſia recitatur. vt fideles in
eo conſpiciant quantum ꝛ quomodo debe
ant ieiunare. Circa quod ieiunium quattu
or principaliter in hoc euangelio deſcribū
tur. Primum eſt ipſius chriſti ieiuniū cum
ſuis preambulis quod peregit. in principio
euangelij. Secundum eſt pugna quā poſt
ieiunium habuit ibi. Et accedens tēp. di. ei.
ſi filius dei es ꝛc. Tercium ē victoria quā
in pugna obtinuit ibi. Tunc reliquit eū dy
abolus. Quartum eſt corona quam ex vic
toria meruit ibi. Et ecce angeli ac. ꝛ mi. ei.
Primo ergo ponitur chriſti ieiunium cū
ſuis preambulis. ꝛ ideo circa primum duo
ponuntur. Primo enim ipa preambula chri
ſti ieiunij narrātur. Secundo ipſius chriſti
ieiunium ſubinfertur ibi. Et cum ieiu. ꝛc.
Preambula autem ſunt quattuor. ſcʒ dies
in qua ieiunare incepit. loc⁹ vbi ieiunauit.
mouens quod eum ad ieiunandum mouit.
ꝛ finis quem in ieiunando habuit. ¶ Pri
mo ergo ponitur tempus ꝛ dies quo chri
ſtus ieiunare incepit. quia ſtatim poſt bap
tiſmum eodem die quo baptiſatus eſt ꝛ ſpi
ritusſanctus ſuper eum in columbe ſpecie
deſcendit. intrauit deſertum ad ieiunandum
ꝛ orandum. quod patet ex euangelij origi
nali vbi dicitur. Tunc ductus eſt ie. in deſ.
id eſt ſtatim eo baptiſato ſcʒ in die epiphie.
ꝛ ideo in illa die quadrageſima initiatur.
vbi dat ſalutare exemplum. vt qui vult in
ieiunio chriſtum imitari debet primo bap
tiſari baptiſmo ſpūs ꝛ lachrymas per verā

contritionem et confeſſionē. vt recipiat ſpi
ritumſanctum. in cuius robore poſſit vicia
ꝛ demonia expugnare. Philip.iiij. Omnia
poſſum in eo qui me confortat. Alſ nullo
mō poſſet. Et inde eſt ꝙ peccatores ieiunā
tes ita peccāt in.xl. ſicut prio. quia ſpūmſcm̄
non recipiūt cuius virtute poſſint dyabolo
ꝛ peccatis reſiſtere. Et ergo quilibet debet
in principio quadrageſime confiteri ꝛ laua
re ꝛ ſpūmſanctū recipere. quia tale ieiuniū
non ſolum habet virtutē reſiſtendi peccatꝭ
ſed etiam quantū ad meritū valet in centu
plo plus q̄ ſi hoc mortali conſciētia habeat.
meretur em̄ vitam eternā. propterea dicitur
yſa.j. Lauamini mūdi eſtote aufer. ma. co.
ve. ab oc. m. Multi lauant manus ſuas ſo
lum poſt comeſtionē. vt illi qui in fine qua
drageſime poſt ieiuniū confitentur. in tem
porale eternum pmium cōmutantes. ſed ſic
nobiles lauemus ante ꝛ poſt manus. ¶ Se
cundo pōitur locus vbi chriſtus ieiunauit
quia in deſerto. deſertū enim dicitur a deſer
tione omnis boni corporalis. quia nec deli
cata cibaria. nec iocunda ſocietas. nec ſua
ues melodie. nec delitie alique ſunt ibi. per
quod ſignatur ꝙ ieiunium noſtrū debet eē
a delicijs ſeparatum. Et ideo eccleſia ordi
nauit ꝙ cibaria delectantia. vt carnes oua
ꝛ caſeus. in hoc ieiunio penitus nō guſtenꝭ
Sunt autem multi qui ita delicioſe et tātū
comedunt quando ieiunant ꝙ nullam au
ſteritatem vel penam ſuſtinent in ieiunādo
qui licet quantum ad culpam vitandā mā
datum eccleſie ſeruent. tamen quantum ad
meritum ꝛ ſatiſfactionem ſunt quaſi repu
tandi non ieiunare. Yſido. Spernitur ieiu
nium quod delicijs compenſatur. Cuius ra
tio eſt. quia ieiunium indicitur vt caro do
metur ꝛ puniatur ꝛ ſpūi ſubijciatur. ꝛ vt
carnis vicijs ꝛ concupiſcentijs facilius re
ſiſtatur. quod totum euacuatur. per illos q
ſic ieiunant. ꝛ ideo non ſeruant preceptum
de ieiunio quantum ad intentionem legiſla
toris. quod dominus reputat quaſi non fa
ctum. Zach.vij. Cum ieiunaretis nunquid
ieiunium ieiunaſtis mihi. quaſi di. nō. Tale
eſt ieiunium ſaracenorum qui omnia ſua bo
na comeſtibilia ſeruant ꝛ cōmedunt in ſua
execrabili quadrageſima. Chariſſimi differ
re debet ieiuniū chriſtianorū a ieiunio ſara
cenorum. Itē ſicut deſertū a deſertione no
minatur. ita homo in hoc ſacro ieiunio de
bet deſerere vicia ꝛ peccata. yſa.lviij. Hoc
eſt ieiuniū quod elegi. diſſolue colligatiōes
impietatis. ſolue faſciculos deprimentes.
Quia vt dicit Hiero. Qui ieiunāt ꝛ praua
agunt demones imitantur. Debet enim
homo deſerere mundum in hoc ſacro ieiu
nio quantum poteſt. quia vt dicitur j. Jo.
v. Totus mūdus in ma. poſitus ē. yſaie.lij.
Exite de medio eius popule meus ꝛ ne par
ticipes ſitis inquinationis. Chariſſimi deſe
ramus in hoc ſacro ieiunio mūdum ꝛ pec
cata ꝛ faciamus cū deo pacem. ꝛ ſi non pa
cem treugam tm̄ aliquam componamus. vt
non eum in hoc ſacro tēpore impugnemus
quia durum nobis eſſe deberet ſemper con
tra ſtimulum calcitrare. Timendū ē valde
ne deus nobis iraſcatur. quia ei non eſt qui
poſſit reſiſtere. Job.ix. Deus cuius ire reſi
ſtere nemo poteſt. ꝛ ſub quo curuātur qui
portant orbem. Quāuis em̄ deus ſit valde
dulcis. tm̄ ſi iraſcitur ē valde fortis. Acetū
em̄ qḋ fit ex dulci vino magis eſt potens q̄
qḋ fit ex labruſco. Hebre.x. Horrendum ē
incidere in manus dei viuētis. ¶ Tercio po
nitur mouēs qḋ xpm ad ieiunādū mouit. qꝛ
ductus a ſpūſancto vt dicit grego. Spūſſā
ctus ergo mouit eū. Vn̄ alius euāgeliſta di
cit. Expulit eū ſpūs in deſertū. mar.j. Vbi
nota ꝙ ypocrita qui ducit ad ieiunandum.
ꝛ auarus q ducit ab auaricia. ꝛ q nō habet
qḋ comedat. libēter em̄ comederet ſi hēret.
ꝛ qui nō habet appetitū comedēdi ꝛ ō hoc
dolet. ꝛ qui ieiunat propter infirmitatē. vt
ſanetur. ꝛ qui ieiunat vt poſtea melius co
medat. vt guloſus. oēs iſti nō ducunꝭ ad ie
iunādū a ſpūſcō. ꝛ iō oēs tales ñ remunerāt
a ſpūſcō ſʒ ab eo ꝓpꝫ qḋ ieiunauerīt remūe
rati ſūt. mat.j. Amē di. vo. re. mer. ſu. Chariſſi
mi ſi ſumus ī numero taliū. ſʒ moueat nos
ſpūſſactus. ¶ Quarto pōit finis ꝓpter quē
xps deſertū ad ieiunādū intrauit. qꝛ vt tēptare
tur a dyabolo. xps ei vēit vt gigas humāe
nature. ꝛ ideo ſponte iuit ad campum

ſeu locum certaminis vt cum dyabolo certamen ſingulare iniret. vt qui oēs vicerat vinceretur a ſolo. ⁊ per chriſtum victorem omnes ab eius poteſtate liberarētur ad regnum finaliter tranſituri. Col. j. Qui eripuit nos de poteſtate tenebrarū id eſt demonū ⁊ tranſtulit in regnum filij dilectionis ſue. Vñ cantamus. Caput draconis ſaluator contriuit. ab eius poteſtate nos oēs eripuit Et hoc eſt qđ chriſtus oſtendit Luc. xj. di. Cum fortis ar. cu. atriū ſu. in pa. ſunt om. q̄ poſſi. ſi autē fortior eo ſuperue. vi. e. vni. ar. ar. eius auf. in quibus confi. ⁊ ſpo. eius diſtri. ¶ Et attende ꝙ in hoc xp̄m imitari velle nō debemus. vt ſcʒ a dyabolo velim⁹ temptari quin potius petimus quotidie d. Et ne nos indu. in tempta. matth. vj. Quāuis eñ tēptari ⁊ nō ſuperari dignū ſit corona. tñ temptari velle preſumptuoſum ē niſi quis vt chriſtus eſſet de victoria certus. q erat firmatus in bono nec poterat vinci. ſicut ſtatus epiſcopalis eſt perfectus. tñ velle epiſcopari eſt preſumptuoſum. niſi cum adiectione. velle bene ſe habere. ſicut dicit apoſtolus. j. Thi. iij. Qui epātum deſiderat bonū opus deſiderat. oportet autē ep̄m modeſtum eſſe ⁊c. Sed illud vt tenetur conſentiue quo ad nos. quia qñ deſertū penitentie intramus hoc conſequimur. quia tūc a dyabolo maxime tēptamur. Ecc. ij. Fili accedens ad ſeruitutē dei ſta in iuſticia ⁊ timore ⁊ prepara animā tuam ad temptationē. Quia vt dicit grego. Illos pulſare negligit quos quieto iure poſſidere ſe ſētit. Hic cadit exemplum illius qui vidit in ciuitate ſolum duos demones. ⁊ ſupra monaſterium multa milia. Et ſic patent preambula ieiunij chriſti. ¶ Secundo ponitur ipſius chriſti ieiunium qđ peregit. quia cū ieiunaſſet. xl. diebus. Vbi nota ꝙ ieiuniū eſt ſatiſfactorium. conſeruatiuum. ⁊ meritoriū. Propter primum ieiunant penitentes. propter ſecundum ⁊ tercium iuſti ⁊ innocentes. qui non habent ſatiſfacere. ſed indigent conſeruari ⁊ mereri. nullo autem iſtorum modorū xp̄s indiguit ieiunare. Non primo mō. qꝛ peccatum non fecit. nec dolus inuētus eſt in ore

ipſius. vt dicit. prima pe. ij. Similiter nec ſecundo mō. cum conſeruari non indigeret. cum eſſet confirmatus in bono. imo ipe alios confirmabat. Nec tercio mō. qꝛ mereri non indigebat. cum ab inſtanti ſue cōceptionis fuit infiniti meriti ⁊ premij. eo ꝙ eius anima verbo erat vnita. ⁊ per conſeqñs ſemper erat in gloria ⁊ beata. licet quantum ad premium accidentale meruit reſurrectionis gloriā ⁊ iudex omniū fieri ſm hūanā naturam. nā propter ea q̄ paſſus eſt meruit gloriam reſurrectionis ⁊ ſuperexaltari ſm humanam naturā. phil. ij. Humiliauit ſemetipm̄. Et ſequitur. Propter qđ ⁊ deus exaltauit illum ⁊ de. illi no. qđ ē ſu. oē no. Ieiunauit ergo ſolum propter nos. vt nos ad ieiunium inuitaret. Si eñ ipe qui nō indigebat ieiunare ieiunauit. quantomagis nos q multū indigemus debemus ieiunare. Ieiunauit etiā vt ieiunio autoritatē daret. ſi eñ ieiuniū eſſet ſolum ab eccleſia inſtitutū vilipēderetur. ⁊ a diſcolis diceretur. quare xp̄s non ieiunauit ſi nos voluit ieiunare. Et ſic patet quare ieiunauit. ¶ Sed quare tanto tp̄e ieiunauit ad p̄ñs ſufficiat triplex ratio. Prima eſt figuralis. Secunda eſt ex parte noſtri. Tercia ex parte dei. Rō figuralis ē qꝛ vt dicit huīs gre. Virtus decalogi p quatuor libros ſācti euāgelij cuſtodit. denarius aūt numer⁹ quater duct⁹ ſurgit i. xl. tūc ergo decalogi mādata pficim⁹ cū. iiij. libros ſācti euāgelij cuſtodim⁹. Vt⁹ aūt ⁊ pfectio p̄ñe i cuſtodia mādatorū ⁊ ſācti euāgelij ꝯſiſtit. iuxta illō mat. xix. Si vis ad vi. ingre. ſua mādata. Propterea xp̄s. xl. diebus ieiunauit. vt daret intelligi ꝙ penitētia q̄ in ieiunio repñtatur per quadragenariū numerū perficit ⁊ figuratur. Propterea etiam moyſes ⁊ helyas. xl. dieb⁹ ieiunauerūt. Rō ex parte noſtra eſt. quia vt dicit greg. Nos quoqꝫ in hoc mortali corpore ex quattuor elementis ſubſiſtimus. per cuius corporis voluptates dñicis peceptis contraimus que per decalogū ſunt accepta. Quia ergo per carnis deſideria que ex quattuor elementis cauſantur decalogi precepta contempſimus Quare dignum eſt vt et eandem carnem

quater decies affligamus. Apocalip. xviij. Quantū glori. ſ. . ⁊ in de. fu. tā. da. il. tor. et luctum. Ratio ex parte dei eſt ꝙ deus voluit ⁊ ſemper vult ꝙ omia bona noſtra ab eo recognoſcamus. tanꝗ̄ feudarij feudum recognoſcūt a rege. matthei. xviij. Simile ē reg. ce. ho. re. qui vo. ſer. ſu. ⁊ tra. il. hō. ſua. j. corinth. iiij. Quid habes quod ñ accepiſti Et in huius recognitionē deus decimas et primicias mandauit ſibi offerri. Inter alia autem bona que a deo habemus ē tempus Et ideo vt decimam ⁊ primicias temporis deo offeramus. xl. diebus ieiunare debem⁹. Nam. xxxvij. dies ſunt decima totius anni ⁊ aliquantulum plus. vt potius hō ꝗ̄ deus decipiatur Tres autē dies ieiunij quattuor temporū ſemper in quadrageſima veniunt. qui pro primicijs cōputātur. xij. eñ dies ieiuniorum. iiij. tp̄m ſm. xij. mēſes ꝓ primicijs ꝯputāt. nā primicia ē de xxx partib⁹ vna. ⁊ iō ꝓ quolibet menſe vna die ieiunare debemus. vt primicias deo reddamus. Tres ergo dies quattuor tēporū qui ſemper in quadrageſima eueniūt adiuncti. xxxvij. faciunt xl. Et ideo. xl. diebus ieiunauit vt oſtēderet ꝙ tantūdem nos ieiunare debemus. vt deo decimas ⁊ primicias temporis offeramus. Et propterea quattuor precedentes dies ſūt additi ad quadrageſimā. vt numerus quadragenarius ſit cōpletus quē ieiunare debem⁹ Et nota ꝙ in his omnibus. xl. diebus non eſt paſſus famē. ſed in fine dierū eſurijt. Et hoc eſt qđ dicit. Et cū ieiunaſſet. xl. diebus ⁊. xl. noctibus eſurijt. Quod eſt cōtra multos qui in ieiunio nullam famem ſuſtinere volunt. ſed in inedia ſtatim comedunt dum fameſcūt. Et etiam addit noctes ne diceret comedere in nocte. Qđ autem tot diebus ieiunare potuit diuinitatis fuit. et ꝙ poſt ea eſurijt hūanitatis. Et ſic patet primum. ¶ Secundo ponit pugnā quā chriſtus p⁹ ieiuniū habuit. quia acce. temp. Vbi nota ꝙ ſm grego. tota iſta temptatio nō interi⁹. ſed exterius fuit. Nos vero ex corruptione primorum parētum nati ⁊ interius ⁊ exterius temptamur. Sed chriſtus accepit carnem ſine cōcupiſcentia aliqua de ſtatu primorum parentum ante peccatū. Unde ſicut

primi parentes ab eodem temptatore ſcʒ luciſero ſolum exterius tēptati fuerunt. ſic et chriſtus. Idem ergo temptator fuit. ⁊ de eiſdem vicijs temptauit. ⁊ eodem modo niſi ꝙ tunc intrauit ſerpentem ⁊ per ipm̄ loq̄batur. modo autem formauit vnum corp⁹ hominis de aere in quo loq̄batur ⁊ videbat homo. ⁊ venit ad chriſtum in deſertū quod erat inter hiericho ⁊ hieruſalem. ⁊ habuit barbam prolixā more iudeorū. vultum dimiſſum in terrā. ⁊ habitum religioſum. pretendebat eñ exterius magnā ſanctitatem. ⁊ in modo loquendi magnā prudentiā. ⁊ quaſi videbatur ꝙ veniſſet ad eū viſitādi cauſa Et quia aſtutus ⁊ callidus tēptator homi perfecto deputatur ad pugnā. Chriſtus autem ⁊ adam fuerunt perfectiores homines qui vnꝗ̄ fuerunt. Lucifer autem qui p excellentiam tēptator dicitur ab effectu ſuo omnibus alijs demonibus eſt callidior ⁊ ſagacior. Et ideo contra primum hominem pugnauit ⁊ vicit. Et ſimiliter contra xp̄m pugnaturus acceſſit. quem non vicit. ſʒ ab eodem totaliter eſt deuictus. Et attende ꝙ demones cadentes de celo ad homines expugnandum in hoc aere caliginoſo pariter remanſerunt. Et hoc eſt quod hic dicitur Et accedens temptator. Temptauit autem chriſtum de tribus de quibus primos parētes temptauit ⁊ omnes temptat. Nam primos parentes primo de gula temptauit. dū pomum pulcrum viſu ⁊ delectabile ad veſcendum oſtendit. Secundo de ſuperbia tēptauit dum eis dixit. eritis ſicut dij. Tercio de auaricia temptauit. dum ſubiunxit. ſcientes bonum ⁊ malum. De auaricia ergo et cupiditate ſciendi temptauit. Nam vt dicit gregorius. Non ſolum eſt cupiditas in appetitu habendi temporalia. ſed etiam in appetitu ſcientie. Quia d̄ auaricia rerum eos temptare non poterat. cum ipi fuerint per deum bonorum omnium mundi meri domī cōſtituti. vt patet geñ. j. De his tribus ſimiliter dñm temptauit. ſcʒ gula. ſuperbia. ſiue vana gloria ⁊ auaricia rerū. ¶ Primo ergo xp̄m tēptauit de gula. d. Si fi. dei es dic vt la. iſti pa. fiāt. Gregori⁹. In pugna chriſti primo cōtra gulam agitur qꝛ niſi prius

hec refrenetur fruſtra contra alia vicia la
boratur. Eſt eñ gula clauſura portarū ſiue
porta caſtri. ⁊ ideo nō niſi ipa bene firmetur
⁊ cuſtodiatur oēs inimici intrabūt. q; ipſa
inimicis aditum pādit vt prelientur. Et at
tende ꝙ dyabolus principaliter experiri vo
lebat an xp̄s filius dei eſſet. ⁊ ideo ait. ſi fi.
dei ⁊c. habebat eñ rōnes pro ⁊ cōtra. dum
eñ opera ſolius dei eum facere videbat cre
debat eum eſſe deū. ſed dum humana facie/
bat. credebat eū eſſe hominē. Quia ſi ſciuiſ
ſet eum fuiſſe filium dei ⁊ per eius mortem
principatum mundi ſibi per eū auferri. nū/
ꝗ̄ temptaſſet eum. nec procuraſſet eum cru
cifigi. vt augu. dicit. j. corinth. ij. Si eñ co/
gnouiſſent nunꝗ̄ dn̄m glorie crucifixiſſent
id eſt crucifigi procuraſſent. Sed xp̄us ita
ſapiēter rn̄dit ꝙ ſemper in dubitatiōe eū re
liquit. d. Nō in ſolo pa. vi. hō. ⁊c. quaſi di.
ſi cōpateris mihi potius deberes cōpati ani
me ꝗ̄ corpori tanꝗ̄ meliori ⁊ perſuadere ci
bum anime. qui ē verbum dei. ¶ Quod ha
bet animā illumiare. p̄s. Lucerna pe. meis
verbū tuū. Habet animā ſanare. p̄s. Miſit
verbū ſuum ⁊ ſanauit eos. Sap. xvj. Neq;
hba neq; malagma. i. emplaſtrū ſanauit eoſ
ſed ſermo tuus dn̄e qui ſanat vniuerſa. Ha
bet animā debilitatam ſuſtentare. p̄s. Pa/
nis id eſt verbū dei. cor hominis confirmat
Habet animā pollutam mundare. Jo. xnj
Jam vos mundi eſtis propter ſermonem
quē locutus ſum vobis. Habet animā im/
pugnatā defendere ⁊ liberare. Eph. v. Ga
leam ſalutis aſſumite. ⁊ gladiū ſpūs quod ē
verbum dei. Hebre. iiij. Viuus ē ſermo dei
⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio anci/
piti. Habet animam letificare. Luce. j. Ex
quo facta ē vox ſa. tue in au. m. exul. infās
in vtero meo. Et habet animā beatificare.
Lu. xj. Beati qui audiūt verbū dei ⁊ cu. il
lud. Ergo ſi verbum dei conferat tot bona
hoc debuiſti mihi perſuadere. ⁊ non cibum
qui perit. Joh. vj. Operamini nō cibū qui
perit. ſed qui permanet in vitā eternā. Vel
quaſi dicat. Alius eſt modus viuendi ꝗ̄ per
cibum materialem. Nam moyſes in collo/
quio diuino. xl. diebus ⁊. xl. noctibꝰ ſimiliter

ieiunauit. vt patet exodi. xxxiiij. et ideo ſine
pane poſſum viuere contemplando deum.
¶ Secūdo tēptauit eū de vana gloria cum
eū in ſanctā ciuitatē aſſumpſit. i. dicrlm ſup̄
pinnaculum tēpli ſtatuēs. Sed nūquid vi/
debatur dyabolus eū deportās. Rn̄ſio. Cre
debat demon videri ſed xp̄us ſic agebat ꝙ a
nemine videbatur. Et ſicut dicit greg. Nō
eſt mirū ſi xp̄s a dyabolo ſe portari pmiſit:
cū a membris ſuis ipe ſe permiſit crucifigi.
Nōne membrū dyaboli fuit pylatus ⁊ iudei
crucifigētes. imo totaliter dyabolici ⁊ dya/
bolo peiores fuerūt. Statuit ergo ipm ſup̄
pinnaculum tēpli vbi leuite ſtabāt ad legē
populum docendum. Quoddam repagulū
fuerat ad modū pulpiti p̄dicatorū in faciē
tēpli in alto conſiſtēs. Et ait illi. Si filius
dei es mitte te deorſum. Et hoc ſecure po/
tes facere. quia ſcriptū eſt in p̄s. Qm̄ deus
mā. an. ſu. de te vt cu. te ne for. offen. ad la.
pe. tuū. Duo intendebat dyabolus. q; ſi mi
ſiſſet ſe ⁊ nō leſiſſet ſe temptaſſet eū de va/
na gloria. Si autem fuiſſet leſus tēptaſſet
cū de murmure ⁊ impatiētia. ſicut ianulum
monachum quē dyabolus trahēs in ſporta
p eccleſiā dices eū ad paradiſū velle ducere.
dū eſſet ꝓpe tectū ꝓiecit ad trā. ⁊ p h̄ expe/
ri volebat an eēt filiꝰ dī. Sꝫ xp̄s ñ fecit qđ
dyabolꝰ intēdebat. ⁊ ita caute rn̄dit ꝙ ſp̄ eū
i dubitacōe reliqt. ⁊ ſicut dyabolus allegabat
ſcripturas. ita xp̄s rn̄debat p ſcripturas d. ſcrip
tū ē deu. vj. ñ tēp. d. deū t. Tēptare deū ē qñ
hō per ꝟtutē a dō ſibi datā p̄t ſe tueri ⁊ ꝯſ/
uare ſalutē ⁊ vitā ſuā. ⁊ ipe nō vult ea vti.
ſꝫ cōmittit ſe fortūe ⁊ ꝓuidētie dī d. adiuuet
me deꝰ ſi vult. hō apl̄s ꝓhibꝫ d. j. cor. x. Ne
ꝗ̄ tēptaueritis deū ſicut qdā eorū ⁊ a ſerpētibus
perierūt. Cōtra qđ apl̄s dat nobis exēplum
in multis. vt quando appellauit ad ceſarē
in iudea. vt patet actuum. xxv. Et quando
damaſci ſe fecit de muro deponi in ſporta.
vt euaderet manus inimicorum. vt patet ſ̄
mo Co. vndecimo. Et quando in grecia di
xit ſe ciuem romanum. Actuum. xxiiij. vt ñ
flagellaretur. Et quando aſſeruit ſe phari/
ſeum. propter quod phariſei rixati ſunt cū
ſaduceis. ⁊ paulus euaſit. vt patet act. xxvj.

Stulte ergo loquūtur qui dicunt ꝙ omnia
ſunt p̄deſtinata et ꝺ̄ neceſſitate eueniūt. mul
ta eñ poteſt hō precauere. et multa poteſt
facere et dimittere. Ecc. xv. Deꝰ ab initio
conſtituit hominē et reliquit eum in manu
conſilij ſui. Jn eodem. xv. Ante hominē vi
ta et mors. apposui tibi ignē et aquā. ad qđ
cunq; volueris porrige manū tuā ¶ Terciō
temptauit eū ex auaricia cum duxit eum in
montem excelſum ⁊ oſtendit ei omia regna
mundi ⁊ gloriā eorum dicēs. hec omia tibi
dabo ſi cadens adoraueris me. Jn quo mē
tiebatur. ſicut mendax eſt ⁊ pater eius. quia
nec regna nec eorum gloria eius erant. nec
poterat elargiri. Et attende ꝙ adorari dya
bolus petit tanꝗ̄ ſuperbus ⁊ gloriā dei ſibi
vſurpare deſiderās quia ſuperbia eorū aſcē
dit ſemper vt dicitur in p̄s. Omēs ergo qui
ab hōibus gloriā deſiderant ⁊ honorē imi/
tantur dyabolum. Sap. v. Jmitantur autē
illum qui ſūt ex parte illius. Et nota ꝙ ma
lefici ⁊ diuini ⁊ ſortilegi et multi tales of/
fendunt deū. quia honorem deo debitū dya
bolo impendunt. dum aliquas obſeruātias
faciunt et per eum et ab eo aliquid volunt
habere et ſcire. Et ideo omnes tales māda
uit deus in veteri teſtamento occidi. Exod
xxij. Maleficos et diuinos non patiaris vi
uere. quia ꝙ honor ſoli deo debitus dyabo
[illegible] conferatur nullo modo tolerare debemꝰ
Et ideo chriſtus in omnibus tēptatiōibus
alijs dyabolum patiēter ſuſtinuit. verbum
pro verbo reddendo. Hoc autem quod in
dei iniuriam vertebatur noluit ſuſtinere. ſꝫ
dixit. vade ſathanas. dn̄m deum tuum ado/
ra. ⁊ illi ſoli ſerui. id eſt talis cultus ⁊ reue
rentia ſoli creatori ⁊ nulli creature debet
ab hominibus exhiberi. quia vt dicit Criſ.
Jn proprijs iniurijs patientem eſſe lauda/
bile eſt Jniurias autē dī diſſimulare nimis
eſt impiū. Hic poſſent multa dici de homi/
nibus qui aliud ꝗ̄ deum adorant ⁊ colunt.
quia aliqui diuitias. aliqui honores. aliqui
filios ⁊ hōies terrenos. aliqui corpus pro/
prium. quorum deus venter eſt. quia vt di/
cit apoſtolus phil. iij. Quia vt dicit augu.
Jllud ab homine colitur quod pre ceteris

diligitur. Sed hec omnia dimittantur ad p̄/
ſens in poſterum reſeruanda. Et ſic patꝫ ſe
cundum. ¶ Tercio ponitur victoria quam
chriſtus ex pugna habuit. quia tunc reliqt
eum dyabolus tanꝗ̄ victus ⁊ confuſus. ſed
tanꝗ̄ inuerecūdꝰ ⁊ infrunitꝰ in morte chri/
ſti rediit ⁊ ſtetit ſupra brachium crucis. ſi
poſſet in eo aliquod malum conſpicere. vt
dicit auguſtinus. Et attende ꝙ ſuper hoc
ſunt multe oppiniones. ſcꝫ an dyabolus qui
perfecte ab homine de aliquo vicio vincit
poſſit eum amplius de eodem vicio vel de
alio temptare. vel ſtatim accedat alius dya
bolus ad temptādum. ⁊ an dyabolus ab ho
mine victus ſtatim deſcendat ad infernum
vel alteri deputetur ad pugnam. Omnia
hec lectoris prudentie reſeruētur. Et ſic pa
tet tercium. Et quia poſt victoriam non
reſtat niſi corona. ⁊ ideo quarto ponitur co
rona quam chriſtus ex victoria meruit. q;
acceſſerunt angeli qui ſcꝫ in certamine lon
ge ſteterunt ne per angelorum adiutorium
viciſſe credatur. Nos autem in noſtris tēp
tationibus ab angelis iuuamur. ⁊ per eos
vincimus. ſed chriſtus non fuit in hac tem
ptatione ab angelis adiutus. Propterea er
go dicitur ꝙ acceſſerunt angeli tanꝗ̄ ſerui
ad dominum ⁊ miniſtrabant ei. ſed in quo
miniſtrauerunt non eſt certum. nec aliquis
ſanctorum hoc dicit. miniſtrabant ergo ei ꝺ̄
quocūq; ei placuit. Sed ex quo euāgeliſta
dicit ꝙ famem ſicut verus homo patiebat.
⁊ dicit angelos acceſſiſſe ⁊ ei miniſtraſſe.
videtur innuere ꝙ in cibo ei miniſtrauerūt
vel apportando cibum vel ſeruiendo ī cibo
Sic ergo ⁊ nos vincamus. vt angeli cibum
vite eterne miniſtrent nobis. Et ſic patet to
tum de euangelio.

Sequitur tractatus de quadrageſima

Dñica· ï ·4e

¶ Tractatus totus de materia quadrageſimali ſermo.xxxiij.

Circa noſtrum ieiuniũ quedaꝫ vtilia ⁊ quaſi neceſſaria videamus. Primo quare ſit ieiunãdum. Secundo quõ ſit ieiunandum. Tercio quare tanto tempore ſit ieiunandum. ⁊ non plus nec minus Quarto quare iſto tẽpore ſcꝫ in vere ſit ieiunandum. Quinto quare nõ ſemper eodeꝫ tẽpore ſit ieiunãdum.id ẽ quare quadrageſima vadit alta ⁊ baſſa. Sexto an omnes teneantur ad ieiuniũ in quocũqꝫ ſtatu. Septimo in quacũqꝫ etate teneatur hõ ieiunare. Octauo qua hora ſit comedendum. Nono q̃ cibaria debent comedi ⁊ q̃ non. Decimo de frangẽtibus ieiuniũ. ⁊ vtrũ comeſtio electuariorum vel potatio vel anticipatio hore frangat ieiuniũ. Undecimo q̃ ſunt illorũ que minuunt ieiunij meritũ. Duodecio qui ſunt illi qui infructuoſe ieiunãt. Tredecio vtrũ iuſti ⁊ innocentes teneãtur ieiunare ⁊ quare. Quartodecimo vtrum exiſtentes in mortali peccato teneãtur ieiunare. ⁊ ad qd valeat eis. ¶ K· Primo q̃ritur quare ſit ieiunãdum. Ad hoc dicẽdum ꝙ propter ſex rationes ſiue propter ſex bona q̃ ex ieiunio ꝯſequimur ieiunare debemus. Primo propt̃ ordinem reparandum. nã deus a principio ordinauit hominẽ vt in eo anima dñaretur carni. ⁊ caro obediret ⁊ ſubeſſet anime. ſed propter bene comedere ⁊ bene bibere caro rebellat anime ⁊ in homine dñatur. per ieiunium autẽ ei ſubijcitur ⁊ caſtigatur. j.corinth.ix. Caſtigo corpus meũ ⁊ in ſeruitutẽ redigo.ſcꝫ anime. Augu. Ieiuniũ mentem purgat.ſenſum eleuat. ⁊ carnẽ ſpũi ſubijcit Hoc fuit figuratũ in ſara dña ⁊ agar ãcilla.geñ.xvj. Sara vxor abraam anima dei. Agar ancilla caro ſerua q̃ debet ſub diſciplina teneri ⁊ nõ in delicijs.quia agar ſtatĩ ꝙ cõcepiſſe ſe vidit rebellauit dñe ſue. ⁊ grã ſibi facta fuit abuſa. Ecc.xxxiij. Seruo maliuolo tortura ⁊ cõpedes.mitte eum in operationem ne vacet. ¶ Secundo propter dignitatem recuperandam. Hõ eñ per rõneꝫ ſm quã factus eſt ad imaginẽ dei omnibus creaturis fuit ꝓpoſitus. per quaꝫ ſimilis eſt angelis et capax gratie et glorie dei. Ge. j. Faciamus hoiem ad imagineꝫ et ſimi.no. vt ꝑſit piſcibus maris et vo.ce. vniuerſiꝗꝫ be.ter. Sed per peccatũ homo ratiõe ꝓpriatꝰ quia peccatum cõtra ratõm eſt. et efficitur ſimilis beſtijs vt dicit boetius.ps. Hõ cum in ho.eſſet nõ intel.cõpa.ẽ iu.inſi. ⁊ ſi. fa.ẽ illis. Gula autẽ fuit principiũ oĩs peccati ex qua luxuria generat̃.qꝛ gula ⁊ luxuria ſunt due ſorores ſiue ſunt mater ⁊ filia. ſicut ligna ⁊ ignis. Sicut ergo ſubtractis lignis diminuitur. ſic tẽperata per ieiuniũ gula et luxuria ⁊ omne peccatũ carnis penitus refrenatur. ⁊ per conſequẽs hõ vtitur ratiõe. ⁊ dignitatẽ recuperat quã amiſit. Gre. In pugna chriſti prius cõtra gulaꝫ agatur.qꝛ niſi prius hec refrenetur fruſtra cõtra alia vicia laboratur. ¶ Tercio propter veritatẽ intelligendam.qđ eſt hõis propria operatio In homine accidit ſicut in mundo.quia ex humiditate reſoluũtur huores aſcendentes in aerem ⁊ claritatẽ ſolis obnubilantes. ſic eſt in ſtomacho. qꝛ ex multo cibo reſoluũt̃ fumoſitates ad cerebrũ aſcendentes. ⁊ obturantes meatus ſpũum vitalium. ꝓpt̃ qđ hõ incipit dormire. a quibus fumoſitatibus intellectus hebetatur. Yſido. Qui nimis cibis vtũtur quãtomagis ventrẽ paſcũt tãtomagis ſenſum obtundũt mẽtis. ſꝫ ſubtracto cibo ꝑ ieiuniũ cõpetẽter minuunt̃ vapores ⁊ ſubtiliant̃ ſpũs aĩales. ⁊ iõ ieiunꝰ meliꝰ intelligit xitatẽ. Exẽplũ huiꝰ hẽmus ĩ daniele q ꝑ ieiuniũ triũ hebdomadaꝫ eleuatꝰ fuit ad ĩtelligẽdũ viſiões dei. ¶ Quarto hoſtẽ nr̃m ſcꝫ diabolũ fugat. vt ĩ xp̄i ieiũio dmõſtrat q pꝰ ieiuniũ dyabolũ tẽptãtẽ deuicit ⁊ fugauit. mat.xvij. Hoc genꝰ dẽo.ñ eij.ni.ie. ⁊ orõe ¶ Quito qꝛ grãꝫ dei ĩpetrat. Uñ ãtiq pr̃es qñ aliquã grãꝫ a dõ poſtulare volebãt ieiuniũ indicebãt. vñ moiſes vadẽs ad loqñduꝫ deo vt legẽ ab eo reciperet. ⁊ grãꝫ pplo impetraret. diebꝰ.xl. ieiunauit vt ptꝫ exo.xxiij ¶ Sexto quia ad gloriam paradiſi perducit. quod figuratum eſt in ieiunio Helye. qui poſt ieiunium quadragenarium ad mõtem dei oreb peruenit. vt patet.iij.regũ.xix.

¶ L· Secundo q̃ritur quõ ſit ieiunãdum. Ad quod dicẽdũ ꝙ verũ ieiunium ſex habere debet. Primũ eſt vt homo prius baptiſetur per veram contritionẽ ⁊ verã confeſſionem. vt dictũ eſt ſupra in principio ſermonis. yſa.lviij. Hoc eſt ieiuniũ qđ elegi. Diſſolue colligatiões impietatis. Secũdũ eſt ꝙ hõ firmum propoſitũ habeat abſtinẽdi a peccatis. Si enim deus mãdat a carne mortua abſtinere. multomagis a carne viua. aliter talis vt dyabolus ieiunaret. Tercium eſt vt ſit ieiuniũ parcũ ⁊ in quãtitate ⁊ in qualitate. vt nec multũ ſplendide nec nimis comedas. Quartũ eſt vt ſit ieiuniuꝫ letum. matth.vj. Unge caput tuũ oleo .ſcꝫ leticie. multi enim ex ieiunio efficiuntur ita triſtes ⁊ melancolici ꝙ totã familiã turbãt Quintũ eſt vt ſit ieiuniũ verum ⁊ nõ ſimulatum. ſicut ieiuniũ ypocritarũ qui extermi nant facies ſuas vt appareant hominibus ieiunãtes. mat.vj. Et ſicut ſaraceni qui de die ieiunãt ⁊ de nocte comedunt. Sextum eſt vt ſit ieiunium largũ ⁊ bonis operibus miſericordie ſociatum. vt qđ tibi ſubtrahis pauperi largiaris. ⁊ alia opera miſericordie cũ ieiunio fiant. ¶ M· Tercio q̃ritur quare tãto tẽpore. ſcꝫ.xl. diebus. ⁊ nõ plus nec minus ieiunãdum ſit. Ad qđ dicẽdum ꝙ propter ſex rõnes. Primo ſcꝫ vt lator noue legis ſcꝫ chriſtus cũ latore veteris ſcꝫ moiſe cõcordaret. qui tantũdem ieiunauit. ⁊ ideo tantũ voluit nos ieiunare. Secũdo vt oſtẽdatur ꝙ quattuor euãgelia per decẽ ꝑcepta ⁊ decem ꝑcepta per quattuor euãgelia replicata ducũt ad plenã remiſſionẽ. que per numerum quadragenariũ deſignãtur. Tercio vt totus ãnus decimetur. vt dictum ẽ ſup̄. Quarto qꝛ hoc tẽpus fuit in natura prefiguratũ. vt patet in purgatiõe mũdi. quã deus fecit in diluuio.xl. diebus. ⁊ ideo ad purgationẽ minoris mundi ſcꝫ hõis tantũdem ieiunare debemus. Quinto qꝛ hoc tempus fuit in ſcriptura ad penitẽtiã ꝑfiguratũ. vt patet in ieiunio niniuitarũ. qui.xl. diebus ieiunauerũt. Sexto qꝛ hoc tẽpus ẽ ſcriptura ſanctificatũ ſm oẽs partes ſui. ſcꝫ ãnos mẽſes. ſeptianas. dies ⁊ horas. Nam.xl. ãnos pluit mãna in deſerto.xl. menſibus ꝑdicauit chriſtus in mũdo. xl. hebdomadas ſtetit in vtero matris.xl. diebus ſtetit in deſerto.xl. horis ſtetit in ſepulcro. ¶ N· Quarto q̃ritur quare iſto tp̄e ⁊ nõ ſtatim poſt ephiaꝫ vt chriſtus ieiunamus. Ad qđ dicendum ꝙ propter ſex rõnes. Prio qꝛ in hoc tp̄e ſ. in martio in quo ſemper quadrageſima currit factus eſt mũdus ⁊ hõ perditus. Et ideo decens fuit vt hõ eodem tp̄e per ieiunium et penitentiam repararetur ad vitã. Secũdo qꝛ tẽpus ieiunij debet cũ paſchate reſurrectionis cõtinuari. qꝛ ieiunio corporis debet ſuccedere ſacietas ⁊ conſolatio mẽtis. q̃ per ſũptionẽ corporis chriſti in paſchate exhibet̃ quod ſanctificati ſumere debemus. ⁊ ideo nõ ieiunamus poſt ephiam vt chriſtus. vt ſanctitas ieiunij cũ reſurrectionis gaudio continuetur. ⁊ vt ſic ſanctificati ſpũaliter cum chriſto reſurgamꝰ. ⁊ ipi incorporemur per ipius corporis ſumptionẽ. Auguſtinus Cibus ſum grandium creſce ⁊ mãducabis me. nec tu me mutabis in te ſicut cibuꝫ carnis. ſed tu mutaberis ĩ me. Reſurrectio autem nõ poteſt venire niſi prima dñica poſt paſſionẽ domini que fuit facta.xv. luna ꝑmi menſis. ⁊ ideo eodem tp̄e recolitur. licet nõ ſemper eodem die. quia hoc nõ poteſt eẽ Tercio quia hoc tẽpore mundus a vetuſtate hyemali renouatur. ⁊ ideo decẽs fuit vt etiam homo per penitentiã renouaretur ad vitam gratie. Eph.iiij. Renouamini ſpiritu mentis veſtre. Quarto quia hoc tempore maxime neceſſaria eſt medicina. quia homines ⁊ beſtie propter abundantiam ſanguinis magis ad luxuriam mouentur. Uñ omnia in humorem modo conſurgunt. Quinto quia hoc tempus magis accedit ad equalitatem diei ⁊ noctis. frigoris ⁊ caloris. vt ex ipo tempore ãmoneamur ab inequalitate viciorum recedere ad virtutes que in medio conſiſtunt. ſicut vicia in extremis. et ideo inequalia ſunt. Quia guloſus habet maius os quaꝫ ventrem. Sexto vt oſtendat ꝙ ad gloriam reſurrectionis non peruenitur niſi per penitentiam ⁊ carnis afflictionem

Dñica .j. 4e

Tractatus totus de materia quadrageſimali ſermo.xxxiij.

Circa noſtrum ieiuniū quedaʒ vtilia ⁊ quaſi neceſſaria videamus. Primo quare ſit ieiunandum. Secundo quō ſit ieiunandum. Tercio quare tanto tempore ſit ieiunandum. ⁊ non plus nec minus Quarto quare iſto tēpore ſcʒ in vere ſit ieiunandum. Quinto quare nō ſemper eodeʒ tēpore ſit ieiunādum. id ē quare quadrageſima vadit alta ⁊ baſſa. Sexto an omnes teneantur ad ieiuniū in quotūq; ſtatu. Septimo in quacūq; etate teneatur hō ieiunare. Octauo qua hora ſit comedendum. Nono q̄ cibaria debent comedi ⁊ q̄ non. Decimo de frangētibus ieiuniū. ⁊ vtrū comeſtio electuariorum vel potatio vel anticipatio hore frangat ieiuniū. Vndecimo q̄ ſunt illorū que minuunt ieiunij meritū. Duodecio qui ſunt illi qui infructuoſe ieiunāt. Tredecio vtrū iuſti ⁊ innocentes teneātur ieiunare ⁊ quare. Quartodecimo vtrum exiſtentes in mortali peccato teneātur ieiunare. ⁊ ad qd valeat eis. ¶ I. Primo q̄ritur quare ſit ieiunādum. Ad hoc dicēdum ꝙ propter ſex ratiōes ſiue propter ſex bona q̄ ex ieiunio ꝯſequimur ieiunare debemus. Primo propt̄ ordinem reparandum. nā deus a principio ordinauit hominē vt in eo anima dñaretur carni. ⁊ caro obediret ⁊ ſubeſſet anime. ſed propter bene comedere ⁊ bene bibere caro rebellat anime ⁊ in homine dñatur. per ieiunium autē ei ſubijcitur ⁊ caſtigatur. j. corinth. ix. Caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruitutē redigo. ſcʒ anime. Augu. Ieiuniū mentem purgat. ſenſum eleuat. ⁊ carnē ſpūi ſubijcit Hoc fuit figuratū in ſara dña ⁊ agar ācilla. geñ. xvj. Sara vxor abraam anima dei. Agar ancilla caro ſerua q̄ debet ſub diſciplina teneri ⁊ nō in delicijs. quia agar ſtatī ꝙ cōcepiſſe ſe vidit rebellauit dñe ſue. ⁊ grā ſibi facta fuit abuſa. Ecc. xxxiij. Seruo maliuolo tortura ⁊ cōpedes. mitte eum in operationem ne vacet. ¶ Secundo propter dignitatem recuperandam. Hō eñ per rōneʒ ſm quā factus eſt ad imaginē dei omnibus creaturis fuit ꝓpoſitus. per quaʒ ſimilis eſt angelis et capax gratie et glorie dei. Ge. j. Faciamus hoīem ad imaginē et ſimi. no. vt pſit piſcibus maris et vo. ce. vniuerſiq; be. ter. Sed per peccatū homo ratiōe ꝯpoit quia peccatum cōtra ratōm eſt. et efficitur ſimilis beſtijs vt dicit boetius. ps. Hō cum in ho. eſſet nō intel. cōpa. ē iu. inſi. ⁊ ſi. fa. ē illis. Gula . ūtē fuit principiū oīs peccati ex qua luxuria generat̄. qa gula ⁊ luxuria ſunt due ſorores ſiue ſunt mater ⁊ filia. ſicut ligna ⁊ ignis. Sicut ergo ſubtractis lignis diminuitur. ſic tēperata per ieiuniū gula et luxuria ⁊ omne peccatū carnis penitus refrenatur. ⁊ per conſequēs hō vtitur ratiōe. ⁊ dignitatē recuperat quā amiſit. Gre. In pugna chriſti prius cōtra gulaʒ agatur. qr niſi prius hec refrenetur fruſtra cōtra alia vicia laboratur. ¶ Tercio propter veritatē intelligendam. qd eſt hōis propria operatio In homine accidit ſicut in mundo. quia ex humiditate reſoluūtur hūores aſcendentes in aerem ⁊ claritatē ſolis obnubilantes. ſic eſt in ſtomacho. qr ex multo cibo reſoluūt̄ fumoſitates ad cerebrū aſcendentes. ⁊ obturantes meatus ſpūum vitalium. ppt̄ qd hō incipit dormire. a glo. fumoſitatibus intellectus hebetatur. Yſido. Qui nimis cibis vtūtur q̄tomagis ventrē paſcūt tātomagis ſenſum obtundūt mētis. Sʒ ſubtracto cibo p ieiuniū cōpetēter minuūt̄ vapores ⁊ ſubtiliant̄ ſpūs aīales. ⁊ iō ieiun⁹ meli⁹ intelligit ꝟitatē. Exēplū hui⁹ hēmus i daniele q p ieiuniū triū hebdomadaʒ eleuat⁹ fuit ad ītelligēdū viſiōes dei. ¶ Quarto hoſtē nr̄m ſcʒ diabolū fugat. vt i xp̄i ieiūio dmōſtrat̄ q p⁹ ieiuniū dyabolū tēptātē deuicit ⁊ fugauit. mat. xvij. Hoc gen⁹ dēo. ñ eij. ni. ie. ⁊ orōe ¶ Quīto qr grāʒ dei īpetrat. Vñ āriq prēs qñ aliquā grāʒ a dō poſtulare volebāt ieiuniū indicebāt. vñ moiſes vadēs ad loqñduʒ deo vt legē ab eo reciperet. ⁊ grāʒ pplo impetraret. dieb⁹. xl. ieiunauit vt p̄ʒ exo. xxmj ¶ Sexto quia ad gloriam paradiſi perducit. quod figuratum eſt in ieiunio Helye. qui poſt ieiunium quadragenarium ad mōtem dei oreb peruenit. vt patet. nj. regū. xix.

¶ II. Secundo q̄ritur quō ſit ieiunādum. Ad quod dicendū ꝙ verū ieiunium ſex habere debet. Primū eſt vt homo prius baptiſetur per veram contritionē ⁊ verā confeſſionem. vt dictū eſt ſupra in principio ſermonis. yſa. lviij. Hoc eſt ieiuniū qd elegi. Diſſolue colligatiōes impietatis. Secūdū eſt ꝙ hō firmum propoſitū habeat abſtinēdi a peccatis. Si enim deus mādat a carne mortua abſtinere. multomagis a carne viua. aliter talis vt dyabolus ieiunaret. Tercium eſt vt ſit ieiuniū parcū ⁊ in quātitate ⁊ in qualitate. vt nec multuʒ ſplendide nec nimis comedas. Quartū eſt vt ſit ieiuniuʒ letum. matth. vj. Vnge caput tuū oleo. ſcʒ leticie. multi enim ex ieiunio efficiuntur ita triſtes ⁊ melancolici ꝙ totā familiā turbāt Quintū eſt vt ſit ieiuniū verum ⁊ nō ſimulatum. ſicut ieiuniū ypocritarū qui extermināt facies ſuas vt appareant hominibus ieiunātes. mat. vj. Et ſicut ſaraceni qui de die ieiunāt ⁊ de nocte comedunt. Sextum eſt vt ſit ieiunium largū ⁊ bonis operibus miſericordie ſociatum. vt qd tibi ſubtrahis pauperi largiaris. ⁊ alia opera miſericordie cū ieiunio fiant. ¶ III. Tercio q̄ritur quare tāto tēpore. ſcʒ. xl. diebus. ⁊ nō plus nec minus ieiunādum ſit. Ad qd dicēdum ꝙ propter ſex rōnes. Primo ſcʒ vt lator noue legis ſcʒ chriſtus cū latore veteris ſcʒ moiſe cōcordaret. qui tantūdem ieiunauit. ⁊ ideo tantū voluit nos ieiunare. Secūdo vt oſtēdatur ꝙ quattuor euāgelia per decē ꝓcepta ⁊ decem ꝓcepta per quattuor euāgelia replicata ducūt ad plenā remiſſionē. que per numerum quadragenariū deſignātur. Tercio vt totus ānus decimetur. vt dictum ē ſup̄. Quarto qr hoc tēpus fuit in natura prefiguratū. vt patet in purgatiōe mūdi. quā deus fecit in diluuio. xl. diebus. ⁊ ideo ad purgationē minoris mundi ſcʒ hōis tantūdem ieiunare debemus. Quinto qr hoc tempus fuit in ſcriptura ad penitētiā ꝓfiguratū. vt patet in ieiunio niniuitarū. qui. xl. diebus ieiunauerūt. Sexto qr hoc tēpus ē ſcriptura ſanctificatū ſm oēs partes ſui. ſcʒ ānos mēſes. ſeptianas. dies ⁊ horas. Nam. xl. ānos pluit māna in deſerto. xl. menſibus ꝓdicauit chriſtus in mūdo. xl. hebdomadas ſtetit in vtero matris. xl. diebus ſtetit in deſerto. xl. horis ſtetit in ſepulcro. ¶ IIII. Quarto q̄ritur quare iſto tp̄e ⁊ nō ſtatim poſt ep̄hiaʒ vt chriſtus ieiunamus. Ad qd dicendum ꝙ propter ſex rōnes. Prio qr in hoc tp̄e ſ. in martio in quo ſemper quadrageſima euēit factus eſt mūdus ⁊ hō perditus. Et ideo decens fuit vt hō eodem tp̄e per ieiunium et penitentiam repararetur ad vitā. Secūdo qr tēpus ieiunij debet cū paſchate reſurrectionis cōtinuari. qr ieiunio corporis debet ſuccedere ſatietas ⁊ conſolatio mētis. q̄ per ſūptionē corporis chriſti in paſchate exhibet̄ quod ſanctificati ſumere debemus. ⁊ ideo nō ieiunamus poſt ep̄hiam vt chriſtus. vt ſanctitas ieiunij cū reſurrectionis gaudio continuetur. ⁊ vt ſic ſanctificati ſpūaliter cum chriſto reſurgam⁹. ⁊ ipi incorporemur per ipius corporis ſumptionē. Auguſtinus Cibus ſum grandium creſce ⁊ māducabis me. nec tu me mutabis in te ſicut cibuʒ carnis. ſed tu mutaberis i me. Reſurrectio autem nō poteſt venire niſi prima dñica poſt paſſionē domini que fuit facta. xv. luna primi menſis. ⁊ ideo eodem tp̄e recolitur. licet nō ſemper eodem die. quia hoc nō poteſt eē Tercio quia hoc tēpore mundus a vetuſtate hyemali renouatur. ⁊ ideo decēs fuit vt etiam homo per penitentiā renouaretur ad vitam gratie. Eph. iiij. Renouamini ſpiritu mentis veſtre. Quarto quia hoc tempore maxime neceſſaria eſt medicina. quia homines ⁊ beſtie propter abundantiam ſanguinis magis ad luxuriam mouentur. Vñ omnia in humorem modo conſurgunt. Quinto quia hoc tempus magis accedit ad equalitatem diei ⁊ noctis. frigoris ⁊ caloris. vt ex ipo tempore āmoueamur ab inequalitate viciorum recedere ad virtutes que in medio conſiſtunt. ſicut vicia in extremis. et ideo inequalia ſunt. Quia guloſus habet maius os queʒ ventrem. Sexto vt oſtendat ꝙ ad gloriam reſurrectionis non perueniatur niſi per penitentiam ⁊ carnis afflictionem

quia non eſt ſeruus maioꝛ domino ſuo. Io.
xiij. Chꝛiſtus autē ſic peruenit. Vn̄ mater
filioꝛum zebedei fuit deriſa q̄ petijt filios ā
te regnare q̄ӡ pati. vt patet matthei. xx.
O • Quinto queritur quare nō ſemper
eodem tēpoꝛe ieiunamus. id eſt quare qua-
drageſima alta ꝛ baſſa pꝛocedit. Ad qđ dicē
dum ꝙ quadrageſima nullo mō eodem tem
poꝛe occurrere poteſt. Cuius ratio ē. quia
paſcha noſtrū quo chꝛiſtus immolatus fu-
it opoꝛtet ꝙ reſpondeat paſchati vete. teſt.
per qđ figuratum fuit ꝙ incipiebat. xiiij. lu
na ad veſperā pꝛimi menſis. Pꝛimus autē
menſis eſt in quo pꝛimū lunare terminatur
ſcӡ apꝛilis. quia in ipſo ſemper pꝛimū luna-
re terminatur. Nota ergo ꝙ annus ſolaris
continet. ij. lunaria ꝛ. xij. dies nō completos
Vnde ſi hodie eſſet luna pꝛima ſequēti āno
eodem die eſſet luna fere. xij. Habet em̄ lu-
nare. xxix. dies ꝛ dimidium. quos multipli-
cando per. xij. erūt. ccc. liiij. dies. ānus autē
continet. ccclxv. dies ꝛ ſex hoꝛas. Paſcha
autem reſurrectiōis ſemper opoꝛtet eſſe in
dominico die ſicut chꝛiſtus reſurrexit. Lu-
na em̄ in paraſceue ſemper debet eſſe quaſi
plena. vt ſcӡ habeat adminus. x. dies. et ad
plus. xx. quia xp̄s plena luna paſſus eſt. Ex
his ergo patet quare quadrageſima nō po-
teſt occurrere vno mō ſicut feſta ſanctoꝛū
in quibus obſeruātur menſes ſolares ꝛ nō
lunares. ſicut hic. quia omnia ſupꝛadicta nō
poſſunt ſemper eodem tempoꝛe occurrere.
P • Sexto q̄ritur an oēs in quocunq̄ӡ
ſtatu teneātur ieiunare. vt laboꝛātes. viato
res. infirmi. pauperes. pueri. lactantes. Ad
hoc dicendum ꝙ quadrageſimale ieiunium
de iure poſitiuo eſt. In iure autē poſitiuo
hoc eſt obſeruandum ꝙ ſemper recurren-
dum eſt ad intentionem legiſlatoꝛis. inten-
tio autem legiſlatoꝛis in hoc ieiunio fuit ī
ducere homines ad virtutē abſtinentie mo
derate vt vires ieiunantiū non excedat. Et
pꝛopterea ſacerdos poteſt diſpenſare cum
omnibus in hoc ieiunio ex rationabili cau
ſa vbi recte iudicat ꝙ legiſlatoꝛ diſpenſare
deberet. De laboꝛatoꝛibus ergo diſtinguen
dum eſt. vtrū ſint diuites vel pauperes. Si
diuites tenētur. non em̄ opoꝛtet eos tota die
laboꝛare. pauperes vero ſi pn̄t ſufficiēter ſi-
bi ꝛ familie ſue neceſſaria acquirere modi
cum laboꝛando. puta qꝛ modica hoꝛa mul
tum lucrātur. vel quia leuem artē exercēt.
q̄ non debilitat eos. tunc tenētur. aliter ve-
ro non tenentur ad totum. ſed pꝛo poſſe ad
partē. Viatoꝛes autem qui ex tali arte vic-
tum querūt. qui ābulare nō pn̄t. ieiunando
ſimiliter nō tenētur ad totum. Alij vero vi
atoꝛes ſpontanei ſi tale iter differre nō poſ
ſunt. puta quia eſt feſtū tēpoꝛe ieiunij. vel
quia ieiuniū inuenit eos in via. vel quia ha
bent neceſſario ire pꝛo factis ſuis. ꝛ eundo
comode ieiunare nō poſſunt. ſimiliter nō te
nentur ad totū. ſed ſicut pn̄t ad partē. In-
firmi autē ſi eos offendit ieiuniū vel cibi ie
iunij nō tenentur. non [illegible] eſſe quantū
cūq̄ӡ modica offenſio pꝛopter ieiuniū fran-
gant ꝛ cibos pꝛohibitos aſſumant. Paupe
res autem mēdicantes ſi in hoꝛa comeſtio-
nis nō tantū acquiſiuerint vt eis ſufficiat.
vel quia ex precedenti inedia nimis debili-
tantur nonā expectare non tenentur. aliter
autem tenētur. Pueri autē infra. xx. annū
non tenentur ſed bonū eſt ꝙ ante ſicut pn̄t
incipiāt ieiunare. ꝛ in ſeptimana aliquo vel
aliquibus diebus ieiunēt. Mulieres vero
lactātes nō tenētur ad totū. ſi ex hoc puer
deficeret nutrimentū. vel ipſe nimis moleſta
rentur ex hoc. ſed debent vt poſſunt ieiuna
re in parte. Omnia tamē iſta debēt fieri de
licentia ſacerdotis. Q • Et queritur vl
terius vtrum frangens ieiuniū preter pre-
dictos modos peccet moꝛtaliter. Et dicenđ
ꝙ ſic. ſi hoc facit ex cōtemptu vel ſine ratio
nabili cauſa. quia mandatum eccleſie ſicut
mandatum dei obligat. iuxta illud Luce. x
Qui vos audit me au. ꝛ qui vos ſpern. me
ſper. R • Septio q̄ritur in qua etate hō
tenetur incipere ieiunare. Ad qđ dicendū ꝙ
a. xxj. āno hō debet totā quadrageſimā ieiu
nare an̄ aūt n̄ tenet. qꝛ vſq̄ӡ ad illđ tp̄s natu
ra eſt inuigilando nutrimento pp̄t nutricōӡ ꝛ augm̄
tatōӡ quā hēt ī coꝛpe facere. nā vſq̄ӡ tūc hō
nutrit ꝛ creſcit. ſӡ bonū ē vt puer an̄ h tp̄s
ieiūare icipiat. S • Octauo q̄r q̄ hoꝛa hō
debeat comedere quando ieiunat. Et dicen
dum eſt ꝙ ieiunās hoꝛa nona debet comede
re ꝛ nō ante. cuius ratio eſt. quia ieiunium
debet eſſe penoſum. a medio autem die vl-
tra ieiunium incipit eſſe penoſum. ante au
tem parum vel nihil. qꝛ caloꝛ naturalis de
nocte redit ad interioꝛa ſicut ſol ꝛ per totā
noctem in digerendo cibum laboꝛat. de ma
ne autem vt ſol ad exterioꝛa redit tranſmit
tendo cibum digeſtum ad membra. ꝛ hoc
facit vſq̄ӡ ad mediū diem. media autem die
caloꝛ naturalis non habet in quod agat. ꝛ
ideo reflectitur ſupꝛa ſtomachū. ꝛ cōſumit
humiditatē eius. ꝛ ex tūc homo incipit de-
bilitari. ꝛ ieiunium incipit eſſe penoſum. an̄
autem parum vel nihil eſt penoſum. Vnde
Inno. dicit ꝙ nequaq̄ӡ putandi ſunt ieiuna
re qui ante nonā comedunt. quod intelligo
per magnā hoꝛam vt in tercia vel ī medio
die. Sufficit em̄ ꝙ nona inueniat hominem
comedentem in meridie. alias opoꝛteret eū ha-
bere aſtrolabiū ad hoꝛam nonā cognoſcen
dam. quod nō eſt neceſſarium. Sed contra
de religioſis qui media die comedunt Et di
cendum eſt ꝙ verū eſt in quibuſdā ieiunijs
voluntarijs nō ab eccleſia inſtitutis. ſed in
ieiunijs ab eccleſia inſtitutis ipſi obſeruant
hoꝛam none ꝛ ſeruare tenētur ſicut et alij.
Exēplum ionathe qui comedit ante hoꝛaӡ
ꝛ pꝛopter hoc venit plaga dei in populum
vt patet. j. re. xiiij. T • Nono q̄ritur que
cibaria in ieiunijs poſſint comedi. Ad hoc
dicendum ꝙ carnes oua ꝛ caſeus vbiq̄ӡ et
totaliter ſunt pꝛohibita in quadrageſima.
extra vero quadrageſimā in ieiunijs eccle-
ſie ſimiliter carnes vbiq̄ӡ ſūt pꝛohibite. oua
vero ꝛ caſeus pn̄t comedi. vel non comedi
ſm̄ eccleſie conſuetudinem diutius appꝛo-
batam. V • Decimo queritur an pota-
tio ante cōmeſtionem. vel comeſtio electua
rioꝛum. vel tragee. vel anticipatio none frā
gat ieiunium. Et dicendum ꝙ vini potacō
ante comeſtionē vel comeſtio electuarioꝛū
vel tragee poſt comeſtionē nō frangunt ie-
iunium. vt dicit innocentius papa. niſi iſta
fumātur in fraudem. vt ſcӡ fames tollatur.
quia ſi ſic fieret omnino eſſet cōtra intentio
nem legiſlatoꝛis. que debet reſpici tanq̄ӡ pꝛin
cipale in omni lege. Siquis enim deniāe co
mederet electuaria ꝛ bene biberet certe nul
lam poſtea vſq̄ӡ ad nonā famem pateretur.
ꝛ ſic illuderet ieiunio ꝛ eccleſie. anticipatio
autem none per magnā hoꝛam ita ꝙ come
datur in media die vel citra omnino frāgit
ieiunium vt dicit innocentius. niſi legitima
aſſit cauſa. X • Vndecimo q̄ritur q̄ ſunt
illa q̄ minuūt ieiunij meritum. Ad quod di
cendum ꝙ ſunt ſex. Pꝛimū eſt multoꝛū ci-
boꝛum ſumptio ꝛ delectatio in eiſdem. Se-
cundum eſt magna moꝛa in comedendo. et
multum comedere. Tercium eſt comeſtio
electuarioꝛum. Exemplum de illo famulo
dn̄i richardi cardinalis qui videns familiā
omni ſero quadrageſime electuaria come-
derē. comedebat ipſe caſtaneas ex quo de ele
ctuarijs habere nō poterat. Quartum eſt
potatio vini an̄ comeſtionē. Quintū ē im-
patientia ꝛ perturbatio familie. Exēplum
de illo qui dum ieiunaret totā familiā con-
turbabat. cui apparuit beata virgo dicens.
ꝙ potius faceret elemoſinas ꝛ nō ieiunaret
Sextū eſt occupatio in re illicita vt tollat
tedium ieiunij. vt illi qui ludunt ad taxillos
peius autē his omnibus eſt nō confiteri in
pꝛincipio quadrageſime. Y • Duodecio
q̄ritur qui infructuoſe ieiunāt. Ad quod di
cendum ꝙ ſex genera hominū infructuoſe
ieiunant. ſcӡ ypocrite qui ieiunant vt boni re
putentur. Et illi qui non habent vt come-
dant. libenter em̄ comederent ſi haberent.
Et illi qui non habent appetitū comedēdi
ꝛ de hoc dolent. Et illi qui ieiunāt pꝛopter
infirmitatē cauendam vel reuma. Et illi q
ieiunant pꝛopter auariciā vt burſe parcant
Et illi qui ieiunant vt ſapidius ꝛ meliꝰ co
medant. vt guloſus ꝛ delicioſus. Z • Tre
decimo q̄ritur vtrū iuſti teneātur ieiunare
ꝛ quare. Ad quod dicendum ꝙ quantūcūq̄ӡ
iuſti ꝛ innocētes ieiunare tenētur. Et hoc
pꝛopter tria. Pꝛimo vt obediant mandato
eccleſie. qđ ita obligat ſicut mandatum dei.
Luce. x. Qui vos audit me audit. Secun-
do vt eis meritum augeatur. Non em̄ ſolū
peccatoꝛes affligūt ī vita iſta. ſӡ vt plurimū iuſti

ad augmentum glorie.ſicut patet de iob. Ter
cio vt a malis preſeruentur.eſt enim ieiuni
um purgatiuum ⁊ preſeruatiuum ſicut me-
dicina. ¶ Quartodecimo queritur an exi-
ſtentes in peccato mortali teneantur ieiuna
re.⁊ ad quid valeat eis. Et dicendum ꝙ ſta
tus peccatoris eſt ſicut ſtatus infirmi. Vñ
ſicut infirmus magis indiget confortari ꝗ̃
ſanus. Quis cibus non conuertatur in cor-
pus ſuum ſicut conuertitur in corpus ſani.
ſic peccator magis indiget ieiunare ⁊ bene
facere ꝗ̃ iuſtus. Quis ei non tantum proſit.
Valet autem ieiunium ⁊ alia bona opera
que facit peccator in mortali exiſtens quan
tum ad multa alia. Quis ad premiũ eſſenti-
ale vite eterne non valeat. Ad que bõa va-
leat require alibi.quia hoc non eſt de pñti
materia. Et tñ de dubijs iſtis.

¶ De epiſtola ſermo.xxxiiij.

Hortamur vos ne inuacuum
gratiam dei recipiatis.ij.cori.
vj. Sicut dicitur eccs.iij. Om
nia tempus habent. Et omni
tempore debemus ſpũalibus i
tendere.iuxta illud ps. Benedicam domino
in omni tempore.tamen hoc tempus ẽ ſpã
lius ab eccleſia ad lamenta penitẽtie ⁊ ſpũs
militiam inſtitutum. Et ideo omnes xpiani
chriſti milites debent modo in ſpũali bello
contra carnem mundum ⁊ dyabolum forti
us dimicare.quia fortius inſtat bellum.iux
ta illud ecc.ij. Fili accedens ad ſeruitutem
dei ſta in iuſticia ⁊ timore ⁊ prepara animã
tuam ad temptationem. Et ideo apoſtolus
chriſtianorum capitaneus ⁊ magiſter i hac
epiſtola omnes fideles hortatur vt gratiaʒ
dei qua poſſint in hoc periculo de hoſtibꝰ
triumphare recognoſcant ⁊ ipam nõ negli
gant ſed vtantur.quia per ipam poſſũt ho-
ſtes deuincere ⁊ in omnibus virtuoſe age-
re.⁊ tandem ad regna celeſtia peruenire.
Propterea dicebat apoſtolus.j.corint.xv.
Gratia dei ſum id quod ſum.⁊ gratia eius
in me vacua nõ fuit. In hac ergo epiſtola
apoſtolus tria facit. Primo ergo hortatur
vt gratia dei vtentes bona opera inchoe-
mus.in principio epiſtole. Secũdo nos hor
tatur vt in bonis operibus inchoatis d bo
no in melius procedamus ibi. Sed in omni
bus exhibeamus noſmetipſos ſicut dei miſ.
Tercio nos hortatur vt bona opera incho
ata in perſeuerantia conſumemus.ibi. per
arma iuſticie a dex.⁊ a ſini.⁊c. ¶ Primo er-
go nos hortatur vt gratia dei vtentes bõa
opera inchoemus. Et quia bonum opus nõ
poteſt fieri niſi malum caueatur.ideo circa
primum duo facit. Primo hortatur ad bo
num. Secundo dehortatur a malo.ſcʒ vt a
malo caueamus ibi. Nemini dantes vllam
offenſionem. Iterum circa primum duo fa-
cit. Primo ponit exhortationem ad bonũ
inchoandum.⁊ aſſignat rationem. Secun-
do oſtendit tempus adeſſe ad bonũ faciẽdũ
ibi. Ecce nunc tempus accepptabile. Dicit
ergo. Hortamur vos ne inuacuũ gratiã dei
recipiatis.⁊ aſſignat rõnem.quia deus pro
mittit iuuare qui ait yſa.xlix. Tempore ac
cepto.ſcʒ tẽpore gratie exaudiui te. amouẽ
do omnia impedimenta ſalutis. ⁊ in die ſa-
lutis.ſcʒ quando ſalus confertur quod eſt
modo tempore gratie adiuui te conferẽdo
omnia neceſſaria ad ſalutem. Propt duo
ergo debemus incipere bene operari. ſcʒ qꝛ
omnia impedimenta remouet.⁊ qꝛ gratiam
et oportunitatem bene operandi confert.q̃
duo homo naturaliter deſiderat vt perueni
at ad ſalutem. Et ideo dixit. Exaudiui te.
Hec eſt maxima gratia quam nõ debemus
inuacuum recipere. Vbi nota ꝙ tũc dicitur
aliquis gratiam ſibi factam recipere inua-
num ſiue inuacuum. quando non vtitur ea
ad finẽ illum ad queʒ gratia illa fuit ei ex-
hibita. vt ſi gratis accommodo tibi aureos
vt lucreris.⁊ tu tenes eos in ſcrinio ſicut il
le ſeruus neq̃ qui ait. Lu.xix. Domine ecce
mna tua quam habui repoſitam in ſudario
Cui dominus ait. Quare non dediſti pecu
niam meam ad menſam.ſt ego veniens cuʒ
vſuris vtiq̃ exegiſſem illam. Vnde ⁊ philoſ.
dicit ꝙ vacuũ eſt quod non includit finem
ad quem eſt. Et ſm hunc modum multas
gratias a deo inuanum ſiue inuacuum reci

pimus.quia per ipas finem intentum nõ
conſequimur. ¶ Et inter alias octo ſũt
gratie quas peccatores a deo inuanum re-
cipiunt. ¶ Prima eſt gratia filiorum ado-
ptionis per quam ſumus a ſeruitute dyabo
li liberati.⁊ in dei filios adoptati.quod to-
tum fit in baptiſmo.j. Ioh.iij. Videte qua
lem dilectionem dedit nobis deus vt filij dei
nominemur ⁊ ſimus. Qui ergo poſt baptiſ
malem gratiam iterum ſubdit ſe dyaboli ſer
uitute inuacuum gratiam adoptionis filio
rum in baptiſmo recepit.ij.pe.ij. Canis re-
uerſus ad vomitum ſuum ⁊ ſus lota in vo
lutabro luti. ¶ Scda gratia eſt celi apertionis
⁊ debiti ſolutionis. Nam chriſtus per ſue
paſſionis meritum gratis nobis celum ape
ruit a quo iuſte exulabamus.⁊ precium ſol
uit pro quo tanq̃ pro debito primorũ parẽ
tum in carcere inferni detinebamur.neq̃ ce
lum aſcendere poteramus. Apoca.iij. Qui
habet clauẽ dauid qui claudit ⁊ nemo ape
rit.aperit ⁊ nemo claudit.j.pe.ij. Qui pec-
cata noſtra pertulit in corpore ſuo ſuper li
gnum id eſt penam ⁊ precium pro peccatis
noſtris. Tunc homo hanc gratiam inuanũ
recipit.quando nec celum vult intrare. et
maiori ſe obligat quotidie pena peccato-
rum.dum peccata peccatis addit.propter q̃
eterno cruciatui eſt deputandus. Luce.xj.
Fiunt nouiſſima hominis illius peiora pri
oribus. ¶ Tercia eſt gratia vie cognitiõis.
nam chriſtus ad hoc venit in mundum vt
viam eundi ad celum nos doceret.quã nul-
lus docere poterat quia nullus aſcendit in
celum niſi qui de celo deſcendit filius hõis
qui ſemper eſt in celo.vt dicitur Iohã.iij.
Vnde ait. Ego ſum via. Io.xiiij. Et iterũ.
Ego ſum hoſtium.per me ſiquis intro.ſal.
In eodem.x. Hanc viam neſciunt extere
nationes.⁊ ideo ſaluari non poſſunt. Quia
ſine fide impoſſibile eſt placere deo. Hebr.
xj. Cognoſcere ergo deum per fidem ⁊ eius
voluntatem ⁊ eius iudicia magna gratia ẽ
ps. Non fecit taliter om.na.⁊ iu.ſua nõ ma
nifeſtauit eis. Hanc gratiam hõ inuacuuʒ
recipit quando per viam cognitam incedit
Chriſtus clamat. Venite poſt me ego ſum
via. Venite per viam innocentie.per viam
penitentie.per viam obedientie.per viã ſan
ctitatis.per viam humilitatis.per viã pau
pertatis.⁊ pauci vadunt poſt eum.ſed abe-
unt alius in villam ſuam.alius ad negocia
tionem ſuam. Et dicunt domino illud iob.
xxj. Recede a nobis ſcientiã viarum tuarũ
nolumus. Item melius fuiſſet viam veri-
tatis non cognoſcere q̃ poſt cognitionẽ re
troſum conuerti.j.pe.ij. ¶ Quarta ẽ gra-
tia medicinarum preparationis.quia chri-
ſtus efficaciſſimas medicinas infirmo hõi
preparauit. He medicine ſunt ſacramenta
eccleſie.que chriſtus in ſuo ſanguine confe
cit.⁊ homini a demonibus ſauciato adhi-
buit.vt patet in illa parabola Luce.x. Hõ
quidam deſcendit ab hieruſalem in hierico
⁊ incidit in latrones ⁊c. Et quia vt dicit
augu.he medicine.ſcʒ ſacramenta eccleſie
fluxerunt de latere chriſti pendentis i cruce
ideo infinitam habent virtutem.ita vt om
nes in quacũq̃ infirmitate ſanent.ps. Qui
ſanat omnes infirmitates tuas. He medici
ne non ſunt in exteris nationibus.⁊ iõ eorũ
plage ſunt deſperabiles. quia niſi deus per
miraculum faciat nullus eorum ſanatur.
Sed nos non habemus niſi aperire os ⁊ di
cere.peccaui.⁊ recipere ſacramenta eccleſie
⁊ tunc ſpũſſanctus intrat ⁊ totaliter ſanat
animam. Apoca.iij. Ego ſto ad hoſtium et
pulſo. Hanc gratiam inuacuum recipit qui
cunq̃ has medicinas ſpernit.nec eas vult
ſumere.quia nec penitentiam nec eucariſti
am ſumit. ⁊ ſtultiſſat volens ſine medicina
ſalutem quod non poteſt eſſe. Luce.ix. Si
quis vult poſt me venire ſcʒ ad ſalutẽ ab-
neget ſemetipſum per amaram medicinam.⁊
tollat crucem ſuam.id eſt penitentiam.⁊ ſe
quatur me. ¶ Quinta eſt gratia adminiſtra
tionis.deus enim magnam gratiã fecit ho
mini in eo ꝙ ordinauit ꝙ omnes creature
ei ſeruirent.vt ad ſalutem facilius perueni
ret. Nam vt dicitur Hebre.j. Omnes an-
geli ſunt adminiſtratorij ſpũs in miniſteriũ
miſſi.propter eos qui hereditatem capiunt
ſalutis. Celum etiam ⁊ ſol ⁊ luna ⁊ omnia
ſidera famulantur homini.⁊ ſimul quatuor

lamenta.et omnia fre naſcentia.et breuiſ
omnia homini ſeruiunt ad ſalutem ⁊ bona
nature ⁊ bona fortune.deut.vj.Que crea-
uit dominus deus in miniſterium cunctis
gentibus que ſub celo ſunt. De hac gratia
dauid admiratur dicēs.Domine quid ē hō
ꝙ memor es eius.Et ſequitur.Om̄ia ſub-
ieciſti ſub pedibus eius ⁊c.Hanc gratiam
inuacuum recipit qui nō ad ſalutem .ſꝫ ad
perniciem vtitur creaturis ⁊ bonis nature
et fortune. vt qui in creaturis delectatur
pluſꝙ in creatore vt delicioſus.vel qui cre
ature plus ſeruit ꝙ creatori vt auarus
vel qui honorem deo debitū nō creatori ex
hibet ſed creaturis impendit.vt ſortilegi et
diuini.vel qui diuinos honores ſibi volunt
impendi.vt ſuperbi.Joh.xij. Dilexerunt
gloriam hominum magis ꝙ gloriam dei.
¶Sexta eſt gratia expectationis.homo eī
peccans mortaliter ſtatim eſt dignus mor-
tis eterne. quia contra eternum bonū pec-
cauit.⁊ eterno bono ſe priuauit.ſed deus ex
magna gratia ⁊ miſericordia non ſtatim cō
demnat eum ſed expectat eum vt peniteat.
⁊ eius miſereatur.yſa.xxx.Propterea ex-
pectat deus vt miſereatur noſtri.Et ꝙ iſta
ſit magna gratia.conſidera illos qui ſtatim
poſt peccatum ad infernum deſcenderunt.
vt chore dathan ⁊ abiron.qui viuentes ad
inferos deſcenderunt.vt patet nume.xxvi.
ita quilibet peccator eſſet dignus deſcēdere
Et attende quantum expectat multos. ſed
audi yſaiam.Expecta reexpecta.manda re-
manda.vt vadant ⁊ cadant retrorſum.⁊ cō
terantur ⁊ illaqueentur ⁊ capiātur.qꝛ lon-
ga expectatio eſt eis occaſio plura mala fa
ciendi.deus tamē facit quod in ſe eſt.Ecc.
viij.Quia non profertur cito cōtra malos
ſententia.filij hominum abſqꝫ vllo timore
perpetrant mala.Hanc ergo gratiam inua
cuum recipit qui factus coruus ſemper di
cit cra.cra.⁊ nunꝙ redit ad arcam.In cui
us figura dn̄s mandauit in leuiti.vt nunꝙ̄
coruus in ſacrificio offerretur deo.¶Se-
ptima gratia eſt nuptialis veſtitionis.deus
autem gratis induit omnem chriſtianū ve-
ſte omnium virtutum ⁊ donorum ſpūſſācti

et facit eum dignum nuptijs eterni regis.
quam quicunqꝫ non habuerit de nuptijs eter-
nis expelletur.quia non eſt dignū veſtitum
ſacco aulam regis intrare. Iſta ē maxima
gratia.Nullus vnꝙ hiſtrio ab aliquo dn̄o
talem veſtem vel tale donum recepit.Et ꝙ
iſta ſit magna gratia patet.qꝛ chriſtus iſtā
veſtem non donat niſi chriſtianis.Hāc er-
go gratiam inuacuum recipit quicūqꝫ hāc
veſtem per peccatum mortale proijcit ⁊ nu
dus remanet tanꝙ ribaldus inter luſores.
Contra quod dicitur apoca.xvj. Beatus
qui cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus am-
bulet.¶Octaua eſt gratia glorioſe reſur-
rectionis. propterea enim chriſtus mortu⁹
eſt ⁊ glorioſus reſurrexit. vt mortem no-
ſtram deſtrueret moriendo.⁊ vitam repara
ret reſurgendo. Hec fuit maxima gratia.
quia ex iuſticia eſt ꝙ morimur.⁊ ex gratia
ꝙ reſuſcitamur ⁊ immortales ſumus.Sed
ꝙ glorioſi reſurgamus hoc eſt maxima gra
tia quam expectamus.Phil.iij.Saluato-
rem expectamus dominum noſtrum ieſum
chriſtum qui reformauit corpus humilita-
tis noſtre configuratum corpori claritatis
ſue.Hanc gratiam inuacuum recipit qui-
cunqꝫ in quadrageſima non mortificat cor
pus per penitentiam.vt in paſchate glorio
ſus cum chriſto reſurgat.quia vt dicit apo
ſtolus.j.corintō.xv.Sicut granum nō ſur
git glorioſum cum folijs niſi prius moriat
in terra.ſic homo non ſurgit in gloria niſi ī
mundo prius mundo moriatur.Coloſſ.iij.
Mortui enim eſtis ⁊ vita veſtra abſcōdita
eſt cum chriſto in deo.Ro.vj.Si eñ mor-
tui ſumus cum chriſto credimus ꝙ ſimꝉ eti
am viuemus cum eo.Deinde cuꝫ dicit.Ec
ce nunc tempus acceptabile.Oſtendit tem
pus adeſſe ad bonum faciendum. quia nūc
eſt tempus acceptabile in quo de⁹ acceptat
opera noſtra. Eſt dies ſalutis in quo ſalus
eterna confertur bene operantibus.¶
¶Ubi nota ꝙ poteſt eſſe quadruplex com
paratio iſtius nunc.¶Prima eſt preſentis
ſeculi ad futurum. quia preſens ſeculum ē
aptum ⁊ acceptabile ad bene operandum ⁊
non futurum.Eccl.ix. Quodcunqꝫ poteſt

manus tua facere inſtanter operare.qꝛ nec
opus nec ratio nec ſapientia nec ſciētia erit
apud inferos quo tu properas.Sed vt dici
tur prouer.xx.Propter frigus piger arare
noluit.mendicabit ergo in eſtate ⁊ non da-
bitur ei.Quia ſi peccator vellet dare totuꝫ
mundum pro vna gutta aque in alia vita
non haberet.Exemplum de diuite epulone
de quo Luce.xvj. Et ſi totus mundus ro-
garet pro vno damnato nō exaudiretur. qꝛ
in inferno nulla eſt redemptio.vt dicit iob
vij.Nunc ergo eſt dies ſalutis.¶Secundo
poteſt eſſe comparatio pn̄tis tēporis ad tē-
pus ve.te.in quo viuebant homines longiſ
ſimo tēpore.⁊ multa patiebantur aduerſa.
⁊ tandem omnes ad inferos deſcendebant.⁊
nec ſanctitas nec iuſticia nec miſericordia.
nec aliquid aliud valebat.Job.xxvj. Ibi
conſtituta eſt domus omni viuenti. Sed
modo poſt modicum laborem ⁊ quaſi pro
nihilo datur vita eterna.⁊ mſtis datur gra
tis ſine labore.Ecc.lj. Modicum laboraui
⁊ inueni mihi multam requieꝫ.Statim mō
quando moritur iuſtus vadit ad paradiſuꝫ
Luce.xxiij.Hodie mecū eris in paradiſo.
Hoc verbum non potuerunt audire omēs
ſancti ⁊ prophete veteris teſtamenti nec eti
am iohānes baptiſta. ⁊ tamen vnus latro
noui teſtamenti audire meruit.Nunc ergo
eſt tēpus acceptabile ⁊ dies ſalutis.¶Ter
cio poteſt eſſe comparatio iſtius temporis
quadrageſime ad reliquum tempus tocius
anni.quia hoc tempus precipue eſt dies ſa-
lutis ab eccleſia inſtitutus ad delendum pec
cata.ad expugnandum vicia.⁊ ad acquirē-
dum gloriam. In nundinis vel foro inue-
niuntur omnia neceſſaria ⁊ tunc debēt emi
quia melius forum habetur.Cariſſimi mō
ſunt nundine bonorum anime.nam eccleſie
ſunt aperte.indulgentie dantur.miſſe ⁊ ora
tiones multiplicātur.⁊ frequenter predica-
tioni inſiſtitur.confeſſores ſedent .peccata
relaxare parati.Omnia ergo ſunt parata.
venite ad nuptias. Uere hoc eſt tēpus ac-
ceptabile ⁊ dies ſalutis.in quo omnia reno
uātur ⁊ ad fructificandum ſe parāt .preter
miſerum peccatoreꝫ.nam animalia ⁊ vinee

⁊ arbores incipiunt parere.de quo domin⁹
conqueritur per hieremiam.viij.c.di. Mil
uus in celo cognouit tempus ſuum.turtur
⁊ yrundo ⁊ ciconia cuſtodierunt tēpus ad-
uentus ſui.populus autem meus non cog-
nouit iudicium domini.¶Quarto poteſt
eſſe comparatio preſentis temporis ad fu-
turum.ſiue hodierne diei ad craſtinū. Ho-
die ergo eſt dies ſalutis.quia vt dicit bern̄.
Qui tibi promiſit veniam de cōmiſſis.diem
craſtinum nō ſpopondit.Et ideo ſtultū eſt
in craſtinum differre.quia vt dicit bernar-
dus.Nil certius morte.⁊ nil incertius ho-
ra mortis.Multi intrant de ſero lectulum
⁊ de mane inueniuntur mortui. Job.xxj.
Ducunt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto.ad
infer.deſcen.Exemplum de illo diuite luce
xij.qui dicebat. Anima mea habes multa
bona repo.in an.plu.requieſ.comede.bibe.
epu.Et ſequitur.Stulte hac noc.repe.an.
tu.a te.que aūt pa.cuius erūt. Propterea
dicitur ecc.v. Non tardes conuerti ad do-
minum ⁊ ne differas de die in diem. ſubito
enim veniet ira illius.⁊ in tempore vindic-
te diſperdet te. Sed multi faciunt ſicut ſa-
lomon dicit prouer.xxvi.Sicut hoſtium ver
titur in cardine ſuo.ſic piger in lectulo ſuo
Hoſtium cum rugitu vertitur in cardine.
ſed nunꝙ inde exit.ſic peccator in concupi-
ſcentia ſua clamans o plus o plus.ſed non
dimittit eam.¶Deinde cum dicit. nemini
dantes ſup.ſtis.vllam offenſionem.dehorta
tur a malo.vt ſcꝫ a fratrum offendiculo ca
ueamus.j.corinth.x.Sine offenſione eſtote
iudeis ⁊ gētibus ⁊ eccleſie dei. Et aſſignat
huius rationem dicens.Ut non vituperet̄
mi.noſ.ſcꝫ per vos dum offenditis ⁊ nos ñ
imitamini.miniſterium dicit officium.R o.
ij.Nomen dei per vos blaſphematur inter
gentes.propterea monet petrus prima epl̄a
ij.c.Conuerſationem veſtram inter gentes
habentes bonam vt in eo ꝙ detrectant de
vobis tanꝙ de malefactoribus ex bōis ope
ribus vos conſiderantes glorificent deum.
Et ſic patet primum.¶Secundo nos hor-
tatur vt in bonis operibus inchoatis de
bono ad melius procedamus.Et circa hoc

duo facit. Primo hortatur ad profectum
virtutum in generali .ad nullam virtutem
deſcendendo. Secundo in ſpãli ad ſpãlis de
ſcendendo.ibi. In multa patientia. Dicit
ergo. Nõ recipiamus inuacuum gratiã dei
ſed in omnibus bonis ꝛ virtutibus exhibe-
amus nos.ſcꝫ ego ꝛ vos ſicut dei miniſtros
j.corinth.iiij.Sic nos exiſtimet hõ vt mini
ſtros chriſti.Deinde cum dicit. In multa
patientia deſcendit ad profectum ſpãlem in
virtute.Et tangit profectum in.xvj.operi-
bus virtutum ſiue in.xvj. virtutibus. ¶
¶Et primo in patientia dicens. Exhibea-
mus noſmetipſos in omnibus ſicut dei mini
ſtros in virtutibus.ſcꝫ in multa patientia
habita ſcꝫ i tribulatiõibus. quia vt dicitur
in ps.Multe tribu.iuſto.Secundo exhibe
amus neſmetipſos ſicut dei miniſtros in ne-
ceſſitatibus.vt ſcꝫ in neceſſitatibus ſãctorũ
ꝛ pauperum pro poſſe noſtro ſubueniam⁹.
Ro.xij.Neceſſitatibus ſanctorum cõmuni
cantes.ſcꝫ noſtra bona temporalia. Tercio
in anguſtijs que ſunt in ſubtractione eorũ
que homo deſiderat. vnde ſurgit in eo cura
ꝛ timor. Hebre.xj.Egentes anguſtiati.af-
flicti.Sic enim anguſtiatos conſolari debe
mus ꝛ eis compati ꝛ pro poſſe aſſiſtere .qꝛ
elemoſina magna eſt.matthei.xv. Infirm⁹
fui ꝛ viſi.m.in car.er.ꝛ veni.ad m.ij.cor.xj
Quis infir.ꝛ ego nõ infir.ꝛc.Vel noſipſos
debemus exhibere patientes in anguſtijs ſi
nobis ingruerint. Quarto in plagis nobis
ab alijs illatis.in quibus ſenſus affligitur.
quod fit dum libenter eas toleramus.j.co.
xj. In plagis ſupra modum a iudeis quin-
quies quadragenas vna minus accepi. ter
virgis ceſus ſũ.ſemel lapidat⁹ ſum. Quito
in carceribus in quibus libertas aufertur
ꝛ motus in quibus debemus proficere per
patientiam.Sexto in ſeditionibus.glo.id ẽ
cõmotionibus populi cõtra nos maledicen
tis ꝛ blaſſfementis vt ſi populus contra no
conmouetur.et nos in famat ꝛ blaſſfemat
tanꝗ̃ ſeductores proficiamus per pacienciã
et non deficiamus ꝑ in pacienciam.Septio
in laboribus manuum voluntarie aſſũptis
.Act.xx.Ea.q̃ mihi opus erant et his qui
mecum ſunt miniſtrauerunt manus. iſte:ſꝫ
Teſ.iij. In labore et fatigatione nocte et
die laborantes.Et infra. Siquis non vult
operari non manducet.ps. Labores manu
um tuarũ mã.bea.es ꝛ bene tibi erit.Octa
uo in vigilijs in quibus debemus orare et
premeditare quid ſit agendum ꝛ qualiter .
matth.xxvj.Vigilate ꝛ orate ne intretis in
temptatiõem. Nono in ieiunijs volũtarijs
ꝛ coactis vt dicit glo.vt carnem noſtrã do
memus abſtinentia eſce ꝛ potus. inquantũ
valitudo permittit. vt dicit apſus. Caſtigo
corpus meũ ꝛ in ſeruitutem redigo. Item
vſqꝫ in hanc horam eſurimus ꝛ ſitimus et
nudi ſumus.j.Co.iiij. Decimo in caſtitate
mentis ꝛ corporis.Caſtitas enim corporis
modicũ quidẽ valꝫ ſi ex affectu mentis non
procedit. In cuius figura mandatũ ẽ leui.
xij.ꝙ in purificatõe duo turtures offerent.
In quibus duplex caſtitas deſignat. Lu.
xij.Sint lumbi ve.precin.Hec eſt illa ſan-
ctimonia de qua dicit apoſtolus ad Hebr.
xij. Pacem ſequimini cum omnib⁹ et ſan-
ctimoniam ſine qua nemo videbit deum.
¶Quia nihil coinquinatum introibit in illã
Apo.xxj. Undecimo in ſciẽcia vt ſciamus
qualiter inter mundi pſpera et ad verſa ſit
ambulandum. Eph.v. Videte quomodo
caute ambuletis non quaſi inſipientes. Nõ
enim ſatis eſt miniſtris chriſti habere caſti
tatẽ propter ſeipſos tm̃.niſi habeãt ſcriptu-
rarum ſcientiã ad alios informandũ. Oſee
iiij. Quia tu ſcientiam repuliſti repellam ꝛ
ego te ne ſacerdotio fungaris mihi. Hiere.
iij.Dabo vobis paſtores iuxta cor meũ. et
paſcent vos ſcientia ꝛ doctrina.Duodecio
in longanimitate operis vt non deficiamus
ſed diu ꝛ conſtanter expectemus.non que-
rentes hic remunerationem. Iaco.v. Exẽ
plum accipite fratres exitus mali longani-
mitatis laboris ꝛ patientie prophetas ꝗ lo
cuti ſunt in nomine domini. Tredecimo in
ſuauitate ſermõis vt ſcꝫ blandi ꝛ affabiles
ſimus. Ecc.iiij. Congregationi pauperum
affabilem te facito. In eodem. vj. Verbũ
dulce multiplicat amicos ꝛ mitigat inimi-
cos.Sed quia ẽ quedam carnalis ſuauitas

ꝛ in ypocriſis ſimulata.ideo addit ſpũſãcto
ſup.habita vt ſm deum ſuaues ꝛ affabiles
ſimus.non ſicut illi qui per dulces ſer mões
corda innocentium ꝛ ſimplicium ſeducunt.
Quartodecimo in charitate non ficta:cha
ritas non ficta ſed vera appellatur .quãdo
timore aduerſitatis ab amico non retrahi-
mur ſed eum vt poſſumus adiuuamus. ꝓ-
uer.xxvij.Omni tempore diligit qui ami-
cus eſt. Itẽ charitas non ficta eſt quando
ſic eſt in corde ꝛ in opere ſicut oſtenditur in
verbo.j. Iohã.iij. Fratres non diligamus
verbo neqꝫ lingua.ſed opere ꝛ veritate. Fi
cta ergo charitas eſt que corde non perſe-
uerat ꝛ opere nõ impletur.ſed ſolum per v
ba oſtenditur.ꝛ nõ diligit perſonam ſed bo
na eius. Quintodecimo in verbo veritatis
ſpm audacter ꝛ deuote predicando.ꝛ ipſum
ſemper loquendo quantũcũqꝫ ſurgit tribu-
latio. Col.iij.Verbum chriſti habitet i vo
bis.Verbum veritatis eſt chriſtus. Iohã.
xiiij.Ego ſum via veritas ꝛ vita.Nõ ergo
falſitas noſtro verbo cõmiſceri debet. pro-
uer.viij.Veritatem meditabitur guttur me
um.Sextodecimo in virtute dei. quod faci
mus quando in ipſo confidimus ꝛ ſperam⁹.
ꝛ non in aliquo alio. Hiere.xvij. Maledi
ctus vir qui confidit in homine ꝛ põit car
nem brachium ſuum. Benedictus vir qui
confidit in domino.ij.corinth.j. Vt non ſi-
mus confidentes in nobis ſed in deo. Et ſic
patet ſecundum. ¶ Tercio nos apſs horta
tur vt bona opera inchoata in perſeueran-
tia conſũmemus.conſũmatio autem boni i
duobus conſiſtit.ſcꝫ in expugnatione vicio
rum.ꝛ hoc facit in hac parte. ꝛ dilatatiõe
virtutum.ꝛ hoc facit poſt hanc epiſtolam
In hac ergo parte ad expugnatiõem ꝛ vi-
ctoriam viciorum nos hortatur dicẽs. Ex-
hibeamus nos ſicut dei miniſtros in expug
natione viciorum pugnantes ꝛ defendẽtes
nos per arma iuſticie que ſunt virtutes. j.
Theſ.v. Induti loricam fidei ꝛ caritatis.
ꝛ galeam ſpem ſalutis. Per que arma de-
bemus nos defendere per omnem modum.
ſcꝫ a dextris ꝛ a ſiniſtris.ps. Cadent a late
re tuo mille ꝛ decẽ mi. a dextris tuis. Itẽ
debemus nos defendere vt tranſeamus ille
ſi per gloriam humani fauoris vt ibi nõ ex
tollamur.ꝛ per ignobilitatem id eſt per cõ
tẽptũ nrm tanꝗ̃ ſimus viles ꝛ ignobiles vt
inde non deijciamur ꝛ contriſtemur. Per
hec duo tranſiuit ipſe apſus.vt patet actuũ
xiiij .quando putauerunt eum eſſe mercuri
um ꝛ barnabam iouem. ꝛ afferentes coro-
nas voluerunt eis vt dijs ſacrificare.ꝛ ſta-
tim poſt tanꝗ̃ viliſſimos eos reputãtes eie
cerunt extra ciuitatem lapidantes. Itẽ de-
bemus tranſire illeſi per infamiam qua dici
mur mali.et per bonam famã qua dicimur
boni et iuſti.vt ſcꝫ non curemus ſi a quib⁹
dam vituperemur.et a quibuſdã laudemur
j.corinth.iiij. Mihi autem pro minimo eſt
vt a vobis iudicer aut ab humano die. Sꝫ
contra hoc videtur eſſe quod dicitur ecci.
xxj.Curam habe de bono nomine. Et dicẽ
dum eſt ꝙ curandum eſt de bona fama pro
pter honorem dei.et ſic loquitur autoritas
et non eſt curandum propter ſe et ſic loqui
tur apſus hic. Item vincamus per arma
iuſticie et non curemus ſi reputemur vt ſe-
ductores dũmodo veraces ſimus. Nã ipſe
chriſtus vt ſeductor eſt habitus. Ioh.vij.
Alij dicebant quia bonus eſt. alij non ſꝫ ſe
ducit turbas. Item non curemus ſi ſimus
habiti ſicut qui ignoti ſcꝫ a deo .id eſt non
approbati nec ab eo electi.quia cogniti ſu-
mus hoc eſt approbati. id eſt approbatorũ
opera facientes.j.thi.ij. Nouit dominus q̃
ſunt eius. Item non curemus ſi habiti ſi-
mus tanꝗ̃ morientes.glo. de vicio in viciũ
ruentes vt peccatores.quia ecce viuimus.
id eſt in aperto per opera bona oſtẽdimus
ꝙ viuimus deo. Poteſt etiam intelligi de
morte corporali.quia propter miſias quas
quottidie patiebantur reputabantur quaſi
mortui.et tamen veraciter viuebant. Iteꝫ
vincamus per arma iuſticie vt ſi etiã affli-
gamur in corpore ſimus vt caſtigati. id eſt
ad noſtram correctionem recipiamus affli-
ctionem.ſcientes illud ad hebre.xij. Quem
enim diligit dominus caſtigat.flagellat au
tem omnem filium quem recipit. Et nõ ſi-
mus mortificati.id eſt nõ propter hoc nos

reputemus moꝛti traditos. ps. Caſtigans
caſtigauit me dominus ⁊ moꝛti nō tradidit
me. Et ſi habiti ſimus quaſi triſtes. in ani
ſimus tamen gaudentes. Jaco. j. Omne gau
dium id eſt perfectum ⁊ integrum exiſtima
te fratres cum in temp. va. inci. Item ſi ha
biti ſimus ſicut egentes omni ſpūali bono.
vel tempoꝛalibus diuitijs non curemus. qꝛ
ſumus multos locupletantes ſpūalibus et
veris diuitijs. ⁊ abundamus non ſolum ꝗ̄
tum ad nos. ſed etiam quantum ad alios.
pꝛouer. Eſt diues cū nihil habeat. ⁊ ē pau
per cum in multis diuitijs ſit conſtitutus. j
coꝛinth. j. In omnibus diuites facti eſtis i
illo. Item ſi habiti ſimus a multis tanꝗ̄ ni
hil boni habentes nec diuini nec terreni. nō
caremus. quia veraciter nos ſumus omnia
poſſidentes. ſcꝫ per contemptū ⁊ abiectio
nem in quo omnia poſſidentur. Deutro. x.
Omnia lo. quem cal. p. ve. ve. e. j. coꝛin. iij.
Omnia veſtra ſunt ſiue paulus. ſiue apollo
ſiue cephas. ſiue mūdus. ſiue vita. ſiue moꝛs
Et ſic patet de epiſtola. Dnica·2a

Dominica ſecūda de euāgelio ſermo. xxxv.

Egreſſus ieſus ſeceſſit in par
tes tyri ⁊ ſydonis ⁊c. mat. xv.
Sicut dicitur pꝛima Joh. iij.
In hoc apparuit filius dei vt
diſſoluat opera dyaboli. Ante
ſiquidem chꝛiſti aduentum dyabolus poſſi
debat homines mundanos in anima ⁊ i coꝛ
poꝛe. ⁊ ideo tunc tempoꝛis multi demōiaci
fuiſſe leguntur. pꝛopterea dyabolus a dñō
pꝛinceps huius mundi appellatus eſt. Jo.
xij. Nunc pꝛinceps huius mundi eijcietur
foꝛas. Quotidie enim ieſus demonia expel
lebat. vt patet euāgelia intuenti. Et ideo
modo demoniaci niſi ficticij non apparent.
Et hoc in tribus pꝛimis dominicis diebus
quadrageſime euidenter apparet. in quibus
omnibus de demonum expulſiōe narratur.
de hac enim materia pñs euangelium reci
tat. In quo quidem ſex per oꝛdinem conti
nentur. Pꝛimum eſt filij dei miſericoꝛdia
copioſa. in pꝛincipio euangelij. Secundum

eſt chananee oꝛatio virtuoſa. ibi. Ecce mu
lier chananea a finibus illis egreſſa cla. di.
ei. mi. m. do. fi. da. Tercium eſt xp̄i reſiſten
tia ſiue duricies miſterioſa. i. miſterio plenā
ibi. Qui non reſpondit ei verbum. Quar
tum eſt collegij apoſtoloꝛum interceſſio af
fectuoſa. ibi. Et accedētes diſcipuli eius ro
gauerūt eum dicentes. dimitte eam. Quītū
eſt ad diſcipulos ⁊ ad chananeam chꝛiſti re
ſponſio ſerioſa. ibi. Ipſe autem reſpondens
ait. Non ſum miſſus niſi ad oues q̄ perierūt
domus iſrael. Et iterum ibi. Non eſt bonū
ſumere panem filioꝝ ⁊ mit. ca. Sextum eſt
a chꝛiſto chananee cōmendatio ⁊ exauditio
gratioſa ibi. O mulier magna eſt fides tua
Pꝛimo ergo ponitur filij dei miſericoꝛ
dia copioſa. quia videns miſerias noſtras
quibus pluſꝗ̄ in luto ⁊ latere omni famu
latu ſub duriſſimo pharaonis imperio pre
mebamur. exiuit a patre ⁊ venit in mūdum
⁊ egreſſus de paradiſo loco delitiarum ⁊ be
atoꝛum venit ad anguſtias noſtras vt ipſas
in carne noſtra aſſumpta nobiſcum experi
retur ⁊ ab ipſis nos finaliter liberaret. gal.
iij. At vbi venit ple. tempo. mi. de. fi. ſuum
fac. ex mu. fac. ſub le. vt eos qui ſub le. erāt
redimeret. matth. viij. Miſereoꝛ ſuper tur
bas quia ecce iā triduo ſuſtinent me. Hoc
triduum eſt tempus nature. tempus ſcrip
ture ſcꝫ legis. ⁊ tempus gratie. In quo tri
duo deus miſertus eſt turbe vniuerſe terre.
Exod. iij. Vidi afflictionem populi mei qui
eſt in egypto. ⁊ deſcendi vt liberem eū. Et
hoc eſt quod hic dicitur. Egreſſus ieſus ſe
ceſſit in par. ty. ⁊ ſydo. Tyrus interpꝛetatur
triſticia ⁊ anguſtia. ſydon interpꝛetatur ve
natio anguſtie. Venit ergo filius dei ad ve
nandum ⁊ capiendum anguſtias noſtras vt
erueret nos ab eis. Et hoc datur intelligi p
hoc ꝙ mulier chananea id eſt natura hūa
na. per peccati rabiem non ſolum canina.
ſed rabida effecta eſt. quia ſicut canis rabi
dus omnes inficit. ſic ipſa omnes inficiebat.
pꝛopter quod omnes naſcimur filij ire. vt
ait iob. Dum chriſtus ingreſſus eſt partes
tyri ⁊ ſydonis. ipſa a tyro ⁊ ſydone exiuit.
quia dum chriſtus miſerias noſtras intrauit

natura humana remedia ſalutis inuenit. qꝛ
chꝛiſtus appꝛopians hōi ſauciato qui inci
dit in latrones alligauit vulnera eius infun
dens oleū ⁊ vinū. Luce. x. id eſt ſacramēta
eccleſie q̄ languentis anime ⁊ iā exiſtentis i
moꝛte ſunt efficaciſſime medicine. ps. Mi
ſit verbum ſuū ⁊ ſanauit eos. ⁊ eripuit eos
de interitionibus eoꝝ. Vel aliter. Egreſſus
eſt ieſus id eſt ſalus de terra ⁊ populo iude
oꝛum. Et fuit hoc ex maxima iuſticia. Ipſi
enim fuerunt rebelles lumini. qui dixerunt
deo. recede a nobis ſci. via. tuarū nolumus.
Job. xxij. Lu. xix. Nolumus hūc reg. ſu. p
nos. Item. nō habemus regē niſi ceſarem.
Joh. xix. Et ideo ieſus id eſt ſalus receſſit
ad ciuitates ⁊ ad populos gentilium. Nā
tyrus ⁊ ſydon ciuitates gentiliū erant. act.
xiij. Vobis opoꝛtebat pꝛimū loqui verbū
dei. ſed quōm repellitis illud. ecce conuerti
mur ad gentes. Et fuit maxime miſericoꝛ
die dei vt ad illos gratiam ſalutis effunde
ret. qui ipm quotidie impugnabant et ipm
negabāt. ⁊ honoꝛem ſuum quotidie ydolis
exhibebant. Titum. iij. Nō ex operibus iu
ſticie q̄ fe. nos ſed ſm ſuā mi. ſal. nos fecit.
In immenſum ergo tenemur deo pꝛo ma
xima miſericoꝛdia nobis facta. que in chꝛi
ſti incarnatione ⁊ moꝛte nobis apparuit. ſꝫ
chꝛiſtiani magis ⁊ ſuper omnes obligātur.
quia ieſus id eſt ſalus a iudeis egreſſa ſup
chꝛiſtianos plenarie requieuit. Roma. xv
Gentes autem ſuper miſericoꝛdia ſcilꝫ ſibi
facta honoꝛare debent deum. Et ſic patet
pꝛimum. Secūdo ponitur chananee oꝛa
tio virtuoſa. quia ecce mulier chananea ⁊c
Attende ꝙ ecce in ſcriptura ſacra nota eſt
admirationis. Valde quippe mirabile i iſta
muliere apparuit. quia vt dicit criſo. Mira
res. mulier caput peccati. arma dyaboli. ex
pulſio paradiſi. coꝛruptio legis antiq̄ venit
ad dñm ieſum. mulier naturaliter timida nō
timet adire ⁊ ei loqui cuius conſpectū che
rubin ⁊ ſeraphin in celeſtibus tremunt. O
admiranda res. ſurſum tremoꝛ. deoꝛſum fi
ducia. Pꝛopterea inquit venit. pꝛopterea
carnem aſſumpſit. vt ⁊ ego audeam ei loq.
mulier naturaliter modici ſenſus ita ſapien

ter allegauit. Ubi nota ꝙ pꝛout ex
hoc euāgelio colligi poteſt chananea i ſua
oꝛatione oſtenditur virtuoſa fuiſſe quantū
decem. Pꝛimo oſtenditur plena fuiſſe ſa
pientia. quod apparet in duobus. Pꝛimo i
eo ꝙ a ſocietate peccatoꝛum receſſit. quia
a finibus illis egreſſa eſt in quibus ſcꝫ pec
catoꝛes habitabant. a quibus recedere ma
gna ſapientia eſt. Job. xxviij. Timere deū
ipm eſt ſapientia. ⁊ recedere a malo intelli
gentia. ſicut enim ſcabies ſic ⁊ praui moꝛes
peccatoꝛes inficiunt. ps. Cum elec. electus
eris ⁊ cū peruerſo peruerteris. Et yſaie. lij.
Exite de medio eius popule meus. ⁊ ne par
ticipes ſitis coinquinationis. Perditur eti
am fama in contubernio peccatoꝛum. q̄ res
valde cara eſt. pꝛouer. xij. Melius ē nomē
bonum ꝗ̄ diuitie multe. Mala ergo ſocie
tas trahit hominem ad malum ⁊ bona ad
bonum. j. coꝛinth. vij. Sanctificatus eſt vir
infidelis per mulierem fidelem. ⁊ ſanctifi
cata eſt mulier infidelis per virum fidelem
Et attende ꝙ dicit a finibus illis egreſſa.
Non enim homo debet ſolum exire a pecca
toꝛibus ⁊ peccatis. ſed a finibus id eſt a cir
cūſtantijs peccatoꝛum. quia non ſolum hō
debet vitare foꝛnicationem ⁊ mulierem foꝛ
nicariam. ſed omnes fines ⁊ circūſtantias.
⁊ inductiua ad foꝛnicationem. vt delicate
comedere ⁊ bene bibere. ⁊ ociari ⁊ bñ indui
⁊ ad ſpectacula ⁊ choꝛeas ire. ⁊ mulieres
videre ⁊ cum eis colloqui ⁊ manere. Et ſi
militer eſt in omnibus peccatis alijs facien
dum. Secundo eius ſapientia apparet i eo
ꝙ ſapienter allegauit. quia ex parte ſui alle
gauit miſeriam. vnde ait. Miſerere mei. qꝛ
ſum miſeria magna plena. ⁊ ideo miſeria
mea inuocat miſericoꝛdiam tuam. ps. Abiſ
ſus abiſſum inuocat. inuocat. id eſt abiſſus
miſerie mee inuocat abiſſum miſericoꝛdie
tue. Ex parte filie allegauit vexationē peſſi
mam. quia male a demonio vexabatur. Ex
parte chꝛiſti allegat potētiam quia domīe.
⁊ clementiam. quia fili dauid. quaſi d. Tibi
ſubeſt cum volueris quia dominus vniuer
ſoꝛum es tu. ſed potentia eſt fruſtra que p
opus non manifeſtatur. ſicut potētia viſiua

in oculo niſi videat.et potentia greſſus in
ped.bus niſi ambulet.Ecc.xx.Sapiētia ab
ſcondita ⁊ the.inui.q̄ vtilitas in vtriſqȝ.Er
go manifeſtetur potentia tua in expellēdo
demonium a filia mea.ſicut expuliſti eū de
celo ita expellas eum de mundo.nō permit
tas eum vexare filiam meam.creaturā tuā
⁊ hoc profecto facere debes.quia ex origie
carnis quam aſſumpſiſti tibi miſericordia
eſt innata.quia ſm carnem aſſumptā filius
es dauid.qui fuit clementiſſimus ⁊ miſeri-
cordiſſimus.j.corinth.ij.Dauid in ſua mi-
ſericordia conſecutus eſt ſedem regni in ſe-
cula.Operare ergo ſm naturā tuam cuius
proprium eſt miſereri.Igitur miſericordia
tua expellat miſeriam meam vt liberetur fi
lia mea.quia ipa patiente ego patior ¶E
¶Ubi nota matres plus diligunt filios q̄
patres triplici ratiōe. Primo quia magis
ſunt certe ꝙ ſunt filij ſui.Secundo qꝛ ma-
gis laborant in eorum generatione ⁊ nutri-
tione. Tercio quia ſtatim natos ſecū tenēt
⁊ nutriunt.Sicut ⁊ conſanguineos cū qui-
bus cōuerſati ſumus magis diligimus. ga
amicitie ſociali cōiungitur amicitia natura
lis. Et hoc totum redit ad hoc ꝙ mat plꝰ
ponit ibi de ſuo q̄ pater.Sed plꝰ de eo qđ
pertinet ad ſubſtantiam filij ponitur a pre.
quia pater dat formam ⁊ mater dat materi
am.⁊ ideo filius naturaliter plus diligit pa
trem ⁊ conſanguineos ex parte patris quaȝ
matrem ⁊ conſanguineos eius.¶Secundo
oſtenditur fuiſſe fide illuminata.Ubi nota
ꝙ fides chananee fuit vera viua ⁊ appro-
bata.Uera fuit.quia chriſti diuinitatem et
humanitatem plenarie eſt confeſſa. in qui-
bus tota fides conſiſtit.Dum em̄ dixit dn̄e.
confeſſa eſt deitatem. dum vero ſubdit.fili
dauid.confeſſa eſt hūanitatem.Uiua fuit.
quia ipam per bona opera manifeſtauit.qꝛ
vt dicitur Iaco.ij.Fides ſine operibꝰ mor
tua eſt.Approbata fuit.quia in opprobrijs
⁊ aduerſis ſemper firma ſtetit.⁊ ideo pro fi
lia miraculum impetrauit.quia fidei attri-
buuntur miracula.matthei.xvij.Si habu
bueritis fidem ſicut granum ſinapis ⁊ dice-
tis huic mōti tranſi hinc ⁊ tranſibit.⁊ nihi

impoſſibile erit vobis.Quidam habēt fidē
ſicut eſt flos.qui ſtatim ad tactū euaneſcit.
¶Tercio oſtenditur ſpe ſubnixa.quia non
confugit ad falſa preſidia.ſed in chriſto ve
ro medico poſuit ſpem ſuam. Naȝ vt dicit
orige. Non iuit ad magos.non adduxit di-
uinos.non iuit ad mulieres impoſtatrices.
non queſiuit inanes ligaturas.ſed omnes re
liquit dyaboli cultus.⁊ venit ad dn̄m ieſuȝ
omnium ſaluatorem.ſicut filia dei bn̄dicta.
Hiere.xvij. Maledictus vir qui confidit
in homine ⁊ ponit carnē brachium [illegible]
Benedictus vir qui confidit in do[illegible]
erit dn̄s fiducia eius. Quia ſaul con[illegible]
phitoniſſam interfectus eſt in bello ⁊ audi-
uit mortem ſuam ⁊ filiorum ſuorum.j.reg.
vlti.Hic cadit exēplum quod beatus gre.
in dyalogo recitat de illa dn̄a que iuit ad d
dicationem eccleſie ſancti ſebaſtiani. ⁊ teti-
git reliquias eius cum nocte fuiſſet pollu-
ta a viro ſuo. que dum reliquias tangeret
inuaſa eſt a dyabolo.quam parentes eiꝰ du
xerunt ad flumen vt ſm conſiliū diuinorum
in aqua aliquotiens lauaretur. ⁊ dum hoc
agerent intrauit in eam demonum legio.
¶Quarto fuit pietate ⁊ cōpaſſiōe diffuſa
quia filie demoniace mirabiliter cōpaſſa ē.
⁊ eius miſeriam propriam reputauit. Ubi
nota ꝙ omnis peccator in mortali exiſtens
peccato habet demonium in mente ⁊ in vē
tre.Sed in hoc eſt differentia.quia aliquā-
do vexat hominē ſolum in anima.aliquādo
in anima ⁊ in corpore ſicut a deo ei permit
titur. libenter em̄ ſtrangularet eum ſi deus
vellet. Sic iſta erat in anima ⁊ in corpore
vexata.Sed attende quod dicit augu. Pie
tas inquit mundi eſt ſolum circa corpus ⁊
de anima nihil curat.moritur em̄ homo ſm
corpus ⁊ ami[illegible] ⁊ plorāt.⁊ non re
cedunt a corpo[illegible] donec illud tradant hono
rifice ſepulture.moritur in anima ⁊ nullus
plorat.nullus dolet.Bern̄.Cadit aſinus et
habet ſubleuantem ſe.cadit hō in peccatū
⁊ non eſt qui ſubleuet.venit lupus ⁊ aſpor
tat ouem ⁊ omnes clamant ⁊ omēs ſuccur
runt.portat lupus infernalis animā homis
ad infernum ⁊ nullus reclamat. Sed iſta

ſua ſollicitudine et oratione ſalutem anime
⁊ corpus ſue filie procurauit. Sic fuit ſoli
cita mater ſancti auguſtini. ⁊ ipm̄ reuoca-
uit ad vitam.Sic deberent eſſe ſoliciti pa-
rentes ad filios ⁊ ipos reuocare ad vitam.
prouer.vj.F[illegible] diſcurre ſuſcita amicum
tuum.Sed h[illegible]ia parentes filios trāſ
mittunt ad m[illegible] propter qđ chriſtꝰ ait.
Inimici ho[illegible] domeſtici eius.matth.xj
¶Quinto [illegible] humilitate abiecta. cuius
humilitas in quattuor apparet.quia nō ca
nem qui aliquid valet ſed catellum ſe dixit
⁊ indignā pane ſe profeſſa eſt.quia non pa
nem ſed micas cadentes petiuit.⁊ filios dei
ſuos dn̄os nominauit.Et quia ſe ſic humi-
liauit.ideo exaudita fuit. Iacob.iiij.Deus
ſuperbis reſiſtit humilibus autē dat gratiā
ps. Reſpexit in ora.hu.⁊ nō ſpre.p.eorum
Ideo fuit publicanus exauditus ⁊ phari-
ſeus damnatus.quia ille humiliter ⁊ ille ſu
perbe orauit.Similiter filius prodigus pꝰ
q̄ ſe humiliauit ⁊ dixit ſe nō eſſe dignum fi
lium ſed mercenarium nominari. ſtatim a
patre ad filiorū gratiā eſt receptus. ⁊ iuſſit
honorificū conuiuium p̄parari.vt patet lu
ce.xv.Gen̄.xviij.Loquar ad dominū meū
cum ſim cinis ⁊ puluis. id eſt cū me cinerē
⁊ puluerem recognoſco tunc in oratōne ad
deū loquar.aliter em̄ orare nihil valet ⁊c.
¶Sexto fuit patientia roborata.¶F
¶Quattuor enim magnas contumelias a
chriſto patienter ſuſtinuit.quas xp̄s ei intu
lit vt eius patientiā declararet.Prima fu-
it in hoc ꝙ chriſtus nihil ei reſpondit ac ſi
excōmunicata eſſet.Secunda quia dixit eā
non eſſe ex ouibus dei.⁊ per conſequens ex
ouibus dyaboli.Lu.xj.Qui nō eſt mecum
aduerſus me eſt.⁊ qui nō colligit mecū di-
ſpergit.Tercia quia canē eam appellauit.
Quarta quia dixit eā non eſſe dignā pane
veſci.Certe pauci inueniūtur quibꝰ ſiquis
tanq̄ excōmunicatis loqui recuſaret.inſup
oues dyaboli eos appellaret.ac etiaȝ canes
vocaret.necnō indignos panē veſci aſſere-
ret.quin magna impatientia mouerentur.
Sed iſta parata ſemper ⁊ nō turbata pati
enter hec omnia tolerauit.Et qꝛ patientia

[illegible] perfectum habet vt dicitur Iaco.vȝ
ideo [illegible]te obtinuit quod petiuit.matth.
xvi[illegible]ntiā habe in me ⁊ oia reddam
tibi.[illegible]mo fuit perſeuerantia corona
ta.qu[illegible] per[illegible]ſeuerauit pulſans donec obtinu
it quod pe[illegible]t.Luce.xj.Si perſeuerauerit
pulſan[illegible] ei quotquot habet neceſſari
os.Quis [illegible] bern̄.Qđ inter virtutes ſo-
la perſeuer[illegible]a ſingularis filia eſt regis ſū
mi.⁊ ideo ipa ſola coronari meretur.matth
x. Qui perſeuerauerit vſqȝ in finem h ſal.
erit.In cuius figura mandatuȝ eſt in lege
Leuiti.iij.ꝙ ſemper cauda animalis debet
in ſacrificiū offerri.Unde aplus.j.corin.ix
Multi quidem currunt ſed vnus acci.bra.
ille ſcȝ qui fortius ⁊ perſeueranter currit.
Alij autem ariſtam ceparum capiunt.
¶Octauo fuit reuerentia venuſtata.qꝛ ado-
rabat eum ⁊ ideo gratiam meruit obtinere
Ecci.xxxij.Pro reuerentia accedet tibi bo
na gratia.Multi ſtant erecti in eccleſia ⁊ d
dignātur ſe inclinare in terram.⁊ maiorem
reuerentiam exhibent hominibus q̄ deo.et
ideo nihil obtinent. Non ſic.fecerūt magi.
ſed procidentes adorauerunt.mat.ij.Et no
ta hic de tribus quinquagenarijs .quorum
duo ab igne conſumpti ſunt qui irreueren-
ter locuti ſunt helye.tercius vero euaſit qꝛ
reuerenter ⁊ humiliter eſt locutus. Hiſto.
habetur.iiij.re.j.Unde non ſolum deo .ſed
etiam ſeruis dei eſt magna reuerentia exhi
benda vt grego.dicit.vt patet de alexādro.
qui totum mundum vilipendebat .⁊ reges
⁊ principes ſuppeditabat ⁊ tamen veniens
hieruſalem ſummum ſacerdotem venera-
tus eſt vt dicit magiſter in hyſtorijs ¶No
no fuit diſcretione precipua .quia decentia
⁊ bona petiuit ſcȝ vt ſibi miſereretur ⁊ fi-
lie vtriqȝ ſalutis gratiaȝ impendendo. mul
ti indecenter ⁊ male petunt ⁊ ideo nō acci-
piunt. Iaco.iiij. Petitis ⁊ nō accipitis eo
ꝙ male petatis.Multi petunt ſolum mun-
dana bona que ſi petantur ad ſuſtentatiōeȝ
vite peti debent.matth.vj.Panem noſtrū
quotidianum da nobis hodie. Prouerbi.
xxx.Mendicitatem ⁊ di.ne de.mi.ſed tantū
vic.m.tri.ne. Unde hec chananea petiuit

ſolum micas. Et ideo auguſt. dicit. Si tem
poralia a deo qritis. cum modo querite. ſcʒ
ſi proſint det. ſi obſit non det. Et illi cōmitte
re. quia ⁊ quid proſit ⁊ quid obſit nō nouit
egrotus ſed medicus. Multi quod peius ē
petunt mala ſcʒ vindictas inimicorū ⁊ mor
tem qui nō exaudiuntur. quia neſcit iuſticia
dei patrocinari criminibus. vt dicit Criſo.
Exemplum de ſalomone qui a deo fuit ex
auditus. qꝛ ñ petiuit tēporalia. neqꝫ vīdictā
ſiue ſtragem inimicoꝝ. ſed ad regēdum po
pulum dei ſapientiā poſtulauit. vt patʒ. iij.
regū. iij. ſic et iſta qꝛ decētia petijt exaudita
fuit. Decimo fuit feliciter tranſmutata
quia de carne facta eſt ouis chriſti. et ideo
panē filiorꝫ habuit. que prius nō merueba
tur micas. Et hoc innuit mth. dū dicit cha
naneam eam fuiſſe qđ interpretatur cōmu
tata. et marcus dicit eam ſyrophenīſſaʒ ge
nere. quod interpretatur alte cōuerſa. Ve
raciter eñ fuit cōmutata et alte ꝯuerſa. dū
de canibus ad filiorū gratiam eſt tranſlata
ps. lxxvij. Hec mutatō dextre excelſi. Ecō
trario autē peccatores infeliciter trāſmutā
tur. quia de gratia filiorum ad ſeruitutē dy
boli rediguntur et de hominibus in beſtias
trāſmutantur. ps. Homo cum in honore
eſſet non intell. cōpa. eſt iu. inſi. et ſi. fac. eſt
illis. Et ſic patet ſcōm. Tercio ponitur
xpī reſiſtētia ſiue duricies miſterio plena. qꝛ
non reſpondit ei verbum. Bern. Quid eſt
hoc dñe ieſu chriſte ꝙ nō reſpōdes ei. Cer
te hoc nō caret miſterio vel figura. Tu eñ
veniſti de celo in terram et in partes tyri ⁊
ſydonis ſeceſſiſti. i. āguſtias et triſtitias hu
mane nature aſſumpſiſti. ſic enim tyrus et
ſydon interp̄tatur. vt omīuʒ miſereris. Tu
liberaſti adulteram fortiter accuſatā. ioh.
viij. Et magdalenam excuſaſti et ab ea ſep
tem demonia expuliſti. luc. viij. Tu ſanaſti
languidum non petētem. qui. xxxviij. ānos
in infirmitate hēbat et preueniſti eum di.
Vis ſanus fieri. iohan. v. Tu conuertiſti
paulū te perſequētem. actu. ix. Tu illumi
naſti longinum cor tuū lancea perforātem
vt dicitur in hiſtorijs. Tu mādaſti diſ. tuis
ꝯ. Eūtes diſcite quid eſt miſericordiā vole
et non ſacrificium. matth. ix. Tu conſtituiſ
ti mrēm tuam reginam mie vt de miſeri
cordia ſua recipiāt vniuerſi. vt dicit bern.
Et quid plura. Tua miſecordia plenum eſt
celum et terra. Cur ergo non loq
ris chananee. nec eam exaudis tam ſapien
ter fideliter pie et deuote ꝓ miſecordia ſup
plicātem. Dicendum eſt ergo ꝙ ꝑpter quat
tuor fecit. Primo propter cōmendatōeʒ
boni. Quia ſicut dicit augu. ſi aliquādo nō
ſtatim dat deus quod petitur. bona cōmē
dat non negat. quia dona que cito dantur
vileſcunt. dilata vero ⁊ diu deſiderata dul
cius obtinentur. Vnde in iure canonico ꝓ
hibetur ne ſponſe ſtatim poteſtati mancipē
tur virorum ne maritus vilem habeat da
tam quam non ſuſpirauit dilatam. Secūdo
propter accenſionem animi. Fecit enim deꝰ
ſicut faber qui ſupra carbōes ardētes aquā
proijcit vt magis ⁊ fortius igniant. Sic do
minus non ſtatim exaudire eam curauit vt
in dilatione eam fortius exardeſceret ⁊ in
flāmaret. Quia vt dicit gregorius. Deſide
ria dilata creſcunt. ſi autem dilatiōe defici
unt deſideria vera non fuerūt. Tercio pro
pter manifeſtationem boni. vt ſcʒ eius vir
tus ⁊ bonitas manifeſtaretur. que hodie in
vniuerſo mundo narratur. Matthei. xxvj.
Amē dico vobis vbicūqꝫ predicatū fuerit
euangelium hoc in vniuerſo mundo dicet
⁊ ꝙ hec fecit in memoriam eius. Si eñ do
minus ſtatim exaudiſſet eam. tot eius virtu
tes hodie non clareſcerent in mundo. prop
ter quod dictum eſt abrae vt filium immo
laret vt eius timor ⁊ obediētia nota fierēt.
Gen. xxij. Nunc cognoui ꝙ timeas dñm. i.
cognoſcere feci. Vnde criſoſt. Propterea
chriſtus ſic exaſperauit eam ⁊ diſtulit eam
exaudire. quia ſciebat eam ſic reſpondere ⁊
ſic perſeuerare ⁊ patientem fore. Quar
to propter exhibitiōem exempli. vt ſcʒ nos
exemplo huius facti in precum inſtantia ꝑ
ſiſtamus. ⁊ perſeuerantes aures diuine miſe
ricordie propulſemus. ⁊ credamus firmiter
ꝙ ſi deus non ſtatim exaudit propter meliꝰ
facit quod ipe bene cognoſcit. quia penitꝰ
ignoramus. Et ſic patet tercium. Quinto

ponitur collegij apoſtolorum dep̄catio affe
ctuoſa. qꝛ acceſſerūt diſcipuli eius d. Dimit
te eā ſcʒ exaudiendo qꝛ clamat poſt nos. i.
clamoribus nos infeſtat. qđ valde efflagita
re debemus vt ſācti ⁊ apl'i pro nob ad dñm
intercedāt. qꝛ eis xp̄s iurauit di. Amē amē
di. vo. ſi q̄d pe. pa. in no. me. da. vo. Jo. xvj.
Circa qđ ſciend ꝙ q̄uis deꝰ oia p̄deſtiauit
ab eterno. nec p̄cibꝰ ab eo qđ diſpoſuit poſ
ſit aliquatenus remoueri. iuxta illđ malach
iij. Ego dñs ⁊ nō mutor. tñ diſpoſuit ⁊ ordi
nauit vt ſācti pro ſe ⁊ pro alijs p̄cibꝰ obti
neāt qđ deus ante ſecula diſpoſuit eis dare
vt dicit gre. ⁊ hoc apte in dyalogo ꝓbat. ⁊
pōit exēplū de yſaac đ quo deꝰ dixit abrae.
vt dicit aplus ad ro. ix. ⁊ habet gen. xxj. c.
In yſaac vocabitur tibi ſemē. ⁊ tñ ſcriptū
eſt gen. xxv. Dep̄catus ē yſaac dñm pro re
becca vxōre ſua eo ꝙ ſterilis eſſet. qui exau
diuit eū ⁊ dedit cōceptum rebecce. Si ergo
deꝰ diſpoſuerat multiplicare ſemē abrae ꝑ
yſaac cur accepit vxorē ſterilē. ⁊ ſi deus di
ſpoſuerat ꝙ eſſet ſterilis cur dep̄catus eſt ꝓ
ea vt ꝯciperet. certe qꝛ ita ordīatū ē vt illđ
qđ deus añ ſecula electis ſuis diſpoſuit da
re p̄cibus ſanctorū obtineatur. Propterea
dicit iob. v. Voca ſi ē qui te exaudiat. ⁊ ad
aliquē ſctōrū ꝯuertere. Rogare ergo debe
mus apl'os ⁊ alios ſāctos in oī neceſſitate
noſtra qꝛ ipi ſunt aduocati noſtri ⁊ medij i
ter nos ⁊ deū ꝑ quos dñs ordiauit oia nob
largiri. Lu. xxij. Ego diſpono vo. ſicut diſ. m.
pa. me. re. i. ſicut dñs pr dedit mihi regnū ⁊
oia i manꝰ ita ⁊ ego ꝯcedo vob. Deinde
cū dicit. Nō ſū miſ. ni. ad o. ⁊c. pōitur ad diſ
cipulos ⁊ ad chananeā xp̄i rñſio ſerioſa. Et
p̄io xp̄s ad diſcipl'os dicētes. dimitte eā. rn
dit dicēs. nō ſū miſ. ſcʒ a dō prē ni. ad ou. q̄
perie. do. iſrl'. Vbi nota ꝙ dñs ꝓmiſit ⁊ iu
rauit abrae ꝙ de ſemie eiꝰ filiꝰ dei carnem
aſſūpturus erat. Lu. j. Iuſiurand qđ iu. ad
ab. pa. no. da. ſe no. Vn̄ filijs iſrl' fuit pro
miſſus ⁊ de ꝓgenie eorū natꝰ ⁊ p̄cipaliter
ad eos ſaluādos vēit q̄ p̄ierant ⁊ quotidie
p̄ribāt. qꝛ ⁊ anteceſſores eorū ⁊ ipi quoti
die ad infernū deſcēdebāt. ſʒ ſecūdario vēit
ad oēs gētes ſaluādas. gen. xxvj. In ſemie
tuo benedicētur oēs gētes. Et hoc ē quod
dicit. Non ſū miſſus a deo principaliter niſi
ad oues q̄ perierūt ⁊ pereūt omni die đ do
mo ⁊ progenie iſrael. ſed ex ꝯſequēti ⁊ ſecū
dario ad oēs gētes ſaluādas ſum miſſus. j.
Thi. ij. Qui vult oēs ho. ſal. fi. Nota ꝙ ꝑ
oues nō debent intelligi angeli mali vt he
retici dicūt. qꝛ non ſunt oues ſed lupi rapa
ces. quos xp̄s venit diſpergere ⁊ nō collige
re. matth. j. Quid nobis ⁊ tibi ieſu nazare
ne veniſti ante tēpus perdere nos. Secūdo
chriſtus reſpōdit chananee. Nā ipa perſeue
rans in petitione venit ⁊ adorauit eū dicēs
Domine adiuua me. Cui chriſtus reſpōdit
dicēs. Nō eſt bonū ſumere panē filiorum ⁊
mittere canibus. i. virtutes ⁊ gratie ⁊ bona
ſpūalia ſūt iuſtorū ⁊ debēt dari iuſtis cū ipi
ſint filij dei ⁊ per ꝯſequēs heredes omniuʒ
bonorum. non debent dari peccatoribus cū
ipi non ſint filij dei ſed canes filios morden
tes ⁊ lacerātes. quia ſi filios defenderent ꝯ
cens eſſet ꝙ ipi de pane comederent. Et at
tende ꝙ cum ipa alonge clamaret chriſtus
non reſpondit ei verbū. ſed dum appropin
quauit ⁊ adorauit reſpondit ei chriſtus. ga
dū pctōr alōge clamat petēs miſericordiaʒ
⁊ non appropinquat per veram confeſſiōeʒ
⁊ ſatiſfactionem deus ei verbum ſalutis ñ
reſpondet. ſed dum per veram contritioneʒ
confeſſionem et ſatiſfactionem appropin
quat. tunc deus verbum ſalutis ⁊ pacis re
ſpondet ei. Dicit ergo. Non eſt bonum ſu
mere panem filiorum ⁊ mittere canibus.
Vbi manifeſte apparet ꝙ canes hic pecca
tores ſignant. qui vere ſunt canes. ⁊ peio
res quaʒ canes. quia canis ſolum habet mi
ſeriam ad malum pene. peccator autem ha
bet miſeriam culpe ⁊ pene. Canis ſolum ē
obnoxius morti temporali ſeu corporali. ſʒ
pctōr morte corpali ⁊ eterna parit obligat
Magnaē ergo vilitas ⁊ miſia pctōris qui

de filio dei fit canis ⁊ in morte tanq̄ canis ad foueas inferni ſepeliendus proijcitur in tormētis. Lu. vj. Mortuus ē diues ⁊ ſepultus ē i inferno. ¶ M. Cōparatur aūt peccator cani propter quattuor. Prio ꝓpter impudentiā. q² canis corā quocūq̄ facit iṗudentiā ſuā. ſic peccator coram deo ⁊ tota curia celi non erubeſcit peccare. Hiere. iij. Frōs meretricis facta ē tibi noluiſti erubeſcere. Sed certe erubeſcere deberet vt ꝓbe ageret. Boe. Magna vobis ſi diſſimulare nō vultis ē indicta neceſſitas probitatis cū ante oculos agitis iudicis cūcta cernentis. Scdo ꝓpter inſaturabilitatē. inſaturabilis eſt enim animus peccatoris ⁊ oim bonorū patitur famē ſicut canis. Vn̄ filius ꝓdigus qui gerit peccatoris figurā dicit lu. x. Quāti mercenarij in do. pa. me. a. pa. ego autē hic fa. pereo. Cū ſiliqs porco. vē. ſ. imple. cu. Eo enim ip̄o ꝙ peccatores deū nō hn̄t qui ē bonū perfectū ſatiās hōis appetitū nihil habēt ⁊ per cōſeqn̄s nō ſatiātur. ſicut ergo auris nō impletur auditu nec oculus viſu. ſic nec auarus pecunia. nec ſuperbus honoribus. p̄s. Famē patiētur vt ca. yſa. lvj. Canes ip̄udentiſſime neſcierūt ſaturitatē. Tercio propter immūdiciā. q² canis qd̄ euomit reſumit. prouer. xxvj. Sicut cāis qui reuer. ad vo. ſuū. ſic imprudēs qui reuer. ad ſtulticiā ſuā. Et ſicut canis trahit os ſuū per immundicias ⁊ per terrā. ſic peccator tota die imūdicias peccatorū vtit i ore ſuo. ⁊ maxie os detractoris feces aliorū lingua ruminat tota die. ſimilis ſcabro. qui ſtercus colligit ⁊ reuoluit. p̄s. Lingua eorū trāſiuit i terra. Quarto ꝓpter nocietatē. q² canis dētibus mordendo nocet ⁊ lacerat quoſcūq̄ poteſt. ⁊ aliqn̄ fundit venenū vt canis rabidus. ſic peccator in lingua ⁊ māu ⁊ rerū ablatione proximū lacerat ⁊ ꝯſumit. p̄s. Lingua eorum gl. acu. Et iterū. Sicut nouacula acuta fe. do. Prouer. j. Inſidiemur ſanguini. abſcōdamus tendiculas contra inſontem fruſtra deglutiamus eū ſicut infernus viuentē. ¶ Iſti ergo cāes nō ſūt digni comedere panē filiorū dei q ē ꝟtus paſſionis xp̄i grā dei dōa ⁊ virtutes ⁊ q̄cūq̄ bōa ſpūs. math. vij.

Nolite ſanctū da. ca. neq̄ marga. ꝓȷ̄cere ant porcos. ſ3 deus ne fame pereāt dū viuūt de menſa exuberāti filiorum proijcit bucellas eis ⁊ micas. q² bōa tp̄alia iumꝰ ſūt q̄ȝ mice reſpectu bonorū ſpūaliū. Hec etiā mice mixtis ſpinis ⁊ oſſibus ſūt reſpēe. q² vt dic boe. Q̄uis multis amaritudinibus felicitas hūana reſpſa ē. Et ſic patet ꝙ oīa bōa ſūt filiorū dei. q² ip̄i ſūt heredes dei. pctōres aūt bona furātur ⁊ male vtūtur ⁊ ip̄a tanq̄ fures ⁊ ꝓditores poſſidēt ⁊ iō in malū ſuū tenēt. Ecci. v. Vidi aliud malū ſub ſole. diuitie ꝯgregate in malū dn̄i ſui. ¶ D. Sūt etiā ꝑcanes intelligi ſācti p̄dicatores ꝓpter quattuor bōas ꝓprietates cāis. q² ē valde fidelis dn̄o. dētibus lacerat lupos. ligua ſanat vulnera. ⁊ latratu fugat latrōes. ſic ⁊ ſācti p̄dicatores fideles ſūt deo. ip̄m nō deſerētes. et eius fidē defendētes. parati pro eo mori. lacerant dētibus rep̄henſionū vicia ⁊ peccata ſanāt lingua. i. conſilio ⁊ monitiōibus ſuis vulnera peccatorū. ⁊ demones ⁊ hereticos latratu ſue p̄dicatiōis fugāt. p̄s. Lingua canū tuorū ex inimicis ab ip̄o. ¶ Iſti etiā canes colligūt micas de menſa filiorū dei qui ſunt in vita eterna. q² oīa q̄cūq̄ bona iuſti in hac vita habēt ſunt minus q̄ȝ mice reſpectu bonorū eterne vite. Et cum iſtis rogat chananea colligere micas cadētes. quibus xp̄s ait Ioh. vj. Colligite q̄ ſuperauerunt fragmēta ne pere. Et ſic patet quartū ⁊ quintū. ¶ Sexto pōitur chananee a xp̄o ꝯmēdatio ⁊ exauditio grōſa. q² ait chananee. O mlr magna ē fides tua. magna. i. alta. q² vſq3 ad celum dū me verū deū adoraſti. Fides pctōrum clauditur infra tectū domus dū ſolum mundana querūt. Sap. ij. Nec eſt pars noſtra. nec eſt agnitus reuerſus ab inferis. et poſt hoc erimus ſi non fuerimus. Magna. id eſt ampla. quia per totum mundum narrabitur fides tua. Matthei. viceſimoſexto Vbicunq3 fuerit predicatum euangelium hoc. ⁊c. vt ſupra. Magna. id eſt profunda et radicata. quia nec contumelijs nec verecundia de corde tuo potuit extirpari. Fides peccatorum valde faciliter extirpatur. quia radicem non habent. quia ad tēpus credūt

et in tempore tribulatiōis recedūt. Lu. viij. Magna. i. longa q² vſq̄ ad finem perfectetes creditura. Et q² fidei debētur miracula eo ꝙ fides eleuat hōiem ſup̄ eſſe nature. q² fides credit qd̄ natura nō poteſt. ideo datur et operari ſupra poſſe nature. ⁊ ideo fiet tibi miraculum plenum ſicut petiſti ⁊ pluſq̄ȝ petiſti. q² non ſolum filia tua ſanetur. ſed ⁊ tu ⁊ ip̄a in aīa ⁊ in corpore ſitis ſalue. Et quia verbū xp̄i erat virtutis effectiuū ideo ſanata eſt filia eius ex illa hora. Et ſic patet ꝙ parētes pn̄t filijs ſanitatē corporis et ſalutē anime impetrare. ⁊ ſimiliter alij homines adīnuicem pn̄t apud deū vnus alteri gratiā impetrare. Et ſic patet ſextū. Si vis moraliter loqui per filiā demoniacā chananee anima peccatrix intelligitur. q̄ a demonio ⁊ a vicijs ⁊ a mundo peſſime vexatur. nec curat ſalutem petere. Sed quia multa dicta ſunt dimittatur ad preſens.

¶ De epiſtola ſermo. xxxvj.

Rogamus vos et obſecramus in dn̄o ieſu vt quēad. ac. a nobis quō vos opor. am. ⁊ place. deo ⁊c. j. Theſ. iiij. Apl̄s q fuit in paradiſo ⁊ euangeliū non ab homine ſed per reuelationem ieſu chriſti didicit. ad galath. j. per quē etiā xp̄s loq̄bat vt ip̄e teſtatur dicēs. An experimētū q̄ritis eius qui loqtur in me xp̄s. ij. corin. xiij. In hac ep̄la vult nobis voluntatē dei intimare tanq̄ dei nūcius ad hoc miſſus. ⁊ iō ē diligēter a nobis audiendus. Quia vt ip̄e dicit. ij. corin. v. Legatiōe pro xp̄o fungimur. obſecramus vos pro xp̄o recōciliamini deo. In hac ergo ep̄la apl̄s tria facit. Prio et vt in via dei āmbulemus exhortationē ponit generalem. Secūdo vt dei voluntatē faciamus exhortationē ponit ſpēalem. ibi. Hec eſt voluntas dei ſanctificatio veſtra. Tercō quare ſic ſancti eſſe debemus cauſā aſſignat rationabilem ibi. Nō em̄ vocauit nos deus in immundiciā ſed in ſanctificationē. Circa pmū duo facit. Primo ponit exhortatiōē. Secūdo exhortatiōis cauſam ⁊ ratiōē. ibi.

Scitis enim q̄ p̄ce. de. vobis. ¶ Primo ergo vt in via dei ambulemus non deſcendendo ad aliqd̄ ſpēale. generaliter hortat nos di. Rogamus vos ⁊ obſecramus. i. cū adiuratione rogamꝰ in dn̄o ieſu xp̄o. i. per dn̄m ieſum xp̄m vt ſic āmbuletis in via dei ꝓficiēdo quēadmod̄ accepiſtis a nobis. ſc3 in exēplo qd̄ vobis dedimus. quō oporteat vos āmbulare ⁊ placere deo. q² non ſm̄ carnē. ij. cor. x. In carne ei āmbulātes nō ſm̄ carnē militamus imo q̄ xp̄i ſunt car. ſ. cru. cū vi. ⁊ ꝯcu. galath. v. Ambulatio reſpicit ad mādatorū impletionē. placētia vero ad conſiliorū conſūmationem. Sed quo fine volo vt ſic ambuletis. certe vt abundetis magis ſc3 i gratia dei ⁊ in dons ſpūſſancti. Bona em̄ operatio ⁊ cōtinuatio boni meretur abūdantiā maioris gratie ⁊ perfectius ſpūſſancti dōa poſſidere. Conſequēter cū dicit. Scitis em̄ ⁊c. ponit rationē quare ē acquieſcēdū. q̄ talis eſt. Quia ſcitis q̄ p̄cepta dederim vobis nō autoritate mea ſed per dn̄m noſtrū ieſu3 xp̄m. q̄ omnia tendūt ad hoc vt ſpūaliter āmbuletis ⁊ dō placeatis. Et iō inexcuſabiles eſtis ſi nō feceritis. ⁊ ideo dicit Lu. xij. Ser. ſci. vo. do. ſui ⁊ nō faciēs plagis vapulabit multis. Et ſic patet pmū. ¶ Secundo vt dei voluntatem faciamus ⁊ ſācti ſimus ſpecialiter nos hortatur. Circa qd̄ quattuor facit. Primo em̄ nos hortatur vt ſancti ſimus. Secūdo diſſuadet ea q̄ ſanctitatē impediunt quantū ad ſeip̄m. ibi. vt abſtineatis vos. Tercio q̄tū ad proximū. ibi. Et ne qs ſupgrediatur neq̄ circumueniat in negocio frēm ſuū. Quarto huius diſſuaſiōis rōnem aſſignat. ibi. Qm̄ vindex ē dn̄s de his oibꝰ. dicit ergo. Scitis q̄ p̄cep. dederim vobis. q² hec ē volūtas dei. glo. i. p̄ceptū qd̄ deꝰ vult impleri. ſ. ſanctificatio veſtra. vt ſc3 ſancti ſitis. Leuiti. xj. Sancti eſtote quoniam ego ſanctus ſum dicit dominus deus veſter Iohānis. xvij. Ego pro eis ſanctifico meip̄m. vt et ip̄i ſint ſancti. Conſequenter diſſuadet quedam vicia que maxime impediunt ſanctitatem quantum ad ſeipſum dicens. Voluntas dei eſt ſanctificatio veſtra que cum immundicia ſc3 carnis non poteſt haberi.

tē ſdeo voluntas ē vt abſtineatis vos a for
nicatione que inquinat hominē ne ſit ſāct⁹
Et ideo dicitur .j. corinth. vj. Fugite forni
cationem. Nō enim melius impugnatur ꝙ̄
fugiendo. Vt ſciat vnuſquiſqꝫ veſtrū poſſi
dere ſuum vas .i. ſuum corpus in quo tāqꝫ
in ſuo vaſe anima cōtinetur. in ſanctificati
one .i. in virtutū plenitudine que faciūt ho
minem ſanctū .j. corinth. iij. Templum dei
ſanctū eſt quod eſtis vos. Et honore. ꝙ̄ tuꝫ
ad ſubiectionem viciorū vt nullum vicium
vobis dominetur ſed virtutes. Hoc eſt eñ
magnus honor vt vicia ſuppeditētur ⁊ vir
tutes dominētur ⁊ regnēt. qa vt dicit ph̄us
Honor eſt reuerētia exhibita in teſtimoni
um virtutis. Vel vas hic vxor propria vo
catur .j. pe. iij. Tanqꝫ vaſculo muliebri ho
norem impertientes. Hoc vas in ſanctifica
tiōe poſſidetur cū cauetur ab omni illicito
actu. ⁊ honore cum quis vtitur eo debito
mō ⁊ debito fine. nō turpiter abutendo ad
delectationē. Thob. vj. In his qui ita con
iugia accipiūt vt deū a ſua mente excludāt
⁊ libidini ſue ita vacent ſicut equus ⁊ mu
lus. in his dominatur demoniū. Et ideo ſci
at vnuſquiſqꝫ veſtrū poſſidere vas ſuum .i.
corpus ſuū ⁊ vxorem ſuā. nō in paſſiōe deſi
derij ſup. carnalis adimplenda. ſicut gentes
q̄ deum ignorant per gratiā ⁊ veram fidem
que legi dei nō ſunt ſubiecte. licet naturali
inſtinctu ⁊ ratiōe deum cognoſcāt. ⁊ ꝓpter
hoc ſolum carnalia querūt ⁊ carnis delec
tationē. Ro. j. Tradidit illos dn̄s in paſſio
nes ignominie. Hoc viciū hodie in mundo
etiam inter fideles. ⁊ mirabiliter dyabolus
coinquinat matrimoniū. quod eſt magnum
peccatū ⁊ magna miſeria. Conſequēter diſ
ſuadet a malo quātū ad proximū dicēs. Et
ne quis ſupergrediatur fratrē ſuū. ſcꝫ per
potentiā opprimendo. neqꝫ circumueniat in
aliquo negocio per dolum ⁊ aſtuciā decipi
endo. Vel nō ſupergrediatur per ſuperbiā.
nec circūueniat per auariciam. De quibus
dicitur Hiere. v. Inuenti ſunt in populo
meo impij inſidiantes quaſi aucupes laqos
ponentes ⁊ pedicas ad capiendos viros.
Cōſequēter ponit rationē diſſuaſiōis dicēs

Qm̄ vindex eſt dominus .i. propterea nō ab
betis iſta facere. qm̄ deus qui ſcit ⁊ poteſt
⁊ vult vindex eſt .i. vindictam faciet de his
omnibus ⁊ in pn̄ti ⁊ in futuro. ſicut predixi
mus vobis ⁊ teſtificati ſumus dū vobis p̄
dicaremus. glo. ſub teſtimonio ſcripturarū
probauimus. Ecci. xij. Cuncta q̄ fiūt addu
ce. in iu. pro omni errato ſiue bonum ſit ſiue
malum .j. corinth. v. Omnes nos ma. opor
tet añ tri. xp̄i vt ref. vn. propria cor. prout
geſ. ſiue bo. ſiue ma. Et ſic patet ſecundum.
¶ Tercio quare ſic ſancti eſſe debem⁹ cau
ſam aſſignat di. Quia nō vocauit nos deus
ſup. ad fidem ⁊ gratiā ſuā in immundiciaꝫ
hoc eſt vt immundicie peccatorū ſuiamus
ſed in ſanctificationē. vt ſcꝫ ſancti ſimus in
nobis ⁊ ſancta exēpla proximis exhibeam⁹
Matth. v. Sic luceat lux ve. co. ho. vt vi.
ope. ve. bo. ⁊ glo. pa. ve. qui in ce. eſt. Quia
oportet ſanctos habere teſtimoniū ab his
qui foris ſūt. vt dicit apl's .j. Thi. iij. j. pe. ij
Conuerſationē veſtrā inter gentes ha. bo.
vt in eo ꝙ detrectāt de vobis tanqꝫ de ma
lefactoribus ex bonis operibus vos conſi
derātes glorificent deū in die viſitatiōis. Et
ſic patet terciū. IR. Sicut patet ex dictis
in tota illa ep'la ap'lus ad duo nos inducere
intēdit. ſ. vt ſim⁹ ſācti ⁊ vt a luxuria caue
mus q̄ maxie impedit ſāctitatē. Primo er
go nos hortat ad ſāctitatē qꝛ volūtas dei ē
ō hoc vt ſim⁹ ſācti. Sim⁹ ergo ſācti ſm̄ tri
plicē interp̄tatiōꝫ vel ſignificacōꝫ hui⁹ nōis
qd̄ ē ſcm̄. Nā ſcm̄ idē ē qd̄ ſāguie tinctū. et
ſic oēs q pro xp̄o i ſuo ſāguie moriūt ⁊ tin
gunt ſācti dicūtur. tūc et ſācti erim⁹ cū vir
t⁹ ſāguis ſup nos ſtillabit. qd̄ fit dū i inno
cētia ⁊ grā baptiſmali q̄ in ꝟtute ſāguis xp̄i
ꝯferūtur nos firmiter ꝑmanem⁹ nec ab eis
ꝑ mortale pcm̄ aliqū ſeꝑamur. Vñ oēs illi
q ſine pcō mor. p⁹ baptm̄ vixerit ꝯgrue ſci vo
cari pn̄t. Itē ſcm̄ idē ē qd̄ a t'ra eleuatū et
ſine t'ra. vñ ſci dicūt illi q t'rēa ⁊ carnalia ꝯ
ſerētes i celeſtib⁹ ꝑ meditatiōꝫ ⁊ deſideriuꝫ
ꝯuerſant. Phi. iij. Noſtra cōuerſatio in ce
lis ē. Hebre. xiij. Nō habemus hic manētē
ciuitatem ſed futurā inquirimus. Mūdus
eñ iſte ē locus corruptōis. ſꝫ ſupra globum

lunarem non eſt corruptio. vt dicit ph̄us.
Illic ergo ne inquinemur eleuati cōuerſa
ri debemus. Ezech. viij. Eleuauit me ſp̄us
inter celum ⁊ terrā. Tunc ergo erimus ſan
cti quando cum martha omnes facultates
noſtras in ſanctorū neceſſitatibus conſumi
mus ⁊ cū maria ad pedes crucifixi verbum
dei ſcripturas legendo ⁊ meditādo audim⁹
attente ⁊ deuote orando ei loquimur in in
timis cordis noſtri. yſaie. xxvj. Anima mea
deſiderauit te in nocte. ſed ⁊ ſp̄ū meo in pre
cordijs meis. de mane vigilabo ad te. Dum
eñ legimus ſcripturā ſacrā deus nobiſcum
loquitur. ſꝫ dū oram⁹ loquimur nos deo. vt
dicit augu. Itē ſanctū idem eſt qd̄ purum
⁊ mundū. Vnde etiā ſancti dicūtur qui ꝙ̄
uis aliquādo fuerint immundi tamē per ve
ram ⁊ [illegible] penitentiā ab omni inquina
mento ſe plenarie mūdauerunt. Nā ⁊ dauid
⁊ magdalena ⁊ plures iſto mō ſancti dicūt
Leuiti. Sanctificamini id ē mundamini ⁊
eſtote ſancti. yſaie. v. Iuſtus hō in iuſticia
ſanctificabitur .i. mundabitur. Quicūqꝫ er
go non permanſerit in innocētia baptiſma
li ⁊ vult dei facere voluntatē vt ſit ſanctus
emundet ſe ⁊ lauet per verā penitentiam ⁊
deuotā. qꝛ anima in cōtritione ⁊ confeſſiōe
⁊ ſatiſfactione mundatur. q̄ ſunt penitentie
partes. ij. corinth. vij. Mundemus nos ab
omni inquinamēto carnis ⁊ ſp̄us. IV. Et
qꝛ in tali mundatione debet purgari facies
anime quam hō videre nō poteſt. ideo duo
ſunt neceſſaria. ſcꝫ ſpeculum in quo ſe aſpi
ciat mundandus ⁊ res purgātes. Speculuꝫ
autem eſt ſcriptura ſancta ⁊ verbum dei in
quo ſi quis bene attendit videt oēs defect⁹
ſuos. prouer. vj. Mandatū lucerna ē ⁊ lex
lux. Vnde ſicut ille qui prius nō videbat ni
ſi trabes in domo ingrediente radio ſolis vi
det minimos pilos. ſic ille in cuius mentem
ingreditur radius ſp̄ūſſancti ⁊ verbum dei.
videt oēs defectus ſuos. qui prius vix pec
cata grauia cognoſcebat. Vnde gre. aſſimi
lat ſp̄ūmſanctū ⁊ verbū dei radio ſolis. In
huius figura mādatū ē in lege exo. xxxviij.
ꝙ ſacerdotes intraturi tēplum ad ſacrificā
dum deberent lauari in labro eneo. in quo

ſpecula affixa eſſe debebāt. vt in eis maculas
ſuas aſpicientes extergerēt ⁊ lauarēt. Hoc
ſpeculum accepit augu. dū ſe purgare ince
pit. Vnde ipſe dicit ꝙ accipienti ſibi ap'lum
paulum ⁊ legenti apparuit vna facies elo
quiorū caſtorū. in quibus defectus ⁊ macu
las ſuas aſperit. Et ideo exultare didicit cū
tremore. Hoc ſpeculum deuote petebat da
uid dicens. Reuela oculos meos ⁊ cōſi. mi.
de lege tua. IVI. Res autē purgātes ſūt
quattuor. ſm̄ quattuor q̄ materialiter pur
gant. Prima eſt aqua lachrymarum. qua
fuit lota ⁊ purgata maria magdalena ⁊ pe
trus. Lu. vij. Lachrymis cepit ri. pe. ieſu.
ſcꝫ magdalena. In eodem. xx. Egreſſus pe.
fle. amare. Et attende ꝙ omnis fortis ma
cula debet lauari ſpēaliter. Omne aūt pec
catum mortale fortiſſima macula eſt quaꝫ
ſo'us deus abſtergere poteſt ⁊ delere. yſaie.
xliij. Ego ſum qui deleo iniquitates tuas
propter me. Et ideo omne mortale peccatū
ſpēaliter ⁊ ſingulariter lauari debet. p̄s. La
uabo per ſin. no. lectū meū .i. per ſingula pec
cata conſcientiā meā. Et nota ꝙ lixiuium⁹
melius lauat ꝙ̄ aqua. qd̄ in virtute cineris
lauat. ⁊ ideo ſi volumus bene lauari mitta
mus cinerem vilitatis humane nature in
aquā lacbrymarum noſtrarum. In cuius
figura eccleſia in principio ſacri ieiunij cine
rem ſupra capita noſtra ponēs ait. memēto
qꝛ cinis es ⁊ in cinerē reuerteris. Hec aūt
vilitas maxime apparet in morte. i qua hō
qui alijs dominari volebat ponit ſub terra
⁊ pedibus conculcatur. qui affluebat diui
cijs modico cilicio inuoluitur ⁊ nihil aliud
ſecū portabit. qui quotidie comedebat car
nes ⁊ ſplendide viuebat traditur ipſe vermi
bus comedendus. ⁊ quem omnia venera
bantur ab omnibus conculcatur. Exem
plum de ludo ſcacorum in quo omnes cu
ſtodiunt regem. ſed completo ludo rex po
nitur in fundo ſacci. ſic accidit peccatori.
Propter quod dicit ſcriptura Ecci. ſeptio
Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternum nō
peccabis. Hoc figuratum eſt numeri. xix.
vbi mādatum eſt a domino ꝙ cineres vac
ce rufe extra caſtra ſcꝫ combuſte deberent

mitti in aquam luſtrationis qua debebant
aſpergi filij iſrael. vt a carnis immūdicijs
mundarentur. Vacca rufa eſt caro hūana.
cuius cineres id eſt mēoria cinerū in quos
reſoluitur. debent in aquā lachrymarū per
quā mundamur mitti. Hebre. ix. Si eīn ci-
nis vitule aſperſus coinquinatos ſactificat
ad emundationē carnis quantomagis ſan-
guis chriſti emundabit conſcientiā noſtrā
ab operibus mortuis. i. peccatis. ¶ Secunda
res purgans eſt aſpera. vt eſt lima. q̄ eleuā-
do rubiginem de ferro ipm purgat et purifi
cat. per qđ ſignificatur elemoſinarū largitio
per quā dum hō eleuat ſe a ſubſtantia ſua
et pauperi porrigit a rubigine peccatorum
mūdatur. Vnde de zacheo qui dixit. domie
ecce di. bo. me. do pau. xp̄s dixit. Hodie hu
ic domui ſalus facta ē. Lu. xix. Ergo ſi vo
lumus a peccatis purgari accipiamꝰ limā
id eſt elemoſinarū largitionē in qua dū ſub
ſtātia noſtra reddit a peccatis mundamur.
Thobie. iiij. Elemoſina ab omni peccato et
morte liberat. Lu. xj. Date elemoſinā et ec-
ce oīa mūda ſunt vobis. Sic mūdatꝰ ē cor-
nelius cēturio cui actuū. x. dictū ē. Elemo-
ſine tue aſcēderunt in mēoriā in ꝯſpectu dei
Et ideo ad eum miſſus ē petrus vt ab om
nibus peccatis eū mundaret. Sic conſuluit
daniel nabuchodonoſor d. Peccata tua ele
moſinis redime. Dañ. iiij. ¶ Tercia res pur
gans eſt res calida. vt ignis qui in fornace
metalla purgat. et ſignat ſpūmſanctū qui in
fornace tribulationū purgat corda electorꝝ
ideo apl'orum pectora purgaturus i ſpecie
ignis apparuit. Si ergo ab igne volumus
purgari diſponamus nos vt ap̄li per ieiuni
um et orōnem et concordiā animorū. q̄ tria
apoſtoli habuerūt dū ſpūmſanctū expecta-
bant. vt dicitur actuū. j. Sic purgatus eſt
yſaias. qui ſe pollutū aſſerebat qui ait. Vo
lauit ad me vnꝰ de ſeraphin et calculo quē
forcipe tulerat de altari tetigit os meum et
ſic mundauit eū. Itē calculus igneꝰ ſignat
ſpūmſanctū. Hunc ignē xp̄s venit mittere
in terrā vt oēs purgaret. Lu. xij. Ignē ve-
ni mittere in terrā. Et attēde ꝙ talis diſpo
ſitio omnino eſt neceſſaria. qꝛ vbi aurum et

argentū purgātur plumbū et palee ꝯſumūt.
et hoc propter indiſpoſitionē eorū. Similit̄
in fornatione tribulationū vbi electi purgā
tur impij conſumūtur propter indiſpoſitōēs
ſuā. quanta res purgās ē res amara vt me-
dicina q̄ malos hūores interius purgat. Et
ſignat amaritudinē penitētie. q̄ animā pur-
gat. Nā ſicut medicina hēt diuiſi. laxatiuū
et reſtauratiuū. ſic pnia hēt tres partes. ſcꝫ
contritionē q̄ diuidit peccata et deducit vſq̧
ad os. confeſſionē q̄ protjcit extra. et ſatiſfa
ctionē per quā hō reſtauratur et reſtituitur
ad virtutes et dona. et ad bōa q̄ fiūt in eccia
et ad bona q̄ perdidit. q̄ ſcꝫ fecerat añ pctm̄.
et ad ſacramēta eccleſie et ad vitā eternā Et
nota ꝙ ſicut medicina aliqñ inuoluitur zuc
caro vt facilius poſſit ſumi. ſic penitentia i
uoluenda eſt in ligno crucis. cuius paſſiōe
conſiderata omnia dulceſcūt. Hoc fuit fi-
guratū in aquis marath. in quas cū moiſes
iuſſu domini lignū miſiſſet dulcorate. ſunt.
Exod. xv. In penitentia ergo noſtra ne de
ficiamus vel nimiū moleſtemur chriſtum
crucifixuꝫ cōtemplemur. qui pro nobis tot
et tanta ſuſtinuit patienter. Hebre. xij. Re
cogitate eum qui qui ta. ſuſ. aduer. ſe a pec.
cōtra. vt nō fatigemini animis veſtris defi
cientes. Et ſic patet moralitas. ¶ Secūdo
apl's nos hortatur ſpēaliter vt a luxuria ca
ueamus. et corpora noſtra in ſāctificatiōe. et
honore cuſtodiamus et nō in paſſiōe carna
lium voluptatum. ſicut gentes que ſpū dei
non agūtur. A quo quidem peccato cauere
debemus. et contra ipſum exhibere remedia
oportuna. ¶ P. Primo ab ipo propter
tria cauere debemus. ¶ Primum eſt dei cō
tumelia et diſplicentia. nā omnes ſumꝰ filij
dei et filie et ad eius imaginem creati. Sed
nōne vnus rex ad magnum vituperium ſibi
reputaret ꝙ aliquis cum filiabus ſuis for-
nicaretur. Certe ſic. Quanto ergo magis
fornicatio filiorum et filiarum dei cedit in
verecundiam dei. Prouerbiorum ſexto.
Scelus et furor viri non parcet in die vin-
dicte. nec acquieſcet cuiuſquaꝫ precibus.
nec accipiet pro redemptione dona plurīa
Et expōit hoc glo. d̄ celeſti ſpōſo cui oēs

anime noſtre in fide baptiſmi ſūt tanq̄ ſpō
ſe copulate. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in
fide. Itē ſicut dicit apl's. j. corinth. iij. Neſci
tis qꝛ templum dei ſanctū eſt qđ eſtis vos.
Siquis aūt templum dei violauerit diſper
det illum deus. In eodem. vj. Neſcitis qa
membra veſtra ſunt tēplum ſpūſſancti.
¶ Secundum eſt proximi iniuria. maxima eīn
iniuria in hoc peccato proximo infertur. et
quā proximus magis moleſte portat. Nam
qđ carius habet ab eo aufertur. ſcꝫ mater
filia. ſoror vel vxor. Omnem eīn fidem quī
hoc vicio laborat proximo frangit. Vñ da
uid fideliſſimū militem ſuum. ſcꝫ vriā pro-
ditorie occidi fecit propter vxorem eius. vt
patet. ij. regū. xj. Et amon thamar ſororem
ſuā corrupit. vt patet in eodem. xiij. ¶ Ter
cium eſt propria iactura. mirabilem eīn iac
turam hō patitur ex hoc vicio. Nā ex hoc
vicio perdit homo ſpūalia bona corporalia
et ſcīpm. qđ totum in filio prodigo patet. q
diſſipauit ſubſtantiā ſuam. et perdidit ſtolā
primam ſcꝫ virtutes et dōa anime. et ſeruus
demonis ē effectus. vt patet lu. xv. Propt̄
hoc luxuria cōparatur igni. qui omnia con
ſumit. Iob. xxxj. Ignis eſt vſqꝫ ad conſū-
mationem deuorans. Oſee. iiij. Fornicatio.
vinum. et ebrietas aufert cor. Ipm etiam
corpus frequēter perdit adulter. Patitur
etiā hō magnā ex hoc vicio iacturā. qꝛ hoc
viciū eſt valde efficax ad capiendum. et val
de potēs ad retinendum. Augu. Efficaciſſi
mum glutinū ad capiendū animas ē mulier
Prouer. vij. Multos enim vulneratos d-
iecit. et fortiſſimi quiqꝫ interfecti ſūt ab ea.
Propterea balaam hoc peccatū p̄ ceteris
elegit ad capiendū filios iſrael. vt patet nu
meri. xxv. Huius exēplum habemus i da-
uid. ſamſone. et ſalomone. Quis eīn ſctior
dauid. quis fortior ſamſone. quis ſapiētior
ſalomone. et tamen omnes iſti ab hoc vicio
victi ſunt. Propterea dicitur prouer. xxij.
Fouea profunda os aliene. cui iratus ē do-
minus incidit in eam. Et ideo quī hoc vi-
cio laborat vix de ſua ſalute cogitare po-
teſt. deum non cognoſcit. nec ad ipm redire
curat. ad celum oculos non leuat. verba

correctionis non audit. Oſee. v. Nō dabūt
cogitationes ſuas vt reuertātur ad deū ſu-
um. qꝛ ſpūs fornicationis in medio eorū ē.
et dominum non cognouerunt. ¶ Secundo
contra ipm adhibere remedia oportuna de-
bemus. et omnia incitamenta eius fugere.
ſicut eſt multū comedere et potare. in quo ē
luxuria. ſicut ignis in lignis. Ephe. v. Noli-
te inebriari vino. in quo eſt luxuria. Et ſic
ociari. et varijs veſtimentis indui. et mulie-
ribus colloqui vel reſpicere vel qđ peius ē
tāgere vel de eis loqui vel cogitare. vel va
nas cantilenas cantare. vel in choreis ſal-
tare. Omnia enim hec ſunt incitamenta lu
xurie. que omnino debemus vitare. Eſt eīn
mulier ſicut baſiliſcus et ignis et ideo nec vi
deri nec tangi debet. ¶ In fine nota ꝙ tria
ſunt que ſolent homines in vicio iſto deci-
pere. ſcilicet ſanctitas mulieris. confidentia
de propria caſtitate. et conſanguinitas. Cō-
tra primum dicit Hieronymus. Si pudi-
cam queris feminam quam videris bene ꝯ-
uerſantem mente dilige. ſed non frequentes
preſentia corporali. Hic cadit exemplum il
lius ſancte heremite de corſica que temꝑo-
re indulgentie iuit Romam. et dum redi-
ret a terrigenis plumbini eſt detenta prop-
ter eius nimiam ſanctitatem. qui ei heremi
torium conſtruxerant. quam vnus piſanus
frequentius viſitabat. et tandem ipam d̄ he-
remitorio trahens eā ſibi in vxorem cepit.
Contra ſecundum Hiero. dicit. Hoſtiolū
tuum aut raro aut nunq̄ mulierum pedes
terant. vide ne ſub eodem tecto manſeris.
nec in preterita caſtitate confidas. nec da-
uid ſanctior. nec ſalomone ſapientior. nec ſā
ſone fortior eſſe potes. memento ſemper ꝙ
paradiſi colonum mulier de poſſeſſione ſua
eiecit. Exemplum. Quantumcūq; ſit duruꝫ
ferrum. illud tamen ignis emollit et calefa-
cit. mulier autem ignis eſt. Aliud exēplum
Ex duobus lapidibus ſi adinuicem colliđē-
tur ignis exit. Item quamuis candela in-
xta murum poſita ipſum non comburat. ta
men ipſum denigrat. Sic qui cum muliere
verſatur. quamuis non comburatur tamen
denigratur. Contra.

tercium dicit Hiero. Si generis gratia iu
dicas mulierē nullo modo dimitti memēto
q thamar a fratre ſuo corrupta ſit. Preci
pue debet homo cauere ne ſit ſolus cū ſola
Prouerbiū ē. Agio fadiſagio. Propterea
quotidie in oratione dn̄icali petimus. Et ne
nos inducas in temptationē. Et ſic patet d.
epiſtola.

Dominica tercia de euāgelio ſermo. xxxvij

Erat ieſus eijciens demoniū et
illud erat mutū. Lu. xj. Dicit
apoca. xviij. ca. Sicut reddidit
vobis reddite illi. Et Hiere. l.
Reddite ei ſm opus ſuum. iu
xta omnia q̄ fecit facite illi. Dyabolus qp
pe cernens ſe de celo in terrā expulſum ⁊ vi
dens hominē ad illum locū aſcendere vnde
ipſe proiectus fuerat. inuidit hoi ineffabile
bonū percepturo. ⁊ ideo fortiſſime eū tem
ptauit ⁊ de paradiſo proiecit loco volupta
tis ⁊ glorie. necnon ⁊ aditū regni celeſtis ei
precludens. in hanc vallem miſerie ipm tra
xit. ⁊ qui debebat imortalis in celum aſcen
dere. mortalis factus deſcendit poſtmodum
in infernū. Sap. ij. Inuidia dyaboli mors
introiuit in orbē terrarū. Filius autem dei
qui venit omnia inſtaurare ſiue q̄ in celis ſi
ue que in terris ſunt. vt dicit apl's ephes. j.
Uenit etiam reddere vnicuiqȝ ſm ſtipendia
meritorum ſuorū. dyabolum demundo ex
pulit ⁊ hominē ad celeſtia regna reuocauit
vt ſicut dyabolus hominem de paradiſo lo
co ſibi proprio deputato fraudulenter expu
lerat. ita ieſus non fraudulenter ſed ſapien
ter ⁊ potenter dyabolum de hoc mundo lo
co ſibi deputato expelleret ad infernū. pro
uer. xxvj. Reſponde ſtulto iuxta ſtulticiam
ſuā. Et quia dyabolus in hominibus habi
tabat in mundo. ideo prius eum ab hoibus
ſequeſtrabit. ⁊ poſtmodum ad infernū pro
iecit. De hac ergo ſequeſtratione in p̄ſēti
euangelio agitur. In quo quidem euange
lio quinqȝ per ordinem deſcribuntur. Pri
mum eſt operatio deitatis in demōis expul
ſione. in principio euangelij. Secundum eſt
deprauatio bonitatis in ſcribarū ⁊ phariſe
orum falſa impoſitione. ibi. Quidam autē
illorum dixe. In beel. prin. de. eij. de. Terci
um eſt probatio falſitatis in chriſti reſpon
ſione. ibi. Ipe autem vt vi. cogi. eorū dixit.
Omne reg. in ſeipm di. deſo. Quartum eſt
euentus penalitatis iudeis venturus pro eo
rum mala operatione. ibi. Cū immundus
ſpūs exi. ab hom. ambu. per loca inaquoſa.
Quintum eſt attollentia veritatis in cui⁹
dam mulieris acclamatione. ibi. Et factum
eſt dum hec diceret extol. vo. qdā mu. de tur
ba dix. il. Beatus vē. qui te por. Primo er
go ponitur operatio deitatis in demonis ex
pulſione. quia erat ieſus ei. demoniū. Circa
quod nota q omnis res habet propriā ope
rationem. Exemplum in ſole ⁊ igne. nā ſol
hēt illuminarē ⁊ ignis calefacere. ⁊ qr ppri
um eſt eis. ideo ab hac operatione n̄ ceſſat.
Propterea aūt operatio filij dei venientis ī
mundū fuit demones expellere ⁊ opera eo
deſtruere. j. Io. iij. In hoc apparuit filius
dei vt diſſoluat opera dyaboli. ⁊ iō ab hac
operatione nō ceſſabat. Et hoc ē qđ h dicit
Erat ie. eij. de. quaſi di. continue ipm eijcie
bat. Erat em̄ ē verbū p̄teriti imperfecti tē
poris. ⁊ ſigāt continuationē p̄teriti ad pn̄s.
eiecit em̄ eū de celo ad terrā ⁊ de deſerto. vt
patet in do. prima quadrageſime. ⁊ de filia
chananee vt in p̄cedēti do. dictū ē. ⁊ tandē
d mundo ad infernū. Io. xij. Nūc p̄nceps
mundi huius eijcietur foras. Eijcit ipm et
quotidie de cordibus fideliū. Et hec ē racō
quare mō n̄ ſūt aū aduētū xpi dmoniaci niſi
ficticij apparēt. q ſūt nō xbo ſȝ forti xbere
expellēti. Subdit aūt di. Et illd erat mutū
ſ. ab effectu. qr mutū hoiēȝ cui inerat facie
bat. erat etiā cecū vt dic mat. erat etiā ſurdū
vt dic thopb. ois aūt ſurd⁹ a naſa oportȝ vt
ſit mut⁹ ⁊ ecōuerſo. ſurd⁹ aūt ab euentu t n̄
pōt loq. Quattuor ergo miracula ſūt i vno
hōie p̄petrata ſūt. nā cec⁹ vidȝ. ſurd⁹ audit
mut⁹ loqt ⁊ poſſeſſ⁹ a dēonio liberat. quod
quotidie i ōuerſiōe fideliū diuia grā opat.
vt dic gre O Nā dyabol⁹ p̄ mor. pcm̄. mj
mala fac. hōi. Prio eni excecat eū vt non
videat pericula i quibus eſt. ⁊ nullo modo
redemptorē ſuum agnoſcat. ē em̄ dyabolus

ſicut coruus qui primum eruit oculum hōi
ſuſpenſo. ſic dyabolus ei quē per peccatum
mortale ſuſpendit. primo oculum fidei nitit
eruere. ⁊ ſecundo oculum conſiderationis
proprij ſtatus. ſi em̄ peccator conſideraret
⁊ videret mala quibus addictus ē. ⁊ bona
quibus ē priuatus. ſtatum ad deum ⁊ cum
feſtinatione rediret. propterea dicit Hiere.
ij. Scito ⁊ vide q̄ malum ⁊ amarum eſt te
dereliquiſſe dn̄m deum tuum. Secūdo facit
eum ſurdū ad verbum vite audiēdum. yſa.
vj. quantū ad vtruqȝ. Excecā cor ppli hui⁹
⁊ aures eius aggraua. vt videntes non vi
deant ⁊ audiētes non intelligāt. Et qr audi
tus nō poteſt eſſe vacuus. ideo dū peccator
verba vite non audit. circa rumores ⁊ tu
multum mūdi inaniter occupat. in quibus
dum delectatur nō facile audit bona. ſed ad
ipa ſurdeſcit. p̄s. Aures habent ⁊ n̄ audiēt.
Et ideo peccatoribus fortiter clamare nō
prodeſt niſi verbere ⁊ vexatione tangātur.
yſa. xxix. Tātūmodo ſola vexatio dabit in
tellectū auditui. Satis clamauit moyſes ad
pharaonem ex parte dei. vt dimitteret po
pulum ⁊ noluit. nec dimittere voluit. niſi in
percuſſura primogenitorū. Tercio facit eū
mutū vt peccatū ſuuȝ non confiteatur. nec
ab ipo abſoluatur. p̄s. Os habent ⁊ nō lo
quētur. Ubi nota q tota vis lupi ē in gut
ture. ſic tota vis dyaboli circa guttur pec
catoris verſatur. Nā permittit eū elemoſi
nas dare. ad eccleſias ire. ieiunare ⁊ orare.
ſed ne confiteatur totis viribus inſtat. qa
ſic perderet eū totū. de iniquitate ad iuſticiā
tranſiturū. yſa. xliij. Dic tu iniquitates tu
as vt iuſtificeris. Quarto poſſidet eum vt
ſeruū ⁊ ducit de peccato in peccatū ad ſue
beneplacitū voluntatis. ij. Thi. ij. A quo
captiui tenētur ad ipſius voluntatē. Exem
plum. ſic facit dyabolus ſicut predo. Nam
rapiens hominem mittit ei ſtrangulum vel
banalium ne poſſit clamare. ponit eū in car
cerem ne poſſit euadere ⁊ fugere vincit ma
nus eius ⁊ pedes ne poſſit mouere. poſſidet
eū vt dn̄s ⁊ ducit ⁊ reducit vt ſibi placet. et
tandem aufert ei omnia bona ſua. Sic facit
dyabolus peccatori. qđ maxime apparet in
morte. Nā animā eius aſportat. corpus dat
vermibus. ⁊ diuitias conſanguineis. Iob.
v. Cuius meſſem famelicus comedet ⁊ ipm
rapiet armatus. ⁊ bibent ſitientes diuitias.
Et ſic patet primū. Secundo ponitur d
prauatio bonitatis in ſcribarū ⁊ phariſeo
orum falſa impoſitiōe. qr in beelzebub pri.
de. dixerūt xp̄m illud demoniū eieciſſe. Tur
be autem ſunt mirate ⁊ hoc rationabiliter.
Admiratio em̄ vt ph's dicit ex ignorātia cō
tingit. nā eclipſim ſolis vulgus cauſam ne
ſciens admiratur. de qua aſtrologus cauſā
ſciens nō admiratur. Et quis inquā redde
re poſſet cauſam quare filius dei tantā ad
hominem habuerit charitatē vt deſcēderet
de celo in terrā. vt hōiem poſſeſſuȝ a demo
nio liberaret. certe nullus. Ro. xj. O alti
tudo diuiciarū ſapiētie ⁊ ſciētie dei q̄ incō
ſunt iu. eius. ⁊ inueſti. vie eius. Quidā aūt
vani ſignum de celo q̄rebāt. vt faceret ignē
de celo deſcēdere. vel tonitrua mugire. pha
riſei autem ⁊ ſcribe qui fuerūt malicie ple
ni ⁊ ſcientia mundi in veſaniā proruperūt
dicentes. In beelzebub principe de. eij. de.
Ubi nota q a belo patre nini regis niniue
ortum ydola habuerūt. qui ninus fecit ſta
tuam aureā patris ſimilitudinem habentē.
⁊ vt in reuerentia maxima haberet. ſtatuit
vt quicūqȝ ad eā confugerēt tuti manerent
a nemine offendendi. Sicut per conſtātinū
eccleſie ē indultū. ⁊ a catholicis principib⁹
approbatū vt quicūqȝ rei in eccleſia nō tan
gātur. Ideo ceperūt hōies illi imagini diui
nos honores impēdere. ⁊ vt deo ſacrificare
vidētes nino ex hoc i immenſū placere. Ad
cuius exēplum cetere ciuitates ceperūt ydo
la fabricare ſm ydeomata lingue ſue illa no
minātes. alij beel. alij baal. alij beelphegor.
alij baalim. Iudei vero vnius dei cultores
ydolum ſydoniorū qui eis erant vicini vo
cabant beelzebub. id eſt virū muſcarū cau
ſa irriſiōis. beel em̄ vir. zebub muſca interp̄
tatur qr muſce ōgregabātur ſup ydolū ppt
cruorē aialiū q̄ ibi imolabant. qđ ydolū di
cebāt fuiſſe pricipē dēoniorū. cui ydolo dice
bāt ſubſiſtere luciferū pricipē dēiorū cui ſāt
ſigurē xp̄m aſſerebāt. ex cui⁹ familiaritate ⁊

conſederatione minores demones xpo obedire dicebant/ vt ad vocem eiuſdem ab obſeſſis corporibus egrederentur. O quot ſūt hodie tales qui bona facta ⁊ bona opera dicunt mala intentione fieri. et ſeruos dei ypocritas aſſerunt ⁊ auaros ac nequiter ābulantes. Contra quos chriſtus ait Lu. vj Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini nolite condem. ⁊ non condem. Sed quod peius ē multi opera dei ⁊ que dei auxilio ſunt agenda nituntur auxilio demonū per facturas ⁊ incantationes ⁊ ſortilegia effectui emādare ⁊ dum bonum volunt cōſequi malo medio fruſtrati bono decidunt in iudicium eternale. Et ſic patet ſecundum. ¶ Tercio pōitur reprobatio falſitatis huius. ſcʒ ꝙ chriſtus eijciat demonia in virtute alterius demōis Intendit ergo chriſtus hoc probare ꝙ ipſe nō eijcit demonia in virtute alterius demonis cuiuſcunqꝫ. ¶ P. Et hoc per quinqꝫ rationes probat. euangeliſta autem vnā ex ſe innuit. q̄ talis ē. quorū ē vna virtꝰ ⁊ vna operatio ꝓpria p ſe ex vna eſſentia procedit Sed cognoſcere cogitatiōes cordis ⁊ futura in ſuis cauſis non determinata predicere eſt propria operatio dei. yſa. xlj. Annunciate que ventura ſunt in futurum ⁊ ſciemus ꝙ dij eſtis vos. Sed chriſtus vidit cogitationes eorum. quia chriſtum eijcere in beelzebub demonia non ore ſed corde dicebant Predixit etiam mala eis futura. vt in fine euan. patet. Ergo ipſe eandē virtutē ⁊ eſſentiam ⁊ operationem habebat cum deo. Iohā. v. Pater meus vſqꝫ modo operatur et ego operor. ⁊ per conſequens erat deus. deus autem non operatur in virtute demonis quod omnes confitentur. ergo nec chriſtus Et hanc rationem euangeliſta innuit dū dicit. Ipſe autem vidit cogitationes eorum. ¶ Sequentes autem quinqꝫ rationes xpus ex ſe ponit. quarum prima ſumpta eſt a naturali deſiderio ⁊ naturali operatione. que talis eſt. naturalia in demonibus integra permanſerunt. ſed gratuita perdiderunt. omnis autē creatura naturaliter deſiderat ſui ſtatus conſeruationem ⁊ non deſtructionem. ⁊ ad hoc nititur inquantum poteſt. quia etiā

demones in tantis conſtituti penis naturaliter nollent non eſſe. Quis deſiderio rōnis per quam ſe in tanta miſeria conſtitutos cōſiderant vellent non eſſe. Luc. xxiij. Dicent montibus cadite ſuper nos ⁊ coll. ope. nos Sed vt dicit boecius. Omnis res cōſeruatur in vnitate. ⁊ tādiu conſiſtit q̄diu ē vna. deficit autem cum diuiditur. Exemplum in ciuitatibus. in domibus. in arboribus et in animalibus que omnia in vnitate conſeruātur. deficiunt autem cum diuiduntur. quia ſi ciuitates ⁊ domus diuidantur ⁊ pugnent adinuicem conſumentur. Si rami arboris preſcindantur a ſtipite ⁊ ſtipes a radice nō eſt amplius arbor. Et ſi anima diuiditur a corpore non eſt amplius animal. ⁊ ſimiliter eſt in omnibus. Si ergo in demonibus ē pugna ⁊ adinuicem de hominibus ſe expellūt ſequitur ꝙ ſint diuiſi ⁊ agant ad deſtructionem regni ſui ⁊ interitum. quod eſt falſum quia totus conatus ipſorum eſt vt regnent ſupra homines ⁊ eos ad ſe trahant. ps. Superbia eorum qui te oderunt aſcēdit ſēper. quia ſēper volunt pluribus p̄eſſe. Hoc ēt iā credebant ⁊ confitebantur iudei tanq̄ ſcripturam dei ſcientes. ergo erat contra eos dictum eorum. Et hoc eſt quod dicit. Omne regnum in ſe diuiſum. per contrariam hominum voluntatem ⁊ pugnā deſolabitur et deſtruetur. quia vna ciuitas cōtra aliam et terre adinuicem vſqꝫ ad interitū dimicabūt ita ꝙ regnum quod prius erat non erit. Et ſi domus ⁊ progenies diuidantur ⁊ adinuicem pugnent conſumentur. Si ego inquit chriſtus eijcio demonia in beelzebub. ergo demones ſunt diuiſi abinuicem ⁊ mutuo ſe expellunt. ⁊ per conſequens non poſſunt durare. quod eſt falſum. quia ſcriptura de dyabolo dicit Iob. xlj. Ipſe eſt ſuper omēs filios ſuperbie. ¶ Secunda ratio eſt ſumpta a minori que talis eſt. quicquid poteſt virtus inferior poteſt virtus ſuperior ⁊ multo plus. vt ſi miles vel comes poteſt vnum caſtrum expugnare. multomagis rex. ſed diſcipli mei q ſūt vrī filij ⁊ ex vobis nati eijciūt non in virtute demonis demonia. ſed i virtute ſibi a deo largita. Luc. x. Reuerſi ſunt

autem ſeptuagintaduo cum gaudio dicētes Domine etiā in nomine tuo demōia ſubijciuntur nobis. Ergo multomagis ego inquit chriſtus poſſum virtute a deo mihi data demonia eijcere. cum ſim eorum dominus et magiſter. Ioh. xiij. Vos vocatis me magiſter ⁊ domine ⁊ bene dicitis ſum etenim. et ideo ipſi iudicabunt vos de hac blaſphemia quam mihi infertis dicentes in beelzebub me eijcere demonia. quia propter hoc ꝙ ipſi vere credunt ꝙ ego in virtute dei eijcio demonia. quod vos deprauatis. merētur vos iudicare. ⁊ vos iudicari meremini ab eiſdē. Matth. xix. Sedebitis ⁊ vos ſu. ſe. xij. iudi. xij. tribus iſrael. Vel filij veſtri id eſt exorciſte veſtri. qui per quoſdam exorciſmos [illegible] docuit ſalomon demones expellebāt. [illegible] Ioſephus. ergo relinquitur ꝙ ego eijcio demonia in digito dei. id eſt in virtute ſpūſſancti qui digitus dei dicitur triplici ratione. ¶ P. Primo ratione emanationis. quia ſicut digitꝰ procedit a corpore mediante manu. ſic ſpūſſanctus procedit a patre per filium. Filius enim manus ē patris per quem fecit ⁊ ſecula. Secundo ratione diſtinctionis. quia ſicut in digito eſt diuerſitas articulorum. ſic a ſpūſancto ē diuerſitas donorum. j. corinth. xij. Diuiſiones gratiarum ſunt. idem autem ſpūs. et alij quidam datur per ſpūm ſermo ſapientie. alij datur ſermo ſcientie ſm eundem ſpm. alteri fides in eodem ſpū. Tercio ratione operationis. quia ſicut digito homo operatur. ita deus ſpūſancto. j. corinth. xij. Hec omnia operatur vnus atqꝫ idem ſpūs. diuidens ſingulis prout vult. Et ſi in hoc inquit chriſtꝰ crediderits ꝙ ego tanq̄ manus dei eijcio demonia in digito dei. id eſt in virtute ſpūſſācti. que eſt eadem mee virtuti. ſicut eadem ē virtus manus ⁊ digiti. profecto peruenit in vos regnum dei. vos iuſtificans. id ē filius dei qui eſt regnum dei. Luce. xvij. Regnuʒ dei intra vos eſt. Quod quotidie petimus per gratiam ad nos venire dicentes. Adueniat regnum tuum. matth. vj. Et hoc ē qd dicit. Si ego in beelzebub eijcio demonia. filij veſtri in quo eijciūt. Tercia rō ſūpta

eſt ex pugna contrariorum. que talis ē. ſtatim ꝙ contraria appropinquant. agunt et patiuntur adinuicem. ⁊ potentius deſtruit minus potens. que autem conueniunt non preliantur adinuicem dum appropinquant Exemplum in natura. vt de calce poſita in oleo vbi non deſtruitur. ⁊ poſita i aqua ſtatim ignis incluſus ferueſcit ⁊ calefacit aq̄. Quia oleum eſt calidum et ſiccum ſicut et calx. ſed aqua eſt frigida ⁊ humida. ⁊ per conſequens contraria calci. ⁊ ſtatim dū cōiunguntur agunt adinuicem. Exemplum in animalibus vt in leone ⁊ pardo qui ſūt inimici mortales. eo ꝙ pardus concumbit cū leena. ⁊ ideo ſtatim ꝙ vident ſe preliātur adinuicem. ſed leo vincit pardum viribꝰ. pardus autem vincit leonem aſtucia. qꝛ intrat quoddam foramen oblongum ante ampluʒ ⁊ retro ſtrictum. de quo pardus exit. ſed leo non poteſt exire. ⁊ tunc pardus venit ad poſteriora leonis ⁊ occidit eum. Exemplum i hominibus quia ſi vnus homo inuadit ab inimico ſuo mortali ⁊ vincatur ab eo. capitur ab eo ⁊ vincitur. ⁊ ſpolia eius ſibi aufert. qui tamen anteq̄ inimicus eius appropinquaret ad eum viuebat in pace. ⁊ omia bona ſua ſimiliter in pace poſſidebat. Et hoc eſt quod dicit. Cum fortis armatꝰ cuſtodit atriū ſuum in pace ſunt omnia q̄ poſſidet. Fortis iſte contrarius ⁊ inimicus humani generis dyabolus eſt. qui eſt armatus multo malicia ⁊ aſtucia ⁊ potentia. eſt etiā armatus vicijs ⁊ peccatis hominum ſiue hominibus peccatoribus. Nam pro lorica habet luxuriam vel luxurioſos. pro ſcuto ypocritas. pro arcu detractores. pro galea ſuperbos. pro gladio [illegible] pro lancea meretrices. pro inſignibus [illegible] glorioſos. pro equo falerato habet [illegible] ⁊ partes. Et ſic armatus ante aduentum filij dei cuſtodiebat atrium ſuum id eſt mundum iſtum ⁊ in pace poſſidebat ⁊ mundum ⁊ eos qui erāt in mundo. Venit autem chriſtus vt gigas humane nature melius armatus ſcʒ omnibus virtutibus ⁊ gratijs ⁊ donis ſpūſſancti. et cum maiori potentia quia cum tota potentia dei que infinita eſt. ⁊ inuaſit eū in atrio

ſuo. Et tanta fuit eius potentia ꝙ manu ſi-
cut ⁊ affixa cruci debellauit iſtum fortem
cum omnibus ſuis. vt dicit augu. Et ſic de-
bellatum vinxit in catenis. ⁊ in inferno re-
cluſit. Apoca. xx. Et vidi angelum deſcendē-
tem de celo habentem clauem abiſſi ⁊ cate-
nam magnam in manu ſua. ⁊ apprehendit
draconem ſerpentem antiquum. qui eſt dya-
bolus ⁊ ſathanas. ⁊ ligauit eum per annos
mille ⁊ miſit ī abiſſum ⁊ vniuerſa arma eiꝰ
id eſt peccata in quibus confidebat abſtu-
lit. Ioh. j. Ecce qui tollit peccata mundi.
Vnde cantamus Ipſe enim verus ē agnus
qui abſtulit peccata mūdi. qui mortem no-
ſtram id eſt peccatum moriendo deſtruxit.
Ro. vj. Vetus homo noſter. id eſt concupi-
ſcentia carnis ſimul crucifixus eſt. vt deſtru-
atur corpus peccati id eſt congeries pecca-
torum. Et ſpolia eius id eſt homines quos
dyabolus detinebat diſtribuit id ē ad diu er-
ſa officia ordinauit. alios faciendo prophe-
tas. alios apoſtolos. alios euangeliſtas. ali-
os autem paſtores ⁊ doctores. ⁊ ſic de cete-
ris gradibus eccleſie. Eph. iiij. Et ipſe dedit
quoſdam quidem apoſtolos. quoſdam pro-
phetas. alios vero euangeliſtas. alios autē
paſtores ⁊ doctores in opus miniſterii. ad
conſūmationem ſanctorum. Si ergo inquit
ego chriſtus appropians dyabolo ſtati pu-
gno cum eo ⁊ deſtruo eum ⁊ expello eum ⁊
quotidie accipio ei ſpolia. ſequitur ꝙ ſim ei
inimicus ⁊ contrarius. ⁊ non ei cōfederatꝰ
vt vos dicitis. ¶ Quarta ratio ſumpta eſt
ex natura contrariorum que talis ē. nunꝙ̄
vnum contrariū agens ſm formam ⁊ natu-
ram ſuā agit ⁊ operatur in virtute alterius
contrarij. q2 ſol nō illuminat in virtute te-
nebre. ⁊ ignis nō calefacit in virtute aque.
q2 cū contrarium deſtruat cōtrariū. ſi vnuꝫ
ageret in virtute alterius. ſeq̄retur ꝙ aliq̄d
deſtrueretur per propriā virtutem. quod ē
impoſſibile. ſed per eam conſeruatur. Et ſi
aqua calefacta ab igne calefaciat in virtu-
te ignis. hoc tamen nō facit in natura ſua.
ſed per accidens. Sic dyabolus inquit xp̄s
eſt mihi cōtrarius. quia contraria ſunt que
maxime a ſe diſtant. ſed nos maxime diſta-

mus. quia ego in gloria ⁊ ille in pena ⁊ mi-
ſeria. ego in luce ⁊ ille in tenebris. ego in vi-
ta ille in morte. ⁊ ſic de omnibus. ergo non
operor in virtute ſua. Et hoc eſt q̄d dicit.
Qui nō eſt mecum contra me eſt. ⁊ ecōuer-
ſo. qui cōtra me eſt ⁊ mihi contrarius me-
cum nō eſt. Sed dyabolus eſt mihi cōtrari-
us. vt probatum eſt. ergo nō eſt mecum in
aliqua operatione. Non ergo in beelzebub
eijcio demonia. ¶ Quinta ratio ſumpta eſt
ab effectibus cōtrarijs. q̄ talis eſt. ſi effectus
vel opera ſunt cōtraria oportet ꝙ cauſe ſint
contrarie. quia duo contraria opera nō pn̄t
naturaliter procedere ab eodem ſm idem ſi-
ſicut calefieri ⁊ infrigidari non poſſunt p-
cedere ab igne. ⁊ illuminare ⁊ tenebrare a
ſole. Sed opera chriſti ⁊ dyaboli ſunt om-
nino contraria. quia iſte diſpergit homines
per diuerſos errores. chriſtus autē colligit
ad fidei ⁊ eccleſie vnitatem. Iohā. x. Alias
oues habeo q̄ nō ſunt ex hoc ouili. et illas
opor. me addu. ⁊ fi. vnū oui. ⁊c. Iſte capti-
uat homines per diuerſa vicia. ſed chriſtus
liberat per multiplices virtutes. Iſte du-
cit homines ad mortem eternā. ſed xp̄us ad
vitā eternā. Ioh. x. Ego vitā eternā do eis.
Et ſic in omnibus dyabolus cōtraria chri-
ſti operibus operatur. Ergo eijcere demo-
nia q̄d eſt opus xp̄i nō poteſt eſſe opꝰ dya-
boli. ſed opus eius nō eſt in hōies demonia
īmittere ⁊ eos acriter tormētare. Et hoc ē
q̄d dicit. Qui nō congregat mecū diſpergit
⁊. qui contraria operaṫ mihi non poteſt me-
cum in opere ꝯuenire. ſꝫ dyabolus ē hꝰmōi
ergo in aliquo opere non mecū conuenit vl
conſentit. Et ſic patet tercia. ¶ Quarta ꝑ-
dicitur effectus penalitatis iudeis futurus
pro eorū mala operatione. q2 cū immundus
ſpūs exierit ab hoie. Vbi nota ꝙ ſpūs neq̄
dicitur immūdus ab effectu ſicut ⁊ cecus ⁊
mutus. q2 immunda facit cogitare. imūda
velle. ⁊ immunda operari. Ille autem ſpūs
expellitur ab hoie in baptiſmo ⁊ in penitē-
tia per gratiam dei. qui expulſus ab homi-
iuſto ambulat per corda peccatorū indeuo-
ta ⁊ inaquoſa ab humore gratie ⁊ lachry-
marum ⁊ vnctionis ſpūſſancti. In quibus

non inuenit requiem. quia ipſe eſt lupus ra-
pax qui non ſaciatur niſi omnes occiderit.
Et ideo non curans de his quos poſſidet i-
hos de quibus expulſus ſuit redire conat.
in quos dum ingreditur ſi inuenerit eos va-
cantes a bonis operibus ⁊ ornatos ꝑ ypo-
criſim qui videntur boni ⁊ ñ ſunt. ſicut erāt
iudei qui tanq̄ʒ populus dei videbātur mā-
data dei cuſtodire. ſed non ſic erat. imo pro-
pter traditiones ſuas mādatum dei fecerāt
irritum ⁊ inane. vt dicitur matthei. xv. Si
ſic inquā inuenerit eos tunc vadit ⁊ aſſumit
ſeptē alios ſpūs nequi. ſe vt melius hōiem
cuſtodiat. ⁊ ſic expertos ⁊ maliuolos ordi-
nat in officijs. ſicut miles cuſtodes caſtri. ⁊
vnum ad cor ponit. vt nihil faciat niſi mala
eum cogitare. Secundum ad memoriaꝫ po-
nit vt ſolum faciat eum iniuriarū recorda-
ri. Tercium ponit ad viſum vt faciat eum
mala ⁊ impudica videre. Quartum ponit
ad aures vt vana audiat atqꝫ mala. Quin-
tum ponit ad linguam vt peruerſa loquaṫ
⁊ falſa. Sextum ponit ad tactum vt faciat
ipſum luxuriari ⁊ venereis delectari. Septi-
mum ponit ad manus. vt neq̄ʒ ⁊ peruerſa
faciat eum operari. Ipſe vero omnia loca
iſta circuit tanq̄ʒ capitaneus ⁊ magiſter et
dominus. Et per conſequens fiunt noniſſi-
ma hominis illius peiora prioribus. q2 ma-
gis vexatur ⁊ ad malum inducitur. Quia
vt dicit gre. Animus qui diuiditur ad mul-
ta fit minor ad ſingula. Et ideo primꝰ dya-
bolus dum ſolus erat non ſic vexabat. Vl
ſeptem dicitur propter ſeptem capitalia vi-
cia de quibus temptant. ⁊ ad que illum cuſ-
inſunt ducere conatur. vt vnus temptet ſo-
lum de ſuperbia. alius de luxuria. ⁊ ſic d̄ ſin-
gulis. Vnde ⁊ de magdalena dicitur lu. viij.
ꝙ chriſtus expulit ab ea ſeptem demonia.
id eſt ſeptem capitalia vicia. Ad litteram
ſic euenit iudeis. ⁊ quotidie euenit peccato-
ribus patientibus recidiuū. Et ſic pꝫ quar-
tum ¶ Quinto ponitur extollentia ſiue cō-
mendatio veritatis a quadam muliere fac-
ta. quia dum chriſtus hec loqueretur ſurre-
xit quedam mulier de turba. que a quibuſ-
dam pediſſequa ſancte marthe fuiſſe credit

que ait chriſto. Beatus venter qui te por-
tauit. Propter integram ⁊ omnimodā verita-
tem quā chriſtus loq̄batur hec mulier bea-
tū dixit nō ſolum xp̄m ſed etiā vētrē ⁊ vbe-
ra ⁊ totū corpus q̄d eū portauit. Quod ve-
re propter octo fuit beatū. ¶ R. Primo
fuit beatū corpus virginis propter tocius
fomitis peccati ligationē ⁊ extinctionē. nā
fomes peccati ⁊ omnis cōcupiſcentia mali
in corpore virginis in prima ſanctificatiōe
qua ſcꝫ ſanctificata fuit in vtero per dei g̃-
tiam ligatus fuit ne ad malum aliq̄d incli-
naret. in ſecunda vero ſanctificatiōe: ſcꝫ in
filij dei conceptione per ſuperabundantem
gratiā ſpūſſancti fuit totaliter extinctus. et
ideo nec peccare nec inclinari potuit ad pec-
candum. Hoc ſignatum fuit in archa noe
vbi omnia fuerūt placata ⁊ animalia fero-
cia cū mitibus manſerunt. yſa. xj. Habita-
bit lupus cū agno ⁊ puer paruulus mina-
bit eos. id eſt xp̄s exiſtens in vtero virginis
omnes motus carnales in ea extinxit. ⁊ ad
cōcordiam ſpūs duxit. ¶ Secundo fuit bea-
tū propter totalem incorruptionē. q2 ñ fuit
corruptū in filij cōceptiōe nec grauatuꝫ in
eius portatiōe. nec virginale ſigillū fuit fra-
ctum in eius parturitiōe. nec fuit putrefac-
tum in anime egreſſiōe. ps. Nec dabis ſctm̄
tuū videre corruptionē. ¶ Tercio fuit bea-
tū propter perfectā ipſius ad ſpūſſctī ſubie-
ctionē. q2 ſēper corpus v̄ginis ſpūſſancti or-
ganū fuit ad q̄d opus bonū diſpoſitū. ⁊ parā
lu. i. Ecce a. d. ſ. in ōibus obedire parata.
¶ Quarto fuit btm̄ propter radialē emiſſi-
onē: exibāt eñ q̄ſi radij v̄tuales d̄ facie eiꝰ
oculiſ v̄ginis glorioſi. q libidinē ⁊ petulātiā
aſpiciētiū extinguebāt. Hoc fuit figuratū
in v̄ga aſſueri q̄ erat ſignū clemētie ad quē
cūqꝫ extēdebaṫ vt pꝫ he. v. ¶ Quinto fuit
btm̄ ꝑpter tociꝰ trinitatis ⁊ deitatis ī eo ha-
bitationē. q2 verꝰ filiꝰ dei ⁊ tota trinitas ⁊
deitas i eo corpaliter habitauit. Hier. xxxj
Nouū faciet do. ſu. terrā. fe. circūdabit virū. i.
btā maria xp̄m. q ideo fuit vir in vtero exñs.
q2 ꝑfectus deꝰ ⁊ ꝑfectꝰ hō. Apoc. xij. Sig-
nū maximū apparuit in celo mlr amicta ſo-
le. i. deitate. Sexto fuit btm̄ propter finalē

remuneratione͂.qꝛ ſtati pꝰ moꝛte͂.ſuit gl'ifica
ti yſa.xxxv. Gl'ia libani data e͂ ei decoꝛ car
meli ⁊ ſaron. Noſtra aūt coꝛpoꝛa incinerāt
nec ſtatim hn̄t ſuam remuneratione͂. Apo.
vi. Date ſunt illis ſingule ſtole albe ⁊ dictū
eſt eis vt requieſcere͂t te͂pus adhuc modicū
donec impleatur numerus fratrū ſuoꝛum.
Quia in die iudicij completo numero elec
toꝛū coꝛpoꝛa ſua gloꝛia potie͂tur. Iohā.x.
Ingredietur ⁊ egredietur ⁊ paſcua inueniet
¶ Septimo e͂ beatū propter totalem delec
tationem.qꝛ omnes ſenſus coꝛpoꝛis virgi
nis ſunt actualiter in felici delectatione.vt
oculi.aures.guſtus.olfactus.⁊ tactus.yſa.
lx. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabitur ⁊ di
latabitur coꝛ tuū. Illū enim habuit ⁊ he͂t
ſemper in p̄ntia de quo dici. Lu.x. Beati
oculi qui vide͂t q̄ vos vi. ¶ Octauo e͂ bea
tū propter delectabilem viſione͂m. qꝛ coꝛpus
virginis eſt ita pulcrū ⁊ glorioſū ꝙ ipſum
omnes ſancti ⁊ angeli videre deſiderant. et
ipſam videndo maxime delectātur. Ps. Fluis
impetus le.ci.dei.id eſt pulcra ⁊ delectabi
lia q̄ egrediuntur de coꝛpoꝛe virginis.q̄ tot
ſunt vt cū impetu fluāt. delectāt ⁊ letificāt
ciues ciuitatis dei. Hic cadit exemplum de
illo qui vidit beatam virgine͂ per quandaꝫ
rimulam cū vno oculo.que͂ eruit ſibi ⁊ de
ſiderabat ſibi erui alium ⁊ iterum videre eā
¶ Sed audiamus chariſſimi cum magno
gaudio quid xp̄s r̄ndit. ait enim. Quinimo
beati qui audiūt verbū dei ⁊ cuſto.illd. Et
poteſt quinimo eſſe vna dictio.⁊ tunc tantum
valet.ac ſi diceret. verū eſt quod dicis. Et
hoc etiā verum eſt ꝙ beati ſunt qui audiūt
verbū dei ⁊ cu.illd. Et tūc debet legi ſine in
terrogatione. Vel poteſt eſſe due dictiões.
⁊ tunc tantū valet quin ſicut etiā.iuxta illd
gen.xxiiij. Quin id eſt etiā camelis tuis po
tum tribuā.⁊ imo ponitur pro ſed. Vñ ſen
ſus eſt. Beatus ve͂ter qui te poꝛtauit. Et
dn̄s r̄ndit. Quin id e͂ etiā beatus e͂. ſed etiā
beati ſunt qui audiūt verbū dei ⁊ cuſto.illd
¶ B. Et nota ꝙ qui audiunt verbum dei
⁊ cuſtodiūt illud ſunt beati propter eadem
octo propter q̄ coꝛpus ⁊ ve͂ter beate virgi
nis ſupradictū eſt beatū. Et primo propter

fomitis ligationem ⁊ extinctionem. Nam
ita moꝛtificant coꝛpoꝛa ſua per ſalubrem
diſciplinā ꝙ nō audent carnalia petere. Ex
emplū beati benedicti abbatis qui inter vr
ticas ⁊ vepres ſe nudū proiecit.⁊ per cutis
vulnera eduxit a coꝛpoꝛe vulnus me͂tis.ita
ꝙ nunq̄ aliquid tale vt gre.dicit ſentiret.ij.
coꝛinth.iiij. Se͂per moꝛtificatione͂ ieſu xp̄i
in coꝛpoꝛe noſtro circūferentes vt ⁊ vita ie
ſu in coꝛpoꝛibus noſtris māifeſtetur. Pec
catoꝛes aūte͂ fomite͂ peccati nutriūt non ex
tinguūt. ¶ Secūdo propter totalem incoꝛ
ruptione͂.qꝛ nec coꝛpoꝛis nec me͂tis coꝛru
ptione͂ patiūtur. Vñ beata lucia dixit. Coꝛ
ruptiões mentis ⁊ coꝛpoꝛis nūq̄ ſuſcepi. Ps.
Beati immaculati in via qui ābu.in le.dñi.
j.coꝛinth.v. Expurgate ve.fer.vt ſi.no.cō.
ſicut eſt.azi. Peccatoꝛes aūt ⁊ in aia ⁊ in
coꝛpoꝛe coꝛrūpūtur ⁊ in anima cū dyabolo
foꝛnicātur. ¶ Tercio propter perfectā.ad
ſpūmſanctū ſubiectione͂.ſunt em̄ diſpoſiti ⁊
parati ad proſeq̄ndum oia q̄ ei ſpūſſanctus
ſuggerit ⁊ reuelat. Ezech.j. Vbi erat impe
tus ſpūs illuc gradiebantur. Ps. Ad omnia
mādata tua dirigebar. yſa.lx. Qui ſunt iſti
qui vt nubes volant.i.ita velociter obedi
unt ſpūiſācto ſicut nubes ve͂tis. Peccato
res aūt omni impulſui ſpūſſancti reſiſtunt.
¶ Quarto propter radialem emiſſionem.
egrediūtur em̄ a facie ⁊ ab oculis ⁊ ab oi
bus ſenſibus iuſtoꝛū quidā radij virtuales
proximos illuminātes ⁊ edificātes per bōa
verba ⁊ ſancta exe͂pla q̄ in eis ꝯſpiciuntur.
mat.v. Vos eſtis lux mūdi. Ibidem. Vos
eſtis ſal terre.j.coꝛin.x. Siue comeditis ſiue
bi.ſi.ali.q̄d fa.o.in glo.dei facite. A pecca
toꝛibus aūt egrediūtur radij baſiliſci moꝛ
tales proximos occide͂tes.nā loq̄ndo vide͂
do ⁊ tāgendo occidūt aīas. Et loquendo
occidunt maxime illi qui adulāt hoībus i
prauitatibus ſuis. Vñ prouerbi.xxix. Qui
blandis fictiſq; ſermonibus loquit̄ amico
ſuo rete expandit pedibus eius.⁊ yſaie.liij.
Popule meus qui te beatum dicunt ipſi te
decipiunt ⁊ viam greſſuum tuoꝛū diſſipant.
Hodie diminute ſunt veritates a filijs ho
minum vt inquit Ps. Pro modico lucro

hodie ſubticetur veritas et aſſerit̄ falſitas.
yſa.lix. Coꝛruit veritas in plateis. Pot
etiā ⁊ vana ⁊ fabulas mundi volunt audi
re hoīes.ij. Thi.iiij. A veritate quidem au
ditum auertent. ad fabulas aute͂ ꝯuerte͂tur
¶ Quinto propter totius trinitatis inha
bitatione͂. Io.xiiij. Qui diligit me ſer.me.
ſer.⁊ pa.m.di.e.⁊ ad eū ve.⁊ mā.ap.eū fa.
Actuū.x. Loquente pe.ce.ſ.ſ. ſuper o. qui
au.ver. Peccatoꝛes aute͂ ſunt habitaculū
multoꝛum demonioꝛum. Multi em̄ legiões
demonū in ventre habent. ¶ Sexto propter
finalem retributione͂. quia verbum dei cū
effectu auditum dat vitam eternā. Io.viij
Siquis ſerm.m.ſer.moꝛ.nō gu. inete. ſed
tran.de moꝛ.ad vitā. Peccatoꝛes aute͂ om
ni moꝛte moꝛiūtur ⁊ in anima ⁊ in coꝛpoꝛe
¶ Septimo propter totalem delectatione͂
quia in anima ⁊ in coꝛpoꝛe erūt beati ⁊ ſi
militer omnes ſenſus actualiter ſe͂per erūt
in actu ſuarū delectationū. yſa.lx. In terra
ſua duplicia poſſidebūt. Peccatoꝛes aute͂
totaliter toꝛmentabūtur.⁊ per omnia ⁊ in
omnibus erunt in penis. ¶ Octauo propt̄
delectabilem viſione͂. Vñ ſancti nō ſolū de
lectabūtur in videndo deū.ſed etiā in viden
do ſeinuicem. Vñ quilibet ſanctus totā ce
leſtem curiā letificabit. ⁊ ideo quot ſancti
tot gaudia. Lu.xv. Gaudiū e͂ an.dei ſuper
vno pec.pe.agen. ⁊ multomagis ſup̄ iuſto
gloꝛiā poſſidente. yſa.xxxv. Gaudiū ⁊ leti
ciam obtinebūt. Peccatoꝛes aute͂ erūt de
foꝛmes nimis.quia turpioꝛes res de mūdo
ſunt peccatoꝛ.dyabolus ⁊ infernus. Et ſic
patet ſextū. ¶ In fine nota ꝙ per ſepte͂ ſpi
ritus malignos ſepte͂ peccata moꝛtalia deſi
gnantur. Vnde in ſcriptura ſepte͂ demonia
cos legimus.deſignātes ſepte͂ genera pecca
toꝛum. Cuius ratio e͂. qꝛ eande͂ operatione͂
habet dyabolus circa animā ⁊ aliq̄n circa
coꝛpus ſicut moꝛtale peccatū. Et ideo con
grue per ſepte͂ demoniacos qui in ſcriptura
reperiūtur ſepte͂ peccata moꝛtalia deſignāt̄.
¶ Primus demoniacus e͂ de quo in p̄ſenti
euangelio agitur.qui vt dictū eſt erat prin
ceps in omnibus ydolis.ad que͂ confluebat
multitudo muſcarū propter ſāguine͂ ſacrifi

cij. Iſtud demonium faciebat loqui ydola.
⁊ adoꝛari vt deos. Per hoc peccatum ſu
perbie deſignatur.que ſimiliter operatur in
anima.ipa em̄ eſt principiſſa ⁊ initiū omniū
peccatoꝛū. Thob.iiij. Nunq̄ ſuperbiam in
tuo animo dominari permittas.ab ipa eniꝫ
initium ſumpſit omnis perditio. Ite͂ facit
homines ſe velle adoꝛari vt deos. Exe͂pluꝫ
huius habemus dañ.vj de nabuchodonoſoꝛ
qui p̄cepit vt nullus peteret ab alio deo ni
ſi a ſe. Et attende ꝙ muſce cū alis faciebāt
iſto ydolo ventū. Sic ſuperbus laude ma
loꝛum ⁊ adulatoꝛū nutritur.qui faciunt ſu
perbo ventū de alis ſuis.i.de gratijs eis da
tis. Totū hoc in primis parentibus patet.
De iſtis muſcis recte poteſt intelligi illud
exo.viij. Venit muſca grauiſſima i vniuer
ſa terra egipti.⁊ coꝛrupta eſt terra ab hui
cemodi muſcis. Iſtud demoniū eijcitur hu
militate.qꝛ cōtraria cōtrarijs curātur.
¶ Secundus demoniacus eſt ſaul quem de
mon male agitabat.⁊ nō permittebat cū da
uid reſpicere rectis oculis.nec eū audire po
terat cōmendari ⁊ pluries eū ſine cauſa oc
cidere e͂ conatus.vt patet.j.re.xviij. Hoc
facit inuidia in hoīe. nā vexat eū ⁊ ꝯſumit
eū.nec poteſt inuidus inſpicere rectis ocl'is
cui inuidet.ſed vellet eū moꝛi ⁊ aliquādo cū
occidit. Exe͂plum de cayn ⁊ abel.⁊ de fra
tribus ioſeph.de quibus in geñ. Iſtud de
moniū eijcitur amoꝛe proximi. ¶ Tercius
eſt de quo dicitur in p̄ſenti euāgelio ꝙ erat
mutus.⁊ matth.xij.ꝙ erat cecus ⁊ mutus.
Hoc facit ira in hoīe.q̄ excecat mente͂ eius
qꝛ ira impedit ani.ne po.cer.verū. Vnde p̄
uerbiū eſt. Hō iratus nō eſt conſultus.per
dit em̄ hō per irā lumen rōnis ⁊ diſcretiōis
⁊ mouetur ad impetū furie vt beſtia. Ite͂
perdit loq̄lam recte loquendi. Talia em̄ lo
quitur acſi inſenſatus eſſet.⁊ ideo verba ira
ti nō ſunt attendenda. Ad litterā multi dū
ſunt irati nō poſſunt loqui. Greg. Ire ſue
ſtimulis accenſum coꝛ palpitat.coꝛpus tre
mit.lingua ſe prepedit.facies igneſcit. exa
ſperātur oculi.⁊ noti nequaq̄ recognoſcūt
oꝛe clamoꝛem foꝛmat.ſed ſenſus quid loqt̄
ignoꝛat. Iſtud demoniū eijcit̄ māſuetudo.

Quartus eſt filia chananee.matthei.xv
quā demon tormentabat valde.ita ꝙ nō de-
lectabatur in aliquo. Idem facit accidia ī
homine. nā hō accidioſus eſt totus melan
colicus.ɀ in ſeipo tormentū habet.ɀ vellet
multociens no fuiſſe natus. ɀ tedioſa ē ſibi
vita. Job.x. Tedet animā meā.vi.mee. ti.
aduer.me clo.m. Nec in aliquo ſpūali pōt
ſaporē inuenire.Vnde ſi venit ad miſſā nō
poteſt vſqȝ ad finē ſtare.ſi audit ꝑdicationē
ſtatim vellet eā finiri. virtutes ɀ miracula
ſanctorū nō poteſt audire.ſed oīa faſtidit et
nauſeat. Nume.xxj. Anima noſtra nauſeat
ſuper cibo iſto leuiſſimo. Iſtud demonium
eijcitur leticia ſpūali. ¶ Quintus ē demo-
niacus ille de quo dicit mat.ix.ꝙ freqnēter
mittebat eū demoniū in ignē ɀ aquā. Idē
facit auaricia in hōie.qꝛ hō auarus circuit
mare ɀ aridā.ɀ ſuſtinet famē ɀ ſitim.ɀ calo-
rem ɀ frigus ɀ mille incōmoda ꝓ peccūia
cōgreganda.ɀ accēditur ignis in mēte ipi⁹
ex ſolicitudine ɀ diſcurſu. Eccs.v. Saturi-
tas diuitis nō ſinit eū dormire. Iſtud dmo-
nium expellitur largitate elemoſinarum.
¶ Sextus ē ille de quo dicitur Lu.viij.ꝙ
occurrit ieſu vir qui hēbat demoniū q fra-
gebat catenas ɀ iacebat ī ſepulcris. ɀ egreſ-
ſus ab eo intrauit porcos .cui nomen erat
legio. Hoc eſt peccatū gule.cui nomē eſt le-
gio.qꝛ infinita gula requirit. totus mund⁹
vix ſufficit guloſo. Itē frāgit catēas.quia
nulla lex vel monitio guloſo facta de cibis
vel propter infirmitatē vel quocūqȝ modo
aliquid valet. Item requieſcit in ſepulcris
mortuorū.qꝛ tota intentio ɀ deſideriū gulo
ſi in ore proprio requieſcit.in qđ mittit bo-
los de carnibus animaliū mortuorū factos
de quibus cito vermes incipiūt ſcaturire.
Ps. Sepulcrū patēs eſt guttur eorū. Et tā-
dem intrat porcos.qꝛ guloſus ꝯſūptus ino-
pia.viliſſima officia incipit exercere.vt pa-
tet de filio prodigo qui poſtqȝ oia ꝯſūpſit in
cepit paſcere porcos. Lu.xv. Hoc dmoniū
eijcitur tēperātia. ¶ Septimus ē ille q oc-
cidit ſeptē viros ſare.vt dicitur thobie.iij.
Hoc eſt peccatū luxurie. q̄ occidit ſeptē v̄-
tutes anime. ē eīn luxuria ignis oīm v̄tutū
germina eradicās. Job.xxxj. Ignis ē vſqȝ
ad conſūmationē deuorans. Hoc demoniū
eijcitur caſtitate.vel matrimonio in dei tio
re legitrime obſeruato. Exēplum de ſara fi
lia raguelis de qua idē demon qui ſeptē vi-
ros eius occidit eſt expulſus. poſtqȝ viru ti
mentem deū accepit.cui in timore dei fuit i
matrimonio copulata. Et ſic patet totum.

¶ De epiſtola ſermo.xxxviij.

Estote imitatores dei ſicut filij
chariſſimi. Eph.v. Sicut dicit
eccs.iij.c. Omnia tēpus habēt
Et ſi omni tpe xp̄m magiſtruȝ
ɀ patrem noſtrū imitari debea
mus.tamen iſto ſacro tempore maxime de-
bemus eū in bōis operibus imitari. ac etiā
nos ab omni inquinamento carnis et ſpūs
cuſtodire. Et ad hec duo apls in p̄ſenti epi-
ſtola nos inducit. In qua quidem epiſtola
quinqȝ facit. Primo enim ad dei imitatiōȝ
per viam dilectionis vt filios chariſſimos
nos hortatur in principio epiſtole. Secun-
do a peccatis que corpus maculant ɀ famā
denigrant nos ſpēaliter dehortatur ibi. For-
nicatio autē ɀ omnis immundicia aut aua-
ricia non nominetur in vobis. Tercio vt a
talibus peccatis abſtineamus.penam mag
nam minatur.ibi. Hoc autem ſcitote intel-
ligentes quoniam omnis fornica. Quarto
errorem quorundam impunitatem peccan-
tium diſcernentiū vt liberius peccare poſſint
remouere conatur.ibi. Nemo vos ſeducat
inanibus verbis. Quinto quare tales i ſuo
roze ſequi nō debeamus.ſed vt lucis filij
ambulare.cauſam oſtendit ɀ rationem ve-
natur ibi. Eratis enim aliquando tenebre .
nunc autem lux in domino. ¶ Primo ergo
ad dei imitationem per viā dilectiōis vt fi-
lios chariſſimos nos hortat̄ d. Eſtote imi-
tatores dei ſicut filij chariſſimi vos ipi con
formando. Cari propter imaginis impſſio-
nem ɀ conſeruationem.cariores propter re
demptionē ɀ redemptiōis recognitionem .
cariſſimi propter morum conformationem
j. Pe.ij. Chriſtus paſſus pro vobis vobis
relinquēs ex.vt ſe.veſti.eius. Peccatores aūt
fuīt filij viliſſimi. Nam viles ſunt propter

imaginis deturpationem. Eccl.xlvij. Incli
naſti femora tua mulieribus .ɀ dediſti ma-
culam in gloriā tuā. Viliores ſunt propter
beneficiorū dei ingratitudinē. Nā ꝓ nihilo
habent precioſam mortem filij dei ɀ gratiā
baptiſmi ɀ dona ɀ virtutes ſpūſſancti ɀ ec-
cleſiaſtica ſacramēta ɀ patriā celeſtem. Ps.
Pro nihilo habuerunt terram deſiderabi-
lem. Viliſſimi ſunt propter operum cōtra-
rietatem. nō enim ſolum deū nō imitantur
vt ſpurij.ſed vt inimici contraria operant̄.
Job.xv. Cucurrit aduerſus deū erecto col
lo. Luce.xvj. Qui nō eſt mecū contra me ē
Conſequēter cum dicit. Et ambulate in di
lectione.oſtendit in quo talis imitatio debȝ
eſſe.quia in dilectione.oſtendit etiā modum
ɀ formā talis imitatiōis. quia ſicut chriſt⁹
dilexit nos.ſic nos eīn inuicem debemus di-
ligere ſicut ɀ chriſtus dilexit nos.qui in tā-
tum dilexit nos ꝙ tradidit ſemetipm ꝓ no-
bis oblationem et hoſtiam deo in odorem
ſuauitatis. Oblationem quātum ad flagel-
la crucem antecedentia. hoſtiā quantuȝ ad
ipam mortem. Hebre.x. Chriſtus ſemel ob
latus eſt ad multorū exhaurienda peccata.
Item vna oblatione conſūmauit in ſempi
ternum ſanctificatos. In odorē ſuauitatis
id eſt placentē deum patrē mundo ɀ ipi deo
patri placentem. Geñ.xvij. Ecce odor filij
mei ſicut odor agri pleni cui benedixit dñs.
Et nota ꝙ redolent contrita ſicut ſpecies .
ſic ɀ chriſtus.yſa.liij. Attritus eſt propter
ſcelera noſtra. Item redolent combuſta vt
thus. ſic ɀ chriſtus qui fuit agnus aſſatus
in ſtipite crucis. Item redolent effuſa ſicut
vinum.ſic ɀ chriſtus effuſus fuit quando d
ipo ſanguis ɀ aqua emanauit. Ps. Sicut
aqua effuſus ſum. ¶ Circa hoc primū
membrum ad edificationem noſtrā videa-
mus quō ɀ in quibus debeamus deū imita-
ri. Vbi nota ꝙ aliq[illegible] volunt deū ſtulte imi
tari.vt filij zebedei qui volebāt cū deo reg
nare in celo ſed nō crucifigi in cruce.quod
nō poteſt eſſe. math.[illegible]j. Si quis vult poſt
me venire.ſcȝ ad regnū abne.ſemet.ɀ tollat
cru.ſuā ɀ ſequatur me ſcȝ ad crucē. Aliqui
volunt deū imitari peruerſe. quia vt dicit
Augu. Omnis peccatoꝛ peccando vult deū
imitari. vt ſuperbus appetendo excellentiā
boni q̄ maxime in deo eſt. Ecci.xxiiij. Ego
in altiſſimis habito.in quo Lucifer voluit
deū imitari.yſa.xiiij. Ponā ſedem meā ad
aquilonē ɀ ſi.ero alti. Vt luxurioſus ɀ gu-
loſus appetendo delectationeȝ que ſūme in
deo eſt. ps. Delectatiōes in dextra tua vſqȝ
in finē. Vt accidioſus appatendo quietem
que perpetua eſt in deo in quo omnes ſācti
requieſcūt.yſa.xxxij. Sedebit populus me-
us in pulcritudine pacis.in tabernaculis fi
ducie.in requie opulenta. Vt auarus appe
tendo diuicias que opulentiſſime ſunt ī deō
Prouer.viij. Mecum ſunt diuitie ɀ gloria
opes ſuperbe id ē magne ɀ alte. Vt iracun
dus appetendo vindictam inimicorum quā
maxime exercet deus.matth.x. Timete eum
qui poſtqȝ occi.cor.habet poteſta.ani.mit
gehē. Omnes iſti peruerſo mō deum imita
ri nituntur.quia qui vult exaltari vt ſuper
bus oportet eum primo humiliari. Lu.xiiij
Omnis qui ſe hu.exaltabitur. Et qui vult
delectari vt guloſus ɀ luxurioſus. oportet
primo ieiunare ɀ penuriam pati. Primo
enim in vigilia ieiunatur qȝ comedatur ī fe
ſto.j.corinth.xj. In fame ɀ ſiti ɀ in ie. mul
in la.ɀ cru.in vi.mul.in frigore ɀ nudi. Et
qui vult quieſcere vt accidioſus oportet p̄i-
mo laborare. Ecci.lj. Modicū laboraui et
inueni mihi multam requiem. Et qui vult
ditari vt auarus oportet primo pauperem
fieri.mat.v. Beati pauperes ſpū quōm ip-
ſorum eſt regnū celorū. Et qui vult vindi-
cari vt iracundus oportet primo parcere ɀ
relinquere vindictam deo. Rom.xij. Mihi
vindictam ɀ ego retribuam dicit dominus.
¶ Quidam imitantur deum bene ɀ ſapien
ter.ɀ iſti ſunt filij chariſſimi qui imitantur
deum quantum ad ſeptem. ¶ I . Primo
in lumine ſapientie.quia qui ignorat igno-
rabitur.j.corinth.xiiij. Et quia neminē dili-
git deus niſi eum qui cum ſapientia inhabi
tat. Sap.vij. propterea dicitur matthei.x.
Eſtote prudentes ſicut ſerpētes. Et ideo ſtu
dent in ſcientia dei.vadunt ad ꝑdicationem
vt illuminētur. Sic fecit eſt eū Augu.ɀ

ali doctores. Quidam vero homines ma-
li ſunt ſimiles noctuis .qui ſemper in tene-
bris cupiũt habitare. Joh.iij. Omnis qui
male agit odit lucẽm. ¶ Secundo in puri-
tate vite ⁊ conſcientie.q2 ſicut filius dei pu
re ⁊ ſancte vixit ſic ipi viuere nitũtur. Job
xxvij. Nec reprehendit me cor meũ in oĩ
vita mea.j.corinth.iiij. Nihil mihi cõſcius
ſum. Quia vt dicitur ſap.j. Spũſſanctus ñ
habitat in cor.ſub.pec. Sic ſecutus eſt euz
ſanctus benedictus ⁊ beatus dominicus et
alij qui ſine peccato mortali. vixerũt ¶ Ter
cio in feruore charitatis ⁊ beniuolentie.q2
ſicut filius dei pro ſalute noſtra poſuit ani
mam ſuam. ita ipi pro dei honore ⁊ proxi-
morũ ſalute animas ſuas ſunt parati pone-
re.ij.corinth.xij. Ego autem libenter impẽ
dam vt ſuperimpendar ipe pro animabus
veſtris .j. Joh.iij. Quõ iſte animã ſuã pro
nobis poſuit ⁊ nos debemus pro fratribus
animas ponere. Sicut ſecuti ſunt eum apo
ſtoli de quibus dicitur actuũ.v. Ibant apo
ſtoli gaudentes a conſpe. conſi.quõm digni
habiti ſunt pro nomine ieſu cõtumeliã pati
¶ Quarto in largitate munerũ ⁊ beneficẽ
tia. quia ſicut chriſtus omnibus benefecit.
iuxta illud actuũ.x. Qui pertranſijt benefa
ciendo ⁊ ſanando oẽs oppreſſos a dyabolo
ſic ⁊ ipi omnibus benefacere nitũtur ac etiã
inimicis.mat.v. Diligite inimicos ve.bene
fa.his qui oderũt vos orate pro perſeqñ.⁊
calũ.vos. Sic ſecutus eſt eum dauid qui fe
cit miphiboſeth nepotẽ inimici ſui capital̃
de menſa ſua comedere.vt patet.ij. Reg.ix.
Sic ſecutus eſt eũ beatus ſtephanus qui ꝓ
ſe lapidantibus deũ flexis genibus exorauit
vt patet actuũ.vij. Hebre.xij. Beneficen-
tie autem ⁊ cõmunionis nolite obliuiſci.ta
libus enim hoſtijs promeretᷣ deus. Sic bea
tus laurentius theſauros eccleſie dedit pau
peribus. Sic paulinus nolanus epũs dedit
ſeipm vidue pro eius filio redimendo.vt di
cit grego.in dyalo. ¶ Quinto in amore pa
cis ⁊ cõcordie.quia ſicut filius dei pacifica
uit cũ ſuo ſanguine ſiue q̃ in celis ſiue que i
terris ſunt.vt dicit apl̃s col.j. Et in ps.fa.
ẽ locus eius.ps. Et ingrediens mundũ per

angelos pacem ãnunciari fecit. Luce.ij. Et
vadens per mundum apl̃is ſuis pacẽ impre
cari mandauit dicens. In quamcũqz domũ
intraueritis primũ dicite pax huic domui.
Lu.x. Et egrediens mũdum nobis legauit
pacem dicens. Pacem relinquo vobis pa-
cem meam do vobis. Joh.xiiij. Sic ipi ni-
tuntur inter homines pacem habere. Ro.
xij. Si fieri poteſt quod ex vobis eſt cum
omnibus hominibus pacem habentes. He
bre.xij. Pacem ſequimini cum omnibus ⁊
ſanctimoniam ſine qua nemo videbit deum
Sic ſequuntur eum omnes boni religioſi q.
⁊ inter ſe pacem dei ponunt .⁊ inter diſcor-
des pacem reformare nituntur vt veri filij
dei.mat.v. Beati pacifici quõ filij dei vo
cabuntur ¶ Sexto in patiẽtia aduerſitatis
⁊ contumelie. quia ſicut filius dei aduerſa
ſuſtinuit patienter ⁊ expulſionem ⁊ falſam
accuſationem ⁊ flagellationem ⁊ mortem.
iuxta illud yſa.liij. Tanq̃ ouis ad occi.du.
ſic ⁊ ipi omnia aduerſa patienter ⁊ cũ gau-
dio perferunt. Hebre.x. Rapinam bonorũ
ve.cum gau.ſu. Sic ſecuti ſunt eũ marty-
res de quibus cantamus. Ceduntur gladijs
more bidentium non murmur reſonat non
querimonia ſed corde tacito mens bene cõ-
ſcia conſeruat patientiã ¶ Septimo in cõ-
ſũmatione operis ⁊ perſeuerantie. q2 ſicut
filius dei in bonis operibus vſqz ad mortẽ
perſeuerauit.iuxta illud Joh.xvij. Opus
conſũmaui quod dediſti mihi vt faciam.ſic
ipi vſqz ad mortem in bonis operibus per-
ſeuerant.j. Thi.vj. Bonum certa.certaui
cur.conſu.fidem ſeruaui. In cuius figura
mandatum eſt in lege Leui.iij.ꝙ ſemꝑ cau
da animalis deberet cum corpore immola-
ri. Et ſic patet primum ¶ Secundo a pec-
catis que corpus maculant ⁊ famam deni-
grant nos ſpecialiter dehortatur dicens.
Fornicatio autem que eſt ſoluti cũ ſoluta.
⁊ omnis immundicia.id eſt omnis pollucõ
ſiue naturalis ſiue contra naturam.ſiue cuz
alio.ſiue cum alia.ſiue ſecum.ſiue cũ ſoluta
ſiue cum non ſoluta.ſiue quocũqz mõ illici-
to.de qua Ro.j. Tradidit illos deus in de-
ſiderio cordis ſui in immundiciam. Auaricia

auaricia.que extenuat corpus ⁊ vexat ani-
mam ⁊ denigrat famam. Quia vt dicit boe
cius. Auaricia odioſos.largitas autem ſem
per caros facit. Prouer.xv. Qui ſectatur
auariciam conturbat domum ſuã. Omnia
hec non ſolum non ſint in vobis.ſed nec no
minentur in vobis ſcz ab alijs per probabi
lem pſumptionem.ſicut decet ſanctos. q nõ
ſolum debent abſtinere a malo. ſed ab oĩ
ſpecie mali. ſicut dicit aplus.j.theſ.v. Ab
vtroqz enĩz ſurgit infamia.yſa.xiiij. Perdã
nomen babylonis ⁊ reliquias ⁊ progeniem
⁊ germen. Ecci.xlj. Curam habe de bono
nomine. Quia vt dicitur prouer.xxij .Me
lius eſt nomẽ bonum q̃z diuitie multe. Aut
turpitudo non nominetur in vobis.hoc eſt
non ſolum peccata carnis nõ ſint in vobis
nec nominentur in vobis. ſed etiã acceſſo-
ria ad peccatum carnis non nominentur in
vobis.vt turpitudo que conſiſtit in oſculis
⁊ tactibus inhoneſtis. Legitur in vitaſpa-
trum de quodam ſancto viro .qui manus
ſuas inuoluit ne tangeret ipius ſue matris
manus.⁊ indignanti matri reſpondit. Caro
mulieris ignis eſt. Prouerb.vj. Numquid
poteſt homo abſcondere ignem in ſinu ſuo
vt veſtimenta illius non ardeant. Sic qui
ingreditur ad vxorem proximi ſui non erit
mundus cum tetigerit eam. Aut ſtultilog-
um .quod conſiſtit in verbis carnalibus et
diſſolutis ad ipm opus carnis prouocanti-
bus ⁊ inducentibus.de quo ecci.ix. Collo-
quium illius quaſi ignis exardeſcet. Aut
ſcurrilitas que ad rem non pertinet. que ꝯ
ſiſtit in leuitate et mollicie verborum. aut
quando quis leuia verba loquitur ⁊ demul
centia q̃ ad nullam rem bonã pertinent .ſed
ſolum ea loquitur vt placeat mulieri.etſi ñ
videantur directe ordinata ad luxurie actũ
ſed ex quadam vrbanitate procedere vide-
antur. Que vt dicit glo.a ſtultis curialitas
appellatur.a nobis autem vocatur affabili
tas. Ber. Hodie ſcurrilitas affabilitas.et
maturitas appellatur q̃ crudelitas indicat.
Idem. Memento os tuũ diuinis oraculis
conſecratum. Quicquid ergo ex eo ocioſũz
vel immundum exierit ſacrilegium puta.

Et ideo a talibus verbis penitus abſtinen
dum eſt. Quia vt dicit apl̃s.j.corinth.xv.
Corrumpunt bonos mores colloquia pra-
ua.j.pe.iiij. Siquis loquitur quaſi ſermões
dei. Et hoc eſt quod ſequitur. Sed magis
gratiarũ actio ſup.nominentur in vobis vt
vno ore glorificetis deum. yſa.lj. Gaudiũ
⁊ leticia inuenietur in ea gratiarum actio
⁊ vox laudis. Et nota ꝙ ſupradicta acceſ-
ſoria ad peccatũ carnis ſcz turpitudo ſtul-
tiloquium ⁊ ſcurrilitas nõ ſemper ſunt pec
cata mortalia.⁊ ideo pena que ſubinfertur
non reſpicit omnia ſupradicta.ſed ſolũ pec
catum luxurie ⁊ auaricie.vt patet litteram
intuenti. Et ſic patet ſecundum ¶ Tercio
vt a talibus abſtineamus penam magnam
minatur dicens. Hoc autem ſcitote intelli-
gentes ſcilicet ſcripturas ꝙ omnis fornica-
tor exercens luxuriam cum ſoluta.aut im-
mundus exercens indifferenter vel in ſe vt
molles.vel cum quacũqz alia perſona.aut
auarus quod ſcilicet auarum eſſe eſt ydola
rum ſeruitus.id eſt ſeruire ydolo.ſeruit eñ
auarus pecunie. non habet hereditatem in
regno chriſti ⁊ dei.id eſt non habebit glori
am que cõſiſtit in humanitate ⁊ deitate xpĩ
Johã.xvij. Hec eſt vita eterna vt cogno.
te ſolum verum deum ⁊ quem miſiſti ieſum
chriſtum. Et hec ẽ vt dicit criſo.pricipalis
⁊ ſubſtantialis pena damnatorũ ſcz ab eter
na gloria ſeparari ⁊ carentia viſionis diuie
Secũdaria vero pena damnatorum eſt ap-
plicatio ad tormenta.ij.corinth.vj. Nolite
errare.neqz adulteri neqz molles neqz maſ
culorum concubitores regnum dei poſſide-
bunt. Et ſic patet ꝙ hic non inſerit peccata
acceſſoria ad fornicationem que ſupra teti-
git. Et ſic patet tercium ¶ Quarto erro-
rem quorundam impunitionem peccatorũ
aſſerentium vt liberius peccare poſſint re-
mouere conatur dicens. Nemo vos ſedu-
cat inanibus verbis promittens impunita-
tem peccantibus.ſicut iſti qui mutuo ſe in-
uitant ad peccandum. Sap.ij. Venite frua
mur bonis que ſunt tanq̃ in iuuentute cele
riter. Et addunt. Nemo eſt agnitus qui ſit
reuerſus ab inferis.col.ij. Videte ne quis

vos ſeducat per philoſophiam et inanem
fallaciam ſm traditionem hominū. Prop-
ter hoc enim venit ira dei. id eſt punitio ꝛ
vindicta. quam deus inferens ſe habet ad
modum irati. in filios diffidentie. id eſt. i il-
los qui diffidunt de dei iuſta retributione.
nec ipſam credunt. nec ipſam curant. hoc eīm
maxime diſplicet deo. propter hoc enim fa
ctum eſt diluuiū ꝛ ſodoma ſubuerſa. Eccl.
xvj. Ne dicas a deo abſcondar. ꝛ ex ſummo
quis operis mei memorabitur. in populo
magno nō agnoſcar. que eſt anima mea in
tam immenſa creatura. yſa. xxviij. Percuſ
ſimus fedus cum morte. ꝛ cum inferno feci
mus pactum. Flagellum inundans cū trāſie
rit nō veniet ſuper nos. Talis eſt ergo pēa
ſeducentium ꝛ impunitatem aſſerentiū. Et
ideo nolite effici participes corū neqꝫ i cul
pa neqꝫ in pena. Et ſic patet quartū Qui
to quare tales in ſuo errore ſequi nō debea
mus. ſed vt filij lucis ambulare rationeꝫ ꝛ
cauſam aſſignat dicēs. Eratis eīm aliquādo
tenebre. quaſi di. ſi tales ſeqbamini in ſuo er
rore in ſtatu ignorantie. ante cōuerſionē ad
fidem quādo eratis tenebre magis erat to-
lerandum. Erant eīm denſe tenebre per ori-
ginalem culpā expanſam ſuper humanam
naturā. Job. xxxvij. Omnes quippe inol-
uimur tenebris. Sed denſiores tenebre erāt
per ignorantiaꝫ legis dei ſuper intellectum
expanſam. j. Regū. ij. Impij in tenebris cō
ticeſcent. Sed denſiſſime tenebre erant per
actualem culpam ſuper affectum ꝛ volun-
tatem protenſam. quales fuerunt in egipto.
Sap. xvij. A vinculis tenebrarum ꝛ longe
noctis compediti incluſi ſub tectis iacuerūt
Et ideo ſi tūc errabāt non erat mirum. ſed
modo nō eſt ferendum. quia eſtis lux in do
mino illuminātes ꝛ per lumen gratie effugā
tes tenebras originalis ꝛ actualis culpe. ꝛ p
lumen ſapientie dei effugāte tenebras igno-
rantie vt videatis quid ſit agendum. math
v. Vos eſtis lux mundi. ꝛ Phil. ij. Inter
quos luceatis ſicut luminaria in mundo. Et
ideo ambulate vt filij lucis ſcꝫ chriſti. qui
eſt lux vera q̄ illuminat omnē hominē. Io
hā. viij. Ego ſum lux mūdi. Et ſic ābulare

debetis propter magnū fructū percipiendum
quia fructus lucis eſt in omni bonitate. q̄n-
tum ad interiorem intentionē. ꝛ iuſticia q̄n-
tum ad exterius opus. ꝛ veritate quantum
ad ſermonem. quaſi di. Fructus lucis ē op⁹
perfectum ꝛ i intentione ꝛ in opere ꝛ in ſer
mone. Et ideo fructus lucis eſt bonus ꝛ ve
rus ꝛ iuſtus. ꝛ ideo in luce vt filij lucis ā-
bulare debemus ¶ V. Notandum ergo
ꝙ tunc vt filij lucis ambulabimus quando
ſm lucis proprietates operabimur. que ſūt
quattuordecim ¶ Primo enim lux eſt om
nium virtutum corporum celeſtium ad ter
ram delatiua. eſt enim quoddam vehiculuꝫ
virtutum corporum celeſtium. Sic ꝛ filij
lucis recipiunt maxima dona a deo. et iſta
effundunt ad edificationem ꝛ proximorum
ſalutem. Actuū. xxij. Non enim ſubterfugi
quo minus ānunciarem vobis omne conſi-
lium dei. Peccatores autem filij tenebra-
rum dona dei abſcondunt. ꝛ ideo ab homi-
nibus maledicuntur. Prouer. xj. Qui abſ-
condit frumenta maledicetur in populis
¶ Secundo lux eſt tenebrarum expulſiua.
Sic filij lucis tenebras peccatorum ꝛ igno
rantie ab hominibus expellunt. ipſos per do
ctrinam ꝛ bona exempla illuminando. ꝛ ip
ſos a peccatis retrahendo ꝛ abſoluendo.
Matthei. v. Vos eſtis lux mundi. Iohā.
xx. Accipite ſpiritumſanctum quorum re-
miſeritis peccata remittuntur eis. Pecca-
tores autem filij tenebrarum nituntur te-
nebras immittere ꝛ dictis ꝛ actis proximos
excecare ¶ Tercio lux eſt caloris generati
ua. ſol enim ratione lucis quam emittit ca-
lefacit. Unde philoſophus dicit ꝙ noctes
plenilunij ſunt alijs calidiores. Sic filij lu
cis ignem amoris recipientes eundem ignē
accendunt in cordibus proximorum. Quia
vt dicit gregorius. Amor dei nunq̄ ē ocio-
ſus. operatur enim magna ſi eſt. ij. corint. v.
Charitas chriſti vrget nos ſcꝫ in vobis amo
rem generare. Peccatores autem filij tene
brarum nituntur hunc ignem in ſe ꝛ i alijs
extinguere. ꝛ ſolum ſe diligunt ꝛ vciuā hrī.
¶ Quarto lux eſt incorruptibilis. tranſit el.
per feces ꝛ non corrumpitur nec fedat. Sic

filij lucis in fece mundi et cum mundanis
lutoſis cōuerſantes in ceno eorum nō fedā
tur. quia a malis non ſumunt exemplum. ſꝫ
a bono ſi quod agūt. dimittunt enim ſentes
ꝛ accipiunt roſas. Iohā. j. Lux in tenebris
lucet ꝛ tenebre eam non comprehenderunt
Ro. xij. Noli vinci a malo ſed vince in bo
no malum. Peccatores autēꝫ filij tenebra-
rum in operibus malis aliorū totaliter cor
rumpuntur accipiētes exemplum de malis
ꝛ non de bonis. vt de fornicatione magdale
ne ſed non de penitentia. ꝛ de negatione pe-
tri ꝛ non de lachrymatione. ¶ Quinto lux
eſt ſolis ſecutiua. Sic filij lucis chriſtū ſo-
lem iuſticie in omnibus ꝛ in preceptis ꝛ in
conſilijs ſequi nituntur. Luce. v. Relictis
omnibus ſecuti ſunt eum. Peccatores au-
tem filij tenebrarum non ſolum non ſequū
tur deum ſed vadunt contra deū. Job. xv.
Cucurrit aduerſus deum erecto collo. In
eodem. xxiiij. Ipſi rebelles fuerunt lumini.
Qui dixerunt domino. recede a nobis ſciē-
tiam viarum tuarum nolumus. Job. xxj.
¶ Sexto lux eſt diſcordium conciliatiua.
vt patet in elementis. que vt dicit phūs me
diante luce in corporibus mixtis cōiungū-
tur. Sic filij lucis inter ſe cōcordant i vna
fide ꝛ in bono propoſito ſeruiēdi deo. Act.
iiij. Erat iſtis cor vnum ꝛ anima vna in do
mino. Item inter diſcordes paceꝫ reforma
re nituntur. iſtum imitantes vt filij pacis.
qui pacem inter deum ꝛ homines fecit. et
homines ydola colentes ad vnitatem fidei
ꝛ cultus reduxit. j. corinth. j. Obſecro vos
per miſericordiam dei vt idipm dicatis om
nes ꝛ non ſint in vobis ſciſmata. Peccato
res autem filij tenebrarum non habent pa
cem. yſa. xlviij. Non eſt pax impijs vt dicit
dominus. Sed guerras ꝛ diuiſiones faciūt.
iſtum imitantes cuius membra ſunt ſcꝫ dya
bolum. qui primos rebelles in celo ꝛ pmos
confirmatos exules a paradiſo terreſtri fie
ri procurauit. Sap. ij. Imitātur autē illuꝫ
qui ſunt ex parte illius. Sed attende ꝙ ali-
quando faciendum eſt vt paulus fecit. qui
dum phariſei ꝛ ſaducei eſſent cōgregati cō-
tra eum vt eum percuterent ꝛ morti trade

rent. non poſuit inter eos pacem ſed ſciſma
dicens ſe p hariſeum ꝛ phariſeorum filium
Propterea phariſei et ſaducei adinuicem
ſunt rixati ꝛ paulus manus eorum euaſit.
Sic permittit deus iſtos magnos rixari ad
inuicem ne paruulos opprimant. Et nos
etiam facere debemus. ¶ Septimo lux eſt
hominum letificatiua. Unde qui lucē non
vident gaudere perfecte non poſſunt. Tho
bie. quinto. Quale gaudium mihi erit. qui
in tenebris ſedeo ꝛ lumen celi non video.
Sic filij lucis tam de perfecta ſua conuer-
ſatione q̄ꝫ de conuerſione peccatorum quaꝫ
procurant. celo ꝛ terre ſunt gaudia inferen-
tes. Luce. xv. Gaudium eſt angelis dei ſu-
per vno peccatore penitentiā agente. Pec
catores autem filij tenebrarum de perditio
ne ſua angelos dei ꝛ eccleſiam militantem
ꝛ triumphantem contriſtant. Yſaie. xxxiij.
Angeli pacis amare flebunt. Contriſtant
etiam proximos inſontes damnis ꝛ iniurijs
perſequentes. Prouerbiorum primo. Abſ-
condamus tendiculas contra inſontem fru
ſtra. deglutiamus eum quaſi infernus viuē-
tem. ſit lex noſtra lex iniuſticie. ¶ Octauo
lux eſt colorum ypoſtaſis ꝛ ipſorum repreſē
tatiua. Color enim eſt ipſa lux incorporata.
Eſt etiam lux medium quo color videtur.
ꝛ ideo vbi lux non eſt color videri non po-
teſt. Sic filij lucis omnes colores ꝛ pulcri
tudines eccleſie ſuſtinent tanq̄ baſis ꝛ ipſos
manifeſtant. Quia in diuerſis ordinibus et
ſtatibus eccleſie ſeruientes virtutes ꝛ dona
ſpiritusſancti oſtendunt. dum agunt operaꝫ
virtuoſa. Actuum primo. Accipietis virtu
tem ſpiritusſancti in vos. ꝛ eritis mihi te-
ſtes ſup. in omnibus virtutibus. ꝛ in omni
iudea ꝛ Samaria vſq̄ ad vltimum terre.
Peccatores autem filij tenebrarum omīa
confundunt ꝛ virtutes ꝛ dona ſupplantan-
tes in ſeipſis vicia manifeſtant. Romanos
primo. Et ſicut non probauerunt habere de
um in noticia tradidit iſtos deus in repro-
bum ſenſum vt faciant ea que non conue-
niunt. repletos omni iniquitate. ¶ Nono
lux eſt in celo

ſta ſcꝫ in ſole et in terra opera lucis facit. Sic filij lucis in celo conuerſantur ⁊ in terra operantur. Phil. iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Hebre. xiij. Non habemus hic manentem ciuitatem ſed futurā inquirimus. Qu a vt dicitur matthei. vj. Vbi eſt theſaurus tuus ibi eſt ⁊ cor tuum. Theſaurus autem filiorum lucis chriſtus eſt. qui eſt in celo ad dexteram dei ſedēs. Peccatores autem filij tenebrarum conuerſantur ſolum i terra. in terrenis bonum ſuum conſtituētes Sap. ij. Venite fruamur bonis a iuuentute celeriter. quō hec eſt pars noſtra. ⁊ nō eſt agnitus qui ſit reuerſus ab inferis. ⁊ poſt h erimus tanq̄ȝ non fuerimus. ¶ Decimo lux eſt fluidorum reſtrictiua ⁊ congelatorū reſolutiua. vt patet in luto ⁊ glacie. Sic filij lucis carnalia deſideria defluentia per lamta penitentie deſiccant ⁊ reſtringūt. Sic beatus Benedictus proijciens ſe in vrticas et vepres. curit per vulnus corporis vulnus mentis. quia voluptatem traxit in dolorem vt dicit grego. Hebre. xj. Circuierunt i melotis in pellibus caprarum. egentes. anguſtiati. afflicti. errantes in montibus ⁊ in ſpeluncis ⁊ in cauernis terre. Manus etiam q̄ erant per auariciam conſtricte. reſoluunt bona ſua pauperibus largiendo. ps. Diſperſit dedit pauperibus. Peccatores autē filij tenebrarum defluunt totaliter per carnalia deſideria ⁊ terrena. ⁊ per auariciam cōſtringuntur. ps. Conglutinatus eſt in terra venter noſter. ¶ Vndecimo lux eſt perditorum reinuentiua. quia que homo de nocte perdit apparente luce reinuenit ⁊ apportat. ſic filij lucis animas perditas in tenebris peccatorum per lumen gratie reinuenire ⁊ piſcari conantur deo cuius ſunt deuoti[9] offerentes. Matthei. iiij. Faciam vos fieri piſcatores hominum. Peccatores autēȝ filij tenebrarum nituntur animas ſuas ⁊ aliorū per errorem ⁊ mala opera perdere. ij. Thi. iij. Mali autem proficient in peius errantes ⁊ in errorem mittentes. ¶ Duodecimo lux eſt omnium fructuum productiua. vbi continue ſunt tenebre nihil naſcitur. Sic filij lucis duodecim fructus quos apoſtolus ponit ad galathas. v. omēs producūt. Sūt enim lignum vite afferens fructus duodecim per ſingulos menſes vt dicitur Apoca. xxij. Ad litteram etiam omnia bona mundi producunt. quia cum ip̄i ſint filij dei ⁊ omnia bona ſint filiorum. ⁊ propter filios de[9] om̄ia bōa producat. ſequitur q̄ ip̄i ſint cauſa omnium bonorum. Peccatores autem filij tenebrarum nihil producunt boni niſi ſpinas ⁊ tribulos. ⁊ ideo ſicut ſpine igne cōburentur. Matthei. xiij. Ligate eos faſciculos ad comburendum. ¶ Tredecimo lux eſt quorundam athomorum inuiſibiliūȝ. vt ſint viſibiles factiua. vt patet in ſpera ſolis domum ingrediente in qua predicti athomi conſpiciuntur. Sic filij lucis omnia vident ⁊ minimos defectus ſuos conſiderant. et ideo ſemper ſe defectuoſos reputant. Iacobi. iij. In multis quidem offendimus omnes. ⁊ ſi dixerimus quia peccatum non habemus ip̄i nos ſeducimus ⁊ veritas in nobis non eſt. prima Iohānis. j. Vnde iſta ſācta animalia de quibus dicitur ezechielis prio. ⁊ apocalip. iiij. per que ſancti viri deſignantur erant oculis vndiq̄ȝ plena. Peccatores autem filij tenebrarum non vidēt in domo ſua. id eſt in anima niſi trabes magnas. id ē peccata mortalia. Vident etiam ſi quid male viſibile eſt. ſimiles hely ſacerdoti qui nō poterat videre lucernam dei anteq̄ȝ extinguere tur. ita ip̄i nihil clarum poſſunt videre. ſꝫ quod eſt male fumigans. ſimiles etiāȝ noctuis que in lumine excecātur ⁊ in tenebris vident. Sap. ij. Excecauit eos malicia eorum. ¶ Quartodecimo lux eſt quarundam auium lucem odientium expulſiua. Sic filij lucis hereticos lucem odientes ⁊ in tenebris habitantes expellunt. Peccatores autem filij tenebrarum eos defendunt ⁊ acceptant. cum eiſdem in foueam decidentes. Matthei. xv. Si cecus cecum duxerit ambo in foueam cadent. Et ſic patet totum.

¶ Sequitur dominica quarta.

¶ Dominica quarta de euangelio ſermo. xxxix

Abijt ieſus trans mare galilee quod eſt tiberiadis. Iohā. vj. Sicut dicitur eccl. xj. In die bonorū ne immemor ſis malorum. ⁊ in die malorum ne immemor ſis bonorū. Vnde temperantia vna virtus cardinalis eſt. per quā homo tēperate proſperis debet vti. qđ maxime fit per memoriam aduerſorū q̄ poſſunt homini de facili euenire. Fortitudo autē eſt alia virtus cardinalis poſita ex aduerſo. per quā homo in aduerſis quibuſlibet nō frāgitur. qđ maxime fit per memoriam boni qđ homo ſperat per patientiam aduerſorū. Propterea apoſtolus Ro. v. dicit. Sed ⁊ gloriamur in tribulationibus ſcientes q̄ tribulatio patiētiam operatur. patientia autē probationem probatio vero ſpem. ſpes autē nō confūdit Et ideo ſancta mater eccleſia timēs fideles propter cōtinuum ieiuniū ⁊ onus penitētie iam grauatos deficere. in hac dominica iocunda omnia repn̄tat. Nā officiū nocturnū eſt de liberatione filiorum iſrael. per quam noſtra liberatio a vicijs ⁊ a dyabolo deſignatur. miſſa etiā tota apparet iocunda. vt in introitu miſſe ⁊ in epiſtola ⁊ in euāgelio patet. Dn̄s etiā papa eccleſie pater ⁊ rector tenet hodie in manibus roſam aureā. ⁊ induit ſe pōtificalibus ornamentis. In pn̄ti autem euangelio vnum maximum conuiuium quod chriſtus fecit. ⁊ maxima populi leticia recitatur. In quo quidem euangelio quinq̄ȝ ſummarie continentur. Primum ē tranſitio maris facta a ieſu cum ſequela populi numeroſa. in principio euangelij. Secundum eſt eleuatio oculorum chriſti. ⁊ interrogatio pro ciborum penuria ſerioſa ibi Cum ſubleuaſſet ergo oculos ieſus. Tercium eſt philippi[9] ⁊ andree reſponſio defectuoſa. ibi. Reſpondit ei philippus. ducentorūȝ denariorum panes non ſufficiūt eis ⁊c. Et ait andreas. Eſt puer vnus hic ⁊c. Quartum eſt populi refectio miraculoſa. ibi. Facite homines diſcumbere. Quintum ē laudatio et cōfeſſio gratioſa. ibi. Illi ergo homines cum vi. q̄ fe. ſi. di. ¶ Primo ergo ponitur tranſitio maris facta a ieſu cum ſeq̄la populi numeroſa. Et hoc eſt. Abijt ieſus trans mare galilee. Circa qđ nota q̄ euangeliſta more hebraico loquitur. appellans mare quoddam ſtagnum qđ egrediebatur a iordane ⁊ qđ fiebat ex iordanis extenſione. qđ dicitur mare galilee a circumſtante regione. Sed mare tyberiadis dicitur a tyberiade ciuitate proxima ſic nominata. eo q̄ i honore tyberij ceſaris olim fuerat fabricata. Idem etiā ſtagnum genazareth appellatur a natura lacus. eo q̄ criſpātibus vndis generat ex ſe auram. Hoc tranſiuit ieſus cū diſcipulis ſuis in bartha. ⁊ aſcendit montē ex oppoſito ſitum. Erat autem proximū paſcha iudeorum. ſcꝫ dies azimorum. in quo Iohānes baptiſta decollatus eſt. Et ſequebatur eum multitudo magna. quidā vt ſanarentur vt infirmi. quia virtus de illo exibat ⁊ ſaluabat omnes. Lu. vj. Quidam vt inſtruerētur ⁊ in dei amore accenderentur. vt apoſtoli ⁊ diſcipuli qui erant q̄dā turba per ſe. Luc. vj. Deſcendens ieſus de monte ſtetit in loco cāpeſtri ⁊ turba diſcipulorum eius cū eo. Habebat enim verba luminoſa ⁊ igne ſpūſſancti accenſa. Aliqui vt viderent. vt vani. qui vadunt ad predicationeȝ ad videndum ⁊ non ad diſcendum. matthei xij. Domine volumus a te ſignum videre. Quibus ait. Generatio mala et adultera ſignum querit. Quidam vt obſeruarent eū vt ſcribe ⁊ phariſei. Luce. xiiij. At illi obſeruabant illum. Quibus multi ſunt ſimiles qui de predicatione nihil reportant niſi id quod aliquando in[illegible] vel minus ponderoſe dicitur. ⁊ illud [illegible]gant in plateis et vicis. Quidam vt cum eo manducarent. vt guloſi. nihil niſi vitam pinguem corporiſ appetētes. Iohānis. vj. Queritis me quia manducaſtis

ex panibus meis et ſaturati eſtis. O quot ſunt hodie ſimiles iſtis .qui ſolum propter cómodum tēporale chriſtum querunt. et ſi chriſti patrimonium eſſet tenue ſicut ē pingue penitus in eo nō remanerent. Malach j. Quis eſt in vobis qui claudat hoſtia et accendat altare meū gratuito. De quibus. chriſtus dicit mat. v. Amen dico vo. re.me ſuā. Miſtice autē per mare pñs ſeculum ꝺ ſignatur. multis fluctibus cōquaſſatum. qđ ieſus in carne aſſumpta tranſiuit. omēs eiꝰ fluctus ⁊ amaritudines deguſtando. vt nobis compateretur per omnia. Hebre. iiij. Nō habemus pō. qui nō poſſit cōpa. infir. no. temptatū aūt per omnia. Et poſtq̄ mare tranſiuit aſcendit in montē maieſtatis ſue in excelſis per gloriā reſurrectiōis. mar. xvj Dominus quidem ieſus aſſumptus eſt i celum ⁊ ſe. a dex. dei. Et tunc multitudo magna vēiebat ad eū. q2 videbat magna ſigna que faciebat. quia poſtq̄ chriſtus celū aſcēdit miſit ſpūmſanctū apl'is cū ſacco grārū ⁊ donorū ⁊ omniū virtutū. quibus apl'i totum mundū peragrātes repleuerūt. faciendo prodigia ⁊ opera maxia ⁊ virtutes. propter qđ totū mundū ad xp̄m traxerāt. Jo. xiiij. Qui credit in me opera q̄ ego facio et ipſe faciet. Tūc etiam xp̄s cū maxima multitudine montē glorie ſue aſcēdit q2 cū omnibus aīabus q̄ ab initio mūdi in ſpe ⁊ fide beati ſemis requieuerāt. Vñ cātamus i proſa. Redit turmis cū duabus. angelis ⁊ animabus. Si ergo volumus cū xp̄o mōtē glīe ſue aſcēdere cū eo mare pariter trāſeamus. q2 q mare nō tranſeūt mōtē glīe nō ꝯſcēdūt. Nō ſtultiſemus cū filijs zebedei q voluerūt cū xp̄o vnꝰ a dextris alius a ſiniſtris i regno eius ſedere. ⁊ nō cū eo in cruce manere. Et iō xp̄s eis dixit. Neſcitis qđ petatis. math. xx. Et ſic patet primū. Scđo ponitur eleuatio oculorū xp̄i ⁊ interrogatio ꝑ cibo rū penuria ſerioſa. ibi. Cū ſuble. ocu. Vbi nota ꝙ filius dei leuauit oculos ſue potentie ⁊ ſapiētie qñ mundū creauit ⁊ ordiauit. Geñ. j. Vidit deus cūcta q̄ fe. ⁊ e. val. bōa. Leuauit oculos ſue iuſticie ⁊ vindicte .qñ hōiem ꝺ paradiſo expulit. ſeđ adā voluit ſe abſcondere. geñ. iij. Abſcondit ſe adā ⁊ eua vxor eius a facie dñi. ⁊ ait dñs. Adā vbi es Leuauit oculos ſue miſericordie ⁊ gratie. qñ videns afflictionē noſtrā indutus ē carne hūana. ⁊ deſcendit vt nos liberaret. exo. iij. Vidi afflictionē populi mei qui ē i egipto ⁊ deſcendi vt liberē eum. Et ſicut deſcēdit per incarnationē ⁊ mortē. ſic aſcēdit per reſurrectiōis gloriā. ⁊ tūc humanā naturā ſūme exaltauit ⁊ in bono repleuit. Eph. iiij Qui deſcendit ipē eſt ⁊ qui aſcēdit ſup oēs celos vt adimpleret oia. Vnde cātamus i proſa. Alta chriſtꝰ dum conſcendit ſeruis ſuis mnas appendit gratiarum omniū. Et hoc eſt quod hic miſtice innuitur. Quia chriſtus poſtq̄ mare tranſierat ⁊ montē aſcenderat queſiuit a Philippo. Vnde ememus panes vt manducent hi. id eſt cuius meritum poterit ſufficere ad totam humanam naturam ſpūalibus bonis replendā. Certe nullum niſi meum. quia oportet eſſe meritū infinitum. Et ideo hoc dicebat temptās eū ipē enim ſciebat ꝙ ſolus ipē poterat hoc facere. Sed litteraliter exponendo quare magis a philippo q̄ ab omnibus alijs de victualibus ⁊ panibus inquiſiuit. magis enim a iuda qui loculos habebat petere debebat Ad quod dicendum ꝙ philippus erat ꝺ cōtrata illa. id eſt de ciuitate illa vel regione vel vico. ⁊ ideo magis ad eum pertinere videbatur vbi pro paſcendo populo poſſent victualia reperiri. ¶ Chriſtus autem hoc dicebat temptans eum. Vbi nota ꝙ triplex eſt temptatio. Vna ad malum inclināſ ⁊ hec eſt a dyabolo carne ⁊ mundo. Jac. j Vnuſquiſq3 temptatur a concupiſcentia ſua. Et hac deus nunq̄ temptat. Quia vt dicitur Jacobi primo. Deus intemptator malorum eſt. ipē enim neminem temptat. Alia eſt temptatio probans. Et hec eſt triplex. quia aut fit vt temptatus innoteſcat temptanti vel probanti. aut vt innoteſcat alijs. aut vt innoteſcat ſibiipſi. Primo mō non temptat deus ſed homo. Eccleſiaſtici. Quartodecimo caplo. Ex multis loquelis

temptabit te. Secundo modo temptat dñs virum perfectū ad exēplum. geñ. xxij. Temptauit deus abraam. Et ſequitur. Nūc cognoui ꝙ timeas dominum. id eſt cognoſcere feci. Tercio modo etiam temptat deus virum perfectum ad humilitatis meritū. q2 homo humiliatur cum ſibi ſua infirmitas innoteſcit. Et hoc tercio mō xp̄s temptauit philippum ſicut infirmū in fide. Vnde philippus ſicut imperfectus in fide reſpondit. Et ideo ſua imperfectio ſibi innotuit ꝙ de chriſto nō perfectā fidem habebat. dū poſt ea vidit ipm tam grande miraculum operātem. debuit eñ reſpondere. Dñe tu omnia potes. tu omnia ſcis. ⁊ ideo potes panes de nouo creare. ⁊ de longinquis partibus facere huc venire. Et ſic patet ſecundū. ¶ Tercio ponitur philippi ⁊ andree reſponſio defectuoſa. Et primo philippus ad xp̄i interrogationem reſpondit dicēs. Ducentorum denariorū panes nō ſufficiunt eis. ⁊c. Tot denarios habebāt apoſtoli. vt dicit victor. Secundo beatus andreas ad q̄ſtionē etiam imperfecte ⁊ cū defectu reſpōdit d. Eſt puer vnus hic qui habet quinq3 pa. or. ⁊ du. piſ. ſed hec quid ſunt inter tantos. Ex quo beati andree imperfectio patet. quia nō debuit dicere. ſed hec quid ſunt inter tantos. imo debuit dicere. domine ſatis ſūt. quia tu potes ea multiplicare ⁊ turbā ſatiare. Spiritualiter autem ⁊ ad edificationem noſtrā nota ꝙ puer iſte fuit chriſtus. qui fuit puer id eſt purus totus ⁊ innocens. j. pe. ij. Qui peccatum nō fecit nec inuē. eſt do. in o. eius Non autē fuit puer ſenſu vt multi ſemper ſunt pueri. yſa. lxv. Puer centū annorum morietur. Qui habuit quinq3 panes ordeaceos. i. quinq3 vulnera que ſunt valde aſpera. ſed fuerunt medicinalia. quia ad ſanitatem gentium. ſicut ordeum eſt aſperū ⁊ medicinale. que vulnera debent comedi. id eſt ab anima per iugem memoriam ruminari. Treñ. iij. Recordare paupertatis ⁊ tranſgreſſionis mee. abſinthij ⁊ fellis. memoria memor ero. ⁊ tabeſcet i me anima mea. In cuius ſignū mandatum eſt in lege vt omne animal nō ruminans eſſet immundum. nec poſſet deo in ſacrificiū immolari. Leui. xiij Debent autē comedi cū duobus piſcibus. id ē cū vera fide ⁊ ſpe. vt ſ. credamus ꝙ illa vulnera fuit paſſus chriſtus verus deus ⁊ verus hō. ⁊ ꝙ ea nō pro ſe ſed pro ſalute hūana paſſus fuit. vt penam reatus noſtri. quo tanq̄ rei i carcere inferni detinebamur exolueret. ⁊ ꝙ ex illis vulneribus dū ea patienter tulit infinitū meritum acquiſiuit. propter quod celum aperuit. Vnde penā exoluit. meritū acquiſiuit. celum aperuit. ⁊ hoc firmiter credere debemus. Debemus etiam ſperare ꝙ virtute iſtius meriti bene operabimur. ⁊ in celum vltimo aſcendemus. Eſt eñ ſpes certa expectatio futurorum bonorum ex gratia ⁊ merito proueniens. Si ergo ſic ruminabimus iſtos panes id eſt chriſti vulnera atq3 penam tunc paſcetur aīa ⁊ omnia amara pro dulci ſumet. Quia dicit greg. Si paſſio chriſti ad memoriam reuocetur nihil eſt adeo durū quin equo animo toleretur. Et ſic non deficiet in via preſentis incolatus. ſed in vtute talis cibi vſq3 ad celum ſalubriter ambulabit. Hoc fuit figuratum in helya qui in virtute pāis ſubcinericij quē comedit ambulauit quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus donec peruenit ad montē dei oreb. iij. re. xix. Panis ſubcinericius eſt filius dei inuolutus i carne mortalitatis noſtre ⁊ in ligno crucis aſſatus. Jo. vj. Ego ſū panis viuus q ꝺ celo deſcendi. Propterea dicitur cāti. v. Comedite chariſſimi ⁊ inebriamini. Propterea chriſtus ſacramentū ſui corporis inſtituit vt illō cū tali fide ⁊ ſpe iugiter comedamꝰ. Lu. xxij. Hoc ē corpus meū. hoc facite in meā cōmemo. j. cor. xj. Quotienſcūq3 man. pa. hūc ⁊ ca. bi. mor. do. ān. do. ve. Pñt etiā per quinq3 pāes ordeaceos quinq3 q̄ ſūt neceſſaria penitēti deſignari. q̄ exterius ſunt valde aſpera. ſed anie languētis ſunt validiſſima medicina. q̄ ſunt contritio cordis. confeſſio oris. elemoſina operis. orō mētis. ieiunium corporis. q̄ debēt fieri i vera fide dei ⁊ eccl'ie. ⁊ vera ſpe p ea veniā ꝯſequēdi. multi eī ſarracenorū ⁊ iudeorū ⁊ hereticorū penitentiam agūt ⁊ in ipſa operantur virtutes. Et quia non faciunt eam in vera

ſtoe nihil faciunt. nec ſunt fructũ peniten-
tie percepturi.mat.vij.Multi dicent mihi
in illa die.dñe nōne in nōie tuo prophetaui
mus ⁊ virtutes multas fecimus.⁊ dicet illꝯ
Amē dico vobis neſcio vos. In eod.xxv.
Et ſic patet terciũ.¶ Quarto pōitur refec
tio.populi miraculoſa.qꝛ poſtq̃ ieſus fece-
rat apoſtolos ſuã imperfectionē cognoſce-
re ait eis.Facite hōies diſcũbere.ſcꝫ ſuper
fenũ quod erat in loco.Accepit ergo ie.pa.
⁊ cũ grãs deo egiſſet fregit ⁊ dedit aplis vt
turbe apponerēt.ſimiliter fecit de piſcibus.
Iſti pães ⁊ piſces ꝟtute di vbiq̃ mltiplica
ti ſunt.⁊ primo in manibus xpi. virtus em̃
erat in manibus vt dicit augu.Secundo in
manibus apoſtolorũ diſtribuentiũ.Tercio
in ore comedentiũ.vt dicit victor. Et cum
omnes eſſent repleti.pcepit apoſtolis eleua
re fragmenta.ne perirent pedibus ꝯculcata
Et quilibet apoſtolus accepit cophinũ ſu-
um.i.ciſtam de viminibus factã ad portan-
dum fenum ⁊ huiuſmodi.⁊ eleuauerũt.xij.
cophinos vel ſportas plenas fragmentis.
Hanc autē miraculoſam refectionē dupli-
citer conſiderare poſſumus. ſ. moraliter et
allegorice ꝟ miſticũ intellectum.Moraliter
autē ad edificationē noſtrã exponēdo nota
ꝙ in chriſti cōuiuio ſeptē virtuoſa apparēt
que in cōuiuijs mundi deficiũt.¶ Z. Pro
pter que hoc eſt laude dignũ.⁊ illa ſũt me-
rito contemnenda.¶ Primũ eſt motiuum
ſanctũ.quia ex magna pietate miſertus tur
be illud fecit.Unde ait.Miſereor ſup tur-
bam. Ex pietate em̃ debemus bona noſtra
largiri.ps. Iocundus hō qui miſeretur et
cōmo.Tanto elemoſina maioris meriti cen
ſetur. quãto ex maiori pietate ⁊ affectiōe
procedit. Quia vt dicit gregori.Deus non
penſat quantum ſed ex quanto affectu. Et
ideo illa vidua que duo era minuta in ga-
zophilatium miſit. plus omnibus dicta ē a
chriſto miſiſſe.vt patet luce.xxj. Conuiuia
autem mundi ex iactantia ⁊ vana gloria fi
unt.vt ſcꝫ homines oſtendãt diuitias ⁊ ma
gnificentias ſuas ⁊ honorentur. ſicut aſſue
rus grande conuiuium fecit. vt oſtenderet
diuitias glorie ſue. vt patet heſter primo.

¶ Secundum eſt laus diuina. quia pmiſſa
eſt gratiarũ actio ⁊ benedictio.Nã vt dicit
matthei.vj.dominus in celum intuens be-
nedixit.⁊ hic dicitur ꝙ gratias egit.Debe-
mus em̃ in comeſtione oratione premittere
⁊ ipſam benedicere. ⁊ in fine deo grãs refer
re.ſicut religioſi faciũt.ps.Edent pauperes
⁊ ſaturabũtur ⁊ laudabunt dominũ.Quia
ſicut apoſtolus.j.Thi.iiij.Sanctificetur eſt
ſcꝫ cibus per verbum dei ⁊ orationē.Exē-
plum de illa ſanctimoniali que ſemel ſine ſi-
gno crucis lactucam comedit ⁊ a dyabolo
eſt inuaſa.vt recitat gre.j.corinth.x. Siue
comeditis ſiue bibitis ſiue aliud quid faci-
tis omnia ad laudem dei facite.Quia cum
iuſtus de omni opere mereatur etiam de co
meſtione.omnia in nomine domini debet in
cipere ⁊ ad dei gloriam terminare. In con
uiuijs autem mundi premittũtur cantilene
⁊ tube ⁊ muſica inſtrumenta.¶ Tercium ē
indigentia iuſta.quia hoc conuiuium pau-
peribus ⁊ indigentibus qui non poterant
aliunde habere.⁊ perſonis q̃ xpm ſeq̃bãtur
legitur factũ fore.Lu.xiiij.Cũ facis prãdi
um vel cenã voca pauperes ⁊ debiles ⁊ ce.
⁊ clau.⁊ beatus eris.Cōuiuia autē mundi
fiũt magnatibus ⁊ diuitibus.⁊ nō vocãtur
ibi ſerui dei qui xpm ſequũtur.ſed hiſtriōes
qui obloquũtur.¶ Quartũ eſt tēperantia
magna.qꝛ in hoc cōuiuio nō fuit aliud niſi
panis ordeaceus ⁊ piſces.⁊ nō varia fercu
la ſiue vinũ.debemus em̃ valde tēperate co
medere.qꝛ vt dicit hiero.Vēter ⁊ genitalia
ſũt vicina ⁊ idō vēter mero eſtuãs facile ſpu
mat i libidinē.ppterea dicit apls ad ro.xiij.
Nō in cōmeſatiōibus ⁊ ebrietatibus.Et ad
eph.iiij.Nolite inebriari vino i quo ē luxu-
ria.In cōuiuijs aũt mũdi oīa ſunt prouo-
cantia ad luxuriã.ſ.varia fercula.optimũ
vinũ.pulcre menſe.cãtilene.⁊ muſica inſtru
menta.Et ideo cũ inepta leticia ⁊ ludo pro
hibito ſurgũt.Exod.xxxij.Sedit populus
manducare ⁊ bibere ⁊ ſurrexerunt ludere.
¶ Quintum eſt ſignificatio congrua.Naꝫ
hoc conuiuium fuit factum ſuper montem
ſub diuo ⁊ ſederũt homines ſuper fenũ.In
quo datur intelligi ꝙ ſerui dei ſtãt in mōte

contemplationis in celeſtibus habitantes.
Phil.iij. Noſtra conuerſatio in celis eſt.
Sedent etiã ſuper fenum.per quod caro fi
guratur.yſa.xl.Omnis caro fenũ. Tunc
enim hō ſuper fenum ſedet cum ſpũs carni
dñatur.⁊ carnalia deſideria refrenãtur.co-
medunt enim ſub diuo. qa ſpes eorum non
clauditur in hoc mundo.ſed ad celũ termi-
minatur eternale cōuiuium expectando.cō
uiuia autem mundi fiũt in paludibus terre
norum.nec cōuiue mundi ſedent ſuper fenũ
ſed fenum ſuper capita eorum manet dum
caro ſpũi dñatur.⁊ in carnalibus deſiderijs
eorũ ſubmergũtur.Fiũt etiam ſub tectis in
domibus.quia ſpes eorũ clauditur infra te
ctum poſt hoc nihil aliud expectando. Et
ideo ſerui dei tranſeũt de conuiuio ad cōui-
uium.ſed mundi conuiue de cōuiuio tranſe
unt ad eſuriem ſempiternã.yſa.lxv. Serui
mei comedent ⁊ vos eſurietis. In cuius fi
gura chriſtus aſcendens in celum cũ aplis
comedit.Actuũ.j.Sic de cōuiuio ad eſuriē
tranſijt diues epulo.qui vnam guttaꝫ aque
nunq̃ potuit poſtea habere.vt patet Luce
xvj. Iob.xxj. Ducunt in bonis dies ſuos.
⁊ in pũcto ad infer.deſcendunt.¶ Sextum
eſt prouidentia bona. quia mandatuꝫ eſt in
hoc conuiuio reliquias ne perirent pro in-
digentibus reſeruari.Serui enim dei reliq-
as de induſtria in comeſtionibus ſuis faci-
unt vt eas pauperibus elargiãtur.Luc.xj.
Quod ſupereſt date elemoſinam.Reliquie
autē conuiuiorum mundi conſeruãtur.nec
pauperibus dantur ⁊ interdum putreſiunt.
Exod.viij.Aſcenderunt in reliquias cibo-
rum tuorũ rane.vel male diſpenſantur duꝫ
canibus ⁊ hiſtrionibus largiuntur.¶ Sep
timum eſt ſufficientia plena. quia comede-
runt ⁊ ſaturati ſunt.Serui em̃ dei ſatiãtur
dum quecũq̃ habent contentãtur. mat.xix.
Centuplum accipietis. id eſt ſpũm perfec-
tionis per quem eritis contenti in bōis ter-
renis vt dicit gre.Conuiue autē mundi nō
ſatiantur.Prouer.xiij. Iuſtus comedit ⁊
replet animã ſuam.venter autē impiorum
inſaturabilis.Ioh.iiij.Omnis qui biberit
ex hac aqua ſitiet iterũ. qui aũt bi.ex aqua

quã ego dabo nō ſi.inet.¶ Et qꝛ in cōuiuijs
mundi tot indecentia et vicioſa concurrũt.
Ideo frequēter in ipſis comedentes a deo cō
demnantur.Sic cōdemnatus eſt balthaſar
in cōuiuio quod fecit ⁊ vidit in pariete ar-
ticulos manus ſententiam contra ſe ſcribē
tis.propter quod cepit tremere. et cōpages
renum eius diſſoluebãtur ⁊ cōuiuiũ verſuꝫ
eſt in luctum.vt patet dañ.v. Prouer.xiiij
Extrema gaudij luctus oc.¶ Secũdo hãc
refectionem poſſumus exponere allegorice
ſm miſticum ſenſum.Unde nota ꝙ duo con-
uiuia legũtur a ieſu facta.ſcꝫ pñs qd ha-
betur marci.viij.q̃ ſignificãt ſpũalem aie re
fectionē q̃ paſcitur verbo dei.Deutro.viij.
Nō in ſo.pa.vi.hō ſed in oi verbo pd pce.
ab ore dei.Quia vt dicit gre.Miracula q̃-
dam xpi ſic accipienda ſunt vt in veritate
facta credãtur.⁊ aliud ſignificant.Hoc ſpe
ciale ſacra ſcriptura habet.dũ narrat geſtũ
prodit miſteriũ.Cibus ergo aie eſt verbum
dei.i.ſacra ſcriptura.ſcꝫ nouũ ⁊ ve.te.quod
pdicator populo dat comedere. Math.xiij.
Omnis ſcriba doc.in re.ce.ſi.ē patriſa.qui
profert de the.ſuo no.⁊ ve. Per duo ergo
cōuiuia q̃ xps fecit vetus ⁊ nouũ teſtamētũ
ſiue vetus ⁊ noua lex cōgrue deſignãtur.lex
aũt vetus i qnq̃ libris moyſi ꝯtinet. q̃ p.v.
pães ordeaceos deſignãtur.⁊ i ꝓphis ⁊ pſis
q p duos piſces dſignãt. nã pãis ordeaceus
dat ſuis.ſic illa lex fuit lex timoris q̃ ſuis dat
⁊ ñ ꝯtinebat grãm filiorũ. Et ad hoc figu-
randũ qñ lex vetus data fuit audierũt filij
iſrl vocē ⁊ ſonitũ buccine ⁊ lampades mō-
temq̃ꝫ fumigantē.⁊ ideo perterriti atq̃ꝫ pa
uore cōcuſſi ſteterũt procul dicentes moyſi.
Loquere tu nobis ⁊ audiemus.non loqua
tur nobis dominus.ne forte moriamur.vt
patet exodi.xx. Item ordeum ē pungitiuũ.
continens multaꝫ corticē.qꝛ lex vetus erat
pungitiua dicēs.Oculũ pro oculo dentem
pro dente.liuorē pro liuore.Exo.xxj.Et cō
tinebat corticem figurarum multarum. id
eſt miſteriorum in nouo teſtamento expli-
candorum.j.Corinth.decimo.Omnia in fi-
gura contingebant illis. Hos autem quinq̃
panes et duos piſces portauit n iiij

mus puer clauſos in pera. Iſte puer fuit
populus iudaicus.qui fuit puer ſenſu.ſ; ſe
nex tpe.yſa.lxv. Puer centũ ãnorũ morieꝫ
Qui ſemper legit ⁊ nunq̃ꝫ ad perfectionem
venit. Hebre.vij. Nihil em̃ ad perfectũ ad
duxit lex.ij.corinth.iij. Uſqꝫ hodie dũ legiẽ
moyſes velamen eſt poſitum ſuper cor eoꝝ
Sed chriſtus hos pães fregit ⁊ dedit diſci
pulis mãducare.dum intellectum veteris te
ſtamenti diſſeruit. Lu.xxiiij. Tunc apperu
it illis ſenſum vt intelligerent ſcripturas .
Fuit ergo populus iſte paſtus quinqꝫ pa-
nibus ordeaceis id eſt quinqꝫ libris moyſi.
⁊ duobus piſcibus id ẽ pſalmis ⁊ ꝓphetis.
qui aſperitatem legis tẽperabant vel pote-
ſtate regia vel ſacerdotali. Et ideo hoc cõ-
uiuium fuit factum ante illud quod recitat
marcus.de quo.xij.cophini ſunt ſũpti.quia
duodecim ſunt tribus iſrael q̃ ſpũaliter pa-
ſci debebant. Quia vt dicit apl's.j.corin.x.
Omnes eandem eſcã ſpiritalem manduca-
uerunt. Plures tamẽ reliquie ſuperauerũt
de iſto cõuiuio q̃ꝫ de illo quod recitat mar-
cus.qꝛ de hoc duodecim.de illo ſeptem co-
phini eleuati ſunt. Nam lex vetus que per
hoc cõuiuium deſignatur ob difficultatem
ſeruari nõ potuit. Act.xv. Quid temptatis
imponere iugum ſuper ceruicẽ diſcipulorũ
qđ neqꝫ patres noſtri neqꝫ nos portare po-
tuimus. De vtroqꝫ tamen conuiuio multa
remanſerũt.quia neqꝫ nouum neqꝫ vetus te
ſtamentum ſeruatur.⁊ de vtroqꝫ plura fue-
runt eleuata q̃ꝫ appoſita.quia de vtroqꝫ plu
ra dimittuntur q̃ꝫ obſeruentur. Conuiuium
autẽ quod marcus recitat quod poſt hoc
factum fuit.ſignificat nouum teſtamentum
vel nouam legem in quo fuerunt ſeptẽ pa-
nes triticei qui dantur filijs.quia lex noua
eſt lex amoris que datur filijs ⁊ ꝯtinet gra
tiam filiorum. Et ideo fuerunt ibi ſeptem
panes.quia ſeptem virtutibus ⁊ ſeptem do
nis ſpũſſancti paſcuntur filij dei.que in no-
ua lege dantur.qꝛ lex noua eſt principaliter
ipa ſeptiformis gratia ſpũſſancti. Hos ſep
tem panes ſimiliter chriſtus benedixit ⁊ fre
git ⁊ multiplicauit.⁊ dedit apoſtolis vt ap
ponerent turbe.quia ipſam legem nouã.ſcꝫ
legẽ amoris chriſtus inſtituit ⁊ docuit. Io
hãnis.xiij. Mandatum nouũ do vobis .vt
diligatis inuicem. Matthei.v. Diligite ini
micos veſtros. In veteri autem lege dice
batur. Diliges amicum tuum ⁊ odio habe
bis inimicum tuum vt dicunt iudei. Et mã
dauit apoſtolis vt ipſam legem nouam om-
nibus predicarent. Marci.xvj. Predicate
euangelium omni creature. Et vt ipſam gra
tiam ſpũſſancti omnibus darent. Matth.x.
Gratis accepiſtis gratis date. De hoc au-
tem conuiuio ſuſtulerunt apoſtoli ſeptem
ſportas.quia ſeptem erant eccleſie paſcende
per apoſtolos in noua lege vel nouo teſta-
mento de reliquijs prandij chriſti. quibus
Iohãnes in apocalipſi ſcribit dicẽs. Iohã
nes ſeptem eccleſijs que ſunt in aſia.ꝑ quas
vniuerſitas eccleſiarũ deſignatur. In ſeptẽ
autem ſportis apoſtolorũ contentus eſt ac
continetur cibus anime dandus in nouo te
ſtamento.omnibus fidelibus chriſtianis.qꝛ
per ſeptem ſacramenta eccleſie que continẽ
tur in ſportis apoſtolorum.id eſt in poteſta
te quam a chriſto receperũt datur ſeptifor-
mis gratia ſpũſſancti.in qua ſalus anime ꝯ-
tinetur. Et ſic patet ꝙ per duo chriſti con-
uiuia vetus ⁊ nouum teſtamentũ deſignanẽ
quibus homines ſpũaliter paſcuntur. Et
vnum fuit datum ſeruis ⁊ aliud filijs. vnũ
generauit ſeruitutem ⁊ timorem.alterum li
bertatem et amorem. Et hoc eſt quod apo
ſtolus dicit in epiſtola hodierna. Hec eniꝫ
inquit ſunt duo teſtamenta. vnum quidem
in monte ſina.in ſeruitutem generãs que eſt
agar. Et quia vt dicit apoſtolus ad galath.
iij. Qui fidem et opera habent abrae hi
ſunt filij abrae. ideo nõ ſolum debemus pa
ſci de reliquijs cõuiuij .quod ſignificat no-
uum teſtamentum. ſed etiam de reliquijs
huius conuiuij quod vetus teſtamentum ſi-
gnificat ⁊ abrae filijs fuit datum.cuius fi-
de et imitatione filij ſumus facti. Comeda-
mus ergo de reliquijs cophinorum .quas
apoſtoli de menſa chriſti ſumpſerunt. Naꝫ
ideo chriſtus apoſtolis reliqas colligi man
dauit.vt eas omnibus poſteris impertiren
tur. Nam he reliquie ſpũalia bona quibus

anima paſcitur deſignant.que tantomagis
multiplicantur quanto pluribus dantur et
diuiduntur.ſicut iſte panis tantomagis eſt
multiplicatus quanto pluribus eſt diuiſus
Si ergo de hoc ꝯuiuio volumus ſpũaliter
ſatiari ad apoſtolos recurramus qui de ip-
ſis plenos cophinos abſtulerũt.nobis poſt-
modum tribuendos. ¶ Primũ cophi
num beatus petrus ſumpſit.qui fide perfec
ta ⁊ integra fuit plenus. ſuper quẽ tota dei
eccleſia fundata conſiſtit. Mat.xx. Tu es
xp̃s filius dei viui. Et ſequitur. Tu es pe.
et ſu.hãc pe.ed.ec.meã. Recurramus ergo
ad beatũ petrũ pro fide viua et vera. fides
enim noſtra mortua eſt.eo ꝙ per opera ip-
ſam non manifeſtamus. Iaco.ij. Oſtẽde
mihi fidem tuam ex operibus. Idem. Fi-
des ſine operibus mortua eſt. quia vt dicit
bern̄. Quid eſt ꝙ per medios enſes nõ trãſi
mus vt tantam miſeriam declinemus.⁊ ad
tantam gloriã perueniamus.niſi qꝛ mortua
eſt fides noſtra. ¶ Secundum cophinũ ſũp
ſit beatus andreas qui fuit plenus ſpe vera
⁊ firma.qꝛ omnibus ſpretis ſecutus ẽ xp̃m
in ip̃m totam ſpem ſuã ponẽs. Luce.v. At
illi relictis omnibus ſecuti ſunt eũ. Recur
ramus ergo ad beatũ andream pro ſpe ve-
ra habenda.qꝛ ſpe falſa multũ abundam⁹.
confidimus em̃ in diuicijs amicis ⁊ i alijs
bonis mundi in quibus confidendum nõ ẽ.
yſa.xxxvj. Ecce confidis ſuper baculũ arũ
dineum confractũ iſtum ſuper egiptũ.i.mũ
dũ cui cũ innixus fuerit hõ ꝯminut⁹ intrabit
manũ eius ⁊ perforabit eam. In deo autẽ
⁊ ſanctis ⁊ in merito paſſionis chriſti i qui
bus eſt confidendum non confidimus nec
ſperamus.⁊ ideo nos deceptos ⁊ maledic-
tos inuenimus. Hiere.xvij. Maledict⁹ hõ
qui confidit in homine ⁊ ponit carnẽ bra-
chium ſuũ. Benedictus vir qui confidit i
dño ⁊ erit dñs fiducia eius. ¶ Tercium co
phinum ſumpſit beatus iacobus maior.qui
fuit plenus perfecta victoria.vicit em̃ mun
dum dyabolum ⁊ carnẽ.⁊ omnia vicia ſup
plantauit. Iacobus em̃ ſupplantator inter
ꝓtatur. Lu.x. Dñe in nõie tuo etiã demõia
ſubijciuntur nobis. Et ideo primus inter
apoſtolos celum intrauit.ad deſignandũ ꝙ
ſolum victores per victoriam celum intrãt
Recurramus ergo ad beatũ iacobũ ꝓ vic-
toria.qꝛ omnia nos vincunt ⁊ mũdus ⁊ ca
ro ⁊ demonia.minima temptatio carnis.mi
nimus appetitus honoris ⁊ vindicte ⁊ reꝝ
temporaliũ nos proſternit. Iob.iiij. Nunc
autem venit ſuper te tribulatio ⁊ defeciſti.
Et in proſperis ⁊ in ſiniſtris cadimus ⁊ ma
gis in proſperis q̃ꝫ ſiniſtris.ps. Cadent a la
tere tuo mille ⁊ de.mi.a dex.tuis. ¶ Quar
tuꝫ cophinum ſumpſit beatus iohãnes qui
fuit plenus dei ⁊ proximi dilectiõe.qꝛ inter
alios magis fuit feruens dilectione. ⁊ ma-
gis a chriſto dilectus. Unde diſcipulus dile
ctus xp̃i vocatur. Omnia em̃ eius verba i
amorem terminãtur.vt patet in eius ep̃lis.
Filioli inquit diligamus inuicem.quia qui
manet in charitate in deo manet ⁊ deus in
eo.prima Io.iiij.c. Recurramus ergo ad
beatum Iohãnem pro charitate. qꝛ in di-
lectione dei ⁊ proximi multum deficimus.ſ;
⁊ dilectione priuata ⁊ propria abundamus
Phil.ij. Omnes em̃ que ſua ſunt querunt
non que ieſu chriſti. Dilectione etiam car-
nali ⁊ mundana multum abundamus.ſed i
dilectione ſpũs ⁊ diuina multũ deficimus.
cuius cauſam xp̃s aſſignat di.matth.xxiiij.
Qm̃ abundabit iniquitas refrigeſcet chari
tas multorum. ¶ Quintum cophinũ ſũpſit
beatus thomas qui fuit plenus certitudine
fidei. Nã dubius in fide chriſti meruit per
contactũ vulnerum certificari.vt deinceps
omne dubiũ de cordibus fidelium auferreẽ
vt dicit gre. Recurramus ergo ad beatum
thomam vt cordibus noſtris infigat vulne
ra chriſti precioſa.vt in eius fide veraciter
ſolidemur.per cuius meritum nõ defluam⁹
ad ima ſed ad celeſtia ſubleuemur.quia qui
veraciter credit terrena contemnit vt cele-
ſtia conſequatur. Hebreo.xj. Fide moyſes
grandis effectus negauit ſe eſſe filium filie
pharaonis.magis eligens affligi pro popu
lo dei q̃ terrene iocunditatis habere pecca
tum. ¶ Sextum cophinũ ſumpſit iacobus
minor.qui fuit plenus eximia ſãctitate.vñ
propter excellẽtiã ſãctitatis eius appellat⁹

eſt iuſtus et propter ſimilitudinem cum xpo
dictus eſt frater dñi. qꝛ ſicut in perſona. ſic
etiam in operibus fuit ſimilis chriſto. Re/
curramus ergo ad beatũ iacobũ vt ſancti ꝛ
ſimiles chriſto ſimus. qꝛ nõ ſancti ſed valde
magni peccatores ſumus. non xpo ſimiles ĩ
operibus. ſed valde diſſimiles. Jac. iij. In
multis quidem offendimus omnes. ¶ Sep
timum cophinũ ſumpſit beatus philippus.
qui fuit plenus ſapientia dei. Vñ ait Joh.
xiiij. Dñe oſtende nobis patrẽ ꝛ ſufficit no
bis. ex quo magna eius ſapientia dmõſtrat
qꝛ ſufficientiam ꝛ beatitudinez in quo erat
queſiuit. ſcꝫ in dei cognitiõe ꝛ viſiõe. in quo
omnes phi ꝛ mundi ſapientes errauerunt.
beatitudinem in diuerſis ponentes. Recur/
ramus ergo ad beatũ philippũ vt dei ſapiẽ
tia illuſtrati in ſolo deo finẽ noſtrũ ꝛ beati/
tudinem conſtituamus. ꝛ non in aliquo bo
no mundi. vt auarus in diuicijs. ſuperbus
in honoribus. delicioſus in voluptatibus.
quia illud pro deo colitur ab homine quod
pre alijs diligit vt dicit glo. ſuper illõ phil.
iij. Quorum deus venter eſt. ¶ Octauum
cophinum ſumpſit beatus bartholomeus.
qui fuit plenus ſuſpenſione a terrenis ꝛ ele
uatiõe ad celeſtia. interpretatur enim bartho
lomeus filius ſuſpendentis ſe. quia per ſpi/
ritumſanctum a terrenis ſe ſuſpendit. et ad
celeſtia eleuauit. Ezech. viij. Eleuauit me
ſpũs inter celum ꝛ terram. Et quia in celo
vbi nulla ẽ corruptio lete verſabat de eo di
citur ꝙ veſtimẽta eiꝰ nunq̃ fuerũt vetera/
ta. Recurramus ergo ad beatum bartho/
lomeum. vt a terrenis nos eleuet. quibꝰ to
taliter ſumus immerſi. ꝛ transferat ad cele/
ſtia. vt ibi conuerſemur ꝛ ſimus. Phil. iij.
Noſtra cõuerſatio in ce. eſt. ¶ Nonum co
phinum ſumpſit beatus matheus qui vera
penitentia plenus fuit. qui per veram peni/
tentiam fuit perfecte mutatus. ꝛ de pecca/
tore factus iuſtus. de theolonario euãgeli/
ſta. ꝛ de publicano apls. Recurramus ergo
ad beatum matheum vt in vera penitentia
permanendi nobis gratiam a xpo acquirat.
vt ſicut ipe poſt conuerſionem ad negocia
mundi non redijt. nec ad theoloneũ reſedit

ita nos poſt paſcha ad peccatum nõ redea
mus. ſed de virtute in virtutem feliciter p/
grediamur. iuxta illud ps. Ibunt de virtu/
te in virtutẽ. quia vt dicitur. luce. ix. Nemo
mittens manũ ad ara. ꝛ reſpi. re. ap. ẽ regno
dei. Phil. iij. Que retro ſunt obliuiſcens
ad anteriora me extendens ad deſtinatũ per
ſequor brauiũ ſuperne vocationis. ¶ Deci
mum cophinum ſumpſit beatus ſymon qui
fuit plenus vera obedientia. quia deo vera
citer obediuit. Symon em̃ interptatur obe/
diens. Nam ſtatim vocatus iuit poſt xpm.
ꝛ mundum ꝛ parentes ꝛ omnia dereliquit.
vt chriſto libere obediret. Job. xxiij. Ve/
ſtigia eius ſecutus eſt pes meus. Recurra/
mus ergo ad beatũ ſymonem. vt nobis gra
tiam deo obediendi acquirat qua valde in/
digemus. quia nec deo nec prelatis eccleſie
nec euangelio nec eplis nec alicui legi ſub/
iecti volumus obedire. ſed vnuſquiſqꝫ qđ
ſibi placet vult agere. ꝛ in pteritum tẽpus ĩ
quo nulla lex erat totaliter remeare. Jud.
xviij. ꝛ. xxi. In diebus illis non erat rex in
iſrael. ¶ Undecimũ cophinũ ſumpſit beatꝰ
iudas qui thadeus dictus eſt. qui fuit ple/
nus glorioſa confeſſione. Judas em̃ confi/
tens ꝛ glorioſus interptatur. ipe ei pfeſſus
ꝛ confeſſus eſt verã fidem. verã doctrinam
ꝛ verã religionẽ. Itẽ fuit glorioſus in ſtir/
pe. quia đ ſtirpe chriſti natus. Recurramꝰ
ergo ad beatũ iudam vt virtutem veraciter
confitendi peccata noſtra nobis acquirat.
Quia vt dicitur prouer. xxviij. Qui abſcõ
dit ſcelera ſua non dirigetur. qui aũt pfeſſꝰ
fuerit ꝛ reliquerit ea miſericordiã pſeq̃tur.
yſa. xliij. Dic tu iniquitates tuas vt iuſtifi/
ceris. ¶ Duodecimum cophinum ſumpſit
beatꝰ mathias qui inde proditori ſucceſſit
qui fuit plenus diuina electione. Nam pri/
mo fuit electus vt eſſet de ſeptuagintaduo/
bus diſcipulis. Secundo vt eſſet de duode/
cim. Tercio fuit electus ad vitam eternã.
Recurramus ergo ad beatum mathiam.
vt gratiam nobis acquirat vt ſimus de nu/
mero electorum. quia multi ſũt vocati pau
ci vero electi. ¶ Recurramꝰ ergo ad iſtos
cophinos chariſſimi. vt bonis ſpũalibus

repleamur. Sed multi ſunt ita miſeri ꝛ ini/
qui ꝙ omnibus cophinis omiſſis ſolum ad
cophinum iude proditoris recurrũt. qui fu
it plenus furtis. cupiditate. inuidia. murmu
ratione. proditione. deſperatiõe. homicidio.
ꝛ perditione. quem non de menſa chriſti ele
uauit. ſed a ſeipo impleuit. Et ſic patꝫ quar
tum. ¶ Quinto ponitur laudatio ꝛ pfeſſio
populi glorioſa. quia illi homines cum vi/
diſſent ꝙ fecerat ſignum dicebant. Quia hic
eſt vere propheta. de quo alij prophete p/
phetauerunt. Deutro. xviij. Prophetam đ
gente tua ꝛ de fratribus tuis ſicut me ſuſci
tabit tibi deus. qui venturus eſt in mundũ.
ſcilꝫ ad mundum illuminandum. ad opera
dyaboli diſſoluendum. ad nos de poteſtate
dyaboli liberandum. ꝛ ad robur anime in/
fundendum. Si de hoc vis predicare que/
ras infra in vltima dominica. in qua idem
euangelium legitur. in ſecũdo membro euã
gelij. vbi inuenies decem propter que chri/
ſtus venit in mundum. Et ſic patet totum
de euangelio.

¶ De epiſtola ſermo. xl.

SCriptum eſt quõꝫ abraã duos
filios habuit. galat. iiij. Quia
peccatores gaudẽt in vita iſta
nec curant ieiunare. nec penitẽ
tiam agere. ꝛ tñ deus benigno
vultu et leta facie ipos reſpicere videtur.
cum multa proſpera confert eis. iuxta illud
Job. xij. Abundant tabernacula predonũ.
ꝛ audacter prouocãt deũ. Juſti autẽ econ/
tra ieiunant ꝛ affligũtur. ꝛ mandata dei cu
ſtodiunt. ꝛ tamen deus eis multa aduerſa
euenire permittit. ꝛ nõ videntur filij ſꝫ ſpu/
rij ꝛ ſerui penitus nõ parentes. Ideo apls
in hac epiſtola ſub ſimilitudine duorum fra
trum veteris teſtamenti ſcꝫ yſmahel ꝛ yſa/
ac oſtendit ꝙ iuſti ſunt predeſtinati ꝛ electi
a deo ꝛ per gratiam ſpũſſancti in filios ad/
optati. ꝛ ideo ſunt liberi ꝛ heredes eterne
hereditatis ꝛ ciuitatis ſuperne. Peccato/
res autem ſunt reprobati ꝛ vt ſpurij ꝛ ſer/
ui extra hereditatem proiecti. In qua qui
dem epiſtola quattuor facit. Primo enim

ipſam hyſtoriam iporum duorum fratrum
narrat atqꝫ recitat in principio epiſtole. Se
cundo ipam hiſtoriam expõit. ibi. Que ſũt
per allegoriam dicta. Hec em̃ ſunt duo te/
ſtamenta. Tercio oſtendit ꝙ omnes iuſti et
fideles ſunt filij promiſſionis per ſpũmſan
ctum in filios dei adoptati. Et conditiones
que inter yſmahel ꝛ yſaac fuerũt in electis
ꝛ reprobis vſqꝫ modo permanere ꝛ dura/
re demonſtrat. ibi. Nos autem fratres ſm
yſaac promiſſionis filij ſumus. Sꝫ quomõ
tunc is qui ſm car. na. eſt. Quarto adopti/
onem filiorum ꝛ libertatem quam habent
iuſti per xpm fore factã affirmat. ibi. Itaqꝫ
fratres nõ ſumus ãcille filij ſed libere. qua
libertate xpus nos liberauit. Primo ergo
apoſtolus hiſtoriã đ yſmael ꝛ yſaac narrat
di. Scriptum eſt ſcꝫ geñ. xxj. qm̃ abraã du
os filios habuit. ſcꝫ yſmael ꝛ yſaac. ꝛ vnũ
habuit de ancilla agar. ſcꝫ yſmael. ꝛ vnum
de libera ſara. ſcꝫ yſaac. Sed qui de ancilla
fuit ſm carnem natus eſt. i. nõ per miracu/
lum ſed per legem nature. vt patet geñ. xvj
Qui autem de libera fuit natus eſt per re/
promiſſionem. i. per miraculum. ſicut deus
promiſit abrae. vt patet geñ. xvij. ꝛ nõ ſolũ
ſm legem nature. quia ſenex ſicut abraam
erat de vetula ſterili ſicut erat ſara. ſm natu
re curſum generare nõ poteſt. yſmael ergo
genitus eſt ſm naturam. yſaac vero per re/
promiſſionem que ſignificat gratiam. Per
yſmael ergo ſignificãtur peccatores qui ſm
carnem naſcũtur ꝛ ſm carnem viuũt. Per
yſaac vero ſignificãtur iuſti. qui per gratiã
dei ſpũaliter renaſcũtur in baptiſmo ĩ filios
dei ꝛ ſpũaliter viuunt. Ro. viij. Qui ſpiri/
tu dei aguntur hi filij dei ſunt. Et totum
hoc deus permiſit ſm beneplacitum gratie
ſue. ps. Ego dixi dij eſtis ꝛ filij excelſi oẽs.
Propterea chriſtus filius dei naturalis nõ
confunditur vocare eos fratres d. Narra.
no. tu. fra. meis. Hebre. ij. Attendendũ aũt
ꝙ abraam multos alios habuit filios quia
de cethura multos habuit. Sed hos duos
memorat apoſtolus. quia in his duobꝰ ma
gnum quid figuratum eſt. ſcꝫ natiuitas ꝛ p
uerſatio peccatorũ. ꝛ natiuitas ꝛ puerſatio

udeorum qui per dei gratiam renaſcuntur.
Multa facta fecit abraam que ſcripta nõ
ſunt.quia nihil ſignificabant. Hoc autem
ſcriptum eſt quia magnum quid figurabat
Et hoc eſt quod ſtatim ſubditur. Que ſũt
per allegoriã dicta. Et ſic patet primum.
¶ Secundo idem apoſtolus ipſam hiſtoriã
adaptat ad propoſitũ ⁊ exponit. Et primo
generationem yſmael populo iudaico adap
tat.ſecundo generationẽ yſaac populo xpia
no.ibi. Illa q̃ ſurſum eſt hieruſalem libera
eſt. Dicit ergo. Que ſunt per allegoriã dic
ta.id eſt per aliũ ſenſum. Aliud dicitur cuȝ
aliud ſonat in verbis.⁊ aliud ſignat.alleos
enĩ idem eſt qđ alienũ.⁊ gogos dictio.qua-
ſi ducens ad aliũ ſenſum .ab eo quẽ littera
pretendit. Hiſtoria vero dicit quid factum
Moralitas vero ſiue tropologia dicit quid
ſit faciendum. Anagogia quid appetẽdum.
Allegoria ergo dicit quid ſit credendum et
intelligendum per ea que dicũtur.quia per
ea q̃ dicũtur aliud credere ⁊ intelligere de-
bemus.ſicut eſt. Abraã enĩ eſt deus pater.q
eſt pater multarũ gentiũ.ſic enĩ interptatur
hoc nomen abraam. Abba enĩ pater ⁊ raã
multarũ interptatur.⁊ ſubauditur gẽtium.
Unde dicitur abraã pater multarũ gẽtium
Per quem intelligitur deus pater. Libera
autem ⁊ ancilla ſignãt duo teſtamenta. Et
hoc eſt qđ ſubditur. Hec enĩ ſcȝ ancilla ⁊ li
bera ſunt.i.ſignant duo teſtamenta. Libera
ſignat teſtamentum nouũ dans omnibus p
chriſtum nouã gratiam. per quã homines
in filios dei regenerãtur. Nouum enĩ teſta-
mentum eſt principaliter ipſa gratia ſpiritꝰ
ſancti. Sed ancilla ſignificat vetus teſtamẽ
tum. Dicitur autem teſtamentum.quia te-
ſtes habuit per quos eſt confirmatum. ſcȝ
angelos moyſen ⁊ prophas. Nouũ aũt te.
habuit teſtes filiũ dei ⁊ apłos qui audierũt
⁊ viderũt oĩa. Et ppterea etiã vocat teſta.
vetus ⁊ nouũ. In vtroq; aũt teſta. genuit
deus filios qui ſeruirent ſibi. Sed in veteri
teſta.generati ſunt iudei tanq̃ ſerui.quia ti
more pene ⁊ promiſſione temporaliũ ſerui e
bant.nã ppter hec duo ſerui ſeruiũt. Lex
autem minabatur penã.exod.xxj. Oculum

pro oculo. Et tẽporalia promittebat.yſa.j.
Si audieritis me bõa terre comedetis. Et
attende ꝙ omnes tã noui q̃ veteris teſta.q
ſic deo ſeruierunt ⁊ ſeruiũt.ſ.timore pene ⁊
propter bona tẽporalia ſolum ſunt ſerui ex
agar ancilla nati ⁊ de carnis corruptione q̃
caro penas abhorret ⁊ dulcia q̃rit. ⁊ per yſ
mael deſignãtur. Gratia vero noui teſta. li
beros parit qui ex dei dilectione ſeruiũt nõ
ex amore carnis. Et ideo omnes tã noui q̃
veteris teſta.qui deo ex amore ſeruierunt ⁊
ſeruiũt ⁊ non propter tẽporalia cõmoda ſũt
filij ex ſara libera nati.i. d eccleſia noui te.
quia omnes tales ad nouũ pertinent teſta .
⁊ per yſaac ſignificãtur. Johã.j. Dedit eis
po.fi.dei fi.q nõ ex ſan.neq; ex vo.car.⁊c.
ſed ex deo nati ſunt. Unde ⁊ patres ve. te.
qui ſic deo ſeruierunt dicũtur patres filiorũ
noui te.vt abraã yſaac ⁊ iacob. omnes enĩ
tales per gratiã dei nati ſunt.⁊ a deo ab e-
no electi.j.cor.x. Patres noſtri oẽs ſub
nube fuerunt. Et hoc eſt qđ ipſe dicit. Qui
autẽ de libera natus eſt per repromiſſioneȝ
id eſt per virtutem ⁊ gratiã repromittẽtis
ſub figura veritatem. Quis eni impoſſibi-
lia ſm naturã crederet.⁊ q̃ ſuauia ſunt in p
ſenti cõtemneret niſi virtus dei hoc opera-
retur in eo. Taliter ergo generãtur xpiani.
quorũ pceſſit typus in yſaac. Yſmael auteȝ
deſignat iudeorũ natiuitatẽ ⁊ omniũ eoruȝ
qui ſerui ſunt peccati. Sic ancilla ⁊ libera
ſignant duo teſta.vnũ quidem ſcȝ vetus te.
datũ eſt in mõte ſina.qđ interptatur mãda-
tũ.generãs hõies i ſeruitutẽ.i.cõſtituẽs hõies
ſeruos.q; iudei ex timore ſeruiebãt qđ ſer-
uorũ eſt.vel ſerui peccati erãt.q; vt dicitur
Ro.vij. Occaſiõe aũt accepta peccatũ per
mandatũ operatũ eſt in me oẽm cõcupiſcẽ-
tiã. Lex enim vetus oſtendebat peccatũ.et
non conferebat gratiã ad vitand peccatuȝ.
Et ideo incitabat hõies occaſionaliter ad
peccatum.eo ꝙ nitimur ⁊ inclinamur i ve-
titum. Et per conſequens lex conſtituebat
homines peccatores ⁊ faciebat a peccatis
ex timore caueri.qui autem non ex timore
ſeruiebant neq; ſerui peccati erant nõ ſunt
per illud teſtamentũ ſerui conſtituti. quod

teſtamentum eſt agar.ſ. ſignificatur p agar
ſeruã. Et hoc cõgruẽ.q; ſina mons eſt i ara
bia.in quo datũ fuit ve.te. Non enĩ datum
fuit in terra promiſſiõis vbi iudei quaſi filij
fuerũt.ſed in arabia vbi ſerui fuerũt ⁊ alieni
q; ve.te.non filios ſed ſeruos pariebat. Et
ideo ve.te.optime cõpetit pplo cui datũ eſt
⁊ quantũ ad populũ qui in arabia terra ſer
uiuit.⁊ quãtũ ad populum qui nũc ſeruit
in hierłm cũ omnibus filijs ſuis iudeis.re-
dacti enĩ in ſeruitutẽ erant. Et hoc ẽ quod
ſubdit. Qui cõiunctus eſt ei q̃ nũc ẽ hirłm.
id ẽ vetus te.datũ in mõte arabie cõiunctũ
⁊ ſimile eſt per omnia ei hierłm q̃ nũc ẽ. i.
iudaico populo qui nunc eſt in hierłm.qui
ſcȝ terrena diligit ⁊ pro terrenis ſeruit cuȝ
filijs ſuis.qui populus ẽ ſynagoga que ſub
peccato generat filios. Totus quidem po-
pulus mater.quilibet autẽ de populo filius
eſt. Vetus autẽ teſta.dicitur eſſe cõiunctuȝ
⁊ ſimile illi populo q; ſicut vetus te.penas
minabatur ⁊ tẽporalia promittebat.ita ille
populus timore pene ⁊ amore tẽporalium
ſeruiebat. ¶ Deinde cũ dicit. Illa autem q̃
ſurſum eſt hieruſalem.adaptat generatiõeȝ
yſaac populo chriſtiano generato ab eccle
ſia.eccleſia enĩ mater eſt chriſtianorũ.⁊ qui
libet chriſtianus filius eccleſie. Dicit ergo
ſic. Synagoga q̃ nunc eſt in hieruſalem ti-
more pene vel ſub peccato ſeruit. Sed illa
hieruſalem q̃ ſurſum eſt.i.eccleſia de genti-
bus congregata.que cũ deo gaudet in ſpe.
⁊ in celeſtibus per deſiderium habitat. Iuxta
illud phił.iij. Noſtra cõuer.in celis ẽ. Vel
ſurſum ẽ ſm potiorẽ ſui partẽ.ſcȝ ſm illos
qui triũphant ⁊ gaudent.libera eſt quia ex
amore ſeruit qui liberũ facit.ij.corinth.iij.
Ubi ſpũs dñi ibi libertas Que mater ẽ no
ſtra fouens nos amore dulci ⁊ in cõſilijs du
cens nõ onerans nos iugo pceptorum legis
Et hoc probat per yſaiã.liij.c. vbi ſcriptũ
eſt. Letare ſterilis q̃ nõ paris ſcȝ mõ.erũpe
per ſigna leticie.⁊ clama p gaudij vehemen
tia q̃ non parturis ſcȝ mõ. Hoc ẽ dicere. O
tu eccleſia gentiũ ⁊ de gẽtibus cõgregata
que mõ ſterilis es ⁊ non paris filios. letare
⁊ erumpe in ſigna leticie ⁊ decanta laudes.

quia multi filij deſerte q̃ modo ſine viro es i
magis q̃ eius ſcȝ ſynagoge.q̃ modo habet
virum ſcȝ ipſm deum.j.Re.ij. Donec ſterilis
peperit plurimos.⁊ q̃ multos habebat fili-
os infirmata ẽ. In veteri enĩ te.qñ yſaias
hec dixit.eccleſia non habebat virũ. ſed di-
uerſos deos colebat.⁊ ſterilis erat nec fili-
os generabat legitimos.ſed ſpurios.quia d
ſerto deo proprio ſponſo anime.cũ diuerſis
demonibus fornicabatur ⁊ ſpurios genera
bat.ſed poſtq̃ chriſto per fidem tanq̃ ſpon
ſo eſt coniuncta plures filios q̃ ſynagoga
generauit.quia plures ſunt chriſtiani iude-
is. Synagoga ergo fuit que habuit virum
deſerta vero ⁊ vaga ⁊ ſine vlla lege viuens
gentium multitudo. Et ſic patet ſecundum
Tercio oſtendit ꝙ omnes iuſti ⁊ fideles
ſunt filij promiſſionis per ſpũmſanctũ in fi
lios dei adoptati. ⁊ conditiones q̃ inter yſ-
mael ⁊ yſaac fuerũt adhuc inter electos et
reprobos eſſe demonſtrat. Dicit ergo.duo-
bus filijs reſpondet duplex populus.⁊ dua
bus matribus duo teſtamenta. per que deꝰ
filios generat. Sed nos fratres qui geniti
ſumus a deo in eadem fide ſumus filij pro-
miſſionis ſm yſaac.i.ad ſimilitudinẽ yſaac
geniti ſcȝ mirabiliter ⁊ per ſolam dei grãm
⁊ miſericordiam in dei filios adoptati. Ti-
tum.iij. Nõ ex ope.iu.q̃ fe.nos ſed ſm ſuaȝ
mi.ſal.nos fe.per laua.rege.⁊ reno.ſp.ſan.
Ro.ix. Nõ enim oẽs qui ſunt ex yſrael yſ-
raelite ſunt. ſed qui ſunt filij promiſſionis
eſtimantur in ſemine. ¶ Conſequenter oſtẽ
dit conditiones q̃ erãt inter yſmael ⁊ yſaac
adhuc eſſe inter electos ⁊ reprobos dicens.
Sed quõ tunc is qui ſm car.na.fuerat ſcȝ
yſmael perſeq̃batur eũ ſcȝ yſaac qui ſm ſpi
ritum natus erat.ſ.per ſpũſſancti operatio-
nem.ita ⁊ nunc qui ſunt ſm carnem nati et
ſm carnem viuunt perſequuntur eos qui
ſunt ſm ſpũm nati ⁊ ſm ſpũm viuũt. Aug.
Qui ſm carnem nati dilectores mundi.qui
ſm ſpũm nati ſunt amatores regni celorum
⁊ dilectores chriſti deſiderãtes vitã eternã.
gratis colentes deum. Iudei etiã ſunt ſm
carnem nati.qui perſequũtur nos qui ſumꝰ
ſm ſpũm nati.q; legem ſm ſpũm ⁊ non ſm

carnem cuſtodimus. Et nota ꝙ per hoc ꝙ
patimur probamur filij promiſſionis ꝛ filij
dei vt dicit glo. Hebre.xij. Quod ſi extra diſ-
ciplinã eſtis.ergo adulteri ꝛ non filij eſtis.
quẽ enim diligit dñs caſtigat.flagellat autẽ
omnẽ filiũ quem recipit. Hiero. Nõ puto
nos inuenire poſſe vbi yſmael perſecutus
fuerit yſaac.ſed hoc ſolum ꝙ cum yſmael
luderet cum yſaac indignata ſit ſara. Aug.
Vidit pueros ludentes ſimul ꝛ dixit. Eijce
ancillam ꝛ filiũ eius. Quid eſt hoc.quid ei
mali fecerat yſmael puero yſaac quia lude-
bat cum illo. Sed illa luſio illuſio erat. illa
luſio deceptionem ſignificabat. Illum ludũ
ſara intellexit.quẽ apoſtolus vocat perſecu
tionem. quia vt dicit magiſter in hiſtorijs
trahebat eum ad ydola adorandum. Ergo
mali perſequũtur bonos .dum eos inclinãt
ꝛ ad malum trahunt vel malẽ agere cogũt
vel perſequũtur iniurijs vt per impatiẽtiã
frangãtur. Sed de tali perſecutiõe non eſt
curandum. quia ſcriptura refert ſarã ſpũ-
ſancto inſpiratã.vel deuz dixiſſe abrae geñ.
xxj. Eijce ancillam ſcz agar q̃ ve.teſta.ſigni
ficat.ꝛ filiũ eius ſcz yſmael per quẽ omnes
mali ꝛ ſm carnẽ nati qui ad ve.te.pertinẽt
intelligũtur. Nõ enim erit heres filius an-
cille cum filio libere.i.mali cum bonis. iu-
dei ad vetus teſta.pertinentes cum chriſtia
nis ad nouũ te.pertinẽtibus. quia ſicut nũc
ſunt diſſimiles in cõuerſatione.ita erunt et
in futuro in retributione. Augu. Sed hoc
qđ dicit eijce quando erit. Hoc erit cũ area
ceperit ventilari. Itaqȝ qui pertinent ad
agar ꝛ yſmael.i.lex ꝛ iudei eiecti ſunt ð ec-
cleſia ꝛ a gratia patris. necnõ ꝛ heretici et
filij eorũ omnes.ꝛ qui in eccleſia a domino
terrenam querunt felicitatem adhuc ad yſ-
mael pertinent.ꝛ ſicut iſti pertinẽt ad yſma
el ꝛ ad vetus teſtamentũ. ita ꝛ antiqui ve-
teris teſta.miniſtri gratiã querẽtes filij p-
miſſionis ſunt ad nouũ teſta.pertinentes.vt
dicit augu. Et ſic patet tercium. ¶ Quarto
adoptionem filiorũ ꝛ libertatem quam ha
bent iuſti per chriſtum factã fore affirmat
dicẽs. Itaqȝ fratres mei i fide chriſti. nos
qui adoptati ſumus per ſpm̃ſanctũ i filios

dei et ex amore deo ſeruimus.nõ ſumus an-
cille filij quia nõ ſumus ſerui peccati vel le
gis vt peccatores ꝛ iudei.ſed ſumus filij li
bere ſcz celeſtis hieruſalem.quia ſumus fi
lij eccleſie militantis q̃ eſt filia eccleſie triũ-
phantis.vt euacuatis illis ceremonialibus
ex amore ſeruiamus q̃ eſt lex libertatis qua
filij ſeruiũt. Et nõ proprijs meritis vel alia
libertate ſumus filij libere. niſi in ea liber-
tate qua chriſtus.i.per quã chriſtus nos li
berauit. Libertas autem qua liberati ſum⁹
a chriſto eſt remiſſio omniũ peccatorũ.quia
qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. Io.
viij. Et fidei per dilectionẽ operãtis iuſtifi
catio. Io.viij. Si filius vos liberauerit ve
ri liberi eritis. ¶ Moraliter ad edificatio-
nem noſtram duo in hac epiſtola videam⁹.
De duobus eñ tota hec epiſtola loquitur.
ſcz de libertate ꝛ gaudio iuſtorum. Vñ ait.
Letare ſterilis q̃ non paris. Et iterũ. Iam
non ſumus ancille filij ſed libere. Et de ſer
uitute ꝛ miſeria peccatorũ. Unde ait. Eij-
ce ancillam ꝛ filium eius. ¶ B. Notandũ
ergo ꝙ omnis iuſtus de duobus ſũme debꝫ
gaudere. Primo de bonis q̃ habet in pñti.
Secundo de bonis q̃ habiturus eſt i futu-
ro. Bona de quibus iuſtus poteſt gaudere
in pñti ſunt decem. Et quia contraria iuxta
ſe poſita magis eluceſcunt.ideo dicẽdo gau
dium iuſtorũ tangemus miſeriã peccatorũ.
¶ C. Primum ergo gaudium iuſtorũ eſt
cum ſũmo bono cõiunctio.iuſtus ei intime
cõiunctus eſt deo. Nã habet charitatẽ per
quam deus in eo ꝛ in deo ipẽ manet.prima
Io.iiij. Qui manet in charitate in deo ma
net ꝛ deus in eo. Peccator autem non ma
net in deo nec deus in eo.ſed in dyabolo et
dyabolus in eo. Sap.j. Nec habi.in corp.
ſubdito peccatis. Chariſſimi ſi quis eſſet ſũ
me coniunctus cũ papa vel cũ rege aliquo
magno vel imperatore quantum gauderet
vel gaudium haberet. ¶ Secundum ẽ ſum
mi honoris adeptio.ipẽ enim eſt ſũmi regis
filius in fratrẽ xpi per ſpm̃ſanctũ adoptat⁹
j. Io.iij. Videte qualem cha.ded.no.de.vt
fi.dei no.ꝛ ſimus. Et idõ ſicut filius dei cum
magna diligentia ab angelis cuſtoditur. et

in magna reuerentia in celi curia ab omni-
bus ſanctis habetur. In hac etiam vita ſo
lus iuſtus dignus ẽ honore. Eſt eñ honor
ſm phm reuerentia in teſtimoniũ virtutis.
Solus autẽ iuſtus hẽt virtutes. ergo ipſe
ſolus eſt honorandus. Peccator autẽ ẽ fili
us imo ſeruus dyaboli ꝛ in magno vitupe-
rio conſtitutus.ꝛ nunqȝ verũ ſed falſum ha
bet honorem.ꝛ nõ a magnis perſonis ſed a
vilibus honoratur. ¶ Terciũ eſt veri boni
poſſeſſio. Nã bona gratie ꝛ virtutũ q̃ iuſt⁹
poſſidet ſunt optima ꝛ vera bona.qđ patet
qꝛ bonũ faciunt poſſeſſorem ꝛ ab eo aufer
ri nõ pñt.quia a ſolo deo ei donãtur. Ia.j.
Omne datũ opti.ꝛ om.do.perfec.deſur.eſt
deſcen.a pa.lumi. Bona autẽ fortune i qui
bus peccatores frequẽter abundant ſũt fal
lacia bona que nec bonũ faciunt habentem
ꝛ ab eo auferẽtur ꝛ per multas iniuſticias
acquiruntur.vera autem bona non habet.
¶ Quartum ẽ perfecte libertatis habitio.
quia iuſtus liberã matrem habet eccleſiam
ꝛ liberum patrẽ chriſtum.vt in hac epla pa
tet. In magna etiã libertate viuit. qꝛ ſerui
re deo regnare eſt vt dicit greg. Augu.etiã
dicit ꝙ iuſto qui ſubeſt iugo xpi oĩa ſubſũt
ꝛ omnia ei ſeruiunt.ꝛ ipẽ omnibus dñatur.
Et phs dicit ꝙ liber eſt qui eſt cauſa ſui et
ſibi operatur.qđ competit iuſto. Peccator
autem in vltima ſeruitute eſt vt dicit boe.
Nam auarus ſeruus eſt peccunie.ꝛ ſuper-
bus honoris. ꝛ guloſus ventris. Phil. ij.
Quorum deus venter eſt. ¶ Quintum eſt
magni lucri congregatio. Iuſtus enim ꝛ de
malis ꝛ de bonis ꝛ de omni re lucratur.ro.
viij. Diligentibus deũ omnia coope.i bonũ
glo.etiã mala per occaſionem. Nã perſecu-
tiones ꝛ flagella ꝛ tribulatiões cedũt iuſto
ad lucrum.de rabie enim tyrãnorum multũ
lucrati ſunt martyres. Lucratur etiã iuſt⁹
de omni bono quod in eccleſia agitur. ps.
Particeps ego ſum omniũ timentiũ ꝛ cu-
ſtodientiũ mandata tua. Lucratur etiã iu-
ſtus pro omni actu bono vitã eternam. Eſt
etiã particeps meriti paſſionis chriſti ꝛ om
nium ſanctorũ. Peccator autẽ eſt in vltia
paupertate.quia de omni re perdit ꝛ omnia

ei cedunt in malum.ꝛ bona nature.ꝛ bone
fortune.ꝛ de nullo bono quod fit in mũdo
lucratur.ac etiam propria bõa perdit.mat.
xxv. Omni habenti dabitur ꝛ abundabit.
ei autẽ qui nõ habet ꝛ quod videtur habe-
re auferetur ab eo. Et paſſio chriſti ꝛ meri
ta omnium ſanctorum cedunt ei in malum.
¶ Sextũ eſt omnis pacis fruitio. iuſtus ei
habet pacẽ cum deo ꝛ cum ſeipo ꝛ cũ pro-
ximo. Io.xiiij. Pacẽ meam do vobis ꝛc.
Ro. Cũ omnibus hominibus pacẽ haben-
tes. Peccator autem nullam pacem habet
yſa.lvij. Non eſt pax impijs dicit dominus
Pacẽ enim quã peccatores videntur habe
re eſt pax feda ꝛ ignominia plena. ſi hõ
haberet pacẽ cum pediculis ꝛ pulicibus q̃
eum comedunt.ſic peccatores habent pacẽ
cum vicijs ꝛ carne que comedunt animaꝫ
ipſorum. ¶ Septimum ẽ omnis mortis eua
ſio.quia iuſtus proprie loquendo nulla mor
te moritur.quia nec morte culpe. nec mor-
te eterne pene. In morte enim nature tran
ſit de morte ad vitã.quia tunc beate viuere
incipit.ꝛ ideo mors iuſtorũ vocatur dormi
tio ꝛ requies.ps. In pace in idipm dormiã
ꝛ requieſcã. Peccator autem omni morte
moritur.ꝛ ideo mors peccatorũ peſſima.ps
¶ Octauũ ẽ gloſe reſurrectiõis firma ſpes
ꝛ expectatio. Iuſtus eñ firmiter ſperat iñ
aia ꝛ corpore reſuſcitari ꝛ ad glãm ineffa-
bilem peruenire. qđ ei magnũ debet gaudiũ
miniſtrare. Phil.iij. Salua.expe.qui refor.
ma.cor.hu.no.confi.cor. clari.ſue. Frater
eñ ꝛ caro noſter iã intrauit poſſeſſionẽ pro
nob ꝛ ad parandũ ꝛ aperiẽdum nobis ciuita
tẽ noſtrã pceſſit. Io.xiiij. Ego vado pa.vo
bis locũ. Sic pceſſit ioſeph frẽs ſuos i egi-
ptũ.geñ.xlij. Nolite timere p ſalute eñ ve
ſtra miſit me dñs añ vos. Pctores aũt non
reſurgẽt gloſi ſꝫ põderoſi ꝛ infirmi nec glaꝫ
dei ſũt aliqñ viſuri.yſa.xxx. Tollat impius
ne videat glãm dei. ¶ Nonũ ẽ vie illũiatio
ꝛ abbreuiatio ꝛ vtutis ad eũdum collatio.
maxie ei gaudet iuſt⁹ pñtis tpis qꝛ ad illaꝫ
etatẽ peũit ꝛ ad illđ tẽpus i quo via ad ciui
tatẽ noſtrã redeũdi ẽ ſecura ꝛ lumioſa. In
ve.ei te.erat tota dubia ꝛ obſcura.qꝛ oĩa i

figura cõtingebant illis et in nebulis qđam
modo.j.corinth.x.Nos antẽ in magno lu/
mine ambulamus. Propterea xp̄s nos ad
ambulandum confortat dicẽs Jo.xij.Am
bulate dũ lucem habetis.xp̄s enim qui lux
eſt ſemper cũ iuſtis graditur.matth.xxviij.
Ecce ego vo.ſum om.di.vſq₃ ad cõſu.ſecli.
Itẽ via eſt abbreuiata.q₂ olim ad paradi/
ſum eũtes circuibant per infernũ ꝛ viuebãt
hõies octingẽtis aut quingẽtis ãnis ſed mõ
via recto tramite tẽdit ad celum.ꝛ homies
ad plus ad centũ annos viuunt.ꝛ maioꝛ ps
nõ attingit ad.xl.ãnos. Hoc fuit figuratũ
in circuitu filioꝝ iſrael.dũ venirẽt in terrã
promiſſiõis.q₂ viam.xl. dierum perfecerũt
is.xl.ãnis. Item nunc ex paſſione xp̄i ma/
xima virtus emanat volentibus i celeſtem
hieruſalem ambulare.q̃ olim nõ emanabat.
in cuius virtute ad celum poſſumus facili
ter peruenire.Hoc fuit figuratum in pane
ſubcinericio quẽ angelus dedit helye.in cui
us virtute vſq₃ montẽ dei ambulauit.iij.re
gum.xix. Peccatoꝛ autem ſemper ambulat
per viam tenebroſam iuxta illud ps. Sint te
nebroſe ꝛ in vmbra mortis. Item ſemper
a via ſalutis elongatur.iuxta illud ps.Lõ/
ge a peccatoribus ſalus. Item virtutẽ paſ
ſionis xp̄i nõ recipit.q₂ eſt membrũ ꝓciſum
a corpore chriſti.ꝛ ideo ſicut palmes ꝓciſus
mittitur foras ꝛ areſcit.Joh.xv. ❡ Deci/
mum eſt peccatoꝝ conuerſio.multum enim
debent omnes iuſti maxime illo tempore
gaudere.quia peccatores conãtur ad deum
redire ꝛ penitentiã agunt.ꝛ ab illicitis ma/
gis more ſolito abſtinẽt.ꝛ de fidelibus non
vident ſicut alio tẽpore tantã ſtragem fieri
Alio ei tẽpore dyabolus omni die maximã
ſtragẽ facit. Vñ quidã mortuus apparuit
cuidam ꝛ dixit ꝙ illis de inferno videbatur
ꝙ omni die mũdus deficeret tot eñ deſcen/
debant illuc.Modo autem dyabolus de fi/
delibus nõ ſolum tantã ſtragẽ nõ facit. ſed
ꝓpꝛos ei aufert quã alio tp̄e acquiſiuit.Eccl.
iij.Tẽpus ſpargẽdi ꝛ tẽpus colligẽdi.Mõ
eccleſia colligit filios ſuos quos dyabolus
alio tp̄e captiuando diſperſerat. Cariſſimi
hec ſunt ſũme deſiderabilia ꝛ penitus gau/
dioſa.Et ideo omnes iuſti maximã habent
mõ materiã congaudendi quibus ap̄ls ait.
Gaudete in dño ſem.ite.di.gau. phil.vlti.
Peccatoꝛ autẽ de nullo poteſt gaudere.et
ſi gaudet habet gaudium frenetici qui ridet
imminẽte morte.Job.xx. Gaudiũ ypocri
te adinſtar pũcti Scđo debent ꝛ pñt gau
dere d' innũerabilib⁹ bõis q̃ i illa vita beata
ſunt vltimo percepturi. Nã ꝑtermiſſo illo
ſubſtantiali ꝛ ineffabili gaudio beatoꝝ qđ
nec in coꝛ hominis põt aſcẽdere nec lingua
narrari. Nã vt autoꝛ libri de cauſis dicit.a
narratione p̄ie cauſe oẽs lingue deficiunt.
❡ D. Decẽ maxia gaudia hẽbũt iuſti in
vita beata.q̃ ex redundantia illius ſũmi gau
dij i iuſtos effluẽt ſine fine q̃ totã dei ciuita
tem leticia adimplebũt.ps. Flumis impet⁹
le.ci.dei. Tantũ eñ gaudiũ ex dei viſiõe crũ
pet in animã ꝙ ex illo impetu decẽ maxima
gaudia in btõs vndiq₃ redũdabũt. ❡ Pri/
mũ eſt perfecta ſanitas ſine omni infirmita
te.ps.Qui ſa.o.infir.t.Mõ ei multis ĩfir/
mitatib⁹ impugnamur ꝛ tandẽ morte.ſ₃ ibi
neq₃ luc.neq₃ cla.neq₃ vl.do.neq₃ mors ã.e.
vt dicit apoc.xxj.ꝛ Yſa.xxv. Precipitabit
dñs mortẽ i ſẽpiternũ Scđm ẽ iuuẽt⁹ ſine
ſẽio.ps.Reno. vt aq.iu.t.oẽs ei i etate.xxx
ã.reſurgem⁹ i qua xp̄s reſurrexit ꝛ pm⁹ hõ
fuit creatus. Ephes .iiij. Donec occurra/
mus omnes in virum perfectum.in menſu.
eta.plenitudi.xp̄i ❡ Terciũ ẽ ſatietas ſine fa
ſtidio.h oc'ls nõ ſatiat viſu nec auris au/
tu implet.nec appetit⁹ dſiderij qeſcit .ſ₃ ibi
oia erũt impleta ꝛ ſatiata.ps.Satiaboꝛ cũ
ap.gl.t. Greg. Cũ puenerim⁹ ad te fõtẽ vi
uum impſſa erit nobis ſitis ſimul ꝛ ſatietas
ſed longe erit a ſiti neceſſitas .ꝛ a ſatietate
faſtidium.quia ſitientes ſatiabimur ꝛ ſatia
ti ſitiemus.Non tamen ſatietas ꝛ abundan
tia quam ſaraceni ponunt ibi erit.ſcilicet d'
fluminibus lactis ꝛ mellis ꝛ de pluralita/
te vxorum. Quia deficiente fine deficiunt
ea que ſunt ad finem. Sed actus vxorum
ad filiorum generationem ordinatur. que
ibi non erit. ergo.nec talis actus. Et ideo
nec nubent nec nubentur.ſed erunt ſicut an
geli dei.vt dicitur matthei viceſimoſecũdo

Omẽs tñ ſenſus ꝛ exterioꝛes ꝛ interioꝛes
ſp̄ erũt in actu ſuaꝝ delectatõnum. Nã gu/
guſtus olfactus viſus auditus ꝛ tactus ſp̄
erũt actu in delectatõibus ſuis. Semp̄ enim
erit quedã ſumma dulcedo in faucibus bea
toꝝ et ſic de alijs ſenſibus. ❡ Quartũ eſt li
bertas ꝛ agilitas ſine pondere. Aug⁹. Ubi
volet ſp̄us ibi ꝓtinus erit ꝛ corp⁹.mõ ma/
ximã ſeruitutem ꝛ grauedinẽ patit a corꝑe
anima.Et nõ qđ bonũ vult agit ſed malum
oꝑatur qđ odit vt dicit ap̄ls ad ro.vij.Cor
pus eñ qđ corrũpitur aggrauat aiam ꝛ de
primit terrena inhabitatõ ſenſum multa co
gitãtem.ſap.ix. ❡ Quintũ eſt pulcritudo ſi
ne omni defoꝛmitate.matth.xiij. Fulgebunt
iuſti ſicut ſol.imo cẽties clari⁹ q₃ ſol. Phil'
iij.Sal.expec.qui refor.cor hũi. n.cõfigu.
coꝛ.clari.ſ. Non tñ omẽs erũt equaliter in
corꝑe pulcri ſicut nõ oẽs erũt equaliter be/
atim aia.i.co.xv.Stella differt a ſtel.in cla
ri.ſic et reſur.moꝛ.Silr nec oẽs equalem de
lectatõem in corꝑe poſſidebũt ❡ Sextum eſt
impaſſibilitas ſine leſione.Sicut eñ interi⁹
nõ poterũt infirmari.ſic nec exteri⁹ ledi.q₂
nec ignis nec aqua nec aliquid aliud pote/
rit corꝑa btõꝝ ledere quoquomõ. Et quid
mirꝝ hoc cũ hõ ſi nõ peccaſſet etiam hoc do/
nũ habuiſſet nullũ enim leſiuũ ſenſiſſet. ꝛ tñ
mundus ꝑmanſiſſet ❡ Septimũ eſt pax ſine
omni timore ꝛ ꝑturbatõe. Nã ibi erit ꝑpe/
tua pax btõꝝ ad deũ et btõꝝ adinuicẽ ꝛ aie
ad corpus.job.xxv. Qui facit ꝯcordiam in
ſublimib⁹ ſuis. Yſa.xxxij. Sedebit popul⁹
meus in pulcritudine pacis. in tabernacul'
fiducie.in requie opulẽta. ❡ Octauũ ẽ gl'a
abſq₃ ignominia. Omnis eñ creatura bea
tis exhibebit reuerẽtiam ꝛ honorẽ. Col.iij.
Cũ aũt xp̄s apparuerit vita vr̃a.tũc ꝛ vos
apparebitis cũ ipo in gl'a.i.ille honoꝛ ꝛ re/
uerẽtia vobis exhibebit qui ꝛ ipi xp̄o. joh.
xvij. Volo vt vbi ego ſum.ꝛ ipi ſint mecũ.
Item lu.xxij.Ego diſpo.vo.ſi.diſpo. m.pa.
m.reg. ❡ Nonũ ẽ gaudiũ ſine triſticia.Yſa.
xxxv. Gaudiũ ꝛ leticiam obtinebũt fugiet
doloꝛ ꝛ gemit⁹. De omni eñ re beati gau/
debũt ac etiam de filijs ꝛ parentibus dãnatis.
nec quicq₃ eos poterit ꝯtriſtari. Job.xvj.
Gaudiũ de.ne.tol.a vo. ❡ Decimũ eſt ſci
entia ſine ignorãtia. Omis eñ ſcient maxie
q̃ homo mõ ſcire deſiderat. Gre. Quid eſt
qđ neſciat.qui videntem oia videt.Et ſic p₃
totum de epiſtola.

❡ Dñica in paſſiõe dñi de euãgelio.fer. xlj.

Quis ex vobis arguet me d' pec
cato.joh.viij. Iſta dñica voca
tur dñica de lazaro.et dñica de
paſſione dñi. Dñica de lazaro
vocat ꝓpter illud famoſum mi
raculũ qđ xp̄s fecit lazaꝝ ſuſcitãdo qđ ſex/
ta feria ante hanc dñicam fuit lectum ꝛ ſi/
mili tp̄e celebratũ ſc₃ p.xv.die[illegible] xp̄i paſ/
ſionẽ. Dñica vero de paſſiõe d' q₂ ꝓpter il
lud famoſum miraculũ deliberauerũt iudei
xp̄m ꝛ lazaꝝ interficere.vt patʒ joh.xij.Et
ideo euãgeliũ in quo d' ꝙ iudei xp̄m lapida
re voluerũt hodie in eccleſia recitat. Et ꝓ/
pter hoc eccleſia dñice paſſioni appropin/
quãs quẽdam nouũ meroꝛẽ aſſumit dũ gl'a
pr̄i in fine reſponſoꝝ nõ dicit.nec etiam in miſ
ſa in quo omẽs fideles inſtruit vt deinceps
vſq₃ ad paſcha ãplius ſolito in lamẽtis pe/
nitẽtie ſe cõſtringant artioꝛẽ vitã aliquãtu
lum aſſumẽtes. Et ideo cantat. Iſti ſunt di
es quos obſeruare debetis. Pñs aũt euã/
geliũ non eſt hiſtoꝛiale ſed ꝑ omia doctrina
le. In quo quedam diſputatio ꝛ collocutio
quã xp̄us cũ iudeis habuit continetur. In
quo xp̄s duo oñdit.q̃ hoies maxime ſcire de
ſiderãt.ſ.an ſint in gr̃a dei ꝛ in bono ſtatu.
et quilibet deſiderat nunq₃ mori. Hec autem
duo xp̄us in hoc euangelio docet. In quo
quidem euangelio duo principaliter conti/
nentur. Primum eſt chriſti innocentia et
bonitas admiranda que per totum euange
lium apparet.Secundum eſt iudeoꝝ ma
licia ꝛ peruerſitas deteſtanda. que ſimiliter
in euangelio patet. Nam iuxta vnum bonũ
qđ hic narratur de chriſto.continetur ali/
ud malum qđ inſeritur de iudeis. Et quia
partes ſunt mixte.ideo non poſſunt congru
enter et ordinate ſignari.ſed dicendo chriſti
virtutes vbi continentur tangemus ptes.

aa

Et ſimiliter de iudeoꝝ vicijs faciemus. Et qꝛ iudei deliberauerunt xp̄m occidere. ideo xp̄s in hoc euāgelio ſuā innocētiam demonſtrat Et ꝓbat ꝙ ꝓpter nullam rem dignus eſt morte. nec eſt de numero illoꝝ qui in lege ⁊ ꝑ legē mandabātur occidi. Sed nullꝰ debebat occidi niſi ꝑ legē ⁊ ſm̄ legem condēnatus ergo nullomō debat occidi. Pri mo nāqꝫ in lege mādabātur occidi maleſactores cōtra legē dei agētes. Hebꝛe. x. Irritā quis faciēs legē moyſi ſine vlla miſeratione duobus vel tribus teſtibus moritur. Unde ⁊ ille qui cōtra mādatū dn̄i inuētus eſt die ſabbati ligna colligere iuſſus ē a dn̄o lapidari vt patꝫ nume. xv. Sed xp̄us nunq̄ꝫ pe[...]it nec cōtra mandatū dei vl legis fecit quin potius legē in omibꝰ adimpleuit. math. v. Nō ve. le. ſol. ſed adim. Et hoc eſt qd̄ ait Quis ex vo. ar. me de peccato. q. d. Si peccaui nō recuſo mortem. Et ideo quicūqꝫ veſtrū vult me de pcc̄o arguere et accuſare accedat. ego em̄ paratus ſum meam innocētiaꝫ defenſare. Si aūt innocens ſum nō debetis me vt impiū condēnare. Greg. Penſate manſuetudinē dei qui venerat relaxare peccata. nō dedignatur ex rōne oñdere ſe peccatorē nō eſſe qui ex virtute deitatis poterat pctōꝛes iuſtificare. xp̄s fecit ſicut ptātes ⁊ dn̄i qui in fine dn̄ij debent ſindicari ⁊ modulari. Et ideo xp̄s dū deret de mūdo recedere quē rexerat ⁊ docuerat voluit ſtare ad ſindicādum ⁊ modulāduꝫ vt nullꝰ poſt eiꝰ receſſum oblōq̄retur de ip̄o ꝓbans ⁊ affirmās ꝙ in nullo vnq̄ꝫ deliq̄rat nec peccauerat. ¶ E. Nota aūt ꝙ xp̄s nō ſolum nō peccauit ſꝫ nec peccare potuit multiplici rōne. ¶ Primo rōne oīmode puritatis. Ipſe em̄ eſt lux puriſſima. ſap. vij. Candoꝛ eſt em̄ lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macula dei maieſtatis. Jo. viij. Ego ſum lux mūdi Ipſa em̄ lux ē tota pura nec maculam pōt recipe. nā tranſeūdo ꝑ feda ꝑenitꝰ nō fedatur Peccatū vero eſt q̄dam macula aīe. Eccꝉ xlvij. Dediſti macu. in glā tua ⁊ ꝓphanaſti ſemen tuū. Ergo xp̄s peccare nō potuit. ¶ Secūdo rōne ꝑfecte bonitatis. Chꝛiſtꝰ enim ſemꝑ in ſe habuit omne ⁊ ꝑfectuꝫ bonum. qꝛ ab inſtanti cōceptōnis ſue fuit beatus cum aīa eius ſemꝑ fuerit dei verbo cōiuncta. Unde ſi quā penā paſſus eſt voluntarie ꝑtulit. Omnis aūt peccans ꝓpter aliqd̄ bonū tempale qd̄ nō habet ⁊ cupit habere peccatuꝫ cōmittit vt vſurarius ꝓpter pecuniam luxurioſus ꝓpter delectatōnem. et ſic de alijs. Cum ergo xp̄us omne bonuꝫ qd̄ volebat haberet nec aliquid eius voluntati reſiſtere poterat. ergo peccare nō poterat. quia peccādo aliqd̄ bonū niteretur habere qd̄ nō hēbat. ¶ Tercio rōne indeficiētis virtutis. Chꝛiſtus em̄ virtus indeficiēs eſt poꝛtans omīa verbo virtutis ſue. vt dicit āpo. ad hebꝛe. Peccare aūt nihil aliud eſt q̄ꝫ deficere. Quia vt boe. dicit. Omne peccatū ab impotētia ꝓcedit. Ideo em̄ peccant homies. quia in efficiētia bonoꝝ ſtare non pn̄t. ſicut ſeſſens equū de equo cadit. quia ſuꝑ equū nō potuit ſe tenere. Et aug. dicit ꝙ peccatū nihil eſt et hōies nihil fiūt cum peccant. Peccatū eniꝫ cōſiſtit in eo ꝙ homo deficit ab eo qd̄ facere debet. Et per cōſequēs peccatum nihil eſt aliud q̄ꝫ pꝛiuatio decentis ⁊ debiti actus. Cum ergo xp̄us ſit indeficiētis virtutis. ergo peccare nō potuit. ¶ Quarto rōne carētie fomitis peccati. quia ſiccatā radice ⁊ amputata. rami pullulare non pn̄t ſed radix ⁊ fundamētuꝫ omnis peccati ē cōcupiſcētia mali ⁊ peccatuꝫ oꝛiginale. Unde ſi quis hanc cōcupiſcētiaꝫ nō haberet non poſſet peccare niſi ꝑ ignoꝛātiam a dyabolo deciperetur. ſicut decepit pꝛimos parētes et xp̄um decipere eſt conatus. Sed talis ignoꝛātia ⁊ deceptio non potuit eſſe in xp̄o cum ſit ſapientia dei patris per quē fecit ⁊ ſecula. Cum ergo xp̄us fomite peccati inclināte ad malum caruerit pecca re nō potuit. Cuius ratio eſt quia peccare eſt adherere bono cōmutabili ſpreto bono incōmutabili. vt dicit augꝰ. eligere bonum tempale ⁊ ſpernere bonū eternū. eligere bonū puū ⁊ carnale ⁊ ſpernere magnū bonū ⁊ ſpūale ⁊ ꝑfectum. Hoc aūt homo nō poſſꝫ facere niſi ꝓpter impulſum cōcupiſcentie q̄ ad tale bonum eligendum ⁊ ꝓſequendum inſtigat. vel pꝛopter dyabolicam deceptōeꝫ

quia ſicut naturaliter homo vult bonū nec pōt malum velle. ita naturaliter vult ꝑfectum bonū ⁊ citius maius bonum q̄ꝫ minꝰ bonū. ¶ Quito rōne plenarie ptātis. Chꝛiſtus em̄ fuit ⁊ eſt merus ⁊ liber dn̄s omniū math. xxviij. Data eſt mihi om. po. in ce. et in ter. Et ideo ſub lege nulla fuit cōſtitutꝰ joh. xiij. Sciens ieſus quia omia dedit ei pater in manus. Luce. vj. Dn̄s eſt filius hoīs etiaꝫ ſabbati. i. pōt ip̄m ſoluere ſicut ip̄m inſtituit ad celebꝛāduꝫ. Quicquid ergo fecit vel dixit vel oꝛdinauit totum potuit abſqꝫ peccato facere de plenitudine ptātis. Sed peccatum nihil aliud eſt niſi dictum vel factum vel cōcupitum cōtra legem dei vt dicit augꝰ. Dn̄s aūt legis pōt diſpenſare in lege ⁊ ip̄am mutare. et faciēs cōtra legem nō peccat. quia dn̄s eſt. ¶ F. Sic deus nō peccat faciēs ſupꝛa naturā vel cōtra naturam et ſimiliter cōtra legem agens. Et hoc patꝫ quia qn̄ dn̄s p̄cepit alicui vt faceret contra legem ille nō peccauit vt patꝫ de ſampſone qui interfecit ſeip̄m. qd̄ eſt cōtra cōmunem legem. Item ptꝫ de mendacio abꝛae ⁊ ſare qn̄ ſara mentita eſt abꝛaam frēm ſuuꝫ eſſe. vt ptꝫ geñ. xij. Idem patꝫ de foꝛnicatione oſee. qui de mādato dei foꝛnicatus eſt dicente ſibi dn̄o. Uade ⁊ accipe tibi vxoꝛem foꝛnicariam ⁊ fac filios foꝛnicatōnis. Oſee. j. Unde quādo ꝑmiſit plures vxoꝛes habere et libelluꝫ repudij dare ſine peccato fuit. Et ſimiliter quādo mandauit illos ſeptem populos occidi de quibus in ioſue pꝫ. talis occiſio ſine peccato fuit. Cum ergo xp̄us fuerit merus ⁊ liber dn̄s omnium qd̄ fecit vel dixit abſqꝫ peccato facere potuit. ¶ Sexto rōne ꝑfecte confirmatōnis. ſicut eniꝫ ſancti qui ſunt in celo peccare non poſſunt. eo ꝙ ſunt in gratia cōfirmati. ita ⁊ xp̄us dum viueret peccare nō potuit eo ꝙ erat in gratia confirmatus. ¶ Secūdo in lege mandabantur occidi falſarij. ſiue in doctrina vt heretici. Deu. xiij. Si ſurrexerit in medio tui ꝓpheta aut qui ſomniū vidiſſe ſe dicat ⁊ pꝛedixerit ſignū atqꝫ poꝛtētum ⁊ euenerit qd̄ locutus eſt et dixerit tibi. eamus ⁊ ſequamur deos alienos ⁊c̄. ꝓpheta aūt ille aut fictor ſomnioꝝ interficietur. Siue in teſtificando et ſentētiando. vt daniel mandabat lapidare illos falſos teſtes ⁊ iudices duos ſenes. qui ſuſannā falſe cōdemnauerūt. vt patꝫ daniel. xiij. Sꝫ hodie multi tales occiderētur qui falſa docent ⁊ teſtificātur populo ⁊ falſe ſentētiant et cauſa paupeꝝ ⁊ pupilloꝝ et viduaꝝ nō ingreditur ad eos. Hic cadit exemplū eſopi de cane ⁊ oue. quādo canis cōuenit ouem coꝛam leone et teſtis canis fuere miluus. lupꝰ ⁊ vultur. ꝓpter qd̄ ouis coacta eſt pendere lanam ſuam ⁊ reddere panem cani quē reddere nō tenebat. ¶ G. Sed xp̄us nō fuit falſarius. ſed dixit de omnibus veritatem ſcꝫ de celo mundo inferno de peccato ⁊ de virtutis opere. Joh. xviij. Ego ad hoc natus ſum ⁊ veni in mundum vt teſtimonium ꝑhibeaꝫ veritati. Nam pꝛimo de celo dixit qd̄ eſt ibi ꝑpetuū gaudiuꝫ et ꝑfectuꝫ bonū vt illuc ire nitamur. Joh. xvj. Iteꝝ aūt videbo vos ſciliꝫ in celo et gaudebit coꝛ veſtrum. et gaudi. ve. ne. tol. a vo. De mūdo dixit ꝙ erat totus plenꝰ malignitate et inſtabilis vt ip̄m fugiamꝰ. joh. vij. Nō pōt mūdus odiſſe vos. me aūt odit qꝛ teſtioniū ꝑhibeo de illo qm̄ opa eiꝰ mala ſunt. math. xviij. Ue mūdo ab ſcandalis De inferno dixit quia magnis penis eſt plenus vt ip̄um timeamus. math. xiij. Ibi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentium. De peccato dixit ꝙ magnis damnis ⁊ periculis eſt annexum vt ip̄m relinquamus Nam facit hoiem ſeruum dyaboli exuit veſtem nuptialem id eſt caritatem. et aliaꝝ virtutum. aufert ei omnia bona ſua ⁊ meritum xp̄i et totius eccleſie. pꝛiuat hereditate celi. ad infernum trāſmittit in ſuppliciū eternū. math. xxij. Ibūt in ſupplicium eternum. De ope vero virtuoſo dicit ꝙ fructu incredibili ⁊ ineffabili a deo remunerāmur vt illud ſuper omia amplectamur. math. xix. Uos qui ſecuti eſtis me ſcꝫ in opibus virtuoſis in regeneratōne cum ſe. fi. ho. in ſe. ma. ſ. ſe. et vos ſuꝑ ſe. xij iu. xij. tribus iſrael. Item docuit omnē veritatem ſcꝫ vite doctrine ⁊ iuſticie qd̄ etiaꝫ ipſi iudei cōfeſſi ſunt. math. xxij. Magiſter

ſcimus quia verax es ⁊ viã dei in veritate
doces ſcȝ in veritate doctrine ⁊ non eſt tibi
cura de aliquo quin loquaris qđ iuſtuȝ eſt
Et hoc eſt qđ hic dicitur. Si veritatem di
co vobis nõ poteſtis me vt falſariũ condẽ
nare imo debetis me vt magiſtrum tenere. qua
re ergo nõ creditis mihi. De vobis etiaȝ in
pñtia veritateȝ dico vt quia nõ eſtis ex deo
p imitatõnem ⁊ grãm. ſed ex patre dyabolo
p imitatõnem opeꝝ. et ideo nõ auditis
eſtis p imitatõnem opeꝝ. Qui eſt
verba mea que ego vobis loquoꝛ. Qui eñ
eſt ex deo verba dei audit. Vbi dicit Gre.
Penſet vnuſquiſqȝ ſi verba dei aure cordiſ
percipit et intelliget vnde ſit. Tercio mã
dabantur occidi phitones et arioli et male
fici ⁊ diuini. qui a dyabolo querũt et a moꝛ
tuis veritatẽ. Exo. xxij. Maleficos nõ pa
tiaris viuere. Et deuẗ. xviij. Non inueniaẗ
in te qui ariolos ſciſcitetur. aut obſeruet
ſomnia atqȝ auguria ne ſit maleficus ne in
cantatoꝛ. ne phitones conſulat. nec diuinos
et querat a moꝛtuis veritatem. Iſtud eſt
magnũ peccatũ et magna pericula latẽt ibi
Quia. vt dicit augu. Et ſi aliquãdo demo
nes dicunt verũ ad decipiendum dicunt vt
perſuadere poſſint. iij. regũ. xxij. Egrediar
et ero ſpũs mẽdax in oꝛe oĩum ꝓphetarum
vt ſpũs nequam. Sed non in oꝛe michee ꝓ
phete qui ꝓpheta domini erat. ſed in oꝛe ꝓ
phetaꝝ qui a demonibus reſpõſa habebant
Et aliquãdo eis veritatẽ dixerant qui poſt
ea falſitate ſubiecta fecerũt regem et pplm
gladio interire Sic ſaul ꝯſuluit phitoniſſaȝ
et ideo ipſe cũ filijs ſuis in ꝑlio cũ gladio in
teremptus eſt. vt ptȝ. j. regũ. xxviij. et. xxxj.
et tamẽ phitoniſſa verũ locuta eſt. et ꝓpter
hoc non cauit malũ. qꝛ enim dei iudiciuȝ p
figebat Sed ego ait xp̄s demonium nõ ha
beo nec aliquam confederationem cum eo
imo ipm ab hoĩbus expello. ⁊ deſtruo et cõ
demno mala opera eius pꝛima iohãnis ter
cio. In hoc apparuit fili⁹ dei vt diſſoluat
opera dyaboli. Et iohã. xviij. Ille homici
da erat ab inicio. Et iterũ mendax eſt et pa
ter eius. Actu. x. Qui pertrãſijt bñfaciẽdo
et ſa. o. oppꝛeſ. a dyabolo. Et qꝛ hoc iudei
pꝛecipue ei imponebãt. ideo in illo euãgelio

Luc. xj. Erat le. ei. de. p multas ratões oſtẽ
dit qꝛ cum dyabolo cõtuberniuȝ non hẽbat
Quarto debebãt occidi blaſſemi in deuȝ
vt ptȝ leui. xxiiij. qñ moyſes iuſſu blaſſe
mo qui blaſſemauerat deum iſrael. cõſuluit
deum. Et dñs reſpõdit. d. Educ blaſſemum
extra caſtra. Et lapidet eum omnis pplus
Inter xp̄ianos eſt pena cẽtum ſolidoꝛuȝ et
maius reputãt blaſſemare regẽ q̃ȝ deuȝ. Et
vide miſeriam xp̄ianoꝝ. quia in lege ſarace
noꝛum qui non credũt in xp̄m taxata eſt pe
na moꝛtis. quicũqȝ etiaȝ nõ ſolũ deũ ſȝ etiã
xp̄um blaſphemat. et ideo inter eos nunq̃
quaſi xp̄s vel deus blaſphemaẗ. Chꝛiſtiani
aũt miſeri abſqȝ freno in deum ⁊ ſcõs lin
guas ſuas relaxãt. qđ eſt maius pcĩm q̃ȝ ho
minẽ interficere. Iſte ẽ act⁹ dãnatoꝝ. apoc
xvj. Manducauerãt linguas ſuas ꝑ doloꝛe
et blaſſemauerũt deũ. Et ideo nota hic de
illo puero quinquẽni de quo dicit grego. in
dya. qꝛ erat aſſuet⁹ blaſſemare deuȝ. qui dũ
moꝛereẗ vidit demones ⁊ exclamans dixit.
Pater obſta. qꝛ mauri homĩes id eſt nigri
volũt me tollere. Et ſic clamans blaſſema
uit deũ ⁊ emiſit ſpm̃. Sed ego ait xp̄s nõ vi
tupero deũ patrem meũ eũ blaſſemãdo vel cõ
tumeliã aliquã inferẽdo. ſed honoꝛifico eũ
qꝛ omĩa ei attribuo opa virtuoſa. ioh. xiiij
Pater in me manẽs ipe facit opa. Itẽ ei⁹
nomen ⁊ gloꝛiam hoĩbus manifeſto et ei⁹
claritatem ꝑdico. Ioh. xvij. Manifeſtaui
nomen tuũ hominibus. Ibideȝ. Ego te cla
rificaui ſup terꝛam. Quinto debebant oc
cidi homicide. quia lex ciuilis et moſayca
hoc mandat. Exo. xxj. Qui pcuſſerit homi
nem volens occidere moꝛte moꝛiatur. Vñ
dauid in moꝛte cõſtitutus mandauit ſalo
moni vt occideret ioab pꝛincipem militie.
quia duos viros occiderat ſcilȝ amaſan et
abner. vt patȝ. iij. Re. ij. Et ſaul rex repꝛo
batus eſt a deo. quia agag regi amalechita
rum vitam pepercit qui multos occiderat
tam nequiter q̃ȝ iniuſte. Quem ſamuel ap
pꝛehendens caput amputauit dicẽs. Sicut
fecit mulieres abſqȝ liberis gladius tuus.
ſic abſqȝ liberis erit inter mulieres mater
tua. vt ptȝ. j. re. iij. Sed ego ait xp̄s nõ veni

occidere ſed viuificare. quia doceo verbum
qđ quicunqȝ obſeruauerit nunq̃ȝ moꝛietur
Quia ſi quis ſermonem meũ ſeruabit moꝛ
tem non gu. in eter. Io. viij. Vbi nota qꝛ triplex
eſt moꝛs. ſ. nature. culpe. ⁊ pene eterne Pꝛi
ma moꝛs non eſt ꝓpꝛie moꝛs ſȝ quedaȝ ſe
paratio anime a coꝛpe in qua ſepatõe anima
incipit pfecte viuere ⁊ beate. Secũda moꝛs
ſcȝ culpe qua deus qui eſt vita animaꝝ. ſe
patur ab anima. et tercia ſcȝ pene qua aĩa
ſepatur a gloꝛia ⁊ deputatur toꝛmẽtis ſunt
vere ⁊ totaliter moꝛtes. Qui ergo ſeruat
ſermoneȝ dei non moꝛietur moꝛte culpe vl
pene. moꝛte vero nature que eſt quedaȝ de
poſitio ſarcine moꝛietur. ſed reſurget gloꝛio
ſus. et ideo nõ moꝛietur in eternum qui ſer
uat ſermonẽ dei. Vnde vere põt dici qꝛ nul
la moꝛte moꝛitur qui ſeruat ſermonem dei.
Sexto debebant occidi filij. qui monita
parẽtum nõ audiebant. ſed cõmeſatõnibus
et ludis vacabãt Deu. xxj. Si genuerit ho
mo filiũ cõtumacem ⁊ ꝓteruũ. qui nõ audi
at patris ac matris imperiũ ⁊ coercit⁹ obe
dire contempſerit appꝛehendent eum ⁊ ad
ducent ad ſenioꝛes ciuitatis illius ⁊ ad poꝛ
tam iudicij. dicentqȝ ad eos. Filius noſter
iſte ꝓteruus eſt ⁊ cõtumax. monita noſtra
audire cõtemnit cõmeſatõnibus vacat ⁊ lu
xurie atqȝ cõuiuijs. lapidibus eum obruet
populus ciuitatis ⁊ moꝛietur. Quia meli⁹
eſt qꝛ vnus occidatur q̃ȝ qꝛ tota domus de
ſtruatur ⁊ omnes cõſanguinei cõfundãtur.
Bonus filius domũ reficit ⁊ ꝓgeniem ſuã
honoꝛat. malus aũt filius domũ deſtruit et
parentes cõfundit ⁊ ꝓgeniem. Et ideo filij
deberent nutriri ſub magna ferula diſcipli
ne ⁊ flagellari ꝓ culpis. Eccĩ. xxx. Qui dili
git filium ſuũ aſſiduat illi flagella. Ibidẽ.
Curua ceruicem eius a iuuẽtute. ⁊ tunde la
tera ei⁹ dum infans eſt. puer. xiij. Qui pcit
virge odit filiũ ſuũ. Ibidem. xxij. Stulti
cia colligata eſt in coꝛde pueri ⁊ virga di
ſcipline fugabit eam. Multi parentes ſunt
cauſa pditiõis filioꝝ ſuoꝝ. quia eos coꝛrige
re negligũt qđ ſine magna culpa non eſt. qꝛ
ſunt cauſa moꝛtis coꝛpis ⁊ aĩe. puer. xxiij.
Noli ſubtrahere a puero diſciplinam. ſi eñ

pcuſſeris eum virga nõ moꝛietur. Tu vir
ga pcuties eum ⁊ aĩam eius de inferno libe
rabis. Exemplum de filijs helij ſacerdotis
quoꝝ peccatũ erat grande nimis coꝛaȝ dño
et ipe nõ coꝛrexit eos niſi leniter dicẽs. Nõ
eſt bona fama quã audio de vobis. Et ideo
vno die ambo occiſi ſunt. Quo audito pa
ter cecidit retroꝛſum de ſella ⁊ fractis cer
uicibus expirauit ⁊ vxoꝛ vnius filioꝝ hec
audiens in ptu exiſtens piclitata eſt in ptu.
vt ħ. j. re. iiij. et ſic tota domus perijt. Sed
ego inquit xp̄s nõ ſum filius cõtumax ſed
obediens vſqȝ ad moꝛtem. Phil. ij. Fact⁹
obediens vſqȝ ad moꝛtem. Quia ego ſcio
eum ⁊ ſermonem eius ſeruo. id eſt ſcio vo
luntateȝ patris mei ⁊ eam ope impleo ⁊ cõ
ſummo. Ioh. xvij. Opus cõſummaui qđ
dediſti mihi vt faciam Septimo debebãt
occidi omnes inimici populi dei. ſicut dñs
mandauit filijs iſrael vt delerẽt illos ſepteȝ
populos. ſ. amoꝛreũ. ferezeum. chananeum
⁊c. Exemplũ ioſue qñ appꝛopinquãte ſolis
occaſu ꝑcepit ſoli ⁊ lune vt ſtarẽt donec in
terficerent inimicos populi dei. et ſteterunt
ſpacio vnius diei. vt ptȝ ioſue. x. Nos autẽ
ſaracenos occidere debemus mare tranſfre
tantes qui terꝛam ſcãm detinẽt occupatam
dum paſſagium indicitur. et ꝓ hoc faciẽdo
omniũ peccatoꝝ indulgentia elargitur. Sȝ
ego inquit xp̄us nõ ſum inimicus ſed de ve
ſtra gente natus iudeus ex iudeis et cõuer
ſatus inter vos. Deu. xviij. Pꝛophetam de
gente tua ⁊ de fratribus tuis ſicut me ſuſci
tabit tibi dñs deus tu⁹. Et ꝓphete ⁊ reges
vrĩ deſiderauerũt me videre. Lu. x. Multi
reges ⁊ ꝓphe deſiderauerũt videre que vos
videtis. Et maxime abꝛaam pater veſter ex
ultauit vt videret diem meũ. i. cũ deſiderio
magno deſiderauit et vidit et gauiſus eſt.
Vidit enim dies vnitatis et trinitatis cui ẽ
chꝛiſti dies inquãtum deus et diem huma
nitatis qui eſt chꝛiſti dies inquãtum homo
Dies vnitatis et trinitatis eſt dies gloꝛie.
quia omnia ibi in luce clareſcunt. Dies au
tem humanitatis eſt dies gratie quã pꝛeſen
tia chꝛiſti fecit in mundo. Eius enim latio
in mundo ſuper faciem eccle

ſic facit diem gratie ꝛ eius latio in celo ſuꝑ beatos facit diem glorie. Joh. xvij. Hec eſt vita eter' vt cog. ꝛc. Vtrūqꝫ autē diem abraā vidit in ſpū ꝑ fidem ꝛ ꝑ ſpem ꝛ gauiſus eſt. dum qḋ credebat ꝛ ſperabat per dei gratiā intellexit. Nā diem trinitatis ꝛ vnitatis dei vidit qñ tres angelos in ſpecie hominū vidit ꝛ vnū adorauit in quibꝰ cognouit vnitatem eēntie ꝛ trinitatem ꝑſonarum Diem vero humanitatis vidit quādo dictū eſt ei. In ſemine tuo bñdicētur omnes gentes. gen̄. xxij. qḋ credidit abraā ꝛ reputatū eſt ei ad iuſticiam. vt dicit aplūs ad ro. iiij. Credidit enim ꝙ filius dei de ſemīe ſuo carnem aſſumeret in quo omnes gentes benedicende erāt. In nullo em̄ puro hoīe omēs gentes poterāt bñdici ſed oportebat filium dei eſſe vt eēt ſupra totā naturā cuius meritum eēt infinitum ꝑ qḋ omēs pariter ſaluarētur. Et ꝙ abraam hoc credidit ptꝫ per hoc qḋ dixit eleazar. Pone inquit manum tuam ſubter femur meū vt adiurem te ꝛc. gen̄. xxiiij. Omnis em̄ iuratio ꝑ maius fit. vt dicit aplūs ad hebre. vj. Ergo credidit aliquē de ſe naſcituꝝ maiorēm ſe qui purus homo eſſe nō poterat cum maior patre eſſe deberet qꝛ nō eſt diſcipulus ſupra magiſtrū nec ſeruus maior dn̄o ſuo. math. x. ꝛ jo. xiij

¶ Octauo debebat occidi peccatū qḋ facit hoīes nihil eſſe. Augꝰ. Peccatū nihil ē et nihil fiūt hoīes cum peccant. Propter qḋ occidendū voluit filius dei in carne mori. Ro. viij. De peccato dānauit peccatū in carne. j. pe. ij. Qui peccata noſtra ptulit in corpore ſuo ſuꝑ lignum. Vere peccatū debet occidi qḋ facit hoīes ſuꝑ omīa nihil eē. et eſt cōtra omīa et oīa ſunt contra ipm. Qḋ figuratū fuit ꝑ yſmael. filium agar. de quo angelus dixit. Erit em̄ ferus homo. manus eius contra omēs. ꝛ manus omniū contra eum. gen̄. xvj. Yſmael natus de concubina abrae eſt peccatū natūm de concupiſcencia mali qḋ ferū ꝛ crudelē eſt et eſt cōtra oēs quia omēs inficit ꝛ cōtaminat ꝛ facit declinare a bono. Pſa. Omnes declinauerūt ſimul inutiles facti ſunt. Sed ego inquit xp̄s ſemꝑ ſum ꝛ nunq̄ ꝑ peccatum defeci. j. pe ij. Qui pec. non fe. nec inuen. eſt do. in ore eius. Vnde anteq̄ abraam fieret ego ſum. Verū dicit. quia ꝑſona filij dei cum iudeis loquebatur ꝛ carnem aſſumpſit que ꝑſona eterna erat et ideo ante abraā. Joh. j. In principio erat verbum. Et ſic ptꝫ xp̄i innocentia. quia nulla cauſa mortis in ipo fuit. nec alicuius rep̄henſionis vel pene vel mali. ¶ Moraliter autē ad edificatiōnem noſtram octo cōmendabilia in hoc euangelio inuenimus in xp̄o in quibus eum ſequi inquātum poſſumus ꝛ imitari debemus.

¶ Primum eſt vite innocentia. Vnde ait. Quis ex vobis arguet me de pecc. Ex quo ergo ꝑ baptiſmū in ſanguine xp̄i abluti ſumus ab omni macula peccati et innocētes effecti. debemus ipam innocētiam omni cuſtodia obſeruare. quia dum talem innocentiam cuſtodimus deꝰ in nobis manet ꝛ omnes virtutes et in magna diligentia cuſtodimur ꝛ multis gratijs ꝛ donis replemur. et nihil mali poteſt nobis nocere imo omnia ꝓficiunt ad ſalutē. Ro. viij. Dili. deū om. coo. in bō. Et infinita ſunt bona que ex tali innocenzia cōſequimur. Sap. vij. Venerunt mihi omīa bona pariter cum illa. Et ecōuerſo infinitis malis replemur ex talis innocentie amiſſione. Efficimur enim ſerui dyaboli et omnibus bonis priuamur. eternisqꝫ ſupplicijs deputamur. Et ideo amarū eſt valde talem innocētiā relinquere. Iere. ij. Scito ꝛ vide q̄ malum ꝛ amarum eſt reliquiſſe te dn̄m deum tuum. Vnde ille filius ꝓdigus qui hanc innocētiam amiſerat dixit luce. xv. Ego autē hic fame peo. Et maxime qui habent alios regere ꝛ docere debent hanc innocētiam conſeruare. Quia vt dicit greg. Supiactas ſordes tergere nō valet manus que lutum tenet. Idem. Cuius vita deſpicitur reſtat vt eius ꝑdicatio contempnatur. Propterea dicit apō. ij. thi. ij. Sollicite cura te ipm̄ exhibere deō operarium inconfuſibilem recte tractātem verbū veritatis. Qḋ fit dū facto implētur qḋ verbo docetur. ¶ Secundum eſt veritatis audientia. Vnde ait. Si veritatem dico vobis. ꝛc. Debemus ergo ꝑ veritate ſtare. veritatem audire. ꝛ veritatē loqui. ꝛ nō dēmus defendere mala neqꝫ hominibus in prauitatibus adulari. Prouer. viij. Veritatem meditabitur guttur meū ꝛ labia mea deteſtabūtur impiū. Quia vt dr̄ puer. xxix. Homo qui blandis fictiſqꝫ ſermonibus loquitur amico ſuo. rete expandit greſſibus eius. Yſa. iij Popule meus qui beatū te dicūt ipi te decipiūt et viam greſſuū tuoꝝ diſſipant. Sꝫ hodie diminute ſunt veritates a filijs hominū. vt dicit dauid in Pſal. Pro modico lucro hodie ſubticetur ꝛ ꝓſternitur veritas et aſſeritur falſitas. Yſa. lix. Corruit veritas in plateis. Dan̄. viij. Proſternetur veritas in terra. Potius vana ꝛ fabulas mūdi volunt audire homines q̄ verbi dei veritatem. ij. thi. iiij. A veritate quidē au. auer. ad fa. aūt couer. ¶ Tercium eſt manſuetudinis abundātia. Multum em̄ māſuetudine abundauit. dum ad cōuicia ꝑ conuicia non reſpondit. ſed manſuete intulit d. Ego demoniū non habeo. Mitis em̄ ꝛ māſuetus eſt quē rancor vel ira nō afficit. ſed omnia equanimiter portat. vt dicit glo. ſuper illud math. v. Beati mites. Homo māſuetus cū concitatus fuerit nō negat verum nec ꝓ cōuicio conuicia reddit. Dn̄s aūt de duobus ſibi obiectis id qḋ aliquo mō tolerari potuit nō negauit ſcꝫ ſe ſamaritanū eē Interp̄tatur enim cuſtos. Qḋ aūt manifeſte falſum erat negans nullū cōuicium reddidit cū vere potuiſſet eos dicere demonium habere. j. pe. ij. Qui cū male. non male. cū pa. non cōmi. Beda. Hic dn̄s in ſemetipſo ꝓbuit exemplū paciēcie. vt eo tempe quo a ꝓximis ex falſitate cōtumelias accipimus. eoꝝ etiā vera mala taceamus. Ro. xij Nō voſmetipos defendētes cariſſimi ſed da. lo. ir. Ecōtrario aūt adito conuicio os ſtultoꝝ ebullit ſtulticiā ꝛ gſum quā habebat effundit. puer. xx. Gratie fatuoꝝ effundētur. ſic ergo ꝛ in ꝓſperis ꝛ in aduerſis mites eē debemus ꝛ manſueti. math. v. Beati mites. qm̄ ipi poſſidebunt terram. Vnde math. x. Ecce ego mit. vos ſic o. in me. lu. eſto. ergo pru. ꝛc. ¶ Quartū eſt patris honorificentia. Vnde ait. Honorifico patrē meū. Dēmus ergo patrē noſtrū xp̄m cuius beneficio viuimus. ꝛ parētes noſtros ſpūales ſcꝫ aplos et ſanctos quoꝝ gratia in fide ſtamꝰ. ꝛ parentes noſtros carnales quoꝝ ope nati ſumus ſumme honorare. Exod. xx. Honora pa. t. ꝛ ma. t. Et qui male. pa. vel ma. mor. mori. ¶ Quintū eſt humilitatis amplexus et vane glorie aſpnātia. Vnde ait. Ego gloriam meam nō quero. Dēmus em̄ ſub potenti manu dei humiliari. quia deus ſupbis reſiſtit. humilibus aūt dat gratiam. Ja. iiij. Et omnia bona que facimus non nobis attribuere nec inde gloriari ſed in autorē deū referre. Yſa. xxvj. Omnia opa noſtra ope. es in no. j. cor. x. Siue mā. ſiue bi. vel aliud quid fa. om. in glo. dei fa. Vana em̄ glā eſt ventus corruptus faciēs opa nr̄a fetere coram deo. pcedit em̄ de veſica ſupbie que tota eſt plena fetore. In cuius figura mādatum eſt in lege. leuiti. j. ꝙ veſica auis imolāde in loco cineꝝ reponeret. Vnde leuitici. j. Veſiculam vero gutturis ꝛ plumas ꝓijciet ꝓpe altare ad orīētalem plagam in loco in quo cineres effundi ſolent. Quia per nihil ita reprimitur ſupbia ſic ꝑ memoriā mortis cogitādo ꝙ in cinerem redigemur. Eccl. x. Quid ſupbis terra ꝛ cinis. ¶ Sextū eſt caritatis exuberātia. Nā ꝓpter cōuicia illata a bñficio nō deſtitit. ſꝫ docet eos vnam rem optimā quā obſeruando nunq̄ eternaliter morietur d. Si quis ſer. m. ſer. mor. nō gu. in eter. Dēmus ergo ꝓpter ꝓximos ſꝑ caritatis viſceribꝰ abūdare ꝛ eos diligere. ro. viij. Quis nos ſepabit a ca. xp̄i. Can̄. viij. Aque multe nō potuerūt extinguere caritatē qꝛ fortis ē vt mors dilectio. ¶ Septimū eſt vere ſubſiſtēne ꝑmanētia. Vnde ait Anteq̄ abraā fieret ego ſuꝫ. i. ſꝑ in deo ſubſiſto nec ꝑ aliqḋ pc̄m ab eo deficio. Sic et nos dēmus dei gr̄a ꝑ verā fidē ſpē ꝛ verā caritatē in deo manere. nec ꝑ aliqḋ pc̄m a eo ſepari ꝛ deficere. hebre. xiij. Optimū eſt gr̄a ſtabilire cor. qꝛ ex hoc magnū fructū feremus. jo. xv. Qui ma. in me ꝛ ego in eo hic fert fruc. mul. ſic palmes nō pōt fructū ferre niſi manſerit in vite. ſic nec vos niſi in me man. Iteꝝ In me pacem habebitis. in mundo autem preſſuram. ꝛc. o. iiij.

¶ Octauū cōgruē abſcōſiōnis prudentia quia eum vellent cū lapid are abſcōdit ſe ⁊ exiuit de templo. Sed vbi abſcōdit ſe in an gulo vel in domo Nō. Sed maieſtas celi ſua fecit eū inuiſibilem ⁊ ſic exiuit de templo vt dicit Aug. Debemus eniȝ cedere furori in ſidioꝝ et recedere ab eis et nō contēdere et reſiſtere. puer. xx. Honor eſt homini qui ſe pat ſe a cōtentionibus. Debemus eñ fugere mortem cū ꝑpendimus mortem noſtrā ꝓfi cuā non eſſe ſed magis vitam. Sic apſus fecit ſe in ſportā deponi ꝑ murum damaſci vt effugeret manus ꝑſequētium. Vt pȝ act. ix. Et in grecis incarceratus dixit ſe ciuem romanū vt poſſet euadere. ⁊ in iudea ad ce ſarem appellauit. vt pȝ actuū. xxiij. et. xxv Et ideo multum prudētia indigemus que omnia decentia et cōgrua nos docet ꝑ loco et tempe obſeruare. Math. x. Eſtote pru dentes ſicut ſerpentes. Et ſic pȝ primū. ¶ Secūdo ponit iudeoꝝ malicia ⁊ ꝑuerſitas deteſtanda que quātum ad ſex oſtenditur quātum ex hoc euāgelio colligi pōt. ¶ Primō ex mē tis corruptōne. Valde naqȝ corruptus eſt mente qui veritati audite ⁊ cognite nōn ac quieſcit. ſicut erant iſti quibus ait. Si veri tatem dicō vobis quare nō creditis mihi. Multi ſunt hodie ſimiles iudeis qui veri tate cognita nō ſolum non acquieſcunt ſed veritatis lumen impugnāt. Iob. xxiiij. Ipſi fuerunt rebelles lumini. Secus autem ſi ex ignorātia repugnarent. q² minus peccarent et miſericordiam poſſent cōſequi. i. thi. i. Ideō miſericordiā cōſecutus ſum q² ignorans feci. ¶ Secūdo ex animi transforma tiōne. Nam homo ſm naturā factus eſt ad imaginem dei. ſed ꝑ gratiā factus eſt filius dei. Per peccatum aūt efficitur homo ſer uus peccati ⁊ filius dyaboli. Io. viij. Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. Et quia filius audit volūtatem patris et eius deſi deria vult perficere. ideō iſti ⁊ omēs pecca tores perdita dei filiatōne et in dyabolum transformati nō audiebant deum ſed dya bolum cuius filij facti erant per culpam. Iob. viij. Vos ex patre dyabolo eſtis. ⁊ de ſideria patris veſtri vultis facere. Pergēs

qui eſt ex deo verba dei audit. Propterea vos nō auditis quia ex deo nō eſtis. Denſet vnuſquiſqȝ apud ſe ſi aure cordis verba dei percipit ⁊ intelliget vnde ſit. Nā ſunt nōnulli qui verba dei nec aure cordis dignātur audire. Et hoc eſt qd̄ dicit. Pro pterea vos nō auditis quia ex deo nō eſtis ſcȝ per gratiam. ¶ Tercio ex falſi impoſitō ne quia dicebant ipſum demonium habere. Vbi nota de infamiā quoniā quis tenetur ad reſtitutionem multo magis ꝙ̄ ad reſtitu endam pecuniam. quia vnū de optimis bo nis eſt bonum nomen. Prouer. xxij. Meli us eſt nomen bonum ꝙ̄ diuitie multe. Et ideo debet homō multum ſatagere nomen bonum habere. Qui enim negligit famam ſuam ſtultiſſimus eſt. vt ſapiēs dicit. Et ne quiſſimus eſt detractoꝛ qui famam alicui aufert ⁊ cōmedit carnes crudas ⁊ viuas. Prouer. xxiij. Noli eſſe in conuiuijs eorū qui carnes ad veſcendū conferūt. ¶ Quar to ex vitupij illatione. quia inhonorāſtis me. Multa enim ei vituperia intulerunt. Dicebant enim ei ꝙ erat filius fabri. et ꝙ erat voꝛator ⁊ potatoꝛ vini ⁊ amic⁹ pec catorum. et ꝙ nōn erat a deō ⁊ ꝙ legeȝ ſol uebat. et turbam et populum ſeducebat. et ꝙ in virtute dyaboli miracula faciebat. ¶ Omnia iſta vitupia peccatores chꝛiſto in ferunt vſqȝ hodie dicentes ipſum non eſſe filium dei. vt heretici ⁊ ſaraceni. Dicunt etiam quia peccatoꝛibus magis benefacit ꝙ̄ iuſtis. Iob. xij. Abundant tabernacula predonum. Dicunt etiam ꝙ ſeducit turbas dum dicit homines damnādos cum omnes in fine ſaluentur. Dicunt etiaȝ ꝙ dyabolus omnia viſibilia creauit. ex quō ſequitur ꝙ chꝛiſtus in virtute dyaboli quicquid circa hec viſibilia fecit operatus ſit. ¶ Quinto ex mali perſeuerātia ⁊ continuatione quia repetunt ⁊ cōtinuant malum dicētes. Nūc cognouimus quia dēmonium habes. Gre. Humanū eſt peccare ſed dya. eſt in pecca tis ꝑſeuerare. Multi hodie ſimiles ſunt iu deis qui continue male agūt ⁊ nunqȝ a ma lis deſiſtunt. et multi a malis deſiſtūt ſed nō perſeuerant ad priſtina mala redeuntes. ¶ Sexto ex homicidij ꝑpetratōe. q² tulerūt lapides vt iacerent in eum. In quem etiam

Certe in ſuum creatorem. in ſuū guberna torem. in ſuū eruditorem. in ſuū pacificato rem. in ſuū redemptorem. in ſuū iuſtificato rem. ⁊ in ſuū remuneratorem. Sic lapidat et crucifigit eū omnis peccatoꝛ. Ad hebꝛe. vj. Rurſum crucifigētes ſibimetipſis filiuȝ dei. Ex quo pȝ ꝙ omnis peccatoꝛ valde in ſte meretur ſupplicia eterna dum ſuū crea torem. ſuū gubernatorē. ſuū pacificatorem. ſuū redemptorem. ſuū iuſtificatorem. ⁊ ſuū remuneratorem lapidat ⁊ occidit. Hic poſ ſent multa dici. ſed obmittūtur ad pñs. Et ſic pȝ totum de euangelio.

¶ De epiſtola ſermo. xlij.

Chriſtus aſſiſtens pontifex fu. bo. pamplius ⁊ pfecti⁹ ⁊c. ad hebꝛe. ix. Sicut dicit phus. ſer mones accipiēdi ſunt ſm ma teriā. Et q² hec dñica de paſſi one vocatur. ideo totū officiū de dñica paſ ſione fit. Ideo etiaȝ euāgelium ⁊ epl'a reci tantur in quibus ꝑtinētia ad paſſioneȝ dñi cam enarrātur. In hac ergo epl'a ꝯtinetur quō ꝑ ꝓpꝛium ſanguinem xp̄us in templuȝ celeſte intrauit. In qua quidem epl'a prin cipaliter tria cōtinētur. Primo eñ excel lentia ⁊ ꝑeminētia ſacerdocij xp̄i ad omnes alios demōſtratur in pꝛincipio epl'e. Secū do ꝙ virt⁹ ſanguinis ⁊ moꝛtis eius ab om ni peccato nos mūdat ꝑ ſimilitudinē quā dam ꝓbatur ibi Si eñ ſanguis hircoꝝ aut thaurorum ⁊ ci. vi. aſp. inquinatos ſanctificet ⁊c. Tercio ꝙ xp̄s gr̄e no. teſta. et glorie future ſit mediatoꝛ ⁊ collatoꝛ ex antedictis ſubin fertur. ⁊ declarat ibi. Et ideo noui te. medi atoꝛ eſt. ¶ Primo ergo apl'us excellētiam et ꝑeminentiam ſacerdocij xp̄i ad oēs alios demōſtrat. Quā ꝑeminētiam oñdit quātuȝ ad quattuoꝛ ſcȝ quātum ad ꝑſonā offeren tem. q² xp̄s. quātum ad locū in quo ſacrifi ciū obtulit. q² tabernaculū pamplius ⁊ ꝑfe ctius introiuit. quātum ad ip̄m ſacrificium q² ꝑ ꝓpꝛiū ſanguinem. ⁊ quātum ad finem ſacrificij. q² eter. redemp. inuēta. Perſona offerēs eſt ip̄e filius dei pontifex factus in

eternū ſecundum ordinem melchiſedech. Quātum ad pontificem ſit homo. locus vbi ſacrifi cium obtulit eſt ip̄m celum locus beatoꝛuȝ ſacrificiū oblatum eſt coꝛp⁹ ⁊ ſanguis ip̄i⁹ filij dei. finis ſacrificij eſt redemptio hoim et vita beatoꝝ in quibus maxima ⁊ infini ta excellentia ſacerdocij xp̄i demonſtratur. Et hoc eſt qd̄ dicit. Chꝛiſtus aſſiſtēs. ſ. deo patri ad interpellādum ꝓ nobis pontifex. i. datoꝛ ⁊ miniſter futuroꝝ bonoꝝ nō tpaliū tm̄. vt pontifex legalis qui etiaȝ illa tm̄ pro mittebat ⁊ non dabat ſed xp̄s dat ꝑbendas eternas ſm merita ſingloꝝ. Eſt ergo ponti fex ⁊ miniſter futuroꝝ bonoꝝ. i. bonoꝝ gr̄e et gl'e. q̄ in ve. te. futura erāt et xp̄o reſerua bātur diſpēſanda Io. i. Lex ꝑ moyſen data eſt. gr̄a ⁊ veritas ꝑ ieſum xp̄m facta eſt. Di cūtur etiaȝ mō futura q² bona gr̄e ad bo na glorie futura oꝛdinātur ſicut ad finē. gr̄a eniȝ eſt gr̄a cōſummat. ⁊ ideo bona gr̄e ſm ſuā cōſummatōem ⁊ ꝑfectōem futura ſunt quoꝝ datoꝛ ⁊ miniſter eſt xp̄s. Chꝛiſtus er go talium bonoꝝ pontifex introiuit taber naculū. i. celum pamplius vna ps eſt. i. ma ius capacitate. ꝑfectius. i. melius ⁊ nobili⁹ ꝙ̄ tabernaculū terreſtre vel templū ſalomo nis. ſup. tabernaculū dico nō manufactum id eſt nō huius creatōnis. i. fabꝛicatōis qua le eſt templū materiale qd̄ hic ē fabricatuȝ q² hoc fixit deus ⁊ nō homo Vel pampli us pñt eſſe due ꝑtes. vt ſit ſenſus. Introi uit in ſcā ꝑ tabernaculū amplius ⁊ ꝑfecti⁹ ſcȝ ꝓpꝛiū coꝛpus. Sic exponit chꝛiſ. Suū eñ coꝛpus fuit dei tabernaculū. Qd̄ coꝛp⁹ nō fuit huius creatōis. q² nō fuit foꝛmatū ſicut alia coꝛpa ſed virtute ſpūſſancti. Ne qȝ etiaȝ xp̄s pontifex nr̄ introiuit in ſcā ſicut alij pontifices. ſ. multotiēs ꝑ ſanguinē hir coꝝ aut vituloꝝ ſȝ ꝑ ꝓpꝛiū ſanguineȝ. ſ. ef fuſum ꝓ mūdatōe populi. Et hoc ſoluȝ ſe mel fecit. q² vna vice eternā redēptōem in uenit. Et hoc ē eterna redēptōne inuēta. ſ. nobis a deo. q̄ nullo mō potuit ꝑ oīa ſacrifi cia legalia neqȝ ꝑ oēs ꝑtes ve. te. inueniri. Sic ergo ꝯtinue. xp̄s exn̄s pontifex futuro rum bonoꝝ introiuit tabernaculum pam plius et perfectius et non manufactum ne qȝ per ſanguinem hircoꝛum aut vituloꝛū.

ſed per ꝓpꝛium ſanguinem ſuū. introiuit ſe
mel in ſancta ad locum ſcꝫ beatoꝝ ⁊ ad no
biliorem ꝑtem celi. quia ad dexterā dei ſcḋoꝫ
ꝑs Aſcendit ſuꝑ celum celi ad oꝛiētem. Si-
cut enim nobilioꝛ pars templi eſtimabatur
ſancta. ſic xp̄us nobilioꝛem ꝑtem celi tenet
quia ſedet ad dexterā dei in potioꝛibus bo-
nis patris. Et hec om̄ia quātum homo fu
it. Nam p̄ ſancta ſcōꝝ figurabatur templū
beatoꝝ ⁊ gloꝛie dei. ¶ X. Et ſic ptꝫ ꝙ ex-
cellentia ſacerdocij xp̄i quātum ad quattu-
oꝛ demōſtratur. Pꝛimo quātum ad ꝑſonā
offerētē ꝗ̄ fuit filius dei rex noſter ⁊ ſacer
dos. Rex noſter fuit inquātum inimicū hu
mani generis debellauit et nos om̄s de po-
teſtate eius eripuit Col. j. Qui eripuit nos
de ꝑtāte tenebꝛaꝝ ⁊ trāſtulit in regnuꝫ filij
dilectōnis ſue. Sacerdos ⁊ pontifex noſter
fuit qn̄ ſeiꝑm in ara crucis obtulit hoſtiaꝫ
viuētem ſanctam deo placētem p̄ quā deus
placatus eſt hūano generi ⁊ pacificatꝰ. Et
attende ꝙ pontifex noſter habuit ꝓ mitra
ſpineā coꝛonam ꝓ paſtoꝛali baculo arūdi-
nem. ꝓ pallio indutus eſt veſte albā ab he-
rode. ꝓ amictu habuit faſciaꝫ ante oculos
ligataꝫ ſuꝑ collū ſicut amictus ſtat ſuꝑ col
lum. ꝓ caſula vel planeta veſtem coccineā.
id eſt rubeā circūdederūt ei. ꝓ ſandalis ha
buit clauos in pedibus. ꝓ cirothecis habu
it clauos in manibus. Talibus oꝛnamētis
fuit pontifex noſter oꝛnatus vt doceret om
nia oꝛnamēta mundi ꝯtēnere. ⁊ vt oſtende-
ret nullum pontificem debere fieri vt oꝛna
mēta ⁊ bona mūdi poſſideat. ſed vt ad vitā
vna cū grege ſibi cōmiſſa ꝓficiat ſempiter-
nam. Et qꝛ xp̄us fuit ſacerdos ⁊ oſtia offe-
renda. ideo poſtq̄ ſteterat vt pontifex indu
tus exuit ſe nudum tanq̄ hoſtiam ſacrificā
dam. nam animal ſacrificādum decoꝛari de
bebat et ſic nudus aram crucis xp̄us aſcen
dit imolandus ibidem. ¶ XI. Et nota ꝙ
ap̄lus quattuoꝛ attribuit pontifici noſtro
xp̄o que excellenter xp̄s habuit ⁊ om̄is pō-
tifex debet habere. Debet em̄ pontifex eſſe
plenus ſpūſcō vt ſancte viuat ⁊ in veritate
doceat. Tunc eniꝫ vera eſt doctrina qn̄do
p̄ ſanctam vitā cōfirmatur. Quia vt dicit

grego. Cuius vita deſpicitur reſtat vt eius
p̄dicatio ꝯtēnatur. Ro. xv. Non em̄ audeo
loqui aliquid eoꝝ que non p̄ me efficit xp̄s
Sic ⁊ xp̄s ſcūſſanctoꝝ fuit ⁊ vnctus ⁊ ple
nus grā ⁊ virtute ſpūſſancti ſuꝑ omēs ho-
mines. ꝑs. Vnxit te deꝰ deus t. oleo le. ꝑcō-
tuis. Joh. j. Plenum gratia ⁊ veritate. Et
hoc eſt qḋ dicit xp̄us id eſt vnctꝰ omni grā
et virtute. Secūdo debet deo ꝓ populo aſſi
ſtere ⁊ ꝓ ipo indefeſſis pꝛecibus exoꝛare.
Eph. iij. c. Flecto genua mea ad patreꝫ dn̄i
noſtri ieſu xp̄i vt det vobis ſm̄ diuitias glo
rie ſue habitare xp̄m p̄ fidem in coꝛdibꝰ ve
ſtris in caritate radicati ⁊ fundati vt poſſi
tis compꝛehendere cū omnibus ſanctis que
ſit latitudo longitudo ⁊ ſublimitas ⁊ ꝓfun
dum. Item ro. j. Memoꝛiā veſtri facio ſꝑ
in oꝛōnibus meis. Sic ⁊ xp̄us ſemꝑ aſſiſtit
deo oꝛans ⁊ interpellans ꝓ nobis .j. joh. ij.
Aduocatuꝫ hēmus apud patrē ieſum xp̄m
iuſtum et ip̄e eſt ꝓpiciatio ꝓ peccatis nr̄is
Bern. Securū acceſſuꝫ habes o homo ad
deū vbi habes ante patrem filiū. ante filiuꝫ
matrem. Filiꝰ oſtēdit patri cicatrices ⁊ vul
nera. mater oſtēdit filio pectus ⁊ vbera. nec
vlla poterit omnio eſſe repulſa vbi tot cōcur
runt caritatis inſignia. ¶ Tercio debꝫ de ſe
facere pontem ⁊ viam p̄ quā tranſeat popu
lus vt vita ſua ſit foꝛma ⁊ ſpeculū ſine ma
cula in qḋ omnes debent reſpicere. j. thi. iiij
Exemplū eſto fidelium in verbo ⁊ cōuerſa
tione in caritate in fide in caſtitate. Sic et
xp̄us fecit viam imo ip̄e eſt via p̄ quā tran
ſitur ad celū. Joh. xiiij. Ego ſum via. Ip̄e
eſt etiaꝫ ſpeculū ſine macula in quo reſpi-
cere debemus ſi recte voluerimus ambulare.
Joh. viij. Ego ſum lux mūdi qui ſe. me nō
am. in te. Et quia hec via eſt nimis arta ⁊
aſꝑa. ideo de ſe fecit pontē vt toꝛrens tribula-
tione aduerſitatis ſub eo tranſiret. ⁊ nos tranſi
remꝰ ſuꝑ eū ſecuri. Pꝛopterea pontifex. i.
faciens pontē eſt appellatus a deo vt dꝛ ad
hebꝛe. v. Et ideo inclinato capite tanq̄ pō-
tem faciēs emiſit ſpm̄. Joh. xix. vt p̄ voꝛa-
ginem inferni non eamus ampli9 ſed recto
tramite ꝑgamus ad celū. Et hoc eſt qḋ dicit
pontifex. ¶ Quarto debet populo ſpūalia

dona largiri. ſ. doctrinam ⁊ eccleſie ſacramē
ta. Sic ⁊ xp̄us nobis ſpūalia bona largitur
qꝛ hic dona ⁊ virtutes ⁊ grām ⁊ in futuro
gloꝛiā. ꝑs. Gratiā ⁊ glām dabit dn̄s. Joh.
Ego vitam eternā do eis. Et hoc eſt qḋ di
cit. futuroꝝ bonoꝝ. Secūdo demōſtratur
excellentia ſacerdocij xp̄i quātum ad locū ⁊
tabernaculū qḋ intrauit. qꝛ intrauit taber-
naculū qḋ finxit deus ⁊ nō homo. amplius
et ꝑfectius omni tabernaculo qḋ vnq̄ fieri
poſſit ſcꝫ in ip̄m celū. Hebꝛe. iiij. Habētes er
go pontificem magnū qui penetrauit celos
ieſum filiū dei. Et ibi obtulit hoſtiam ſuaꝫ
ſcꝫ coꝛpus ſuū gloꝛioſum qḋ in ara crucis
in incendio amoꝛis fuit cōbuſtum ⁊ poſtea
vt aurū purificatū gloꝛioſum ⁊ immoꝛtale
reſurrexit. ¶ Tercio excellentia ſacerdocij
xp̄i demōſtratur quātuꝫ ad id qḋ obtulit. ſ.
ſemetip̄m ⁊ quātum ad id p̄ qḋ in ſcāſcōꝝ
introiuit. Alij nāqꝫ pontifices intrabant in
ſancta p̄ ſanguinē aīalium. ſed xp̄s p̄ ꝓpꝛiū
ſanguinem id eſt p̄ virtutem ſui ſanguinis.
Nam virtus ſanguinis xp̄i celum apꝑuit. et
ideo ꝓpꝛia virtute celū intrauit Et ſicut di
cit btūs petrus. j. cano. iiij. c. Chꝛiſto igitur
paſſo in carne ⁊ vos eadem cogitatōne ar-
mamini. Quia eodem mō ſcꝫ p̄ ꝓpꝛiū ſan-
guinem hoc eſt p̄ aduerſa ⁊ etiaꝫ p̄ moꝛteꝫ
ſi neceſſariū eſt opoꝛtꝫ nos in celū intrare.
Actu. xiiij. Per multas tri. opꝫ nos intra
re in re. ce. Hoc figuratū eſt p̄ hoc qḋ ſcri-
ptura refert ꝙ dn̄s collocauit ad oſtiū ꝑadi
ſi flameū gladium atqꝫ verſatilem ad cuſto
diēdam viam ligni vite. gen̄. iij. Per aciem
ergo enſis opoꝛtꝫ nos redire in ꝑadiſum et
coꝛonari ibidem. j. thi. ij. Nemo co. niſi qui
legit. cer. Effeminatus eſt miles qui eunte
dn̄o ad ꝓlium vult laſciuire in lecto. Exem
plum vrie ethei qui nullo mō voluit domū
ſuam intrare nec in lecto iacere ſtante ioab
pꝛincipe militū dauid in exercitu. ij. Re. xj.
Multi vero p̄ ſanguinem aīalium volūt ce
lum intrare ⁊ nō p̄ ꝓpꝛium ſanguineꝫ. ſicut
ſacerdotes ve. teſta. dum bene bibēdo ⁊ co-
medendo putant ſe celū poſſe intrare. multi
etiaꝫ ſunt ſicut ille quinqꝫ virgines fatue q̄
dixerūt date nobis de oleo veſtro. qꝛ lampa

des nr̄e extinguūtur. que ſcꝫ nihil volunt in
vita facere ſꝫ in moꝛte dum eoꝝ lampades
extinguūtur petūt oꝛōnes ⁊ oleum pietatis.
et ita volunt ſaluari ſolum meritis alienis
Sed ꝓuerbiuꝫ eſt. Tarde ſatiatur qui oꝛe
balatur manibus alienis. Et attēde ꝙ xp̄s
ſolum paſſus eſt ſemel ⁊ ſemel introiuit in
ſancta. vt hic dꝛ. ad oſtendēdum ꝙ ſolum ſe
mel debet fieri vera penitētia que p̄ xp̄i paſ
ſionem deſignatur. qꝛ p̄ totam vitā hoīs cō
tinua debet eſſe. Tota em̄ vita p̄n̄s eſt tem
pus penitētie deputatuꝫ. qꝛ totum tempus
p̄n̄s eſt vigilia quedam future feſtiuitatis
Semel etiaꝫ debemus eccleſiaꝫ militantem
intrare ſcꝫ in baptiſmo et nunq̄ exire et ſi-
militer eccleſiam triūphantem q̄ per ſancta
ſanctoꝝ deſignatur. Qḋ eſt contra multos
qui frequēter intrāt ⁊ exeūt eccleſiam ⁊ vi
tam penitētie faciētes turpiter recidunt
in quo filiū de crucifigere compꝛobantur
Hebꝛe. vj. Rurſus crucifigētes ſibimetipſis
filiū dei. ¶ Quarto demōſtratur excellentia
ſacerdocij xp̄i quātuꝫ ad finem quia ſolus
xp̄us agnus dei immaculatus p̄ ſuū ſacrifi
cium humanā redemptōem potuit inueni-
re. Multis em̄ ſacrificijs ⁊ a multis fuit q̄
ſita in ve. te. ⁊ a nullo vnq̄ potuit inueniri.
Fere mille annis ploꝛauit adam ⁊ multis
ſacrificijs eternaꝫ redemptōem queſiuit vt
qui fuerat cauſa ꝑditionis fieret cauſa re-
demptōnis ⁊ eam penitus nō inuenit. He-
bꝛe. xij. Non em̄ inuenit penitētie locum. i.
fructum quāq̄ cū lacꝛimis inquiſiſſet eam
Apoca. v. Ego flebaꝫ multum qꝛ nemo di-
gnus inuētus eſt in celo neqꝫ in terra neqꝫ
ſubtus terram qui apꝑiret libꝛuꝫ ⁊ ſolueret
ſeptem ſignacula eius niſi agnus qui occi-
ſus eſt. Abꝛaam voluit imolare vnicū filiū
ſuū. ſampſon ſeip̄m occidit ⁊ nō ꝓpter hoc
hanc redemptōem cōſequi potuerūt nec ſi-
bi nec alijs inuenire Quia nec ſapiētia nec
potentia nec iuſticia nec virtꝰ aliqua crea
ta hanc redemptōem potuit inuenire. Cuiꝰ
rō eſt qꝛ peccatū qḋ dānatōem induxit qua
dꝛuplicit er fuit infinitum ſcꝫ quia contra
infinitum bonum erat. quia infinito bono
nos ꝑiuauerat. quia infinitos inficiebat.

et quia infinitis malis nos addixerat. Et
ideo hoc peccatum oportebat redimi meri
to infinito qd ſolus filius dei mereri in car
ne aſſumpta potuit. Et quia ita difficulter
et ita care redempti ſum⁹. dẽmus valde ca
ram hanc redemptõem habere ꝛ eam cari
orem omnibus retinere. Nec turbari dẽm⁹
ſi care ꝛ difficulter xp̄m emamus cū ipe ita
care ꝛ difficulter nos emerit ſcꝫ ſuo ſangui
ne p̄cioſo.j.pe.j. Non corruptibilib⁹ au.vł
ar.redemp.eſ.ſed p̄cioſo ſanguie ag.incõta.
Digne ergo ꝛ iuſte dãnatur qui tam caraꝫ
redemptõem vili p̄cio vendūt dyabolicā ſer
uitutem iterꝫ ſubeūtes. Et ſic ptꝫ primū ꝛc.
¶ Secūdo aplus ꝓbat ꝙ virtus ſanguinis
et mortis xp̄i ab omni peccato nos liberat.
et ad hoc adducit argumētuꝫ a minore qd
tale eſt Si carnales immūdicias potuit mū
dare ſanguis animalium.multofortius ſan
guis xp̄i poterit ſpūales immūdicias q̄ ſunt
in cõſciētia emūdare. Si aūt aliquis dicat
ꝙ non eſt comparatio immūdiciaꝝ corpaliū
ad ſpūales. Aduertēdum ꝙ in hoc ſtat vis
argumēti.qꝛ plus pōt veritas in veritatem
q̄ꝫ ſigni in ſignū vel figura in figuram. Sꝫ
ſanguis animaliū erat ſignū vel figura ſan
guinis xp̄i.et carnalis immūdicia erat figu
ra ſpūalis immūdicie Si ergo ſignū tm̄ po
tuit in ſignū.multofortius tãtum poterit ve
ritas in veritatem. Et hoc eſt qd dicit. Si
eniꝫ ſanguis hircoꝝ vel thauroꝝ in quo cõ
prehendit omnia animalia que ſacrificabā
tur.ꝛ cinis vitule aſpſus qui admiſcebatur
cum aqua ꝛ vocabatur aqua luſtratõnis.
qua aſpgebātur immūdi vt ptꝫ numeri.vnj
inquinatos.i.cõtaminatos a cõtactu mor
tuoꝝ vel alicuius qd ſm̄ legem talem im
mūdiciam inducebat.ſanctificat.i.mūdat a
pena legis ꝛ liberat.et hoc eſt qd ſubdit ad
emūdatõnem carnis.i.vt caro mundata ſit
ꝓpter p̄ceptum legis. qꝛ omnis aīa homīs
qui immūdum tetigerat immūda erat ſeptē
diebus.vt ptꝫ in numeri. Purificabāt aūt
die tercio ꝛ ſeptimo ꝛ mūda erat ꝛ poterat
ad templū accedere. Et ſic talis immūdicia
nõ erat macula anime ſed erat quaſi quedā
irregularitas.Si ingꝫ hoc poterat ſanguis

animaliꝫ quātomagis ſanguis xp̄i effuſus
qui p ſpm̄ſcm̄ ſemetipm obtulit deo.emūda
bit nõ carnem ſed ꝯſciētias noſtras ab opi
bus mortuis.i.a peccatis ꝓpter q̄ ꝛ in qui
bus anima moritur morte culpe qꝛ ſepatur
a deo qui eſt vita animaꝝ vt dicit auguſti.
Que peccata qui tāgit cõſentiēdo coīnqui
natur ſicut qui tangebat mortuū.nec intrat
iſte celum ſicut nec ille templū a quib⁹ ſan
guis xp̄i nos emūdat. Apoca.j. Qui lauit
nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Et
ad hoc nos mūdat ſcꝫ ad ſeruiēdum viuēti
us deo viuenti. Ebri⁹. Mortua opa haben
tem nõ eſt colere deū viuēteꝫ.Sed ſanguis
xp̄i ab his mūdat ꝛ animat ad ſeruiedum.
¶ Ubi attende ꝙ ſanguis xp̄i habet virtu
tem mūdificatiuam vt dictum eſt. Iteꝫ ha
bet virtutem animatiuā ſiue acuitiuā.j.ma
cha.vj.c. Oſtenderūt elephãtis ſanguineꝫ
vue ꝛ mori ad acuēdos eos in p̄lium. San
guis vue eſt ſanguis xp̄i.Sanguis mori eſt
ſanguis alioꝝ ſanctoꝝ quia vterqꝫ acuit.
Item habet virtutem pacificatiuā.Col.j.
ca. Pacificans p ſanguinem crucis eius ſi
ue que in celis ſiue que in terris ſunt. Pro
pterea aplus dicit ad hebre.xij. ꝙ ſanguis
xp̄i melius loquitur q̄ꝫ ſanguis abel. qꝛ cla
mat indulgētiam ꝛ pacem Lu.xxij. Pater
dimitte illis qꝛ neſciūt quid faciūt.Sed il
le clamat vindictam.qd ptꝫ in gen̄. qꝛ ter
ra apiens os ſuū abſcondit eum in ſignum
vindicte. Sicut vxor dum interficitur vir
inuoluit velum in ſanguine eius vt oſten
dat poſtea filijs. Item habet virtutem re
demptiuā. Apoc.v. Redemiſti nos deo in
ſanguine tuo. Item habet virtutem apti
uam.quia ſtatim ipo effuſo apertum eſt celū
Apoc.iij. Qui habet clauē dauid apit ꝛ ne
mo claudit. Clauis dauid ē caro ꝛ ſanguis
quā xp̄us traxit de dauid. in cuius virtute
apperuit celum. Item habet virtutem fra
ctiuam vt ſanguis hirci qui frāgit adamā
tem.quia frangit cor peccatoris omni lapi
de durius Quis em̄ tam durus qui cum re
cogitat ſanguinem xp̄i totiēs ꝛ taliter ꝓ ſe
fuſum vt non in eius amore frangatur.
¶ Item habet virtutem viuificatiuaꝫ. nam

vita animalis in ſanguine ꝯſeruatur.ſic ſan
guis xp̄i dedit nobis vitam gratie. Treñ.
In ſanguine tuo viuemus.ſm aliam tranſ
latõnem. Unde in p̄s.aſſimilat ſe pellicano
de quo dicitur ꝙ effundit ſanguinē ſup pul
los mortuos ꝛ reſuſcitat eos. Similis in
quit factus ſum pellicano ſolitudinis. Itē
habet virtuteꝫ pulcrificatiuā magis q̄ꝫ ſan
guis conche de quo tingitur purpura quī
eſt color rubeus pulcrior ſup omnes colo
res.ꝛ magis q̄ꝫ color grani de quo tingitur
ſcarletum.et mulieres facies ſuas ornant.
ſanguis em̄ xp̄i ſup omnia animā facit pul
cram. Unde beata agnes ait.Sang.ei⁹ or.
ge.m. Et ideo anima ſup quam ſtillat ſan
guis xp̄i eſt pulcrior res de mūdo et anima
ſup quā nõ ſtillat eſt.turpiſſima vt anima
peccatrix. Et ſic ptꝫ ſcd̄m. ¶ Tercio cõclu
dendo oñdit aplus ꝙ xp̄s gratie noui teſta
menti et glorie future collator ꝛ mediator
eſt dicens. Et ideo xp̄us p mortem ſuā no.
teſta.dator ꝛ mediator factus eſt vt morte
ſua ꝓpria intercedente que eſt quedam in
terceſſio ad deū ordinata nõ ſolum ad pre
uaricatõnes gentilium exoluēdas ſed etiaꝫ
p̄uaricatõnes iudeoꝝ que erant ſub veterī
et priori teſtamēto.accipiāt repromiſſioneꝫ
eterne hereditatis.i.accipiant hereditatem
multotiēs p ꝓphetas ſeruis dei re ꝓmiſſaꝫ
qui p gratiam dei vocati ſunt.i.p̄electi ꝛ p̄
deſtinati ad vitam eternam.. Queritur hic
quid ſit nouū teſtamētum ſiue lex noua. et
vtrū lex noua ſit ſcripta vel indita. et vtrū
iuſtificet. Et dicēdum ꝙ vnūqdqꝫ dr̄ eſſe il
lud qd eſt in eo potiſſimū id aūt qd eſt po
tiſſimū in no. teſta.ſiue noua lege ꝛ in quo
tota eius virtus conſiſtit eſt gratia ſpūſſan
cti que datur fidelibus p fidem xp̄i. Et ideo
principaliter lex noua eſt ipa gratia ſpūſſcī
q̄ e datur fidelibus. Ro.vnj. Lex ſpūs vi
te liberauit me a lege peccati ꝛ mortis. Et
aug.dicit in libro de ſpū ꝛ lr̄a. Sicut lex fa
ctoruꝫ fuit in tabulis lapideis. ita lex fidei
ſcripta eſt in cordibus fideliū. Habꝫ tamē
lex noua quedā ſic diſponētia ad ſpūſſancti
gratiam ꝛ ad vſum huius gratie ptinētia q̄
ſunt quaſi ſecūdaria in lege noua.de quib⁹

oportuit inſtrui fideles xp̄i verbis ꝛ ſcri
ptis tam circa credenda q̄ꝫ circa agēda. Et
ideo dicēdum ꝙ principaliter lex noua ſiue
nouū teſta.eſt lex indita a ſpūſanco.ꝛ ſecū
dario eſt lex ſcripta. Huius ergo legis tam
indite q̄ꝫ ſcripte.i.gratie ſpūſſancti ꝛ eoꝝ q̄
ad hanc gratiā hoīes inſtruūt ꝛ diſponunt
dator ꝛ mediator ꝛ miniſter xp̄us fuit ꝛ eſt
et p gratiam hanc hoīes hereditatem eter
nā accipiūt. Ro.vnj. Gratia dei vita eter
na. Titū.iij. Non ex opibus iuſticie q̄ fe.n.
ſed ſm̄ ſu.mi.ſal.n.fe. Et p hoc ptꝫ ſolutio
ad aliud ſcꝫ an lex noua iuſtificet.qꝛ vt di
ctum eſt ad legem nouā duo ptinent. Unū
quidem principaliter ſcꝫ ipa gratia ſpūſſan
cti interius data.ꝛ quātum ad hoc lex no
ua iuſtificat. Secūdario ptinent ad legē no
uam documēta fidei ꝛ p̄cepta ordinata affe
ctum humanuꝫ ꝛ humanos actus.ꝛ quā
tum ad hoc lex noua nõ iuſtificat.ij.co.iij.
Litera occidit ſpūs aūt viuificat. Qd au
guſtinus exponēs dicit ꝙ p lr̄am intelligit
quelibet ſcriptura extra hoīes exiſtens etiā
moralium p̄ceptoꝝ qualia in euāgelio con
tinētur. Unde etiaꝫ litera euāgelij occide
ret niſi eſſet interius gr̄a fidei ſanans. Qd
ptꝫ. Quia illi qui gratiā dei non habent p
euāgelium nõ verificātur ſed digni morte
ꝑpetua oſtendūtur. Et ſic ptꝫ totum.

¶ De dominica in palmis de
euangelio ſermo. xliiij.

Cum adpropinquaſſꝫ ieſus hie
roſolimis ꝛ veniſſet bethfage
ad montem oliueti. tunc miſit
duos diſcipulos ſuos dicens il
lis. Ite in caſtellum ꝛc. math
xxj. Hodie in eccleſia duplex ꝓceſſio recolī
tur ꝛ celebratur. Una que fuit a mõte oli
ueti in hieruſalem cū magno honore ꝛ re
uerentia. de qua in euāgelio agitur et quā
eccleſia hodie facto ſuis fidelibus repſentat
ſcꝫ honore ꝓceſſionis. Secunda que fuit a
hieruſaleꝫ vſqꝫ ad locū caluarie cū magna
triſticia ꝛ dolore ꝛ cõtumelia de qua in paſ
ſione que hodie legitur agitur. Duo ergo

hodie valde cōtraria eccleſia ſuis fidelibus
repñtat ſcʒ honorem ꝓceſſionis ⁊ cōtume-
liam paſſionis. Sup̄ qua cōiunctōne mira
mur cū ambo hec nō fuerint xp̄o ſimul ex-
hibita. Bern. Aliquid ſibi vult mirabilis
iſta cōiunctio. aut aliquid cogitauerūt pa-
tres noſtri paſſiōem ꝓceſſioni addētes. Nā
ꝓceſſio plauſum habʒ paſſio vero planctū
¶ N. Nota ergo ꝙ in hac cōiunctōne ſex
documēta ab eccleſia nobis dantur Primo
eñ inſtruimur ꝙ gloria huius mūdi nō eſt
ſtabilis ⁊ fiducia in ea nō ē ponēda. Bern.
Optime ꝓceſſioni paſſio iuncta eſt vt di-
ſcamus in nulla vnq̄ leticia huius ſeculi fi
duciā habere ſciētes ꝙ extrema gaudij lu.
oc. puer. xiiij. Ab eodem eñ populo ⁊ in eo
dem loco et quaſi in eodem tp̄e quattuor. ſ.
diebus tranſactis. primo cū cantico ſuſce-
ptus eſt. et poſtea cū magno vitup̄io cruci
fixus. O q̄ diſſimile crucifige crucifige eū
et benedictus qui venit in nomie dñi. O q̄
diſſimile rex iſraël. et nō habemus regē niſi
ceſarem. O q̄ diſſimile regnū ⁊ crux flores
et ſpine. Et quid plura. cui prius veſtimen
ta ꝓſternūtur aliena. ecce ſuis exuit et ſors
mittitur ſup̄ ea. math. xxvij. Diuiſerūt ve-
ſtimēta eius ſor. mit. Et ſic in modico tem
pore cithara cōuerſa eſt in luctū. ⁊ gaudiū
in merorē. Job. xx. Gaudiū hypocrite ad
inſtar puncti. i. mūdi. Idem. xxi. Ducūt in
bonis dies ſu. ⁊ in pun. ad infer. deſcē. Exē
plum de illo diuite qui dicebat Luce. xij.
¶ Anima mea mul. ha. bo. rep. ⁊c. Dixit aūt
ſt. de. Stul. hac no. repe. ⁊c. ¶ Secūdo in-
ſtruimur ꝙ qū hēmus ꝓſperitatē ⁊ gl'am
ipſas aduerſoꝝ memoria tempemus. Eccī
xij. In die bonoꝝ ne imme. ſis maloꝝ Ideo
ꝓſperitas ſtultoꝝ perdat eos. vt dr̄ puer. j.
qr eſt quaſi vinū forte. et ſtulti qui illud tē-
pare neſciūt inebriātur ⁊ pdūtur ab eo. Sʒ
ſapiens gaudiū mundi tempat ad aduerſa
⁊ triſticia que pñt accidere oculum mentis
habendo. Eccī. vij. Cor ſapiētium vbi tri-
ſticia eſt. cor aūt ſtultoꝝ vbi leticia. Hoc
tempamētum docuit nos hodie dñs quādo
in tanto gaudio habuit oculū ad mala illi
hieruſalem ventura. et flens dixit. luce. xix.

Si cognouiſſes ⁊ tu ſup. fleres. Hoc etiaʒ
tempamētum docuit in hoc ꝙ tātuʒ hono
rem in tāta humilitate ſuſcepit. . ſup̄ aſinaʒ
et in ſeruicium paupeꝝ deputata ſedendo.
Ideo ſalomonē deſeruit ſapiētia eo ꝙ pro-
ſperitatem nulla amaritudine voluit tpare
ſed omni voluptati ſe dedit. Eccī. ij. Nec p̄
hibui cor meū quin omni voluptate fruere
tur ¶ Tercio inſtruimur vt tribulatōnem
eſſe viā ad gloriam cognoſcamus. Bern.
Nobis cariſſimi in ꝓceſſione celeſtem rep̄
ſentamus gloriā. ſed in paſſione demonſtra
mus viaʒ. Actu. xiiij. Per mul. tri. op̄. nos
intra. in re. celoꝝ. ¶ Quarto inſtruimur ꝙ
gaudiū mūdi multa amaritudine eſt reſper
ſum. puer. xiiij. Riſus dolore miſcebitur.
Boe. li. ij. ꝓſa. iiij. Anxia res eſt humanoꝝ
cōditio bonoꝝ. et que vel nunq̄ tota ꝓue-
niat vel nunq̄ ꝑpetua ſubſiſtat. Huic cen-
ſus exuberat ſed ē pudori degener ſanguis.
Hunc nobilitas notū facit ſed anguſtia rei
familiaris incluſus mallet eē ignotus. Il-
le vtroqʒ circūfluxus vitaʒ celibem deflet.
Ille felix nuptijs orbus liberis. alieno cen
ſum nutrit heredi. Alius ꝓle letatus filij.
filie ne delictis meſtus illacrimat. Idcirco
nemo facile cū fortune ſue ꝯditione cōcor-
dat. Ineſt eniʒ ſingulis qđ inexptus ignoꝝ
rat ⁊ exptus exhorreat. Et ſequitur q̄ mul
tis amaritudinibus humane felicitatis dul
cedo reſperſa eſt. ¶ Quinto inſtruimur ꝙ
gaudium mūdi ad doloroſum finem ducit.
quia vel homo dimittit gaudiū p̄ mortem.
vel gaudiū dimittit hoiem p̄ aduerſam for
tunā. vtꝝqʒ aūt dolore plenum. De primo
eccī. xlj. O mors q̄ amara eſt memoria tua
homini pacem hñti in ſubſtātijs ſuis ⁊ ad
huc valenti cape cibū. De ſecūdo boe. li. ij.
ꝓſa. iiij. Nam in omni aduerſitate fortune
infeliciſſimū genus infortunij eſt fuiſſe feli
cem. Sexto inſtruimur ꝙ gaudiū mundi
blandam ⁊ iocūdam familiaritatē habʒ cū
his quos elidere nititur et cū quibus ꝑnici
oſe ludit. vt ſunt vana mūdi gaudia poſſi-
dentes. nam eos de merore in gaudiū. et de
gaudio in merorem alternādo tranſfoncit. ⁊
videtur ludere cū deludit et blādire leniter

dum ꝑnicioſe ꝓſternit. Boe. cū his quos
eludere nititur blandiſſimā familiaritatem
habet. Idem li. ij. ꝓſa. ij. Hec noſtra vis ē
Hūc cōtinuū ludimus ludū rotam volubi
li orbe verſamus. dū infima ſummis ⁊ ſum
ma infimis mutare gaudem⁹. aſcende ſi pla
cet ꝙ ſi nec ex arbitrio retineri pōt calami-
tates fugiēs facit ſcʒ fortuna. Quid eſt ali
ud illa fugax q̄ future q̄dam calamitatis
indicium. Propter que omnia ⁊ in eoꝝ fi-
gura achor iuſſus eſt lapidari. qr tulit ali-
quid de thauris hierico. joſue. vij. Hierico
interp̄tatur luna. ⁊ ſignat mūdum qui vt lu
na mutatur. Fatuus eſt ergo ⁊ vt fatu⁹ la-
pidari debet qui gaudia mūdi que ſunt the
ſauri eius ꝑquirit. Hic cadit exemplum de
quodam qui in teſtamēto reliquit ꝙ centū
marce argenti darētur magis fatuo homi-
ni de mūdo Cuius filius volens talem fa-
tuum inuenire. venit romam ⁊ vidit ibi ex
furia populi ſenatorem ſine cauſa occidi et
aliuʒ eligi. Qui dū ſederet in throno venit
iſte ⁊ dedit ei dictas centū marcas aſſerens
ip̄m fatuiſſimū eē ꝙ talem dignitatem acce
pit. Et quis vnq̄ fuit cui ſi fortuna pri⁹ ar
rideat poſtea non ꝓſternat. Certe vt dicit
boetius. Plena eſt pn̄s etas exemplis ⁊ an
tiquoꝝ vetuſtas. Quot reges ⁊ dñi felici-
tatem calamitate mutauerūt. Idem Quid
tragediaꝝ clamor aliud defLet niſi indiſcre-
to ictu fortune felicia regna vertētē. Etiā
tempibus noſtris in tuſcia ⁊ lombardia et
in tota italia ⁊ alemānia exēpla in ꝓmptu
patent ¶ Relinquamus ergo vana gaudia
mūdi ⁊ eamus poſt crucem cū oliua et pal
ma. Oliua ſignat pacem. In cuius figura
columba attulit ramū oliue noe in archam
in ſignum reddiderat pacem terre. Signat
etiaʒ miſericordiam rōne olei qđ ꝓducit. ſi
ergo in hac quadrageſima ꝓximo ex corde
reddimus pacem ⁊ egenis impendim⁹ miſe
ricordiam. oliuā veraciter in manu porta-
mus. Palma vero ſignificat victoriam. tū
quia ab antiquis attributa eſt marti qui ē
deus belli. tū quia folia palme ſunt vnita ſi
mul. Omnis eñ victoria in vnitate cōſiſtit
ſicut omnis ꝑditio ⁊ deſtructio in diuiſione

et guerra. Luce. xj. Omne regnuʒ in ſeip̄m
diuiſum deſolabitur. Signat etiaʒ peniten-
tiam. quia ſicut palma eſt aſpera ⁊ ſpinoſa
cortice et in ſublimibus habet dulciſſimuʒ
fructum. ſic penitētia in mūdo iſto eſt aſp̄a
et ſpinoſa. ſed in celo cōtinet fructum vite
eterne. Si ergo in hac quadrageſima habu
erimus victoriam cōtra dyabolum. mūduʒ
vicia ⁊ peccata ⁊ cōdignam penitētiam fe-
cerimus de peccatis digne palmā tanq̄ vi-
ctores in manu portam⁹. Alias erim⁹ vas
vacuū ſed ſignatum. et circulus ante domū
in qua penitus nō eſt vinum. Sicut demo-
nes dixerūt de quodam iudeo infra crucem
lapideam iacente. vt gre. in dyalogo narrat
Cauēdum valde eſt ne ſimus ficus illa va-
cua habens ſolum folia. cui xp̄s maledixit
et radicitus eſt ſiccata qđ ſequenti die poſt
hoc feſtum legitur factū fore. vt p̄tʒ math.
xxi. Dic hoſtiariam. Cuius maledictio fu
it figura eoꝝ que hodie in eccl'aſia contin-
gunt in fidelibus ramū oliue indigne portā
tibus atqʒ ficte ¶ Cum appropinquaſſet ie
ſus ⁊c. Dicta hiſtoria que in principio de-
bet dici. in hoc euāgelio principaliter quat
tuor deſcribūtur. Primū eſt xp̄i caritas et
miſericordia que in geſtoꝝ ſignificatōne de
monſtratur. in principio euāgelij. Secūduʒ
eſt ꝓphale teſtimoniū qđ in cōfirmatōnem
dictoꝝ allegatur ibi. Hoc aūt totum factū
eſt. Terciuʒ eſt apoſtoloꝝ obediētia que in
adimpletōne iuſſoꝝ declaratur ibi. Euntes
autem diſcipuli fe. ſicut p̄ce. eis. Quartū eſt
populoꝝ ad xp̄m honor ⁊ reuerētia que in
ꝓceſſiōe ⁊ in multis alijs manifeſtatur ibi
Plurima aūt tur. ſtra. veſ. ſua in via. Pri
mo ergo ponitur xp̄i caritas ⁊ miſericordia
que in geſtoꝝ ſignificatōne demonſtratur.
Hieruſalem eñ interp̄tatur viſio pacis.
¶ Bethfage autem erat vicus ſacerdotum
diſtans p̄ miliare a hierl'm ad quē ibant ſa-
cerdotes ad quieſcēdum cōpleto officio ſcḋm
ordinem vicis ſuis vt dicit hiero. Interp̄-
tatur aūt bethfage domus maxillaꝝ. ⁊ ſigni
ficat confeſſionem oris in fidei aſſertōne.
¶ Mons oliueti ꝓpter oleum qđ generat ſi-
gnificat altitudineʒ miſericordie. Chriſtus

ergo ex immenſa caritate qua nos dilexit appropinquare fecit tēpus pacis dei ad homines ac etiam ipe hierlimis appropinquauit loco paſſionis vt ſeipm p hoibus offerret hoſtiam pacificā ne vltra in dei ꝯtumacia morarētur. Uenit etiaʒ bethſage dn̄ fidem veram fecit ora hoim confiteri. Et ſic os hois factum eſt domus cōfeſſionis fidei et veritatis ad ſalutem aie conſequēdaʒ qd̄ prius falſitatem vndiqʒ eructabat. Ro. x. Corde creditur ad iuſticiam ore autē confeſſio fit ad ſalutem. Ad montem etiaʒ oliueti acceſſit. i. ad montē miſericordie ꝛ gratiaꝝ qn̄ omnia peccata pepcit. penā p peccatis nr̄is in corpe ſuo exoluit. gratis nos redemit. innumeris gratijs ꝛ donis naturā humanā repleuit. et tādem eā in celeſti gloria collocauit. Gal. iiij. c. At vbi ve. ple. t. mi. deus fi. ſuū fac. ex muli. fac. ſub le. vt e. qui ſub le. erāt re. vt adop. fi. r. Tunc etiaʒ miſit diſcipulos ſuos ad hoies illuminādum et abſoluēdum a peccatis eoꝝ. Joh. xx. Accipite ſpm̄ſcm̄ quoꝝ re. pec. re. eis. Et hoc ē qd̄ ſubdit Tunc miſit duos diſcipulos ſuos ſcʒ petrū ꝛ philippū vt hylarius innuere videtur. Duos aūt miſit qꝛ apli duo neceſſaria ad ſalutem hoim docere debebāt. ſcʒ fidem que in petro intelligitur ſup quē dei eccleſia eſt fundata. iuxta illud math. xvj. Tu es petrus ꝛ ſup hanc pe. edi. ec. m. Et opa que p philippū intelligūtur qui os lampadis interptatur. Jnſꝑ aūt lampadis ardꝫ ignis ſup oleum ꝛ ſignificat opus feruens caritate bona intentōne factum. Nam oleū in lampadibus eſt intentio bona in opibus vt dicit aug⁹. quā quinqʒ virgines prudentes ſed nō quinqʒ fatue habuerūt. vt patet math. xxv. Uel duos miſit ꝑpter duo teſtamēta que homies docere debebāt ꝛ ꝑpter duas claues ſcʒ ſciētiam ꝛ potētiam quas xp̄us aplis dedit ad populum ligādum ꝛ ſoluendum. Et nota ꝙ hodiērna die vt dicit beda venit hierlm ꝛ intrauit templum. ſ. decima luna quinqʒ diebus ante paſſionem vt daret intelligi ꝙ ipe erat agnus. qui hodie ſcʒ decima luna debebat ſm̄ legeʒ inferni in domū. et quartadecima luna ad veſperā immolari. vt patʒ exod. xij. Sequitur. Jte in caſtellum qd̄ cōtra vos eſt. Hierlm que fuerat ciuitas regalis dr̄ caſtellum ꝑpter maliciam inhabitātiū in ea. Eccl. xvj. Ab vno ſenſato inhabitabitur ꝑuīcia ꝛ a tribus impijs deſeratur. Jſtud caſtellum ſignat mūdum quia tūc hierlm que caſtellum dr̄ ſeruiebat cum filijs. vt dicit apls gal. iiij. Sic mūdus cū filijs ſuis mūdanis ſeruit vicijs et peccatis. qui mūdus eſt contra aplos et apoſtolicos viros ꝛ ſeruis xp̄i. in omnibus aduerſatur ſicut ꝛ xp̄o fecit Jo. xv. Si mūdus vos odit. ſcitote qꝛ me pri. o. ha. ſi. me. pſe. ſ. ꝛ vos pſe. Ad hoc caſtelluʒ oppugnādum miſſi ſunt duo apli ꝛ omnes ſerui xp̄i Et hoc eſt. Jte in caſtellum qd̄ cōtra vos eſt. Et nota ꝙ illud caſtellum eſt valde munitum cōtra deū ꝛ ſeruos eius. Nam p foſſato. ſiue fundo habet cupiditatem q̄ omia deuorat. ſicut helij dolum babilonie. in qd̄ foſſatum quāto plura ꝑijciūtur tanto plus creſcit et non pōt repleri. ꝓuer. xxx. Tria ſunt inſatiabilia. infernus os vulue ꝛ terra id eſt cupiditas terrenoꝝ que non ſatiatur aqua. Pro aqua habet carnis voluptateʒ in qua rane id eſt mala deſideria nutriūtur. Utinā prelati qui hoc caſtrum debent p̄ncipaliter expugnare in hoc foſſato nō ſubmergātur ꝛ ranis egiptioꝝ eoꝝ habitacula nō ſint plena. Murus vero eſt duricia et impenitudo cordis que tota die pcutitur a p̄dicatoribus et p multa aduerſa cōcutitur et nihil ꝑdeſt. Ezech. iij. Ut adamātem et ſilicem dedi faciem tuam. Turris alta eſt ſuꝑbia vſqʒ ad celum aſcendens ſicut turris hebel. Jnſignia ꝛ vexilla eſt vana gloria. Propugnacula ſunt alia vicia. Jſtud caſtellum fuit p hierico figuratū. de qua dn̄s ioſue mandauit ꝙ deſtrui deberet ꝛ nunq̄ʒ redificari. Et modum etiaʒ docuit deſtruēdi ſcʒ ſepties circueundo. vt patʒ ioſue. vj. Septem circuitus ſunt ſeptem conſideratōnes mundi. quibus perfecte inſpectis totus mūdus deſtruitur atqʒ cadit. Prima quia mūdus piculoſis ꝑilijs ꝛ labore plenus exiſtit. Job. vij. Milicia eſt vita homis ſup terr. Secunda eſt quia nullam ſtabilitatem habet. Eccli. xxvij. Stultus vt luna mutatꝰ. i. mūdus qui ꝑpter antiquitatē dierum deberet ſapiēs eē et ſꝑ ſtultiſat vt puer roſis ꝛ floribus coronatus. Tercia eſt quia totus mūdus poſitus eſt in maligno. j. Johan. v. Quarta eſt quia eſt cōtrarius deo nec poteſt quiſquā deo et mundo ſeruire. Jaco. iiij. Quicūqʒ voluerit amicus eſſe hu. ſe. ini. dei cōſti. Matth. vj. Non poteſtis deo ſeruire et mā. Quinta eſt qꝛ eſt ypocrita et decipit in ſe ſperantes et fallit. Yſa. xxxvj. Ecce cōfidis ſuper baculū arūdineum ſup egyptum. id eſt mūdum. cui cum innixus fuerit homo cōminutus intrabit manum eiꝰ et perforabit eā. Egyptus interpretatur tenebra et cōfuſio que competit mūdo. qui ē exterius ſicut arūdo frondoſus et interius totus vacuus et deformis. Sexta eſt quia cito trāſit. Job. xx. Gaudium ypocrite. id eſt mūdi adinſtar puncti. ij. jobā. ij. c. Mūdus tranſit et cōcu. e. Septima eſt quia ad penam eternam perducit. matthei. viij. Ue mūdo ab ſcandalis. Ue aliter ꝛ meliꝰ. Dn̄s mādauit deſtrui hierico per hunc modum ſcʒ vt ſeptem diebus circuirent terram ſed die ſeptima mādauit circuire ſepties. et ſic omnes circuitus ſunt tredecim. qui ſignant tredecim articlos fidei. ſeptē diuinitatis. et ſex humanitatis. Quicūqʒ em̄ pfecte conſiderabit articulos fidei. i. habuerit fideʒ perfectam. totus mundus ante eum cadet ſicut muri hierico ante filios iſrael. et ipm pedibus cōculcabit. Hebre. xj. Fide muri hierico corruerūt. mat. xvij. Si habueritis fidē vt granum ſinapis. diceris mōti huic tranſi hinc et tranſi. et nihil impoſſibile erit vobis Hoc fuit figuratum in ſtatua quā vidit nabuchodonoſor que mundum ſignificat quia dyabolica ſtatua eſt que a mūdanis adorat vt deus et nihil cōtinet veritatis. Quā vnꝰ lapillus paruus cōfregit. vt ptʒ dan. ij. id. ē fides de humili xp̄o qui eſt petra fidi. vt dicit aplus. j. Coꝝ. x. Sequit. Et inuenietis aſinam alligatam et pullū cum ea ſol. et ad. m. Aſina iſta et pullꝰ ſtabāt in porta ad cōmunem vſum pauperū deputata. et ideo dominus paupertatis amator iumētum pauperis voluit equitare. Aſinꝰ autē vel aſina iſta ꝑ pullus ſignāt duos populos ſcʒ populuʒ iudeoꝝ qui ſub iugo legis manebat. qui per aſinam deſignatur. vnde in greco aſinus vocatur ſubiugalis. et populū gentilem qui per pullum accipitur. qui non erat ſub iugo alicuius legis ſed ad libitū ambulabat. Uterqʒ autēʒ iſtoꝝ populorum magnis catenis peccatorum ligatus manebat et ſolui indigebat. Prouer. v. Jniquitates ſue capiunt impium et funibus peccatorū ſuorum quiſqʒ cōſtringitur. ¶ Et nota hic ꝙ pctōr ſtrictius ligatur q̄ʒ aialia ligātur. ꝛ pluribus vinculis eſt ligatus. Nam ligatur memoria ne recolat beneficia dei. ligatur volūtas ne deſideret vera bona. ligat cor ne penas inferni et mortē cogitet et mala que patitur in ſtatu peccati manēs. Et ſimile eſt de omnibꝰ potētijs anime interius et exteriꝰ que oēs fortiter alligātur. Et qui ſic fuerit ligatus in culpa vſque erit ligatus in pena. Matth. xxij. Ligatis ma. et pe. mit. e. in te. exte. Ad hos ergo populos miſit dn̄s apoſtolos ad ſoluēdum a peccatis eorū. quia deſiderabat ſup eos ſedere. hic p grām et in futuro per gloriam. Et hoc eſt. Siquis aliquid v. dix. di. quia dominus his opus habet. vel operam eiꝰ deſiderat. vt dicit lucas xix. c. Habebat ſiquideʒ ipſis opus vt ſuam miſericordiam circa eos māifeſtaret. vt grām eis infunderet. et ipos virtutibus illuſtraret. vt de ipſis celum impleret. et ipos glorificaret Unde matth. dicit ꝙ ſup vtrumqʒ ſedit qd̄ ſine miſterio factum non eſt vt in tam puo ſpacio ſup vtrūqʒ voluerit requieſcere. qꝛ gratia dei et virtus ſpūſſancti ad vtrumqʒ populum eſt copioſe diffuſa. Et ſic patʒ primum ſcʒ dei caritas et miſericordia in eo ꝙ mūdum ꝯtra ſe inimicum et ſibi rebellātē recōſiliauit a peccatis abſoluit. et ad gratiam ſuam reduxit. Secundo teſtimonium ꝓpherale qd̄ ad cōfirmatōem dictorum allegatur. Et hoc eſt. Hoc autē factuʒ eſt vt adimpleret. ꝛc. Et attēde ꝙ ly vt hic tenet cōſecutiue et non cauſaliter. Unde ſenſus ē Hoc autē factū eſt vt adimpleret. i. poſtq̄ʒ hoc factum adimpletum eſt dictuʒ ꝓphete

qui hoc ꝓdixerat. Non enim hoc factū eſt. quia ꝓpheta hoc ꝓdixiſſet quia hoc de⁹ fa cere diſpoſuerat ſicut ꝓpheta predixit. et ſic dum hoc factum fuerat verbuʒ ꝓphete eſt adimpletum. Item ꝓpheta fuit zacharias qui. ix. c. ait. Exulta ſatis filia ſyon. iubila filia hieruſalem. ecce rex tuus ve. ti. iuſtus et ſaluato ipe paup ⁊ aſcendens ſup aſinā et ſup pullum filiū aſine. Idem dicit math. quāuis verba aliquātulum variet d. Ecce rex t. ve. ti. man. ſe. ſup aſi. ⁊ ſup pul. fi. ſub iu. Syon erat arx hieruſalem et hierlm vo catur filia ſyon quia cuſtodiebatur ab arce ſicut filis cuſtoditur a matre. Subiugalis vt dictum eſt in greco idem eſt qḋ aſin⁹ vel aſina. ¶ M. In quib⁹ verbis ꝓpheta de hoc rege noſtro dn̄o ieſu xp̄o filio dei quat tuor mirabilia dat intelligere ꝓpter qḋ di cit. ecce qḋ admiratōnis eſt ſignum. ¶ Pri mū eſt quia filius dei incōprehenſibilis quē celum ⁊ terra cape non pn̄t totus in ventre virginis eſt recluſus et factus eſt homo. et de gente iudea natus. Et hoc eſt. rex tuus. id eſt de te ⁊ de gente tua natus. Deu. xviij. Prophetam ſicut me ſuſcitabit tibi dn̄s de gente tua ⁊ de frātribus tuis ipm audies. Qui ab omnibus alijs regibus magnā dif ferētiam habuit. Fuit em̄ rex a natura ⁊ nō a fortuna ſicut alij reges. Apo. xix. Habēs in veſtimēto ſuo id eſt in humanitate et in femore ſuo ſcriptum. Rex regum ⁊ dn̄s do minātium. Item fuit rex vniuerſalis oim̄ et in omnibus ⁊ vbiqʒ ⁊ nō ꝑticularis ſicut alij. math. xxviij. Data eſt mihi om. po. in ce. ⁊ in ter. Actu. x. Cōſtitutus eſt a deo iu. vi. ⁊ mor. Item fuit rex ſempiternus ⁊ nō temporalis ſicut alij. Dan. vij. Poteſtas ei⁹ poteſtas eterna que nō auferetur ⁊ regnuʒ eius qḋ non corrumpetur. Item fuit rex ꝑ fectus in omnibus ⁊ nō in multis deficiēs ſicut alij. math. xij. Ecce pluſ q̄ ſalomō hic Item fuit rex largiſſimus ꝑfecta ⁊ cōpleta ſtipēdia largiens ⁊ nō imperfecta ⁊ diminu ta. Vnde alexander qui omnes alios in lar gitate excellit qui diuiſit regnū ſuū quattu or pueris ſuis dum adhuc viueret. et. xij. re gna ſimul donauit. nihil dedit reſpectu xp̄i.

quia xp̄us dat regnum cuilibet ſicut ipe ha bet qḋ regnum eſt omne bonū. Luce. xxij. Ego diſpo. vo. ſi. diſ. mi. pa. me. reg. vt ede. ⁊ bi. ſup men. me. in re. meo. Secūdum mira bile eſt quia talis ⁊ tantus rex dignatus eſt ſubire labores innumeros ⁊ multa adver ſa pati. ⁊ tandem mortem ſolum ꝓpter vti litatem noſtram. Et hoc eſt venit tibi id eſt ad vtilitatem tuam. ¶ M. Vbi nota ꝙ iſte rex venit nobis octo modis ſcʒ vt lux. vt medicus. vt gigas. vt iuſtus. vt ignis. vt redemptor. vt vita ⁊ vt dn̄s. Primo ve nit vt lux ad illuminādum. qꝛ omnes ſicut oues errauimus. Yſa. ix. c. Habitātibus in re. vm. mor. lux or. eſt eis. Paruulus enim datus eſt nobis. Secūdo venit vt medicus ad ſanādum quia omnes ad mortem infir mi iacebamus. Pſal. Miſit ver. ſ. ⁊ ſa. eos Aug⁹. Magnus vtiqʒ venit medicus quia magnus vbiqʒ iacebat egrotus. Tercio ve nit vt gigas ad liberādum. quia omēs ſub dyaboli poteſtate detinebamur. vt pʒ in il la parabola. luce. xj. Cum for. ar. cuſ. atri. ſ. ⁊c̄. Pſal. Exultauit vt gi. ad cur. viā. Tūc enim ꝑliū cū dyabolo ꝓ humana natura ſuſcepit cū ductus eſt ieſus in deſer. a ſpū. vt temp. a dya. math. iiij. Quarto venit vt iuſtus ad iuſtificādum ⁊ peccata remitten dum. qꝛ oēs peccaueramus. iuxta illud ro. iij. Omnes em̄ pec. ⁊ eg. g. dei. math. ix. Cō fide fili remit. ti. pec. tua. Quinto venit vt ignis ad inflamādum quia in dei amore et ꝓximi oēs frigidi manebam⁹. Malach. iij. Et ipe erit quaſi ignis. Luce. xij. Ignē ve ni mit. in ter. Sexto venit vt redemptor ad ꝓcium ꝓ nobis ſoluēdum qꝛ oēs ꝓ delicto primoꝝ parētum in carcere inferni detine bamur. j. pe. j. Nō auro nec argē. redē. eſ. ſʒ ꝓcio ſan. ag. inconta. j. co. j. Qui factus eſt nobis ſapia iuſticia ⁊ ſanctificatio ⁊ redē ptio. Septimo venit vt vita ad viuificādū qꝛ oēs vita glorie carebamus. Ioh. x. Ego veni vt vitā hēant ⁊ abūdanti⁹ habeant. Octauo venit dn̄s ad celū ciuitateʒ nr̄am nos reducēdo a qua oēs exulabam⁹. Ioh xiiij. Iterꝝ veniā ⁊ aſſumā vos ad meipſum vt vbi ego ſuʒ ⁊ vos ſitis. mich. ij. Aſcēdēs

ante eos pādens iter. ¶ Terciū mirabile eſt quia cū ipe haberet omnē ꝑtātem. ⁊ in ictu oculi omēs aduerſarios ſuos poſſet facere abſorberi. tn̄ omēs aduerſarios et aduerſa ſuſtinuit patienter. et tanq̄ agn⁹ māſuetus qui portat ad victimā non aperuit os ſuuʒ Hiere. xj. Et hoc eſt māſuetus. Gre. Mā ſuetudinem dei pēſemus et obſtupeſcemus Iā ꝓ ſuis crucifixorib⁹ orauit dicēs Pa ter di. illis qꝛ neſci. quid fa. Quotidie etiā ſua bn̄ficia cōfert illis qui euʒ blaſphemāt et ſua mēbra perſequūtur et illis qui deua ſtant eccleſiaʒ ſuam et ꝑrimoniuʒ crucifixi quos omēs etiam patiēter exſpectat. et ſi re dire volūt benigne et miſericorditer recipit Yſa. xxx. Propterea expectat dn̄s vt miſe reatur veſtri. Vn̄. hiere. iij. c. Tu fornicata es cū amatorib⁹ multis tn̄ reuertere et ego ſuſcipiā te. Quartū mirabile eſt qꝛ cuʒ ipſe ſit ineffabilis maieſtatis ⁊ glorie infinite cu ius aſpectū omēs angeli tremūt cui omnis creatura obtēperat rex regū et dn̄s dominā tium in tātū ſe hūiliauit ꝙ ſup aſinaʒ dig natus eſt equitare. Non aſcēdit equum au ro faleratū vel ſerico. pacis inimicū. amicū diſcordie. qꝛ ꝓcul odoratur belluʒ et hinnit ad ſonitū buccine. vt dꝛ iob. xxxix. Sʒ aſcē dit aſinam pacis amicā. iumētum pauꝑum animal māſuetum. Phil. ij. Humiliauit ſe metipſum for. ſer. ac. Et ſic patʒ ſecundum ¶ Tercio ponitur apl̄oꝝ obediētia. que in iuſſorum ad impletōe declaratur. qꝛ euntes fecerūt ſicut ꝓcepit illis ieſus et adduxerūt pullū et aſinam Et vt cōmodi⁹ xp̄s ſup eos ſederet. poſuerūt ſuper eos veſtimenta ſua. Vbi nota ꝙ apoſtoli ꝓdicando et baptiſan do et miracula faciēdo ad xp̄m vtrūqʒ po pulū adduxerūt. Veſtimēta autē que apl̄i ſuper pplōs poſuerūt fuerūt doctrina euan gelica et ſacramēta eccie. ꝑ que peccata ex pellebāt et ꝟtutes introducebant. Yſa. xlix Hijs oībus velut ornamēto veſtieris. Et ꝑ cōſequēs aptabāt hoīes. vt dn̄s per grāʒ ſu am ſuper eos requieſceret et ſederet. Hec ē veſtis nuptial' que facit hōiēʒ nuptijs eter nis dignū. quā ille non habēs de nuptijs eſt ꝓiectus. de quo. math. xxij. Que figurata

fuit ꝑ xp̄i tunicam incōſutilem que xp̄o cre ſcente creſcebat que anteq̄ ſcanderet xp̄us elegit mori ⁊ poti⁹ ſe ꝑforari ꝑmiſit q̄ ipaʒ ſcindi vt nobis daret exemplū quaten⁹ hec veſtis nobiſcum creſcat ⁊ nunq̄ ſcindat in nobis ſed potius mori velim⁹ q̄ ipam ſcin di. Quidaʒ creſcūt ſolū in ꝑſona ſed in vir tutibus puerizant. Yſa. lxv. Puer centum annoꝝ morieť. et peccator centū annoꝝ ma ledictus erit. Hec ē illa veſtis quā helyas vadēs in ꝑadiſuʒ reliquit heliſeo. i. xp̄s aſcē dens in celū reliquit choro aplico. ad cui⁹ tactū diuiſe ſunt aque iordanis et heliſeus illeſus trāſiuit. qꝛ apl̄i in huius veſtis opa tione ⁊ mirabili efficacia ꝑ oīa flumina tri bulationū illeſi preterierūt. Ps. Trāſiuimus ꝑ ignē ⁊ aquā ⁊ eduxiſti nos in refrigerium. Yſa. xliij. Cū trāſieris ꝑ aquā tecum ero et flumina nō opient te. Hanc ergo veſtē apl̄i vt xp̄i miniſtri ſup nos poſuerūt ꝑ quā dn̄s ſup nos ſedet ⁊ habitat in eternū. math. xx viij. Ecce ego vo. ſ. o. die vſqʒ ad cō. ſe. Et ſic pʒ terciū. ¶ Quarto ponit honor ⁊ re uerētia pploꝝ ad xp̄m. q̄ attenditur quātum ad quattuor. ¶ M. Primo qꝛ letanter ei oēs obuiā ꝓceſſerūt. Secūdo qꝛ veſtimēta ſua ei in via ſtrauerūt. Tercio qꝛ oliuas et palmas cedētes an̄ eū ꝓiecerūt. Quarto qꝛ vnanimiter ⁊ ꝓcedētes ⁊ ſequētes ei oſan na acclamātes dixerūt. Bn̄dict⁹ qui venit in noīe dn̄i. Quia ⁊ ppl's qui fuit an̄ xp̄m et qui poſt ipm venit ꝑ xp̄m ꝑiter ſunt ſal uati. et ideo ⁊ ꝓcedētes ⁊ ſequētes ei oſan na. i. ſaluifica dixerūt. Et attende ꝙ ſm̄ hie ro. oſanna ē vna dictio tota hebrea ⁊ nō eſt cōpoſita ex greco ⁊ hebreo ⁊ tn̄ valʒ quā tum obſecro ſalua me. Et dicit [illegible] cōpoſita in hebreo ex corrupto [illegible]. Oſi em̄ in hebreo [illegible] ſaluifica. anna vero [illegible] tis. vn̄ anna. i. obſ[illegible] ſectio dolentis. [illegible] lio dauid. i. obſ[illegible] ſalua me. i. [illegible] na. qꝛ om[illegible] q[illegible] in ce[illegible]

ideo additur in excelſis. Uel vt oſtendatur ꝙ ſalus anime ꝛ corporis eſt a xp̄o petēda. qꝛ vt dꝛ iob. xiij. Omnia dedit ei pater in ma nus. matth. xj. Omnia mihi tradita ſunt a patre meo. Interp̄tatur em̄ oſanna ſalus ꝛ redemptio. Salus aūt ꝛ redemptio ē a xp̄o filio dauid. ꝛ ideo filio dauid eſt caſus abla tiui. Poteſt etiaꝫ eē caſus datiui vt ſit ſen ſus. Oſanna. i. ſalus et redemptio ſit filio dauid. i. attribuēda ē filio dauid. Bndict9 qui venit in noie dn̄i. i. qui eſt incarnat9 in ſaluteꝫ gētibus dādam q̄ habet in noie dn̄i puer. xviij. Turris fortiſſima nomē dn̄i ad ipam cōfugiet iuſt9 ꝛ exaltabit. In his er go quattuor iſtam ſcām turbā hodie imite mur. ¶ Primo xp̄o volēte in hierlm ſpūalem intrare ſcꝫ in aīas nr̄as quaꝝ vna queqꝫ ē ciuitas ꝛ templū dei om̄s ꝛ cū om nibus obuiā occurrem9. Quidaꝫ occurrūt ei ſolo corpe ꝛ nō mente. Occurramus em̄ ei cū aīa ꝛ cū oībus potētijs ei9. ſ. cū volū tate vt vera bona velimus ꝛ deſideremus. bonis fallacib9 abdicatis. cū memoria vt bn̄ ficia dei recordemur. q̄ magna ſunt iniurijs omnibus obliuiōe traditis. cū intellectu vt voluntatē dei cognoſcere ſtudeam9. ſciētia mūdi q̄ iuflat ꝛ eſt terrena aīalis ꝛ dyaboli ca. vt dꝛ iaco. iij. penitus eneruata. cū corde vt paſſiōem xp̄i cogitem9 ꝛ mortem nr̄am et penas inferni et glām padiſi alijs inutili bus reſecatis Quia ſcriptū eſt mich. ij. Ue qui cogitatis inutile. ſap. j. Spūſſcūs diſci pline effugiet fictū ꝛ aufert ſe a cogitatōni bus que ſunt ſine intellectu. Et breuiter cum oibus et viſu. ꝛ auditu. ꝛ tactu debem9 ei occurrere ut fiat in eius aductu vniuerſa [illegible] matth. xxj. Cū intraſſet ie [illegible] mota eſt vniuerſa ciuitas [illegible] aliquis terrenus rexve [illegible] verſa ciuitas cōmouetur. Secundo [illegible] nostra [illegible] .i. bona tpalia que [illegible] eius pedibus id ē [illegible] .n. veſtis nec [illegible] ſicut bona tpalia. Iob. i. [illegible] ma [illegible] ad [illegible] ſed non ſunt bona.

na. Contra quos dicitur deu. xvj. Non ap parebit ante dn̄m vacuus ſed offeret vnuſ quiſqꝫ ſm qd̄ habuit iuxta bndictioneꝫ do mini dei ſui quā dederit ei. ¶ Tercio vt p̄ cidamus ramos de arboribus. i. accipiam9 exempla vite a ſanctis patribus qui magne arbores in dei eccleſia extiterunt. Precida mus ergo ramū obedientie ab abraam vt deo ſtatim obedire parati. Ramū manſuetu dinis ꝛ pietatis a dauid qui inimicū ſuum ſaul cum poſſet occidere recuſauit. Ramū puritatis ꝛ hūilitatis a beata virgine que cum in ſummo exaltata fuiſſet ait Luce. j. Ecce ancilla dn̄i. Ramū iuſticie a iohanne baptiſta qui iuſtus et ſanctus fuit. Ramū fidei a petro qui fidei petra extitit ſup quā eccleſia eſt fundata. Ramuꝫ caritatis a io hāne euāgeliſta qui diſcipulus amoris quē diligebat ieſus vbiqꝫ nominatur. Ramum penitētie ꝛ conuerſionis a paulo qui ex pſe cutore vas electionis eſt effectus et ex lu po ſeuiſſimo agnus mānſuetus. Et ſimiliter a magdalena que tot de ſe fecit holocauſta virtutum quot habuerat vicia et peccata. Et ſic faciamus ab omnibus ſanctis. Et at tende ꝙ iſti p̄cidebant ramos arboꝝ fructi ferarum ſcꝫ oliuarū ꝛ palmarum. Quidaꝫ p̄cidunt ſolum ramos ſpinaꝝ accipiētes ex empla a malis ꝛ non a bonis ſcꝫ a diſſolu tione magdalene ꝛ non a penitentia eius. Portemus eniꝫ hodie veraciter oliuam ꝛ palmam manibus ne ficulnee ſterili ſimiles maledictionem incurramus vt dictum eſt.

¶ Quarto vt omnem ſalutem in pn̄ti et in futuro tam aie ꝛ corpis a xp̄o filio dauid petamus. et in ipo ſolo ſperemus. omnibus alijs falſis ſubſidijs abdicatis que nō pficiūt ſed deficiūt ad ſalutem. Iere. xvij. Male dictus vir qui cōfidit in homie et po. car. bra. ſuum. Benedictus vir qui confidit in dn̄o et erit dominus fiducia eius. Et ſic ptꝫ totum de euangelio.

De epiſtola ſermo XLIIII

Hoc eniꝫ ſentite in vobis qd̄ in xp̄o ieſu. Phil. ij. Quāuis or do nr̄ ſoluꝫ hanc epl̄am hodie legat q̄ humilitati dn̄ice paſſi onis q̄ in paſſione recitatur. re ſpondet. tn̄ romana eccleſia mater omniū ꝛ magiſtra nō ſolū hanc epl̄am legit q̄ cū paſ ſione xp̄i cōcordat ſed legit etiaꝫ quādaꝫ le ctionem ve. te. quō filij iſrael poſt trāſitum maris rubri venerūt in helym vbi erāt. xij fontes aquaꝝ. et. lxx. palme q̄ hodierne io cunde pceſſioni cōuenit, et ipam quodāmō repſentat quā relinquētes ad pn̄s. ſoluꝫ hu militati que cōtinetur in epl̄a intendamus Quia vt dicit eccē. vij. Melius eſt ire ad domū luctus q̄ȝ ad domū conuiuij. In illa enim finis cunctoꝝ admo. ho. ꝛ vi. co. quid fu. ſit. In qua quideꝫ epl̄a quattuor conti nētur. Primo em̄ apl̄s exemplo xp̄i ad hu militatis veſtigia ſuā ponit exhortatōnem In principio epl̄e. Secūdo ipam xp̄i humi litatem enarrat quātum ad hūanitatis ſu ſceptōnem ibi. Qui cū in forma dei eſſꝫ nō rap. ar. eſt eſ. ſe equa. deo. Tercio ipam nar rat ꝛ recitat quātum ad mortis crucis to lerationem ibi. Humiliauit ſemetipm̄ fa. obe. vſqꝫ ad mor. Quarto vt forti9 ad hu militatem animemur ſubiūgit humilitatis xp̄i premiū et exaltatiōem ibi. Propter qd̄ deus exal. il. ¶ Primo em̄ apl̄us exemplo xp̄i ad humilitatis veſtigia ſuā ponit exhor tationē d. Hoc em̄ ſen. in vo. id eſt expimē to cognoſcite. qd̄ ꝛ in xp̄o ieſu ſup. fuit vt p expientiam humilitatis xp̄s cognoſcatur eſſe in vobis. j. mach. x. dꝛ ꝙ alexāder miſit ionathe purpurā ꝛ coronā dicēs. Que nr̄a ſunt ſentias nobiſcū ꝛ pſerues amiciciā ad nos. Alexāder interp̄tatur alleuians tene bras vel auferens anguſtias tenebraꝝ ꝛ ſi gnat xp̄m qui tenebras noſtras multū illu minauit et p cōſequens alleuiauit. Iona thas interp̄tatur donum columbe et ſignat eum qui dono et gratia ſpūſſancti qui per columbam deſignatur eſt iuſtificatus. j. co. xv. Gratia dei ſum id qd̄ ſum. Huic mit

tit dn̄s purpuram paſſionū et tribulationū et coronam premioꝝ vt ſimul cum xp̄o ſen tiat. nec ſentiet ſcōm ſcꝫ coronam premioꝝ niſi ſenſerit primū ſcꝫ purpuram paſſionuꝫ et tribulatyonū. ij coꝝ. j. Sicut paſſionū ſo cij eſtis. ſic eritis ꝛ cōſolationis. Ideo filij zebedei in petitiōe ſua repulſi ſunt. qꝛ vole bant cum xp̄o regnare ſed non cū eo cruci figi. Matth. ij. Neſcitis quid petatis. Et ſic ptꝫ primū ¶ Secūdo ipam xp̄i humilitatē narrat quātum ad humanitatis ſuſceptōeꝫ d. Sic ſe humiliauit xp̄us qui cū in for. dei eſſet id eſt in plena eſſentia patris ꝛ equali tate. et hoc ſcōm deitatē. Ioh. x. Ego ꝛ pa ter vnū ſumus. Nō rapinā id eſt p rapinaꝫ ar. eſt ſe eſ. equa. deo patri ſm humanitateꝫ diuinū honorem ambiēdo. quia eſſꝫ rapina dum raperet qd̄ ſuū non erat. Sicut dyabo lus voluit deitatem rapere. yſa. xiiij. Simi lis ero altiſſimo. Et ſimiliter primis parēti bus ſuggeſcit vt deitatem raperēt. Gen. iij Eritis ſicut dij ſcien. bo. ꝛ ma. Imo ſemꝑ ſm illam naturam dicebat ſe minorem pr̄e Ioh. xiiij. Pater maior eſt me Alio mō le gitur vt totum hoc ad deitatem referat ad demonſtrandum ꝙ vera deitas in xp̄o fuit. et cōſequēter p hoc oſtenditur ꝙ ſumme ſe humiliauit. Et ideo excellentiā xp̄i demon ſtrat vt magis humilitas eius clareſcat. qꝛ magna humilitas in magna excellentia de mōſtratur. et hoc videt eſſe mens apl̄i. Di cit ergo. Qui cū in forma dei eſſet id eſt in eadem eſſentia. ſciētia. potētia. ꝛ virtute. ar bitratus eſt eſſe ſe equalem deo patri. vero iudicio ratōnis. non rapinam id eſt nō faci ens in hoc rapinam. quia nō vſurpauit qd̄ ſuum nō erat vt dyabolus fecit ꝛ primi pa rentes. Sic xp̄s nō vſurpauit equalitatem dei. quia vere ꝛ p omnia deo patri ſm natu ram equalis erat. et ideo nō erit illi rapina cū natura eſſꝫ equalis. vt dicit aug. Et idō noluit rape qd̄ nō erat aſcēdendo ſꝫ voluit aſſumere qd̄ nō erat deſcēdēdo ꝛ ſe hūilian do. Et hoc eſt. ſed ſemetipm̄ exina. Et quō non ſubſtantiam euacuans. non formā dei mutans. ſed formam ſerui accipiēs. Unde forma ſerui acceſſit. ꝛ nō forma dei deceſſit

ſemetipſm exinaniuit id eſt creaturē ſeipſm vniuit ꝛ creaturaꝫ ſibi q̄ de ſe inanis eſt. qꝛ de nihilo facta eſt. Et ꝑ hunc modum dꝛ deus exinanitus ſicut et egenus factus .j. Cor.viij. Propter nos egenus factus eſt cū eſſꝫ diues omniū. Sequit̄. In ſilitudinē hoim factus ſcꝫ paſſibilis ꝛ mortalis. Nō eñ aſſumpſit hoiem immortalem ſed mortalem. Per hoc ergo ꝙ homo factus eſt ꝛ in ſimilitudinē hoim ſeipſm exinaniuit Ips eſt ergo factor ꝛ factus. Sequit̄. Et habitu inuētus vt homo id eſt cōuerſatōe inuētus eſt vt alij hoies. qꝛ comedit bibit iacuit ambulauit ꝛ cetera talia fecit. Baruch.iij Poſt hoc in terris viſus eſt. et cū hoibus cōuerſatus eſt. Et ſic humana natura fuit ei ſicut indumētum. iuxta illud Yſa.lxiij. Quare ergo rubꝝ eſt indumē.t.et veſ.t.ſic cal.in tor. Quia indumētum adueniēs hoi in nullo mutat hoiem nec etiaꝫ indumētuꝫ ſm ſubſtātiaꝫ mutat̄ ſed aliū habitū habet extra hoiem ꝙ̄ cōiunctū ꝛ indutū homini. Sic humana natura adueniēs deo ꝛ deus ipſam induēs in nullo eſt mutatus neqꝫ ipa naturā ſm ſubſtātiaꝫ eſt mutata a filio dei aſſumpta. qꝛ in ſimilitudinē hoim fact⁹ eſt alias nō fuiſſet ſimilis alijs hoibus nec in eadeꝫ ſpē cū eis. Sed ipa natura hūana aſſumpta a filio dei et in ipo filio dei aliū habitū aſſumpſit ꝙ̄ ante habuit. qꝛ in ipo immunis a peccato fuit ꝛ tota pura ꝛ dotatā magna excellentia grāꝝ ꝛ ſm aiam beata. Anima eñ xp̄i cōiuncta verbo dei ſꝑ beata erat. Et hoc eſt qđ dicit. Et habitu inuēt⁹ vt hō. Et attende hic ꝙ hūana natura nō eſt cōiuncta filio dei accidētaliter ſicut veſtimētum hoi vt quidaꝫ dixerūt ꝛ male ſed ſubſtātialiter ſicut hūana natura ineſt ſubſtātialiter alijs hoibus. Vñ homo ꝑdicat⁹ de deo vt deus eſt homo ꝑdicat quid ꝛ non ſolū quō ſe habens. Vñ quāuis deitas venerat ad nos veſtita ꝛ calciata hūanitate. tñ ſubſtātialiter ꝛ nō accidētaliter ipam aſſumpſit. Et ſic ptꝫ ſcđm. ¶ Tercio ipaꝫ xp̄i humilitatem narrat quātuꝫ ad mortis crucis tolerātiam di. Non ſolū xp̄s ſe humiliauit vt fieret homo. ſed etiam humiliauit

ſemetipſum factus obediens vſqꝫ ad mortē patri. Joh.vj. Deſcendi de celo non vt fa.vo.m.ſed vo.eius qui mi.me pa. Et vſqꝫ ad quā mortem Certe vſqꝫ ad mor.crucis que viliſſima ꝛ abhomiabilis erat Hiere.xj. Mittamus lignū in panem ei⁹ id eſt in carnem. Sap.ij. Morte turpiſſima cō.e. Et nota ꝙ hic nō ſoluꝫ atteſtatur xp̄i magne humilitati ſꝫ xp̄i magne caritati. Ro.v. Cōmendat ſuā caritatem deus in nobis qm̄ cū inimici eſſemus pecō.ſcꝫ deo ꝑ mōr.fi.e. Et ſic ptꝫ terciū. ¶ Quarto vt forti⁹ ad humilitatem animemur. ſubiūgit humilitatis xp̄i p̄remiū ꝛ exaltatōeꝫ d. Propter qđ id eſt quia tātum ſe humiliauit ꝛ naſcēdo et moriēdo. et deus pater exaltauit illū in reſurrectōnē dando illi immortalitatem et impaſſibilitatem. claritatem ꝛ agilitateꝫ ps. De tor.in via bi.pp.exal.ca. Humilitas ergo claritatis eſt meritū claritas humilitatis eſt p̄remiū. Aug⁹. Quid ergo et quātum humilitas mereatur hic oſtendit. vt magis hanc appeteremus calcata iactātia. Et hoc totuꝫ factum eſt in forma ſerui In forma eñ dei ſꝑ fuit et ſemꝑ erit claritas. Exaltauit ergo illū ſm humanā naturam q̄ glorioſior facta eſt in reſurrectiōne. In qua etiaꝫ diuina natura pōt dici exaltata ſm oſtēſioneꝫ qꝛ tūc cepit ſciri qđ erat ſicut in aſſumptōne infirmitatis dꝛ exinanita qꝛ nō apparuit qđ erat. Et nō ſolum exaltauit illū in ſe ſed etiaꝫ quātum ad alias creaturas. Et hoc eſt. et dedit illi nomē qđ eſt ſuꝑ omne nomen. i. noticiaꝫ exñtem ſuꝑ omne nomen. qꝛ vocatus ē deus. ꝛ hoc maxime quātuꝫ ad noticiā fidei. qꝛ tūc notum eſt ipm eſſe verū deū. ꝛ verꝫ eſſe filiū dei qđ nulli angelo vnq̄ ꝯceſſuꝫ eſt vt in eū credat̄ ſic in deū. Eph.j. Cōſtituēs eū ad dexteram ſuā in celeſtibus ſuꝑ oēm principatū ꝛ poteſtatē ꝛ virtutem ꝛ dñatōem. ꝛ ōme nomē qđ nominatur nō ſolū in hoc ſeculo ſꝫ etiā in futuro. Actu.iiij. Neqꝫ eniꝫ nomē aliud eſt ſub celo datū hominibus in quo oporteat nos ſaluos fieri. Apoca.v. Dignus eſt agnus qui occiſus eſt accipere virtutem et diuinitatem ꝛ ſapientiam ꝛ fortitudineꝫ

Et hoc totum intelligēdum eſt quātum ad cognitōem hominū. Hoc eteniꝫ nomen et ante reſurrectōnem habuit. ſed poſt reſurrectionem in euidēti poſitum eſt qđ pri⁹ erat abſcōditum vt ſcirent homies ꝛ demones. Tunc auteꝫ dꝛ res fieri quādo innoteſcit. Qđ ergo a cōceptione accepat dꝛ ei donatum poſt reſurrectiōem ꝓpter manifeſtatōnem. Tale ergo nomen dedit ei vt in noīe ieſu qđ eſt nomen pietatis ꝛ miſericordie ꝛ ſalutis. omne genu flectatur reuerētiam exhibendo. celeſtium id eſt angeloꝝ. terreſtriū id eſt hominū. et infernoꝝ id eſt demonum De primo apoč.vij. Et omnes angeli ſtabant in circuitu throni ꝛ ſenioꝝ et quattuor animaliū et ceciderūt in conſpectu throni in facies ſuas. De ſecūdo dan.vij. Omnes populi tribus ꝛ lingue ſeruient ei. De tercio mar.iij. Et ſpūs immūdi cū illum videbant ꝓcidebant ei ꝛ clamabant dicentes Tu es filius dei. Et omnis lingua tam bonoꝝ ꝙ̄ maloꝝ confiteatur volūtarie vel inuite. quia dñs ieſus xp̄s in gloria eſt dei patris id eſt ſedet ad dexteram ꝛ manet in potioribus bonis patris Apoč.iij. Ego vici ꝛ ſedi cū patre meo. Et hoc ſm qđ hō. Nam ſm qđ deus ſedet in gloria dei patris id eſt eiuſdem omnino glorie eſt cum deo patre. Et nota ꝙ primum p̄remiū id eſt exaltatio in claritate ꝛ immortalitate datum eſt ei in reſurrectōne. Scđm vero ꝛ tercium ſcꝫ noticia et reuerentia in aſcenſione. Et ſic patꝫ quartum. ¶ Sicut euidēter apparet apl̄us in tota hac epiſtola ad humilitateꝫ nos inducere conatur. Et quia vt dicit ph̄us ſermones accipiēdi ſunt ſm materiam ideo de humilitate ꝑdicemus. Circa quā tria videamus ſcꝫ vnde cauſetur. ꝙ̄ ſit magna virtus et quid habeat opari. ¶ S. Primo ergo videamus vnde humilitas in homine cauſetur. Cauſatur auteꝫ in homine ex hominis conſideratōne ad ꝑfectionem dei relati. Si quis enim conſiderat ſe ꝛ ſua et cōſiderat maieſtatem ꝛ ꝑfectionem diuinā ſtatim humiliabitur. Mich.vj. Humiliatio tua in medio tui id eſt infra te. Eſt eniꝫ humilitas ſcđm aug⁹. quidam intuitus ꝓprie

conditōnis relatus in deum. ¶ T. Debet autem homo qui vult ſe humiliare quatuor conſiderare ſcꝫ ortum ſuū conditōem nature ſue variū euētum fortune ſue ꝛ exituꝫ ſuū. ¶ Primo debꝫ conſiderare ortum ſuū qꝛ ex luto fedo eſt format⁹. Geñ.ij. Formauit deus hoiem de limo terre. Job.xvij Putredi.dix.pr̄ m.es tu et mr̄ m. ꝛ ſoror mea ver. Sic ꝯſiderabat abraā di.geñ.xviij Loquar ad do.m.cum ſim pul.ꝛ cinis. Exemplū pauonis qui dum pedes reſpicit humiliatur. Voluit dñs ponere ventrem ante oculos vt homo ſꝑ poſſet videre materiaꝫ ſue humilitatis. Berñ. Quid ſuꝑbis ſacc⁹ ſtercoꝝ et cibus vermiū. Idem Memento vnde veneris ꝛ erubeſce. vbi es ꝛ ingemiſce quo vadis ꝛ cōtremiſce. Peccatores autē ex ortu ſuo ſuꝑbiunt dicētes ſe ex nobili ꝓſapia ortos. Oſee.ix.ca. Gloria eoꝝ a partu et ab vtero ꝛ a conceptu. ¶ Secūdo debet conſiderare ſue nature conditōnem que apparet quātū ad multa miſera ꝛ depſſa. Nā homo ſm corpus infinitis infirmitatibus et penalitatibus eſt ſubiectus Yſa.j. A plāta pedis vſqꝫ ad ver.ca.nō ē in eo ſa. Mē dicat etiaꝫ totā vitā ſuaꝫ ab alijs creaturis adornatū. Natura eñ melius ꝓuidit alijs animalibus ꝙ̄ homini. Scđm animā vero multe ſubiacꝫ ignorātie. qꝛ ſm ph̄m aia qñ infundit̄ corꝑi eſt ſicut tabula raſa in qua nihil eſt ſcriptum. Acquirit aūt ſciētiam ꝑ exerciciū et diſciplinam. et tñ quātumcūqꝫ quis ſtudeat ad ꝑfectū ſciētie ꝑuenire non pōt nec ad ꝑfectam cognitōnem no ſolū creaturaꝝ ſed nec vnius creature. Quis cognoſcit aiam vel angelum quis cognoſcit virtutē ſtellaꝝ ꝛ herbaꝝ ꝛ lapidū ꝛ animaliū. Legitur de quodam ph̄o ꝙ ad cognoſcendum naturā apis.xxx.annis in deſerto ſtetit. Eccl̄s.vij. Dixi ſapiens efficiar. ꝛ ipa longi⁹ receſſit a me. Et quid plura Seipm et naturam ſuam homo ignorat et medic⁹ qui alios curat ſeipſuꝫ neſcit ſanare. Ber. Multi multa ſciunt ꝛ ſeipſos neſciunt. Apoca.tercio. Neſcis quia tu es miſer et miſerabilis et cecus et pauper et nudus. ¶ Nec etiam homo poteſt ſcire finem

miſerere mei

ſuum et quādo et quō et vbi debeat mori. Eccl.ix. Neſcit homo finem ſuū. Quāta eſt etiā hoīs ignorātia circa ꝓpriam ſaluteṁ. Omnes eñ ſecte credūt in ſua fide ſaluari et vna ſecta cōdemnat aliā. Nec etiaʒ quātumcūqʒ iuſtus ꝛ ſanctus certus eſt an ſit in ſtatu grē ꝛ in amore dei. Eccl.ix. Sūt iuſti atqʒ ſapiētes ꝛ opa eoꝝ in manu dei ꝛ tñ neſcit homo vtrū amore an odio dign⁹ ſit. Apl'us qui tantus erat dicit.j.coꝝ.iiij. Nihil mihi cōſcius ſum ſed non in hoc iuſtificatus ſum Item quātuʒ ad vtrūqʒ ſcʒ tam corpus ꝙ aiam homo multe mutabilitati ꝛ varietati ſubiectus eſt. Nam mō eſt ſanus ꝛ ſtatim infirmus.mō iuuenis et ſtatim ſenex.modo letus ꝛ ſtatim triſtis.mō viuus ꝛ ſtatim mortu⁹. Job.xiiij. Nunꝙ in eodem ſtatu ꝑmanet.ij.re.xiiij. Omēs morimur et quaſi aqua dilabimur in terram.

Tercio debet homo cōſiderare varium euētum fortune q̄ ꝙ ſit ꝑiculoſa ꝛ anxietate plena.boe.in li.ij.de cōſola.pſa.ij.oſtendit d. Hunc cōtinuū ludimus ludum.rotā volubili orbe verſamus infima ſummis et ſumma infimis mutare gaudemus. Vnde dña que ducit rotam fortune pingitur ceca.quia de nullo curat nec ꝑces alicui⁹ audit vel fletus vt dicit boecius De hoc ſatis dictum eſt in principio ꝑcedentis ſermonis de euāgelio. Quarto debet homo conſiderare exitum ſuū ꝛ morteʒ. Nullus eſt eñ qui nō humilietur ſi conſideret quō exiet de mūdo et quō corpus ſuū putreſcet ꝛ a vermibus lacerabitur ꝛ quō ꝑdet omnia.ꝛ ab omibus derelinquetur ꝛ recōdetur ſub terra vt res fetida ꝛ dſformis. Hiere.xxij. Sepultura aſini ſepelietur putrefactus ꝛ proiectus extra portas hierl'm. Omne animal habet aliquā vtilitateʒ in morte ꝑter hoieʒ Hec ergo ſi homo cōſideraret maxime humiliaretur. Et ſic ptʒ primū. ¶ Secūdo videamus quō humilitas eſt magna virtus cuius magnitudo atqʒ pfectio ex quattuor declaratur ſcʒ ex ſui cōmunitate ex ſui electione ex ſui cōmendatōne et ex ſui opatione ¶ Primo eius pfectio apparet ex ſui cōmunitate. quia omnis res tanto melior eſt quanto ſe magis cōmunicat. quia ſcdm dionyſium boni eſt ſuipius cōmunicatiuū. Vnde inter corporalia lux eſt nobilior. et ideo magis ſe diffundit quia ſuperiora ꝛ inferiora illuminat Et deus eſt optimū ꝛ perfectum bonum et ſuper omnia ſe cōmunica. et ſuam bonitatem diffundit. quia omnia per ipm facta ſunt Joh.j. Aug⁹. De⁹ eſt vbiqʒ. Pſal. Nec ē qui ſe abſcō.a ca. e. Humilitas vero ꝛ caritas magis ſe diffundunt ꝙ aliqua virtus.et ideo perfectiores alijs ſunt quia in creatore et creaturis in angelis ꝛ hominibus in celo et in terra inueniūtur. Pſal. Humilia reſpicit in celo ꝛ in terra. Et quia omis creatura preter dyabolum ꝛ peccatorem humilitatem ſuo modo conſeruat in eo ſcilicʒ ꝙ ſuo creatori ad nutum obedit. Baruch.iij. Stelle vocate ſunt et dixerunt aſſumus et luxerunt cū iocunditate ei qui fecit illas. Pſal. Ignis grando nix glacies ſpiritus ꝓcellarum que faciunt verbum eius. Similiter omnis creatura caritatem oſtendit in eo ſcilicʒ ꝙ bonum ſuum cōmunicat homini. Solus auarus abſcondit bona domini ſui.et ideo merito auferentur ab eo. Luce.xix. Ecce mna tua quam habui repoſitam in ſudario. Et ſequitur. Auferte ab eo mnam. Alie auteʒ virtutes ꝑter has duas ñ inueniūtur in celo neqʒ in beatis.ſcilicʒ fides.ſpes.prudentia.iuſticia.tempantia.fortitudo ſcdm act⁹ quos hic habent. ¶ Secūdo apparet eius bonitas ex eius electione Nam omnes perfecti viri eam ꝑ omnibus elegerunt. Nam patres veteris teſtamenti et noui humilitateʒ totis viribus ſunt amplexati vt abraham.moyſes. dauid et ceteri. De abraam geneſis .xviij. Loquar ad dominum meum cum ſim puluis et cinis. De moyſe Hebre. vndecimo capl'o. Fide moyſes grandis effectus negauit ſe filium filie pharaonis magis eligens affligi pro populo dei ꝙ temporalis peccat habere iocunditatem maiores diuitias eſtimans theſauro egyptioruʒ improperium chriſti. Potius enim elegit contemni et oues cuſtodire quaʒ eſſe magnus Baro in curia Pharaonis. ꝛc.

Mi¹ⁱᵉ ſr hier...

De dauid.ij.re.xxiij. Dauid ſedēs in cathedra ſapientiſſimus princeps inter tres. ipſe eſt quaſi teneriimus ligni vermiculus. Similiter omnes ſancti noui teſta.humilitati fortiſſime inheſerunt.ſcʒ beata maria.lu.j. Ecce ancilla dñi. Joh.baptiſta.ioh.j. Nō ſum dig.vt ſol.cor.cal.eius Et omnes apl'i luce.xxij. Reges gentium dñantur eoꝝ. Et ſequitur. Non ſic erit inter vos ſed qui maior eſt in vobis fiat ſicut minor Deniqʒ ipſe filius dei maxime ſe humiliauit.vt patʒ in pnti epl'a. Math.xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ꝛ hu.corde. Vnde dicit aug⁹. Non dicit. Diſcite a me mūdum fabricare.mortuos ſuſcitare. demonia eijcere. ſed qꝛ mitis ſum et hu.corde. In omni eniʒ ope xpi apparet magna eius humilitas. Nam humilem matrem elegit et reputari voluit filius humilis patris ſcʒ cuiuſdam ſenis carpentarij.humilem lectum ſcʒ preſepe. humileʒ domū ſcʒ diuerſoriuʒ habuit.humile iumētum ſcʒ aſinum equitauit.humiles diſcipulos elegit ſcʒ piſcatores. humile miniſteriū exercuit dum pedes lauit.humilem ꝛ deſpectiſſimam mortem elegit et humilem ſepulturam vtpote alienā. Et deniqʒ poſt mortē deſcēdit ad inferos in quo magna eius humilitas cōmendat. ¶ Tercio apparet eius bonitas ex eius cōmendatōne.quia ſcriptura ſacra que mentiri non pōt et omnes ſancti doctores eam mirabiliter ac multipliciter cōmendant. Aug⁹. Humilitas tota pene diſciplina xpiana eſt. Vnde berñ. Nulla ſplendidior gēma in toto ornatu ſummi pōtificis ꝙ humilitas ¶ Quarto apparet ei⁹ bonitas ex ſui virtuoſa opatōne. Res eniʒ quāto melior eſt tāto nobiliorem habʒ opationeʒ. Sed humilitas habʒ mirabilia opari vt cōſequēter patebit. Et ſic patʒ ſcdm. ¶ Tercio videamus de virtuoſa humilitatis opatōne ꝛ bona. Habet enim duodecim efficere mirabilia opera virtuoſa. ¶ Primū eſt quia ipa tumorem habet ſanare humanum que cauſa perditōnis fuit Auguſtinus. Medicina tumoris hominis eſt humilitas. Grego. Argumētum redemptionis noſtre inuenta eſt humilitas. Omnis enim cura per cōtrarium debet fieri.qꝛ cōtraria contrarijs curātur. Et ideo quia cauſa perditōnis ſalutis fuit ſupbia. cauſa repatōnis ſalutis debuit eſſe humilitas. ¶ Secūduʒ eſt qꝛ ipa facit deum oculo miſericordie reſpicere peccatorem. Yſa.lxvj. Ad quē reſpiciam niſi ad paupculum ꝛ cōtritum ſpū et tremētem ſermones meos. Obiectum eñ viſus eſt color et ideo nihil niſi lucidum ꝛ coloratum videri pōt Color aūt virtutum eſt humilitas et ideo ſine humilitate nullus a deo reſpicitur oculo miſericordie. Beatam virginem maxime reſpexit deus quia hoc colore humilitatis maxime colorata fuit. Lu.j. Quia reſpexit hu.an.ſue. ¶ Tercium eſt quia ipa orōnem facit deo acceptaʒ ꝛ eam ab eo exaudiri. Iudith.ix. Humilium ꝛ manſuetoꝝ ſemꝑ tibi placuit depcatio. Grego. Eſt creatori noſtro ad recipiēdum fletus humilium miſericordie ſinus. Exemplū de publicano ꝛ phariſeo. Nam publicanus ꝑ humilitateʒ fuit iuſtificatus et phariſeus ex ſupbia cōdemnatus. Lu.xviij. Deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuam ab illo. Humilitas eñ facit orōnem in cōſpectu dei introire. Eccj.xxxv Oratio humiliātis ſe nubes penetrat. Petitio autem que non porrigitur coram papa nunꝙ ab eo exauditur. Sic eſt de orōne coram deo ¶ Quartum eſt quia liberat hominē a periculis. Pſal. Humiliatus ſum et li.me.iij.re.xxj. Nōne vidiſti achab humiliatum coram me. ꝓpter qꝺ non inducā malum in diebus ſuis. Vbi dicit grego. Si humilitas tantum placuit in reprobo quātum placebit in electo. Aug⁹. Humilitas cuſtodit in omni tribulatōne vt non crepet ſicut in fornace que non timet vento ſupbie. Ideo caſtanea facit ſtrepitum in igne. quia ſub cortice continet ventum. Exemplum dauid qui ait.j.re.xxiiij. Quem perſequeris rex iſrael.quem perſequeris canem mortuū perſequeris ꝛ pulicē vnū. Et quia ſic ſe humiliauit.ideo deus de manu ſaul ꝛ omniū inimicoꝝ ſuorum et de omni anguſtia eum liberauit. ij.regū.iiij. Viuit dñs qui eruit animam meam de omni anguſtia

Humilitas eniꝫ facit hoiem in imo iacerē. Iacenti autem in imo pauca pericula pñt contingere ⁊ paruū caſum poteſt facere. ¶ Quintum eſt quia exaltat hoiem valde. ꝛe. xv. Nōne cū puulus eſſes in oculis tu is caput in tribubꝰ iſrael effectꝰ es. Imo humilitas eſt menſura exaltatiōis. vt quā tum quis ſe humiliat tātum exaltetur. Exemplum in xp̄o beata maria iohāne baptiſta et paulo. Nam xp̄us ſuper omnes eſt exaltatus. q2 ſup omes ſe humiliauit. ⁊ poſt ipm beata virgo maria. De qua augꝰ. dicit ꝙ ꝓpter ſui humilitatē eſt mater dei electa. Luce. j. q2 reſpe. hu. an. ſue. Iohānes vero bap. q2 poſt hos plus omnibus ſe humiliauit. duꝫ dixit. nō ſum dig. vt ſol. cor. cal. ciꝰ ſcꝫ xp̄i. ideo ꝑ omnibus xp̄s eū ↄmendauit. Mat. xj. Inter na. mu. nō ſur. ma. io. bap. Et chriſ. dicit ꝙ in nullo vnq̄ ope tātum meruit io. bap. ſicut in hac humilitate quē cum iudei vellent ꝓ xp̄o recipe dixit. Non ſum dig. ⁊c̄. Paulus vero q2 dixit ſe minimū apl'oꝝ ⁊ dixit ſe nō dignū vocari apl'm ideo ꝑ excellētiam eccleſia vocat eū apl'um. Iob. v. Qui ponit humiles in ſublime. ¶ Sextum eſt quia facit hoiem dei gratia ſuſceptiuū iac. iiij. Deus ſuꝑ reſi. hu. āt d. gra. Eſt em̄ hūilitas ſm̄ bern̄. aqueductus ꝑ quē venit gr̄a dei ad ho. em. Et ideo ait fluenta gr̄e tāto tp̄e defuerūt q2 nōdum interuenerat aqueductus. Et vocat aqueductum hūilitatem beate marie. Suꝑbus aūt eſt plenus vento vane gl'e ⁊ recipe dei gr̄atiam nō pōt. Sed hūilis eſt totus in ſui reputatōne vacuus. ¶ Septimū eſt quia facit dei ſapiētiaꝫ in corde humilis habitare. Prouer. Vbi hūilitas ibi ſapia. Prolomeus. Inter ſapiētes ille ſapiētior eſt qui hūilior exiſtit. Bern̄. Humilitas clauis eſt ſciētie. Humilitas em̄ facit amicū dei. amicis aūt ſecreta reuelātur. Et ideo deus humilibus ſua ſecreta reuelat que faciūt ipos ſapiētes. Math. xj. Cōfiteor ti. pa. d. ce. et ter. q2 abſcō. hec a ſa. ⁊ pru. ⁊ re. ea puulis id eſt humilibus. Et ꝑ hunc moduꝫ fuerūt ſapientes omnes ꝓphete ⁊ ſancti. Beatus ergo gre. dicit ꝙ ſacra ſcriptura eſt q̄dam pelagus in quo elephas natat ⁊ agnus peditat. Suꝑbus enim ſuꝑ pelagus ſcripture natat et nihil intelligit. Humilis aūt tangit ꝓfundum intellectus ſcripture. Vnde boe. dicit ꝙ ſapiētia vel ph̄ia apparūit ſibi in ſpē cuiuſdam dn̄e. que mō ſeſe ad menſuram hoim cohibebat modo ſummi cacuminis vertice celum tangere videbatur. q̄ duꝫ caput altius extuliſſet ipm etiaꝫ celum penetrabat. Per humilitateꝫ em̄ ſapiētia ad menſuram hoim ſe reſtringit ⁊ per ſuꝑbiā caput extollit. ¶ Octauū eſt quia recuꝑat caritatem ⁊ nutrit eam. Gre. Sola virtus humilitatis eſt reꝑatio caritatis leſe. Criſ. Nutrix dilectionis eſt hūilitas. mater odij eſt ſuꝑbia. Humilitas eniꝫ facit hominem ſubire ſacramenta eccleſie per que caritas amiſſa ⁊ leſa reꝑatur. Sic reꝑauit eā paulus. qui ait actuū. ix. Dn̄e quid me vis facere. Et ſurgens baptizatus eſt. ¶ Nonum eſt ꝙ cōſeruat aīe bonū. Gre. Perit om̄e q̄d agitur ſi nō ſolicite in humilitate cuſtoditur. Idem. Qui ſine hūilitate ceteras virtutes cōgregat quaſi puluerē in ventū portat. Augꝰ. Cogitās magnā fabricā cōſtruere celſitudinis. de fundamēto cogita humilitatis. Humilitas em̄ eſt domus dei in qua deus manet. In domo aūt dei ſicut in deo omnia cōſeruātur. Augꝰ. Excelſus es dn̄e et hūiles corde ſunt domus tue. Ideo in demonibus et primis parētibus bona gr̄e nō ſunt cōſeruata q2 in humilitate nō manſerūt. ¶ Decimū eſt q2 facit hoiem pacifice cōuerſari. q2 ſicut inter ſuꝑbos ſemꝑ iurgia ſunt vt dr̄ ꝓuer. xiij. ſic ꝑ locum a cōtrarijs inter humiles eſt omnis ſancta pax. et ꝑ ↄſequens nihil ita facit hoiem deo ⁊ hominibus placere ſicut hūilitas. Hiero. Nihil eſt ꝙ ita nos deo ⁊ hominibus gratos faciat q̄ ſi merito magni hūilitate ſimus infimi. Bern̄. In alto non altum ſaꝑe ſed humilibus conſentire. nihil deo carius et rarius apud homines. ¶ Vndecimum eſt quia facit hominem vincere dyabolum et eius figmenta. Vnde in vitiſpatrum legitur quod dyabolus dixit ſancto Machario. Sola humilitas tua me vincit. ⁊c̄.

Humilitas eniꝫ dyabolo cōtrariatur directe. nihil autem deſtruitur niſi ꝑ ſuum contrarium. vt ignis ꝑ aquā et tenebre ꝑ lucē. ¶ Duodecimū eſt quia ducit hoiem ad gloriam celi. Iob. xxij. c. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Math. xviij. Niſi cōuerſi fueritis ⁊ ef. ſic ꝑ. non intrabitis in regnuꝫ celoꝝ. Humilitas enim facit deum habitare in anima qui eſt vita beata animaꝝ ſanctaꝝ vt dicit augꝰ. Ad quā nos ꝑducat dominus noſter ieſus xp̄us marie filius cum patre ⁊ ſpūſancto vnus deus in trinitate ꝑfecta ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Dn̄ica reſurrectionis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i de euangelio ſermo XLV.

Maria magdalena ⁊ maria iacobi ⁊ ſalome emerūt aromata. vt venientes vngerent ieſum. mar. xvj. In euāgelio hodierno quattuor cōtinētur. ¶ Primū eſt mulierū obſequiuꝫ ⁊ deuotio oꝑoſa. In principio euāgelij. Secūdum eſt angeloꝝ miniſterium et apparitio glorioſa ibi. Et introeūtes in monumētum viderunt in dextris iuuenem ſedētem cooꝑtum ſtola cādida. Tercium eſt angelicū colloquiū et reſurrectōnis xp̄i affirmatio ſerioſa ibi. Qui dixit illis. Nolite expaueſcere. Ieſum queritis nazarenū cruci. Surrexit non eſt hic. Quartū eſt ꝓmulgande reſurrectōnis mādatum et iuſſio fructuoſa ibi. Sed ite ⁊ dicite diſcipulis eius et petro ſuꝑ. ꝙ dn̄s ſurrexit. quia ꝑcedet vos in galileam. ¶ Primo ergo ponitur iſtaꝝ mulieꝝ obſequiuꝫ ⁊ deuotio oꝑoſa quia valde mane ſurrexerūt et cum vnguētis aromaticis ad ſepulcrum venerūt vt vngerent corpꝰ ieſu. Circa hoc primū membrum quattuor conſiderāda occurrunt. Primo de differētia euāgeliſtaꝝ. Secūdo de congruitate eoꝝ que in reſurrectione legūtur. Tercio de cōmendatōne iſtarum mulierum. Quarto de moralitate et ſignificatōne earum. ¶ Circa primum ſcꝫ differētiam euāgeliſtarum nota ꝙ matheꝰ vnum angelum dicit apparuiſſe mulieribꝰ iſtis. Ait eniꝫ Angelus dn̄i deſcendit de celo. Idem dicit mar. vt hic patꝫ quia viderunt iuuenem ſedentem in dextris. Iohannes vero ⁊ lucas ſcribunt fuiſſe duos angelos in albis ſedentes. Ait enim iohānes. Vidit duos angelos in albis ſedentes vnū ad caput et vnum ad pedes. Lucas vero ait. Ecce duo viri ſteterūt ſecus illas in veſte fulgenti. Ad q̄d dicendum ꝙ in reiueritate duo fuerūt vl' plures. vt iohēs ⁊ lucas ſcribunt. ſed quia vnus ſolus loquebatur. ideo matheus ⁊ marcus vnū angelum fuiſſe ſcribunt. Item iohānes videtur dicere. ꝙ dn̄e iſte non intrauerūt monumētuꝫ. Ait enim. Dum ergo fleret inclinauit ſe et proſpexit in monumētuꝫ. Marcus auteꝫ ⁊ omnes alij dicūt ꝙ intrauerunt. Ait em̄ mar. Et introeūtes in monumētum. Ad q̄d dicendum ꝙ accipiendo ꝓprie monumētum ſcꝫ ꝓ illo lapide magno in quo corpꝰ xp̄i ſepultum fuit non intrauerūt vt dicit ioh. Sed accipiendo large ſepulcrum ꝓ quodā circuitu murato circa ſepulcrū ſic intrauerunt vt dicit mar. ⁊ alij euangeliſte. Item lucas dicit ꝙ angeli ſtabant. Ait eniꝫ. Ecce duo viri ſteterūt ſecus illas. Iohannes vero dicit ꝙ angeli ſedebant. Ait eniꝫ iohānes. Vidit duos angelos in albis ſedentes. Ad q̄d dicendum ꝙ angeli ſedebant. vt iohānes ſcribit. ſed ad aduētum dominaꝝ ſurrexerūt. q̄d lucas ſcribit. Item marcus dicit. Maria magdalena ⁊ maria iacobi ſcꝫ mater et ſalome ſciliceꝫ filia et mater filiorum zebedei due ſorores virginis marie. Lucas auteꝫ dicit. Erat aūt maria magdalena et iohanna. et maria iacobi. que iohānna fuit vxor cuze procuratoris herodis. Ad q̄d dicendum ꝙ multe alie domine venerunt cum iſtis tribus marijs ad monumentum ad corpus chriſti vnguendum vt Lucas ſcribit. inter quas fuit iohanna predicta. Sed quia tres marie fuerunt principales. ideo ſolum ipſe nominātur a marco. Quia vero predicta iohanna venerabilis domina erat. ideo etiam ipſa a luca nominatur vt dictuꝫ eſt. Item mar. di. ꝙ iſte dn̄e venerūt de mane. vt in hoc euāge. patꝫ.

Mathe9 aūt dicit ſic. Veſpe autē ſabbati venit maria magdalene ⁊ alia maria videre ſepulcrū Ad qđ dicēdum ꝙ iſte dñe ſexta ſepulto dño notauerūt ſepulcrum vt ptʒ mar.penul.c. Et redeūtes hieruſalē parauerūt aromata ⁊ vnguēta ꝓcioſa que habebāt cōſeruare corpus a fetore ⁊ facere ipm redolere. Sabbato aūt ſcdm mādatuʒ legis quieuerūt et beatā virginem viſitauerūt. Prima aūt ſabbati que mō eſt dñica. valde tempeſtiue.qđ iohēs dicit qđ fuit añ lucem. Idem dicit lucas. Marcus aūt dicit ꝙ qñ iam ꝑuenerūt ad ſepulcrū erat ortus ſol.id eſt illa ꝑs orientis vbi ſol oritur incipiebat albeſcere qđ eſt ſignū ꝙ ſol ſit ortus qđ vocatur diluculum qđ eſt mediū inter diem ⁊ noctem in quo xp̄us reſurrexit. Ps. Exurgam diluculo. Qđ ergo iohēs et lucas dicūt.ante lucem et cū tenebre eſſent marcus determiat ⁊ dicit. Valde mane qñ ſol incipiebat albefacere illam ꝑtem orientis qđ diluculum nominatur et videtur ad huc nox. Sic ergo iſte dñe ante diem ſurrexerūt.et cū iaʒ ꝑueniſſent ad ſepulcruʒ erat diluculū. Qđ aūt math.dicit ſic eſt intelligendum ſcdm aug9.qui dicit ꝙ mathe9 nōmine veſpere noctem ſignificat a parte totū denominans. Eſt enim ibi ſinodoches. Et eſt ſenſus. Veſpere autem ſabbati id eſt nocte ſabbati.que luceſcit in prima ſabbati.i. terminatur ad primā diem ſabbati que mō eſt dñica.venit maria magdalene. Iudei enim omnē diem vocant ſabbatum.ſcʒ prima ſabbati.ſcda ſabbati.⁊ ſic de alijs. Romani autē vocabant dies a planetis.ſcʒ diem ſolis a ſole.diem lune a luna. diem martis a marte.et ſic de alijs. quos etiam vſqʒ modo nos ſequimur excepto ꝙ diem ſolis vocamus dominicam. Eccleſia autem vocat dies ferias.vt feria ſecūda. feria tercia feria quarta.et ſic de alijs preter ſabbatum et dominicam diem. Et ſic patʒ differentia euangeliſtarum ¶ V. Circa ſcdm ſcʒ cōgruitatem eorum que in reſurrectōne legūtur nota quattuor. ¶ Primo congruū fuit et decens ipſum mane ſurgere et diluculo quia eius reſurrectio noctem mortis ſimul terminauit. et diem gratie et glorie incboauit.et ideo a reſurrectōne chriſti et cetera nox precedit diem ſed primo dies noctem precedebat. quia omnia inceperunt a die gratie et terminata ſunt ad noctem culpe.mundus etiaʒ a die incepit ⁊ deſijt in noctem. Geñ.primo ca. Factum eſt veſpere et mane dies vnus. In reſurrectōne autē chriſti omnia de tenebris ad lucem tranſierunt ad gloriam peruētura. ¶ Secundo cōgruum fuit tercia die reſurgere ad oſtendēdum ſicut in ternario numero omnia deus perfecit.ita in chriſti reſurrectōne omia deus perfecit.vel fuerunt perfecta. et de imperfectōne ad perfectōnem deducta. Nam in trinitate deus eſt perfectus. Numerus etiaʒ angeloꝝ in ternario ierarchiarum et ordinum eſt perfectus ⁊ conſtitutus. Totum etiam vniuerſum tres partes continet ex quibus ꝑficitur et completur.ſcʒ celum mūdum et infernum. Celum etiam in tria diuiditur.ſcʒ celum empireum. criſtallinū. et ſidereum. Infernus ſimiliter diuiditur in tres domus.ſcilʒ infernum.purgatorium et limbum pueroꝝ. Item omnis creatura in tria diuiditur.quia aut eſt pure ſpūalis. vt angelus.aut pure corꝑalis vt elementa aut ex vtroqʒ compoſita vt homo. Item anima habet tres potentias ad ſui ꝑfectionem.ſcʒ intellectum voluntatem ⁊ memoriam.et per tres virtutes facto iungit deo ſcʒ per fidem ſpem et caritatem. Similiter omne corpus conſiſtit in tribus.ſcʒ longo. lato et ꝓfundo. Itē omne tempus in tria diuiditur.ſcʒ in pñs p̄teritum et futurum. Item penitētia ꝑ quā aīa reꝑatur ad vitā in tribus cōſiſtit ſcʒ in cōtritōne cordis cōfeſſione oris et ſatiſfactōne oꝑis. Cū igit omniū ꝑfectio in ternario numero cōſiſtit. et omnia fuerint ꝑ peccatum deordinata. decens fuit ꝙ xp̄i reſurrectio in ternario ꝑficeretur.cum ꝑ ipſam omnia ſint reordinata et ad ꝑfectōnem reducta. Nam ꝑ ipſam deus eſt glorificatus.angelica natura reparata et reſtaurata .humana vero natura eſt exaltata et reintegrata. et breuiter omnis creatura renouabitur et liberabitur

a ſeruitute corruptōis per xp̄i reſurrectōēʒ Propter qđ dicit apoſtolus ad ro.viij. ꝙ omnis creatura ingemiſcit et ꝑturit vſqʒ adhuc expectans redemptōnem filioꝝ dei. Et iō xp̄i reſurrectio debuit in ternario ꝑpetrari per quē omnis perfectio deſignat. Unde etiam ph̄us dicit ꝙ ꝑ hunc numerū ſcʒ ternarium adhibuimus nos magnificare deum omnipotētem ſupeminentem ꝓprietatibus rerū creaturarum. ¶ Tercio congruū fuit vt in reſurrectione chriſti tria ſimul concurrerēt ſcʒ xp̄us reſurgens et humanam naturam liberans. angelus reſurrectionem affirmans.et mulier nūcium bonū portans. Nam in perditōne nature humane tria per cōtrarium fuerūt.ſcʒ dyabolus ſuggerens. mulier nūcians viro.et vir comedens et naturam humanam corrūpens. Quia ergo xp̄us in ſua reſurrectōne naturam humanam reparauit.cōgruum fuit ꝙ ibi fuerit xp̄us homo reſurgens et naturā humanam liberans. et angelus bonam reſurrectiōem affirmans.⁊ femina ſancta nūcium ferens.quia omnis curatio fit ꝑ contrarium.quia autoritate medicoꝝ.cōtraria cōtrarijs curātur. ¶ Quarto congruū fuit vt hodie xp̄us quinquies appareret. quas quinqʒ vices ſacerdos in miſſa quinquies ſe vertens ad pplm repñtat. Primo eñ apparuit marie magdalene ad ſepulcrū remanenti ⁊ flenti. Io.xx. Secūdo ipi ⁊ alijs dominabus redeūtibus a ſepulcro. vtʒ math. xxviij. Circa qđ intelligēdum nota ꝙ ꝓut ex euāgeliſtis colligit.et vt aug9.d.de conſenſu euāgeliſtaꝝ.maria magdalena ⁊ alie marie bis viderūt angelos ⁊ eis locute ſūt Primo cum venerūt tempeſtiue ad monumētum et viderūt duos āgelos.⁊ ſtatim cucurrerūt diſcipulis nūciare. vt dicit math. et mar. Secūdo quādo cum diſcipulis redierūt ad monumētum ⁊ tūc recedētibus diſcipulis angeli iteꝝ eis locuti ſunt. vt dicit Luč.⁊ Ioh. Similiter ieſus apparuit bis mulieribus. Primo marie magdalene qñ ſecūda vice venit ad monumētum cū alijs marijs et apoſtolis.et recedentibus apoſtolis et alijs marijs ipſa remanſit ad monumentum foris plorans et vidit ieſum in ſpecie ortulani. vt dicit Ioh.xx. Secūdo magdalene et alijs marijs recedentibus ſecūdo a ſepulcro quādo accellerunt et tenuerunt pedes eius. vt dicit math. Maria eñ magdalena poſtq̄ʒ vidit ieſum in ſpecie ortulani cucurrit poſt alias marias ⁊ inuenit eas in via.et dum eſſent omnes ſimul ieſus apparuit eis vt dictum eſt. Tercio petro ſed neſcitur vbi. Luce.xxiiij. Et hoc ſignat ſacerdos dum vertit ſe ad populum et non dicit dominus vobiſcum. ſed ſilenter ⁊ plane dicit.orate pro me. Quarto duobus diſcipulis euntibus in emaus. Luce.xxiiij. Quinto omnibus diſcipulis in abſentia thome. Iohā.xx. Et ſignat ꝙ quinquies debemus hodie ⁊ in omni die dominica apparere ſcʒ in prima in qua miſſa celebratur. in tercia. in nona.in veſperis.⁊ in completorio ad regratiandum deo ꝓ quinqʒ maximis beneficijs que a deo recepimus. Primo ergo debemus deo regratiari pro bono nature. qꝛ nos ad imaginē ſuam creauit et hoc ſignat prima. Secundo pro bono fortune.qꝛ tam diligenter nos gubernat ⁊ regit vt omia pedibus noſtris ſubiecerit. et hoc ſignat tercia. Tercio pro bono gratie.quia ita cariſſime nos redemit.et hoc ſignat nona. quia in nona chriſtus mortuus fuit. Quarto ꝓ bono glorie. quia in fine vite nobis dare eternam gloriam eſt paratus. et hoc ſignāt veſpere. Quinto pro bono reſurrectionis glorioſe quia in fine ſeculi nos reſuſcitabit non amplius morituros.et hoc ſignat completorium vltra qđ amplius nihil extat. ¶ 3. Circa terciū ſcʒ circa cōmendatōem iſtarum dominarum nota ꝙ iſte domine a ſex ſalubriter cōmendātur. ¶ Primo a vera amicicia.quia in vita ſequebātur xp̄m miniſtrantes ei de facultatibus ſuis. et in morte fuerunt iuxta crucem et poſt mortem iuerunt ad ſepulcrum eius corpus vngere cupientes. Prouerbioꝝ.xvij. Omni tempore diligit qui amicus eſt. Amicicia mundi eſt ſolum in vita et ſolum circa ꝓſpera conſiſtit. Eccleſiaſtici.vj. Eſt amicus ſoci9 mēſe et nō ꝑmanet in tp̄e neceſſitatis

¶ Secūdo cōmendantur ab eximia religio
ne. quia cum tātum diligerēt xpūm tam in
vita q̄ȝ in morte. tamen ꝓpter cuſtodiā ſab
bati non mouerunt ſe a hieruſalem in ſab
bato ſancto vt legem dn̄i cuſtodirent. Sa
de ⁊ tu fac ſimiliter vt ꝓpter nullius timo
rem vel amorem ꝑtereas legē dei. Sed heu
hodie quia ꝓpter vnū denariū lex dn̄i ꝑte
ritur ⁊ plus timetur ⁊ amatur homo q̄ȝ de
us. ¶ Tercio cōmendantur a ſolicitudine
magna quia valde mane ſurrexerūt ad cor
pus dn̄i reuiſendum ⁊ inungēdum. Sic et
nos tempeſtiue ad corpus xp̄i vidēdum ſur
gere debemus. Pſal. Surgite poſtq̄ȝ ſederi
tis qui mandu. pa. dolo. Eph. v. Surge qui
dormis et exurge a mortuis et illuminabit
te xp̄us. Mich. vj. Indicabo tibi o homo
quid ſit bonū et quid dn̄s requirat a te. vti
q̄ȝ facere iudicium et diligere miſericordiā
et ſolicitum ambulare cū deo tuo ¶ Quar
to cōmendātur ab honeſtate mutua. quia
non vna ſola ſed multe ſimul iuerūt. Ecc
iiij. Ve ſoli quia cū ceciderit nō habȝ ſub
leuātem ſe. Quia ſuſanna manſit in pome
rio ſola fuit confuſa ⁊ cōdemnata ad mor
tem. Nunq̄ȝ mulier alicuius valoris ſola in
tercedere vel ſtare deberet. ¶ Quinto cō
mendātur ab intentiōe recta. quia iuerunt
vngere ieſum. Jeſum enim inungimus qñ
in bonis opibus que exercemus bonā intē
tionem habemus vt ſcȝ ea faciam⁹ ad dei
honorem et ꝓximi edificatiōem. Math. vj
Tu autem cum ieiunas vnge caput tuū id
eſt xp̄m. Propterea ille quinqȝ virgines
nō intrauerūt ad nuptias quia non habue
rūt oleum in lampedibus. id eſt bonam in
tentiōem in opibus vt dicit aug⁹. Et ideo
lampades eaꝝ ſunt extincte quia ignis ſpi
ritusſancti non pōt ardere in opibus mala
intentiōe factis. Bona ergo intentiōne de
bemus ad eccleſiaȝ ire. ſcȝ vt vngamus cor
pus ieſu et nō vt videamus vel videamur
ſicut multi ⁊ multe faciūt. ¶ Sexto cōmen
dātur a locutiōe honeſta quiā nō vana nec
detractoria loquebātur ſed dicebāt. Quis
reuoluet nobis lapidem ab hoſtio monu
menti vt ſcȝ poſſimus vngere corpus ieſu.
Quicūqȝ em̄ loquitur de deo deus eſt cum
eo. Mat. xviij. Vbi duo vel tres cōgregati
fuerint in nomie meo ibi ſum ego in medio
eorū. Quia hodie duo diſcipuli loqueban
tur de ieſu apparuit illis ieſus. luce. xxiiij.
Et quia iſte domine loquebantur de amo
tiōe lapidis vt vngerent corpus ieſu appa
ruit illis angelus et cōpleuit deſideriū earū
lapidem amouendo. Prouer. x. Deſideriuȝ
ſuū iuſtis dabitur. Loquamur et nos de ie
ſu vt amoueat lapideȝ. id ē. duriciē a corde
noſtro. vt poſſimus vngere corpus ieſu. id
eſt. opera pietatis in chriſti mēbra exercere
Math. xxij. Quod vni ex minimis meis fe
ciſtis mihi feciſtis ¶ A. Circa quartum
s. circa ſignificatōnem iſtarū dn̄aꝝ nota q̄
tres marie tres amaritudines ſignant quas
homo querens chriſtū debet habere. Ma
ria em̄ interpretatur amarū mare. Prima
amaritudo debet eſſe de peccatis cōmiſſis
Secunda de bonis omiſſis. Tercia de penis
incurſis. q̄ꝛ priuatus eſt eterna hereditate ⁊
eternis ſupplicijs deputat⁹. Vel debet ha
bere tres amaritudines. ſcȝ de peccatis cogi
tatis. locutis. et operatis ¶ B. Tres pix
ides ſignant trinitatem trine ſubſtantie que
fuit in chriſto. ſcȝ anima corp⁹ et deitas. in
quibus fides noſtra conſiſtit. quā querens
deum habere debet in pixide cordis ſui. et
debet eā portare tāq̄ȝ pixidē in manibus. q̄ꝛ
debȝ eā p opera manifeſtare. Jac ij. Oſtē
de mihi fidem tuam ſine opib⁹ et ego oſten
dam tibi fidem meam ex operibus. ¶ C.
Tria vnguēta in pixidibus ſignificant tres
amores quos querens deum debet habere
ſecum. Primus eſt amor dei qui p amoreȝ
marie magdalene ſignificatur. que maxime
et ſup omnia deū dilexit. Secūdus ē amor
ꝓprie ſalutis qui p vnguētum marie iacobi
deſignatur. qui tunc eſt quādo anima regit
corpus ⁊ mūdum ſupplātat ⁊ vicia ⁊ pec
cata. Jacobus em̄ ſupplantator dr̄. Terci
us eſt amor ꝓximi qui p vnguētum marie
ſalome deſignatur. qui tunc eſt quando ho
mo habet cor amaꝝ in miſerijs peccatorū
et ꝓximorꝝ. Salum em̄ idem eſt qđ amarū
vel amaritudo. ij. corꝝ. x. Quis infirmatur

et ego non infirmor. quis ſcandaliſatur et
ego non vror. Vel tria vnguēta ſunt fides
ſpes ⁊ caritas. quib⁹ dn̄s oleo leticie ⁊ om
ni gratia vnctus cōiungitur anime ⁊ ipām
eodem oleo leticie et omnis gratie ⁊ virtu
te vngit. Qui ergo vult videre xp̄m reſu
ſcitatum ⁊ glorioſum hec omnia ferat ſecū
ſed non querat eū in ſepulcro. quia ibi non
fuit inuentus. Luce. xxiiij. Quid queritis
viuētem cum mortuis. Sepulcrū dealbatū
eſt mūdus iſte. qui afforis ſpecioſus appa
ret ſed intus eſt plenus oſſibus ꝓpungitiuis
et omni ſpurcicia. Recedamus ergo de ſe
pulcro mūdi et xp̄s occurret nobis ſicut iſtis
mulieribus fugiētibus de ſepulcro occurrit
et dixit. Auete. math. xxviij. Que tunc ac
ceſſerūt ⁊ tenuerūt pedes eius. Et ſic patȝ
primū. ¶ Secūdo ponitur angeloꝝ miſte
rium et apparitio glorioſa. quia introeūtes
in monumētum id eſt in ambitum muratū
circa ſepulcrū. viderūt iuuenem ſedēteȝ ſu
pra ſepulcrū ad dexterā ꝑtem cooptum ſto
la candida. ¶ D. In quibus verbis qua
tuor notātur. Primo em̄ etas reſurgētium
deſignatur quia angeli in etate iuuenili ap
paruerūt in qua xp̄s reſurrexit. in qua etiaȝ
omnes reſurgemus. Eph. iiij. Donec occur
ramus omnes in virū ꝑfectum. in menſurā
etatis plenitudinis xp̄i. Secūdo deſignatur
ꝑennis gloria reſurgētium. quia ſedēteȝ in
dextris viderūt. p dexteraȝ aūt beata futu
ra vita. p ſiniſtra aūt pn̄s ſeculum deſignatur
Tercio deſignatur claritas corpoꝝ glorio
ſorum. quia in veſte fulgenti ⁊ ſtola candi
da cooptum iuuenem viderunt. que veſtis
fulgens ⁊ ſtola candida nihil aliud fuit niſi
quidam fulgor glorie ⁊ claritas luminis.
¶ Ex habundātia em̄ glorie anime redunda
bit quidam ſplendor in corpus ſole clarior
et delectabilis ad vidēduȝ. Math. xiij. Ful
gebunt iuſti ſicut ſol. ⁊c̄. Quarto deſignatur
differētia reſurgētium. quia vt dicit math.
erat autem aſpectus eius ſicut fulgor. ⁊ ve
ſtimētum eius ſicut nix. xp̄us em̄ glorioſus
et ſplendens apparebit iuſtis et bonis in iu
dicio. malis autē terribilis ⁊ formidoloſus
ꝓpter qđ dicent montibus opite nos a fa
cie ire agni ſedentis in throno. apo. iiij. Et
ſic patȝ ſcdm. ¶ Tercio ponitur angelicum
colloquium. et reſurrectionis affirmatio ſe
rioſa. In colloquio autem magna clemen
tia demonſtratur. Et hoc eſt qđ dixit. No
lite expaueſcere ſed iudei timeant. Vos au
tem qui ferītis vnguēta ꝑcioſa ſcȝ virtutes
et opa bona que xp̄o in vita ⁊ in morte ob
ſecute fuiſtis. que veraciter ipm̄ queritis ⁊
deuote. nolite timere quia timor non eſt in
caritate. ſed ꝑfecta caritas foras mittit ti
morem. j. io. iiij. vos auteȝ ꝑfectam carita
tem ad xp̄m habetis. et ideo nolite timere
Sed timeāt iudei qui xp̄m occiderūt. time
ant pagani qui in ipm̄ nō credunt. timeant
mali xp̄iani qui ipm̄ quotidie factis negant
et ipm̄ iteꝝ crucifigūt. Vos auteȝ queritis
ieſum nazarenū id eſt ſaluatorem floridum
omni flore virtutum. ieſus em̄ ſaluator na
zarenus floridus interꝑtatur. crucifixuȝ ꝓ
ſalute hoim. nolite timere. In affirmatōne
vero reſurrectiōis firma veritas elucescit.
quia ſurrexit non eſt hic. Vbi duo conſide
randa occurrūt ſcȝ reſurrectōnis ꝓbatio ⁊
reſurrectōnis modus ¶ E. Circa primuȝ
ſcȝ reſurrectōnis ꝓbatiōem dupliciter ꝓce
damus. Primo infringamus rōnem iudeo
rum et dictum qui dicūt q̄ diſcipuli cuſto
dibus dormiētibus furati ſunt corpus xp̄i
et dixerunt ipm̄ reſurrexiſſe. et hic error vſ
q̄ȝ in pn̄s marceſcit in cordibus iudeorum
qui error habuit ortum. vt patȝ math. vl. ex
eo q̄ cuſtodes ſepulcri dn̄i dn̄o mane ſurgē
te exterriti ſunt valde et facti ſunt velut
mortui ꝓ timore terremotus ⁊ aſpectus an
geloꝝ qui ibi apparuerūt. et fugiētes ad ci
uitatem et redeūtes hieruſalem inuenerunt
principes ſacerdotum et phariſeos quibus
ea qui cōtigerūt dixerūt xp̄m ſurrexiſſe af
firmātes. Sacerdotes aūt ⁊ phariſei conſi
lio habito magnam pecuniam ꝑdictis cu
ſtodibus ſunt largiti. rogantes eos q̄ dice
rent. q̄ dormiētibus eis venerūt diſcipuli ⁊
corpus xp̄i furati ſunt. Cuſtodes aūt cor
rupti pecunia ſic dixerūt in populo diuul
gantes ꝑdictum errorem. Hoc auteȝ appa
ret falſum dupl'r. Primo q̄ꝛ aut cuſtodes

doꝛmiebant aūt nō. Si doꝛmierūt quō hoc ſcire potuerūt. Si non doꝛmiebant quō cū cuſtodes erant armati ꝑmiſerūt aplo͛s qui erant ꝑſone viles ⁊ tremebūdi rapere corpus ieſu. Certe non eſt veriſile nec credibile. Secūdo quia ſi diſcipuli fuiſſent furati coꝛpus xp̄i nō traxiſſet moꝛam ad diſpoliādum ip̄m ſed ſubito aſpoꝛtaſſent. Quis latro inueniens ſaccuʒ plenū pannis poneret ſe ad diſſoluēdum ſaccum. Sed lintheamina quibus xp̄i coꝛpus fuit inuolutum in ſepulcro poſtea inuenta fuerūt. Et ideo hec fictio eſt valde irꝛōnabilis. Sed vt dictum eſt iudei coꝛruperūt cuſtodes pecunia ⁊ eis ſic loqui ꝑſuaſerūt. Sed ſtulti iudei magis apparens ⁊ credibile mendaciū fingere debuerūt. ¶ .iiij. Secūdo iudeoꝝ fictione exclusa xp̄i reſurꝛectionem pꝛobemus. et hoc quinqʒ modis. ſcʒ ꝑ ſcripturas. ꝑ teſtimonium. ꝑ rationes. ꝑ figuras ⁊ exempla naturalia. Omnibus iſtis modis xp̄i reſurꝛectio conueniēter ꝓbatur. ¶ Pꝛimo ergo ꝓbatur ꝑ ſcripturam noui ⁊ veteris teſtamenti quā impoſſibile eſt eſſe falſaʒ. vtpote a ſpūſancto dictatam. Pſal. Ego doꝛmiui et ſopoꝛatus ſum ⁊ exurꝛexi. Idem. Exurgam diluculo. Nouū auteʒ teſtamētum totum eſt penū xp̄i reſurꝛectione. quia ⁊ euāgelia ⁊ ep̄le hoc affirmāt. ¶ .B. Secūdo ꝓbatur ꝑ teſtimoniū. qḋ fuit triplex. ſcʒ celeſte terꝛeſtre ⁊ infernale. Celeſte fuit teſtimoniū angeloꝝ dicētium. Surꝛexit non eſt hic. Qui apparuerūt in veſte gl͛e. ad oſtendendum ꝙ glorioſe reſurꝛexerat. Terꝛeſtre fuit triplex ſcʒ teſtimoniū ſanctaꝝ dn̄aꝝ et aliaꝝ multaꝝ. Luce. xxiiij. Mulieres quedam ex noſtris terꝛuerūt nos. ⁊c̄. qui dicebant eum viuere. Militū pilati qui ſemiuiui ceciderūt in terꝛam et fugiētes dixerūt. quia ſurꝛexit. Math. vl. Ecce quidam de cuſtodibus venerūt in ciuitatem et nūciauerunt pꝛincipibus ſacerdotum om̄ia que facta fuerāt. Et religioſoꝝ aplo͛ꝝ quoꝝ teſtimoniū certiſſimū fuit quia fuit de viſu ⁊ de tactu et de guſtu. Luce. xxiiij. Palpate ⁊ videte quia ſpūs carnem ⁊ oſſa non habet. Actu. x. Dedit eum manifeſtaʒ fieri. nō omni populo ſed teſtibus pꝛeoꝛdinatis a deo nobis qui manducauimus ⁊ bibimus cū illo poſt ꝗ̄ reſurꝛexit a moꝛtuis. Infernale teſtimoniū fuit multoꝝ qui cum xp̄o reſurꝛexerūt Mat. xxvij. Multa coꝛꝑa ſanctoꝝ qui doꝛmierāt ſurꝛexerūt ⁊ apparuerūt multis.

¶ Tercio reſurꝛectio xp̄i pōt ꝑ rōnes ꝓbari. ¶ Et pn̄t ad hoc adduci. xii. rōnes. Pꝛima eſt ex ꝑte iuſticie dei que eſt ꝙ qui non peccat nō puniatur. ſed xp̄us in coꝛꝑe ſuo nunꝗ̄ peccauit imo multum valde meruit nec in ip̄o fuit ꝯcupiſcētia mali ad malum inclināſ ſed originalis iuſticia ⁊ innocentia pura. ergo id coꝛpus nō debuit ꝑ putrefactōnem puniri ſed ꝑ reſurꝛectōnis gloriam p̄miari. Pſal. Non dabis ſanctū tuū videre coꝛruptōnem. Et ſi ad hoꝛam guſtauit moꝛtem. hoc fecit ꝓpter ſcelus humanū vt nos redimeret ab eo. Yſa. liij. Pꝛopter ſcelus populi mei ꝑcuſſi eum. Secunda eſt ex ꝑte ſapiētie dei cuius eſt oꝛdinare omnia ⁊ nihil inoꝛdinatū relinquere in mūdo ſed om̄is ꝑs oꝛdinatur in ſuo toto. ⁊ extra ip̄m inoꝛdinata manet. Partes aūt hominis ſunt anima ⁊ coꝛpuſ. ergo anima xp̄i debuit coꝛꝑi reuniri facta redemptōne humana ꝓpter quam fuerat a coꝛpore ſeꝑata. Tercia eſt ex largitate ⁊ magnificentia dei ad quā ſpectat omnibus a ſe creatis tribuere omneʒ ꝑfectiōem et omne bonū qḋ ſm̄ naturam ſuā eis competit ⁊ recipe poſſunt. Iaco. j. Qui dat omnibus afluēter. Sed coꝛpus xp̄i poterat recipe gloꝛiam reſurꝛectionis cum fuerat habitaculuʒ dei qḋ magis fuit. ac etiam ei ſm̄ naturā reſurꝛectōis gloꝛia debebatur. quia coꝛpus fuit glorioſi dei. Vnde ab inſtanti conceptōnis ſibi gloria debebatur. et qḋ ad temp⁹ ea caruit deus diſpenſatiue fecit. ergo debuit ꝑ reſurꝛectionis gloꝛiam ſublimari. Quarta ē a maioꝛitatis decentia quia qui habet maius et pꝛincipale debet habere minus ⁊ acceſſorium. vt qui habet equū debet habere frenum. et vir qui habet vxoꝛem debet habere bona eius. ſed coꝛpus illud ſemꝑ habebat deum qui omnibus maioꝛ eſt. quia deitas nunꝗ̄ fuit nec a coꝛpoꝛe nec ab anima

ſeꝑata ergo illud coꝛp⁹ debebat habere gloriam que dei eſt ſcōm qḋ ip̄um capere poterat. hec auteʒ eſt glorꝛia reſurꝛectōnis.

¶ Quinta eſt ab anime inflamatiuo. vt inflamemur ⁊ accendamur ad bene agēdū. Viā aſſueti coꝛꝑalibus magis diligimus coꝛꝑalia bona. Gloꝛia aūt coꝛpis bonū coꝛꝑale eſt. quā dum in xp̄i coꝛꝑe ſpeculamur que etiaʒ nobis ꝓmittitur. iuxta illud phil. iij. ſaluatoꝛem expectamus dn̄m noſtrū ieſum xp̄m qui refoꝛmabit coꝛpus humilitatis noſtre configuratum coꝛꝑi claritatis ſue. magis accendimur ad bene oꝑandum. Si eniʒ gloꝛiam coꝛꝑis in nullo cōſpicerem⁹. cadcret ſpes noſtra de tali p̄mio deſꝑantes tepidi et remiſſi effecti. Quia vt di. greg. Conſideratio p̄mij minuit vim flagelli.

¶ Sexta vt naturale deſiderium cōpleatur. qḋ fruſtrari non pōt. eo ꝙ oſtenderet imꝑfectiōem eternitatis dei. ſed naturale deſiderium ineſt anime coꝛꝑi reuniri et inſimul cūm eo gloꝛificari. ſed ꝓut ꝓuer. x. dꝛ. deſiderium ſuum dabitur iuſtis. ergo coꝛp⁹ debuit reuniri anime et cum ea gloꝛia potiri et eius virtute omnia alia coꝛꝑa ſuis animabus reuniētur. quia vt ꝓbat apo. j. cō. xv. xp̄i reſurꝛectio eſt cauſa noſtre reſurꝛectionis. et ſi xp̄us reſurꝛexit ⁊ nos reſurgēmus. cantat em̄ eccleſia. moꝛteʒ noſtrā moriendo deſtruxit ⁊ vitam reſurgendo reparauit. Septima eſt a virtute ſuꝑnaturali q̄ fuit in xp̄o qui maioꝛem virtutem habuit ad viuificādum ꝗ̄ adam ad moꝛtificāduʒ. vt dicit aplu͛s ad ro. ij. ſed adam tranſmiſit moꝛtem in ſe ⁊ in omnes poſteros. ergo multomagis xp̄s ſuſcitauit ſe et oēs alios ꝑ virtutem ſue potentie. j. coꝛ. xv. Sicut in adam omnes moꝛiūtur. ita ⁊ in xp̄o omnes viuificabūtur. Octaua eſt a xp̄i humilitate. Lex enim dei hoc ſanxit vt qui ſe magis humiliat maxime exaltetur. Eſt em̄ humilitas regula exaltatōnis vt ſuꝑꝛa in p̄cedenti dn̄ica eſt notatum in ſermone de ep̄la. et ecōuerſo de ſuꝑbia. Lu. xiiij. Omnis qui ſe humiliat exaltabitur. et omnis qui ſe exaltat humiliabitur. Sed xp̄s maxime ⁊ in ſupꝛemo gradu ſe hūiliauit. ergo ſumme debuit exaltari. qḋ ꝑ reſurꝛectiōem factum eſt. quia niſi reſurꝛexiſſet nō fuiſſet ſumme exaltatus. nam magis eſt in anima et in coꝛꝑe exaltari ⁊ gloꝛificari ꝗ̄ in aīa ſolum. Phil. ij. Humiliauit ſemetip̄m Et ſequitur. Pꝛopter qḋ ⁊ deus exaltauit illū Et ideo poſt reſurꝛectiōem xp̄us ait math. xxviij. Data eſt mihi omnis poteſtas in celo et in terꝛa. Nona ē a xp̄i obediētia. Inuenimus ergo de multis ſanctis ꝙ eis oēs creature ⁊ moꝛs et vita obediuerūt ad nutum. et hoc quia ip̄i obediētes fuerūt. Exempla patēt in nouo ⁊ ve. teſta. Sed xp̄us ſuꝑ oēs ſanctos deo obediuit vſqʒ ad moꝛtem nec eius mandatū vnꝗ̄ p̄teriuit. Phil. ij. Factus eſt obediens vſqʒ ad moꝛtem. Ergo moꝛs ⁊ vita vt moꝛeretur ⁊ reſurgeret quādo vellet debuerūt ei magis ꝗ̄ alicui ſancto alio obedire. Io. x. Poteſtateʒ habeo ponēdi aīam meā et iteꝝ ſumēdi eā. Decima eſt ꝓpter reuerētiam fidei xp̄iane et irꝛiſionem infidelium euadēdam q̄ maxime ſequeretur ſi xp̄us nō reſurrexiſſet. Nā magis abſurdum fidei xp̄iane ⁊ incōueniens apud exteras nationes videtur ꝙ nos dicimus ꝙ deus fuit moꝛtuus ⁊ ſepultus cum deus moꝛi nō poſſet. eo ꝙ eſt vita perpetua ⁊ beata. Si ergo filius dei a moꝛtuis nō reſurꝛexiſſet. tūc deus ⁊ dn̄s xp̄ianoꝝ eſſet quidam deus moꝛtuus ⁊ ſepultus. qḋ eſſet quoddam ridiculoſum dicere. Nam ſi ad hoꝛam guſtauit moꝛtem inquātum homo vt nos iuſte liberaret. reſurꝛexit in virtute dei deuicta moꝛte in qua verus deus oſtenditur. Math. xxij. Non eſt deus moꝛtuoꝝ ſed viuētium. id eſt deus noſter non eſt deus moꝛtuus ſed deus viuens. Vndecima ē ad fidem noſtrā confirmandam. Nam hec eſt fides catholica vt credamus ⁊ cōfiteamur. quia dn̄s noſter ieſus xp̄us eſt deus et homo. Ioh. xiiij. Creditis in deuʒ ⁊ in me credite. Sed ſi xp̄us fuiſſet a moꝛte victus ſicut ⁊ ceteri nō habuiſſet omnipotentiam dei quā magis in eo ꝙ moꝛte abſoꝛbuit demonſtrauit q̄ omnes vicit. et ꝑ ꝯſequēs nō fuiſſet deus. Similiter nō fuiſſet homo qꝛ filius dei in triduo moꝛtis non fuit homo

cum anima fuit a corpore ſepata ex quib⁹
coniunctis homo conſiſtit. et ideo vt dicit
apl'us.j.cor.xv. Si xp̄us non reſurrexit a
mortuis inanis eſt fides noſtra. Duodeci-
ma eſt ad complemētum felicitatis eterne
que conſiſtit in cognitōne deitatis ⁊ huma
nitatis xp̄i. Joh.xvij. Hec eſt vita eterna
vt cognoſcant te ſolum verum deū ⁊ quem
miſiſti ieſum xp̄m. Humanitas in vnione
anime ad corpus cōſiſtit que ꝑ mortem de-
ſtructa fuit. quia in morte xp̄us non fuit
homo. Vt ergo cōpleta ſit felicitas noſtra
oportuit xp̄m reſurgere ſalute humana cō
ſummata ꝑ mortem. Joh.x. Ingredietur
ſcꝫ ad deitatem et egredietur ſcꝫ ad huma-
nitatem et paſcua inueniet ſcꝫ felicitatis et
glorie. ¶ Quarto xp̄i reſurrectio ꝓbatur ꝑ
figuras Nā figurata fuit in ſampſone quē
cum philiſtijm crederēt detinere ipa media
nocte ſurrexit et tulit portas gaze ereas et
egreſſus eſt ciuitatē. vt ꝑꝫ iudic.xvj. Sic
xp̄us iuit ad inferos et dum inferi ip̄m cre-
derēt detinere ip̄e ſurrexit fractis portis in
feri. Pſal. Non derelinquas aiam meaꝫ in
inferno. Item figurata fuit in iona quē ce
te abſorbens. tercia die euomuit. vt ꝑꝫ ione
ij. Sic xp̄us in ventre terre poſitus. tercia
die reſurrexit. Math.xij. Sicut fuit ionas
in ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus nocti
bus. ſic erit filius homis in corde terre tri-
bus diebus et tribus noctibus. ¶ Quinto
reſurrectio xp̄i ꝓbatur non eſſe impoſſibi-
lis ꝑ exempla naturalia. Nam de leone dr̄.
ꝙ facit filios mortuos quos tercia die cū
rugitu reſuſcitat. Multo ergo magis deus
pater filium ſuum voce virtutis ſue ſuſci-
tauit. ⁊ ideo xp̄us in ſua reſurrectōne leoni
aſſimilat̄ ſicut in ſua paſſione agno. Apoc.
v. Vicit leo de tribu iuda. Similiter de fe
nice dicit̄ ꝙ adunat ligna aromatica. et vi-
brans alas in eis ignem accendit ⁊ ſeipſū
comburit ⁊ ex cineribus fenicis generatur
vermis quidē qui in eandem auē transfor
matur et creſcit. Sic xp̄us in ligno crucis
ex igne ſpūſſancti ſeip̄m cōbuſſit et tercia
die idem reſurrexit Similiter de cocodrillo
dr̄ ꝙ eſt animal magnū ⁊ ꝑniciosum ⁊ ydro

inſidiatur. Ydrus autem inuoluit ſe in lu-
tum vt labilis fiat. et ꝓijcit ſe in os coco-
drilli dormiētis. Quē cum cocodrillus cre
dit ſe deuoraſſe. ip̄e corroſis viſceribus eius
tercia die egreditur. Cocodrillus eſt dyabo
lus cuius os eſt mors. et venter infernus.
ydrus autē id eſt fili⁹ dei inuoluit ſe in lu
to mortalitatis noſtre vt poſſꝫ mori ⁊ mor
tuus eſt. Quē cum dyabolus crederet de-
voraſſe ip̄e corroſis eius viſceribus dū aīas
ſanctorꝫ inde extraxit tercia die reſurrexit.
¶ Secūdo videamus reſurrectōnis modū
et ſignificatōnem. ¶ I. Vbi nota ꝙ xp̄us
quinqꝫ modis reſurrexit ſcꝫ cito. immorta-
lis. caute. ſociatus. et vere. Reſurrectio au
tem xp̄i corꝑalis ſignificat reſurrectōēꝫ no
ſtram ſpūalem. que vocatur reſurrectio pri
ma. que eſt reſurrectio anime qua a pecca-
to reſurgit. Nam ⁊ anima moritur morte
ſua. Apoc.ij Beatus qui habꝫ ꝑtem in re
ſurrectōne prima. Si ergo volumus cū xp̄o
glorioſe reſurgere et in glorioſa reſurrectō
ne ſcd̄a cum xp̄o eſſe. reſurgamus reſurre-
ctione prima et ſupradictis quinqꝫ modis
quibus xp̄us a mortuis reſurrexit. ¶ Pri-
mo reſurgamus cito. xp̄us enī ſtatim ꝓba
ta morte reſurrexit quia humanū eſt pecca
re. ſed dyabolicum in peccatis ꝑſeuerare vt
dicit gre. In nullo alio peccato dyabolus
ita imitatur ſicut in ꝑſeuerātia mali. qꝛ ille
ab inicio peccauit et ſemꝑ ꝑſeuerat in ma-
lo. Pſal. Superbia eorꝫ qui te ode. aſcen. ſꝑ.
Contra qđ dr̄ eccꝫ.v. Ne tardes cōuerti ad
dn̄m et ne differas de die in diem. Et nota
ꝙ coruus emiſſus de arca nunq̄ rediit. ⁊ ſꝑ
dicit cra cra. Sic faciūt multi ¶ Secundo
reſurgam⁹ immortales vt nunq̄ morte cul
pe ꝑ peccatum in anima moriamur. qꝛ xp̄s
reſurgens a mortuis iam nō moritur. mors
illi vltra nō dn̄abitur. Ro.vj. Quia vt dr̄
ad hebre.x. Volūtarie peccantibus nobis
poſt acceptam noticiā veritatis iam non re
linquitur nobis hoſtia ꝓ peccatis. terribi-
lis autē quedaꝫ expectatio iudicij et ignis
emulatio que cōſumptura eſt aduerſarios
Quia qui voluntarie peccat quātum in ſe
eſt dei filium crucifigit. vt dicit apoſtolus

ad hebre.vj. et ideo cum xp̄i crucifixorib⁹
iudicabitur. Stultum eſt valde imo inſanū
in carcerem dyaboli voluntarie velle redi
re. ac peccatorꝫ catenis denuo mācipari. qꝛ
ſic fiunt nouiſſima hois peiora prioribus.
Joh.v. Ecce iam ſanus factus es. vade et
amplius noli peccare ne deteri⁹ aliquid cō
tingat tibi. ¶ Tercio reſurgamus caute.
Chriſtus enim de mane tempeſtiue nō fra
cto ſigillo pilati caute reſurrexit. ſic ⁊ nos
reſurgere debemus. quia multa ſunt q̄ impe
diūt nos reſurgere. ſcꝫ mūdus caro demo-
nia. conſanguinei ⁊ amici. Eph.v. Videte
quō caute ambuletis. Math. Neſciat ſini-
ſtra tua quid faciat dextra tua. Et nota ꝙ
xp̄us reſurgens dimiſit veſtes in ſepulcro.
ita ⁊ nos pellem veterem peccati reſurgen
do ad vitam gratie deponere debem⁹. Col.
iij. Expoliātes vos veterem hoiem cū acti
bus ſuis et induētes nouū hoiem qui reno
uatur in agnitōne dei ¶ Quarto reſurga-
mus cum ſocietate. quia multa corꝑa ſan-
ctorꝫ cū ip̄o reſurrexerūt. vt ſicut malo exē-
plo vel ſuggeſtione fecim⁹ alios cadere ita
nitamur eos ⁊ alios facere ad vitam reſur
gere. Et ſicut fuimus cauſa ꝑditōnis mul-
torꝫ. ſic ſimus cauſa ſalutis quia ꝑ hoc ope
rimus peccata noſtra. Ja.v. Qui conuerti
fecerit peccatorem ab errore vie ſue ſalua
bit animā eius a morte et opit multitudi-
nem peccatorꝫ ſuorꝫ. Quia vt dicit aug. nō
eſt maius ſacrificiū deo q̄ zelus animaruꝫ
Sic erat ſolicitus apl'us qui multos pecca
re fecerat. ⁊ multos reuocauit ad vitam. ij.
cor.xij. Ego autē libentiſſime impendam
et ſupimpendar ip̄e ꝓ animabus veſtris.
¶ Quinto reſurgamus vere quia xp̄us ve
re ſurrexit. Luce.xxiiij. Surrexit dn̄s vere
Cuius tria fuerūt ſigna. ſcꝫ palpatio. viſio.
⁊ comeſtō ¶ K. Nā diſcipuli xp̄m palpa-
uerūt. ip̄m aꝑtis oclis viderūt et ip̄e cū eis
et ipi cū eo ɔmederūt Lu.xxiiij. Palpate ⁊
videte. Similiter hec tria ſunt ſigna ꝙ hō
ſpūaliter reſurgit. Primū eſt palpatio Si
qs em̄ ꝑmittit ſe palpari a tribulationibus
et nō murmurat ſic iob. q in omnib⁹ nō pec
cauit. nec ſtultum qđ cōtra deū locutus eſt

ſignū eſt ꝙ vere reſurrexit Nō em̄ in ꝓſꝑis
ſcꝫ in aduerſis congnoſcitur ſi homo eſt ve
re viu⁹. ſicut ſathā dixit dn̄o de iob.c.ij. ei-
uſdem. Mitte inquit manum tuā et tange
os eius et carnem. et tūc videbis ꝙ faciem
benedicat tibi. Secundū eſt viſus. Si quis
enim oculo fidei recte videt xp̄m ⁊ ip̄m ve-
rum filiū dei credit ꝓ ſalute hominū paſſū
et aſpicit etiam in eum in cruce oculo pie-
tatis et caritatis vt ei cōpatiatur et mori-
atur cū illo. ſignum eſt ꝙ vere reſurexit.
¶ Pſal. Reſpice in faciem criſti tui. Hie.v.
Domine oculi tui reſpiciunt fidem. Quia
iuſtus ex fide viuit. Ro.x. Tercium ē cō-
meſtio. Si quis enīꝫ cibū anime. ſ. verbum
dei. et corpus criſti digne ⁊ deuote maſticat
et comedit. ſignū eſt ꝙ vere reſurexit et vi-
uit. ſic enim dꝫ comedi. j.cor.xj. Probet āt
ſeipſum homo et ſic de pane illo edat et de
calice bibat. Et ſic patet terciū ¶ Quarto
ponitur ꝓmulgande reſurectiōis mandatū
⁊ iuſſio fructuoſa. quia ite ⁊ dicite diſcipu-
lis eius et petro ſup̄. ꝙ reſurexit dominus.
qꝛ precedet vos in galileam ibi eū videbitis
Petro ꝓcipue mādat dici ne ꝓpter pecca-
tū qđ comiſit deſꝑet. et qꝛ caput erat apoſ-
tolorꝫ. Vnde quāuis petrus ꝓpter peccatū
infidelitatis et negatiōis ꝓpter qđ ſolū pa
pa pōt deponi iam amiſerat principatū. tn̄
ꝓpter penitētiam veram quia fleuit amare
deus tranſtulit peccatū eius. q.d. xp̄us. Di
cite petro. Sicut ꝓ peccatoribus mortuus
ſum ita ꝓ peccatoribus reſurrexi. quia ſcꝫ
defleāt peccata ſua vt iuſti fiant. Ro.iiij.
Traditus eſt ꝓpter delicta noſtra ⁊ reſur-
rexit ꝓpter iuſtificatōnem noſtrā. Et nota
ꝙ xp̄us aſſerit ſe in galilea videndū et non
alibi quāuis alibi ſe oſtenderet. quia gali-
lea interꝓtatur tranſmigratio Omnib⁹ em̄
qui ſe ſatagūt trāſmigrare de vicijs ad vir
tutes et de mūdo ad celum. ⁊ de negligētia
ad obſeruatōnem mandatorꝫ xp̄us ꝓmittit
ſe oſtendere ⁊ manifeſtare. Joh.xiiij. Qui
habet mandata mea ⁊ ſeruat ea ille eſt qui
diligit me ⁊ ego diligam eum ⁊ manifeſta-
bo ei meip̄m. Hec ergo dies cariſſimi boni
nūcij eſt. ſi tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nūciare

ſcelēris arguemur.iiij.re.vij. Annūciemus ergo mūdo xpi reſurrectōnem et quāta miracula xpus p mortem et reſurrectōnem eſt mirabiliter opatus. ¶ X. Sunt aūt ſex q̄ hodie mūdo nūciare debemus. ¶ Primū eſt triūphus xpi nobilis. mors enim ꝛ vita mirando cōflixere duello. Sed xps vita noſtra vicit mortem dyabolum ꝛ mūduz. De primo Oſee.xiij. Ero mors tua o mors. j. cor.xv. Vbi eſt mors victoria tua. Abſorpta eſt mors in victoria. De ſcdo aug. Manu inermi ꝛ affixa cruci debellauit aereas poteſtates. De tercio ioh.xvj. Cōfidite ego vici mūdum. Vade ꝛ tu fac ſimiliter. Vincamus ergo dyabolum mundum ꝛ peccati mortem hodie. ¶ Secūdum eſt ſpoliatio inferni mirabilis. quia xpūs rex noſter cōfregit portas inferni. ꝛ patres noſtros inde victorioſe extraxit. Zach.ix. Tu autez in ſanguine teſtamenti tui eduxiſti vinctos tuos de lacu in quo nō erat aqua. Tanta em̄ fuit victoria regis noſtri ꝙ inuaſit inimicum vſqꝫ ad domuz ſuam et ſpolia que ſibi plaeuerūt abſtulit ipo in vinculis religato. Extrahamus ꝛ nos cariſſimi aias parētuꝫ noſtroꝝ de purgatorio beneficijs nr̄is ꝛ orōnibus.ij.mach.xij. Sancta em̄ ꝛ ſalubris eſt cogitatio p defunctis exorare vt a peccatis ſoluātur. ¶ Terciū eſt ſpes humani generis infallibilis quia xpūs rex noſter ꝛ carō ꝛ frater noſter glorioſus in aia ꝛ corpe hodie reſurrexit. cuius reſurrectō eſt cauſa et forma noſtre reſurrectōnis. et ideo firmiter ſperare debemus ꝙ ſicut ipſe reſurrexit et nos reſurgemus. Annūciemus ergo hominibus vt deinceps in ſpe beate reſurrectionis viuant que ſpes facit omnia aduerſa patiēter imo libenter tolerare. ¶ Quartum eſt miſeratō ꝛ affectus venerabilis. qꝛ licet xpo poſt reſurrectōnem defuerit miſeria nōn tn̄ ei dfuit miſericordia. qꝛ quāuis ſumme fuerit ſublimatus non tn̄ oblit⁹ eſt ſuoꝝ et noſtri. Nā apoſtolis ꝛ multis alijs apparuit ꝛ oēs amicos eſt cōſolatus et eos dono ſpūſſancti repleuit. Jo.xx. Accipite ſpm̄ſanctum quoꝝ re.ꝛc̄. Prouerbium eſt Honores mutāt mores. Sꝫ rex noſter ſic honorat⁹ in nullo mutat⁹ ē quin ſp circa nos paternū gerat affectū et nr̄i miſereatur tribuens ſp cariſmatū dona et nobiſcū maneat. Mat.xxviij. Ecce ego vobiſcum ſum omnibꝫ die. vſ.ad cō.ſe. ¶ Quintum eſt cōfidentia ſalutaris. Multū em̄ debēt peccatores cōfidere. qꝛ chriſtus reſurgēs primo apparuit peccatrici et negatori q̄ꝫ alijs ad innuendum ꝙ ſicut p peccatorib⁹ mortuus fuerat. ita p peccatoribus reſurrexit. Mat.ix. Non veni vocare iuſtos ſed pec. j.thi.j. Fidelis ſermo et omni ac.di. qꝛ ieſus chriſt⁹ venit in hūc mundū pec.ſal.fa. Nonne apparuit paulo dū iret ad pſequendū mēbra ſua et eū cōuertit ꝛ gratiam ſibi infudit et apoſtolū ipſū cōſtituit. Sic quotidie peccatores patos male agere et inuiſibiliter conuertit et gratiam magnam facit. ¶ Sextum eſt recupatio celeſtialis. qꝛ celeſtez hierl'm recupatus eſt hō. q̄ eſt ciuitas noſtra Hebre.xiij. Non habem⁹ hic manētem ci.ſꝫ fu.inqui. Accipiamus ergo baculum et capſellam vt pegrini et eamus verſus hieruſalem qꝛ recupata eſt ꝛ via eſt ſecura qꝛ inimicus hūani generis qui viam conturbabat et capiebat ambulantes p eā captus et catenatus eſt. Eſt etiam via abbreuiata. nam olim circuibat p infernū ſed modo recto tramite tendit verſus celum. Yſa.xxx. Hec eſt via ambulate in ea neqꝫ ad dex. neqꝫ ad ſiniſ. Et ſic patet quartum. Sꝫ qꝛ vt dicit apoſtol⁹.j.cor.xv.ꝛ.j.theſ.iiij. chriſti reſurrectō eſt cauſa noſtre reſurrectōnis. Et ſicut xpūs reſurrexit. ita ꝛ nos reſurgemus. Si em̄ inquit credimus ꝙ ieſus mortuus eſt ꝛ reſurrexit ita ꝛ deus eos qui dor. p ihm ad.cū.e. Theſſa. vbi ſupra. Ideo de reſurrectione noſtra.xij. videam⁹ ¶ VJ. Primo vtꝝ corpoꝝ reſurrectio ſit futura. Ad qd̄ dicēdum ꝙ omnino oportet ponere ꝙ corpoꝝ reſurrectio ſit futura et hoc pꝑter quinqꝫ rōnes. ¶ Primo rōne iuſticie dei. Juſtum eſt enīꝫ apud deum et homines ꝙ ille puniatur vel pmietur qui peccauit vel meruit. Sed omia opa noſtra ſunt anime ꝛ corpis ſimul. qꝛ vt dicit phus actus ſuppoſitoꝝ ſunt ꝛc̄. Cōiunctum enīꝫ

ex anima et corpe opatur et non anima vel corpus. Sed vt manifeſte videmus in vita illa nec boni premiantur nec mali puniunt. Quia vt dicitur iob.xij. abundāt tabernacula predonum et audacter pu.o.d. Multa etiam aduerſa patiūtur iuſti imo p multas tri.o.nos intrare in re.ce.actu.xiiij. ¶ In ſepatione āt anime a corpe anima vadit ad gloriam vel in penam. corpe h̄ in terra remanente. Vt ergo iuſta ſit retributio oportet dicere ꝙ anima iterū ꝯiūgatur corpi vt ſil' cū ipo pmietur vel puniatur iuxta ſtipendia meritoꝝ. qd̄ p reſurrectionem fiet. Hic cadit exemplum de illo qui pcuſſerat patrem ſuū et iuit ad ſanctū iacobū ꝛ nullo modo poterat eccleſiam eius intrare donec ſibi pedem amputauit. ¶ Secundo ratione deſiderij naturalis. Naturaliter enīꝫ homo deſiderat pfectū habere bonū et eſſe ppetu⁹ in anima et c[illegible]rale aūt deſiderium potelt eſſe[illegible]demonſtraret im pfectōem [illegible] qd̄ eſt impoſſibile. Et p[illegible] feneſtra domus que nunq̄ [illegible]gnorantiaꝫ magiſtri demon[illegible] homo ponat impedimentum oportꝫ ꝙ pfectum bonum qd̄ ſm naturam pcipere pōt aliqn̄ cōſequat. In quo vt dicit boeci⁹. magna maloꝝ impotētia demōſtratur. cum nunq̄ ſit cōſecutura id qd̄ ſemp deſiderat. Boni aūt ꝛ iuſti pfectum bonū in reſurrectōne cōſequētur. Prouer.x. Deſideriū ſuum iuſtis dabitur. Omnis etiaꝫ creatura. vt dꝛ ro.viij. ingemiſcit ꝛ pturit vſqꝫ adhuc expectans reuelationem filioꝝ dei. quia ꝛ ipſa creatura tunc a ſeruitute corruptōnis liberabit. Ergo ꝛ p deſiderium hoīs ꝛ p deſideriū omnis creature pbatur ꝙ reſurrectō corpoꝝ ſit futura. ¶ Tercio rōne fidei ꝛ ſcripture. Naꝫ fidei impoſſibile eſt ſubeſſe falſum qꝛ eſt de prima veritate ꝛ de opibus prime veritatis. Sed vnus de articulis fidei eſt reſurrectio mortuoꝝ. ergo reſurrectōnem oportet eſſe. Similiter ſcripturam impoſſibile eſt nō impleri. Mat.v. Jota vnū aut vnus apex nō pteribit a lege donec omnia fiant. Sed ſcriptura dic̄ Oſee.xiij. Ero mors tua o mors ſcꝫ p reſurrectionem. Et iob.xix. In nouiſſimo die de ter.ſur.ſum. et rur.cir.pel.ꝛc̄.j. cor.xv. Omnes quidem reſur. ¶ Quarto rōne virtutis et meriti xpi. quia vt dictum eſt ſupra vbi pbata fuit reſurrectio xpi maioris virtutis ꝛ efficacie fuit xpūs p ſuam obediētiam ad viuificādum q̄ꝫ adam p ſuperbiam ad occidēdum ſed in adam omēs moriūtur. ergo p xpūm et in xpo omnes viuificabūtur ꝛ reſurgent. ¶ Quinto rōne ſapientie dei. cuius eſt ordinare et nihil inordinatum relinquere. Sed omnis ps eſt inordinata extra ſuū ordinem. Partes autē hominis et humane nature ſunt anima ꝛ corpus. ergo anima ꝛ corpus ab inuiceꝫ ſepata extra ſuū ordinem ſunt et niſi cōiungant extra ordinem ſuū manent. Cum ergo ſapientia dei nihl inordinatum relinquat. oportet ꝙ reſurrectio corpoꝝ ſit futura. Itē turpis ꝛ inordinata eſt ps que nō cōuenit ſuo toto. Sed vt dꝛ ad eph.j. Deus dedit xpm caput ſup omnē eccleſiam. Ipe ergo eſt caput ꝛ corpus et nos omnes ſumus mēbra eius. Ne ergo caput ꝛ corpus ſit monſtruoſum oportꝫ ꝙ ſicut xps reſurrexit et nos ſimiliter reſurgamus vt ſimus mēbra conuenientia capiti et corpi noſtro in eadem ſimilitudine pmanſura. ¶ VJ. Secundo videamus an omnes tam boni q̄ꝫ mali ac etiā pueri in vteris maternis defuncti reſurgere debeant. Ad qd̄ dicēdum ꝙ omnes reſurgent et huius rō tacta eſt ſupra. quia ſicut ipi in corpe ꝛ anima meruerūt et demeruerūt. ita in corpe et anima pmiabūtur ꝛ punietur. Pueri etiam in vtero mortui reſurgent qꝛ xpūs repabit totam naturam. ſicut adam totā deſtruxit. Si em̄ ſtatus ſolis ꝛ lune et alioꝝ corpoꝝ pficietur. multomagis illi pueri omēm pfectōnem naturalem habebūt. Omnes em̄ pfectōnes tam anime q̄ꝫ corporis habebunt que eis ſm naturam competere pñt. gloriam autez dei nō habebūt. De quo nullum doloreꝫ habebūt qꝛ cognoſcēt ſe nō fuiſſe aptus p grām dei ad illam gloriam. Omnem aūt pfectōnem naturalem et bonuꝫ pfectum habebūt excepto ꝙ non comedent nec generatōni vocabunt. Vnde

nõ eſt homo in mũdo nec vnq̃ fuit qui ita
fuerit pfectus in vita iſta ſm naturam nec
tãtam delectatõnem habuerit. ſicut illi pue
ri habebunt. Et idem eſt dicẽdum de omni
bus pueris qui ante annoſ diſcretõis abſq3
baptiſmo decedunt. Hic cadit exemplũ de
illo milite qui iuit vltra mare cum vxore
ſua pregna. qui ad p̃dicatõnem magdalene
fuerant conuerſi. Qui dum eſſent in marĩ
vxor pepit ꝛ mortua eſt. Vir autez portar
pit eam ad quãdam inſulam inhabitatam.
et poſuit eam in quãdam criptam ꝛ puerũ
cum ea et recõmendauit marie magdalene
et dum rediret poſt magnum tempus inue
nit puerũ ambulãtem. Si ergo magdalena
pſtitit illi vitã multomagis xpõs dabit om
nibus vitam. ¶ O. Tercio videamus an
reſurrectio ſit naturalis. et an xpi reſurre-
ctio ſit cauſa noſtre reſurrectõis. Ad qõ dĩ
cendum ꝙ reſurrectio corpoꝝ nullo mõ po
teſt eſſe naturalis ſed eſt omnino miracula
ſa. qꝛ nihil eſt in natura ꝙ hoc efficere poſ
ſit. nec in natura angelica. nec in natura cor
porũ celeſtium. nec alioꝝ corpoꝝ. nec in na
tura animaꝝ. Nõ in natura angelica quia
materia corporea obedit angelo ad motum
ſed nõ ad nutum vt ſc3 poſſit accipe pulue
res vel elementa in que corpus humanum
eſt reſolutũ et inde formare corpus ad libi
tum. Poſſet aũt mouere qõcunq3 corpus
et vnũ montem ad libitum. Aliqui tñ ange
li reſurrectõem coopabũtur quia ſc3 colli-
gent pulueres vel oſſa mortuoꝝ Sed refor
matio illoꝝ oſſium ꝛ puluerũ in corpa fiet
virtute diuina. Corpa etiaz celeſtia nõ pñt
ſine ſecũdis agẽtibus pfecta animalia gene
rare vt dicit phus Nõ generat hoiem ꝛ ſol
Impfecta em̃ animalia ꝛ ſemina pñt bene
pducere vt mures ꝛ ranas ꝛ fructus. Vñ
ex pulueribus corpoꝝ incineratoꝝ non pñt
corpa hominũ pducere. Similiter nec aia
hoĩs vel quecũq3 alia creatura poſſet ex il
lis pulueribus corpus homĩs formare. Et
ideo illa mulier que dixit ſe cõcepiſſe de ſo
le falſum dixit. Similiter poete falſum dixe
runt qui poſuerũt planetas habere filios.
Aduertẽdum eſt tñ hic ꝙ mulier põt con-
cipere bene ꝛ parere filium ſine viro aut vi
ri conſortio. quia p incubos demones ſ3 nõ
ſine ſemine viri. Sic ergo reſurrectõ nõ erit
naturalis ſed miraculoſa. cuius cauſa erit
reſurrectio xpi. Nam corpus xpi rõne dei-
tatis cui ſemp fuit cõiunctum accepit infi-
nitam virtutem ad omnia alia corpora vi-
uificãdum que ſunt eiuſdem nature et hoc
potẽtius faciet xpus ad vitam q̃3 adam ad
mortem fecit. j. cor. xv. Sicut in adam oẽs
mori. ita et in xpo om. vi. Et ideo ſi xps re-
ſurrexit ꝛ nos reſurgemus vt dictum eſt
¶ P. Quarto videamus vtrũ ſit decens
ꝙ reſurrectõ corporũ vſq3 in finem mundi
differatur. Quare em̃ non ſtatim anima cũ
corpe p̃miatur vel punitur ſicut cũ meruit
vel peccauit. Ad qõ dicẽdu3 ꝙ magis fuit
cõueniens ꝙ reſurrectio corpoꝝ vſq3 ad fi
nem mũdi differretur q̃3 ſi ſtatim fieret. Et
hoc ppter tria. Primo ppter meritum fi-
dei qõ de fide reſurrectõnis habetur qõ p-
deretur. eſt enim vnus de articulis fidei re
ſurrectio mortuoru3 in quo multum mere-
mur pfecte credẽdo. Secundo quia multa
ſuffragia nõ fierent p mortuis ꝛ multe ele
moſine nõ darẽtur de quibus pauperes xpĩ
viuũt. Quia aut ſtatim aia reſumeret cor-
pus et tũc aſtantes ppenderent ſi eſſet glorĩ
oſa vel non. Et ſic nulla ſuffragia p illo fa
cerent. nec p eo elemoſinam darent quia in
inferno nulla eſt redemptio. et in celo nul-
la eſt indigentia. Aut reſumeret corpus pꝰ
quã aia fuerit purgata qõ eſſet incõueniẽs
quia nõ ſeruaretur vniformitas in mortuis
cum multi nõ vadant ad purgatoriu3 ſ3 ad
celum vel infernum. Tercio quia magis ẽ
cõueniens ꝙ tota natura ſimul mouetur ad
incorruptõnem q̃3 modo vnus ꝛ modo aliꝰ
quia p hoc oſtẽditur infinita eſſe potentia
dei qui tãtam multitudinem vno ictu ad in
corruptõnem reformabit Similiter ex hoc
multi errores puenirent et diceretur ꝙ ſic
natiuitas hoĩs eſt naturalis ita ꝛ reſurre-
ctio. et ꝙ corpa celeſtia hoc facerẽt. nec tm̃
bonũ cognoſceretur. quia bonũ qõ no ſuſpĩ
ratur dilatũ nõ cognoſcitur datũ. Nec grã
reſurrectõnis cognoſceretur facta fore per

xpũm ¶ Q. Quinto videamꝰ an anima
idem corpus reſumat in numero. Ad qõ di
cẽdum ꝙ aia idem corpus reſumet numero
et idem numero homo reſurget lic3 immu-
tatus qõ ſic eſt intelligẽdum. Nullum cor-
pus poteſt reſolui in nihil ſicut non poteſt
ex nihilo generari. vt dicit phs. Sed reſol
uitur in quattuor elemẽta ex quibus eſt cõ
poſitum ꝛ generatum. Vnde deus illa qua
tuor elemẽta in que fuerit reſolutũ corpus
hominis accipiet et reformabit idem cor-
pus et dimẽſiones et colorem ꝛ omnia alia
accidẽtia de nouo creabit. Et p hunc mo-
dum erit idem homo numero. qꝛ de eadem
anima ꝛ de ipſis elemẽtis quattuor in que
corpus fuerat reſolutum reformabit. quã-
uis noua accidẽtia ibi generẽtur. Sic idem
homo eſt egrotus ꝛ ſanus quãuis oẽs hu-
mores p̃cedentes et tota caro vetus ſit con
ſumpta. Hic cadit exemplũ de illo qui la-
cte ſuis fuerit nutritus. quia ſicut ſus in lu
tum ſe pijciebat. quem magiſter guido de
arctio ſanauit. qꝛ totam carnem illã ꝛ oẽs
humores p maximã abſtinẽtiam cõſumpſit
et tamen idem homo fuit ꝛ ante ꝛ poſtea.
¶ R. Sexto videamus an homo reſur-
gat cũ omnibus mẽbris et cũ quattuor hu
moribus ꝛ capillis ꝛ vnguibus. Ad qõ di-
cendum ꝙ homo reſurgẽt cũ omnibus mẽ
bris que viuus habuit vel habere debuit ſi
natura nõ erraſſet. et nulla mõſtra in reſur
gentibus erũt nec etia3 in damnatis. Vnde
damnati cum ſuis deformitatibus nõ reſur
gent. ſed integris corpibꝰ ꝛ pfectis quãuis
obſcuris et grauibus. Reſurgent etiam cũ
omnibus inteſtinis p̃ter putredinẽ. ꝛ cũ hu
moribus p̃ter ſudorem et etia3 cũ capillis.
quia hec omnia ptinent ad hoiem. S3 oẽs
tam boni q̃3 mali nudi erũt ſicut homo fa-
ctus eſt nudus. ¶ S. Septimo videamꝰ
an omẽs in eadem etate ꝛ eiuſdem ſtature
reſurgẽnt. Ad hoc dicẽdum ꝙ oẽs in etate
iuuenili in qua xpus reſurrexit vt dictũ eſt
ſupra in qua etate homo fuiſſet tranſlatus
ad celum ſi non peccaſſet. Eph. iiij. Donec
occurramus omnes in virũ pfectu3 in mẽ.
eta. ple. xpi. Eiuſdem autez ſtature nõ oẽs
reſurgent. In iſta autez ſtatura reſurgent
ad quã natura ſi impedita nõ fuiſſet vel er
raſſet quocũq3 tempe pduxiſſet. Deus em̃
vt dictum eſt debet repare naturã. Et ideo
quicquid defuit ſupplebit. ¶ T. Octauo
videmus an reſurgẽtes amplius comedant
vel dormiãt vel generatõni intendant. Ad
qõ dicendum ꝙ nec boni nec mali amplius
comedẽt. Nam comeſtio diminueret gloriã
in beatis ꝛ pena3 in dãnatis. Comeſtio em̃
et delectatõnem hab3 ꝛ penã. Ad quid em̃
comederent beati cũ nunq̃3 fameſcãt. Apo.
vij. Nõ eſurient neq3 ſitient amplius. Dã-
nati autez ꝛ ſi fameſcant nõ habebũt qõ co
medant. Et ſi obijciatur ꝙ xpũs poſt reſur
rectõnem comedit. dicẽdum eſt ꝙ nõ come
dit ppter neceſſitatem vel delectatõem. ſed
vt oſtẽderet ſe illum eſſe qui prius cum eis
comederat ꝛ biberat. ꝛ vt oſtẽderet ſe verũ
et viuũ hoiem eſſe ꝛ non fantaſticũ. Vnde
diſpenſatiue hoc fecit. ſſiter etia3 nõ dormi
ent. quia ſomnus diminueret gloriam in be
atis et penam in damnatis. Dormiens eni3
eſt quaſi beſtia. Vnde phus dicit ꝙ in dimi
dio tempis id eſt in tpe quo dormimꝰ non
differimus a beſtijs. Ite3 ſomnus fit ex re
ſolutõe vapoꝝ a ſtomacho ad cerebrũ aſcẽ
dentiũ qui vapores ex cibo generãtur. S3
cum ipſi non comedant vt dictum eſt talis
reſolutio vapoꝝ non poterit eſſe ibi. et per
cõſequens nec dormitio. Ex quo vlteriꝰ p3
ꝙ nõ intendãt amplius actui generatõnis.
Nam generatio fit ex ſupfluitate alimenti
qõ ibi non erit. Ite3 deficiẽte fine deficiũt
ea que ſunt ad finem. Finis autez generatio
nis eſt pcreatio filioꝝ que ibi nõ erit. cum
numerus electoꝝ ſit cõpletus. et due ciuita
tes ſc3 babilon infernalis et hierlm celeſtis
tunc finem habebũt. vt dicit augꝰ. Ex quo
p3 ꝙ beatitudo quã iudei ꝛ ſaraceni in alia
vita ponũt ſc3 de pluralitate vxorum. et ꝙ
ſtabunt iuxta duo flumina. vnũ lactis et al
teꝝ mellis eſt falſa ꝛ impoſſibilis ꝛ irrõna
lis. Math. xxij. In reſurrectõne neq3 nu-
bent neq3 nubentur. ſed ſunt ſicut angeli
dei. Et ſi obijceretur ꝙ hoc nõ videtur eſſe
cõueniens ſc3 ꝙ beati non comedent neq3

generationi intendent cū ex hoc magnas de
lectatiões habeant Et ſm hoc. Beatitudo
ſit ꝑfectum bonū omnia bona in ſe cõtinēs
Iuſtus etiã ꝑ hoc fruſtraretur mercede
laboris abſtinētie ſue. et ſimiliter tactꝰ. Ad
hoc dicēdum ꝙ iuſtus ⁊ omēs ſenſus ſemꝑ
erunt in felici ⁊ delectabili actu ſuoꝝ obie
ctoꝝ hoc tñ ſm plus ⁊ minus. ſicut ⁊ glo
ria anime erit maior et minor. Erit eñ con
iunctus ⁊ labijs et linguis ⁊ faucibus bea
toꝝ quidã ſapor dulciſſimus qui nunq̄ re
cedet ab eis. Vñ ſine comeſtione ſemꝑ ha
bebunt dulcedinem comeſtionis. Similiter
auditus ſemper erit in delectabili armonia
ſoni cantus ⁊ laudis Tho. xiij. Per vicos
hierſm alleluia cantabitur. Et apoc. xiiij.
Vocem quā audiui quaſi citharedoꝝ citha
rizantium in citharis ſuis. Similiter ſemꝑ
erit in delectabili viſione. videndo ſcȝ cor
pus xp̄i et corpa alioꝝ ſanctoꝝ que ſpēoſiſ
ſima erūt. ac etiam ſeip̄m videndo quilibet
maxime delectabit. Similiter olfactus ſem
per erit in delectabili et ſuauiſſimo odore.
quia corpa ſanctoꝝ mirabiliter ⁊ ſuꝑ omia
redolebunt. de quibus etiã putrefactis mō
emanat odor. Apoc. ij. Quattuor animalia
et vigintiquattuor ſeniores ceciderūt corã
agno habētes ſinguli citharas ⁊ fialas au
reas plenas odoramētoꝝ. Similiter tactus
ſemꝑ erit in quadam delectabili reſolutõne
ex redundantia glorie anime in corpus que
maior delectatio erit q̄ȝ ſit delectatio vene
rea. Econtra de impijs qui q̄uuis non pa
tiantur defectus nature. puta febrem et fa
mem ⁊ ſitim ⁊ alias infirmitates. tamen ex
iuſticia dei fiet vt oīs ſenſus eoꝝ ſint actu
penis afflicti ſm tñ plus vel minus. ſicut de
beatis dictum eſt. IX. Nono videamus
in quo principaliter conſiſtat beatitudo. et
cuius ſit ſcȝ animi vel corpis. ⁊ que ſint do
tes corpis. Ad qḋ dicēdum ꝙ beatitudo cõ
ſiſtit principaliter in cognoſcendo ⁊ aman
do deū et poſſidendo. et ideo beatitudo erit
in anima que deū ꝑ eſſentiam cognoſcet et
non ꝑ aliquā ſimilitudinem. et ip̄um ꝑfecte
amabit tãq̄ȝ ſummū bonū. et ꝑfecte poſſide
bit in ſe tanq̄ȝ ꝓprium et intrinſecum bonū

Corpus autē talem beatitudinē nō habe
bit ſed habebit dotes ſuas. Quia nãqȝ cor
pus in omni bono opere cooꝑatū eſt anime
habebit quattuor dotes que ſunt agilitas
vt ſubito feratur quocūq̄ȝ anima velit. im
paſſibilitas vt a nulla re poſſit ledi vel pa
ti. ſubtilitas ita vt montes penetret. ⁊ clari
tas delectabilis et ꝑſpicua nō ledēs oculos
vt claritas ſolis. ita ꝙ in ip̄a claritate cor
poris claritas anime cognoſcetur vel glo
ria. quia anima magis beata clarius corpꝰ
habebit ita vt quilibȝ poſſit cognoſcere glo
riam alioꝝ. ⁊ omnia p̄dicta habebit corpus
ex redūdantia glorie anime in corpus. Ecõ
tra de corpibus impioꝝ erit quia erūt gra
uia paſſibilia groſſa ⁊ obſcura. X. De
cimo videamus quid de illis qui cū xp̄o ſur
rexerūt ſit factum an iteꝝ ſint mortui. Ad
qḋ dicēdum ꝙ de hoc ſunt due opiniones.
Quidam eñ dicūt ꝙ illi qui cum xp̄o ſur
rexerūt iteꝝ ſint mortui ſicut lazarus. Sed
hoc nō eſt veriſimile nec credibile. Quidã
vero dicūt ꝙ non fuerūt plus mortui imo
cum xp̄o in anima ⁊ corꝑe in celum aſcēde
runt. Et hoc dicit glo. ſuꝑ illud mat. xxvij.
Multa corpa ſanctoꝝ qui dormierūt ſurre
xerūt. Hoc etiam dicit ſanctus tho. in. iiij.
ſen. Hoc etiã a modernis tenet. Hoc etiā
dicūt ſancti. Vnde remigius Querit autē
aliquis quid de illis factum ſit qui dño re
ſurgente reſurrexerūt. Credēdum eſt ꝙ ideo
reſurrexerunt vt teſtes eſſent dñice reſurre
ctionis. Quidam aūt dixerūt ꝙ iteꝝ mor
tui ſunt ⁊ in cinerem cõuerſi ſicut lazarꝰ et
ceteri quos dñs ſuſcitauit. Sed iſtoꝝ dictis
nullo modo eſt fides accomodāda. qm̄ illis
maius eſſet tormētum ſi iteꝝ morituri eēnt
q̄ȝ ſi nō reſurgerent. Incūctanter ergo de
bemus credere ꝙ qui reſurgēte dño a mor
tuis reſurrexerūt. aſcendēte eo ad celum et
ip̄i aſcenderūt. Idem dicit rabanus. Hoc
etiã rõnabile ⁊ cõueniens videtur. Incon
ueniens eñ videtur ꝙ xp̄us gratiam quam
eis fecit ſtatim abſtuliſſet ⁊ ad penam ⁊ nõ
ad gloriam eos reſuſcitaſſet. Sicut incõue
niens eſſet ꝙ rex quādo fit miles donaria
que facit militibus quos ſecū accingit eis

poſtea auferret. et militia priuarȝ. Ad quid
ergo reſuſcitaſſet eos. Et ideo videtur ꝙ
nunq̄ȝ pꝰea fuerint mortui. Propterea etiā
antiqui patres deſiderabant in terra ſanctā
ſepeliri. quia ſperabāt ꝙ xp̄o reſurgentē re
ſurgerēt ſi deo placeret Et ideo fide ioſeph
moriens de ꝓfectione filioꝝ iſrael memora
tus eſt et de oſſibus ſuis mandauit ad he
bre. xj. XI. Vndecimo videamus qñ ge
neralis reſurrectio fiet. Ad qḋ dicēdum ꝙ
completo numero electoꝝ ⁊ cõſumpto mū
do ꝑ ignem ſtatim fiet reſurrectio mortuo
rum. Poſtea omnis motus ⁊ omnis opa
tio ceſſabit. quia ceſſante primo motu om
nis generatio ⁊ corruptio ⁊ tranſmutatio
ceſſabit. ⁊ tempus nō erit amplius. ⁊ ꝑ con
ſequēs mūdus iſte totaliter vacuus erit et
remanebit. XII. Duodecimo videamꝰ an
damnati vel ſancti aliqñ redibūt ad hunc
mūdum vidēdum. Ad qḋ dicēdum ꝙ non.
quia damnati nunq̄ȝ poterūt de inferno exi
re. Sancti vero ſi vellent poſſent venire ſȝ
nunq̄ȝ venient. quia ip̄i habebūt voluntā
tem bonam ⁊ ſapiētem et omni rõne cõfor
matam. Stultum aūt eſſet dimittere celum
locum pulcerrimū ⁊ beatum in p̄ſentia hu
manitatis xp̄i ⁊ aliorum ſanctoꝝ. et venire
ad hunc mūdum nullam delectatõnem ha
bentē. Et hec de reſurrectiõe dicta ſufficiāt

Sermo de epiſtola XLVI

Expurgate vetus fermētum vt
ſitis noua conſperſio ſicut eſtis
azimi. j. Corin. v. Apoſtolus
in hac epiſtola ad cõuiuiū ſpi
rituale nos inuitat. Luce. xv.
Epulari ⁊ gaudere oportebat quia hic fra
ter tuus mortuus fuerat ⁊ reuixit. In qua
epiſtola tria facit. Primo eniȝ mūdiciam
mentis vt agnū paſcalem poſſimus come
dere nobis habere mandat. In principio
epiſtole. Secūdo agnum paſcalem eſſe pa
ratum ad comedendū demõſtrat ibi. Etenī
paſcha noſtrum imolatus eſt xp̄us id eſt aſ
ſatus ⁊ preparatus ad comedendum. Ter
cio ad talem agnum comedendum nos in

uitat et modum comedendi inſinuat ibi.
Itaqȝ epulemur non in fermento veteri
neqȝ in fermento malicie ⁊c. I. Pri
mo ergo apoſtolus mundiciam mentis. vt
digne agnum paſchalem poſſimus comede
re. nobis habere mandat Et quia primo de
ponitur immundicia antequã mundicia in
duatur. ideo primo mandat immundiciam
abijcere dicens. Expurgate id eſt mundan
do proijcite ſcȝ per veram confeſſionem ve
tus fermentum id eſt peccatum qḋ a vetu
ſta concupiſcentia carnis que vſqȝ ab adã
proceſſit traducitur ſuggeritur ⁊ perpetra
tur. qḋ ſicut fermentum paſtā corrūpit ani
mam et facit eam crepare. ac etiam omnes
ſenſus. ij. Coꝝ. xj. Timeo autē ne ſicut ſer
pens euam ſeduxit aſtucia ſua. ita corrum
pantur ſenſus veſtri et excidant a ſimplici
tate que eſt in chriſto. Item ſicut fermen
tum totam maſſam corrumpit. ita peccatū
totam naturam. Secundo cum dicit vt ſi
tis noua conſperſio mandat nobis mundi
ciam aſſumere dicens vt ſitis noua conſper
ſio id eſt ſic perfecte debetis fermentum ex
purgare vt ſitis noua conſperſio id eſt noue
conſperſioni ſimiles vt ſitis ꝑ veram penitē
tiam renouati ſpiritu mentis veſtre a vetu
ſtate peccati. Conſperſio eſt farina aqua cõ
glutinata ſine fermento. Eph. iiij. Renoua
mini ſpiritu mentis et indu. nouū hominē
qui ſcḋm deum creatus eſt in iuſti. et ſan.
veritatis. Sitis ergo noua conſperſio ſicut
eſtis facti in baptiſmo ſup. azimi id eſt mū
di et puri ab omni fermento malicie. Zima
enim in greco idem eſt qḋ fermentum in la
tino. Sicut ergo facti ſumus in baptiſmo
azimi id eſt ſine fermento malicie ab a qḋ ē
ſine ⁊ zima fermentum ita debemus ab om
ni peccato per veram penitentiam emenda
ri et in ieſu chriſto nouo homine innouari
vt digne ad tantū ſacramētum accedere
valeamus. In cuius figura filijs iſrael cõ
meſturis agnū qui chriſtum figurabat mā
datum eſt ne fermentum aliqḋ in domibus
ip̄oꝝ inueniretur ꝑ ſeptem dies paſche in
quo agnum comedere debebant. Exo. xiij.

Septem diebus fermētatuʒ nō inuenietur in domibus veſtris. Qui comederit fermē tatuʒ ꝑibit anima eius de cetu filioꝝ iſrael Sic ergo ſine peccato hodie corpus xp̄i co medere debemus ſi volumus ꝙ corpus xp̄i ſuos in nobis opetur effectus ¶ M. Ubi nota ꝙ corpus xp̄i digne ſumptum ſex effe ctus optimos oꝑatur in nobis qui omnes per fermētum peccati mortalis impediūtur ¶ Primus effectus eſt comedētis in xp̄m transformatio. quia iſte cibus non cōuerti tur in comedētem ſicut alij cibi ſʒ comedēs transformatur ꝛ cōuertitur in xp̄m come ſtum ꝛ ſumptum. Aug⁹. Cibus ſum gran dium .i. ꝑfectorum creſce ꝛ manducabis me nec tu me mutabis in te ſicut cibum carnis tue. ſed tu mutaberis in me. Peccatū autē hunc effectum impedit. qꝛ omnia pōt deus facere ꝑter peccatum. et ideo peccatorē cor pus xp̄i comedētem nō pōt in ſe mutare niſi prius abiiciat peccatum. Quia nō eſt ſic de hoc ſacramēto ſicut de ſacramēto peniten tie. penitentia em̄ dum ſumitur a peccatore non facit ip̄m iuſtum ſed magis impiū. con fert em̄ gr̄am iuſto ſed non peccatori ¶ Se cūdus effectus eſt vite collatio. habet em̄ corpus xp̄i vitaʒ cōferre digne ſumēti. Jo. vj. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcē di. ſi quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum. Si em̄ lignū vite plantatuʒ in medio ꝑadiſi habebat vitam in hominibus ꝑpetuare. multo magis corpus xp̄i dat vi tam eternam. Peccatum aūt infert mortē Ro. vj. Stipēdia peccati mors ē. Duo aūt cōtraria non p̄nt alicui ineſſe. et ideo exn̄te peccato mortali in anima qđ infert ei mor tem nō pōt corpus xp̄i eidem vitam ꝯferre nec ibi ꝑ gratiā habitare. Sap̄. j. Nec habi tabit in corꝑe ſubdito peccatis. ¶ Tercius effectus eſt mētis illumiatio. habet em̄ cor pus xp̄i mentem illuminare. qꝛ ipſe eſt lux. Si em̄ oculi ionathe fauū mellis comeden tis aperti ſunt. vt dꝛ. j. regū. xiiij. multo ma gis corpus xp̄i digne ſumptum habet ocu los mentis illuminare. In cui⁹ figura dū xp̄ūs frangeret panem. aperti ſunt oculi di ſcipulorum. Peccatum autēʒ excecat ho minē. Sap̄. ij. Excecauit eos ma. ē. Et ideo exiſtente peccato mortali in anima qđ ipſam cecam tenet. corpus xp̄i non pōt eam illu minare nec cum ip̄a ꝑticipiū habere. ij. co. vj. Que ꝑticipatio iuſticie cum iniquitate aut que ſocietas lucis ad tenebras. aut que cōuentio xp̄i ad belial. ¶ Quartus effect⁹ eſt celeſtis ductio. habet em̄ corpus xp̄i di gne ſumētem ad celum ducere. Qđ figura tum fuit in pane ſubcinericio quē helyas ab angelo ſibi allatum comedit. in cui⁹ vir tute ambulauit. xl. diebus et. xl. noctib⁹ do nec ꝑuenit ad montem dei oreb. vt patʒ. iij. regū. xix. Peccatum aūt ad infernū ducit. Pſal. liiij. Ueruntamen ad infernum detra heris in ꝓfunduʒ lac⁹. Nihil autē vt dicit ꝑhus pōt ꝑ ſe contrarijs motibus moueri. Et ideo exiſtente peccato mortali in anima qđ ducit eam quotidie ad infernuʒ ꝛ a deo elongat. corpus xp̄i non pōt eam ducere ad celum ¶ Quintus effectus eſt angelorum aſſimilatio. quia cum corpus xp̄i ſit panis angeloꝝ iuxta illud. panem angeloꝝ mādu. homo. habet hoies ip̄m digne ſumētes an gelis aſſimilare et filios dei efficere. Pſal. Ego dixi dij eſtis ꝛ filij excelſi omēs. Pec catuʒ aūt cum ſit cibus demonū. iuxta illud luce. xv. de filio ꝓdigo ꝑ quē peccator deſi gnatur qui miſſus fuerat in villam vt pa ſceret porcos id eſt demōes qui pecatis ho minū paſcūtur. habet homies demonibus aſſimilare ꝛ ip̄os filios demonum efficere. Johānes. Uos ex patre dyabolo eſtis. Et ideo ip̄os hoies ꝑ peccatum ſimiles demo nibus at eoꝝ filios exn̄tes non pōt corpus xp̄i angelis aſſimilare ꝛ filios dei efficere. qꝛ ſimilitudo alicuius non pōt in. aliquo in troduci niſi ſimilitudo cōtraria abiiciatur. ¶ Sextus effect⁹ eſt oīs ſaporis ſuauitas et refectio. Habʒ em̄ corpus xp̄i digne ſu menti oīs ſaporis ſuauitateʒ ꝯferre. qꝛ qui dat ſe oīa ſua dare videtur. Ro. viij. Quō etiaʒ nō cū illo oīa nobis donauit. Qui er go digne recipit corp⁹ xp̄i. oīa q̄ in xp̄o ſūt ſibi ſapiūt. ſi quis aūt corpus xp̄i diligenter maſticauerit ꝛ deuote. inueniet in ipſo om nis virtutis ſuauitatem et refectionem.

Nam ibi eſt ꝑfecta ꝛ completa fides. quia ibi tota xp̄i diuinitas ꝛ humanitas contine tur. de quibus duobus eſt tota fides. Ibi eſt firma ſpes. quia in ip̄o et ꝑ ip̄m ſalutem ſperare debemus. Ibi eſt intenſa caritas ꝛ amor etern⁹. ex nimio em̄ amore voluit ſub tali ſacramēto hic in ꝑpetuum remanere nobiſcum Math. xxviij. Ecce ego vobiſcū ſum omnib⁹ dieb⁹ vſqʒ ad cōſumnatōnem ſeculi. Et ideo inter omnia ſacramēta hoc maxime vocatur ſacramētuʒ amoris. qꝛ in eo reducitur ad memoriam paſſio ieſu xp̄i. que maximi amoris ſignum fuit. Lu. xxiij. Hoc facite in m. cōme. j. coꝝ. xj. Quotiēſ cūqʒ mā. pa. hūc ꝛ ca. bi. mor. do. an. do. ve. Ibi eſt iuſticia magna quia ibi eſt fili⁹ dei factus homo ꝓ nobis mortuus vt iuſta fi eret ſatiſfactio peccati humane nature qđ per xp̄i mortem iuſte fuit deletum. j. coꝝ. x. Qui factus eſt nobis ſapientia ꝛ iuſticia. Ibi eſt ſumma prudentia. quia ibi ſub hu manitate latet diuinitas ꝑ quā fuit dyabo lus prudenter captus. qui omnes fraudulē ter ꝛ nequiter capiebat. Job. xxvj. Prudē tia eius ꝑcuſſit ſuꝑbum. Ibi eſt immenſa patiētia ꝛ fortitudo. quia a peſſimis pecca toribus ꝑmittit ſe capi. qui ꝓiiciūt ip̄um in latrinā peccatoꝝ. Ibi eſt maxima temꝑan tia ꝛ abſtinētia. qꝛ a ieiunijs ſolūmodo debʒ ſumi. et non in quātitate ꝛ ſapiditate ꝑ mo dum alioꝝ ciboꝝ. ſed in magna temꝑantia et parcitate. De quo apl̄s illos corinthios arguit. d. j. coꝝ. xj. Cōuenientibus vobis in vnum iam non eſt do. ce. man. vnuſquiſqʒ enim ſuā ce. p̄ſ. ad man. Illi em̄ hunc cibū in magna quātitate ſumebant ſicut aliū pa nem. Et breuiter omnis virtus ꝛ omne ex emplum ſalutis ad totam vitam nr̄am pa ſcendam ꝛ informādam eſt in xp̄o vt dicit aug⁹. qui ſub ſacramēto altaris continet ꝛ ſumitur. Hoc fuit figuratum in māna qđ in ore comedētiuʒ ad qđ quiſqʒ volebat cō uertebatur. vt dicitur ſap̄. xvj. Angelorum eſca nutriuiſti. po. t. d. et pa. de ce. p̄ſti. illis. omne delecta. in ſe habētem et om. ſa. ſua. Sic ergo patʒ quō corpus xp̄i omnis ſapo ris ſuauitatem habet. Peccatum aūt inſi piditatem. Et ſi aliquibus videatur ſapidū hoc accidit ꝓpter palati anime corruptōeʒ Sicut febricitāti ꝓpter corruptiōem ꝛ in fectiōem palati dulcia vidētur amara. ꝛ in terdum amara dulcia. Aug⁹. Palato non ſano pena eſt panis. qui ſano eſt ſuauis. Et ideo niſi peccatū qđ amaritudinē infert aie et omnia vere ſapida reddit inſipida expel latur. corpus xp̄i non pōt ſuauitatem ſp̄us et ſaporem ſp̄ualiū in anima generare. imo anima ip̄m cū peccato mortali ſumens. om nia ſp̄ualia nauſeat ꝛ faſtidit. Exodi. xxj. Anima noſtra nauſeat ſuꝑ cibo iſto leuiſſ. Expurgādum eſt ergo paccatum vt poſſi mus digne recipe corpus xp̄i. Quia qui cū peccato mortali ip̄m ſumit non ſolum pri uatur effectib⁹ ſupradictis ſed etiaʒ acqui rit ſibi iudiciū eternale. j. coꝝ. xj. Qui autē indigne man. ꝛ bi. iudi. ſibi mā. ꝛ bi. id ē ita punietur ac ſi xp̄m ad mortem iudicaſſʒ. vt dicit glo. Nulli eniʒ dubiū eſſe debet quin talis ſumens corpus xp̄i indigne plus pec cet ꝙ ſi hoiem occideret vel quācūqʒ iniu riam primo irrogaret. Et ſic ptʒ primum. ¶ Secūdo apl̄us agnū paſcalem eſſe para tum ad comedēdum demōſtrat d. Etem̄ pa ſca nr̄m imolatus eſt xp̄s. q. d. Ideo aʒimi et puri eſſe debemus. qꝛ xp̄s qui eſt paſcha noſtrū. i. agnus paſchalis. math. xxvj. Ubi vis parem⁹ tibi paſcha qđ ſcʒ edere debe mus. imolatus eſt in ligno crucis aſſatus ꝛ ꝑparatus ad comedēdum. Chriſtus ergo ē paſcha nr̄m id eſt phaſe vel tranſitus. qꝛ ꝑ ip̄ſum de vicijs ad virtutes. de dyabolo ad xp̄m. de morte ad vitam. de mūdo ad celum et de pena ad gloriā trāſire debemus. Item paſcha dꝛ paſſio ꝛ imolatio. a patin grece qđ eſt pati latine. Ip̄e em̄ xp̄s paſſus ꝓ no bis eſt ꝛ imolatus tanq̄ʒ agnus cui⁹ ſangui ne limti filij iſrael liberati ſunt de ſeruitute pharaonis. de egipto ad terram ꝓmiſſiōis feliciter tranſeūtes. id eſt de mūdo ad celuʒ Et ſic quātum ad vtrāqʒ ſignificatiōem re cte xp̄s dꝛ paſcha noſtrū. Aug⁹. Paſcha nō ſicut quidam exiſtimāt grecū nomen eſt ſed hebreum Oportuniſſime tn̄ occurrit in hoc noīe quedā ꝯgruētia vtrarūqʒ linguaꝝ

Quia em̄ pathi grece pati dicitur latine. ideo paſcha paſſio putata eſt vel hoc nomen a paſſione ſic appellatū eſt. In ſua vero lingua id eſt in hebrea paſcha tranſitus dr̄. et hoc ideo. quia tūc primū paſcha celebrauit populus dei qn̄ fugiētes ex egipto rubrum mare tranſierūt. Nunc vero figura illa prophetica in veritate cōpleta eſt. cū ſicut onis ad imolādum ducitur xp̄us cuius ſanguine linitis poſtibus noſtris id eſt cuius ſigno ſignatis frontibus nr̄is a proditiōe hui9 ſeculi tanq̄ a captiuitate vel ſeruitute egipciaca liberamur. et ſaluberrimū agimus trāſitum cum a dyabolo tranſimus ad xp̄m: et ab illo inſtabili ſeculo ad eius fundatiſſimū regnum: Ideo quippe ad deū pmanētem tranſimus ne cum hoc mūdo tranſeūte pariter tranſeamus. Et ſic pꝫ ſcd̄m. ¶ Ex ecio apoſtolus ad agnum paſcalem edēdum nos inuitat ꝛ modum edendi inſinuat cum dicit: Itaq3 epulemur. q. d. Cum xp̄s imolatus ſit id eſt ad eſum aſſatus et preparatus. itaq3. i. ergo epulemur ſcꝫ dictū agnum paſcalem in craticula crucis aſſatum. Cōſequēter cum dicit non in fermento veteri: modum talem agnū edendi inſinuat. Et primo remouet indignū moduz. Secūdo ſubiungit dignum ibi. Sed in azimis ſinceritatis ꝛ veritatis. Dicit ergo. Epulemur predictum agnū ſed non in fermento veteri in corruptione veteris hominis et peccati Et ſtatim diuidit per ptes vetus fermētum d. Neq3 in fermento malicie quātum ad peccatum in primum. et nequicie quātum ad peccatum in ſeipſum Vel fermētum vetus appellatur originalis culpa, fermētum vero malicie ꝛ nequicie actualis que eſt vl̄ in primuz vel in ſeipm. Et nota hic ꝙ eſt fermentum bonū ſcꝫ caritas que mentem immutat ꝛ feruere facit. de quo luce. xiij. Simile eſt regnum dei fermento qd̄ acceptum mulier abſcondit id eſt immiſcuit in farina ſata tria donec fermētaretur totuz. Et hoc eſt fermētum nouū ꝛ non vetus. Ioh. xiij. Mandatum nouū do vobis vt diligatis inuicem. Et eſt fermētuz malum ſcꝫ peccatū et hoc eſt fermētum vetus. Exo. xij. Qui comederit fermētatum peribit anima eius de cetu iſrael. Peccatum em̄ feruere facit mētem ꝛ immutat ipam ꝛ defluere facit vt fermētuz paſtam Yſa. lvij. Cor impij quaſi mare feruens qd̄ quieſcere non pōt. Conſequēter cū dicit. Sed in azimis ſinceritatis. oſtendit modū decētem ad eſum hui9 agni dicēs. ſed in azimis ſup. comedamus. in azimis dico nō materialibus ſed ſpūalibus ſcꝫ ſinceritatis quātum ad affectus puritatem vt munda ꝛ pura ſint deſideria ꝛ affectōes Et veritatis quātuz ad intellectus illumiationem vt in intellectu vera fides conſiſtat Vel ſinceritatis cōſciētie interioris vt nullius peccati grauis cōſciētia nos remordeat. et veritatis opatiōis bone exterioris vt ſint bona ꝛ ſancta opa noſtra. Vel vt dicit glo. ſinceritatis vite quo ad ſeipm. ꝛ veritatis cordis oris ꝛ opis quo ad primum. vt ſicut. ſinceritas excludit immūdiciam vite. ſic veritas duplicitatem fraudulentie. phil. j. Sitis ſinceres quātum ad vos. et ſine offenſa quātum ad primum. Et ſic pꝫ tercium

¶ Sicut pꝫ ex pdictis apl̄s nobis duo mādat. Primo vt epulemur. i. corpus xp̄i ſumamus. Hoc etiaz mandat eccleſia vt quilibꝫ xp̄ianus ad minus ſemel in anno digne corpus xp̄i ſumat. Cuius mandatū ita obligat ſicut mandatum dei. Luce. x. Qui vos audit me audit: et qui vos ſpernit me ſpernit. Eſt eniꝫ cibus anime dans ei vitā. Jo. vj. Qui māducat meā carnem ꝛ bibit meū ſanguinem habet vitā eternam. Qui enim p totum annū parat cibum corpori. ꝛ ſemel in anno non ſatagit cibum anime dare. pena graui eſt dignus. In cuius figura mandatum eſt numeri. ix. ꝙ omnis anima que non comederit agnum tempe ſuo. qui ſignificabat chriſtum. exterminabitur anima illa de populis ſuis. niſi quis fuerit impedimento legitimo prepeditus. ꝛ tunc debebat comedere ſecūdo mēſe. Ita ſimiliter homo qui eſt hodie impeditus legitime debet corpus chriſti cras ſumere vel in octaua. Et nota ꝙ nullus alienigena debebat de agno comedere. vt patet exodi. xij. quia corpus chriſti nullus debet ſumere niſi ſit xp̄ianus Qui autem libenter vellet ſumere ſed non poteſt. audiat aug9. Crede ꝛ manducaſti. Et ſic intelligitur illud Joh. vj. Niſi manducaueritis carnem filij hominis fide vel re. non habebitis vitam in vobis. Sic ergo et qui non ſumit peccat grauiter. et qui indigne ſumit peccat grauius Et ideo ſcd̄o apl̄us vt in neutrū peccatum decidamus. mandat vt digne ſumam9 ſcꝫ in azimis ſinceritatis et veritatis id eſt in opibus ſinceris et veris. ¶ E. Circa qd̄ nota ꝙ exo. xij. mandabatur ꝙ comedens agnū paſchalem qui xp̄um figurabat. ſeptem obſeruare debebat. quoꝝ ſignificata ſumēs corp9 xp̄i obſeruare debet. ¶ Primū eſt quia debebat renes accingere Ait enim moyſes. Sic autem comedetis illum. Renes veſtros accingetis. Et ſignificat caſtitatē carnis quā ſumens corpus xp̄i debet habere. Luce. xij Sint lumbi veſtri precincti ¶ Secundum eſt ꝙ debebat calciamēta in pedibus tenere Vnde ait. Calciamēta habebitis in pedib9 Et ſignificat ſanctitatem mētis. qꝛ ſumens corpus xp̄i debet habere calciamēta in pedibus id eſt mūdam ſeruare anima ſuam a luto peccatoꝝ per munda deſideria. Calciamenta em̄ cōſeruant pedes a luto. Numeri Sanctificabimini cras eniꝫ comedetis carnes. ¶ Terciū eſt. quia debebat baculuz in manibus portare. Vnde ait Tenētes baculos in manibus. Et ſignat firmū ppoſitum cauendi a peccato ꝛ pficiendi in bono. que ſumens corpus xp̄i debet habere. Sup baculum eniꝫ homo ſuſtētatur ꝛ firmat. Signat etiaz ꝙ comedens debꝫ habere memoriam crucis xp̄i et ante oculos cordis eam tenere. Quidam miſeri eodem die quo corpus xp̄i comedunt redeūt ad peccata ꝛ crucis obliuiſcūtur. ꝛ nō deferūt xp̄o. imo ipm ſuffocant cum peccato. In quo facto homo magis ſimulatur iude pditori q̄ꝫ in aliquo peccato. Iudas eniꝫ oſculato xp̄o ſtatim eum inimicis pdidit ꝛ oſtendit. qui ſuſpenſus crepuit medius. et diffuſa ſunt omnia viſcera eius. vt pꝫ actuū. j. quia dyabolus aſportās animā eius detulit ori quo fuerat xp̄ūꝫ oſculatus. et ideo non p os. ſed per ventrem exiuit. Sic tales hodie xp̄m oſculātur ꝛ comedunt. ꝛ ſtatim poſtea ipm produnt. eius inimicum p peccatū mortale intromittentes ¶ Quartum eſt quia debebat comedere caput ꝛ pedes agni cum omnibus inteſtinis. Vnde ait. Pedes ꝛ caput cum inteſtinis vorabitis. Et ſignat ꝙ comedens corpus xp̄i debet habere veram ꝛ cōpletam fidem. Debet eniꝫ credere ꝙ in hoſtia illa vere ſit deus qui p caput ſignificat et ꝙ vere ſit ibi caro xp̄i que per pedes qui ſtant in terra ſignificat. et ꝙ vere ſit ibi aīa xp̄i que p inteſtina deſignatur. Et omnia illa credat ſe ſumere dum comedit corp9 xp̄i Nam ibi eſt caro ex vi conuerſionis. quia ſubſtātia panis in corpus xp̄i cōuertitur et trāſſubſtātiatur. ſed anima ꝛ diuinitas ſunt ibi ex cōcomitanti. quia caro ꝛ corpus xp̄i non eſt ſine anima ꝛ deitate. ſemp eniꝫ caro xp̄i. diuinitati fuit cōiuncta ¶ Quintū eſt quia debebat comedere feſtināter. Vn̄ ait. Et comedetis feſtinanter. Et ſignat ꝙ ſumens corpus xp̄i non debet diſcutere quō in hoſtia illa ſit verū corpus xp̄i glorioſuꝫ cum anima ꝛ deitate. quia omnis rō ibi deficit. Sed debet facere ſicut dicit aplus. ij. coꝝ. x. In captiuitatez redigētes omnē humanū intellectum in obſequium xp̄i. Voluntas em̄ in hoc facto debet intellectū captiuare vt faciat eum credere ꝛ confiteri qd̄ intelligere ꝛ cognoſcere non pōt et qd̄ ſibi p rōnem humanam impoſſibile videtur.

¶ Sextum ꝙ agnū illum debebat cū pane azimo non fermētato comedere. Et ſignat puritatē. ꝛ veritatē opeꝝ. qꝛ ſumens corp9 xp̄i pura ꝛ vera opa debet habere. vt dictū eſt ſupra. ¶ Septimū eſt quia agnū illū debebat comedere cū ſucco lactuce agreſtis qui ponebatur in catbino ad modum ſalſe. Matb. xxvj. Qui intin. me. ma. in pap. hic me tra. Et ſignat ꝙ ſumens corpus xp̄i debet habere cōpunctōnem ꝛ dolorem peccatoꝝ ſuoꝝ. et debet agreſtem paſſionez xp̄i cum fletus amaritudine cogitare

¶ In octaua paſce ſermo de euāge. xlvij.

Cum eſſet ſero die illa vna ſabbatoꝝ. Ioh.xx. In euāgelio hodierno due apparitōnes xpi poſt reſurrectiōem recitantur. quaꝝ prima facta fuit ipſa die reſurrectōis. Et hoc eſt qđ dicit. Cum eſſꝫ ſero die illa id eſt die reſurrectōnis. Secūdo fuit facta octaua die reſurrectōnis.ſ.hodie. Nam vt dictum eſt ſupra ipe filius dei in ipa reſurrectōnis die quinquies apparuit.ſimiliter vt ex euāgelijs colligitur quinquies apparuit poſt diem reſurrectionis. Primo octaua die in pn̄tia thome. vt hic patꝫ. ſecūdo diſcipulis piſcātibus ad mare thyberiadis.vt ptꝫ ioh.xxj. tercio omnibꝰ diſcipulis in galilea in mōte thabor vbi cōſtituerat illis ieſus.vt patꝫ Math. xxviij. quarto in cenaculo in hierl'm in die aſcenſionis.vt patꝫ math.vl. quinto in monte oliueti eodem die.vt ptꝫ actu.j. Apl's tn̄.j.co.xv.duas alias enarrat d. Poſt hoc viſus eſt iacobo.deinde viſus eſt pluſq̄ quingentis fratribus ſimul. Et ſm hoc euāgelium pn̄s principaliter ſcinditur ibi. Thomas vnus ex.xij. Vel ibi Et poſt dies octo iteꝝ erant diſcipuli eius intus. Circa primā apparitionem apl'us quinqꝫ ponit. Primum eſt aduētus ſalutis ꝛ ſaluatoris ibi Cū eſſꝫ ſero die illa. Secūdam eſt ſtatus virtutis ibi. Et ſtetit in medio diſcipuloꝝ Tercium eſt affatus pacis ibi. Et dixit eis. Pax vobis. Quartum eſt miſſio ſalutaris ibi. Sicut miſit me pater ꝛ ego mitto vos. Quintum ē datio muneris ibi. Inſufflauit ꝛ dixit eis. Accipite ſpm̄ſcm̄. ¶ M. Circa qđ nota q̄ xp̄us venit ad aplos ꝓpter quinqꝫ in eis efficiēdum. ſcꝫ ad eos illuminādum ad eos cōfortādum. ad eos calefaciēdum. ad eos letificādum.ꝛ ad eos replendum.

¶ Primo venit ad eos illuminādum.quia ceci in fide effecti erant. Unde verba mulierū que dicebant ipm reſurrexiſſe viſa ſunt ante eos quaſi delirametum.vt đr lu.xxiiij Sed tunc illuminauit eos dum aperuit iſtis ſenſum vt intelligerent ſcripturas quoniā ſic oportuit pati xpm̄.et tercia die reſurgere. Luce.xxiiij. O ſtulti ꝛ tardi corde ad credendum in omnibus que locuti ſunt ꝓphete. ¶ Secundo venit ad eos confortandum.quia conſternati erant ꝛ ſpes eoꝝ perierat. Luce.xxiiij. Nos autē ſperabamus q̄ ipſe eſſet redempturus iſrael.q.d. Amplius non ſperamus. Apoſtoli nāqꝫ omnia reliquerant totam ſpem ſuam in xpo ponētes. ſed hanc ſpem in paſſione perdiderāt.ideo xp̄s eos confortauit.d. Ego ſum.nolite timere. Luc.xxiiij.q.d. Ego ſum magiſter ꝛ pater veſter in quo ſperabatis.qui mortuꝰ fui ſꝫ reſurrexi cum magno triūpho cum magna gloria et poteſtate magna. Math. xxviij. Data eſt mihi omnis poteſtas in celo ꝛ in terra. Et ideo nolite timere. ¶ Tercio venit ad eos calefaciēdum.quia in paſſiōe in eiꝰ amore nimis tepidi effecti erant ꝛ tremebūdi. Unde qui prius parati erant cum eo et in mortem ꝛ in carcerem ire. et voluerunt gladio percutere.vt dicit math.xxvj.omēs relicto eo fugerūt. et clauſis ianuis recluſi ſtabant. Sed xp̄us eos inflammauit. quia oſtendit eis manus ꝛ latus et pedes in quo maximus amor chriſti demōſtratur. Bern̄. Super omnia te mihi amabilem reddit bone ieſu calix paſſionis quem ſumpſiſti. Latus oſtendit ad oſtendēdum q̄ amor erat ꝑcordialis. Manus oſtendit ad oſtendēdum q̄ amor ille manifeſtatus fuit per opera.

¶ Pedes autem ad demonſtrādum q̄ onera eorum portauerat.q.d. Videte qualiter ex corde vos dilexi.qualia opera feci.et quales penas ꝓ vobis ſuſtinui. Et ideo accendamini ad amorem meum. Lu.xxiiij. Nōne cor noſtrum ar.e.in no. ¶ E. Notandum autē hic q̄ cicatrices xp̄i non ex impotentia ſanādi remanſerūt ſed ꝓpter quinqꝫ Primo vt ſint ſigna ſue victorie Secūdo vt fidem ſue reſurrectionis aſtruant. q2 ſicut gemme ſunt in anulo. ſic ille cicatrices ſunt in corpore chriſti et erunt in corporibus martyrum vt dicit auguſtinus.

¶ Tercio vt oſtendant q̄ idem corpus quod fuit perforatum reſurrexit. Quarto vt in iudicio ſint ad terrorem malorum pro quibus et a quibus eas tulit Apoc.j. Videbit eum omnis oculus. et qui eū pupugerunt. Quinto vt oſtēdat eas deo patri.et ꝑ hoc moueat eū ad nobis miſerāduꝫ. Bern̄. Securuꝫ acceſſum habes o homo ad deū. vbi habes an̄ patrē filiū.et ante filium matreꝫ filius oſtēdit patri latus ꝛ vulnera. mater vero oſtēdit filio vbera ꝛc̄. ¶ Quarto xp̄s venit ad aplos ad eos letificādum. Fuerūt eniꝫ in paſſione nimio terrore affecti.iuxta illud. Triſtes erāt apoſtoli de nece dn̄i ſui. Ioh.xvj. Triſticia impleuit cor veſtrum Sed xp̄s eos letificauit ſue pn̄tie oſtenſiōe quāuis non apparuerit eis in gloria corporis glorioſi.vt dicit augꝰ. q2 oculi aploruꝫ illam claritatem ferre non potuiſſent. Sua blanda ſalutatōne.q2 pax vobis. Et ſua leta comeſtione. Luce.xxiiij. Obtulerunt ei ꝑtem piſ.aſſi et fauū mellis. Io.xvj. Iteꝝ aūt videbo vos et gau.cor ve. Et hoc eſt qđ hic đr. Gauiſi ſunt ergo diſcipuli viſo dn̄o. ¶ Quinto ad eos replendum. Fuerāt eniꝫ in eius morte om̄s euacuati omnibus virtutibus ꝛ donis ſpūſſancti ac gratia dei et ꝓprijs bonis que fecerāt. q2 cum omēs mortaliter peccauerūt omnia ſupradicta ꝑdiderunt. Eccl's.ix. Qui peccauerit in vno multa bona ꝑdet. Sꝫ xp̄s eos repleuit omni virtute ꝛ grā ac etiāꝫ ꝑterita merita reddidit. Et hoc eſt qđ đr hic. q̄ inſufflauit in eos ſup.vt eos repleret Actuū.ij. Repleti ſunt om. ¶ F. Si quis q̄reret quare xp̄us hic quinqꝫ aplis cōtulit bona. Dicēduꝫ q̄ ꝓpter quinqꝫ laudabiles ꝯditiones q̄ in eis erāt.vtꝫ in pn̄ti euāge.ſ.ꝑſeuerantia.quies mentis.clauſura ſenſuū.vnitas mētis. et timor dei. ¶ Primo notat̄ in eis ꝑſeuerātia in eo q̄ đr ſero. Sero em̄ eſt vltima ꝑs diei Actu.j. Hi oēs erāt ꝑſeuerātes in orōne. Bern̄. Inter virtutes ſola ꝑſeuerātia coronat̄.math.xxiiij. Qui pſe.vſqꝫ in fi.hic ſal.erit. Nota q̄ mandatū fuit in lege q̄ caput ꝛ cauda in ſacrificio ſꝑ deberēt offerri Aliqui offerūt caput ꝛ nō caudā vt qui incipiūt in iuuētute facere pn̄iam ꝛ in ꝓceſſu tp̄is diſſoluūtur. Aliqui offerūt caudam ſꝫ nō caput.vt qui in iuuētute diſſoluūtur et in ſenio agūt pn̄iam. Offeramus ꝛ nos caput ꝛ caudā vt ꝑfectū ſit ſacrificiū noſtrū. vt in adoleſcētia incipiētes in ſenio terminemus et bene erit nobis. Tren̄.iij. Bonū erit viro cū porta.iug.ab ado.ſua. Secūdo notat̄ requies mētis q2 vna ſabbatoꝝ.ſabbatū eniꝫ requies interꝑtat̄. ¶ G. Sꝫ nota q̄ triplex eſt quies. Prima eſt quies mētis a tumultu ſeculi cum labore tn̄ corꝑis quā habent viri ſancti in vita illa. Leuiti.xxiij. Sabbatū requietōis dn̄i eſt.affligētis qꝫ ani.ve.math.xj. Ve.ad me om.qui la.ꝛ one.eſ.ꝛc̄. Et ſequitur. Et inue.re.ani.ve. Secūda eſt quies corꝑis a labore cum tumultu mentis quā habēt aliqn̄ peccatores. Hiere.xlviij. Requieuit moab in fecibus ſuis Yſa.lvij. Cor impij quaſi mare ferueñs qđ quieſcere non pōt. Sic requiſcebat ille diues qui dicebat. Luce.xij. Anima m.ha.mul.bo.repo.in an.plu.requi.come.bi.epu.ꝛc̄. Tercia ē quies mētis ꝛ corꝑis quā hic habuerūt ꝛ habebūt ſancti in glā Yſa.lxvj Erit ſabbatū ex ſabbato. In codeꝫ.xxxij. Sedebit ppl's meꝰ in pulcritudine pacis in tabernaculis fiducie ꝛ in requie opulenta. ¶ Tercio notat̄ in eis clauſura ſenſuū in hoc qđ đr. Et fores eſſent clauſe Maxime aūt duos ſenſus debemus claudere ſi volumus q̄ xp̄s veniat ſcꝫ viſum ꝛ auditū.quia frequētiſſime ꝑ iſtas feneſtras mors ingredit̄. Hiere.ix. Mors ingredit̄ ꝑ feneſtras nr̄as. Sic mortuꝰ ē dauid ſtans ad feneſtrā et vidēs mulierē ſe lauātem ex aduerſo. ij.re.xj. Et ideo đr ꝑs.xx. Ingredere in petram ꝛ abſcōdere in foſſa. ¶ Quarto notatur in eis mētis ꝛ corꝑis vnitas in hoc qđ dicit.vbi erāt ꝯgregati. Act.iij. Multi.cre.erat cor v.ꝛ a.v. Vn̄ ſpūſſcūs ſuꝑ eos congregatos venit. Pſal. Ecce q̄ꝫ bo.ꝛ q̄ꝫ io.habi.fra.in vnū. ¶ Triplex eſt em̄ vtilitas ſtare in ꝯgregatōe. Prima q2 cōgregati nō pn̄t a dyabolo vinci ſed ipm vincūt q2 omnis victoria in vnitate conſiſtit et perditio in diuiſione. Exemplū de acie militū. Eccl's iiij. Funiculus triplex difficile rumpitur. Can̄.vj. Terribilis vt caſ.aci.ordi. Secunda eſt quia ſi vnus cadit ab altero iuuatur Eccleſiaſtes.iiij. Ve ſoli quia cum ceciderit non habꝫ ſubleuātem. Et paulo ſupius

Melius eſt duos eſſe ſimul q̃ vnū. habent
enim emolumentum ſocietatis ſue. ſi vnus ce
ciderit ab altero fulcietur. Tercia eſt quia
vnus prouocatur ab altero ad bonū. Eccle
iiij. Si dormierint duo fouebuntur mutuo
vnus quō calefiet. ¶ Quinto notat in eis
timor cum dr̄ ꝓpter metum iudeoꝝ. Bern̄
In veritate didici nihil eque efficax ad gra
tiam ꝓmerēdam. recipiēdam. ꝛ retinendam
et recuperandā. q̃ ſi omni tempore inueniaris
coram deo non altum ſapere ſed timere. puer.
xxviij. Beatus homo qui ſemper eſt paui
dus. Eccl. ij. Fili accedens ad ſeruitutē dei
ſta in iuſticia ꝛ timore. Quia qui ſine timo
re eſt iuſtificari nō poterit. Timor iſte eſt
timor filialis quē habent iuſti qui timent
valde perdere deum ꝛ animas ſuas. Sꝫ timo
rem ſeruilem ꝛ humanū plus habent pec
catores qui plus timent perdere numū q̃ de
um. terram q̃ celū. plus corpus q̃ animam
plus tranſitoria q̃ virtutes ꝛ dona. De qui
bus omnibus nō eſt timēdum. Pſal. Illic
trepi. ti. vbi nō fu. ti. Cariſſimi habeamus
et nos iſta quinq̃. et nos recipiemus a xp̄o
alia quinq̃ ſupradicta. Et ſic patꝫ primum.
¶ Secūdo ponitur ſtatus virtutis quia ſte
tit in medio diſcipuloꝝ. Omnis enī virtus
in medio conſiſtit vt dicit phūs. Unde poe
ta. Mediū tenuere beati. ¶ M. Ubi nota
q̃ xp̄ūs ſtetit in medio diſcipuloꝝ ꝛ ſtat in
medio omniū hoīm. ꝓpter ſeptem ꝓprieta
tes medij que ſunt. Illuminare. colligare.
viuificare. diſtinguere. ſuſtētare. cōſeruare.
et letificare. Primo mediū illuminare ha
bet vt patꝫ de ſole. quia medius inter plane
tas celum et terram illuminat. Sic et xp̄us
priores ꝛ poſteriores illuminauit. Joh. j.
Erat lux vera que illuminat omnē hoīem
venientem in hunc mūdum. Hoc patuit in
transfiguratione vbi fuerūt p̄ſes mo. ꝛ he
lia. Secūdo medium habet colligare. vt
calx ꝛ clauus. Sic et xp̄ūs colligauit ꝛ vni
uit in vnū diuerſa ſcꝫ diuinam ꝛ humanā
naturam in vnitate pſone. diuerſos apoſto
los in vnitatem fidei. Jo. xj. ꝓphetauit. ſ.
cayphas quia ieſus erat mortuus ꝓ gente
et non tantum ꝓ gente ſed vt filios dei qui

erant diſperſi congregaret in vnū homines
et angelos in eiſdem ſedibus glorie. Math.
xxij. In reſurrectōne neq̃ nubent neq̃ nu
bentur. ſed ſunt ſicut angeli dei in celo.
¶ Tercio medium habet viuificare. Unde
in terra que eſt medium totius celi omnia
viuificātur ꝛ vitam recipiūt. Et cor in me
dio animalis vitam animali dat vel corpori.
Sic xp̄ūs eſt vita viuētium. vt dicit aug⁹.
Actuū. xvij. In ipo enim viuimus moue
mur et ſumus. Sicut omnia per ipum facta
ſunt. vt dr̄ joh. j. ita omnia per ipm ſubſiſtunt
et viuūt. Jo. x. Ego ſum reſurrectio ꝛ vi
ta. reſurrectio corporum. et vita animaꝝ.
Quarto mediū habet diſtinguere ꝛ ſepare
vt paries. Sic xp̄ūs in iudicio ſepabit bo
nos a malis. modo aūt ſunt mixti. math. xv
Sepabit eos ab inuicem ſicut paſtor ſegre
gat oues ab edis. Et ibunt hi in ſuppliciū
eternum. iuſti autem in vitam eternam. vt
ibidem dr̄. ¶ Quinto medium habet ſuſtē
tare vt colūna in medio domus. Sic ꝛ xp̄s
omnia ſuſtentat ꝛ regit. Hebre. j. Portās
omnia verbo virtutis ſue. Grego. Sicut
omnia ex nichilo facta ſunt ita in nihilum
tenderent niſi manus omnipotētis ea teue
ret. Sed nota hic de colūna ſampſonis cui
innixus ſampſon mortuus eſt vt omēs occi
deret inimicos. ſic xp̄s in colūna crucis mor
tuus eſt vt oēs demones debellaret. Aug⁹.
Manu inermi ꝛ affixa cruci debellauit ae
reas poteſtates. Sexto mediū habet cōſer
uare ꝛ extrema deuaſtare. vt patꝫ in tempe
vt in vere qđ eſt mediū inter hyemē ꝛ eſta
tem omnia terre naſcētia conſeruātur Patꝫ
etiā in humoribus qui dū mediū tenent in
corpe cōſeruatur corpus in ſanitate. Patꝫ
etiā in ciuitatibus que dū mediū per iuſticiā
tenent cōſeruātur ꝛ creſcūt. Exemplum de
regno romanoꝝ qđ dum mediū per iuſticiā te
nuit cōſeruatum eſt. Sic ꝛ xp̄s omnia con
ſeruat in bono. Joh. xv. Manete in me et
ego in vobis. Sicut palmes non pōt a ſe
metipo facere fructum niſi manſerit in vite
ſic nec vos niſi in me mānſeritis. Si quis in
me nō manſerit colligent eū ꝛ in ignē mit
tent. Et hoc oſtendit xp̄ūs qū ſtans in me

dio diſcipuloꝝ inſufflauit in eos ꝛ dedit ſpi
ritūſcm̄ per quē ſeruati ſunt in omni bono.
Septimo mediū habet letificare vt patꝫ in
armonijs ſonoꝝ ꝛ in obiectis ſenſuū. q̄ dū
medium tenēt letificāt et delectāt. Sic xp̄s
ſtans in medio diuine et humane nature le
tificat omnes beatos in gloria. Joh. xvij.
Hec eſt vita eter. vt cog. te ſo. ve. de. et q.
mi. ieſum xp̄m. Quia ſm̄ diuinā naturā le
tificat angelos ꝛ aīas. et ſm̄ humanā letifi
tificat corpa. Joh. x. Ingredietur ꝛ egre
dietur ꝛ paſcua inueniet. Ingredietur ad
deitatem et egredietur ad humanitatē. Et
ſic patꝫ ſcdm̄. ¶ F. Si vis plura dicere de
medio nota q̃ xp̄us quater ſtetit in medio.
ad deſignādum q̃ quattuor virtutes cardi
nales in medio conſiſtūt. Nam ſtetit in me
dio animaliū in natiuitate per qđ ſignificat
prudētia. ſtetit in medio doctoꝝ per qđ ſigna
tur iuſticia. ſtetit in medio latronū per qđ ſi
gnatur tempantia. et ſtetit in medio diſcipu
loꝝ per qđ deſignat fortitudo. ¶ Tercio po
nitur affatus ſiue imprecatio pacis. qr̄ pax
vobis. Circa qđ nota tria. ¶ K. Primo
nō q̃ triplex eſt pax bona. Prima eſt pax pe
ctoris que conſiſtit in ſubiectiōe anime ad
deum et corpis ad animā et inferioꝝ viriū
ad rōnem. Quādo hec tria obſeruantur in
homine habet plenā pacem pectoris. Yſa.
Erit opus iuſticie pax. Hanc perfecte ha
buit xp̄ūs et beata virgo. Joh. xiiij. Pacē
meam do vobis. Secūda eſt pax tempis q̄
conſiſtit in pacifica cōuerſatōne cū ꝓximo
Ro. xij. Si fieri poteſt q̃ ex vobis eſt cum
omnibus hoībus pacem habētes. In hac
pace natus eſt xp̄s. Pſal. In pace factus
eſt locus ei⁹. De hac pace loquitur aplūs.
ad hebre. xij. Pacem ſequimini cum omni
bus et ſanctimonia ſine qua nemo videbit
deum. Hanc duplicē pacem xp̄s annūciari
fecit ingrediēs mūdum p̄dicauit vadens per
mundum. ſuis diſcipulis reliquit exiens de
mūdo et ſuis diſcipulis apportauit rediens
de inferno ad mūdum. Tercia eſt pax eter
nitatis que cōſiſtit in viſione dei. Yſa. xxxij
Sedebit populus me⁹ in pulcritudine pa
cis. Primas duas paces xp̄us dat nobis in

p̄ſēti. terciam dabit nobis in futuro in octa
ua etate que eſt reſurgētium. Et ideo in re
ſurrectōne eius in die paſche bis dixit. pax
vobis. in octaua vero die vt hodie ſemel di
xit pax vobis. ad deſignādum q̃ in reſurre
ctione a peccatis debemus habere duplicē
pacem p̄dictam. ꝛ in octaua reſurgētiū ha
bebimus terciā. phil. iiij. Et pax dei que ex
uperat oēm ſenſum cuſtodiat corda veſtra
et intelligētias veſtras. ¶ Secūdo nota q̃
xp̄s fecit quadruplicem pacem. Primo fe
cit pacem inter deū ꝛ hoīeꝫ. Et hanc fecit
in carnis aſſumptōne. Eph. ij. Ipſe enī eſt
pax noſtra qui fecit vtraq̃ vnū id eſt diui
nā ꝛ humanā naturam vniuit ꝛ pacificauit
in ſe. Secūdo fecit pacem inter hoīes ad in
uicem in paſſione ſcꝫ inter pilatū ꝛ herodē
et hanc fecit in ſua p̄dicatōne ꝛ ordinatiōe
quādo omnes vniuit in vno ouili vnius ec
cleſie. vnius fidei. ꝛ vnius baptiſmi. Jo. x.
Et fiet vnū ouile ꝛ vnus paſtor. Tercio fe
cit pacem inter angelos et hoīes. Et hanc
fecit in ſua aſcenſione qū angelos ꝛ hoīes
vniuit in eiſdem ſedibus glorie. Unde can
tamus. Redit turmis cū duobus angelis ꝛ
animabus. Quarto fecit pacē inter animā
et carnem. Et hanc fecit in ſpūſſancti miſ
ſione. qui ita ſolidauit corda diſcipuloꝝ. vt
debitus ordo deinceps ſeruaretur inter anī
mā ꝛ corp⁹. vt ſcꝫ rō dn̄aretur in eis. Hāc
pacem pfecte faciet in corpoꝝ glorificatōe.
¶ L. Tercio nota q̃ triplex eſt pax mala
Prima eſt inordinata que eſt quādo obe
dit ſupius inferiori vt dn̄s ſeruo anima cor
pori et rō ſenſualitati. puer. xxx. Per tria
mouetur terra. per ſeruū cum regnare cepe
rit. per ſtultum cum ſatiatus fuerit cibo. et
per odioſam mulierem cum. in matrimoniū
aſſumpta fuerit. Iſte ſeruus ꝛ ſtultus eſt
corpus. et mulier odioſa eſt caro. Secūda
eſt ſimulata ſicut fuit pax iude. Math. xiiij
Quēcūq̃ oſcu. fu. ipe eſt te. eū. Similis fu
it pax ioab ad abner di. Salue mi frater.
Et inſtrit gladiū in viſcera eius. ij. regū. xx
Ezech. xiij. Deceperūt populū dicētes. pax
pax et nō eſt pax. Talis ē pax mūdi qr̄ quē
oſculari videtur occidit. Jo. xiiij. Pacem

meam do vobis.non quã mũdus dat. Ter-
cia pax eſt inquinata que inter peccatores
eſt.pſal. Zelaui ſup iniquos pacẽ peccatoꝝ
videns. Lu.xij. Non veni pacẽ mittere ſed
gladiũ. Et ſic p3 tercium. ¶ Quarto poni
tur miſſio ſalutaris. quia ſicut me miſit pa
ter ⁊ ego mitto vos id eſt ea caritate vos
diligo qua dilexit me pater. vt dicit grego.
Que caritas in ꝑdicta miſſione attenditur
quãtum ad ſeptem. ¶ Primo quia ſicut pa
ter mittens me in mũdum mecũ eſt et nõ re
linquit me ſolum ſic ego vos nõ deſeram.
Math.xxviij. Ecce ego vobiſ.ſum om.die
vſq3 ad cõſum.ſe. ¶ Secũdo quia ſicut mi-
hi teſtimoniũ ꝑhibuit d.hic eſt filius meus
dilectus ipm audite.math.xvj.ſic ego coraꝫ
regibus et omni populo loquar pro vobis
reddens teſtimoniũ veritati veſtre ⁊ doctri-
ne. Math.x. Nolite co.quõ aut quid lo.
¶ Tercio quia ſicut pater dedit mihi face
re opa ſc3.homines ſanare.demones fuga-
re.mortuos ſuſcitare.celum apire ⁊ cõſilia
que oſtendũt me eſſe verũ filiũ dei.iuxta il
lud ioh.x.opa que ego facio in nõie patris
mei hec ſunt que teſtimoniũ ꝑhibent de me
ita ego dabo vobis ſimilia opa facere per
quẽ oĩs cognoſcent ꝙ eſtis nũcij dei. Jo.
xiiij. Qui credit in me opa que ego facio
ipſe faciet ⁊ maiora horũ faciet. Exemplũ
de petro ⁊ iohe. Nam ad vmbram petri ſa
nabãtur infirmi.ad tactum tunice iohãnis
ſuſcitati fuerunt mortui. vt in eccleſiaſtica
narratur hiſtoria.qõ de xp̃o non legitur
¶ Quarto quia ſicut pater cõſtituit mihi
totum mũdum diſponere ⁊ ordinare. iuxta
illud ioh.xiij. ſciens q2 omnia dedit pater
ei in manus. ita ego plenarie vos mitto vi
carios meos quicquid ꝑ vos fiet ratũ3 ha
bens. Luce.x. Qui vos audit me audit. et
qui vos ſper.me ſper.ij.coꝝ.v. Legatione
ꝓ xp̃o fungimur. Et ideo apoſtoli ꝑ totam
eccleſiam ordinauerũt et ſacramẽta inſtitue
runt. ¶ Quinto q2 ſicut pater plenariã po
teſtatem dedit mihi.iuxta illud math.xj.om
nia mihi tradita ſunt a patre meo. ita ego
plenã ptãtem vobis trado ſup omia ſc3 ſu
per celum et terraꝫ et infernũ.ſup angelos
demones et homines.ſup vitam ⁊ mortem
ſuper totam naturam ⁊ omẽm creaturam.
Luce.ix. Dedit eis poteſtatem ſup omia de
monia et vt languores curarẽt. ¶ Sexto q2
ſicut pater voluit me mori ꝓ peccatoribus
vt ſalui fierent.iuxta illud ioh.iij. ſic deus
dilexit mũdum vt filiũ ſuum vnigenitũ da-
ret.ita ego volo vos mori ⁊ cõſummari in
ſeruicio peccatoꝝ vt ipi ſalui fiant. et ma-
ius meritũ vobis creſcat. Lu.x. Ecce ego
mitto vos ſicut agnos inter lupos. ¶ Septi
mo quia ſicut pater voluit me ſumme hu-
miliari vt ſũme exaltarer.iuxta illud phil.
ij.exinaniuit ſemetipm ꝓpter qõ ⁊ deus ex-
alta.illũ ⁊c̃.ita ⁊ ego volo vos hũiliari val
de vt ſumme exaltemini ⁊ ſitis mecũ in ea-
dem gloria ⁊ honore.j.pe.v. Humiliamini
ſub po.ma.dei vt vo.exal.in tpe viſi. Luce
xxij. Et ego di.vo.ſicut diſ.m.p.m.re. Vñ
pedes ⁊ oſſa piſcatoris oſculãtur mõ ꝑ ora
impatoꝝ. Ergo recte dicit. Sicut miſit me
pater. id eſt ex eadem beniuolentia carita-
tis et ad eadem opa faciẽda.et ad idem pre
miũ recipiẽdum.ego mitto vos Et ſic patꝫ
quartũ. ¶ Quinto ponitur datio muneris.
quia inſufflauit.⁊c̃. Non ꝙ iſte flatus eſſet
ſpũſſanctus.ſicut columba que deſcendit ſu
per xp̃m baptiſatum nõ fuit ſpũſſanctus.ſ3
in illo ſigno.ſc3 flatu datus eſt eis ſpũſſan-
ctus. Et hoc ꝓpter tria. Primo quia ſicut
iſte flatus ꝓceſſit a xp̃o. ſic ſpũſſanctus ꝓ-
cedit ab eo.et non ſolum a patre. Secundo
ad oſtẽdendum ꝙ ſicut flatus eſt neceſſari⁹
vite corporali.ita ſpũſſanctus vite ſpũali.
Tercio ad oſtendẽdum ꝙ ſicut flatus ẽ aer
eleuatus a terra.ita ſpũſſanctus facit ſuper
terrena eleuari. Ezech.viij. Eleuauit me
ſpũs inter celum ⁊ terram. Munus ergo in
quo omnia dona donãtur cõtulit eis dicẽs.
Accipite ſpm̃ſcm̃ quoꝝ re.pec.re.eis. Jo.
viij. Quõ etiaꝫ cum illo omnia no.do. Sic
ergo donauit eis munus abſoluẽdi ⁊ dimit
tendi peccata. Sed cõtra ſolus deus remit-
tit peccata. Yſa.xliij. Ego ſum qui deleo
om.iniqui.t.ꝓpter me. Oſee.xiij. Perditõ
tua iſrael.tantũmodo in me auxiliũ tuum.
Solutio quantum ad culpam ſolus deus

dimittit peccatum qõ in ipſa cõtritione et
ꝓpoſito cõfitendi dimittitur. Pſal. Dixi cõ
fitebor ⁊ tu remi.⁊c̃. Sacerdos aũt dimittit
aliquid de pena virtute clauiũ. Et hoc eſt
qõ dicit Quoꝝ remiſeritis. Remittere em̃
eſt ꝑtem pene relaxare. Dimittere vero eſt
ex toto abſoluere vt dic̃ hugo de ſcõ victo.
Vel poteſt dici ꝙ ſacerdos abſoluit inſtru
mẽtaliter.eſt em̃ inſtrumẽtum animatũ dei
et miniſter eius. Hoc dñs figurauit in la-
zaro quẽ ſuſcitauit ſ3 apoſtolis ſoluere mã
dauit. Exemplum de poteſtate qñ abſoluit
aliquẽ in conſilio ⁊ eius nũcij de catenis et
carcere ſoluũt eũdem. Item videtur ꝙ niſi
ſacerdos habeat ſpm̃ſcm̃ non põt abſoluere
quia dicit primo. Accipite ſpm̃ſcm̃. ⁊ p⁹ea
ſubdit.quoꝝ remi.pec.re.eis. Ambro. Ta-
lis actus talis vita abſoluit.eſto tu talis vt
alios valeas abſoluere. Ad qõ dicẽdum ꝙ
abſoluere põt ſacerdos dupliciter ſc3 ex of
ficio et vite merito.et ſic abſoluit ſolu3 bo-
nus habens ſpm̃ſcm̃. vel ex officio ſolum.
et ſic abſoluit etiaꝫ malus Ad qõ ſignificã
dum xp̃s dedit ptãtem apoſtolis abſoluendi
a peccatis anteq̃ꝫ daret eis ſpm̃ſcm̃. Math.
xvj. Amen dico vobis qõcunq3 liga.ſuper
ter.erit ⁊ li.in ce.et qõcunq3 ſol.ſuper ter.
ſo.erit ⁊ in ce. Et hoc poſtq̃ꝫ dedit eis ſpm̃
ſcm̃ dedit eis ꝑtãtem ligandi ⁊ abſoluendi.
Criſ. Si mali valde ſint ſacerdotes deus
que eius ſunt opabitur.quid dico ſacerdo-
tes.nec angel⁹ nec archãgelus in his opa-
ri poteſt que data ſunt deo. ſ3 pater ⁊ fili⁹
et ſpũſſanctus omnia diſpenſant. ſacerdos
autem accomodat linguam ſuã.tribuit ma-
nũ ſuam. Vel dicẽdum ꝙ ſacerdos ⁊ bon⁹
et malus in virtute ſpũſſancti remittit pec
catum. quia in virtute caracteris ordinis
qui datur a ſpũſcõ qui opatur in ſacramen
tis. Glo. Quoꝝ remiſeritis id eſt quos di-
gnos remiſſione iudicaueritis duabus cla-
uibus ſc3 poteſtatis et diſcretõnis. remittũ
tur eis id eſt tunc deus approbabit remiſſi
onem peccatoꝝ.et quoꝝ nõ remiſeritis de⁹
non approbabit. Criſ. Sic rex principem
mittens dat ei ptãtem mittere in carcerem
et dimittere. Ex quo p3 ꝙ ſacerdos eſt mi
niſter et inſtrumẽtum dei animatum Et ſic
patꝫ quintum.

¶ Sermo eiuſdem dominice octaue qua-
drageſimus octauus.

Thomas vn⁹ ex duodecim qui
dicitur didimus nõ erat cũ eis
quando ieſus venit. Joh.xx.
Euãgelium hodiernũ continet
in ſe duo euangelia. Et de iſta
ſecũda pte faciamus alium ſermonem. In
quo ſermone ꝯtinetur prima apparitio xp̃i
poſt diem reſurrectõnis que fuit facta die
octaua. Et iſta pars euangelij eſt quaſi tota
de beato thoma. In qua pte quattuor de-
ſcribũtur Primũ eſt peccatum qõ thomas
incurrit.quia non erat cum eis qñ ieſus ve
nit. Secũdum eſt remedium qõ recepit ibi
Poſt dies octo Tercium eſt fides qua cre
didit ibi. Dñs meus ⁊ deus meus. Quartũ
eſt premium qõ ex fide xp̃us repromiſit ibi.
Quia vidiſti me tho.cre. bea.qui nõ vi.et
cre. Primũ ꝓcedit ex miſeria hominis.ſe-
cũdum ex miſericordia dei. terciũ ex liber-
tate arbitrij.quartum ex gratia dei. ¶ Pri
mo ergo ponitur peccatũ thome qõ cõſur-
git ex duobus ſc3 ex abſentia ſociali et ꝑti-
nacia mentali. Primo ex abſentia ſociali.
quia non erat cum eis. Sed cõtra lu.xxiiij
dr ꝙ iſti diſcipuli qui iuerũt in emaus re-
uerſi ſunt in hierlm et inuenerũt congrega
tos vndecim et dum narrarent que geſta
erant in via ieſus apparuit eis. Ad hoc di
cendum ꝙ dum diſcipuli narrarent que ge-
ſta erant in via thomas aliquo caſu abſceſ
ſit et tunc ieſus apparuit.vt dicit aug⁹.
erat ergo tho.cũ viris timoratis ⁊ ꝑſeuerã
tibus.et ſic receſſit a ſocietate bonorum.
¶ M. Qõ quidem apparet eſſe malum
ex tribus. ¶ Primo quia recedere a ſocie-
tate eſt contra naturam hominis. Naꝫ em̃
vt dicit phs naturaliter eſt animal ſociale
Gen.xx. Non eſt bo.ho.eſ.ſo. fa.ei ad ſi.ſi
bi. Quia ceteris animalibus melius ꝓui-
dit natura vt ſola poſſint viuere q̃ꝫ homini
quia parauit eis victum ⁊ amictuꝫ. homi

autem multis indiget que vix vnus homo facere poſſet. ¶ Secūdo quia homo in facto iſto dyabolum imitatur qui fecit diuiſionem in celo et receſſit a ſocietate bonorū Yſa. xiiij. In celum conſcēdam ſedebo in monte teſtamēti in lateribus aquilonis ⁊ ſimilis ero altiſſimo. Exempla de iſto monacho de quo dicit grego. in dyalogo. ꝙ ſtatim rec. debat de choro quē vidit beat⁹ benedictus extrahi ꝑ capam a quodaʒ puero nigro. Sap. ij. Imitantur autez illum qui ſunt ex ꝑte iſtius. ¶ Tercio quia talis receſſus eſt valde dānoſus. Qd̄ pʒ dupliciter. Primo quia homo multa bona ꝑcipit in ſocietate. Nā recipit ſpm̄ſcm̄ et dona ei⁹ Et hoc patuit in penthecoſte qñ ſpūſcūs venit in diſcipulos dum eſſent in vnū cōgregati et dedit eis cariſmatū dona. Item recipit filiū dei et dona eius. Math. xviij. Ubi duo vel tres cōgregati ſunt in noīe meo ibi ego ſum in medio coꝝ. pſal. Ecce ꝙ̄ bonuʒ et ꝙ̄ iocūdum habitare frēs in vnū. Secūdo quia homo multa mala vitat in ſocietate ⁊ ꝓpter ſocietatem. quia dyabolus. non pōt frequēter hoīem tenere in catenis peccatoꝝ ⁊ ſuffocare eum ꝓpter ſocietatem.

¶ Exemplū de illo puero monachoꝝ qui in infirmitate datus erat draconi ad deuorandum quē ꝓpter ꝓſentiam fratrū comedere non poterat qui poſtea ꝑfecte cōuerſus eſt vt patʒ in dyalogo. Habemus etiaʒ de hoc exemplum gen̄. xviij. quādo angeli dixerūt abrae ꝙ ꝓpter quinquaginta iuſtos ac etiā ꝓpter decem parcerēt quinqʒ ciuitatibus. Et non ſolum in vita illa quis euadit multa mala ꝓpter bonam ſocietatem ſed etiaʒ in alia. Exempluʒ de illo fratre qui fuerat deputatus penis purgatorij triginta annis. et ſocius eius dixit miſſam ⁊ orans pro eo liberauit eum. Secūdo peccatū thome fuit ex ꝑtinacia mentali quia nullo modo voluit credere. Sed attendēdum eſt hic ꝙ dicit eccī. xviij. Qui cito credit leuis eſt corde. Et dꝛ. i. ioh. iiij. Nolite omni ſpūi credere. ſed ꝓbate ſi ſpūs ex deo ſunt. Sic credidit eua cito. Ergo tunc eſt peccatū non credere quādo non credit quis quibus debet. qñ

debet. ⁊ quō debet. Ex illis tribus modis peccauit thomas. Primo nō credidit quibus debuit. quia ſm̄ legem in ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtat omne verbum. ipſe noluit credere decem approbatis viris qui teſtificabātur de viſu qd̄ eſt veriſſimū teſtimoniū Secūdo quia non credidit quando debuit quia et ſi non ſtatim crediderit debuit tñ poſt vnū diem. vel ſic cogitare in ſeipō ⁊ credere. Sed ipē ſtetit octo diebus in ſua pertinacia et forte ſicut ipē dixit nunꝙ̄ crediſſet niſi xp̄us ſibi apparuiſſet. Tercio qꝛ nō credidit ſicut debuit. quia cū apoſtolus dicat. eſt autem fides ſperādaꝝ ſubſtantia rerum argumētum nō apparētium. hebꝛe. xj. ipſe voluit palpare que ad fidem ꝑtinent. Et ſic pʒ primū ¶ Secūdo ponitur remedium qd̄ thomas inuenit. quia xp̄us ex magna ſua beniuolentia poſt dies octo iterum venit ad eos ⁊ ſtatim dixit Thome: Uide manus meas et af. ma. tu. et mitte in la. m. ⁊c̄. Chꝛiſtus fecit thome ac ſi ipē deberet ſolus ſaluari. vel ſi totus mūdus ſtaret ad fidem thome. Sed vt dicit grego. Hoc non ex caſu ſed ex diuina diſpenſatōne factū eſt Egit nāqʒ miro modo diuina clementia vt diſcipulus dubitans dum magiſtri ſua vulnera palparet carnis in nobis vulnera infidelitatis ſanaret. Plus eniʒ mihi contulit ad fidem infidelitas thome ꝙ̄ fides credētium diſcipuloꝝ. Dum em̄ ille palpando ad fidem reducitur. mens noſtra omni dubitatione poſtpoſita in fide ſolidatur. Uide inquit man⁹ meas redemptrices tuas vt eas reuerearis. cōſeruatrices tui vt eas amplexeris collatrices omnis boni vt eas diligas. et punitrices maloꝝ vt eas timeas Et ſic pʒ ſcd̄m. ¶ Tercio ponitur fides ꝑfecta qua thomas credidit ibi. Dn̄s meus et deus meus. In quo verbo cōfeſſus eſt humanitatem cum dicit dn̄s meus. et deitateʒ quia et deus meus. Ergo aliud vidit ⁊ aliud credidit. Et ſic vbi abūdauit delictū ſuꝑhabūdauit et gratia. ro. v. Quia vni verbo credidit. ⁊ ſtatim credidit. ⁊ ſicut debuit credidit. in quibus tribus offenderat Et ſic patʒ terciū ¶ Quarto ponitur premiū qd̄

ex fide ꝓmittitur. cū dicitur. Quia vidiſti me. imo videtur ꝙ debuit dicere quia tetigiſti me tho. credidiſti. Aug. Nō ait tetigiſti ſed vidiſti. qm̄ generalis quodāmō ſenſus eſt viſus et ad om̄es ſenſus aptatur. vt guſta et vide ꝙ̄ dulce eſt. audi et vide ꝙ̄ ſonorum eſt. et ſic ď alijs. Quamuis dici poſſit non auſum fuiſſe diſcipulum tangere vulnera magiſtri. Beati ergo qui non viderūt et crediderunt. Crediderūt inꝗ̄ fide formata q̄ ex bonis opibus demonſtratur. Quia vt dicitur jac. ij. fides ſine opibus mortua ē qd̄ aūt mortuum eſt non poteſt vitam conferre Qui ergo credit in deū fide viua beatus erit. Abacuch. ij. Iuſtus in fide ſua viuet. Fides etiam de ſe habet vitam dare ei qui non poteſt opari. Ro. iiij. Ei vero qui non opatur. credenti āt in eū qui iuſtificat impium. reputabitur fides eius ad iuſticiā. Quia abraaʒ ꝑ fidem ſine opib⁹ legis iuſtificatus eſt. Exemplum de latrone in cruce cui ꝓpter fidem dictum eſt. Hodie mecum eris in ꝑadiſo. Et ſic patet quartum ¶ In fine nota ꝙ xp̄us dat nouem exempla in ſua reſurrectione que quilibet debet habere ſi vult vt ſpūaliter reſuſcitetur ¶ Primū eſt ꝙ poſt reſurrectionem mūdo ſe non immiſcuit. licet aliquibus bonis apparuit. Lu. xvij. Memētote vxoris loth. Que qꝛ vertit ſe retroꝛſum cōuerſa eſt in ſtatuā ſalis vt pʒ gen̄. xix. Seneca. Nihil eſt adeo dānoſum bonis moribus ꝙ̄ in alienis ſpectaculis reſidere ¶ Secundum eſt qd̄ dixit magdalene. Noli me tangere. nōdum aſcendi ad patrem meū Non em̄ eſt homini ſecurum tangere mulierez ꝙ̄diu eſt in vita illa. nec etiaʒ cōſanguineam quia corpus femine ignis eſt. ignis vero neſcit cōſanguinitatem. et ignis eſt vſqʒ ad cōſummatōnem deuorans. job. xxxj. Exemplū de illo ſacerdote de quo dicit grego. in dya. Qui laborās in extremis dum a ꝓ̄ſbitera ſua tangeretur ait. Recede recede adhuc igniculus viuit. ¶ Terciuʒ eſt ꝙ pacē in ore portauit. Sic qui ſpūaliter cupit reſurgere debet habere pacem pectoris et pacem tempis vt tādem perueniat ad pacem eternitatis. Job. xiiij.

Pacem relinquo vobis. pacem meā do vobis. ¶ Quartum eſt ꝙ loca vulneꝝ oſtēdit ſcʒ lat⁹. manus et pedes. Sic qui ſpūaliter cupit reſurgere debet oſtendere peccata ſua ſacerdoti ꝑ ꝯfeſſionez. ſ. lat⁹. i. cor. man⁹. i. opera. pedes. i. affectōnes. quia vt dꝛ ꝓuer. xxviij. Qui abſcondit ſcelera ſua non dirigetur. Yſa. xliij. Narra ſi quid habes vt iuſtificeris ¶ Quintum eſt ꝙ inſufflauit et dedit ſpiritumſanctum. Sic et nos debem⁹ ſatagere alijs ſpiritumſanctum ꝑare et eos ad ſpiritūſanctum inflamare. Sʒ ſunt quidam. qui ſpirant et inſufflant ignem iracūdie. diſcoꝛdie et maliuolētie Act. ix. Saul⁹ autem adhuc ſpirans minarum et cedis in diſcipulos domini. Sic ſpirabat vxor iob dicens. Benedic deum et morere. iob. ij. ¶ Sextum eſt ꝙ ſe tangi et palpari ꝑmiſit. Sic qui vere reſurrexit ꝑmittat ſe palpari a tribulatōne. quoniam ꝑ multas tribulationes oportʒ nos intrare regnū dei. Actu. xiiij. Sic ꝑmiſit ſe palpari job qui ꝑcuſſus eſt vlcere peſſimo in corꝑe. ⁊ in filijs ⁊ in omnibus que hēbat paſſus eſt diſpendium. Sunt quidam ſicut vitrū hn̄tes illud apoſtema noli me tangere ¶ Septimum eſt qꝛ comedit piſcem aſſum ⁊ fauū mellis. Piſcis aſſus xp̄us eſt crucifixus. fau⁹ mellis eſt verbum dei. Qui ergo a peccato reſurrexit debet xp̄m comedere in ſacramēto altaris. quia ipē eſt cibus omnis ſaporis ſuauitatē habens. Joh. vj. Caro mea vere eſt cibus. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Item debet comedere verbum dei qd̄ habet aīe dulcedinē inferre ſicut mel Pſal. Quā dulcia faucibus meis eloquia tua. Et hʒ aīam illuminare ſicut cera lumē fouet. Pſal. Lucerna pe m. ver. t. Aug⁹. Palatū febꝛicitātis hʒ cui mel celi inſipidum eſt ¶ Octauū qꝛ xp̄s reſuſcitatus rediſit ad frēs ſuos ⁊ ad viā veritatis. eos reducere curauit. Uade ⁊ tu fac ſimiliter vt ſicut fuiſti alijs ad ruinā ita eos ad ſaluteʒ ſtudeas reducere. Aug. Nullum magis ſacrificiū deo ꝙ̄ zelus aīaꝝ. Ja. v. Scire debet ꝙ qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore vie ſue ſaluabit aīam eius a morte et

autem multis indiget que vir vnus bonū facere poſſet. ¶ Secūdo quia homo in facto iſto dyabolum imitatur qui fecit diuiſionem in celo et receſſit a ſocietate bonorū Yſa.xiiij. In celum conſcēdam ſedebo in monte teſtamēti in lateribus aquilonis ⁊ ſimilis ero altiſſimo. Exempla de iſto monacho de quo dicit grego. in dyalogo. ꝙ ſtatim recedebat de choro quē vidit beatꝰ benedictus extrahi ꝑ capam a quodā puero nigro. Sap.ij. Imitantur autē illum qui ſunt ex ꝑte iſtius. ¶ Tercio quia talis receſſus eſt valde dānoſus. Qḋ ptʒ dupliciter. Primo quia homo multa bona ꝑcipit in ſocietate. Nā recipit ſpm̄ſcm̄ et dona eiꝰ Et hoc patuit in penthecoſte qñ ſpūſſcūs venit in diſcipulos dum eſſent in vnū cōgregati et dedit eis cariſmatū dona. Item recipit filiū dei et dona eius. Math.xviij. Ubi duo vel tres cōgregati ſunt in noīe meo ibi ego ſum in medio eoꝝ. pſal. Ecce q̄ʒ bonū et q̄ʒ iocūdum habitare frēs in vnū. Secūdo quia homo multa mala vitat in ſocietate ⁊ ꝓpter ſocietatem. quia dyabolus non pōt frequēter hoiem tenere in catenis peccatoꝝ ⁊ ſuffocare eum ꝓpter ſocietatem.

¶ Exemplū de illo puero monachoꝝ qui in infirmitate datus erat draconi ad deuorandum quē ꝓpter ꝑſentiam fratrū comedere non poterat qui poſtea ꝑfecte cōuerſus eſt vt patʒ in dyalogo. Habemus etiā de hoc exemplum geñ.xviij. quādo angeli dixerūt abrae ꝙ ꝓpter quinquaginta iuſtos ac etiā ꝓpter decem parceret quinqʒ ciuitatibus. Et non ſolum in vita illa quis euadit multa mala ꝓpter bonam ſocietatem ſed etiā in alia. Exemplū de illo fratre qui fuerat deputatus penis purgatorij triginta annis. et ſocius eius dixit miſſam ⁊ orans pro eo liberauit eum. Secūdo peccatū thome fuit ex ꝑtinacia mentali quia nullo modo voluit credere. Sed attendēdum eſt hic ꝙ dicit eccī.xviij. Qui cito credit leuis eſt corde. Et dr̄.i.ioh.iiij. Nolite omni ſpūi credere. ſed ꝓbate ſi ſpūs ex deo ſunt. Sic credidit eua cito. Ergo tunc eſt peccatū non credere quādo non credit quis quibus debet. quā

debet. ⁊ quō debet. Ex illis tribus modis peccauit thomas. Primo nō credidit quibus debuit. quia ſm̄ legem in ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtat omne verbum. ipſe noluit credere decem approbatis viris qui teſtificabātur de viſu qḋ eſt veriſſimū teſtimoniū Secūdo quia non credidit quando debuit quia et ſi non ſtatim crediderit debuit tñ poſt vnū diem. vel ſic cogitare in ſeipo ⁊ credere. Sed ipe ſtetit octo diebus in ſua ꝑtinacia et forte ſicut ipe dixit nunq̄ʒ crediđiſſet niſi xp̄us ſibi apparuiſſet. Tercio qꝛ nō credidit ſicut debuit. quia cū apoſtolus dicat. eſt autem fides ſperādaꝝ ſubſtantia rerum argumētum nō apparētium. hebre.xj. ipſe voluit palpare que ad fidem ꝑtinent. Et ſic ptʒ primū ¶ Secūdo ponitur remedium qḋ thomas inuenit. quia xp̄us ex magna ſua beniuolentia poſt dies octo iterum venit ad eos ⁊ ſtatim dixit Thome. Vide manus meas et af. ma. tu. et mitte in la. m. ⁊c̄. Chriſtus fecit thome ac ſi ipe deberet ſolus ſaluari. vel ſi totus mūdus ſtaret ad fidem thome. Sed vt dicit grego. Hoc non ex caſu ſed ex diuina diſpenſatōne factū eſt Egit nāqʒ miro modo diuina clementia vt diſcipulus dubitans dum magiſtri ſua vulnera palparet carnis in nobis vulnera infidelitatis ſanaret. Plus enim mihi contulit ad fidem infidelitas thome q̄ʒ fides credētium diſcipuloꝝ. Dum em̄ ille palpando ad fidem reducitur. mens noſtra omni dubitatione poſtpoſita in fide ſolidatur. Vide inquit manꝰ meas redemptrices tuas vt eas reuerearis. cōſeruatrices tui vt eas amplexeris collatrices omnis boni vt eas diligas. et punitrices maloꝝ vt eas timeas Et ſic ptʒ ſcḋm. ¶ Tercio ponitur fides ꝑfecta qua thomas credidit ibi. Dñs meus et deus meus. In quo verbo cōfeſſus eſt humanitatem cum dicit dñs meus. et deitatē quia et deus meus. Ergo aliud vidit ⁊ aliud credidit. Et ſic vbi abūdauit delictū ſuꝑhabūdauit et gratia. ro. v. Quia vni verbo credidit. ⁊ ſtatim credidit. ⁊ ſicut debuit credidit. in quibus tribus offenderat Et ſic patʒ terciū ¶ Quarto ponitur premiū qḋ

ex fide ꝓmittitur. cū dicitur. Quia vidiſti me. imo videtur ꝙ debuit dicere quia tetigiſti me tho. credidiſti. Aug. Nō ait tetigiſti ſed vidiſti. qm̄ generalis quodāmō ſenſus eſt viſus et ad om̄es ſenſus aptatur. vt guſta et vide q̄ʒ dulce eſt. audi et vide q̄ʒ ſonorum eſt. et ſic đ alijs. Quamuis dici poſſit non auſum fuiſſe diſcipulum tangere vulnera magiſtri. Beati ergo qui non viderūt et crediderunt. Crediderūt inq̄ʒ fide formata q̄ ex bonis opibus demonſtratur. Quia vt dicitur jac.ij. fides ſine opibus mortua ē qḋ aūt mortuum eſt non poteſt vitam conferre Qui ergo credit in deū fide viua beatus erit. Abacuch.ij. Iuſtus in fide ſua viuet. Fides etiam de ſe habet vitam dare ei qui non poteſt opari. Ro.iiij. Ei vero qui non opatur. credenti āt in eū qui iuſtificat impium. reputabitur fides eius ad iuſticiā. Quia abraā ꝑ fidem ſine opibꝰ legis iuſtificatus eſt. Exemplum de latrone in cruce cui ꝓpter fidem dictum eſt. Hodie mecum eris in ꝑadiſo. Et ſic patet quartum ¶ In fine nota ꝙ xp̄us dat nouem exempla in ſua reſurrectione que quilibet debet habere ſi vult vt ſpūaliter reſuſcitetur ¶ Primū eſt ꝙ poſt reſurrectionem mūdo ſe non immiſcuit. licet aliquibus bonis apparuit. Lu.xvij. Memētote vxoris loth. Que qꝛ vertit ſe retrorſum cōuerſa eſt in ſtatuā ſalis vt ptʒ geñ.xix. Seneca. Nihil eſt adeo dānoſum bonis moribus q̄ʒ in alienis ſpectaculis reſidere ¶ Secundum eſt qḋ dixit magdalene. Noli me tangere. nōdum aſcendi ad patrem meū Non em̄ eſt homini ſecurum tangere mulierē q̄ʒdiu eſt in vita illa. nec etiā cōſanguineam quia corpus femine ignis eſt. ignis vero neſcit cōſanguinitatem. et ignis eſt vſqʒ ad cōſummatōnem deuorans. job.xxxj. Exemplū de illo ſacerdote de quo dicit grego. in dya. Qui laborās in extremis dum a ꝑſbitera ſua tangeretur ait. Recede recede adhuc igniculus viuit. ¶ Terciū eſt ꝙ pacē in ore portauit. Sic qui ſpūaliter cupit reſurgere debet habere pacem pectoris et pacem temꝑis vt tādem perueniat ad pacem eternitatis. Ioh.xiiij.

Pacem relinquo vobis. pacem meā do vobis. ¶ Quartum eſt ꝙ loca vulneꝝ oſtēdit ſcʒ latꝰ. manus et pedes. Sic qui ſpūaliter cupit reſurgere debet oſtendere peccata ſua ſacerdoti ꝑ ꝯfeſſionē. ſ. latꝰ. i. cor. manꝰ. i. opera. pedes. i. affectōnes. quia vt dr̄ ꝓuer. xxviij. Qui abſcondit ſcelera ſua non dirigetur. Yſa.xliij. Narra ſi quid habes vt iuſtificeris ¶ Quintum eſt ꝙ inſufflauit et dedit ſpiritumſanctum. Sic et nos debemꝰ ſatagere alijs ſpiritumſanctum ꝑdare et eos ad ſpiritūſanctum inflamare. Sʒ ſunt quidam. qui ſpirant et inſufflant ignem iracūdie. diſcordie et maliuolētie Act.ix. Saulꝰ autem adhuc ſpirans minarum et cedis in diſcipulos domini. Sic ſpirabat vxor iob dicens. Benedic deum et morere. iob.ij.

¶ Sextum eſt ꝙ ſe tangi et palpari ꝑmiſit. Sic qui vere reſurrexit ꝑmittat ſe palpari a tribulatōne. quoniam ꝑ multas tribulationes oportʒ nos intrare regnū dei. Actu. xiiij. Sic ꝑmiſit ſe palpari job qui ꝑcuſſus eſt vlcere peſſimo in corꝑe. ⁊ in filijs ⁊ in omnibus que hēbat paſſus eſt diſpendium. Sunt quidam ſicut vitrū hñtes illud apoſtema noli me tangere ¶ Septimum eſt qꝛ comedit piſcem aſſum ⁊ fauū mellis. Piſcis aſſus xp̄us eſt crucifixus. fauꝰ mellis eſt verbum dei. Qui ergo a peccato reſurrexit debet xp̄m comedere in ſacramēto altaris. quia ipe eſt cibus omnis ſaporis ſuauitatē habens. Ioh.vj. Caro mea vere eſt cibus. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Item debet comedere verbum dei qḋ habet aīe dulcedinē inferre ſicut mel Pſal. Quā dulcia faucibus meis eloquia tua. Et hʒ aīam illuminare ſicut cera lumē fouet. Pſal. Lucerna pe. m. ver. t. Augꝰ. Palatū febricitātis hʒ cui mel celi inſipidum eſt ¶ Octauū qꝛ xp̄s reſuſcitatus redijt ad frēs ſuos ⁊ ad viā veritatis. eos reducere curauit. Uade ⁊ tu fac ſimiliter vt ſicut fuiſti alijs ad ruinā ita eos ad ſalutē ſtudeas reducere. Aug. Nullum magis ſacrificiū deo q̄ʒ zelus aīaꝝ. Ja.v. Scire debet ꝙ qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore vie ſue ſaluabit aīam eius a morte et

ôperit multitudinem peccatoꝝ. ¶ Nonum
eſt ꝙ reſuſcitatus ſtatim nō iuit ad celum.
ſed ſtetit.xl.diebus in terra. Sic qui ſpūali
ter reſurgit non credat ſtatim ire ad celum
ſed primo oportz eū facere penitētiam que
ꝑ.xl.dies deſignatur Math.iij. Penitētiaz
agite.appropinquabit eñ regnū celoꝝ. Et
ſic patz tercium.

¶ Sermo de epla. XLIX

O Mne qḋ natum eſt ex deo vincit
mūdum.j.Joh.v. De virtute
fidei tam in euāgelio hodier-
no q̄ꝫ in epla tractatur. Fides
eniꝫ in pñtivita mirabilia opat
et tandem ad vitam ꝑducit eternam De eo
autem ꝙ fides beatuꝫ facit in euāgelio ho
dierno tractatur. Beati inquit qui non vi
derūt ⁊ crediderūt. De mirabilibꝰ aūt que
fides in hoc ſeculo aut vita facit vel opa-
tur in pñti epla determiatur. de quibꝰ etiā
erit ſermo. In hac ergo epla beatus iohes
duo principaliter facit. Primo oſtēdit vir
tutem ⁊ efficaciā fidei vt ad ipam accendi
mur.in principio epiſtole. Secūdo oſtendit
veritateꝫ fidei vt ipam firmiter fateamur
ibi. Et ſpūs eſt qui teſtificatur qm̄ xpūs eſt
veritas. ¶ Primo ergo oñdit virtutem et
efficaciā fidei vt ad ipſam accendamur. qꝛ
vincit mūdum ⁊ bona eius. Circa qḋ tria
facit. Primo oñdit quis eſt qui vincit mū
dum.qꝛ qḋ natum eſt ex deo. Secūdo oſtē-
ditur ꝑ quid vincitur mūdus qꝛ ꝑ fidē ibi.
Hec eſt victoria que vincit mūdum fides
noſtra. Tercio oñditur ꝑ quā fidem vincit
mūdus ibi. Quis eſt qui vincit mūdum ni
ſi qui credit ꝙ xpūs eſt filius dei. ¶ Circa
primū nota ꝙ duplex eſt natiuitas ſcꝫ cor-
poralis ⁊ ſpūalis. Spūalis fit in baptiſmo
in vtero eccleſie.qꝛ baptizatus habet eccle
ſiam matrē et xp̄m patrē. et ideo extūc vo-
catur xp̄ianus. Joh.iij. Niſi quis natus fu
erit denuo non pōt intrare regnū dei. Et in
eodem.j. Dedit eis ptātem filios dei fieri.
Et qꝛ virtus xp̄i applicabitur nobis in ba
ptiſmo qui eſt efficax ad vincēdum mūduꝫ
ideo baptiſatus filius dei factus in eadem
virtute vicit mūdum. Jo.xvj. Cōfidite qꝛ
ego vici mūdum. Quia cū talis ligetur cū
xp̄o vinculo caritatis ſi xp̄s vicit ⁊ ipe vin-
cit. Et hoc eſt qḋ dicit. Omne qḋ natū eſt
ex deo vincit mūdum id eſt omnis qui re-
generatus eſt in baptiſmo dūmodo in xp̄o
maneat cui iūctus eſt in baptiſmo a quo ſe
patur ꝑ peccatum mortale. vincit mūdum
id eſt vicia mūdi que ſunt tria ſcꝫ concupi-
ſcentia carnis concupiſcētia oculoꝝ et ſup
bia vite. Et nota ꝙ dupliciter vincimꝰ mū
dum. Primo abrenūciando bonis mundi.
Et ſic vincūt ſolum ꝑfecti qui omnibꝰ ſpre
tis nudi nudum xp̄m ſequūtur in volunta-
ria pauptate. Luce.xiiij. Niſi quis renūci.
om.que poſ.nō pōt m.eſ.diſ. Secūdo ſubij
ciendo nobis bona mūdi ita vt ſimus dñi ⁊
non ſerui bonoꝝ mūdi vt auarus eſt ſeruꝰ
pecunie.et diſpenſemus bona mūdi ad ho-
norem dei. Math.xxv. Euge ſerue bo.⁊ fi.
qꝛ ſuꝑ pau.fu.fide.ſupra mul.te conſti. Et
ſic vincūt omēs iuſti ſerui dei in quocunqꝫ
ſtatu. ¶ Secūdo oñditur ꝑ quid vincit mū
dus.quia ꝑ fidem. Hebre.xj. Sancti ꝑ fidē
vicerūt regna ſcꝫ regnū mūdi ⁊ regnū car-
nis. Circa qḋ nota ꝙ fides non ſolum vin
cit mūdum ſed omnem temptatōnem. Qḋ
ſic ptꝫ. Quia omis temptatio vel eſt a mū
do vel a carne vel a dyabolo. Dyabolꝰ tem
ptat de ſupbia vt homo nō obediat deo nec
obſeruet mandata eius. Hoc remouetur ꝑ
fidem qua cognoſcimus ꝙ deus eſt omniū
dñs.et ideo ei eſt ab omnibus obediēduꝫ.j.
pe.vj. Vigilate qꝛ aduerſarius veſter dya-
bolus.c.que.quē de.c.reſi.for.in fide. Mū
dus aūt temptat vel alliciendo ꝓſperis vel
terrēdo aduerſis. Nunc vincimus ꝑ fidem
que facit nos credere meliora bona.⁊ peio
ra mala. Et ideo ꝓſpera mūdi deſpicimꝰ ⁊
non formidamus aduerſa. Caro vero tem-
ptat inducēdo ad delectatiōes momētaneas
ſed fides nobis oñdit ꝙ ꝑ has ꝑdimꝰ eter-
nas ⁊ ſupplicijs deputamur eternis. Apoc.
xviij. Quātum glorificauit ſe ⁊ in delicijs
fuit tātum da illis tor.⁊ luc. Hic cadit ex-
emplum iſtius heremite qui combuſſit ſibi

digitos anteq̄ꝫ vellet ꝯſentire cum vna age
re volens expiri ſi poſſet pati penas infer-
ni. Cadit etiam exemplū de militibus alex-
andri quibus dum eſſent parati ad bellum
alexander ait. Comedamus quia hoc ſero
omnes cenabimus in inferno. Propter qḋ
verbū fortiter dimicauerūt ⁊ vicerūt Pro
pter qḋ dicit aplus ad eph.vj. In omnibꝰ
ſumētes ſcutum fidei in quo poſ.omnia te.
ne.ignes extinguere. Nota ꝙ doctus miles
vel pugnator ſtrenuꝰ omēs ictus recipit in
ſcuto. Sic in ſcuto fidei omnes temptatio
nes vincamus. Scutum eñ fidei debꝫ eſſe
triangulatum ita ꝙ vnus angulus ſit ver-
ſus gaudia ꝑadiſi.ſecūdus verſus penas in
ferni.tercius verſus xp̄m ⁊ labores eius.et
tunc omnes ictus vilipendimus. Tren.iij.
Dabis eis ſcutum cordis laborem tuum.
Hoc fuit figuratū in captōne hierico que
poſt tredecim circuitꝰ corruit qui ſunt xiij
articuli fidei quibus ꝑfecte creditis totus
mūdus corruit. ¶ Tercio oſtenditur ꝑ quā
fidem vincitur.mūdus qꝛ iudei ⁊ ſaraceni
habent fidem ſuā et xp̄iani ſimiliter. Inten
dit ergo oñdere beatus iohes ꝙ ſolum ꝑ fi-
dem ieſu xp̄i vincitur mūdus quā xp̄iani cō
fitentur ⁊ credūt. Quia nāqꝫ xpūs omnia
bona mūdi contempſit vt alijs contēnenda
monſtraret vt dicit augꝰ.et xp̄um firmiter
credūt xp̄m omia bene feciſſe et ip̄m tanq̄ꝫ
viam rectam ꝓ poſſe ſequi nitūtur ideo cō
temnūt ea que xp̄s cōtempſit ⁊ vincūt ea q̄
xpūs vicit ⁊ abſtinent ab eiſdem. Et ideo
hec victoria ꝑ fidem viuā habetur que eſt
qñ illud qḋ credimus ꝑ opa demonſtramꝰ
Jaco.ij. Oſtendas mihi fidem tuā ex opi
bus. Res eñ mortua nō pōt vincere. Jo.
xiiij. Qui credit in me ſcꝫ fide viua ⁊ vera
opa que ego facio ⁊ ipe faciet. Vera auteꝫ
fides ieſu xp̄i hec eſt. qm̄ ipſe eſt verus fili
us dei ꝑ naturam. Et hoc eſt. Quis eſt au
tem qui vincit mūdum niſi qui credit ꝙ ie
ſus eſt filius dei cōſubſtātialis ⁊ coeternus
et coequalis ꝑ omnia.qui filiꝰ dei venit in
mūdum id eſt incarnatus in mūdo appar-
uit. Venit ergo ꝑ aquam id eſt baptiſatus
eſt vt tactu ſue mūdiſſime carnis vim mū
datiuā ⁊ regeneratiuam conferret aquis vt
nos a peccatis mūdarent ⁊ in dei filios re-
generarēt. Venit etiaꝫ ꝑ ſanguinē quia in
ſuo ſanguine mortuus eſt vt nos redimeret
a peccatis.j.pe.j. Non corruptibilibus au-
ro vel argento redempti eſtis ſed ꝓcio.ſan.
ag.incō. Venit ergo filius dei ꝑ aquā ⁊ ſan
guinem nos ſaluare vt aqua nos mūdaret
et ſanguine redimeret et non venit ſaluare
nos in aqua ſolum.quia niſi virtus ſangui-
nis xp̄i operaretur in baptiſmo aqua nihil
faceret. Sed aqua in virtute ſanguinis xp̄i
mūdat ab omnibus peccatis et ꝑ cōſequēs
ſaluat. Ezech.xxxvj. Effundām ſuper vos
aquā mūdaꝫ et mūdabimini ab om.iniqui.
vr̄is. Hec ergo fides qua credimꝰ ꝙ xp̄us
eſt filius dei qui venit ꝑ aquā ⁊ ſanguineꝫ
nos ſaluare.eſt qui vincit mūdum id eſt vi
cia mūdi ſcꝫ concupiſcētiam carnis concu
piſcētiam oculoꝝ et ſupbiam vite. Ad que
tria omnia peccata mūdi reducūtur. Et ſic
ptꝫ primū. ¶ Secūdo oñdit ꝙ talia fides
eſt vera vt ipam firmiter teneamus. Et cir
ca hoc tria facit. Primo oñdit hoc ꝑ teſti
moniū celeſte ibi. Et ſpūs eſt qui teſtificat.
Secūdo ꝑ teſtimoniū terreſtre ibi. Et tres
ſunt qui teſtimoniū dant in terra. ¶ Tercio
concludit hoc ꝑ locū a minori ꝙ talem fi-
dem firmam ⁊ ratam habere debemus ibi.
Si ergo teſtimoniū hoim accipimus. Di-
cit ergo ꝙ ſpūs eſt qui teſtificatur id eſt de
us qui ſpūs eſt.jo.iiij.ſpūs eſt deus. teſtifi-
catur inq̄ꝫ qm̄ xp̄s eſt veritas id eſt fuit ve
rus deus ⁊ verus homo nō fantaſticus vt
manichei dicūt. Tota eñ trinitas hoc teſti
ficata eſt.qm̄ tres ſunt qui teſtimoniū dant
in celo ſcꝫ ꝙ xpūs eſt filius dei. Pater.lu.
iij. Vox de celo audita eſt.tu es filius meꝰ
dilectus. Verbum id eſt filius.jo.viij. Ego
ſum qui teſtimoniū ꝑhibeo de me. Et ſpūs
ſcūs.jo.xv. Cum autem venerit paraclitus.ſ.
ſpūſſanctus ille teſtimoniū ꝑhibebit de me
Et hi tres vnū ſunt id eſt in vnū cōcordāt
ꝙ xpūs eſt verus deus ⁊ verus homo. Si-
cut ergo hi tres vnū ſūt in eſſentia.ita vnū
ſunt in teſtimonio ferendo. Secundo hoc

ꝓbat ꝑ teſtimoniū terreſtre ſcʒ ꝙ xp̄s eſt
verus homo. Nō em̄ ex anima conſtat et
corꝑe ſic complexionato ſcʒ ꝙ habeat qua
tuor humores. puta flegma. ſanguinem co
leram ⁊ melancolicam. Iſti autē quattu
oꝝ huores ſunt mixti. Qui ergo habʒ ani
mam rōnalem ⁊ corpꝰ humanū de quo flu
it ſanguis ⁊ aqua que ꝓcedit a flegmate ve
re eſt homo. Et hoc eſt qđ dicit. Et tres
ſunt qui dant teſtimoniū in terra ſcʒ ꝙ xp̄s
eſt verus homo. Spūs id eſt anima rōna
lis. math. xxvij. Ieſus autē clamans vo
ce magna et inclinato capite emiſit ſpm̄ id
ē animā. Ioh. xij. Nunc anima mea turba
ta eſt. Aqua ⁊ ſanguis que fluxerūt de late
re eius. Ioh. xix. Unus militum lancea la
tus eius ape. ⁊ cōti. exi. ſan. ⁊ aqua. ¶ Ter
tio concludit ꝑ locum a minori dicens. Si
ergo teſtimoniū hoim accipimus. quia in
ore duoꝝ vel trium ſtat omne verbū. et to
ta trinitas teſtificata eſt ꝙ xp̄s eſt filiꝰ dei
et vera anima ⁊ verum corpus oſtenderūt
ꝙ erat verus homo et teſtimoniū dei ma
ius eſt ꝗ̄ teſtimoniū hoim. quia mētiri nō
pōt ergo ꝙ xp̄s eſt verus deus ⁊ verꝰ ho
mo firmiter credere debemus ⁊ veraciter
confiteri. hebr. vj. Quā ſicut anchorā ha
beamus firmā ⁊ ratam. Et hec eſt fides
catholica quā firmiter ꝯfiteri debemꝰ. Et
ſic pʒ ſcd̄m ¶ O. Ultimo autē ad edi
ficatōnem noſtram videamus mirabilia et
virtuoſa que fides in nobis ꝑ dilectionem
operatur. Sunt autē hec numero decem.
¶ Primo eniʒ anima ꝑ fidem deo deſpon
ſatur. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide.
In qua deſponſatōne aīa valde ſublimat.
Nam poſtmodum ab angelis tanꝗ̄ ſponſa
regis eterni ſpūaliter cuſtoditur. ps. Ange
lis ſuis mandauit de te. vt ⁊c̄. In qua de
ſponſatōne anima deo nullas dotes largit.
ſed ab eo mirabiliter dotatur. Nam recipit
poſſeſſionem omniū virtutū ⁊ donoꝝ ſpūs
ſancti fit etiā ꝑticeps meriti paſſionis xp̄i
et omniū ſanctoꝝ et omniū bonoꝝ que fiūt
in eccleſia. fit etiā ciuis ciuitatis ſuꝑne et
recipit ꝓmiſſionem ꝙ erit heres glorie dei.
Ecce mirabiles dotes omnia bona cōtinē
tes. Sap. vij. Uenerunt mihi omnia bona
pariter cū il. Nunꝗ̄ tales dotes fuerūt da
te alicui regine mūdi. Et ideo nō immerito
beata agnes gloriabatur de tali deſponſatō
ne d. Ipſi ſum deſponſata cui angeli ſerui
unt. Et nota mirabile ꝙ beata virgo ꝑ fi
dem facta eſt ſponſa dei ſcd̄m animā. ⁊ ma
ter dei ſcd̄m corpus. Et dicit beatus augꝰ.
ꝙ beatior fuit beata maria ꝑcipiēdo fidem
xp̄i ꝗ̄ concipiēdo carnem xp̄i. Materna ꝓ
pinquitas nihil marie ꝓfuiſſet niſi felicius
xp̄m corde ꝗ̄ carne geſtaſſet. Luce. j. Bea
ta que credidiſti. Non dicit. beata que cōce
piſti. ¶ Secūdo ꝑ fidem homo a poteſtate
dyabolica liberatur. omnes em̄ naſcimur fi
lij ire ꝑ peccatū originale ꝑ qđ ſumus ſer
ui dyaboli ⁊ ſub eius ptāte. ſed ꝑ fidē quā
in bapti ſmo recipimus ab eius poteſtate li
beramur ⁊ efficimur filij dei. Hic cadit mi
raculū de illo iudeo. de quo narrat grego.
in dyalogo. ꝙ veniens romā iacuit de nocte
in templo apollinis qui faciens crucem de
lapidibus iacuit in medio habens cōfiden
tiam in crucifixo. et de nocte eum demones
inuadere non ꝓſumpſerūt. ſed viſa cruce ſta
tim fugerūt dicētes. Heu vas vacuū ſʒ ſi
gnatum. Hoc fuit figuratum in occiſione
agni ꝑ cuius fidem id eſt ꝑ fidem illius q̄
ille agnꝰ figurabat filij iſrael liberati ſunt
a ſeruitute ⁊ poteſtate pharaonis. Hebr.
xj. Fide moiſes celebrauit paſcha ⁊ ſangui
nis effuſionem id eſt habuit fidem in mor
te agni immaculati filij dei quē ille agnus
qui dicebatur paſcha figurabat. ꝑ quā fi
dem erepti fuerūt de poteſtate pharaonis.
Math. xvj. Porte inferi nō ꝑualebūt ad
uerſus eam. i. omnis poteſtas inferoꝝ non
ꝑualebit aduerſus fidem. ¶ Tercio ꝑ fidē
homo ſaluatur ⁊ abſoluit a peccatis. Lu.
vij. Fides tua saluā te fecit. Hoc dictū eſt
magdalene. Exemplū de latrone crucis cui
xp̄s pepercit ⁊ ꝑadiſum ꝓmiſit ꝓpter fidē
quā fuit ꝓteſtatus de xp̄o. Ro. iiij. Ei ve
ro qui non pōt oꝑari. credenti aūt in eum
qui iuſtificat impiū fides reputetur ad iu
ſticiam ſcd̄m ꝓpoſitum gratie dei. Sic fuit
ſaluata raab meretrix de excidio hierico et

oppoſita populo dei. vt pʒ ioſue. vj. vbi dā
Sitꝗ̄ ciuitas iſta anathema ⁊ omnia que
in eo ſunt. ſola raab meretrix viuat cū vni
uerſis que cum ea in domo ſunt. abſcondit
eniʒ nūcios quos diximus. ¶ Quarto ꝑ fi
dem homo liberatur a triplici morte ſcʒ na
ture. culpe. ⁊ pene eterne. Unde io. xj. dicit
Qui credit in me et ſi mortuus fuerit vi
uet. et omnis qui viuit ⁊ credit in me non
morietur ineternum. Mortem etiā nature
tranſmutat in reſurrectōnem glorioſi cor
poris. j. Theſ. iiij. Si enim credimus ꝙ ie
ſus mortuus eſt ⁊ reſurrexit. ita ⁊ deus eos
qui dormierūt per ieſum adducet cum eo.
Augꝰ. Tantam deus fidei gratiam preſti
tit vt mors quā conſtat vite eſſe cōtrariā
inſtrumētum fieret ꝑ qđ tranſiretur ad vi
tam. Et ideo vere poteſt dici ꝙ etiā mor
te nature non moriatur. ¶ Quinto fides ē
primū ſacrificium quo deo cor noſtrum et
intellectum immolamus. ꝑ ipſam eniʒ capti
uamus intellectum noſtrum in obſequium
chriſti qđ eſt valde mirabile. Quia vt dicit
bern̄. tria ſingularia mirabilia fecit deus in
aſſumptōne humane nature. cōiuncta eniʒ
ſunt ſimul deus ⁊ homo. mater ⁊ virgo. fi
des ⁊ cor humanum. Et ideo primū qđ re
ſpicit deus in ſacrificio eſt fides. Iere. v.
Dn̄e oculi tui reſpiciūt fidem. Eſt etiā fun
damētum omniū virtutum et ſacramētorū
eccleſie. quia niſi homo habeat fidem nullā
virtutem habere pōt. Sacramēta etiam in
fide eccleſie conſtrūtur. math. xxvj. Super
hanc petrā edificabo eccleſiā meam id ē ſu
pra fidem quā petrus confeſſus eſt. Et ideo
infidelis nullū ſacramētū pōt ꝑcipere niſi
primo in fide eccleſie baptiſmum recipiat.
Hic ⁊ quē[illegible] nō recipit ⁊c̄
ſacramēta [illegible] credat. ¶ Sexto fides omēs
verſucias [illegible] dyaboli. Nam dyabolus
ꝑ pccm̄ ducens hoiem ad [illegible] inferni ve
lat ei oculos ne quo[illegible] videat. Item ſi
cut cornus primo oculū [illegible] ei eruē
re. Item ſic malus mercator querēs hoīē
decipe ducit in apothecā obſcurā. Sic dya
bolus facit peccatori. Sed fides aīam illu
minat ⁊ eleuat velamen ab oculis ⁊ totū
cor purificat. Actu. xv. Fide purificās cor
da eoꝝ. ¶ Septimo fides recuꝑauit deo ꝑn
cipatum mūdi ⁊ dyabolo abſtulit quē totꝰ
mūdus in ydolis adorabat. Ioh. xij. Nunc
princeps huius mūdi eijcietur foras. Nā
ꝑ fidem cognouit mūdus vnū verū deū eſſe
qui carnē ꝓ ſalute noſtra aſſumpſit ⁊ ipm̄
ſolum adorauit. math. ij. Et ꝓcidētes ado
rauerūt eū. Ante vero plures deos adora
bat mūdus. Erat em̄ ꝑplus gentium in ydo
lis excecatus qui ꝑ fidem xp̄i eſt illumina
tus. Yſa. ix. Populus gen. qui am. in tene.
vi. lu. mag. puulus em̄ natus eſt nobis ⁊c̄.
¶ Octauo fides facit nos tranſire ꝑ mare
mūdi illeſos et omnia ꝑicula eius euadere
cum triūpho. Martyres em̄ ꝑ fidem tirā
nos et omnia eoꝝ tormenta vicerūt ⁊ om
nia dyaboli tela. Eph. vj. In omnibus ſu
men. ſcu. fi. in quo poſ. om. te. nequiſ. ig. ex
tin. Prudētius poe. Prima petit campū
dubia ſub ſorte duelli pugnatura fides.
¶ No[no] Et nota ꝙ valde cōgrue fides aſſi
milatur ſcuto. Nam ſicut in ſcuto tres ſunt
anguli in vno ligno. ita in deo ſunt tres ꝑ
ſone et in xp̄o ſunt tres ſubſtātie ſcʒ anima
caro ⁊ diuinitas de quibus eſt tota fides.
Itē in ſcuto eſt lignū veſtitū corio aialis
mortui. ita deus fuit veſtitꝰ corio mortali
tatis nr̄e de quo eſt fides. Itē ſcutū appē
dit ad collū ⁊ ſtat ſuꝑ cor. ſic fides debʒ ſta
re ſuꝑ cor ⁊ ꝑ guttur ꝓferri. Ro. x. Corde
cre. ad iuſti. ore aūt ꝯfeſ. fit ad ſa. Item ſic
doctus ſtrenuitor vel bellator oēs ictus re
cipit in ſcuto ſic ſapiens fidelis omēs tem
ptatōes ⁊ tela dyaboli recipit in ſcuto fidei
vt dictum eſt ſupra. Habeamus ergo verā
fidem de paradiſo et inferno et ꝙ deus re
muneret bona ⁊ puniat mala et in tali fide
omēs ictus recipiamus ⁊ omia ꝑicula eua
demus. Hoc fuit figuratū qn̄ moiſes venit
ad mare rubrū ⁊ ꝑcuſſit mare. xij. ꝑcuſſu
ris ſm̄ ꝙ xij. erāt tribus iſrael ⁊ quelibet
tribus ꝑ viam ſuā illeſa trāſiuit. Que xij.
percuſſure ſignificant. xij. articulos fidei in
quibus tota fides cōtinetur. per cuius vir
tutem hō trāſit mare mūdi illeſus. Hebr.
xi. Fide moiſes tranſiuit per mare rubrum

Fides eſt nubes filioꝝ iſrael.que de nocte
cotra tenebras lumen pſtabat et de die faci
ebat vmbꝛam et cōtra incendiū ſolis refri-
gerium pſtabat.que nubes erat egiptijs te-
nebꝛoſa.Sic pari mō facit fides que illu-
minat intellectum ꝛ contra incendia vicio
rum refrigeriū preſtat que fides infidelibꝰ
tota eſt tenebꝛoſa.¶ Nono fides facit nos
cōtemnere mundum et bona eius que ſunt
tria.ſcꝫ honoꝛes.delicie.ꝛ diuicie. Hebꝛe.
xj. Fide moyſes grādis effectus negauit ſe
eſſe filiū filie pharaonis.ecce honoꝛes.ma
gis eligens affligi cum populo dei q̄ꝫ terre
ne iocūditatis habere peccatū ecce delicie
maioꝛes diuicias eſtimans theſauro egipti-
oꝛum imperium xpi.ecce diuitie.Omis em̄
ſanctus iſta tria cōtemnit ꝓpter fideꝫ quā
habꝫ de futura vita.qꝛ vt dicit aplꝰs.j.co.
xv.Si in hac vitā tātum in xpo ſperantes
ſumus miſerabilioꝛes ſumus omnibus ho
minibus. Hoc fuit figuratum in captione
hierico vt dictum eſt ſupꝛa.¶ Decimo fi-
des eſt ianna ꝛ ſcala ꝑ quā ad celum aſcen
dimus eccleſie triūphantis. et ideo ſine fide
impoſſibile eſt placere deo ꝛ ad celum veni
re. Hebꝛe.xj. Juſtus aūt meus ex fide vi-
uit ꝙ ſi ſubtraxerit ſe non placebit aīe mee.
Hoc fuit figuratum in ſcala quā vidit ia-
cob que tangebat celum et dn̄s erat innixꝰ
ſcale et pes ſcale erat ſupꝛa petram quā ia-
cob ſuppoſuerat capiti ſuo.et angeli aſcen
debant ꝛ deſcendebāt per ſcalam vtꝫ pꝫ geñ
xxviij.ſcala iſta eſt fides que habꝫ.xij gra
dus qui ſunt.xij.articuli fidei. Tota auteꝫ
fides eſt de humanitate ꝛ diuinitate xpi. et
ideo pes ſcale ſtabat ſupꝛa petram id eſt ſu
pꝛa hominē xp̄m.petram fidei ꝛ capiti ſca-
le innitebatur deus ꝛ angeli id eſt pdicato-
res aſcendebāt ad deitatem. et deſcendebāt
ad humanitatem pdicando opa deitatis et
humanitatis xpi. Unde iacob euigilās ait.
Nō eſt hic aliud niſi domus dei ꝛ poꝛta ce-
li. Et ꝙ fides ſit ianua celi patꝫ. quia ꝑ fi-
dem mediatoꝛis omnes patres noſtri intrā
uerūt celum.et qui in hac fide nō ſunt moꝛ
tui nunq̄ꝫ intrabunt. Hoc fuit figuratum in
filijs iſrael.quia ſolum illi duo qui crediderunt

runt ſcꝫ caleph et ioſue intrauerūt terram
pmiſſionis. Omnes auteꝫ alij [illegible]
moꝛtui in deſerto. Concluде ꝛ dic cum apo-
ſtolo.hebꝛe.xj. [illegible] me tempus enarrā
tem virtutes ꝛ miracula fidei que a ſeculo
facta ſunt. Tanta eſt enim virtus fidei. ꝙ
mali ꝛ boni virtute fidei mirabilia opan
tur. Omnia eniꝫ miracula fidei attribuun
tur. Et ꝙ etiaꝫ mali virtute fidei opentur
patꝫ ꝑ illud math.vij. Domine nōne in no
mine tuo ꝓphetauimus et in nomine tuo
demonia eiecemus.et in nomine tuo virtu
tes multas fecimus. et dicet illis nunq̄ꝫ no
ui vos.Et ſic ptꝫ totum.

¶ Dominica prima poſt octauas pa-
ſche de euāgelio ſermo ꝛ

Ego ſum paſtoꝛ bonus. Joh.
x. Bonꝰ paſtoꝛ qui poſuit aīā
mam ſuā ꝓ ouibus ſuis. ꝓpo-
nit ſe nobis in exemplum vt ſe
quamur veſtigia eius.quia nō
debet candela ſub modio occultari ſed om
nibus lucere. Unde cum ipe duobꝰ cecis
quos illuminauit dixerit. Uidete ne quis
ſciat.math.ix. Et tribus diſcipulis in tranſ
figuratione mandauerit d. Nemini dix.viſi
onem.math.xvij. Manifeſtuꝫ eſt ꝙ ad ia
ctantiam nō dixit ſed vt boni paſtoꝛis ſe no
bis in exemplū daret ꝛ foꝛmā vt [illegible]
ducem in omnibus ſequamur. [illegible] viij
Ego glo.meā non que. [illegible] ꝓpter
eandem cām p.ij.coꝛ.vij. [illegible] nos Ne-
minē leſimus [illegible] nemineꝫ
circumuenimus [illegible] x.Sine offen
ſione eſtote iudeis ꝛ gentibus ꝛ eccleſie dei
ſicut ꝛ ego ꝑ [illegible] placeo. Nos
auteꝫ qui [illegible] dimus ꝛ
ſi dix.q̄m pec.non ha. [illegible] et ve.
in no.non eſt.j.ioh.j. comendare nobis pe
nitus non debemꝰ. Pꝛouer.xxvij. Laudet
te alienus et non os tuum. Quia ſi preteri-
ta cogitamus multa commiſimus mala et
omiſimus bona ſi paciencia multi ſunt defe
ctus noſtri ſi futura [illegible] ſumus quid no
bis accidat et que [illegible] acturi.

Petrus [illegible] Dñe tecum
paratus ſum [illegible] in moꝛ.ire. Luce.
xxij. Et poſtea [illegible] ipum negauit.
¶ Pꝛopterea [illegible] coꝛ.x. Qui ſe exi
ſtimat [illegible] ergo chꝛiſtꝰ in hoc
euāgel[illegible] nos ꝓuocans bo
num [illegible] nominat. In quo quideꝫ
[illegible] facit. Pꝛimo quideꝫ in-
[illegible] paſtoꝛem bonum ꝛ opus eius de-
ſcribit [illegible] poſt ipſum eamus. In pꝛincipio
euāgelij. Secūdo oſtendit mercenarium pa
ſtoꝛem et opus eius deſcribit vt ipm rep-
behemus et fugiamus ibi. Mercenarius aūt
et qui non eſt paſ. Tercio opus lupi ſeuien-
tis vt ipm caueamus deſcribit ibi. Cogno-
ſcunt me mee. Quarto oſtendit opoꝛtunitā
tem et congruētiam ouium congregādarū
in vno ouili chꝛiſti vt dei gratiam cogno-
ſcamus ibi. Alias oues habeo que nō ſunt
ex hoc ouili. ¶ Pꝛimo ergo bonus paſtor
introducitur et eius opus deſcribit vt ipm
ſequamur. ¶ [illegible] Circa qd̄ nota ꝙ ad bo
num paſtoꝛem ſeptem requiruntur que om
nia ꝑfectiſſime fuerunt in chꝛiſto ſcꝫ virtꝰ
ꝑfecta.modus cōgruus.cognitio vera.cari
tas pꝛecipua.oſtenſio vie.paſtus ſalutis. et
ſolers cuſtodia. ¶ Pꝛimum ergo qd̄ in bo
no paſtoꝛe requiritur eſt virtus ꝑfecta.vt
ſcꝫ ſit virtuoſus et virtute ꝑfectus. Quia
cum virtus ſit que bonum habentem facit
et opus eius bonum reddit. vt dicit phus.
et augꝰ.dicit ꝙ virtus eſt qua recte viuit
et nemo male vtitur.ꝑfecto ſic paſtor ſi eſt
virtuoſus bonus erit ꝛ bene officiū ſuum
exequetur.imo ꝑ nihil aliud poteſt eſſe bo-
nus et digne officium ſuū exequi niſi ꝑ vir
tutem. Sunt autem quidam pꝛelati qui ſo
lum docent alios virtutes ſꝫ ipi habere nō
curāt. ſimiles candelis que alios illuminant
et ſeipſas conſumūt.math.xxiij. Dicūt eniꝫ
et non faciunt. Econtra de iohe baptiſta dꝛ
ioh.v. Ille erat lucerna ardens ꝑ caritatē
quo ad ſe ꝛ lucens ꝑ bona exempla quo ad
alios. Et de xpo dꝛ Actuū.j. Cepit ieſus fa
cere ꝛ docere. Quia vt dicit augꝰ.bene lo-
qui ꝛ male viuere nihil aliud eſt q̄ꝫ ſeipſum
ſua voce dānare. Gen.xxvij. Uox quidem

vox iacob.ſed manꝰ.manus eſau ſunt Uñ
nō ſolum paſtoꝛes eccleſiaꝝ debent virtuti
bus pollere ſed etiaꝫ iudices ꝛ dn̄i terrarū
ſeculares. Exemplū de cōſilio ietro qui ꝯſu
luit moyſi vt eligeret de omni populo vi-
ros timētes deū et qui diligerēt veritatem
et odirent auariciam quos cōſtitueret iudi
ces ſuꝑ populum. Sap.j. Diligite iuſticiaꝫ
qui iudicatis terrā. Et nota hic exemplum
ſocratis qui inuitatꝰ a rege ſpuit in faciem
eius eo ꝙ oīa erāt deaurata pter faciē Sic
multi plati ꝛ dn̄i oīa volūt pulcra ꝛ bona
hr̄e ad gloriā mūdi pter aīam quā non cu-
rant habere bonā dum nō curāt virtutem
habere que facit aīam bonā vt dicit augꝰ
Joh.xij. Dilexerūt gloriā hoīm magis q̄ꝫ
dei. ¶ Secūdum qd̄ in paſtoꝛe requirit eſt
modus cōgruus vt ſcꝫ debito mō eccleſiam
intret ſcꝫ ꝑ xp̄m qui eſt oſtiū eccleſie ꝛ non
vt fur aliūde aſcēdat.joh.x. Ego ſum oſtiū
ſi quis ꝑ me intrauerit ſaluabitur. Iſte in
trat ꝑ xp̄m qui ꝑ rectā intētiōem.ꝑ verā fi
dem.ſufficiētem ſciam ꝛ electiōem eccleſia-
ſticā intrat. Quia xp̄s eſt via ꝛ oſtiuꝫ oīm
iuſtoꝝ.joh.xiiij. Ego ſum via veritas ꝛ vi-
ta. Debet platus ꝛ paſtoꝛ rectā intentiōem
habere vt ſcꝫ in platiōe intendat aīam ſuā
in obſequio dei ſaluare Et hoc debꝫ eū mo
uere ad claritatem. Secūdario debꝫ quere
re bona tpalia vt ſuſtētetur. Quia vt dicit
aplꝰs .j.coꝝ.ix. Nemo militat ſuis ſtipen-
dijs vnq̄ꝫ. Et iteꝝ ibideꝫ. Si nos vobis ſpī
ritualia ſeminamus nō eſt magnū ſi carna-
lia veſtra metamus. Lu.x. Dignus ē mer
cenarius mercede ſua. Debet etiaꝫ verā fi
dem habere de xpo. Debet etiam ſcire q̄ ad
miniſteriū ſuū ſpectent. Oſee.iiij. Quia tu
repuliſti ſciētiam ꝛ ego te re.ne ſacerdotio
fungaris mihi. Debet quarto eligi ꝛ con-
firmari. Hebꝛe.v. Nec quiſquaꝫ aſſumat
ſibi honoꝛem ſed qui vocatur a deo tanq̄ꝫ
aaron. Sed heu hodie quia quaſi non om-
nes intrant per oſtium ſed aſcendunt aliun
de ſcilicꝫ per alios gradus qui ſunt quattu
oꝛ ſcilicꝫ amicicia ſecularis.parentela car-
nalis.pecunia ꝛ potētia. Per illos gradꝰ

Fides eſt nubes filioꝝ iſrael.que de nocte
contra tenebras lumen pſtabat et de die faci
ebat vmbram et cōtra incendiū ſolis refri/
gerium pſtabat.que nubes erat egiptijs te/
nebroſa.Sic pari mō facit fides que illu/
minat intellectum ⁊ contra incendia vicio
rum refrigeriū preſtat que fides infidelibꝰ
tota eſt tenebroſa.[illegible] Nono fides facit nos
cōtemnere mundum et bona eius que ſunt
tria.ſcʒ honores.delicie.⁊ diuicie. Hebre.
xj.Fide moyſes grādis effectus negauit ſe
eſſe filiū filie pharaonis.ecce honores.ma
gis eligens affligi cum populo dei q̄ tem/
pore iocūditatis habere peccatū ecce delicie
maiores diuicias eſtimans theſauro egipti/
orum imperium xp̄i.ecce diuitie.Omis em̄
ſanctus iſta tria cōtemnit ꝑpter fideʒ quā
habʒ de futura vita.qꝛ vt dicit apl̄us.j.co.
xv.Si in hac vitā tātum in xp̄o ſperantes
ſumus miſerabiliores ſumus omnibus ho
minibus. Hoc fuit figuratum in captione
hierico vt dictum eſt ſupra.[illegible] Decimo fi/
des eſt ianua ⁊ ſcala ꝑ quā ad celum aſcen
dimus eccleſie triūphantis. et ideo ſine fide
impoſſibile eſt placere deo ⁊ ad celum veni
re. Hebre.xj. Iuſtus aūt meus ex fide vi/
uit ꝙ ſi ſubtraxerit ſe non placebit aīe mee.
Hoc fuit figuratum in ſcala quā vidit ia/
cob que tangebat celum et dn̄s erat innixꝰ
ſcale et pes ſcale erat ſupra petram quā ia/
cob ſuppoſuerat capiti ſuo.et angeli aſcen
debant ⁊ deſcendebāt per ſcalam vt pʒ geñ
xxviij.ſcala iſta eſt fides que habʒ.xij gra
dus qui ſunt.xij.articuli fidei. Tota autē
fides eſt de humanitate ⁊ diuinitate xp̄i. et
ideo pes ſcale ſtabat ſupra petram id eſt ſu
pra hominē xp̄m.petram fidei ⁊ capiti ſca/
le innitebatur deus ⁊ angeli id eſt pdicato/
res aſcendebāt ad deitatem. et deſcendebāt
ad humanitatem pdicando opa deitatis et
humanitatis xp̄i. Unde iacob euigilās ait.
Nō eſt hic aliud niſi domus dei ⁊ porta ce/
li. Et ꝙ fides ſit ianua celi patʒ. quia ꝑ fi/
dem mediatoris omnes patres noſtri intra
uerūt celum.et qui in hac fide nō ſunt mor
tui nunq̄ intrabunt. Hō fuit figuratum in
filijs iſrael.quia ſolum illi duo qui crediderūt

runt ſcʒ caleph et ioſue intrauerūt terram
pmiſſionis. Omnes autē alij remanſerūt
mortui in deſerto. Cōclude ⁊ dic cum apo/
ſtolo.hebre.xj. Deficiet me tempus enarrā
tem virtutes ⁊ miracula fidei que a ſeculo
facta ſunt. Tanta eſt enim virtus fidei. ꝙ
mali ⁊ boni virtute fidei mirabilia opan/
tur. Omnia eniʒ miracula fidei attribuun/
tur. Et ꝙ etiaʒ mali virtute fidei opentur
patʒ ꝑ illud math.vij. Domine nōne in no
mine tuo ꝓphetauimus et in nomine tuo
demonia eiecemus.et in nomine tuo virtu
tes multas fecimus. et dicet illis nunq̄ no
ui vos. Et ſic pʒ totum.

Dominica prima poſt octauas pa/
ſche de euāgelio ſermo A

Ego ſum paſtor bonus. Joh.
x. Bonꝰ paſtor qui poſuit aī/
mam ſuā ꝑ ouibus ſuis. ꝓpo/
nit ſe nobis in exemplum vt ſe
quamur veſtigia eius.quia nō
debet candela ſub modio occultari ſed om
nibus elucere. Unde cum ipe duobꝰ cecis
quos illuminauit dixerit. Uidete ne quis
ſciat.math.ix. Et tribus diſcipulis in tranſ
figuratione mandauerit d. Nemini dix.viſi
onem.math.xvij. Manifeſtuʒ eſt ꝙ ad ia
ctantiam nō dixit ſed vt boni paſtoris ſe no
bis in exemplū daret ⁊ formā. vt [illegible]
ducem in omnibus ſequamur. [illegible] viij
Ego glo.meā non quē. [illegible] ꝓpter
eandem cām ꝑ.ij.cor.[illegible] nos Ne/
minē leſimus [illegible]mus.nemineʒ
circumuenimus [illegible] x.Sine offen
ſione eſtote iudeis ⁊ gentibus ⁊ eccleſie dei
[illegible] Nos
autem qui [illegible]dimus ⁊
ſi dix.[illegible] et ve.
[illegible] commendare nos pe
nitus non debemus. Prouer.[illegible] Laudet
te alienus [illegible] os tuum. Quia ſi preteri/
ta cogitemus multa [illegible] mala et
omiſimus bona ſi [illegible] multi ſunt defe
ctus noſtri ſi futura [illegible] ſumus quid no
bis accidat [illegible] acturi.

Petrus [illegible] Dic tecum
paratus ſum [illegible] in mor.ire. Luce.
xxij. Et [illegible] ipſum negauit.
[illegible] cor.x. Qui ſe exi
ſtimat [illegible] ergo chriſtꝰ in hoc
euāge[illegible]m nos ꝓuocans bo/
num [illegible]nominat. In quo quideʒ
[illegible]qʒ facit. Primo quideʒ in/
[illegible] paſtorem bonum ⁊ opus eius de/
ſcribit [illegible] poſt ipſum eamus. In principio
[illegible] Secūdo oſtendit mercenarium pa
ſtorem et opus eius deſcribit vt ipm reꝓ/
bemus et fugiamus ibi. Mercenarius aūt
et qui non eſt paſ. Tercio opus lupi ſeuiē/
tis vt ipm caueamus deſcribit ibi. Cogno/
ſcunt me mee. Quarto oſtendit oportunitā
tem et congruētiam ouium congregādarū
in vno ouili chriſti vt dei gratiam cogno/
ſcamus ibi. Alias oues habeo que nō ſunt
ex hoc ouili. Quinto ergo bonus paſtor
introducitur et eius opus deſcribit vt ipm
ſequamur [illegible] Circa qd̄ nota ꝙ ad bo
num [illegible] requiruntur que om
nia [illegible] fuerunt in chriſto ſcʒ virtꝰ
pfecta.modus cōgruus.cognitio vera.cari
tas precipua.oſtenſio vie.paſtus ſalutis. et
ſolers cuſtodia. Primum ergo qd̄ in bo
no paſtore requiritur eſt virtus pfecta.vt
ſcʒ ſit virtuoſus et virtute pfectus. Quia
eum virtus ſit que bonum habentemꝫ facit
et opus eius bonum reddit. vt dicit phūs.
et augꝰ.dicit ꝙ virtus eſt qua recte viuit
et nemo male vtitur.pfecto ſic paſtor ſi eſt
virtuoſus bonus erit ⁊ bene officiū ſuum
exequetur.immo ꝑ nihil aliud poteſt eſſe bo/
nus et digne officium ſuū exequi niſi ꝑ vir
tutem. Sunt autem quidam prelati qui ſo
lum docent alios virtutes ſʒ ipi habere nō
curāt. ſimiles candelis que alios illuminant
et ſeipſas conſumunt.math.xxiij. Dicūt eniʒ
et non faciunt. E contra de iohe baptiſta dr
joh.v. Ille erat lucerna ardens ꝑ caritatē
quo ad ſe ⁊ lucens ꝑ bona exempla quo ad
alios. Et de xp̄o dr̄ Actuū.j. Cepit ieſus fa
cere ⁊ docere. Quia vt dicit augꝰ.bene lo/
qui ⁊ male viuere nihil aliud eſt q̄ ſeipſum
ſua voce dānare. Gen.xxvij. Uox quidem

vox iacob.ſed manꝰ.manus eſau ſunt. Uñ
nō ſolum paſtores eccleſiaꝝ debent virtuti
bus pollere ſed etiaʒ iudices ⁊ dn̄i terrarū
ſeculares. Exemplū de cōſilio ietro qui ꝯſu
luit moyſi vt eligeret de omni populo vi/
ros timētes deū et qui diligerēt veritatem
et odirent auariciam quos cōſtitueret iudi
ces ſup populum. Sap.j. Diligite iuſticiaʒ
qui iudicatis terrā. Et nota hic exemplum
ſocratis qui inuitatꝰ a rege ſpuit in faciem
eius eo ꝙ oia erāt deaurata pter faciē Sic
multi plati ⁊ dn̄i oia volūt pulcra ⁊ bona
hr̄e ad gloriā mūdi pter aīam quā non cu/
rant habere bonā dum nō curāt virtutem
habere que facit aīam bonā vt dicit augꝰ
Joh.xij. Dilexerūt gloriā hoim magis q̄
dei. Secūdum qd̄ in paſtore requirit eſt
modus cōgruus vt ſcʒ debito mō eccleſiam
intret ſcʒ ꝑ xp̄m qui eſt oſtiū eccleſie ⁊ non
vt fur aliūde aſcēdat.joh.x. Ego ſum oſtiū
ſi quis ꝑ me intrauerit ſaluabitur. Iſte in
trat ꝑ xp̄m qui ꝑ rectā intētiōem.ꝑ verā fi
dem.ſufficiētem ſciam ⁊ electiōem eccleſia/
ſticā intrat. Quia xp̄s eſt via ⁊ oſtiuʒ oim
iuſtoꝝ.joh.xiiij. Ego ſum via veritas ⁊ vi/
ta. Debet platus ⁊ paſtor rectā intentiōem
habere vt ſcʒ in platiōe intendat aīam ſuā
in obſequio dei ſaluare Et hoc debʒ eū mo
uere ad claritatem. Secūdario debʒ quere
re bona tpalia vt ſuſtētetur. Quia vt dicit
aplus .j.cor.ix. Nemo militat ſuis ſtipen/
dijs vnq̄. Et iteꝝ ibideʒ. Si nos vobis ſpi
ritualia ſeminauimus nō eſt magnū ſi carna/
lia veſtra metamus.. Lu.x. Dignus ē mer
cenarius mercede ſua. Debet etiaʒ verā fi
dem habere de xp̄o. Debet etiam ſcire q̄ ad
miniſteriū ſuū ſpectent. Oſee.iiij. Quia tu
repuliſti ſciētiam ⁊ ego te re.ne ſacerdotio
fungaris mihi. Debet quarto eligi ⁊ con/
firmari. Hebre.v. Nec quiſquaʒ aſſumat
ſibi honorem ſed qui vocatur a deo tanq̄
aaron. Sed heu hodie quia quaſi non om/
nes intrant per oſtium ſed aſcendunt aliun
de ſcilicʒ per alios gradus qui ſunt quattu
or ſcilicʒ amicicia ſecularis.parentela car/
nalis.pecunia ⁊ potētia. Per illos gradꝰ

ꝓhibet dñs aſcendere clericos. Exodi.xx.
Non aſcendas p̄ gradus ad altare meum.
Nam quaſi omẽs mediãte tempali merce-
de obtinẽt eccleſias ⁊ ꝓbendas Sed iſtis ac
cidet.ſicut gieſi qui vendidit grãm dei naa-
man ſiro et emit de pecunia accepta vineta
et oliueta.ſed lepra naaman adheſit ei et ſe
mini eius vſqꝫ in ſempiternum.iiij.regũ.v.
Quia peccata illoꝝ quoꝝ fuerũt bona ec-
cleſiaꝝ que ſunt lepra anime adhereut eis
in ſempiternũ. Actu.viij. Pecunia tua te-
cum ſit in ꝑditõem qm̃ exiſtimaſti regnum
dei pecunia poſſideri. Et vendẽtes ⁊ emẽ-
tes bona eccleſiaſtica ſimoniaci nominãtur
debent enĩ gratis dei ⁊ eccleſie beneficia diſ
ſpenſari.math.x. Gratis accepiſtis gratis
date. Quicũqꝫ ergo nõ intrat p̄ xp̃m ſꝫ ꝓce
vel ꝓcio amicicia vel parẽtela nõ eſt verus
paſtor ſed fur Sed attẽde ꝙ ſi amicicie vel
parentele vel ꝓcibus cõiungitur xp̃us. ve-
rus etiam eſt paſtor id eſt quãdo homo eſt
dignus ⁊ bone vite quãuis nõ ob hoc fiat
ſed prece vel amicicia verus eſt paſtor Nõ
dico ꝓciõ qꝛ quãtumcũqꝫ ſit dignus ſi ꝓciõ
fiat non eſt paſtor ſed fur. Et ideo tales ꝓ
nihilo habent xp̃m. Figura. Petrus intrõ
miſſus p̄ ancillam in atriũ anne põtificis
ſtatim negauit xp̃m. vt pꝫ joh.xviij.ſic qui
intromittũtur in eccleſiam dei p̄ carnalẽs ⁊
carnalia negant xp̃m ⁊ ejus mãdata ↄtem
nũt. Titũ.j. Confitẽtur ſe noſſe deũ. factis
autẽꝫ nagant. ¶ Tercium qd̕ in paſtore re
quiritur eſt cognitio vera ⁊ oues ſuas co-
gnoſcat.prouer.xxvij. Diligenter cognoſcẽ
vultum pecoris tui tuoſqꝫ greges conſide-
ra. In eodem.xij. Nouit iuſtus animas iu
mentoꝝ ſuoꝝ.viſcera aũt impioꝝ crudelia
Quidãꝫ enĩ ſubditoꝝ indigẽt miſericordia
et miſeratõne.quidã virga ⁊ correctõe.qui
dam cõſilio ⁊ directiõe.quidaꝫ auxilio ⁊ de
fenſione.⁊ ſunt quidã tolerãdi.⁊ quidaꝫ de
eccleſia expellẽdi Sed illa paſtor nõ poſſet
facere niſi cognoſceret oues ſuas. Johã.x.
Cognoſco oues meas ⁊ cognoſcũt me mee
Ibidem Et ꝓprias oues vocat nomiatim
Eſt etiam ꝓlatus animaꝝ medicus. et ideo
oportꝫ eũ infirmitates cognoſcere Hec tñ

cognitio fit p̄ cõfeſſiõem potiſſime. et ideo
eccleſia ordinauit vt ſemel in anno quilibet
ſuo cõfiteatur ꝓlato [illegible] peccata ſua omia in
dicãdo. Quia vt [illegible] opam medi
cantis expectas oportꝫ [illegible] detegas.
Deus aũt cognoſcit oues [illegible] inatio
ne eterna. joh.xiij. Ego ſcio [illegible] legerĩ
Et ideo cognoſcit eas.i.ap. [illegible] xxx
iij. Et te noui ex nomine id eſt approbaui.
Ecõtra de reprobis.math.xxj.dꝛ. [illegible]
co vobis neſcio vos.i.nõ ap.pbo ¶ [illegible]
tum qd̕ in paſtore requirit eſt caritas ꝓci-
pũa vt ſpẽaliter caritatem habeat. Et ideo
petrus paſtor a dño ordinãdus de dilectõe
a dño fuit examinatus ⁊ ſpẽaliter requiſit
joh.xxj. Simon ioh. diligis me plus his.q.
d. Cõmunis dilectio nõ ſufficit tibi. Debet
ergo in ꝓlato eſſe caritas feruẽs ⁊ ordina-
ta vt deũ ſup̄ oia diligat ⁊ proximũ ꝓpter de
um ⁊ in deo.⁊ plus dꝫ diligere ſalutẽꝫ pxi-
mi q̃ vitam ſuã corpalem.⁊ q̃ bona tpalia
ac etiaꝫ ↄſanguineos. Bern. ſup̄ illo verbo
Petre amas me ſcꝫ plus q̃ te plꝰ q̃ tua et
plꝰ q̃ tuos.⁊ niſi ita ꝑfecte diligas me hãc
curã aſſumere nõ ꝓſumas Sic paſtor xp̃s
oues ſuas dilexit vt ꝓ eis aiam ſuã daret.
joh.x. Animã m.po.ꝓ oui.meis.i.vitã me
am. Sic omis paſtor dꝫ eſſe ꝑatus ſi neceſſe
eſſet ꝓ ſubditoꝝ ſalute mori. alias ꝑderet
aiam ſuã.jo.xij. Qui amat a.ſ.p.eã. Et rõ
quare paſtor debꝫ ꝓcipue caritatem hr̃e.qꝛ
vt dꝛ.j.co.xiij.caritas nõ q̃rit q̃ ſua ſunt ſꝫ
facit oia cõia.ꝓlatus aũt debꝫ intẽdere vti-
litati cõi ſubditoꝝ.j.co.x. Nõ q̃ro qd̕ mihi
vtile eſt ſꝫ qd̕ multis vt ſalui fiãt. Itẽꝫ dꝫ
habere omnia cõia paupibus xp̃i.quia bo-
na eccleſiaꝝ cum ſint de patrimonio cruci-
fixi patris paupeꝝ iure hereditatis ſunt bo
na pauperũ. Actꝰ.ij. Erant illis omnia cõ
munia et diſtribuebatur vnicuiqꝫ put cui
qꝫ opus erat. ¶ Quintuꝫ quod requiritur
in paſtore eſt oſtenſio vie vt antecedendo
oues viam eis demonſtraret. Iſa.xxx. Hec
eſt via ambulate in ea. Et hoc ↄgrue facit
ſalutaria exempla populo ꝓbendo. Debet
enim prelatus totius eccleſie ſpiritualis ex
empla in ſe prebere eũ ſubditos informare

debeat. Exod.xxv. Omnia fac ſcdm̃ exem.
qd̕ tibi in monte monſtra.eſt id eſt in xp̃o.
Prelatus auteꝫ ꝑſonam xp̃i gerit.ij.co.v.
Legatõne ꝓ xp̃o fungimur. Luce.x. Qui
vos au.me au.et qui vos ſper.me ſper. vñ
j.Re.ix.de ſaule dꝛ ꝙ ab humero ⁊ ſurſuꝫ
eminebat ſup̄ vniuerſum populuꝫ In quo
datur intelligi exceſſus virtutum paſtoruꝫ
ſup̄ alios. Grego. Tãtum debet tranſcen-
dere actio ꝓſulis vitam populi quãtum ſo-
let differre vita paſtoris a vita gregis. De
bet etiam ꝓlatus eſſe qdãm ſpeculum ſine
macula ante populum. ¶ Sextũ qd̕ in pa-
ſtore requiritur eſt paſtus ſalutis vt oues
ad bona paſcua ducãtur.j. Pe.v. Paſcite
qui in vobis eſt gregem dñi. Debet enĩ pa-
ſtor eccleſie tripliciter paſcere oues xp̃i ſcꝫ
verbo veritatis et pane caritatis et corꝑe
xp̃i. Et ſi opus eſt ſubſidio tempalis neceſſi
tatis.joh.xxj. Paſce oues meas. Ter dixit
paſce ad deſignãdum ꝓdictum triplicem pa
ſtum. Paſce ergo verbo. Jere.iij. Dabo
vobis paſtores ſm̃ cor meũ qui paſcẽt vos
ſciẽtia ⁊ doctrina. Talis eſt cibus anime.
Math.iiij. Nõ in ſolo pane viuit homo ſꝫ
in omni verbo qd̕ ꝓcedit de ore dei. Paſce
corꝑali cibo. Aug. Talis debet eſſe paſtor
qui ꝓponat verbum doctrine ignorãtibus.
et menſam ſuã cõmunicet indigẽtibus. Li-
benter enĩ audit homo linguã eius loquen-
tem.cuius dexterã ſibi ſentit porrigẽtem.
Paſce tercio ſpũali alimento ſcꝫ corꝑe xp̃i
paſcere ⁊ ſacramẽta eccleſie ei miniſtrare q̃
vere ſunt cibus anime. Jo.vj. Caro m.ve
re eſt cibꝰ. Debꝫ etiaꝫ populũ paſcere quo
tidie ꝓ eis orando et hoſtiã imolando. Col
j. Non ceſſamus pro vobis orantes ⁊ dep̃-
cantes. Ro.i. Memoriam veſtri ſemper fa
cio in orationibus meis. Joelis.ij. Inter
veſtibulum ⁊ altare plorabunt ſacerdotes
miniſtri domini et dicent. Parce dñe parce
populo tuo. Sic orauit xp̃s pro ouibus ſu
is dicens. Pater ſanctifica eos in veritate
Joh.xvij. Et iteꝝ. Nõ rogo vt tollas eos
de mũdo ſꝫ vt ſe.eos a malo. ¶ Septimum
qd̕ requiritur in paſtore eſt ſolers cura vt
bene cuſtodiat gregem a lupis ⁊ ab aliis ſe

uis beſtiis nocere volentibꝰ. Lupi ſunt he
retici. ſeue beſtie ſunt vicia ⁊ peccata que
homines efficiunt beſtiales. Et ideo eccle-
ſia habet canes ad hec fuganda ſcꝫ predica
tores qui dentibꝰ dilacerant vicia ⁊ linguis
ſanant animas ſauciatas. Pſal. Lingua ca
num tuorum ex.⁊c. Vt beatus dominicus
ordinis predicatoꝝ inſtitutor in figura ca-
tuli eſt demonſtratus matri Vnde paſtor
eccleſie vocatur ſpeculator qui de turri ha
bet conſpicere inimicos veniẽtes ⁊ fortiter
clamare Ezech.iij. Fili hominiũ ſpeculato
rem dedi te domui iſrael.qd̕ ſi dicẽte me ad
impium morte morieris et tu non annũcia
ueris ei vt auertat ſe a via ſua impia. ipſe
ab iniquitate ſua morietur.ſang.vero eius
de manu tua requi. Propter qd̕ dicit apo-
ſtolus.j.Cor.ix. Ve mihi ſi non euangeli-
ſauero neceſſitas eniꝫ mihi incumbit. Iſa.
lxij. Super muros tuos hieruſalem conſti-
tui cuſtodes ⁊ tota die ⁊ nocte nõ tacebũt.
Vere tota die ac nocte debemꝰ clamare di
cẽtes. Cariſſimi cauete quia inimici appro
pinquant fortiſſimi ſcilicꝫ demones ⁊ pec-
cata duriſſimum bellum dabũt. Debet etiã
paſtor habere retia pro ſepe ouium.id eſt ꝓ
cepta et leges. Debet etiam habere baculũ
et virgam per quã excutiet ⁊ ſeq̃ſtret oues
morbidas a grege ne ipſum inficiant ſcꝫ he
reticos ⁊ publicos peccatores. Habꝫ etiaꝫ
eccleſia duplicem gladium ſcilicꝫ ſpiritua-
lem qui eſt excõmunicatio per quã pecca-
tores ſequeſtrat Math.xviij. Sit tibi ſicut
ethnicus ⁊ publicanus. Et materialem per
quẽ hereticos exterminari iubet quem gla
dium poteſtati ſeculari cõmittit ne manus
deo conſecrate ſanguine polluantur. Luce
xxij. Ecce gladij duo hic. Et reſpõdit ieſus
Satis eſt. Et non dixit non eſt neceſſe. Et
ſic patꝫ primum. ¶ R. Secundo deſcribi
tur mercenarius paſtor vt ipſum fugiamꝰ
Vbi nota ꝙ ad mercenarium tria ꝑtinere
videntur. Primum eſt quãdo non intrat p̄
oſtium ſed prece vel precio potentia vel pa
rentela. Math.xxij. Amice quomõ huc in
traſti non habens veſtem nuptialem. id eſt
debitam conueniẽtiam. Secũdum eſt qñ ꝓ

mercede tempali ⁊ nō ꝓ deo cuſtodit oues
tunc eniȝ nō curat niſi mungere ⁊ tondere
oues. Ezech. xxiiij. Lac comedebatis et la-
nis opiebamini. Et tātuȝ mūgunt ꝙ eliciūt
ſanguinem. Lu. xx. Attendite a ſcribis qui
deuorant domos viduaꝝ ſimulātes longam
orōnem. Aug⁹. Sunt in eccleſia quidā ꝑpo
ſiti de quibus apl̃us paulus dicit ſua querē
tes nō que ieſu xp̄i. quid eſt ſua querentes.
nō xp̄m gratis diligētes. nō deū ꝓpter deuȝ
querētes. tempalia comoda ſectātes. hono
res ab hominibus appetētes. hec qñ aman
tur a ꝑpoſito et ꝓpter hoc ſeruit deo. quiſ-
quis talis eſt mercenarius eſt. Nota ꝙ qñ
xp̄s cōmiſit oues petro nō dixit. tonde oues
meas ſed paſche. Tercium eſt quādo nō cu
rat de ouib⁹. Et ideo nō antecedit eas oſtē
dendo viam. nec paſcit eas verbo vel exem
plo. nec defendit eas a lupis. nec curat cla-
mare. Joh. x. Mercenarius aūt vi. lu. ve.
et fugi. ⁊ non eſt ei cu. de oui. quia mer. eſt
¶ S. Notādum hic ꝙ cuicūqȝ ꝑlato tria
debemus ſcȝ rōne dignitatis reuerētiam. ra
tione ꝑſone ſufferētiam. et ex ꝑte doctrine
obediētiam. Primo debemus ei reuerētiaȝ
rōne dignitatis. Prelatus eñ loco dei eſt.
Exod. vij. Conſtitui te deum pharaonis.
Hoc dictuȝ eſt moyſi qui erat paſtor oviū
De hoc habemus exemplum in caypha. de
quo joh. xj. ꝙ cum eſſȝ pontifex anni illius
ꝓphetauit. Ex quo ptȝ ꝙ donū ꝓphetie ra-
tione dignitatis fuit ei collatum ⁊ nō rōne
meriti vel ꝑſone. Si ergo ſpūſſanctus ho-
norauit dignitatem etiaȝ in malo cōferēdo
donū ꝓphetie eidem ⁊ nos debemus etiam
honorare. De hoc etiam habemus exem-
plum in paulo. actuū. xxiij. ca. qui cū iuſſu
ſummi ſacerdotis eſſet ꝑcuſſus dixit ei ꝑcu
tiet te deus paries dealbate. tu eñ ſedēs iu
dicas me ſcḋm legem et contra legē iubes
me ꝑcuti. Et dū fuerit ſibi dictū ſummū ſa
cerdotē maledicis. ſtatim tūc petijt indul-
gētiaȝ d. Neſciebā frēs qꝛ princeps ē ſacer
dotum. De alexandro etiam dicitur in hy
ſtorijs ſcolaſticis ꝙ veniens hieruſalem et
videns ſummū pontificē deſcendit de equo
et adorauit eum et veneratus eſt. qui ta-
men multos reges et principes ſuppedita-
uerat. Et dum alexander fuiſſet interroga
tus quare hoc feciſſet. Rñdit ꝙ ſuꝑ caput
ſummi pōtificis vidit imaginē dei qui appa
ruit ei in grecia. Et ideo ait deū adoraui et
hoiem venerat⁹ ſum. Secūdo debemus ei ſuf
ferētiam rōne ꝑſone vt donec eccleſia ſuſti-
net eū debȝ a pplo ſuſtineri niſi eſſet heretì
cus vel publicus pccor. ⁊ tunc ſuo ſuꝑiori
denūciandus eſſet De hoc quideȝ hēm⁹ ex
emplū de dauid. de quo. j. re. xxvj. dr̃ ꝙ no-
luit occidere ſaulem cum pluries potuiſſet
ſed ait. Niſi dominus ꝑcuſſerit eum aut di
es eius venerit vt moriatur. aut in preliuȝ
deſcēdens ꝑierit non mittam manum meaȝ
in xp̄um domini. Quis enim mittet manū
ſuam in xp̄um domini ⁊ innocens erit. Ter
cio debemus ei obediētiam ex parte doctri
ne vt doctrine quā predicat obediamus.
Math. xxiij. Super cath. mo. ſe. ſcribe et
pha. om. que di. vo. fa. Et ſic patȝ ſcḋm.
¶ Tercio oſtēdit opus lupi ſeuiētis vt ip̄m
caueamus. Iſte lupus ſeuiēs ⁊ rugiens eſt
dyabolus. j. Pe. mj. Aduer. ver dya. tā. leo
ru. cir. que. quē deuo. ⁊c. Ubi nota ꝙ illi⁹
lupi ſeuientis ſcȝ dyaboli quinqȝ ſunt oꝑa.
¶ T. Primo enim ſeꝑat animam a deo.
ꝓpria enim oꝑatio dyaboli eſt ſeꝑare ⁊ di-
uidere. Ipſe enim in celo angelos diuiſit a
deo. in paradiſo vero hominem. Unde pri-
mos parentes noſtros de paradiſo expelli
fecit ad vallem huius miſerie. Imitantur
autem eum qui ſunt ex parte illius. Sap. ij.
Propterea vero dyabolus a deo ſeꝑat ani
mam. quia qm̄diu eſt deo coniuncta nihil po
teſt ei nocere ſed poſt ſeꝑationem. ſicut Jo
han. iij. dicit. Manete in me. ſi quis in me
non manſerit mit. foras et tolli. et in ignem
mittent ſcilicȝ demones. Exemplum de pul
lis galline qui non poſſunt ledi a coruo do
nec ibunt ſub alis. Propterea chriſtus ait
Math. xxiij. Quotiens volui congregare
filios tuos quēadmodum gal. congre. pul-
los ſuos ſub alis et noluiſti. Ad hieruſa-
lem loquitur. ¶ Secundo poſtquaȝ ſeꝑa-
uit cecat eam vt non delectetur niſi in tene-
bris ignorantie habitare. Joha. tercio.

Omnis eniȝ qui mala agit odit lucem. De
coruo dr̃ ꝙ homini ſuſpenſo primum eruit
oculos. Sic facit dyabolus. Corrūpit etiā
ei totuȝ appetitū vt dulce videatur ei ama
rum ⁊ ecōuerſo. Yſa. v. Ve qui dicitis ma
lum bonum ⁊ bonū malum. po. lu. te. ⁊ te.
lu. ponētes dulce in amaꝝ ⁊ amaꝝ in dul.
Aug⁹. Palato nō ſano pena eſt panis qui
ſano eſt ſuauis. Letatur eniȝ anima ſeꝑata
a deo in malis ⁊ in bonis anxiat. Prouer.
ij. Letātur cum male. ⁊ exul. in re. peſſi.
¶ Tercio poſtq̄ȝ cecauit vincit eum cate-
nis. et facit circuire de vicio in viciū. pſal.
In circui. impij ambu. Job. xxj. Alius te
cinget ⁊ duc. quo. t. nō vis. In cuius ꝑſo-
na dicit apl̃us. Ro. vij. Non enim qḋ volo
bonū hoc ago ſed qḋ nolo malū hoc facio.
Exemplum de ſampſone quē philiſtei ſeꝑa
uerūt a ſuis. ⁊ eruerūt ſibi oculos ⁊ vinxe-
runt et fecerūt molere vt iumētum. vt patȝ
iudi. xvj. Et fortiorem catenā ponit dyabo
lus in gutture vt non cōfiteatur homo qꝛ
tota vis lupi conſiſtit in ore. ¶ Quarto p⁹
q̄ȝ catenauit tormentat eā ⁊ quieſcere nō ꝑ
mittit. Yſa. lvij. Cor impij quaſi mare fer-
uens qḋ quieſcere nō poteſt. Aug⁹. Iuſſi-
ſti domine et ſic eſt vt pena ſibi ſit omnis in
ordinatus animus. Unde primi regū. xvj.
de ſaule dicitur ꝙ ſpūs malus agitabat eū
et tormētabat. Exemplum. Sic facit dya-
bolus ſicut ſatelles capiens hominē vt re-
dimat ſe quia ſeꝑat eum ab hominibus fa-
ſciat ei oculos ponit in catenis ⁊ tormētat
eum et aufert ei bona ſua. ¶ Quinto ⁊ vl-
timo ducit eam de hoc tormento ad ſempi-
ternum. Luce. xij. ſtulte hac no. repe. ani. t.
a. te. ⁊c̄ Job. xiiij. Ab aquis niuium tranſ.
ad cal. nimiū. Sic tranſiuit pharao ⁊ exer
citus eius de ſuffocatōne ad infernū. exod.
xv. Et ſennacherib exercitus de flumie ad
ignem eternū. vt ptȝ Yſa. xxxvij. Et ſic ptȝ
terciū Quarto ponūtur oꝑa ouiū xp̄i vt
ip̄a faciamus quia cognoſcunt me mee.
¶ U. Ubi nota ꝙ oues habent decē con
ditiones que conueniūt fidelibus xp̄i in qui
bus eoꝝ oꝑa eluceſcūt. Prima eſt malorū
et fidei ſimplicitas. Quis eñ ſimplex ani-
mal eſt. Sic fideles ſimplices ſunt in malis
et prudētes in bonis. Math. x. Eſtote pru.
ſicut ſer. ⁊ ſim. ſicut columbe. Similiter cre
dūt ea que fides dictat q̄ impoſſibilia vidē-
tur. ij. co. x. In captiuitatē redigētes oēm
humanū intellectum in obſequiū xp̄i ſcȝ ad
obediēdum fidei. Ambro. Tolle argumēta
vbi fides queriť. Eccj. iij. Que ꝑcepit deus
tibi cogita iſta ſemꝑ et in pluribus oꝑibus
eius ne fueris curioſus Figura exo. xix. Et
ſi beſtia tetigerit montē lapidibus obrueť.
Mons eſt altitudo fidei q̄ a beſtijs id eſt
ſimplicibus ⁊ ſecularib⁹ nō debȝ tangi ma-
nibus id eſt ꝑ euidētiam oꝑm ꝓbari. ſȝ de-
bent credere moyſi ꝓphe ⁊ ea credere q̄ de⁹
ei locutus eſt Itē ibidē. xx. alia figura. Si
edificaueris inquit dñs mihi altare de lapi
dibus impolitis edificabis illud Altare la
pideū eſt fidei fundamētum qḋ non debet
edificari lapidibus politis id eſt rōnibus ⁊
argumētis acquiſitis ¶ Secūda eſt timor ⁊
fuga mali Eſt eñ ouis animal timidū. Sic
fideles hñt timorē filialem ⁊ nō ſeruileȝ ꝑ
quē timēt valde offendere deū. puer. xxviij.
Beatus homo qui ſemꝑ eſt pauid⁹. Eccī.
j. Timenti deū bene erit in extremis Talis
eñ timor facit cauere a malo ⁊ bene oꝑari
De primo ꝓuer. xv. In timore dñi oīs de-
clinat a malo De ſcḋo eccī. xv. Qui timet
deū faciet bona Et ideo qui ſine timore eſt
iuſtificari nō poterit. eccī. j. Iteȝ eccſ. vlti.
Deū time ⁊ mādata ei⁹ ſerua. hoc eſt. o. q̄ō.
¶ Tercia eſt pax ⁊ ꝯcordia qꝛ ouis pacifi-
cum animal eſt. Sic fideles xp̄i cū omibus
querūt pacem. Ro. xiiij. Si fieri pōt qḋ ex
vobis eſt cū oib⁹ ho. pa. ha. Jo. xiiij. Pa
cem re. vo. pa. m. do vo. ¶ Quarta eſt cari
tas ꝑfecta. Naȝ ouis vt dicit aug⁹. implet
mandatū de duabus tunicis. qꝛ vnā ſcȝ la-
nam dat hñti. Sic fideles xp̄i oīa cōmuni-
cant. Act. iiij. Erāt il. om. cō. lu. xix. Dimi-
diū ho. m. do pau. Job. xxxj. Si deſpexi ꝑ-
tereūteȝ pauperem eo ꝙ nō habuerit indumē
tum et de vellerib⁹ ouiū meaꝝ calefact⁹ ē.
¶ Quinta eſt obedientia prompta. Ouis
enim paſtori obedit. Sic fideles chriſto et
prelatis eccleſie. Johan. decimo.

Oues mee vocem meā audiūt ⁊ ſequūtur
me. Math. iiij. Venite poſt me. At illi cōti
nuo re. re. ſe. ſunt eum. Quia vt dr. i. re. xv.
Melior eſt obedētia quā vic. ¶ Sexta eſt
ſobrietas magna. Eſt em̄ ouis animal val
de ſobriū herba cōtentū. Sic fideles xp̄i in
cibo ⁊ potu ſunt valde ſobrij ⁊ ꝯtenti mo
dico veſtimēto. j. Thi. vj. Habentes ali. et
quibus te. his ꝯten. ſim⁹. ij. co. xj. In fame
et ſiti in ieiu. mul. in la. ⁊ eru. in vi. mul. in
fri. ⁊ nudi. Hebre. xj. Circuierūt in melo.
in pel. capri. egen. an. af. quib⁹ dig. nō erat
mun. ¶ Septima eſt diſcretio que in vngu
le ſciſſione deſignatur. Ouis em̄ ſcindit vn
gulam ⁊ ruminat. ⁊ ideo animal mūduʒ vo
catur in ſacrificiū domini aptum. Sic fide
les diſcreti ſunt in agendis. Hebre. v. ꝑfe
ctoꝝ eſt ſolidus cibus eoꝝ qui ꝑ cōſuetudi
nem exercitatos habent ſenſus ad diſcretō
nem boni ⁊ mali. Quia vt dicit bern. Di
ſcretio eſt mater omniū virtutū. tolle hanc
et nulla virtus erit. In cuius figura man
datum eſt in lege ꝙ omne ſacrificiū ſale cō
diatur. Leui. ij. Rumināt etiaʒ ⁊ repetunt
verbū xp̄i. Luce. ij. Maria aūt cōſeruabat
oīa verba hec cōferens in corde ſuo. Nam
verbū dei debet maſticari ⁊ cōcdi ⁊ nō de
glutiri. Ezech. iij. Fili hoīs comede volu
men iſtud ⁊ comedi ⁊ factum eſt quaſi mel
dulce in ore meo. ¶ Octaua eſt innocētia
vr̄a. Eſt em̄ ouis animal totum innocēs.
quia nec dente nec calce nec vnguib⁹ nec
cornibus nocʒ. Sic xp̄i fideles nec dentib⁹
ꝑ detractiōem. nec calcibus ꝑ ꝑcuſſionem.
nec vnguibus ꝑ bonoꝝ alioꝝ direptionem.
nec cornibus potentie ꝑ expulſionē nocent
ij. coꝝ. vij. Neminē leſimus. neminem cor
rupimus. neminem circūuenimus. Ro. xij.
Nulli ma. ꝓ ma. reddē. ſed ecōtrario. vt. j.
pe. ij. dr bn̄dicentes. Et ſi xp̄i fideles ꝑ viā
innocētie nō cōtinuent ambulare. ſtatim ad
viam penitētie redeūt ⁊ ſatiſfaciūt plena
rie ꝓut poſſūt. vt vbi ſupabun. delic. ſupabun
det grā meritoꝝ. Ro. vj. Sicut exhi. mem.
veſtra ſeruire immū. ⁊ iniqui. ad iniqui. ita
nūc exhi. ſerui. iuſ. in ſanctifi. ¶ Nona eſt
patiētia firma. Quia em̄ interficitur ⁊ de

coriatur ⁊ nō reclamat. Sic xp̄i fideles ha
bent in omnibus patiētiam. Vn̄ cantamus
Ceditur gladijs more bidētium non mur
mur reſonat. nō q̄rimonia. ſed corde tacite
mens bene cōſcia cōſeruat patiētiam. Luc.
x. Ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lu
pos. Hebre. x. Rapinā bo. ve. cum gau. ſu
ſcepiſtis. Ja. j. Patiētia opus ꝑfectum ha
bet. ¶ Decima eſt generalis vtilitas Ouis
em̄ omnia habʒ vtilia. q2 bona eſt lana. bo
num eſt lac. bonus fetus. bonus morſus. ac
etiaʒ bonus fimus. ⁊ omnia habʒ bona pre
ter carnes. Sic xp̄i fideles bonā habent la
nam. i. ſubſtātiam temꝑalem q2 ipām iuſte
acquirūt ⁊ poſſident bene diſpenſat in vita
et bene relinquūt in morte. Bonū etiā hn̄t
lac id eſt doctrinā et ſciētiam. Bonū etiam
habent fetū. i. bona oꝑa que ſunt filij iuſto
rum. Bonū etiaʒ habent morſum. q2 denti
bus ſuis vicia lacerant ⁊ bona comedunt.
Bonū etiaʒ habent fimū. Habent em̄ ſter
cus muſci qd̄ valde redolet. q2 corā deo et
ſanctis redolent ⁊ fama eoꝝ nō fetet. ij. co.
ij. Chriſti bonus odor ſumus alijs quidem
odor mortis in mortē alijs aūt odor vite in
vitā. Geñ. xxvij. Ecce odor filij mei ſicut
odor agri pleni cui bn̄dixit deus. Carnem
xp̄i fideles vero ita macerāt ⁊ domāt ꝙ ad
comedēdum penitus nihil valet. Aug. Car
nem vr̄am domate ieiunio ⁊ abſtinētia eſce
et potus. ij. co. iiij. ſemꝑ mortificatōem ieſu
xp̄i in corꝑibus veſtris circūferētes. Unde
beata agatha dixit quintiano cōſulari. Ni
ſi diligēter feceris corpus meū a carnifici
bus attrectari non pōt anima mea in para
diſum cū gloria martirij introire. Et ſic pʒ
quartū. ¶ Quinto ponitur oportunitas et
cōgruētia ouiū ꝯgregādaꝝ in vno ouili xp̄i
Et hoc eſt. Alias oues habeo q̄ nō ſunt ex
hoc ouili. Que quidem oportunitas ex ꝑte
nr̄a eſt neceſſitas. ex ꝑte vero dei eſt cōgru
entia. Ex ꝑte em̄ noſtra talis ꝯgregatio eſt
omnib⁹ nobis neceſſaria ad ſalutē. q2 era
mus ceci. ꝑ diuerſa peccata diſperſi. ſub po
teſtate dyaboli redacti. penis eternis obli
gati. ⁊ a gaudijs paradiſi excluſi. Sed ꝑ re
ductionem ad ouile xp̄i fidei lumen accipi

mus. a peccatis abſoluimur et ad vnitatē
virtutū reducimur. a ptāte dyaboli libera
mur. penas inferni euadimus ⁊ ad ꝑadiſuʒ
reducimur. Hec oīa fiūt in ouili eccleſia
dei. Math. xvj. Tu es xp̄us filius dei viui.
ecce lumen fidei. Tibi dabo claues regni ce
loꝝ. ecce reductio ad ꝑadiſum. Et porte in
feri non ꝑualebūt aduerſus eā. ecce libera
tio a ptāte dyaboli ⁊ a penis inferni Et qd̄
cūq5 ſolueris ſuꝑ terrā ſolutū erit et in ce.
ecce abſolutio a peccatis. Et ideo ſi volu
mus ſalui fieri neceſſe eſt vt ad ouile xp̄i ꝑ
baptiſmalem dei grām reducamur. Math.
vlti. Qui cre. ⁊ bap. fu. ſal. e. qui vero non
cre. ꝯdēna. Ex ꝑte vero dei fuit decēs ⁊ cō
gruū ꝓpter ſex. ¶ Primo ad caritatē
dei eximiam demonſtrādam. j. jo. iij. Videte
qualem caritatē dedit nobis de⁹ vt filij dei
nominemur ⁊ ſimus. Per talem em̄ redu
ctionem filij dei ſumus. ¶ Secūdo ad dei
potētiam oſtēdendam que maxime in tali
reductione oſtenſa fuit. vt dicit aug⁹. q2 ꝑ
quoſdam ſimplices ⁊ viles totū mūdum di
uerſa colentē ad vnā fidem reuocauit. j. co.
j. Videte vocatiōem veſtrā frēs. q2 nō mul
ti potētes nō multi ſapiētes. ſed que ſtulta
ſunt mūdi elegit deus. In quo dei omnipo
tentia demōſtratur Quia vt dicit aug. ma
ius eſt facere de impio piū q̄ creare deum
ce um ⁊ terrā. ¶ Tercio ad dei iuſticiā cō
mendādam. q2 iuſtum fuit ꝙ iudei qui no
luerūt xp̄m recipe diſꝑgerētur ⁊ cecarētur
et gentes que ipm̄ nō viderūt ⁊ tn̄ in eū cre
diderūt vnirētur et illuminarētur. Joh. ix.
In iudiciū ergo in hunc mūdum veni vt
qui nō vident videāt. et qui vidēt ceci fiāt
¶ Quarto ad dei ſapiētiam cuius eſt ordi
nare inſinuādam que eccleſiā xp̄i de genti
bus cōgregatam ita bene ordinauit ⁊ diſtin
xit. Eph. iiij. Et ipe dedit quoſdam quidem
apoſtolos quoſdam ꝓphetas. quoſdam aūt
euāgeliſtas. alios vero paſtores ⁊ doctores
ad cōſummatiōem ſcōꝝ in opus miniſterij
in edificatiōem corporis xp̄i. ¶ Quinto ad
maieſtatem dei laudādam. Nunq̄ em̄ fuit
deus ita cognitus ⁊ laudatus ⁊ veraciter
adoratus ſicut in eccleſia gentiū. Yſa. xlij.

Laus eius ab extremis terre. Eph. iij. Qui
alijs generationibus nō eſt agnitū filijs ho
minū. ſicut nūc reuelatū eſt ſanctis apoſto
lis eius ⁊ ꝓphetis. ¶ Sexto ad dei gratiaʒ
et gloriā diffundēdam. Bonū em̄ vt dicit
dionyſius eſt ſui ipſius diffuſiuū Et quia de⁹
ſumme bonus eſt. decens fuit vt ſumme ſe
cōmunicaret. qd̄ ⁊ fecit carnē aſſumēdo. et
gratiā ſuā in gentibus diffundēdo et eccleſi
am ſuam de gentibus cōgregando. Primo
em̄ deus tātum in iudea notus erat. ſed mō
ſunt omnes pleni fide ⁊ gratia dei. Joh. j.
De plenitudine eius nos omnes accepim⁹
gratiā ꝓ gratia. Yſa. vj. Plena eſt oīs ter
ra gloria eius. pſal. Miſericordia dn̄i plena
eſt terra. Si aūt cōuerſiōem ⁊ cōgregatōeʒ
gentiuʒ conſideremus ꝓut eſt ꝑdeſtinata a
deo et ꝓphetata a ꝓphetis ⁊ ſanctis. ſic di
cimus ꝙ neceſſariū fuit oīno ꝙ iſtas oues
ſcʒ gentiles ad dei eccleſiā ꝯgregaret. math.
v. Jota vnū ⁊ vnus apex nō ꝑteribit a le
ge donec omnia fiant. Celū ⁊ terra trāſibūt
verba aūt mea nō tranſibunt. Lu. xj. Et ſic
pʒ totum de euāgelio.

¶ De epiſtola ſermo xxj

Chriſtus paſſus eſt ꝓ nobis no
bis relinquēs exemplū. j. pe. ij.
Sicut dr job. vij. militia eſt vi
ta hoīs ſuꝑ terram. huius aūt
militie bellum non eſt carnale
ſed ſpūale. Et ideo dicit aplus. ij. co. x. Ar
ma militie noſtre nō ſunt carnalia ſʒ ſpūa
lia. Eph. vj. Induite vos ar. dei vt poſſi
tis ſta. aduer. inſi. dyaboli. qm̄ nō eſt nobis
collu. aduer. car. ⁊ ſang. ſed aduer. prin. et
ptā. tene. haꝝ cōtra. ſpūa. nequi. in celeſ. Et
ideo beatus petrus qui fuit nobis datus a
deo vexillifer ⁊ capitane⁹ in iſto bello tan
q̄ bonus capitaneus reducit nobis ad me
moriam patris noſtri ieſu xp̄i paſſionem vt
ad ꝓlium accendamur ⁊ fortiter dimicem⁹
Habet em̄ paſſio xp̄i virtutem acuitiuā qd̄
figuratū eſt. j. mach. vj. vbi dr ꝙ oſtenderūt
elephātibus ſanguinem vue. i. xp̄i. et mori
id eſt alioꝝ ſcōꝝ ad acuēdos eos ad ꝓlium

Ad litterã ſic faciũt capitanei in exercitũ qꝛ mortem violentaʒ ꝓdeceſſoꝝ ſuoꝝ reducunt militibus ad memoriã vt fortiter accendãtur ad bellum. Et qꝛ iſto tempꝛe maiꝰ bellum inſtat. qꝛ magis temptamur ꝓpter abundãtiam ſanguinis ⁊ amenitateʒ tpis. ideo eccleſia tam in euãgelio q̃ꝫ in epl'a paſſioneʒ xp̃i ad memoriã nobis reducit vt fortiter dimicemus. In qua epl'a beatus petrus tria principaliter facit. Primo eñ reducit nobis ad memoriam xp̃m paſſum ad imitãdum. In principio epl'e. Secũdo oſtẽdit ipius xp̃i patiẽtis ꝑfectionem ad venerandum ibi. Qui peccatũ non fecit nec inuentus eſt dolus in ore eius. Tercio oſtendit ipius xp̃i paſſionis multiplicem fructuʒ ad poſſidẽdum ibi. Qui peccata noſtra ipẽ ꝑtulit in cor.ſ.ſup.lig. ¶ Primo ergo beatus petrus reducit nobis ad memoriã xp̃m paſſum ad imitãdum dicens. Chriſtus paſſus eſt glo. omne genus paſſionis. Et ideo nõ determiat quid ſit paſſus vt innuat om̃e genus paſſionis aſſumpſiſſe Determiat aũt ꝓ quibus ſit paſſus. qꝛ ꝓ nobis tam apl'is q̃ꝫ omibus alijs. Ro.viij. Pro no.om.tra.il. Vobis ſcʒ gentibus que ip̃m nõ vidiſtis relinquẽs exemplum patiẽdi flagella ⁊ aduerſa omnia ac etiaʒ morteʒ. ſicut ⁊ ip̃e paſſus eſt. pſal. Omnes fluctus tuos induxiſtĩ ſuꝑ me. Et hoc eſt qd̃ ſequitur. Vt ſequa.veſ. eius a longe. qꝛ de ꝓpinquo ſequi non poſſetis. Et nota ꝙ dicit vobis relinquens exemplũ ⁊ nõ nobis. Apoſtoli eñ fuerunt ab ip̃o xp̃o informati vtpote quia in p̃ñtia omnia viderũt ⁊ perceperũt. et ſpũſſanctus poſtea omnia plene ipis ſuggeſcit. Jo.xiiij Ille vos docebit oĩa et ſuggeret vobis omnia. Et ideo paſſio xp̃i erat imaginata in cordibus eoꝝ. Gal.vj. Ego enim ſtigmata dñi mei ieſu xp̃i in corꝑe meo porto Et propterea in omnibus xp̃m ſequebãtur prout poterãt. et ſic volebat petrꝰ illos ſequi. job xxiij. Veſtigia eius ſecutus eſt pes meus. nec declinauit ex eis ¶ Circa hoc mẽbrum ad edificatõnem noſtrã duo videamus ſcʒ quare ꝓ nobis xp̃us paſſus eſt ⁊ in quibus veſtigijs ip̃m imitari debemus ¶ P. Circa primũ notãduꝫ ꝙ ꝓpter nouem xp̃s paſſus eſt ꝓ nobis. ¶ Primo paſſus eſt ꝓ nobis ablueñdis. qꝛ magnis ſordibus peccatorum inuoluti eramus. Apo.j. Lauit nos a peccatis noſtris. Exemplum ſicut carduus ꝓpter ſui cõſumptõnem purgat pãnos. ita xp̃us ꝑ ſuam mortẽ ⁊ ſanguinis effuſionem purgauit ⁊ abſterſit rubiginẽ peccatoꝝ noſtroꝝ. Malach.iij. Ipſe enim quaſi herba fullonũ ⁊ purgabit filios leui. Erat enim macula peccati ita indurata in aĩa hoĩs. et ita fortiter adherebat. ꝙ ꝑ nihil aliud niſi ꝑ ſanguinem xp̃i poterat lauari. ¶ Secũdo paſſus eſt ꝓ nobis redimẽdis qꝛ omẽs ſub poteſtate dyaboli tenebamur ꝓ debito primoꝝ parẽtum ad inferos deſcẽdentes. Exẽplum ſicut paulinus ep̃us nolanus dedit ſe ip̃m in ſeruũ ꝓ redimẽdo filio vidue a barbaris in africa detento vt dicit gre. in dya. ſic ⁊ xp̃s ſe tradidit vſqꝫ ad morteʒ vt nos liberaret. Yſa.liij. Vulneratꝰ eſt ꝓpter iniqui.no.attri.eſt ꝓpter ſcelera noſtra Et ſic xp̃s nos lauit ⁊ redemit. In cuius figura de latere eius pendẽtis in cruce exiuit ſanguis ⁊ aqua. vt dꝛ joh.xix. aqua ſcʒ ablutõnis ⁊ ſanguis redemptõnis. Et ideo caros nos habet qꝛ care nos redemit. j.pe.j. Non auro vl' argen. redem. eſtis ſed ꝓcio.ſan.ag. incõta. Carã ergo ⁊ nos valde hanc redemptionem habere debemus ¶ Tercio paſſus eſt ꝓ nobis viuificãdisꝰ qꝛ oẽs in peccatis mortui eramus. Grego. Mortem noſtram. ſcʒ culpe moriẽdo deſtruxit. Ro.vj. Vetꝰ homo nr̃ ſimul crucifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati vt vltra nõ ſeruiamus peccato. Exemplum ſicut pellicanus effundendo ſanguinem ſuũ ſuꝑ pullos ſuos mortuos et reſuſcitat ⁊ viuificat. p̃s. Similis faſum pelli.ſo.⁊c̃. ¶ Quarto paſſus eſt ꝓ nobis ſanãdis. qꝛ oẽs mortali infirmitate proſtrati iacebamus. p̃s. Miſit verbũ ſuũ ⁊ ſanauit eos ſcʒ ad patiẽdum. Augꝰ. Magnꝰ itaqꝫ medicus venit ſcʒ ad medicinã amarã cõficiẽdam ⁊ ꝓguſtãdam. qꝛ magnus vbiqꝫ iacebat egrotus. Nam de latere xp̃i pendẽtis in cruce vt dicit augꝰ. fluxerũt oĩa ſacramẽta q̃ ſunt aĩe languentis efficaciſſime medicine. Exemplum ſicut medicus conficit medicinas ⁊ pillulas ⁊ ip̃e aliquã ſumit vt aſſecuret egrotũ. ſic ⁊ xp̃us penitentiam tanq̃ꝫ anime medicinã confecit in cruce et ip̃am guſtauit vt nos ſecure eã ſumeremꝰ. math.xvj. Si quis vult venire poſt me ſcʒ vt in anima ſanetur. abneget ſemetip̃m id ẽ abrenũciet vite carnali ſicut ego et tol. cru. ſuam id eſt penitentiam. ⁊ ſequatur me.

¶ Quinto paſſus eſt ꝓ nobis inflamãdis. qꝛ in dei amore nimis frigidi manebamus. Ro.v. Cõmendat aũt ſuã caritatẽ deus in nobis. qm̃ cum inimici eſſemus recõ. ſumꝰ deo ꝑ mor.fi.eius. Exemplũ ſicut abraã nõ ꝑcendo vnigenito filio ſuo ſed ip̃m ad imolandum ducẽdo. apparuit eius magna caritas ita cũ deus pater traderet filiuꝫ ſuũ ad mortem. maxima eius caritas circa nos eſt oſtenſa. In quo facto ad ſuũ amorem nos fortiter ⁊ ſuꝑ oĩa inflãmauit. Bernũ. Suꝑ omnia te amabilem mihi reddit bone ieſu calix quẽ bibiſti opus redemptiõis noſtre.

¶ Sexto paſſus eſt ꝓ nobis replẽdis ⁊ ditandis qꝛ omnibus veris bonis vacui eramus. Jo.xij. Si ego exal.fu.a ter.om.tra. ad meip. id eſt hoĩem in quo omĩa cõmunicant. et qui eſt quodãmodo omnia. trahbam ad ꝑticipatiõem omniũ bonoꝝ. Exemplum ſicut vir moriens vxorem quã maxime diligit dimittit dñam domus ⁊ omniũ bonorũ ſuoꝝ. ita xp̃s moriens eccleſie ſponſe ſue reliquit theſauꝝ ſuũ ſcʒ meritũ paſſionis ſue qd̃ infinitus eſt theſaurꝰ quẽ eccleſia quotidie applicat filijs ſuis ꝑ eccleſie ſacramẽta. Inſuꝑ fecit eam dñam totiꝰ mũdi. Simile exemplũ habetur de alexãdro qui moriens diuiſit regnũ. xij. pueris ſuis qui ſecũ fuerant nutriti. vt ꝑꝫ. j. mach. l. Sic xp̃us moriens. xij. apl'is et nobis in illis qui ſumus filij eoꝝ totũ regnuꝫ ſuũ diuiſit. ita ꝙ cuilibꝫ totũ. Lu.xxij. Ego diſ. vo. ſicut diſ. mihi pater me. reg. ¶ Septimo paſſus eſt ꝓ nobis ad bellũ animãdis. qꝛ in bello ſpũs nimis retrahebamur. j.pe.iiij. Chriſto igitur paſſo ⁊ vos eadem cogitatione armamini. Quia vt dꝛ lu.vj. Non eſt diſcipulus ſuper magiſtruꝫ. neqꝫ ſeruus maior dño ſuo. job. xiij. Et bernũ. dicit ꝙ effeminatus eſt miles qui eunte dño ſuo ad bellũ vult laſciuire in lecto. Exemplũ ſicut rex in bello ponens ſe in principio aciei ceteros animat ad belluꝫ ſic ⁊ xp̃s primꝰ crucẽ aſcendit vt omẽs ad crucẽ penitẽtie animaret in qua maximum bellũ inſtat. ¶ Octauo paſſus eſt ꝓ nobis ad celũ ciuitatem nr̃am reducẽdis ⁊ intromittẽdis. a qua om̃s exulabamus. Yſa.xxij Dabo clauẽ id eſt crucem domus dauid ſuper humeꝝ eius. Que crux dꝛ clauis. quia celum aperuit. quã dnm xp̃us ſuꝑ humerũ portauit ⁊ ſuꝑ eam aſcẽdit celum nobis reſerauit. Exemplũ ſicut rex vincens regẽ ſibi inimicũ qui terram ⁊ fideles ſibi abſtulerat vincit eũ catenis in carcere. ⁊ bona eius diripit et omnes captiuos quos tenebat liberat. et exules ad ciuitatem reducit. Sic xp̃s fecit dyabolo quẽ in cruce debellauit et in infernũ catenis vinctũ miſit. ⁊ hoĩes quos captiuos tenebat liberauit ⁊ ad celuꝫ reduxit. Et hoc eſt qd̃ ip̃e ꝑ quãdam ſimilitudinem di. lu.xj. Cum for.ar.cuſ.atri.ſ. in pa. ſunt omnia que poſ. Si aũt for.eo ſuꝑue. vicerit eũ vniuer. ar. eius auf. in qui. confide. et ſpo. eius diſtribuet. ¶ Nono paſſus ẽ ꝓ nobis reſuſcitãdis ⁊ glorificãdis qꝛ. omnes morte ⁊ miſeria tenebamur. Mors eñ xp̃i ad gloriam reſurrectõnis eſt terminata Et ideo mortuus eſt vt glorioſus reſurgeret. Sed ſicut dicit apl'us. j. theſ. iiij. Si eñ cre. ꝙ ieſus mor. eſt et reſur. ita ⁊ deus eos qui dor. ꝑ ie. ad. cum eo. Quia xp̃i reſurrectio eſt cauſa noſtre reſurrectõnis. Et ſicut xp̃us reſurrexit ita ⁊ nos reſurgemus. vt innuit apl'us. j. co. xv. Exemplũ ſicut granum frumẽti nõ reſurgit pulcrũ cũ folijs ſuis niſi prius in terra moriatur. ſic neqꝫ nos reſurgemus niſi prius moriamur in terra. jo. xij. Niſi gra. fru. ca. in ter. mor. fu. ip. ſo. manet ⁊c̃. ¶ Secũdo videamus in quibꝰ veſtigijs debemus eum ſequi ¶ Z. Vbi nota ꝙ nouem veſtigijs debemus eum ſequi.

¶ Primo in veſtigio caritatis vt ſicut ille ꝓ nobis animã ſuã poſuit ita ⁊ nos debemus ad eius honorem ꝓ ſalute proximorum animas noſtras ponere. vt dicitur. j. joh. ij.

Secundo in veſtigio penalitatis vt ſicut xp̄s multas penas ⁊ aduerſa ſuſtinuit. ita ⁊ nos debemus aduerſa tolerare Quia vt dr̄ ad Hebre. xij. Quē diligit dn̄s caſtigat. flagellat autē om. fi. quē recipit. ij. co. xj. In plagis ſupra moduꝫ in moꝛtibus frequēter a iudeis quinquies quadragenas vna minus accepi. ter virgis ceſus ſum. ſemel lapi. ſum.

Tercio in veſtigio largitatis qꝛ omia bona ſua communicauit. Ad vnum verbum latroni ſuū regnū donauit. In cuius largitatis ſignū moꝛtuus eſt manibus perfoꝛatis. Ro. viij. Quō etiaꝫ nō cum il. om. no. do. Ita ⁊ nos debemus ꝓ eius amoꝛe paupibus mēbꝛis ſuis noſtra bona largiri. math. xxv. Quādiu feciſtis vni de his fratribus meis minimis mihi feciſtis.

Quarto in veſtigio paupꝛtatis quia cū eſſꝫ diues ꝓ nobis egenus factus eſt. ps. Simul in vnū di. et pau. Ita ⁊ nos ꝓpter eum paupes ſpū fieri debemus. math. xix. Ecce nos rel. om. et ſe. ſu. te. In eodē. v. Beati pau. ſpū. qm̄ ip. eſt reg. ce.

Quinto in veſtigio humilitatis. qꝛ vt nos exaltaret ſumme ſe humiliauit Phil. ij. Semetipm exina. foꝛ. ſer. acci. Ita ⁊ nos humiliari debemus vt cum ipo in gloꝛia exaltemur. job. xxij. Qui humiliatus fuerit in gloꝛia erit.

Sexto in veſtigio obediētie. qꝛ ꝓ ſalute noſtra patri vſqꝫ ad moꝛtem obediuit. et voluntatem patris et nō ſuā petijt adimpleri. Phil. ij. Factus obediēs vſqꝫ ad moꝛtem. math. xxvj. Non ſicut ego volo ſed ſicut tu. Ita ⁊ nos debemus mandatis eius obedire ⁊ volūtatem ſuā et nō nr̄am facere. Actuū. v. Obedire magis opoꝛtꝫ deo q̄ hoibus. math. xix. Si vis ad vitam ingredi ſerua man.

Septimo in veſtigio patiētie. qꝛ depilatus. cōſputus. colaphiſatus. verberat⁹ et ligatus ad colūnam. falſe accuſatus ⁊ moꝛte cōdemnatus. et vltimo cruci affixus ⁊ lanceat⁹. nō aperuit os ſuū ita vt miraretur pſes dicēs Non rn̄des quicq̄. vides in quātis te accuſant. Vnde ꝓpter nimiā patiēciam ſpreuit eum herodes indutū veſte alba. luce. xxiij. Yſa. liij. Sicut ouis ad occiſionem ducetur et quaſi ag. cō. ton. ſe obmu. et non apiet os

Sic et nos debemus patiētes eſſe ad omia ⁊ ad omnes. j. Coꝛ. iiij. Maledicimur ⁊ benedicimus pſecutionem patimur ⁊ ſuſtinemus blaſphemamur ⁊ obſecramus. Lu. vj. Beati eritis cū vos ode. ho. ⁊ ex. phꝛa. et eiecerint no. ve. tā. malū pp. fi. ho.

Octauo in veſtigio pſeuerantie. qꝛ xp̄us vſqꝫ ad moꝛtem in bono pſeuerauit. job. xvij. Op⁹ cōſummaui qd̄ dediſti mihi vt faciam Sic et nos opus virtutis cōſummare debemus et in eo vſqꝫ ad finem durare. Quia vt dr̄ math. x. qui auteꝫ pſeuerauerit vſqꝫ in finē hic ſaluus erit.

Nono in veſtigio victorie ⁊ coꝛone. qꝛ xp̄s vicit dyabolū ⁊ mūduꝫ cū omnibus pompis ſuis. ꝓpter qd̄ fuit in gloꝛia coꝛonatus. job. xvi. c. Cōfidite quia ego vici mūdum. Sic ⁊ nos debem⁹ dyabolum ⁊ mūdum vincere vt in gloꝛia coꝛonemur. Quia vt dicit aplus. ij. Thi. ij. Nemo coꝛo. niſi qui le. cer. Apo. ij. Vincēti dabo edere de ligno vite. Et ſic patꝫ primum.

Secūdo beatus petrus oſ̄dit xp̄i patientis pfectioem ad venerādaꝫ. que pfectio demonſtratur ex tribus. Primo ex innocētia qꝛ peccatū non fecit. Secūdo ex patientia qꝛ cū malediceretur nō maledicebat. Tercio ex volūtate quia tradebat ſe. Sic ergo xp̄i patiētis pfectio ptꝫ. qꝛ innocens fuit et patiēter ſuſtinuit et voluntarie paſſus eſt. Innocētia auteꝫ eius oſ̄ditur hic ex duobus ſcꝫ ex puritate a peccato interioꝛi ſiue occulto vel exterioꝛi ſiue manifeſto. vel ex peccato in opere ⁊ ex peccato in locutōne. Et hoc eſt. Qui peccatū non fecit ſciꝫ in occulto vel in ope. nec inuentus eſt dolus id eſt falſitas vel ſimulatio in oꝛe eius id ē in manifeſto. vel in locutōne. Et tn̄ xp̄us multum fuit obſeruatus a ſcribis ⁊ phariſeis. Mar. iij. Et obſeruabant eū. Qui cū malediceretur id eſt cū mala ſibi optarētur et falſa imponerētur. iuxta illō math. xxvij. Vach qui deſtru. tem. Et ioh. viij. Nunc cognouimus qꝛ de. ha. Ipſe tn̄ in omnibus nō eſt cōmotus nec alicui maledixit ſꝫ ecōtra benedixit Ro. xij. Nulli malū pꝛo ma. red. j. Coꝛ. iiij. Maledicimur ⁊ bn̄dicimus pſecutiōeꝫ patimur ⁊ ſuſtinemus. blaſphe-

mamur ⁊ obſecram⁹. Cum pateretur tam grauiter ⁊ dure ⁊ generaliter p totū coꝛp⁹ Tren. j. O vos oēs qui tranſi. p viā attendite et videte ſi eſt do. ſimi. ſicut do. meus. Yſa. j A planta pedis vſqꝫ ad ver. nō eſt in eo ſa. Et tn̄ ſic doloꝛoſe patiens nō cōminabat alicui. Yſa. liij. Sicut ouis ad occiſioneꝫ ducetur. Non ergo cōminabat alicui ſed ecōtra tradebat ſcꝫ deo patri iudicātes ſe iniuſte. et ipos deo patri recōmendabat ſcꝫ oꝛando p ipis. Luce. xxiij. Pater ignoſce illis ⁊c̄ Yſa. liij. Et p trangreſſoꝛib⁹ rogauit. Vel ſcd̄m aliā lr̄am Tradebat ſe ſcꝫ volūtarie et nō coactus. Joh. x. Ego pono aiam meam et iterꝫ ſumā eam. nemo tollit eam a me ſed ego ponā eam a meipo. Tradebat ergo ſe iudicanti iniuſte ſcꝫ populo iudaico qui iniuſte eū iudicauit di. joh. xix. Nos legem habemus et ſcd̄m legem debet moꝛi. Vel iudicanti ſe iniuſte ſcꝫ pilato qui ſedens p tribunali iniuſte iudicauit eum vt crucifigeretur vt ptꝫ joh. xix. Et ſic patꝫ ſcd̄m.

Tercio beatus petrus oſ̄dit ipſius xp̄i paſſionis multiplicem fructum ad poſſidēduꝫ. Et exprimitur hic quadruplex fructus paſſionis dn̄ice. Primus eſt ꝓ peccatis ſatiſfactio Et hoc eſt. Qui peccata noſtra id eſt penā nobis ꝓ peccatis noſtris debitam ipe ptulit in coꝛpe ſuo ſup lignū ſcꝫ crucis. Yſa. liij. Dn̄s poſuit in eo iniquitatem omniū noſtrū. Sap. xiiij. Benedictum lignū p qd̄ fit iuſticia. Secūdus fruct⁹ eſt a malo cōſeruatio ⁊ in bono ꝓfectio vel ꝓfectus. Et hoc eſt. Vt peccatis moꝛtui vt ſcꝫ deinceps nō peccemus. Ro. vj. Exiſtimate vos moꝛtuos quidem eſſe peccato. viuentes aūt deo in xp̄o ieſu dn̄o noſtro. Juſticie viuam⁹. ecce ꝓfectio in bono vt opa iuſticie faciamus que ſunt opa vite. Tercius fructus eſt mentis ſanatio Et hoc eſt. Cuius liuoꝛe id eſt cuius carne liuida effecta ꝓpter alapas. ⁊ verbera ſanati eſtis ſcꝫ in mēte a moꝛbo peſtifero peccatoꝝ. Quartus fruct⁹ eſt ab erroꝛe reuocatō ⁊ ad xp̄m cōuerſio. Et hoc eſt Eratis eniꝫ ſcꝫ prius ſicut oues errātes ſup. p diuerſa vicia. Yſa. liij. Omnes nos quaſi oues errauim⁹. Sed

cōuerſi eſtis nunc ſcꝫ in paſſione xp̄i ad paſtoꝛem ſcꝫ xp̄m qui verbo ⁊ exemplo ⁊ carne ſua vos pauit ⁊ paſcit. Joh. x. Ego ſuꝫ paſtoꝛ bonus. Et epiſcopū id eſt directoꝛeꝫ et viſitatoꝛem animaꝝ veſtraꝝ ⁊ bonoꝛum ſpūalium collatoꝛem. Hebꝛe. ix. Chꝛiſtus aſſiſtens pontifex futuroꝝ bonoꝛum Et ſic patꝫ tercium.

Dominica ſecūda poſt octauas de euangelio ſermo LVI

Modicum ⁊ iam nō videbitis me. ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me. joh. xvj. Quēadmodū patriarcha iacob moꝛiens duodecim filios ſuos congregauit et bona ⁊ mala eis futura pdixit. ac etiam teſtamētum fecit dicēs. q ioſeph extra fratres ſuos pdinm qddam haberet. et tādem ſingulis benedixit. geñ. xlviij. et. xlix. c. ſic et xp̄s paupeꝝ ſpū patriarcha ꝓpe moꝛteꝫ cōſtitut⁹ duodecim apoſtolis ſuis bona ⁊ mala eis ventura pdixit ac teſtamētuꝫ dilectionis et pacis cōdidit nulla obliuione delendum. joh. xv. Hoc mandatum do vobis vt dili. inui. In eodeꝫ. xiiij. Pacem re. vo. pa. meā do vobis. Et ad vlti. eleuatis manib⁹ bn̄dixit eis dum in celū aſcendit. vt ptꝫ lu. vl. In pn̄ti aūt euāgelio mala ⁊ bona eis ventura pdicit vt in malis nō deijciātur et in bonis nō eleuētur. Eccl. xj. In die bonoꝝ ne immemoꝛ ſis maloꝛum et ecōuerſo. In quo quidem euāgelio quinqꝫ p ordinē cōtinētur. Primū eſt futuroꝝ pnunciatio in principio euāgelij. Secūdum eſt circa ea que dicebātur apoſtoloꝝ intelligētie obumbꝛatio ibi. Dixerūt ergo ex diſ. eius adinuicem. Quid eſt hoc qd̄ di. nobis modicū ⁊c̄ Tercium eſt dictoꝝ a xp̄o decens explanatio ibi. Amen amen dico vobis quia plo. ⁊ fle. vos. Quartum eſt dictoꝝ eoꝛūdem p exemplum demonſtratio ibi. Mulier cum parit triſticiam habet. Quintuꝫ eſt veri ⁊ firmi gaudij repmiſſio ibi. Iteꝝ aūt vi. vos et gau. coꝛ ve. [illegible] ergo ponitur futuroꝝ pnunciatio. Et hoc eſt Modicum ⁊

[illegible] non vi. me ſcʒ in triduo mortis ſue. ſūt
enīʒ nō viderūt eum. Et iterȝ modicū ꝛ vi
debitis me ſcʒ poſt reſurrectōnem vſqʒ ad
aſcenſionem qḋ tempus licʒ fuerit. xl. dierȝ
tū quia in illis. xl. diebus modicum ꝛ raro
eis apparuit. ideo dꝛ ꝙ modicū eum vide
runt. Sicut ergo in triduo paſſionis nō vi
derūt eum nec oculis corpis: qꝛ relicto eo
omnes fugerūt ſic nec oculis mentis. qꝛ de
eo ꝙ ipſe eſſet ſaluatoꝛ mūdi deſpauerunt.
Lu. xxiiij. Nos ſperabamus ꝙ redemptu
rus eſſet iſrael quaſi iā non ſperarēt. Poſt
reſurrectōem vero eius ꝛ eū oculis corpis
viderūt quia gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o.
et oculis mentis. joh. xx. Quia vidiſti me
tho: credi. Tunc em̄ aperuit illis ſenſum vt
intel. ſcri. luce. xxiiij. ¶ B. Notādum aūt
hic ꝙ dn̄s ſex de cauſis pn̄tiam ſuā ſubtra
hit ſeruis ſuis. Primo vt in humilitate cō
ſeruētur. Hanc cauſam videtur apſus in
nuēre. ij. coꝝ. xij. Et ne mag. reue. extol. m.
da. eſt mihi ſti. car. m. an. ſat. qui me colla.
In quo ſtimulo dn̄s pn̄tiam ſuam ſubtra
here videbatur. Secūdo vt incauta ſecuri
tas caueatur que mater negligētie eſt ꝛ p
pinquā piculo. Grego. Dum mens ſecura
redditur in torporem relaxat. Idem. Mul
tis ſepe graue piculuʒ incauta ſecuritas fu
it. Etiaʒ corpaliter incauta ſecuritas mul
ta mala parit. Tercio vt ardentius querat
Cañ. iij. In lectulo meo queſi. quē di. ani.
mea. queſiui illū ꝛ nō inue. ſur. ꝛ cir. ci. per
vi. ꝛ pla. que. quē dili. ani. mea. Quarto vt
inuentus fortius teneatur. Cañ. iij. Tenui
eum nec dimittam. Ubi dicit Bern̄. Ideo
ſubtraxit ſe vt auidius reuocetur ꝛ fortiꝰ
teneatur. pteriens teneri vult abiens reuo
cari. Quinto vt pʒ ex eius abſentia qḋ eiꝰ
pn̄tia conferat. Non em̄ cognoſcitur ſani
tas niſi adueniente infirmitate. nec pax niſi
tempe guerre. Quia vt dicit phus. Cōtra
ria iuxta ſe poſita magis eluceſcunt. Sexto
vt ex hac triſticia ppendatur q̄ȝ male ſit ho
mini cum a deo ſepatur omnino qḋ fit in
morte quia tunc homo omnia pdit ꝛ aīam
et corpus ꝛ bona fortune ꝛ bona nature et
bona gratie et glorie. et omni morte morit.

et omnia mala incurrit. Hiere. ij. Scito ꝛ
vide q̄ȝ malum ꝛ amaruʒ eſt dereliquiſſe te
dn̄m deū tuum. Et ſic ptʒ primū. ¶ Secun
do ponitur circa ea que dicebātur apſorū
intelligētie obumbratio. quia que dicebant
non intelligebant dicētes. Neſcimus quid
loquitur. Et reuera mirabilia erant et ſu
pra omnem intellectum que in illo triduo
erant facta que xp̄s innuebat fienda. et ideo
ea intelligere nō valebant. que fuerūt nouē
¶ C. Primo ꝙ reſurrectio corpoꝝ ꝛ vita
animaꝝ xp̄us p quē etiam ꝛ mortui reſur
gunt et p quē omnia viuūt moriat. Hoc
eſt valde mirabile. joh. xj. Ego ſum reſurre
ctio ꝛ vita. qui cre. in me etiāʒ ſi mortuꝰ fu
erit viuet. ¶ Secūdo ꝙ virtus indeficiens
et omnia ſuſtētans xp̄s affigatur ſuſtētan
dus in ligno. Hoc eſt mirū. Hebre. j. Por
tans omnia verbo virtutis ſue. Tercio ꝙ
oculi illius qui omnia illuminat in celo et
in terra faſcietur ꝛ velentur. Hoc eſt mi
randum. jo. j. Erat lux vera que illu. om.
ho. ve. in huc mū. Quarto ꝙ ille qui nulli
vnq̄ȝ nocuit ſed omnibus benefaciēdo per
tranſijt ad clamorem populi ſentētietur cū
ſceleratis tanq̄ȝ iniquus ad mortem. Hoc
eſt obſtupēdum. Actu. x. Qui ptranſijt be
nefaciēdo ꝛ ſanādo omēs oppreſ. a dyabolo
Quinto ꝙ fons ꝛ abūdantia omniū bono
rum in celo ꝛ in terra cuius bona omnia p
ticipant. ſitibūdus nudus ꝛ famelicus mo
riatur in cruce. Hec comphendi non pūt.
jaco. j. Qui dat omnibus affluenter ꝛ non
improperat. ps. Qui replet in bo. deſ. tuū.
Sexto ꝙ ille qui eſt ipſa beatitudo angelo
rum et ſemp in gloria patris patiatur fero
ciſſime ꝛ inique. Hoc omnē intellectū exce
dit. Joh. x. Ego ꝛ pater vnū ſumus id eſt
vnius ſubſtātie ꝛ vnius glorie Septimo ꝙ
iſte qui eſt vbiqʒ in celo ꝛ in terra tanquā
mortuus in ſepulcro claudatur. Hoc im
poſſibile videtur. Augꝰ. Deus eſt vbiqʒ
Octauo ꝙ iſte qui erat confixus in cruce
iret ad infernū vt cōfringeret portas eius
et ibi demonioꝝ principem religaret. Hoc
videtur mirabile ſupra modum. ps. Attol.
por. prin. ve. ꝛ ele. por. eter. ꝛ intro. rex glo.

Nono ꝙ mortem que dēes viucit ipſe mor
tuus vinceret ꝛ reſurgeret glorioſus. Ineſ
fabile hoc videtur. Oſee. xiij. Ero mors
tua o mors. j. Coꝝ. xv. Abſorpta eſt mors
in victoria. Cariſſimi omnia hec ſtupenda
cōtigerūt in illo modico quo apoſtoli xp̄m
nō viderūt que omnia ſunt incōprehenſibi
lia niſi p fidem. Ro. xj. O altitudo diuicia
rum ſapiētie ꝛ ſciētie dei q̄ȝ incōprehē. ſunt
judi. eius et inueſtiga. vie eius. Et ppterea
apoſtoli qui nōdum erant pfecti in fide di
xerūt. Neſcimus quid loquitur. Et ſic ptʒ
ſcḋm. ¶ Tercio ponitur dictoꝝ a xp̄o di
cens explanatō. Et hoc eſt. Amen amen di
co vobis quia plorabitis interius et flebi
tis exterius. et hoc erit in primo modico.
qn̄ me capi. verberari. ligari. ꝛ crucifigi vi
deritis. et tūc mūdus id eſt mundani iudei
gaudebūt credētes me viciſſe. ꝛ in eodē mo
dico vos cōtriſtabimini credētes me victū
et mortuū. Sed triſticicia veſtra vertetur
in gaudiū. et hoc erit in ſecūdo modico qn̄
me glorioſum ꝛ omnipotētem videritis ſur
rexiſſe. math. xxviij. Data ē mihi omis po
teſtas in celo ꝛ in terra. Et ideo melioꝛ eſt
triſticia ſcḋꝝ gaudio mūdi cum in gaudiū
cōuertatur. ¶ D. Unde nota ꝙ triſticia
quā habēt ſancti in mūdo melioꝛ eſt leticia
mūdi ppter decem. ¶ Primo ꝙ deus tali
triſticie bn̄dixit ꝛ tali gaudio maledixit.
¶ De primo luce. vj. Beati qui nūc fletis qꝛ
ridebitis. De ſecūdo ibideʒ. Ve vobis diui.
qui ha. hic. cōſo. vrām. Jaco. v. Agite nūc
diuites plorate vlulātes. Cariſſimi quis au
deat comedere cibū maledictuʒ a deo id eſt
mūdi gaudium querere cui dn̄s maledixit.
Joſue. vj. Maledictꝰ vir qui ſuſcitauerit
et edificauerit ciuitatem hierico id eſt mū
dum qui vt luna mutatur. Hierico em̄ lu
na interptatur. Exemplū de ſerpente quem
omēs deteſtātur qꝛ deus ei maledixit. geñ.
iij. Maledictus es inter omnia animātia ꝛ
beſtias terre. ¶ Secūdo qꝛ ſapiētes eligūt
triſticiā leticie mūdi. Eccs. ij. Riſum repu
taui errorem. In eodem. vij. Coꝛ ſapiētiuʒ
vbi triſticia eſt et coꝛ ſtultorum vbi leticia

ps. Elegi abiectꝰ eē in do. dei m. mg. q̄ȝ ha.
in ta. pec. Hebre. xj. Moiſes negauit ſe eē
filiū filie pharaonis magis eligens affligi
cum populo dei q̄ȝ temporalis iocūditatis habe
re peccati. ¶ Tercio qꝛ talis triſticia eru
dit hoīeʒ ad ſalutē. Yſa. xxviij. Sola vexa
tio dabit intellectū. Hiere. Per omne fla
gellum ꝛ dolorem erudieris hierlm. Leti
cia aūt mūdi infatuat. Exemplū de ſalomo
ne. Et ideo dꝛ eccs. vij. Melius eſt ire ad
do. luc. q̄ȝ ad do. cōui. in illa e. fi. cun. admo.
ho. ꝛ vi. co. quid fu. ſit. Cogitat enim ꝙ de
omnibus diuitijs quas cū tanto labore ac
quiſiuit nihil niſi modicū ciliciū reportabit
Item ꝙ corpus qḋ in tantis delicijs enu
triuit vermibus tradetur deuorādū. Iteʒ
ꝙ cōſanguinei ꝛ amici quos tātum in vita
dilexit ſe penitus derelinquent. Iteʒ ꝙ ho
nores quos tātum affectauit ſibi omino de
ficiēt ꝛ in obſcuris ſub terra recōdetur ab
omnibus cōcalcādus. Iteʒ ꝙ ſolum bona
opa que parū dilexit ꝛ de quibus parū cu
rauit ipm ſequētur. Et ideo talis qui ſic co
gitat omnē mūdi gloriā ꝛ leticiā vilipendit
¶ Quarto quia leticia nō cōuenit nec lo
co nec tempi in quo ſumus. ſed triſticia cō
uenit loco ꝛ tempi in quo ſumus. De lo
co dicit augꝰ. In valle miſerie ſumus in
qua eo magis eſt flendum quo minus fle
mus. Ideʒ. Puer a ploratu incipit ſtatim
natus plorat nec ridere poteſt ſue calami
tatis pphā ē. De tempe dꝛ Eccs. iij. Tem
pus ridendi ꝛ tempus flendi. Tempꝰ flen
di eſt tota vita pn̄s. qꝛ vigilia debet pcede
re feſtum. Tota aūt vita pn̄s quedam vi
gilia eſt future ſolēnitatis. in qua eſt ieiu
nādum ꝛ flendum. Mūdus aūt feſtuzante
vigiliam ſolēniſat. Quidam vero volunt
de feſto ad feſtum tranſire qḋ eſſe non pōt.
quia hic ꝛ in futuro gaudere non poſſunt.
Hieroni. Difficile eſt imo impoſſibile vt
quis pn̄tibus ꝛ futuris fruatur bonis ꝛc̄.
¶ Quinto quia leticia mūdi breuiter finit
et ad ſuppliciū eternum pducit. Job. xx.
Gaudium hypocrite id eſt mūdi qui eſt to
tus hypocrita adinſtar puncti. Jo eodem
xxj. Ducūt in bonis dies ſuos et in puncto

UNIVERSIDAD Y PROVª
BIBLIOTECA
DE ZARAGOZA

ad infer. deſcendũt. Similiter triſticia bre
uis eſt ⁊ ad gaudium eternũ adducit .j.pe.j
Modicuz nũc ſi cõtriſtari oportz in varijs
temptatõnibus vt ꝓbatio fidei veſtre mul
to pcioſior ſit auro qꝺ p ignẽ ꝓbatur. Yſa.
liiij. Ad punctum in modico dereliqui te ⁊
in miſeratõnibus magnis cõgregabo te.
¶ Sexto quia triſticia iuſtoꝝ habz annexã
dulcedinem in corde. ps. Conſolatõnes tue
letificauerũt aĩam meã. Ecõuerſo vero le
ticicia mũdi habz annexã triſticiam animi
Aug⁹. Curre p ſingula tot inuenies anime
tormenta quot vicia nec aliquo tempe iſta
diuidũtur vt viciũ ſit ſine tormẽto animi vt
nunq̃ ſit deiectus culpe ſiue deuocore vindi
cte. Boe. Quot amaritudinibus felicita
tis humane dulcedo reſpſa eſt. Et ideo xp̃s
videns ciuitatẽ hierlm gaudere ⁊ letari fle
uit ſup iſtã d. Quia ſi ꝯgnouiſſes ⁊ tu ſup.
fleres Septimo qꝛ triſticiã poſſidẽtes for
tuna nõ ledit nec de ipis curat. ſꝫ cũ leticiaꝫ
mundi poſſidẽtibus fortuna mortaliter lu
dit. Boe. Hunc continuũ ludimus ludum
rotam volubili orbe verſamus ſumma in
fimis infima ſummis mutare gaudemus.
Idem. Et hos cũ quibus blandiſſimã fa
miliaritatem habz elidere nitif. Idẽ. Ple
na eſt pñs etas exemplis ⁊ antiquoꝝ vetu
ſtas. quãti reges felicitatẽ calamitate muta
uerũt Quare cũ fortuna leticiã mũdi poſſi
dentẽ ita decipiat ⁊ cõfundat eſt penit⁹ re
linquẽda. Hic cadit exemplũ de leone vrſo
et vulpe. qñ vulpes dixit leõni ſe nunq̃ con
tuberniũ habere cũ eo ꝓ eo ꝙ pcuſſit vrſũ
quia male diuidebat p̃dam ꝓut ſibi videba
tur et oẽs beſtias quas cũ eo habebat con
fundebat. ¶ Octauo qꝛ talis triſticia eſt
via ad penitẽtiam. ij. cor. vij. Que aũt ſm
deũ eſt triſticia penitẽtiam in ſalutem ſta
bilem opatur. Mitigat etiam iram dei. iij.
re. xxj. Nonne vidiſti achab humiliatũ co
ram me. ꝓpter qꝺ nõ inducam malũ in die
bus eius. Leticia aũt mũdi eſt via ⁊ ſignũ
pditionis et compatur leticie frenetici qui
ridet imminẽte morte. ¶ Nono qꝛ p talem
triſticiam homo vadit p viam xp̃i vt ver⁹
xp̃ianus Bern. Legimus ieſum plures fle
uiſſe. iocaſſe aũt ⁊ riſiſſe nunq̃. ij. Thi. iij.
Omnes qui pie volunt vi. in xp̃o ieſu ꝑſe.
pa. Glo. ſup illud iaco. j. Omne gaudium
exiſti. fra. m. cum in temp. va. incideri. Nõ
eſt xp̃iane dignitatis in temporalibus exaltari
ſed potius deprimi. mali nihil habent in ce
lo et vos nihil habetis in mũdo ſꝫ ſpe illi⁹
boni ad qꝺ tenditis quicquid in via cõtin
git gaudere debetis. Et ideo qui hic nõ cõ
triſtãtur ⁊ flagellãtur oñdũtur nõ eſſe filij
xp̃i. Hebre. xij. Qꝺ ſi extrã diſciplinã eſtis
cuius pticipes facti ſunt oẽs ergo adulteri
et nõ filij eſtis. Quẽ eñ di. ho. ca. fla. autez
dẽm fi. quẽ reci. ¶ Decimo qꝛ talis triſti
cia in gaudiũ cõuertetur vt hic dr. Triſti
cia vr̃a vertet in gaudiũ. Hiere. Cõuer
tam luctũ vr̃m in gaudiũ. Sed leticia mũ
di cõuertetur in merorem. puer. xiiij. Extre
ma gau. lu. oc. Quia neceſſitas ẽ ꝙ vel hõ
dimittat leticiã mũdi qꝺ fit p mortẽ vel ꝙ
leticia mũdi dimittat hoiem qꝺ fit p aduer
ſam fortunã et vtrũqꝫ valde doloroſuz eſt.
De primo ecci. xlj. O mors q̃ amara eſt
m. t. ho. pa. hñti in ſubſtãtijs ſuis. De ſcꝺo
boe. In omni aduerſitate fortune ſummũ
genus infortunij eſt fuiſſe felicẽ. Exemplũ
de diuite epulone ⁊ lazaro. de quo luce. xvj
Cũ ergo leticia mũdi nihil boni cõtineat ⁊
ad vltimũ ad doloroſum finẽ adducat. ſtul
tiſſimus eſt viroꝝ qui eã querit. Et ſic ptz
terciũ. ¶ Quarto ponit dictoꝝ demõſtratõ
p exemplũ mulieris pturientis q̃ eſt cõueni
ens demonſtratio. ¶ E. Nam mulierem
pregnãtem quadrupliciter poſſum⁹ ꝯſidera
re. Primo añ partũ. ⁊ ſic ẽ in magno timo
re ne partus pcat vel ipa piclitetur. Scꝺo
in partu ⁊ ſic eſt in magna anguſtia ⁊ pena
Tercio poſt partuz cum ſcꝫ pepit puerũ et
tũc eſt in leticia ſed non pfecta qꝛ neſcit an
puer ſit ad pfectõem venturus. Quarto in
pceſſu tpis qñ iam puer eſt fact⁹ vir ⁊ tũc
eſt in pfecta leticia ꝓlis. In hoc quadru
plici ſtatu fuerũt apoſtoli. ꝓpterea mulieri
parienti ꝓprie compantur. Nã pmo fuerũt
in magno timore qñ in pñtia xp̃i erãt timẽ
tes ne ipis caſu aliquo auferretur. qꝛ iudei
ſemp cõtra ipm machinabãtur malum ipm

pdere cupiẽtes. joh. vij. Quid me queritis
interficere Secũdo fuerũt in triſticia vehe
menti qñ xp̃s ablatus eſt ab eis p mortem.
Joh. xvj. Triſticia impleuit cor veſtrum.
Tercio fuerũt in leticia qñ xp̃us glorioſus
reſurrexit. ſed nõ pfecta qñ xp̃us apparebat
eis ⁊ diſparebat. Joh. xx. Gauiſi ſunt diſci
puli viſo dño. Quarto fuerũt in pfecta le
ticia qñ ſpm̃ſcm̃ acceperũt. et facti ſunt vi
ri pfecti ⁊ in gratia cõfirmati vt deũ p pec
catũ vltra nõ valerent pdere. ¶ Moraliter
ad edificatõnem noſtrã nota ꝙ mulier iſta
pturiens eſt aĩa iuſta deo copulata p fidem
Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. Que
cõcepit deũ p fidem. et p bona opa pturit.
Et nota hic de berſabee que ſtatim ꝯcepto
fetu ab immundicia ſua ſanctificata eſt. ij.
regũ. xj. qꝛ aĩa iuſti ita deuote cõcipit deuz
et bonũ qꝺ in ipa conceptõne ſanctificatur
Vnde beata maria in cõceptõne filij fuit
pfecte ſanctificata. Iſta eſt illa mulier de
qua dr apoc. xij. Signũ magnũ apparuit in
celo mulier amicta ſole et luna ſub pedib⁹
eius. et ca. eius cor. ſtel. xij. ⁊ clamabat ptu
riens et cruciatur vt pariat. Anima iuſti
amicta eſt ſole. id eſt ieſu xp̃o qui eſt ſol iu
ſticie. id eſt virtutibus ieſu xp̃i ſcꝫ caritate
humilitate. obediẽtia. ⁊ ceteris virtutibus
ieſu xp̃i. Ro. xiij. Induimini ieſum xp̃m.
Et luna eſt ſub pedibus eius. id eſt mũdus
qui vt luna mutatur nec vllã ſtabilitatẽ ha
bet. Anima ergo iuſti habet mũdum ⁊ om
nia mũdana ſub pedibus eius quia nõ con
fidit in eis ſed ea penitus vilipendit. Phil
iij. Omnia detrimẽtum feci ⁊ arbitror vt
ſter. vt xp̃m lucrifaciam. Peccatores aũt
habent lunã id eſt mũdum ⁊ mundana ſup
caput. qꝛ eis nõ dñatur ſed ſeruiũt Auarus
eñ ſeruus eſt pecunie. et gulosus gule. ⁊ ſic
de alijs. amos. ix. Auaricia in capite oim ẽ
Poſuit etiaz totã ſpẽ ſuã in eis. yſa. xxxvj
Ecce cõfidis ſup baculum arũdineum. ſup
egiptum id eſt ſup mũdum. Egiptus eñ in
terpretatur tenebra ⁊ confuſio que cõpetunt
mũdo. Et in capite eius corona ſtellaꝝ. xij.
id eſt corona fidei. que. xij. fidei articulis ẽ
cõſerta debet eſſe in capite id eſt in euidenti
quia fides debet lingua enũciari et p opa
manifeſtari. Jaco. ij. Oſtende mihi fidem
tuam ex opibus. Vñ in lege eſt mandatum
ꝙ qñ pontifex ſacrificare deberet haberet
in capite coronã. xij. lapidum pcioſoꝝ. Et
clamabat pturiens ⁊ cruciatur vt pariat.
Quia aĩa iuſti habet magnũ deſideriũ pa
riendi bonũ id eſt opandi qꝺ mente conce
pit. et ꝓ hoc clamat ad deũ et niſi illud pa
riat in corde cruciaẽ. Gal. iiij. Filioli mei
quos iteꝝ parturio donec formetur xp̃s in vo
bis id eſt donec p opa oſtendatis ꝙ xp̃s eſt
in vobis. ¶ F. Nota hic nouẽ diuerſita
tes parientium. Nam quedã cõcipiũt ⁊ pari
unt morte preueniente. quedam moriuntur in
ptu. quedaꝫ ꝓpter timorẽ nec cõcipiũt nec
pariũt. quedã pariũt ſed ꝓijciũt. quedaꝫ pa
riũt monſtra. quedam pariũt filios mortuos.
ſcꝫ abortiuos. quedaꝫ pariũt ſolũ feias. quedam
ſolũ maſculos. quedaꝫ ſunt naturales ſteriles
ita ꝙ nec parere nec concipe pñt. ¶ Prime
ſcꝫ q ꝯcipiũt ſꝫ morte pueniente nõ pariũt ſunt
hi qui hñt ꝓpoſitũ penitẽdi dicẽtes ſic cor
ui cra cra. Soph. ij. Vox cantãtis in fene
ſtra ⁊ coruus in ſupliminari. Yſa. xxxvij.
Venerũt filij vſqꝫ ad ptũ ⁊ virtus nõ erat
pariẽdi. Cõtra quos ecc̃i. v. Nõ tardes cõ
uerti ad dñm. ⁊ ne dif. de die in diem. ſubito
enim veniet ira illius ⁊ diſperdet te. Nota
ꝙ coruus egreſſus de arca nunq̃ rediit pl⁹
ſic multi poſtq̃ per peccatuz mortale ab ec
cleſia exeũt nunq̃ p penitentiam redeunt
¶ Secũde ſcꝫ que concipiũt et pariunt ſed
moriũtur in partu vt rachel. ſunt hi qui fa
ciũt opa bona ſed in ipſis gloriantur et de
ipſis ſupbiunt. et p cõſequens pereũt cum
eiſdem. In cuius figura dicitur. j. mach. vj
ꝙ eleazar interfecit elephantem et mortu
us iſt ſub eo ex victorie vana gloria. Sic
perijt phariſeus qui iactabat ſe et gloriaba
tur de operibus ſuis. Luce. xviij. Vel hi
ſunt qui ſolum in morte conterũtur vel cõ
fitentur. ¶ Tercie ſcilicꝫ que propter timo
rem nec concipiũt nec pariunt. hi ſunt qui
timẽt ne deficiat eis. ⁊ iõ nunq̃ ꝯcipiũt ꝓpo
ſitum abſtinendi ab illicito lucro vel aliena
reddendi.

Item timent in bono pſeuerare. ⁊ ideo nõ
incipiũt. p̃s. Illic tre. ti. vbi non eſt ti. Re-
cte tales trepidãt vbi non eſt timor. q̃r de⁹
omnibus ꝓuidet etiã iumẽtis. p̃s. Qui dat
iume. eſ. ipoꝝ. Jacob. vj. Nolite ſoli. eſ. di.
quid man aut quid bi. aut quo ope. Que
pri. reg. dei. et hec omnia adij. vo. Item ti-
ment in bono pſeuerare. et ideo nõ incipi-
unt. ſed nõ debet homo timere penitentiam
agere. quia deus iuuat. Yſa. xl. Qui ſperãt
in dño mutabũt fortitudinem. aſſument pẽ
nas ſicut aquile. currẽt ⁊ non deficient.
¶ Quarte ſcʒ que pariũt ſed ꝓijciũt. ſunt qui
nõ curant penitẽciam cõtinuare ſed ꝓijciũt
eam poſt paſcha. Treñ. iiij. Sʒ ⁊ lamie nu
dauerũt mãmam lactauerũt catulos ſuos.
filia aũt populi mei crudelis quaſi ſtrutio
in deſerto. Cõtra quos dr̃ math. x. Nõ qui
inceperit. ſed qui pſeuerit hic ſaluus erit.
Quinte ſcʒ que pariũt monſtra ſunt oẽs
peccatores qui p̃ diuerſa vicia que faciunt
ſunt totaliter trãſformati Nam oculos tra
hunt p̃ terrã. ⁊ pedes verſus celũ vertunt.
Nã auarus hʒ oculos in pedibus dũ ſoluʒ
terrena cõtemplat̃. Superbus aũt habet pe-
dea verſus celũ cum deo recalcitrat. Luxu
rioſus vero ⁊ guloſus totus ambulat ſup
ventrem. Et quid plura. Vere peccatores
ſunt in beſtias tranſformati totaliter. pſal.
Homo cũ in ho. eſ. nõ intel. cõpa. ẽ iu. inſi.
et ſi. fa. eſt il. Boe. Hec eſt eñ ꝯditio hoĩs
vt ſi ſe noſſe deſierit infra beſtias redigatur
Aug⁹. dicit ꝙ tp̃e ſuo fuit quidam hõ hñs
duo capita ⁊ quattuor oculos ⁊ duo bra-
chia ⁊ duos pedes ita ꝙ in corpore ſupius
erãt duo corpa inferius aũt erat ſolũ vnũ.
¶ Sexte ſcʒ q̃ pariunt filios mortuos ſunt
hi qui in peccato infidelitatis vel in quo-
cũqʒ altero peccato mortali exñtes faciunt
opa de genere bonoꝝ q̃ ſunt opa mortua ſi-
gnata p̃ lampades illaꝝ quinqʒ virginũ fa
tuaꝝ q̃ ꝓpter carẽtiaʒ olei. i. caritatis extin
cte fuerũt. ¶ Septime ſcʒ q̃ pariũt ſoluʒ fe
minas ſunt hi in quibus feminea vicia re-
gnant ſcʒ inuidia. q̃r vt dicit auiceñ. femia
naturaliter eſt inuida. Ira q̃r femina faci-
liter iraſcit̃. Loquacitas quia tota die cla

mat et loquitur. Inconſtantia. q̃r modicã
cõſtantiaʒ habʒ. Inſipiẽtia q̃r de facili cre
dit et decipitur. ⁊ ideo ſerpẽs primo ad mu
lierem iuit quã ſtatim decepit. ij. coꝝ. xj. Ti
meo ne ſicut ſerpẽs euã ſeduxit aſtucia ſua
ita corrũpantur ſenſus vñi. ¶ Octaue ſcʒ q̃
pariũt ſolũ maſculos. ſunt hi qui opa pfe-
cta faciũt qui corde bono ⁊ optimo verbũ
audiũt ⁊ referũt fructũ centeſimũ. Yſa. xxij
A facie tua dñe cõcepimus ⁊ q̃ſi parturiuim⁹
ſpm̃ ſalutis. Sic ꝯcepit anna ſamuelẽ. j. re. j
et elizabeth joh. bap. luce. j. Et nota de ra-
chel q̃ accepit mãdragoras vt poſſet ꝯcipe
Sic iuſti oẽs experimẽtum faciũt vt poſſint
cõcipe bonũ ⁊ opa parere. j. Theſ. v. Om
nia ꝓbate qd̃ bo. ẽ te. Nota etiã de rebecca
vxore yſaac in cuius vtero gemini collide-
bãtur. geñ. xxv. q̃r in aĩa iuſti bona ⁊ mala
deſideria pugnãt. ſed bona vincũt ⁊ emittũt
mala extra ⁊ terũt ⁊ ſupplãtant ea. ſicut ia
cob emiſit eſau ⁊ tenebat eũ p̃ plantã ꝓpter
qd̃ vocatũ eſt nomen eius iacob. i. ſupplan
tator. ¶ None ſcʒ ſteriles q̃ nec cõcipe nec
parere pñt ſunt oẽs non baptiſati qui a na
tura trahunt peccatũ ꝓpter qd̃ non pñt bñ
opari niſi illud p̃ baptiſmuʒ remoueatur. et
ideo in peccatis naſcũtur ⁊ in peccatis mo
riũtur. joh. ix. In peccatis natus es totus.
In eodẽ. viij. In peccato veſtro moriemi.
¶ S. Alia mortalitas. Mulier iſta ẽ ec-
cleſia vel aĩa iuſti q̃ timet valde ⁊ anxiatur
ꝓpter quattuor. vt di. gre. Primo recolen-
do vbi fuit. ſcdo vbi ẽ. tercio vbi erit. quar
to vbi nõ eſt. ¶ Primo inquã triſtat̃ reco-
lendo vbi fuit aliqñ ſcʒ in peccato. Mich. j
Faciã planctũ velut draconũ ⁊ luctũ quaſi
ſtrutionũ. Dicit̃ ꝙ draconi in inſidijs latẽti
camelus calce percutit caput et tunc draco
planctũ magnũ facit. Strutio aũt fac̃ oua
ſua in puluere ⁊ relinquit ea. qñ aũt venit
inuenit ea fracta. ⁊ tunc fortiſſime plangit
Sicut homo in peccato debet plangere q̃r
leſit caput ſuũ ſcʒ xp̃m qui eſt caput toti⁹
eccleſie. Eph. j. Et ipſum dedit caput ſuper
omnem eccleſiam. Item debet plangere
ꝙ oua ſua. id eſt bona opera ⁊ dona et vir-
tutes perdidit ac etiam totius eccleſie.

Triſtatur etiaʒ recolẽdo ꝙ bona potuit fa
cere que non fecit. Eccõ. ix. Qdcunqʒ põt
facere ma. t. inſtan. opa. q̃r nec opus nec rõ
nec ſa. nec ſci. e ap. inf. quo tu ꝓperas. Se-
cundo triſtatur recolendo vbi eſt. q̃r inter
peſſimos inimicos. Baruch. iij. Quid eſt
iſrael ꝙ in terra inimicoꝝ es. Cum quibus
nos quotidie pugnare oportʒ Eph. vj. Nõ
eſt nobis colluctatio aduer. car. ⁊ ſan. ſʒ ad
uerſus principes et ptãtes. aduerſus mun-
di rectores tenebraꝝ harũ cõtra ſpũalia ne
quicie in celeſtibus. Item eſt in fornace ar
denti ſcʒ in concupiſcẽtia carnis. Ro. vij.
Video aliam legẽ in mẽ. meis repu. le. mẽ.
mee. ⁊ captiuãtem me in lege miſerie ⁊ pec
cati. Infelix ego homo quis me liberabit
de corpore mortis huius. Item eſt in pericu
lis multis que enumerat apoſtolus ij. Coꝝ
xj. dicens. Periculis flu. peric. latro. picu.
ex ge. pericu. ex genti. picu. in ci. pic. in ſoli.
pericu. in mari. peri. in fal. fratribus. Quis
ergo inter tot calamitates ⁊ aduerſa poſſʒ
niſi fatuus iocũdari. Eccõ. iiij. Vidi calum
nias que ſub ſole gerũtur et conſolatorem
nemiuem. et laudaui magis mortuos q̃ vi-
uentes. Flendũ eſt ergo. Hiere. vj. Luctũ
vnigeniti fac tibi planctũ amarum. Tercio
triſtatur recolẽdo vbi erit ſcʒ in iudicio co
ram deo. Quia vt dicit grego. Deſup erit
facies irati iudicis. Propter qd̃ dicit job.
xiiij. Quis mihi hoc tri. vt in infer. prote.
me. et abſcon. me donec ptran. furor tuus.
Hiere. x. Quis non timebit te o rex gen.
Ante erũt peccata accuſatiua ⁊ ꝓtrahẽtia
ad iudicium retro erit mundus expellens. a
dextris ⁊ a ſiniſtris erũt demones in infer-
num demergentes. ſubtus erit gehenna ar-
dens. Propter que omnia dicent mon. ca.
ſup nos et col. op. nos. Hic cadit exemplũ
illius regis qui ſemper triſtis manebat. qui
vnã ſedem de lignis putridis fecit fieri. et
poſuit eam ſupra fornacem et in ea fratreʒ
ſuũ ſedere mandauit qui eum de triſticia re
prehendit. et enſis erat ligatus p̃ filum ſup
caput eius. et quidam tenebat baliſtam ex-
tenſam cum ſagitta ante faciem eius. et fe-
cit omnia inſtrumẽta muſicalia ⁊ tubas for

titer reſonare. et ille ſemper triſtis ſtabat.
Sic ait rex et ego ſemper ſto triſtis dum in
putrida ſede ſcʒ in carne fragili me conſpi-
cio. et infernum ſubtus ardentem attendo.
enſem diuine ſentẽtie ſup me venturum cõ
ſidero et peccata mea tanq̃ ſagittas acutas
formido. Quarto cõtriſtatur recolẽdo vbi
non eſt ſcʒ in gloria dei ⁊ ciuitate celeſti. p̃s
Heu mihi q̃r inco. me. ꝓlon. eſt. Debemus
ergo flere ꝓ incolatu pñtis miſerie et ꝓ di-
latõne patrie. p̃s. Sitiuit ani. m. ad de. fon.
vi. qñ ve. ⁊ appa. añ fa. de. m. fue. mi. la. m.
pa. die ac noc. dum dr̃ mihi quotidie vbi ẽ
deus tuus. Hoc figuratum eſt in axa filia
caleph. que ſedens in aſino ſuſpirauit ⁊ pe-
tijt a patre terram irriguam. cui pater dedit
irriguum ſupius et irriguuʒ inferius. vt pʒ
joſue. xv. Irriguum ſupius ꝓ dilatõne pa-
trie. et irriguum inferius ꝓ incolatu pñtis
miſerie. Et ſic pʒ quartum. ¶ Quinto po
nitur veri ⁊ firmi gaudij repromiſſio. quia
iterũ videbo vos et gaudebit cor veſtrum.
¶ M. Qd̃ quidem verum eſſe gaudium
prout hic colligitur quãtum ad quinqʒ mõ
ſtratur. ¶ Primo erit gaudium pfectuʒ et
completum. Erit enim gaudium gemina-
tum vel duplex ſcʒ anime ⁊ corporis. Yſa.
lxj. In terra ſua duplicia poſſidebunt. Et
hoc eſt qd̃ dicit Iterũ apoc. vj. Date ſunt
illis ſingule ſtole albe et dictum eſt illis vt
requieſcerent tempus adhuc modicum. Et
tunc vt dicit Grego. Singuli accipiũt ſto
las binas. Gaudium vero mundi eſt ſoluʒ
gaudium corporis. Luce. xij. Anima mea
mea id eſt vita mea habes multa bona re-
poſita in annos plurimos. requieſce. come-
de. bibe. epu. ¶ Secũdo quia erit gaudium
de viſione creatoris. Joh. xvij. Hec eſt vi-
ta eterna vt cognoſcamus te ſolum verum
deum. In quo omnia cognoſcemus. Gre.
Quid eſt qd̃ neſciãt qui ſciẽtem oĩa vident
Nũ ⁊ cognoſcem⁹ ⁊ cognoſcemur. Joh. x
Cognoſco oues meas ⁊ cogno. me mee. Et
hoc eſt qd̃ dicit. videbo vos. Gaudiũ vero
mundi eſt de viſione et vſu creaturarum.
Sed illud erit de viſione et de fruitõne dei
que in infinitum excedit. Yſa. lxiij. Ocul⁹

nõ vidit deus abſq3 te que prepa.expe.te.
¶ Tercio q2 erit gaudiũ intrinſecũ ſc3 cor
dis. Yſa.lxvj. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mi
ra.⁊ dila. cor tu. Gaudium vero mũdi nõ
eſt intrinſecũ ſed extrinſecũ.q2 nõ gaudz de
virtutibus et gratia dei q̃ ſunt in aĩa ſed de
applicatõne ſenſuũ ad obiecta ſicut de appli
catõne guſtus ad comeſtibile. et tactus ad
tangibile.et ſic de alijs. Letatur etiaz mun
dus de peccatis q̃ ſunt cõtra naturã ⁊ extra
naturã hoĩs.iuxta illud apli.j.co.vj. Omẽ
peccatũ qðcunq3 fecerit homo extra cꝑꝯ
eſt.puer.ij. Letãtur cũ malefe.⁊ exul.in re
bus peſ. ¶ Quarto q2 erit ꝓpriũ noſtrũ
gaudiũ. Et hoc eſt qð dicit Gau.ve. Gau
diũ mundi nõ eſt noſtꝝ q2 nõ eſt de his que
in nobis et noſtra ſunt.ſed eſt gaudium reꝝ
mundi id eſt de bonis que ſunt in rebus.q̃
ſunt bona reꝝ et nõ noſtra. Quia vt dicit
boe. Lux ⁊ pulcritudo gẽmaꝝ non eſt deſe
rentiũ ſed eſt ipſaꝝ gẽmarum. Unde omĩa
bona creaturaꝝ de quibus homo gaudz ex
tranea ſunt a natura hoĩs.⁊ ſi ſcirent loqui
dicerent. Iſta bona ſunt noſtra. Nõne pul
critudo pennarum pauonis eſt pauonis. et
pulcritudo auri eſt auri. ¶ Quinto gaudiũ
illud erit ꝑpetuũ nec poterit auferri. Yſa.
lj. Leticiã ſempiterna ſuꝑ capita eoꝝ Gau
dium ⁊ leticiam obtinebũt. Gaudiũ vero
mũdi nõ eſt ꝑpetuũ imo cito tranſit ⁊ mille
modis poteſt auferri et frequẽter aufertur
j.Iob.ij. Tran.mũ.⁊ concu.eius. Et ideo
de ipſo modicum eſt curãdum. Et hoc eſt.
Gau.ve.n.tol.a vo. Et ſic pz quintum

¶ De epiſtola ſermo. liiij.

Obſecro vos tanq̃ adue.⁊ pe
gri.abſti.vos a carna. deſide.j.
pe.ij. Beatus petrus tanq̃ ca
pitaneus milicie xpiane horta
tur milites chriſti abſtinere ab
his que vaſtant totam miliciam xp̄ianam.
Et hec ſunt carnales voluptates et carna
lia opera. et non ſolum hec miliciam ſpũa
lem deuaſtant ſed etiam carnalem ⁊ mun
danam. Unde in titoliuio de militia hani
balis dicitur.quẽ nec ferrum nec niues nec
alpes nec viarum diſcrimina vincere potu
erunt.eneruauerunt delicie campanie. No
ta de illo duce romanoꝝ qui fuit miſſus ad
reparandum quẽdam exercitum ⁊ militiaz
ob delicias deuaſtatam qui ſtatim oẽs mu
lieres expulit de exercitu et caupones.⁊ mã
dauit ꝙ nullus haberet famulum.et nemo
haberet niſi vnum equũ propter quod mi
litiam reparauit. In hac ergo epiſtola bea
tus petrus ad ſex nos hortatur principali
ter que non ſeruata deuaſtant miliciam xpi
anam et ſeruata roborant ⁊ decorant. Pri
mum eſt abſtinentia carnalium voluptatũ
et earum refrenatio. In principio epiſtole
Secũdum eſt bona cum gentibus conuerſa
tio ⁊ dictoꝝ ratõ ibi. Cõuerſa.veſtra inter
gentes ha.bona. Tercium eſt ſubiectio li
berorum ad maiores.et huiꝰ cauſe redditõ
ibi. Subiecti eſtote omni humane creatu
re. Quartum eſt modi ſubiectionis declaꝛ
ratio ibi. Quaſi liberi et non quaſi velamẽ
habentes malicie libertatem. Quintum eſt
ad obſequij ſubiectõnis excitatõnem quo
rũdam inſertio et poſitio ibi. Omnes ho
norate fratres di.deum timete. Sextum eſt
ad dominorum ſuorum ſubiectõnem ſeruo
rum exhortatio et cauſe huius aſſignatio.
ibi. Serui ſubditi eſtote in omni timore do
minis veſtris ⁊c. ¶ I. Primo ergo bea
tus petrus nos hortatur ad abſtinẽtiaz car
nalium voluptatum et ad hoc tria allegat.
¶ Primum eſt. Si conſideremus quid ac
cidit primis parentibus qui carnale deſide
rium ſecuti pomum vetitum comederunt.
qui propterea de paradiſo expulſi ſunt.⁊ in
hac valle miſerie tanquã in exilio relegati.
et multis penis et tandem morti cum ſuis
poſteris condemnati. propter qð nos filij
eorum omnes aduene nũcupamur Aduena
enim dicitur qui terram inhabitat alienam
Pſal. Aduena ego ſum apud te ⁊ peregri
nus ſicut omnes patres mei. Et hoc eſt qð
dicit. Obſecro vos tanquaz aduenas.qua
ſi diceret. Recolite ꝙ ex peccato gule

primoꝝ parentuz aduene eſtis id eſt de ciui
tate veſtra expulſi ⁊ multis malis addicti.
Sic etiaz faciunt capitanei exercitus mun
di qui reducũt militibus ad memoriã mala
que patres eoꝝ ab aduerſarijs ſunt ꝑpeſſi.
Et ſic pz ꝙ deus expulit hoĩem de paradi
ſo et in hanc vallem miſerie relegauit .nõ
vt hic faceret aliũ paradiſum ſed vt dicit
augꝰ.tanq̃ in exilio ad faciẽdum penitẽtiã
Iob.xxiiij. Dedit ei deus locũ penitẽtie et
ille abuſus eſt in ſuꝑbiam. Ro.viij. Debi
tores ſumus nõ carni vt ſm carnẽ viuamꝰ
¶ Secũdum qð allegat eſt.ſi conſideremus
qualiter poſiti in hoc mũdo ſumus. Nõ eñ
poſuit nos deus in hoc mũdo tanq̃ ciues ⁊
manſionarios mũdi ſed tanq̃ ꝑegrinos mũ
di ⁊ ciues celi. Eph.ij. Iam nõ eſtis hoſ.⁊
aduene ſed eſ.ci.ſcõꝝ ⁊ dome. dei. mich.ij.
Surgite abite quia nõ habetis hic requiẽ.
Et hoc eſt qð dicit ꝑegrinos. Peregrinus
eſt qui tranſit de loco ad locũ. Sic et nos
Hebre.xiij. Non habe .hic ma.ciuita.ſed
fu.inqui. Que eſt ciuitas ⁊ hereditas nr̃a
cõtinens ſummas ⁊ ꝑfectas delicias quibꝰ
priuabitur omnis qui eas hic querit in pa
tria aliena.luce.xvj. Recordare q2 recepi
ſti bona in vi.t. Et ideo abſtinẽdum eſt hic
a carnalibus deſiderijs vt ad bona ꝑuenia
mus eterna. Hebre.xj. Iuxta fidem defun
cti ſunt omẽs iſti nõ acceptis re.pmiſſioni
bus ſed a longe eas aſpiciẽtes ⁊ ſalutantes
et cõfitẽtes ꝙ peregrini ⁊ hoſpites ſunt ſu
per terrã. ¶ K. Et nota ꝙ quãtuz ad quin
q3 que ꝑegrinis cõueniũt ſumꝰ ⁊ eſſe de
bemus in hoc mũdo peregrini. Primo q2
peregrinus feſtinat ad ciuitatem ſuã redire
et omnẽ terram quaſi alienã preterit. Sic ⁊
nos facere debemꝰ. Hebre.xiij. Nõ ha.hic
ma.ciui. Secũdo q2 ꝑegrinus accipit ſoluz
pecuniã neceſſariaz ad victũ ⁊ nõ grauat ſe
ſuꝑfluis. Sic ⁊ nos facere debemꝰ.j. Thi.
vj. Hñtes alimẽta et qui.te.his ꝯten. ſimꝰ
Tercio q2 a terrenis irridetur ⁊ moleſtias
patit ⁊ nõ vlciſcit ſ3 ſuffert oĩa patiẽter.
Sic ⁊ nos facere debemꝰ.math.v. Si quiſ
ꝑcuſ.te in dex.ma.ꝑbe ei ⁊ al. Ro.xij. Nul
li ma.ꝑ ma.red. Quarto q2 lete recipit. ſ3
ſtricte cum eo in exitu cõputatur. Sic ſiꝑ
dum nobis cogitare debemus.math.v. Nõ
exibis inde do.red.no.qua. In eodem.xij.
De omni ver.oci.qð lo.f.ho.de eo red.ra.
in die iu. Eccſ.xij. Cũcta q̃ fiũt adducet de
us in iu.p omni errato ſiue bonũ ſiue malũ
ſit. Bern. Sicut nec capillꝰ de capite ſic nec
momẽtum de tꝑe peribit. Quinto q2 poſt re
ceſſuz ſuũ ſtatim obliuioni tradet ſic ⁊ nos
a mũdo ꝑſus obliuioni trademur ⁊ apud
poſteros nõ cognoſcemur Et ideo de fama
et honore mũdi modicũ eſt curãdum. Sap.
v. Tanq̃ memoria hoſpitis vnius diei pte
reuntis.ꝑs. Preterit me.eo.cũ ſo. Boe. Ia
ctas ergo ꝑſus ignorabiles. ¶ Terciũ qð
allegat eſt.q2 carnalia deſideria nos impu
gnãt ⁊ in ꝑlio ſpũs faciũt nos ſuccũbere ini
micis. Et hoc ẽ qð dicit. Que militãt ad
uerſus aiam. Gal.v. Caro ꝯcu.aduer ſpm
et ſpũs aduer.car.hec eñ ſibiinuicẽ aduer
ſant. Et nota ꝙ nõ ſolum dicit abſtineatis
ab opibus carnis ſed etiaz a deſiderijs. ꝑs.
Beatus qui tenebit ⁊ allidet ꝑuulos ſuos
ad petrã. Cuiꝰ rõ eſt q2 in pugna carnis ꝑ
ditio eſt mẽtis. Ro.vij. Video aliã legẽ in
mẽbris meis repugnantem le.men.mee. Et
ideo niſi principio temptatõnis ſc3 deſide
rio ⁊ cogitationi reſiſtamus neceſſario ſuc
cumbemus. Poeta. Principijs obſta. Unde
in temptatõne ⁊ in prelio carnis duo ſunt
facienda ſcilic3 principio reſiſtere et aſpe
ctum et cõtubernium fugere.j Coꝛ.vj. Fu
gite fornicatõnem. Si eniz ſteterimus om
nino perdemus. quia nec fortiores ſampſo
ne.nec prudẽtiores ſalomone.nec dauid ſan
ctiores ſumus. vt dicit hiero. Et prouer.vj
Nunquid poteſt homo abſcondere ignẽ in
ſinu ſuo vt veſtimẽta illius non ardeant.⁊c̃
Unde helyas qui coram rege ſteterat imꝑ
territus a facie ieſabel in deſertuz fugit.iij.
Regũ.xix. Ecc̃j.xviij. Fili poſt concupiſcẽ
tias tuas non eas que faciunt te in gaudi
um inimicis tuis. ¶ L. Notandum enim
ꝙ a carnalibus deſiderijs abſtinere debemꝰ.
propter ſex. Primo quia ſunt efficaciſſima
tela ad vulnerandum. vt dictum eſt eo ꝙ
in tali bello perditio eſt in carne.⁊c̃.

Secūdō q2 ſunt ignis grecie ſiue ignis pē/
nar. qui oia cōſumit. Job.xxj. Ignis eſt
vſqz ad cōſummatōem deuo. Tercio quia
ſunt fluuius inundās hoiem ſubmergens.
geñ.xlix. Ruben effuſus es ſicut aqua non
creſcas q2 aſcēdiſti cubile patris tui. Hui9
exemplū habemus in prima etate q̄ in dilu
uio eſt conſumpta ꝓpter peccatum carnis
Omis quippe caro corrupat viam ſuā. vt
ptz geñ.vj. Quarto q2 ſunt ſicut venenum
giam mortificans. puer.xxiij. Sicut regu/
lus venena diffundet. Ja.nj. Inquietū ma
luz eſt plenū veneno mortifero. Vnde ſicut
baſiliſcus inficit ſolō viſu ſic voluptas car
nis. math.v. Qui vide. muli. ad cōcu. eam
iam mechat9 eſt in corde ſuo Quinto ſunt
ſicut laqueus ad capiēdum ⁊ ſicut vincula
ad tenēdum. Vnde inſidioſe capiūt ⁊ p9ea
fortiſſime tenent. Eccs. vij. Inueni amari/
orem morte mulierē que laqueus venatoꝝ
eſt ⁊ ſagena cor eius. vincula ſunt man9 il/
lius qui placet deo effugiet eaz. Vñ dalida
ligauit ſampſonē ſeptez licijs. judi.xvj. Sic
captus eſt ſichen filius emor de dina filia
iacob ⁊ cōglutinata eſt aia eius ad eā. geñ.
xxxiiij. et amon de thamar ſorore ſua. ij. re.
xiij. Et niſi p ſpēalem grām hō ab his vin/
culis abſoluat vel p longā infirmitatē nūq̄
ſoluit poſtq̄ his vinculis fuerit irretitus.
Sap.viij. Sciui qm̄ aliter eſſe nō poſſuz cō
tinens niſi deus dederit Sexto q2 ſunt ſicut
pix ad denigrādam famā ⁊ honorē homis.
Eccī.xiij. Qui tetigerit picē coinquinabit
ab ea. Sūt em̄ peccata carnalia maioris in
famie q̄ ſpūalia q̄uis nō ſint tāti ponderis
Eccj.ix. Omis mulier fornicaria quaſi ſter
cus in via cōculcabit. Vñ de ſalomone dr̄
Eccj.xlvij. Inclinaſti femora tua mulieri
bus et dediſti maculā in glā tua. Et p hoc
ptz ſolutio ad qōnem q̄ poſſet fieri. ſ. quare
potius monet abſtinere a carnalibus q̄ a
ſpūalibus cū ſpūalia ſint maiora. q2 ſcz car
nalia ſunt maioris infamie ⁊ minus tolera
ri pñt q̄ alia. et iſti inter gentes cōuerſabā
tur. Et ideo ab his monet abſtinere que fa
mā ledūt ⁊ cōuerſatōem corrūpunt. Et ſic
patz primū ¶ Secūdō hortat vt cōuerſatō
nem bonā habeamus inter gentes d' Con
uer. inter gen. ha. bo. id ē virtuoſam. Quia
dicit pħus. Virtus eſt que bonū facit ha/
bentē ⁊ opus eius reddit laudabile. Tunc
ergo eſt cōuerſatio bona qñ eſt virtutibus
plena quia ſola virtus bonū facit hoiem.
q2 nec ſapiētia nec ſciētia. nec potentia. nec
diuitie nec dignitates poſſunt hoiem bonū
efficere niſi ſola virtus. Vbi notā q cū bo
num ſit qd̄ omia appetūt vt dicit pħus. tūc
cōuerſatio noſtra eſt bona quādō deo ⁊ ho
minibus placet. Eccj.xlv. Dilectus deo et
hominibus moyſes. Nihil aūt eſt p qd̄ deo
et hominibus magis placere poſſumus niſi
p dilectōnem. ¶ II. Nam p dilectionem
deo placem9 et hoc ꝓpter quattuor que di
lectio operatur. Primo quia dilectio cum
ignis diuinus ſit conſumit rubiginez pecca
torum. Prouer.x. Vniuerſa delicta operit
caritas. Et ideo facit hominē mundum et
per conſequens deo placituz. Prouer.xxij
Qui diligit cordis mūdiciam propter gra/
tiam labiorum ſuoruz habebit amicum re/
gem. Secūdō cum dilectio ſit vinculum li
gans in vnum diuerſa. Juxta illud Col.iij
Super omnia autez caritatem habete quē
eſt vinculum perfectōnis. Ligat eniz homi
nem cum deo et facit in ipo manere ⁊ vnuz
eſſe cum deo. j. Joh.iiij. Qui manet in ca/
ritate in deo manet et deus in eo. Et per cō
ſequens deum diligens placet deo cum ſit
vnum cum eo ⁊ in eo maneus. Tercio q2
cum per dilectōem adoptemur in filios dei
Juxta illud Gal.iiij. Miſit deus ſpiritū
filij ſui in corda noſtra clamātem. abba pa
ter. id eſt clamare nos facientem. Et mani/
feſtum eſt q per dilectōnem efficimur ca/
riſſimi filij dei. j. Joh.iij. Videte qualez ca
ritatem dedit nobis deus vt filij dei nomi/
nemur ⁊ ſimus. Et per cōſequens deum di/
ligens tanq̄ filius cariſſimus ei placet. Nā
carus eſt per creatōnem. carior p fidem. ſz
cariſſimus p dilectōnem. Quarto cum ple
nitudo legis ſit dilectio. vt dr̄ Ro.xiij. qui
diligit deum mandata eius ⁊ pcepta ei9 cu
ſtodit. Joh.xiiij. Si quis diligit me ſermo
nem meū ſeruabit. Qui aūt ſeruat mādatā
eius diligitur a deo ⁊ placet deo. Joh.xv.
Vos amici mei eſtis ſi. fe. que ego pre. vo.
¶ N. Similiter p dilectōez placem9 ꝓxi
mo etiaz ꝓpter quattuor. Primo q2 cū ca/
ritas non querat q̄ ſua ſunt vt dr̄. j. co. xiij.
homo hñs dilectōem gaudet ⁊ curat de bo
no ꝓximi ſui. j. co. x. Nō querens qd̄ mihi
vtile eſt ſed qd̄ multis vt ſalui fiant. Om/
nis aūt qui ſic eſt ſolicit9 de ꝓximo ſuo me
rito placet ei. Secūdō q2 cū dilectio habe/
at amātem in amatū trāſformare. iuxta il/
lud hugonis de ſcō vict. ſcio aia mea q2 in
eū quē diligis trāſformaris. homo diligens
ꝓximū in ꝓximū trāſformatur cō gaudens
omnib9 bonis ſuis ⁊ malis ꝯpatiens. Ro. i
xij. Gaudete cū gaudētibus. flete cū flenti
bus ipm inuicē ſentiētes. ij. co. xj. Quis in
firmat ⁊ ego nō infirmor. quis ſcan. ⁊ ego
nō vror. Qui aūt ſic afficitur ad ꝓximum
merito placet ei. Tercio q2 cū caritas ſit a/
mor honeſtus ⁊ caſtus ſiue amor amicicie.
qui eſt qñ quis amat ꝓximū ꝓpter ꝓximi
vtilitatem ⁊ nō ſit amor vtilis ſiue cōcupi/
ſcētia. qui eſt qñ quis amat aliquid ꝓpter
ſui comodū ⁊ vtilitatē ſicut eſt amor mūdi
manifeſtū eſt q hñs caritatē ꝓcurat ⁊ imp
catur ꝓximo omnia bona q̄ pōt et ab omni
leſiio cauet. ij. co. xij. Ego aūt libentiſſime
impendam ⁊ ſupimpēdar ipe p aiabus ve/
ſtris. Itez in eodem vij. Capite nos Nemi
nem leſimus. neminē corrupimus. neminem
circūuenimus Qui ergo ſe ſic circa ꝓximū
habz merito ei placet. Quarto cū caritas
patiens ſit. benigna ſit. nō agat pperam. nō
emulatur. nō inflatur. nō ſit ambi. nō gau.
ſup ini. ꝯgau. aūt veri om. exe. oia ſuſti. oia
ſperat vt dr̄ j. co. xiij. manifeſtuz eſt q hñs
caritatē de neceſſitate hoibus placet. j. co.
x. Sicut ⁊ ego p omia omnibus placeo
¶ Conſequēter oñdit ad quid ⁊ quare bo/
nā ꝯuerſatōnem habere debemus. q2 nō ad
vanā glām vel deceptōem vt hypocrite ſz
ſolum vt deus glorificetur in nobis. math.
v. Sic luceat lux vrā corā hominibus vt vi.
opa veſtra bo. ⁊ glori. pa. ve. qui eſt in celis
Et hoc eſt qd̄ dicit. Vt in eo q detractant
de vobis id eſt in detrahendo tractant vel
obloquūtur. tanq̄ de malefactoribus id eſt
quia vos malafacere reputaut quādo ydo/
la reſpuitis ⁊ vnū deum colitis et alia opa
xpiane religionis ſicut fideles xpi ſalubri/
ter exercetis. Et bonis opibus vos conſide
rantes glorificent deū p vos ⁊ in vobis cu/
ius imitatores facti eſtis. j. coꝝ. vj. Glori/
ficate ⁊ portate deum in corde veſtro id eſt
ſic agite vt deus glorificetur in vobis. Et
hoc quādo Certe nō niſi in die et in tempe
viſitatōnis ſup. ſue ſcilz quādo eos dñs per
gratiaz ſuam viſitabit. hoc eſt quādo a pec
catis cōuertētur ad penitētiam reuertētes.
Non enim infideles ⁊ peccatores glorifi/
cant deum in opibus fidelium donec ma/
nent in tenebris peccatoꝝ. ſz quādo ad gra
tiam conuertūtur. Pſa. lxv. Donam viſita
tionem tuam pacem. Prouer. xvj. Cū pla
cuerint domino vie hominis inimicos quo
qz eius cōuertet ad pacē. Vel in die viſita/
tionis veſtre quādo vos dñs p flagella vi/
ſitabit ⁊ aduerſa. ꝑs. Viſitabo in virga ini/
quitates eoꝝ. miſericordiā aūt meam nō di
ſpergam ab eo. Qd̄ tempus eſt tota vita p̄
ſens in quo dñs fideles ſuos viſitat p aduer
ſa vt p patiētiam depurētur. j. Pe. j. Mo/
dicū nunc ſi oportet contriſtari in variis tē
ptatōnibus vt ꝓbatio fidei veſtre multo p̄
cioſior ſit auro qd̄ p ignem ꝓbatur. inuenia
tur in laudem ⁊ gloriā ⁊ honorem et reue/
lationem ieſu xpi. Videntes eniz infideles
et peccatores iuſtos et fideles in tot aduer
ſis non deficere ſed gaudere. Juxta illud
Actuū. v. Ibant apoſtoli gaudētes a con/
ſpe. conſi. quoniā digni ha. ſunt pro nomie
ieſu cōtumeliam pati. glorificabant eū qui
eos ita fecerat fortes. Vnde de beato Do/
minico legitur q cum Tholoſe ipſe cum
ſocio ſuo per totam quadrageſimam in pa
ne ⁊ aqua ieiunaſſent et in terra iacuiſſent
hoſtes eorum qui erant credentes heretico
rum in dei laudes proruperunt dicentes.
Vere iſti homines boni ſunt. Vel in die vi
ſitationis qui erit in iudicio quādo vos rec
pietis premia et ipſi ſupplicia. tunc eniz me
rito deum poterunt glorificare qui reddet
vnicuiqz iuxta opera ſua. Et ſic patz ſcōm

o ſeñor muy bueno

¶ Tercio hortatur liberos vt ꝓpter deum maiorıbꝰ ſubijciātur. et huiꝰ cām aſſignat. Et hoc ē. Subiecti eſto. om. hu. cre. ꝓpter deū id eſt omni homini cui ꝑ quēcunqʒ modū rex vel ptās vel eps vel hmōi qui ſunt ꝑſone generales in dignitate poſite. Et qꝛ ē mala ſubiectio vt qn̄ hō ſeruit alijs in peccatis. ideo ad hanc remouēdam ſubiungit. ꝓpter deū ſcʒ habēduʒ. vt ꝑpoſitio dicat vł finē vel ordinatōem ad finē. vt ſit ſenſus ꝙ ſeruiamꝰ dn̄is nō ꝓpter bona tꝑalia conſequēda. ſʒ vt in tali ſeruicio ipm̄ deū mereamur tanqȝ finē nr̄i ſeruicij. Gen̄. xv. Ego merces tua magnā nimis. Et ſic ꝑpoſitio dicit finē. Vel ꝓpter deū. i. in his ſeruiamus dn̄is in quibus ⁊ ꝓpter que ordinamur ad finē deū qui eſt finis oim. Et ſic ꝑpoſitio dicit ordinatōem ad finē. Ordinamur aūt ad finē deū ꝑ bona ⁊ iuſta opa. Et ideo in opibus iuſtis ⁊ bonis debemus dn̄is ſeruire et nō alijs. ¶ Conſequēter ſpecificat quibus ſubijci debeamus d. Siue regi qui alios in ꝑtāte ꝑcellit. ſiue ducibꝰ. i. alijs minoribus dn̄is qui iure ꝑtātē hn̄t. vtpote qui a rege dn̄i ꝯſtituūtur ⁊ mittūtur ad alios regēduʒ et iudicādum ſcʒ ad vindictaʒ malefactoꝝ id eſt penam. ꝓpter hoc em̄ data eſt ptās a rege terreno vt ſcʒ mali puniātur. Laudeʒ bonoꝝ q̄ ꝯſiſtit in hoc ꝙ nō ſicut mali puniūtur. Ro. xiij. Vis nō timere ptātem bonū fac ⁊ habebis laudem ex iſta. Vel laudem bonoꝝ. i. meritū laudis. nam in eo ꝙ in bonis ⁊ bene ſeruiūt laudem magnā merētur. Sic ergo dn̄is tꝑalibus ꝓpter deū ſubijci debemus. ro. xiij. Omnis aīa ꝑtātibus ſublimioribus ſubdita ſit. Nō eſt em̄ ptās niſi a deo. Et ſic ptʒ ꝙ nō intendit ꝙ omni homini nos ſubijciamꝰ. Sed cōtra ad phil. ij. dr̄ Supiores ſibiinuicē arbitrātes non q̄ ſua ſunt ſinguli ꝯſiderātes ſed ea q̄ aliorum. Dicēdum ꝙ quedā eſt rō ſubiectōnis alijs ex ꝑte ſe ſubijciētis ſcʒ eius hūilitas et ſm̄ hanc rōnem quilibʒ debʒ oibus ſubijci. et de hac loquit̄ apl's ad phil. Quia in humilitate debemus oēs nobis ſupiores arbitrari id eſt cordibus nr̄is exiſtimare alios nobis eſſe ſupiores ⁊ digniores apud deum. ⁊ hoc inuicem vt ſibi alter alterutrū reputet digniorē. Nec hoc ita debemus exiſtimare vt fingamus ſed vere exiſtimemꝰ poſſe eſſe aliqd̄ occultuʒ in aliquo quo nobis ſupior ſit apud deū etiam ſi bonū nr̄m quo illo ſupiores videmur nō ſit occultum. Et ideo de omni iuſto cātamꝰ. Nō eſt inuētus ſimilis illi qui cōſer. legē excel. Vn̄ ſextus gradus hūilitatis ponit̄ credere ⁊ ꝓnūciare ſe omibus viliorē ſcʒ ſm̄ defectus occultos quos in ſe cognoſcit et ſcōm bona q̄ in alijs latēt qd̄ ſine fictione fieri pōt vt dictū eſt. Pōt enim quis credere ꝙ multa dona dei in alijs lateant q̄ ipſe nō videat. ⁊ multos defectus ipſe habeat quos alij nō vidēt. Vn̄ ſcō machario orāti angelus dixit. Nōdum ad menſurā duaꝝ cognataꝝ in ꝓxima ciuitate cōmorātium ꝑueniſti. Et tādem alteri heremite dixit angelus ꝙ plus diligeret cattā ſuaʒ q̄ƺ btūs gre. oēs diuitias ſuas et ꝙ cū beato gre. eſſet in celo manſionē habiturus. Alia eſt rō ſubiectōis ex ꝑte illius cui ſubijci debemus ſcʒ ptās vel dignitas ꝑſone ſm̄ quā nō omnibus debemꝰ ſubijci. Et de hac loquitur hic. ¶ Cōſequēter reddit cām quare ſubditi eſſe debemꝰ d. ꝙ hec eſt volūtas dei qui de malis bonū elicit. Neqʒ em̄ deus mala fieri ſineret vt dicit augꝰ. niſi inde eliceret bona ſicut ſapiēs medicus de veneno elicit tiriacā. Nos ergo in hoc deū imitari debemus vt etiāʒ malis vtamur in bonū ꝑ bonā ꝯuerſatōem nr̄am ⁊ hūilem ſubiectionem eos ad penitēciaʒ ꝯuertēdo. Hec ergo eſt volūtas dei vt bn̄faciētes id eſt ꝑ bonaʒ cōuerſatōem vr̄am ⁊ malis bene vtētes obmuteſcere faciatis. ſubtrahēdo illis occaſionem loquēdi ⁊ detrahēdi. ignorātiaʒ imprudentiū hoim ſcʒ principū ⁊ dn̄oꝝ qui ignorant quō ⁊ qn̄ regere debeāt. ps. Neſcierūt neqʒ intellexerūt in tenebris ambulant. Et ſic ptʒ terciū. ¶ Quarto modū ſubiectōnis declarat d. Hec bona facite quaſi liberi. i. ſicut eſtis liberi. Vn̄ li quaſi eſt expſſiuū veritatis q. d. Sicut vere liberi eſtis. ſic dn̄is libere ⁊ volūtarie ſeruiatis in hoc vr̄am libertatē oſtēdentes. vbi dicit glo. Quo maiore libertate apud hoies vtimur eo liberius

diuino famulatui ſubiugati ſumus. Et nō hn̄tes ſup. ſitis libertatē quaſi velamen malicie vt ſcʒ nolitis ſeruire qꝛ liberi eſtis ſub mantello libertatis vos tegētes. Hoc autē dixit apl'us cōtra quoſdam qui dicebant qꝛ filius nos liberauit. veri liberi ſumus ⁊ nemini ſeruire debemus. et ideo principibus et ſupioribus ſua iura negabāt. Tales erāt iudei dicētes. joh. viij. Semen abrae ſumꝰ et nemini ſeruiuimus vnqȝ. De quibꝰ job. xj. Vir vanus in ſupbiā erigit̄ ⁊ quaſi pullum onagri ſe liberꝝ eſſe putat. Reuera iam quidā habent libertatē quaſi velamen malicie gaudētes priuilegio exemptōis ⁊ quadā libertate ne a ſuis ordinarijs viſitētur. Quidam etiaʒ religioſi habent quedā priuilegia exemptōis vt non ſequātur chorū que ſunt velamen ſue negligētie ⁊ parue deuotōnis. Contra quos .j. Coꝛ. vij. Si potes fieri liber. ſ. libertate exemptōnis magis vtere ſcʒ ſeruitute. Gal. v. In libertatē vocati eſtis frēs tātum ne libertatē detis in occaſionem carnis. Sed ſitis ſup. ſicut ſerui dei. i. hūiliter ſeruiētes. Vt em̄ dicit glo. ſeruitus dei hūilitateʒ requirit vt ſcʒ principibꝰ ⁊ dn̄is hūiliter ſeruiatis. ij. Thi. ij. Seruū dei non oportʒ litigare ſed manſuetū eſſe ad oēs docibilem patientem. Et ſic patʒ quartum. ¶ Quinto hortatur ad quedā que ſunt excitatiua ad obſequiū ſubiectōnis d. Omēs honorate interlinearis. i. vnūquēqʒ ꝓ ſuo mō. fraternitatē diligite intātuʒ vt vos qui ſupiores eſtis ſubiectos vobis vt frēs diligatis. hebre. xiij. Caritas fraternitatis maneat in vobis. Deū timete. qꝛ qui timet deū faciet bona. Eccj. xv. ⁊ cauet a malo. puer. xv. Per timorē dn̄i declinat omis a malo. Et ideo qui ſine timore eſt iuſtificari nō poterit. Regē honorificate reddendo ei q̄ ſua ſunt. math. xxij. Reddite q̄ ſunt ceſa. ce. ⁊ q̄ ſunt dei deo. Et ſic ptʒ quintum. ¶ Sexto hortat̄ ſeruos ad ſubiectōem dn̄oꝝ ſuoꝝ. et cām aſſignat. Vn̄ glo. d. Hucuſqʒ hortatꝰ eſt liberos ad ſubiectōem. nunc ſeruis loquitur vt ipi ſubiecti ſint dn̄is. Dicit ergo. Serui ſubditi eſtote dn̄is vr̄is in omni timore ſcʒ vt nec deū offendatis nec dn̄is ſeruire recuſetis. Sed quō in omni timore ergo in ſeruili. Ad qd̄ dicēdum ꝙ oīe ⁊ totū et ꝑfectū qn̄qʒ idem dicimus. Sic accipit̄ hic. Vn̄ in omni timore. i. in ꝑfecto timore ꝑfectōne ſufficiētie. ⁊ hoc eſt ad minꝰ in timore iniciali qui hʒ duos oculos vnū ad ꝑmiū ⁊ alteꝝ ad penā. Et nō tm̄ ſubditi eſtote dn̄is bonis. i. fide ⁊ moribus inſtructis. ⁊ modeſtis. i. moderatis in impendo ⁊ in cōdemnādo ſi quid cōtra illos cōmiſſum eſt. ſed etiaʒ diſcolis. i. indiſciplinatis ⁊ auſteris. Cōſequēter huius ſubiectōis cām aſſignat d. Hec eſt em̄ grā in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o id eſt ꝑ hoc acquirit̄ ⁊ cōſeruat̄ gratia dei quā accreſcūt nobis merita in xp̄o ieſu. Et ſic ptʒ totum.

¶ Dn̄ica tercia de euāgelio ſermo lxiiij.

Vado ad eū qui me miſit. Joh. xvj. Chriſtus fidelis ⁊ verꝰ legatus ꝑ qua venerat legatōne patrata. ſ. ſalute hūana rediji ad eū qui miſit iſtuʒ. Joh. vbi ſupra. Exiui a patre ⁊ veni in mūduʒ. iteꝝ relinquo mūduʒ ⁊ vado ad patrē. Et ſicut ſm̄ humanā naturā venit in mūduʒ. ita ſm̄ eādeʒ reliquit mūdum. Inquātuʒ vero deus eſt ſemꝑ ⁊ vbiqʒ eſt. Hūc aūt ſuū receſſum ſicut pius magiſter ⁊ pater diſcipulis ſuis ꝑdicit. Et qꝛ receſſus iſte eſt ad regnādum ſicut aduētus fuit ad patiendum. ideo ne de receſſu ꝑturbētur ꝓmittit eis multa donaria mittere ſcʒ ſpm̄ſcm̄ a quo omnia dona donātur. Ephꝫ. iiij. Aſcēdens in altū captiuā duxit captiuitatē dona dedit hoibus. In hoc ergo euāgelio ſuū receſſum ꝑdicit. in quo principaliter quinqʒ facit. Primo ſuū aſcēſum ad patrē ꝑdicit ex quo aploꝛuʒ triſticia eſt ſecuta. In principio euāgelij. Secūdo rōnē ⁊ fructū ſui aſcēſus aſſignat ꝑ que multa bona ſunt habita ibi. Sʒ ego veritateʒ dico vobis expedit vobis vt ego vadā. Tercio vnū opus qd̄ ſpūſcūs erat in ſuo aduētu facturus ponit ꝑ qd̄ mūdi malicia ē arguta ibi. Et cū ve. il. ar. mū. Quarto aliud opus ꝑ ſpm̄ſcm̄ faciēdum ponit ꝑ

omnis veritas eſt edocta ibi. ¶ Cum aūt
venerit iſte ſpūs veritatis docebit vos qō
omēm veritatē. Quinto terciū opus ſpūs
ſancti ponit p qō eſt xpi vera deitas demō-
ſtrata ibi. Ille me clarificabit. et ſic primū
opus ſpūſſcūs facturus erat quātum ad to
tum mūdum. ſcōm aūt quātum ad apſos z
apl'icos viros. tercium quātum ad xpm.
¶ Primo ergo xps ſuū aſcēſuz ad patrem
pdicit d. Vado ad eū qui me miſit. i. in pxi
mo eſt vt vadā. Qō em̄ eſt in fieri frequen
ter dr̄ eſſe factū. Et q2 xpi paſſio cā fuit ta
lis aſcēſus z exaltatōis. iuxta illud phil'. ij
hūiliauit ſemet. zc̄. ppter qō z deus exalta
uit illū. q̄ tūc erat in ianuis. nā quinta feria
poſt cenā xpus hec verba dixit qn̄ iudei ad
eū capiēdum veniebāt ipm [morti] tradituri
ideo dicit: Vado ad eū qui me miſit. Oēs
em̄ ppe mortē ↄſtituti cōſueuerūt ſilr̄ dice-
re. Ecce ego morior. Dicit ergo Vado ad
eū qui me miſit. i. ad immortalitatē z glām
pr̄is aſcēdam ſm̄ naturaz aſſumptā in qua
ad penā z mortē deſcēdi et nemo ex vobis
interrogat me quo vadis. i. ita patēter co-
ram vobis ad pr̄em aſcēdam q opus non
erit interrogare. Actu. j. Videntibus illis
eleuatus ē in celū. Cariſſimi manifeſta eſt
via qua xps iuit p mūduz z qua iuit ad ce
lum. Via qua iuit p mūdum fuit via ma-
gne paupertatis. math. viij. Vulpes fo. ha. z
volucres ce. nidos. fi. aūt ho. nō hz vbi ca.
ſ. recli. Natus eſt ſub diuo. nec erat ei loc9
in diuerſorio. et ideo in pſepio mater ſua eū
reclinauit. lu. ij. Fuit via magne caritatis.
q2 ſeipſum tradidit ſeruiens in luto z latere
miſeriaꝝ nr̄aꝝ triginta annis vt nos ab eis
liberaret. joh. iij. Sic deus dilexit mūdum
vt filiū ſuū vnigenitū daret ſcz in nr̄m ſer-
uiciū z pciū. Fuit via magne humilitatis.
math. xj. Diſcite a me q2 mi. ſum z hu. cor.
Fuit via pfecte obediētie Phil'. ij. Factus
eſt obe. vſq3 ad mor. mor. aūt cru. math. xx
vj. Nō ſicut ego volo ſz ſicut tu. Fuit via
ſumme z pfecte patiētie. Yſa. liij. Sic ouis
ad occi. du. z nō ape. os ſuū. mar. xv. Nō re
ſpondes quicq3. vide in quātis te accuſant
Et fuit via pfecte victorie. Nā vicit mun-
dum dyabolū z omia opa peccati. joh. xvj.
Confidite q2 ego vici mūdum. Aug9. O Je
hu inermi z affixa cruci debellauit aereas
ptātes. Per hanc ergo viā xps iuit. z ideo
glorioſus z immortalis reſurrexit z cū ma
gno triūpho celos aſcendit. Yſa. lij. Ecce
ſeruus me9 exaltabit z eleuabit z ſublimis
erit valde. Si ergo volumus ad celū aſcen
dere z cū xpo in gloria exaltari. p ſupradi-
ctas vias xpi nos ambulare opoz3 Yſa. xx
Hec eſt via ambulate in ea. Iſta aūt via
eſt valde difficilis z arta. math. vij. Arta ē
via q̄ ducit ad vitā z pauci ambulāt p eam
Et ideo iſte iuuenis cui xpus dixit. Vende
oīa q̄ habes z da paupibus z veni z ſeque-
re me. abijt triſtis. vt3 math. xix. Sequitur
Sed q2 hec locutus ſum vobis triſticia im
pleuit cor veſtruz. Quia vt dicit beda. ma
gis triſtabātur d receſſu quo eos deſerebat
q̄3 letabātur de aſcēſu quo patrem petebat.
Magis em̄ hō de amiſſiōe reꝝ tpaliū dolet
q̄3 ſpe futuroꝝ bonoꝝ letet. z iō inter mun
dana diſcrimia pturbat. Et q2 apl'i adhuc
hoies erāt et ſm̄ hoiem ambulabāt. idō au
dito diſcrimie mortis xpi triſticia cor eorū
impleuit vt hic dr̄. Et ſic pz3 primū. ¶ Se-
cūdo rōnem z fructus ſui aſcēſus aſſignat
d. Ego veritatē dico vobis z non curo vo-
bis applaudere. Puer. xix. Qui blandis fi-
ctiſq3 ſermonib9 loquit amico ſuo rethe ex
pandit greſſib9 ſuis. Expedit vobis vt ego
vadā. i. pn̄tiam meā corpalem ab oculis ve
ſtris ſubtrahā. q2 ſi hāc p receſſum nō ſub-
traxero paclitus nō veniet ad vos. In quā
rōne duo tangūtur ſcz carētia ſpūſſancti ſi
nō abierit. et pn̄tia z aduētus eiuſdez ſi abi
erit. Sed cōtra. Vbicūq3 ē fili9 dei ibi ē pa
ter z ſpūſſcūs z ecōuerſo de patre z ſpūſcō
Joh. xiiij. Philippe qui videt me vi. z pa.
meū. non credis. q2 ego in patre z pater in
me eſt. Sic ergo debuit dicere ecōuerſo ſcz
Si abiero paclitus abibit z ſi ſic ſtetero ſtā
bit. Ad qō dicendum q q̄diu xps cū apl'is
corpaliter eſt moratus eū ſicut dn̄m z ma-
giſtrū ſuū carnaliter diligebāt nec ipm ve-
rū deū credebāt nec cognoſcebāt. vt d. aug.
Joh. xiiij. Tāto tempe vobiſcū ſum z nō
cognouiſtis me. ſed credebāt eū eſſe meſſiā
ventuꝝ in lege pmiſſum. quē iudei dicunt
nō debere eſſe deū ſed maximū dei pphetam
et ſpēalem dei filiū adoptiuū. non aūt natu
ralem quē credebant veniſſe ad liberādum
iſrael de manibus romanoꝝ. lu. xxiiij. Nos
aūt ſperabam9 q ipe redēptur9 eſſet iſrael
Et ideo vt carnales ipm tm̄ carnaliter co-
gnoſcebāt z diligebāt. Sic aūt cognoſcere
amare te xpūm nō ſufficit ad ſalutem. imō
opoz3 vt cognoſcamus ipm verū deū z ve
rum hoiem. Joh. xiiij. Creditis in deum z
in me credite. In hoc em̄ catholica fides
cōſiſtit ſine qua nemo pōt ſaluari. Hebre. xj
Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Hāc
aūt cognitēem ſpūſſcūs aduenieſs p9 mortē
xpi apl'is pfecte attulit. q2 xpm vt verū deū
et verū hoiem cognouerūt. Et ideo ſpūali
ter z nō carnaliter eū poſtmodū cognouerūt
ij. Cor. v. Et ſi cognouim9 ſm̄ carnē xpm
ſed nūc iam nō nouim9. Et ſicut p ſpm̄ſcm̄
ipm vt verū deū cognouerunt. ita p eūdem
ſpm̄ſcm̄ eū vt verū deum amauerūt. Ro. v
Caritas dei diffuſa ē in cor. nr̄is. p ſpm̄ſcm̄
qui da. eſt no. Hoc eſt ergo qō dicit. Expe-
dit vobis vt ego vadam. ad hoc vt ſcz ha-
beatis verā fidē z ſpem de me. et me vt ve
rum deuz diligatis quas virtutes vſq3 mō
nō habuiſtis. Si em̄ nō abiero paraclitus
nō veniet ad vos. i. ſi pn̄tiam meā corpalez
ab oculis vr̄e carnis nō ſubtraxero. ad no-
ticiam dei vos p inuiſibilem ſpm̄ nō pduco
vt dicit grego. Si aūt abiero mittam eum
ad vos. i. faciā vos ſpūaliter viuere et per
ſpm̄ſcm̄ faciā vos veram fidem de me hr̄e.
Aug9. Nūquid nō hic poſitus. ſpm̄ſcm̄ nō
poterat mittere. Quid eſt ergo ſi nō abiero
paraclitus non veniet ad vos. niſi nō pote-
ſtis capere ſpm̄ſcm̄ q̄diu ſm̄ carnem noſſe
pſiſtitis xpm. xpo aūt aſcēdente corpaliter
nō ſolum ſpūſſcūs ſed z pater z filius illis
ſpūaliter affuit. et ideo ſicut pueris expedit
eleuari a lacte vt ſumāt ſolidiorem cibum
ſic expediebat apoſtolis vt ab eis xpi pſen-
tia auferret et ad ſpūalem noticiā ducerem
tur. Hebre. v. Omis em̄ qui lactis eſt par-
ticeps expers eſt ſermonis iuſticie. Perfe-
ctorum autez eſt ſolidus cibus Yſa. xxviij.
Quē docebit ſciētiam z quē intelligere fa-
ciet audituz ablactatos a lacte auulſos ab
vberibus. Et nota hic q abraā fecit gran-
de cōuiuiū qn̄ ablactauit yſaac. gen̄. xxj Et
anna duxit ſamuelem ablactatū in domum
dn̄i cū tribus modijs farine z tribus vitu-
lis. j. re. j. Quia magna gratia eſt ad ſpūalē
noticiā pueniire. q̄ p talem ablactatōem in-
telligit. ps. Nō fecit taliter omni nationi. z
iudi. ſ. nō mani. eis. Eph. iij. Qō alijs gene
ratōnibus nō eſt agnitum filijs hoim. ſicut
nūc reuelatū eſt ſanctis apoſtolis ei9 z p-
phetis. Cognoſcamus ergo cariſſimi xpum
p ſpm̄ſcm̄ qui habitat in nobis. q2 beati qui
nō vi. z cre. Joh. xx. ¶ Notandum ergo q
ſicut apl'is expediebat vt ab eis xpi pſentia
ſubtraheretur ita multis expedit vt eis bo
na pn̄tia ſubtrahātur. q2 aliter ad deum co
gnoſcēdum nō accedūt. ſz in ipſis bonis cre
dunt totaliter deū eſſe in ipſis finē ſuū po-
nētes. ps. Beatū dixerūt pplm̄ cui hec ſunt
Sic job denudatus ab omnib9 ait. Nunc
oculus meus videt te z ago penitētiam in
fauilla z cinere. math. v. Beati paupes ſpi
ritu qm̄ ipſi deū videbūt. Et ſic pz3 ſcōm.
¶ Tercio ponit vnū opus ſiue officiuz qō
ſpūſſcūs in aduētu ſuo facturus erat. qō ē
arguere mūdum. Et hoc eſt. Cū venerit il
le arguet mūduz. i. faciet vos z vr̄os ſequa
ces aptos z ydoneos ad mundum z mūda
nos arguēdum Nō em̄ aliter dr̄ ſpūſſanct9
mūdum arguere. niſi q2 facit hos in quib9
habitat mūdum arguere loquēs p os eorū.
ſicut ptās mittit bānum z exbānit z reban
nit p pcones ſuos. z totuz hoc ptās facere
phibetur. mar. xiij. Nō em̄ vos eſtis loquē-
tes ſed ſpūſſcūs. Yſa. lxj. Spūs dn̄i ſup me
eo q vnxerit me euāgeliſare pau. mi. me.
¶ Notāduz ergo q quadruplici rōne dicit
ſpūſſcūs arguere. ¶ P. Primo ad oſten
dendū q ille maxime ſe arguit qui ſpm̄ſcm̄
recipit abūdantius. Grego. ſup illo verbo
job. Nūc oculus meus videt te. idcirco rep
hendo me. Quāto quis maioris grātie lu-
men recipit. tātomagis ſe rephenſibilem co
gnoſcit. ſicut puluis apparet in radio ſolis

quī non apparebit in vmbra. Secundo ad
oſtendēdum ꝙ arguere nō eſt alienū a beni
gnitate ⁊ amore.cū ſpūſſcūs qui eſt ipa be-
nignitas ⁊ amor dicatur arguere. Yſa.xj.
Egredieť virga.i.correctio/⁊ diſciplina de
radice yeſſe.i.de incēdio amoris Yſſe nāqʒ
interptatur incēdium.Apoc.iij. Ego quos
amo arguo ⁊ caſtigo. Tercio ad oſtendenduʒ
ꝙ manſuetudo ſpūſſancti in arguēdo peni-
tus eſt ſeruāda.Gal.vj. Vos qui ſpūales
eſtis hmōi/inſtruite in ſpū lenitatis. Sen.
Vicia animi ſicut vicia corpis leniter tra-
ctanda ſunt.qꝛ generoſus eſt animus hois
et facilius ducit ꝙ̄ trahatur Quarto quia
ſpūſſcūs talem facit homiem qui dignus ⁊
ydoneus eſt alios arguere et docere. Tria
eīm argutōem ⁊ diſciplinā impediūt ſcʒ rep
henſibilitas.ignorātia.⁊ timor. Hec autem
omia ſpūſſcūs adueniēs remouet ⁊ depellit
qꝛ purgat illuminat. ⁊ corroborat mentem
Ideo in ſpecie ignis q̄ hec tria opatur ſup
aplos apparuit ⁊ venit. Nā ignis purgat
rubiginē metalloꝝ.illumiat tenebras ⁊ cor
roborat lateres.Qđ aūt rephenſibilitas im
pediat arguētēʒ oſtdit gre.d.Supiactas ſor
des tergere nō valet manuſ q̄ lutum tenet.
math.vij. Hypocrita eijce pmo trabem de
oculō tuo ⁊ tūc videbis eijcere feſtucā de
oculo fratris tui Ro.ij.Qui pdicas nō fu
rādum furaris. In quo eīm aliū iudicas te
ipm condēnas.De impedimēto vero igno-
rātie dꝛ math.xv.Si cecus ceco ducatuʒ p̄
bet ambo in foueā cadūt.Oſee.iiij. Quia
tu ſciētiam repu.re.te.ne.ſa.fun.mi.Offi-
cium aūt ſacerdotis eſt arguere. De impe-
dimēto aūt timoris dꝛ eccj.vij. Noli q̄rere
fieri iudex niſi valeas virtute irrūpere ini-
quitates ne forte extimeſcas faciē potentis
Spūſſanctus vero veniēs ſup aplos purga
uit eos ex omni peccato. illumiauit ab om
ni ignorātia .⁊ corroborauit ⁊ fortes fecit
cōtra mortē ⁊ oia tormēta et p ꝯſequēs fe-
cit ydoneos ad mūdum.i.mūdanos arguen
dum.De tribus aūt apl'i ⁊ eoꝝ ſequaces ar
guerūt ⁊ arguūt mūdum ſcʒ de peccato.de
iuſticia ⁊ de iudicio.De peccato qđ fecerūt
et faciūt qꝛ non credūt in xp̄um.de iuſticia
quā nō imitātur nec habēt et de iudicio qđ

neglexerūt et negligūt. Arguet eīm mūdum
ſpūſſanctus de peccato ſcʒ infidelitatis qꝛ
nō crediderūt in me. qđ p excellētiam dicit
peccatū.ſicut paulus p excellētiaʒ dꝛ aplꝰs
qꝛ in ipo omia peccata ꝯtinētur.⁊ in eiꝰ cō
trario ſcʒ fide oia dimittūtur.vt dicit aug.
Luce.vij.Fides tua ſal.te fe.vade in pace.
Iteʒ arguet mūduʒ de iuſticia ſcʒ xp̄i quā
fideles habent quā ipi mūdani nō ſunt imi
tati.que iuſticia fuit in hoc ꝙ qꝛ xp̄s ſe ſū-
me humiliauit.ſumme exaltatꝰ fuit. Phil
ij. Humiliauit ſemetipm.Et ſeqnť.Pro-
pter qđ deus exaltauit illū. Iſta ē iuſticia
fidei quā fideles habent de xp̄o.quē nō vi-
dent. Joh.xx.Beati qui non vi.⁊ cre. In
qua fide oēs iuſti viuūt.Ro.j. Iuſtus aūt
ex fide viuit.Et hoc eſt qđ dicit. De iuſti-
cia quidem.qꝛ ad patrē vado ⁊ iam nō vi-
debitis me ſcʒ mortalem ⁊ infirmū. Iuſtū
quideʒ fuit vt qꝛ filius dei ſe ſumme humi
liauit ꝙ ad glam patris ⁊ ad immortalita-
tem trāſiret. Iſtā iuſticiā fideles nō ſolum
de xp̄o credūt ſed etiaʒ de ſeipis.qꝛ ſi humi-
liauerint ſe p xp̄o credūt cum ipo tanq̄ mē
bra eius pariter exaltari.Quia ſicut dicit au
guſti.Sicut factum eſt in capite ita fiat in
mēbris.j.Theſ.iiij. Si eīm credimus ꝙ ie-
ſus mortuus eſt ⁊ reſurrexit.ita ⁊ deus eos
qui dormierūt p ieſum adducet cū eo. Joh
xvij.Volo vt vbi ego ſum ⁊ illi ſint mecū.
Et qꝛ fideles hanc iuſticiaʒ credūt.ideo eā
totis viribus amplexātur.et eligūt hic af
fligi et humiliari vt cū xp̄o exaltētur ad pa
trem pariter aſcēſuri .j.Coꝝ.iiij. Maledici-
mur ⁊ bñdicimus pſecutōem patimur ⁊ ſu
ſtinemus.blaſphemamur ⁊ obſecramꝰ tan
q̄ purgamēta huiꝰ mūdi facti ſumꝰ. Iſtā
iuſticiā mūdus nec credit nec habʒ.et ideo
eſt merito arguēdus. Item arguet mūduʒ
de iudicio qđ ſm augꝰ. ſic exponitur.Chri
ſtus iudicauit in morte ſua dyabolum prin
cipē mūdi et in inferno recluſit. vt dꝛ apoc
xx.qui ſcʒ habitabat in cordibus infideliū
a quo captiui ne recte crederēt ⁊ bene age-
rent tenebātur. Sed cum ipe ſit iudicatus
et in inferno recluſus non habent amplius
excuſationem ꝙ qꝛ ab eo captiui tenentur
non pñt vere credere ⁊ bñ agere.cū marcē

et ſemine parui et magni efficiātur marti-
res p fide ⁊ nomine xp̄i quiqʒ ⁊ bona opa
opantur.Et hoc ē qđ dicit.De iudicio aūt
qꝛ princeps huius mūdi iam iudicatus eſt.
De hoc ergo iudicio qđ xp̄s p ſalute mun
di fecit dum dyabolū iudicauit vt poſſet be
ne agere ⁊ recte credere.qđ totꝰ mūdus nō
cognoſcit nec de ipo curat dum nō ſatagit
bene agere ē merito arguēdus. Vel aliter
arguet mūdum de peccato ſcʒ qđ cōmiſerit
qꝛ nō crediderūt in me.In quo oē pecca
tum cōtra deū cōmiſſum cōprehēditur.qꝛ
omnis qui peccat in deū non credit in eum
Credere eīm in deū eſt fidem quā pteſtatur
bonis opibus oſtdere ⁊ in deū ſpare.⁊ ipm
amare. Ja.ij. Oſtēdas mihi fidem tuaʒ ex
opibus. Hoc aūt nō facit mūdus. Iteʒ ar
guet mūdum de iuſticia ſcʒ quā nō ſeruaue
runt.et hoc quātum ad primū.qꝛ nec iuſti
ciam diſtributiuā que cōſiſtit in remuneran
do dignos ſcđm pportōem ac recōpēſando
mercedē.nec iuſticiaʒ cōmutatiuā q̄ cōſiſtit
in emptōibꝰ ⁊ vēditōibꝰ. nec iuſticiā puni
tiuā q̄ ꝯſiſtit in maloꝝ puītōe ſeruauerit Et
qꝛ iuſticia ⁊ iniuſticia ſunt cōtraria imme-
diata et cuicūqʒ vnū nō ineſt alteꝝ ineſt. et
ideo ſequit ꝙ ad primū iniuſticiā ſeruaue
rūt.Et in hoc oē peccatū cōmiſſuʒ cōtra
primū continetur.Quia cū ad iuſticiā pti
neat vnicuiqʒ reddere qđ ſuū eſt.et primo
debemus beniuolētiam cordis ⁊ loquelam
oris et veritatē opis.⁊ ſolum his tribꝰ mo
dis peccatur cōtra primū. ſequitur ꝙ qñ-
cunqʒ cōtra primū peccatur non ſeruať ei
iuſticia. Et qꝛ finis cōtinet virtute ea que
ſunt ad finem.et mors eſt finis omnis iniu
rie ⁊ omnis iniuſticie que cōtra primū cō-
mitti pōt.ideo in morte xp̄i omnis eius in-
iuſticia cōtinetur. Et qꝛ xp̄s eſt caput om-
niū iuſtoꝝ. et qđ de ipo dꝛ de primo intelli
gitur.ideo ponēdo exemplum de morte ſua
omnē primi iniuſticiā dat intelligi. Et hoc
eſt qđ dicit.Arguet mūdum de iuſticia quā
mihi ⁊ mēbris meis nō ſeruauerūt ſʒ ſup
iniuſticiā.qꝛ me ⁊ meos occiderūt. Math.
xxiij. Hieruſalez hierlm que occidis pphe
tas et lapidas eos qui ad te miſſi ſūt.Det

quā mortem ego recedo de mūdo ⁊ ad pa-
trem vado.⁊ amplius nō videbitis me mor
talem . Item arguet mūdum de iudicio qđ
ſcʒ nō timuerunt.quia cū peccent quotidie
cōtra deū et primū iudiciū dei venturuʒ ti
mere debuerunt.qꝛ ſi dyabolus magiſter et
princeps eoꝝ iam iudicatus eſt ſolū p vno
cogitatu.multomagis ipſi p multis ſceleri
bus iudicabūtur qꝛ ſi rex punit militē mul
tomagis vaſallum.Locus eſt a maiori. qꝛ
ſi illud qđ videtur magis ineſſe non ineſt .
nec illud qđ minus videtur.ſed magis vide
tur pcendū comiti ꝙ̄ vaſallo.igiť ⁊c. ij.pe.
ij.Si eīm deus angelis peccātibus nō peper
cit ſed rudētibus inferni detractos in tarta
rum tradidit cruciādos in iudiciū reſerua-
ri. ⁊c. ergo multomagis nobis peccātibus
nō dimittit.Sic ergo arguet mūduʒ de pec
cato qđ cōmiſerūt.qꝛ nō crediderūt in me.
de iuſticia quā mihi ⁊ meis nō ſeruauerūt.
ppter quā mortuus ſum ⁊ ad patrem va-
do.et de iudicio qđ non timuerūt qđ time-
re debebant cū princeps eoꝝ iam iudicatus
ſit. ¶ IIII . Vbi nota ꝙ mūdus arguendus
eſt de triplici iudicio. Primo de iudicio ad
ſe nō ptinēti qđ ſibi vſurpat.math.vij. No
lite iudicare ⁊ nō iudi. Ro.xiiij. Tu quis
es qui iudicas ſeruū alienū.Secūdo de iu-
dicio pprio de quo nō curat.j.Coꝝ.xj. Si
noſmetipos diiu.ñ vti.iudi.Tercio de iudi
cio dei qđ nō timet cōtra qđ Eccl.vij. Me
mo.no.t.⁊ ineternū nō pec. In codeʒ.xxx-
viij. Memor eſto iudicij mei ſic eniʒ erit et
tuū. ¶ V . In fine nota ꝙ mūdus eſt ar-
guēdus de octo maximis ſceleribꝰ que ſunt
quia expellit magiſtrū ſapiētie.occidit vitā
anime.exiccat fontem miſericordie. negat
miniſtrū puidētie.nō audit pdicatorem pe
nitētie.extinguit lumen intelligētie.cōtem-
nit bona glorie.et nō timet penas gehenne.
¶ Primū eſt arguēdus. qꝛ expellit magi-
ſtrum ſapiētie. Job.xxj. Qui dixerūt deo.
rece.a no.ſci.vi.tu.no. Mundus docet ſci-
entiā ſuā que eſt terrena.animalis. dyaboli
ca. vt dicit jaco.iij.nam docet lucra iniuſta
deceptōnes.ſophiſticatōnes. cōtrouerſias .
guerras et hmōi. Hiere.vj. Omnis calum

tiſa in medio eius. Hec ſciētia expellit dei
ſapiētiam que eſt omni virtute plena.nam
docet iuſticiam facere.non decipe ꝓximum
verū dicere.finem cōſiderare. celuʒ amare.
deum timere ꝛ ab omni malo cauere Job.
xxviij. Timere deū ipſa eſt ſapiētia et rece
dere a malo intelligētia. Item magiſter ſa-
pientie dicit. Tranſit mundus ꝛ concupi-
ſcentia eius.j.job.ij. Mundus autem dicit
Hec requies mea in ſeculum ſeculi.hic ha
bitabo quoniam elegi eam. Item mgr̄ ſa-
piētie dicit ꝙ diuicie delicie.et honores ſūt
noxie. Prouer.j. Vſqʒquo ſtulti ea que ſi-
bi ſunt noxia cupient. Sed mūdus dicit ꝙ
tria ſupradicta ſunt optima.ps. Beatū di-
xerūt ppl'm cui hec ſunt. Item mgr̄ ſapien
tie dicit ꝙ aduerſa mūdi ſunt vtilia qꝛ eru-
diūt ꝛ cōpellunt ad deum accedere.vt dicit
grego.mala q̄.nos hic pre. ad.d.ir.compel.
Boetius. Plus hoībus reor aduerſam q̄
ꝓſperā ꝓdeſſe fortūnaʒ. Illa fallit.hec in-
ſtruit. Itaqʒ illā videas ventoſam fluētes
ſuiqʒ ignarā. Hanc aūt ſobriā ſuccinctam
et ipius aduerſitatis exercitatōne prudēteʒ
Mundus hec verba delíramētum reputat
et hec patiētem inimicū dei. ꝛ infortūnatuʒ
exiſtimat ſupra modū. Et breuiter de omni
bus q̄ ſapiētia dei docet.mūdus cōtrarium
dogmatiſat. Hoc figuratū eſt in nube filio
rū iſrael q̄ ipſis erat lucida ꝛ egyptijs tene-
broſa Sic eſt in ꝓpoſito.qꝛ ſapia eſt ſeruis
dei clara ꝛ impijs obumbrata ¶ Secūdo ē
arguēdus.qꝛ occidit vitā aīe q̄ eſt amor dei
Aug⁹. Scio aīa mea.qꝛ amor ē vita tua.j
Job.iij. Qui nō diligit manet in morte. Sʒ
amor mūdanus eſt venenū illius amoris ꝛ
ipſm radicitus extirpat.qui ē amor parētuʒ
amor mūdanoꝝ bonoꝝ.amor carnaliū dele
ctatōnum ꝛ amor ꝯſanguineoꝝ. Oēs iſtos
amores docet mūdus ꝛ tenet. et plus dili-
git parētes q̄ deū.plus mūdana bōa q̄ dei
dona. plus carnales delectatōes q̄ virtua-
les opatōnes.plus cōſanguineos q̄ ſanctos
plus mūduʒ q̄ celū.plus glām hoim q̄ dei
job.xij. Dilexerūt glām hoim magis q̄ dei
¶ Tercio eſt arguēdus. qꝛ exiccat fontem
miſericordie.qꝛ nō remittit iniurias. ſed ꝓ

alapa reddit vulnus.ꝓ vulnere mortē. ex-
pellit inimicos. ꝛ deſtruit bona eoꝝ. Non
parcit ꝓſtratis ſed interemit pſequēdo. nō
miſeret pauperꝝ ꝛ pupilloꝝ ſed decoriat eos
iniuſtis.exactōnibus ꝛ vſuris. Sap.ij. Sit
fortitudo nr̄a lex iuſticie.circūueniam⁹ iu-
ſtum ¶ Quarto eſt arguēdus.qꝛ negat mi
niſtrū ꝓuidētie. Ipſe em̄ dei filius ꝓuiden-
tia ſua omīa dirigit ꝛ gubernat. ꝛ omnib⁹
ꝓuidet ſm̄ decētiaʒ ſinguloꝝ.math.xj. Om
nia mihi tradita ſunt a patre meo. Sʒ mū
dus oīa dicit a caſu ꝛ fortuna euenire.eo ꝙ
bona eque ꝓueniūt bonis ꝛ malis. et ſimili
ter mala ꝛ ſilr̄ lucra ꝛ victorie et cetera ta
liuʒ. In quoꝝ pſona dr̄ job.xxij. Circa car
dines celi pambulat nec noſtra ꝯſiderat. Et
eccl̄s.ix. Vidi ſub ſole nec velociū eſſe cur-
ſum.nec fortiū bellū. nec ſapiētum panem.
nec doctoꝝ diuitias.nec artificū gratiā. ſed
tempus caſumqʒ in omnib⁹.ꝛc̄ ¶ Quinto
eſt arguēdus.qꝛ nō audit p̄dicatorē penitē-
tie. Chriſtus quotidie p̄dicat p p̄dicatores
ſuos dicens. Penitētiam agite.appropin-
quabit em̄ regnū celoꝝ.math.iij. Et niſi pe
nitētiam egeritis oēs ſimul pibitis. lu.xiij.
Sed mūdus dicit. Letare iuuenis in adole
ſcentia tua.eccl̄s.xj. Item ſap.ij. Fruamur
bonis a iuuētute celeriter ꝛ nō ſit pratū qđ
nō ptranſeat luxuria nr̄a qm̄ hec eſt ps no
ſtra ꝛ nō eſt ag.qui ſit reuer.ab inferis. Sʒ
hoc deberet eos magis terrere ſcʒ ſi nullus
vnq̄ rediit de inferno. qꝛ ſignū eſt ꝙ omēs
deuorat ¶ Sexto eſt arguēdus. qꝛ intelli-
gētie lumen extinguit. Nam deus vult nos
hoc intelligere ꝛ hoc p ſcripturā ſuā docet
ꝙ omnis homo eſt liber et pōt bene ꝛ male
agere Eccl̄i xv. Deus ab inicio cōſtituit ho
minē ꝛ reliquit eū in manu cōſilij ſui. Iteʒ
appoſuit tibi ignē ꝛ aquā ad qđcūqʒ volu
eris porrige manū tuā. Et ante hoīem vi-
ta et mors bonū ꝛ malū.et qui bene fecerit
ſaluabit̄.qui vero male egerit cōdemnabit̄
Sed mūdus dicit ꝙ omnia ſunt p̄deſtinata
et de neceſſitate eueniunt. et ꝙ deus ꝓpter
opa noſtra in ſentētia nō mutatur. Nume.
xxiij. Nō eſt deus vt homo vt mentiatur.
nec vt fili⁹ hoīs vt mutetur. Vn̄ quicūqʒ

ſunt p̄ſciti quicquid agāt de neceſſitate dā-
nabūtur. Cuius cōtrariū dr̄ hiere.xviij. Si
penitentiam egerit gens illa a malo ſuo qđ
locutus ſum aduerſus eam.agaʒ ꝛ ego pe-
nitentiam ſuper malo qđ cogitaui vt face-
rem ei. Exemplū de niniuitis quibus p io
nam dn̄s dixerat. Adhuc.xl.diebus ꝛ nini.
ſubuer. Quoꝝ penitētiaʒ dn̄s reſpexit ꝛ nō
ſunt ſubmerſi.vt ptʒ ione.iij. Sed mirū eſt
valde.qꝛ vt dictū eſt ſupra. mūdus dicit ꝙ
omnia caſualiter eueniūt. ꝛ circa hec infe-
riora dei ꝓuidētia nō cōſiſtit. quō ergo oīa
neceſſario eueniūt. Cuius rō eſt qꝛ vnū ma
lum alteri malo cōtrariat̄ vt ꝓdigalitas il
liberalitati. Sed bonū nunq̄ cōtrariat̄ bo-
no. Et ideo bonoꝝ vna eſt ſentētia.ſed ſen-
tentia maloꝝ eſt diuerſa. ꝛ vna cōtrariatur
alteri. Prouer.xj. Inter ſupbos ſemp iur
gia ſunt. ¶ Septimo arguēdus eſt.qꝛ con-
tēnit bona glorie. Deus nāqʒ ꝓmittit ma-
gnaʒ glām corpi ꝛ aīe ſe daturꝝ ſi homo ca-
ueat ſe a peccatis.i.Coꝝ.ij. Qđ oculus nō
vidit nec auris audiuit nec in cor hominis
aſcēdit que p̄pa.deus his qui diligūt illum
Lu.xxij. Ego diſpo.vobis ſicut diſpo.mihi
pater meus regnū.vt eda.ꝛ bi. ſup men.m.
in reg.meo Sed mūdus hic cōtemnit dicēs
Cui bene eſt hic.etiaʒ bene erit in futuro.
Scio quid habeo.ſed neſcio quid habebo.
ps. Pro nihilo habuerūt terrā deſiderabilē
Treñ.j. Omnes amici eius ſcʒ mūdi ſpre-
uerūt eam ſcʒ glām celi. ¶ Octauo eſt ar-
guēdus.qꝛ nō timet penas gehenne. Deus
em̄ minat̄ peccatoribus magnas ꝛ intolera
biles penas. Yſa.xxxiij.c. Quis poterit ha
bitare ex vobis cū ardoribus ſempiternis.
Pſal. Ignis grando nix glacies ſpūs ꝓcel
larū.ps calicis eoꝝ. De his omnibus mun
dus nō curat.imo qđ peius eſt oīa deridet.
Treñ.iij. Factus ſum in deriſum omni po-
pulo. Et ideo ē arguēdus merito mūdus et
forti verbere corrigēdus. ¶ Quarto ponit̄
ſcđm opus ſue effect⁹ ſpūſſancti qui ē apo
ſtolos in oēm veritateʒ inducere. Apoſtoli
em̄ ex groſſitate intellect⁹ ꝛ ex triſticia ma
gna que eos tunc tpis deprimebat nō pote
rant cape altam veritatem de xp̄o ꝛ de mul

tis alijs neceſſarijs ad ſalutē. Et hoc ē qđ
dicit. Adhuc multa habeo vobis dicere ſʒ
nō poteſtis portare mō.id eſt nō eſtis capa
ces ad ea intelligēda.ſed ſpūſſcūs aduemēs
faciet vos capaces omnis veritatis ꝛ ple-
nos.amouēdo ſcʒ duriciā intellectus fugā
do triſticiā corpis. ꝛ deſup ſapiētiam infun
dendo.qꝛ omnis ſapiētia ꝛ veꝝ a ſpūſcō eſt
Damaſce. Omne veꝝ a quocunqʒ dicat̄ a
ſpūſcō eſt. Et hoc eſt qđ dr̄. Cū venerit ille
ſpūs veritatis docebit vos omnē veritateʒ
ſcʒ vite ꝛ doctrine vie ꝛ patrie neceſſariam
ad ſalutē. ita ꝙ ſit diſtributio ꝓ generibus
ſinguloꝝ ꝛ nō ꝓ ſingulis generꝝ vt d. victor
Quia vt dicit aug⁹.non arbitror in quoq̄
hoc poſſe impleri in hac vita vt omnē ve-
ritatē ſciat cū apl's dicat.nunc cognoſco ex
pte.i.impfecte. et videmus nunc p ſpēm in
enigmate.j.Coꝝ.xiij. Sed ſpūſſcūs omneʒ
veritatē docet.qꝛ ꝛ hic docet omnia neceſ-
ſaria ad ſalutē.iuxta illud.j.job.ij. Vnctio
eius docebit vos de omnibus Et in futuro
ad cognitōem dei pducit in quo omnia co-
gnoſcuntur. Gre. Quid eſt qđ neſciat qui
videntē omīa videt. Docebit ergo vos om
nem veritatē fidei ſcʒ de vnitate ꝛ trinita-
te dei et de incarnatōne ꝛ vita xp̄i ꝛ morte
de creatione ꝛ fine mūdi. de angelis ꝛ ani-
mabus.de celo ꝛ mūdo et inferno.de pecca
tis ꝛ virtutibus.de ſacramētis eccleſie. Et
breuiter omnē veritatē ad ſalutem veſtraʒ
vel alioꝝ neceſſariā vos docebit. Non aūt
docebit vos ſophiſmata ariſtotelis vel pro
bleumata euclidis.vel leges aureliani. vel
cōmenta auerrois et cetera nō expedientia
ad ſalutem. Vel aliter ea q̄ ſunt ad finē cō-
tinētur virtute in fine.ſapientia aūt dei eſt
finis omnis ſapiētie ꝛ ſciētie. Sap.vj. Co-
gitare em̄ de illa ſenſus eſt cōſummatus. et
omnes ſciētie ſeruiūt ei ſicut famule dn̄e. ꝓ
uer.ix. Sapia edificauit ſibi domū.excidit
colūnas ſeptem ꝛ miſit ancillas ſuas vt vo
carent ad arcem. Septem colūne iſte ꝛ an-
cille ſunt ſciētie hūane ſcʒ ſeptem artes li-
berales quibus ſapiētia dei ad ſuū miniſte-
rium tanq̄ ancillis vtitur. vt grāmatica ad
cōgrue loquēdum.dyaletica verum a falſo

diſcernendum. rethorica ad pulcre loquen
dum ꝛ ſic de alijs. Et ideo ſpuſſcus docēdo
apſos dei ſapiētiam docuit eos omnē veri
tatem cuiuſcūqꝫ ſciētie. j. Cor. ij. Nō iudi
caui me ſcire aliud inter vos niſi xpm ieſū
Et ne doctrina ſpūſſancti eſſet ſuſpecta tā
q̄ ꝓpria ꝛ ſingularis hoc remouet dicēs. ꝙ
nō loquetur a ſemetipo ſup. ſingulariter ſi
ne patre ꝛ filio. ſed loquetur quecūqꝫ audi
et ſcꝫ in trinitate. cuius audire ē ſcire et eſſe
vt dicit aug. Quia in trinitate diuina ſunt
ydee omniū rerū et ideo deus videndo ꝛ ſci
endo ſe videt ꝛ cognoſcit oīa vt dicit aug.
Cum ergo in ore duorū vel triū ſtet omne
verbū. et quecūqꝫ ſpūſſcus dicit pater ꝛ fi
lius dicit. ergo eius doctrina eſt vera. Simi
li mō xps de ſe dicit. joh. xij. Ego ex me ipo
nō ſum locutus. Et qꝛ ſpūſſcus eſt verus de
us ſicut pater ꝛ filius. ideo ſcit futura vt de
us. et ipſe docuit eos futura mala ꝛ bona
que ſup eos erāt ventura ꝛ ꝙ gentes ad eo
rū ꝑdicatōnem conuertēde erāt. ꝛ ꝙ cū glo
ria martirij ad deum redituri erant finali
ter coronādi. Et hoc eſt qđ dicit. Et q̄ ven
tura ſunt annūciabit vobis Et ſic ptꝫ quar
tum ¶ Quinto ponitur terciū opus ſiue ef
fectus ſpūſſancti qđ eſt xpum clarificare.
Erat em̄ in ꝑncipio xps valde obſcurus in cor
dibus apſorū ꝛ aliorū qꝛ nec ipm̄ nec eius opa
cognoſcebāt. ꝓpter qđ xps ait petro. math.
xvj. Vade poſt me ſathanas qꝛ nō ſapis ea
que dei ſunt. Hec ergo clarificatio in hoc
fuit ꝙ ſpuſſcus ſup oīs apſos veniēs fecit
eos cognoſcere ꝛ credere ꝛ ꝑdicare ꝙ xpus
erat verus deus ꝛ verus homo ꝓ ſalute hu
mana incarnatus ꝛ paſſus qđ ante non co
gnoſcebant. Item ſpūſſanctus clarificauit
xpm nō ſolū reſpectu apſorū ſed etiaꝫ reſpe
ctu totius mūdi. inquātum dedit apoſtolis
et etiaꝫ alijs ſanctis virtutē faciēdi in noīe
xpi miracula et ptātem ſup oīa demonia et
ſup omēꝫ creaturā. ꝓpter qđ xps in magna
reuerētia vt verus deus eſt habitus a toto
mūdo ꝛ adoratus. ꝛ ꝑ cōſequēs clarificatus
Item clarificauit xpm. qꝛ in virtute noīs
eius totū mūdum ydolatrie deditū ad fideꝫ
xpi cōuertit qđ ſolus deus facere potuit. vt
dicit augꝰ. Actu. iiij. Neqꝫ em̄ nomen aliud
eſt ſub celo datū hominibus in quo oportet
nos ſaluos fieri. Item clarificauit xpm. qꝛ
hoīes ꝑ diuerſa vicia ꝛ diuerſos errores di
ſperſos ad vnā fidem vnum baptiſma ꝛ ad
vnā xpi eccleſiam reduxit ꝛ adunauit. Joh
x. Alias oues habeo q̄ nō ſunt ex hoc ouili
et illas oportꝫ me adducere. et fi. vnū ouile
et vnus paſtor ¶ R. Cariſſimi ſi voluꝰ ſci
re ſi ſpūſſcus habitet in nobis et operetur in
diſcū. clarificemus xpm vt apoſtoli. qꝛ hec
glorificatio vſqꝫ ad finem durabit. Et pri
mo clarificemus eū ꝑ verā fideꝫ que ꝑ opa
demonſtretur. qꝛ vt dicit jaco. ij. Fides ſine
operibus mortua eſt. Et ideo clarificari non
pōt. Secūdo clarificemus eū vt in noīe eius
miracula operemur. q̄ tūc facimꝰ qn̄ in igne
carnalis cōcupiſcētie nō cōburimur qn̄ in
aquis tribulatōnum non ſubmergimur. qn̄
demonia expellimus. nec ab eis ſuperamur. ꝛ
qn̄ creaturis omnibus dn̄amur. Omia iſta
magna miracula ſunt et ea non niſi in dei
virtute poſſumus opari. Eccꝗ. xxxi. Quis
eſt hic ꝛ lau. eū fe. e. mi. in vi. ſ. ¶ Tercio
clarificemus eū vt peccatores diuerſis pec
catorū ydolis ſeruiētes. vt auarus pecunie.
et guloſus ventri ꝛ ſic de alijs. Juxta illud
ad phil. iij. quorū deus venter eſt. ꝑ ꝑdicamē
ta verborū et exempla bonorū operū ad deuꝫ
ſalubriter cōuertamur. Jaco. v. Scire de
bet qm̄ qui conuerti fecerit peccatorem ab
er. vi. ſ. ſal. ani. eiūs a morte ꝛ opit mul. pec
catorū. Qđ ad dei glām ſpectat. Quia vt di
cit augꝰ. Nullum maius ſacrificiū placet
deo q̄ ſalus aiarū ¶ Quarto clarificemus
eum vt in vnitate cordium ꝛ volūtatum. in
vinculo pacis ꝛ dilectōnis inuicem habite
mus. Eph. iiij. Solicite ſeruate vnitatē ſpi
ritus in vinculo pacis ſicut vocati eſtis in
vna ſpe vocationis veſtre. vnus dominus
vna fides. vnum baptiſma. Actu. iiij. Erat
illis cor vnum et anima vna in dono ſpūs
ps. Ecce q̄ bonum ꝛ q̄ iocūdum habitare
fratres in vnū. Et ſic patꝫ totum.

¶ De epiſtola ſermo xl

Omne datum optimum ꝛ omne
bonum perfectum deſurſuꝫ eſt
ꝛc̄. Jaco. j. In hac epiſtola
beatus iacobus inducit nos ad
cognitionem bonorum ꝛ dono
rum que a deo recepimus ꝛ per conſequēs
ad dei amorem nos allicit ꝛ inducit. quia
exquo optima queqꝫ nobis a deo donātur.
ad deum diligendum maxime incitamur. qꝛ
munera ꝛ dona recepta incitatiua ꝛ cauſa
tiua ſunt dilcōnis. Durus enim eſt animꝰ
qui ꝛ ſi nolit dilectionem impendere ſaltem
nolit rependere. Nulla autem eſt maior in
uitatio ad amandum vt dicit Bernhardꝰ.
q̄ preuenire amādo. Dum ergo oſtendit ꝙ
omnia bona ſunt a deo vt ipſe hominibus
abundanter tribuit ꝛ non improperat nos
valde ad amorem eius accendit. Hoc ergo
in hac epiſtola demonſtrare intendit. In
qua quidem epiſtola quattuor principali
ter oſtenduntur. Primo enim beatus iacoꝰ.
oſtendit ꝙ omnia bona a deo emanant. In
principio epiſtole. Secundo oſtendit ꝙ hec
bona deus gratis nobis donat ibi. Volun
tarie eniꝫ genuit nos verbo veritatis. Ter
cio exquo tot bona nobis donat. eius do
ctrinam audire nobis mandat. ibi. Sit aūt
omnis homo velox ad audiendum ꝛc̄.
¶ Quarto ad recipiendum cum effectu eius
verba ſimiliter nobis imperat ibi Propter
qđ abijcientes omnē immūdiciam ꝛ abun
dantiam ma. in manſuetudine ſu. inſi. ver.
¶ Primo ergo oſtendit ꝙ omnia bona no
bis a deo emanant dicēs Omne datū opti
mum quātum ad virtutes ꝛ ſpiritusſancti
dona et omne donum perfectum quantum
ad bona glorie deſurſum eſt. Optima enim
que in vita iſta haberi poſſunt ſunt virtu
tes et ſpiritusſancti dona. Sed bonum per
fectum cui nihil deeſt quod deus gratis no
bis donat eſt vita eterna. Roma. vj. Gra
tia dei vita eterna. Titum. iij. Non ex ope
ribus iuſticie que fecimꝰ nos ſed ſcdm ſu
am miſericordiam ſaluos nos fecit ¶ S.
¶ Omne ergo datum optimum ꝛ donum
perfectum a deo eſt. Et hoc poteſt triplici
ter exponi. ¶ Primo quātum ad ipſas res
in ſeipſis conſideratas. Quedam enim ſunt
bona que habent ſolum eſſe vt corpora ſu
periora et elemēta ꝛ lapides et iſta ſunt bo
na. Quedam habent viuere ꝛ ſentire vt a
nimalia et iſta ſunt meliora. Quedam ha
bent eſſe viuere ꝛ intelligere vt homo ꝛ an
gelus et iſta ſunt optima. quibus deus per
fectum donum donauit ſcilicꝫ vitam bea
tam que deꝰ eſt. Quia vt dicit philoſophꝰ
Perfectum eſt cui nihil deeſt. quod ſolum
eſt vita beata. Perfecta autem in genere
ſuo multa ſunt. Sed perfectum ſimpliciter
et bonum non eſt niſi deus. Math. x. Ne
mo bonus id eſt perfectus niſi deus. Om
nia ergo ſupradicta ſunt a deo que omnia
per ſe ſunt bona ſꝫ adinuicē ordinata ſunt
optima. Et ideo de ſingulis dicitur in gen̄.
primo. Vidit deus ꝙ ꝛc̄. Et poſtea de om
nibus ſimul dicitur. Vidit deus cuncta que
fecerat et erāt valde bona. Et ſic ptꝫ ꝙ om
nia ſunt a deo. ¶ Secundo poteſt exponi
quātum ad bona que hominibus a deo dā
tur. Quedam enim ſunt bona vt bona for
tune ſcilicꝫ diuitie ꝛ dignitates. quedā ſunt
meliora vt bona nature ſcilicꝫ ſanitas. for
titudo. ingenium et ſimilia. quedam opti
ma vt virtutes ꝛ dona ſpiritusſancti. He
bre. xiij. Optimum eſt gratia ſtabilire cor.
Sed glorie bonum eſt bonum perfectum.
vt dictum eſt ſupra. Omnia enim hec bo
na dantur a deo hominibus. ps. Omia ſub
iecisti ſub pedibus eius oues ꝛ boues ꝛc̄
¶ Quia cum bona fortune ordinētur ad bo
na nature et bona nature ad bona gratie.
ꝛ bona gratie ad bona glorie ꝛ ea que ſunt
ad finē includūtur in fine. ideo in dato opti
mo et dono ꝑfecto omia bona intelligūtur

Tercio pōt exponi quātuꝫ ad ipſum deum
gratis nos ad bonum ꝑducentem. Nam ꝙ
deus nos creauit fuit bonum ſed ꝙ nos re
demit et in filios ꝑ ſpūſancti gratiam ado/
ptauit fuit melius. ſed ꝙ nos in corpore et
anima beatificauit hoc eſt donū optimum
et donū ꝑfectum. Quia vt dicit aug⁹. Ho
mo eſt creatus vt cognoſceret deum per bo
num nature et cognoſcendo amaret per bo
num gratie et amando poſſideret ⁊ fruere/
tur ꝑ bonum glorie. Et qui donat aliquid
donat omnia ſine quibus illud haberi non
poteſt. ideo deus dando nobis datum opti/
mū ⁊ donum ꝑfectum. id eſt ſeipſum. om/
nia nobis bona donauit. Ro. ⸿Quo etiā
cum illo non omnia nobis donauit. Omia
ergo bona ſunt a deo patre. Recte ergo di
cit. Omne datum optimum ⁊ omne donuꝫ
perfectum deſurſum eſt deſcendens. id eſt ꝑ
gradus ꝓcedens. quia in collatōne bonorū
gradus ſeruātur vt dictum eſt. A patre lu
minum. Pater luminum eſt ipſe deus. qui
eſt pater luminis nature. ps. Signatum eſt
ſuper nos lumen vultus tui domine. Item
eſt pater luminis gratie quō ſedentes in te
nebris illuminauit. Yſa. lx. Surge illumi/
nare hieruſalem quia venit lux tua. ⁊c.
Idem. ix. populus qui ambulabat in tene/
bris vidit lucem magnam. Item eſt pater
luminis glorie. ps. In lumine tuo videbi/
mus lumen. Et ne credatur ſicut eſt varie/
tas in bonis creatis. ita ſit varietas in deo
patre omniū creatore. addidit apud quem
non eſt trāſmutatio. quia ſemper idem ma/
nens omnia opatur. Boetius. Immobilis
ſtabiliſq₃ manens das cuncta moueri. Ma
lach. iij. Ego dominus ⁊ non mutor. Nec
etiam apud deum eſt viciſſitudinis obum/
bratio. vt ſcilicꝫ modo det bona. modo ma/
la. Mala enim obumbrant ⁊ in vmbra fi/
unt et ad vmbras inferni ducunt. Ioh. iij.
Omnis enim qui male agit odit lucem.
Math. xxij. Ligatis manibus ⁊ pedibus
mittē. eum in tenebras exteriores. Deus er
go nunq̄ obumbratur per maluꝫ. quia nec
malum vult nec malum opatur. nec maluꝫ
infert niſi malum pene. Amos. iij. Non eſt
malum in ciuitate qō dominus non fecerit
Et ſic patꝫ ꝙ inter bona preſentis vite nul
la optima ſunt niſi bona gratie ſcilicꝫ vir/
tutes ⁊ bona ſpūſancti. Et ꝙ totus mun/
dus hic errat reputando bona nature ⁊ bo
na fortune optima bona. bona vero gratie
pro nihilo habet. ⸿Probemus hic ꝙ bo/
na gratie ſint optima bona. Quia vt dicit
quidam ſapiens. Ratōnalis nature vera ꝑ
fectio eſt vnamquāq₃ rem tanti eſtimare
quanti habenda eſt. Seneca. Maxime ne/
ceſſarium eſt ꝓcia rebus imponere. ⸿Q
uod autem virtutes ⁊ dona ſpūſancti ſunt
bona optima patꝫ ex quattuor. Primo ex
parte dantis quia a ſolo deo dantur. Aug⁹
Virtus eſt bona qualitas mentis quā de/
us nobis ſine nobis infundit. Exemplum
de papa qui ſemper ſibi magna reſeruat. vt
facere cardinales. conuocare concilium. et
ſimiliter quidam alij domini faciunt Excel
lentia ergo virtutum ex hoc patꝫ ꝙ eas de
us ſibi ſoli reſeruat ad eas hominibus lar/
giendum. nec alicui eas dare cōmiſit. Eph.
ij. Saluati eſtis per fidem et hoc nō ex vo
bis. dei enim donum eſt non ex operibus.
⸿Omnia vero alia bona deus creaturis cō/
miſit vt ſoli illumiare. lune humectare. igni
calefacere. terre fructus ꝓducere. et ſic de
alijs. Iuſtificare autem impium qō fit ꝑ
gratie ⁊ virtutum infuſiōem ſolus deus fa
cit. Yſa. xliij. Ego ſum qui deleo iniquita/
tes tuas propter me. Secundo idem patet
ex loco vnde veniunt. quia de celeſti patria.
optimo loco. Optimus autem locus opti/
ma producit. De celo autem veniunt opti/
ma bona corporalia vt lux. calor et motus.
per que omnia producūtur et conſeruātur
in eſſe et viuunt. Cum igitur vt hic dicitur
virtutes ⁊ dona de celo veniant meliori lo
co mundi ex loco optimo vnde veniunt ptꝫ
eorum perfectio. Exemplum de emptori/
bus qui interrogato de loco credunt ſtatim
bona eſſe que ibi naſcūtur vel fuit. Idē ptꝫ
de naui venienti de oriēte ⁊ de vltramarinis
ptib⁹ de qua ꝑſumitur ꝙ optim⁹ ſit onuſta

Tercio idem apparet ex parte perſonarum
quibus dona ⁊ virtutes donātur quia ſo/
lum ſanctis et filijs dei regis eterni dantur
Iohan. xiiij. Ego rogabo patrem ⁊ alium
paraclituꝫ dabit vobis. in quo et cum quo
omnes virtutes ⁊ dona donātur. dabit in/
quit vobis qui eſtis a deo in filios adopta
tati et ad regnum eternum electi. Ioh. xv.
Ego vos elegi de mundo. Alia vero dona
dantur omnibus ⁊ bonis ⁊ malis. Math.
v. Qui ſolem ſuuꝫ oriri facit ſuper bonos
et malos. Virtutes vero ⁊ dona ſolum pre
electis ad vitam eternam dantur. Math.
vij. Nolite ſanctum dare canibus neq₃ mit
tentes margaritas veſtras ante por. Pur/
pura ſuper om̄a pannos excedit. quia olim
ſoli reges ipſam induere poterant ⁊ porta/
re. Quarto idem patꝫ ex parte ſcripture q̄
mentiri non poteſt. Nam vetus ⁊ nouū te/
ſtamentum et omnes ſancti doctores ꝑſua/
dent ⁊ mandant vt virtutes ſuꝑ omnia am
plectamur et bona alia contēnam⁹. Math.
vj. Querite primum regnum dei ⁊ iuſticiā
eius. Super omnia caritatem habere. j. joh
ij. Nolite diligere mundum neq₃ ea que in
mundo ſunt. Sex alias ratōnes ad hoc idē
require infra dominica decimaoctaua. poſt
feſtuꝫ trinitatis in ſermone de epiſtola. Et
ſic patꝫ primum. ⸿Secūdo oſtendit ꝙ om
nia bona deus gratis nobis dedit ⁊ dat. Et
hoc eſt qō dicit. Voluntarie eniꝫ id eſt gra
tis genuit nos in filios adoptōnis vt ſcilicꝫ
ſimus heredes bonorū eius. Quia vt dicit
ad Ro. viij. Si autem filij ⁊ heredes. here
des quidem dei. coheredes auteꝫ chriſti. ij.
Pe. j. Per quē maxima et precioſa nobis
promiſſa donauit. Genuit ergo nos verbo
veritatis in baptiſmi collatōne. in quo acce
dit verbum ad elemētum et fit ſacramētuꝫ
vt dicit auguſtin⁹. cum dicitur. Ego te ba/
ptiſo in nomine patris et filij ⁊ ſpūſancti.
In hoc ergo verbo veritatis ſcilicꝫ qō ipſa
veritas inſtituit nos deus generat. Nam in
baptiſmo quedam ſpiritualis regeneratio
celebratur. Et ad hoc ſignificandum ſuper
chriſtum baptiſatum venit verbum dei de
celo dicens. Hic eſt filius meus dilectus.
Math. iij. Hec autem generatio neceſſa/
ria eſt ad habendum bona dei. Iohan. iij.
Oportet vos naſci denuo. Quia niſi quis
renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu ſancto non
poteſt intrare in regnum dei. Titum. iij.
⸿Scōm miſericordiam ſuam ſaluos nos fe
cit per lauacrū regni et renouatōnem ſpiri
tuſſancti. Item genuit nos verbo verita/
tis in doctrine ⁊ vite informatōe. quia mul
ta dixit ⁊ fecit in quibus tota vita noſtra ſa
lubriter informatur. Math. xj. Diſcite a
me quia mitis ſum et humilis corde. Ioh.
xiij. Exemplum enim dedi vobis vt quēad
modum ego feci vobis ita et vos faciatis
Iſtis duobus modis dicitur aliquis pater
ſpiritualis alicuius ſcilicꝫ in baptiſmi col/
latione et in doctrine ⁊ vite informatōne.
j. Cor. iiij. In chriſto ieſu per euāgelium
ego vos genui. Et idem Gal. iiij. Filioli
mei quos iterum parturio donec formetur
chriſtus in vobis. Titum. j. Tito dilecto fi
lio ſcōm cōmunem fideꝫ que. ſ. in baptiſmo
infunditur. gratia ⁊ pax. Iſtis ergo duo/
bus modis dominus nos generauit vt eſſe
mus aliquod inicium creature dei. id eſt vt
eſſemus inicium gratie inter homines. Nā
creatura dei et precipue homo eſt ad ima/
ginem dei factus. vt patꝫ Geneſ primo.
⸿Propterea dominus nos genuit verbo ve
ritatis in baptiſmo et doctrina vt ſimus ini
cium creature eius. id eſt vt ſimus primicie
[illegible] ſpiritusſancti inter omnes homines
[illegible] ad habēdum datum optimum ⁊ do/
num perfectum. id eſt bona gratie et glorie
dei. Apoſtoli enim ⁊ eorum ſequaces qui ꝑ
apoſtolos ſunt conuerſi. quibus tunc iaco/
bus loquebatur. fuerūt primicie chriſti. q₂
primo fidem ⁊ doctrinam chriſti per ſpiri/
tumſanctum receperūt. Rome. viij. Noſipſi
primicias ſpiritus habentes. glo. tempore
et dignitate. ij. Theſſal. ij. Debem⁹ gratias
agere deo qui nos elegit primicias in ſalu/
tem in ſanctificatōne ſpiritus. Iniciare au
tem ponitur ꝑ dedicare et conſecrare ⁊ re/
nouare. Per hanc ergo genituram iniciat
nos deus in creaturam nouam. id eſt in fi/
lios adoptiuos. ij. Chorin. v. Si qua noua

creatura in chriſto. vetera tranſierunt ergo in chriſto ieſu neqʒ circūciſio aliqua valet neqʒ preputium ſed noua creatura vt dicit apoſtolꝰ. Gal. vj. Et dicit inicium aliquod qua hic inciamur in parte per gratiaʒ dei. quia tātum in anima ſed in futurō inciabimur in toto ſcʒ ꝑ gloriam anime et corꝑis. Yſa. lxi. In terra ſua duplicia poſſidebūt Et ſic ptʒ ſcdm ¶ Tercio ex quo tot bona et talia nobis fecit. inducit nos ad eius precepta ⁊ doctrinam ſolicite audiēdaʒ d. Sit autem omnis homo velox ad audiēduʒ ſcʒ precepta ⁊ doctrinā chriſti. Inter ceteros enim ſenſus auditus magis diſcipline deſeruit. vt dicit phus Eccl. vj. Si dilexeris audire ſapiens eris. Prouer. j. Audiens ſapiens ſapiētior erit. Sed ad quid audiendum ſit omnis homo velox. Ad audiēdum vana et mala. Certe nō. Eccl. xxviij. Sepi aures tuas ſpi. ⁊ noli. au. ling. nequā. Quia vt dicitur. j. Cor. xv. Corrumpūt enim bonos mores colloquia praua. Sʒ ſit velox ad audiēdum verbuʒ dei doctrinam ſanam ⁊ vtilem. Grego. Nullum adeo euidens predeſtinatōnis ſignum eſt vt libēter audire verbum dei. Luce. xj. Beati qui audiunt verbum dei et cuſtodiūt illud. Sed non ſic eſt de loquela ſicut de auditu. qꝛ debet eſſe omnis homo tardꝰ ad loquēdum. quia in multiloquio peccatum non deerit. Prouer. x. Hanc autem tarditateʒ oſtendit natura in eo ꝙ dedit homini omnes ſenſus geminos vt duas aures. duos oculos. et ſic de aliis. ſed ſolum vnā linguam. et hanc cōcluſit duplici muro. ſcʒ labijs ⁊ dentibus. Propter ea petebat ꝓpheta dicēs. Pone domine cuſtodiā ori meo. et oſti. circū. la me. ¶ P. Ubi nota ꝙ in locutōne quattor obſeruare debemus. Primo vt raro ⁊ parū loquamur. Eccl. xix. Eſt tacens ⁊ ipe eſt prudēs Et infra. xx. Qui autem ꝑcax eſt ad loquēdum odibilis erit. Seneca. Tardiloquū te eſſe iubeo et prope tibi erit deus. Secundo vt horam apti temporis obſeruemus. Eccl. xx. Eſt tacens non habens ſenſum loquele et eſt tacens ſciens tempus apti temporis. Prouer. xxv. Mala aurea in lectis argenteis qui loquitur verbum in tempore ſuo. Eccl. xx. Ex ore fatui reprobabitur parabola. non enim dicit illam in tempore ſuo Tercio vt dum loquimur. bona ⁊ vtilia loquamur. j. Pe. iiij. Si quis loquitur quaſi ſermones dei. Yſa. xlvj. Ego dominus deꝰ tuus docēs te vtilia. Quarto vt vere ⁊ nō ficte ⁊ adulatorie loquamur. Prouer. viij. Veritatem meditabitur guttur meum ⁊ labia mea deteſtabuntur impium. In eodem xxix. Qui blandis fictiſqʒ ſermonibus loquitur amico ſuo. rethe expandit greſſibus eius. Yſa. iij. Popule meus qui beatum te dicunt ipſi te decipiunt. Grego. ſuper illo verbo Luc. ix. Sine mortuos ſepelire mortuos ſuos. Tunc mortui mortuos ſepeliūt. quando peccatores fauoribus peccatores premūt Similiter ſicut homo tardus debet eſſe ad loquēdum. ita tardus debet eſſe ad iram. ne tam de facili iraſcatur. imo nunquā ſi poſſibile eſt niſi ſit ira ꝑ zelum. vt quādo iraſcamur malis ⁊ peccatis hominū et nō hominibus. ps. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Augꝰ. Sic diligendi ſunt homīes vt nō diligātur eorum errores ſed odiātur. Aliud eſt enim odiſſe qđ faciunt. ⁊ aliud odiſſe qđ facti ſunt. Sic iraſcitur pater filio. Sic iratus eſt phinees contra ſambri et ſcortū madianitem. quando intrauit lupanar ⁊ arrepto pugione ꝑfodit ambos in locis genitalibus. Numeri. xxv. Sic xp̄us ꝑ talem zelū iratus eſt. quando facto flagello de funiculis eiecit ementes ⁊ vendentes de templo. Ioh. ij. Unde ibi ſequitur ꝙ diſcipuli recordati ſunt quia ſcriptum eſt. Zelus domꝰ tue comedit me. Et quare iraſci non debemus aſſignat rationem dicens. Ira eniʒ viri iuſticiam dei non operatur. Ira viri dicitur qua iraſcimur hominibus ſiue deo ſiue dyabolo ſiue nobiſmetipſis. Talis ira eſt vnum de ſeptem capitalibus vicijs et poteſt eſſe mortale vel veniale peccatū. Nam ſi ira eſt leuis vel preuenit iudicium rationis et cito tranſit peccatum veniale eſt. Si enim ſit fortis ira et a ratōne deliberata et permanet. et eſt contra ꝓximum eius. mortale peccatum eſt. et ideo iuſticiam dei non

operatur ſed iniuſticiam. Sed ira ꝑ zelum meretur. Nam phinees ꝑ zelum ipſius ire meruit ſacerdocium ſempiternum et placauit irā dei. vt ptʒ ibidē. Et ſic ptʒ terciū. Quarto inducit nos ad dei verbum ⁊ doctrinam cū effectu recipiēdum dicēs. Propter qđ abijcientes omnem immūdiciam et abundātiam malicie. Et quia verbum dei eſt totum ſanctum ⁊ purū. ideo oportʒ nos eſſe mūdos ad audiēdum ipm ⁊ recipiēduʒ Quia vt dicitur ſap. j. Non ha. in cor. ſub. peccatis. Hiere. iiij. Nouate nobis nouale et nolite ſerere inter ſpinas Et ideo oportet nos omneʒ immūdiciam deponere quātum ad peccata carnalia. et abūdantem maliciā quātum ad peccata ſpūalia qꝛ peccata carnalia magis ſunt immūda ꝙ̄ ſpiritualia. ſed ſpūalia maioris ponderis extant. Vel omnem immūdiciam dicit quātum ad peccata ꝓpria que immūdam faciunt animam ⁊ deformē. abūdantiam autē malicie dicit quātum ad peccata que contra deum ⁊ ꝓximū directe cōmittūtur. Tunc eniʒ malicia abūdamus quādo eam vſqʒ ad ꝓximum extendimus vel in deum directe peccamus. Sic ergo mūdati a peccatis in manſuetudine et tranquillitate mentis debemus inſitum verbum recipere id eſt xp̄um qui eſt inſitū verbum humane nature. ſicut ſurculus ꝑlectꝰ trunco ſilueſtri. Joh. j. Verbuʒ caro factū eſt ⁊ habitabit in nobis. Qui truncus ante amaros fructus ferebat. Nam antequaʒ verbum dei humane nature inſereretur nō ꝓducebat fructus dignos penitētie ſed per inſertionem tranſlata eſt in deum ſicut trāſfertur truncus in naturam ſurculi et fecit fructus dulciſſimos in vitam eternam ducētes. Joh. xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra omnia traam ad meipſum. j. Joh. iij. Nos ſcimus quoniā trāſlati ſumꝰ de morte ad vitam. Hoc ergo verbum ſic inſitum et vnitum nobis debemus deuote ꝑ fidem et amorem ſuſcipere interius in corde. ⁊ exterius in corpore. vt referamus fructus ei conuenientes ſicut in eum tranſlati ſumus. Vel ſuſcipite inſitum verbum id eſt verbū euangelij. ꝑdicatum vobis a nobis de inſito verbo dei. id eſt de verbo dei incarnato qđ verbum eſt inſitum cordi noſtro ſicut ramꝰ trunco qui conuertit truncum in naturam ſui. Sicut enim truncus anteꝙ̄ inſeratur ei ramꝰ facit fructꝰ aſperos ⁊ amaros aptos ſolum porcis. ſic homo anteꝙ̄ recipiat verbum dei in corde facit opera aſpera ſolum demonibus apta. ſed poſtquaʒ verbum dei inſertum fuerit menti eius ꝑ amorem ⁊ fidem facit fructus dignos penitētie. ⁊ eſt arbor dei in medio paradiſi afferens fructus duodecim. id eſt duodecim opera miſericordie. vt dicitur Apo. xxij. Debʒ ergo verbū dei eſſe inſitum cordi noſtro vt ramus veteris conuerſatōnis abſcidatur a trunco cordis. ⁊ nouus inſeratur que renouetur de die in diem Roma. xj. Tu autem cum oleaſter eſſes inſertus es in bonam oliuam. id eſt in bonam gratiam ⁊ miſericordiam Verbum ergo dei pure ⁊ deuote acceptum poteſt cū effectu animas noſtras ſaluare. quia ipſas quotidie ſaluat et ab omni morte liberat. Johan. viij. Si quis ſermonem meum ſeruauerit mortem non guſtabit in eternum. Actuū. xiij. Vobis qui ti. de. verbum ſalutis miſſum eſt. Dicit autem poteſt. ne libertas arbitrij excludatur quia non ſaluat niſi volentes. Et ideo verbum dei poteſt nos ſaluare ſi ei conſentimus. alias penitus nō ſaluat. Hebre. v. Factus eſt omnibus obtemꝑantibꝰ ſibi cauſa ſalutis eterne. Et ſic patʒ quartum.

¶ Dominica quarta de euangelio ſermo LVI.

Amen amen dico vobis ſi quid petieris patrem in nomine meo dabit vobis. Joh. xvj. Quia xp̄us inquātum homo eſt aduocatus hominū apud patrem in curia celi. vt dicitur. j. Joh. ij. Aduocatum habemus apud patrem ieſum xp̄m iuſtum. Qui quando hec verba dixit poſt cenam in die Jouis ſtatim et in breui erat ab

creatura in chriſto. vetera tranſierunt ergo in chriſto ieſu neq₃ circūciſio aliqua valet neq₃ preputium ſed noua creatura vt dicit apoſtolꝰ. Gal. vj. Et dicit inicium aliquod qua hic iniciamur in parte per gratiaȝ dei. quia tātum in anima ſed in futuro iniciabimur in toto ſc₃ ꝑ gloriam anime et corpis. Yſa. lxi. In terra ſua duplicia poſſidebūt Et ſic pt₃ ſcōm. ¶ Tercio ex quo tot bona et talia nobis fecit. inducit nos ad eius precepta ⁊ doctrinam ſolicite audiēdaȝ d. Sit autem omnis homo velox ad audiēduȝ ſc₃ precepta ⁊ doctrinā chriſti. Inter ceteros enim ſenſus auditus magis diſcipline deſeruit. vt dicit phus Eccī. vj. Si dilexeris audire ſapiens eris. Prouer. j. Audiens ſapiens ſapiētior erit. Sed ad quid audiendum ſit omnis homo velox. Ad audiēdum vana et mala. Certe nō. Eccj. xxviij. Sepi aures tuas ſpi. ⁊ noli. au. ling. nequā. Quia vt dicitur. j. Cor. xv. Corrumpūt enim bonos mores colloquia praua. S₃ ſit velox ad audiēdum verbuȝ dei doctrinam ſanam ⁊ vtilem. Grego. Nullum adeo euidens predeſtinatōnis ſignum eſt vt libēter audire verbum dei. Luce. xj. Beati qui audiunt verbum dei et cuſtodiūt illud. Sed non ſic eſt de loquela ſicut de auditu. q₂ debet eſſe omnis homo tardꝰ ad loquēdum. quia in multiloquio peccatum non deerit. Prouer. x. Hanc autem tarditateȝ oſtendit natura in eo ꝙ dedit homini omnes ſenſus geminos vt duas aures. duos oculos. et ſic de aliis. ſed ſolum vnā linguam. et hanc cōcluſit duplici muro. ſc₃ labijs ⁊ dentibus. Propterea petebat ꝓpheta dicēs. Pone domine cuſtodiā ori meo. et oſti. circū. la me. ¶ ps. Vbi nota ꝙ in locutōne quattor obſeruare debemus. Primo vt raro ⁊ parū loquamur. Eccj. xix. Eſt tacens ⁊ ipe eſt prudēs Et infra. xx. Qui autem ꝓcax eſt ad loquēdum odibilis erit. Seneca. Tardiloquū te eſſe iubeo et prope tibi erit deus. Secundo vt horam apti temporis obſeruemus. Eccj xx. Eſt tacens non habens ſenſum loquele et eſt tacens ſciens tempus apti temporis. Prouer. xxv. Mala aurea in lectis argenteis qui loquitur verbum in tempore ſuo. Eccj. xx. Ex ore fatui reprobabitur parabola. non enim dicit illam in tempore ſuo Tercio vt dum loquimur. bona ⁊ vtilia loquamur. j. Pe. iiij. Si quis loquitur quaſi ſermones dei. Yſa. xlvj. Ego dominus deꝰ tuus docēs te vtilia. Quarto vt vere ⁊ nō ficte ⁊ adulatorie loquamur. Prouer. viij. Veritatem meditabitur guttur meum ⁊ labia mea deteſtabuntur impium. In eodem xxix. Qui blandis fictiſq₃ ſermonibus loquitur amico ſuo. rethe expandit greſſibus eius. Yſa. iij. Popule meus qui beatum te dicunt ipſi te decipiunt. Grego. ſuper illo verbo Luc. ix. Sine mortuos ſepelire mortuos ſuos. Tunc mortui mortuos ſepeliūt. quando peccatores fauoribus peccatores premūt Similiter ſicut homo tardus debet eſſe ad loquēdum. ita tardus debet eſſe ad iram. ne tam de facili iraſcatur. imo nunq̄ ſi poſſibile eſt niſi ſit ira ꝑ zelum. vt quādo iraſcamur malis ⁊ peccatis hominū et nō hominibus. ps. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Augꝰ. Sic diligendi ſunt homīes vt nō diligātur eorum errores ſed odiātur. Aliud eſt enim odiſſe qd faciunt. ⁊ aliud odiſſe qd facti ſunt. Sic iraſcitur pater filio. Sic iratus eſt phinees contra ſambri et ſcortū madianitem. quando intrauit lupanar ⁊ arrepto pugione ꝑfodit ambos in locis genitalibus. Numeri. xxv. Sic xp̄us ꝑ talem zelū iratus eſt. quando facto flagello de funiculis eiecit ementes ⁊ vendentes de templo. Joh. ij. Vnde ibi ſequitur ꝙ diſcipuli recordati ſunt quia ſcriptum eſt. Zelus domꝰ tue comedit me. Et quare iraſci non debemus aſſignat rationem dicens. Ira eniȝ viri iuſticiam dei non operatur. Ira viri dicitur qua iraſcimur hominibus ſiue deo ſiue dyabolo ſiue nobiſmetipſis. Talis ira eſt vnum de ſeptem capitalibus vicijs et poteſt eſſe mortale vel veniale peccatū. Nam ſi ira eſt leuis vel preuenit iudicium rationis et cito tranſit peccatum veniale eſt. Si enim ſit fortis ira et a ratōne deliberata et permanet. et eſt contra ꝓximum eius. mortale peccatum eſt. et ideo iuſticiam dei non

operatur ſed iniuſticiam. Sed ira ꝑ zelum meretur. Nam phinees ꝑ zelum ipſius ire meruit ſacerdocium ſempiternum et placauit irā dei. vt pt₃ ibidē. Et ſic pt₃ terciū. Quarto inducit nos ad dei verbum ⁊ doctrinam cū effectu recipiēdum dicēs. Propter qd abijcientes omnem immūdiciam et abundātiam malicie. Et quia verbum dei eſt totum ſanctum ⁊ purū. ideo oport₃ nos eſſe mūdos ad audiēdum ipm ⁊ recipiēduȝ Quia vt dicitur ſap. j. Non ha. in cor. ſub. peccatis. Hiere. iiij. Nouate nobis nouale et nolite ſerere inter ſpinas Et ideo oportet nos omneȝ immūdiciam deponere quātum ad peccata carnalia. et abūdantem maliciā quātum ad peccata ſpūalia q₂ peccata carnalia magis ſunt immūda q̄₃ ſpiritualia. ſed ſpūalia maioris ponderis extant. Vel omnem immūdiciam dicit quātum ad peccata ꝓpria que immūdam faciunt animam ⁊ deformē. abūdantiam autē malicie dicit quātum ad peccata que contra deum ⁊ ꝓximū directe cōmittūtur. Tunc eniȝ malicia abūdamus quādo eam vſq₃ ad ꝓximum extendimus vel in deum directe peccamus. Sic ergo mūdati a peccatis in manſuetudine et tranquillitate mentis debemus inſitum verbum recipere id eſt xp̄um qui eſt inſitū verbum humane nature. ſicut ſurculus delectꝰ trunco ſiluestri. Joh. j. Verbuȝ caro factū eſt ⁊ habitabit in nobis. Qui truncus ante amaros fructus ferebat. Nam antequaȝ verbum dei humane nature insereretur nō ꝓducebat fructus dignos penitētie ſed per inſertionem tranſlata eſt in deum ſicut trāſfertur truncus in naturam ſurculi et fecit fructus dulciſſimos in vitam eternam ducētes. Joh. xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra omnia traam ad meipſum. j. Joh. iij. Nos ſcimus quoniā trāſlati ſumꝰ de morte ad vitam. Hoc ergo verbum ſic inſitum et vnitum nobis debemus deuote ꝑ fidem et amorem ſuſcipere interius in corde. ⁊ exterius in corpore. vt referamus fructus ei conuenientes ſicut in eum tranſlati ſumus. Vel ſuſcipite inſitum verbum id eſt verbū euangelij. ꝑdicatum vobis a nobis de inſito verbo dei. id eſt de verbo dei incarnato qd verbum eſt inſitum cordi noſtro ſicut ramꝰ trunco qui conuertit truncum in naturam ſui. Sicut enim truncus anteq̄₃ inſeratur ei ramꝰ facit fructꝰ aſperos ⁊ amaros aptos ſolum porcis. ſic homo anteq̄₃ recipiat verbum dei in corde facit opera aſpera ſolum demonibus apta. ſed poſtquaȝ verbum dei inſertum fuerit menti eius ꝑ amorem ⁊ fidem facit fructus dignos penitētie. ⁊ eſt arbor dei in medio paradiſi afferens fructus duodecim. id eſt duodecim opera miſericordie. vt dicitur Apo. xxij. Deb₃ ergo verbū dei eſſe inſitum cordi noſtro vt ramus veteris conuerſatōnis abſcidatur a trunco cordis. ⁊ nouus inſeratur que renouetur de die in diem Roma. xj. Tu autem cum oleaſter eſſes inſertus es in bonam oliuam. id eſt in bonam gratiam ⁊ miſericordiam Verbum ergo dei pure ⁊ deuote acceptum poteſt cū effectu animas noſtras ſaluare. quia ipſas quotidie ſaluat et ab omni morte liberat. Johan. viij. Si quis ſermonem meum ſeruauerit mortem non guſtabit in eternum. Actuū. xiij. Vobis qui ti. de. verbum ſalutis miſſum eſt. Dicit autem poteſt. ne libertas arbitrij excludatur quia non ſaluat niſi volentes. Et ideo verbum dei poteſt nos ſaluare ſi ei conſentimus. alias penitus nō ſaluat. Hebre. v. Factus eſt omnibus obtemꝑantibꝰ ſibi cauſa ſalutis eterne. Et ſic pat₃ quartum.

¶ Dominica quarta de euangelio ſermo LVI.

AMen amen dico vobis ſi quid pecieris patreȝ in nomine meo dabit vobis. Joh. xvj. Quia xp̄us inquātum homo eſt aduocatus hominū apud patrem in curia celi. vt dicitur. j. Joh. ij. Aduocatum habemus apud patrem ieſum xp̄m iuſtum. Qui quando hec verba dixit poſt cenam in die Jouis ſtatim et in breui erat ab

apoſtolis receſſurꝰ ⁊ ad curiā patris iturꝰ Ideo in verbis premiſſis xpūs docet apoſtolos et inducit ad petēdum ⁊ formādum petitōnes ſuas ad patrem Petite inquiens Que pabola eſt tempis inſtātis. Quia ſm repſentatōnem eccleſie aduocatus ⁊ frater noſter xpūs in breui eſt iturus ad celū. vbi facta noſtra examinātur ⁊ iudicātur ⁊ vn̄ nobis omnia ꝓueniūt. Jaco. j. Omne datum optimū ⁊ omne donū ꝑfectum deſurſum eſt. Et ideo xpūs in verbis ꝑmiſſis in ꝑſona apoſtoloꝝ nos hortatur ⁊ docet petitiōes noſtras formare. quia ipe eas eſt patri fideliter porrecturus. ac etiam effectui mandaturꝰ. Unde ait. Amen amen dico vobis ⁊c. petite ⁊ accipietis. In quibus verbis quattuor cōtinētur. Primo diuina largitas demonſtratur ⁊ noſtra negligētia redarguitur. quia inuitat nos ad petēdum et omnia dare ꝓmittit. In principio euāgelij Secūdo tempꝰ claritatis ⁊ obſcuritas circa xpi opa inſinuatur ibi. Hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. venit hora cū iam non in ꝓuerbijs lo. vo. Tercio magna virtus ꝑfecte orōnis innuitur ibi. Et nō dico vobis quia ego patrem rogabo de vobis. Quarto apoſtolorū intelligentia fuiſſe erecta ad xpūm declaratur ibi. Ecce nūc palā loqueris et puer. nul. di. nunc cog. quia ſcis omnia.

¶ Primo ergo diuina largitas demōſtratur que patz quātum ad quattuor. Primo quia iurat omnia petita largiri. vt petere nō debeamus dubitare. Amen amen inquit. qui eſt modus iurādi in nouo teſtamēto. In veteri teſtamento iurabat deus per ſeipſum. Geñ. xxij. Per meipm iuraui dicit dominus. Gal. vj. Abrae nāqz ꝓmittens deus cum non haberet maiorem per quem iuraret ꝑ ſemetipſum iurauit. Secundo quia docet vnam rem in qua et per quā omnia nobis bona donātur ſcz nomen ieſu xpi vt faciliter impetremus. Si quid inquit petieritis patrem in nomine meo. ⁊c. ps. In nomine dei noſtri inuocabimus. Actuū. iiij. Non eſt aliud nomen ſub celo datum hominibus in quo oporteat nos ſaluos fieri. Propter qd̄ dicitur yſa. xxvj. Domine nomen tuum ⁊ memoriale tuum in deſiderio anime Tercio quia inuitat ⁊ inſtigat ad petendum vt non verecundemur. Petite inquit. Homines diuites queſtuarios fugere ſolent. Sed xpūs inuitat. Math. xj. Venite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati. ⁊c. Joh. vij. Stabat ieſus ⁊ clamabat. ſi quis ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Apoca. iij. Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo. ſi quis aperuerit mihi intrabo ad illum ſup. portans mecū omnia bona. Ad ro. viij. Quomō non etiā cū illo nobis donauit. Quarto quia optima bona ꝓmittit ſcz gaudium plenum vt libēter petamus. Petite inquit ⁊ accipietis vt gaudium veſtrum ſit plenū. ij. Pe. j. Per quē maxima ⁊ precioſa ꝓmiſſa nobis donauit. Homines mundi dant pauperibus ſolum peiora vt panem ⁊ vinum ⁊ veſtes fractas et omnia putrefacta. Sicut caym obtulit deo quecunqz peiora ⁊ abel meliora. Et ideo reſpexit deus ad abel ⁊ ad munera eius. ad caym autem ⁊ ad munera eius non reſpexit. Geñ. iiij. Quia talia data deꝰ modicū acceptat. Sed deus dat optima Quia vt dicit Bern. Animā ad imaginem ſuam creauit angelos ad noſtrum ſeruicium deputauit. gratiam ⁊ virtutes ad merendum vitam eternam nobis donauit. Filium ſuum ad nos liberandum et redimendum nobis tranſmiſit. celum ⁊ gloriam ſuam nobis preparauit. corpora noſtra putrefacta glorioſa reſuſcitabit Ecce optima ⁊ inenarrabilia bona. Hic cadit exemplum de alexandro qui petitus vt daret vnam domū dedit ciuitatem. In centuplo plus facit xpūs Yſa. lxiiij. Oculus non vidit nec auris audiuit abſqz te. que ꝑparaſti diligentibus te. Propter qd̄ admirat̄ dauid dicens. Quid eſt homo qd̄ memor es eius. ⁊c. Gloria et honore coronaſti eum domine ⁊ cōſtituiſti eum ſup opa manuū tuaꝝ. omnia ſubiecisti ſub pedibus eius. Et ſic diuina largitas patz quattuor propter que omnia noſtra negligentia eſt valde redarguenda. Auguſtinus Erubeſcat hūana pigricia. plus vult ille dare q̄ nos accipe. plꝰ vult miſereri q̄ nos a miſeria liberari. Debemus ergo orādo petere et petendo orare. Cariſſimi hec dies boni nuncij eſt in qua dicit̄. Petite ⁊ accipietis Si diceretur mortuis hoc verbum quale gaudiū hrent. ſed eis non dr̄. Un̄ ille diues iam ſunt plus q̄ mille anni q petijt guttā aque ⁊ adhuc nō habuit. Et ideo nō effugiemus iudiciū dei ſi tātam neglexerimꝰ ſalutem vt dicit aplūs. Hebre. ij. Que negligētia magis aggrauatur. ſi conſideremus q ſimus in multis miſerijs ⁊ ꝑiculis cōſtituti. Apoc. iij. Neſcis q tu es miſer ⁊ miſerabilis et pauper et cecus ⁊ nudus. Et ideo neceſſe habemus nō ſolum orando petere ſed clamare. j. Mach. iiij. Et nūc clamemꝰ in celum ⁊ miſerebitur noſtri deus nr̄.

¶ Tria cū ſolent homini eſſe occaſio clamādi ſcz ignis. aqua. ⁊ hoſtes. Hec tria omni die nos incitant ad clamādum. Nam ignis carnalis cōcupiſcentie ſemꝑ nos comburit. Ro. vij. Video aliam legē in mēbris meis repug. le. men. mee ⁊ captiuātem me in lege miſerie ⁊ peccati. Job. xxxj. Ignis ē vſqz ad cōſummatōēm deuorans. Aque tribulationū vndiqz nos circūdant. ps. Saluū me fac dn̄e qm̄ intrauerunt aque vſqz ad aīam meā. Infix. ſum in li. pfun. Et ſequit̄. Laboraui cla. ra. fac ſunt fa. me. Grego. Peſtilētias ſine ceſſatōne patimur. ij. Cor. xj. Periculis flu. ꝑicu. la. ꝑicu. ex ge. ꝑicu. ex gen. ⁊c. Propter que omnia dicit ſalomon Eccs. iiij. Et laudaui magis mor. q̄ viuen. Itē hoſtis infernalis quotidie nos inſequitur. j. Pe. v. Aduerſarius veſter dyabolus tanq̄ leo rugiens cir. q. quē deuo. ⁊c. Clamemus ergo fortiſſime. Yſa. lviij. Clama ne ceſſes. q2 nō ceſſant qui te infeſtant. cum vero ceſſauerint ſile.

¶ In fine iſtiꝰ mēbri nota duo circa orōnem ſcz quō ſit orādum. et q̄ impediūt orōnem exaudiri.

¶ Circa primū nota q decem ꝯditiōes debet habere oratio ꝑfecta.

¶ Primo eñ oratio debet fieri cū fiducia impetrandi. Ja. j. Poſtulet aūt in fide nihil heſitans. Fides enī multū facit ad impetrādum. Marci. ix. Si potes credere. oīa poſſibilia ſunt credenti. Math. viij. Vade ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi Secūdo dz fieri cū reuerētia. eccī. xxxij. Pro reuerētia accedz tibi bona gr̄a. Aug. Citius exaudit vna orō obediētis q̄ decē milia contemnentis. Sic reuerēter orabat chananea que veniens adorabat chriſtum math. xv et ideo fuit exaudita. Sic reuerēter petebat ille tercius quinquagenariꝰ helye vt nō deſpiceret aīam ſuā. et ideo nō fuit cōbuſtus ſicut alij duo. iiij. re. j. Nota hic q quidā ſunt ſicut milites pilati qui genuflectebāt et ꝑcutiebāt xpūm. ſic multi genuflectunt ⁊ ꝑcutiūt xpm in peccatis ſuis imo crucifigūt vt dicit aplūs ad hebre. vj. Rurſum crucifigētes ſibimetipſis filiū dei ⁊ oſtētui habētes.

¶ Tercio debet eſſe decens vt petat decētia a deo. Augꝰ. Oratio eſt petitio decētium a deo. Ja. iiij. Petitis ⁊ non accipitis eo q male petatis. Mater filiorū zebedei nō fuit exaudita eo q petiuit indecenter. q2 ex parētela voluit filijs regnum dei dari. Math. xx. Neſcitis quid petatis. Ubi nota ſcōm augꝰ. tria ſunt genera bonoꝝ ſcz infima. media. ⁊ ſuprema. Infima ſunt bona nature ⁊ fortune que ſunt bonis et malis cōmunia. Hec non debemus ſimpliciter a deo petere ſed ſub ꝯditōe ſcz ſi expediāt ⁊ ꝓſint. Augꝰ. Si tꝑalia petitis cū mō petite ⁊ cū timore ⁊ illi cōmittite vt ſi ꝓſint det. ſi aūt ſcit obeſſe nō det. Quid aūt ꝓſit ⁊ obſit medicus ſcit ⁊ nō egrotꝰ. Hec etiā dēmus cū moderamine petere. ꝓuer. xxx. Diui. ⁊ pau. ne. de. mi. ſz tā. vic. in tri. ne. math. vj. Panē no. quoti. da no. ho. j. Thi. vj. Hn̄tes alimēta ⁊ qui. te. his ꝯten. ſimus. Media ſunt bona gr̄e ſcz virtutes ⁊ dona ſpūſſancti q̄ ſolum bonis inſunt. Hec debemus ſimpliciter ⁊ feruēter petere. Lu. xj. Petite ⁊ dabitur vobis. querite ⁊ inuenietis. pulſate ⁊ apietur vobis. Suprema ſunt bona glorie. Hec tanq̄ finem omniū petere debemus et tanq̄ ꝑfectum bonum. Job. xvj. Petite vt gaudium veſtꝝ ſit plenum. Bern. Reuera illud eſt plenum et ꝑfectum gaudium quod non de creatura ſed de creatore concipitur. qd̄ cum poſſederis nemo tollit a te. cui omnis aliunde iocunditas compata meror ē oīs ſuauitas dolor. et omne dulce amaꝝ. et omne decoꝝ fedum

Quarto debet eſſe hũilis ⁊ deuota. eccĩj. xxxv. Oratio hũiliantis ſe nubes penetrat Exemplũ de publicano qui iuſtificatus eſt qꝛ hũiliter orauit. Hec hũilitas magis at tenditur qñ orans nõ ↄfidit de meritis ſuis ſed in virtute xpi ſe credit obtinere Et hoc eſt qḋ hic dr. Si quid petieris in noie meo ⁊c̃. Et ideo etiaꝫ in fine oim orõnuꝫ ſtatuit eccleſia dicẽdum p dñm nr̃m ieſum xp̃um.

Quinto debet eſſe ꝓficua oranti aliter nõ exaudiret. Lu. xj. Si vos cũ ſitis mali no ſtis bona data dare filijs vr̃is. quãtomagis pater veſter celeſtis dabit ſpm̃ bonũ peten tibus ſe. Exemplũ de paulo quẽ xp̃s nõ ex audiuit ꝓ ſtimulo auferẽdo qꝛ nõ petebat ꝓficuũ ſibi. Et hoc eſt qḋ hic dr. Si quid pe. pa. in nõ. meo da. vo. Aug⁹. Nõ petitur in noie ſaluatoris quicquid cõtra ſalutem petit. Qui in noie ei⁹ petit ⁊ ſi nõ contra ſalutẽ petit accipit qñ debet accipe. Que dam em̃ nõ negatur ſed vt cõgruo deni tpe differũtur. Beda. Aplus nõ in noie ſalua toris petijt vt temptatõne careret. quã ob cuſtodiã hũilitatis accepat. Si eniꝫ hoc caruiſſet ſaluus eſſe nõ potuiſſet.

Sexto debet eſſe digna vt orãs ſit dignus recipe. vt pote amicus dei. Quia vt dicit gre. Cũ his qui diſplicet ad interpellãdum mittitur irati iudicis animus ad deteriora ꝓuocat. Exemplũ de moyſe cui oranti ꝓ peccato to tius populi dñs dixit. Et ex hoc ſuſcipiam ꝓces tuas. te em̃ noui ex noie id eſt ex ſpe tiali amicicia. Hec aũt dignitas in duobus attendit ſcꝫ vt orãs dimittat peccata ⁊ obe diat deo. Quãtum ad primũ yſidor⁹ Sicut nullũ ꝓficit in vulnere medicamẽtum ſi ad huc inuolutũ ferrum ſit. ſic nihil ꝓficit orõ ipius cuius adhuc peccatum in mente vel odiũ manet in pectore. Eccĩj. xxxiiij. Vnus orans ⁊ vnus maledicens cuius vocem ex audiet dñs. Quantum ad ſcḋm gre. Quid mirũ ſi poſtulãtes a dño tarde exaudiũtur. qui ꝓcipiẽtem dñm tarde aut nullo mõ au diũt. Prouer. xxviij. Qui declinat aurẽ ſu am ne audiat legem oratio ei⁹ erit execra bilis.

Septimo debet eſſe ordinata ſcꝫ vt primũ petãtur celeſtia ⁊ ſpũalia. deinde ter rena. ⁊ corꝑalia. Math. vij. Querite pri mũ regnũ dei ⁊ iuſticiã eius. Hic cadit ex emplũ illius mularij. qui omni mane pete bat tria ſcꝫ ſanitatem in ſe et cõſeruatõem in mulis. et bonũ tempus et ꝓ his dicebat omni die tria pr̃ nr̃. Sic multi faciunt qui ſolum temꝑalia petũt. Ioh. iiij. Da mihi dñe hanc aquã vt nõ ſitiam neqꝫ veniã huc haurire. Sic xp̃us docuit ordinate orare in pr̃ nr̃. In quo oim primo petit ſanctitas ⁊ regnũ dei. Math. vj. Sanctificetur nomen tuũ.

Octauo debet eſſe breuis. Math. vj Cum oratis nolite multũ loqui ſicut ethni ci faciũt. putãt em̃ ꝙ in multiloquio ſuo ex audiãtur. Sic autem dicetis. Pater noſter qui es in celis In quo ſeptem petũtur ⁊ di cũtur.

Nono debet eſſe cũ attentõne cor dis. Quidam em̃ dicũt ſolum labijs ſꝫ mi nime corde. Yſa. xxix. Populus hic labijs me honorat. cor aũt illoruꝫ longe eſt a me. Ioh. iiij. Veri adoratores adorabũt prẽm in ſpũ. Gre. Si eternã vitã ore petim⁹ nõ tñ corde deſideramus. clamãtes tacemus. ⁊ ecõuerſo. ſi corde petim⁹ ſilentes clamam⁹. Exemplũ de moyſe cui dñs dixit. quid cla mas ad me moyſes cũ tñ moyſes ſileret. ex odi. xiiij. Multi dicũt tota die. deus in adiu toriũ meũ intende. ⁊ gl̃a pri. ⁊ nihil atten dunt. Figura habetur geñ. xv. Vbi dicit ꝙ abraam abigebat aues a ſacrificio. Aues ſunt demones qui orãtes faciũt mala ⁊ va na cogitare. qui deuorãt ſacrificiũ oratõis. vt nõ referat fructũ. et ideo debent fugari.

Decimo debet eſſe cõtinua ⁊ cũ pſeuerã tia. Luce. xviij. Oportꝫ ſemꝑ orare ⁊ non deficere. Aug⁹. Bonũ deſideriũ oratio eſt et ſi cõtinuũ eſt deſideriũ cõtinua eſt ⁊ ora tio. Iuſtus nunꝙ̃ deſinit orare niſi deſinat eſſe iuſtus. Semꝑ orat qui ſemꝑ bene facit Lu. xj. Si perſeuerauerit pulſans dabit ei quotquot habet neceſſarios. In cuius fi gura mãdatũ eſt in lege ꝙ ſemꝑ cauda ani malis deberet poni in ſacrificio. Eccl̃s. vij. Melior eſt finis orõnis ꝙ̃ principiũ. Qui dam ſunt ſicut chimera que habet caput le onis. mediũ capre. ⁊ caudam ſerpẽtis. o[m]nia feruenter incipiũt. tepide mediant. ⁊ in fine

ſita frigeſcũt ꝙ nõ audent caput leuare. Et ſic pꝫ que requirãtur ad verã orõneꝫ. Hec omnia notãtur in hoc qḋ dicit. Dabit vo bis ſcꝫ apoſtolis ⁊ eoꝝ ſequacibus. qui oĩa ſupradicta decem pfecte habuerũt. et ideo omnia impetrarũt. Et ꝑ hec eadeꝫ pꝫ qua re oratio frequẽter nõ exauditur. qꝛ ſcꝫ de ficiũt ſupradicte cõditiões. Oſee. xiij. Da bo eis regem in furore meo. Aug⁹. Exaudi tur dyabolus petens job ad temptãdum et nõ exauditur aplus petens ſtimulũ amoue ri. Exaudiuit quẽ diſpoſuerat dãnare ⁊ nõ exaudiuit quẽ diſpoſuerat ſaluare Et ſic pꝫ primũ.

Secũdo tempus obſcuritatis et claritatis circa opa xp̃i inſinuatur cũ dicit. Hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. venit hora. ⁊c̃. que obſcuritas ⁊ claritas põt mul tipliciter cõſiderari.

Primo cõſide rando vetus teſtamẽtum ad nouũ. qꝛ in ve teri teſtamẽto omnia opa xp̃i fuere pfigu rata in quadam nube ⁊ caligine. vt paꝫ in agno ⁊ edo. Exo. x. et in duob⁹ hircis quo rũ vnus debebat occidi ⁊ alius emitti in de ſertum. leuiti. xvj. Et ſilr in vacca rufa que debebat occidi extra caſtra ⁊ ibi cõburi et cineres debebant mitti in aquã luſtratõnis qua ſpargebãtur immũdi. numeri. xix. Et ſimiliter in ſerpẽte eneo quẽ dñs mandauit ſuſpendi in palo. In eodem. xx. j. Cor. x. Omnia in figura cõtingebant illis. Hebre x. Vmbram em̃ habens lex nõ ipam imagi nem rer. Et ad hoc ſignificãdum ꝑ totum tempus in quo filij iſrael fuerũt in deſerto nunꝙ̃ defuit eis colũna nubis ꝑ diem. exo. xiij. Et ſimiliter qñ templũ fuit dedicatum. impletum eſt nebula. iij. re. viij. Similiter omnia dicta de xp̃o in veteri teſtamẽto erãt velata ⁊ quaſi ꝓuerbia. vt dicit baſilius. ali ter ſunt accipienda hic prouerbia. et aliter apud ſeculares apud quos ꝓuerbiũ dr ꝓba tum verbũ qḋ ab omnibus intelligitur. hic aũt dr ꝓuerbiũ obſcurum verbum. Vnde hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. id ẽ in obſcuritate ⁊ in enigmate. Baſilius. Pro uerbioꝝ nomen habere in vulgaribus ver bis conſuetudo hoim ſolet. id eſt ea que ex traditõne antiqua tradũtur. Sed hec vulgi opinio eſt et cõmunis. Nobis aũt ꝓuerbiũ eſt ſermo habens aliquid vtilitatis in apto plurimũ auteꝫ ſenſum cõtegens in occulto. Aug⁹. Qḋ intelligenti eſt verbum nõ intel ligenti eſt ꝓuerbiũ. Et ſm hũc moduꝫ om nia dicta de xp̃o in veteri teſtamento erant quaſi ꝓuerbia. nobis auteꝫ ſunt verba ⁊ lu ce clarius manifeſta. Et ad hoc ſignãdum in morte xp̃i velũ templi ſciſſum eſt in duo a ſummo vſqꝫ deorſuꝫ. Ioh. xviij. Ego pa lam locutus ſum mũdo ⁊ in occulto locu tus ſum nihil. Et hoc ẽ qḋ dicit. Venit ho ra cũ iam nõ in ꝓuerbijs loquar vobis ſed palã de patre meo annũciabo vobis.

Se cũdo põt conſiderari compando hoiem in ſtatu peccati ad hoiem in ſtatu gratie ⁊ ſpi ritualis reſurrectõnis. Homini em̃ exiſtẽti in peccatis omnia dicta ⁊ facta xp̃i ſunt ꝓ uerbia id eſt obſcura ⁊ tenebroſa. Eph. iiij. Tenebris obſcuratũ habẽtes intellectũ ali enati a via dei. ij. Pe. j. Cui hec pſto non ſunt cecus eſt ⁊ manu temptans. ⁊c̃. Que omnia homini exñti in gratia ſunt clara et manifeſta. Aug⁹. Oculis egris odioſa lux eſt que puris eſt amabilis. Eph. v. Fuiſtis em̃ aliqñ tenebre nũc auteꝫ lux in dño. Spi ritusſanctus em̃ reuelat miſteria dei. j. Cor ij. Spũs autem ſcrutatur omnia etiã ꝓfun da dei. Gre. Sancti inquãtum vnum ſunt cum dño ſenſum dñi nõ ignorant. j. Ioh. v. Dedit nobis ſenſum vt cognoſcamus deuꝫ verũ. Vnde ponit exemplũ gre. de radio ſo lis tranſeũte ꝑ domũ qui facit minimos pi los videri. Simile eſt de ſpũſcõ exñti in aĩa Hoc fuit figuratum in colũna ignis filio rum iſrael. Colũna ignis erat filijs iſrael lucida ⁊ egiptijs tenebroſa. Et hoc eſt qḋ dr. Venit hora poſt reſurrectionem ⁊ ſpũs ſancti miſſiõem qñ non in ꝓuerbijs loquar vobis. ſed palam de patre meo annũciabo vobis. Luce. xxiiij. Tunc aperuit illis ſen ſum ⁊ intellectum ſcripturaꝝ. Spũſſanct⁹ etiaꝫ veniẽs omnia docuit eos. Ioh. xiiij. Ille vos docebit omnia. Per ſtatum eniꝫ apoſtoloꝝ in xp̃i paſſione figuratur ſtatus peccatoris. qꝛ in paſſione omẽs peccauerũt Per ſtatum auteꝫ eoꝝ poſt reſurrectõnem

ſignificatur ſtatꝰ iuſti qui reſurrexit a moꝛ
te peccati. Eph. v. Surge qui doꝛmis ⁊ ex
urge a moꝛtuis et illuminabit te chꝛiſtus.
¶ Tercio pōt cōſiderari conſiderādo popu
lum dei ad omēs alios populos. qui omes
ſunt cecati ⁊ omnis ſcriptura eſt eis ꝓuer
bium ⁊ enigma. math. xiij. Vobis datum eſt
noſſe miſteriū regni dei. ceteris aūt in ꝑabo
lis vt vidētes nō videāt et audiētes non in
telligant. Yſa. vj. Exceca coꝛ populi huius
et aures eius aggraua. et oculos eius clau
de. ne foꝛte oculis ſuis videat ⁊ auribꝰ ſuis
audiat. Joh. ix. In iudiciū ego in hūc mū
dum veni. vt qui nō vident videāt ⁊ qui vi
dent ceci fiant. Et qꝺ peius in iſtis eſt. qꝛ
nec credūt nec intelligūt ſe nō intelligere et
errare. omēs eñ dicūt ſe intelligere ⁊ habe
re verā fidem ⁊ nos condēnant. qꝺ eſt peſ
ſima conditio. qꝛ ſic ſtando ⁊ credendo nunꝗ̄
poſſunt ſaluari. Joh. ix. Si ceci eſſetis pec
catū nō haberetis. nūc aūt qꝛ dicitis vide
mus peccatū veſtrū manꝫ. Populo aūt dei
omnis ſcriptura dei eſt apta ⁊ nō ꝓuerbiū
Hebꝛe. iiij. Omnia autē apta ⁊ nuda ſunt
oculis eius. Vnctio eñ docet de omnibus
vt dꝛ j. Joh. ij. Actuū. xx. Non ſubterfugi
quo minus annūciarem vobis omne cōſiliū
dei. ¶ Quarto pōt ꝯſiderari compando ſta
tum eccleſie militātis ad ſtatū eccleſie triū
phātis qꝛ in pñti ſunt oīa nobis obſcura et
ꝓuerbia. nec aliquid ꝑfecte cognoſcere poſ
ſumus. j. Coꝛ. xiij. Videmus aūt nūc ꝑ ſpe
culū in enigmate. Eccñ. vij. Dixi ſapiēs ef
ficiar ⁊ ipa longius receſſit a me. In vita
aūt beata oīa clare videbimus. j. Coꝛ. xiij.
Nunc cognoſco ex parte tunc autē cogno
ſcam ſicut cognitus ſum. qꝛ ſicut deus ꝑ ſu
am eſſentiā cognoſcit nos ſic ⁊ nos in eadē
eſſentia cognoſcemus deū ⁊ omnia. ps. In
lumine tuo videbimus lumen. Gre. Quid
eſt qꝺ neſciāt qui vidētem oīa vident. Et
iſto quarto mō exponit beatus aug. qui ait
Poſſem ⁊ ego hanc hoꝛā futuꝝ ſeculū in
telligere in quo videbimus eū ſicuti eſt. qꝺ
apl'us dicit facie ad faciem. Qꝺ ergo dicit
hec in ꝓuerbijs locutus ſum vobis. apl'us
dicit ꝑ ſpeculū in enigmate. Qꝺ aūt dicit

venit hoꝛa cū iam nō in ꝓuerbijs vobis lo
quar. ſed palaꝫ de patre meo annūciabo vo
bis. apl'us dicit facie ad faciem. Et ſic patꝫ
ſcōm. ¶ Tercia magna virtus ꝑfecte oꝛōis
innuitur cū ait. Et non dico vobis qꝛ ego
ro. pa. de vo ⁊c̄. id eſt tanta virtus erit veſ
oꝛōnis facte in fide qua creditis me a deo
exiſſe ꝑ eternā generatōem et in mūdꝫ ve
niſſe ꝑ carnis aſſumptōem. ⁊ a mundo rece
dere ꝑ eiuſdem carnis ſubtractōem. ⁊ facte
in caritate qua me diligitis ſuꝑ oīa. ꝙ nō
indigebitis apud deū aliquo interceſſoꝛe ſꝫ
et ipa oꝛatio veſtra ſic facta in fide ⁊ cari
tate oīa obtinebit. Hilarius. Caret apud
deū interceſſionis neceſſitate ꝑfecta de filio
fides. que ꝙ exiuit a deo credit atqꝫ amat.
et ꝑ ſeipām ⁊ que audiri meretur ⁊ amari
natum ex deo filiū miſſumqꝫ cōfeſſa. Aug.
Exiuit eñ a patre qꝛ de patre eſt. in mūdꝫ
venit. qꝛ mūdo ſuū coꝛpus oñdit. mūdꝫ re
liquit coꝛꝑali diſceſſione ꝑrexit ad patrem
hoīs aſcēſione. nec mūdum deſeruit ꝑſentie
gubernatōne qꝛ ſic in mūdum venit exiens
a patre vt nō deſereret patreꝫ. Vñ ſicut ſm
coꝛpulētam ſubſtātiam in mūdum venit ꝑ
natiuitatē. ſic ſm eādem de mūdo exiuit per
moꝛtem. Quāuis iſta verba ſcꝫ ⁊ credidi
ſtis qꝛ a deo exiui. non ſint accipiēda ꝓ ıllo
tempe ſed ꝓ futuro ſcꝫ poſt reſurrectōnem
et poſt ſpūſſancti miſſionē. qꝛ vt dicit aug.
nōdum erāt apoſtoli tales quales eos dicit
nec ſic credebant ſed fiendi erant tales. Vñ
credidiſtis qꝛ a deo exiui id ē credetis ꝑte
ritū ponit ꝓ futuro ꝓpter certitudinē dicti
ſicut ꝓphete ꝓpter eādem certitudinē ꝑteri
tum ꝓ futuro poſuerūt Yſa. ix. Paruulus
eñ natus eſt nobis ⁊c̄. Vnde augꝰ. dicit ꝙ
apoſtoli ꝑdicta verba nō intelligebāt. nec ſe
nō intelligere cognoſcebāt. Et ideo dicūt.
Ecce nūc palam loqueris ⁊ ꝓuerbiū nullū
dicis. Sed quō hoc eſt veꝝ. quia ipe pater
amat vos qꝛ vos me amaſtis. imo ecōuerſo
qꝛ pater amat vos. ideo vos me amatis cū
ſcriptum ſit. j. joh. iiij. In hoc apparuit ca
ritas dei nō quaſi nos dilexit d. ſed qm̄ ipſe
pri. di. n. Vbi nota ꝙ caritatē ⁊ omēs vir
tutes gratis ex amoꝛe nobis deus infundit

Math. x. Gratis accepiſtis gratis date.
Qui ergo virtutibus a deo ſibi datis bene
vtūtur et ex amore ipm̄ reamant. ex hoc de
us iteꝝ diligit eos ⁊ magis diligit. et ideo
amoꝛ noſter ad deū eſt effectus et cauſa. qꝛ
a deo ꝓcedit et ad deum reflectitur ꝓpter
quā reflectōnem deus diligit nos Prouer.
viij. Ego diligētes me diligo. Augꝰ. Quia
ille amat nos amamus. Ille eñ prioꝛ dile
xit nos ergo hinc factum eſt vt diligamus
quia dilecti ſumꝰ Per ſupꝛadicta ergo pꝫ
quāta ſit virtus oꝛōnis ꝑfecte ſcꝫ facte in fi
de ⁊ caritate. quia ꝑ ſeipſam qꝺ petit impe
trat ¶ Et quia tempus rogatōnum ⁊ oꝛa
tionū inſtat. ideo hic aliquid de oꝛōnis vir
tute inſeramus ¶ . Vbi nota ꝙ oꝛatō
in fide ⁊ dilectōne facta duodecim miracu
la facit. nam cogit deū. aperit celū. impat ſo
li ⁊ lune. ligat elementa. fugat demones. ex
pellit moꝛbos. ſuſcitat moꝛtuos. vincit ſcri
pturam. mutat naturā. impetrat veniam. ac
quirit gratiā. et confert gloꝛiaꝫ. Primo co
git deū. Exod. xxxij. Dimitte me vt iraſca
tur furoꝛ meus contra eos. Hoc dñs dixit
moyſi oꝛanti ꝓ populo. vbi dicit gre. Quid
eſt dicere ſeruo dimitte me. niſi penſa quā
tum apud me valeas. ⁊ cognoſce qꝛ obtine
re poteris quicquid pꝛo populo oꝛas. Yſa.
lxiiij. Non eſt qui inuocet nomen tuū qui
cōſurgat ⁊ teneat te ſcꝫ ꝑ oꝛōnem. Secūdo
aperit celum. Lu. iij. Jeſu baptiſato ⁊ oꝛā
te apꝑtum eſt celum. Idem pꝫ in beato ſte
phano qui genibus poſitis oꝛās vidit celos
apꝑtos. Actu. vij. ps. lxxxvij. Intret oꝛatio
mea in ꝯſpectu tuo. Vbi dicit glo. Magna
eſt virtus oꝛōnis que quaſi quedam nūcia ad
deū vadit ⁊ mādatū ꝑagit quo caro ꝑueni
re nequit. Tercio impat ſoli ⁊ lune. Exem
plum de joſue qui oꝛans ait. Sol cōtra ga
baon ne mouearis ⁊ luna cōtra vallē hay
lon. Steterūtqꝫ ſol ⁊ luna. joſue. x. Quar
to ligat elemēta. nam ad oꝛōnem helye non
pluit annos tres ⁊ menſes ſex. vt dꝛ iaco. v
iij. Re. vij. Viuit dñs ſi erit ros aut pluuia
niſi iuxta oꝛis mei verbuꝫ. Et tres pueri in
camino ignis oꝛantes non ſunt leſi. dañ. iij.
Quinto fugat demones. Luce. x. Hoc ge

nus demonioꝝ nō eijcitur niſi in ieiunio et
oꝛōne. Vñ ad oꝛōem ſare filie raguelis an
gelus raphael religauit demoniū in ſuꝑio
ra deſerti. Thobie. iij. Sexto expellit moꝛ
bos. Marci. xvj. Suꝑ egros ma. impo. et
be. ha. Eccñ. xxxviij. Fili in tua infirmitate
ne deſpicias. te ſed oꝛa deū ipſe curabit te.
Jaco. v. Infirmatur quis ex vobis indu
cat ꝑſbiteros eccleſie ⁊ oꝛent ꝓ eo ⁊ oꝛatio
fidei ſaluabit infirmuꝫ. Septimo reſuſcitat
moꝛtuos. Exemplū de helya qui ait. Obſe
cro dñe reuertat aīa pueri huius in viſcera
eius. et ſic factum eſt. iij. re. xvij. Sic reſu
ſcitauit iohes euāgeliſta druſianā et petrus
thabitam vt narratur in hiſtoꝛia ſcolaſtica
Octauo vincit ſcripturā. Exemplū de eze
chia cui ꝓphetauit yſaias dicēs Diſpo. do.
tue qꝛ moꝛ. tu. ⁊ nō vi. Qui ꝯuertit ſe ver
ſus parietem templi et cum fletu oꝛauit. et
ideo deꝰ videns oꝛōnem eius et lachꝛymas
eius mutauit ſniam. licꝫ non cōſilium. et ꝑe
percit ſibi. et adiecit vite eiꝰ quindecim an
nos. Yſa. xxxviij. Et per cōſequēs ꝓphetie
ſcriptura eſt victa. quaꝫ vincere difficilius
eſt ꝙ̄ perire celū et terram. Luce. xxj. Celū
et terra traſibunt verba autē mea non trāſi
bunt. Nono mutat naturam. Nā zacbari
as de muliere ſterili accepit filium. Luc̄. j.
Ne timeas zacharia qm̄ exaudita eſt oꝛatō
tua et elizabeth vxoꝛ tua pariet tibi filium
Idem pꝫ in abꝛaam. Gene. xxj. Decimo
impetrat veniā. Nam dauid dicēti domino
peccaui. et oꝛāti pꝛo venia. ait nathan pꝛo
pheta. Trāſtulit deus peccatū tuum a te. ij
Re. xij. Et publicanus deſcēdit iuſtificatus
ab oꝛōne. luc̄. xviij. Et grego. vt dicit augꝰ.
per oꝛatōem fecit parci trayano in inferno
exiſtēti. qꝺ a ſclo non eſt auditū. ſcōm illud
quia in inferno nulla eſt redemptio. Vnde
cimo acquirit gratiā et ſpm̄ſcm̄. Nam oꝛāti
bus aplis ſpūſſanctus ſuꝑ oīs venit. actu.
ij. Et non ſolū quis per oꝛōnem acquirit ſi
bi gratiā. ſed etiaꝫ alijs. Sic monica mater
auguſtini acquiſiuit grāꝫ dei auguſtino. Et
ſtephanus acquiſiuit oꝛās gratiā et veniam
paulo. Vnde auguſtinꝰ dicit ꝙ ſi ſtephanꝰ
non oꝛaſſet eccleſia paulū non hēret. Duo

decimo confert gloriam. Job.xvj. Petite et accipietis vt gaudium veſtrum ſit plenū. Gaudium plenum non pōt inueniri in mūdo iſto ſicut nec ꝑfectum bonum. et ideo de gaudio glorie intelligitur. Aug⁹. Hoc gaudium nō carnale ſed ſpūale eſt. qḋ quia tm̄ eſt ꝙ ei aliquid addi non pōt procul dubio erit plenū. Hoc fuit figuratum qn̄ beatus ſtephanus orans vidit gloriaꝫ dei. Et quid plura. Breuiter omne boni corꝑale ⁊ ſpūale homo ꝑ orōnem obtinebit et ab omni malo liberatur. quia petrus ꝑ orōem eccleſie fuit liberatꝰ a carcere herodis. Act. xij. Oratio autem fiebat ſine intermiſſione ab eccleſia ad deū ꝓ eo. Et ideo recte poſſumus dicere illud ſap. vij. Venerūt mihi omnia pariter cū illa. Et ſic ptꝫ terciū. Quartum vero dimittatur ad pñs.

¶ De epiſtola ſermo. lvij.

Estote factores verbi ⁊ nō auditores tātum. Jaco.j. Quia nō audire ſed facere facit hominē beatum. iuxta illud joh. xiij. beati eritis ſi feceritis ea. Et in obſeruātia verbi dei vera religio conſiſtit. ideo vt beati ſimus. beatus iacobus in epiſtola hodierna tria facit. Primo ad obſeruātiaꝫ legis diuine nos inuitat. In principio epiſtole. Secūdo vanum religioſuꝫ demonſtrat ibi. Si quis putat ſe relioſuꝫ eſſe. Tercio oſtenditur in quo religio vera conſiſtit ibi. Religio mūda ⁊ immaculata hec eſt ⁊c. ¶ Circa primum nota ꝙ tripharie homines diuidūtur circa verbum ⁊ legem dei. Quidam audiūt ⁊ nō faciūt. ⁊ iſti ſunt mali qui ſunt acriter verberandi. Lu. xij. Ser. ſci. vo. d. ſ. ⁊ non fa. ⁊c̄. Quidam nec audiūt nec faciūt et iſti ſunt peſſimi. qꝛ cōtemnūt ⁊ audire ⁊ facere. Et quodlibꝫ pōt eſſe mortale peccatū. qꝛ quāuiſ aliqua ignorantia excuſet. ſm̄ illud. j. Thi. j. Ideo miſericordiam conſecutus ſum qꝛ igno. fe. in incredulitate. tn̄ ignorātia craſſa ⁊ ſupina nō excuſat. imo de ſe pōt eſſe peccatū mortale cū ſepet a regno. j. cor. xiiij. Qui ignorat ignorabitur. Quidam audiūt ⁊ faciūt et iſti ſunt beati. Luce. x. Beati qui audiunt verbum dei ⁊ cuſtodiūt illud. Ad hoc terciū genus hoim beatus iacobus nos inducit dicens Eſtote factores verbi ⁊ nō auditores tātum. Hoc verbum vt aug⁹. dicit eſt ille aduerſarius noſter. de quo dꝛ math. v. Eſto cōſentiēs aduerſario tuo cito Hoc verbum debemus facere vt hic dicit iaco. et ad hoc allegat duo. Primū eſt malū qḋ homo inde incurrit ſi hoc non facit. Secūdum eſt bonū qḋ inde cōſequitur ſi hoc facit ibi. Qui autem ꝑſpexerit in lege libertatis ꝑfecte. Malum qḋ homo incurrit ſi audit verbum dei ⁊ non facit eſt duplex. Primo qꝛ fallit ſeipm̄. Secundo quia eſt alijs in exemplū deriſionis. et ideo cōparatur viro conſideranti maculas ſuas in ſpeculo et eas non tergenti ⁊c̄. ¶ Fallit autē ſeipm̄ ꝓpter quattuor. ¶ Primo quia oſtendit ꝙ ꝑfectio ſpūalis cōſiſtat ſoluꝫ in audiendo bonū qḋ eſt falſum. Ro. ij. Non em̄ auditores legis iuſti ſunt apud de. ſed factores legis iuſtificabūtur Apoc. Sicut fecit facite illi. et nō dixit ſicut docuit vel audiuit. Et ſi ꝑdicare verbum dei ⁊ docere impios. aut etiaꝫ miracula facere aut virtutes oſtendere in noie xp̄i nō facit hoiem iuſtum. multominus audire ſed hec nō faciūt hoieꝫ deo acceptuꝫ. Math. vij. Dn̄e nōne in noie tuo ꝓphetauimus ⁊ demonia eiecimus ⁊ virtutes multas fecimus. et dicet illis. Amen dico vobis neſcio vos. ¶ Secūdo qꝛ oſtendit ꝙ ſicut homo ꝑficitur in ſciētia ꝑ auditum ſic ꝑficitur in bonitate ꝑ auditum qḋ eſt falſum. Nam magno tempe audiendo efficiūtur aliqui magni iudices et magni medici. ſed magno tempe audiēdo nō fit homo bonus ⁊ ꝑfectus Hebre. vij. Nihil ad ꝑfectū adduxit lex. Vnde abraam non audiēdo legem iuſtificatus eſt apud deū. vt dicit apoſtolus ad Ro. iiij. et iſrael audiendo legem et voces ꝓphetaꝝ que ꝑ omne ſabbatuꝫ legitur in lege iuſtis non ꝑuenit ad eoſdem. ¶ Tercio quia oſtendit ꝙ ſicut ꝑ legem eſt cognitio peccati. ita ꝑ legem vitetur peccatum qḋ eſt falſum. quia lex ſolum oſtendit

vulnus ſed non ſanat. Ro. iij. Per legem enim cognitio peccati. Nā concupiſcētiam neſciebam eſſe peccatum niſi lex diceret nō concupiſces. Ro. vij. In cuius figuram ſacerdos ⁊ leuita viſo ſauciato ꝑtranſierunt. Luce. x. Quia lex non ſanat que ꝑ ſacerdotem ⁊ leuitam intelligitur. ſed ſolum oſtendit. Item non ſolum lex non adiuuat vitare peccatum. imo incitat ad peccatuꝫ. Ro. vij. Peccatum em̄ occaſione accepta ꝑ mādatum operatum eſt in me omnē concupiſcētiam qua nitimur in vetitum. Et non ſoluꝫ lex non iuuat ſed occidit. ij. Cor. iij. Litera occi. ſ. autē viui. Vbi dicit aug. ꝙ ꝑ literaꝫ intelligitur omnis ſcriptura extra hoies exiſtens etiaꝫ moralium ꝑceptorum qualia in euangelio continētur. vbi etiaꝫ litera euāgelii occideret niſi eſſet interius gratia ſaluans. ¶ Quarto quia oſtendit ꝙ fides que ꝑ auditum cauſatur. auditus autē ꝑ verbū dei. vt dicit aplꝰs Ro. x. ſufficiat ad ſalutē. qḋ falſum eſt. Quia vt dꝛ Jaco. v. Fides ſine opibus mortua eſt. Nam demones credunt et cōtremiſcunt. Et ideo ꝓpter hec quattuor talis fallit ſeipm̄. ¶ Item eſt alijs in exemplum deriſionis. Valde em̄ eſſet deridendus qui tota die teneret ſpeculum in manu et non lauaret ſcenū qḋ haberet in facie ſic eſt ille qui tota die audit verbum dei et maculas peccatoꝝ nō abſtergit. Et hoc eſt qḋ dicit. Hic cōꝑabitur viro cōſiderāti vultum natiuitatis ſue in ſpeculo. Scḋm glo. vultus natiuitatis noſtre ē macula corporis ⁊ anime in qua concepti ſumus ⁊ nati. Sicut ergo qui conſiderat in ſpeculo rōnis vilitatem natiuitatis ſue ⁊ maculas peccatoꝝ quibus coram deo ⁊ hominibus ⁊ ſanctis fetet ⁊ non humiliatur ex hoc. nec curat abſtergere. ſed in obliuionē ꝑdictoꝝ vadit. ſic ⁊ ille qui tota die audit verbum dei et non facit. Et ideo ꝓprie dicit ꝙ talis cōꝑatur viro ſpeculanti ſe ⁊ non mulieri. vir enim reſpicit ſe in ſpeculo ex quadam viroſitate et ſi videt ſe nigrū nō curat ſe dealbare. et ſi videt ſe pallidum nō curat ſe rubricare. Sꝫ mulier cū magna diligētia ſe aſpicit et ſpeculatur. et ſi ſe videt nigram ꝓcurat ſe dealbare. et ſi videt ſe pallidam ꝓcurat ſe facere rubeaꝫ et cū vnguētis et diuerſis loturis facit violenter ſe pulcraꝫ et omnes maculas a ſe abſtergit. Sic debent facere qui audiūt verbum dei. ¶ Bonū vero qḋ homo conſequitur ſi audit verbū dei et facit eſt quia in tali facto beatificatur. hic ꝑ gratiam et in futuro ꝑ gloriā. Et hoc eſt qḋ dicit Qui aūt ꝑſpexerit in lege ꝑfecte libertatis tanꝙ in ſpeculo. Grego. Specula dei ſunt ꝑcepta dei in quibus ſancte anime ſe ſemꝑ aſpiciūt. et ſi que in eis ſunt feditates aſpiciūt. Vnde mandatum eſt in lege ꝙ ſacerdotes ſacrificaturi in lege ſeu in templo haberent ſpecula affixa vbi lauabātur ad vidēdum ⁊ abſtergēdum maculas ſuas Exodi. xxxviij. Fecit labrū eneum cum baſi ſua de ſpeculis mulieꝝ. Qui ergo ſic ꝑſpexerit ad vidēdum ⁊ ad tergēdum maculas beatus in facto ſuo erit. i. ex facto et opere ſuo beatificabitur. mediante ſup. gratia dei. Quia vt dicit aplꝰs. Gratia dei vita eterna. Ro. vj. Nota hic de tigride quō ꝓpter imagines ſpeculoꝝ ꝓiectoꝝ in via quas reſpicit ꝑdit filios ſuos. Sic multi nō aſpiciunt cū efficacia in ſpeculo legis dei ſed totus aſpectus eoꝝ eſt ad iſta bona mundi in quibus aliqua imago veri boni relucet. qꝛ omne bonū continetur in vero bono vt dicit Boetius. et in iſtis tātum aſpiciūt ꝙ filij eoꝝ. i. aīe deportātur a dyabolo in infernum. ¶ Item nota ꝙ dicit in lege ꝑfecte libertatis. Reuera ꝑfecta libertas non eſt niſi in amādo ⁊ obſeruādo legē dei. Jo. viij. Si manſeritis in ſermone meo veri diſcipuli mei eritis ⁊ cognoſcetis veritatem. et veritas liberabit vos. Et hoc ꝓpter quattuor. Primo qꝛ vt dicit ph̄us. liber eſt qui cauſa ſui eſt. Qui autē obſeruat legem dei omnia que facit ſunt ad ſuam vtilitatem. Ro. viij. Diligentibus deū oīa coopantur in bonū. Secūdo qꝛ qui obſeruat legeꝫ dei liberaſ ab omni lege. j. Thi. j. Juſto nō eſt lex poſita ſed ꝑricidis ⁊ m[illegible]dis ⁊ ceteris talibus. Aug⁹. in regula. Non ſic ſerui ſub lege ſed ſic liberi ſub grā cōſtituti Tercio qꝛ ſeruās legē liberaſ a ſeruitute peccati q̄ eſt

peſſima ſeruitus a qua quicūqȝ liberaꝫ vere ē liber. Ro. viij. Lex ſpūs vite liberauit me a lege peccati. Jo. viij. Si fili⁹ vos liberauit veri liberi eritis. Et quicūqȝ ab eo teneꝫ totaliter ē ſeruus. qꝛ omē pcēm a quo quis tenetur turpiter dn̄atur ei. et quot peccata tot dn̄i. Hiere. vj. Seruietis dijs qui nō dabūt vobis requiē. Dij pccoꝝ ſunt peccata. Phil. iij. Quoꝝ deus venter ē. Quarto qꝛ qui ſeruat legē liberaꝫ a ſeruitute hominū. nam trāſfertur in ꝯditōem filij qꝛ ſeruit ex amore. Ro. xiij. Nemini quicq̄ de. niſi vt inui. di. Hec eſt eniȝ dr̄ia inter ſeruū et filiū. qꝛ fili⁹ ex amore. ſeruus aūt ex timore ſeruit. Si aūt tranſit in ꝯditōuem filij fit liber vt filius. Gal. iiij. Itaqȝ iam non eſt ſeruus ſȝ fili⁹ ꝙ ſi fili⁹ ꝛ heres ꝑ deū. puer. xvij. Seruus ſapiens dn̄abitur filijs ſtultis et inter frēs hereditatē diuidet. Et ſic patȝ primū. ¶ Secūdo vanū religioſum demonſtrat d. Si quis putat ſe religioſum eē ꝛc. Ubi nota ꝙ vanū vt dicit pħus eſt qđ non includit finē ad quē eſt. Religioſus aūt dr̄ homo religatus ꝛ reſtrictus in opibus. Et ideo quicūqȝ eſt ſub aliqua regula pōt dici religioſus. Vn̄ oēs xp̄iani dicūtur religioſi. qꝛ ſub regl̄a euāgelij religātur ꝛ multa eis non licent q̄ alijs licent. Et ob hoc xp̄ianitas xp̄iana religio vocatur. Quia vero clerici magis religātur. ideo magis ſunt religioſi q̄ȝ cōes xp̄iani. Sed qꝛ monachi ꝛ eoꝝ ſequaces maxime religātur. ideo ꝑ excellentiaȝ vocātur religioſi. Loquitur aūt hic beatus iaco. omnibus quocūqȝ mō religatis. qui largo mō religioſi vocātur. Omnis aūt xp̄ianus ad hoc religatur ſub regula euāgelij. vt habeat hic grām dei et in futuro glām. effugiatqȝ penā eternā. Qui ergo nō refrenat ꝛ ligat linguam ſuā inuanum ſe religauit ſub regula euāgelij. qꝛ nō ꝯſequetur vitam grē ꝛ glorie nec effugiet penā eternā ꝛ ꝑ cōſequens nō ꝯſequetur fineȝ ꝓpter quē ſe religauit. qꝛ hunc finem habȝ lingua dare ꝛ auferre. [illegible] uer. xviij. Mors ꝛ vita in manibus lingue. In eodē. xij. De fructu oris ſui vnuſquiſqȝ replebitur bonis. Yſa. xxxij. Erit cultus iuſticie ſilētiuȝ. Jaco. iij

Uniuerſitas iniquitatis ſup. eſt lingua. vbi dicit glo. ꝙ fere omnia peccata ꝓcedunt ex lingua. qꝛ aut impantur ꝑ linguā aut ꝑſuadentur aut directe cōmittūtur ꝑ linguā aut defendūtur. Sedecim em̄ maxima ꝛ generalia peccata ꝓcedunt ex lingua. ſcȝ blaſphemia. murmuratio. defenſio peccati piurium mendaciuȝ. detractio. adulatio. maledictio. cōuiciū. cōtentio. praua cōſiliū. diſſemiariū diſcordie. peccatū bilinguiū. indiſcreta comminatio. multiloquiū ꝛ turpiloquiū. Ergo lingua cuſtodita aia cuſtodiꝫ. ꝛ nō cuſtodita aia ꝑditur. Ja. iij. Si quis in verbo nō offendit hic ꝑfectus eſt vir. Propter qđ petijt dauid dicens. Pone dn̄e cuſto. ori meo et oſ. circū. la. me. Et ſic pȝ ꝙ de eſſentia xp̄iane religionis eſt cuſtodia oris. puer. xxv. Sicut vrbs patens ꝛ abſqȝ muroꝝ ambitu ſic vir qui nō pōt in loquēdo cohibere ſpm̄ ſuū. Exemplū. Cū quacūqȝ cuſtodia cuſtodiatur caſtrū ſi ſolum vna porta vel vna feneſtra dimittatur apta ianua inuanū cuſtoditur. Siſiter quātumcūqȝ ligetur veges ꝛ repetur ſi modicus ꝑtuſus dimittatur apt⁹ inuanū religatus eſt. Hic eſt in ꝓpoſito. qꝛ quātumcūqȝ hō religet ſenſus ſuos ꝛ claudat ac etiaȝ oēs actus ꝛ impetus ſuos refrenet ſi dimittit habenas lingue inuanū omia facit. Jaco. ij. Si quis totā legeȝ obſeruet offendat aūt in vno factus ē oīm reus. Et maxime ad religioſos ꝑtinet cuſtodire linguam. Quia vt d. apl̄us. j. Coꝛ. iiij. Spectaculū facti ſumus mūdo ꝛ angelis ꝛ hominibus. Omēs attendūt ad verba noſtra et ideo oportȝ ꝙ valde ſimus circumciſi in lingua. Hiere. iiij. Circūcidimini dn̄o viri iuda. Col. iiij. Sermo veſter ſemꝑ in gratia ſale ſit cōditus vt ſciatis quō oporteat vos vnicuiqȝ reſpondere. Hic cadit exemplum illaꝝ heremitaꝝ de quib⁹ dicit gre. in dya. ꝙ nimis moleſtabāt ſeruū ſuum: quibus beatus benedictus mandauit niſi correxeritis linguam veſtram excōmunico vos. que p⁹ mortem ſepulte ſunt in eccleſia. ꝛ cū ex more dyaconus clamaret qui non cōmunicat det locum. nutrix eaꝝ videbat eas exire de ſepulcris. Item aliud exemplū de illa ſanctimoniali que carnis continētiam habuit ſed lingue ꝓcacitatem non declinauit. et factum eſt vt mortua ſepeliretur in eccleſia. Cuſtos aūt eccleſie vidit media nocte corpus eius exhumari ꝛ afferri ante altare et ꝑ medium ſecari ꝛ media ps igne cremabaꝫ et media intacta mañebat. ꝛ de mane apparuerūt marmora ante altare igne combuſta Hoc in dyalo. eſt. Nota ꝙ animalia valde ferocia catenātur. ꝛ ideo natura ad oſtendēdum ferocitatem lingue incluſit eam inter duos muros ꝛ poſuit ante eam murū ꝛ antemurale. Jaco. iij. Omnis natura beſtiaꝝ volucrū ꝛ ſerpētum domatur ꝛ domata ſūt a natura humana. linguā autem nullus hominū domare poteſt inquietum malum. plenum veneno mortifero. Et ideo refrenāda eſt. Ecc̄. Verbis tuis facito ſtateram ꝛ ori tuo frenos rectos Exempluȝ lingua ſtat in humido et eſt labilis ſicut anguilla ꝛ niſi in foramīe oris teneatur tota fluit. Nota etiā ꝙ dr̄. Qui non refrenat linguā ſuam nō ſolum incurrit malum ſed ſeducit cor ſuum. Cuius duplex eſt ratio. Prima quia os ē oſtium cordis et lingua oſtiarius. Jaco. iij Lingua ꝯſtituitur in mēbris noſtris tanq̄ oſtiari⁹. math. xij. Ex abūdantia cordis os loquitur. quia ſicut dn̄s iubet ſic oſtiari⁹ reſpondet. Sicut ergo oſtiarius intromittēs inimicum ꝑdit dn̄m. ſic lingua ꝛ os dum ꝓpter maliloquiū intromittūt mortem in animā. ſeducunt cor et hominē dum aiam occidunt a qua ꝓcedit vita. Sap. j. Os qđ mentitur occidit animā. Secūda rō eſt. qꝛ os ꝛ lingua deſeruiūt cordi ad manifeſtandum cōceptus eius. Unde dicit pħus voces ſunt note eaꝝ que ſunt in anima paſſionum. math. xv. Que autē ꝓcedunt de ore de corde exeunt. Sicut ergo ſeruitor infirmi perderet eum ſi daret ei nociua aliqua q̄ petit cum ſit ei datus ad ſanitateȝ recuꝑandum. ſic lingua ſeducit cor ſi nociua que cupit ꝓfert ꝛ manifeſtat. quia nō bene cuſtodit ipm̄. Unde lingue dr̄ puer. iiij. Om̄i cuſtodia ſerua cor tuū. qm̄ ab ipo vita ꝓcedit Et ſic ptȝ ſcdm̄. ¶ Tercio oſtendit in quo religio vera conſiſtit Et dicit beatus iaco.

ꝙ in duobus conſiſtit ſcȝ in faciēdo opera miſericordie ꝛ in cauendo a peccatis ſeculi que animā maculant. Aug⁹. Due ſunt ꝑtes iuſticie. ſcȝ facere bonum ꝛ declinare a malo. Tunc ergo xp̄iana religio alicui⁹ eſt munda quātum ad cor. ꝛ immaculata quātum ad opa miſericordie. qñ. xij. opa miſericordie exercet circa ꝓximū. ꝛ ſeipm̄ a peccatis immaculatum conſeruat Per vnum eniȝ opus miſericordie qđ hic ponit ſcȝ viſitare pupillos ꝛ viduas in tribulatōne poſitos dat intelligi omnia alia opa miſericordie quia eadem eſt ratio de vno ꝛ de omnibus. Nam vt dicit pħus. Eadem eſt natura vnius glebe ꝛ totius terre. et ꝓbata ꝙ vna gleba terre eſt grauis. ꝓbatuȝ eſt ꝙ tota terra eſt grauis. Et ſic ptȝ ꝙ in duobus xp̄iana religio ꝯſiſtit. Primo in faciendo opa miſericordie. Sap. Deum maxime imitabitur qui nihil iudicauerit eſſe ꝑcioſius q̄ȝ miſereri. Summa ergo religionis eſt miſericordia. math. ix. Euntes diſcite quid eſt miſericordiam volo ꝛ non ſacrificium. Sunt autem duodecim opa miſericordie que in his verſibus continētur. Veſtio poto cibo tego redimo viſito condo. Conſule caſtiga ſolare remitte fer ora. Sex prima ſunt corꝑoralia ad corp⁹ ꝑtinētia. alia ſex ſunt ſpiritualia ad animā ꝑtinētia. et ideo ſunt perfectiora ꝛ maioris meriti. ¶ Ad opera miſericordie facienda nouem nos inducit. Primum eſt quia ꝑ miſericordiam dei gratiam impetramus et in dei filiū homo adoptatur. Ecc̄i. iiij. Eſto pupillis miſericors. vt pater. et ꝓ viro matri illoꝝ. ꝛ eris tu velut filius altiſſimi obediens ꝛ miſerebitur tui magis q̄ȝ mater. Secūdum eſt quia per miſericordiam dyabolus vincitur. Aug⁹. De nulla re ita vincitur inimicus ſicut de miſericordia. Ecc̄i. xxix. Super ſcutū ꝛ lanceam pugnabit ꝓ te contra inimicū tuum. Terciuȝ eſt quia ꝑ miſericordiā factā alijs miſericordia ſuper ꝓprijs miſerijs impetratur. math. v. Beati miſericordes quoniam ipſi miſericordiam conſequētur. Quartum eſt quia per miſericordiam impetus peccatorum refrenatur. Ecc̄i. iij. Ignē ardētem

ertinguit aqua ⁊ elemoſina reſiſtit peccatis
Quintum eſt quia miſericordia a peccato
liberat. Thobie.iiij. Elemoſina a morte et
ab omni peccato liberat Exemplum de cor
nelio.cui dictum eſt Actuū.x. Orationes
tue et elemoſine tue aſcenderunt in memo/
riam in conſpectu dei.Et miſſus eſt petrus
ad eum vt eum abſolueret a peccatis. Sex
tum eſt quia miſericordia non ſolum a pec
catis ſed etiam a pena peccatorū abſoluit
Daniel.iiij. Peccata tua elemoſinis redi/
me. Hic cadit exemplum de iſto qui in mor
te dimiſit equum cognato ſuo vt preciū ei⁹
daret ꝓ anima ſua et nō fecit.Cui iſte mor
tuus apparuit dicens. Si miſiſſes mihi ele
moſinam de equo meo citius fuiſſem libera
tus a pena.Nunc autem ad deum vado et
te cito ante eū vt mihi reſpondeas de equo
Qui ſtatim mortuus eſt ⁊c.Septimum eſt
quia miſericordia non derelinquit hominē
in morte cum omnia alia derelinquūt.Am
bro.Non ſunt bona hominis que ſecū por
tare non poteſt.ſola miſericordia comes eſt
defunctorū. Octauum eſt quia in iudicio
finali ſaluabit hominem Math.xxv.Veni
te benedicti patris mei percipite paratū vo
bis regnum a conſtitutione mundi. Eſuri/
ui enim ⁊ dediſtis mihi manducare ⁊c.Vñ
ibi fiet ſolum diſceptatiō de operibus miſe
ricordie.Nonum eſt quia miſericordia di/
ſtribuit manſiones in regno celorum.Ecc̄i.
xvj. Omnis miſericordia faciet locum vni
cuiq; ſcd̄m meritum operum ſuoꝝ. Et bre
uiter miſericordia ad omnia valet et hic et
in futuro.j. Thi.iiij. Pietas ad omnia vti
lis eſt promiſſionem habens vite que nunc
eſt et future. Et nota ꝙ nihil eſt miſerius
anima peccatoris.quia ipſa eſt vidua dere/
licta et pauperrima.Eſt enim ſeꝑata a ſpon
ſo ſuo chriſto.a patre ſuo deo. a matre ſua
eccleſia.a fratribus ſuis angelis ⁊ ſanctis
Tren.j.Omnes amici eius ſpreuerūt eam
Eſt etiam expoliata omnibus bonis. math
xiij.Ab eo autem qui non habet et qd̄ ha/
bet auferetur ab eo. Et ideo nulla miſeri/
cordia eſt ita magna et tam grata deo q̄ꝫ ꝙ
homo miſereatur anime ſue.Ecc̄i.xxx.Mi

ſerere anime tue placens deo. Prouer.xi.
Benefacit anime ſue vir miſericors.Et ſi/
militer nihil eſt miſerius impio non miſe/
rante ſeipſum.vt dicit aug⁹.Ecc̄i.xiiij.Qui
ſibi nequā eſt cui bonus erit.¶Secūdo re/
ligio xp̄iana conſiſtit in cuſtodiendo ſe im/
maculatum a peccatis ſeculi que ſunt tria
j.Joh.ij.Omne qd̄ eſt in mūdo. aut eſt cō
cupiſcentia carnis aut concupiſcentia ocu
lorum aut ſuperbia vite.Ad hec tria omne
peccatum reducitur. Iſtā peccata macu/
lant animā turpiter.imo efficiūt eam lepro
ſam ita vt niſi a ſolo deo mundari poſſit.
Yſa.xliij. Ego ſum qui deleo iniquitates tu
as propter me.Vbi nota ꝙ duo ſunt modi
immaculatum ſe cuſtodiendi ab his pecca
tis.Vnus eſt ⁊ magis tutus de mundo exi
re.id eſt de loco vbi mūdani habitāt.Apoc
xviij.Exite de medio eius populus meus ne
participes ſitis delictorū eius.Quia vt dr̄
j.Joh.v.Totus mūdus in ma.poſitus eſt.
Hiere.vj. Hec eſt ciuitas viſitationis om/
nis calumnia in medio eius.Et ideo impoſ
ſibile eſt cum mundanis conuerſari ⁊ nō in
quinari.Grego.Impoſſibile eſt ꝙ lingua
ſecularium mentem non inquinet quā tan/
git Seneca. Quotiens inter homines fui
minus redij.Vnde arſenius audiuit vocē
dicentem ſibi. Arſeni fuge homines ⁊ ſal/
uaberis.Ali⁹ modus eſt nō immiſceri acti/
bus mūdi.Quia vt dicitur Ecc̄i.xiij. Qui
tetigerit picem inquinabitur ab ea.ij.Cor.
x.In carne enim ambulantes nō ſcd̄m car
nem militamus.Et ſic patet tercium ⁊ con
ſeq[illegible] totum.

¶In aſcenſione domini de epiſtola ſer/
mo.lviij.

Aſcendens in altum captiuā du
xit captiuitatē dedit dona ho
minibus.Eph.iiij.Feſtiuitas
hodierna ſcd̄m Bern. eſt felix
clauſura et totius itinerarij
filij dei cōſummatiō glorioſa.Math . xvj.
Et dn̄s quidē ieſus poſtq̄ꝫ locutus eſt eis
aſſumptus eſt in celū ⁊ ſe.ad dex.dei.i. reg
eſcit in gloria dei.que ꝑ dexterā ſignificat.
quia inquantū de⁹ ſedet in equalitate pa/
tris.inquātū vero hō manet in potiorib⁹
patris. Siquidē dei filius ꝓpter noſtrā ſa
lutem quattuor itinera ꝑegit.¶ . Pri
mū fuit de celo in terrā veniēdo.qñ carnē
aſſumpſit de virgie glorioſa Joh.xvj.Exi
ui a patre ⁊ veni in mundū.Scd̄m fuit de
mūdo ad inferos deſcēdendo.qñ ſedentes
in tenebris viſitauit.Eccle.xxiiij. Penetrā/
bo om̄s inferiores ꝑtes terre ⁊ inſpiciam
omnes dormiētes. Terciū fuit de inferno
ad mūdialē machinā redeūdo qñ ↄfractis
inferis cū preda magna a mortuis reſurre
xit Col.ij.Expolians principatus ⁊ pote/
ſtates traduxit cōfidēter palā triumphās
eos in ſemetipſo Quartū fuit de mūdo ad
celū aſcendēdo qñ vt hodierna die vidēti
bus diſcipulis eſt ſuꝑ omnia eleuat⁹ Act.
j.Vidētibus illis eleuat⁹ eſt ⁊ nu.ſuſc. eū
ab oc.eoꝝ. Primū iter fuit penoſum quia
nature hūane penalitates aſſumpſit Eſa.
liij.Vere languores noſtros ipſe tu.⁊ do
lo.ipſe por.Secundū fuit victorioſum q2
portas inferi fregit vbi et ligauit inſacia/
bilem homicidam ⁊ ſpolia eius diripuit.
vt dicit Bern.Luce.xj.Cum for.ar.cuſ.
atri.ſu.in pa.ſunt om̄.que poſ.⁊c. Aug⁹.
Manu inermi ⁊ affixa cruci debellauit ae
reas poteſtates Terciū fuit glorioſum q2
glorioſus et immortalis in anima ⁊ corꝑe
reſurrexit Ro.vj.Chriſtus reſur. ex mor
tuis iam non moritur mors illi vl.non do
minabitur Quartū fuit gaudioſum quia
cum magno gaudio angeloꝝ remeauit ad
celos Pſal.Aſcendit deus in iubilatione

et dominus in voce tube De iſto quarto
itinere ſcꝫ de aſcenſione ad celos eſt ſermo
habendus ad preſens que in premiſſis ver
bis deſcribitur tribus modis.Et p̄mo de/
ſcribitur virtuoſa ibi Aſcen.in al .Secū/
do deſcribitur fructuoſa ibi Capti . duxit
capti.Tercio deſcribitur gracioſa ibi De
dit do.ho.Ex quibus trib⁹ eliciūtur alia
tria hoꝝ ↄſecutiua Nam quia virtuoſa iō
admirabilis quia fructuoſa ideo imitabi/
lis quia vero gracioſa ideo venerabilis .
Eſt ergo aſcenſio ſaluatoris virtuoſa fru/
ctuoſa ⁊ gracioſa. admirabilis imitabilis
et venerabilis.¶Primū inquam aſcenſio
ſaluatoris eſt mirabiliter virtuoſa vt vir
tus hic ꝓ potentia actiua ſumatur.et hoc
patet ex quinq;.ſcꝫ ex diſtantia quā aſcen
dit.ex ꝑſonis quas ſecum traxit.ex impe/
dimēto quod remouit.ex loco vñ extraxit
⁊ ex duratione qua ſemper trahit.¶Pri
mo virtus iſtius aſcenſionis oſtendit ex di
ſtantia quā aſcendit. quia ſcd̄m ꝑhm omnis
aſcenſus et mot⁹ eſt ab aliqua virtute mo
uente ⁊ tanto aſcēditur veloci⁹ quāto vir
tus eſt maior.Exemplū in vaporibus vir/
tute ſolari eleuatis ⁊ in ſagitta virtute ar
cus aſcendente.Chriſtus autē ꝓpria vir/
tute quaſi in momento aſcēdit de terra vſ
q; ad celum empireum. infra quod preter
machinā elementarē ſunt nouē celi.ſ. ce/
lum criſtallū.celū ſiderū.celum ſaturni.ce
lum iouis.celū martis.celum ſolis. celum
veneris.celum mercurij et celum lune.
¶Et dicit Ra.moyſes ꝙ quodlibet celū ſe/
ptem planetaꝝ habet groſſiciem quingen/
toꝝ annoꝝ.i.ſi aliquis homo iret in ſurſū
omni die.xl.miliaria ꝑtranſiret groſſiciē
vnius celi in quingētis annis ⁊ inter celū
et celum eſt ſpaciū ſimiliter quingētoꝝ anno
rum vt dicit idem ita ꝙ vſq; ad celū em/
pireum eundo omni die in ſurſum.xl.mili/
aria vix ꝑueniretur in octo milibus anno/
rum Et non videat̄ hoc abſurdū q2 hoc ē
veriſſe ⁊ rōnabile Veriſſe videt. quia vt
dicūt aſtrologi.quelibet ſtella ē maior to/
ta terra ⁊ tū videtur ꝑua vt quoddā ſpe/
culū.Item ſol qui eſt longe inferior q̄ꝫ ſi/

dera eſt centū.lx.vicibus maioꝛ quā tota
terra et tamē videtur ita puus quod atte-
ſtatur maximā diſtantiā eſſe celi a terra.
Hoc etiā videtur rōnabile.quia ſm ſuam
ꝓportionē locatoꝝ adinuicē eſt ꝓportio lo
ci ad locū.ſed bona gloꝛie que ſunt in ce-
lo empireo.quia ibi gloꝛia dei manifeſtat
excedunt in infinitū bona que ſunt in mū-
do.ergo locus ille debet excedere iſtum in
omni bonitate loci quaſi in infinitū. Sed
vna de bonitatibus loci eſt vt dicit pħus
q̄ ſit altus.qꝛ iuxta terrā ſunt multe coꝛ-
ruptiones et infectiones.et plus in palu-
dibus q̄ in mōtibus.quia ergo inuiſibilia
dei p ea que facta ſunt intellecta cōſpici-
untur Ro.j.voluit de9 p imenſā altitudi
nem loci oſtendere imenſitatē boni quod ē
ibi Chꝛiſtus autē in vno momento ꝓpria
virtute ſup oīs celos aſcēdit ꝛ puenit ad
magnū celū ſancte trinitatis et hoc īquā-
tum hō.qꝛ inquātū deus ſemp fuit in illo
magno celo. Job.iij.Nemo aſcendit ī ce-
lum niſi qui de celo deſcendit filius hoīs
qui eſt in celo Eph.iiij.Qui deſcēdit ipſe
eſt et qui aſcendit ſup oīa celos.et ſic aſ-
cēſio ſaluatoꝛis oſtēditur fuiſſe magne po
tentie ꝛ virtutis ex velociſſimo tranſitu.
Secūdo hoc idem apparet magis euident
ex pſonis quas ſecū traxit. quia oēs ani-
me que aſcenderūt in celū vel que vſque
ad finem mūdi aſcendent in virtute hui9
aſcenſionis aſcēdunt. qꝛ ſicut dicit Apłus
j.Coꝛ.xv.Si chꝛiſtus reſurrexit ꝛ nos re
ſurgem9.ita ſi chꝛiſt9 aſcēdit ꝛ nos aſcen-
demus et multomagis.qꝛ difficilius eſt re-
ſurgere q̄ aſcēdere.qꝛ reſurgere ē ſup to-
tam naturā Joh.xij.Si ego exaltat9 fue
ro a terra omnia trahā admeipſum.Exem
plū.cuſpis ferrea ponitur in cauda ſagit-
te ꝓpter magnā potentiā arcus.et quanto
maioꝛ eſt virtus arcus.tanto maioꝛ ponit
cuſpis.Sic chꝛiſt9 ponēs multas aīas in
aſcenſu ſuo magnam virtutē oſtēdit ꝓptē
quod petebat ſponſa. Cant.i. Trahe me
poſt te cur.in od.vn.tu. Tercio idē ptꝫ
ſi ꝯſiderem9 impediētia tractū ſcꝫ peccata
totius mūdi.nam quodlibet peccatū moꝛ-
tale grauius eſt tota terra. qꝛ ſi tota terra
eſſet vbi erat lucifer in magno tpe non deſ
cēdiſſet.quo deſcēdit lucifer in momento ꝓ
pter vnū pectm̄.et quare.certe ꝓpter gra-
uitatem peccati.Sed oīa pectā nō potue-
rūt impedire iſtū aſcēſum quin hūana na-
tura ad celū aſcenderet nō q̄ peccata aſcē
derent.ſed peccata remouit. vt hoīes aſcē
dere poſſent Si ergo voluim9 virtute iſti-
us aſcenſionis aſcendere pmittam9 q̄ chꝛi
ſtus peccatū a nobis amoueat ac etiā nos
deponam9 Heb.xij. Propter quod depo-
nentes omne pōdus et circūſtans nos pec-
catū p pacientiā curram9 ad ꝓpoſitum no
bis certamē. Quarto idem ptꝫ ſi cōſide-
remus vn̄ chꝛiſtus extraxit aīas ad ſecum
aſcendendū.qꝛ de manu demonū pꝛincipū
potentiſſimoꝝ.quoꝝ potētia omnē ptātē
ſuperat vt dicitur Job xlj.Oſee xiij.Ero
moꝛs tua o moꝛs moꝛſus tuus ꝛc̄. Quin
to idem ptꝫ ex cōtinuitate.qꝛ quāto maioꝛ
eſt virtus tāto magis durat aſcēſus ꝛ mo
tus vtꝫ in ſagitta.Sed virt9 iſti9 aſcēſus
durabit vſqꝫ ad finem mūdi donec nō ſo-
lum aīas ſed etiā coꝛpoꝛa ſanctoꝝ omniū
aſcendere faciat.et in infinitum duraret ſi
mūdus nunq̄ deficeret. Cariſſimi ſi nō-
dū trahimur oꝛem9 vt trahamur. vt dicit
Aug9.Et ſic ptꝫ q̄ aſcēſio chꝛiſti fuit ma
gne potentie ꝛ virtutis et ideo admirabiľ.
Admiramur eīm hoīes magne potētie ꝛ v̄
tutis vt ſampſonē ſalo.et ſic de ceteris Et
ideo cantat eccleſia Stant ſuſpēſi vultib9
De aſcēſione etiā angeli admirati ſunt di
cētes Eſa.lxiij.Quis eſt ille qui venit de
ed.gra.in mul.vir.ſu.et ſic ptꝫ pmū. Se
cūdo aſcēſio chꝛiſti deſcribit fructuoſa.qꝛ
cap.du.cap.Vbi nota quinqꝫ fructus aſ-
cenſionis chꝛiſti. Primus ē reductio ca
ptiuoꝝ in ciuitatē ſuam.Deu.iij.Reducet
te dn̄s de.t.de cap.t.Zach.ix. Tu autem in
ſanguine teſtamēti tui emi.vin.t.de lacu i
quo non eſt aqua. Hic cadit exemplū pau
lini epiſcopi nolani qui tradidit ſeipſum
ſeruū ꝓ filio vidue vadēs in africā et in-
de reduxit oīs captiuos ciuitatis ꝛ terre
ſue.ſic fecit chꝛiſtus Joh.xiiij.Si ego ab
iero itez venio ꝛ aſſumā vos ad meipſum
vt ibi ego ſum ꝛ vos ſitis. Secūdus eſt
oſtēſio vie ꝛ apertio celi Mich.ij. Aſcendit
pādēs iter ante eos Hebꝛe.iiij.Hn̄tes pō
ti.mag.qui penetrauit celos ieſuꝫ filiū dei
Siquidē an̄ ianuā padiſi fuerat ꝓhibitiua
romphea collocata q̄ null9 vnq̄ potuit a
mouere niſi qui hꝫ clauē dauid qui apit et
nemo claudit.claudit ꝛ nemo apit. Apoc.
iij. Terti9 ē reſtauratō ruine angeloꝛuꝫ
Naꝫ draco ille magnus et ſpens antiquus
terciā ptē ſtellaꝝ traxit ſecū ad terrā cau-
da ſua. vtꝫ Apo.xij.et ſic fuit magna ruia
in quolibꝫ oꝛdie angeloꝝ.qꝛ de quolibꝫ ce
ciderūt Aie autē nō faciūt oꝛdinē de ſe in
vita eterna quē feciſſent ſi angeli non ceci-
diſſent.ſed ad ſedes angłoꝝ qui ceciderunt
aſſumētur.quib9 ꝯpletis finieť mūd9 vt a
liqui dicūt Quāuis Gre.aliter dicat Di-
cit eīm q̄ illa ciuitas ſupna ex hoīb9 et an-
gelis ꝯſtat.ad quā credim9 tantū gen9 hu-
manū aſcēdere quot angelos illic contigit
remāſiſſe.Sed hoc a modernis nō tenetur
ſed magis q̄ tot aſcēdunt quot angeli deſ-
cēderunt.quoꝝ māſioneſ reſeruātur homi-
nib9 vt ab eis repleātur.qꝛ nō patitur va-
cuū vt dicit Ph9.Jo.xiiij. In domo pa
tris mei māſioneſ multe ſunt. Pſal. Judi
cabit in natōibus.ꝛc̄.Quart9 ē miſſio ſpi
ritusſancti qui nos inflamarꝫ ꝛ faceret ſpi
ritualiť viuere. Jo.vj. Expedit vobis vt
ego vadā.ſi eīm nō abiero pacliť9 nō veni-
et ad vos.ſi aūt abiero mittā eū ad vos.
Quint9 ē meritū fidei.qꝛ magiſ meremur
nō videndo ipſuꝫ ſi in ipſum credim9 q̄ ſi ip
ſum viderem9 Gre. Fides nō hꝫ meritū
vbi hūana rō pꝛebꝫ expimētū ꝛ miſominus
cui ſenſuſ atteſtatur Jo.xx.Beati qui vi
derūt et cre.Et ſic ptꝫ quō aſcenſio chꝛiſti
multipliciter fuit fructuoſa ꝛ iō imitabilis.
Dēmus eīm chꝛiſtū aſcēdentē mutari i quī
qꝫ ſupꝛadictis.Primo ut captiuā aīaꝫ no
ſtram que ſub pctō venūdata fuit dyabolo
in primis pentib9 ꝛ de padiſo expulſa per
gratiā chꝛiſti ad patriā reducam9.et ideo
qui illū fecit reddam9.Math.xxij.Reddi
ergo que ſunt dei deo.quidā nec reducunt
ipſi aīam ſuā ꝛ alios reducere volētes ipe
diunt.Et iſti faciūt ſicut atalia que vidēs
filiu ſuū moꝛtuū omne ſemē regū interfe.
iiij.Regū xj.Item faciūt ſicut mallarius
malus qui nō ſolū nō ſoluit debitū. ſed oī
menſe addit vſuras ſupꝛa capitale. Eſa.j.
Sup quo pcutiā vos vltra addētes pꝛeua
ricatōem. Secūdo vt p verā pn̄aꝫ celū
nobis aperiam9 Math.xj. Regnū celoꝝ
vim patitur ꝛ violēti rapiūt illud.i.peni-
tentes qui in faciēdo pn̄aꝫ violētiaꝫ infe-
rūt ſibi.et ad hoc ſignificāduꝫ apertū ē celuꝫ
Johāni euāgeliſte in pathmos pn̄aꝫ agē-
ti. Tercio vt p bonā doctrinā ꝛ bona exē-
pla aīas ꝓximoꝝ cadētes a cetu iuſtoꝛuꝫ.
ad locū gratie reducamuſ.j. Thi.iiij.Eſto
exemplū fideliū in verbo.in ꝯuerſatōe.i fi
de.in caritate.in caſtitate. qꝛ vt dicit Au
g9.Nullū ſacrificiuꝫ eſt deo ita acceptum
ſicut zelus aīaꝝ ij.Coꝝ.xij.Ego autem li
benter ipendā ꝛ ſupimpēdar ip.p ai.veſ.
Quarto vt ſancte ꝛ ſpūaliť viuam9 ꝛ nō
carnaliter.ſic eīm intelligitur. Si nō abie-
ro paclitus nō veniet ad vos.i.ſi pn̄tiā me
am coꝛpalem ab oculis veſtris nō abſtra-
xero vos ad cōgnitōeꝫ inuiſibiliū nō pdu-
co.ꝛ per ꝯſeqn̄s ſpiritualiter nō viuetis ſꝫ
carnaliter.qđ facere nō debem9. Ro.viij.
Debitoꝛes ſum9 nō carni vt ſcđm carneꝫ
viuam9.Si eīm ſm carnē vixeritis moꝛi.ſi
autē ſpū facta carnis moꝛtificaueritis vi-
uetis.Gal.v.Qui autē ſunt criſti car.ſu.
cru.cuꝫ vicijs ꝛ ꝯcu.Math.xvj.Qui vult
venire.i. vitā carnalē.Quito vt per fidē
vite eterne merituꝫ acquiram9.qꝛ ſine fide
impoſſibile eſt placere deo. Et per fidem
omnia poſſibilia ſunt Hebꝛe.xj.Sancti p
fidē vice.regna op.ſunt in.aded.ſunt re.
Quia ꝛ regnuꝫ carnis ꝛ regnuꝫ mundi et
regnuꝫ celoꝛuꝫ per fidē vincit Imitemur
ergo cariſſimi criſtuꝫ aſcendētē in oīb9 ſu
pꝛadictis ꝛ caueam9 ſtultiſare vt mř filio
ruꝫ zebedei que peciJt filios criſto ꝯſedere
anteq̄ aſcenderet Math.xx. Dic vt ſe.hi.
d.fi.ꝛc̄.Et ſic patꝫ ſecunduꝫ Tercō deſcri
bit aſcēſio criſti gracioſa.qꝛ dedit dona ho
minib9 Ephe.iiij. Vnicuiqꝫ nr̄m data eſt

gracia ſm mēſurā donatōis chriſti. Et ipſe
dedit quoſdā gdē aplos. quoſdā aut ꝓphe.
alios aūt euan. ali. de. pa. ⁊ do. in op⁹ euā.
ad ꝯſumatōem ſanctoꝝ vt ſcꝫ eſſent i gra
cijs ꝯſumati. i. ꝑfecti Et iō cātat eccīa. al-
ta xpūs dū aſcēdit ſuis ſuis mnas grarū
appēdit omniū. Et hec fuit grarū eximia
gracia qua in die aſcēſionis receſſurus ab
eis ſic gloſus ⁊ immortal' cui oīs ptās i ce
lo ⁊ in terrā fuit elargita poſuit ſe ad mē-
ſam ⁊ māducauit cū eis vt dicit Marcus
nec ab eis recipe obſeqa recuſauit ſicut vi
uens ꝯmedit in domo zachei ⁊ hoſpitatus
eſt cū Maria et Martha ps. Aſcēdiſti in
altū cepiſ. cap. acce. do. in hoīb⁹. Ingrtuꝫ
hō accepit ingrtū deus dedit. Ubi no. ꝙ p⁹
qȝ xpūs in ſua aſcēſione regnū ſuū poſſedit
quinqȝ maxima dona ſuis aplis ⁊ eoꝝ ſe-
quacib⁹ ē largit⁹. ſ. donū lingue. donū ſcie
donū cōſtātie. donū abdicātie. ⁊ donū potē
tie. Primū fuit donū lingue ꝙ in die pen.
in ſpe lingue dedit vt in ore eoꝝ oīa gene-
ra linguaꝝ naſcerētur Act. ij. Repleti ſūt
oēs ſpūſan. ⁊c̄. vt ſicut i linguis hoim mū
dus fuit diuiſus vtꝫ in turri Babel ita ꝑ
linguas vniretur i fide. Joh. x. Alias o-
ues hēo que nō ſunt ex hoc ouil. ⁊ vo. in
cu. et fiet vnū ouile ⁊ vn⁹ paſtor Itē ha-
buerūt donuꝫ lingue vt verba cor tangen-
tia ꝓferrēt. pſal. Ecce dabit voci ſue vocē
virtutis. et iō ad eoꝝ verba hoīes ꝯpūge-
bant ⁊ cōuertebātur Act. ij. Factū ē autē
vt dū petrus hoc diceret ꝯpūcti ſunt corde
et dixerūt ad Petrū ⁊ ad reliquos aplos.
Quid faciem⁹ viri fres. in eod. x. Factū ē
aūt loqnte Petro cecidit ſpūſſanct⁹ ſuꝑ
oēs q audierūt verbū. Uerba nra nō tan-
gūt cor. ⁊ iō pauci ꝯuertūtur ad verba no
ſtra Itē hūerūt donū lingue vt nūqȝ i lin
gua offendērēt j. Coꝝ. iiij. Nihil mihi con
ſcius ſum Jac. iij. Si qs in verbo nō offē
dit h̄ p. eſt vir. Itē hūerūt donū lingue vt
ꝑ doctrinā altiſſimā ꝓferrent vtꝫ in eplis
pauli. Itē ha. do. lingue vt null⁹ eoꝝ ver
bis reſiſtere poſſꝫ Math. Ego dabo vobiſ
os et ſapiētiaꝫ cui nō potuerūt reſiſtere oēs
aduerſarij vri Scdꝫ fuit donū ſcie. qz ſine

doctore oīa ſciuerūt Jo. xiiij. Spūſſanctus
quē mittet pater i noie meo iſte vos doce-
bit oīa. Oīa ergo moralia et naturalia et
ſupnaturalia ⁊ diuina ⁊ breuiter oīa expe
diēcia ad ſalutē ſciuerūt. ac etiā dono pro-
phetie clarueruͭt quo futura ſciuerūt. vt
ptꝫ in Apo. Deplis eoꝝ. et quare oīa ſciue
runt. certe qz illū ſciuerunt i quo ſunt oēs
theſauri ⁊ ſapie et ſcie dei abſcōditi Col.
ij. j. Coꝝ. ij. Nō eīn iudicaui me aliqd ſci-
re inter vos niſi xpm̄ ieſum ⁊ hūc crucifi-
xum. et qz ſcia inflat ſine caritate j. Coꝝ.
viij. iō cū dono ſcie habuerunt ferūētiſſi-
mā caritatē Ro. v. Caritas dei diffuſa eſt
in cordib⁹ nris ꝑ ſpm̄ſan. q da. ē no. Eph.
iij. in caritate radicati ⁊ fundati. et qz ipſi
habuerunt ꝑfectā ſciaꝫ ꝯgnouerunt quam
grāde maluꝫ eſt pctm̄ et qȝ grāde bonum ē
virt⁹. et iō poti⁹ voluerunt mori qȝ pctm̄
cōmittere ⁊ virtutē ꝑdere Nos autē ꝓ ni-
hilo hēmus pctm̄ ꝯmittere ⁊ virtutes ꝑde
re. et quare certe qz nō hēm⁹ ꝑfecte ꝯgni-
tionē eoꝝ que faciunt hoīes dū peccat. vt
ſep a Hebre. x. j. Coꝝ. ij. Si eīn ꝯgnouiſ
ſent nunqȝ dnm̄ glē crucifixiſſent Terciuꝫ
fuit donuꝫ ꝯſtātie ⁊ fortitudinis. qz firmiſ
ſime ſteterunt in prelio. nec minis nec blā-
ditijs ceſſerunt. nec a diuerſis ſunt fracti.
nec ꝓſperis elati Phil. iiij. Scio abunda
re ſcio et penuria pati. oīa poſſuꝫ in eo q
me cōfortat. Unū nec demōes cum tēptam
tis. nec principes cuꝫ tormētis. nec mund⁹.
et caro cum oblectamentis poterunt eos a
chriſti caritate euellere Ro. viij. quis nos
ſeꝑabit a caritate chriſti tribu an. angu. ⁊c̄
Certus ſuꝫ eīn qz neqȝ mors neqȝ vita ne
qȝ alti. neqȝ ꝓfun. neqȝ inſtantia. neqȝ fu-
tura. neqȝ cre. a. po. n. ſ. a cari. dei. Sed ve
vobis. qz nihil eſt quaſi qd nos ſeꝑet a deo
et modica tribulatō et modica temptatio
et modica delectatō nos deijciunt ⁊ ꝓſter-
nunt ij. Regū. xiiij. Oēs morimur ſcꝫ in
peccatis ⁊ quaſi aqua dilabimur ſuꝑ terrā
Quartū fuit donū abdicātie ⁊ ꝯtempt⁹ oi
um bonoꝝ mūdi. qz oīa ꝯtēpſerūt ⁊ hōres
et diuitias ⁊ delitias Phil. iij. Oīa arbi.
ſ. vt ſter. vt xpm̄ lu. Act. iij. Argētū ⁊ aurꝫ

Item eſt periculū. qz excōicatos multos
inficit. qz oēs quaſi participāt ei. Unū eſt
morbus ꝯtagioſus ſicut lepra. iō ab hoīb⁹
ſicut lepra dꝫ vitari. j. Coꝝ. v. Siquis frat
noiatur fornicator aut auar⁹ aut ydolis ſ
uiens cū h⁹mōi nec cibum ſumere. Aug⁹.
Eam nominatōem hic vocat apls que ſit
cum ſententia et in quēqnā ordine iudicia
rio et cum integritate ꝓfertur. Exemplum
quidam demoniacus interrogat⁹ qd pecca
tum plus placebat dyabolo. reſpōdit exco
municatio. qz ꝑ illaꝫ plures inficit. et qn-
qȝ ducētos inficit vno die. Scdō ꝓpter
damnū. qz ſicut excoicatus priuat merito
paſſionis criſti. et oīm ſanctoꝝ. et oībus
ſuffragijs et indulgētijs eccleſie. oībus bo
nis ꝓprijs. et omibus virtutibus et donis
ſpūſſancti. et oīno et total' remanet nud⁹
et miſer et miſerabilis ſicut qui oīno ꝑlu-
ſit Apo. iij. Ne ſcis qz tu es miſer et miſe
rabilis et pauꝑ et cec⁹ et nudus. Tercio
ꝓpter infamiā. Magna eīn infamia eſt et
vituperiū expelli de eccīa ſicut canis. et vi
tuperari a hoībus ſicut lepros⁹. Unū excō
municatus eſt magis infamis qȝ iudeus vl'
ſaracenus. qz cum illis poſſum⁹ loqui ſed
nō cum eo. Et hec tria dicit Aug⁹. Nihil
debꝫ xpian⁹ ſic formidare. ſicut ſeparari a
corꝑe chriſti ſcꝫ ꝑ excōmunicationem. Et
nota ꝙ doctores canonū magnū peccatuꝫ
dicunt eſſe ꝑticipare cū excōmunicato. Sꝫ
peccatis nris exigētib⁹ de excōmunicatōe
hodie parum curat'. et de ꝑticipatōe cū ex
cōmunicatis nihil. et nō ſoluꝫ ſeculares ſꝫ
et clerici et religioſi de tali ꝑticipatōe nihil
curant. Et iō dns ait Math. xxiij. Ve vo-
bis ſcribe et phariſei excolantes culicē ca
melum autē deglutiētes. Tercio mors te
meraria ſubiungit' qz venit tempus in quo
omis ⁊c̄. Et ſic videtur ꝙ iudei erāt ꝑple
xi. qz ſi interficiebāt peccabāt. et ſi nō inter
ficiebāt ſimiliter peccabāt ex quo ꝯſcienti
am hēbant ſi non interficerēt eos peccare
et mereri ſi interficerēt. qz etiā ſi hō bonuꝫ
facit credēs malum facere peccat. Augu.
Intētio tua opi tuo finē imponit. Et dicē
dum ꝙ erāt ꝑplexi. qz ipſi hēbant zeluꝫ dei

ſed nō ſm ſcientiā. vt dicit apls ad romā. x
et ideo debebant deponere ꝯſcientias erro
neas ⁊ credere in xpm̄ quas rōnabiliter de
deponere potuerūt cuꝫ viderēt tot miracu
la in noie chriſti fieri. cū etiā ei ſcriptura
teſtimoniuꝫ redderet ⁊ omia que fecit per
ſcripturas poſſunt ꝓbari Joh. v. Scruta-
mi ſcripturas in qb⁹ vos putatis vitā hēre
he ſunt que teſtimoniuꝫ ꝑhibēt de me. Sꝫ
ipſi erāt ceci et nolebāt illumiari. immo di
cebāt ſe videre. ideoqȝ multum peccabant
Joh. ix. Si ceci eſſetis nō hēretis peccatū
nunc autē qz dicitis videm⁹ peccatuꝫ vrm
manet. Et hoc ꝙ hic dicit'. Et hec oīa vo
bis fient. qz nō nouerunt prem neqȝ me. i.
nō nouerunt deum eē prem meuꝫ. neqȝ me
eē filium dei. ſed deum inquātuꝫ hn̄ cogno
ſcebāt. qz not⁹ in iudea deus pſal. lxxv. In
fie nō ꝙ tlis mors que ꝓ fide chriſti infert
nullo mō eſt timēda ſed ſumme deſiderāda
j. Pe. iij. Si qd patimi ꝓpter iuſtitiā bea
ti. qz per talē mortē hō trāſit de morte ad
vitā. et finit ⁊ ꝟminat oēs miſerias h⁹ vite
et oīa peccata totalit' dimittūtur ⁊ tandeꝫ
corpus gloſuꝫ rehabebit Lu. xij. Nolite ti
mere eos q corp⁹ oc. ⁊ p⁹ hoc nō hr̄. ha. qd
fa. Oſtēdā aūt vobis quē timeatis ti. e. qui
p⁹qȝ oc. hꝫ ptātē mitte. i. in gehennam.

In die Epiſtola ſermo. XXI.

Eſtote prudētes ⁊ vigilate i orōni-
bus vris. j. Pe. iiij. Qz oēs fideles
in prima dnīca debēt ſpumſctm̄ re
cipere. iō btūs Petr⁹ nos in hac epla hor
tatur ad ꝑparatōeꝫ ꝯdignā tm̄ hoſpitem
recepturos per virtutū exercitiū faciēdam
in qua epla quinqȝ facit Primo nos hor
tatur ad hn̄daꝫ prudētiā ibi Eſtote prudē.
Secundo ad orationem inſtantiaꝫ ibi ⁊ vi
gilate in orationibus Tercio ad caritateꝫ
mutuam ibi Ante omnia autem mu. i vo.
Quarto ad hoſpitalitatis opus et alioruꝫ
operum miſericordie efficaciam ibi Hoſpi
ta. inui. ſine murmur. vnuſqſqȝ ſic acce. q.

Quito nos hoꝛtat̄ vt ſp verba dei loqua-
mur ⁊ oīa faciamꝰ ad eiꝰ laudē ⁊ glām ibi.
Si q̄s lo.qua.ſer.dei ſi quis mi.ta.ex ver.
Primo ergo hoꝛtat̄ ad prudēciā poſſidē
dā vt ꝑ ipſaȝ pꝛeparemur ad tāti hoſpitis
ſuſcep. Prouer.xiiij. Acceptꝰ ē regi mini
ſter intelligens. ¶ Sex aūt prudenter
intelligere dēmus. Primo ſi intellexerimꝰ
vt prudētes ꝙ ſpūſſanctus eſt vita viuēti-
um iuxta illud Pſal. Emitte ſpirituȝ tu-
um ⁊ crea. Et nō habitat in coꝛde ſub pec
ca.q2 occidunt ani. Mundabimꝰ coꝛpoꝛa
noſtra a peccatis vt acceptet habitare no
biſcuȝ ij. Coꝛ.vij. Mundemꝰ nos ab om-
ni inquina car.⁊ ſpiritus. Figura.colum
ba emiſſa a noe nō inueniēs vbi requieſce-
ret ad eum redijt Geñ.viij. Nō eñ volu-
it ſup coꝛpoꝛa moꝛtuoꝛuȝ requieſcere.ſed
coꝛuꝰ ibi requieuit Sic ſpiritusſanctꝰ miſ
ſus a deo pr̄e ad eum redit ſi nō īuenit vbi
requieſcat Sup hoīes eñ moꝛtuos in pec
catis nullo mō requieſcit.q2 ibi coꝛuus.i.
dyabolus requieſcit. Duo autē ꝯtraria nō
poſſunt eidē ſimul ineſſe vt dicit Phs. Se
cundo ſi intellexerimꝰ vt prudētes ꝙ ſpiri
tusſanctus ignis eſt.iuxta illud ad Hebre.
xij. Etem̄ deus nr̄ ignis ꝯſumens ē deſicca-
bimꝰ ꝑ oꝛationē ⁊ ieiunia coꝛꝑa nr̄a vt ab
ipſo intenſius accēdamur Ezech.xxxvij.
Oſſa arida audite verbuȝ dn̄i Ecce ego i-
mittā in vos ſpm̄ ⁊ viuetis Sic eñ apl̄i fe
cerunt ſpm̄ſctm̄ expectātes.q2 iſto tp̄e ieiu-
nijs ⁊ oꝛatōibus vacuerunt vt extenuati ⁊
exicati igne ſpiritusſancti meliꝰ inflamarē
tur Act.j. Hi oēs erāt perſeuerātes ī oꝛa
tione cum mlieribꝰ ⁊ maria mr̄e ieſu ⁊ fr̄i
bus eius. Vñ hoc tēpus vocatur quadra-
geſima Apl̄oꝝ ij.Coꝛ.xj. In fame ⁊ ſiti
et ieiunijs multis Ro.xij. Obſecro vos
per miam dei vt exhibeatis coꝛ.ve.hoſ.vi.
ſan.deo pla. Nota ꝙ ab hoſtia incēdenda
totus ſanguis diſtillabat.pꝛimo vt melius
incenderetur.ſic in nobis vita et ſanguinis
dȝ cōſumi vt a ſpiritusſancto vratur.q2 ca
ro ⁊ ſanguis regnū dei nō poſſidebūt j.Co
rin.xiij. Debemꝰ etiam coꝛpoꝛa nr̄a poſtq̄
per abſtinētiā fuerint deſiccata iungere o

leo mie.i.opera pietatis facere vt a ſpiritu
ſancto inflamemur.q2 res vncta meliꝰ vri
tur Mat.vj. Tu aūt cū ie.vn.ca.tu. Ter-
cio ſi intellexerimꝰ vt prudētes.q2 ſpūſſan
ctus amoꝛ eſt.iuxta illud Jo.iiij. Deꝰ ca
ritas eſt.ſatagemꝰ eſſe boni per virtutem
adeptōem vt ab ipſo amemur nihil eñ di-
ligitur niſi bonuȝ. per virtutem autem ſu-
mꝰ boni.q2 vt dicit Phus virtꝰ ē que bo
nū facit hn̄tem et opꝰ eiꝰ reddit bonū .ij.
Thi.ij. Tu vero ſectare iuſtitiā.pietatem
fidem ⁊ caritatē.patiētiam et māſuetudi-
nem Quarto ſi intellexerimꝰ vt prudētes
ꝙ ſpūſſanctꝰ ē ſpūs veritatis vt dr̄ i euā-
gelio hodierno in veritate fidei eū veracitē
expectabimꝰ qđ tūc eſt cū opꝰ exteriꝰ rn̄-
det fidei interioꝛi. Q2 vt dicit Phs. Ve-
ritas eſt adequatō rei ad intellectū Cum
autē opꝰ exteriꝰ nō rn̄det interioꝛi fide .n̄
eſt fides vera.ſȝ moꝛtua et falſa.ſicut ho-
mo moꝛtuꝰ nō eſt hō Jaco.ij. Fides ſine
operibꝰ moꝛtua ē Oſtendas ergo mihi fi-
dem tuam ex operibus tuis Non ergo re-
cipiet ſpm̄ſanctum qui fidem fictam habȝ
Sapiē.j. Spiritusſanctus diſcipline effu-
git fictum Quinto ſi itellexerimꝰ vt pru-
dentes ꝙ ſpiritusſanctus eſt verus deꝰ iu-
xta illud Joh.iiij. Spiritus eſt deꝰ. ⁊ per
cōſequēs dominus oim in omni obediētia
et reuerentia ei obſequemur tanq̄ domino
noſtro Phil.iij. Nos ſumus circumciſio
qui ſpiritu ſeruiuimus deo. Act.v. Obe-
dire opoꝛtet magis deo q̄ hominibus Nō
ſic impij non ſic.ſed contrarium faciūt ac.
vij. Vos ſemper ſpiritusſancto reſtitiſtis.
Cōtra quos ꝓpheta. Hodie ſi vocē eꝰ au
dieritis nolite obdurare coꝛda ve. Vox eꝰ
eſt vt ſcdm ſpiritum ambulemꝰ. Gal.v.
Spiritū ambulate ⁊ deſideria carnis non
perficietis Sexto ſi itellexerimꝰ vt prudē
tes ꝙ ſpūſſanctꝰ eſt ipſa bonitas.iuxta il-
lud.Sapi.xij. O q̄ bonꝰ et ſuauis eſt dn̄e
ſpūs tuꝰ in nobis. petemꝰ deuote ab eo cū
bonū ſit ſui ipſiꝰ diffuſum vt ſe ⁊ dōs ſua
nobis communicet dicētes Veni ſancte ſpi
ritus reple tuoꝝ coꝛda fidelium et tui a-
mo. Et ſic patet ꝙ ſex modis debemus eſſe

prudētes vt ſpiritūſanctū recipiamꝰ Pri-
mo mundādo nos a peccatis que occidūt
animā quia ipſe eſt vita Secundo deſiccā-
do coꝛꝑa nr̄a ꝑ abſtinētiam quia ipſe ē ig-
nis Tercio adipiſcēdo virtutes vt boni ſi-
mus.quia ipſe eſt amoꝛ amatꝰ ⁊ amans.
Quarto in vera fide ambulādo.q2 ipſe ē
veritas Quinto in omni obediētia ⁊ reue
rentia ei obſequēdo.q2 ipſe eſt deꝰ Sexto
ipſum deuote pꝛecādo. q2 ipſe eſt bonitas.
Sciendū autē ꝙ nō ſolū prudētia ē nobis
neceſſaria ad receptionē ſpūſſancti.ſed ad
prudēter dimicādū in pugna ſpūali poſtq̄
ſpūmſanctū recepimꝰ.q2 tūc foꝛtioꝛ inſtat
pugna Ecc.ij. Fili accedēs ad ſeruitutem
dei ſta in iuſticia et timoꝛe ⁊ prepa aiam
tuam ad temptatōȝ Pugnat eñ ꝯtra nos
dyabolus aſtutia et prudētia ſua.hoc fuit
figuratū in eo ꝙ dyabolus intrauit ſerpē-
tem qui erat callidioꝛ cūctis animantibꝰ
ac expūgnadū pꝛimos pentes vt pȝ Geñ.
iij.ij. Coꝛ.xj. Timeo ne ſicut ſerpēs ſedu-
xit euam aſtutia ſua ita coꝛrūpant ſenſus
veſtri.ſimiliter mūdus et caro pūgnāt cō-
tra nos aſtutia ⁊ prudētia ſua.et q2 cōtra
ria ꝯtrarijs impugnant vt ignis aqua ⁊ te
bra luce.⁊ prudētia ſpūs.⁊ prudentia car-
nis ſunt ꝯtraria.q2 prudētia carnis moꝛs
eſt prudentia autē ſpūs vita ⁊ pax.vt dici
tur Ro.viij.iō ꝯtra mūdū carnē ⁊ dyabo
lū prudētia ſpūs ē pugnādū.q2 prudentia
ſpūs omem prudētiā inimicoꝝ vincit ſi hō
vult ea vti.hoc fuit figuratū qn̄do virga
moyſi ꝯuerſa in ſerpētē deuoꝛauit ſpentes
egiptioꝝ Virga moyſi ē diſciplina chꝛiſtia
na que ꝯuertitur in ſerpētē coꝛā pharaōe
et prudentiā mūdi deuoꝛat qn̄ cū dyabolo
prudētia et aſtutia pugnat.ij.Coꝛ.xij. Cū
eſſem aſtutꝰ dolo vos cepi Sic cepit ⁊ ꝑ-
cuſſit luciferꝝ xp̄us in cruce prudētia ſua.
Job. Prudētia eiꝰ ꝑcuſſit ſupbū.⁊ fecit
chꝛiſtus ſicut facit piſcatoꝛ ad hamū queȝ
coopit verme.ſic diuinitatē coopit hūani-
tate Job.xl. Nūquid capies leuiathā ha-
mo et fune ligabis linguā eiꝰ . Hac ergo
prudētia ſpūs in bello ſpūali vti debemus
tripliciter ſcdm qđ tres ſunt ꝑtes pruden-

[illegible] Primo ad ꝓuiſionē ⁊ tutelā fu
turoꝝ.q2 ꝓuiſio futuroꝝ eſt tercia ꝑs pru-
dentie Geñ.ſi ſapiēs fuerit animꝰ tuꝰ tri-
bus tp̄ibus diſpēſetur.futura pꝛecaue.pn̄-
cia diſpone.⁊ preterita memoꝛare. Sapiē.
viij. Attingit a fi.vſq3 ad fi.foꝛ.et diſ.om
nia ſuauiter ſcȝ prudētia Vñ illa aialia d
quibus dr̄ Ezech.j.ꝑ que viri ſpūales deſi
gnant erāt oculis vndiq3 plena.q2 viri ſpi
rituales oia ꝓſpiciūt ſcȝ preterita et futu-
ra.j.Coꝛ.ij. Spiritualis autē diiudicat ō-
nia Exemplū de ioſeph qui ſeptē annis fer
tilitatis ꝯgregauit vt ſibi ⁊ alijs tp̄e famis
ꝓuideret Peccatoꝛ autē ſicut beſtia nō cō
ſiderat niſi pn̄cia Cōtra qđ dicit Ecc.vij.
Memoꝛare no.tua ⁊ inet.nō pecca. Hāc
prudētiā nos foꝛmica ducet. Prouer.vj.
Vade ad foꝛmicā o piger et ꝯſi.vi.eiꝰ. Se
cūdo debemus vti prudētia ad diſpoſitōem
et oꝛdinatōeȝ pn̄tiū.vt ſcȝ ſic vtamur diui-
tijs vt in pauꝑtatē nō veniamꝰ.ſic negoci-
emur vt nō ꝯdemnemur ſicut dn̄emur vt ſi
ſerniamus.ſicut honoꝛem recipiamus vt ſi
vituperemur . Hec omnia cauet prudētia
que eſt virtꝰ moꝛalis acq̄ſita etiā in homi-
nibus mūdi. Sic etiā hec cauet prudentia
que eſt virtus cardinalis infuſa in ſuis dei
Nam nō vult ditari et delectari in pꝛeſen-
ti ne in ꝑpetuū pauꝑtatē habeat ⁊ doloꝛē
Lu.vj. Ve vobis diuitibus qui hic ha.ꝯ.
ve. In eodem xvj. Recoꝛdare quia recepi
ſti bona in vita tua. Sed vult h pauꝑtatē
habere vt ſemꝑ ſit diues Math.v. Beati
pauꝑes ſpū qm̄ ipſoꝝ eſt re.ce . Hic cadit
exemplū cuiuſdaȝ qui fuit factus dn̄s cuiꝰ
dam ciuitatis in qua erat ꝯſuetudo ꝙ dn̄s
vniꝰ āni in ſequēti anno debebat mitti ad
quādā īſulā ibi in ꝑpetuū moꝛaturꝰ . Qui
ſicut prudēs preuidit ſibi ⁊ oia bona ciuita
tis ſue pꝛemiſit ad īſulam illā.ita ꝙ inſula
iſta facta ē ciuitas deliciaꝝ Itē ſic nego-
ciatoꝛ ꝙ nō ꝯdemnat̄.imo optime remūe-
rat̄ Math.xxv. Simile eſt regnū celoꝛum
ho.pe.ꝓfici.qui.vo.ſer.ſ.et tra.il.bo.ſ.
¶ Et ſequit̄ Euge ſerue bo.⁊c̄. Itē ſic dn̄at̄
creaturis quibus pꝛeeſt ꝙ nunquam fuit
vitijs vel demonibus. Johannis octauo.

Semen abꝛahe ſumus ⁊ nemini ſeruiuimus
vnq̄ȝ et hoc ideo quia tale dominiū reco-
gnoſcit eſſe a deo ⁊ ipſo ad laudē dei vtit
j. Coꝝ.iij. Siue mūduſ ſiue vita ſiue moꝛs
ſiue pñcia ſiue futura oīa veſtra ſunt vos
autem chꝛiſti.et ideo ſiue mā.ſiue bi.vel a
liud quid fa.omnia in gloꝛiā dei fa.in eo
dem.x. Item ſic honoꝛe et dignitate fungi
tur quod nō cōfūditur.qꝛ in ipſis non ele-
uatur ſed humiliaſ. Exemplum de paulo
qui poſtq̄ȝ raptus fuerat in ꝑadiſum dixit
Ego ſum minimus apſoꝝ qui non ſum di-
gnꝰ vocari apſus.j. Coꝝ.xv. Siliter abꝛa
am magnus pſiarcha dixit Loquar ad do
minū meū cuȝ ſim pul.et ci. Gen. xviij.
Et quia iuxta ſententiā veritatis oīs qui
ſe humiliat exal.ideo talis pꝛudens exalta
bitur ſuꝑ modū Eſay.lij. Ecce ſer.m.exal
ta.⁊ eleuabitur ⁊ ſublimiſ erit valde Om
nia autē hec pꝛudētia mūdi in cōtrarium
facit quia ſolū hic vult ditari ⁊ delectari
et honoꝛari et dominari et quid ſequatur
non curat ⁊ mala pñcia fugit.et nō curat
incidere in futura ſimilis equo vmbꝛatico
qui ꝓpter vmbꝛas in magnū pꝛecipitium
ſe ꝓijcit Et ſimilis cani poꝛtāti carnes ſu-
pꝛa pontem qui ꝓpter vmbꝛas carniū di-
mittit carnes Omnia mala ⁊ bona pñtia
ſunt quaſi vmbꝛa futuroꝝ bonoꝝ ⁊ malo-
rum Et attēde ꝙ magis eſt neceſſaria pꝛu
dentia in diſpoſitōe pñtium vt homo diſcē
nere ſciat virtutes a vicijs virtutū ſpeciē
pꝛetēdentibus Yſido. Quedā vicia virtu-
tum ſpeciē pꝛeferunt Vnde ꝑnicioſiꝰ ſuoſ
ſectatoꝛes decipiūt qꝛ ſe ſub ſſitudine vir
tutū tegūnt Naȝ ſub pꝛetextu iuſtitie cru
delitas agitur et remiſſa ſegnicies manſue-
tudo creditur Sapiens. Nulle ſunt occul
tioꝛes inſidie q̄ȝ que latēt ſub ſſitudine of-
ficij De quibꝰ dicitur Eſa.v. Ve qui di-
citis bonū malum et malū bonum.ponen-
tes lucem tene.et tene.lu.ponentes amaꝝ
in dulce et dulce in amaruȝ. Tercio vti de
bemus pꝛudētia in bello ſpūali ad memo-
riā pꝛeteritoꝝ vt ſcȝ memoꝛemur quot ma
la ꝓpter peccata euenerūt vt ab ipſis ca
ueamus et qūo deuſ iuſtos exaltauit vt ad

iuſticiā animemur Sapiēs. Felix qui no-
uit ex alieno ꝑiculo ſibi cauere et ſimiliter
felix qui ex aliena iuſticia iuſtus effectus
eſt Recoꝛdamini kariſſimi ꝙ dyabolus et
oēs angeli mali ꝓpter vnū motū ſuꝑbie
de celo expulſi ſunt in abiſſum in ꝑpetuuȝ
cruciandi ibidem Similiter ꝑmi ꝑentes ꝓ
pter vnū peccatū ſcȝ ꝓpter inobedientiam
de ꝑadiſo in hanc valleȝ miſerie ſunt emiſ
ſi et infinitis miſerijs ac etiā moꝛti cū tota
poſteritate ſua pariter ſunt addicti Non-
ne ꝓpter peccatū carnis deus oēs hoies
in diluuio ſuffocauit preter octo . Nonne
ꝓpter eadem peccata quinqȝ ciuitates ſub
uertit Nonne pharaonē cū toto exercitu
ſuo et ſennacherib cū exercitu ſuo occidit
Nonne pluſq̄ȝſexcētamilia viroꝝ filioꝛuȝ
iſrahel ꝓpter infidelitatis peccatū in deſ-
to ꝓſtrauit ⁊ diuerſis moꝛtibꝰ interemit ⁊
ſolum duo terram ꝓmiſſionis intrauerūt.
Nonne ꝓpter peccata regna et ciuitates
deſtructa ſunt Vbi eſt troya.vbi eſt Ni-
niue.vbi Carthago.vbi Babilon. Apoc.
Cecidit cecidit Babilō illa magna et fa-
cta ē habitatio demonioꝝ Ecc.x. Regnū
transfertur a gente in gentē ꝓpter iniuſti-
cias ⁊ iniurias ⁊ ꝯtumelias.quid ergo fra
tres putamꝰ effugere iudiciū dei ſi pecca-
uerimꝰ ⁊ neglexerimus tantam ſalutē cer-
te non. Rom.ij. Ignoꝛas qm̄ benignitas
dei ad penitentiā te adducit ſm duriciam
autē tuā ⁊ coꝛ impenitens theſauriſas ti-
bi iram in die ire Et ſequitur Ira ⁊ indi-
gnatio ⁊ anguſtia.tribulatio in omnē ani-
mam hoīs opantis malum. ſed ſtupendū ē
quia paciencia dei eſt multis occaſio peccā
di Ecc.viij. Quia nō ꝓfertur cito contra
malos ſententia filij hominū abſqȝ vllo ti
moꝛe ꝑpetrant mala. [illegible] . Similiter me
morare debemꝰ quomō deꝰ iuſtos exalta-
uit vt eos imitemur. Nōne ioſephfactus ē
dnš egipti quia cuſtodiuit mandatū. Non
ne moyſes cōſtitutuſ eſt dominꝰ pharaois
et dux ſuꝑ populū domini qui negauit ſe
eſſe filium filie pharaonis magis eligens
affligi cū populo dñi q̄ȝ terrene iocūdita-
tis habere peccatū. Nonne dauid paſcens

oues factuſ eſt rex et in ſua miſericoꝛdia ꝯ
ſecutus eſt ſedem regni in ſecula Nōne ſa-
lomon ꝓpter vnam bonā petitōeȝ ſapiētiſ
ſimus eſt effectus ⁊ ſuꝑ oēs reges terꝛe ma
gnificatꝰ Quid dicā de apſis piſcatoꝛibus
quoꝝ oſſa oꝛa impatoꝝ [illegible] deuotō
ne et reuerētia oſculātur [illegible] nun-
quid manꝰ dñi eſt abbꝛeuiata.certe nō. Si
ergo opabimur vt illi.exaltabimur vt illi.
Sequamur nos opa ⁊ ſequentur nos pꝛe
mia Nō ſumus vt cattuſ qui vult comede
re piſcem.et nō vult tāgere aquā.iuxta il-
lum verſum. Cattꝰ amat piſcē ſed nō vult
tāgere flum̄.filij zebedei i ſua petitōe redar
guti ſunt.qꝛ petebant regnare ſed nō labo
rare vt patet Math.xx.et ſic pȝ pꝛimum
Scdō ad oꝛatōnā inſtantiaȝ nos hoꝛtatur
vt ſpm̄ſan.deuote recipiamꝰ Naȝ ſuꝑ apo
ſtolos oꝛātes ſpūſſcūſ deſcēdit et qꝛ de oꝛa
tōe in pꝛecedēti dñica i ſermone de euange
lio multa dicta ſunt nihil dicamꝰ de ipſa ſꝫ
et ſic patet ſcōm [illegible] ercio ad caritatē mu-
tuam nos hoꝛtaſ. [illegible] ſpūſſanctꝰ amoꝛ ē
et oē ſiſe ſuo ſimili aſſociaſ.iō vt ſpūſſan.
ad nos veniat nobiſcūqȝ maneat.oȝ ꝙ vir
tꝰ amoꝛis i nobis ſit ⁊ nos inicē diligamꝰ
Et qꝛ oīa opa noſtra bona ſpūſſan.i nobis
opaſ.iuxta illō Yſa.xxvj. Oīa opa noſtra
op.es i no.do.⁊.ſſ.i nobis nō niſi ꝑ carita
tē manȝ iō oȝ aū oīa caritatē hr̄e vt opera
nr̄a a.ſſ.ſint.et hoc ē qō dicit Ap̄ oīa.i.aū
oēȝ opatōȝ ita ꝙ opatō nr̄a a caritate ꝓce-
dat mutuā i vobiſmetipſis cari.ha.i.diliga
tis alterutꝝ.vñ a doctoꝛibꝰ Caritas dꝛ eſ
ſe foꝛma virtutū.et iō ſicut oīs actio eſt a
foꝛma ita oīs opatō virtuoſa ē a caritate
Et qꝛ duplex ē amoꝛ ſcȝ honeſtꝰ ⁊ vtil.vꝫ
amoꝛ amicicie.⁊ amoꝛ cōcupiſcentie . dicit
ꝙ amoꝛ noſter ſit hōeſtꝰ ita ꝙ vnꝰ diligat
alteꝝ ꝓpter ſeipſum et nō ꝓpter bona ſua
quia talis eſſet amoꝛ vtilis vel cōcupiſcen
tie qui nō ꝓcedit a virtute.⁊ hoc eſt quod
dicit in vobiſmetipſis.ita ꝙ cauſa dilectōiſ
ſit natura et perſona ꝓximi et non res ſue
Et hoc debemus facere.quia talis dilectō
operit multitudinem peccatoꝛum. Eſt eñ
caritas veſtis turpitudinem peccatoꝝ ope
riens Et ideo pꝛimi parentes ſtatim quan

do [illegible] veſte exuti fuerūt. verecūdati ſunt
et cōgnouerunt turpitudiem ſuam. Apoc .
xvj. Beatus qui cuſtodit veſtimenta ſua
ne nudus ambulet et videant turpitudineȝ
eius. Secundo caritas eſt caloꝛem vite cō
ſeruans.j. Jo.iij. Qui nō dili.ma.in moꝛ.
Vnde fratres Joſeph nudauerunt eum ꝑ
mo tunica talari dum eum occidere vellēt
quia nunq̄ȝ homo poteſt occidi in aīa ha-
bens hanc veſtem. Tercio eſt veſtis nupti
alis ſine qua anima deo non deſponſaſ nec
ad nuptias agni introire poteſt Mathei
Viceſimoſecūdo Amice quomodo huc in
traſti non habens veſtem nuptialem Hec
eſt iſta tunica incōſutilis chꝛiſti ſuꝑ quam
peccatoꝛes mittunt ſoꝛtem et nihil curant
de ea et tamen eſt ita virtuoſa vt nulls pa
ti aliquid mali poſſit donec ipſam induat .
imo omnia cedunt ſibi in bonnm Roma .
octauo Diligentibus [illegible] co.i.b.
Et ſic patet tertium [illegible] hoſpi-
talitatem et ad omnia opera miſericoꝛdie
hoꝛtatur.quia nanqȝ ſpirituſſanctus ē dul
cis hoſpes anime et cum peregrinis hoſpi
tatuſ et peregrinatur.ideo ſi volumus ta-
lem hoſpitem recipere.peregrinos ei pau-
peres hoſpitemus Math.xxv. Quod vni
ex minimis meis feceritis mihi fe. Hic ex
emplum habemus in Abꝛaam qui credēs
recipe peregrinos recipit angelos dei et in
eis cōgnouit trinitatem et vnitatem dei.qꝛ
tres vidit et vnum adoꝛauit Gen.decimo
octauo Accepitqȝ ab eis filium et heredē.
Idem patet in beato Grego.qui recepit
chꝛiſtum ſe recipere pauperem.et non ſolū
debemus peregrinos et pauperes hoſpita-
re ſed etiaȝ alia opera miſericoꝛdie facere.
ſecundū ꝙ poſſumus Et hoc eſt quod di-
cit Vnuſquiſqȝ ſicut accepit gratiam ſcȝ a
ſpirituſancto illam refundat ad ꝓximum
ad honoꝛeȝ ſpūſſancti Mathei.x. Gratis
accepiſtis gratis date et ſic faciendo erimꝰ
boni diſpenſatoꝛes multifoꝛmis gratie dei
Gra dei dꝛ mltifoꝛmis qꝛ i vno ⁊ eodē mł
tos effcūs faē i diuerſ diuerſos.j. Coꝝ.xij.
Diuiſiones gratiaꝝ ſunt vnꝰ autē ſpūs et
no.ꝙ dicē diſpēſatoꝛeſ qꝛ oīa bōa que hēmꝰ

non ſunt noſtra.ſed nobis diſpenſan[illegible]a
dunt.j.Coꝛ.iiij. Sic nos exiſtimet hō vt
mi.chꝛiſti ⁊ diſpē.mi.dei.Baſiliꝰ Si fate
ris ea tibi diuinitꝰ ꝓueniſſe an iniuſtꝰ ē de
us res inequaliter diſtribuēs Cur em̄ tu a
bũdas ⁊ ille mēdicat niſi vt tu bone diſpen
ſatōis pꝛemia ↄſequaris.ilic vero pacientie
bꝛauijs decoꝛetur Eſt ergo panis famelici
quē tu tenes.⁊ veſtimētū nudi qḋ in ſude
mārdeſcit et argentū paupum qḋ poſſides
quo circa tot iniurias incurris quot ſubue
nire nolueris Lu.xvi.Red.ra.vil.tu. Et
ſic pꝫ quartū. Quīto nos hoꝛtaẜ vt oia
ad laudē dei faciamꝰ.qꝛ vt dcm̄ eſt pꝛicipa
le opans i oi ope nro bono dꝫ eſſe.ſſ.iō tā
q̄ꝫ pꝛincipali agēti oia opa nra dēmꝰ ei at
tribuere ⁊ bn̄ cogitare ⁊ bn̄ log ⁊ bn̄ opa
ri ij.Coꝛ.iij.Nō em̄ poſſumꝰ cogitare ali
quid a nobis quaſi ex nobis ſed ſufficiētia
nra ex deo ē j.Coꝛ.xiiij. Spūs aūt loqtur
miſteria et hoc ē qḋ dicit.Si qs loqẜ qua
ſi ſer.dei.ſermo dei ē q ad laudē eꝰ ꝓfertur
et ſi qſ miſtrat aliqḋ ꝓrimo reputet ſe hoc
facere ex virtute et gr̄a quā ei deus admi
niſtrat ⁊ nō ex ſe.j.Coꝛ.iiij. Quid habes
qḋ nō accepiſti .ſi autē accepiſti qd glꝛiaris
quaſi nō acceperis Et ſic pꝫ quintum.

¶ In die ſancto Pente. de epiſtola
ſermo LXII

Dum cōplerenẜ dies pēte.erant
oēs diſcipuli pⁱter in eodeꝫ lo
co Act.ij. Hodie ſctā mr̄ ec
cleſia vnuꝫ de tribꝰ pꝛincipali
bus feſtis recolit reuerenter ⁊
deuote ad vniꝰ i trinitate pſone ſcꝫ.ſſ.reue
rētiā oꝛdinatū In quo ipſius viſibleꝫ miſ
ſioneꝫ venerabliter recolimꝰ cōgregate ec
cleſie foꝛe factā.et iſtō videẜ magis ſolēne
qꝛ in ve.et no.te.celebꝛatū magis deuotuꝫ
qꝛ deuotiꝰ ē receptū magis generale .quia
in natitate honoꝛamꝰ patrē mittēteꝫ ⁊ fili
um miſſum Silr̄ i reſurrectōe patrē reſuſ
citantē et filiū reſuſcitatū Sed hac die ſan
ctiſſima ho.pa. ⁊ fi.mittētes ⁊.ſſ.miſſum.
qui dignatꝰ ē venire ⁊ nobiſcū īppetuū p
manere. Jo.xiiij.Aliū pa.da.vo.q ma.vo.
inęter.qꝛ enim xp̄us ſpōſꝰ eccle receſſerat
ad patrē ⁊ reg.ſuū ⁊ p.ↄn̄ſ eccia remāſerat
viduata iō pa.et fi.mia moti ne diu i diui
duitate maneret.ſſ.miſerūt vt eā in oibꝰ ↄ
ſolareẜ ⁊ magnis dotaret mūeribꝰ ⁊ donis
ineffabilibꝰ releuaret vt ſic dotata ⁊ rele
uata illō pſal.poſſꝫ veraciter eructare hec
mutatō dex.excel. Sic ergo viſibleꝫ miſſionē
ſpūſſancti hodie deuote recolit ſan.ma.ec.
Circa quā i epl̄a hodierna quattuoꝛ enar
rantur Pꝛimo tp̄us quo ſpūſſan.miſſuſ ē
poniẜ.qꝛ dū cōple.di.pente.i.tp̄us quinqua
ginta dieꝝ Secūdo modus quō ſcꝫ miſſus
eſt.et ſignū in quo miſſus eſt deſcribiẜ ibi.
Factus eſt repen.de ce.ſo. Tercio ipſe ad
uentꝰ ſpūſſancti et eiuſ effectꝰ ſubiungitur
ibi Repleti ſunt omnes ſpūſancto et cepe.
loqui Quarto admiratō ⁊ ſtupoꝛ ex pꝛedi
cto effectu ↄſurgens innuitur ibi.Fctā au
tē hac voce cōuenit multitudo ⁊ mēte con
fuſa eſt Pꝛimo ergo tempꝰ quo ſpūſſanc.
miſſus eſt ponitur cum dicitur Dū cōple.
dies penthe.Circa qḋ nota q̄ quadruplici
rōne quinquageſima die a reſurrectōe ſpiri
tuſſanctus eſt miſſus ſcꝫ rōne completōis.
remiſſionis.pfectōnis.et figuratōis. Pꝛio
rōne completōis Nam vt patet Exo.xxxi.
Lex fuit data quinquageſima die ab agno
immolato.quia ergo vt dicit Apl̄us Ple
nitudo legis eſt dilectō. ſpūſſanctus autem
eſt pꝛincipiū et fons omnis dilectōis . et p
modum dilectōis ꝓcedit . vt oſtendatur q̄
plenitudo et ↄplemtum legis eſt a ſpūſan
cto ideo eodeꝫ tempe quo lex fuit data ſpi
rituſſan.ſup apl̄os deſcendit.Non em̄ pote
rant legem implere niſi per ſpūſanctum et
hoc ꝓpter difficultatē intellectus ⁊ effectꝰ
vtrāqꝫ autē difficultatem tollit ſpūſſanctꝰ
De pꝛimo Jo.xvj.Docebit vos omnē ve
ritatem De ſcdō Math.xj.Tollite iugum
meū ſup vos iu.em̄ me.ſu.eſt et onus meū
le.Et cui leue certe amanti et habenti ſpm̄
ſctm̄ Alijs aūt itollerabile Hāc rōem tan
gens glo.dicit q̄ lex quīquageſima die data
fuit i mōte ſynai ⁊ ſpūſſan.in mōte ſyon
¶ Scdō rōe remiſſiōis quadragēariꝰ em̄ nūe
rꝰ q pn̄iaꝫ ſignificat vt ſu.dcm̄ ē ex ptibus
ſuiſ ſurgit quīquag.nā ſep.ſūt pteſ quadra

genarij ſcꝫ.xx.x.viij.v.iiij.ij.j.que ſeptē p
tes ſimul ſumpte faciūt quinquaginta. que
ſeptem ptes quadragenarij.ſignāt ſepteꝫ p
tes pn̄ie que pn̄ia p quadragenariū numeꝝ
deſignatur.que ſunt ↄtritō de preteritis.p
poſitum a futuris malis abſtinendi ↄfeſſio
et ſatiſfactio que habet quattuoꝛ ptes.que
ſunt reſtitutō alienoꝝ.largitō ꝓpꝛioꝝ. per
elemoſinas oꝛatio ⁊ ieiuniū Quia ergo ſe
ptem ptes quadragenarij.ſignantes ſepteꝫ
ptes penitentie ſimuẜ ſumpte ſurgunt i quī
quaginta.et p quīquagenariū numerū re
miſſio peccatoꝝ deſignaẜ.nam pꝛedicte p
tes pn̄ie que in quinquagenariū numerum
ſurgūt plenaꝫ remiſſionē faciūt et remiſſio
peccatoꝝ a ſpūſancto eſt.iuxta illud Joh.
Accipite ſpm̄ſanctum quoꝝ remi.pe.re.eē
Ideo ad oſtendendū q̄ remiſſio peccatoꝝ
eſt a ſpūſancto ꝓpter hoc quinquageſima
die ſup apl̄os venit Et ad hoc ſignandū in
quīquageſimo anno ſcꝫ iubileo omnia debi
ta dimittebanẜ.vt infra diceẜ ¶ Tercio rō
ne pfectōis. Septeꝫ em̄ ſunt ſeptenarij qui
pficiūt eccleſiam militantē ſcꝫ vij. ſacramē
ta quibus virtus diuina ⁊ bn̄ficiū paſſiōiſ
chꝛiſti homiẜ letaliter fauciato applicātur.
Septem ſunt virtutes tres theologice qbꝰ
aīa oꝛdinaẜ ad deū ſcꝫ fides.ſpes.et caritaſ
Et quattuoꝛ moꝛales quibꝰ hō in actibꝰ
ſuis diſponiẜ et oꝛdinaẜ qntū ad ſe ⁊ qntū
ad ꝓximū ſcꝫ pꝛudētia.tpātia.foꝛtitudo ⁊
iuſtitia. Septē ſunt dona ſpūſſancti quibꝰ
oēs vires taꝫ inferioꝛes q̄ꝫ ſupioꝛes diſpo
nūt ad obediendum motōni et inſtinctui ſpi
ritui ſancti ſcꝫ donū ſapientie et intellectꝰ
donū cōſilij ⁊ foꝛtitudis ſcie ⁊ pietatis . et
donū timoꝛis dn̄i Septeꝫ ſunt beatitudīes
de quibus diciẜ Math.v.ſ. paupertas ſpūs.
mititas mentis.luctꝰ pn̄ie.eſuries ⁊ ſitis iu
ſtitie.affluentia miſericoꝛdie.mūditia coꝛ
dis et pax mentis. Hee beatitudines ſunt
tanq̄ꝫ opatōes ⁊ actus ꝓcedētes a pꝛedcis
ſeptē donis ſpūſſancti quibus virtus ipoꝝ
donoꝝ manifeſtaẜ Septem ſunt oꝛdines q
bus ptās miniſtris eccle ↄferẜ ad reliquuꝫ
ppl̄m dirigendū ⁊ ſanctificandū Septē ſūt
petitōes pater noſter quas deo facere debe
muſ Septē ſunt etiā articuli fidei hūanita
tis chꝛiſti. Et ſeptē diuinitatis chꝛiſti.quibꝰ
de credendis illuīnamur. Quoꝝ oim pfec
tio a ſpūſancto ē.j.Coꝛ.xij. Hec oia opa
tur vnꝰ atqꝫ ideꝫ ſpūs di.ſin.put vult Se
ptē aūt ſeptenarij faciūt.xlix.et ideo i fine
hoꝝ ſeptenarioꝝ ſcꝫ quīquageſima die ſpi
rituſſan.miſſus eſt.vt ei pfecto totiꝰ eccie
⁊ oim que ſunt ⁊ fuit in eccia attribuatur
vt pꝛicipali agenti. Yſa.xxvj. Oia opa no
ſtra opatus es in nobis dn̄e Math.x. Nō
em̄ vos eſtis q lo.ſed ſpiri.pa.ve.q lo.i vo.
¶ Quarto rōne figuratōnis vel completō
nis figure Nam in iubileo ſcꝫ in quīquage
ſimo anno quinqꝫ debebāt fieri vtꝫ Leui.
xxv.que figurabāt quinqꝫ que ſpūſſanctuſ
veniens ſup apl̄os fecit plenarie ⁊ quoti
die facit Nam in iubileo rei ⁊ captiui ſol
uebātur.debita remittebanẜ.exules in pa
triam reuocabātur.hereditas amiſſa redde
batur.et ſerui libertati donabātur.⁊ ſic fie
bat plena remiſſio. Similiter p ſpūſanctū
fit plena remiſſio in eccleſia Nam pꝛimo p
ſpūſanctū rei eterne moꝛtis et captiui dya
boli ſoluunẜ. Ro.viij. Lex ſpūs vite libe
rauit me a lege peccati ⁊ moꝛtis Secundo
debita peccatoꝝ p ſpūſanctū dimittuntur.
Prouer.x. Vniuerſa delicta opit caritas.
id eſt ſpūſſanctus Tercio exules ꝓpter ma
leficia peccatoꝝ p ſpūſanctū reuocanẜ in
vitā eternā ſiue in patriā eccie militantis.
Pſal. Spūs tuꝰ bonꝰ deducet me in terrā
rectā ꝓpter nomen tuū Terra recta eſt ec
cleſia iuſtoꝝ qꝛ nō tangit mūdū obliquum
niſi in puncto neceſſitatis.j. Thi.vj. Haben
tes alimēta et qbꝰ tegamur his cōtēti ſu
mꝰ Rectū em̄ nō tāgit obliquū niſi i pūcto
Quarto hēditas ꝓpter pctm̄ pmoꝝ parentū
amiſſa.ſ.vite eīne nob p.ſſ.recupaẜ qꝛ cūꝫ
p.ſſ.efficiamur filij dī p regn̄atōꝫ ſpūalē et
ſi filij ⁊ hēdes vt dꝛ ro.viij.manifeſtū ē q̄
p.ſſ.hēditas amiſſa nobis reſtituiẜ. Jo.iij
Niſi qs renatꝰ fuerit ex aqua ⁊.ſſ.nō pōt i
reg.dei. Quinto ſerui peccōꝝ ⁊ funibꝰ peccō
rū ligati p.ſſ.liberi reddūẜ.qꝛ vbi ſpūs dn̄i
ibi libertas vt dꝛ.ij.Coꝛ.iij.gal.m.j.itaqꝫ
iam non ſumꝰ an.fi.ſed li.et ſic pꝫ pmum

¶ Secundo modus ⁊ ſignum in quo ſpūſ-
ſanctus miſſus eſt ponitur. quia factus eſt
repente de celo ſonus. Dum em̄ apſi eſſent
hieruſalē in ſupiori pte cenaculi vbi xp̄us
cum eis agni paſcalez cenauerat. ⁊ ibi ora
rent hora diei iam tercia. ſubito vehemēs
venit ventus et quidam radij ignis ſolma
ti ad modū lingue apparuerunt in domo ⁊
ſteterunt ſup capita apoſtoloꝝ ⁊ in illiſ lin
guis ignitis ſpūſſanctus ſuper eos deſcēdit
et manſit. et ſic patet ꝙ in vehemēti ſpiritu
id eſt in vento et in linguis igneis ſpiritus
ſanctus ſuper eos venit Cuius ratio ad de
ſignandum ꝙ ſpūſſanctus veniēs in hoīem
tria facit Nam pmo tanꝗ̄ magnus ventuſ
omnes nubes erroris ab anima expellit et
veritate fidei replet aīaz Jo. xvj. Docebit
vos omnem veritatē Et ꝑ ꝯſequēs expel
lit omnem falſitatem. Secūdo tanꝗ̄ ignis
fortis omnia peccata cōſumit et ꝑ ꝯſequēſ
animam purgat Gre. ſup illo verbo Lu.
vij. Dimiſſa ſunt ei peccata multa quoni
am dilexit multū Vis amoris in ea cōſum
pſit rubiginez peccatoꝝ. Tercio poſtꝗ̄ ani
ma eſt illuminata in intellectu ⁊ purgata
et inflamata in affectu tanꝗ̄ lingua ignita
feruentiſſime et deuote loquitur verba dei
Prouerbiū eſt ꝙ nec amor nec tuſſis pōt
celari. Pſal. Cōcaluit cor meum intra me
et in meditatōe mea exardeſcet ignis Et ſe
quitur Locutus ſum in lingua mea. et idō
apoſtoli recepto ſpūſancto ſtatim loqui ce-
perunt Circa hoc membꝝ tria videamus
ſcꝫ quare ſpūſſanctus in linguis apparuit.
et quare ſimul ī linguis igneis. et quare po
ti⁹ in igne ꝗ̄ in alio elemēto ¶ P. Pri
mo ergo queramus quare ſpūſſanctus in
linguis apparuit. ⁊ ad hoc ſex rōes aſſignē
tur ad preſens ſcꝫ rōne manifeſtatōnis ra-
tione vnionis. ratōe ſaluatōis. rōne predica
tionis. ratōe gubernatōis. rōne legationis.
¶ Primo ſpūſſanctus apparuit in linguiſ
rōne manifeſtatōis ſpūſſancti. nam deuſ pr̄
ſumme fuerat manifeſtatus in rerū creatō
ne ita ꝙ pħi lumine rōis naturalis et ſine
lumine fidei deū patrem cōgnouerūt Phs
in libro de celo et mūdo. adhibuimus noſ-
metipſos magnificare deū patrem ſupemi
nentem ꝓprietatibus eoꝝ que ſunt. et ꝯclu
dit in xj. methaphiſice. Vn⁹ ergo princeps
Sapiē. xiij. A magnitudīe ſpēi creature cō
gnoſcibiliter horuꝫ creator poterit videri.
Vnde et iudei et omnes gentes deū patrez
cōgnoſcebant Jo. viij. Vnum patrem ha
bemus deū. ſimiliter deus filius fuit mani-
feſtatus in carnis aſſūptōe. quia de femi
na natus eſt ⁊ nobiſcum cōuerſatus eſt eē
mortuus et ſepultus Baruch. iij. P⁹ hec
in terris viſus eſt ⁊ cum hoībus cōuerſat⁹
eſt. ⁊ vt xp̄us cōgnoſcereſ vere eſſe filius
dei fecerat opera que ſolus deuſ facere po
terat. Jo. v. Opera que ego facio hec ſūt
que teſtimonium perhibent de me. Evideo
deus filius ſumme manifeſtatus fuit. Re-
ſtabat ergo ꝙ deus ſpirituſſanctus manife
ſtaretur vt trinitatem ꝑſonarum cōgnoſce
remus ⁊ fidem veram de ipſis haberemus
que eſt neceſſaria ad ſalutem Maior autē
manifeſtatio que fieri poſſit eſt ꝑ linguam
et opera. Et ideo vt ſpirituſſanctus plene
manifeſtaretur apparuit in linguis ſuper
apoſtolos vt ipſum ſumme manifeſtarent
in omni lingua et cum hoc dedit eis iſta o
pera facere que ſolus deus facere poterat
que apoſtoli in virtute ſpūſſancti fecerant
Jo. xiiij. Qui credit in me opera que ego
facio et ipſe faciet ⁊ ma. ho. fa. Quia ego
ad patrem vado id eſt quia ego recedo et
ſpirituſſanctus adueniet. Apparuit etiam
in lingua vt dicit Grego. vt verbum dei
incarnatum manifeſtaret. quia verbum ꝑ
linguam manifeſtatur. quia [illegible] apud
iudeos ſumme manifeſtatum fuerit vt dcm̄
eſt tamen apud alias genteſ manifeſtatū nō
erat. ſed apoſtoli manifeſtauerunt. j. Coꝝ.
primo. Nos autem predicamus chriſtum
crucifixum ¶ Secundo ratione vnionis
Nam genus humanum ex ſuperbia volēs
turrim Babel edificare. cuius cacumen tā
geret celu. in ſeptuaginta duaſ linguas di
uiſum eſt. quod prius vnius labij erat. vt
dicit Gen. xi. Quicquid autem ꝑ ſupbiaz
aut maliciam in humano genere eſt deletū
totū ꝑ chriſti hūilitatē ⁊ ſpūſſ. bonitatē eſt

ſuppletum qui vſqꝫ ad terram ſe humilia-
uerunt xp̄us carnem aſſumendo et ſpūſſan.
in liguis apparendo ſicut genus humanuz
voluit vſqꝫ ad celū cōſcendere et ideo ſpi-
rituſſan. in lingwis. apparuit vt oñderet ꝙ
ꝑ ſpūſſancti bonitatē vniti ſunt ppl'i ī vna
fide et in vna lingua cōfeſſionis et verita-
tis vt fieret vnum ouile ⁊ vnus paſtor. c⁹
vocem oēs cōgnoſcerent et audirent. Jo.
x. Oues mee vocem meaz audiūt et cōgno
ſco meas ⁊ cōgnōſcunt me mee. vñ vna ex
poſitio dicit ꝙ apſi loquēdo vnam linguaz
ſcꝫ hebreaz. omnes alie natōs que ibi erāt
in ipſa lingua hebrea audiebāt linguam ſu
am ſicut de manna diciſ ꝙ conuertebaſ ad
qđcunqꝫ cōmedens volebat vt diciſ Sap.
xvj. Sic quādo lingua eſt diuiſa erat ſolū
lingua hebrea. Vnde in faucibus apſorūꝫ
omnes lingue erant vnite ꝑ ſpūſſancti bo-
nitatem ¶ Tercio rōne ſaluatōis Naꝫ vir
tus diuina ſaluans applicatur nobis medi-
antibus verbis que a miniſtris eccleſie ꝓ-
feruntſ. quia mediantibus ſacramētis que ī
rebus et verbis conſiſtunt vt dicit Aug⁹.
Que quidem virtus ſalutis noſtre a ſpiri-
tuſancto eſt. Et ideo ne crederetur virtus
iſta eſſe a verbis vel a miniſtris eccie ſed a
ſpūſancto ideo in linguis dignatus eſt ap-
parere. ij. Coꝝ. iiij. vt ſublimitas ſit virtu-
tis dei et non ex nobis ¶ Quarto rōne pre
dicatōis Apſi em̄ noua et inaudita predica
re debebāt ſcꝫ nouam fidem de xp̄ō incar-
nato ⁊ paſſo Jo. xiiij. Creditis in deū et ī
me credite ſcꝫ quia ego ſum deus Noua o
pera Lu. xiiij. Niſi quis renūciauerit om-
nibus que poſſidet non pōt meus eſſe diſ-
cipulus et nouū modum viuendi Matheſ
xvj. Si quis vult poſt me venire abne. ſe.
et tol. cru. ſu. et ſequa. me. Jo. xiij. Mādā-
tum nouum do vobis vnde Ac. xvij. dr̄ de
Paulo ꝙ erat annūciator nouoꝝ demoni-
orum Que omnia ſine virtute ſpūſſancti ñ
poterant fieri j. Coꝝ. xij. Nemo pōt dicere
dominus ieſus niſi in ſpūſancto. i. nemo po
teſt veraciſ dicere et predicare ſalutē que
ꝑ nomen ieſu intelligitur niſi ꝑ virtutē ſpī
rituſſancti Et ideo apparuit in linguis vt
crederetur ꝙ hec omnia non fecerūt apo-
ſtoli in virtute ſue predicatōnis ſed in vir-
tute ſpūſſancti qui in verbis eorum erat. j.
Coꝝ. iij. Ego plantaui appollo rigauit de⁹
autem incre. de. Itaqꝫ neqꝫ qui plantat ē
aliquid. neqꝫ qui rigat ſed qui incremētuꝫ
dat deus ¶ Quinto ratōne gubernatōis q2
inter omnia mēbra lingua difficilius regiē
et gubernatur Ja. iij. Omnis natura be-
ſtiarum volucrum et ſerpentum domatur
et domita ſunt a natura humana. linguam
autem nullus hominū domare poteſt inqui
etum malum plenū veneno mortifero Itē
ibidem. Si quis in verbo non offendit hic
ꝑfectus eſt vir. et niſi lingua ꝑ gratiam ſpi
rituſſancti regatur nūꝗ̄ bene regitur Pro
uerbioꝝ. xvj. Hominis eſt dirigere greſſus
ſuos. dñi autem gubernare linguam Item
lingua eſt magis vtiliſ ⁊ fructuoſa bene re
cta ꝗ̄ aliud membrum Prouer. xxv. Ma
la aurea in lectis argenteis verbum plarū
in tempore ſuo Et propter iſta duo lingua
magis indiget gratia ſpirituſſancti. et ideo
ſpūſſanctus in linguis apparuit ad oſten-
dendum ꝙ hec duo ipſe ī linguis operatur
quia ipſum temperat ⁊ facit bene loqui
¶ Sexto ratōe legatōnis. Nam legatio et
officium apoſtoloꝝ principaliter fuit ad lo
quendum et euangelizandum Math. xvi.
Euntes in vniuerſum mundum predicate
euangelium omni creature. j. Coꝝ. j. Non
miſit me baptiſare xp̄us ſed euangelizare ⁊
ideo ſpirituſſanctus in linguis ſuper apo-
ſtolos venit vt daret intelligi ꝙ loqui lin-
guis erat eorum officium principale ¶ Se
cundo queramus quare ſimul in linguis ig
neis apparuit Et ad hoc ſufficiunt quat-
tuor rationes ¶ Prima eſt quia apoſtoli
legem igneam ſpūſſan. que eſt lex amoris ⁊
virtutis debebant mūdo predicare Ipſe
enim ſpirituſſan. amor ⁊ veritas ē Lu. xij.
Ignē vei mittere ī terrā ⁊ qd volo niſi vt
accendaſ ſcꝫ per ora predicatorum in cor-
dibus auditoꝝ ſcꝫ veterum cerimoniarum
iuxta illud Hebreoꝝ. x. Vmbram enim ha
bens lex non ipſam imaginem reruꝫ Et le-
gē frigidā timoris debāt finire ⁊ termiare

Math.xj. Vſq; ad io. lex et pphete. [illegible]
v. Conteſtor autē omni circuncidēti ſe. qꝛ
ſi circūcidatur chriſtꝰ nil prodeſt ei. Ignis
autē hec facere habet. qꝛ colorem generat
et vmbram et frigus fugat. Et iō ſpūſſan-
ctus in linguis igneis apparuit ſuper apo
ſtolos vt legē amoris ⁊ veritatis pſcrrent
⁊ legem vmbre et timoris finirent. Jo. xv.
Hec man. vo. vt dili. inui. Quod apoſtoli
optime fecerunt ipſam mundo predicantes
prima Jo. iij. Nō diligamꝰ ligua neq; ver
bo ſ; ope et veritate. Colocē. iij Sup oia
caritatē habete qꝺ eſt vīn. pfectiōs. ¶ Se-
cunda racio eſt vt apoſtoli verba ignita p
ferēt calefaciētia corda hominū. Eccleſia-
ſti. xlviij. Surrexit helyas id ē chorꝰ apſo
rū ⁊ vbum iſtius quaſi facula. Duo eñ du
ra vt duo ferra nō poſſunt ſine calore ꝯiun
gi Hiere. xv. Nūquid federabiſ ferrū ferro
ab aquilone. i. in frigore qꝺ pcedit ab aqui
lone Fides aūt catholica et cor humanum
ſūt duo ferra duriſſima. ⁊ ideo nullo modo
ꝯiungi potuiſſent i frigore i fidelitatis pec
[illegible] niſi ignis ſpūſſancti interueniſſet. Vñ
bernar. dicit ꝙ tria maxima mirabilia ꝯiun
cta ſunt in filij dei in carnatōe ſcꝫ deus et
homo mater ⁊ virgo fides et cor humanū
et iō vt apl'i fidem chriſti cordi humano i-
ſererēt verba ignita neceſſario pferre ha-
bebant. Pre. Ociofus eſt ſermo predicātiſ
niſi poſſit incendium generare Et hoc pat;
in omnibus alijs nationibus. quarum cor-
da igne ſpūſſancti non calefiunt. quia nul-
lomodo fidem recipiunt. fides enim vt di-
cit Apoſtolus ad Epheſi. ij. eſt donum dei
inter chriſtianos etia; qui nō habent ignē
ſpirituſſancti non habent fide; viuam. ſed
mortua;. Tercia ratio eſt vt apoſtoli ignē
diuinum per ora et verba ſpirarent in cor-
da hominum ipſos calefatientem et a ter-
renis ad celeſtia eleuantem Na; ante aduē
tum ſpūſſancti merces hominum erat terre
na in temporalium abundātia conſiſtens et
longa vita. Yſa. j. Si volueritis et audieri
tis me bona terre ꝯme. Sed modo non eſt
ſic. immo oēs qui pie volunt viuere in xpō
ieſu perſe. pa. vt dicitur. ij. Thi. iij. Nō eſt

ſeruus maior domino ſuo. ſi me perſequuti
ſunt et vos perſe. ij. Cor. iiij. In omnibus
tribulationē patimur. Vt ergo a; [illegible] ab his
ter-enis hoies eleuarent et ad celeſtia trāſ
ferrent oportuit eos et p ora et p verba ig
nem diuinū emittere aliaſ nunꝙ potuiſſent
facere. Ignis autem iſte duo facit. qꝛ cale
facit ppter qꝺ homines expoliant ſe. ⁊ ele
uat vt patet in vaporibus virtute caloris
ſolis eleuatis. Et ideo homines ignem di-
uinū in predicatōne apſoꝝ recipientes cale
fiebāt in tantū ꝙ omnia deponebāt; Actuū
iiij. Quotquot autem habebāt domos et a
gros vendeba[illegible]t ponebant precia eorum
ante pedes apo[illegible]oloꝝ et hoc eſt qꝺ dicitur
Lu. xij. Ignē veni mittere i terrā ¶ Quar
ta ratio eſt vt ad verba ignita apſoꝝ igniſ
de celo deſcenderet. quia ſiſe trahit ſuum ſi
mile qui omnem celi militiā ꝯburere ⁊ va
ſtarat Nam añ aduentū ſpūſſancti mūdus
celi militiā adorabat. et aliꝗ adorabant ve
nerem vt luxurioſi. aliqui mercuriū deum
mercatoꝝ [illegible]ari. aliqui martē deum bel
li vt ſupbi [illegible]ētes dominari Vt ergo apo
ſtoli hanc ydolatria; celeſtis militie deſtru
erent oportuit eos verba ignita pferre vt
ad verba eoꝝ ignis de celo deſcēderet ⁊ cō
ſumeret et deſtrueret eam. qꝛ ignis hab; al
ta et magna humiliare ij. Co. x. Arma mi
li. ie nře nō ſunt carnalia deſideria ſed po ē
ti i deo ad deſtructōem munitōnū. ꝯſilia de-
ſtruentes et omnem altitudinem extollen-
tem ſe aduerſus ſcientiam dei Et ideo apo
ſtoli maledicebant templis ydolorū et cor-
ruebant vt patet in multis lo[illegible] Hieroni.
xxiij. Nonne verba mea quaſi ignis ardēs
et quaſi malleus cōterens petras Vnde pꝰ
ꝙ Hie. dixit dñs. Ecce dedi verba mea in
ore tuo ſtatim ſubdit. et cōſtitui te ſup gē.
et reg. vt deſtruaſ et euellas et diſpdaſ i eo
dem. j. Qui figurabat choꝝ apoſtoloꝝ. nū
ꝗ enim legitur Hieremias ſuper gentes ꝯ
ſtitutus fuiſſe. ¶ Tercio queramus quare
ſpirituſſanctus potius in igne ꝙ in alio ele
mento apparuit Et ad hoc ſeptem ratio-
nes ſunt ſecundum ſeptem dona ſpūſſancti
Primo ratione motionis. ignis eñ ſp ten-

dit ſurſum. ſic ſpūſſanctus p donum ſapien
tie ſemp facit tēdere ad celeſtia. Ezec. viij.
Eleuauit me ſpiritus inter celū et terram.
Grego. Amor dei nunꝙ eſt ocioſus ope-
ratur eñ magna ſi eſt. Verſatur eñ ſapiē-
tia circa altiſſimas cauſas vt dicit Phus
Propterea apoſtolꝰ dicebat ad Philipē.
iij. Noſtra ꝯuerſatio in celis eſt. Secundo
rōne illuminatōnis. ignis eñ habet obſcu-
ra illuminare. ſic ſpūſſanctus per donum in
tellectus illuminat animam a tenebris er-
roris. j. Cor. ij. Itaq; que dei ſunt nemo
cōgnouit niſi ſpūs dei. Nobis autem reue-
lauit deus p ſpiritum [illegible]ctum. ſpūs enim
id eſt ſpūalis homo ſcrutatur omnia etia;
pfunda dei Vnde magis illuminata eſt ve
ritate fidei ⁊ doctrina dei. vna vetula hñs
ſpm̄ſanctum ꝙ omnes philoſophi qui non
habuerunt Ro. xj. Quis autem cōgnouit
ſenſum domini aut quis inſtruxit eū. Nos
autem ſenſum chriſti habemus. j. Cor. ij.
Quia vt dicit Job xxviij. Timere deum
ipſum eſt ſapientia ⁊ recede[illegible] malo ē in-
telligentia. qꝺ facit ſpm̄ſanctū habēs. Ter
cio ratōne actōnis. ignis eñ eſt valde acti
uus et in omnia alia agit et nihil poteſt a-
gere in ipſum. vt ipſū traſmutet. Cuius ra-
cio eſt. quia ignis eſt totꝰ formalis et qua
ſi nihil de materia habens. Omnis autem
actio eſt a forma. et paſſio a materia. et iō
poteſt agere et non pati. ſic ſpūſſanctus per
donum cōſilij facit hominem totum ſpiri-
tualem ⁊ nihil habere de materia ⁊ terre-
noꝝ pondere. Conſiliamur eñ vt dicit phi
loſophu[illegible] non de fine. ſed de his que ſunt
ad finem. et quia ad finem noſtrum videli
cet ad deum melius et velotius imus ſine
pondere terrenorum. ideo ſpirituſſanctus
p donum conſilij facit ea deponere ſolū ne-
ceſſaria retinendo. j. Thi. vj. Habentes ali
menta ⁊ quibus tegamur his cōtenti ſimꝰ
Exemplum de Johanne baptiſta toto ſpi
rituali Quarto ratione tranſformationis
Nam p ignem omnia tranſformātur ⁊ no
uam formam accipere poſſunt. ſic ſpūſſan-
ctus p donum fortitudinis trāſformat ho
mines in deum. quia facit eos potentes et

[illegible]ortes ad omnia vincendum. Vnde Petrꝰ
vna ancilla vicit anteꝙ ſpiritumſancti m
haberet. poſtea inuincibilis fuit. imo om-
nia vicit Vnde de Paulo et Barnaba di
citur Act. xiiij. Dij ſimiles facti hominibꝰ
deſcenderunt ad noſ Quinto rōne nutritō
nis. nam ignis in humido pingui et calido
nutritur vt in oleo cera ⁊ ſepo. in humido
autem ſicco ⁊ frigido extinguitur vt in ace
to et aqua. ſic ſpūſſanctus p donum ſcien-
tie quo homo cōgnoſcit ſpiritualia eſſe pin
guia et calida. temporalia vero eſſe frigi-
da et ſicca. nutrit animam in ipſis ſpiritua-
libus et facit ipſam mūdaniſ et tempalibꝰ
mori. Col. iij. Mortui eñ eſtis ſcilicet mū
do ⁊ vita veſtra abſcondita eſt cu; chriſto
in deo. Gal. ij. Quod autem nūc viuo in
carne in fide viuo filij dei Sexto rōne pur
gatōnis. ignis eñ hab; metalla purgare. ſic
ſpūſſanctus p donum pietatis purgat om-
nia peccata. quia ipſe eſt ignis diuinꝰ He
breoꝝ. xij. Etem̄ deus noſter ignis cōſumēs
eſt Vñ ſicut baptiſmꝰ aque et ſangu[illegible] pur
gat peccata. ita baptiſmus flaminis. i. ſpiri
tuſſancti. ſic fuit purgata Magdalena cui
omnia peccata ſunt dimiſſa quoniā dilexit
multū Lu. vij. Malach. iij. Et purgabit fi
lios leui et colabit eos quaſi aurū et quaſi
argentum Vñ in eccleſia fit remiſſio pecca
toꝝ p ſpm̄ſanctū Jo. xx. Acci. ſpm̄ſan. ⁊c̄.
et hoc fit cōgrue p donum pietatis. pietas
eñ miſeriā reſpicit. nihil aūt ē miſerabiliꝰ
ꝙ peccatum. Septimo ratione incineratio
nis. nam ignis omnia in cinere; redigit. ſic
ſpūſſanctꝰ p donū timoris redigit hominē
in cinerem humilitatis dū cōſiderat malu;
pene eterne. timet eñ valde. et iō ſe repre-
hēdit et in humilitate penitētiā agit. Job
xlij. Idcirco me reprehēdo et ago pñia; in
fauilla et cinere et ſic pt; ſcōm. ¶ Tercio
ipſo aduētꝰ ſpūſſancti ⁊ eiꝰ effectꝰ ſubiun
git. qꝛ reple. ſunt om. ſpi. ⁊ ce. lo. et qꝛ q h;
principale h; acceſſoriū. iō poſtꝙ apli ſpm̄
ſan. i tāta plenitudie receperūt fuerūt etiā
pleni oibꝰ gratijs et. ſſ. dois. qꝛ oēs grē et
dōa a. ſſ. ſunt vt dic̄ Aplus. j. Cor. xj. Hec
aūt oia opaſ vnꝰ atq; iō ſp. di. ſi. put vult

Et ꝙ ipſi fuerunt pleni ſpiritusancto oſtē
dit quadruplici ſigno dei plene[illegible]. Pri
mum eſt in tribulationibus non murmura
re. Nam vas plenum non roborat.
ſed vacuū dum tangitur. ſic apl'i in aduerſiſ
non murmurauerūt Lu.x. Ecce ego mitto
vos ſicut ag.in.lu. In pa.ve.poſſi.ani.ve.
Imo nō ſolū non murmurauerūt in tribu
latōib⁹. ſed gaudebāt Act.v. Ibāt apoſto
li gauden.a cōſpe.cōſi.quo dig.ha.ſunt ꝛc.
Ro.v. Sed et gloriamur in tri. Secundū
eſt firmiter cōſiſtere.nam res plena ſtat fir
ma.ſic apl'i poſtq̄ ſpm̄ſanctū receperunt in
fide ꝛ bonis operibus firme ſteterūt. nam
nec mūdus cū tormentis.nec caro cū oble
ctamentis.nec demones cū tēptamētis pote
rant ipſos amouere Ro.viij. Quis nos ſe
pabit a caritate chriſti.q.d.nemo. Terciū
eſt de plenitudine effundere.nam fons ple
nus effundit aquā.ſic apl'i tanq̄ plen⁹ fonſ
plenius effundūt aquam et ſupcreſcens tā
tum mūdū gratijs et donis ſpūalibus reple
uer[illegible] Eſt.x. Fons puus creuit in fluuiū
maximū et in aquas plurimas redundauit
Quartū eſt nihil plus recipe.nam vas ple
nū nihil plus recipit.ſic apl'i terreni ꝛ a ſpi
ritusancto alienū receperūt.vñ ſimoni ma
go offerenti eis multam pecuniā dixerunt
illud Act.viii. Pecunia tua ſit tecū in pdi
tionem. vnde nec diuitias nec honores nec
delitias amplius recipe voluerūt Phil.iij
Omnia detrimētū feci et ar.ſ. vt ſtercora
vt xpm̄ lucrifa. Math.xix. Ecce nos relin
quimus omnia ꝛ ſe.ſu.te. Et quia iuxta ſē
tentiam ſaluatoris ex abundātia cordis os
loqr̄.iō apl'i ſic abūdāter repleti ſpūſancto
ceperūt loqui multis et varijs linguis. qꝛ
multiplex erat ſpūs cordis ipoꝝ ſcȝ lingua
glorie que ē laudare et benedicere deū. lin
gua gratie que eſt hoībus volentib⁹ cōuer
ti gratiam ꝛ miam ꝓmittere. lingua doctri
ne que eſt hoīes inſtruere et docere. et lin
gua pene que eſt ſi quis non agit penitētiā
ad gehennam ire. ſi quis autē vult ſcire an
ſit ſpūſancto plenuſ. dicta quattuor in ſe cō
ſideret. quia ex opibus vel moribus vel ex
lingua ꝯgnoſcitur vñ ſit homo. Mar.xiiij

Nam et gallileus es Et math.xxvj. Nam
et loquela tua mani.te fa.et ſic pȝ tercium
Quarto admiratō et ſtupor ex predictis ꝯ
ſequens deſcribitur. qꝛ facta hac voce con
uenit multitudo magna et mēte cōfuſa eſt
ſcȝ pre ſtupore et admiratōe. admirabanẗ
em̄ tam ſubitam mutatōem. quia de nihilo
ad tam magnū ſtatū ſubito erant ſublima
ti Job.v. Qui ponit humiles in ſublime
et merentes erigit ſoſpitate. ꝛ ſic pȝ quartū

¶ Sermo ali⁹ de miſſione ſpiritusſan
cti. XXIIII

De excelſo miſit ignē in oſſib⁹
meis et erudiuit me Tre.pmo
Hie. pphēta a ſpiritusancto i
ſpiratus in pſona eccleſie log
tur in prefatis verbis referens et annun
tians qualiter ei ſpiritusſancti miſſio facta
ſit Circa quā miſſionem in predicta autori
tate quinq̄ innuūtur. Primo enim ſpirit⁹
ſancti miſſionis excellentia declaratur. qꝛ
de excelſo [illegible] pſona mittēs inſinuaẗ. qꝛ
miſit ſcȝ deus pater Tercio ſignum et figu
ra in quo ſpūſſanctus venit aperitur quia
ignem. in ſpecie em̄ ignis venit Quarto in
quos ſpūſſanctus venit. vel ſic miſſus ſub
iungitur. quia in oſſibus meis Quito quē
effectum ſpūſſanctus veniens fecerit demō
ſtraẗ. quia erudiuit me ex pmo hec miſſio
oſtenditur optima ꝛ pfecta quia de excelſo
Jaco.j. Omne datum optimū et omne do
nū pfe. Ex ſecundo oſtenditur caritate dif
fuſā. quia ex nimia caritate ſua qua dilexit
nos deuſ miſit nobis pmo filium et tandē
poſt receſſum filij miſit ſpm̄ſanctum vt no
biſcum ineternum maneret Gal.iiij. Quo
niam autem eſtis filij dei miſit deus ſpiri
tum filij ſui in corda veſtra Et tercio oſtē
ditur efficaciſſima. ignis enim inter omnia
efficaciſſimus eſt et multas habet operatō
nes vt dictum eſt in precedenti ſermone.
ex quarto oſtenditur munda et ſancta. nā
oſſa eccleſie ſunt ſancti et iuſti in auſterita
te penitentie exſiccati ꝛ mundi facti. ex qui
to oſtenditur fructuoſa. quia eruditio diſci
pline ſpiritusſancti fructuoſa eſt val

de Hebr.xij. Omnis autem diſciplina in
preſenti quidem nō videtur gaudij eſſe ſed
meroriſ. poſtea autē fructum pacatiſſimū
exercitatis p eam reddet iuſticie. Primo
ergo dicit ꝙ ſpūſſancti miſſio de diuine ma
ieſtatis excellentia ꝓcedit de quo nihil di
citur ad pñſ Secūdo oñdit ꝙ ſpūſſanctuſ a
deo patre eſt miſſus. quia miſit ſcȝ deus pa
ter. Circa ꝙ ſciendum ꝙ cum ſit vna eſſen
tia in tribus pſonis et omnis actio et ope
ratur ab eſſentia ꝓcedat oportȝ neceſſario
ꝙ quādo pater mittit ſpm̄ſanctum ꝙ fili⁹
ſimiliter mittat et ſpūſſanctus eodē modo
ſeipſum mittat. ſiue p ſeipſ[illegible] veniat. quia
vt dicit Aug⁹. indiuiſa ſunt opa trinitatis
Et hoc eſt qđ dicit Joh.v. Cum ve.pacli
tus quē ego mitto vo.ꝛc. In eodem xiiij.
Paraclitus autem ſpūſſanctuſ quē mittat
pater in noīe meo Item cū tribus perſoīs
vna eſſentia ſit cōmunis. et eſſentia non ſe
peraẗ a pſonis. nec pſone ab eſſentia opor
tet neceſſario ꝙ vbicūq̄ eſt pſona ſpūſſan
cti vel patris vel filij ibi ſit e[illegible]ia trinitatis
et vbicūq̄ ſit eſſentia diuia. ibi ſit pſona pa
tris et filij et perſona ſpūſſancti Jo.xiiij.
Philippe qui videt me videt et patrē me
um. non credis. quia ego in patre et pater
in me eſt. et idem eſt de ſpūſancto Et iō dū
ſpiritusſanctus aduenit totatrinitas venit.
Joh.xiiij. Ad eum veniem⁹ et manſionē
apud eū faciemus Miſſus ergo ē ſpūſſan
ctus cū potentia miraculoꝝ. que patri at
tribuitur Lu.ix. Dedit eis poteſtatem ſup
omnia demonia et vt lāguores cu. Miſſuſ
eſt cū ſcia veroꝝ qꝛ filio attribuitur ſapia
Jo.xiiij. Ille vos doce. omnia veri. Miſ
ſus eſt cum bonitate donoꝝ. qꝛ ſpūſancto
attribuitur bonitas. ipſe em̄ eſt bonitas ſe
nobis in ſuis donis effundens Rom. viij.
Quomō etiam cū il.no om.no.do. et iō tri
bus vicibus xpūs aplis ſpm̄ſanctum dedit
Primo ante paſſionem ad faciendū mira
cula quando miſit eos ad predicandū ꝛ de
dit eis poteſtatem ſup omnia demonia et
vt languores curarent. quod ad potentiā
patris ptinet Scđo poſt reſurrectōem ad
relaxandum peccata qñ inſufflauit in eos et

ait Accipite ſpūſan. et quoꝝ re.pec.re.eis
Jo.xx. qđ ad filiū ptinet. qꝛ vna clauis ad
relaxandum peccata eſt ſcientia veritatis
que filio attribuitur Math.ix. Vt autem
ſciatis quia filius hoīs ha[illegible]poteſtatem
in terra dimittendi peccata. Tercio p⁹ aſ
cenſionē ad cōfirmādum corda. qñ in lin
guis igneis vt hodierna die ſedit ſup ſingu
los eoꝝ ſpūſſanctus Act.ij. qđ ad ſpūſan.
ptinet. quia ex magna pietate ſpūſſancti p
ceſſit vt ſic eos cōfirmaret. [illegible] et quo
die ſpūſſanctus cum mentibus fideliū illa
bitur Jo.iij. Spūs vbi vult ſpirat Et ſic
patet ſcđm. Tercio oſtēdit ſignū i quo ſpi
ritusſanc. miſſus eſt. quia in igne. Miſit in
quid ignē. Circa qđ nota ꝙ ſpūſſanctus in
quadruplici rerum ſpecie miſſus eſt. Primo
in ſpecie columbe ſup chriſtum baptiſatū.
Lu.iij. Deſcendit ſpūſſanctus corpali ſpē
ſicut columba in ipſum Secūdo in ſpē nu
bis ſup chriſtū transfiguratū Math.xvij.
Ecce nubes cādida obumbrauit eos Ter
cio in ſpecie flatus Jo.xx. Inſufflauit [illegible]
ait Accipite ſpm̄ſanctum Quarto in [illegible]
ignis ꝛ lingue vt hodierna die Act.ij. Ap
paruerūt illiſ diſcipu.lin.tan.ig. et hoc iđo
fecit ille ſpūs veritatis nō vt aliquā fictō
nem oñderet. ſed vt daret intelligi ꝙ oim
harū rerū ꝓprietates ſpūſſanctus adueniēs
in nobis opatur [illegible] primo i ſpē
columbe venit ad oñdendū ꝙ quinq̄ pro
prietates colūbe in nobis aduenieſ opatur
Nam colūba gemitū ꝓ cantu habet felle
caret in petra nidificat. eſt auis fecūda val
de et ſup riuos aquaꝝ ſtans in ipſis aqſ ac
cipitrē ſpeculaẗ ſic ſpūſſā. veniēs facit nos
gemere ꝓ incolatu pñtis miſerie ꝓ dilatōe
pſīe ꝛ ꝓ peccatis aie. de pmo ꝛ ſcđo pſal.
Heu mi. qꝛ inco. ꝛc. de tercō idē. lauabo p
ſinglas noc.i.pctā.lectū meū.i. [illegible]
Pctā em̄ noctes ſunt qꝛ i noc[illegible]
noctē iferni adducūt. io.iij. ois [illegible]
odit lucē. ſic flere fecit petꝝ ꝓ pec. [illegible]
xxij. Egreſſus foras pe.fle.amare. itē felle
amaritudis ꝛ neqtie facit noſ carere Yſa.
xj. Spūs domini ſuper me eo ꝙ vnxerit
me ſcilicet melle dulcedinis. et bonitatis.

Ité in foraminibus petre hoc eſt in vul-
neribus ieſu chriſti facit nos commorari.
Bern. Vbi firma tutaq; requies niſi i vul
neribus ieſu chriſti Gal.ij. Chriſto cõfi.
ſ.cru. In eodem vj. ego eñ ſtig. do.noie ie
ſu chriſti cor.m.p. Item facit nos valde
fecundos bonis opibus j. Cor.j. Gratias
ago deo meo ſemper p vobis in gracia dei
que data eſt vobis: quia in omni di.facti
eſtis in illo.i.in ſpuſancto Grego. Amor
domini nuq; eſt ocioſuſ opatur eñ magna
ſi eſt Item hoiem riuis aquar.i.gratiarũ
abundantem facit ſibi cauere ne i ipſis dya
bolus eum ſuffocet Quia vt dicit Aug⁹.
Supbia etiã bonis opibus inſidiat vt pe-
reant Sic ſuffocatus fuit lucifer z primi
pentes.ſed nõ ſic ſuffocata fuit beata vir-
go que plena omni gracia z mater dei fa-
cta non dixit.ecce regina mũdi.ecce mater
domini.ſ; ecce ancilla domini Lu.j.
Secũdo in ſpecie nubis deſcendit ad oſten
dendum q ſpũſſan. tres pprietatès nubis
i nobis opatur Nubes eñ a terra eleuat
virtute caloris refrigeriũ preſtat ɔtra incẽ
diũ ſolis et pluuiã generat ex reſolutõe va
poris Sic ſpũſſanctus aduemẽs eleuat ho
minẽ a terrenis Ezech.v ij. Eleuauit me
ſpũs inter celũ et terrã Vñ de viris ſpũali
bus dicit Eſa.lx. Qui ſunt iſti qui vt nu.
vo. Phil.iij. Noſtra cõuerſatõ in celiſ eſt
Item refrigeriũ preſtat cõtra incẽtiua vi
cior Ecc.xxiiii. Spũs meus ſup mel dul-
cis Sapi.xij. O q; bonus et ſuauis eſt do
minus ſpũs tu.in no. Hoc fuit figuratum
in nube filior iſrael in qua dñs eos prece-
debat vt; Exod.xiiij. Neemie nouo.in co-
lumna nubis ductor eor fuiſti Item plu-
uiam lacrimar in nobis generat Ro.viij.
Ipſe eñ ſpũs poſtulat p nobis.i.poſtula-
re nos facit gemitibus inenarrabilibus.
¶ Tercio in ſpẽ flatus datuſ eſt apo
ſtolis.ad oñdendũ q ſicut flatus neceſſari-
us eſt vite corpali z ſine ipſo ſtatim homo
moritur.ſic ſpũſſanctus vite aĩe ẽ neceſſa-
rius z ſine ipſo aĩa eſt mortua.j.Cor.iij.
Qui nõ diligit manet in morte.et iõ ſignã-
tur ad relaxandũ peccati. ſpũſſanct⁹ dat⁹

eſt in ſpecie flatus.quia ſicut flatum pdẽs
morit.et flatũ recupans reuiuiſcit.ita hõ
ppter peccatũ ſpũſanctũ pdens moritur.z
p gratiã ſpũſan.recupans reuiuiſcit Col.
ij. Et vos cũ mortui eſſetis in delictis et
preputiõ carniſ veſtre cõuiuificauit voſ cũ
illo.ſ.cum ſpũſancto.cõdonans vobis om-
nia delicta ¶ R. Quarto in ſpẽ linguar
ignis ſup apſos apparuit ad oñdendum q
predicator verba ignita calefacẽtia corda.
a ſpũſan.habet z ipſe p os eius loquitur.
Gre. Niſi idem ſpũs qui p os predicatoriſ
loquitur aſſiſtat cordi auditoris ocioſus ẽ
ſermo doctoris Math.xiij. Non eñ vos
eſtis loquẽtes ſed ſpũſſanctus Hier.xxiij.
Nũquid nõ verba mea ſunt quaſi ignis ar
dens z quaſi malleus cõterẽs petras. Hoc
fuit figuratũ i Eſa.qñ cũ ipſe deberet pre
dicare pplo vn⁹ de ſeraphin volauit ad eũ
et calculo ignito quẽ forcipe tulerat de al
tari tetigit os eius qui calcul⁹ ſpũſanctũ
figurabat ¶ In fine iſtius mẽbri nota q
ter legit in pncipio ecclie ſpũſanctũ da-
tum Primo in orõne Lu.iij. Ieſu bapti-
ſato z orãte deſcẽdit ſpũſſan. Secũdo i pre
dicatõe Act.x. Loquẽte petro cecidit ſpũſ
ſanctus ſup oẽs qui audierũt verbũ Ter-
cio in manuũ impoſitõe Act.viij. Tũc im-
ponebant man⁹ ſup illos z accipiebãt ſpm
ſanctũ Et iõ ſi volum⁹ ſpũſan.recipe ora
tioni inſtemus.quia orãtibus aplis ſpũſſã.
dat⁹ eſt Inſtem⁹ predicatõi.qr in linguis
igneis apparuit ad oſtẽdendu; q in verba
predicatõis ſpũſſan datur Inſtem⁹ cõfeſ-
ſioni vt ſacerdos imponat nobis manus et
det ſpũſanctũ Jo.xx. Accipite ſpũſanctũ
quor pec.zc.et ſic patet terciũ. Quarto õ
monſtrat in quos ſpũſſanctus miſſus eſt qr
in oſſibus meis Iſta ſunt oſſa de quib⁹ di
ctum eſt Ezec.xxxvij. Fili hoĩs vaticina-
re de oſſibus iſtis et dices eis Oſſa arida
audite verbũ dñi ecce ego intromittam in
vos ſpm et viuetis Iſta oſſa in qbus ſpũſ-
ſanctus habitat et venit ſunt ſancti viri q
ſex modis dicũtur oſſa.ſ.oſſa ſicca.oſſa du-
ra z fortia.oſſa humana.oſſa viua.oſſa re
dolentia et oſſa neruis colligata ¶ Primo

eñ ſunt oſſa exſiccata p abſtinentiã eſce et
pot⁹.ab humore carnalis deſiderij. Pſal.
Oſſa mea ſicut cremiũ aruerũt. j.Cor.xj.
in fame et ſiti et ie.mul.in frigore et nu.in
eodẽ iiij. Semp mortificatõem dñi noſtri
ieſu chriſti in corpibus noſtris circũferen-
tes Peccatores aũt ſunt oſſa humẽtia et
in aquis carnalis cõcupiſcẽtie natãtia Sa
pien.ij. Non ſit pratũ qd nõ ptran.lux. eñ
Vnde de dyabolo dr Job.xl. In ſecreto
calami dormit in locis humẽtib⁹ et iõ cu;
ſpũſſan.ſit ignis non põt in eis viuere Se
cundo ſunt oſſa dura et fortia ad portãdũ
onera pñie z ad tolleran omnia aduerſa
Pſal. Vt iumẽtum factus ſum apud te.j.
Cor.iiij. Maledicimur et benedicim⁹ pſe
cutõ; patimur z ſuſtinem⁹. blaphemamur
et obſecram⁹. Peccatores aũt ſunt oſſa d
bilia nullũ ponduſ pñie valẽtia ſuſtinere z
omni tẽptatõni cedentia.et iõ cum ſpũſſan
ctus ſit pondus penitentie virtutũ et mor
nõ ſuſtinet ab eis Tercio ſunt oſſa hũana
ppter mãſuetudie; pietatiſ z nõ canina vl
lupina Mat.xj. Diſcite a me quia mi.ſum
et humi.corde.in eodẽ.v. Beati miſericor
des qm ipſi poſ.ter. Sic fuit mitis Dauid.
qui miphiboſeth filiũ filij inimici ſui mor
talis fecit de mẽſa ſua z viris iabes qui ſe
pelierũt oſſa eiuſdem Saul inimici ſui bo-
na repmiſit ij Regũ xxj. Peccatores aũt
ſunt oſſa canina z lupina mordẽtia et lace
rantia Et iõ cũ benignus ſit ſpũſſan.nõ po
teſt in eis requieſcere Yſa.lxj. Spũſ domi
ni ſup me et eo qd vnxit me.i.hũanum et
manſuetũ me fecit Quarto ſunt oſſa viua
et nõ mortua.p inhabitantẽ ſpm vite i eis
Jo.vj. Spũs eſt q viuificat caro autẽ nõ
pdeſt quicq;.in eodẽ xiiij. Ego viuo z voſ
viuetiſ.et etiã nõ ſolũ ſunt viua in ſe ſ; eti
am cõferũt vitã alijs Quod figuratũ fuit
in oſſibus Heliſei que ſtatim q tetigerunt
cadauer hoĩs mortui reuixit hõ vt p;.iiij.
Regũ xiij. Mat.x. Infirmos curare.mor
tuos ſu.le.p.mũ. Peccatores aũt ſunt oſſa
mortua vitã gratie nõ habẽtia.et iõ cũ ſpi
ritusſan.ſit ſpũs vite non põt requieſcere i
eis Quinto ſunt oſſa redolẽtia p odorem

bone fame et nõ fetẽtia p fetorem infamie
ij. Cor.ij. Chriſti bonus odor ſumus deo i
his qui peunt et in his qui ſalui fiũt et ali
is quidem odor vite in vita;.alijs quidem
mortis in mortẽ Gen.xxvij. Ecce odor fi
lij mei ſicut odor agri.ple.cui bene do. Ec
cle.xlix. Memoria Joſie in cõpoſitõe odo
ris Peccatores aũt ſunt oſſa fetentia co-
ram deo et ſanctis Yſa.xxxiiij. De cadaue
ribus eor aſcendet fetor Vnde in vitaſpa
trum legit.q angel⁹ obuiãs cuidam orna-
te mulieri peccatrici obturauit ſibi nares
dicens q fetebat coram deo et ſanctis Et
obuiãs cuidã iuſto paupi vlceroſo odora-
uit eũ dicẽs q redolebat coram deo z ſan-
ctis. Dicit Phs q carnifex nil ſentit de odo
re niſi ſit annexus rei cõmeſtibili vel vene
ree.ſed illũ optime ſentit Similiter pecca-
tores nihil ſentiũt niſi de odore carnaliũ.et
ideo cũ ſpũſſan.non ſit caro ſed ſpũs nõ re
dolet eis.z ppterea nõ recipit ab eis. Se-
xto ſunt oſſa neruis colligata z cõpagina
ta Ezec.xxxiij. Et acceſſerũt oſſa ad oſſa.
vnumqdq; ad iuncturã ſuam et ecce nerui
et caro ſup ea aſcenderũt Jo.x. Oſſib⁹ et
neruis cõpegiſti me Et non ſunt oſſa pali-
tica et diſſoluta Omnia eñ opa iuſtor ſũt
regulata et oẽs ſenſus eor regulati ſunt:
j.Cor.xiiij. Omnia honeſte et ſecũdũ or-
dinem fiant i vobis Ro.xij. Rõnabile ob
ſequiũ veſtrũ et nolite cõformari huic ſe-
culo ſup.quia totu; eſt diſſolutũ Vnde re
ligio chriſtiana vocat eo q a multis abſti
net et in multis ſe religat que alijs natõni
bus licent Et inter chriſtianos illi dicunt
religioſi qui multũ religãt Peccatores au
tem ſunt oſſa palitica et diſſoluta.quia fa-
cta et dicta eor a regula rõis diſcrepant et
diſcordãt Ro.j.et quia non pbauerũt ha-
bere deum in notitia tradidit illos de⁹ i re
pbum ſenſum vt faciant ea que nõ conue-
niunt repletos omni iniquitate zc. Cariſ
ſimi ſi volum⁹ q ſpũſſanctus veniat i nos
ſimus ſicci p corpis maceratõe;.quia ipſe
eſt ignis ſimus fortes p tollerantiã aduer-
ſorum.quia ipſe eſt virtus indefitiẽs z põ-
dus virtutum ſimus mites et humani per

pietatem.quia benignus eſt ſpūs ſapientie.
ſumus viui p gracia.quia ipſe eſt vita. ſumꝰ
redolentes p bonam famam.quia ipſe odo
rat odorem ſpūaliū et non carnaliū. ſumus
cōpoſiti et ordinati p regulam rōnis . quia
ipſe eſt regula omnis rectitudinis et iuſti
cie.et ſic erimꝰ oſſa in magna reuerētia co
ram deo Talia fuerūt oſſa Joſeph qui fi
lij iſrael cū magna reuerentia de egipto in
terram ꝓmiſſionis tranſtulerunt vtꝫ Exo.
xiij.et ſic patet quartū. Quinto ponit effe
quē ſpūſſanctus veniens fecit eccleſie.quia
erudiuit eaꝫ.hunc effectū ſpūſſanctus in to
ta eccleſia et in aīa cuiuſlibet iuſti quoti
die facit ¶ S. Nam p ſeptē dona ſua ip
ſam erudit et informat. Ipſa em̄ ſepteꝫ do
na ſpūſſancti ſunt ille ſepteꝫ ſtelle in dexte
ra filij que illumināt totū mūdum de qbus
dicit Apo.j . Iteꝫ ſunt ſeptem oculi que
ſunt ſeptē ſpūs dei miſſi in oēm terrā de q
bus dr̄ Apo.v. Itē ſunt ſeptē lucerne que
ſemp debent ardere in tabernaculō dei. De
quibus dr̄ Exo.xxv.quia dona ſpūſſancti
faciūt hominē ardere ꝛ oia videre . Unde
illa ſancta aīalia in qbus erat ſpūs vite e
rant oculis vndiqꝫ plena vt dicit Ezec.j.
Erudit ergo nos ſpūſſanctꝰ. Primo p do
nū ſapientie dū affectū mentis ꝯgnitōe paſ
cit et delectatōe bonoꝝ illū afficit ꝛ reficit
dum ſcꝫ vera bona ꝓut ſunt bona amare ꝛ
guſtare facit dulcedinē ſuauitatis coꝝ ſen
tire.qui prius ſolū terrena ſapiebat Heb.
v. Omnis qui lactis ē pticeps expſ ē ſer
monis iuſtitie. Perfectoꝝ aūt eſt ſolidꝰ ci
bus coꝝ qui ꝓ cōſuetudine exercitatos ha
bent ſenſus ad diſcretōeꝫ boni et mali Se
cundo erudit p dona intellectus in boīſ cō
gnoſcendis et maxime p fidem pficit et il
luminat de credendis Act.xv. Fide purifi
cans corda coꝝ Tercio erudit p donū con
ſilij duꝫ cautū facit hominē quō eligat bo
na et preelegit meliora et vtiliora ſalutis.
Math.xix. Si vis pfectus eſſe vade et vē
de omnia que habes et da pauperibꝰ et ve
ni ſequere me Quarto erudit p donū for
titudinis dū contra inſultus temptatōnem
pugnantē roborat oſtēdens ei ſolū p patien

tiam eſſe pugnandū Lu.xxj. In patientia
veſtra poſſidebitis aīas veſtras . Quinto
erudit p donū ſciētie p quod dat cōgnoſcē
bene agere et a malo recedere Job.xxviij
Timere deū ipſum eſt ſapiētia.et recedere
a malo intelligētia.quia vt Apl's.j. Cor.
xiiij. Qui ignorat ignorabit Sexto erudit
p donū pietatis dū p quoſdam ſpei funicu
los ad bonū appetēduꝫ et agendū attrahit
Mat.iiij. Uenite poſt me faciā vos fi.pi.
ho. Septimo erudit p donū timoris dum a
malo culpe pūtis.et a malo pene future p
quedā metuenda que mentibus hoim ſug
gerit retrahit [illegible]uertit.Ecc.vij. Memo
rare no.tu.ꝛ ineter.non pec [illegible] Poſt
q̄ autē ſpūſſanctus his ſeptē donis nos e
rudiuit ꝛ informauit p eadē nos pūgnare
facit cōtra ſeptem mala humane nature.ꝛ
primo ꝯtra malū puerilitatis facit nos pū
gnare dono ſapientie Peccator em̄ eſt pu
er ſenſu et ope ꝛ omnia opa ſua ſunt pue
rilia Yſa.lxv. Puer cē.an.mo.j. Corint.
xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus.ſed mali
cia puuli eſtote . Exemplum ſicut puer dat
vnū aureū p vno pomo . ita peccator pro
vno denario dat vnā virtutē. imo oēs.imo
qd̄ plus eſt deū Sapi.xij. Infantiū inſen
ſatoꝝ more viuentis Sed p donū ſapiētie
efficitur maturus in ſenſu et in ope diſcre
tus Gre. Per ſapientiā maturi ſumꝰ Se
cūdo cōtra malū brutalitatis facit nos pū
gnare dono intellectus. Peccator em̄ ſicut
brutū aīal ſolū exteriora in rebus ſenſibili
bus cupit illis inherens tanq̄ fini.interio
ra vero coꝝ nulla cōgnitōe attingit Exem
plum ſicut vrſus nō diſcernit ſi apis eſt in
fauo mellis.nec piſcis ſi hamus ſub verme
Sic peccator non diſcernit ſi ſub delectatō
ne mūdi eſt pena eterna Sed p donū intel
lectus homo penetrat interiori rei ꝛ ꝯgno
ſcit penam eternā et q̄ ſub aſpitate penitē
tie latet gloria infinita Ro.viij . Nō ſunt
cōdigne paſſiones huiꝰ tem.ad fu.glo.que
re in no. Tercio ꝯtra malū piculoſitatis fa
cit nos pūgnare dono cōſilij. Peccator em̄
eſt in multis piculis cōſtitutus Nam i car
cere dyaboli manet et eſt ſinatꝰ ad morteꝫ.

et priuatus omnibus bonis et de omnibus
his non curat.ſed omni die exponit ſe peri
culo dum peccatū addit peccato. Oſee iiij
Furtum et mendatiū et homicidiū inunda
uerūt et ſanguis ſanguineꝫ tetigit Exēpluꝫ
ſicut vnus ribaldus exponeret ſe piculo in
trans ad regem vt interficeret eū.ſic pecca
tor dum peccat.quia q̄tum in ſe eſt vult i
terficere filiuꝫ dei. Hebre.vj. Rurſuꝫ cru
cifi.ſibimetip.filium dei.ſed p donum con
ſilij.homo eligit tutam viam.ſ. relinquere
mūdū et carnalia deſideria que mergūt ho
mineꝫ in infernū Thi.ij. Apparuit gracia
dei et ſaluatoris no.om.ho.[illegible].u.vt abne
gantes impietatē et ſecularia deſideria ſo
brie et iuſte et pie viuamus in hoc ſeculo.
¶ Quarto cōtra malū cōtinuitatis ſpūal
certaminis facit nos pūgnare dono forti
tudinis.mundus iſte eſt campus agonis et
prelij Job.vij. Militia eſt vita hoīs ſup
terram.et preliū iſtud eſt ita cōtinuū ꝛ for
te q̄ omnis homo ſuccūberet niſi eſſet dei
fortitudine roboratus Lu.xxj. Petre ecce
ſathanas expe.vos vt cri.ſicut tri. Ego au
tem ro.p te.vt non deficiat fides tua . Et
ideo omnes apoſtoli quādo relicti ſunt ꝓ
prijs viribus ſunt deuicti. De hac fortitu
dine peccator non curat.ſed ꝓprijs viribꝰ
vult pugnare vt Petrus ꝛ ideo ſicut Pe.
quottidie negat chriſtū Tyi.j . Confitent
ſe noſſe deum factis autem negant . Exem
plū ſicut homo ſtans tota die in forti prelio
ſine armis.neceſſario morit.ſic peccator dei
fortitudine non armatus.ſed homo iuſtus
omnia vincit dono fortitudinis roboratus
Phi.iiij. Omnia poſ.in eo qui me cōfor .
Sic vicit Dauid Goliam et Sampſoneꝫ
philiſteos Quinto ꝯtra malū erroris cir
ca bona et mala dono ſcientie facit nos pū
gnare.dupliciter em̄ erramus in cōgnoſcen
do bona et mala. Primo qn̄ puum bonuꝫ
et puū malū dicimus magnū bonum et ma
gnū malū.et ecōuerſo. Secūdo qn̄ illud qd̄
eſt malū dicimꝰ bonum.et illud qd̄ eſt bo
num dicimus malū. Yſa.v. Ue qui dicitis
bonū malū.et ma.bo. Omnia bona et ma
la mūdi ſunt pua bona et pua mala preter

peccatum quod eſt peſſimum malum. Uir
tutes enim et dona ſunt optima bona. Ja.
j. Omne datum opti. et om.do.perfectum
ꝛc. Peccator autem bona ꝛ mala mūdi re
putat optima bona et peſſima mala pecca
tū autē reputat puū maluꝫ ꝛ virtutes mo
dicū bonū Exemplū ſicut ſtultus reputare
tur qui diceret lutū melius auro.ſic eſt pec
cator. Sed iuſtus p donū ſcie diſcernit ma
gna et pua bona et mala.optimū bonum ꝛ
peſſimū malū Mat.x. Eſtote prudentes ſi
cut ſerpentes ¶ Sexto cōtra malū execrabi
litatis ꝓpter quā vita noſtra eſt deo odio
ſa facit nos pūgnare dono pietatis. pecca
tor eſt deo execrabilis.quia nec ſui miſeret
nec ꝓximi Ecc.xiiij. Qui ſibi nequā ē cui
bonus erit. Job.xxiiij. Pauit em̄ ſterilem
et que nō parit ꝛ vidue non benefecit.om
nis miſeratō peccatoris eſt ſolū circa car
nem ꝓpriam que eſt ſteril et nullū fructuꝫ
vite parit.ſed vermibus deuoranda ſeruat
anime vero ſue viduate ſuo ſponſo deo nō
benefacit Exemplū ſicut habens pulch[illegible]
ſapientem .nobilem.et diuitem vxorē et [illegible]
ipſa nihil curaret.ſed de vilidiſſima ribal
da et turpi multū ſolicitaretur eſſet execra
bilis coram hoibus.ſic peccator qui de aīa
nil curat eſt execrabilis coram deo. Mat.
xvj. Quam cōmutatōem dabit homo pro
anima ſua.ſed iuſtus dono pietatis miſere
tur anime ſue Eccl.xxx. Miſerere anime
tue pla.de. ¶ Septimo ꝯtra malū ſtulte ſe
curitatis.que nihil eſt piculoſius hominū
tot malis obſeſſo.facit nos pūgnare dono
timoris.peccator iter tot ꝛ tales inimicos
ſecure dormit et nihil timet. Job.xxj. Do
mus coꝝ ſecure ſunt ꝛ pacate Et qd̄ ſequi
tur Ducūt inquit in bonis di.ſu.ꝛ in puc.
ad infer.deſcen.et quare . quia ſine timore
vixerūt Ecc.j. Timor dn̄i expellit peccatū
Nam qui ſine timore eſt iuſtificari non po
teſt Exemplū ſicut hō obſeſſus in quodam
caſtro et dure expūgnatus et timens de pdi
tōe intus.ſtultus et malus cuſtos reputare
tur ſi ſecure dormiret ꝛ cōmeſſatōnibus ſe
daret et oſtia caſtri non firmaret.ſic pecca
tor in ergaſtulo carnis obſeſſus i qua eſt

perditio et a demonibus fortiter oppugna tus ſtultus reputatur. ⁊ vt malus cuſtos. debet cōdemnari. ſi oſtia ſenſuum nō claudit et cōmeſſatōnibus vacat. ⁊ ſolerti cura ſe non cuſtodit Aba. ij. Sup cuſtodiā meā ſtabo Math. xxvj. Vigilate et orate vt nō intretis in temptatōem. ſed iuſtus dono timoris ſicut timens ſemꝑ cuſtodit ſe Eccl. ij. Fili acce. ad ſerui. dei ſta. in iuſt. et ti. et prepa. ani. tu. ad temp. Prouer. xv. In timore dñi declinat omnis a malo. et ideo cū in timore domini recedatur a malo frequēter ſunt cogitanda. que timorem domini incuciūt ſicut ſunt punitōes quas deus fecit peccatoribus et pene future Ecc. xvj. Niſi in timore domini te. te inſtanter ci. ſubuer. do. te. Yſa. xxxviij. Ego dixi in dimi. dierū meoꝝ va. ad por. ⁊c̄. Et ſic pʒ quintum.

De ſancta trinitate ſermo LXIIII

Inuiſibilia ipſiꝰ a creatura mūdi ꝑ ea que facta ſunt intellecta ↄſpiciūtur ſempiterna quoqʒ virtus eius et diuinitas ro. j. Nihil eſt in vniuerſo mūdo tam inuiſibile et incōprehenſibile ſicut vnitas et trinitas dei Poteſt autem aliqd eſſe alicui inuiſibile duobus modis. Vno mō ex ꝑte ſua. quia non eſt lucidū vel coloratum vt ſonꝰ et ventꝰ ⁊ ſilia. Alio mō ex ꝑte vidētis puta qñ habet debilem et obumbratū viſum et iſto modo non poſſumus videre rotā ſolis quā aquila intuet. iſto ergo mō trinitatem et vnitatē videre non poſſumus rōne ſcʒ debilitatis intellectus noſtri. quia vt dicit Phus. ita ſe habet intelletꝰ ad manifeſtiſſima nature. ſicut oculuſ noctue ad lucē ſolis Vie. Grādes materias pua ingenia non ſufferunt Nihilominꝰ ꝗuis tanta ſit difficultas in cōgnoſcendo trinitatē ⁊ vnitatem dei vult apſus in verbis ꝓpoſitis ꝙ ꝑ creaturas ⁊ ꝑ rōnes naturales fidei tam admixtas ipſa vnitaſ et trinitaſ dei aliquo modo in enigmate tamē et multū imꝑfecte attingatur. et hoc nō vt ipſa trinitas ꝓbet ſed vt ipſa ab impūgnantibus defendatur Debemus ergo eſſe pati defendere ea que catholica fides tenet. j. Pe. iij. Parati ſēper reddere rōem de ea que in nobis eſt fide et ſpe. ſed in hac materia eſt caute ꝓcedendum. quia vt dicit Augꝰ vbi queritur vnitas trinitatis patris et filij et ſpūſſancti. nec ꝑiculoſiuſ alicubi erratur. nec laborioſius aliqd inuenit. nec fructuoſius aliqd queritur. Ad hoc tamen querendū oportʒ nos humiliari ſcōm intellectū. quia vt dicit Gre. Sacra ſcriptura eſt magnū pelagus vbi eleuas natat et agnus peditat Debemꝰ ergo tenere ipſum intellectū ſub imperio voluntatis ij. Cor. x. In captiuitatem redigētes omnē humanū intellectū in obſequiū chriſti. quia dato ꝙ intellectꝰ nō poſſit videre que de trinitate dicūtur. debʒ homo ꝑ volūtatē ipſum cogere dicēs Volo credere que fides catholica tenet. ſiue intelligam ſiue non. cū ſint a ꝓphetis ꝑ ſpiritumſanctum qui mentiri nō pōt ꝓphetata ij. Pe. j. Non eñ voluntate humana allata eſt aliqñ ꝓphetia ſed ſpūſancto inſpirati locuti ſunt ſancti dei homines A chriſto qui eſt ipſa veritas imꝑata. Jo. xiiij. Creditis in deū et in me credite Ab apſis qui viderunt predicata. j. Jo. j. Que vidimus et audiuimꝰ et manus noſtre ↄtrectauerūt de verbo vite hec annūtiamꝰ vobis Pſal In omnem terram exiuit ſonus eoꝝ. Per oꝑa mirabilia apꝓbata et roborata Joh. vj. Qui credit in me oꝑa que ego fa. ⁊ ip. faciat ma. ho. fa. Mar. xvj. Illi autē ꝓfecti p̄edi. vbiqʒ do. coop. et ſer. ↄfir. ſe. ſig. Et ab Auguſtino et alijs doctoribus qui fuerūt ſapientiſſimi et hec oia ꝓbauerunt et viderūt ſcōm qđ in vita iſta videri poſſunt et ꝓbari atteſtata ⁊ ī ſcriptis redacta Et iō non ſumus indoctas fabulas ſecuti vt dicit. ij. Pe. j. ſed vera loqmur et tenemus. et ꝓpterea inexcuſabilis ē omnis homo qui his que ſunt fidei non aſſentit cuʒ ſint ꝓbata et atteſtata omni mō quo aliqd ꝓbari poteſt. Humiliemur ergo kariſſimi in fide vt credamus ea que ſunt fidei non poſſumuſ aliter intelligere Yſaye. vij. Niſi credideritis non intelligetis. ſi aūt credere

voluerimꝰ deus illuminabit nos. et qđ impoſſibile videbatur. poſſibile ac decenſ. ac. iiij. Fide purificans corda eoꝝ. Teneamuſ ergo fidei noſtre cōfeſſionem ſcʒ ꝙ ſit vnꝰ deus et tres ꝑſone vt dictum eſt. ꝙ pater ⁊ filius et ſpūſſanctus ſint ille tres perſone. et omnes tres ſint ſolū vnus deus. Pſal Benedicat nos deꝰ deꝰ noſter ⁊c̄. Yſa. vj Sanctus ſctūs ſanctus dñs deus exercituum et non dñi dij. et ad cōſolatōeʒ fidei noſtre ꝑ rōnes predicabiles hoc ſolū in p̄ñti ſermone ꝓbare intendo. et p̄mo ꝙ eſt vnuſ deus tm̄. ſecūdo ꝙ ſunt tres ꝑſone. tercio ꝙ iſte tres [illegible] pater et filius et ſpiritꝰ ſanctus [illegible] Primo ꝓbatur ꝙ ſit ſoluʒ vnus deus [illegible] ſint ſolū vnus deꝰ ꝑ tres rōnes [illegible] ſumit a cauſis. qꝛ vt dicit Phus in cauſis ordinatis impoſſibile eſt in infinitū abire. imo deuenire oportet ad p̄mam cauſaʒ que eſt cauſa ordinanſ et diſponens omnia alia. manifeſtū eſt aūt ꝙ totum vniuerſum ordinatiſſime ꝓcedit. Nam videmus ꝙ omni anno ſol complet curſum ſuū. et luna ꝑ eadem duodeci ſigna currit omni menſe ꝑ que ſol in anno Dēs etiam planete certo temꝑe cōplent curſum ſuum. firmamentū etiā cum omnibꝰ ſtellis omni die voluūtur de pūcto ad punctū. ſꝑ eſt dies et nox. eſtas et hiems. nec oia ad oculum videmus. Simile eſt de hominibus et beſtijſ et de omnibꝰ cōtingētibꝰ. que oia deus ordinatiſſime diſponit et regit Sapi. viij. Attingit a fine vſqʒ ad finē. for. et di. om. ſu. Quāuis hunc ordinem videre non valeamuſ. imo omnia iſta cōtingentia videtur nobiſ a caſu et fortuna cōtingere. Ecc. ix. Vidi ſub ſole nec velocium eſſe curſum nec fortium bellū nec artificū gratiaʒ nec ſapientum panē nec doctoꝝ diuitias. ſʒ tēpus caſumqʒ in omnibus. ſed vere ſicut eſt in ſupradictis que videmus. ita eſt in iſtis cōtingentibus quoꝝ ordinē non videmus. Boecius. Sed tu ꝗuis cauſam tante diſpoſitōis ignores tñ ꝗtum bonuſ rector mūdum temꝑat recte fieri cuncta ne dubites. Cum ergo omnia ſic ordinate procedant et ſint ita diuerſa inter ſe. impoſſibile eſt quin ab vno regant ⁊ diſponantur alias omnia miſcerent et cōfunderētur et deficerēt. Exemplū de ciuitate qui nō haberet dñʒ. Lu. xj. Omne regnum in ſe. di. deſo. et ido phs cōcludit. xj. metha vnus ergo princepſ hāc rōnem tāgit Boe. in ſcđo de cōſo. Puncne inquit phia mūdum temerarijs agi caſibus fortuitiſqʒ putas an nullū ei regimē ī eſſe rōnis. atqʒ inquā nullo exiſtimauerim modo vt fortuita temeritate tam certa regantur vnū oꝑi ſuo cōditorē preſidere. ſcio deū Secūda ratio ſumitur a virtute ⁊ ꝑfectōne vnitatis. oportet eñ vt quicqd boni et ꝑfectōis eſt in creatura eminētiꝰ ſit ī creatore. quia nemo dat qđ nō habet ⁊ cā eſt potior effectu. ſed omneſ creature deſiderant vnitatem ſicut dicit Boe. li. de conſo. ſicut id in quo cōſiſtunt et cōſeruātur. quia omnes creature tamdiu ſubſiſtūt et conſeruantur quādiu ſunt vnū. deficiūt autē cuʒ diuidūtur ⁊ vnitatem ꝑdunt. Exemplum ī edifitijs et in animalibus ⁊ arboribꝰ et ciuitanbus. tamdiu eñ eſt aial quādiu corpus et aia vnita manent. cū autem ſeparant non eſt plus animal. et ſic apparet in oibꝰ quia vt dicit Phus vnū et ens cōuertunt et Boetius dicit ꝙ omne qđ eſt ideo ē. qꝛ vnum numero eſt. maxima ergo eſt virtus vnitatis et ꝑfectio. oportet ergo ꝙ hec virtus et ꝑfectō eminentius ſit in creatore Et ideo deus eſt maximꝰ vnus et tres ꝑſone. ſcʒ pater et filius et ſpūſſanctus magis ſūt vnus deus ꝗ̄ aliqua res ſit vna numero. et ex hoc etiam ſequitur ꝙ omniū triū ꝑſonarum ſit omnino vnū eſſe. vnum noſſe. vna potentie. vna virtus. ⁊ vna oꝑatio. Augꝰ. Indiuiſa ſunt oꝑa trinitatis Deu. vj. Audi iſrael dñs deus tuus deus vnꝰ eſt. ad idē Sicut dictū eſt oia conſeruātur in vnitate cū ergo omnia cōſeruent in deo oporteʒ neceſſario ꝙ deus ſit vnus alias eſſet oppoſitum in obiecto Act. xvij. In ipſo eñ viuimus mouemur et ſumus Tercia ratō ſumitur ex ꝑfectōe p̄mi principij. oportet eñ neceſſario vt ꝓbat Phus ꝙ p̄mum principium ſit ſumme ꝑfectū et ꝙ ei nihil deſit. ſi ergo ſunt plura p̄ma principia qđ tunc eſſʒ

ſi treſ ꝑſone eſſent treſ dij oportebit ꝙ vnū
quodqȝ ſit ſumme ꝑfectum Aut ergo erūt
omnino idem ita ꝙ quicqd habet vnū ha/
bet aliud tunc erunt ſuꝑflua. Deus autem
et natura nihil ꝓducūt ſuꝑfluū neqȝ fru/
ſtra ſiue vt melius dicam tūc erūt omnino
vnum quia quecunqȝ nullo mō differūt oī
no ſunt vnū. aut differunt in aliquo . ita ꝙ
vnum habebit aliquid boni et ꝑfectionis
quod non hēbit alter̄ et ꝑ cōſequens illud
quod nō habebit illud boni ꝛ ꝑfectōiſ non
erit ſumme ꝑfectū Et ſic patet ꝙ eſt tantū
vnū principiū. et ꝑ cōſequēs tres ꝑſone di/
uine nō ſunt tres dij ſed vnus deus Et ſic
patet pmum. ℞. Secūdo ꝓbatur ꝙ de
us ſit trinus in ꝑſonis. i. ꝙ tres ꝑſonē ſint ī
vno deo ꝑ tres ratōes Prima ſumitur a
creaturis vbi eſt imaginis ſignaculū Se
cunda a creaturis vbi eſt trinitatis veſtigi
um Tercia a creaturis vbi eſt iocundi/
tatis ſolatiū Prima ergo ſumiṫ a crea/
turis vbi eſt imaginis ſignaculū que talˀ ē
In omni creatura facta ad imaginem dei
vt in hoie et in angelo eſt quedā trinitas ī
vna eſſentia. quia ibi eſt intellectus in quo
veritas eſt. ibi eſt volūtas. in qua eſt amor
et eſt ibi memoria in qua cōſeruanṫ intelle
cta Si ergo in creaturis ꝑfectis factis ad
imaginem dei. inueniṫ quedā trinitas opor
tet ꝙ ꝑfectiori mō reperiatur in creatore
cum ex hoc ipſo ꝙ ſunt vnum et tria dican
tur facta ad imaginem dei et quicqd eſt in
creatura eminentiori modo ſit in creatore.
Geñ. j. Faciamus hominē ad imaginem ꝛ
ſimili noſtram Eſt ergo in deo quedam tri
nitas ꝑſonar̄ Nam ibi eſt pater ꝑ modum
cōſeruantis omnia. ipſe eñ oīa creauit re/
git et cōſeruat Eſt ibi filiꝰ ꝑ modū intelle
cte veritatis. quia ipſe eſt veritas Jo. xiiij
Ego ſum via, veritas et vita. et ibi ſpūſſā.
ꝑ modum amoris quo ſcȝ pater amat filiū
et filius amat patrem. ipſe eñ ſpūſſanctus
amor eſt. j. Jo. iiij. Deus ſup. ſpūſſan. cari
tas eſt ſicut ergo eſt vna aīa et vnus ange/
lus et in ipſa ſunt tres potentie ſcȝ memo/
ria. intellectus. et volūtas. ita eſt vnus deꝰ
et in ipſo ſunt tres ꝑſone ſcȝ pater. verbū.

et ſpūſſanctus Secūda ratō ſumiṫ a crea
turis in quibus eſt trinitatiſ veſtigiū vt in
ſole. Nam vt dicit Augꝰ. in ſole eſt quedā
trinitas et vnitas repñtans trinitatē ꝛ vni
tatem dei tanꝗ veſtigiū pedis repreſentat
pedem. anima vero hois et angelꝰ hoc idē
repñtat tanꝗ ſpeculū imaginē et magis ꝑ/
fecte In ſole eñ eſt ipſa ſubſtātia ſolis tā
ꝗ pater quia a nullo generatur. a quo ge/
neratur radius ſplendoris ſicut filius dei a
patre et ab vtroqȝ ꝓcedit calor ſcȝ a ſole
et radio eius ſicut ſpūſſanctus a patre ꝛ fi/
lio. et hec tria ſunt ſimul tꝑe ſicut illa ſ eter/
nitate. quia ſtatim ꝙ ſol fuit emiſit radiuȝ
et eodem tempe virtus caloris ab vtroqȝ
ꝓceſſit. ſic deus ab eterno generauit filium
et ab eterno ſpūſſanctus ab vtroqȝ proceſ
ſit. et ſicut radius ſplendoris a principio fu
it a ſole natus et ſemꝑ naſcitur ab eo ꝛ ca
lor a principio ꝓceſſit ab ambobus et ſem
per ꝓcedit ſic filius dei ab eterno fuit geni
tus a patre. et ſemꝑ giugnitur ſiue generaṫ
et ſpūſſanctus ab eterno ꝓceſſit ab vtroqȝ
et ſemꝑ ꝓcedit et ſicut radiꝰ ſplēdoris ma
nens in ſole omnia et totū mūdum implet
lumine. ita filius dei ſplendor glorie maneſ
in patre eſt vbiqȝ et ſicut calor ꝓcedēſ a ſo
le et radio eius totum mundum calefa/
cit. ſic ſpūſſanctus a patre et filio ꝓcedens
corda oim hominū calelefacit. et ꝓpterea
in ſpecie ignis apparuit. et ſicut ſol ꝑ ſplen
dorem ſuū omnia illuminat. ſic deus ꝑ filiū
ſuū Jo. j. Erat lux vera que illumiat ho.
ve. in hūc mun. et ſicut ſol ꝑ calorē et radi/
um ſplendoris omnia oꝑatur. ita deus ꝑ fi
lium et ſpūſanctum omnia oꝑatur et regiṫ
quia inuiſiſa ſunt oꝑa trinitatis vt dictuȝ
eſt Mirabiliter ergo veſtigiū trinitatis re
lucet in ſole Tercia rō ſumitur a creatu
ris vbi eſt iocūditatis ſolatiū. quia homo
ſolus exiſtens non poteſt plenā iocūditateȝ
habere. quia eſt aīal ſociale ſcđm naturam
Unde Geñ. ij. Non eſt bonū hominē eſſe
ſolū fa. ei adiu ſimile ſi. Animalia etiam mſtū
affligūtur ſtando ſolitarie vt canis in cate
na. conſiſtit autem ꝑfectō ſocietatis huma
ne in tribus ſcȝ patre filio et vxore Si eñ

eſt pater filius ꝛ vxor plenam iocunditatē
habent ꝗtum ad ſocietatem Cū igitur in
deo ſit plena et ꝑfecta letitia oportet ꝙ ibi
eternalis ſocietas reperiatur ſcȝ pater ꝛ fi
lius ꝛ amor tanꝗ vxor cui totum bonū ſu
um vult deꝰ. quia ſi iocūditas ſocietatis re
periṫ in hominibꝰ que ꝗdē ſocietas ex tri/
bus ꝑficiṫ vel ꝯpleṫ oportȝ ꝙ talis iocundi
tas ſocietatis eminētius ſit in deo. quia vt
dictum eſt quicquid boni et iocūditatis eſt
in creatura eminentiuſ eſt in creatore. ꝛ ſic
patet ꝙ trinitas eſt in deo Jo. v. Tres ſūt
qui teſtimoniū dāt in celo. pater. verbū. et
ſpūſſanctus. et ſic patet ſcđm Tercio pro
batur ꝙ tres ꝑſone in diuinis ſunt pater ꝛ
filius et ſpūſſanctꝰ Et ꝓmo ꝙ ibi ſit pater
et filius ꝓbemus Nam pater ꝛ filius dicū
tur relatiue ꝛ ideo ꝓbatō ꝙ ibi ſit pater. ꝓ
batum erit ꝙ ibi ſit filius. Circa qđ ſcien/
dum ꝙ tūc res dicitur ꝑfectā ſm pħm quā
do habet ꝓpriam oꝑatōem. Eſt autem du/
plex ꝑfectō pma et ſcđa. Prima ꝑfectō eſt
quādo res eſt ꝑfecta ad eſſe. Secūdo quā/
do eſt ꝑfecta ꝗtum ad oꝑari In deo autē
oportet ponere omnem ꝑfectōem ergo ꝓꝑ
am oꝑatōem oportet ibi eſſe Eſt autem du
plex oꝑatio vt dicit Phūſ Una eſt que trā
ſit in exteriorē materiam quē nō ꝑficit ope
rantem vt ſecare ꝛ talis non eſt ꝑfecta nec
ꝓpria oꝑatio rei. Alia eſt que nō tranſit in
exteriorem materiam vt intelligere ꝛ ama
re. et iſta eſt ꝑfecta ꝛ ꝓpria oꝑatō creatu/
re rōem habentis ſcȝ intelligere veritatem
et velle et amare bonū Cum igitur deo ſo
lum optima et ꝑfecta ſint attribuenda. ſolū
iſte due oꝑatōes vel actōes erūt in deo ſcȝ
intelligere veritatē et velle bonū ꝑ amoreȝ
Nam omnia alia deus facit ꝑ ſoluȝ impiū
voluntatis. quia dixit et facta ſunt. Hee
autem due oꝑatōes ſunt naturales deo. qr
ſcđm naturam ſuam ſibi cōueniunt nec ab
eo ſeparī poſſunt quia ſi deus eſt oportȝ ꝙ
intelligat et amet Propria autē et ꝑfecta
oꝑatio patriſ inꝗtū pater eſt vt poſſideat
et generet filiū ſimilem ſibi Cū igiṫ in deo
ſit ꝑfecta ratō paternitatis ꝛ ꝑfecta pater/
nitas a qua omniſ alia ꝑnitas nolatur vt

dicit Apłus Ephe. iij. oportet ꝙ deꝰ pater
generet filium Yſa. lvj. Ego qui generatō
nem alijs tribuo nunꝗ ſterilis ero. Talis
autem generatō oportet ꝙ ſit intellectualſ
ſcȝ ꝑ intellectū ꝛ non carnalis. quia gene/
ratio carnalis tranſit in exteriorē materiaȝ
que vt dictū eſt deo ꝯuenire nō poſ. Deus
ergo intelligendo ſe generat filium qui vo
catur verbum patris. quia cum intellectū
inꝗtū tale ſit ſua ꝑfectō itelligētis. et deꝰ ſit
vna ꝑfectio oportet ꝙ ſolū ſeipſum intelli
gat et omnia alia in ſe ꝛ ideo talis relatio
que eſt in deo ꝓut eſt intelligens ꝛ intelle/
ctum eſt paternitas et filiatō. ꝛ ideo deus ī
ꝗtum intelligit ſeipſum eſt deuſ pater ꝛ in
ꝗtum eſt intellectus a ſe eſt deus filiꝰ. Et
ſic patet ꝙ eiuſdem nature et eiuſdē eſſētie
eſt pater et filius. quia deus intelligēs ꝛ in
tellectus eiuſdem nature et eſſentie ē. Jo.
decimo. Ego et pater vnū ſumus. Et quia
nullū accidens poteſt deo ineſſe. quia aut
corrūꝑet vt febris. aut ꝑficeret vt ſcientia
quor̄ vtrūqȝ eſt impoſſibile in deo. ideo oȝ
ꝙ talis relatio que ē inter patrē et filiū ſit
in deo realiter. nō eñ in deo relatōs ſunt af
fixe extrinſecꝰ eſſentie diuine ſicut relatio
paternitatis in petro eſt affixa extrinſecus
ꝑſone petri ſed ſunt ipſa eſſentia diuina. ꝛ
ideo relatōnes in deo ſcȝ paternitas ꝛ fili
atio ꝛ ſpiratō ſunt ꝑ ſe ſubſiſtentes ꝛ ſunt
ipſe ꝑſone diuine Nam pater et filiꝰ ꝛ ſpi
rituſſanctꝰ ſunt tres ꝑſone ſubſiſtentes. et
quia deus ab eterno intelligit. ideo ab eter
no generat filiū Pſal. Ego hodie genui te
ſupple in eternitate Semꝑ ergo generat fi
lium. quia in eternitate non eſt ꝓuſ ꝛ poſte
rius Iſte ergo filius dei oportet ꝙ ſit per
omnia equalis patri in potentia ꝛ ſcientia
et in omni re. quia ad ꝑfectōem patris ge/
nerantis ꝑtinet. vt generet filiū ꝑ omnia ſi
milem ſibi et equaleȝ Quia pater diligit fi
lium ſicut ſeipſum ꝛ omne bonum ſuum li/
benter daret ei. Unde pater bene cōplexio/
natus ꝛ pulcer et ſapiens ꝛ in omnibus ꝑ/
fectus libenter generaret vnum filiū taleȝ
et ad magnam ꝑfectōem patris ꝑtineret ſi
poſſet talem filiū generare et ad defectum

pertinet φ non pōt talem filium generare
En igitur deus ſit ſumme pfect⁹. ne: in eo
aliquiſ ſit defect⁹ oȝ φ generet filiū per oīa
ſibi ſimilem ꝛ coequalē. Et hoc eſt qd dici-
tur. Jo. x. Pater qd dedit mihi maius om
nibus eſt. i. dedit mihi totū bonum ſuuȝ qd
eſt maius omnibus rebus. ergo deus filius
eſt omipotens. omnia ꝯtinens et oīa diſpo-
nens. ſicut de⁹ pater. Sed ꝯtra dicitur. Jo.
xiiij. ſcdm naturam humanā quā aſſumpſit
Et etiam ab angelis fuit minoratus ſcdm
naturam. nō autē ſecundū gratiam. qꝛ etiā
inquantuȝ homo habuit maiorem grām om
nibus angelis. pſal. Minuiſti eū paulominꝰ
nus ab angeliſ ſcȝ ſecūdum naturam glia ꝛ
honore coronaſti eum ſcȝ ſup omnes ange
los per gratie et glorie pleitudinē Jo. j. Vi
dimus gliam eius gliaȝ qua. vni. a pře Iſta
ratio φ filius ſit equalis per omia patri ē
ad pplm. quia melius ſatis poteſt demōſtra
ri φ filius eſt per omnia equalis patri. Et
Quia hunc et omnes alios ſermones ad
pplm facio. ideo aliam rōem ad hoc ponē
re nō curo. Secūdo pbemus φ in diuinis
eſt tercia perſona que vocatur ſpūſſanctus
Quod ſic patȝ. Quia ſicut dictuȝ eſt ſupra
quicquid bonitatis et virtutis et pfectōnis
eſt in creatura oportet φ eminentius ſit in
creatore ſicut in cauſa et in dāte. Sȝ amor
in creaturis inter omnia pfecta et virtuoſa
obtinet primum locū. Naȝ inter āgelos or
do ſeraphin eſt ſupremus quia dnatur ab
incēdio amoris. dicūtur enī incendētes. In
ter celos illud ſupremum eſt. quod denoia-
tur ab igne amoris ſcilȝ celum empirreum
Inter elemēta illud eſt ſupius qd aſſimila
tur amori ſcilȝ ignis. Inter virtutes amor
obtinet principatum imo eſt forma ꝛ dans
eſſe omnibus virtutib⁹ et ſine ipſa nlla vir
tus opatur. vt dicit Aplus j. Cor. xiij. Vi
demus etiā in iferiorib⁹. φ omne agēs mo
uet res amatas Aliqui diligunt diuitias. a
liqui delitias. aliqui honorē et potentiam.
et ideo ppter iſta oīs mūdani opanť Ali-
qui diligūt deum ſup omnia. ꝛ ideo taleſ p
pter amorē dei oīa predicta ꝯtemnūt. ꝛ nu
di nudū crucifixū ſequūtur i artiſſima pau

pertate Si ergo in creaturis inueniť amor
tam virtuoſus vt p eū omnia opentur oȝ
neceſſario φ eminēti⁹ repiatur in deo cui⁹
ratio eſt. quia vnumqdqȝ tanto fortius a-
matur quāto melius ꝯgnoſcitur. et qꝛ deuſ
cognoſcit ſe vt in infinitū bonū. iō ſumme
infinitequȝ ſe amat Et quia filius dei ē idē
infinitū bonū qd pater. ideo eodem amore
deus ſe amat ꝛ filium ſuū. ꝛ ecōuerſo fili⁹
eodem amore amat ſe et patrē. et iſte amor
vocatur ſpūſſanctuſ qui ꝓcedit ab vtroqȝ
Nam a patre in filiū ꝛ a filio in patrē. Et
iſte ſpūſſanctus ſiue amor oȝ neceſſario φ
ſit tercia pſona in trinitate qd ſic patȝ In
nobis amor eſt accidens quia pōt adeſſe vl
abeſſe in deo autē vt dictū eſt non pōt eſſe
aliqd accidens. Vnde oȝ φ omne qd eſt in
deo ſit ſubſiſtens vt verus deus. quia omne
quod eſt in deo eſt deus Cui ergo hoc pro
batum ſit φ in deo ſit amor. oȝ φ taľ amor
nō ſit accidens ſed p ſe ſubſiſtens. Ad hoc
autem φ aliqd p ſe ſubſiſtat in rōnali et in
tellectuali creatura accipit nomē pſone nā
pſona eſt rōnalis nature indiuidua ſubſtan
tia Indiuidua autē ſubſtātia p ſe ſubſiſtit
Et ideo ſpūſſanctus cum p ſe ſubſiſtat i di-
uina natura eſt tercia in trinitate perſona.
Vlterius iſte ſpūſſanctus oportet φ ſit ei⁹
dem eſſentie et nature cum patre ꝛ filio.
Cuius rō eſt. quia natura amoris eſt vnire
Nam transfert amantē in amatum vt dicit
Dyonſius et Auguſtinus. Si ergo amor
qui eſt in nobis hanc virtutē habet multo-
magis amor diuinus. ergo ſpūſſanctus qui
eſt amor patris ad filium ꝛ filij ad patreȝ
vnit patrem cum filio in eadem eſſentia ꝛ
natura. et eſt cum eiſdem in eadem eſſentia
et natura ppterea ſpūſſanctus vocatur vī
culum amoris. et quia in eſſentia dei nihil
eſt φ non ſit deus. iō ſpūſſanctus cū ſit i ea
dem eſſentia cum patre et filio ē ver⁹ deuſ
ſicut pater et filius. et ſic pȝ φ eſt vn⁹ de⁹
et φ ſint tres pſone et φ ſint iſte tres pſo-
ne ſunt pater et filius et ſpūſſanctus ꝛ φ
iſte tres pſone ſunt vna et eadem eſſentia
et p cōſequens ſunt vnius nature ꝛ vnius
eſſentie et omnes tres ſunt vnuſ deus ꝛ nō

tres dij. Bene ergo dicit apls φ p ea que
facta ſunt diuinitas dei ꝛ eius virtus con-
gnoſcitur. quia p rōnes ſumptas a creatu-
ris omnia ſupradicta ſunt probata. Et ſic
patet tercium.

De epiſtola ſermo de eadem ma-
teria. LXV

Gratia domini noſtri ieſu chri
ſti ꝛ caritas dei ꝛ cōmunicatō
ſanctiſpūs ſit ſemp cum oībus
nobis ij. Cor. xiij. Tam i euā-
gelio φ in epla exprimitur tri-
nitas diuinar pſonar cum ſuis approp̄ria
tis et attributis Nam in euangelio exp̄mi
tur pſona patris cū ſuo appropato ſcȝ po-
tentia quē patri appropriať ibi nemo pōt
hec ſigna facere que tu facis ni. fu. de. cuȝ
eo. quia mirabilia facere potētie patris at-
tribuitur Perſona vero filij cum ſuo ap-
ppriato ſcȝ ſapientie que filio appropatur
ibi. Scimuſ qꝛ a deo veniſti magiſter filiꝰ
enī dei ad docendū nos ſapiam ſuam venit
in mundū vt ver⁹ magiſter Jo. xiij. Vos
vocatis me magiſter ꝛ dn̄e et bene dicitis
ſum etenī Perſona autem ſpūſſancti cum
ſuo appropriato ſcȝ bonitate que ſpūiſan.
appropriatur exp̄mitur ibi Spūs vbi vult
ſpirat ꝛ vo. eius au. Ex magna enī ſua bo
nitate ſpūſſanctus ſpirat nobis bona deſide
ria et facit nos vocem ſuā audire Simili-
ter in verbis ppoſitis de epla hodierna a
ſumptis eedem tres pſone cuȝ ſuis attribu
tis exp̄mūtur Nam pmo exprimiť pſona fi
lij cū attributo ſcȝ gratia ibi Gratia dn̄i
noſtri ieſu chriſti Gratia enī xpō attribuiť
tur Jo. j. Gratia et veritas p ieſum chri
ſtum facta eſt Secūdo exp̄mitur pſona pa
tris cū ſuo attributo qd eſt caritas ibi Ca
ritas dei Caritas enī deo patri attribuitur
j. Jo. iiij. Deus caritas eſt Tercio exp̄miť
pſona ſpūſſancti cum ſuo attributo quod
eſt cōicatio ſuiipſius ibi Et cōicatio ſancti
ſpūs Attribuitur enī cōicatio ſpūiſcō. quia
p ſpmſanctum omne bonū cōicatur nobis
vnde Aplus poſtqȝ multa bona enarrauit
data nobis p ſpiritumſanctū cōcludit. hec
autem op. vn. at. id. ſ. di. ſi. p. vult. j. Cor.

xij. Verum quia triū pſonar eſt vna eſſen
tia. ꝛ p ꝯńs. vna virtus ꝛ vna opatio. ideo
omnia ſupradicta ꝛ omnia alia quelibȝ tri
um pſonar opatur nihil enī opatur quod
alia nō opetur Aug⁹ Indiuiſa ſunt opera
trinitatis Jo. v. Queciiqȝ pater facit hec
et filiuſ ſimiliter facit Et ideo ad hoc oſtē
dendum Aplus ait Gratia dn̄i noſtri ieſu
chriſti ꝛ caritas dei ꝛ cōicatio. ſſ. ſit ꝛ non
dicit ſint. vt oſtendat φ hec omnia ab vna
virtute pcedāt [illegible] dicit φ incarna
tōem chriſti tota trinitas eſt opata. tamen
ſoli filio attribuitur. et ſolus filius dr īcar
natus Jo. xiiij. Non credis quia ego i pře
et pater in me eſt Philippe qui videt me
vidit et patreȝ meū Sed omnipotentia ap
ppriatur patri ne ppter antiquitatem tem
poris credatur impotens ſicut apd nos ſe-
nes ſunt ipotentes φuis filius et ſpūſſan.
ſimiliter ſint omnipotentes. et ſic eſt de aliiſ
Nam filio appropatur ſapientia ne ppter
iuuentutem credatur inſci⁹. Et ſpūiſcō ap
ppriatur bonitas ne ppter abundantiā ſpī
ritus et virtutis credatur min⁹ piuſ ꝛ bo-
nus ſicut apud nos eſſe conſueuit De iſtis
ergo ſex ſcȝ tribus appropatis et trib⁹ at-
tributio erit ſermo pn̄s. nam in pn̄ti ſermo
ne de vnitate eſſentie et trinitate pſonaruȝ
dicendū eſt Primo ergo de appropato pa
tris dicamus φ eſt potentia Circa φ ſciē-
dum φ ſimpliciter deus pater eſt oīpotēs
et omnia poteſt ꝛ ſi multa dicať non poſſe.
hoc non eſt ex defectu potentie eius [illegible]
Sed ex quattuor ꝯtingit ſcȝ ex defectu rei
vel ex impoſſibilitate eius qd dicitur nō poſ
ſe. vel ex eo φ talis potentia ex impotētia
pcederet. vel ex eo φ talis potētia defectū
in deo poneret qd eſt ipoſſibile. Primo
deus oīpotens diciť aliquādo nō poſſe ali
quid ex defectu rei. ſic nō poteſt facere φ
ego ſum in pluribus locis in eodem tempe
quia nō eſt potentia paſſiua in me ad hoc
recipiendū et ſcdm hūc modum diciť φ de
us non potuit maiorem gratiā neqȝ pluref
cōferre beate Marie quia ſcdm conditōeȝ
ſue nature nō fuit capax maioris grē neqȝ
plurium Exemplū de vrceo pleno aqua in

quem quis no pōt mittere plus. quiā vrce
us nō poteſt plus recipere Similiter papa
non poſſet facere vnam feminā epiſcopum
neqȝ vnū iudeū. quia in vtroqȝ nō eſt potē
tia paſſiua ad recipiendū ordines. ¶ Secū
do deus omnipotēs dicit non poſſe aliquid
ex impoſſibilitate rei ſcȝ ex eo qđ illud nō
eſt poſſibile. ſic non pōt facere ꝙ aliqđ pre
teritu nō fuerit puta ꝙ ego non fuerim na
tus. vel ꝙ cōtradictoria ſint ſimul vera. vel
ꝙ ego ſim homo et aſinus ſimul. vel ꝙ cor
rupta ſit virgo. ¶ Tercio deus omīpotēs di
citur non poſſe aliquid eo ꝙ illud faciēdo
deficeret et talis potentia ab ipotētia ꝓce-
deret. ſic deus non pōt peccare. quia pecca-
re eſt deficere a regula rōnis et peccatum
eſt quidam defectus rōnis Vnde Aug⁹. di
cit ꝙ peccatū nihil eſt et nihil fiunt homi
nes cum peccāt Et Boeti⁹ dicit ꝙ homi-
nes ideo peccant qꝛ in efficientia boni ſta-
re non poſſunt Exemplū de cadente qui iđ
cadit quia nō poteſt ſe tenere Et ſcđꝫ hūc
modum dicitur ꝙ deus non poſſet vnū ſan
ctum hoīnē ad infernū cōdemnare. qꝛ cō
demnare innocentē eſt magnū peccatū. vñ
Petrus de tharenthaſia dicit. ꝙ de⁹ poſſꝫ
trahere iudam de inferno. ſed non poſſꝫ pe
trum emittere de paradiſo. ¶ Quarto deus
omnipotens dicitur nō poſſe aliquid ex eo
ꝙ talis potentia poneret defectū in deo. et
ſcđm hunc modū deus non poteſt eſſe cor-
pus. nec pōt pati aliquā penā in ſua natu
ra. nec poteſt eſſe ignorans. nec pōt aliquā
mutatōem recipere Et ideo nō poteſt pre-
deſtinatos ad vitā eternam mittere ad īfer
num nec preſcitos ad infernū mittere ī pa-
diſum quia ſequeretur ꝙ deus mutaretur
in ꝓpoſito qđ eſt impoſſibile Numeri xxiij
Non eſt deus vt homo vt mentiat nec vt
filius hominis vt mutetur Vnde ſimplici
ter deus poſſet predeſtinatos dānare ⁊ pre
ſcitos ſaluare. ſed cōſiderando ꝙ ſunt pre-
deſtinati vel preſciti non poſſꝫ Si ergo vo
lumus ꝙ omīpotentia dei manifeſtet in no-
bis iſta quattuor remoueam⁹ a nobis. qꝛ
vt dictū eſt dei potentia hec quattuor non
valet efficere. ¶ Primo amoueam⁹ a no-
bis defectum capacitatis ⁊ extēdamus nos
ipſos ad maiora. Et tunc deus dabit nobis
maiorē gratiā Apo. xxij. Qui ſanct⁹ ē ſan
ctificetur adhuc. ſed ſi volumus ſemꝑ ſtare
in modico bono qđ facimus. deus non pōt
nobis dare maiorem grām. quia nō ſumus
capaces. Hie. xxij. Scribe vir ſterilē iſtuꝫ
qui non ꝓſperabitur in diebus ſuis. Job.
xxix. In nidulo meo moriar Yſa. iiij. Pa
nem noſtrū cōmedem⁹ et veſ. n. o. tantūmō
inuocetur ſuꝑ nos nomen tuū Satis videt
multis ꝙ viuant de ſuo. ⁊ ꝙ ſignēt ſe ð ma
ne ⁊ vtinā ſe bene ſignarēt Contra tales di
citur Apo. iij. Vtinā eſſes frigidus aut ca
lidus. ſed quia tepid⁹ es et nec frigid⁹ nec
calidus incipiā te emouere ex ore meo Ex
emplū deus facit ut natura que mēbro ope
ranti dat virtutē et nō opanti retrahit. vñ
fabri habent fortiora et meliora brachia.
Scriptores meliores oculos. curſores for-
tiora et meliora crura. Itē facit ſicut rex
qui dat feudum militi et ſi prudenter agit
dat ei caſtrū. ppterea dicit Apls ad Phi-
lipenſes. j. Hoc oro vt caritas veſtra ma-
gis ac magis abundet in ſcientia et in omni
ſenſu. ij Cor. ix. Potēs eſt deus omnē gra
tiam abūdare facere in vobis vt abūdetis
in omne opus bonū ¶ Secūdo amoueam⁹
a nobis impoſſibilitatem vt ſi volumus a-
mici dei fieri in hac vita. non ſumus amici
ſeculi huius. quia iſta ſunt cōtraria ⁊ ipoſ
ſibilia Nam deus mādat p Hieremiā alie
na non rapere. ꝓpria largiri. vana nō appete
re. corpus macerare. Mūdus autē oīm cō-
trarium docet. Naꝫ ꝓ alapa reddit vuln⁹
ꝓ vulnere mortem. inimicos repellit ⁊ bo-
na eor aufert. paupibus non bene facit ſꝫ
decorat ipſos honores ſumopere querit. ⁊
ventri vt deo ſeruit Phil. Quor deus vē
ter eſt. Et ideo impoſſibile eſt eſſe amicos
dei ⁊ mundi Ja. iiij. Adulteri neſcitis. qꝛ
amicicia huius mūdi inimica eſt dei. quicū
qꝫ ergo voluit amicus eſſe huius ſeculi in
imicus dei ꝯſtituitur. Eccl. ij. Ve peccato-
ri ingredienti terram duabus vijs Impoſ-
ſibile ergo eſt eſſe cū deo et cuꝫ mūdo Lu.
xj. Qui non eſt mecū contra me eſt. ⁊ qui

non colligit mecum diſpergit. ¶ Tercio a
moueamus a nobis impotentiam reſiſtēdi
peccatis. quia omnipotentia dei cum tan-
ta impotentia ſtare non poteſt et quid pro
deſt dominari hominibus regere ciuitates
et vni [illegible] temptationi non poſſe reſiſtere
et vnum motum [illegible] refrenare Pro
uerbiorum decimo [illegible] eſt pati-
ens [illegible] animo ſuo
expug[illegible] Vide quā
ta ſit m[illegible] nunqꝫ ad id
quod [illegible] venire ſcilicet ad
ꝑfectum [illegible] ſi volum⁹ ꝙ dei
potentia hab[illegible] nobis reſiſtamus mun
do carni et dyabolo Jacobi Quarto Re
ſiſtite dyabolo et fu. a vo. ¶ Quarto amo
ueamus a nobis id quod ponit defectum ī
deo. ſcilicet falſam fidem. quia fides exter
narum nationum ponit magnum defectuꝫ
in deo ⁊ falſitatem. cum dicat eū eſſe ſolū
cum ipſe ſit trinus cū dicat ipſum eſſe ſo-
lum deum. cum ipſe ſit deus et homo.
¶ Habeamus ergo veram fidem que cre-
dit deum ſicuti eſt. Hebreor. Decimo. Ac
cedamus cum vero corde ī plenitudine fi
dei aſperſi corda a conſcientia mala et ab
luti corpus aqua mūda teneamus ſpei no
ſtre confeſſionem indeclinabileꝫ Johan.
Sexto Qui credit in me et ſi mortuu⁹ fu
erit viuet ⁊ omnis qui viuit et credit ī me
non moritur ineternum Ecce magna om-
nipotentia ð mortis viuos. facere ⁊ a mor
te perpetua conſeruare Et hoc ideo quia
defectū fidei non habemus. Si ergo volu
mus ꝙ deus per ſuam potentiam habitet
in nobis extēdamus nos ad maiora. non ſi
mus amici huius ſeculi. reſiſtamus pecca-
tis et habemus verā fidē et tunc in deo
omnipotenti erimus valde potentes ⁊ mi-
rabilia faciemus Johan. xiiij. Qui credit
in me opera que ego fa. ⁊ ipſe faci. ⁊ ma.
horum faciet ¶ Et ſic patet primum
Secundo de quodam attributo patri di
mus quod eſt caritas Et nota hic differē-
tiā inter appropriata attributa et ꝓpria qꝛ
appropriatum ita appropriatur vni perſo
ne quod non alteri vt potentia ſolum pa-
tri. ſapientia ſolum filio. et bonitas ſolum
ſpirituiſancto Sed attributa ſunt commu
nia eſſentie diuine et attribuuntur vni per
ſone ſicut alteri Vnde caritas ita attribui
tur patri ſicut filio et ſpirituiſancto. Et
idem eſt de gratia et de communicatōe et
de omnibus que de eſſentia diuina predica
tur que quaſi ſunt infinita Propria vero
ſunt que ita cōueniunt vni perſone ꝙ nul
lo modo alteri vt gigni filio ⁊ gignere pa
tri ⁊ procedere ſpirituiſancto Sic ergo ca
ritas attribuitur deo. ¶ Circa q [illegible]
ꝙ maxima caritas [illegible] homin[illegible]
tum ad quattuor demonſtratur [illegible]
ꝙ filium ſuum hominē fieri con[illegible]
naturam humanam tanqꝫ in ſponſam ſibi
accepit Johannis Primo Verbuꝫ caro
factum eſt. Vnde cantamus Hodie cele-
ſti ſponſo iuncta eſt eccleſia. Ecce mirabi-
lis amor quia imperator. diuer. potens. ſa
piens. pulcer. et eternus accepit paupercu
lam. inualidam. ſedem. inſipientem. ⁊ mor-
ti condemnatam Hebreor. Secūdo. Nuſ
qꝫ enim antichriſtus apprehen. ſed ſemen
Abrahe. Secundo in eo ꝙ eundem filiuꝫ
ſuum poſtquam carneꝫ aſſumpſit. fecit tri
gin. annis ſeru[illegible] pro homine erudiendo
et informando in luto penalitatum huma
ne nature. et tandem pro ipſo redimendo
conſtituit eum mori. Johannis. Tercio.
Sic deus dilexit mundum vt filium ſuuꝫ
vnigenitum daret ſcꝫ ad mortem. Hic ca
dit exemplum de Paulino Epiſcopo Ni
lano qui pro filio vidue liberando. iuit in
affricā et fact⁹ ē ſeru⁹. Quere ī dya. gre.

Tercio in eo ꝙ homines ſibi in filios ad-
optauit et fratres chriſti.j. Johannis ter-
cio Uidete qualem caritatem dedit nobis
deus vt filij dei nominemur et ſim⁹ Quar
to in eo ꝙ homines ſic redemptos et in fi-
lios adoptatos heredes regni fecit in ſimul
cum filio ſuo ieſu chriſto Rom. Octauo
Filij dei ſumus ſi autem filij et heredeſ he
redes quidem dei coheredes autem chriſti
Si ergo volumus ꝙ caritas dei maneat i
nobis attendamus ad iſta quattuor. Prio
vt naturam noſtram ſic exaltatam et ma-
gnificatam in ſuo honore conſeruemuſ ſci
licet in honore virtutum. quia honor ſecū
dum Philoſophum. Eſt reuerentia exhi-
bita in teſtimonium virtutis Phil. quar-
to. Sic ſtate in dño cariſſimi Honor mū-
di eſt falſus honor. quia eſt honor panno-
rum et equoꝝ et domicelloꝝ Hic cadit ex
emplum de illo qui oſculabatur pannoſ ſu
os quia ꝓpter eos honorabatur . Secūdo
vt informatōem quam xpūs fecit nobis re
tineamus Johan. xiiij. Qui habet manda
ta mea et ſeruat ea . hic eſt qui diligit me.
Et ipſum pro vobis redimendis mortuuȝ
non amplius morti exponamus quod faci
mus dum peccam⁹ Hebreoꝝ. Sexto. Rur
ſum cru. ſibimetip. fi. dei. Tercio vt filij ad
optaui i adoptōne filioꝝ dei viuamus qd
facimus dum ſecundū ſpiritum viuimuſ et
non ſecunduȝ carnem Roma. Octa. Qui
ſpiritu dei aguntur hi filij ſunt dei Ibidem
Debitores ſumus nō carni vt ſecūdū car-
nem viuamus. ſi enim ſecundū carnem vi-
xerimus moriemur ſi autē ſpiritu fac. car.
mor. viuetis ſuple. in adoptōne filiorum.
Quarto vt per temporale gaudium regnū
eternum non perdamus Mathei Decimo
ſexto Si quis vult poſt me venire ſcilicet
ad regnum abneget ſemetipſum et tollat
crucem ſuam id eſt renuntiet vite carnali
et gaudio mundi ſeu temporali et agat pe-
nitentiam Si autem hic voluerimus dele-
ctari ꝑdemus regnum eternum Job Vi-

ceſimoprī. Ducūt i bo. di. ſu. ꝛ i pūc. ad in
fer. deſ. Lu. Decimoſexto. Recordare qȝ
recepiſti bona i vita tua ꝛc̄. Et ſic patȝ ſe
cundum. Tercio de appropriato filij qd
eſt ſapientia dicamus Circa quod quattu-
or videamus . Primo ꝙ filius dei per ſa-
pientiam ſuam ſcit omnia preſentia prete-
rita et futura [illegible] et que in celis
ſunt ꝛ que [illegible] Hebreoꝝ Quarto
Omnia nuda [illegible] oculis eius.
Prouerbioꝝ [illegible] ego ſapientia ha-
bito in cōſilio et [illegible] ſum cogitatio
nibus per me reges re[illegible] legum con-
ditores iuſta decernunt [illegible] do ꝙ filius
per ſapientiam ſuam eſt cauſa omnium re
rum que fiunt vel ſunt Sicut enim arti-
fex per ſcientiam ſuam eſt cauſa forme in-
troducende in artificiatum. ita dei filius ꝑ.
ſapientiam ſuam eſt cauſa totius rei . Jo.
Primo. Omnia per ipſum facta ſunt id ē
per filij ſapientiā Hebreoꝝ Primo Per
quem fecit ſecula Tercio ꝙ ſapientia filij
dei multum a ſapientia mundi differt Ja-
cobi Tercio Non eſt iſta ſapientia deſur-
ſum deſcendens. ſed terrena animalis dya-
bolica que autem deſurſum eſt ſapientia.
Primum quidem pudica eſt deinde paci-
fica. modeſta ſuaſibilis bonis conſentiens.
plena miſericordie et fructibus bonis iudi
cans ſine ſimulatōne Quarto ꝙ ipſa ſapiē
tia dei eſt ipſe filius dei et idem in eſſentia
cum deo. Eccleſiaſti . Viceſimoquar. Ego
ex ore altiſſimi prodij primogenita añ om
nem creaturaȝ Primo. Corintheoꝝ Pri
mo. Nos autem predicamus chriſtuȝ cru-
cifixum dei virtutem ꝛ dei ſapientiam Ex
his quattuor debemus accipere quattuor
vtilia documēta. Et ex hoc ꝙ ipſe ſcit om
nia ac etiam cogitata debemus concipere
magnum timorem et magnam erubeſcenti
am de peccatis. quia et omnes āgeli et ſan
cti ſimiliter videntur omnia . cum ipſuȝ de
um vident Et quis ita effrons qui nō eru-
beſceret peccare cum femina in platea.

Certe omne peccatum ita eſt abbominabi
le coram deo et curia celeſti ſicut peccatuȝ
carnale coram hominibus Sapi. xiiij. Si-
militer ſunt abomiabiles deo impi⁹ et ipi
etas eius Et ideo omnis peccator eſt ſicut
canis. et ſicut meretrix impudens . Hiero
iij. Frons meretricis facta eſt tibi. noluiſti
erubeſcere Cogitemus cariſſimi qualis ve
recundia erit in die iudicij quando omnia
ab omnibus videbuntur. Danie. vij. Judi
cium ſedit et libri aperti ſunt id eſt conſci-
encie ſingulorum Et quia ſicut canes pec
cauerunt. ideo ſicut canes expellent Apoc.
Viceſimoſecundo. Foris canes et venefici
Et ideo ſicut Boetius Magna eſt vobis
ſi diſſimulare non vultis neceſſitas indita
probitatis. cum ante oculos agitis iudicis
cuncta cernentis Hic cadit exemplum de
illo heremita qui ſimilauit ſe velle pecca-
re cum vna meretrice dicens ꝙ ita videre
tur in camera ſicut in platea. ꝓpter quod
meretrix verecundata conuerſa eſt Secun
do ex hoc ꝙ ipſe per ſapientiam eſt cauſa
rerum. debemuſ accipere exemplum operā
di que ſcimus. Mathei Septimo Nō om
nis qui dicit mihi dñe domine intra in re-
gnum celoꝝ. ſed qui facit voluntatē patriſ
mei ipſe intrabit in regnum celoꝝ Ridicu
lum eſt alios docere et nihil operari Taſ
eſt ſicut candela lucens que ſe conſumit et
alios illuminat Ja. j. Eſtote factores ver
bi et non auditores tantum fallentes voſ-
metipſos Cariſſimi omnes ſumus chriſtia
ni et veritatem ſcimus et credimus. ſed nū
quid non dānabimur ſi non fecerimus ea.
Certe ſic. Lu. xij. Seruus qui nouit volū
tatem domini ſui et non fece. ſcdm volūta
tem eius vap. pul. multis. Exemplum de fi
culnea que habebat ſolum folia cui male-
dixit xpūs et ſtatim aruit vt patet Math.
xxj. Aug⁹. Bene loqui ꝛ male agere nihil
aliud eſt quā ſe ſua voce damnare . Idem
Surgunt indocti et celum rapiunt. noſ au
tem cum doctrinis noſtris ad infernum de
mergimur Ro. ij. Qui predicas nō furan-
dum furat⁹ ſecundum duriciam tuam et
cor impenitens theſaurisas tibi iram i die

ire. Tercio ex hoc ꝙ e⁹ ſapia eſt diſſimilis
ſapientie mundi debemus ipſaȝ imitari. vt
non ſit ſapiētia noſtra terrena animalis dy
bolica. Sapientia mundi dicitur terrena.
quia de terrenis cogitat de terrenis loquit
et terrena docet operari. Hiere. xxij. Ter
ra terra terra audi verbum domini. Dici-
tur animalis. quia ſicut talpa inuoluit ſe
in terrenis vt aranea euiſcerat ſe pro ter-
renis. Pſal. Anni noſtri ſicut aranea medi
tabuntur. Et ſicut omnia animalia vertūt
faciem ſuam ad terraȝ ſicut ipſa ſola terre
na reſpicit. Dicit dyabolica . qȝ ſicut dya
bol⁹ ſemꝑ decipere nititur. Prouer. xx.
Omnis emptor dicit malum eſt maluȝ eſt
et cum receſſerit gloriabitur. Item totus
conatus eius eſt ad aſcendendum ſicut lu
cifer voluit aſcendere. Yſa. xiiij. Aſcendaȝ
ſuper altitudineȝ nubium et ſimilis ero al-
tiſſimo. Sic ergo ſapientia nr̄a pudica. mo
deſta. pacifica miſericordia plena. bōis cō
ſentiens. plena fructib⁹ bonis. Quarto ex
eo ꝙ ſapientia dei eſt ipſe fili⁹ dei . Debe-
mus ſuper omnia ſapientiam dei querere
tanꝙ perfectum. bonum. Sapi. Venerunt
mihi omnia bona pariter cum illa. Pro.
viij. Melior eſt ſapientia cunctis operib⁹
pretioſiſſimis et omne deſiderabile ei non
poteſt cōperari. Et ſic pȝ tercium.
Quarto de attributo filio ſcilicet gratia
videamus que gratia quantū ad nos chri-
ſtianos mirabilis apparȝ quātum ad qua
tuor. Primum quia in ſuū populum nos
elegit omnibus alijs reprobatis. Oſee. j.
Voca. non plebem meam plebem meam
Jo. ix. In iudicium ego in hunc munduȝ
veni. vt qui non vident videant. et qui vi-
dent ceci fiant. Gratia dei olim quieuit
ſuper iudeos. ſȝ oblata ab eis propter pec
cata eorum. modo requieſcit ſuper chriſtia
nos. Hoc fuit figuratuȝ quādo archa dei
capta fuit. et tranſlata ad philiſteos. et po
ſita in templo Dagon. et de mane inuentū
eſt ydolum dagon proiectum ad terram. ca
pite truncatum. vt patet. j. Re. v. Quia
in receptione gratie fidei filij dei omnia
ydola ſunt confracta

Secundo quia nobis infirmantibus ef-
ficaciſſimas medicinas ſcilicet ſacramēta
eccleſie preparauit Lu.x. alligauit vulne-
ra eius infundens oleum et vinum Nulla
alia natō habet medicinas niſi mortales. ꝯ
tra infirmitatem peccati Tercio quia the
ſauros virtutis paſſionis chriſti nobis per
prelatos eccleſie diſpenſandus inter chriſti
anos eſt derelictus et ꝑ ipſos oportet ha-
bere quicunqȝ vult Quia vt dicit Aug⁹.
Non eſt locus veri ſacrificij in toto mun-
do extra catholicam eccleſiam. et ſimiliter e⁹
doctrina in nobis requieuit Mar.iiij. Vo
bis datum eſt noſſe mi.reg.dei. Ceteris au
tem in ꝑabolis vt videntes non videāt ⁊c̄.
Quarto quia ſolis chriſtianis celum ape-
ritur omnibus alijs foris remanentibus.
Mat. Viceſimoquinto Domine domine a
peri nobis Et ſequitur Amen dico vobis
neſcio vos Vnde Petro principi apoſto-
loꝝ ſiue chriſtianorum et capiti dictum eſt
Tibi dabo claues regni celorū. Mat.xvj.
Et his quattuor inuitamur ad alia quat
tuor. ¶ Primo vt ſicut non iudei ꝓ
pter peccata noſtra re ꝓbemur Hie.vj. ar
gentum re ꝓbum vocate eos quia domin⁹
ꝓiecit illos Sic Eſau ꝑmogenitus Yſaac
re ꝓbatus ē. et Jacob ſubſtitutus eſt Ro.
ix. Jacob dilexi. Eſau autem odio habui.
Sic re ꝓbatus eſt Saul et Dauid ſubſti-
tutus. j. Regū.xvj. Quouſqȝ tu luges ſau
lem cum ego abiecerim eum. Iſta re ꝓba-
tio inuiſibiliter fit quottidie. Nam ad locū
iudeis deputatum ſcȝ in infernum quotti-
die vadunt chriſtiani et ſtrages et peſtilen
tias in iudeos reprobatos factaſ quottidie
patiuntur Pſal. Reges eos in virga fer-
rea et tanq̄ȝ vas figuli confringens eos ⁊c̄
Et ideo vere poteſt dicere chriſtus illud.
Gene. Sexto Penitet me feciſſe hominē
i. eſt penitet me feciſſe populum chriſtia-
num elegiſſe tot mala ſunt in eo. et idcirco
deleboeum a facie terre Et ideo debemus
valde timere ne et nos reprobemur et a
gratia affluamus Hebre.ij. Propterea a
bundantius oportet nos obſeruare ea que
audiuimus ne forte ꝑeffluamus Secundo
vt iſtas medicinas ſumamus quas chriſt⁹
fecit in ſanguine ſuo. et vt ſecure ſumere-
mus ipſe primo voluit ſumere. Nam ⁊ ie
iunauit et baptizat⁹ ē et oīa opera virtu
tum exercuit vt nos ſimiliter faceremus.
Johannis Tercio. Exemplum ego dedi
vobis ⁊c̄. Et quid prodeſt confici medici-
nam niſi ſumatur. Imo eſt diſpendiū ma
gnum Sic enim dicitur chriſt⁹ omnes ſal-
uaſſe. quia fecit medicinas potentes ſal-
uare omnes ſi ſumerent Et ideo ait Ma-
thei. Viceſimoſexto Bibite ex hoc omnes
Tercio vt iſtum thezaurum carum tenea-
mus et per indulgentias que per exercitia
virtutum et opera pietatis dantur. ipſo v-
tamur. Primo Thimothei Quarto Ex-
erce teipſum circa pietatem Et quid pro-
deſt tenere thezaurum in archa clauſum.
Eccl. Sapientia abſcondita et thezaurum
inui. que vti. vtriſ. Nam ille ſeruuſ qui ab
ſcondit pecuniam domini ſui et non ē vſ⁹
ea condemnatus eſt et ab eo eſt ablata.
Luce. Decimonono. Ex ore tuo te iudico
ſerue nequam quare non dediſti pecuniam
meam ad menſam Quarto vt nitamur in
celum introire per portam anguſtam peni
tentie Mathei Septimo Contendite itra
re per anguſtiam portam. quia arta eſt via
que ducit ad viam Mathei Decimoquar
to. Regnum celorum vim patitur et violē
ti rapiūt. il Cariſſimi. Iſta ē magna gra
tia quia olim quantumcunqȝ homo bene
operaretur ad inferos et non ad celoſ ibat
Job.xvij. In ꝓfunduȝ inferni deſcendit
anima mea vbi conſtituta eſt domus om. ī
viuenti. Et ſic patet quartum ¶ C. Qui
to de appropriato ſpirituiſancto ſcilicet de
bonitate dicamus que quātum ad quattu-
or apparet mirabilis ſiue magna. Primo i
eo ꝙ cōtra nos voluntarie multotiens pec
cantes ꝓuocatur. ſed patiēter expectat vt
reuertamur et miſereatur noſtri. Yſa.xxx.
Propterea nos expe. de. vt miſereat̄ nr̄i.
Apoc.iij. ego ſto ad oſtiū et pulſo ſi qs ap
m. intro. ad il. Stati em̄ ꝙ pccōr volūtarie
offen. de. deberȝ mitti ad car. iferni ſicut re
us criminis le. maie. niſi boītas. ſſ. ſuſti. euȝ

Quilibet peccator deberet ſic cogitare qua
re terra non conſorbet me ſicut dathon et
abyron. quare non ſuffocor ſicut pharaon
et exercitus eius eſt ſuffocatus. quare non
conſumor ignis incendio ſicut ille quinque
citates i momēto ſubmerſe ſūt. quare a be-
ſtijs ū duoꝝ ſic filij iſrľ a ſpētib⁹ perierūt
Nunquid illi plus peccauerunt Crete nō
O quot ſunt qui equalia peccata ſicut q-
cunqȝ ex iſtis habent. et tamen ex bonita-
te ſpūſſancti miſericorditer tolerantur. ſed
audi ꝑuerſitatem Eccl.viij. Quia non pro
fertur cito ꝯtra malos ſententia abſqȝ vl-
lo timore filij hominum ꝑpetrant mala.
Secundo in eo ꝙ peccatores reuerentes tā
hilariter et benigne ſuſcipit Hiere.iij. Tu
fornicata es cum amatoribus multis. tū
reuertere et ego ſuſcipiam te Hoc figura
tum [illegible] patre filij ꝓdigi. quem pater hi
lariter ſuſcepit Lu.xv. Videns illū miſeri
cordia eſt motus et cecidit ſuper col. eius
et oſculatus eſt eum et ait ſeruis ſuis. ad-
duci. vitu. ⁊c̄. Tercio in eo ꝙ reuertētibuſ
omnes offenſas et peccata dimittit Luce.
xviij. Duo homines aſcenderūt in templū
Et ſequitur. Deſcendit hic iuſti. in do. ſu.
ab illo Pſal. Dixi cōfitebor aduerſuȝ me
iniuſtitiā meam dn̄o et tu remiſiſti impieta
tem peccati mei Sic ꝑfecte abſoluit Ma-
thei Petꝝ adulterā Magdalenā et infi-
nitos alios Quarto i eo ꝙ reuerſos ſic or
nat et ditat. veſtiens eos veſte nuptiali oī
um virtutum ⁊ donorum ſpūſſancti. Luc̄.
xv. Cito proferte ſtolam primam et indu.
et da. anu. in ma. eius et cal. in pe. ei⁹ Que
veſtis plus valet q̄ȝ totus mundus quia fa
cit hominem dignum deo et cōuiuio rega-
li vite eterne Si ergo volumus ꝙ bonitaſ
ſpūſſancti nobis proſit adhuc quattuor ad
uertamus. Primo vt cito ad deum cōuer
tamur ex quo nos ita patienter expectat.
Eccle.v. Ne tardes conuerti ad dominuȝ
et ne differas de die in diem Quia ſi diu fa
ceremus eum expectare ſicut eſt mitis i ex
pectando ſic eſſet ſeuerus poſtea in punien
do Exemplum acetum factum de dulci vi
no magis eſt forte q̄ȝ de labruſta Lu. Tre-
decimo Ecce venio per tres annos quereſ
fructum inficulnea hac et non inuenio.
ſuccide ergo illam vt quid etiam terrā oc
cupat Sic iudeos per quadraginta annos
expectauit quos poſtea in excidium et ex-
terminium tradidit. Pſalmiſta Quadragi
ta annis ꝓximus fui generationi huic et
dixi ſemper hi errāt corde. ipſi vero non ꝯ
gnouerunt vias meas quibus iuraui i ira
mea ſi introibunt requiem meam. Secūdo
ex quo ita benigne ſuſcipit ſecure ad deum
reuertamur dicentes. Pater pec. in cel. et
coram te et non ſum dignus vocari filium
tuum ſed fac m. ſi. vn. de mer. t. Lu.xv. He-
bre.iiij. Adeamus ergo cum fiducia ad
thronum glorie eius vt miſericordiam cō-
ſequamur et gratiam inueniamus in auxi
lio oportuno Tercio ex quo omnia pecca
ta dimittit pure et deuote ipſa cōfiteamur
quia aliter non conſequeremur indulgen-
tiam de peccatis Yſa.xliij. Dic tu iniqui-
tates tuas et iuſtificeris Exempluȝ ď Da
uid qui quia dixit peccaui. ſtatim dixit Na
than propheta. Tranſtulit deus peccatuȝ
tuum a te. ij. Regum xij. Et angeluſ cedēſ
populum ſtatim Dauid dicente. Ego ſum
qui peccaui. Ego inique egi. conuertit gla
dium ſuum in vaginam et non occidit am
plius populum ¶ Quarto ex quo tam
precioſam veſteȝ nobis donat ⁊ ita virtuo
ſam eam reuerenter et cum magna diligen
tia teneamus et cuſtodiamus et non ſortia
mur de illa exponentes eam fortune ſicut
milites pilati ſortiti ſunt de tunica incon-
ſutuli chriſti per quam hec veſtis figura-
batur quod facimus dum non curam⁹ be-
ne operari. ſed dicimus ſi predeſtinatus ſuȝ
ꝙ ſaluer. ſaluabor omnino aliter non Ali-
qui volunt eam diuidere dum fidem vľ ca
ſtitatem vel aliquam virtutem ſine ceteris
volunt habere Pſalmiſta Diuiſerunt ſi-
bi veſtimenta mea et ſuper veſtem meam
miſerunt ſortem Et ſic patet quintuȝ Se
xto de attributo ſpirituiſancto quod ē cō-
municatio dicam⁹ Circa quod nota ꝙ bo
num eſt cōmūicatiuum ſuiipſius Bonitas
ergo. ſſ. i hoc apparȝ qȝ bōa ſua nō. cōicat

Quattuor autem bona ſpūſſancti nobiſ cō
municat abundanter et excellenter. ¶ Et
Primo bona nature ſcꝫ animam et corpꝰ
in vno homine coiungendo. Geñ. j. Facia
mus hominem ad imaginem et ſimilitudi-
nem noſtram Ecce magna dignitas ſ[illegible] natu
ra eſſe ad imaginem dei factum ¶ Secūdo
bona fortune ſcilicꝫ diuitias beſtias ac om
nem creaturam ſubijciendo nobis Pſal.
Omnia ſubiecisti ſub pedibus eius oueſ ꝛ
boues vniuerſas inſup et pecora cāpi. Ec-
ce magna abundantia in fortuna ut omnia
ſint facta ꝓpter nos et ad noſtrum ſeruiti
um deputata. ¶ Tercio bona gratie ſcilicꝫ
virtutes et dona nobis infundendo. j. Co.
xij. Hec omnia opatur vnus atqꝫ idē ſpi
ritus diuidens ſingulis ꝓut vult ¶ Quar-
to bona glorie ſcilicet dei viſionem ꝓmit-
tendo. Jo. xiiij. Ego manifeſtabo ei meip-
ſum Rom. viij. Ipſe eñ ſpiritus teſtimo-
niūꝫ reddit ſpiritui noſtro ꝙ filij dei ſumꝰ
Si autem filij et heredes ſcilicet glīe dei
que eſt hereditas. ex his quattuor ad alia
quattuor inuitamur ¶ F ⁊ Et primo vt bo-
na nature ad dei cultum exerceamus et in
ipſis deo ſeruiamꝰ Pſal. Fortitudinē me-
am ad te cuſtodiam. id eſt. ad tuum cultūꝫ
Et ſimile eſt de ingenio et prudentia et de
omnibus bonis nature. que omnia ad lau-
dem dei debemus exercere. Yſa. xliij. Po-
pulum iſtum creaui mihi laudem meā nar
rabit Quia bona nature tenemus a deo ſi-
cut Miles tenet feudum a Rege. Et ideo
omni die mane debemus oſculare terram i
huius recognitōem ſicut ſardi pedem iudi
cis arbore. j. Cor. iiij. Quid habes qđ nō
accepiſti. ſi autem accepiſti quid gloriaris.
quaſi non acceperis Et ideo cum bona na
ture deus aufert a nobis. vel non dat ꝓfe-
cte murmurare non debemus. Math. xx.
Amice non facio tibi iniuriam an non licꝫ
mihi quod volo facere Rom. ix. Nuquid
dicit figmentūꝫ ei qui ſe finxit quid me fe
ciſti ſic an non habet poteſtatem figulꝰ lu
ti ex eadem maſſa facere aliud quidēꝫ vas
in honorem aliud in contumeliam ¶ Secū
do vt bona fortune in noſtrum cōmodum

conuertamus vt ſcilicet ipſis dominemur.
et non dominentur ipſa nobiſ. quia vt dcm̄
eſt. Deus ſubiecit ea ſub pedibus noſtris.
Item ꝙ ipſis non ad luxuriam vel ſuper-
biam vtamur ſed ad corporis ſuſtentatio-
nem. j. Thi. vj. Habentes ali. et qui. te. h.
contem. ſ. Item vt ipſis peccata noſtra re
dimamus Danie. iiij. Peccata tua ele. re-
di. ¶ Tercio vt ꝑ bona gratie vitam eter-
nam mereamur quia ꝑ omne opus bonūꝫ
gratia informatum vitam eternam mere-
mur Romañ. vj. Gratia dei vita eterna.
Qui autem non eſt in gratia ꝑer nullum
opus bonum meretur vitam eternāꝫ Lu.
Quinto. Per totam noctem labo. nihil
ce. Tunc homo in nocte laborat quando
ſine gratia operatur Ad hoc ergo ſunt no-
bis data bona gratie vt opera noſtra ſint
digna vita eterna Johan. xiij. Si hec ſci-
tis beati eritis ſi feceritis ea ¶ Quarto vt
gloriam dei pro qua habenda habemus pi-
gnus ſpiritumſanctum vt dicit Apoſtolus
Secūdo Ad Cor. Primo Totis precibꝰ
flagitemus. vt quod nobis diſpoſuit ante
ſecula donare cum ſibi placuit largiatur.
Quia vt dicit Gregorius ipſa predeſtina
tio regni celeſtis ab omnipotenti deo ſic ē
ordinata vt ſanctorū precibus obtineatur.
Et ideo ieſu orante celum eſt apertū. Lu.
Undecimo Petite et accipietis. querite ⁊
inuenietis. pulſa. et aperietur vobis. Et ſic
patet totum.

¶ Dominica prima poſt trinitatē de
euangelio ſermo. LXVI

Homo quidam erat diues
etcetera. Luce decimoſe-
xto Sicut dicit Boetiꝰ
in de conſolatōne. Non
quod añ oculos noſtros
ſitum eſt ſufficit intueri.
¶ Sed rerum exitus prudentia metitur.
Homo autem rōnalis a rōne ꝑ quam a be
ſtijs differt habet conſiderare finēꝫ rei Et
ideo homo rationalis finem debet conſide-
rare Poeta. Quicquid agas prudenter a-
gas ⁊ reſpice finē Unde homo qui conſide
rat ſolum preſentia et nō futura. beſtijs cō
paratur Pſal. Homo cum in honore eſſꝫ
ſcꝫ rōnis non intellexit ſcilicet ſcđm ratōēꝫ
cōſiderare finem et ideo cōparatus eſt iumē
tis. Qui vult ergo eſſe homo et cauere a
peccatis conſideret nouiſſima ſua Eccleſi.
vij. Memorare nouiſſima tua et ineternūꝫ
non peccabis Cōſideremꝰ ergo preſenſ euā
gelium et videbimuſ mirabilia et preſentia
et futura. In quo quattuor cōtinentur.
¶ Primūꝫ eſt ſtatꝰ peccatoris et iuſti in vi
ta in quo dei iuſtitia commendatur ibi. ho
mo quidam erat diues Secūdum eſt tranſi
tus vtriuſqꝫ ꝑ mortem in quo diuerſa corꝫ
conditio demonſtratur ibi. Factum eſt au-
tem vt mo. men. Tercium eſt petitō diuitiſ
poſt mortem in quo malorum ſumma miſe
ria declaratur ibi. Eleuauerūt autem ocu-
los ſuos cū eſſet in tor. Quartūꝫ eſt reſpō
ſio Abrae ad diuitem in quo ſeuera ſenten
tia enarratur ibi. Recordare fili quia rece-
piſti bona in vita tua. Primo ergo poniſ
ſtatus peccatoris et iuſti i vita ¶ B. Sꝫ
primo ſtatus peccatoris qui deſcribiſ qua-
druplicīter ſcꝫ diues et iniquus vanglori
oſus et ſuperbus guloſus et luxurioſus i-
miſericors et crudelis Primo nanqꝫ fuit
diues et iniquus Ubi nota ꝙ diues inīqꝫtū
diues non damnatur quod patet ex hoc e-
uangelio Nam Abraam valde diues fuit.

Geñ. xiij. Erat abraam diues valde i poſ-
ſeſſione auri et argenti. et tamen non ē dā
natus ſed in requie collocatus. Similiter
antiqui patres valde diuites fuerunt. qui
omneſ ſunt ſaluati ¶ B. Damnatur autē
diues tripliciter vel quia male acquiſiuit.
vel quia male retinuit. vel quia male expē
dit Si male et iniuſte acquiſiuit damnatur
vt fur. Si male et tenaciter tenuit vt ſer-
uus diuitiarum et non dominus damnatur
vt auarꝰ ſicut ille diues qui dicebat Gau
de anima mea ha. mul. bo. repo. i an. pluri.
Lu. xij. de quibꝰ nec ipſe comedit nec alijs
comedenda dedit. ſed homo extraneus vo-
rauit ea. ita accidit auaris. et ideo ſequitur
Stulte hac no. re. ani. t. ⁊c. ſcilicet demoneſ
que autem pa. cuius erunt Si vero male
et inutiliter expendit damnatur vt ꝓdigus
et diſſipator bonoꝝ domini ſui ſicut iſte di-
ues epulo Lu. xvj Hic diffamatuſ eſt apđ
illum quaſi diſſipaſſet bona ipſius Omnia
enim bona que habemus deus nobis tribu
it vt diſpenſatoribus ſuis Mathei viceſi-
moquinto Simile eſt regnum celorum ho-
mini ꝑegre profici. qui vo. ſer. ſ. et tra. il.
bona ſua Baſilius An iniuſtus eſt deus ꝛ
res inequaliter diſtribuens. cur enim tu a-
bundas. ille vero mendicat niſi vt tu bone
diſpenſatōnis premia conſequaris. ille ve-
ro patientie brauijs decoretur. Sic ergo
condemnatus eſt diues iſte iniquus. Secū-
do fuit vani glorioſus et ſupbus. quia in-
duebatur purpura que eſt veſtis regia. et
biſſo qui eſt pannus lineuſ mollis et delica
tus Glo. Purpura color eſt regij habitꝰ
de conchis marinis ferro conciſis emiſſa.
biſſus eſt genus lini candidi et molliſſimi.
Purpura pura ergo induebatur exterius
et biſſo interius ad modum cocte Purpu
ra autem ſanguine tingitur Purpura er-
go veſtiuntur qui veſtimenta ſua multipli
cant de ſanguine maxime crucifixi vt cle-
rici. vel de ſanguine pauperūꝫ vt vſurarij
et predones et raptores Sed certe veſtimē
tum iſtud mixtum ſanguine erit in combu
ſtionem et cibus ignis vt dicit Yſa. nono
Biſſus vero ꝓpter cādorē ſignāt inocētiā

Quattuoꝛ autem bona ſpūſſancti nobiſ cō
municat abundanter et excellenter. ¶ E
Primo bona nature ſcꝫ animam et coꝛp⁹
in vno homine cōiungendo. Gen̄.j. Facia
mus hominem ad imaginem et ſimilitudi
nem noſtram Ecce magna dignitas i natu
ra eſſe ad imaginem dei factum ¶ Secūdo
bona foꝛtune ſcilicꝫ diuitias beſtias ac om
nem creaturam ſubijciendo nobis Pſal.
Omnia ſubiciſti ſub pedibus eius oueſ ꝛ
boues vniuerſas inſup et pecoꝛa cāpi. Ec
ce magna abundantia in foꝛtuna ut omnia
ſint facta ꝑpter nos et ad noſtrum ſeruiti
um deputata ¶ Tercio bona gratie ſcilicꝫ
virtutes et dona nobis infundendo. j. Co.
xij. Hec omnia opatur vnus atqꝫ idez ſpi
ritus diuidens ſingulis ꝓut vult ¶ Quar
to bona gloꝛie ſcilicet dei viſionem ꝓmit
tendo. Jo.xiiij. Ego manifeſtabo ei meip
ſum Rom̄.viij. Ipſe em̄ ſpiritus teſtimo
niuꝫ reddit ſpiritui noſtro ꝙ filij dei ſum⁹
Si autem filij et heredes ſcilicet glīe dei
que eſt hereditas. ex his quattuoꝛ ad alia
quattuoꝛ inuitamur ¶ F • Et pmo vt bo
na nature ad dei cultum exerceamus et in
ipſis deo ſeruiam⁹ Pſal. Foꝛtitudinē me
am ad te cuſtodiam. id eſt. ad tuum cultuꝫ
Et ſimile eſt de ingenio et prudentia et de
omnibus bonis nature. que omnia ad lau
dem dei debemus exercere. Yſa.xliij. Po
pulum iſtum creaui mihi laudem meā nar
rabit Quia bona nature tenemus a deo ſi
cut Miles tenet feudum a Rege. Et ideo
omni die mane debemus oſculare terram i
huius recognitōem ſicut ſardi pedem iudi
cis arboꝛe. j. Coꝛ. iiij. Quid habes qđ nō
accepiſti. ſi autem accepiſti quid gloꝛiaris.
quaſi non acceperis Et ideo cum bona na
ture deus aufert a nobis. vel non dat pfe
cte murmurare non debemus. Math . xx.
Amice non facio tibi iniuriam an non licꝫ
mihi quod volo facere Rom̄. ix. Nūquid
dicit figmentuꝫ ei qui ſe finxit quid me fe
ciſti ſic an non habet poteſtatem figul⁹ lu
ti ex eadem maſſa facere aliud quidez vas
in honoꝛem aliud in contumeliam ¶ Secū
do vt bona foꝛtune in noſtrum cōmodum
conuertamus vt ſcilicet ipſis dominemur.
et non dominentur ipſa nobiſ. quia vt dcm̄
eſt. Deus ſubiecit ea ſub pedibus noſtris.
Item ꝙ ipſis non ad luxuriam vel ſuper
biam vtamur ſed ad coꝛpoꝛis ſuſtentatio
nem. j. Thi. vj. Habentes ali. et qui. te . h.
contem. ſ. Item vt ipſis peccata noſtra re
dimamus Danie. iiij. Peccata tua ele. re
di. ¶ Tercio vt ꝑ bona gratie vitam eter
nam mereamur quia ꝑ omne opus bonuꝫ
gratia infoꝛmatum vitam eternam mere
mur Roman̄. vj. Gratia dei vita eterna.
Qui autem non eſt in gratia, per nullum
opus bonum meretur vitam eternaꝫ . Lu.
Quinto . Per totam noctem labo. nihil
ce. Tunc homo in nocte laboꝛat quando
ſine gratia operatur Ad hoc ergo ſunt no
bis data bona gratie vt opera noſtra ſint
digna vita eterna Johan. xiij. Si hec ſci
tis beati eritis ſi feceritis ea ¶ Quarto vt
gloꝛiam dei pꝛo qua habenda habemus pi
gnus ſpiritumſanctum vt dicit Apoſtolos
Secūdo Ad Coꝛ. Primo Totis pꝛecib⁹
flagitemus. vt quod nobis diſpoſuit ante
ſecula donare cum ſibi placuit largiatur.
Quia vt dicit Gregoꝛius ipſa pꝛedeſtina
tio regni celeſtis ab omnipotenti deo ſic ē
oꝛdinata vt ſanctoꝛū pꝛecibus obtineatur.
Et ideo ieſu oꝛante celum eſt apertū. Lu.
Undecimo Petite et accipietis. querite ꝛ
inuenietis. pulſa. et aperietur vobis. Et ſic
patet totum.

¶ Dominica pꝛima poſt trinitatez de
euangelio ſermo. LXVI

Homo quidam erat diues
etcetera. Luce decimoſe
xto Sicut dicit Boeti⁹
in de conſolatōne. Non
quod an̄ oculos noſtros
ſitum eſt ſufficit intueri.
¶ Sed rerum exitus pꝛudentia metitur.
Homo autem rōnalis a rōne ꝑ quam a be
ſtijs differt habet conſiderare finez rei Et
ideo homo rationalis finem debet conſide
rare Poeta. Quicquid agas pꝛudenter a
gas ꝛ reſpice finē Unde homo qui conſide
rat ſolum pꝛeſentia et nō futura. beſtijs cō
paratur Pſal. Homo cum in honoꝛe eſſꝫ
ſcꝫ rōnis non intellexit ſcilicet ſcđm ratōeꝫ
cōſiderare finem et ideo cōparatus eſt ium
tis . Qui vult ergo eſſe homo et cauere a
peccatis conſideret nouiſſima ſua Eccleſi.
vij. Memoꝛare nouiſſima tua et ineternuꝫ
non peccabis Cōſiderem⁹ ergo pꝛeſenſ eua
geliūm et videbimuſ mirabilia et pꝛeſentia
et futura. In quo quattuoꝛ cōtinentur.
¶ Primuꝫ eſt ſtat⁹ peccatoꝛis et iuſti in vi
ta in quo dei iuſtitia commendatur ibi. ho
mo quidam erat diues Secūdum eſt tranſi
tus vtriuſqꝫ ꝑ moꝛtem in quo diuerſa eoꝝ
conditio demonſtratur ibi. Factum eſt au
tem vt mo. men. Tercium eſt petitō diuitiſ
poſt moꝛtem in quo maloꝛum ſumma miſe
ria declaratur ibi. Eleuauerūt autem ocu
los ſuos cū eſſet in toꝛ. Quartuꝫ eſt reſpō
ſio Abꝛae ad diuitem in quo ſeuera ſenten
tia enarratur ibi. Recoꝛdare fili quia rece
piſti bona in vita tua . Primo ergo poniſ
ſtatus peccatoꝛis et iuſti i vita ¶ B • Sꝫ
pꝛimo ſtatus peccatoꝛis qui deſcribif qua
druplicitet ſcꝫ diues et iniquus vaniglori
oſus et ſuperbus guloſus et luxurioſus i
miſericoꝛs et crudelis Primo nanqꝫ fuit
diues et iniquus Ubi nota ꝙ diues iniqū
diues non damnatur quod patet ex hoc e
uangelio Nam Abꝛaam valde diues fuit.
Gen̄. xiij. Erat abꝛaam diues valde i poſ
ſeſſionē auri et argenti. et tamen non ē dā
natus ſed in requie collocatus . Similiter
antiqui patres valde diuites fuerunt . qui
omneſ ſunt ſaluati ¶ C • Damnatur autē
diues tripliciter vel quia male acquiſiuit.
vel quia male retinuit. vel quia male expē
dit Si male et iniuſte acquiſiuit damnatur
vt fur. Si male et tenaciter tenuit vt ſer
uus diuitiarum et non dominus damnatur
vt auar⁹ ſicut ille diues qui dicebat Gau
de anima mea ha. mul. bo. repo. i an. pluri.
Lu. xij. de quib⁹ nec ipſe comedit nec alijs
comedenda dedit. ſed homo extraneus vo
rauit ea. ita accidit auaris. et ideo ſequitur
Stulte hac no. re. ani. t. ꝛc. ſcilicet demoneſ
que autem pa. cuius erunt Si vero male
et inutiliter expendit damnatur vt ꝓdigus
et diſſipatoꝛ bonoꝝ domini ſui ſicut iſte di
ues epulo Lu. xvj Hic diffamatuſ eſt apđ
illum quaſi diſſipaſſet bona ipſius Omnia
enim bona que habemus deus nobis tribu
it vt diſpenſatoꝛibus ſuis Mathei viceſi
moquinto Simile eſt regnum celoꝛum ho
mini pegre pꝛofici. qui vo. ſer. ſ . et tra. il.
bona ſua Baſilius An iniuſtus eſt deus ꝛ
res inequaliter diſtribuens. cur enim tu a
bundas. ille vero mendicat niſi vt tu bone
diſpenſatōnis pꝛemia conſequaris. ille ve
ro patientie brauijs decoꝛetur . Sic ergo
condemnatus eſt diues iſte iniquus. Secū
do fuit vani gloꝛioſus et ſupbus. quia in
duebatur purpura que eſt veſtis regia . et
biſſo qui eſt pannus lineuſ mollis et delica
tus Glo. Purpura coloꝛ eſt regij habit⁹
de conchis marinis ferꝛo conciſis emiſſa.
biſſus eſt genus lini candidi et molliſſimi.
Purpura pura ergo induebatur exterius
et biſſo interius ad modum cocte Purpu
ra. autem ſanguine tingitur Purpura er
go veſtiuntur qui veſtimenta ſua multipli
cant de ſanguine maxime crucifixi vt cle
rici. vel de ſanguine pauperuꝫ vt vſurarij
et pꝛedones et raptoꝛes Sed certe veſti
tum iſtud mixtum ſanguine erit in combu
ſtionem et cibus ignis vt dicif Yſa. nono
Biſſus vero ꝓpter cādoꝛē ſignāt inocētiā

quã allegãt multi ad palliandũ ſiquitatez.
ſua quaſi ex cauſa rationabili talia faciãt
Tales illudunt chriſto in purpura vt milĩ
tes pilati.et veſte alba vt miniſtri herodis
VI. Sunt aũt quattuor que aggrauãt
et inducũt pccm̃ in luxu veſtiũ Primũ eſt
ſumptuoſitas que tm̃ dat̃ p vno teſta.de c⁹
ſuꝑfluitate poſſent mlti pauꝑes viuere.Se
cũdũ eſt multiplicitas vt qñ ꝑtice pẽdẽt o
nerate veſtib⁹.ꝛ paupes nudi frigore mori
unt̃ Hie.Aliena rape ꝯuincit̃ qui vltra ne
ceſſitatẽ ſibi retinere cõꝓbat̃ Terciũ ẽ inde
cẽtia que reſpicit ordinẽ ꝛ ſtatũ pſone non
em̃ decꝫ clericũ habitu militari veſtiri nec
ruſticũ veſte regali. Quartũ eſt oñſio que
reſpicit vanitatẽ ꝛ laudẽ Vñ nõ ẽ gl̃iandũ
de veſtib⁹ cũ poti⁹ ſint vituꝑiũ.Vꝫ em̃ o
uez d̃ lana gl̃iari nõ hoiez.ꝛ vermẽ de ſeri
co Boe. Gẽmaꝝ fulgor oclos trahit ſꝫ ſi
qd ẽ i hoc ſplẽdore precipuũ gẽmaꝝ ẽ illa
lux nõ hoim Gre. Nemo veſtimẽta preci
pua nõ niſi ad gl̃aꝫ querit vt honorabilior
hẽat̃ Vbi no. ꝙ gl̃iari ꝛ ſuꝑbire d̃ veſtib⁹
ẽ valdͤ ꝑicloſuꝫ ꝛ ꝯfuſiõe dignũ . qꝛ veſtes
ſunt hoi ꝯceſſe p⁹ pccm̃ i penã. nã añ erat
nud⁹ ꝛ veſtiebat̃ lumie vt ſol.et cãdore vt
liliũ.ſed p⁹ pccm̃ de⁹ fecit tũicã pelliceã i
ſignũ furti ſicut ſuſpẽdẽdo ſuꝑ oclos faſci
a alligat̃. Furat⁹ ẽ em̃ pomũ vetitũ ꝛ fu
rari voluit deitatẽ.ꝛ iõ ſicut furẽ de⁹ exu
it eũ cãdore ꝛ lũine ꝛ faſciauit eũ pellibus
ſicut furẽ eũtẽ ad ſuſpẽdiũ et adiudicauit
eũ morti.vñ gl̃ari d̃ veſtib⁹ ſiſe eſt ac ſi qs
vadẽs ad ſuſpẽdiũ d̃ pulcra faſcia gl̃aret̃.
oculoꝝ. Vel ſi qs gl̃aret̃ de pulcra creata.
Geñ.xx. Ecce dedi frĩ tuo mille argẽteos
hoc erit tibi i velam̃ ocloꝝ ꝛ vbicũqꝫ ꝑre
xeris ſcito te deprehẽſaꝫ Itẽ abſurdum ẽ
valde ꝙ nobilis creatura ſicut hõ ad ima
ginẽ dei fcũs gl̃iet̃ de lana pecudũ de pelli
bus alaliũ de penis auiũꝫ et de viſceribus
vermiũ i quo oñdit magnã pauꝑtatẽ ſuã ꝛ
vtilitatẽ vtpote ab alijs victũ ꝛ veſtimẽtũ
mẽdicãs Exẽplũ mlr portãs capillos alie
nos nullo mõ vult vt ſciat̃ et ſi ſcit̃ valde
verecũdat̃ Hic cadit exemplũ de illa ſimea
que vni mlieri portãti capillos alienos hẽ

dã vel pepulũ eleuãuit piſis ad ſcãꝫ kathe
rinam Tercio fuit guloſus ꝛ luxurioſuſ
qꝛ epulabat̃ quotidie ſplẽdide Vbi no. ꝙ
venter ꝛ genitalia ſunt adiuicina ꝛ vn⁹ ſer
uit alteri.vñ q cõtinue hñ comedit ipoſſi
bile ẽ quaſi qui luxuriet̃ Hie. Venter me
ro eſtuãs facile ſpumat i luxuriã Vnde d̃
ʒodomicis dicit̃ ꝙ peccatũ eoꝝ fuit ſaturi
tas panis ꝛ vini et ociũ Ezec.xvj. Nec fu
it iiquitas ʒodome ſororis tue ſaturitatis
panis et ociũ Vñ hec ẽ potiſſima rõ qua
re idicit̃ ieiuniũ ꝛ cibi carniũ vitant̃ vt lu
xuria rẽpetur O quot ſequaces hꝫ iſte di
ues qui corꝑi ſuo ſeruiũt ſicut deo Phil.
iij Quoꝝ deus venter eſt. Ecc.vj. Quiſ la
bor hominis in ore eis quod eſt ſpernendũ
valde Boe. Quis non ſpnat fragilis viliſ
ſimeqꝫ rei eſſe ſeruũ ſcꝫ corꝑis quod nunq̃
ſatiatur quod ſatiatũ ꝓteruit in dominum
et vult dñari quod dolores qd̃ infirmitateſ
ſuis ſeruitorib⁹ inferre non ceſſat qd̃ intã
tum grauat hominẽ ꝙ nõ ꝑmittit oculos i
celũ leuare.ſꝫ facit declinare in terrã pſal.
Oculos ſu.ſta.decli.in ter. Quod ꝑdit ho
minẽ in bello ſpũali idũcit incarcerem dya
boli Ro.vij. Video aliã legẽ in mẽ.meiſ re
pug.le.mẽ.m.et captiuitatẽ me in le. pcci.
Bern. O initiũ vite hois panis ꝛ aqua.
nũc aũt nõ ſufficiũt fructus arboris nõ gene
ra leguminũ nõ radices herbaꝝ nõ piſces
maris nõ beſtie terre nõ aues celi Hinc ẽ
ꝙ querũtur pniguia emuntur aromata nu
triũtur altilia vnde grauat̃ ſtomach⁹ tur
batur ſenſus comprimitur intellectus inde
nec ſalus nec ſanitas ſed morbus ꝛ mors.
IX. Quarto fuit crudeliſ et imiſericorſ
quod oñditur i ſancto Lazaro cui noluit
miſereri.aggrauant autem eiuſ crudelitatẽ
octo ꝓut hic patet Primo paucitas pau
perum cum dicit .erat quidam.non enim a
multis moleſtabatur Secundo mendicitaſ
rerum.quia mendicus.pauper aliquid ha
bet.ſed mendicus nihil Tercio noticia per
ſone.quia nomine Lazarus qui ab omni
bus congnoſcebatur mendicus et moraba
tur in hieruſalem vt tradunt iudei Quar
to impotentia exercitiorum.quia vl

ceribus plenuſ et ideo non poterat aliquid
facere Quinto ꝓpinquitas locoꝝ quia ia
cebat ad ianuaꝫ eius qui erat ita ꝓpe et ſuꝑ
ipſum intrando et exeundo poterat videre
Sexto vilitas ciborum.quia cu.ſa.de mi
cis que cadent de menſa diuitis.nõ em̃ que
rebat delicata et magna ſed micas cadẽtes
Septimo im̃ꝓuidentia famuloꝝ.quia nẽo
illi dabat non em̃ ordinauerat vt aliquiſ de
famulis benefaceret pauꝑibus Eccl.x. ſe
cundum iudicem populi ſic et miniſter ei⁹.
et qualis rector eſt ciuitatis tales ĩhabitã
tes in ea. Octauo miſericordia catuloꝝ qꝛ
canes veniebant ꝛ lin.vul.eius. valde eniꝫ
manifeſtatur eius crudelitas qui vidẽs ca
nes miſericordiam preſtare pauꝑi de linguiſ
ſuis non miſerebatur ei de micis ſuis.ꝛ ſic
patet ſtatus diuitis ante mortem . qui fuit
plenus viti;s ꝛ vacuus virtutibus Et no
ta ſecũdũ Gre.et Criſo. Nõ eſt parabola
iſta ſed res geſta ſecũdũ veritatẽ ad litterã
Item nota hic ꝙ ſicut dicit Gre.ſi iſte nõ
dãdo ſua.fuit talib⁹ ſupplitijs deputatus.
qualia ſuſtinebunt qui furantur ꝛ detinent
aliena Secũdo ponitur ſtat⁹ iuſti.ſ. lazari
qui fuit incõtrarium ſtatui peccatoris. Nã
fuit pauper rebus ſed diues meritis.ꝛ hoc
eſt quod dicit.et erat quidã men.no.la. Fu
it em̃ pauper et mendic⁹ rebus Primo fu
it mendic⁹ rebus fortune ſcꝫ diuitijs hono
ribus et delitijs Nam pauꝑ fuit diuitijs ꝛ
hoc eſt Erat quidã mendic⁹.pauꝑ fuit ho
noribus et hoc eſt Quia iacebat ad ianuã
ſuꝑ vilis et deſpectus.pauꝑ fuit delitijs qꝛ
nõ varia fercula ſed micas cadẽtes de mẽ
ſa diuitis deſiderabat ꝛ nõ habebat et hoc
eſt Cu.ſa.de mi. Secũdo fuit pauꝑ et men
dicus bonis nature quia vlceribus plenus
Tota natura ſibi defecerat quia caput col
lum facies brachia manus cor renes tibie
crura et pedes et breuiter omnia membra
erant vlceroſa et infirma.et hoc ẽ Vlceri
buſ plen⁹ Ita ꝙ nec iacere nec ſedere nec
ſtare poterat ſine pena Yſa.j. A planta pe.
vſqꝫ ad ver.ca.non eſt in eo ſanitas Ter
cio fuit pauꝑ ꝛ mendico ſuffragijs creatu
re quia omnis creatura derelinquerat eum

preter canes.qꝛ nõ ꝑentes ꝛ ꝯſanguinei et
noti eu iuuabãt nec aliquod hoſpitale ipſũ
recipiebat ſed ſub diuo in terra iacebat .ſꝫ
q̃uis fuerit ſic pauꝑ reb⁹ . fuerit tñ valde
diues meritis Nam veras diuitias habuit
ſcꝫ virtutes et dona ſpũſſancti que ſunt ve
re ꝛ ꝓprie diuitie hois que faciũt hoiēꝫ ꝑ
fecte diuitẽ Nam ipſum ſatiãt.ipſum nobi
litãt.ipſum comitãtur et nõ derelinquũt et
cũ ipſo in ꝑpetuũ durãt Diuitie tꝑales hec
oia vidẽtur dare ſed mẽtiũtur et nihil bo
norum cõferunt. Et ideo ſi ꝓprie vellem⁹
loqui Lazarus fuit valde diues . et diues
valde pauper Habuit em̃ vitia mentiſ que
redigunt hominem ad nihil Quia vt dicit
Aug⁹. Peccatũ nihil eſt et nihil fiunt ho
mines cum peccant Et hec eſt ratio quare
diues iſte non nominatur.ſed pauper voca
tur Lazarus quia rei non exiſtenti nõ im
ponitur nomen.ſed peccator cum ſit minuſ
quã nihil et qui facit peccatũ ſeruuſ ẽ pec
cati.et ſeru⁹ eſt minor dño. ergo peccator
eſt minus q̃3 nihil Item ponit̃ in quo deli
quit.quia enim voluit nominari ꝛ in fama
apud homines haberi.ideo nomen ei⁹ ſub
ticetur Et ſic patet primũ. Secũdo poni
tur tranſitus vtriuſqꝫ ꝑ mortem ſcꝫ pauꝑe
ris et diuitis.et primo pauꝑis ibi Factum
eſt autem vt mor.men.qui fuit de pauper
tate ad diuitias.de afflictõe ad delitias. de
cõtumelia ad honorem.de labore ad requi
em.de morte ad vitã tranſlatus Vñ mors
fuit finis omnium maloꝝ ſuorum et initiũ
omnium bonoꝝ Pſal. Hec mu.dex.excel.
Et hec omnia notãtur in eo ꝙ dicitur por
tatus fuiſſe ab angelis in ſinũ abrae Nam
ſinus abrae eſt diues delicioſus honorabi
lis reges laboꝝ et vita animaꝝ Et iõ qui
petebat elemoſinas petitur ab eo tãq̃3 a do
nite qui in fame et ſiti ꝛ multis penis viue
bat ẽ in delitijs beatoꝝ q vlceroſus ꝛ abo
miabiliſ cũ canib⁹ iacebat. honorabilis ma
net in ſinu abrae et q i multis laborib⁹ fu
it requieſcit in ſinu abrae et q erat in mor
tib⁹ frequẽter vita viuit et non morietur.
Vnde ſi volumus proprie loqui iuſtus nõ
morit̃ ſed trãſit de morte ad vitaꝫ. Iob.v.

Nō morietur ineternū.ſʒ tranſiet de morte ad
vitam Et qd mirū ſi portatus eſt ab angeliſ
in morte,cuius cuſtodes ſunt in vita.cuiuſ
vita tota erat angelica Pſal.Angelis ſuis
mandauit de te vt cuſtodiāt te in omnibꝰ
vijs tuis Et notandū ꝙ ſinus Abrae dicit̄
requies ſanctoꝝ.quia oēs ſaluātur in fide
mediatoris que fuit in pectore Abrae qui
vere credidit filium dei de ſe naſciturum.
Gal.iij.Credidit abraā deo.ipſi etiā abra-
he primo facta fuit ꝓmiſſio de xpō Geñ.
xxvj In ſemine tuo benedicētur oēs gen-
tes.et ideo Abraam dicitur prima via cre-
dendi et iō vſqʒ modo eccleſia rogat depor
tare animas in ſinū Abrae que ſaluantur.
Jo.viij.abraā exultauit vt videret diē me
um ſcʒ mee incarnatōis et vidit ſcʒ ꝑ fideʒ
et gauiſus eſt ꝑ ſpem Ad litterā ſinus abra
he tunc tꝑis vocabatur quidam locus ſub
terra iuxta limbuʒ pueroꝝ damnatoꝝ ſolū
ꝓ peccato originali qui nūc vocat̄ limbus
ſāctoꝝ patꝝ vbi añ aduētū.filij dei oēſ aīe
fidelium quieſcebant.et ad illuʒ locū deſcē
dit anima chriſti in morte et extrabit inde
omnes illas.aīas.ita ꝙ ille locus vacuꝰ re
manſit ❡Secūdo ponitur tranſitus diuitiſ
qui fuit ꝑ omnia in contrarium. Nam trā
ſiuit de diuitijs ad pauptatem.imo ad ſum-
mam mēdicitatem.quia in indigentia oīm
bonoꝝ cōſtitutus vnā guttam aque petijt
et non potuit habere Yſa.lxv. Ecce ſui
mei comedēt ꝛ vos eſurietis.de delitijs ad
tormēta Job iiij.Ab aquis niuium tranſe
unt ad calorem nimiuʒ.vnde hic non dicit̄
de tormēnto ſed in tormentis.Eleuās ingt
oculos cum eſſet in tormentis De honore
ad cōtumeliā.vñ ad foueam inferni tanꝗ̄
canis mortuus eſt ꝓiectus.et qō maiꝰ vi-
tupium valet eſſe in iſta vita ꝗ̄ ꝓijci ad fo
ueas tanꝗ̄ canis vel azinus Hie.xxij.Se-
pultura azini ſepeliet̄ putrefactuſ ꝛ ꝓiectꝰ
extra portas hierl̄m Exemplū ſic cōtingit
de diuite peccatore ſicut de azino Nam azi
nus ꝑ totam vitā portat onera et ꝯgregat
alijs multa in morte autem ꝓicitur ad fo-
ueas.et fiunt de eo tres ꝑtes Nam coriuʒ
eſt domini de quo coopiuntur ſcuta ad pre

lia nutriendū canes comedunt carnes oſſa
vero remanēt cōburenda ad ſolem. ſic per
omnia peccator diues multos labores ſu-
ſtinet in vita pro diuitijs cōgregandis . et
alijs theſaurizat Job xxvij.Diues cū dor
mierit nihil ſecū auferet Pſal. Theſauri.
et ig.c.cōgre.e.in morte autem ꝓijcitur ad
foueas inferni et fiūt de eo tres ꝑtes Naʒ
coriū id eſt ſubſtantia terrena eſt ꝯſangui-
neoꝝ de quo vt plurimū fiunt rixe. carnes
vero comedūt vermes.aīa remanet in fo-
uea inferni ab igne cōburenda De ſolatio
tranſiuit ad laborem interminabilē et ſine
fructu Lu.v. Per totam lo.na.ni.ce.ſem
per laborat qui ſunt in inferno et nihil ca
piunt de vita ad mortem ſcʒ triplicem.pec
cator eñ moritur triplici morte . ſcʒ morte
culpe in ſepatōne aīe a deo. morte nature ī
ſepatōne aīe a corpe.et morte pene in cōui
ctōne aīe ad penaʒ vel ad tormenta Apo.
xix.Miſſi ſunt in ſtangnū ignis et ſulphu-
ris.qō eſt mors et hoc ē qō dicit Mortuꝰ
eſt autem et diues et ſepul.eſt in infer. Et
ſic patet ſcōʒ ❡Tercio ponitur petitō diui
tis poſt morteʒ.qui petijt aliquā cōſolatio
nem in penis.quia eleuans oculos duʒ eſſʒ
in tormētis Vbi nota ꝙ hec eſt differentia
inter iuſtum et peccatorem.quia iuſtus ad
deum eleuat oculos in ꝓſperis et in aduer-
ſis Pſal.Ad te leuani oculoſ meoſ q ha .
in ce. Peccator autem raro eleuat oculoſ
niſi in aduerſiſ Yſa.xxviij. Et tm̄modo ſola
vexatio dabit itellectū auditui Gre.Ocu
los quos culpa claudit pena aperit.ſic iſte
ſeruus nequā eleuat oculos in aduerſis ſed
in ꝓſperiſ noluit eleuare.et ideo ut dicitur
Eccl.xxxiij.ſeruo maliſſluo tortura et cō-
pedes Exemplū de Pharaone qui ſemꝑ ī
paſſione plage rogabat moyſen et ceſſante
plaga nihil faciebat.ſic videmus ad oculū
tota die . quia peccator plaga infirmitatis
grauatus facit teſtamentū ꝓmittit reddere
aliena et cōfitetur.ꝛ poſtꝗ̄ liberatur nihil
agit Oſee vj. In tribulatōe ſua mane cō-
ſurgent ad me Hic cadit exēplū de vulpe
et ſimea que dum in quadam naui eſſet ver
berata ꝑ eo qō ꝑmiſit ſibi auferri gallinam

quam cuſtodiebat a vulpe.alia vice dū vel
let ſimile facere vulpes ſimea poſuit ſibi di
gitos ad oculos vt no dormiret ſed qꝛ iſte
nec in loco nec in tempe cōgruo oculos e-
leuauit idō nihil ꝓfuit Ecc.iij. Omnia tē
pus habēt.Sed nūquid aīa exuta corpora
les habet oculos Circa qō ſciendū ꝙ oēs
potentie alligate orgāis corpis ſiue mēbris
corrupto corpe corrūpuntur.potentie autē
anime que organis nō alligantur vt intel-
lectus.voluntas.memoria.intelligentia re
manent in aīa et cū ipſa recedūt Eleuauit
ergo oculos mentis ſcʒ intellectum ꝑ queʒ
cōgnouit Abraam et Lazaꝝ Ex quo patʒ
vt dicit Gre.ꝙ in alia vita et boni bonos
et malos.et mali malos et bonos congno-
ſcunt que naturalis cōgnitio non auferet̄
ab eis.ſed anima exuta corpe naturaliter ō
nes animas cōgnoſcit.quia iſte congnouit
animam Abrae quem nūquaʒ viderat. nec
diſtantia localis aliqd facit vel impedit in
tali cōgnitōne.dicit autem beatuſ Grego.
ꝙ vſqʒ ad diem iudicij anime damnatoruʒ
vident ſanctoꝝ aīas in gloria nec de hoc a
liquid gloriam habent.ſed tormentū. qꝛ vi
dent gloriam eoꝝ ſed cōgnoſcūt ꝑ intellec-
tum ipſos eſſe in loco vbi omnes apparent
eis glorioſi Sicut ſi viderem quoddam pal
latiū in quo crederem eſſe magnū gaudiuʒ
et ibi ſcirem eſſe inimicos meos tormenta-
rer ex hoc et non gauderē.ſed poſt diē iudi
cij talis cōgnitō auferetur ꝑ diuinā iuſtiti
am ab eis.qꝛ eñ aīe in egreſſiōe a corpore
infunditur ſpecies reꝝ naturaliū et anima
quicqd recipit idelibiliter recipit ꝓpter qō
anime naturaliter cōgnoſcūt ſein uicem .et
naturalis cōgnitō in demonibus et in aīa-
bus dāmnatoꝝ deberet cōgnoſcere animaſ
beatoꝝ ſicut modo ꝯgnoſcunt niſi ꝑ diuinā
iuſtitiā talis ꝯgnitō auferretur ab eis Sed
ſicut modo aīa in corpe manēs non cōgno
ſcit aīas defunctoꝝ.ſic poſt dieʒ iudicij aīe
damnatoꝝ non ꝯgnoſcūt aīas beatoꝝ nec
ꝑ hoc minuetur eoꝝ pena.quia remanebit
in eis memoria de felicitate ſanctoꝝ. Sed
quid eſt hoc qō dicit miſerere pater abraā
nūquid damnati petūt miſericordiā.cū ille

qui miſericordiam petit videatur de malo
dolere Et ideo nota ꝙ mali ſunt obſtinati
in malo nec vnꝗ̄ penitēt niſi rōe pene Sa
pien.v. Dicentes intra ſe penitentiam agē
tes.ſed non penitēt de malo quia malū. vñ
ille non petijt miſericordiaʒ ſcōm qō petit
miſericordiam reꝰ qui dolet de malo qō fe
cit ſed petijt miſericordiam id eſt releuatō
nem a pena Et hoc ē quod hic dicit Mit
te Lazaꝝ vt itin.ex.di-ſui. Per digitū eñ
intelligitur ſpūſſanctus Lu.vj. Si in digi-
to dei eijcio demonia.i.in ſpū dei . Digitus
autem habet tres ꝑtes ſecundū tres nodos
ꝑ quas intelliguntur tria que ſunt a ſpiri-
tuſācto penitencia peccatoꝝ opatō bonoꝝ
et dimiſſio penaꝝ ꝓ peccatis Iſtud extre-
mum digiti ſcʒ dimiſſionē pene petebat iſte
Et nota ꝙ diues iſte multū peccauerat in
lingua et vaniloquio et in detractōe ꝛ in e
pulatōne ꝛ iō torquebatur in lingua.i.i de
ſiderio aīe accipiendo linguam methafort.
quia vt dicit Gre.ſcriptura loquit̄ ſecun-
dum modum humanū et nobiſ intelligibilē
Petebat ergo guttaʒ aque.i.aliquod refri
gerium in tormētis.ſed iniuſte petebat. tū
quia volebat relaxatōem pene ſine pnīa. tū
quia Lazaꝝ quieſcentem petebat mitti ad
locū tormentoꝝ et ꝓpter hoc non fuit ex-
auditus Et ſic patet terciū. ❡Quarto poi
tur rnſio abrae que fuit iuſtitia plena. non
erat enim iuſtum vt Lazarus diuitem con
ſolaretur Vñ ait Fili recordare quia rece.
bo.in vi.tē.et la.ſimiliter mala Q.d.bona
tꝑalia que recepiſti in vita tua fuerūt pre
mium omnis boni quod feciſti .et ſimiliter
mala que ſuſtinuit Lazarus patienter fue-
rint ſufficiēs pena omnis mali quod fecit
Et ideo nō reſtat aliud niſi ut tu puniaris
ꝓ peccatis tuis et lazaruſ premietur ꝓ me
ritis ſuis.quia in alia vita nec tu ꝓ pecca-
tis es punitus.nec ipſe ꝓ meritis remūera
tus Et inde eſt ꝙ frequenter mali ꝓſperē-
tur in vita iſta et boni aduerſa patiantur.
Job xij. Abundant tabernacula predonū
et audacter ꝓuocant deū Hie.xij. Quare
via impioꝝ ꝓſperatur bene eſt omnibꝰ q ī
ique agunt Hic cadit exemplū iſtius here

mite cuius ſeruitoꝛ iuit ad ciuitatē ⁊ vidit
mirabiles exequias vni peccatoꝛi moꝛtuo
fieri et rediens ad cellam inueniēs heremi
tam cōmeſtum ab vrſo angel⁹ dixit ei ꝙ to
tum meritum iſtiuſ peccatoꝛis erat ei retri
butum in honoꝛabili ſepultura et peccatū
heremite erat punitū in doloꝛaſa moꝛte. vñ
Gre. dicit de iſto ꝓpheta quē leo occidit
in via nec ex eo comedit ꝙ peccatū ei⁹ i ip
ſa moꝛte punitum eſt. iij. Regū. xiij. Et ſic
ptꝫ ꝙ pene ad duo ſunt vtiles ꝓut ex hoc
euangelio colligitur Nam aperiūt oculos
et purgant a peccatis Addidit etiā abꝛaaꝫ
dicens Inter nos ⁊ vos chaos magnū fir
matum eſt. Ubi nota ꝙ inter bonos ⁊ ma
los eſt magnum chaos id eſt diſtantia ⁊ in
teruallum ſcꝫ locoꝝ et meritoꝝ et volūta-
tum Locoꝝ quia boni in celo et mali i in-
ferno. meritoꝝ vero quia boni habent ma-
gna merita. mali habent demerita. volunta
tum autem quia boni cōfoꝛmant ſe in om-
nibus voluntati diuine. mali vero ſunt in
volūtate obſtinati Eſt autem ſciendū ꝙ in
bonis duplex voluntas eſt ſcꝫ nature et ra
tionis. ſecūdū voluntatē nature compatiū
tur damnatis et maxime ſuis amicis. et ſe-
cundum volūtatem rōnis quam cōfoꝛmāt
in omnibus voluntati diuine non cōpatiū-
tur. ſꝫ ꝯgaudēt de pena eoꝝ ſicut de iuſtitia
dei Pſal. Letabitur iuſtuſ cum viderit vi
dictam. et hoc eſt quod hic dicitur ꝙ hi q
volunt hinc venire ad voſ ſcꝫ volūtate na
ture cōpatiendo vobis. nō poſſunt volun-
tate rōnis quā diuine voluntati cōfoꝛmāt.
Similiter in damnatis eſt duplex volūtas
ſcilicet voluntas nature qua dolent de pec
catis in qua remenet vermis cōſcientie ſe-
cūdū iſtud Yſa. lxvj. Vermis eoꝝ non mo
rietur. et volūtas obſtinata in malo qua ñ
penitēt neqꝫ dolent de peccatis. et hoc eſt
quod dicitur Neqꝫ q volūt inde huc trāſ-
meare ſcilicꝫ volūtate nature poſſunt vo-
luntate obſtinata in malo. quia illuc ñ va-
dunt niſi vere penitentes Poſtq̄ auteꝫ di-
ues iſte non eſt exauditus ꝓ ſe etiaꝫ ꝓ fra-
trib⁹ ſuis roga. dicēſ. rogo te vt mit. la. ⁊c̄.
Sed nūquid ſciunt moꝛtui facta viuentiū

Dicendum ꝙ non cognitōne naturali. ſed
cognitōne gloꝛie ſic quia beati ſciunt om-
nia que volunt Aug⁹. Neſciūt moꝛtui eti-
am ſancti quid agant viui ſcꝫ cognitōe na-
turali Idem dicit Gre. ſuper illo verbo
Job Siue fuerint filij eius nobiles ſiue
ignobiles non intelligēt Poſſunt autē ſci
re dupliciter ſcꝫ ꝑ reuelatōem angeloꝝ vel
demonū et ꝑ animas hic exeuntes Iſte au
tem bene ſciebat ꝙ fratres ſui erāt adhuc
in mundo. quia nō videbat eos in inferno
nec in limbo ſed quid agerent bene vl̄ ma-
le ignoꝛabat Sed nūquid damnati vellent
aliquem ſaluari Dicendū ꝙ non Sed iſte
petebat fratres penitentiam agere et ſal-
uari ne ſibi pena accreſceret quia in factis
ſuis dederat malum exemplum fratrib⁹ cu
ius peccatum fratres ſui ſunt mutati ideo
ſi damnarent pena accreſceret ſibi Item ſi
tota vna parētela damnatoꝛ maioꝛ pena ē
talibus de ꝑentela iſta quantū ad remoꝛſū
cōſcientie quā ſi aliqui ſaluarētur Itē vo-
luntate nature ille volebat fratres ſaluari
quia ex quo aliqui ſaluari debāt poti⁹ vo-
lebat de fratribus quā de alijs et iō ꝓpter
has tres ratōes petebat Lazaꝝ ad fratres
mitti Sed in nullo eſt exauditus quia qui
nec deum ꝑ ſcripturam loquētem nec pꝛo-
ximū depꝛecātem exaudit iuſtum eſt vt ip-
ſe clamans non exaudiat Prouer. xxviij.
Qui declinat aures ſuas ne audiat legem
oꝛatio eius erit execrabilis In eodē. xxj.
Qui obturat aurem ſuaꝫ ad clamoꝛē pau
perum clamabit ipſe ⁊ non exaudietur Et
hoc eſt quod dicitur Habent Moyſen et
ꝓphetas id eſt dicta Moyſi et ꝓphetaruꝫ
que ſunt efficaci⁹ teſtimoniū quā teſtimo-
nium moꝛtuoꝝ audiant ergo ea moꝛtui eñ
poſſunt mentiri ſed ſcriptura non Itē ſcri
ptura eſt vox dei cui deus dat virtutē ad ꝯ
uertendū hoīes Unde loquēte Petro ce.
ſ. ſ. ſuꝑ o. que audi. veꝛ. ac. x. pſal. ec. da. vo.
ſ. vo. virtutis ſed dictū moꝛtuoꝝ eſt ſine v-
tute aliqua. et hoc patet in Lazaro quem
chꝛiſtus ſuſcitauit ad cuius dictū iudei nō
ſunt cōuerſi. imo cogitauerūt eum interfice
re Hoc etiam patꝫ in Saule cui Samuel

apparuit et dixit euentum belli qui nō coꝛ
rexit ſe neqꝫ deſtitit a bello Sed quid plu
ra Nec moꝛtui nec viui cōuertūt peccato-
rem niſi deus tangat coꝛ. Exo. iiij. Ego in-
durabo coꝛ pharaonis. i. indurari ꝑmittaꝫ
et idcirco nō dimittet vos niſi in manu foꝛ
ti Et ſi deus tāgat coꝛ modica verba ſunt
neceſſaria Et ideo ſumopꝑe petendū ē ꝙ de
us tangat coꝛ Hoc euidentius ptꝫ i chꝛi-
ſto qui fuit melioꝛ pꝛedicatoꝛ de mūdo qui
deſcendit de celo conuerſatus eſt in mundo
reſurrexit a moꝛtuis et de omni loco et de
omni re dixit mundo veritatem et tañ mū
dus eum non audit nec fecit penitentiam.
Illi ſolum faciūt penitentiā quoꝝ deuſ tā
git coꝛda. qui a deo ſunt pꝛedeſtinati Act.
xiij. Et crediderunt quotquot erant pꝛeoꝛ-
dinati ad vitam eternam Et ſic ptꝫ quartū

De Epiſtola ſermo XXVII

DEus caritas eſt. j. Johan. iiij.
Magna ignoꝛantia et magna
negligentia eſt in hominibus
circa caritatem Nam caritas
eſt illa margarita pꝛecioſa pꝛo
qua homo deberet omnia vendere vt ipſaꝫ
haberet quia ipſa habita omnia habentur
et ꝓficua ſunt Ro. viij. Diligentibus deuꝫ
omnia cooꝑantur in bonū Et ipſa non ha
bita nihil habetur et penitus omnia nihil
valent j. Coꝛ. Si lin. ho. lo. et an. car. ant.
non ha. nihil. ſ. Per defectum caritatis dā
namur vt patet in euangelio hodierno. et
ꝑ caritatem ſaluamur Mat. xv. De bene
pa. in ꝑci. re. ⁊c̄. eſuriui eñ. Beatus autem
Johannes ſicut ſapiens et ſolers magiſter
cognoſcens virtutem et bonitatem carita-
tis ad eaꝫ in epiſtola hodierna mirabiliter
nos hoꝛtatur In qua quidem epiſtola ſep
tem facit Primo oſtendit ꝑfectam dei ca-
ritatem circa nos manere. In pꝛincipio e
piſtole Secūdo ex quo deus ita ꝑfecte noſ
amat hoꝛtatur nos mutuam dilectōem ha
bere ibi Cariſſimi ſi deus dilexit noſ et noſ
inui. di. Tercio oſtendit fructum mutue di
lectōnis in diligente cōſiſtere ibi Deum ne

mo vidit vnquā ſi dili. inui. Quartō oſten
dit ſigna ꝑ que fructus dilectōnis manere i
nobis pōt veraciter apparere ibi. In hoc
ꝑfecta eſt caritas no. Sexto quaſi cōcludē
do inducit nōs ad dilectōem dei et oſtendit
ꝙ dei dilectōem ſine ꝓximi dilectōe nō poſ
ſumus obtinere ibi Nos ergo dili. de. quo-
niam ip. pꝛi. di. n. ſi quis ⁊c̄. Septimo oſten
dit vtrāqꝫ dilectōem ſcꝫ dei et ꝓximi ſub
pꝛecepto ſore ibi Et hoc mādatū habem⁹
a deo. Primo ergo oſtendit ꝑfectā
dei caritatem circa nos manere. que pꝛout
hic colligitur apparet maxima quantum
ad quattuoꝛ Primo quia nō ſeruū vl̄ an-
gelum vel aliam quālibet creaturam miſit
deus in mūdum ſcꝫ ad mūdum illuminādū
informandū et de manu dyaboli liberandū
ſed filium ſuū vnigenitū Jo. xiij. Sic deuſ
dilexit mūdum vt filium ſuum vnigenitū ꝫ
da. Bern. Domine quid eſt homo ꝙ mēoꝛ
es eius Nam mittis ei filium tuum mittis
ei ſpūſanctum et ne quid i curia celeſti va
cet in ei⁹ miniſteriū mittis angelos tuos.
Hebꝛe. j. Omnes ſunt adminiſtratoꝛij ſpūs
in miniſteriū miſſi ꝓpter eos qui heredita-
tem capiunt ſalutis Et hoc ē In hoc ap-
paret caritas dei in nobis Secūdo quia
non aliquid vile vel modici valoꝛis ſic ve-
niens nobis appoꝛtauit ſed vt viuamus ꝑ
ipſum. ij. Petri j. Per queꝫ maxima ⁊ pꝛe
cioſa nobis ꝓmiſſa donauit. melius qō eſt
in vita iſta et ad quod omnia oꝛdinātur ē
bona vita Nam mundani ꝓ bona ⁊ pigui
vita coꝛꝑis omnia faciunt Ecc. Omniſ la
boꝛ hominis in oꝛe ipſius Spūaleſ autē vi
ri omnia faciūt ꝓ vita anime et ad laudeꝫ
dei. j. Coꝛ. x. Siue ergo māducatis ſiue bi
bitis vel aliud quid fa. omnia in gloꝛiā dei
fa. Nota ergo ꝙ triplicem vitaꝫ a
filio dei habemus. Primo vitam nature
Act. xxvij. In ipſo eñ viuimus mouemur
et ſumus Secūdo vitam gratie Gal. ij. vi
uo autē iam nō ego. viuit vero in me chꝛi
ſtus ſcꝫ vita gratie Jo. j. De plenitudine
eius nos omnes accepim⁹ gratiam ꝓ gra-
tia Tercio vitaꝫ glīe. Jo. x. Et veni vt vi.
ha. et abundantius habeant ſuꝑ. q̄ angeli

quia erimus beati in anima et corpe qđ an
geli non habēt. Tercio apparet maxia dei
caritas quia gratis prior dilexit nos Eph.
j. Elegit nos in ipſo ante mūdi cōſtitutōez
vt eſ. ſancti et immaculati Hier. xxxi. In
cari. ppe. di. te. ideo attraxi te mi. ¶ Quar
to qz de filio ſuo vnigeī. fecit hoſtiam pro
peccato noſtro delendo in quo mortui iace
bamus ꝓpter quez repropitiatꝰ eſt et pla-
catus nobis. deus. Eph ij. Propter nimi
am caritatem ſuam qua dilexit nos Cum
eſſemus mor. in deli no. cōui. no. chriſto cu
ius gra. eſ. ſal. Heb. v. Vna eñ oblatiōe ꝯ
ſummauit ſāctificatos in ſempiternū. Exē
plum de abraam cui deꝰ habuit pro bono
quia voluit filium ſacrificare. Gene. xxij.
Qui feciſti rem hanc et non pep. fi t. vni.
ꝓpter me benedicam tibi Hoc figuratus
fuit qñ Noe egrediēs de archa obtulit ſa-
crificium deo cuius odorem ſuauitatis a-
doratus eſt dñs et ait ad eum Nequaq̄ vl
tra maledicam terre propter homines. Et
ſic patet primū ¶ Secundo ex hoc ꝙ deus
ſta ꝑfecte nos dilexit et diligit noſ debemꝰ
inuicem diligere. cuius ratio eſt. quia ſi de
us diligit nos debemus ipſum reamare. qz
durus eſt animus qui et ſi nolit dilectōnem
impēdere ſaltim nolit rependere. Natura
autē amoris eſt trāſferre et vnire amantez
in amatum vt dicit Augꝰ. Si ergo diligi-
mus deum efficimur vnum in volūtate cū
eo. et ꝑ ꝯſequēs que ille diligit et nos dili-
gimus. ſed ipſe diligit nos. ergo ⁊ noſ debe
mus inuicem diligere Diligamꝰ ergo ī oī
homine imaginem dei et naturam et nō er
rorem ⁊ vicia Augꝰ. Sic diligēdi ſunt ho
mines vt non diligant eoꝝ errores Aliud
eſt eñ diligere qđ facti ſunt. et aliud odire
quod faciunt. Sed ve mūdo quia in homi
nibus non diligit imaginem dei. ſed imagi-
nem ſuam ſcz tranſfiguratōem ſuam vl vi
cioꝝ. Quantū ergo ad ſupradicta quattu-
or quibus dei dilectio demonſtratur eē ma
xima circa nos debemus inuicem diligere.
¶ M. Primo vt noſipſos exponamuſ in
ſalutem proximoꝝ ipſos exportādo et eru
diendo ad vitam. ij. Coꝝ. xij. Ego autez li
benter impendam et ſuꝑ impēdar ipſe pro
animabus veſtris j. Co. ix. Cū eſſem liber
ex omnibus omniū me ſeruū feci. vt omneſ
ſaluos facerem Secūdo vt meliora noſtra
ꝓximos erogemus. ſ. bonam voluntatē cō-
paſſionem cordis et hmōi interiora noſtra
Prouer. xxiij. Prebe fi. mihi cor tuū. Et
ſi exteriora noſtra expendimꝰ. non vilia et
porcis danda impendamus. ſed bona que
ꝓ nobis tenemus. Tercio vt nō ſolum dili
gentes nos diligamꝰ ſicut ethnici et pecca
tores faciūt. ſed etiā nos nō diligētes pre-
ueniamꝰ in diligēdo Mat. v. Diligite ini.
veſtroſ benefacite his qui oderunt vos
¶ Quarto vt faciamus hoſtiam deo de cor-
poribus noſtris ipſa macerādo et caſtigā-
do ꝓ ſalute ꝓximoꝝ et orādo ꝓ ipſis Ro.
xij. Obſecro vos ꝑ miſericordiā dei vt ex
hibeatis opa veſtra hoſ. vi. Ja. v. Orate
ꝓ inui. vt ſal. Ephe. v. Ambulate in dile-
ctōne ſicut et xpūs dilexit nos et tradet ſe-
metipſum ꝓ no. obla. et hoſ. deo Si eñ de
us olim placabatur hoſtia mortua. multo
magis modo hoſtia viua Sic fecit iudith
exponens ſe morti et liberauit populū ſuū
Et ſic patet ſcđm. ¶ Tercio oñdit fructuz
mutue dilectōnis. vt ſi terreat labor alliciē-
at merceſ fructuſ mutue dilectōiſ ē ipſe deꝰ
qui eſt omne bonū Ge. xv. Ego ero mer.
t. magna nimis Si ergo diligamus inuicez
deus quē nemo vnq̄ vidit manet in nobis
et caritas eiꝰ ī nobis ꝑfecta eſt ſm qđ dili
gimꝰ. quia ſi ꝑfecte diligimꝰ ꝑfecta dei ca-
ritas eſt in nobis. ſi non ꝑfecte ſed ſufficien
ter diligimuſ ꝑfecto ſufficiente caritatis ē
in nobis Ergo duplex eſt fructꝰ mutue di
lectōnis. ¶ M. Primꝰ eſt quia deus per
gratiam manet in nobis hic aīa et in futu
ro ꝑ gloriā Jo. xiiij. Ad eum veni. et man
ſionem apud eū faci. ¶ Secūdus eſt qz eiꝰ
caritas manet in volūtate ꝑ quā oīa diffi-
cilia videtur nobis facilia. quia diligēti ni
hil eſt difficile et ideo opa penitētie diligē-
ti ſunt facilia. et non diligēti impoſſibilia.
Math. xj. Tollite iugū meum ſuꝑ vos iu-
gum eñ meū ſuaue eſt et onꝰ meū leue ſi-
ple. amanti ſed impoſſibile eſt non amanti

Lu. xviij. Facilius eſt camelluz ꝑ foramen
acus tranſire quā diuitem intrare regnū ce
loꝝ Diuitem inquā qui plus amat diuitiaſ
q̄ deum Sed qđ eſt ꝙ dicit deum nemo vi
dit vnq̄ Contra. Vidi dñm facie ad faciē
Ait Jacob. Geñ. xxxij. Ad qđ dicendū ꝙ
natura dei inuiſibilis eſt. nec oculis corꝑis
videri pōt eo ꝙ lucem inhabitat inacceſſibi
lem Exo. xxxiij. Non videbit me homo et
viuet Poteſt tamen deꝰ apparere cui vo
luerit in aliqua ſpecie quam ipſe elegerit.
nō ꝙ natura formauerit vt dicit Augꝰ et
ſic apparuit patribus vete. teſta. quia per
ſubiectam creaturam eis apparuit Yſaye.
vj. Vidi dominū ſedentem ſuꝑ ſoliū excel-
ſum Moyſes autem de quo dicit Numeri
ꝙ deꝰ nō ꝑ ſomnia aut ꝑ enigmata appare-
bat ei. ſicut aliis ꝓphetis. et ꝙ dominꝰ lo-
quebatur ei facie ad faciem. que locutō ac
cipienda eſt intus in anima non exterius.
in ore vt dicit Augꝰ. Aliter vidit deū quā
hoieſ ꝓphete. qz vidit eū ꝑ eſſentiaz ſicuti
eſt. non oculis corꝑis. ſed mētis. nec ſenſi-
bus corꝑis vtebatur in tali raptu. vnde in
tali raptu aīa eius habebat ſe ad corpus.
ſicut motor ad organum. Anima eñ tunc
ſua preſentia tenebat corpus ne diſſolueret
non autem vegetabat corpus. et hic modꝰ
eſt ꝓtie Nō eñ tūc vegetabātur corꝑa Et
quātum ad hoc fuit miraculū ibi. Vñ fuit
quaſi extra vitam mortalem quodāmodo.
Nec etiam vidit deū ſine lumine glorie ihe
rente ꝑ modum paſſionis trāſeūtis. Jdē ꝑ
omnia fuit in Paulo. ij. Coꝝ. xij. ſcio ho-
minem in xpō ſiue in cor. ſiue ex. cor. neſ. de
us ſcit raptum hmōi. vſ. ad ter. ce. i. vſq̄z
ad viſionem trinitatis. Non eñ aliter ſieri
ad celū delatꝰ. Et ſic pz terciū ¶ Quarto
oſtendit ſigna ꝑ que apparet ꝙ hmōi fru-
ctus dilectōis maneat in nobis et ſunt duo
Primū ſignū quo nos intelligimus ꝙ hu-
iuſmodi fructus caritatis. ſ. in deo manere
et ipſe ī no. maneat in nobiſ ē datō ſpūſſan
cti id eſt largitō donoꝝ ſpūſſancti que deꝰ
nobis ꝑ ſpūſanctuz donat Gal. iiij. Quo
niam autem eſtis filij dei mi. de. ſp. fi. ſ. in
cor. ve. cla. ab. pater Yſa. xj. Requieſcet ſu
per eum ſpiritus domini. ſpūs ſapientie et
intellectus. ſpūs ſcientie et pietatis. ſpiritꝰ
cōſilij et fortitudinis et replebit eū ſpūs ti
moris domini Quando ergo ꝑpēdimus ꝙ
hec ſpūſſancti dona manēt in nobis ſignuz
eſt ꝙ deus in nobis maneat et nos in deo.
ſed aliter et aliter. quia homo manet ī deo
ſicut in loco ꝓprio. quod ſic patet Res eñ
a loco ꝓprio quattuor habet ſcz quietatō
nē vitā fructificatōz ⁊ ꝯſer. hec quattuor
homo habet in deo ¶ M. Primo quia
in deo quietatur et in nullo alio Augꝰ. Fe
ciſti nos dñe ad te. et inquietum eſt cor no
ſtrum donec requieſcat in te Mat. xj. Ve
nite ad me omnes qui laboratis et onerati
eſtis et ego reficiam voſ Joh. xvi. In me
pacem habebitis in mūdo autem preſſurā.
¶ Secundo quia in deo viuit qz ipſe ē vi-
ta Joh. xv. Manete in me et ego ī vobis
Si quis in me non manſerit mit. foras ſi-
cut pal. et areſc. Vnde qui manet ī deo nl-
la morte moritur. ſed trāſit de morte ad vi
tam vt in precedenti ſermone dictū eſt.
¶ Tercio quia in deo fructificat ad vitam e
ternā. quia in deo eſt radix opeꝝ merentiū
vitam eternam Propterea eñ opa noſtra
merētur vitam eternam quia in deo facta
ſunt Jo. xv. Sicut pal. non pōt ferre fru-
ctum in ſemetipſo niſi man. in vi. ſic et voſ ni
ſi in me man ¶ Quarto quia in deo cōſer
uatur ſicut enim deus omnia fecit. ita om-
nia conſeruat Grego. Sicut omnia ex ni-
hilo facta ſunt. ita in nihilū tenderēt niſi
manus omnipotentis ea tenet ¶ Propter
hoc petebat Pſalmiſta Conſerua me dñe
quoniam ſperaui in te Quia niſi dominus
cuſtodierit ciuitatē fruſtra vigilat q cuſto
dit eam Sic ergo manet in deo ſicut ī qui
etante viuificante fructificante et conſer-
uante. Sed deus manet ī homine ſicut nau
clerus in naui. et dominꝰ in ciuitate. et rex
in regno. quia cū magna diligentia hoiem
in quo manet dirigit gubernat et ducit ad
portam ſalutis Tho. v. Ego ducam et re-
ducam Yſa. xxvi. Omnia opa noſtra opa
tus es in nobis ¶ Secundū ſignū ꝙ deus
maneat in nobis et nos in eo ē teſtificatio

fidei que ſequitur a ſpūſancto.qui em̄ ha
bet ſpm̄ſanctum libere ꝯfitetur fidez et te
ſtificatur xpm̄ Act.j. Accipietis virtutem
ſupue.ſ.in vos et eri.mi.teſtes in hierl'm
et in omni iu.et ſa.⁊ vſqȝ ad ul.ter. Ideo
apli poſtq̄ȝ receperunt ſpm̄ſanctum publi-
ce cōfitebantur quoniam pater miſit filiuȝ
ſuum mundū ſaluare quem prius ſcōȝ hu
manitatem viderant Quiſquis ergo con-
fitetur veraciter et ꝯplete.ſ.corde ore et
opere quoniam xpūs eſt filius dei ꝑ natu-
ram ipſe in deo manet et deus in eo aliter
enim non eſt vera cōfeſſio niſi qȝ ore con-
fitetur ope adimpleatur Titū j. Confiten
tur ſe noſſe deum factis autez negāt. Ro.
x. Corde creditur ad iuſ.ore autē cōfeſ.fit
ad ſal. Talis ergo fides ſic ꝑfecta eſt ſignū
manifeſtum ꝙ deus maneat in homine et
homo in deo.quia deus caritas eſt . Cari-
tas autem facit hominez manere in deo ⁊
facit eum ꝑfecte credere et veritatem teſti
ficari et bene opari Quia vt dicit Greg.
amor dei nūq̄ȝ eſt ocioſus operatur enim ma
gna ſi eſt Et ſic patet quartū ¶ Quinto de
monſtrat ſigna perfecte caritatis in nobis:
id eſt quādo in nobis eſt ꝑfecta caritas et
ponit duo ſigna . Primū eſt fiducia ſiue
ſpes apparendi in cōſpectu dei in die iudi-
cij.ꝓpter ſpem em̄ retributōis debemus de
ſiderare diem domini. Phil.j. Cupio diſſol
ui et eſſe cum xpō. Pſal . Sitiuit inte aīa
mea ad deum fontem viuū ⁊c̄. Aug⁹ . Nō
ꝓbatur ꝑfecta caritas niſi cū ceperit dies
domini deſiderari Sed cauendū ē valdē ne
talis fiducia ſit preſumptō.quia cū ſpes ſit
certa expectatio futuroꝝ bonoꝝ ex gr̄a et
meritis ꝓueniens tūc cōuincitur eſſe preſū
ptio qn̄ alteꝝ iſtoꝝ deē Si eni hō expectat
regnum dei ex ſola gratia ſibi dari et nō cu
rat digna opa penitentie opari preſumptō
eſt. Contra ꝙ Aplus.ij. Thi.ij. Nemo co
ronabitur niſi qui le.cer. Math.iij. Peni-
tentiam agite appropinquabit em̄ regnum
celoꝝ Similiter ¶ ex opibus noſtris tantū
credim⁹ iuſtificari et letificari preſumptō
eſt Ro.vj. Gratia dei vita eterna Titum
iij. Non ex opibus iu.que fecim⁹ nos .ſed

ſcd̄m ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit
Oportet em̄ ꝙ talem fiduciam habeamus
ex gratia dei.et bōis que fecim⁹. Et hoc ē
qd̄ hic dr̄ In hoc ē ꝑfecta caritas dei no
biſcum vt fiduciam habeam⁹ ī die iudicij
quoniam ſicut ille eſt et nos ſumus in hoc
mūdo .i.tūc eſt ꝑfecte caritatis ſignū ī no-
bis qn̄ habemus fiduciam apparēdi coraȝ
deo.et hoc quare.quia ſicut deus eſt ſupre.
ꝑfectus qui ſolem ſuum oriri facit ſuꝑ bo
nos et ma.et pluit ſuꝑ iuſtos et iniuſtos.
ita nos ſumus ꝓ modulo noſtro mō perfe
cti et lumen doctrine et caritatis expandi-
mus ſuꝑ bonos et malos et plumas lacri-
marum fundim⁹ ſuper amicos et inimicos
orantes ꝓ ꝑſequentibus et calumniantib⁹
nos Secundū ſignum ꝑfecte caritatis ē ex
pulſio timoris vt qn̄ quis ſecure et ſine ti-
more viuit Circa qd̄ ſciendū ꝙ ſeptē ſunt
ſpecies timoris.ſcȝ timor naturalis. Huma
nus:mūdanus.ſeruilis.initialis.filialis. et
timor ſanctus ſiue reuerentie. Primus eſt
timor naturalis quo timemus naturaliter
ſerpentem vel enſem nudum vel aſcendere
turrim vel hmōi.talis timor neqȝ peccatuȝ
neqȝ meritū habet et talem timorem non
emittit caritas qꝛ hoc timore timuit xpūs
videns approꝑinquare crucem Mar.xiiij.
Cepit ieſus pauere et tedere. Secūdus eſt
human⁹ quo hō timet carni ſue ne ſibi ali
qua moleſtia inferatur.et talis poteſt eſſe
peccatuȝ mortale et veniale. Mortale qn̄
ꝓpter timorē vulneris vel mortis vel ali-
cuius leſure corꝑalis homo peccat morta
liter Jo.xij. Qui amat animā.id eſt vitaȝ
ſuam intantū ꝙ ꝓ eo conſeruanda peccet
mortaliter.perdet eam. Veniale vero ē qn̄
aliquis timens leſuram aliquā corꝑis pec-
cat venialiter antequā velit eam ſuſtinere
Hunc timorem ꝓut eſt peccatuȝ mortale
excludit caritas Math . x. Nolite timere
eos qui oc.cor.et poſt hoc non habēt am
plius quid faci. Tercius eſt mūdanus quo
quis timet ꝑdere bona mūdi.ſ.diuitias ho
nores et talia.et iſte ſimiliter poteſt eſſe mor-
tale et veniale peccatū Mortale qn̄ qs ꝓ-
pter talem timorez peccat mortaliter Ve-

niale quādo ꝓpter eundem peccat veniali
ter Jo.xij. Dilexerunt ei gloriam hoīuȝ
magis q̄ȝ gloriam dei. Nunc ſimiliter emit-
tit foris caritas ꝓut eſt peccatum morta-
le. Quartus eſt ſeruilis quo quis abſtinet
a malo ſolum timore pene vl' principaliter
timore pene vt quādo vxor non vult male
agere ſolum ꝓpter vituperium et non ꝓ-
pter honorem viri vel dei Vel quādo quis
cauet a malo ꝓpter cōdemnatōnem ſoluȝ
Hunc etiam emittit caritas. Quintus eſt
initialis quo homo cōuertitur ad deum et
incipit bene agere ⁊ a malo cauere.talis ti
mor habet duos oculos vel reſpect⁹. Vnū
et principalem habet ad deum ꝓpter queȝ
bona agit Alterū habet ad penam ꝓpter
quem cauet a malo.et talis eſt neceſſarius
incipientibus et redeūtibus ad deum Pro
uer.xv. In timore domini declinat omnis
a malo Ecc.j.ca. Timor dn̄i expellit pec-
catum Nam qui ſine timore eſt nō poterit
iuſtificari Hūc ſimiliter emittit ꝑfecta ca-
ritas.ſed caritas ſufficiens non emittit eū
ſed ſtat cum eo. Talis timor nō eſt in ꝑfe-
ctis viris. Sextus eſt filialis quo quis ca
uet a malo ſolum ꝓpter offenſaȝ dei timēs
ſeꝑari ab eo Talis timor habet oculū ſolū
ad offenſam dei Hunc timorem non emit
tit caritas.imo ſtat cum caritate. quia tal'
timor eſt ꝑfectoꝝ filioꝝ dei Prouer.xxviij
Beatus homo qui ſemꝑ eſt pauidus Tal'
timor eſt donū ſpūſſancti Job.j. Erat vir
ille iuſtus et rectus ac timens deū. Septi-
mus eſt timor ſanctus ſiue reuerentie quo
homo cum quodaȝ timore pio deū reueret
qui etiam erit in patria Pſal. Timor dn̄i
ſanctus permanēs in ſeculū ſeculi Sic er-
go ꝑfecta caritas omnem timorē excludit
preter naturalem filialem ⁊ ſanctum Suf
ficiens vero caritas nō excludit initialem-
nec humanū .nec mūdanū.ꝓut ſunt pecca
ta venialia. Et ſic patet quintuȝ ¶ Sexto
cōcludendo inducit nos ad dilectōnem dei
dicens Nos ergo diligamus deum quoniā
ipſe prior dilexit nos . Magna inuitatio ad
amandū eſt preuenire amātem Mat..xxij.
Diliges dn̄m deū tuū ex to.corde tuo et ex

toto anima tua et ex toto mēte tua. Agu⁹
Dn̄e celū et terra mare et omnia que ī eis
ſunt dicūt mihi vt amē te Et iſta dilectio
debet eſſe ita magna vt etiam ꝓximū pro-
pter deum diligam⁹. Debemus enim ꝓxi-
mum diligere in deo et ꝓpter deum.et ideo
non poteſt eſſe ꝙ homo diligat deū et odi-
at ꝓximū.quia tantū diligit homo quātuȝ
cognoſcit quod bonum ſit. ꝓximus autē ē
bonū magis cognitū. cū ergo in ꝓximo ſit
imago dei et ꝑ cōſequens deus cognoſcat
in ꝓximo ſicut in imagine ſua.quomō dili
gemus deus quem non videm⁹ ſi ꝓximū o
diamus in quo relucȝ imago dei Et ꝑ hoc
in ipſo aliqualiter deū cognoſcim⁹ ſi.n.qd̄
de eo cognoſcimus nō diligim⁹ quō id qd̄
non cognoſcimus diligemus Niſi forte di-
catur Dilige ꝓximū inq̄ȝtuȝ eſt imago dei
ſed non aliter Dicendū ꝙ talis dilectō ſuf
ficit ſcȝ ꝙ homo diligat proximū inq̄ȝtum
eſt imago dei.et inq̄ȝtum deū imitatur. ⁊ei
obedit.et in omnibus alijs odiat eū Talis
dilectō ſufficit . et tale odium poteſt ſtare
cum dilectōne dei. In proximo enim debe-
mus odire vicium et diligere naturam ac
etiam in ꝑentibus Lu.xiiij. Si quis venit
ad me et non odit patrem et matrem ſuaȝ
nō poteſt meus eſſe diſcipulus Et ſic patȝ
ſextum ¶ Septimo oſtendit ꝙ vtraqȝ dile
ctio ſcȝ dei et proximi.cadit ſub precepto
et ſine vtraqȝ non pōt eſſe ſalus vtȝ Luc.
Decimo. Diliges do.de.tu.⁊c̄. et proximū
tuū ſicut te ipſum Imo finis omnis pre-
cepti eſt dilectō.quia in his duobus māda
tis vniuerſa lex pendet ⁊ ꝓphete.j. Thi.j.
Finis precepti eſt caritas de corde puro et
cōſcientia bona et fide non ficta Ro.xiij.
ca. Qui diligit ꝓximum legem ad ipleuit.
Nam non adulter nō occi.non fur.nō fal-
ſum teſtimonium dices et ſi quod eſt aliud
mandatum in hoc verbo reſtauratur. Di-
lige proximum tuum ſicut te ipſum. Et ſic
patet totum.

¶ Dominica ſecunda poſt trinitatis
de euāgelio ſermo. LXVIII

H Omo quidam fecit cenam
magnam et vocauit multoſ
Lu.xiiij. Sicut dicit Job.
xviij. Xpūs venit in hunc mū
dum vt veritati teſtimoniū
perhiberet Ego inquit ad
hoc natus ſum et veni in mūdum vt teſti-
monium phibeam veritati Hec eſt autem
patens et lucida veritas. quia deus ē i lar-
gitate et miſericordia copioſus et homo ē
multa miſeria plenuſ. Pſal. Miſericordia
domini plena eſt terra. q̄tum ad primū. Et
miſer factus ſum et curuatuſ vſq3 ad finē
q̄tum ad ſecūdū Hec autem duo pfecte i
hoc euangelio demonſtrant In quo qui-
dem euangelio ſummarie tria cōtinētur
Primū eſt magnificētia diuine bonitatis
in magne cene preparatōe. In principio euā
gelij Secūdum eſt miſeria humane puerſi-
tatis inuocatoꝝ varia excuſatōne ibi. Et
ceperunt omnes ſimul excuſa. primus dixit
Tercium iuſticia cōtempte bonitatis i ab
iectoꝝ electōe et cōtemptatoꝝ repbatione
ibi. Tunc iratus paterfa. dixit ſer. ſuo. exi
ci. in pla. rc. Primo ergo ponitur magni-
ficentia diuine bonitatiſ in magne cene pre
paratōne. et hoc eſt Homo quidam. i. ſin-
gularis fecit cenam magnam Cuius ſingu
laritas apparet quātū ad quattuor. Primo
in natura quia nō ſolum homo ſimplex ſ3
deus ſimul et homo Yſa. vij. Vocabit no
men eius emanuel quod interpretatur no-
biſcum deus. i. deus ſimul et homo. j. Thi.
ij. Mediator dei et hoim. homo xpūs ieſ⁹
Secundo in virtute ſua qua ſc3 omnia et
potenter regit et ſapienter gubernat et be-
nigne ſaluat. j. Coꝝ. j. Chriſtum dei virtu-
tem et dei ſapientiā Hebre. j. Portās oīa
verbo virtutis ſue Tercio in opatōe Jo.
iij. Si opa nō feciſſem in eis que nemo ali
us fecit peccatum non haberent Quarto
in ſermone Joh. vii. Nūquā ſic locut⁹ eſt
homo Jo. Verba vite eterne habes Iſte
inq̄ homo fecit cenam magnam. i. refectō
nem eternam ſuis electis preparauit et voca
uit multos. imo omnes generaliter. ſ3 mul
tos vo ſpecialiter. et miſit ſeruū ſuū. i. ordies

predicatorum vt dicit Grego. hora cene.
Cena eſt vltima etaſ mūdi in qua ſum⁹ et
in qua mundus finietur. j. Coꝝ. x. Nos ſu
mus in q. fi. ſe. deue. j. Jo. ij. Cariſſimi no
uiſſima hora eſt. que etas incepit a chriſti
paſſione In hac ergo hora miſit xpūs pre
dicatores dicere inuitatis ſc3 p legem et p
phetas. vt venirēt ad iſtam cenam. quia iā
parata ſunt omnia neceſſaria et congruen
tia ad iſtam cenam. Ad euidētiam autē iſti
us prime ptis et ad edificatōem noſtram.
Nota q magnificentia diuine bonitatis et
caritatis q̄tum ad tria in hac cena demon
ſtratur ¶ I. Primo in magne cene pre
paratōne. quia fecit cenam magnam. Vbi
nota q chriſtus electis ſuis duplicez facit
ſeu parat refectōem ¶ D. Primam pa-
rat anime in pnti que eſt refectio grē Se-
cūdam pat aie et corpi in futuro que ē re
fectio glorie De prima refectōe determiat
Math. xxij. ca. que vocatur prandiuz que
eſt refectio preſentis eccleſie Vnde ab illa
ille qui non habuit veſtem nuptialem pro
iectus eſt. quia a preſenti eccleſia multi ex-
cludūtur Hec autem refectō de qua deter
minat Lu. vbi ſupra vocatur cena. quia ſi
cut poſt prandiū cena reſtat. poſt cenā au-
tem amplius nihil eſt ſumendū. ita p⁹ gra
tie refectōem reſtat glē delectō et poſt ni-
hil amplius expectam⁹. quia ibi omne deſi
deriū cōpletur. Vnde ab hac nullus qui i-
trauit legitur expulſus fuiſſe. quia quiſq3
ad hanc cenam ſemel intrauerit in ppetu-
um non exibit. Matheuſ ergo determinat
de refectōne gratie que eſt eccleſie militan-
tis Lucas vero de refectōne glorie que eſt
eccleſie triumphātis Et quia refectio gra
tie eſt via et oſtium ad cenaz glorie et ſine
ipſa ad gloriam nō peruenitur. ideo primo d
ipſa dicamus. ſecūdo de cena glorie aliqd
ſubiūgamus Prima eſt ergo refectō gra-
tie. que cōſiſtit in infuſione virtutum et col
latōne donoꝝ ſpūſſancti que dant vitā aie
Eccl. xv. Cibabit illū pane vite et intelle-
ctus. Hec eſt illa refectō de qua dr Apo.
iij. Ego ſto ad oſtiū et pul. ſi quis ap. m. in
tro. ad il. et ce. cū il. In hac refectōe xpūs

cōmedit nobiſcum et quod mirabile ipſe ē
cibus et potus iſtius refectōis Jo. vj. ego
ſum panis viu⁹ qui de celo deſcendi et ite
rum Caro mea vere eſt cibus et ſanguis
meus vere eſt potus Hec eſt ergo pfectiſ
ſima refectō Nam omnes effectus quoſ re
fectō corpalis impfecte habet hoc comple
te et pfecte et habet omnem impfectōnem
excludit. nam refectō corpalis quattuor fa
cit in hoie Primo nanq3 dilectat ſed cum
faſtidio Nam in ſaturitate faſtidit. Pro-
uer. xxvij. Anima ſaturata calcabit fauuz
et aīa eſuriens etiam amaꝝ p dulci ſumet
Vnde iſti magnates qui quottidie ſplendi
de epulātur faſtidiūt et deſiderant appeti-
tum Sed ſpūalis refectō ſine faſtidio dele-
ctat. imo ſemp dum ſumitur auiditatem in
gerit Gre. Corpales delitie cū nō hñt gra
ua deſideriū accendūt cū vero habite edun
tur cōmedentem protinus p ſaturitatē in fa
ſtidium vertūt. Econtra ſpūales delitie cū
non habētur in faſtidio ſunt. cum vero ha
bentur in deſiderio ſunt Eccle. xxiiij. Qui
edūt me adhuc eſuri. et q me bi. me adhuc
ſiti. Secūdo nutrit et augmētat hominem
ſed cū defectu quia vſq3 ad tempus Pſ.
Si autē in potē. octogin. an. et am. eo. la. z
do. Sed ſpūalis nutrit in ppetuum. et aug
mentat vſq3 ad celum Jo. vj. Si quiſ mā
ducauerit ex hoc pane viuet ineternū. In
eodem quarto Aquam quā ego dabo ei fi
et in eo fons aque ſalientis in vitam eter.
nam Hoc figuratū fuit in pane quē cōme
dit Helyas in cui⁹ virtute puenit vſq3 ad
montem dei Oreb. iij. Regū. xix. Tercō cō
uertitur in ſubſtantiā hois ſed cum ſui cō
ſumptōe. ſed ſpūalis refectio conuertit ho
minem in deum et nō cōuertitur in ipſum.
Aug⁹. Cibus ſum grandiū creſce et man-
ducabis me nec tu me mutabis in te ſicut
cibum carnis tue. ſed tu mutaberis in me.
Quarto ſatiat. ſed cū multa iteratōe quot
tidie eñ cibus corpalis ſumitur Joh. iiij.
Omnis qui biberit ex hac aqua ſitiet itez
Sed ſpūalis refecto ſemel ſumpta p totaz
vitam replet hominem Semel eñ virtuteſ
et dona infuſa p totam vitā replent hoiez

et ſufficiūt homini Semel eñ fuit refecta
beata virgo et Johannes baptiſta et mul
ti alij et p totam vitam ſuffecit eis. Semꝫ
apoſtoli receperūt ſpm̄ſanctum in penthe.
et vſq3 ad mortem ſuffecit eis Cuius ratō
eſt quia cibus ſpūalis ſemp manet in hoie
niſi abijciatur. ſed corpaliſ tranſit et deficit
Mat. xv. Omne quod in os intrat in ven
trem vadit et in ſeceſſum emittitur. Cariſ
ſimi ſumamus de hac refectōne qz niſi pus
de hac ſumpſerim⁹. ad aliam beatā cenam
nunq̄ puēturi ſumus Hec refectō fuit fi-
gurata in agno paſchali qui corpus chri-
ſti figurabat de quo dr Exo. xx. Quicun-
q3 non cōmederit exterminabiſ aīa illi⁹ de
populo dei Jo. vj. Niſi manducaueritis
carnem filij hominis et biberitis eius ſan-
guinem non habebitis vitam in vobiſ Sz
ve mūdo. quia de hac refectōe tam nobili
tam pfecta guſtare non curat que delectat
ſine faſtidio augmentat vſq3 ad celum. cō-
uertit hominez in deū et pfecte ſatiat ſemꝫ
ſumpta. que omnis ſaporis ſuauitatem cō
tinet plus q̄ manna. ſed qd peius eſt cum
murmuratorib⁹ filioꝝ iſrael dicit Nauſe-
at anima noſtra ſuper cibo iſto leuiſſimo.
Numeri. xxj. Propter qd iratus dñs va-
rijs mortibus eos interemit Et ex eadem
cauſa modo deus iraſcitur cōtra mundum
et varijs peſtilentijs eū cōſumit Secunda
eſt refectō glorie de qua luc. hic loquitur
quā ſuis fidelibuſ domin⁹ faciet in futuro
Yſa. xxv. Faciet dominus in monte hoc oi
bus populis cōuiuiā pinguiū vindemie pi
guiū medullatoꝝ vindemie defecate. Que
gloria principaliter et eſſentialiter in duo-
bus cōſiſtit ſc3 in cognitōne veri q̄tuz ad
intellectum et in apprehenſiōe boni q̄tum
ad voluntatē et effectū Primo cōſiſtit in
cognitōe veri. quia homo ſub lumine glo-
rie ſibi a deo infuſo videbit deū p eſſentiaz
lumen verum et clarum in quo omnia cer
nuntur Pſal. In lumine tuo videbimus
lumen et p cōſequens omnia ſciet et cogno
ſcet Gre. Quid eſt quod neſciant qui vi-
dentem omnia vident Pſal. Anima mea
cognoſcet nimis. vnde et Vbi poſuerunt

felicitatem in cognitõe ſpeculabiliũ et ſub
ſtantiaꝝ ſepataꝝ que eſt quedam ignorãtia
reſpectu illius cognitõis Et quis illa co/
gnitio que hominem beatuꝫ principaliter
cõſiſtit in cognitõne deitatis. tamen ſecun/
dario ꝯſiſtit in cognitõne hũanitatis chri/
ſti. videndo enim homo vnitatem et trini
tatem dei. et humanitatem chriſti. erit bea
tus Jo. xvij. Hec eſt vita eterna vt cog.
te. ſo. ve. de. et quẽ mi. ie xpm̃. In eodẽ. x.
Ingredietur et egredieẽ et paſcua inueni
et ingredietur ad deitatem et egredieẽ ad
humanitatem Et ideo ad cõplementũ glo
rie hominis. etiam ſi homo non peccaſſet
filius dei incarnatus fuiſſet. vt dicũt aliq
doctores Secũdo conſiſtit in apprehenſio
ne et cõiunctõne ſummi boni. quia anima
apprehendet deum et pfecte cõiungeẽ ei.
ita ꝙ deus erit in eſſentia anime De⁹ aũt
eſt et ſummũ bonum cui anima ſine medio
cõiungetur Anima eñ cognoſcendo deuꝫ
per intellectũ in quo omne verum relucet
et apprehendẽdo eũ p affectũ in quo om̃e
bonum cõſiſtit erit beata. et tanta erit dele
ctatõ et gloria in tali apprehenſiõe et con
iunctõne ꝙ cum magno impetu talis dele
ctatõ et gloria in corpus redũdabit Pſal
muſta. De torrente voluptatis tue po. e.
Item Fluminis impetus letificat ciuita/
tem dei Exẽplũ ſi qđdam cãnale aque ve
lociſſime currentis deorſum vt doctia mo
lendini pcuteret in murũ. manifeſtum ẽ ꝙ
vndiqꝫ redũdaret et diſpgeretur ſic erit in
gloria aĩe ad corp⁹. et quia vnumqđqꝫ ac
cipitur in alio vt dicit Rñ hus. ideo taĩ re
dũdantia glorie anime in corpus corpora/
liter recipietur in corpe. i. ſcđm conditões
que poſſunt corpi cõuenire qñtum ad om̃e
bonũ corpale. quia talis redũdantia faci/
et corpus claꝝ impaſſibile. agile. et ſubtile
j. Coꝝ. xv. Seminatur in corruptõe ſurgꝫ
in incorruptõe. et tales redũdantia etiam
ad omnes ſenſus pꝑiter diffundeẽ ita ꝙ qui
libet ſenſus ſemꝑ erit in actu ſue delecta/
tõnis ſcꝫ fauces in ſapore dulciſſimo Yſa
ye. lxv. Serui mei cõmedent et vos eſurie
tis id eſt ſaporem cõmeſtõnis habebunt i
ore ſuo Aures i melodia ſuauiſſima apo.

xiiij. Vocem meam quã au. tanꝗ̃ cithara
cithara in cithara. ſcꝫ oculi in viſu pulcer
rimoꝝ ſcꝫ corpoꝝ glorioſoꝝ. Yſa. lx. Tũc
videbis et afſl. et mira. et dila. cor. tu. Lu.
x. Beati oculi qui vi. que vo. vi. Nares
in ſuauiſſimo odore qui de corpibus egre/
dietur ſanctoꝝ Apo. v. Effunderũt phia/
las ſuas ple. odo. Et tactus in delectabili
cõiũtõne anime ad deum ex qua coniun/
ctõne reſultabit tanta ſuauitas et delecta
tio in toto corpe que dici non poſſit Hec
eſt illa cena beata quam deus homo ex im
menſa clementia ſua homin[illegible] ...auit
que nec dici nec cogitari pẽ [illegible] a. lxiiij. ait
Oculus non vi. de. ab. t. que prepa. expec/
tan. te. Que facit hominẽ beatũ Apocaĩ.
xix. Beati qui ad cenam agni nuptiaꝝ vo
cati ſunt Cui intereſſe eſt pfectum et ſum
mum gaudium Bern. Illud eſt verum ⁊
ſummum gaudiũ qđ non eſt de creatura.
ſed de creatore cõcipitur quod cũ poſſide/
ris nemo tollet a te. cui omnis aliunde io/
cunditas comparata mior eſt omnis ſua/
uitas dolor. omne dulce amaꝝ. omne deco
rum fedum. poſtremo omne aliud quodcũ
qꝫ delectare poſſit moleſtum. Secũdo mõ
ſtratur magnificentia diuine bonitatis in
multoꝝ vocatõne. quia vocauit multos.
Ad hanc eñ cenam milia miliũ. imo infi/
nita milia hoim et ãgloꝝ vocauit. imo oẽſ
ad hanc cenam vocat. Math. xj. Venite
ad me omnes qui laboratis et onerati eſtiſ
et ego reficiã vos. D. Ubi nota ꝙ do
minus ad hãc cenã tripliciter vocat. P. i
mo vocat omnes generaliter nulliũ excipi
endo. j. Thi. ij. Qui vult omnes homines
ſaluos fieri. Act. x. In veritate ꝯperi. qꝛ
non eſt accep. pſonaꝝ deus. ſed in omni gẽ
te qui timet deũ et facit iuſticiam accept⁹
eſt illi. vñ vt hic pꝫ paupes ac debiles ce/
cos et claudos iuſſit introire. Secũdo vo
cat ſpecialiter vt omnes illos quibus bõa
mundi cõfert qui p iſta tria genera homi
num qui in hoc euangelio ſe excuſauerũt
intelliguntur. et hoc eſt qđ hic dicit. ꝙ nẽo
iſtoꝝ viroꝝ qui vocati ſunt guſtabit cenã
meaꝫ. Omneſ eñ iſti ſpẽaliter fuerũt vbi

nota ꝙ omnia bona mundi tam nature ꝗ̃
fortune dedit deus homini vt p ipſa facili
us ad cenam illam pueniret Vñ et digni/
tas que p villam intelligitur et quinqꝫ ta
lenta quinqꝫ ſenſuũ que in hoc euangelio
quinqꝫ iuga boum dicũtur. et diuitie et vx
or omnia ſunt adiumenta ad veniendum
ad iſtam cenam ſcđm diuerſus ſtatus ⁊ ꝯ/
ditões hoim. ſi homo eis bene vtatur. qꝛ
alicui eſt vxor in adiutoriuꝫ ſalutis qui ſi/
ne vxore. damnaretur eo ꝙ ꝯtinere nõ poſ
ſet Propterea dicit Apſus. j. Coꝝ. vij.
Melius eſt nubere quã vri. et iteꝝ Sãcti
ficatus eſt eñ vir infidelis p mulierẽ fide
lem Et ſimile eſt de diuitijs et de omnib⁹
alijs bonis mũdi Et ꝓpterea Hoc. dicit
ꝙ deus facit ſicut bonus medicus qui cõ/
plexiones hoim carnes vnicuiqꝫ qđ ei cõ
uenit tribuit Et idcirco om̃s iſti qui hñt
bona mũdi ſunt ad cenã iſtam ſpecialiter
vocati et inuitati vt in hoc euangelio pꝫ
Non enim deus dat iſta bona homini ad i/
pediendum ſalutem ſed ad meli⁹ cõſequẽ
dum. ſed malicia hominum adiutoria dicit
impedimenta. vt in hoc euangelio pꝫ. ⁊ tñ
nemo viroꝝ illoꝝ qui p collatõem talium
bonoꝝ ſpecialiter ad cenam iſtam vocati
ſunt ⁊ venire cõtempnũt guſtabit iſtã bea
tam cenam Tercio vocat ſpecialiſſime ex
ſuperabundanti gratia. ſicut vocauit abra
am moyſen et duodecim apoſtolos quos
nominum vocauit Math. iiij. Venite p⁹
me faciã vos fieri piſcatores hoim. Vo/
cat ergo om̃s generaliter et vult ꝙ omneſ
veniant. Z. Et ad hoc vt om̃s veniant
quattuor obſeruat Primo qꝛ multotiens
vocat et non ſolũ ſemeĩ. et hoc eſt qđ hic
dicitur ꝙ ter miſit ſeruũ ſuũ vocare ad nu
ptias Nam primo miſit patriarchas ⁊ ꝓ/
phetas ve. te. qui etiã ad hanc cenã voca/
uerũt Secũdo miſit apſos et diſcipulos in
eccleſia primitiua Tercõ mittit pdicatoreſ
modernos qui quottidie ad hanc cenã vo
care nõ ceſſant Et quia mũdus om̃s predi
ctos pdicatores ꝯtempſit et cõtempnit. iõ
filius dei hora cene carne indut⁹ huma/
na venit ipſe pſonaliter ad vocandũ dicẽs
Ecce prandium meum parui tbauri mei ⁊

al. me. oc. ſunt et omni apa. ſunt venite ad
nuptias Math. xxij. Gre. Vocat deus p
ſe. vocat p angelos. vocat p patriarchas
et ꝓphas. vocat apſos et paſtores. vocat
pleꝝqꝫ p huius mũdi flagella. vocat aliqñ
p huius mũdi ꝓſpa. vocat aliqñ p aduer/
ſa Nemo cõtemnat nedum vocatus ſe ex/
cuſat cũ voluerit intrare non valeat. Se
cũdo vult omnes homines venire quia ad
omnẽ locum ad vocandum miſit et in ci/
uitates et extra et ad vicos et ad ſepes
Pſal. In omnem terram exiuit ſon⁹ eoꝝ
Mar. xvj. Euntes in mũdum vniuerſuꝫ p
dicate euangelium omni creature. Tercio
vult omnes venire. quia cõpellit intrare
hoſpites eñ non ſolum ſunt vocandi. ſed
trahendi Non autem vocat deus ad cenã
ſuam ſicut florentini qui dicũt quare non
ſtetiſtis ad ꝯmedendum nõ inuitauit et di
cit quare nõ ſtetiſti. ſed deus cõpellit itra/
re Multis nanqꝫ viam inferni claudit et
redeant ad paradiſum Oſee ij. Sepiã vi/
am tuam ſpinis et ſepiam eam maceriam.
Ubi dicit Gregorius. Hic noſtre ſpinis
ſepte ſunt quando in hoc quod male cupi
mus dolorꝫ punctiones inuenimus. Hic
noſtre maceria ſepiũtur cum deſiderijs no
ſtris dure in hoc mũdo obiectõnes reſiſtũt
Multi enim vinculo egritudinis ligantur
a domino ne poſſunt facere quođ non decꝫ
Beñ. Infirmitate mee grãs ago que co/
git mee non poſſe quod non debeo velle.
Perſecutores etiam multos cogunt ire
ad deum Exo. xij. Urgebantqꝫ egiptij fili
os iſrael egredi velociter de egipto. Mul
tos etiam tribulatõnibus ad ſe trahit. can
ticoꝝ Primo Trahe me poſt te Ubi di/
cit Bern. Trahimur cũ temptatõibus et
tribulatõibus exercemur Oſee. xj. In fu
niculis adam traham eos in vinculis cari
tatiſ Multi eñ timore pículi ad deſerẽdũ
mũdũ moueẽ ⁊ religiões itrãt. Aug⁹. Felix
neceſſitas q̃ ad meliora ꝯpellit. in mĩſis dñs
miſcorditer agit i quos ſeuire videz Aug⁹.
Exceſſi oĩa legit. tua nec euaſi fla. tua. naꝫ
tu ſp aderas miſcordit ſeuiẽs ⁊ amariſſiis
aſꝑ. offenſi. oẽs illici. iocũdi. meas.

Omnes illos cōpellit dn̄s intrare. ⁊ ſic cō
pulit Paulū qui ꝓſtratus ad terrā et ex
cecatus ꝯuerſus eſt. ſic cōpulit filium ꝓdi
gum qui fame cōpulſus ad patrem rediit.
Quarto vult omnes veire quia valde iraſ
citur his qui ſe excuſauerunt Multi gau
dent ſi inuitati non veniūt. ſed deus valde
iraſcitur his qui venire cōtempnūt et pe⸗
nas eternas eis minatᷣ Mat. xxij. Rex au
tem cū audiſſet iratꝰ eſt et miſſis exerciti
bꝰ ſuis ꝑdidit homicidas iſtos ¶ M. Tercio
monſtratᷣ in hac cena magnificētia diuine
bonitatis. quia ad hāc cenam oīa ſunt ꝑa
ta. hoc patet q̄ntum ad octo. Primo quia
xp̄us ductor noſter iam aſcēdit ⁊ penetra
uit celos vt faceret nobis viā. ⁊ locū etiā
preꝑauit Jo. xiiij. Vado ꝑare vobis locū
et ſi abiero et preꝑa. vo. lo. iterꝝ ve. ⁊ aſſu.
vos ad meipm̄ vt vbi ego ſum et vos ſitis
Secūdo q2 medicine ſunt cōfecte ſcꝫ ſac⸗
menta eccleſie ad omnē infirmitatē delen
dam ne aliqs ꝑ impotentiā excuſetᷣ Sapi.
ix. Per ſapientiā tuā ſanati ſunt. Tercio
q2 dyabolꝰ humane nature inimicꝰ q nos
oīs capiebat in via ē captꝰ et in infernū
miſſus ne nos aliqs timor retrahat Joh.
xij. Nūc princeps mūdi huius eijcietᷣ foras
Apo. xx. Vidi angelū deſcēdētē d̄ celo hn̄
tem clauē abiſſi ⁊ cathenā magnā i manu
ſua et app̄hendit draconē ſerpentē ātiquū
qui ē dyabolus ⁊ ſathanas et ligauit eum
ꝑ annos mille et miſit eū in abiſſuꝫ Quar
to quia aptū eſt celū qd̄ ab inicio ſteterat
clauſuꝫ vbi hec cena celebratᷣ Lu. iij. Je⸗
ſu baptiſato ⁊ orāte aptū eſt celū. Quīto
q2 eſt via abbreuiata q̄ recto tramite du⸗
cit ad celū Olim aūt magnū circuitū fa⸗
ciebat vadēs ꝑ infernū et iō illi antiqui in
mille ānis et vltra ꝑuenire nō potuerunt.
Sed mō illuc vna hora ꝑuenitᷣ Lu. xxiij.
Hodie mecū eris in ꝑadiſo. Sexto q2 vir
tus peccati eſt diminuta que aggrauabat
et debilitabat ne ꝑ viā cene incedere vale
remꝰ Ro. vj. Vetus homo noſter ſil̄ cru
cifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati. i.
cōgeries et virtus peccatorꝝ Septimo q2
mors eſt deſtructa que nos ad inferos de⸗
mergebat. j. Cor. xv. Vbi eſt mors vi. tu.
abſorpta eſt mors in victoria quia ꝑ mor
tem imus ad vitam et non deſcendimꝰ ad
inferos ſed ad celos. Octauo quia ſp̄us ſā
ctus in hac etate in magna copia datur q2
iſta cena nos dignos facit. Jo. vij. Nōdū
ſp̄us erat datus quia nondū ieſus erat glo
rificatus A ſp̄uſancto mirabiles ⁊ in nu⸗
merabiles gratie emanāt nos perducentes
ad illam cenam Jo. j. De plenitudine eiꝰ
nos omnes accepimꝰ gratiā ꝓ grā Bene
ergo dicit omnia ſunt ꝑata venite ad nup
tias Solum vnū reſtat ſcꝫ vt manus laue
mus ab opibꝰ mortuis ij. Cor. vij. Emū⸗
demꝰ nos ab omni iniq̄tate carnis et ſp̄us
vt ſcꝫ mūdi intremꝰ ad cenam iſtā. Et ſic
patet primū. ¶ Secundo ponitur miſeria
humane ꝑuerſitatis in vocatorum varia
excuſatōne quia ceperunt ſimul oīs ſe ex
cuſare. ¶ Nam primus dicit villam emi ⁊
neceſſe habeo exire et videre illam. Per
villam vt dicit Augꝰ terrena dominatō d̄
ſignatur. ¶ B. Eſt autem iſte primꝰ re⸗
prehenſibilis atqꝫ ſtultus vt ex ſua rn̄ſiōe
ptꝫ q̄ntum ad ſex. Primo quia rem vilem
et ꝑuam accepit ſcꝫ villam et rem p̄cioſaꝫ
et magnam ſpreuit ſcꝫ cenam beatam Di
miſit ergo regnum magnū et accepit villā
ꝑuam. potius voluit in ꝑua villa domina
ri ad tempus q̄ꝫ in ꝑpetuum regnare in ce
lo Totus mūdus eſt villa parua reſpectu
celi imo punctum vnum vt dicunt Aſtro
logi et quelibet ſtella eſt maior tota terra
mundus ergo totus et omnia bona mundi
ſunt nihil reſpectu celi et bonorꝫ eius Se
cundo quia impedimentum ſalutis ſue ca
riſſime emit. villam quidem emit et quan
to precio ipſam emit certe animam ꝓ ipſa
dedit Nonne videmus hoc tota die. Naꝫ
ꝓ dignitatibus et diuitijs homines dāt ani
mas ſuas dyabolo. Nonne lucifer ob am⸗
bitum dignitatis ꝓiectus eſt in infernum
et primi parentes expulſi ſunt a paradiſo.
Nonne Abſolon voluit interficere patreꝫ
vt regnaret Nonne totus mūdus perit to
ta die et vnus perſequitur alium ob am⸗
bitum dominij.

Dominiuꝫ ergo eſt impedimentū humane
ſalutis dū ꝓ ipſo habendo anima ꝑditur
qd̄ eſt valde ſtultum Math. xvj. Quid ꝓ
deſt homini ſi lu. vni. mūdum anime ve
ro ſue detri. p. Tercio quia dum dominiuꝫ
adipiſci deſiderat in ſeruituteꝫ incidit val
de magna. et hoc eſt qd̄ dicit. Neceſſe hēo
exire. Non dicit volo exire. ſed neceſſe ha⸗
beo exire. et vere ita eſt vt Boetius ꝓbat
ille qui vult dominari oportet ꝙ ſit ſeruꝰ
multorꝝ et in manibus multorum ſeruorꝝ
ſit ſitus. quia nihil poteſt ipſe inferre alijs
quod alij verſa vice non poſſint inferre ſi⸗
bi Et ſepe ſic videmus dominos a ſeruis
expulſos et interfectos Boetius O pre⸗
clara potentia que nec ad ſui conſeruatō⸗
nem ſatis efficax inuenitur Que eſt igitur
hec poteſtas que ſollicitudinum morſus
expellere que formidinum aculeos vitare
nequit. Ac qui voluiſſent ipſi viriſſe ſecu⸗
ri ſed nequiuerunt An tu potentem cenſes
qui nos terret ipſe plus metuit qui vt po⸗
tens eſſe videatur in ſeruientium manu ſi⸗
tus eſt. Vere in maxime timore viuunt do
mini. Quarto quia dum cure alterius ſcꝫ
ville empte intendit negligentiam magnā
circa ꝓpria incurrit. et hoc eſt quod dicit
Neceſſe habeo exire ſcꝫ a mei cura. et in⸗
tendere cure ville empte Ita euenit ad lit
teram Nam iſti qui dn̄antur intendūt cu⸗
re aliorum et ſeipſos negligunt Sunt eīm
valde ſolliciti multiplicare poſſeſſiones
meliorare caſtra. diſcere leges. prudenter a
lios regere. vt dominētur. et de ſua ſalute
penitus nihil curant. et ideo totaliter exe
unt a ſeipſis et alijs vacant. ꝓpterea ſtulti
merito ſunt cenſendi Prouer. xvij. Ocu⸗
li ſtultorꝝ in finibus terre. prudentis auteꝫ
oculi in capite ſuo. tota die querunt facta
aliena et ſua non intuentur Contra. quos
dicitur Lu. Quarto. Medice cura te ip̄m
Quinto quia poſt emptōnem villam vide
re voluit quā ante debuerat diligenter cō
ſideraſſe Vnde ait villam emi et nemo hꝫ
vil. il. Prouer. vl. Conſiderauit agrum et
emit illum Si enim homo cōſideraret cō⸗
ditōnes dominij ⁊ dignitatis nunq̄ꝫ emeret

¶ C. Primo ſi conſideraret ipſius bre⸗
uitatem. Eccl. x. Omnis poteſtatus bre⸗
uis vita Alexander regnauit xij. annis et
mortuus eſt. et omnes Imꝑatores ⁊ Re⸗
ges et Pape mortui ſunt. et modico tēꝑe
regnauerunt Ad cuius breuitatem oſten⸗
dendam erat ꝯſuetudo in quodā regno ꝙ
qn̄ rex coronabatur veniebāt artifices pe
tere ab eo vbi vellet ſibi ſepulchꝝ edifica
ri. Scd̄o ſi cōſideraret eius ꝑicula et anxie
tates quia vt dicit Boetius Plena ē exē
plorꝝ vetuſtas. plena eſt p̄ns etas quāti re
ges felicitate calamitate cōmutauerūt. vn̄
quidam rex terrorem et ꝑiculum regni en
ſe ſupra verticem filo pendente ſiſtauit. vt
ibidem Boetiꝰ dicit Refert maximꝰ va⸗
lerius ꝙ quidam rex dum coronaretur ac
cipiens coronam dixit O nobilē magni q̄ꝫ
felicem coronā quā ſi quis cognoſceret q̄ꝫ
multis ꝑiculis et ſollicitudinibus ſit plēa
nec humi iacentē tollere vellet. Tercio ſi
cōſideraret ipſius p̄cipitij iminanitatē. q2
quāto eſt altior ſtatus tāto grauiꝰ ē caſus
Fortuna aūt vt dicit Boe. pniciose ludit
cū dn̄ijs. vn̄ ait. Hūc ꝯtinuū ludimꝰ Indū
rotam volubile orbe verſamꝰ ſumma ifi⸗
mus. et infima ſummꝰ mutare gaudemur
Et p̄mittitur. ꝙ ſi nec retineri ex arbitrio
p̄ōt et calamitoſos fugiēs facit. quid ē ali
ud illa fugax q̄ꝫ future q̄dāꝫ calamitatis
indiciū. abiiſce itaqꝫ atqꝫ ſpne ꝑniciose lu
dentē. ſ. fortunā. q2 infeliciſſimū genꝰ ifor
tunij ē fuiſſe felicē vt idē dicit. Exēplū in
magnū p̄cipitiū cecidit lucifer ⁊ magnam
ruinā fecit q2 in magno ſtatu fuit et ſil̄iter
primi ꝑentes. ſi turris cadat ē magna ruia
ſi cadat domūcala nl̄la ē ruina. Sexto oñ⸗
ditur rep̄henſibl̄is. q2 de re tā care empta
modicā vtilitatē hūit. et hoc ē qd̄ dic̄. Vi
dere iſtā. nō dicit gaudere vl̄ poſſi. iſtā. ſed
videre. et ita ē vere. quid hꝫ dn̄s plꝰ q̄ꝫ mi
lites ⁊ domicelli de oībus caſtris et terris
et de omnibus ſuis bonis Eccleſiaſtes. v.
Vbi multe ſunt opes multi ſunt et qui co
medunt eas et quid prodeſt poſſeſſori niſi
ꝙ cernat diuitias oculis ſuis Omnes ſu⸗
mus hic ꝓ expenſis. Thimothei. Sexto.

Nihil intu. in hunc mundū nec auferꝛe ꝗd
poſ. Iob. j. Nudus egreſſus ſum de vtero
matris mee. nudus reuer. il. Cū habꝫ pl⁹
dn̄ſ ꝙ famuli ſcꝫ multā ſollicitudinē et af
flictōem animi. et cum iſti doꝛmiūt iſte nō
pōt doꝛmire Eccl. v. Dulcis ē ſomn⁹ ope
ranti ſiue multū ſiue paꝝ ꝯmedat ſaturitaſ
aūt diuitis nōſi nit eū doꝛmire. Scḋs ve
ro dixit Iuga boum emi quinqꝫ ꝛ eo pꝛo
bare iſte habe me excuſatū ſm Aug⁹. Iu
ga boum quinqꝫ ꝗnqꝫ ſenſus intelligūtur
quia ſicut iuga boū ſunt duplicata ita ꝛ ſē
ſus nō ſunt duo oculi due aures lingua et
palatū ad guſtuꝫ et due fauces et due ma
nus quibus maxime fit tactus. vel volup
tas carnis interi⁹ et exterius in qua maxi
me viget tactus Tūc nanqꝫ quinqꝫ iuga
boū emūtur ſcꝫ aiaꝫ dyabolo ꝓ eis dando
quādo ꝓ eis exercitatōe et in exercitatōne
quinqꝫ ſenſuū hō deſerit iuditiū rōis ꝛ cō
tra deum agit ſiue exerceat ſenſus ꝓ ꝯgre
gendis diuitijs ſiue ꝓ vtendis delitijs ſiue
ꝓ ſciendis et expꝰiendis rebus qḋ ad iudi
ciū curioſitatis ꝑtinet Curioſum eſt enim
velle ſcire et expꝰiri naturas reꝝ. moreſ ho
minū ꝛ foꝛtunam mūdi Eccl. vij. Deus fe
cit hominē rectū et ipſe infinitis ſe miſcu
it queſtōnibus Et hoc vanitas eſt et affli
ctō ſpūs. ſed hoīes miſeri tota die in exer
citatōe ſenſuū volūt eſſe ꝛ quinqꝫ iuga bo
um ꝓbare Nam oculos exercitāt in pul
chꝛis aſpectib⁹. aures in cātilenis ſuauib⁹
et melodijs. guſtū in boniſ ſapoꝛib⁹. odoꝛa
tū in diuerſis odoꝛib⁹. tactuꝫ in voluptate
carnis Similiter eoſdem ꝓbāt ꝛ exercitāt
ꝓ acgrendis diuitijs ꝛ ſciēdis rebus. et ſic
dū iugo xp̄i qḋ eſt ſuaue nolūt ſubeſſe ſub
ſunt et poꝛtāt iugū mūdi quod eſt duꝝ et
quinqꝫ iuga ꝯtinet Iob. vj. Qui timꝫ ru
inam irruet ſup eū nix. qꝛ ut dicit Aug⁹.
Qui ſubeſt iugo xp̄i oīa ſubſunt ei ꝛ ꝑ cō
ſequēſ qui nō ſubeſt iugo xp̄i ſubē quinqꝫ
iugis mūdi ꝛ oīm eſt ſeru⁹ Et ſic pꝫ ꝙ tri
pliciter ꝓbātur et exercitātur ſenſus .ſ. ꝓ
cōgregandis diuitijs. ꝓ vtēdis delitijs. et
ꝓ ſciēdis reb⁹. ꝓ quoꝝ exercitatōe ꝛ dile
ctatōe hō negligit ad illā hūāꝫ cenā venire

et contra deum et animam ſuaꝫ agit qḋ ē
valde deteſtabile Prouer. xxx. Per tria
mouetur terra et quartū ſuſtinere no pōt
per ſeruū cū regnauerit quod tūc eſt quan
do ſpūs tumēs egerit ſe ꝯtra deū qui fecit
illuꝫ. per ſtultū cū ſaturat⁹ fuerit cibo qḋ
tūc eſt qn̄ coꝛpus ſatur ꝓteruit in dn̄m .ſ.
in ſpiritū gubernātem. ꝑ odioſam mulierē
qn̄ in matrimoniū aſſumpta fuerit qḋ tūc
eſt quādo homo repudiata rōne cōiungit
ſenſualitati et ipi⁹ impꝰio regitur ſicut bꝛu
tum Quartum eſt qḋ ſuſtinere non poteſt
cum ancilla heres fuerit domine ſue id eſt
cū caro omnia bona hominis poſſidet tan
quā heres quod tunc eſt cuꝫ homo omnia
opꝰatur ꝓ carne fouenda et delectanda et
de anima nihil curat que debet tanꝙ dn̄a
omnia hominis bona iure hereditario poſ
ſidere Iob. xxiiij. Pauit enim ſterilem et
que non parit et vidue non bene fecit. ſte
riliſ eſt caro que nullum fructum facit niſi
ſi xmes et putredinem Vidua eſt aīa pec
catoꝛiſ ꝑ peccatum celeſti ſponſo viduata
et ab eo ſeꝑata. Tercius dixit vxoꝛē du
xi et ideo non poſſum venire Iſte falſuꝫ
dixit et verum dixit Falſum dixit ꝙtuꝫ ad
bonos et ratōne vtentes Nam vxoꝛ ꝓptē
tria datur viro Primo ꝓpter ſoboleꝫ ge
nerandam et nutriendam. Geneſis Primo
Creſcite et multiplicamini et reple. terrā
Secundo ad foꝛnicatōem vitandam Pri
mo Coꝛinthcoꝝ Septimo. Propter foꝛ
nicatōem vnuſquiſqꝫ ſcꝫ vxoꝛem habet ꝛ
vnaqueqꝫ ſu. vi. Tercio in adiutoꝛium rei
familiaris Geneſis Secūdo Non ēſt bo
num hominem eſſe ſolum faciamus ei ad
iutoꝛium ſimilem ſibi Omnia ergo iſta nō
ſunt impedimēta ad introitum regni ſꝫ ad
iuuamina Vnde Auguſtinus dicit ꝙ celi
batus Iohannis baptiſte non pꝛefert nu
ptijs Abꝛae. Verum autem dixit quātum
ad homines beſtiales qui ſicut beſtie i vx
oꝛe non querunt niſi delectatōem carnis. ꝛ
ſicut beſtie ſtant cū eis Gre. Quid ꝑ vxo
rem niſi voluptas carnis accipitur. Nam
ꝙuis bonū ſit cōiugiū et ad ꝓpagādū ſobo
lē diuia ꝓuidētia ꝯſtitutū. nōnulli tamē nō

fecūditatem ꝓlis. ſed deſiderium expetunt
voluptatis Et idcirco ꝑ rem iuſtā ſignifi
cari pōt nō imerito res iniuſta. Vxꝛ ergo
dixit ꝓ maioꝛi ꝑte qꝛ vt dicit Apls j. Co.
vij. Qui cū vx. eſt co. que ſunt mun. quo
pla. vx. et di. eſt. ſcꝫ ab ope ſpūali Et ſiliter
vx. co. que ſunt mūdi quo pla. vi. Pericu
loſa ergo res eſt valde mulier Eſt eīn foꝛ
tiſſimū gluten ad capiendū ꝛ ad retinēdū
et idō foꝛtiſſimi quiqꝫ deuicti ſunt ab ea
Et quis eſt ſanctioꝛ dauid quis ſapientioꝛ
Salomone. quis foꝛtioꝛ Sampſone Ecc.
vij. Inueni amarioꝛē moꝛte mulierē laq
ns venatoꝝ eſt vincula ſunt manus illius
Oſee. v. Nō dabūt cogitatōes ſuas vt re
uertātur ad dn̄m. ſpūs eīn foꝛnicatōnū in
medio eoꝝ eſt. et iō iſte dixit Vxoꝛē duxi
et nō poſſum venire. ſunt etiā vxoꝛes nri
tpis et nr̄e pr̄ie maximū ipedimentū regni
viris ſuis. nō ſolū ꝙtū ad cōcupiſcētiā ſed
etiā ꝙtū ad ſupfluitatē veſtiū ꝛ oꝛnamēto
rum. qꝛ cogūt viros male lucrari vt bene
oꝛnentur Mirabile eſt. quia gentes expoli
ant et viros nō ditāt tota dom⁹ videtur i
maledictōeꝫ tre. ꝛ iō qui ſine vxoꝛe pōt vi
uere meli⁹ facit. qꝛ facili⁹ ad beatā cenaꝫ
currit. ꝓpterea dicit aplus j. Coꝝ. vij. vo
lo oīs hoīes eſſe ſicut meipm ſcꝫ virgineſ
Et ſic pꝫ qui renuūt ad iſtā cenaꝫ venire
et a nuptijs excludunt ſcꝫ dediti hōꝛibus
et dn̄ijs dediti exercitatōibus ꝛ lucris mū
di et dediti deſiderijs carnis. ad q̄ tria gene
ra oīs pccōꝛes reducunt. j. Io. ij. Omne
qḋ eſt in mūdo aut eſt cōcu. car. aut cōcu.
ocu. aut ſup vi. Et ſic pꝫ ſcḋm. Tercio
ponit iuſticia cōtempte bonitatis i abiecō
rum electōe ꝛ cōtemptoꝝ reꝓbatōe cū dicit
Tūc iratus paterfa. i. xp̄s cuius familia
ſunt oīs electi Marie cōtra cōtemtoꝛes
iraſcit dici ſ aut deus iraſci cū ad modū ira
ti vindictā exercet ire ſine ira oſtendens.
Irat⁹ ergo dixit ſeruo ſuo Exi cito i pla
teas ꝛ vi. ci. Gloſ. Mitte ad plateas cum
pccōꝛes de latoꝛibus vijs vōt. mittit ad vi
cos cum iſtos vocat quos tpaliū reꝝ coar
tat inopia. iō ſeqtur. Et paupes ac debileſ
et cecos ꝛ claudos itro. huc. ecce ꝑ ꝛ qua

ſes cedūt in ꝑtem dn̄i Sapiētes ꝛ pulchꝛi
et potētes mōi cedūt i ꝑtē dyaboli. mich.
ij. Factus ſum ſicut qui colligit in autūn
no racemos vindemie. vuas eīn groſſas et
magnas quaſi ꝓcedēs colligit dyabolus. j.
Coꝝ. j. Videte vocatōeꝫ veſtram fr̄es. qꝛ
nō multi ſapiētes. nō multi potentes. nō mlt
ti nobiles ſcḋm carnē ſed ſtulta mūdi ele
git deus vt cōfundet ſapientes et infirma
mūdi elegit deus vt cōfundat foꝛtia ꝛ ig
nobilia ꝛ ꝯtēptibilia mūdi elegit de⁹. pau
peres autē non reb⁹. ſed ſpū et voluntate
hi vocātur et veniūt. Math. v. Bea. pau
pes ſpū qm̄ ip. eſt reg. ce. ſiliter debiles in
natura atqꝫ ꝯplexōne atqꝫ infirmi coꝛpe
ad deū currūt. quia vt dicit Aplus. ij. Co
rin. xij. Virt⁹ in infirmitate ꝑficit libēter
igitur gl̄aboꝛ in infir. m. vt inha. i. m. ver.
chꝛiſti Nam vigoꝛ nature et foꝛtitudo cō
plexionis et ſanitas coꝛꝑis pleriſqꝫ ſūt oc
caſio ꝑdi. Eccl. xj. Malicia hoꝛe vnius
id ē infirmitaſ obliuionē facit luxurie ma
gne Ceci et ſimplices ſcꝫ prudētia mūdi ꝛ
carnis q̄ legi dei non eſt ſubiecta ſiliter ad
deū veniūt Math. xij. Confitebor tibi pr̄
do. ce. et ter. qꝛ abſcō. hec a ſapi. ꝛ pru. et
re. ea. par. Claudi ſiliter ſcꝫ ſui reputatōe
qui reputāt ſe pccōꝛes ꝛ claudicare in via
dei nec oīno poſſe venire ad regnū dei niſi
ꝑ gr̄aꝫ dei adiuuētur hi vocati veniunt. j.
Coꝝ. xv. Gratia dei ſum id qḋ ſuꝫ Pōt
etiam ad lr̄am hoc itelligi de deſpectis in
mūdo ꝗ vocati veniūt. qꝛ vt dicit Gre. in
firmi quiqꝫ atqꝫ i hoc mōo deſpecti pleꝝ
qꝫ tanto celerius vocē dei audiūt quāto i
hoc mōo nō hn̄t vbi delectent. vocat aūt
dn̄s electos ſuos nō ſolū d ciuitatib⁹ imo
etiā de villis ꝛ rurib⁹ nō ſolum de iudeis
imo etiā de gētilib⁹. vn̄ ſeqtur Et ait ſu⁹
Dn̄e factū eſt vt ipaſti ꝛ adhuc loc⁹ eſt. i.
nōdū ꝯplet⁹ eſt nūerus electoꝝ qui ꝗdē cō
plebitur qn̄ plenitudo gētiū intrabit Pro
pter hoc ſequitur Et ait dominus ſeruo.
Exi in vias et ſepes In ſuperioꝛi extra i
telligitur vocatō iudeoꝛum. qui dum ſub
vmbꝛa legis quieſcebant quaſi in ciuitate
moꝛabantur.

In hoc autem exitu intelligitur vocatio gentium que ſine iugo legis dei erant quaſi agreſtia et idomita animalia in vijs ⁊ ſepibus exterius vagabãtur. vnde bene ſubditur. et compelle intrare agreſtia et indomita animalia vt impleatur domus mea. i. pficiatur numerus pdeſtinatoꝝ. ¶ Volo. aũt hic tria genera vocatoꝝ ſcõm triplicẽ vocatõem ſupius poſitam Quidaꝫ eñ vocati nullatenus veniunt ⁊ hi ſignificãtur in prima vocatõe cum triplici ſua excuſatõe de quibus dicitur Iob. xxi. Qui dixere ſit deo. recede a nobis ſcientiam viaꝝ tuarũ nolumus Quidaꝫ vero vocati de facili ↄuertũtur. et hi ſignificantur in ſcða vocatõne Pſal. In auditu auris obediuit mihi Quidam autẽ pſiura et neceſſitate mũdi vel inſtantia predicatõnis et pſuaſionis cogente quaſi cõpulſi veniunt. et hi ſignificantur in tercia vocatõe Oſee. ij. Sepiaꝫ viam tuã ſpinis Et ſcðam hanc triplicem vocatõem poteſt ꝓcedi breuiter i hoc euãgelio In fine autem ſubditũr reꝓbatõnis ſententia cõtra cõtemptores. vnde ſequit. Dico autem vobis ꝙ nemo viroꝝ illoruꝫ qui vocati ſunt et cõtempſerũt venire guſtare cenam meam. Et ſic patet tercium et conſequenter totum.

¶ De epiſtola ſermo XXIX

Nolite mirari ſi odit vos mundus. j. Io. iij. Sicut dicit philoſophus Homines ex admiratõe phari ceperũt vidẽtes effectus mirabiles et cauſas penitus ignorantes Sic autem ↄtingit in effectibus. nature. ita in effectibus gratie et multo magis. quia de eclipſi ſolis et lũe et de ſublime et de ſiſibus non omnes mirantur ſed quidã hoꝝ cãs ignorãtes. ſed ꝺ opibus gratie null⁹ põt pfecte cãm et rõꝫ reddere eo ꝙ ex libera dei volũtate ꝓcedant. Ro. xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtie ⁊ ſcientie dei. ⁊c̃. Aug⁹. Quare hũc trahat et illum nõ trahat noli velle diiudicare ſi nõ vis errare Verum hec omnia poſſum⁹ ſcire quotiens ea nobis deus reuelat p ſpiritumſan. j. Coꝝ. ij. Nobis autem reuelauit deus p ſpiritu ſuum Beatuſ autẽ Iohannes euãgeliſta fuit vnus cui deus plura reuelauit. vñ et liber eius queꝫ ſcripſit apo. vocat nom̃ aſſumẽs a reuelatõne. nã Apo. idem eſt ꝙ reuelatio Inter miſta autem que beatus Iohannes nobis reuelauit in epiſtola hodierna. reuelauit nobis tria Primo quare mũdus nos odio habꝫ In principio epiſtole Scðo in quo perfecta dei caritas manet ibi In hoc cogno. caritas dei. Tercio p quid non eſſe in homine pfecta caritas apparet ibi. Qui habuerit ſubſtantiã huius mũdi et vi. fratrẽ ſcꝫ neceſſi. ha. ⁊c̃. Quarto quaſi cõcludendo ad veram dilectõem nos inuitat ⁊ monet ibi Non dili. ver. ne lig. ſed op. et veri. ¶ Primo ergo beatus Iohãnes oſtẽdit quare mũdus. id eſt. dilectores mundi nos odit ſcꝫ bonos Auguſtin⁹ Quid eſt mundus. mũdus nõ eſt celum neqꝫ terra neqꝫ iſta opera que deus fecit. ſꝫ dilectores mũdi. Idem. Mũdus quando in malo ponit dilectores mundi. Mũdus vero quãdo in laudem ponitur celum et terra et q̃ in his que ↄtinẽtur opera. ¶ Hec autẽ admiratõ quare mũdus odiat bonos homies ex tribuſ cõſurgit Primo ex natura boni et mali. quia vt dicit Phus Bonũ eſt ꝙ omnia appetũt et p ↄſequẽs maluꝫ omnia fugiunt Omnis eñ homo naturaliter appetit bonum et fugit malum. Cum ergo i bonis aſſit cauſa dilectõnis ſcꝫ ipſum bonum quia boni ſunt et deſit cauſa odij ſcꝫ malum quia mali non ſunt. quare mũdus eos odio habet Secundo ex efficacia operum manifeſtum eſt autem ꝙ ꝓpter bonorum opera mundus ſuſtentatur. alias omni die ſubmergeretur. Sic patet de illis quinqꝫ ciuitatib⁹ ſcꝫ Zodoma et Gomorra et alijs tribus quia ſi ibi deceꝫ boni fuiſſent inuenti. deus pmiſiſſet omnib⁹ pccre vt patꝫ Geñ. Octauo. Cum ergo homo diligat vicinos qui ipm ab inimicis tuent et boni tueantur malos ne a demonib⁹ ad infernum rapiantur quare ipſos odiunt.

Tercio ratõne ceſſionis hereditatis omnia nanqꝫ bona hereditario iure ſunt bonoꝝ hominũ. quia ipſi ſunt filij dei. ſi autẽ filij et heredes vt dicit Aplus Ad Rom. viij. Omnia autem bona tam fortune q̃ gratie ſunt dei et a deo Io. j. Omnia p ipſuꝫ fa. ſunt. j. coꝝ. iiij. Quid habes qð nõ accepiſti Peccator autẽ qꝛ bonis dei abutitur iure puatus eſt eis. et ſicut fur tenet eam in malũ ſuũ Eccſ. v. Eſt et alia infirmitas peſſima quã vidi ſub ſole diuitie cõſeruate in malũ dñi ſui. Cũ ergo boni cedant iure hereditatis mũdo in bonis fortune. que mũd⁹ maxime deſiderat iuxta illud Math. xix. Ecce nos relin. om. ⁊ ſecu. ſum⁹ te. et retineãt bona gratie que mũd⁹ abhorret. quare habet odio bonos ¶ Ad hoc dicendũ ergo ꝙ de hoc pñt quattuor rõnes aſſignari. Prima eſt cõtrarietas dominoꝝ. boni eñ tranſferũtur i deum ⁊ vniuntur deo p amoreꝫ et ideo boni ſeruiunt deo ex amore ſicut filij. mali autẽ deum abiecerũt Lu. xix. Nolum⁹ hũc regnare ſup nos. et ſeruiũt diuerſis vicijs. quidã auaricie. quidam honorib⁹ vanis. quidã aũt vẽtri et gule. Phil. iij. Quoꝝ deus vẽter ẽ. Omnia aũt illa deo contrariant. Cũ ergo boni ⁊ mali habeant cõtrarioſ dños. ſerui autẽ cõtrarioꝝ dñoꝝ odiũt ſeinuicẽ et pſequũtur. iõ mũd⁹ odit bonos. et boni odiũt mundũ. Gal. Per quẽ mihi mũdus crucifixus eſt ⁊ ego mũdo. Crucifixus autem ſiue ſuſpẽſus in odio et abominatõe hẽtur Ioh. xv. Si me pſecu. ſunt ⁊ vos pſe. Et hoc eſt qð hic dicit Noſ ſcim⁹ qm̃ trãſla. ſu. de morte ad vitã. qm̃ diligim⁹ frẽs. id ẽ p amorẽ fraternitatis quo ſepamur a mũdo quia mali nõ diligũt ſe quia fratres i deo ſed quia vniti in aliquo vicio et coniungimur deo Tranſlati ſumus de morte peccati quod eſt cauſa omniſ mortis ſcꝫ nature culpe et pene. ad vitam. i. chriſtum cui per amorem ſeruim⁹ ſicut domino noſtro mũdo cõtrario domino ſeruiente ſcꝫ peccato. Io. viij. Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati Aug⁹. Redeat vnuſquiſqꝫ ad cor ſuum et ſi ibi inuenerit fraternitatis caritatem ſecurus ſit ꝙ trãſiit de morte ad vitam ¶ Secunda eſt diuerſitas regionum. Boni eñ aſperoãtur mundũ et habitant in celo Phil. iij. Noſtra cõuerſatõ in celis eſt Hebre. xiij. Non habemus hic manentem ciuitatem ſed futuraꝫ inqui. mali autem econuerſo de celo non curant ſed in mũdo volunt ꝑpetuari. mundus autẽ ⁊ celum ſunt contrarie et diuerſe regiones. et contrarij domini in eis principantur. Nam in mundo dyabolus principat. Io. xiiij. Venit eñ princeps mundi huius et i me non habet quicquam. In celo aũt pricipatur chriſtus Io. xviij. Regnum meũ non eſt de hoc mundo ſed ſup. de celo. Homines vero diuerſarum et contrariarum terrarum pſequũtur et odiunt ſeinuicem. Et ideo mali odiunt bonos. quia nõ ſunt de hoc mundo Iohannis. xv. Quia vero de mundo non eſtis. ſed ego vos elegi de mundo ꝓpterea odit vos mũdus Exẽplũ de canibus qui ſi vident aliquẽ canem forenſem in contrata ſua omnes pſequãtur eum Sic faciunt mali bonis qui vidẽt eoſ in contrata ꝓpria ſcꝫ mundo. ſimiliter faciunt mali bonis in contrata ſua ſcꝫ celo. Apo. xxij. Foris canes et venefici. Et hoc eſt quod hic dicitur Qui non diligit manet in morte ſcꝫ peccatorum qui non hñt dei dilectõem Iuſti autem p dilectõeꝫ manent in deo. j. Iohannis. iiij. Qui manet i caritate in deo manet q eſt vita vera. Io. xj. Ego ſum reſurrectio et vita Vita autem et mors ↄtrarie regiones ſunt. ¶ Tercio eſt cõtrarietas operum. boni enim habent contraria opera mundo. Nam mũd⁹ ꝓcurat et ſatagit hic gaudere ⁊ ditari hic honorari et dominari et opa penitentie renuit et beatum dicit hominem cui hec ſũt Boni autem hec omnia reſpuũt et opera penitentie aſſumunt Phil. Tercio. Omña arbitrat⁹ ſum vt ſtercora vt xp̃m lucrifa. Hebre. xj. Circuierũt i me in pelli. capri. egẽ. an. af. ⁊c̃. dicũt eñ boni ꝙ opa mũdi ſũt mala nec ꝫ btũs imo miſer qui pdicta requiritur Sicut ergo ſarraceni nos pſequũtur. qꝛ ↄtraria agũt et credũt et dãnant noſ ſic

mūdus ꝑſeqtur ⁊ odit bonos Jo.vij. Nō pōt mūdus odiſſe vos me aūt odit. qꝛ teſtimoniū ego perhibeo de illo. qꝛ ope. il. ma. ſunt. Sap. ij. Circūue. iuſ. qm̄ cōtra ē ope. no. Et ex hoc qᷘ hic dꝛ qui odit frēz ſuū homi. eſt Homicida aūt ꝯtrariū opus facit iuſto. nam odit et occidit. iuſtus autem diligit ⁊ viuificat qꝛ ad xp̄m vitā adducit hominē ꝑ amorem. et ideo mūdꝰ qui ꝑuerſe agit ꝑſequit̄ et abominatur eos q recte agūt Prouer. xxix. Abominaꝫ impij eoſ q in recta via ſunt ¶Quarta eſt infectō appetitꝰ. mali enī habēt appetitū cordis infectum malis humoribꝰ ſcꝫ ſupbia ira inuidia ⁊c̄. ⁊ iō om̄e ꝯtrariū iſtis videt̄ eiſ amarum ſcꝫ humilitas māſuetudo ⁊ ſilia Auguſti. Palato nō ſano pena ē panis q ſano eſt ſuauis et oculis egris odioſa eſt lux que puris eſt amabilis Sicut enī canis rabidꝰ om̄s mordet ꝓpter infectōꝫ humoris in palato exiſtentis ita etiā mūdꝰ ꝓpter infectōem mali bonos mordet ⁊ ꝑſequitur Hoc fuit figuratū in yſmahele de quo dixit angelꝰ. hic erit ferus hō manꝰ eiꝰ contra omnes Yſmahel natꝰ de ꝯcupiſcentia carnis ē peccator Sicut ergo yſmahel ꝑſeqbat̄ yſaac. ſic ⁊ mali ꝑſequuntur bonos vt dicit Apl's Gal. iiij. et hoc ē qᷘ ſꝫ dr. Omnis homi. nō hꝫ vi. eter. in ſe. ma. Vitam eternā quā boni hic hn̄t ꝑ gr̄am iuxta illud Jo. vj. Qui credit in me hꝫ vitā eternā. ſed eſt affcūs rabie peccati ſicut canis ¶E. Nota aūt ꝙ dicit oīs homicida. Nam homicida dꝛ ſex modis Primo volūtate vt dyabolus. Jo. viij. Ille homicida erat ab initō Scđo ope vt Chain qui interfecit fratrē ſuū Abel vtꝫ Gene. iiij. Tercio cōſenſu qꝛ ſcđm legē ꝯſentientes ⁊ faciētes par pena ꝯſtringit Ro. j. digni ſunt morte nō ſolū qui ea facit ſed etiam qui cōſen. faci. Quarto ſubtractōe rei debite Eccl. xxxiiij. Panis egētium vita paupis eſt qui defraudat illū hō ſanguinis eſt Quinto p̄cepto vt Dauid qui interfici fecit vriam. Regū. xj. Sexto ꝓuocatōe vt qui habet odio fratrem ſuū. nam ꝓuocat eū ad reodiendū ⁊ ꝑ cōſequēs ad mortem Prouer. x. Odiū ſuſcitat rixas Oēſ iſti nō hn̄t gratie vitā in ſe manētem. Et ſic patet primum. ¶Secūdo manifeſtat ꝑfectam caritatē Exemplo enī xp̄i ad ꝑfcāꝫ caritatem nos inducit. quia ſicut xp̄s ex ꝑfecta caritate animā ſuam id eſt vitā ſuaꝫ ꝓ nobis poſuit vt ſcilicet nos viuificaret Ephe. ij. Cū eſſemus mortui in delictis et pccis noſtris cōuiuificauit nos chriſto. vt reconciliaret nos deo. Ro. Recōciliati ſumus deo ꝑ mortem filij eius. et eriperet de poteſtate dyaboli Hebre. ij. vt ꝑ mortem deſtrueret eum qui habebat mortis imperium id eſt dyabolum. ita nos debemus eſſe parati corporaliter mori ſi viderimuſ ꝙ per mortem noſtram ꝓximus et frater noſter viuificetur in anima recōcilietur deo et de poteſtate dyaboli eripiat̄ Et hoc debemus facere quando manifeſte vl' ꝑ probabilia ſigna hoc videremus poſſe conſeq vt ſi aliquis auerteretur a fide vel moribus tunc debemus eum iuuare depoſito ti more mortis ſi ꝓpter hoc crederemꝰ ip̄m a talibus liberare. ſicut fecit ſanctꝰ Sebaſtianus qui martires iam ſeductōs et inclīnatos a parentibus cōfortauit ſcꝫ Marcellinum et Marcum fratres Nam hic ē ordo caritatis vt deus ſuꝑ omnia diligat̄. ſecundo anima ꝓpria. tertō anima ꝓximī et magis q̄ꝫ vita corporalis ꝓpria Cōtra. Per hoc videtur ꝙ mori ꝓ ſalute ꝓximī in caſu neceſſitatis vt dictum eſt ſit caritas ſufficiens et neceſſaria ad ſalutem. Et hoc multi tenent. ſed dictum eſt ꝙ hic inuitamur ad ꝑfectam caritatem quia mori ꝓ ꝓximo eſt ꝑfecte caritatis q̄ non reqrit̄ de neccitate ſalutis ſꝫ ē ſolū in viris ꝑfcis. Et iō dn̄dū ē ꝙ ſecuriꝰ dꝛ ꝙ mori ꝓ ſalu. ꝓx. in caſu neccitatis vt dcm̄ ē. eſt ꝑfe. cari. nec de neccitate ſalu. hoc mlti tenent. hoc mlti dicūt. ⁊ dn̄s hugo ſuꝑ hūc locū ſic dicit et ſic videtur ſentire. Non enim tenemur habere ita perfectam caritateꝫ ſicut xp̄us habuit. nec cōſimilia que xp̄us obſeruauit tenemur obſeruare ſed hoc eſt maius ⁊ ꝑfectiꝰ ꝙ vnus homo poſſit alteri facere ſcꝫ mori ꝓ ipſo Joh. xv. Maiorē hac di-

lectōne nemo habet q̄ꝫ vt animam ſuā ponat quis ꝓ amicis ſuis Augꝰ. Perfecta caritas iſta eſt vt paratus ſit quis mori ꝓ fribꝰ ſuis ¶F. Ad hāc aūt ꝑfectaꝫ caritatem habendam ſex debent nos inducere Primum eſt delecio peccatoꝝ Lu. vij. Dimittūtur ei peccata multa qm̄ dilexit multum Prouer. x. Vniuerſa delic. oꝑ. ca. Secundum eſt manſio diuinoꝝ Jo. xiiij. Si quis dili. me. ſer. me. ſer. et pa. me. dili. ⁊c̄. Tercium eſt reuelatō ſecretoꝝ. Jo. xiiij. Qui dili. me et ego diligā eum et maifeſtabo ei meip̄ꝫ Quartū eſt poſſeſſio virtutū omnium ⁊ donoꝝ quia qui ꝑfectus eſt in caritate ꝑfecte habet om̄s virtutes ⁊ dona. j. Coꝝ. xiij. Cari. pa. eſt be. eſt non irritatur nō agit ꝑperam. nō eſt am. non co. ma. nō gau. ſuꝑ iniq. ꝯga. aūt veri. om. cre. o. ſperat. omnia ſuſt. Sapiē. vij. Venerūt mihi omnia bona ꝑiter cum illa Quintū ē tolleratio aduerſoꝝ. nam q ꝑfecte diligit omnia difficilia et aduerſa vſqꝫ ad mortē patienter tollerat Can̄. viij. Aque multe. id eſt tribulatōes nō potuerūt extinguere cari. quia for. eſt vt mo. di. Sextū eſt cōpletio mandatoꝝ. quia qui ꝑfecte diligit totā legē et oia man. implet Ro. xiij. Qui diligit ꝓximum legem adimpleuit Nam non adulter non occiſor nō fur non falſum teſtimoniū dices nō cōcupiſces. et ſi qᷘ ē aliud man. in hoc ver. inſta. dili. ꝓx. tu. ſicut teip. Math. xxij. In his duobus mandatis vniuerſa lex pendet et ꝓphete. Et ideo xp̄us ꝑfectōnem omniū demonſtrans ait. Hec mando vobis vt diligatis inuicem. Jo. xv. Jo. iiij. Cariſſimi deum nemo vidit vnq̄ꝫ Sed ſi ꝑfecte dilexerimus ꝑfecte videbimus eum quia viſio reſpondet caritati Et in huius figura xp̄us reſurgens glorioſuſ primo apparuit marie Magdalene qꝛ plꝰ amabat ceteris vt dicit Grego. Et ſic patet ſecundum. ¶Tercio oſtendit per quid manifeſtatur caritas dei nō eſſe i aliquo quia ſi quis videt fratreꝫ ſuuꝫ ſine ha. et cla. viſ. ſ. ab eo ſignum eſt ꝙ caritas dei non eſt in illo ¶G. Nam duo debemus ꝓximo ſcilicet compaſſioneꝫ cordis et beneficium operis aſſit ſi facultas. A primo nullus excuſatur. quia omnis homo debe compati proximo afflicto et in neceſſitate exiſtenti. A ſecundo ſcꝫ a beneficio operis excuſantur multi ſcꝫ quando facultas deeſt. et ideo non dare elemoſinam non eſt ſignum ꝙ caritas dei non ſit in aliquo ſꝫ nō compati ⁊ claudere viſcera pietatiſ a paupertate bene eſt ſignum ꝙ caritas non ſit i eo Augꝰ. Si nondum es ydoneꝰ mori ꝓ fratribus ydoneus eſto dare de facultatibus tuis ſiue ꝑcutiati vſcera tua caritas. Et nota hic ꝙ elemoſina interior ſcꝫ compaſſio cordis eſt maior q̄ꝫ elemoſina exterior ſcꝫ datio muneris. quia elemoſina interior reſpicit meritum eſſentiale. ſed exterior accidentale Vnde qui habet ſimilē cōpaſſionem et equalem pauperi et nihil largitur ei. quia non poteſt. tantum meretur premio eſſentiali quātum ille qui ei aliqd impꝑtitur ſimili compaſſione motus et plꝰ meretur qui ſolum compatitur q̄ꝫ qui bene facit et non compatitur ⁊ ſi plꝰ compatiatur q̄ꝫ iſte qui dat plus meretur. Quia vt dicit Gre. Deus non penſat q̄ꝫtum ſed ex quāto affectu Vnde plus penſat affectum q̄ꝫ cenſum Vnde de illa vidua mittente duo era minuta in gazophilatiū chriſtꝰ ait Vere dico vobis ꝙ vidua hec pauper plus q̄ꝫ omnes miſit. Lu. xxj. Et de beato Petro et Andrea ⁊ alijs qui ſolum recia reliquerunt ſequentes chriſtum ieſum dicit Gre. ꝙ multa valde reliquerūt quia voluntatem et appetitum habendi reliquerunt. quia qui voluntatem et appetitū habendi reliquit ſicut ip̄i apoſtoli multa reliquit Et ſic eſt in ꝓpoſito nā q dat ꝯpaſſionē cordis ꝓxio mltū dat apđ deū etiaꝫ ſi modicū vel nihil dat. Pōt autē qui dat aliquid paupi cū cordis cōpaſſione plꝰ mereri ꝑ accidēs. ſ. q̄ꝫtū ad dimiſſionem pene peccati q̄ꝫ ille qui non dat qꝛ nō pōt. q̄ꝫuis equalis ꝯpaſſio cordis ſit in vtroqꝫ Dan̄. iiij. Peccata tua ele. redi. Per largitōem enim elemoſinaruꝫ pena peccatoꝝ delet̄ ¶H. Ad vtramqꝫ autem elemoſinaꝫ faciendam quinqꝫ no inducere debent.

Primo quia elemoſina extinguit cõcupiſ
centiam peccandi que militat in membris
noſtris Eccl'.iij. Ignem ardentem extin.
aqua et elemoſina reſiſtit peccatis Secun
do quia reducit hominem ad vitam veri-
tatis Exemplum de cornelio centuriõe de
quo dicit̃ Act.x.ꝙ elemoſine eius aſcende
runt in conſpectu dei.et ad eum miſſuſ eſt
Petrus vt viam veritatis cum doceret.
Simili etiam modo fieret de omni infide-
li qui vacaret elemoſinis et orõni et obſer
uaret legem nature.quia deus talem illumi
ret et ad viam veritatis reduceret quia ñ
eſt manus dei abbreuiata Et ꝑ hoc ſoluit̃
queſtio de quibuſdam ſarracenis qui nihil
audiunt de fide noſtra et bene viuũt. Ter
cio quia conſeruat pacem et bonũ ſtatum
hominis et terre et totius regni Auguſti.
Quod non datur chriſto datur fiſco . Et
quare.quia dando elemoſinas chriſto ſicut
debemus deus conſeruet terram in pace ⁊
bono ſtatu ita ꝙ pſtantias et gabellas nõ
oportet ſolui Hic cadit exemplum ſancti
Ludouici qui cum a baronibus frãcie re
prehenderetur ꝙ omnia in elemoſinas da-
ret.et ſi ingruerit bellum vel briga nõ ha-
beret vnde ſtipendiaret milites Reſpõdit
quare ego potiori maiori pace ꝗ̃ aliqſ rex
certe ꝓpter elemoſinaſ Paupes enim ſunt
ſtipendarij et milites mei qui regnũ meũ
in pace cõſeruant Quarto quia tenet deũ
ne ꝓferat ſententiaꝫ mortis contra pecca-
tores Exemplum de iudicibus et cardina
libus et alijs dominis qui nõ ita cito ꝓfe-
runt ſententiã contra aliquẽ ſi det eis mu-
nera et xenia etiã ſi iniuſticiaꝫ habeat. ſic
etiam deus ſuſpendit ſententiã ꝓpter ele-
moſinas. Yſa.lxiiij. Non eſt qui inuocꝫ no
men tuum quin conſurgat et teneat te ſcꝫ
ꝑ lemoſinas et oratões Quinto quia ho-
mini paret palaciũ eternale. Exemplum ď
palatio quod beatus Thomas oñdit fra-
tri regis quod dixit fuiſſe edificatũ de pe-
cunia regis quã in elemoſinas expendit.et
dicit iSre.in dyalo.ſuo ꝙ iſte qui fuit du
ctus ad aliam vitã et poſtea rediit ⁊ dixit
ſe vidiſſe palatia multa que edificabãtur
inter que vidit vnũ quod edificabatur ſe-
lum die ſabbati poſt nonas et comptum ẽ
ꝙ iſte calcifex qui romanus ciuis erat te-
tum lucrum totius ſeptimane victu quot
tidiano reſeruato dabat in elemoſinã egen
tibus die ſabbati poſt nonas apud eccleſiã
ſancti Petri Et ſic patet terciũ ¶ Quar
to inducit nos ad veram dilectõem que ꝯ
ſiſtit ĩ opere et nõ in ſermone lingue Mul-
ti multa ꝓmittunt et nihil faciũt. Prouẽ.
xxv. Nubes et ventus et pluuie nõ ſequen
tes.vir glorioſus et ꝓmiſſa non complẽs
Oratius. Parturient montes egredietur
qꝫ ridiculus mus Sed iſta eſt vera dilec
tio quãdo id quod ſpondetur effectu com
pletur Uerum eſt enĩ quod ſicut dicit̃ ita
eſt Et ſic patet quartũ et ꝯſequenter totuꝫ

¶ Dominica tercia de euangelio ſer-
mo xxx.

Erant approſpinquãtes ad ie
ſum pub.et phariſei et pec-
ca. Lu.xv. Sicut dicit phi-
loſophus Bonũ eſt qđ om-
nia appetunt . Bonũ autem
nõ poteſt appeti niſi cognõſcatur vt ibidẽ
dicit Deus autem in hac vita ꝯgnoſci ſua
natura ꝑfecte non poteſt Exo.xxxiij. Nõ
videbit me homo et viuet.et quia in hac
vita non ꝑfecte cognoſcitur ideo nec ꝑfe-
cte diligit̃ Unde Aug9.dicit ſup illo ver-
bo Math.xxij. Diliges dñm deum tuum
ex toto corde.ꝙ hic modus diligendi deuꝫ
in hac vita impleri non poteſt.in alia aũt
ſicut ꝑfecte cognoſcemus ita ꝑfecte dilige
mus Quia ergo deus ſicut dictum ẽ ĩ ſua
natura cognoſci non poterat voluit fieri
homo vt ꝑfecte in natura humana ꝯgno-
ſceret̃ Baruch.iij. Poſt hec in terris vi-
ſus eſt et cum hominibus cõuerſatus eſt.
et vt vere crederetur eſſe deus fecit opera
que ſolus facere poterat ſcꝫ dimittere pec
cata et iuſtificare peccatores Math.ix.
Confide fi.re.tibi peccata tua Et qꝛ xpũſ
peccata peccatoribus relaxabat ideo pec-
catores accedebant ad ipſum.et hoc eſt ꝙ
hoc euangeliũ cõtinet Erant inquit apꝓ-
pinquantes ad Jeſum pub.et phariſei. in

quo quidem euangelio tria ſummarie con
tinentur Primũ eſt ſapiẽtia peccatoꝝ ad
chriſtum appropinquãtiũ.in ꝑncipio euã-
gelij Scõm eſt impietas phariſeoꝝ et ſcri
barum de receptõe peccatoꝝ cõtra chriſtũ
murmurantiũ ibi Et murmurabãt ſcribe
et phariſei Tercium ẽ chriſti reſponſio ꝑ
quandãſimilitudinẽ duoꝝ exemploꝝ ſcri-
baꝝ et phariſeoꝝ murmur ſedantiũ ibi.qſ
ex vobis homo qui habet centũ oues ⁊c̃.
aut que mulier habet dragmas decem.
¶ Primo ergo ponitur ſapientia peccatoꝝ
ad xp̃m apꝓpinquãtium.quia erant apꝓ-
pinquãtes ad ieſum pub.et pec. Duo eniꝫ
genera hominũ in hoc mũdo ſapiẽtia vtũ
tur omnibus alijs omnino in ſtultitia re-
manentib9 ſcꝫ iuſtus timens deũ et pecca
tor rediens ad deum ⁊ recedẽs a malo.vñ
Job.xxviij.poſtq̃ multũ inueſtigatuꝫ eſt
vbi eſſet ſapientia dei cõcluſum eſt timere
deum ipſum eſt ſapientia quãtum ad iuſtũ
et recedere a malo intelligentia quãtuꝫ ad
peccatorem reuertentẽ Sed adhuc maior
relucet ſapientia in peccatore redeunte q̃
in iuſto ſtante.quia maiori ſapientie atte-
ſtatur ď magno ꝑiculo indemnem exire q̃
firmũ ſtare in bono Et ideo ſapientiſſim9
eſt peccator ad deũ rediens.et non rediens
ſtultiſſimus eſt viroꝝ Et hoc apparet q̃-
tum ad mala que peccator patitur ĩ pecca
to ſtando que ſunt multa valde ⁊ peſſima
¶ I. Sed q̃tum ad pſens ſolũ quattu-
or mala ponamus Primũ malũ eſt ceci-
tas mentalis.quia peccator tanq̃ cecus ñ
ꝑpendit vnde expellit̃ et quo trahit̃ Apo.
ij. Memento vnde excideris.quia de nũe-
ro filioꝝ dei recedit ad filios dyaboli ď re
fertis diuitijs ad ſammam paupꝫtatem. de
gloria ciuilitatis ꝑadiſi ad furcas inferni.
Hec omnia patent in filio ꝓdigo qui ď fi
lio factus eſt ſeruus.cum eſſet diues cepit
egere.cum eſſꝫ glorioſus in ciuitate ſua fa
ctus eſt cuſtos porcoꝝ cum.beſtijs et in-
ter beſtias habitans Exemplum ſicut ſuſ-
pendendo faſciantur oculi.ſic facit dyabo
lus peccatori ad furcas inferni deducẽdo
Yſa.xliij. Educ foras populũ cecum ⁊ o-
culos habentem Magna ergo ſapientia ẽ
de tanta cecitate exire et ad xp̃m veraꝫ lu
cem venire qui omnes ad ſe veniẽtes illu
minat Lu.ij. Lumen ad reuelatõem genti
um ſupple ad ipſum venientem Et maxia
ſtulticia eſt in ipſa remanere ¶ Secunduꝫ
eſt infirmitas totalis.peccator eniꝫ omni
die in infirmitate languet et totaliter ẽ in
firmus Yſa.j. A plãta pedis vſqꝫ ad ver
ticem non eſt in eo ſanitas.quia et oculos
habet ꝓnos ad illicita videndũ. ⁊ aures
ad vana audiendum.et os ad ꝓhibita co-
medẽdum.⁊ manus ad mala exercendum.
et pedes ad mala loca eundum. ⁊ memori
am ad iniurias recolendũ.et intellectũ ad
ꝓximum decipiendũ ꝑ mirabiles induſtri-
as.guſtum etiam aie habet corruptũ ſicut
febricitans.quia ſpũalia non ſapiũt ſibi ſꝫ
ſolum fetida et terrena Aug9. Palato nõ
ſano pena eſt panis qui ſano eſt ſuauiſ Et
ſicut peccator totaliter eſt infirmus ita oĩ
infirmitate languet Nam a ſanctis ydro-
pico compatur qui malis humoribus eſt
plenus et quanto plus bibit tanto plus ſi-
tit et palitico qui habet tremorem mẽbro
rum ꝓpter neruoꝝ diſſolutõem eo ꝙ influ
entia caloris a corde non recipiũt et lepro
ſo que eſt infirmitas incurabiliſ, humano
ſtudio eo ꝙ ſanguis eſt corruptus ĩ ipo fõ
te ſanguinis ſcꝫ in pulmone et febricitãte
magnis febribus.et fluxum ſanguinis pa-
tienti et mortuo ac etiã in tumulo fetenti
peccator compatur Unde peccator dicit̃
triplici morte more Magna ſiquidem ſa-
pientia eſt.ſic totaliter infirmum et omni
infirmitate languentem ad xp̃m medicum
accedere qui oĩs ſanat Pſal. Miſit ver.
ſu.et ſanauit eos Aug9. Magnũ vtiqꝫ ve
nit medicus qꝛ magn9 vbiqꝫ iacebat egro
tus.et magna ſtulticia eſt in tanta infirmi
tate remanere ¶ Tercium eſt ſeruitus mi
ſerabilis nam peccator qui a dei ꝓuidẽtia
omniũ dominus eſt cõſtitutus magnam et
vituꝑabilem et peſſimam ſeruitutem ĩcur-
rit Magna eſt quia peccator eſt ſeru9 om
nium vicioꝝ que in eo regnãt . vt auarus
pecunie.guloſus gule.ſuꝑbus honoris ira-

nudus ire.et ſic de alijs.Unde ſicut ſerui
ducuntur a dominis ſic vicia ducunt illos
quos poſſident Unde Boetius pbat ꝙ
peccatoꝛ nūꝗ̄ ſit impunitus ſed ſtatim ad
eſt ei pena peccati ſcꝫ ſeruitus ipſa quam
peccatum inuehit que eſt maxima pena ſi
cut libertas ē dulce bonū Jo.viij.Qui fa
cit peccatum ſeruus eſt peccati.vitupabil
eſt.quia ꝙ homo digniſſima creaturarum
ad imaginem dei factus efficitur ſeruꝰ vi
liſſimoꝝ vicioꝝ q̄ ſunt abominabilia apd
deum et homines valde vitupabile iudica
tur Boetius Sed quis non ſpernat fra-
gilis viliſſimeqꝫ rei eſſe ſeruum Peſſima
eſt.quia dyabolus cuius peccatoꝛ ſeruus
efficitur.non dat ei requiem donec trahat
eum ad penas inferni ibi imppetuū crucia
dum.et ꝓpter hoc damnati in inferno cō-
queruntur dicentes.laſſati ſumus in via i
iquitatis Sapi.v.Magna ergo ſapientia
eſt de tam magna et vitupabili et peſſima
ſeruitute exire atqꝫ ad xp̄m venire a quo
efficitur vere liber et dn̄s et magna inſipi-
entia eſt in ea remanere Exemplum d illo
qui eſſet in duriſſimo carcere et inde exi-
ret p aſtutiam ſuam q̄ꝫ ſapiens reputaret.
¶ R • Quartum eſt omnium bonoꝝ pri-
uatio generalis Nam peccatoꝛ contra dei
maieſtatem peccans ſicut pꝛo crimine leſe
maieſtatis omnibus bonis pꝛiuatur. Naꝫ
pꝛiuatur hereditate vite eterne.pꝛiuat me
rito paſſionis xp̄i et omniū ſanctoꝝ.ij.co.
vj.Que ſocietas luci ad tenebꝛas que au
tem cōuentio Xp̄i ad Belial.Priuat oi-
bus bonis que fiunt in eccleſia ac etiā om
nibus bonis ꝓpꝛijs Math.xiij.Et autem
qui non habet et quod habet auferet ab
eo Priuatur omnibus virtutibus et dois
ſpūſancti et penitus nudus remanet ſicut
luſoꝛ ad alcariū.Apo.iij . Neſcis quia tu
es miſer et miſerabilis et paup et nudꝰ et
cecus Priuatur virtuoſiſſimus medicinis
que de latere chꝛiſti fluxerūt ſcꝫ ſacramen
tis eccleſie.que omnem infirmitateꝫ ſanāt
Priuatur nobilitate nature ſue vt qui de
buit omnibus dominari infra beſtias redi
gatur Pſal.Homo cum in honoꝛe eſſet

non intellexit cōpatus eſt iu. inſipientibus
et ſimilis factus eſt illis Priuabitur etiā
gloꝛioſa reſurꝛectōe Pſal.Ideo nō reſur
gunt impij in iudicio ſcꝫ glorioſi Exēpluꝫ
ſicut cōdemnato ad moꝛtem omnia auferū
tur.ſic peccatoꝛi Nam de eo tres ptes fi-
unt.quia comedūt vermes.animam aſpoꝛ
tant demones.et bona tempalia diuidunt
conſanguinei.et quilibet iſtoꝝ eſt valde ɔ
tentus pte ſua.quia vermes ſolum coꝛpus
conſanguinei ſolum bona.et dyabolus ſo-
lum animam querit Gen.Da mihi aīas.
cetera tolle tibi Magna ergo eſt ſapiētia
ꝙ aliquis ſic pꝛiuatus omnibus bonis ſub
ito et leuiter omnia bona recuperet. et ad
gratiam redeat magni regis et magna ſtul
ticia eſt in tanta miſeria remanere Exem-
plū de mercatoꝛibus qui pdunt merces ſu
as.quomodo ſollicitantur ꝙ poſſint eas
rehabere Sic ergo peccatoꝛes appꝛopin-
quantes ad Jeſum illuminabātur.ſanabā
tur ab omni ſeruitute liberabantur et ad
omnia bona reſtituebātur Cariſſimi ap.p-
pinquemus et nos ad chꝛiſtum non paſſi-
bus coꝛpoꝛis ſed mentis Jaco.iiij.Ap.p-
pinquate deo et ap.ppinquabit vobis. pec
catoꝛes ergo et publicani id ē publica ne-
gocia pniocioſa exercentes quibus manife-
ſtum eſt peccatum nō deeſſe appꝛopinqua-
uerunt ad ipſum.et hec quattuoꝛ ab ipſo
obtinuerunt Adhuc eſt apta ianua et xp̄s
per predicatoꝛes ſuos clamat foꝛtiſſime.
Uenite ad me omnes qui la.et one.eſ. et
ego reficiam vos Math.xj.Ambꝛo.Om
nis anima accedat ad xp̄m quia oia xp̄us
eſt nobis .Si vulnere carere deſideras me
dicus eſt.ſi febꝛibus eſtuas fons eſt.ſi gra-
uaris iniquitate iuſticia eſt.ſi celū celū de-
ſideras via eſt.ſi auxilio indiges virtus eſt
ſi moꝛtem times vita eſt.ſi tenebꝛas fugis
lux eſt.ſi cibum queris alimentum eſt Jo
han.vj.Ego ſum panis viuus qui de ce-
lo deſcen.Et nota hic de illis quinqꝫ vir-
ginibus que nouiſſima hoꝛa venerunt ⁊ i
trare non potuerunt quia clauſa erat ia-
nua Et ideo dum eſt aperta curꝛamus qꝛ
ſero moꝛtis foꝛtiſſime appꝛopinquat . Et

nota etiaꝫ ꝙ via eſt valde parua ſcꝫ vſqꝫ
ad coꝛ p veram contritōeꝫ.de coꝛde ad os
per veraꝫ confeſſionem.de oꝛe ad manus
per veram ſatiſſactōem Hec eſt via triuꝫ
dieꝝ quā filij iſrael egredientes de egipto
facere petebant vt deo immolarēt.Nō er-
go opoꝛtet nos maria tranſuadere.terraꝝ
diuerſa climata ambulare.viaꝝ diſcrimia
expiri.et ſicut in hac pma pte ſapiētia pec
catoꝝ demonſtratur.ita et xp̄i clementia i-
ſinuatur peccatoꝛes recipientes.quia pec-
catoꝛes libenter et letanter et frequenter
recipiebat et excuſabat.vtꝫ in maria mag
dalena Lu.vij.Si mō habeo tibi aliquid
dicere.at ille ait.Magiſter dic. vn̄ ad oſ-
culum eos recipiebat vt pꝫ in ſupꝛadicta
magdalena et aduēſcendū et colloquendū
et ad hoſpitandum erat cum eis qꝛ Ma-
theus et Zacheus fecerunt ei cōuiuiū ma
gnum.niſi em̄ xp̄us eos ſic recepiſſet ad eū
non appꝛopinquaſſent Bern. Om̄es pꝛo
pter maſuetudinem que in te pꝛedicat cur
rimus poſt te bone ieſu audientes ꝙ non
ſpernas pauperem.peccatoꝛem non hoꝛre
as.non hoꝛruiſti latronem cōfidentem.nō
lacrimantem peccatricem. non cananeam
ſupplicantem.non depꝛehenſam in adulte-
rio.non ſedentem in theolonio.non negan
tem diſcipulū.naꝫ pcuſſione diſcipuloꝛuꝫ
non crucifixoꝛes tuos inodoꝛem vngēto-
rum tuoꝝ curꝛemus Et ſic patet pꝛimum
¶ L • Secūdo ponitur ſcribaꝝ et phari-
ſeoꝝ impietas cōtra xp̄m de peccatoꝝ re-
ceptōne murmurantiū. quia murmurabāt
phariſei et ſcribe.quoꝝ murmuratō appa
ret et eſt impia et iniuſta ex tribus.ſcilicet
ex pte chꝛiſti contra quem murmurabant
et ex pte ſui ſcꝫ ſcribaꝝ et phariſeoꝝ qui
murmurabant et ex pte peccatoꝝ et publi
canoꝝ de quibus murmurabāt . ¶ M •
Primo apparet impia et iniuſta ex parte
chꝛiſti et hoc q̄tuꝫ ad quinqꝫ. Primo ra
tione ꝓpꝛie opatōnis. vnūquodqꝫ em̄ ope
ratur qd ſibi ꝓpꝛium eſt.nam ignis calefa
cit et ſol illuminat. ꝓpꝛia autem opatō fi-
lij dei venientis in mūduꝫ ē peccatoꝛes ſal
uare.j. Thi.j.Fidelis ſermo quia xp̄us ve

nit in mūdꝫ peccōꝛes ſaluos facere.Lu.xix.
Uenit filius hoīs querere et ſaluum face
re quod pierat.Sicut ergo ſtultum ē mur
murare ꝙ ſol luceat et ignis calefaciat ita
impiū et ſtultū eſt murmurare ꝙ chꝛiſtus
peccatoꝛes recipiat ad ſalutem cuꝫ ſit hoc
ꝓpꝛium eius Secundo rōe ꝓpꝛietatis bo-
ni.Bonum em̄ vt dicit Dyoniſius ē ſuiip
ſius diffuſiuum et quāto res eſt melioꝛ tan
to magis ſe diffundit vt patet in ſole. Cū
ergo ipſe filius dei ſit fons bonitatis.boi-
tati.bonitatē ſuam non tantum ad iuſtos
debet extendere ipſos ꝓtegendo vt filios.
ſed etiam vſqꝫ ad peccatoꝛes ipos iuſtifi-
cādo et ad vitam veritatis reducēdo.Jo
han.xij.Omnia traha ad meipſuꝫ Pſal.
Nec eſt qui ſe abſcondat a caloꝛe eiꝰ.Si-
cut ergo ſtultum eſſꝫ murmurare ꝙ ſol oi
bus cōicat lucem ſuaꝫ et ꝙ mare omnibꝰ
aquam largitur.ita ſtultum et impium eſt
murmurare ꝙ deus peccatoꝛes recipit et
iuſtificāt Tercio rōne potētie infinite dei
ſicut dixit Phus. potentie manifeſtantur
per actus et obiecta Potentia autē quā-
to maioꝛ eſt.tāto ad remotiōꝛa ſe extendit
Nihil autem eſt a deo ita remotum ſicut
peccatoꝛ Pſal.Longe a pecca.ſalus.⁊ iō
in nulla re manifeſtatur ita potentia dei ſi
cut in iuſtificatōe peccatoꝛis ꝓpter quod
Augꝰ dicit ꝙ maius ē facere de ipio piū
q̄ꝫ creare celum et terꝛam Ut ergo deꝰ ſu
am potentiam manifeſtaret recipiebat pec
catoꝛes vt iuſtificaret eos Unde illi ſapi
entes de quibus dicit Boetius ꝙ queſie-
runt dicentes.Si deꝰ eſt vn̄ mala.et ſi deꝰ
non eſt vn̄ bona.male cōcluſerunt.imo de
buerūt dicere Si deus eſt mala pn̄t eueni-
re quia p ipſa dei omnipotētia magis ma-
nieſtatur dum ex malis eligit bonū et oꝛdi
nat ea ad debitum finem.Sicut ergo ſtul
tum eſſet murmurare ꝙ ſol illuminat vſ-
qꝫ ad extremū terꝛe et mare cingit totā ter
ram ita ſtultum et impium eſt murmura-
re ꝙ deus ſuam omnipotentiā manifeſtat
in recipiendo et iuſtificando peccatoꝛes.
Quarto rōe pfectōis dei.Deus em̄ ē ſum
me pfectus nec in ipſo pōt eſſe aliqs defe

ctus et ſi in chriſto inquantum homo fuerūt
quidam defectus penales dicendū eſt ꝙ ip
ſe tales defectus ꝓpter noſtraꝫ ſalutē vo-
luntarie aſſumpſit ſed non cōtrarit eos. cū
peccatoribus autē nō eſt ꝓpter aliud ma-
lum habitandū niſi quia moribus ſuis ali
os inficiunt et inclinant ad male agenduꝫ
Pſal. Cum ſancto ſanctus eris et cū ꝑuer-
uer. ꝑuer. Sic ergo ſol tangēdo lutuꝫ nō
coinquinat. nec medicꝰ dādo infirmo me-
dicinaꝫ infirmatur. ita xp̄us docēdo et cō-
uerſando cū peccatoribus et eos iuſtificā
do nullam maculam ab eis trahebat. qua
re ergo cum peccatoribus non poterat cō
uerſari Sic ergo ſtultum eſt murmurare
ꝙ ſol tranſit ꝑ lutum et ꝙ medicus ducet
medicinas et curat infirmos. ita ſtultū eſt
et impiū murmurare ꝙ xp̄us cōuerſetur ⁊
recipiat peccatores et ideo ſtultum erat
de hoc murmurare Quinto rōne iuſticie
et equitatis. Manifeſtum eſt em̄ ꝙ queli-
bet creatura et maxime homo ad deū ꝑti
net ſicut res ꝓpria. Juſticia autē ſancitur
ꝙ rem ꝓpriam pōt quis omni tempe ⁊ oī
loco recipe et repetere. et ſi leges human
ſtatuunt tpus vltra qđ res preſcribit poſ-
ſidēti. hoc faciūt ad puniendū negligentiā
illoꝝ qui debebāt repetere. tamē ſcđm le-
gem dei res mea nūq̄ fit alicuiꝰ niſi đ vo
luntate mea. vel niſi ob culpam. Cū ergo
deus fecerit hominē tam ꝑfectū et multis
priuilegijs dotauerit. quare nō poterat eū
recipere ſicut rem ſuaꝫ Sic dicat nō debꝫ
deus recipe peccatores quia fetidi ſunt et
mundi peccato Sed nōne deus poteſt la-
uare et mundare a peccato. imo quottidie
mundat. Ezech. xxvj. Effūdam ſup vos a
quā mūdam et mū. ab om. in ve. Sicut er
go ſtultum eſt murmurare ſiquis carbun
culū vel rubinū recolligeret de luto. in qđ
ei cecidiſſet et poſtea lauaret eū. ita ſtultū
et impiū eſt murmurare ꝙ deus homines
ſup omnes lapides ⁊ omnem thezauꝝ ea-
ruꝫ ⁊ magis nobile recolligat de luto pec
cati abluens eum a luto Et ſic pꝫ ꝙ mur
muratō iſtoꝝ erat iuſta ex ꝑte dei contra
quem phariſei murmurabāt Sed hoc ac-

cidebat eis quia ipſi non credebāt eum eſ-
ſe deum ſed hominem ſolū et coinquinari
poſſe ex conuictu peccatoꝝ ſicut et alios.
Jo. ix. Scimus quia hic homo peccator
eſt. ¶ M. Secundo apparet murmuratō
eſſe impia et iniuſta ex ꝑte ſcribaꝝ et pha
riſeoꝝ murmurātiū. Et hoc oſtenditur q̄
tum ad quattuor Primo qꝛ nō videntur
ex zelo iuſticie. ſed ex inuidia moueri. qꝛ
vt dicitur Lu. vij. Venit Johannes bap
tiſta neqꝫ man. panem neqꝫ bibit vinū et
dicitis demoniū habet venit filius homis
manducat et bibit et dicitis. Ecce hō vo-
rator et bibens vinū amicus pub. et pec.
Si ergo chriſtū de cōuictu peccatoꝝ rep̄
hendebāt quare Johānē nō audiebāt. et
ſi Johannem de auſteritate ⁊ ſingularita-
te vite cōdemnant. quare chriſto qui fuit
valde cōis et media via ꝓceſſit non adhe-
ſerūt Secūdo quia cum ſcribe eſſent ma-
giſtri legis. et phariſei eſſent religioſi vete
ris teſtamenti debebant ipſi miſericordiaꝫ
predicare ſicut ſcriptura mādabat Pſal.
Miſericordiam et iudiciū cantabo tibi do
mine Miſericordia autē maxime debet fi
eri vbi magna eſt miſeria Nihil auteꝫ eſt
in mūdō ita miſerum ſicut peccatum. nec
aliqua creatura eſt tam plena miſeria ſicut
peccator Prouer. xiiij. Miſeros facit po
pulos peccatum Et tanta eſt miſeria pec-
catoris ꝙ ꝓ liberando eum a tali miſeria
peccati deberet quis mori ſi ꝑ hoc libera-
ri deberet ergo peccatoribus eſt maxie mi
ſerendū Math. ix. Euntes diſcite quid eſt
miſericordiam volo et non ſacrificiū Cuꝫ
ergo ipſi non laudarent qđ laudare debe-
bant. ſed potius rep̄henderēt. valde rep̄e-
henſibilis erāt Math. xxiij. Ve vobis ſcri
be et phariſei qui clauditis regnū dei an-
te homines vos em̄ non intratis nec alios
intrare ꝑmittitis. Tertō quia ex hoc ꝙ ar
guebant xp̄m peccatores recipientē oſten-
debant ſe iuſtos et illos peccatores cū ecō
uerſo eſſet Nam ipi ꝓpter ſupbiam ⁊ im
pietatem peccatores erāt effecti et pecca-
tores ex cōuictu et predicatōne xp̄i erant
iuſtificati Subito em̄ fit homo peccator.

vt patet in lucifero. qui ꝑ vnū motū ſup-
bie cecidit et ſimiliter ſubito peccātor fit iu
ſtus. vtꝫ in Paulo qui ſubito ac etiaꝫ dū
iret ad malefaciendum cecidit in terraꝫ et
factus eſt iuſtus Sic ergo illi erant falſi
iuſti quia apparebant iuſti et non erant qꝛ
ob ſupbiam facti fuerunt peccatores ⁊ iđ
non compaſſionem ſed indignatōem oſten
debat Gre. Vera iuſticia cōpaſſioneꝫ ha
bet. falſa autem dedignatōem quuis iuſti re
cte ſoleant peccatoribus indignari. ſed ali
ud eſt quod agitur typo ſupbie. aliud zelo
iuſticie vel diſcipline. quia iuſti et ſi foris
ꝑ diſciplinam increpatōes exaggerāt intꝰ
tn̄ dulcedinem ꝑ caritatem ſeruant. prepo
nunt em̄ ſibi in animo ipos plerumqꝫ quos
corrigūt ꝙ agentes ꝑ diſciplinam ſubditos
et ꝑ humilitatem cuſtodiūt ſemetipos. At
contrahi qui de falſa iuſticia ſupbire ſo-
lent ceteroſqꝫ deſpiciūt nulla infirmātibꝰ
miſericordia cōdeſcendūt De quoꝝ nume
ro phariſei erant Math. xxiij. Ve vobis
ſcribe et pha. qui ſimul eſ. ſe. deāl. Quarto
quia talem reprehenſionem ad iactantiaꝫ
potius q̄ ad emendatōem faciebāt. Pre-
latus em̄ non debet rep̄hendi coram popu
lo nec etiam alij ſed ſeorſum Math. xviij
Si pec. in t. fra. t. cor. e. inter. t. et ipm ſo-
lum. ſententiari poteſt bene in publico. vt
ceteri timorem habeant ſi crimen eſt mani
feſtum j. Thi. v. Peccātes coram omni-
bus argue vt ceteri timorem habeant Si
enim quis corrigitur in publico negat fre
quenter et cōtendit cum correctore. quod
in ſecreto non faceret. Iſti ergo murmu-
rantes et detrahentes chriſto ad laudē hu
manam hoc faciebāt vt zelum legis vide-
rentur habere Mat. xxiij. Omnia opera
ſua faciāt vt videātur ab oībus. ¶ S.
Tercio apparet hec murmuratō iniuſta ex
ꝑte publicanoꝝ et peccatoꝝ de quibꝰ mur
murabant et hoc q̄tū ad quattuor Primo
quia ipſi appropinquabāt ad ieſum vt au
dirent illum ſcꝫ ꝑdicanteꝫ et docentē Pre
dicatio autem ē quedam elemoſina ſpūalis
Sicut ergo conſtitutus in neceſſitate cor-
porali pōt a quocunqꝫ elemoſinam recipe

re. et omnis homo cuilibet q̄tum ad ſuſte
tatōem nature teneatur dare ſi pōt ac etiā
iudeo vel ſarraceno ita verbū predicatōis
bone a quocūqꝫ poſſumus audire et ꝑdi-
cans euangelium xp̄i nullum debet exclu-
dere nec paterenum nec ſarracenū nec ex
cōmunicatum Mar. xvj. Predicate euan
geliū omni creature. igitur nec iſti accedē
tes nec xp̄us recipiēs erāt rep̄hendendi ⁊
ꝑ cōſequens iniuſta erat murmuratō pha
riſeoꝝ Secūdo quia in peccatore duo con
ſiderare debemꝰ ſcꝫ naturam que bona eſt
et vicium quo peccator malus eſt In pec
catore autem debemꝰ naturam diligere ꝑ
quam eſt ad imaginem et ſimilitudineꝫ dei
factus Gen. j. Faciamus hominē ad ima
ginem et ſimilitu. no. Vicio auteꝫ vt dicit
Gre. diſtrictum iudicium debemus ſꝫ non
nature Augꝰ. Sic diligendi ſunt homies
vt eoꝝ non diligātur errores Aliud enim
eſt diligere qđ ſunt. et aliud odiſſe que fa-
ciunt Ergo peccatores cōſiderata natura
eoꝝ debebāt diligi et recipi a xp̄o ſicut dili
gere tenemur etiam ſarracenos. q̄tum aūt
ad vicia debebant a chriſto corrigi et icre
pari. ergo poterant ipſi ad xp̄m accedere ⁊
xp̄us eos recipere ⁊ ꝑ ꝯſequēs iniuſta erat
talis murmuratō quia habita hac ꝯſidera
tōne nullus debꝫ aliquē excludere a ſe Ec
cleſiaſtici. xxvij. Vnicuiqꝫ deus mandauit
de ꝓximo ſuo Tercio quia in hoc pecca-
tor differt a dyabolo. quia dyabolus ē ob-
ſtinatus in malo nec vnq̄ emēdatur Pec
cator autem nō eſt obſtinatus dū viuit qn
poſſit corrigi et bonꝰ fieri. et frequēter ſic
fit Nam peccatores frequēter a malis ſu
is cōuertūtur et fiunt iuſti. Hoc autē ma
xime habet ꝑdicatō facere. quia multi au-
dientes verbum dei cōuertuntur Actuum
x. Loquēte petro cecidit ſpūſſan. ſup om̄
qui audierunt verbum Vn Augꝰ. dicit ꝙ
verbum dei eſt ſicut hamus qui dum rapi
tur capit Et ſalute autem anime nullꝰ po
teſt nec debet ꝓhiberi. imo cū omni feſti-
nantia et importunitate debet queri. Vn
iſti qui inuitatꝰ a xp̄o vt ſe ſequeretꝰ dixit
dimitte me ꝑ. ix. et ſepe. patrem meū. ridit

chriſtus Sequere me et dimitte mor.ſepe-
mor. ſuos vt dicit mater Ergo et ipſi pote
rant ire ad xp̄m et xp̄us poterat eos reci-
pere et p̄ conſequens iniuſta erat murmu-
ratō eoꝝ ſcʒ phariſeoꝝ.et maxime cū pre-
dicatō xp̄i ſiue chriſtus haberet tria q̄ pec
catores conuertunt ſcʒ verbum inflamatū
qd̄ tangebat cor.exemplum ſanctuʒ quod
edificabat vitam et doctrinam veraʒ ſque
illuminabat animam. Quarto quia pecca
tor eſt infirmus in anima ſicut febricitās
in corpe Febricitans autem ſanitateʒ cor-
poris pōt a quocūqʒ petere et recipere et
quilibet pōt quēlibet ſanare quia vt dictū
eſt naturam cuiuſcunqʒ debemus iuuare ꝛ
fouere Unde et Heliſeꝰ mūdauit a lepra
Naamā ſyꝝ principē milicie regis ſirie vt
iiij. Regū. v. patet. Sicͭ ergo poſſum ſani-
tatem corpis recipere a quocūqʒ ita ꝛ mlͭ
to magis ſanitatem anime igitur peccato-
res poterāt ad chriſtum accedere p̄ aīe ſa
nitati.et xp̄us poterat eos recipere et ſa-
nare ſic in aīa ſicut et in corpe Lu. vi. oīs
turba querebat eum tāgere q. vir. de il.
et ſa.om. Et ſic patet ſecūdum. ¶ Tercio
ponitur chriſti reſponſio p̄ quoddam ſimi
le ad murmur phariſeoꝝ ſedandum Unde
ait Quis ex vobis homo qui habet centū
oues ꝛc̄. Et pōt hec ſimilitudo exponi du-
pliciter ſcʒ de natura angelica ꝛ humana
et tunc p̄ omnia currit ſimilitudo.et de iu
ſtis et de peccatoribus penitentiā agētibꝰ
et tunc non p̄ omnia currit ſimilitudo. ſed
cum diſtinctiōe. ¶ Primo poteſt exponi d̄
natura angelica et humana et tūc per om
nia currit ſimilitudo. Quia vt dicit Gre.
Centenarius eſt numerus pfectus. Tunc
ergo deus centum oues habuit quādo na
turam humanā ꝛ angelicam multa perfe-
ctiōne creauit Ambroſiꝰ. Diues paſtor cu
ius omnes nos centeſa portio ſumus. No-
nagintanouem angeli dicūtur quia in ma-
ximo numero ſunt creati. Unū Dyo. dicit
ꝙ excedunt omnem multitudinem nume-
rabilem Job. xxv. Nunquid eſt numerus
militum eius Una ouis hūana natura dr̄
quia in ſingularitate vnius hominis cōdi-

ta eſt a quo vnō omnes alij deſcenderunt.
Utraqʒ autem natura dicit ouis rōne in-
nocentie.quia in magna et pfecta innocen
tia vtraqʒ creata fuit. vel reſpectu na-
ture diuine vtraqʒ natura ouis eſt.quia vtra
qʒ natura reſpectu diuine beſtialis et quaſi
nihil eſt Gre. Una ouis tūc perijt quā-
do peccando homo paſcua vite eterne re-
liquit Tūc filius dei relinques nonagita-
nouem in deſerto id eſt dimittens nouē or-
dines angeloꝝ in celo quod dicitur deſer-
tum id eſt derelictum a multitudine ange-
loꝝ que cecidit ab humana natura que ad
reſtauratōem cadentium angeloꝝ vt celū
repleret et in deo habitaret creata fuit.
venit in mundū p̄ carnis aſſumptōem ad
predictam ouem querendam et inueniēs eā
errantem in mundo impoſuit ſup̄ humeros
ſuos.et hoc fuit in paſſione quādo in cru
ce eiꝰ peccata.id ē.penā peccatoꝝ ſup̄ hu
meros ſuſtinuit Unde Ambro. dicit ꝙ iſti
humeri ſunt brachia crucis j. Pe. ij. Qui
peccata noſtra ptulit in corpe ſuo ſuper li
gnum. Gre. Cum autem paſtor inueniſſʒ
ouem non puniuit.non verberauit.nō vr-
gendo duxit ad gregem ſed ſupponens hu
militer humeris et portans clementer an-
numerauit gregi ꝛ ſic impoſitam ſup̄ hu-
meros cum ipſa in aſcenſione ad celum re
meauit.cui virtute paſſionis chriſti celuʒ
etiam eſt apertum et humana natura in vir
tute meriti paſſionis chriſti cuʒ xp̄o ad ce
lum aſcendit Et ideo dicitur ipſam ſuper
humeros ad celum portaſſe Gre. Ouem
humeris ſuis impoſuit quando humanaʒ
naturaʒ ſuſcipiens peccata noſtra ipſe por
tauit inuenta autem oue ad domuʒ redijt.
quia paſtor noſter repato homine ad re-
gnuʒ celeſte remeauit Et poſtq̄ ad celum
domum ppriam quia ibi gloriam dei ma-
nifeſtatur cum oue pdita redijt ſcʒ in aſcen-
ſione tūc vocauit amicos et vicinos id eſt
angelus qui amici dicūtur eo ꝙ ſemp̄ ideʒ
cum deo volūt.amicoꝝ enim idem ē velle
et nolle vt dicit Tullius. vicini quoqʒ dicū
tur quia ſemp̄ vident faciem dei et eiꝰ glo
riam vicinius cōtemplant. vt dicit Gre.

Et ait illis Congratulamini mihi ꝛc̄. An
geli eīn multum gaudent de repatōne ſua.
quia etiam ipſi ad hoc ſuis miniſterijs cō-
tulerūt et quia eoꝝ ruina ob hoc eſt repa
ta Principaliter autem gaudiuʒ eſt i xp̄o
ſicut in actore ſalutis et p̄ xp̄m ad omnes
alios deriuatur Et iō dicit Cōgratulami
ni mihi et non oui pdite et tunc ſimplr̄ eſt
verum quod ſequitur ꝙ maius gaudium
erit in celo ſup̄ humana natura pdita. ſed
virtuoſe ꝛ triumphaliter recupata q̄ ſup̄
angelos qui non peccauerūt nec perierūt.
¶ Quod gaudium maius eſſe ppen
ditur ex tribus ſcʒ intenſiue.et extenſiue. ꝛ
completiue. Primo intenſiue ſcʒ ex operi
bus maiora eīn opera facta ſunt in natu-
ra humana q̄ in angelica.qualia fuerunt
opa chriſti et beate Marie et ſanctorum
Aploꝝ ꝛ Martiꝝ. Maius autem gaudiū
eſt habere gloriam ex magnis meritis. q̄
ex gratia ſolum Angelus autem habʒ glo
riam ex gratia ꝛ ex vnico actu.et ideo nul
lus angelus equipabitur Chriſto et beate
Marie in gaudio Phil. ij. Propter qd̄
et deus exaltauit illū. Scdō extenſiōe gau-
dij.nam humana natura habet gaudium
magis extenſum. nam gaudet in anima et
corpe.ſed gaudiū angel eſt ſolū de vno .ſ.
de ſpū beato Unde ſolum ſpūale gaudiuʒ
habet Jo. x. Ego veni vt vitam habeant
et abundantius habeāt ſcʒ q̄ angeli Yſa.
lx. In terra ſua duplicia poſſidebūt Ter-
cio ex complemento gaudij. nam cmople-
mentum gaudij eterni in natura huma-
na inuenitur ſcʒ in chriſto homine Joh.
xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcam te
ſolum verum deum et quē mi. ieſum chri-
ſtum. Et idō vt dicunt doct. etiā ſi homo
non peccaſſet filius dei incarnatus fuiſſʒ
ad cōplementū glorie hominis In chriſto
ergo homine gaudiuʒ angeloꝝ completur
et hominum quia in ipſum vt dicit j. pe. j.
deſiderant angeli pſpicere ¶ Secūdo mo-
do hec ſimilitudo poteſt exponi de iuſtis ꝛ
peccatore penitentiam agente ſicut lr̄a ſo-
nat. ꝛ tunc diſtinguendum eſt. quia ſi iuſtꝰ
ſemper ſtat fortiter in via dei ꝛ ſemper de

uote et feruentes agit virtutum opa ſicut
et peccator poſtq̄ cōuerſus eſt tūc non eſt
verum qd̄ hic dicitur ſcʒ ꝙ maius ſit gau
dium i celo ſuper vno peccatore q̄ ſuper
no. iuſ. ꝛc̄ imo ñ equipat gaudio ſolū vni
us iuſti nedum nonagintanouem Nūquid
gaudium de ꝯuerſione Pauli fuit maiꝰ q̄
gaudium de ſtatu beate Marie vel Joh.
bap. certe non. imo nec equale Gre. Sed
inter hec ſciendum eſt ꝙ ſunt pleriqʒ iuſti
in quoꝝ vita tantum eſt gaudium vt ei q̄-
libet peccatoꝝ penitentia preponi nullate-
nus poſſit Hinc ergo colligendum ē q̄tū
deo gaudium faciat quādo humiliter plā-
git iuſtus ſi facit in celo gaudium qū hoc
quod male geſſit p̄ penitentiam damnat i-
iuſtus Si vero iuſtus remiſſe agit pccōr
cōuerſus intenſe et fortiter opatur tūc ve
rum eſt quod hic dicitur Maius eīn gau-
dium eſt in celo de cōuerſione beati Pau
li et marie Magdalene et multoꝝ aliorūʒ
q̄ de centum iuſtis imo q̄ de mille. quia iſti
poſtq̄ ꝯuerſi ſunt mirabilia opera fecerūt
et intenſiue recupauerunt quod extenſiue
pdiderūt Gre. Plus autem de conuerſis
peccatoribus q̄ de iuſtis ſtantibus in celo
gaudium eſſe fatetur dominus. quia pleri
qʒ hi qui ſe nūquā oppreſſos molibꝰ pec-
catoꝝ ſciunt. ſtant quidem in via iuſticie.
nulla illicita ppetrant ſed tamē ad celeſtē
patriam anxie non anhelant. et plerumqʒ
pigri remaneāt. ad exercenda bona pcipua
quia valde ſibi ſecuri ſunt ꝙ nulla commi
ſerūt mala grauiora At contra nonnunq̄
hi qui ſe aliqua illicita egiſſe meminerūt
ex ipſo dolore ſuo cōpuncti ad amorē dei
inardeſcunt. ſeſeqʒ in magnis virtutibus
exercent. et damna pcedētia lucris ſequēti
bus recompenſant Maius ergo de pecca
tore cōuerſo q̄ de ſtante iuſto gaudiuʒ fit
in celo. quia dux in prelio plus eū miliṫeʒ
diligit qui poſt fugam reuerſus hoſtē for
titer premit q̄ illum qui nunq̄ terga pre-
buit et nūq̄ aliquid fortiter fecit. Deinde
cum dicitur. aut que mulier. ponitur alia
ſimilitudo penitus ad idem tendens. et idē
cōtinens Naʒ mulier habens dragmas de

cem eſt dei ſapientia que dicitur mulier ꝓ
pter pietatis affectum quam ad homines
habet Tali affectu tenebatur Paulꝰ qui
dicit Gal.iiij. Filioli mei quos iterꝫ ptu-
rio Decem dragme ſunt nouem ſ choꝛi āge
loꝛum et humana natura qui creati ſunt
ad imaginē dei Nam ſcdm Bedam Dra
gma enim eſt munus certum pondꝰ tenēs
et imaginem regis habens impreſſam et ei
us nominis ſupſcriptōem. Dragma vero
dꝛagmatis eſt certum pondus Didragma
cōtinet duas dꝛagmas Homo et angelus
habent imaginem dei in ſe ſꝫ hō hꝫ ſup-
ſcriptōeꝫ dei quia dicitur chꝛiſtianꝰ a xp̄o
vel dicitur homo dei vt patet in facie ho
minis Hec ergo mulier id eſt dei ſapiētia
ꝑdita vna dꝛagma ſcꝫ homine. accendit lu
cernam. id eſt. carnem aſſumpſit. Nam lu-
cerna eſt lux in teſta. id eſt verbum in car
ne. et euertit domam. id eſt cōſcientiam ho
minis illuminauit. et fecit hominē cogno-
ſcere peccata et defectus ſuos. et ꝑ veram
cōtritōeꝫ ꝓiecit homo dicta peccata de do
mo dei. id eſt. de anima ꝛ ſic apparuit ima
go regis et dꝛagma qui in luto pcci erat
abſcondita. quia poſtq̄ deus euertit ꝛ pur
gat cōſcientiaꝫ hominis. tūc apparet ꝙ ſit
dꝛagma regis quia imago eius lucet ibi.
Hanc euerſionem cōtinue facit deus in a
nima peccatoꝛis. Et ſi tm̄ poteſt euertere
ꝙ reinueniat dꝛagmam que in luto pecca
ti erat cōculcata mirabiliter gaudet. quia
gaudium eſt in celo ſuper vno peccatoꝛe
penitentiam agente. Exemplum ſi hō ha-
beret decem filios et vnus infirmaret ad
moꝛtem tota ſollicitudo eſſet circa illum.
et ſi liberaretur a moꝛte maius gaudiuꝫ eſ
ſet de eius liberatōne quā de ſanitate alio
rum nouem. Similiter ſi vnus decem fili-
oꝛum duceretur ad ſuſpendium et eripere
tur de manibus ducentiū. tūc maius gaudi
um eſſet de tali ereptione q̄ꝫ de ꝑmanētia
alioꝝ nouem. Rogemus ergo deum vt ani
mam noſtram euertat et accendat in ea lu
men gratie ſue. ꝙ dꝛagma ꝑdita ſiue abſcō
ſa reinueniatur quia niſi deꝰ euertat et tā
gat coꝛ peccatoꝛis nūq̄ꝫ dꝛagma ꝑdita inue

nitur. Ego inquit dn̄s indurā. coꝛ. phara.
Exo. iiij. Et ecce egoipſe requiram oues
meas Ezech. xxxiiij. Et ſic ptꝫ terciū. et ꝑ
cōſequens totum de euangelio.

De Epiſtola ſermo. LXXI

Humiliamini ſub po. ma. dei
vt vos exal. in temp. vi. j. pe
tri. v. Sicut dicit Apl̄us. ij.
Coꝛ. x. Arma milicie noſtre
non ſunt carnalia quia belluā
nō ē carnale ſed ſpūale ideo
beatus Petrus iſtius belli a deo capita-
neus cōſtitutus in ep̄la hodierna docet et
inducit nos ad arma ſpūalia poſſidēda
vt legittime certare poſſumus et ꝑ conſe-
quens in die viſitatōis et iudicij cum dn̄o
coꝛonari. ij. Thi. ij. Nemo coꝛona. niſi qui
le. certa. Dyabolus em̄ aduerſarius noſter
ſemꝑ circuit vt nos deuoꝛare poſſit. In
hac ergo epiſtola beatus Petrus quattu
oꝛ facit. Primo inducit nos ad humilita
tis veſtigium ibi. Humiliamini. Secundo
amouet a nobis terrene ſollicitudinis diſ-
pendium ibi. Omneꝫ ſollicitudinē. ve. ꝓi.
in eum. Tercio hoꝛtatur ad vigilantie et
ſobꝛietatis amplexum ibi. Sobꝛij eſtote ꝛ
vigilate. Quarto oſtendit ꝙ hec tria ſi ha
buerimus deus ꝑducet ad ꝑfectōnis fru-
ctum ibi. Deus autē omnis gratie qui vo.
nos ꝛc̄. Ipſe ꝑficiet confir. ſolidabitqꝫ.
Perficiet humilitatem. confirmabit ter-
rene ſollicitudinis amotōem et ſobꝛietatē
et vigilantiam ſolidabit. Primo ergo
ad humilitatis veſtigium nos inducit. quā
nos in pꝛelio ſpūali ꝓpter duo habere de-
bemus ſcꝫ ꝓpter neceſſitatem afflictus et
ꝓpter vtilitatem fructus. Primo debe-
mus habere humilitatem ꝓpter neceſſita
tem cōflictus. Eſt em̄ ſpūale ꝑlium foꝛte.
ita ꝙ niſi ſub potenti manu dei hūiliemur
omnino ſuccūbemꝰ Tunc autē ſub porē
ti manu dei humiliamur. quādo in virtu-
te manus dei credimus in hoc pꝛelio obti
nere. et totam victoꝛiaꝫ manu dei. i. gratie
eius attribuimus et nō nobis. j. Coꝛ. xv.

Gratia dei ſum id quod ſum et gratia eꝰ
in me va. nō fuit. ſed abundantius iſtis oī
bus la. nō autem ego ſed gratia dei mecū.
Unde beatus Petrus qñ ꝓdictū eſt ſi-
bi a chꝛiſto de ꝑlio huius manus auxiliuꝫ
nō queſiuit ſed ſtatim dixit paratus ſum te ī
car. et in moꝛ. ire. ideo viliſſime ſuccubuit
et ad vocem vnius ancille chꝛiſtū negauit
Dauid autem adoleſcens quia huius ma-
nus auxilium queſiuit et ſub ea ſe humili
auit dicens ad Goliaꝫ j. Regū. xvij. Ego
venio ad te in nomine dominiet nō ī foꝛ-
titudine mea. tu autem venis ad me in ro-
boꝛe coꝛꝑis tui cōfiſus. Goliam gigantē
maximum ꝓſtrauit et occidit In quibus
duobus noſtrum pꝛelium eſt figuratum.
Secundo debemus habere humi-
litatem ꝓpter vtilitatem fructus. habet
enim humilitas quinqꝫ magnos fructus
facere in nobis. Primus eſt depꝛeſſoꝝ ex-
altatio. homo em̄ eſt valde depꝛeſſus. ſed
humilitas exaltat eum. Luc. xiiij. Qui ſe
humiliat exaltabitur Job. v. Qui ponit
humiles in ſublimi. Imo humilitas ē re-
gula et menſura exaltatōnis. vt q̄ꝫtum quis
ſe humiliat hic tātum in futuro exaltetur
Et hoc eſt quod dicit. vt vos exal. in tem.
viſi. i. iudicij in quo nos deus viſitabit Et
ꝙ humilitas ſit menſura exaltatōnis appa
ret in xp̄o. beata Maria Johan. bapti. et
Paulo Nam quia xp̄us ſe ſuꝑ omnes hu
miliauit ideo ſuꝑ omnes ē exaltatꝰ Phil.
ij. Exinaniuit ſemetipſum foꝛ. ſed ac. ꝓpt
quod deꝰ exal. il. Beata Maria poſt chꝛi
ſtum ſe ſumme humiliauit vocans ſe an-
cillam cū eſſet mater dei ꝛ ꝑ ꝯſequēs regi
na celi et terꝛe et ideo ſuꝑ omnes eſt exal-
tata Lu. j. Quia reſpexit humilitatem an
cille ſue Et ideo ſumme eſt exaltata in ce
lo et in terꝛa Quia vero Johannes bap.
ſe valde humiliauit dicens ſe non eſſe di-
gnum ſoluere coꝛrigiam calciamenti chꝛi
ſti cum tamen magnus eſſet apud deum et
homines. ideo chꝛiſtus eum pꝛe omnibus
cōmendauit dicens. Inter natus mulierū
non ſurꝛexit maioꝛ Johāne bap. Math.
xj. Paulus etiam valde ſe humiliauit di-

cens ſe minimū apl̄oꝝ ꝛ non eſſe dignū vo
cari apl̄m deo eccleſia exaltauit eum valdē
ꝑ excellentiam eum apl̄m vocans. Secun
dus fructus eſt oꝛationū exauditio. Nam
oꝛatio hūilis intrat in conſpectu dei et ei
placet et ipſam recipit et audit Eccl̄s. xxx-
v. Oꝛatio humiliantis ſe nu. pe. Judith
ix. Humilium et manſuetoꝝ ſemꝑ tibi pla
cuit depꝛecatō Huius exemplum pꝫ ī pha
riſeō ꝛ publicano quia iuſtificatōem pub-
licanus humiliter impetrauit Luce. xviij
Deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuam.
Tercius eſt ꝑiculoꝝ euaſio humiles em̄ de
us liberat ab omni ꝑiculo Pſal. Humi-
lia. ſ. et li. me. Augꝰ. Humilitas cuſtodit ī
omni temptatōe et non crepet mens ī foꝛ-
nace que non timet vento ſuꝑbie iij. Reg.
xij. Nonne vidiſti Achab humi. co. me ꝓ-
pter quod non inducam malū in diebꝰ ſu-
is vbi dicit Gre. Si tm̄ placuit humilitas
deo in reꝓbo vt ꝓpter eam ſententiā mu-
tauerit quid faciet in electo Exemplū hu
ius habemus in Dauid qui dum in angu-
ſtia eſſet cōſtitutus vocauit ſe canem moꝛ
tuum. j. Regum. xxiiij. Rex iſrahel caneꝫ
moꝛtuum ꝑſequeris et pulicem vnū Et io
eruit eum de omni anguſtia. Quartus eſt
gratiaꝝ ſuſceptō ſiue ſuſceptōnis gratiaꝝ
aptitudo Humilitas em̄ facit hominē ſu
ſceptibilem gratia dei Ja. iiij. Deus ſuꝑ-
bis reſiſtit humilibus autem dat gratiam.
Cuius ratio eſt. quia ſuꝑbus eſt plenꝰ vē
to inanis gloꝛie et ideo nihil poteſt recipe
humilis autem totus eſt vacuꝰ ſui reputa
tōne et ideo pōt multa recipe Eſt aūt hu
militas aqueductus ꝑ quem venit gr̄a dei
ad homines vt dicit Bern. Origenes Et
humilis non fueris et quietus non poteſt
in te gratia ſpūſſancti habitare. Quintus
eſt bonoꝛū reparatō vel conſeruatō. Nam ſi
bona ꝑdūtur ꝑ peccatum humilitas recu-
perat nam facit hominē ſe ꝓſternere ad ter-
ram ad pedes ſacerdotis et humiliter con
fiteri in quo peccata dimittūtur ꝛ bona ꝑ
dita reparantur Gre. Sola virtus humili-
tatis eſt reparatio leſe. Et poſtq̄ꝫ recuperauerit
cōſeruat. Gre. Perit omne quod agitur

cem eſt dei ſapientia que dicitur mulier ꝓpter pietatis affectum quam ad homines habet Tali affectu tenebatur Paulꝰ qui dicit Gal.iiij. Filioli mei quos iterꝫ parturio Decem dragme ſunt novem ſcʒ chori angelorum et humana natura qui creati ſunt ad imaginē dei Nam ſcd̄m Bedam Dragma enim eſt munus certum pondꝰ tenēs et imaginem regis habens impreſſam et eius nominis ſupſcriptōem. Dragma vero dragmatis eſt certum pondus Didragma cōtinet duas dragmas Homo et angelus habent imaginem dei in ſe ſʒ hō hʒ ſupſcriptōeʒ dei quia dicitur chriſtianꝰ a xp̄o vel dicitur homo dei vt patet in facie hominis Hec ergo mulier id eſt dei ſapiētia ꝑdita vna dragma ſcʒ homine. accendit lucernam. id eſt. carnem aſſumpſit. Nam lucerna eſt lux in teſta. id eſt verbum in carne. et evertit domum. id eſt cōſcientiam hominis illuminavit. et fecit hominē cognoſcere peccata et defectus ſuos. et ꝑ veram cōtritōeʒ ꝓiecit homo dicta peccata de domo dei. id eſt. de anima ⁊ ſic apparuit imago regis et dragma qui in luto pcc̄i erat abſcondita. quia poſtq̄ꝫ deus evertit ⁊ purgat cōſcientiaʒ hominis. tūc apparet ꝙ ſit dragma regis quia imago eius lucet ibi.

¶ Hanc everſionem cōtinue facit deus in anima peccatoris. Et ſi tm̄ poteſt evertere ꝙ reinveniat dragmam que in luto peccati erat cōculcata mirabiliter gaudet. quia gaudium eſt in celo ſuper vno peccatore penitentiam agente. Exemplum ſi hō haberet decem filios et vnus infirmaretꝛ ad mortem tota ſollicitudo eſſet circa illum. et ſi liberaretur a morte maius gaudiuʒ eſſet de eius liberatōne quā de ſanitate aliorum novem. Similiter ſi vnus decem filiorum duceretur ad ſuſpendium et eriperetur de manibus ducentiū. tūc maius gaudium eſſet de tali ereptione q̄ꝫ de ꝑmanētia aliorꝫ novem. Rogemus ergo deum vt animam noſtram evertat et accendat in ea lumen gratie ſue. ꝙ dragma ꝑdita ſiue abſcōſa reinveniatur quia niſi deꝰ evertat et tāgat cor peccatoris nuq̄ꝫ dragma ꝑdita ſue

nitur. Ego inquit dn̄s indurā. cor. phara. Exo.iiij. Et ecce egoipſe requiram oves meas Ezech. xxxiiij. Et ſic ptʒ terciū. et ꝑ cōſequens totum de evangelio.

¶ De Epiſtola ſermo. LXXI

Humiliamini ſub po. ma. dei vt vos exal. in temp. vi. j. petri. v. Sicut dicit Apl̄us. ij. Cor. x. Arma milicie noſtre non ſunt carnalia quia bellū nō ē carnale ſed ſpūale ideo beatus Petrus iſtius belli a deo capitaneus cōſtitutus in ep̄la hodierna docet et et inducit nos ad arma ſpūalia poſſidēda vt legittime certare poſſumus et ꝑ conſequens in die viſitatōis et iudicij cum dn̄o coronari. ij. Thi. ij. Nemo corona. niſi qui le. certa. Dyabolus em̄ adverſarius noſter ſemꝑ circuit vt nos devorare poſſit. In hac ergo epiſtola beatus Petrus quattuor facit. Primo inducit nos ad humilitatis veſtigium ibi. Humiliamini. Secundo amovet a nobis terrene ſollicitudinis diſpendium ibi. Omneʒ ſollicitudinē. ve. pi. in eum. Tercio hortatur ad vigilantie et ſobrietatis amplexum ibi. Sobrij eſtote ⁊ vigilate. Quarto oſtendit ꝙ hec tria ſi habuerimus deus ꝑducet ad ꝑfectōnis fructum ibi. Deus autē omnis gratie qui vo. nos ⁊c̄. Ipſe ꝑficiet confir. ſolidabitqʒ. Perficiet humilitatem. confirmabit terrene ſollicitudinis amotōem et ſobrietatē et vigilantiam ſolidabit. ¶ Primo ergo ad humilitatis veſtigium nos inducit. quā nos in prelio ſpūali ꝓpter duo habere debemus ſcʒ ꝓpter neceſſitatem afflictus et ꝓpter vtilitatem fructus. ¶ Primo debemus habere humilitatem ꝓpter neceſſitatem cōflictus. Eſt em̄ ſpūale ꝓlium forte. ita ꝙ niſi ſub potenti manu dei hūiliemur omnino ſuccūbemꝰ Tunc autēʒ ſub potēti manu dei humiliamur. quādo in virtute manus dei credimus in hoc prelio obtinere. et totam victoriaʒ manu dei. i. gratie eius attribuimus et nō nobis. j. Cor. xv.

Gratia dei ſum id quod ſum et gratia eꝰ in me va. nō fuit. ſed abundantius iſtis oībus la. nō autem ego ſed gratia dei mecū. Unde beatus Petrus qn̄. predictū eſt ſibi a chriſto de ꝓlio huius manus auxiliuʒ nō queſivit ſed ſtatim dixit paratus ſum te ī car. et in mor. ire. ideo viliſſime ſuccubuit et ad vocem vnius ancille chriſtū negavit David autem adoleſcens quia huius manus auxilium queſivit et ſub ea ſe humiliavit dicens ad Goliaʒ j. Regū. xvij. Ego venio ad te in nomine dominiet nō ī fortitudine mea. tu autem venis ad me in robore corꝑis tui cōfiſus. Goliam gigantē maximum ꝓſtravit et occidit In quibus duobus noſtrum prelium eſt figuratum.

¶ Q Secundo debemus habere humilitatem ꝓpter vtilitatem fructus. habet enim humilitas quinqʒ magnos fructus facere in nobis. Primus eſt depreſſorꝫ exaltatio. homo em̄ eſt valde depreſſus. ſed humilitas exaltat eum. Luc. xiiij. Qui ſe humiliat exaltabitur Job. v. Qui ponit humiles in ſublimi. Imo humilitas ē regula et menſura exaltatōnis. vt q̄ꝫtum qs ſe humiliat hic tātum in futuro exaltetur Et hoc eſt quod dicit. vt vos exal. in tem. viſi. i. iudicij in quo nos deus viſitabit Et ꝙ humilitas ſit menſura exaltatōnis apparet in xp̄o. beata Maria Johan. bapti. et Paulo Nam quia xp̄us ſe ſuꝑ omnes humiliavit ideo ſuꝑ omnes ē exaltatꝰ Phil. ij. Exinanivit ſemetipſum for. ſed ac. ꝓpt̄ quod deꝰ exal. il. Beata Maria poſt chriſtum ſe ſumme humiliavit vocans ſe ancillam cū eſſet mater dei ⁊ ꝑ ꝯſequēs regina celi et terre et ideo ſuꝑ omnes eſt exaltata Lu. j. Quia reſpexit humilitatem ancille ſue Et ideo ſumme eſt exaltata in celo et in terra Quia vero Johannes bap. ſe valde humiliavit dicens ſe non eſſe dignum ſolvere corrigiam calciamenti chriſti cum tamen magnus eſſet apud deum et homines. ideo chriſtus eum pre omnibus cōmendavit dicens. Inter natus mulierū non ſurrexit maior Johāne bap. Math. xj. Paulus etiam valde ſe humiliavit dicens ſe minimū apl̄orꝫ ⁊ non eſſe dignū vocari apl̄m deo eccleſia exaltavit eum valdē ꝑ excellentiam eum apl̄m vocans. Secundus fructus eſt orationū exauditio. Nam oratio hūilis intrat in conſpectu dei et et placet et ipſam recipit et audit Ecc̄s. xxxv. Oratio humiliantis ſe nu. pe. Judith ix. Humilium et manſuetorꝫ ſemꝑ tibi placuit deprecatō Huius exemplum pʒ ī phariſeō ⁊ publicano quia iuſtificatōem publicanus humiliter impetravit Luce. xviij Deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuam. Tercius eſt ꝑiculorꝫ evaſio humiles em̄ deus liberat ab omni ꝑiculo Pſal. Humilia. ſ. et li. me. Augꝰ. Humilitas cuſtodit ī omni temptatōe et non crepet mens ī fornace que non timet vento ſuꝑbie iij. Reg. xxj. Nonne vidiſti Achab humi. co. me ꝓpter quod non inducam malū in diebꝰ ſuis vbi dicit Gre. Si tm̄ placuit humilitas deo in re ꝓbo vt ꝓpter eam ſententiā mutaverit quid faciet in electo Exemplū huius habemus in David qui dum in anguſtia eſſet cōſtitutus vocavit ſe canem mortuum. j. Regum. xxiiij. Rex iſrahel caneʒ mortuum ꝑſequeris et pulicem vnū Et iō eruit eum de omni anguſtia. Quartus eſt gratiarꝫ ſuſceptō ſiue ſuſceptōnis gratiarꝫ aptitudo Humilitas em̄ facit hominē ſuſceptibilem gratia dei Ja. iiij. Deus ſuꝑbis reſiſtit humilibus autem dat gratiam. Cuius ratio eſt. quia ſuꝑbus eſt plenꝰ vēto inanis glorie et ideo nihil poteſt recipe humilis autem totus eſt vacuꝰ ſui reputatōne et ideo pōt multa recipe Eſt aūt humilitas aqueductus ꝑ quem venit grā dei ad homines vt dicit Bern. Origenes Et humilis non fueris et quietus non poteſt in te gratia ſpūſſancti habitare. Quintus eſt bonorū reparō vel conſervatō. Nam ſi bona ꝑdūtur ꝑ peccatum humilitas recuꝑat nam facit hominē ſe ꝓſternere ad terram ad pedes ſacerdotis et humiliter confiteri in quo peccata dimittūtur ⁊ bona ꝑdita reꝑantur Gre. Sola virtus humilitatis eſt reꝑato leſe. Et poſtq̄ꝫ recuꝑaverit cōſervat. Gre. Perit omne quod agitur

ſi non ſollicite in humilitate cuſtoditur.
Idem. Qui ſine humilitate virtutes con
gregat. quaſi qui pul. in ven. portat Humi
liemur ergo cariſſimi vt in die iudicij exal
temur qꝛ et cauſa et materia magna ſubẽ
. Nam ſi conſiderem⁹ vnde nati ſumus ⁊ ĩ
quo loco poſiti qꝛ in valle miſerie. et quot
ꝑiculis ſubiacemus et quot indigemus. et
quo tendimus et quis eſt finis noſter. ma/
gnaꝫ humilitatiſ materiã habem⁹ Bern.
Memento vnde veneris et erubeſce. vbi
ſis et ingemiſce. quo vadis et cõtremiſce.
Et ſic patet primum ¶ Secundo amonet
a nobis terrene ſollicitudinis diſpendium
quia omnem ſollicitudinem veſtram ꝓiici
em in eum. ¶ ᴹᵉ Ubi nota ꝙ triplex eſt
ſollicitudo Prima eſt ꝓuidentie ſpũalis.
quo ad animam. j. Cor. vij. Qui ſine vxo
re eſt ſolli. erit. que dñi ſunt quõ pla. domi
no. Secunda eſt ꝓuidentie tꝑalis quo ad
corpus. j. Cor. vij. Uolo vos ſine ſollicitu
dine eſſe. non quia ſit mala ſed quia impe
dit a maiori bono ſcꝫ a contemplatõe eter
nor Tercia eſt curioſitatis ⁊ ſuꝑfluitatis
terrene Math. vj. Nolite ſolli. eſſe di. qd
manduca. aut quid bi. aut quo opie. Pri/
ma precipitur Math. xx. Quid hic ſtatis
tota die ocioſi ite et vos in vineam meam
Prouer. vj. Uade ad formicaꝫ o piger et
conſi. vi. eius et diſce ſapientiam Hie. Ce
tex de ſpũali cibo ſemꝑ ſolliciti eſſe dẽmuſ
Secunda premittitur Geñ. iij. In ſudo/
re vultuſ tui veſc. pa. tu. Tercia ꝓhibetur
vt dictũ eſt. de duabus primis hic loquit.
vnde dicit gloſa Omnem ſollicitudinem
anime et corꝑis Debemus ergo ſollicitu/
dinem anime et corꝑis in deũ ꝓiicere quo/
niam ipſe curam habet de anima et corꝑe
¶ S • Ubi notandum eſt ꝙ in ſollicitu/
dine duo poſſunt conſiderari ſcꝫ ipſum ex/
ercitium oꝑis ſollicite factuꝫ et finis ⁊ cõ
plementum ſolliciti operis. ¶ Primuꝫ. ſ.
exercitium ſolliciti oꝑis non debemus ꝓij
cere in deum ita ſcꝫ vt nihil oꝑemur quia
iſte ſeruus piger qui abſcondit pecuniam
domini ſui et nihil lucratus eſt in ea con/
demnatus eſt Lu. xix. Ex ore tuo te iudi/
co ſerue nequã. quare de. pecu. me. ad mẽ.
ij. Theſ. iij. Si quis non vult oꝑari non
manducet. ſed debemus tale exercitiũ ĩ de
um ꝓiicere ſicut principale oꝑans vt ſcili
cet credamus in ipſo ⁊ ꝑ ipſum omnia bo
na nos facere et credamus ꝙ ipſe ſit prin/
cipale agens in omni oꝑe noſtro Yſa. xx/
vj. Omnia opa noſtra oꝑatus es in nobiſ
domine ¶ Secundũ autem ſcꝫ finem ⁊ cõ
plementum ſollicite oꝑatõnis totaliter de
bemus in deum ꝓiicere Ro. vij. Naꝫ vel
le adiacet mihi ꝑficere autem bonũ inue/
nio. j. Cor. iij. Ego plan. appol. riga. deus
autem in cre. de. Debemus ergo valde ſol
liciti eſſe adimplere et obſeruare mandata
dei ⁊ ſerere et metere temꝑe ſuo et omnem
aliam ſollicitudinem in deum ꝓiicere. ſcꝫ
vt non ſimus ſolliciti an deus acceptet pe
nitentiam noſtraꝫ et an ei placeat nos ſal
uare et an ſim⁹ ꝑ̃deſtinati vel preſciti. Nec
etiam debemus eſſe ſolliciti an deus ꝑdu/
cat bona exteriora ad fructum et finẽ bo/
num. ſed debemus firmiter credere ꝙ ſi fe
cerimus mãdata dei ꝙ ſaluabit noſ et tꝑa
lia miniſtrabit. Yſa. j. Si volue. ⁊ au. me
bona terre come. Math. vij. Querite pri/
mum regnum dei et iuſticiam eius et hec
omnia adij. vo. Et ꝙ nos debeam⁹ omnẽ
ſollicitudinem ꝓiicere et ſperare ꝙ in ſpi/
ritualibus et tꝑalib⁹ nobis ꝓuidebit q̃tũ
ad preſens vna ratio ſufficiat que taliſ eſt
Qui dat maius et principale credenduꝫ ẽ
ꝙ det minus et acceſſorium. vt qui donat
equũ donet et ſellam. et qui dat caſtrũ det
etiam poteſtatem dominandi in caſtro. ꝓ̃n
cipalia autem opera et maxima circa hu/
manam naturam ſunt quattuor que ſoluſ
deus facit et ꝑfecte largitur. ſcꝫ creatõ. re
demptõ. corporum reſurrectõ et aie ⁊ cor/
poris glorificatõ. ad que quattuor omnia
alia vel ſequũtur vel tanq̃ ad finem ordi/
nantur. Si ergo nos deus creauit in tãta
ꝑfectõne. redemit cũ tanto labore. ſuſcita/
bit in tanta completõne. et glorificabit in
tanto ſplendore. q̃uo non credenduꝫ eſt ꝙ
nos non regat et gubernet in magna ſolli
citudine ⁊ amore. certe nõ eſt poſſibile Et

ideo ꝓiiciamus nos in brachia dei que te
net aperta et manet capite iclinato vt noſ
oſculetur Math. xj. Uenite ad me omnes
qui laboratis et onerati eſtis et ego refici
am vos Et ſic patꝫ ſecundũ. ¶ Tercio ex
hortatur ad ſobrietatis et vigilantie am/
plexum quia ſo. eſ. ⁊ vi. Circa quod quat/
tuor facit. Primo nos hortatur ad ſobri
etatem et vigilantiam quia ſobrij eſtis et
vi. Secundo oſtendit cauſam. quia aduer/
ſarius veſter dyabolus Tercio oſtendit rẽ
in qua aduerſario poſſum⁹ reſiſtere. quia
in fide. Quarto ne credatur ꝙ hoc preliũ
ſit tantum in vno pplo vl in vna ꝓuintia
dicit ꝙ illud pꝛeliũ et eadem paſſio et con
certatõ ineſt toti fraternitati et omni po/
pulo qui eſt in toto mundo ibi Sciẽtes eã
dem paſſionẽ ei que in mũdo eſt veſ. frat/
nitati fieri Circa hanc ꝑtẽ ſciendũ ꝙ tres
ſunt hoſtes noſtri cum quibuſ pugnare de
bemus. ſcꝫ caro que eſt hoſtis intrane⁹. et
ideo multum periculoſus Mundus. id eſt
delectabilia mundi que materialiter et oc/
caſionaliter nos incitant ad peccandũ. vel
mũdus. id eſt. mali homines mũdi qui bo
nos ꝑſequũtur et incitant ad peccandum.
Et dyabolus qui inuiſibiliter pugnat ɔtra
nos et itra et extra Indigem⁹ ergo ſobri
etate cibi et potus contra carnis deſideria
Non em̃ poſſumus cõtra hũc hoſtem pu/
gnare interficiendo ipſum aut fugiẽdo ab
eo ſed ſolũ ſubtrahẽdo ei cibũ et potum ⁊
fercula diſcipline. j. Co. ix. Caſtigo cor me
um et in ſer. red. Ecci. xxxiij. Seruo mali
uolo tortura et pedes mitte eũ in oꝑatõeꝫ
ne vacet Seruus maliuolus eſt caro quia
quãto melius fit ei et delicatius nutritur.
tanto magis ſuꝑabit et ꝓteruit in animaꝫ
dñam ſuaꝫ Prouer. xxix. Qui a puericia
delicate nutrit ſeruum ſuuꝫ poſtea ſentiet
eum ſibi cõtumacem Hoc figuratũ fuit ĩ
ſara et agar que ſtatim poſtq̃ ɔcepit rebel
lauit dñe ſue ſare vtꝫ Geñ. xvj. Sara do
mina anima agar ancilla caro neq̃ Indi/
gemus etiam ſobrietate rex mundi cõtra
mũdi delectabilia que ſobrietaſ attenditur
magis in voluntate q̃ in habitu vel actu
vanitatem vel ad ſuperfluitateꝫ. j. Thi. vj
Habentes ali. qui. te his contẽ. ſimus Un
Gre. hebens res multas ſobrius erat Et
multi nihil habentes non ſunt ſobrij. quia
multa deſiderant Sic ergo contra mũduꝫ
pugnamus ſobrietate rerum Hoc eſt ergo
quod dicit Sobrij eſtote et vi. ſcꝫ contra
carnem et mundum.. Theſ. v. Qui ebrij
ſunt nocte ebrij ebrij ſunt. nos qui diei ſu/
mus ſobrij ſumus Contra dyaboluꝫ vero
indigemus magna vigilantia. quia ipſe nõ
dormit. ſed tanq̃ leo rugiens cir. vt nos
deuo. Job. j. Unde venis ſathan. Circui/
ui terram et ꝑambulaui eaꝫ Hier. Sexto.
Crudelis eſt et non miſeretur Et ꝓpterea
chriſtuſ dicit. Luce. xviij. Oportet ſemper
orare et nunq̃ deficere Abacuc. ij. Super
cuſtodiam meaꝫ ſtabo. Eph. v. Uidete fra
tres quomodo ca. am. Quia inimicus no/
ſter omnem cautelam et aſtutiam habet. ⁊
ex naturali ingenio et exꝑigentia longi tẽ/
poris. et ideo homo difficulter poteſt ei re
ſiſtere Job. Quadrageſimoprimo. Nõ eſt
poteſtas ſuper terram que valeat et cõpa/
rari qui factus eſt vt nullum timeret. vna
vero res eſt quam ſi perfecte habuerimus
perfecte ei reſiſtemus ſcilicet fides vera et
viua. Epheſcor. Sexto. In omnibus ſu.
ſcu. fidei in quo poſ. omnia te. nequiſ. igne
extin. Dupliciter enim temptat dyabol⁹ fi
deles ſcilicet per proſpera diſſoluendo ⁊ ꝑ
aduerſa frangendo Omnia ergo tela que
contra nos emittit per proſpera extingui/
mus in fide inferni dum credimus ſi pro/
ſperis mundi heſerimus demergi ad infer/
num Eccleſiaſtici xj. Scitote quia pro hiſ
omnibus adducet te deus in iudiciũ. Hic
cadit exemplum de heremita qui omneſ di
gitos ſuos combuſſit antequam vellet cuꝫ
vna agere volens prius experiri ſi poſſet
pati penas inferni. Omnia vero tela que
proijcit per aduerſa extinguimus in fide
paradiſi dum credimus ꝙ ex paciencia ad/
uerſorum peruenimus ad gloriam eterno/
rum et ideo ipſa libẽter toleram⁹. Ro. v.

Sed et gloriamur in tribulatõibus Act.
v. Ibãt apl'i gau.a con.conſi.qm̃.dig. ha.
ſunt ꝓ no.ieſu cõtu.pati.Sic ergo pugnã
dum eſt cõtra dyabolũ qui quotidie nos ĩ
feſtat et eodem modo omnes fideles infe
ſtat et fratres noſtros qui ſunt in toto mũ
do.ij. Thi.iij.Omnes qui pie volũt viue
re in chriſto ieſu pſe.pa.Act.xiiij. p mul/
tas tribulatões oportet nos intrare in re/
gnũ dei.Et ſic patet tercium ❡ Quarto
oſtendit q̃ ſupdicta tria deus pducit ad p
fectõnis fructum dicens.Deus autẽ om/
nis gratie qui vo.n.ꝛc̃.Multe ſunt gratie
dei quas deus cõfert nobis et in generali
et in ſpeciali.Et in generali ſunt decẽ ma
xime grĩe.quas deus fidelibus facit.q qui
bus ſi vis predicare quare eas ſer.xviij.p⁹
trinitatis in ſer.de euan. Ibi enĩ ponunt
decem bñficia que nobis deus cõfert. In
ſpeciali autẽ cuilibet fideli grĩas multas
largitur Alicui enim dat intelligentiã veri
tatis.alicui eloquẽtia ſermonis.alicui ſen
ſum diſcrecionis.alicui grauitatẽ moꝝ.ali
cui abſtinentiã ciboꝝ.et ſic de alijs que lõ
gum eſſet enarrare que vnuſquiſq̃ fidelis
in ſeipſo experitur.j.Coꝛ.xij.Et alij qdez
datur p ſp.ſer.ſci.alij ſer.ſa.alij gra.ſa. in
vno ſpiritu.ꝛc̃.Hec autem omnia opatur
vnus atq̃ idem ſpũs diuidẽs ſin.put vult
Unde ergo dicit deus autez omnis gratie
qui vo.n.in et ſer.ſuã glo.in xp̃o ieſu mo.
paſ.i.p modicas ꝛ puas paſſiões quas ſu/
ſtinemus ꝺ nomine ieſu in preſenti. voca/
uit nos ad eternam gloriam.Ro.viij.Nõ
ſunt condigne paſſi.huius tem.ad futurã
gloriam que reuelabitur in nobis Et nota
q̃ ad hanc gloriam deus vocat tripliciter.
Primo p deſtinatõem Rom.viij. Quos
autem predeſtina.hos ꝛ vo.Secundo per
predicatõem Prouer.ix.Miſit ancil. ſue
vt vo.ad arcem. Tercio p inſpiratõz. ro.
iiij.Vocat ea que nõ ſunt tanq̃ ea q̃ ſunt
Quarto p beneficioꝝ largitõem Luce.x/
iiij.Homo quidam fecit cenam magnaz ꝛ
voca.mul.Quinto p flagelloꝝ correctões
ſic vocauit paulum Hebre.xij. Flagellat
autem omnem filiũ quem recipit. Sexto
per pene eterne et cõminatõem Luce.xiij.
Niſi penitentiam egeritis omnes ſimul pi/
bitis Septimo p glorie eterne rexmiſſio/
nem Apoc.ij.Vincenti dabo edere de lin/
gno vite quod eſt in padiſo dei mei Deus
ergo qui tot gratias nobis largitur et qui
tot modis nos vocat pficiet ſcʒ p veram
humilitatem in nobis confirmabit. ſcilicʒ
remotõem ſollicitudinis tempalis et ſoli/
dabit ſcʒ ſobrietatem vt vigilare poſſum⁹
aduerſus dyabolum et ipſum in fide vince
re.et ideo ipſi gloria in ſecula ꝛc̃.

❡ Dominica quarta de euangelio
ſermo. LXXXII

Estote miſericordes ſicut ꝛ pa
ter veſter miſericors eſt. Lu.
vj.Sicut dicit Dauid. Tem/
pus miſerendi deus Totũ tem
pus ante aduentum chriſti fu
it tempus iuſticie.Nam in eo deus magnã
iuſticiam exercuit. vt patet in lucifero et
eius angelis quos ppter vnum motuʒ ſu/
perbie de celo piecit.Idem patet in pri/
mis parentibus quos ppter vnum pomũ
vetituʒ quod comederent de padiſo eiecit
Idem patet in diluuio in quo ppter pec/
catum carnis totum genus humanuʒ ſub
merſit et deleuit exceptis.viij.Idem etiaʒ
apparet in multis locis ve.teſta.vbi oſten
ditur quomodo deus iuſticias magnas ex/
ercuit in homines.Et hoc fuit ſumma et
admiranda iuſticia.quia omnem hominez
quantũcunq̃ ſancte viueret mittebat ad
carcerem inferni.ac etiam Iohannez ba/
ptiſtam ita ſanctum et perfectum Et pro/
pterea dicebat Pſal. Dñe in celo miſeri
cordia tua Quia ſoluʒ in celo videbatur
eſſe At vbi venit plenitudo tempis ſcilicʒ
tempus gratie et miſericordie quod fuit
ab aduentu chriſti circũquaq̃ regnet et p̃
ualet miſericordia iuſticie. Pſal.Miſeri/
cordia domini plena eſt terra Et quia eſt
eſt tempus miſerendi.ideo chriſtus fõs.et
pater miſericordie qui vt in homini miſe/
reri fact⁹ eſt homo ad miaʒ nos inuitat ibi.

Estote miſeri.ꝛc̃.In quibus verbis quin
q̃ cõtinent Primo eñ ad miſericordiam
nos inuitat in principio euãgelij.Secũdo
phibitiua mie nobis vetat ibi Nolite iu/
dicare et nõ iudicabimi.nolite ꝯdẽ.ꝛ ñ cõ.
Qui eñ iudicat ꝛ ꝯdemnat primũ nequa
q̃ eius miſeretur Tercio quoſdã effectus
miſericordie principales nobis impat ibi.
Dimittite et dimit.vo.date et dabi. vobis
Quarto premiũ p mia et eius operibus
nobis reddendũ inſinuat ibi Menſurã bo.
et confer.coagi.et ſupef.da.i ſi.ve. Quin
to ſub quadã ſilitudine quedam documen
ta corrigere volentibus et docere valde ne
ceſſaria enarrat ibi.Nũquid põt cec⁹ ce/
cum ducere ꝛc̃.vſq̃ in finẽ. ❡ Primo er/
go ad miam nos inuitat exẽplo patris nrĩ
dicens Estote mi.ſicut et pater veſter mi.
eſt.Boni filij bonũ patrem imitant̃.Io.
viij.Si filij abrae eſtis opa abrae facite.
Duo ergo dicit Primo impat miaʒ quia
eſto mi.Secũdo oſtẽdit modũ miſerendi.
qꝛ ſicut et pater veſter mi.eſt.Sed cuʒ pat̃
noſter ſit etiã iuſtus.iuxta illud Pſal. iu/
ſtus dñs et iuſticias dilexit quare nõ inui/
tat nos ad iuſticiã dicẽs. Estote iuſti ſicut
et pr̃ vr̃ iuſtus eſt. Et ſiliter ad ſapiẽtiaʒ ꝛ
potentiam ❡ R. Ad hoc dicẽduʒ q̃ hoc
ſit ppter ſeptem. Primo quia mia ma/
gis tempi ꝯuenit noui te.quia vt dictũ eſt
iuſticia et mia cõdiuiſerũt ſibi tempa vt iu
ſticia an̄ chriſto aduẽtũ regnaret.et miſe/
ricordia p⁹ ipſius aduentũ Eccẽs.iij.Omĩa
tempus habẽt.Secũdo qꝛ mia magis ꝯue
nit loco in quo ſum⁹.nã mũdus eſt plenus
culpe et malis miſerijs et p maximis ĩdi/
gentijs et penis hoies inuoluũtur Eccẽs.
iiij.Vidi calũnias q̃ ſub ſole gerũtur ꝛ la
crimas innocentiũ.et cõſolatorẽ neminẽ et
laudaui magis mortuos q̃ viuẽtes Aug⁹
In valle miſerie ſumus in qua eo magis
eſt flendũ quo min⁹ flemus. Tercio quia
miſericordia inter omnes virtutes excellit
Unde p oleũ ſignificatur qd̃ oibus liquo/
ribus ſupnatat iuxta illud Eccẽs.ix. Oleũ
de capite tuo ñ deficiat.i.miſericordia tua
animo tuo nõ deſit vt miſeris cõpatiaris.
miſericordia eñ dicitur quaſi miſeris cor/
dans Excellit etiã mia inter omnia opera
dei Pſal.Miſeratões ei⁹ ſup omnia opa
eius Quarto qꝛ magis vtilis eſt et neceſ/
ſaria.j. Thi.iiij. Pietas ad omnia vtil' eſt
promiſſionẽ habens vite que nũc eſt et fu
ture.quia p miaʒ homo meretur hic vitã
gratie.et in futuro vitam glorie. Math.
v.Beati mi.quoniã ipſi mi.conſe.Bern.
Sola miſericordia non audiet auditũ ma/
lum Unde in iudicio fiet examiatio ſoluʒ
de opibus mie.vt patet math.xxv.quaſi p
pter ipſam ſint ſaluati ꝛ per omiſſionẽ ſint
damnati Iacobi.ij.Iudicium ſine miſeri
cordia fiet ei qui non facit miam. Ad qd̃
deſignandũ chriſtus de monte oliueti per
quem mons mie deſignatur in celũ aſcẽdit
Hoc etiam figuratur vel ſignificatur i eo
q̃ ſcriptura refert q̃ Salomõ duo hoſtia
de lignis oliuaꝝ fecit in egreſſu oraculi.
iij.Regũ.vj.que ſignificant duas ptes mi
ſericordie vna eſt ſpũalis.et altera corpa
lis p quas homo in templum ingreditur.
Quinto quia magis cõuenit patri noſtro
deo Gre.Deus cui pprĩũ eſt miſereri ſem
per et pcere ꝛc.Uñ ſicut ſoli pprium ẽ il/
luminare et igni calefacere ſic deo miſere/
ri Et ideo ſi volumus deum veraciter imi
tari ſim⁹ miſericordes quia miſereri ẽ eius
ppria operatõ Yſa.xlix. Nunquid poteſt
mulier obliuiſci infantem ſuum vt nõ mi/
ſe.fi.vte.ſui ꝛ ſi illa oblita fuerit.ego tam̃
non obli.tui In hoc ergo ꝯgnoſcitur ma
xime filius ſi naturalem operatõem habet
patris. ❡ R. Ubi nota q̃ deus habuit
tres pueros et maximos filios ❡ Primus
fuit lucifer qui noluit imitari deum in mi
ſericordia ſed in potentia.et ideo tanq̃ de
gener filius piectus eſt.Secundus fuit a/
dam q noluit imitari deũ in mia ſed i ſcia
et iõ tanq̃ nõ legittim⁹ ẽ reꝓbat⁹. Terci⁹
fuit xp̃us q voluit deũ imitari in mia ꝛ in
oĩbus.math.xij.Euntes diſcite quid ẽ mia
volo et nõ.ſ.ac.et iõ tanq̃ naturalis filius
eſt electus.math.iij. ❡ Sexto qꝛ mia ẽ nob̃
magis natalis. Iob.xxxj.ab infã.mea cre
uit mecũ mi.ꝛ ad id qd̃ natale ẽ faci.icli.

Videmus aũt ꝙ ſi qd patitur vnũ mẽbruʒ
compatiũtur omnia membra.ut dicit apłs
j.Coꝝ.xij.Omnes autem chriſtiani vnuʒ
corpus ſumꝰ in chriſto.et ſumꝰ mẽbra ad
inuicẽ.caput aũt nr̃m xpũs eſt.vt di.apłs.
Ad ephe.iiij.et iõ vnus fidelis naturaliter
debet compati alteri ſicut frater fratri.ij.
Coꝝ.xj.Quis infirmatur et ego nõ infir.
quis ſcanda.⁊ ego nõ vroꝛ.¶Septimo oꝛ
ad miam faciendã pl'a motiua hẽmꝰ.¶E
Nam oĩs creatura incitat nos ad miaʒ
faciendã Sol eñ et luna ⁊ oĩa corꝑa cele
ſtia tanq̃ꝫ nobis cõpatiẽtia vtpote in mag̃
penuria cõſtitutis.omnia bona ſua cõicãt
nobiſ ſĩliter quattuoꝛ elemẽta ⁊ oẽs arbo
res ſĩliter multa aĩalia incitãt noſ ad miſe
ricoꝛdiã eo ꝙ inter ſe inuicẽ miſerentᷣ. Di
citur eñ de cyconia ꝙ poſtq̃ꝫ ſenuerit filij
eiꝰ ponũt eã in nidũ et nutriũt eam Dicitᷣ
etiam de aquila ꝙ qñ generat tres pullos
ꝓijcit vnũ quia nõ põt oĩs nutrire ⁊ tũc
quedã auis que appellatᷣ cobar aſpoꝛtat
et nutrit.De leone etiã dicitᷣ ꝙ ꝑcit ꝓſtra
tis et hoĩem errantẽ reducit ad viã et in
firmioꝛa aĩalia nõ comedit niſi neceſſitate
famis cõpulſus.ſemꝑ etiã qñ ꝯmedit reli
quit aliqd de ꝑda.⁊ ideo vulpes ſeqtur eũ
Pullũ etiã vniꝰ eque ſi moriatᷣ equa alie
eque ſuſcipiũt nutriẽdũ.et ſi vnus elephaſ
cadit omnes alij currũt ad eũ releuãdũ.qꝛ
ꝑ ſe non põt reſurgere Dicitᷣ etiaʒ delphi
no moꝛtuo alij cõueniunt et ſepeliunt euʒ
in ꝓfundo maris De cõchis etiã marinis
dicitur ꝙ ſemꝑ ſtant clauſe et quidaʒ aliꝰ
piſcis venit cum cibo et apit eam et imit
tit cibũ Et breuitᷣ tota natura ⁊ tota crea
tura incitat nos ad miſericoꝛdiam. Et ſic
patet ꝙ ꝓpter ſeptem deus nobis mandat
miſericoꝛdes eſſe magis q̃ꝫ iuſtos vel ſapi
entes.et hoc eſt quod dicitur Eſto miſeri.
⁊c.¶Deinde oſtendit modũ miſerendi di
cens.ſicut et pater veſter miſericoꝛs ẽ.vbi
nota ꝙ debemus eſſe miſericoꝛdes ad inui
cem ſicut deus pater noſter miſericoꝛs eſt
circa nos Eſt aũt miſericoꝛs pater noſter
circa nos quantum ad deceʒ.¶P Pri
mo indignum omni bono et a ſe aduerſuʒ

ad viam veritatis reducendo ⁊ reuocãdo
ij.Regum.xiiij.Vade reuoca puerũ ab
ſolon.Abſolon interfecerat filium regis
ſic peccatoꝛ quantum in ſe eſt interficit fi
lium dei et tamen deus reuocat eum :Sic
et nos non ſolum amicoꝝ ſed etiam inimi
coꝝ miſereri debemus Math.v. Diligite
inimicos ve.benefa. his qui oderunt vos.
¶Secũdo redire nolentem paciẽter expe
ctando Rom.ij.Ignoꝛas qm̃ benignitas
dei te ſup.expectando ad penitenciã addu
cit Et nota quomodo expectat multoſ.ſic
et nos ꝓximum non valentem nobis red
dere noſtrum debitum debemus patienter
expectare donec poſſit reddere Mat.xviij
Patientiam habe in me et omnia reddaʒ
tibi.Sed multi crudeles capiũt et in incar
cerant debitoꝛes ſuos.Mat.xviij. Tenẽs
ſuffocabat eum dicens redde quod debes.
¶Tercio peccatoꝛem ne a dyabolo ſuffo
cetur et demergatur in infernum defendẽ
do Treñ.iiij.Miſericoꝛdie domini.quia ñ
ſumus conſumpti Geñ.iiij.Quicunqʒ in
uenerit me occidet me.et ait dominus ne
quaq̃ꝫ ſed quicunqʒ occiderit chayn ſeptu
plum punietur Et poſuit dominꝰ ſignuʒ in
chayn ne occideretᷣ Sic et nos debemꝰ iu
uare ꝓximum quantum poſſumꝰ ne a dya
bolo rapiatur.vel ne ab alio ꝓximo rapia
tur et deuoꝛetur.ij.Coꝝ.xij. Ego autem
libentiſſime impendam et ſupimpendar ip
ſe ꝑ animabus veſtris Sed valde deteſta
bile eſt.vt dicit Augꝰ.ꝙ videtur lupus aſ
poꝛtare pecudem alicuius et omnes cla
mant videtur dyabolus aſpoꝛtare animaʒ
ꝓximi et nullus reclamat.¶Quarto pec
catoꝛem ne deficiat paſcendo Pſalmiſta.
Qui dat iumentis eſcam ipſoꝝ.id eſt.pec
catoꝛibus qui iumentis cõparantur Sic
et nos etiam peccatoꝛes ſuſtentare dẽmuſ
ne fame deficiant · quia in eis natura bo
na eſt et poterunt adhuc effici boni. Ma
thei.Viceſimoſecundo .Bonos et malos
introduc huc ſcilicet ad nuptiaſ.Debemꝰ
etiam peccatoꝛes ſuſtentare pane verbi di
Petri.Quinto.Paſcite qui in vobis eſt
gregem domini.

¶Quinto peccatoꝛibꝰ opoꝛtunitatẽ pec
candi ſubtrahẽdo Oſee.ij.Sepiam viam
tuam ſpinis et ſepiam eã maceria Multo
ciens deus dat aduerſa peccatoꝛibus.ne i
peccatis delectẽtur .⁊ ne peccata ꝑficiant
que facere diſponũt qd eſt viam peccatoꝝ
ſpinis ſepire Geñ.xij.Flagellauit aũt de
us plagis maximis pharaonẽ ac domũ eiꝰ
ne ſcʒ abuterẽtur vxoꝛe abꝛae Sic ⁊ nos
oĩem materiã peccãdi dẽmꝰ auferre ꝓxi
mo et non eſſe ei ad ruinã ſed ſalutẽ Titũ
ij.Temetiũm ꝑbe exemplũ bonoꝝ operum
¶Sexto pꝰ multiplicẽ repulſaʒ ad vocã
dũ peccatoꝛẽ nõ deſiſtẽdo Gre.Debemus
dei miſericoꝛdiam erubeſcere et ſi iuſticiaʒ
eius nolumꝰ foꝛmidare qui tãto amplioꝛi
ꝓbitate cõtemnitᷣ q̃to ꝯtemptus vocare
non dedignatur Apo.iij.Ego ſto ad oſtiũ
et pul.ita et nos a beniuolẽtia ꝓximi deſi
ſtere nõ debemus q̃uis cõtinue ab eo ãga
rias patiamur.Ro.xij.Nulli malũ ꝓ ma
lo red.ſed ecõtrario bñdicentes Ibidem.
Benedicite ꝑſeq̃ntibꝰ ¶Septimo ad cõ
uerſiõem noſtrã multipliciter et mirabili
ter operando.modo dando ꝓſpera.mõ ad
uerſa Exemplũ de fabꝛo q inclauat equũ
vt ſibi remaneat.ſic facit deus Pſal.Con
uerſus ſum in erumna mea dũ cõfigitᷣ ſpi
na.Per omnem modũ deus opatᷣ vt pec
catoꝛ ſibi remaneat Sic et nos omni mo
do debemus ſatagare vt peccatoꝛes boni
fiant ij.Coꝝ.vj.In omnibus exhibeamꝰ
noſmet.ſicut dei mini.in mul.pa.a dex . et
a ſini.quia vt dicit Augꝰ.Nihil ẽ deo ita
acceptum ſicut zelus aiaꝝ.¶Octauo pe
nitentẽ et ad ſe reuertentẽ benigne ſuſcipi
endo ſicut ipe poſuit exemplũ in filio ꝓdi
go Lu.xv.Miſericoꝛdia motꝰ ceci.ſuper
col.eius Sic et nos petentibꝰ a nobis veĩ
am de iniurijs illatis benigne dẽmꝰ occur
rere ⁊ recipe ad oſculũ paciſ.multi ferocõ
res canibꝰ nũq̃ꝫ volũt ꝑcere q̃tũcũqʒ hũi
litatis niſi vulnerẽt eos vel occidãt Dicitᷣ
de cane ꝙ ſi hõ ꝓſterneret ſe in terrã nũq̃ꝫ
tãgeret eũ Hic cadit exẽplũ de quodã ipa
toꝛe romano.q cũ cepiſſet regem armenie
et ille depoſito dyademate genuflexiſſʒ co

ram eo ſtatim reſtituit ei coꝛonã et regnũ.
¶Nono penitẽtẽ d ſtatu viliſſimo ad ſta
tũ regiũ ꝓmouẽdo Pſal.De ſtercoꝛe eri
pau.vt col.eũ cũ prin.Vñ ille filiꝰ ꝓdigꝰ
qui paſcebat poꝛcos honoꝛifice ad mẽſaʒ
patris ſedebat Sic et noſ dẽmꝰ ꝓximũ ad
bonũ ſtatũ aĩe et coꝛꝑis reducere ⁊ nõ te
nere eũ extra domũ ſuã vel in aliquo pec
cato.¶Decimo peccatoꝛi cõuerſo virtu
teʒ ꝑſeuerãdi dãdo.Yſa.xl.Qui dat laſſo
ꝟtutẽ Sic et nos debemꝰ ꝓximũ in bono
ꝓpoſito cõſeruare et in bono ſtatu manu
tenere ꝑ noſtrã oꝛõem.Ephe.iij.Huiꝰ rei
gratia flecto genua mea ad pa. do.no . ie.
xpi vt det vo.ſe.di.gl.ſ.ha.xp̃m ꝑ fidẽ in
coꝛdibꝰ vr̃is Et ſic patʒ primũ.¶Secun
do ꝓhibitiua miſericoꝛdie nobis vetat di.
Nolite iudicare ſcʒ ꝓximum ꝑ malas ſuſ
pitões ſed ſupple.miſeremini eiꝰ et nõ iu
dicabimi ſcʒ a deo Nolite cõdemnare ſcʒ
ſententiam diffinitiuam de aliquo ferendo
et non cõdemnabimini ſcʒ a deo Auguſti.
Et ſi ſuſpitões vitare non poſſumus .qꝛ
homines ſumus tamen diffinitiuas ſentẽ
tias continere debemus Vbi nota ſm au
guſtinum ꝙ quedam ſunt facta hominum
manifeſta q̃ nullo modo tergiuerſari poſ
ſunt qn mala ſint vt furta homicidia blaſ
phemie adulteria et hmõi de quibus lici
tum eſt nos iudicare et cõdemnare ꝙ ma
la ſunt Quedam ſunt media que pñt bo
no et malo animo fieri.et iſta cum exteriꝰ
non pꝛetendũt aliquã ſpeciem mali debe
mus ea ſemper ad bonam ꝑtem interpre
tari.etiam ſi malo animo fiant quia homi
nes vident que foꝛis parent deus autem i
tuetur coꝛ.j.Regñ.xvj.Quedam ſunt oc
culta de quibus iudicare temerarium eſt.
Augꝰ De occultis alieni coꝛdis temere
iudicare peccatũ eſt.j.Coꝝ.iiij.Nolite añ
tꝑus iudicare quoaduſqʒ ve.do.qui et il.
abſcon.te.et manifeſtabit ꝯſi.coꝛ.Ve ergo
illis qui maĩfeſta bona iudicant mala. vel
coꝛrupta intẽtõe fcã.vt phariſei q dũ xp̃s
eieciſſʒ demoniũ dix.in beel.prin.de.ei. de.
Lu.xi.Valde ergo debemꝰ eſſe ꝑati i iu
dicando.quia talem iudicamꝰ aliqñ qui ẽ

optimus vel erit optimꝰ vt patȝ in Paulo Ro.xiiij. Tu quis es qui iudicas alienum ſeruū Nota hic ꝙ triplex eſt iudiciū ¶S. Primū eſt iudiciū prudētie qđ pcedit ex ſagacitate iudicis p vera ſigna vt fuit iudiciū Salomonis inter duas meretrices iij. Regū.iij. Nā omnis mater naturaliter diligit filiū.et nollet eū mori.qđ vna illaꝝ oſtendit que vera mater fuit Sic invicauit Daniel illos duos falſas teſtes. q cōdemnauerūt ſuſannā. Daniel.xiij. Hac prudēcia ppter maliciam hominū multū deberēt iudices abūdare Exemplū de illo iudice q liberauit paupem in cuiꝰ domo q dam poſuerat xij.vrceos olei.ſex erāt pleni et ſex ſemipleni.et inferius erāt aqua.ꝛ accuſauit paupem illū ꝙ fuerat ſibi furatus oleū et iudex cognouit p amurgā que nō erat tanta et equaliter in omnibus vrceis qđ nō erat verum.tale iudiciū ē iuſtū et licitū Secundū eſt iudiciū iuſticie ſiue iuris qđ pcedit ſm allegata et ſcđm cōfeſſa.et ſic debēt iudicare oēs iudices ſub lege cōſtituti vt dicit Augꝰ.etiā ſi ſit falſuȝ qđ pbatur et confiteẜ reus. Huiꝰ exēplū habemꝰ in Dauid q mādauit interfici illum q dicebat ſe interfeciſſe Saulē et tamē nō erat veꝝ Sed ait Dauid Os tuū contra teipſum locutū eſt.ij. Re.j.tale iudiciū eſt iuſtū ex pte iudicis eo ꝙ pcedit ſm iuſ Terciū eſt iudiciū punitōis et formidinis qđ pcedit et.infertur ppter peccata paterna Hoc fuit factū tpe Dauid quādo fcā eſt fames tribꝰ annis et cōſuluit Da.dn̄m qui rn̄dit dicēs.ꝙ hoc erat ppter peccatū Saul.quia ɔtra iuramētū pdeceſſoꝝ ſuorū interfecit multos gabaonitaꝝ. Et dati ſūt duo filij Saul ꝛ qnqȝ nepotes gabaonitis q ſuſpēderūt eoſ i ligno et ceſſauit plaga de pplo ij. Re.xxj. Quartū eſt iudiciū temeritatiſ ꝛ ſuſpitōis qđ pcedit ſm imaginata qn̄ quis ex leuibꝰ ſignis iudicat et credit aliquē malū.qđ cōtingit.vel qꝛ ipſe eſt male diſpoſitꝰ ꝛ iđ ſic iudicat alios.vel qꝛ odit illū.vel qꝛ vidit et audiuit et iđ defacili iudicat vnde enes ſunt valde ſuſpitioſi.et iſtud eſt minus peccatū.qꝛ ſenes multa viderunt ex qbus monētur et tale iudiciū eſt ſecūdū faciē quod pbetur Iob.vij Nolite ſm faciē iudicare.ſic iudicauit totila beatū Caſſiū epm marinenſem eſſe ebrium.qui erat naturaliter rubeꝰ vt di. Grego.in dya. Hic cadit exemplū de gallo et catta ꝛ muribus qn̄ mures credebāt cattū vnū ſanctū patrē.qꝛ erat inuolutꝰ cinere et gallū eſtimabāt terribilem hominē ppt criſtam rubeam Et ſic patet ſecundum

¶Tercio duos effectus miſericordie nobis impat dicens Dimittite iniurias et offēſaſ et dimittetur vobis ſcȝ a deo peccatū veſtrum Date ſcȝ tempalia bona paupibus et datur vobis ſcȝ a deo vitam eternam.

¶A. Vbi nota ꝙ duo ſunt genera opeꝝ miſericordie Quedam enim ſunt opa mie ſpūalia ad animam ptinentia.et ſunt ſex q̄ in hoc verſu continētur. Conſule caſtiga ſolare remittere fer ora.. Remittere ergo vel dimittere iniurias primo eſt vnū opꝰ miſericordie ſpūale et ideo tangēdo ipſum omnia ſpūalia opa dat intelligi Et nota h̄ ꝙ retinere iniurias et non parcere eſt magnum periculum.quia odium in corde eſt ſicut ignis in pecto .qui comburit pectꝰ tenentis Sic odium ſolum obeſt odienti.

¶Item eſt ſicut tinea in panno que corrodit pannum in quo eſt. Item eſt ſicut apis aculeum infigens que dum aculeum īfigit perdit ipſum et p conſequens moriẜ nec de cetero mellificare poteſt Sic et ingens aculeos odij moritur ſpūaliter nec đ cetero opera vite poteſt exercere niſi odiū deponat Quedam vero ſunt opera miſericordie corporalia ad corpus pertinentia et ſunt ſex que in hoc verſu continentur. Viſito poto cibo tego redimo colligo condo Et iſta ſunt minus perfecta opera q̄ȝ ſpiritualia Dare ergo bona temporalia.ſiue panem ſiue vinum ſiue indumentum ſiue hoſpitium ſiue pecuniam ſiue in redemptionem captiuoꝝ ſe exponere.vel dare pſonam ſuam ad viſitandum viduas vel afflictas perſonas et ad condendum:id eſt ſepeliendum mortuos. Hec omnia ſunt miſericordie opera corporalia.

p quibus deus dat nobis vitam eternam. Et nota hic ꝙ inter omnia opa miſericordie tam ſpūalia q̄ȝ corpalia vnū eſt qđ magis placȝ deo ſcȝ ꝙ homo miſereaẜ anime ſue Ecci.xxx. Miſerere aie tue placēſ deo Prouer.xj. Benefacit aie ſue vir micorſ Quidam ſunt ſicut chayn q male diuidūt ꝛ recte offerūt Gen.iiij. Si male diuidaſ et recte offeraſ peccaſti.qđ tunc eſt quādo homo res tpales dat paupibus. ꝛ corpuſ etiam exponit in ſeruitiū paupm aiam vero dat dyabolo qđ tūc fit qn̄ homo in peccato mortali exn̄s facit opa miſericordie. nec exire ſatagit de ptāte dya. Cōtra quos ait Apls.j. Coꝛ.xiij. Si diſtri.in ci. pau. omnē fa.me.et tra.cor.me.ita vt ar. cari. aūt nō ha.nihil mihi pdeſt Math.vij.domine nōne in noie tuo xphetauimꝰ ꝛ vtutes multas fecimꝰ ꝛ dicet illis Amen dico vobis ne.vo. Faciamus ergo ſicut Abel q obtulit optima et iđ bene diuiſit dās meliora deo Demꝰ ergo deo optia nr̄a ſcilicet aiam cor et volūtatē. Prouer.xxiij. Fili prebe mihi cor tuū Item nō ꝙ alia littera dicit dimittite et dimittemi.qꝛ ille q tenet odiū in corde fortiſſime teneẜ ab odio qꝛ q̄uis peccatū omne teneat hoiem ſicut ſeruū iuxta illđ. Qui facit peccatū ſuꝰ ē peccati. Io.viij. Odiū tn̄ tenaciſſime tenet hoiem ita ꝙ hō oēe ſcelus ppetret cōtra illum quem odit.et ideo recte dicit dimittite ſcȝ iniurias et dimittemini ſcilicet ab odio quod vos quaſi cathenatos tenet Prouer.v. Funibꝰ peccatoꝝ ſuoꝝ qſqȝ ɔſtringiẜ ¶Ad opa ꝟo mie faciēda ſeptem bona nos inducunt que hn̄t efficere. Primū eſt qꝛ deū placant Gen.xxxij. Placabo eū muneribꝰ. Prouer.xxj. Munꝰ abſcōditū extinguit iras ꝛ domū in ſinu indignatōem maximā. Fugiāt etiā tēbras ab aia Yſa.lviij. Si effuderis eſurienti aiam tuā et aiam afflictā repleueris orieẜ.in tenebris lux tua.et tenebre tue erūt ſicut meridies Secūduȝ eſt quia faciunt obtinere petita. Yſa.lviij. Frange eſurienti panē tuum et egenos vagoſqȝ induc in domū tuā cum videris nudum opi cum et carnē tuam ne deſpexeris Et ſubditur. Tunc inuocabis et dn̄s exaudiet clamabis et dicet. ecce aſſum.quia miſericors dominus deus tuus Prouer.xxj. Qui obturat aurē ſuā ad clamorem paupeꝝ clamabit ipſe et nō exaudietur Tercium eſt quia faciunt hominem filium dei quia vt dictum eſt in miſericordia maxime ſimilatur deo.quia proprium et naturale opuſ dei eſt miſereri.ecclеſiaſtici.iiij Eſto pupillis miſericors vt pater.et pro viro matri illoꝝ.ꝛ eris tu velut filius altiſſimi ¶Quartuȝ eſt quia faciunt nos amicos nam pauperes et religioſos faciunt ſtipendarios ſuos qui quotti die interpellunt apud deum. Gre.paupes non ſunt colendi vt egeni ſed exorandi ut patroni Hic cadit exemplū lodouici regiſ francie quod dictū fuit ſupra. ¶Quintuȝ eſt quia ſociant hominem tempe maxime neceſſitatis omnibus alijs recedētibꝰ a nobis Ambro. Non ſunt bona hominis que ſecum ferre non pōt ſola miſericordia comes eſt defunctoꝝ. Apoc.xiiij. Opera eñ illorum ſequūtur illos. ¶Sextum eſt qꝛ homines ſpūaliter ditāt Miſericordia eñ eſt prudentiſſima negociatrix que p pituris eterna recipit p tempalibus celeſtia. Augꝰ. Prebe tectum et accipe celū. Ipſa calicē aque frigide p deo tribuit et accipit torrentem voluptatis eterne Vn̄ ille ſeruus qui abſcondit pecuniam domini qꝛ non habuit miſericordiam nihil lucratus eſt Si eñ expendiſſet eam in paupes recepiſſet centuplum Cuius ratio eſt quia tm̄ meretur homo.q̄tum habet de caritate. Caritas enim ignis eſt que ardere nō poteſt niſi in oleo miſericordie. Et ideo tātū ardet quantū eſt ibi de oleo.j. Io.iij. Qui habuerit ſubſtantiam huiꝰ mundi et viderit fratrem ſuum neceſſe habere et clauſerit viſcera ſua ab eo.quomodo caritas dei manet in eo. Auguſtinus. Neſcit negociari qui non habet miſericordiam. potius abſcondit bona domini ſui quā velit alteri mutare ſimilis vulpi que potius voluit caudam per terram trahere q̄ȝ aliquantulum ſimee dare.

Et ideo auferentur ab eo quia nec hic eiſ
ſatiatur et in morte omnia pdit Job.xvij
Diues cū dormierit nihil ſecū auferet.
¶ Et nota hic φ miſericordia in negociatōe
ſua ſemini comparatur iuxta illud.ij.Cor.
ix.Qui pce ſeminat pce et metet.et qui ſe
minat ꝛc.et hoc ꝑpter tria.Primo qꝛ ſe
men abſcōditur ne ab auibus comedatur.
ſic opa mie debent abſcōdi ne vent⁹ vane
glorie ea aſportat.Math.vj.Cū facis ele
moſinā noli tuba canere ante te .Scdo qꝛ
dū ſemiaē pdi videē cū tñ ſolus ille ſit mo
dus ſemē cōſeruādi.ſic elemoſina cū datur
pdi videē.et tñ ſolus ille ē mod⁹ bona nřa
cōſeruādi.Vñ. Terrena oia retinēdo amit
tim⁹ ꝛ largiēdo ſuam⁹ Math.x.Qui p
diderit aiam ſuā ꝑpter me inueniet eā.glo.
quaſi dicaē agricole.ſi fructus ſuas pdis.
ſi ſeminas renouas. ſolas quas dederis ſp
habebis opes. Tercio quia ſemen cum fe
nore ſurgit.ſic opa miſericordie centupluꝫ
accipient.Math.xix.Centuplū accipietis
Prouer.xix.Feneratur domino quē miſe
retur paupis. ¶ Septimū eſt qꝛ ſola opa
miſericordie habent plenas litteras remiſ
ſionis regis eterni Math .vj.Si dimiſeri
tis hominibus peccata eoꝝ dimittet ꝛ vo
bis pater veſter celeſtis delicta veſtra. Et
econuerſo Judicium ſine miſericordia fi
et ei qui non fecerit miſericordiam vt dici
tur Jaco.ij.Et ſic patet terciū ¶ Quar
to pmium ꝑ omnibus opibus miſericor
die nobis reddendū inſinuat cū dicit.Me
ſuram bonam ꝛ confer.et coagi.et ſupef.
da.in ſi.veſtrum ſcꝫ pauperes quibus mi
ſericordiam tribuiſtis Jpſi enim ſunt do
mini regni celoꝝ.et ideo optime pñt retri
buere Math.v . Beati pauperes ſpiritu
quoniam ipſoꝝ eſt regnum celoꝝ.Ubi nō
φ quattuor dicit de premio ſcꝫ φ erit mē
ſura bona.conferta.coagitata.et ſupefflu
ens.qđ tripliciter poteſt exponi. ¶ Primo
ſcđm ordinem dantiū.quidam enī dant pte
ſupfluoꝝ paupibus et ſic non oia .Lu.xj.
Quod ſupeſt date elemoſinā.i. de ſupfluo
Et iſti ſunt cōmunes hoies i matrimonio
viuētes et in mūdo ſtātes Et qītū ad hos

dicit.menſuram bonā.i.iuſtaꝫ quia talib⁹
iuſte remetietur ꝛ digna merces reddeē.vl
hic vel in futo Ezech.x. Juſticia iuſti ſu
per euꝫ erit.Quidā dant oia ſupflua vite
ſue Lu.iij.Qui ha.du.tu..det.v.non hñti
Per vnā tunicā itelligūtur neceſſaria vi
te.et p ſcđam ſupflua. Et iſti ſunt magis
pfecti ſeruātes pcepta.ſed non cōſilia.Sic
faciebat Thobias qui oia primitias et de
cimas cōcaptiuis fribuſ impriebaē Tho.
j.Et qītū ad hos dicit cōfertam.i.maibuſ
compſſam vt nihil vacui ſit in ea.qꝛ tales
replebuntur vndiqꝫ boniſ. Pſal.Qui re.
bo.deſi.t.Quidā dant nō ſolū ſupflua .ſed
etiam ptem neceſſarioꝝ ꝛ reſtringūt vitaꝫ
ſuam vt poſſint paupibus bñ facere Lu.
xix.Ecce dimi.bono meo.dñe do paupib⁹
Exemplū de beato Martino qui mediam
clamidem paupi tribuit Et qītuꝫ ad iſtos
dicit coagitatam.i. cōquaſſatam vt vltra
capacitatē capiat.quia tales retributōem
mercedis habebunt ſupra ſperatū ꝛ ſupra
meritum Yſa.lxiiij.Ocul⁹ nō vi.de⁹ ab.
te que ppa.expec.te.Quidam dant omnia
et nudi nudū xp̄ꝫ ſequūtur Math.xix.Ec
ce nos relin.om. ꝛ ſecu.ſu.te Et iſti ſunt
viri pfecti qui nō ſolum pcepta ſed etiam
cōſilia implent Math.xix.Si vis pfectus
eſſe vade et vende oia q̄ habes et da pau.
Et qītū ad iſtos dicit et ſupef.i. non raſilē
ſed vndiqꝫ effundentē qꝛ tales hēbūt glaꝫ
ad mēſuram ſed excedēt glam alioꝝ qꝛ vt
dicit Apls j.Cor.xv.Stella differt a ſtel
la in clarita.ſic erit gla beatoꝝ Jſti erunt
in ſummo gradu cum xp̄o alios iudicātes
Math.xix.Uos qui reli.om.et ſecu. eſtis
me.in rege.cum ſede.fili.ho.in ſe.ma . ſue
ſede et vos ſuper ſeđ·duodecim iu. xij.tri.
iſrael Gloria iſtoꝝ erit admirabilis oino
et ſupexcedens omnem intellectum .Yſa.
lx. Tūc videbis et af.et mira.et dila. cor.
tu. ¶ Secundo mō pōt exponi ſm nūeruꝫ
bonoꝝ q̄ retribuūē.nā de⁹ ſuiſ ſuis exercē
tib⁹ pietatis opa oia bona ꝯfert qꝛ ipi ſūt
fi.ſi aūt fi.ꝛ hē.vt di.apls ad ro.viij Sūt
aūt quat.gña bonoꝝ.ſ.bo.for.na.ḡ. et gle
Quantuꝫ ergo ad bona fortune que ſunt

diuitie et dignitates et hmōi.dicit menſu
ram bonā.i.plenam.quia de tpalibus dat
eis ad ſufficientiā vite φ ita chriſti cōtētā
tur.Math.xix.Centuplū accipietis Cen
tenari⁹ enī eſt numerus pfectus. Signifi
cat ergo φ ipi accipiant pfectōem ꝛ ſuffi
cienciaꝫ in tempalib⁹ vt dicit Gre. Pec
catores autem de tpalibus non habēt ple
nam mēſuram quia eis nō ſatiaē nec cō
tentātur Eccliaſtes.v.Auarus nō imple
bitur pecunia.Quantū aūt ad bona natu
re que ſunt ſanitas.fortitudo.docilitas in
duſtria naturalis et hmōi.dicit cōfertam.
Tunc dicitur ſextarius eſſe cōfertus ficu
bus.qñ ficus ſunt ita cōpreſſe in ſextario
φ nullum vacuuꝫ remanet inter fic⁹ vbi
poſſit aer remanere Peccatoreſ aūt ñ ha
bent menſuram confertā de bonis nature
quia cum ipſis poſſident multā vacuitatē
vbi vent⁹ vane glorie demoraē Sed iuſti
menſuram habent cōfertam quia inter bo
na nature que a deo recipiūt nō hñt vacu
itatem.vbi remaneat ventus vane glorie.
quia omnia referūt ad laudē dei.j.Cor.x
Omnia in glam dei facite Quātuꝫ vero
ad bona gratie que ſunt virtutes et dona
dicit cogitatam.i.concuſſam vt plus reci
piat qꝛ vt dicitur Job.iij. Nō dat de⁹ ſpi
ritum ad menſuram.imo quottidie in vi
ris ſanctis auget deus gratias et dona . et
omni die implet eos operibus virtuoſis
ex quibus habitus virtutum quottidie p
ficiūtur Gre.Nunqꝫ eſt amor dei ocioſus
opatur enī magna ſi eſt Quantū auteꝫ ad
bona glorie que cōſiſtunt in viſione ꝛ frui
tōe diuina dicit ſupeffluentē qꝛ illa gloria
excedit omnino cōditōem humane nature
nec homo mortalis poſſet deū videre Ex
odi.xxxiij.non videbit me hō et viuet.nec
anima ſepata a corpe poſſet illā gloriā. ca
pere niſi ſub lumine gle qđ deus creat in
anima Pſal.Jn lumine tuo videbim⁹ lu
men Et ideo omnē cogitatū oēe deſideriū
et omnem imaginatōem excedit.j.Cor.ij.
φ oculus non vidit et auris audiuit nec i
cor hominis aſcēdit que preparauit de⁹ his
qui diligunt illum. ¶ Tercio poteſt expo

ni in qītum ad pfectōem boni qđ ex operi
bus miſericordie recipiem⁹ Nam illa gla
beata erit tota et pfecta merceſ quā ex oi
bus opibus noſtris et ex gratia dei recipi
emus Gloria autem illa in quattuor pfi
citur qītum ad nos ſcꝫ in boni cognitōne
in boni cogniti amore.in boni cogniti et a
mati poſſeſſione ꝛ in boni cogniti et ama
ti et poſſeſſi fruitōe Vñ Aug⁹.dicit φ de
uſ fecit hominē vt deū cognoſceret cogno
ſcēdo amaret.amando poſſideret et poſſi
dendo frueretur Quantū ergo ad cogniti
onem dicit mēſuram bonā.i.plenam quia
plenam cognitōem habebunt de omnibus
Gre.Quid eſt qđ neſciant qui videntem
omnia vident Quantū vero ad amorē di
cit confertam.i.ſolidam.quia ſolide et nō
vane amabunt Quantū autem ad poſſeſ
ſionem dicit coagitatam qꝛ poſſidebunt
deū in quo ſparſa colligūtur et in quo om
nia bona ſunt vnita Quātū vero ad frui
tōem dicit ſupeffluenteꝫ qꝛ gaudiū excedꝫ
gaudentes nec ab aliquo comphendeē ſed
mentes ſinguloꝝ ſupabit.erit enī ſup meri
tum:ſup ſperatum.ſupra deſideratum ꝛ ſu
pra cogitatum.Eadeꝫ ergo menſura qua
menſi fuerimus remetietur nobis.qꝛ ſi be
ne fecerimus bene recipiemus et ſi melius
fecerimus melius recipiemus et ſi optime
Optime.Et ſimiliter in malo.Apo. Deci
mooctauo Quantum glori.ſe.et in de.fu.
tā.da.il.tor.et luct.Et nota φ dicit in ſinū
veſtrum ad ſignificandum pfectōem ſecu
ritatem et quietem illius gaudij naꝫ bonū
cognitum et amatum ſcꝫ ipſe deus erit in
tus in eſſentia anime et ideo erit gaudiuꝫ
pfectum ſecurum et quietum Yſa . xxxij.
Sedebit pplus meus in pulchritudine pa
cis in tabernaculis fiducie in requie opu
lenta Et ſic patet quartū. ¶ Quinto ſub
quadā ſilitudie poit q̄dā documēta neceſſa
ria corrigere hñtib⁹ p q̄ a temeraria cor
rectōe ꝓhibemur di. Nūqd pōt cec⁹ cecū
ducere Erāt enī apli futuri orbis terraruꝫ
doct.math.xxviij.Docete oēs gētes.et iđ
oportebat ipoſ eſſe illuminatos .quia cum
orbis terrarum eſſet cecus ꝛ.

multiplici erroris tenebra excecat⁹ et ꝑ apoſtolos ⁊ eoꝝ ſequaces deberet illumina ri et ad viam veritatis reduci.neceſſe fuit vt eſſent illuminati.quia ſi cecus ducatur a ceco quid reſtat niſi ꝙ vterq₃ vadat ī ꝑcipitiū.imo meli⁹ eſſet ceco carere duce ceco.quia tūc ꝑtemptaret baculo viā₃. ſicut formica que eſt animal cecutiens pretemptat quibuſdā₃ baculis ſine brachijs ante oculos viam. Quicunq₃ ergo debēt alios docere in doctrina et corrigere in vita .o₃ ꝙ ſint docti et morigerati.quia cum diſcipulus non ſit ſuꝑ magiſtrum ſed ſufficiat ei ſi ad ꝑfectōem magiſtri ꝑueniat. tunc ſi magiſter eſt inſcius ⁊ incompoſitus. veriſimile eſt ꝙ diſcipulus ꝑ magiſtrū nunquā ad ꝑfectōem doctrine et veritatis ꝑueniat ſed ambo remanebūt in fouea cecitatis.et ideo phariſei ⁊ ſcribe quos malicia excecauerat nō poterant alios docere et ad viam veritatis adducere cōtra quos chriſt⁹ tunc loquebatur.ſiſiter qui habet trabem in oculo.i.in aliquo peccato mortali tenetur non pōt educere feſtuca₃ de oculo fratris ſui.io eſt.non poteſt exemplo vite ipſum informare vt careat peccatis ⁊ ſit vita ipſius ſine feſtuca ꝑuoꝝ peccatoꝝ Gre. Suꝑiactas ſordes tergere nō valet man⁹ que lutum tenet. Debet eñ prelatus ſubditum informare vbo et exemplo Joh.xiij. Exemplum enim dedi vobis vt quēadmodum ego feci ita et vos faciatis . Bern . Egregium inſtrumentū eſſet oculus ſi ſeipſum ſicut alia videre poſſet Et ſic videt ꝙ ꝓlatus in mortali exiſtens nō poſſit populū docere nec ipm a peccatis mūdare.ſ₃ contra. Doctrina eſt quedā elemoſina ſpiritualis vt dictū eſt ſuꝑ..exiſtens autem in mortali bene pōt facere elemoſinā corꝑalē ergo multomagis ſpūalem cum ſit potior corꝑali ergo ⁊c̄. Ad hoc dicendū ꝙ peccatum mortale aut eſt notoriū et tūc non debet docere nec mūdare ꝓpter ſcandalū . ſi autem ſit occultum pōt vtrūq₃ facere lic₃ ſemꝑ cū detrimento anime ſue.quia quicūq₃ publice miniſtrat ſacramēta in mortali exiſtens ḡuiter peccat Similiter qui ex officio publice docet vt quida₃ dicūt grauiter peccat ſi in mortali exiſtat Ro.ij . In quo enim aliū doces teipm cōdemnas Secus autem eſt de elemoſina corꝑali. q₂ nullum ſcandalū oritur inde ſicut de doctrina cum quis eſt in notorio peccato Nec qui docet inq̄tum docet peccat ſed inq̄tū dat malum exemplū.et ideo ꝑm quoſda₃ ille q eſt in peccato mortali occulto licet ſit indignus docere tamē ſine peccato pōt docere.cum inde nullum ſcandalum oriatur et doctrina ſit queda₃ elemoſina Et ſic patet quintum.

¶ De epiſtola ſermo. LXXIII.

NOn ſunt condig.paſ. hui⁹ tēꝑa.ad fu.glo.que re.i nobis Ro.viij. Ex dubeitate ꝓmij ⁊ ſupplicij multi peccant et nō curant bene agere Si eñ homo ꝑfecte crederet gloriam ꝑadiſi et pēas inferni ꝓfecto bene ageret et a malis caueret Joh.iij. Vt omnis qui credit in ipſu₃ non pe.ſed habeat vitā eternā Et iō apoſtolos in epl'a hodierna firmiter ꝓbat gloriam futuram his qui patiūtur ꝓ nomine chriſti dandam. In qua epl'a quattuor facit Primū oſtendit gloriam futuram eſſe ſupra meritum paſſionū quas hic ꝓ chriſto ſuſtiem⁹. In principio epl'e Secundo ꝓbat gloriam reſurrectōis eſſe futuram ꝑ naturale deſideriū hūane creature ibi Nā expectatō creature reuelatōem filioꝝ dei expectat Tercio ꝓbat idem ꝑ naturale deſideriū omnis creature ibi. Scimus eñ ꝙ omnis creatura in gemi.⁊ ꝑtu vſq₃ adhuc Quarto ide₃ ꝓbat ꝑ deſideriū qđ habent ſancti viri ex reuelatōne ſpūſſancti qui nō mentitur ibi. Non ſolum autem illa ſed et noſipſi primicias ſpūs habentes intra nos gemimus ¶ Primo ergo oſtendit gloriā futuram eſſe ſupra meritū paſſionū quas hic ꝓ xp̄o ſuſtinemus dicens. Non ſunt ꝯdigne paſſi.huius temp.ad futura₃ gl'am. ⁊c̄.et hoc ꝓpter quattuor. Primo q₂ paſſiones ſunt tꝑales imo momentanee ⁊ gl'a eterna.tꝑis autem ad eternitatem nulla ē

compatō.min⁹ q̄₃ gutte aque ad totū mare vel puncti alicuius ad totū celū. ¶ Secundo quia paſſiones ſunt leues gl'a aute₃ eſt ponderis infiniti.et de his duobus . ij. Coꝝ.iiij. Jo eñ qđ ī p̄ñti eſt momētaneū et leue tribulatōnis noſtre ſuꝑ modum in ſublimitate eterne glorie pōdus oꝑatur in nobis Tercio quia tribulatōes in paucis malis ſunt.gloria vero in multis bonis. Sap.iij.ca. In paucis vexati i multis bñ diſponentur Ecci.lj. Modicū laboraui et inueni mihi multum requie₃ Math.xxv. Suꝑ pau.fui.fi.ſu.mul.te cōſti. ¶ Quarto quia hee ſunt impure.ſicut eñ gaudiu₃ mundi non eſt puꝝ iuxta illud Prouer . xiiij. Riſus dolore miſcebitur. ſic et mūdi paſſio non eſt pura.ij. Coꝝ.j. Qui cōſola. eñ in om.tribu.noſtra Pſal. Secūdū multitudinem doloꝝ meoꝝ in cor.m.ꝯſola . t. leti.ani.me. Et nota ꝙ q̄uis paſſiones nō ſunt cōdigne ad futuram gl'am ſunt tamē valde cōgrue et quaſi neceſſarie ad ꝑueniendum ad illam gloriam ꝓpter multa bona que habent efficere que bona oportet habere volentem ad illam gloriam ꝑuenire Hec autem bona ſunt ſeptem. ¶ B . Primū quia tribulatio mentē illuminat. Gre. Oculos quos culpa claudit pena aperit Vnde ille diues epulo non eleuauit oculos niſi quando fuit in tormētis Luc. xvj.⁊ tunc cognouit Laȝaꝝ Et de Nabuchodonoſor đr ꝙ poſtq̄₃ factus fuit beſtia leuauit oculos ad celum Dañ.iiij . Poſt finem dieꝝ ego Nabuchodonoſor oculos ad celū leuaui et redditus eſt mihi ſenſus meus Hec illuminatō figurata eſt in illuminatōe Thobie qui felle piſcis poſito ſuper oculos viſum recepit Thobie xj. In amaritudine fellis intelligitur amaritudo tribulatōnis Yſa.xxviij. Tantum vexatio dabit intellectum auditui ¶ Secūdū eſt ꝙ corroborat homines ſicut ignis laterē quē tamen videtur cōburere. Ro.v. Tribulatio patientiā oꝑatur.patientia autē ꝓbatōnem Nota hic ꝙ ignis latere₃ corroborat et lapidem terit in calce₃.ſic tribulatō bonos humiles qui ſe lutum reputant Exēplum huius habemus in Job in Pharaone Et ille eedem aque que fuerūt ꝓ muro a dextris et a ſiniſtris filijs iſrael ſuffocauerūt viros egiptios Et idō dicit Gregorius ꝙ niſi idem deus qui penam irrogat patientiam ꝓſtet ipa correptō peccatū auget. Sic erat corroboratus apl'us ī tribulatōnibus qui dicebat Omnia poſ. i eo qui me confor. Phil.iiij.et iteꝝ. Omnia ſuſtineo ꝓpt electos vt ipi ſal.ꝯſe.ij. Thi. ij ¶ Tercium eſt ꝙ purgat aia₃ a peccatis Gre. Quod flagellum grano.quod lima ferro.quod fornax auro.hec tribulatō viro iuſto. Malach.iij. Sedebit cōflans et emū.ar.et purgabit filios leui.ſed de qbuſdam pōt dici illud Hier.vj. Fruſtra cōflauit conflator malicie eoꝝ non ſunt cōſumpte.argentum reꝓbū vocate eos Maledictum ferru₃ qđ ex lima cōtrahit rubiginē ¶ Quartum eſt ꝙ deſiccat deſideriū ab aquis delitiaꝝ ⁊ ꝑ ꝯñs conſeruat quia humidum corrumpit Vnde carnes conſeruādo ſalſantur vt humiditas a ſale cōſumet Tribulatio eſt mirra a putrefactōne ꝯſeruans Hac mirra totum corpus xp̄i fuit īuolutū Hec paulū cuſtodiuit ne ſuꝑbiret. ij. Coꝝ.xij. Ne mag.reue.extol.me.da.eſt mihi ſti.car.me.an ſatha.qui me colla. ¶ Quintum eſt quia facit hominem ad deū velocius currere. Equus piger non currit bene ſine calcaribus.tribulatio aūt ē quaſi quidam ſtimulus Gre. Mala que nos hic premunt ad deum ire compellūt. non eni₃ in tribulatōne poſitus cogitat aliam vita₃ et ad eam ire deſiderat Phil.j. Cupio diſſolui et eſſe cum chriſto ¶ Sextum eſt q₂ eſt quoddam ſignum ꝙ ſum⁹ filij dei et ab eo dilecti Hebre.xij.ca.ꝙ ſi extra diſciplinam eſtis ergo adulteri et non filij eſtis. Quem eñ dominus diligit corrigit ⁊ caſtigat.flagel.autem omnem filiū quem recipit . Filius enim debet incedere ꝑ viā patris Via autem xp̄i patris noſtri fuit ipſa tribulatio ab ipſis cunabulis. Et ideo ſi incedimus ꝑ viam tribulatōnis ſignum eſt ꝙ vt filij veri ſequimur patrē noſtrū xp̄m Multa enim et cōtinua ꝓſperitas non eſt

bonum ſignum ſed eſt ſignum ꝙ ibi non ſit
deus Job.xxviij. Non inuenitur in terra
ſuauiter viuentium Vnde xp̄us queſitꝰ a
Magis non fuit inuentus in palatio re-
gis Herodis ſed in anguſto vie. Hic ca-
dit exemplum de beato Ambroſio qñ fuit
hoſpitatus cum quodam milite qui dixit
ſe multa ꝓſperitate potiri et nulla aduerſi
tate moleſtiri. quo audito beatus Ambro
ſius receſſit et noluit cum eo hoſpitari. et
ſequenti nocte domus cū omnibus ꝓfūda
ta eſt Iſtud eſt illud ſignum de quo dicit
in Ezech.ix. Signa thau ſuꝑ frontes viro
rum gementium Thau eſt crux xp̄i.i.ama
ritudo crucis chriſti. quā ꝓ ſigno filij dei
ferūt in corꝑe Gal.vj. Ego enim ſti. do.
no.ie.xp̄i.in corpore meo porto. ¶ Septi-
mum eſt quia eſt quoddam pignus heredi
tatis eterne. quia cum ad illam hereditatē
poſſidendam non ꝑueniatur niſi ꝑ multas
tribulatões iuxta illud Act.xiiij. ꝑ mltas
tribulatões oportet nos intrare regnu dei
et arta ſit via que ducit nos ad vitam qui
in hmōi via eſt inter tribulatões conſtitu
tus iam habet pignus ꝙ ad hereditatē ꝑ-
ueniat quia ꝑambulat viam rectam illuc
ducentem. ij. Thi.ij. Si ſuſtinebimus ⁊ cō
regnabimus Ro.viij. Si tamē cōpatimur
vt et cōglorificemur. ¶ E. Et nota ꝙ in
ter paſſiones et tribulatōnes vtiliſſima eſt
paſſio corporalis infirmitatis et hoc ꝓpt̄
quinqȝ. ¶ Primo quia ipſa eſt quedā dei
correctio et ꝓ peccatis punitō et ido libē
ter et cum paciencia eſt tolleranda Job.
v. Beatus vir qui corripitur a dn̄o Augꝰ
Domine hic vre hic ſeca vt inet.par.cor-
rectō autem dei ex magno amore procedit
Yſa.xj. Egredietur virga.i.correctio. de
radice yeſſe.i.de incēdio amoris. Yeſſe em̄
incendiū interꝑtatur Apo.iij. Ego quos
am.ar.et caſ. Exemplum ꝺ infirmo deſpe
rato cui medicus dat quicqd petit Infir-
mum autem quem credit ſanari dictat val
de et amara medicina potat. ¶ Secundo
quia ipſa eſt quedam dei citatō vt hō cō-
pareat coram deo. vel ad audiendum ſen-
tentiam. ſi infirmitas talis ſit mortalis. vt

ad ſe purgandum ſi non ſit mortalis. et ido
in infirmitate homo debet ſe parare vt ſi
ſententia ſit contra ipſum faciat eam mu-
tare ꝑ veram cōtritōem et cōfeſſionē. Qr
vt dicit Gregoriꝰ. Et ſi deus non mutat
cōſilium tamē aliquādo mutat ſententiam
Exemplum in Ezechia cui deus mutauit
ſentētiam quia cōtritus fleuit Vel debȝ ſe
parare vt poſſit ſe purgare coram deo. qr
ibi eſt aduerſarius noſter qui inceſſanter
nos accuſat Job.j. Cum aſſiſterent filij
dei coram deo. affuit inter eos etiā ſathan
ſcȝ ad homines accuſandum. ¶ Tercio qr
ipſa carnem ſpūi ſubijcit et facit rōnē do
minari. et ꝑ cōſequens virtutes in nobis
habitare. ij. Cor.xij. Libenter gloriabor
in infirmitatibus meis vt inhabi.in me v.
chriſti. Cum enim infirmor tunc fortior
ſum et potens. ¶ Quarto quia ipſa iimi-
cum hominis ſcȝ cōcupiſcentiam carnis
eneruat et quaſi extinguit Ecci.xj. Mali
cia.i.infirmitas vnius hore obliuionē fa-
cit luxurie magne. ¶ Quinto quia facit
hominem de morte cogitare Vnō Ezech.
infirmatus dixit Ego dixi in dimi. dierum
meo. va. ad por. inferi ⁊c̄. Yſa.xxxviij. et
facit etiam facta ſua diſponere. Ibidem.
Diſpone domui tue quia morieris tu ⁊ nō
viues. Nihil autem eſt vtilius q̄ȝ de mor-
te et de alia vita cogitare. quia ex hoc ca
uet homo de peccatis Ecci.vij. Memora
re no.tu. et inter. non pecca. Legitur i vi
taſpatrum ꝙ quidam abbas diſcipulo ifir
mo petenti ſanari reſpondit Rem cibi ne
ceſſariam petis amoueri. quia ſi ferruȝ es
ꝑ infirmitatem rubiginem amittis. Si au
rum es ꝑ ignem ꝓbatus ad meliora ꝓue-
heris Quia ergo infirmitates et tribula-
tōnes ſunt ita vtiles et ſunt via [illegible] celuȝ
ducentes. ideo ſunt valde congrue ad glaȝ
futuram poſſidendam et ideo libenter de-
bemus eas ſuſtinere. et ſi volumus eas li-
benter et cum paciencia ſuſtinere debemꝰ
habere oculos mentis apertos vnum ſcȝ
ad gloriam paradiſi. quā ꝑ paſſiones acq-
rimus. quia vt dicit Gre. conſiderātō pre
mij minuit flagelli. et alteꝝ ad penas pur-

gatorij et inferni quas ꝑ paſſiones euadi-
mꝰ Augꝰ. Ideo diuina bonitas iraſcitur
in hoc ſeculo ne iraſcatur in futuro et mi
ſericorditer adhibet temꝑalem ſeueritateȝ
ne eternā iuſte inferat vltōem Et ſic patet
primum. ¶ Secūdo apl̄us ꝓbat hanc glo
riam eſſe futuram ꝑ deſiderium humane
creature Et eſt talis ratio Naturale deſi-
derium hominis non poteſt eſſe fruſtra. qr
demonſtraret imꝑfectōem facientis qui ta
le deſideriuȝ poſuit et fecit in homine. Ex
emplum de feneſtra domus que nūquā de
beret aꝑiri. manifeſtum eſſet ꝙ talis fene-
ſtra eſſet fruſtra. ſed omnis homo natura
liter deſiderat ꝑfectum bonum qđ eſt glia
dei que in reuelatōne filioꝝ dei dabit. hu-
ius rōnis maior eſt notiſſima et ideo ipaȝ
ſilet. minorem autem ponit et ꝓbat. et hoc
eſt qđ dicit Bene dico ꝙ futura gloria re
uelabitur in nobis. quia expectatō creatu-
re id eſt. hominis qui eſt omnis creatura.
eo ꝙ habet cōuenientiam cum omni crea-
tura vt dcit Greg. ſcȝ eſſe cum elemētis
viuere cū arboribus. ſentire cum animali-
bus. et intelligere cum angelis. vel quia ē
finis omnis creature Mar.xvj. Predica
te euangeliū omni creature.i.homini Ex-
pectatō in quā hominis.i.naturale deſide-
rium hoīs expectat.i.expectando deſiderat
reuelatōeȝ filioꝝ dei.i.deſiderat gloriā dei
quā filij dei habebunt qñ oſtendentur eſ-
ſe filij dei ſcȝ in beata reſurrectōne.j. Jo.
iij. Filij dei ſumus et nondū apparuit quid
erimus. cum autem apparuerit ſimiles ei
erimus Et bene dico ꝙ homo naturaliter
expectat illam gloriam futuram. quia ip-
ſa creatura i.hō ſubiecta eſt multe vani-
tati. corruptōnis et mutabilitatis quā va
nitatem homo nō vult. quia omnis homo
naturaliter refugit malum. ſed deus ex iu
ſticia ꝓpter peccata primoꝝ ꝑentum ſub-
iecit eam.i.hominem vanitati corruptōnis
et mutatōis Gen̄.ij. Quacunqȝ die come
di. morte morietur. Subiecit tamen eā illi
vanitati in ſpe finaliter liberandi ab illa
vanitate corruptōis et mutatōnis ſcilicet
in gloria filioꝝ dei Tunc eniȝ homo libe-

rabitur a ſeruitute corruptōis et mutatō-
nis.j. Coꝝ.xv. Nouiſſime autem inimica
deſtructur mors Et iteꝝ. oportet autē cor
ruptibile hoc induere in corruptōeȝ Et ſic
patet ſecundum. ¶ Tercio idem ꝓbat ſcȝ
ꝙ futura gloria reuelabitur in nobis per
deſiderium omnis creature. et eſt ratio tal
Naturale deſiderium omnis creature non
pōt fruſtrari quia ut dictum eſt oſtenderȝ
imꝑfectōem cōdentis creaturaȝ qđ eſt im
poſſibile Sed omnis creatura habet natu
ralem quādam expectatōem et inclinatōeȝ
ad gloriam futuram eo ꝙ ſemꝑ eſt in mo-
do in quodam gemitu et dolore quaſi ꝑtu-
riens pre labore fatigatōnis. quia ſemꝑ ꝑa
git miniſteria a deo ſibi cōſtituta. tūc autē
quieſcet Omne autem qđ mouetur quo-
cunqȝ motu naturaliter deſiderat quieſce-
re. ꝑ qđ patet ꝙ omnis motus et circula-
ris ⁊ rectus et naturalis quodāmodo ina
turalis eſt tendens ad quietem. In reue-
latōne autem future glorie omnis motus
ceſſabit et omnis creatura quieſcet qr duȝ
finis quieſcit habetur ꝙ etiam ea que ſūt
ad fineȝ quieſcūt Sȝ hō eſt finis oīs crea
ture g̃ tunc quieſcet ergo et omnis creatu
ra tunc ſimiliter quieſcet Et ſic omnis cre
atura deſiderat naturali deſiderio quieſce-
re. Huius rōnis maiorem tanq̄ȝ notiſſimā
ſilet. minorem autem ponit et ꝓbat. et hoc
eſt quod dicit. Scimus em̄ ⁊c̄.i. bene dico
ꝙ futura gloria reuelabitur in nobis. quia
nos ſcimus ꝑ occultam fidem ꝙ oīs crea-
tura ingemiſcit.i.cōtinue renouatur in ge
mitu ſuo modo eo ꝙ eſt in cōtinua oꝑatō
ne et mutatōne ⁊ ꝑturit vſqȝ adhuc. id eſt
ꝑ totū tꝑus durat. Omnis creatura ē qua
ſi ꝑturiens quia eſt in continua motōne et
continue explet et implet miniſteria a deo
ſibi cōſtituta ſed ſupple. qđ cōtinue mouet
et laborat naturaliter deſiderat quieſcere.
ſed i illa gloria oīa quieſcent ergo omnia
deſiderant illam gloriam. Et ſic patet ter-
cium ¶ Quarto idem ꝓbat ꝑ deſiderium
quod habent ſancti viri ex reuelatōe ſpūs
ſancti; Et eſt ratio ſua talis Impoſſibile
eſt eſſe falſum ꝙ ſpūſſanctus ſanctis viris

reuelat ſed nos qui habem⁹ primicias ſpi
rituſſancti ex eius reuelatōne expectantes:
ſumus adoptōem filioꝝ ſcȝ redemptōnem
corpis noſtri.i.glorioſam reſurrectōem in
qua et p quam apparebit ꝙ nos ſumus fi
lij dei adoptiui et redempti a dño.nos in-
quam ſic expectantes ingemiſcimus.id eſt
quottidie renouam⁹ gemitus ꝙ hec glo-
ria non cito venit quia vt dicit Puer.ſpes
que differtur affligit animam Pſal. Heu
mihi quia incolatus meus plongatus eſt.
Huius rōnis maiorem tanꝗ notam ñ po
nit.minorem autem ponit.et hoc eſt quod
dicit Non ſolum autem illa ſcȝ ois crea-
tura expectat reuelatōem filioꝝ dei .ſed et
noſ ipſi qui habemus primicias ſpūs. glo.
tempe et dignitate ſiue pfectōne Sed non-
ne patres ve.te.ſpūmſanctum habuerunt
Ad quod dicendū ꝙ apli primo habuerūt
ſpūmſanctum in ſigno viſibili Act.ij. Appa
ruerūt illis diſp.lin.tanꝗ ignis Jo. vij.
Nondum eñ erat ſpūs datus.ſcȝ in ſigno
viſibili.Vel dicendum ꝙ apli habuerunt
primiciaſ ſpūſſancti quia ipſi fuerunt pri-
mi qui p ſpiritumſanctū xpo adheſerunt.
Unde in no.teſt.et in fide chriſti ipſi fue-
rūt primicie ſpūs.et ideo magis cari et ac
cepti deo.ſicut primitiue fic⁹ cariores ſūt
Nos inquā ingemiſcim⁹ ſcȝ intus p deſi-
rium expectanteſ adoptōem filioꝝ dei.id ē
quando in filios dei adoptabimur quod
erit quādo ſimiles ei erimus ſcȝ glorioſi in
anima et corpe. Unde talis adoptō erit re
demptio corpis noſtri.quia tunc ꝟtus paſ
ſionis xpi p quam redempti ſumus appli-
cabitur corpi noſtro ppter quā glorioſuȝ
efficietur.et ſic patet certitudo illi⁹ glorie
quā p paſſiōes pñtes recepturi ſum⁹ quā
homo et omnis creatura expectat.quia in
illa gloria ſol et luna et omnia elemēta in
duent nouam gloriam et quieſcēt. Yſaye.
xxx. Et erit lux lune ſicut lux ſolis.et lux
ſolis erit ſeptempliciter ſicut lux ſeptē die
rum. Ingemiſcamus ergo ſi non facimus
opa digna illa gloria et ſi faciam⁹ opa di-
gna ingemiſcam⁹ qꝛ non cito im⁹ ad glaȝ
Et nō hic de axa filia Caleph que ſedenſ

ſuper azinam et vadēs ad viꝝ ſuum inge
muit cui pater dedit irriguū ſupius et iſfe-
rius Axa vt dicit Gre.ē anima iuſti deo
deſponſata que ſedet ſuper azinam quādo
ſenſualitati ratio dominatur et anima do-
minatur carni ⁊ tunc vadit verſus viruȝ
ſuum ſcȝ deum cui deus pater dat irriguū
ſupius ſcȝ p dilatione future glie. Pſal.
Quādo veniam et apparebo ante do. dei
mei fuerūt mihi lacrime mee panes die ac
nocte. Dat etiam irriguū inferius ſcȝ p in
colatu pñtis miſerie Tota eñ vita noſtra
plena eſt miſerijs et tamen in iſtis miſeriſſ
multi cupiunt diu ſtare. Et ſic patet totuȝ
de epiſtola.

¶Dominica quinta de euangelio ſermo LXXIIII

Cum turbe multe irruerēt in
ieſum vt audirent ꝟbum dei
et ſtabat ipſe ſecus ſtagnū ge-
neza. Lu.v. Ad tria principa-
liter filius dei indutus carne
humana venit in mundum. Primo ad ve
ritatem docēdaȝ quia falſitate ceci eram⁹.
Joh.xviij. Ego ad hoc natus ſum et ve-
ni vt teſtimoniū phi.veri. Secūdo ad pec
cata et opa dyaboli diſſoluendū et deſtru-
endū quia peccatiſ ligati eramus.j. Joh.
iij. In hoc apparuit filius dei .vt diſ.opa
dyaboli Tercio ad vitam gratie et glorie
nobis dandam.quia omnes in morte deti-
nebamur Jo.x. Ego veni in mundum vt
vitam habeant et abundantius habeant.
Ibidem. Sic dilexit deus mundum vt fi-
lium ſuū daret vt omnis qui credit in ipm
non peat ſed habeat vitaȝ eternā Primū
iſtoꝝ videlicet veritatis doctrina.pfecte i
hoc euangelio cōtinetur Nam et populuſ
cū feruore audiebat qđ patet qꝛ irru.in ie
ſum et chriſtus veraciter et gratioſe doce
bat eos quia ſedens de nauicula docebat
eos In quo quidem euāgelio ſeptem con
tinētur Primū eſt frequentia et deuotio
populi ad verbum dei audiēdum ibi Cuȝ
turbe irru.in ieſum vt audirēt verbuȝ dei

et ipſe ſtabat ſecuſ ſtagnū geneza. Stagnū
genezaret vt dicit Beda idem ē quod ma
re galilee et tyberiadis ſed mare galilee di
citur ab iacente puitia.mare vero tyberi
adis a prima ciuitate quā herodes in ho
norē tyberij ceſaris edificauerat Stagnuȝ
vero genezareth dicitur a natura ipſi⁹ la-
ci qua criſpantibus vndis ex ſe auꝝ exci-
tare phibetur. Mare vero dicit cōſuetudi
ne hebreoꝝ qui omnē congregatōeȝ aqua
rum appellant mare Secūdum eſt doctri
na chriſti ad populū inſtruēdū ibi Aſcen-
dens autē in vnam nauiculam que erat ſi-
monis rogauit eū a terra reducere pupu-
lum et ſedens de nauicula docebat turbas
Terciū eſt pceptum chriſti ad hoies p piſ
ces ſignatoſ piſcandū ibi Duc in al.⁊ lax.
re.vc.in ca . Quartum eſt piſciū captura
copioſa et occurſus alioꝝ diſcipuloruȝ ad
adiuuandū ibi Et cum ho.ſe.conclu.piſc.
mul.copioſa. Quintum eſt humilis petri
prelocutio ad xpm reuerēdum ibi . Quod
cum vidiſ.ſimon pe.pci.ad ge.ie.dicēſ exi
a me dñe quia homo peccator ſum Sextū
eſt aplatus petri pfiguratio ad hoies capi
endum ibi Noli timere ex hoc iam ex.ho.
ca . Septimū eſt pe. Jacobi ⁊ Johannis
conuerſio oibus relictis ad chriſtum ſeqn
dum ibi Et ſubductis ad ter.na.relic.om.
ſe.ſunt eum. ¶Primo ergo ponit deuo-
tio et frequentia populi ad ꝟbum dei au-
diendū.quia turbe irrue.in ieſum vt audi-
rent ꝟbum dei Hec autem deuotio et fre-
quentia ex octo cauſabatur ¶D. Pri-
mo ex raritate audientie verbi dei j. Reg.
iij. In diebus illis ſermo domini erat pre-
cioſus.i.iratus. Omne autem raꝝ carum
Propter maliciam autē populi deus pdi-
catores ſubtraxerat et ideo erat magna fa
mes audiendi verbū dei Amos. viij. Ecce
ego immittā famē in terrā non famem pa
nis nec ſitim aque.ſed famem audiēdi ver
bum dei Et hec eadem fames erit in fine
mundi quādo omnes iudei conuertētur et
auide querent qui eos vocat. Pſal. Con
uertantur ad veſpam ſcȝ mūdi . et famem
patient vt canes ſcȝ audiendi verbum dei

et circu.vt inueniant doctorem.ſi vero nō
fuerint ſaturati ſcȝ ꝟbo dei. murmurabūt
id eſt dolebūt et cōquerent. Non autē tot
ſunt predicatoreſ qđ non eſt auiditas i po
pulo ad audiendū verbū dei.imo ꝟbuȝ dei
cōuerſuȝ eſt in nauſeā. Numeri.xxj. Nau-
ſeat anima noſtra ſup cibo iſto leuiſſimo.
Et tamē erat cibus optim⁹ omnis ſapo-
ris in ſe ſuauitatem habens vt dicit in li-
bro Sap. Sic eſt verbū dei et multo meli
us et tamen hoies nauſeāt ſup ipo quod ē
peſſimū ſignum infirmitatis aīe.ſic eñ cuȝ
auiditate ſumere cibum corpalem et bene
maſticare ⁊ dirigere eſt ſignum magne ſa-
nitatis corpis.et non ſumere cibum vl ſū-
ptum non retinere eſt ſignū magne īfirmi-
tatis ſic libenter audire verbum dei . et in
corde retinere eſt ſignū ſane anime. et non
audire vel auditū non retinere eſt ſignum
infirmitatis anime et nihil pficiētis He
bre.iiij. Non enim pfuit illis ſermo audi-
tus non admixt⁹ fidei ſcȝ viue que p op⁹
demonſtratur. ¶Secundo cauſabatur ex
gratioſitate pſone . erat eñ xpūs affabilis
valde et gratioſa pſona Pſal. Specioſus
forma pfilijs hominū Diffuſa eſt gratia i
labijs tuis Idem. Unxit te deus deus tu
us oleo leticie Predicator autē affabilis
et gratioſus aſpectu multū attrahit et di-
lectat Prouerbiū eſt.cum iocula tor diſ-
plicet eius cantilena nō placet et econuer
ſo cū iocula tor placet ei⁹ cantilena placȝ.
Chriſ. Signū ſtudioſi agricole eſt meſſis
fecūda.ſignū boni negociatoriſ eſt recta re
ferta.ſignum gratioſa pdicatoris eſt eccia
plena. ¶Tercio cauſabat ex efficacia lo-
quendi erant enim verba chriſti efficaciſ-
ſima et tangētia cor. Iere . xxiij. Nonne
verba mea quaſi malleus cōterens petras
Joh.vij. Nunꝗ ſic locutus eſt hō. Nōne
verbum ſalutatōis Marie ad Elizabeth
ſanctificauit Johannē in vtero exiſtēteȝ
et exultare fecit eum quia formatū fuit in
ore chriſti et egreſſum p os Marie et in-
trauit p aures Elizabeth vt dicit Chriſ.
Si ergo verbū xpi adhuc in vtero exiſten
tis tantam virtutem habuit quantam ha-

bere debuit quãdo loquebatur p ſe. Et ſi
loquente Petro omnes compuncti ſunt
corde et baptizati vt dicitur Actuum .x.
Cecidit ſpũſſanctus ſup omnes qui audi.
verbum Quid debuit fieri loquente chri
ſto magiſtro petri. Hier. dicit ꝙ dum rodi
eſchineus exularet et legeretur illa demoſ
cenis orõ quã aduſ⁹ eũ hũerat et oĩs mi-
rarentur eſchineus qui ipſum audierat lo
quentem ſuſpirans ait. Quid dixiſſetis ſi
ipſam beſtiam audiſſetis verba ſua reſonã
tem Habet inquit Hier. neſcio quid latẽ
tis energie. i. virtuoſe opatõniſ viue vociſ
actus et in aures diſcipuli de autoris ore
tranſfuſa fortiuſ ſonant Et de Tito liuio
dicit ad Titum liuium lacteo eloquentie
fonte manantem de vltimis hiſpaniaꝝ gal
liarumq; finibus quoſdam veniſſe nobi-
les legimus. et quos roma ad contempla-
tõem ſui non traxit vnius hoĩs fama pdu
xit. et ideo chriſto predicante tantam vir-
tutem dederat voci ſue. ꝙ multi relictis
omnibus eum ſequebantur et mares et fe
mine Math. xix. Ecce nos relin. omnia et
ſecuti ſumus te Unde efficaciam eius lo-
quele quedam mulier admirans ſurrexit i
populo dicens. Beatus venter qui te por
tauit et vbera que ſuxiſti. Lu. xj. ¶ Quar
to cauſabatur ex ſapientia verboꝝ. qr ver
ba altiſſimi et magni põderis proferebat.
Io. vj. Verba vite eterne habes De Sa
lomone dicitur ꝙ ꝓpter ſapientiã ei⁹ oẽs
deſiderant ipſum videre et multi ꝯueniebãt
ad eum Et regina ſaba venit a finibuſ ter
re audire ſapientiam eius vt patet. iij. reg.
x. Sed chriſtus in infinitum maiorem ſa-
pientiam habuit Salomone. iuxta illud.
Math. xij. Ecce plus ꝙ̃ Salomon hic.
Unde chriſtus dum loqueretur ꝓpter al-
titudinem verboꝝ eius quidam dicebant
ꝙ inſaniebat. quidaꝫ ꝙ demoniũ habebat.
quidam ꝙ angelus ei loquebat. quidã cre
debant ꝙ doctrina ei⁹ eſſet ei infuſa a deo
vt ipſe dicebat Io. vij. Mea doctrina nõ
eſt mea ſed eius qui miſit me patris. et ta-
les eius doctrinam intelligebant et nõ alij
Yſa. vij. ſcdm aliam tranſlatõem. niſi cre

dideritis non intelligetis Math. xiij. Vo-
bis eſt datum noſſe miſterium regni dei.
¶ Quinto cauſabat ex maliuolentia sacer
dotum ſcribaꝝ et phariſeoꝝ Chriſtus nã
q; predicabat veritatem et non reuerebat
pſonam Mat. xxij. Magiſter ſcim⁹ quia
verax es et viam dei in veritate doces. nõ
enim reſpicis pſonam hominũ Et ideo qr
ſacerdotes et phariſci multi reprehenſibi-
les erant xp̃us mirabiliter et multum con
tra eos loquebatur quaſi in omni predica
tõne et quia ipſi odioſi erant pplõ. iõ xp̃us
ex hoc magis placebat et plures ad eum
veniebant. et hoc peccatis noſtris exigen-
tibus vſq; hodie durat. quia ſi quis nõ ſo
lum loqueretur ſed pſequeretur clerũ mi-
rabiliter placeret populo et hoc eſt ꝓpter
maliciam cleri. ¶ Sexto cãbatur ex bñfi
cis que cõferebat. nam virtus dei de illo
exibat et ſa. om. Math. vij. Surdos fecit
audire et mutos loq̃ faciebat etiã aliquã
do pplõ mirabilia quinia vt patet Iohã.
vij. ⁊ Math. viij ¶ Septimo cauſabatur
ex ſanctitate vite nam ad ſanctum homi-
nem predicantem multi vadunt et ſi nihil
facit contra ſuam predicatõem ſed eã ſer-
uat. chriſtus autem nullam malũ faciebat
Iohã. viij. Quis ex vobis arguet me de
peccato. j. Petri. ij. Qui peccatum nõ fe-
cit nec inuentus eſt dolus in ore ei⁹ Iteꝫ
oĩa que ꝑdicabat ipſe primo oĩa faciebat
Act. j. Cepit ieſus facere et docere Item
aſperam penitentiam faciebat in artiſſima
paupṫate Math. viij. Vulpes foueas ha
bent et vo. ce. ni. filius hominis non habꝫ
vbi caput ſuum reclinet. ¶ Octauo cau-
ſabatur ex vtilitate audientie vbi dei. ha-
bet enim verbum dei ſeptem bona efficere
in audiente. ¶ E. Primum eſt quia illu
minat intellectuꝫ. Pſal. Lucerna pedib⁹
meis vir. tu. et ideo verbum eſt oſtium ad
habendam fidem Quia vt dicit Apoſto.
Ad Ro. x. Ergo fides eſt ex auditu. audi-
tus autem p verbum chriſti Secũduꝫ qr
inflamat affectum ad amorem celeſtium.
Unde loquente Petro cecidit ſpũſſanct⁹
qui ignis diuinus eſt ſup omnes qui audie

bant ver. Act. x. In cuius figura Yſa.
dum deberet mitti ad predicandum vola-
uit ad eũ vnus de ſeraphin et calculo igni
to queꝫ forcipe tulerat de altari tetigit la-
bia ei⁹ vt ſic inflãmat⁹ alioſ iflãmaret. Yſa.
vj. Pſal. Eloquiũ domini inflãmauit eũ
Terciũ quia facit audiẽtes filios dei. Io
han. x. Illos dixit deuſ ad quos ſermo dei
factus eſt Quartuꝫ qr paſcit aĩaꝫ Math.
iiij. Non in ſolo pane viuit homo ſed ĩ oĩ
verbo quod ꝓcedit de ore eius. Quintuꝫ
quia ſanat Sapi. xvj. ca. Neq; herba ne-
q; malagma ſa. eos ſed ſermo tuus domie
qui ſanat vniuerſa Dum enim monet ho-
minem ad penitentiam vt patet in niniui-
tis qui ad predicationem Ione conuerſi
ſunt Ione. iij. Et ſanctificat hominẽ Io
hañ. xvij. Sanctifi. eos in veritate ſermo
tuus veritas eſt manifeſtum eſt ꝙ animaꝫ
ſanat Sextum quia liberat hominem ⁊ fa
cit diſcipulum chriſti Io. xv. Si manſeri
tis in ſermone meo veri diſcipuli mei eri-
tis Et alibi Et veritas liberabit vos Se-
ptimũ quia beatificat Lu. xj. Beati q̃ au
diũt verbum dei et cuſtodiunt illud Ioh.
xiij. Si hec ſcitis beati eritis ſi feceritiſ ea
Sed quia verbum dei tot bona efficit diĉ
Aug⁹ etiam de verbis domini ꝙ verbum
dei eſt cum tanta reuerẽtia et diligẽtia au
diendum cum quãta corpus chriſti viden-
dum et tractandum Et ſic patet primum.
¶ Secundo poniſ doctrina chriſti ad po
pulum inſtruẽdũ. quia aſcen. in v. na. vbi
nota ꝙ nauis xp̃i eſt nauis innocentie in
qua chriſtus venit in mundum. nauis pe.
eſt nauis penitẽtie quia petrus pfectã pe-
nitentiam fecit. Eſt eñ penitentia ſm gre
go. pterita mala deplangere et plangenda
iterum non cõmittere qd̃ beatus Petrus
pfecte fecit. Lu. xxij. Egreſſus fo. fleuit a
mare Hec penitẽtia p crucem deſignatur
Math. xvj. Si quis vult venire poſt me
abneget. ⁊c̃. i. penitentiam et ſequatur me
Hanc nauem ſcꝫ crucem xp̃us aſcẽdit vt
pfecte poſſet docere Tunc enim p̃dicator
pfecte docet quãdo in ſe oſtendit facto qd̃
predicat verbo et ideo xp̃us aſcendit cru-

cem. et de ipſa mirabilia docuit Quia vt
dicit Aug⁹. In xp̃o pendente in cruce
inuenitur exempluꝫ omnis pfectõnis Do
cuit ergo chriſtus pendens in cruce trede
cim pfectiſſima exempla quibus tota vita
humana pfecte informatur ¶ P. Prio
ergo docuit exemplum caritatis. quia iu-
ſtus ꝓ iniuſtis moritur. amicuſ ꝓ inimiciſ
deus ꝓ hominibus Ro. v. Cõmendat de⁹
caritatem ſuam in nobis qm̃ cuꝫ inimici
eſſemus recon. ſu. deo p mortem filij eius.
Uix enim ꝓ iuſto quis moritur. ſed ꝓ im-
pijs et peccatorib⁹ qs audeat mori Bern.
Super omnia amabileꝫ te mihi reddit bo
ne ieſu calix quam ſumpſiſti opus redẽptõ
nis noſtre Secũdo docuit exemplum pena
litatis quia a planta pedis vſq; verticem
nõ fuit in eo ſanitas vt diciſ Yſa. j. Treñ.
j. O vos omnes qui tranſitis p viam attẽ
dite et videte ſi eſt dolor ſicut dolor meus.
Tercio docuit exemplum largitatis qr ad
vnũ verbum dedit regnũ ſuũ latroni Lu.
xxiij. Hodie mecum eris in padiſo Nota
hic de alexandro q̃ nihil dedit reſpectu xp̃i
et tamen largitor homo de mũdo fuiſſe dr
Et ſicut dedit latroni ita paratus eſt dare oĩ
petenti Ad hanc ergo largitatem ſignãdũ
manibus pforatis pependit in cruce quia
de homine largo dicitur ipſe habet manuſ
foratas. Quarto docuit exemplum paup-
tatis quia ipſa abundantia boni et fons a
que viue nudus et ſitibundus moriť. Io.
xix. Sicio. Treñ. iij. Recordare paup. et
tranſ. me abſinthij et fellis. memoria me
mor ero ⁊ tabeſcet ĩ me anima mea Qui.
to docuit exemplũ humilitatis quia mor-
tem abiectiſſimam elegit. et cum iniq̃s de-
putatus eſt Phil. ij. Humiliauit ſemetip
ſum factus obediens vſq; ad mortẽ. mor
tem autem crucis Pſal. Ego ſum vermiſ ⁊
non homo Sexto docuit exemplũ pietatiſ
et manſuetudinis quia ad iterfectores ſu-
os oſtendit viſcera pietatis dicens. Luce.
xxiij. Pater dimitte illis. quia neſciũt qd
faciunt Quod verbum ita fuit viſum ma
gne pfectõnis audientibus ꝙ audito hoc
verbo multi ſunt ad xp̃m conuerſi vt diciſ

Hiero. Hiere.xj.c. Ego quaſi ang. mãſue
tu. q poꝛ. ad vi. Longino etiã qui ꝑfoꝛauit
ſibi latus dedit viſum Septimo docuit ex
emplum cõſtantie quia nõ fugit ſicut diſci
puli ſed ꝓceſſit eis obuiam dicens Quem
queritis Quibus reſpondentibus Jeſum
nazarenũ. ait. Ego ſum Jo.xviij. Octa
uo docuit exẽplũ ſapiẽtie. quia tã ſapient
decepit luciferuꝫ et fecit ſicut piſcatoꝛ ha
mo quem abſcondit ſub verme ſic chꝛiſtuſ
deitatem ſubhumanitate abſcondſt et dya
abolus qui credit ipſum capere captus eſt
Job.xl. An extrahere poteris leuiathaꝫ
homo aũt fune ligabis linguam ei⁹ No
no docuit exempluꝫ obediẽtie Math.xxvj
pater ſi poſſibile eſt tranſ. a me ca. iſte ve
rũtamẽ non ſicut ego volo ſed ſicut tu. De
cimo docuit exemplum patientie. quia de
pilatus conſputus. collaphiſatus. verberat⁹
et felſe accuſatus. moꝛti cõdemnatus. affi
xus cruci. et moꝛtu⁹ non apperuit os ſuũ
ita vt miraretur pꝛeſes dicens. Mar. xiiij
Non reſpondes quicꝗ. vides in quãtis te
accuſant. Vnde ꝓpter eius nimiaꝫ patien
tiam herodes ſpꝛeuit eum tanꝗ inſanum
indutum veſte alba. vt dicitur. Lu.xxiij.
Yſa.liij. Sicut ouis ad oc.du. et quaſi ag.
co.ton.ſe.obmu. et non ape.os ſuum. Vn
decimo docuit exemplum victoꝛie. Quia
moꝛiens vicit omnia. Jo.xvj. Confite qꝛ
ego vici mũdum. Aug⁹. Manu inermi et
affixa cruci debellauit aereas ꝑtãtes. Duo
decimo docuit exemplum compaſſionis
quia in tanta pena conſtitutus. compaſſ⁹
eſt matri dicens iohanni. Ecce mater tua
Johan.xix. Compaſſus eſt petro neganti
ſe et reſperit eũ. Compaſſus eſt toti generi
humano. Et ideo cuꝫ clamoꝛe valido ⁊ la
crimis affecit ſeipm̃ et exauditus eſt pꝛo re
uerẽtia ſua. Hebꝛe.v. Tredecimo docuit
exemplum completõnis et perfectionis. qꝛ
omnia que conſtituit ei pater cõpleuit. per
ficit et cõſummauit. et ideo ait. Cõſumma
tum eſt et inclinato capite emiſit ſpm̃. Jo.
xix. Bene ergo dicit ꝙ ſedens docebat de
naui turbas. id eſt. pendẽs in cruce docuit
ſancta exempla omnium virtutũ et omnis

perfectiõnis. Et ſic patet ſcd̃m. Tercio
ponitur pꝛeceptum chꝛiſti ad hoies per pi
ſces ſignatos piſcandũ ibi. Duc in altũ ⁊c.
Quia ſicut dicit apl̃us. j. Coꝛ.ix. nunquid
deo cura eſt de bobus. Similiter nec de pi
ſcibus capiendis vel ꝓpter eos pꝛeceptuꝫ
poſuerit. Sed ad aliud ſignificandum hoc
dixit. nam altum pelagus ſcd̃m allegoꝛiam
eſt gentium multitudo pꝛofundata in abyſ
ſu erroꝛum et peccatoꝛum. Vt ergo chꝛiſt⁹
ceſſauit loqui iudeis. id eſt poſt moꝛtem et
reſurrectionem ſuam dixit petro tanꝗ ca
pitaneo alijs ⁊ apl̃is vt intrarẽt gentiũ ꝓ
funditatem. et ibi laxarent retia ſua. Ma.
xxviij. Docete oẽs gentes bapti. eoſ in no.
⁊c̃ Vnum rete eſt articuloꝝ fidei. aliud ẽ
virtutum. aliud eſt donoꝝ ſpũſancti. aliud
ẽ ſacramentoꝝ eccleſie. Omnia illa retia
expanderunt apoſtoli ſuper gentes et cepe
runt innumerabilem multitudinẽ hominũ
ij. Coꝝ.xij. Cum eſſẽ aſtut⁹ dolo vos cepi
Hiere.xvj. Ecce ego mittã piſcatoꝛes mul
tos et piſcabuntur eos. Et quare tot. pꝛen
diderunt. Certe quia chꝛiſt⁹ erat cum eis
in naui Math.xxviij. Ecce ego vobiſcuꝫ
ſum omni die vſqꝫ ad cõſum. ſe qꝛ niſi gra
tia chꝛiſti fuiſſet cum apl̃is in faciẽdis mi
raculis et i alijs operib⁹ paucos piſces ce
piſſent Sicut et moderni tempis pꝛedica
toꝛes paucos infideliuꝫ conuertũt. Et ideo
non debẽt vocari piſcatoꝛeſ. ſed venatoꝛes
et tota die venantur et nihil capiunt. Hie.
xvj. Mittam eis multos venatoꝛes et ve
nabuntur eos. Sed apl̃i per gratiã chꝛiſti
et per ſpm̃ſanctum. quem in maxima copia
ceperunt concluſerũt in dictis retib⁹ mag
nam hominũ multitudinem. Sequitur et
annuerũt ſocijs qui erãt in alia naui vt ve
nirẽt ⁊ eoſ adiuuarẽt. due naues ſũt eccle
ſia gentiũ et iudeoꝝ. et ď vtraqꝫ fuerũt pi
ſcatoꝛes. Petrus ergo et alij apoſtoli de
eccleſia iudeoꝝ annuerunt piſcatoꝛibus q
erant in alia naui. i. in eccleſia gentiũ ſicut
fuerũt martires et confeſſoꝛes quibus oñ
derũt voluntatem dei eſſe. vt ipſi cum eis
piſcarentur. Lu.x. Deſignauit dominus ⁊
alios. lxxij. et miſit illos binos ante facieꝫ

ſuam. et ſic pꝛedicatoꝛes de gentib⁹ inſimul
cum apl̃is impleuerũt duas naues de boi
bus cõuerſis ſcꝫ triũphantem ⁊ militanteꝫ
eccleſiam. Et nota ꝙ dicit Rumpebaſ aũt
rete. quia non omnes conuerſi ſteterũt i re
ti fidei et virtutum et ſacramẽtoꝝ. imo mul
ti egreſſi ſunt ⁊ foꝛtiſſime fregerũt rete in
multis locis ꝑuertẽtes et fideꝫ et virtutes
et ſacramenta. nam exiuit et fregit arrius
ſabellius. fotinus manicheuſ et multi alij
turpiter. retia ſupꝛadicta et ꝑ cõſequẽs ec
cleſiam vaſtauerũt Pſal. Extermiauit eã
aper de ſilua. et ſingularis ferus depaſt⁹ eſt
eam. j. Job.ij. Ex nobis ꝓdierunt ſed ex
nobis non erant. naꝫ ſi fuiſſent ex nobiſ ꝑ
manſiſſent vtiqꝫ nobiſcum. j. Thi.iiij. ſpi
ritus manifeſte dicit ꝙ in nouiſſimis tem
poꝛibus diſcedent quidam a fide attẽden
tes ſpiritib⁹ erroꝛis et doctrinis demonio
rum. Sed attende quid petrus antequã
retia laxarent reſpondit dicens. Pꝛecep
toꝛ ꝑ totam noc. la. ni. cepimuſ In quo v
bo duo ſignificantur Primũ inutilitas ꝑ
dicatoꝝ ve. te. et etiã noui q pꝛedicãt ver
bum dei gratia chꝛiſti eis non opitulante.
Pꝛedicatoꝛes enim ve. te. piſcabãtur i no
cte quia in ve. te. omnia erant velata ⁊ ob
tenebꝛata caligine. Job.iij. Obtenebꝛent
ſtelle. i. pꝛedicatoꝛes caligine eius. In cu
ius figura Moyſes volens populo pꝛedi
care velabat faciem ſuam Exo.xxxiiij. in
huius etiam figura dum dominuſ daret le
gem moyſi in mõte ſynai opuit nubes mõ
tem Exo.xix. Similiter dominus apparu
it in nebula i templo Salomonis dum de
dicaretur. iij. Reg.viij. Piſcabantur ſolũ
iuxta terraꝫ. quia ſola terrena et tempalia
reꝓmittebant. Yſa.j. Si volueritis et au
di. me bo. ter. come. et ideo nihil ceperunt
quia nec vnam animã in nauem celi miſe
runt Hebꝛe.vij. Nil enim ad ꝑfectã addu
xit lex Sed poſtꝗ chꝛiſtus fuit paſſus et
gloꝛificatus et ſpũſanctus datus. oĩa ſcã
ſunt clara et celũ ẽ aptũ et mirabiles gra
tie ſunt date ⁊ ꝓdicatoꝛibus ⁊ ppl̃o. Et iđ
pꝛedicatoꝛes noui teſtamenti non piſcãtur
in nocte ſed in claro lumine nec iuxta ter

ram quia non ꝓmittũt terrena. ſed vadũt
in altum quia reꝓmittũt celum et celeſtia
Math.iij. Penitẽtiaꝫ agite appꝛopin. eñ
regnum celoꝝ Phil.iij. Noſtra cõuerſatõ
in celis eſt Et ideo multos piſces trãſmit
tunt ad nauem celi Pꝛedicatoꝛes etiã no
ui teſta. quãdo gratia dei eis et ppl̃o ñ ſuf
fragatur nihil pꝛendunt. Et ideo petr⁹ di
xit. In verbo tuo laxabo rete. in. i gratia
verbi tui. Et ꝓpterea pꝛedicatoꝛes ſemper
in pꝛincipio ꝓdicatõnis debent ſpũſancti
gratiam inuocare quia ſine ipſa nihil pꝛe
dunt. Secundũ eſt ſtatus peccatoꝛis q i
pꝛedicto verbo tripliciter deſcribitur. ſcꝫ
Tenebꝛoſus Laboꝛoſus et Infructuoſ⁹
. Pꝛimo deſcribit tenebꝛoſus qꝛ ꝑ
totam noctem dicit Et ſi ſm̃ beatũ Job.
omnes quippe inuoluimur tenebris qꝛ vt
Phus dicit. Anima naſcitur ſicut tabula
raſa in qua nihil eſt depictum et ad ꝑfecti
onem ſcientie vix aut nunꝗ ꝑ totam vitaꝫ
ꝑuenire poteſt tamẽ peccatoꝛ maxime tene
bꝛis eſt inuolutuſ Jo.iij. Dilexerũt homi
nes magis tenebꝛas ꝗ lucem. erant eñ eo
rum mala opa Vnde peccatoꝛ ꝯpatur no
ctue et buboni que in claritate diei nihil
poſſunt videre ſed in obſcuritate noctis.
Peccatoꝛ eſt ſicut hely qui lucernam dei
non poterat videre anꝗ extingueretur. j.
Regũ. Tercio. Sic peccatoꝛ nihl clarum
poteſt videre ſed ſi quid eſt male fumigãs
Secũdo deſcribitur laboꝛioſus quia labo
rantes dicit. Peccatoꝛes multũ laboꝛant
et ſollicitantur in acquirendo bona tꝑalia
et in cõſeruando. Sap.v. Ambulauimus
vias difficiles laſſati ſumus in via iniqui
tatis Hiere.ix. Vt inique agerent laboꝛa
uerunt. Et huius ratio eſt. quia peccato
res multos habent dominos quib⁹ opoꝛ
tet ſeruire ſcꝫ omnia. vicia a quibus tenen
tur Hiere.xvj. Seruietis dijs alienis qui
non dabunt vobis requiem. Eccl̃s.v. Satu
ritas diuitis non ſinit eũ doꝛmire Job xv
Sonitus terroꝛis ſemꝑ in auribus illius.
Tercio deſcribitur infructuoſus quia ni
hil cepimus dicit. Quid capit diues de oĩ
bus diuitijs ſuis. certe nihil. Job. xxvij.

Diues cū dormierit nihil ſecū auferet ape
riet oculos ſuos et nihil inueniet Exēplū
de illo diuite qui dicebat Anima mea hēs
multa bona repoſita in an. plurimos requi
es come. bi. epu. Et dictum eſt ei. Stulte
repe. ani. tu. a te. et que para. cuius erunt
Lu. xij. Similiter delicioſus quid capit de
omnibus delitijs ſuis cū ipſe fiat cib⁹ ver
miū Eccl. x. Dō cū mor. fuerit heredita/
bit vermes Similiter ſupbus et vanglori
oſus quid capit de honore ſuo cū ipſe recō
datur ſub terra et cōculcetur ab hoibus ꝛ
beſtijs et ꝓijciatur ad foueas ſicut Hier.
xxij. Sepultura aſini ſepelietur putrefact⁹
et ꝓiectus extra portas hieruſalem. et iō
recte vita peccatoꝝ compatur arenee que
euiſcerat ſe. ꝛ tota die obſeruat ad foramē
vt capiat vnaȝ muſcā. Pſa. lix. Telas ara
neaꝝ texerunt Et ſic patet tercium ꝛ quar
tum. quia terciū non poterat bene exponi
niſi cum quarto membro. ¶ Quinto po/
nitur humilis petri ꝓlocutio ad chriſtum
reuerēdum. quia petrus cū hoc vidiſſet ꝓ
cidit ad genua ieſu dicens. Exi a me domi
ne quia homo peccator ſuȝ. Ex reuerētia
etenim petrus locutus eſt reputans ſe indi/
gnum ꝙ tam ſanctus homo ſecum mane/
ret. et ideo ꝓ reuerentia acceſſit ei bona ḡ/
tia vt habetur Eccl. xxxij. Pro reuerētia
accedet tibi bona gratia Quāuis contra/
rium debuiſſet bene dicere. ſ. Domine ſta
mecum quia ego peccator ſum ergo infir
mus ſeruus et morti cōdemnatus Sta er/
go mecū vt me illumines. quia tu es lux.
Joh. j. Erat lux vera que illuminat oēm
hominem venientē in hūc mūdū Sta me/
cum vt me ſanes quia medicus es. Actuū
x. Qui ptranſijt omnibus benefaciendo. ſa
nando infirmos et oppreſſos a dyabolo.
Sta mecum vt extrahas me de dya. ſerui
tute quia tu es liber ſicut vere filius dei.
Ad Gal. iiij. Qua libertate xpūs nos li/
berauit. Sta mecū vt libeers me a morte.
quia tu es vita Jo. x. Ego vitam eternaȝ
do eis. quia ego ſuȝ reſurrectio et vita. Et
ſic patet quintum. Sexto ponitur apta/
tus petri ꝯſignatō ad homines capiendum
ꝛ hoc ē. Noli timere ex hoc em̄ ex. ho. ca.
id eſt. ex his que ex pte tua habes ſcilicet
ex tua fide. q: me dicente duc in al. et lax.
re veſtra. vere credidiſti piſces cape tanꝙ
piſces ad impium meuȝ cōuenirent et itra
rent retia Quā fidem ꝓpe. expreſſit. Mat.
xvj. dicens. Tu es xpūs filius dei viui. Et
ideo petrus eſt vocatus. nam petrus interp
tatur agnoſcēs. quia vere et omnes ꝯgno/
uit xp̄m Ex tua obediētia quia ſtatim vo/
ci mee obediſti vt in altum pelagus ꝓijce
res retia. pſal. In auditu auris obe. mihi
Nec excuſauit ſe petrus ꝓpter labores q:
tota nocte laborauerat in piſcando nec ꝓ
pter inutilitatem quia nihil prēdiderat. ex
his duobuſ conſuenit ſe homo excuſare a
mandato implendo. ſcȝ ꝓpter laborē ꝛ ꝓ/
pter inutilitatem. ſed beatus petrus nihil
horum allegauit cuȝ poſſet. ſed ſimpliciter
obediuit et benedictus ipſe et omnes qui
ipſum ſequunt̄ Gen. xxij. In ſemine tuo
benedicent̄ omnes gentes terre quia obedi
uit voci mee. et ideo ſimon vocatus ē. Nā
ſimon interpretatur obedienſ quia chriſto
in omnibus obediuit. Ex tua reuerētia q:
te indignum mea ꝓſentia indicaſti et iō me
ſanctum reputaſti et te peccatorem agno/
uiſti Math. viij. Domine non ſum dign⁹
vt intres ſub tectū meū. Et ex tue artis in
nocentia nam non exerces dolos. non fa/
cis vſuras. non rapis aliena. ſed ꝑ piſcatio
nem artem licitam. nil mali continentē. vi
ctum neceſſarium queris. Gen. iij. In la
bore vultus tui veſceris pane tuo. Pſal.
Labores manuū tuaꝝ q: mādūcabis bea/
tus es ꝛ bene tibi erit Multi ꝓpter mala
que opati ſunt non ſunt digni fidei et pe/
nitentie gratiam obtinere Ro. j. Qui cum
iuſticia dei cognouiſſent non intellexerūt
quoniam qui talia agunt digni ſunt mor/
te et non ſolum qui ea faciunt ſed etiam q
conſentiūt facientibus. Ex his ergo quat
tuor que habes eris capiens homines ad
eadem quattuor. ¶ Primo ad tuam fidē
nam in fide tua fides eccleſie fundabitur ꝛ
in ipſa omnis homo ſaluabitur. Mathei.
xvj. Tu es petrus et ſup hanc petrā id eſt

id eſt. ſupra fidem quā habes edificabo ec
cleſiam meam ¶ Secundo ad tuam obedi
entiam. nam te faciā caput et patrem oim
fideliū Jo. xxj. ca. Paſce oues meas. Et
tibi oīs obedire tenebūtur et non ſolū ti/
bi ſed etiaȝ tuis ſucceſſoribus Lu. x. Qui
vos audit me au. et q vos ſpnit me ſpnit.
Hebre. xiij. Obedite ꝓpoſitis veſtriſ ꝛ ſub
iacete illis. ¶ Tercio ad tuam reuerentiaȝ
quia omnes fideles te tanꝙ patrē reuere/
būtur ꝛ me in te et ꝑ te. Gal. j. In me glo
rificabūt deum. Quanta reuerentia beato
Petro fuerit exhibita et cōtinue exhibet
non oportet demonſtrare q: ad oculū patȝ
nam ora impatoꝝ cū magna reuerentia oſ/
culant̄ oſſa piſcatoris et non ſolū oſſa ſed
et veſtigia pedū Quarto ad tuam artē. du
plicē arteȝ habuit beatus Petrus ſcȝ ar/
tem innocēcie ante cōuerſionē vt dictū eſt.
et artem excellentie poſt cōuerſionē que fu
it abſoluere hoies a peccatis ꝛ ſanctifica/
re eos. verbū dei ꝓdicare. corpus chriſti cō
ficere. eccleſie ſacramēta cōferre. demonia
ab hoibus expellere. mortuos ſuſcitare. in
firmos ſanare. et aias ad celū tranſmittere
Math. x. Infirmos curare. mortuos ſuſ/
citare. leꝓſos mūdare. demones eijcere. ibi
dem. xvj. Qōcunqȝ ſolueris ſup terrā erit
ſolutū et in celis. Hec eſt excellētior ꝛ no
bilior ars i mūdo Nā vt dicit Aplus. vna
arſ eſt nobilior alia dupliciter ſcȝ rōne ma
terie vt aurifactiua calcifactiua. et rōne fi
nis q: vna ars eſt finis alterius vt eqſtris
frenefactiue. vel eſt ad vtiliorē vt ad vni/
uerſaliorē finem. Vn̄ iudices et milites q
habent defendere et regere bonū ſtatū to/
tius ciuitatis hn̄t nobiliorē artem q̄ oēs
alij. Sic ars Petri et miſtroꝝ chriſti ē cir
ca nobiliorem materiā mūdi ſcȝ circa aias
et corpus chriſti et veritatem docēdā. Itē
eſt finis omnium artiū Eccs. xij. Deum ti
me et mādata eius obſer. hec ē omnis ho/
mo Item eſt finis vniuerſalis omniū ꝛ ſu
per omnia vtilis quia cum oia ordinētur
ad hominem. et homo ordinetur ad deum
manifeſtū eſt ꝙ redire ad deū et beate vi/
uere eſt finis vniuerſalis omniū. Auguſti.
Feciſti nos domine ad te et inquietum eſt
cor noſtꝝ donec requieſcat in te. Apoca. j.
Ego ſum alpha et o principium et finis.
Vnam ergo vel alteram iſtaꝝ artium om/
nes fideles habere oportet nam ꝑmam ar/
tem ſcȝ innocentie oportet habere oēs fi/
deles in ſeculo remanentes vt ſcȝ de iuſto
lucro viuant Vnde militibus querentib⁹
a Johanne baptiſta quid deberent facere
vt ſalui fierent reſpondit Johannes Ne
minem concuciatis neqȝ calump. fa. et con
tenti eſtote ſtipendijs veſtris Lu. iij. Secū
dam artem ſcȝ excellentie habent oēs mi/
niſtri eccleſie et viri ꝑfecti de mundo exeū/
tes et chriſtum ꝑfecte imitantes Jo. xiiij.
Qui credit in me ſcilicet ꝑfecte opa q̄ ego
facio et ipſe faciet. In eodem xiij. Exem.
enim dedi vobis vt queadmodum ego feci
vobis ita et vos fac. Cariſſimi habeamuſ
fidem Petri obedientiam reuerentiam et
artem eius. vt poſſumus venire ad gloriaȝ
in qua cum deo manet Et ſic patet ſextum
¶ Septimo ponit̄ Petri Jacobi ꝛ Jo/
hannis conuerſio omnibus relictiſ ad chri
ſtum ſequendum quia ſubductis ad terraȝ
nauibus relictis omnibus ſecuti ſunt eum
Vbi nota ꝙ triplex fuit vocatio apoſtolo
rum. Prima ad ſimplicem chriſti noticiaȝ
de qua agitur. Joh. j. Inuenimus meſſiā
qui dicitur chriſtus Secunda fuit ad chri
ſti familiaritatem de qua agitur in hoc e/
uangelio Vnde Beda dicit ſuper hoc ver
bo ex hoc iam ho. eri. cap. Nondum in a/
poſtolatum eligitur ſed predicitur ꝙ aliqn̄
ſit eligendus Et gloſa hic ſup hoc verbo
et ſubductis ad terram nauibus ꝛc̄. dicit q:
adhuc habebant voluntatem redeundi ad
ꝓpria Tercia fuit in apoſtolatum quādo
chriſto relictis oibus inſepabiliter adhe/
ſerunt de qua agitur. Mathei. iiij. Venite
poſt me faciam vos fieri piſcatores homi
num. At illi conti. relictis omnibus ſecuti
ſunt eum ꝛc̄. Et ſic patet ſeptimum.

De epiſtola ſermo LXXV

O mnes vnanimes in orõe eſto te.j. Pe.iij. Beatus petr⁹ pr̄ et magiſter chriſtianoꝝ i epl̄a hodierna magnam et vtilem doctrinam nos docet In qua quidem epiſtola quinq₃ facit. Primo ſex virtutes vite gratie neceſſarias poſſidere. vnanimiter nobis mandat in pͥncipio epl̄e Secundo ad penitentiã in malis habendã nos inducit et confortat ibi Non malũ ꝓ ma.nec maledictũ ꝓ ma.ſed econtrario bñ Tercio hoꝝ duas rõnes aſſignat ibi. quia in hoc vo.eſ.vt bene.he.poſ. Quarto ne ĩ prelio ſuccumbamus timorem inimicorũ₃ a nobis excludit et firmiter aſſecurat ibi. Et quis eſt qui vo.no.ſi bo.em₃ fueritis ſ₃ et ſi quid pa.ꝑpter iuſ.beati eritis. Quito precordialem xp̄o reuerentia₃ exhibere no bis imꝑat ibi Dñm aũt xp̄m ſancti.in cor dibus veſtris. ¶ Primo ergo beatus Pe trus ſex vͥtutes vite gratie neceſſarias poſ ſidere vnanimiter nobis mãdat que ſunt o ratõnũ inſtantia afflictoꝝ compaſſio amor fratꝝ.in paupes miſericordia.opm mode ſtia et cordis humilitas. ¶ Primo nobis mandat ſiue nos hortatur ad inſtãtia ora tionum quia omnes vnanimes in orõe eſto te. ¶ M. Ubi nota ꝙ ad oratõnum inſtã tiam quattuor debent nos inducere. Pri mo magna neceſſitas ex ꝑte noſtra quia in infinitis miſerijs ſumus et in infinitis pe riculis ſubiacemus. Apo.iij. Neſcis quia tu es miſer et miſerabilis et paup et nud⁹ et cecus.ij. Coꝝ.xj. Periculis flu. pi.la. ꝑicu.in ci.pi.in ſoli.pi.in ma.pi.in ter. pi. ex ge.pi.ex gen.pi.in fal.fratribus. ¶ Se cũdo magna liberalitas ex ꝑte dei que inui tat nos petendum et iurat ꝙ quicqd petie rimus dabit nobis Jo.xvj. Amen amẽ di co vobis ſi quid petieritis pa.me.in nomi ne dabit vobis.pe.et acci. ¶ Tercio magna fidelitas nuncij angeli oratões noſtras an te deum deferentis. Tho.xij. Qñ autem orabas cu₃ lacrimis. ego obtuli orationes tuas añ dñm. Quarto magna efficacia ex parte orationis.na₃ oratio efficaciſſima eſt

ad obtinendu₃ a deo quicquid homo petit de cuius efficacia dictum eſt ſupra in domi nicali euangelio ante aſcenſionem. Pſal. Intret oratio mea in conſpectu tuo. Mag na virtus ꝑfecte orationis que ante deum vadit et mandatũ peragit.quo caro ꝑueni re nequit. Act.x. Oratões tue ⁊ elemoſine aſcenderũt in cõſpectu dei. ¶ Secundo nos hortatur ad compaſſionẽ afflictoꝝ.qꝫ cõ patientes. Debemus enim afflictis cõpati ꝓpter quattuor. ¶ P. Primo quia vt di cit apl̄us. Ephe.iiij. Omnes vnu₃ corpus ſumus in xp̄o caput autẽ xp̄us eſt. Si aũt patitur vnum mẽbrum cõpatiũtur ⁊ omia mẽbra.ita cõpatitur vn⁹ fidelis. oẽs debẽt ei cõpati.ij. Coꝝ. xj. Quis infir.et ego in firmor.quis ſcan. et ego vror. Secũdo qꝫ in hoc xp̄o maxime aſſimilamur. qui cõpa tiens miſerijs noſtris voluit fieri homo. et eas experiri.vt ab ipſis nos liberaret. Ad hebre.iiij. Non habem⁹ pontificẽ qui nõ poſſit compati infirmitatibus noſtris.tem ptatum autẽ per oĩa ꝓ ſimilitudine abſq₃ peccato. Johã.vj. Miſereor ſuꝑ turbam Cõpaſſus eſt eciã petro et reſpexit eum ma rie magdalene et apparuit ei. Compaſſus eſt etiã apl̄is et venit ad eos. Tercio quia in hoc oꝑe multũ cõmẽdamur ⁊ meremur Unde apl̄us de hoc cõmendat quoſda₃ he breos dicens. Nam vinctis compaſſi eſtis. Hebre.x. Et iob in ſui cõmendatõe₃ dicit Cõpatiebatur quõdam anima mea paupi Jo.xxx. Cuius ratio eſt.qꝫ in cõpaſſiõne homo dat melius quod hab₃ in elemoſinis proximo.ſ.cor. Pro.xxiij. Prebe.fili mi cor tuũ mihi. Quarto qꝫ quicquid in hoc oꝑe facim⁹ proximo.xp̄s ſibi reputat fore factum. Mathe.xxv. Quod vni ex miſe. m.fe.mi.fe. Tercio nos hortaẽ ad fraterni tatis amorem.quia fraternitatis amatores. ¶ R. Ubi nota ꝙ ꝓpter quattuor debe mus ſocietatẽ et fraternitatẽ diligere xp̄ia nam et in ipſa manere. Primo qꝫ maxime et excellentiſſime ꝑſone ſunt.quia oẽs filij dei et regis magni.qui virtuoſe viuũt.⁊ de us eſt in medio ipoꝝ. Ma.xviij. Ubi duo vel tres congre.

ga.in no. me. ibi ſum ego in medio eoꝝ. Secundo quia in ea maximus theſaurus diſpenſatur ſc₃ meritũ paſſionis xp̄i et om niũ ſanctoꝝ qđ applicatur in remiſſiõe pec catoꝝ ꝑ eccl̄iaſtica ſacramenta Math.xvj Tibi dabo cla.re.ce.et qđcũq₃ ſol.ſuꝑ ter. erit ſo.et in ce. In ipa ſiliter quottidie ma gnũ lucꝝ acqrit et dicaẽ conſiſtẽs in ea ſuꝑ modũ Tercio quia exiſtentes in ea maxi mis gratijs extolluntur .nã ipſi liberanẽ ab omni ſeruitute et in filios dei adoptãtur et virtutibus et donis ſp̄uſſancti replentur ⁊ celi ciues efficiũtur Eph.ij. Jam nõ eſtis hoſpites et adue.ſed eſtis ciues ſctõꝝ ⁊ do me.dei. Quarto qꝫ exñtes in ea a deo cu ſtodiũtur nec aliqs põt eos ledere Joh.x. Nec rapiet eos qſquã de manu mea Sap. iij. Juſtoꝝ aie in manu dei ſunt et nõ tan. illos tor.ma. Lu.xxj. Capillus de ca.ve.nõ peribit.ꝑpter hoc aũt quattuor cõſueuerũt hoĩes libenter aliquã ſocietatẽ intrare. vl̄ quia in ea ſunt ꝑſone excellentes.vel qꝫ in ea ſit maximũ lucꝝ.vel quia exñtes in ea ꝑ̃ u legijs magnis dotantur. vel qꝫ maxima pena punit ſi qs eos tangeret vt₃ in ſocie tatibus populi. ¶ Quarto nos hortaẽ ad m̃iam primo faciendam qꝫ miſericordes. Debem⁹ aũt primo miſereri in quattuor ¶ L. Primo in bonoꝝ tꝑaliũ largitõe₃ ſi indiget Yſa.lviij. Frãge eſurienti pane₃ tuũ et egenus vagoſq₃ induc in domũ tuã cũ vi.nu.op.eũ. Secũdo in doctrine ⁊ diſ cipline eruditõe docere eñ neſcientẽ cõſu lere dubitantẽ et corrigere delinquentẽ ele moſina et mĩa magna ẽ.ij. Thi.iiij. Argue obſecra increpa in oĩ pa.et doc. Propter qđ dicit Apl̄us.j. Coꝝ.ix. Ve mihi ſi non euangelizauero neceſſitas eñ mihi incum bit.quia hãc elemoſinã ſp̄ualem tenemur facere primo ſicut et corꝑale. Tercio ĩ in iuriaꝝ dimiſſione. Dimittere eñ iniurias elemoſina eſt ſp̄ualis ⁊ magis neceſſaria ad ſalutem Lu.vj. Dimitti.et di.vo.et ſi non remiſeritis vnuſqſq₃ fratri ſuo de cordib⁹ veſtris nec pr̄ meus dimittet vobis Mat. xviij. Quarto in pia orõne.orate eñ ꝓ ꝓ ximo eſt elemoſina ſp̄ualis quã facere tene

mur Ja.v. Orate ꝓ inuicẽ vt ſal. Johã. xvij. Non rogo vt tol.e.de mũ.ſed vt ſer. e.a ma. Debemus etiã pro inimicis orare. Math.v. Orate ꝓ ꝑſequentibus et calũ. vos. Sic orauit Stephanus et conuerſ⁹ eſt Saulus vt dicit Aug⁹. ¶ O. Quin to nos hortatur ad modeſtiam opm nos hortatur.quia modeſti Et ꝑmo circa lin guam vt modeſte loquamur Ecci. xxviij. Verbis tuis facita ſtateram et ori tuo fre nos rectos In lingua eñ magis immode ſtia et intemperantia apparet. Jacobi. iij. Omnis natura beſtiarum et volucrum et ſerpentium et ceteroꝝ domatur et domita ſunt a natura humana.linguam autẽ nul lus hominum domare poteſt. inquietũ eñ malum eſt plena veneno mortifero Pro pter quod petebat ꝓphẽta dicens Pone domine cuſtodiam ori meo et oſ. circum. la.me. Secũdo circa ſollicitudiem temꝑa lium vt ea modeſte queramus Eccs. iiij. Unus eſt et ſecundum non habet.non fili um non fratrem et tamen laborare nõ ceſ ſat nec ſatiantur oculi eius diuitijs.nec re cogitat dicens Cui laboro et defraudo ani mã meã. Circa hoc eñ maxima imodeſtia reꝑitur quia multi conſumũt ſe vt temꝑa lia acqrant Contra quod Math.vj.dicit. Nolite ſolliciti eſſe in cra.di.quid mã.aut quid bi.aut quo opi. primũ querite regnũ dei et iu.eius et hec omnia adi.vo.j. Pet. v. Omnem ſollicitudinem veſtram pij. in eum quoniam ip.cura eſt de vo. Tercõ cir ca eoꝝ vſum vt eis modeſte et temperate vtamur. Phi.iiij. Modeſtia veſtra nõ ſit omnibus hominibus Circa hoc enim ma xima immodeſtia et abuſus reperitur. qui dam enim de corpore ſuo faciunt deum et totaliter dant ſe corporalibus delectatõni bus ſine freno aliquo. Eccleſiaſtes Secun do Nec ꝓhibui cor meam quin omni vo luptate frueretur Phillipẽſ. Duodecimo Quorum deus venter eſt. Quarto circa ſcientiam vt ea que oportet ſcire velim⁹. Roma. Duodecimo Non plus ſapit qua₃ oportet ſapere.ſed ſapit ad ſobrietatem. Circa ſcibilia enim maxima

ſmmodeſtia inuenitur et mirabılr nocina.
Quidam enim totū tempus ſuum expēdūt
in quibuſdā ſententijs nulli⁹ vtilitatis nū
q̃ȝ ad ſcientiā veritatis ꝑuenientes vt dicit
Apl'us.ij. Thi.iij. Quidā inſiſtūt toto poſ
ſe ſcientijs lucratiuis et deceptiuiſ Ihere.
iiij.ca Sapiētes ſunt vt faciāt mala bene
aūt facere neſcirēt Quidā attēdūt ſpūib⁹
erroris et doctrinis demoniorꝫ vt di.apl's.
j. Thi.iiij. Quia conātur ſcire ea q̄ facul
tatē ſuā excedūt vt trinitatē dei ꝛ ꝑdeſtina
tōem hoim Cōtra quos dr ecci.iij. Altio
ra te ne q̄ſieris Prouer.xxv. Qui ꝑ ſcru
tatorē maie.oppri.a gl'a.i.hō ſimplex. hoc
figuratū fuit Exo.xix. vbi dr.et ſi beſtia te
tigerit montē i altitudinē dei lapidabitur
nos hortař. Sexto ad hūilitatē cordiſ ꝛ
opis nos hortař.q̃ hūileſ.q̃ ſupradcā ma
gne ꝑfectōis ē et ſuꝑbia bonis oꝑib⁹ inſidi
atur vt pereāt vt dicit aug⁹.iō p⁹ oia ꝑdi
cta ad hūilitatē nos inducit Lu.xvij. Cū
oia bñfeceritis dicite q̃ ſer.inu.ſu.ad hūi
litatē igiř ſeruādā quattuor nos inducunt
Primū ē cōditō nrā.ſi eñ ꝯſidere
mus introitū et exitū nrm i quot miſerijs
implicamur.hēm⁹ materiā magne hūilita
tis Ecci.x. Quid ſuperbis terra et cinis.
Mich.vj. Hūiliatō tua i medio tui.volu
it de⁹ ponere corp⁹ añ oclos vt ſꝑ hō poſ
ſet reſpicere ꝛ inde hūiliari Bern. Quid
ſuꝑbis ſacc⁹ ſtercorꝫ et cib⁹ vmiū. Scōm
eſt exēplū toti⁹ creature et in creatore. nā
creator ſeipſum humiliauit ꝛ formā ſerui
accepit et humilē matrē hūiles diſcipulos
accepit vel elegit hūile iumētū eqtauit.hu
mile obſequiū exhibuit dū pedes diſcipl'orꝫ
lauit. Math.xj. Diſcite a me q̃ mi.ſum et
hu.cor. Similiter tota creatura hūilitateȝ
obſeruat.dū miſteria ſua hūiliter implet ꝛ
ſuo creatori obedit Baruch.iij.ſtelle quo
qȝ celi vocate ſunt et dixerūt aſſum⁹ ꝛ lu
xerūt cū iocūditate ei q fecit illas Terciū
eſt magna punicio q̃ȝ ꝓ ſuꝑbia legim⁹ fcāȝ
vtȝ in lucifero et demoib⁹ ꝛ in primiſ pen
tib⁹ q voluerūt eē dij Idem pȝ in Pha.
et Nabu.in holōferne.et ſennacherib. Ja
co.iiij. De⁹ ſuꝑbis reſiſtit et iō eius cōtra

riū ſcȝ hūilitatē dēm⁹ amplecti Col.iij. in
duite vos ſicut elec.dei viſcera mie benig
tatē hūilitatem māſuetudinem ꝛc̄. Quar
tū eſt magnū meritū hūilitati reddendū vt
ſi non terret pena.alliciat merces Job.xx
ij Qui humiliatus fuerit erit in gl'a. Hūi
litas eñ eſt menſura exaltatōis q̃ q̃ȝtū qs
ſe hūiliat tm̄ exaltabiř Exemplū in chriſto
in beata maria et in Johanne bap. Luce
xiiij. Qui ſe humiliat exal.j. Pe.v. Hūili
amini ſub po.ma.dei vt vos exal.ꝛc̄. et ſic
patet primū. Secūdo ad paciētiam i ad
uerſis habendā nos inducit dicēs Nō red.
ma.ꝑ ma. Debem⁹ eñ ꝑcere his qui nos
offendūt vt deus ꝑcat nobis cui maiores
offenſas intulimus.et relinquere vindictā
deo qui eſt potens et iuſt⁹ et nihil impuni
tum reliquit Ro.xiij. Mihi vin.et ego re
tri. Similiter cōtumelias verborꝫ nō debe
mus reuellere ꝯtumelijs et ſi maledicimur
non debemus maledicere ſed benedicere.
Ro.xij. Benedicite ꝑſe.vo.ꝛ bene.no.ma
le. Prouer.xxvj. Non reſpondeas ſtulto
iuxta ſtulti.ſcȝ ne effi.ei.ſi.et ſic in iniurijs
tam dictorꝫ q̃ȝ factorꝫ debemus patientiam
habere Hebre.xij. Per patiētiā curram⁹
ad ꝓpoſitum nobis certamē Sed q̧ ꝓ ma
lo reddam⁹ bonū vt hic diciř nō eſt ꝑcepti
ſed cōſilij Sicut illud math.v. Si qs te ꝑ
cuſ.ad.v.max.ꝑbe.ei.al.et q̧ ſic debeamus
habere pacientiā in dictis et factis. oſidit
ꝑ duas rōnes. Prima ē q̃ nos ſu
mus vocati ad fidem xp̄ianā ꝑ grāȝ dei vt
benedictōȝ dī patriſ hereditem⁹ tanq̃ȝ filij
ieſu chriſti que ē. Ve bñ.patris in ꝑci.ꝑa.
vo.re. Hanc autem hereditatē habere nō
poſſum⁹ niſi maneam⁹ in ieſu xp̄o filio dei
quia ꝑ eum heredes ſum⁹ illi⁹ bñdictōnis
Qui aūt non ꝑcit nec habet paciētiā i ad
uerſis.ſed tenet odiū et vult ſe vindicare ñ
manet in caritate ꝓximi et ꝑ cōſequēs non
manet in deo quia deus caritas eſt et q ma
net in caritate in deo ma.et ecōuerſo q nō
ma.in cari.nec in deo ma.et iō exꝑs ē here
ditatis eterne.i. Joh.iij. Qui odit fratreȝ
ſuum homicida eſt Et ſcitis quoniam om
nis homicida nō hȝ ꝑtem i regno xp̄i ꝛ dei

Secunda ratio talis eſt quia ſcriptura
non pōt mentiri vtpote a ſpūſancto dicta
ta Sed ſcriptum eſt ꝑ ꝓphetam David in
ps.q̧ qui vult diligere vitam gratie hic in
pñti.et vitam glorie in futuro poſſidere et
vult dies bonos videre ſcȝ felicitatis eter
ne in qua vna dies dicitur eſſe iḡtū nox ñ
ſuccedit diei ſed a continua dei claritate il
luminatur. Apo.xxj. Ciuitas illa non eget
ſole neqȝ luna ſed lucerna eius eſt agnus.
Plures v̄o dies dicūtur in ea eſſe ꝓpt lō
gitudinē tꝑis et dierꝫ quia dies ibi nūq̃ȝ de
ficiet ſed erit vna dies eternitatis Qui er
go diligit taleȝ vitā et vult ad illos dies ꝑ
uenire.coerceat linguā ſuam ab omni ma
lo verbo.ab omni dolo.et habeat i ſe iuſti
ciam regni dei.cuius due ſunt ꝑtes vt dicit
ſcȝ declinare a malo et facere bonū Mat.
vj. Querite primū regnū dei et in ei⁹. Itē
oportet q̧ querat pacē cum ꝓximo et ipaȝ
ꝑfecte ſequatur. Hebre.xij. Pacem ꝛ ſan
ctimoniā ſequimini ſine qua nemo videbit
deum Ro.xij. Si fieri pōt qđ ex vobis eſt
cū omnibus hoibus pa.ha.et qui hoc fece
rit habebit vitaȝ et videbit dies felicitatis
eterne.quia oculi dñi ſuꝑ iuſtos ad ipos il
luminandū et remunerandū et beatificādū
Sap.iiij. Reſpectus eius in electos illius
Et ecōuerſo vult⁹ dñi eſt ſuꝑ malos ad ip
ſos ꝑdendū et puniendū. Et ſic patet ſcōm
et tercium. Quarto timorē inimicorū a
nobis excludit dicens. q̧ ſi nos fuerimus
emulatores et zelatores boni.et bonitatis
que in aduerſorꝫ paciētia et dilectōne frīa
cōſiſtit nihil pōt nobis nocere.imo ſecūdū
apl'm Ro.viij. Diligentib⁹ deū oia coope
ranř in bonū.etiā mala et aduerſa. et ſi qđ
patimur ꝓ iuſticia gaudere debem⁹ q̃ per
hoc vitam eternā meremur Mat.v. Bti
qui ꝑſecutōem patiūtur ꝓpter iuſticiā ſcili
cet fidei veritatis et vite quo ip̄.eſt reg.ce.
Debem⁹ etiā oia mala pati ꝓ fide defēdē
da v̄itate ꝑdicāda et vite innocētia conſer
uanda.et ꝓpterea timorē eorꝫ ſcȝ ꝑſecutorꝫ
et mūdanorꝫ nō debemus curare. Duos er
go timores debem⁹ excludere a nobis ſcili
cet timorē humanū quo qs timet carni ſue

penas inſligi et timorē mūdanū quo quis
timet bona ſua ſibi auferri Non ergo debe
mus timere eos qui.occi cor.ꝛ auferūt bo
na quia ꝑ mortē corꝑis hō vadit ad vitaȝ
ꝑpetuam.et ideo nō moritur ſed tranſit de
morte ad vitam vt diciř Jo.v. In codeȝ.
xij. Qui odit animā ſuā in hoc mū.in vi
tam eternā cuſto.eā.et ꝑ amiſſionē bonorꝫ
mūdi homo acquirit vitam eternā Hebre
orꝫ.x. Rapinā bonorꝫ veſtrorꝫ cum gaudio
ſuſce.cog.ha.me.et ma.ſubſtantiam ſic er
go nihil debet nos terrere ne ſuꝑdicta bōa
faciamus et in amore dei maneamus Ro.
viij. Quis noſ ſeꝑabit a caritate xp̄i tribu
latio an ang.an.fa.an nu.pi.an gla.q.d.ni
hil Et ſic patet quartum. Quinto ad ꝑ
cordialem reuerentiam chriſto exhibendā
nos inuitat dices. Dominū autem chriſtuȝ
ſanctificate in cor.ve.id eſt ꝑ opera oſten
datis q̧ ſanctitas chriſti domini noſtri ha
bitat in cordibus veſtris. Cuius tria ſunt
ſigna. Primum eſt non praue ſed
ſancte cogitare Yſa.j. Auferte malum co
gitati ve.ab oc.m. Et dominus intueř co.
j. Regum.xvj. Tunc autem ſancte cogita
mus quando omnia illa cogitamus que
ꝓhibent nos a malis ſcilicet cogitare mor
tem et q̧ mundus tranſit et eius gaudia
cogitare penas inferni et gaudia paradiſi
et ſimilia Yſa.xxxviij.ca. Ego dixi in dimi
dio dierꝫ meorꝫ vadam ad portas inferi. et
infra. Recogi.tu.om.an.me. in ama. ani.
mee. Similiter ſancte cogitamus quando
omnia illa cogitamus que poſſunt nos in
ducere ad bonum vt eſt incarnatio mors
et reſurrectō filij dei qui ꝓpter peccata no
ſtra eſt et reſurrexit ꝓpter iuſtificatōeȝ no
ſtram Ro.iiij. Hebre.xij. Recogitate eū
qui talē ſuſtinuit aduerſus ſemetipm a pec
ca.contradic.vt non fatige.ani.veſtris de
ficientes. Secundū ſignum eſt ſancte lo
quitur qua ſer.dei Ephes. Quarto. Om
nis ſermo malus ex ore veſtro non proce
dat. Tercium ſignum eſt ſancte et non ꝑ
uerſe operari.quia cum in corde ſit princi
pium motus et primum eſt cauſa omniuȝ
que ſunt poſt

immodeſtia inuenitur et mirabl'r nociua.
Quidam enim totū tempus ſuum expēdūt
in quibuſdā ſententijs nulli⁹ vtilitatis nū
ꝗ̄ ad ſcientiā veritatis ꝑuenientes vt dicit
Apl'us.ij. Thi.iij. Quidā inſiſtūt toto poſ
ſe ſcientijs lucratiuis et deceptiuiſ Piere.
iiij.ca Sapiētes ſunt vt faciāt mala bene
aūt facere neſcirēt Quidā attēdūt ſpūib⁹
erroris et doctrinis demonioꝝ vt di.apl's.
j. Thi.iiij. Quia conātur ſcire ea q̄ facul-
tatē ſuā excedūt vt trinitatē dei ꝛ p̄deſtina
tōem hoim Cōtra quos d̄r ecci.iij. Altio-
ra te ne q̄ſieris Prouer.xxv. Qui ꝑ ſcru-
tatorē maie.oppri.a gl'a.i.hō ſimplex. hoc
figuratū fuit Exo.xix. vbi d̄r.et ſi beſtia te
tigerit montē.i.altitudinē dei lapidabitur
nos hortaſ. Sexto ad hūilitatē cordiſ ꝛ
opis nos hortaſ.q̄r hūileſ.q̄r ſupradcā ma
gne pfectōis ē et ſupbia bonis opib⁹ inſidi
atur vt pereāt vt dicit aug⁹.iō p⁹ oia p̄di-
cta ad hūilitatē nos inducit Lu.xvij. Cū
oia bn̄feceritis dicite q̄r ſer.inu.ſu.ad hūi
litatē igiſ ſeruādā quattuor nos inducunt
P • Primū ē cōditō nrā.ſi eñ cōſidere-
mus introitū et exitū nrm i quot miſerijs
implicamur.hēm⁹ materiā magne hūilita
tis Ecci.x. Quid ſuperbis terra et cinis.
Mich.vj. Hūiliatō tua i medio tui.volu-
it de⁹ ponere corp⁹ añ ocl'os vt ſp hō poſ
ſet reſpicere ꝛ inde hūiliari Bern. Quid
ſupbis ſaec⁹ ſtercoꝝ et cib⁹ vmiū. Scd̄m
eſt exēplū toti⁹ creature et in creatore. nā
creator ſeipſum humiliauit ꝛ formā ſerui
accepit et humilē matrē hūiles diſcipulos
accepit vel elegit hūile inmētū eqtauit.hu
mile obſequiū exhibuit dū pedes diſciploꝝ
lauit. Math.xj. Diſcite a me q̄r mi.ſum et
hu.cor. Similiter tota creatura hūilitatē
obſeruat.dū miſteria ſua hūiliter implet ꝛ
ſuo creatori obedit Baruch.iij. ſtelle quo
q̄z celi vocate ſunt et dixerūt aſſum⁹ ꝛ lu-
xerūt cū iocūditate ei q fecit illas Terciū
eſt magna punicio ꝗ̄ ꝓ ſupbia legim⁹ fcāz
vtz in lucifero et demoib⁹ ꝛ in primiſ pen
tib⁹ q voluerūt eē dīi Idem pz in Pha.
et Nabu.in holoferne.et ſennacherib. Ja
co.iiij. De⁹ ſupbis reſiſtit et iō eius cōtra

riū ſcz hūilitatē dēm⁹ amplecti Col.iij. in-
duite vos ſicut elec.dei viſcera mie benig-
tatē hūilitatem māſuetudinem ꝛc̄. Quar
tū eſt magnū meritū hūilitati reddendū vt
ſi non terret pena.alliciat merces Job.xx
ij Qui humiliatus fuerit erit in gl'a. Hūi
litas eñ eſt menſura exaltatōis q̄r ꝗ̄tū q̄s
ſe hūiliat tm̄ exaltabiſ Exemplū in chriſto
in beata maria et in Johanne bap. Luce
xiiij. Qui ſe humiliat exal.j. Pe.v. Hūili
amini ſub po.ma.dei vt vos exal.ꝛc̄. et ſic
patet primū. Secūdo ad paciētiam i ad
uerſis habendā nos inducit dicēs Nō red.
ma.ꝓ ma. Debem⁹ eñ ꝑcere his qui nos
offendūt vt deus ꝑcat nobis cui maiores
offenſas intulimus.et relinquere vindictā
deo qui eſt potens et iuſt⁹ et nihil impuni
tum reliquit Ro.viij. Mihi vin.et ego re
tri. Similiter cōtumelias verboꝝ nō debe
mus reuellere ꝯtumelijs et ſi maledicimur
non debemus maledicere ſed benedicere.
Ro.xij. Benedicite pſe.vo.ꝛ bene.no.ma
le. Prouer.xxvj. Non reſpondeas ſtulto
iuxta ſtulti.ſcz ne effi.ei.ſi.et ſic in iniurijs
tam dictoꝝ ꝗ̄ factoꝝ debemus patientiam
habere Hebre.xij. Per patiētiā curram⁹
ad ꝓpoſitum nobis certamē Sed ꝙ ꝓ ma
lo reddam⁹ bonū vt hic dicit nō eſt p̄cepti
ſed cōſilij Sicut illud math.v. Si q̄s te ꝑ-
cuſ.ad.v.max.p̄be.ei.al.et ꝙ ſic debeamus
habere pacientiā in dictis et factis. oſ̄dit
ꝑ duas rōnes. P • Prima ē q̄r nos ſu
mus vocati ad fidem xp̄ianā ꝑ grāz dei vt
benedictōz d̄i patriſ hereditem⁹ tanq̄ filij
ieſu chriſti que ē. Ve bn̄.patris in ꝑci.ꝑa.
vo.re. Hanc autem hereditatē habere nō
poſſum⁹ niſi maneam⁹ in ieſu xp̄o filio dei
quia ꝑ eum heredes ſum⁹ illi⁹ bn̄dictōnis
Qui aūt non ꝑcit nec habet paciētiā i ad
uerſis.ſed tenet odiū et vult ſe vindicare ñ
manet in caritate ꝓximi et ꝑ cōſequēs non
manet in deo quia deus caritas eſt et q ma
net in caritate in deo ma.et ecōuerſo q nō
ma.in cari.nec in deo ma.et iō exps ē here
ditatis eterne.j. Joh.iij. Qui odit fratrē
ſuum homicida eſt Et ſcitis quoniam om
nis homicida nō hz ꝑtem i regno xp̄i ꝛ dei

Secunda ratio talis eſt quia ſcriptura
non pōt mentiri vtpote a ſpūſancto dicta-
ta Sed ſcriptum eſt ꝑ ꝓphetam Dauid in
ps.ꝙ qui vult diligere vitam gratie hic in
p̄nti.et vitam glorie in futuro poſſidere et
vult dies bonos videre ſcz felicitatis eter-
ne in qua vna dies dicitur eſſe iḡtū nox ñ
ſuccedit diei ſed a continua dei claritate il-
luminatur. Apo.xxj. Ciuitas illa non eget
ſole neqz luna ſed lucerna eius eſt agnus.
Plures vo dies dicūtur in ea eſſe ꝓpt lō-
gitudinē tp̄is et dieꝝ quia dies ibi nūq̄ de-
ficiet ſed erit vna dies eternitatis Qui er-
go diligit talē vitā et vult ad illos dies ꝑ-
uenire.coerceat linguā ſuam ab omni ma-
lo verbo.ab omni dolo.et habeat i ſe iuſti
ciam regni dei.cuius due ſunt ꝑtes vt dicit
ſcz declinare a malo et facere bonū Mat.
vj. Querite primū regnū dei et in ei⁹. Itē
oportet ꝙ querat pacē cum ꝓximo et ipaz
pfecte ſequatur. Hebre.xij. Pacem ꝛ ſan
ctimoniā ſequimini ſine qua nemo videbit
deum Ro.xij. Si fieri pōt qd̄ ex vobis eſt
cū omnibus hoibus pa.ha.et qui hoc fece
rit habebit vitā et videbit dies felicitatis
eterne.quia oculi dñi ſuꝑ iuſtos ad ipos il-
luminandū et remunerandū et beatificādū
Sap.iiij. Reſpectus eius in electos illius
Et ecōuerſo vult⁹ dñi eſt ſuꝑ malos ad ip
ſos ꝑdendū et puniendū. Et ſic patet ſcd̄m
et tercium. Quarto timorē inimicorū a
nobis excludit dicens. ꝙ ſi nos fuerimus
emulatores et zelatores boni.et bonitatis
que in aduerſoꝝ paciētia et dilectōne frna
cōſiſtit nihil pōt nobis nocere.imo ſecūdū
apl'm Ro.viij. Diligentib⁹ deū oia coope
rant in bonū.etiā mala et aduerſa. et ſi q̄d
patimur ꝓ iuſticia gaudere debem⁹ q̄r per
hoc vitam eternā meremur Mat.v. Bti
qui pſecutōem patiūtur ꝓpter iuſticiā ſcili
cet fidei veritatis et vite quo ip.eſt reg.ce.
Debem⁹ etiā oia mala pati ꝓ fide defēdē-
da veritate p̄dicāda et vite innocētia conſer
uanda.et ꝓpterea timorē eoꝝ ſcz pſecutoꝝ
et mūdanoꝝ nō debemus curare. Duos er
go timores debem⁹ excludere a nobis ſcili
cet timorē humanū quo q̄s timet carni ſue

penas infligi et timorē mūdanū quo quis
timet bona ſua ſibi auferri Non ergo debe
mus timere eos qui.occi cor.ꝛ auferūt bo
na quia ꝑ mortē corꝑis hō vadit ad vitā
ꝑpetuam.et ideo nō moritur ſed tranſit de
morte ad vitam vt dicit Jo.v. In eodē.
xij. Qui odit animā ſuā in hoc mū.in vi-
tam eternā cuſto.eā.et ꝑ amiſſionē bonoꝝ
mūdi homo acquirit vitam eternā Hebre
oꝝ.x. Rapinā bonoꝝ veſtroꝝ cum gaudio
ſuſce.cog.ha.me.et ma.ſubſtantiam ſic er-
go nihil debet nos terrere ne ſup̄dicta bōa
faciamus et in amore dei maneamus Ro.
viij. Quis noſ ſepabit a caritate xp̄i tribu
latio an ang.an.fa.an nu.pi.an gla.q.d.ni
hil Et ſic patet quartum. Quinto ſo ē
cordialem reuerentiam chriſto exhibendā
nos inuitat dicens. Dominū autem chriſtū
ſanctificate in cor.ve.id eſt ꝑ opera oſten-
datis ꝙ ſanctitas chriſti domini noſtri ha
bitat in cordibus veſtris. Cuius tria ſunt
ſigna. P • Primum eſt non praue ſed
ſancte cogitare Yſa.j. Auferte malum co-
gitati ve.ab oc.m. Et dominus intuet co.
j. Regum.xvj. Tunc autem ſancte cogita
mus quando omnia illa cogitamus que
ꝓhibent nos a malis ſcilicet cogitare mor
tem et ꝙ mundus tranſit et eius gaudia
cogitare penas inferni et gaudia paradiſi
et ſimilia Yſa.xxxviij.ca. Ego dixi in dimi
dio dieꝝ meoꝝ vadam ad portas inferi. et
infra. Recogi.ti.om.an.me. in ama. ani.
mee. Similiter ſancte cogitamus quando
omnia illa cogitamus que poſſunt nos in
ducere ad bonum vt eſt incarnatio mors
et reſurrectō filij dei qui ꝓpter peccata no
ſtra eſt et reſurrexit ꝓpter iuſtificatōes no
ſtram Ro.iiij. Hebre.xij. Recogitate eū
qui talē ſuſtinuit aduerſus ſemetipm a pec
ca.contradic.vt non fatige.ani.veſtris de-
ficientes. Secundū ſignum eſt ſancte lo-
quitur qua ſer.dei Ephes.Quarto. Om-
nis ſermo malus ex ore veſtro non proce-
dat. Tercium ſignum eſt ſancte et non ꝑ
uerſe operari.quia cum in corde ſit princi-
pium motus et primum eſt cauſa omnium
que ſunt poſt

omnis male et bone opatõnis coꝛ eſt prin cipium Et ideo ſi ſanctitas xp̄i eſt in coꝛ de homo ſancte opatur Math. vij. ca. Arboꝛ bona fructus bonos facit. mala autẽ arboꝛ malos fructus facit Et ſic patꝫ quin tum et cõſequenter totum de epiſtola.

Dominica ſexta de euãgelio ſermo lxxvj.

Niſi abundauerit iuſticia vra plus q̃ ſcribaꝝ et phari. nõ intrabũt in regnũ ce. Math. v. Euãgelioꝝ chꝛiſti quoddã eſt totũ hiſtoꝛiale aliquã hiſtoꝛiã vel miraculũ continẽs vt eſt euãgelium ſequentis dominice cõtinens miraculũ ſeptẽ panũ. quoddam eſt ꝑtim hiſtoꝛiale et ꝑtiꝫ doctrinale vt eſt euangeliũ de ceco nato et de Lazaro ſuſcitato. in quibus hiſtoꝛia vꝉ miraculũ narratur et doctrina magna inſeritur. quoddaꝫ eſt totũ doctrinale vt euãgelium p̃ñs. qḋ nõ narrat miraculũ vꝉ hiſtoꝛiam ſed vtilem et altam doctrinã cõtinet. Ipſe quidem dei filius ꝑ ꝓphetas ſuos docuerat genus humanũ et dederat precepta ſua que hoies ꝑfecte non intelligebant Et ideo ſicut magiſter in veſpis itrat ſcolas ad audiẽdum ſi ſcolares intellexerũt et didicerũt ea que dixit. ita filius dei i veſpera mũdi indutus carne humana intrauit mũdum ad videndum ſi homines bene erant inſtructi et inuenit eos plenos multis erroꝛibus et ideo doctrinaꝫ nouam edidit Jo. xiij. Mãdatũ nouũ do vobis ⁊ veterem coꝛrexit eius intellectũ oſtendẽdo ⁊ hoc eſt qḋ hic dicitur. Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus q̃ ſcribaꝝ et pha. non intra. in regnum celoꝝ. Scribe em̃ ⁊ phariſei male intelligebant et exponebãt mandata dei Math. xv. Irritum feciſtis mandatũ dei ꝓpter traditões veſtras. In hoc ergo euangelio arguit iuſticiam ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ oſtendẽs eam inſufficienteꝫ eſſe In quo quideꝫ euangelio tria cõtinentur Primũ eſt edictum generale ꝑ qḋ phariſeoꝝ iuſticia inſufficiens eſſe monſtratur. In principio euangelij. Secunduꝫ ſpeciale ſupplementum eſt. ꝑ q[illegible] declaratur ibi. Audiſtis q[illegible] eſt antiquis Non occi. ⁊c̃. [illegible] necceſſarium et ſalutare [illegible] fiẽ di boni inſinuatur [illegible] munus tuum ad [illegible] fue. ⁊c̃. Primo [illegible] edictuꝫ di. Niſi abun[illegible] veſtra pl⁹ ⁊c̃. Ubi nõ ꝙ iuſti[illegible] dis accipit Uno modo ꝓut eſt virtus ſpecialis ab alijs virtutibus cõdiuiſa ꝑ quã vnicuiqꝫ redditur quod ſuum eſt et ſic non accipitur hic. naꝫ ſcribe et phariſei erãt ſub poteſtate romanoꝝ cõſtituẽti nec iudicium nec iuſticiam fecerunt Jo. xviij. Nobis non licet interficere quemq̃ꝫ Alio modo accipitur iuſticia ꝓut eſt virtus generalis ad quã omnes virtutes reduci poſſunt. quia omnia opera virtutum ſunt iuſta. Cuius ratio eſt qꝛ in omni opere virtutum homo ſubijcitur deo quod eſt valde iuſtum. ij. Macha. ix. Juſtum eſt ſubditum eſſe deo Et econuerſo in omni opere malo homo rebellat deo agens contra eius mandata quod eſt valde iniuſtum Et ideo omne bonum ad iuſticiã reducitur. et omne malum ad iniuſticiã. et ſic accipitur iuſticia hic ꝓut eſt virtus generalis cuius due partes ẜm Aug⁹. ſcilicet declinare a malo et facere bonũ Quantũ ad vtrãqꝫ partem iuſticia ſcribaruꝫ ⁊ phariſeoꝛum deficiebat Nam quãtum ad primam partem ſcilicet non facere malũ. multum deficiebat vt oſtenditur in ſecũda ꝑte huius euangelij ibi Audiſtis quia vt dictũ eſt an. non occi. ⁊c̃. Quantum vero ad ſecũdã ꝑtem iuſticie ſcilicꝫ facere bonũ multum etiam deficiebat Et hoc patet q̃ntum ad ſex. Q. Naꝫ eoꝛum iuſticia erat extrinſeca et non intrinſeca mercenaria et ñ caritatiua. ventoſa et non virtuoſa. auſtera q̃ntum ad alios et remiſſa q̃ntum ad ſe. humana et non diuina. incipiens et non ad finem ꝑueniens. Primo inquam eoꝛuꝫ iuſticia erat extrinſeca et non intrinſeca. Math. Viceſimotercio. Ve vobis ſcribe et phariſei qui mundatis quod de foris eſt calicis et paraſidis.

intus ſ autẽ pleni eſtis rapina et immũdicia Lex em̃ vetus non ꝓhibebat aim. ſed manum ſolum non odiũ ſed ſolũ homicidium Sed nõne dicit Leuit. xix. Nõ oderis fratrem tuũ in coꝛde tuo Et itez. Nõ memoꝛ eris iniurie ciuiũ tuoꝝ Et Exo. xx. ca. Nõ deſiderabis rẽ ꝓximi tui nõ vx. nõ ſer. non ancil. non bo. nõ azi. nec oia que illius ſunt Et Yſa. j. Auferte ma. co. veſtraꝝ ab oculis me. Ad hoc dicẽdũ ꝙ ꝓ tanto dicitur ꝙ lex vetus nõ pꝛohibebat aim ſed ſolum manũ quia non puniebat aim ſicut manuꝫ ſed pene erant taxate pro opibus ⁊ nõ pro cogitatõnibus Sed iuſticia legis noue punit aim ſicut manũ vtꝫ in hoc euangelio qꝛ oĩs qui iraſ. fra. ſuo re. erit iu. et iõ ſcribe et phariſei nõ curabãt niſi de iuſticia opm exterioꝝ ⁊ non de iuſticia coꝛdis ꝓpt qḋ a xp̄o. Math. xxiii. ca. dicitur eſſe ſiſes ſepulchꝛis dealbatis q̃ a foris apparẽt hoibus pulcra. intrinſecus aũt plena ſunt oſſibus moꝛtuoꝝ et omni ſpurcicia. ſed iuſticia ducens ad regnũ. opoꝛtet ꝙ ſit intus et extra. Opoꝛtet ꝙ iuſticia xp̄ianoꝝ regnũ celoꝛũ intrare volentiũ abũdet i hac iuſticia vt. ſ. ſim⁹ iuſti intrinſecus bonis deſiderijs bona volũtate recta fide mũdo coꝛde. qꝛ vt dicit Mat. xv. De coꝛde exeũt homicidia furta adulteria ⁊ oia mala. et ideo radicẽ oꝫ eſſe mũdam alias poma erũt vermiculoſa Ro ma. xi. ꝙ ſi radix ſancta et rami Mat. vij. Bona arboꝛ fru. bo. fa. mala aũt ar. fru. ma. fa. Exemplũ de fõte ſulphureo a quo oĩs aqua emanens ſapit ſulphur Hoc pꝫ in p̄mo hoie a quo oẽs ꝓpagamur coꝛrupti et naſcimur filij ire qꝛ ipſe fuit coꝛruptus Opoꝛtꝫ etiã ꝙ ſim⁹ iuſti exteri⁹ bõa opera faciendo qꝛ nõ ſufficit hr̃e bonã volũtatẽ ⁊ rectã fidẽ. Ja. ij. Oñdas mihi fidẽ tuã ex opibus. math. vij. Nõ oĩs q di. mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ ſed qui facit volũtatem p̃ris mei q̃ eſt in celis. De multis verificatur illud. Yſa. xxvij. Venerunt filij vſqꝫ ad ꝑtum et nõ erat virt⁹ pariendi. ſed iuſti dicũt illud Yſa. xxvj. A facie tua dñe cõcepim⁹ et peperim⁹ et quaſi ꝑturiuimus ſpũꝫ ſalutis. Secũdo eoꝛuꝫ iuſticia erat mercẽnaria et non ex ſola dei caritate facta. nã ꝓ iuſticia legis obſeruanda de⁹ reꝓmittebat eis bona terrena Yſa. j. Si volueritis et audiᵰme bona terre cmedetis. vitã longã. Leuit. xx. Cuſtodite leges me. et p̄cepta q̃ faciens hõ viuet in eis. ⁊ pacẽ magnã Baruch. iiij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicoꝝ es. poꝛro ſi in via dei ambulaſſes habitaſſes vtiqꝫ in pace ſup terram Sed ſcribe ⁊ phariſei q̃ comedebãt domos viduaꝝ adhuc ꝓ iuſticia ſua querebãt ſpecialem mercedẽ terrenã. Math. xxiij. Ve vobis ſcribe et phariſei ypo. q comeditis domos viduaꝝ oꝛatões lõgas oꝛãtes Sꝫ ꝓ iuſticia noue legis nõ reꝓmittũtur bõa terrena ſed bona eterna ſcꝫ regnũ dei mat. iij. Pñiaꝫ agite aꝓpinpinqua. em̃ regnũ celoꝝ. Jmo iuſti multi patiũtur in hac vita aduerſa. ij. Thi. iij. Omnes qui pie vo. v. in xp̄o ieſu ꝑſe. pa. Eccĩs. viij. Sũt iuſti q bus mala ꝑueniũt quaſi facta egerint ipiorũ Et hoc xp̄us optime ſignificauit quando poſtq̃ꝫ commiſit petro vt paſceret oues ſuas ſubiũxit Cum eſſes iunioꝛ cingebas te et am. vbi vo. Cũ aũt ſenueris ali. te ci. et du. quo tu vis Jo. xxj. et non dixit. Si paueris oues meas ego dabo tibi multa bona Quãuis ſi volumus ſubtiliter cõſiderare ꝓ iuſticia legis noue obſeruanda deus dat maioꝛa bona etiam in hac vita. Nã in bonis tempalibus dat ſufficientiam et contentatõem Math. xix. Centuplũ acci. Qḋ exponẽs Gre. dicit ꝙ centenarius eſt nũerus ꝑfectus et ſignat ꝙ iuſti de bonis tempoꝛalibus habent ſufficientiam et ꝑfectionem. quia contentantur de his que hñt ꝑfecte autem diues eſt non qui multa habꝫ ſed qui contentatur de his que habet. ij. Coꝛ. vj. Tanquã nihil habentes ⁊ omnia poſſidentes Item ꝓ vita nature quã illis dabat dat modo vitam gratie que lõge melioꝛ eſt. Nam dicitur Joh. xij. Qui credit in me etiam ſi moꝛtuus fuerit viuet. Iteꝫ ꝓ pace tempoꝛis quã illis dabat dat modo pacem pectoꝛis ſcilicet anime ad deuꝫ que longe melioꝛ eſt Pſalmiſta. Pax multa diligentibus legem tuam

et non eſt illis ſcandalū Et eſt tante vir-
tutis iſta par φ de guerra tempis nihil cu
raſimo in ipſa gaudet. Actu. v. Ibāt apo
ſtoli gaudētes a cōſpectu cōcilij Et tandē
ꝑ iſta iuſticia deus dat vitaȝ eternā qđ ꝑ
illa non dabat. Hebre. vij. Nihil enim ad
ꝑfectum adduxit lex Et iō non eſt magnū
ſi iuſticiam noue legis abundare oportéat
a iuſticia veteris legis cum in infinitū ha
beat maioreȝ mercedē Debem⁹ ergo eſſe
iuſti non vt aliquaȝ hic accipiam⁹ ſȝ ſolū
ꝑ caritate dei et ad eius honorē q̄ñ filij⁹
non opatur in domo ꝑ mercede diuina qꝛ
ipſe eſt heres patris in omnibus Nos au
tem ſumus ꝑ gratiā chriſti filij dei. Jo. j.
Dedit eis poteſtatē filios dei fieri. Si au
tem filij et heredes vt dicit Aplus Ad ro
ma. viij. Et nō ꝑ mercede tpali debemus
in domo dei que eſt eccleſia ſeruire. Nota
hic φ hoc valde tangit clericos quia om-
nino ſeruire videntur ꝑ temꝑali mercede.
quia nō querūt niſi bonas et pingues eccle
ſias Et ſi non ſunt bone nolūt eas Et vti
nam tales quererēt debito modo. ¶ Ter-
cio eoꝝ iuſticia ventoſa erat et non xtuo-
ſa Nam oīa opa eoꝝ faciebant vt viderē
tur ab hominibus et laudarent ab eis. vt
dicit Math. xxiij. Naȝ et ieiunabāt ꝛ ora
baut et elemoſinā faciebant ad oſtētatōeȝ
Math. vj. Nō eritis ſicut ypocrite triſtes
extermināt eñ facies ſuas vt appareāt ho
minibus ieiunantes. Ibidem. Amāt enim
in angulis plateaꝝ ſtātes orare. vt videan
tur ab hominibus In eodem. Cum facis
elemoſinā noli tuba canere ante te ſicut y-
pocrite faciunt Iuſticia vero ducens ad
regnū oportet φ ſit virtuoſa qđ tunc ē qñ
a bona intentōne ꝓcedit vt ſcȝ hō intēdat
in ſua iuſticia deo placere et ꝓximum edi-
ficare et non intendat inde acquirere ven
tum laudis humane Et đ hoc chriſt⁹ po-
ſuit exemplum in decem virginibus quaꝝ
quinqȝ erant fatue non habentes oleū in
lampadibus. quinqȝ vero prudentes habē
tes oleum in lampadibus ſuis Scđm Au
guſt. Lampades in manib⁹ ſunt opera bo
na in euidenti facta Prudentes vero ꝛ fa

tue exierunt obuiam ſponſo chriſto. quia
vtreqȝ opera de genere bonoꝝ fecerūt ſed
fatue non habuerunt oleum in lampadib⁹
ſuis id eſt bonam intentōem in operibus.
quia ꝑ opera eaꝝ queſierunt ventuȝ vane
glorie Prudētes vero habuerunt oleū in
lampadibus ſuis quia ꝑ opa illa voluerūt
placere ſoli deo Et ideo ignis diuini amo-
ris arſit in lampadib⁹ eaꝝ ꝓpter qđ lāpa-
des nō crepuerūt quia erat in illis oleum.
Lampades vero fatuaꝝ extincte ſunt. qꝛ
non erat ibi oleum. i. bona intentō ſcȝ pla
cendi ſoli deo ſed hominib⁹ et ꝓpterea re
ceperūt mercedem ſuam et ideo remittunt
ad illos quibus opa ſua vendiderunt pro
cis laudem humanam querendo et ſic ī re
gnum non potuerunt intrare qꝛ lampades
erant extincte. que viam eis oſtendebant.
¶ Quarto iuſticia eoꝝ erat auſtera quātū
ad alios et remiſſa quātum ad ſe Mathei
xxij. Alligant enim onera grauia et impor
tabilia et imponūt ſuper humeros homi-
num digito autem ſuo nolunt ea mouere.
Vnde vt ibidem inſinuatur in factis pro-
prijs deglutiebant camelum in factis ve-
ro alienis colabant culicem Math. xxiij.
Ve vobis ſcribe et phariſei qui deci. me.
et ciminum. et relinquitis ea que grauiora
ſunt legis miſericordiam et iudicium Vn
de tales faciunt magnos bolos de carnib⁹
alienis Exemplum de lupo quādo fuit ab
bas effectus quomodo verberauit aſinuȝ
qui comedebat petroſilinum in orto ſacer-
dotis. et ipſe comedebat quottidie agnos a
lienos et oues. Iuſticia vero ducens ad re
gnum oportet φ ſit auſtera in ſe et miſeri-
cordia plena quantum ad alios. Oportet
ergo φ ſit auſtera ī ſe vt ſcilicȝ omnia mā
data dei impleat. quia vt dicit Jacobi. ij.
Si quis totam legē ſeruauerit offēdat au
tem in vno factus eſt oim reus Math. v.
Qui aūt ſoluerit vnū de mādatis iſtis mi
nimis ꝛ docuerit ſic hoies. minim⁹ vocabi
tur in regno celoꝝ. i. in ecc̄ia iuſtoꝝ q celi
dicunt. ps. Celi enarr. qꝛ ī regno celoꝝ vbi
de⁹ ꝑ glaȝ regt̄ nec vocatit mini. nec ma-
gn⁹ qꝛ non intrabit vtȝ in hoc euangelio.

Vnde q̄ſtum ad regnum celi idem eſt vo-
cari minimum et non intrare vt di. Criſ.
Similiter q̄ſtū ad alios oportet φ ſit miſe
ricordia plēa. Mat. ix. Euntes diſcite qđ eſt
miſericordiam volo et non ſa. Hiero. Au
diāt te hoies magna facientem. ꝛ ꝑua mā
dantē. Vnde iuſticia eſt ceca ſine mia. lumē
tantū iuſticie eſt miſericordia. Ja. iij. Su-
perexaltat autē mia iudiciū Ibidē. Iudici
um ſine mia fiet ei qui non fecerit miſeri-
cordiam. Hoc autē oñdit xp̄us in ſeipſo.
Nam in ſeipſo puniuit peccata alioꝝ. iux
illud Pſal. Que non rapui tūc exſoluam
Et adultere pepcit et peccatricē Magda
lenaȝ iuſtificauit. et Petꝝ negantem non
abiecit Vnde et Petro mādauit φ nō ſo
lum ſepties pceret ſed vſqȝ ſeptuagies ſep
ties Math. xviij. Et ſcribis et phariſeis.
quia ꝑ cōtrariū faciebant minatus ē dicēs
Ve vobis ſcribe et phariſei qui clau. reg.
dei ante ho. Vos eñ non intratis et intro
eūtes nō ſinitis intrare Mat. xxiij. ¶ Hu
ius autem ſeuere iuſticie triplex pōt eē cā.
Prima eſt inexꝑientia mali. Quādo eniȝ
iudex nō eſt expertus aduerſa non cōpatitur
alijs. et ꝑ cōſequēs ſeuere iudicat. qui antē
expertus eſt miſericors eſt Prouer. xix. Ho
mo indigens miſericors eſt Et iō xp̄us vt
nobis cōpateretur ꝛ miſericordit iudicare
voluit experiri miſerias noſtras Hebreoꝝ.
iiij. Nō habemus pōtificem qui nō poſſit
compati infir. no. temp. aūt ꝑ oīa. Et pro-
pterea xp̄us ꝑmiſit cadere ī tēptatōeȝ Pe
trū futuꝝ epm ꝛ iudicē xp̄ianoꝝ vt alijs ꝯ
pateretur et miſericorditer puniret Secū
da eſt inconſideratō ꝓprie fragilitatis. gal.
vj. Huiuſmodi inſtruite ī ſpū lenitatis cō
ſiderans teipſum ne et tu tempteris Si qs
conſideraret φ forte ipe in ſimili caſu erit
miſeretur alioꝝ. Si quis etiaȝ iudicaret φ
ſicut iudicat alios ita iudicabitur et ipſe
certe miſeretur. Apo. xviij. Reddite illi ſi
cut ipſa reddidit vobis et duplicate ei du-
plicia ſcđm opa eius Tercia eſt vent⁹ hu
mane laudis Quidam eñ intm̄ deſiderant
cōmēdari eſſe iuſti φ nullā miam faciunt
Vnde de quodaȝ iuſticiario regni legit φ

ꝓprium filiū iudicauit ad ſuſpendiū vt bo
nus iuſticiari⁹ diceretur. Et đ quodam ro
mano legitur φ dum filı⁹ ſuus ꝯmitteret
culpam ꝓpter quā debebāt ſibi erui oculi
eruit ſibi vnū et filio aliū vt iuſtus dicere
tur Flat enim ventus vane glorie in tali-
bus et accendit in eis magnū igneȝ vindi
cte. ¶ Quinto eoꝝ iuſticia erat hūana ꝛ
non diuina. nam ſicut iuſticia humana et ſi
cut lex humana puniebat vt patet in lege
pene talionis. Exo. xxj. Oculum ꝑ oculo
dentem ꝑ dente. liuoreȝ ꝑ liuore. Iuſticia
autem ducens ad regnū eſt iuſticia diuina
que pcit penitentibus diſſimulās peccata
hominū ꝓpter penitentiaȝ. Sapiē. xj. Vn-
de ſcribe et phariſei adduxerunt adulterā
ad chriſtum que ſecūdum legem Moyſi đ
bebat lapidari vt eā cōdemnaret Et chri-
ſtus videns dolorem cordis eius et contri
tionem magnam. dixit ei. Mulier vbi ſunt
qui te accuſabant. nemo te condemnauit. q
dixit Nemo domine. At ille ait. Nec ego
te cōdemnabo. Vade et iam amplius noli
peccare. Joh. viij. Item iuſticia eoꝝ erat
humana quia vt dicit Criſ. a pena q̄ ꝑ le-
gem moyſi debebatur tranſgreſſoribus li-
berabat. ſed in regnum non introducebat.
ſicut iuſticia humana ſeruata liberat ſolū
a pena Item iuſticia eoꝝ erat humana qꝛ
de iuſticia ſua ꝯfidebant Scribe. n. cōfide
bant in ſcientia et phariſei in vite auſteri
tate et gloriabantur φ erant filij Abrae
et diſcipuli Moyſi Ro. ij. Confidis teip-
ſum ducem eſſe cecoꝝ et lumen eoꝝ qui in
tenebris ſunt. Iuſticia vero ducens ad re
gnum non cōfidit de ſe ſed de merito paſ-
ſionis chriſti et de eius gratia. per quā cre
dit iuſtificari. j. Coꝝ. xv. Gratia dei ſum
id quod ſum. Cuius ratio eſt quia niſi iu-
ſticia noſtra inniteretur merito paſſionis
chriſti et gratie dei. non poſſet mereri vi-
tam eternam que eſt bonum ſupra naturā
infinitum. Nam meriti ad premium debet
eſſe ꝓportio. iuſticia autem noſtra cum ſit
finita et non ꝑfecta nullam ꝓportōem ha
bet ad illud premium niſi inquātum inniti
tur merito paſſionis chriſti et gratie dei.

Serto eoꝝ iuſticia erat incipiens et ad fi
nem non ꝑueniens.ſemꝑ eñ legebāt ⁊ nū
quā intelligebāt.ij.Thi.iij.Semꝑ diſcen-
tes et nunq̄ȝ ad ſcientiam veritatis ꝑueniē
tes Actu.xiij.Ignorantes voces ꝓphetaꝝ
rum que ꝑ omne ſabbatum legūtur.Nam
chriſtum cui tota ſcriptura teſtimoniū ꝑ
hibebat nō cognouerūt.Jo.v.Scrutamini
ſcripturas in quibus vos putatis vitā ha
bere eternam.et ille ſunt que teſtimonium
ꝑhibent de me.Et ſic dicit apl'us.ij.Coꝛ.
iij.Vſq; in hodiernū diē dū legitur moy
ſes velamen eſt poſitū ſuꝑ coꝛ eoꝝ.Simili
ter ſemꝑ operabātur oꝑa legis et nūq̄ȝ ad
ꝑfectum finem legis ꝑuenerunt. Nam vt
dicit apl'us Finis legis xp̄us eſt ad iuſtici-
am omni credenti Ro.x. Similiter finis
precepti eſt caritas de coꝛde puro et cōſci
entia bona et fide non ficta.j.Thi.j.Sed
ipſi nec ad chriſtum ꝑuenerūt nec caritatē
habuerūt ſed magnū odium intm̄ ꝙ chri-
ſtum occiderūt Act.v.Deus patrū noſtro
rum ſuſcitauit ieſuȝ quē vos occidiſtis ſuſ
pendentes in ligno Juſticia vero ducens
ad regnum peruenit ad finem. Nam ⁊
veritateȝ fidei habet ⁊ in precepto caritatis
ꝑſeuerat que eſt finis legis.quia vt dicitur
Math.x.non qui incepit ſed qui ꝑſeuera-
uerit vſq; in finem hic ſaluus erit Bern.
Sola ꝑſeuerantia ē filia ſingularis ſummi
regis In cuius figura mandatū eſt in le-
ge Leuit.iij.ꝙ ſemꝑ cauda animalis debe
ret in ſacrificio offerri et cremari. Mul
ti ſunt ſicut ſtatua quā vidit Nabuchodo
noſoꝛ que habebat caput aureū pectus et
brachia de argento.ventrem et femora de
ere.crura de terra.et ꝑuus lapis totam cō
fregit vt patet Dani.iij.Sic multi feruen
ter icipiūt et ſꝑ decreſcūt et ad vltimū reg
eſcūt ſuꝑ terram.i.ad terrena bona redeūt
et modica temptatō eos frangit. Si ergo
volumus ad regnum celoꝝ ꝑuenire opoꝛ-
tet ꝙ iuſticia nr̄a ſit intriſeca et extrinſeca
ſit caritatiua et non mercenaria.ſit virtuo
ſa et nō ventoſa.ſit auſtera q̄ntum ad ſe et
miſericoꝛdia plena q̄ntum ad alios ſit diui-
na et non humana.ſit incipiens et ad finē

ꝑueniens Et ſic pateȝ primū. Secūdo po
nit ſupplementū ſpeāle ꝑ qđ intellectus le
gis declaratur dicens Audiſtis quia di-
ctum eſt an.non occi.⁊c̄. Ubi nota ꝙ hoc
preceptum vt dicit Aug⁹.non extenditur
niſi ad homines nam animalia omnia ſine
peccato occidere poſſumus qđ eſt contra he
reticos Similiter vt ideȝ dicit Aug⁹.hoc
preceptum nō extenditur ad omnes hoīes
ſed ſolum ad homines ꝑticulares qui non
ſunt in aliqua dignitate vel poteſtate con-
ſtituti.ſed poteſtates et rectoꝛes et domini
libere poſſunt in certis caſibus occidere.
mutilare ꝓſcribere et verberare ſcđm qđ
culpa exegit.Circa qđ notandum ꝙ eccle-
ſia habet duplicem gladiū ſcȝ ſpūalē et ma
terialem Spūalis eſt excōicatō depoſitō d
gradatio et huiuſmodi q̄ eccleſia ꝑ ſeipſaȝ
exercet.Materialem autem gladiū qui eſt
occidere et mutilare cōmittit poteſtatib⁹
ſeculi ꝓpter reuerentiā ſacramētoꝝ ne ma
nus deo conſecrate ad diſpenſandū et tra-
ctandum ſacramenta ſanguine polluantur
Unde Nathan ꝓpheta dauid volētē edi-
ficare eccleſiam deo ex ꝑte dei ꝓhibuit di-
cens.non edificabis mihi domū gloſa . qꝛ
vir ſanguinū es.ij.Reg.vij.primo ꝑalip.
xxij.dicitur.Multum ſanguinem effudiſti
et plurima bella bellaſti nō poteris edifi-
care domum nomini meo tanto effuſo ſan
guine coꝛam me.ꝙ antē eccleſia hūc dupli
cem gladiū habet patet Lu.xxij.q̄n diſci-
puli dixerūt.Domine ecce duo gladij hic.
Et xp̄us reſpondit.ſatis eſt.⁊ non dixit nō
eſt neceſſe.nec dixit ſicut poſtea dixit petro
Jo.xviij.Mitte gladium tuū in vaginaȝ
omnis eñ qui gladiū ac.gla.pi.Petr⁹.eñ
tunc erat ꝑſona ꝑticularis ⁊ quaſi ꝑliando
voluit illū occidere quod nō licet. ¶ R.
¶ Qđ autem poteſtates poſſunt occidere et
exterminare malos ⁊ ꝓſcribere ⁊ cōdēna-
re patet ꝑ tria. ¶ Primo patet ꝑ ſcriptu-
ram Ro.xiij.Non eñ ſine cā poꝛtat gladi
um.dei eñ miniſter eſt vindex in iram ei q
male facit ¶ Secundo idem patet ꝑ exem
pla in creaturis.Primū exemplum ē i fu
rioſis quia ſunt recludendi ⁊ vinculādi ne

ſibi et alijs noceant.quare ergo nō ſunt re
cludendi ⁊ occidendi qui ſibi et alijs nocēt
furando ⁊ alios cōturbando et occidendo
naȝ pena augeri debet ſcđȝ quod culpa au
getur.Deutro.xxv Pro menſura delicti
erit et plagaꝝ modus Si ergo aliqui ma-
gis nocēt q̄ȝ furioſi magis ſunt puniēdi Se
cūdum exemplum eſt in aīalibus ſi eñ lu-
pi et ſerpētes ſunt occidendi ne homines
ledant.quare non ſimiliter hoīes q viuūt
vt lupi et vt ſerpentes alios venenāt quia
vt dicit Seneca quid intereſt vt ex homie
quis in beluam cōuertatur aut ſub homi-
nis figura immanitatē gerat belue Simili
ter ouis moꝛbida ſequeſtratur ne totū gre
gem inficiat Similiter ergo homo malus
debet banniri et ab alijs bonis excludi ne
alios coꝛrumpat Terciū exemplum eſt in
membꝛis coꝛpis.nam ſalubꝛiter vnū mem
bꝛū abſcinditur ne totum coꝛpus putrefi-
at.ſilr̄ mali hoīes debēt amputari ne ſta
tum bonum cōītatis conturbent et alios
coꝛrumpāt. Tercio idem patet ꝑ factū dei
Nā deus primos ꝑentes ꝓ tranſgreſſione
precepti expulit d paradiſo.et adiudicauit
eos moꝛti cum tota poſteritate ſua cū pri-
us eſſent immoꝛtales Poteſtas auteȝ mi
niſter dei eſt vt dicit Apl'us Ad Ro. xiij.
Qui tanto melius iudicat quātomagis ſe
cōfoꝛmat regule diuine.ergo pōt expellere
et ꝓſcribere.et moꝛti cōdemnare ſm exigē
tiam culpaꝝ . ſicut deus inuenitur feciſſe.
Nam deus mādauit ꝙ ille qui contra ꝑce
ptum dei ſabbatho lig̃.colligebat debebat
lapidari Numeri.xv.Similiter ille q blaſ
phemauerat deum iſrael vt patet Leui.x-
xiiij. Item ſi deus moꝛtem eternam digne
ꝓ culpa infligit.ergo miſter dei moꝛtē coꝛ
poꝛalem ꝓ eadem culpa infligere pōt. que
quaſi nulla pena eſt reſpectu pene eterne .
Hoc etiam ꝑ legē humanam roboꝛatur q̄
dicit priuilegiū debȝ amittere qui gratia ſi
bi cōceſſa abutitur.vitam autē et quicqđ
habemus deus nobis cōtulit gratis.j.coꝛ.
iiij.Quid habes qđ non accepiſti.Ergo qui
male vtitur vita ſibi data cōtra deū et ꝓxi
mū viuendo debet priuari vita Et ſic pateȝ

non ſolū malos homines debere moꝛte pu
niri ſed debent omnino occidi Exod.xxij.
Maleficos non patieris viuere.et peccat
grauiter ꝑlās ſi dignos moꝛte non occidit
Exemplum huius pȝ in Achab rege iſra-
el qui pepcit Benedab regi ſyrie et vnus
de filijs ꝓphetaꝝ venit ad eum dicēs Qꝛ
dimiſiſti viꝝ dignū moꝛte de manu tua erit
anima tua ꝓ aīa eius.iij.Regū.xx. Idem
patet in Agag rege amalechitaꝝ cui ſaul
pepcerat vitam.et Samuel ipſum interfe
cit.j.Regū.xv. Item nō ē mirabile quia
deus mandauit non ſolum occidi malos ſȝ
etiam vſq; ad terciam et quartā generatō
nem dileri Exo.xx. Ego ſum deus zelotes
vindicans iniquitatē patrū in filios in ter
ciam et quartā generatōem Hoc exēpluȝ
patet.ij.Regū.xxj.quando tpe Dauid fa-
cta eſt fames tribus annis et conſuluit da
uid dominum.qui reſpondit ei et dixit . ꝙ
hoc erat.quia Saul cōtra iuramentū ꝑde-
ceſſoꝝ populi interfecit multos gabaoni-
tarum.nec de hoc facta fuerat vindicta: ⁊
dedit Dauid gabaonitis duos filios ſaulis
et quinq; nepotes filios filioꝝ qui reman
ſerant qui ſuſpenderūt eos et ſtatim ceſſa-
uit plaga a populo Hoc etiā patet i Yeu
cui quia deleuit totam ꝓgeniem Achab ⁊
lxx filios eius decapitari fecit deus ꝓmiſit
facere eum regnare vſq; in ſecūdam gene
ratōem vtz.iiij.Regū . Et ſic patet ꝙ hoc
ꝑceptum ſolū refertur ad ꝑſonas ꝑticula-
res quibus occidere non licet ꝓximū ali-
quo modo ¶ S . Ubi nota ꝙ ꝓxim⁹ oc
ciditur duobus modis ſcȝ q̄ntum ad coꝛp⁹
et q̄ntum ad animaȝ: Quantū ad coꝛp⁹ oc
ciditur tribus modis Primo vite ꝑempti
one.qđ fieri poteſt quattuoꝛ modis ſcȝ au
xilio.conſilio.manu ꝓpria.⁊ debiti auxilij
ſubtractōe vt quibus incūbit ex officio iu
uare ⁊ defendere ſi nō iuuant occidūt Se-
cūdo bonoꝝ ſuoꝝ ablatōe Ecci.xxxiiij.pa-
nis egentiū vita pauꝑm eſt.qui defraudat
illum homo ſanguinis eſt.Tercio bonoꝝ
ꝓprioꝝ retentōe.Ambꝛo.Paſce fame mo
rientem ꝙ ſi non paviſti occidiſti. ¶ Quā
tum autem ad animā ſimiliter occidit ꝓxi

mus tribus modis ſcʒ ipſum ad peccatum inducendo dicto vel facto ipſum in peccato detinendo et ipſum ad peccatū ꝓuocando ſiue ꝑ iniuriam que fit ei ſiue ꝑ malum exemplū qḋ ei prebetur Ro.xiiij. Noli cibo tuo illum ꝑdere ꝓ quo chriſtus mortuus eſt. Et ſic patet quomō debet intelligi hoc preceptū Non occides. ꝙ moyſes antiquis iudeis qui egreſſi ſunt de egipto ex ꝑte dei dedit Ad hoc autē preceptū chriſtus addidit ꝑ qḋ preceptum declarat dicens ꝙ non ſolum nō licet ꝓximū occidere. ſed nec iraſci in corde nec ſigna iracundie ipſi oſtendere. ¶ Tribus autē modis poſſum⁹ ꝓximo iraſci. preter homicidium de quo dictum eſt. Primo in corde odiendo fratrem ad mortem vel ad ꝑditōes rerꝝ ſuarꝝ. Secūdo in voce iracūdiam exꝑmente ꝑ aliquā interiectōem vt heu. ſicut dolor exprimitur a dolente dū dicit heu qḋ idem ſignat racha in iraſcente. Tercio in voce contumeliam exprimēte ꝑ aliquā vituꝑatōem vt fatue Et in iſtis tribus ſicut eſt gradus in culpa ita eſt gradus in pena quia maius eſt iram aliquo modo manifeſtare quā in ſolo corde tenere et maius eſt iram ꝑ manifeſtā contumeliam indicare ꝙ̄ in corde tenere. vel ꝑ aliq̄ꝫ vocem exꝑmere ſine cōtumelia. In primo enim vnū eſt ſolū ſcʒ ira. in ſcdo duo ſcʒ ira et vox iraꝫ repreſentans. in tercio tria ſcʒ ira vox irā repreſentans et vituꝑij verbum Et iō concilium qḋ debetur dicenti racha. maior pena eſt ꝙ̄ iudiciū quod debetur ſolum iraſcenti et gehenna ignis que debetur dicenti fatue maior pena eſt ꝙ̄ iudiciū vel cōcilium Quia vt dicit Aug⁹. in iudicio conueniunt iudices ad examinādum cauſaꝫ et adhuc locus ſuꝑeſt ad euadendū ſententiā ꝑ vias multas. in concilio autem conueniunt ad cōferendum de pena examinata iaꝫ cauſa qua ſcʒ reus puniendus ſit ꝛ adhuc locus ſuꝑeſt ad euadendum ſed magis difficulter ꝙ̄ in iudicio gehenna vero nominat illatōem pene qua reus punitur a qua non reſtat effugium. Sed ſi ꝓ illatōe cōtumelie debetur gehenna. quid ꝓ homicidio

infertur qḋ eſt omnibus ſupradictis grauius Ad qḋ dicendū ꝙ vt dicit Aug⁹. homicidio ſimiliter debetur gehenna. Sed in gehenna eſt maior et minor pena. ſicut in gloria eſt maior et minor gloria. q2 vt dicit Apl'us. j. Cor. xv. Stella differt a ſtella i claritate ſic erit reſurrectō mortuorum. ¶ In fine nota ꝙ hec tria ſcʒ iraſci et dicere racha ꝛ fatue pn̄t eſſe ſine peccato imo cum merito et cū ꝑfecto mortali ſicut accipitur hic. et cū peccato veniali. ¶ Sine peccato ſunt quando ex rōnabili cauſa fiunt. Quia vt dicit Aug⁹. Stoici dixerūt ꝙ in ſapientem non cadit ira. nec alie paſſiones anime. Paripatetici dixerūt ꝙ in ſapientem cadit ira et alie anime paſſiōes ſꝫ moderate et rōni ſubiecte Int̄ xp̄ianoſ vero non eſt attendendum ſi quis iraſcit̄. ſed ex qua cauſa et cui iraſcitur quia ſi qs ex rōnabili cauſa iraſcitur puta ꝓpter malū quod videt fieri et non iraſcitur fratri. ſꝫ vicio fratris. talis ira nō eſt peccatū. imo eſt meritoria et vocatur ira ꝑ zelum. quia vt dicit Criſ. Si ira non fuerit nec doctrina ꝓficit nec iudicia ſtant nec crimina cōpeſcuntur Quod patet ex formali diffinitōne ire. Eſt enim ira appetitus vīdicte. ſꝫ vt dictum eſt vindictam licet inferre malefactoribus ergo vindictaꝫ appetere d̄ malis ex zelo iuſticie ſimiliter licet Pſalmiſ. Iraſcimini et nolite peccare. Talis ergo ira eſt meritoria. ſic iratus fuit phinees cōtra ſambri et ob hoc placuit deum et meruit ſacerdotiū ſempiternū vtꝫ Numeri. xxv. Sic ergo plurimū iraſcūtur ꝑentes filijs. ¶ Cum peccato vero mortali ſunt cum aliquis deliberata ratione appetit. ꝙ fiat de aliquo vindicta qualitercūqꝫ cōtra ordinem rōnis ꝓpter malum ei⁹ puta ꝙ appetat puniri eum qui non meruit vel vltra quā meruit vel non ſm legittimū ordinem vel non ꝓpter debitum finem qui ē conſeruatō iuſticie et punitio culpe. Taliſ iraſcitur fratri et non culpe eius. et vocat̄ ira ꝑ odium Et hoc eſt quod hic dr̄ Omnis qui iraſcitur fratri ſuo reus erit iudicio Talis ira ex ſuo genere ē peccatū mor

tale de qua xp̄us dicit hic. Niſi aliquis appeteret vindictam leuem de aliquo quā etiam ſi inferret non peccaret mortaliter. vt trahere aliquē puerum parꝝ ꝑ capillos. ſimiliter ſi quis nimis ardenter iraſcitur interi⁹ et nimis exterius oſtēdat ſigna ire ita ꝙ ex vehementia ire excidit a caritate dei et ꝓximi peccat mortaliter Et ſic ex duob⁹ cōtingit peccatum mortale in ira ſcʒ ex inordinato appetitu vindicte. et ex vehemētia paſſionis ire que cōſurgit ex accenſione ſāguinis circa cor ¶ Cum peccato aūt veniali ſunt quādo ira non ꝑfecte a rōne regulatur. vel q̄tū ad appetitū vindicte vt cū qs nimis aliquātum appetit magnā vindictā ꝙ̄ iuſticia exigat vel quātum ad modum iraſcendi vt cū motus ire aliquātulum interius vel exterius nimis ferueſcit. vel qn̄ motus ire antecedit rōnem Eſt em̄ ira materialiter diffiniendo accēſio ſanguinis circa cor Et ideo quādo ſubito homo accenditur abſqꝫ deliberatōne rōnis. ſed ſtatim a ratōne regulatur ita ꝙ non impedit rectitudinem rōnis eſt peccatū veniale. gloſa ſuꝑ illud pſ. Iraſcimini et nolite peccare. dicit. Venialiſ eſt ira que nō ꝑducitur ad effectum Et ſic patet ſcōm. ¶ Tercio ponit conſiliū ſalutare ꝑ quod modus fiendi boni declaratur dicens. Si offers mun⁹ tuū ad altare. id eſt. in cōſpectu dei ad chriſtū qui altare dei dr̄. iuxta illud Hebreo. xiij. Habemus altare de quo edere non habēt poteſtatem qui tabernaculo deſeruiūt ſcilicet corꝑis quorꝫ deus venter eſt. Quodcūqꝫ munus ſit ſiue ab obſequio in ſeruiēdo chriſto. ſiue a lingua in predicando et laudando chriſtuꝫ. ſiue a manu in dando bona pauꝑibus ꝓpter xp̄m. Naꝫ triplex eſt munus ſcʒ ab obſequio. a lingua. et a manu. ꝛ ibi recordatus fueris ꝙ frater tuus habꝫ aliquid aduerſum te. quia iniuſte offēdiſti euꝫ. quocūqꝫ modo ſiue verbo ſiue facto offenderis eum. Relinque ibi ante altare munus tuū. id eſt. ante xp̄m vt ſcʒ habeas ꝓpoſitum firmū ſeruiendi deo. Tunc eniꝫ relinquis ante altare munus tuum. cū propoſitum tuū eſt firmum ante deū vt ei ſer

uias Sed vt grati ſeoſſut fructuoſi⁹ ſit ſeruitium ſatiſfacere debes primo fratri ſi ꝑſens eſt. ſi autem eſt abſens vadas ad eū in mente tua vt ſcʒ habeas firmum ꝓpoſitū cum obtulerit ſe facultas ei plenarie ſatiſfaciendi. quia vt dicit Hilarius non oportet ꝙ vadas vltra mare ſi ibi eſt quem offendiſti ad reconciliādum ſibi pedib⁹ corporis ſed motibuſ animi Et vt dicit Criſ. Debemus em̄ reconciliari ſicut offendim⁹ vt ſi verbo offendim⁹ verbo recōciliemur et ſi facto. facto. Et tunc mun⁹ noſtꝝ erit acceptum valde corā deo. et merebitur vitam eternam In huius figura dn̄s mādauit ꝙ ſacerdotes et leuite ſacrificaturi in templo prius deberent lauare manus ꝛ pedes et habere ſpecula affixa in labro eneo vbi lauabantur in quib⁹ reſpicerēt et abſtergerent omnes feditates vt patet Exo. xxv. et xxxviij. Et ſic patet tercium et conſequenter totum.

¶ De epiſtola ſermo. LXXVII

Quicunqꝫ baptiſati ſumus in chriſto ieſu in morte ipi⁹ baptiſati ſumus Ro. vj. ſicut dicit Apl'us. j. Cor. xiiij. cap. Qui ignorat ignorabitur ꝛ ideo doctor et paſtor debet eſſe valde ſollicitus in docendo ne ppl'i ignorantia ſibi imputetur ad cōdēnandū. Mach. iij. Sāguinē xo ei⁹ de ma. tu. requi. Propterea dicit Apl'us. j. Cor. ix. Ve mihi ſi non euangelizauero neceſſitas eniꝫ mihi incumbit Similit̄ populus debet eſſe valde ſollicitus audire ne ꝓpter ignorantiam damnetur ꝛ malū agat Yſa. v. Propterea captiuus duc. eſt ppl's me. eo ꝙ ſci. non ha. Et ideo apl'us doctor gentium in fide et veritate fuit valde ſollicitus nos docere omnia neceſſaria ad ſalutem Act. xx. Nō enim ſubterfugi quo minus annūciarem vobis omne conſiliuꝫ dei Principiū autem et fons ſalutis anime ſine quo nemo ſaluari poteſt eſt baptiſmus Joh. iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua

q̃ ſpiritusſancto non pōt intrare in regnū
dei. Et ideo in ep̄la hodierna de baptiſmo
predicat ap̄lus vt ipſum cognoſcam⁹ et co
gnoſcendo in ipſo ambulem⁹. et abluti ei-
us virtutem illibatam conſeruemus. In
quo quidem ep̄la Ap̄lus quattuor facit.
Primo innuit formam baptiſmi et virtu
te eius quā tenere debemus. In principio
ep̄le. Secūdo oſtēdit quomō in baptiſmo
chriſto mortuo cōfiguramur et ſimiles ei
eſſe debemus ibi. Conſe. eñ ſumus cum il-
lo p̄ bap. in mor. vt quō reſurrexit xp̄us a
mor. p̄ gloriam patris ita et nos in no. vi.
am. Tercio oñdit triplicem fructū ſi hāc
ſimilitudinem illibatam cōſeruem⁹ ibi. Si
eñ conplan. facti ſumus ſimilitudini mor.
eius Quarto iſtum triplicem fructū hor-
tatur ap̄lus romanos quibus loquebatur
habere et in illis omnes nos quaten⁹ nos
habere velim⁹ ibi Itaq̄ʒ ⁊ vos exiſt. vo.
mor. quidem eſ. pec. vi. autem deo in chri-
ſto ieſu dño noſtro. ¶ Primo ergo innuit
ap̄lus formam baptiſmi et virtutē eius di
cens Quicunq̄ʒ bapti. ſumus in chriſto ie
ſu id eſt. in forma baptiſmi quam tradidit
chriſtus ieſus Que eſt Petre vel Marti
ne ego te baptiſo in noīe patris et fi. et ſſ.
vt patet Math. xxviij. Docete inquit om
nes gentes bap. ego in no. pa. et fi. et ſpiri-
tusſancti Vel in baptiſmo quē inſtituit ie
ſus xp̄us et q̄ʒtum ad materiam et q̄ʒtū ad
formam quia niſi fiat in aqua et ſupradc̄ā
forma verbor̄ ſeruetur non eſt baptiſmus
Vel in baptiſmo in quo op̄atur ieſus xp̄s
quia virtus baptiſmi non eſt ab aqua ne-
q̄ʒ a verbis. neq̄ʒ a baptizante. neq̄ʒ a bap
tizato. ſed a ieſu chriſto q̄ʒuis mediante a-
qua et verbis chriſtus conferat virtutem
in baptiſmo Unde aqua et verbū nō ſunt
medium p̄ qđ baptiſmus op̄atur ſicut per
cauſam efficientem principalē ſed ſunt me
dium in quo ꝯfertur ſalus et ſine quo ba-
ptiſmus non cōfertur. Quicunq̄ʒ ergo ſic
baptizati ſumus in morte ipſius chriſti ba
ptizati ſumus. id eſt. in efficacia et virtute
ipſius mortis chriſti baptizati ſumus quia
virtus mortis chriſti in baptiſmo operatꝰ

q̄ p̄ baptiſmum nobis applicatur. qđ patz
Quia omnia illa que mors chriſti habet ef
ficere in nobis. in baptiſmo et p̄ baptiſmū
nobis applicantur et effectum habēt ⁊ nō
ante baptiſmū Ergo baptiſmus habet effi
caciam et op̄atur in virtute mortis chriſti
Et quia cauſa p̄maria magis eſt influēs ſu
per cauſatum cauſe ſecunde idō potiꝰ debe-
mus dici baptizati et mūdati in morte xp̄i
q̄ʒ in baptiſmo. Sunt autem nonē que ha
bet in nobis efficere mors xp̄i que ī bap.
nobis conferūtur. ¶ Primū eſt mū-
datio anime a culpa et macula peccati. nā
xp̄us pendens in cruce omnia peccata dele
uit Apo. j. Lauit enim nos a peccata nr̄a
in ſanguine ſuo. Hec mūdatio cōfert no-
bis in baptiſmo. vnde baptiſm⁹ ſicut lauat
exterius corp⁹ ſic mūdat interius animam
Ezech. xxxvj. Effundā ſup̄ vos aquā mū
dam et mū. ab om. in qui. ve. ¶ Secundū
eſt ablatio pene. quia chriſt⁹ pendēs ī cru
ce ſuſtinuit penam ſufficientem p̄ omnib⁹
peccatis que facta erant vel fieri poterāt.
immo ſuſtinuit penam excedentē peccata cē
tūmilium mundor̄. Yſa. liij. Vere lan. no.
ipſe tulit et do. no. ipe p. et ifra. Et do. po.
in eo iniqui. omniū noſtror̄ In huius fi-
gura vt dicit Aug⁹. de latere chriſti pēdē-
tis in cruce exiuit ſanguis et aqua vt patz
Jo. xix. Sanguis ſolutōis et redemptōnis
et aqua ablutōnis. Et in huius ſignū dicit
Ap̄lus Ad Coll. ij. q̄ xp̄us cyrographum
delicti quod erat contrariū nobis tulit de
medio et affixit illud cruci Nā quādo ſo
lutum eſt debitum cyrographū dilaniatur
Hoc totū op̄atur in nobis baptiſm⁹ ī vir
tute paſſionis chriſti Quia vt dicit Aug⁹
In puulis delet peccatū originale. ſ. adul-
tis autē originale et actuale Et ideo bap-
tiſato nulla penitentia eſt iniūgenda Sed
contra. Peccatum non poteſt ordinari ni
ſi p̄ penam vt dicit Aug⁹ Et ſimiliter ſicut
nullum bonum manet irremuneratum. ita
nullum malum manet impunitum vt dicit
Aug⁹. Et dicendū q̄ peccata eor̄ qui bap
tiſant̄ punita ſunt in corpe chriſti in cruce
cuius membrū homo efficitur in baptiſmo

Unum autem mēbrū bene poteſt pati pe-
nam p̄ alio Nā caput amputatur p̄ vul
nere qđ man⁹ intulit. ¶ Tercio eſt refre-
natio concupiſcencie male. nam xp̄us pen-
dens in cruce eneruauit et confregit vires
peccati vt vltra non dominentur vt di. au
g⁹. Et in huius figura vt ipſe Aug⁹. dicit
mandauit dñs moyſi vt ſuſpenderet ſerpen
tem in ligno vt patet Numeri xxj. Serpēs
venenans homines eſt ipſum peccatum oc
cidens homines in anima quod ſuſpenſum
eſt in ligno crucis Suſpenſus autē vl' cru
cifixus non habet vires niſi ſoluatur ſic ho
mo niſi recedat a cruce peccatum non pōt
ei nocere Peccatū ſolum in cruce eſt li
gatum. alibi autem vires habet magnas.
Hoc confertur nobis in baptiſmo. nam p̄
dei gratiam que in baptiſmo confert̄ cōcu
piſcencia refrenatur et peccatum p̄dit vi-
res nec vlterius pōt nobis dominari. niſi
velimus Et hoc patet in alijs natōnibus
que baptiſate non ſunt nam cōcupiſcentia
magis feruet in eis et peccatū magis domi
natur eis q̄ʒ his qui in virtute baptiſmi ſe
conſeruant Patet etiam hoc in peccatori
bus quibus peccatū donatur. nā xp̄iani pec
catores exciderūt ab hac virtute. ¶ Quar
tum eſt liberatio dyabolice poteſtatis. nā
chriſtus in cruce vicit dyabolū et totū ex-
ercitum eius Aug⁹. Manu inermi et affi
xa cruci debel. aere. pote. et religauit eū in
inferno vt patet Apo. xx. Yſa. xiiij. Verū
tamen in inferno detraheris in p̄fundū la
ci. Et p̄ conſequēs nos omnes a p̄tāte dya-
boli eripuit Coll. j. Qui eripuit nos d̄ po
teſtate tenebrar̄ et tran. in reg. fi. dilectōis
ſue Hoc autem nobis in baptiſmo confer
tur. quia cum dyabolus nobis non dñetur
niſi p̄ peccatū. et peccatū in baptiſmo tol
latur vt dictū eſt. liquet q̄ ī baptiſmo dya-
boli poteſtate eripimur. Unī cantam⁹ Ca
put draconis ſaluator cōtriuit in iordanis
flumine ab eius poteſtate nos omnes eri-
puit Hoc fuit figuratū Exo. xv. quando
in mari rubro pharao cum toto exerci-
tu ſuo ſubmerſus eſt Mare rubr̄ eſt bap
tiſmus rubricatus ſanguine chriſti. Pſal.

Cōtriuiſti capita draconū in aqs. ¶ Quin-
tum eſt veſticio honorabilis veſtis virtu-
tum Nam chriſtus in cruce cōfecit mira-
bilem veſtem virtutum Quia vt dicit Au
guſtinus Omnes virtutes fuerunt in cru
ce nec exemplū alicuius virtutis ad infor
mandam vitam noſtrā totam abeſt a cru-
ce Hec veſtis fuit figurata p̄ tunicā incon
ſutilem chriſti quam chriſt⁹ reliquit pec-
catoribus induenda que non potuit ſcindi
quia nullus pōt eam habere p̄ p̄tes niſi to
tam Hanc tunicam induit nobis in bap-
tiſmo deus. quia baptiſato omnes virtutes
infundūtur In baptiſmo homo naſcit̄ ad
vitam gratie et exiuit totam veſtem vete-
rem et ideo remanet nudus p̄pter qđ deus
parat ei dictam veſtem mirabilē q̄ nunq̄ʒ
putreſcit que renouatur de die in diem que
tenet hominem calidum in amore dei. que
cuſtodit eum ab omni leſura ⁊ facit dignū
nuptijs ſponſi eterni. quā quicunq̄ʒ nō ha
buerit de illis nuptijs cum damno et vitu
perio expelletur Math. xxij. Amice quo-
modo huc intraſti non habens veſtem nu
ptialem Et in ſignū huius inoleuit. conſue
tudo q̄ cōpatres et cōmatres donant tunc
cum puero quē ad baptiſmum tenuerunt.
¶ Sextum eſt ap̄tio celi Nam xp̄us ī cru
ce ap̄uit celum in eo q̄ obſtaculum. ſ. pec-
catum qđ nos p̄hibebat intrare amouit ⁊
virtutem introeundi contulit Totū hoc
fit in nobis in baptiſmo ad quod ſignificā
dum xp̄o baptiſato ap̄tum eſt celum vt pʒ
Math. iij. Quare enim tunc ap̄tum fuit
celum cum nec ingredi nec egredi aliquis
tunc de celo debebat niſi quia ſignificauit
q̄ baptiſato celum ap̄itur. ¶ Septimum ē
habitatio totius trinitatis Nam in cruce
tota trinitas in chriſti humanitate fuit qz
vt dicit Aug⁹. In diuiſa ſunt op̄a trinita
tis q̄ʒuis enim paſſio ſoli filio appropriet̄
et ſolus filius dicatur paſſus tamē tota tri
nitas fuit paſſionem op̄ata ſicut et incar-
natōem Joh. xiiij. Non credis quia ego ī
patre et pater in me eſt Ibidem. Pater ī
me manens ipſe facit op̄a Et ſimiliter ē d̄
ſpū ſancto Hec autem habitatio trinitatis

et diuinitatis in xp̄o non fuit cognita niſi p̄
mortem chriſti quia in morte omnia elemē
ta teſtata ſunt xp̄m eſſe verū deū. Vn̄ ille
centurio dixit Vere filius dei erat iſte. Io.
xix. Et ideo trinitas dei et deitas chriſti n̄
habitauit in cordibus hominum p̄ veram
fidem niſi p̄ mortem chriſti Et idō chriſtus
ait. Ioh. xvj. Expedit vobis vt ego vadā
Si enim non abiero paclitus non veniet
ad vos et niſi forma humanitatis ſubtra/
xero. me ut verum deum non cognoſcetis.
vt dicit Gre. Hec autem habitatio fit in
nobis in baptiſmo quia p̄ baptiſmum ꝛ in
baptiſmo fit homo templum dei. j. Co. iij.
Templum dei ſanctum eſt quod eſtis vos
Ibidem. Neſcitis quia templum dei eſtis
et ſpūſſanctus habitat in nobis Nam ī ba
ptiſmo mūdatur ab omni peccato et virtu
tibus adornatur vt dictū eſt et p̄ cōſequēs
fit dignum habitaculum dei Et ideo ī col
latōne baptiſmi trinitaſ inuocat et hoc fu
it figuratum in chriſto baptiſato. nā ibi to
ta trinitas apparuit. pater in voce. ſpirit⁹
ſanctus in columbe ſpecie et filius in hūa/
nitate. ¶ Octauū ē adoptō filioꝝ dei que
facta fuit in cruce. nam xp̄us in cruce fe/
cit pacem inter deum et hominē ꝛ ad ma/
gnam amorem dei reduxit hominem. intā/
tum ꝙ deus adoptauit eum ſibi in filiū Et
ideo ſtatim chriſto mortuo hereditas filij
data eſt homini ſcꝫ vita eterna quia vt di/
cit Apl̄us Ad Ro. viij. Si filij et heredeſ
he. quidem dei coheredes autem chriſti.
Lu. xxiij. Hodie mecum eris in paradiſo. i.
ſicut filius adoptiuus eris heres gl̄e p̄ris
mecum. Hec autem adoptio fit in bap/
tiſmo: quia ibi renaſcimur in filios dei. in
vtero eccleſie. et ideo extunc vocamur xp̄i
ani. i. filij et fratres chriſti. j. Io iij. Vide
te qualem ca. de no. de. vt filij dei no. et ſi/
mus Gal. iiij. Quoniam autem eſtis filij
dei mi. de. ſ. fi. ſꝫ in cor. ve. cla. ab. pat. Et ī
huius figura ſup̄ chriſtum baptizatum ve
nit vox dicens Hic eſt filius meus dilect⁹
¶ Nonum eſt conſignatio electoꝝ. Naꝫ in
cruce cōſignati ſunt electi a repbis. Nam
latro pendēs ad dexteram chriſti et credēs

vere ipſum eſſe filium dei et innocēter pa
cientem deuote ſe ei recōmendanſ. ſignauit
omnes electos qui p̄ chriſti paſſionem ſal/
uabūtur. latro vero pendens ad ſiniſtrā et
blaſphemans eum. nec in eum credens ſig/
nit omnes reprobos qui ex paſſione chri/
ſti nihil boni reportabunt ſed malūꝫ Hec
autem conſignatio fit in baptiſmo. nam in
eo imprimitur caracter qui eſt quoddaꝫ ſi
gnum diſtinctiuum xp̄ianoꝝ ab aliiſ in aīa
exiſtens. p̄ quem homo fit abilis ad recipi
endum ſacramenta eccleſie nam ſine tali nl̄
lum ſacramentum pōt qs accipere. et hoc
ſignatur p̄ hoc ꝙ in baptiſmo inungit̄ bap
tiſandus in modum crucis quia in baptiſ/
mo recipitur caracter vt quoddam ſignūꝫ
crucis diſtinctiue vt aliqui cruce ſignātur
ad aliquid ſpeciale Ezech. ix. Signa thau
ſuper frontes viroꝝ dolentium et gementi
um Et ſic patet primum. ¶ Secūdo oſten
dit quomodo in baptiſmo chriſto mortuo
configuramur et ſimiles ei eſſe debem⁹ qꝛ
immerſio pueri in aquaꝫ ſignificat ſepultu
ram chriſti. et trina immerſio ſignat triduū
ſepulture chriſti. et erectio pueri de aqua
ſignat reſurrectōem chriſti Ergo in eo ꝙ
in aqua immergimur ꝯſepelimur xp̄o mor
tuo vt deinceps mortui ſimus mūdo. et in
eo ꝙ de aqua eripimur conſurgimus cum
chriſto de morte ſcꝫ peccati Quomodo er
go chriſtus reſurrexit a mortuis p̄ gloriaꝫ
patris. i. ad honorem et gloriam patris ita
et nos poſtq̄ꝫ in baptiſmo mortui fuerim⁹
omnibus peccatis et mūdo et vite veteri
que eſt. ſecūdum carnem debemus reſurge
re de morte culpe ad vitam gratie. et ī no
uitate vite ſpiritus ad dei honorem et glo
riaꝫ ambulare Eph. v. Surge qui dormis
et exurge a mortuis et illuminabit te chri
ſtus Dicitur autem vita ſpiritus nouitas
vite. quia vt dicit Apl̄us. j. Cor. xv. Pri
us qd̄ animale eſt deinde qd̄ ſpūale Et idō
vita ſpiritus dicitur nouiſſima vita. j. Co.
Ibidem. Primus homo de terra terren⁹
ſecūdus homo de celo celeſtis Et idō ſicut
portauimus imaginem primi hoīs. ita por
temus imaginem ſecundi hominis ſcꝫ xp̄i

qui ſm̄ deum creatus eſt in iuſticia et ſan/
ctitate cuius filij facti ſumus. et quem in
baptiſmo p̄miſimus imitari Eph. v. Imi
tatores dei eſtote ſicut filij dei cariſſimi.
¶ X. Hec autem nouitas vite in decē cō
ſiſtit Primo in baptiſmi ſuſceptōe. Ioh.
iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ ſpi/
ritusſancto non pōt introire in regnum dei.
Secūdo in membroꝝ mortificatōe. ij. Co.
iiij. Semp̄ mortificatōem chriſti ieſu ī cor
pore noſtro circumferentes. vt et vita iēſu
in corpibus noſtris manifeſtetur. Tercō ī
honoꝝ et diuitiaꝝ mundi renuntiatōe Lu
ce. xiiij. Niſi quis renū. omni. que poſ. non
pōt meus eſſe diſcipulus. Quarto in man/
datoꝝ dei obſeruatōne Math. xix. Si vis
vitam ingredi ſerua mandata. Quinto in
iniuriaꝝ dimiſſione Lu. xvj. Dimittite et
dimittemini. Sexto in dei et p̄rimi pfecta
dilectione Math. xxij. Diliges dn̄m deuꝫ
tuum ex to. cor. tuo ꝛc̄. et p̄rimum ſicut te
ipſum. Septimo in vere penitentie aſſum/
ptōne Lu. xiij. Ita dico vobis niſi penitē/
tiam age. omnes ſimul pibitis. Octauo in
mortis meditatōne. Eccl. vij. Memorare
nouiſſima tua et ineternum non peccabis.
Nono ī paſſione chriſti recordatōe. Tre
noꝝ. iij. Memorare paupertatis et tranſ. m.
abſin. et fellis. Memoria memor ero ꝛ ta.
in me ani. me. Bern. Viſa chriſti paſſione
quis eſt tam delicioſus qui non contineat.
tam malicioſus qui non abſtineat. quis tā
iracūdus qui non cōdonet. Decimo in vi/
te eterne certa expectatōne. Tho. ij. Filij
ſanctoꝝ ſumus et vitam illam expectam⁹
quā deus daturus eſt his qui fidem ſuam
nūq̄ꝫ mutāt ab eo Pſal. Credo videre bo
na dn̄i in terra viuenciū. Et ſic pꝫ ſecūduꝫ
¶ V. Tercio oſtendit triplicēꝫ fructuꝫ ſi
ſic in hac vita nouitate ambulauerim⁹. p̄
quā xp̄o ſimilamur. ¶ Primus eſt reſur/
rectio p̄ma ſcꝫ gratie. Apo. xx. Beat⁹ qui
habet ptem in reſurrectōe p̄ma. quia ſi con
plantati. i. ſimul plantati facti ſumus ſimili
tudini mortis eius. et hoc in baptiſmo. ſi
erimus cōplantati facti ſimilitudinis reſur
rectōis eius. i. ſi in plantatōe qua p̄ baptiſ/

mum plantamur in eccleſia dei fuerim⁹ ſi/
miles morti chriſti vt ſicut xp̄s ſemel mor
tuus eſt et mors illi vltra non dominabit̄
ita et nos poſtq̄ꝫ ſemel fuerim⁹ mortui in
peccatis et delictis noſtris et ab ipſis ī ba/
ptiſmo fuerim⁹ mūdati nō moriamur am
plius in peccatis tunc erimus chriſto ſimi
les reſurgenti qui reſurgens a mortuis iā
non moritur Et ſic habemus reſurrectōeꝫ
gratie ſimilem reſurrectōni chriſti in noui
tate vite firmiter ambulātes. et ſic ſemper
cum domino erimus quia et in morte et in
vita ſumus ei ſimiles. ¶ Secundus fruct⁹
eſt eneruatō cōcupiſcentie et deſtructō pec
catoꝝ quia ī tali ꝯplantatōe et ſimilitudīe
mortis et reſurrectōnis chriſti. que fuit in
baptiſmo p̄ quaꝫ in nouitate vite ambula/
mus vetus homo noſter. i. cōcupiſcentia
carnis que vetus homo dicitur quia a ve/
tere hoīe Adam tracta eſt crucifigit̄. id
eſt. p̄ gratiam dei auferūtur ei vires vt no
bis dominari non poſſit. et corpus peccati
id eſt cōgeries peccatoꝝ ſimiliter deſtruit̄
in baptiſmo vt dictū eſt vt nobis dn̄ari nō
poſſit niſi velimus. quia qui mortu⁹ ē pec
cato ſcꝫ in baptiſmo iuſtificat⁹ et munda
tus eſt ab ipſo peccato ꝛ q̄ꝫtum ad culpaꝫ
et q̄ꝫtum ad penam vt dictū eſt Vel aliter
et melius dicendum eſt. ꝙ hic reddit rōem
iſtius p̄mi fructuſ quia ſi cōcupiſcēcia car
nis eſt debilitata et refrenata ita ꝙ nō po/
teſt nos cogere ad peccandum. et congeri/
es peccatoꝝ eſt deſtructa poterimus ſimi/
les eſſe xp̄o reſurgiēt. vt ſcꝫ āpli⁹ n̄ mori
amur peccato a quo ſum⁹ iuſtificati ꝛ mū
dati. ¶ Tercius fructus eſt reſurrectō ſecū
da ſcꝫ gloria quia credimus veraciter ꝙ ſi
mortui fuerimus in hac vita mūdo et pec
catis ſicut chriſtus mortuus fuit et in xp̄o
et p̄pter xp̄m mortificauerimus membra
noſtra. viuemus ſimul cū chriſto vita bea/
ta et ppetua qua xp̄us viuit. quia reſurgēſ
a mortuis non amplius poteſt mori. neqꝫ
mors poteſt ei dn̄ari Nam ꝙ mortuus eſt
peccato. i. p̄pter peccatum tollendū et de/
ſtruendum mortuus eſt ſemel. i. eius mors
ſuffecit ad peccatum delendum et homies

iuſtificandum Hebre.x. Vna enim obla-
tõne cõſummauit in ſempiternũ iuſtifica-
tos Sed ꝙ modo viuit viuit deo.i.in deo
qui eſt vita ꝑpetua. Jo.xj. Ego ſum reſur
rectõ et vita Et ſic ꝙ mortuus fuit ſemel.
hoc fuit inq̃ʒtum homo ꝰvt ꝓ homine ſatiſ
faceret Sed modo viuit inq̃ʒtuʒ deus ſqui
eſt vita eterna.et mori non põt qua vita
etiam nos viuemus Jo.xvij. Volo pater
quos mihi dediſti vt vbi ego ſuʒ et illi ſint
mecum ſcʒ in eadem vita Et ſic patet ter-
cium. ¶ Quarto iſtum triplicem fructum
hortatur apſus romanos.quibus loqueba
tur habere et in illis omnes nos.quia om
nes dẽmus nos exiſtimare in vita iſta mor
tuos eſſe peccato et mundo et viuẽtes deo
id eſt ad honorem dei. Col. Mortui enim
eſtis mundo et vita veſtra abſcondita ẽ cũ
chriſto in deo Et hoc eſt quod ipſe ſcieit ĩ
chriſto ieſu.id eſt.in forma et exemplo xpi
ieſu et in virtute ieſu chriſti.quia ſine ipſo
viuere non poſſumus. Joh.xv. Sine me
nihil poteſtis facere. Et ſic ptʒ quartum.

¶ Dominica vij. de euãgelio ſermo. lxxviij.

Cum turba multa eſſet cũ Je
ſu nec ha.qd man.conuo. diſ.
ait illiſ miſereor ſuꝑ turbã ꝛc̃
Mar.viij. Sicut ptʒ. Jo.vj.
Chriſtus vocat ſe viuum et
verum panem Ego ſum inquit panis vi-
uus qui de celo deſcendi Et quia duplex ẽ
vita ſcʒ anime et corꝑis ido dupliciter noſ
pauit ſcʒ q̃ʒtum ad animam exemplo cari-
tatis et verbo veritatis nos informando.
Act.j. Cepit ieſus facere et docere. Et q̃ʒ-
tum ad corpus pane materiali reficiendo.
vt in hoc euangelio patet. in quo quidem
euangelio quinqʒ ſummarie cõtinent. Pri
mum eſt chriſti miſeratõ ſuꝑ turbam indi-
gentem.in principio euangelij Secũdũ eſt
diſcipuloꝝ dubitatõ ſuꝑ potentiã dei om-
nia valentem ibi.et reſponderunt diſcipuli
ſui Vñ iſtos quis poterit hic ſaturare pa
nibus in ſollicitudine Terciũ eſt chriſti in
terrogatio vt refectõem miraculoſam face
ret euidentem ibi. Quot panes habetis.
Quartũ eſt modus quem tenuit ſuꝑ refe-
ctõem quã mãdauit apponi ante turbã fa
meſcentẽ ibi. Et pce.tur.diſcu.ſuꝑ terrã et
accipiens ſeptem panes. gratias agẽs fre.
et de.di.ſ.vt ap. Quinto ſubiungit euãgeli
ſta numeꝝ ſportaꝝ de reliquijs ſublataruʒ
et numeꝝ manducantiũ ad dei gloriã ꝛ no
ſtram inſtructõem ibi Et ſuſti.qd ſuꝑa.de
frag.ſep.ſpor.erant autem qui mãdu.qua-
ſi quattuor milia et dimi.e. ¶ Primo ergo
ponitur dei miſeratõ ſuꝑ turbam indigẽteʒ
quia turbe non habentis vt comederet mi
ſertus eſt.et hoc eſt. Miſereor ſuꝑ turbaʒ
Et quia omnis creatura debẽt creatorẽ ſu
um ſequi.ideo filius dei poſtq̃ʒ miſertuſ eſt
hominis.oĩs creatura miſerta eſt ei Olim
em̃ erant quattuor incõpaſſibilia homini.
ſcʒ deus.angeli.celum et mors. Nam deus
hominem ſibi reconciliare nolebat. angeli
animas noſtras ad celum deportare recu-
ſabant.celum erat homini clauſuʒ.ꝛ mors
omnes ad tartbara demergebat. Sed poſt-
q̃ʒ deus homini eſt miſertus eum ſibi recon
ciliauit angeli animas noſtras ad celuʒ de-
portant.celum manet aꝑtum. et mors niſi
volentes ad tartara demergit Et tanta fu
it dei miſeratõ circa hominem ꝙ hec quat
tuor placuit ꝛ ſibi cõpaſſibilia fecit.ꝛ hoc
eſt qd dicit Miſe.ſuper turbam et volo ꝙ
omnis creatura eiuſ miſereatur ¶ 3. No
tandum autem ꝙ quattuor mouerũt chri-
ſtum ad turbe miſerendũ et paſcendũ ſcili-
cet ꝓprietas naturalis.numeroſitas popu-
laris penitentia ſalutaris et indigentia rei-
familiaris. ¶ Primum fuit ꝓprietas na-
turalis. Chriſtus em̃ fuit verus deus ꝛ ve
rus homo ex vtraqʒ autem ꝑte fuit miſe-
ricors.nam inq̃ʒtum homo ꝓceſſit ex ꝓge-
nie Dauid cuius miſericordia et clemẽtia
in ſcriptura magnificatur et ꝑdicat. Yſa.
lv. Miſericordias Dauid fideles Et ꝑmo
Mach. ij. Dauid in ſua miſericordia cõſe-
cutus eſt ſedem regni in ſecula Et hoc al-
legauit chananea petens miſerere filie ſui
dicens Miſerere m.fi.da. Math.xv quaſi
di. Ex p̃re tuo hẽs ꝙ ſis miſericordiſſimus

Hoc etiam allegarũt milites benedab re-
gis ſyrie dicentes. Audiuimuſ ꝙ regeſ iſra
hel clementes ſunt ꝛc̃.vtʒ in libro regum.
Similiter inq̃ʒtum deus omnino eſt ſibi ꝓ-
prium et naturale miſereri Gre.in collec
ta Deus cui ꝓpriũ eſt miſereri ſemꝑ parce
re Pſal. Miſeratões eius ſuꝑ oĩa oꝑa eiꝰ
Punire autem eſt extraneum et alienũ do
Yſa.xxviij. Vt faciat opus ſuũ.alienũ eſt
opus eius ab eo.opus dei eſt omnia ordia
re quia ſapientiſſimus eſt cuius ꝓpriuʒ eſt
ordinare Sap.ix. Omnia conſtituiſti ĩ nu
mero.pondere et menſura Peccata auteʒ
non poteſt aliter niſi ꝑ penam ordinari per
quam reducitur ad ordinem iuſticie Et iõ
deus vt hoc opꝰ ſuũ faciat ſcʒ vt reducat
peccatorem ꝑ penam ad ordinem iuſticie.
alienum eſt hoc opus ſuum ſcʒ punire ab
eo.i.ſibi non competit ſm naturam.et ideo
deuſ inuite punit et cum dolore Yſa. Heu
conſolabor ego ſuꝑ hoſtibus meis et vindi-
cabor de inimicis meiſ.et ideo multũ expe
ctãt peccatores vt non puniat ſed miſerea
tur eoꝝ. Yſa.xxx. Propterea expectat deꝰ
vt miſereatur noſtri. Exemplum de ape q̃
naturaliter mellificat et concitata pungit.
ſic facit deus. Nam in principio oĩbꝰ crea
turis magnam gratiam et miſericordiã fe
cit ſed pꝰea ꝯtacitus pccis expulit anglos
de celo et homines de ꝑadiſo et miſericor-
dia eius in celo videbatur recluſa Ps. do
mine in celo miſericordia tua. In ꝓceſſu
vero temꝑis iteꝝ incepit miſericordiã ſuã
extendere.in quãdam ꝑtem terre et ad quẽ
daʒ pplm ſcʒ iudeoꝝ quẽ plantauit ꝛ mul
tis gratijs et mirabilibus beneficijs eſt ꝓ-
ſecutus et ſuam noticiam ei dedit. Pſal.
Notus in iudea deus. Et qꝛ ñ poterat am
plius in ira miſericordiam cõtinere eo ꝙ
contra naturam ſuam erat.ideo miſit filiũ
ſuum vt omniũ miſereretur et omnibꝰ ma
gnas gratias faceret Jo.j. Gratia et ve-
ritas ꝑ ieſum chriſtum facta eſt. Et iteruʒ
de plenitudine eius omnes accepimus gra
tiam p gratia. Et hoc eſt qd hic dr. Miſe
reor ſuꝑ turbam ſupple omniũ populoruʒ
quia ecce iam triduo ſuſtinent me.i. ꝑ tria
tempa expectant a me ſibi miſericordiã ex
hiberi ſcʒ tpe legis nature.tpus legiſ ſcri-
pture et tempe gratie reuelate qꝛ ecce poſt
veniunt mihi miſericordiaʒ poſtulãtes nec
habent qd manducent quia paniſ viuꝰ me
lior manna omnis ſaporis ſuauitatem ha
bens qui de celo deſcendit cibus angelorũ
et ꝑfectoꝝ hominũ nondũ erat inſtitutus.
Et ideo homo vſqʒ ad illud tempus ñ ha
buit cibum virtutis et vite ad comedẽduʒ
Sed chriſtus miſertus eſt eius et dedit ei
cibum anime et corꝑis in quo magna eius
miſericordiam deſignatur Et nota ꝙ chri
ſti miſericordia circa turbam hominũ ſm
omnem modum magnitudinis magna eſſe
apparet ¶ A. Naʒ quadruplicit̃ dicit̃ ali
quid eſſe magnum. Primo aliquid dicitur
eſſe magnum.i.altum vt turris magna. id
eſt alta. Sic miſericordia chriſti ẽ magna
altitudine.quia vſqʒ ad celum ad qd hoĩeſ
introducit Pſal. Magnificata ẽ vſqʒ ad
celum miſericordia tua Secũdo dicit̃ ali-
quid magnum.i.ꝓfundum vt puteus ma-
gnus.i.ꝓfundus ſic miſericordia chriſti ẽ
magna ꝓfunditate .quia de inferno eduxit
animas defunctoꝝ Ps. Miſericordia tua
eſt magna ſuꝑ me et edux.ani.me.ex infer
no inferi. Tercio dicitur aliqd magnum.i.
amplum.vt platea magna.i.ampla.ſic mi-
ſericordia chriſti eſt magna amplitudie qꝛ
in toto orbe terraꝝ non eſt qui chriſti mi-
ſericordiam non ſentiat Pſal. Miſericor-
dia domini plena eſt terra. Quarto dicit̃
aliquid magnum id eſt longum vt magna
via.i.longa.ſic miſericordia chriſti eſt ma-
gna lõgitudine quia a ſeculo vſqʒ in ſecu-
lum et a beterno vſqʒ ineternum Pſalm.
Miſericordia domini ab eterno vſqʒ inet̃
num.et ſic ſm dimenſionẽ miſericordia xpi
eſt magna circa hominem Eph.iij. Hoc
oro vt poſſitis comprehendere cum omni
bus ſanctis que eſt la.lon.ꝓfun. et ſubli.
ſuꝑ.in miſericordia chriſti. ¶ B. Secun
dum ꝙ chriſtum mouit ad turbe miſerẽdũ
fuit numeroſitas popularis qꝛ turba erat
multoꝝ hominum in quibus credendũ eſt
ꝙ multi erant magni meriti qui dei benefi

cium et miſericordiam meruerunt. Si eñ
deus olim ad preces moyſi vnius hominis
diuiſit mare. et eduxit aquam de petra et
pluit conturnices pplo iſrael vt3 Exo. xvj
et ad preces helye abſtulit pluuiam et red
didit et multiplicauit farinam et oleum il‑
li vidue de ſarepta ſydoneoꝝ vt3. iij. Reg.
xvij. multomagis nũc ad preces multorum
quoꝝ fames ad deum clamabat multipli‑
cabit panes. Math. xviij. Si duo ex vobiſ
conſen. ſup ter. de omni re. qua cum pe. fi.
fi. a pa. me. ¶ Tercium ꝙ monit eum fuit
penitentia ſalutaris que ꝑ triduu3 quo tur
ba cum chriſto fuerat deſignatur. et hoc ẽ
qđ dicit. Miſereor ſup turbam. quia ec. iã
tri. ſu. me. Matheus vero ait quia triduo
pſeuerant mecũ. Triduũ autem penitentie
eſt dolor contritõis pudor confeſſiõis ⁊ la
bor ſatiſſactõnis. Hec eſt via trium dieꝝ
quã filij iſrael petebant ire in deſertum ad
ſacrificandum deo Exo. iij. Viam triũ die‑
rum ibimus vt immolem⁹ dño deo noſtro
¶ Quartum qđ mouit eum fuit indigẽtia
reifamiliaris q̃ ex tribus cauſabaẗ. Prio
ex cõſumptõne ciboꝝ quia vt dicit Criſ.
ꝑ duos dies precedẽtes omnes cibos quos
ſecum tulerant iam comederant. Secundo
ex penuria et ariditate locoꝝ quia i vaſta
ſolitudine erant vbi nec fructuſ terre nec
cibi venales inueniebãtur. Tercio ex diſtã
tia domoꝝ. quidam eñ de longe venerunt
et a domibus ſuis multum diſtabant. et iõ
anteq̃ȝ ad eas peruniſſent niſi comediſſent ď
feciſſent in via vt xp̄us hic dicit. Et ſic
patet primum ¶ C. Secundo ponit diſ‑
cipuloꝝ dubitatio ſup refectõne turbe pro
uidenda Aiunt eñ. Vnde iſtos quis pote‑
rit hic ſaturare panibus in ſolitudine. Nõ
enim recordabãtur alterius refectõis ď qui
q3 panibus ordeaceis et duobus piſcibus
quã ante fecerat vel ſi recordabantur diffi
debant an modo poſſet ſimile facere. et an
ſecũdo deus exaudiret eum. ꝑ qđ pat3 ꝙ eũ
verum deum non credebant. ſed credebãt
eum magnum amicũ dei. Joh. xiiij. Tãto
tempe vobiſcum ſum et nõ cognouiſtiſ me
Et ſic patet ſecũdum ¶ D. Tercio poni

tur chriſti interrogatõ vt refectõem mira‑
culoſam faceret euidentẽ Ait eñ quot pa‑
nes habetis. Qui dixerunt. Septe3. Quia
vt dicit Remigiuſ. Non ideo interrogauit
quaſi ignoraret quot haberent. ſed dum illi
reſponderũt ſeptẽ. quo pauciores eſſent co
amplius et melius miraculũ appareret. et
notiuſ fieret In hoc ergo ipm chriſtũ imi
tari debemus. vt opera noſtra in luce xtu‑
tum ſint facta. ad dei honorem ⁊ ꝓximi e‑
dificatõem Math. v. ſic luceat lux ve. co.
ho. vt vi. opa. ve. bo. et glĩ. de pa. ve. qui in
celis eſt Et ad Phil. iiij. Modeſtia vr̃a
nota ſit omnibus hominibus. omnis eñ qui
male agit odit lucem. et nõ vult venire ad
lucem. vt non arguantur opa eius vt diciẗ
Joh. iij. Cauendũ eſt tamen nedũ bono ex
emplo volumus ꝓximũ edificare vẽto va
ne glorie circũferamur et ꝑ conſeqñẽs me‑
ritum ꝑdamus et inter fatuas virgines de
putemur. De quibus dicitur Math. xxv.
ꝙ vacuas lampades tenebant in manibus
plenas vento. Math. v. Amen dico vobis
r. mer. ſ. quia ventũ queſierunt ⁊ ventu3 ꝓ
munere habuerunt Vnde ſi de bono opere
qđ facimus temptatõ vane glorie mentem
pulſet et nos debiles ad conſentiẽdum vel
cadendum ſentimus quia vent⁹ valde ſub
tilis eſt. debemus latenter bona facere. et
plus noſtram ſalutem q̃ȝ ꝓximi edificatõ‑
nem diligere. quia caritas ordinata incipit
a ſeipſa Vñ Math. vj. Cum oraueris in‑
tra in cubiculum tuũ. et clau. oſtio ora pa
trem tuũ Hic cadit exemplũ de quo Gre
gorius in dyalogo loquiẗ de quodam pere
grinũ ad hoſpitiũ recipiente vt melior epi
ſcopo ſuo ab hominibus haberetur cuius
filium vnicum ꝑegrinus in igne3 ꝓiecit et
diſꝑuit vt daret intelligi quo animo ⁊ me‑
rito fuiſſet receptus Et ſic patet tercium.
¶ E. Quarto ponitur modus quẽ xp̄us
tenuit ſup refectõe quã mandauit apponi
ante turbam fameſcentẽ qui cõſiſtit i quat
tuor Nam primo mãdauit turbe diſcũbere
ſup terram Secũdo accepit ſeptem panes
et gratias agens fregit ⁊ multiplicauit et
dedit diſcipulis vt darent turbe Tercio re

cepit paucos piſciculos et ipſos benedixit
et multiplicauit et iuſſit apponi. Quarto
mandauit de fragmentis que ſupauerãt ſe‑
ptem ſportas impleri ¶ Et ſic patet ꝙ re‑
fectõ hec differt ab illa de quinq3 panibus
ordeaceis et duobus piſcibus qua3 narrat
Joh. quantũ ad ſex. Primo quia ibi fue‑
runt quinq3 panes hic vero ſeptem Secũ‑
do quia illi fuerunt ordeacei. iſti vero triti
cei quia quod ſimpliciter diciẗ panis de tri
tico eſt quod autem dicitur panis cum ad
ditamento eſt de alijs frugibus vt paniſ de
ordeo vel milio Hi autem ſine additamen
to dicti ſunt ſeptem panes illi autem quin‑
q3 panes ordeacei Tercio quia ibi fuerũt
duo piſces ſolum hic vero plures lic3 pau
ci et parui Quarto quia illi ſederunt ſup
fenum. iſti vero ſup nudam terram Quin‑
to quia ibi fuerunt quinq3 milia hominu3
ad manducandũ hic vero quattuor milia.
Sexto quia de illis. xij. cophini fragmẽtis
pleni fuerunt eleuati. hic autem ſeptẽ ſpor
te fuerunt eleuate plene. lr̃a plana eſt ſ3 ei⁹
miſteria ſũt nobis ſub breuitate reqrẽda
¶ Notandum ergo ꝙ dicitur Johan. xxj.
Multa quide3 et alia ſigna fecit ieſus que
ſi ſcribantur ꝑ ſingula nec ipſum arbitror
mundum capere poſſe eos qui ſcri. ſunt li‑
bros Tot autem ſcripta ſunt de factis ⁊ di
ctiſ chriſti que ſufficiunt ad illuminandũ fi
dem noſtram et informandũ vitam noſtra3
vt dicit Aug⁹. ſup tres mortuos q a chri‑
ſto ſuſcitati leguntur. ꝓpterea dicit Apl̃us
Ad Roma. x. ꝙ finis legis chriſtus eſt ad
iuſticiam omni credenti Gre. dicit ꝙ mira
cula chriſti ſunt ſic accipienda vt in verita
te facta credantur et aliud ſignificent
¶ F. Duo ergo conuiuia que leguntur a
chriſto facta ſignificãt ſpũalem anime refe
ctõem que in verbo dei conſiſtit Deu. viij.
Non in ſolo pane viuit homo ſed in omni
verbo quod ꝓcedit ex ore dei Cibus enim
anime eſt verbum dei id eſt ſacra ſcriptura
ſc3 vetus et no. teſta. qđ predicator dat po
pulo comedere Math. xiij. Omnis ſcriba
doctus in reg. celoꝝ ſilis eſt homini patri‑
fami. qui ꝓfert de theſauro ſuo noua ⁊ ve

tera In cuiuſ figura dictum eſt Ezechieli
Fili homi. cõme. volu. iſtud ⁊ ſequitur. Et
cõmedi. et factum eſt quaſi mel dulce in ore
meo Ezech. iij. Per duo ergo cõuiuia que
chriſtus fecit ad pplm reficiendum ſignifi
cantur vetus et no. teſta. ſiue noua ⁊ vetus
lex Lex autem vetus cotinetur in quinq3
libris moyſi qui ꝑ quinq3 panes ordeaceos
deſignãtur. et pſalmis et ꝓphetis qui ꝑ du
os piſces ſignificantur Nam ſicut panis or
deaceus datur ſeruis ſic illa lex data fuit ſ
uis quia fuit lex timoris que eſt lex ſeruoꝝ
et non conferebat gratiam filioꝝ non eñ
conferebat gratiam ſed minabatur penam
Et ad hoc ſignificandum quando lex vet⁹
fuit data audierunt filij iſrael voces et ſo‑
nitus buccine et lãpades ⁊ tonitrua ⁊ ful‑
gura montemq3 fumigantem et perterriti
ac pauore percuſſi ſteterunt procul dicen‑
tes moyſi. Loquere tu nobis et audiemus
Non loquatur nobis domin⁹ ne forte mo
riamur vt patet Exo. xx. Item ordeu3 eſt
pungitiuum continens cortices ariſtarum
quia lex vet⁹ erat pũgitiua dicens Oculu3
ꝓ oculo dentem pro dente vt patet Exod.
xxi. Et continebat cortices figurarum mi‑
ſtarum. j. Coꝝ. x. Omnia in figura cõtinge
bant illis Hos autem quinq3 panes por‑
tauit vnus puer clauſos in pera. vt patet.
Joh. v. Eſt puer vnus hic qui habet qui
q3 panes ordeaceos Iſte puer eſt populus
iudaicus qui fuit puer ſenſu ſed ſenex tem
pore. Yſa. lxv. Puer centum annoꝝ mori.
Qui legit et nunq̃ȝ ad perfectõem ſcientie
peruenit Hebre. Septimo. Nihil enim ad
perfectum ad. lex. Qui in cognitõne veri‑
tatis ſemper habuit et habet facie3 cordis
velatam. ij. Coꝝ. iij. Vſq3 in hodiernu3 di
em dum legitur moyſes velamen eſt poſitũ
ſuper cor eorum Sed xp̄us hos panes fre
git quia intellcm ve. te. diſſeruit. Lu. xxiiij
Tunc aperuit illis ſenſum vt intelligerent
ſcripturas. Fuit ergo ille populus paſtus
quinq3 panibus ordeaceis id eſt quinq3 li‑
bris Moyſi et duobus piſcibus. id eſt. pſal
mis et ꝓphetis qui aſꝑitatẽ legis tẽꝑabãt

Et ideo illud conuiuium quinq̃ panũ fu
it ante illud factum de quo .xij. cophini ſũ
pti ſunt ad .xij. tribus iſrael paſcẽdas. quia
vt dicit Apl'us .j. Cor. x. Omnes eandem
eſcam ſpũalem mandu. Plures tñ relige
ſuꝑauerant de illo ꝙ̃ de iſto quia lex vetus
ob difficultatem non potuit obſeruari ⁊ iõ
multa pretermittebãtur Act. xv. Quid tẽ
ptatis imponere iugũ ſuꝑ ceruicẽ diſcipu
loꝝ quod neq̃ patres noſtri neq̃ nos por
tare potuimus De vtroq̃ tñ conuiuio mĺ
ta remanſerunt. quia neq̃ vetus neq̃ no.
teſta. ꝑfecte ſeruatur Hic cadit exemplum
de mitra epiſcopali que habet duo cornua
que ſignificãt vetus et no. teſt. que epũs de
bet habere in capite ⁊ memoria. et h̃ duo
pẽdicula poſt ſpatulas et ſignificãt ꝙ vtrũ
q̃ teſtamentum [illegible]r poſt tergũ ⁊ neu
trum ſeruatur ¶ S • Hoc autẽ conuiui
um quod hic recitat Marcꝰ ſĩliter ⁊ Ma
theus fuit factum poſt illud quod narrat
Joh. de quo dictũ eſt modo. quod ſignifi
cat no. te. ſiue nouam legem. quod poſt ve
tus teſta. inſtitutum eſt In quo fuerũt ſe
ptem panes triticei qui dantur filijs. quia
lex noua eſt lex amoris continens gratiam
filioꝝ. et iõ h̃ fuerunt ſepte̾ panes. quia ſe
ptem virtutibus ⁊ ſeptẽ donis ſpũſſancti
paſcuntur filij dei. Naꝫ lex noua principa
liter eſt ipſa ſeptiformis gracia ſpũſſancti.
Iſtos ſeptẽ panes chriſtꝰ benedixit fregit
et mĺtiplicauit ⁊ dedit apl'is vt apponerẽt
turbis. quia nouũ teſta. q̃tum ad illud qõ
ẽ in eo principale ſcꝫ gratia ſpũſſancti xp̃s
fecit. Jo. j. Gratia et veritas ꝑ ieſuꝫ chri
ſtum facta eſt. et q̃tum ad illud quod ẽ ibi
ſecũdarium ⁊ diſponens ad ipſam grãꝫ ſpi
ritusſancti ſcꝫ mandatũ amoris ſĩmĺit chri
ſtus inſtituit ⁊ docuit Joh. xiij. Mãdatũ
no. do. vo. vt diligatis inuicem. Mat. x. Di
ctum eſt antiq̃s diliges amicũ tuũ. et odio
habebis inimicũ Ego autẽ dico vobis dili
gite inimicos veſtros Mandauit et apl'is
vt ipſam legem nouam omnibꝰ predicarẽt
Mar. xvj. Euntes in mũdum vniuerſũ p̃
dicate euangelium omni creature. et vt ip
ſam gratiam ſpũſſan. omnibꝰ darẽt. math.

Decimõ. Gratis acce. gra. da. Et iõ apo
ſtoli imponebãt manus ſuꝑ homines ⁊ ac
cipiebant ſpũmſanctum vt dicitur Actuũ.
viij. Nouum autem teſta. eſt ille liber clau
ſus et ſignatus ſeptem ſignaculis de quo di
cit Joh. Apoc. v. ꝙ non eſt inuentus i ce
lo q̃tum ad angelos. neq̃ in terra quantuꝫ
ad homines. neq̃ ſubtus terram q̃tum ad
demones et mortuos qui poſſet aperire li
brum et ſoluere ſeptem ſignacula eius niſi
agnus qui occiſus eſt qui ſeptem ſignacula
noui teſtamenti. id eſt. ſeptem articulos fi
dei humanitatis chriſti ſoluit dum ipſa im
pleuit vt dicit Gre. et ſeptiformem gratiã
ſpũſſancti dum ipſam hominibus dedit. et
ſeptem ſacramenta eccleſie dum ipſa inſti
tuit que omnia ꝑtinẽt ad no. teſta. ¶ M
De hoc autem conuiuio ſuſtulerunt ap̃li
ſeptem ſportas quia ſeptem erant eccĩe paſ
cende de reliquijs prandij chriſti in nouo
teſtamen. quibus Joh. Apoc. j. ſcribit di
dicens Johannes ſeptem eccleſijs que ſũt
in Aſia ꝑ quas vniuerſitas eccleſiaruꝫ chri
ſti totius mundi deſignatur In ſeptem em̃
ſportis apl'oꝝ contentus eſt cibꝰ anime dñ
dꝰ omnibus populis chriſtianiſ in toto or
be terrarum Sporte em̃ ſeptem ſignificant
ſeptem ſeptenarios qui totam eccleſiaꝫ dei
ꝑficiunt et diſponũt et reficiunt ⁊ paſcunt.
Primus eſt ſeptenarius ſacramentoꝝ. naꝫ
ſeptem ſunt ſacramenta eccleſie quibus me
diantibus virtus diuinã et meritum paſſio
nis chriſti hominibus applicatur ad ſalu
tẽ cõſequendam. Secundus et tercius ſep
tenarius eſt de articulis fidei. nam ſeptem
ſunt articuli diuinitatis et ſeptem humani
tatis quibus homo de credendis illuminat̃
Quartus ſeptenarius eſt virtutum. nã ſe
ptem ſunt virtutes ſcꝫ tres theologice qui
bus anima ordinat̃ ad deũ ſcꝫ fides. ſpeſ. ca
ritas. et quattuor moraleſ. ſ. prudẽ. tꝑancia
forti. et iuſticia. quibus hõ in actibus ſuis
diſponit̃ et ordinat̃ ⁊ q̃tũ ad ſe ⁊ q̃tũ ad ꝓ
ximũ Quintꝰ ſeptẽariꝰ ẽ donoꝝ. ſſ. nã ſep.
ſũt dona. ſſ. ſ. donũ ſapiẽtie ⁊ intellectꝰ do
nũ ꝯſilij et fortitudinis donum ſcientie et
pietatis. et donũ timoris dñi q̃bꝰ oẽs vires

anime tam ſuꝑiores q̃ inferiores diſponun
tur et habilitant̃ ad obediendum motioni
et inſtinctui ſpũſſancti vt homo omne opꝰ
bonũ faciliter ꝓſequatur. Sextus ſeptẽa
rius eſt beatitudinũ Septem auteꝫ ſunt be
atitudines de quibus dicit̃ Math. v. ſ. pau
pertas ſpũs mititas vel manſuetudo luctꝰ
penitentie ſitis iuſticie afflũẽtia miſericor
die mundicia cordis et pacificacio mentis.
Ait em̃ beati pauꝑes ſpũ. beati mites. bea
qui lugent. beati qui eſuriunt et ſitiunt iu
ſticiam. beati mi. beati mũdo corde. et bea
ti paci. He autem ſeptem beatitudines ſũt
tanq̃ oꝑatões et actus ꝓcedentes a predi
ctis ſeptem donis ſpũſſancti quibus virtꝰ
ipſoꝝ donoꝝ manifeſtatur. quia qui dona
ſpiritusſancti habet. has oꝑatões exercet.
Septimus ſeptẽarius eſt ordinũ Nam ſep
tem ſunt ordines quibus poteſtas miſtris
eccleſie cõfertur ad reliquũ populũ ſancti
ficandũ et dirigenduꝫ Et ſic patet ꝙ ꝑ hec
duo cõuiuia vetus et no. teſta. deſignat̃ qui
bus hoĩes ſpũaliter paſcũtur Et vnũ fuit
datum ſeruis aliud filijs. Vnũ generat ſer
uitutem et timorẽ aliud libertatem et amo
rem Et hoc eſt qõ dicit Apl'us Gal. iiij.
Scriptũ eſt q̃ño Abraam du. fi. ha. et. ſeq̃
Hec em̃ ſunt duo teſtamenta vnum quidẽ
in monte ſyna in ſeruitutem gene. que eſt
Agar ⁊c. ¶ J • Pauci vero piſciculi ſi
gnificant conſolatões tempales quas deꝰ
ſeruis ſuis dat que bene dicuntur piſciculi
⁊ pauci quia in nouo teſtamento bona tꝑa
lia non ꝓmittũtur ſicut in veteri. Yſa. j. Si
volue. et audie. me bona terre come. Imo
mãdat̃ ſeruis dei in no. te. vt bonis tempa
libus abrenũtien tq̃õ in veteri nõ mãdabat̃
Lu. xiiij. Niſi quis renũtiauerit omnibꝰ q̃
poſ. non põt meus eſſe diſcipulus In cuiꝰ
figura xp̃us mãdauit turbe paſcende diſcũ
bere ſuꝑ terram. id eſt. vt omnia tempalia
pedibus conculcarent Phi. iij. Omnia de
trimentum feci et ar. vt ſter. vt chriſtũ lu
cri. Alij vero qui fuerunt in alio conuiuio
per quod vetus teſtamentum deſignatur ꝯ
mederunt ſuꝑ fenum ꝑ quod bona tempa
lia deſignantur in quibus nutriti fuerunt.

Item in huius etiam figura dedit eis co
medere ſub diuo. quia ſic debemus ſumere
bona tempalia vt ſemꝑ oculus me. tis ad
celum leuemus Phi. iij. Noſtra conuerſa
cio in celis eſt. j. Cor. vij. Tempus breue ẽ
reliquũ eſt vt qui gau. ſint et qui emũt tan
quam non poſſidentes et qui vtuntur hoc
mun. tã. ñ. vtan. Et nota ꝙ pulli coruoruꝫ
dum reſpiciũt celũ et clamant ad deum paſ
cuntur ab eo ſtatim autem incipiunt caligi
nes emittere ꝑ quod ſollicitudo terrenoruꝫ
deſignatur derelinquũtur a deo et paſcũtur
a coruo Sic homo qui inhiat terreniſ paſ
cũtur a dyabolo et derelinquitur a deo. aua
rus ergo qui non ſedet ſuper terram ſed in
uoluit ſe ſicut talpa in terra. id eſt in diuiti
is terrenis et mundanis in mundi vanitati
bus ⁊ in carnalibus deſiderijs nõ paſcitur
ad menſam chriſti. Et ſic patet quartum.
¶ K • Quinto ſubiungit euangeliſta nũe
rum ſportarum de religijs ſublatarum. Et
numerum manducantiũ ad dei laudẽ ⁊ no
ſtram inſtructõem. quia i hoc miraculo vſ
q̃ hodie deus laudatur et fides de chriſti
diuinitate et humanitate roboratur. naꝫ in
eo ꝙ ꝯpaſſus eſt turbe eius humanitas at
teſtatur ſed in eo ꝙ panes multiplicauit
eius deitas demonſtratur vt dicit Beda.
¶ L Littera plana eſt et miſteriũ pati
uit. Requiramus ergo ſolum ſalutaria ex
empla que de hoc conuiuio accipere poſ
ſumus Sunt autem taꝫ ex ꝑte chriſti q̃ ex
ꝑte turbe multa ſalutaria exempla Ex ꝑte
chriſti quinq̃ ſalutaria exempla accipere
poſſumus ¶ Primum eſt exemplum ma
gne humilitatis quia cum ipſe omnia ſciręͣ
et omnium eſſet dominus. tamen non dedi
gnatur cum quibuſdam vilibus ꝑſonis diſ
cipulis ſuis habere miſterium conſilij ſui ⁊
per eoſ voluit turbaꝫ paſcere vt ipſi quod
ammodo participes viderentur eſſe mi
raculi Glo. Hiero. ſuꝑ hoc loco. Math.
xv. Dñs diſcipulos vocat vt doceat magi
ſtros conſilia ſua minoribus et diſcipulis ꝯ
municare. Quidã autẽ a nullo et de nullo
conſiliũ habẽt vel petũt ſuo ſenſui initẽtes
et dicentes ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſũt.

vt dicitur Ad Rom. Primo. Augustin⁹.
Ubi dixisti sufficit ibi defecisti . et vbi tibi
placuisti ibi perijsti Bern. Omnia illi de/
sunt q nihil deesse sibi putat Contra quos
dicitur Prouerbioꝝ. Tercio Ne innitaris
sensui tuo et prudentie tue impone modū
Omnia ergo sunt cum cōsilio faciēda. Ec
clesiastici xxxij. Ubi multa consilia ibi sal⁹
¶ Secundum est exemplū pfecte caritatis
quia turbe indigenti compassus est et pa/
uit eam Uade et tu fac ita Lu.xiiij. Cum
facis cōui. vo. de bi. pau. et ce. et be. eris.
¶ Tercium est exemplum salutifere benedcō
nis quia cibum quē apposuit benedixit et
gratias egit In quo istruimur vt bona tē
poralia cum gratiarumactōne recipiamus
Ephe.v. Pro omnibus agentes grās deo
et patri Et dum ipsis vtimur ea benedica/
mus Quia vt dicit Apl'us.j. Thi.iiij. om/
nis creatura dei bona et nihil reijciendum
quod cum gratiarūactōne recipitur sancti
ficatur.n.p xbum dei et orōem Hic cadit
exemplum de illa moniali de qua dicit gre
gorius in dyalogo q comedens lac. sine si/
gno crucis inuasa est a dyabolo Et iō ser/
ui dei semper benedicunt sumenda et p⁹ea
gratias agunt Psal. Edent pauperes ꝛ sa
turabuntur et lauda. dominum ꝛc. Pecca
tores autem comedūt sicut bruta animalia.
¶ Quartum est exemplū bone discretōnis
quia ordinauit ꝯmedentes et fecit eos sedere
et tanden fragmenta fecit recolligi ne pe/
dibus conculcata perirent Quidam nullū
ordinem in comedendo habent. et tota die
comedunt et potant et fragmenta canibus
et non hominibus largiuntur quibus Ysa.
v. ca. dei maledictōem imprecat dicēs. Ue
qui potentes estis ad bibendum vinum et
viri fortes ad sectandā ebrietatem. ¶ Qui
tum est exemplum abundantis multiplica
tōnis nam panes quos indigentibus tradi
dit in immēsum multiplicati sunt naꝫ ex se
ptem panibus septem sportas plenas laua/
uerunt quattuor milibus hominū satiatis
absq; mulieribus et paruulis vt dicit Mat.
xv. In quo instruimur q qui pauperibus
dant comedere eoꝝ bona multiplicant. gre

gorius. Terrene substantie p hoc q paupe
ribus largiūtur multiplicantur Lu.vj. da/
te et dabitur vobis mē. bo. et confer. et coa
gi. et supef. da. in si. ve. Unde pauperes dū
pescuntur pascunt. vt patet in illa vidua d
sarepta sydonioꝝ Que dum pauit helyam
pasta fuit ab eo et ex tūc n̄ defecit ei farina
nec oleum. iij. Regum. xvij. Hic cadit exē
plum beati Bonifatij epi tudertini . qui
vt dicit Gre. in dyalogo dū esset puer om/
ne triticum matris dedit pauperibus Qd
mater ppendens cepit eum pugnis cedere.
sed a bonifacio orōne facta totum horreū
inuentum est plenum tritico ¶ M. Ex p
te autē turbe similiter quinq; salutaria ex
empla accipere debemus ¶ Primum est
exemplum sancte mutatōnis Nam christū
in desertuꝫ relictis omnib⁹ sunt secute. De
sertum dicitur. id est derelictum a vicijs et
delitijs quia nec vi ia nec delicie ibi regnāt
Sequamur ergo et nos xp̄m cum derelicti
one et desertōe vicioꝝ et deliciaꝝ mūdi. he/
bre. xiij. Exeamus igitur ad eum extra ca/
stra impprerium eius portantes Ysa. ij. Ue
nite ascendamus ad montem domini Sic
exiuit moyses et negauit se esse filium filie
pharaonis magis eligens affligi cum pplo
dei q̄ terrene iocūditatis hr̄e pctī maio
res diuitias existimans thezauro egiptioꝝ
impprerium christi. vt dicit Apl's Ad He
bre. xi ¶ Secundum est exemplum bone ꝯ
sumptōnis quia omnes cibos consumpse/
runt in sequendo et audiendo christū Ma
thei. xxv. Euge serue bone et fidelis . quia
in pauca fuisti fidelis supra multa te cōsti
tuam Peccatores autem consummunt se
et sua in ludis et guerris et in vanitatibus
et luxurijs Exemplum de filio pdigo qui
consumpsit substantiam suam cum meretri
cibus viuendo luxuriose vt dicitur Lu. xv
¶ Tercium est exemplum complete sanati
onis Nam triduo cum christo pseuerauе/
runt donec omnes infirmi fuerunt pfecte
sanati Unde Math. xv. dr q multi infir/
mi et claudi accesserūt ad eū et curauit eos
Et sic plenam sanitatem in anima et corpe
receperunt. qr vt dicunt multi sancti docto

res nullum sanauit in corpe. quem etiam n
sanauerit in mente. qr dei pfecta sunt opa
Johan. vij. Totum hominem sanum feci
in sabbato. Perseueremus ꝛ nos triduo cū
Jesu vt perfecte sanemur in mente
¶ N. Primus dies est boni ꝛ mali ꝯgni
cio vt cognoscamus vn̄ descendim⁹ vbi su
mus quo tēdim⁹ quid amisim⁹ et quid iue
nim⁹ Jone. j. Quód ē op⁹ tuū que terra
tua quo vadis et ex quo pplo tu es Bern.
Memento vn̄ veneris et ingemisce. Scd's
dies ē detestatō ꝛ fuga mali Ecci. xxj. qua
si a facie colubri fuge peccata Terci⁹ dies
est opatō boni Gal'. vj. Dū tp̄us habem⁹
op. bo. ad om. Ps. Spera in dn̄o et fac bo
nitatē ¶ Quartū est exemplū digne cōtēta/
tōnis quia turba cōtenta fuit solo pane et
paucis pisciculis. sic et nos ꝯtenti esse debe
mus his que de⁹ dat nobis ꝛ nō murmura
re. j. Coꝛ. x. Neq; murmurauerítis sicut q
dam eoꝝ et a serpētibus pierūt Quidā nā
q; nunq̄ attēdūt ad bonū qd̄ hn̄t qd̄ ꝛ ml'/
ti non hn̄t. sed ad bonū qd̄ non hn̄t quod ꝛ
multi hn̄t. Prouer. xvij. Oculi stultoꝝ in
finib⁹ terre. sapiētis aūt oculi in capite suo
¶ Quintū ē exemplū pfecte saturatōis. qr
de mēsa et ad mensaꝫ xp̄i saturati sunt . sic
et nos attēdētes ad mēsam xp̄i comedamus
et saturemur Quidā de mēsa xp̄i. i. verita
tis predicato nihil summūt qdā valde sum
mū valde modicū summūt nec illi saturant
quidā reijciūt qd̄ ibi summūt Nō sim⁹ ca/
rissimi de oibus istis sed ꝯmendamus et sa
turemur ¶ O. Nam istas septē sportas
christus p nobis qui nō fuimus ibi leuare
mādauit. et sunt indeficiētes qr bona spūa
lia tātomagis multiplicātur q̄to pl⁹ destru
untur sicut scia destributa suscipit incremē
tū et auaros derelinquit possessores et nisi ci
to publicet cito labit et decrescit Et ratio
quare comedere dēm⁹ de bonis contētis in
sportis aploꝝ ē triplex. ¶ Prima qr sunt
bona repletiua et saciatiua eo q intrāt itus
in animā. nam gratia dei ē in essentia aie. v
tutes autē sunt in potentijs aie vt fides in
intellectu. spes in affectu. caritas in volun
tate et sic de alijs. Bona autē mūdi iō nō

satiant sed immittūt sitim quia nō intrāt in
aiām vbi est appetitus hn̄di sed stant toris
Exēplū de hn̄ti sitim et tenēti ciatū vini p
pe os et nō bibente in quo sitis nūq̄ extin/
gueretur sed augeret. Jo. iiij. Omnis qui
biberit ex hac aqua sitiet iterꝝ. qui autē bi
berit ex aqua quā ego dabo ei fiet i eo fōs
aque salientis in vitā eternā Nos autē p
gratiā dei de magna ifirmitate peccati sur
rexim⁹ in qua omnes humores grē cōsum
psimus. nam in peccato homo cōsumit om
nia bona sua et ideo multū indigem⁹ come
dere et repleri ¶ Secunda quia sunt bona
conseruatiua. nam conseruant animā in vi
ta grē ab omni morte. Joh. viij . Si quis
sermonem meū seruauerit mortem non gu
stabit ineternum. Bona vero tempalia ml't
totiens inducunt mortem et multas infir/
mitates Eccl'. xxxvij. Propter crapulā ml't
ti pierunt qui autem abstinens est adijciet
vitam Et si in vita nature conseruent mo/
dicum tamen conseruant quia breues dies
hominis sunt Job. xiiij. Nos autem mltū
conseruari indigem⁹ quia inter multa cor/
rumpentia sumus Nam mundus et caro ꝛ
demonia corrumpere nos nituntur. ¶ Ter
cia quia sunt bōa firma ꝛ stabilia vsq; ad
finem itineris hominem concomitantia.
Apoc. xiiij. Opere enim illorum sequūtur
illud. Ambro. Nō sunt bona hominis que
secum auferre non potest sola misericordia
comes est defunctorum . Bona mundi nō
sunt stabilia sed derelinquunt hominem et
quando certe in maxima necessitate scilicꝫ
in morte. Job. xxvij . Diues cum dormie/
rit nihil secum auferet aperiet oculos suos
et nihil inueniet Nos autē de longa via
veniemus scilicet de regione peccatoꝝ que
super omnia distat et elongat a ciuitate su
perna ad quam ire habemus . Et hoc est
quod hic dicitur Quidam eniꝫ de lōge ve
nerunt Qui de magnis sceleribus veniunt
ad penitentiam de longe veniunt christum
qr q̄to qs in pūo ope erꝛauerit tāto lōgi⁹
a deo recessit vt dicit Beda Similiter lō
gam viam facere debemus scꝫ vsq; ad ce
lū iō multū est molestum ieiunare. iij. Re.

ix. Surge ꝯmede grãdis eñ tibi reſtat via
Beda Perit qui ſine celeſti pane ad pria
tendit. et hoc eſt qđ hic dicitur. Si dimiſe
ro eos ieiunos deficient in via. Et ſic patʒ
ꝙ bona iſta que de hoc cõuiuio apli leua-
uerunt optima ſunt et ſuꝑ omnia appeten
da Et hoc ſignificat panis quē xp̄s i hoc
conuiuio diſcũbentibus dedit ad manducã
dum qui fuit melioꝛ paniſ qui vnq̃ʒ fuit fa
ctus habens ſuauiſſimũ ſapoꝛem et ſiẽ mã
na delectans et ſic pʒ quintũ ꝛ ꝯñter totũ

De epiſtola ſermo. LXXIX

Humanũ dico ꝓpter infirmita
tem carnis veſtre. Rom. vj.
Tria ſolent homines a dei ſer
uicio retrahere. Primũ ē
magnus laboꝛ in ſeruiẽdo. qꝛ
vt dicitur Math. vij. Arta eſt via que du
cit ad vitã. Vñ ille iuuenis cui xp̄us dixit
Vende oia que hēs et da pau. ꝛ ve. ſe. me.
abijt triſtis. Secundũ ē delectatõ pecca
ti qꝛ frui bois mũdi ad libitũ delectabile
eſt Job. xxj. Exultãt luſib⁹ tenēt tympanũ
et cytharã et gaudēt ad ſonitũ oꝛgani du.
in bo. di. ſu. Terciũ eſt incertitudo ꝑmij
ꝓ dei ſeruicio reddēdi. Eccs. ix. Sunt iuſti
atqʒ ſapiētes et opa illoꝝ i manu dei ꝛ tñ
neſcit hõ an odio vel amoꝛe dign⁹ ſit. et ꝓ
pterea dicũt impij. venite ergo et fruamur
bonis q̃ ſunt et vtamur creatura tanq̃ʒ i iu
uētute celeriter qm̃ hec ē ꝑs nr̃a et ñ ē ag.
q̃ui ſit reuer. ab infer. Sap. ij. Btũs autẽ
Paul⁹ in ep̄la hodierna de his trib⁹ ꝯter
miat. oñs ꝙ nõ eſt ſuꝑ vires hois ſeruire
deo et ſtare i pccõ non ē delctãbile ſʒ moꝛ-
tifeꝝ et iuſticiã tēre ē magni ꝑmij. in qua
quidē ep̄la quattuoꝛ facit Primo reddit
auditoꝛes beniuolos vt libēti⁹ audiat In
ꝑ̄ricipio ep̄le Secũdo oñdit leuē et ꝯgruũ
modũ ad ſeruiendũ deo ſi rite teneat ibi. ſiẽ
eñ exhi. mē. ve. ſer. imũ. et iniq. ita exhib.
mē. ve. ſer. iuſ. in ſancti. Tercio cãʒ c⁹dam
dicti ſui ſcʒ quare nõ ſuiẽdũ eſt pccõ aſſi-
gnat vt a nobiſ ꝯgnoſcat ibi Cũ eñ ſer. eſ.
pec. libe. fu. iuſ. Quarto oñdit fructũ pec.
et fruc. iuſ. vt pctm̃ dimittat et iuſ. tēat ibi
Quē eñ fruc. ha. tũc in il. in qb⁹ nũc eru.
ꝛc. vſqʒ i finē. Primo ergo reddit
ap̄los auditoꝛes beniuolos vt libēti⁹ audi
atur dicēs Humanũ dico. i. leue et qđ faci
le vobis dicere intendo et hoc ꝓpter infir
mitatem et fragilitatē carnis vr̃e q̃ retra-
hit a magnis opibus faciendis. Mathei.
xxvj. Sp̄us quidem ꝓmptus eſt caro autē
infirma Sap. ix. Depꝛimit ſenſum terrena
inhabitatõ multa cogitantem Quaſi dice
ret Ap̄lus Non intendo vobis magna mã
dare et grauia ꝑſuadere et difficilia vt eſt
illud Math. xvj. Si quis vult poſt me ve
nire abne. ſemetipſum et tollat crucem ſu-
am et ſequatur me. et illud Lu. xiiij. Niſi
quis renunci. om. que poſ. non poteſt meuſ
eſſe diſcipulus Et illud Math. v. Si quis
te ꝑcuſ. in vnam maxillam pꝛebe ei et alte
ram et huiuſmodi Cum ergo ap̄lus nõ in
tendat grauia mãdare ſed humanũ et leue
et nobis valde poſſibile dēmus eũ beniuo-
le audire Et ſic ptʒ ꝙ ap̄lus nõ intēdit hic
ꝑſuadere ꝑfectã iuſticiã que ē ꝑfectoꝝ ſed
iuſticiã adeptã que eſt icipientiũ et ſufficit
ad ſalutē. Et ſic ptʒ pꝛimũ Secũdo oſtē
dit leuē et ꝯgruũ modũ ſuiendi deo dicens
Sicut exhibuiſtis mēbꝛa vr̃a ſer. imũ. ſcʒ.
pccõꝝ carnaliũ et iniq. ſ. cogitatões pccõꝝ
ſp̄ualiũ ducēti ad iniqtatē opatõis eoꝝdeʒ
ita exhibere mē. ve. ſer. iuſ. ſup. boni operis
ducēti in ſanc. mētis ꝛ coꝛꝑis Juſticia au
tem hic accipit generaliter ꝓut cõtinet oē
opuſ bonũ. Et nota ꝙ hec ſſitudo
qnqʒ mõis pot attēdi et exponi. Primo fe
ſtinãter vt ſicut ſtatim iclinamur pccõ. iuꝫ
illõ ꝓuer. vij. ſtatiʒ ſequit eã quaſi bos du
ct⁹ ad victimã ita ſtatiʒ inclinemur bono.
ecci. v. ne tardes ꝯuerti ad dñʒ et ne diffe. d
die i diē Vix eñ puer ſcit loqui et deierat
et blaſphemat. vix põt ſe mouere ꝛ incipit
rixari et furari. Secũdo latēter vt ſicut la
tenter peccauim⁹ iuxta illud ꝓuer. ij. letan
ter cũ malefe. ꝛ exul. in re. peſſ. ita letanter
ſeruiam⁹ deo. pſal. Seruite deo in leticia.
Quia vt dicit Apoſtolos. ij. Coꝝ. Nono.
Hilarem datoꝛem diligit deus.

Tercio frequenter vt ſicut tota die exhibui
imus membꝛa noſtra peccato. ita exhibea-
mus Pſal. Tota die miſe. et commo. Nõ
debet ſufficere homini ſolum de mane oꝛa
re cum ipſe alias tota die fuerit in pecca-
tis Lu. xviij. Opoꝛtet ſemꝑ oꝛare et nun-
quam deficere Gal. vj. Bonum autem fa
cientes nunquã deficiamus. Quarto perſe
ueranter vt ſicut vſqʒ ad tempus conuerſi
onis ꝑſeuerauimus in peccatis ita in reli-
quum vſqʒ in finem perſeueremus in bo-
no et ſeruiamus iuſticie Qꝛ vt di. Bern.
inter virtutes ſola perſeuerentia ſingulariſ
filia eſt ſummi regis et ipſa ſola coꝛonat.
Math. Decimo. Qui perſeuera. vſqʒ in fi
nem hic ſaluus erit. Non faciamus omni
die fundamentum penitentie ab operibus
moꝛtuis. Quinto vniuerſaliter vt
ſicut omnia membꝛa expoſuimus peccato.
ſcʒ coꝛ mala cogitando voluntatem mala
ꝓximis deſiderando et tranſitoꝛia bona ap
petendo. memoꝛiam iniuriarum recordan-
do. intellectum inutilium ſcientiam addiſ-
cendo. oculos illicita videndo. aures vana
audiendo. liguam detrahendo. blaſphemã-
do. et mentiendo. manus pꝛaua opando. pe
des ad mala loca eundo. et totum coꝛpus
luxuriando. ita econuerſo exponamus om-
nia membꝛa iuſticie in ſanctificatõem. Et
pꝛimo debemus exponere iuſticie coꝛ. dei
maieſtatem cogitando. et dei bonitatem a
qua omnia bona ꝓcedunt quia omnia pꝛo
pter ſuam bonitatē opatus eſt de⁹. Aug⁹.
Quia deus bonus eſt iõ ſumus. Secundo
volũtateʒ vera bona ſcʒ ſp̄ualia et celeſtia
affectando. et ꝓximos ſicut nos amando.
Math. xix. Diliges ꝓximum tuũ ſicut te-
ipſum ꝛc. Tercio memoꝛiam dei beneficio
rum et miſericoꝛdiaꝝ recoꝛdando. Yſaye.
Miſeratõnũ dñi recoꝛdaboꝛ. Quarto in-
tellectum diuinas ſcripturas addiſcendo ꝛ
diuina eloquia quia vt dicit Ap̄lus. j. Co.
xiiij. Qui ignoꝛat ignoꝛabitur. Quinto o-
culos honeſta videndo quia vt dicit Tre.
iij. Oculus meus depꝛedatus eſt animam
meam Et maxime debemus reſpicere chꝛi
ſtum crucifixum ꝓ nobis. Pſal. Reſpice
in faciem chꝛiſti tui. Lu. xxiiij. Videte ma-
nus meas et pedes meos. Crucifixum et
imagines ſanctoꝝ ſunt libꝛi ſecularium. in
quibus debēt legere bonos moꝛes tota die
ob hoc enim inuenta ſunt Sexto aures ſã
cta et non mala colloquia audiẽdo. Quia
vt dicit Ap̄lus. j. Coꝝ. xv. Coꝛrumpũt. n.
bonos moꝛes colloquia pꝛaua Debem⁹ er
go audire pauꝑem miſericoꝛdiam a nobis
petentem. quia vt dicit Prouer. xxj. Qui
obturat aurem ſuam ad cla. pauꝑ. la. ipſe
et non exau. Debemus etiam audire ſpiri-
tum in ſcriptura ſacra nobis loquentem.
Pſal. Audiam qđ loquatur in me domi⁹
deus Septimo linguam moderate loquen
do Quia vt dicitur Prouer. xiij. Qui in-
conſideratus eſt ad loquendũ ſentiet mala.
Debemus ergo bonũ confiteri et malũ de
teſtari Prouer. viij. Veritatē meditabitur
guttur meum et labia mea deteſtabuntur
impium. Octauo manus virtuoſa faciẽdo
Debemus enim laboꝛare vt laboꝛem nr̃m
manducem⁹ pſal. Laboꝛes manuũ tuaꝝ qꝛ
manducabis beatus es et bene tibi erit ꝛc.
j. Teſ. iij. Neqʒ gratis panem manducaui
mus ab aliquo ſed in laboꝛe et fatigatõne
nocte ac die opantes. Nono pedes recte ã
bulando et ad ſancta loca tribulatos et vi
duas viſitando De pꝛimo Yſa. ij. Venite
aſcendamus ad montem domini et ad do-
mum dei Jacob Actuum Tercio. Pet.
et Joh. aſcenderunt in templũ ad ho. oꝛ.
no. De ſecundo Jacobi. Primo. Religio
munda et ima. ap. de. et pa. he. eſt viſ. pau.
et vi. in tribulatõne eorum Mathei. Vice
ſimoquinto Infirmus et in carcere fui et
veniſtis ad me. Decimo totum coꝛp⁹ nr̃m
ipſum multa diſciplina et ieiunijs macerã-
do Colſ. iij. Moꝛtificate mēbꝛa veſtra que
ſunt ſupꝛa terram. Et hoc debemuſ
facere pꝛopter quattuoꝛ. Primo vt coꝛp⁹
ſub poteſtate anime redigamus. j. Coꝝ. ix.
Caſtigo coꝛpus meum et in ſeruitutem re
di. ſcʒ anime quia vt dicit Gal. Quinto
Caro concupiſcit aduerſus ſpiritum et ſpi
ritus aduerſus carnem. Roma. Septimo.
video aliã legē i mē. me repug. le m̃tis mee

Secundo vt dignum ſpũſſanc. habitaculũ efficiaẽ. qui habitat in corpe ſubdito peccatis vt dr Sap. j. ij. Cor. vj. Vos eſtis templum dei vi. Tercio vt vita chriſti priſ noſtri in corpe noſtro repreſentetur qꝛ filius debet bonam vitam boni patris imitari. ij. Cor. iiij. Semp mortificatõem xpi ieſu in cor. noſtris circumferen. et vt vita ieſu in cor. noſtris. manifeſtetur Gal. vj. Ego eñ ſtigmata dñi noſtri ieſu chriſti in corpore meo porto. Quarto vt corpus noſtꝝ tãdez glorioſum reſuſcitetur quia vt dicit ij. Co. j. Sicut ſocij paſſionũ eſtis ſic et cõſolatõnis eritis Et ideo ſi corpus mortificamus reſurget glorioſum Et ſic patet ꝑ oia ſupdicta ꝙ ſicut ſeruiuimus peccato ita debemus ſeruire iuſticie et deo. ¶ E. Sed cõtra hoc videtur eſſe ꝙ qui ſeruit deo ſicut peccato et non plus nõ eſt in ſtatu ſalutiſ et nõ ſufficiſ ad ſalutẽ Augꝰ. Plus debet amari iuſticia q̃ȝ ante amabatur iniqtas. et ſꝫ ꝑ illud Pſal. Bonum mihi lex oris tui ſup mi. auri et argenti. dicit idem Auguſt. Amplius diligit caritas deũ q̃ȝ cupiditas aurꝝ Et dicendum ꝙ ſemp in iuſtis et a iuſtis plus amatur deus q̃ȝ aliquod tempale poſſit diligi a cupiditate hoc eſt ex maiori rapice dilectõnis ſed non ſemp ex feruẽtiori motu ſed aliquãdo ex ipſa caritate que excedit cupiditatem ſurgit motus minoris feruoris q̃ȝ ſit motus cupiditatis. Dic ergo non attendiſ ſimilitr dõ q̃ȝtum ad radicem ſed q̃ȝtum ad motum vt ꝑ hoc non notetur equalitas ſed tantum ſimilitudo vt ſi multũ. id eſt. ſi multis et varijs motibus et operibus et valde feruentibus ſeruiuimus peccato. ita multis motibuſ et opibꝰ ⁊ valde feruentibus ſeruiamꝰ iuſticie et deo. aliter autem noſtra menſura nõ eſſꝫ iuſta nec accepta deo. cũ plura impẽderimus peccato q̃ȝ iuſticie et pluribus modis ipſum fecerimus Prouer. xj. Statera doloſa abominatio eſt apud deũ et pondus equum volũtas eius Et ſic patet ſecundum ¶ F. Tercio cauſam cuiuſdam dicti reddit ſcꝫ quare non ſeruiendum eſt peccato. ſꝫ iuſticie. Et eſt vnica cauſa vel ratio quam hic ponit ſcꝫ ſeruitus et libertas quia homo peccando efficitur ſeruus peccati Joh. Oct. Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. ad quam ſeruitutem infinita mala ſequuntur Nam perdit homo hereditatem. quia ſeruus non manet in domo ineternum. vtꝫ Johan. Octauo. deputatur ſupplicijs ſicut ſeruus nequam Eccleſiaſtici. Treceſimotercio cap. Seruo maliuolo tortura et compedes Homo etiam peccando perdit libertatem iuſticie et virtutis. Et hoc ẽ qđ dicit. Cum ſerui eſtis peccati libe. fuiſ. iuſticie. id eſt. a domino iuſticie. cuius dominium eſt magna libertas. et ei ſeruire regnare eſt Ad quod dominium et libertatẽ mirabilia bona ſequuntur. quia ſi liberi ergo filij et heredes Galla. Quarto Itaqꝫ non ſumus ancille filij ſed libere qua libertate chriſtus nos liberauit Roma. Octa. ꝙ ſi filij et heredes. heredes quidem dei. coheredes autem chriſti. De ſeruitute autem vicioꝝ et libertate virtutum mirabilia poſſent dici ſed dimittantur ad preſens Et ſic patet tercium. ¶ Quarto oſtendit fructum peccati et fructum iuſticie et probat. ¶ G. Vbi nota ꝙ ſtipendia et fructus peccati eſt confuſio et mors. ¶ Primum ſtipendium id eſt lucrum ſiue preciũ et fructus peccati eſt confuſio. Nam peccator efficitur vir confuſus turpiter valđ Que eſt enim maior confuſio. q̃ȝ ꝙ anima ſponſa chriſti inueniatur cuꝫ dyabolo fornicari viliſſimo rebaldorum Et que ẽ maior confuſio quã ꝙ quis de filio regis eterni efficiatur ſeruus dyaboli et denudetur veſte regali et nuptiali virtutum et remaneat nudus ſicut ribaldus. et que eſt maior confuſio q̃ȝ ꝙ quis fiſciatus oculis. ligatꝰ manibus ducatur ad furcas inferni. Mathei. Viceſimoſecundo. Ligatis manibus et pedibus proie. eum in tenebras exteriores Et que eſt maior confuſio quã ꝙ quis tanquam leproſus a conſorcio hominum ſequeſtretur et tanquã aſinus decoriandꝰ proijciatur ad foueas. Ieremias. Viceſimoſecundo Sepultura aſini ſepelieſ putrefactus et proiectus extra portas hieruſalẽ

Hic ergo eſt vnus fructꝰ ⁊ ſtipẽdiũ peccati. ſ. ꝯfuſio mag. et hoc ẽ qđ di. quẽ enim fruc. ha. tũc in his in qbus nũc erubeſcitis ¶ Secundum eſt mors ſcꝫ triplex. ſ. nature culpe et pene. et hoc eſt. Nam ſtipẽ. pecca. mors Propter peccatũ eñ anima ſepatur a corpe in quo mors nature conſiſtit. Geñ. ij. Inquocũqꝫ die come. ex eo mor. mo. Item deus ſepatur ab anima in quo mors culpe cõſiſtit Yſa. lix. Iniqui. ve diui. inter vos et de. ve. Item aia et corpus deputãtur ſupplicijs in quo mors pene cõſiſtit Baruch. iij. Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicoꝝ es coinquinatus es cũ mortuis deputatꝰ es cũ deſcẽdẽtibꝰ in lacũ quaſi diceret. Quia peccaſti et iđ ſic euenit tibi. Et ideo mors peccatoꝝ peſſima Pſ. Mala mors nature peior mors culpe. peſſima mors pene. Et quia hec triplex mors ẽ finis omniũ maloꝝ et corpalium et ſpiritualiũ et pñtium et futuroꝝ et finis continet virtute ea que ſunt ad finem. iđ poſſumus dicere ꝙ omnia mala ſunt fructus et ſtipendia peccati. ¶ H. Fructus aũt iuſticie ꝓut ibi innuitur quadruplex eſt ſcilicet libertas a ſeruitute peccatoꝝ ſeruitꝰ dei ſanctificatõ anime et vita eterna Et hoc ẽ qđ dicit Nũc vero liberati a peccato ecce primũ ſerui autem deo facti. ecce ſecunduꝫ habetis fruc. ve. in ſan. ecce terciũ finẽ vero vitam eternam. ecce quartũ Et nota hic ꝙ fructus peccati eiꝰ condigno reddit. qꝛ omnia mala que poſſunt cogitari meretur peccator. quia contra bonũ eternũ et infinitum peccauit Vnde circa condignũ puniſtur quia et ſi pena infinita eſt extenſiue. tñ intenſiue infinita nõ eſt ſed ipſe penaꝫ vtroqꝫ modo infinitam meretur. Sed fructus iuſticie ſupat iuſticiam valde et non redditur ex condigno licet reddatur ex cõgruo. Rom. viij. Non ſunt cõdig. paſ. huius tẽporis ad futuram gloriam que reue. in no. Et iđ ſicut gratis deꝰ cõcedit nobis iuſticiam facere iuxta illud. j. Co. xv. Gratia dei ſum id qđ ſum. ita gratis vitam eternã dat nobis Jo. j. De plenitudie eiꝰ nos omnes accepimꝰ grãm ſcꝫ mercedis ꝓ gratia ſcꝫ boni opis quia cum merces ſit infinita ⁊ extẽſiue ⁊ intẽſiue meritũ aũt ẽ finitũ vtroqꝫ mõ. inter meritũ autem et premiũ debet eſſe ꝓportio. finiti autem ad infinitum nulla eſt ꝓportio vt dicit Phus iđ de gratia dei datur nobis vita eterna. et hoc ẽ qđ dicit Gratia dei vita eterna in chriſto ieſu domino noſtro. i. ꝑ ieſum xpm dñm noſtrũ Jo. j. Gratia et veritas ꝑ ieſum xpm facta eſt et iđ in fine omniũ orationũ dicimꝰ per dominũ noſtrũ ieſum chriſtũ ⁊c. quia oẽm gratiam et oẽ bonũ deꝰ in eo ⁊ ꝑ eũ nobis donat Ro. viij Quomõ non etiam cuꝫ illo omnia nobis donauit Et ſic patet ꝙ ſeruire deo eſt magnus fructus In fine nota ꝙ q̃uis ſeruire deo ſit magni fructus multi tamẽ ꝓpter miſerabiles cauſas a dei ſeruitio retrahuntur. ¶ I. Primo eñ quidam retrahuntur ꝓpter dei benignitatem qua deus expectat peccatorem et non ſtatim infert vltionem Ro. ij. An diuitias bonitatis eius et paciencie et longanimitatis contemnis ignoras quoniam benignitaſ dei ad penitentiam te adducit Eccſ. viij. Qꝛ non ꝓfertur cito contra malos ſententia filij hominum abſqꝫ vllo timore ꝑpetrãt mala. ¶ Secundo quidam retrahuntur ꝓpter humanuꝫ timorem et puſillaminitatẽ qui crederent ſe mori fame et in neceſſarijs vite deficere ſi ſeruirent deo Contra quos Auguſtinus Paſcit contemnentes ſe et deſerit timẽtes ſe paſcit coruos et deſerit homines Stulta cogitatio et ex magna infidelitate procedit. Credunt ꝙ deuſ daturus ſit eis regnum et non cibum. Nonne pauit filios. xl. annis manna in deſerto. Nonne pauit Helyam per coruum in torrente vt iij. Regum. xvij. Nonne pauit Danielem exiſtentem in Babilonia in lacu leonuꝫ ꝑ Abacuk prophetam exiſtentem in iudea. vt patet Danie. Decimoquarto. Non eſt ergo dubium quin paſcat timentes ſe et ſi aliquando ſubtrahit ex cauſa facit. ſicut ſubtrahit medicus aliquando infirmo cibum Auguſtinus. Scit celeſtis medicus quid daturus ſit nobis ad conſolatõem et quid ſubtracturus ad exercitationem.

Tercio quidam retrahunt vt nō perdāt gaudium et iocūditatem Credunt enim ꝙ ſeruientes deo nunq̄ȝ gaudio potiant ſed in triſticia ſemꝑ viuant qđ falſum eſt qꝛ maioꝛ eſt conſolatio ſpūs et leticia mentis q̄s habent ſeruientes deo omni gaudio et leticia mūdanoꝝ Jo.xvj. Iteꝝ autē videbo vos et gaudebunt coꝛda veſtra Ecc.xxx. Non eſt oblectamentum ſuꝑ coꝛdis gaudium. In eodem.xxxv. Qui adoꝛat deū in oblectatōe ſuſcipietur Aug⁹. Guſtato ſpiritu deſipit omnis caro. Quarto quidaȝ retrahuntur ꝓpter ꝑmij tarditatem. nā deus ſuis ſeruitoꝛibus non ſtatim ꝑmiū confert ſed differt vt tandem cōſerat totuȝ regnum. Exemplum paterfamilias ſoluit oī ſero mercenarijs filio autem nunq̄ȝ niſi in moꝛte.et tūc inſtituit eum heredem omnium bonoꝝ ſuoꝝ. Sic facit deus peccatoꝛibus et iuſtis.peccatoꝛes nanqȝ ſunt mercenarij et iuſti filij et ideo deus ſoluit peccatoꝛibus omni die bona temꝑalia eis dando iuſtis autem ſolum in moꝛte dando eis hereditatem celeſtem. Omnis enim ſeruiens expectans magnam mercedem non accipit ſtatim pꝛemiū.ſed diu differt accipe vt pȝ de ſeruitoꝛibus regum et cardinalium.

Quintō quidam retrahuntur ne pdant iuuentutem et ſpecioſitatem Reputant enim iuuentutem ſuam et pulcritudinem perdere ſi eam conſumant in ſeruitio dei.et ideo nolunt deo ſeruire niſi inueterati et quādo mūdus eos abijcit Sed timendū eſt valde de talibus.quia quando homo opatōni alicui aſſueſcit valde difficulter poteſt ab ea in poſteꝝ abſtinere quia cōuertitur ei i habitum et naturam qui ſm Phūm eſt difficulter mobilis Prouer.xxij. Adoleſcēs iuxta viam ſuam etiam cū ſenuerit nō recedet ab ea.et ideo in iuuētute eſt incipiendū ſeruire deo. Treñ.iij. Bonū eſt viro cum poꝛ.iug.ab adoleſcentiā ſuā. Et ſic patet quartum et totum.

Dominicā.viij. de euangelio ſermō LXXX

Attendite a falſis ꝓpetis q veniunt ad vos in veſtimētis ouium intrin.autem ſunt lupi rapaces Math.vij. Inter malos chꝛiſtianos tripler differēcia inuenitur. Quidam nanqȝ ſunt peſſimi ꝑ omnia dyaboluȝ imitantes tanq̄ȝ dyabolici viri Sicut enim dyabolus malus in ſe multos fecit malos et cauda ſua multos filioꝝ dei ꝓiecit de celo in terram. vt dicitur Apo.xij.ita tales homines coꝛrupti mente .reꝓbi circa fidem nituntur bonos ſubuertere et ad erroꝛem ſuum trahere. tales ſunt heretici. Quidam vero ſunt min⁹ mali qui ſcȝ in peccatis ſuis marceſcunt. nec curant ꝓficere.ſimiliter non curant alios coꝛrumpere vel edificare.tales ſunt multi qui ſolum bona temꝑalia attendētes mundi gaudio ꝑfruūtur Sapiē.ij. Venite fruamur bo.ꝛc̄.quo hec eſt ꝑs no. Quidā autem adhuc ſunt minus mali qui licet mali ſint in ſe tamen ſtudent alios recte docere et veram fidem et rectam vitam et abſcōdite q̄ȝtum poſſūt male agunt nolentes publice peccare. Et de iſtis dicitur Mat.xxiij. Suꝑ cathe.mo.ſe.ſcri.et phari.om.q̄cun.dix.vo.fa.ſm vero opa eoꝝ no.fac.de iſtis tribus generibus peccatoꝝ agitur in euangelio iſto Et pꝛimo de pꝛimis in pꝛincipio euangelij Secūdo de ſecūdis ibi. Omnis arboꝛ que non facit fructum excidet. Tercio de tercijs ibi. Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnuȝ celorum. In hoc ergo euangelio quattuoꝛ ponūtur. Primū eſt chꝛiſti ammonitō vt a ꝑmo genere maloꝝ ſcȝ ab hereticis caueamus ibi. Attendite a falſis ꝓphetis. Secūdo ponūtur ſigna ꝑ que tales hereticos cognoſcam⁹ ibi. A fruc.eoꝝ cognoſcetis eos. Terciū eſt iudicium qđ xp̄ūs ſecūdo generi maloꝝ ſcȝ bene agere non curantib⁹ minatur.vt rectius nos agamus ibi. Omnis arboꝛ que non facit fructum bonum excidetur. Quartum eſt inſufficientia tercij generis maloꝝ qui bene docēt et male viuūt vt ad ꝑfectōem tendamus ibi. Non omnis qui dicit mihi dñe dñe ꝛc̄. Primo ergo ponitur admonitō chꝛiſti vt ab hereticis caueamus.quia attendite inquit.i.diligenter conſiderate vt ſciatis vobis cauere ab hereticis qui ſunt falſi ꝓphete Criſ. Magna virtus boni eſt cognoſcere malum. et firma cautela ſalutis ſcire que fugias. j. Jo.iiij. Nolite om.ſpi.cre.ſed ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint Nōndū aūt ē ꝙ ꝓpheta ꝓpꝛie dicitur qui de chꝛiſto aliquid ꝓphetiſauit vel eius conceptōem vel natiuitatem vel moꝛtem vel reſurrectōem vel aſcenſionem que omnia ꝓphetauit Yſayas et multi alij multa alia de chꝛiſto dixerūt Et q̄ȝtum ad hoc nullus ꝓpheta eſt amplius nec ꝓphecia. Math.xj. Vſqȝ ad Johannem lex et ꝓphete Cōmuniter autem dicitur ꝓpheta omnis qui aliquid futuꝝ pꝛedicit et q̄ȝtum ad hoc omnis pꝛedicatoꝛ dicit ꝓpheta. i. annunciatoꝛ futuroꝝ maloꝝ ſi hoies nō recte agant.et bonoꝝ futuroꝝ ſi bene agant. Math.xiij. Omnis ſcriba doct⁹ in regno celoꝝ ſimilis eſt homini patrifamilias qui ꝓfert de thezauro ſuo noua et vetera. Noua ſunt gaudia celi que de nouo ſcȝ i moꝛte chꝛiſti ſunt data Vetera ſunt pene inferni que a pꝛincipio mūdi fuerunt Sic ānūtiabat ap̄ſus.ij.Coꝝ.v.dicēs. Omnes nos manifeſtari opoꝛtȝ ante tribunal chꝛiſti vt referat vnuſquiſqȝ pꝛopꝛia coꝛpoꝛis pꝛout geſſit ſiue bonum ſiue malum Sic ergo heretici ſunt ꝓphete falſi.i.falſi annunciatores et pꝛedicatoꝛes quia ꝓmittūt et annunciant falſa Nam peccatoꝛibus ꝓmittūt impunitatem vt ipſos attrahūt ad ſectaȝ ſuā Piere.vj. Curabant contritōem filie pp̄li mei dicentes pax.pax.et non erat pax Itē ſunt doloſi pꝛedicatoꝛes quia doloſe pꝛedicant vt decipiant. Pꝛedicatoꝛ autem aſſimulatur piſcanti ad hamū et verbū dei eſt hamus qui dum rapitur capit vt dicit augustinus Sed ver⁹ pꝛedicat ponit hamū extra et intus dulcedinem cibi.quia annunciat aſpꝛam penitentiam ſub qua dicit eſſe dulcedinē vite eterne. Actuū.decimoquar. Per multas tribulatōnes opoꝛtet nos intrare in regnum dei. Sapiens autē homo pꝛeelegit aliquā aſꝑitatem aſſumere.vt ſꝑ dulcedine fruatur.ſic infirmus vult amarā medicinam ſumere vt ſit ſanus. Et talis ſic capitur a verbo dei et ꝑdicatoꝛe dum v̄bū dei cum effectu capit.ij. Coꝝ.xij. Cum eſſem aſtutus dolo vos cepi. Falſus autē ꝑdicatoꝛ vt hereticus ponit hamum intus ꝛ cooꝑit eum verme. vt materialis piſcatoꝛ dum licentiā gaudendi ꝑdicat ſub qua latȝ pena eterna Apo.xviij. Quantū ſe gloꝛificauit et in deli.fu.tā.da.il.toꝛ.ꝛ luc. Et idō heretici aſſimulātur vulpibus ſampſonis que habebant faces accenſas in caudis quibus cōbuſſerūt omnes ſegetes totius communitatis vt patet Judi.xv. Ezechiel vero ꝓpheta aſſimilat eos ſcoꝛpionibus dicens Cum ſcoꝛpionibus habitas Ezech.ij Qui oꝛe lingere videntur ſed cauda infundunt venenum. R. Notandum autem ꝙ heretici.quattuoꝛ generibus falſatoꝛuȝ comꝑantur. Primo falſatoꝛibus litteraꝝ.nam ipſi totam ſcripturam dei falſificant Dicunt eniȝ ꝑ illud Lu.xix. Quare non dediſti pecuniam meam ad menſam et ego veniens cum vſuris vtiqȝ exegiſſeȝ illam qđ licet homini fenerari Et per illud Job.xij. Nūc pꝛinceps huius mundi eijcietur foꝛas.dicūt ꝙ totus mundus viſibilis factus eſt a dyabolo. Et breuiter totā ſcripturam depꝛauant.ij. Pe.ij. Fuerūt pſeudo ꝓphete in populo ſic et in nobis erunt magiſtri mendaces qui introducent ſectas ꝑditōnis. Job.xiij. Oſtendam vos eſſe fabricatoꝛes mendacij et cultoꝛes ꝑuerſoꝛuȝ dogmatum. Secundo falſatoꝛibus ſigilloꝝ quia ſacramenta eccleſie que fluxerūt de latere chꝛiſti pendentis in cruce.vt dic̄ Aug⁹.que fuerunt ſigillata lancea ꝑfoꝛāte ipſi falſificant et condemnant. nam coꝛpus chꝛiſti non aſſerunt eſſe coꝛpus dicentes ꝙ ſi eſſet mons iam eſſet cōmeſtum. Et ſimiliter matrimoniū damnant.j. Thi.iiij. Diſcedent quidaȝ a fide attendentes ſpiritibus erroꝛis et doctrinis demonioꝝ i ypocriſi loquentiū ꝓhibētiū nubere et abſtiere a cibis quos deus creauit ad ꝑcipiendū cū gratiarumactōe. Tercio falſatoꝛib⁹ clauium quia dicūt ſe claues regni celoꝝ hie

et non habent.quia ſoli Petro et ei⁹ ſuc-
ceſſoribus date fuerunt Math.xvj. Tibi
dabo claues regni celoꝝ Apo.iij.Qui ha.
cla.da.id ē.chriſti qui aperit et nemo clau
dit.claudit et nemo aperit. Non ergo hñt
claues ſed ipſas tanq̄ fures falſant. Joh.
j.Quotquot venerunt fures ſunt et latro
nes.¶Quarto falſatoribus monetaꝝ.mo
neta nanq̄ȝ chriſti ſunt opa bona quibus e
mitur regnum dei.que ſunt ieiuniū elemoſi
na oratio. Hec dicuntur moneta regis no
ſtri chriſti. quia in his eſt imago ſm tres
ſubſtātias que ſunt in chriſto que ſunt ca-
ro anima et natura verbi. Nam ieiunium
in quo eſt carnis maceratō cum xpi carne
conformitatem habet que tota fuit mace-
rat et morti tradita.ij.Co.iiij. Semꝑ mor
tificatōem ieſu chriſti in cor.no.circumfe.
vt et vita ieſu in cor.noſtris ma. Hec mo
neta ꝑcutitur in carnis afflictōne et gerit
figurā chriſti in cruce patientis Elemoſi-
na vero ad animaȝ chriſti ꝑtinet quā qua-
ſi in elemoſinam dedit in ꝑcium noſtre redē
ptionis Yſa.liij. Tradidit in mortem aiaȝ
ſuam Hec gerit imaginem chriſti ad infe-
ros deſcendentis vt de miſeria educeret mi
ſeros et captiuos. Elemoſina enim dicetur
ab hely quod eſt miſereri Prouer. xxiiij.
Erue eos qui ad mortem ducūtur Oratō
autem ꝑtinet ad verbum dei.eſt enim ora-
cio verbum mentis ante deum.et de verbo
dei dicitur.j.Jo.ij. Aduocatum habemus
apud patrem ieſum xpm iuſtum et ipſe eſt
ꝓpitius ꝓ peccatis noſtris Oratō eniȝ eſt
aduocatus noſter apud deum Lu.j. Ne ti
me.zacha.quo exau.eſt oratō tua Hec ge
rit imaginem chriſti ad celum aſcendētis.
Quid eſt enim orare niſi celū mente aſcen
dere Ecc.xxxv. Oratō humili.ſe.nu.pene
Hanc triplicem monetam heretici et ypo
crite falſant.nam de ieiunio dicitur Mat.
vj. Cum ieiunatis nolite fieri ſicut ypocri
te triſtes extremi.em̄ fa.ꝛc̄.de elemoſina di
citur vero in eo dem.vj. Dū facis ingt ele-
moſinam no.tu.ca.ante te ſicut ypocrite fa
ciunt De oratōe autem dicitur in eodē.vj.
Cum oratis non eritis ſicut ypocrite quī
amant in ſinagogis et in angulis platearū
ſtantes orare Omnes predicti falſatores
cadūt et ſtant in obſcuro Similiter here-
tici dogmatiſant de nocte et ꝑ domos. ij.
Thi.iij. Ex his em̄ ſunt qui penetrant do-
mos et captiuas ducūt mulierculas onera
tas peccatis Et ſimiliter omnes ſupradci
falſatores ſm legem debent comburi et ſiſi
ter heretici quia eoꝝ moneta videtur au-
rea et non eſt.imo ſunt omnes falſi.qꝛ ali-
ud oſtendūt exterius et aliud interius. naȝ
exterius teguntur veſtimentis ouiū. intrin
ſecus autem ſunt lupi rapaces Quia ani-
mas volunt rapere ad infernum.ſm auteȝ
Aug⁹. Veſtimenta ouium ſunt ieiunia.ce-
teraq̄ȝ religionis ſigna innocentiam prece-
dentia. Quis vero dum viuit vt dicit Cri
ſoſto.pelle ſua contegitur.mortua do oue
alius tegitur pelle eius.ſic innocens ſue in
nocentie pelle tegitur.hereticus autem et
ypocrita dum ſimulate religionis ſignis te-
guntur quaſi pellem innocentis induūt. ij.
Thi.iij. Habentes quidem ſpeciē pietatis
virtutem aūt ei⁹ abnegantes. Et ideo lupi
dicuntur.quia in libro de natura animaliū
dicitur de lupis q̄ interdum emittūt voceſ
hominum et canum ne credāt lupi vt per
hoc poſſunt decipere et deuorare Act. xx.
Scio q̄ poſt diſceſſum meum introibūt in
vos lupi rapaces non ꝑcentes gregi. Dicū
tur aūt heretici lupi rapaces vel ſpirituali
ter corrumpendo. vel ſi poſſunt corꝑaliter
ꝑſequendo. Libenter eniȝ ſi poſſent catho
licos ꝑſequerentur.ſicut arrius fecit. cui⁹
conſilio omnes epiſcopi catholici ſunt i ex
ilium miſſi. Unde vix quattuor epiſcopi
ſunt inuenti qui ei reſiſterent.vt in eccleſia
ſtica hiſtoria continetur. ¶Moraliter au
tem nota q̄ falſi ꝓphete a quibus quotti-
die oportet nos cauere et qui quottidie no
bis falſa ꝓphetiſant duo ſunt ſecunduȝ du
plex genus ꝓphecie.ſ.dyabolus et cōcupiſ
centia carnis Eſt autem quedam ꝓphetia
de preterito vt dicit Aug⁹. vt Moyſes ꝓ
phetauit dicens. In principio creauit de⁹
celum et terraȝ.alia eſt de futuro vt Yſa.
dicit Ecce virgo concipiet et pariet filiū.

Falſus ꝓpheta de preterito dyabolus eſt.
ſuadet homini ſtare in peccato ſupbie. lu-
xurie et auaricie ꝛc̄. adducens in exem-
plum quoſdam viros preteritos qui predi
ctis peccatis peccauerūt.et tamen apō de-
um ſunt facti valde magni. Nam Paul⁹
peccauit peccato ſupbie.et factus eſt apl̄s
chriſti. Dauid peccauit peccato luxurie.et
tamen fuit ꝓpheta eximius. Mathe⁹ pec
cauit peccato auaricie.et tamen factus eſt
euangeliſta preclarus. Ex his autem argu
it in corde peccatoris q̄ iſta peccata ſint le
uia et deus ea leuiter punit. que ꝓphecia
tripliciter apparet falſa. ¶Primo qꝛ pre-
dicti viri non ſunt dati in exemplum peccā
di.ſed in exemplum a peccatis reſurgendi.
et non deſperandi Roma.v. Ubi abun. de
lic.ſupa.et gra. Quid ergo dicemus ꝑma-
nebimus in peccato vt gratia abundet ab-
ſit. Qui em̄ mortui ſumus peccato quomō
adhuc viuemus in illo. Et non ſicut aiunt
quidam nos dicere debem⁹ faciamus ma-
la et veniunt bona quoꝝ damnatō iuxta ē
Secūdo quia non eſt veꝝ q̄ peccatū leue
ſit quinimo ſup omnia eſt graui⁹ qō patet
quia in momēto fecit cadere de celo demo-
nes in terram vbi ſi tota terra eſſet in plu-
ribus diebus non deſcenderet. ¶Tertiō qꝛ
non eſt verum q̄ deus peccatuȝ leuiter pu
niat Nam peccatum ſupbie ſumme puni-
uit vt patet in demonibus et in primi parē
tibus. Peccatum vero luxurie valde pu-
nit vt patet in diluuio et in illis quinq̄ȝ ci-
uitatibus ſcȝ Zodoma et Gomorra et cete
ris. vt ptȝ Gen̄.xix. Peccatum autē aua-
ricie acriter puniuit. vtȝ in juda qui ꝓpter
auariciam ꝑdidit chriſtum.et ideo dyabo-
lus introiuit in eum et ſuſpenſus crepuit
medius et diffuſa ſunt omnia viſcera eius.
vt patet Act.j. ¶Falſus vero ꝓpheta de
futuro concupiſcentia carnis eſt que ſua-
det dicens Gaude in bonis mundi et p⁹ea
penitentiam agas. que ꝓphetia dupliciter
eſt falſa. ¶Primo quia in bonis mūdi. ſ.
in delitijs in diuitijs.et in honoribus non
eſt gaudium ſed afflictō Omnia enim iſta
et ſi nihil aliud mali haberent tamē ducūt
ad doloroſum ſententie.quia vel dimittunt
ꝑ aduerſam fortunam vel dimittūtur per
mortem Prouer.xiiij. Extrema gaudij lu
ctꝰ.viij. Et tandem ad inferos demergunt.
Job.xxj. Ducunt in bonis dies ſuos et in
punc.ad infer.deſcen. Secundo qꝛ quādo
homo dat ſe peccatis et dyaboli ſeruituti
non poteſt redire ad bonum ꝑ ſe. niſi ꝑ dei
gratiam ſpālem quia vt dicitur in pſal. ho
mo eſt ſpūs vadens ſcȝ in peccatum et non
redi. Exemplum de reti.in qō piſcis poteſt
intrare ſed non exire. Ro.viiij. Non eſt vo
lentis neq̄ȝ currentis ſed miſerentis dei. in
cuius figura dicit apl̄us in eodem vij. Nō
enim qō volo bonum hoc ago ſed quod
odi malum illud facio De his duobus ꝓ-
phetis dicitur Tren̄.ij. Prophete dixerūt
tibi falſa et ſtulta. Et ſic ptȝ primū. ¶Se-
cundo ponit ſigna ꝑ que poſſumus hereti
cos cognoſcere et ab eis cauere dicens. A
fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. Quia cuȝ
heretici ſint mali et mala intendant in alijſ
generare non poſſunt facere bonos fruct⁹
Poſſunt tamē habere bona veſtimēta vt
ſtata ieiunia et humiles et ꝓlixas oratōes
ceteraq̄ȝ talia vt dictum eſt Et ideo atten-
dendū eſt vt dicit Aug⁹ Ne veſtimēta ꝓ
fructibus ponamus Sunt em̄ duo genera
opeꝝ hereticoꝝ ſcȝ occulta et manifeſta.
Omnia autem manifeſta ꝑtinent ad veſti
menta Occulta vero ꝑtinent ad fructus.
Fructus autē bonos quos enumerat apl̄s
Ad Gal.v. habere non poſſunt. qui ſunt
caritas.gaudium.pax.pacientia. longani-
mitas.bonitas.benignitas.manſuetudo.fi-
des.modeſtia continentia. caſtitas. Iſtos
xij.fruc. ſpūs ñ habēt heretici.ſed vt mali
et carnales faciūt opera carnis que. Apl̄s
Ad Gal. vbi ſupra annumerat dicēs Ma
nifeſta autem ſunt opa carniſ que ſunt for
nicatō.adulteriuȝ.immūdicia.impudicicia
luxuria.ydoloꝝ ſeruitus.veneficia.inimici
cia contentōnes.emulatōes.ire.rixe. diſſen
ſiones.ſecte.inuidie.homicidia.ebrietateſ.cō
meſſatōes.et his ſimilia.que predico vobiſ
ſicut ꝓdixi.quoniā qui talia agunt regnum
dei non conſequentur Iſti enim ſunt fru-

ctus hereticoꝝ Bonos autem fructus nõ intendunt nec faciunt nec facere poſſunt. Quia vt dicitur Ecci.xiiij. Qui ſibi neq̃ eſt cui bonus erit. Et de hoc ponit exemplum chriſtus in natura dicens. Nunquid colligunt de ſpinis vuas aut de tribulis ficus..q.d.non. Sic arbor bona.id eſt bon⁹ homo fruct⁹ bonos facit quia bonus homo habet virtutem in anima Virtus aũt eſt vt phus dicit.que bonum facit hñtem et opus eius bonũ reddit. Mala autẽ arbor id eſt.malus homo malos fruct⁹ facit Quia ſicut bona arbor non poteſt fruct⁹ malos facere manẽs bõa.ſic neq̃ȝ mala arbor poteſt fructus bonos facere manens mala.id eſt.bon⁹ homo manẽs bonus nõ poteſt fructus facere niſi bonos.et malus homo manens malus non poteſt fructus facere niſi malos. Poteſt autem bon⁹ homo fieri malus et malus fieri bonus et econuerſo. Quia vt dicit Auguſti. nix non poteſt calefieri poteſt autem liquefieri et fieri aqua calida. Similiter malus poteſt fieri bonus et tũc poteſt facere bonos fructus vt paulus et magdalena. Et ſimiliter bonus homo poteſt fieri malus et tunc facit malos fructus.vt petrus bonus fact⁹ eſt malus quia negauit chriſtuȝ. Sicut ergo omnis actio infideliũ mala vt dicit auguſtin⁹ que ab infidilitate procedit.ſic omnis fructus hominis mali malus qui ſcȝ a malitia procedit. Vnde homo malus inquantum malus non poteſt facere niſi malum. Et ſimiliter homo bonus inquãtum bonus non poteſt facere niſi bonũ. Bona enim arbor eſt bonus homo et bona eius voluntas. Vnde cum hec duo manent ſimul ſcilicet bona voluntas cum bono homine non poteſt fieri niſi bonus. Similiter mala arbor eſt malus homo et mala eius voluntas qua manente in homine nõ poteſt agere niſi malum etiam ſi bonum eſſet quod ageret.quia vt dicit ambro. Intentio tua ſpeciem ponit operi tuo. Moraliter autem ſpine dicunt̃ peccata. Prouer.xxiiij. Per agrum pigri hominis trãſiuit ecce totum repleuerunt eum ſpine.

Et hoc propter quattuor C. Primo quia mentẽȝ pungunt. Augu. Nullo temporis interuallo iſta diuiduntur vt quaſi alio tempore quis non faciat quod debet et alio patiatur.ne vel temporis puncto vniuerſalis pulcritudo turbet vt ſit in ea peccati dedecus ſine decore vindicte. Prouer.xiiij. Miſeros facit populos peccatum ad minus miſeria remordentis conſcientie et ſeruitutis dyabolice.quia que facit peccatum ſeruus eſt peccati. Ioh.viij. Secũdo quia ſe complectuntur per concomitãtiam vt ſpine.quia peccatum quod per penitentiam non deletur mox ſuo põdere ad aliud trahit vt dicit gre. Tercio quia fructum bonorum operum impediunt.ne fructificent in vitam eternam ſicut ſpine ſuffocãt triticum. Luc.viij. Simul exorte ſpine ſuffocauerũt illud. Propterea dicitur hieremie.iiij. Nouate vobis nouale et nolite ſerere inter ſpinas. Quarto quia ſunt materia ignis inferni ſicut ſpine ſũt materia ignis materialis. Yſay.xxxiij. Spine cõgregate igni comburentur. Spine etiam dicuntur diuitie vt ipſa veritas in luca dicit. Et hoc propter duo. C Primo quia mentem pungunt cogitationum ſuarum aculeis vt grego.dicit. Multa enim ſollicitudine et timore hominem affligunt. Eccs.v. Saturitas diuitis nõ ſinit eum dormire. Iob.xv. Sonitu terroris ſemper eſt in auribus eius.et cum pax ſit ille inſidias ſuſpicatur. Secundo quia ſunt materia ignis auaricie et cupiditatis. Quia ſicut ex appoſitiõe lignorum creſcit ignis.ita ex appoſitione diuitiarũ creſcit auaricia. Poeta. Creſcit amor nũmi quantũ pecunia creſcit. Spine etiam dicuntur tribulatiões. Oſee.ij. Sepiam viam tuam ſpinis. Sed de his ſpinis dulcis fructus colligitur ſi patietur tolleretur.quia patientia opus perfectũ habet vt dicit iacobus. C II. Notandum autem in in de ni⁹ membri quod bone arboris.id eſt.boni hominis.xij.ſunt fruct⁹ de quibus dicitur apoc.xxij. Ex vtraq̃ȝ parte fluminis lignum vite afferens fructus xij C Primus eſt bonorum temporalium

multiplicatio. Yſa.j. Si volueritis et audiſtis me bona terre cõmedetis. Prouer.xiij. Cuſtoditur iuſto ſubſtantia peccatoris. Secundus ẽ omnium rerum bonus euentus quia tam proſpera q̃ȝ aduerſa ſeruiunt ei et ad ſalutem cooperantur Ro.viij. Diligentibus deuȝ omnia cooperantur in bonum. Tercius eſt bonoꝝ ſpũalium continuũ incrementum. Prou.iiij. Iuſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplendẽs creſcit et proficit vſq̃ȝ ad perfectum diem. Quartus eſt eorundẽ radicatõ et habituatõ quia cum habitus generetur ex actibus. multiplicacõ actuũ confirmat habitũ et radicat ita q̃ homo poſtea de facili bonũ operatur. Math.xj. Tollite iugũ meum ſuper vos iugum enĩ meũ ſuaue eſt et onus meum leue Propterea dicit Apłus Ad Eph.iij. In cari.radicati et fundati Quintus eſt ſpũalis conſolatõ Yſa.lxvj. Ego cõſolabor vos Ioh.xvj. Iterꝝ autem videbo vos et gaudium cor veſtrum. Sextus eſt ſecretoꝝ diuinoꝝ reuelatõ Io.xv. Quecunq̃ȝ audiui a patre meo no.fe.vo. Amos.iij. Non facit dñs verbum niſi reuelauerit ſecretũ ſuũ ad ſeruos ſuos prophetas Septimus eſt bonoꝝ opeꝝ iocunditas et exultatõ Naturalis enim iocunditas eſt in bonis operibus ſicut naturaliter hõ in filijs iocũdatur.naȝ bona opera hominis ſunt quaſi filij eius Pſalmiſta. In operibus manuũ tuaꝝ exultabo. Octauus eſt de victoria inimici tripudiũ et exultatõ Yſa.ix. Letabũtur coram te ſicut exultant victores capta preda. Nonus eſt fomitis et cõcupiſcentie mali debilitatõ quia per bene operari concupiſcentia mali debilitatur et incipit diſplicere. Decimus eſt experientie boni eruditõ. Ecc.xxxiiij. Qui non eſt expertus.pauca recognoſcit.propterea dicit pſ. Guſtate et videte quoniam ſuauis eſt dominus Vndecimus eſt cognitõis diuine per contemplatõem prelibatõ. Gene.xxxij. Vidi dominũ facie ad faciem et ſalua facta eſt anima mea. Duodecimus eſt ſpei roboratõ Gre. Tanto ſpes in deũ ſolidior ſurgit q̃to quis pro eo grauiora ſuſtinuerit Et ſic patet ſecũdum. C Tercio ponit iudicium qđ bene agere non curantib⁹ fiet

quia omnis arbor que non facit fruct.bo. exci.et in ig.mit. Nimis eſt enim intollerabile q̃ homo nõ fructificet et maxime xpianus cum ſit poſitus in nobiliſſimo orto eccleſie dei qui quotidie aquis gratiaꝝ irrigatur et beneficium ſolis iuſticie ſcȝ chriſti ſemper eſt ibi et omnium ſtellaꝝ celi.id ẽ. omnium ſanctoꝝ et angeloꝝ.et lune.id eſt. beate virginis Creditur enĩ q̃ vinee engaddi.vbi naſcitur balſamum.proferant balſamum propter virtutem conſtellatõnis que ibi operatur cum in nullo alio loco mundi naſcatur Similiter terra eccleſie optima ẽ vtpote ſuper pinguedine bonitatis et meriti chriſti fundata Ezech.xxxvj. Terra illa quondam inculta facta eſt ortus voluptatis Exemplum ſicut in orto regio ñ dimittitur arbor ſterilis ſed amputatur.ita deus qui eſt colonus totius eccleſie arborẽ ſterilem eradicat Et hoc eſt q̃ chriſtus ponit exemplum Lu.xiij.de arbore fici quã quidam habebat plantatam in orto ſuo Qui ait Ecce tres anni ſunt ex quo venio querens fructum in ficulnea hac.et non inuenio ſuccide ergo illam vt quid ter.etiã occu. Et ait colonus Domine dimitte illaȝ et hoc anno vſq̃ȝ dum veniam et fodiaȝ circa illam et mittam ſtercora et ſiquideȝ fecerit fructum bene.ſin autem in futuꝝ ſuccides illam. Arbor iſta eſt homo.tres aũt anni ſunt tria tempora ſcȝ tempus legis nature.et legis ſcripture et gratie. In iſto verbo tercio anno eſt ficus et arbor tota letaminata.i.repleta omni gratia et virtute.et ideo ſi in primis duobus temporibus ſiue annis homo non fecit fructum magis tollerandum fuit Sed in iſto tercio tempore ſiue anno q̃ homo non fecit fructum nullomõ eſt ferendum Omnis ergo qui in [illegible] tercio tempore ſiue anno fructum non f[illegible] detur et in ignem mittetur Vbi [illegible] penam ponit ſcȝ excidi et in ignem [illegible] Sed prima ſcȝ excidi ſupple a deo et a ſcoꝝ conſortio eſt ſine compatõne maior pena ſecunda ſcȝ mitti in ignem Criſ. Due pene ſunt ſcȝ excidi et comburi. Multi autẽ gehennam ſolum abhorrẽt Ego aũt ſuȝ caſũ

glorie multo amariorē penā gehenna eſſe.
dico. Intolerabilis quidē pena eſt gehēna
Sed quis mille ponat gehennas nihil tale
quale ē a beata illa gloria excidere ⁊ odio
haberi a chriſto. Omnis ergo arbor debet
fructum facere bonum tā layc⁹ ꝙ̄ cleric⁹
ꝙ̄ etiam religioſus ¶ Debet em̄ laycus eſſe
oliua ferēs.xij.fructus opum miſericordie
Lu.vj. Eſtote miſericordes q2 iud.ſine.mi
ſi.ei.qui non fa.mi.vt dr iac.ij. Cleric⁹ dz
eſſe vitis in puritate conſciencie ſacrificās
vinum et in ſanguinē xp̄i cōuertēs. Quia
vt dicitur.j.cor.xj. Qui autem mādu.⁊ bi
indig.iu.ſi.mā.et bi. Religioſus debet eſſe
ficus ferēs.dulcem ⁊ ſuauē fructū. Piere.
xxiiij. Quid tu vides Pieremia. Ficus bo
nas bonas valde.⁊ malas malas valde.
Qui boni religioſi ſunt boni valde ⁊ mali
ſunt valde mali. Auguſ. Sicut non inueni
meliores ꝙ̄ q in monaſterijs pfecerunt.ſic
non ſum exptus peiores ꝙ̄ qui in monaſte/
rijs defecerunt. Math.v. Vos eſtiſ ſal ter
re.qd̄ ſi euanuerit in quo ſalietur ad nihilū
valet vltra niſi vt mittatur foras et conculce
tur ab omnibus. Sicut em̄ ſal omnia con/
dit ſed putrefactum nihil penitus valet. ſz
ab hominibus conculcatur.ſic boni religio
ſi totum mundū condiunt ſed diſſoluti ab
omnibus conculcantur ¶ M. Moraliter
autem ad edificationem noſtrā.notāda ſūt
decem circa arborem ¶ Primum eſt pfun
ditas in radicibus. Auguſti. Arborem attē
dite.radicem figit in humili et verticem tē
dit ad celum Sic nos i radice humilitatis
pfūdari debemus ſi volumus vſqz ad celū
exaltari. Lu.xiiij. Qui ſe.hu.ex. Gregori.
Origo virtutum humilitas eſt Illa in no
bis virtus veraciter pullulat que in radice
humilitatis pdurat Quātum arbor pfun/
[illegible] radicibuſ tm̄ creſcit in altū ſic quā
[illegible]mo ſe humiliat tm̄ exaltabitur
[illegible]ſt rectitudo in ſtipite.ſic et nos rec
[illegible]cedere debemus. Eſt autē rectum ſecū
dum pħm cuius medium non diſcripat ab
extremis. Extrema aūt hominis ſunt ort⁹
et mors.que ſunt magne pauptatis. Job.j.
Nudus egreſſus ſum de vtero ma.m.et nu

dus reuer.il. Magne vilitatis quia vilit
naſcitur et viliter moritur.et magni plan/
ctus Sap.vij. Similem vocem omnibus e
miſi plorans Tunc ergo homo ē arbor re
cta quando mediū ſuum concordat cuz ex
tremis et paupem vitam gerit Thom.iiij.
Paupem vitam gerimus. Math.v. Bea
ti pauperis ſpiritu. Diues autem ſicut ca/
melus qui eſt depilſus in cauda et capite.et
habet gippum in medio et ideo n̄ eſt rect⁹
nec valet intrare in regnum dei Mat.xix.
Facilius eſt camelum p foramen acus trā
ſire ꝙ̄ diuitem intrare in regnum dei Simi
liter tunc homo eſt arbor recta quando vi
lis Et abiectuſ vult eſſe in mūdo ſicut vi
liter natus eſt et viliter morietur Ecci. x.
Quid ſupbis terra et cinis.quaſi d. De ter
ra factus es. et in cinerem debes reuerti.
quare ergo in medio ſupbis Similiter tūc
eſt homo arbor recta quando tota vita ei⁹
eſt cum fletu ſicut natiuitas eius et mors.
Pſal. Fuerūt mihi lacrime mee panes die
ac nocte Peccatores autem ſunt diſtorti.
quia vitam ſuam volunt in magna leticia
ducere Job.xxj. Ducūt in bo.di.ſu ⁊ i pū.
ad infer.deſcen. Incendūt etiaz incuruati.
quia totum deſiderium ad terrena deflectūt
Pſal. Oculos ſu.ſta.decli in ter. ¶ Terci
um eſt vniuerſitas in ramis ad fructifican
dum quia non in vno ſolo ramo ſed in om
nibus pducit fructum.ſic et nos omnibus
mēbris noſtris debemuſ fructificare vt dic
tum eſt in pcedenti ſermone Ro.vj. Sicut
exhi.men.ve.⁊c̄. Quartū eſt electō oportu
ni tempis ad fructificandum quia arbor q
ppter intemperiem hiemis ab opatōe ceſſa
uit redeunte vere incipit opari ſic et nos ſi
aliquādo ppter aliqd̄ impedimentū nō poſ
ſumus opari tamen quando poſſum⁹ opa/
ri debemus Gal.vj. Dum tempus ha.op.
bo.ad omnes Eccs.ix. Quodcunqz poteſt
ma.te.fa.inſtan.opa.⁊c̄. ¶ Quintū eſt or/
dinatō opationis diuine quia arbor nō fert
alios fructus quā deus ordinauerit vt ptz
in hoc euangelio.quia ſpine nunq̄ faciunt
vuas ſed moros Pſal. Preceptū poſuit
et non preteribit. Similiter nos debemus

facere Solus homo malus et dyabol⁹ or/
dinatōem dei tranſgrediuntur Job.xv.cu
currit aduerſus deum erecto collo. ¶ Sex
tum eſt vehementia adheſionis ad terram
vnde habet alimentum. Nam vehementer
adheret terre et nō vna radice ſed pluribuſ
ſm pħm em̄ radix plante eſt ſimilis ori ani/
malis Sic et nos vehementer debem⁹ deo
adherere a quo habemus vitam anime ⁊
corpis et non ſolum p fidem et ſpem ſed p
caritatem iuſticiam et p omnes virtutes.
Math.xxij. Dilige dn̄m deum tuū ex toto
corde tuo et ex tota anima tua et toti.vi.
tu. ¶ Septimū eſt indigentia culture.nā ar
bor cultura indiget Unde pħs dicit. ꝙ oēs
ſpecieſ plante quando non fuerunt culte ſil
ueſtres fuerunt. Vn̄ Noe non aliter plan/
tauit vineam niſi quia vites ſilueſtres ad
culturam reduxit Sic et noſipſos excolere
debemus ne quaſi arbores ſilueſtres efficia
mur. Jo.xv. Omnem palmitem in me fe/
rentem fructum tollet eum et omnē q fert
fructum purgabit eum vt fructū plus af/
ferat Sic accidit de anima ſicut de corpe.
quia niſi lauaretur et mundaretur feteret.
¶ Octauum eſt bonitas fructus.nam ſm
pħum arbores ſilueſtres plus fructificant
ꝙ̄ ortenſes. ſed ortenſes faciunt meliorem
fructum.ita et nos debemus intendere. bo
nitati opum et non pluralitati.quia illa vi
dua que miſit duo era minuta in gazophila
cium plus omnibus miſit vt chriſt⁹ dixit.
Lu.xxj. Pſal. Secundū puritatē manuuz
me.retri.mi.et non dicit ſcd̄m multitudinē
¶ Nonū eſt inſertō melioris arboris nā in
trunco ſilueſtri inſeritur ſurculus bone ar/
boris et poſtea tota arbor eſt bona Sic et
nos in veteri et ſilueſtri homine debem⁹ in
ſerere bonam doctrinam et bonam vitā. et
tunc erimus bona arbor Ja.j. In māſue/
tudine ſuſcipite inſitum verbum qd̄ poteſt
ſaluare animas veſtras Ro. Tu autem cū
oleaſter eſſes inſertus es in bonaz oliuā
¶ Decimum eſt inclinatio ramoꝝ ad terram
ex fructuum vbertate quia q̄to rami arbo
ris magis fuerint fructibus onerati. tanto
magis ad terram inclinant.ſic et nos q̄to

plura bōa fecerimus humiliores eſſe debe
mus. Lu.xvij. Cū omnia feceritis que pre
cepta ſunt vobis di.quia ſer.inuti.ſu. quia
omnia illa bona ex gratia dei pcedūt.j.co.
iiij.quid habes quod non accepiſti ſi autē
accepiſti quid gloriaris quaſi nō acceperis
⁊c̄. Et ſic patet terciū. ¶ Quarto ponitur
ſufficientia illoꝝ qui bene docent et male
viuūt quia non omnis qui dicit mihi don i
ne dn̄e intrabit in regnū celoꝝ.id eſt. qui p
dicant et cōfitentur chriſtū eſſe dominū ce
li et terre et creatorē omniū et redemptorē
hominū et omnia illa predicant et cōfiter.ꝙ
que vera fides tenet non tamen que predi
cant faciunt Math.xxiij.dicūt em̄ et n̄ fa/
ciunt tales ſunt ſicut candela que illumiat
alios et ſeipſum conſumit Sed de Johan
ne baptiſta dicit Johan.v.ꝙ erat lucerna
ardens in ſe per caritatis feruorem ⁊ lu
cens alijs p veram doctrinam et bonorum
operum edificationē Et de xp̄o dicit ꝙ ce/
pit ieſus facere et docere Act.j. Tales fi/
gurati ſunt p ficum habentem ſolum folia
cui xp̄us maledixit que ſtatim aruit Mat.
xxj. Nam verus pdicator debet eſſe factor
verbi quod predicat Quia vt dicit Gre.
Cuius vita deſpicitur reſtet vt eius doct.
cōtemnatur Ro.xv. Non enim audeo ali/
quid loqui eoꝝ que p me nō efficit chriſt⁹
Huius figura patet in Exo. de rationali
veritate et doctrine qd̄ ſtabat i pectore ſa
cerdotis Et nota ꝙ quidam dicūt tantum
ſemel dn̄e qui ſcz chriſtum habent ſolū in
ore pdicando et confitendo Yſa.xxix. Po
pulus hic la.me ho.cor autem eo.lon.eſt a
me Alij dicūt bis domine qui ſcz credunt
corde et confitentur ore ſed ope contradi/
cunt. Thi.j. Confitentur ſe noſſe deū fcis
autem negant Alij dicūt ter domine quod
non fit niſi in ſpūſancto Gloſa ter [illegible]cere
dominus ieſus eſt in corde credere o[illegible]
fiteri et ope atteſtari Nam vnum ſine [illegible]
ro eſſet negare Et ſic intelligitur illud Jo
helis.ij. Omnis quicunqz innocauerit no
men domini ſaluuſ erit. Dicere ergo bis vl
ſemel non ſufficit ad introitum regni celo/
rum Et ſic patet quartū et pāter totum.

De epiſtola ſermo LXXXI

D Ebitores ſumus non carni vt
ſm carnem viuamus. Ro. viij
De vita et modo viuendi ma
gna eſt controuerſia inter mū
danos et viros dei Nam mundani dicūt ⁊
male. ꝙ ſcōm carnem debemus viuere ⁊ de
ſideria carnis pficere quia ob hoc fcā ſunt
bona mūdi. vt ipſis ad noſtꝝ cōmodū ⁊ vti
litatem vtamur. Et ideo ſarraceni qui to-
taliter ſunt mūdani dicunt. ꝙ omni re et oī
actu poſſumus vti in quo non iniuriamur
primo nec directe cōtumeliam inferimus.
Viri autem dei a ratōe et ſpūſancto illumi
nati dicūt et bn̄. ꝙ ſm carnē ñ debemus vi
uere nec eius deſideria pficere ſed ſcōm rō-
nem et ſpiritūſanctū De hac autem mate-
ria determinat Apl̄us in epl̄a hodierna. in
qua quidem epl̄a quattuor facit. Primo
dicit ꝙ non ſm carnē debem⁹ viuere ⁊ am
bulare. In principio epl̄e Secūdo vtriuſ-
qȝ vite finem et fructum nititur aſſignare
ibi Si ſm car. vixe. mo. ſi autē ſpū fac. car.
mo. vi. Tercio oñdit ꝙ viuere ſm ſpiritum
et non ſm carnem poſſumus congrue face
re ibi. Quicunqȝ em̄ ſpū dei aguntur hi fi
lij ſunt dei. non em̄ accepiſtis ſpiritū ſerui-
tutis iterum in timore Quarto teſtimoniū
ſpūſſancti Apl̄us quoddam quod in tercio
membro dicit ſcilicet ꝙ nos qui ſpiritu dei
agimur ſumus filij dei ſatagit confirmare
et ſi filij et heredes ibi. Ipſe em̄ ſpūs teſti-
moniū reddit ſpūi noſtro ꝙ ſumus filij dei
Si autem filij et heredes. Primo ergo
dicit ꝙ ſm ſpiritum et non ſm carnē debe
mus viuere. et hoc eſt qd̄ dicit Debitores
ſumus non carni vt ſm carnem viuamus
id eſt. ſcōm deſideria carnis et voluptates.
que legi dei non ſunt ſubiecta. imo ſunt peſ
ſima deſideria et peſſima opa carnis. Gal.
v. Manifeſta autem ſunt opa carnis que
ſunt fornicacio. adulteriū. immūdi. impudi
ci. luxuria. ydoloꝝ ſeruitus. auaricia. et ſic
de alijs vt ptȝ in precedenti ſermone Et ſic
patet primū. Secundo vtriuſqȝ vi

te finem et fructum aſſignat qui eſt mors
et vita Mors enim eſt finis et fructus vi
te carnalis et vita eſt finis et fructus vite
ſpūalis. qꝛ ſi ſm deſideria carnis vixerimus
moriemur triplici morte ſcȝ morte nature
citius Ecci. xxxvij. Propter crapulā mul
ti obierunt. Morte culpe qꝛ gula et luxu-
ria ſunt duo capitalia vicia pter que ani
ma ſepatur a deo et remanet mortua. pmo
Thi. v. Vidua que in delitijs ē viuēs mor
tua eſt. et morte pene eterne. Sic mortuus
fuit diues epulo et ſepultus in inferno Lu
ce. xvj. Si autem ſpū facta carnis mortifi-
caueritis. id eſt. ſi a ſpiritūſancto ducti ⁊ p
pter vite eterne amorem. et non pter va-
nam gloriam et auariciam et ſanitatē cōſe-
quendam vel pter quodcūqȝ aliud carna
le cōmodum vt multi faciunt mortificaue
rimus membra noſtra p opa noſtra ſcilicet
p opera penitētie ita ꝙ i opa carniſ non p
rumpantur viuemus triplici vita ſcȝ vita
nature diutius Ecc. xxxvij. Qui abſti. eſt
ad vi. Vita gratie. Math. xvj. Si qs vult
poſt me venire. id eſt. in vita gratie mecum
eſſe abne. ſe. id eſt. vitam carnalem crucifi-
gat Gal. v. Qui autem ſunt chriſti car. ſ.
cru. cum vi. et cōcu. Et vita glorie. Mat.
v. Beati paupes ſpiritu. et beati qui lugēt
et beati qui pſe. pa. ⁊c̄. quoniam ipſoꝝ ē re
gnum celoꝝ Ibi ponūtur ſeptem beatitu-
dines. i. ſeptem opatōnes pcedētes a ſeptē
donis ſpūſſancti quas habent viri ſancti.
qui membra ſua mortificant ſup terram p
pter quas repromittitur eis regnum celoꝝ
Sic ergo patet ꝙ ſi ſubtiliter conſiderem⁹
conſideramus ꝙ qui viuit ſecundū carnem
incurrit omne malum et priuatur omni bo
no quia cum finiſ includatur in ſe vir omniſ
mali. et triplex vita ſit finis omnis boni. et
viuens ſm carnem incurrant hanc triplicē
mortem ⁊ priuetur ſupradicta triplici vita
manifeſtum eſt ꝙ talis ſic viuens ſm car-
nem incurrit omne malum ⁊ priuatur om-
ni bono Ecci. ix. Qui pec. in vno vitā bo-
nam pdit. et econuerſo. qui viuit ſm ſpiri-
tum priuatur omni malo. et conſequenter
omne bonum. Ecci. viij. Qui cuſtodit mā

data nō experiet quicq̄ mali. M Io-
tandum autem ꝙ pter octo non debemuſ
ſcōm carnis impium et eius deſideria viue
re ſed ſm ſpiritū. Primo pter diuinuȝ
ordinem conſeruandū. nam deus inſtitutor
nature ordinauit ꝙ caro tanq̄ ancilla obe
diret et anima tanq̄ dn̄a imparet Gen̄. iiij
Sub te erit appetitus eius et tu dominabe
ris illius Cum autem ſm carnem viuimuſ
caro dn̄atur et anima ſeruit Prouer. xxx.
Per tria mouetur terra et quartū ſuſtine
re non poteſt p ſeruum cū regnauerit ⁊c̄.
Secūdo pter hoſtem vitandum. nā ca
ro eſt hoſtis noſter occultus. et mortifera
quaſi ſalutifera conſulit Gal. v. Caro con
cupiſcit aduerſus ſpūm Sed vt dicit Gre
gorius nullus hoſtis efficacior eſt ad nocē
dum q̄ familiaris inimic⁹. ⁊ ideo nullo mō
eſt carni obediendū ⁊ credendū. Ecci. xij.
Ne credas inimico tuo ineternū. Tunc ve
ro creditur carni qñ eius deſideria pficiū-
tur. Exemplum de. Sampſone qui cōfiſuſ
eſt in dalida que ſignat carnem et deſideriū
eius pfecit et dormiuit in ſinu eius. et ideo
fuit captus et ligatus et excoculatuſ Iudi.
xvj. Tercio pter falſum iudiciū euadē
dum Caro em̄ eſt. corrupta et infecta cōcu
piſcencia mali anteq̄ nata. et quia natura-
liter eſt corrupta indicat dulcia eſſe amara
et amara dulcia ſicut febricitans. Auguſti.
Palato non ſano pena eſt panis qui ſano
eſt ſuauis. et oculis egeris odioſa eſt lux q̄
puris eſt amabilis. et non eſt ei credendum
nec que appetit tribuenda ſicut freneco vł
febricitanti non ſunt danda que petūt. qui
autem ſm carnem viuit in oīb⁹ credit car
ni. Quarto pter debitum exoluē
dum Nos enim habemuſ magna debita ex
ſoluere et multis mſta tenemur Sum⁹ em̄
primo obligati deo pter innumera benefi
cia. Nam ad imaginem ſuam nos creauit
et de manu dyaboli p mortem ppriam nos
redemit Iohs. Vado parare vobis locum
Secūdo beate Marie. quia p eam ſumus
valde exaltati. ſumus deo recōciliati ⁊ om
ni maledictōne que p feminam nobis pue
nerat excluſa ſumus dei benedictōnē conſe

cuti. et omni gratie ſumus reſtituti Iudit.
Tu gloria hieruſalem. tu leticia iſrael. Tu
honorifica populi ⁊c̄. Tercio ſanctis ange
lis quia in prelio quotidie nobis aſſiſtunt
totum orbem ad noſtrum cōmodū ordināt
et in morte animas noſtras ad celum defe-
runt Hebre. j. Omnes em̄ ſunt adminiſtra
torij ſpūs in miniſterium miſſi pter eos
qui hereditatem capiunt ſalutis. Quarto
beatis apl̄is qui noſ ab ydolatria et mſtis
erroribus remouerunt. quia nos in baptiſ-
mo in dei filios regenerauerūt ⁊ a peccatis
omnibus abſoluerūt. Math. xvj. et qdcūq̄
qȝ ſolueris ſup terram erit ſolutum et i cel
Quinto ſanctis martiribus quia per fideȝ
per quā ſaluamur feruenter defenderūt. qꝛ
nos ad bellum animauerunt Math. xvj. et
porte inferi non pualebunt aduerſus eam.
Sexto beatis confeſſoribus qꝛ nos ad pie-
tatis opa ſuo exemplo induxerunt quia no
bis viam pfectōnis oſtenderunt. quia nos
in moribus et doctrina erudierūt Mathei
Vos eſtis lux mundi et vos eſtis ſal terre.
Septimo ſanctis virginibus quia dei eccle
ſiam tanq̄ gemme et picture ornauerūt. qꝛ
chriſto tanq̄ ſponſo nupſerunt et quia ſpi
ritualiter valde fecūde fuerūt et multos fi
lios et filias generauerūt. Yſa. Multi filij
deſerte magis q̄ eius que habet virū. Oc-
tauo debitores ſumus proximis noſtris qui-
bus tenemur dilectōem cordis ſubuentōeȝ
in neceſſarijs. e compaſſionem in aduerſis
Math. Eſtote miſericordes ſicut pater ve
ſter miſericors eſt. Nono debitores ſumus
diuine iuſticie cui debita magna debem⁹ ex
ſoluere et p pec̄atis que cōmiſimus et pro
bonis que omiſimuſ et p gratijs quib⁹ ma
le vſi ſumus Math. Oblatus eſt ei vnus
qui debebat ei decem milia talenta. Et ſic
patet ꝙ multis et ex multis ſumus obliga
ti et manga debemus exoluere nec valem⁹
et ideo quotidie in oratōe dominica peti-
mus Et dimitte nobis debita noſtra Ma-
thei. vj. Et vt didicimus ab expertis non
eſt onus ſup onus debitoꝝ maxime vſura-
rioꝝ Hic cadit exemplū de illo ſacerdote q
habebat optimū vinū et magna debita vſu

taria et nulli volebat de vino dare quia di-
cebat ꝙ deficiente vino quod ſoluebat ſibi
debita moreretur ꝓ eo ſcꝫ quia omni ma-
ne et ſero bibebat ſatis de illo vino ⁊ ꝑ cō-
ſequens faciebat cum letum et debitoꝝ ob
liuiſci Non ergo kariſſimi ſubeamꝰ debitū
carnis ad quod non tenemur vt ſecundum
carnem viuamus Viuere em̄ ſm carnē nō
eſt ſoluere debitum imo eſt addere debituꝫ
ſupra debitum. qui autem addit debitum ci-
ro conſumit ſubſtantiam ſuam et pꝰea mē-
dicat Exemplū de filio ꝓdigo qui poſtquā
conſumpſit ſubſtantiā ſuā. cuſtodiebat por-
cos et cupiebat implere vētrem de ſiliquis
porcoꝝ Prouer. xxiij. Vacantes potibus
et dantes ſimbola cōſumentur. ¶ Quinto
ꝓpter impoſſibilitatem vitandā. quia īpoſ-
ſibile eſt vt carni quis ſatiſfaciat quia q̄to
plura intendimus ei tanto vult plura ⁊ nū-
quā ſatiatur Prouer. xxx. Tria ſunt inſa-
tiabilia et quartū nunq̄ꝫ dicit ſufficit infer-
nus ⁊ os vulue ⁊ terra que nūquā ſatiat
aqua. ignis vero nūquā dicit ſufficit Ignis
iſte eſt concupiſcentia carnis. Que nun-
quā dicit ſufficit Iob. xxxi. Ignis eſt vſqꝫ
ad conſumatōem deuorans. Et ideo carni
faciendum eſt ſicut nequam ſeruo Eccl. xx
xiij. Seruo maliuolo tortura et compedes
mitte eum in opatōem ſi vacet Sexto ꝓ-
pter dignitatem obſeruandam Homo em̄
eſt digniſſima creaturaꝝ et eſt ſic ordinatus
vt dicit Boetius ꝙ ſi ſm ratōem et ſpūm
virtuoſe viuit transfertur ad deus id ē an-
gelos Si autem ſm carnis deſideriuꝫ viuit
infra beſtias redigitur et diuerſis beſtijs ꝯ-
patur Sen. Quoſdam ventri obedientes
loco animaliū numeremꝰ non hoīm. Ps.
Homo cum in honore eſſet non intel. cō-
para. eſt iumen. niſi et ſimilis fac. eſt illis.
Bern. Puto ſi beſtie ſcirent loqui dicerēt
ecce Adam factus eſt quaſi vnus ex nobis
¶ Septimo ꝓpter mala euadenda Nā vi-
uens ſm carneꝫ infinita mala incurrit. oīa
etiam bona conuertuntur ei in malum. et
baptiſmus et fides et meritū paſſionis xp̄i
et gratia dei et tempus et omnia bona na-
ture et fortune ita ꝙ vere de eo poteſt dici

illud Mar. xiiij. quod dictum eſt de Iuda
Bonum erat illi ſi natꝰ non fuiſſet homo
ille. Ei autem qui ſm ſpūm viuit omnia ꝯ-
uertuntur in bonum etiam mala ꝑ occaſio-
nem vt dicit Auguſtinus. Ro. viij. Diligē-
tibus deum omnia coopantur in bonum.
¶ Octauo non debemus ſecundū carnem
viuere ꝓpter penam euadendam et gloriā
conſequendam quia vt in ſecūdo membro
dictum eſt viuens ſm carnem conſequitur
omnem mortem in qua omnis pena conti-
netur Et viuens ſm ſpiritum viuet omni
vita in qua omne bonum et omne gaudiū
continetur Yſa. lxiiij. Ocu. non vi. de. abſ-
qꝫ te que prepa. expe. te. Et ſic patet ſecun-
dum. ¶ R. Tercio oſtendit ꝙ viuere ſm
ſpiritum et non ſm carnem poſſumus ⁊ de-
bemus. quia qui ſpiritu dei aguntur id eſt.
lege ſpūali a deo data et infuſa cordi agun-
tur interius. hi filij dei ſunt id eſt exterius
exteriori caritate bona opera faciūt Glo.
hi filij dei ſunt. i. ex dilectōne interiori ſer-
uiunt exterius. vere qui ſpūalia agūt hi fi-
lij dei ſunt non tamen creatōe ſed imitatō-
ne que facit filiū in bono Ephe. v. Imita-
tores mei eſtote ſicut filij cariſſimi. et ſimi-
liter in malo Ioh. viij. Vos ex patre dya-
bolo eſtis et deſideria patris veſtri vultis
facere Et nota hic ꝙ agi ſm Hōm et Da-
maſcenum ꝓprie brutoꝝ eſt que mouētur
impetu ad opꝰ nec refrenari poſſunt ī quo
notatur dn̄ium legis ſpūs vel potius do-
minium ſpūſſancti ꝑ legem ſuam ad ducen-
dum affectum vſqꝫ in opus exterius Act.
Quarto. Non enim poſſumus que vidimꝰ
et audiuimus non loqui. Vnde plus ē agi
quā regi importat enim vehementiā impe-
tus potentis Sic agebatur ieſus a ſpiritu
in deſerto Lu. iiij. Nec eſt ignominoſum a-
gi ſic. imo eſt honorabile Multo em̄ magis
bonum agimꝰ ſi ſic a ſpiritu agamur ꝙ au-
tem hi qui ſpū dei aguntur id eſt lege ſpiri-
tuali a deo infuſa cordi interius aguntur ſunt
filij dei. id exterius ex amore ſeruiūt. patet
quia tales non acceperunt ſpūm ſeruitutis
exhibite in timore ſolo Et hoc iteruꝫ ſicut
iudei fecerunt quia ſpūm receperunt in ſe.

[illegible]

[illegible]

ephe. 5. nemo unquam carnem suam odio habuit sed nutrit et fovet eam. si autem filij sumus et heredes heredes quidem dei. magnus autem fructus est esse filium dei praecipue quia efficit heredes celestis regni in quo omnia bona continentur. et intellige quod non est aliud hereditas dei cuius heredes sumus quam ipse deus. ipse enim est haec merces. genes. 15. ego merces tua magna nimis. quia ut dicit aug. visio dei est tota merces. huius autem hereditatis christus in quantum homo est heres, sed in quantum deus est ipse est hereditas. ps. dominus pars hereditatis meae quia secundum divinam naturam est hereditas nostra et secundum humanam naturam est pars hereditatis suae et nobiscum heres. huius autem hereditatis christus nos instituit esse heredes in morte sua dicendo luc. 22 ego dispono vobis sicut et Io. 17. volo ut ubi ego sum et illic sint mecum, id est eiusdem gloriae possessores. filijs autem eorum qui nati sunt filij carnis et secundum carnem vivunt, largitus est munera id est bona temporalia. in cuius figura christus ascendens ovantem excepit se ostendens inimicis suis et munera hominibus dedit. in cuius etiam figura scriptum refert quod habraham dedit isaac hereditatem, filijs autem eorum largitus est munera gen. 25. nos autem ut dicit apostolus ad Galat. 4 secundum isaac repromissionis filij sumus et si filij et heredes. et sic patet quartum.

Dnica 9. de tempore sermo 2.

Homo quidam erat dives qui habebat vilicum. luc. 16. tria erant quae suspectum faciebant in mundo in adventu qui at illum suspectum faciebant. Primus est quod homo est liber dominus omnium bonorum quae possidet sive sint bona naturae sive bona fortunae et quod placet sibi potest inde facere sine peccato. mat. 20. an non licet mihi quod volo facere. quod si ferrent sagrauimi. quod si verum esset nequaquam deus requireret rationem ab illo. nequaquam deus requireret rationem villicationis. secundum est quod homo in perpetuo villicatione disputare non debet allegare dictam villicationem damnatorum contra quod dicit, aliqui quod si dixerunt ac eo modo, aliqui quod iniquitatem ab eis tamquam ab indignis posse tolli. sicut quia capit nostram et ad mittit ionam quod si verum esset nequaquam christus villicum iniquitatis adduceret in exemplum. Tertium est quod de amicis suis benefacit in hoc

mundo et in alio et qui sunt hic divites erunt divites in caelo et qui sunt hic pauperes erunt pauperes in futuro. quod si verum esset nequaquam christus diceret divitibus ut facerent sibi pauperes amicos qui ipsi sunt heredes regni. contra haec tria est praesens evangelium. in quo duo principaliter continentur. Primo enim parabola quaedam ad propositum de divite quodam et eius villico enarratur, ibi homo erat dives & 2° ad propositum adaptatur parabola, ibi facite vobis amicos & circa parabolam quinque ponuntur. primum est apud dominum diffamatio vilici. 2um est ad rationem citatio villici et vocavit illum &. 3um est villici callida cogitatio. ibi quid faciam & 4um est villici accelerata executio ibi convocatis itaque & 5um est ad rationem villici commendatio, ibi et laudavit dominus &

Primo enim ponit diffamationem villici cum dicit homo erat dives homo iste filius dei est qui est dives omnibus bonis secundum ipsum ipsa beatitudo. Io. 17. haec est vita aeterna et secundum boetium sit status omnium bonorum aggregatione perfectus. ipsum esse omnibus bonis plenum, quia totum est homo in nobis data bona dona et rom. 8. qui nobis omnia cum ipso dedit omnibus dedit, quicquid habemus sive in bonis naturae sive in bonis fortunae sive in bonis gratiae sive in ipsius et gloriae tamquam miles tenet feudum a rege in quo villicus est non quod habet in bonis domini sui nisi solam dispensationem. villicus sicut dicitur ... est villicus custos ... autem est dispensator rerum bonorum domini. hic autem villicus accipit generaliter pro dispensatore. villicus enim iste est homo cui deus omnia bona dedit tamquam dispensatori suo. mat. 25 ... hic autem villicus diffamatur ... primo apud deum per angelos qui nobis ... ministrantur et referunt facta nostra coram deo, tobias ... oraret cum lacrimis et si ... puta a ... talis diffamatio ... dicunt ... quia facta nostra mala et bona ... coram deo genes. 18 clamor sodomorum et ... abel & et de quo est diffamatus ... tamquam dissipasset bona ipsius. ex quo patet quod bona quae habemus non sunt nostra sed dei gratia ... sunt

nobis credita. 1. cor. 4. quid habes quod non accepisti, q. d. nihil. villicus vero dissipat bona dei dissipat. et primo bona naturae malis usibus applicando quae nobis deus concessit ut ad bona ipsis uteremur ut intellectum ad cognoscendum deum, voluntatem ad amandum bona, memoriam ad recolendum dei beneficia et omnia membra et totum corpus ad dei gloriam et honorem scilicet ad serviendum iustitiae in sanctificationem, ut oculos ad videndum dei creaturas in quibus magno dei bonitas apparet aures ad audiendum verbum dei et sic de alijs. humanum dico. 1. cor. 6. glorificate & Rom. 12 obsecro vos per m. d. & sed peccator pervertit ordinem et devastat intellectum applicando ipsum ad cogitandum falsa et diabolica mundi. iacob. 3. non est ista sapientia desursum descendens sed terrena animalis et diabolica. devastat voluntatem volendo nociva et apparentia bona. dissipat memoriam recolendo iniurias et ad malum quoque ... mat 27 ... recordati sumus quia seductor ille dixit post tres dies resurgam. dissipat etiam omnia membra et totum corpus serviendo impudicitiae et iniquitati ut oculos applicando ad concupiscentias mundi aures ad vana et inhonesta audiendum et sic de alijs. Rom. 6. sicut exhibuistis membra vestra servire immunditiae.

Secundo dissipat bona fortunae vel indebite acquirendo sicut fit cum dissipantur si parce sint vel nimis tenaciter tenendo et ipsis non utendo ut avarus sicut dissipat sicut in ... sanctorum. ecclesiastes 20 thesaurus invisus et sapientia abscondita quae ... dissipat inutiliter et non ... luce 19 dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose. Tertio dissipat bona gratiae ipsa tamquam in mundi ... acquirendo ... gratiam et virtutes et dona spiritus sancti et meritum passionis Iesu Christi voluntarie proijcit. ecclesiastici 10. hic enim animam venalem habet quia in vita sua proijcit intima sua. Item 1. debent ... animam ... ministros ecclesiae ... et paratos ... sibi ... 1. cor. 4. tamquam purgamenta huius mundi & et Io. 21.

2°. diffamatur hic villicus iniquitatis id est pecunia coram prudentes qui in facie dei sunt valde pronuntiantur contra quos ecclesiastici 19. audisti verbum ... et inde quod est valde stultum diffamari non curare ... fama accipit ... infamiam testimonium multo plus tenentur quam ad restitutionem temporalium quia ut dicitur prov. 22 melius est nomen bonum quam divitiae multae. Tertio diffamantur apud ... qui eum accusant ... in carceribus ... delictis ... in ... item quattuor elementa accusant peccatorem qui triplici voce secundum hugonem de sancto victore nobis alloquuntur. accipe. redde. fuge. accipe beneficium. redde debitum. fuge supplicium. prima vox est famulantis. 2a admonentis. 3a comminantis; vox famulantis, nam dicit caelum mihi ministro tibi lucem in die et in noctis tenebras. in nocte ut pausis ad eos solam etiam tempora vicissitudinis ministro calorum aestate et frigus hieme. aer dicit ... ministeriumque tibi pro ... et de genere avium ad tuum victum ... aqua dicit ... tibi praebeo ... et ... genera piscium ad tuum esum multorum. Terra dicit ... porto panem ... et vinum laetificans. ignis dicit ... facio ... cruda ad tuum commodum coquo. Vox admonentis. Mundus dicit servio tibi ... quam ... et me fecit ... beneficium redde ... neque ... Vox comminantis. ignis dicit a me comburieris. Aqua a me demergeris a aer in me ... Terra a me absorberis. Inferni ... ecclesiastici 5 ... ibidem pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos et ... patet primum. Secundo ponitur villici ad rationem citatio. quia vocavit illum et ait illi, quid hoc audio de te de quo talia audire non debebam cum omnia bona mea tibi tradiderim. sicut ... Ioseph neque ... dominus meus omnia mihi tradidit & e contra de malis dicatur Io. 12. ... tabernacula ... et audacter quo ... cum ipse dedit omnia in manus eorum.

et nota quod ex his verbis demonstrat quomodo
facili debemus credere dicenti malum de aliquo
Gen. 18. descendam et videbo utrum clamorem
c. 30. 14 nolite omni spiritui credere. q.r. qui credit
eccl. 19. & vocavit [illegible] ut sciret veritatem
dicit glosa vocat [illegible] qui non credit rumoribus
et eccl. 11. [illegible] sibi ad [illegible] de eo in auditu
[illegible] tuum commendam sicut [illegible] aliquid
[illegible] videt illud [illegible] auribus meis insonare
[illegible] venire ad [illegible] vel hec redditio rationis
potest esse representatio et nunc ad confessionem refert.
in summa nota quod generaliter de septem queret dominus rationem
in die iudicij iuxta septem bona que dedit et commisit hic
1m est corpus cum membris. 2m est anima cum suis potentijs. 3m
est virtutes spiritus sancti dona cum sacramentis. 4m note
est aures cum documentis. 5m est mundus cum elementis
6m est tempus cum incrementis, idest cum vicissitudini [illegible]
[illegible]. 7m est quod seipsum [illegible] pro nobis in precium redemptionis
[illegible] eph. 5. tradidit seipsum pro nobis, de his omnibus quere
ret deus rationem in die iudicij. de primo 2 cor. 5. omnes
nos manifestari. de secundo et tertio mat. 22. cuius est
imago hec et superscriptio. imago quo ad animam cum suis
potentijs, superscriptio quo ad virtutes et dona
sacramentis. de quarto mat. 25. de talento commisso per
quod intelligitur [illegible] vel [illegible]. de quinto ps. adver
bit celum desursum et terram discernere populum suum.
de 6to Treno. 1. vocavit adversum me tempus. [illegible]
[illegible] de tempore tibi impensum requiretur [illegible] qualiter
sit expensum. de 7o zacha. 11. afferte mihi mercedem
eandem meam pro his s. que feci et sustinui pro vobis. ca
rissimi si diligenter attendimus de omnibus nobis collatis bonis
strictam rationem nos reddere oportebit et de ipsis bonis
nil possimus nobiscum auferre. 1a Thimo. 6. & solummodo
[illegible] ex quo sic stamus in hoc mundo, et ideo stultum est
valde multa velle habere, cum in multis bonis non sit
nisi afflictio spiritus et cogitatio noxia et ad ultimum red
ditio rationis ipsorum bonorum. eccl. 5. vidi aliud malum &
et de omnibus nihil nisi brevem vitam tenemus eccl. 5. [illegible]
[illegible] reservantur diuitijs suis, [illegible] [illegible]
lis suis, nam ubi sunt multe opes, sunt et multi qui come
dunt eas. optima est ergo sententia Apostoli et consilium. 1. Thimo. 6.
haben. &

graui multa dant magna ratio ab eo exigetur.
[illegible] vero sunt dona et rationes donorum inequales
item si diligenter attendimus magis cum nobis
in [illegible] et omnino necessarium. nam deus nos ipsos
nobis ipsis commisit, eccl. 15. reliquit hominem
[illegible] liberi autem [illegible] est quoddam castrum fortis
simum quod et undique expugnatur. nam ex
pugnatur ab extra per sperni coruscando
a sinistris per adversa frangendo; a sur
sum per presumptionem et superbiam ele
uando. a deorsum per desperationem depri
mendo. ab ante per laqueos temptationum
male operando. a retro per memoriam ma
lorum ad malum incitando. et hec omnia demones
qui non dormiunt operantur et in hoc [illegible]
[illegible] est in membris meis que [illegible]
inimicis meis. Rom. 7. video aliam legem.
ergo non expedit nobis curam aliorum recipere.
Tertio ponitur vilici callida cogitatio ibi.
fodere non valeo mendicare erubesco. duob
modis homo in inopia constitutus bonis suis [illegible]
sumptis potest sibi de necessarijs providere.
per opus manuum suarum et per acquisitionem ab alijs
hec autem duo excludit, cum dicitur fodere [illegible]
cogitemus ergo et nos quid faciemus in morte
cum amoti fuerimus a dispensatione bo
norum, et erimus omnino mendici quia nec pote
rimus operari, mat. 22 ligatis & [illegible]
mendicare erit inutile ut mat. 25 domine
aperi nobis amen dico nescio vos. similiter
nos patimur repulsam [illegible] et [illegible]
nisi hic operemur dum tempus habemus. unde
bonum est consilium salomonis eccles. 9. quod [illegible]
potest manus tua [illegible] faciamus [illegible] nobis amicos
ut iste fecit. unde ait scio quod [illegible] [illegible]
ut cum amotus fuero a vilicatione s. per mortem
recipiant me, supple illi quibus [illegible]
impendam [illegible] suas, idest si ampliat
eos merita eorum in celo, [illegible] secundum meritum
mansiones celi distribuuntur. ps. [illegible]
et attende quod in hac miserabili [illegible]
[illegible] vita non [illegible]
[illegible] ventiores [illegible] 6. [illegible]

3 uero ponitur accelerata executio vilici
[illegible] quia conuocatis debitoribus quantum debes
[illegible] dixit centum cados olei; Glossa. cados dicit
grece amphora, latine urnas tres continens
dixit illi accipe cautionem tuam. idest litteras si
ue cartas ubi cauetur de debito tuo quod solum
debeas domino tuo quinquaginta cados olei.
dimidiam partem dimisit ei. tu vero &
[illegible] centum choros tritici. Glossa chorus
triginta modijs impletur, modius continet
quadraginta et quatuor libras frumenti si
cut sextarius florentinus. accipe litteras et
scribe 80. et dimisit quintam partem.
vero nota quantum ad misticum sensum quod per illum
qui debebat oleum per quem intelliguntur sub
diti, quibus dimittitur quod illi qui debebat tri
ticum, per quem intelliguntur prelati qui tenent
[illegible] conservationem corporis christi [illegible]
et ad pascendum pane diuini verbi corpus
misticum christi. ergo maior debetur subditis
remissio quam prelatis, facilior enim est
venia subditorum apud deum quam prelatorum.
quia leuiora sunt eorum peccata sapien. 6 exi
guo conceditur misericordia. potentes potenter
[illegible] autem accelerata executio est contra
multos valde qui concipiunt bonum propositum et
nunquam pariunt isa. 37. venerunt filij
usque ad partum et non erat virtus pariendi. et soso.
2. vox cantantis in fenestra, coruus in super
liminari quod sicut coruus semper dicit cras.
sic multi & prov. 26. sicut ostium vertitur
in cardine suo sic piger in lectulo suo. eo
[illegible] eccl. 5 ne tardes converti ad dominum.
et ideo isa 17. a facie tua domine concepimus
et parturiuimus, mulier que concepit et
non parit moritur.
quinto ponitur vilici commendatio qui laudauit
dominus vilicum iniquitatis quod prudenter egisset. nota
quod duo fuerunt in illo vilico, [illegible] fraudulentia
qua contrectauit bona domini sui ipso inuito.
[illegible] fuit prudentia qua sibi [illegible] in posterum
[illegible]. quantum ergo ad primum non

laudatur sed quantum ad secundum, et ideo dicit quia
prudenter egisset. deinde christus assignat rationem huius
dicens quia filij huius seculi, idest mundani per imi
tationem qua seculum imitantur; prudentio
res sunt filijs lucis. idest iustis et bonis qui summam
veram lucem imitantur. non autem simpliciter pru
dentiores sunt. sed in generatione sua sunt prudentiores
quia simpliciter prudens non [illegible] qui [illegible] ultimum
et verum salutis finem qui deus est. omnes autem alij
sunt prudentes secundum quid. et ideo filij lucis idest iu
sti sunt simpliciter prudentiores filijs seculi, sicut bu
bo noctua et mus melius vident de nocte quam nos sed
simpliciter nos melius videmus quam ipsi. ita filij seculi
quasdam astucias et versutias mundi in lucrando et
decipiendo melius vident quam filij lucis. sic iste vili
cus subtiliter considerauit deceptionem domini sui et
per hoc potest evadere.
in fine autem nota septem notabilia de vilico ha.
1m est quia cognouit se habere dominum cui deberet red
dere rationem. 2m est quia precauit vilicationem sibi esse
auferendam, unde dixit de utroque quid faciam &
eccl. 7. memorare nouissima et Job. 9. verebar omnia opera &
3m est quia considerauit statum suum. Iere. vide vias
tuas in conualle. cap. 2. 4m est quia cogitauit quo
modo sibi succurreret in futurum, unde ait scio quid
faciam. ad Galat. 6. dum tempus habemus &. 5m est
quia curauit sibi facere amicos. eccl. 25. beatus qui in
uenit amicum verum, 6m quia disperse diuisit,
ps dispersit dedit pauperibus & et ps beatus vir qui pecuniam
7m est quod dedit alijs exemplum bene faciendi unde
et laudauit dominus vilicum iniquitatis. mat. 5 sic luceat lux
2o. sequitur adaptatio parabole. et hoc est ego dico vobis fa
cite amicos de mammona & s. pauperes de diuitijs
que sunt multis occasio iniquitatis. dicuntur autem
diuitie mamona iniquitatis quatuor modis, pri
mo non quia diuitie iniquae sint secundum se cum sint cre
atura dei, sed quia sunt occasio iniquitatis male ipsis utentibus,
quemadmodum sua dicit inflare. 1. cor. 8.
secundo dicuntur iniquitatis quia de iniquitate collecte
sunt sicut dicit glosa quia secundum naturam instituti omnia
erant communia; sed natura destituta per peccatum
subintrauit auaritia et fecit meum et tuum, et in
de est collectio diuitiarum. secundum quem sensum D. Aug.
ait, omnis diues aut est iniquus, aut heres iniquitatis.
tertio dicuntur iniquitatis quia inequaliter haben
tur, nec secundum merita quia unus habet mille aureos et
aliquando habet tres denarios. et frequenter qui dignus est mul
ta habere quasi nil habet et qui non est dignus multa possidet.

quarto dicunt iniquitatis, 2do Aug.^m quia ini-
quitas idest mundus qui totus in maligno positus est
dicit eas divitias sed in veritate non sunt divitie
sed fallaces divitie. divitie .n. simpliciter sunt
dona spiritus sancti et virtutes et merita, in hac
quoque adaptatione parabole tria ponuntur. Primo .n.
monemur ut nobis amicos faciamus. Secundo
ostendit de quo debemus facere amicos, quia de
mammona iniquitatis. Tertio ad quid amicos? quia
ut recipiant nos in eterna tabernacula. Pri-
mo quoque monemur ut nobis amicos faciamus quia
inter omnia bona que possumus habere hoc est precipuum.
eccl. 6. amico fideli nulla est comparatio. et Boetius
dicit quod preciosissimum genus divitiarum est amicos in-
venisse. Tullius ait. omnibus rebus humanis anteponen-
da est amicitia, amicitia .n. prevalet consangui-
nitati, consanguinitas namque facit ut aliquis sit ti-
bi propinquus, et amicitia ut quis sit tamquam alter tu.
et notandum quod ille qui vult facere amicos tres duo
debet considerare, Primo ut faciat sibi amicos
tres virtuosos et bonos. Tullius. hoc ipsum primum
nota sentio amicitiam nisi in bonis esse non posse.
quomodo tibi erit amicus qui sibi est inimicus.
eccl. 14. qui sibi nequam est cui bonus erit, qui di-
ligit iniquitatem odit animam suam. et ideo cum
hominibus mundi non est facienda amicitia quia mali
sunt, et quia non sunt veri amici sed ficti et non perma-
nent in tempore necessitatis prov. 20. amici divi-
tum multi a paupere autem et quos habuit recedunt
ab eo. et Boetius [illegible] sunt amici quos non
virtus conciliat sed fortuna, sed quos fortuna tibi
fecit amicos, infortunium facit inimicos. 2do Aug.
amici Dei sunt faciendi amici et non tres mundi cuius
ratio est: quia amici Dei non querunt principaliter
nostra sed nos. 2 cor. 12. non quero vestra sed vos
amici mundi e contra non nos sed nostra, et ideo de-
ficientibus nostris et ipsi ab amicitia deficiunt, sed qui
virtuosi tres non querunt nisi nos ideo deficientibus
nostris ipsi non propter hoc deficiunt. tria que odivit
eccl. 25 pauperem superbum, divitem mendacem et senem
fatuum; conveniunt mundo qui est pauper meritis, et di-
ves rebus, prov. 13 est dives cum nihil habeat
et est pauper cum sit in multis divitiis. similiter
est superbus et mendax fatuus et insensatus quia quo-
tidie flagellatur, et numquam corrigitur. prov. 27.

Sermo 33. de epistola

In hac epistola quatuor facit Apostolus 1° nos
hortatur ut a quinque vitiis caveamus in que filii
israel per desertum eundo inciderunt. Secundo
quare ab his cavere debemus assignat causam
et rationem ibi. hec autem etc. Tertio exprimit
his reddit nos cautos circa duo. s. circa casum
impeccatum et circa tentationem ad casum impellentem
ibi. itaque qui se etc. quarto post quam per magnas
penas nos terruit. sublevat per spem et consola-
tionem irrigationem ibi, fidelis.
P° quoque nos hortatur ut a quinque vitiis caveamus quibus
filii israel valde puniti sunt 1m est concu-
piscentia malorum idest deliciorum quia habentes man-
na non fuerunt contenti eo; sed desideraverunt
carnes dicentes illud, nume. 11. recordamur
piscium etc et ad huc esce eorum etc itaque locus ille
vocatus est sepulchra concupiscentie. istud manna
est corpus Christi et verbum Dei quod debent christiani
comedere. Jo. 6. et mat. 4. sed multi christi-
ani qui non volunt comedere sed [illegible] cibum
regium irascitur valde Deus et immittit pesti-
lentias etc deutero 32. consumentur fame et de-
vorabunt eos aves morsu amarissimo.
2m est ydolatria quia moyse mora faciente
in monte populus vitulos fecit aureos et post
comederunt surrexerunt ludere coram eis.
idest ipsos adorare cum ludis et clamore. quod
cernens moyses ipsos confregit in pulverem
quem sparsit in aquam et mandavit illis
bibere et statim apparuit in barba qui fuerunt
auctores criminis et fuerunt viginti
milia qui omnes interfecti sunt a manu fi-
liis Levi. ut patet exod 32. duo vituli au-
rei sunt concupiscentia carnis et oculorum.
illi adorant concupiscentiam carnis quorum Deus venter
~~est sic subiecti ventri ipsum colunt sicut Deo~~
~~istud est peior ydolatria quam antiquorum quia illi~~
~~adorabant nobilia corpora .i. solem et lunam~~
~~[illegible] adorant saccum stercorum et cibum~~
~~vermium illi vero adorant concupis-~~
~~oculorum idest divitias quorum Deus est nummus~~
~~qui pro ipso acquirendo vendunt animam diabolo~~
~~[illegible] et coloss. 3.~~
~~Tertium est fornicatio quando fornicati sunt~~
~~cum madianitis et moabitis et Dominus man-~~
~~davit [illegible] principes exercitus~~

centiam carnis quorum deus venter est Qui ita colunt personam suam et ita sunt subiecti ventri sicut deo. imo in centuplo magis quam deo. Nam vt satisfaciant ventri mandata dei contemnunt Ista est peior ydolatria quam antiquorum quia illa nobilia corpora christi adorabant scilicet solem et lunam et stellas. Sed tales adorant saccum stercorum et cibum vermium Illi vero adorant concupiscentiam oculorum .i. diuitias quorum deus nummus est qui pro ipso acquirendo vendunt animam dyabolo vt auarus Eccl. x. Auaro nihil est scelestius hic enim animam suam venalem habet Et quia iuxta sententiam veritatis nemo potest duobus dominis seruire. ideo spreto deo seruiunt numo. Col. iij. Auaricia que est ydolorum seruitus et vere dicit seruitus. quia auarus vt seruus commedit omnia peiora domus et bona vendit vt pecuniam augeat Et non hic quod multis accidit sicut filijs israhel qui adorauerunt ydola. quia Moyses non rediit ita cito de monte. Sic multi qui non recipiunt ita statim a deo quod volunt vadunt ad diuinos et sortilegos et per artem demonum credunt se obtinere petita. sicut fecit Saul qui ait Coartor nimis quia dominus recessit a me et non respondit mihi neque per somnia neque per diuina. j. Regum. xxviij. ¶ Tercium est fornicatio quando fornicati sunt cum Madianitis et Moabitis et dominus mandauit moysi vt suspenderet omnes principes exercitus et Phinees filius Eleasari filij Aaron arrepta pugione ingressus est lupanar post sambri et perfodit eum cum scorto madianiti in locis genitalibus et fuerunt illa die interfecti. xxiiij. milia Apostolus autem dicit. xxiij. milia vt temperatius loquatur et potius dicat minus quam plus Siquidem Balaam docuerat Balach regem Madianitarum vt pulcriores mulieres poneret in vijs vnde transibant filij ut cum eis peccarent et sic dominus iratus traderet eos in manus eius Istud peccatum est mirabilis potentie ad trahendum et tenendum. Et ideo vt dicit Ambrosius cum omni peccato potest homo pugnare fornicationem autem debet fugere et non cum ipsa pugnare. j. Cor. vj. Fugite fornicationem

Quia fornicatio habet visum basilisci qui per visum interficit Si enim volueris cum ipsa pugnare nec fortior es Sampsone nec sapientior Salomone nec sanctior David. In quo ergo confidis omnes isti fuerunt victi a fornicatione et in anima interfecti Prouer. Septimo. Fortissimi quique interfecti sunt ab ea Unde Helias qui imperterritus steterat ante regem fugit a facie Jsrahel. iij. Reg. xix. Gre. Qui continentiam suam deo dedicauit habitare cum feminis non presumat Qui ergo vult ab hoc peccato conseruari illesus oportet quod per abstinentiam et disciplinam maceret corpus suum. sicut beatus benedictus qui per cutis vulnera eduxit vulnus mentis a corpore quia voluptatem traxit in dolorem vt dicit Gre. Oportet etiam quod caueat se a consortio mulierum et tercio quod bene custodiat sensus suos. et quarto oportet quod pro castitate conseruanda deum et sanctos deprecetur. Sap. viij. Et sciui quoniam aliter non possum esse continens nisi deus dederit. ¶ Quartum est temptatio dei .i. diffidentia de deo. et ponitur hic effectus pro causa. quia nanque homo non confidit de deo. ideo temptat deum. ¶ In hoc peccatum plurics inciderunt filij israel scilicet quando diffisi sunt quod deus non posset eis dare terram promissionis et quando diffisi sunt de aqua in deserto et de cibo Psal. Numquid et pa. po. da. aut parare men. in deserto. et in multis alijs locis vt Nume. xxj. Temptauerunt iam me per decem vices Propter quod iratus dominus immisit in eos serpentes ignitos quorum morsibus omnes interficiebantur Sap. xvj. Peruersorum morsibus colubrorum exterminati sunt donec moyses de mandato domini fecit serpentem eneum suspendens eum in palo. et quicunque mordebantur aspicientes serpentem statim sanabantur vt dicitur Nume. xxj. Hoc peccato mirabiliter peccant homines Quidam enim de dei bonitate diffidunt ne sibi et familie sue in necessarijs prouideat qui dat iumentis escam ipsorum et pullis coruorum inuocantibus eum etc. Psal. Qui pascit sarracenos et iudeos qui ipsum crucifixerunt Et solem suum fecit oriri super bonos et malos et super

iuſtos et iniuſtos math.v. Et ideo dant ſe
iniuſtus lucris et multis peccatis. Et con-
fidant plus de ſe quã de deo. Contra quos
Hiere.xvij. Maledictus homo qui confi.
in ho.⁊ po.car.brach.ſ.et a do.rece.cor eꝰ
Benedictus vir qui confidit in deo ⁊ erit
dominus fiducia eius Quidam diffidũt de
dei miſericordia et non credũt ꝙ deus eis
parcat et ideo deſperant Geñ.iiij. Maior
eſt iniquitas mea ꝙ̃ vt ve.me. Sic deſpera-
uit iudas et abiens laqueo ſe ſuſpẽdit Ma
thei.xxvij. Quidam diffidunt de grã et nõ
credunt ꝙ deus conferat eis gratiaꝫ ad pe
nitentiam agendam Et ideo deſperãt peni-
tentiam facere poſſe Contra quos Yſaye.
iiij. Qui ſperant in domino mutant forti-
tudinem current et non laborabunt Phi.
iiij. Omnia poſſuꝫ in eo qui me confortat
Quidam diffidunt de dei largitate non cre
dentes ꝙ ꝓ paucis bonis opibus dabit deꝰ
eis vitam eternam. et ideo non curant be-
ne agere Contra quos dicitur Math.xix.
Centuplum accipietis et vitam eternã poſ
ſide. et breuiter omnia peccata quaſi ex diſ-
fidentia ꝓcedunt a qua etiam ꝓcedit tem-
ptare deum ¶ Quintum eſt murmur ꝯtra
deum et contra eũ qui eſt loco dei. In hoc
peccatum inciderũt filij iſrael Num.xiiij.
Utinam mortui eſſemus in egipto quãdo
ſedebamus ſuper ollas carniũ Sed hic lo
quitur aplſ de illo magno et peſſimo mur
mure chore dathan et abyron de quo ha
betur Num.xvij. Quãdo chore aſſumptis
ſecum ducentis quinquaginta Leuitis de
maioribus qui ꝑ nomina conſueuerant ad
conſilia vocari et datam et abyron ꝺ tribu
Ruben murmurauerunt contra Moyſen
et Aaron ꝓ ducatu filioꝝ iſrael. volentes
dominari chriſti populo ſicut Moyſes et
Aaron et tũc aperta eſt terra Et deglurti
uit chore dathan et abyron cum omnibus
ſuis. et ignis egreſſus a domino combuſſit
illos ducentos quinquaginta leuitas Et ſe
quenti die omnis turba filioꝝ iſrael mur-
murauerunt contra Moyſen et Aaron di
centes Uos iterfeciſtis populum dñi Tũc
egreſſus ignis a domino cõbuſſit.xiiij.mi-

liã hominum et ſeptingentos et Aaron ar
repto thuribulo cucurrit ad incendium et
ſtetit inter mortuos et viuentes et ceſſauit
plaga. Nume.xvij. Percuſſi ſunt.xiiij.mi-
lia hominum ſeptingenti abſqꝫ his qui pe
rierunt in ſeditõne chore. Et vocatur ille
ignis exterminator qꝛ eos occidit extra ter
minos terre ꝓmiſſionis vel angelus bonuſ
qui ignem procurauit dicitur exterminator
potuit etiam eſſe angelus malus. quia ma-
li per bonos et malos puniuntur. Boni
autem nunquam puniuntur niſi per malos
Iſto peccato mirabiliter mundus eſt in-
uolutꝰ qui murmurat de dei patiẽtia qua
patienter tollerat peccatores. et non ſtatī
punit eos. et ideo ſine timore mala facit.
Eccle.viij. Quia non profertur cito con-
tra ma.ſen.fi.ho.abſqꝫ vl.timore perpe.
ma. Murmurat econuerſo de dei iuſticia
qua emittit peſtilentias et famem et guer-
ras ad puniendum mala.ij.Regũ.ij. Num
vſqꝫ ad internetionem tuꝰ mucro deſeuiet
Murmurat de dei prouidẽtia qua vni dat
multum ⁊ alteri parum. vni multos filios
et alteri nullum. vni letam vitam alteri a-
maram. vni ſanitatem et alteri infirmitatẽ
vni multas bonitates. et alteri nullam et
ſic de alijs diuerſitatibus quas in mũdo vi
demus Et ſi pluat murmurat. ſimiliter ſi ñ
pluat. et tamen deus omnia recte et ordina
te diſponit. Boetius. Et tu quãuis cãm.
tante diſpoſitionis ignores. tamen quãtum
bonus rector mundũ tꝑat recte fieri cunc
ta ne dubites. Murmurat etiam mundus
valde cõtra illos qui loco dei ſunt in mũ-
do ſcilicet contra papam cardinales et a-
lios eccleſiarũ prelatos. Murmurant etiã
contra religioſos ſeruos dei. Et breuiter
tamen murmurat mundus quod ſepties ꝺ
beret crepare in die. Contra quod dicitur
Sap.j. Cuſtodite vos a murmuratione ꝙ
nihil prodeſt. a detractione parcite lingue
⁊c. Nota quod proprie dicitur murmura-
re qui bona ſibi collata nihil vel parum re
putat. et bona alijs collata reputat magna
Et ſic proprie iſti ſcili et chore dathan et
abyron cum ſuis. aduerſus moyſen et aarõ

murmurauerunt vt patꝫ intuenti.xvj.c.nu
me. Et ſic ptꝫ primũ ¶ R. Secundo enim
incratis diuerſis generibus peccatorum. ac
etiam penis eorũ. a quibꝰ nos monuit ab
ſtinere aſſignat et cãm et rationem quare
ab his cauere debemus dicenſ Hec omnia
in figura ſcꝫ noſtri contingebãt illis id ẽ. ⁊
culpe eoꝝ ſunt figure culpaꝝ noſtraꝝ et pe
ne illoꝝ ſunt figure noſtraꝝ penaꝝ vt dicit
Augꝰ Sic ergo figura nihil ẽ reſpectu rei
quã figurat vt circulus reſpectu vini. ſic ſi
inciderimus ſimilia peccata illis. culpe nrẽ
et peccata noſtra erunt maiora Et hoc ꝓ-
pter ſex ¶ L. Primo quia magiſ ſumuſ
illuminati quia poſt aduentum chriſti om
nia ſunt clara et apta que in veteri teſtamẽ-
to erant valde velata et obtenebrata. In
cuius figura in morte chriſti velum tẽpli
ſciſſum eſt Ignorans autem minus peccat
quã ſciens.j.Thi.j. Ideo miſericordiã dei
conſecutus ſum quia ignorans feci Secũ
do quia magis ſumus roborati ad reſiſten-
dum peccato. nam ex paſſione chriſti mira
virtus affluxit nobis ad reſiſtendum pecca
tis et ad ꝑſiſtendum et oꝑandum bonũ. que
virtus nobis in baptiſmo applicatur. ma-
gis autem peccat fortis ꝙ̃ debilis Unñ ꝙ̃tũ
ad hoc magis dicitur peccaſſe Adã ꝙ̃ eua
quia fortioris nature ad reſiſtenduꝫ Tertiõ
quia magis ſumus dei beneficia conſecuti.
quia deus nobis dando filium ſuuꝫ omnia
bona dedit nobis cum ipſo. Ro.viij. Quo
modo non etiam cum illo oĩa nobis do-
nauit Lu.x. Multi reges ⁊ ꝓphete vo.vi.
que vos vi. et non vi. et au. qui vos au. et
non au. Magis autem peccat contra deuꝫ
qui a deo plura beneficia eſt cõſecutus ꝙ̃
qui pauciora. Quarto quia virtus peccati
et dyaboli magis eſt diminuta. nam dyabo
lus eſt in infernum ꝓiectus et ibi religatꝰ
qui mirabiliter homines temptabat ⁊ tor-
mentabat Job.xij. Nunc princeps huius
mundi eijcietur foras Similiter concupiſ-
centia peccati eneruata eſt per ſacramẽta
noue legis Ro.vj. Uetus homo noſter ſit
crucifixus ẽ. id ẽ. cõcupiſcentia mali. vt de
ſtru.cor.pec. Magis autem peccat minus

impulſus ad peccandum ꝙ̃ qui multum et
ꝙ̃tum ad hoc minus peccat mulier pecca-
to carnis ꝙ̃ vir Quinto quia medicine ad
omnem morbum peccati delendum ĩ nouo
teſtamento efficaciſſime ſunt parate qꝛ ſacra
menta noue legis continent gratiam et effi
ciunt quod figurant. qꝺ non faciebant ſacra
menta et ſacrificia veteris legis Hebreo.
ix. Que nunquam poſſunt iuxta conſcienti
am perfectum facere ſeruientem. Et ideo
ſi tales medicinas negligimus magis ſumꝰ
culpabiles. Sexto quia maius allectiuum
habemus ſcilicet premium eternum quod
ſtatim nobis repromittitur. Illi autem õ
nia mandata dei obſeruantes ad infernum
deſcendebant. Unde propter omnes iuſtici
as parum veteris te. nũquam fuit dictum
alicui. Hodie mecum eris in paradiſo ſicut
latroni ſolum propter vnam confeſſionem
Et ideo magis ſumus culpabiles ſi tantũ
premium et ita propinquum negligamus.
Uidemus enim modo homines qui nõ cu-
rant benefacere. quia vſqꝫ ad mortem diffe
runt accipere premium. Quid ergo debe-
bant illi facere qui in morte non conſeque
bantur. Hebreoꝝ.ij. Propterea nos abun
dantius obſeruemus ea que audiuimus ne
forte ſupeffluamus. Si enim omnis preua
ricatio et inobedientia accepit iuſtam re-
tributionem mercedis quomodo nos effu-
giemus ſi tantam neglexerimus ſalutẽ. Et
ideo ſicut peccata noſtra ſũt maiora ita pe
ne nobis maiores reſeruantur. quia illi pu-
niebantur temporaliter pro legiſ tranſgreſ
ſione nos autem eternaliter. Hebreoꝝ.x.
Irritam quis faciens legem moyſi ſine vl
la miſeratione ſub duobus vel tribus teſti
bus moritur. quãtomagis putatis duriora
mereri ſupplitia qui filium dei conculca-
uerit et ſanguinem teſtamẽti pollutuꝫ dux
erit. Et ideo hec omnia ad correctionem
noſtram ſcripta ſunt in quos fines ſeculoꝝ
deuenerunt. Sicut enim chriſtus eſt finis
omnis legis et omnis rei. vt dicit apoſtolꝰ
ad romanos decimo. et iohã. Apo. primo.
ita etas noſtra in qua chriſtus natus eſt. fi
nis eſt omnium aliarum etatum. quia om-

nes alie etates et que in ipſis facta ſunt. ordinata fuerunt ad iſtam etatem. et ad ea que in ipſa fiunt et facta ſūt Et ſic patz ſecundum. ¶ IIJ. Tercio ex his que dicta ſunt de penis peccatorum reddit nos cautos contra duo. Primo contra caſum in peccatum. Et hoc eſt. Itaqz que ſe exiſ. ita. vi. ne. ca. id eſt. qui ſe credit in ſtatu gracie eſſe. videat vt conſideret ne de gratia cadat in peccatum. Secundo contra temptationis impulſum ad caſum. Et hoc eſt. Temptatio vos nō app. niſi humana. i. tēptatio lenis ſine qua preſens vita duci non poteſt. Ja. j. Vnuſqſqz temptatur a concupiſcentia ſua. Johānis primo. Si dix. qz pec. non habe. noſip. ſedu. et veritas in nobis nō eſt. Recipere ergo temptacōnes dyabolicas carnales et mundanas in corde et nutrire eas. eſt magnus impulſus ad caſum quia de facili cadit homo talia cogitando. pſalmiſta. Beatus qui te. et alli. permi. ſu. ad pe. Et ſic ptz terciū. ¶ IIII. Quarto pus qz p magnas penas nos exterruit. ſubleuat per ſpem ne timor ad deſperationem inducat. Subleuat autem per ſpem ex duplici diuine bonitatis affectu. ¶ Primus eſt protegendo ne irruat immoderata temptatio. Et hoc eſt. Fidelis de. qui non pa. vo. tēp. temptationis cohibens impetum. ſuper illud quod poteſtis ferre. Piere. Bellabūt aduerſus te et non preualebūt. quia ego tecum ſum ut liberem te dicit dominus. Secundus eſt promouendo per ipſam temptacionem in melius et preſtando robur ad reſiſtēdum. Et hoc eſt. Sed fa. cum temp. prouen. ſcilicet bonum dando robur et conſtantiam vt poſ. ſuſti. et ſic vincere. Ecci. xxxiij. Timenti deum non occurrent mala ſed in temptatione deus illum conſeruabit et liberabit a malis. Eſa. xl. Qui dat laſſo virtutem. et his qui non ſunt fortitudinem et robur multiplicat. Sicut enim deus dat temptandi licentiam. ſic dat temptato miſericordiam. Dañ. iiij. Angelus domini de in. for. et fe. me. for. quaſi ven. ro. flan. Geñ. vij. Multiplicate ſunt aque ſcilicet tribulationum et temptationum et archa ex oppoſito eſt eleuata vt non mergeretur. ¶ V. Eſt autem prouentus quem deus cum temptato facit in temptatōne quintuplex. Primus eſt ſuiipſius cognitio Ecci. xxxiiij. Qui non tit diſciplinam quaſi lucem. In eodem. xxxiiij. Qui non ē temptatus qualia ſcit. Yſa. xxviij. Et tantum veratō dabit intellectum Secundus eſt maior ſui humiliatō Pſal. Afflictus ſum et humiliatus ſum nimis. Tercius eſt ad alios cōpaſſio Ecci. xxxj. intellige que ſunt proximi tui ex teipſo Hebr. iiij. Non habemus pon. qui non poſ. compati infir. no. tē. autem p omnia. Propterea permiſit deus cadere caput noſtrum vt alijs compateretur Quartus eſt deuotōnis excitatō Pſal. Ad dominum cum tribularer clamaui. Oſee. vj. In die tribulatōis ſue ma. conſur. ad me. Quintus eſt eterna coronatō Jaco. j. Beatus vir qui ſuffert tēptatōnem quoniam cum probatus fue. accor. vite Et ſic patet quartum et cōſequēter totum de epiſtola.

¶ Dominica decima de euangelio ſermo LXXXIIII

Cum appinquaret ieſus hieroſolimam videns ciuitatem fleuit ſuper illam. Lu. xix. Sicut dicit Boetius in libro de conſolatōne phie. proſa prima libro. ij. Non ſufficit quod ante oculos noſtros ſitum eſt intueri ſed rerum exitus prudētia metitur Homo enim dotatur multis virtutibus vt ad multa reſpicere debeat et inter illas maxime prudētia inſignitur vt preſentia diſponat et ordinet et a futuris mal' caueat Deberet nanqz homo merito confundi cum beſtie modica naturali prudentia vel aſtutia ſibi conceſſa ita bene vtūtur Prouer. vj. Vade ad formicam o piger et cōſi. vi. eius Math. x. Eſtote prudentes ſicut ſerpentes Homo autem perfecta rōne et prudentia a deo ſibi traditus in nullo vult vti ſed omnino vult viuere ſicut beſtia quod deus valde habz pro malo ſcz quod bō tēpus gratie et virtute plenum non intelligit ſz quecunqz poteſt preſentem leticiaz amplexatur. de futuro malo penitus nihil curās De hac ergo materia preſens euangelium loquitur. in quo duo principaliter continentur. Primum eſt fletus chriſti ſuper ciuitatem et ciuium futuram ſubuerſionez. In principio euangelii. Secūdum eſt predictio euentus malorum promentis obcecatione ibi. Et quidem in hac die que ad pacem etc. Nūc autē abſcondita ſunt ab oculis tuis Tercium eſt reuerentia et honor a chriſto templo exhibitus in illicitorum eiectione et doctrine effuſione ibi. Et ingreſſus ieſus tē. ce. eiicere emen. et ven. etc. et erat quot. do. in tem. Primo ergo ponitur fletus chriſti ſuper ciuitatem et ciuium futuram ſubuerſionem. quia videns ieſus ciuitatem ſcilicz in magno tripudio letātem. hoc enim fuit in dominica oliuarum. fleuit ſup illaz dicens quia ſi cognouiſſes et tu ſuper le fleres id eſt ſi congnoſceres tu. mala tibi ventura ſicut ego cognoſco. quia omnia ſunt mihi preſentia vt dicit Boe. q̄ ſunt q̄ fuerūt venietqz vno intuitu cernit. tu fleres compaſſa tibimetipſi ſicut ego fleo. Sz qz nō conſideras niſi pñtia bona q̄ modo in pace poſſides. iō non fles ſed letaris. Et ſic in hac parte exēplo chriſti monemur ad duo. Primo vt peccatori gaudenti et non proſpicienti ſibi mala ſibi futura nos ea ipſi annunciemus que ſunt ſeptem. ¶ Primum eſt denudatio omnium bonorum preſentium. Nam peccator in morte omnia perdit. aīaz enim importat dyabolus. corpus comedunt vermes. et bona temporalia diuidunt conſanguinei. Job Cuius meſſem. i. canez famelicus comedet ſ. vermes et ipſum rapiet armatus. i. dyabolus capiet eius animam. et bibent ſitientes diuitias eius. i. ſanguinei qui eas deſiderant Luce. xij. Stulte hac no. re. a. t. a. te. et que par. cuius er. Secundum eſt priuatio omnium bonorum ſpiritualium. ſcz meriti paſſionis chriſti et ſuffragiorum eccleſie ac etiā propriorum bonorum Math. xxv. Omni hñti dabitur et abun. ab eo autem qui non habet et quod videtur habere auf. ab eo. Tercium eſt occurſus demonum Tre. j. Omnes perſecutores eius apprehenderunt eam inter anguſti. Bern. O anima quis erit ille pauor cū tibi occurrentia cateruatim illa teterrima monſtra videbis ad cuius cōfugies auxilium Hic cadit exemplum illius romani de quo dicit gre. in dyalogo qui in morte verſebat oculos et clamabat petens inducias vſqz mane et ſtatim mortuus eſt Quartū eſt inutilitas penarum quia per omnes penas quas patietur nec purgabitur nec miſericordiam dei flectet et ſi minimā de illis hic pateretur ab omnibus purgaretur et vitā eternam mereretur Quintum eſt inaudita confuſio nam omnia peccata eius denūdabunt Dañ. vij. Judicium ſedit et libri apti ſunt id eſt conſcientie Et qui non fuit filius dei ad clamorem omnium ad furcas inferni ſuſpendetur et ſic ſuſpenſus ſemp apparebit. Hiere. xx. Cōfundantur vehementer qz nō intellexerunt opprobrium ſempiternū Sextū eſt ſepatō a deo et ab omnibus electis que erit principalis pena in damnatis. Math. xxv. Diſcedite a me. Septimū eſt applicatio ad intollerabilia tormenta Job. xxiiij. Ab aquis niuium tranſeunt ad calo. nimiū Apo. Miſſi ſunt in ſtagnum ignis et ſulphuris. ¶ II. Secundo monemur vt vano gaudio mundi fletuz et triſtitia preferamus. et hoc propter quattuor Primo quia nihil vel modicum durat Job. Gaudium ypocrite id eſt mundi ad inſtar puncti. qz totus mundus eſt ypocrita Exemplū huius patet in chriſto. nam quādo xpūs ſic fleuit fuit ſuſceptus cum magna gloria ſcz in die palmarum et non niſi quattuor diebus elapſis fuit ſumme confuſus et vituperatus. nā cui prius veſtimenta proſternebātur in via ecce ſuis exuitur et ſors ſup ea mittitur. et cui prius ab omnibus eſt clamatum Benedictus qui venit in nomine domini ſtati poſtea dictum eſt vach qui deſtruis templū dei Et a quo ſalus et ſanctificacio tanqz a vero deo petebantur tanqz reus cum latronibus ad mortem fuit poſt modum condemnatus De hoc hēs in dominica ramis palmarum in principio Secundo quia gaudium mūdi demētat hominē et infatuat eſt enim

nes alie etates et que in ipſis facta ſunt.
ordinata fuerunt ad iſtam etatem. et ad ea
que in ipſa fiunt et facta ſūt Et ſic patz ſe
cundum. ¶ M. Tercio ex his que dicta
ſunt de penis peccatorum reddit nos cau/
tos contra duo. Primo contra caſum in
peccatum. Et hoc eſt. Itaqz que ſe exiſ.
ita. vi. ne. ca. id eſt. qui ſe credit in ſtatu gra
cie eſſe. videat vt conſideret ne de gratia
cadat in peccatum. Secundo contra temp
tationis impulſum ad caſum. Et hoc eſt.
Temptatio vos nō app. niſi humana. i. tēp
tatio leuis ſine qua preſens vita duci non
poteſt. Ia. j. Vnuſqſqz temptatur a concu
piſcentia ſua. Iohānis primo. Si dix. qz
pec. non habe. noſip. ſedu. et veritas in no
bis nō eſt. Recipere ergo temptacōnes dy/
abolicas carnales et mundanas in corde et
nutrire eas. eſt magnꝰ impulſus ad caſum
quia de facili cadit homo talia cogitando.
pſalmiſta. Beatus qui te. et alli. permi. ſu.
ad pe. Et ſic ptz terciū. ¶ M. Quarto pꝰ
q̄z p magnas penas nos exterruit. ſubleuat
per ſpem ne timor ad deſperationem indu/
cat. Subleuat autem per ſpem ex duplici
diuine bonitatis affectu. ¶ Primus eſt p/
tegendo ne irruat immoderata temptatio.
Et hoc eſt. Fidelis de. qui non pa. vo. tēp.
temptationis cohibens impetum. ſuper il/
lud quod poteſtis ferre. Hiere. Bellabūt
aduerſus te et non preualebūt. quia ego te/
cum ſum ut liberem te dicit dominus. Se
cundus eſt promouendo per ipſam tempta
cionem in melius et preſtando robur ad re
ſiſtēdum. Et hoc eſt. Sed fa. cum temp. p/
uen. ſcilicet bonum dando robur et conſtan
tiam vt poſ. ſuſti. et ſic vincere. Ecā. xxxiij.
Timenti deum non occurrent mala ſed in
temptatione deus illum conſeruabit et libe
rabit a malis. Eſa. xl. Qui dat laſſo virtu
tem. et his qui non ſunt fortitudinem et ro
bur multiplicat. Sicut enim deuſ dat temp
tandi licentiam. ſic dat temptato miſericor/
diam. Dañ. iiij. Angelus domini de in. for.
et fe. me. for. quaſi ven. ro. flan. Geñ. vij.
Multiplicate ſunt aque ſcilicet tribulatio
num et temptationum et archa ex oppoſito
eſt eleuata vt non mergeretur. ¶ Eſt
autem pꝛouentus quem deus cum temptato
facit in temptatōne quintuplex. Primus
eſt ſuiipſius cognitio Ecci. xxxiiij. Qui mit
tit diſciplinam quaſi lucem In eodem. xxx
iiij. Qui non ē temptatꝰ qualia ſcit. Yſa.
xxviij. Et tantum vexatō dabit intellectuz
Secundus eſt maior ſui humiliatō Pſal.
Afflictus ſum et humiliatus ſum nimis.
Tercius eſt ad alioſ cōpaſſio Ecci. xxxj. in
tellige que ſunt pꝛoximi tui ex teipſo Hebo.
iiij. Non habemꝰ pon. qui non poſ. compa
ti infir. no. tē. autem p omnia. Propterea
pmiſit deus cadere caput noſtrum vt alijs
compateretur Quartus eſt deuotōnis exci
tatō Pſal. Ad dominum cum tribularer
clamaui. Oſee. vj. In die tribulatōis ſue
ma. conſur. ad me. Quintus eſt eterna co/
ronatō Iaco. j. Beatus vir qui ſuffert tē
ptatōnem quoniam cum probatus fue. ac
coro. vite Et ſic patet quartum et cōſequē
ter totum de epiſtola.

¶ Dominica decima de euangelio ſermo LXXXIIII

Cum appꝛopinquaret ieſus hie/
roſolimam videns ciuitatem
fleuit ſuper illam. Lu. xix. Si
cut dicit Boetius in libro de
conſolatōne phie. pſa prima li
bro. ij. Non ſufficit q ante oculos noſtros
ſitum eſt intueri ſed rerum exitus prudētia
metitur Homo enim dotatur multis vir/
tutibus vt ad multa reſpicere debeat et in/
ter illas maxime prudētia inſignitur vt p/
ſentia diſponat et ordinet et a futuris mal
caueat Deberet nanqz homo merito ꝯfun
di cuz beſtie modica naturali prudentia vl
aſtutia ſibi conceſſa ita bene vtūtur Pro
uer. vj. Vade ad formicam o piger et cōſi.
vi. eius Math. x. Eſtote prudentes ſic ſer/
pentes Homo autem perfecta rōne et pru
dentia a deo ſibi traditus in nullo vult vti
ſed omnino vult viuere ſicut beſtia qō de.
us valde habz pro malo ſcz q bō tēpꝰ gra
tie et virtute plenum non intelligit ſz que/

libetcunqz poteſt preſentem leticiaz ample
xatur. de futuro malo penitus nihil curās
De hac ergo materia preſens euangelium
loquitur. in quo duo principaliter continen
tur. Primum eſt fletus chriſti ſuper ciui/
tatem et ciuium futuram ſubuerſionez. In
principio euangelii. Secūdum eſt predictio
euentus malorum promentis obcecatione
ibi Et quidem in hac die que ad pacem ꝛc
Nūc autē abſcondita ſunt ab occulis tuis
Tercium eſt reuerentia et honor a chriſto
templo exhibitus in illicitoruz eiectione et
doctrine effuſione ibi. Et ingreſſꝰ ieſus tē.
ce. eiicere emen. et ven. ꝛc. et erat quot. do.
in tem. Primo ergo ponitur fletus chriſti
ſuper ciuitatem et ciuium futuram ſubuer
ſionem. quia videns ieſus ciuitatem ſcilicz
in magno tripudio letātem. hoc enim fuit
in domica oliuarum. fleuit ſup illaz dicens
quia ſi cognouiſſes et tu ſupple fleres id eſt
ſi congnoſceres tu. mala tibi ventura ſicut
ego cognoſco. quia omnia ſunt mihi pñ/
tia vt dicit Boe. q̄ ſunt q̄ fuerūt venietqz
vno intuitu cernit. tu fleres compaſſa tibi/
metipſi ſicut ego fleo. Sz qz nō conſideras
niſi pñtia bona q̄ modo in pace poſſides. iō
non fles ſed letaris. Et ſic in hac parte exē
plo chriſti monemur ad duo. Primo vt pec
catori gaudenti et non proſpicienti ſibi ma
la ſibi futura nos ea ipſi annunciemus que
ſunt ſeptem. ¶ Primum eſt denudatio om
nium bonorum preſentium. Nam peccator
in morte omnia perdit. aiaz enim importat
dyabolus. corpus comedunt vermes. et bo
na temporalia diuidunt conſanguinei. Iob
Cuius meſſem. i. canez famelicus comedet
ſ. vermes et ipſum rapiet armatꝰ. i. dyabo
lus capiet eius animam. et bibent ſitientes
diuitias eiꝰ. i. ſanguinei qui eas deſiderant
Luce. xij. Stulte hac no. re. a. t. a. te. et que
paſ. cuius er. Secundum eſt priuatio omni
um bonorum ſpiritualium. ſcz meriti paſſi
nis chriſti et ſuffragiorum eccleſie ac etiā pp.
orum bonorum Math. xxv. Omni hñti dabi
tur et abun. ab eo autem qui non habet et
qō videtur habere auf. ab eo. Tercium eſt
occurſus demonum Tre. j. Omnes pſecu.
tores eius apprehenderunt eam inter angu
ſti. Bern. O anima quis erit ille pauor cū
tibi occurrentia caternatim illa teterrima
monſtra videbis ad cuius cōfugies auxili
um Hic cadit exemplum illius romani de
quo dicit gre. in dyalogo qui in morte vee
tebat oculos et clamabat petens inducias
vſqz mane et ſtatim mortuus eſt Quartū
eſt inutilitas penarum quia per omnes penas
quas patietur nec purgabitur nec miſeri/
cordiam dei flectet et ſi minimā de illis hic
pateretur ab omnibus purgaretur et vitā
eternam meretur Quintum eſt inaudita ꝯ
fuſio nam omnia peccata eius denudabunt
Dañ. vij. Iudicium ſedit et libri apti ſunt
id eſt con cientie Et qui non fuit filiuſ dei
ad clamorem omnium ad furcas inferni ſu
ſpendetur et ſic ſuſpenſus ſemp apparebit.
Hiere. xx. Cōfundantur vehementer qz ñ
intellexerunt op. phriuz ſempiternū Sextū
eſt ſepatō a deo et ab omnibus electis que
erit principalis pena in damnatis. Math.
xxv. Diſcedite a me. Septimū eſt applica
tio ad intollerabilia tormenta Iob. xxiiii.
Ab aquis niuium tranſeunt ad calo. nimiū
Apo. Miſſi ſunt in ſtagnum ignis et ſul/
phuris. ¶ M. Secundo monemur vt va
no gaudio mundi fletuz et triſtitia prefera
mus. et hoc pꝛopter quattuor Primo quia
nihil vel modicum durat Iob. Gaudium
ypocrite id eſt mundi ad inſtar puncti. qz
totus mundus eſt ypocrita Exemplū huiꝰ
patet in chriſto. nam quādo xpūs ſic fleuit
fuit ſuſceptus cum magna gloria ſcz in die
palmarum et non niſi quattuor diebus elapſis
fuit ſumme confuſus et vituperatus. nā cui
prius veſtimenta pſternebātur in via ecce
ſuis exuitur et ſors ſup ea mittitur. et cui
prius ab omnibus eſt clamatum Benedi/
ctus qui venit in nomine domini ſtati pꝰ/
ea dictum eſt vach qui deſtruis templū dei
Et a quo ſalus et ſanctificacio tanqꝫ a ve/
ro deo petebantur tanqꝫ reus cum latroni/
bus ad mortem fuit poſt modum condem/
natus De hoc hēs in dominica ramis pal/
marum in principio Secundo quia gaudium
mūdi demētat hominē et infatuat eſt enim

ſicut forte vinū quod qui neſcit tempere i-
fatuatur debet autē tempari memoria ad
uerſoꝝ que in tali gaudio pluribus accide
runt et que poſſunt accidere Ecci.xj.in die
bonoꝝ ne immemor ſis malorum.Ecci.vij.
Cor ſapientis vbi triſticia eſt Cor ſtultoꝝ
vbi leticia Ideo Salomorez deſeruit ſua
ſapientia quia leticiam ad gaudium mūdi
non tempauit.nec ꝓhibuit cor ſuū qn om-
ni voluptate frueretur . triſticia vero eru-
dit Eccs.vij.Melius eſt ire ad domum lu
ctus q̄ ad domum conuiuij in illa enim fi-
nis cunctoꝝ admo.homi.et viuens co . gd
futuꝝ ſit Et recte ibi finis cunctoꝝ homi-
num edocetur nam diuerſi fines hominum
nam quoꝝdam fines ſunt diuitie.quoꝝdaz
honores.quoꝝdam voluptates.quoꝝdā po
tentia.quorundā filij et ↄſanguinei.et quo
rundam finis eſt deus et bona opa Iſti fi-
nes apte monſtrantur in morte.nam ō om
nibus diuitijs homo nil ſecum portat niſi
modicum cilicium Iob.xxvij.Diues cum
dormierit nihil ſecū auferet Honores ho-
minem totaliter derelinquūt nam recondi-
tur ſub terra vbi ab omnibus ſuppeditaſ.
Iere.xxij.Sepultura aſini ſepelietur pu
trefactus et piectus extra portas hieruſa-
lem Corpuſ vero quod ita delicate fuit nu
tritum fit cibus verrium Tren.iiij. Qui
nutriebantur i croceis amplexati ſunt ſter
cora.Yſa.xiiij.Subtus te ſternetur tinea o
perimentum tuum erunt vermes Poten-
tia vero vndiqz ſubtrahitur.naz faſciatur
vt puer et inter duos lapides reponiſ vl re
cluditur.ij.Macb.ix. Is qui ſibi videba-
tur fluctibus maris impare ⁊ montiū alti-
tudines in ſtatera appendere ſub moduz in
geſtatorio portabatur Filij vero et conſan
guinei derelinquunt Tren .j. Omnes ami-
ci eius ſpreuerunt eam.Sola bona opa co
mitantur Ambro.Sola miſericordia cōes
eſt defunctoꝝ Apo.xiiij.Opera enim illo-
rum ſequūtur il.Deus etiam mittit ange-
los p anima ad celum deferenda .Lu.xvj.
Factum eſt vt moreretur mēdicus et por-
taret ab angelis Et ſic patet ꝙ ſolus deus
et bona opera ſunt ꝓ fine habenda cum in

morte non derelinquent.Eccs.xij.Time de
um et mandata eius obſerua.hoc ē em̄ oīs
homo.Tercio quia cum habentibus gau-
dia mundi fortuna pniciose ludit.Boetiuſ
Cum his quos elidere nititur ſcz fortuna.
blandiſſimam familiaritatem habet.Idez
Hunc continue ludimus ludum rotaz vo-
lubili orbe verſamus infima ſummis ⁊ ſū-
ma infimis mutare gandem⁹ Cum hiſ ve
ro qui triſtantur fortuna nullum cōtuber-
nium habet Quarto quia gaudium mūdi
ad doloroſum finē adducit Prouer . xiiij.
Extrema gaudij luctus occupat Quia vl'
homo dimittit gaudia ſcz p mortez vl' gau
dium dimittit hominem p aduerſam fortu
nam Et vtꝝqz doloroſum De primo Ecci
xlj . O morſ q̄ amara eſt memoria homi
ni pacem habenti in diuitijs et adhuc valē
ti capere cibum De ſecundo Boeti⁹ In-
felicillimum genus diſſortunij eſt fuiſſe fe
licem Fletus vero et triſticia ducūt ad bo
num finem ſcz ad conſolatōem eternaz.ma
thei.v.Beati qui lugent quoniam ipſi cō-
ſolabuntur ¶ K . Et nota ꝙ ꝑut ex ſcri
ptura ſacra haberi poteſt.quintuplex ē fle
tus chriſti qui ſignat quintuplicem fletum
quem in hac vita habere debemus.¶ Pri
mus eſt fletus infantie ſcz ex infantili ne-
ceſſitate ſicut cantat eccleſia Vagit infans
inter arta poſi.preſe.Sap.vij.Et primā vo
cem ſimilem omnibus emi.plo.Qui ſignat
fletum quem habere debemus ꝓ incolatu
pn̄tis miſerie Auguſti . In valle miſerie
ſumus in qua eo magis eſt flendum quo mi
nus flemus . Idem . Puer qui naſcitur a
ploratu incipit nec ridere pōt lacrime ſunt
teſtes miſerie.ſtatim natus plorat.nondum
loquitur.et iam eſt ꝓpheta ſue calamitatiſ
Iſta miſeria incipit in natiuitate.i vita cō
tinuatur.et protenditur vſqz ad mortē. iō
vita humana fluuio compatur Vnde flu-
uius in principio et in fine amaritudinem
habet quia amari oritur et in mare regre-
ditur et in medio habet continuam labilita
tem Sic et natiuitas noſtra ē amara .quia
caduca vita amarior qz labilis.mors ama
riſſima quia periculoſa.¶ Secūdus ē flet⁹

quo fleuit ſuper Lazaꝝ mortuum et imēſo
amore ad vitam eum reuocando qui ſignat
fletum quem habere debemus ſuper illos
qui mortui ſunt in peccatis Iere.ix . qs
dabit capiti meo aquā et oculis meis fon-
tem lacrimaꝝ et plorabo die ac nocte inter
fectos populi mei Aug⁹. Multi male ge-
munt et ego compaſſionem habeo his qui
male gemūt.amiſit nūmū ⁊ gemit.amiſit de
um et n̄ gemit Ecci.xxij.Sup mortuū plo
ra defecit enim lux eius et ſuper fatuum.
plora defecit enim ſenſus eius Et ſequitur
Luctus mortui ſeptem dies.fatui autem ⁊
impij omnes dies vite illoꝝ Ex quib⁹ ver
bis habetur ꝙ tres plorandi ſunt.ſcz mor-
tuus.fatuus.et impius.ſed different.Mor
tuus eſt plorandus puo tempe. Fatuus to
to tempe vite ſue.impius in tota vita ⁊ p⁹
vitam.¶ Tercius eſt fletus quo fleuit ſup
ciuitatem ex nimia compaſſione vt hic.q ſi
gnificat fletum quem habere debem⁹ pro
calamitatibus miſeroꝝ.ij.Coꝝ.xj. Quis i
firmatur et ego non infir.quis ſcan.⁊ ego
non vror.Iob.xxx.Flebam quondam ſup
eo qui afflictus erat et compatiebatur aia
mea paupi Et iſta compaſſio fuit amarior
in chriſto q̄ in aliquo alio . Et ratio eſt qz
aliquando compaſſio cauſat ex amore na-
turali.ſcōm qȝ homo aliquem.naturaliter
diligit.et ideo naturaliter homo compatiſ
homini afflicto.imo non videtur homo ſz
beſtia crudelior qui homini non cōdolet ſz
quia amor iſte puus eſt ideo paruz mouet.
Aliquando cauſatur ex amore accidentali
ſcōm qȝ homo diligit hominez quadā ami
cicia tempali.et ex tali amore compatitur
amico dolenti non tantum quia homo ſed
etiam quia amicus eſt . Iſte amor magis
mouet q̄ primus Aliquādo vero cauſatur
ab amore ſpūali quo quis diligit hominez
in deum et ſcōm deum et iſte amor eſt ma-
ior q̄ primus et ſecundus . non tantum ꝙ
facit duo corda vnum eſſe.vnde multitudi
nis credentium erat cor vnum et aīa vna
ſed etiam ꝙ ſint ambo vnius corpis miſtici
membra.et ideo ſi dolet membrum vnū cō-
patiuntur et alia.Et quia iſte amor magis

fuit in chriſto q̄ in aliquo alio . ideo in eo
fuit maior compaſſio.¶ Quartus eſt fle-
tus quo fleuit in cruce ex nimio dolore. he
bre.v.Cum clamore valido et lacri . offe-
rens exauditus eſt ꝓ ſua reuerentia . Qui
ſignat planctum cōpunctōnis quem debēt
habere illi qui in cruce penitentie ſunt.ps.
Lauabo p ſingulas noctes.id eſt p ſingula
peccata lectum meū.i.cor meū et faciā me
um Sic fleuit et lauit Magdalena et mun
data eſt Sic fleuit et lauit Petrus pecca-
tum ſuum Lu.xxij . Egreſſus foras fleuit
amare Quidem rident peccata ſua et cum
riſu confitentur ea et ideo non delent ea
¶ Quintus flet⁹ eſt ex viſceroſa pietate quo
chriſtus fleuit ſup caſum iude.Vnde Au-
guſtinus in quodam ſermone Noſter redē
ptor delictum iude plorauit vt euangeliſta
ait.cum vidiſſet eum turbat⁹ eſt dixit vn⁹
ex vobis me tradet quāta miſericordia dei
traditus ꝓ traditore dolet.pditus pro ꝓdi
tore turbatur per qȝ daſ intelligi ꝙ debem⁹
flere prelatos et clericos quando cadūt qz
eoꝝ caſus eſt valde periculoſus Sicut em̄
bonus ſacerdos vocatur angel⁹ Malach.
ij.ſic malus vocatur dyabolus Io.vj.Nō
ne vos duodecim elegi et vnuſ ex vob dya
bolus eſt Vnde Criſ. Nihil tm̄ deſtruit ec
cleſiam dei ſicut ꝙ clerici deteriores ſūt lay
cis Ad idem Iero.dicit.viij.q.j.Qualia
Et ſic patet primum.¶ S . Secūdo pdici
tur euentus maloꝝ ꝓ mentis excecatōe.vñ
ait Et quidem in hac die tua in qua gau-
des et ſcōm carnem et non ſm ſpūm viuis
que ad pacem tibi eueniunt ſed diuitie de-
licie ⁊ honores in quibus conſiſtit pax mū
di.que eſt pax inordinata ſimulata et coin-
quinata ſiue iniqua. Inordinata eſt qz dn̄ſ
obedit ſeruo et ſupior inferiori ſcz anima
corpi et ratō ſenſualitati Prouer.xxx.per
tria mouetur terra per ſeruum cum regna
uerit.per ſtultum cum ſatiatus fuerit cibo
et p odioſam mulierem cum in matrimoni
um aſſumpta fuerit Iſte ſeruus et ſtultus
eſt corpuſ et odioſa mulier que regnat i ho
mine aſſumitur in matrimonium et aia fit
ancilla Simulata eſt quia mundus pacem

videtur dare homini et infert ei magnam
guerram ſcꝫ cum deo. Job. ix. Quis reſti
tit ei et pacem habuit Sic iudas dedit pa
cem chriſto et fecit eum capi Talem pacē
dedit Joab Abner. ꝺ. Salue mi frater et
apprehendens mentum eius cum alia ma
nu infixit gladium in viſcera eius. ij. Re.
xx. Coinquinata eſt ſiue iniqua quia par mū
di eſt de malis et turpibus Prouer. Sicū
do Letantur cum maleſe. et ex. in rebꝰ peſ
ſimis Propterea dicit Pſal. Zelaui ſuper
iniquos pa. pec. vi. Sic pacificati ſunt he
rodes et pilatus ſuper mortem chriſti. hāc
pacem venit chriſtus deſtruere Lu. xij. pu
tatis ꝙ venerim pacem mittere in terram.
Non di o vobis ſed ſeꝑatoinem Math. x.
dicitur Non veni mittere pacem ſed gladiū
. um Hec pax claudit oculos mundanorum
ne videant mala ventura ſuper eos Unde
ſequitur Nunc autem abſcondita ſunt ab
oculis tuis ſcilicet mala ſuper te ventura.
Et que ſunt iſta mala oſtendit dicenſ. quia
venient dies in te romane obſidionis et cir
cumdabunt te inimici tui ſup. romani prin
ceps vallo ſcilicet per cathenatōem factaꝫ
de vallis id eſt de palis ligneis Nam val
lus eſt palus. ſed vallum eſt iſta cathena
tio facta de palis Tres enim aggeres ſiue
foſſata dicuntur feciſſe Titus et Veſpaſia
nus ſuper hieruſalem in circuitu eius ⁊ in
primo fecerunt vallum Similiter circum
dabunt te per exercitum bellatoꝝ circun
quaqꝫ diſpoſitum et coanguſtabunt te vn
diqꝫ ſcꝫ ꝑ machinas et baliſtas vndiqꝫ ere
ctas et ad terram proſternent te ſcilicꝫ ca
piendo et filios tuos qui in te ſunt ca
piendo. occidendo. et diſpergendo. et non
relinquent te lapidem ſuper lapidem peni
tus et funditus deſtruendo vt dicit ioſe
phus. Et cauſam huius cladis ⁊ euerſiōis
ſubdit ꝺ. Eo quod non congnoueris tp̄us
viſitationis tue. Hiere. viij. Miluus in ce
lo cognouit tempus ſuum. turtur et irun
do et ciconia cuſtodierunt tempus aduen
tus ſui. Populus autem meus non cogno
uit iudicium domini. Et nota quod hoc to
tum quod chriſtus predicit de euerſione hi

eruſalem completum eſt ad litteram. Poſt
euerſionem enim hieruſalem redentibꝰ ro
mam. iudei qui in ſpeluncis et ſiluis latue
runt. redierunt ad ciuitatem et ceperūt lo
ca ſancta venerari et reedificare. Quod
audientes romani miſerunt hieruſalem he
lium adrianum qui funditus eam euertit i
ta quod lapis ſuper lapidem non remanſit
Poſtea dictꝰ helius edificauit modicā ci
uitatunculam nō in eodem loco ſed in lo
co vbi moderna hieruſalem ſita eſt. ⁊ a no
mine ſuo heliam nominauit. et longo tem
pore ſic dicta eſt. Quod patet ex hoc quia
locus in quo crucifixus eſt dominus ⁊ or
tus in quo ſepultus eſt in medio ciuitatis
ſunt. ante erant extra. Ex quo patet quod
romani ſicut nabuch. fuerūt flagella ⁊ vir
ga dei contra iudeus. Sed ſicut pater quā
do verberauit filium vſqꝫ ad mortem pro
ijcit virgam in ignem. ſic deus proiecit ro
manos propter peccata ſua. et ab alijs fla
gellati fuerunt et quaſi conſumpti. quia de
us vnum peccatorem per alium punit. Et
nota quod hec euerſio facta fuit in menſe
auguſto propter quod hoc euangelium le
gitur in menſe auguſto et recitatur. Mo
raliter autem ad noſtrā edificationem hec
contingunt in anima peccatoris. et primo i
vita ¶ Secundo in morte. In vita quidē
quia anima in peccato circundatur in ſug
geſtione et interiori a propria concupiſcē
tia et exteriori ab alijs creaturis. Pſal.
Circundantes. Circundederunt me. Coa
guſtatur in delectatione. ꝓſternitur in con
ſenſu. et tunc capitur ciuitas anime. et tūc
etiam filij eius ſcilicet boni motus vel mo
res ſi qui erant in ea repugnantes ſimiliter
proſternuntur. et non relinquetur in ea la
pis ſuper lapidem in conſuetudine actiōis
per quam paulatim anima miſera tota diſ
ſoluitur. Iſte ordo ponitur Job. xvj. Cir
cundederunt me lanceis ſuis. Ecce primū
Lancee enim dyaboli ſunt ſuggeſtiones e
ius. conuulnerauit lumbos meos. Ecce ſe
cundum. In delectatione enim peccati cō
uulnerantur lumbi tam interiores anime
quam exteriores corporis. et effudit in ter

ra viſcera mea. Ecce tercium Viſcera enī
id ē affectōes effunduntur in terra in cōſen
ſu. cōcidit in vulnere me ſuper vulnus Ec
ce quartum In morte autem peccator cir
cūdatur a demonibus ꝑ horribiles viſiōes
et interiores et exteriores qui ſtant parati
rapere animam eius. Job. xx. Vadet ⁊ ve
nient ſuper eum horribiles Coanguſtatur
vndiqꝫ ꝑ peccatoꝝ ſuoꝝ recordatōem que
replicant ei demones vt inducant eum in de
ſperatōem Sap. iij. Venient in recordatio
nem peccatoꝝ ſuoꝝ timidi Et ideo in mor
te non debet peccata ſua reduci peccatori
ad memoriam ſed ſolum miſericordia dei ⁊
paſſio xpi. et quomodo ad vnum verbum
ꝑpcit latroni Proſternitur in corporis ⁊
anime diſſolutōne quādo corpus in terraꝫ
ꝓijcitur et anima in infernum ſimul cum
filijs ſuis. i. cum opibus ſuis Gen. Tertō
Puluis es et in puluerem reuerteris Lu.
xvj. Mortuus eſt diues et ſepultus in in
fernum Non relinquetur in eo lapis ſuper
lapidem in pene ſolutōne in qua etiam de
minimis reddet ratōem Math. xviij. Non
exies inde. do. no. quadr. ſed. Et hec oia idō
euenient ei. quia non cognouit tempus viſi
tatōnis ſue nec in vita nec in morte. O ca
riſſimi timeamus et nos hanc euerſionem
qui pluries viſitatōem eius contempſimus
nec eam cognouimus. cum tamen viſitatio
eius circa nos multum melior eſt q̃ꝫ circa
iudeos. ¶ T. Ubi nota ꝙ quattuor ſunt
valde ꝑiculoſa in peccatore Primū eſt in
ſenſibilitas peccatoris Si enim peccator a
gnoſceret quot mala ꝑ peccatum incurrit.
et quot bona perdit et in preſenti et in fu
turo potius vellet mori q̃ꝫ peccare. Et idō
iuſti qui hoc cognoſcunt potius eligūt tor
menta et mortem q̃ꝫ peccare Dani. xiij. me
lius eſt mihi incidere in manus hominū q̃ꝫ
derelinquere legem dei mei Secundū ē con
temptus medicine. Chriſtus enim ꝑauit
medicinas efficaces ad omnem morbū ani
me expellenduꝫ ſcꝫ ſacramēta eccleſie quas
gratis mādauit dare vt ꝑ impotentiaꝫ nul
lus excuſaretur Lu. x. Gratis accepiſtis
gratis date Peccator autem has mediciaſ

contemnit Pſal. Omnem eſcam abomi. ē
anima eoꝝ. Tercium eſt corruptō palati a
nime Habꝫ enim peccatōr ita corruptum
palatum anime ꝙ mala ſibi ſapiunt bona.
et bona ſibi ſapiunt mala. Augꝰ. Palato
non ſano pena eſt paniſ. qui ſano eſt ſuauiſ
et oculis egris odioſa lux que puris ē ama
bilis Nume. xxj. Nauſeat anima noſtra ſu
per cibo iſto leuiſſimo Quartum eſt indu
ratō mentis quod eſt peius omnibus. quia
nec verba nec verbera nec beneficia ꝓſūt.
Exemplum de pharaone. j. Regū. vj. Qua
re aggrauatis corda vra ſicut aggrauauit
egiptū et pharao. Ecci. iij. Cor durum ma
le habebit in extremis ¶ V. Ubi ſciē
dum ꝙ chriſtus in decem magnis benefici
is nos viſitauit et quottidie viſitat. que ſo
lum nobis chriſtianis confert. Primū eſt
quia de ſeruitute dyaboli nos eripuit et re
generauit in filios dei omnibus alijs in ea
dem ſeruitute relictis Joh. vj. Nemo pōt
venire ad me niſi pater qui miſit me trax
erit Hoc totum fit in baptiſmo qui oꝑa
tur in virtute paſſionis chriſti in quo eri
pitur de ſeruitute dyaboli et fit filius dei.
Col. j. Qui eripuit nos de poteſtate tene
brarum et tran. in reg. fi. di. ſ. j. Johā. iij.
Videte qualem caritatem dedit nobis deꝰ
vt filij dei. nominemur et ſimus. Et a xpo
dicuntur chriſtiani ¶ Secundum eſt quia
a vinculis peccatoꝝ nos abſoluit omnibꝰ
alijs ligatis remanentibus in pecatis. Eſt
enim peccator magnis cathenis ligatꝰ. ita
ꝙ non poſſit ire quo vult. ſed ducatur quo
non vult. Prouer. v. Funibus peccatorū
ſuoꝝ quiſqꝫ conſtringitur Unde apl̄s in ꝑ
ſona peccatoꝝ ait. Rom. viij. Non qđ vo
lo bonū hoc ago ſed qđ odi malū hoc fa
cio Ab his vinculis nos abſoluūt ſacerdo
tes vice chriſti Solo enim petro et ſucceſ
ſoribus eius date ſunt claues abſoluendi
peccata Math. xvj. Tibi dabo claues reg
ni celoꝝ et qđcunqꝫ ſolue. ſuꝑ ter. erit ſolu
tum et in celis Nota etiam de leone đ quo
dicitur in Eſopo cui quidam extraxit ſpi
nam de pede qui poſtea condemnatus ⁊ le
onibus traditus ad deuorandum dictꝰ leo

defendit eum ¶ Tercium eſt quia veſte om nium virtutum et donoꝝ ſpūſancti nos in duit omnibus alijs remanentibus .nudis. Yſa.xlix. His omnibus velut ornamento veſtieris Hec eſt illa veſtis polimita quā Jacob.i.chriſtus fecit Joſeph.id eſt.homini chriſtiano Gen.xxxvij. Hec eſt illa veſtis que fecit nos dignos cōuiuio eterno quam ille non habens expulſus eſt de nuptijs Math.xxij. Et nota hic ꝙ quidam furantur hanc veſtem ſicut pilatus furatꝰ ē tunicam inconſutilē chriſti illi ſcꝫ qui vadunt in veſtimentis ouium. intrinſecus autem ſunt lupi rapaces vt ypocrite et heretici.multi ſunt ſicut vulpes que habet optimum corium et malas carnes. ¶ Quartum eſt quis in fide vera et doctrina nos īſtruit que in nullo alio populo requieſcūt niſi in nobis quod eſt magnum beneficium Pſal. Non fecit taliter omni natōni et iudicia ſua manifeſtauit eis Facile eſt chriſtiano ſaluari ſed omnibus alijs quaſi impoſſibile vt dixit ſemel quedam demoniaca. et hoc quia non ſunt nutriti in vera fide.

Quintum eſt quia corpus et ſanguinē ſuum nobis ad manducandū ſub ſpecie panis et vini inſtituit.omnibus alijs in ſolo pane corpali relictis qui eſt in infinitū maioris virtutis ꝙ̄ manna vt patet in Johāne vi.quia iſte cibus dat vitam ppetuam .ſed non manna Jo.vj.Si quis mādu.ex hoc pane viuet ineternum. Iſte cibus cōtinet gratiam dei ſed non manna . Item purgat peccata ſed non manna Item: conuertit comedentem in ſeipſum.et non cōuertitur in comedentem ſicut manna vt dicit Auguſt.

¶ Sextum eſt quia efficaciſſima medicamenta contra omnes anime morbos nobis reliquit ſcꝫ ſacramenta eccleſie omnibus alijs infirmitatibus et morientibus ſine aliqua medicina Pſal. Qui ſanat omnes infir.tu. In nullo enim populo inenitur aliqua medicina contra peccatum niſi in populo chriſtiano. Auguſt. Non eſt locus veri ſacrificij in toto mundo extra eccleſiam catholicam ¶ Septimū eſt quia totam auctoritatem ſuam et vicarium ſuum in chriſtiano pplo dereliquit Math. xvj . Tu es petrus et ſup hanc petram edificabo eccleſiam meam.et tibi dabo claues regni celorum Petrus autem pater et paſtor eſt populi chriſtiani Omnes autem alij ſpirituales a patre et chriſti vicario ſunt penitꝰ deſtinati Luce . Qui vos audit me audit

¶ Octauum eſt quia nos exules a ciuitate noſtra quottidie in eam reducit omnibus alijs extra dimiſſis Johan.xiiij. Iterū veniam et aſſu. vo.ad meipſum vt vbi ego ſū et vos ſitis Nota hic quantam reuerentiā faciebant guelli regi Karolo qui p ipſum reducti fuerant ad terras ſuas.j. Mach.j. Felix dies in qua reuerſus es ad terraꝫ tuam ¶ Nonum eſt quia heredes regni celeſtis nos fecit omnibus alijs exhereditatis et extra hereditatem regni celeſtis piectis Math.viij. Multi venient ab oriēte ⁊ occidente et recumbent cum Abraam Yſaac et Jacob in regno celoꝝ Filij autem regni eijcientur i tenebras exteriores ¶ Decimū eſt quia theſaurum ſuum ſcꝫ meritum ſue paſſionis noſtris prelatis nobis diſpenſandum reliquit .vt patet in indulgentijs que tantum valent quantum ſonant que ſoluꝫ in noſtro pplo inueniuntur Virtus etiam ſue orōnis que maxima eſt ſolum applicat nobis chriſtianis Joh.xvij. Ego p eis rogo non p mundo. Cariſſimi iſta ſunt maxima et ineffabilia beneficia in quibus nos chriſtus viſitauit et viſitare non ceſſat .Et quia iſta beneficia non recognoſcimꝰ .imo ea contemnimꝰ ideo ſicut iudeos . pluries dedit populum chriſtianum in direptōnem et diſperſionem vt patet in magnis pſecutionibus quas paſſa eſt eccleſia vt tempe totyle qui totam ytaliam deſtruxit . Temporibus etiam noſtris omnes ciuitates vltramarine xpianoꝝ capte et deſtructe a barbaris nationibus eis ſicut iudei ſeruiunt, ſub tributo et quaſi totus chriſtianiſſimus populus in ptibus vltramarinis eſt extirpatus in quibus xpiana religio maxime florere ſolebat.nunc autem noſtre ciuitates a nobiſipſis delentur et conſumuntur p que apparet omnino ꝙ deus eſt valde iratus

nobis et hoc ideo quia viſitatiōem eius nō cognoſcimus. Et ſic patet ſecundum.

¶ Tercio ponitur reuerētia ⁊ honor a xpo tēplo exhibitus.quia ingreſſus in tēplum cepit eijcere emen. ⁊ ven.de illo ad litteram In primo atrio templi fecerūt ſacerdotes loca venalia vbi venditores et campſores erant.quod ex auaricia fecerant vt venientes ad tēplum haberent paratū quod ſacrificarent. Et qa aliqui non habebant vnde emerent poſuerunt ibi numularios a qbus mutuo acciperent pecuniam. Et quia ſm legem ad vſuram accomodare non debebāt ideo preſtabant ſub nomine palliate vſure. ſcꝫ ſub nomine collibiorū.et dicūtur collibia munuſcula fructuū. Et ideo dicit. Scriptum eſt yſa.lvj. Domus mea do.ora. vo. vos aūt fe.il.ſpe.la.i. vſurariorū. Eſt enim vſurarius occultus latro qui facit hominē mori in balneo. Hiere.vij. Nūquid ſpelunca latronū facta eſt domus mea in qua inuocatum eſt nomen meū. Et nota ꝙ hanc eiectionem oporteret ꝙ dñs omni die faceret in eccleſia qa quotidie patrimoniū crucifixi ⁊ beneficia eccleſiaſtica emitur et vēduntur. Quod eſt maius peccatū ꝙ̄ vſura vel rapina .nam in tali venditiōe emitur et venditur chriſtus ſicut res venalis ſicut iudas eum vendidit et ſacerdotes et ſcribe ipſum emerunt.et ideo parificatur peccatum ſymonie peccato iude et ſacerdotū qui occidi chriſtum fecerunt. Et ſic patet terciū ⁊ cōſeqūter totū.

De epiſtola ſermo.lxxxv

Scitis quōm cum gētes eſſetis ad ſimulacra muta prout ducebamini euntes.j.coꝛ.xij. Ante aduentū chriſti mundus diuerſis ydolis ſeruiebat.ſed per gratiam chriſti deſtructa ſunt ydola et tūc alij errores pullulare ceperūt. Quia enim chriſtus expoſuit tres eſſe in trinitate perſonas et vnā eſſentiam trium perſonarum a qua omnia bona procedunt hoc multi male intellexerūt ponendo inequalitatem et maioritatem in perſonis et ponendo ꝙ quedam opera pcedūt ab vna perſōa et quedam ab alia ad quod ſequebatur diuerſitas in eſſentia. Et ideo apſus in pñti epiſtola hos errores eliminat In qua quidem epſa quattuor facit. Primo oſtendit ꝙ ydolatrie ac omnis mali principium actor eſt dyabolus.i eo ꝙ ſuggerit et liberum arbitrium in eo ꝙ cōſentit. In principio epſe. Secūdo oſtendit ꝙ ſpūſanctus nō eſt actor alicuius mali.ſed ē actor et principiū omnis boni in eo ꝙ ad bonum monet et dirigit.ibi. Ideo notum vobis fa ꝙ ne.in ſpū dei lo.di.anathe.ie.et ne.pōt di dñs ie.niſi in ſpū.ſ. Tercio oſtendit ꝙ gratie gratūfacientes ſunt a ſpūſancto ⁊ a tota trinitate in eo ꝙ ipſas infundit.ibi. Diui.autem gratiarum ſunt idem autē ſpūs ⁊ diui.miniſtra. ⁊c. Quarto oſtendit ꝙ etiam gratie gratiſdate que dantur ad vtilitatem eccleſie ſunt a ſpūſancto.in eo ꝙ ipſas etiā peccatoribus largitur et tribuit.ibi. Vnicuiqꝫ autē datur manifeſtatio ſpūs ad vtilitatem.alij quidem per ſpūm datur ſermo ſapientie ⁊c. ¶ Primo ergo oſtendit apſus ꝙ ydolatrie et per conſequens omis mali principiū actor eſt dyabolus in eo ꝙ ſuggerit et liberum arbitrium in eo ꝙ conſentit. Et hoc eſt quod dicit. Scitis q.cum gen.eſ.i.gentiliter viuētes.de nono eīn corinthij conuerſi erant de ritu gentilium ad fidem chriſti ad ſimulacra muta prout ducebamini.ſ.a dyabolo ſuggerente et inſtigāte.euntes ſcꝫ eratis per liberū arbitriū tali ſuggeſtioni dyabolice conſentiebatis et opere implebatis. Sed nōne ſimulacra dabant reſponſa.quō ergo erant muta. Ad quod dicendum eſt ꝙ ſimulacra de ſe et a ſe muta erant.ps. Os habent et non loquētur. Sꝫ interdum demones in eis et per ea loquebantur et dabant reſponſa deo permittente quia peccata eorū hoc merebātur vt i ydolis q̄ colebant deciperētur et perirent.quia ſeruiebant creature potius ꝙ̄ creatori. Circa hoc ergo notandū ꝙ quicūqꝫ gentiliter viuunt adhuc adorant ſimulacra. Gentiliter aūt viuūt et non ſm legem chriſtianam gcūqꝫ cōtra legē di ārūt diuicias ⁊ honores ⁊ hꝰmōi mūdana ⁊ omnes tales ſimulacra

adoꝛant: Nam auari qui ſuper omnia q̄rūt pecuniam ſimulacrum eſt numus in quo ē crux quam mundus adoꝛat. Guloſi autem ſimulacrum eſt bolus. Luxurioſi vero ſimulacrum eſt venter. Phil. iij. Quoꝛuʒ deus venter eſt. Vanegloꝛioſi autē ſimulacrum ē honoꝛ mundanus. non verus honoꝛ qui exhibetur in teſtimonium virtutis. ſed honoꝛ mundanus qui eſt honoꝛ pānoꝛū et equoꝛū Joh. xij. Dilexerūt gloꝛiaʒ hominū magis ꝙ̄ dei. Illud ergo quod quiſqʒ pꝛe oībus diligit eſt ſuus deus et ſuum ſimulacrū vt dicit augu. Omnis autem peccatoꝛ iſtud in quo et ꝓpter quod peccat pꝛe omnibuſ diligit et plus diligit ꝙ̄ deum qa contra mandatū dei illud querit et operatur et perdit deum vt illud habeat in omnibus. Et ideo omnis peccatoꝛ eſt quodāmodo ydolatra ⁊ ſimulacrum adoꝛat. Qui ergo filios vel pecuniam vel quodcūqʒ aliud pꝛe omnibus diligit id adoꝛat. nam ex indiſcreto amoꝛe ydolatria oꝛtum habuit. Et ideo apꝉus dicendo ſimulacrum omne malum dedit intelligi cuius actoꝛ et pꝛincipiū eſt dyabolus ⁊ liberum arbitriū hominis. geñ. iiij. Subtus te erit appetitus tuus et dominaberis iſti⁹. Et ſic patet pꝛimum. Secundo oſtendit ꝙ ſpūſſanctus non eſt actoꝛ alicuius mali ſed eſt actoꝛ et pꝛincipiū omnis boni. Vñ ait. Ideo notum vobis facio ꝙ nemo loquens quocūqʒ mō loquendi ſiue coꝛdis ſiue oꝛis ſiue operis in ſpū dei. id ē a ſpū dei motus. dicit aliquo mō loquendi anathema ieſu. i. diuiſionem et ſeꝑationem a ieſu. hoc eſt id ad quod ſeꝑatur a ieſu ſicut eſt blaſphemia vel aliud tale. Vel anathema ieſu. id ē diuiſionem ieſu. vt ieſu ſit genitiui caſus. id ē non dicit ieſum diuiſum alium ſcʒ deum a patre vt fecit arrius. Contra quē Auguſt. Meretrix non permiſit diuidi filium ſuum iij. regū. iij. et tu diuidis deuʒ tuum. Idem introducit filium arrio loquentē ⁊ dicentē. Verberibus aſperis laceratus ſum. ſanguinem meum fudi. animaʒ meam poſui vt te mihi coniungerem. ⁊ tu diuidis me. Nec dicit ieſum diuiſū a patre vt ſit ſolum homo. vt facit iudeus et ſaracenus. nec dicit opa ieſu diuiſa ab operibus dei. Joh. v. Quecūqʒ pater fecerit: hec et filius ſimiliter facit. In eodem. xiiij. Pater in me manens ipſe facit opera. Nulla ergo falſitas ē a ſpiritu ſancto circa ieſum. ſed omnis veritas et nemo poteſt dicere oꝛe ſcʒ pꝛoferendo et animo tenendo. quod ē ꝓpꝛie dicere. dñs ieſus. id ē ꝙ ieſus ſit dñs ſuus et omniū niſi in ſpūſancto. i. per ſpūmſanctū hāc veritatē interius docentem et coꝛdi impꝛimentem. Joh. xvi. Cum autem venerit ſpūs iſte veritatis docebit vos omneʒ veritatem. Sed nonne aliquis poſſet dicere praua intētione dñs ieſus. Ad hoc dicendum ꝙ dicere dupliciter ſumitur. vno mō large ſcʒ pꝛo enunciare voce quod nō creditur coꝛde nec tenet vel oſtēditur opere. et hoc mō non accipit hic. Alio modo accipitur ſtricte ſcʒ quādo id quod pꝛofertur oꝛe creditur coꝛde ⁊ oſtēditur opere. et ſic accipitur hic. Eſt ergo hic diligenter attendendum ꝙ dum aliquid in coꝛde concipitur de deo. et iſti conceptui vl' terius conſentitur. tūc illud interius dicit in coꝛde. quando autem tale dictū coꝛdis exterius voce expꝛimitur vel ſigno vel quocūqʒ modo tunc magis dicitur. Quādo vero quis opere oſtendit ſe ſic credere tunc totus hō eſt quaſi in dicendo ⁊ de ſe toto linguam facit. Duo ergo pꝛimi modi ⁊ ſi ſint a ſpūſā. ſcʒ conſentire ⁊ confiteri. tñ ſine tercio non introducūt in regnū celoꝛum. Math. vij. Non oīs q dicit mihi dñe dñe intrabit in regnum celo. ſed q fe. vo. pa. m. q in ce. ē ipſe intrabit i re. ce. Jac. ij. Fides ſine operibus moꝛtua ē. Cū ergo omne bonū his tribus modis fiat. ſcʒ coꝛde oꝛe ⁊ opere. ⁊ hec tria ſint a ſpūſācto. patet ꝙ ſpūſſāctus ē actoꝛ ⁊ pꝛincipiū omnis boni. Et ſic patet ꝙ nulla diuiſio ē a ſpūſctō nec diuiſio creatoꝛis in ſe vt qdā diuidūt nec diuiſio create a creatoꝛe qꝺ fit ꝑ pc̄tʒ. qꝛ cū ſpſſā. ſit aōꝛ aōꝛ aūt hēat vnire māifeſtū ē ꝙ nulla diuiſio a ſpūſā ē. ⁊ nullū pctm̄. qꝛ oē pctm̄ diuidit. nam diuidit hominem a deo. yſai. lix. Iniqtates veſtre diuidunt inter vos et deum veſtrum. ⁊ ceta

Item diuidit ab angelis et a ſanctis Itēʒ diuidit a congregatōne fideliū in qua non ē merito ſʒ ſolū numero Itē diuidit a merito paſſionis xp̄i et omniū ſanctoꝝ ⁊ a bonis q̄ fiūt i eccia ac etiā a ꝓpꝛijs bōis Itē diuidit aīaʒ a coꝛꝑe ro. vj. ſtipē. pec. moꝛs Et tandem diuidit a regno celoꝝ. Math. xxv. Diſcedite a me maledicti i igneʒ eternum Et ſic patʒ ꝙ qui diuiſionem faciunt in terris et in domibus vel qui diuiſionem ſequūtur non habent ſpūmſanctum ſʒ ſpiritum dyaboli qui pꝛimam diuiſioneʒ fecit in celo et in ꝑadiſo et pꝛimos rebelles ipſe fecit Et breuiter ſicut ꝓpꝛia oꝑatō filij dei venientis in mundum fuit vnire filios dei qui erant diſꝑſi in vna fide et in vna eccleſia et in vna oꝑatione. ita dyaboli eſt diſpergere et diuidere. Joh. x. Fur non venit niſi vt mactet et ꝑdat. Imitantur autem iſtuʒ qui ſunt ex ꝑte iſtius Sap. ij. Similiter pʒ ꝙ nemo talium poteſt dicere vere et ꝓpꝛie ieſus eſt dominus meus niſi ſpūm habeat ſicut veri xp̄iani. mali autem xp̄iani falſe dicunt ieſus eſt deus meus Eſt enim falſa diſcrepatō vocis a re que ꝑ vocem ſignificat vnde talis confeſſio eſt quaſi negatō Thi. j. Confitentur ſe noſſe deum factis autem negant Tales ſunt ſiles militibus pilati q genuflectebāt coꝛam ieſu dicentes Aue rex iudeoꝝ. et ꝑcu. e Tales ſunt ſignificati per iſtam ficum habentem ſolum folia cui xp̄s maledixit que ſtatim aruit Math. xxj.

A Tales videntur eſſe peioꝛes ſarracenis q̄ꝫtum ad quattuoꝛ. Pꝛimo qꝛ ſarraceni negant xp̄m verbo ſed iſti facto. peius eſt enim factum ꝙ̄ verbum. Secūdo quia ſarraceni ex ignoꝛantia chꝛiſtū negāt Non enim ſciunt ipſum eſſe verū deū ⁊ dominum. ſi ſcirēt multi eoꝝ ſaluarētur ꝑ bona oꝑa Chꝛiſtiani autē ſciūt et credunt ieſum eſſe dñm ſuū. et tñ ei negant debitū obſequiū ita ꝙ vnus diceret dñe Neſcio quō vobis debeā obſequiū hoc exhibere. ſi enīʒ ſcirem libenter vobis exhiberē. Alter vero diceret. vere ſcio ꝙ hoc obſequiū vobiſ debeo ſed nolo exhibere. manifeſtū eſt ꝙ ſecundus magis offenderet. Tercio quia ſarraceni legem ſuam obſeruant tales aūt nullius legis eſſe vidētur quia nec xp̄iani. nec ſarraceni ſunt. Et ideo tales ſine lege peribunt. Quarto quia tales vident eſſe apoſtate a fide q̄ꝫtum ad rem fidei. vident etiam periuri eſſe eo ꝙ in baptiſmo ꝓmiſerunt renuntiare dyabolo et pompis ei⁹. et ideo malo chꝛiſtiano fides erit ad cumulū damnatōnis quia magis peccat chꝛiſtian⁹ foꝛnicando. et alia que pꝛohibētur in euāgelio faciendo ꝙ̄ ſarracenus Sicut magis peccat religioſus ꝙ̄ ſecularis idem peccatum committendo Sic ergo ſtatus religionis ſi ſeruetur eſt ad magnum meritum. et ſi non ſeruetur ad cumulum damnatōis. ſic eſt de fideli chꝛiſtiano quia ſi ipſam fidem ſeruet infinita et ineſtimabilia bona inde ꝯſequetur Si autem chꝛiſtianuſ fideʒ opere non impleat nihil boni conſequetur Immo omnia que ſunt fidei cedent ſibi ad cumulum damnatōnis. ij. Petri. ij. Meliuſ erat iſtis viam iuſticie non cognoſcere ꝙ̄ poſt agnitōem retroꝛſum conuerti ab eo quod illis traditum eſt Et ſic patet ſecundum

Tercio oſtendit ꝙ gratie gratumfacientes hominem ſunt a ſpirituſancto et a domino ieſu chꝛiſto et a deo patre quia vt dicit Auguſtinus Indiuiſa ſunt opera trinitatis. Gratie autem gratumfacientes oꝛdināt. B Pꝛimo hominem ad deum ipſum gratificando et iuſtificando Et hoc eſt. Diuiſiones gratiarum ſunt. homines. ſ. gratificantium Idem autem ſpiritus iſtarum gratiarum ſcilicet datoꝛ et diuiſoꝛ.

Quia quidam in maioꝛi copia recipiūt vt apoſtoli qui in tanta copia receperunt gratiam ſpirituſſancti vt non poſſent amplius peccare Similiter beata virgo Quidaʒ in minoꝛi copia recipiunt Nam peccare poſſunt et defacili peccant Quidam enim recipiūt vt in vno actu iuſtificētur vel i paucis vt latro de cruce qui in vna confeſſione fidei iuſtificatus eſt. Quidam recipiunt vt in multis bonis actibus iuſtificentur vt Paulus et Magdalena ⁊ in multis alijs.

Talis diuiſio apparet Eph.iiij. Unicuiqʒ
no.da.eſt gra.ſcdm mem.do.chriſti Rom.
xij. Habentes donatões ſm gra.que da.eſt
no.dif. ¶ Secundo gratie gratumfaciētes
ordinant hoiem ad primum cui ſeruire fa
ciunt pp̄ter deū Et hoc eſt diuiſiones mi/
niſtratõnum ſunt quibus ſcʒ pp̄ter deū p/
ximo miniſtratur Idem autem dñs ſcilicʒ
ieſus xp̄us omnia miſtris ſuis abundantiſ
ſime admiſtrans.j. Pe.iiij. Si quis autem
miſtrat tanq̄ʒ ex virtute quā admiſtrat de⁹
Nam quidā miſtrant pp̄o in ſacramēto al
taris et diuino officio.quidam in predicati
one verbi dei.quidam in ōbēdo neceſſaria
vite.quidā in deſerui ndo de pſona ſua p/
ximo.quidam in cōfortando et viſitādo et
dando bonū exemplum alijs.j. Cor.quar/
to. Sic nos exiſtimet homo vt miſt. xp̄i et
diſpen.mi.dei. ¶ Tercio gratie gratūfacien
tes ordinant hoiem ad ſeipſum put op⁹ e⁹
meritoriū vite eterne faciunt.et hoc ē. Et
diuiſi.opatõnum ſunt qb⁹ diuerſimode me
remur Nam quidam plus meretur in vno
et eodē ope quidam minus vt patet de illa
vidua mittente duo era minuta in gazophi
latium de qua xp̄us dixit q̄ plus omnibus
miſit Lu.xxj. Quidaʒ meretur in vno ope
quidam in pluribus Quidā in dicendo q/
dam in tacendo.quidaʒ in ſanitate quidam
in infirmitate.et ſic de alijs Idem vero de
us ſcʒ pater qui opatur omne ſupdicta et
omnia neceſſaria ad ſalutem in omnib⁹ qꝛ
quod non dat vni dat alteri Yſa.xxvj. om
nia opa noſtra opatus es in nobis domine
Phil.ij. Qui opatur in vobis velle et p/
ficere p bonā volūtatem Et ſic p ea q̄ dixit
expreſſit trinitatē pſonaꝝ. vnitatem do eſ/
ſentie expſſit in eo quod dixit q opatur oīa
in oībus Sic yſayaſ poſtq̄ʒ dixit ter ſanct⁹
adiūxit dñs deus. ¶ C. Notandū ergo q̄
in hoc tercio mēbro ad tria monemur.

¶ Primo vt gratiā nos iuſtificante hr̄e mi/
tamur p ꝯgruam diſpoſitõem quia ſpūſſan.
patus eſt eam omnibus dare Iaco.j. Qui
dat omnibus affluenter et nō improperat.
Apo.iij. Ego ſto ad oſtiū et pulſo ſi qs ap/
peruerit mihi introibo ad illū Propterea

enim filius dei incarnatus eſt et mortuus
reſurrexit vt nos gratificaret et iuſtificarʒ
Rom.iiij. Traditus eſt pp̄ter delicta nr̄a.
id eſt.pp̄ter peccata noſtra ſcʒ delenda et
reſurrexit pp̄ter iuſtificatõem noſtrā. Ad
hoc etiam nati ſumus vt in gratia dei viua
mus Eccc̄s.xij. Time deum et mandata ei⁹
obſerua.hoc eſt omnis homo Ad hoc etiā
preſtat nobis vitam. vt gratiam et miſeri/
cordiam conſequamur Yſa.xxx. Propte/
rea expectat deus vt miſereatur veſtri.pro
pterea enim angeli et omnis creatura obſe
quūtur nobis vt p gratiam ſalutem conſe/
quamur Hebre.j. Omnes ſunt admiſtra/
torij ſp̄us in mi.miſ.propter eos qui here.
cap.ſalutis. ¶ Secundo monemur vt de ḡ
tijs et bonis nobis a deo datis primo ob/
ſequamur Iob.xiij. Si ego laui pedes ve
ſtros domin⁹ et magiſter.et vos debetis al
ter alterius lauare pedes Gal.vj. Alter
alterius onera portare et ſic adimplebitis
legem chriſti.j. Pe.iiij. Unuſquiſqʒ ſicut
ac.gra.in al.il.admi.ſicut bo.diſpen. mul.
gra.dei. Agendo enim facta primi noſtra
agimus quia deus retribuet nobis Lu.x.
Curam illius habe.et ſi quid ſuperogaue
ris ego cum rediero reddaʒ tibi Ille vero
ſeruus q talentum et pecuniā dñi ſui abſcō
dit nec pſtitit eam primo cōdemnatus eſt.
vtʒ Lu.xix. Prouer.xj. Qui abſcōdit fru
menta maledicetur in pplis In eodem.v.
Deriuentur fontes tui foras et in plateis
tuis aquas diuide Ad hoc nos īducūt oēs
creature quia omnia bona recepta a deo ꝯ
municant nobis.vt ſol lucem.terra fructꝰ.
aqua piſces. Ad hoc etiaʒ ipſe creator nos
inducit qui ſeipſum cōmunicat et in natu/
ra et in gratia et in gloria. ¶ Tercio mo/
nemur vt in gratia nobis data per bona o
pera fructificemus Col.j. In omni opere
bono fructificantes et creſcentes in ſcien/
tia dei. Multi creſcunt ſolum in pſona ſed
in virtute et gratia decreſcunt. Yſa.lxv. pu
er centum annorū morietur. Hiere.xxij.
Scribe virum iſtum ſterilem qui in dieb⁹
ſuis non proſperabit Eccl.x. In pigritijs

humiliabitur contignatõ.id eſt. virtutes i
homine regentes et ptegentes ipſum deua
ſtantur et ambulantur p non opari Sicut
homo amittit viſum ſi diu ſtet in carcere
nihil videns.et ſi homo comederet ſolū lac
pderet dentes Nota de ficulnea de qua di/
xit dominus eius colono vt ſucciderct eaʒ
quia non ferebat fructum iam p tres ānoſ
qui reſpondens ait. Dimitte eam etiam
hoc anno vſ.dū.fo.cir.il.et mit.ſter.et ſi fe
ce.fru.bene.ſi autem non in fu.ſuc. eam.
Lu.xiij. Tres anni ſunt tria tempa ſcʒ añ
legem ſub lege et in gratia. Iſte tercius an
nus eſt tempus gratie plenū omni bono ſi
mo.id eſt omni bona pinguedine ſpūalium
bonoꝝ quia chriſtus eſt paſſus ex cui⁹ paſ
ſione magna virtus ad bene agendum no/
bis emanauit celum eſt aptum dimittūtur
peccata.bulla gratie dei eſt apta.et omnia
breuiter ſunt parata. Quicunqʒ ergo illo
tercio anno.id eſt tempe gratie non fructi
ficat debet amputari et in ignem mitti.ma
thei.vij. Omnis arbor que non facit fru/
ctum bonum excidetur et in ignem mittet
Et ſic patet tercium. ¶ D. Quarto oſtē
dit q̄ etiam gratie que gratis dant ad vtili
tatem eccleſie dantur et ſunt a ſpirituſ.ſcto
Et circa hoc duo facit. Primo oſtēdit dif
ferentiam iſtius gratie ad precedentem ſcʒ
gratumfacientem dicens Unicuiqʒ ſcilicʒ
membroꝝ eccleſie datur manifeſtatio ſpūs.
id eſt.gratia aliqua p quam videtur et ap
paret in eo eſſe ſpūſſanctus etiam ſi nō ha
beatur et hoc non ad p̄prium meritum ſʒ
ad vtilitatem eccleſie .et alioꝝ et ſic notat
duplex differentia gratie gratis date ad ḡ/
tiam gratumfacientem Prima eſt q̄ iſta
facit habere ſpūmſanctum et ſi non mani/
feſtat q̄ habeatur hec vero facit apparere
q̄ inſit etiaʒ ſi non habeatur: Secunda eſt
quia iſta eſt ad habentis meritum ordina/
ta.hec autem ad eccleſie vtilitatē etiā ſi ha
bens eaʒ nihil mereatur Secūdo diſtiguit
multiplicem differentiā gratie gratis date
dicens Alij quidem datur ſermo ſa.p ſpūʒ
ſanctum.i.gratia predicādi et docendi ea q̄
ad ſapientiā ptinent ſcʒ eterna in p̄miū in/

ſtis repoſita que non inuenit in terra ſua/
uiter viuentiū Iob.xxviij. Alij ſermo ſcie
ſcdm eundē ſpūm.i.gratia p̄dicandi ea que
ad ſciam ptinēt ſcʒ ad rectam conuerſato/
nem in his tpalibus et in nocte hui⁹ mūdi
Unde primi p̄dicatores ſcʒ qui p̄dicant ea
que ad ſapientia ptinēt ſoli compatur Se/
cundi vero lune Iſti enim mētibus iā cla
ris p gratiam tanq̄ʒ ſol diei irradiāt. Iſti
autem tenebroſam hui⁹ vite noctem illūi/
nant Gen.j. Fecit de⁹ duo luminaria lu.
ma. vt p̄eſſet diei et lu.minuſ vt p̄eſſet noc.
Alteri fides in eodem ſpiritu .id eſt. ſermo
fidei vel gratia docendi que ad fidem per/
tinent Fides enim ipſa eſt de gratijs gratū
facientibus.dei enim donum eſt vt dic Apo
ſtolus Eph.ij. Hoc donum vel grām mo/
net prelatos petrus habere d. Parati ſem
per omni poſcenti vos reddere ratõem de
ea que in vobis eſt fide et ſpe Alij gratia
ſanitatum ſcʒ conferendaꝝ in vno ſpū. qꝛ
ſi a natura potuiſſent tamen non habebant
vel non eodē modo vel vbi natura nō po/
terat ſed deficiebat Math.x. Infirmoſ cu
rate.mortuos ſuſcitate .leproſos mundate
demones eijcite Alij opatõ virtutū.i.mira
culoꝝ que fiūt oīno ꝯtra et ſup ꝯūneʒ cur/
ſum nature Et he due vltime gratie dātur
ad ꝯfirmādū ſermonē p̄dicatõis ſapiē ⁊ ſci
entie ⁊ fidei de quib⁹ dcm ē Mar.xvj. Si
gna aūt eos q cre.hec ſe.i no.me.eij. dmo.
lin.lo.no.ſer.tol.⁊c. Alij dat pphetia.i. ḡ/
cia p̄dicandi futa qd̄ e p̄rogatiua magna.
Act.xiij. Erant aūt i eccla ātiochie pphe
et doc. Alij dat diſcretõ ſpirituū.i.grā diſc/
nēdi int ſpūs cū alqd ſuggerit vtꝝ boni vl
mali ſint et hoc ē mltū neceſſariū qꝛ ſi p̄e ſa
thanas trāſfigurat ſe in angl̄m lucis vt di.
apls.ij.co.j. Io.iiij. Nolite oi ſpūi cre. ſed
pbate ſi ſpūs ex deo ſint Hāc graʒ eua nō
hūit qua dyabo.pmittāte icrediblia ſtatiʒ
credidit. Alij dantur genera linguaꝝ.i.grā
loq̄ndi in diuerſis ydeomatib⁹ pprie Act.
ij. Ceperūt loq varijs Alij dat inſpretatio
ſermonū.i.grā inſpretādi ſermonē ignotuʒ
et obſcurum per planū et notū.hoc donuʒ
hūit Daniel q inſpretat⁹ eſt ſcripturā regi

Hec autem opatur omnia vnus atq₃ idez ſpiritus diuidenſ omnia ſupradicta dona ꝑ ut ſibi pla et. Ro.ix. Non eſt currentis ne q₃ volentis ſed miſerentis dei. Et ſic patet quartum ⁊ conſequẽter totũ.n.

Dominica.xj. de euan. ſmo. LXXXVI.

Dixit ieſus ad quoſdaz qui in ſe confidebant tanq̃ iuſti et aſpnabantur ceteros pa bolam illam duo homines aſcenderunt in templum vt orarent Lu.xviij. Sicut dicit beatus Augustinus In malis opibus iniquitas exer cetur vt fiant ſupbia vero etiaz bonis opi bus inſidiatur vt pereant Unde hoc ſingu lare habet ſupbia ꝙ bonis opibus conſum cta ipſa perire facit Exemplum huius ptz in lucifero qui fuit in omnibus pfectus. Ezech.xxiiij. Tu ſignaculuz ſimilitudinis.ſ dei plenus ſapientia et perfectus decore in paradiſo dei fuiſti omnis lapis precioſus o pimentum tuum Quia tamen de his ⁊ cuz his ſupbiam poſſedit omnia hec pierũt in eo et ipſe damnatus ad infernum deſcendit Humilitas vero econuerſo quia quibuſcũ q₃ quantiſcunq₃ malis oppoſita penit⁹ ipa expellit et delet et ad gloriam perducit eter nam Job.xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit in gloria Et de hac materia xp̄us in hoc e uangelio quandam ſimilitudinem narrat. Circa quam tria facit Primo poit homi nes contra quos hanc pabolam inducit. in principio euangelij Secundo ipſam pabo lam in qua oratõ phariſei et publicani de ſcribitur conſequenter ſubiungit ibi. Duo homines aſcenderunt in templum Tercio vtriuſq₃ oratõnis finem infert et cõcludit ibi. Amen dico vobis deſcen.h iuſ.ab il.q₂ omnis ⁊c. ¶ Primo ponit homines cõtra quoſ hec pabola inducitur quia ꝯtra quoſ dam qui de ſe confidebant et reputabãt ſe iuſtos ⁊ alios tanq̃ peccatores deſpiciebãt ⁊c. Tria ergo peccata in talibus homi nibus eſſe demonſtrantur. ¶ Primum eſt quia de ſe confidebãt quod eſt valde ſtultũ quia neq₃ in ſe neq₃ in aliqua re mundi de bet vel poteſt homo confidere niſi in ſolo deo et hoc patet per ſingula diſcurrendo. Nam in bonis mundi vt in diuitijs poten tijs dignitatibus et ſic de alijs non eſt con fidendum quia de neceſſitate omnia hec vl dimittunt nos per aduerſam fortunam vel nos dimittimus ea per mortem Job.xxvij Diues cum dormierit nihil ſecum auferet j. Thi.vj. Nihil intulimus in hunc mũduz nec auferre quid poſſumus Exemplum de illo diuite Lu.xij. Qui de diuitiis ſuis con fidebat dicens Gaude anime mea ha.m.ſ. bo.repo.in an.pluri. Prouer.xj. Qui con fidit in diuitijs ſuis corruet Similiter non eſt confidendum in dignitatibus et ſtatib⁹ honorum vt dicit Boe. Dignitas non ho minem digni et bonum. ſed potius oſtẽdit et demonſtrat indignum. et ideo non ex di gnitate virtus. ſed ex virtute dignitate ho nor accedit et ideo non in dignitate ſed vir tute confidendum eſt Uitupabile ergo eſt dignitatem haberes ſine virtute q₂ vt dič Boe. Dignitas non fugare ſed illuſtrare potius nequiciam ſolet. Et dato ꝙ homo dignitatem cum virtute habeat non eſt tñ in dignitate confidendum cũ frequenſ ho mo ipſam pdet et in vita pluries vel ſaltez in morte et qui ꝓ deo ab hominibus cole batur abſconditur ſub terra ab hominib⁹ conculcandus Boe. Plena eſt exemploꝝ vetuſtas plena eſt preſens etas quanti re ges felicitatem calamitate mutauerunt. ¶ Nec in bonis nature eſt confidendum vt i ſanitate vel robore corporis cum modica i firmitate homo ſubito conteratur ⁊ neceſ ſario habeat ab alijs ſuſtentari Exempluz de Antiocho.ij. Math.ix. Is qui videba tur fluctibus maris imparare et montium altitudines in ſtatera appendere Nunc hu miliat⁹ ad terrã in geſtatorio portabaſ Si miliſ nec i gratijs gratiſdatis vt i eloq̃ntia ſcia artib⁹ et ſilib⁹ q₂ p modicũ ſpacĩmẽtũ vt p ĩfirmitatẽ vľ iſurrectõz i carcere vľ p mſtoꝝ locoꝝ mutatõez nihil valẽt. qd eniz valet eloquentia vel quecunq₃ ſcientia vel leges ľ decretaleſ int̃ tartaroſ vľ ſarracẽos

Prouer.iij. Fallax gratia et va. eſt pulcer Similiter nec in amicis nec in conſangui neis eſt confidendum quia veri amici non inueniuntur in mundo. ſed omnes ſunt ai ci ficti et tempe pſperitatis et non tempo re aduerſitatis et ideo contemnendi Boe. An preſidio ſunt amici quos non virt⁹ ſ₃ fortuna concillat ſed quos fortuna fecit a micos infortunium faciet inimicos Pro pter quod dicitur Hiere.xvij. Maladict⁹ vir qui confidit in homine et ponẽt carnez brachia ſua Ergo nec in mundo qui totus in maligno poſitus eſt nec in rebus mundi confidendum eſt quia in ſupradictis quin q₃ omnis ſpes mũdanoꝝ fundatur Yſa.xx xvj. Ecce confidis in baculo arũdineo ſup egiptum cui cum innixus fuerit homo cõ minutus intrabit manum eius et pforabit eam Egiptus intarpretatur tenebra. id eſt. confuſio et anguſtia et ſignificat mundum. In ſolo ergo deo confidendum eſt q₂ ipſe eſt vera et firma ſpes Hiere.xvij. Bene dictus vir qui confidit in domino ⁊ erit do minus fiducia eius. ¶ Secundum eſt q₂ ſe iuſtos reputabant quod ẽ valde preſum ptuoſum Prouerh.xx. Quis poteſt dicere mundum eſt cor meum purus ſum a pecca to Jaco.iij. In multis quidem offẽdim⁹ omnes. j. Johan.j. Si dixerimus quia pec catum non habemus ip.no.ſe.et ve.in no. non eſt Et dato ꝙ homo non haberet con ſcientiam alicuius grauis peccati non pro pter hoc d₃ ſe iuſ.reputare. j. Cor.iiij. Ni hil mihi conſcius ſum ſed in hoc non iuſti fica.ſum Eccl.ix. Sunt iuſti atq₃ ſapientes et opera illoꝝ in manu dei et tamen neſcit homo vtrum amore an odio dignus ſit. ¶ Math. Septimo. Multi dicent mihi in il lo die domine nonne in nomine tuo pphe tauimus et ſigna multa fecimus et demoĩa eiciemus et virtutes multas fecimus ⁊ di cet illis Amen dico vobis nunq̃ noui vos ¶ Tercium eſt quia ceteros aſpernabãtur quod eſt valde impium cum ſolum de⁹ in tueatur cor et in corde conſiſtat bonitas et malicia hominis quia cum de corde creãt cogitatões malẽ. furta. homicididia et ce tera multa vt dicitur Math. Decimoquin to Liquet ꝙ neminem malum poſſum⁹ iu dicare Item qui apparet malus et eſt ma lus in conſpectu hominum eſt bonus et ꝑ deſtinatus in conſpectu dei Nam eo tempo re quo Magdalena erat peccatrix Judaſ erat apoſtolos et faciebat miracula et tñ iſta erat predeſtinata ad vitã et iudas pſci tus ad mortem Et ideo frequenter aliſ vi detur deo q̃ nobis Boeti⁹. Hoc quod tu iuſtiſſimum et equiſſimuz putas omnia ſci enti prouidentie diuerſum videtur Item ſicut homo ſubito per vnum cogitatuz ma lum fit malus. ita ſubito per vnam veram contritõem fit bon⁹ et recipit gratiam ſpi ritusſancti Unde ſuper illud Actuum. ij. Factus eſt re. de celo ſonus dicit gloſa. ne ſcit tarda molimina ſpũſſan. gratia Cuz er go vt dicitur Job.xiiij. homo mutetur cõ tinue et nunq̃ in eodem ſtatu permanet de nemine poſſumus iudicare vtrum bonus vel malus ſit Sicut de fluuio velociter cur rente non poſſumus dicere hec aqua ẽ hic quia anteq̃ verbum ſit completum receſſit Ceterum opera hominum bene poſſumus iudicare bona vel. mala eſſe quia de aper tis peccatis licet nobis iudicare ꝙ mala ſint ſed ipſum facientem nos non poſſum⁹ malum iudicare niſi pro tunc quando mala facit Et ideo phibetur nobis omnino pro ximum iudicare et ſpernere. Luce. Sexto. Nolite iudicare et non iudicabimini. noli te condemnare et non condemnabi. Yſaye. Viceſimotercio. Et qui ſperniſ nonne ⁊ ip ſe ſperneris Et ſic patet primum. ¶ Secundo ponitur ipſa parabola i qua pha riſei et publicani oratio deſcribitur Pha riſei erant quedam ſecta inter iudeos ab a lijs in quibuſdam obſeruantijs diuiſi ſic di cti a phares quod eſt diuiſio. habebant eñ in manu et in fronte membranaſ vel cartaſ in quibus erat deſcriptus decalogus in ſi gnuz ꝙ ꝓcepta hũda ſunt añ oculos cordis p iugẽ memoriã ⁊ i manũ p opeꝝ adĩpletõz

Item ſpinas ferebant in fimbrijs palliorum vt pungerent eos dum incederent et recordarentur mandatorū dei et ſic tota religio eorum erat in apparentia et ſuperſtitione. Et erāt phariſei maioris reputatōis ī vita īter iudeos ſic ſunt mōachi inter xpianos. Publicani autem dicebantur quaſi publice exercentes artes et mercatōes qb⁹ peccatū nō deerat. vn̄ publicani quaſi publice peccātes. erant aūt apparētis malicie ſic phariſei apparētis bonitatis De his igit duobus ſcʒ phariſeo et publicano. ē pn̄s parabola in qua orō vtriuſqʒ deſcribitur et primo orō phariſei q habuit bonū principiū quia ad tēplū locū ſanctum aſcēdit. Chriſtiani ergo q ad ecciam nō vadūt ad regratiādū deo p bn̄ficijs receptis vt phariſe⁹ fec̄. nec ad petēdū indulgētias p cōmiſſis vt publicanus nulli⁹ legis eſſe videt̄ ꝛ peiores ſunt omī natōni et idō ſicut canes ſine lege puniūt et extra ꝓijcient̄ Apo. xxij. Fores canes et venefici Itē habuit bonū principiū quia bona intentōe aſcēdit ſcʒ vt oraret qd̄ ē cōtra malos q vadūt ad ecciaʒ ad cōfabulandū et loquēdū Quidā vadūt ad vidēdū mulieres et mulieres vadūt vt videant̄. et ideo. vt aſpiciant̄ attente vadūt purpurate et coopte valde vt dyabol⁹ q apparuit beato Martino Et ſic eccia que deret eſſe locus orōnū fit ſpectaculū pccōꝝ. Et q debuerāt p indulgētia pccōꝝ ire pccā multa incurrūt Et vn̄ de⁹ debuit honorari dyabolus exaltat̄ Et qn̄ maior deuotō vel religio debet hr̄i ſcʒ in ſollēnitatib⁹ tūc hmōi vana pnicioſi⁹ obſeruāt̄. ꝓpter qd̄ dr̄ Yſa. j. Kalēdas vr̄as et ſollēnitates vr̄as odiuit aīa mea In codē. iij. Decaluabit dn̄s filias ſyon p eo ꝙ ambulauerāt extēto collo et nutibus oculoꝝ ibāt. Sʒ habuit malū mediū qꝛ fatue et ſupbe orauit et malū fineʒ qꝛ cōdemnatus deceſſit vn̄ debuit iuſtificatus recedere. ¶ B. Fuit aūt eius orō primo pſumptuoſa qꝛ ſtās apd̄ ſe orabat quaſi de ſuis meritis D. d. Nō oportet me genuflectere p aliquo qꝛ plen⁹ ſum omnibus et abūdo Cōtra qd̄ Apo. iij. dr̄ Dicis quia diues ſum et locupletatus et nulli⁹ egeo et neſcis qꝛ tu es miſer et miſerabilis ꝛ pauper et cecus et nudus Secūdo fuit effrontuoſa qꝛ grās ago tibi D. d. Nō hēo cōſciētiam alicuius peccati. et ideo nō peto veniā ſed apta frōte ſto corā te referēs grās. contra qd̄ Ro. iij. Omnes pec. et egēt gr̄a dei ¶ Tercio fuit ſupba et vanegloriola quia non ſum ſicut ceteri hoim rap. iniuſ. adul. Duo enim ſunt ptes iuſticie vt ait Aug⁹. ſcʒ declinare a malo et facere bonū. Primam ptē oſ̄dit ſe habere cū dicit Nō ſum ſicut ceteri hoim rap. ꝛc̄. Secūdam ptē oſ̄dit ſe habere cū ſubdit ieiuno bis in ſabbato de. do. omni que poſ. Vbi nō ꝙ oīs peccator eſt raptor iniuſt⁹ et adulter et in omni peccato cōmittit furtum iniuſticiam et adulterium Raptor eſt quia animam que ſolius dei eſt aufert ei et dat dyabolo Iniuſtus eſt quia cum ipſe ſit ſeruus empticius dei eius ſanguine emptus ipſe ſubtrahit ſe ab eius ſeruitō et ſeruit dyabolo ei⁹ inimico Adulter ē quia deſerto deo qui eſt ꝓprius ſponſus anime cum dyabolo fornicatur Et ideo excludnes a ſe hec tria omneʒ radicē peccati a ſe excludit. Item nota ꝙ homo duo habet a deo ſcʒ ſe et ſua et ideo tanqʒ feudarius debet ſe et ſua a deo recognoſcere ſe tenere In eo enim ꝙ bis in ſeptimana ieiunabat oſtendit ſe deo facere ſacrificium de corpore ſuo dum ad eius honorem corpus per ieiunium macerabat. In eo vero ꝙ decimas omnium ſoluebat oſtēdit omnia bona quecūqʒ habebat a deo recognoſcere ſe tenere. In eo vero ꝙ ad templum venerat ad orandum et gratias referebat oſtendit p ſe et omnibus ſuis deo omagium facere tanqʒ domino et per conſequens oſtendit ſe in omnibus perfectum eſſe et dei mandata ſeruare Et hoc eſt gratias tibi ago quia non ſuʒ ſicut ceteri homi. qua. di. ego ſum ſolus bonus, ceteri autem in comparatōe mei ſunt mali potuiſ ſalteʒ dixiſſe ſicut multi hominum non ſum.

¶ B. Quattuor quippe ſunt ſpēs ſuperbie vt dicit Beda Prima eſt cū quis bonum qd̄ habet a ſe habere ꝛ nō a deo exiſtimat. Cōtra quod Aplus. j. Cor. iiij. Quid habes qd̄ non accepiſti ſi autem accepiſti quid gloriaris quaſi non acceperis. Hanc habuit Nabu. qui ait Nōne hec eſt Babilon ciuitas iſta magna quam ego edificaui in robore fortitudinis mee Dan̄. Quarto. Et ideo conuerſus eſt in beſtiam. quia ſicut beſtia deum non cognouit Vnde ſtatiʒ ſubditur ibidem. Ab hominibus eijcient te et fenum vt bos comedes donec ſcies ꝙ excelſus dominetur ſuper vniuerſam terram in regno hominum Secunda eſt cū quis bonum quod habet putat pro meritis ſuis a deo ſibi datum quod extinguit materiā grē quia ſicut dicit Aplus. Roma. xj. Si autē gratia dei iam non ex operibus. alioquin gratia iam non eſt gratia Hanc habuit lucifer qui ex operibus et meritis ſuis voluit ſuper omnes creaturas ſibi principatum dari et ideo proiectus eſt in infernum quia qui volebat in omnibus peſſe ſubt⁹ omnia fuit demerſus Yſaye. xiiij. Qui dicebas in corde tuo in celum conſcendam ſup̄ aſtra celi exaltabo ſolium meum verūtamen ad infernum detraheris in profundum laci. Tercia eſt cum quis iactat ſe et vult videri habere quod non habet quibus maius precium eſt videri et non eſſe qʒ eſſe et non videri vt dicit Ps. Hanc habent ypocrite Math. xxiij. Ve vobis ſcribe ꝛ phariſei ypocrite qui ſimiles eſtis ſepul. deal. que a foris ſpe. appa. ho. intrin. autem ple. ſunt oſ. mor. Quarta eſt cū quis deſpectis ceteris appetit ſingulariter videri habere quod habet Hanc habuit iſte phariſeus q reputauit ſe ſingulariter iuſtum. et ideo hodie ſingulariter in tota mundo predicatur ſuperbus et iniuſtus vt qui voluit ſingulariter bonus apparere ſingulariter predicet̄ malus quia deus ſupbis reſiſtit Jaco. iiij.

¶ Quarta oratio phariſei fuit cōtumelioſa quia non ſum velut etiaʒ hic publican⁹ D. d. Iſte etiam publicanus eſt de numero ſup̄dictoꝝ ſcʒ raptoꝝ iniuſtoꝝ et adulteroꝝ. et p conſequens orando contumelias ei inferebat Pſal. Orō eius fiat in peccatum ¶ Quinto fuit mendoſa quia ea que dixit ſe non habere habebat. et que dixit ſe habere non habebat. Nam dixit ſe nō eſſe raptorem et bonitatem et gloriā que ē ſolius dei rapiebat Lu. xviij. Nemo bonus niſi ſolus de⁹. Yſa. xlij. glaʒ meā alteri nō dabo Item dixit ſe non eſſe iniuſtum et publicanū temere iudicauit et de numero maloꝝ dixit ipſum eſſe in quo magna iniuſticia cōſiſtit Item dixit ſe nō eſſe adulteꝝ et ipſe cuʒ ſupbia que eſt vxor dyaboli adulteriū cōmiſit dimiſſa humilitate q̄ debet eē vxor cuiuſlibet iuſti Sap. viij. Hanc queſiui mihi ſponſam aſſumere Itē dixit ſe ieiunare et ipſe ſicut lupus vento vane glorie paſcebatur Oſee. xij. Effraim paſcit ventū. Et ideo ieiunio dyaboli ieiunabat Yſid. Quia cibus abſtinent et praua agūt demones imitantur quibus cib⁹ ſemp abeſt et culpa ſp adeſt Item dicebat ſe decimas offerre omniū et tñ̄ illam decimā bonoꝝ opeꝝ deo nō attribuebat ſed ipſe ſibi iuſticiā ſuam attribuebat tanqʒ principio et de ipſa vanā gloriaʒ querebat tanqʒ finem Cuius oppoſitū facimus dū initiū et finem bonoꝝ opeꝝ deo attribuim⁹ qui eſt alpha et o principiū et finis omnium Apo. j. ¶ Sexto fuit fatuoſa quia ſicut vbi humilitas ibi ſapiētia vt dr̄ Pro. xvj. ita vbi ſupbia ibi ſtulticia ꝛ hoc apparet quātū ad ſex. ¶ Primo quia orōeʒ ſuā inordinate icepit. ſ. a grāꝝ actōne Miſſa enim que eſt valde ordinata orō incipit a ꝯfiteor et terminatur a deo gratias Ro. xiij. Que a deo ſunt ordinata ſunt. et ideo orō iſti⁹ nō fuit a deo qꝛ nō fuit ordinata Inchoanda ē enim orō in cōſideratōne et ꝯfeſſiōe pccō. ꝛ Prouer. xviij. Iuſt⁹ a principio ē accātor ſui Ex hoc enim humiliat̄ ꝛ ꝯpūgit̄ in lamētis et p ꝯn̄s orō ei⁹ aſcēdit ad deū Ecc. xxxv. Orō hūiliātis ſe nubes penetrat Scd̄o qꝛ bonitatē dei nimis artauit. nam eū qui vult oēs hoies ſaluos fieri et nō dat ſpūm ad mēſurā et dat oīb⁹ affluēter credidit ſolū ſe feciſſe bonū ꝛ ſolum ſe ſpū ambulare ꝛ eius bonitatem ſibi largitam fuiſſe ac ſi quis crederet ꝙ ſol in domo ſua tm̄ luceret Bern. Nolo vt nuſqʒ arbitreris ſolem iuſticie apparere et lucere niſi in cella tua.

Tercio quia de magna equitate gaudet di
cens Non ſum ſicut ceteri hominum qd̓ ta
le eſt ac ſi quis gaudereȝ qd̓ eſſet monſtrū in
natura Quarto quia ipſe venerat ad oran
dum et non orat ſed laudat ſe dicens . gra̅s
ago tibi domine quia non ſum ſicut ce.ho.
qd̓ eſt valde ſtultum ſcȝ ſe laudare coram
deo qui omnia nouit Secus eſſet corā ho-
minibus qui ignorant facta alioꝝ . Quin-
to quia infirmitates ſuas abſcondit ei a
quo ſanari deberet dicēs ſe nullum morbū
habere quia dixit non ſum raptor iniuſtus
neqȝ adulter Boe. Si operam medicātis
expectas oportet vt vulnus detegas Pro-
uer.xxviij . Qui abſcondit ſcelera ſua non
dirigetur Sexto quia elemoſinam petituꝰ
diuitias ſuas oſtentat qd̓ tale eſt ac ſi quis
iret petendo elemoſinam manibꝰ plenis au-
reis In orōne enim homo petit a deo ele-
moſinam ſpūalium bonoꝝ Et ideo debȝ fa
cere ſicut pauperes qui oſtendunt oēs mi-
ſerias ſuas et magis oſtendunt ſe miſeros
q̄ ſunt Et ſic patet orō phariſei que fuit ꝑ
ſumptuoſa effrontuoſa ſupba cōtumelioſa
mendoſa et fatuoſa. Secūdo deſcri-
bitur oratō publicani que fuit ꝑ contrariū
bona Nam fuit timoroſa pudoroſa doloro
ſa accuſatoria vera et ſapientia plena Pri
mo fuit timoroſa quia ꝓpter multitudinē
peccatoꝝ timebat appropinquare ſanctis
et ideo a longe ſtabant quod eſt cōtra mul
tos qui cognoſcunt ſe magnos peccatores
et ſedent iuxta altare et iuxta ſacerdotes.
Et nota hic de oſa quem dn̄s interfecit qꝛ
tetigit archam.ij. Re.xvj. Hic cadit exem
plum quod recitat beatus Gre.in dya. de
illa domina que cum de nocte polluta eſſȝ
a viro.iuit de mane ad dedicatōem orato-
rij ſancti Sebaſtiani et tetigit reliquias ei
us et ſtatim inuaſa eſt a dyabolo . Secūdo
fuit pondoroſa quia nō audebat oculoſ ad
celum leuare quia celi ꝑgmina per peccata
offenderat et celum amiſerat ideo ꝑ vere-
cundia non audebat celum reſpicere . vnde
eccleſia cantat. Non ſum dignos videre
altitudinem celi pre multitudine iniquita-
tis mee Tercio fuit doloroſa quia ꝑcutie-

bat pectus ſuum ſub quo eſt cor qd̓ magno
dolore ꝑcutiebatur interius magis q̄ pectꝰ
exterius Vere peccator debet ſumme dole-
re quia ꝓ tam modico bono amittit tot bo
na et incurrit tot peſſima mala Sic doluit
magdalena et ꝑcuſſa fuit in corde . Quar-
to fuit ſui accuſatoria . qꝛ ſe ſolū accūbat et
reū reputabat.pſ. Qm̄ iīqtatē ego cognoſ
co ⁊c̄.ij. Re.xxiiij. Ego ſum qui peccaui.
ego inique egi Quinto fuit vera . qꝛ ſicut
habebat in corde ita loquebatur ore et ſicͤ
erat interius ita oſtendebat ſe exterius. Ec
cleſiaſtici.iiij. Non confundaris ꝓ aīa tua
dicere verum qd̓ eſt contra multos q ſtant
in eccleſia ad orandum.et aliud habent in-
terius q̄ qd̓ oſtendūt exterius quia recipi-
unt oſculum pacis et nolunt pacem . et di-
cunt Dimitte nobis debita noſtra ſicut et
nos dimittimus debitoribus noſtris.et ta-
men non dimittunt ſuis offenſoribus offen
ſas Et ideo non recedunt iuſtificati ſicͤ hic
publicanus quia eis nihil dimittitur ſȝ hu
ic publicano omnia ſunt dimiſſa in quo pē
ſare debemus magnam dei miſericordiā in
humilem publicanū. Non audet publicāꝰ
appropinquare et deus appropinquat.non
audet ad celum reſpicere et deus reſpectu
miſericordie eum reſpicit.penaſ a ſe exigit
et deus ei ꝑcit culpam ſuam cognoſcit et
deus ei ꝯgnoſcit Sic humilis non audȝ a-
ꝓpinquare vt deus appropinquet nō aſpi-
cit vt deus aſpiciat premit conſcientiaȝ ſed
ſpem ſubleuat.ꝑcutit pectus et penas a ſe
exigit vt deus ꝑcat.confitetur vt deꝰ igno
ſcat.ignoſcit deus vt ille agnoſcat . Sexto
fuit ſapientia plena qd̓ patet q̄ntum ad ſex
opera ſapientis. Nam ad ſapienteȝ
ꝑtinet primo ſeipſum conſiderare Prouer
bio.xvij. Oculi ſtultoꝝ in finibus terre ſa
pientis autem oculi in capite ſuo . Sic iſte
oculos continebat ſubmiſſos ad conſiderā
dum peſſimum in quo fuerat Secundo fa
cta ſua ad debitum finem ordinando quia
ſapientis eſt ordinare.j. Coꝝ.xiiij. Omnia
ſcd̓m ordinem fiant in vobis Sic iſte ora-
tōem ſuam optime ordinauit ad iuſtifica-
tōem et veniam conſequendam quia deſcē

dit iuſtificatus in domum ſuam Tercō ad
ſapientem ꝑtinet a malo recedere et ad bo
num appropinquare. Job.xxviij. Timere
deum ipſum eſt ſapientia et recedere a ma
lo intelligentia Sic iſte receſſit a peccatis
et venit ad orōem Quarto ad ſapientē per
tinet res iuſto precio appreciari.nam ad ſa
pientem ꝑtinet vnamq̄qȝ rem tanti exiſti-
mare quanti habenda eſt Sic ille exiſtima
uit dum melius hominū putauit gratiam
dei habere et ei recōciliari Et ideo omnibꝰ
dimiſſis iuit ad templum ꝓ gratia dei ha-
benda quā ſecum reportauit Math.xiij. ſi-
mile eſt regnum celoꝝ homini negociatori
querenti bonas margaritas inuenta auteȝ
vna precioſa margarita ven.om. que ha.⁊
e.eam. Quinto ad ſapienteȝ ꝑtinet vltimū
finem conſiderare.nam ſapientia de altiſſi-
ma cauſa eſt ſcȝ de deo qui eſt vltimus fi-
nis Sap.vj. Cogitare enim de illa ſenſus
eſt conſummatus Hier.ix. In hoc glorie-
tur qui gloriatur ſcire et noſſe me Sic ille
vltimum finem in ſua orōne cōſiderauit.
ſcȝ deo cōiungi cui homo in orōe ꝯiūgitur.
Nam vt dicit Damaſcenus Orō eſt men-
tis aſcenſus in deum Vnde orātibus aplīs
ſpūſſanctus ſuper eos venit Sexto ad ſa-
pientem ꝑtinet meliora eligere Vnde phs
dicit ꝙ ſapientes bene et multum ſunt con
ſiliatiui vt meliora eligant Prouer.xj. vbi
multa conſilia ibi multa ſalus Sic ille me
lius elegit.ſ. ſeipſum hic punire ⁊ iudicare
Vnde ꝑcutiebat pectus ſuum ſe reū dicens
Primo Coꝝ.xj. Si noſmetipſos diiudica
remus non vtiqȝ iudicaremur vnde Augꝰ
Domine hic vre.hic ſeca.vt ineternuȝ mi
hi ꝑcas Et ſic patet oratō publicani q̄ ita
fuit fulta bonis ſicut orō phariſei malis .
Ecci.xxxiij. Vnum contra vnū.malum cō
tra bonū. Iuxta magnam vallem ſemꝑ eſt
magnus mons. Et ſic patet ſcd̓m. ¶ III
Tercio infertur vtriuſqȝ orōnis finiſ quia
publicanus fuit iuſtificatus ꝓpter humilē
orōem.phariſeo ꝓpter ſupbiam ſuā rema-
nente in fecibus ſuis Vbi eſt argumentuȝ
ꝙ melior eſt peccator humilis q̄ iuſtus ſu
perbus Augꝰ. Audeo dicere ſupbis eē vti

le in aliqd̓ apertum manifeſtumqȝ peccatuȝ
incidere vt ſibi diſpliceant qui iam ſibi pla
cendo ceciderant Salubrius enim Petrꝰ
diſplicuit ſibi quādo fleuit q̄ placuerat qn̄
negauit In fine autem reddit rōem huiuſ
diuerſitatis cum qua infert ſententiā gene-
ralem di.ꝙ omnis qui ſe exaltat humiliabi
tur et econuerſo que ſententia eſt firmata
coram deo et ſcripta et publicata in mūdo
quia omnis qui ſe humiliat coram oculꝭ ꝓ
prijs exaltabitur coram oculis dei et ī pre
ſenti et in futuro Et qui modicum humili
atur modicum exaltatur.et qui multū mul
tum.et qui nihil nihil Quia enim chriſtus
ſe ſuꝑ omnes humiliauit ideo ſuꝑ omnes
eſt exaltatus Phil.ij. Semetipſum exina-
niuit Et ſequitur. Propter quod deꝰ exal
tauit illum ⁊c̄. Et quia beata virgo pꝰ xp̄z
ſuper omnes humiliauit ſe ideo poſt chri-
ſtum ſuꝑ omnes exaltata fuit Lu.j. Quia
re.hu.an.ſue Et quia Johes poſt chriſtū
ſuper omnes ſe humiliauit ideo a xp̄o ſuꝑ
omnes eſt exaltatus et cōmendatus Et qꝛ
Achab modicū ſe humiliauit quia forinſe
cus ambulans dimiſſo capite indutus cili-
cio ideo deus parꝝ ipſum exaltauit dn̄s vſ
qȝ ad mortem ſententiā deiectōnis.iij. Re.
xviij. Nonne vidiſti Achab humiliatū co-
ram me ꝓpter quod non inducam malum
in diebus eius Et econuerſo de ſupbia qꝛ
qui multum ſupbit multum deprimitur et
qui modicum modicum Quia nanqȝ luci
fer multum ſupbiuit multum fuit depreſſꝰ
cum tota comitiua ſua.et ſimiliter ꝑmi pa-
rentes qui ſententiam grauiſſimam in ſe ⁊
ſua poſteritate receperūt Et qꝛ Nabu.mi-
nꝰ ſupbiuit mi.fuit depſſꝰ.ſ. ſeptē ānis qbꝰ
ſtetit cum beſtijs et poſtea reſtitutus ē . vt
patet Dañ.iiij. Qui autem iacet in imo n̄
poteſt cadere. Et ſic ptȝ totū de euangelio

¶ De epiſtola ſermo
LXXXVII

Tercio quia de magna equitate gaudet di cens. Non ſum ſicut ceteri hominum qd̃ ta le eſt ac ſi quis gauderz qd̃ eſſet monſtrũ in natura Quarto quia ipſe venerat ad oran dum et non orat ſed laudat ſe dicens . grãs ago tibi domine quia non ſum ſicut ce.ho. qd̃ eſt valde ſtultum ſcʒ ſe laudare coram deo qui omnia nouit Secus eſſet corã ho minibus qui ignorant facta aliorꝫ . Quin to quia infirmitates ſuas abſcondit ei a quo ſanari deberet dicẽs ſe nullum morbũ habere quia dixit non ſum raptor iniuſtus neqʒ adulter Boe. Si operam medicãtis expectas oportet vt vulnus detegas Pro uer.xxviij . Qui abſcondit ſcelera ſua non dirigetur Sexto quia elemoſinam petitur diuitias ſuas oſtentat qd̃ tale eſt ac ſi quis iret petendo elemoſinam manib⁹ plenis au reis In orõne enim homo petit a deo ele moſinam ſpũalium bonoꝝ Et ideo debʒ fa cere ſicut pauperes qui oſtendunt oẽs mi ſerias ſuas et magis oſtendunt ſe miſeros q̃ ſunt Et ſic patet orõ phariſei que fuit p̃ ſumptuoſa effrontuoſa ſupba cõtumelioſa mendoſa et fatuoſa. ¶ Secũdo deſcri bitur oratõ publicani que fuit ꝑ contrariũ bona Nam fuit timoroſa pudoroſa doloro ſa accuſatoria vera et ſapientia plena Pri mo fuit timoroſa quia ꝓpter multitudinẽ peccatoꝝ timebat appropinquare ſanctis et ideo a longe ſtabant quod eſt cõtra mul tos qui cognoſcunt ſe magnos peccatores et ſedent iuxta altare et iuxta ſacerdotes. Et nota hic de oſa quem dñs interfecit qr tetigit archam.ij. Re.xvi. Hic cadit exem plum quod recitat beatus Gre.in dya. de illa domina que cum de nocte polluta eſſʒ a viro.iuit de mane ad dedicatoẽm orato rij ſancti Sebaſtiani et tetigit reliquias ei us et ſtatim inuaſa eſt a dyabolo . Secũdo fuit pondoroſa quia nõ audebat oculoſ ad celum leuare quia celi ꝑmina per peccata offenderat et celum amiſerat ideo p̃ vere cundia non audebat celum reſpicere . vnde eccleſia cantat. Non ſum dignos videre altitudinem celi pre multitudine iniquita tis mee Tercio fuit doloroſa quia ꝑcutie bat pectus ſuum ſub quo eſt cor qd̃ magno dolore ꝑcutiebatur interius magis q̃ pect⁹ exterius Vere peccator debet ſumme dole re quia ꝓ tam modico bono amittit tot bo na et incurrit tot peſſima mala Sic doluit magdalena et ꝑcuſſa fuit in corde . Quar to fuit ſui accãtoria . qr ſe ſolũ accãbat et reũ reputabat.ps. Qm̃ iiqtatẽ ego cognoſ co ⁊c̃.ij. Re.xxiiij. Ego ſum qui peccaui. ego inique egi Quinto fuit vera . qr ſicut habebat in corde ita loquebatur ore et ſic erat interius ita oſtendebat ſe exterius. Ec cleſiaſtici.iiij. Non confundaris ꝓ aĩa tua dicere verum qd̃ eſt contra multos q ſtant in eccleſia ad orandum.et aliud habent in terius q̃ qd̃ oſtendũt exterius quia recipi unt oſculum pacis et nolunt pacem . et di cunt Dimitte nobis debita noſtra ſicut et nos dimittimus debitoribus noſtris.et ta men non dimittunt ſuis offenſoribus offen ſas Et ideo non recedunt iuſtificati ſicut hic publicanus quia eis nihil dimittitur ſʒ hu ic publicano omnia ſunt dimiſſa in quo pẽ ſare debemus magnam dei miſericordiã in humilem publicanũ. Non audet publicã⁹ appropinquare et deus appropinquat.non audet ad celum reſpicere et deus reſpectu miſericordie eum reſpicit.penas a ſe exigit et deus ei ꝑcit culpam ſuam cognoſcit et deus ei ꝯgnoſcit Sic humilis non audʒ a ꝓpinquare vt deus appropinquet nõ aſpi cit vt deus aſpiciat premit conſcientiaʒ ſed ſpem ſubleuat. ꝑcutit pectus et penas a ſe exigit vt deus ꝑcat.confitetur vt de⁹ igno ſcat.ignoſcit deus vt ille agnoſcat . Sexto fuit ſapientia plena qd̃ patet q̃tum ad ſex opera ſapientis. ¶ Nam ad ſapienteʒ ꝑtinet primo ſeipſum conſiderare Prouer bio.xvij. Oculi ſtultoꝝ in finibus terre ſa pientis autem oculi in capite ſuo. Sic iſte oculos continebat ſubmiſſos ad conſiderã dum peſſimum in quo fuerat Secundo fa cta ſua ad debitum finem ordinando quia ſapientis eſt ordinare.j. Coꝝ.xiiij. Omnia ſcd̃m ordinem fiant in vobis Sic iſte ora tõem ſuam optime ordinauit ad iuſtifica tõem et veniam conſequendam quia deſcẽ

dit iuſtificatus in domum ſuam Tercõ ad ſapientem ꝑtinet a malo recedere et ad bo num appropinquare. Job.xxviij. Timere deum ipſum eſt ſapientia et recedere a ma lo intelligentia Sic iſte receſſit a peccatis et venit ad orõem Quarto ad ſapientẽ per tinet res iuſto precio appreciari.nam ad ſa pientem ꝑtinet vnamq̃qʒ rem tanti exiſti mare quanti habenda eſt Sic ille exiſtima uit dum melius hominũ putauit gratiam dei habere et ei recõciliari Et ideo omnib⁹ dimiſſis iuit ad templum ꝓ gratia dei ha benda quã ſecum reportauit Math.xiij. ſi mile eſt regnum celoꝝ homini negociatori querenti bonas margaritas inuenta auteʒ vna precioſa margarita ven.om. que ha. ⁊ e.eam. Quinto ad ſapienteʒ ꝑtinet vltimũ finem conſiderare.nam ſapientia de altiſſi ma cauſa eſt ſcʒ de deo qui eſt vltimus fi nis Sap.vj. Cogitare enim de iſta ſenſus eſt conſummatus Hier.ix. In hoc glorie tur qui gloriatur ſcire et noſſe me Sic ille vltimum finem in ſua orõne cõſiderauit. ſcʒ deo cõiungi cui homo in orõe ꝯiũgitur. Nam vt dicit Damaſcenus Orõ eſt men tis aſcenſus in deum Unde orãtibus apl'is ſpũſſanctus ſuper eos venit Sexto ad ſa pientem ꝑtinet meliora eligere Unde ph's dicit ꝙ ſapientes bene et multum ſunt con ſiliatiui vt meliora eligant Prouer.xj. vbi multa conſilia ibi multa ſalus Sic ille me lius elegit.ſ.ſeipſum hic punire ⁊ iudicare Unde ꝑcutiebat pectus ſuum ſe reũ dicenſ Primo Coꝝ.xj. Si noſmetipſos diiudica remus non vtiqʒ iudicaremur vnde Aug⁹ Domine hic vre.hic ſeca.vt ineternuʒ mi hi ꝑcas Et ſic patet oratõ publicani q̃ ita fuit fulta bonis ſicut orõ phariſei malis . Eccl.xxxiij. Unum contra vnũ.malum cõ tra bonũ. Iuxta magnam vallem ſemp eſt magnus mons. Et ſic patet ſcd̃m. ¶ Tercio infertur vtriuſqʒ orõnis finiſ quia publicanus fuit iuſtificatus ꝓpter humilẽ orõem.phariſeo ꝓpter ſupbiam ſuã rema nente in fecibus ſuis Ubi eſt argumentuʒ ꝙ melior eſt peccatoꝝ humilis q̃ iuſtus ſu perbus Aug⁹. Audeo dicere ſupbis eẽ vti le in aliqd̃ aptum manifeſtumqʒ peccatuʒ incidere vt ſibi diſpliceant qui iam ſibi pla cendo ceciderant Salubrius enim Petr⁹ diſplicuit ſibi quãdo fleuit q̃ placuerat qñ negauit In fine autem reddit rõem huiuſ diuerſitatis cum qua infert ſententiã gene ralem di.ꝙ omnis qui ſe exaltat humiliabi tur et econuerſo que ſententia eſt firmata coram deo et ſcripta et publicata in mũdo quia omnis qui ſe humiliat coram ocul' ꝓ prijs exaltabitur coram oculis dei et ĩ pre ſenti et in futuro Et qui modicum humili atur modicum exaltatur.et qui multũ mul tum.et qui nihil nihil Quia enim chriſtus ſe ſup omnes humiliauit ideo ſup omnes eſt exaltatus Phil'.ij. Semetipſum exina niuit Et ſequitur. Propter quod de⁹ exal tauit illum ⁊c̃. Et quia beata virgo p⁹ xp̃ʒ ſuper omnes humiliauit ſe ideo poſt chri ſtum ſup omnes exaltata fuit Lu.j. Quia re.hu.an.ſue Et quia Johes poſt chriſtũ ſuper omnes ſe humiliauit ideo a xp̃o ſup omnes eſt exaltatus et cõmendatus Et qr Achab modicũ ſe humiliauit quia forinſe cus ambulans dimiſſo capite indutus cili cio ideo deus parꝫ ipſum exaltauit dñs vſ qʒ ad mortem ſententiã deiectõnis.iij. Re. xviij. Nonne vidiſti Achab humiliatũ co ram me ꝓpter quod non inducam malum in diebus eius Et econuerſo de ſupbia qr qui multum ſupbit multum deprimitur et qui modicum modicum Quia nanqʒ luci fer multum ſupbiuit multum fuit depreſſ⁹ cum tota comitiua ſua.et ſimiliter pmi pa rentes qui ſententiam grauiſſimam in ſe ⁊ ſua poſteritate receperũt Et qr Nabu.mi n⁹ ſupbiuit mi.fuit depſſ⁹.ſ.ſeptẽ ãnis qb⁹ ſtetit cum beſtijs et poſtea reſtitutus ẽ . vt patet Dañ.iiij. Qui autem iacet in imo ñ poteſt cadere. Et ſic ptʒ totũ de euangelio

¶ De epiſtola ſermo
LXXXVII

N Otum vobis facio euãgelium
quod predicaui vobis .j. Co.
xv. Hec eſt parſ ſecunda toci⁹
prime epſe cor. In qua poſtq̃
egit de donis ſpi.ſan.agit de reſurrectionẽ
mort.orum . Et quia reſurrectio chriſti ẽ
cauſa noſtre reſurrectionis.quia vt dicit
infra.ſi chriſtus reſurrexit et nos reſurge
mus.ideo probata chr ſti reſurrectione p
bata erit et noſtra .Et idcirco primo i hac
ep iſtola probat chriſti reſurrectionem.in
qua quattuor facit.quia enim antequam
chriſtus reſurgeret. reſurrectio mortuor
erat valde difficilis ad credendum et apud
multos quaſi ipoſſibilis videbatur prop.
ter quod per quoddam dictum dei exo.iij.
chriſtus eam probauit d.Ego ſum deus a
braam deus yſaac deus iacob. Non eſt de⁹
mortuorum ſed viuentium. Ideo apſs in
hac parte primoponit prologum in quo
reddit auditores beniuolos et attentos ad
probationem reſurrectionis audiendum.
In principio epiſtole Secundo ipſã chri
ſti reſurrectionem probat per ſcripturas.q̃
ſunt teſtimonium ad credendum ibi. Tra
didi enim vobis in primis quod et accepi
quoniam chriſtus mortuus eſt. Tercio idẽ
probat per teſtimonium multorum qui vi
derunt chriſtum reſuſcitatum et per ſuum
quia etiam paulus ipſum vidit.quorũ te
ſtimonium nullatenus eſt ſpernendum ibi
Et quia viſus eſt cephe et poſt hoc vnde
cim.Quarto oſtendit quod ſuum teſtimo
nium eſt ydoneum ad credendũ ibi. Gra
tia dei ſum id quod ſum et gratia eius in
me va.ũ fuit. ¶ Prio ergo ponit quẽ
dam prologum in quo reddit auditores be
niuolos et attentos dicens . Notum facio
vobis fratres ſcilicet in fide et dilectione e
uangelium id eſt.bonam et veram et ſalu
brem nuntiationem.Et nota quod euange
lium aliquando ſumitur ſtricte pro his tan
tum que in quattuor euangeliſtis continẽ.
tur.aliquando euangelium nunciatio appel
latur per quam peruenitur ad regnum eter
num.ꝛ ſic accipitur hic. Gloſa ſuper illud
Mar.j. Initiuz euangelij.euangelium eſt

nunciatio per quam proprie ad regnuz ce
lorum et ad remiſſionem peccatorum per
uenitur.Dicit ergo. Notũ vobis facio euã
gelium quod predicaui vobis ſcilicet alias
quod ꝛ accepiſtis.id eſt acceptaſtis. in quo
et ſtatis ſcilꝫ in ipſo perſeuerando p gram
fidei et dilectionis dei. per qd et ſaluamini
ſcilicet iam in ſpe et tandez ſaluandi in re.ſi
tamen teneris tanq̃ memores ꝛ attenti qua
ratione predicauerim vobis id eſt.quo fine
quia vt vos lucrarer chriſto.ij.Cor.xij.nõ
quero veſtra ſed vos niſi fruſtra credidiſtis
q.d. nõ tenuiſſe quomodo predicaui eſt fru
ſtra crediddiſſe quod eſt magnum damnum
Haymo.fruſtra credit qui ab ipa fide poſt
moduz recedit. Nota ergo ꝙ in hac prima
parte ad duo monemur.ſcilicet ad audien
dum verbum dei . et ad obſeruandum et te
nendum opus. Primo monemur ad audi
endum euangelium.id eſt bonam annuncia
tionem.id eſt verbũ dei.et hoc pprer quin
q̃ bona q̃ facit i audiẽte. ¶ Prio illu
minat intellectum de credendis.de ſperãdis
de amandis.de agendis.et de omnibus ne
ceſſarijs ad ſalutem .Actu.xx. Non eñ ſub
terfugi quominus annunciarem vobis om
ne conſilium dei. Pſal. Lucerna pedibus
meis verbum tu. et lu.ſe.me.Secundo fa
cit recipere fidem que ẽ fundamentũ oium
bonorum et nihil eſt homini bonum ſine ip
ſa.Ro.x. Ergo fides eſt ex auditu. audit⁹
autem per verbum chriſti. Per quam aiã
ma deſpõſatur chriſto Oſee.ij. Sponſabo
te mihi in fide tercio inflãmat affectuz. In
predicatione enim mõſtratur ꝙ de⁹ eſt ſum
mum et perfectum bonum. omnia bona in
ſe continens . Omnia alia bona ſunt bona
fallatia et imperfecta. Et ideo animus au
ditorum accenditur ad ipſum ſuper omnia
diligendum quia bonum non mouet volun
tatem niſi cognitum. cognitum autem mo
uet. quia vt dicit philoſophus. bonum eſt
quod omnia appetunt. Hoc optime patet
Actu.x. vbi dicit ꝙ loquente petro cecidit
ſpiritusſanct⁹ ſup omes qui audierũt vbũz
Quarto monet ad penitentiaz. predicator
enim oſtendit mala que peccator p pccãtũ

incurrit que ſunt infinita.et bona que per
dit que ſimiliter ſunt infinita Oſtendit eti
am q̃ vile et beſtiale et periculoſum ẽ i pec
cato manere quia ſi moreretur ſtatim ad i
ferna deſcenderet que omnia cõſiderãs pec
cator niſi ſit omnino beſtia cõteritur et re
dit ad penitentiam Actu.ij. His auditis c
puncti ſunt corde et dixerũt ad petrũ ꝛ reli
quos apſos Quid faciemus fratres .ꝛ ait
Petrus Penitentiam agite Hoc eſt con
tra multos qui dicunt quare vado ad pre
dicatõem ex quo non facio quod dr . Ego
ſcio quid debeo facere Talis errat qꝛ fre
quenter homo cõpungitur in predicatõne
vt dictum eſt et venit malus ad predicatõ
nem et redit bon⁹ cum bono pposito Quĩ
to facit tempalia contemnere In predica
tõne enim oſtenditur ꝙ omnia bona tẽpa
lia ſcꝫ diuitie delicie et honores ꝛc̃.ducunt
ad doloroſum finem quia vel homo dimit
tit ea p mortem vel ipſa dimittunt eũ p ad
uerſam fortunam et ꝙ quicũqꝫ ipſa dimit
tit habebit bona eterna qd conſiderãs ho
mo ſapiens contemnit et reliquit ea Sic a
poſtoli audientes chriſtum predicare om
nia dereliquerunt Math.xix. Ecce nos re
liquimus oia et ſecuti ſum⁹ te. ¶ Secũ
do monemur ad tenẽdum et ſtandũ p opus
in ſermone dei et hoc propter quattuor
¶ Primo quia niſi in ſermone dei noſtri ma
neamus omnia bona fruſtrantur in nobis
et gloria dei et paſſio chriſti et merita ſan
ctoꝝ et ſacramenta eccleſie et dona et vir
tutes et bona nature et fortune et gratie ac
etiam bona que fecimus.et breuiter omnia
ſunt fruſtra et non includunt debitum finẽ
non pmanẽte in ſermone dei Eccs.ix. qui
offendit in vno multa bona pdet . Secũdo
quia pmanentia in ſermone dei facit diſci
pulum chriſti qd eſt magis q̃ eſſe cardina
lem pape. Joh.viij. Si manſeritis in ſmo
ne meo vere diſcipuli mei eritis Tercio facĩ
hominem liberum Jo.viij.Si manſeritis
in ſermone meo vere diſcipuli mei eritis ꝛ
cognoſcetis veritatem et veritas liberabit
vos Nam talis obſeruantia eripit hominẽ
de ſeruitute dyaboli et viciorum et transfert i

libertatam glorie filioꝝ dei Gal.iiij. Ita
qꝫ non ſumus ancille filij ſed lib .qua lib
tate xps nos libe . qd ſic patet ſicut dic phs
Liber eſt qui eſt cauſa ſui Seruus autez ẽ
qui eſt cauſa alterius qui non opatur ſibi
ſed domino Et ſecũdum hunc modum ob
ſeruãs ſermonem dei eſt liber quia oia bo
na que facit ſunt ſua.j.Cor.iij . Oia vra
ſunt vos autem chriſti chriſtus autem dei.
Peccator autem omnia pdit quia animaz
aufert dyabolus corpus comedũt vermes
et bona temporalia aufferunt conſanguinei
et ſic eſt cauſa alterius. Quarto facĩ homi
nem immortalem. Johã.viij. Si quis ſer
me.ſer.mor.non guſ.ineter.ſed trãſ.de mor.
ad vitam. Quia mors nature conuertitur
in vitam glorie. Et ideo non dꝫ dici ꝙ mo
riatur.ſed ꝙ tunc incipit viuere. quia vt di
cit philoſoph⁹ quãdo introducitur perfecti
or et nobilior forma et abijcitur impfectior
talis non debet dici corruptio ſed generatio
vt quando corpori humano infunditur ani
ma rationalis.q̃uis anima ſenſitiua et vege
tatiua corrumpatur.tamẽ dicitur ꝙ tũc ho
mo generatur.Et ſic patet primuz. ¶
¶ Secundo chriſti reſurrectionem probat p
ſcripturas dicens Tradidi eñ vobis in pri
mis.i.inter prima et maxima que vobis
predicaui hoc fuit vnum ſcilicet ꝙ chriſtus
mortuus eſt pro peccatis noſtris et ſepult⁹
et tercia die reſurrexit ſicut ſcripture teſtan
tur. Nam de eius morte.Yſa.ꝛ. Hier.teſtã
tur aperte.et ſimiliter. Daniel qui ait.poſt
lxx.ebdomadas occidetur chriſtus.Dan.ix.
De ſepultura dicitur.Yſa.liij. Dabit impi
os pro ſepultura et diuites pro morte ſua
In eodem.xj. Erit ſepulcrum eius glorio
ſum.De reſurrectione vo dr . Oſee.vj.Vi
uificabit nos poſt duos dies et in die tercia
ſuſcitabit nos.Et ſic patꝫ ſecundũ. ¶
¶ Tercio poſtq̃ probauerit chriſti reſurrecti
onem per ſcripturas. probat eandẽ per teſti
monium hominum dicens ꝙ chriſtus poſt
reſurectionem viſus eſt cephe. id eſt petro
vt patet. Luce.xxiiij. Et poſt hoc vndecim
vt patet Johã.xx. Deinde viſus eſt pluſq̃
quingentis fratribus ſimul. ex quib⁹ multi

manent vſq3 adhuc ꝑmpti ſi opuſ eſt ad te
ſtificandum hoc Quidam dormierūt.id ē.
mortui ſunt Hoc ex euangelio non poteſt
oſtendi Deinde viſus eſt Jacobo nec pōt
hoc oñdi ex euangelio Et dr hic Jacobuſ
fuiſſe Jacobus alphei qui fuit epūs hiero
ſolimitanus de quo dicit haymo ꝙ in paſ/
cene deuouit ſe non comeſturum donec vi/
deret xpm a mortuis reſuſcitatum Deinde
viſus eſt apoſtolis omnibus et hoc in die
aſcenſionis vt pa.et Mar.xvj.et Actu.j.
Et nota hic ꝙ non facit mentōem de appa
ritionibus que facte ſunt mulieribus quia
olim mulieres non recipiebātur in teſtimo
nium Nouiſſime autem omnium apoſtolo
rum viſus eſt et mihi vt patet Actuū ix.
Dixit Ananias Salue frater dñs noſter ie
ſus chriſtus miſit me qui apparuit tibi in
via qua veniebas tanq̄ abortiuo .D.o.be/
ne dico nouiſſime quia abortiuus ſum iter
apoſtolos Vocat ſe abortiuum quia quaſi
extra tempus natus eſt et quia violent na/
tus et quaſi coactus conuerſus ad dominū
vel quia minor alijs conſideratōe ſtatus p̄
teriti Et hoc eſt qđ ſubdit .Ego ſum mini
mus apoſtolor̄ ſcđm tempis acceſſionem
qui non ſum dignus vocari apoſtol9 quia
pſecutus ſum eccleſiam dei Act.ix.Saulus
adhuc ſpi.mi.et ce.in diſ.do.¶ Moraliter
ex hoc ſecūdo et tercio mēbro ad noſtram
edificatōem tria recipere debem9.¶ Pri
mum eſt vt a peccatū ſumme caueamus et
deteſtemur quia ꝓ ipſo delendo mortuus ē
filius dei Ro.iiij.Traditus eſt ꝓpter deli
cta noſtra et reſur.ꝓpter iu.Dicit̄ đ adam
ꝙ v dens abel filiū ſuum mortuū et cōſide
rans ꝙ niſi peccaſſet non fuiſſet mortuus
fleuit peccatum ſuum centum annis in qua
dam valle ſe tanq̄ in carcere recollocās q̄
to ergo magis debemus abhorrere peccatū
cum filius dei ſit ꝓ ipſo mortuus Nos eti
am ex peccato quatuor mortes icurrimus.
¶ S. Prima eſt vita amara qua in hac
valle miſerie viuimus que morti equipara
tur.Eccle.xxx.Melior ē mors q̄ vita ama
ra.De qua dicit̄. Gene.ij. Quacunq3 die
comederis ex eo morte morieris.i.amare vi

vere incipies. Secunda eſt ſepatio gratie
dei ab anima per culpa3.propter quod om/
nes naſcuntur filij ire.vt dicit.iob. Tercia
eſt ſeparatō aīme a corpore.propter quod
omnes morimus.Roma.vj.Stipendia pec
cati mors. Quarta eſt ſeparatio aīe a deo
et a vita beata. Omēs iſtas quattuor mor
tes incurrimus per peccatum factum per
primos parentes. et ideo multum debemus
timere peccare.quia ſi peccauerimus omēs
iſtas quattuor mortes peiores ſine compa/
ſentiemus et maxime quartam ſcilicet ſepa
rationem anime a deo et a vita beata.q2 cum
hoc deputabimur ſupplicijs eternis. Quis
ſupplicium eternum principaliter conſiſtat
in ſeparatione anime a deo. vt dicit. Chri
Quod ſupplicium non incurrimus ex pri/
morum parentum peccato. ſed ex proprijs
peccatis.quia qui ſolum cum peccato pri/
morum parentum mortui ſunt de tali ſepa
ratione nullam penam habent.¶ C. Se
cundum eſt vt cum chriſto moriamur ſepe
liamur et reſurgamus. Primo debem9 mo
ri cum chriſto in cruce penitentie Mathei
xvj.Si quis vult poſt me venire abneget
ſe.id vitam carnalem et tollat crucem ſua3
ſcilic3 penitentie ⁊ ſequatur me.Sicut faci
ebat apoſtolus qui dicebat chriſto cofixus
ſum cruci.Gala.ij.Et iteru3. Ego ſtigma
mata domini noſtri ieſu chriſti in corpore
meo porto.Gal.vj.Et ad hoc vt peniten/
tia ſit facilior debemus de omnib9 amaris
et duris que xpūs ꝓ nobis ſuſtinuit facere
vnum faſcē et in corpe noſtro ponere Cā.
j.Faſciculus mirre dilectus meus mihi in/
ter vbera mea cōmorabitur Et tūc omnis
amara huius vite dulcorantur .et omnem
paſſionem patienter feremus.Gre.Si paſ
ſio domini ad memoriam reuocetur nihi ē
adeo durum quod non equo animo tollere
tur Quod figuratum fuit quādo filij iſra
hel venientes in marath inuenerunt ibi a/
quas amaras quas non potuerunt bibere.
et dominus oſtendit Moyſi lignum qđ mit
tens Moyſes in aquas ſtatī dulcorate ſūt.
Exo.xv.¶ Secundo debemus ſepeliri cu3
chriſto vt ſicut anima chriſti ad inferos

deſcendit corpe cu3 tumulo remanente.ita
et nos debemus ad infernum ꝑ animi cogi
tatōem ire Yſa.xxxviij.Ego dixi in dimi/
dio die2 meo2 vadam ad portas inferi. de
bemus quottidie cogitare pena2 inferni a/
cerbitatem De qua dicitur Job.xxiiij. ab
aquis niuium tranſeunt ad calorem nimiu3
Pſal. Ignis grando nix glacies ſpūs pro
cella2 pars calicis eo2 Et pena2 inferni
eternitatem.math.xxv. Ibunt hi i ſuppli/
cium eternum et iudicij vltimi horribilita
tem Hiero. Siue comedam ſiue biba3 ſiue
aliud quid facio ſēp illa vox horribilis ſo
nat in auribus meis.ſurgite mortui venite
ad iudicium Eccl.vij. Memorare nouiſſi/
ma tua et ineter.non peccabis ¶ Tercio debe
mus reſurgere cum xpo.i.in nouitate vite
gratie ambulare Ro.vj.Quo xpūs reſur/
rexit a mortuis ꝑ gloriam patris ita ⁊ nos
in nouitate vite ambulemus . Sunt multi
qui poſtquam mortui fuerint in pecca
tis nunq̄ volunt reſurgere Prouer. xxvj.
Sicut oſtium vertitur in cardi.ſuo ſic pi/
ger in lectulo ſuo.id eſt. in concupiſcentia
carnis ſue.Contra quos Aplus Ad Eph.
ij.Surge qui dormis et exurge a mortuis
et illu.te xpūs Surgamus ergo in triduo
cum chriſto.i.in vera contritōe pura cōfeſ
ſione et pfecta ſatiſfactōe Surgamus ⁊ im
mortales cum xpo vt non amplius pecca/
to2 morte peſſima moriamur Ro.vj.xpūſ
reſurgens a mortuis iam non moritur ⁊c̄.
¶ Terciū ꝙ debemus accipe vt et reſurre
ctōem noſtram ꝓbem9 ſicut ⁊ xpūs probe
uit ſuam. Probauit autem xpūs ſuam re/
ſurrectōem tripliciter ſc3 ꝑ oſtſionem vul/
nerum Joh.xx.Oñdit eis latus et manuſ
per palpatōem carnis Lu.xxiiij. Palpate
et videte Et ꝑ ꝯmeſtionem faui mellis ⁊ ꝑ
tis piſcis aſſi. Ibidem. Habetis hic aliqđ
qđ manducetur at illi obtulerunt ei partē
piſcis aſſi et fauū mellis.¶ H . Tria eñ
ſunt ſigna ꝙ quis vere ſurrexit a morte cul
pe et peccati. Primū eſt oſtenſio vulneru3
id eſt peccato2 Si enim peccata pure ⁊ cla
re oñderimus ſacerdoti ſignū eſt ꝙ vere re
ſurreximus.j. Joh.j.Si cōfiteamur pec

cata noſtra.fidelis et iuſtus eſt vt remittat
nobiſ peccata noſtra Prouer.xxviij.Qui
abſcondit ſcelera ſua non dirigetur qui aūt
cōfeſſus fuerit et reliquerit ea miſericordi
am conſequetur.Secundū eſt palpatō car
nis quando enim homo ꝑmittit ſe palpare
a penis in carne ſua et ab aduerſis in filijs
et amicis ſuis et ab aduerſa fortuna ſua in
rebus ſuis et non murmurat. ſignum eſt ꝙ
vere reſurrexit In omnibus iſtis trib9 ꝑ/
miſit ſe palpari Job et in omnibus nō pec
cauit neq3 ſtultum quid cōtra deum locu/
tus eſt Job.j.Sed quando murmurat in
aduerſis vt filij iſrael qui ſtati3 vt defecit
eiſ aqua murmurauerūt cōtra Moyſen di
centes vtinam mortui eſſemus in egipto .ſi
gnum eſt qđ non reſurrexit Terciū eſt cō/
meſtio quia ſi comedit fauum mellis.i. ver
bum dei qđ eſt cibus anime Math. Quar
to Non in ſolo pane viuit homo ſed in om
ni verbo quod ꝓcedit ex ore dei Qđ pala/
to ſano eſt ſup mel dulce Pſal. Quā dul/
cia faucibus meis eloquia tua ſup mel ori
meo Comedit etiam piſcem aſſum.i. chri/
ſtum aſſatum in ligna crucis ſc3 in ſacra/
mento altaris et hoc digne ſignū eſt qđ ve/
re reſur . Qui aūt neutr̄ digne comedit .ſi
gnum eſt ꝙ non reſurexit quia niſi is qui đ
graui ſurgit infirmitate confortetur cibo
moritur Et nota hic de animali non rumi
nante de quo non poterat fieri ſacrificium
deo nec erat cibus aptus pplo dei et ſignifi
cat ꝙ iſte qui verbum dei non maſticat ſed
deglutit at corpus chriſti non diiudicat ne
q3 diſcernit ab alijs cibis non eſt de popu/
lo dei nec poteſt deo ſacrificare Et ſic pat3
tercium.¶ K . Quarto oſtendit ſui teſti/
monij ydoneitatem quia licet rōne ſtatuſ p̄
teriti ſuum teſtimoniū non eſſet efficax ta/
men rōne ſtatus in quo tunc ꝑ gratiam dei
erat ſuum teſtimonium efficax erat ad cre/
dendum ſicut et alio2 aplo2 quia ꝑ gratiā
dei erat aplus ſicut et alij.et ꝑ eandē grati/
am multum ꝓfecerat eccleſie nec vacua in
ipſo māſerat Et ſic pt3 totā de epla·

Dominica .xij. de euangelio ſermo LXXXVIII

Exiens ieſus de finibus tyri
venit ꝑ ſydonem ad mare gali
lee inter medios fines decapo-
leos Mar. vij. Sicut dicit A-
poſtolus Ad Ro. v. Sicut ex
vno homine peccatum et condemnatō ꝓ-
ceſſit in multos imo in omnes ꝓpter quod
oēs naſcimur filij ire multomagis ex vno
homine ieſu chriſto iuſtificatō et ſalus in
omnes abundauit Ex peccato autem pri o
rum parentum gratiam dei ꝑdidimus. Et
penas multas incurrimus . nam gratuitis
ſumus expoliati et in naturalibus vulne-
rati Filius autem dei veniens in mundum
gratie dei nos reſtituit et naturalia noſtra
membra ſanauit in ꝑte. tandem corpus et
animam plenarie ſanaturus. De hac ergo
materia pñs euangelium tractat. Nam in
ipſo quoddam chriſti miraculum recitat
quomodo ſcꝫ linguam et aures cuiuſdam
ſanauit ſurdi et muti per que peccatoris ſa
natio deſignatur. que fit ꝑ gratie dei reſti-
tutōem Circa quod miraculum euangeli-
ſta tria facit Primo antecedentia miracu
lum deſcribit et narrat In princi. euange.
Secundo ipſum miraculum a xp̄o factum
recitat et exarat ibi Et apprehendens euꝫ
de turba ſeorſum miſit digitos ſuos in au-
riculas eius et expuens tetigit linguam eiꝰ
Tercio ſubſequentia miraculuꝫ ſubnectit
et notat ibi. et p̄cepit eis ne cui diceret. q̄to
autem magis eis p̄cipiebat tantomagis plꝰ
predicabant et eo amplius ammirabantur
dicentes. bene omnia fecit. A . Circa p̄
mum tria ponuntur. Primum eſt aduētꝰ
ſaluatoris ad humanam miſeriam . qꝛ exi.
de fin. ty. ⁊c̄. Secundum eſt adductō pec-
catoris ad diuinam clementiā . quia addu.
ei ſur. et mu. Tercium eſt deprecatio interceſ
ſoꝝ ꝓ ſanitate recipienda quia deprecabā-
tur illum vt imponat il. ma. Primo er-
go ponitur aduentꝰ ſaluatoris ad humanā
miſeriam. nam filius dei videns humanaꝫ
miſeriam et ſeruitutem duriſſimam qua ſub
dyaboli imperio omni famulatu viciorum
impie p̄mebatur compaſſus eſt ei et deſcen
dit de celo vt eam liberaret. et vt ei ꝑfecte
cōpateretur voluit eius miſerias experiri.
Hebre. iiij. Non habemus pon. qui n̄ poſ.
compa. infir. noſ. temp. au. per omnia . Et
Ibidem. ij. Debuit enim ꝑ omnia fratribus
aſſimilari vt miſericors fieret Et quia in
natura diuina nullam penam poterat expe
riri ideo factus eſt homo et venit ꝑ ſydo-
nem. i . per triſticiam humane nature. nam
ſydon venatō triſticie interpretatur vſqꝫ
ad mare. id eſt. adꝰ vſqꝫ amaritudinē cru-
cis inter medios fines decapoleos. id ē. ſub-
ditꝰ decalogo preceptoꝝ legis. quia legem
non venit ſoluere ſed adimplere Et no ꝙ
hec decapoleos huius decapoleos vel de-
capolios idem eſt qđ decapolis et eſt regio
decem vrbium trans iordanem ad orienteꝫ
poſita in cuius regionis medio tyrus et ſy-
don ſunt Sic ergo anguſtias noſtras aſſū-
pſit. amaram mortem guſtauit. et legeꝫ ſer-
uitutis ſeruauit. vt de his omnibus nos li
beraret Gal. iiij. Miſit deus fi. ſ. fac . ex
mu. fac. ſub le. vt eos qui ſub le. e. redi. In
ter miſerias autem humane nature. eſt cor
poralis infirmitas ⁊ macula pcci. Et ideo
filius dei vt oſtenderet ꝙ ſolum in mundū
venerat vt humanam naturam a miſerijs
liberaret. cepit eaꝫ ab infirmitatis miſeria
⁊ a peccati macula liberare. Lu. vj. Virtꝰ
de illo exibat et ſanabat omnes. Unde iſtū
ſurdum ⁊ mutuꝫ. et corꝑaliter ⁊ ſp̄ualiter
ſanauit eo ꝙ quemcūque ſanauit in corꝑe
ſanauit et in anima. qꝛ vt dicit auguſt. Dei
perfecta ſunt opa. Secundo ponitur ad
ductō peccatoris ad diuinā clementiā . qꝛ
q̄uis filius dei venerit in mundum cū ſac
co gratiaꝝ et virtutum et donoꝝ ſp̄uſſan-
cti ꝑatus omnibus dare gratis tamen indu
ratus et obſtinatus in malo nolebatur ad
ipſum accedere vt gratijs et virtutibus di
taretur Job. xxj Qui dixe. deo rece. a no.
ſci. vi. tu. no. Et ideo deus de exuberāti di-
uerſis modis adduxit eum ad ſe. Cariſſimi

Parabola hec eſt temꝑis inſtantis Nam Fili-
us dei ſtat ad oſtiū anime et pulſat et vult
intrare ad nos cum ſacco pleno oim bono
rum Apo. iij. Ego ſto ad oſtium et pulſo
ſi quis ap. mihi introibo ad illum. Et nos
miſeri obcecati nolumus ei apꝑire in luto
fecis et in lacu miſerie potius marceſcere
eligentes Sed deus in miſericordia copio-
ſus non attendit ad miſerias noſtras ſed di
uerſis vijs ad ſe ducere nos conatur ne tā-
tum bonum q̄tum nobis vult dare ꝑdamꝰ
B . Nam aliquos ducit ad ſe ꝑ verbū
predicatōnis dum verbo predicatoris dat
virtutem cōpungendi cor Pſal. Ecce da-
bit voci ſue vo. vir. ita ꝙ peccator in ipſo
verbo predicatoris cōpungitur et ad deum
redit Act. ij. His auditis compuncti ſunt
corde et dixerunt ad petꝝ et ad reliquos a
poſtolos Quid faciemus viri fratres. per
ſubtractōem autem talis virtutis dicit deꝰ
cor peccatoris indurare Exo. iiij. Ego in-
durabo cor pharaonis et non dimittet po-
pulum Quod eſt ſignum magne ire dei qñ
homo in predicatōne nullo modo conterit
Quoſdam ducit ad ſe ꝑ graues infirmita-
tes Pſal. Multi ſunt infir. poſtea accele.
Quoſdam ꝑ aduerſa et varia tribulatōnū
genera Oſee. vj. In tribulatōne ſua mane
conſurgent ad me Quoſdam ꝑ ꝓſpera. ps.
Confi. tibi cum benefe. ei Quia vt dic̄ boe
tius Deus facit ſicut bonus medicus q vni
cuiqꝫ tribuit ſicut ſibi expedire cernit Naꝫ
quidam frāguntur in aduerſis et quidā diſ
ſoluūtur in ꝓſperis et quidam in dignita-
te ꝑeunt et quidam in dignitate ſaluātur ⁊
ſic de alijs. et ideo ꝑ diuerſa et multa ducit
ad ſe ſaluandos. Nam omnes ſaluādos du
cit et attrahit ad ſe ex gratia ſp̄eali Jo. vj
Nemo poteſt venire ad me niſi pater q me
miſit tra. eum. Tercio ponitur dep̄catio
interceſſoꝝ ꝓ ſanitate recipienda quia dep̄
cabantur eum vt imponat illi manū. i. con
ferat virtutem et ſanitatem Ubi notandū
ꝙ ꝑ iſtum ſurdum et mutum peccator itel
ligitur qui ꝑ ſe ad deum accedere non pōt
ideo oportet vt adducatur. nec ꝑ ſe pōt gra
tiam interpretare eo ꝙ inimicus dei ē. grā
autem conceduntur amicis. et ideo oportet
vt amici dei ꝓ ipſo orent Job. xlij. Ser-
uus meus iob orabit ꝓ vobis. faciem eius
ſuſcipiam vt nō vobis imputetur ſtulticia
et ideo quottidie peccatores conuertuntur
et recipiunt gratiam dei. quia quottidie ec
cleſia iuſtoꝝ rogat pro eis deum Ideo con
uerſus eſt Paulus quia Stephanus ꝓ eo
rogauit vt dicit Augꝰ. et ideo augꝰ cōuer-
ſus eſt et recepit gratiam dei quia maẜ ei-
us ꝓ ipſo rogauit Unde iuſti non ſolū ſa-
nitatem anime ſed etiam dilatōem ſentētie
dei impetrant peccatoribus vt patet in exē
plo qđ chriſtus poſuit de colono qui impe
trauit a domino ne ficulneam iſto anno ab
ſcideret Lu. xiij. Optimum eſt ergo habe-
re amiciciam ſeruoꝝ dei et cum eis habita
re quia angeli dei non potuerunt ſubmer-
gere ſodomā et alias ciuitates donec loth
habitauit in eis. et ꝓmiſit deus ꝑcere omni
bus illis ciuitatibus ꝓpter decem bonos ſi
ibi fuiſſent inuenti. vt patet Gen. xviij. Si-
gnificatur autem peccator ꝑ ſurdum ⁊ mu
tum vt dicit theophilus. ſic facit dyabolus
peccatorem. nam facit eum mutum ne con
ſiliū vl' auxiliū a deo ⁊ ſcis petat vl' pecca-
ta confiteatur Facit eum ſurdum ne predi
catōem ⁊ verbum dei audiat in quo poſſit
medelaꝫ anime ſue inuenire. ps. Os hn̄t et
non loquentur aures habēt et non audiēt.
C . Uere et totaliter dyabolus ſurdum
facit peccatorem q̄tum ad ſex . Primo qꝛ
vocem vniuerſitatis creaturaꝝ clamantiū
vt deus diligatur ſuper oia non audit. Au
Domine celum terram mare et omnia que
in eis ſunt dicunt mihi vt amem te. nec ceſ
ſant hoc dicere oibus vt ſint inexcuſabiles
Hanc vocem peccator non audit. quia plꝰ
amat terrena q̄ deum. Secundo quia vocē
clamoris miſericordie ſanguinis chriſti nō
audit quem petre audierunt et ſciſſe ſunt
vt patet. Math. xxvij. Sed vocem clamo-
ris vindicte ſanguinis abel bene audit. quia
vlciſci vult et nō miſereri. Heb. xij. Acceſ
ſiſtis ad mediatorem teſtamenti noui ieſu ⁊
ſanguinis aſpertionem melius loquentē q̄
abel. Uidete ne recuſetis loquentem. San-

guis eñ Abel clamat vindictam q̃ abſorp-
tus eſt a terra. Hic cadit exemplum itius
domine que recollegit ſanguinē i vita. dūʒ
interficeret vir eius quem poſtea oſtende-
ret filio vt vlciſceretur ne faceret pacē cū
homicida. id eſt. dyabolo ſic fecit terra de
ſanguine Abel que apiens ſe ſuſcepit eum
in ſignum vindicte et clamans vindictam.
Gene. iiij. Ecce vox ſanguinis fratris tui
Abel clamat ad me de terra Sed ſanguis
chriſti non eſt abſorptus a terra ſed ſtatiʒ
rediit ad corpus clamans miſericordiā ut
ſignum ꝙ ꝑcebat omnibus Lu. xxiij. Pater
dimitte illis quia neſciūt quid faciūt Ter-
cio quia illam tubam terribilem quā mor-
tui audient et ideo reſurgēt ipſe non audit
ſcʒ ſurgite mortui veni. ad iu. quā iuſti ſem-
per audiunt Hiero. Siue comedam ſiue bi-
bam ſiue aliud quid fa, ſemꝑ vi. reſo. in au-
ribus meis il. tu. ter. ſur. mor. ve. ad. iu. Sʒ
ſic agit quaſi ſit ineternū victurus et lau-
dit oculos atqʒ aures ita ꝙ tonitruū diuie
cōminatōnis non audit Pſal. Intonuit d̃
celo dominus et al. de. vo. ſ. ⁊c̄. Et ideo pec-
cator aſſimulatur aſpidi ſurde que vt non
audiat vocem in canticis vnam aurem fi-
git ad terram et in aliam figit caudaʒ Sic
peccator deſiderio et occupatōne terrenoꝝ
obturat vnam aurem longitudine vite et
vnam ſpe finalis penitentie. Quarto facit
eum ſurdum ne audiat pauperem claman-
tem. et dum ipſe deū in paupe nō audit. cla-
mabit ipſe ad deum et non exaudiet Pro-
uer. xxj. Qui obturat aures ſuas ad clam.
pau. cla. ip. ad deum et non exaudietur. vtʒ
in diuite epulone Pſal. Dormierūt ſomnū
ſuum et nihil inue. o. vi. diui. in ma. ſ. Au-
guſt. Tranſit ſomnus iſte tranſit vita iſta.
et nihil inueniūt in manibus ſuis qui nihil
poſuerunt in manibus chriſti. Quinto ad
fratrem veniam petentem. et dum ipſi fra-
tri remittere noluerit. nullum ſibi peccatuʒ
a deo remittitur Ecci. xxviij. Relinque ꝓ-
ximo nocenti te et tunc depcanti tibi pecca-
ta ſoluentur. homo homini ſeruat iraʒ ⁊ a
deo querit medelam in hominēʒ ſibi ſimilē
non habet miſericordiam et de peccatis ſu-

is deprecatur. Math. xviij. Nonne oportu-
it et te miſeri conſerui tui ſicut et ego tui
miſertus ſum. Sexto ad legem dei ꝑcipien-
tem et dum ipſe non audit legem dei man-
dantem deus non audit eum orantēʒ Pro-
uer. xxviij. Qui declinat aurem ſuā ne au-
diat legem. oratō eius erit execrabilis.
P Similiter dyabolus facit peccatorem
mutum q̃tū ad tria Primo ad dei lau-
dem quia deum ꝓ beneficiis nature fortu-
ne ⁊ grē ñ laudat Lu. xvij. Nōne decē mū-
dati ſunt nouem vbi ſunt et non eſt inuen-
tus qui rediret et daret gloriam deo niſi h̃
alienigena Secundo ad peccatoꝝ confeſſi-
onem Job. xxxj. Si abſcondi quaſi hō pec-
catum meū et celaui in ſinu meo iīquitateʒ
meam Tercio ad neceſſarioꝝ deprecatōeʒ.
Contra quod ecci. xxxix. Aperiet os ſuum
in oratōne et ꝓ delictis ſuis deprecabitur.
Et ſic patet primum. E Secundo po-
nitur ipſum miraculū a chriſto factū. In
quo miraculo fiendo xpūs ſeptem ſerua-
uit Nam primo ſequeſtrauit eum a turba
Secundo miſit digitos in aures eius Ter-
cio ſputo tetigit linguam eius Quarto ad
celū ſuſpexit Quinto ingemuit Sexto mā-
dauit aꝑtionem Septimo ipſum miraculū
eſt ſecutum ꝑfecte ⁊ integre In quibꝫ om-
nibus oſtendit modum q̃uo peccator debet
curari. nam qui ſolo verbo omnia creauit.
hunc ſimiliter verbo poterat curare. Pri-
mo ergo ſeqreſtrauit eum a turba Simile
fecit de filia archiſinagogi quā a mortuis
ſuſcitauit. Math. ix. In quo oñdit ꝙ pec-
cator qui curari deſiderat debet ſe a mundi
tumultibus ſeꝑare Hiere. xlviij. Relinqui-
te ciuitates et habitate in petra. In eodeʒ
lj. Egredimini de medio babilonis popule
meus vt ſaluet vnuſquiſqʒ animā ſuā In
tumultibus enim lites et inaudita audiun-
tur et aures ad mala inclinant Sene. quo-
tiens inter homines fui minor homo redij.
Unde arſenius magnus miles romanꝰ pe-
tens modum ſue ſalutis ſibi reuelari audi-
uit vocem dicentem ſibi Arſeni fuge hoieſ
ſi vis ſaluus fieri Secūdo miſit digitos in
aures ſuas In quo oſtendit ſm Criſ. ꝙ di-

giti et totum corpus eius erant vniti diui-
nitati. et ideo de digitis eius exiuit virtus i
aures muti eas audire faciens. Item per
digitos dona ſpūſſancti deſignantur. quia in
digitis operatio manus eſt. Unde operatio
chriſti que fuit virtus. et manus dei in do-
nis ſpūſſancti fuit. Luc. xj. In digito dei ei-
cio demonia. Unum autem de donis ſpūſſā-
cti vt dicit apl̃us cor. xij. eſt diſcretio ſpiri-
tuum vt homo ſciat diſcernere inter bonū
et malum. Per hoc ergo ꝙ miſit digitos i
aures eius datur intelligi ꝙ peccatori con-
uerſo magis neceſſaria eſt diſcretio ſpūſſan-
cti. per quam eligat diſcretum modum vi-
uendi. et per quam de verbis ſcripture eli-
ciat ſanū intellectum. quia vt dicit aplus. ij
cor. iij. littera occidit. Propterea multi fa-
cti ſunt heretici quos littera occidit. qbus
malus ſpūs falſam et litteralem ſenſum de
ſcripturis ſuggeſcit. j. ioh. iiij. Nolite omni
ſpiritui credere. ſed probate ſpūs an ex deo
ſint. Item datur intelligi ꝙ peccator maxi-
me indiget donis ſpūſſancti. quantū ad au-
ditum. quia fides ex auditu habet. Ro. x.
fides autē eſt donum dei ſm aplin ad eph.
ij. Nunq̃ʒ fides ſine dono dei haberi poteſt.
et per conſequens nec ſalus nec vita. cuʒ fi-
des ſit fundamētū totius ſalutis. Per hoc
ergo ꝙ miſit digitos in aures eius dedit in-
telligi ꝙ tota ſalus peccatoris a ſpūſancto
eſt. Tercio ſputo tetigit linguā eius. vt ſcʒ
oſtenderet ꝙ omnia membra ſacri corporis
eius diuina exiſtunt et ſancta ſint. ⁊ ſputuʒ
quod vincula lingue ſoluit. Eſt enim omne
ſputū ſuperfluitas. ſed in dño omnia diuina
fuerunt vt dicit theophilus. Item ſaliua a
capite deſcendit. per quam dei ſapiētia deſi-
gnatur que ex ore dei procedit. Ecci. xxiiij.
Ego ex ore altiſſimi prodij. Per ſapientiā
autem dei omnes ſanantur. Sapiē. ix. Per
ſapientiam tuam omnes ſanati ſunt. Ideo
ergo ſputo tetigit linguam eius vt oſtēde-
ret ꝙ omnis ſanatio a ſapientia dei eſt que
per ſputum chriſti intelligitur. Per ſaliuā
ergo iſtaʒ que a capite chriſti proceſſit grã
ſpūſſācti deſignatur que a chriſto capite to-

eius eccleſie procedit in omnia membra ec-
cleſie. Joh. j. De plenitudine eius o. ac. nos
gratiam. Inter omnia autem membra lin-
gua magis indiget gratia ſpūſſancti. ꝓpter
quod ſpūſſanctus ſuper apl̃os in ſpecie lin.
deſcendit. vt oſtēderet ꝙ peccator maxime
indigeret grã ſpūſſancti in lingua. Et ideo
ſputo tetigit linguam eius. vt ſcʒ ſanaretur
in lingua et deinde ſancta et ſana verba pro-
ferret. Jac. iij. Lingua conſtituitur in mē-
bris noſtris que maculat totū corpus. inge-
tum malum eſt plena veneno mortifero.
Item ſaliua eſt mediū guſtus et eſt ſaporū
diſcretiua. et ideo ſi corrupta fuerit decipit
guſtus in iudicio ſaporū. ſicut patet in febri-
citantibus quibus propter amarū humorē
quo palatum infectum eſt cibus qui dulcis
eſt amarus videtur. Si autē bene diſpoſita
ſit ſaliua bene iudicat guſtus. In ſaliua eñ
intelligitur gratia quā dñs dat affectui qua
affectus ei ſanatur vt ſapiant ei res prout
ſapere debent ſine qua amaꝝ videtur dulce
et ecōuerſo. Palatum ſic corruptū habent
peccatores quibus ſpūalia deſipiunt et car-
nalia ſapiunt. yſa. v. Ue qui dicitis malum
bonum et bonū malum. ponentes amarum
in dulce ⁊ dulce in amaꝝ. Quarto ſuſpexit
ad celum vt oſtenderet ꝙ omne datū opti-
mum et omne donum perfectū deſurſum ē
deſcendens. vt dicitur iaco. j. Ex nobis eñ
poſſumus deficere ſed non aliquid facere.
Joh. xv. Sine me nihil po. fa. Quinto fle-
uit vt oſtenderet q̃ʒ difficile ſit ſanare pecca-
torem quē ſanaturus fleuit. Augu. Maius
eſt facere de impio pium q̃ʒ creare celum et
terram. Idem fecit ſuper lazarū mortuum
dum eum a mortuis ſuſcitauit. per quē in-
telligitur peccator. Item fleuit vt oſtēderet
ꝙ peccatori cōpatiendum eſt. eo ꝙ ipſe ſit i
magna miſeria cōſtitutus. nam oĩa mala
et infirmitates propter peccatū ei euenerūt
Item fleuit vt oſtēderet ꝙ ſuper omnia d̃
morte peccatoris flendum eſt. et de morte
anime magis q̃ʒ corporis. Hiere. vj. Luctū
vni. fac. ti. planc. am. Quia mors peccatoꝝ
peſſima. Ps. Sexto mandauit apertionem

dicens. Effeta quod eſt adaperire vt cogno
ſcas deu creatorē tuum et redemptorē tuū
prouiſorem tuum et glorificatorem tuum.
Aperire vt cognoſcas ſtatū peſſimū in quo
eras et optimum in quo es. Aperire vt co
gnoſcas penas et mala a quibus te abſolui
et gratiaꝫ et bona que tibi feci. Aperire vt
cognoſcas finem tuum et exitum tuum vt
amplius non pecces. Ecci. vij. Memo. no.
et ineter. non pecca. Septimo ipſum mira/
culum perfecte ſecutum eſt. qa ſtatim aper/
te ſunt aures eius et corporis et mentis. et
ſolutum eſt vinculum lingue eius. Quem/
cūqꝫ enim chriſtus ſanauit in corpore. ſana
uit ⁊ in mente. Et ideo poſtq̄ chriſtus per
gratiam ſoluit eum a peccatis. dyabolus in
eum poteſtatem amiſit. et per conſequēs vi
culum quo linguam eius et aures ligauit ē
ſolutum et loquebatur recte. quia chriſtus
linguam eius ſalina ſua tetigerat. id eſt ſa/
pientiam et gratiam recte loquendi in lin/
gua eius poſuerat. Ubi notandum
ꝙ dyabolus peccatorem tenet ligatuꝫ quat
tuor vinculis. Primo vinculo pudoris.
ne peccata confiteatur. Nunc pudorem de
bet excludere pudor finalis iudicij. Nau. iij
Reuelabo pudenda tua in facie tua et oſtē
dam gentibus nuditatem tuam. Secūdo
vinculo impunitatis peccatorū vt peccare
non timeat. Contra quod ecci. v. Ne dicas
peccaui et quid accidit mihi triſte. Altiſſi/
mus enim eſt patiens redditor. Eccs. viij.
Quia non profertur cito contra malos ſen
tentia filij hominū abſqꝫ vl. ti. perpe. mala
Tercio vinculo deſperationis d̾ venia et
diffidentia a peccato cauendi vt peccare nō
deſiſtat. geñ. iiij. Maior ē iniquitas mea q̄
vt veniam merear. Quarto vinculo ſtul
te ſpei finaliter penitendi vt gaudeat bōis
mundi. Contra quod eſt illud ecci. v. Ne
tardes cōuerti ad dn̄m et ne differ. de die in
diem. ſubi. eñ ve. ir. il. et in temp. vin. diſper
te. Quia neſcit homo finem ſuum. ecci. ix.
Omnia vincula iſta ſaliua dei. id eſt gratia
dei rumpit. et facit hominē recte oqui. Nā
contra primū vinculum dicit iſtud ecci. iiij.

Eſt cōfuſio adducēs ad ignominiā. ⁊ eſt cō
fuſio adducens ad glam et grām. Cōtra ſe/
cundum dicit augu. Nullū malum impuni
tum. nullum bonū irremuneratuꝫ. et ideo ſi
non puniar hic puniar alibi durius. Cōtra
tercium dicit pſal. Miſerationes eius ſuper
omnia opera eius. Et ideo maior eſt miſeri
cordia dei q̄ omnes iniqtates mee. Et mai⁹
eſt reſuſcitare mortuū q̄ conſeruare viuū.
Qui ergo me a morte paccati ſuſcitauit in
vita gratie conſeruabit. Contra quartū di/
cit bernar. Qui tibi promiſit veniam de cō
miſſis diem craſti. non ſpoſpon. Et ſic patet
ſecūdum. Tercio ponitur ſubſeqn̄
tia miraculum. quia precepit eis ne cui di/
cerent. Ipſi aut multoplus eum predica/
bant et eo amplius admirabātur. ſcꝫ tam de
miraculoſa operatione et perfecta. ⁊ de hu
militate tā profunda. Et ideo eius magna/
lia predicabāt dicentes. bene omnia fecit. et
ſurdos fecit audire et mutos loqui. In q̄
bus verbis ſalubria exempla habemus. et
primo habemus vnum exemplum ex parte
chriſti. ſcꝫ opera noſtra bona celandi ſcꝫ ne
a vento vane glorie areſcant. Quelibet eñ
res habet ſtimulum ſuum. Stimulus enim
bonorū operum eſt vana gloria que bonis
operibus inſidiatur vt pereant. Simile exē
plum dedit nobis in tranſfiguratiōe. quādo
mandauit diſcipulis ſuis ne alicui dicerent
viſionem. matth. xvij. Attendite ne iuſticiā
vr̄am faciatis corā hominibus vt videami
ni ab eis. matth. vj. c. Ideo lampades qnqꝫ
virginū fatuarum fuerunt extincte. q2 erāt
plene vento vane glorie. nam in bonis ope/
ribus que fecerūt ventum humane laudis
queſierūt. Cōtra quod luc. xvij. Cum oīa
feceritis que precepta ſunt vobis. dic. ſerui
nut. ſu. Ex parte autē iſtorum qui
adduxerunt mutū ad ieſum hēmus tria exē
pla. Primū ē vt opera dei magna p̄dicem⁹
q2 q̄uis xp̄s mādauit eis ne alicui dicerent
hoc fecit ad nr̄m exēplū. tñ ip̄e volebat vt
dei opera p̄dicarēt ad laudē dei ⁊ primi edi
ficatiōem vt greg. dicit Thob. xij. Opa dei
pfiteri honorificū ē. pſ. Annūciate int̄ gēn

tes opera eius et nar. mira. eius. Secūduꝫ
eſt vt iacta dei non ſcrutemur ſed admire/
mur. puer. xxv. Qui ſcrutator eſt maieſta
tis opprimetur a gloria. Eccj. iij. In pluri
bus operibus dei ne fueris curioſus. Ad/
miremur ergo dei potētiam qua omia cre
auit. dei ſapiētiam qua omnia ordinauit.
dei clemētiam qua p nobis homo fieri et
mori voluit. dei caritatem qua ſe nobis ad
manducādum dari ordinauit. dei gratiaꝫ et
dei iuſtitiā qua electos p̄deſtiauit et qua re
probos p̄ſciuit et nihil hoꝝ ſcrutemur. Nā
quia primū ſcꝫ dei potētiam circa mundi
creationē ariſtoteles et alij quidā voluerūt
ſcrutari errauerūt dicentes mūdum ſtetiſſe
ab eterno. quia vero ſcōm ſcꝫ dei ſapiētiaꝫ
circa rerū ordinationē quidam voluerunt
ſcrutari errauerūt dicētes. omnia a caſu et
fortuna euenire Eccs. ix. Vidi ſub ſole nec
fortium bellū. nec artificū gratiam. nec ſa/
piētum panem. nec velociū curſum. nec do
ctoꝝ diuitias. ſed tempus caſumqꝫ in om/
nibus. Sed quia terciū ſcꝫ dei clemētiam
circa ſalutem humanā quidaꝫ volunt ſcru
tari. infatuātur et incidunt in errores repu
tentes inſaniam ꝙ deus ſit factus homo. ⁊
mortu⁹ vt iudei et ſaraceni. j. Coꝝ. j. Nos
aūt p̄dicamus xp̄m crucifixū. iudeis qui/
dem ſcandalū gentibus aūt ſtultitiā. Quia
aūt quartū ſcꝫ dei caritatem qua ſe voluit
nobis. ad manducādum dare. quidaꝫ volūt
pquirere recedūt a fide dicētes. Durus eſt
hic ſermo quis pōt eū audire. quō pōt hic
carnē ſu. no. da. ad man. Ioh. vj. Quia ve
ro quintū ſcꝫ dei gratiā ⁊ dei iuſtitiā circa
p̄deſtinationē electoꝝ et p̄ſciētiaꝫ reproboꝝ
quidā volūt pſcrutari errant dicētes omia
de neceſſitate euenire. et p̄deſtinata et p̄ſci/
ta. et quicūqꝫ ſunt p̄deſtinati de neceſſitate
ſaluabūtur et ſilr̄ p̄ſciti neceſſario dānabū/
tur. Terciū eſt vt cōfiteamur ꝙ xp̄us ſemp
bene oia fecit. et oia bene facit quāuis mul
ta diſtorta nobis videātur. Boetius. Et tu
quāuis. cauſam tante diſpoſitionis ignores
recte fieri cuncta ne dubites. Et ſic patet
tercium.

De epiſtola. Sermo. LXXXIX.

Fiduciaꝫ talem habemus per
xp̄um ad deum nō ꝙ ſufficien
tes ſimus cogitare aliquid ex
nobis. ij. Corinth. iiij. Apoſto/
lus in hac ep̄la dirimit quan/
dam cōtrouerſiam que maxime erat tempe
et fuit etiā tempe xp̄i ſcꝫ ꝙ miniſtri et diſci
puli moiſi et veteris legis erant maioris in
telligētie q̄ miniſtri noue legis ſcꝫ diſcipu
li xp̄i. Ioh. ix. Tu diſcipulus eius ſis. nos
aūt moiſi diſcipuli ſumus. nos ſcim⁹ quia
moiſi locutus eſt deus. hunc aūt neſcimus
vnde ſit. Hanc queſtionē ap̄lus in p̄nti epi
ſtola ſoluit oſtendēs ꝙ miniſtri noue legis
et diſcipuli chriſti ſunt maioris excellentie
q̄ miniſtri ve. teſta. et diſcipuli moiſi. In
qua quidem ep̄la principaliter tria facit.
Primo quia intendēbat ſe cōmēdare cum
miniſtris noui teſtamenti cuius ipſe mini/
ſter erat ne credatur ꝙ ex ſupbia hoc dice
ret a ſe p̄ſumptionē excludit oſtendēs ꝙ ta
lis excellentia et omne bonū qd̄ habebat a
gratia dei pcedebat In prin. epi. Secūdo
excellētiam miniſtroꝝ no. te. reſpectu mini
ſtroꝝ ve. te. ſubiūgit ibi. Qui idoneos nos
fecit miniſtros no. te. Tercio talē excellen/
tiā p duas rōnes pbat. prima ibi. ꝙ ſi mini
ſtratio mor. li. de. Scda ibi. Nā ſi miſtratō
dānatōis. Primo ergo excludit a ſe p̄
ſumptōem [illegible] omne bonū grē dei di
cens. Fiduciā talē. i. talis loquendi hēmus
ad deū. ſ. intēdētes et hoc p xp̄m. i. p meri
ta xp̄i et nō ppter merita nr̄a. q2 vt d2 hie.
xvij. Maledic. vir qui cō. in ho. ⁊ po. car.
brach. ſ. Benedic. hō q cō. in do. ⁊ e. do. fi.
eius. Dogmur ergo in virtute xp̄i q2 nō ſu
m⁹ ſufficiētes cogitare aliqd a nobis ne dū
loqui qd̄ vere aliqd ſit. ſ. bonū tāq̄ a nobis
agētib⁹ ⁊ mouētib⁹ p̄ncipalr̄. Ioh. xv. Si
ne me nihil po. fa. phil. ij. Qui opat̄ in no/
bis velle ⁊ pficere p bo. volū. ergo ⁊ cogi
tare ⁊ velle ⁊ pficere qd̄ cogitatū ē. de⁹ in
nobis opat̄. Yſa. xxvj. Oia op. nr̄a opa. es
in no. do. Mali aūt volūt ⁊ cogitāt ⁊ opan
tur mala abſqꝫ deo q2 ſine ip̄o factū ē nihil
id eſt peccatum. ſed ſufficientia noſtra ex
deo eſt ſup. in omni bono. Aduertendum

tamen eſt hic quia p hec verba non aufert
apoſtolus potētiaʒ cogitādi bonū ab hoīe
et a libero arbitrio ſed ſufficientia ſolum.
Quaſi diceret Ex ſua conditione nō habʒ
potētiam cogitandi bonū ſed exire in actū
bonum non pōt niſi per grām dei qḋ eſſet a
ſe ſufficiētiam habere.j.Coꝝ.xv.Non aūt
ego ſed gratia dei mecū: vnūqḋqʒ eoꝝ que
ſunt ordinata ad vitam eternā adipiſcēdaʒ
ſcʒ principium et cōſummatio eſt a deo.j.
Re.iij. Ego incipiam et ego cōplebo. Et
ſic patʒ quia ꝓpria virtus homis non ſuffi
cit ad ſalutē. Aug⁹.Sine te dñe nihil ſunt
omnes conatus mei. Nihilominus tñ ho
mo debet firmiter credere ꝙ diuinū auxili.
um ei nō deerit niſi ipſe fuerit in culpa. Et
ideo debet facere poſſe ſuū ⁊ laborare ꝙ di
uinū auxilium ei aſſit et debet ideo orare
elemoſinas facere.ieiunare. et alia bona fa
cere vt auxilium dei mercatur etiaʒ ſi ſit in
peccato mortali quia nō vult dicere apl'us
ꝙ ſine gratia dei nihil boni poſſumus face
re. cum videamus hoīes gratia dei caren
tes multa bona facere.ſed vult dicere ꝙ ni
hil boni meritorij vite eterne poſſumus fa
cere ſine gratia dei.Ro.vj.Gratia dei vi
ta eterna.Sine ergo gratia gratumfaciēte
multa bona poſſumus facere.Sed ſine grā
gratis data nihil omnino boni poſſum⁹ fa
cere nec eſſe nec ſubſiſtere nec viuere. Et
ideo notādum ꝙ tripliciter homo deficit
ex ſeipſo. ¶R. Prio deficit ad ſubſiſtēdū
Secūdo ad bene viuēdum. Tercio ad ſuūʒ
deſiderium implēdum. ¶Primo ergo defi
cit ad ſubſiſtēdum. Et hoc ptʒ quo ad tria
Primū ēſt quia eſſe ſuum conſeruare non
pōt.indiget enim deo conſeruāte. Grego.
Omnia enim que de nihilo ſunt in nihilū
tenderent niſi ea omniū auctor manu regi
minis teneret. indiget enim cibo quē ders
ei per creaturas ſuas adminiſtrat. Pſal.
Aperis tu manū tuam et imples omne ani
mal benedictione. Ex quo patʒ magna ma
gnitudo peccatoꝝ que cum a deo conſeruē
tur et ſuſtentētur ipſum impugnāt et ſer
uos ſuos moleſtant ꝓpter qḋ digne merēn
tur priuari vita et omnibus bonis. Exem

plum de filijs iſrael qui cum a deo nutrirē
tur cibo optimo angeloꝝ murmurabant ⁊
ſeruos eius ſcʒ moiſen ⁊ aaron moleſtabāt
ꝓpterea ignis de celo cōſumpſit eos.j.Co
rinth.x.Neqʒ murmurauerītis ſicut qui.e.
mur.et pie.ab exterminatore.Secūduʒ eſt
ꝙ perſonam ſuaʒ ab hoſtibus defendere nō
poteſt.imo a demonibus cito ꝑimeretur ni
ſi auxilium angeloꝝ ei adeſſet. Pſal. Ange
lis ſuis mandauit de te vt cuſtodiant te in
omnibus vijs tuis ⁊c̄.Ex quo patʒ magna
ruſticitas peccatoꝝ qui angelos nō reuerē
tur. Vnde phūs dicit ꝙ ſi quis ignorat an
nix ſit alba.et an parētibus et dijs id eſt an
gelis ſit reuerētia exhibenda indiget ſenſu
vel pena. Vnde ſicut ignorans an nix ſit al
ba eſt cecus.ita ignorans an angelis ſit re
uerentia exhibenda eſt verberādus et mul
tomagis qui hoc ſcit et eos non reueretur
et maxime qui angelorum dñm in magna
reuerentia non habet. Terciuʒ eſt quia bo
na ſua tueri non poteſt quin ab ipſo rece
dant et ipſe ab eis quibus ablatis eius ſub
ſiſtentia remouetur. Boetius. Relinquit
enim te ſcʒ fortuna quā nos relicturam ſe
nemo vnq̄ꝫ poterit eſſe ſecurus. Quid igitͭ
referre putas ſiue illam ſcʒ fortunam mo
riendo deſeras aut illa fugiendo.j. Thi.vj
Nihil intulimus in hunc mūdum nec au
ferre quid poſſumus. Ex quo apparet ma
gna ſtulticia peccatoꝝ qui in bonis ſuis cō
fidunt. Yſa.xxxvj. Ecce confidis ſup bac.
arun.cui cum innix. fu. homo cōminutus
intra.ma.eius et pfo.eam. Bona princi
pia ſunt baculus arūdine⁹ qui eſt frondo
ſus extra et vacuus intra et ſtabilitatē nō
habet.qui ergo innitiͭ ei cōfringitur. Se
cundo eſt homo inſufficiens et deficit ad
bene viuendum. qḋ patʒ quātum ad tria.
Primū eſt quia non pōt bonam vitam in
choare. Inicium eñ bone vite eſt bona co
gitatio et bonum ꝓpoſitum. Sed vt dictū
eſt ſupra hoc [illegible] nobis et per nos habere
non poſſumus. Ex quo apparet preſum
ptio multorum dicētium quando voluero
mutabo vitam et corrigam me. Ro.nono
Non eſt volentis neqʒ currētis ſed miſerē

tis dei. Hec eſt ꝓmiſſio nequiſſima q̄ mul
tos ꝑdidit vt diciͭ eccī.xxix. Secūdum eſt
quia poſtq̄ꝫ vitā bonam inchoauerit nō po
teſt in ea pſeuerare. Grego. Cito bonum
amittitur niſi a largitore cuſtodiaͭ. Aug⁹.
loquēs de negatione petri. Hic agnoſcitur
q̄ꝫ verū ſit ſine me nihil poteſtis facere.ecce
ad vnius aure impulſuʒ firmiſſima colūna
tremuit. Ex quo patʒ ſtoliditas quorūdaʒ
qui cū ſint in bono ſtatu vt eis videret nō
timent de caſu non attendentes ad illud .j.
Coꝝ.x.qui ſe exiſtiat ſtare vi.ne ca.nō cu
rant deum ⁊ ſanctos rogare vt in bono ſta
tu cōſeruētur. Vbi attendēdum ꝙ indiſcre
ta p̄ſumptio firmitatis multis fuit occaſio
ruine. Ideo petrus vilius ceteris cecidit.
q² pre ceteris p̄ſumpſit. Aug⁹. Multos im
pedit a firmitate preſumptio firmitatis.
Terciū eſt q² nō pōt ex ſe fructuʒ bone vi
te apprehendere.q² quātumcūqʒ bene agat
non ſunt cōdigna opa ſua ad vitam eternā
Ro.viij. Non ſunt condig.paſ.hui⁹ tem.
ad fu.glo.quē reue.in no. Ex quo apparet
audacia multoꝝ qui credūt opera ſua ſuffi
ciētia eſſe ad vitam. Contra quos apl's ad
tyt.iij.non ex operibus iuſtitie que fecim⁹
nos.ſed ſm ſuam miſericordiā ſaluos nos
fecit. In cuius figura dr̄ geñ.ij.ꝙ de⁹ po
ſuit hoīem in paradiſum ⁊ non dr̄ ꝙ homo
per ſe iuerit in paradiſum. Attende tamen
hic ꝙ ſicut vita eterna non datur ex operi
bus noſtris ita non datur ſine operib⁹ nr̄is
eſt eñ mediū quo fit in mediuʒ ſine quo nō
fit.ij.thi.ij. Nemo cor.niſi qui le.cer. Ter
cio homo deficit et eſt inſufficiēs ad ſuum
deſideriū implendū ⁊ ſatiādūʒ.qḋ ptʒ quā
tum ad tria. Primū eſt q² deſideriuʒ hoīs
non ſatiaͭ niſi in pfecto bono. Perfectuʒ
aūt eſt vt dicit phūs cui nihil deeſt In mū
do aūt iſto nihil inuenitͭ pfectū cui nihil de
ſit.et qḋ omnē pfectionē habeat nec in to
ta natura niſi ſolus deus. et ideo homo nō
poteſt ſatiari niſi in ſolo deo ⁊ eius gloria.
Pſal. Satiabor cū apparuerit gloria tua.
Secūdum eſt ꝙ deſideriū hoīs non pōt im
plere quicquid eſt minoris capacitatis q̄ꝫ
homo quia minus ſo implet maius.homo

aūt ad imaginem dei factus eſt capax ipſi⁹
dei. ergo nihil minus deo pōt ipſum imple
re. Aug⁹. Feciſti nos dñe ad te et inquietū
eſt cor noſtrū donec requieſcat in te. Ter
cium eſt quia nihil pōt deſideriū homis im
plere niſi qḋ intrat in animā vbi eſt deſide
rium. In animā autem nō intrat niſi deus
Et ideo bona mūdi immittūt ſitim et nō ſa
tiant quia nō intrant vbi eſt deſideriū. Exē
plum de tenente ciatū in manu et nō bibē
te in quo ſitis augeretur et nō extingueretͭ
Solus ergo deus replet deſiderium homis
Pſal. Qui replet in bonis deſiderium tuū
Ex quibus omnibus apparet ſtulticia mū
danoꝝ qui in bonis mūdi credunt ſatiari .
ſed econuerſo euenit eis quia quāto plura
habent tantoplus ſitiūt. Et ſic ptʒ primū.
Secundo excluſa p̄ſumptione ponit excel
lentiam miniſtroꝝ noui teſtamenti dicens.
Sufficiētia noſtra ex deo eſt. qui et idone
os nos fecit miniſtros id eſt in ſciētia et vi
ta pfectos. Hiere.iij. Dabo vobis paſto
res ſm cor meum et paſcent vos ſciētia et
doctrina. Sic ergo fecit nos miniſtros ido
neos nō cuiuſqʒ operis ſʒ no.teſt. De quo
dicitur hiere.xxxj. Feriam domui iſrael et
domui iuda fedus nouū teſta:ſcʒ nouū non
ſm pactum qḋ pepigi cum patribus eoruʒ
De quo luce.xxij. Hic eſt calix no. teſta.
ſcʒ confirmator teſtamenti. non littera ſcʒ
litterali intelligētia.ſed ſpū id eſt ſpūali in
telligētia. Et ſic miniſtri veteris teſtamēti
ſolam litterā docebant obſeruare et intelli
gētiam littere et ſignificationē nō curabāt
Math.xij. Ecce mater tua dicitur chriſto
id eſt ſinagoga et fratres tui ſcʒ iudei foris
ſtant ſup.intelligētia litterali non valētes
penetrare vſqʒ vd ſpūalem. querētes te id
eſt ſalutem quā in tali intelligētia inueni
re non pñt. Sed miniſtri noui teſtamēti do
cent litteram et intelligētiam littere qḋ eſt
melius et vtilius ⁊ honorabilius quia lr̄a
per ſe ſine ſpūali intelligētia occidit.de lega
lib⁹ ⁊ iudicialib⁹ ⁊ cerimōialib⁹ verū dicit
ſimplr.quia impoſſibile erat ea adimplere.
Actuum.xv. Hoc eſt onus quod neqʒ nos
neqʒ patres noſtri portare potuimus. ⁊c̄.

Jn ipſis aũt mãdatis decalogi lr̃a in ſe et
ꝑ ſe ↄſiderata nõ occidit ſimpr ſed occaſio
naliter. Nam ꝓhibitio occaſionalr̃ inducit
culpã ⁊ irritat ⁊ ꝓuocat ↄcupiſcẽtiaꝫ Ro.
v. Lex ſubintrauit vt abũ. delic. j. Cor. xv.
Uirtus vero pec. lex. Littera etiã occidit
qꝛ occaſionem ſupbiendi ꝑſtat. j. Cor. viij.
Scia inflat. Eccs. j. Qui addit ſci. addit et
laborẽ ꝙ in multa ſapia multa ſit indigna
tio. Spũs aũt. i. ſpũalis intelligẽtia q̃ mini
ſtrat in no. teſt. viuificat ſcꝫ aiam. Si quis
eniꝫ iſtud math. xvj. Si quis vult poſt me
vi. abne. ſemet. et ſilr̃ iſtud. ſi quis amat a.
ſu. per. eã. ſolũ lr̃aliter intelligeret moreret
in aia. ſed ſpũalr̃ intellectũ dat vitaꝫ aiẽ vt
ſcꝫ hõ dat vitã carnalem in cruce penitẽtie
Et nota ꝙ tũc eſt ꝑfecta ⁊ ſpũalis intelli
gẽtia qñ eſt ei adiũcta gratia. ſ. et tũc per
fecte viuificat: Joh. vj. Spũs ẽ qui viui.
caro aũt nõ ꝓ. quicq̃. Mortificat em̃ oẽm
carnalitatẽ et ꝑ ↄñs dat vitã ſpũs. Ro. viij
Si autem ſpũ fac. ca. mor. vi. Spũs ergo ⁊
gratia. ſ. viuificat Et qꝛ ꝑ miniſtros no.
teſta. dat gr̃a. ſ. iuxta illud act. viij. Tunc
imponebãt manꝰ ſup iſtos ⁊ accipiebãt. ſ.
Jdeo ꝑfecta intelligentia ſpũalis docet et
tradit in no. te. a miniſtris eccleſie. Queritur
hic vtrũ lex noua qð idem eſt ꝙ teſtm̃ no
uum ſit lex ſcripta vel indita. Et dicẽdum
ꝙ vnũqðqꝫ dr̃ eſſe illud qð eſt in eo potiſſi
mũ. Jllud aũt qð eſt potiſſimũ in lege no
ua ⁊ in qua toto eius virtꝰ ↄſiſtit eſt gr̃a
ſ. q̃ dat fidelibus ꝑ quã iuſtificãtur. Ro.
viij. Lex ſpũs vite libe. me a le. pec. ⁊ mor.
Uñ augꝰ. Sicut lex factoꝝ fuit in tabulis
lapideis. ita lex fidei ſcripta ẽ in cordibus
fideliũ. Habet tñ lex noua q̃dam ſic diſpo
nẽtia ad gr̃am. ſ. et ad hunc gr̃e vſum per
tinẽtia q̃ ſunt quaſi ſecũdaria in noua legẽ
De quibꝰ oportꝫ inſtrui fideles xp̃i et ver
bis ⁊ ſcriptis tã circa credẽda q̃ꝫ circa agẽ
da. Et ideo dicẽdum ꝙ principalr̃ lex noua
eſt indita ſecũdario eſt lex ſcripta. Jtem q̃
ritur an lex noua iuſtificet. Et dicẽdum ꝙ
ſicut dictũ eſt ad legẽ euãgelij vel nouã duo
ꝑtinent. vnũ quideꝫ principaliter ſcꝫ gr̃a. ſ.
interius data. et quãtũ ad hoc lex noua iu

ſtificat. ſecũdario ꝑtinẽt ad legem euãgelij
documẽta fidei ⁊ ꝓcepta ordinãtia huma
nũ affectum ⁊ hũanos actus. et quãtuꝫ ad
hoc lex nõ iuſtificat. Uñ hoc qð hic dixit
littera occidit. ſpũs aũt viuificat. Augꝰ ex
ponit dicẽs ꝙ per lr̃am intelligitur omnis
ſcriptura extra hoies exiſtens etiaꝫ moraliũ
ꝓceptoꝝ qualia continẽtur in euãgelio
Unde etiaꝫ littera euangelij occideret niſi
eſſet interius gratia fidei ſanans. Et ſic pꝫ
excellẽntia miniſtroꝝ nõ. teſta. quia docent
litteram ſpũ intelligi. et quia dõnant miniſte
rialiter gratiã ſpũſſancti ꝑ quã peccata
dimittũtur et fides ⁊ alie virtutes infundũ
tur. Joh. xx. Accipite ſpm̃ſcm̃ quoꝝ remi.
pec. remit. eis. Et ſic patꝫ ſcðm. Tercio po
nit duas rões ad hanc excellentiam ꝓban
dam quaꝝ prima eſt a minori. qꝛ ſi illud de
quo minus videtur debere eſſe in gloria eſt
in gloria. ergo id qð magis. Dicit ergo ꝙ
miniſtratio mortis id eſt lex moſaica q̃ nõ
implentibus ſeipſam mortem inferri ꝓcipi
ebat. et ſic occidebat omnes vel plures. qꝛ
nullus ipſam implere poterat. vt pꝫ exoð.
xxj. de lege talionis ⁊ ꝑ totuꝫ leuiticũ. qui
fecerit hoc vel iſtud morte moriat. Si ta
lis miniſtratio litteris deformata id eſt in
honeſte formata ꝓpter multa ad litterã in
honeſtatẽ ſonantia que ibi formabãtur. vt
patꝫ deu. xxiij. vbi ꝓcipiebat paxillũ porta
re ad fodiẽdum et ſtercora ad condẽdum.
deformata dico in lapidibus vili ſcꝫ mate
ria. Si ergo talis miniſtratio fuit in gl̃a in
ſplendore ſcꝫ glorioſo in facie moiſi relucẽ
te ac ſi eſſent q̃dam cornua. Exo. xxiij. Ui
dẽtes aũt aaron ⁊ filij iſrael ꝙ cornuta eſ
ſet moiſi facies timuerũt ꝓpe accedere. ſic
et nũc fit noſtris epis. poſtq̃ꝫ facti ſunt cor
nuti quibꝰ qui familiariſſimi erãt vix au
dent accedere. ita vt nõ poſſent filij iſrael
intendere. i. intẽte reſpicere in facieꝫ moiſi
ꝓpter gl̃am vultꝰ eiꝰ. ſ. moiſi q̃ euacuatur
Jn ipſo em̃ incheauit ⁊ in ipo ceſſauit. nõ
em̃ fuit in ioſue nec in alijs ſucceſſoribus
eius nec cõtinue fuit in moiſe ſed cito trã
ſit. quia non erat veritas glorie ſed figura.
j. Cor. x. Omnia in figura contin. illis

Argumẽtum eſt ꝙ omnis gloria mũdana q̃
eſt gl̃a mo ſaica cito trãſit. Si ergo ſic fuit
in gl̃a miniſtratio iſta quomõ nõ magis mi
niſtratio ſpũs ⁊ legis noue que ſpũalis eſt
quia ſpũalia docet. erit in gl̃ia. i. in maiori
gloria q. d. ſic. Sed hanc gl̃am nõ videmꝰ.
Jn qua ergo gl̃ia erit. Certe in futura et
eterna. De qua pſal. Exultabunt ſancti in
gloria. Et ſic patꝫ prima rõ que eſt ſumpta
penes hoc ꝙ lex noua docet lr̃am ſpũaliter
intelligi lex aũt vetus nõ. Secũda rõ ſumi
tur penes hoc ꝙ in lege noua dat etiã gr̃a
ſpũſſancti per miniſtros eccleſie que iuſtifi
cat hoiem. Dicit ergo. Nã ſi miniſtratõ dã
nationis . i. lex moſaica que damnabat ad
morte tempaleꝫ. Et ideo qð ſupra dixit mi
niſtrationẽ mortis. hic dicit miniſtrationẽ
dãnationis. Jn gl̃a eſt. ſ. tpali. multomagis
miniſteriũ iuſtitie. i. nouũ teſta. abundat in
gloria. Nota ergo iſtud qð dixit ante mini
ſtrationẽ ſpũs. dicit hic miniſteriũ iuſtitie.
qꝛ in nouo te. dat ſpũſſanctus per quẽ iuſti
cia eſt in hoie. Et qꝛ no. te. abundat in iu
ſtitia. abundare debet in gl̃a. Prouer. xv.
Jn abũdanti iuſtitia virtus maxia eſt. Et
ſic patꝫ ꝙ miniſtri no. teſta. ſunt magne di
gnitatis tam ex eo ꝙ docent. lr̃am intelligi
ſpũaliter q̃ꝫ ex eo ꝙ ſunt miniſtri xp̃i et eiꝰ
inſtrumẽtum et dant ſpm̃ſcm̃ per quẽ pec
cata dimittũtur. ⁊ virtutes infundũtur . qð
miniſtri ve. te. nõ faciebant Et ſic pꝫ ꝙ mi
niſtri no. te. in magna reuerẽtia ſunt habẽ
di / et ipſi debẽt ſe in magna ſanctitate con
ſeruare vt tãto miniſterio digni ſint. qꝛ ve
ſtri qui ſalutẽ alios docet ⁊ ſpm̃ſcm̃ alijs cõ
fert et ipſe ſalutẽ perdit et ſpũſcõ priuatur
et per tale miniſteriũ fit dignus morte eter
na. j. Cor. iiij. Sic nos exiſti. homo vt mi
niſtri chriſti et diſpenſatores miniſterioꝝ
dei. Et ſic patꝫ totum.

Dominica. xiij. de euãgelio Sermo. XC.

[illegible] ... [B]eati ocu. qui vi. q̃ vos vi. lu. x.
[illegible] ... Euãgeliũ pñs ẽ valde pulcrũ
[illegible] ... magnũ ⁊ mlt̃a in ſe ↄtinẽns
[illegible] ... nec paucis verbis expediri pt.
Jn quo quidẽ euãgelio qð apud antiquos
ph̃os mltũ vẽtilata determiat in quo. ſ. eſſe
beatitudo. Quidã em̃ poſuerũt beatitudinẽ
in bonis corpis vt epicuri. Quidam in bo
nis mũdi. ſ. diuitijs. honore. potẽtia. ⁊ ſic de
alijs. Quidã in virtutibꝰ moralibꝰ vt ſtoi
ci. Quidaꝫ in virtutibꝰ naturalibus ⁊ co
gnitõe creaturaꝝ ⁊ maxĩe ſubſtãtiaꝝ ſepa
taꝝ vt paripatetici. i. ariſtotelici. Chriſtus
aũt veniẽs in mũdum qui ad hoc natꝰ eſt.
vt teſti. ꝑhi. ve. oñdit ꝙ in oibꝰ ſupradictis
vera btitudo nõ ↄſiſtit ſꝫ in viſiõe ⁊ cogni
tione dei di. Beati ocu. qui vi. ⁊c̃. Jn quo
quidẽ euãgelio ꝓncipalr̃ tria ↄtinẽtur. Pri
mo em̃ beatitudo ab aplis ⁊ coꝝ ſequacibꝰ
in no. te. haberi ꝑhibet Jn prin. euã. Se
cũdo cuiuſdã legiſperiti alia interrogatio.
et xp̃i ſapiẽs rñſio ſubinfert ibi. Et ecce q̃
dã legiſpe. ſur. tẽ. eũ. Tercio ciuſdẽ legiſpe.
alia interrogatio ⁊ eius a xp̃o per exemplũ
explanatio ſubiũgitur ibi. Jlle aũt volens
iuſ. ſeipm̃ dixit ad ieſum et quis eſt meus
proximus. Suſcipiẽs aũt ieſus dixit. Homo
quidã deſcẽdebat ab hieruſalem in hierico
¶ Primo ergo xp̃s ꝓnũciat beatitu
dinẽ aploꝝ ⁊ eoꝝ ſequaciũ que ab aduentu
xp̃i in no. te. habet Que beatitudo ſiue be
neficiũ antiquis pr̃ibꝰ quãtũcũqꝫ magnis
nõ eſt conceſſum. Dicit ergo beati oculi in
teriores ⁊ exteriores qui vi. q̃ vos vi. et nõ
ſolũ veſtri ſed omniũ qui vidẽt per fidem q̃
vos vi. ꝑ ſpem. i. recte cognoſcũt iſta facta
in me cõpleta q̃ vobis reuelata ſunt. Eãn
dem em̃ beatitudinẽ xp̃s rexmittit credẽti
bus ⁊ thome vidẽti. Jo. xx. Beati q̃ ñ vi.
et cre. Uñ ciril. hic d. ꝙ videre nõ ſumit h̃
ꝓ actu oc̃loꝝ. alias hero. ⁊ pi. fuiſſet beati
q̃ xp̃m vi. ſꝫ ſumit h̃ ꝓ viſu ⁊ recreatõe me
tis. ſm̃ ꝙ dicimꝰ iſte vidit bona tpa. i. gaui
ſus eſt bonis tpibus. Et ſic pꝫ ꝙ hanc bea
titudinẽ nos habemus que xp̃i beneficijs
gaudemus. et ipſum per fidem videmus.

In ipſis aũt mãdatis decalogi lr̃a in ſe et
p ſe ↄſiderata nõ occidit ſimplr ſed occaſio
naliter. Nam ꝓhibitio occaſionalr inducis
culpã ⁊ irritat ⁊ ꝓuocat ↄcupiſcẽtiaȝ Ro.
v. Lex ſubintrauit vt abũ.delic.j.Coꝝ.xv.
Uirtus vero pec.lex. Littera etiã occidit
q2 occaſionem ſupbiendi ꝓſtat.j.Coꝝ.viij.
Scia inflat.Eccs.j.Qui addit ſci.addit et
labo.eo ꝙ in multa ſapia multa ſit indigna
tio. Spũs aũt.i.ſpũalis intelligẽtia q̃ mini
ſtrať in no.teſt.viuificat ſcȝ aiam.Si quis
eniȝ iſtud math.xvj. Si quis vult poſt me
vi.abne.ſemet.et ſilr iſtud. ſi quis amat a.
ſu.per.eã.ſolũ lr̃aliter intelligeret moreret
in aia.ſed ſpũalr intellectũ dat vitaȝ aie vt
ſcȝ hõ dat vitã carnalem in cruce penitẽtie
Et nota ꝙ tũc eſt pfecta ⁊ ſpũalis intelli
gẽtia qñ eſt ei adiũcta gratia.ſſ.et tũc per
fecte viuificat: Joh.vj. Spũs ẽ qui viui.
caro aũt nõ ꝓ.quicꝙ.Mortificat eñ oẽm
carnalitatẽ et p ↄñs dat vitã ſpũs.Ro.viij
Si autem ſpũ fac.ca.moꝛ.vi.Spũs ergo ⁊
gratia.ſſ. viuificat Et q2 p miniſtros no.
teſta.dať gr̃a.ſſ.iuxta illud act.viij. Tunc
imponebãt man⁹ ſup iſtos ⁊ accipiebãt.ſſ.
Ideo pfecta intelligentia ſpũalis doceť et
tradiť in no.te. a miniſtris eccleſie. Querit
hic vtrũ lex noua qđ idem eſt ꝙ teſtm̃ no
uum ſit lex ſcripta vel indita. Et dicẽdum
ꝙ vnũqđqȝ dr̃ eſſe illud qđ eſt in eo potiſſi
mũ. Illud aũt qđ eſt potiſſimũ in lege no
ua ⁊ in qua toto eius virt⁹ ↄſiſtit eſt gr̃a
ſſ.q̃ dať fidelibus p quã iuſtificãtur. Ro.
viij. Lex ſpũs vite libe.me a le.pec.⁊ moꝛ.
Uñ aug⁹. Sicut lex factoꝝ fuit in tabulis
lapideis.ita lex fidei ſcripta ẽ in coꝛdibus
fideliũ. Habet tñ lex noua q̃dam ſic diſpo
nẽtia ad gr̃am.ſſ. et ad hunc gr̃e vſum per
tinẽtia q̃ ſunt quaſi ſecũdaria in noua legẽ
De quib⁹ opoꝛtȝ inſtrui fideles xp̃i et ver
bis ⁊ ſcriptis tã circa credẽda ꝙ̃ circa agẽ
da. Et ideo dicẽdum ꝙ pꝛincipalr lex noua
eſt indita ſecũdario eſt lex ſcripta. Item q̃
ritur an lex noua iuſtificet. Et dicẽdum ꝙ
ſicut dictũ eſt ad legẽ euãgelij vel nouã duo
ptinent. vnũ quideȝ pꝛincipaliter ſcȝ gr̃a.ſſ
interius data.et quã.tũ ad hoc lex noua iu

ſtificat. ſecũdario ptinẽt ad legem euãgelij
documẽta fidei ⁊ pcepta oꝛdinãtia huma
nũ affectum ⁊ hũanos actus. et quãtuȝ ad
hoc lex nõ iuſtificat. Uñ hoc qđ hic dixit
littera occidit.ſpũs aũt viuificat. Aug⁹ ex
ponit dicẽs ꝙ per lr̃am intelligitur omnis
ſcriptura extra hoies exiſtens etiaȝ moꝛaliũ
pceptoꝝ qualia continẽtur in euãgelio
Unde etiaȝ littera euangelij occideret niſi
eſſet interius gratia fidei ſanans. Et ſic pȝ
excellentia miniſtroꝝ nõ.teſta.quia docent
litteram ſpũ intelligi. et quia donant mini
ſterialiter gratiã ſpũſſancti p quã peccata
dimittuntur et fides ⁊ alie virtutes infundũ
tur. Joh.xx. Accipite ſpũſcm̃ quoꝝ remi.
pec.remit.eis. Et ſic patȝ ſcdm̃. Tercio po
nit duas rõnes ad hanc excellentiam oſtẽ
dam quaꝝ prima eſt a minoꝛi.q2 ſi illud de
quo minus videtur debere eſſe in gloꝛia eſt
in gloria.ergo id qđ magis. Dicit ergo ꝙ
miniſtratio moꝛtis id eſt lex moſaica q̃ nõ
impl ntibus ſeipſam moꝛtem inferri pcipi
ebat.et ſic occidebat omnes vel plures. q2
nullus ipſam implere poterat. vt pȝ exod.
xxj.de lege talionis ⁊ p totuȝ leuiticũ. qui
fecerit hoc vel iſtud moꝛte moriať. Si ta
lis miniſtratio litteris defoꝛmata id eſt in
honeſte foꝛmata ꝓpter multa ad litterã in
honeſtatẽ ſonantia que ibi foꝛmabãtur. vt
patȝ deu.xxiij. vbi pcipiebať paxillũ poꝛta
re ad fodiẽdum et ſtercoꝛa ad condẽdum.
defoꝛmata dico in lapidibus vili ſcȝ mate
ria. Si ergo talis miniſtratio fuit in gl̃a in
ſplendoꝛe ſcȝ glorioſo in facie moiſi relucẽ
te ac ſi eſſent q̃dam cornua. Exo.xxiij. Ui
dẽtes aũt aaron ⁊ filij iſrael ꝙ coꝛnuta eſ
ſet moiſi facies timuerũt ꝓpe accedere. ſic
et nũc fit noſtris epis. poſtꝙ̃ facti ſunt coꝛ
nuti quib⁹ qui familiariſſimi erãt vix au
dent accedere. ita vt nõ poſſent filij iſrael
intẽdere.i.intẽte reſpicere in facieȝ moiſi
ꝓpter gl̃am vult⁹ ei⁹.ſ.moiſi q̃ euacuatur
In ipſo eñ inchoauit ⁊ in ipo ceſſauit.nõ
eñ fuit in ioſue nec in alijs ſucceſſoꝛibus
eius nec cõtinue fuit in moiſe ſed cito trã
ſit. quia non erat veritas gloꝛie ſed figura.
j.Coꝛ.x. Omnia in figura contin.illis

Argumẽtum eſt ꝙ omnis gloꝛia mũdana q̃
eſt gl̃a moſaica cito trãſit. Si ergo ſic fuit
in gl̃a miniſtratio iſta quomõ nõ magis mi
niſtratio ſpũs ⁊ legis noue que ſpũalis eſt
quia ſpũalia docet.erit in gl̃ia.i.in maioꝛi
gloꝛia q.d.ſic. Sed hanc gl̃am nõ videm⁹.
In qua ergo gl̃ia erit. Certe in futura et
eterna. De qua pſal. Exultabunt ſancti in
gloꝛia. Et ſic patȝ pꝛima rõ que eſt ſumpta
penes hoc ꝙ lex noua docet lr̃am ſpũaliter
intelligi lex aũt vetus nõ. Secũda rõ ſumi
tur penes hoc ꝙ in lege noua dať etiã gr̃a
ſpũſſancti per miniſtros eccleſie que iuſtifi
cat hoiem. Dicit ergo. Nã ſi miniſtratõ dã
nationis.i.lex moſaica que damnabat ad
moꝛte tempaleȝ. Et ideo qđ ſupꝛa dixit mi
niſtrationẽ moꝛtis. hic dicit miniſtrationẽ
dãnationis. In gl̃a eſt.ſ.tẽpali.multomagis
miniſteriũ iuſtitie.i.nouũ teſta. abundat in
gloꝛia. Nota ergo iſtud qđ dixit ante mini
ſtrationẽ ſpũs.dicit hic miniſteriũ iuſtitie.
q2 in nouo te.dať ſpũſſanctus per quẽ iuſti
cia eſt in hoie. Et q2 no.te.abundat in iu
ſtitia.abundare debet in gl̃a. Prouer.xv.
In abũdanti iuſtitia virtus maxia eſt. Et
ſic patȝ ꝙ miniſtri no.teſta.ſunt magne di
gnitatis tam ex eo ꝙ docent.lr̃am intelligi
ſpũaliter ꝙ̃ ex eo ꝙ ſunt miniſtri xp̃i et ei⁹
inſtrumẽtum et dant ſpũſcm̃ per quẽ pec
cata dimittũtur.⁊ virtutes infundũtur.q̃
miniſtri ve.te.nõ faciebant Et ſic pȝ ꝙ mi
niſtri no.te.in magna reuerẽtia ſunt habẽ
di.et ipſi debẽt ſe in magna ſanctitate con
ſeruare vt tãto miniſterio digni ſint. q2 ve
iſti qui ſalutẽ alioſ docet ⁊ ſpũſcm̃ alijs cõ
fert et ipſe ſalutẽ perdit et ſpũſcõ priuatur
et per tale miniſteriũ fit dignus moꝛte eter
na.j.Coꝛ.iiij. Sic nos exiſti.homo vt mi
niſtri chꝛiſti et diſpenſatoꝛes miniſterioꝛuȝ
dei. Et ſic patȝ totum.

Dominica.xiij.de euãgelio Sermo.XC.

Beati ocu.qui vi.q̃ voſ vi.lu.x
euãgeliũ pñs ẽ valde pulcrũ
magnũ ⁊ mſta in ſe ↄtinẽns
paucis verbis expediri pt.
In quo quidẽ euãgelio qđ apud ãtiquos
phos mltũ vẽtilata determiať in quo.ſ.eſſe
beatitudo. Quidã eñ poſuerũt beatitudinẽ
in bonis coꝛpis vt epicuri. Quidam in bo
nis mũdi.ſ.diuitijs.honoꝛe.potẽtia.⁊ ſic de
alijs. Quidã in virtutib⁹ moꝛalib⁹ vt ſtoi
ci. Quidaȝ in virtutib⁹ naturalibus ⁊ co
gnitõe creaturaꝝ ⁊ maxie ſubſtãtiaꝝ ſepa
taꝝ vt paripatetici.i.ariſtotelici. Chꝛiſtus
aũt veniẽs in mũdum qui ad hoc nat⁹ eſt.
vt teſti.phi.ve.oñdit ꝙ in oib⁹ ſupꝛadictis
vera btitudo nõ ↄſiſtit ſȝ in viſiõe ⁊ cogni
tione dei di. Beati ocu.qui vi.⁊c. In quo
quidẽ euãgelio pꝛincipalr tria ↄtinẽtur. Pri
mo eñ beatitudo ab aplis ⁊ coꝝ ſequacib⁹
in no.te. haberi phibeť In pꝛin.euã. Se
cũdo cuiuſdã legiſperiti alia interꝛogatio.
et xp̃i ſapiẽs rñſio ſubinferť ibi. Et ecce q̃
dã legiſpe.ſur.tẽ.eũ. Tercio eiuſdẽ legiſpe.
alia interꝛogatio ⁊ eius a xp̃o per exemplũ
explanatio ſubiũgitur ibi. Ille aũt volens
iuſ. ſeipm̃ dixit ad ieſum et quis eſt meus
pꝛimus. Suſcipiẽs aũt ieſus dixit. Homo
quidã deſcẽdebat ab hieruſalem in hierico
¶ Pꝛimo ergo xp̃s ꝓnũciat beatitu
dinẽ aploꝝ ⁊ eoꝝ ſequaciũ que ab aduentu
xp̃i in no.te.habeť Que beatitudo ſiue be
neficiũ antiquis pr̃ib⁹ quãtũcũqȝ magnis
nõ eſt conceſſum. Dicit ergo beati oculi in
terioꝛes ⁊ exterioꝛes qui vi.q̃ vos vi.et nõ
ſolũ veſtri ſed omniũ qui vidẽt per fidem q̃
vos vi.p ſpem.i.recte cognoſcũt iſta ſacra
in me cõpleta q̃ vobis reuelata ſunt. Eãn
dem eñ beatitudinẽ xp̃s rex mittit credẽti
bus ⁊ thome videnti. Jo.xx. Beati q ñ vi.
et cre. Uñ ciril.hic d.ꝙ viderẽ nõ ſumiť h̃
p actu ocloꝝ.alias hero.⁊ pi.fuiſſet beati
q xp̃m vi.ſȝ ſumiť h̃ p viſu ⁊ recreatõe me
tis.ſm ꝙ dicim⁹ iſte vidit bona tp̃a.i.gaui
ſus eſt bonis tp̃ibus. Et ſic pȝ ꝙ hanc bea
titudinẽ nos habemus que xp̃i beneficijs
gaudemus. et ipſum per fidem videmus.

Patres aūt ve.te. vſqʒ ad illud tēpus xp̄i beneficijs nō ſunt gauiſi. Et ideo nos ſumus magis beati q̄ ipſi. Et hoc eſt qđ ſequitur. Multi ꝓphe predicētes futura eſſe q̄ vos videtis pn̄tia. et ſilr multi reges voluerunt videre oculo carnali q̄ vos videtis. ſ. me. et que per me fiūt ꝛ nō viderūt. ꝛ audire que vos auditis. ſ. doctrinā ꝛ predicationē meam ꝛ nō audierūt. Sed dr̄ ioh. viij. abraam pater veſter exultauit vt videret diem meū vidit ꝛ gauiſus eſt. Rn̄ſio illud intelligitur de viſu ſpūali. ſed illud de corporali ꝛ ſpūali ſimul. Hec ergo grā antiquis pr̄ibus nō eſt conceſſa. licet multū eam deſiderauerunt Yſa. lxiiij. Utinā diſrūperes celos ꝛ deſcēderes. Hoc enim eccleſie no. te. in ap̄l'is eſt conceſſuʒ. Antiquis aūt pr̄ibus in figuris et enigmatibus. Nā alius vidit tres ꝛ vnū adorauit vt abraam. Alius vidit rubū ardentem nō comburi ꝛ poſteriora dn̄i vt moyſes. et ſic de ſingulis. Nos aūt reuelata facie gloriaʒ dn̄i ſpeculamur vt ap̄ſus dicit. Ubi nota q̄ hec beatitudo apparet eſſe in nobis pluſquā in pr̄ibus ꝛ hominibus ve. te. quātum ad octo. ¶ Primo quātū ad veri cognitionē. quia aperte ꝛ nō per figuras cognoſcimus miſteriū trinitatis ꝛ incarnationis filij dei. Joh. xvj. Uenit hora cum iam nō in ꝓuerbijs loquar vobis. ſed palā de patre meo annūciabo vobis. Eph. iij. Alijs generationibus nō eſt agnitū filijs hominū ſicut nūc reuelatū eſt ſanctis ap̄lis eius. Secundo quātum ad dei placatione quia imolata eſt hoſtia per quā placati ꝛ reconciliati ſumus deo. Ro. v. Cum inimici eſſemus recon. ſumus per mortē filij eius. Tercio quātum ad debite ſolutionem pro quo omnes in carcere detinebātur j. Pe. j. Non auro ꝛ ar. re. eſ. ſed precioſo ſang. ag. incō. Quarto quātum ad ſpūſſancti donationē. quia per ſacramēta et miniſtros eccleſie datur ſpūſſanctus ad robur. ꝛ ad vincēdum ex omni parte peccatum. qđ in veteri teſtamēto nō fiebat. Joh. xx. Accipite ſpūmſanctū. Quinto quātum ad virtutis emanationeʒ. nam ex paſſione chriſti magna regula ad bene agēdum emanauit.

Joh. xij. Ego ſi exaltat⁹ fuero a terra omnia tra. ad me. id eſt per virtuteʒ paſſionis mee traham ad me hominē qui eſt quodāmodo omnia. Sexto quātum ad medicinarum preparationem. Nam ex latere chriſti pendētis in cruce fluxerūt ſacramēta eccleſie efficaces medicinē cōtra omnem morbū anime vt per hoc euāgelium omnino datur intelligi in homine ſauciato. Fluxerūt etiā inde indulgentie ad peccatoꝝ remiſſionem. Septimo quātum ad nobiliſſimi ꝛ virtuoſiſſimi cibi inſtitutionem. Joh. vi. Panis quē ego da. vo. ca. mea eſt. Octauo quātū ad regni celeſtis poſſeſſionē. Lu. xxiij. Hodie mecū eris in paradiſo. Hanc vocē omnes patres ve. te. nō audierunt. Uere ergo beati ſunt oculi noſtri. quia talia vident et audiūt. ¶ Moraliter aūt ad edificationem noſtram. nota q̄ ad bene vidēdum tria ſunt neceſſaria. ſ. inſtrumētum ſanum medium aptum. et obiectum ſolidum. Similiter in viſione ſpūali hec tria ſunt neceſſaria in qua inſtrumētum ſanū eſt cor mūdum. Math. v. Beati mūdo corde qm̄ ipſi deū videbunt. Ex tribus aūt mūdatur cor. Primo quādo vis rōnalis purgata eſt ab errore diaboli. qđ facit fides. Actu. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Secūdo quando vis cōcupiſcibilis purgata ē ab amore carnis. qđ facit caritas ſpūſſancti. Aug. Bn ſtato ſpū deſi. om. ca. Tercio quādo vis iraſcibilis purgata eſt ab amore mūdi. qđ facit ſpes. qm̄ qui ſperat meliora bona relinquit illa. Math. xix. Ecce nos relinquim⁹ omnia. Qui ergo habent fidem rectam et carnalia deſideria nō ſequūtur. ſed abnegāt ſe et mūdanis vanitatibus abrenūciant habent ſanū oculum mentis ad vidēduʒ xp̄m et eius beneficia. Medium aūt aptū in viſione ſpūali eſt triplex. ſcʒ ſpeculuʒ fidei. j. Coꝝ. xiij. Uidemus nūc per ſpeculum ſcʒ fidei. Speculum creature. Ro. j. Inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intellecta conſpiciūtur. Et ſpeculum ſcripture. Joh. v. Scrutamini ſcripturas iſte ſunt que teſtimoniū perhibent de me. Et ſic ptʒ q̄ in vita iſta per tria poſſum⁹ xp̄m cognoſcere ve

rum deum ꝛ verum hominē ſcʒ per fidem et creaturas. id eſt per opera que xp̄us exercuit in creaturis. Jo. v. Opera que ego facio teſtimoniuʒ perhibent de me. Et per ſcripturas. Luce. xxiiij. Nonne ſic oportuit xp̄m pati. ¶ Obiectum aūt ſoliduʒ eſt xp̄s in quo habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Hebre. xij. Aſpiciētes in autorem fidei ꝛ conſumatorem ieſum. In hoc obiecto tria principaliter viderūt ꝛ cōſiderauerūt apoſ. que nos etiam conſiderare debemus. ſcʒ exempla operū ad imitandum. Joh. xiij. Exemplum enim dedi vobis ꝛc̄. Mirabilia virtutum ad regratiandum. j. Pe. j. In omnibus grās agen. deo. Et documēta verboꝝ ad inſtruēdum. Lu. xxiiij. Tūc aperuit illis ſen. vt intel. ſcrip. Joh. vj. Uerba que ego lo. vo. ſpūs ꝛ vi. ſunt. Et ſic patʒ primū. ¶ Secūdo ponitur

2 cuiuſdaʒ legiſperiti alta interrogatio ꝛ xp̄i reſponſio. Dicit ergo. Et ecce quidaʒ legiſpe. ſur. vt ab omni vi. et ſic. ſa. repu. tem. eū Non ergo cauſa diſcendi ſed ſe oſtentandi ꝓponit queſtionem dicens. Magiſter. Doloſa lingua magiſtruʒ vocat cuius nō vult eſſe diſcipulus ſed temptator. Quid faciendo vi. eter. poſ. At ille dixit ad eum. In lege quid ſcriptum eſt. quomodo legis ſcʒ in ipſa lege. At ille reſpondēs ait. Diliges dominū deū tuū ꝛc̄. Et attende hic q̄ in deu. et in math. nō ponitur niſi tria: lucas autē addit quartum ſcʒ ex omnibus viribus tuis. Et hoc facit propter quattuor ratōnes propter quas diligendus eſt deus. Prima quia creator dans eſſe. Secūda quia cōſeruator in eſſe. Tercia quia redemptor ꝛ recreator in bene eſſe. Quarta quia glorificator in optimo eſſe. Ergo diligēs dominū deum tuū ex toto corde tuo. quia te ad imaginem ſuam creauit excellentem creaturaʒ ex tota anima tua. quia te conſeruat ꝛ tibi ꝓuidet per angelicam naturam. Hebre. ij. Omnes ſunt adminiſtratorij ſpūs in miniſ. miſſi Ex omnibus viribus tuis. id eſt ex oīb⁹ tuis potētijs tā interiorib⁹ q̄ exterioribus quia te redemit ꝛ exaltauit factus homo in humana natura. Apoc. v. Redemiſti nos domine in ſanguine tuo et feciſ. no. de no. regnū. i. reges. Et ex omni mente tua quia te reſuſcitabit in anima ꝛ corpore glorioſo ad diuinam gloriā. Math. xxv. Uenite benedicti patris mei percipite regnum. Aug⁹. aūt ſic exponit. Diliges dominū deū tuū ex toto corde tuo. i. intellectu ſine errore ex tota anima. i. voluntate ſine contradictione. ex tota mente. i. memoria ſine obliuione. Et dicit hoc non poſſe impleri in via ſed oſtenditur per hoc vbi implebitur ſcʒ in patria. Grego. aūt dicit ex toto corde. i. ſuper omnia et dicit q̄ eſt inculcatio verborum. Addit aūt ꝛ proximū ſicut te ipſuʒ qđ exponitur ſex modis. ¶ Primo ſicut te ipſum. i. diligas in proximo qđ debes diligere in te ſcʒ naturam et imaginem dei et virtutem nō vicium. Secūdo ſic ſicut te ipſum ſcʒ ex caritatis affectu et effectu nō ex concupiſcētia carnis. Tercio ſic ſicut te ipſum. i. in quo teipm̄. ſ. in deo ꝛ nō in mūdo. Quarto ſicut teipm̄. i. ꝓpter qđ teipm̄ ſcʒ ꝓpter deum et non propter comodum temporale. Quinto ſic ſicut teipm̄. i. ad qđ teipm̄ ſcʒ ad grām in pn̄ti ꝛ gloriam in futuro. Sexto ſic ſicut teipm̄. i. quō teipum. ſ. ſupra res tempales et corpus ꝓprium ꝛ infra deum. Qui ſic diligit ꝓximū legem impleuit. Et ideo ſequitur. Dixit illi recte reſpondiſti. hoc fac ꝛ viues. Et nota q̄ per nomen ꝓximi intelligitur omnis homo vt dicit aug⁹. Et attende q̄ dilectio triplex eſt ¶ Prima nature et hec ꝓprie ſm̄ diony. dicitur amor quo naturaliter omnia corporis exiſtentia colligātur adinuicem et communicāt ſibi alterutrū bonum qđ habent. Unde dionyſius. Eſt aūt amor quaſi quidā diuinus circulus. ¶ Secūda eſt amicicie. Et hec vocatur ꝓprie dilectio que ē inter creaturas rōne vtentes eo q̄ in dilectione cadat electio que eſt ꝓprium rōne. ¶ Tercia eſt gratie et hec ꝓprie dr̄ caritas que includitur in hoc mādato ſpecialiter. Amor ergo reſpicit naturam. dilectio rōnem. ꝛ caritas grām. Ponitur aūt in mandato vnū pro altero eo q̄ hec tria ſint motiua ad diligendum deum. ſcʒ natura ratio et gratia.

Natura ergo reſpicit creãtorez.rõ redẽptorem. rõnabile eſt eñ vt qui tanta ſuſti nuit p nobis diligatur a nobis. Gratia iuſtificatorẽ.gratis eñ nos iuſtificat. Excellentiam ⁊ virtutẽ iſtius mandati hic videamus.in quo oia mandata implentur.et de quo dñs ſpẽale mandatuȝ dedit. Job.xiij. Hoc eſt pcep.mẽ.vt di.iuui. Hec eſt illa p̃cioſa margarita p qua hõ debet oia dare. quãuis ergo oẽs virtutes ſint margarite p̃cioſe tñ caritas ſiue dilectio eſt omnibus p̃cioſior.j.Cor.xiij. Maior hoꝝ eſt caritaſ Cuius excellentia ⁊ virtus ex tredecim apparet. ¶ Primo ex ſimilitudinis excellentia.nã caritas omibus optimis in vnoquoqȝ genere aſſatur. In caritate nãqȝ dei quoqȝ ſpũſſan.vna triũ pſonaꝝ verus deus eſt amor patris ad filiũ.vnde in diuinis amor ẽ vna de tribus pſonis per quẽ deus eſt oia operatus. Inter angelos vero ſupmus ordo ſcȝ ſeraphin ab incendio amoris nomiatur eo φ p̃ ceteris dei amore ferueat. inter luminaria celi ſol que oibus p̃eminet amori compatur. Nã ſicut ſol oibus ſe cõicat.ita amor oibus eſt cõis quia hoĩes in qu cũqȝ ſtatu loco ⁊ conditiõe amare pñt. Omnia etiã aialia amant alia ſuo mõ amandi. Inter elementa ignis q̃ nobilior eſt amori compatur. Lu.xij. Ignẽ.i.amorẽ veni mittere in ter. Vñ ſpũſſcũs qui eſt ver⁹ amor in ſpẽ ignis ſup aplõs deſcẽdit. Inter metalla auꝝ qð obtinet primũ locũ amori cõpatur rõne valoris ⁊ p̃cioſitatis Inter virtutes vero ipa caritas obtinet primũ locuȝ vt dictũ eſt. Inter oia fortia mors eſt fortior qa mori compatur. Cañ.viij. Fortis ẽ vt mors dilectio. ¶ Secũdo ex virtutis efficatia.nã caritas plũbea facit aurea. tranſitoria ppetua.mortua viua. Opera eñ de genere bonoꝝ extra caritatẽ facta ſunt plũbea ⁊ modici valoris. Sunt etiaȝ tranſitoria.qꝛ meritũ tpale ⁊ finitũ habent. Sunt etiaȝ mortua. qꝛ vita g̃re carent.⁊ ad eternam vitã ducere nõ pñt.que oia ſi fierẽt in caritate eſſent aurea.i.infiniti valoris. Eſſent ppetua qꝛ ppetuũ ⁊ eternũ meritũ haberẽt. Eſſent viua qꝛ caritas eſt vita opeꝝ et ad vitã eternã pducerent. Similiter caritas hoĩes mortuos in peccatis quotidie viuificat. Vñ de aug.legimus. Vulnerauerat caritaſ xpi cor eius ⁊ exẽpla ſeruoꝝ dei quos de mortuis viuos fecerat .ſ.caritas. ¶ Tercio ex ſocietatis valentia qꝛ ſi omẽs virtutes eſſent in vno niſi caritas eis ſociaretur ⁊ cũ eis inhereret nõ facerẽt eũ bonum nec deo acceptũ Caritaſ aũt ſine alijs ſi poſſibile eſſet faceret hoĩem bonuȝ ⁊ deo acceptũ. Aug⁹.vbi caritas eſt quid eſt qð põt obeſſe.et vbi caritas nõ eſt quid eſt qð põt pdeſſe. Idem Caritas eſt g̃ra g̃raꝝ alie virtutes ſine ea gratie nõ ſunt qꝛ gratis nõ opantur. Et qꝛ nõ ſufficiunt reddere aiam gratam vel etiaȝ ſua opera abſqȝ caritate deo grata facere. Et nota φ in templo dei omnia fuerũt deaurata.vt patȝ.iij. Re.vj. Item in templo dei qð eſt anima omnia debent fieri in caritate ⁊ ex caritate ¶ Quarto ex bonoꝝ abũdantia. Nam qui habet caritatez eſt diues in omnibus et habundat.et qui nõ habet eſt pauper penitus nihil habens. Cuius rõ triplex põt aſſignari. Prima quia caritas theſaurus eſt in agro cordis abſconditus. pro quo habendo omnia debent vendi. Math.xiij. Simile ẽ reg.ce.the.abſcõ.in agro. Secũda eſt quia qui habet caritatem habet deũ in anima in quo ſunt omnia bona. Aug⁹. Aurum habens in arca diues eſt. deũ habens in cõſciẽtia ditior eſt. Tercia eſt quia caritas aliena bona facit ſua. Aug⁹. Penſent inuidi quãtum bonũ eſt caritas que ſine noſtro labore aliena bona facit noſtra. Cuius ratio eſt quia vt dꝛ Math.iij. Vita iuſtoꝝ quedam negociatio eſt ⁊ ſocietas.qui autez eſt ſocietate particeps eſt omniũ bonoꝝ ſocietatis.per caritatem aũt homo intrat in ſocietatem ſanctoꝝ et ideo fit particeps omniũ bonoꝝ que in eccleſia iuſtorum fiunt. Pſal. Particeps ſum ego omniũ timẽtiũ [illegible] Quinto ex penaꝝ irrogãtia. que non [illegible] caritatem infligũtur. quia excõmunicatur et ab omni bono ſepatur Nam primo ſepatur a deo.j.Cor.xvj. Si quis non amat dñm ieſum ſit anathema.gloſa id eſt ſepatus Secõo ſepaẽ ab angelis ⁊ a ſanctis Tercio ſepaẽ a merito paſſiõis xpi ⁊ oiũ ſcõꝝ. Quarto ſepaẽ a pticipatõe ſacroꝝ eccleſie. Quinto ſepaẽ ab oibus virtutib⁹ et donis ⁊ g̃ra dei. Sexto ſepaẽ ab indulgentijs ⁊ miſſis ⁊ ab omni bono qð fit in eccleſia.cuius p caritatẽ particeps erat. Septimo ſepaẽ a bonis pprijs q̃ vnquã fecit et remanet nudus ſic ribaldus qui oia pluſit. Sexto ex pſonaꝝ inherẽtia.nam cetere virtutes bonis ⁊ malis ineſſe pñt. caritas aũt ſolũ ſanctis ⁊ filijs dei ineſt. Aug. Caritas dei ⁊ primi ppria ⁊ ſpẽalis virt⁹ ſcõ [illegible] atqȝ pioꝝ. cũ cetere virtutes bonis ac malis poſſint eſſe cões. hec eñ ſola diuidit ⁊ diſcernit inter filioſ re.⁊ ſe. ¶ Septio ex ppetuitatis pmanẽtia.qꝛ cũ cetere virtutes excidãt caritas nũquaȝ excidit.j.Cor. xiij. Nã poſt mortẽ aia maxie diligit deũ ⁊ ſeipm ⁊ primũ. Docta. Omnia p̃tereũt p̃. ama.deũ.hõ etiã hñs caritatẽ nũquaȝ põt excidere niſi prius caritatẽ amittat .vñ ſicͭ anchora tenet firmã nauẽ ita caritas aiam ¶ Octauo ex remuneratõe p̃miſ. Nam ſm caritatẽ p̃miũ g̃ſe menſuraẽ ⁊ nõ ſm aliaȝ virtutẽ neqȝ ſm opeꝝ multitudinẽ.qð dñs oſtdit cũ dixit φ illa vidua q̃ duo era minuta miſit in gaȝophilaciũ plus oibus miſit.lu.xxj.et hoc ideo qꝛ cũ maiori amore ⁊ deuotiõe miſit..⁊ ideo plus meruit .nec mirũ qꝛ deus ſolã caritatẽ habet carã et ſola caritas hȝ deũ carũ. Cuius ſignũ eſt qꝛ qui caritatẽ nõ hȝ p nihilo dat deũ. aliqñ pro vno denario aliqñ p vno obulo. ſed qui ẽ pfectus in caritate potius vult mori ⁊ oĩa perdere q̃ȝ a dei caritate ſepari. Ro.viij. Quis nos ſep.a ca.xpi.q.d.nihil. ¶ Nono ex virtutũ informatiõe.nã caritas oẽs virtutes informat et qꝛ ois actus ſeu opatio eſt a forma.inde eſt φ caritas oẽs virtutes reducit in actũ ⁊ facit opari.et actus omniũ virtutũ attribuũtur caritati.j.cor.xiij Caritas pa.eſt ce.om.cre.om.ſpe.⁊c. Inde eſt etiaȝ φ nullũ opus alicuius virtutis ſine caritate valet ad vitã vel põt vitã cõferre.j.Cor.xiij. Si lin.ho.lo.⁊ an ca.aũt nõ ha.fac.ſum velud es ſo.⁊c. Decimo ex fortis vinculi colligatione. nã caritas ẽ vinculũ fortiſſimũ quo ſolus de⁹ ligari potuit. Hugo de ſcõ victo. O caritas φ magnũ eſt vinculũ tuũ quo etiã de⁹ ligari potuit.⁊ ſi cõtra deũ fortis fuiſti.multomagiſ cõtra hoĩes pualebis. Hoc vinculũ traxit deũ ad terrã.i.recluſit eũ in vtero virginali nullũ vinculũ potuiſſet eũ ad colũnam ligare niſi hoc.nullũ ferrũ eũ in cruce tenuiſſet niſi caritas affuiſſet. Caritas etiã hoĩs tenet deũ. Vñ angelus ex pte dei dixit loth caritatẽ hñti. Feſtina ⁊ ſaluare ibi qꝛ non potero facere quicq̃ȝ do.ingre.illuc. Geñ. xix. Et moiſi dixit de⁹. Dimitte me vt iraſcatur furor meus contra eos.exo.xxxj. ¶ Undecimo ex hoĩs trãſformatiõe. Naȝ caritas trãſformat hoĩem in deum. Pſal. Ego dixi dij eſtis ⁊ fi.excel.oẽs ſcȝ p caritatẽ. Subleuat etiã homies a terrenis ⁊ ad celũ trãſfert. Eſt eñ ignis ſubtiliãs craſſa. et omnẽ terreſtrietate ꝯſumens. Ezech.viij Eleuauit me ſpũs inter ce.⁊ ter. Spũs amor dei eſt. Qð figuratũ eſt in helya queȝ currus igneus ſubleuauit et in paradiſum trãſtulit.iiij.Re.ij. Currus igne⁹ hñs duas rotas.eſt.amor dei ⁊ primi. ¶ Duodecimo ex nobili aie veſtitione. Eſt eñ caritas veſtis nuptialis ⁊ regalis q̃ facit hoĩem dignũ nuptijs regis eterni. et quicũqȝ ea caret repellitͬ tanq̃ȝ indign⁹. Mat.xxij. Ami. quõ h.intra.nõ ha.ve.nup. Hec veſtis eſt. nobiliſſima qꝛ nõ de pilis aialiũ eſt facta nec de viſceribus vermiũ ſed de viſceribus ieſu xpi. Hec eſt tunica incõſutilis pter quã xpc potius voluit ſcindi ⁊ pforari q̃ȝ ipſa ſcinderetͬ. Hec ẽ tunica polimita quã iacob fecit ioſeph filio ſuo.i.deus pater filio ſuo quã frẽs ſui tinxerunt inſanguine. qꝛ ppter caritatẽ corp⁹ xpi ſanguine aſperſum fuit. Yſa.lxiij. Quare rubrũ eſt veſtimẽtum tuũ Hec eſt veſtis regalis quã xpc oĩm xpiano donat in baptiſmo qua ſolũ filiꝫ regiſ eterni vtũtur.ſ.ſoli veri xpiani ¶ Tredecimo ex ſuaui eius deliniitiõe. Nam caritas grauia facit leuia ⁊ aſpa ſuauia. Aug. Omnia ſeua ⁊ immunia prſus ſuauia et ppe nulla facit amor. Math.xj. Iugũ eñ

meū ſuaue eſt ⁊ onus me.le.ſ.amanti.alijs
aūt ē ita graue ꝙ ipm neſciūt baiulare qḋ
bene nouūt qui caritatē nō hn̄t. Exēplum
huiꝰ pꝫ in iacob qui ſeruiuit ꝓ rachel.xiiij
ānis ⁊ videbātur ei pauci dies pꝛe amoꝛis
magnitudine.gen̄.xxix. Hoc etiā in amato
ribus mūdi apparet qui ꝓ amoꝛe carnali
mirabilia ſuſtinēt ⁊ oīa eis leuia videntur.
Vere ergo poſſumus dicere illud ſap̄.vij.
Venerūt mihi om.bo.pa.cū il. Et ſic patꝫ
ſcḋm. ¶ Tercio ponit̄ eiuſdē legiſpe.q̄dam
alia qḋ ex pꝛioꝛibꝰ exoꝛta ⁊ eiuſdeꝫ expla
natio. Et hoc eſt. Ille aūt volens iuſtifica
re ſeipm̄.i.iuſtū oſtēdere putās ſe an̄ hoiem
et nō an̄ deū ſtare dixit ad ieſum. Et quis ē
meꝰ ꝓximꝰ. Suſcipiens aūt ieſus ⁊c̄. Hic
ponit̄ xp̄i rn̄ſio ⁊ ꝑ exēplū explanatio. Vbi
ꝑ quādam ſſīlitudinē oſtdit oēm hoiem eſſe
ꝓximū ac etiā inimicū. Pſumi en̄ pt ꝙ ille
qui deſcendebat ab hiru. in hierico fuerit
hierl'imitā et ꝑ ꝯn̄s iudeꝰ.cuiꝰ ille ſamari
tanꝰ qui erat inimicus gētis iudeoꝝ curaꝫ
egit.ꝑtrāſeūtibꝰ leuita ⁊ ſacerdote gentis
ſue qui dictꝰ eſt fuiſſe ꝓximꝰ illi q incidit
in latrones. Suſpiciēs ergo ieſus in celum
vt alios attētos ad audiēdū redderet.et vt
oſtderet ꝙ oīs ſapia ⁊ doc.deſur.a deo ē ait
Hō q̄daꝫ deſcen.ab hie.in hie.⁊c̄. Littera
plana ē ⁊ hiſtoꝛia. Nā inter hieru.⁊ hieri
co eſt q̄ddaꝫ deſertū olim a latronibus fre
quētatū. Hieru.aūt in mōte ſita eſt ⁊ hieri
co in cāpeſtribꝰ ita ꝙ vadens de hierl'm in
hierico deſcēdit. In hoc deſertū ductꝰ eſt
ieſus vt tem.a dia. Miſtice aūt in iſta ſimi
litudie tria deſcribūtur. Pꝛimo deſcribit̄
lapſus pꝛimi parētis ⁊ totiꝰ generis hūani
in illo. Et hoc ē. Hō q̄daꝫ. Scḋo oſtditur
defectꝰ legis ⁊ ſacrificioꝝ ve.te. ad libera
tionē ipiꝰ ibi. Accidit aūt vt q̄daꝫ ſacerdoſ.
Tercio reꝑatio ipiꝰ ꝑ filiū dei facta inſinu
atur ibi. Samaritanꝰ aūt ⁊c̄. Hō iſte adā
eſt ⁊ totū genꝰ hūanū in eo. qui peccando
deſcēdit ab hieruſalē.i.a ꝑadiſo terreſtri et
ſtatu pacis ⁊ viſiōis dei.qꝛ an̄q̄ peccatū fa
ceret oīa aderāt ei in pace et pace pectoꝛis
et tpis ⁊ oim creaturaꝝ potiebat̄. Hierl'm
en̄ viſio pacis interp̄tat̄. Recedendo ergo
ab hierl'm deſcēdit in hierico.i.in defectus
multiplices ⁊ miſerias hūane nature ⁊ mū
di quos quotidie expimur. Et ideo d.deſcē
debat qḋ ē verbū p̄teriti imꝑfec.tem.⁊ ſig̃t
cōtinuatōeꝫ p̄teriti ad pn̄s. Hierico aūt lu
na interp̄tat̄ et ſignificat mutabilitatē hūa
ne nature ⁊ mūdi. Qui incidit in latrones
id ē in demonū ptātes qꝛ ab eis deuictꝰ eſt
ij. Pe.ij. A quo en̄ quis ſuꝑatꝰ eſt huiꝰ ⁊
ſeruꝰ eſt. Qui etiā deſpoliauerūt eū.ſ. gra
tuitis donis.nā hō peccādo ꝑdidit grāꝫ dei
Vbi nota pꝛimū hoiem ⁊ nos in illo tripl'r
ſpoliatū ſm̄ triplex veſtimētū qḋ ꝑ pecca
tū amiſit.ſ.innocētie immoꝛtalitatis ⁊ gr̄e.
vel virtutis. Iob.xix. Spoliauit me glīa
mea.quo ad pꝛimū abſtulit co. de ca.meo
quo ad ſcḋm deſtruxit me vndiqꝫ ⁊ pereo
quo ad terciū. Et plagis impoſitis qꝛ vulne
rauerūt eū in naturalibꝰ. Oia en̄ natura
lia ⁊ potētias aie ⁊ mēbꝛa coꝛꝑis vulnera
ta hēmus et ad malū natural'r inclinamur
gen̄.viij. Senſus en̄ ⁊ cogitatio hūani coꝛ
dis ꝓna ſunt in malū ab adoleſcentia ſua.
qḋ an̄ peccatū nō erat Imo natural'r incli
nabat̄ ad bonū ſic̄ mō ad malū et plꝰ. Vbi
nota ꝙ hō in naturalibꝰ eſt tripl'r vulnera
tus ſm̄ tres vires aie naturales. Vis eniꝫ
rōnalis ē ꝑ veri ignoꝛātiaꝫ vulnerata.con
cupiſcibilis ꝑ maliciā ſiue ꝯcupiſam mali.
iraſcibilis ꝑ impotētiaꝫ boni. et ſic remāſit
ei noſſe obtenebꝛatū velle maculatū poſſe
debilitatū. He ſunt ille tres lancee quas in
coꝛde abſolon ioab.i.diabolꝰ infixit. Et ſic
abierūt ſemiuiuo relicto.i. vita nature tm̄
relicta ⁊ illa diminuta ⁊ penoſa Et ideo ta
lis vita eſt quaſi moꝛs. et taliter viuere eſt
quaſi moꝛi. Vn̄ cātamꝰ Media vi.in moꝛ.
ſumꝰ. Vitā aūt gr̄e q̄ eſt vera vita abſtule
rūt. Et attende ꝙ abire dicitur nō ceſſan
do a temptatōibꝰ ſed inſidias occultando.
Nā pꝛimū hoiem in foꝛma aſſumpta.ſ.ſer
pētis viſibiliter temptauerūt. nos aūt inui
ſibiliter temptant ⁊ inſidias inuiſibiles pa
rant. Accidit aūt vt ſacerdos ⁊c̄. Hic nota
tur defectus ſacrificioꝝ in ſacerdote.et le
gis in leuita ad curationeꝫ caſus hūani.qꝛ
neqꝫ aaron ſacerdos cū omibus ſacrificijs
neqꝫ moiſes leuita frater eiꝰ cū lege potu
erūt hoieꝫ curare ſꝫ ſolū oſtderāt vulnus.
Et hoc ē qḋ dicit.ꝙ viſo illo p̄terijt; imo
magis ꝑ trāſgreſſionē exuꝑauerūt. Ro.v.
Lex ſubintrauit vt abū.delic. Dicit aūt p̄
terijt qꝛ lex venit ⁊ ſtetit vſqꝫ ad tpus ꝑſi
xum.deinde nō valens curare abijt.ſ.in ad
uētu filij dei. Ro.viij. Nā qḋ impoſſibile
erat legi in quo infirmabat̄ in carne deꝰ fi
liū ſuū mittēs in ſiīitudinē carnis peccati.
et de peccato dānauit pctm̄ in carne. Vide
etiā ꝙ lex nō ad hoc data ē p̄cogitatiue vt
hoieꝫ curaret. Et ideo d.accidit.qḋ ꝯſueuiſ
mus dicere in his q̄ nō p̄meditatiue fiūt vt
d.theophi. Nec immerito ſacerdos ⁊ leui
ta nō potuerūt ſauciatū ſanare cū ipi eſſent
eodē mō ⁊ eodē vulnere vulnerati. Et idō
neceſſe hēbant ſic̄ ꝓ pplō ita ⁊ ꝓ ſe hoſtias
offerre.hebꝛe.ix. Et hoc ē qḋ h̄ d̄r.deſcēdit
eadē via.oꝑtebat en̄ carere vulnere q poſ
ſet hūanū genꝰ ſauciatū curere.et ideo ſe
quit̄. Sama.aūt q̄dā ⁊c̄. Hic oſtdit̄ hūana
reꝑatio facta ꝑ filiū dei.qꝛ ſama.q̄dam.i.
xp̄s q ſinglaris ⁊ ſolus inuētus ē ad genus
hūanū liberādū. Apoc.v. Et ego flebā mul
tū.qꝛ nō eſt inuētus neqꝫ in ce.neqꝫ in ter.
neqꝫ ſubtꝰ terrā qui apiret libꝛ ⁊ ſolueret
ſignacula eiꝰ. Et ideo d.q̄daꝫ ſama. Sama
ritanꝰ aūt cuſtos interp̄tat̄ q xp̄s ē.de quo
ꝓpha. Niſi dn̄s cuſ.ci. Dicit aūt iter faciēs
quaſi ex ꝓpoſito veniens vt nos curaret.
Venit aūt in ſiīitudine carnis peccati.et idō
ſecꝰ eū venit qꝛ in ſiīitudine Veniēs aūt fa
ctus ē ꝯpaſſioni nr̄e ſuſceptōne finitimꝰ et
mie collatōe vicinus. Vn̄ ſequit̄. Et vidēs
eū mia motꝰ eſt. Augꝰ. Vidēs quidē eū ia
centē nō volētem.nō currēteꝫ. et ideo mia
motꝰ eſt qꝛ in eo nullū meritū inuenit quo
curari dignꝰ eſſet.ſꝫ ipe de peccato dānauit
pccm̄ in carne. Vn̄ ſequit̄.appꝛopians alli
gauit vulnera eiꝰ infundēs oleū ⁊ vinum.
Augꝰ. Et quid eſt tā lōginquū quid eſt tā
remotū q̄ꝫ deꝰ ab hoibꝰ. imoꝛtalis a moꝛ
talibꝰ.iuſtus a peccatoꝛibꝰ.nō loco eſt lon
ge ſꝫ diſſiīitudine ⁊ ideo appꝛopiauit. Cum
en̄ hr̄et in ſe duo bona.ſ.iuſticiā et immoꝛ
talitatē.⁊ nos duo mala.ſ.iniqtatē ⁊ moꝛ
talitatē.ſi vtrūqꝫ malū nr̄m ſuſcepiſſet par
nobis ꝓfuiſſet ⁊ liberatoꝛe nobiſcū opus
hr̄et. vt ergo hoc non eſſet qḋ nos ſed ꝓpe
nos.nō eſt factꝰ ille peccatoꝛ ſic̄ nos ſed fa
ctus ē ille moꝛtalis ſic̄ nos.ſuſcipiendo pe
nā ⁊ nō culpā vt ⁊ culpā deleret ⁊ penam.
Alligatio aūt vulneꝝ ē cohibitio pccoꝝ q̄
ꝑ vinū ⁊ oleū cōpeſcuit.nā in vino moꝛdēte
vulnus auſteritas p̄ceptoꝝ ſignificat̄ ſic̄ in
oleo mia ⁊ remiſſio peccati. Gre. In vino
moꝛſū diſcretōis adhibet. in oleo mollicië
pietatis. Per vinū mūdent̄ putrida.ꝑ ole
um ſanāda foueātur. Miſcēda ē ergo leni
tas cū ſeueritate et faciēduꝫ eſt q̄ddam ex
vtroqꝫ tꝑamētum vt neqꝫ multa auſteri
tate exulcerent̄ ſubditi.neqꝫ nimia benigni
tate ſoluātur. Hoc figuratum eſt in eo qḋ
dn̄s mādauit ſil' reponi in arca māna ⁊ vir
gaꝫ. In māna dulcedo.in virga auſteritas
deſignat̄. Chriſ. Vel vinū infundit.i.ſan
guinē paſſiōis ⁊ oleū criſmatis vt indulgē
tia daret̄ ꝑ ſanguinē et ſcificatio ꝯferret̄ ꝑ
criſmatis vnctionē. Infuſo itaqꝫ vino et
oleo impoſuit eū ſuꝑ iumētuꝫ. Augꝰ. Iu
mētum eiꝰ ē caro in qua ad nos venire di
gnatꝰ eſt. Imponi iumēto eſt in ipam in
carnatōem xp̄i credere ꝑ cuiꝰ fidē ſanamur
Ambꝛo. Vel iumēto imponit dū pcc̄a nr̄a
poꝛtat ⁊ ꝓ nobis dolet.j. Pe.ij. Qui pcc̄a
nr̄a ꝑtulit in coꝛ.ſuꝑ lig. Theophi. Vel im
poſuit in iumētuꝫ ſuū.i.in coꝛpꝰ ſuū.mem
bꝛa ſua nāqꝫ nos fecit ⁊ ꝑticipes coꝛꝑis e
ius. Sequit̄ Et duxit eū in ſtabulū.i.in ec
cleſiā. Criſ. Eſt en̄ ſtabulū eccleſia q̄ in iti
nere huiꝰ mūdi laſſatoſ ⁊ ſarcinis delictoꝝ
depſſos ſuſcipit veniētes vbi depoſito one
re pccoꝝ viatoꝛ laſſus reficit̄ et refectꝰ ſa
lubꝛi paſcua reꝑat̄. Et hoc ē qḋ d̄r. Et cu
rā illiꝰ egit. Totū en̄ quicq̄d ꝯtrariū ⁊ no
cens ⁊ malū ē foꝛis ē. qꝛ intra ſtabulū re
quies oīs ⁊ ſalubꝛitas incluſa eſt. Ambꝛo.
Sed non vacabat huic ſamaritano diu in
terris degere.redeundū en̄ erat vn̄ deſcēde
rat. Vn̄ ſequit̄ Et altera die ꝓtulit duos
denarios ⁊ dedit ſtabulario ⁊ ait. Curā illi
us habe. Quis ē iſte alter dies niſi iſte dn̄i
ce reſurrectōis.de quo dictū eſt. Hec ē di.
quā fe.dn̄s. Duo aūt denarij ſūt duo teſtā.
q̄ imagineꝫ in ſe hn̄t regis eterni exp̄ſſam.

quoꝝ ꝑcio vulnera nr̄a curāt vt q̄ data ſūt
ſtabulario.i.ecc̄ie p̄la.ꝛ docto.vt ipis pplm
paſcāt. Aug. Uel duo denarij ſūt duo ꝑcep
ta caritatis q̄ p.ſſ.accepit apl̄i ad euāge.
ceteris vel ꝓmiſſio vite p̄ntis ꝛ fu. Sꝫ qꝛ
multi p̄lati obſeruāt nō ſolū ꝑcepta ſꝫ etiā
cōſilia ad q̄ nō tenētur.iđo ſubdit Et qđcū
qꝫ ſuperogaueris ego cū redi.red.tibi.i.cū
retribuā ſingl'oꝝ mercedes. His ergo ꝓmiſ
ſis dn̄s legiſpe.interrogat ſubdēs Quis ho
rū videt tibi ꝓxim⁹ eſſe illi q incidit in la/
trões. At ille dixit. Qui fecit miam in illū
Neqꝫ em̄ ſacerdos neqꝫ leuita factus fuit
ꝓxim⁹ patiētis ſꝫ ille q ei⁹ miſert⁹ eſt. In
utilis em̄ ē ſacerdocij dignitas ꝛ legis ſcia
niſi p bona ōpa ꝯfirmet. Et iđo ſequit. Et
ait ibus Uade ꝛ tu fac ſilr. Crif.q.d. Si
quē vides oppſſuꝫ nō dicas vtiqꝫ neq̄ eſt.
ſꝫ ſiue ſit gētilis ſiue ſit iude⁹ et ope indige
at.nō cauilleris.ius hꝫ auxilij quicūqꝫ ma
la fuerit paſſus. Aug. Ex hoc intelligim⁹
illū eſſe ꝓximū cui vel exhibēdūꝫ ē officiū
mie vel exhibēdūꝫ eſſꝫ ſi indigeret. Ex quo
iā ꝯſñs eſt vt etiā ille a quo nobis viciſſim
hoc exhibēdūꝫ ē ꝓxim⁹ nr̄ eſt. ꝓximi enim
nomen ad aliqđ aliud eſt.nec quiſq̄ ꝺꝛ eſſe
ꝓxim⁹ niſi ꝓximo.ptꝫ nullū exceptū eē cui
mie deneget officiū. Quis nō videat dicēte
dn̄o. Diligite inimicos vros. Ambro. Nō co
gnatio facit ꝓximū ſꝫ mia. Et ſic pꝫ miſti
ca expō ¶ X. Moralr aūt ad edificatōeꝫ
nr̄aꝫ exponit de pc̄c̄ore. Nā iſte ſauciat⁹ fi
gurā pc̄c̄oris tenet ꝓpter ſeptē mala q̄ ei p
pc̄c̄m mortale eueniūt q̄ in hoc ſauciato de
ſignātur ¶ Primū ē deſcēſus.vel poti⁹ de/
iectū.ſ.nature.ꝯditōis.ꝛ loci. Hāc triplicē
deiectōeꝫ pc̄c̄or patit ꝛ ꝓpter pc̄c̄m. Nam
trāſfigurat in beſtiā.vt d.boe.ij.de cō.pſa
p.ſic ingens. Hūane quippe nature iſta cō
ditio ē vt tūc tm̄ ceteris reb⁹ cū ſe cogno/
ſcit excellat.eadē tn̄ infra beſtias redigat ſi
ſe noſſe deſierit.nā ceteris aīantib⁹ ſeſe igno
rare natura ē hoīb⁹ vicio venit. Cōditio
ei⁹ peſſima ē ꝛ regiōi vm.mor.deputatur.
Hec oīa patēt in ꝓmis ꝑentib⁹ qb⁹ peccā/
tib⁹ natura eoꝝ bona facta ē mala. ꝛ ſenſe
rūt ſe nudos.i.rebellionē in carne. Et cōdi
tio eoꝝ optia facta ē mala vt q̄ a nullo po

terant pati ab omnib⁹ paterētur. et ꝓiecti
ſunt de ꝑadiſo in hāc vallē miſerie. Iere
ij. Uide q̄ malū ꝛ amarū eſt dereliquiſſe te
dn̄m deū tuū. Hoc denotat ibi Deſcende
bat. ¶ Secūdum eſt amiſſio pacis pc̄c̄oris
tpis et eternitatis. Peccator em̄ in ſeipſo
habꝫ bellū qꝛ ꝯſcia remordet job.ix. Quis
reſtitit ei ꝛ pacē habuit. Cū ꝓximo quē nō
diligit pacē hr̄e nō pōt. puer.xiij. Inter ſu
ꝑbos ſꝑ iurgia ſunt. Pace eternitatis ſilr
priuat⁹ ē. Yſa.lvij. Nō eſt pax impijs dicit
dn̄s. Hoc notat ibi.ab hierlm̄ q̄ interptat
viſiō pacis. ¶ Terciū ē mutatio.ſ.liberta
tis dignitatis ꝛ pinguitatis. Nā qui erit li
ber fit ſeruus peccati. Jo.viij. Qui facit
pec.ſer.ē pec. Qui erat fili⁹ regis eterni fit
fi.dia. Jo.viij. Uos ex p̄re dia.eſtis. Qui
erat diues.i.pinguis vtpote particeps me
riti xp̄i ꝛ oīm bonoꝝ q̄ fiūt in ecc̄ia fit om
nino paup penit⁹ nihil hn̄s. puer.xiij. Eſt
quaſi diues cū nihil hēat et ē quaſi pauper
cū in multis diuicijs ſit. Hoc notat ibi in
hierico qđ interptat luna q̄ ſemꝑ mutat
¶ Quartū ē incurſio maloꝝ.ſ.culpe.pene.
et neqcie demonū. Nā malū culpe incurrit
cōtemnēdo diuinā maieſtatē.malū pene in.
cū mortē aīe ꝛ corꝑis q̄ eſt finis oīm malo
rū ſubeat ꝯdēnat⁹. ſaꝑ.ij. Morte turpiſ.cō/
dē.eū. Malū nequicie demonū incurrit cū
ab eis negter tractat ꝛ eoꝝ ꝑtāti ſubditur.
Hoc notat ibi Incidit in latrō. ¶ Quin
tū eſt expoliatō innocētie grē ꝛ virtutuꝫ et
oīm bonoꝝ ſuoꝝ. Nā hō p pc̄c̄m veſte in/
nocētie exuit quā in baptiſmo induit grā
dei ꝛ oīb⁹ virtutibus ꝑuat ꝛ oīa bona ſua
auferunt ab eo math.xxv. Ei aūt q nō ha.
et qđ hꝫ au.ab eo. Hoc notat ibi. deſpolia
uerūt eū ¶ Sextū ē vulneratū.ſ.intellect⁹
volūtatis ꝛ mēorie ac oīm potētiaꝝ aīe.nā
in fallacijs occupat trāſitoria bona diligit
et maloꝝ recordat. Hoc no.ibi. plagis im
poſitis ¶ Septimū ē ꝓſtratō qꝛ ſemiuī.la.
in ter. Jacet pc̄c̄or quaſi mor. in ter.qꝛ nō
ſentit mala q̄ incur.ꝛ bōa q̄ p.nō ſumit ali/
mētū aīe ꝛ n̄ recipit medicias ſacroꝝ ecc̄ie
Hec em̄ tria ſūt ſigna hoīs.q.mortui.ſ.nō
ſentire nō ꝯfortari cibo ꝛ nō recipe medici
nas. Et ſic ptꝫ totū de euangelio.

¶ De Epiſtola ſermo XCI

Abrae dicte ſunt ꝓmiſſiones ꝛ
ſemini eius Gal.iij. Superi/
us Apl'us ꝓbauit p ſcripturas
q̄ hereditas eterna non datur
ex lege ſed ex libera ꝓmiſſione dei qui gra
tis eam reꝓmiſit abrae fore dandam i ſe/
mine ſuo Hoc idem ſuꝑ i mediate ꝓbauit
per conſuetudinē humanam que in teſtam̄
tis ſeruatur que eſt Poſt teſtamentū teſti
bus et inſtrumento et morte teſtatoris fir/
matum nemo ſpernit aut aliter ordinat q̄
teſtator ordinauit .ſed ordinatio teſtatoris
habetur rata et firma Hanc ergo conſue/
tudinem in epiſtola hodierna applicat ad
ꝓpoſitum et ſcđm eam diſputat et per eam
probat q̄ hereditas eterna datur ex libera
ꝓmiſſione dei et non ex lege In qua ep'la
quattuor facit Primo ſupradictam cōſue
tudinem humanam ad ſuum ꝓpoſitum ap
tat ſcꝫ q̄ ex promiſſione dei quā deus gra/
tis fecit abrae.et non ex lege moyſi datur e
terna hereditas In principio epiſtole. Se
cundo oſtendit talem promiſſionem eſſe cō
firmatam a deo et ꝓbat q̄ lex nō eſt aduer
ſus talem ꝓmiſſionem nec eaꝫ euacuat ibi
Hoc autem dico teſtamentū confirmatuꝫ
a deo. Tercio mouet quandam queſtioneꝫ
et ſoluendo ꝯtractat ibi Quid ergo lex ꝓ/
pter tranſgreſſioneꝫ poſita eſt Quarto mo
uet quandam aliam queſtionem et ſoluen/
do errorem inde eliminat ibi. Lex ergo ad
uerſus ꝓmiſſa dei abſit. ¶ Primo ergo ad
aptat ꝑdictam conſuetudinē humanam ad
ſuum ꝓpoſitum dicens. abrae dicte ſunt ꝓ
miſſiones. Quaſi diceret .Si humanum te
ſtamentum per teſtes roboratum manet et
eſt ſtabile multomagis promiſſio dei q mē
tiri non poteſt Sed abrae dicte ſunt ꝓmiſ/
ſiones a deo et ſemini eius.id eſt. ꝓmiſſum
eſt abrae q̄ in illo et per illum qui de ſemi
ne eius naſciturus erat.omnes gentes debe
bant benedictōem gratie et glorie heredita
re. Et hoc eſt quod ſequitur. Non dicit in
ſeminibus quaſi i multis vt per multos de

beat eſſe talis benedictio ſed quaſi in vno.
id eſt per vnum qui eſt chriſtus talis bene
dictō debet gentibus ꝓuenire Et fit hic re
latio ad rem ſuppoſitam in termino ſemis.
et non ad ſignificatum Et nota q̄ dicit pro
miſſiones quia hoc pluries ſibi deus repro
miſit vt patet Gen̄. Decimoſexto. Deci/
ſeptimo et Decimooctauo. Et ſic patꝫ pri
mum. ¶ Secundo oſtendit talem promiſſi
onem eſſe confirmatam a deo.et probat q̄
lex poſtea data Moyſi non eſt aduerſus ta
lem promiſſioneꝫ nec eaꝫ euacuat Dicit er
go. Hoc autem ſcilicet quod dictum eſt ſu
pra q̄ ſolum in vno ſemine Abrae. id eſt.
xp̄iſto benedictio erat futura.dico. id eſt.
veraciter affirmo teſtamentum confirma/
tum a deo eſſe eo modo quo deus potuit
confirmare quia iurando per ſeipſum cuꝫ
non haberet maiorem per quem iuraret.
Hebre. Sexto Abrae promittens deus qꝛ
neminem habuit maiorem per quem iura
ret.iurauit per ſemetipſum. Gen̄. Viceſi/
moſecundo. Per memetipſum iuraui dicit
dominus.quia feciſti rem hanc ꝛc̄. Bene/
dicentur in ſemine tuo omnes terre . quia
obediſti voci mee Item cōfirmauit repli/
cādo promiſſionem Facta eſt enim abrae
repromiſſio in Yſaac iterata et in Jacob
repetita vt ſic poſſent eſſe teſtes promiſſio
nis diuine.quia in ore duorum vel triū ſtat
omne verbum ꝛc̄. Poſtq̄ probauit talem
promiſſionem eſſe confirmatam a deo ſta/
tim probat q̄ lex non eſt aduerſus talem ꝓ
miſſionem nec eam euacuat et ponit ad
hoc duas rationes quarum prima ſumitur
ex tempore dationis legis.ſecunda ex ratō/
ne et cauſa promiſſionis ibi . Nam et ſi ex
lege hereditas Dicit ergo. Si ſic cōfirma/
tum eſt a deo et ob hoc non facit ipm̄ irri/
tum lex ad euacuandam promiſſionem . id
eſt.ita q̄ promiſſionem euacuet.que.id eſt.
quia illa facta eſt poſt quadringentos et
xxx.annos ſup.a ꝓmiſſione facta abrae . a
natitate enim yſaac fluxerūt quadrigēti an
ni.et ē rō talis. Abrae fcā eſt ꝓmiſſio quaꝫ
credēs iuſtificat⁹ ē vt ꝺꝛ ro.iiij.ergo cū lex
tot āniſ fuerit p⁹ ꝓmiſ.n̄ potuit iuſtificare

Abꝛaaꝫ vt fieret ꝓmiſſio ꝓpter ipſaꝫ lex er
go poſtea data nõ iuſtificauit abꝛaã nec in
ipſa nec ꝑ ipſam accepit et meruit reꝓmiſ
ſionem Secunda rõ eſt talis ad idẽ ꝓbãdũ
Lex nõ potuit irritare pꝛedictũ teſtamen/
tum cũ fuerit tanto tꝑe ſubſecuta qꝺ ſi di/
catur imo ex lege eſt gratia .i pñti ⁊ eterna
hereditas in futuro . hoc non eſt verum.
Nam ſi ex lege heredits eterna ⁊ gracia in
pꝛeſenti habenda eſt.ergo non ex reꝓmiſſi
one.cum enim abꝛaam non fuerit ſub lege
ſed ante legeꝫ ſequit ꝙ ſit fruſtratus ꝓmiſſ
one.quia ex pꝛomiſſione tantũ habere de
bebat.Et hoc eſt ꝙ ſubdit . Abꝛae autem
per reꝓmiſſionem donauit deus.et non ꝑ le
gem.donauit in quam et graciam in pꝛeſẽ
ti.et eternam hereditatem in futuro. Ro.
iiij. Non enim ex lege pꝛomiſſio abꝛaẽ ⁊ ſe
mini eius vt heres eſſet mundi. In quo o
ſtenditur ꝙ non datur eterna hereditas ex
ſuffitientia meritoꝛum ſed magis ex libera/
litate datoꝛis eam ꝓmittentis. Et ſic patet
ſecundum. ¶ Tercio mouet quandam que
ſtionem que talis eſt. Si lex non iuſtificat
non confert hereditatem eternam quid er
go eſt lex .i. ad quid data eſt lex et que eſt e
ius vtilitas. Et reſpondet ſtatim dicẽs ꝓp
ter tranſgreſſiones poſita eſt ſcꝫ reꝓꝛimen/
das et coercendas. Lex enim dicitur ꝯ ligã
do. vt ligaret freneticam naturam que ad
omnia vicia pꝛona erat. Geñ. viij. Pꝛoni
ſunt ſenſus hominis in malum ab adoleſcẽ
cia ſua. Vel ꝓpter tranſgreſſiones conuer
tendas vt homo qui de ſuis meritis ꝯfide/
bat acciperet pꝛecepta in quibus apte defi
ceret et ſic quereret ſaluatoꝛem . Et etiam
pꝛopter tranſgreſſiones multiplicãdas oc/
caſionaliter vt ſic videntes manifeſte quod
multiplicarentur peccata clamarẽt pꝛo ſal/
uatoꝛe habendo ꝓpter hoc enim data ẽ lex
duratura non ſemper ſed donec veniret id
eſt in carne appareret ſemen ſcilicꝫ abꝛae
cui repꝛomiſerat dominus. ꝙ per ipſũ eſſet
benedictio. Dicitur autem chꝛiſtus autem
ſemen. quia per ipſum eſt radix et oꝛigo õ/
nis boni. Yſa. vj. Semẽ ſanctum erit id qꝺ
ſteterit in ea ſcꝫ in maria . Si ergo tantũ

debebat durare lex que fuit per angelos oꝛ
dinata tanqꝫ per miniſtros et fuit data eoꝝ
miniſterio patet ꝙ eſt tempoꝛalis. vel per
angelos vt dicit gloſa .i. per moyſen et a/
lios miniſtros dei qui angeli dicũtur. Ma
lach. ij. Labia ſacerdotis cuius ſciaꝫ ⁊ le.
re. qui. de oꝛe ei⁹ quia angel⁹ domini exer/
cituum eſt. Oꝛdinata dico in manu medi/
atoꝛis. id eſt in poteſtate chꝛiſti. vt quãdiu
vellet ſtaret lex. vnde nõ erat ſtabilita ſim
pliciter. Math. vj. Dominus eſt filius ho
minis etiam ſabbati. Deut. xxxiij. In dex/
tra ei⁹ ignea lex. Iſte ergo mediatoꝛ chꝛi/
ſtus eſt. qui eſt deus et homo ideo non eſt
vnius nature. ſed duas naturas habet i ſe
ſcꝫ diuinam et humanam et hoc valde cõ/
uenienter quia ipſe debebat inter deum et
homineꝫ mediare. ideo cum vtroqꝫ debuit
conuenientiam habere. Aug⁹. Mediatoꝛẽ
inter deum et hominem opoꝛtꝫ aliquid ha
bere ſiſe. deo et aliquid ſiſe hominibus ne i
vtroqꝫ ſiſ hominibus longe fieret a deo.
aut in vtroqꝫ ſiſe deo lõge fieret ab homi/
nibus. Deus autem vnus eſt .i. Quis medi
atoꝛ iſte ſit deus et homo eſt tamẽ vnus ꝺ
us. et non ſunt plures dij. Iſte ergo media
toꝛ fecit pacem inter deum et hominem et
inter diuerſos populos ſimul. reducẽs eos
ad vnam fidem et ad vnam eccleſiam et ad
vnam legem euangelij. qui ante diuerſas le
ges habebant. nam gentiles habebant legẽ
nature et iudei legem moyſi. Lex autem e/
uangelij continet decalogum moyſi et legẽ
nature. et vtriſqꝫ multa ſuꝑaddit et multa
reſecat nam a lege moyſi reſecat cerimoni/
alia. a lege autem gentilium ſuꝑſtitões de
cultu et latria deoꝝ et veneratione creatu
rarum. Sic ergo mediatoꝛ iſte õnia redux/
it ad cõcoꝛdiam. Eph. ij. Ipſe enim ẽ pax
noſtra qui fecit vtraqꝫ vnũ . Et nota hic
quando debemus eum revereri et honora/
re cum ipſe ſit rex noſter et legifer noſter.
et iudex noſter. omnibus his conſueuerũt
homines magnam reuerentiam exhibere
Nota etiam hic de ſarracenis quantaꝫ re
uerentiam faciunt machameto ꝗ dedit eis
legem et iudei moyſi et miſeri chꝛiſtiani nõ

diligunt regem eorum. non honoꝛant legi/
ferum ſuum non timent iudicem ſuum. non
remunerant aduocatum ſuum ⁊ non recog
noſcunt beneficium mediatoꝛis ſui. Et ſic
patet tercium. ¶ Quarto mouet quandam
aliam queſtionẽ dicens . Lex ergo aduerſ⁹
pꝛomiſſa dei. Quaſi diceret. debebat dari be
nedictio et gratia que pꝛomiſſa erat in ſe/
mine abꝛae per quam iuſtificatio peccato
ris fieret et data eſt lex tranſgreſſionũ mul
tiplicatiua ⁊ maledictionem et iram dei nõ
obſeruantibus inducens cuius obſeruato/
res non inueniebãtur ergo videt ꝙ lex ſit
data cõtra id ꝙ deus ꝓmiſit abꝛae. Sed ip
ſe ſoluit dicens. Abſit ſcꝫ ꝙ hoc ſit verum i
mo lex eſt oꝛdinata in ꝓmiſſionem. quod ꝓ
bat. quia ſi lex data eſſꝫ que iuſtificaret vel
viuificaret. nunc lex eſſet contra pꝛomiſſio
nem. quia ipſam euacuaret cum ex lege na
ture eſſet iuſticia. ſic enim omnes querẽt le
gem cum in ea iuſtificarentur. et ſic poſſꝫ ꝯ
tingere ꝙ nullus per ſemen abꝛae iuſtifica/
retur. vel ſaltẽ ꝙ multi non iuſtificarẽtur.
Et tunc lex directe eſſet contra pꝛomiſſio/
ne. qua dictum eſt ꝙ in ſemine abꝛae õnes
debebant benedici. quia ergo lex non iuſti/
ficat ſed concluſit ſcꝛiptura .i. lex ſcripta õ
nia eſſe ſub peccato. oñdit omnia eſſe ſub
peccato et peccatoꝛẽ ex hoc lex oꝛdinat ad
pꝛomiſſionem vt pꝛomiſſo de iuſtificatõne
et hereditate habenda daretur credentibus
non ex operibus legis. ſed ex fide ieſu chꝛi
ſti .i. i ieſu chꝛiſto habita. ⁊ ſic nec ꝓmiſſio
legi. nec lex pꝛomiſſioni aduerſatur. Et ſic
patet quartum. ¶ Moꝛaliter autem ad e/
dificationem noſtram nota circa pꝛimam
partem epl'e vt dicit apl'us ꝙ qui filij ſunt
abꝛae ſcꝫ per ſanctam imitacionem benedi
centur cum fideli abꝛaã. et ideo ſi volum⁹
hanc benedictionem poſſidere. imitemur o
pera abꝛae. quia nõ filij carnales abꝛae be/
nedicentur niſi fuerint eum in fide ⁊ oꝑib⁹
imitati. Math. viij. Multi venient ab oꝛi
ente et occidente et recumbent cum abꝛaã
Yſaac et iacob in regno celoꝛum. Filij. aũt
regni eijcientur in tenebꝛas exterioꝛes. Y
Imitemur ergo abꝛaam in octo maximis

virtutibus quas habuit . ¶ Pꝛimo imite
mur eum in perfecta fide quã de vnitate ⁊
trinitate dei habuit. quia tres vidit ⁊ vnũ
adoꝛauit. geñ. xviij. Et quaꝫ habuit de in/
carnatione filij dei. Geñ. xv . Credidit a/
bꝛaã deo et re. eſt et ei ad iuſ. Quam fidẽ
oſtendit dum fecit eleazar iurare ponendo
manum ſub femoꝛe ſuo. quod acciperet y/
ſaac vxoꝛem de cognatione abꝛae. In quo
oſtendit ꝙ de femoꝛe ſuo aliquis maioꝛ de/
bebat naſci qui deus erat cum per ipſum
ſicut per deum fecit eum iurare. et quia om
nes ſaluantur per fidem ieſu chꝛiſti que ꝑ
mo fuit in pectoꝛe abꝛae. ideo anime ſanc/
toꝛum dicuntur requieſcere in ſinu abꝛae .i.
in luce et requie viſionis quam abꝛaam cõ
ſecutus eſt per fidem. quia viſio ſuccedit fi
dei. Lu. xvj. Factum eſt autem vt mo. mẽ.
et poꝛ. ab an. in ſi. ab. Habuit etiam fidem
viuam quia ipſam per opera oſtendit. No/
ſtra autem fides eſt valde imperfecta quia
ſi perfecte credem⁹ non peccarem⁹ .j. Ioh
iij. Qui credit in illum non peccat. Pꝛop
terea apl'i petebant dicentes. Domine adau
ge nobis fidem. lu. xvij. Vnde ſpirit⁹ dici/
tur mundum arguere de peccato. quia non
crediderunt in chꝛiſtũ. vtꝫ. ioh. xvj. Eſt e/
ciam fides noſtra moꝛtua. quia ipſa ꝑ bo/
na opera non manifeſtam⁹. Iaco. ij. Fides
ſine oꝑibus moꝛtua eſt. Et ſic per fidem qꝫ
habemus nec a malis declinamus nec bo/
na oꝑamur. Hec enim duo facit fides per/
fecta ſcꝫ declinare a malo ⁊ facere bonum
Hanc fidem habuit abꝛaam. ⁊ ideo repu/
tatum eſt ei ad iuſticiam. ¶ Secundo imi/
temur eum in vera ſpe. Nam cum eſſet cen
tenarius et ſimiliter ſara. non eſt infirmat⁹
in ſpe ſed veraciter ſperauit habere fili/
um quem de⁹ ei pꝛomiſerat. Ro. iiij. Qui
cõtra ſpẽ in ſpem credidit vt fierꝫ pa r mſ
tarũ gẽtiũ. Glo. Spes ꝑoꝛ ſm naturã fuit
dũ ꝺ iuuẽcula ſm naturã ſꝑauit ſobolẽ nec
tñ habuit. modo ꝯtrariũ iſti ſpei ſperauit .ſ.
vt vetul⁹ ꝺ vetula ⁊ ſteril' ꝺ ſterli generarꝫ
iumentis eſcam ipſoꝛuꝫ ⁊ pul. coꝛ. inuo. eũ.
Non enim confidit de dei pꝛouidẽtia q̃ dat
In vera aũt ſpe mirabiliter deficit mũd⁹.

pſal. Et ideo non abſtinet ab iniuſtis lucris. Item non confidit de dei miſericordia que omnibus offert veniam. ⁊ ideo confiteri nõ curat. Mathei. xviij. Quociens peccabit in me frater meus. ⁊ dimittam ei vſqꝫ ad ſepcies. Dicit illi iheſus. Non dico tibi vſqꝫ ſepcies ſed vſqꝫ ſeptuagies ſepties. Itẽ in eodem vndecimo. Euntes diſcite quid ẽ miſericordiam volo ⁊ non ſacri. Item non confidit de dei potencia vt ſuſtentet hominem in penitencia facienda ⁊ ideo penitẽtiã non curat facere. Contra quod Yſa. xl. ¶ Qui ſperant in domino mutabunt fortitudinem. Tercio imitemur eum in abundanti caritate que apparet in eo ꝙ primus cepit peregrinus hoſpitium exhibere. Item in eo ꝙ valde obnixe pro ſodomitis orauit ⁊ dicẽs quomodo orauit incipiens a quinquaginta vſqꝫ ad decem. geneſis. xviij. In caritate mirabiliter defecit mundus. quia oẽs que ſua ſunt querunt. ⁊ non inuenitur hodie dilectõ in patre ad filium. Hodie regnant in mundo duo amores. ſcilicet amor inordiatus vſqꝫ ad cõtemptum dei. ⁊ amor proprius vſqꝫ ad conſumationem chriſti. Et racio huius eſt. quia quantum abundãuit iniquitas refriguit caritas ¶ Oſee. iiij Maledictum ⁊ mendacium ⁊ homicidium ⁊ furctuꝫ ⁊ adulterium inundauerunt ⁊ ſanguis ſanguinem tetigit. ¶ Quarto imitemur eum in perfecta obediencia. que patet in eo ꝙ ad vnam vocem domini egreſſus ẽ de terra ⁊ de cognatõne ſua ⁊ reliquit patriam ⁊ parentes. ¶ Idem patet in eo ꝙ ad mandatum domini voluit vnicum filiũ ymmolare. Cogitemus quanta obediencia fuit iſta ⁊ apparebit imperfectõ noſtre obediencie ad deum qui tota die clamat vt mũdanis renunciemus. ⁊ mundum fugiamus. Quia totus mundus in maligno poſitus eſt ⁊ nihil prodeſt. Tota die clamat dominus. Agite penitentiam Mathei tercio. Tota die clamat vt vitemus conſanguineos ⁊ parentes. quia inimici hominis domeſtici eiꝰ Et ſi aliqui ſunt qui mundanis renunciẽt ⁊ relinquant patriam ⁊ parentes. faciunt ſicut vxor loth que retroſpexit ¶ Ita ꝙ corde ſemper ſunt circa mundana ⁊ conſanguineos ⁊ notos ¶ Contra quos dictum ẽ abrae. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua. Cum tamen iam eſſet egreſſus ⁊ habitaret in aram. In cuius figura mandatum eſt in lege ꝙ ab animali immolando deberet amputari veſicula gutturis ⁊ proici. quia homo dedicans ſe deo debet proicere deſiderium mundanorum. ¶ Quinto ymitemur eum in pacifica conuerſatione. Unde ad loth ait. Ne queſo ſit iurgium inter me ⁊ te. ¶ Ecce vniuerſa terra coram te eſt. ſi tu ad ſiniſtram ieris ego dextram tenebo ⁊ cetera Geneſis. xiij. Hac pacifica cõuerſatõne omnino ⁊ totaliter caret mundꝰ ymo continuis guerris homines conſumũtur. ⁊ bona ipſorum deuaſtantur ⁊ anime ꝑduntur. Cuius ratõ eſt. quia perdita pace anime. ad deum nulla pace potiẽ hõ Iob. ix Quis reſtitit ei ⁊ pacem habuit. Sed ſi homo haberet pacem cum deo ⁊ ambularet ĩ via dei. deus daret ſibi omnem pacem Baruth. iij. Si in via dei ambulaſſes. habitaſſes vtiqꝫ in pace ſuper terram ¶ Sexto ymitemur eum in ſpũali circumciſione. que per carnalem eius circumciſiõne figurata eſt. vt ſcilicet actus vel opera noſtra circũdamus Hiere. iiij. Circumcidimini domio viri iuda. Hac circumciſione mirabiliter ĩdiget mundus. quia totus eſt diſſolutus ⁊ ĩ veſtibus ⁊ in domibus ⁊ in ludis ⁊ in omnibus operibus ſuis. Et ideo chriſtus voluit circumcidi vt in eo omnes chriſtiani ſpiritualiter circumcidantur. Septimo ymitemur eum in humilitate profunda ¶ Quia cum ita eſſet perfectus et ſingularis amicꝰ dei. ita vt de eius ſemine promitteret naſciturum filium ſuum. tamen in nullo ſuperbiuit. Sed magis eſt coram deo humiliatꝰ dicens. loquar ad dominum meum cum ſim puluis ⁊ cinis Geneſis. xviij. Peccator autem nihil penitus habens ſuperbit. Qui enim deum non habet qui eſt omnia omnino nihil habet Eccleſiaſticus decimo. Quid ſuperbis ter. et ci. ¶ Octauo ymitemur eũ in plena libertate. qr regi ſodomoꝝ iniuſte expoliato gr̃is ſuccurrit cũ vernaculis ſuis ⁊ recuperauit homines et predam de omnibus nihil recipere voluit. vt patet gen̄. xiiij. Sic ⁊ nos gratis iurare deꝰ violenter oppreſſos. ⁊ eripere eos de manu violentorum Iob. xxix. Conteram molas iniqui et de dentibus illius auferebam predam Sed heu hodie totus mundus venalis eſt. nec inuenitur qui gratis vel amore dei velit miſeris aſſiſtere. eciam ſacramenta eccleſie. ⁊ patrimonium crucifixi venduntur pecunia quod eſt maximum malum ⁊ perducens ad detrimentum ⁊ perditionem. Actuum. viij. Pecunia tua tecum ſit in perditõnem quoniam donum dei exiſtimaſti pecunia poſſideri. Et ſic patet totum de epiſtola.

¶ Dominica. xiiij. de euãgelio ſermo. Xcij.

Dum iret iheſus in ieruſalem trãſibat per mediam ſamariam ⁊ galileam. luce. xvij. Sicut dicit auguſtinus ¶ Magnus vtiqꝫ venit medicus. quia magnus vbiqꝫ iacebat egrotus. Totum quippe genus humanum egrotum valde iacebat in morte ſpũaliter ⁊ corporaliter. nec aliquis reperiebatur qui poſſet ipſum ſanare niſi filius dei pſal. Miſit verbum ſuum ⁊ ſanauit eos. Propterea eccleſia clamat dicens. Media vita in morte ſumus quem querimus adiutorem niſi te domine. Venit ergo filius dei ⁊ ſanauit omnes qui ad ipſum acceſſerunt Luce. vj. Uirtus de illo exibat ⁊ ſanauit omnes. Et ſicut tunc omnes ſanauit. ita quotidie ſanat omnes qui volunt in ipſum credere. Denarius quippe numerus eſt perfectus numerus vltra quem non proceditur ſed omnem continet numerum et ſignat ꝙ omnis multitudo hominum per ipſum chriſtum ſanata eſt. q per tranſgreſſionem decaligi ſunt infirmi. ¶ In hoc enim miraculo vniuerſitas peccatorum intelligitur per chriſtum fore ſanata et corporaliter et ſpũaliter. ſicut iſti vtroqꝫ modo ſunt ſanati vt ſancti dicunt Sed pauci hoc magnum beneficium recognoſcunt. nam de decem mundatis ſolum vnus rediit. gracias referens ieſu. ¶ Circa hoc miraculum euangeliſta quinqꝫ ponit per ordinem Primum eſt decem leproſorum chriſto in hieruſalem pergenti occurſus et obuiacio. In principio euangelij. Secundum eſt clamor ipſorum atqꝫ poſtulatio ibi. Qui ſteterunt a longe ⁊ leuauerunt vocem dicentes. Tercium eſt ipſorum clamancium exaudicio ⁊ curatio ibi. Quos vt vi. dixit. Ite oſtendite vos ſa. Quartum eſt vnius mundatorum regratiatio ibi. Unus autem ex illis vt vi. quia mun. eſt. Quintum eſt reliquorum nouem exprobratio ⁊ regraciantis commendatio ibi. Reſpondens autem iheſus dixit. Nonne decem mundati ſunt ⁊ no. vbi ſunt. vſqꝫ in finem. ¶ Primo ergo ponitur occurſus leproſorum ad iheſuꝫ in ieruſalem pergentem. Et hoc eſt. Dum iret iheſus in iheruſalem ⁊ cetera. Littera plana eſt. Nota ergo hic quattuor loca. ſcilicꝫ hieruſalem per quaꝫ intelligitur celeſtis patria. interpretatur enim viſio dei ſiue pacis. Samaria que interpretatur cuſtodia. quia cuſtodire nos debemus a multis. Galilea que interpretatur rota ſiue tranſmigratio. quia cauere nos debemus a rota fortune. et de vicijs ad virtutes. ⁊ de mundo ad celum tranſmigrare. Et caſtellum per quod eccleſia militans intelligitur munita virtutibus ⁊ cuſtodia angelorum. Debemus ergo trãſire per ſamariam id eſt per cuſtodiam noſtri ⁊ ſenſuum noſtrorum. et per galileam. id eſt per cautelam fortune ⁊ tranſmigrationem de vicijs ad virtutes. ⁊ intrare eccleſiam per fidem ⁊ caritatem. ¶ Et tandem ire cum iheſu ad hieruſalem id eſt ad viſionem dei. Et ſic patet primum ¶ Secundo ponitur clamor leproſorum atqꝫ peticio. ¶ Z. ¶ Ubi nota ꝙ ꝑ leproſos iſtos ſignantur peccatores volentes a domino curari. qui debent quinqꝫ facere que iſti fecerunt ſi volũt anime conſequi ſanitatem. Primo namqꝫ debent deo occurrere ⁊ ei cordis oſtium aperire quia ipſe ſtat ad oſtium ⁊ pulſat volẽs ad nos intrare. vt dicitur apo. iij. Et qũtum debemus ei occurrere. Certe paꝝ bernhar.

O homo non oportet te mare tranſnatare non tranſalpinare terram.ſed vſqꝫ ad cordiſ oſtiuꝫ ⁊ oris occurrere dño tuo.vſqꝫ ad cordis ↄpunctionem ⁊ oris confeſſionē.Et hoc notatur ibi.Occurrerunt.Scdo debent firmuꝫ propoſitū boni habere quod notaꝛ ibi.ſteterunt.Steterunt eñ in propoſito ꝑ boni ↄceptōnem.Hoc eñ neceſſario peccator cōuertendus debet habere ſcꝫ firmuꝫ propoſitum abſtinendi a malo ⁊ faciendi bonum. Exo.xv.Stetit vnda fluēs.i.peccator quaſi vnda maris fluens ⁊ effluens.qꝛ tunc ſtat qñ hꝫ firmum propoſitū abſtinendi a malo ⁊ ꝑſeuerandi in bono ⁊ hoc fit quando congregate ſunt abyſſi peccatoris in medio maris.i.amari cordis per conſideracōnem ⁊ cōpunctōnem. Yſa.xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine aie mee Tercō debent habere de peccatis que fecerunt verecundiā ⁊ confuſionēꝫ. Et hoc notatur ibi.Alonge.Luc.xviij. Publica aūt alon.ſtans no.oculos ad ce.le. Idem patet de madaglena que ſtans retro non audebat ante accedere.Ecci.iiij. Eſt confuſio adducens peccatū. ⁊ eſt ↄfuſio adducens graciaꝫ ⁊ gloriam. Multi volunt conuerti ad deuꝫ ⁊ nullam confuſionēꝫ de peccatis aſſumunt ymo veniūt ad confeſſionē ridendo.Hebre.iij. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi noluiſti erubeſcere. Quarto debent habere deuotam ⁊ lacrimoſam oracōnem. ¶ Hoc notatur ibi.Leuauerunt vocē ſuam. Treno.ij.Leuem⁹ corda noſtra cum manibus Iob.v.Voca ſi eſt q au.⁊ ad aliquē ſanctorum ↄuertere Aug⁹.O ſi poſſem⁹ hoies excitare ⁊ cum illis ꝑiter excitari.vt tales eſſemus amatores vite ꝑmanentis quales ſunt illi vite fugientis. Si hoies tantū deſiderarent mundari a lepra ſpūali ſicut a corporali cito eſſent mundati ⁊ grandia ꝓ illa facerent.iiij.reg.v. Et ſi rem grandē dixiſſꝫ tibi ꝓpheta certe facere debueras. Peccator ei valde indiget ſanctos orare. cum ipſe ſit ſpiritus vadens ſcꝫ ꝑ ſeipſum in peccatū. ſꝫ nō rediens ſcꝫ ꝑ ſeipſum. Vnde niſi precib⁹ ſanctoruꝫ iuuareꝛ.nunq̄ȝ de peccato exiret. Et ideo peccatores quotidie ↄuertunꝛ.quia eccleſia quotidie ꝓ eis orat. In cuius figura mandatum eſt in lege ꝙ leproſus per quem peccator intelligiꝛ deberet clamare ⁊ ſe immundū dicere. Quinto debent verā confeſſionem habere de chriſto.⁊ diſcretā petitōēꝫ ad ipſum confitentes ⁊ dicentes. Ieſu preceptor miſerere noſtri. Quia debent confiteri ꝙ iheſus eſt ſaluator hoim. ⁊ preceptor cui omnis creatura obedit ad nutuꝫ a quo nihil aliud debent petere niſi miſericordiaꝫ ⁊ gratiam ſuaꝫ.pſal.Miſerere mei deus ſecundū magnā miſericordiā tuam. Cum eñ peccator ſit totus plenus malis ⁊ vacu⁹ bonis.nihil eſt magis miſeꝝ q̄ȝ peccator.⁊ nihil eſt miſerius vt dicit aug⁹. peccatore nō miſerante ſeipſuꝫ.⁊ ideo abiſſus miſerie peccatoris debet abiſſuꝫ diuine miſericordie inuocare.pſal.Abiſſus abiſſuꝫ inuocat Quia miſericordia dei reſpicit miſeriā ꝑeccatoris Et ſic patet ſecundum. ¶ Tercō ponitur ipſoꝝ clamātiū exauditō ⁊ curacō. Vbi nota quattuor ꝟba dñi.ſ.vidit.dixit.ite ⁊ oñdite. Vidit miſerādo.dixit ꝑcipiendo ⁊ ↄſulendo ite obediēdo.oñdite vos ſacerdotib⁹ pctā ↄfitēdo. Iſtis quattuor mōis ſananꝛ pctōr a lepra aie. ¶ A. Prio eñ optet ꝙ deus reſpiciat pctōrem cui⁹ reſpect⁹ penetrat cor. Sic aſpect⁹ baſilici penetrat vſqꝫ ad cor ⁊ interficit hoiem. ſic reſpectus xpi penetrat vſqꝫ ad cor ⁊ dat vitā aie.Sic reſpexit dñs petꝝ ⁊ iō ſtati egreſſus foras fleuit amare ⁊ reuixit q erat mortu⁹. Hoc ē primū ⁊ optimū in iuſtificatōe pctōris.qd ſi hoc de⁹ nō facit pctōri induraꝛ ⁊ nunq̄ȝ ↄuertiꝛ. ⁊ ꝑ h⁹ ſubtractōēꝫ de⁹ dꝛ cor pctōris idurare Exo.iiij.Ego idurabo cor pharaōis. ¶ Secūdo oportꝫ ꝙ pctōr recipiat ↄſilia ⁊ ꝑcepta dei. vt ſciat quō ⁊ qd debeat agere ⁊ a malis cauere.qꝛ vt dꝛ iob.xxxvij. Oēs qppe iuoluimur tenebris.Et iō oportꝫ vt a deo iſtruaꝛ de ſalute ſua.Et ob hoc fili⁹ dei oñdit d celo vt nos veritatē docerꝫ Ioh.xviij.Ego i hoc nat⁹ ſuꝫ ⁊ ad hoc veni in mūdū vt teſtimoniū ꝑhibeā ꝟitati. Itē cū ſine fide ip⁹le ſit placere dō.ad heb.xj.Fides aūt ex auditu ⁊ ꝑ ꝟbū dī hēaꝛ.vt dꝛ ro.x.neceſſario optꝫ hoiem inſtrui ſi vult ſalutem conſequi. Et

ideo criſtus diſperſit apoſtolos per mundum vt homines docerent Marci.xvj. Eūtes i mundum vniuerſum predicate euangeliū. Propterea dicebat apoſtolus actuum.xx. Nō enim ſubterfugi quo minus annūciarē vobis omne conſilium dei ¶ Tercō oportet ꝙ peccator poſtq̄ȝ eſt inſtructus obediat preceptis dei ea obſuādo. Ioh.xiij. Si hec ſcitis beati eritis ſi ea feceritis Math.xviij Si vis vitā ingredi ſua mandata Eccleſia.viij.Qui cuſtodit preceptū non experieꝛ qcquā mali.Ergo ꝑ obſeruacōnēꝫ preceptorū hō ↄſequiꝛ vitā ⁊ gloriā.⁊ vitat mala ⁊ penas inferni. ¶ Quarto oportet ꝙ ſubijciat ſe peccator miſtris eccleſie.⁊ accipiat ab eis eccleſiaſtica ſacramenta.qꝛ q̄uis hō eſſet inſtructus de fide ⁊ oſeruaret precepta legis. niſi acciperet eccleſiaſtica ſacramenta non ſaluareꝛ Ioh.iij.Niſi qs renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpūſancto nō poteſt intrare regnū dei Hoc chriſtus oſtendit in ſauciato.queꝫ nec ſacerdoſ nec leuita.i.nec ſacrificia nec lex ſanare potuerūt ſed ſamaritan⁹.i.chriſtus ſanauit eum infundendo vinū ⁊ oleum.i. exhibendo eccleſie ſacramenta. qꝛ q̄uis deus aliter poſſet ⁊ ſine ſacramentis homines ſaluare.tñ hoc ſibi ſic placuit.Ordinauit enim vt nullus ſine ſacramentis ſalueꝛ que efficaciam hñt a paſſione chriſti.cuius virt⁹ nobis nō aliter applicaꝛ niſi mediantib⁹ ſacramentis. In cuius figura iſtis leproſis mundatis mandauit vt oſtenderent ſe ſacerdotibus.qꝛ peccatores debent ſe per veram ⁊ purā confeſſionē oſtendere ſacerdotib⁹ ⁊ recipe ab eis eccleſie ſacramenta Canti.ij.Oſtende mihi faciem tuā.i.ↄſcienciam tuā ſo.vo.tu.in.au.me. ſcꝫ ꝑ veraꝫ ↄfeſſionē Ecci.iiij. Preſbitero humilia aiam tuam. Et ſic mundaꝛ homo a lepra anime. Sed attende quia vt dicit ꝙ dum irent mundati ſunt. Vbi notandum ꝙ [illegible]quā peccator recipit reſpectum dei ad [illegible] per quem dolet de peccatis ⁊ proponit in poſterum abſtinere ⁊ bene agere.proponit eciam recipere eccleſie ſacramenta. ſtatim antequam facit in ipſo propoſito deus abſoluit eum ⁊ mundat a culpa ⁊ ſi ſtatim moreretur non iret ad infernum. Et tanta poſſet in eo eſſe contricio ꝙ abſolueretur a culpa ⁊ a pēa ſicut fuit in magdalena.nihilominus oportet ꝙ talis quantumcunqꝫ contritus cōfiteatur ⁊ recipiat eccleſie ſacra ſi aſſit facultas.quia non fuit ei dimiſſa culpa. niſi cum propoſito ea recipiendi cum poſſet ꝓpterea patet ꝙ in virtute ſacramentorum fuit ei dimiſſum peccatum. quia namqꝫ habuit propoſitum recipiendi ſacra.ideo fuit a peccato abſolutus.Sed vt dicit philoſophus propter vnumquodqꝫ et ipſum magis. Si ergo propter propoſitum recipiendi eccleſie ſacra peccator abſoluitur ergo ipſum abſoluunt eccleſie ſacramenta.⁊ multomagis in ſumptōne ſacramentorum peccator abſoluitur quaꝫ in propoſito ea ſumendi. Et ideo niſi ea reciperet eſſet mendax non faciens quod domino in corde promiſit ⁊ propterea ſi ipſe poſtea non facit quod dō promiſit.⁊ deus reuocat quod indulſit.quia frangenti fidem fideꝫ frangatur eidem vt dicunt iura.Et nota ꝙ in hac peccatoris iuſtificatōne quattuor concurrunt.que ſunt gratie infuſio.motus liberi arbitrij ad bonum cordis contritio de malo. ⁊ peccati dimiſſio quo ad culpam pſal. ¶ Commouiſti terram ſcilicet per gratie infuſionē et conturba.eaꝫ ſcilicet per cordis contricōnem.ſana contriciones eius ſcilicet peccati. remiſſionem. quia cōmota eſt ſcꝫ ꝑ liberi arbitrij aſcenſionem.Sed ſi peccator in ipſa cordis contricione abſoluitur anteq̄ȝ perueniat ad ſacerdotem vt hic innuitur quia dum irent mundati ſūt. quid facit poſtea ſacerdos ⁊ a quo abſoluit eum.Ad hoc dicendum ꝙ ſolus deus abſoluit peccatorem a culpa in ipſa cordis contricōe. Yſa.xliij.Ego ſum qui deleo iniquitatem tuam propter me ¶ Sacerdos autem oſtendit eum abſolutum. ¶ Abſoluit etiam eum a parte pene virtute clauium.

¶ Hoc ſic cōmuniter ſoluitur Sed hoc nūllo modo videtur ſufficienter dictum quia criſtus non dixit petro quecunqꝫ oſtenderis abſolutum ſed quecunqꝫ ſolueris.vt dicitur. Mathei.xvj. ſimiliter Iohannis.xx. non dixit quorum remiſeritis penas peccatoruꝫ ſed quorum remiſeritis peccata ⁊ cetera.

Item dictuȝ eſt hic immediate ſupra ꝙ in virtute ſacramētoꝝ que ↄferuntur a ſacerdote tanq̄ꝫ a dei miniſtro. que etiam in ṽbis a ſacerdote ꝓlatis cōſiſtūt que pccōꝛ ꝓponit ſumere remittit̄ ei pctm̄. Et ideo dicēdum ꝙ ſacerdos miniſterialiter ⁊ inſtrumētaliter peccatoꝛē a peccato abſoluit et non ſolum a peccato oſtendit abſolutū. Eſt eniȝ ſacerdos miniſter dei et eiꝰ inſtrm̄ animatū Et hoc optime oſtēdit xp̄us in lazari reſuſcitatione per quē pccōꝛ rediens ad dei graciam deſignat̄. queȝ xp̄us ſolus a mortuis reuocauit. ſed aplis mādauit vt eum ſolueret Et ſic patet ꝙ lazarus fuit a xp̄o reſuſcitatus. et ab apoſtolis abſolutus. Similiter ē in iuſtificatione peccatoꝛis. quem ſolus deꝰ ſuſcitata morte culpe reddens ei gratiaȝ ſuā ſed ſacerdos abſoluit euȝ a catenis peccatoruȝ quibꝰ pro tali culpa ligatꝰ tenebat̄. Exēplum rex vel poteſtas in ↄſilio abſoluit maleſactoreȝ qui tenetur in carcere in catenis et miniſtri regis vadūt ad carcerē et ex parte regis abſoluūt euȝ a carcere et catenis ⁊ remittūt eum in domuȝ eiꝰ et reddūt ei omnia bona ſua. Sic facit ſacerdos qui tanq̄ꝫ miniſter dei abſoluit pccōꝛē a catenis peccatoꝝ et reducit eū in ecc̄iam dei reddit ſibi bona ſua que añ peccatum fecerat et facit euȝ participem omniū bonoꝝ que fiunt in eccleſia et dat ei cibum vite manducare. ſcȝ corpus xp̄i et docet eum quomō debeat viuere et in via dei āmbulare et ſtare. Et ſic patet ꝙ magna habȝ ſacerdos facere in iuſtificatōe pccōꝛis. et non ſolum oſtēdere eum abſolutum. Et ſic per ea q̄ dicta ſunt. duo erroꝛes eliduntur. Primꝰ eſt hereticoꝝ qui dicunt nullum mūdari a pcc̄o niſi ꝑ impoſitōeȝ manus. cum tñ deus in ip̄a contritione coꝛdis pcc̄a dimittat. Scōus eſt pauꝑum de lugduno dicētium nō eſſe neceſſariū ſacerdoti confiteri. quia quilibet bonus criſtianus eſt ſacerdos. Et ſic patet tercium. Quarto ponit̄ vniꝰ de mūdatis regratiatio. quia vnus ex illis vt vidit ꝙ mundatꝰ eſſet regreſſus eſt Ubi quattuoꝛ notātur. Primū eſt bñficij ꝑcepti recognitō. quia vnꝰ vt vidit q̄ꝛ mundatus eſt. i. cognouit ſe a xp̄o eſſe mūdatum Sic peccato debȝ cognoſcere immēſum beneficium indulgētie pccōꝝ a peccato. et ſuꝑ omnia carū tenere. qđ nō faciūt qui pro nihilo ꝓſcīunt bñficium tale iteruȝ peccādo Scōm eſt feſtina ad benefactoꝛē regreſſio q̄ꝛ regreſſus eſt. Sic pccōꝛ poſtq̄ꝫ mundatꝰ eſt debȝ redire ad deuȝ ꝑ plenā ſatiſfactionē Sic redijt magdalena de qua. Gre. dicit ꝙ tot habuit in ſe olocauſta virtutuȝ quot añ habuerat oblectamēta peccati. Deut̄. xxv. Pro menſura peccati erit ⁊ pl̄s mo. Tercium eſt benefactoꝛis diuulgatō ⁊ ↄmendatio. q̄ꝛ cum voce magna magnificans deuȝ pſal. Uenite aud. ⁊ nar. o. q ti. de. q. fe. a. m. Debet eñ homo beneficia narrare ad laudem ⁊ gloꝛiam dei. Luce. viij. Redi in domuȝ tuam ⁊ narra quanta fecit tibi deꝰ pſal. Narrabo omnia mirabilia tua. Sic narrauerunt illi quattuoꝛ viri leproſi q ſtabant iuxta poꝛtam ſamarie quando obſidebatur ciuitas dicentes. Hec dies boni nuncij eſt. Et ſequit̄. Uenite ⁊ nūciemꝰ in aula regis. iiij. reg. vij. Quartuȝ eſt hūilis ⁊ deuota grār͡um actio. q̄ꝛ cecidit in faciem pedes eiꝰ grās agens pſal. Benedic aīa mea dn̄o. ⁊ noli obl. om. retri. eiꝰ. Quia vt dicit bern. Ingratitudo eſt ventꝰ vrens: ſiccans fontē pietatis: roꝛē miſericoꝛdie. fluēta grē. Debȝ ergo pctōꝛ regraciari deo ꝙ a tot malis eripuit eū ⁊ tot bona ↄtulit ei. Et nota ꝙ boni cadūt in faciē ſicut iſte. q̄ꝛ vident et ↄſiderāt viā ꝑ quā vadūt in qua per humilitatē cadūt. Itē añ pedes cadit ieſu q bñficiū mūdacōnis ſue ei attribuit. Sic faciunt boni. Mali autem cadūt retro ſicut heli. j. reg. iiij. Et ideo frāgūt ſibi collum. q̄ꝛ non vident. Ad maioꝛem cōmendacionem iſtiꝰ adiūgit̄. ⁊ hic erat ſamarita. i. alienigēa. Multi eniȝ ſeculares magis recognoſcunt bñficia dei q̄ꝫ domeſtici et clerici ⁊ religioſi qui ad gratiam maximam ſunt vocati quaȝ non recognoſcūt. Et multi ſarraceni magis recognoſcūt bñficia dei q̄ꝫ plurimi chꝛiſtiani qui benefitijs plurimis ſunt dotati. De quo dominus conqueritur dicēs. Cognouit

bos poſſeſſoꝛem ſuum et aſinus preſepe domini ſui. idest homines beſtiales ſine fide Iſrael autēȝ me nō cognouit Yſa. j. Et ſic patet quartum. ¶ Quinto ponit̄ reliquoꝝ noueȝ ex ꝓbꝛatio et regratientis recōmendatio. quia reſpōdens ieſus dixit nonne decem mundati ſunt et nouem vbi ſunt. Ubi priꝰ ↄmemorat beneficiū collatū ↄmuniter dicēs. Nonne decem mundati ſunt. Secundo impꝛoperat culpam ingratoꝛum dicens Et nouem vbi ſunt. Querit enim non quaſi ignoꝛet. ſed vt oſtendat ſe ingratos tanq̄ꝫ incognitos repꝛobare. Math. xxv. Amen dico vobis neſcio vos. Tercio cōmendat gratitudineȝ redeuntis dicens. Nō eſt inuentus qui rediret et daret gloꝛiam deo niſi hic alienigena. Quarto commendatuȝ licētiat vt vadat ꝓficiendo in beneficio quod accepit dicens. Surge ſcilicet incipiendo vade ꝓficiendo. Pſal. Ibunt de virtute in virtuteȝ Fides tua ſal. te fe. ſcȝ in gratia ſanctificando. et tandem ad vitam eternam perducēdo Io. x. Ego vitam eternam do eis. Et ſic patet quintum ¶ M. Moꝛaliter autem ad edificationem noſtram nota ꝙ per lepꝛaȝ intelligitur peccatum et per lepꝛoſum peccatoꝛ multiplici ratione. Primo ratōne oꝛiginis ſicut enim lepꝛa oꝛtum habet ex coꝛruptione quattuoꝛ humoꝛum. ſic peccatum ex coꝛruptione et mala diſpoſitione quattuoꝛ affectonum que ſunt gaudium vanuȝ. timoꝛ ſeruilis et mūdanꝰ. vana ſpes. ⁊ doloꝛ malꝰ Propterea dicit Bo. Gaudiū pelle. pelle et timoꝛē ſpēq̄ȝ fugato. nec doloꝛ adſit. Qñ eñ affectōes coꝛrūpunt̄ ⁊ deoꝛdinant̄ aīa efficitur lepꝛoſa. ita vt ab hītatōe iuſtoꝝ quo ad meritū ꝓiiciat̄. Math. xxij. Ligatis maībꝰ et pedibꝰ ꝓijcite eū i tenebꝛas exterioꝛes. Secūdo rōe ꝓpꝛietatis ⁊ male oꝑatōis. Lepꝛa eñ ſeptē malas ꝓpꝛietates hēt et oꝑatōnes ſignificātes vij. pcc̄a moꝛtalia. Prima ē q̄ꝛ tumoꝛē genreat et ſignat ſuꝑbiaȝ et. j. Coꝛ. iij. Et vos inflati eſtis. Scōa eſt q̄ꝛ viſum t̄bat ⁊ ſig̃t iuidiā iuidia q̄ ñ pōt videre bonū alteriꝰ malum aūt videt libēter. ꝓpter hoc nō rectis oc̄lis aſpiciebat ſaul dauid. j. Re. xviij. Tercia ē q̄ꝛ vocē auffert ⁊ in hoc ſig̃t iram. q̄ꝛ ad ſraȝ hō iratus nō pōt ꝓferre ṽba et ſi loq̄t t̄ſia dicit ꝙ vr̄ inſanꝰ. Propt̄ hoc frēs ioſeph nō potuerūt ei q̄cq̄ꝫ pacifice loq Ge. xxxij. Et iō ṽba irati nō ſūt attēdēda Quarta ē q̄ꝛ mēbꝛa iuſtitia reddit ⁊ detrūcat ⁊ in hoc ſignat accidiam. Accidioſus eñ vt piger nihil vult oꝑari. et oia ſpūalia ſunt ei in faſtidiuȝ. pro. xix. Abſcōdit piger manuȝ ſuā ſub aſcellam. In eodem. xx. ꝓpter frigus piger arare noluit. mendicabit ergo in eſtate. et nō dabit̄ ei. Quinta ē q̄ꝛ ſitim gñat et i hoc ſig̃t auaritiā. Auarꝰ eñ ſēp ſitit et nūq̄ꝫ ſatiat̄. Eccl̄. v. Auarꝰ nō iplebit̄ pecunia pro. xxx. Tria ſūt iſatiabilia ⁊ quartū nūq̄ꝫ dicit ſufficit. Infernꝰ et os vulue ⁊ t̄ra que nūq̄ꝫ ſatiat̄ aqua. ignis ṽo nunq̄ꝫ dic̄ ſufficit Per ignē auaritia dſignat̄. q̄ꝛ ſicut ignis ex appoſitōe lignoꝝ creſcit. ſic auaritia ex appoſitōe diciaꝝ. Et nō ꝙ oībȝ iſtis t̄bꝰ inſatiabilioꝛ ē auaritia. q̄ꝛ lȝ mō infernꝰ nō ſatiet̄ tñ i die iudicij qñ oēs mali ⁊ demōes ibi recludēt̄ ſat̄ erit. Silr̄ os vulue. i. ↄcupiſcētia carnal̄ i ſenectute ſatiat̄. terra etiā qñ ē magna iūdatō aquaꝝ ſatiat̄ i diluuio. q̄ꝛ vt dic̄ Hie. cū ceta vicia ſeneſcāt in hoīe: ſola auaria iuueneſcit. Silr̄ ꝑ magnā iūdātiā diuitiarū ñ ſatiat̄ auarꝰ. Dato ꝙ eiꝰ diuitie coopiāt t̄raȝ ⁊ vadāt vſq̄ȝ i frāciā ⁊ vſq̄ȝ vltra mare ad nūdias. Silr̄ i iudicō qñ ifernꝰ erit ſat̄ tūc auarꝰ ſitiet oē bonuȝ ⁊ nihil boni poterit hēre. Sic ille diues vnā gutā aq̄ nūq̄ꝫ potuit hr̄e nec vnq̄ꝫ hēbit. Sexta ē q̄ꝛ anhelitū fetidū hȝ ſiue fac̄. ⁊ i hoc ſig̃t luxuriā q̄ facit hoīeȝ fetere coꝛam dō ⁊ hoībꝰ. Iob. j. Cōputruerūt iu. i. ſter. ſu. i. hoīes carāles. Sic fetuit thamar coꝛā frē ſuo pꝰq̄ꝫ ↄcubuit cū ea ij. re. xiij. Ecōtra ṽgitas fac̄ hoīes redolere cuiꝰ odoꝛē ſētiēs vnicoꝛis capit̄ i gremio ṽginis. Septia ē q̄ꝛ ōs hōs huoꝛes ↄſuit. ⁊ malos gñat ⁊ i h ſig̃t gulā. Guloſꝰ ei oia bōa ſua ↄſuit ⁊ carnal̄r ⁊ ſpūal̄r. Sic ↄſupſit t oīa ſua filiꝰ ꝓdigꝰ viuēdo luxurioſe. ⁊ ꝑ ↄñſ voluptuoſe. quia gula deſeruit luxurie. nec luxuria in ſurgit niſi foueatur a gula. Ob hoc etiā eſau vendiderat primogenita ſua Generātur etiam multa mala deſideria in aīa guloſi. q̄ꝛ tota die cōcupiſcit ⁊ deſiderat

Tertio per lepram intellgitur hic peccatum rõne curationis. quia ſicut leproſum ſolus deus poteſt curare. eo ꝙ eſt corruptõ ſanguinis in principio et fonte vite vbi generatur ſanguis. ſ. in pulmone. ſic peccatuʒ ſolus deus poteſt delere. eo ꝙ eſt corruptũ principiũ vite anime. ſcʒ amor dei quem ſolus deus poteſt in anima reparare.

¶ Et nota ꝙ in ſcripturis inuenimus tribus modis lepram fuiſſe mundatam. Qui ſignificant tres modos remiſſionis peccatorum. Primus modus fuit in ablutione aque. vt lepra naaman. iiij. Re. v. Et ſignat baptiſmuʒ in quo omnia peccata mundãtur. Sic fuit mundatus conſtantinus corporaliter ⁊ ſpũaliter. Hec fuit illa piſcina de qua templorum pontifices habuerunt reſponſuʒ ꝙ in piſcina ſanguinis pueorum deberet conſtantinꝰ lauari. quia in baptiſmo virtꝰ ſanguinis chriſti operatur et in eius virtute mundat baptiſmus. ¶ Secũdus modꝰ fuit in oſtenſione ad ſacerdotes. vt patet hic et ſignat confeſſionem in qua et per quã peccata mundantur. Jaco. v. Confitemini al. pec. ve. et ora pro in vt ſal. Tercius modus fuit in tactu manus chriſti. Ma. viij. Extẽdẽs ieſus ma. ſu. te. e. .d. vo. mũ. Et ſignat bonam operationem. Nam ſi homo in peccato mortali exiſtens non diſperat. ſed facit bona opa vt oret et ieiunet et faciat elemoſinas dñs illuminat etim ⁊ nõ permittit eũ periri. ſʒ reducit eum ad penitẽtiam. Hoc patet in cornelio cẽturione de quo dicitur Actu. j. Elemoſine tue ⁊ ora. tue aſcen. ĩ cõſpectu dei. Et ideo ad eum miſſus eſt petrꝰ vt baptiſaret euʒ. Sed ſi homo negligit bene opari in peccato exiſtẽs vt multi ſtulte faciũt. dicentes ad quid mihi prodeſt bene operari tunc deus derelinquit eum. Et ſic patet tercium ⁊ ꝯſequẽter totũ de euãgelio

¶ De epiſtola ſermo XCIIII

Spirtui ambulate et deſi. car. non perſi. Gala. v. Scdʒ quod dicunt sancti et philoſophi et ad occulũ patet homo conſtat ex anima et corpore. Et iõ habʒ in ſe duas vitas ⁊ naturas. ſ. carnalẽ ⁊ ſpiritualẽ. In vita autem ſpirituali ratio eſt dña que ipſam dirigit et gubernat. Cõmittanẽ etiã eaʒ oẽs ꝟtutes et dona ſpũſſancti. habitat etiaʒ deus in tali vita per gratiam. Prouer. viij. Delitie. m. eſ. cum fi. ho. Et quia talis vita eſt vita diuina et rationalis ⁊ ordinata. virtuoſa et gratioſa. oportet neccio ꝙ habeat optios frcus. E cõtra vita carnal' eſt ſine regie rõnis. ⁊ iõ eſt vita deordiata beſtialis et vicioſa ⁊ dõ et ſanctis odioſa. Et iõ oportʒ ꝙ habeat peſſimos fructus. Et ideo apſus in preſenti epiſtola ad vitam ſpũalem nos hortaẽ carnali repudiata vita cũ fructibꝰ In quaquidẽ epiſtola quattuor fac. Primo ad vitam ſpũalem nos hortatur carnali repudiata et huius rationẽ aſſignat. In prin. epi. Secũdo malos fructꝰ ſiue opera vite carnalis ꝓpter que homo a regno dei ſeparatur. enumerat ibi. Manifeſta autem ſunt opa carnis que ſunt forni. ⁊c. Tercio vite ſpũalis fructus et eoꝝ vtilitatem recitat et aſſignat ibi. Fructus autẽ ſpiritus eſt cari. gau. pax. Quarto oſtenditur ꝙ omẽs veri chriſtiani vitam carnalem abnegãt ibi Qui autẽ ſunt chriſti carnem ſuam cru. Primo ergo apoſtolꝰ ad ſpũaleʒ nos hortatur dicens. Spũs ambulante. i. in doctrina ſpirituali que eſt apoſtolica. Et huiꝰ rationem aſſignat dupliceʒ. Prima eſt quia talis ambulatio valet contra ꝯcupiſcẽtiam carnis que inordiate appetit delectabĩa ſẽſus. Et hoc eſt. Deſideria carnis nõ perficietis vt in peccatum mortale non ruatis et nõ dicit. non habebitis. qꝛ hoc eſt impoſſibile oportet eñ deſideria carnis habere et in eis ſaltem venialiter peccare. Eccl'. xviij. Fili poſt concupiſcẽtias tuas non eas. Et qꝛ poſſet aliquis dicere eſt ne aliqua rebellio in homine inter carneʒ et ſpm̃. Reſpõdʒ ꝙ ſic imo magna. quia caro concupiſcit aduerſus ſpirituʒ. aduerſus ea que ratõ hominis ſpũſſancti gratia informata et illuminata dicit eſſe facienda. Dicitur autem caro concupiſcere ſicut auris dicitur audire et oculis videre. Anima ergo vel homo ꝑ

carnem concupiſcit ſicut per oculum videt habet autem in anima talem malã concupiſcẽtiam a carne et in carne ꝓptera caro cõcupiſcere dicitur. Spũs autem concupiſcit aduerſꝰ carneʒ id eſt aduerſus ea que caro inordinate appetit et hec duo in hoie repugnant. et ſibiinuicem aduerſantur nec conueniunt. Et ideo homo non põt libere agere quod vult. quia ſi vult agere opera ſpũalia caro retardat et reſiſtit et offerendo delectaiõem abducit eum et retardat euʒ. Si aũt vult opari opa carnis. ſpũs et ratio obſiſtit oſtendens per rationem ꝙ talis operatio ducet eum ad maluʒ finem et tormenta inferni Et ſic patet ꝙ in natura homis continua pugna cõſiſtit. Ro. vij. Video aliam legem in men. in repug. le. men. mee. Videt ergo ex hoc ꝙ deus inſtitutor nature ordinauerit eam male. Ad hoc dicenduʒ ꝙ deꝰ non ſic ordinauit naturam immo in magna pace creauit hoiem. Pſal. In pace factus eſt locus eius. Sʒ ſtatim poſtq̃ fecit homo guerram cum deo contemnendo mandatuʒ eiꝰ et hõ ſenſit hanc guerram in ſe inter animam et carnem. Senſit etiam guerram cuʒ omibus creaturis. ¶ Scđa eſt ratio quare ſcđm ſpiritũ eſt ambulandum. quia ſi ſpritu ducemini non eſtis ſub lege. ſ. timoris que eſt lex ſeruoꝝ. ſed eſtis ſub lege amoris et libertatis que eſt filioruʒ dei. Ro. viij. Qui ſpũ dei agunẽ hi filij dei ſũt. ij. Co. iij. Vbi ſpũs domini ibi libertas. j Thi. j. Juſto lex non eſt impoſita. Quia vt dictum eſt in precedenti epiſtola. lex ꝓpter trãſgreſſores poſita eſt. Qui aũt dicũtur a ſpũſacto nõ trãſgrediuntur. et ideo non ſunt ſub lege. Optimum eſt ergo ſcđʒ ſpritũ ambulare ex quo homo liberaẽ a lege ſeruitutis et poniẽ ſub lege amoris. quia ex hoc magnũ commodũ prouenit homini quod eſt. Nam ex quo ex amore opatur oia opa ſũt et lenia. qꝛ amor omnia grauia facit leuia. Mathe. xj Jugum eñ meum ſuaue eſt ſcilʒ amanti. Moraliter ergo videndum eſt circa hoc primũ mẽbrum in quibus conſiſtat vita ſpũalis cõtra quam caro pugnat et in quibꝰ conſiſtat carnalis contra quã ſpũs pugnat. ¶ Circa primum nota ꝙ vita ſpũalis in duobus cõſiſtit. ¶ Primo in vere fidei receptione. Fides eñ eſt fundamẽtuʒ in vita ſpũali. j. Co. iij. Fundamentum autẽ aliud nemo põt po. preter id qđ poſitum eſt chriſtus ieſus. id ẽ fides de xpo ieſu. quia in xpo ieſu tota ſtat fides. Oportet eñ credere ꝙ xpus ieſus ſit verus deus et verus homo creator celi et terre. et ꝙ ſit remunerator bonoꝝ. et punitor maloꝝ et oia alia q̃ fides catholica tʒ Hebre. xj. Credere enim oportʒ accedẽtem ad deum. quia eſt et inquirẽtibꝰ ſe remunerator ſit. ¶ Secũdo conſiſtit in vere fidei et aliarum virtutum actione. quia quãdo homini infunditur fides. infundũtur oẽs alie virtues. Et ideo oportet ꝙ agat ſcđm fidẽ et alias ꝟtutes quas recipit. alis in eo fides et virtutes eſſent fruſtra et melius nõ eſſet habere. Jac. ij. Oſtende mihi fidem tuam ex opibꝰ. Item oportet ꝙ ſpe recte vtatur quod tunc eſt quãdo nõ in ſtatibꝰ et dignitatibus mundi vel diuitijs vel amicis ponit ſpem ſuam. ſed in ſolo deo. Hiere. xvij. Benedictus vir qui confidit in domino et erit dñs fiducia eius. Item oportet ꝙ caritatem habeat ordinatam. qđ tũc eſt quãdo deum ſup omnia diligit ſicut dãtem ſibi eſſe conſeruantem ineſſe. redimẽtem a malo eẽ et donãtem optimum eſſe ſcilicet vitaʒ eternam Luce. x. Dilige dñm deum tuum ex toto corde tuo. Similiter tunc eſt qnãdo animam ſuam poſt deum ſuper omnia diligit ⁊ eius miſeretur. Eccl'. xxx. Miſerere anime tue pla. deo. Similiter debet diligere proximum ſuum ſicut ſeipſum. id eſt ad quod ſeipſum ſcʒ ad gratiam in preſenti et gloriaʒ in futuro. Item oportet ꝙ prudentia vtaẽ in factis ſuis nõ prudẽtia carnis que mors eſt anime et inimica eſt deo. ⁊ legi dei nõ eſt ſubiecta. Ro. viij. ſed prudẽtia ſpũs que eſt vita et pax. que conſiſtit in memoria preteritorum ſcilicet malorum que deus intulit peccatoribus et preteritorum bonoruʒ que deus contulit iuſtis. vt ex malis terreatur et caueat. et ex bonis alliciaẽ et diligat. Cõſiſtit ſecũdo in diſpoſitione preſentiuʒ vt homo facta ſua ordinet ad bonũ finẽ et vtat

ſecundum rationem et prudenter diſpenſet
bona ſibi collata a deo. Mathe. xxv. Euge
ſerue bone ꝛc. Conſiſtit tercio in cautela fu
turorum maloꝝ. vt ſcilicet ſic agat ne mala
future vite incurrat. quia omēs nos mani
feſtari opoꝛtꝫ ante tribunal chꝛiſti. vt refe.
vii. ꝓ. 20. ꝛ ii. coꝛ. prout geſſit. ſiue bōa ſiue ma
la. ij. Co. v. Et quid ꝓdeſt homini ſi vniuer
ſum mundum lucretur anime vero ſue de
trimentum patiatur. Math. xvj. Itēꝫ opꝫ
ꝙ in proſperis que deꝰ homini confert tem
perātia vtatur. vt in parcitate viuat ne ca
ro laſciuiat et rebellet aīe. Et ideo opoꝛtet
eſſe temperatum in cibo et potu. Tempera
te etiam acquirat diuitias. et temperate vta
tur acquiſitis ne ad inopiam vergat. Quia
vt dicitur. Eccl. xl. Melius eſt moꝛi ꝙ̃ in
digere. Item Prouer. xxx. Diuitias ꝛ pau
ꝑtates. ne. de. m. ſed tā. vic. ni. tri. ne. Tepe
rate etiam vtaꝛ honoꝛibus et dignitatibus
ne in ipſis ſuperbiat Et proximum offen
dat. Quia vt dicitur. Eccl. xxxviij. Mihi
heri tibi hodie. Sicut feciſti mihi fiat ti
bi. Item opoꝛtet ꝙ in aduerſis que homo
patitur foꝛtitudinē aſſumat. ne per impati
entiam frangatur vt patienter ſuſtineat di
ſpendia rerum. et perſone que deus permit
tit homini euenire in bonum ſuum vt ſcilꝫ
in ipſis purgetur. j. Pe. j. Modicum nūc ſi
contriſtari opoꝛtet in varijs temptationibꝰ
vt probatō fidei veſtre multo precioſioꝛ ſit
auro quod per ignem probatur. Gregori.
Quod foꝛnax auro. qđ flagellū grano qđ
lima ferro. hec tribulatio viro iuſto. Hanc
foꝛtitudinēꝫ habuit iob in aduerſis que de
us ei euenire permiſit. Vltimo opoꝛtet ꝙ iu
ſte viuat et quo ad deum. et quo ad ſeipſuꝫ
et quo ad proximum. Quo ad deum vt eiꝰ
mandata obſeruet. ei debitam reuerentiam
exhibeat ſicut domino. et omnia ab eo reco
gnoſcat. Hec omia ſeruare ſumma iuſticia
eſt. Quo ad ſeipſum vt anima dn̄etur et ca
ro ſuiat. quod magna iuſtitia eſt. vt anima
ſponſa dei lumine rationis inſignita virtu
tibus illuſtrata et donis ſpūſſancti exaltata
dn̄etur carni ancille neq̃ꝫ ď luto foꝛmate. q̄
eſt ſaccus ſtercoꝛum. et cibus vermium. et

randeꝫ in cinerem reuerſura. Magna etiā
iuſticia eſt vt ho puniat carnem ſuaꝫ que
eum ad malū incitauit ꝛ inimicitias in bel
lo ſpirituali contra eum exercuit ſicut oc
cultus hoſtis. Quo ad proximum vero vt
eum non decipiat et ei fidem ſeruet. et bre
uiter quecūqꝫ vellet ſibi fieri debꝫ proximo
facere. ꝛ quecūqꝫ nollet ſibi fieri no dꝫ ꝓxi
mo inferre. Et hoc eſt valde iuſtū. Mathe
vij. Quecunqꝫ vul. vt fa. vo. ho. ꝛ vo. fa. il
Et ſic patet ꝙ vita ſpūalis cōſiſtit in recep
tione virtutum et bono vſu earum. Vita
autem carnis in operibꝰ carnis cōſiſtit que
ſtatim patebunt. Et ſic patet primuꝫ. ¶ Se
cundo enumerat malos fructus. ſiue mala
opera vite carnis. Et ponit. xvij. differenti
as operum carnis. ad quas vult ꝙ omnes
alie reducātur ſi plures iueniāꝛ. Et attēde
qꝛ vt dicit. Augꝰ. Nō hec oīa que hic enu
erat eſſe opa carnis ad voluptatē carnis ꝑ
tinēt. ſꝫ vicia ſunt animi vt inimicitie ire ri
xe. et ſimilia Credere etiaꝫ omia mala acci
dere anime ex carne error eſt. Non eniꝫ om
nia vicia vite inique attribuēda ſunt carni
ne ab his oībus mundemus dyabolum qui
carnem non habet. ſed carnis nomine totuꝫ
hominē ſignificauit. Sed pro tanto vicia
carnis dicuntur. quia homo viuendo ſecū
duꝫ carnem in hec vicia incidit. Numerus
autem ipſoꝛum ſic accipitur. ¶ Primo eñ
ponuntur quattuoꝛ opa ad que voluptas
carnis inſtigat que ſunt maioꝛis infamie et
minoꝛis culpe ſcilicet foꝛnicatio. immun
ditia impudicitia et luxuria. Foꝛnicatō di
cit ipſum opus luxurie cum femīa nō vxo
re. Immūditia dicit opus luxurie cum ma
ſculō vel quocūqꝫ alio preter mulierē. Im
pudicitia vero dicit impudicam vitam que
poteſt eſſe inter virum et vxoreꝫ. vt quādo
vir effrenate vtitur vxoꝛe. Luxuria autem
dicit ipſum habitum malum quem homo
per multas foꝛnicationes acquiſiuit. vnde
luxurioſus diciꝛ qui ex malo habitu incli
natur vehementer ad opera carnis et vult
ea perficere. ¶ Secundo ponit. xj. alia ope
ra que procedunt a peruerſa volūtate a dy
abolo inſtigata et mota. q̄ ſunt minoꝛis in

famie. ſed maioꝛis culpe. Quoꝝ primum. ſ.
ydoloꝝ ſeruitus eſt directe contra deum qñ
ſcꝫ honoꝛ ſoli deo debitus creaturis exhibe
tur. Alia vero decem ſunt contra proximū
que ſunt veneficia vt quando moꝛs alicui
per venenum procuratur vel ſimili modo.
inimicicie vt quando quis odit ꝛ perſequiꝛ
alium. ꝯtenciones. i. pugne verboꝝ. emula
ciones. vt quando duo adinuicem ꝯtendunt
ire. i. ſubdita tēpeſtas anime ꝛ furoꝛ mētis.
rixe vt quando ad inuicem ſe percutiūt diſ
ſenſiones vt quando fiunt partes in popu
lo vel ſciſma in eccleſia vt fecerunt dathan
ꝛ abyron. ſecte que grece dicuntur hereſes
que fiunt in confeſſione erroꝝ. inuidie de a
lienis bonis. homicidia quando iniuſte hō
occiditur. ¶ Tercio ponit duo alia opera
ad que inclinat voluptas et neceſſitas. Et
iō ſunt ꝛ minoꝛis culpe ꝛ mīoꝛis infamie q̄
ſunt ebrietates. i. ꝯtinue potatōes. et ꝯmeſſa
tiōēs. i. ſuperflue et aſſidue ꝯmeſtōnes. ſicut
diues epulo faciebat. quia epulabaꝛ quoti
die ſplendide. Et his ſimilia q̄ ꝑdico vobis
ſicut dixi ſcilicet ad ro. quoniā qui talia a
gunt regnum dei non ꝯſe. ſed in infernū de
mergētur. Math. xxv. Diſcedite a me ma.
in ig. eternum. Et ſic patꝫ ſecundum. Ter
cio enumerat fructus vite ſpūalis et eoꝛū
vtilitatem aſſigāt dicens Fructus autē ſpi
ritus ꝛc. ¶ Vbi nota ꝙ ponit xij. fructꝰ
vite ſpūalis. quoꝛū primus eſt caritas. que
prout eſt primus fructus eſt ipſa vite ſpiri
tualis. Eſt enim caritas ꝯiunctō anime cū
deo que eſt vita anime. ſicut ſeperatio ani
me a deo eſt moꝛs. Augꝰ. Vera moꝛs ē q̃ꝫ
homines non timent ſcꝫ ſeperatio anime a
deo. Caritate amantur que amande ſunt q̄
ſi habeatur ſequiꝛ gaudiū. Et iō ſecundus
fructus ē gaudiū. quod ē ꝯiunctio ꝯuenien
tis cum conueniēte ſcꝫ anime cū deo ꝑ gra
tiam et potentiarū anime cum virtutibus
et donis ſpūſſancti. ꝛ tūc in homine ē verū
gaudium in peccatoꝛe vero vbi talis con
iunctio non eſt: non poteſt eſſe verū gaudi
um. ſed vanum et malū. Augꝰ. Quid ē ſe
culi gaudium niſi nequicia ipunita ſcilicꝫ
luxuriari. ſpectaculis vagari. ebrioſitate in

gurgitari. et turpitudine fetere et nil pati
malum. Seneca. Fundamentum bone men
tis eſt non gaudere vanis. ad ſumma ꝑue
nit qui ſcit quo gaudeat. Tercius fructus
eſt pax ſcꝫ pax peccatoꝛis ad deum et pax
temporis ad proximū. Ioh. xiiij. Pacem
relin. vo. pa. me. do vobis. Ro. xij. Si fieri
poteſt ꝙ ex vo. ē. cum om̄ ho. pa. ha. Sed
pax non adeſt peccatoꝛibꝰ. quia nec cū deo
nec cum proximo pacē habent. Yſa. xlviij.
Non eſt pax impijs dicit dominꝰ. Et nota
quot hi tres fructus perfecte habebuntur
in pr̄ia. In via autem imperfecte habenꝛ
Item nota quot hi tres fructus ꝑficiunt
animam quantū ad vera mala et vera bo
na quia vera mala ſcilicꝫ peccata excludūt
ab anima et vera bona ſcilicet virtutes et
dona ponunt in eam. Tres vero fructus ſe
quentes perficiunt hominem quantum ad
malum pene. tribus enim gradibus aſcēdi
tur ad hoc ꝙ aliquis perfecte ſe habeat.
ad malum pene. Primus gradus eſt patiē
cia. Et ideo quartus fructus eſt patientia
que in hoc attenditur vt homo non labaꝛ
in malum culpe. propter mala pene. que de
us ei euenire permittit. Patiencia autem
poteſt haberi perfecte. iuxta illud pſ. Tur
batus ſum et nō ſum ꝛc. Pōt ei haberi mi
nus perfecte vt cum quis aliquātulū tur
batur. ¶ Quintus fructus eſt longanimi
tas que eſt longa expectatio amotōis ma
loꝛum que homo patitur. vel acceptatōis
bonoꝛū que ſperat. Ecc̄i. j. Vſqꝫ in tp̄us ſu
ſtinebit patiens et poſtea redditio iocundi
tatis. ¶ Non poteſt proficere patiens qui
ad horam ſuſtinet malum pene ex quo in
hoc non ꝑſeuerat. ¶ Sextus eſt bonitas q̄
eſt quedam dulcedo animi que facit vt ho
mo non patiatur a malis pene. nec deduca
tur ab eis ad conſentiendū alicui malo. qꝛ
fit quando homo habꝫ ducedinē ſpūſſācti
in coꝛde ita ꝙ dulcedie illa quaſi quadam
falſa dulcoꝛantur tribulationes. Ecc̄i. xx
iiij. Spūs meus ſuper mel dulcis. Propꝛ
hanc dulcedinem martires non ſenſerunt
toꝛmenta ſed videbatur eis ſuper floꝛes ā
bulare cum incederent ſuper carbones vt

tyburci⁹. Tres fructus ſequentes faciunt
vt homo bene ſe habeat ad proximu ſuum
¶ Septimus ergo fructus eſt benignitas
que conſiſtit in ſuorum largitione. Vnde
j.cor.xiij. Caritas patiens eſt.be.eſt.i.lar-
ga dicit gloſa. Et ſuper illud ad eph.iiij.e-
ſtote inuicē benigni.i.de facultatib⁹ vris
largi.dicit.glo. Octauus eſt mãſuetudo q̃
attenditur in tractabilitate ipſi⁹ perſōe vt
homo ſit tractabilis et ſciat alijs cōuenire
Quidam enim ſūt facti ſicut vitrum quod
vix poteſt tangi habentes illud apoſtema
noli me tangere. Sed quia frequenter tra-
ctabilitatē ſolet comitari ꝯuertibilitas ad
malum.ideo nonus fructus ponitur fides
que hic in hoc attenditur vt homo talē ſe
exhibeat.vt in ipſo merito confidatur vt
confidentem in ſe non fallat.vel deſerendo
eum in aduerſis vel defraudando eum i ꝯ-
miſſis.vel alio modo. Quãuis gloſa alio
modo videatur hic accipere fidem vt ſcili-
cet fides dicatur certitudo de inuiſibilib⁹
Tres vero vltimi fructus faciunt vt ho-
mo bene ſe habeat circa bona tranſitoria
quibus vtitur . ¶ Decimus ergo
fructus eſt modeſtia que in hoc attendi-
tur ne in vſu temporalium q̃ntum ad quã-
titatē curetur.vt homo de tēporalib⁹ nec
nimia poſſideat.nec nimia appetat.j. Thi.
vj. Habentes alimenta et que te.h.contē.
ſimus. Vndecimus fructus eſt continētia
que in hoc loco attēditur ne homo quali-
tate rerū ſenſibilium ſeducatur vt bibulus
ſeducitur dulcedine vini.et guloſus dulce-
dine bo.j.et vir dulcedine vxoris. Sic fuit
ſeducta mater noſtra eua que vidēs pomū
quod eſſet pulcrū oculis et ad veſcendum
ſuaue accepit et ꝯmedit deditqꝫ viro.gen.
iij. Seneca. Palatum tuum fames excitet
non ſapores. Duodecimus fructus eſt ca-
ſtitas que in hoc loco attenditur vt ad ſu
premum finem vſus temporaliū referatur
Anima enim eſt ſponſa dei.nuncij.vero ſi-
bi miſſi a ſponſo ſuo ſunt bona preſētia ad
nunciandum aliquid ei de potentia.ſapien.
et bonitate ſponſi ſui vt per hoc in eius a-
more ardeſcat. Augu⁹. Domine celum et
terra.et mare et omnia que in eis ſūt vn-
diqꝫ dicūt mihi vt amē te. Anima enim q̃
nuncios amplectitur pro ſponſo adulteriū
ſpūale ꝯmittit. Vnde contra caſtitatem de
qua hic agitur facere videtur. ¶ Vltimo
vero addit quãdam vtilitatem.d. Aduerſ⁹
hmōi non eſt lex .j.qui talia agūt non ſūt
ſub lege ergo ſunt filij et ſi filij et heredes
ro.viij. Et ſic patꝫ tercium ¶ Quarto oñ-
dit quod omnes veri xpiani vitam carnalē
abnegãt vita ſpūali electa d. Qui autē ſūt
xpi ⁊c̃. Vbi nota ꝙ oēs hoies ſūt xp̄i tri-
plici racione ſcꝫ rōne creatiōis ratiōe ꝯſer-
uationis.et ratione redētionis. Sed ꝑ grē
inhabitationem et mãdatoꝝ implecōꝫ ſo-
lum xpiani veri ſūt xp̄i quia xp̄s in eis ſic
in tēplo ſuo per gratiã habitat.et ipſi xpri-
ſti mandata obſeruant. ¶ Veri enim xpi-
ani carnem ſuam in cruce pñie crucifigūt
In qua crucifixione omnia vicia eneruãt
et concupiſcentia debilitat . Sic crucifixit
carnem ſuam beat⁹ benedict⁹ qui ꝑcutis
vulnera eduxit a corpore vulnis mētis vt
dicit gregorius i dya. In cruce em̄ oia vi-
cia apparent crucifixa et omnes virtutes
regnant . Nam ibi crucifixa eſt ſupbia et
regnat huilitas.quia ibi crucifix⁹ ē xp̄us
humilis et abiectus. Ibi crucifixa ē aua-
ricia et regnat largitas.quia ibi xp̄us ad
vnum verbum dedit regnum eternum la-
troni. Ibi crucifixa eſt gula et per ꝯſeq̄s
luxuria et regnat tempantia et caſtitas qꝛ
in ea crucifixus eſt xp̄us famelicus et ſiti-
bundus ¶ Ibi crucifixa eſt ira et regnat
manſuetudo qꝛ in ea crucifixus eſt xp̄us to-
tus manſuetus dicens. Pater ig.il.qꝛ.ne.
quid fa. luce.xxiij. Et breuiter diſcurre ꝑ
ſingula et inuenies omnia vicia crucifixa i
cruce et omnes virtutes maxime regnare
vt dicit aug⁹. Et qꝛ veri xpiani chriſtū ſe-
quitur in cruce penitētie.ideo in ea oia vi-
cia crucifigūt. Gal.ij. Chriſto ꝯfixus ſuꝫ
cruci. Math.x. Qui non acci.cru.ſu.⁊ ſe
quitur me.non eſt me dignus. Et ſic patet
quartum.

¶ Dominica.xv.de euãgelio ſer. Xciiij.

¶ Nemo poteſt duobus dñis ſeruire .
Math .vj. Euangeliū hodiernum

non eſt hiſtoriale ſed eſt totum doctrinale
et continet altam et vtilem et neceſſariam
doctrinam tum in principio q̃ȝ in medio et
in fine. In quo quidē euangelio chriſtus
tria fac. Primo oñdit quod ſingulare ſer-
uitium quod deo debemus, non poſſumus
deo et alijs creaturis inſimul exhibere. In
principio euangelij. Secundo a nobis ſup-
fluam curam rerū tempaliuꝫ nititur amo
uere. Oſtendens per rationes ⁊ exempla ꝙ
deus in neceſſarijs nobis non deſinet proui
dere ibi. Ideo dico vobis ne ſolliciti ſitis a-
nime veſtre quid man. Tercio oñdit quid
in tota vita noſtra querere debemus ⁊ ad
quem finem opa noſtra principaliter ordiã
re ibi. Querite primū regnum dei et iu.ei⁹
¶ Primo ergo oñdit ꝙ ſingulare ſeruitiū
quod deo debemus non poſſum⁹ alicui al-
teri ſimul ipendere d. Nemo poteſt duob⁹
dominis ſeruire.ſ.inter ſe differētibus.
¶ Chriſ. Duos aūt dicit qui contraria iniū-
gunt. Concordia enim multos vnū facit.
Aut enim vnum ſcilicet dyabolum odio
habebit quia odibilis eſt.⁊.alterum.ſ.deū
diliget et tunc rectum erit ſeruitiū ⁊ dignū
vita eterna. Aut vnū ſcilicꝫ dyabolum ſu-
ſtinebit. Aug⁹. Non quidē diliget.neō em̄
dyabolum diligit ſed ſua cupiditate iplica-
tus patitur eum vt ſi quis aliene ancille ꝯ-
iunctus ꝓpter ſuam cupiditatem durã pa-
ciatur ſeruitutem etiam ſi non amat illum
cuius ancillam diligit. Et alteruꝫ.i.deum ꝯ
temnet. Aug⁹ . Nuquid deum odio hēbit
nullius enim ꝯſcientia deum odiſſe poteſt
Idem in retractatione eiuſdē dicti ſcilicꝫ
quod nulli⁹ conſcientia deum odia. ¶ Non
video fuiſſe dicendū ꝙ nulli⁹ cōſcientia d-
um odiat. Multi enim ſunt de quib⁹ ſcrip
tum eſt. Superbia eorum qui te oderūt aſ-
cendit ſp. Ad hoc dicendum ꝙ nulla crea-
tura odit deum affectu ⁊ ſi effectu.nec etiã
dyabolus odit deum in q̃ntum deus. ſed in
quantum puniens eſt.ſicut latro non odit
iudicem in q̃ntum homo ſed in q̃ntum iudex
et vindex. Sic ergo ſuſtinendo dyabolum.id
eſt eius ſuggeſtiones et temptamēta recipi
endo ⁊ faciēdo.⁊ ꝯtemnendo deum ꝑceptis
ſuis.tale ſeruicium erit ꝑuerſum ⁊ iniquuꝫ
et dignum morte eterna. Et ꝙ hoc dictum
generale de duobus dñis de deo et dyabolo
ſicut expoſitū eſt intelligatur ſubdit ſpecifi-
cans hoc et dicit . Non poteſtis deo ſuire
et mã. Mãmona vt dicit gloſa eſt nomen
demonis qui pēſt diuitijs.non quidē ꝙ in e-
ius dicione ſint.ſed quia laqueis diuitiarū
vtitur ad decipiendum. Chriſ. Non ſolum
in hoc nocent diuitie quia latrones contra
nos armant ⁊ intellectum obtenebrãt.ſed
quia a ſeruitute dei nos expellunt in ſuam
captiuitatem. Ideo qui vult deum amare
neceſſarium eſt vt odiat diuitias . Et qui
vult auaritie mandata facere.neceſſe eſt vt
contemnat mandata dei . Mãmona etiam
vt dicit hiero.ſyra lingua diuitie nūcupãt
Audiat ergo hoc auarus qui cenſetur vo-
cabulo chriſtiano non poſſe ſimul diuitijs
chriſtoqꝫ ſeruire . Et tamen non dixit qui
habet diuitias.ſed qui ſeruit diuitijs.qui e-
nim diuitiarum ſeruus eſt.diuicias cuſto-
dit vt ſeruus.qui autem ſeruitutis excunt
iugū diſtribuit eas vt dñs. Aug⁹. Qui er-
go ſuit mãmone.i.diuitijs.illi vtiqꝫ ſeruit
qui rebus iſtis terrenis merito ſue praui-
tatis ꝑpoſitus princeps huius ſeculi a dño
dicitur. ¶ Nota autem circa hoc mēbrū
primum ꝙ q̃uis hoc dictū nemo poteſt du-
obus dñis ſeruire principaliter videatur i-
telligi de deo ⁊ diuitijs.tamen poteſt opti-
me exponi de quatuor ſcꝫ de dō ⁊ dyabolo
de diuitiarū cupiditate et caritate.de aīa
et corpore.et de mundo et de chriſtiana re
ligione. ¶ Primo inq̃ȝ exponitur de deo ⁊
dyabolo.nemo em̄ poteſt deo et dyabolo ſ-
uire ꝓpter quinqꝫ. ¶ E . Primo ꝓpter
veſtium miniſtrorum chriſti ꝑcioſitatem.
Omnes enim miniſtri dei habent precio-
ſiſſimas veſtes anime. Prouer.vlt. Stra
gulatam veſtem fe.ſi.biſ.et pur.indu.eius
Veſtis ſtragulata.i.varia eſt veſtis virtu-
tum et donorū ſpūſſãcti qua chriſtianus i-
duitur in baptiſmo per quã ſit innocens et
mundus ⁊ virtus ſanguinis chriſti tunc ei
applicatur. Et hoc eſt quod ſequit . Biſ.
et pur.indu.eius. Biſſus eſt alba et mūda

et purpura rubia ſanguine conche tincta
Can̄.v. Dilectus meus candi.et rubi.
¶ Hoc figuratum eſt exo.xxviij. vbi dn̄s
mandauit moyſi et aaron quādo miniſtra
rent deo deberent induere veſtes precioſas
in quibus lapides erant precioſi ſculpti. et
ſimiliter om̄es leuite deo miniſtraturi in ta
bernaculo debebant veſtibus precioſis in-
dui. Dyabolo autem nullus poteſt ſeruire
in veſte precioſa anime. quia ſtatim ꝙ inci
pit aliquis dyabolo ſeruire exuit eum pre
dicta veſte et induit veſtem pānoſam ⁊ vi
tuperabilem. et efficit vir cōfuſus valde.
Delectatur enim dyabolus in luto. ſic por
cus. et non vult vt apis in floribus cōmo
rari. Vnde et. in porcos rogauit mitti ex-
pulſus ab homine. vt ptʒ math. viij. Hoc
fuit figuratū in ambaſiatoribus et nuntijs
dauid qui iuerunt ad ꝯſolandum regem a-
mon ſuper mortem patris. quibꝰ fecit me-
dias barbas radi et ꝯſcidi veſtes vſqʒ ad
nates et fuerūt viri ꝯfuſi turpiť valde. ij.
Reguʒ.x. Similiter frēs ioſeph ſtatim vt
peruenit ad eos exuerunt eum tunica poli
mita et talari. Sic faciūt demones ſeruito
ribus ſuis. Scd̄o ꝑpter mundicie miſtro-
rum diuerſitatē. Deus em̄ requirit in mi-
niſtris ſuis ſolam mūdiciam cordis et mē-
tis. Pſal. Ambulans in via īmaculata h̄
mihi miniſtrabat et de mūditia corpis non
curat. Hic cadit exēplum de galla filia cō
ſularis. que niſi acciperet vir haberet bar-
bam. in dyalogo ē. Dyabolus autē in mi-
niſtris ſuis vult īmūdiciam cordis et men
tis. De corpis vero munditia multum cu-
rat quia per pulcritudinem multos pecca-
re facit. Sap. xiiij. Creature dei in odium
facte ſunt ⁊ in tēptationem anime hoim ⁊
in muſcipulam pedibꝰ inſipiētium. Tercio
propter miniſtrorū dei generoſitatem. Nā
omnes miniſtri dei ſunt filij dei regis eter-
ni. j. Joh. iij. Cariſſimi filij dei ſumus. ſed
nondum apparuit quod erimus. Et ideo
omnes ſūt reges. Propter ꝙ dicit gregori.
quod ſeruire deo regnare eſt. Miniſtri aūt
dyaboli oēs ſunt ſpurij et ſerui viliſſimi
peccatorum. In om̄i enim peccato morta

li anima cum dyabolo mechať ꝑpter qd̄
homo efficitur ſpurius dyaboli et ſeruus
peccati. Joh. viij. Vos ex parte dyabolo
eſtis. Ibidē. Qui facit peccatum ſeruꝰ ē
peccati. Quarto ꝑpter materie in qua mi
niſtrāt diuerſitatem. Nam omnes miniſtri
dei miniſtrant ei in luce et in opibus lucis
ſcilicet in opibus virtuoſis. et in iuſticia ⁊
ſanctitate. Luce. primo Seruiamus illi in
ſanctitate et iuſtitia. Miſtri autē dyaboli
miniſtrant ei in tenebris. et in opibus te-
nebroſis. ſcʒ in opibꝰ peccatorum que ī te-
nebris fiunt. ⁊ ad tenebras ducūt quia oīs
qui male agit odit lucem. Joh. iij. Quito
propter miniſtrorū chriſti ꝯcordiaʒ et pacē
nam omnes miniſtri dei ſunt caritate vniti
et ꝑ ꝯſequens humiles et pacifici. Job.
xxv. Qui facit ꝯcordiam ī ſublimibꝰ ſuis
pſal. Non habitat in medio domꝰ mee qui
facit ſuperbiaʒ. Miniſtri autē dyaboli nō
ſunt ī caritate vniti. ſʒ ſūt diuiſi et diſcords
Vnde ꝓprij et ſpeciales miniſtri dyaboli
ſunt homines ꝑtiales ſcʒ guelli et gebellī
albi et nigri Luce. xj. Qui nō colligit me-
cum diſꝑgit. Nullū opus eſt ita dyabolcū
ſicut ſciſma in ecc̄a. et diuiſio in populo.
Scd̄o expoī pōt de diuitiarū cupiditate ⁊
caritate nemo poteſt enim diuitijs et cari-
tate ſeruire ꝑpter quinqʒ. ¶. Nā ꝑpt
quinqʒ dicitur cupidus vel auarus ſerui-
re diuitiis que ad ſeruū ꝑtinet. propter qd̄
dicitur ſeruus diuitiarū que omnia aduer
ſantur caritati. Primum eſt quia cupidꝰ
cuſtodit diuitias vt ſeruus et non diſtri-
buit eas vt dominus. non enim habet ſup
eas poteſtatē niſi ſicut ſeruꝰ. Eccs. vj. Eſt
aliud malum quod vidi ſub ſole et quedā
frequētes apud homines. vir cui deꝰ dedit
diuitias et ſubſtāciam et honorem ⁊ nihil
deeſt anime ſue ex omnibus que deſiderat
nec tribuit ei deus poteſtatē vt comedat
ex eo. ſed homo extraneus vorabit illud.
¶ Quia vt dicit bern̄. Si interroget auarus
Nonne bonum eſt dare diuitias pituras. ⁊
recipere in eternū manſuras. dare ſubſtāci-
am tēporalem et recipe regnū eternū. Reſ
pondebit quod ſic. Et ſi iterum petatur ab

eo quare hoc non facis dicit quia non poſ
ſum. quia non habeo graciam largiendi.
¶ Auarus enim non poteſt propria largiri.
Caritas autem benigna eſt. i. larga egenis
et propria facit cōia vt dicit augꝰ. Secun-
dum eſt quod auarus totum tempus ſuum
et totam vitam ſuam conſumit in ꝯgrega-
cione diuitiarum ſicut ſeruus in obſequio
domini ſui. Seruus enim nō laborat ſibi ſʒ
domino. quia vt dicit ph̄us ſeruus non eſt
cauſa ſui. ſed domini. Sic auarus non la-
borat ſibi. quia homo extraneus vorabit il
lud. nec eſt cauſa ſui ſed diuitiarum. Vnde
auarus aranee comꝑatur que ſe euiſcerat
vt capiat vnam muſcam. ps̄. Anni noſtri ſi
cut aranea mea. Caritas autem per omne
tempus diſꝑgit et dat pauperibus. ps̄. Diſ-
perſit dedit pauperibus. Prouer. xj. Alij
diuidunt propria et ditiores fiunt. alij rapi
piunt non ſua et ſēper in egeſtate ſunt. In
qua diſperſione caritas non conſumitur ſʒ
augetur. Tercium eſt quia auarus habet
diuitias ſeipſo cariores. ſicut ſeruus domi-
num ſuum ſeipſo reputat cariorem vnde ſi
cut ſeruus omnia bona domus ⁊ precioſio
ra que habet dat comedere domino. ⁊ ipſe
comedit viliora ⁊ bonas veſtes emit domi
no ⁊ ipſe induit viles. ſic auarus omnia bo
na vendit ut augeat pecuniam. ⁊ ipſe come
dit peiora. et quod peius eſt animam ſuam
pro pecunia vēdit. Ecc̄i. x. Auaro nihil eſt
ſceleſtius. Hic em̄ aīam ſuam venalem ha
bet. Caritas autem nihil precōſius reputat
ſe. Sapien. vij. Nec compa il. la. precō. quo
niam omne au. in ꝯp. il. ar. ē exi. Imo om-
nia alia dicit nihil eſſe ⁊ nihil valere ſine ſe
j. cor. xiij. Si linguis ho. lo. ⁊ an. caritate
aūt nō ha. nihil ſum. Quartū eſt qr auarꝰ
obedit ꝑ om̄a diuicijs ſicut ſeruus domino
Math. viij. Dico huic vade. ⁊ vadit. ⁊ ſer
uo meo fac hoc. ⁊ facit. Et magis obedit
auarus diuicijs ꝙ̄ deo. Nā deꝰ mandat nō
fenerari. nec iniuſte lucrari nec ꝑ pecunia
lucranda vel acquirenda falſum dicere vel
derogare. Totum autem contrarium dicit
pecunia congregāda Vnde ſuper hoc loco
dicit gloſa. Seruire pecunie deum negare eſt.

Et ab apl̄o auaritia dicitur ydolorum ſer
uitus. quia auarꝰ derelicto deo. totā ſpem
ſuam et amorem ponit in pecunia. d. illud
ecc̄i. x. Pecunie obediunt omnia. Caritas
autem ſuper omnia diligit deum. et eiꝰ mā
datis obedit. nec pro aliqua re a deo ſepera
tur. Ro. viij. Quis nos ſepabit a cari. xp̄i
qua. di. nichil. ¶ Quintum eſt quia auarꝰ
non eſt heres diuitiarum ſicut ſeruus non
hereditat bona domini ſui. Job. xxvij. Di
ues cū dormierit nihil ſe. auf. Caritas aūt
manet cum homine ineternum. j. cor. xiij.
Caritas nunꝙ̄ excidit. Propter hoc qnqʒ
nullꝰ poteſt caritati ⁊ diuitijs ſeruire. Et
attende ꝙ licet homo non poſſet diuitijs ſ
uire caritatem habendo. poteſt tamen eas
cum caritate poſſidere vt abraam dauid.
Quod poteſt fieri tripliciter ¶ Primo qn̄
homo tenet diuitias ad honorem dei vt
pontifices et prelati que magnas diuitias
habent et augent pr̄imonia ecc̄iarum. ps̄.
Gloria et diuitie in domo eius. Secundo
quando homo tenet et congregat diuitias
ſibi et poſteritati ſue. ne furetur et mendi-
cet. ſed viuat ad honorem dei ſecundū ſta-
tum ſuum et deinde ipſis pauperibus be
nefacit Secūdum quod poteſt ſicut abraā
et alij patriarche ſuis filijs theſauriſaue-
runt. Tercio quando homo omnes diuiti-
as ſuas diſtribuit pauperibus. et ad pias
cauſas. Et iſte modus eſt perfectorum. ma
thei. xix. Si vis perfectus eſſe Vade et
vende omnia que habes et da pauperibus
¶ Tercio poteſt exponi de anima et carne
nemo enim poteſt anime et carni inſimul ſ-
uire. quia vt dicit apl̄s ad gal. v. Caro cō
cupi. aduerſus ſpūm et ſpūs aduerſꝰ car-
nem. Nec enim ſibiinuicem aduerſantur et
ideo cum ſint cōtraria ſicut opera vtriuſqʒ
vt in precedenti epiſtola patuit nullus po
teſt vtriqʒ ſeruire. Caro enim eſt ancilla
nequaʒ que ſtatim ꝙ ei aliquātulum ſerui
tur proteruit in dominam ſuam ſcilicet in
animam. Hoc fuit figuratum in agar ācil
la ſare. que ſtatī ꝙ ſara ſeruiuit ei dās eam
viro ſuo vxorem et concepiſſe ſe vidēs deſ
pexit dominam ſuam. vt patet gen̄. xvj.

Quarto poteſt exponi de mūdo et chriſtiana religione. multi enim credunt ſe poſſe ſeruire mundo et vt veri chriſtiani viuere quod falſum eſt. iij. regis. xviij. Vſquequo claudicatis duas partes. ecci. ij. Ve peccatori terram ingredienti duabus vijs. Mundus enim ſibi requirit ſeruiri in gaudio et leticia et honoribus et diuitijs et proſperitate multa. et qui hec non habet ſpernitur et abijcitur. Chriſtiana vero religio vult ſibi ſeruiri in lamento penitentie. in contēptu honorum. in diſperſione diuitiarum. in infirmitate et aduerſitate. Quia vt dicit hie. Non eſt chriſtiāe dignitatis in temꝑalibus proſperari. Et qui hec temporalia ſpernūt chriſtiana religio recipit leta facie. d. eos beatos eſſe. math. v. Beati pauperes ſpiritu. et ſic patz primum. Secundo remouet a nobis ſuperfluam curam rerum temporalium oſtendens per rationes et exempla quod deus in neceſſarijs nobis prouidebit dicēs. Ideo dico vobis. ne ſoliciti ſitis aī. ve. quid man. Chriſ. Non hoc dicit ꝙ anima indigeat cibo. incorꝑea enim eſt. ſed ſecundum cōmunem cōſuetudinē locutus ē Anima enim non poteſt morari in corpore niſi eo cibato. Vel anima ꝑ animali vita poſita eſt vt dicit auguſti. ſm illō. Anima eius in ſanguine eſt. i. vita animalis. Neqꝫ ſoliciti ſitis corpori veſtro quid induami. Principium enim temptationis auaritie eſt eſſe ſolicitū de neceſſarijs. corporis gꝫ vt dicit gre. primo dyabolus ſolicitat querere neceſſaria. poſtea ſuperflua. Hiero. Precipitur ergo nobis ne ſoliciti ſim9 qd commedamus vt ſcꝫ ne cura temꝑaliū retrahamur ab etnis. ſed qꝛ in ſudore vult9 ꝓparamus nobis panem ergo labor exercendus eſt ſolicitudo tollenda que mentē perturbat dum timet ne aūt poſſeſſa deperant aut elaborata non cōtingāt. Nonne anima plus eſt quam eſca. ⁊c̄. Hic ꝓbat intentum ſuum ꝙ deus neceſſaria nobis prouidebit. ¶ S. Et ponit ad hoc quattuor rationes. Prima eſt a maiori ad minus aſcendens. quia ſi deus quod mai9 eſt nobis tribuit. ſ. animam et corpus. multomagis quod minus eſt tribuet. ſ. eſcam et veſtimētum. ſicut qui donat equum donat et frenū Hiero. Qui maiora preſtitit vtique minora preſtabit. et in promiſſis veritatis nemo dubitet. quia ſi nō ſumus digni talia accipere tamen decꝫ deū talia dare Hic cadit exēplū alexādri q petēti ſibi dare vnā domū dedit ciuitatē dicens. ⁊ ſi non decet te talia accipe. tamen decet me talia dare. Reſpicite volatilia celi ¶ Hec eſt ſecunda ratio de minori ad mai9 aſcēdens. quia ſi pater paſcit animalia ⁊ aues de domo ſua. multomagis credendum eſt quot paſcat et nos. Sic deus et pater noſter cū paſcat volatilia celi. que non laborant neque metēt. neqꝫ congregant in horrea que deus etiam in ſeruicium hominum produxit. multomagis paſcet nos qui ſumus valde cari ei vtpote care empti. Sumus etiam ſine comparatione maioris et pluris precij et reputationis ꝙ̄ illa apud deum. Chriſ. Omnia animalia deus propter hominem fecit. hominem autē propter ſe. Quanto autem precioſior ē hominis creatio. tanto maior eſt domini ſolicitudo de ipſo. Si ergo aues non laborantes inuenunt eſcas. homo non inueniet cui de9 dedit et operandi ſcientiam et fructi icādi ſpem. Eſt etiam hec racio exemplum quia in exemplo volatilium generat nobis ſpem de neceſſarijs vite. Quis autem veſtrum cogitans adijcere poteſt ad ſtaturam ſuam cubitum vnuꝫ. Hec eſt tercia ratio que talis eſt. Qui dat alicui rem aliquam dat ei illa ſine quib9 res illa nec haberi. nec in vſu eſſe poteſt ſicut deus qui dat oculum homini dat ei lucem ſolis ſine qua oculus nō videt. Omnis autem eſca ordinatur ad incrementum corporis acquirendum vel conſeruandum. Si ergo prouidētia diuina per ſingulos dies incrementa corꝑis noſtri nobis non intelligentibus operatur. et ad tale incrementum per omnem noſtram ſolicitudinem nihil poſſumus addere vel minuere. credendum eſt omnino et firmitꝰ ſperandum quot eadem prouidentia nobis ꝓuidentia nobis neceſſaria preparabuntur ſine quibus ad tale incrementum corꝑis nō

poſſumus peruenirē. Glo. Illi curam regendi corporis relinquite. qui id ad hanc menſuram fecit peruenire. Vel poteſt dici quod hic probat ꝙ tl̄is ſolicitudo ſuꝑflua eſt. quia ſicut ad tale corꝑis incrementū ad quod vite neceſſaria ordinantur per cogitatum et ſolicitudinem nihil poſſumus addere vel diminuere. ita per noſtrum cogitatum vel ſolicitudinem non poſſumus neceſſaria ꝓcurare. quia niſi deus daret opibus noſtris effectum et benedictionē ſuam infundendo aquā. ſolem ⁊ ventos et alia huiuſmodi faciendo terra penitus nihil fructificaret ergo ipſe facit abundātiam et cariſtiam. ¶ Et de veſtimento quid ſolliciti eſtis. Hec eſt quarta ratio ſiue exemplum quod non debem9 eſſe ſolliciti de veſtimentis ſicut nec de cibis quia in vtroqꝫ nobis deus ꝓuidebit. Que talis eſt. Si in vilib9 rebus que modico tempore durant diuina prouidentia mirabiliter operatur conferendo eis pulcerrimū veſtimentum. et producendo ad debitum incrementū que tamen non laborant vt homines neqꝫ nene ſiue filant vt femine. quantomagis eadem prouidentia nobis nobilibus creaturis vtpote ad imaginem dei factis et ineternum victuris veſtes neceſſario conferētur. Chriſ. Hoc autem dicens non opus ꝓhibuit. ſed ſollicitudineꝫ ſicut et ſupra cum de ſeminatore loqueretur. Eſt ergo hec quarta ratō etiam exēplum quia docet nos pro ſpe habenda veſtimētoꝝ lilia agri ꝯſiderare. que deus mirabili candore veſtit ſine ſui ſollicitudine ⁊ labore. ita ꝙ ſalomon qui fuit ſuper omnes reges glorioſus. tamen in ōni gloria ſua tam potencie et ſapientie ⁊ diuiciarum nunꝙ̄ fuit ſic glorioſe et pulcre veſtitus. Gloſa. Que purpura regū. que pictura textri cum poteſt floribus comparari. Item ipſe candor dicitur opimentum florum ſicut dicim9 opuit illum rubor. Si ergo fenum quod hodie eſt et cras. id eſt. in futurum in clibanum mittitur. i. in aceruū qui habet ſimilitudinem clibani congregatꝰ deus ſic veſtit. quātomagis vos modice fidei. Gloſa. Permodica fides eſt que nec de minimiſ certa eſt. Cariſſimi hoc veſtimētum nondum apparet in nobis ſed apparebit in gloria reſurrectionis quando corꝑa noſtra induent candorem ſicut ſol. Math. xiij. Fulgebunt iuſti ſicut ſol. ¶ Vltimo concludit dicēs. Nolite ergo ſoli eſſe ⁊c̄. ¶ H. Et ad hoc oſtendendum duas rationes adducit. ¶ Prima eſt ex parte noſtra que ē quia nos non ſumus vt gentes que dei prouidentiam in rebus humanis non credunt ſed omnia credunt a caſu et fortuna euenire. et iō ſūt ſolliciti neceſſaria inquirere et recipere plus debito. Chriſ. Quia in reb9 humanis fortunam credunt eſſe non prouidentiā. neqꝫ iuditio dei vitas ſuas gubernari eſtimāt. ſꝫ incerto duci euētu. iō merito timent et deſperāt quaſi qui neminē habeant gubernatorem. Nos autem credim9 diuina prouidētia omnia gubernari. Boetius. O qui perpetua mundum ratione gubernas immobilis ſtabiliſqꝫ manens dās cuncta moueri. Et ideo in manū dei nos ⁊ noſtra cōmittere debemus. Chriſ. Qui autem dei iuditio credit ſe gubernari eſcam ſuam in manu dei cōmittat. Secūda racio eſt ex parte dei. quia cum ipſe ſit pater noſter et ſciat nos omnibus his indigere non poterit nos deſerere. Chriſo. Non autem dixit ſcit deus. ſed pater veſter. vt eos in maiorem ſpem ducat. Si enim pater eſt. n̄ poterit deſpicere filios cum nec homines patres hec ſuſtineant. qualis enim eſt pater qui ſuſtinꝫ etiam neceſſaria vite filijs non dere. Si autem eſſent ſuꝑflua non ita oporteret confidere. Et ideo dixit quia his omnibus indigetis vt magis ſollicitudinē abijciamus. ¶ Notandum autem quod ꝑ omnia iſta verba chriſtus ad duo nos inducit ſcꝫ ut curam ſuꝑfluam temporalem adijciamus. et vt de dei prouidentia confidamus. ¶ I. Et ideo ſatendū quod duplex eſt ſollicitudo tēporalium vna neceſſaria ad vitam humanam que permittitꝰ imo precipitur. quia niſi homo eſſet ſollicitus ſerere tempore ſuo manducaret et moreretur. Prouer. xx. Propter frig9 piger arare noluit. mendicabit ergo eſtate ⁊ non

dabitur ei. Eccs.iij. Tempus ſpargendi et
tempus colligendi Quedam enim deus diſ
poſuit et ordinauit ꝑ noſtram ſollicitudinẽ
fieri Gene.iij. In ſudore vultus tui veſ.
pa.tu. Pſal. Labores manuũ tuaꝝ qꝛ mã
ducabis beatus es et bene tibi erit Omnia
ergo que certa et determinata tempꝛa reg
runt debemus ſollicite ſuis tempꝛibus fa
cere et gubernare Eccs.iij. Omnia tempꝰ
habent et ſuis ſpatijs tranſeunt vniuerſa.
Alia eſt ſollicitudo ſuꝑflua et que ad nos
nõ ꝑtinet ſed ad deũ. Unde gloſa dicit hic.
Eſt alia ſollicitudo ſuꝑflua ex vicio homi
num quãdo fructꝰ et pecuniã pluſq̃ neceſ
ſariũ eſt reſeruant et dimiſſis ſpũalibus il
intenti ſunt quaſi de bonitate dei deſperan
tes et hec ꝓhibetur. Si autem aliquis eſ
2 ſet certus ſicut Joſeph ꝙ terra in ſequen
ti anno vel vſq3 ad certum tempus nõ fru
ctificaret tunc homo poſſet eſſe ſollicitus
pro illo tempꝛe et vſq3 ad illud tempus fru
ctum ſeruare ſicut Joſeph fecit Sic licet
de oleo in ſequentem annũ reſeruare qꝛ oli
ue vt in plurimũ vno anno ferunt fructuꝫ
et alio anno non Sed cum terram deus oĩ
anno faciat fructificare. ſuꝑfluum eſt de ſe
quenti anno cogitare. ꝙ ergo homo dimit
tat ſpũalia vt ire ad eccleſiam. audire miſ
ſam et predicatõem et hmõi propter opera
manualia. quia timet in edia cõſumi niſi ſic
faceret iſta eſt ſuꝑflua cura de dei bonitate
diffidens. Debet em̃ homo ſperare ꝙ ſicut
deus dat ſibi pacem hoc anno et ſuauitatẽ
ſic in ſequentibus dabit. ¶ Tercio oſtẽdit
3 quid in tota vita noſtra principaliter que
rere debemus et ad quem finez omnia ope
ra noſtra principaliter ordinare debemꝰ di
cens. Querite primũ regnum dei ſcꝫ princi
paliter omnibus terrenis id ꝑponendo. et
omnia ꝓpter illud faciendo et iuſticiam ei
us ſcꝫ regni que ſcꝫ ducit ad regnum qꝛ nõ
omnis iuſticia ducit ad regnum Math.v.
Niſi abundauerit iuſticia veſtra pluſq̃ ſcri
barum et phariſeoꝝ. non intra. in reg. celo.
Juſticia vero regni eſt omnia que chriſtꝰ
docuit obſeruare, et hec omnia adi. vobis.
Glo. Aliud eſt qđ principaliter daẗ. aliud

nota bene et non di mitte

ſuꝑadditur. quia eternitas debet eſſe in in
tentõne. tempꝛalitas vero in vſu. Alia gloſ
Omnia ſunt filioꝝ Et ideo hic omnia ad
ijcientur vobis non querentibus. Quibuſ
ſi ſubtrahuntur eſt ad ꝓbatõem vt ſcꝫ per
patientiam coronẽtur. Si vero dantur eſt
gratiarumactiones et vt ꝑ bonam diſpoſiti
onem mereantur. Math.xxv. Euge ſerue
bone et fidelis quia ſuꝑ pauca fuiſti fideſ
ſuper multa te conſtituam ¶ Nota ergo ꝙ
dominus in verbis iſtis vitam noſtram or
dinare intendit vt ordinate viuamꝰ. j. Co.
xiiij. Omnia honeſte et ſecundum ordinez
fiant in vobis Hic autem eſt rectus ordo
vite noſtre vt primũ et ſuper omnia deum
queramus qui eſt regnum dei Lu.xvij. re
gnum dei intra vos eſt Secundo queramꝰ
facere opera iuſta et eſſe virtuoſi ꝓpter qđ
ꝑuenimus ad regnum dei Mat.xj. Regnũ
celoꝝ vim patitur et violenti. id eſt. iuſti et
virtuoſi rapiunt illud. Bona autez tꝑalia
non debemus querere ꝓpter ſe ſed ꝓpẗ bo
na gratie vt in gratia dei viuamus, et tãdẽ
ad bona glorie ꝑducamur. Non enim poſ
ſumus ſine vita mereri Uita em̃ ſine boniſ
tempꝛalibus conſeruari non poteſt. Et ſic
patet ꝙ bona tempꝛalia ordinãtur ad bona
gratie et ad bona glorie. ¶ Et per cõ
ſequens patet qđ hic dicitur ſcꝫ ꝙ queren
tibus primum regnum dei et iuſticiam eiꝰ
oia tꝑalia adijciunẗ qđ tripliciter oſtendi
tur Primo quia qui habet principale hꝫ
acceſſoriũ ſicut qui habet agrum habꝫ fru
ctum eius. et qui habet vxorem habꝫ doteſ
eius Cum ergo vt dictum eſt bona tempo
ralia ad bona gratie ordinent et bona gra
cie ad bona glorie. ſequitur ꝙ qui habꝫ bo
na glorie habet bona gratie Eſt em̃ gloria
gratiã cõſummata. et qui habet gratie ha
bet bona tempꝛalia Math.xix. Centuplum
accipietis et vitam eternam poſſi. Secũdo
quia qui querit regnum dei et iuſticiaꝫ eiꝰ
eſt filius dei. filius autem eſt heres patris
in omnibus bonis ſuis omnia ergo bona
dei habent filij dei cum igitur omnia bona
ſint et a deo ſequitur ꝙ omnia bona ſint fi
lioꝝ dei. Sed i donatõe bonoꝝ tempoꝛaliũ

deus facit ſicut bonus medicus qui ſubtra
xit infirmo multa que ipe vellet quia ſunt
ei nociua. ſolum aũt ei cõcedit illa que ſũt
ei ꝓficua. ſic ſiłr deus facit. Augꝰ. Scit ce
leſtis medicus quid nobis daturus eſt ad
conſolatiõem. et quid ſubtracturus eſt ad
exercitatõem. Non em̃ homo ſine cauſa iu
mẽto ſua cibaria ſubtrahit. multomagiſ de
us filijs ſuis non ſine cauſa tempꝛalia ſub
trahit. Idem. Cum petitis tempꝛalia. cum
mõ petite ⁊ cũ timore illi cõmittite vt ſi ꝓ
ſint det. ſi autẽ ſcit obeſſe nõ det. Quid aũt
ꝓſit ⁊ obſit medicus nouit ⁊ non egrotus.
Tercio quia qui querit primuꝫ regnũ dei
et iuſticiaꝫ eius. militat deo ⁊ fit miles eiꝰ
ſꝫ nemo militat ſuis ſtipẽdijs vnq̃. j. Coꝝ.
ix. Cum em̃ deo militare ſine bonis tempꝛa
libus nõ poſſumus manifeſtuꝫ eſt ꝙ nobis
ea ꝓbebit. Ambro. Indecoꝝ eſt homini cu
rare de cibo vel veſte qui militat regno. do
nit rex quõ militiã ſuam paſcat alat ⁊ ve
ſtiat. Sic pauit pplm ſuũ in deſerto. xl. an
nis. ſic pauit helyã ꝑ coruũ multo tempꝛe.
vt ptꝫ. iij. Re.xvij. Sic etiaꝫ mõ inuiſibiłr
paſcit oẽs ſeruos ſuos. Et quis paſcit pre
dicatores ⁊ minores et alios multos nihil
habẽtes niſi ipe qui mouet hoĩes ad bñfa
ciẽdum eis. In fine nota ꝙ circa hanc vi
tam ordinatã mũdꝰ tripliciter errat. Pri
mo qꝛ principaliter ⁊ ſummopꝛe bona tem
pꝛalia querit ſcꝫ ſanitatẽ diuitias honores
et delicias. et ſecũdario et quaſi ꝑ accidens
querit bona grẽ ſcꝫ iuſtitiã regni. Totus
em̃ mũdus ⁊ clerici ⁊ laici videntur ad ꝓdi
cta bona deſtinxiſſe et in eis bonũ ſuũ ꝯſti
tuũt. pſ. Beatũ dixerũt pplm cui hec ſunt
Secũdo quia regnũ dei vltimo querit ſcꝫ
in morte. Quãdo em̃ peccator nõ põt plꝰ
viuere vel q̃ſi credit mortem imminere tũc
querit regnũ dei ⁊ accipit exemplũ a latro
ne in cruce ſed nõ a iohãne baptiſta qui ĩ
cunabulis fuit ſanctus. Cõtra qđ nota ex
emplum de quinq3 virginibus fatuis q̃ pe
tierũt oleum media nocte. i. imminẽte mor
te ⁊ nõ habuerũt. et ſic lampades eaꝝ ſunt
extincte ⁊ ipe excluſe ſunt a regno. Tercio
qꝛ q̃rit regnũ dei ſed nõ iuſticiã eiꝰ. Omis

ſꝫ hõ vult eſſe btũs. qꝛ vt d. boe. Menti
bus hoĩm naturaliter ſummi boni cupido
inſerta eſt. ſed opa btitudinis nõ curat fa
cere. tota die fabricat domuꝫ in inferno et
hitat in ꝑadiſo. Contra qđ nota exẽplum
de filijſ zebedei qui petierũt ꝯſedẽre xpõ in
glã ſed nõ laborare cũ eo in pena. Et ideo
dictũ eſt eis. Neſcitis quid petatis. math.
xx. Et ideo nullus ꝯfidat ſe hr̃e regnũ ſine
iuſticia regni cũ iſti ꝯſobrini xp̃i nõ potue
rũt regnũ aliter hr̃e ſeu obtinere. Lu.xxiij
Uos eſtis qui ꝑman. mecũ in tem. m. ⁊ ego
diſpo. vo. ſicut diſpoſuit mihi pr̃ meus regnũ
Et ſic ptꝫ terciũ et ꝯſequẽter totum

¶ De epiſtola ſermo. XCV.

SI ſpũ viuimus ſpũ et ambu
lemus. gal. vj. Duplex eſt vi
ta ſcꝫ ſpũalis et corꝑalis. Ui
ta corꝑalis cõſiſtit in vnione
anime ⁊ corꝑis. Uita ſpũalis
conſiſtit in vnione anime cum deo. Unitur
enim deus anime ꝑ gratiam ſuam in pñti
et in futuro vnietur per gloriaꝫ que vnio
vitam cauſabit. Omnis em̃ xp̃ianus rege
neratus ꝑ baptiſmũ in filiuꝫ dei debꝫ hac
vita viuere. ad quã vitam in pñti epl̃a apo
ſtolus nos hortatur. In qua quidem epl̃a
quatuor facit. Primo hortatur omnes ꝙ
per viam ſpũſſancti que eſt via virtutum.
via vicioꝝ dimiſſa debeant ambulare. In
prin. epiſtole. Secũdo oſtendit qualiter ſu
periores reſpectu inferioꝝ in hac vita te
neãtur incedere ⁊ manere ibi. Fratres et ſi
pocc. fuerit homo in alie. deli. ⁊c̃. Tercio
oſtendit quõ inferiores in hac vita reſpe
ctu ſuꝑiorum debeant. ſe habere ibi. Com
municet aũt his qui cathezizaẗ ⁊c̃. Quar
to hortaẗ omẽs ſuperiores ⁊ inferiores in
hac vita ꝑſeuerare ibi. Bonũ aũt faciẽtes
nõ deficiamus. ¶ Primo ergo hortatur
omẽs nõ diſtinguẽdo maiores a minoribꝰ
vel aliquem gradum in hominibus ponen
do vt ambulent per viam virtutum et vi
am viciorum dimittant ibi. Si ſpiritu
viuimus ſpiritu et ambulemus id eſt

ſi ſpūſſanctus intus nos viuificat per gra
tiam manifeſtemus talem vitaȝ p opera ex
terius faciēdo opera ſpūſſancti. Ro. viij.
Qui vero ſcdm ſpūs ſunt que ſpūs ſunt
ſentiūt. Et nota ꝙ aplus enumerat ſe cum
eis ne ſit de quibus dr math. xxiij. Alligāt
onera grauia ⁊ impoꝛtabilia et imponunt
in humeros hominū. digito autem ſuo no
lunt ea mouere. Ecōtra iohes baptiſta qui
penitētiam pdicabat vitam penitentis age
bat. Et quia ex bene agere cōſueuit frequē
tēr vana gloꝛia oꝛiri que pcedens bonum
euacuat. ideo ſubdit. Non efficiamur ina
nis gloꝛie cu. id eſt nō appetamus in bonis
operibus vanam gloꝛiam hominū. ſed ſolā
dam gloꝛiam dei. ij. Coꝛ. x. Qui gloꝛiatur
in dño gloꝛietur. Inuicem pꝛouocātes ſup
ad contentōnes et lites malum ſcȝ in pꝛope
rando vel conuiciādo inuicem inuidentes
bonuȝ ſcȝ alterius odiēdo. Phil. ij. Nihil
p contentiōem neqȝ p inanē gloꝛiam ſed in
humilitate ſupioꝛes ſibiinuiceȝ arbitrātes
Hec autem mala facit inanis gloꝛia quā
ſi hō non appeteret nulli inuideret. ¶ Mo
raliter aūt ad edificatiōem noſtraȝ nota ꝙ
aplus in hac pꝛima parte ad quattuoꝛ nos
hoꝛtatur. ſcȝ ad ambulandum ſm ſpūm. ad
vitādam vanam gloꝛiam et cauēdum pꝛouo
catiōem pꝛoximi et ad inuidiam fugiendam.
¶ M. Pꝛimo nos hoꝛtatur vt ſm ſpm
ambulemus qd pꝛopter quattuoꝛ facere de
bemus. Pꝛimo vt pꝛomiſſiones quas in ba
ptiſmo pꝛomiſimus obſeruemus. Ibi enim
pꝛomiſimus abrenūciare dyabulo ⁊ pompis
eius et in deum credere qd eſt ſcdm ſpūm
ambulare. Hec eſt via trium dierū quā in
filij iſrael egredientes de egypto ⁊ de ſerui
tute pharaonis petebant facere. Exod. iij.
Viam trium dieꝝ ibimus in ſolitudinē vt
immolemus dño deo noſtro. Filij iſrael ſunt
xpiani qui in baptiſmo egrediūtur de egyp
to id ē de mūdo ⁊ ſeruitute dyaboli. Egyp
tus enim interptatur tenebꝛa ⁊ confuſio q
competit mundo quia excecat ⁊ confūndit
amatoꝛes ſuos. Egrediūtur ergo xpiani in
baptiſmo de tenebꝛis peccatoꝝ de cōfuſiōe
mundi et ſeruitute dyaboli. Secūdo vt per

imitatiōem filij dei efficiamur quia qui nō
ex ſanguinibus neqȝ ex volūtate carnis vi
uūt ſed ſcdm ſpiritum vt xpus vixit efficiū
tur filij dei. Ioh. j. Dedit eis ptātem filios
dei fieri. qui nō ex ſangui. ⁊c. ſed ex deo na
ti ſunt. Si auteȝ filij et heredes. Ro. viij.
Magnus honoꝛ et reuerētia eſt eſſe filiuȝ
dei. ⁊ magnus fructus ⁊ affluētia eſſe he
redem. Pꝛopter iſta auteȝ duo omnis ho
mo opatur. ſed pꝛopter veritatem iſtoꝝ veri
xpiani opantur. quia volunt ⁊ verū hono
rem et verū fructum ⁊ affluētiam. Mūda
ni auteȝ vmbꝛam iſtoꝝ querūt. Nam omia
bona mūdi ſunt vmbꝛa futuroꝝ bonoꝛum
Tercio vt rōnabiliter et non beſtialiter vi
uamus nobilitateȝ nature noſtre in ſuo ho
noꝛe obſeruantes. qui enim ſcdm carnem
ambulant beſtialiter viuūt et oꝛdinem na
ture peruertūt et nobilitatem humane na
ture perdunt. Pſal. Homo cum in hono.
eſ. non intel. compa. eſt. ⁊c. Qui autem ſm
ſpūm ambulant ratōnabiliter viuūt et oꝛdi
nem nature ſeruant. que ſic inſtituta eſt vt
ſpūs carni dominetur. et nobilitateȝ huma
ne nature tenent que eſt quia angelis aſſi
milatur et in omnibus creaturis dominat.
Homo enim ſcdm ſpūm viuendo transfer
tur ad angelos et nō ipſis creaturis ſed om
nes creature ſeruient ei. Pſal. Ego dixi
dij eſtis id eſt angeli. Quarto vt viliſſimā
ſeruitutem peccatoꝝ et moꝛtem eternam e
uadamus. Qui ergo ſcdm carnem et non
ſm ſpiritum ambulant efficiūtur ſerui om
nium vicioꝝ que in ipſis regnant et moꝛte
culpe nature ⁊ gehenne incurrūt. Ro. viij
Si enim ſcdm carnem. vixe. moꝛ. ſcȝ predi
cta triplici moꝛ. qui autem ſcdm ſpūm am
bulant fiūt liberi. Gal. iiij. Itaqȝ fratres
nō ſumus an. fil. d eſt carnis. ſȝ libere. i. aīe
Qui aūt ſm ſpm ābulant fiūt liberi ⁊ effu
giūt oēm moꝛtē. Io. xj. Omnis qui vi. et
cre. in me nō mo. in eter. qꝛ moꝛs nate mu
tat in glam. Et ideo nō debȝ dici moꝛs ſed
vita cū nobilioꝛ foꝛma inducat ⁊ ignobili
oꝛ abijciat. ſ. vita moꝛtalis. Io. v. Trāſiet
de moꝛte ad vitam. ¶ Secundo nos in
ducit vt in bonis que facimus vanam

gloꝛiā non queramus Luce. xvij. Cum fe.
om. que precep. ſunt vo. di. ſer. inuti. ſumus
Et hoc pꝛopter tria. ¶ M. Pꝛimo ne
bona noſtra que cum tanto laboꝛe facim⁹
et que digna ſunt vita eterna perdamus.
Math. vj. Amen dico vobis re. mer. ſuaȝ
Secūdo quia ſi contēnimus vanam gloꝛiā
habebimus veram gloꝛiam a deo ⁊ ſanctis
Et quis qrit gloꝛiam a beſtijs ſed apud ma
gnos homines vult gloꝛiari ⁊ in quo loco
certe non in camera ſed vbi eſt multitudo
Multitudo aūt pmaxima eſt in celo vbi ē
gloꝛia noſtra. Pſal. Gloꝛia ⁊ honoꝛe co
ronaſti eum dñe. Tercio quia ſi querimus
vanam gloꝛiam erimus in ppetuum cōfu
ſi manētes ſuſpenſi ad furcas inferni. Et q
pōt eſſe maioꝛ confuſio ꝙ̄ ſtare ſuſpenſus
ad furcas. Hiere. xx. Confundētur vehe
mēter quia nō intellexerūt obpꝛobꝛiū ſem
piternū. Et attende ꝙ hoc vltimum valde
difficulter cauetur. Grego. Quātas vires
habet inanis gloꝛie amoꝛ neſcit niſi qui ei
bellum indixerit. quia ⁊ ſi facile eſt eam nō
appetere dum negatur. difficile tñ eſt eam
reſpuere dum offertur. Tercio nos inducit
ne pꝛoximū pꝛouocemus ad iram cōuiciando
vel mala impcando vel culpas quas cōmi
ſit vel penas et iniurias quas recepit ei
ad memoꝛiā reducendo. Hec enī omia val
de pꝛouocant ad iram. A qua pꝛopter tria ca
uere debemus. ¶ M. Pꝛimo pꝛopter pec
cati grauitatem. Tales enī ex pꝛopria mali
cia peccāt qd grauius peccatū eſt ꝙ̄ ꝙ ex
ignoꝛātia vel ex impotētia pcedit. vnde ta
les aſſimilantur prauis pueris qui ponūt obi
cem in viā vt eūtes offendātur. et qui ſi ſci
unt aliquē habere vlcus in aliqua pte ap
pꝛoximāt ſe ſup illud. Sic tales adeo ſunt p
uerſi ꝙ ea libētius dicūt hoibus vñ ſciunt
eos amplius ſcandaliſari. Pꝛouer. x. La
bia iuſti pſiderāt placita ⁊ os impioꝝ puer
ſa. Secūdo pꝛopter templi dei vaſtitatē. Nā
tales templū dei vaſtāt ⁊ cōburūt igne ira
cūdie. Et ideo ſunt incēdiarij templa dei
ſpūalia incendētes. j. Coꝛ. iij. Templū dei
ſcm̄ eſt qd eſtis vos. Vnde tales officium
diaboli ſibi vſurpāt ignē infernalem incen

dētes. Tales filiam dyaboli moꝛtuā ſuſci
tāt iram que filia dyaboli eſt. Vnde p om
nia tales demonibus aſſimilantur. Quia
vt dicit aug⁹. Nihil ſimilius actib⁹ demo
nū ꝙ̄ litigare. Tercio pꝛopter pene acerbita
tem tales enim gehenna infernali dānabiīt
Math. v. Qui dixerit fratri ſuo fatue re⁹
erit gehenne ignis. Hic cadit exemplum
de illa ſanctimoniali de qua dicit grego. in
dya. que habebat carnis cōtinentiā ſed lin
gue pꝛocacitatem nō declinauit. et dum poſt
moꝛtem in eccleſia ſepeliretur. de nocte cu
ſtos eccleſie vidit eam exhumari ⁊ ante al
tare afferri et p mediū ſecari et media pars
igne cremata eſt alia pte intacta remanēte
¶ Quarto nos inducit vt inuidiam fugia
mus. Et hoc pꝛopter tria. ¶ M. Pꝛimo
quia inuidia eſt peccatū inexcuſabile. Cris
Cum cetera peccata aliquē coloꝛem excu
ſatōnis habeant inuidia nullum habet. cū
non habeat talem delectatiōem qualē alia
peccata ſed potius cruciatū. Oratius. In
uidia ſeculi nō inuenere tyranni maius toꝛ
mentum. Secūdo pꝛopter nocumētum pſo
nale. Inuidia enī non nocet vt plurimum
niſi inuido. Magna eſt ſtulticia ſeipſum cō
ſumere et inimico cui inuidet nil mali face
re. Oratius Inuidus alterius marceſcit
rebus opimis. Pꝛouer. xvij. Spūs triſtis
exiccat oſſa. Inuid⁹ enī triſtatur de bonis
pꝛoximi. Ex quo pȝ ꝙ inuidia ſuper omnia
peccata turpioꝛem materiam habet. Inui
dia nāqȝ miſeros homies amat. Miſeroꝛū
enī eſt felicibus inuidere. Vnde ſup illud
iob. v. paruulum occidit inuidia. dicit gre.
Paruulus inuidia occiditur. quia niſi in
felicioꝛ eſſet de bono alterius non doleret.
Tercio quia inuidia eſt peccatū nimis du
rabile. Ciprian⁹. Scelus iſtud modum nō
habens permanȝ iugiter ſine fine cum ſce
lera alia finiantur. Quātum enim ille cui
inuidetur ſucceſſu melioꝛe pꝛofecerit tan
to inuidus in maius incendium liuoꝛis ig
nitus exardeſcit. huic vultus minax. toꝛu⁹
aſpect⁹. palloꝛ in facie. in labijs tremoꝛ ſtri
doꝛ in dētib⁹. xba rabida ⁊ effrēata ꝯuicia
man⁹ ad violētiaȝ pꝛompta. ⁊ ſi gladio interi

vacua.odio tamen furia mētis eſt armata
Inuidia eſt fera peſſima que occidit abel
abel vendidit ioſeph et tandem ipm filium
dei ſcm ſcoꝝ cruci affigi fecit.Math.xxvij
Sciebat em ꝙ per inuidiaꝫ tradidiſſent eũ
Et ſic ptꝫ primũ. ¶Secūdo oñdit quō ſu/
perioꝛes reſpectu inferioꝝ.i.ꝑlati reſpectu
ſubditoꝝ debent in via ſpũs ambulare.Vñ
glo.d.Hactenus vniuerſe eccleſie eſt locu
tus.mō ad ꝑlatos loquitur ſpẽaliter docēs
quō tractent ſubditos.Dicit ergo . frēs ſi
ꝑoc . fu.hō.i.imprudenter lapſus ꝑ errorē
vel impotētiam in aliquo delicto nō in m/
tis. ſꝫ in aliquo quaſi non vſu quotidiano
peccās.vos qui ſpũales eſtis.i.eſſe debetis
Aliter em nō ꝯpeteret vobis iudicare ⁊ coꝛ
rigere .j . Coꝝ.ij.Spũalis iudicat omia et
ipe a nemine iudicatur. Greg.ſuꝑ illud.ij.
reg.vij.nō edificabis mihi domũ ſcꝫ ꝑdicā/
do et coꝛrigendo. qꝛ vir ſanguinũ es. dicit.
Sordes tergere non valet manus qꝫ lutum
tenet.Vos igitur ſpũales huiōi ſic peccan/
tem inſtruite et coꝛripite non in ſpũ iracun
die ſꝫ in ſpũ lenitatis.Pſal. Coꝛripiet me
iuſtus in mi.et increpa.m. Idem.Quoniā
ſuꝑue.mā.et coꝛripiemur.Eſa.xj.Egredieē
virga.j.coꝛrectō.d radice ieſſe.id eſt.de in/
cendio amoꝛis Quia ſi aliter fieret peccās
nō pateretur ſe argui.ſꝫ excuſaret et defen/
deret culpā ſuā.Seneca.Vicia animi ſicut
et vicia coꝛpoꝛis leniter ſūt tractāda.max/
ime qñ hō ex ignorātia vel infirmitate pec
cat.Ex malicia em peccātes durius ſūt pu/
niēdi vt hic dicit gloſa.Cōſiderās teiꝑm ne
et tu tēpteris.id ē.talē coꝛreptōꝫ debet pre/
latus facere hũiliter et cũ timore dei.qꝛ po
teſt ⁊ ipe ſimiliter cadere.Ecci.xxxj.Intel/
lige que ſunt ꝓximi tui ex teipſo.j. Coꝝ.x
Qui ſe exiſtimat ſtare vi.ne ca. Aug⁹.Ni
hil ad miſericoꝛdiā ſic inclinat q̃ ꝓpꝛij pe/
riculi cogitatio.Sic ergo ptꝫ ꝙ ꝑlatus ſpi
ritualis debet eſſe humilis ⁊ timoꝛat⁹.De
bet etiam eſſe cōpaſſiuus ⁊ pius vt ſuppoꝛ
tet alioꝝ infirmitates.Et hoc eſt qđ addit
Alter alterius onera poꝛtate. et ſic adim .
legem chꝛiſti. Lex xp̄i eſt lex pietatis ⁊ mi
ſericoꝛdie.Math.xij. Euntes diſcite quid

eſt miſericoꝛdiam volo et nō ſacri.Ro.xv
Debemus nos firmioꝛes imbecillitates in
firmoꝛum ſuſtinere ⁊ nō nobis placere.Et
quia ꝑlatus in dignitate ſtat⁹ exñs frequē
ter ſurgit in elatiōem mentis ſe magnũ re/
putando.et ideo onus ꝓximi nō vult poꝛ/
tare.et ideo hoc remouet.d.Nā ſi quis exi
ſtimat ſe aliquid eſſe cum tñ nihil ſit ſcꝫ ex
ſe ſed ex gratia dei ipſe ſe ſeducit.i.a verita
te cadit vt phariſeus ſe ſeduxit.Et qꝛ ꝑla/
tus nō ſolum ſurgit in elatiōem mentis cō/
ſiderando et putando ſe aliquid magni ſed
etiam ꝑ conſideratiōem alterius quādo ſcꝫ
putat fratrē peccātem impfectum in com/
paratione ſuiipſius.ideo hoc remouet dicens
Opus aũt ſuũ ꝓbet vnuſquiſqꝫ.Conſide/
ratio em̄ ꝓpria multum valet ad humilia/
tionem.Mich.vj.Humiliatio tua in me/
dio tui eſt. Nihil enim homo inuenit in ſe
qđ ſit ex ſe niſi malum ⁊ culpam. ſed quid/
quid boni habet aliunde eſt .j.Corin.iiij .
Quid habes qđ non accepiſti. Et ideo ſic
homo conſiderans defectus ſuos habebit
gloꝛiam tātum in ſeipſo id eſt intus in con
ſcientia vbi ſe humiliauit. Gaudet enim
quia cognoſcit morbum ſuum quē ſanari
deſiderat.Pſal.Omnis gloꝛia eius filie re
gis ab intus ⁊ non in altero id eſt nō in al/
terius eloquio vel opinione.id eſt per hoc
ꝙ aliquis conſiderat ſe defectuoſum et per
conſequēs ſe humiliat habet gloꝛiaꝫ a deo
que eſt gloꝛia ꝓpꝛia intus in anima manēs
et non habet gloꝛiaꝫ in altero id eſt in opi
nione et gloria alterius quia ſe non credit
aliquid magni reputari ab altero.ij.Coꝝ.j
Gloꝛia noſtra hec eſt teſti.conſci .no. Et
iuſtum eſt ꝙ vnuſquiſqꝫ ſe ipſum pꝛobet .
quia vnuſquiſqꝫ onus ſuuꝫ poꝛtabit.onus
ſcꝫ pꝛo delictis ſuis debitum. Et ideo non
effertur de conmendatōne alioꝛum. Pſal.
Tu reddes vnicuiqꝫ ſcđm opera ſua.⁊c̄
¶Q . Moꝛaliter autem nota ꝙ hic in
tota hac ſecũda parte monet nos apoſtol⁹
vt alter alterius onera poꝛtemus. Ad qđ
ſciendum eſt ꝙ quattuoꝛ nos inducunt.
¶Primum eſt excellentia ſaluatoꝛis qui
cum ſit infinite potentie et excellentie

inclinauit ſe vſqꝫ ad terꝛam. vt nobiſcum
onera noſtra poꝛtaret ⁊ factus eſt infirm⁹
et egenus vt per experientiam facti nobis
cōpateret et ab omni miſeria nos liberaret
Hebꝛe.iiij.Non habem⁹ pon.qui nō paſ.
cōpe.infir.no.temp.aũt ꝑ omnia. Erube/
ſcat ergo homo nō cōpati fratri ſuo ⁊ ei⁹
onus nō poꝛtare cum diuina maieſtas vo/
luit infirmari vt nobis cōpateretur et ab
onere ſubleuaret. Nōne etiā diuina maie/
ſtas quotidie nos ſuppoꝛtat a malis q̄ me/
reamur ꝓtegēdo et neceſſario vite ꝯferēdo
et moꝛes nr̄os graues ſuſtinēdo ⁊ ad peni/
tentiam nos expectādo.Certe ſic.Yſa.xlvj
Audite me domus iacob qui poꝛtamini a
meo vtero.Secūdum eſt angeloꝝ beniuo/
lentia qui nobiſcum.onera nr̄a poꝛtant ſcꝫ
nobis in pugna ſpũali aſſiſtēdo orōnes no
ſtras coꝛam deo ferēdo et ad nutritōem et
vitam noſtrā coꝛꝑa celeſtia mouēdo ⁊ ani
mas noſtras ad celum poꝛtādo. Hebꝛe.j.
Omnes ſunt adminiſtratoꝛij ſpũs in mini
ſteriũ miſſi.Si ergo angeli qui in curia ce
leſti coꝛā deo aſſiſtūt.deſcēdūt vſqꝫ ad nos
vt onera noſtra poꝛtent.quāta ꝯfuſiōne di
gni ſumus qui onera fratrũ noſtroꝝ poꝛta
re recuſam⁹.Nōne ꝯfunderemur ſi fratres
minoꝛes venirēt ad ſeruiēdum fratrib⁹ no
ſtris quibus nos ſeruire nollem⁹.Certe ſic
¶Terciũ eſt miniſteriũ oīs creature. nam
oīs creatura ſuppoꝛtat ⁊ iuuat infirmitatē
noſtrā qꝛ cecitatē noſtrā ſol fugat aerem il
lumināndo.famē noſtrā reficit terꝛa fruct⁹
ꝓducēdo immũdicias nr̄as aqua abſtergit
nos lauādo frig⁹ noſtrũ ignis depellit nos
calefaciēdo.Et bꝛeuiter oīs creatura one
ra noſtra ſuppoꝛtat. In quo datur nobis
exemplũ vt alter alterius onera poꝛtemus
Quartũ eſt maxima indigētia noſtra ⁊ cō
munis viciſſitudo qꝛ qđcunqꝫ onera quis
ſuſtinet hodie ⁊ quātacũqꝫ infirmitate de/
tinet.quicũqꝫ alius quātacunqꝫ dignitate
fulgeat pōt cras eadem onera ſuſtinere et
eādem infirmitatē pati.Eccꝫ.xxxviij. Me/
moꝛ eſto iudicij mei ſic erit ⁊ tuũ.mihi he/
ri.tibi hodie.Rota foꝛtune quotidie ⁊ ve
lociſſime vertitur et mūdus quotidie mu/

tatur.Et hoc eſt qđ hic dꝛ.Conſiderās te
ipſum ne ⁊ tu tempteris.Multum eniꝫ ho
mo mouetur ad onus ꝓximi ſuſcipiēdum.
ſi ipſe cito ſe crederet in ſimili caſu eſſe .
¶R . Et nota ꝙ onus ꝓximi qđ poꝛta/
re debemus.in quattuoꝛ ſpēs diuidit ſcꝫ in
onus iniurie qđ dēmus patiēter poꝛtare et
ei parcere.In onus infirmitatis.nā infir/
mitates ⁊ defectus natales ꝓximi patiēter
tolerare dēmus.Ambꝛo.Cū magna pieta/
te poꝛtādi ſunt qui increpari ꝑ ſua infirmi
tate nō pñt.In onus neceſſitatis qꝛ neceſſi
tates ꝓximi noſtris bñficijs ⁊ elemoſinis
ſubleuare dēmus ac etiā obſequis coꝛꝑali
exēplo xp̄i qui pedes diſcipuloꝝ lauit. Et
in onus penitētie ꝓ peccatis debite in quo
frēs noſtros iuuare dēmus. exēplo xp̄i qui
penā pcc̄oꝝ noſtroꝝ ꝑtulit ſuꝑ lignũ in coꝛ
poꝛe ſuo.Et ꝑcipue illos qui ſunt in pur/
gatoꝛio qui inciderūt in manus dñi et com
plent ibi pniam. Iob.xix. Miſeremini mei
miſeremini mei ſaltē vos amici mei qꝛ ma
nus dñi tetigit me.Quos ꝓpter quinqꝫ iu
uare dēmus.¶S . Primum eſt grauitas
penaꝝ. Aug⁹ .Miro mō eſt grauis ignis
iſte.Suꝑat em omnē penaꝫ quā aliquis in
mūdo iſto ꝑpeſſus eſt. Non pñt numerari
pene alterius vite.Libētius dat ⁊ dari de/
bet elemoſina in multis pēalitatib⁹ ꝯſtitu/
tis.Quis differt ſubuenire amico ſuo quē
videt in ignē cecidiſſe. Et ideo valde ſunt
culpādi qui hñt teſtamēta diſpēſare ⁊ alia
ſuffragia facere et differūt.cũ ꝓpter illa ci
tius ab illis penis liberētur.Hic cadit exē
plũ de illo qui miſit equũ cognato ſuo ven
dēdum et in elemoſinas erogandum ꝓ aīa
ſua qui non fecit cũ ipe poſt aliqđ tempus
apparens dixit.Expectabam elemoſinas e/
qui mei pꝛopter quas cuius fuiſſem libera
tus a penis.Nunc autem ad deum vado
cito te coꝛam eo parere opoꝛtebit.Qui
ſtatim cecidit moꝛtuus. Secundum eſt ar
tiſſima pauꝑtas in qua ſunt cui nulla pau
pertas mundi comparari poteſt.quia pau/
pertati ſue nullo modo conſulere poſſunt.
nec laboꝛando nec mendicando nec mutuo
acquirendo.Eccleſiaſtes.nono.Quecunqꝫ

poteſt manus tu. fa. inſtan. opa. quia nec
opus nec ratio nec ſapiētia nec ſciētia erūt
apud inferos quo tu ꝓperas. Magis autē
indigentibus libentius debet elemoſina da
ri. Tercium eſt quia non pñt ſua neceſſa
ria nobis indicare. et a nobis ſua ſuffragia
poſtulare. Libentius aūt fit elemoſina par
uulis expoſitis. quia nō pñt querere nec ha
bent ſeruitorem qui ꝓ eis petat. Quartū
eſt quia nos et noſtra ab eis habemus. ipi
em̄ nos genuerūt et diuitias parauerīt. Val
de ingratus eſt ille parētibus qui ſemel in
anno non facit ꝓ eis vnam miſſam cantari.
cum ipſi nos. xx. ſeu. xxx. annos. nutriue
rant. Multum poterunt conqueri de nobiſ
apud deum cum liberati fuerint a carcere
et penis purgatorij. Quintum eſt magnū
emolumētum noſtrū quia cum ipſi ꝓpter
noſtra ſuffragia fuerint liberati in conſpe
ctu dei ꝓ nobis. orabunt et veniam pecca
toꝝ nobis impetrabūt. Juſto etiam dei iu
dicio fiet vt cum nos fuerimus mortui alij
nobis ſua ſuffragia largientur. ſi nos dum
viuimus alijs bene facimus et ſi nos alijs
nō bene facimus nec nobis ab alijs bene
fiet. Et ſic ptʒ ſcdm. ¶ Tercio oſtēdit quō
inferiores reſpectu ſuoꝝ p̄latorum in via
ſpūs debet ambulare dicēs. Cōmunicet au
tem is qui cathezizatur verbo id eſt inſtrui
tur. ei qui ſe cathezizat id eſt inſtruit in om
nibus bonis. Qđ pōt duobus modis intel
ligi. Vno mō ſic. In omnibus bonis cōmu
nicet id eſt doctrinam eruditiōis p̄latorum
in omnibus que docent impleat et cōmunē
ſe doctori faciat recipiēdo que ille dicit. vt
ſic p̄dicator et doctor fructum quē querit
et deſiderat cōſequat̃. Alio mō intelligitur
ad litterā de cōmunione bonoꝝ temporalium
j. Coꝝ. ix. Si vobis bona ſpūalia ſemina
uimus nō eſt magnū ſi carnalia veſtra meta
mus. Sed qꝛ ſubditi poſſent dicere quō fa
cimus qđ dicit nobis p̄latus cū ipſe ſit ma
lus nolo facere. Ideo hoc remouet dicens
Nolite errare dicēdo. ſ. quō faciaʒ qđ dicit
mihi p̄latus cū ipe ſit malus qꝛ nō eſt dictū
vobis vt faciatis que faciūt ſed que dicūt
Math. xxiij. Que di. fa. q̄ autem fa. no. fa.
Lu. Qui vos audit me audit. et qui vos
ſpernit me ſpernit. Et hoc quātum ad pri
mā expōeʒ. Quātuʒ aūt ad ſcdam ſic dixi.
vt cōicetis bona tp̄alia miniſtrātib⁹ ſpūa
lia. Nolite tñ errare vt ab hoc excuſetis
vos dicēdo. non hēmus. qđ mgr̃is dēmus.
Haymo. Quicūqʒ es nō te excuſes vt di
cas te ſumpt⁹ nō poſſe miſtrare mgr̃o. No
li te decipe quaſi deū poſſis fallere. Vñ tu
viuis inde mgr̃m tuū ſuſtēta. Quātuʒ aūt
ad vtrūqʒ ſubiūgit rōnem cōem. d. De⁹ nō
irridet. Glo. Scit em̄ corda. et ideo nō irri
detur tanq̄ ignorās qꝛ q̄ ſemiauerit hō hic
in pñti opando. hec ⁊ metet in futuro p̄mi
um recipiēdo. i. Coꝝ. iij. Vnuſquiſqʒ ꝓp
mer. reci. ſe. ſ. la. Et hoc exēplificat in ma
lis et in bonis d. Qm̄ qui ſeiat in carne id
eſt opa carnalia in carne exñs facit. de car
ne. i. de ſuo carnali ſemine metet corruptōʒ
id eſt coruptiōis ⁊ paſſiōis penā. Job. iiij.
Qui ſemināt dolores metēt eos. Qui aūt
ecōtra ſeminat in ſpū ſcʒ manens in ſpūſcō
ſemianti conſentiēs. de ſpū. i. de ope ſpūali
metet vitā eternā. i. ꝯſequēter eternā beati
tudinē. puer. xj. Seminātī iuſtitias merces
fidelis. ¶ Quarto indiſtincte monet omēs
ſupiores ⁊ inferiores ad pſeuerādūʒ in via
ſpūs ⁊ bonitatis dicēs. Bonū aūt faciētes
nō deficiamus ſed finaliter pſeueremus. qꝛ
tpe ſuo metemus nō deficiētes. Glo. Si
hō no imponit finē operi nec deus impōit
finē remunerationi. Ja. v. Ecce agricola
p̄cioſum fructū terre patiēter expectat do
nec accipiat tpaneū ⁊ ſerotinū. i. gratiaʒ in
pñti et gl̃iam in futuro. vel corpis ſtolam
et aie gl̃am. ¶ Vltimo ꝯcludit d. Ergo dū
tempus hēmus opemur bonū ad oēs. qui
cūqʒ ⁊ qualeſcūqʒ ſint. j. Coꝝ. ix. Omnib⁹
oīa factus ſum vt oēs ſaluos facerē. Ma
xime aūt ad domeſticos fidei. i. ad fideles
eccleſie. j. Thi. v. Si quis aūt ſuoꝝ ⁊ maxi
me domeſticoꝝ curā nō hʒ. fidem negauit
et eſt infideli deterior. Cañ. ij. Ordinauit
in me caritatē. Vt primo mihi poſt dome
ſticis et tandem extraneis. Et ſic ptʒ totuʒ
de epiſtola.

¶ Dñica. xvj. De euāgelio. ſermo. XCVI

Sermo XCVI

Ibat ieſus in ciuitatem q̄ vo
catur naym. Luce. vij. Sicut
dicit job. Chriſtus ad hoc ve
nit vt vitam haberemus Ego
inquit veni vt vitam habeant
Eramus em̄ mortui in delictis et peccatis
noſtris. Eph. ij. Propter nimiā caritatem
ſcʒ qua dilexit nos deus cum eſ. mor. pec.
cōui. nos xp̄o cuius gratia eſtis ſaluati et
cōreſuſcitauit et conſedere fecit in celeſti
bus in chriſto ieſu. Vbi apoſtolus oſtēdit
ꝙ triplicem vitam conſecuti ſumus p xp̄m
ſcʒ vitam gratie qua in chriſto nos viuifi
cauit vitam nature in qua cum xp̄o nos re
ſuſcitauit. et ponitur p̄teritum ꝓ futuro. qꝛ
cauſa reſurrectionis noſtre ſcʒ reſurrectio
xp̄i iam erat facta et vitam glorie in qua
nos cum xp̄o conſedere in celeſtibus fecit.
id eſt faciet. Habet em̄ chriſtus qui eſt vi
ta triplicem mortem fugere p triplicem vi
tam quā confert. Nam p vitam gratie ex
pellit mortem culpe. p vitam nature expel
lit mortem nature. et per vitam glorie ex
pellit mortem pene eterne. In hoc autem
euangelio agitur de morte ⁊ vita nature. ſ.
quō chriſtus quādam mortuū ad ſepulcrū
dum portaretur reuocauit ad vitam. In
quo quidem euāgelio quinqʒ ordinate de
ſcribūtur. Primū eſt chriſti cum diſcipu
lis ſuis in ciuitatē naym deambulatio. In
principio euangelij. Secūdum eſt defuncti
cū matre vidua xp̄i obuiatio ibi. Cum ap
propin. por. ci. Terciū eſt ſup matre defun
cti xp̄i cōpaſſio. ibi. Quam cum vi. do. mi.
mo. ⁊c̄. Quartū eſt defuncti reſuſcitatō ibi
Et acceſ. ⁊ te lo. Quintū eſt ex viſione mi
raculi populi edificatio et diuine maieſta
tis laudatio. ibi. Accepit aūt omnes timor
⁊c̄. vſqʒ ad finem. ¶ Primo ergo ponitur
xp̄i cum diſcipulis ſuis in ciuitatem naym
ambulatio. Littera plana eſt. Naym ciui
tas eſt galilee ſecūdo miliario montis tha
bor. vt dicit beda. ad quā xp̄us iuit cum di
ſcipulis ſuis. et dum appropinquaret porte
ciuitatis ec. def. eff. ¶ Moraliter auteʒ ad
edificationem noſtraʒ nota ꝙ per iſtū mor
tuū peccator ſignificat̃ qui mortuo compa
ratur. quia ea que mors infert homini pecca
tum infert peccatori. Peccator aūt homi
ni mortuo compatur et aſſimilatur. et pec
catum morti quātum ad decē. ¶ Pri
mo quia mors priuat hoīes vita nature ſic
peccatum priuat animā vita gratie que de
us eſt. Nam ſicut anima eſt vita corporis
que recedit p mortem ita deus eſt vita ani
me qui recedit p peccatum. Yſa. lix. Ini
quitates veſtras diui. inter vos ⁊ deum ve
ſtrum. Et ideo quāto deus eſt melior ani
ma tanto magis dolendū eſt de receſſu dei
ab anima q̄ de receſſu anime a corpore. Et
quāto anima eſt melior corpe tanto magis
eſt dolendum de morte anime q̄ de morte
corpis. Sed vt dicit aug⁹. Miſerabilis mi
ſeria in hominibus apparet ꝙ cum morit̃
homo ſm corpus omnes amici conueniūt
et plorant. ſed cum moritur ſm animā nul
lus dolet nullus plorat. a corpore mortuo
non recedunt donec ſepulture tradat̃. ani
me vero mortue nullus aſſiſtit nullus ꝓcu
rat eam ad vitam reducere. Vtinaʒ tot fa
cerent amici ꝓ anima reſuſcitāda quot fa
cerent ſi poſſent mortuū ad vitam reuoca
re. Aug⁹. O ſi poſſemus homies de morte
excitare et cum ipſis pariter excitari vt ta
les eſſem⁹ amatores vite permanētis. qua
les ſunt illi vite fugientes. ¶ Secūdo ſepat
eum ab amicis. ſic peccatum ſepat animam
a ſanctis et ab āgelis veris amicis noſtris
Tren. j. Omnes amici eius ſpreuerūt eam
¶ Tercio priuat eum omnibus bonis ſuis.
ſic peccatum priuat animā omnibus bonis
ſpūalib⁹. Ezech. xviij. Si auer. ſe iuſ. a iuſ.
ſ. et fe. iniqui. om. iuſ. eius quas opera. eſt
non recordabūtur. Math. xxv. Ei aūt qui
non habet id qđ videtur habere auferetur
ab eo. ¶ Quarto priuent eum lucro ſociet
tis. qꝛ mortuo hoīe lucrū ſocietatis ſtatim
auferat̃ ab eo. Sic pccm̄ priuat hoiem lu
cro meriti qđ fit in eccleſia. qꝛ pccor nulli
boni eccleſie eſt pticeps nec in merito paſſi
onis xp̄i. In cui⁹ figura dr̃ leui. xxj. Ho
mo de ſeie aarō qui maculat⁹ fuerit lepra
nō veſcetur his que ſanctificata ſunt mihi
id eſt non habebit partem bonoꝝ que fiū

in eccleſia. Econtra dicitur in pſal. de iuſto
Particeps ego ſum omniū timentium te.
¶ Quīnto priuat eū hereditate patris ha-
benda. Sic peccatū priuat hereditat pr̄is
celeſtis habenda ſcꝫ regno dei. Math. xxj.
Auferetur a vobis regnum dei. ¶ Sexto pri
uat eum ſenſu. ſic peccatū facit hoīem in-
ſenſibilem quia nō ſentit diabolum ſe tra-
hentem. nō ſentit lutū in quo iacet. non ſen
tit vulnera peccatoꝝ. non videt penas ſibi
paratas. nō audit tubas dei clamātes. Trā
ſit mūdus et concupiſcētia eius. Et penitē
tiam agite appropīq̄. em̄ reg. ce. Prouer.
xxiij. Traxerūt me et nō ſenſi. verberauerūt
me et nō dolui. ¶ Septimo priuat eum mo-
tu. ſic peccatū ponit hoīem in talem foueā
de qua nō poterit exire niſi ꝑ miſericordiā
dei inde extrahatur. Exo. xv. Fiant immo-
biles quaſi lapis. Eſt em̄ homo ſpūs vadēs
ſcꝫ in peccatū et nō rediēs ſcꝫ a pcc̄o. Pſal
¶ Octauo facit corpus fetere. ſic peccatū fa
cit hoīem fetere corā deo et ſanctis. Io-
elis. j. Cōputruerūt iumēta in ſtercore ſuo
Ioel. ij. Aſcendit fetor et putredo eius qꝛ
ſuperbe egit. Hic cadit exemplū de angelo
qui obturauit ſibi nares quando obuiauit
cuidam ornate mulieri dicens ꝙ feteret co
ram deo. ¶ Nono aufert pulcritudineꝫ ⁊ ar-
moniam et facit hoīem nō eſſe hoīem. Sic
peccatum aufert totam pulcritudineꝫ ⁊ ar
moniam virtutum et facit hoīem beſtiam.
Eccl̄s. iij. Dixi in corde meo de filijs homi
num vt probarem eos ſimiles eſſe beſtijs.
¶ Decimo facit corpus ſub terra ſepeliri. ſic
peccatum facit animā in inferno ſepeliri.
Luce. xvj. Mortuus eſt diues et ſepultus
in inferno. Et ſic patꝫ primū et ſecūdum.
¶ V. Tercio ponitur ſuper matre defun
cti chriſti compaſſio. quia videns eum ie-
ſus compaſſus eſt ei et mi. mo. ſuper ei9 af
flictione. Et attende ꝙ multis feminis xp̄s
compaſſus eſt. Nam compaſſus eſt adulte-
re turpiter accuſate ⁊ liberauit eā. Io. viij
Mulier vbi ſunt qui te accuſabant. Com
paſſus eſt chananee anxie afflicte et exau-
diuit eam. Math. xv. O mulier magna eſt
fides tua fiat tibi ſicut vis. Compaſſus eſt

mulieri emorroiſſe ꝑ ſanguinis fluxū mul-
tum debilitate et ſanauit eam. Math. ix.
Ecce mulier que flux. ſan. pa. xij. ānis. Cui
chriſtus dixit. Confide fi. fi. t. ſal. te fe. Cō
paſſus eſt ſocrui petri magnis febrib9 citu
anti et verbo curauit eam. Luce. iiij. So-
crus autem ſimonis tene. mag. febri. ⁊ ſtās
ſuper illam ſcꝫ ieſus imꝑauit febri. et di. eā
Compaſſus eſt marie magdalene a pluri-
bus et pluries moleſtate ⁊ defendit eam.
Math. xxvj. Quid moleſ. eſ. huic mu. Cō
paſſus eſt ſimul marie ⁊ marthe ſuper mor
te fratris multum plorātibus et reſuſcita-
uit eum. Ioh. xj. Lazare veni foras. Com
paſſus eſt matri derelicte et anguſtiate et
eam iohanni recōmendauit. Ioh. xix. Ec-
ce mater tua.. Compaſſus eſt tribus ma-
rijs ad monumētum eum querētibus ⁊ mē
te conſternatis et apparuit eis. Math. xx-
viij. Auete. Multis enim feminis et mul-
totiens etiam eſt compaſſus. Quia em̄ mu
lieres multipliciter affligūtur. ideo multis
indigent conſolationibus. Compaſſus eſt
ergo huic vidue ſuper morte vnici filij ſui
multum afflicte et eius filium reſuſcitauit
¶ X. Ubi nota ꝙ meſticia illius femine
ex trib9 cauſabatur ſcꝫ ex natura feminea
ex viduitate viri. et ex morte vnici filij.
¶ Primo cauſabatur ex natura feminea.
Naturaliter enim magis femine patiūtur
et compatiūtur ꝗ̄ viri eo ꝙ habent animū
magis mollem. Unde mulier quaſi mollis
aer dicta eſt. Unde phus dicit in libro de a
nimalibus. ꝙ in omni genere animalium fe
mine ſunt molliores ꝗ̄ maſculi preter vr-
ſam et leopardam. Et ideo mulier ſeuera
et non compaſſibilis non poteſt dici femi-
na ſed vrſa et leoparda. Mulier quideꝫ na
turaliter eſt frigida et humida et ideo de
facili compaſſibilis et paſſibilis. Vir autē
naturaliter eſt calidus et ſiccus. et ideo nō
ſic de facili patitur ⁊ compatitur. Ideo in
filij morte ⁊ aduerſitate naturaliter pl9 do
let mater ꝗ̄ pater eo ꝙ eſt magis mollis ⁊
compaſſibilis. In filij auteꝫ honore ⁊ ſub
limitate eſt econuerſo. qꝛ naturaliter plus
gaudet pr̄ ꝗ̄ mr̄ qꝛ eſt magis magnanim9.

Hoc aperte innuitur Prouerb. x. vbi dicit
Filius ſapiens letificat patrem. filius vero
ſtultus eſt meſtitia matris ſue. De filio igi
tur ſapiente ⁊ bono pater habet leticiam ⁊
mater vanā gloriā. De filio vero ſtulto et
malo mater habet triſtitiam et pater iram
Prouer. xvij. Ira patris. filius ſtultus. et
dolor matris que genuit eū. Secūdo cauſa
batur ei9 dolor ex eo ꝙ vidua erat Uidue
em̄ ſunt ſine conſolatiōe ⁊ adiutorio deſtitu
te. Et ideo frequēter moleſtātur et decipiū
tur. et ꝑ ꝯn̄s ſepe ſunt in triſtitia. Et ideo
magnū peccatū eſt eas moleſtare ⁊ cōtriſtā
re. Hiere. xxij. Uiduā nolite cōtriſtari. Et
magnū meritū eſt eas conſolari ⁊ adiuua-
re. Ia. j. Religio mun. ⁊ imma. apud deuꝫ
et pa. hec eſt viſi. pa. ⁊ vi. in tri. eoruꝫ.) Et
ideo quādo vidue filios amittūt multū do
lent. remanſerāt em̄ eis loco viri cōſolātis
et defendētis. Multis tn̄ expediret viro et
filijs carere qꝛ liberius poſſent deo ſerui-
re. Mulier em̄ nupta cogitat quō pl. vi. et
vtinam tantum cogitaret placere deo. Et
etiam multū ſollicita eſt theſauriſare filijs
et vtinam ſic eſſet ſollicita pro aīa ſua. Et
ideo pluribus expediret viro filijſqꝫ care-
re. Un̄ hiero. dicit in epiſtola ad paulinum
Sancta melanita caleſcēte adhuc viri cor
puſculo necdum humano duos filios ſuos
ꝑdidit. que ad pedes xp̄i aduoluta ait. expe
ditius tibi ſeruitura ſum dn̄e. qꝛ a tāto one
re me liberaſti Tercio cauſabat̄ eius dolor
eo ꝙ vnicū filium amiſerat. Non em̄ remā
ſerat ei alius qui eam cōſolaret̄ et defende
ret. nec aliū generare expectabat qꝛ vidua
erat. Naturaliter em̄ plus diligit mater fi-
liuꝫ ꝗ̄ pater. et ideo plus de eius morte tri
ſtatur. De amiſſione em̄ rei quā maxime di
ligimus maxime triſtamur. ¶ Quare autē
mulier plus diligit filium ꝗ̄ pater quinqꝫ
poſſunt cauſe aſſignari. ¶ V. Prima eſt
qꝛ mulier habet plures defectus ꝗ̄ vir qui
quidem releuātur ⁊ tollūtur qn̄ filios gene
rat. Un̄ multe ꝓpter filios a viris diligun
tur que alias odirētur. Propterea lya quā
deſpiciebat iacob ſtatim ꝙ pepit ait. Nunc
amabit me vir meus. Gen̄. xxix. Et ideo

mulier ſciens ſe ꝓpter generatōnem filiorū
in ſuis defectibus tolerari ⁊ a viro plus
diligi vehemēter eos amat. Secunda eſt id
in quo plus laboramus et cū maiori labo-
re acquirimus plus diligimus vt dicit phs
Mater aūt plus laborat circa filiū ꝗ̄ pr̄.
tam in portādo ꝗ̄ in patiēdo et etiaꝫ in nu
triēdo. Tercia eſt qꝛ illam rē plus dilígi-
mus quā magis ꝓ certo eſſe noſtrā ſcim9.
mater aūt de cetero ſcit ꝙ filius natus eſt
de ſe. Vir aūt ſi credat certus tn̄ non eſt.
Quarta eſt qꝛ illam rē plus diligimus in
qua maius ius habere nos ſcimus. ſed ſm
phm. maior portio eſt de ſubſtantia matris
in corꝑe filij ꝗ̄ de ſubſtātia patris. Quin-
ta eſt qꝛ amicicia cōtrahit̄ ex cōſuetudine
cohabitādi colloquēdi et cōſeruandi. Ma
tres aūt magis cū filijs habitant colloquū
tur ⁊ ꝯuerſantur. Quāuis aūt mater plus
diligat filium ꝗ̄ pater tn̄ filius plus diligit
patrem ꝗ̄ matrē ⁊ cōſanguineos ex ꝑte pa
tris ꝗ̄ ex ꝑte matris. Et ad hoc tres cauſe
pn̄t aſſignari. ¶ B. Prima eſt qꝛ principi
um effectiuū ⁊ formale in filij generatiōe
eſt pater. vt dicit phus. Secūda eſt quia fi
lius debet patrem in omnibus bonis ſucce
dere. Tercia quia partus ſequitur matrem
quo ad libertatem ⁊ ſeruitutem. ita ꝙ nat9
de ancilla matre ⁊ libero patre erit ſeruus
In honoribus aūt et dignitatibus partus
ſequitur patrē. quia ſi rex cōtrahat cum a-
liquo ꝑplari filius qui naſcit̄ erit rex. Pa
ter aūt ⁊ mater naturaliter plus diligūt fi-
lius ꝗ̄ a filijs diligātur. Cuius ratio eſt qꝛ
parentes de natura ſua ꝓpria dederūt filijs
corpus ꝓprium. filij aūt in generatiōe ſua
parētibus nihil dederūt. Et ideo parentes
diligunt filios vt opera ſua et carnem ſuaꝫ
et vt mēbra ſua. Uidemus etiaꝫ ꝙ humor
arboris fluit a radice in ramos et nō econ-
uerſo. Similiter amor parētum fluit in fi-
lios tanꝗ̄ a radice in ramos et non ecōuer
ſo. Et ſic patꝫ tercium. ¶ Quarto ponitur
defuncti reſuſcitatio. Et quia per hunc de
functum peccator deſignatur vt dictuꝫ eſt
et ꝑ hmōi defuncti reſuſcitatiōꝫ pccōris re
ſuſcitatio a pcc̄o ſigſicat̄ mortalr̄ exponēdo

ideo ad edificationem noſtram circa hui⁹
defuncti reſuſcitationem tria videam⁹ que
in ſuſcitatione peccatoꝛis contingunt. que
ſunt locus vbi ſuſcitatus eſt quia in poꝛta
ciuitatis. modus reſuſcitatõnis quia acceſ
ſit et tetigit loculum et ſigna reſuſcitatõis
quia reſedit qui erat moꝛtuus. ¶Primū
ergo qđ conſiderare debemus eſt locus vbi
ſuſcitatus eſt. quia in poꝛta ciuitatis. Cir-
ca qđ nota ꝙ ciuitas iſta eſt homo cuius
poꝛte ſunt ſenſus coꝛpis. Unde ſm glo. poꝛ
ta qua peccatoꝛ effertur moꝛtuus eſt aliq̄s
de ſenſibus coꝛpis quo peccatoꝛ in pecca-
tum ruit vt qui videt mulierem ad cõcupi
ſcendum eam. et qui aurem turpibus et ne
phandis verbis accomodat. et qui linguā
blaſphemijs mendacijs et detractionib⁹ ex
ercet ꝑ predictos ſenſus ſicut ꝑ poꝛtam ex
trahitur moꝛtuus. Sic tercius fuit dauid
per oculoꝝ poꝛtam moꝛtuus quando vidit
berſabee. ij. Re. xj. Dicit e. ix. Aſcẽdit moꝛs
per fe. no. Appꝛopinquat aũt dñs poꝛte ci-
uitatis quãdo gratia chꝛiſti ꝓhibet ne per
aliquẽ ſenſum temptatio ad effectum ꝑue-
niat. Suſcitatur aũt iſte coꝛam multitudi-
ne cum tñ in ſuſcitatõne puelle filie archi
ſinagogi turbā eiecerit quia moꝛtuus hic
ſignat vel peccatoꝛẽ publicum cuius pec-
catum publicum fuit. quia penitentia ſua
populum edificare debet ſicut ipſum malo
exemplo coꝛrupit. j. Thi. v. Peccãtes aũt
ſcʒ publice coꝛam omibus argue. Filia ve
ro archiſinagogi ſignat peccatoꝛem occul-
tum. quia in domo fuit moꝛtua. et ideo oc
culte debet puniri ꝓpterea non coꝛam tur
ba ſed in domo reſuſcitata fuit. Inſinua-
tur etiam in hoc ꝙ penitẽtia turba quedã
eſt eijcienda ſcilicʒ ſalutem impediẽs. Et
hec eſt turba tumultuans. Math. ix. Cum
vidiſſet turbam tumultuãtem dicebat rece
dite. Alia eſt turba non reijciẽda ſcʒ coad-
iuuans ⁊ cõpatiens et ad penitẽtiam indu-
cens de qua habetur hic. Talis turba eſt
congregatio ſanctoꝝ ad quã homo liben-
ter debet accedere et ei affabilem ſe ꝓbere.
Eccj. iiij. Congregationi paupeꝝ affabilē
te facito. Secũdum qđ conſiderare debe

mus eſt modus ſuſcitationis. Nam pꝛi-
mo acceſſit. ſecũdo loculum tetigit per qđ
poꝛtatoꝛes ſtare fecit. et moꝛtuo impauit
vt ſurgeret. Primo ergo acceſſit qđ facit
deus peccatoꝛi ꝑ gratiam ꝑuenientem non
tamen gratumfaciẽtem vt quãdo dat ei de
ſiderium ꝓprie ſalutis et facit ei diſplice-
re malum. cogitare de penis inferni et de
moꝛte ſua. et cetera alia diſpoſitiua dat ſ ei
per que coꝛ ei⁹ pulſat. Apoc. iij. Ego ſto
ad oſtium et pulſo. Secũdo loculū tetigit
Lectus iſte in quo iacet iſte defunctus id
eſt anima exiſtẽs in peccato moꝛtali eſt du
plex. ¶Primus eſt coꝛpus ꝓpꝛium cuius
pedes ſunt quattuoꝛ elemẽta ex quibus ꝓ-
cedunt quattuoꝛ poꝛtatoꝛes animam ad ſe
pulcrũ inferni poꝛtantes. Nam ex terra ꝓ-
cedit auaricia. ex aqua luxuria. ex aere ſu-
perbia. ex igne ira. Hec ſunt ille quattuoꝛ
beſtie quas vidit daniel. que poꝛtant pecca
toꝛem ꝑ abrupta mundi. ⁊ tandem ad infer
na demergũt. Hunc lectum ſcʒ coꝛpus tan
git xp̄us ꝑ infirmitates ⁊ alias tribulatões
per quas poꝛtatoꝛes ſtant quia nec auari-
cia nec luxuria nec ſuperbia nec ira impe-
diũt quin peccatoꝛ querat deum per contri
tionē ⁊ confiſſionẽ et ſatiſſactionem. et ſic
a peccato ſuſcitatuꝛ. Pſal. Imple. fa. eo.
ig. et querũt no. tu do. ¶Secũdus lectus
eſt mens hoīs et cõcupiſcentia eius. cuius
poꝛtatoꝛes ſunt quattuoꝛ ſcʒ pudoꝛ confi-
tendi. timoꝛ ſatiſſaciẽdi. dulcedo peccãdi. ⁊
ſpes finaliter penitẽdi. Omnes iſtos poꝛta
toꝛes dñs facit ſtare cum tãgit mentem ho
minis diuerſis cõſideratiõibus et cogitatio
nibus. Nam pꝛimũ poꝛtatoꝛem qui ẽ pu-
doꝛ confitendi dñs facit ſtare cum tangit
mentem hoīs tribus conſideratiõibus ſm
tres nodos vnius digitoꝝ. Prima conſide
ratio eſt. quia q̄diu homo eſt in peccato a
ſuſcitat̃ ab omnibus ſicut ſuſpenſus homo
in furcis diaboli ſed per cõfeſſionẽ deponit̃
Eccj. iiij. Non confundaris ꝓ anima tua
dicere verũ. Eſt eñ ꝯfuſio adducens igno-
miniã. et eſt ꝯfuſio adducẽs grãm ⁊ gloꝛiã
Unde in peccando debuit eſſe pudoꝛ ⁊ ru-
boꝛ et nõ in ꝯfitendo. Hic cadit exemplū

de quodam heremita qui ſimulauit ſe vel-
le peccare cũ vna peccatrice in platea Cui
meretrix Non in platea quia videmur ab
hominibus ſed in camera: Ad quã heremi-
ta: Ita ⁊ videmur in camera a tota curia
celi ſicut in platea. Secũda eſt quia vuln⁹
qđ nõ apitur totũ coꝛpus putrefacit. Sic
peccatum putrefacit animã niſi quis confi
teatur. Et ſi apitur tot⁹ homo ſanat̃. Ter-
cia eſt qꝛ iſta ꝯfeſſio nõ infert moꝛtē ſicut
confeſſio latronis ſed indulgẽtiam ⁊ iuſtifi
cationẽ. Yſa. xliiij. Dic tu iniquitates tuas
vt iuſtificeris. ¶Secũdum vero peccato-
rem qui eſt timoꝛ ſatiſſaciẽdi facit ſtare cũ
tangit mentẽ tribus alijs cõſideratiõib⁹ ſm
tres alios nodos alterius digiti. Prima ẽ
qꝛ in penitẽtia xp̄us nos adiuuat. ꝙ figu-
ratũ eſt in eo ꝙ xp̄us poꝛtauit vnum latus
crucis ꝑ quã penitẽtia deſignat̃. ⁊ ſymon cy
reneus poꝛtauit aliud. Pſal. Cũ ipſo ſum
in tribulatiõe Et ideo ſperãdum eſt in dño
et oīa poterimus. Phil. iiij. Omnia poſſũ
in eo qui me confoꝛ. Yſa. iiij. Qui ſperant
in dño mutabũt foꝛtitudinẽ. Hic cadit ex-
emplum de tragea quã beata virgo dando
ibat ꝑ refectoꝛiũ fratrum et cũ veniſſet ad
quẽdam qui erat medicus nõ dedit ei quia
confidebat in medicinis ſuis. Secunda eſt
qꝛ eſt valde breue tẽpus paterne et addu-
cit ad magnã requiem. Eccj. vlti. Modicũ
laboꝛaui et inueni mihi magnã requiẽ. Nã
tempus penitẽtie aliqñ eſt quinqʒ annoꝝ ⁊
finem habet. tempus aũt quietis et ſuppli-
cioꝝ eſt ſine fine. Math. xxv. Ibunt hi in
ſuppliciũ eternũ. iuſti aũt in vitam eternā
Tercia eſt qꝛ pena hic volũtarie aſſumpta
in centuplũ plus valet q̄ʒ pena in alio mun
do inflicta. et tamen illa eſt ſine compatiõe
maioꝛ. Propterea petebat aug⁹. dicens.
Dñe hic vre hic ſeca ⁊c. ¶Terciũ pecca-
toꝛem qui eſt dulcedo peccandi facit ſtare.
cum tangit mentẽ tribus alijs conſideratio
nibus ſm tres alios nodos alterius digiti.
Prima eſt quia hic nõ eſt locus gaudij ſʒ
meroꝛis. Aug⁹. In valle miſerie ſum⁹ in
qua eo magis eſt flendũ quo minus flem⁹.
Similiter nõ eſt tempus cõgruũ qꝛ nullus

facit feſtum niſi pꝛius in vigilia ieiunet. ſʒ
omnia requirũt debitum locum et tempus
Eccj. xxx. Omnia tempus habent. Secun
da eſt quia delectatio carnis ⁊ gaudiū mũ
di multis amaritudinibus ſunt reſperſa.
¶Boetius. Anxia res eſt humanoꝝ condi-
tio bonoꝝ que nunq̄ʒ tota ꝑueniũt huic cẽ
ſus exuberat ſed ẽ pudoꝛi degener ſanguis
Hunc nobilitas notũ facit ſʒ anguſtia rei
familiaris incluſus mallet eſſe ignot⁹. Il-
le vtroqʒ circũfluxus vitam celibem defle t
Ille felix nuptijs oꝛbat⁹ liberis alieno cẽ
ſu nutrit heredem. Alius pꝛole letatus fi-
lii ve delictis meſtus a lacrimis. Id circo
nemo facile cum foꝛtune ſue conditiõe cõ-
coꝛdat. Eſt etiam gaudiũ mundi valde bꝛe
ue. Iob. xx. Gaudiũ ypocrite id eſt mun
di qui per omnia eſt ypocrita adinſtar pun
cti. Tercia eſt qꝛ gaudiũ mundi ad finẽ do
loꝛoſum adducit. Prouer. xiiij. Extrema
gaudij luctus occupat. Quia vel homo di
mittit bona mũdi qđ fit per moꝛtē. vel bo
na mũdi dimittũt hoīem qđ fit per aduer-
ſam foꝛtunã Et vtrũqʒ doloꝛoſum eſt. De
pꝛimo Eccj. xlj. O moꝛs q̄ʒ amara eſt me-
moꝛia tua homini pacem habenti in ſub-
ſtãtijs ſuis. Hic cadit exemplũ regis fran
cie qui ita flebat in moꝛte ꝙ tot bona dere
linquebat et nihil poterat ſecum poꝛtare.
De ſecũdo boetius. Infeliciſſimū genus
infoꝛtunij eſt fuiſſe felicem. ¶Quartũ ve
ro poꝛtatoꝛem qui eſt ſpes finaliter penitẽ
di facit ſtare cũ tangit mentem hoīs trib⁹
conſideratiõibus ſm alios tres nodos vlti-
mi digitoꝝ. Prima eſt. quia vt dicit berñ.
qui ꝓmittit homini dare veniam de cõmiſ-
ſis diem craſtinũ non ſpopondit. Math. xx
iiij. Et vos eſto para. qꝛ qua hoꝛa non pu.
fi. ho. ven. eſt. Exemplum de illis quinqʒ
virginibus fatuis que in media nocte id eſt
in hoꝛa moꝛtis iuerũt emere oleũ. et ſic ex-
cluſe ſunt a nuptijs. Secũda eſt quia ſem-
per peioratur conditio peccatoꝛis et plus
ſemꝑ induratur in peccatis. Et hoc eſt qđ
hic innuitur cũ dicitur Adoleſcens tibi di-
co ſurge. q. d. Non dico ſeni et indurato in
peccatis quia illi nõ de facili ſurgunt. Et

ad hoc ſignificãdum quãdo xp̃us ſuſcitauit lazarum per quẽ peccator putrefactus per cõſuetudinem peccatorum deſignatur fortiſſime clamauit dicens. Lazare veni foraſ et ipſum ſoluere. apoſtolis mandauit. Vñ xp̃us et omnes apoſtoli et martha ⁊ maria et fere totus mũdus laborauerũt in ſuſcitatione lazari. Tercia eſt q̃diu homo ſtat in peccato ſtat in carcere et poteſtate diaboli qđ eſt peſſimũ. ⁊ inde eſt q̄ quãdo peccator vult ſe parare in morte ⁊ diſponere facta ſua diabolos non p̄mittit ſed facit eũ omnia obliuiſci. Habz etiaz in morte multa impedimenta ꝓpter que obliuiſcitur ſui ipſius. Gre. Hac animaduerſione percutitẽ peccator vt qui dum viueret oblit⁹ eſt dei in fine obliuiſcatur ſui ❡ ¶ Et nota hic quinqz tactus quibus deus tangit hoiem in vita ſua. Primus eſt tactus temptationis quo deus tangit hoiez per flagella corporis et dãna rex. Geñ. xxvij. Accede huc vt tangam te ⁊ ꝓb. vtrũ tu ſis filius meus eſau. Sic te tetigit Job. Secũdus eſt tactus inſtructionis quo deus inſtruit hoiez per reuelationem et locutionem. Iere. j. Miſit dñs ma. ſu. et te. os meũ. Et poſt Ecce dedi verba mea in ore tuo. Tercius ẽ tactus compunctiõis quo tangit hoiem per memoriã mortis et ſupplicij eterni. Cañ. v. Venter meus intremuit ad tactum eius. Venter ſponſe eſt affectus aie ei⁹. Quartus eſt tactus curatiõis ⁊ purgatiõis quo deus purgat animã ab amore mundi et ab errore diaboli. Math. viij. Tetigit eum dicens volo mũdare. Quintus eſt tactus viuificationis de quo habetur hic quo deus viuificat aĩam hic per grãm et in futuro per gloriam. Pſal. Gratiam ⁊ glo. da. do. ❡ Tercium qđ conſiderare debemus ſunt ſigna vere reſuſcitationis que ſunt tria. ſcz Contritio cordis. confeſſio oris. ⁊ ſatiſfactio operis. Et hoc eſt qđ dicit. Et reſedit ſcz per firmũ ꝓpoſitum a malo quieſcendi qđ fit per contritionẽ. ⁊ cepit loqui ſcz per cõfeſſionẽ. et dedit illum matri ſue ſcz eccleſie ſcz p̱ ſatiſfactionem. Tunc eniz peccator reſtituitur matri eccleſie ⁊ fit mẽbrum eius quãdo ſatiſfacit. Vñ de zacheo dicente. Ecce di. bo. me. do pau. et ſi quẽ defrau. red. quadruplũ. Chriſtus dixit. Hodie huic do. ſalus a de. fa. eſt Et ſic pz quartum. ❡ Quinto ponitur ex viſo miraculo populi edificatio et diuine maieſtatis laudatio. Sunt eñ ex viſo miraculo quatuor ſubſecuta in populo. ſcz timor reuerentie. quia accepit omẽs timor. laus diuine excellentie quia magnificabant deum. confeſſio aduentus ꝓmiſſi ꝓphete quia magnus ꝓpheta ſurrexit in nobis ille ſcz de quo dixit moiſes. ꝓphetam ſuſcitabit tibi de⁹ de gẽte tua. Deu. xviij. et gaudiũ viſitatiõis plebis iſraelite quia deus viſitauit plebem ſuam. Et nota q̄ xp̃us fuit magnus ꝓpheta quia habuit verba magne ſapiẽtie. Jo. vij Nunq̃ ſic locutus eſt homo. Habuit miracula magne potentie. Lu. vj. Virtus de illo exi. et ſa. om. Habuit exẽpla magne ſanctitatis et vite. Math. xj. Diſcite a me qr mitis ſum et humilis corde. Fuit etiam noſter viſitator. Lu. vj. Viſitauit nos oriens ex alto. In cuius figura dixit etiam deus pater. Fratres tuos viſitabis ſi recte agant et cum quibus ordinati ſunt diſce. j. Re. xvij. Officium nãqz viſitatõnis eſt inquirere de vita. et ideo dicit ſi recte agãt. Inquirere de fama. et ideo ſubdit cum quibus ordinati ſunt diſce. Chriſtus igitur ad nos viſitandos veniens et inquirens de vita inuenit in nobis opera mala. Jo. iij. Erãt eniz eorum mala opera. Inquirens vero de fama inuenit q̄ eramus demonibus ſociati. Job iij. Frater fui draconum et ſocius ſtrutionum. Ideoqz iſte viſitator opera mala diſſoluit. j. Joh. iij. In hoc apparet fili⁹ dei vt diſſoluat opera diaboli. Ipſum vero diabolum nobis ſociatum de mundo eijecit. Joh. xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras ⁊c̃. Et ſic patz totum de euangelio.

❡ De epiſtola Sermo XCVII.

Obſecro vos ne deficiatis in tribulatõnibus meis pro vobis. ad Ephesi. iij. Beatus paulus gentium aplus in fide et veritate. et in carcere poſit⁹ et vinctus ⁊ catenatus. non ceſſat fideles chriſti docere epiſtolas ei ſcribendo et mittendo quia verbum dei non eſt alligatum. vt ipe dicit. ij. Thi. ij. Erat aũt paulus poſitus in carcere rome quãdo hanc epiſtolã ſcripſit iſtis epheſijs id eſt aſianis quos apoſtolus licet non cõuerterit ad fidem. tñ eos in fide cõfirmauit. Et ideo in fidei xp̃i eruditione filij ſui erant. Sicut aũt pater eſt ſollicitus ne filij ſui pereant. ſic apoſtolus erat ſollicitus de iſtis et in carcere manens eos docere nõ ceſſat et deum ꝓ eis rogat vt in hac epiſtola patz. In qua quidẽ epiſtola aplus tria facit Primo orat ipſorum epheſiorum in fide accepta cõfirmatõnem vt propter nihil ab ipſa deficiãt. In principio epiſtole. Secũdo orat ipſorum in bono ꝓfectum vel ꝓficiẽtiam ibi. In caritate radicati et fundati. Tercio ſubiũgit ꝓ collatis beneficijs gratiarum actiones. ibi. Ei aũt qui potens eſt omnia facere habundanter. ❡ Primo ergo aplus orat ipſorum epheſiorum in fide accepta confirmatõnem. d. Obſecro vos ſup. ꝓpter deum ne deficiatis ſcz a veritate fidei in tribulatõnibus meis id eſt quia vinctus ſum et alligatus. Solẽt eñ hoies cito deficere et turbari in tribulatione paſtoris. Zach. xiij. Percute paſtorem et diſpergẽtur oues gregis. Pro vobis id eſt quas ꝓ vobis ſuſtineo. ij. Cor. j. Siue tribulamur ꝓ veſtra exhortatione ⁊ ſalute. ſiue conſolamur ꝓ veſtra conſolatione. ſiue exhortamur ꝓ veſtra exhortatione et ſalute. Que eſt gloria noſtra vel veſtra. id eſt q̄ vos nõ deficiatis ſed p̱ſeueretis in bono eſt gloria veſtra. eſt etiam gloria nr̃a Gloria eñ paſtoris eſt confirmatio et ſtatus gregis. ij. Cor. j. Gloria veſtra ſum⁹ ſicut et vos noſtra. Sequitur. Huius rei gratia id eſt ꝓ hac veſtra p̱ſeuerãtia et cõfirmatione flecto genua mea ad patrem domini noſtri ieſu xp̃i. Eſt eñ deus pater dñi noſtri ieſu xp̃i p̱ naturam. et noſtri per gratiam. quia nos per gratiam in filios adoptauit. Ex quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur ſiue per modum beneficij. ſiue ſit naturalis ſiue ſpũalis. In terra quãtum ad patres et p̄latos. in celo quãtũ ad angelos nos cuſtodiẽtes ⁊ conſeruãtes. Et nota q̄ dicit nomiatur. quia nec homo nec angelus ꝓprie dicitur pater ſed ſolus deus. Math. xxiij. Et patrem nolite vobis vocare ſuper terram. vnus eñ eſt pater veſter qui in celis eſt Damaſcenus. Principatus dicitur deus pater noſter quia de nõ eſſe ad eſſe nos duxit. q̃ʒ qui nos genuerunt Vt det vobis ſm diuicias glorie ſue id eſt ſicut diues eſt in glorioſe op̱ando. et glorioſa munera largiendo. det vobis inq̃ʒ virtutem corroborari id eſt ad corroborãduz vt in eius virtute ſitis corroborati. et hoc per ſpm̃ſcm̃ eius et vbi in interiori homie id eſt in anima et ſpũ mentis. De quo. ij. Cor. Scimus qm̃ ſi is qui foris eſt noſter homo corrũpatur. tamen is qui eſt int⁹ renouatur de die in diem. Sed ad quid ſitis roborati in interiori hoie Certe ad habitãdum xp̃um in cordibus veſtris. Vnde habitare id eſt ad habitãdum et hoc p̱ fidem vt ſcz fides ieſu chriſti habitet in cordibus veſtris. i. Joh. iiij. Qui manet in caritate in deo manet. Abacuc. ij. Juſtus ex ſua fide viuet. Chriſtus eñ dupliciter in nobis habitat ſcz p̱ fidem quãtum ad intellectum ⁊ p̱ caritatem quãtum ad effectum. Et ſic pz primũ. ❡ Secũdo aplus orat epheſiorũ in caritate ꝓfectum dicẽs. Huius rei gratia flecto genua mea vt vos radicati ⁊ fundati in caritate poſſitis comp̄hendere cũ omnibus ſanctis. Compatur aũt caritas radici et fundamento Radix eñ arborũ eſt fundamẽtum edificiorum. ex radice fructus ꝓcedit. ex fundamẽto vero reſurgit edificium qđ ꝓtegit. Et hec duo caritas in nobis facit. Nam fructificare nos facit ac etiaz ꝓtegit. Col. ij. In xp̃o ambulate radicati ⁊ ſup̱edificati in ipſo. Sic ergo radicati poſſitis comp̄hendere cũ omnibus ſanctis id eſt ſicut omnes ſancti. que ſit latitudo id eſt

quāta debeat eſſe latitudo caritatis que de
bet vſq3 ad inimicos extendi et cum hilari
tate bene op̄ari. quia qui triſtis dat perdit
qđ dat. Opus eſt ergo latitudine caritatis
ne perdamus qđ facimus bonum. Sed q2
abundante iniquitate refrigeſcit caritas
multoꝝ. ideo opus eſt longitudine carita-
tis. et ideo ſubdit. que ſit longitudo carita-
tis hoc eſt pſeuerandi longanimitas. In
caritate em̄ ſtando pſeueratur. Et que ſit
ſublimitas ſcʒ caritatis qua ſurſum coꝛ di
rigitur ad celeſte p̄mium. Aug⁹. Hec eſt
ſublimitas caritatis qua ſurſum coꝛ dirigi
tur vt deus in p̄mium expectetur. Nā ſi be
ne op̄aris etiā ad inimicos et hilariter tri
buis habes latitudinem. et ſi in his vſq3 ad
finem pſeueraueris habes longitudinē ſed
ſi omnia hec non ꝓpter mercedem ſup̄nam
facis altitudinē nō habes. et ille amoꝛ nec
longitudo erit nec latitudo. Si ergo amas
ipſe ſit merces quē amas. ſi amas gratis a-
ma. Et qđ ſit ꝓfundum ſcʒ caritatis id eſt
vt poſſitis intelligere occultum dei iudiciū
eſſe. quare iſti dat ⁊ illi non dat. Nec hoc
dicit vt poſſimus dei iudicia comp̄hendere
que efficiūt omnia hec. Sed vt comp̄hēda
mus ipſa eſſe incōp̄hēſibilia. Aug⁹. De
occulto em̄ iudicia incōp̄hēſibilia video
Quare aūt illi det et illi non det nihil ad
me. abyſſus eſt ⁊ ꝓfundum. Idem. Nunc
ergo ipſa caritas exercetur in bonis op̄ib⁹
ad ſubueniēdum alijs et vſq3 ad inimicos
poꝛrigitur. et hoc latitudo eſt. Nunc lon-
ganimitate aduerſa tolerat in eo ꝙ veraci-
ter pſeuerat hoc longitudo eſt. Hoc autē
totum ꝓpter adipiſcēdam vitā facit que
illi ꝓmittitur in excelſo. et hoc eſt altitudo
Exiſtit vero in alto ipſa caritas. et hoc eſt
ꝓfundum. ꝓfunda em̄ eſt voluntas dei. cu
ius cauſe nō inueſtigātur. cuius gratia ſu-
mus ſaluati. Et quia duplex eſt ſciētia. ſcʒ
ſpeculatiua et practica. Speculatiua autē
p practicam pficitur. ideo apoſtolus nō ſo
lum rogat vt habeant ſciētiam ſpeculatiuā
de caritate ſed etiam practicam vt ſcʒ per
opera caritatem ſciant ſicut xp̄us ſciuit. Et
hoc eſt qđ ſubdit. Scire etiā ⁊c̄. id eſt ro-

go etiam ꝙ deus det vobis ſcire exp̄imēta-
li ſciētia caritatem chꝛiſti ſup̄eminentem ſci
entie veſtre exp̄imentali. Nullus enim in ſe
tantam pōt ſentire caritatem quāta fuit ca
ritas xp̄i. Tanta em̄ fuit vt ſeipſum daret
etiam ꝓ inimicis. Multa em̄ eſt caritas cū
ſe aliquis dat ꝓ amicis. Joh. xv. Maioꝛē
hac dilectionem nemo habet. Sed ſup̄emi
net et maxima tunc eſt caritas quādo quis
etiā dat ſe ꝓ inimicis ſicut xp̄s fecit. Ro.
v. Commendat autem caritatem ſuam deus
in nobis. quōꝛ cum inimici eſſemus recon-
ciliati ſumus deo p moꝛtem filij eius. Ex-
cedit etiā caritas xp̄i ſciētiam noſtram ſpe
culatiuam quia nullus poſſet ſimplici co-
gnitiōe app̄hendere tātam abundātiā ca
ritatis. Abacuc. j. Aſpicite in gentib⁹ ⁊ vi
dete et admiramini ⁊ obſtupeſcite q2 opus
factum eſt in diebus noſtris qđ nemo cre-
dit cum narrabitur. Et ad quē finem debe
mus ſcire p exp̄ientiam caritatem xp̄i ſup̄-
eminētem certe vt ꝓficiamus in illa et ad
beatitudinem p̄ueniamus qua deus plen⁹ ē
in quo omne bonū continetur. Exo. xxxiij
Oſtendam tibi omne bonū Et hoc eſt. Ut
impleamini ſcʒ caritate et bonis alijs ten-
dentes per hoc in omnē plenitudinem dei.
id eſt in illam plenitudinem dei qua deus
nos replebit in patria id eſt ſeipſo in quo
omnis boni plenitudo cōtinetur. Plenitu
do eius vie qua homo caritate eſt plenus
que eſt plenitudo gratie ducit ad plenitudi
nem patrie que eſt plenitudo gloꝛie. Jo.
Petite vt gaudium veſtrū ſit plenū. Et ſic
patʒ ſecūdum. ¶ Tercio apoſtolus ſubiun
git ꝓ collatis beneficijs gratiaꝝ actionem
dicens. Ei aūt ſit gloꝛia qui potens eſt om-
nia facere que petij et p2o quibus petij et
ad hoc genua flectio et ſup̄abundāter q̄ʒ pe
timus aut intelligimus id eſt magis abun-
danter tribuit nobis deus q̄ʒ petamus aut
intelligamus. Sic patʒ in ſalomone qui pe
tijt ſciētiam tātum et dedit illi cum ſciētia
diuitias et gloꝛiam quas nō cogitabat nec
petebat. iij. Re. iij. Ecce feci ſm̄ ſermones
tuos et dedi tibi coꝛ ſapiens. ſed ⁊ que non
poſtulaſti dedi tibi. j. Coꝛ. ij. Oculus non

vi. nec au. audi. nec in coꝛ homi. aſcen. que
p̄pa. de his qui dili. il. Et hoc facere nobis
potens eſt deus ſm̄ virtutē que op̄atur in
nobis. id eſt ita pōt deus hoc in nobis fa-
cere ſicut iam fecit in nobis apoſtolis quia
eius virtute ſumus in fide roboꝛati et in
caritate fundati et omnia in ipſo poſſum⁹
Phil. iiij. Omnia poſſū in eo qui me cō
foꝛtat. Ipſi ergo ſit gloꝛia et vbi. certe in
eccleſia multoꝝ. Alibi em̄ non valet gratiaꝝ
actio. Aug⁹. Non eſt locus veri ſacrificij
in toto mūdo extra catholicam eccleſiā Et
hoc totum in xp̄o ieſu id eſt p ieſum xp̄um
Ipſe eſt em̄ altare aureum qđ eſt ante ocu
los dei ſup̄ qđ offerēdum eſt. vt dr̄ Apoc.
viij. Et ideo omnes oꝛatōnes p ieſum xp̄m
terminātur. Et quāto temp̄e fiet hoc. cer-
te in omnes generatōnes ſeculi omniū ſecu
loꝝ cōtentiui amen. ¶ Moꝛalitas. Sicut
ex dictis ptʒ. apoſtolus in hac epiſtola ad
tria nos hoꝛtatur. Primo vt ꝓpter nullas
tribulatōnes vel ꝓpter quecūq3 mala eue
niētia. a vera fide deficiamus ſed ſim⁹ coꝛ-
roboꝛati intus in anima fide xp̄i. Secundo
vt ſimus radicati et fundati in caritate ſm̄
quattuoꝛ dimenſiones caritatis. et habem⁹
exp̄imentalem ſciētiam chꝛiſti que p opera
caritatis manifeſtatur. et hoc vt implea-
mur omni plenitudine chꝛiſti ſcʒ gratie et
gloꝛie. Tercio vt in eccleſia deo ꝓ benefi-
cijs gratias referamus. Circa primū nota
ꝙ tria ſunt que debent nos in fide xp̄i fir-
miter ſtabilire ſcʒ fidei veritas ⁊ bonitas.
fidei virtus et fidei meritum ſiue vtilitas.
¶ Primū ergo eſt. fidei veritas ⁊ bonitas
Nulla em̄ alia fides eſt vera ⁊ bona niſi fi
des xp̄iana. qđ patʒ ex tribus. ¶ B. Pri
mo ex miraculoꝝ factione. In nulla enim
alia fide fiunt miracula niſi in noſtra q̄ ab
inicio mūdi fuit miraculis confirmata. et
maxime temp̄e ꝓphetaꝝ quādo eam ꝓphe-
tabant et temp̄e apoſtoloꝝ qui eam p̄dica-
bant et in cordibus hominū plantabant.
Mar. xvj. Signa aūt eos qui cre. hec ſe. in
no. me. de. ei. Deus aūt non coop̄atur ma-
lis. Cum igitur mirabilia per ſolam poten
tiam dei fiant. liquet fidem ad quā confir-

mādum mirabilia fiunt eſſe bonam. Ipſi
etiam ſaraceni confitentur ꝙ machomet
nullum miraculum fecit. Secūdo ex tiran
noꝝ perſecutione. omne nāq3 regnum appa
ret eſſe cōſumptum ab inimicis ꝓpter eoꝛū
potentiam. Exemplum de regno aſſirioꝛū
et grecoꝝ et romanoꝝ. Fideles autē ꝓpter
fidem chꝛiſti quā tenebant maximas ⁊ ge-
nerales pſecutiones et multo temp̄e ab im
peratoꝛibus romanis. ⁊ p2incipibus mūdi
paſſi ſunt. vt dicit aug⁹. et nō potuerūt eā
extirpare imo ipſa ſemp̄ creſcebat. et idola
tria et imperium deficiebat. et quādo vn⁹
interficiebatur decem credebant. Hec aūt
nullo mō potuiſſent fieri niſi deus ſuſtētaſ-
ſet eam. qui mittebat angelos qui interfici
ebant inimicos vel conuertebāt eos. vt ptʒ
in conſtātino ꝯuerſo et in tarquino ab oſſe
piſcis ſuffocato. Cum ergo deus ſuſtenta-
uerit eam liquet ipſam eſſe bonā. Tercio
ex maloꝝ factōne que in fide xp̄iana fuit q̄
tot ſunt ꝙ ꝓpterea omnino xp̄ianiſſimus.
et xp̄iani extirpari deberent et tn̄ fides ſem
per ſtat et defendit xp̄ianos. Nulla natio
tātum offendit cōtra fidem et legem ſuam
ſicut xp̄iani. et marie vbi deberet eſſe fons
ſanctitatis ſcʒ in clero et in eccleſia roma-
na ibi eſt vicioꝝ ſentina. per qđ maxime
ptʒ ꝙ in fide xp̄iana op̄atur virtus diuina
alias deficeret ſi eſſet mala cum malum ſe
ſuſtentare non poſſit. bonum aūt ſeipſum
ſuſtentat. Hic cadit exemplum cuiuſdā iu
dei de hiſpania qui anteq̄ʒ baptiſaretur vo
luit venire ad curiam pape qui videns ibi
tot mala fieri dixit. vere fides iſta ſuſtenta
tur a deo. Hoc etiam ptʒ in iudeis qui tā
diu ſuſtentati ſunt q̄ʒdiu bonā fidem ſuſti
nuerūt. et ſtatim poſtq̄ʒ fidem xp̄i bonam
nō receperūt exterminati ſunt. ¶ Secūdū
qđ in fide xp̄i debet nos ſtabilire eſt fidei
virtus. que quātum ad tria mirabilis ap-
paret. ¶ C. Primū eſt quia fides facit
homines filios dei. Joh. j. Dedit eis pote-
ſtatem filios dei fieri. Et eripit de ſeruitu-
te diaboli. Omnes em̄ naſcimur filii ire et
ſerui diaboli. ſed p fidem que in baptiſmo
recipitur ab eius poteſtate eripimur. Col. j

Qui eripuit nos de pote.tene.i.demonum
Hoc figuratum fuit in occiſione agni per
cuius fidem id eſt per fidem illius quē il-
le agnus figurabat filij iſrael liberati ſunt
de ſeruitute pharaonis. Hebre.xj. Fide mo
iſes celebrauit paſcha et ſangninis effuſio
nem id eſt habuit fidē ꝙ illius agni mors
figurabat mortem incōtaminati filij dei ꝑ
quā fidem erepti ſunt de manu pharaonis
Math.xvj. Porte infe.non ꝑua.aduer.eā
Secūdum eſt.quia fides noſtra liberat nos
a triplici morte ſcilicȝ nature culpe ⁊ pene.
Joh.xj. Qui credit in me etiam ſi mor.fu.
vei.⁊c. Nam mortē nature mutat in reſur-
rectionem glorie. Et ideo qui fideliter mo
ritur non debet dici ꝙ moriatur ſed ꝙ glo-
rioſam vitam inchoet.i. Theſſ.iiij. Si em̄
cre.ꝙ ieſus mor.eſt ⁊ reſur.ita ⁊ deus eos
qui dor.ꝑ ie.ad.cū eo. Aug⁹. Tantam gra
tim deus fidei ꝓſtitit vt mors quā conſtat
vite eſſe cōtrariam.inſtrumētum fieret per
qđ tranſiretur ad vitam eternā. Hebre.xj
Fide enoch tranſlatus eſt ne videret mor-
tem. Tercium eſt quia fides facit nos con
temnere mūdum ⁊ bonū eius que ſunt tria
ſcȝ honores.delicie.et diuitie. Hebre.xj. Fi
de moiſes grandis effectus negauit ſe eſſe
filiū filie pharaonis. Ecce honores. Ma
gis eligens affligi cum populo dei ꝙ̄ terre-
ne iocūditatis peccatum habere. Ecce deli
cie. Maiores diuitias exiſtimās theſaurus
egyptiorum improperium xp̄i. Ecce diuitie. Om
nis em̄ homo ſcūs iſta tria cōtemnit pro-
pter fidem quā habet de futura gloria. qr
vt dicit apſus.j. Cor.xv. Si in hac vita
tātum in xp̄o ſperātes ſumus miſerabilio-
res ſum⁹ omnibus hominibus. Hoc fuit fi-
guratum in captione hierico. Hierico lu-
na interꝑtatur et ſignificat mūdum qui vt
luna mutatur que mandata fuit capi ꝑ tre
decim circuit⁹. vt ptȝ ioſue.vj. Qui ſignat
tredecim articulos fidei quibus muri hie-
rico funditus corruerūt. quia qui ꝑfectā
fidem habent totus mūdus ante eos cadit
Hebre.xj. Fide muri hierico corruerunt.
¶ Tercium qđ nos in fide xp̄i debet ſtabi-
lire eſt fidei meritū ſiue vtilitas. Fides em̄
noſtra eſt valde ardua et ad credēdū ⁊ ad
ꝯſequēdum et habet magnum meritū. Qđ
ptȝ quātum ad tria. ¶ D. Primo quātū
ad peccatorum remiſſionē.quia per fidei me
ritum pecca.a dimittūtur. Lu.v. Quorum fi
dem vt vidit ieſus dixit. Homo re.t.pec.t
Secundo quātum ad ſalutis ⁊ gratie con-
ſecutionem.quia ꝑ fidem homo meret ſa-
lutem anime ⁊ gratiam dei. Luce.vij. Fi-
des tua ſal.te fe. Per fidem ſaluata eſt ra
ab meretrix. Hebre.xj. Fide raab meretrix
non perijt cum incredulis. Tercio quātū
ad vite eterne poſſeſſionē. Per fidem em̄
homo meretur vitam eternam. Joh.vj.
¶ Qui credit in me ha.vi.eter. Ro.iiij. Ei
autem qui non oꝑatur.credenti aūt in eum
qui iuſtificat impium reputatur fides ei⁹
ad iuſticiā ſm̄ ꝓpoſitum gratie dei. Exem
plum de latrone crucis qui ꝓpter fidē quā
habuit in xp̄um.cum tamen nihil boni fe-
cerit.hec tria eſt conſecutus ſcȝ remiſſio-
nem peccatorum.ſalutem anime que ꝑ gratiā
hic habetur et vitam eternam vel paradi-
ſum. Lu e.xxiij. Hodie mecum eris in pa
radiſo ⁊c. ¶ Secūdo nos hortatur vt ſim⁹
radicati ⁊ fundati in caritate ¶ E. Ubi
nota ꝙ ſeptem ponit conditiōes quas cir-
ca caritatem habere debemus. Primo em̄
in caritate debemus eſſe radicati.vt ſicut a
radicis virtute ꝓcedunt omēs fructus. ita
omnia oꝑa noſtra ꝓcedant a caritate. Ali-
ter em̄ facta perdūtur.j. Cor.xiij. Si diſtri
bu.in ci.pau.om.fa.m. et ſi tradi.cor.me.
ig.it.vt ar.ca.aūt nō ha.nihil mihi ꝓdeſt.
Secūdo in caritate debemus eſſe fundati.
Unde ſicut edificium ſtabilitur ſuꝑ funda
mentum.ita nos et oꝑa noſtra ſint ſtabili-
ta in caritate vt nullis temptationibus ab
eius integritate euellamur ſcȝ nec ꝓpter
pluuiam carnalis delectatōis. nec propter
flumina tribulationū.nec ꝓpter ventos ho
norū. Math.vj. Aſſimilabitur viro ſapien
ti qui edi.do.ſuam ſupra petram et deſcen
dit pluuia et venerūt flumina et flauerunt
venti et irruerūt in domū illam ⁊ non ceci
dit.fundata em̄ erat ſupra petrā. Sic erat
fundatus apſus qui dixit Ro.viij. Quis

nos ſeꝑabit a caritate chriſti.q.d.nihil.
Tercio in caritate debemus eſſe lati vt ca
ritas noſtra non recludatur ſolum ad nos
et ad noſtros ſed extendatur ad extraneos
et etiam ad inimicos. Math.v. Diligite
inimi.ve.benefa.his qui oderunt vos. Si
enim diligitis eos qui vos diligūt quā mer
cedem habebitis. Quarto debemus eſſe lō
gi in caritate vt de caritate vie ꝑueniam⁹
ad caritatem patrie.quia caritas nūꝙ̄ exci
dit. Sicut em̄ anima noſtra in infinitū eſt
longa.qr in infinitum debȝ durare ita ⁊ ca
ritas debet eſſe in infinitum longa vt ſemꝑ
cum anima noſtra viuat.j. Joh.iiij. Qui
manet in caritate in deo manet ſed deus eſt
ꝑpetuus ergo caritas noſtra erit perpetua
Quinto debemus eſſe ſublimes in caritate
qđ tunc eſt quādo ꝑ opera caritatis non q̄
rimus niſi celeſte ꝓmium et temꝑalia dedi-
gnamur. Sublimes ꝑſone vilia dedignātur
ſed magis cogitāt et magna ſperāt.. Phil
iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Unde et
ſaluatorem expectamus qui refor.car.hu.
no.confi.cor cla.ſue. Sexto debemus eſſe
profundi in caritate vt profunda miſteria
dei credamus ex magna caritate ꝓcedere.
et ex magna caritate eſſe ꝙ ea nobis occul
tat vt ſcȝ magis mereamur. Uel ſimus ꝓ-
fundi in caritate vt illis qui ſunt in ꝓfun
do terre ſcȝ mortuis cōpatiamur ⁊ benefa
ciamus vt liberētur ita ꝙ caritas noſtra
ſit ſublimis vſqȝ ad celum.et ꝓfunda vſqȝ
ad infernum. Septimo ſuꝑexcellentem ca-
ritatem xp̄i debemus habere qua cum eſſet
diues in omnibus voluit fieri pauꝑ vt nos
ditaret cum eſſet dn̄s omniū voluit eē ſer
uus vt nos a ſeruitute liberaret cum eſſet
vita ꝑpetua voluit mori vt nos a morte ꝑ
petua liberaret. ¶ Debemus etiam per ex
periētiam ſcire vt pro eius amore fiamus
paupes noſtra paupibus largiēdo. Math.
xix. Si vis perfectus eſſe vende omia que
habes et da paupibus. Fiamus ſerui iugū
religionis ſalubriter ſubeūdo et ꝑlatis ec-
cleſie humiliter obediēdo.j. Cor.ix. Cum
eſſem liber ex omnibus omniū me ſeruū fe
ci. Et moriamur ꝓ ſalute ꝓximorum ſi eſt ne
ceſſe. Hic cadit exemplum paulini epī no-
lani qui ꝓ filio vidue ſe tradidit in perpe-
tuam ſeruitutem. vades in affricam vt fili
um vidue a ſeruitute liberaret. vt dicit gre
go.in dya. ¶ Tercio nos hortatur ad gra-
tiarum actiones. Debemus em̄ deo intime re
gratiari quia mirabilia nobis fecit. Debe-
mus em̄ deo regratiari ꝓ bonis nature. ꝓ
bonis fortune.pro bonis gratie. Nam na-
turam excellentem nobis dedit vtpote ad
imaginem ſuam factam. Gen̄.j. Faciamus
hoīem ad imagi. ⁊ ſimi.no. Super omnia
bona fortune nos conſtituit ac etiam ſuꝑ
omnes creaturas inferiores. Pſal. Omia
ſubiecisti ſub pedibus eius. Bona vero
gratie ſunt innumerabilia que fecit nobis
et quotidie facit que omnia enumerare ni-
mis eſſet longum et ideo dimittātur ad pre
ſens. Et ſic ptȝ de moralitate ⁊ ꝯñter totū.

¶ Dominica.xvi .de euangello Sermo. XCVIII.

Cum intraſſet ieſus in domum
cuiuſdam principis phariſeorum
ſabbato man.pa. ⁊ ip.obſer.e.
Luce.xiiij. Hodiernū euāge-
lium hiſtoriale eſt ⁊ doctrina-
le. Nam in eo narratur quō xp̄us fuit inui
tatus ad qđdam cōuiuium a quodam pha
riſeo et ibi quēdam ydropicū ſanauit. Po
nitur etiam in eo alta doctrina ⁊ vtilis et
neceſſaria. Intrauit em̄ ieſus ad comeden
dum vt amicus.ſanauit vt medicus.docu-
it vt magr̄. Et ſm̄ hoc pn̄s euāgeliū prin
cipaliter diuiditur in tres ꝑtes. Nā primo
quoddam conuiuium a quodam phariſeo
chriſto exhibitum premittitur. In princi
pio euāgelij. Secūdo miraculū circa quē-
dam ydropicum a xp̄o ſanatum inſerit.ibi.
Et ecce quidam homo ydropicus. Tercio
documētum habende humilitatis a xp̄o ſa
lubriter ſubinfertur ibi. Dicebat aūt ad in
uitatos parabo intē.quō primos accubi-
tus eligerēt dicens ad illos. Cum inuitat⁹
fueris ¶ Primo ergo cōuiuium a quodā
phariſeo xp̄o exhibitum ꝓmittitur. Et hec

Qui eripuit nos de pote.tene.i.demonum
Hoc figuratum fuit in occiſione agni per
cuius fidem id eſt per fidem illius quē il-
le agnus figurabat filij iſrael liberati ſunt
de ſeruitute pharaonis. Hebre.xj. Fide mo
iſes celebrauit paſcha et ſanguinis effuſio
nem id eſt habuit fidez ꝙ illius agni mors
figurabat mortem incōtaminati filij dei ꝑ
quā fidem erepti ſunt de manu pharaonis
Math.xvj. Porte infe.non pua.aduer.eā
Secūdum eſt.quia fides noſtra liberat nos
a triplici morte ſcilicꝫ nature culpe ⁊ pene.
Joh.xj. Qui credit in me etiam ſi mor.fu.
vi.⁊c. Nam mortē nature mutat in reſur-
rectionem glorie. Et ideo qui fideliter mo
ritur non debet dici ꝙ moriatur ſed ꝙ glo-
rioſam vitam inchoet.i.Theſſ.iiij. Si em̄
cre.ꝙ ieſus mor.eſt ⁊ reſur.ita ⁊ deus eos
qui dor.ꝑ ie.ad.cū eo. Aug⁹. Tantam gra
tim deus fidei pſtitit vt mors quā conſtat
vite eſſe cōtrariam.inſtrumētum fieret per
qđ tranſiretur ad vitam eternaꝫ. Hebre.xj
Fide enoch tranſlatus eſt ne videret mor-
tem. Tercium eſt quia fides facit nos con
temnere mūdum ⁊ bonū eius que ſunt tria
ſcꝫ honores.delicie.et diuitie. Hebre.xj. Fi
de moiſes grandis effectus negauit ſe eſſe
filiuꝫ filie pharaonis. Ecce honores. Ma
gis eligens affligi cum populo dei ꝙ̄ terre-
ne iocūditatis peccatum habere. Ecce deli
cie. Maiores diuitias eriſtimās theſaurus
egyptioꝝ im̄pperim xp̄i. Ecce diuitie. Om
nis em̄ homo ſcūs iſta tria cōtemnit pro-
pter fidem quā habet de futura gloria. qꝛ
vt dicit apl̄us.j. Coꝛ.xv. Si in hac vita
tātum in xp̄o ſperātes ſumus miſerabilio-
res sum⁹ omnibus hoīb⁹. Hoc fuit fi-
guratum in captione hierico. Hierico lu-
na interp̄tatur et ſignificat mūdum qui vt
luna mutatur que mandata fuit capi ꝑ tre
decim circuit⁹.vt ptꝫ ioſue.vj. Qui ſignat
tredecim articulos fidei quibus muri hie-
rico funditus corruerūt. quia qui pfectaꝫ
fidem habent totus mūdus ante eos cadit
Hebre.xj. Fide muri hierico corruerunt.
¶ Tercium qđ nos in fide xp̄i debet ſtabi-
lire eſt fidei meritū ſiue vtilitas. Fides em̄
noſtra eſt valde ardua et ad credēduꝫ ⁊ ad
pſequēdum et habet magnum meritū. Qđ
ptꝫ quātum ad tria. ¶ M. Primo quātū
ad peccatoꝝ remiſſioneꝫ.quia per fidei me
ritum pecca.a dimitūtur. Lu.v. Quoꝝ fi
dem vt vidit ieſus dixit. Homo re.t.pec.t
Secundo quātum ad ſalutis ⁊ gratie con-
ſecutionem.quia ꝑ fidem homo meret̄ ſa-
lutem anime ⁊ gratiam dei. Luce.vij. Fi-
des tua ſal.te fe. Per fidem ſaluata eſt ra
ab meretrix. Hebre.xj. Fide raab meretrix
non perijt cum incredulis. Tercio quātuꝫ
ad vite eterne poſſeſſioneꝫ. Per fidem em̄
homo meretur vitam eternam. Joh.vj.
¶ Qui credit in me ha.vi.eter. Ro.iiij. Ei
autem qui non opatur.credenti aūt in eum
qui iuſtificat impium reputatur fides ei⁹
ad iuſticiaꝫ ſm̄ ꝓpoſitum gratie dei. Exem
plum de latrone crucis qui ꝓpter fidē quā
habuit in xp̄um.cum tamen nihil boni fe-
cerit.hec tria eſt conſecutus ſcꝫ remiſſio-
nem peccatoꝝ.ſalutem anime que ꝑ gratiā
hic habetur et vitam eternam vel paradi-
ſum. Lu e.xxiij. Hodie mecum eris in pa
radiſo ⁊c. ¶ Secūdo nos hortatur vt ſim⁹
radicati ⁊ fundati in caritate. ¶ E. Vbi
nota ꝙ ſeptem ponit conditiōes quas cir-
ca caritatem habere debemus. Primo em̄
in caritate debemus eſſe radicati.vt ſicut a
radicis virtute ꝓcedunt omēs fructus. ita
omnia opa noſtra ꝓcedant a caritate. Ali-
ter em̄ facta perdūtur.j. Coꝛ.xiij. Si diſtri
bu.in ci.pau.om.fa.m. et ſi tradi.cor.me.
ig.it.vt ar.ca.aūt nō ha.nihil mihi ꝓdeſt.
Secūdo in caritate debemus eſſe fundati.
Unde ſicut edificium ſtabilitur ſuꝑ funda
mentum.ita nos et opa noſtra ſint ſtabili-
ta in caritate vt nullis temptationibus ab
eius integritate euellamur ſcꝫ nec ꝓpter
pluuiam carnalis delectatōis. nec propter
flumina tribulationū.nec ꝓpter ventos ho
norū. Math.vj. Aſſimilabitur viro ſapien
ti qui edi.do.ſuam ſupra petram et deſcen
dit pluuia et venerūt flumina et flauerunt
venti et irruerūt in domū illam ⁊ non ceci
dit.fundata em̄ erat ſupra petrā. Sic erat
fundatus apl̄us qui dixit Ro.viij. Quis

nos ſepabit a caritate chriſti.q.d.nihil.
Tercio in caritate debemus eſſe lati vt ca
ritas noſtra non recludatur ſolum ad nos
et ad noſtros ſed extendatur ad extraneos
et etiam ad inimicos. Math.v. Diligite
inimi.ve.benefa.his qui oderunt vos. Si
enim diligitis eos qui vos diligūt quā mer
cedem habebitis. Quarto debemus eſſe lō
gi in caritate vt de caritate vie pueniam⁹
ad caritatem patrie.quia caritas nūq̄ exci
dit. Sicut em̄ anima noſtra in infinituꝫ eſt
longa.qꝛ in infinitum debꝫ durare ita ⁊ ca
ritas debet eſſe in infinitum longa vt ſemꝑ
cum anima noſtra viuat.j. Joh.iiij. Qui
manet in caritate in deo manet ſed deus eſt
ꝑpetuus ergo caritas noſtra erit perpetua
Quinto debemus eſſe ſublimes in caritate
qđ tunc eſt quādo ꝑ opera caritatis non q̄
rimus niſi celeſte p̄mium et tempalia dedi-
gnamur. Sublimes pſone vilia dedignātur
ſed magis cogitāt et magna ſperāt.. Phil
iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Unde et
ſaluatorem expectamus qui refor.car.hu.
no.confi.cor cla.ſue. Sexto debemus eſſe
profundi in caritate vt profunda miſteria
dei credamus ex magna caritate ꝓcedere.
et ex magna caritate eſſe ꝙ ea nobis occul
tat vt ſcꝫ magis mereamur. Vel ſimus ꝓ-
fundi in caritate vt illis qui ſunt in ꝓfun
do terre ſcꝫ mortuis cōpatiamur ⁊ benefa
ciamus vt liberētur ita ꝙ caritas noſtra
ſit ſublimis vſqꝫ ad celum.et ꝓfunda vſqꝫ
ad infernum. Septimo ſuperexcellentem ca-
ritatem xp̄i debemus habere qua cum eſſet
diues in omnibus voluit fieri pauꝑ vt nos
ditaret cum eſſet dn̄s omniū voluit eē ſer
uus vt nos a ſeruitute liberaret cum eſſet
vita ꝑpetua voluit mori vt nos a morte ꝑ
petua liberaret. ¶ Debemus etiam per ex
periētiam ſcire vt pro eius amore fiamus
paupes noſtra paupibus largiēdo. Math.
xix. Si vis perfectus eſſe vende omia que
habes et da paupibus. Fiamus ſerui inguꝫ
religionis ſalubriter ſubeūdo et p̄latis ec-
cleſie humiliter obediēdo.j. Coꝛ.ix. Cum
eſſem liber ex omnibus omniū me ſeruū fe
ci. Et moriamur ꝓ ſalute ꝓximoꝝ ſi eſt ne
ceſſe. Hic cadit exemplum paulini ep̄i no-
lani qui ꝓ filio vidue ſe tradidit in perpe-
tuam ſeruitutem. vades in affricam vt fili
um vidue a ſeruitute liberaret. vt dicit gre
go.in dya. ¶ Tercio nos hortatur ad gra-
tiaꝝ actiones. Debemus em̄ deo intime re
gratiari quia mirabilia nobis fecit. Debe-
mus em̄ deo regratiari ꝓ bonis nature. ꝓ
bonis fortune.pro bonis gratie. Nam na-
turam excellentem nobis dedit vtpote ad
imaginem ſuam factam. Gen̄.j. Faciamus
hoiem ad imagi. ⁊ ſimi.no. Super omnia
bona fortune nos conſtituit ac etiam ſuꝑ
omnes creaturas inferiores. Pſal. Omīa
ſubiecisti ſub pedibus eius. Bona vero
gratie ſunt innumerabilia que fecit nobis
et quotidie facit que omnia enumerare ni-
mis eſſet longum et ideo dimittātur ad pre
ſens. Et ſic ptꝫ de moralitate ⁊ ꝑnter totū.

¶ Dominica.xvi .de euangelio Sermo. XCVIII.

CUm intraſſet ieſus in domum
cuiuſdam principis phariſeoꝝ
ſabbato man.pa.⁊ ip.obſer.e.
Luce.xiiij. Hodiernū euāge-
lium hiſtoriale eſt ⁊ doctrina-
le. Nam in eo narratur quō xp̄us fuit inui
tatus ad qđdam cōuiuium a quodam pha
riſeo et ibi quēdam ydropicū ſanauit. Po
nitur etiam in eo alta doctrina ⁊ vtilis et
neceſſaria. Intrauit em̄ ieſus ad comeden
dum vt amicus.ſanauit vt medicus.docu-
it vt magr̄. Et ſm̄ hoc pn̄s euāgeliuꝫ prin
cipaliter diuiditur in tres ptes. Nā primo
quoddam conuiuium a quodam phariſeo
chriſto exhibitum premittitur. In princi
pio euāgelij. Secūdo miraculū circa quē-
dam ydropicum a xp̄o ſanatum inſerit̄.ibi.
Et ecce quidam homo ydropicus. Tercio
documētum habende humilitatis a xp̄o ſa
lubriter ſubinfertur ibi. Dicebat aūt ad in
uitatos parabo intē.quō primos accubi-
tus eligerēt dicens ad illos. Cum inuitat⁹
fueris. ¶ Primo ergo cōuiuium a quodā
phariſeo xp̄o exhibitum p̄mittitur. Et hoc

eſt qđ dicit. Cum intraſſet ieſus in domū
cuiuſdam prin. pha. Et nota q ipſi phari-
ſei et legiſperiti obſeruabant eum ſcilicʒ ſi
ſabbato curaret et hoc faciebant vt accu
ſarent eum apud pontificem ⁊ apud popu
lum diffamarēt. q legem moyſi violaret
Sed nunquid fuit inuitatus ſolum ad mā
ducādum panem. Ad hoc dicēdum q mos
eſt ſcripture ſic loqui. Vel forte hoc dicit
eo q iudei die ſabbati nihil loquebāt ſʒ in
pcedenti ſero ↄmedēda coquebant. ¶ E
¶ Moraliter autem nota q in hoc euāge
lio ſex cōmendabilia de xp̄o dicūtur cōtra
ſex vituꝑabilia que de phariſeis notātur.
Nam phariſei in ho cōuiuio de ſex repre-
hendi poſſunt ⁊ merito vituꝑari. ¶ Pri-
mum eſt eoꝝ falſa amicicia qꝛ oſtendebant
ſe amicos chriſti et inuitabant eum ad con
uiuia ſua ſicut amicum et inſidiabātur ei ⁊
obſeruabant eum vt poſſent eū accuſare et
vituꝑare. Luce. xxij. Ecce ma. tra. me me-
cum eſt in menſa. Talis eſt amicicia mul-
toꝝ qui alios paſcūt cibis ⁊ carnibus eoꝝ
veſcūtur. Prouer. xxiij. Noli eſſe in cōui-
uijs potatoꝝ nec in cōmeſſatiōibus eorum
qui carnes ad veſcēduʒ cōferūt. Glo. Car
nes ad veſcendum ↄferre eſt in collocutiōe
viciſſim vicia ꝓximoꝝ dicere. Talis ē ami
cicia ꝓditoꝝ. Sic fecit abſolon amon fra-
tri ſuo quē inuitauit ad cōuiuium ⁊ ibi fe-
cit eum occidi. ij. Re. xiij. Talis eſt etiaʒ a-
micicia mundi que cum pocula dat ducit
hominē ad furcas inferni. Contra hoc vi-
tuꝑabile eſt comendabile ex parte xp̄i. ſcʒ
vera amicicia quia ip̄os infirmos infirmi-
tate peſſima ſcʒ peccati et pauꝑes virtuti-
bus que eſt ſumma pauꝑtas non deſerit.
Prouer. xvij. Omni tempe diligit qui a-
micus eſt. Propter hec duo amici mundi
qui ſunt amici ficti cōſueuerūt recedere ab
amico mūdi ſcʒ ꝓpter mala que patitur et
ꝓpter pauꝑtatem quā incurrit. Prouer.
Amici diuitum multi, a pauꝑe autem et ſi
quos habet recedūt ab eo. Sed xp̄us vt ve-
rus amicus nullo tempe recedit. Luce. xi.
Quis ve. ha. ami. ⁊ ib. ad il. me. no. id ē in
ꝓfundo tribulatōnis quia tunc eſt parat⁹
ſuperare. Poeta. Amicus in neceſſitate ꝓbat
¶ Secūdum eſt eoꝝ iniquitas quia ip̄i ple
ni iniquitate ⁊ peccato querūt tranſgreſſi-
onem ⁊ peccatum in eo qui peccatū nō fe.
nec inuentus eſt do. in ore eius. j. Pe. ij.
Contra qđ dicit math. vij. Ypocrita ei. p̄.
tra. de oc. t. Prouer. xxiiij. Ne inſidieris et
queras iniquitatem in domo iuſti. Et hoc
eſt qđ hic dr̄. Et il. obſer. eum. Nota q iu-
dei obſeruabant ꝑſonam xp̄i cum dicebant
in. belzebub principe demonioꝝ eijcit de-
monia. Luc. xj. Item xp̄i ſapiam cum mi-
ſerūt diſcipulos vt caꝑerēt. eum in ſermōe
Math. xxij. Item eius bonitatem vt hic
quia ipſi obſeruabāt eum ſi ſabbato confe-
rat bona ſanitatis. Jo. ix. Non eſt hic ho-
mo. a deo qui ſabbatum nō cuſtodit. Con-
tra hoc ex parte xp̄i eſt ſumma beniuolen-
tia quia ſuis obſeruatorib⁹ benigne loqui-
tur et rōnabiliter oſtendit ſe irrephenſibi-
lem eſſe. Job. viij. Quis ex vobis. arguet
me de peccato. In eodem. xviij. Si male
locutus ſum teſtimoniū ꝑhibe de malo Si
autem bene cur me cedis. ¶ Terciū eſt eo-
rum incōpaſſibilitas. quia paralitico et a-
lijs infirmis quos xp̄us curabat non cōpa
tiebātur ſed curatis inſidiabātur curatōeʒ
calūniantes. Gregori. Vera iuſticia com
paſſionem habet. falſa vero indignationem
Contra hoc ex parte xp̄i eſt vera pietas. qꝛ
cōpaſſus eſt ydropico et in anima et in cor
pore ſanauit eum. Pietas autem mūdi eſt
ſolum circa corꝑa ſed de animabus nō cu
rat. Quia vt dicit aug⁹. Infirmatur ho-
mo et moritur ⁊ omnes amici cōueniūt et
plorant ⁊ adducūt medicos. moritur vero
ſm animā nullus cōpatitur nullus plorat.
nullus ꝓcurat medicum. ¶ Quartum eſt
eoꝝ inſipiētia quia interrogati cū debebant
loqui tacuerūt. Et merito vt dicit beda in
terrogati tacēt qui cōtra ſe dictū quicquid
dixiſſent vident nam ſi dixiſſent licet ſabba
to curare. cur ergo obſeruabant eum. ſi au
tem dixiſſent nō licet. cur ſabbato adequa-
bant ⁊ curabāt pecora ſua cum ſit magis
ſeruile opus ꝙ ſanare infirmū. et ideo ta-
cuerūt neſciētes quid diceret. Eccī. v. Si ē

tibi intellectus reſponde ꝓximo: ſui autem
manus tua ſit ſuꝑ os tuum. Contra hoc
eſt ex ꝑte xp̄i ſumma ſapiētia. quia vidit co
gitatōnes eoꝝ et eis reſpondit et oſtēdit q
in opere caritatis ſabbatū non ſoluebatur
et ad hoc ſabbatum fuit ordinatum vt in
eo homo intenderet opibus caritatis et ꝑ
hoc demonſtrauit q ipſi legem nō intellige
bant et ꝑ cōſequens nō ſeruabant ¶ Quin
tum eſt eoꝝ ſuꝑſtitio ⁊ indiſcreta religio.
quia minima ſummoꝑe obſeruabant ſcilicʒ
baptiſmata calicū et vrceoꝝ. et nō mandu-
care niſi lotis manibus et cetera talia. De
magnis aūt nihil curabāt colantes culiceʒ
camelū aūt degluttientes. Math. xxiij. Ve
vobis ſcribe et phariſei qui mūdatis qđ de
foris eſt calicis et ꝑabſidis. intus aūt eſtis
pleni rapina et immūdicia. q̄ decimatis mē-
tā et anetū et ciminū. et relinquitis q̄ grauio-
ra ſūt legis miſericordiā et iudiciū ⁊ fidem
Hoc vicium valde tangit religioſos ſicut
tunc tangebat phariſeos qui habent con-
ſcienciam ad modū camuri extendētes eam
et reſtringētes ſic placet eis. Contra hoc ē
xp̄ diſcreta religiō qꝛ de magnis multū cu-
rabat. nā in caritate obediētia. miſericordia
et iuſtitia et ceteris virtutib⁹ vſqʒ ad mor-
tē firm⁹ ſtetit. Baptiſmata āt calicū et vr
ceoꝝ et nō lotis manib⁹ māducare et cete-
ras cerimonias q̄ ad rē nihil faciūt mādauit
dimitti. Jo. iiij. Veniet hora qn̄ nec in mō-
te hoc neqʒ hierſumis adorabitis patrem.
ſed eos qui adorant eum in ſpū et veritate
adorare oportʒ et non in vmbra cerimoni
arum. ¶ Sextum eſt vana gloria eoꝝ qui
eligebant primos accubitus in cenis et pri
mas cathedras in ſinagogis et vocari ab
hominibus rabbi. Contra hoc eſt ꝓfunda
humilitas xp̄i quia cum eſſet dn̄s omnium
et verus filius dei in tātum ſe humiliauit
q tanqʒ mendicus inuitatus ad prandium
iuit et humiliter panem comedit. Phil. ij.
Humiliauit ſemetip̄m ⁊c. ¶ Secūdo mira-
culum circa quēdam ydropicū a xp̄o ſana
tum inſeritur. Et hoc eſt. Et ecce quidam
ydropicus erat ante illum. Cyrillus. Ydro
picus metu phariſeoꝝ non poſtulabat pro
pter ſabbatum curari ſed ſolum aſtabat vt
ex aſpectu miſertus eius ſanaret eum. qđ
dn̄s agnoſcens nō poſtulabat ab eo ſi vellet
ſanus fieri ſed ꝓtinus ſanauit eum. Glo.
Ydor aqua nominatur. Vnde ydropiſis
morbus aquoſus eſt ſubtercutaneus de vi
cio veſice natus cum inflatione turgenti et
anhelitu fetido. Et eſt ꝓprium ydropici q
quāto plus biberit. tanto plus ſitit. Et re-
ſpondens ieſus ſcʒ inſidioſis obſeruatorib⁹
et cogitatiōibus eoꝝ quas tanqʒ deus vide
bat. dixit ad legiſperitos ⁊ doctores. Si li-
cet ſabbato curare. i. eſt licitum ſabbato in
tendere opibus caritatis ſine ſabbati vio-
latiōe. Theophilus. In ſua autē interro-
gatiōe deridet eos ſicut anientes. Deo eniʒ
benedicente ſabbatum ipſi ꝓhibent bona
oꝑari in eo. Dies enim que bona oꝑa non
admittit maledicta eſt. At illi tacuerūt ſcʒ
tanqʒ conuicti. Ipſe vero apprehenſuʒ ſa-
nauit ac dimiſit. Et reſpōdens ad illos id ē
cogitatiōibus obſeruatoꝝ ⁊ inſidiatoruʒ. d
Cuius veſtrū aſinus ⁊c. Exemplo ſoluit
queſtionē vt oſtendat eos ſabbatum viola
re in opibus cupiditatis qui eum arguunt
in oꝑibus caritatis violare. q. d. Si vos
non creditis ſabbatum violare in opibus
cupiditatis qđ tamen vere ſoluitis cum ſit
opus ſeruile quātomagis ego nō ſoluo in
opere caritatis cum ſit opus dei et ſpūale.
¶ Moraliter autem ꝑ iſtum ydropicū in-
telligitur auarus ⁊ luxurioſus. Iſta enim
genera peccatoꝝ magnam habent cū ydro
pico cōuenientiam. Ydropicus eīn vt dictū
habet inflatōem ventris ⁊ anhelitum feti
dum et quāto plus bibit tanto plus ſitit.
¶ B. Hec autē tria multum cōueniūt
luxurioſo ⁊ auaro. Nam luxurioſus habʒ
ventrem inflatum id eſt cōcupiſcētiam ac-
cenſam ita q ab ipſa totus vritur ⁊ ita for
titer vritur q non diſcernit inter marem ⁊
feminaʒ qđ diſcernūt beſtie nec aliqn̄ inter
conſanguineos. vt ptʒ de amon qui concu-
buit cum thamar ſorore ſua et abſolon cū
concubinis patris ſui. vt ptʒ. ij. Reg. xvj.
¶ Item habet anhelitum fetidum coram
deo quia tota die carnalia cogitat carna-

lia loquitur et carnalia operatur qui fetet coram deo et hominibus. Omnis em̄ mulier fornicaria abbominabilis eſt vt ſtercus. Joel. j. Cōputruerūt iumenta in ſtercore ſuo. Et eccl. ix. Omnis mulier que eſt fornicaria quaſi ſtercus in via cōculcabit. Unde pena fornicatoꝝ erit quia mittent in ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris fetidi. vt ſicut in carnalibus feturerūt. ita in fetore cruciētur. Apo. xix. Miſſi ſunt in ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris. Unde ſup ſodomitas dn̄s pluit ignem ⁊ ſulphur. vt ſicut in voluptatibus fetebant ita et in fetore et p fetorem punirentur. Apo. xviij. Sicut fecit vobis facite illi. Hic cadit exemplum de illo angelo qui obuiauit vni mulieri lubrice ⁊ ornate et obturauit ſibi nares dicens ꝙ fetebat coram deo et angelis. Et ꝙ luxuria ſic feteat ptꝫ per ſuū contrarium ſcꝫ virginitatem ꝗ valde redolet. cōtrarie em̄ cōtrarias operatōnes habent. Unde dicitur ꝙ vnicornis animal ferociſſimū capitur in gremio virginis. ppter odorem em̄ venit ad virginē puellam a venatoribus in deſertum ductaꝫ ⁊ dormit in gremio eius. et tunc a venatoribus capitur ⁊ ligatur. Similiter filius dei ſentiens odorem virginis glorioſe deſcēdit et dormiuit in vtero eius. ¶ Tercio luxurioſus ē omnino inſatiabilis. Prouer. xxx. Tria ſunt inſatiabilia. infernus et os vulue et terra que nunꝗ ſatiatur aqua. Nō ẽ em̄ homo io actu carnali deficere ſed nūꝗ ſatiari. Iſtum ydropicū id eſt luxurioſum dn̄s ſanat dum apprehendit eum p aliquaꝫ magnam infirmitatem vel p artam penitētiam dum ei gratia penitentiam faciendi a deo cōceditur. Sic apprehendit magdalenam ⁊ reſtrinxit ꝯcupiſcētiam eius. Iſtis duobus modis hoc viciū ſanatur ſcꝫ p infirmitatem p artam penitētiam. De primo eccj. xi. Malicia id eſt infirmitas hore vnius obliuionem facit luxurie maxime. De ſecūdo. ij. Cor. iiij. Mortificationem ieſu xpi in corpibus noſtris circūferētes vt ſcꝫ concupiſcētia extinguatur ſup. ad libidinē. Propterea vt dicit aug⁹. Carnem veſtrā domate ieiunijs. Similiter hec tria ꝯueniūt

auaro. Primo em̄ auarus habet ventrem inflatum. Uenter auari ſunt cellaria ⁊ borrea que ſemp ſunt plena quia expectat maiorem cariſtiam et ideo nō vetera donec ſuperueniāt noua. ps. Promptuaria coꝝ plena. Prouer. x. Qui abſcōdit frumēta maledicetur. Item venter auari eſt inflat⁹ qꝛ diuitias comitatur ſupbia. Unde ſup illud j. thi. vi. Diuitibus huius ſeculi pcipe non ſublime ſapere. dicit aug⁹. Uermis diuitiā ſupbia. Sap. iiij. Diſrūpet illos inflatos. ſ. diuites ⁊ auaros. Nā diuina ſentētia ſicut malleus cōterens petras conteret eos. Et tūc verificabitur illud iob. Diuitias quas deuorauit euomet. de ventre eius extrahet eas deus. ¶ Secūdo auarus fetet. quia ad lr̄am auarus vt augeat pecuniam comedit panem. alea cephas ⁊ malas carnes emit. et omnia putrida comedit. et bibit vinum corruptum ⁊ aceroſum ppter qđ os ei⁹ fetet. ps. Sepulcrū pa. eſt gut. coꝝ. Portas etiaꝫ veſtes mucidas ⁊ vnctuoſas et totaꝫ familiam facit viuere in miſeria. Prouer. xv. Cōturbat domū ſuam qui ſectat̄ auariciam. Fetet etiaꝫ ſpūaliter auarus coram deo et hominibus. Quia vt dicit boe. Largitas ſemp caros facit auaricia vero odioſos. Unde auarū omnes maledicūt ⁊ abhominātur tanꝗ rem fetidam. Multuꝫ fetet auarus qui deum negat ⁊ crucem numi adorat ⁊ aīam ſuam vendit dyabolo et corpus cōſumit et familiam ꝯturbat et ꝓximo nō compatitur. Ecci. x. Auaro nihil eſt ſcelestius et nihil eſt iniquius ꝗ amare pecuniam. Hic em̄ ⁊ aīam ſuam venalem habꝫ. j. Thi. vj. Radix omniū maloꝝ eſt cupiditas. ¶ Tercio auarus ſemp ſitit ⁊ nunꝗ ſatiatur. Eccs. v. Auarus nō implebitur pecunia. Prouer. xx. Sāguiſuge due ſunt filie dicētes affer affer. Sanguiſuga eſt dyabolus qui ſitit ſanguinem humanū. cuius due ſunt filie ſcꝫ concupiſcētia ⁊ auaricia que dicūt ſemp affer affer ⁊ nunꝗ ſatiātur. ¶ Quattuor autēꝫ ſunt rōnes quare auarus bonis mūdi ſatiari nō pōt. ¶ Prima eſt bona mūdi non intrant ad animam vbi eſt deſiderium habēdi. Et ideo homo

quando incipit ditari magis ſitit. quia bona ſibi appropinquat nō tamen intrant vbi eſt deſiderium habendi. Poeta. Creſcit amor nummi quātum ipa pecunia creſcit. Exemplum ſi quis haberet magnā ſitim ⁊ teneret ciatum vini in manibus. quanto magis appropinquaret ad os tanto magis ſitiret ſi non biberet. ¶ Secūda eſt quia diuicie ſunt materia in qua auaricia nutritur. Unde non habent auariciam expellere ſed nutrire. Exemplum ſi quis multa ligna ꝓijcit in fornacem non extinguūt fornacē ſed accendunt. Sic qui plura congregat plus accenditur ad habēdum. Sen̄. Dicis pecuniam perdidi o te felicem ſi cum illa auariciam perdidiſſes. adhuc es felicior qꝛ tāte rei malicia eſt ſubtracta. ¶ Tercia eſt quia diuicie nullam cōueniētiam habent cū anima quia anima eſt ſpūs et diuicie ſunt res materiales. Unde nec implere nec euacuare eam poſſunt. Exemplū ſi quis vellet implere vnam vegetem ſapiētia vel virtutib⁹ nō poſſet. quia in nullo cōueniūt. ¶ Quarta eſt qꝛ aīa facta ad imaginē dei eſt capax ipſius dei et per cōſequēs pfecti boni. Omnia autēꝫ bona mūdi nec perfecta ſunt nec aliquid ſunt reſpectu capacitatis anime. et ideo ipſam implere nō poſſunt. Exemplūꝫ ſi quis vnam domū implere vellet vno grano tritici fantaſticus eſſet. Sic anima ſi totum mundum haberet non poſſet impleri. Solus autem deus qui eſt pfectum bonūꝫ et omnia bona cōtinens replet capacitateꝫ anime. Aug⁹. Feciſti nos domine ad te. et inquietum eſt cor noſtrū donec requieſcat in te. Pſal. Qui replet in bonis deſideriū tuum. Iſtum ydropicum id eſt auarum dominꝰ ſanat dum apprehendit eum id eſt cohibet ⁊ tenet appetitum eius ne tempalia appetat ſed ſuperna. Ubi nota ꝙ circa diuicias triplex defectus in hominibus contingit. ¶ Primus eſt in male acquirendo et talis vocatur cupidus. Cupidus ē qui ſemper inhiat habendis et nunꝗ ſatiatur habitis. Talis habet manum porrectam ad accipiēdum ⁊ p omnem moduꝫ nititur pecuniaꝫ extorquere nihilominus tā

talis expendit. Tales ſunt omnes romani et florentini. qui mirabiliter ſunt cupidi in acquirendo per phas ⁊ nephas ſed multa expendunt. Iſte ſanatur vt dictum eſt cū dominus per gratiam ſuam cohibet appetitum eius ne terrena concupiſcat. Secūdus defect⁹ eſt in nimis tenaciter retinēdo quē quis habet licet nō indebito ⁊ malo modo lucretur et talis vocatur auarus. In quo genere ſunt oēs mulieres quia omnes ſunt tenaces et auare. De huiuſmodi ſunt etiaꝫ quidam homines parui cordis qui nō querunt magna lucra ſed qđ habent tenaciter tenent. In hoc etiaꝫ genere ſunt quidā homīes ſenes quibus deficit calor naturalis et ideo ſunt ſicut miluus dicētes myo myo. Talis curatur p manus apriōem dando elemoſinas. quia cōtraria cōtrarijs curātur. Exēpluꝫ de zacheo qui ſic fuit curat⁹ qui ait. Ecce di. bo. me do pau. Luc. xix. Et tal' ſignificatur p illuꝫ qui habebat manū aridam cui xp̄s dixit. Extende manū tuā. Lu. vj. Sup quo dicit glo. Nil plus valet tali curatōni ꝗ elemoſinaꝝ largitio. Tercius defectus eſt in male expendēdo cū quis cōſumit ſubſtātiam ſuā in ſymbolis ⁊ tabernis et cū meretricibus. puer. xxiij. Uacātibus potibus ⁊ dantes ſymbola ꝯſumentur. Et talis vocatur ꝓdig⁹. Sic ꝯſumpſit ſubſtantiaꝫ ſuā filius ꝓdigus. vt ptꝫ Lu. xv. Tales raro curātur niſi poſtꝗ omnia conſumſerunt. Unde ille filius ꝓdigus poſtꝗ omia ꝯſumpſerat reuerſus ad ſe dixit. quāti mercenarij in do. pa. me. a. pa. Et ſequit̄. Surgā ⁊ ibo ad prēm meū. Uade ⁊ tu fac ſiliter. Pōt etiā ꝯtingere ꝙ aliquis ſit cupidus ⁊ auarus ⁊ ꝓdigus ſimul nō qꝛ ꝓdigalitas ⁊ auaricia ſunt ꝯtraria que eidē ſimul ineſſe nō pn̄t. Et ſic pꝫ ſcōm. ¶ Tercio documētum hūilitatis habende a xp̄o ſalubriter ſubinfert̄. Circa qđ quattuor fac. Primo ꝓponit pabolam de nuptijs ibi. Dicebat autem ad inuitatos pabolam iſtā. Secūdo docet quid fugiēduꝫ ſit in nuptijs. qꝫ primus locus. ibi. Nō diſcū. in primo loco. Tercio quid eligēdum qꝛ locus nouiſſimꝰ. Quarto ſubditur cōis ſn̄ia ⁊ rō vtriuſqꝫ.

ibi quia omnis qui ſe humiliat exaltabitur ¶ Primo ergo ꝓponit parabolam de nuptijs. Et hoc eſt. Dicebat aūt ad inuitatos parabolam iſtā glo. aliquid miſtice ſignificantē. intendens quō rc. i. intelligens ꝛ videns quō ad primos accubitus laborarent Vel intendens perſuadere in doctrina ſua quō debent accubitus in eccleſia eligi. Lra plana eſt. Miſtice autez nota ꝙ nuptie iſte notant vel ſignificāt nuptias ſpūales quas deus in pn̄ti celebrat cum aīa fideli. p fidē em̄ ꝛ dilectōnem anima cum deo deſponſat qȯ fit in baptiſmo. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. In his ergo nuptijs cōiungitur deus anime p fidem ꝛ dilectōnem. Ex qua ꝯiunctiōe triplex bonū ꝓuenire debet qȯ in matrimonio carnali ſſr̄ eſſe debet. ſcȝ bonū fidei. bonum prolis. ꝛ bonū ſacramenti. Bonū fidei ibi debet eſſe ne diabolum adulterū iterꝫ ſuſcipiat vlterius. Sic enim ꝓmiſit in baptiſmo dum fuit xp̄o deſponſata ſcȝ abrenūcio dyabolo ꝛ omnibus pompis eius Sed anima peccatrix frangit fidem ꝛ omni die dyabolum adulterꝫ admitit et xp̄us ſponſus pulſat ad oſtium et intrare non pōt. Apo. iij. Ego ſto ad oſtium et pulſo. Quidam aūt faciūt ſicut mala vxor que recipit virū ꝛ adulterum. Ita tales volunt recipere xp̄um ꝛ dyabolum qȯ eſſe non pōt quia lectus conſciētie noſtre ē valde anguſtus. ita ꝙ ibi deus ꝛ dyabolus requieſcere non poſſunt. Et ſimiliter pallium amoris eſt breue et vtrūqȝ coopire non pōt Yſa. xxviij. Coanguſtatū eſt ſtratuȝ ita vt alter decidat et pallium breue vtrūqȝ operire non poteſt. Bonū prolis debet ibi eſſe vt anima xp̄i bona opa pariat. quia maledicta ſterilis que non parit. j. Thi. ij. Saluabitur autem p filiorꝫ generatōnem id eſt bonorꝫ operum ꝓductōnem. Bonum ſacramēti debet ibi eſſe vt inter ſponſuȝ xp̄m et ſponſam animā diuiſio nunqȝ fiat. ¶ Nā in matrimonio carnali ē triplex vnio. Vna ſcd̄m conſenſum animoruȝ que fit per amorem. Alia ſcd̄m permixtionem corporum. Tercia per indiuiduam cohabitatōem amborum. Sic ꝛ in iſto matrimonio ſpiritualiter xp̄us nobis tripliciter copulatur ſcȝ per amorem. Hiere. xxxj. In caritate perpe. dile. te. ideo attrax. te miſerans. Secundo per nature conformitatez Hebre. ij. Nuſqȝ enim ange. appre. ſed ſemen abra. Tercio p ꝑpetuā nobiſcum habitatōnem. Math. xxviij. Ecce ego vo. ſum om. die vſqȝ ad cōſumatōem ſeculi Et nota ꝙ ab his nuptijs tripliciter homīes expelluntur. ¶ L. Primo ꝓpter defectum pietatis ſicut ille quinqȝ virgines que non ſumpſerunt oleum ſecum per qȯ pietas deſignatur. Math. xxv. Eſuriui et non dediſtis mihi manducare. Et ſequitur Diſcedite a me male. in ignem eternum. Secundo ꝓpter defectum caritatis. Math. xxij. Amice quomō huc intraſti non habens veſtem nuptialem per quā caritas deſignatur. Et ſubditur. Ligatis manibus et pedibus mit. eum in tenebras exteriores. Tercio ꝓpter defectum humilitatis. vt patȝ in hoc euangelio. quia ille qui vult primum locum tenere per ſuperbiam alijs ſe ꝑponendo dicitur ꝙ teneat nouiſſimum locum et infimum. Infimus locus eſt infernus ¶ Secundo docet quid fugiendum ſit in nuptijs quia primus locus. Et hoc eſt. Non diſcumbas in primo loco. ¶ VI. Ubi nota ꝙ aliquis diſcumbit in primo loco tripliciter. Prio in corde ſuo alijs ſe preponendo. Et hoc eſt qȯ dicitur hic. Nō diſcumbas in primo loco id eſt nō extollaris in corde tuo de meritis et ſcientijs alijs te preponendo. Sic diſcumbebat in primo loco phariſeus dicens. Non ſum ſicut ceteri hominū Luc. xviij. Non ſic faciebat abraam dicens. Loquar ad dominū meum cum ſim puluis et cinis. Ubi dicit gregorius. Aperte cernimus in quo loco ſe poſuerat qui ſe puluerem ꝛ cinerem etiā cum deo loqueretur exiſtimabat. Qua ergo pena feriendi ſunt illi qui ad ſumma nō proficiunt et de minimis ſe extollunt. Secundo primatum ambiendo ſicut lucifer. Yſa. xiiij. Similis ero altiſſimo. Quod eſt valde fatuū primatum ambire. Quia vt dicit Auguſtinus. Quāto aliquis eſt in loco ſupiori tanto in periculo maiori verſat

Tercio primatum vſurpādo. Sicut chore ac hor dathan ꝛ abyron. vt pȝ numeri. xvj Iſtud eſt magnū peccatum ꝛ multum diſplicet deo vt patȝ ibidēȝ p penam ſubſecutam. nam chore cū complicibus ſuis igne diuino cōſumpti ſunt. Dathan vero ꝛ abyron cū tabernaculis ſuis et omni familia abſorbuit terra ꝛ deſcenderūt in infernū viuentes. ¶ Tercio docet quid eligēdum eſt qȝ locus nouiſſimus. Et hoc eſt. Recūbe in nouiſſimo loco. ¶ VI. Ubi nota ꝙ locus infimus vel nouiſſimus ꝓpter tria eſt eligēdus. Primo ꝓpter ſecuritatē. Aug⁹. Humilitas in imo eſt. et ideo nō habȝ quo cadat. Secūdo ꝓpter pacem. pflant em̄ venti in alto. locus vero inferior nō eſt ita expoſitus ventis. Yſa. xxxij. Erit quaſi vir q abſcondit ſe a vento ꝛ celat ſe a tempeſtate. Tercio ꝓpter exaltatiōeȝ ſequētem. qȝ deus exaltat eū ꝛ facit ipm ad locū ſupiorem aſcendere. Et hoc eſt qȯ dicit. Amice aſcende ſuperius. Facit aūt deus humilem quintupliciter aſcēdere. ¶ Primo mūduȝ cōtemnēdo ꝛ obliuiſcēdo. Phil. iij. Que retro ſunt obliuiſcēs ad ea que priora ſunt exten. Ibideȝ. Omnia ar. ſum. vt ſter. Secundo carnem ſpūi ſubijciendo. j. Cor. ix. Caſtigo cor meum et in ſer. re. Tercio animū ad ſui conſideratōem colligendo. humilis enim ſolum ſe conſiderat. Hiere. xxxj. Statue tibi ſpeculam Diſcipuli receperūt ſpūmſanctum dum eſſent in ſupiori parte cenaculi. vt ptȝ Actuū. ij. vbi ſolum ſe cōſiderabant. Quarto habitum perfectionis aſſumendo. Math. v. Eſtote perfecti ſicut et pater veſter. ce. perfec. eſt. Quinto ſupna cōtemplādo ꝛ apprehendēdo. Yſa. lviij Suſtollam te ſup altitudinem terre ꝛ cibabo te hereditate iacob patris tui. ¶ Quarto ſubdit rōnem vtriuſqȝ ſcȝ ſupbie ꝛ humilitatis vel depſſionis ꝛ exaltatōnis. que eſt quia omnis qui ſe exaltat aliquo ſupradictorꝫ modorꝫ ſe alijs ꝑponendo vel primatum ambiendo vel vſurpando humiliabit a deo id eſt in oculis dei erit abiectus et vilis in hac vita. et tādem humiliabitur valde in penis inferni. Qui autez ſe humiliat nihil ſe reputando et pompas mundi contemnēdo. ꝛ dignitates renuēdo: exaltabitur coram deo et hic per gratiam et in futuro per gloriam. Eſt ergo humilitas menſura et regula exaltatōnis vt qui multum ſe humiliat multum exaltetur. et qui minus minus. Exempla horꝫ patent in chriſto et in beata virgine et iohanne baptiſta qui ſm gradus humilitatis ſic ſunt exaltati vt xp̄s ſuper omnes. et poſt ipſum beata virgo. et inde iohannes baptiſta qui ait non ſum dignus vt ſoluam corrigiam calciamenti eius. Et intelligimus totum quātum ad deum. quia quātum ad mundum non ſic ſemper euenit imo aliquādo qui ſe nititur exaltare exaltatur. et qui ſe deprimit non ingerens ſe mundanis non exaltatur ſed vilipenditur. Et ſic ptȝ tercium. ¶ Si vis breuius ꝓcedere nota ꝙ tria dn̄s in hoc euāgelio fe it. ſcȝ intrauit curauit et predicauit. Intrauit domum principis phariſeorum curauit ydropicum. predicauit conuiuantibus. Spūaliter intrat ad nos dn̄s vt amicus. curat vt medicus. docet ꝛ ꝑdicat vt magiſter. In primo nota tria. Primo cuius domū intrauit. quia principis phariſeorꝫ id eſt illorꝫ qui principantur et dn̄antur carni et vicijs qui ꝓ amorem ꝛ deſiderium diuiſi ſunt a mūdo. Sap. j. In maliuolam aiam non introibit ſapiētia nec ha. in cor. ſub pec. Secūdo qn̄ intrauit. qȝ ſabbato qn̄ ſcȝ aīa quieſcit a mūdi tumultib⁹ et vacat ſanctis cogitatōnibus ꝛ operibus Iob. iiij. Qn̄ ſolet ſopor occupare hoies ſpūs me pn̄te trāſiuit. Io. xx. Cum eſſet ſero vna ſabbatorꝫ venit ieſus Tercio ad qd intrauit. qȝ ad manducādum panē. de quo Io. iiij. Meus cibus eſt vt fa. vo. ei⁹ qui mi. me. ¶ In ſcd̄o ſſr̄ nota tria q̄ fecit in curatōe illius ydropici. qȝ apphendit eum apphenſuȝ ſanauit ꝛ ſanatum dimiſit. In quibus intelligit̄ triplex gr̄a p quā peccator curat̄. Apphendit em̄ deus pc̄orem p gratiam preuenientem mouendo liberum arbitrium eius ad conuerſionem. Sanat per gratiam ſubſequentem infundendo cōtritiōeȝ. Sanatū dimittit p gr̄am ꝑficiēteȝ

vt proficiat in bonis operibus quouſq3
perueniat ad perfectõnem. Et hec triplex
gratia petitur in oratõne pſentis dominice.
Tua inquit nos domine queſumus gratia
ſemp̱ et pueniat. Ecce p̄rima. Et ſequatur
Ecce ſecunda. Ac bonis operibus iugiter
preſtet eſſe intẽtos. Ecce tercia. Vel appre
hẽdit p̱ grẽ infuſionẽ. Sanat p̱ peccati di-
miſſiõem. Dimittit p̱ plenã ſatiſfactõnem
¶ In tercõ ſimiliter nota tria ſm tria que
docuit de humilitate. Primũ eſt gratiam
p̱fectioni ipſius humilitatis que eſt in oib9
nouiſſimum locũ tenere. et ſe minorẽ oib9
reputare. qd̕ docet ibi. Cũ inuitatus fueris
ad nuptias non diſcũbas in p̄mo loco. Ecci
iij. Quanto maior es hũilia te in omnibus
Scõm ẽ defect9 humilitatis priuacõnis q̄
eſt rubor ⁊ dieccõ ſequẽs ſupbiã qd̕ notat
ibi Ne forte hono. te ſit inui. Ad qd̕ refert
qd̕ dicitur q2 omnis qui ſe exaltat humili-
abitur. Terciũ eſt fructus et vtilitas hũili
tatis poſitõnis. qui eſt aſſenſio et exaltatio
qd̕ notãtur ibi. Sed cũ vocat9 fueris vade
et recũbe in nouiſſimo loco. Ad qd̕ refert
quod dicitur. Quia qui ſe humiliat. exal.
Et ſic patet totum.

Epiſtola ſermo XCIX

Obſecro vos ego vinc. in dño
vt digne am. voca. qua vo. eſ.
ephe. iii. Hec eſt ſcda ps tori9
epſe. ad eph. In qua p̄miſ-
ſa gratiarũ actiõe p̱ bonis ac-
ceptis ſubiungitur exhortatio vt in bonis
acceptis p̱ficiant. Diuiditur aũt p̄ns ep̄la
in quattuor ptes. Primo hortatur ap̄lus
epheſios et nos in illis vt de bono in meli9
p̱cedendo digne debeant ambulare. In p̄n
cipio ep̄le. Secũdo oſtendit modum digne
ambulandi in multiplici virtute conſiſtere
ibi. Cum omni humilitate ⁊ manſuetudine
Tercio hortatur vt ſint ſoliciti vnitatem
ſpũs et caritatis ſeruare ibi. Soliciti ſer-
uare vnita. ſpũs in vin. pacis. Quarto ra-
tionem quare debent in vnitate ſpũs ambu
lare aſſignat ibi. Vnus dñs vna fides vnũ
baptiſma. Primo ergo hortatur vt profi-
ciant de bono in melius dicens. Obſecro
vos ego vinc. in do. vel ma. in domino nõ
obſtantibus vinculis. vel ego vinctus ob-
ſecro vos in dño id eſt p̱pter dñm vt ambu
letis et non ſtetis quia in via non p̱ficere
deficere eſt. vt dicit Gregorius. Ambu-
letis digne vocatõne euangelica qua voca
ti eſtis ſicut dignum eſt ambulare vocatos
ad gratiã et fidem xp̄i. Phil. i. Digne euã
gelio chriſti conuerſamini. Vel ambuletis
digne vocatiõe qua vocati eſtis id eſt ſicut
competit vocatõni vniuſcuiuſq3. i. Co. vij
Vnuſquiſq3 in ea vocatiõe qua voca. eſt
p̱ma. Non enim omnes ad eandem miniſte
rij gratiam vocati ſunt. Et hoc eſt qd̕ infe
rius dicit. Vnicuiq3 veſtrũ data eſt gratia
ſm men. do. chriſti. Et ſic pt3 primũ. ¶ Se
cundo determinat modum quõ ambulãdũ
ſit qui conſiſtit in quattuor ſc3 in humilita
te. manſuetudine. patientia et caritate. Di-
cit ergo. Ambuletis cum omni humilitate
vos inuicem ſubijciendo. Eccĩ. iij. Quãto
maior es humilia te in omnibus. Quia de
us ſuperbis reſiſtit. humilibus aũt dat gra
tiam. Jaco. iiij. Et manſuetudine id eſt cũ
humilitate interius et manſuetudine exte-
rius. Math. xj. Diſcite a me q2 mitis ſum
et humilis corde. Cum patientia. Lu. xxj.
In patientia veſtra poſſidebitis animas
veſtras. Supportantes inuicem in carita-
te. Ro. xvj. Debemus autem nos firmio-
res imbecillitates infirmorum ſuſtinere.
Gal. vj. Alter alterius onera portate. Et
ſic pat3 ſecũdum. ¶ Tercio monet vt ſint
ſoliciti vnitatem ſpiritus et caritatis ſerua
re d. Sic ambulate et ſitis ſoliciti ſeruare
vnitatem ſpiritus. Actuũ. iiij. Multitudi-
nis credentium erat cor vnum et anima
vna. Vnitatem dico exiſtentem in vinculo
pacis. id eſt que exiſtit ⁊ cõſeruatur in vin
culo pacis. Pax enim vnitatem tenet ⁊ cõ
ſeruat ſicut vinculum rem quã tenet ⁊ vin
culat. Propter hoc dicebatur ſupra. ij. ca.
Ipſe eſt pax noſtra qui fecit vtraq3 vnũ. ſ
corp9. et ſic ſitis ſoliciti ſuare vnitatẽ ſpũs
vt ſitis vnũ corpus quãtu3 ad op9 exteri9

Ro. xij. Multi vnum corpus ſum9 in xp̄o
j. Cor. xij. Sicut aũt multa membra vnu3
corpus cum ſint. non poteſt dicere oculus
manui opera tua non indigeo. Et ſitis vn9
ſpiritus interius idem ſentiendo quãtu3 ad
effectum. j. Corin. j. Idipſum dicatis om-
nes et non ſint in vobis ſciſmata. Sicut vo
cati eſtis id eſt ſic ſitis vnum corpus ⁊ vn9
ſpiritus ſicut vocati eſtis non ad diuerſa.
ſed in vnam ſpem vocatõnis veſtre id eſt
in vnam ſpem ſperatam ſc3 ad vitam eter-
nam que vna eſt. quia numus qui eſt mer-
ces vnus eſt omnium. Pſal. Vnam petij
a domino hanc requiram vt inhabitem in
domo dñi. Et ſic pat3 tercium. ¶ Quarto
reddit ratõnem quare debent vnitate3 ſer-
uare dicens. Vnus dominus vna fides ⁊c̄.
quaſi diceret. Sic debetis ⁊ poteſtis vnita
tem ſeruare quia vnus eſt dominus veſter
cui ſeruitis et non eſtis diuiſi per multos.
quod eſſet cauſa vnitatis ſcindẽde. Math
vj. Nemo poteſt duobus dominis ſeruire.
j. Corin. viij. Vnus dominus ieſus xp̄us p̱
quem omnia ⁊ nos per illũ. Similiter vna
eſt fides vobis inſpirata ab illo in qua ei
ſeruire debetis. fides inquã formata et vnũ
eſt baptiſma qd̕ ſuſcipere debetis ad dele-
tionem peccati et infuſiõnem virtutum. qr
non iteratur p̱pter caracterem quẽ impri-
mit. et quia in virtute paſſionis xp̄i datur
que nõ iteratur. Sed potior ratio eſt. quia
eſt contra morbu3 originalis culpe. que nõ
rediit. j. Corin. xij. Omnes nos in vno ſpi
ritu in vnum corpus baptiſati ſumus ſiue
iudei ſiue gentiles ſiue liberi ſiue ſerui. vn9
deus ⁊ pater omniũ. Hic oſtendit q̄ ille do
minus cui ſeruire debemus eſt vnus in eſ-
ſentia et trinus in pſonis. Et hoc eſt. Vn9
deus. quaſi diceret. Iſte dominus cui ſerui
re debetis eſt vnus deus qui eſt pater om-
nium omnia creando et gubernando et cõ
ſeruando qui eſt ſuper omnes qd̕ appropri
atur patri qui a nullo eſt. et per omnia qd̕
appropriatur filio qui eſt ſapientia per om
nia diſcurrens ⁊ attingens. Sap. viij. At-
tingit ergo a fine vſq3 ad finem for. et diſ.
omnia ſua. Et in omnibus nobis qd̕ appro
priãtur ſpũiſancto qui operatur omnia in
nobis. Yſa. xxvj. Omnia opa noſtra ope-
ratus es in nobis. Eſt ergo iſte dñs cui ſer
uire debemus ¶ Deus pater qui eſt ſuper
omnes per potẽtiam p̄ſidendo et eſt deus fi
lius qui eſt per omnia per ſapiẽtiam omia
cognoſcẽdo. et eſt deus ſpũſſanctus qui eſt
in omnibus nobis per bonitate3 nobis gra
tiam infundendo. Et ſic eſt vnus deus in
tribus perſonis. Ro. xj. Ex quo omnia et
per quem omnia et in quo omnia ipſi glo-
ria in ſecula ¶ Moralitas epiſtole. Sicut
pat3 ex dictis. ad duo nos in hac epiſtola
hortatur apoſtolus vt ſc3 digne ambule-
mus vocatione qua vocati ſumus. et vt cõ
ſeruemus vnitatem ſpũs in vinculo pacis
¶ Primo ergo nos hortatur vt digne am
bulemus vocatõne qua vocati ſumus ⁊ di
rigentem viam ad id ad qd̕ vocati ſumus
diuidit in quattuor partes ſc3 in humilita
tem manſuetudinem patiẽtiam ⁊ caritate3
Cuius ratio eſt quia nos ſum9 ad quatuor
vocati. ¶ · Primo et principaliter ad
regnum dei. quod eſt ipſe deus. Quia vt
dicit aug9. Ad hoc creata eſt humana na-
tura vt cognoſceret deum cognoſcẽdo ama
ret. amando poſſideret et poſſidendo frue-
retur. Luce. xiiij. Homo quidam fecit ce-
nam magnam et vocauit multos. Hebre.
iij. Fratres facti vocatõis celeſtis partici
pes. Propter hoc etiam deſcendit filius
dei vt ſc3 ad illam vitam beatam nos duce
ret. Joh. x. Ego veni vt vitam habeant.
Et breuiter omnia que fecit filius dei et in
vita et in morte propter hoc fecit vt ſcilic3
ad regnum dei iremus et vitam eternam
haberemus. Joh. iij. Sic deus dilexit mũ-
dum vt filium ſuum vnigenitum daret. vt
omnis qui credit in ipſum non pereat ſed
habeat vitam eternam. Sola autem humi-
litas eſt via perueniendi ad vitam ſeu ad
regnum dei. et qui aliter vadit potius ca-
dit q̄3 aſcendit. Auguſtinus. Ambula per
chriſti humilitatem ſi vis peruenire ad ei9
eternitatem. Job. viceſimoſecũdo. Qui hu
miliatus fuerit erit in gloria. Prouerbior
viceſimonono. Humilem ſpiritu ſuſcipiet

gloria. Sic ergo qui ãbulat in humilitate digne ambulat vocatõne qua vocatus eſt ad regnum dei. ¶ Secundo ſumus vocati ad iuſticiam regni. Math. vij. Querite primum regnum dei ⁊ iuſticiam eius querite primum regnum dei tanꝗ̃ finem ſecundario iuſticiam eius tanꝗ̃ id quod ducit ad illũ finem. Quia ad regnum peruenire nõ poſſumus ſine iuſticia regni. Math. xvj. Quia ad regnum peruenire non poſſumꝰ ſine iuſticia regni Math. xvj. Si quis vult poſt me venire ſcꝫ ad regnũ abneget ſemet ipſum id eſt vitã carnalem ⁊ tollat crucẽ ſuam id eſt pẽnitẽtiam in qua homo crucifigitur mũdo ⁊ mũdus ei. Gal. vj. Per quẽ mihi mun. cruci. eſt ⁊ ego mun. ⁊ ſequatur me ſ. opibus virtuoſis. Et hec eſt iuſticia regni. Vñ filijs zebedei petẽtibus cõſedere in regno dei interrogati ſunt an poſſent facere hanc iuſticiã ſcꝫ calicẽ paſſionis ⁊ penitẽtie bibere. vt ptꝫ math. xx. Quaſi diceret xp̃us. Si vultis in regno ſedere oportꝫ võ primo iuſticiã regni habere qđ eſt calicem paſſionis xp̃i bibere. Ergo ad hoc ſumus vocati vt carnẽ cũ vicijs ⁊ cõcupiſcẽtijs crucifigamus. Gal. v. Qui aũt chriſti ſunt carnẽ ſuam crucifixerũt cũ vicijs ⁊ cõcupiſcẽtijs. Et vt opa virtuoſa exerceamꝰ Perfectio aũt hoꝝ duoꝝ operũ eſt mãſuetudo qꝛ ſi quis in furore ⁊ ſupbia donaret carnem ⁊ faceret opa de genere bonoꝝ. ſicut multi faciũt non ꝓpter hoc perueniret ad regnũ celoꝝ. Hic cadit exemplũ de illo qui ieiunabat omni ſabbato ad honorẽ virginis et ex hoc efficiebatˀ melancolicus et inpatiens ꝓpter qđ totã familiam perturbabat. Cui apparẽs beata virgo. dixit facias die ſabbati aliquã elemoſinã ⁊ non ieiunes quia hoc ieiuniũ non placet mihi. Similiter cadit exemplum qđ narrat greg. in dyalogo. de illis duabus monialibus q̃ ſeruitorem ſuũ nimis moleſtabãt ⁊ poſt mortem ſepulte ſunt in eccleſia. et dum dyaconꝰ clamaret qui eſt excõicatus exeat eccleſiam videbãtur p̃dicte de ſepulcris exire quaſi eſſent excõicate. Oportꝫ eñ ꝙ opa ducentia ad regnũ ſiue opera in manſuetudine facta

Eccꝗ. iij. In manſuetudine opa tua perfice. Math. xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum. i. manſuetus in opibus exterius et humilis corde interius. In eodem. v. c. Beati mites qm̃ ipi poſſide. terrã. ſ. viuẽtiũ. cꝰ rõ eſt quia opa ducẽtia ad regnũ ſpũſſanctꝰ opatur in nobis qui eſt totus benignꝰ et mãſuetus. Sap. j. Benignus eſt enim ſpiritꝰ ſapientie. In eodem. xij. Quam bonus et ſuauis eſt ſpiritustuus domine in no. Nemo eniꝫ qui opatur bona habet ſpiritũſanctum qui facit eum benignum ⁊ manſuetũ Sic ergo qui ambulat in manſuetudine digne ambulat vocatõne qua vocatus eſt ad iuſtitiam regni. ¶ Tercio ſumus vocati ad tolerandum aduerſa p̃ſentis vite. Luce. x. Ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lupos. Vt per patientiam aduerſorum probemur et purgemur ⁊ perficiamur ⁊ coronemur. Jaco. j. Beatꝰ vir qui ſuffert temptatõnem. quia cum ꝓbatus fuerit accipiet coronam vite. Luce. xxj. In patiẽtia veſtrã poſſidebitis animas veſtras. Sic ergo qui ambulat in patientia digne ambulat. vocatõne qua vocatus eſt ad tolerandum mala p̃ſentis vite. ¶ Quarto cum ſcdm apoſtolum omnes ſumus adinuicem mẽbra corporis miſtici quod eſt eccleſia ſumus vocati vt ſupportemus vnus alterum et ſeruiamus vnus alteri in officio ⁊ ſtatu ſuo in quo deus eum vocauit. Sicut membra corporis naturali dilectõne mutuo ſibi ſeruiunt et ſupportant Nam oculus ſeruit pedi oſtendendo ei viam et pes oculo portando eum et ſtomachus ceteris membris ſumendo cibum pro omnibus. et ſic de alijs. Deus autem poſuit nos in eccleſia eiꝰ tanꝗ̃ membra. vt dicit apoſtolus. vt vnus doceat per doctrinã. alius ſuſtentet per elemoſinam. alius regat per diſciplinam. Vnuſquiſq; ergo in gratia miniſterii qua vocatus eſt debet miniſtrare alijs. Ro. xij. Sicut eniꝫ in vno corpore multa membra habemus. omnia autem membra non habent eundem actum. Et ſequitur. Habẽtes aũt donatões ſm gr̃am q̃ data eſt nobis differentes ſiue ꝓphetiaꝫ ſcdm rõem fidei ſiue miſteriũ

in miniſtrando. ſiue qui docet in doctrina. Sic ergo qui ambulat in hac mutua caritate ⁊ ſupportatõne vt in gr̃a quaꝫ accipit ſeruiat alijs. digne ambulat vocatõne qua vocatus eſt ad vnitatẽ corpis miſtici qđ ẽ eccleſia cuius caput eſt xp̃s. Eph. j. Ipſum dedit caput ſup oẽm eccleſiã que eſt corpꝰ ipſius. Magna eſt gr̃a eſſe mẽbꝝ vnũ talis corpis cuius caput eſt xp̃s. Et ſic ptꝫ ꝙ hec digna ambulatio in quatuor ꝯſiſtit. ¶ P. Et nota ꝙ hec ſilitudo dilectõnis mẽbroꝝ corpis naturalis ad mebra eccleſie qua ſe inuicẽ dñt diligere ſupportare et ſuire ſic mẽbra corpis naturalis attẽditur quãtum ad octo. Primo attẽdit in hoc ꝙ vnũ membrũ non inuidet alteri licet excellat vnũ alterũ et opatiõe ⁊ ſitu. Sic nõ debemus ꝓximo inuidere in quocũq; ſtatu qs ſit. Aug. Auertat deꝰ peſtem inuidie ab animis oim hominũ vicium dyaboli eſt inuidẽtia. ſꝫ habet matrem ſuã ſcꝫ ſupbiam. ſuffoca mr̃em et nõ erit filia. Secũdo in hoc ꝙ vnũ membrũ officiũ ſuũ ſibi non appropriat ſed omnibus cõicat. Sic homo debet cõicare gratiam quã habꝫ ꝓximo ſuo. Ro. v. Neceſſitatibus ſcõꝝ cõicantes. Tercio in hoc ꝙ vnũ mẽbrum ab alio leſum nõ ſe vindicat. Sic debemus parcere nõ reddere malũ ꝓ malo. Quarto in hoc ꝙ infirmiora mẽbra amplius honoramꝰ. j. Coꝝ. xij. Que putamus ignobiliora mẽbra eſſe corpis his honorem abundãtioreꝫ circũdamꝰ Sic ⁊ nos nõ debemꝰ infirmiores deſpicere ſed honorare. Ro. xij. Honore inuicem p̃uenientes Quinto in hoc ꝙ vnũ mẽbrum alteri cõpatitur ⁊ gaudet. j. Coꝝ. xij. Siquideꝫ vnũ patitur mẽbrum cõpatiũtur omnia mẽbra Sic ⁊ nos facere debemus. Ro. xij. Gaudete cũ gaudentibus ⁊ flete cũ flentibus.

¶ Sexto in hoc ꝙ vnũ mẽbrum reputat ſibi fieri qđ fit alteri ſiue bonũ ſiue malum. qꝛ ſi leditur pes lingua cõqueritur ſi ſanatˀ manus regratiatˀ. Sic vnus fideliũ debet ſibi reputare fieri qđ fit alteri. exemplo illius qui ait qđ vni ex mini. meis fec. Math. xxv. Septimo in hoc ꝙ vnum membrum ꝓ alio leſioni ſe exponit vt manus ꝓ capite. vel oculo. Sic nos facere debemꝰ exemplo chriſti capitis noſtri qui ictum quẽ humanum genus merebatur. accipe in cruci ſuſtinuit. Yſa. liij. Propter zelus populi mei pcuſſi eum. Octauo in hoc ꝙ cibum quẽ vnum. mẽbrum recipit omnibus communicat. Sic ⁊ nos bona noſtra temporalia cõmunicare debemus. Actuũ. iiij. Erant illis omnia cõmunia et di. ſin ꝓut cu. op. e. Et ſic ptꝫ primũ. ¶ Secundo nos hortatˀ vt omni ſtudio vnitatem ſpiritus ⁊ corpis miſtici qđ eſt eccleſia in vinculo pacis conſeruemus. ¶ Q. Vbi nota ꝙ in hanc vnitatem conſeruãdam ſex nos inducere debẽt ¶ Primũ eſt chriſti imitatio. Boni eñ filij debent patrem in bonis opibus imitari. Et oẽs boni xp̃iani debent xp̃um patreꝫ ſuũ imitari. Sap. ij. Imitãtur autẽ illum qui ſunt ex parte illius. Chriſtus auteꝫ ad hoc venit in mũdum vt filios dei qui erãt diſperſi cõgregaret in vnũ. Joh. xj. ſcꝫ in vnam fidem. in vnã eccleſiam. et in vnam gloriam. Propriũ enim eſt xp̃o vnire. ſicut ꝓpriũ eſt dyabolo diuidere. Qui ergo diuiſionibus intendũt dyabolum imitãtur ⁊ nõ xp̃um. Ipſe eñ dyabolus primã diuiſioneꝫ inter creatorem ⁊ creaturã ꝑ peccatũ fecit Yſa. xiiij. Ponam ſedem meam in aquilonem. Ipſe diuiſit animã a corpe et homies ab inuicem ꝑ diuerſa litigia ꝑ diuerſos errores ⁊ cultus. Sic ergo qui xp̃um imitantur in vnitate conſiſtunt. ¶ Secundum eſt ſpũſſancti influxio. qꝛ vt dictum eſt nos ſumus mẽbra corporis miſtici qđ eſt eccleſia cuius caput eſt xp̃s. Hec aũt mẽbra vniũtur vni capiti in caritate ſpũſſancti que eſt vinculum pfectõis. vt dꝛ ad col. iij. Sicut aũt ſe habet mẽbꝝ in corpe naturali qꝛ mẽbrũ diuiſum a corpe non põt recipe influxũ virtutis a capite. ita ſe habet mẽbrũ in corpore miſtico. qꝛ homo diuiſus ab vnitate eccleſie ꝑ peccatũ nõ põt recipe influxũ ſpiritusſancti qui a filio dei ꝓcedit qꝛ eſt ſicut mẽbrũ abſciſuꝫ. Et ideo priuatˀ influxu oĩs bõi qđ fit in eccleſia. ac etiaꝫ merito paſſionis xp̃i ⁊ omnes vtutes ⁊ ſacr̃a eccleſie in eo fruſtrantur. Et ad hoc ſignificandum

ſpũſſanctus deſcendit ſup apl'os dũ ipi erãt
corpe et corde congregati. vt pʒ actuũ. ij.
¶ Tercium eſt boni conſeruatio. Quia vt
dicit boeti⁹. Omnis res. omne bonũ. ⁊ om
nis virtus in vnitate cõſeruatur ⁊ tamdiu
ſubſiſtũt q̃diu eſt vna. deficit aũt cum diui
datur. Exemplũ in ciuitatibus ⁊ domibus
et animalibus que omnia tamdiu ſubſiſtũt
q̃diu in vnitate cõſeruẽtur. Quia vt dicit
boe. Omne qđ eſt ideo ẽ q2 vnũ numero ẽ
Nam dicit pbus φ vnũ ⁊ ens conuertũtur
Si ergo volumus bona gr̃e et dona ſpũs
ſancti que nobis deus largitus eſt cõſerua
re opoꝛtʒ φ in vnitate animoꝝ viuamus ⁊
vnũ ſimus omnes in xp̃o. Actuũ. iiij. Mul
titudinis aũt cre. erat coꝛ vnũ ⁊ aĩa vna. ſ.
in dño ¶ Quartũ eſt hoſtilis impugnatio
et de hoſtibus triũphatio Nobis em̃ grã
de bellum inſtat. cum dyabolo mũdo et cũ
carne. Job. vij. Milicia eſt vita hominis
ſuper terraʒ. Eph. Non eſt nobis colluctã
tio aduerſus carnem ⁊ ſanguinem ſup. tm̃
ſed aduerſus principes tenebraꝝ ⁊c̃ Omis
aũt victoꝛia in vnitate conſiſtit Et ideo mi
lites in acie foꝛtitudine vniũtur ⁊ cõſtrin
guntur. Et ꝓpterea antiqui dixerũt φ pal
ma eſt ſignum victoꝛie quia habʒ folia vni
ta ſimul. Et vincens ⁊ ꝓpter victoꝛiam cũ
palma p̃miatur. Si ergo volumus de ho
ſtibus triũphare opoꝛtʒ nos in vnitate ma
nere alias ſuccũbemus omnino. Cuius rõ
eſt quia qui manet in vnitate eccleſie manʒ
in caritate. quia vt dictũ eſt caritas eſt vin
culum omnes fideles vniens. qui aũt ma
net in caritate in deo manet. j. Joh. iiij. Et
ideo tales pugnant non in virtute ſua ſed
dei in quo omnia poſſunt. Phil. iiij. Om
nia poſſum in eo qui me confoꝛtat Sic pu
gnauit dauid et ideo vicit goliam. j. re. xvij
Hic hiſtoꝛiam ¶ Quintum eſt meritoꝝ et
gl'oꝛie augmẽtatio. omnia em̃ opa nr̃a bona
nõ merẽtur eternã gloꝛiã niſi inquãtum in
nitũtur merito xp̃i et gratie ſpiritusſancti
cui p caritatem vnimur. Et ideo ſi volum⁹
gl'am eternã mereri. opoꝛtʒ nos p caritateʒ
et gr̃am ſpũſſancti manere in xp̃o. alias ni
hil gl'e eterne poſſum⁹ mereri. nec aliquem
fructum in vita eterna cõgregare. Jo. xv
Manete in me. quia ſine me nihil poteſtis
facere. qui manʒ in me ⁊ ego in eo hic fert
fructum multuʒ. Unde opa illoꝝ qui ſunt
in hac vnitate diuiſi nihil merentur gloꝛie
eterne. Jo. xv. Sicut palmes nõ põt affer
re fructum niſi manſerit in vite. ſic nec vos
niſi in me manſeritis ¶ Sextum eſt maloꝝ
incurſio. Nam qui extra hanc vnitatẽ mo
rãtur omnia mala incurrũt. Incurrũt eniʒ
moꝛtale odiũ dei. Pſal. Iniquos odio ha
bui. Incurrũt perditiõem bonoꝝ q̃ fecerũt
Incurrũt ptãtem demonũ ⁊ viliſſimã ſer
uitutem vicioꝝ. et tandem incurrũt penas
inferni. Et hoc eſt qđ ait cayn. Ecce eijcis
me hodie a facie tua et ero vagus ⁊ ꝓfu
gus ſup terrã. omnis qui inue. me occi. me.
geñ. iiij. Propter hoc ergo in vnitate ſpũs
ſancti vt ſimus mẽbra xp̃i in vno coꝛpe qđ
eſt eccleſia manere debemus qđ fit quando
pacem habemus ad deum et ꝓximum. Et
ideo in vinculo pacis hec vnitas conſerua
tur. Hebre. xij. Pacem ⁊ ſanctimoniam ſe
quimini cum omib⁹ ſine qua nemo vidbit
deum. Et ſic pʒ ſcđm et cõſequẽter totum

¶ Dñica. xviij. de euãgelio ſermo. C.

Audientes phariſei φ ieſus ſi
lentium impoſuiſſet ſaduceis.
conuenerunt in vnum. Math
xxij. De hac inſidiatõne pha
riſeoꝝ contra chꝛiſtum loqui
tur ꝓpheta in perſona chꝛiſti dicens In
laqueo iſto quem abſconderunt compꝛehẽ
ſus eſt pes eoꝛum. Et ita factum eſt. quia
phariſei volentes chꝛiſtum illaqueare ver
bis et arguere ignoꝛantiam eius ipſi ſunt
illaqueati et ignoꝛantia redarguti. et recto
iudicio dei in furcis quas amon parauerat
mardocheo ſuſpenſus eſt ipſe. Heſter. vij.
Tria vero in hoc euangelio deſcribuntur.
Primũ eſt conuentus phariſeoꝝ. malignã
tium contra xp̃um inſidiatio. In principio

Sexto nos amauit xps amore ... Ioh. 13. cum dilexisset suos in finem dilexit eos idest usque ad mortem quidam autem solum amant tempore prosperitatis eccli. 6. est amicus et socius mense et non permanebit in die necessitatis ... prov. 17. omni tempore diligit.
Secundo debemus proximum amare sicut nos ipsos et ideo qui nescit diligere te, nec proximum diligit recto modo. Aug. ... si nosti diligere te et committo tibi proximum quem diligas sicut te, si autem non nosti timeo ne decipias proximum sicut te, idem. si te diligis quod non diligis iniquitatem quia qui diligit iniquitatem odit animam suam, quomodo ergo diligis iniquitatem quomodo debeas tibi committi proximum tuum quem diligeres ... sicut ... te ipse diligis ... sufficit quod diligas eum quem diligis sicut te. debemus quoque proximum diligere sicut nos ... exponitur. ... hoc mandatum ponitur sicut hic in Eua. ... Beati oculi. in 2°. membro. et sic patet secundum.
Tertio ponitur interrogatio xpi ad fariseos cuius filius esset xps et responsionis eorum improbatio. et sic patet quod in hac parte tria facit.
Primo interrogat eos et hoc est. congregatis autem Pharisseis qui ad tentandum convenerant ocasionem dantes

suae ... volvissent credere suae instructionis ... manifeste enim ostenderunt eis quod ipse erat filius Dei interrogat ergo eos Jesus dicens quid vobis videtur de xpo sive Messias cuius venisse sive venturum esse quem vos ... ut dicit glossa idest quid vobis videtur de illo profeta magno scilicet messia vobis promisso per Moysen Deuteronomio 18. qui debet vos salvare et liberare qui debet esse xps, idest ... gratia et virtute Dei ut Rex vester et sacerdos cuius filius est scilicet secundum carnem idest cuius filius debet esse secundum legem vestram.
Secundo ipsi responderunt et hoc est, dicunt ei David, idest debet esse filius David solum quia messiam ... expectavant nasciturum ex progenie David.
Tertio xps improbat opinionem eorum quam de messia habebant ostendens quod debet esse Deus et homo et non solum homo filius David. et ideo ut dicit glossa non reprehendit ... eo quod dicunt eum filium David ...

filiū Dei nō credunt. et hoc
est ait illis, quomodo ergo si
purus homo sit David in spiritu
scilicet sancto qui mentiri non
potest vocat eum dominum an
q sūt vos ante eum non fuit
Et glossa dicit, Dixit Dominus
Domino meo, istud dicere est
aequalem filium sibi generare
ps. Dns dixit ad me filius meus
es tu ego hodie genuite, dixit ergo
Dns scilicet deus Pater Domino
meo scilicet deo filio qui erat
2 Dominus David non secundum
quod de eo carnem sumere de
bebat sed secundum quod erat
deo Patri semper fuit. Dixit er
go Dominus Pater Domino
filio sede a dextris meis, id est
in aequalitate Deitatis secundum
quod Deus, et in potioribus bonis
Patris secundum quod homo do
nec ponam inimicos tuos &
et attende quod istud, donec, non
tenetur hic exclusive sed inclu
sive. unde nō potest continuatio
nem aliqz sessionis usqz ad sub
iectionem inimicorum tan
tum, sed ponit aeternam con
tinuationem, simile est istud
quod dicitur mathei. i. nō cog
novit eam donec peperit filiū
suū primogenitum

advertendum ergo hic quod xps
in quantum homo fuit minor
in laboribus in mundo iste Do
nec dictū est ei a Patre sede a
dextris meis donec ponam &c idest
donec tibi rebelles subiiciam,
vel subiectione voluntaria
ut credant volentes it̄ 6. et
adorabunt scabellum pedum
eius quē de trahebant illi. Vel
subiectione coacta ut in iudicio punī
atur et sub sint ei. Oportet autem
illum regnare donec ponat inimi
cos sub pedibus eius. Si ergo David
in hac authoritate vocat eum Domi
num quod est secundum divinitatem quod non
posset esse si esset purus homo quomodo
filius eius est. q. d. istud est impossibile
quod secundum eandem naturam sit filius et
Dns. secundum ergo verbum intel
lectum ista sunt omnino repugnantia
relinquitur ergo quod sit filius David se
cundum humanam naturam et sit
Dominus David secundum divinā
naturam, et per consequens patet
quod sit Deus et homo. Et ideo nemo
poterat respondere ei verbum
neqz ausus fuit quisquam ex illo
die eum amplius interrogare.
et sic patet Tertium

interrogāre. Et ſic patz tercium.

De epiſtola. ſermo. CI

Gratias ago deo meo ſemp p vobis. j. Corin. j. Hic incipit prima epiſtola ad corinb. In qua omiſſa ſalutatōe ponit exordiū in quo vt captet beniuolentiam auditoꝝ cōmendat bonos qui erāt inter corinthios et regratiatur deo de multis bonis que eis cōtulerat Et ſm hoc hec epla diuiditur in tres ptes Primo eñ agit gratias deo p gratia data eis gratūfaciēte qua deus eos gratificauit. In principio epiſtole. Secūdo agit gratias p gratijs gratis eis datis. ppter quas coram hominib⁹ gratioſi ſunt facti ibi. Quia in omnib⁹ diuites eſtis in il. Tercio agit gratias p certitudine glorie quam in futuro recepturi erant dei gratiam poſſidētes ibi. Expectantibus reuelatōnem dñi noſtri ieſu xpi. Dicit ergo primo. Gratias ago. ſ. ore corde ⁊ ope deo meo. Deus eſt omniū p creatōem ⁊ gubernatōem ſed eius ſpēaliter p ſpēalez cultum et dilectōnem. Semper p vobis id eſt boꝛis debitis et tempibus conſtitutis. Sic intelligēdum eſt illud. j. Theſ. v. Sine intermiſſione oꝛate in omnibus gratias agite. In gratia dei id eſt ppter gratiam dei. que data eſt vobis per quā ſcʒ grati facti eſtis deo et in filios eius adoptati. Et hoc in xpo ieſu. Et ſic ptʒ primū. Secūdo agit gratias p diuerſis gratijs gratis eis datis dicens. Et gratias ago. ſup. quia in omnibus diuites facti eſtis in illo. id eſt in xpo et p xpum. in omni verbo id eſt in omni genere linguaꝝ vel in omni modo pdicādi ſcʒ mediocribus minoꝛibus ⁊ pfectis. et in omni ſciētia id eſt in intellectu omnium ſcripturaꝝ. et his ita eſtis ditati qꝫ ita teneris ſicut teſtimoniū xpi. hoc eſt de xpo datū a pphetis cōfirmatuʒ eſt in vobis ſcʒ p meam pdicatōnem. i. ita iſta verba ⁊ ſciētiam tenetis de eo qd de chꝛiſto pdicaui ſicut teſtimonijs pphaꝝ cōfirmaui. hoc eſt ſicut illa que de chꝛiſto vobis pdicaui illum teſtificātia teſtificata a pphetis ſunt firma in vobis. ſic ille gratie. foꝛtiſſime confirmate ſunt in vobis. Vbi notādum qꝫ pdicatores confirmāt ſuam pdicatōem teſtimonio ſcripturaꝝ de xpo a pphetis dictaꝝ. Confirmant etiam eam p bonam ⁊ pſeuerātez vitam. Ecc̄j. xxx. Confirma verbum tuum et fideliter age. Deus aūt confirmat p miracula. Mar. xvj. Dño coopante et ſer. cōfir. ſequē. ſig. Et ita diuites facti eſtis in illis gratijs ꝯfirmati ita vt nihil vobis deſit in vlla gratia quin totum habeatis qd ad ſalutem ſpectat. Quia vt di. aug⁹. Multū eſt diues religio xpiana que in xpo omniuʒ poſſeſſoꝛe omnia poſſidet. Hanc aūt habūdantiā meretur abundans humilitas. Ja. iiij. Deus ſupbis reſiſtit humilibus aūt dat gratiam. Et ſic patʒ ſcdm. Tercio agit gratias p certitudine gloꝛie quā habebāt. d. Et gratias ago ſup. p vobis expectantibus reuelatonem dñi noſtri ieſu xpi id eſt quia firmiter expectatis eius aptam viſionem que poſt moꝛtem fidelibus xpi pſtat. Vel reuelatōnem dicit que erit in die iudicij quam impij timent ſed iuſti expectant. Job. xiiij. Cunctis diebus quibus nūc mi. expec. do. ve. immu. mea. Hanc reuelatōez omnis creatura expectat. Qui cōfirmabit Hic oſtendit qꝫ ſecure pñt reuelatōnem filioꝝ dei expectare. Omnis enim in pſeuerantia ꝯfirmatus ſecure expectat. ſed ipos dicit pculdubio confirmādos. ergo ſecure expectare pñt. Ve autem illis qui ex pſumptione vel ex contemptu talem reuelatōez expectant. Amos. vj. Ve deſiderātib⁹ diem dñi. Dicit ergo. Qui cōfirmabit vos ſcʒ ſuper hoc qd dat ſperare in bono faciēdo et cetera ſpe ſine crimine moꝛtali faciens vos eſſe in cauendo a malo ⁊ non ſine peccato veniali et hoc vſqʒ in finem. Et exponit ſe ſcʒ in die aduentus dñi noſtri ieſu xpi. i. quādo xpus in veniet in moꝛte vniuſcuiuſqʒ. Nota ergo qꝫ electi confirmātur a deo in bono faciendo et in cauendo malū. Confirmat autem eos vſqʒ in finem quia mali et ſi ad tempus videntur ꝯfirmati cito ruūt Prouer. xxiiij. Septies in die ca. iuſtus ⁊

peſur. Impij autem cortuent in maluz. Et
ſic pz tercium. ¶ Moralitas. Sicut patz
ex dictis in tota epla aplus inſiſtit gratiaꝝ
actioni agens gratias deo pro gratia gratū
faciente et pro diuerſis alijs gratijs corin-
thijs a deo datis. Duo ergo videamus in
hac epiſtola. Primo quid nos inducit ad
exhibendum deo gratias. Secūdo de quo
et pro quibus maxime ei regratiari debe-
mus. ¶ Circa primū nota ꝙ ſex nos indu
cunt ad regratiandum deo. ¶ Primū eſt
admonitio et exempla ſanctoꝝ. Nam ſicut
dicit phus. Vnicuiqꝫ experto credēduz eſt
in ſua arte. ſicut medico in medicinis. iudi-
ci in cōtractibus. Ars autem ſanctoꝝ fuit
et eſt in cognoſcere vera bona. et cognita a
mare. Math. xiij. Simile eſt regnum celo-
rum ho. ne. querē. bo. mar. Sancti autem
multum inſteterūt gratiaꝝ actioni et nos
monuerūt vt ſimiliter inſiſteremus qꝛ hoc
eſt vnū magnum bonum. ꝓpter qd nos in
ſiſtere debemus ⁊ eis credere ſicut expertis
in gratiaꝝ actione. Bern. Diſce in grās
referendo non eſſe tardus ⁊ ſegnis. diſce ad
ſingula bona gratias agere diligēter conſi-
ra que tibi apponūtur vt nulla dei dona
gratiaꝝ actōne fruſtrētur. Tho. iiij. Om-
ni tempe benedic deum. In duo diuiditur
vita contemplatiua ſanctoꝝ ſcꝫ in oratōēs
et gratiaꝝ actōnem quia ſancti conſiderāt
et ꝓuident bona et mala. prō bonis perſo-
nas gratiaꝝ actio et vox laudis pro malis
ſequitur oratio vt moueāntur ſed melius
eſt. Coloceñ. octauo. Orationi inſtate vi-
gilantes in ea in gratiarum actione.
¶ Secundum ē maxima dei beneficia que
nobis contulit. Decem enim maxima bene
ficia contulit nobis deus. de quibus ſupra
dictum eſt in euangelio hodierno. quere ſer
mone centeſimo. Pro quorū quolibet nedū
pro omnibus debemus ſemper grās exhibe
re nec vnq̄ꝫ a gratiarūactiōe ceſſare. Et at-
tende quanta nobis deus fecit. nam factus
eſt ſeruus vt nos liberaret. factus ē pauper
vt nos ditaret. factus ē humilis vt nos ex-
altaret. factus eſt homo vt nos deos face-
ret. mortuus eſt vt nos viuificaret. deſcen-
dit ad inferos vt nos extraheret. reſurrexit
a mortuis vt nos reſuſcitaret. aſcendit ad
celos vt nos ſecum duceret. O anima mi-
ſera cogita hec dei beneficia et conſurge to
ta in deuotas dei laudes. ps. Lauda anima
mea dominum. Idem. Quid retribuam do
mino pro omnibus que retri. mi. ⁊c. Si de
his vis predicare quere in primo ſermone
de natiuitate domini. xxij. d. ¶ Tercium eſt
tempus in quo deus nos naſci ⁊ venire fe
cit qd eſt tempus gratiaꝝ et miſericordie ⁊
virtute plenū. ij. Coꝝ. vj. Ecce nunc tem-
pus acceptabile ec. nunc di. ſa. Nam ſcrip-
tura eſt aperta et clare videmus opa xpi.
Chriſtus eſt incarnatus et paſſus ex cuius
paſſione mirabilis virtus emanabit. celum
eſt apertum. dyabolus religatus eſt in in-
ferno ꝓpter qd diminuta eſt eius poteſtas
contra nos medicine efficaciſſime contra
omnem morbum ſunt parate indulgentie
magne dantur et gratie mirabiles largiun
tur. Aperta eſt ergo bulla ſummi pontifi-
cis. Cariſſimi hec omnia ante aduētuz xpi
non fuerūt. Et ideo mirabiliter xpiani mo
derni temporis ad gratiaꝝ actōnes tenen-
tur ꝙ omnia hec poſſident. nec tirānoꝝ p-
ſecutōnes patiūtur. ps. Nō fecit taliter om
ni nationi. ¶ Quartum eſt obſequiū om-
niū creaturaꝝ. Nam angelos celum ſidera
quattuor elementa. terrenaſcētia et omnia
alia deus ordinauit in ſeruicium noſtrum
ac etiam ipe filius dei ad lauandum nobis
pedes venit. Pſal. Dñe quid eſt homo ꝙ
memor es eius. Et ſequitur. Omnia ſubie
ciſti ſub pedibus eius. Que omnia conſide
rans dauid ait. Adhereat lingua mea fau-
cibus meis ⁊c. Habemus etiam exempluz
ab animalibus regratiandi deo. Nam ca-
nis mirabiliter eſt fidelis dño ſuo et lingit
eum ⁊ ſtat ad pedes eius. ꝓpter cibum ſo-
lum quē ab eo recipit. Hic cadit exemplū
de leone beati hieronimi. ⁊ leone de quo
habetur in Eſopo. cui quidam extraxit ſpi
nam de pede qui poſtea adductus romam
poſitus eſt cum alijs leonibus ad condem-
natus homines deuorāduz ⁊ victus homo
proiectus leonibus ad deuorādum defenſus

eſt ab eo. ¶ Quintum eſt fructus magnus
Nam recognitio beneficioꝝ dei ⁊ gratiaꝝ
actio pro eiſdem ꝓuocāt deum vt accepta
conſeruet et largiatur maiora. Prouer. xj
Anima que benedicit impinguabit. Bern.
Ad locum vnde exeunt flu. gratiaꝝ reuer-
tuntur id eſt reuerti debent vt iteꝝ fluant
¶ Sextum eſt triplex damnū qd ex in
gratitudine ꝓuenit. Primu eſt quia bona
recepta auferri facit. Ro. j. Qui cuꝫ deum
cognouiſſent nō ſicut deum gloꝛificauerūt
aut gratias egerūt. et ideo euanuerūt ⁊ ob
ſcuratum eſt inſipiens cor eoꝝ. Vnde dicit
augꝰ. qd deus dederat gratis tulit ingratis
Secūdum. eſt quia impedit ne bona gra-
tie vlterius recipiātur. Gre. Nō eſt dignꝰ
dandis qui non agit gratis de datis. Bern
Ingratitudo eſt ventus vrens ſiccans fon
tem pietatis. rorem miſericordie. ⁊ lumen
gratie. Tercium eſt quia ingrati nō ſolum
priuātur bonis ſed etiaꝫ pena multiplici fe
riūtur. vt pz in filijs iſrael. qui magna be
neficia dei nō recognoſcentes in penas va-
rias inciderūt. Sic etiam videmus mō in
hominibus accidere. qui diuerſas peſtilen-
tias patiūtur frequēter ꝓpter ingratitudi-
nem beneficioꝝ dei. Et ſic pz primū. ¶ Se
cundo videamus ꝓ quibus beneficijs ma-
xime deo regratiari debemus. Circa qd no
ta ꝙ et ſi ꝓ pluribus deo regratiari debea-
mus maxime aūt pro bonis gratie ſcꝫ pro
collatiōe virtutum deo debemus aſſurgere
cū multiplici gratiaꝝ actōne. quia illa ſunt
vera et optima bona. Et hoc eſt ꝙ aplus
hic dicit. Gratias ago deo meo ꝓ grā dei
que data eſt vobis. ¶ Vbi attende ꝙ
virtutes excellūt omnia alia bona quātum
ad ſex. ¶ Primo quātum ad ſitum. Nam
virtutes omnes locantur intus in anima
Sunt em̄ omnes virtutes in potētia anime
Nam fides eſt in intellectu. ſpes ⁊ caritas
in voluntate. iuſticia et prudentia in ratio
nabili. fortitudo in iraſcibili. tempantia in
concupiſcibili. Alia vera bona mūdi ſunt
extra animā. Et ideo qui non habent vir-
tutes ſunt omnino vacui nihil habētes. qꝛ
non habent bona in ſe ſed cuſtodiūt bona
vt canis bona dñi ſui. Non habent bona
ſua ſed aliena. et ideo nihil habent. Exem-
plum de rectoribꝰ ⁊ villicis qui nihil ha
bent quāuis habeant p manibus multa bo
na. Apoc. iij. Dicis quia diues ſum ⁊ nul-
lius egeo et neſcis quia tu es miſer et miſe
rabilis paup et nudus. ¶ Secūdo quātuꝫ
ad ꝓprietatem bonoꝝ. Quedaꝫ em̄ ſunt bo
na noſtra vt virtutes. quedam creaturaꝝ
vt diuicie. Sole em̄ virtutes ſunt ꝓprium
bonum hoīs. Et ideo ab eo auferri nō pnt
ſicut nec calor ab igne. nec ſplendor a ſole.
Vnde omnes principes mūdi nō potuerūt
a ſanctis auferre virtutes cū omnibus tor-
mentis ſuis. Ro. viij. Quis nos ſeparabit
a charitate xpi. Et ſequitur. Certus ſum ei
ꝙ neqꝫ mors neqꝫ vita neqꝫ inſtan. ne. fu-
ne. cre. aliqua. po. nos ſepa. a charitate dei.
Et ideo naturalis phus qui euaſerat de in
cendio ciuitatis ſue in qua omnia eius bo-
na fuerant cōbuſta et vxor et filij. interro-
gatus a rege quanta perdidiſſet. reſpondit.
nihil. omnia enim mea bona mecū habeo ⁊
intra me ſunt. Nullo ergo modo virtus po
teſt ſeparari ab homine. ſicut proprium bo
num eius. ſtatim enim ꝙ ſeparatur ab eo ef
ficitur beſtia. ps. Homo cū in honore eſſet
ſcꝫ virtutis. nō intellexit. quia honor eſt re-
uerentia exhibita in teſtimonium virtutis.
comparatus eſt iumentis inſipientibus.
Boe. li. quarto. proſa ſecunda. Ita fit vt
quem videris vicijs transformatū. homīē
non iure vocare poſſis. Et idcirco diuites ī
virtute ſemper et vbiqꝫ ſunt diuites. quia
ſemper et vbiqꝫ habent bona ſua ſecum.
diuites vero mundi nō ſemper et vbiqꝫ ſūt
diuites. quia diuitias ſuas poſt mortem au
ferre non poſſunt. Job. xxvij. Diues cum
dormierit nihil ſecum auferet. Tercio quā
tum ad efficaciam virtutū. Sola em̄ virtꝰ
eſt que bonū facit habentem ⁊ opus eius
bonū reddit. vt inquit phus in ethicis. Et
vt dicit augꝰ. Virtus eſt qua recte viuitur
qua nullus male vtitur. Alia vero bona
vt diuitie ⁊ dignitates et hmōi non ſolum
bonū non efficiūt poſſeſſorem ſed potiꝰ eiꝰ
maliciam manifeſtant. Boe. li. iij. pſa. iiij.

Dignitas collata improbis non ſolum nō efficit dignos. ſed potius prodit et oſtentat indignos. Non ita patuiſſet nequicia nero nis niſi imperator fuiſſet. Et nota hic deteſta bile malum. Quia. vt dicit. Aug⁹. Omnis homo omnia vult habere bona et bonam domum et bonas veſtes. et ſic de alijs. Ani mam vero ſolam non curat habere bonam. Propter qd deberet diſpui. Hic cadit exē plū ſocratis qui cū a rege fuiſſ; inuitat⁹ ad prandium et videret oīa circunſtātia picta et deaurata ſpuit in faciem regis dicens q eis facies eſſet turpior locus in domo ſua

Quarto quātū ad ſocietatē. q2 virtutes ſine alijs bonis mūdi ſunt per ſe ſufficiētes et pfectum bonum. Sed oīa alia bona ſine virtutib⁹ penit⁹ nihil valent. Boe. vbi ſup. Quid in oīb⁹ illis. ſ. in bonis mūdi. niſi rbi tas vtentiu; laudaſ. i. eſt bonus vſus qui a virtute procedit. itaq; non ex dignitate vir tuti. ſed ex virtute dignitati honor accidit Imo omnia alia bona ſine virtute cedunt habentibus in malum. et meli⁹ eſſet eis nō habere. Math. xxvi. Melius ei eſſet ſi na tus non fuiſſet homo iſte. Quinto quātū ad pmanentiam. q2 ſole virtutes pmanent cum homine. nec in vita. nec in morte. nec in proſperis. nec in aduerſis ipſum derelin quūt. Sapi. x. Hec. ſ. virtus venditum nō dereli. deſcen. q; cū il. in foueam Apoc xviij. Opera enim illor ſequuntur illos. Omia vero alia bona derelinquūt hoiem in morte. et frequenter in vita et diuicie et delicie et honores et amici et conſanguinei

Sexto quātum ad meritū. Sola enim vir tus dei q a gratia dei pcedit facit nos mere ri vitam eternam. Omia enim opa noſtra de genere bonor. niſi ſint facta in xtute nō merētur vitam eterna;. Math. vij. Multi dicent mihi in illa die dn̄e nōne in noie tuo pphetauimus et in nomine tuo demonia eiecimus et virtutes multas fecimus id eſt multa opa de genere bonor. Et dicet illis. Amen dico vobis. Neſcio vos. Et ſic pt; totum de epiſtola.

Dn̄ica. xix. de euāgelio. ſermo CII.

Aſcendens ieſus in naniculā tranſfretauit et venit in ciuita tem ſuam. Math. ix. Sicut di cit iohes criſ. Creator rex or bis terre dn̄s. poſtq̄ ſe ppter nos noſtra anguſtiauit carne. cepit habere humanā patriā. cepit ciuitatis iudaice eſſe ciuis parentes habere cepit parētum om niū ipe parens. vt attraheret caritas quos diſperſerat metus Et ideo vt verus homo nauem intrans mare mundi tranſiuit. et vt verus deus paraliticū in anima et corpore ſanauit. Et ſic in hoc euāgelio qddam ma gnum miraculum xp̄i recitatur. Circa qd euangeliſta ſex narrat. Primum eſt xp̄i ad ciuitatem ſua; tranſfretatio. In principio euangelij. Scdm eſt cuiuſdam paralitici ad chriſtū adductio ibi. Et ecce offere. ei pali. iacē. in le. Terciū eſt peccatorū paralitici re laxatio ibi. Vi. aūt jeſus fidem il. dix. pali. cōfi. fi. remit. tibi pecca. tua. Quartū ē ſcri barū et phariſeor cōtra jeſum mala cogita tio ibi. Et ecce quidā de ſcribis dix. intra ſe hic blaſ. Quintū eſt male cogitatōnis cor repbatio. et paralitici in corpe ſanatio ibi. Et cū vidiſſet jeſus cogi. eo. dix. vt qd cogi. ma. in cor. veſtris. qd eſt fa. di. di. t. pec. ꝛc.

Sextū eſt ex miraculo fcō dei glorificatio ibi. Videntes aūt tur. ti. et glo. cum

Pri mo ergo ponitur xp̄i ad ciuitatem ſuā trāſ fretatio ibi. Aſcendens ieſus in na. tranſf. ſc; de terra gereſenor et venit in ciuitatem ſuam ſc; capharnaū. vt habetur in marco Chriſ. Ciuitatem ſuam hic capharnaū di cit. Alia em̄ eum ſuſcepit naſcēte; ſc; beth leem. Alia aūt nutriuit ſc; nazareth. Aliā vero habuit cōtinue habitāte; ſc; caphar naum. Capharnaum ergo ieſus pdicatione inhabitatiōe et miraculis q̄s plurimis illu ſtrauit. ppter que omnia ciuitas ieſu dicta eſt. Lu. iiij. Quāta audiuimus facta in ca pharnaū ꝛc.

Miſtice aūt per nauicula; iſtam quā xp̄us aſcendit et in qua tranſfre tauit mare id eſt amaritudines huius mun di. ad redeūdum in ciuitatem ſuam ſc; ca pharnaū celeſtem. crux xp̄i deſignatur. per quā et in qua xp̄us tranſiuit de hoc mundo

ad celum per quod crucem penitentia designatur mat. 16. si quis vult venire post me et tollat id est penitentiam et ideo si volumus ad civitatem nostram redire s. Capharnaum celestem que nostra dicitur [illegible] nobis de betur oportet quod in [illegible] naviculam istam s. penitentiam et in ipsa transeamus mare mundi. Significatur autem per navem crux Christi et peni tentia multiplici ratione. Primo ratione indigen tie quia sicut necessario existens in mari si vult ad portum venire indiget navi ita nos existentes in hoc mundo quod est mare tem pestuosum indigemus cruce penitentie alias in mari perhibemus [illegible] nisi penitentiam [illegible] Baptizans penitentiam agite [illegible] 3.

Secundo ratione figure est enim navis apta et lata superius et stricta et clausa inferius. sic crux penitentie debet esse stricta et clausa versus terram quia ex terra resolvuntur vapores, id est mala desideria que corrumpunt affectum et ne bule que obnubilant intellectum et frigus [illegible] constringit affectum, solum in parvulo [illegible] crux penitentie tangere terram sicut crux Christi [illegible] fixa est terre in modico foramine quia pe nitens solum vite necessaria debet recipere [illegible] Thimot. 9. debet autem esse apta et lata su perius versus celum et rebus celestibus inhiet et [illegible] ad introitum [illegible], quia in penitentia [illegible] valde [illegible] ad eo [illegible]. et ideo [illegible] ponit [illegible] quantum penitens sperat in deo [illegible], ad Philip. 4 omnia possum in eo [illegible]

Quarta eſt celum ad qd debet ire per deſi-
derium ⁊ affectionem. Phil.iij. Noſtra cō
uerſatio in celis eſt. Ibi eniȝ eſt pater no-
ſter.ibi ſunt pdeceſſores noſtri. ibi eſt omē
bonum noſtrū.et ideo ibi debet eſſe cor no
ſtrū .math.vi. Ubi eſt theſaur⁹ tuus ibi ē
et cor tuū. ¶Sexto ⁊ vltimo ponit ex mi
raculo facto dei glorificatio quia vidētes
turbe miraculum factum timuerūt ſcȝ ti-
more reuerētie et filiali et glorificauerunt
deum qui dedit poteſtatem talem homib⁹
id eſt qui dedit hoīb⁹ ꝓphetam magnū ha
bentem poteſtatem talis faciēdi ſcȝ ſanādi
homines in anima ⁊ corpore. Et ſic patet
ſextum et conſequēter totum.

¶De epiſtola ſermo. CIII.

Renouamini ſpū mentis veſtre
Eph.iiij. Apl'us in hac epiſto
la ad quattuor nos hortatur.
Primo vt mente renouemur
nouū homiem induentes. In
principio epiſtole. Secūdo vt mendacium
deponamus veritatem loquētes ibi. Pro-
pter qd deponētes men.loqui.veri. Tercio
nos hortatur ad iram per zelum in ira ſim
pliciter non peccātes.ibi. Iraſcimini ⁊ no
lite peccare. Quarto vt furtuȝ declinem⁹
labores manuū exercentes ibi. Qui fura-
batur iam nō furatur ¶Primo ergo nos
hortatur vt mente renouemus dicēs. Re-
nouamini ſpū mentis veſtre id eſt renoua-
mini non extra tātum vt multi faciunt in
pannis ⁊ hmōi ſed intus ſcȝ ſpū mentis ve
ſtre.intranſitiua eſt ꝯſtructio id eſt ſpū qui
eſt mens veſtra vel ſpūſancto mētis veſtre
habitatore.Et attende ꝙ dicit renouamini
quia quātūcūqȝ homo ꝑfectus ſit ſemper
debet reputare de nouo incohare.eccī.xviij
Cum cōſummauerit homo tunc incipiet.
Pſal.Et dixi nunc cepi.Et ad cuius imi-
tationem debet eſſe hec renouatio.oſtendit
cum ſubdit.Et induite.quātum ad conuer
ſationem exteriorem per imitatōem.nouū
hominem id eſt xp̄um nouo modo cōceptū
et natum. Ro.xiij. Induimini do.ie.xp̄m.
Hunc induit quicūqȝ virtutes induit.gal.
iij. Quicūqȝ in chriſto baptiſati eſtis xp̄m
induiſtis. Sic mulier illa quā ioh.in apoc.
vidit induta erat ſole. Induite dico nouū
hoiem qui ſm deum creatus eſt.nō ſm car
nem.j.Cor.xv. Primus adaȝ de terra ter
renus.ſecūdus de celo celeſtis.quia virtus
formatiua corporis xp̄i fuit celeſtis ⁊ diui
na et non terreſtris et humana. Et in quo
debet eſſe hec renouato facta ad imagineȝ
xp̄i oſtēdit cum ſubdit. In iuſticia ſcȝ ope
ris et ſanctitate veritatis id eſt in vera ſan
ctitate mentis vt ſitis iuſti in opere.et ſan
cti in mente. Uel in iuſticia quātum ad ali
os.et in ſanctitate veritatis quātum ad vos
vt ſcȝ ſitis ſine ſimulatōne ypocriſis. Leui.
xix. Sancti eſtote qm̄ ego ſcūs ſum. Et no
ta ꝙ duplex eſt renouatio mentis que fit in
pn̄ti ꝑ virtutum opera.et corꝑis que fit in
futura in corꝑorū reſurrectione. De prima
loquitur hic apoſtolus. Item nota ꝙ no-
uus homo eſt xp̄us et vetus homo dr̄ adā
Item nouus homo dicitur anima quia de
nouo creata. et vetus homo dicit caro. qr
a veteri adam traducta. ¶R. Ubi nota
ꝙ anima dr̄ ſeneſcere ꝑ peccatum.ꝑ ſimili-
tudinem. Et hoc ptȝ quātum ad quattuor
Primo quia ſicut ſenium incuruat corp⁹.
ita peccatum incuruat animaȝ ad terrena.
ita ꝙ celeſtia nō poteſt reſpicere. Nam ter
rena cogitat deſiderat loquitur et operatur
Pſal. Miſer factus ſum ⁊ curuatus ſum
vſqȝ in finem. Ideȝ. Oculos ſu.ſta.decli.
in ter. Secundo quia ſicut ſenium debili-
tat viſum.et quandoqȝ excecat vt patet in
yſaac. Sic peccatum excecat animam. Nō
enim videt peccator gladium dei ſuper ſe
euaginatum nec videt dyabolum ſe trahen
tem ad furcas inferni nec videt ſe nudum
in omnibus bonis ſpoliatum et vere ꝑ om
nia et totaliter ē cecus. Pſal. Oculos ha
bent ⁊ non videbunt. Et nota hic de hely.
de quo dicitur ꝙ non poterat videre lucer
nam dei anteꝙ̄ extingueretur .j. Regū. iij.
Sic peccator nihil clarum poteſt videre.
ſed ſi quid eſt male fumigans illud videt.

Peccatoꝛ eſt ſicut noctua que nihil videt
niſi in tenebꝛis. Job.iij. Dilex.ma.tene.q̄
lu. Tercio q2 ſicut ſeniū debilitat aud.tum
et omēs potētias anime oꝛganis alligatas.
ſic peccatū aiam ⁊ omnes potētias eius ad
omne opus bonū ligat ꝙ nec audire verba
dei nec amare vera bona.nec recoꝛdari be
neficioꝝ dei.nec ire ad ſanc.a loca.nec ope
rari virtuoſa poteſt. imo omnia hec faſti
dit ſicut homo ſatur cibum. Numeri.xxj.
Anima noſtra nauſeat ſup̱ cibo iſto leuiſ.
Quarto quia ſic ſola auaricia iuueneſcit
in ſene.ſic ſolum peccatū iuueneſcit in pec
catoꝛe.pſa.lxv. Puer centū an.mo. Pec
catoꝛ habet multa tempa in hac etate ſed
in ſenſu eſt valde puer. Cōtra qd̄ dr̄.j.coꝝ.
xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus ſed mali
cia p̱uuli eſtote. Ab hac ergo vetuſtate hoꝛ
tatur nos apl̄s vt renouemur dicens. Re
nouamini ſpū mentis veſtre. ❡ L. Mo
raliter aūt exponēdo nota ꝙ renouari de
bemus ſm̄ ſex ſpēs renouatōnis que in cre
aturis inueniūtur. Pꝛima renouatio fit p̱
ignem.ſicut ferꝛū renouatur ab erugine et
aurū ⁊ argētum p̱ ignem ꝓbantur ⁊ reno
uātur.ſic renouatur hō in igne tribulatōis
Sap.iij. Tanq̄ auꝝ in foꝛnace ꝓba.il. Tri
bulatio vocatur ignis q2 ſiles auro ⁊ argē
to purgat.ſiles vero palee incinerat ⁊ deni
grat. Quidam aūt videntur argētum ⁊ nō
ſunt et ideo ignem tribulatōnis nō ſuſtinēt
Hiere.vj. Fruſtra cōflauit conflatoꝛ.mali
cie eoꝝ non ſunt ꝯſumpte. argētum reꝓbū
vocate eos quia dn̄s ꝓiecit illos. Melioꝛ
ꝓba que poſſit fieri de argento fit p̱ ignē
Sic eſt in hoībus qui optime ꝓbantur in
tribulatione. Ecc̄i.ij. In igne ꝓbatur auꝝ
et argētum.hoīes vero in camino humilia
tionis. Job.ij. Mitte manū tuam ⁊ tange
os eius ⁊ carnē.⁊ tunc videbis ꝙ in faciē
benedicat tibi. Nota hic ꝙ deus facit ſicut
aurifex ⁊ campſoꝛ qui aliq̄n foꝛtiter ꝓbat
aurū ſcꝫ p̱ ignem.aliq̄n leuiter ſcꝫ ad pago
nem. Sic facit deus q2 quo daꝫ acriter pꝛo
bat p multas tribulatōes vt pfectos quoſ
dam leuiter id eſt p paucas tribulatōes vt
impfectos. ❡ Secūda renouatio fit in ſer

pente qui cum ſenuerit et ꝓpter duriciem
pellis non pōt ſe bene vertere abſtinet.xl.di
ebus.deinde ingrediens p̱ artū foꝛamen pel
lem veterē ibi relinquit. Ad hanc pꝛudētiā
xp̄us nos hoꝛtatur. math.v. Eſtote inquit
pꝛudētes ſicut ſerpentes. Debemus aūt in
hoc ſerpētis pꝛudētiam imitari.vt carnem
nr̄am p̱ abſtinētiam eſce ⁊ potus maceran
tes in artū foꝛamen penitētie ingrediamur
q2 arta eſt via q̄ ducit ad vitam.math.vij.
Ubi totā pellem veterē pcc̄oꝝ deponentes
in nouē creaturam trāſeamus. q2 niſi quis
renatus fuerit denuo nō pōt videre regnū
dei. ioh.iij. Et ſicut mō geniti infantes lac
puritatis bibamus ſapiduꝫ pluſq̄ manna.
Can̄.v. Bibite cariſſimi ⁊ inebꝛiamini.j.
pe.ij. Sicut mō geniti infantes ſine do.lac
concu. ❡ Tercia renouatio fit in aquila.
pſal. Renouabitur vt aquile iuuētus tua.
Ubi dicit gloſa Aquila dū ſenio grauatur
vnco roſtri immoderate creſcente non pōt
os apire ⁊ cibum capere. Unde langueſcit
Sed quodam naturali mō collidit roſtruꝫ
ad petram.et eximit onus roſtri quo cibuꝫ
capere impediebatur. et tunc redit ad cibū
et omnia repantur ei vt fiat iuuenis. In
quo datur nobis exempluꝫ vt roſtrum no
ſtrū id eſt aſpectuꝫ mentis noſtre qui eſt to
tus incuruatus ⁊ reflexus ad terꝛam.ita ꝙ
ei celeſtia n̄ ſapiāt.pcutiamꝰ ad petrā xp̄m
id eſt ꝯſideremꝰ ip̄m quāta ⁊ qualia nobis
dedit.⁊ tūc ex tali pcuſſiōe ꝯſideratōnis ad
petrā xp̄um.accēdetur ignis diuini amoꝛis
in nobis.pſal. In meditatōe mea exar.ig.
et talis ignis ſp̄m mētis nr̄e renouabit.pſal
Emitte ſp̄m tu.⁊ crea. q2 ignis diuinus eſt
et renouabis fa.ter.id eſt aīe.⁊ tunc aīa ci
bū ſuū ſpūalē ſumet et oīa carnalia renuet
Augꝰ. Guſtato ſpiritu deſipit omnis caro
❡ Quarta renouatio fit in ceruo. Pſal.
Sicut ceruus deſiderat ad fontes aquaruꝫ
Ubi dicit gloſa. Ceruus dum grauatur ſe
nio creſcentibus pilis ⁊ coꝛnibus. ſerpēteꝫ
haurit naribus quo hauſto veneno eſtuat
vn̄ fontē ad bibēdum ardētiſſime deſiderat
et cū multū biberit pilos ⁊ coꝛnua deponit
In quo datur nobis exemplum ꝙ dū gra

uamur pilis id eſt paſſionibus carnis q̄ ex
carne veteri oꝛiūtur.et coꝛnibꝰ id eſt digni
tatibus mūdi que valde grauant animā.et
ad terꝛam depꝛimūt ⁊ ſuis punctionibꝰ vul
nerant. debemus reſpicere ſerpētem in pa
lo crucis ſuſpenſuꝫ et eius venenū id eſt ve
nenoſa oppꝛobꝛia ⁊ toꝛmenta haurire ⁊ bi
bere.per iugem memoꝛiaꝫ ex cuius hauſtu
in nobis virtus calefactiua generabitur.et
quedaꝫ virtus que deſiccabit in nobis om
ne deſiderium carnalium ⁊ mūdanoꝝ. et ſic
deſiccatis carnalibus ſitiemus et bibemus
aquā diuine gratie ſalutaris. Joh.vij. Si
quis ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Et tunc ab
renūciabimus coꝛnibus id eſt honoꝛibus ⁊
dignitatibus mundi. quia ſi quis bene con
ſiderat crucifixum perpendet quoniā digni
tas mundi eſt cōtemnenda. Nam cui pꝛius
acclamatū eſt vt deo oſanna in excelſis nūc
maledicitur vt ſeductoꝛ. Mathei.xxviij.
Uah qui deſtruis templuꝫ dei.⁊c̄. Et cui
pꝛius ꝓſternebant veſtimenta in vis. ecce
ſuis exuitur ⁊ ſoꝛs ſup̱ ea mittitur Et mul
ta alia conſiderātur in cruce ꝓpter que ho
noꝛ ⁊ dignitas mūdi ſunt penitus cōtemnē
da. Per talem etiaꝫ aſpectum pili id eſt vi
cia carnalia.et cornua id eſt ſup̱bia ⁊ vicia
ſpūalia deponūtur.q2 de cruce manat vir
tus omnē moꝛbum peccati ſanans dum ti
riacam in cruce factam ſumimus que om̄e
venenū peccati expellit. Et tunc ſic renoua
ti et in crucifixum tranſlati incipiemus ha
bere vera coꝛnua id eſt verum honorē qui
conſiſtit in poſſeſſione virtutum. Quia vt
dicit ph̄us. Honoꝛ eſt reuerentia exhibita
in teſtimonium virtutis. Honoꝛ vero mū
di eſt in panno ⁊ in equis. Hoc figuratum
eſt nume.xxj. vbi dn̄s mandauit ꝙ quicūqꝫ
grauaretur punctōne alicuius veneni debe
ret reſpicere ſerpētem eneū in palo ſuſpen
ſum qui figurabat xp̄m ❡ Quinta renoua
tio fit in accipitre que fit ſingulis ānis De
qua dr̄ iob.xxxix. Nūquid p̱ ſapiētiaꝫ tuā
plūeſcit accipiter expādēs alas ſuas ad au
ſtrū. In quo datur nobis exēplū ꝙ frequē
ter debemus expandere alas noſtras ad au
ſtrum id eſt gratias ⁊ beneficia data nobis

a deo.debemus ad bonitatem dei referꝛe.a
qua omnia bona ꝓcedunt.q2 auſter eſt ven
tus ꝓductiuus ⁊ generatiuꝰ bonoꝝ. Ja.j.
Omne datū optimū ⁊ om̄e do.pfec.deſur.
eſt. Et in tali renouatiōe flat in nos auſter
id eſt ſpūſſanctus qui omnes pennas id eſt
gratias renouabit eas melioꝛādo ⁊ nouos
effectus p̱roducere faciendo. Math.xxv.
Omni habenti dabit ⁊ abundabit. Quā
do autem homo gratias quas habet ad dei
bonitatem non refert nec de eis deo regra
tiatur perdit pennas veteres ⁊ nō recipiet
nouas ⁊ non renouabitur vt accipiter. Sic
perdidit eas lucifer qui ad deum non retu
lit bona ſua.⁊c̄. ❡ Sexta renouatio fit in
fenice que in nido ſuo ligna arida ⁊ aroma
tica congregat ⁊ alis ſuis ignem cōcutiens
ſeipſuꝫ comburit et ex eius cineribus auis
ſue ſpeciei ꝓcreatur. In quo ſignificat re
nouatio que in reſurꝛectione fiet.quia ſi in
nido noſtre carnis in quo habitamus con
gregauerimus ligna aromatica id eſt opera
ſancta que redolent coꝛā deo.in quibus eſt
accenſus ſpūſſancti ignis. tunc ex ciner ibꝰ
illis id eſt p̱ virtutem illoꝝ opeꝝ reſurgent
glorioſa coꝛpoꝛa noſtra.j.coꝝ.xv.c. Semi
natur in ignobilitate ſurget in gloꝛia. Ad
idem vadit renouatio que fit in ſeminibus
que in terꝛa moꝛtificātur ⁊ virentia reſur
gunt.quia ſi in cruce penitētie moꝛtificaue
rimus mēbꝛa noſtra et moꝛti fuerimus mū
do.reſurgemus in magna gloꝛia per omnia
feliciter renouati. Phil.iij. Saluatoꝛē ex
pecta.do.ie.xp̄um qui refoꝛma.coꝛ humi.
no.ꝯfigu.coꝛ.claritatis ſue. Et ſic patꝫ pꝛi
mū. ❡ Secūdo nos hoꝛtat vt mendacium
deponamꝰ veritatē loquētes.d. Sic dixi ꝙ
nouus hō aſſumēdus eſt ⁊ p̱ ꝯn̄s vetus de
p̱onēdus.ꝓpter qd̄ deponētes mēdaciū.qd̄
ad veterē hoīeꝫ p̱tinet loq̄mini veritāteꝫ
vnuſquiſqꝫ ꝓximo ſuo.i.oēs.et huiꝰ rō eſt
q̄m ſumꝰ inuicē mēbꝛa.i.oēs ſumꝰ frēs et
filij vnius dei ⁊ maxime xp̄iani ſunt mēbꝛa
vnius capitis ieſu xp̄i.et ideo eis maxie ꝓ
hibet ne ſeipſos p̱ mēdaciū fallāt adinuiceꝫ
❡ M. Debemus autem cauere a menda
cio et loqui veritatem maxime ꝓpter tria.

Primo quia mendaciũ totam ſocietatem
humanam deuaſtat et mercatõnes ⁊ iudi-
cia ⁊ punitiões et premia. Quia ꝑ menda-
cium emptores decipiũtur. iudices verita-
tem non poſſunt inquirere. ⁊ ꝑ conſequens
inſontes plectũtur rei euadunt. Per veri-
tatem autẽ fidelitas ſocietatis humane cõ
ſeruatur. nullus decipitur. veritas indagat
et vnicuiqꝫ ſm opera ſua retribuit. Pro-
pter qd dicitur ꝓuer. viij. c. Veritatẽ me
ditabitur guttur meũ et labia mea deteſta-
būtur impium. Phus. Duobus exiſtẽtibꝰ
amicis ſanctum eſt ꝓhonorare veritatem.
Dicitur de ſaracenis ꝙ ſuꝑ omnia deteſtã-
tur mendacium. Saraceni etiã multũ ſunt
reales in verbo. Secũdo quia mendacium
reddit hoiem odioſum deo ⁊ hoibꝰ. Eccĩ.
xxv. Tres ſpecies odiuit anima mea et ag
grauor valde anime illoꝝ. pauperẽ ſuꝑbũ
diuitem mendacem et ſenem fatuũ ⁊ inſen-
ſatum. In eodem. ix. Terribilis eſt in ciui-
tate ſua homo linguoſus. Homo linguoſꝰ
multa mendacia loquitur. Tercio qꝛ men-
dacium occidit animã ⁊ ſeꝑat a deo. Sap. j
Os qd mentitur occidit animã Ecõtra ve
ritas a morte liberat. Job. viij. Cognoſce-
tis veritatem et veritas liberabit vos. et ſic
patꝫ ſcdm. Tercio hortatur nos ad iram ꝑ
zelum et ne ꝑ iram offendamus dicẽs. Ira
ſcimini ſuꝑ. peccatis. Gloſa. In hac enim
ira eſt ꝑfectio. Unde de moiſe dꝛ exo. xxxij
ꝙ cum appropinquaſſet ad caſtra ⁊ vidiſſꝫ
vitulum ⁊ choros iratuſqꝫ valde ꝓiecit de
manu tabulas ⁊ confregit eas. j. mach. ij.
dicitur de mathathia ꝙ cum vidiſſet iudeũ
imolantẽ accenſus eſt furor eius ſm legis
zelum et trucidauit eum. Similiter phine-
es videns ſcortãtem cũ madianitide ingreſ
ſus eſt lupanar et ꝑfodit ambos ſimul virũ
et mulierẽ in locis genitalibus. nume. xxv
ca. Hac ira iratus fuit xp̄us quãdo facto
flagello de funiculis eiecit ementes ⁊ ven-
dentes de templo. vt patꝫ ioh. ij. Hec voca
tur ira ꝑ zelum. In tali autem ira excedit
homo frequẽter in nimis aſpere reprehen-
dendo ⁊ corrigendo. et ideo ſubdit. Et noli
te peccare moduꝫ ſcꝫ in iracũdia excedẽdo

quia in teipſo peccas quem cõturbas. et in
alio quẽ immoderate exaſperas. Eccĩ. viij.
Non incendas carbones peccatorũ argu-
ens eos. Et ſi contingat iraſci aliquãdo im
moderate tamen ſol nõ occidat ſuper iracũ
diam veſtram id eſt cito deponatis. Geñ.
xlix. Maledictus furor eorum quia perti-
nax. et indignatio eorũ quia dura. Vel ali-
ter vt dicamus ꝙ hic prohibet apoſtolus.
ne in ira offendamus dicens. Iraſcimini ⁊
nolite peccare. q. d. Intus tolerẽs qd vita-
ri nõ poteſt. Sed de ira nõ veniatis in actũ
peccandi. Si ergo ſurgit motus animi qui
iam propter penam peccati non eſt in pote
ſtate noſtra ſaltem ei non conſentiat ratio.
Permittit quidem aplus iraſci qd eſt hu-
mana temptatio ſed prohibet iram ad effe-
ctum ducere in quo eſt peccatum et maius
eſt peccatum ſi ſol ſuper iracũdiam occidat
id eſt ſi diu teneatur Et hoc eſt qd dicitur. j
coꝝ. j. Temptatio vos nõ apprehendat niſi
humana Et qui ſic tenet iram cor dyabolo
aperit et dat ei locum intrandi ad ſe ⁊ ſecũ
habitandi. Nolite ergo locum dare dyabo-
lo in ira manẽdo. Et ſic ptꝫ ꝙ ad iram ꝑ ze
lum nos hortatur et ne in ira peccemus de
hortatur. Et ſic ptꝫ ſcdm ⁊ terciũ ⁊c. Quar
to nos hortatur vt furtum nõ faciamꝰ ſed
laborem manuũ exerceamus dicens. Qui
furabatur iam nõ furetur qualicũqꝫ gene-
re rapine. Exo. xx. Non furtũ facies. Ma
gis aũt laboret oꝑando manibus ſuis. Et
que oꝑa faciet. mala lucra. certe nõ. ſed qd
bonũ ⁊ iuſtum eſt oꝑetur. Sic ipſe paulus
faciebat. ij. the. iij. Nõ inquieti fuimꝰ apud
vos nec gratis panẽ mãducauimus ab ali
quo ſed in labore ⁊ fatigatiõe die ac nocte
oꝑantes nec quẽquaꝫ veſtrũ grauaremus.
Actuũ. xx. Scitis qm̃ ad ea que opus mihi
erant et his qui mecũ ſunt miniſtrauerunt
manꝰ iſte. Et ad quẽ finẽ dẽmus laborare.
certe vt hẽamꝰ vñ tribuamꝰ. ſ. ſuſtẽtatõeꝫ
neceſſitatẽ patiẽti. Et idõ ſi patimur neceſ
ſitatẽ. ꝓmo noſipos ſuſtẽtare dẽmus. deinde
pauꝑes. lu. xiiij. Noli vocare vicinos diui
tes ⁊ cognatos tuos ne ⁊ ipſi te reinuitent.
Sꝫ voca pauꝑes. debiles. cecos ⁊ claudos

¶ Tria ex ſupradictis patent. Primo de
quo facienda eſt elemoſina. quia de iuſte ac
quiſito. Tho. iiij. Ex tua ſubſtãtia fac ele-
moſinam. Secũdo cui facienda eſt quia in-
digenti. Tercio quid ſit dandũ. quia qd ſub
leuet neceſſitatem nõ qd ꝓuocet libidinem
Geñ. xviij. Ponam bucellam panis ⁊ cõ-
fortetur cor veſtrum. Hic cadit exempluꝫ
de illo calcifice de quo dicit grego. in dya.
ꝙ omni die ſabbati totum lucrũ ſeptimane
dabat pauꝑibus apud ſanctum petrum ro-
me excepto victu quotidiano. et qdãꝫ ma
gnum palacium mire pulcritudinis cõſtru
ebatur ei omni die ſabbati vt reuelabat qui
dam qui raptus fuit ad aliũ mũdum. ¶ In
fine nota ꝙ a furto cauere debemus maxi-
me ꝓpter duo. ¶ M. Primo ꝓpter peri-
culum ꝑſone ⁊ vituꝑium. Qui eniꝫ furtis
aſſueſcit vix vnq̃ꝫ euadit quin capiat ⁊ ſu-
ſpendatur et ſic vituperat totam ꝓgeniem
ſuam. ¶ Secundo ꝓpter periculum anime
quia furtum ⁊ rapina eſt peſſimũ peccatuꝫ
de quo homo vix vnquã erit niſi in morte.
quia minus eſt durum reddere aliena. De
alijs peccatis poteſt homo abſolui ꝑ ſolam
contritiõem. ſed de illo non niſi ablata reſti
tuat. Reſtitutio autem ⁊ maxime furtorũꝫ
vel nunq̃ꝫ fit vel peſſime fit. Secus eſt de
vſuris quia homĩes ſunt carnales in re ac
cipiendo. Si aũt totum reacciperẽt nunq̃ꝫ
vſure redderẽtur. Hic cadit exempluꝫ illiꝰ
demoniace q̃ fuit interrogata a quibꝰ pec-
catis homines magis difficulter recipiũt. q̃
reſpõdit duo eẽ. ſ. infidelitas et alienũ non
reddere. Et ſic patꝫ quartum et conſequen
ter totum de epiſtola

¶ Dñica. xx. de euãgelio ſermo. CIIII

Simile eſt regnum celoruꝫ ho
mini regi qui fecit nuptias fi-
lio ſuo. Math. xxij. ca. Pro-
pter duo chriſtus in predicatõ
nibus ſuis parabolis frequen
ter ⁊ libẽter vtebatur. Primo propter po
puli facilem inſtructionem. Quia vt dicit
phus. nihil poſſumus intelligere ſine fan-
taſmate id eſt ſine imaginatõne ſenſibilium
rerum vt ſciliꝫ in aliquo ſenſibili ſpecule
mur. qd dicitur. Et propterea vt ipſe dicit
ij. phi. qui caret vno ſenſu caret vna ſcien
tia. ſicut cecus non habet ſciẽtiam de colo-
ribus. Et ideo populus audiens xp̄um pre
dicantem et exempla et parabolas ꝓponẽ-
tem facilius intelligebat. Secundo quia in
talibus parabolis xp̄s occulte tangebat iu-
deos. et oſtendebat ꝙ propter maliciam eo
rum perditio coruꝫ appropinquabat et ipſi
expectabant ſalutem. hec autem ſi dixiſſet
eis palam exarſiſſent magis in eum et acce
leraſſent occidere. Et hoc ptꝫ in multis lo
cis. quia quãdo ipſi intelligebant parabolã
contra ſe dictam volebant eum apprehen-
dere. vt patet in parabola de locatione vi-
nee agricolis Math. xxj. In hoc ergo euã
gelio chriſtus quãdam parabolaꝫ loquitur
in qua oſtendit quomõ iudei erant eijciẽdi
et gentes introducende. In quo quidẽ euã
gelio quattuor continentur. Primum eſt
clementia diuine caritatis in nuptiarum ce
lebratione et nuncioꝝ multiplici miſſione.
In principio euangelij. Secundum eſt ne
gligentia humane ſalutis que pretenditur
in negociorum mundi multipharia actõne
ibi. Illi autem neglexerũt ⁊ abierũt alius
in villam ſuam. Tercium eſt iuſticia diui-
ne equitatis. in iudeorum reprobatõe ⁊ gen
tium vocatione. ibi. Rex autem cum audiſ
ſet iratus eſt. Quartum eſt ſententia ratio
nabilis ſeueritas in malorum chriſtianorũ
per non habentem veſtem nuptialem ſigni
ficatorum finali condemnatõne ibi. Intra
uit autem rex vt videret diſcumbentes ⁊c.
¶ Primo ergo ponitur clementia diuine
caritatis in nuptiarum celebratione. Ubi
nota ꝙ totum hoc euangelium miſtice eſt
exponendum. quia totum eſt in parabolis.
Et attende quia vt dicit gloſa de inuitatis
ad nuptias ſolum matheus narrat. Aliud
ſimile aperte dicit Lucas. ſed de cena id eſt
de eterno conuiuio. de qua nemo ingreſſus
repellitur ſicut de preſenti eccleſia ⁊c.

Vnde ſm gloſaȝ lucas agit de ſtatu eccleſie triumphātis.et ideo vocat eam cenā. Matheus vero de ſtatu eccleſie militātis. Per has ergo nuptias intelligūtur ad lr̄am nuptie ſacramētales in quibus deus cum humana natura matrimoniū coniūxit dum factus.eſt homo et eam ſibi inſponſam accepit. Poſt etiam intelligi nuptie ſpūales.in quibus anima deo p fidem copulat. Oſee.ij. Spōſabo te mihi in fide. Dicit ergo Simile factum eſt regnum celoꝝ.i.eccleſia preſens ꝛ militans que dicit regnū celoꝝ propter quattuor ¶ P. Primo qꝛ ſicut deꝰ habitat in celo per gloriaȝ ita habitat in eccleſia p gratiam. Math.xxvij. Ecce ego vobiſcū ſum om.die vſqȝ ad cōſum.ſe. ¶ Secundo quia ſicut celum eſt eleuatuȝ a terra ita eccleſia iuſtoꝝ p cōtemptum mūdanoꝝ. Phil.iij. Noſtra conuerſatio in celis eſt. ¶ Tercio quia ſicut in celo ſunt quedā corpora magis et minus clara et vnū illumiat aliud. ita in eccleſia iuſtoꝝ vnus eſt maioris meriti q̄ȝ alius.ꝛ vnus illuminat alium et quidam ſunt illuminātes.et quidam illuminati et quidam magis lucent et quidam minꝰ. Dan.xij. Qui doc.fu.ful.quaſi ſplē. firma. Ecce minus lucentes. Et qui ad iuſticiam erudiūt mul.quaſi ſtel.in ppe.eter. Ecce magis lucentes ¶ Quarto quia ſicut omnis virtus corpalis pcedit a deo in hec inferiora p celum ꝛ corpa celeſtia ita omis virtus diuina pcedit a deo p eccleſiaȝ iuſtorum in omnes homies. Ideo xp̄s dicit eis math.v. Vos eſtis lux mundi. Et ioh.xx. Accipite ſpūmſcm̄ quo.remi.pec.remit.eis Hec ergo eccleſia iuſtoꝝ ſimilis eſt homini regi id eſt negociū eccleſia ſimile eſt tali negocio qd̄ fuit vel eſſe potuit. Similis eſt ergo homini regi id eſt petri qui hic nominatur homo ab hūanitate ꝛ caritate ſicut aliquādo dr̄ leo a ferocitate punitionis aliqn̄ ouis ꝛ agnꝰ a māſuetudine ꝛ patientia. Ex magna cm̄ caritate pceſſit q deus pater fecit tales nuptias filio ſuo id eſt ipſum hominem fieri cōſtituit et ei eccleſiā ſicut ſpōſam copulauit. Per incarnatōnis ergo miſterium ei ſanctam eccleſiam copulauit in

vtero virginali. Grego. Tunc aūt deus pater deo filio nuptias fecit qn̄ hunc in vtero virginis humane nature coniunxit. Sed qꝛ ex duabus pſonis fieri ſolet nuptiaꝝ cōiunctio abſit hoc ab intellectibus noſtris vt pſonam redemptoris noſtri ex duabus perſonis credamus eſſe vnitam. Ex duabꝰ quippe atqȝ in duabus hunc naturis exiſtere dicimus.ſed ex duabus pſonis credere cōpoſitum vt nephas vitamus. Securius ergo dici poteſt q in hoc rex pater filio ſuo nuptias fecit.quoniā ei p incarnatōnis miſterium ſanctam eccleſiam ſociauit. Vterꝰ autem genitricis virginis huius ſponſi thalamus fuit. ¶ M. Vbi nota q incarnatio filij dei aſſimilatur matrimonio quātuȝ ad ſeptem. Primo pꝑter cōſenſum qui requiritur in matrimonio qui ſimiliter fuit ibi. Vnde niſi beata virgo que gerebat pſonaȝ totius humani generis conſenſiſſet.d. Ecce ange.do.ꝛc̄.filius dei nō fuiſſet incarnatus Secūdo pꝑter maximū amorem qui eſt in matrimonio quia ſicut homo relinquit patrem ꝛ matrem patriam ꝛ parētes ꝛ adhereret vxori vel marito.ſic filius dei deſcendit de celo in terram et in laboribus plurimis cum ſponſa ſua diu vixit et tandem pro ea rediměda mortuus eſt in cruce. Piere.xij Reliqui domum meam et dimiſi hereditatem meam dedi dilectam animā meā in manus inimicoꝝ eius. Vnde amor filij dei ad humanam naturā omnem alium amorē excellit. ¶ Tercio quia ſicut vxor maximum et vltimū honorem cōſequitur in matrimonio.ſic humana natura in vnione ꝛ incarnatione filij dei. quia tunc ſumme exaltata fuit. Que enim maior poteſt eſſe exaltatio q̄ȝ q homo ſit deus. Et pꝑterea extunc angeli recuſauerūt ab hominibus adorari.vt patȝ apoc̄.xxij. quia angelus iohanni volēti ſe adorare ait. Vide ne feceris ¶ Quarto quia ſicut duo conueniūt ad vnū hoiem generāduȝ qui erūt duo in carne vna ſcilicȝ generāda.ſic ad generatōnem ſpūalem filiorum dei conueniūt xp̄us ꝛ eccleſia et per baptiſmū in vtero eccleſie fit talis generatio. et ideo baptiſatus extunc dr̄ xp̄ianꝰ id

eſt filius chriſti et eccleſie. qꝛ baptiſati xp̄s eſt pater ꝛ eccleſia eſt mater. ¶ Quinto ſicut ſponſus donat ſponſe multa donaria ſic deus poſtquā aſſūpſit humanā naturā maxia donaria ſibi donauit.ij. Pe.j. Per quē maxima ꝛ pcioſa nobis pmiſſa donauit ¶ Sexto quia ſicut nullꝰ poteſt ad vitam nature venire niſi p marem ꝛ feminā generetur ꝛ naſcatur.ſic nullus poteſt venire ad vitam gratie niſi p baptiſmū in chriſto et eccleſia renaſcat. Iohā.iij. Niſi qs re.fu.d. ꝛc. ¶ Septimo qꝛ ſicut vxor inſepabiliter. adheret viro.nec vnquā ab eo ſepari debēt ſic filius dei ab humana natura nunquam fuit ſepatꝰ nec in vita nec i morte. Ad has nupcias.i. ad fidem incarnationis filij dei iudei fuerūt pncipaliter inuitati.qꝛ de hoc eis pmiſſio facta ē geñ.xxij In ſemine tuo bn̄dicentur oēs gentes. Et ad ipos pphete miſſi ſunt.vt p fidem venirent credendo ¶ Et hoc eſt Miſit ſeruos ſuos ſcȝ pphetas ꝛ nuncios incarnatiōnis vocare inuitatos ſcȝ iudeos.quibus hoc in patriarchis pmiſerat vt dictū eſt. Chriſ. Inuitati ſunt homines a tpe abrae cui in carnatio chriſti ē pmiſſa et nolebant venire ſcȝ credendo.qꝛ nō crediderūt q xp̄c eſſet filꝰ dei. Iterum miſit alios ſeruos.ſ.apoſtolos ꝛ diſcipulos quos miſit vt dicit chriſ.cū eis dixit Mat.x. In via gentiū ne abieritis.ſȝ ite potius ad oues que pierunt do.iſ.d. Ecce prandiū meum paraui id eſt introitum regni in fide incarnatōnis vt dicit glo. Thauri mei ꝛ altili.occi.ſunt. Grego. Per thauros autem patres ve.teſta.figurātur qui ex pmiſſione legis inimicos ſuos cornu virtutis corporee feriebant. Altilia vero ſaginata dicimꝰ ab eo qd̄ eſt alere.vn̄ altilia quaſi alita vocamus. Per altilia ergo patres no.teſta.figurātur.qui dum gratiā pinguedinis interne dulcedinis pcipiūt a terrenis deſiderijs ad ſublima cōtemplatōnis ſue penna ſubleuantur. Thauri mei ꝛ alti.m.oc.ſunt. q.d. Patres veteris teſtamti pteſtati ſunt hāc fidem ꝛ in ea mortui ſunt. Similiter altilia id eſt apoſtoli ꝛ patres noui teſta.quos ego ad menſam meam alui ꝛ impinguaui

piugwedine gratiaꝝ ſpūſſan.hanc fidem pteſtātur ꝛ in ea ꝛ p ea mortui ꝛ occiſi ſunt et omnia parata ſunt que ad hāc fidem faciunt.venite ad nuptias id eſt hanc incarnatiōem ꝛ mortem filij dei credite ꝛ opibꝰ dignis ad ipſam accedite.quia parata ſunt omnia que ad hoc faciūt. Nam parate ſūt medicine cōtra omnem morbum vt nullus p impotētiam non accedat. Pe nuptie publice pdicantur vt nullus pignorātiam ſe excuſet. Vnde ſpūſſanctus in magna copia in linguis igneis eſt donatus vt nullus frigiditate pigreſcat. Caritas dei in cordibus noſtris feruētiſſime eſt diffuſa que omia facit leuia vt nullus pꝑter difficultatem lenteſcat. Dyabolus eſt in inferno religatus ꝛ virtus peccati eſt diminuta vt nullus propter impugnatiōem tremeſcat. Celum eſt apertum ꝛ locus eſt paratus vt nullus propter impoſſibilitatem diffidat. Indulgētie dantur ꝛ peccata relaxātur vt nullꝰ pꝑter onus debitoꝝ ſubſiſtat. Recte omnia ſunt parata vt ad has nuptias venire debeamꝰ Et ſic patȝ primū. ¶ Secūdo ponitur negligentia humane ſalutis que oſtenditur in negocioꝝ mūdi multifaria actione.quia ad iſtas nuptias venire neglexerūt ſed abierūt alius in villam ſuam alius vero ad negociationem ſuam ꝛc. ¶ N. Vbi nota q prout hic apparet quadruplici de cauſa inuitati ad iſtas nuptias venire cōtemnūt ¶ Prima eſt defectus cognitōnis ad qd̄ ptinet id qd̄ dicit. Nolebant venire id eſt p fidē has nuptias cognoſcere.quia eniȝ intellectus p bonum cognitum mouet voluntatem.ꝛ voluntas mota a bono cognito mouet cetera membra ad opandum.inde eſt q quidaȝ nō cognoſcūt bonū ideo non pergunt ad illud Et ideo iſti nolebant venire quia nō cognoſcebant. Cognoſcere autem nolebant quia nolebant intellectū ſuum humiliare ad credendum ea que p rōnes naturales probari non pn̄t. Contra qd̄ dicit apſus.ij. Coꝛ.x In captiuitatem redigētes omēm humanum intellectum in obſequtū chriſti ¶ Secunda eſt defectus amoris veri boni.ad qd̄ ptinet illud. Iſti aūt neglexerunt. Cauſat

ſutem hec negligentia ex pauco amore de
ri boni. Non enim amant vera bona ſcilicȝ
virtutes que ſunt ꝓpꝛia et vera bona hoīs
que ſolum faciūt hoīem bonū et cum ipſo
ꝑpetuo ꝑſeuerant et ad vitā eternam ꝑdu/
cunt. ꝯtemnūt etiā celū ⁊ celeſtia. ps. ꝓ nich
ilo habuerunt terꝛaȝ deſiderabilē. Hec aūt
neglīgētia apparet multum reprehenſibilis
ex tribus ¶R. Primo qꝛ ꝓ ſalute hu/
mana mirabilia ſunt facta. Nam ds fact⁹
eſt homo et mortuus et thauri et altilia. i.
patres ve. te. ⁊ no. teſta. occiſi ſūt vt homo
ꝑueniat ad ſalutem. et homo nichil curat ⁊
nichil vult operari vt hanc ſalutem conſe/
quatur. Scdo qꝛ in hoc tp̄e gratie omnia
ſunt parata vt dictum eſt. nō ſic aūt fuit in
ve. te. ¶Et iō nichil aliud reſtat niſi vt ma/
nus lauem⁹ ab opib; moꝛtuis ab omni inq
namēto nos mundātes ꝓpterea iſti qui vn
decima hoꝛa. i. vltima mundi etate. ſ. tp̄e
gratie in quo nos ſum⁹ neglīgētes ⁊ ocioſi
fuerint inuenti a prēfamilias multū ſunt
reꝑhēſi. Quid inquit h ſtatiſ tota die ocio/
ſi ite et vos in veniam meā. math. xx. Exē/
plū de ficulnea q̄ tribus annis nō fecit fru/
ctū ſcȝ tp̄e legis nature tp̄e legis ſcripture ⁊
tp̄e legis gratie. Et ideo dn̄s mādauit eam
abſcidi. lu. xiij. ¶Tercio ex bonitate et ꝑ/
petuitate bonoꝝ nuptiarū iſtarū de quibus
dicitur. j. cor. ij. Oculus non vidit nec au.
au. nec in c. ho. aſ. q̄ prep. d. hiſ qui di. il.
¶Tercia cauſa eſt nimius amor boni tranſi/
torij. nimis eīn amant bona trāſitoria ſcȝ
honores domina et diuitias. Et hoc eſt.
¶Et abierunt alius in villā ſu. ꝑ quā dn̄atio
et honor intelligitur alius vero ad negoci/
atiōeȝ ſuā ꝑ quā diuicie acquirūtur. Plus
eīn amant numū q̄ deum. plus mundum q̄
celum. plus corpus q̄ animā. plus amicos
q̄ ſanctos. plus poſſeſſiones quā virtutes
plus laudem hominū q̄ gloriam dei. iohā.
xij. Dilexerūt gloriā. hominum magis quā
dei. ¶Quarta cauſa eſt appetitus alieni
mali. et hoc eſt. Reliqui vero tenuerūt ſer.
eius et ꝯtu. aff. occi. Tales hoīes ſunt dy/
abolici peiores omnib⁹ ſupradictis. qui de/
trahūt et ꝑſequuntur ſeruos dei ꝑdicantes

veritatē. et corrigentes vicia. et ad regnum
dei vocantes. nec ſe patiuntur argui de ma/
lis ſuis. Exo. iij. Quis te cōſtituit iudicem
ſuꝑ nos. Amos. v. Odio habuerūt corripi/
entē in pta. loquētem ꝑfecte aboīati ſunt.
¶Ad irāȝ tales fuerunt iudei. qui ex magna
prauitate chriſtū occiderūt. et eius apſos ⁊
nūcios qui veritatē ꝑdicabant et eoꝝ vicia
arguebant ꝑſecuti ſunt. Nam ſtephanū la/
pidauerunt. iacobū decollauerūt. petrum i
carcerauerūt. paulum lapidauerūt ⁊ virgis
cecederūt et ceteros apſos cōtumelijs affec
tos de ſuis finibus eiecerūt. Mathe. xxiij.
Hieſm jeruſalem que occidis ꝓphetas et
lapidas eos qui ad te miſſi ſunt. Actu. vij.
Quem prophetarū non ꝑſecuti ſunt prēs
veſtri ⁊ occiderūt eos q de aduentu iuſti ꝓ/
nunciabāt. Et ſic patet ſecundū. ¶Tercio
ponitur iuſticia diuine equitatis in iudeoꝛū
reprobatōe et punitōne ⁊ gentiū vocatōne.
Et hoc eſt Rex aūt cū audiſſet ſcȝ vocem
ſanguinis ſeruoꝝ ſuoꝛū gen. iiij. Ecce vox
ſāguinis fra. tui abel. clamat ad me de ter.
Apoca. vj. Vidi ſubt⁹ altare dei aīas inter
fectoꝝ ⁊ cla. vo. ma. di. vſquequo domine n̄
vin. ſan. no. Irat⁹ eſt Iraſci dr̄ deus per/
effectū qn̄ ad modū irati ſe habent. Hiero.
Qn̄ inuitabat ad nuptias ⁊ agebat opēra
pietatis et caritatis hōmis nomē apponit
nūc aūt qn̄ ad vltionē venit homo ſiletur ⁊
rex tm̄ dicitur Sequitur. Et miſſis exercitī
bus ſuis ꝑdidit homicidas iſtos et ciuitatē
iſtoꝝ ſuccēdit. Hiero. Per hos exertitus
roman⁹ intelligit⁹ ſub duce tyto et veſpaſi/
ano qui occiſis iudee populis ꝑuaricatricē
incēderūt ciuitatē. Chꝛiſ. Roman⁹ aūt ex/
ercitus dr̄ exercitus dei. qꝛ dn̄i eſt ter. ⁊ ple.
eius Nec etiā veniſſent romani hierl'm niſi
domin⁹ eos excitaſſet. Gre. Vel angeloꝝ.
agmia ſunt exertitus regis noſtri. Miſſus
ergo exercitibus extinxiſſe homicidas dicit
qꝛ in hōimb; omne iudiciū ꝑ angelos exer/
cetur. Homicidas ergo ꝑdit. qꝛ ꝑſequentes
interimit. ciuitates eoꝝ igni ſuccendit. quia
iſtoꝝ non ſolū anime. ſed ⁊ caro in qua ha/
bitauerunt eterne gehenne flāma cruciatur
Reprobatis ergo iudeis deinceps gentium

vocatio inuitur. Vn̄ ſubdit. Tunc ait rex
ſeruis ſuis. oꝛige. ſcȝ apl'is aut angelis qui
ꝑpoſiti erant in vocatiōem gentiū. Nuptie
quidem parate ſunt. remigius. id eſt omne
ſacramētum humane diſpenſationis iam ꝑ
actum atqȝ cōpletum eſt. Sed qui inuitati
eran. ſcȝ iudei qui pꝛincipaliter ad hoc in/
uitati fuerūt non digni fuerūt. quia iuſtici/
am dei ignoꝛātes ⁊ ſuam ſtatuere volentes
indignos ſe iudicauerūt eterne vite. Repꝛo
bato ergo iudaico ppl'o ad has nuptias gē/
tilis ppl's eſt ſuſceptus. Vnde ſequit ¶Ite
ergo ad exit⁹ viaꝝ. et quoſcunqȝ inueneri/
tis vocate ad nuptias Hiero. Gentiū po/
pulus nō erat in vijs. ſed in exitibus viarū.
qꝛ diuerſos erroꝛes habebant in quibus et
ꝑ quos a via fidei ⁊ virtutū exitur. Chriſ.
Vel. vie ſunt omēs ꝓfeſſiones hui⁹ mūdi.
vtpote ꝑhie milicie et hmōi. ¶Iubet ergo
ire ad exitus viaꝝ. i. ad ip̄as vias vt cuiuſ/
cūqȝ ꝯditionis hoīes vocent ad fidem. qꝛ
nō eſt deus ꝑſonaꝝ acceptor. Addit Sicut
caſtitas ē via q̄ ducit ad deū. ita fornicatio
eſt via q̄ ducit ad dyabolum Et ſic de alijs
virtutibus et vicijs Iubet ergo vt cuiuſ/
cunqȝ ꝯuerſationis hoīes inuitent ad fidē
Et hoc eſt qd̄ ſequitur. Et egreſſi ſerui ei⁹
in vias cōgregauerūt oēs quos inuenerūt
bonos et malos. Oꝛige. Egredientes ſerui ſi
ue de iudea et hirl'm apli chriſti ſiue ab in/
terioribus angeli ſancti et venientes ad vi/
as diuerſas diuerſorū moꝝ. cōgregauerunt
quoſcūqȝ inuenerūt et cōgregabūt vſqȝ ad
finē mūdi ⁊ nō curant vtrū aliqn̄ an̄ voca/
tionem mali fuerint an boni. Bonos auteȝ
hic intelligere ſimpliciter ꝯuenit hūilioꝛes
et rectioꝛes ex eis qui veniebant ad cultū
dei Quibus cōueniebat qd̄ apl's ait ad ro.
ij. Cum gentes que legem non habent na/
turaliter ea q̄ legis ſunt faciūt ip̄i ſibi ſunt
lex. Hiero. Inter ip̄os gentiles eſt infini/
ta diuerſitas cum alios ſciamus ꝓcliuioꝛes
eſſe ad vicia. alios ad honeſtates moꝛū vir
tutūqȝ deditos. Sequitur. Et implete ſunt
nuptie diſcūbentiuȝ id eſt crediderūt quot/
quot erant ꝑoꝛdinati ad fidem. ¶S. No/
ta peccatoꝛes qui ad has nuptias vocati

venire cōtemnūt a tribus exercitibus con/
demnātur. Primus eſt exercitus vicioꝛuȝ
quia ex quo homo nō vult virtutes indue/
re ⁊ venire ad nuptias ſed in peccato manȝ
de neceſſitate exercitum magnū vicioꝝ in/
curꝛit a quibus ꝑditur. Cuius ratio eſt du
plex. Pꝛima eſt magnū pondus peccati qd̄
trahit animā ad ꝓfunduȝ peccatoꝝ. Gre.
Peccatum qd̄ ꝑ penitentiam non deletur
mox ſuo pondere ad aliud trahit. Secūda
eſt indefenſio peccatoꝛis. ſumus eniȝ in du/
riſſimo pꝛelio ſpūali. cuius pꝛelij arma nō
ſunt carnalia ſed ſpūalia. ſ. virtutes ⁊ dona
ij. coꝝ. x. Peccatoꝛ auteȝ ꝑ peccatum liga
tur a dyabolo. ꝓuer. v. Funibus peccatoꝝ
ſuoꝝ quiſqȝ cōſtringitur. et exuitur omib⁹
armis ſpūalibus. Lu. x. Qui etiaȝ deſpolia
uerūt eum. Si quis aūt nudus ⁊ ligat⁹ ſta
ret in duriſſimo pꝛelio neceſſario continuo
vulneraret vſqȝ ad moꝛtem. ſic accidit pec
catoꝛi. Secūdus eſt exercitus demonū qui
peccatoꝛeȝ ingrediūtur ⁊ in anima ⁊ in coꝛ
poꝛe eum ꝑdunt Vnde ille demon quē xp̄s
expulit interꝛogat⁹ ab eo qd̄ eſſet ei nomē
reſpondit. legio. qm̄ multi ſumus. vt pȝ lu.
viij. In eodem. xj. Tunc vadit ⁊ aſſumit
ſeptem alios ſpūs nequi. ſe ⁊ ingreſſi habi.
ibi. Vnde de magdalena dr̄ q xp̄us expulit
ab eā ſeptem demones. vt ptȝ in eodem. vij
Ille exercitus foꝛtis eſt viribus ⁊ expꝛtus
in bello. Iob. xlj. Non eſt poteſtas ſup ter
ram que ei valeat compari Qui nunq̄ doꝛ
mit ſed ſemꝑ pugnat donec aīam ducat ad
carcerem inferni. Lu. xix. Venient inimici
tui ⁊ circūdabūt te vallo ⁊ coanguſtabunt
te vndiqȝ ⁊ ad terꝛam ꝓſternēt te. Tercius
eſt exercitus cōſanguineoꝝ ⁊ negocioꝝ mū
di. Peccatoꝛ eniȝ immergitur in negocijs
mūdi ⁊ conſanguineoꝝ ⁊ amicoꝝ que om/
nia pugnant valde cōtra ſalutem aīe. Pꝛo
pterea dr̄ eccī. xj. Fili ne in multis ſint act⁹
tui. Et apoc. xviij. Exite de illa popule me
us. et pticipes ne ſitis deliciaꝝ eius. Quia
vt dr̄. j. ioh. v. Totus mūdus in ma. po. eſt
Et ideo qui tetigerit picem id eſt mūdum
coinquinabitur ab ea. Eccī. xiij. Iſti ſunt
tres illi quinquagenarij cū quinquaginta

ſuis.qui venerūt ad capiendum helyam.ſu
per quoꝝ duos rogauit helyas igneꝫ de ce
lo deſcendere et eos cōſumere.nam exerci
tum vicioꝝ ꝛ demonū debemus rogare vt
deus.deſtruat ꝛ repellat a nobis.Et ſic patꝫ
tercium.¶Quarto ponitur ſentētia rōna
bilis ſeueritatis in maloꝝ xpianoꝝ condem
natione ꝑ non habentem veſtem nuptialeꝫ
deſignatoꝝ.Et hoc eſt. Intrauit auteꝫ rex
vt videret diſcūbentes id eſt vt videri fa
ceret. Dañ.vij. Iudiciū ſe.ꝛ li.ap.ſunt.id
eſt conſciētie ſinguloꝝ.Chriſ. Non qꝛ ali
cubi ipſe non eſt ſed vbi vult ꝑ iudiciū a
ſpicere ibi dꝛ pñs.vbi autē nō vult abſens
videtur.Dies autem aſpectōnis dicitur di
es iudicij quādo viſitaturos ē xpianos qui
ſuper menſam ſcripturaꝝ accumbunt.Vel
vt videret id eſt approbaret dignos ꝛ iudi
caret indignos.Orige.Quoniaꝫ auteꝫ bo
nos ꝛ malos oportuit vocari nō autem vt
mali ꝑmanerēt mali.ſed vt deponerēt veſti
menta cōtraria nuptijs et induerēt nuptia
lia veſtimenta id eſt viſcera benignitatis ꝛ
miſericordie. Ideo rex ingreditur vt vide
at diſcumbētes poſtꝗ eis apponitur pran
dium vt retineat habentes nuptialia veſti
menta atqꝫ delectet.cōdemnat aūt contra
rios .Vnde orige. Ingrediens auteꝫ inue
nit quēdam qui nō mutauerat ꝓprios mo
res.Et hoc eſt. Et vi.ibi ho.non veſ.veſ.
nup.Singulariter auteꝫ dicit quia vniꝰ ge
neris ſunt omēs qui ſeruāt maliciam poſt
fidem quā habuerunt ante fidem.Grego.
Quid aūt debemus intelligere ꝑ veſtē nu
ptialem niſi caritatem quia hanc in ſe dñs
habuit dum ad ſociāde ſibi eccleſie nuptias
veniret. Dicitur aūt caritas veſtis nuptia
lis quia nuptie xpi ꝛ eccleſie ſpēaliter cari
tatem requirūt.ſicut eniꝫ matrimonia fieri
ſolent ad amicicias acquirēdas vel augen
das.ſic matrimoniū filij dei in incarnatōne
cōtractum factuꝫ eſt ad dilectōem dei ꝛ ho
minis augēdam.Filius enim dei factus eſt
in incarnatione amabilis nimis. Bern.lo
quens de filio dei incarnato. Nō hoc loco
inquit ꝑdicatur magnus dñs ſed paruulus
dñs ꝛ amabilis nimis.Paruulus vtiqꝫ qꝛ

natus eſt nobis.qui prius erat pater factꝰ
eſt frater. et qui prius erat deus factus eſt
ſocius .ipſe eſt iam in nobis omne amabi
le.Intrat ergo ad nuptias ſed ſine veſte nu
ptiali qui in eccleſia fidem habet ſed nō ca
ritatem qui a dño corripitur.Et hoc ē.Et
ait illi.Amice quo.huc intra. non ha.veſ.
nup.Hiero.Amicum vocat quia inuitatꝰ
eſt ad nuptias quaſi ſit amicus ꝑ fidem.ar
guit autem impudētie ꝙ veſte ſordida mū
dicias polluerit nuptiales. Orige. Et qm̄
qui peccat ꝛ nō induit dñm ieſum xpm nō
habet excuſatiōem aliquā. Et ideo ſequit.
At iſte obmutuit.Hiero. In tempe enim
illo non erit negandi facultas.cum omnes
angeli ꝛ mūdus ipſe teſtes ſint peccatorum
Grego. Omne negocium excuſatōnis ceſ
ſat quippe. qꝛ ille foris increpat qui teſtis
conſciētie intus animā accuſat.Hiere.xix.
Ego ſum iudex ꝛ teſtis dicit dñs.¶T.
Notādum auteꝫ ꝙ admiratiue dñs loqui
tur cum dicit.Amice quo.huc intra.Hu
ius aūt admiratōnis tres poſſunt eſſe cau
ſe.Prima eſt quia xps ita care hanc veſtē
emit.et tot ꝛ tanta ꝓ ea ſuſtinuit ꝛ eā gra
tis homini baptiſato contulit et ipe ꝓ nihi
lo eam dedit quīnqꝫ pro vno denario.Alie
veſtes fiūt de pilis animalium vel de corti
cibus herbaꝝ puta de lino.ꝛ de viſceribus
vermiū puta de ſerico. Huic aūt veſti xps
materiā miniſtrauit de viſceribus ſuis.qm̄
cum lateris ſui apertiōe amoreꝫ ſuū nobis
oſtendit.Bern.Clauis penetrās clauis re
ſerans factus eſt mihi vt videam volunta
tem dñi patet archanum cordis ꝑ foramen
corpis.Secūda eſt quia hec veſtis ſumme
ſuꝑ omnia placet deo.Vnde xps elegit mo
ri ſed veſtem inconſutilem que erat figura
huius veſtis nullo mō diuidi ꝑmiſit.et po
tius voluit mori ꝗ diuidere.et peccator ꝓ
nihilo habet eam ꝛ frequēter diuidere ꝛ ꝓ
ijcere nō curat.Augꝰ. Tunicam hoīs iam
iudicari in cruce pendentis.carnifices pila
ti non ſunt auſi conſcindere et tu niteris
caritatem dei ſiue caritatem que deus eſt ſe
perare. Tercia eſt quia hec veſtis ſuper
omnia valet ꝛ ſuꝑ omnia eſt vtilis habēti

hec enim operit multitudinem peccatorū ꝛ
Prouer.x.Vniuerſa delicta opit caritas.
Et facit hoīem filium dei et in deo mane
re.j.ioh.iiij. Qui manet in caritate in deo
manet ꝛ deus in eo.Facit etiam hoīem di
gnum nuptijs regis eterni ꝛ ſine ea nullus
poteſt intrare.Si em̄ nō licebat intrare au
lam aſſueri indutos ſacco.multomagis au
lam celeſtis regis.¶Moraliter autem ad
edificationē noſtram nota ꝙ ꝑ iſtū hoīem
non habētem veſtem nuptialeꝫ intelligitur
omnis malus xpianus qui habet fidem ſed
nō opa caritatis.de quo tria dicūtur.Pri
mo eius ficta amicicia demōſtrat̄ ibi.Ami
ce.Secūdo eius preſumptio rephendit̄ ibi.
Quō huc intra. Tercio eius pena ſubiun
gitur ibi.Ligatis manibus ꝛ pedibus. Di
cit ergo.Amice quō huc intraſti ꝓ quo tā
ta feci.tanta dixi.tanta ſuſtinui.feci creatu
ras.dixi ſcripturas.ſuſtinui penas.feci mi
rabilia.docui vtilia.ſuſtinui crudelia.ergo
verus amicus fui tibi.ſed tu fuiſti mihi a
micus fictus ꝛ verbalis. Qd̄ patꝫ quātuꝫ
ad tria que ad veram amiciciam requirū
tur.¶V. Primū eſt qꝛ amicoꝝ eſt idem
velle ꝛ nolle vt dicit tullius Sed tu in nul
lo voluntatem tuam mee confirmaſti.imo
mihi in omnibus rebellaſti.Iob.xv. Cu
currit aduerſus deum erecto collo. Secun
dum eſt quia amici habēt omnia cōmunia
ego autem omnia bona mea tibi cōmunica
ui.et bona nature.ꝛ bona fortune. et bona
gratie ꝛ glorie.Ro.viij.Quō non etiaꝫ.c.
il.om.no.do.Tu autem bona tua mihi nō
cōmunicaſti quia nudus fui ꝛ non operui
ſti me.hoſpes fui ꝛ non collegiſti me.et ſic
de alijs. Ita dicet impijs xpus in die iudi
cij.vt patꝫ math.xxv.Tercium eſt qꝛ inter
amicos eſt ita feruens dilectio ꝙ adinuicē
transformātur.Nam amor habet transfor
mare amātem in amatum.vt dicit Hugo.
de ſcō victore. Et ideo augꝰ.dicit de quo
dam amico ſuo ꝙ intātum erat in ipm trāſ
formatus ꝙ credebat vnam animā in duo
bus eſſe.Ego aūt te intātum dilexi ꝙ ſum
transformatus in te ꝛ factus ſum homo.
tu aūt nō es tranſformatus in me.neqꝫ fa

ctus es deus neqꝫ filius dei ſicut illi qui ꝑ
fecte me diligūt.ps.Ego dixi dij eſtis et fi.
ex.om. Et ſic patꝫ ꝙ tu es amicus fictus.
¶Secūdo ꝑſumptio eius redarguit.Quō
inquit huc intraſti nō habens veſtem nu
ptialem id eſt quō nomen xpianitatis vſur
paſti et rem nō habuiſti. quia caritatem in
qua religio xpiana vnitur ad inuicem ꝛ cū
deo nō habuiſti.qd̄ ero.xx.ꝓhibet.Nō aſſu
inquit nō dei t.inuā) Talis eſt ſicut ficul
nea que habebat ſolum folia cui xpus ma
ledixit que ſtatim aruit.math.xxj.Et nota
hic ꝙ ſuꝑ tunicam xpi inconſutileꝫ q̄ hanc
veſtem ſignificabat milites pylati miſerūt
ſortem. ſic multi ſuꝑ hanc veſtem ꝑcioſam
mittūt ſortes.dum exponūt eam fortune di
centes.Si debeo ſaluari.ſaluabor.ſtatutuꝫ
eſt enim quid debeat eſſe de me.Quidā au
tem hanc veſtem furātur.ſicut dꝛ ꝙ pilatꝰ
furatus eſt tunicam inconſutilem xpi.et hi
ſunt ypocrite ꝛ heretici qui veniūt in veſti
mentis ouiū. intrinſice aūt ſunt lupi rapa
ces.vt dꝛ math. vij.Qui habent vocem ia
cob.ſed manus eſau. Hi ſunt vulpes ſam
pſonis qui incendūt totam meſſem eccleſie
vulpes aūt habent optimā pellem ꝛ peſſi
mas carnes.et ideo decoriari debent. Iteꝫ
nota ꝙ xpus hanc queſtionem ꝑciſe facit ꝑ
latis eccleſiaꝝ in morte Querit eniꝫ ab eis
tria. Primo quō huc intraſti.vtrū ſcꝫ in
troduxit te munus vel comodum tempale.
an deus ꝛ bonū anime. Secūdo quō vixi
ſti an ſi ut hō vel pecus. Tercio quō rexi
ſti te vtrū ſcꝫ habueris te vt paſtor vel ſi
cut ydolum depictuꝫ.At ille obmutuit. qꝛ
de his omnibus male reſpōdere potuit.nō
enim ꝓuidit ſibi quō reſpondere deberet
¶Tercio pena eius ſubiūgitur. quia liga
tis manibus ꝛ pedibus mit.eum in te.exte.
Ligantur em̄ manus peccatoris in inferno
quia nihil pōt operari. Eccs.ix. Qd̄cūqꝫ
poteſt manus tua facere inſtanter operare
quia nec op.nec rō.nec ſapiētia nec ſciētia
er.ap.infe.quo tu ꝓpe.Ligātur ꝛ pedes qꝛ
nihil boni deſiderat. imo habet volūtatem
obſtinatam in malo.et vellet oēs damnari
nec dolet de malis que fecit niſi inquātum

ſentit penam ſed non dolet de malo q2 ma-
luꝫ. Hec nāqꝫ anime eſt affectus anime vt
dicit augꝰ. Quia em̄ peccator habuit dum
viueret manus ligatas ad bona opera ⁊ pe
des ad deſideria veroꝝ bonoꝝ dignum eſt
vt in alia vita ſibi manus ⁊ pedes ligentur
vt ſicut ligatus hic exiuit ita ligatus ꝑpe-
tuo maneat. Sic ergo ligatꝰ peccator mit-
titur in tenebras exteriores inferni vt qui
habuit dum viueret tenebras mentis interi
ores habeat poſt mortem tenebras corpis
exteriores. Et ſic de tenebris tranſeat ad te
nebras. quia lux venit in mūdum ⁊ dilexe-
rūt hoīes magis tenebras ꝙ̄ lucem. Iob.
iij. Et in tenebris illis erit fletus ꝓpter ve
hemētiam ignis. et ſtridor dentiū ꝓpter ve
hemētiam frigoris. Iob. xxiiij. Ab aquis
niuiū tranſeūt ad calorem nimiū. Grego.
Illic dentes ſtrideāt qui hic de edacitate
gaudebāt. illic oculi defleant qui ꝑ illicitas
concupiſcētias verſabātur. quatenus ſingu
la mēbra ſupplicio ſubiaceāt que hic ſingu
lis quibuſqꝫ vicijs ſubiecta ſeruiebāt. Sꝫ
ſi ibi eſt ignis quō ſunt tenebre. Et dicēduꝫ
ꝙ ab igne illo abſcinditur lux ⁊ ſplendor.
vt dicit glo. ſuꝑ illud pſal. Vox dn̄i interci
dentis fla. ignis. Ultimo reſpondet taci-
te cuidam queſtioni. quia ex quo ſoluꝫ vnꝰ
ꝓiectus eſt de nuptijs ergo multi ſunt ele-
cti pauci vero damnati. Hoc xp̄us ſoluit
dicens. Multi ſunt vo. pau. ver o elec. id ē
multi ſunt vocati ſcꝫ ad fidem ⁊ multi ve-
niūt. ſed pauci ſunt electi ſcꝫ ad regnū glo-
rie. q. d. Et ſi de vno dicitur qui ꝓiectꝰ eſt
de nuptijs. de multis tamen eſt intelligēdū
quia ꝑ illum vnū omnis multitudo maloꝝ
intelligitur. quia omnes vna catena dyabo
li catenātur. et ideo omnes ſunt quaſi vnꝰ
homo. Sap. xvij. Una em̄ catena tenebraꝝ
omnes erant colligati. Hic cadit exemplū
illius cancellarij. pariſienſ. qui poſt mortē
apparuit et interrogatus ſi damnati ſcirent
diem iudicij. Reſpōdent omni die videtur
nobis ꝙ finiatur mūdus quia tot deſcēdūt
ad infernum. Pauci ergo ſunt electi. Ori
ge. Timēdum eſt xp̄ianis ne eo numero in
trent in regnuꝫ celoꝝ quo filij iſrael intra

nerunt in terram ꝓmiſſionis. Et ſic ptꝫ to-
tum de euangelio

De epiſtola ſermo. CV.

Videte quō caute ambuletis.
Eph. v. Tota vita p̄ns eſt que
dam via ꝑ quā itur ad vitam
et ad mortem. Quia ſi homo
ambulet ꝑ viam chriſti ⁊ vir-
tutum pergit ad ſalutem ⁊ vitam. Iob. x.
Per me ſi quis introierit ſaluabitur. Si
autem ambulet ꝑ viam dyaboli ⁊ viciorūꝫ
pergit ad ꝑditiōem ⁊ mortem. Math. vij.
Lata ⁊ ſpacioſa eſt via que ducit ad perdi
tionem. Via dyaboli dicitur ſpacioſa quia
ꝑmittit hoīem facere quecūqꝫ vult. ⁊ ideo
multi ambulant in ea quia omnes ſtulti.
Stultoꝝ aūt infinitus eſt numerus. Ecc̄i. j
In hac autem ep̄la beatus paulus hortat
om̄s fideles vt in via vite p̄ntis caute am
bulent quatenus ꝑueniāt ad ſalutem vt ſa
pientes et nō pergant ad damnatōem vt in
ſipientes ⁊ ſtulti. In qua quidem epiſtola
quattuor facit. Primo nos hortatur vt in
via p̄ntis vite caute ambulemus vt ſapien
tes qm̄ impedimenta ſunt multa. In prin-
cipio ep̄le. Secūdo nos hortatur vt dei vo
luntatem cognoſcamus qm̄ tenebre multe
ſunt ibi. Propterea nolite fieri imprudeñ-
tes. Tercio hortatur vt ab ebrietate caue a
mus ⁊ donis ſp̄uſſan. impleamur. qm̄ vana
multa ſunt ibi. Et nolite inebriari vino in
quo ē luxu. ſꝫ imple. ſp̄uſſan. Quarto nos
hortatur ꝙ ꝓ donis ⁊ in donis ſp̄uſſan. deo
ſemꝑ gratias referamus qm̄ ſuꝑbia ⁊ va-
na gloria multa eſt ibi. Gratias agētes ſꝑ
ꝓ omnibus ⁊c̄. Primo ergo nos hortat
vt in via p̄ntis vite caute ambulemus di-
cens. Videte id eſt oculo rōnis diligenter
conſiderate qm̄ caute ambuletis id eſt quo
moderamine ⁊ qua cautela. Prouer. iiij.
Palpebre tue p̄cedant greſſus tuos. Ani-
malia iſta ſancta. de quibus dr̄ ezech. j. ple
na erant oculis ante ⁊ retro. ꝑ que viri ſan
cti deſignātur. Ambulandum eſt ergo ſum
ma cautela ⁊ moderamine ꝓpter quattuor

X. Primo ꝓpter vie obſcuritateꝫ. p̄s.
Poſuerūt me in tene. ⁊ in vmbra mor. Se
cūdo ꝓpter vie lubricitatem. p̄s. Fiat via
illoꝝ te. ⁊ lu. Valde eniꝫ faciliter homo ca
dit in via penitentie quia multa ſunt lubri
ca. Tercio ꝓpter laqueoꝝ multiplicitateꝫ
Ecc̄i. ix. In medio laqueoꝝ ingredieris.
Tota eniꝫ vita p̄ſens eſt plena laqueis. p̄s.
In via hac qua am. abſcon. la. m. Quar-
to ꝓpter latronuꝫ inſidiatōnem. Iob. xix.
Simul venerūt latrones ⁊ fecerūt ſibi viā
per me. Grego. In p̄nti vita quaſi in via
ſumus. demones aūt quaſi quidam latrūcu
li iter noſtrū obſident. Lucc. x. Homo qui
dam deſcen. ab hieruſalem in hieri. qui in-
cidit in latrones. qui etiam deſpol. e. ⁊ pla.
im po. ab. ſemiui. reli. Sic ergo caute ē am
bulādum ⁊ non quaſi inſipientes qui nihil
cogitant de futuris nec p̄ſentia ordinant.
ſed quaſi ſapiētes qui conſiderāt finē ⁊ om
nia ordinant ad bonū fineꝫ. ſapiētis eſt em̄
conſiderare finem ⁊ omnia ad fineꝫ ordina
re. Sic ergo vt ſapiētes ambuletis redimē
tes tempus ſuꝑ. qd̄ ꝑditum eſt in quo debu
iſtis ſeruire deo ⁊ n̄ ſeruiuiſtis. qm̄ dies ma
li ſunt id eſt hoīes iſtius tempis et dierum
iſtoꝝ mali ſunt. et ideo ſupplete ⁊ recuꝑare
illud tempus qd̄ ꝓpter maliciam hominū
⁊ ꝓpter multa impedimēta que occurrerūt
ꝑdidiſtis. Vel redimētes tempus id eſt da-
te ⁊ obmittite de veſtro vt habeatis tempꝰ
liberꝫ ⁊ quietum ad vacādum deo ⁊ ſp̄ua-
libus. qm̄ dies mali ſunt id eſt hoīes iſtorū
dierꝫ qui moleſtant vos litigijs ⁊ alijs oc-
cupatōnibus ꝓpter qd̄ vacare deo non po
teſtis. Augꝰ. Dies mali dicūtur ꝓ duabus
rebus ſcꝫ malicia et miſeria hominū. ceterꝫ
dies iſti quātum ꝑtinent ad ſpacia horarū
ordinati ſunt. ducūt em̄ vices. agunt tempa
orit ſol ⁊ occidit. tranſeūt tempa. Cur mo
leſta ſunt tempa ſi hoīes ſibi nō ſunt mole-
ſti. Dicuntur ergo dies mali vt diri ꝓpter
maliciam hoīm ⁊ miſeriam. Sed miſeria
hominis cōmunis eſt non auteꝫ malicia de
bet eſſe cōmunis. Ex quo em̄ lapſus eſt adā
et de padiſo depulſus nunꝙ̄ fuerint dies ni-
ſi mali. qd̄ oſ̄dit puer qui naſcit qui a plo-
ratu incipit nec ridere pōt. ſtatim natꝰ plo-
rat ꝓphetā ſue calamitatis. Lacrime enim
teſtes ſunt miſerie nōdū loquitur et iam ꝓ-
phetat. et quid in labore ſe futuꝝ vel timo-
re. etiā ſi iuſtꝰ fuerit certe in medijs temp-
tatōnibꝰ poſitꝰ ſemꝑ timebit. Redimamꝰ
ergo tpis. Quid eſt tēpus redimere. Redi-
mit ille tēpus qui ꝑdit. i. dat d̄ ſuo vt vacet
deo. et non litibus. numū ergo das vt emas
tibi aliqd̄. ſic ꝑdas de tuo vt emas tibi qui-
etē hoc eſt tēpꝰ redimere vt dn̄s ait math.
v. Si quis vult tecū in iudicio contendere
et tunicam tollere dimitte ei ⁊ pallium vt
habeas quietum cor ne ꝑdas tempus va-
candi deo tuo. a quo mali hoīes volunt te
reuocare damno ⁊ litigijs. Vel redimētes
tempus id eſt qd̄ minus feciſtis in vno tꝑe
reſtituite in alio dimidiātes dies quos im-
pij nō dimidiant. Alij em̄ dimidiant. alij cō
plent dies. alij vero incipiūt id eſt alij mo-
riūtur in egypto. alij in deſerto. alij in terra
ſancta. Hec omnia augꝰ. V. Morali-
ter aūt ad edificatōem noſtrā nota ꝙ pru
dens viator duo debet attendere. Pri-
mū eſt vt ſit ſanus ⁊ fortis robore quate-
nus iter inceptum ꝑficere poſſit. ſic vadens
ꝑ viam dei debet eſſe ſanus in mente ꝑ gra
tiam dei et debet habere virtutes que faci
unt animā fortem ⁊ omnia potēteꝫ. Phil.
iiij. Omnia poſ. in eo qui me confor. Qui
autem hanc fortitudinem non habent laſ-
ſantur ⁊ deficiunt in via. Et ꝓpterea filij
iſrael laſſati ꝓſtrati ſunt in deſerto ⁊ nō ꝑ-
uenerūt ad terram ꝓmiſſionis. Secūduꝫ
eſt vt cōpetētem ſibi ſocietatem eligat cum
qua comode poſſit ad locum deſtinatuꝫ ire
Sic vadens ꝑ viam dei debet eligere ſoci-
os qui velint ad paradiſum ire. et nō aſſo-
ciet ſe euntibus ad infernū. et qui vadūt ſm
modum ſuū. quia vnus vxoratus nō debet
ſe ſociare vni religioſo vel heremite. quia
quāuis vterqꝫ pergat ꝑ viā dei ⁊ ad eūdeꝫ
locum. tamen modus eūdi non eſt equalis
in vtroqꝫ. Tunc ergo competens ſocietas
eligitur quādo ad eūdem locum vadit ⁊ eo
dem modo. Ecc̄i. xiij. Ditiori te ne ſociꝰ fu
eris. Unde de auguſtio dicitur ꝙ lucrat ad

ſimplicianum ſeruū chriſti vt ꝓferret quis eſſet aptus modus viuēdi ſic affectio vt ipe erat ad ambulandum in via dei. in qua ali⁹ ſic alius ſic ibat. In cuius figura manda/ tum eſt in lege ne quis arat in boue ⁊ aſi no. vt pꝫ deu. xxij. ¶Tercium eſt vt picu la viaꝝ declinet. ſic vadens ꝑ viam dei de/ bet pericula que ſunt quaſi infinita declina re. via eniꝫ pn̄tis vite eſt plena periculis et inſidijs ꝓpter que oportꝫ caute ambula re vt dictum eſt. ij. Cor. xj. Peri. flu. peri. la. peri. in ma. pi. in ter. pi. in ci. pi. in ſoli. peri. ex ge. peri. ex gen. peri. ex fal. fra. Om nia hec oportꝫ vitari. puer. xv. Qui cauet laqueos ſecurus erit. ¶Quartuꝫ eſt vt re bus grauibus ⁊ ſuꝑfluis ſe non oneret. ſed ſolum neceſſaria portet. Sic vadens ꝑ viā dei non debet nimia poſſidere quia grauāt et deſtruūt mentem eius. Animus eniꝫ qui diuiditur ad multa minor fit ad ſingula. vt dicit grego. Solū ergo neceſſaria ſunt por tanda. j. thi. vj. Haben. ali. ⁊ qui te. his cō ten. ſi. Quintum eſt vt a ſcientibus viā pe tat. ſic vadens ꝑ viam dei debet libenter et frequenter audire p̄dicationem ⁊ exempla ſanctoꝝ in quibus via vite docetur. ps. Lu cer. pedi. me. ver. t. ⁊ lu. ſe. me. ¶Sextū eſt vt cū indigenis non litiget ſed ab eis liben ter iniurias ſuſtineat. ſic vadens ꝑ viam dei non debet cum hoibus huius mūdi litiga re qui colunt mūdum ⁊ inhabitāt ſicut ꝓ priam ciuitatem quia ſicut canes cōtra ca nem alienum cōſurgunt ita omnes conſur gent cōtra eum. Job. xv. Si me pſe. ſunt ⁊ vos pſe. Et hoc eſt qd̓ hic dr̄. Redimētes tempus quo. di. ma. ſunt. Ro. xij. Cum om ni ho. paci. habita. ¶Septimū eſt vt ludis ⁊ choreis terrigenaꝝ nō immiſceat ſe quia de facili illaquearetur amore. ſic vadens ꝑ viam dei vana gaudia mūdi ⁊ carnalia de ſideria debet penitus declinare. j. pe. ij. Ob ſecro vos tanq̄ aduenas ⁊ pegrinos abſti. a car. deſi. que mi. aduer. ani. Sic xp̄us va dens hierl'm videns gaudiū ⁊ tripudium ci uitatis non ſe immiſcuit ſed fleuit ſuꝑ illā vt pꝫ lu. xix. Quia extre. gau. luc. oc. pro uer. xiiij. Propterea dicebat ſara filia ra gue'is. Nunq̄ cum ludentibus miſcui me. thob. iij. ¶Octauū eſt vt ita moderetur greſſus ſuos q̄ ꝑueniat ad ciuitatem de die antequā porta claudatur. ſic ſeru⁹ dī donec dies grē lucꝫ debet fortiter ambulare anq̄ porta celi claudatur. q̄ claudit homini dū nox culpe occupat mentem ei⁹. Jo. xij. Am bulate dū lu. ha. vt non vos tenebre cōpre hendant. Seneca. Faciamus qd̓ in itinere fieri ſolet vt qui tardius exierūt celeritate moras cōpenſant. Et ideo ſi tarde incepim⁹ fortiter ambulem⁹. Quidā ita lente ābu lant in via dei. q̄ nūq̄ ꝑueniūt ad ciuitatē. Contra quos dicitur apoc. iij. Vtinā frigi dus eſſes aut calidus. ſꝫ q2 tepidus es ⁊ nec frigidus nec calidus. incipiā te euomere de ore meo. Et ſic pꝫ p̄mū. ¶Scd̓o nos hor tat vt dei volūtatē cognoſcam⁹ dī. Prop terea nolite fieri imprudētes. i. q2. dies ſunt mali ꝓpterea oꝑtet vt nō ſitis imprudentes nō attēdētes q̄ placeat dō. alias ꝑibitis in rebus malis. q2 dies mali ſuggerunt mala. Et ideo niſi hō ſit prudens. et ſciat quid ſit bonū et malū ⁊ quid placeat dō. et diſplice at. nō cauebit a malis. et ꝑ cōſequens ꝑibit in ipis. Sitis ergo intelligētes q̄ ſit volūtas dei Ro. xij. Vt ꝓbetis q̄ ſit voluntas dei bō bo. bn̄pla. et ꝑfe. Eſt ergo voluntas dei bōa q2 bonū noſtrū vult etiā ſalutem. j. thi. ij. Qui vult oēs ho. ſal. fi. Et bn̄placens. q2. oēs boni et omniā bona ſibi placent. et ipſe placet oibus bonis. Eſt et ꝑfecta quia ſibi nichil deeſt. ps Omnia q̄cunqꝫ voluit dn̄s fecit in ce. et in ter. Vn̄ etiā in reꝓbis vo lūtas dei impletur. q2 ſicut iuſtū vult p̄mi ari. ita vult peccatorē cōburi. Et ſic patet ſcd̓m. ¶Tercio hortatur nos vt ab ebrie tate caueamus ⁊ donis eius ſpūſſan. reple amur. Principalis autem intentio apoſto li eſt hic hortari vt impleamur ſpūſan. et donis eius. Sed hec duo vicia carnalia ſcꝫ gula et luxuria maxime impediūt ſpūſſan cti gratiam ⁊ dona. et ideo ſolum de ipſis hortatur nos hic. Leui. x. Vinum et omne qd̓ inebriare pōt non bibetis tu ⁊ filij tui quādo intrabitis tabernaculum teſtimonij Et aug⁹. dicit q̄ in actu venereo ſpūſſcūs

non tangebat corda ꝓphetaꝝ Nolite ergo inebriari vino in quo ē luxuria ſicut effect⁹ in cā. Exemplum de loth qui inebriat⁹ ia cuit cū filiabus. vtꝫ geñ. xix. Sed implea mini ait ſpūſſan. qui mentes ſanctificat in quo et ꝑ quē dona eius ꝑcipietis que ſunt loqui linguis ⁊ pſallere ⁊ interp̄tari ⁊ do cere. Actuū. iij. Repleti ſunt omnes ſpūſcō et ceperūt loqui. Et hoc eſt. Loquētes vo biſmetipſis id eſt ſic impleamini et poſt im pletionem eritis loquētes vobiſmetipſis. i. voſmetip̄os interius inſtruētes vel vobiſ metip̄is id eſt vnus alium inſtruet. in pſal mis qui ad bonaꝫ oꝑationem cōmouent et hymnis qui de laudibus dei agunt ⁊ canti cis ſpūalib⁹ que de eterno gaudio ſunt. in quibus canteris ⁊ pſalleris in cordibus ve ſtris id eſt ex interiori voluntate totum ꝓ cedat. dn̄o id eſt ad laudem dn̄i ⁊ honorem Et ſic pꝫ terciū. ¶Quarto nos hortatur vt ꝓ his donis ſpūſſancti deo patri ſemper grās referamus. dī. Gratias agentes ꝓ bo nis ⁊ donis acceptis a deo nō credentes il la habere a vobis. Agatis ergo gratias dō qui vos creauit. patri qui vos regenerauit Et hoc in nomie dn̄i noſtri ieſu xp̄i in quo et per quē omnia donātur id eſt vt in tali gratiaꝝ actione nomen dn̄i noſtri ieſu xp̄i. exaltetur ⁊ dilatetur. Ad hoc em̄ debet ten dere noſtra actio vt ille exaltetur ꝑ quē tot ⁊ tanta dona recepimus. quia vt dicit glo. ꝑ eum cognouim⁹ deum datorē omniū bo noꝝ. Johā. xvij. Pater ma. no. t. ho. quos de. mihi. Subiecti inquit inuicem. q. d. Nō vos ſolum habeatis humiliter ad deū imo ſubiecti ſitis inuicem. Et hoc nō in huma no timore ſed in timore xp̄i vos ad hoc im pellente. Phil. ij. In humilitate ſuꝑiores ſibiinuicem arbitrātes. Et de hoc ip̄e apo ſtolus dedit nobis exemplum dicens. Cum eſſem liber ex omnibus omniū me ſeruū fe ci. j. Corin. ix. Et ſic patꝫ quartum ⁊ conſe quenter totum.

¶Dn̄ica. xxj. de euāgelio ſermo. CVI

Erat quidam regulus cui⁹ fi lius infirmabatur capharnaū Jo. iiij. Sicut dicit gre. Hoc habet ꝓprium diuina ſcriptu ra. quia dum narrat geſtum ꝓ dit miſterium. Qd̓ optime in hoc euāgelio patꝫ. Nam dum in eo qd̓dam ſaluatoris nō ſtri miraculum enarratur oſtenditur vnde infirmitas anime oritur et vnde et quō ſit eius ſanitas requirēda. In quo quidē euā gelio quinqꝫ continētur. Primū eſt cuiuſ dam reguli ꝓ filio ad morteꝫ infirmato de p̄catio. In principio euāgelij. Secūduꝫ eſt chriſti ad regulum increpatio ⁊ ꝓ ſanando filio exaudito ibi. Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia vide ritis non creditis ⁊c̄. vade filius tuus vi uit. Tercium eſt reguli credulitas ⁊ iuſſio nis ſibi facte executio ibi. Credidit homo ſermoni quē dixit illi ieſus. Quartuꝫ eſt ſa nati filij nūciatio et facti miraculi examia tio ibi. Jam eo deſcendente ſerui occurre rūt ei ⁊c̄. interrogabant autem horā ab eis in qua melius habuerit. Quintuꝫ eſt ex fa cto miraculo fructus fidei conſecutio ibi. Et credidit ipſe ⁊ do. e. tota. ¶Primo er go ponitur cuiuſdam reguli ꝓ filio ad mor tem infirmato dep̄catio. Et hoc eſt. Erat quidam regulus. Chriſoſ Regulus auteꝫ dicebatur aut quia de genere regali exiſtēs aut quia aliquā dignitateꝫ principatus ob tinebat. aut quia ſic vocabatur Huius fili us febribus decumbens capharnaū que eſt ciuitas metropolis in galilea in extremis laborabat. Littera plana eſt. ¶Miſtice lo quendo ille regulus ſignificat primū hoieꝫ. qui fuit regulus reſpectu magni regis dei. Huius filius id eſt tota ꝓgenies poſteroꝝ infirmata eſt capharnaū id eſt in paradiſo terreſtri. Capharnaū interp̄tatur ager pin guedinis vel villa conſulatōis que duo op time cōpetunt paradiſo illi. Erat em̄ locus amabilis valde et locus voluptatis ⁊ diui ciaꝝ et deliciaꝝ et omis conſolatōnis. Pri mo em̄ hoie peccante infirmatū eſt totum genus humanum in eo in quo omnes pec cauerūt. vt dr̄ ad ro. iij. Nam deus fecerat tres ordines ſcꝫ inter animā ⁊ deum. inter

animā et corpus id eſt inter rōnem ⁊ vires
inferiores et inter hoīes ⁊ alias creaturas
Statim autem ꝙ aīa rebellauit deo. corpꝰ
rebellauit anime. vel vires inferiores rōni
et omnis creatura rebellauit homini ita ꝙ
homo ꝓpter peccatum eſt valde infirmus
et debilis viribus. Sed in aduentu filij dei
erat ita grauiter infirmꝰ ꝙ incipiebat mo-
ri. quia nullum opus ad regem vel rectorē
ꝑtinens faciebat. non eniȝ ſeipſum regebat
nec vicijs impabat. ſed vicia ipſum rege-
bant ⁊ impabant ei. Et intātum in aduen-
tu filij dei homo erat infirmatus ꝙ creatu-
ras adorabat quibus ꝓpoſitus erat. dñm
autem deum creatorem ⁊ cōſeruatoreȝ ſuū
non cognoſcebat Paſſionibus etiam car-
nis fortiter erat ſubiectus ac etiam demo-
num proteſtati. Et breuiter ꝑ omnia in ex
tremis iacebat. ita ꝙ non erat in eo alitus
alicuius boni. et ideo deus miſericordia
motus ſuper iſto egroto. miſit filium ſuum
in mūdum ſicut medicum vt plenarie hunc
infirmū id eſt totum humanū genus ſalua
ret. Augꝰ. Magnus vtiqȝ venit medicus
quia magnus vbiqȝ iacebat egrotus. ps.
Miſit ver. ſu. et ſana. om. Regulus ergo
iſte in pſona adam cum audiret ꝙ ieſus ve
niret a iudea id eſt natus eſſȝ de populo iu
daico in galileam id eſt in tranſmigratōem
mortalitatis noſtre. galilea eñ interꝑtatur
tranſmigratō. rogauit eum vt ſanaret filiū
ſuum id eſt genus humanū. et xp̄us miſeri
cordia motus ſanauit eum ſeptima hora q̄
eſt inter ſextam ⁊ nonā. quia illa hora xp̄s
in cruce pendebat. ꝑ cuius mortem ſanatū
eſt genus humanū. Moraliter ad edifi-
cationem noſtrā nota ꝙ ꝑ iſtum febricita-
tem ſignificatur peccator. et ꝑ febrem pec-
catum. ¶ B. Significatur auteȝ ꝑ febreȝ
peccatum ꝓpter quinqȝ ¶ Primo ratōne
originis ſue materie. Origo eñ febris ſiue
materia eſt abūdantia quattuor humoruȝ.
nam ex abundātia ſanguinis generatur cō-
tinua. ex abūdantia colere terciana. ex abū
dantia flegmatis quotidiana. ex abundātia
melancolie quartana. Similiter ex abundā
tia ſanguinis peccant luxurioſi guloſi diſſo
luti ⁊ vani. Ex abūdantia colere iracundi.
ſuperbi. et furioſi. Ex abundātia flegmatis
deſidioſi et pigri ⁊ negligentes. Ex abundā-
tia melācolie inuidi timidi et triſtes. ¶ Se
cudo rōne exiſtētie ſiue ſubſtātie. Eſt enim
febris calor innaturalis ſupgrediens natu-
ram ſuoȝ ledens effecto. Similiter pecca-
tum eſt amor innaturalis. Amor eñ in ſpi-
ritualibus idem eſt ꝙ calor in naturalibus
Eſt ergo peccatum amor innaturalis quia
omne peccatum eſt cōtra naturam bene in
ſtitutam. Nam ꝙ homo diligit creaturas
pluſq̄ȝ creatoreȝ et corpus ⁊ tempalia pluſ
q̄ȝ animā. ⁊ ꝙ creatura nō obediat creatori
eſt cōtra naturam In his auteȝ omne pec
catum cōſiſtit. Quia vt dicit augꝰ. Duo a
mores duas ciuitates conſtituūt. nā amor
dei vſqȝ ad cōtemptum hoīs cōſtituit ciui
tatem celi. Amor vero ꝓprius vſqȝ ad cō
temptum dei cōſtituit ciuitatem babilonis
Eſt enim amor habendi qui eſt cupiditas
Amor luxuriandi qui eſt carnalis cōcupi-
ſcentia. Amor dñandi qui eſt ſupbia et ſic
de ſingulis. Et ſicut febricitans nūc habet
frigoris tremorem nūc calorem. Sic pecca
tor habet inordinatum timorem boni tran
ſitorij. Plus eñ timet ꝑdere terram q̄ȝ ce-
lum. et que minos ſunt amanda amat plꝰ.
Vnde augꝰ. dicit ꝙ due res ſcȝ cupiditas
et timor omnia peccata ꝓducunt in hoīe.
Et ꝓpterea peccator duas penas habebit.
ſcȝ ignem et frigus his duabus radicibus
peccatoꝝ ſcȝ inordinato amori. et inordina
to timori correſpondētes. Job. xxiiij. Ad
calorem nimiū tranſiet ab aquis niuium
¶ A. Sunt etiam ſeptem genera febriuȝ
ſeptem genera peccatoꝝ ſignificātia. Pri-
ma eſt quotidiana et ſignat peccatum gule
ꝓpter cōtinuam exactionem. Yſa. lvj. Ve-
nite ſumamus vinū ⁊ impleamur ebrietate
et erit ſicut hodie ſic ⁊ cras ⁊ multo ampli
us. Secūda febris eſt effimera que dr̄ ab ef
fimero piſce marino. qui eodem die quo na
ſcitur moritur et ſignat ſubitum ire motuȝ
qui cito finitur qui ſi duret tranſit in odiū.
Ephe. iiij. Sol non occidat ſup iracūdiam
veſtrā. Tercia eſt teuratica que nō accidit

certis horis et ſignat peccatū inuidie. que
qñ quis laudatur vel ꝓſperatur accedit.
quādo aūt vitupatur vel infortuniū patit
recedit et non habet horas determinatas.
Quarta eſt terciana et ſignat illos qui ſa-
tiſfacere nolunt. Cōtra quos exo. viij. Vi
am trium dieꝝ pergemus in ſolitudinem.
Quinta eſt cōtinua et ſignat auariciam qꝛ
auarus quotidie ſitit ⁊ maxime vſurarius.
Sexta eſt quartana et ſignificat ſupbiam.
que in quattuor ſpeciebus cōſiſtit. Quattu
or ſpecies tumoris ſunt vt vel cū aliquis
boni qd̄ habet a ſe habere exiſtimat vel ꝓ
ſuis meritis datū ſibi putat. vel cum iactat
ſe habere qd̄ nō habȝ. vel cum deſpectis ce
teris appetit ſingulariter habere qd̄ habet.
Supbia ſicut quartana difficulter ſanatur
ps̄. Supbia eo. qui ode. te. aſ. ſp. Pōt etiaȝ
quartana ſignificare luxuriaȝ que in corpe
regnat. qd̄ ex quattuor humoribus cōponi
tur in quibus luxuria radicatur. Nec etiā
ſicut quartana difficulter ſanatur Septima
eſt febris ethica que eſt in venis ⁊ mēbris
radicata in quibꝰ naturalis humiditas cō
ſumitur et ſignat accidiam ⁊ triſticiam mē
tis que exiccat oſſa. Prouer. xvij. Spiritꝰ
triſtis exiccat oſſa. ¶ Tercio febris ſignat
peccatū rōne ꝓceſſus. Proceſſus enim fe-
bris talis eſt. Primo eniȝ fit collectio hu-
moꝝ. ſcd̄o diſtempantia. tercio actualis fe-
bris. quarto extenſio eius ad mēbra. Simi-
liter in peccato primo colligūtur male co-
gitatōnes in corde. Secūdo ſupuenit male
cogitatonis diſtempātia in qua incipit eſſe
peccatum cui maxime reſiſtēdum eſt. Ter
cio ſequitur ꝑ cōſenſum peccatum actua-
le. Quarto peccatum diffunditur ꝑ opus
extrinſecuȝ ⁊ euidētia facti. Yſa. iij. c. Pec
catum ſuū quaſi ſodoma predicauerūt nec
abſconderūt. De illis quattuor dicitur. Ja.
j. Vnuſquiſqȝ temptatur a concupiſcentia
ſua quo ad primum. Deinde concupiſcētia
cum concepit parit peccatum quo ad ſcd̄m
Peccatum vero cum conſummatum fue-
rit quo ad terciuȝ generat mortem quo ad
quartum. ¶ Quarto ratōne effectus. nam
febris habet effectum omniū peccatorum.
qd̄ patȝ quantum ad octo effectus febris.
nam febris eleuat ⁊ deprimit pulſum ſic fa
cit peccatum ſuperbie. Yſa. xiiij. In celuȝ
conſcendam ſupra aſtra celi exaltabo ſoliū
meum. Et ſequitur. Verūtamen ad infer-
num detraheris in ꝓfundum laci. Lucem
odit ſic facit peccatum inuidie que de luce
aliene ꝓſperitatis triſtatur. Oratius. In-
uidus alterius marceſcit rebus opimis.
¶ Quietem tollit. ſic facit peccatum ire. quia
homo iratus non inuenit requiem ſed ſem
per ſatagit ad vindictam. Appetitum tur-
bat. ſic facit peccatū accidie que omnia ſpi
ritualia facit deſipere ⁊ in nauſeam venire
Numeri. xxj. Anima noſtra nauſeat ſuper
cibo iſto. Calefacit corpus. ſic facit pecca-
tum luxurie. Job. xiij. Ignis eſt vſqȝ ad
conſummationem deuorans. Vnde ſpiritu
aliter per febrem ſignificatur peccatuȝ lu-
xurie. Augꝰ. Melius eſt eſtuare febribus
q̄ȝ ardere libidinibus. Ardor luxurioſoruȝ
manifeſtus eſt. Anhelitum fetidum ⁊ cor-
ruptum reddit. ſic facit peccatuȝ gule. Os
enim guloſi ex nimia potatōne ⁊ cibo val-
de fetet et corpaliter ⁊ ſpūaliter. ps̄. Sepul
crū patens eſt guttur eoꝝ. Facit hominem
valde ſitire nec ſatiatur potu. ſic facit pec-
catum auaricie ⁊ cupiditatis. quia auarus
quāto plus bibit de pecunia tāto plus ſitit
Eccl̄ j. v. Auarus non implet pecunia Vnde
ſpūaliter per febrem peccatum auaricie de
ſignatur. quia auarus ſemper ſitit. vſurari
us autem habet febrem cōtinuam. quia cō
tinue male acquirit nec offert alicui ſancto
Conſtipat ventrem. ſic facit peccatū obſti-
natōnis ⁊ impenitētie. qd̄ indurat aīam vt
nō emittat peccatū poſſeſſuȝ ꝑ cōfuſionem
geñ. iiij. Maior eſt ini. me. q̄ȝ vt ve. me. exo.
vij. Induratū eſt cor pharaonis. Et ſic pȝ
ꝙ ꝑ octo effectus febris aſſimilatur peccatuȝ
febri. ¶ Quinto aſſimilatur pccm̄ febri rōne
curatōis. Quatuor eñ modis ſanat febris
et ſimiliter peccatum. Sanatur eniȝ febris
aliquādo ſudore. ſimiliter peccatum ꝑ con-
tritionem ⁊ lacrimaꝝ effuſionem. Sic fuit
ſanata magdalena. Aliqñ vomitu ⁊ ſignifi
cat ꝯfeſſioneȝ ꝑ quā homo mala q̄ habȝ in

ſtomacho anime reſicit p os dñ cõfitetur.
ps.Dixi confite.aduer.me iniuſti. me.do .
Sic fuit ſanatus dauid qui ait. Ego ſum
qui peccaui ego iniqui.egi.&c. ij.re.xxiiij.
Aliqñ minutiõe et ſignificat elemoſinaruz
largitõnem & alienoꝝ reſtitutiõem. p quaz
homo minuit de ſubſtãtia tempali. Sic fu
it zacheus ſanatus qui ait. Dñe ec. di.ho.
me.do pau.et ſi quẽ defrau.red.qua.Luce
xix. Aliqñ ſummo et ſignificat cõtemplatõ
nem p deuotam oratiõem. Sic fuit ſanat⁹
publicanus.Lu.xviij.Deſcendit hic iuſti
ficatus in domũ ſuã.In fine aũt iſti⁹ pri
mi mẽbri nota ꝙ duo de iſto febriciãte di
cũtur ſcz ꝙ erat filius reguli.et ꝙ infirma
batur caphanaũ qd interpretabatur ager
pinguedinis. Hec aũt duo ſcz nobilitas ge
neris et pinguedo rez ſunt frequẽtiſſime cã
et occaſio febris peccati. Filij eñ magnoꝝ
vt nobiliter et magnifice viuant multa in
iuſte et p violentiã extorquẽt. Et ſic eſt in
eis peccatum ſupbie et rapine. Item deli
cioſe nutriũtur ppter qd magis ad luxuri
am incitãtur. et ſic eſt in eis peccatũ luxu
rie & gule. Similiter pinguedo rez eſt mul
tis occaſio ſpũaliter infirmãdi.ps. Prodijt
q.ex adi.iniqui.eo. Ezech.xvj. Hec fuit
iniquitas ſodome ſupbia abũdantia ocijz.
&c. Plures infirmãtur in pſperis q̃ʒ in ad
uerſis.ps. Cadent a la.t.mil.& de.mil.a de.
tuis. Et plures pficiũtur in aduerſis q̃ʒ in
pſperis. Et ideo tempe pſecutõnis eccleſie
omẽs pontifices erant ſancti ſed tpe pacis
et pinguedinis eccleſie pauci repiũtur ſan
cti Propterea abũdãtia rez nõ eſt petẽda
Bre. Cum omnis fortuna timẽda ſit ma
gis eſt timẽda pſpera q̃ʒ aduerſa. Hec eñ
ſeruiẽdo erudit illa blãdiẽdo ſeducit. Et ſic
ptʒ primũ. ¶ Secũdo ponitur xpi ad regu
lum increpatio quia niſi ſigna et pdigia vi
deritis id eſt maiora & minora miracula nõ
creditis. vel ſigna terrena & pdigia celeſtia
Sed quõ non credidit qui p impetrãda fi
lij ſalute venit. Et ideo dicendum vt dicit
beda. Fides eius triplicem habuit gradum
ſicut & quelibet alia virtus ſcz inicium in
cremẽtum et pfectionem. habuit eñ iniciũ
quãdo ipſum rogauit vt deſcenderet & ſa
naret filiũ eius. tunc enim & credidit & du
bitauit. Credidit ꝙ filium ſanare poſſet. ſz
non credidit ꝙ ipſum ſanare poſſet niſi pñ
us eſſet & corpe. Deinde fides eius accepit
incremẽtum quãdo credidit ſermoni quẽz
dixit filius tuus viuit. Tandem accepit p
fectionem quãdo ſeruis nũciantibus filij
ſanitatem credidit ipſe & domus eius tota
¶ B • Circa hoc aũt notandum ꝙ fides
noſtra debuit omnino p miracula confir
mari alias nullo mõ hoĩes crediſſent. ſic
hic dr niſi ſigna & pdigia videritis nõ credi
tis. Et hoc patʒ multiplici ratõne. Primo
ratõne eius qd de xpo credere debebant. ſ.
ꝙ ipſe eſſet naturalis filius dei. verus de⁹
et verus homo. quia homines nõ tenebãt
tur credere chriſto ꝙ eſſet filius dei niſi mi
racula excedẽtia omẽm naturam & omẽm
rõnem fuiſſent feciſſet. Medium eniz & cõ
cluſio debent eſſe eiuſdez generis & valoris
cum cõcluſio virtute ſit in pmiſſis. vt dicit
phus. Et ideo ſicut hoc ſcz ꝙ xpus eſſet fi
lius dei omnem ratõnem et omne ingeniuz
et naturam excedit. ſic ad hoc pbanduz de
bebant fieri miracula totam naturam ſu
pantia et omẽm penitus rationem. Et hoc
eſt qd chriſtus dicit Iohan.xv. Si opera
non feciſſez in eis que nemo alius fecit pec
catum non haberent. Nunc autem excuſa
tionem non habent de peccato ſuo. Cum
autem opatio demonſtret rem vt dicit phi
loſophus. et ipſe poteſtatiue vt deus. et nõ
in virtute ratõnis vt alij ſancti fecerit opa
que iſto modo ſolus deus facere poteſt. li
quet ꝙ ipſe erat deus. Iohan.xv. Opera
que ego facio ſunt que teſtimoniũz perhi
bent de me. Secundo ratõne fidei antiqua
te. Romani enim & ſapientes mundi viden
tes per viam nature procedere a corpori
bus celeſtibus omnem virtutem & vitaz et
bonam diſpoſitõnem in homines et in om
nia inferiora colebant corpora celeſtia tan
quaʒ deos ſcilicʒ ſolem & lunam & ſtellas.
Iudei etiã ab ãtiquo receperũt legẽ p mo
yſen cui locut⁹ fuerat de⁹ ore ad os qui di
cebãt deũ eſſe vnũ et eſſe ſpm & ñ carnẽ. vñ

in datione legis moſaice non fuerũt facta
miracula. quia moyſes nihil ſupra naturaz
et incomprehenſibile precepit eis credere.
ſed ſolum ea que phi naturaliter pbant. ſ.
ꝙ eſt vnus deus & ſi'ia. a cõſuetis aũt rece
dere & a fide in qua quis natus eſt & nutri
tus. non põt fieri ſine diuĩno miraculo ad
minus quãtum ad omẽs vel maiorez ptem
xiſtẽtium in illa fide. & maxime ſi fides na
tiua eſt facilis & alia difficilis ſicut eſt no
ſtra fides. Hic cadit exemplũ de quadã de
moniaca q̃ interrogata q̃ eſſent peccata. q̃
homo magis difficulter relinqueret Rñdit
ꝙ duo ſcz accipe alienũ. et ꝙ maxime diffi
cile erat ꝙ homo relinqueret fidez in qua
natus eſt & nutritus. Simus exemplũ vide
mus in omnibus Nã ꝙ aliquis a iuuẽtute
nutritus in delicijs et diuicijs in ſenectute
relinquat eas & ſubeat penitẽtie iugũ non
eſt poſſibile ſine diuino miraculo. Propte
rea xpus ait. Facilius eſt ca.p fo.ac.intra.
q̃ʒ di.intra.in re.ce.math.xix. Propter qd
dr tren.iij. Bonũ eſt vi.cũ pta.iu.ab ado.
ſ. Sed qñ videbãt hoĩes xpum & apl'os ta
lia facere dicebãt p certo iſti verũ dicunt
et ideo credẽduz eſt eis. Tercio rõne pſecu
tionis tyrãnoꝝ & vilitatis et indefenſiõis
apl'oꝝ & alioꝝ pdicãtium hanc fidez ortho
doxoꝝ eñ fides & catholica eccleſia maxi
mas pſecutiões paſſa eſt a principibus mũ
di. vt dicit aug⁹. Et conati ſunt pluries ro
mani principes p potẽtiam & omnẽ modũ
hanc fidẽ exterminare. Apl'i aũt & coꝝ ſe
quaces erãt viles pſone & vilis coitionis.
Et ex mandato dñi erant ſicut oues in me
dio lupoꝝ nullã defenſiõem faciẽtes. math.
x. Ecce ego mit. vos ſic o. in me. lu. Exem
plũ de legione thebea. Silr xps fuit coram
iudeis qr nulla defenſiõe vſus eſt. ſed tanq̃ʒ
o. ad oc. duc. Si ergo miracula nõ fuiſſent
facta ſtatim fides defeciſſet. Sed qñ hoĩes
videbãt talia miracula fieri qñ vnus inter
ficiebatr decẽ credebãt et qñ decẽ interficie
bãtur centũ credebãt. Et ideo in pſecutõni
bus tyrãnoꝝ fides multũ creuit. Vñ ſicut
piſcis creſcit in aqua ſic eccleſia in pſecutõ
nibus creſcit vt appareat manifeſte ꝙ hec
fides eſt a deo. ad cuius cõfirmatõnem tot
miracula oñdit. Et ſic patʒ quare mõ non
fiunt miracula quia ſcz fides eſt cõfirma
ta. Et ſi obijcias de lege machameti q̃ tan
tum durauit. Dicendum eſt ꝙ ſecus eſt de
iſta. quia lex iſta leuis eſt valde et facilis
ad tenẽdum imo in multis delectabilis. vñ
nõ ſubſiſtit in virtute bonitatis ſed in faci
litatis. ſicut vſure ſemp durant nõ quia bo
ne ſed quia vtiles. Durat etiam iſta lex qr
mãdatur in iſta ꝙ ſub pena capitis nullus
dubitet de illa. vñ quaſi p potẽtiam armoꝝ
ſuſtẽtatur Et ppterea ſacerdos ſaracenoꝝ
qñ pdicat ſemp tenet enſem euaginatuʒ. vt
nullus ꝯtradicat legi. Si eñ quis poſſet di
ſputare de ea manifeſte falſa demonſtrare
tur. Ponitur etiaʒ in hac ſecũda pte regu
li p filio exaudito quia vade filius tuus vi
uit. Viuit vita nature & vita gratie. qr dei
pfecta ſunt opera. Et ideo quẽ xpus ſana
uit in anima ſanauit & in corpe. Vbi pen
ſandum eſt quãtum valeat virtus fidei. qr
ſi fides impfecta & informis in regulo po
tuit filio ſalutem mentis & corpis impetra
re quid põt perfecta & formata. certe mira
bilia põt. math.xix. Si potes credere om
nia poſſibilia ſunt credẽti. Vñ etiam alexã
der p fidem filioꝝ iſrael incluſionẽ obtinu
it. vt in hyſtorijs ſcola. habetur. Vbi dicit
ioſephus. Quid facturus eſt deus p fideli
bus ſi tm̃ p infideli fecit. math.xvij. Si ha
bueritis fidem vt granũ ſinapis dice. mõdo
huic tranſi hinc & trãſibit. Et attende ꝙ ex
auditus eſt regulus ad vtilitatẽ et ſi nõ ad
volũtatem. Nam petebat xpum pſonaliter
deſcendere ad filium qd xpus non fecit. ſed
quod magis erat ei vtile. quia in hoc ꝙ ab
ſens curauit fidem eius que diminuta erat
perfecit. et ſic eum ad vtilitatem exaudiuit
Auguſtinus. Non eſt magnum a deo exau
diri ad voluntatem ſed ad vtilitatem. Naz
dyabolus exauditur petens iob ad temptã
dum et non exauditur. paulus petens ſti
mulum amouẽdum. Exaudiuit quippe eũ
ad vtilitatem. Nam eger petit multa a me
dico q̃ ei medic⁹ non ꝯcedit Nõ exaudit ad
volun. vt exau. ad ſanitatẽ. Hẽm⁹ etiã hic

exemplum a chriſto magne humilitatis. qꝛ
ad filium reguli noluit ire etiam rogatus.
Ad ſeruū vero centurionis ſe iturū promi
ſit etiam nō rogatus. vt ptꝫ math. viij. In
quo nr̄a ſupbia ↄfunditur qui viles ꝛ pau
peres viſitare dedignamur. nobiles aūt ꝛ di
uites importune etiaꝫ nō rogati viſitamus
Et ſic ptꝫ ſcdm. Tercio ponitur reguli cre
dulitas ſiue fides ꝛ iuſſionis executio. Iā
em̄ eius fides ſumpſerat incremētum. quia
quē primo nō putabat niſi pn̄s eiſꝫ poſſe ſa
nare mō credit ꝙ abſens ſanauerit. Et ido
credens ibat ſicut xp̄us pceperat. In quo
duo exēpla ab iſto regulo habem⁹. Pri
mū eſt vt fides noſtra p interualla tempo
rum ſuſcipiat incremētum. Quidaꝫ aūt ſo
lum in corpe creſcūt ſed in virtutibus nū
quaꝫ creſcūt et ſemp ſunt pueri. Yſa. lxv.
Puer centū annoꝝ morietur. Cōtra qd. j.
cor. xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus ſꝫ ma
licia paruuli eſtote. Hoies vero mūdi ſunt
totū cōtrarium. qꝛ in malicia ſunt valde ex
perti ꝛ ſenes. ſed in ſenſu ſpūalium ſunt ita
ſtolidi et pueri ꝙ neſciūt ſe ſignare. neſciūt
cōfiteri. neſciūt orare. et breuiter de ſpūali
bus nihil ſciūt ſed qd peius eſt. quidaꝫ nō
ſolum nō pficiunt in fide et in bonis opib⁹
ſed deficiūt ꝛ in fide quā acceperūt nō ſtāt
vt heretici. vtinā media ps xpianoꝝ in fide
et in gratia quas in baptiſmo acceperit ſta
rent quāuis idem ſit in fide ꝛ via dei nō p
ficere ꝛ deficere. Bre. In via dei nō pfi
cere deficere eſt. Amor em̄ dei nūquā eſt o
cioſus opatur em̄ magna ſi eſt. Si aūt opa
ri renuit amor nō eſt. ꝛ ideo compatur igni
qui ſemp eſt in motu. Secūduꝫ eſt vt cre
damus xp̄m abſentē omīa opari tanꝗ pre
ſentem. ſm eniꝫ hūanitatem aſſumptaꝫ xp̄s
nō eſt vbiqꝫ ſed ſm diuinitatē xp̄us eſt vbi
qꝫ vt verus deus p potētiaꝫ pn̄tiaꝫ ꝛ eſſen
tiam. vt dicit aug⁹. Et ideo multū debere
mus erubeſcere peccare et multū niti bene
agere cum deus vbiqꝫ ſit pn̄s. Boe. in fi.
li. quinti. Magna vobis eſt ſi diſſimulare
nō vultis neceſſitas indita pbitatis cū an̄
oculos agitis iudic̄ cuncta cernentis. Hic
cadit exemplū cuiuſdaꝫ heremite. qui ſimu

lauit ſe velle peccare in platea cū vna me
retrice. qd illa p verecundia dixit ſe nullo
modo facturam ſed in camera erat parata
facere in qua a nullo videbatur. Cui here
mita. O ſtulta deus videbit te. et beata vir
go et ſancti angeli. Cur ergo nō verecūda
ris. Qd iſta audiens cōuerſa eſt. Et quia
p fidem homo liberatur a duplici morte. ſ.
nature ꝛ culpe. ſm illud ioh. xi. Qui credit
in me etiaꝫ ſi mor. fue. vi. Ideo quarto ſe
quitur ꝙ poſtꝗ crediderat ſermoni ieſu di
centis. filius tuus viuit ꝛ ibat. ſerui occur
rebant ei dicentes ꝙ filius eius eſſet viu⁹
et facta examinatiōe inuenit ꝗ tūc reuixit
qn̄ xp̄us dixit. Filius tuus viuit. In quo
habemus exemplū ab iſtis ſeruis bona ce
leriter nūciandi. quia nūcij bona nūciantes
indui debent. iiij. re. vij. Hec dies boni nū
cij eſt ſi tacuerimus ꝛ noluerimus nūciare
vſqꝫ mane. ſceleris arguemur. Maluꝫ aūt
ſilere ꝛ occultare debemus. Eccꝫ. xix. Au
diſti verbum aduerſum ꝓximū tuū cōmori
atur in te. fidens qm̄ non te diſrumpet. Et
alludit dicto quo dr. Ipſe creparet niſi di
ceret. Et ſic ptꝫ terciū ꝛ quartū. Quinto
ponitur fructus ex facto miraculo cōſecu
tus. quia credidit ipſe ꝛ domus eius tota.
Circa qd moraliter exponēdo nota ꝙ ho
mo domus eſt ꝛ templū dei viui. Tota er
go domus dei eſt homo cū omnib⁹ poten
tijs anime Tūc ergo tota domus dei credit
qn̄ homo cū omnib⁹ potētijs aie fideꝫ xp̄i
p opa manifeſtat ꝛ ꝓteſtatur. vt primo qn̄
in intellectu eſt vera fides de deo. de creatu
ris de inferno ꝛ paradiſo et de omnib⁹ cre
dendis. Sed qn̄ in intellectu nō ſunt niſi le
ges ꝛ ſciētie ſeculares. ꝛ modi ꝛ vie lucrā
di et dn̄andi. tūc homo cum tota domo ſua
nō credit deo qꝛ nō cum intellectu. Secun
do quādo in voluntate eſt verus amor dei
et proximi et ordinatus vt deum diligat ſu
per omnia et proximum ſicut ſeipſum. Sꝫ
quando in voluntate eſt ſolum amor car
nalis et mundanus vt quando homo affi
citur ſolum ad bona tranſitoria et illa ſu
per omnia diligit. tunc homo non credit
cum tota domo ſua. qꝛ nō cum voluntate.

Tercio quādo in memoria ſunt dei benefi
cia. ſunt etiam ibi ꝓprij defectus et mala q̄
fecit et vilitas conditiōis humane. et me
moria mortis Sed quādo in memoria ſunt
ſolum iniurie recepte et nō recordatur be
neficioꝝ dei nec maloꝝ que fecit et ſuſcepi⁹
obliuiſcitur. tunc nō credit cū tota domo.
quia nō cum memoria. Quarto quādo in
corde ꝛ potentia cogitatiua eſt bona cogi
tatio. vt quādo cogitat vilitatem peccati
et nobilitatē virtutū. vanitatem mūdi ꝛ pe
nas et gaudia eterna. Sed qn̄ in cogitatōe
eſt quidam diſcurſus maloꝝ vt quādo ho
mo cogitat carnalia opa mala lucra. ſtra
ges inimicoꝝ ꝛ talia. tunc nō credit cū to
ta domo quia nō cum cogitatione cordis.
id eſt cuꝫ toto corde qd deus principaliter
requirit. Prouer. xxiij. Prebe f. c. t. m.
Quinto qn̄ in potentia auditiua ſunt dei
verba et audit libenter que ſpectant ad dei
laudeꝫ ꝛ morū inſtructōem. Sed qn̄ homo
tota die audit vana ꝛ mala et mūdi rumo
res tunc nō credit cū tota domo ſua. qꝛ nō
cū auribus. Sexto qn̄ in potētia viſiua eſt
quedā clauſura vt homo nō videat laſciui
as et vanitatem. ps. Auerte ocu. tu. ne vide
ant vanitatē. Sed quādo homo videt tur
pia et inhoneſta vt mulieres cōptas et co
reas que vt baſiliſcus inficiūt ſolo viſo tūc
nō credit cū tota domo ſua qꝛ nō cum viſu
Sic infectus fuit dauid videndo berſabee
vxorē vrie. ij. re. xj. Septimo qn̄ in poten
tia guſtatiua eſt magnū tempamētum cibi
et potus. ſed qn̄ homo tota die vacat cō
meſſatōibus et ebrietatibus ſicut animal
brutum nec obſeruat diem et horas tunc
nō credit cū tota domo ſua. qꝛ nō cum gu
ſtu. Octauo qn̄ in potētia tactiua q̄ diffun
ditur p totuꝫ corpus eſt quedam aſperitas
penitētie vt mēbra mortificētur ne caro re
bellet anime et vicia regnēt. ſicut fecit io
han. bap. cui⁹ totū corpus in aſperitate pe
nitentie fuit. j. coꝛ. ix. Caſtigo cor meum ꝛ
in ſer. redi. Sed qn̄ in toto corpe eſt molli
cies ꝛ delectatio ꝛ qn̄ homo de corpe facit
deum ꝛ ſeruit ei ad nutum ꝛ caro eſt domi
na et anima ancilla. et vicia regnant tunc

non credit cum tota domo. imo cum tota
domo ſe credere nō oſtendit quia ita dele
ctatur tranſitorijs bonis ac ſi nō eſſent eter
na et p conſequēs omnia puertūtur. Pro
uer. xxx. Per tria mouetur terra et quar
tum qd non pōt ſuſtinere p ſeruū cum re
gnauerit. p ſtultum cū ſaturatus fuerit ci
bo. p odioſam mulierem cū in matrimonio
aſſumpta fuerit. et p ancillam cū fuerit he
res dn̄e ſue. Iſte ſtultus ꝛ iſte ſeruus ē cor
pus et odioſa mulier et ancilla eſt caro. q̄
ſi ſaturatur infatuatur. ſi regnat omnia p
uertit ſi aſſumatur in matrimoniū contur
bat totam domū ſi fuerit heres bonoꝝ ho
minis conſumit omnia bona et ad inopiaꝫ
cōuerſa comeditur a vermibus et eius do
mina in eternū mendicat. Et ſic ptꝫ totum.

De epiſtola ſermo. CXII.

Confortamini in dn̄o et in po
tentia virtutis eius. Ephe. vi.
Inter alia que ad capitaneū
exercit⁹ ptinēt tria ſunt Debꝫ
enim milites ↄfortare. milites
facere ſeipos armare. ꝛ milites bona arma
docere. Hec tria apl̄us ſicut capitane⁹ mi
licie xpiane in hac epl̄a docet omēs milites
xp̄i Primo ergo ↄfortat eos in potētia ſal
uatoris. In principio eple. Secūdo monet
eos vt dei armaturā induāt. et huius cām
ſubiūgit. q̄ eſt nequicia luctatoris ibi. Acci
pite ar. dei. ꝛc. qm̄ nō eſt no. col. Tercio o
ſtendit q̄ ſunt arma quibus in bello ſpūali
debent eſſe accincti milites creatoris ibi.
State ergo ſuc. lum. ve. Primo ergo apl̄s
cōfortat milites xp̄i. d. Cōfortamini in dn̄o
qui eſt dator oīs roboris ꝛ in potētia vir
tutis eius vt ſcꝫ nō credatis in bello ſpūa
li ꝓprijs viribus pugnare ꝛ vincere. ſed in
potētia virtutis dei. Preliū em̄ ſpūale eſt
ita durū ꝛ forte vt infra patebit. ꝙ null⁹ in
eo ꝓprijs viribus niſi p virtuteꝫ dei pōt re
ſiſtere. Et hoc patuit in apoſtolis qui tem
pore paſſionis chriſti qn̄ fuerūt dimiſſi ꝓ
prijs viribus omnes ſuccubuerūt. Lu. xxij

Simon ecce ſath.expe.v.vt criba.ſicut tri
ticū.Ego aūt rogaui ꝛc̃.Vñ aūt poſtea fu
erūt adiuti ꝛ cōfoꝛtati virtute dei oia vice
rūt.Et ideo nullo mō eſt pugnāduꝫ niſi pꝛi
ns virtus dei hēatur.lu.xxiiij.Sedete in ci
ui.donec indua.vir.ex alto. Hoc fuit figu
ratū in golia ꝛ dauid.j.re.xvij. Nam goli
as magnꝰ gigas aggreſſus eſt dauid in foꝛ
titudie coꝛꝑis ſui. Dauid aūt pugnauit cō
tra goliā virtute dei Et ideo puer inermis
vicit gigātem magnū armatū. Gigas iſte
armatꝰ eſt dyabolus.lu.xi.Cū foꝛ.ar.cuſ.
ā.ſ. Omnis ergo puer quicūq̃ꝫ pugnat in
virtute dei vincit ip̄m.qꝛ in deo omnia pōt
quilq̃ꝫ.phil.iiij.Omia poſ.in eo qui m.cō
foꝛ.Job.xvij. Pone me iuxta te et cu.v.
ma.pug.ꝯtra me. Debet ergo pugnās in
hoc p̄lio p̄mo cōfidere in dño. Secūdo de
bet reſpicere ad p̄mium habēduꝫ ſi bñ dimi
cet ꝛ ad ſuppliciū ſuſtinēduꝫ ſi ſuccūbat.qꝛ
ſi hō vincat coꝛonabitur ꝛ regnū ꝑpetuum
poſſidebit.ij.thi.ij.c. Ne.co.m.qui le.cer.
Vñ Omnis aūt qui legitime certat vincit.
de alexādꝛo dꝛ ꝙ du ſemel deberet cōmitte
re bellū cū quodaꝫ rege p̄diuite cuius mili
tes erant oēs auro ꝛ argēto oꝛnati ꝯfoꝛtās
milites ſuos ait. Si bñ pugnauerimꝰ hac
vice ditiſſimi erimus. Qd̄ attendētes mili
tes fuerūt oēs aīati ꝛ ꝯfoꝛtati ꝛ foꝛtiter di
micauerūt ꝛ vicerūt. Si aūt homo ſuccū
bat ligabitur in carecre inferni ibideꝫ in ꝑ
petuū cruciādus ſicut xp̄us fecit dyabolo
cum quo peccauit. Jo.xij. Nūc pꝛin.hꝰ
mū.e.fo.Vñ ꝛ de alexādꝛo dꝛ ꝙ dū quadā
vice patus eſſet ad bellū ꝛ foꝛtiſſimi mili
tes ex aduerſo aſtarēt ꝯfoꝛtans milites ſu
os ait.Cariſſimi frēs hoc ſero oēs cenabi
mꝰ in inferno niſi valenter pugnemꝰ Pꝛo
pter qd̄ milites oēs aīati fuerūt ꝛ valenter
pugnātes vicerūt . Tercio debet eſſe bñ ar
matus. Et hoc eſt qd̄ ſequitur in ſc̄do mē
bꝛo.Et ſic ptꝫ pꝛimū. Secundo monet
ap̄ls xp̄i milites vt dei armaturā aſſumant
d.Indu.v.ar.d.que conſiſtit in virtutibus
anime que dicūtur armatura dei qꝛ a ſolo
deo ſuis militibus dantur. Augꝰ. Virtus
eſt bona qualitas mentis quā deus ſumm

nobis infundit.ij.coꝝ.x.Arma milicie no
ſtre nō ſunt carnalia ſed ſpūalia. potentia
deo ad deſtructiōem inimicoꝝ.Et ſic ptꝫ p̄
cioſitas ꝛ bonitas iſtoꝝ armoꝝ cum a ſolo
deo dantur. Omia alia bona deus cōmiſit
danda vt ſoli lucere igni calefacere.ꝛ ſic de
alijs.Sola vero iſta arma.ſ.virtutes ꝛ do
na tanq̃ꝫ optime reſeruauit dāda ad manū
ſuā.Ja.j.Omne da.op.ꝛ om.do.ꝑ. deſur.
eſt.Sunt etiā arma lucida bñ teria.ro.xiij
Abi.op.te.ꝛ indu.ar.lu. Et diſtinguit in
ter milites xp̄i ꝛ ſatellites dyaboli. qꝛ iſti
ſunt induti arma tenebꝛaꝝ ꝛ moꝛtis.Sunt
etiaꝫ arma nobilia qꝛ ſolis filijs regis eter
ni dant ꝛ ab ip̄o ſolo rege vt dictuꝫ eſt. Si
ergo honoꝛ eſt accipe enſem a rege mundi
q̄ꝫto magis a rege celi. Tunc etiā arma vir
tuoſa valde qꝛ defendūt homiem ab omni
moꝛte ꝛ moꝛtali vulnere.Boe.Talia tibi
cōtuleramus arma q̄ niſi pꝛioꝛ abieciſſes in
uicta firmitate tuerentur te. Cōferūt etiā
virtutē maximā ipſi homini ad pugnādum
vt in virtute ip̄oꝝ oia vincat ꝛ ad regnum
celoꝝ ꝑueniat. Sunt ergo arma lucida p̄ci
oſa nobilia ꝛ virtuoſa.Conſequēter oñdit
cām ꝛ rōnem quare hec arma ſunt induē
da d.Vt poſſitis ſtare.ſ.ſecuri aduerſus in
ſidias dyaboli.i.aduerſus dyaboli machi
natiōes occultas.occulte em̄ nobis inſidiat
Ja.iiij.Reſiſtite dyabolo ꝛ fugiet a vobis
Et qꝛ poſſet quis dubitare an aduerſus dy
aboluꝫ inſtaret nobis bellū dei.dicit ꝙ ſic.
Et ideo hic reddit cām cauſe.ſ.huius qua
re debemꝰ ſtare aduerſus inſidias dyaboli.
Et cā hꝰ eſt neceſſitas aſſiſtēdi Qm̄ nō eſt
no.col.i.p̄lium ſpūale aduerſus carnem et
ſanguinē ſup.tm̄.Non eni ꝑ hoc excludere
intēdit bellū carnis. ſed ei bellū dyaboli aſ
ſociare. Caro aūt ꝛ ſanguis non ſonat hic
in naturaꝫ ſed magis in coꝛruptelam natu
re cōtractam ex pꝛimis parētibus ꝛ ex pꝛa
ua conſuetudine. Unde pꝛo cōcupiſcentia
carnis accipitur.j.coꝝ.xv.Caro ꝛ ſanguis
regnū dei nō poſſidebūt.Eccı̄.xvij. Quid
nequius q̄ꝫ qd̄ excogitauit caro ꝛ ſanguis.
Sed eſt luctādum aduerſus pꝛincipes de
mones qui ſibi ſubiectas ꝯtinēt multitudi

nes [illegible]c tātum demonū ꝯtinēt multitudies
ſꝫ etiaꝫ hoim maloꝝ ꝑ quos pugnāt. Pꝛo
pter qd̄ lucifer dꝛ pꝛinceps hꝰ mūdi. Jo.
xiiij.Uenit em̄ pꝛinceps huiꝰ mūdi.Et po
teſtates ꝓpter foꝛtitudinē quā habꝫ vnuſ
quiſq̃ꝫ ex natura.Job.xlj.Nō eſt ptās ſu
per terrā que ei valeat compari. qui factꝰ
eſt vt nullū timeret.Et ideo nō ſolū aduer
ſus carnē ꝛ ſanguinē et aduerſus demones
eſt nobis bellādum ſed etiaꝫ aduerſus mū
di rectoꝛes id eſt hoies mūdanis delectatio
nibus coꝛruptos et mūdi amatoꝛes.Augꝰ
Quotiens mūdi nomen in mala ſignifica
tione ſumitur nō oſtendit niſi mūdi amato
res.j.Jo.v. Totus mūdus in ma.po.eſt.
Rectoꝛes dico tenebꝛaꝝ haꝝ id eſt hoim
excecatoꝝ tenebꝛis ignoꝛātie ꝛ culpe.Eph
v.Eratis aliqñ te. Tales aūt demones cū
quibus bellare habemus ſunt ſpūales.i.in
uiſibiles ꝛ ſunt nequiſſimi. Et hoc eſt qd̄
dicit cōtra ſpūalia nequicie id eſt cōtra de
mones qui ſunt ſpūs nequā qui habitant
in celeſtibus .i.in iſto aere caliginoſo ꝓpe
nos.qui relicti ſunt ibi vt nos in pugna ex
ercitēt vel in celeſtibꝰ.i. ꝓ celeſtibꝰ q̄ nitū
tur auferre nō em̄ ꝓ modica re nobiſcū pu
gnāt ſed ꝓ ipſa hereditate paterna ꝛ eter
na.Ultimo ꝯcludit d. qꝛ ergo ꝯtra tales et
tātos hoſtes habetis pugnare.ꝓpterea ac
cipite armaturaꝫ dei vt poſſitis reſiſtere in
die malo.i.in tota vita p̄ñti.Quia vt dicit
augꝰ.Exquo adā lapſus eſt ꝛ de ꝑadiſo ex
pulſus oēs dies fuerūt mali et hoc ꝓ miſe
ria naturali ꝛ ꝓ malicia hoim vt dictū eſt
ſup̄ in p̄ce.ep̄la.Et nō ſolū ꝑ hanc armatu
ram dei hō pōt reſiſtere hoſtibus ſed etiam
pōt eſſe ꝑfectus in ſeip̄o ꝛ ꝓficere de bono
in melius.Et hoc eſt ꝛ in oibus ꝑfecti ſta
re tā in ꝓſperis q̄ꝫ in aduerſis.mat.v.Eſto
te ꝑ.ſic pa.vr̄ ce.ꝑ.ē.ij.coꝝ.vj. Per arma
iuſticie a dex.ꝛ a ſi. Sola em̄ p̄dicta arma
faciūt hoiem ꝑfectū ꝛ bonū. et ideo ſuper
oia ſunt q̄renda ꝛ habita retinēda.apoc̄.iij
Tene qd̄ habes ꝛc̃. Et attende ꝙ vt ex
ſupꝛadictis ptꝫ hoc bellū ſpūale qd̄ nobis
inſtat eſt valde durum et foꝛte ꝓpter.viij.
Pꝛimo quia ꝑ inſidias pugnat in eo.ꝓpte

rea dicit aduerſus inſidias dyaboli.Secun
do qꝛ ibi eſt ꝓditio. nam caro que deberet
eſſe ꝓ hoie ſicut ꝑs eius ꝓdit eum.et ſic in
tus in homie eſt ꝓditio.Propter qd̄ dicit
aduerſus carnē ꝛ ſanguineꝫ. Tercio qꝛ eſt
bellum valde oꝛdinatum.nam in hoc bello
ſunt pꝛincipes oꝛdinātes demones ad bellū
diuidētes eos ꝑ ſingulas potentias anime.
nam quidam ponūtur ad coꝛ vt mala co
gitet.quidaꝫ ad volūtatem vt mala velit.
quidam ad memoꝛiā vt maloꝝ recoꝛdetur
ꝛc̃.Lu.xij.Tunc va.ꝛ aſ.ſep.al.ſ. ne.ſe.et
ingreſ.ha.ibi. Ponūt etiam nequioꝛes ad
magis ꝑfectos ꝛ ex ꝑte debilioꝛi pugnāt ꝓ
pter qd̄ dicit pꝛincipes.Quarto qꝛ pugna
toꝛes ſunt potētiſſimi ꝛ robuſti vt dictum
eſt.ꝓpter qd̄ dicit ptātes.Quinto qꝛ nō ſo
lum cōtra demones ꝛ carnē pugnare debe
mus ſed etiaꝫ cōtra malos homies mundi
qui bonos ꝑſequūtur. Jo.xv.Si me ꝑſe.
ſunt ꝛ v.ꝑſe.Qui ſunt obtenebꝛati in mē
te ꝛ lucē veritatis nō agnoſcūt ſꝫ tñ ſic ob
tenebꝛati regūt mūduꝫ ꝛ ad ip̄oꝝ impiū di
ſponūt et ideo ꝛ rectoꝛes ꝛ recti in p̄cipiciū
vadūt. math.xv. Si cecus ce.du. p̄.am.in
fo.ca. ꝓpter qd̄ dicit cōtra mūdi rectoꝛes
te.ha. Sexto qꝛ hoſtes nr̄i ſunt inuiſibiles
et ab ip̄is ledi poſſumꝰ ſꝫ ip̄os ledere nequi
mus qꝛ ſpūs ſunt ſed ſolū poſſumꝰ nos de
fendere ſub armatura dei qꝛ taleꝫ armatu
ram hñtes tangere nequeūt.qd̄ figuratum
eſt ezech.ix. vbi viro debēti ꝑcutere hoies
ciuitatis dictū eſt ne ſignatos thau tāgeret
Septimo qꝛ hoſtes nr̄i ſunt nequiſſimi ꝛ in
aia ꝛ in coꝛꝑe volūt nos ꝑdere ꝛ nulli par
cūt ꝛ nulliꝰ miſerētur ꝛ nullo tp̄e doꝛmiūt
vel quieſcūt. Job.qui me comedūt nō doꝛ
miūt.Gre.Nihil ſe feciſſe eſtimat cū aīas
nō ſauciat. Propter iſta duo dic̄ ꝯtra ſpūa
lia nequicie.Octauo qꝛ hoc bellū nō agit
ꝓ modica re ſꝫ ꝓ reg.eter.qd̄ demōes ꝑdi
derūt.Et ideo totis viribꝰ nitūtur ne ip̄um
poſſideamꝰ.ꝓpter qd̄ dicit in celeſtibꝰ.i.ꝓ
celeſtibꝰ.Et ſic ptꝫ ſc̄dm Tercio oñdit q̄
ſunt iſta arma quibus milites chꝛiſti debēt
eſſe accincti. et facit tria. Pꝛimo dicit
pꝛoditoꝛem pꝛelij eſſe religandum. ꝛc̃.

Secūdo ponit arma ad defendēdum. Ter-
cio ponit arma ad offendēdum. Dicit ergo
State. Poſtq̄ eniʒ bellum eſt ita durū nō
eſt ſedendum ſed viriliter ſtandū ad pugnā
Et quia vt dictum eſt pugna hec eſt in car
ne et ꝑ carnem et ideo lumbi carnis in qui
bus concupiſcētia viget. iuxta illud Job.
xl. Foꝛtitudo eius in lumbis eius. ſunt ſuc
cingendi ꝑ carnis maceratōnem ne defluāt
ad carnalia. ſicut cingulum cōſeruat veſteʒ
ne defluat in lutuʒ. Pꝛouer. xxxj. Accinxit
foꝛ. lum. ſu. id eſt continētia foꝛti. Luce. xij
Sint lum. ve. p̄cin. Non eniʒ cōtra carneʒ
aliter pugnare debemus q̄ꝫ per cōtinētiam
et maceratōnem ipſius. Aug⁹. Carnem ve
ſtram domate ab eſcis ꝛ potibus. Primo
eniʒ debet ꝓditoꝛ caſtri religari anteq̄ꝫ ꝓce
datur ad bellum. et ideo pꝛimo omnium in
bello ſpūali caro eſt religanda ꝑ diſciplinā
cum ſit ꝓditoꝛ. Eccj. xxxiij. Seruo maliuo
lo toꝛtura ꝛ compedes. Caro auteʒ eſt ſer
uus malivolus ꝛ nequā quia ꝓdit animaʒ
dn̄am ſuaʒ. Et dicit in veritate vt ſcʒ ſit ve
ra contināctia nō ſimulata. glo. vt vere pꝛo-
pter xp̄um continētiaʒ ſeruetis. Math. xix
Sunt eunuchi qui facti ſunt ab hoībus vt
ſunt hypocrite qui ꝓpter hoīes continēt ꝛ
ſunt enuchi qui ſeipſos caſtrauerūt ꝓpter
regnum celoꝝ. ¶ Conſequēter ſcdō ſecluſo
inimico et ꝑ diſciplinā deblitato. anime ar-
maturā ponit d. Induti loꝛicā iuſticie in-
tranſitiua eſt conſtructio id eſt induti iuſti
cia que eſt loꝛica aie. Compatur aūt iuſti-
cia loꝛice ꝓpter duo. Primo quia ſicut lo
rica ex multis murenulis vł malgis vel ro
tulis cōtexitur ita iuſticia multas virtutes
cōplectitur que ſunt in ſimul catenate. ſap.
v. Induet ꝓ thoꝛace iuſticiaʒ. Secūdo qꝛ
ſicut loꝛica inter hoſtes nūquaʒ eſt deponē
da ſic nec iuſticia. Pſal. Beati qui cuſto-
diūt iudi. et faciūt iuſti. in omni tempe. Ali
am armaturā ponit d. Et calciati pedes. i.
affectiōes ꝛ deſideria habētes munitas vir
tutibus ꝛ ſanctoꝝ exemplis que ſm aug⁹.
ſunt pedes anime ne a ſpinis vicioꝝ ꝛ luto
mūdanoꝝ pungātur ꝛ maculētur. Cañ. vij
Quā pulcri ſunt greſſus tui in calciamētis

filia pꝛincipis. Et hoc eſt in ꝑparat[illegible] euā
gelij pacis ſup. adimplēda id eſt vt ſitis pa
rati ad p̄dicādum euāgelium qđ nūciat pa
cem inter deum et homines factam vel ad
complenda p̄cepta euangelij. Huiuſmodi
calciamēta debēt habere p̄dicatoꝛes ne ter
renis deſiderijs terrena tangant vel ꝓpter
terrena p̄dicent. Hac ſignificatōne mar. di.
apoſtolos ſandalijs vel ſoleis calciari vtʒ
eiuſdem. vj. Debemus ergo parati eſſe ad
p̄dicandum euāgelium pacis. Aliam arma
turam ponit di. In omnibus ſcʒ p̄lijs ſpū-
alibus ſumētes ſcutum fidei. intranſitiuā
conſtructio eſt id eſt fidem que eſt ſcutum
quia ſicut ſcutum eſt vnū et habet tres an
gulos ſic fides eſt de vna eſſentia diuina in
qua ſunt tres ꝑſone. j. Joh. v. Tres ſunt
qui teſti. dant in ce. pater verbū. ſpūſſcūs. ꝛ
hi tres vnum ſunt. Iteʒ ſicut ſubſtātia ſcu
ti eſt cooperta coꝛio animalis moꝛtui. ita
fides eſt de ſubſtantia diuina veſtita carne
moꝛtalitatis noſtre. Jo. j. Ver. caro fa. eſt
Item ſicut ſcutū ſuſpenditur ad guttur et
ſtat ſupꝛa coꝛ. ita fides debet eſſe in coꝛde
et ꝓferꝛi per os. Ro. x. Coꝛde cre. ad iuſti.
oꝛe aūt cōfeſ. fit ad ſa. In quo ſcuto fidei
dicit q̄ poſſimus omnia tela ignea nequiſ
ſimi hoſtis noſtri extinguere Ipa em̄ fides
debet pꝛimo omniū temptatōib⁹ ꝛ telis dy
aboli opponi. ne ꝑueniāt ad loꝛicā iuſticie.
Pꝛudēti⁹. Pꝛima petit campū dubia ſub
ſoꝛte duelli pugnatura fides. Ignea aūt di
cit tela dyaboli qꝛ ſuggeſtiōe dyaboli ignea
carnales ꝯcupie igniūtur vt pl⁹ poſſint no
cere ſicͤ tela materialia de igne. Eccj. ix. qua
ſi ignis cōcupiſcentia exardeſcit. Nequiſſi-
ma aūt dicit qꝛ eius nequicia oībus ſupꝑer
tur. Sicut em̄ ſcutū defendit hoīem ꝛ oīa
arma eius. qꝛ doctus miles omēs ictus re-
cipit in ſcutū. ita fides defendit homiem et
oēs virtutes qꝛ oīnēs ictus dyaboli in ſcu
to fidei recipiendi ſunt. Omnes eniʒ tem-
ptationes per veram fidem repellimus.
Quia ſi habemus veram fidem de gaudijs
paradiſi et penis inferni nec pꝛoſpera mun
di deſideramus. nec foꝛmidamus aduerſa.
de quibus omnis temptatio ſubinfertur.

habenti veram fidem niſi ſit temptatio de
ipſa fide que ꝑ fidem noſtram repellitur ſi
cut lumen expellit tenebꝛas. Aliam arma-
turam ponit dicens. Et galeam id eſt ſpem
ſalutis eterne aſſumite ad caput mentis ꝓ
tegendum Dicitur auteʒ ſpes galea ſalutis
Quia dꝛ ad ro. viij. Spe ſalui facti ſum⁹.
Yſa. lix. Galea ſalutis in capite eius. Si
auteʒ queratur quare nō fecit mentionem
de caritate cum ſit melioꝛ ꝛ virtuoſioꝛ ar-
matura ſpūs q̄ꝫ omnes alie. Dicendum eſt
q̄ ipſe fecit mentiōem de fide foꝛmata que
per dilectionem oꝑatur in qua omnia tela
dyaboli extinguūtur. et ꝑ quā omnes tem
ptatiōes. ſiue a carne ſiue a mūdo ſiue a dy
abolo ſuꝑamus. Non em̄ ꝑ fidem moꝛtuaʒ
et infoꝛmē vincimus temptationes. Et idō
in ipſa fide intellexit caritatem omnia tela
dyaboli extinguētem. et omnes temptatio-
nes vincētem. quia fides in virtute carita-
tis oꝑatur. cū ſit foꝛma fidei ꝛ omnis oꝑa-
tio ſit a foꝛma. ¶ Cōſequēter tercio poſtq̄ꝫ
poſuit arma ad defenſioneʒ. ponit arma ad
impugnādum. d. Et aſſumite gladiuʒ ſpūs
qđ eſt verbum dei Non em̄ debemus ſoluʒ
nos defendere a dyabolo. ſed debemus ipm
impugnare. Inſtrumētum aūt ad dyabolū
impugnādum eſt ſolum verbum dei qđ de-
bemus habere in oꝛe ꝛ in manibus. in oꝛe
p̄dicando et in manib⁹ adimplendo. Apoc
j. De oꝛe eius gladius ex vtraqʒ ꝑte acut⁹
exibat. Gladius ex vtraqʒ ꝑte acutus egre
ditur de oꝛe p̄dicatoꝛis. quādo id qđ p̄dicat
oꝑe implet. et tunc ex vtraqʒ ꝑte dyaboluʒ
impugnat. Debemus ergo dyaboluʒ impu
gnare facto et verbo. Quidam vero impu
gnant ipſum ſolo verbo. verbum autem ta
lium eſt moꝛtuū et ideo nō eſt gladi⁹ ſpūs
quia gladius ſpūs eſt verbum dei viuum.
Hebꝛe. iiij. Viuus eſt ſermo dei ꝛ efficax
et penetrabilioꝛ omni gladio ancipiti et ꝑ-
tingens vſqʒ ad diuiſionem anime ꝛ ſpūs
compagum quoqʒ ꝛ medullaꝝ. Hunc gla
dium chꝛiſtus venit mittere in terꝛaʒ. Ma
thei. x. c. Non veni pa. mittere ſed gladiuʒ
Veni enim ſeꝑare hominē aduerſus patrē
ſuum ꝛ filiam aduerſus matrem ſuam ꝛc̄

ſicut eniʒ gladius ſeꝑat ꝛ diuidit. ſic verbū
dei ſeꝑat ꝛ diuidit hoīem a carnalib⁹ ꝛ ter
renis. Et q̄ ſolus gladius verbi dei ſit ar-
matura ad dyabolum impugnādum ſic ꝓbʒ
Dyabolus enim pugnat cōtra peccatoꝛem
¶ D ' Primo ipſum oculis mentis exce-
cando. Sed verbum dei fugat tenebꝛas mē
tis ꝛ illuminat eā quia lucerna eſt. p̄s. Lu
cerna pe. meis verbū tuū. Secūdo ipm vin
culis peccatoꝝ ligando ꝛ in ſeruituteʒ pec
cati redigendo. Joh. viij. Qui facit pecca
tum ſeruus eſt pec. Sed verbum dei libe-
rat hoīem ab omni vinculo ꝛ ab omni ſer
uitute. Joh. viij. Si manſeritis in ſermōe
meo cognoſcetis veritatem et veritas libe
rabit vos. Tercio ipſum mūdi pꝛoſpera et
vana gaudia ſuꝑ omnia querere faciendo.
Joh. xij. Dilexerūt gloꝛiaʒ hoīs magis q̄ꝫ
dei. Sed verbum dei omnia ꝓſpera mundi
facit cōtemnere. Et apoſtoli ad verbuʒ xp̄i
omnia reliquerūt. Math. xix. Ecce nos re
liquimus omia. Ad phił. iij. Omnia arbi.
ſum vt ſter. vt xp̄m lu. Quarto ipm ꝑ mū-
di aduerſa frangēdo Sed verbum dei facit
hoīem foꝛtem. ꝛ nihil aduerſi foꝛmidātem
Unde apl'i poſtq̄ꝫ ꝑfecte audierūt verbum
chꝛiſti dicebant. j. coꝝ. iiij. Maledicimur ꝛ
benedicimus. ꝑſecutonem patimur ꝛ ſuſti-
nemus. blaſpemamur ꝛ obſecram⁹. Quin-
to per voluptates coꝛpis ipm diſſoluendo.
Sap. ij. Non ſit pꝛatum qđ non ꝑtranſeat
luxu. no. Sed verbum dei conſtringit ad la
mētum penitētie. d. mathei. iij. Penitētiaʒ
agite appꝛopin. em̄ reg. ce. Sexto ipſum in
infirmitatibus peccatoꝝ detinendo et eius
appetitum cōturbando ita q̄ dulcia videā-
tur ei amara et amara dulcia. Auguſtinus
Palato nō ſano pena eſt panis qui ſano ē
ſuauis. Sed verbum dei ſanat hominē. p̄s.
Miſit ver. ſuū ꝛ ſana. e. Et reddit ei appe-
titum rectū vt ei dulcia ſapiant et amara
deſipiant. Et ideo ſic ſanatus dauid dicebat
Quā dulcia faucibus meis eloquia tua ſu
per mel oꝛi meo. Septimo ipſum ad moꝛ-
tem eternam ducendo. Sed verbum dei ab
omni moꝛte liberat. Joh. viij. Si quis ſer
mones meos ſer. moꝛ. nō guſta. in eternum

Secūdo ponit arma ad defendēdum. Ter-
cio ponit arma ad offendēdum. Dicit ergo
State. Poſtq̄ꝫ eniꝫ bellum eſt ita durū nō
eſt ſedendum ſed viriliter ſtandū ad pugnā
Et quia vt dictum eſt pugna hec eſt in car
ne et p̱ carnem et ideo lumbi carnis in qui
bus concupiſcētia viget. iuxta illud Iob.
xl. Fortitudo eius in lumbis eius. ſunt ſuc
cingendi p̱ carnis maceratōnem ne defluāt
ad carnalia. ſicut cingulum cōſeruat veſteꝫ
ne defluat in lutuꝫ. Prouer. xxxi. Accinxit
for. lum. ſu. id eſt continētia forti. Luce. xij
Sint lum. ve. p̄cin. Non eniꝫ cōtra carneꝫ
aliter pugnare debemus q̄ꝫ per cōtinētiam
et maceratōnem ipſius. Aug⁹. Carnem ve
ſtram domate ab eſcis ⁊ potibus. Primo
eniꝫ debet ꝓditor caſtri religari anteq̄ꝫ ꝓce
datur ad bellum. et ideo primo omnium in
bello ſpūali caro eſt religanda p̱ diſciplinā
cum ſit ꝓditor. Eccꝉ. xxxiij. Seruo maliuo
lo tortura ⁊ compedes. Caro auteꝫ eſt ſer
uus maliuolus ⁊ nequā quia ꝓdit animaꝫ
dn̄am ſuaꝫ. Et dicit in veritate vt ſcꝫ ſit ve
ra contiāētia nō ſimulata. glo. vt vere pro-
pter xp̄um continētiaꝫ ſeruetis. Math. xix
Sunt eunuchi qui facti ſunt ab hoībus vt
ſunt hypocrite qui ꝓpter hoīes continēt ⁊
ſunt eunuchi qui ſeipſos caſtrauerūt ꝓpter
regnum celoꝝ. ¶ Conſequēter ſcd̄o ſecluſo
inimico et p̱ diſciplinā deblitato. anime ar-
maturā ponit d. Induti loricā iuſticie in-
tranſitiua eſt conſtructio id eſt induti iuſti
cia que eſt lorica aīe. Compatur aūt iuſti-
cia lorice ꝓpter duo. Primo quia ſicut lo
rica ex multis murenulis vl' malgis vel ro
tulis cōtexitur ita iuſticia multas virtutes
cōplectitur que ſunt in ſimul catenate. ſap.
v. Induet ꝓ thorace iuſticiaꝫ. Secūdo qr
ſicut lorica inter hoſtes nūquaꝫ eſt deponē
da ſic nec iuſticia. Pſal. Beati qui cuſto-
diūt iudi. et faciūt iuſti. in omni tempe. Ali
am armaturā ponit d. Et calciati pedes. i.
affectiōes ⁊ deſideria habētes munitas vir
tutibus ⁊ ſanctoꝝ exemplis que ſm aug⁹.
ſunt pedes anime ne a ſpinis vicioꝝ ⁊ luto
mūdanoꝝ pungātur ⁊ maculētur. Cāt. vij
Quā pulcri ſunt greſſus tui in calciamētis

filia principis. Et hoc eſt in p̄parati[..] euā
gelij pacis ſup. adimplēda id eſt vt ſitis pa
rati ad p̄dicādum euāgelium qd̄ nūciat pa
cem inter deum et homines factam vel ad
complenda p̄cepta euangelij. Huiuſmodi
calciamēta debēt habere p̄dicatores ne ter
renis deſiderijs terrena tangant vel ꝓpter
terrena p̄dicent. Hac ſignificatōne mar. di.
apoſtolos ſandalijs vel ſoleis calciari vtꝫ
eiuſdem. vj. Debemus ergo parati eſſe ad
p̄dicandum euāgelium pacis. Aliam arma
turam ponit di. In omnibus ſcꝫ ꝑlijs ſpū-
alibus ſumētes ſcutum fidei. intranſitiuā
conſtructio eſt id eſt fidem que eſt ſcutum
quia ſicut ſcutum eſt vnū et habet tres an
gulos ſic fides eſt de vna eſſentia diuina in
qua ſunt tres pſone. j. Ioh. v. Tres ſunt
qui teſti. dant in ce. pater verbū. ſpūſſcūs. ⁊
hi tres vnum ſunt. Iteꝫ ſicut ſubſtātia ſcu
ti eſt cooperta corio animalis mortui. ita
fides eſt de ſubſtantia diuina veſtita carne
mortalitatis noſtre. Io. j. Ver. caro fa. eſt
Item ſicut ſcutū ſuſpenditur ad guttur et
ſtat ſupra cor. ita fides debet eſſe in corde
et ꝓferri per os. Ro. x. Corde cre. ad iuſti.
ore aūt cōfeſ. fit ad ſa. In quo ſcuto fidei
dicit q̄ poſſumus omnia tela ignea nequiſ
ſimi hoſtis noſtri extinguere Ipa eēm fides
debet primo omniū temptatōib⁹ ⁊ telis dy
aboli opponi. ne ꝑueniāt ad loricā iuſticie.
Prudēti⁹. Prima petit campū dubia ſub
ſorte duelli pugnatura fides. Ignea aūt di
cit tela dyaboli qr ſuggeſtiōe dyaboli ignea
carnales ꝯcupie igniūtur vt pl⁹ poſſint no
cere ſic tela materialia de igne. Eccꝉ. ix. qua
ſi ignis cōcupiſcentia exardeſcit. Nequiſſi-
ma aūt dicit qr eius nequicia oībus ſupꝑer
tur. Sicut eēm ſcutū defendit hoiem ⁊ oīa
arma eius. qr doctus miles omēs ictus re-
cipit in ſcutū. ita fides defendit homiem et
oēs virtutes qr oīnēs ictus dyaboli in ſcu
to fidei recipiendi ſunt. Omnes eniꝫ tem-
ptationes per veram fidem repellimus.
Quia ſi habemus veram fidem de gaudijs
paradiſi et penis inferni nec proſpera mun
di deſideramus. nec formidamus aduerſa.
de quibus omnis temptatio ſubinfertur.

habenti veram fidem niſi ſit temptatio de
ipſa fide que p̱ fidem noſtram repellitur ſi
cut lumen expellit tenebras. Aliam arma-
turam ponit dicens. Et galeam id eſt ſpem
ſalutis eterne aſſumite ad caput mentis ꝓ
tegendum Dicitur auteꝫ ſpes galea ſalutis
Quia dr̄ ad ro. viij. Spe ſalui facti ſum⁹.
Yſa. lix. Galea ſalutis in capite eius. Si
auteꝫ queratur quare nō fecit mentionem
de caritate cum ſit melior ⁊ virtuoſior ar-
matura ſpūs q̄ꝫ omnes alie. Dicendum eſt
q̄ ipſe fecit mentiōem de fide formata que
per dilectionem opatur in qua omnia tela
dyaboli extinguūtur. et p̱ quā omnes tem
ptatiōes. ſiue a carne ſiue a mūdo ſiue a dy
abolo ſupamus. Non eēm p̱ fidem mortuaꝫ
et informē vincimus temptationes. Et id̄o
in ipſa fide intellexit caritatem omnia tela
dyaboli extinguētem. et omnes temptatio-
nes vincētem. quia fides in virtute carita-
tis opatur. cū ſit forma fidei ⁊ omnis opa-
tio ſit a forma. ¶ Cōſequēter tercio poſtq̄ꝫ
poſuit arma ad defenſioneꝫ. ponit arma ad
impugnādum. d. Et aſſumite gladiuꝫ ſpūs
qd̄ eſt verbum dei Non eēm debemus ſoluꝫ
nos defendere a dyabolo. ſed debemus ipm
impugnare. Inſtrumētum aūt ad dyabolū
impugnādum eſt ſolum verbum dei qd̄ de-
bemus habere in ore ⁊ in manibus. in ore
p̄dicando et in manib⁹ adimplendo. Apoc
j. De ore eius gladius ex vtraqꝫ pte acut⁹
exibat. Gladius ex vtraqꝫ pte acutus egre
ditur de ore p̄dicatoris. quādo id qd̄ p̄dicat
ope implet. et tunc ex vtraqꝫ pte dyaboluꝫ
impugnat. Debemus ergo dyaboluꝫ impu
gnare facto et verbo. Quidam vero impu
gnant ipſum ſolo verbo. verbum autem ta
lium eſt mortuū et ideo nō eſt gladi⁹ ſpūs
quia gladius ſpūs eſt verbum dei viuum.
Hebre. iiij. Viuus eſt ſermo dei ⁊ efficax
et penetrabilior omni gladio ancipiti et p̱-
tingens vſqꝫ ad diuiſionem anime ⁊ ſpūs
compagum quoqꝫ ⁊ medullaꝝ. Hunc gla
dium chriſtus venit mittere in terraꝫ. Ma
thei. x. c. Non veni pa. mittere ſed gladiuꝫ
Veni enim ſepare hominē aduerſus patrē
ſuum ⁊ filiam aduerſus matrem ſuam ⁊c̄

ſicut eniꝫ gladius ſepat ⁊ diuidit. ſic verbū
dei ſepat ⁊ diuidit hoiem a carnalib⁹ ⁊ ter
renis. Et q̄ ſolus gladius verbi dei ſit ar-
matura ad dyabolum impugnādum ſic ptꝫ
Dyabolus enim pugnat cōtra peccatorem
¶ D. Primo ipſum oculis mentis exce-
cando. Sed verbum dei fugat tenebras mē
tis ⁊ illuminat eā quia lucerna eſt. p̄s. Lu
cerna pe. meis verbū tuū. Secūdo ipm vin
culis peccatoꝝ ligando ⁊ in ſeruituteꝫ pec
cati redigendo. Ioh. viij. Qui facit pecca
tum ſeruus eſt pec. Sed verbum dei libe-
rat hoiem ab omni vinculo ⁊ ab omni ſer
uitute. Ioh. viij. Si manſeritis in ſermōe
meo cognoſcetis veritatem et veritas libe
rabit vos. Tercio ipſum mūdi proſpera et
vana gaudia ſup omnia querere faciendo.
Ioh. xij. Dilexerūt gloriaꝫ hoīs magis q̄ꝫ
dei. Sed verbum dei omnia ꝓſpera mundi
facit cōtemnere. Et apoſtoli ad verbuꝫ xp̄i
omnia reliquerūt. Math. xix. Ecce nos re
liquimus omia. Ad phil. iij. Omnia arbi-
ſum vt ſter. vt xp̄m lu. Quarto ipm p̱ mū-
di aduerſa frangēdo Sed verbum dei facit
hoiem fortem. ⁊ nihil aduerſi formidātem
Vnde ap̄li poſtq̄ꝫ pfecte audierūt verbum
chriſti dicebant. j. cor. iiij. Maledicimur ⁊
benedicimus. pſecutionem patimur ⁊ ſuſti-
nemus. blaſpemamur ⁊ obſecram⁹. Quin-
to per voluptates corpis ipm diſſoluendo.
Sap. ij. Non ſit pratum qd̄ non ptranſeat
luxu. no. Sed verbum dei conſtringit ad la
mētum penitētie. d. mathei. iij. Penitētiaꝫ
agite appropin. eēm reg. ce. Sexto ipſum in
infirmitatibus peccatoꝝ detinendo et eius
appetitum cōturbando ita q̄ dulcia videā-
tur ei amara et amara dulcia. Auguſtinus
Palato nō ſano pena eſt panis qui ſano ē
ſuauis. Sed verbum dei ſanat hominē. p̄s.
Miſit ver. ſuū ⁊ ſana. e. Et reddit ei appe-
titum rectū vt ei dulcia ſapiant et amara
deſipiant. Et ideo ſic ſanatus dauid dicebat
Quā dulcia faucibus meis eloquia tua ſu
per mel ori meo. Septimo ipſum ad mor-
tem eternam ducendo. Sed verbum dei ab
omni morte liberat. Ioh. viij. Si quis ſer
mones meos ſer. mor. nō guſta. in eternum

Et breuiter in omni temptatōne ꝑquā dy-
abolus ꝑcutit hominē verbum dei obſtat
et repcutit eum. Vnde verbum dei dr̄ ini-
micus ⁊ aduerſari⁹ peccatoris quia in om
nibus cōtradicit ei que peccator inſtigatus
a dyabolo cupit facere. Math. v. Eſto cō-
ſentiens aduerſario tuo cito dum es in via
cum eo. Qđ exponens beatus aug⁹. dicit
ꝙ iſte aduerſarius cui conſentire debemus
eſt ſermo dei quia in omibus que male cu
pim⁹ aduerſatur nobis ⁊ ꝓhibet Vis eniʒ
rapere alienū ſermo dei dicit non furtū fa-
cies. Vis cōcubere cū vxore aliena ſermo
dei dicit nō mechaberis Et ſic de omnibus
alijs. Sic ergo patʒ ꝙ in pugna ſpūs primo
debemus ꝓditorem ſcʒ carnem ꝑ cōtinētiā
et abſtinentiam reſtringere ⁊ religare que
quidem religatio quedam dei armatura eſt
Secūdo debemus animā virtutibus arma
re ſcʒ lorica iuſticie. ſcuto fidei. mūdicia de
ſideriorꝫ. vt pure p̄dicem⁹ ⁊ impleam⁹ euā-
gelium pacis. ꝑ quā mūdiciam ſunt pedes
anime muniti et p̄parati. ⁊ galea eterne ſa-
lutis. Tercio debemus accipere verbū dei
tanq̄ʒ gladium ad dyabolum impuguādum
Et ſic patʒ tercium ⁊ cōſequēter totum.

Dn̄ica. xxij. de euāgelio ſmo. CVIII.

Simile eſt regnum celorꝫ hoī
regi qui voluit ra. po. cum ſer
uis ſuis. Math. xviij. Supra
hoc euāgelium dn̄s immediatē
dixerat beatō petro ꝙ ex parte
dei fratri peccanti ⁊ veniam petenti nō ſo
lum deberet dimittere vſqʒ ſepties ſed vſqʒ
ſeptuagies ſepties. id eſt qualiacūqʒ ⁊ quā
tumcūqʒ peccata cōmitteret. In quo oſtē
ditur maxima largitas ⁊ clementia dei. Et
quia deus eſt ita clemens ⁊ miſericors cir
ca nos. vult ꝙ nos adinuicem miſericor-
des ſimus. alias ipſe a nobis ſuā miſericor
diam reuocabit. Et hoc eſt ꝙ in hoc euan
gelio ſub quadam ſimilitudine demonſtrat
In quo euāgelio tria principaliter conti-
nentur. Primo enim ſub quadam ſimilitu
dine inducitur exemplūʒ diuine pietatis in

debitorꝫ ⁊ debiti dimiſſione. In principio
euāgelij. Secundo ponitur reatus humane
malignitatis in ꝯſerui ſuffocatōe ibi. Egreſ
ſus autem ſeruus ille inuenit vnū de cōſer-
uis ſuis ⁊c̄. Tercio concluditur intentū ꝓ
poſite ſimilitudinis in geſtorꝫ adaptione ibi
Sic̄ ⁊ pater ce. ſa. vo. In prima ergo
parte inducimur ſub quadam ſimilitudine
in exemplum ibi. Qui voluit ra. po. cū ſer
uis ſuis. In qua quidem ꝑte quattuor fa-
cit. Primo ſub quadam ſimilitudine oſten
dit diuinam potētiaʒ ibi. Simile eſt regnū
celorꝫ homini regi. Secūdo diuinam ſapiē
tiam ibi. Qui voluit rōnem po. cum ſeruis
ſuis. Tercio diuinam iuſticiam ibi. Et cū
cepiſſet ratōnem ponere ob. eſt ei. vnus ⁊c̄.
Quarto diuinam clemētiaʒ ibi. Procidēs
autem ſeruus ille ro. e. ⁊c̄. In his em̄ qua-
tuor oſtenditur regia dignitas atqʒ hone-
ſtas que in hoc conſiſtit ſcʒ in potentia ad
coercēdum. ſapiētia ad gubernādum. iuſti-
cia ad puniēdum. clemētia ad miſerādum.
Debet em̄ rex ꝑ potētiam aduerſarios co-
ercere. ꝑ ſapiētiam ſibi ſubditos gubernare
ꝑ iuſticiam delinquētes punire ⁊ vnicuiqʒ
qđ ſuū eſt reddere. et ꝑ clemētiam pauperū
ꝑſonarꝫ ⁊ miſerabiliū miſereri. Dicit ergo
Simile eſt regnum celorꝫ id eſt eccleſia mi
litans homini regi id eſt filio dei qui fact⁹
eſt homo et eſt rex omnis creature. id eſt ſi
mile eſt negocium eccleſie ad xp̄um regem
et chriſti regis ad eccleſiā huic negocio qđ
fuit vel eſſe potuit inter quēdam regem et
eius ſeruos: Dicitur auteʒ eccleſia militās
regnū celorꝫ ꝓpter quattuor vt patʒ ſupra
in euāgelio dn̄ice. xx. Littera plana eſt ſm
litteralem intelligētiam et ideo ſm ſenſum
miſticum exponatur. Nam pn̄s euāgelium
cōtinet quādam ſimilitudineʒ que negocio
dei ⁊ eccleſie adaptari debet Rex ergo deus
cōtinue cum ſeruis ſuis ponit rōnem et in
vita ⁊ in morte. In vita ponit rōnem ꝑ cō
ſciētie illumiatōnem quādo ſcʒ homo cogi
tat multa bona que a deo recepit. ⁊ multa
mala que cōmiſit. et tēpus qđ amiſit ⁊ mul
ta bona que omiſit. Ponit etiaʒ talem rō-
nem ꝑ ſcripturas. et p̄dicatores ⁊ confeſſo

res quādo predicator vel confeſſor oſtēdit
homini ſupradicta. et ꝑ ſcripturas probat.
Yſa. xxxviij. Recogitabo tibi om. an. me.
in ama. a. m. Remigius. Chriſtus examia-
tor meritorꝫ iam per ſcripturas cum ſeruis
ſuis rōnem ponit. In morte autem talem
rōnem ꝑ cunctorꝫ ante oculos reductiōem
Dan̄. vij. Iudiciū ſe. ⁊ li. ap. ſunt. id eſt cō
ſcientie ſingulorꝫ. Sunt em̄ demones tūc cō
ſtanter accuſantes eum. et omnia facta di-
cta cogitata. ⁊ omiſſa replicant ſuper eum
Et hoc eſt qđ hic dr̄. Et cū cepiſſet rōnem
ponere id eſt facta ſingulorꝫ examinare. ob-
latus eſt ei vnus qui debebat decem milia
talenta. Talentum ſm yſið. eſt qđdam pon
dus apud pyſanos. Eſt autem triplex talen
tum. ſcʒ minus qđ eſt quinquaginta librarꝫ
mediū qđ eſt ſeptuaginta librarꝫ. ⁊ maximū
qđ eſt. cxx. librarꝫ. Per iſtum vnū qui tale
debitum debebat ⁊ tātum tenebatur intelli
gitur quilibet peccator in peccato mortali
exiſtens. ſicut ꝑ iſtum qui non habebat ve
ſtem nuptialem. Intelligitur quilibʒ nō ha
bens caritatem. qui eſt obligatus deo in de
cem milibus talentis ꝓ decem maximis be
neficijs que deus fecit homini q̄ ſunt. Be
neficium creatōnis. beneficiū eruditionis.
beneficium miniſtratōnis ⁊ gubernationis
beneficiū nature noſtre aſſumptionis. bene
ficium redemptionis. beneficium lotionis.
et veſtitionis. bn̄ficium ſanationis. bn̄ficiū
adoptionis. bn̄ficium glorie p̄parationis. ⁊
bn̄ficium corporꝫ reſurrectionis. Si vis de
his beneficijs p̄dicare queras ea ſupra do.
xviij. ſermone. c. ſub. R. Et ideo iſta talen-
ta debent intelligi de auro cum nō determi
netur de quo fuerint. quia ꝓ talibus ⁊ tan
tis bn̄ficijs homo tenetur deo in melioribus
et p̄cioſioribus que habet ⁊ habere poſſit
et in ꝑſona ⁊ rebus. Bern̄. O ſi cognouiſ-
ſes aīa mea q̄ʒ multa ⁊ q̄ʒ multis debeas vi
debis qđ nihil eſt qđ facis. Primo em̄ de-
bes xp̄o totam vitam tuā. quia ip̄e pro tua
poſuit ſuam. Secūdo exigunt p̄terita pec-
cata mea. totam vitaʒ meā vt faciā dignos
fructus penitētie et recogitem tibi om. an.
me. in ama. a. m. Quid ſi terciuʒ debitorem

offendam qui eam vendicat ſibi totam. pu-
to ꝙ deſideres gloriam quā oculus nō vi-
dit nec auris audiuit nec in cor ho. aſcen.
Nōne ad hanc emendam totum te et que-
cūqʒ poteris dare oportebit ⁊ cū omia cō-
pleueris non ſunt cōdig. paſ. hu. t. ad fu. g.
⁊c̄. Quarto debitori debes quod es a quo
totuʒ habes. qui te fecit ⁊ refecit ⁊ cuncta
miniſtrat cui horꝫ qđ debes reddere ꝓpo-
nis. Eſt etiaʒ homo obligatus deo in deceʒ
milibus talentis ꝑ tranſgreſſionem decem
p̄ceptorꝫ. quia qui regis p̄ceptum tranſgre-
ditur regi tenetur ad penam ſoluēdam. Et
rex pōt exigere ⁊ reus tenetur ſoluere ſi ſit
ei iuſte inflicta. Vel decem milia talenta de
bebat qui de innumeralibus peccatis erat
rōnem redditurus vt di. remi. Innumera-
bilia eniʒ peccata ⁊ quaſi infinita cōmittit
homo in peccato manēdo. Si autem que-
ratur quare in tranſgreſſione p̄cepti tā ma
gna pena debetur. quia decem milia talen-
ta eſt aurum innumerabile. Dicēdum ꝙ in
maleficio magis penſatur ꝑſona que offen
ditur q̄ʒ ipſum maleficiū. et quia in tranſ-
greſſione p̄cepti offenditur deus qui eſt bo
num infinitum. ideo ſic punitur. Aggraua
tur etiaʒ pena ex ꝑte ꝑſone offendētis. pro-
pter multas circūſtantias quia offendit ſu
um creatorem. ſuū eruditorem. ſuū redem-
ptorem. Et centūmilia ſunt circūſtantie ꝓ
pter quas aggrauatur pena offendētis deū
et tranſgredientis eius mandatuʒ et ideo pe
na inſolubilis ei debetur. Et hoc eſt qđ ſe-
quitur. Cum auteʒ nō haberet vnde redde-
ret. Glo. id eſt ꝓprijs viribus penā exolue-
re. Eſt em̄ peccator ſpūs vadens ⁊ nō redi
ens. ps. quia pōt incidere in penā ſed nō po
teſt ꝓprijs viribus exoluere penam. Si au
tem aliquādo gratie dei reſtitutus exoluat
penam hoc facit in virtute paſſionis xp̄i.
cuius pena fuit ⁊ eſt ſufficiens ad omēʒ pe
nam exoluēdaʒ. Io. xv. Sine me nihil po.
fa. Peccator em̄ ꝓ pena exoluenda in om
nibus et cum omnibus ſuis obligatur deo
Et hoc eſt qđ ſequitur. Quia iuſſit eū ve-
nūdari ⁊ vxorem ⁊ filios et omnia que ha
bebat et reddi. Punit ergo in ſe ⁊ in ꝑſona

ſibi cõiuncta ſcꝫ in vxoꝛe ⁊ in perſona a ſe
genita ſcꝫ filijs. et in ſubſtantia exterioꝛi.
Vel punitur quo ad ſe ⁊ ſuos ſcꝫ vxoꝛem
et filios ⁊ quo ad ſua. Vxoꝛ enim ſpẽaliꝰ
obſequia debet viro ſuo. et ſilr filij patri.
Priuatur em̃ ꝓpterea omni obſequio qḋ
ei vndecũqꝫ et quõcunqꝫ debetur. et ideo
vxoꝛ ⁊ filij iubẽtur vendi id eſt om̃e como
dum ⁊ om̃e obſequiũ ſibi auferri vndecũqꝫ
ei debeatur. Vel punitur iṗe quãtum ad a/
nimã et hoc in ſe et quãtum ad coꝛpus. et
hoc in vxoꝛe que eſt vnũ coꝛpus cum viro
et quãtum ad potẽtias anime. et hoc in fi/
lijs. que oꝛiginantur ab anima ſicut filij a
patre. ex coniũctione em̃ anime ad coꝛpus
potẽtie oꝛiginãtur ab anima Et quãtuꝫ ad
bona exterioꝛa. Et ſic cum omnibus et in
omnibus ſuis peccatoꝛ punitur ⁊ obligat
ad penam. Et merito in his peccatoꝛ puni
tur. Punitur em̃ in aĩa quia animã ſpon/
ſam dei fecit cum dyabolo adulterari. Ani
mam filiam regis eterni fecit ſeruam dya
boli. Animã dei imagine inſignitam macu/
lis peccatoꝝ fedauit. Animã veritatis luce
coꝛuſcãtem erroꝝ tenebꝛis excecauit. Pu
nitur in coꝛꝑe quia coꝛpus deum ſuũ cõſti
tuit. iuxta illud phil'. iij. Quoꝝ deus vẽter
eſt. Coꝛpus qḋ debuit famulari fecit dñm
anime. Coꝛpus qḋ non manet in domo in
eternũ ſed ꝓijcitur ad foueas a vermibus
comedẽdum fecit heredem omniũ bonoꝝ.
herede legitimo repꝛobato ſcꝫ anima. eccs
vj. Omnis laboꝛ hoĩs in oꝛe eius Job. xx
iiij. Pauit em̃ ſterilem ſcꝫ carnem que nõ
parturit et vidue ſcꝫ aĩe non bñfecit. Pu/
nitur in omnibus potẽtijs anime quia cuꝫ
omnibus vnique peccauit. vt cum volunta
te falſa bona deſiderãdo. et cum intellectu
erroꝛes ⁊ falſitates addiſcendo. et cum me
moꝛia maloꝝ ⁊ iniuriaꝝ recoꝛdãdo. ⁊ cum
coꝛde falſa ⁊ laſciua cogitando. et cũ ocu/
lis inhoneſta videndo. et cum auribus ma
la verba audiendo. et cum manibus praua
operando. Et breuiter cum omnibus poten/
tijs anime ⁊ cum omnibus mẽbꝛis coꝛꝑis
inceſſanter peccauit. et ideo in omnibus et
cum omnibus debet puniri. Punitur etiã

in vxoꝛe qꝛ iṗa ſicut equus abuſus eſt. non
ſeruato oꝛdine rõnis et peius qꝫ equus nõ
ſeruato oꝛdine nature. Et iṗam a vanitati
bus nõ refrenauit imo vt iṗam in vanitati
bus cõſeruaret multa lucra iniuſta fecit.
Ipſam iniuſte ⁊ ſine cauſa pluries mole/
ſtauit ⁊ amarã vitam ei fecit qḋ ꝓhibet a/
poſtolus ad col'. iij. d. Viri dili. vxo. veſ. et
nolite amari eſſe ad illas. Notandum ꝙ
quinqꝫ modis cognoſcit vir vxoꝛem ſuam
aut cauſa ꝓlis ꝓcreande et tunc nullꝰ eſt
peccatum. xiij. q. ne tui. Aut cauſa reddẽdi
debitum et tunc nõ ſolum nõ peccat ſed et
meretur. xxxiij. q. v. ſi dicat Aut cauſa incõ
tinẽtie vitande ſcꝫ cauſa ꝑueniẽte a volup
tate. et tũc eſt veniale peccatuꝫ ſm quoſdã
ego autem nullum credo eſſe peccatuꝫ pꝛo
pter autoritatem apl'i. j. ad coꝝ. vij. Vnuſ/
quiſqꝫ habeat ſuam vxoꝛem ꝓpter foꝛni/
catõnem ſcꝫ vitãdam. et vnaqueqꝫ habeat
ſuũ viruꝫ. Aut cauſa explende libidinis vt
cum vtitur calidis cibis aut incentiuis vt
potentioꝛ ſit in actu. vel cum conatur face
re licꝫ nõ multũ appetat. ⁊ tunc credo iṗm
moꝛtaliter peccare. xxxij. q. iiij. oꝛigo. Aut
cognoſcit vxoꝛem ſuam cõtra naturam. et
tunc moꝛtaliſſime peccat. xxxij. q. vij. adul
terij malum. Punitur etiaꝫ in filijs quia
iṗos non ad dei cultum ſed ad mũduꝫ ⁊ ad
infernuꝫ nutriuit iṗis mala ablata reliquit
et ipſos pluſqꝫ deum ⁊ aĩam ſuam dilexit.
Punitur etiam in bonis tempꝛalibus quia
iṗa iniuſte acquiſiuit. male expendit et im/
pꝛudenter reliquit. Quia ergo ſic peccator
debet omnibus bonis expoliari ⁊ ſic in om
nibus puniri nihil reſtat ei niſi vt pꝛocidat
in terram. d. Patiẽtiam habe in me id eſt
concede mihi ſpacium penitendi et gr̃e tue
me reſtitue et omnia reddam tibi ſcꝫ aĩam
et coꝛpus et potẽtias anime vxoꝛem ⁊ fili/
os et bona tempꝛalia quia om̃ia hec tuo de
inceps obſequio mancipabo. Et ſi ſic pecca
toꝛ dicat et ſic facere ꝓponat ſtatim deꝰ ad
eum magna clemẽtia inclinatur et plꝰ vult
illi miſereri ⁊ facere qꝫ petatur. quia iṗe pe
tit dilatõnem et deus dat plenã remiſſionẽ
qꝛ eum dimittit liberꝝ qui erat in cathenis

dyaboli. et parcit ei totum debitum pecca/
toꝝ. Augꝰ. Erubeſcat humana miſeria plꝰ
vult illi deus miſereri qꝫ nos a miſeria li/
berari. Chriſ. loquens de dño iubẽte ſeruũ
vendi. Terrere vult vt ꝓmptius in ſuppli/
catõnem ducat. Ex magna em̃ liberalitate
ꝓcedit ꝙ nos deus ſic vult punire vt nos
miſericoꝛdiam petamus. Sic terruit dauid
qui fecit adulteriũ ⁊ homicidiũ. et venit ad
eũ ex ꝑte dei nathã ꝓpħa ⁊ cõminatus ẽ ei
multa mala. et dauid ait peccaui. et ſtatim
deus tranſtulit peccatum eius vt patꝫ. iij.
regum. xij. Plene ergo deus remittit pec/
catori qͦcquid reliq̃t ſi dicat peccaui Et hoc
eſt qḋ ſubditur Miſertus autem dñs ſerui
illius. Vbi tria oſtendũtur. Pꝛimo ex ꝑte
dei affectus miſericoꝛdie quia miſertꝰ. Se
cundo remiſſio culpe quia dimiſit eũ. Ter/
cio relaxatio pene quia debitum dimiſit ei
Remigius. Peccatoꝛ rogans accipit do/
num decẽmilium talentoꝝ id eſt veniã ſuo
rum cõmiſſoꝝ. De hoc autem habemus in
multis exemplum. Nam petrus cum iura/
mento negauit xp̃um et fleuit poſteã ⁊ deꝰ
pepercit ei et reſtituit eum in gradum pꝛi/
ſtinum. Joh. xxj. Paſce oues m. Magda
lena cum multis foꝛnicata eſt ⁊ acceſſit ve
recũda ⁊ cum magna fide ad xp̃um et ſal/
uata eſt. Luce. vij. Fides tua te ſal. fecit.
Paulus ꝑſecutus eſt eccleſiam dei et ſte/
phanum lapidauit. et poſtea dixit. dñe quid
me vis facere. actuũ. ix. ⁊ magnus ſanctus
effectus eſt. Latro de cruce multa latroci/
nia ⁊ ſcelera cõmiſit. et poſtea dixit. Me/
mento mei dñe. Et xp̃us pluſqꝫ petierat vel
ſperauerat fecit Hodie inquit mecum eris
in paradiſo. luce. xxiij. Cariſſimi imitemur
iſtos ſanctos et non ſimus ſicut iudas qui
deſperauit et laqueo ſe ſuſpendit qḋ dñs ꝓ
peioꝛi habuit qꝫ ꝓditionẽ quã ei fecit. Nõ
etiam ſimus ſicut cayn qui ait. Maioꝛ eſt
iniquitas mea qꝫ vt veniã me. geñ. iiij. Di/
camus ergo cũ filio ꝓdigo qui dixit. Pa/
ter peccaui in celum ⁊ coꝛam te et nõ ſum
dignus voca. fi. ⁊c̃. luce. xv. Non em̃ curia
miſericoꝛdie ſedet et cauſas audit ⁊ curia
iuſticie facit ferias. In alia vero vita e

uerſo erit. Adeamus ergo cum fiducia ad
thꝛonum gratie eius vt miſericoꝛdiam cõ/
ſequamur et gr̃am inueniamus in auxilio
opoꝛtuno. hebꝛe. iiij. Et ſic patꝫ pꝛimum ſcꝫ
dei potẽtia. dei ſapiẽtia. dei iuſticia ⁊ dei cle
mentia. ¶ Secũdo ponitur reatus huma/
ne malignitatis in conſerui ſuffocatõne. et
hoc ſub ſimmilitudine ſerui ſuo conſeruo
nolentis miſereri. Circa qḋ quattuoꝛ notã
tur. Pꝛimum eſt ſerui abſoluti crudelitas
ibi. Egreſſus autꝫ ſeruus ille ⁊c̃. Secũdũ
eſt ſerui nequã a cõſeruiã apud dñm accu
ſatio ibi. Videntes autꝫ cõſerui eius que
fie. Tercium eſt contra ſeruũ nequã a dño
obiurgatio ibi. Tunc vocauit illũ dñs ſuꝰ
Quartum eſt iṗius ſerui nequã cõdemna/
tio ibi. Et iratus dñs eius tra. e. toꝛ. Iſte
pꝛoceſſus ꝑ omnia fit in peccatoꝛe nõ peni/
tente neqꝫ ꝑcente. Pꝛimo eniꝫ ꝑpetrat ne
quiciam coꝛam deo ⁊ ꝓximo. Secũdo ac/
cuſatur coꝛam deo ab angelis qui nobiſcũ
moꝛãtur Tercio obiurgatur in extremo ex
amine Math. xv. Diſcedite a me maledicti
in igneꝫ eternũ qui ꝑatus eſt dyabolo ⁊ an
gelis eius ⁊c̃. Quarto condẽnatur in eter/
num. Dicit ergo. Egreſſus autꝫ ſeruꝰ ille
ſcꝫ de carcere dyaboli ⁊ ſeruitute peccatoꝝ
in libertatem filioꝝ dei inuenit vnũ de con
ſeruis ſuis qui debebat ei centũ denarios.
Talis autꝫ inuentio non eſt intelligenda
ſemꝑ realis ſed aliquãdo imaginaria. In/
uenit ergo homo debitoꝛem ſuũ quãdo in
anima ꝑ memoꝛiam ⁊ imaginatõem recoꝛ
datur iniurie ciuiũ ſuoꝝ aliquãdo ſibi illa/
te. Contra qḋ dꝛ leui. Ne memoꝛ ſis iniu/
rie ciuiũ tuoꝝ. Nec tale debitum debet in/
telligi pecuniale quia tale debitum põt re/
peti ſi adeſt debitoꝛis facultas cum mode/
ramine tñ nec creditoꝛ tenetur ꝑcere. Sed
debitum de offenſis. Remigius. Centũ de/
narioꝝ debitoꝛ erat que de aliquibus com
miſſis ſatiſfacere opoꝛtebat Hiero. Qḋ vt
manifeſtius fiat dicamus ſub exemplo. Si
quis noſtꝝ cõmiſerit adulteriũ. homicidiũ
ſacril[illegible]ioꝛa crimina. decem
milia [illegible]a roganti dimittũtur. ſed ⁊ ipſe
dimit[illegible] minoꝛa peccãtibus. Chriſ. Tãta

tria. Primo ꝓpter ꝑſonam offenſam que
deus eſt qui eſt bonum infiniti vt dictum
eſt. Pena autẽ penſanda eſt ex ꝑte ꝑſone
offenſe. Aliter enim punitur occidens papã
ꝙ epiſcopũ et regem ꝙ comitem. Et qꝛ pec
cator offendit infinitum bonũ. ideo infini-
ta pena debet puniri extenſiue et non inten
ſiue quia hoc ſuſtinere non poſſet. Secun-
do ꝓpter ꝑpetuitatem male volũtatis. Vo
luntas em̃ apud deum ꝓ facto reputatur.
Et quia peccator cum volũtate ſemꝑ pec-
candi decedit et in eadem ſemper manet di-
gnum eſt vt nunꝙ careat ſupplicio qui nũ
quã voluit carere peccato vt dicit grego.
Tercio ꝓpter ſtatum in quo peccatoꝛ eſt.
quia non eſt in ſtatu merendi. vt dictũ eſt.
et ideo nihil poteſt de debito ſoluere manẽ-
te autẽ debito ipſe in carcere manere de-
bet. Debitum aũt ſemꝑ manet et ideo ipſe
ſemꝑ manebit ibi. Et ſic ptꝫ ſcd̃m. ¶ Ter-
cio cõcluditur intẽtum ꝓpoſite ſimilitudi-
nis. in geſtoꝝ adaptatõne. Et hoc eſt. Sic
et pater meus cele. fa. vo. ſi non remi. Vbi
nota ꝙ quãtum ad tria que hic tangũtur.
ſimiliter faciet nobis. Primo quãtum ad
ſubtile examen iuſticie in debitoꝝ reperi-
tione. ex quo multum timere debemꝰ Secũ
do quãtum ad largam indulgẽtiam ſi roga
uerimus in peccatoꝝ remiſſione. ex quo nõ
deſperare debemus ſed multũ cõfidere poſ
ſumus. Tercio quãtum ad dimiſſoꝝ repeti
tionẽ ſi nos ꝓximo nõ remiſerimus ex quo
omnibus indulgere debemus. Sic ergo ſiſr
primo faciet nobis quo ad ſubtile examen
iuſticie in debitoꝝ repetitiõe. Multa bona
nobis deus cõmiſit ⁊ bona nature ⁊ fortu-
ne et gratie. et poſuit nos in nũdinis mũdi
ad negociãdum. Math. xxv. Homo quidẽ
pe. pfi. vo. ſer ſu. et tra. il. bo. ſua. et vni de
quin. ta. vſqꝫ ſcd̃m ꝓpꝛiam virtutẽ. Et cui
plus datur plus requiritur ab eo. Quidaꝫ
em̃ vero cum talẽtis dei bene lucrãtur ⁊ du
plicant. Quidam abſcondũt ⁊ nihil opan-
tur in eis. Quidam cum ipſis impugnant
deum dum bonis ⁊ gratijs que receperunt
a deo in vitupium dei ⁊ ad dãnum ꝓximi
vtũtur. Secũdo ſimiliter faciet nobis quã-

tum ad largam indulgẽtiam in peccatoꝝ
dimiſſione ſi ſuppliciter rogauerimus. quot
cũqꝫ em̃ mala feccrimus et quotcũqꝫ debi-
ta cõtraxerimus ſi eum cũ lacrimis humili
ter rogauerimus totũ ꝑcet ⁊ bona tribuet
vt dictum eſt ſupra Baſilius. Per oratio
nes puriſſimas vtilia tribuũtur ⁊ noxia a
mouẽtur. Non ſimus ergo pigri remiſſiõeꝫ
petere quia ipſe ſemꝑ paratus remittere.
Tercio ſimiliter faciet nobis quãtum ad di
miſſoꝝ repetitiõem ſi alijs nõ remiſerimus
quia ſicut deus nõ ſanat habẽtem ferꝛũ ira
cũdie in anima donec ꝓijciat ferꝛum. ſic re-
deũte ferꝛo redit infirmitas. Poſita enim
cauſa ponitur effectus. et remota remouetᷣ
Eccĩ. xxviij. Homo homini ſeruat iram ⁊
a deo querit medelam. q. d. Nihil prodeſt.
Tota em̃ cauſa quare peccata nõ dimittũ-
tur eſt odium qd̃ homo habet vel ad deuꝫ
vel ad ꝓximũ vel ad animã ſuaꝫ qd̃ homo
facit dum iniquitatem opatur ⁊ diligit. ps.
Qui dili. iniqui. odit aiam ſuam. Sic tota
cauſa remiſſionis peccatoꝝ eſt dilectio dei
⁊ ꝓximi. Prouer. x. Vniuerſa delicta opit
caritas. Luce. vij. Dimi. ei pec. mul. q. di.
mul. Extrahamus ergo ferꝛuꝫ odij ab aia
alias recidiuabimus in peioꝛes infirmitate
ꝙ prius Luce. xj. Et fiũt no. ho. il. pe. pri.
Et ſic ptꝫ terciũ et cõſequẽter totum.

¶ De epiſtola ſermo. CIX

Confidimus in dño ieſu quia
qui cepit in vobis opus bonũ
ꝑficiet vſqꝫ in diem ieſu xp̃i.
Phil. j. In ꝑſona apl̃i loquitᷣ
eccleſia omnibus fidelibus vt
confidant in dño ieſu quia ipſe qui icepit
opus bonũ in eis ꝑducet ad bonũ finẽ. Et
ideo dicit cõfidimus cum in textu oꝛigina-
li dicatur confidens hoc ipm̃. quia qui ce-
pit in vo. op. bo. ⁊c̃ In hac enim epl̃a oſtẽ
dit apl̃us ſuam caritatem ⁊ affectõnem ad
phil. ſiue macedones ⁊ in ꝑſona apoſtoli ec
cleſia omnibus fidelibus. Gal. iiij. Filioli
mei quos iterꝝ parturio donec foꝛmetur xp̃s
in vobis. Sic em̃ mater deſiderat filios

ſuos honeſte ambulare ita eccleſia fideles
chꝛiſti. In cuius ꝑſona dicit ioh. in cano-
nica ſua tercia. Maioꝛem hoꝝ non habeo
gratiã ꝙ vt audiam filios meos in verita-
te ambulare. j. theſ. ij. Tanꝙ ſi nutrix foue
at filios ſuos ita deſiderãtes nos cupide vo
lebamus tradere vobis non ſoluꝫ exemplũ
xp̃i ſꝫ ⁊ animas noſtras qm̃ cariſſimi facti
eſtis nobis. Quattuoꝛ ergo facit apl̃us in
hac epl̃a ſm̃ quattuoꝛ ꝑ que exprimit ſuaꝫ
caritatem ad illos. Primo enim exprimit
confidẽtiam quã habet in xp̃o de pꝛofectu
eoꝝ bone opatõnis. In pꝛincipio epl̃e. Se
cundo oñdit rõnem ſue cõfidentie ⁊ ſue di
lectionis ibi. Sicut eſt mihi iuſtuꝫ hoc ſen
tire ꝓ omnibus vobis. Tercio innuit mo
dum ſue dilectionis ibi. Teſtis enim mihi
eſt deus quõ cupiam vos omnes. Quarto
demonſtrat effectum ſue caritatis ⁊ affecti
onis ibi. Et hoc oꝛo vt caritas vr̃a ma. ac.
ma. a. ¶ Primo ergo ponitur confidẽtia
quã apl̃us in eccleſia habet in dño de ꝓfe-
ctu fideliũ. Et hoc eſt. Cõfidimus in dño.
id eſt cõfidenter ſperamus. quia qui cepit
in vobis opus bonũ ꝑ grãm opantem do-
nando ſcꝫ voluntatem bene opandi. ꝑfici-
et coopando dando effectum operi. Augꝰ.
Coopando em̃ deus in nobis ꝓficit quod
opando incipit quia ipſe vt volumus opa-
tur incipiens qui volentibus coopatur ꝑfi
ciens. Vt ergo velimus opatur. Cum aũt
volumus et ſic volumus vt faciamus no-
bis coopatur. Infra. ij. c. Qui opatur in
nobis ⁊ velle ⁊ ꝑficere ꝓ bona voluntate.
Apoc. j. Ego ſum alpha ⁊ o pꝛincipiũ ⁊ fi
nis. Pꝛincipium ꝑ grãm opantem. et finis
ꝑ gratiam ꝑficiẽtem. Perficiet ergo vſqꝫ
in diem ieſu xp̃i id eſt vſqꝫ in diem vite no
ſtre quãdo videbitur xp̃us ieſus. Qui dies
dꝛ dies glorie quẽ facit ieſus xp̃us. Ioh.
xvij. Hec eſt vita eterna vt cog. te ſo. ve.
de. et quẽ mi. ie. xp̃um. Vel vſqꝫ in diem ie
ſu xp̃i id eſt vſqꝫ in diem iudicij qui dicitur
dies ieſu. quia pater omne iudiciũ dedit fi-
lio. Ioh. v. Et ſic exponẽdo reſpicit nõ ſin
gulas ꝑſonas eoꝝ ſed totam vniuerſitatem
ſicut illud math. xxviij. Ecce ego vob. ſum

om. die. vſqꝫ ad cõſum. ſe. Et nota ꝙ dicit
opus bonũ id eſt opus fidei et virtutis.
¶ I. Dicitur aũt opus virtutis opus bo
num ꝓpter ſeptem. Primo quia eſt a bo-
no ſcꝫ deo. Et hoc ptꝫ quia eſt optimuꝫ et
ſummũ bonuꝫ. Yſa. xxvj. Omnia opa no.
opa. es in no. do. Opera mala ſunt a dya-
bolo inſtigante ⁊ a mala voluntate opante
Ioh. viij. Mendax eſt ⁊ pater eius. Secũ
do qꝛ ꝓcedit de loco bono ſcꝫ de celo iaco.
j. Omne datũ op. ⁊ om. do. ꝑfec. deſur. eſt.
Iteꝫ ꝓcedit de coꝛde bono. math. xij. Bo
nus homo de bono theſauro coꝛdis ſui ꝓ-
fert bonũ. Malum aũt opus de malo loco
ꝓcedit ſcꝫ de regione demonũ. de concupi-
ſcẽtia carnis. de malicia mũdi. j. ioh. v. To
tus mũdus in ma. po. eſt Tercio quia facit
hoiem bonum. nihil em̃ eſt qd̃ facit hoiem
bonũ niſi opus virtutis. neqꝫ dignitas. neqꝫ
diuicie. neqꝫ ſcia. nec aliquid aliud. Phus
Virtus eſt que bonũ fa. ha. et opus e. bo.
red. Maluꝫ aũt opus malum facit hoiem
qui naturaliter bonus eſt. Oſee. ix. Facti
ſunt abhomiabiles ſicut ea que dilexerunt.
Quarto quia eſt circa cõgruam ⁊ bonam
materiã ſcꝫ circa cõtemplatõem diuinoꝛuꝫ
circa amoꝛem dei et ꝓximi et circa opa pi-
etatis. Iaco. j. Religio mũ. ⁊ imma. ap. de.
pa. hec eſt viſi. pup. ⁊ vi. in tribu. eoꝝ. et im
maculatuꝫ ſe cuſtodire ab hoc ſeculo. Ma
la auteꝫ opa ſunt circa malam ⁊ incõgruã
materiaꝫ. ſcꝫ circa furta ⁊ adulteria. homi
cidia ⁊ ſimilia Quinto quia bonũ opꝰ om
nibus ſapit habẽtibus rectum ⁊ non infe-
ctum guſtum. Nam bonum eſt qd̃ omnia
appetũt vt dicit phus. Etiam ipſis malis
bonuꝫ opus videtur bonũ. quãuis interdũ
ꝓpter coꝛꝛuptõnem guſtus eis non ſapiat.
Deo ergo et hominibus placet. Eccĩ. xlv.
Dilectus deo et hominibus moyſes quia
ſcꝫ bonus erat. Malum autem opus om-
nibus diſplicet ac etiam ipſis malis quãdo
rõne vtuntur et redeunt ad ſeipſos. Boe.
Omnium ſcꝫ maloꝝ appetentia plena eſt an-
xietatis. ſacietas vero penitentie. Sap. v.
Nos inſenſati vitam illoꝝ eſtimabamꝰ in
ſaniam et finem illoꝝ ſine honoꝛe ecce quõ

nunc cōputati ſunt inter filios dei. Sexto
quia ad bonū locum ducit ſcʒ ad celum lo
cum beatoꝝ. Apoc̄.xiiij. Ammō iam di.ſpi
ritus vt requieſ.a laboribꝰ ſuis.math.xxv
Venite bn̄.pa.m.poſ.ꝑa.vo.re. Mala aūt
oꝑa ad malum locuʒ ducūt.ſ.ad infernum
locū tormētoꝝ. Lu.xvj. Mortuus eſt aūt
diues et ſepul.eſt in inferno. Septimo qꝛ
habet ꝓprietatē boni que eſt ſeipſum effun
dere. Nam cum bonū ſit ſuiipſius diffuſiuū
bonū opus gratie facit diffundere bonum
glorie in anima oꝑantis bonum quia quā-
tum fuit bonū opus gratie tātum erit diffu
ſiuū glorie in anima et multo plus. Lu.vj.
Menſuram bo.ꝛ cō.ꝛ coa. et ſuꝑeff.da.in
ſi.ve. Malum aūt opus culpe faciet diffun
dere malū pene in aīam oꝑātis. Apoc̄.xviij
Quātum glori.ſe.et in del.ſu.tā.da.il.tor.
ꝛ luc. Tale ergo opus ſuꝑ omnia debemꝰ
diligere qꝺ tot modis dꝛ bonū et debemus
ipſum ſumme a deo flagitare ꝛ ſperare ꝙ
ipſe incipiet ꝛ ꝑficiet. Et ſic patʒ primum.
¶ Secūdo ponitur ratio ſue cōfidētie ꝛ di
lectōnis. Et hoc eſt. Sicut eſt mihi iuſtuʒ
hoc ſentire id eſt ſic ſentio ꝛ confido de vo
bis ſicut eſt iuſtum qꝺ ego ſentiam quia de
omnibus vobis debeo bene ſentire ꝛ bene
opinari niſi cōtrarium videam. Et eſt ar-
gumētum ꝙ de omnibus bene ſentire debe
mus niſi cōtrarium videamus. Et reddit
cauſam huius quare iuſtū eſt vt ſic ſentiat
de eis dicens. Eo ꝙ habeam vos nō in la-
bijs tātum ſed in corde ꝛ in intimo affectu
caritatis et habeam vos ſocios ꝛ ꝯformes
in oꝑibus meis ſcʒ in patiētia et doctrina.
et in gaudio eterne vite qꝺ ſpero. Habeo
ergo vos ſocios in vinculis meis quaſi me
cum vinctos quia mihi compatimini. He
bre.x. Nam ꝛ vinctis cōpaſſi eſtis. Et ha-
beo vos ſocios in defenſiōe ꝛ confirmatōe
euāgelij id eſt in defendēda ꝛ confirmanda
fide ꝛ veritate euāgelij. qꝛ me veſtris ora-
tionibus in tali defenſione ꝛ cōfirmatōne
adiuuatis. Et eſt ſenſus. Memor veſtri ſū
et vos deſidero ꝛ ſocios habeo ſiue ſim vin
ctus ſciens quoqʒ vos vinctos mecū eſſe
ꝑ compaſſionem. ſiue ſim cōfirmans et de-
fendens euāgelium qꝺ et vos facitis mecū
ꝑ veſtras orationes. Vel ad lr̄am ſic erat.
Iſti enim philipenſes multa ſuſtinuerunt
et ſuſtinebant. et multi eoꝝ vinculati erāt
ꝓpter euāgelium. Et quia ſocij mei inquit
eſtis in tribulatione. ſimul et conſolationis
eritis et ideo ſocios gaudij mei vos habeo
et deſidero ſcʒ in remuneratiōe vite eterne
¶ Conſequēter ponitur modus ſue dilectō
nis quia non diligit neqʒ deſiderat eos car
naliter vel mūdane vel ſuꝑficialiter ſed in
viſceribus ieſu xp̄i. Et hoc eſt. Teſtis eſt
mihi deus qui corda nouit quō id eſt ꝗꝫ in
tenſo modo ꝛ affectu cupiam omnes vos
ſuꝑ. eſſe in viſceribus ieſu xp̄i id eſt in inti
mo et [illegible]fecto amore ieſu xp̄i vt ipſum inti
me dil[illegible]s ꝛ ab eo intime diligamini. pro
uer.viij. Ego diligē.me dili. ¶ Conſequen
ter quarto ponitur effectus ſue dilectōnis.
quia ꝙ ita eos diligat ptʒ ꝑ effectum. Naʒ
quotidie ꝓ eis orat et impꝛcatur eis bona
Et hoc ē. Hoc oro vt cari.ve.ma.ac.ma.
a.id eſt creſcat ꝛ ꝓficiat in ſcientia quātuʒ
ad intellectum vt ſcʒ ſciatis que ſunt dili-
gēda et que non. Et ſciatis ꝙ quedam ſunt
parū diligenda ſcʒ bona fortune. et quedā
magis ſcʒ bona nature. et quedaʒ maxime
vt bona gratie Et ſciatis quō ſit diligēdus
deus et quō proximus et quō alia omnia.
Creſcat etiam caritas veſtra in omni ſen-
ſu quātum ad effectum et opus vt caritas
veſtra nō ſolum ſit in affectu ſed extēdatur
ad omnes ſenſus id eſt ad omnia oꝑa ꝑ ſen
ſus corꝑis facta vt habeatis ſciētiam exꝑi
mētalem de caritate nō ſolum ſpeculatiuā
vt ſcʒ ꝓbetis potiora oꝑa caritatis id ē al
tiora puta conſilia. Et ſitis ſinceres id eſt ſi
ne corruptōne mentis ꝛ corꝑis quātum ad
voſipos. Haymo. Sinceris materia eſt in-
tegra ſolida ꝛ firma que nullius varietate
maculatur. j.theſ.v. Ipſe deus ſanctificet
vos ꝑ om. vt inte.ſ.v.et ani.ꝛ cor.ſine q̄re.
cōſer. Sitis etiam ſine offenſa quo ad pri-
mū.ij. Coꝝ.vij. Capi.nos ne.le.eor.ne cir-
cū.i. Coꝝ.x. Sine off.eſ.iu.ꝛ gen.ꝛ ec.dei.
Et hec omnia ſitis vſqʒ in diem xp̄i.i.vſqʒ
ad diem mortis veſtre. Et quia nō ſufficit

abſtinere a malo niſi quis faciat qꝺ bonū
eſt. vt dicit augꝰ. ideo addit d. Repleti fru
ctu iuſticie id eſt nō ſolū ſitis ſinceres quo
ad vos et ſine offenſa quo ad ꝓximū ſed ſi
tis repleti fructu iuſticie id eſt bonis oꝑi
bus que a iuſticia ꝓcedūt. et dicūtur fru-
ctus iuſticie ſcd̄m qꝺ iuſticia eſt virtus ge
neralis omnia oꝑa bona in ſe continens et
omnes virtutes circuit Et talibus oꝑibus
ſitis repleti ꝑ ieſum xp̄m ſicut ꝑ cauſaʒ effi
ciētem. quia ipſe omnia hec oꝑatur in vo-
bis. et hec omnia habeatis ad hunc finem
ſcʒ in gloriam ꝛ laudem et nō hoim vel vt
in vobis laudetur ꝛ glorificetur deus ab a
lijs et dicatur mirabilis deus in ſanctis ſu
is. Et ſic ptʒ ſcd̄m terciū ꝛ quartū. ¶ Mo
raliter aūt ad edificatiōem noſtrā nota ꝙ
in hac vltima ꝑte ep̄le tria bona ap̄lus pro
philipenſibus orat. et eccleſia ſimiliter quo
tidie ꝓ fidelibus orat ſcʒ vt ſint ſinceres et
ſine offenſa et repleti fructu iuſticie. ꝛ ꝓ eo
ſdem nos ꝓ nobis ipſis orare debemus vt
hec tria poſſideamus. ¶ Primo ergo debe
mus orare ꝛ niti vt ſimus ſinceres id eſt pu
ri et mūdi a corruptōne mentis et ab oꝑi-
bus mortis id eſt a peccatis que ſeꝑant a-
nimā a deo ꝓpter qꝺ aīa moritur et ꝑ con
ſequens fetet coram deo ꝛ ſanctis ſicut res
mortua et putrefacta. math.v. Beati mū.
cor. qm̄ ipi deū vi. ¶ K. Et attēde ꝙ hoc
eſt ſummū ꝛ maximū bonū qꝺ poſſumꝰ ha
bere in vita iſta ſcʒ eſſe mūdos a peccato ꝛ
hoc patʒ ex ſeptem que circa peccatum cō
ſiderare debemus. Primū eſt peccati pena
Nam ſtatim dyabolo peccante ꝓiectus eſt
in infernū cum tota comitiua ſua Quis er
go pōt dicere quātum ꝛ quale malū ſit pec
catum qꝺ ita punitur ſcʒ pena eterna. Idē
etiam ptʒ ſi reſpiciamus penam temꝑalem
nam ꝓpter peccatuʒ parētes noſtri fuerūt
de paradiſo expulſi ꝛ adiudicati morti ꝛ in
infinitis miſerijs cōſtituti cum tota poſte-
ritate ſua. et ꝓpter peccatū factum eſt dilu
uiū vt ꝑter octo aīas omnes homīes ſunt
ſuffocati. ꝓpter peccatum etiam ſubmerſe
ſunt ille quinqʒ ciuitates ſcʒ ſodoma ꝛ go
morra ꝛc̄. Propter etiaʒ peccata tranſla-
ta ſunt regna ꝛ ciuitates deſtructe. vbi eſt
niniue ꝛ babilon. vbi eſt troya ꝛ roma. cer
te deſtructe ſunt. Eccꝫ.x. Regnū a gente in
gentem transfertur ꝓpter iniuſticias iniu-
rias cōtumelias et diuerſos dolos. Apoc̄.
xviij. Cecidit cecidit babilon illa magna et
facta eſt habitatio demonioꝝ ꝛ ſerpentum
et omnis volucris immunde. Et breuiter
omne malum qꝺ eſt in mūdo ꝓpter pecca-
ta euenit. Prouer.xiiij. miſeros facit po-
pulos peccatum. Secūdum eſt peccati cor
ruptio que tanta eſt vt in vnū homiem in-
trans ꝛ eum corrūpens ꝑ illum omnes ali-
os corrūpit Job. Omēs naſcimur filij ire
Ro.v. In quo omnes peccauerūt. Nulla
res in mūdo nec aliqua infirmitas ē ita in
fectiua ſicut peccatum ꝛ maior eſt infectio
peccati ꝗꝫ ignis infernalis quia nobiliſſi-
mas creaturas ſcʒ āgelos et hoies ad nihil
redigit. Aug. Nihil fiūt hoies cum peccāt
Terciū eſt peccati tenacitas. nam peccatū
ita fortiſſime adheret anime vt ab ea nūꝗꝫ
ſeꝑari poſſit niſi ꝑ ſolum deum. Yſa.xliij.
Ego ſum qui del. ini.tu.ꝓpter me. Nulla
lotura nulla herba nulla re pōt peccatum
ab anima remoueri niſi ꝑ ſanguinē chriſti.
Apo.j. Lauit nos a pecc.no.in.ſang.ſ. Et
ideo deus factus eſt homo vt in carne mo
reretur ꝑ cuius ſanguineʒ peccatum abſter
geretur. Quartum eſt peccati irrecōpenſa
bilitas. tātum eniʒ malum eſt peccatum ꝙ
nullus homo imo omnes hoies ſimul non
potuerūt ꝓ ipſo recōpenſare deo. Apoc̄.v.
Ego flebam multum quia nemo dignꝰ in-
uētus eſt neqʒ in ce. neqʒ in terra neqʒ ſub
tus terram qui poſſet aꝑire librū et ſoluere
ſep.ſig.eius. Liber clauſus ſeptem ſignacu
lis eſt homo ligatus ſeptem peccatis mor-
talibus. ꝓuer.v. Funibus peccatoꝝ quiſꝗꝫ
conſtringitur. Fuit ergo neceſſe ꝙ filiꝰ dei
ſumeret carnem et in ea penitētiam ageret
vt deo ꝓ peccato ſatiſfaceret et de ſe ipo in
cruce hoſtiam pacificam faceret ꝑ quā pa
cificaret et recōciliaret nos deo. Col.j.
¶ Pacificans ꝑ ſan.cru.e.ſi.q̄ in ce.ſi.que in
ter.ſ. Quintum eſt peccati odiuʒ. nam deꝰ
rectiſſimus nihil odit niſi peccatū. ſap.xiiij

Similiter o.ſ.de.im.et impietas eius.et in
tantum odit peccatum ꝙ vt ipm deleret trãſ
uerberauit cum ipſo filium ſuũ.et ſi ipſum
inueniret in ãgelis vł apoſtolis vel in quo
cũqꝫ ſancto ac etiaꝫ in matre eius eijceret
eos de paradiſo ad infernũ.Sicut luciferũ
et angelos eius.Siłr omnes angeli et ſan
cti nihil odiunt niſi peccatum.Sextum eſt
peccati nocumentũ Nam peccatũ ꝑuat ho
minem infinitis bonis. Priuat em̃ eũ gra
cia dei vt deus ꝑ gratiam in ipo non habi
tet.Et ꝑ ꝯñs qui erat tabernaculum dei fit
habitaculum dyaboli. Exuit eũ veſte nup
tiali ſcꝫ virtutum que facit hominem dig
num conuiuio eterno.Priuat eum merito
paſſionis xp̄i et omnium ſanctoꝝ Seperat
eum a ſocietate elcõꝝ et facit eum exꝑtem
omnium bonorum que fiunt in eccleſia .ac
eciã ꝓpria bona ei aufert et tandem priuat
eum regno dei et glorioſa reſurectionẽ. Et
ſicut priuat eum infinitis bonis . ſic adicit
eum infinitis malis.Incurrit em̃ cecitateꝫ
mentis. inſipiditatem palati ſpũalis. impo
tentiam reſiſtẽdi malis ſeruitutem dyaboli.
et vincula peccatorũ et tandem patibulum
infernale Septimum eſt peccati ꝑſecutio.
Omnia enim ꝑſequũtur peccatum et deus
et ſancti.et celum et terra.et omnia elemẽ
ta et omnis creatura.Nã ſi hõ nõ peccaſſꝫ
nulla eum creatura leſiſſet.et adhuc homi
ni ſine peccato mortali exñti nihil p̃t noce
re imo omnia cedunt ei in bonuꝫ.Ro.viij.
Diligẽ. deum om.co.m.bo. gloſa.etiã ma
la ꝑ occaſionem Et ſicut omnia ſunt cõtra
peccatum ita peccatuꝫ eſt contra omnia et
contra deũ et ſanctos et omnẽ creaturam.
Hoc figuratũ eſt geñ. xvj.vbi angelus di
xit de yſmahele.Hic erit ferus homo ma
nus eius contra omnes.et manus omnium
contra eum.Yſmahel natus de agar pecca
tum natuꝫ de concupiſcentia qđ eſt contra
omĩa.⁊ omnia ſũt ꝯtra ipm.Prouer.xxvij
Ferrũ ferro acuitur.Sed durum eſt contra
ſtimulũ calcitrare.Stultiſſimus eſt em̃ qui
a tanto malo non ſatagit liberari. et pꝰq̃ꝫ
liberatꝰ fuerit reincidere nõ formidat Sic
ergo pꝫ ꝙ ſuꝑ om̃ia dẽmus petere ⁊ rogare

vt ſimus ſinceres a corruptõne peccati .
Secũdo debemus orare et niti vt ſine offẽ
ſa ꝓximi viuamus.Debemus em̃ ꝓximum
edificare iuuare.cõfortare.et nõ offendere.
Math.vij. Quecũqꝫ vul.vt fa.vo.ho.et
vo.fa.il. ¶ Et attende ꝙ ad nõ offen
dendum fratrem ſeptem nos inducũt.Pri
mum eſt lumẽ rõis. qđ deus vnicuiqꝫ indi
dit in quo cernimꝰ ꝙ illud proximo facere
nõ dẽmꝰ qđ nobis ab eo fieri nollemꝰ. Et
tale lumem deus omnibꝰ voluit cõicare vt
nullus ſe excuſet a ꝓximi offenſione.Unde
ſemꝑ homo habet ꝓhibitiuũ ſecum ne ꝓ
ximum offendat.Eccle.xvij.Unicuiqꝫ mã
dauit de ꝓximo ſuo.Secundũ eſt cõformi
tas in natura.Omnes enim filij vnius pa
tris ſumꝰ incarnalis et ſpiritualis.Math.
xxiij.Unus eſt em̃ pater veſter qui in celis
eſt.Et maxime xp̄iani ſunt omnes ad inui
cem mẽbra vniꝰ capitis ihũ criſti vt dicit
apoſtolus.Inſani ãt hominis eſt vt manu
eruat ſibi oculũ imo ſi qđ patitur vnũ mẽ
brum conpatiuntur omnia mẽbra vt apłs
dicit Freneticus ergo et inſanꝰ eſt ille xp̄i
anus qui fratrem ſuũ offendit cui vinculo
nature et gratie et fidei eſt colligatus Ter
ciuꝫ eſt computatio iniurie qꝛ quicquid ꝓ
ximo facimꝰ ſiue bonũ ſiue malum deus re
putat ſibi fieri.Math.xxv. Amẽ dico vo
bis qđ vni ex mi.m.fe.m.fe. Act.ix. Ego
ſum ieſ.na.q.tu.pſe. Inſanus ãt reputaret
ille qui offẽderet illũ in quo ꝑſona impato
ris offenderetur vel regis.Quartũ eſt mã
ſio in gloria.omnes enim manere debemus
in vna domo glorie.Ad hoc enim facti ſu
mus Moleſtũ ãt valde eſt litigium habere
cũ his cũ quibꝰ quotidie habitamꝰ Pro
uerbioꝝ.xxvij. Tecta ꝑſtillantia in die fri
goris et litigioſa mulier comparantꝰ.Quin
tum eſt ꝓpriũ nocumẽtũ. nullꝰ enim p̃t ꝓ
ximũ offẽdere niſi prius ſeipm offẽdat.ſtul
tus antẽ eſt qui vt alteꝝ occidat.ſeipm oc
cidit. Auguſ.Et nemo nõ prius in ſe q̃ꝫ in
alteꝝ peccat. Sextũ eſt illatio pene eterne
quia pro offẽſa fratris homo ad infernum
damnatur.Math.xviij. Ve homini illi.ꝑ
q.ſcã ve. Qui ãt ſcandalizauerit vnum de

puſillis iſtis ⁊c̃.Hic cadit exemplũ qđ gre.
dicit in dya.de illo heremita ꝺ lyppare qui
vidit theodericũ impatorem diſcinctum et
diſcalciatum ferri in morte inter iohãnem
ꝓphetam ⁊ ſymachũ.patriciũ quos ipe in
iuſte occidi fecerat ⁊ ꝓiecerũt illum in fer
uẽtem ollam.Septimũ eſt priuatio glorie.
qꝛ ꝓ offenſa fratris hõ priuatur vita eter
na.j.ioh.iij.Qui odit fra.ſu.homi.eſt. Et
ſcitis qm̃ omis homicida non ha.ꝑ.in reg.
xp̄i ⁊ dei. ¶ Tercio debemꝰ orare ⁊ niti vt
ſimus pleni fructu iuſticie qui eſt fructus
optimus ⁊ ſuꝑ omnia dulcis.Cañ.ij.Fru
ctus eiꝰ dulcis gutturi meo Qui eſt ſatiãs
ſine faſtidio ꝑſiſtens ⁊ nunq̃ꝫ deficiẽs. Ioh
iiij.Qui bi.ex aqua quã ego da.e.nõ ſiti.in
eternũ Qui eſt melior manna ⁊ cõuertitur
ad qđcunqꝫ volueris. Qui eſt xp̄us filius
dei qui eſt tota merces ⁊c̃.

¶ Dñica.xxiij.de euãgelio ſermo. CX.

ABeũtes phariſei cõſilium inie
rũt vt capent ieſum in ſermõe
Math.xxij. Phariſei in ma
gno odio habẽtes xp̄m qꝛ erat
cõtrarius malis opibus eoꝝ ⁊
frequẽter cõtra eoꝝ mala oꝑa ꝑ̃dicabat.vt
mali qui correctionẽ nõ ſuſtinẽt ſed in cor
rectione inſurgũt.inſidiabãtur xp̄o et eũ in
vita ⁊ doctrina obſeruabãt.Tempe autem
xp̄i erat q̃dam qđ valde ꝑplexa et ꝑiculoſa
in populo iudeoꝝ.ꝓpter quã multi mortui
fuerãt.vt dicit Criſ.Eo eniꝫ tempe quo ce
ſar auguſtus vniuerſum orbem deſcribi fe
cit et cenſum capitis ab omnibus ſolui iuſ
ſit.vt pꝫ luce.ij.iudea quoqꝫ tributaria fa
cta eſt.magna de hoc in populo iudeo que
ſtio erat.vt dicit hiero.Quidam enim dice
bant ꝙ ꝓ ſecuritate ⁊ quiete ꝓ qua roma
ni pro omnibus militabant tributa poterãt
et debebant ab omnibus ſolui. Phariſei
autem cõtrarium aſſerebant. ſcilicꝫ ꝙ po
pulus dei qui decimas ⁊ primicias ⁊ alias
oblatões ſoluebat non tenebatur alia tri

buta ſoluere.et propter hanc queſtionẽ plu
res ſunt interfecti a militibus romanorum
vt dictum eſt illi ſcilicꝫ qui aſſerebant tri
buta ſolui non debere.Et quia herodes te
trarcha illo tempore ſcilicꝫ ꝓximis diebus
ante paſcha venerat hieruſalem vt feſtiui
tati intereſſet qui erat cõſtitutus dñs ꝑ ro
manos et in ꝑtibus illis iura romani impe
rij tuebatur. iuerũt phariſei ad eiꝰ milites
vt eos ſecũ adducerent ad ieſum vt de hac
cõtrouerſia quererẽt.Et hoc eſt ꝙ pñs euã
geliuꝫ cõtinet.In quo quattuor cõtinẽtur
Primuꝫ eſt phariſeoꝝ iniquũ cõcilium qđ
habuerũt. In principio euãgelij.Secũduꝫ
eſt doloſa queſtio quã a xp̄o queſierunt ibi.
Magiſter ſci.qꝛ ve.es.Terciũ eſt redargu
tio quã meruerũt ibi.Cognita aũt ie.ne.eo
rũ dixit.quid me temp.ypo.Quartũ eſt ſen
tentioſa rñſio quã a xp̄o audierũt.ibi.Red
dite ergo q̃.⁊c̃. ¶ Primo ergo ponitur pha
riſeoꝝ iniquũ cõſilium qđ fecerunt.Et hoc
eſt Abeũ.phari.id eſt a xp̄o corꝑaliter rece
dentes ⁊ accedẽtes ad herodianos milites
ſcꝫ herodis qui illis diebus hieroſolimis
erat vt dictum eſt.conſiliuꝫ inierũt pariter
cum eiſdem vt caperent ieſum in ſermone .
Ecce iniquũ conſilium.quia illum volebãt
capere qui a catenis peccatorum opeꝝ dya
boli nos venerat ſoluere.j.Io.iij.In hoc
apparuit filius dei vt diſſoluat opera dya
boli.Illum volebãt capere ⁊ occidere qui
venerat nobis vitam dare.Ioh.x.Ego ve
ni vt vitam ha.et ab.ha. Illum volebant
capere qui venerat nos in filios dei adop
tare.j. Ioh.iij. Videte qualem caritatem
dedit nobis deus vt filij dei no.et ſimus Il
lum volebant capere qui de tenebris preſen
tis miſerie ad celeſte regnum venerat nos
transferre.Col.j.Qui eripuit nos de pote
ſtate tenebrarum et tranſtu.in reg. fili.dile
ctionis ſue.Et quia iniquum conſilium vo
lebant facere. ideo ad iniquos conſiliarios
ſe contulerunt. Non enim iuerunt ad ſapi
entes ⁊ timentes deum. Chriſoſt.Abierũt
ad herodianos quale conſilium tales et cõ
ſiliatores. Inito autem conſilio ſic viden
tur in conſilio dixiſſe. vt dicit Chriſoſt.

Nam vnus eoꝝ ſurgens ait. Iſte homo ꝑ
fectus eſt in omni vita ſua.ſoluꝫ em̄ in ver
bo poterimus eū capere. Et iđo ꝓponamꝰ
ei quādam q̄onem q̄ vertitur inter nos.per
plexā valde ⁊ ꝑiculoſaꝫ ſcꝫ an liceat iudeis
cenſum ſoluere ceſari an nō. Quicquid em̄
dixerit erit cōtra ſe Nam ſi dixerit ꝙ liceat
accuſabimus eū plebi qđ cōtra libertatem
populi dei locutus eſt qui miniſtris dei de-
cimas ⁊ primicias ſoluit. et ideo nulli ter-
reno dn̄o eſt in aliquo obnoxius. Io.viij.
Semen abrae ſumus ⁊ nemini ſeruiuimus
vnq̄. Si aūt dicet ꝙ nō licet hoc magis de
ſideramus q꞉ herodiani capiēt eū ⁊ occidēt
Et hoc eſt vt cap.ie.in ſer. Secūdus ſur-
gens ait. Bene dictū eſt ꝑ iſtū quātum eſt
de q̄one ꝓponēda ſed nō eamus nos.⁊ hoc
ꝓpter tria. Primo q꞉ ille homo eſt valde
ſapiēs ⁊ ſi ꝯtingit eū bene ſoluere q̄oem cri
mus cōfuſi. Mittamus ergo diſcipulos no
ſtros.⁊ ſiquideꝫ vicerint nobis victoria im
putabit̃. Si aūt victi fuerint verecūdia e-
rit ſolū eoꝝ ⁊ hēant ſibi. Secūdo q꞉ nos re
putamur docti ⁊ mgr̄i legis. verecūdia er-
go eſſet nobis ꝙ peteremus ab eo. Tercio
q꞉ a nobis ſibi caueret ⁊ crederet nos velle
eum tēptare. a diſcipulis aūt nr̄is ſicut a mi
nus notis nō ſibi cauebit ſed credit eos ſim
plici aīo iuiſſe vt diſcāt ⁊ nō vt decipiant.
Et hoc eſt. Mittūt ei diſ.ſ. Terciꝰ ſurgēs
dixit. Bn̄ dictū eſt ꝑ iſtos ⁊ de q̄oe ⁊ de no
bis nō ituris. Sed ſi ip̄e loquat contra ceſa
rem de tributo quis capiet eū ⁊ ſi loquatur
ꝯtra nos de tributo ſoluēdo qui erūt teſtes
Nobis em̄ non credetur q꞉ ip̄e eſt inimicus
noſter. oēs em̄ ſciūt ꝙ inuidemꝰ ei. n[illegible]
Sciebat em̄ pi.ꝙ ꝑ inui.tra.eum ſu[illegible]
Et ideo mittamus herodianos cū di[illegible]-
lis nr̄is. vt ſi dixerit cōtra ceſarē capiēt eū.
Si aūt cōtra nos ſint teſtes ad plebem. Et
hoc eſt. Cū herodianis. Quartus ſurgens
dixit. Bn̄ dictū eſt ꝑ iſtos ſed ituri ſic hn̄t
facere ſcꝫ placare ip̄m verbis ⁊ cōmendare
eum valde ⁊ de vita ⁊ de doctrina et oſten-
dere ꝙ ſolum cauſa diſcendi venerūt et nō
cauſa temptandi vt ꝑ hec omnia nō caueat
ſibi ab eis. Et hoc eſt. Magiſter ſcimus q꞉

verax es. Quia ea que diſcipuli dixerūt a
magiſtris habuerunt. Omnia ſupradicta
verba dicit Criſ. eos dixiſſe. Et ſic patꝫ ꝙ
prudentia carnis ⁊ mundi que eſt inimica
deo voluit dei ſapiētiam cōprehendere ⁊ de
norare ſed mentita eſt iniquitas ſibi. q꞉ ſa-
piētia dei prudētiam carnis ⁊ mūdi deterit
et cōfudit. ſicut virga moyſi in ſerpētem cō
uerſa deuorauit virgas magorum egypti. ſi
militer in ſerpētes cōuerſas. vt ptꝫ exo.vij
Iob.v. Qui diſſipat cogitatōes maligno-
rum ne poſſint implere manus eoꝝ qđ ce-
perant qui cōprehendit ſapiētes in aſtutia
et cōciliū prauoꝝ diſſipat. Sic diſſipauit
cōciliū achitophel cōtra dauid.ij.re.xvij
Et ſic ptꝫ primū. ¶ Secūdo ponitur dolo-
ſa queſtio quā a xp̄o queſierūt dicētes. ma-
giſter ſcimus quia verax es. Qui vult aūt
capere laqueū tegit. ſic iſti volentes xp̄m de
cipere blanda loquūtur. p̄s. Molliti ſunt
ſermones eius ſuꝑ oleum et ipſi ſunt iacu-
la. Criſ. Hec eſt hypocritaꝝ prima poten-
tia ſimulata laudatio. ſicut qui nō pōt thau
rum viribus ſubiugare manibus fricat eiꝰ
ceruicem. Magiſtrū ergo eū vocant vt eiꝰ
beniuolētiam captent et vt ab eis laudatꝰ
miſterium ſui cordis eis aperiat. Dicūt er-
go. Magiſter ſcimus quia verax es. ſcꝫ ve
ritate vite quo ad teipſuꝫ et veritate doctri
ne quo ad deum. quia viam dei in veritate
doces. et veritate iuſticie quo ad proximuꝫ
quia non reſpicis ꝑſonam hominis. Et at-
tende. ꝙ attribuūt ei quattuor que excellē-
ter ⁊ ſuper omnes homies ei conueniūt.
¶ M. Primū eſt q꞉ magiſter. Ip̄e eniꝫ
ſingulariter eſt magiſter qui docet in celo ⁊
in terra. qui illuminat omēm hominē veni
entem in hunc mūdum. qui omnē diſcipli-
nā adinuenit et antequā naſceretur habuit
cuius ꝓprium eſt docere.io.xviij. Ego ad
hoc natus ſum ⁊ veni in mundum vt teſti.
perhi. veri. ¶ Secūdum eſt quia verax es.
Ipſe em̄ ſingulariter ē verax ſicut ſingula-
riter ē bonus. q꞉ bonū ⁊ verū conuertūtur
vt dicit phus. Luce.xviij.c. Nemo bonus
niſi ſolus deꝰ. Omnis em̄ res ⁊ omis crea-
tura hꝫ aliquē defectū in ſe. ⁊ iđo nulla res

ꝑfecte eſt bona et per ꝯſequēs nec vera. p̄s
Ego dixi in exceſ.m.om.hō mendax. Iteꝫ
ſicut omnis res ꝑficitur a bonitate quā ha
bet vt omnis hō a virtutibus q̄ faciūt ip̄m
bonū. ſic oīs res eſt vera a veritate quā ha
bet. et ideo nihil bonū ⁊ verū ꝑ eſſentiam.
ſed ꝑ ꝑticipatōnem niſi ſolus deus qui eſt ꝑ
eſſentiam ⁊ non ꝑticipatōne bonus ⁊ verꝰ
et eſt ip̄a bonitas ⁊ veritas. Io.xiiij. Ego
ſum via ve. ⁊ vi. Eſt ergo primo verax q꞉
ꝑfectus ⁊ ſine aliquo defectu. Secundo eſt
verax. quia eſt ip̄a veritas ⁊ nō ꝑ aliqđ qđ
faciat ip̄m verum. Tercio eſt verax q꞉ nō
fictus ſꝫ talis intus qualis foris qđ de ho
minibus raro verificatur. Hiere.ix. Om-
nis frater ſupplantās ſupplantabit ⁊ omis
amicus fraudulenter incedet. ¶ Tercium
eſt quia viam dei in veritate doces. ¶ M
¶ Vbi nota ꝙ tripliciter via dei in verita
te docet̃. Primo qn̄ vera ⁊ nō falſa via do
cetur. Et ideo extra verā fidē via dei nō in
veritate ſed in falſitate docet̃. ſicut docēt iu
dei ⁊ ſaraceni ⁊ oēs qui verā fidē non hn̄t
que eſt fundamētuꝫ ⁊ primus gradus vie
dei. ſic̄ habet̃ ad hebre.xj. Credere oportꝫ ac
cedentē ad deū. Et ideo qui in vera fide nō
docēt nunq̄ pn̄t viā dei in veritate docere.
Chriſtus auteꝫ eſt tota fides in qua doceri
oportꝫ ⁊ quā credere eſt neceſſariū. Et iđo
xp̄s vere docuit viaꝫ dei dum ſeip̄m docuit
eſſe oſtiū ⁊ viā ꝑ quā ad deū itur. Ioh.x.
Ego ſum oſtiū ꝑ.m.ſi quis intro.ſal. Secū
do qn̄ id qđ docet̃ ope implet̃. vt ſi p̄dicator
p̄dicat mūdana ꝯtemni debet ip̄e hoc facere
ſi p̄dicat penitētiam debet pn̄iam agere. ſi p̄
dicat virtutes haberi debet ip̄ſe virtuoſus
eſſe. ⁊ ſic de oībꝰ. ⁊ erit doctor verbo ⁊ oꝑe
et lucerna lucens ⁊ ardens. vt io.bap. Sic
docuit xp̄s act.j. Cepit ieſus facere ⁊ doce
re. Sic docuit apl̄s d.ad ro.xv. Nō em̄ au
deo aliud loqui eoꝝ q̄ nō ꝑ me efficit xp̄us.
Tercio qn̄ doctrine q̄ docet̃ deus ꝑhibꝫ te-
ſtimoniū. mar.xvj. Illi aūt ꝓfecti p̄di.vbi.
dn̄o coop.⁊ ſer ꝯfir.ſequē.ſig. Sic doctrine
chriſti deus teſtimoniū reddidit ⁊ verbo et
ſigno. De primo. Math.xvij. Hic eſt filiꝰ
meus dilectꝰ ipſum au. De ſecūdo Ioh.x.

Opera que ego fa.in no.pa.mei hec teſti-
moniū ꝑhibent de me. ¶ Quartū qđ ei at-
tribuūt ē. q꞉ nō eſt tibi cura de aliquo. imo
ip̄e eſt cui eſt cura de omnibus quātum ad
ꝓductionem ⁊ gubernatōem vt d꞉ ſap̄.vj.
quia omnia ꝑ ip̄m facta ſunt. ioh.j. ſed non
eſt ei cura de aliquo vt ꝓpter potētiā diui-
tias vel dignitatē vel qđcunqꝫ aliud nō di
cat verū ⁊ faciat qđ bonū ⁊ iuſtū eſt. ij.re.
xiiij. Eſt eniꝫ dn̄s ſicut angelus dei qui nec
benedictione nec maledictiōe mouet̃. Ma-
lach.iij. Ego dn̄s ⁊ nō mutor. Et hoc ē qđ
ſubdūnt. Non eniꝫ reſpicis ꝑſonam homis
id eſt indiſtincte dicis veritatem maioribus
et minoribus ſine acceptione perſonaꝝ. Ve
riſſime ergo dicūt. Non enim reſpicis per-
ſona hominis. Non enim reſpexit dignita-
tem angelice nature quin eos de celo pro-
pter ſuperbiam ad infernum ꝓijceret. nec
reſpexit paucitatem humane nature quin
duos ſcꝫ virum ⁊ vxorem de paradiſo eijce
ret et morti cōdemnaret ꝓpter inobedien-
tiam atqꝫ gulam. nec reſpexit multitudinē
hominū quin omēs preter octo animas ꝓ-
pter luxuriam in diluuio deleret. nec reſpe-
xit proximitatem generis ſui quin gentem
ſuam propter incredulitatem reprobaret et
in locum eaꝝ gentium populum ſuſtineret
Et ideo recte dicūt. Non eniꝫ reſpicis per-
ſonam hominis. quaſi dicant. Tu nō times
perſonam ceſaris. neqꝫ diuitias vel digni-
tatem eius attendis. Sed habes oculum ſo
lum ad deum ⁊ ad id qđ verum ⁊ iuſtuꝫ eſt
Et ideo de hac queſtione veritatem dices.
Licet cenſum ceſari dare an non. Gloſa.
¶ O. Tripliciter contingit aliquem ve-
ritatem non dicere. Primo ex parte ipſius
docentis. quia ſciliꝫ veritatem non nouit.
vel non amat. Et contra hoc dicunt. Sci-
mus quia verax es. Secundo ex parte dei
cuius timore poſtpoſitio quidam veritatē
de deo quā nouerunt non pure annūciant.
Et contra hoc dicunt. Et viam dei in ve-
ritate doces Tercio ex parte proximi ex cu
ius timore vel amore aliquis veritatem ta
cet. Et cōtra hoc dicūt. Nō eſt tibi cura de
aliquo. ſ. hoie. nō. n. reſpicis ꝑſonā hoīs. cū

ergo ſis verax veritate vite quo ad teipſm
et veritate doctrine quo ad deum et verita-
te iuſticie quo ad proximum. dices nobis de
hac queſtione veritatem ſcz ſi licet cenſum
dare an non. Et ſic patz ſcdm. ¶ Tercio po
nitur digna redargutio quã meruerũt. Et
hoc eſt Cognita aũt ieſus nequicia eorum ait
Quid me temp. ypo. Criſ. Non ſm ſermo
nes eorum pacificos blande rñdit ſed ſm conſci
entiam eorum crudelem aſpa dixit qz volũta-
tibus reſpondit non verbis. Prouer. xxvi.
Reſponde ſtulto iuxta ſtulticiam ſuaz. ne
ſibi ſapiens eſſe videatur. Hiero. Prima
virtus rñdentis eſt interrogãtium mentes
cognoſcere et non diſcipulos ſed temptato-
res vocare qui nõ diſcendi cauſa ſed tem-
ptandi querũt. Criſ. Dixit ergo eis ypocri
te vt conſiderãtes eũ humanorum cordium in
ſpectorem qd facere cogitabant pficere nõ
auderent Vide ergo quod pharisei blandiebãt
vt perderent ſed ieſus cõfundebat vt ſalua-
ret qz vtilior eſt homini deus iratus quam ho-
mo propicius. Prouer. xxvij. Meliora ſunt
vulnera diligentis quam fraudulenta odientis
oſcula. In eodez. xxix. Homo qui blandis
fictiſqz ſermonibus loquitur amico ſuo re
the expandit greſſibus ſuis. Et ideo ieſus a
ſpere eis reſpondit ypocritas eos vocans.
Ypocrita vocatur qui aliud eſt et aliud ſimula
tur. q. d. ieſus Ex quo ego non reſpicio perſo
nam hominis ſed dico de omnibus verita-
tem. et ideo iuſtum ẽ vt primo de vobis an
nũciem veritatez. Et hec eſt veritas de vo
bis quia vos eſtis ypocrite et tota vita vra
ypocriſis eſt et ventoſa. nam mũdatis qd de
foris eſt calicis et paropſidis. intus aũt ple
ni eſtis rapina et immundicia. qui dilatatis
philateria veſtra et magnificatis fimbrias
qui cũ ieiunatis exterminatis facies vras
vt appareatis hominibus ieiunãtis. qui a-
matis in angulis platearũ ſtantes orare vt
videamini ab hominibus qui cum facitis ele
moſinam tuba canitis ante vos vt boni re
putemini. et ideo ſimiles eſtis ſepulcris de-
albatis. que afforis apparẽt hominib9 ſpe-
cioſa. intus autem ple. ſunt oſ. mor. et omni
ſpur. Item eſtis crudeles et oſtenditis vos

miſericordes. quia alligatis onera grauia
et importabilia et imponitis ſup humeros
hominũ. digito aũt veſtro nõ vultis ea tan
gere. deglutiẽtes camelum in factis proprijs
et in alienis calicem colantes. Item eſtis
auari quia comeditis domos viduarum ſimu-
lantes longas orõnes et deci. men. et ci. et a-
netã. et relin. que graui. ſunt legis. miſeri-
cordiam et iudiciũ et irri. fe. man. dei propter
traditõnes vras. Quia ergo ypocrite eſtis
vocatis me veracem magiſtrum ſicut velletis
diſcipuli mei fieri cum alter ſit. Quia vero
eſtis crudeles adduxiſtis herodianos vt ſi
dixero contra ceſarem occidant me. Quia
autem eſtis auari et vultis decimas et pri-
micias integre vobis ſolui mouiſtis qõnez
de cenſu ceſari ſoluẽdo timẽtes ne homies
vtrũqz poſſint facere ſcz decimas et cenſuz
ſoluere. et hec ẽ veritas de vobis et hec vo
bis habeatis Ad qõem aũt veſtrã ſimiliter re
ſpondebo. Oſtendite mihi numiſma cẽſus
hoc eſt genus numi qui pro cenſu ſoluebatur.
Erat aũt numus qui pro decem numis com
putabatur et habebat imaginem ceſaris et
in litteris nomen eius ſcriptũ. Hiero. Om
nes reges romani a primo gayo ceſare qui
imperiũ arripuit ceſares appellabãtur Nu
miſma proprie ẽ ipa exaratio imaginis regie
et ſupſcriptõ nois regis. et ideo im proprie po
nitur hic numiſma. magis aũt proprie ponitur de
narius Et hoc ẽ qd ſequitur At illi obtulerũt
ei denariũ. ſ. qui pro cẽſu ſoluebatur. nõ ãt rõs
fecit ſibi oñdi denariũ. Et de imagine et ſup
ſcriptõne ipos interrogauit quaſi ipm non
cognoſceret qui corda eorum cognouerat. Sz
vt ex conceſſis ab eis proferret ſentẽtiam ve
ritatis vt dicit glo. Et hoc eſt qd ſequitur.
Cuius eſt imago hec et ſupſcriptõ Dicunt
ei ceſaris ſcilicz tyberij ceſaris priuigni o-
ctauiani auguſti ſub quo paſſus eſt domi-
nus. Nam natus eſt ſub octauiano et paſ-
ſus ſub tyberio. Et ſic patz terciũ. ¶ Quar
to autem ſequitur ſentẽtioſa reſponſio quã a
chriſto audierunt. Et hoc eſt. Reddite er-
go que ſunt ceſaris ceſari ſcilicz cenſum et
tributa. et que ſunt dei deo ſcilicz decimas.
primicias et oblationes. Roma. xiij.

Reddite omnibus debitum. cui tributũ tri
butum. cui vectigal vectigal. cui honorem
honorez. Vnde nulli debemus aliquid niſi
ex caritate et ad honorem dei. Vnde dñis
tempalibus debemus tributuz et. vectigal.
quia miniſtri dei ſunt ad cõſeruãdum iuſti
ciam. Ro. xiij. Miniſter eniz dei eſt vindex
in iram ei qui male agit. Et ideo in autori-
tate pdicta ſubdit apſus. Nemini quicquaz
debeatis niſi vt inuicem dili. id eſt cenſus et
tributa ex caritate debent ſolui vt iuſticia
ſeruetur quia ſi dñs iuſticiam nõ ſeruaret.
nec id faceret pro quo tributum eſt impoſitũ
tunc homies predicti ſoluere nõ tenerẽtur.
Sic ergo bona tempalia vt boni diſpenſa-
tores dei tribus pſonis diſpenſare debem9.
Primo nobis et familie noſtre neceſſaria
tribuẽdo. Secundo dñis tempalibus tribu
ta ſoluendo vt pax et iuſticia cõſeruetur.
Tercio ſacerdotibus et religioſis et miſera
bilibus pſonis decimas et elemoſinas dando
vt orent pro nobis et bono ſtatu noſtro et in
eterna tabernacula nos recipiant. Ipſi eñ
ſunt per quos bonus ſtatus et pacificus ter-
rarum conſeruatur. Hic cadit exemplum ſan
cti Ludouici regis francie qui dum repre-
henderetur a baronibus francie quare om
nia daret religioſis et paupibus dixit. Ipſi
ſunt milites regni mei per quos bonus ſta-
tus et pacificus regni mei habetur et cõſer
uatur. quia pugnant orõnib9 fortiſſimo ar
morum genere. Et ideo nullus rex tãta pa
ce potitur vt ego. Propterea propter tribu-
ta et collectas non ſunt elemoſine ſubtrahẽ
de. qd quidam faciũt qui de elemoſinis ele-
uant quod inde collectas et alios ſumptus ſol-
uant. Deberent enim potius malas expen-
ſas quas faciũt moderare. Hic cadit exem
plum cuiuſdam aurige qui cũ haberet cur
rum magis onuſtum propter qd boues non
poterant bene currum trahere. incepit cum
ſecuri eleuare de rotis currus et non de one
re. propter qd currus fractus eſt et remanſit
in ceno. Religioſi enim et alij boni paupe-
res ſunt rote currus totum mũdum trahen
tes. Et ideo non de rotis ſed de pondere de
bent eleuari. alias dictuz verificabitur au-

guſtini quo ait qd non datur xpo datur fiſco
vnde de tali ſubtractione nunquam aliquis ditatus
eſt et gauiſus fuit. Ideo patres noſtri an
tiqui bonis tempalibus abũdabant. qz decĩ
mas et elemoſinas dabant. Sic ergo facien
do ſentẽtiam xpi implebimus vt deo ſua et
ceſari ſua ſoluamus. ¶ Moraliter ad edi-
ficatiõem noſtram hec queſtio cui9 eſt ima
go hec et ſuperſcriptio tripliciter põt intel
ligi. Primo vt ſit queſtio de imagine natu
rali anime ſcdm quã ad dei imaginem ẽ cre
ata. Geñ. j. Creauit deus hoiem ad imagi
nem et ſimilitudinem ſuam. Nam ſicut vn9
eſt deus et tres pſone ita eſt vna eſſentia a-
nime in qua ſunt tres potẽtie ſcz memoria
intelligentia et voluntas. tres pſonas diui-
nas repſentantes. nam pſona patris eſt per
modum memorie omnia cõtinentis et cõſer
uantis. Perſona filij eſt per modum intelli-
gentie omnia cognoſcentis et dirigẽtis. ipa
enim eſt ſapiẽtia patris. Perſona ſpũſſan-
cti eſt per modum voluntatis omia bona a-
mantis. quia ipa eſt amor patris ad filium
et ecõuerſo. Pater ergo debet quieſcere in
cella memorie per iugem recordatiõem bñfi
ciorum dei. filius in cella intelligẽtie per veraz
fidem diuinitatis et hũanitatis ſue. ſpũſſan
ctus in cella voluntatis per amorem pfecto
rum bonorum. Hec ergo imago indubitanter
eſt dei. Et ideo indubitãter anima debz red
di deo Superſcriptio autem dei apparet in
corpore Nam in facie habet homo ſcriptũ
Homo dei. Nam duo oculi ſunt vt duo o.
Supercilia vero vt vnũ m. auris vero vt
vnum d. nares autem ſunt vt vnũ e. os ve-
ro vt vnũ j. Et ſic habes homo dei Eſt ai
tem imago dei in anima et ſuperſcriptio in
corpore et per conſequẽs homo eſt denarius
dei et ſic homo eſt dei in anima et corpe. et
per cõſequens animã et corpus debem9 red-
dere deo. Res autez tempales debemus tri
pliciter diuidere vt dictũ eſt ſupra. Bern.
Deo debem9 totuz et aiam et corpus qz to
tum fecit et refecit ¶ Secundo vt ſit qo de
interiori imagine viciorũz acquiſita. Nam
ſm diuerſa vicia homo in diuerſa aĩmalia
transfiguratur. Boetius libro. iiij. pſa. iij.

Euenit igitur vt quē transformatū vicijs videas hoīem eſtimare nō poſſis. Auaricia feruet alienaꝝ opum violentus ereptor. lupꝰ ſimilem dixeris. Ferox atqꝫ inquietus linguā litigijs exercet canibus comparās. Inſidiator occultus fraudibus ſubripuiſſe gaudet. vulpeculis exequetur. Ire intem perans fremit. leonis animā geſtare credat. Pauidus et fugax non metuēda formidat ceruo ſimilis habeatur. Segnis ac ſtupidꝰ torpet aſinine viuit. Leuis atqꝫ incōſtans ſtudia pmutat. nihil ab auibꝰ differt. Qui fedis immūdiſqꝫ libidinibꝰ immergitur ſordide ſuis voluptate detinet. Ita fit vt qui pbitate deſerta homo eſſe deſierit cū in diuinam conditionē tranſire non poſſit vertatur in beluā. ps. Homo cū in hono. eſ. non intelle. compa. eſt iu. inſi. Peccator eniꝫ eſt illa beſtia quā vidit ioh. in apoc. xiij. d. Vidi de mari beſtiam aſcēden. ha. capi. ſep. et cor. decem. Septem capita habet peccator quādo ei ſeptem peccata mortalia dn̄antur. Decem vero cornua habet qꝛ p elationem decem pcepta pcutit ꝛ frangit. Admirans ergo deus de imagine dyaboli ꝛ vicioꝝ poſita in tēplo ſuo et de ſua imagine ſic turpiter fedata ꝛ transformata ait. Cuius ē imago hec. Treñ. iiij. Denigrata eſt ſup carbones facies eoꝝ. Nau. ij. Facies omniū ſicut nigredo olle. q. d. In peccatore nihil appa ret de imagine mea ſed eſt ibi imago dyaboli tenebroſa. Et ideo in tenebras ad dyaboli pijciat. math. xxij. Ligatis ma. ꝛ pe. mit. eū in te ex. ¶ Tercio vt ſit queſtio de exteriori imaginē ſupinducta. Mulieres em̄ ſu pinducūt ſibi diuerſas imagines in facie in capillis ꝛ in veſtimēto ꝛ in toto corpe. q. d. dn̄s. O mulier vana cuiꝰ ē imago hec quā iam tibi feciſti. Certe nō mea. qꝛ feci te brunā et tu feciſti te alba. feci te pallidam. ꝛ tu feciſti te rubeā. feci te capillis nigris. et tu portas glaucos. feci te nudā. ꝛ tu habes veſtem ſtragulatā ꝛ gēmis ꝛ auro ornatā. In quibꝰ oibus magnū pccm̄ eſt. Chriſ. Mulier ſi ſe ornauerit ꝛ aſpectū hoīs in ſe puocauerit. et ſi nullū dānum intulerit vel plagam. vindictā tñ exoluet extremā. et ſi nullus inuētus fuerit qui biberit venenum tñ infundit. Ibidem. Quid dicemus de feminis que coloribus et ſupſcriptiōibus corrūpunt facies ſuas in perniciem incōtinētium iuuenū. Ciprianus. Serico et purpura indute chriſtum induere non poſſunt. auro et margaritas ornate ornamenta cordis ꝛ pectoris perdiderunt. ¶ M. Primam auteꝫ imaginem qua ad dei ſimilitudineꝫ facti ſumus diligenter debemus attendere propter quinqꝫ. Primo vt cognoſcentes nos ad imaginem dei factos. vehemēter eum diligamus. propter quā imaginem facti ſumꝰ filij dei qd̄ alijs creaturis pter angelos nō competit. Ioh. j. Dedit eis poteſta. fi. dei fi. Et vide immenſam grām et dei caritatē. Et quia primo fecit nos ad imaginem ſuā. Et quia per hanc imaginem nō eramus ei ſimiles niſi in anima voluit ipſe totam naturaꝫ noſtram aſſumere et animā et corpus vt p omnia ei ſimiles ei eſſemus. Phil. ij. In ſimilitudinem hominū factus et ha. inuen. vt homo. Ioh. j. Verbum caro factuꝫ eſt. Secūdo vt in ipſa imagine diuina opa ſpeculemur. quia in ipſa eſt lumen diuini ꝛ lumen rationis. ps. Signatum eſt ſup nos lumen vultus tui dn̄e. In quo diuina opera ſpeculari ꝛ contemplari debemus. Ex qua contemplatiōe inducimur ad gratiaꝝ innumerabiles actiōes. quia innumerabiles gratias videbimus nobis factas ꝛ futuras. ¶ Tercio vt cognoſcentes ipſam eſſe imaginem dei. in qua tota nobilitas nr̄a conſiſtit et ſummū bonū nr̄m ipam mūdaꝫ ꝛ immaculatā ſeruemꝰ ꝛ ei debitā reuerētiaꝫ faciamus. Exēplū ſic̄ pulcra mulier vxor magni dn̄i ſummope ſtudꝫ ſuā pulcritudinē ſeruare ne ɔtemptui habeat. ſic aīa ſponſa xp̄i debet facere. Si em̄ nephas ē imaginē vginis et crucifixi mortuā in lutū pijcere qn̄to magis imaginē dei viuā. eccl. x. Fili in mānſuetudine ſerua. aiaꝫ t. ꝛ da illi honorē ſm meritū ſuū id eſt ſm dignitatem ſuā. ¶ Quarto vt in ipa oēs defectꝰ nr̄os ſpeculemur ꝛ amoueamꝰ. Ipſa enim eſt ſpeculum omīa repſentans quia in ipſa eſt regula omnis rōnis p quā omnia moderare debemus. Hiere. xxxiij. Statue tibi ſpeculū. Exo. xxv. Omnia fac ſcd̄m exemplar qd̄ ti. in mō. mō. eſt. Quinto vt in ipſa cognoſcētes deo nos eſſe ſimiles in natura. ſtudeamus ei ſimiles eſſe in gloria. j. Io. iij. Cariſſimi nunc filij dei ſumus ſed nōdum apparuit quid erimus. cū autem apparuerit ſimiles ei erimus. Hoc auteꝫ deſideriū eſt ſup omnia naturaliter nobis inſitum. Naturaliter enim deſideramus ſummū ꝛ pfectum bonū qd̄ tunc erit. nec vnquā niſi illo habito quieſcere poſſumus. Augꝰ. Feciſti nos dn̄e ad te. ꝛ inquietū cor. no. do. requi. in te. ¶ Secūdam imaginē ſcꝫ vicioꝝ ꝛ dyaboli debemus diligēter attendere vt ipſam de anima noſtra ſcꝫ camera trinitatis omnino pijciamus. alias erimus cōfuſi in ppetuū et eternis ſupplicijs deputati. Exemplū ſicut ſapiens mulier habens amaſiū in cella nititur eum emittere ne depbendatur ꝛ ɔfundatur et comburatur. Sic anima ſponſa xp̄i dyabolum amaſiū ſue aīe debet foras mittere cū ydolis vicioꝝ. Benignus eſt eniꝫ deus vt recipiat animā ſponſam ſuam poſtqꝫ mechata fuerit. Hiere. iij. Tu fornicata es cum ama. mul. tñ reuer. et ego ſuſci. te. ¶ Terciam imaginē ſcꝫ exteriorem ſupinductam debemus diligenter attendere qꝫ ſit ɔtemptibilis ꝛ abiecta. Nōne cōtemptibilis eſt illa pulcritudo que ex pellibus muriū ꝛ ſtercoribus vermiū cōſurgit et ex quibuſdam loturis ſſlatur. In quo facto homo oñdit paupꝫtatem ꝛ confuſionem ſuam. qꝛ querit a creaturis iuuari in pulcritudinem tanqꝫ ipam a ſe nō habeat. Veſtes em̄ date ſunt homini poſt peccatum ad cōfuſionē ſuam qui primo erat nudus ꝛ veſtiebatur candore vt lilium. Ber. Qui gloriatur de veſte ſimilis eſt furi qui de cauterio gloriatur. Reddit etiaꝫ mulier ſe valde ſuſpectam in ſupfluo veſtium ornatu. quia nō videtur hoc facere vt a viro ametur ſꝫ ab alijs quia p totam ſeptimanā in qua ab alijs nō videtur ſed ſolum a viro non curat ſe ornare. Hic cadit exemplum de galla filia conſularis. de qua grego. dicit in dyalogo. qꝫ dum moleſtaretur a parētibus vt acciperet virum dicentibus medicis qꝫ niſi hoc faceret barbam eſſet habitura reſpōdit. Propter barbam nec placeo nec diſpliceo ſponſo meo chriſto. Et ideo de ipa nō curo. Et ppterea que intendit ſolo viro placere nō curat ſe ornare. ¶ In fine autem nota qꝫ cum homo ſit denarius dei vt dictuꝫ eſt. ea que ad bonum denarium requirūtur. ad bonum hominē requirūtur. Sunt autē ſex que ad bonū denarium requirūtur. ¶ Primum eſt ſignum ſiue imago quia denarius non curatur niſi ſit ſignatus. ſic homo non habens dei imaginem memoriā ſcꝫ beneficioꝝ dei. intelligētiam veroꝝ. et amorē dei et proximi in voluntate non curatur in eccleſia dei nec aliquid valet. Secūdum eſt ſupſcriptio. Debet eniꝫ in anima hominis eſſe ſcripta lex nature vt qd̄ tibi vis ne fiat alijs feciſſe caueto. et quecūqꝫ vultis vt fa. vo. ho. et vos fa. il. Math. vij. Item precepta decalogi ꝛ articuli fidei. quia vt dicitur. j. co. xiiij. Qui ignorat ignorabit̄. Tercium eſt pondus. Nam ille denarius bonꝰ eſt qui in ſtatera deſcendit. Hoc pondus facit humilitas in anima. Luce. j. Reſpe. hu. an. ſu. ps. Reſpexit in orōnem humilium. Quartum eſt inflexibilitas. Non enim bonus eſt denarius qui de facili plicat̄ et frāgitur. ſic nec homo inſtabilis qui vtitur ad omnē ventum et p omnē tribulatiōem frāgitur. Cōtra qd̄ dr̄ eccī. xv. Firmabitur in illo et non flec. Math. vij. Deſcendit pluuia. venerūt flumina. flauerūt venti. et irruerunt in domū illam et non cecidit. Quia nec pluuia carnalis concupiſcētie. nec flumina tribulationū nec venti honoꝝ poſſunt hominē conſtantem euellere. Quintum eſt dulcis ſonus. ſic ꝛ homo quādo loquit̄ verba dei. j. pe. iiij. Si quis loquitur quaſi ſer. dei. Quia vt dr̄. j. co. xv. Corrūpūt bo. mo. col. pra. Sextum eſt integritas denarij. qꝛ non placet deo qui diuiſus eſt et ptem de ſe dat dyabolo et mūdo ꝛ pteꝫ deo. iij. re. xviij. Uſqꝫ quo claudicatis in d. p. Oportꝫ ergo qꝫ homo ſit integer totꝰ dei ꝛ in fide ꝛ operibus. Iaco. ij. Si quis totaꝫ le. ſer. offen. aūt in vno fa. eſt om. reus. ¶ Item in hoc euāgelio quinqꝫ exēpla ſalutaria habemꝰ.

Primū eſt vt omēs et marime ſerui dei
vndiq3 ſibi caueant ⁊ ab omnibus.quia fi
lius dei qui peccatum non fecit fuit multi
pliciter obſeruatus ⁊ infamat⁹. Unde illa
ſancta animalia p̄ que viri ſancti deſignan
tur.de quibus dr̄ ezech.j.habebant oculos
an̄ ⁊ retro.⁊ vn.er.ple.Eph.v.Uide.quo.
cau.am. Secundum eſt vt verba noſtra
potiſſime moderemur.quia verbum dei qḋ
errare non pōt in verbo conati ſunt capere
ps.Poſui ori meo cuſ.cū conſi.pec.aduer.
me.Sen̄. Taciturnitas homini ſtulto ꝓ ſa
piētia eſt. Tercium eſt vt adulatoribus
dure ⁊ aſpere reſpondeamus. Ipſi em̄ ſunt
ſyrene que faciunt ſubmergi nauem. Ipſi
ſunt apes que portāt mel in ore et retro pū
gunt. qui ut ſcorpiones nos venenare vo
lunt. Aug⁹. Duo ſunt genera pſecutoꝝ vi
tupantiū ⁊ adulātium. Plus pſequit̄ lin
gua adulatoris q̄ȝ gladius interfectoris.
Quartū eſt vt nec timore nec amore p̄ce
vel muneribus a veritate declinemus.quia
xp̄us dixit de omnibus ⁊ ꝓ omnibus veri
tatem. Gal.i. Si adhuc hominibus pla.
ſer.xp̄i nō eſ.Exo.xxiij. Non ſequeris tur
bam ad faciēdum malum. Quintum eſt
vt imaginem regis ⁊ ſupſcriptiōem diligē
ter attendamus anteq̄ȝ de ipſa ſentētiemus.
quia deus ſolus intuetur cor. Nos autē iu
dicare habemus ſcd̄m ea que foris patent.
Et ideo iudices ſcd̄m allegata iudicare de
bent vt d.aug⁹.Et ſic pt3 totū de euāgelio.

De epiſtola ſermo. CXI.

IMitatores mei eſtote fratres
et obſeruate eos qui ita ambu
lant ſicut habetis formam no
ſtram. Phil.iij. Hec eſt ſecū
da ps totius narratōnis iſtius
eple ad phil. in qua poſtq̄ȝ inuitauit phil.
ad conſtātiam contra pūerſitatem doctrine
pſendo apl̄oꝝ ſubiūgit inſtructiōem ad cō
ſtantiam cōtra pūerſitatem vite ne ſc3 exē
plo illoꝝ corrūpantur. De his em̄ duobus
debet doceri populus ſc3 de doctrina fidei
et bonitate opis. In hac igitur epl̄a quat
tuor facit apl̄us. Primo eni3 inuitat phil.
et nos cū illis a ſui et ſibi ſimiliū imitatōȝ
In principio epl̄e Secūdo reuocat eos ab
imitatōne vite pſeudo apoſtoloꝝ oſtendēdo
eoꝝ malam cōuerſatōnem.ibi.Multi enim
ambulant quos ſepe dicebā vobis. Tercio
vt ipſum ſequātur oñdit ſui ⁊ ſuoꝝ celeſtē
cōuerſatōnem ibi. Noſtra aūt ꝯuerſatio in
celis eſt. Quartō quaſi cōcludēdo exhorta
tur eos in dn̄o ad bonoꝝ opeꝝ pſeuerātia3
ibi. Itaq3 fratres mei cariſſimi ⁊ deſi.⁊c̄.
In prima ergo pte inuitat apl̄us phil.
et nos cum illis ad ſui ⁊ ſibi ſimiliū imita
tōnem dicens. O fratres eſtote imi.m.ſ.in
pfecta fide ⁊ bonis opib⁹.j.Coꝛ.iiij. Imi
tatores mei eſtote ſicut ⁊ ego xp̄i.Et obſer
uate id eſt diligenter inſpicite vt imitemini
eos qui ita ambulant ſicut ⁊ nos ſc3 in fide
et dilectōne id eſt nō ſolū me imitemini ſed
et eos qui ita ambulant ſicut ⁊ ego Sicut
habetis formā noſtram id eſt ſicut habetis
formā vite noſtre impſſam in vobis tanq̄ȝ
imaginem ⁊ exemplar. Prelati em̄ debent
eſſe forma ⁊ exemplar ſubditoꝝ.j. Thi.iiij
Eſto exemplū fideliū in verbo in cōuerſa
tiōe.in caritate in fide in caſtitate. R.
Ubi nota ꝙ apl̄m ⁊ ſui ſimiles imitari de
bemus in ſeptem. Primo in fidei veritate
et viuacitate vt ſc3 veram fidem ⁊ viuam
habeamus qḋ tunc eſt qñ fidem quā credi
mus p̄ opa oſtendimus. Eſt em̄ verū vt di
cit phus adequatio rei ad intellectū. Ja.ij
Oſtendas mihi fi.tu.ex opibus. Jo.xiiij.
Qui credit in me opa que ego fa.⁊ ip.fa.
Quādo enim fides ſine opibus eſt tunc eſt
mortua ⁊ falſa. Ja.ij. Fides ſine ope.mor.
eſt. Fidem viuā ⁊ veram hebuit apl̄us qui
dicit ad gal.ij. Qḋ autem nūc viuo in car
ne in fide viuo filij dei. Ille viuit in fide
qui opa viua in fide facit. Qui aute3 mor
tua opa facit in fide id eſt peccata non vi
uit in fide. Secundo in vere ſpei firmitate
vt ſc3 firmiter cōfidamus in deū et non in
bonis mūdi nec in pprijs viribus nec in cō
ſanguineis ⁊ amicis quia omniū iſtoꝝ ſpes
vana eſt. Yſa.xxxvj. Ecce cōfidis ſup ba
culu3 arūdineū ſup egyptum cui cū innix⁹

fuerit homo cōminutus intrabit in manu3
eius et pforabit eam. Egyptus que interp̄
tatur tenebra ⁊ cōfuſio ſignat mūdum et ea
que ſunt in mūdo. Spem veram habebat
apl̄us qui dicit ad phil.iiij. Omnia poſſ.in
eo qui me confor. Et ad hebre.vj. Quā ſic
anchoram habemus firmā. Sicut enim an
chora tenet nauē ne a pcellis ſubmergatur
ita ſpes tenet nauē penitētie ne a tribulatō
nibus ſubmergat̄ Quia vt dicit gre. Spes
illius boni ad qḋ intendimus quicquid in
via cōtigit gaudere debemus. Tercio in p
fecta dei ⁊ ꝓximi caritate vt ſc3 deum ſup
omnia diligamus ⁊ ꝓximū ſicut nos. Lu.x
Dili.do.de.t.⁊c̄.⁊ ꝓxi.t.ſicut teipm̄. Hanc
pfectam caritatem habebat apl̄us qui ait
ad ro.viij. Quis me ſepabit a caritate xp̄i
tribu.an an.⁊c̄ Certe nihil. Cert⁹ eni3 ſum
quia neq3 mors neq3 vita ⁊c̄. Item.ij.co.
xj. Quis infir.et ego nō infir. quis ſcan.et
ego nō vror. Quarto in magne prudentie
pſpicuitate. Math.x. Eſtote prudē.ſic ſer.
Sicut em̄ ſerpens in vno arto foramine ſe
ponit vt veterē pellem deponat.ſic ⁊ nos de
bemus in arto foramine penitētie ponere ⁊
pellem veteris cōuerſatōnis deponere. He
bre. Deponite vos priſtinā conuerſatōnem
veterem hoiem. Item ſicut ſerpens vnam
aurem cauda obturat ⁊ aliam in terram fi
git ne audiat vocem incātantis ita nos ne
perſuaſionē dyaboli audiam⁹ debem⁹ vna3
aurem cauda id ē memoria mortis obſtru
ere et aliam terre id eſt memorie ⁊ conſide
rationi ꝓprie fragilitatis infigere. cōſiderā
do ex quot ⁊ quātis pōt homo pire.qui em̄
caſtrum ſuū luteū ſentit nō preſumit guer
ram amouere. Hanc prudētiam pfecte ha
buit apl̄us. Nam in arto foramine penitē
tie ſe cōſtrinxit Gal.ij. Chriſto cōfixus ſū
cruci. Et ſemp ſe mortalem ⁊ fragilem cō
ſiderauit.ij. Thi.iiij. Ego em̄ iam delibor.
et tempus reſolutōnis mee inſtat. Ro.vij.
Uide ali.le.in mem.me.repug.le.men.mee
Quinto in fortitudinis firmitate vt ſc3 nul
lis frangamur aduerſis nec temptatōne ali
qua a xp̄i integritate vellamur ſ3 omni ad
uerſitate ſiue cōtra nos ſiue cōtra noſtra ſi
ue cōtra noſtros erūpat fortiter obſiſtam⁹.
ſicut iob qui hanc triplicem aduerſitatē ſu
ſtinuit et in omnibus non peccauit. Ja.j.
Beatus vir qui ſuffert tempt.qm̄ cū ꝓba.
fu.ac.coro.vi.⁊c̄.j. Pe.j. Modicū aūt nūc
ſi oportet cōtriſtari in varijs temptatōnib⁹
vt ꝓba.f.vr̄e mul.p̄cō.ſit au.qḋ p̄ ig.ꝓba.
inueniatur in lau.dei. Hanc fortitudine3 ⁊
patiētiam habuit apl̄us qui dicit.j.coꝛ.iiij
Male.⁊ benedi.pſe.pa.⁊ ſuſt.blaſ.⁊ obſe.
Et iterū.j.co.xj. Ter virgis ceſus ſum ſe
mel lapidat⁹ ſum. Sexto in tempantie pci
tate ne ſc3 ꝓſperis mūdi diſſoluamur ſc3 di
uitijs delicijs ⁊ honoribus ſi adueniāt pce
et tempate vtamur vt ſuccedentibus ꝓſpe
ris nunq̄ȝ dei ⁊ fideiuſſoris noſtri ieſu xp̄i
obliuiſcamur.et ſic tran.p̄ bona tpa. vt nō
amit.eter.j.Co.vij. Qui ha.vx.tā;nō ha.
ſint et qui gau.tā.nō gau.et qui emp.tā.nō
poſſet qui vtūtur hoc mūdo tanq̄ȝ nō vtā
tur Hanc pcitātem ⁊ tempantiam habuit
apl̄us qui dicit.j.thi.vj. Nihil tulimus in
hunc mūdum ſed nec auf.quid poſ.haben.
et quibus te.his cōten.ſimus. Septimo in
iuſticie equitate vt ſc3 iuſticiā ad deū ⁊ ꝓ
ximū et ad noſipos ſeruem⁹. Ro.xiij. Red
dite omnibus debitū.cui tributū tributum
cui vectigal vectigal. et cui honorē hono.
Math.xxij. Reddite que ſunt ceſa ceſa.
Deo em̄ debemus obedientiam ⁊ honorem.
Actuū.v. Obedire oportet deo. Proximo
cōfeſſionem animi ⁊ ſubuētionem operis.
vt pt3 in pabola de ſauciato. Lu.x. Sama
ritanus autem iter fa.et vi.e.miſericordia
motus eſt et a ꝓpi.all.vul.eius infun.ol.⁊
vi. Uade ⁊ tu fac ſimiliter. Nobis aūt pu
nitōnem ſceleris ne a dn̄o iudicemur.i.Co.
xj. Si noſmetipos diiu.non vti.iu. Ezech.
xviij. Juſticia iuſti ſup eum erit.j. Pe.iiij
Tempus eſt vt incipiat iudi iū a domo dei
Domus dei eſt quilibet fidelis. Hanc iuſti
ciam pfecte habuit apl̄us et quo ad deum
et quo ad ꝓximū et quo ad ſeipm̄. Primo
quo ad deū.j.Thi.j. Regi autem ſeculorū
immortali inuiſibili ſoli deo honor ⁊ gloria
De ſecūdo.ij.thi.ij. Omnia ſu.ppter elec.
vt ⁊ ip.ſal.ꝯſe. De tercio.j.Co.ix. Caſtigo

corpus meum et in ſerui.redi. De imitatōe
autem cōſilioꝝ que ipſe impleuit non ꝑcepit
ipſe apl'us quia non eſt de neceſſitate ſalu-
tis.et ideo non ꝓſequamur de ea. Imitatō
autē de omnibus ſupradictis eſt de neceſſi
tate ſalutis. Et ſic pꝫ primū. ¶ In ſecūda
pte reuocat apl'us phil'.ab imitatione vite
pſeudo apl'oꝝ oſtendēdo malam vitam eoꝝ
d. Multi enī ambulant ſcꝫ aliter ꝙ nos a
quibus cauere quos ſepe dicebam vobis.ſ.
quādo eram apud vos et nūc flens dico ſcꝫ
ꝑ compaſſione miſerie eoꝝ ⁊ deceptōne pu-
ſilloꝝ quos ipſi ſeducūt quos dico eſſe ini-
micos crucis xpi. Primo quia crucem re-
putant ſtulticiā vt ſapiētes mundi. Secun
do quia nitūtur ꝑdicationem crucis xpi ex-
tinguere ſicut iudei.j. Co.j. Nos autem ꝑdi
camus xp̄m cruci iudeis quidem ſcan.gen.
aūt ſtul. Illi autē pſeudo gentiles ⁊ iudei
erant. Tercio quia eoꝝ conuerſatio eſt con
traria cruci.quia in delicijs viuunt.quales
ſunt guloſi ⁊ luxurioſi. Sap.ij. Diſſimilis ē
alijs vi.il. Quarto quia carnales obſeruā
tias inducūt quales erant in lege veteri ſu
perfluā aſſerūt crucem xpi cum aliūde ſalu
tem expectant. Omis aūt ſalus in cruce ex
iſtit. Et vide ꝙ omnia hec competūt mun-
danis ⁊ malis xp̄ianis qui crucifixū ⁊ cru
cem ſequētes derident.ꝑdicatiōem non cu-
rant.ſed extirpare nitūtur dum crucis pſe-
quūtur ꝑdicatores Eoꝝ conuerſatio ⁊ vita
eſt totaliter cōtraria cruci. quia eſt in deli-
cijs ⁊ luxurijs ⁊ multis iniuſticijs que om
nia contrariātur cruci. Et aliunde ſalutem
quā a cruce ſperāt ⁊ querūt.ſ.a conſtella-
tionibus ⁊ demonibus ꝑ maleficia ⁊ factu
ras. Omnes iſti ſunt inimici crucis chriſti
quoꝝ finis eſt vel erit interitus ſcꝫ eternus
qm̄ qui talia agunt digni ſunt morte Ro.j.
Nam finis illoꝝ mors eſt. Stipendia enī
peccati mors.ſcꝫ triplex nature culpe ⁊ pe
ne eterne. Iob.xxj. Du.in bo.di.ſu.⁊ in pū
cto ad infer.deſcen. Sequitur Quoꝝ deus
ven.eſt. Hic coſequēter determinat in quo
et quō vita iſtoꝝ contrariatur cruci chriſti
Nam in cruce xpi ſunt tria ſcꝫ aſꝑitas ma
gna.vilitas nimia.et pauꝑtas ſumma. Ecō
tra in vita iſtoꝝ tria cōtraria tangit. Quo
rum primū eſt voluptas cōtra aſperitatem
quia colunt ventrem ſicut deum. Ecci.vj.
Omnis labor eius in ore eius. Ro.xvj.
Huiuſmōi non dn̄o ſeruiūt ſed ventri. Se
cūdum eſt gloria cōtra vilitatem que glo-
ria eſt ipis ſcꝫ in confuſionē ipoꝝ qꝛ in quo
debuerāt confundi et eſt cauſa cōfuſiōis ipi
gloriant. Gloria eni peccatoꝝ ex malo eſt
ſatur qd̄ deberet eſſe cauſa cōfuſionis quia
letātur cum male.fece.⁊ exul.in re.peſſ. Pro
uer.ij.j.macħ.ij. Gloria homis peccatoris
ſtercus et vermis eſt. Item gloria peccato
rum eſt in cōfuſionē eoꝝ quia eos ad eter
nam confuſionē ducit. Oſee.iiij. Gloriam
eoꝝ in ignominiā cōmutabo. Terciū eſt ſa
por terrenoꝝ contra pauꝑtatem. Tales eni
dicūtur terrena ſapere quia nihil niſi terre-
num ⁊ carnale ſapiūt.ps. Inimici eius ter
ram lingent. Idē. Subſtātia mea in infe.
t.q.d.apl'us. Deus peccatoꝝ eſt venter id ē
concupiſcētia carnis aut gloria mūdana id
eſt ſuꝑbia vite. aut ſubſtātia terrena id eſt
ꝯcupiſcētia oculoꝝ. Iſti ſunt tres dij quos
mūdus adorat.j. Io.j. Omne qd̄ ē in mū-
do ⁊c. Exo.xxxij. Iſti ſūt dij tui iſrael qui
edux.te de ter.egyp. Et ꝑ conſequēs tales
ſunt inimici crucis xpi.quia reuerētiā que
deberet fieri crucifixo et nulli alteri exhi-
bent dijs alienis Yſa.xlij. Gloriam meam
alteri non dabo. ¶ S. Notādum ꝙ gloria
eoꝝ qui terrena ſapiūt ⁊ ventri ſeruiūt re-
cte eſt in confuſionē eoꝝ. Et hoc patꝫ quā-
tum ad ſeptem. Primū eſt ordinis diuini ꝑ
uerſio. Nam de9 nature inſtitutor ⁊ rector
ordinauit ꝙ caro tanꝙ ancilla ſeruiret ⁊ a
nima ſicut dn̄a imparet. Tales autē hunc
ordinem ꝑuertūt et ꝑ conſequēs confundūt
qd̄ nullo mō eſt ferēdū. Prouer.xxx. Per
tria mouetur terra et quartū ſuſtinere non
pōt.per ſeruū cum regnauerit.ꝑ ſtultū cū
ſaturatus fuerit cibo. ꝑ odioſam mulierē
cum in matrimonio fuerit aſſumpta.⁊ per
ancillam cum fuerit heres dn̄e ſue. Corp9
et caro eſt iſta quattuor quia eſt ſeruus et
ſtultus et odioſa mulier et ancilla nequam
Quia ergo tales diuinū ordinem ꝑuertunt
et confundūt merito confundentur et ipſi.
Prouer.xiij. Impius confundit ⁊ cōfun-
detur. Secūdū eſt hoſtis intranei nutritio
Caro enim eſt hoſtis noſter intraneus et
mortifera quaſi ſalutifera cōſulit. Gal.v.
Caro concupi.aduer.ſpi. Sed cum vt dicit
grego.nullus hoſtis eſt efficacior ad nocē-
dum ꝙ familiaris inimicus. et ideo qui vē
tri ſeruiūt nutriūt efficaciſſimū hoſtē ſuū
et ideo confunduntur et ꝑuntur in ꝑlio ſpi
rituali. Hoc fuit figuratum in ſampſone.
qui nutriuit dalidam.que ſignificat carnē
et dormiuit in gremio eius que tradidit eū
inimicis ſuis.qui exoculauerūt eum et ſte-
tit in ꝑpetuum confuſus. Terciū eſt iudi-
cioꝝ deceptio. Caro eni eſt infecta concupi
ſcentia anteꝙ nata et quia naturaliter eſt
corrupta iudicat amara dulcia et dulcia a-
mara ſicut febricitans. Aug9. palato nō ſa
no pe.eſt pa.q.ſa.eſt ſu. et ocu.eg.od.ē.lux
que pu.eſt ama. Et ideo nō eſt ei credēdū
neqꝫ que appetit tribuēda Sicut frenetico
et febricitāti nō ſunt danda que petūt. Qui
ergo ventri ſeruiūt decipiūtur in iudicijs.
quia carnaliter iudicant et ꝑ conſequēs cō
fundūtur. Et ideo dicūt dulce amaꝝ ⁊ ecō-
uerſo. Yſa.v. Ve qui di.bo.ma.et ma.bo.
po.te.lu.et lu.te. Quartum eſt accumula-
tio debitorū. nos eni multis ⁊ in multis ſu
mus obligati et magna debita habemus ex
oluere.ꝓpter qd̄ quotidie petimus. Dimit.
no.de.no.⁊c. Qui autem ſeruiūt ventri ni
hil de debitis ſoluūt ſed quotidie augent de
bitum ſupra debitum. Qui autem auget de
bitum ſupra debitum cōfunditur quia cito
conſumit ſubſtātiam ſuam et poſtea miſer-
rime viuit.vt pꝫ de filio ꝓdigo.qui poſtꝙ
conſum.ſubſtā.ſu.cuꝑ.por.et cu.imple.vē.
ſu.de ſi.puer.xxiiij. Vocā.do.po.et dā.ſym.
conſum. Confunditur etiā talis.quia fre-
quēter expellitur de terra ſua.et aliqn̄ vin-
culatur ⁊ carceratur.quia non pōt debitū
ſoluere. Sic accidit his qui veneri ſeruiūt
Quintum eſt impoſſibilitas fiendoꝝ. qui
enim ventri ſeruiūt quādam impoſſibilita-
tem incurrūt ꝓpter qd̄ confundūtur qꝛ im
poſſibile eſt ꝙ ventri ſatiſfaciāt. quāto eni
ei plura impendūtur tanto plura requirit.
et nunꝙ ſatiatur.ꝓuer.xxx. Tria ſunt inſa
tiabilia et quartū nunꝙ dicit ſufficit. In-
fernus ⁊ os vulue ⁊ terra que nunꝙ ſatiat
aqua.et ignis qui nunꝙ dicit ſuffic. Ignis
iſte eſt concupiſcētia carnis.imo ꝙ peius ē
dū caro delicate nutritur ꝯtēnit in dn̄am
ſuam aīam.ꝓuer.xxix. Qui delicate a pu.
ſu.nu.ſer.ſ.poſt ſen.eū contu. Hoc fuit fi-
guratum in ſara ⁊ agar.que cōcepiſſe ſe vi
dens deſpectui habuit dn̄am ſuam.⁊ tamen
dn̄a ſua dederat eam in vxorē viro ſuo.vt
pꝫ gen̄.xvj. Qui ergo ventri ſeruiūt quā-
dam rebellionem ⁊ inordinationē in ſeipis
vident. ꝓpter qd̄ merito confundi debent.
Occurrit etiam quedam alia impoſſibili-
tas eis qui ventri ſeruiūt. ꝓpter qd̄ eterna
liter cōfundentur.quia eis impoſſibilia vi-
dentur opa penitētie et deſperāt eam poſſe
facere. Sextum eſt aſſilatio iumentoꝝ. Nō
enim digniſſima creaturaꝝ ſic eſt ordinat9.
ꝙ ſi ſm ſpūm ⁊ virtuoſe viuit trāſfertur ad
deos id eſt ad angelos. ſi aūt ventri ſeruiat
in beſtias redigitur ꝓpter qd̄ merito con-
funditur. Sen̄. Quoſdam ventri ſeruiētes
loco aīalium nō hoim numeremus. Septi
mū eſt incurſio multoꝝ maloꝝ.qm̄ qui ven
tri ſeruiūt infinita mala incurrūt.ꝓpter qd̄
merito confundūtur. Nam omnia bona cō
uertūtur eis in malum. et baptiſmus ⁊ fi-
des ⁊ paſſio xp̄i et bona nature ⁊ fortune
et gratie.ita ꝙ vere de eis pōt dici qd̄ dictū
eſt de iuda. Melius erat il.ſi na.nō fu. hō
ille.mar.xiiij. Incurrūt etiā mortem eter-
nam ⁊ priuabūtur gloria dei Propter que
omnia tales confundūtur ⁊ confundentur.
Hiere.xx. Con.ve.quia nō intellexerūt ob
ꝓbrium ſempiternū qd̄ nūquā delebit. Et
ſic pꝫ ſcdm. ¶ Tercio apl's qui dixit Imi
tatores mei eſtote. Oſtendit ſuā et ſuorum
bonam ⁊ altam vitam.d. Noſtra cōuer.in
ce.eſt.q.d. Sicut illi viuunt non imitemini
eos.ſed nos.qꝛ nr̄a conuerſatio in celis eſt
ſcꝫ ꝑ ſpem ⁊ amorem. qꝛ ibi eſt theſaurus
noſter ſcꝫ xp̄us et ibi ſunt omnia bona no-
ſtra. Math.vj. Ubi eſt theſaurus tuus ibi
eſt ⁊ cor tuum. Unde ⁊ ſal.expec.ſ.merito

huius conuerſatōnis ſaluatorem expecta-
mus. Vel vnde localiter id eſt de quo loco
ſaluatorem expectamus dn̄m noſtrū ieſum
xp̄um qui ſm nomen ſuū nos ſaluabit quā-
tuʒ ad aias. Math. j. Ipſe eñ ſaluū faciet
populum ſuuʒ a peccatis eoꝝ. Et ſimiliter
quātuʒ ad corꝑa quia corpus humilitatis
noſtre id eſt corpus humiliatum ꝛ incine-
ratum reformabit ꝛ reintegrabit ad melio
rem ſtatum quia cōfiguratum corꝑi clari-
tatis ſue id eſt ſimile corꝑi ſuo in claritate
glorie. licʒ ſuū ſit magis clarū quia vt dicit
apſus. j. Co. xv. ſtella differt a ſtella in cla-
ritate. Et hoc veraciter p̄t facere quia ſua
potentia eſt infinita et omia pōt ſibi ſubij-
cere. Et ideo ſm potētiam ſuam qua pōt ſi
bi omnia ſubijcere cōgregabit cineres cor-
poris noſtri ꝛ ex eis reformabit corpus no
ſtruʒ in ſimilitudine claritatis corporis ſui
Et tunc ſcʒ in reſurrectione erūt ſibi omia
ſubiecta et anime ꝛ corꝑa et boni ꝛ mali ꝛ
omnis p̄clatio ceſſabit. j. Co. xv. Deinde
finis cum tradiderit regnuʒ deo ꝛ patri cū
euacuauerit omnē principatum ꝛ ptātem ꝛ
virtutem. Nunc aūt vt dicit apſus non vi-
demus omnia ſubiecta ei. Vnde ſm illam
eādem oꝑatiōem qua in reſurrectiōe refor-
mabit corpus humilitatis noſtre ſubijcit ſi
bi omnia. Si ergo volumus ſaluari in aia
et glorioſi in corꝑe reſuſcitari cōuerſemur
cum xp̄o in celeſtibus et eleuemur a terre
nis ꝑ deſiderium ꝛ amorem quia illa eſt ci
uitas noſtra. Hebre. xiij. Nō habe. hic ma.
ci. ſed fu. inq̄ui. Tria eniʒ ſunt ſigna ꝑ que
aliquis cognoſcitur eſſe de aliqua patria. ſ.
loquela habit⁹ et mores. Loquela celeſtis
patrie eſt laudare bn̄dicere ꝛ p̄dicare. Ha
bitus auteʒ eſt totus honeſtus Mores aūt
ſunt ſancti et compoſiti. Vnuſquiſqʒ ergo
videat ſi hmōi figuram gerat in ſe et tunc
cognoſcet vn̄ ſit. Et ſic ptʒ terciū. ¶ Quar
to apſs quaſi concludēdo hortatur eos vt
in dn̄o pſeuerent. d. Itaqʒ fratres mei ca-
riſſimi id eſt de quo eos amabat ꝛ deſidera
bat in xp̄o. Gaudiuʒ meū id eſt cauſa gau
dij mei in p̄nti ꝓpter bona oꝑa que facitis
et corona mea ſcilʒ in futuro expectata. ſic

ſtate in dn̄o ſcʒ ſicut [illegible] vos ſtare. et ad-
dit cariſſimi ꝓpter maiorem expſſionem a-
moris. Deinde exhortatur aliquas pſonas
ſpēaliter d. Euchodiā rogo et ſinthicen de-
precor idipm ſape in dn̄o. Due femine erāt
que p̄dicatores recipiebant. Etiaʒ rogo et
te germane. ꝓprium nomen eſt. qui es ſcilʒ
compar mihi in euāgelio p̄dicando. adiu-
ua illas ſcʒ feminas p̄dictas confortādo et
ſupportando cū clemente. id eſt vt clemens
et ceteri adiutores mei adiuuēt illas quorum
nomina ſcripta ſunt in libro vite id eſt in p̄
deſtinatione diuina. Et ſic patʒ quartum et
conſequēter totum de epla.

¶ Dn̄ica. xxiiij. de euāgelio ſermo. CXII.

Loquente ieſu ad turbas, ecce
princeps vnus ado. eum dicēs,
Domine filia mea mō defun-
cta ē. Math. ix. Mar. v. Lu.
viij. Sicut dr̄ ioh. xj. Chriſt⁹
eſt reſurrectio ꝛ vita. quia ꝛ corꝑa mortua
facit reſurgere ad vitam nature. et animas
mortuas ad vitam gratie. et homies infir-
mus priſtine reſtituit ſanitati. Quia vt di-
cit aug⁹. Chriſtus in hunc mūdum vt ma
gnus medicus venit. qui ſolo verbo omnia
ſanauit. p̄s. Miſit verbum ſuū ꝛ ſana. oms
Cuius mirabilis virtus in p̄nti euangelio
declaratur. In quo quidem euāgelio qua
tuor ſummarie continētur. Primū eſt prin
cipis ſinagoge ꝑ filia mortua deprecatio ad
quā xp̄s p̄erexit. In principio euāgelij. Se
cūdum eſt cuiuſdaʒ mulieris emorroiſſe ad
xp̄um acceſſus. et fimbrie veſtimēti eius ta
ctus cuius virtus eam ſanauit ꝛ erexit ibi
Et ecce mulier que ſang. flux. pa. xij. annis
acceſ. re. et teti. fim. veſtimēti eius. Terciū
eſt aduentus xp̄i ad domū principis ꝛ ma-
nus puelle a xp̄o. tentio. ad quā puella mor
tua ſurrexit ibi. Et cū veniſſet ieſus in do-
prin. ꝛ vi. tyb. et turbam tumul. di. receſſite
Quartum eſt facti miraculi noticia cuius
fama in vniuerſum terram exijt ibi Et ex.
fa. hec in vni. ter. ¶ Primo ergo ponitur
principis ſinagoge ꝑ filia mortua depcatio

ad q̄ʒ xp̄s p̄rexit Et hoc eſt. Loquē. ie. ad
tur. id eſt dum xp̄us predicaret turbis. ecce
princeps vn⁹ archiſinagog⁹ nomie iairus
vt dicitur in lu. acceſſit corde et fide ac mē
tis deuotione et adorauit euʒ et cecidit ad
pedes ei⁹ vt dicitur in mat. d. fi. m. mo. def.
eſt. Sed cōtra mar. v. dr̄. Fi. m. mo. in extre
mis eſt. Et Lu. viij. dicitur. Et hec morie-
batur. ergo nō erat mortua. Reſpondeo qn̄
iairus receſſit de domo nōduʒ erat mortua
ſed erat in extremis vt dicit Mar. Quādo
autē p̄uenit ad xp̄m iam erat mortua ſcd̄m
iayri eſtimatiōem taliter eñ dimiſit eam ꝙ
putabat eaʒ mortuā. Vnde mar. ꝛ lu. poſu
erunt verba iairi. math. vero poſuit cordis
credulitatē et eſtimatōeʒ. vt dicūt raban⁹ ꝛ
Augu. Vnde dicit glo. Vtrūqʒ ē a dn̄o pe
titum. vt vel morieteʒ ſanaret vel mortuā
ſuſcitaret. Reuera mortua erat tūc. qꝛ dum
pater venit ad ieſuʒ illa deceſſit vt ipſe eſti-
mabat. vn̄ nūcius obuiās eunti ieſu retulit
ip̄am mortuaʒ. vt dicitur in luca. Vn̄ ergo
dicit. Fi. m. mo. defunc. eſt ſed veni impone
manū tuam ſuꝑ ip̄am et viuet. ſ. ſanata ꝛ re
ſuſcitata. Et qꝛ ieſus ad hoc venerat in mū
duʒ vt vitā daret corꝑib⁹ et aiabus. ideo ſta
tim ſurgēs ſeq̄bať eū ꝛ diſcipuli ei⁹ vt eſſent
teſtes et p̄ticipes miraculi. Et nota ꝙ Lu.
dicit ꝙ erat vnica illi. et erat vere annoruʒ
xij. Et patʒ primū. ¶ Secūdo poniť cuiuſ-
dam mulieris emorroiſſe ad xp̄m acceſſus
ꝛ fimbrie veſtimēti eius tactus cui⁹ virtus
eam ſanauit et erexit. Et hoc eſt. Et ecce
mulier. ſ. qn̄ ieſus ibat in itinere cū princi-
pe. hec mulier venit que flu. ſan. pa. ſ. infir-
mitatē emorroidarū. xij. annis. In mar. et
in luc̄. additur ꝙ in medicos erogauerat ꝛ
cōſumpſerat omnem ſubſtātiam ſuam et a
nullo poterat curari. Et nota hic ꝙ mūd⁹
cōſumit ſubſtātiam ſuam in quattuor. ſcilʒ
in guerras et brigas. aduocatos et cauſas
in ludos et vanitates. et in meretrices ꝛ ta
bernas. Aliter dixit quidam ſapiēs. qui ait
Quattuor ſūt que deſtruūt totum mūdum
ſ. reuma medicoꝝ. opinio iudicuʒ. legalitas
mercatoꝝ. ꝛ cōſcientia religioſoꝝ. Medici
omēm infirmitateʒ attribuūt reumati. Iu

dices de omni qōne dicunt eſſe opinionem.
Mercatores volūt oia ſibi credi ſub lega-
litate. Religioſi vero dicunt de omnibus
ego habeo pſciētiaʒ. Hec ergo mlier acceſ-
ſit retro ꝓpter humilitatē ꝛ verecūdiaʒ in-
dignā ſe iudicās p̄ntare corā facie ei⁹ ſicut
magdalena ſtetit retro. Et te. fi. v. e. non re
putans ſe dignam tangere pedes vel veſti-
mētum ſed tātum fimbriaʒ quā xp̄us more
iudeoꝝ habebat ſm p̄ceptum legis. vt patʒ
numeri. xv. Fimbrie ponebātur in angulis
pallioꝝ que erant q̄daʒ vitte iacinctie quaſ
pharizei magnas faciebant. ¶ Dicebat eñ
intra ſe in ſecreto cordis. Si tetigero tantū
fimbriaʒ veſtimenti ſalua ero. Glo. Credi-
dit. dixit. tetigit. qꝛ his tribus. ſ. fide verbo
et oꝑe omis ſalus acquiritur. Et quia per
fecte credidit per caritatē tetigit. fides eñ
per dilectōm oꝑatur. Mō ieſ⁹ cōuerſ⁹ eſt ad
eam et videns eam oculo cordis et pietatis
et cōpaſſionis d. Con. fi. fi. t. te. ſal. fe. Quia
vt dicit in mar. mulier hec timebat treme-
bat. et ideo dixit Cōfide filia. Et cauſa hu
ius timoris tangitur in mat. et lu. vbi dicit
ꝙ poſtq̄ʒ tetigit ſtatim ſtetit fluxus ſanguis
eius. et tunc dicere ieſu. Quis me tetigit et
negātibus omibus dixit petrus. ꝛ qui cum
illo erāt ¶ Turbe te cōprimunt et tu dicis
quis me tetigit. Et dixit ieſus. tetigit me ali
quis. nam ego cognoſco virtutē de me exiſ
ſe. Vidēs autē mulier ꝙ non latuit tremēs
venit et cecidit ante pedes dn̄i et iudicauit
ob quā cauſaʒ tetigerat euʒ et quō pfeſtim
ſanata eſt. Sed queritur quare dn̄s iſtā mu
lierem ꝓpalauit et fecit eam cōfiteri infir-
mitatē ſuam coram omibus. Criſ. Cur nō
ꝑmiſit eam latere. nūquid gloriam ſuaʒ q̄re
bat quā querere ꝓhibebat. Reſpōſio dicen
dum ꝙ hoc fecit ꝓpter quattuor ¶ Primo
vt timorē ab aliis accēdendi ad eum exclu-
deret. Scd̄o vt fideʒ illius patefaceret que
non fuiſſet cōmēdata niſi mulier fuiſſet ꝓ-
palata. Tercio vt ſe omnia ſcire mōſtraret
Quarto vt archiſinagoguʒ pro cuius filia
ſuſcitāda ibat cōfortaret ne virtute ei⁹ diſ
fideret dū corā miraclm fieri videret ¶ E.
Et vide qꝛ quātum ex dictis colligere poſ-

ſumus in hac muliere ſex magne virtutes
fuerūt. et ideo nō immerito in anima ⁊ cor
pore ſanata fuit. quas peccator debet habe
re ſi vult ab infirmitate peccati liberari.
Primo fuit in ea verecūdia. et ideo nō añ
faciem ſed retro acceſſit. ſic peccator debet
confundi ⁊ verecundari de viliſſimo ſtatu
in quo eſt. quia de filio regis factus eſt ſer
uus dyaboli. de ſtatu virtutum poſitus ē in
carcere ⁊ catenis peccatorū. Eccl.iiij. Eſt
confuſio adducens peccatū et eſt confuſio
adducens gloriam ⁊ gratiam. Pſal. Dixit
dñs ex baſan cōuertam. Baſan interpreta
tur confuſio. Secūdo fuit in ea fides. nam
dicebat intra ſe ſi tetigero tātum. Sic pec-
cator debet credere filium dei ꝓ ſalute ho-
minū paſſū. et ideo libenter recipit pecca-
torem. et ꝓpterea ſecure debet accedere ad
deum. Hebre.x. Accedamus cum vero cor
de in plenitudine fidei. Tercio fuit in ea ti
mor. Mar. Mulier aūt timens ac tremens
venit. Sic peccor debet timorē filialē rece
pere ꝑ quem declinet a malo. Prouer.xv.
Per timorem dñi decli. omis a malo. Nā
qui ſine timore eſt nō poterit iuſtificari. vt
eccl.j.dr. Quarto fuit in ea dilectio quia ſi
cut credidit in corde ſic geſſit in ope. Fides
enim ꝑ dilectiōem operatur. vt dr ad gal.v.
Et ideo tetigit fimbriā veſtimēti eius. Sic
peccator debet amorem dei ⁊ ꝓximi imple-
re vt opa virtutum circa deū ⁊ ꝓximū fa-
ciliter operetur et tā in ꝓſperis ꝙ̃ in aduer-
ſis firmiter manet in deo. Nam caritas fa-
cit magna ⁊ fortia faciliter operari. vt dicit
grego. ⁊ omnia aduerſa tolerat patiēter. j.
cor.xiij. Caritas patiens eſt be. eſt nō ir. nō
cogi. ma. Ideo omnia credit. omnia ſperat
omnia ſuſtinet. Quinto fuit in ea humili-
tas. quia nō reputauit ſe dignam pedes tā-
gere vel veſtimentum ſed ſolum fimbriam.
Sed peccator debet habere humilitatem. q̄
habet omnes virtutes cuſtodire. Grego.
Qui ceteras virtutes ſine humilitate con-
gregat quaſi qui puluerem in ventum por-
tat. Idem illa veraciter in nobis virt⁹ ma
net que in radice humilitatis pſeuerat. Se
xto fuit in ea confeſſio veritatis quia venis

et coram omnibus confeſſa eſt infirmitatē
ſuam ⁊ ſanitatē quā recepit. vt dr in mar.
Sic peccator debet habere cōfeſſionē veri
tatis vt peccata ſua veraciter confiteatur.
Joh.ix. Da gloriam deo ⁊ cōfitere pecca-
ta tua. Yſa.lxiij. Dic tu iniqui. t. vt iuſtifi-
ceris. In fine nota ꝙ ambro. videtur vel-
le ꝙ iſta mulier fuerit martha. Vñ in ser-
mōe de ſaluatore inter bñficia xp̄i qui enu
merat ſubdit. Dum languidum ſanguinis
fluxum ſanat in martha. dum demones ex
pulit de maria. dum corpus rediuiui ſpūs
calore reſtrinxit in lazaro. Euſebius aūt in
eccleſiaſtica hyſto.li.vij. dicit ꝙ poſtꝙ̃ hec
mulier ſanata eſt. fecit ſtatuā ad imaginem
xp̄i in curia ſua que veſtes ⁊ fimbrias ha-
bebat in magna reuerētia. Herbe aūt cre-
ſcentes ſubtus que prius nullius virtutis
erant. cum ad fimbrias attigiſſent tante vir
tutis erant vt inde multi infirmi ſanarētur
Hiero. etiā dicit in hyſto. tripti ta.li.vj. ꝙ
cum iulianus apoſtata cognouiſſet in ceſa
ria philippi eſſe ſimulacrū ꝙ ſanguinis libe
rata ꝓ fluuio femina cōſtruxerat eo depoſi
to ſuā ibi imaginem collocauit. que fulmi-
nis ictu fracta eſt. Ex his igitur pꝫ ꝙ iſta
mulier non fuit martha ⁊ forte potuit eſſe
ꝙ due fuerūt liberate ab iſta infirmitate. ſ.
iſta mulier ⁊ martha. Et ſic pꝫ ſcdm. Ter
cio ponitur aduentus xp̄i ad domū princi-
pis ⁊ manus puelle a xp̄o tentio ad quā pu
ella mortua reſurrexit. Et hoc ē. Cum ve.
ie. in do. prin. ⁊ vi. tibi. id eſt carmen lugu-
bre [illegible] tibia cantātes. Antiquitus em̄ ta-
[illegible] exequias mortuorum vocabant vt ſuo
[illegible] alios ad luctū ꝓuocarēt. Hiere.
[illegible] lamentatrices vt veniant. Qd
non [illegible] xp̄ianis ſꝫ cōtrarium in mul-
tis ꝑtibus obſeruetur. j. Theſ.iiij. Non cō
triſtemini ſicut ⁊ ceteri qui ſpem nō habēt
Cū ergo vidiſſet ieſus hos tibicines ⁊ tur-
bam que cōuenerat ad exequias tumultuā
tem id eſt cū tumultu plangērem. Lu.viij.
Flebant aūt omnes ⁊ plangebant illā. [illegible]
cebat. Recedite non eſt em̄ mortua puella
ſed dormit Reuera mortua erat vt dr in lu
ca. Eis ergo mortua erat. deo aūt qui ſuſci

tare poteſt dormiebat vt dicit glo. In cui⁹
diſpoſitōne ⁊ anima recepta viuebat ⁊ caro
reſuſcitāda quieſcebat vt dicit beda. Et de
ridebant eum quia nō credebant ſciētes qr
mortua erat. Et ideo non merētur ad reſu
ſcitatiōem admitti ſed eijci. Math.vij. No
lite ſanc. da. ca. neqꝫ mit. mar. ve. ante por.
Et hoc eſt qd ſequitur. Et cum eiecta eſſꝫ
turba ſcꝫ de domo intrauit ieſus cū petro
et iacobo et iohāne ⁊ patre ⁊ matre puelle
vt dr in luca. et tenuit manū eius ⁊ excla-
mauit dicens. Puella ſurge. vt dr in luca.
Ad cuius vocem ⁊ tactum ſtatim ſurrexit
puella et iuſſit illi dare manducare. vt dr in
luca. Et ſic pꝫ expoſitio lr̄alis euangelij.
Nota mulier illa emorroiſſa de quā hic
agitur dr fuiſſe gentilis ⁊ ciuis in vrbe ce-
ſarea philippi que eſt ciuitas in terra gen-
tilium et ſignat populum gentilem. Mo
raliter aūt ad edificatōem noſtram eſt hic
requirēda expoſitio allegorica ⁊ moralis.
Nota ergo ꝙ ſcdm allegoriam ꝑ iſtam mu
lierem emorroiſſam gentilis populus qui
nunc eſt ſancta eccleſia deſignatur. Per fi-
liam vero archiſinagogi iudaicus populus
qui dr ſinagoga. Et vide ꝙ eo tempe quo
hec mlr dr infirmata. hec puella nata fuit
cum.xij. annis paſſa fuerit ⁊ filia principis
xij. annos dicatur habere etatis. Quando
em̄ gētilis populus circa deorum culturas in
firmari cepit. tunc deus elegit ſibi populū
acceptabilē ⁊ dixit abraā. Egredere de ter
ra tua ⁊ de cognatōne tua ⁊ faciam te cre-
ſcere in gentem magnam. Et dicit ꝙ patie-
batur fluxum ſanguinis. quia ad lr̄am ſan-
guinem ſuum ad honorē ydolorum fundebat
vt pꝫ in ſacerdotib⁹ baal tempe helye qui
cum lanceolis ſe ꝑcutiebant et ꝑfundebant
ſanguinem. iij. re. xviij. et qd peius erat fili
os ⁊ filias ſuas demonijs imolabant. ps
Imo. fi. ſu. ⁊ fi. ſu. demo. Et dicit ꝙ eroga
uerat omnē ſubſtātiam ſuā in medicos. qr
ad lr̄am ſacrificabant res ſuas tꝑales ydo
lis ꝓ liberatōne infirmitatum ⁊ ꝑiculorū
ſuorum vt pꝫ de beel. dañ. xiiij. cui multa om
ni die impendebātur. Vel cōſumpſerat om
nem ſubſtātiam ſuam in medicos qr in ad-

diſcendo ſcientias liberales ⁊ mūdanas. in-
geniū ⁊ tempus ⁊ omnia naturalia cōſume
bant gentiles in quibus nō inueniebāt vir
tutem vel ſalutem qr ibi nō erat. He ſunt
ille muſe id eſt ſciētie ⁊ ſirenes dulces q̄ nō
ſolum infirmū nō ſanant ſed inſuꝑ dulci ve
neno alunt ⁊ infructuoſis ſpinis vberē ſe-
getem rōnis ⁊ intellectus necant. vt dicit
boe. li. j. ꝓſa. j. Quādo ergo hec mulier fu
it infirmata hec puella fuit nata. et qñ hec
mulier fuit ſanata hec puella fuit mortua
Grande miſteriū. Nam in paſſione xp̄i gē
tilis populus eſt electus et ꝓpter incredu-
litatēm iudaicus reprobatus. Et vide ꝙ in
xij. anno iſta puella infirmata eſt ⁊ eſt mor
tua in qua etate mulieres debent fructū af
ferre ⁊ filios ꝓcreare. quia tēpus quo xp̄s
venit erat etas legitima in qua ipſum debe-
bant recipe ꝓ meſſia ſm ꝓphetiā iacob di-
centis. Nō auferetur ſceptrū de iuda ⁊ dux
de femore eius. ⁊c. Tunc em̄ regebat hero-
des alienigena. Et ſlr ſm ꝓphetiam dañ.
dicentis. Poſt ſeptuaginta duas ebdoma-
das occidetur xp̄us. Et in illo tempe mor-
tui ſunt mentaliter. Chriſtus autem venit
principaliter populo iudaico ſalutem dare
ꝓpter qd hic dr ꝙ ibat ad puellam iſtā ſu
ſcitādam. Et ſequebātur eum diſcipuli ei⁹
quia codē mō diſcipuli primo ꝑdicabāt iu
deis Et quia ipſi noluerūt recipe verbū dei
incarnatū ⁊ ꝑdicatum cōuerterūt ſe ad gen
tes vt paulus ⁊ barnabas actu. xiij. dixerūt
Vobis incuit opor. pri. lo. ver. dei. ſed qm̄
repelliſtis illud ⁊ indignos vos iudicaſtis
vite eterne ecce cōuer. ad gen. Salutem em̄
quā xp̄s afferebat iudeis gentilis populus
ſubintrans a tergo tactum fimbrie ⁊ veſti
mēti xp̄i accepit id eſt ꝑ fidem incarnatōis
et paſſionis ei⁹. Nam deitas eſt induta hu
manitate quaſi quodam veſtimēto. Et no-
ta ꝙ venit a tergo quia xp̄m non vidit ſed
poſt mortem credidit Et ideo xp̄s vertit fa
ciem ſuā ad eum ipm erigendo ⁊ cōfortan-
do ⁊ virtutem ſue paſſionis ei cōferēdo. ꝑ
quā eſt ab omni infirmitate ſanatus. ⁊ ver
tit tergum ad iudeos ipos reprobādo ⁊ re-
linquendo ⁊ virtutem ſue paſſionis ab eis

auferendo et tunc mortua eſt puella. math
xxi. Auferetur a vobis regnum dei ⁊ dabi
tur genti facienti fructus eius. Ultimo tñ
xp̄us iuit ad ſuſcitādum puellam quia in fi
ne mūdi ſinagoga iudeoꝝ ſaluabit. Piere.
xxiij. In diebus illis ſaluabitur iuda. Et
tunc eijciet tibicenes id eſt ſapiētes iudeoꝝ
carmen lugubꝛe cantantes. qđ eſt expecta
re expecta. qꝛ dicūt xp̄m venturꝝ. Spes aūt
que differtur affli. animā. puer. xiij. Et ido
ipoꝝ carmen eſt lugubꝛe ⁊ moꝛtale. qđ tūc
eijcictur quia cognoſcent ip̄ni veniſſe. ⁊ tūc
ſaluus erit omnis homo ⁊ puella ⁊ emor-
roiſſa. Item alia allegoꝛia. Nam p mulie-
rem iſtam antiquā ſignificatur caro inuete
rata que vſq3 ab adam deſcendit. Per pu
ellam autē3 illam virginem ſignificatur aīa
mūda de nono a deo creata. Quando ergo
puella fuit nata mlier fuit infirmata. quia
quādo anima creatur ⁊ infunditur coꝛpoꝛi
tunc caro infirmatur ⁊ ſubijcitur penalita
tibus humane nature. Et quādo mulier fu
it ſanata tunc puella fuit moꝛtua. quia nō
pꝛius caro liberatur a penalitatibus ſenſiti
uis humane nature niſi qñ anima p moꝛtē
recedit a carne. Et nota ꝙ dicit puella ha-
bebat. xij. annos etatis quibus in hac vita
vixerat. quia anima hab3. xij. potētias qui
bus et p quas omnia opa vite agit dum eſt
cōiuncta coꝛpoꝛi. Tres habet non affixas
oꝛganis. que ſunt intellectus volūtas ⁊ me
moꝛia Quinq3 habet exterioꝛes affixas oꝛ
ganis que ſunt viſus auditus guſtus odo-
ratus ⁊ tactus. Quattuoꝛ hab3 interioꝛes
affixas circa cerebꝛū que ſunt ſenſus cōmū
nis imaginatio ſiue fantaſia. exiſtimatio ſi-
ue eſtimatio ⁊ memoꝛia ſenſibiliū. Et vide
qꝛ in illa etate in qua puella dēbat nubere
et filios pcreare moꝛtua ē. qꝛ anima in illa
etate in qua debet incipe mereri tūc moꝛit
per pctm̄ qđ eſt mors anime. qꝛ cōiter ho-
mines incipiunt peccare a. xij. āno in ſupra
Et dicit ꝙ patiebatur fluxū ſanguinis. xij.
annis quia homo in peccatis cōſumitur. et
dꝛ ꝙ erogauerat in medicos omnē ſubſtan
tiam ſ. ā ⁊ nihil pficiebat. quia homo exi-
ſtens in fluxu ſanguinis id eſt in pcco moꝛ-
tali omnia opa ſua nihil pficiūt ſibi ad vi-
tam gloꝛie. j. co. xiij. Si diſtri. in ci. pau. om
nē fa. me. ⁊c. Necq3 omnia bona ſua tā na-
ture q̄3 foꝛtune ſibi ad ſalutē3 pſunt. Chꝛi
ſtus aūt pꝛincipaliter ibat ad puellam ſuſci
tādam. et dum iret in via ſanauit emoꝛroiſ
ſam. quia xp̄us pꝛincipaliter venit in mun-
dum ad ſaluādum animā ⁊ beatificādū3 qꝛ
beatitudo in anima cōſiſtit ſc3 in cognitōe
dei. et conſequēter venit ad coꝛpus gloꝛifi-
cādum. Joh. x. Ego veni vt vitam habeāt
ſc3 in anima ⁊ abundātius habeant ſup. q̄3
angeli. quia in anima ⁊ coꝛpe. Pro quid co-
tingit quia mulier id eſt coꝛpus pꝛimo re-
cepit ſalutē3. quia anteq̄3 xp̄us beatificaret
animas ⁊ de limbo traheret multa coꝛpoꝛa
in vita3 iſta ſanitate receperunt ⁊ moꝛtui re
ſurrexerūt. et hoc p tactum veſtimenti eius.
id eſt p fidem incarnatōnis eius. In fine
autem ⁊ mulier ⁊ puella ſalutem recepert.
quia in fine mūdi ⁊ anima ⁊ coꝛpus p xp̄m
ſaluabūtur. et ſic pt3 allegoꝛia. Moꝛali-
ter autem exponēdo nota ꝙ p filiam archi
ſinagogi moꝛtuā in domo ſignificatur pec-
catoꝛ occultus vel peccatoꝛ qui moꝛit in-
tus in cōſcientia anime p malam cogitatio
nem. nam p tres moꝛtuos a dño ſuſcitatus
ſignificantur tria genera peccatoꝝ. vt dicit
auguſtinus. qꝛ p hanc filiam in domo moꝛ
tuam ſignificatur peccatū coꝛdis p filiū vi
due qui extra ciuitatē3 moꝛtuus ferebatur
peccatū oꝛis vel opis ſignificatur. Senſus
eñ coꝛpis ⁊ mēbꝛa ſunt feneſtre ⁊ ptes aīe
Cum ergo aliquis p aliquē ſenſum vel mē
bꝛum coꝛpis peccat p poꝛtam illam aīa ex
trahitur moꝛtua. Per lazarū vero quadri
duanū in monumēto ſignificatur peccatū3
opis p cōſuetudinem inueterati ⁊ putrefa-
cti qui eñ cogitat malum ⁊ cōſentit ⁊ opa
tur. et p cōſuetudinem in ipo pdurat ⁊ fete
ſcit. in ſepulcro cōſcientie vt lazarus qua-
driduanus fetet. Quia ergo p hanc puellā
peccatoꝛ occultus deſignatur. ideo ſecrete
eam in domo reſuſcitauit et p̄cepit patri et
matri ne cui dicerēt quia peccatoꝛ occult⁹
ſecrete debet coꝛrigi. Math. xviij. Si pec.
in te fra. tu. id eſt te ſolum ſciente. coꝛripe

eum inter te ⁊ ip̄m ſolum. Quia vero p fi
lium vidue et lazaꝝ peccatoꝛes publici de-
ſignātur. ideo eos coꝛam multitudine ſuſci
tauit. quia peccatoꝛ publicus publice deb3
argui ⁊ publice debet ſatiſfacere vt ſic coꝛ-
rupit peccato ita edificet penitētia. j. Thi.
v. Peccātem ſc3 publice coꝛā omnibus ar
gue vt ⁊ ceteri timoꝛē habeāt. ¶ No
ta ergo ꝙ in ſuſcitatōne illius puelle xp̄us
ſeptem obſeruauit que nos habere debem⁹
ſi volumus ab ipo a moꝛte peccati ſuſcita-
ri. ¶ Pꝛimū eſt quia xp̄s p ea a iayro pꝛe
ſuo rogatur. Jayrus aūt interp̄tatur illu-
minās vel illuminatus. qui ſignat cetū ſan-
ctoꝝ. qui illuminati a deo alios illuminant
Peccatoꝛ nāq3 eſt ſpūs vadens ⁊ nō redi
ens vadens p ſeip̄m in peccatū3. ſed cū pec
catum ſit pfundiſſima fouea vſq3 ad infer
num non pōt inde exire niſi iuuetur. et ideo
indiget oꝛōne ſanctoꝝ adiuuari. Job. v.
Voca ergo ſi ē qui tibi rñdeat ⁊ ad aliquē
ſanctoꝝ cōuertere. Ad oꝛōem ſtephani de⁹
cōuertit paulū. vt dicit aug⁹. et ad oꝛōnem
matris auguſtini deus cōuertit ip̄m. Pro-
pterea peccatoꝛes quotidie conuertūtur. qꝛ
eccleſia quotidie p eis rogat. Ipſi eni3 nec
pñt nec merētur cōuerti. qm̄ qui talia agūt
digni ſunt moꝛte. ad ro. j. Quidā autem ſic
ſunt pꝛofundati et obdurati in peccatis ꝙ
nec p̄ces nec verba nec p̄dicatōnes. nec ſan
ctoꝝ oꝛo aliquid eis valet. Piere. xv. Si
ſteterit moiſes ⁊ ſamuel coꝛā me. nō eſt aīa
mea ad ppl'm iſtū eijce illos a facie mea.
¶ Scđm eſt qꝛ tybicines. i. carmē lugubꝛe
cantātes remouētur. Tybicines ſunt adu-
latoꝛes mūdi aures audiētium delectātes.
Carmē lugubꝛe ē vanū gaudium mūdi. qꝛ
de rebus lugendis eſt. Prouer. ij. Letā. cū
malef. ⁊ ex. in re. peſ. puer. xiiij. Extrema
gau. luc. oc. Amos. viij. Cōuertā feſtiuita-
tes vr̄as in luc. ⁊ oīa cantica vr̄a in planc.
Sic ergo qui vult cōuerti ⁊ ſuſcitari a pec
cato deb3 fugere adulationes ꝯſanguineoꝝ
et amicoꝝ qui nō ſapiūt q̄ dei ſunt ſ3 carna
lia ⁊ ppꝛia bona. ad phil. ij. Omnes q̄ ſua
ſunt querūt nō q̄ ieſu xp̄i. Propterea ieſus
dixit abꝛaā. Egredere de ter. t. ⁊ de cog. tu.
et de do. pa. t. geñ. xij. Debet etiā vanū gau
dium mūdi expellere. quia verū gaudiū dei
non pōt eſſe vbi eſt falſum gaudiū mundi.
Boe. li. j. metro. vl. Gaudiū pelle. pelle ti-
moꝛem ſpemq3 fugato. Nec doloꝛ adſit nu
bila mens eſt vinctaq3 frenis hec vbi re-
gnant. ¶ Terciū eſt quia turbam tumultu
antem de domo eijcit. ⁊ tamen emoꝛroiſſa3
coꝛam multitudine ſanauit. ⁊ filiū vidue in
poꝛta coꝛam multitudine reſuſcitauit. Ex
quo datur intelligi ꝙ eſt quedam turba co
adiuuās ad ſalutē3 ſc3 turba bonoꝝ in qua
homo deb3 libēter ſtare. Pſal. Ecce q̄3 bo
nū ⁊ q̄3 io. ha. fra. in vnū. Eſt ⁊ alia turba
impediens ſalutem. et hec eſt duplex ſc3 in-
terioꝛ malaꝝ cogitatōnum et ſolicitudinu3
mūdanoꝝ que a xp̄o aſſimilatur ſpinis que
ſuffocant fructum. Lu. viij. Qđ aūt in ſpi
nas cecidit hi ſūt. Et exterioꝛ. ſ. turba mul
tipliciū negocioꝝ ⁊ hoīm mūdanoꝝ a qui-
bus cauēdu3 ē. Ecc̄j. xi. Fili ne in multis ſint
actus tui. In eođ. xviij. Ne oblecteris in tur
bis. Quidā pħs interrogat⁹ quid eſſet ini-
miciſſimū hoī. rñdit alter hō. Señ. Quo-
tiens inter hoīes habitaui minoꝛ hō redij.
Gre. Impoſſibile eſt ꝙ lingua ſecularium
mentē nō inquinet quā tangit. ¶ Quartu3
eſt qꝛ ſecū ad ſuſcitatōnem puelle admiſit
petrū iacobū ⁊ iohem. Hos etiam admiſit
ſue gl'oſe trāſfiguratōni. In quo ſignificat
ꝙ qui vult a moꝛte peccati ſuſcitari ⁊ gl'e
dei intereſſe deb3 hr̄e pfectā fidē ⁊ fidei cō-
feſſionē ſic petr⁹ habuit. math. xvj. Tu es
xp̄s fili⁹ dei viui. Quia ſic dꝛ ad hebꝛe. xj.
Sine fide impoſ. ē pla. deo. Deb3 etia3 foꝛ
titer cōtra oīa impedimenta ſue ſalutis lu-
ctari. Nā iacob⁹ luctatoꝛ interp̄tat. Hoc
figuratū eſt in lucta iacobi qui luctatus eſt
cum angelo p totam noctem vſq3 mane et
ſtatim oꝛtus eſt ei ſol. fuerūtq3 ei obuiam
angeli. Non enim debet luctari per totam
noctem pꝛeſentis vite cū pſperis ⁊ aduer-
ſis vſq3 in mane alterius vite. in quo vita
pꝛeſens finitur. et tunc oꝛietur ei ſol gloꝛie
⁊ angeli dei veniunt ei obuiam animā eius
ad celum poꝛtantes. Luce. xvj. Factu3 eſt
vt moꝛeret mēdicus ⁊ poꝛta. ab an. in ſi. a.

Debet etiaȝ grãm dei recipere ꝙ̃ per iobeꝫ
qui interp̃tatur in quo ẽ gratia deſignatur.
qꝛ ſine gratia dei nec in fide p̃t manere nec
cõtra impugnãtes pugnare.nec aliqđ boni
facere.j.Coꝛ.xv. Gr̃a dei ſum id qđ ſum
Jo.xv.Sine me ni.po.fa. ¶Quintuȝ eſt
qꝛ patrẽ ⁊ matrẽ puelle a ſuſcitatõne non
excluſit.imo admiſit. Jn quo datur intelli-
gi ꝙ qui vult a peccato ſuſcitari multũ de
bet cogitare oꝛtũ ſuum tanꝙ̃ patrẽ et moꝛ
tem tanꝙ̃ matrẽ.De vili em̃ ſpermate nati
ſumus ⁊ tandem a vermibus comedemur.
Job.xvij. Putre.di.p.m.e.m.m.⁊ ſo.m.
ver. Hec em̃ cogitãdo habemus materiaȝ
magne humilitatis ⁊ nõ ſupbiendi.Ecc̃j.x.
Quid ſu.ter.⁊ ci.Bern̄ Quid ſu.ſac.ſter.
et ci.ver.Memento vñ ve.⁊ cru.ver.ſis et
ſinge.quo va.⁊ cõtre. Jtem hec cogitando
de facili oĩa contẽnimus.Hiero.Facile cõ
temnit oĩa qui ſemp̃ ſe cogitat eſſe moꝛitu-
rum.Ad quid em̃ de diuicijs ⁊ honoꝛib⁹ ⁊
amicis curare debemus cũ de eis nihil no-
biſcũ depoꝛtare poſſumus et in tempe ma-
xime neceſſitatis ſcȝ in moꝛte omĩa nos de-
relinquãt. ¶Sextum eſt qꝛ tenuit manum
eius ⁊ excla.d. Puella ſurge. Jn quo da-
tur intelligi ꝙ qui vult ſuſcitare a moꝛte
peccati debet ſe pmitti tãgi a diſciplina dei
que p̃ manũ dei deſignat̃.ꝗ vocat hoiem ad
multa bona. qꝛ quẽ deus diligit coꝛripit et
caſtigat.fla.aũt omnẽ filium quẽ recipit
¶E. Habȝ em̃ diſciplina ſex bona in no
bis efficere. Primo em̃ excitat iacentem et
doꝛmiẽtem in peccatis Actu.xij. Percuſſo
qȝ la.pe.exci.e.d.ſur.ve. Petr⁹ in catenis
peccatoꝛ in vinculis. Secũdo lente ambu-
lantẽ facit curꝛere ſic̃ calcaria equũ. Gre.
Mala q̃ n.h p̃.ad de.ire ↄpel. Oſee.vj. Jn
tri.ſua m.cõ.ad me ve.⁊ re.ad dñm qꝛ ipe
ce.⁊ ſa.nos percu.et cu.nos. Tercio erudit
de agendis. Hiere. Per omne fla.⁊ dolo-
rem erudieris hieruſalem. Prouer.xxiii.
Stul.col.eſt in coꝛde pueri et virga diſci-
pline fugabit eam. Quarto purgat a pec-
catis. Grego. Quod lima ferꝛo quod fla-
gellum grano. quod foꝛnax auro. hoc tri-
bulatio viro iuſto. Quinto demõſtrat nos

filios dei eſſe. Hebꝛe.xij. Quod ſi extra di
ſciplinaȝ eſtis cuius pticipes facti ſunt om
nes.ergo adulteri et non filij eſtis. Quem
enim diligit dominus coꝛripit et caſtigat.
fla.autem omnẽ fi.quem reci. Et ideo om-
nis filius acceptus deo.diſciplina dei tangi
tur.que per manum dei deſignatur. Tho-
xij. Quoniã acceptus eras deo neceſſe fu-
it vt temptatio pbaret te. Sexto facit nos
dignos coꝛona gloꝛie. Jaco.j. Beatus vir
qui ſuffert temptationem.quoniã cum pro
batus fue.acci.coꝛonam vite. Sic fuit ta-
ctus iob in rebus et perſona. Quidam au-
tem habent iſtud apoſtema noli me tange-
re.qui ad tactum diſcipline dei ſtatim fran
guntur. ¶Septimum eſt quia iuſſit ei da-
re manducare. Jn quo datur intelligi ꝙ
poſtꝙ̃ homo ſurꝛexit a moꝛte peccati debet
panem vite mãducare ſcȝ coꝛp⁹ xp̄i et ver
bum dei in quib⁹ aĩa viuit.math.iiij. Non
in ſo.pa.vi.hõ ſȝ in om.ver.qđ pce.ex oꝛe
ei⁹ ſcȝ dei. Sicut em̃ coꝛpus indiget conti-
nuo alimẽto.ſic aĩa indiget ſuo cibo. Pro-
pterea quotidie petim⁹ d. Panẽ n.quoti.
da n.ho.mat.vj. Et ſic pȝ terciũ. ¶Quar-
to ponit patrati miraculi noticia cuius fa-
ma in vniuerſaȝ terꝛã exijt. Et hoc ẽ qđ dꝛ
Et exijt fama ſcȝ de ieſu ꝙ emoꝛroiſſam ſa
nauerat ⁊ puellam ſuſcitauerat per vniuer
ſam regionem illam. Et ſic pꝫ quartum.
¶Jn fine nota ꝙ cum p̃ hanc puellã pec
catoꝛ occultus deſignatur maxime p̃ eã reli
gioſus deſignatur qui ſecrete moꝛitur infra
clauſtrũ quaſi in domo. Mali aũt religioſi
ſecrete in quattuoꝛ moꝛiũtur. ¶P. Pri-
mo in impatiẽtia et murmure. Non enim
paupꝛtatem caſtitatem ⁊ obediẽtiam patiẽ-
ter ſuſtinẽt ſed murmurãt in eiſdem dicẽtes
cum iudeis. Vtinã moꝛtui eſſemus in egi-
pto cum ſede.ſu.ol.car.exo.xvj. Sunt eniȝ
mẽte in egipto id eſt in mũdo tenebꝛaꝝ Cõ
tra quos dicit xp̄ũs. Memoꝛes eſtote vxo
ris loth. Luce.xvij. Et nemo mit.ma. ad
arc.et reſ.retro ap. eſt reg.dei. Jn eodem
ſr. Tales ſignificantur per ſimonem cirene
um qui non niſi cum angaria tulit crucem
poſt ieſum. Omia em̃ onera religiõis mali

non libenter faciũt et ideo crepant ſub ipis
quia amoꝛ qui grauia facit leuia tollitur
a coꝛde eoꝝ. Secũdum eſt odiũ quia odiũt
et pſequũtur p̃latum qui cogit ipos religio
ſe viuere et alios bonos qui ipos obſeruãt
et accuſant.j.ioh.iij. Qui odit frẽȝ ſu.h.e.
Sic diſcipuli ſancti benedicti odiebãt eum
et volebãt eũ venerare.vt dicit gre.in dya.
Terciũ eſt inuidia.quia inuidẽt gratijs ali
oꝛum et ipas ãnihilant. Job.v. Paruulũ
occidit inuidia. Sic inuidebãt phariſei qui
vt religioſi haberẽtur gratias xp̄i depraua
bant dicẽtes. Jn beelȝe.prin.de.ei.de. lu.xj
Quartuȝ eſt negligẽtia qꝛ omia p̃ter come
dere ⁊ bibere ⁊ cetera coꝛp̃is cõmoda negli
genter agunt p̃ſertim tñ hoꝛas ſuas ⁊ diui
nũ officiũ. Contra quos hiere.xlviij. Ma
ledictus qui facit op.d.frau.

¶De epiſtola ſermo. CXIII

NOn ceſſamus p̃ vobis oꝛãtes
et poſtu. vt impleamini agnitõ
ne voluntatis eius. Col.j. Sic
pater ⁊ mater erga carnales fi
lios ſunt ſoliciti ſic ⁊ apoſtol⁹
multo plus de filijs ſuis ſpũalib⁹ in xp̄o re
generatis ſolicitabatur et quotidie indefeſ-
ſis p̃cib⁹ deũ p̃ eis rogabat et ipos p̃ ep̃las
monebat. Jſtos aũt coloſenſes qui ſunt a-
ſiani apoſtolus non cõuerterat nec eis p̃di
cauerat.ſed quidam eius diſcipulus nomĩe
arcippus. Jſtis ergo coloſenſibus apl̃s ab
epheſo ſcribit et oſtendit maximã caritateȝ
ſuam ad eos.quia quotidie cum ſocijs ſuis
pꝛo eis rogauit. Jn hac ergo ep̃la oſtendit
ꝙ rogat deum vt eis tria maxima bona lar
giatur. Primo eniȝ rogat vt ſapiẽtia dei ⁊
intellectu ſpũali repleãtur ad dei volunta-
tem cognoſcendam. Jn principio ep̃le. Se
cundo rogat vt digne in via ambulent ad
fructum boni op̃is ac dei ſciẽtiam augmen
tandam ibi. Vt ambuletis digne per omia
placentes. Tercio rogat vt in omni virtu-
te anime cõfoꝛtentur per dei potentiam.ad
aduerſa patienter ⁊ longanimiter toleran-
dum ibi. Jn omni virtute confoꝛtati ſcđm

poten.clarita.eius in omni pa. ¶Primo
ergo apoſtolus rogat vt coloſenſes et nos
in illis ſapientia dei et intellectu ſpũali im-
pleamur ad dei voluntatem cognoſcẽdam.
Et hoc eſt. Nõ ceſſamus ſup.in omni oꝛo-
ne quã facimus ego et qui mecum ſunt fra
tres pꝛo vobis inſtare apud deum oꝛantes
et poſtulantes. Actuũ.xii. Oꝛatio aũt fie-
bat ſine intermiſſiõe ab eccleſia ad deum p̃
eo. Vt impleamini nõ ventoſa ⁊ vana do-
ctrina ſed agnitõne voluntatis dei. hoc eſt
vt impleamini ſpũſancto qui docet volun-
tatẽ dei.quia vt dꝛ.j.Coꝛ.ij.ſicut nemo ſcit
que ſunt hominis niſi ſpũs hominis qui in
ipſo eſt.ita nemo ſcit que ſunt dei niſi ſpũs
dei.et cui voluerit ſpũs reuelare. Vñ idem
apl̃us ſpũſancto plenus dicit.j. Theſſ.iiij.
Hec eſt vo.de ſci.vr̃a. Et ſpecificat hanc
cognitiõem per duo quoꝝ pꝛimum pertinet
ad vitam actiuã. ſecũdum ad vitam cõtem
platiuam Et hoc eſt impleamini agnitione
ſup.exiſtente in omni ſapientia quãtum ad
iſta que reſpiciũt vitam actiuam.et intelle-
ctu ſpũali quãtum ad illa que reſpiciũt vi-
tam contemplatiuam. Magnum eſt valde
ꝙ apoſtolus hic petit ſcilicȝ ſcire quid de
us hic velit in actiua ⁊ contemplatiua vi-
ta. Sed nũquid poteſt hoc ſciri. Quis em̃
ſcit quãtum opoꝛtet eum carnem ſuam ma
cerare.et an expediat ei heremum intrare.
quia qđ vni eſt valde ſalubꝛe alteri eſt moꝛ
tiferum. Vnde de beato bernardo dicitur
ꝙ pꝛope moꝛtem conſtitutus cepit ſe accu-
ſare eo ꝙ ſe indiſcrete afflixiſſȝ.pꝛopter qđ
nimis debilitatus erat et multa facere non
poterat que alias feciſſet. Reſponſio. Non
petit apoſtolus ꝙ in omnibus plene ſciant
voluntatem dei ſed in neceſſarijs ad ſalu-
tem. Sic ergo patȝ ꝙ apoſtolus oꝛat et pe
tit ꝙ ſciamus que pertinent ad vitam acti
uam.et que ad vitam contemplatiuam. Et
ideo ſciendum ꝙ ad vitam actiuam perti-
nent duodecim opera pietatis quoꝛum ſex
ſunt coꝛpoꝛalia ſcilȝ veſtire nudos. potare
et cibare paup̃es reſpicere hoſpicio p̃egri
nos.redimere captiuos. viſitare viduas et
oꝛphãos ⁊ tribulatas p̃ſonas. ⁊ moꝛ.ſepe.

Alia ſex opera ſunt ſpūalia ad animā per‑
tinētia que ſunt potiora vt conſulere ⁊ do
cere ignorātes. caſtigare ⁊ corrigere delin‑
quētes. cōſolare merentes. remittere iniuri‑
as. ferre infirmitates ⁊ defectus alioꝝ. ⁊ ꝓ
inuiſtis ⁊ peccatoribus orare. Ad vitā aūt
cōtemplatiuam ptinet in caritate dei ⁊ ꝓxi
mi feruere. ab omnibus negocijs mundi ſe
ſuſpendere et ſoli deſiderio creatori inhere‑
re ⁊ cū magdalena ad pedes crucifixi incli
nata mente manere. eius maieſtatem boni‑
tatem ⁊ caritatem exorando ⁊ cōtemplādo
ac eius volūtatem ⁊ verba audire qd fit ſa
cram ſcripturā legendo. Nam cū legimus
deus nobis loquitur Sed cū oramꝰ loqui‑
mur nos deo. Talis aūt vita eſt potior ſim
pliciter ⁊ maioris meriti ꝙ vita actiua. lu.
x. Maria optimā ptem elegit que nō auſe
retur ab ea. Actiua vita ſignificatur ꝑ mar
tham. ⁊ cōtemplatiua ꝑ magdalenā. Licet
in caſu actiua poſſit eſſe maioris meriti ꝙ
cōtemplatiua vt cū quis videret aliquē ſe‑
duci ab hereticis vel fame mori meliꝰ eſſet
iſti ſubuenire ꝙ orare ⁊ deum cōtemplari.
Et eſt tercia vita mixta ex actiua ⁊ cōtem
platiua. actiua ⁊ ꝯtemplatiua melior. vt cū
quis ex vehemētia diuini amoris ⁊ poſt cō
templationem diuine claritatis flectit ſe ad
ꝓximū docendo cōſulendo et ſeruiēdo. Sic
lucere ⁊ illuminare melius eſt ꝙ ſolum lu
cere. Talis fuit vita xp̄i et apl'oꝝ qui de no
cte in orōne ꝑnoctabant et meditabātur et
de die hoīes docebant eoꝝ comodis ſpūali‑
bus intendētes Ro. ix. Optabam ego ipſe
anathema eſſe a xp̄o pro fratribus meis id
eſt ꝑ vitā actiuā a xp̄o diuiſus primi cōmo
do intēdendo. In cōtemplatōne em̄ homo
cōiungitur mente deo. In actione vero ad
exteriora ſe ſpargit. Talis fuit vita beati
dn̄ici ⁊ beati petri martiris. qui tota nocte
legebāt ⁊ orabāt et de die intendebāt como
dis aiaꝝ. Talis vita debet eſſe omniū reli‑
gioſoꝝ et doctoꝝ et ſimiliter ep̄oꝝ. Et ideo
vita eoꝝ ſi recte agatur omnē aliam vitam
tranſcendit et heremitaꝝ et laborātium.
¶ Secūdo apoſtolus rogat vt digne in via
dei ambulemus ⁊ fructificemus ⁊ creſca‑
mus in ſciētia dei. Et hoc eſt. Vt ambulē
tis digne deo id eſt ſicut diuini honoris cu‑
ius ſerui eſtis dignitas requirit Cum enim
ſimus filij dei vt filij dei ambulare debemꝰ
Eph. v. Imitatores dei eſtote ſicut filij ca‑
riſſimi. Sen̄. Cōpoſitus miles cōpoſitaꝫ de‑
bet habere familiā. Et ſpecificat in ſpēali
digne ambulare. Tunc em̄ digne ambula‑
mus quādo deo in omnibus intēdimus pla
cere. et in omni opere bono fructificamus
et creſcimus in ſciētia dei. Et hoc eſt. Per
omnia pla. deo. Ambuletis ergo digne per
omnia placētes deo id eſt intēdentes place
re deo et nō hoībus. Gal. j. An quero ho.
pla. Si adhuc ho. pla. xp̄i ſer. nō eſ. Et no‑
ta ꝙ dicit ꝑ omia non per ptes. Quidā em̄
in vno deo placere volūt ⁊ in altero homi‑
nibus Cōtra qd dr̄. iij. Re. xviij. Vſqꝫquo
clau. in du. ꝑ. Et non ſolum ſit rectitudo in
voluntate ſed ⁊ ꝓfectus in bono opere. Et
hoc eſt. In omni opere bono fructificātes
id eſt in omni genere bonoꝝ opeꝝ ſcꝫ ſpūa‑
lium et corꝑaliuꝫ et in omni opere omniū
virtutū Et creſcentes in ſciētia dei. ¶ Mo
raliter ad edificationem noſtrā vide ꝙ tria
in hac parte rogat apl'us ꝓ nobis. Primo
vt in omni opere nr̄o rectā intentiōem ha‑
beamus ſcꝫ placēdi deo. Scd̄o vt in omni
opere bono fructificemus. Opus bonū eſt
opus virtutis. qꝛ virtus eſt q̄ bo. fa. ha. et
opus eiꝰ bo. red. vt dicit phus. Fructifica‑
re ergo debemꝰ in ope omniū virtutū. Tūc
ergo in ope bono fructificamus qn̄ in ope
ſeptē virtutū fructū ferimꝰ. Primo in ope
fidei vt veraciter oīa q̄ ſunt fidei credamꝰ.
et ea ꝑ digna opa oſtendamur. Ia. ij. Oſtē‑
das m. fi. ex op. Pccōres aūt moriūtur in
fide ⁊ nō fructificāt in ea. In fide em̄ exn̄‑
tes nō faciūt opa fidei ſꝫ opa infideliū fa‑
ciunt. ¶ Scd̄o in ope ſpei in ſolo deo ⁊
meritis ſcōꝝ ꝯfidēdo. Hiere. xvij. Beatus
qui ꝯfi. in do. ⁊ e. d. fi. e. In deo em̄ ꝯfidēdo
mirabilia faciemꝰ. Yſa. xl. Qui ſpe. in do.
muta. forti. aſſumēt pennas ſic aquile. phil.
iiij. Oīa po. in eo qui me cōfor. Peccato‑
res vero confidunt in amicis et bonis mū‑
di et idō ꝯfundūtur ⁊ nihil pn̄t. Yſa. xxxvj

Ecce cō. ſ. ba. arū. confractum ſup egiptus
id eſt mūdum cui ſi. in. fu. h. in. m. e. ¶ Ter
cio in ope caritatis deum ſup omia diligē‑
do et ꝓximū ſicut nos. Lu. x. Di. d. d. t. ⁊c̄.
Tunc em̄ multū fructificabimus. Quia vt
dicit gre. Amor dei nunꝙ eſt ocioſus. opa‑
tur em̄ magna ſi eſt. Ro. xiij. Qui dili. pxi.
le. imple. Thi. j. Finis p̄cepti eſt ca. de cor.
pu. Peccatores aūt diligūt ſeip̄os ⁊ mūda
na et ideo nihil fructificat ſꝫ diſſipāt bona
dei. math. xvj. Hō qui erat diues qui habꝫ
vil. ⁊ hic dif ē ap. il. qua. diſ. bo. il. Ex quo
em̄ deū nō diligunt nihil boni pn̄t opari cū
caritas dei ſit forma ⁊ pfectio omnis boni
opis ¶ Quarto in ope prudētie vt p̄terito
rū recordemur ſcꝫ p̄teritoꝝ bn̄ficioꝝ ſeruis
dei collatoꝝ vl' p̄teritaꝝ penaꝝ inimicis dei
inflictaꝝ vt ꝑ beneficia incitemur ad bonū
et ꝑ penas retrahamur a malo pn̄tia diſpo
namus ⁊ ordinemus ad nr̄e ſalutis fineꝫ et
futura mala caueamus Qd tūc faciemus
dum ſemꝑ finis nr̄ erit in memoria noſtra.
Eccj. vij. Me. no. ⁊c̄ Sen̄. Si ſapiēs fue‑
rit animus tuus tribus tꝑibus diſpenſetur
Preterita memorare pn̄tia diſpone et fu‑
tura p̄caue Peccatores vero compantur
beſtijs qui nec p̄teritorū memorātur nec p̄‑
ſentia diſponūt nec futura p̄cauēt Eccs. iij
Dixi in cor. m. de fi. h. vt ꝓ. e. de. et o. ſi. eſſe
beſtijs ¶ Quinto in ope tꝑantie vt nec di‑
uicijs nec delicijs nec honoribus diſſolua‑
mur ſed abſtrahamus a delicijs carnē no‑
ſtraꝫ ne ſpūi dn̄etur Quia vt dr̄ ꝓuer. xxix
Qui deli. nu. ſer. ſu. in fi. ſe. l. ſi. cō. Pecca
tores aūt bonis tꝑalibus non tꝑate vtūtur
ſed delectamētis carnis ⁊ mūdi diſſoluūtur
et ſine freno vtūtur Sap. ij. Nō ſit pra. qd
n. ꝑ luxu. no. Sic diſſolutꝰ eſt il. pi. ep'. qui
indu. pur. ⁊ byſ. ⁊ ep. quo ſpl. lu. xv. In de
licijs ergo diuicijs ⁊ honoribus ꝯſtituūt fi
nem ſuū Sap. ij. Hec eſt ps nr̄a et non eſt
refrigeriū in fine hoīs ¶ Sexto in ope for
titudinis vt nullis aduerſis frangamur nec
ꝓpter rerū vel honoꝝ diſpendia vel ꝓpter
ꝓpinquoꝝ ſubtracta ſolacia nec ꝓpter cor
poꝝ tormenta a dei caritate ꝑ impatiētiam
ſeꝑemur Ro. viij. Quiſ nos ſeꝑabit a cari
tate chriſti q. d. nihil. Sic iob non fuit per
omnia ſupradicta fractus nec a deo ꝑ im‑
patiētiam ſeꝑatus. Peccatores aūt ſtatim
frangūtur nec diſpendia rerū vel honorum
nec ſubtractiōem ꝓpinquorum nec penas
corporuꝫ poſſunt aliqualiter ſuſtinere ſed
murmurant ⁊ blaſphemant ⁊ ad figmenta
dyaboli ſe cōuertunt. Et ſic ꝑ aduerſa et ꝓ
ſpera a deo recedūt. Pſal. Cadent a la. tu.
mil. ⁊ de. mi. adex. tuis. ¶ Septimo in ope
iuſticie vt que ſunt dei reddamus deo et q̄
ſunt ceſaris ceſari Ro. viij. Reddite omni
bus debitum. cui honorem hono. cui tribu
tum tribu. ⁊c̄. Peccatores aūt non reddūt
deo honorem debitum ⁊ ꝓximo ſubtrahūt
bona ſua Iob. xij. Abūdant tabernacula p̄
donū et audacter ꝓuocant deum Secūdo
etiaꝫ rogat apl'us vt creſcamus in ſcientia
dei Vbi ſciēdum ꝙ duplex eſt ſcientia dei
ſcꝫ ſpeculatiua ⁊ practica Speculatiua ſci
entia dei eſt qua ab eterno omnia ſcit q̄ nō
creſcit nec decreſcit in deo. In hac ſciētia
non multum curāt apl'us ꝙ creſcamus. qꝛ
vt ipſe. j. coꝝ. viij. dicit ſcientia inflat et qui
vult in ea proficere frequenter deficit. In
hac ſcientia voluit creſcere adam ⁊ eua. et
ideo turpiter defecerūt In hac ſciētia vo
luerūt multi phariſei ꝓficere ⁊ in ſtulticiā
ſunt cōuerſi dicētes em̄ ſe eſſe ſapiētes ſtul
ti facti ſunt. vt dr̄ ad ro. j. In hac ſcientia
tātum debemus ꝓficere quātuꝫ ſufficit ad
ſalutē ⁊ nō plus Ro. xij. Nō plus ſaꝑe ꝙ
oportꝫ Eſt ⁊ alia ſcientia dei practica ſiue
exꝑimētalis quā filius dei induitꝰ carne hu
mana didicit ꝑ exꝑiēciam ⁊ in ea profecit.
Hebre. v. Didicit ex his que paſſus ē obe
diētiam. Luce. ij. Ieſus aūt ꝓficiebat ſapi
entia ⁊ etate ap. de. ⁊ ho. Hec autē tota cō
ſiſti in vſu virtutum. Et quia xp̄s in cruce
fortiſſime ⁊ excellenter eſt virtutibus vſus
ideo hec ſcientia potiſſime in cruce xp̄i cō‑
ſiſtit ſiue in chriſto crucifixo In quo ſunt
omnes theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie abſcondi
ti. vt dr̄ col'. ij. Propter qd dicit apoſtolus
j. co. ij. Nō enim iudicaui me ſcire aliquid
inter vos niſi chriſtum et hunc crucifixum
Orat ergo aplus vt in ſcientia crucis cre‑

ſcamus. In qua xpūs pendens multū ꝑfe-
cit. A. Primo ergo ibi ꝑfecit in ꝑfe-
cta caritate. Nam iuſt⁹ ꝑ iniuſtis moritur
Ro. v. Vix em̄ ꝑ iuſto
amicus ꝑ inimicis
quis moritur ſed ꝑ impijs ⁊ peccatoribus
quis audeat mori. Ibidem. Cōmendat aūt
deus ſuā caritatem in nobis qm̄ cum inimi
ci eſſemus recōciliati ſumus deo ꝑ mortem
filij eius. Secūdo in magna penalitate. q2
a plāta pedis vſq3 ad ver .nō fuit in eo ſa.
Yſa. j. Tre. j. O vos om. qui tran. ꝑ vi. at.
et vi. ſi eſt do. ſicut do. m. Tercio in ineſti
mabili largitate q2 ad vnū verbum totum
regnū ſuum latroni dedit. Lu. xxiij. Ho.
m. e. pa. Quarto in artiſſima pauꝑtate
quia ipſa habundantia omnis boni ⁊ fons
aque viue nudus ⁊ ſitibūdus moritur. Io.
xix. Sitio. Treñ. iij. Recor. pau. ⁊ tranſ. in
abſi. ⁊ fel. Quinto in infima humilitate
q2 abiectiſſimā mortem ſuſtinuit. nam cum
iniquis impijs deputatus eſt. Phil. ij. Hu
milia. ſemetip. fa. obe. vſq3 ad mor. Se-
xto in miſericordia ⁊ benignitate q2 pro in
terfectoribus ſuis rogauit. d. Pater di. il.
Lu. xxiij. Longino etiā3 ꝑforāte ſibi latus
reddidit lumen vt in eccleſiaſtica narrat hi
ſto. Septimo in mirabili ſapiētia. quia
in cruce tā3 ſapiēter lucifer decepit ⁊ fecit
ſi ut piſcator qui hamū ſub verme abſcon
dit. ſic xpūs diuinitatem ſub hūanitate. Et
dum dyabolus credi ipm capere captus eſt
Iob. An extrahere po. leuiathan ha. ⁊ fu
ne ligabis linguā eius. Octauo in ꝑfe-
cta obediētia. Math. xxvj. Nō qd̄ ego vo
lo ſed qd̄ tu. Phil. ij. Fa. obe. vſq3 ad mor.
Nono ſumma patiē. ia q2 depilat⁹ ꝯſputus
colaphiſatus ligatus verberatus. falſe ac-
cuſatus morte iniuſte condēnatus. cruci af
fixus. et mortu⁹ nō aperuit os ſuū. ita vt
miraretur p̄ſes. d. nō rn̄des quicq̄ʒ vides in
quātis te accuſant. mar. xv. Vn̄ ꝑpter ni-
miā eius patiētiā3 herodes ſp̄reuit eū ſicut
inſanū indutu3 veſte alba. vt pat3 lu. xxiij.
Yſa. liij. Sicut ouis ad occ. du. ⁊ quaſi ag.
co. to. ſe obmu. ⁊ nō aperiet os ſuū. Deci-
mo in ꝯcordiali cōpaſſione q2 in tāta pena
conſtitutus cōpaſſus eſt matri ⁊ recōmen-
dauit eam iohāni. ioh. xix. Ecce mater tua
Compaſſus eſt petro ſe neganti ⁊ reſpexit
eum. vt pt3 lu. xxij.. Cōpaſſus eſt ⁊ toti ge
neri humano. et ideo clamore valido et la
crimis offerēs ſeipm exaudit⁹ eſt ꝑ ſua re
uerentia. Hebre. v. Undecimo in totali
victoria quia in cruce omnia vicit et dya-
bolum ⁊ mūdum. Ioh. xvj. Confidite q2
ego vici mūdum. Aug⁹. Manu inermi et
affixa cruci debellauit a. po. Duodeci-
mo in omniū bonoꝝ ꝯſummatōe ⁊ ꝯpletōe
q2 in cruce oīa cōſummauit ⁊ cōpleuit. et
ideo in cruce pendēs ait cōſūmatū eſt. Io.
xix. Cōſūmata eſt ſcriptura. ꝯſūmata eſt na
tura. cōſūmata eſt pena. cōſūmata eſt gr̄a.
cōſūmata eſt gl̄a. Omia hec in cruce ſunt
cōſūmata. i. completa ⁊ ꝑfecta. Orat ergo
apl̄s vt creſcamus in ſcia expimētali hāꝝ
virtutum quāꝝ ſcia practica in cruce fuit.
In qua xp̄s ꝑfecit in cruce pendēs. ⁊ ido
d2 ſcia dei. Et ſic pt3 ſcdm. Tercio rogat
apl̄s vt in omni virtute aie cōfortemur ad
aduerſa ꝑ dei potētiam patiēter ⁊ longani
miter tolerādu3. Et hoc eſt. In omni vir-
tute ꝯfortati. Orat em̄ apl̄us in hac tercia
ꝑte vt in bono ꝯfortemur contra malū. Et
q2 duplex eſt malū. ſ. culpe ⁊ pene. ideo con
fortatio ē duplex. Prima cōtra malū cul-
pe. ſcda cōtra malū pene ibi. in omni patiē
tia. Vel prima ꝯfortatō eſt in agēdo bonū
ſcda in ſuſtinēdo malū. dicit ergo. Oram⁹
vt ſitis placētes ꝯfortati in omni virtute cō
tra malū culpe vel ad agēdu3 bonū. q2 vtꝝ
q3 in virtute dei poſſum⁹. ſ. malū vitare. et
bonū opari. Et hoc eſt ſm potētia3. ſ. dei et
nō nr̄am. virtute3 em̄ hr̄e ⁊ in ea cōfortari
vt ꝑ eū malo reſiſtam⁹ ⁊ agam⁹ nō eſt niſi
ſ3 claritatis eius. i. ei⁹ qui ſua claritate eā
nobis infundit. Aug. Virtus eſt bona qua
litas mētis quā de⁹ dedit nobis ſiue infudit
Vel ſm potētia3 claritatis ei⁹. i. ſm poten
tiā filij qui ē claritas p̄ris ꝑ quē conforta
mur in bono. ad hebre. j. Qui cū ſit ſplēdor
gl̄e ⁊ figura ſubſtātie ei⁹. Et nota ꝙ quidā
ſolum confortātur in vna virtute ſc3 in fi-
de credentes ꝑ ſolam fidem ſaluari. Cōtra
qd̄ Ia. ij. Fides ſine op. mor. eſt. Sequitur

In omni paciētia. Hic ponitur cōfortatō
ad ſuſtinēdum malum pene. Ad cuius per
fectionē tria cōcurrūt. Primo patiētia vt
malum pene ſc3 aduerſa ſine murmure ſu-
ſtineātur. Et hoc ē. In omni patiētia ſup.
ſitis ꝯfortati. Secūdo longanimitas vt diu
aduerſa tolerētur. Et hoc eſt. Longanimi-
tate. Tercio gaudiū qd̄ totu3 cōſummat et
ꝑficit. Et hoc eſt. Cum gaudio ſc3 ſuſtinea
tis aduerſa. Ia. j. Omne gau. exiſ. frēs cū
in tem. vari. inci. Ro. v. Sed ⁊ glo. in tri.
Actuū. v. Ibāt apl̄i gau. a cō ꝯſi. q. d. h. ⁊c̄

Dn̄ica. xxv. de euāgelio ſer. CXIIII

Cum ſuble. oc. ie. et vi. q2 mul.
maxi. venit ad eū. Io. vj. No-
ta ꝙ quater legim⁹ ieſum ocu
los ſubleuaſſe. Primo turba3
paſtur⁹ vt hic. Secūdo reſpō
ſum legiſperito daturus. Lu. x. Suſpiciēs
ieſus dixit. homo quida3 ⁊c̄. Tercio ſurdū
⁊ mutū ſanatur⁹. mar. vij. Suſpiciēs ieſus
in celum ait. Effeta qd̄ eſt adaꝑire. Quar-
to lazarū ſuſcitaturus vt pt3 io. xj. Attēde
ergo ꝙ hec quattuor habet verbū dei effi-
cere in anima. Primo em̄ animā paſcit q2
cibus eius eſt. deu. viij. Nō in ſo. pa. vi. hō.
Secūdo eam docet ⁊ reſpondet eius cogi-
tatiōibus et qōnibus. Prouer. j. Parabo
le ſalomonis ⁊ cetera. Sequitur. Ad ſcien
dum ſapiētiam ⁊ diſciplinā et ad intelligen
da verba prudentie. Tercio animā ſurdam
ad audiēdum cum effectu verbu3 dei ⁊ mu
tam ad loquēdum verba vite facit audire
et loqui. Vnde p̄dicante ieſu apl̄i cum effe
ctu audierūt verbum dei. ⁊ relictis omni-
bus ſecuti ſunt eum. math. iiij. Et matro-
na cepit loqui dicens. Beatus ven. qui te
por. lu. xj. Quarto animā mortuā ⁊ feten-
tem in peccatis reſuſcitat ⁊ reducit ad vitā
gratie. Vnde loquēte petro ⁊ p̄dicante cō-
puncti ſunt corde et ce. ſ. ſ. ſu. oēs qui au.
ver. Act. x. Vt ergo verbū dei iſta quattu-
or in nobis efficiat ſc3 cibet. doceat. faciat
verbum dei audire ⁊ loqui et etia3 reſuſci-
tet ad vitam gratie oculos ad celū leuātes
rogemus ⁊c̄. Cum ſuble. ocu. ieſus ⁊c̄.
Hoc euagelium bis in anno legitur. Pri-
mo quarta do. quadrageſime q2 iſto temꝑe
illud miraculū legitur fore factum ſc3 ꝑpe
paſcha iudeoꝝ. Secūdo vltima do. ante ad
uētum. Et hoc ꝑpter vltimū verbu3 euā-
gelij ſc3. Hic eſt vere ꝑpheta qui ventur⁹
eſt in mundum. Modo enim inſtat tempus
iſtius ꝑphete qui venturus erat in mūdu3
Duo aūt principaliter in hoc euāgelio cō-
tinētur. Primū eſt ipius xp̄i virtuoſu3 cō
uiuium. Secūdum eſt fructus conſecutus
ex cōuiuio copioſus ibi. Illi hoīes cū vid.
ꝙ fe. ſi. di. quia hic eſt vere ꝑpheta qui vē.
eſt in mūdum. Primo ergo ponitur xp̄i
cōuiuium magnu3 ⁊ virtuoſum. Ad cuius
virtutem ⁊ magnificētiam demonſtrādam
xpūs oculos ſubleuauit. quaſi aliquid val-
de magnū eſſet facturus. Et quia ſm̄ phm
iij. rethoricoꝝ. cōtraria iuxta ſe poſita ma-
gis eluceſcūt. ideo vt virtus ⁊ magnificen-
tia illius conuiuij magis eluceſcat reduca
mus ad memoriā qddam aliud cōuiuiū ma
gnū huic tn̄ diſſimile valde ſc3 conuiuiū bal-
thaſar filij nabuchod. de quo hētur. dan̄. v
vbi d2. Balthaſar rex fecit cōuiuiū grāde
optimatib⁹ ſuis mille. ⁊ vnuſquiſq3 ſm ſuā
bibebat etatē. Precepit ergo rex iā temu-
lent⁹ vt afferrētur vaſa aurea ⁊ argētea q̄
aſportauerat nabucho. pr̄ eius de tēplo qd̄
fuit in hierl̄m vt in eis biberent rex ⁊ opti
mates ei⁹ ⁊ vxores ei⁹ ⁊ cōcubine eius et
bibētes laudabāt deos ſuos aureos ⁊ argē
teos. In eade3 aūt hora apparuerūt digiti
quaſi manus hoīs ſcribētis ꝯtra cādelabrū
in ſuꝑficie parietis aule regie. ⁊ rex aſpicie
bat articulos quaſi manus hoīs ſcribentis
Tunc facies regis cōmutata eſt et cogita-
tiōes ei⁹ cōturbabāt eū. et cōpages renum
eius ſoluebātur ⁊ genua ei⁹ ad ſeinuicē col
lidebātur. Exclamauit itaq3 rex fortiter vt
introducerēt magos caldeos ⁊ aruſpices
Introductus eſt etiam daniel qui ſcriptu-
ram que dicebat mane thetel phares legit
et expoſuit. Et ſicut dixit eadem nocte eue
nit ei. quia eadem nocte interfect⁹ eſt ⁊ da
rius rex medoꝝ in regnū eius ſuſcepturus.

Vterqꝫ ergo ⁊ xp̄us ⁊ balthaſar fecit con
uiuiū et oculos ſubleuauit ſed tam conui-
uium ꝙ̄ oculoꝝ leuatio in multis diffe-
runt. ¶B. Nota ꝙ conuiuium chriſti in
quinqꝫ differt a conuiuio balthaſar. ¶Pri
mo quia illud conuiuium fuerit concupi-
ſcentie qꝛ in vaſis aureis et optimo vino.
et multis ferculis factum fuerit. que om-
nia ꝓuocant cōcupiſcentias. Exo. xxij. Se
dit po. mā. et bi. et ſur. lu. Talia ſunt conui
uia mūdi que ad malū ꝓuocāt. Propterea
dꝛ eccl̄s. vij. Melius eſt ire ad do. luc. ꝙ̄ ad
do. cōuiuij. Sed illud fuit magne ſobꝛieta-
tis ⁊ tēꝑantie quia ſolū fuit ibi panis or
reaceus ⁊ piſces ⁊ aqua. Talia debent eſſe
cōuiuia ſeruoꝝ dei. quia vt dicit bern̄. cibi
ſeruoꝝ dei debent eſſe olera ⁊ ſegnmia ⁊ pi
ſciculos paucos ſi inſerātur debent ꝓ ſum-
mis delicijs cōputare. Non aūt non ſic eſt.
Idem. Iniciū vite homīs panis ⁊ aqua ⁊
domus ꝓtegens turpitudinē. Nunc autem
non ſufficiūt fructus arboꝝ non generis le
guminū. non radices herbaꝝ. nō piſces ma
ris nō beſtie terꝛe. non aues celi. hinc eſt ꝙ
querūtur pinguia. emūtur aromata. nutriū
tur altilia. vnde grauatur ſtomachus. tur-
batur ſenſus. cōpꝛimitur intellectus. Inde
nec ſalus. nec ſanitas ſed moꝛbus ⁊ moꝛs.
¶Secūdo qꝛ illud fuit ſuꝑabūdantie non
em illud indigētibus fecit ſed mille baroni
bus ſuis. Talia ſunt cōuiuia mūdi que ſo-
lis magnis ⁊ abundātibus fiunt ⁊ nihil cō
tinēt pietatis. et ꝑ conſequēs nec aliqđ me
ritum. Sed illud fuit magne neceſſitatis et
indigentie. qꝛ fecit ipſum pauꝑibus et alijs
qui non poterant aliūde habere. Talia de-
bent eſſe cōuiuia ſeruoꝝ dei. Lu. xiij. Cum
feceris conuiuiū noli vocare amicos t. ne.
ꝯg. t. ne. vi. di. ſed voca pauꝑes. cecos clau
dos et beatus eris. ¶Tercio qꝛ iſtđ conui
uium fuit ꝓuocantie. nā ꝓuocauit deū cō-
tra balthaſar vt deponeret eū ꝓpter multa
indecētia que ibi fiebāt. vnde vidit in piete
ſcribi ſn̄iam contra ſe. Talia ſunt vt pluri-
mum cōuiuia mundi qꝛ frequenter deꝰ in-
dicat cōuiuantes ꝓpter multa peccata que
committuntur. Sic fuit iudicatus iſte tar-
quinius qui dum eſſet in conuiuio os piſcis
verſatum eſt in gutture ſuo et ſuffocatꝰ in-
terijt. vt in legenda beati ſilueſtri habetur.
Sed illud ꝓuocauit homines ad faciendū
xp̄m regem. Vnde voluerūt xp̄m rapere et
facere regē. vt poſt hoc euangelium patet
Talia ſunt cōuiuia ſeruoꝝ dei. qꝛ inducūt
deum vt ipſos in terra et in celo magnificꝫ
Exēplum de beato gre. qui quotidie inuita
bat pauꝑes et peregrinos ad mēſam. ⁊ vno
die vidit inter eos vnuꝫ qui mō apparebat
iuuenis mō ſenex qui erat angelꝰ dei. Qui
interꝛogatus ab eo quis eſſet. reſpōdit ego
ſum iſte naufragus cui cuppā argēteam da
re feciſti. ⁊ ex tūc deꝰ ſn̄iauit. ꝙ tu es papa.
et ꝙ omnia que petieris fiēt tibi et qꝛ nūꝙ̄
aliquem pauperem vacuum abire ꝑmittis
Quarto quia iſtud fuit cōuiuium imꝑfecti
onis et deficētie. nā cibaria iſtiꝰ cōuiuij nō
fuerunt perfecta. ⁊ generauerūt multos ma
los humoꝛes. Talia ſunt cibaria cōuiuioꝝ
mūdi que ſunt valde imꝑfecta. ⁊ cū nauſea
ſatiāt ſoluꝫ coꝛpꝰ. generāt etiam malos hu
moꝛes in coꝛꝑe et mala deſideria in anima
⁊ frequēter faciūt coꝛpꝰ ⁊ aiam obire. eccl̄s
xxxvij. Propter crapulam multi perierūt
Non em̄ per bn̄dictōem et oꝛationē ſancti-
ficātur nec cū grāꝝ actione ſumūtur. Sed
cibaria illius cōuiuij fuerūt perfecta. quia
coꝛpus et aiam refecerunt. nam cum bene-
dictōne dei ſumpſerunt cibum et in timoꝛe
eiꝰ comederūt et oꝛdinate. Vnde iuſſit eos
ſuper fenū ſedere. Per fenum intelligitur
caro. Yſa. xl. Omīs caro fenū. Tunc ergo
ſuper fenum ſedemus qū aia carni dn̄atur
et tunc omīa oꝛdinate ꝓcedunt. et ideo ge-
nerauerūt bonos humoꝛes. id eſt. bona deſi
deria. qꝛ aia dum carni dn̄atur multa bona
cogitat et deſiderat. Talia em̄ debēt eſſe cō-
uiuia ſeruoꝝ dei. que. ſ. cum bn̄dictione ſu-
mantur. et in timoꝛe dei et oꝛdinate. ita ꝙ
aia dominetur carni. et aures eſurient ver-
bum dei. Hic cadit exēplum iſtius monia-
lis de qua dicit gre. in dyalogo ꝙ abſqꝫ ſig
no crucis lactucā comedit et ſtatim a dya
bolo eſt inuaſa. Vnde in hoc cōuiuio mul
te reliquie māſerunt. i. multa bona exempla

que imitari debemus Propter qđ iuſſum eſt
apoſtolis vt reliquias colligerent vt de ip-
ſis poſſent poſteri ſaturari. ¶Quinto qꝛ
illud cōuiuium fuit vane apparentie. nam
fuit factū in palatio regali ſuꝑ tapeta de-
aurata et tobaleas ⁊ vaſa aurea et argētea.
ſed iſtud fuit actum ſub diuo ſuper terraꝫ
in monte ad ſignificandum ꝙ expectabant
aliud cōuiuium in celo. Sed iſti nihil vlte-
rius expectabāt ſꝫ tota eoꝝ ſpes infra tectū
palatij claudebatur. p̄s. Oculos ſuos ſta.
decli. in ter. Hec eſt ergo differētia conui-
uioꝝ mundi et ſeruoꝝ dei. quia ſerui dei de
cōuiuio tranſeūt ad conuiuiuꝫ. Serui vero
mūdi tranſeunt de conuiuio ad eſuriē ſem-
piternam. Yſa. lxv. Serui mei comedent et
vos eſurietis. Sic tranſijt iſte diues epulo
qui de conuiuijs tranſiuit ad tātam miſeriā
ꝙ vnam guttam aque nō potuit habere. vt
dicitur. Lu. vj. Propterea cōuiuia mundi
conuertūtur in luctum et penam. Iob. xxj.
Ducūt in bo. di. ſu. et in pūc. ad infer. deſcē.
Sic fuit termiatum cōuiuium abſolon. in
quo interfeci fecit frēm ſuum. ij. regū. xiij.
Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus oc-
cupat. Sed cōuiuia ſeruoꝝ dei ad magnā le
titiam terminātur. ſicut hoc cōuiuiuꝫ termi
natum fuit. Et ad hoc ſignificādum xp̄us
poſtꝙ̄ comedit cum ap̄lis aſcendit in celuꝫ
Act. j. ¶E. Similiter eleuatō ocl̄oꝝ bal
thaſar differt ab eleuatione oculoꝝ xp̄i in
quinqꝫ. Primo qꝛ iſte eleuauit oculos ad
videndum vana ſcꝫ pompas pꝛincipum. va-
ſa aurea. ⁊ facies mulieꝝ. Propter iſta ele
uant oculos comedētes in cōuiuijs mundi
et ſtant ad feneſtras ⁊ frequēter ꝓpter ta-
lem oculoꝝ leuationē peccant grauiter ⁊ a
dyabolo capiūtur. Sic eleuauit oculos da-
uid et ſic peccauit ⁊ fuit captus. vt patꝫ. ij.
re. ij. Sed xp̄us eleuauit oculos ad vidēdū
pauꝑes et miſerias eoꝝ ⁊ grauamen turbe
Et ꝓpter hoc debent ſerui dei oculos in ſu
is cōuiuijs leuare ſcꝫ vt videant pauperes
adueniētes ⁊ elemoſinas petētes. Quidam
auteꝫ claudūt oſtia ⁊ pauꝑes expellūt. Cō-
tra qđ dicit iob. Si comedi bucellam meaꝫ
ſolus ⁊ nō comedit pupillus ex ea. Idem
Oſtiū meū viatoꝛi patuit. iob. xxxj. ¶Se-
cūdo qꝛ balthaſar leuauit ocl̄os ob ſuꝑbiā
ꝓpter quā ac etiaꝫ irꝛeuerētiam quā habu
it ad vaſa templi dn̄i depoſitus eſt de regno
Sic cōuiue mūdi eleuant ocl̄os ad ſuꝑbiā
ad vidēdum bona ⁊ diuicias ſuas quas ipſi
vel parētes ipoꝝ iniuſte acquiſierūt et non
reuerētur neqꝫ curāt de filijs dei quibꝰ ea
abſtulerūt. Et ideo filij eoꝝ poſt eos men-
dicant. p̄s. Nutātes tranſ. fi. e. ⁊ mēdi. eccl̄s.
v. Generauit filiū qui in ſumma egeſtate
erit. Chꝛiſtus aūt ex humilitate oculos le-
uauit nō dedignans ꝑſonas miſerabiles in-
tueri. ꝓpter qđ exaltatus eſt valde. Phil.
ij. Humiliauit ſemetipm̄ ⁊c̄. ꝓpter qđ ⁊ de
us exal. il. Sic ſerui dei debent in cōuiuijs
oculos leuare in cōuiuijs vt conſiderent ſe
indignos tot beneficijs quot cōtulit illis de
us et ꝙ multi melioꝛes ſe non ſic abūdant.
imo multam penuriā patiūtur. Hebꝛe. xj.
Circuierūt in me. in pel. ce. egē. an. ⁊c̄. Qui-
dam vero habent oculos ad illos qui abū-
dant ⁊ reputāt eos indignos. Lu. xv. Quā
ti mer. in do. pa. m. abū. pa. ego āt h̄ fa. peo.
¶Tercio qꝛ balthaſar leuans ocl̄os vidit
nūerari ⁊ ponderari regnū ſuū. qꝛ mane id
eſt numerus thetel id eſt appenſio. nam re-
gnū eiꝰ numerauit deus ⁊ appendit in ſta-
tera et inuētum eſt minus habens. qꝛ pec-
cata ꝑponderauerūt. Sic accidit gaudenti-
bus ⁊ cōuiuātibꝰ in hoc mūdo. qꝛ facta eo
rū coꝛam deo examinātur ⁊ ponderātur. et
inueniūtur valde grauia. et intātum ponde
rant ꝙ eos ad infernū trahūt. Yſa. xiiij. ad
infer. detra. in ꝓfun. la. Sꝫ xp̄s eleuās ocu-
los vidit ponderari regnū ſuū ſcꝫ eccleſiaꝫ
militātem et inuenta eſt ſatis habens. ⁊ me
ritū xp̄i ꝑponderauit omnibꝰ peccatis eius
et intātum ꝑponderauit ꝙ omnes qui erāt
in limbo tranſmiſit ⁊ ꝓiecit in celū. et pon-
dus illiꝰ meriti quotidie ad celū tranſmit-
tit aias defunctoꝝ quibuſcūqꝫ applicatur.
Quicūqꝫ ergo ad celum vadūt in virtute
iſtius ponderis vadūt. ioh. xiij. Ego ſi exal.
fu. a ter. om. tra. ad me. ¶Quarto qꝛ bal-
thaſar eleuans oculos vidit regnū ſuū diui
di a ſe et inimico ſuo dari ſcilicꝫ dario regi

medoꝝ et perſarum. Sic accidit gaudenti
bus ⁊ cõuiuantibus in mũdo quia ſubito
regnũ et bona eoꝝ et gloria ab eis auferũ
tur et ꝑdunt regnũ ⁊ vitam ⁊ omnia ſimul
diuitias ⁊ delicias ⁊ honores. Job.xxvij.
Diues cũ dor.ni.ſec.a.ap.ocu.ſu.⁊ nihil in
ueniet. Sed xp̃us vidit regnũ ſuũ diſpſum
et a ſe diuiſum vniri ſibi ⁊ a dyabolo inimi
co ſuo auferri. Joh.xij. Nunc prin.huius
mũ.ei.fo. Et ſic factũ eſt vnũ ouile ⁊ vnus
paſtor. Sic ſerui dei dum oculos ꝑ fidez et
dilectiõem leuant eripiũtur de poteſtate dy
aboli ⁊ vniũtur et regnũ dei qḋ eſt ip̃e xp̃s
eis datur. Lu.xvij. Regnũ dei intra vos ẽ.
¶ Quinto qꝛ balthaſar eleuans oculos cõ
triſtatus ⁊ cõſternat⁹ eſt valde ⁊ cepit tre
mere ⁊ collidebãtur genua eius ⁊ cõpages
renũ diſſoluebãtur. Sic etiaz accidit gau
dentibus ⁊ cõuiuantibus in hoc mũdo.qꝛ
eleuant oculos ſcꝫ in flagellis.alias em̃ nũ
quaz leuant.Lu.xvj. Eleuans autez oculos
dum eſ.in tor. Et tremũt etiaz valde ⁊ to
taliter diſſoluuntur ⁊ collidũtur in penis.
Sap.v. Vidẽtes turbabũtur timore horri
bili. Apo.vj. Tunc di.mõ.⁊ pe.ca.ſuꝑ no.
et col.op.n. Sed xp̃us eleuans oculos ga
uiſus ⁊ cõfortatus eſt. qꝛ vidit quaſi infi
nitos in virtute ſua ſaluari. Si em̃ gaudiũ
eſt in celo ſuper vno peccatore penitẽtiam
agente quãtum gaudium fuit xp̃o ſuꝑ tota
humana natura ad viam veritatis reducta
et ſuo ſanguine redempta. Sic ſerui dei dñ
eleuant oculos mentis valde gaudent ⁊ cõ
fortãtur qꝛ vident ſe in manu dei et in vir
tute ſua ſe ſperant ſaluari. Sap.iij. Juſto
rũ aie in manu dei ſunt. Joh.x. Oues me.
vo.me.au.et ego vitam eternã do eis.⁊ nõ
rap.eaſ.quiſquã de ma.m. ¶ In fine iſti⁹
mẽbri nota ꝙ multis in locis euãgeliũ lo
quitur de ſubleuatione oculoꝝ ieſu et mul
tociens recitat ip̃m oculos ad celum leuaſ
ſe. ¶ In quo inſtruimur ꝙ oculis mẽ
tis celum reſpicere debemus ⁊ ad ip̃um an
helare. Et hoc ꝑpter quattuor Primo qꝛ
ciuitas noſtra eſt vbi ꝑpetue manere debe
mus. Hebre.xiij. Non habem⁹ hic manen
tem ciui. Aug⁹. In hoſtili terra dulcis eſt

recordatio patrie.ps. Heu mihi qꝛ incola
tus m.ꝑlon.eſt. Exemplum de illis qui in
aliena demorãtur quõ habent cor ad terrã
ſuã ſi illuc redire intendant alias nõ habẽt
ibi cor ſuũ ſed in terra in qua habitãt edifi
cant. Qui ergo ad celuz nõ habent oculos
ſed in hoc mũdo edificant ſignũ eſt ꝙ illuc
redire non curãt nec vnꝗ̃ redibit. Secũdo
qꝛ ibi eſt pater noſter ⁊ mater nr̃a ⁊ fratreſ
noſtri ſcꝫ xp̃s beata virgo.⁊ alij ſancti qui
ampli⁹ nos diligũt ꝗ̃ parẽtes carnis. Ibi
etiaz ſperare debemus ꝙ ſint anime omniũ
p̃deceſſoꝝ nr̃oꝝ qui in fide xp̃i mortui ſunt
Omnia iſta trahũt deſideriũ homis ad ſe.
Exemplũ de iacob qui audiẽs ꝙ ioſeph fi
lius ſuus in egipto eſſet ſublimatus ſtatim
totum deſideriũ ſuũ habuit ad ip̃m ⁊ feſti
nauit illuc deſcendere. vt pꝫ geñ.xlv. Om
nes aũt ſupradicti valde ſunt ſublimati. et
ideo feſtinemus ad eos aſcendere. Pſal.
Fuerũt mihi lacrime m.pa.d.ac no.dũ dici
tur mihi quotidie vbi e.d.t.ami.t.vbi ſunt
p̃deceſſ.tu. Tercio quia ibi eſt theſaur⁹ nr̃
ſcꝫ merces opeꝝ noſtroꝝ ⁊ meritum xp̃i et
omniũ ſanctoꝝ qui eſt theſaurus indefici
ens omnẽ ſufficiẽtiaz habens qꝛ nec aufer
ri nec corrũpi poteſt. Magnus aũt theſau
rus multum trahit cor homis. Math.vj.
Vbi eſt theſaurus tu⁹ ibi eſt ⁊ cor tuum.
Quarto qꝛ ibi eſt curia magni regis et ibi
examinãtur ⁊ ventilãtur omnia facta nr̃a.
et aduocatus noſter xp̃us fortiter interpel
lat ꝑ nobis. Et vide qꝛ in hac curia currũt
res ⁊ ꝑſone. Et ideo multuz deberem⁹ ocu
los mẽtis illuc dirigere ⁊ aduocato noſtro
exenia oratõm mittere. qꝛ cauſa facile depe
rit qñ aduocatus nõ eſt exeniatus ⁊ maxi
me ſi cauſa nõ ſit iuſta. Cauſa aũt nr̃a mul
tũ iniuſticie habꝫ ⁊ parũ de iuſticia. Ja.iij
In multis quidem offendim⁹ omnes. Et
ſic pꝫ primũ. ¶ Secũdo ponitur fruct⁹ ex
cõuiuio ſecutus copioſus. ſcꝫ vera cõfeſſio
fidei de ieſu. qꝛ hic eſt vere ꝑpheta qui vẽ
tu.eſt in mũ. Hic eſt ille ꝑpheta cuius ad
uẽtum in ſequẽti dñica recolim⁹. ꝑpter qḋ
hoc euãgeliũ recitatur hodie. qꝛ indut⁹ car
ne hũana venturus erat in mũdum ſꝫ mõ

tam venit. Vere ergo hic ẽ ille ꝑpheta ma
gnus de quo moyſes et omẽs ꝓhete ꝑphe
tauerũt quẽ iudei expectant venire qui tñ
iam venit qui eſt verus de⁹ ⁊ verus homo
Deu.xviij. Prophetam de gente tua et de
patribus tuis ſuſcitabit tibi deus ip̃um ſic
me audies. Et quis alius poſt moyſen ſur
rexit ſimilis ei qui facie ad faciem cum deo
loqueretur ⁊ legem ferret populo.⁊ popu
lum dei de manu pharaonis id eſt dyaboli
eriperet et manna cibum angeloꝝ daret po
pulo comedere ⁊ mirabilia faceret et iram
dei cõtra populum placaret. Certe nullus
niſi xp̃s. nec vnꝗ̃ ſurrectur⁹ eſt. et ideo hec
eſt vera confeſſio fidei. Hic eſt vere ꝑpha
qui vẽturus eſt in mũdum. Et ſic pꝫ ſcd̃m
Cetera alia ad hoc euãgelium ſpectãtia re
quire ſupra dñica quarta quadrageſime ꝑ
totum euãgelium ¶ Eſt puer vnus hic qui
habet quinqꝫ panes ⁊c̃. Nota ꝙ iſte puer a
quo quinqꝫ panes efflagitare debemus eſt
xp̃us. Primus panis eſt intelligẽtie vt diui
nam ſcripturã recte intelligamus. Ecc̃j.xv
Ciba.il.pa.vi.⁊ intel. ¶ Secundus panis
eſt penitẽtie vt penitẽtiaz faciamus. Pſal.
Fuerũt mi.lacri.m.pa die ac nocte. Terci⁹
panis eſt eucharíſtie vt corp⁹ xp̃i digne ſu
mamus ioh.vj. Panis quẽ ego da.vo.ca.
mea eſt Quart⁹ panis eſt gratie vt dei gra
tiam habeamus. Sap.xvj. Panem de celo
p̃ſtit ſti illis ha.in ſe om.dele.⁊ om.ſa.ſua.
Quintus eſt panis glorie vt regni gloria
gaudeamus. Luce.xiiij. Beatus qui man
ducabit panem in regno dei

¶ De epiſtola ſermo. CXV.

Ecce dies veniũt dicit dñs ⁊ ſu
ſci.da.germen iuſtum. Hiere.
xxiij. Quia in ſequenti dñica
aduẽtum filij dei in mũdum re
colere debem⁹. ideo in hac do
minica loco epiſtole ꝑphetiam hieremie le
gimus qui ip̃m venturꝫ eſſe p̃dixit. vt in ꝓ
phetia p̃cedente. et facto poſtmoduꝫ ſubſe
cuto ip̃m iam veniſſe firmiter credamus et
ei deuota ⁊ pura mẽte fideliter occurram⁹

Vnde eccleſia cantat Ecce venit rex occur
ramus obuiã ſaluatori noſtro. In hac aũt
ꝑphetia hieremias ſp̃uſcõ inſpiratus quat
tuor de xp̃o p̃dicit. Primũ eſt natiuitas tẽ
poralis ibi. Suſcitabo da.ger.iuſt. Secun
dum eſt xp̃i excellentia ⁊ oꝑatio virtualis.
ibi. Et reg.rex ⁊ ſa.erit et fa.iudi.⁊ iuſti.
Tercium eſt fructus aduentus xp̃i et effe
ctus ſp̃ealis ibi. In di.il.ſal.iu. Quartum
eſt xp̃i aduẽtus fructus ⁊ effectus genera
lis ibi. Propter hoc ec.di.ve.di.do. Et nõ
di.vl.vi.do.⁊c̃. Primo ergo p̃nunciat hie
remias xp̃i natiuitatem tempalem d. Ecce
di.ve. Ecce nota eſt admiratõnis ⁊ magni
facti Incarnatio em̃ filij dei omnia opera
mũdi exceſſit Quid enim maius ꝗ̃ ꝙ deus
fieret homo ⁊ recluderet ſe in vtero virgi
nali diues pauꝑ dñs ſeru⁹ immortalis mor
talis et beatus miſer. Hiere.xxxj. Nouum
fa.do.ſuper ter.fe.cir.vi.⁊c̃. Yſa.vij. Ecce
vir.cõ.⁊ pa.fi. Et vere tempus in quo xp̃s
eſt et ſtetit in mũdo. fuit dies ⁊ non nox qꝛ
totum fuit plenũ gratie ⁊ miſericordie ⁊ in
numerabilibus beneficijs Luce.vj. Virt⁹
de illo exi.⁊ ſana.om. Actuũ.x. Qui ptran
ſijt benefaciẽdo ⁊ ſa.infic.⁊ oppreſ.a dya.
In tempe ergo pleno pacis miſericordie
gratie ⁊ totaliter luminoſo deus pater ſu
ſcitauit iuſtum germen dauid Sicut em̃ ſu
ſcitare mortuũ ſolus deus põt facere. ſic in
carnatio filij dei ſolius dei opus fuit. Luc̃.
j. Sp̃uſſanctus ſuꝑ.in te. Germen aũt dꝛ
illud qḋ pullulat ex radice et qꝛ xp̃us ſum
pſit carnem ex radice dauid id eſt de virgi
ne maria que fuit de radice dauid. ideo dꝛ
germen dauid. Yſa.xj. E gre.vir.de ra.yeſ.
et flo.de re.e.aſcẽ. Et quia corpus xp̃i fuit
de puriſſimo ſanguine virginis generatum
et nõ de ſanguine in quo concupiſcẽtia car
nis viget et ꝑ cõſequẽs non fuit in pecca
to cõceptum. ideo addidit iuſtum. Suſcita
bo inquit germen iuſtum dauid id eſt de ra
dice dauid. et ſic dauid eſt genitiui caſus.
¶ Poteſt etiã eſſe accuſatiui caſus quia ſm
interp̃tatõem xp̃us fuit ſuſcitatus vt alter
dauid qui interp̃tatur manu fortis qui oc
cidit goliam. Chriſtus autez vt dicit aug⁹

Manu inermi ⁊ affixa cruci debellauit ad
reas poteſtates. Poteſt etiaȝ eſſe caſus da
xiui quia deus pater ſu.iuſ.ger.ipſi dauid.i.
domni et regno dauid id eſt ad vtilitateȝ et
pfectum eius Yſa.ix.Super ſoliuȝ dauid
ſedebit ⁊ ſup regnū eius Principaliter em̄
xpūs venit ad gentem ⁊ regnū dauid ſaluā
dum Math.xv.Non ſum miſſus niſi ad o.
que pie.do. iſrael. Sic ergo ex his verbis
debemus veram ⁊ puraȝ fidem recipere de
xpo ſcȝ ꝙ ipe fuit verus deus et verus ho
mo et ſm diuinitatem fuit equalis deo.ſm
vero humanitateȝ fuit a ſpūſcō ſuſcitatus
et generatus de puriſſimis ſanguinib⁹ vir
ginis que fuit de pgenie ⁊ ſemine dauid ſi
ne virili ſemine ⁊ ſine corruptōne virginis
Non ergo attulit de celo corpus.nec virgo
maria fuit angelus vt heretici dicūt.Et ꝙ
hec ſit vera fides oſtendūt miracula ⁊ opa
que in eius virtute fiunt.deus auteȝ nō co
opatur malis Unde ſi hec fides eſſet mala
deus ad eam confirmādam mirabilia nō fe
ciſſet Quia vero fides a dn̄o confirmata
eſt.ideo ſic patēter ⁊ frequēter mō miracu
la nō fiunt Et ſic ptȝ primū Secūdo hie
remias xpi excellētiaȝ ⁊ pfectoem ⁊ virtua
lem opatiōem preoicit d.Et regnabit rex ⁊
ſapiens erit. ⁊c. Ubi quattuor de xpo ꝑ
dicit ſcȝ ꝙ regnabit rex ⁊ regnum ſapiēter
gubernabit ⁊ iudiciū gentibus pferet ⁊ iu
ſticiā in omnibus exequet. Primo dicit
ꝙ regnabit rex Ipſe em̄ natus eſt rex ⁊ fu
it pfectus rex in omnib⁹ ⁊ excellit omēs re
ges qꝛ regnauit ⁊ regnabit in celo et in ter
ra et in inferno Phil.ij. Donauit illis no
men qḋ eſt ſup om.no. vt in no.ie.om.ge.
flec.ce.⁊c̄. In celo em̄ regnat p totalem et
vniuerſalem beatoꝝ ſubiectōem qꝛ ei om̄s
ad nutū obediūt ⁊ in omnibus ſubijciūtur
qḋ quotidie petimus in nobis fieri d. Fiat
vo.t.ſic in ce.⁊ in ter. mat.vj.Regnat etiā
in celo p ſue gl'e oſtenſiōem et beatā viſiōeȝ
qꝛ ibi eius maieſtas ⁊ gl'a demōſtratur que
beatos facit vidētes. In mūdo autem iſto
xp̄s oſtēditur veſtit⁹ ſacco ⁊ affixus ligno
et ideo nec timetur nec honoraꝶ nec de ipo
curatur. In terra aūt regnat p patiētie et
miſericordie aſſumptōem. Nam in magna

patiētia ⁊ miſericordia regnat ſup oēs pec
catores.patiēter em̄ expectat eos vt cōuer
tātur et miſericorditer recipit ſi ↄuertātur
Yſa.iij. Propterea ex.n.d.vt mi.no. Pie
re.Tu for.es cū ama. mul.tn̄ reuer. ⁊ ego
ſu.te.Vn̄ xp̄s poſuit exemplū de pr̄e filij p
digi in cuius receptione pater occidi fecit
vitulū ſaginatū ⁊ chorū et ſimphoniā cāta
ri et in ei⁹ amplexū ruit.vt ptȝ lu.xv. Sic
deus facit peccatori Sed multi miſeri pa
tiētiam ⁊ miſericordiam eius cōtemnūt ⁊
eo ipo ampli⁹ peccāt Ro.ij. Ignoras qm̄
benignitas dei ad patiētiam te adducit. ſm
duricā aūt tuā ⁊ cor impenitens theſauri
ſas tibi iram in die ire Ecc̄i.viij.Quia nō
cito pfe.cō.ma.ſen.fi.h.abſ.vl.ti.ppe.ma.
Sup iuſtos aūt regnat in magnificis gra
tijs ſpēaliter habitās in eis ⁊ ipſos dirigēs
et ptegēs ⁊ gubernās.ipi em̄ ſunt templuȝ
dei ſpūale et ſpūſſanctus habitat in eis. vt
dꝛ.j.Coꝛ.iij. Ipſi etiā ſunt regnuȝ dei qui
p honore dei quotidie certant de hoſtibus
triūphant ⁊ ad dn̄m redeūt coronandi.Vn̄
eccleſia militās vocātur.math.xj.Regnuȝ
ce.vim pa.et vio.ra.illud.id eſt cū violen
tia pliantes rapiūt illud. In inferno auteȝ
regnat p iuſticie executionē qꝛ effectū iuſti
cie ſcȝ punitōem ⁊ vindictā in dānatos ex
ercere iubet.Deu.xxxij.Reddam vltioneȝ
hoſtibus meis. Qḋ opus deus inuite ⁊ cū
dolore facit quia punire alienū eſt a deo et
cōtra naturam dei ſed miſereri ſm naturaȝ
Yſa.j. Heu heu vindicabor ego de inimi
cis meis Et quia inuite facit ideo ſemp pu
nit eos citra cōdignū id eſt punitioni miſe
ricordiaȝ admiſcet. In inferno etiā cogno
ſcent impij xp̄m eſſe regem omnipotentem
qui hic noluerūt eum cognoſcere regeȝ cle
mentem. Secūdo dicit ꝙ regnū ſuū ſapi
entia gubernabit quia ſapiēs erit.Sapien
tis em̄ opus eſt ordinare vt dicit phus. Et
quia xp̄s omnia ad debitum finē ordinat et
nihil inordinatū relinquit.ideo ſapiens eſſe
prenūciatur. Ipſe em̄ ordinauit ⁊ ordinat
omnes creaturas ad obſequiuȝ hoīs vt ad
ſalutem pueniat. Ordinat hoiem ad deum
vt ipm cognoſcat.cognoſcēdo amet.aman
do poſſideat ⁊ poſſidendo fruatur. vt dicit

aug⁹. Ordinat bona opa ad premiū et pec
cata ad tormentum.nō em̄ pnt peccata ad
aliū ordinem duci.dū ordinem rōis et rec
titudinis egrediuntur niſi ad ordinem iuſti
cie ⁊ vindicte vt dicit aug⁹.Ordinat etiaȝ
mala ad bonū inq̄tū de malis elegit multa
bona ſicut de pſecutōe tyrānorū eligit pati
entiam et meritū martirum exaltatōȝ fidei
cōuerſionem infideliū et deſtructōnē ydolo
rum Quia vt dicit aug Deus eſt adeo po
tens ꝙ numq̄ꝫ pmittit fieri malum.niſi inde
eliciat bonū.Nā occiſio pecoris eſt vita le
onis. Ipſe igitur eſt verbū patris cui⁹ ſa
pientia conditi ſum⁹ et puidentia guberna
mur qui cōſtituit omnia in numero ponde
re et menſura.Sap.viij.Attingit ergo a fi.
vſque ad fi for.et diſ.o.ſua. Et ideo q̄uis
nos in tenebris ſedentes hūc ordinē et diſ
poſitiōȝ rectā videre n̄ valeamus. ſicut nec
noctua ſolē.tn̄ om̄ia ordinate pcedere am
bigere non dēm⁹.Boeti⁹ li.iiij.pſa.v. Et
tu q̄uis cām tante diſpoſitionis ignores.tn̄
qm̄ bonus rector mūdū tpat recte fieri cūc
ta ne dubites Tercio dicit ꝙ iudiciū gē
tib⁹ pfert.qꝛ faciet iudiciū Jo.ix. In iu
diciū ego in hūc mōm veni vt qui nō vidēt
videant.et qui vident ceci fiant.Sȝ timen
dum eſt nobis valde ne huiuſmodi iudiciū
nobis inferatur.Sicut eniȝ iudei pp̄ter in
credulitatem ⁊ mala opa fuerūt reprobati
et nos ex dei miſericordia electi. ita timere
debemus ne propter peccata que quotidie
nequiter opamur reprobemur a deo et ei⁹
gratia in gentem alium transferatur.math
xxj.Auferetur a vobis regnum dei et dabi
tur genti facienti fructus eius.Yſa.vj.Ex
ceca cor populi huius.et aures ei⁹ aggra
ua.⁊ oculos eius claude ne forte oculis ſu
is videat.Luce.viij. Ut vidētes id eſt vi
dere ſe putantes nō videant.Dicentes eniȝ
ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt.vt dꝛ Ro.j
Tales ſunt mali xp̄iani qui confitentur ſe
noſſe deum.factis autem negant habētes
ſpēm pietatis xp̄iani ⁊ virtutes eius abne
gantes.vt dꝛ ad Thy.j.Ultimo auteȝ illḋ
generale iudiciū proferet quādo dicet. Ve
nite bn̄.pa.m.⁊c̄.Diſce.ma.in ig.eter. ⁊c̄.

math.xxv. Et ſic in pn̄ti et in futuro iudi
cium pferet.iohā.v. Pater om.iud.de.f.
Sed contra. Non miſit deus filium ſuū in
mūdum vt iudicet mūdum ſed vt ſaluetur
mūdus p ipm. Kn̄ſio Deus venit principa
liter ad relaxādum peccata ad dādum ſalu
tem mūdo.et nō venit ad ipm cōdemnāduȝ
ſicut in futuro veniet. Sed qui nolūt hanc
ſalutem recipere deus relinquet eos in feci
bus ſuis.⁊ gratiā ſuam alijs cōferet.Et ſic
dꝛ eos iudicare id eſt a bonis diſcernere.
Sic iudicauit iudeos. Jo.iij. Hoc eſt aūt
iudiciū quia lux venit in mūduȝ ⁊ dile.ho.
m.te.q̄ꝫ lucem.Luciferū auteȝ ſerpētem an
tiquū et humani generis inimicū iudicauit
et condēnauit ⁊ de mūdo expulit ⁊ in infer
no recluſit. Joh.xij. Nunc iudiciū eſt mun
di id eſt principis mūdi. nūc prin.h.m.e.f.
qui in ydolis p totum mundum colebatur
que omnia p xp̄i aduentum ſunt deſtructa.
Quarto dicit ꝙ iuſticiā in omnibus exe
quetur.quia faciet iuſticiam in terra. Ma
gnam quippe iuſticiaȝ redemptor noſter in
repatione humana eſt executus ad quā ipe
venerat faciēdam.quia ſicut homo ſupbiē
do deliquerat.ita xp̄us ſe humiliādo ſatiſfe
cit.Et ſicut homo voluit eſſe deus.ita deus
factus eſt homo. Et ſicut homo peccando
in omnes poſteros mortē trāſmiſit. ita xp̄s
moriēdo omnibus immortalitatem cōtulit
et mortem deſtruxit.Et ſicut peccatū hoīs
fuit infinitum.ita meritū xp̄i fuit infinitū.
Et ſicut dyabolus ſeduxit euā in pomo ve
tito mortem abſcōdendo.ita xp̄s decepit dy
abolum ſub humanitate deitatem ⁊ vitam
eternā abſcōdendo. Et fecit ſicut piſcator
ad hamū qui ſub verme hamum abſcondit
quē dum piſcis credit capere capitur ipſe .
Job Nūquid extrahere poteris leuiathan
hamo.Et ſicut p lignum ⁊ in ligno dyabo
lus vicit hoiem.ita in ligno victus ē a xp̄o
Et ſicut dyabolus per ſupbiam expulit ho
minē de paradiſo: ita xp̄us p humilitatem
reduxit. quia cōtraria cōtrarijs curantur.
Et ideo cantamus. Hoc opus noſtre ſalu
tis ordo depopoſcerat ⁊c̄.Docuit etiam iu
ſticiaȝ facere dum dixit. Reddite que ſunt

ceſaris ceſari.et que ſunt dei deo.Mat.xxij
Actuū.j.Cepit ieſus facere ⁊ docere.Et ſic
ptȝ ſcōm.¶Tercio hieremias aduentꝰ xp̄i
effectum et fructum p̄nunciat ſpecialem d.
In diebus illis id eſt in aduentu xp̄i ſalua
bitur iuda id eſt populus iudaicus.et iſra-
el habitabit cōfidenter.id eſt ideȝ populus
ſaluabit et cōfidenter habitabit.Vbi ſcien
dum eſt quia vt xp̄us dicit math.xv. Ipſe
principaliter venit ad ſaluādas oues q̄ ꝑie
runt domus iſrael.tamen non omnes de po
pulo iſrael ſaluati ſunt per xp̄i aduentum.
imo vt dictum eſt multi ſunt reprobati ſcȝ
illi qui in illum credere noluerūt nec ip̄um
verum deum confeſſi ſunt.Solum ergo illi
ꝑ xp̄i aduentum ſaluati ſunt de populo iu-
dayco qui ip̄m verum deum ⁊ hoiem con-
feſſi ſunt.et ip̄m vt meſſiam in lege eis pro
miſſuȝ receperūt.Et hoc eſt qd̄ hic dr̄.In
diebus illis ſal.iu. Iudas interp̄tatur cōfi
tens.Iſrael auteȝ interp̄tatur videns deuȝ
Illi ergo ſolum de populo iudaico in xp̄i
aduentu ſunt ſaluati qui ip̄m confeſſi ſunt
vt verum deū qui viderūt eum humanita-
te veſtitum.et tales vocauerūt eum dn̄s iu
ſtus noſter.id ē ꝓ meſſia ſancto ⁊ iuſto qui
de gente eoꝝ erat naſciturus eum receperūt
Deu.xviij.Prophetam de gente tua et de
fratribus tuis ſuſci.t.do. Sic ergo patȝ ꝙ
ſpūalis fructus et effectus aduētus xp̄i eſt
ſalus iudeoꝝ in ip̄m credētium et ip̄m cōfi
tentiū.Quia vt dr̄ ro.ix.nō omēs qui ſunt
ex iſrael iſraelite ſunt neqȝ qui ſemen ſunt
abrae omēs ſunt filij abrae ſed in yſaac vo
cabitur tibi ſemen.Poteſt etiaȝ hoc intel-
ligi de vltimo aduentu xp̄i ꝓpe enim finem
mūdi omēs iudei cōuertētur.Pſal.Cōuer
tentur ad veſ.ſ.mūdi.In diebus ergo illis
ſcȝ in fine mūdi ſaluabitur iuda id eſt po-
pulus iudaicus. et iſrael id eſt idem popu-
lus habitabit confidenter id eſt cōfidet in
xp̄o et in ipſo ſ[illegible]erabit ſicut in ſaluatore eis
per moyſen ꝓmiſſo. Et ideo xp̄m vocabūt
dn̄m iuſtum ſuū ſcȝ qui debet eos regere et
iuſtificare ⁊ ad terram ꝓmiſſionis ſcȝ hie-
ruſalem celeſtē introducere.Ro.ix.Si fue
rit numerus filioꝝ iſrael quaſi arena maris

reliquie ſalue fient Simile eſt modo de xp̄i
anis quia non omnes ꝑ xp̄i aduētum ſaluā
tur ſed ſolum iſti qui ip̄m vident ꝑ veram
fidem in corde.et qui ꝑ ip̄m ſperāt ſaluari
tanq̄ꝫ filij iſrael et qui ip̄m confitētur ore
et opere tanq̄ꝫ filij iuda. Et ſic ptȝ tercium
¶Quarto hieremias effectum ⁊ fructum
generalem aduētus xp̄i prenunciat dicens.
Propter hoc ecce dies veniunt ⁊c̄. Circa
qd̄ ſciēdum ꝙ deus ante aduētum ſuum in
carne populum iſrael ſibi p̄elegit p̄ omnibꝰ
alijs.vnde populus dei dicebatur quē ma-
gnificis beneficijs et miraculis multis eſt
ꝓſecutus Nam ꝑ manū validaȝ eduxit eos
de egipto de ſeruitute dura pharaōis ⁊ ape
ruit eis mare ⁊ cibū de celo dedit eis ꝑ qua
draginta annos in quibus nō defuit colūna
ignis ꝑ noctem.et colūna nubis ꝑ diem. et
veſtimēta eoꝝ non ſunt inueterata. nec cal
ciamēta attrita. Et ꝓpterea iurabāt iudei
ante aduentum xp̄i. Viuit dn̄s qui nos de
egipto eduxit quaſi magnū beneficium dei
recolentes Chriſtus autem in ſuo aduentu
maiora ſine compatione fecit. et plura ſine
numero beneficia attulit non ſolum popu-
lo iſrael ſed omnibus populis de toto mun
do.quia de aquilone et omibus ꝑtibus mū
di adunauit ⁊ adduxit ad vnam eccleſiaȝ ⁊
vnam fidem et vnū baptiſmū. ⁊ ad cultuȝ
vnius veri ⁊ ſummi dei qui erāt diſperſi in
toto mūdo et loco et fide ⁊ moribus et cul
tura qui diuerſis vicijs ⁊ demonibus ſerui
ebant quos xp̄s in ſuo aduentu de ſuis er-
roribus et vicijs eduxit ⁊ adduxit ad eccle
ſiam dei militātem.et fecit eos in ea habita
re ꝑ fidem ⁊ meritū vt nomīe ⁊ re de eccle
ſia cenſerētur.Et ideo mō nō iuramus.Vi
uit dn̄s qui eduxit iſrael de egipto.q: maiꝰ
et cōmunius beneficium ſupuenit.qd̄ deus
contulit toti mūdo.quia ſe ⁊ ſua dedit mū-
do dum filium ſuū dedit. dando eniȝ nobis
filium ſuū omnia bona nobis cum illo do-
nauit.Ro.viij.Quō etiam nō omnia cum
il.no.do.Io.iij.Sic deus dilexit mūduȝ vt
filiū ſuū vnicū daret. Omnia aūt hec bo-
na in euāgelio continētur ⁊ narrantur. Et
ideo nos iuramus ꝑ euāgeliuȝ xp̄i id eſt per

illa magnifica bona que in euāgelio conti-
nētur quia ſingillatim vix explicari p̄nt.Et
quia vt dr̄ ad hebre.vj. homines per ma-
iorem ſui iurant et hec beneficia ſine com-
ꝑatōne ſunt illis maiora.ideo per hec ⁊ nō
per illa eſt modo iurādum.Et hoc eſt.Ec-
ce dies veniūt ſcȝ in aduentu xp̄i et non di-
cent id eſt nō iurabunt.Viuit dn̄s qui edu
xit filios iſrael de terra egipti. Sȝ viuit do
minus qui eduxit nos de vicijs ⁊ erroribꝰ
et dyaboli ſeruitute et adduxit filios iſrael
id eſt qui deum ꝑ fidem vident ab aquilo-
ne ⁊ de omnibus ꝑtibus mūdi ad vnitatem
fidei et diſcipline. vt ſit omniū vnum ouile
vnum pabulum et vnus paſtor. et tandem
faciet eos habitare in terra ſua.ſ.in hieru-
ſalem celeſti.In qua ſedebunt in multitu-
dine pacis et in requie opulenta ⁊ vita be-
ata.ad quā vitam ipſe nos perducat ieſus
xp̄s dn̄s noſter.qui cum patre ⁊ ſpūſancto
vnus deus viuus et verus regnat ⁊ imꝑat
in ſecula ſeculorum.

¶Expliciūt ſermones dn̄icales ſuꝑ euāge
lia et ep̄ſas ꝑ totum annum fratris hugo-
nis de prato ordinis p̄dicatorum

ABraam prēm nr̄m imitari dēm⁹ in octo maximis ⁊ laudabilibus ꝯtutibus quas hūit. ſer. lxxxxj. Y
Abſtinētiā deſideriorum carnaliū habere debemus ꝑpter tria. ſer. liij. J
Aduētus xp̄i in carnem ſex in ſe cōtinet bene notāda. ſer. j. D
Aduētus quadruplex recolitur ab eccleſia ſer. j. A
Aduētus xp̄i in mūdum ſiue in carnē deſiderabatur ab omnibus creaturis ſer. j. B
Aducnit nobis xp̄s octo mōis ſer. xlvij. D
Afflictis debemus compati in quattuor. ſer. lxxv. J
Agrū quē ſemiator xp̄s ſemīauit deus in fine mūdi metet generaliter in qua tria faciet. ſer. xxviij. N
Ammiratōis quā xp̄s habuit in euāgelio cū dixerit amice quō huc intraſti non hn̄s veſtē nuptialem tres ſunt cauſe. ſer. ciiij. T
Amicicia vera tria debet hr̄e ſer. ciiij. V
Amicicia conſeruat naturam ſermone lxxxij. quaſi in fine
Amicos quis volens ſibi facere duo debet conſiderare ibidem
Ambulare debemus ſcḋm ſpiritū ꝑpter quatuor. ſer. xcv M
Ambulare debemus cū ſumma cautela et moderatōne ꝑpter quattuor ſer. cv X
Amorē aliorum ad attrahēdum ad ſe valent et deſeruiūt ad ſex ſer. xxvij. in fine
Antixp̄us trahet ad ſe multos differenter ſer. iij Z
Antixp̄i ortus ꝓgreſſus cultus cōflictus ⁊ obitus ſer. iij. f. g. h. j. l.
Anima q̄ ad imaginē dei facta eſt imaginē dei in ſe deformat qn̄ mortaliter peccat q̄ reformari pōt quinq₃ modis ſer. xvij M
Anima ſimilitudinarie ſeneſcere dr̄ ꝑ pccm̄ et hoc quātum ad quattuor ſer. cvj. K
Anime q̄ poſt reſurrectōeſ xp̄i cū eo reſurrexerūt ſteterūt vſq₃ ad aſcenſiōeſ xp̄i in hoc mūdo ſed vbi ſteterint in ſcriptura nō repit et hoc rōnabilr̄ ꝑpter quattuor ſer. lix. K
Anna habuit ſeptē laudabiles cōditōes ꝑpter quas eius teſtimoniū merito debet acceptari cuius vita eſt ſpeculū omnibus mulieribus in quib⁹ quidē conditōibus mulieres ꝑ poſſe eā imitari debent ſer. xj K
Apoſtolos ⁊ ſuos ſimiles imitari debemus in ſeptem ſer. cxj K
Arboris bone id eſt boni hōis. xij. ſunt fructus ſer. lxxx M
Arboris bone. x. ſunt ꝯditōes ſer. lxxx N
Aſcēſio ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i eſt mirabilr̄ ꝯtuoſa qḋ p₃ ex quinq₃ ſer. lviij. p̄mo mē.
Aſcenſionis xp̄i quinq₃ ſunt fructus ſer. lviij. ſecūdo mēbro.
Aſcendētem xp̄m imitari debemus in quinq₃ ſer. lviij. ibidem
Aſcēdens xp̄s ⁊ poſſidēs regnū ſuū quinq₃ maxima dona ſuis apoſtolis ⁊ eorum ſequacibus largitus eſt ſer. lviij mēbro tercio
Aſceſſioem ſuā xp̄s ꝑpter duo diſtulit ꝙ nō ſtatim p⁹ reſurrectōeſ aſcēdit ſer. lix. in p̄n.
Aſcēſurus xp̄s in celū quattuor fecit q̄ nos ſimiliter facere debemus ſi celum aſcendere voluerimus ſer. lix. M
Aſcendit xp̄us in celū quadrupliciter ſer. lix. q̄ōne quinta
Aſcēdit xp̄us ⁊ non ſemꝑ nobiſcū ſtare voluit ꝑpter ſeptem ſer. lix O
Auarus nō pōt ſatiari bonis mūdi quattuor de cauſis ſer. lxxxxviij. D
BAptiſmus excedit circūciſionem in tribus ſer. xiij. A
Baptiſm⁹ iterum excedit circūciſiōeſ in virtute quātū ad ſeptē ſer. xiij. B
Beatitudo poſt reſurrectōem mortuorū in quo cōſiſtat ſer. xlv. V
Beatitudo pl⁹ appar₃ eē in nobiſ q̄₃ in prībus ve. te. ⁊ hoc q̄tū₃ ad octo. ſer. xc. K
Bellū ſpūale qḋ nobis inſtat ē valde durū et forte ⁊ hoc ꝑpter octo ſer. cvij C
Beneficia ꝑpter multa antiquis p̄ſtita et nr̄a bn̄ficia figurātia fiducialiter currere ⁊ ſecure poſſum⁹ dimicare ſer. xxvij L
Bona q̄ opamur nō facere dēm⁹ ꝑpter vanā gl'am ⁊ hoc ſignāt ꝑpter tria. ſ. xcv. N
CAritas dei prīs circa nos manens apparet eē maxima ⁊ hoc quātum ad quatuor ſer. lxvij L
Caritatis perfecte in nobis duo ſunt ſigna ſer. lxvij. mēbro quinto
Caritatem ꝑfectam habere nos ſex inducunt ſer. lxix S

Caritatē habens diues eſt nō hñs eſt paup
cuius triplex eſt rō ſer.xc.poſt V
Caritatis ſiue dilectōis excellētia ⁊ nobilitas vltra alias virtutes ex tredecim appa V
paret ſer.xc.
Caritas vt in nobis ſit ſeptem requirūtur. E
ſer.xcvij.
Carnalia deſideria fugere debemus ꝓpter L
ſex cauſas ſer.lnj
Cecitatē corꝑalez ſiſr ſpūalem cauſantia ⁊ D
inocētia ſunt octo ſer.xxx
Cecitas mentis magis eſt ꝑiculoſa ꝙ cor E
poris et hoc ꝓpter octo ſer.xxx
Cecitatis ſpiritualis triplex eſt remedium. E
ſer.xxx
Cenā ſeu refectōnem duplicem parat ieſus V
xp̄us electis ſuis ſer.lxvnj
Cenā ad ſuā dñs triplr vocat.ſer.lxvnj. Y
Cenam ad ſuā vt omnes veniant quattuor Z
ip̄e dñs obſeruat ſer.lxvnj.
Cena dñi demōſtrat magnificētiam diuine
bonitatis q2 ad hanc cenā oīa ſunt parata Z
et hoc p̄ꝗquātum ad octo ſer.lxvnj
Circūcidi voluit xp̄s ꝓpter.ix. ſer.xnj. X
Circūciſio eſt duplex ſm berñ.ibidē poſt X
Circūciſio exceditur a baptiſmate in trib⁹ A
ſer. xmj.
Cibus aīe verbum dei multos ſalutares ef
fectus habet ſer.xxxij. In ſcdo mēbro
Clarificare dēmus xp̄um vt apli ⁊ hoc in
quattuor ſi volum⁹ ſcire ꝙ ſpūſſcūs habi
tet in nobis ⁊ opetur nobiſcū ſer.liiij. R
Corpus beate virginis qđ portauit xp̄m dr R
beatuz ꝓpter octo ſer.xxxvij
Corpus xp̄i digne ſumptū ſex effect⁹ opti
mos opatur in nobis qui oēs p fermētum
peccati mortalis impediūtur ſer.xlvi. B
Corpus xp̄i ſumere volens ſeptem obſerua C
re debet ſer.xlvi.
Cōgregatōne ſiue in cōmunitate ſtare bo
num eſt ꝓpter tria ſer.xlvij.poſt G
Corpalis refectio quattuor facit in homie
ſer.lxvnj.poſt V
Compati afflictis debemus in quattuor I
ſer.lxxv
Corpus nr̄m macerare dēmus cū magna ⁊
diſcreta diſciplina ꝓpter quattuor.ſer.lxxix D
ante
Comedere debemus de bonis contentis in
ſportis aplor ꝓpter tria ſer.lxvnj. O
Confitētes ſe noſſe deū factis aūt negātes
priores ſunt ſaracenis ꝓpter quattuor.ſer. A
lxxxv
Ex cōuiuio xp̄i quinq3 ſalutaria exēpla ac
cipere poſſumus. Et ex p̄te turbe ſimiliter
quinq3 ſer.lxxvnj.L et M
Cōuiuiū xp̄i ſeptem virtuoſa habuit ꝗ deſi Z
ciūt in cōuiuijs mūdi ſer.xxix
Crux xp̄i ⁊ penitētia ſignātur p nauē mul A
tiplici rōne ſer.cij
Cupiditas dr nauis ꝓpter tria ſ.xxij. S
Currere vt quiſq3 bene valeat quinq3 exi G
guntur.ſ.xxvij
Currere ſpūaliter volētem duo impediunt. V
ſer.xxvij
Currēdum ad bñ ⁊ ſtrenue ſex nos mouere
debent ꝗ etiā corꝑaliter currētes ad veloci I
ter currēduz incitare ſolēt ſ.xxvij.
Currunt multi ſed ſolum vnus accipit bra F
uium ſ.xxvij
Damnati vel ſancti an aliqñ redeāt ad
videndum hūc mūduz ſ.xlv.Z. in fi.ſ.
Decēs ⁊ ꝯgruū fuit ꝓpter ſex ex p̄te dei vt
ad ouile xp̄i p baptiſmalem dei gratiā redu X
camur ſer.l.
Denari⁹ vt bon⁹ ſit requirūtur ſex.ſ.cx. Q
Deſideria carnis debemus fugere ⁊ ab eis L
abſtinere ꝓpter ſex ſ.lnj
Defectus triplex circa diuicias cōtingit in I
hoībus ſ.xcvnj
Deus quō dr veniſſe in mūdum cum ip̄e ſit I
vbiq3 ſ.j.
Deū vt miſtus erat turbe quē ſeqbat cum Z
mouerūt quattuor ſ.lxxviij
De⁹ blaſſemat trib⁹ mōis ſ.cij. poſt B
Deus habuit tres pueros ⁊ maximos fili V
os ſ.lxxij
De⁹ ꝓuidebit nobis neceſſaria ꝓpter qua G
tuor rōnes ſ.xcmj.
Deū diligere debemus ſup oīa toto corde
et aīa ꝓpter decē magna beneficia que no R
bis cōtulit ſ.c.
Deuotio ⁊ frequētia ppl̄i ad audiēduz ver D
bum dei cauſabat ex octo ſ.lxxiiij.
Dyabolus pugnat cōtra peccatorem ſeptē D
modis ſ.cvij.
Differentia eſt inter pati ſufferre ⁊ ſuſtine
re.ſer.xxxj. V
Digit⁹ dī dr ſpūs dī triplici rōe.ſ.xxxvij.q
Dilectio dei dr legis plenitudo tripliciter.
ſer.xxnj. Y
Dilectio opatur quattuor p que placemus
deo ſ.lnj. M
Dilectio eſt triplex ſer.xc.poſt T
Dilectio nr̄a quā habere dēmus ad ꝓximū
debet habere quattuor. ſer.lxvij N
Dilectio matris ad filios maior eſt ꝙ pr̄is
ꝓpter quinq3 cauſas ſer.xcvj Y
Dilectio nos ꝓximo placabiles ꝓpter qua
tuor reddit ſer.lnj N
Dilectōis mutue duplex ē fructus.ſ.lxij. o
Dilectōis mutue fructus vt maneat in no
bis hoc apparet in duobus ſignis. ſer.lxvij
poſt O
Diligere ꝓximū ſicut teip̄m exponitur ſex
modis.ſ.xc L.⁊ ſ.xxiij. E
Diuicie dicūtur ſpine q2 quātuz ad quinq3
cōpant.ſ.xxvnj.R.et ſer.lx V
Diuicie dicūtur māmona iniquitatis quat
tuor de cauſis ſer.lxxxij D
Diuitis epulōis crudelitatē ⁊ miſericordiā
erga lazarū cui noluit miſereri aggrauant
octo ſer.lxvj. la
Diuortium poteſt in duobus caſibus cele
brari ſer.xvnj X
Diſciplina ſex bona efficere hab3 in nobis
ſer.cxij X
Diſcūbere in primo loco contingit triplici
ter.ſer.xcvnj. M
Documēta ſex de inſtabilitate mūdi ⁊ d ei⁹
falſa fiducia ꝓſperitate ⁊ glīa de eius tri
bulatōne.de eius gaudio ⁊ multa amaritu
dine.ſer.xlnj. N
Dñs dr eſſe ꝓpe ſex generibus hominum.
ſer.vnj. B
Dñs ſex de cauſis p̄ntiam ſuā ſubtrahit ſer
uis ſuis ſer.lij. B
Dñs diſcipulis ſuis nouē dicebat que intel
ligere nō valebant ſer.lij C
Dño noſtro a nobis in trib⁹ miniſtrari po
teſt ſer.vj.ante R
Dona ſeptē miſtrare dēmus alijs. ſ.xix. A
Ducimur ad deū multis mōis.ſ.lxxxvnj.b
Ebrietas cauēda eſt ꝓpter tria.ſ.ij. X
Eccl̄ia añ natalē xp̄i ſeptez o cātat ſeptē
mala rep̄ſentātia ſer.vij. Z
Eccleſia militans p vineam deſignatur ꝓ
pter quattuor ſer.xxvj V
Eccleſiā dei hac vltima etate mūdi p veraz
fidez ⁊ opa bona nō ingrediētes multū rep̄
hendūtur ꝓpter tria ſer.xxvj X
Eccleſiā vineam dñi quattuor inuaſtant et
impugnāt ſ.xxvi. Y
Exēpla tria hēmus ex p̄te iſtor qui addu
xerūt mutū ad ieſum ſ.lxxxvnj V
Excellentia ſacerdotij xp̄i oſtendit quātum
ad quattuor ſ.xfij. L
Eccl̄ia vel aīa iuſti intelligit p mulierē ꝗ ti
met valde vel anxiat ꝓpter quattuor. ſer.
lij. B
Eccleſia pñs ⁊ militans dr regnū celor ꝓ
pter quattuor ſ.cmj. O
Elemoſinam libenter dare ad hoc debent
nos inducere quinq3 ſ.lxix. V
Epiphania dñi decē miracula reuerētia di
gna a deo facta ſunt ſ.xv. E
Equales ſm deum viuere cupiētes octo de
bent hr̄e ad ſeinuicem. ſ.xix E
Exempla vite accipe debemus a ſanctis pa
tribus ſer.xlnj.poſt R
Exēpla ſalutaria quinq3 ad noſtrā inſtru
ctionē ꝑtinētia. ſ.lxxvnj. L ⁊ M
Excōicatio dr iniuſta trib⁹ mōis ſ. lx. Z
Excōmunicatio aplor a iudeis illata fuit
iniuſta tribus modis ſ.lx. A
Excōicatio iuſte lata mirabiliter ē timēda
et cauēda ꝓpter tria ſer.lx.poſt A
Februū ſeptē ſunt genera ſeptē genera
pccōr ſignificātia ſer.cvj A
Felicitas eterna ſignificat p denariū quin
tuplici rōne ſ.xxvj. E
Feminis multū cōpaſſius ē xp̄s ſ.xcvj. V
Feſta ſex ſolēnia p̄cepit de⁹ fieri filijs iſra
el preter ſabbatum qđ omni ſeptimana ſo
lēniſabant ſer.xvj. G
Fides p dilectōem opatur in nobis decem.
ſer.xlix. O
Fides aſſimilatur ſcuto ſer.xlix V
Fidem xp̄i debent tria in nobis firmiter ſta
bilire ſer.xixvij. A

Fides xpiana bona ē ꝛ nulla alia fides qḋ B
ptꝫ ex tribus ibidem
Fidei virtus mirabilis apparet quãtuꝫ ad C
tria ibidem
Fides noſtra magnū meritū habet qḋ ptꝫ D
quãtum ad tria ibidem.
Fides nr̄a debuit oino ꝑ miracula ꝯfirma B
ri multiplici rōne. f.cvi
Filius dei quare dr̄ incarnatus ꝛ nō pater I
nec ſpūſſanctus f.j.poſt L
Filius dei quō ſit factus hō ibidem M
Filiꝰ dei quare ſolꝰ dr̄ incarnatꝰ ibiḋ
Filium dei incarnari fuit neceſſariū mul N
tis modis f.j.
Fletus xp̄i ē quintuplex qui ſignat quintu
plicē fletū quē in hac vita dēmus habere. K
ſer.lxxxmj
Fratrem nō offendere ad hoc nos ſeptem L
inducūt f.cix
Fraternitatē ꝛ ſocietatē xp̄ianā diligere et
in ipā manere dēmus ꝓpter quattuoꝛ. ſer lz
lxxv
Fructꝰ quadruplex dn̄ice paſſiōis f.lj A
Fructum triplicem cōſequimur ſi in noui Y
tate vite ambulemus f.lxxvij
Fructꝰ iuſticie quadruplex eſt. f.lxxix. B
Fructificare dēmus in oꝑe omniū virtutū
ſer.cxmj.in moralitate
Furtū cauere dēmus ꝓpter duo.f.cmj. N
Gaudere dēmus ꝓpter quīqꝫ f.vnj. E
Gaudendum eſt in deo ꝛ nō in mūdo Q
ꝓpter ſex ibidem
Gaudere dēmus ſumme ꝓpter decē bona
magna que in xp̄i natiuitate cōſecuti ſumꝰ. P
ſer.ix
Gaudij repromiſſio monſtratur eſſe vera P
quãtum ad quinqꝫ f.lii
Gaudio vano mūdi fletū ꝛ triſticiā ꝑfera Q
mus ꝓpter quattuoꝛ f.lxxxmj
Gaudiū triplex magi hūerunt f.xv D
Genera ꝑiculoꝝ coꝛꝑaliuꝫ octo ꝑicula aīe
octo ſignificãtia f.xxix S in moꝛa.expōe
Genus hūanū intelligiť ꝑ cecū qḋ añ ad
uētum xp̄i quattuoꝛ mala patiebať q̄ in ce
co apparēt a quibus omnibus xp̄s ipm ꝑle E
narie liberauit f.xxx
Gentes debēt honoꝛare deū ſuꝑ miſericoꝛ
dia ſibi facta qḋ ꝓbať ꝑ quattuoꝛ f.mj. A
Gloria futura ē ſuꝑ meritū paſſiōis quas
hic ꝓ xp̄o ſuſtinemꝰ ꝓpter quattuoꝛ ſer.
lxxnj.circa pꝛin.
Gloꝛiari nō expedit homini in iſta vita ꝓ B
pter quinqꝫ f.xxix
Gloꝛiari ſi quis vult in iſta vita de duobꝰ K
debꝫ glꝛari f.xxix
Gloꝛia eoꝝ qui terrena ſapiūt ꝛ ventri ſer
uiūt recte eſt in cōfuſionē eoꝝ quãtum ad S
ſeptē f.cxj.
Gratie octo ſunt quas peccōꝛes a deo īnua A
num recipiūt f.xxxmj.
Gratia filij dei ad nos xp̄ianos mirabilis A
apparet quãtuꝫ ad quattuoꝛ f.lxv
Gratie gratūfaciētes oꝛdinant ad tria ſer. B
lxxxv
Gratiaꝫ gratūfaciētem debemus oꝛdinare C
ad tria f.lxxxv
Gratiā inuanū recipe qd ſit f.xxxmj.añ A
Gratie gratis date ad gratiā gratūfaciēteꝫ D
duplex eſt differētia f.lxxxv.
Heretici occulti qui alias nō inducunt
ad malū ab eccleſia debent tolerari ꝓ I
pter tria f.xxmj
Heretici quattuoꝛ generibus falſatoꝝ cō lz
pantur f.lxxx
Homo volens ſe humiliare debet quattu Z
oꝛ conſiderare f.xlmj.
Homo hꝫ quattuoꝛ a deo ſicut res a loco ꝓ
pꝛio quattuoꝛ hꝫ ſcꝫ quietatōem vitā fru Q
ctificatōem ꝛ cōſeruationē f.lxxvij.
Homo recte ꝯſiderãs ꝯditiōes dn̄ij ꝛ digni C
tatis nunq̄ꝫ deſiderat ſer.lxvnj
Homicida dr̄ aliqs ſex mōis ſer.lxix. E
Hoīes de ſe ꝯfidētes qui reputāt ſe iuſtos
ꝛ alios tanq̄ꝫ peccōꝛes dſpiciūt in talibꝰ hoi
bus tria pcc̄a demonſtranť ſer.lxxxvj E
Homo fallit ſeipm ꝓpter quattuoꝛ audiē
do verbū dei ꝛ nō faciēdo ſer.lvij. D
Hō deficit in ſeipo triplr ſer.lxxxix lz
Homo inſufficiēs eſt ꝛ deficit ad bū viuē Z
dūm quãtum ad tria ſer.lxxxix
Hō deficit ꝛ ē inſufficiēs ad ſuū deſideriū
implendum ꝛ ſatiãdum qḋ ptꝫ quãtum ad M
tria ibidem
Homo domus eſt ꝛ templū dei viui ꝛ hoc
octo modis ſer.cvj.circa finem
Hoi tria ſolēt eē occaſio clamādi. f.lvj. Y
Homo nouꝰ ꝛ hō vetꝰ quid ſit.f.ciij.añ.lz
Hō ꝑ pccm ſeptē dãna patiť f.v. L
Honoꝛ ꝛ reuerētia a pplis xp̄o regi exhi
biti attēdunť q̄ñtuꝫ ad quattuoꝛ. f.xliij. Q
Humilitatem ſeruare nos ad hoc faciēduꝫ
tria inducūt f.xxv. K
Humilem facit deus quintupliciter aſcēde
re. f.xcviij.poſt N
Humilitatis virtus magnitudo ꝛ ꝑfectio
ex quattuoꝛ demōſtratur. f.xlviij.poſt B
Humilitas vñ cauſeť in hoie f.xlmj. S
Humilitas habꝫ efficere duodecim mira
bilia ꝛ virtuoſa f.xlmj. X
Humiliare ſe volens debet cōſiderare quat
tuoꝛ f.xlmj. T
Humilitatem hr̄e dēmus ꝓpter duo. ſer.lxxj
in pꝛincipio
Humilitas habet in nobis facere quinqꝫ
magnos fructus ſer.lxxj. Q
Humilitatem ſeruare ad hoc nos quattu
oꝛ inducunt.ſer.lxxv. N
Humana natura clamauit ꝑ iobem ꝓpter
ſeptem mala f.vij. Z
Ieiunare debemꝰ ꝓpter ſex bona que
ex ieiunio eueniūt f.xxxnj. lz
Ieiuniū verū ſex debꝫ habere conditiones
ſer.xxxiij. L
Ieiunãduꝫ ē quadꝛaginta diebus ꝛ nō plꝰ
nec minus ꝓpter ſex f.xxxiij. M
Ieiunamus tꝑe quadrageſimali ꝛ nō ſtatiꝫ
poſt epiphaniā ꝓpter ſex f.xxxiij. N
Ieiuniū quare nō ſemꝑ eodem temꝑe eue
niat f.xxxnj O
Ieiunare qui teneãtur f.xxxnj. P
Ieiuniū frãgēs ã peccꝫ moꝛtalr.f.xxxnj.q
Quare xp̄s ieiunauit ꝛ quare tot diebꝰ ie
iunauit ꝛ de pugna quã xp̄s pꝰ ieiuniū ha
buit ꝛ qnō temptatus fuit a dyabolo in trī
bus ſer.xxij.ꝑ totum
Ieiunare volēs quãte etatis eē debeat.ſer
mone.xxxnj R
Ieiunãs qua hoꝛa ꝯmedere dēat.f.xxxnj.s
Ieiunãs q̄ cibaria ꝯmedeť poſſit.f.xxxnj.t
Ieiuniū an frãgatur ꝑ potatōeꝫ añ come
ſtionē vel ꝑ comeſtioneꝫ electuarioꝝ vel ꝑ
anticipatōem none ſer.xxxnj. V
Ieiunij meritū minuūt ſex f.xxxnj. X
Ieiunãtiuꝫ infructuoſe ſex ſunt genera ho
minū. ſer.xxxiij. Y
Ieiunare tenētur quantūcūqꝫ iuſti ꝛ inno
cētes et hoc ꝓpter tria f.xxxnj. Z
Ieiunare an teneatur exiſtens in peccato
moꝛtali. f.xxxnj.in fine
Ieſus puer vigiuti hꝫ ꝯditōes ꝑ quas ab
oībus alijs pueris ſeparť ꝛ ꝑ quas nobis re
uerēdus ꝛ diligēdus mirabiliter declaretur
ſer.x. L
Ieſus poſitꝰ ē in ſignū mltiplex cui fuit cō
tradictū ꝛ ꝯtradiciť omni die. f.xj. P
Ieſus hoc nomen hꝫ in ſe decē magnas ꝛ
laudabiles virtutes f.xnj. Z
Imitanť aliq deū iuſte ꝛ fatue.f.xxxvnj.v
Imitãtur aliqui deū bene ꝛ ſapiēter ꝛ hoc
quãtum ad ſeptem f.xxxvnj. X
Incarnatio filij dei aſſimilať matrimonio
quãtum ad ſeptem f.ciiij. P
Incarnatio dei neceſſaria fuit multiplici
rōne ſer.j. N
Infirmitates contingūt quinqꝫ de cauſis.
ſer.cij. G
Ingr̄titudo triplex dãnum hꝫ. f.cj. X
Ingratitudo valde peccatū magnuꝫ eſt et
quinqꝫ mala facit. f.cviij. F
Inimicis debemus beniuolētiaꝫ demōſtra
re in quinqꝫ f.xix. D
Inuitati ad nuptias venire contēnūt qua
druplici de cauſa f.cmj. Q
Inuidiã fugere dēmus ꝓpter tria.f.xcv.p
Iobis vox clamãtis in deſto manēs nobi
ſcū ſeptē mōis clamauit ad nos. f.vij. Y
Iohãnes fuit pluſq̄ꝫ ꝓpheta quãtum ad
ſex. ſer.v. N
Iohãnis vinculatio doloꝛoſa ꝛ plura alia
ſer.v. C D E F G H I
Iraſci ꝓꝑio tribꝰ mōis poſſimꝰ.f.lxxvj. r
Iudeoꝝ malicia ꝛ ꝑuerſitas deteſtãda oſtē
ditur ex ſex. f.xlj. lz
Iudei magis credebāt de iohãne q̄ꝫ de xp̄o
et hoc ꝓpter tria. f.vij. X
Iudiciū debet hãbere quattuoꝛ ſcꝫ iudicē
reum ꝛc̄. ſer.iij. D
Iudicãtes alios male ſunt redarguēdi ꝓ
pter quattuoꝛ rōnes f.vj. B
Iudicium eſt multiplex.f.xxij.Z.poſt M
Iuſtos exaltauit deus multipliciter vt ce
teri eos imitētur ſer.xxj. Q

Iuſti affliguntur ⁊ patiātur in pñti tempe T
ꝓpter decem ſ.xxix
Iuſticie fructꝰ quadruplex ē. ſ.lxxix. P
Iuſticia duobꝰ mōis accipit ſcꝫ ꝓut ē vir ſer.
tus ſpēalis ⁊ ꝓut ē virtus generalis Q
lxxvj.ante
Iuſticie ſeuere triplex ē cā.ſ.lxxvj.poſt
Iraſci ⁊ dicere racha ⁊ fatue pñt eſſe ſine T
peccato ſ.lxxvj.poſt
Indigētia rei familiaris cauſatur ex tribꝰ B
ſer.lxxviij.poſt
Iudeoꝝ tres erant ſecte a vita cōi alioꝛuꝫ
diſtantes ſ.C.circa pũn.
Iuſtus de duobꝰ ſūme dꝫ gaudere.ſxl.B
Iuſtus pōt in pñti tempe gaudere de decē C
bonis. ſxl
Iuſti in vita beata decem gaudia maxime
habent ſ.xl.
Iuſtos quō deus exaltauerit memoꝛare de f.
bemus vt eos imitemur ſ. lxj.
Iuſticia ꝯpat loꝛice ꝓpter duo.ſ.cviij.pꝰ c
Iuſticie ſeruire pōt attendi ⁊ exponi quin B
qꝫ modis ſ.lxxxix.
Largitas diuina monſtratur quātum X
ad quattuoꝛ ſ.lvj.
Lepra oꝛiginat ⁊ cātur ex coꝛruptōe quat
tuoꝛ humoꝝ.ſic a ſimili pccōꝛ cauſat ex coꝛ
ruptōne ⁊ mala diſpoſitōne quattuoꝛ affe I
ctionū ſ.xx
Lectus eſt duplex in quo iacet defunctꝰ et
aīa exñs in pcc̄o moꝛtali. ſ.xcvj. poſt Z
Lepꝛā quiqꝫ mōis legimꝰ fuiſſe curataꝫ q
deſignāt quiqꝫ modos curādi pccā.ſ.xx K
Lepꝛa ſeptē malas ꝓpꝛietates ⁊ opatōnes
hꝫ ſignificātes ſeptē pcc̄a moꝛtalia.ſ.xcij.b
Lepꝛam in ſcripturis legimꝰ tribus mōis
curatā fuiſſe qui ſiguāt tres modos remiſſi C
onis pccōꝝ ſ.xcij.
Legem dei obſeruās liberātur a quattuor E
ſer.lvij.
Legiſpꝰ cōtra legem faciens non peccat E
ſer.xlj.
Liber quadruplex in ſcriptura inuenitur. Q
ſer.iiij.
Locus infimus vel nouiſſimus ꝓpter tria N
eſt eligendus ſ.xcviij.
Loquēdo quattuoꝛ dēmꝰ obſuare. ſ.lv. D
Lupi ſeuiētis ſcꝫ dyaboli quinqꝫ ſunt opa

ſermone.l. L
Luxurie peccatum cauere dēmus ꝓpter N
tria ſ.xxxvj.
Lucis ꝓpꝛietates ſunt.xiiij. ſm quas ābu
lare dēmus vt filij lucis ſimꝰ. ſ.xxxviij. Y
Magi triplex gaudiū hūerunt. ſ.xv. D
Magos patres noſtros ſequi dēmus F
in duodecim ſ.xv.
Magnificētia diuine bonitatis ⁊ caritatis
in cena quā xp̄s pparauit mōſtratur quātū T
ad tria ſ.lxvj
Magna debita hēmus exoluere ⁊ multis Q
multa tenemur ſ.lxxxj.
Magnum dꝛ aliqd̄ eſſe quadruplicitér.ſer. A
lxxviij.
Male agere ⁊ nō bene opari contingit ꝓ E
pter ſex ſ.xix.
Mala multa eueniūt hominibus ꝓpter M
peccata ſ.xxj.poſt
Malum octo habet facere ⁊ quō in malo Q
nos habere debeamus ſ.xxj.
Malefactōꝛes ꝯtra legē dei agētes in pꝛin D
cipio in lege mādabātur occidi. ſ.xlj.
De māmona iniquitatis quattuoꝛ modis
pñt fieri amici ſ.lxxxij.circa finem
Maria virgo in xp̄i paſſione ſpūali gladio Q
tredecim vicibus fuit pfoꝛata ſ.xj
Maria virgo reliquit nobis ꝓ nr̄a vita in K
ſtructōeꝫ octo ſalutaria exēpla. ſ.xvj.
Marie tres ſignāt tres amaritudines quas A
hō querēs xp̄m debet habere ſ.xlv
Mariarū tres pixides ſignāt trinitatē trine B
ſubſtātie q̄ fuit in xp̄o ſer.xlv
Mariarum tria vnguenta in pixidē ſignant
tres amoꝛes quos querens deum ſecū ha C
bere debet ſer.xlv Q
Matrimoniū triplex eſt ſer.xlviij.
Matrimonio carnali octo ꝯſiderāda cōcurrunt P
ſer.xviij.
Matrimoniū excellit alia ſacramēta quā Q
tum ad ſex ſer.xviij.
Matrimonij varietas attēditur quātuꝫ ad K
quinqꝫ ſer.xviij.
Matrimoniū qd efficiat. ſer.xviij.añ lr̄am. S
Matrimoniū ad cōtrahendum tria debent S
mouere ſer.xviij.
Matrimonio exñtes ſex modis debent ad T
inuicem cōſiderari ibidem

Matrimonio exñtiuꝫ ſepatio duobus modis fi
eri poteſt ibidem V
Matrimonio exñtium ſepatio poteſt fieri
in duodecim caſibus ibidem X
Matrimonio in ſpūali debent tala bona ſic
in carnali inueniri ibidem Y
Matrimonio in ſpūali inueniūtur.xij.bona
ſer.xviij Z
Matrimonio in ſpūali qd̄ deꝰ facit cū aīa
eſt triplex bonuꝫ qd̄ ſilr debet eſſe in matri
monio carnali ſ.xcviij.ante L
Mater plꝰ diligit natos q̄ pr̄ ꝓpter quinqꝫ
cās ſ.xcvj. Y.et.xxxv. E.et ſer.xxxv. E
Medij ꝓpꝛietates ſunt ſeptē ꝓpterea xp̄us
ſedit in medio diſcipl'oꝝ ſer.xlvij. D
Mēbꝛa nr̄a oia ſicuti expoſuimus pcc̄o ita
ecōuerſo exponamus oia mēbꝛa in ſanctifi
catōem vite. ſ.lxxix B E
Mendaciū cauere debemus ⁊ loqui verita
tem ꝓpter tria ſer.ciij M
Meſticia ⁊ doloꝛ vidue cuiꝰ filiꝰ vnicꝰ mo
riebat ⁊ cauſabat ex tribus ſ.lxxxxvj. X
Militiā hoīs deuaſtāt tria ⁊ faciūt hoiem
incumbere inimicis ſpūalr ⁊ coꝛpaliter. ſer.
xxvij lz
Miniſtrare poſſumus dn̄o noſtro ieſu xp̄o
in tribus ſ.vj Q
Miniſtrare dēmus deo ꝓpter tria ſ.vj. K
Mirabilia innumerabilia fcā ſunt in xp̄i cō
ceptōe ⁊ natiuitate ꝓpter q̄ totꝰ mūdus ob
ſtupeſcere ⁊ āmirari debꝫ ſ.xj. N
Miraculuꝫ a xp̄o factū magnū fuit in quo
ſeptem ſeruauit ſ.lxxxviij E
Miſericoꝛdiā exhibere ꝓmo ad ꝯpaſſiōeꝫ
coꝛdis ⁊ bñficētiam opis tria nos inducere
debent ſ.xxv Q
Miſericoꝛdiā facere ſiue exibere ⁊ nō iuſti
ciā ſapiam potētiā iubet euāgeliſta d.eſtote
miſericoꝛdes et hoc ꝓpter ſeptē. ſ.lxxij. T
Miſericoꝛdiam habere ad hoc incitāt nos
omnes creature ſer.lxxij X
Miſericoꝛs eſt erga nos deus pater ⁊ hoc
quātum ad decem ſer.lxxij. Y
Miſericordie opeꝝ duo ſunt ſ.lxxij. A
Miſericoꝛdia in negociatōne compatur ſe
mini ꝓpter tria ſer.lxx.poſt A
Miſericordie opa faciēda ſepteꝫ bona nos
inducunt ſer.lxxij poſt A

Miſereri debemus ꝓmo in quattuor.ſer.
lxxv. L
Motio virtutum celeſtium cauſabitur ex
tribus ſer.iij. E
Modeſtiam maxime ſeruare debemꝰ circa
tria ſer.xxv. S
Modeſtiam in quibus ſeruare ⁊ habere de
bemus ſer.lxxv. M
Mors eſt triplex ſer.xlj. D
Moꝛs xp̄i nouē hꝫ efficere in nobis que in
baptiſmo nobis ꝯferūtur ſ.lxxvij. P
Moꝛtes quattuoꝛ incurrimus ex peccato.
ſer.lxxxvij. S
Moꝛtificare debemꝰ mēbꝛa noſtra ſup ter
ram ꝓpter quattuoꝛ ſ.lxxix D
Mulier chananea in ſua oꝛōne fuit virtuo
ſa quātum ad decem ſ.xxxv D
Mulier chananea quattuoꝛ magnas cōtu
melias a xp̄o patiēter ſuſtinuit quas xp̄s ei
intulit vt eiꝰ patiētiaꝫ ꝓbaret ⁊ declararet
ſer.xxxv F
Mulieri chananee xp̄s nō loq̄bat ꝓ miſeri
coꝛdia ſupplicāti ꝓpter quattuoꝛ.ſ.xxxv.g
Mulier chananea ſex magnas virtutes ha
buit ꝓpter quas ſanata fuit filia eiꝰ quas
etiaꝫ peccatoꝛ debet habere ſi vult ab infir
mitate peccati liberari.ſer.cxij. T
Mulieres ſiue tres marie cōmendantur in
ſex ſer.xlv Z
Mulieribus querētibus ieſum apparuit
angelus coopertus ſtola candida ꝑ qd̄ notā
tur quattuoꝛ ſ.xlv D
Mulierem ꝑgnantem quadruplicitér debe
mus conſiderare ſ.lij E
Mundus dicitur deſertum dupliciter. ſer.
vij. E
Mundus arguendus eſt de triplici iudicio.
ſer.liiij. P
Mundus arguendus eſt de octo maximis
ſceleribus ibidem Q
Mundus odit bonos hoīes tribus de cau
ſis ſer.lxix. D
Multa inuenimus ſcripta in veteri teſta
mento de quibus vndecim ponūtur ꝑ oꝛdi
nem. ſer.iij. lz
Mundus circa vitam oꝛdinatam triplici
ter errat. ſer.xciiij. L

Murmuratio cãtur ex multis f.xxvj. D
Murmuratio pharifeoꝝ ꝯtra xp̄m de recꝫ ꝑtõne peccatoꝝ apparet ⁊ eſt impia ⁊ iniuſta ex tribus f.lxx L
Murmuratio pharifeoꝝ cõtra xp̄m apparꝫ primo iniuſta ex ꝑte xp̄i et hoc quãtum ad quinqꝫ f.lxx M
Murmuratio phariſeoꝝ cõtra xp̄m apparꝫ iniuſta ex ꝑte ſcribaꝝ ⁊ phiſeoꝝ murmurãtiũ qd̕ oñditur quo ad quattuoꝛ.f.lxx N
Murmuratio phiſeoꝝ ꝯtra xp̄m pꝫ iniuſta ex ꝑte publicanoꝝ ⁊ ceteroꝝ peccatoꝛuꝫ et hoc quo ad quattuoꝛ ſer.lxx O
Natiuitas xp̄i oĩbus eſt cõis ⁊ hoc ido vt ab omibus ametur ⁊ veneretur et hoc decem modis f.ix. I
Natiuitatẽ xp̄i teſtificate ſunt omnes creature ibidem K
Nauis quã xp̄us aſcendit ſignat tria ſer. xxij.in moꝛaliſatione
Nauis xp̄i octo hꝫ ꝯditões ibidem K
Nauis xp̄i octo hꝫ ꝯditões ibidem K
Naui bñ oꝛdinata veniẽte de oꝛiẽte ea ſunt optima bona queqꝫ ita in cruce xp̄i oĩa bona inueniũtur ibidem T
Nauis in mari ex quattuoꝛ patitur iactuꝝ ram f.cij. B
Nauis xp̄i ⁊ nauis petri drñt.f.lxxiiij.añ.F
Negligẽtia hũane ſalutis notaꝛ in doꝛmitõne a qua ꝓpter quattuoꝛ cauere dẽmus et nõ doꝛmire f.xxmj E
Negligẽtia cognitõis veri boni multuꝫ eſt repꝛehenſibilis ex tribus f.ciiij. K
Nunc illius tempꝛis põt eſſe quadruplex cõpatio f.xxxmj. B
Nuptijs a ſpũalibus dei ⁊ aĩe hoĩes expellũtur tripliciter f.xcvnj. L
Obſcuritas ⁊ claritas verboꝝ ⁊ opeꝝ xp̄i quadrupliciter ꝯſideraꝛ. f.lvj. A
Obuiare ⁊ ſurgere xp̄o quattuoꝛ modis nos inducũt f.ij. K
Ociũ fugere ⁊ laboꝛi bonoꝝ opeꝝ intẽdere inducimur ex octo f.xxvj B
Occidere pñt ꝑtãtes ⁊ extermiare malos ꝯſcribere ⁊ ꝯdẽnare qd̕ pꝫ ꝑ tria.f.lxxvj.r
Occidit primus duobus mõis ibideꝫ S
Oculis mẽtis celũ reſpicere dẽne ⁊ ad ip̄m ambulare ꝓpter quattuoꝛ f.ciiij D
Odiũ qd mali agat in coꝛde hoĩs.f.lxxij.a
Olla nimis bulliẽs quattuoꝛ mala facit ſic et os fatui ⁊ irati. f.cvnj.ante.f.
Omne datũ optimũ ⁊ oĩe donũ ꝑfectuꝫ a deo eſt põt tripliciter exponi f.tv. G
Onus ꝓximi qd̕ poꝛtare dẽmus in quattuoꝛ ſpẽs diuiditur f.xcv K
Onus vt poꝛtemus alterius quattuoꝛ nos ad hod faciẽdum indncũt ibidem Q
Opa mala dicũtur opa tenebꝛarum ꝓpter quattuoꝛ f.ij G
Opa miſericoꝛdie facere nos nouẽ ad hoc inducũt f.lvij. F
Opa dei pñt ꝯſiderari tripl̕r. f.cij.poſt B
Opus virtutis dꝛ pous bonũ ꝓpter ſepteꝫ ſer.cix. I
Oratio ꝑfecta debet habere decem cõditiones f.lvj. Z
Oratio in fide ⁊ dilectõne facta duodecim miracula facit f.lvj. B
Oratõni vt inſtemus nos quattuoꝛ debent inducere f.lxxv D
Oratio phariſei fuit mala ꝓpter ſex. ſer. lxxvj B
Oratio phariſei fuit fatuoſa quãtuꝫ ad ſex ſer.lxxxvj I
Oratio publicani fuit ſapĩa plena quãtum ad ſex opa ſapiẽtis f.lxxxvj. L
Oratio publicani fuit bona ꝓpter ſex. ſer. lxxvj K
Orationẽ noſtram quattuoꝛ faciũt exaudiri apad deum f.xx. L
Ordo triplex eſt in inferno.f.xxmj. ante.m
Ordo nõ dꝛ ecõuerſo eſſe in inferno quãtũ ad tria ibidem.m.
Originalis peccati remedia. f.xnj. Y
Ornamẽta indigna q̄ mala ſunt opa naſcũtur ex ex duplici rõne f.ij. Y
Oues habent decẽ ꝯditões que conueniũt fidelibus xp̄i. f.l. Y
Pacietiam hr̃e dẽmus in dictis ⁊ factis qd̕ oñditur ꝑ duas rõnes f.lxxv.O
Patientiam in aduerſis dẽmus habere ꝓpter tria f.xxv T
Patrẽ plus diligit filius q̄ꝫ matrẽ ⁊ cõſanguineos ex ꝑte pr̄is plusq̄ꝫ ꝯſanguineos ex ꝑte matris ꝓpter tres cãs. f.xcvj Z
Paſſio dñica quattuoꝛ hꝫ fructꝰ. f.lj. E
Paſtoꝛ bonꝰ ſepteꝫ debet hr̃e que oĩa ꝑfectiſſime fuerũt in xp̄o f.l. Q
Paſtoꝛ mercenariꝰ tria vid̕ꝛ hr̃e. ibidẽ K
Pax bona triplex eſt f.xlvij K
Pax mala etiaꝫ eſt triplex ibidem L
Pacẽ quadruplicẽ fecit xp̄s ꝯtra quadruplicem guerrã quã habuit homo f.x.m.⁊ ſer.xlvij.poſt lꝛ.
Peccati oꝛiginal̕ tria remedia f.xiij Y
Peccatũ vt odio hẽatur ꝑ ſeptem eſt conſiderandũ. f.cix K
Peccatũ hũane nature qd̕ in oẽs trãſit fuit quadrupliciter infinitum f.j. O
Peccatum deſignatur per ſomnum ꝓpter quinqꝫ f.ij P
Peccatuꝫ oꝛiginale in xp̄o non fuit ꝓpter duo f.xnj T
Peccatum intelligitur ꝑ lepꝛam quattuor modis. f.xx B
Peccatũ ꝑ moꝛtale dyabolus homini quattuoꝛ mala facit f.xxxvij. O
Peccata moꝛtalia ſeptẽ deſignanꝛ ꝑ ſepteꝫ demoniacos qui in ſac̃ ſcriptura reꝑiuntur ſer.xxxvij. T
Peccata dicũtur ſpine pꝛopter quattuor ſer.lxxx L
Peccm̃ intelligiꝛ ꝑ lepꝛã ⁊ pccõꝛ ꝑ leꝓſum triplici rõne f.xcij. B et f.xx.B
Pcc̃a vt dimittãtur valẽt quatuoꝛ.f.cij.F
Pccm̃ ſignaꝛ ꝑ febꝛẽ ꝓpter quiqꝫ. f.cvj.Z
Peccata dicunꝛ redire dupl̕r. f·cviij.B
Peccatoꝛ murmurat de omnibus factis dei f.v.poſt L
Peccatoꝛ aſſimilatur arũdini quãtum ad quattuoꝛ f.v O
Peccatoꝛibus ſex tubis debent clamoꝛe ꝑdicatoꝛes f.vij. B
Pccõꝛ ꝑ pccm̃ quiqꝫ mala incurꝛit. f.xx.h
Pccõꝛ deſignaꝛ ꝑ ꝑaliticũ cuiꝰ cõditio mirabilis apparꝫ quãtuꝫ ad quattuoꝛ ſm qd̕ quattuoꝛ mala facit pccõꝛ in moꝛaliſatõne ſer.xx. L. et f.cij.poſt B
Peccatoꝛes a deo ꝑmittũtur viuere in terris ꝓpter tria f.xxiiij.lꝛ.
Pccõꝛ ꝯpaꝛ cani ꝓpter quatuoꝛ.f.xxxv.h
Peccatoꝛis ſeu diuitis ſtatus deſcribitur quadrupliciter. f.lxvj. B
Pccõꝛ ſiue diues dãnaꝛ tripl̕r f.lxvj. D
Peccatoꝛ ſtans in peccato moꝛtali patitur quattuoꝛ mala f.lxx I
Pccõꝛ ꝯtra dei maieſtatẽ peccãs ſic ꝓ crimie leſe ma.oĩbus bonis pꝛiuaꝛ. f.lxx.lꝛ.
Pccõꝛis ſtatꝰ tripl̕r deſcribiꝛ. f.lxxuij.B
Pccõꝛi gaudẽti ⁊ nõ ꝓſpiciẽti mala ſibi futura ea ſibi ãnunciare dẽmus q̄ ſunt ſeptem ſer.lxxxmj. P
Pccõꝛi.iiij.ſũt valde ꝑiculoſa.f.lxxxmj.T
Pccõꝛem dyabolus ſurdum facit quãtum ad ſex f.lxxxvnj. E
Pccõꝛem dyabolus mutũ facit quãtum ad tria ibidem D
Pccõꝛem dyabolus tenet ligatum quattuoꝛ vinculis ibidem F
Pccõꝛ deſignaꝛ ꝑ ſautiatũ ꝓpter ſeptẽ mala q̄ ei ꝓpter pcc̃m moꝛtale eueniũt q̄ in ſauciato deſignãtur f.xc. X
Pccõꝛes volẽtes curari a dño qui deſignãꝛ ꝑ leꝓſos qui clamauerũt ad dñm ꝓ ſanitate debent quinqꝫ facere ſi voluerint aĩe cõſequi ſanitatem f.xcij Z
Pccõꝛ volens ſanari a lepꝛa aĩe ad hoc neceſſarij ſunt quattuoꝛ modi quos xp̄us ſeruauit in ſanatõe leꝓſoꝝ. f.xcij. A
Pccõꝛ aſſimilatur hoĩ moꝛtuo ⁊ peccatuꝫ moꝛti quãtuꝫ ad decem f.xcvj T
Pccõꝛ deſignatur ꝑ ꝑaliticum ⁊ ꝑ ꝑaliſim peccatũ f.cij.poſt B
Pccõris triplex ẽ inſenſibilitas f.cij. C
Peccatoꝛem quattuoꝛ poꝛtatoꝛes poꝛtant ante ieſum f.cij. D
Peccatoꝛ ne poꝛteꝛ ante ieſum impediꝛ a quadꝛuplici turba f.cij. E
Pccõꝛ quõ ſurgere dẽat f.cij. H
Pccõꝛ poſt reſurꝛectõem a peccatis debet ire in quadꝛuplicem domũ ibidem I
Pccõꝛes vocati ad nuptias venire ꝯtẽnentes a tribus exercitibꝰ ꝯtẽnanꝛ. f.ciiij. S
Pccõꝛ ꝓ vno pcc̃o moꝛtali qd̕ in modico tpe egit tot ⁊ tãtas penas patiaꝛ in ꝑpetuũ hoc iuſtũ eſt ꝓpter tria ſer.cviij. D
Penitẽtia deſignatur ꝑ nauẽ ꝓpter quinqꝫ rõnes ſer.xxij.Y.et f.cij. A
Pnia deſignaꝛ ꝑ vineã ꝓpter.iiij.f.xxvj.Z

Peregrini ſum⁹ ⁊ eſſe dēm⁹ in hoc mūdo
ꝓpter quinq₃ q̄ ꝯueniūt pegrinis.ſ.liij. lꝫ
Periculoꝝ octo genera tot pericula aie ſi-
gnificātia ſ.xxix S
Parietū diuerſitates nouē ſunt. ſ.lii. F
Plenitudo tempis dicitur tempus gratie
ꝓpter octo ſ.xij. S
Parapes tres magdalene iacobi ⁊ ſalome
ſignant trinitatem trine ſubſtantie que fuit
in xp̄o ſer.xlv. B
Prelato cuilib₃ tria dēmus ſ.l. S
Predicatoꝛ ſignatus ꝑ iohem vocē clamā
tis in deſerto ꝑ quē ſpūſcūs pecōꝛib⁹ cla-
mat ꝓpter quatuoꝛ debet clamare ꝓpter q̄
hoies clamare ſolent ſ.vij A
Predicatoꝛes intelligi.pñt ꝑ canes ꝓpter
quatuoꝛ ꝓprietates canes ſer.xxxv. I
Premiū triplex ꝯſequimur ſi dño ſeruim⁹.
ſer.vj. S
Predicatōem enoch ⁊ helie p̄cedūt qua-
tuoꝛ ſ.iij E
Perſeuerem⁹ tres dies cū ieſu vt pfecte ia
ſemur in mente ſ.lxxvij N
Pharisei in couiuio de ſex rep̄hendi pñt.⁊
merito vituperari ſer.xcvij. F
Phariſei ⁊ ſcribe deficiebāt in iuſticia ſua
qd̄ p₃ quātum ad ſex ſ.lxxvij Q
Primi erunt nouiſſimi ⁊ nouiſſimi pꝛimi
tripl'r intelligitur ſ.xxvj E
Poꝛtatoꝛes quattuoꝛ poꝛtantes defunctū
ſer.xcvj.poſt Z
Profectus ſpūalis ꝯſiſtit in ſedecim virtu
tum opibus ſ.xxxiij. C
Prouētus quē deus facit in temptatione
eſt quintuplex ſ.lxxxiij. O
Proximū dēm⁹ diligere ꝓpter ſex.ſ.xxiij.a
Proximū dēmus diligere dupl'r ibidē B
Proximū diligere dēmus in deo ꝓpter deū
tanq₃ noſipſos talis amoꝛ caritas nominat
ꝓpter quattuoꝛ ſ.xxj G
Proximo nr̄o dēmus duo ſer.lxix G
Proximū ꝓuocare ad irā couiciādo vl' ma
la impꝛcando vel culpas quas commiſit ad
memoꝛiā reducēdo non dēmus ꝓpter tria.
ſer.xcv O
Proximū diligere dēmus ſicut xp̄s nos di
lexit.dilexit aūt nos xp̄s ſex modis ſer⁹c.T
Prudētia tria ſōſiderat ſer.xxj. W

Prudentia quā habere debemus ⁊ docere
cōpatur quibuſdam aialibus ibidem N
Prudēter intelligere dēmus ſer.ſ.lxj. C
Prudētia ſpūs in bello ſpūali vti dēm⁹ tri
pl'r ſm qd̄ tres ſunt ptes prudētie. ſ.lxj.D
Purgare aliquid ad hoc duo ſunt neceſſa-
ria ſer.xxxvj. L
Puerilia ſeptē euacuare dēmus ſ.xxxi. I
Purgātes res ſunt quattuoꝛ ſcōm quattu-
oꝛ que naturaliter purgant ſer.xxxvj.M
Purgatoꝛio exñtes libēter iuuare debem⁹
ꝓpter quinq₃ ſer.xcv S
Publicani oꝛo fuit plena ſapīa quātū₃ ad
ſex ope ſapientie ſer.lxxxvj. L
Publicani oꝛatio in templo oꝛantis qualis
fuit.ſer.lxxxvj. K
Quadruplex ē cā mādati de amoꝛe ſm
quattuoꝛ q̄ in amoꝛe ꝯſiecrāter. ſ.c. S
Querēdo deū tria dēm⁹ obſuare.ſ.xvj. I
Querētib⁹ primū regnū dei ⁊ iuſticia₃ ei⁹
oia tpalia adijciūtur hoc tripliciter oſten-
ditur ſer.xciiij. lꝫ
Quattuoꝛ ſunt que deſtruūt totum mūdū₃
ſer.cxij.ante T
Queſtio illa cui⁹ eſt hec imago ⁊ ſupſcri-
ptio pōt tripl'r intelligi ſer.cx. O
Quies triplex dꝛ ſer.xxlvij B
Ratio triplex quare iudei magis de io
hanne q̄₃ de xp̄o credebāt ſ.vij. X
Ratōnem de ſeptem requiret deus a nobis
in die iudicij ſer.lxexij. X
Ramoꝝ palmaꝝ ⁊ oliue p̄ciſio.ſ.xliij.p⁹.r.
Refectio ſeptē panū ⁊ quinq₃ panū oꝛdea
ceoꝝ differūt in ſex ſer.lxxvij. E
Refoꝛmatio materialis fit quinq₃ modis.
ſic refoꝛmatio mentis debet fieri,quiq₃ mo
dis ſer.xvij. M
Regratiari deo nos ſex inducūt. ſer.cj.in
moꝛalitate.
Regratiari debemus deo ꝓpter quinq₃ be
neficia ſer.xlv.ante Z
Religio vide de matrimonio ſpūali ſer.
xviij.immediate ante Y
Religioſi mali ſecrete ſiue occulte in quat-
tuoꝛ moꝛiūtur ſer.cxij. Y
Renouatio eſt duplex ſ.ciij.ante lꝫ
Renouari dēmus ſm ſex ſpēs renouatōis
que in creaturis inueniūtur. ſ.ciij. L

Rep̄henſibilis atq₃ ſtultus eſt iſte pꝛim⁹ in
uitatus ad nuptias ex ſua excuſatōe q̄₃tum
ad ſex ſ.lxviij.ante C
Reſurrectōnis xp̄i de cōgruitate quattuoꝛ
legūtur facta ſ.xlv. Y
Reſurrectōis ꝓbatio ⁊ reſurrectōnis mo-
dus ſ.xlv. E
Reſurrectio xp̄i ꝓbat quīq₃ mōis ibidē. F
Reſurrectōis xp̄i triplex teſtiōm ibidē G
Reſurrectio xp̄i ꝓbat ꝑ.xij.rōes ibidē H
Reſurrexit xp̄s quiq₃ modis ſ.xlv I
Reſurrectōis xp̄i de tria fuerūt ſigna ibid.lꝫ
Reſurrectio coꝛpoꝝ noſtroꝝ futura eſt ꝓ-
pter quinq₃ rōnes ibidem M
Reſurrectō xp̄i ſex āmūciat mūdo.ſ.xlv. L
Reſurgent omnes hoies tam in coꝛpe q̄₃
in anima ibidem N
Reſurrectio coꝛpoꝝ nullo modo poteſt eē
naturalis ſ₃ eſt oīno miraculoſa.ſ.xlv. O
Reſurrectō coꝛpoꝝ magis ꝯueniēter diffe-
tur vſq₃ ad finē mūdi quā ſi ſtatim fieret ⁊
hoc ꝓpter tria ſ.xlv. P
Reſurgit in die nouiſſimo idem homo nu-
mero ⁊ reſumet aia idem coꝛpus numero-
qualiter intelligatur ibidem Q
Reſurget homo cū oibus mēbꝛis q̄ viuus
habuit vel hr̄e debuit ſi natura nō erraſſet
ſer⁹xlv R
Reſurgent omnes in etate iuuenili in qua
xp̄us reſurrexit ibidem S
Reſurgētes poſt moꝛtem ſiue boni ſiue ma
li amplius nō comedent ibidem T
Reſurgētib⁹ cū xp̄o quid factū ſit.ſ.xlv. X
Reſurrectio moꝛtuoꝝ ſtatim ꝯpleto nume
ro electoꝝ ⁊ cōſūpto mūdo fiet ibidem Y
Reſurrectio xp̄i dat.ix.exēpla q̄ quilibet d₃
hr̄e ſi vult vt ſpūal'r reſuſcitet. ſ.xlvij. N
Retrahitur homo a ſeruicio dei multis de
cauſis ſ.lxxix. I
Sancti vel dānati an redeant videre hūc
mūdum ſ.xlv.in fine ſmonis A
Sanctū iſte termin⁹ triplicē interp̄tatōem
ſiue ſignificatōem h₃ ſ.xxxvj lꝫ
Sanctum intelligitur tripliciter ſ.lx.p⁹
pꝛincipium ſer.
Sanctitas xp̄i vt habitet in coꝛdibus nr̄is
tria ſunt ſigna ſ.lxxv P
Sanguis in ſe quattuoꝛ habet virtutes na

turales ſ.xliij. Y
Sanguis xp̄i octo habet virtutes excellen
tiſſimas ſ.xliij.mēbꝛo terc⁹o
Sepe pluſq₃ opꝫ ꝯtingit tripl'r. ſ.xvij. N
Sciētia dei eſt duplex ſ.cxiij.ante A
Seculum deſignatur ꝑ mare ꝓpter decem
rōnes ſ.xxij X
Seminatoꝛ de⁹ pr̄ in ſex agris bonū ſemē ſe
minauit in quib⁹ oibus p̄ter ſextū dyabolus
loliū vel zizania ſupſeminauit ſ.xxiij. D
Seminatoꝛ filius dei xp̄us anteq̄₃ exiret ſe
minare quattuoꝛ fecit ſ.xxvij M
Seruire duob⁹ dn̄is nemo pōt hoc exponi
tur de quattuoꝛ.⁊ ſeruire deo ⁊ dyabolo ne
mo pōt ꝓpter quinq₃ ſ.xciiij. E
Seruus nequā vocatur ꝓpter tres nequi-
tias ſ.cvij E
Seruire diuicijs dꝛ cupidus vel auarus ꝓ
pter quinq₃ q̄ ad ſeruū ptinēt ꝓpter qd̄ dꝛ
ſeru⁹ diuiciaꝝ q̄ omnia aduerſant caritati.
ibidem F
Seruiciū noſtrum vt gratum ſit deo ſepte₃
requirūtur ſ.vj H
Signa.xv.extremū iudiciū p̄cedētia.ſ.iij.b
Signū ponit ⁊ accipit.ix.mōis ⁊ iſtis oib⁹
modis ieſus poſitus fuit in ſignū. ſ.xj. P
Signa tria ſunt quibus quis cognoſcit de
quo patria ipe ſit ſ.cxj.quaſi in fine
Signa tria ſunt ꝑ⁹quis vere ſurrexit a moꝛ
te culpe ſiue peccati ſ.lxxxvij B
Signa euentura in fine mūdi ponūtur cir-
ca quadruplicem creaturam ſ.iij Y
Signa tria ſunt ꝑ xp̄s habitat in coꝛdib⁹
noſtris ſ.lxxv P
Similitudo dilectōis mēbꝛoꝝ coꝛpis natu-
ralis ad mēbꝛa eccleſie qua ſe inuicē debēt
ſuppoꝛtare ⁊ ſeruire ſicut mēbꝛa coꝛpis na
turalis attēditur quātū ad octo.ſ.xcix. P
Societatem ⁊ fraternitatem xp̄ianam dili
gere dēmus ꝓpter quattuoꝛ ſ.lxxv lꝫ
Societate₃ derelinquere malum eſt ꝓpter
tria ſ.xlvij M
Sol in fine mūdi obſcurabitur quadrupli
citer ſ.iij Y
Solicitudo triplex ē.ſ.xix.B.⁊ ſ.lxxj. K
Solicitudinis due ſunt conſideratōnes.ſer.
lxxj. S
Solicitudo tpaliū duplex eſt ſ.xciiij. I

Soliciti eſſe non debemus in craſtinuz P
pter duas rōnes ſer.xciiij D
Speculum p qđ in pñti vita cognoſcimus
eſt triplex ſer.xxxj.ante I
Spūſſcūs đr arguere quadruplici ratione
ſer.lmj. O
S.ſ.ſex noibus noiatur ſer.lx Q
S.ſ.cōſolatur nos tripliciter f.lx S
Spūſſcūs tria genera hoim non cōſolatur
ſer.lx. T
Spūſſanctus đr ſpūs virtutis ꝓpter quin
q3 [illegible]x.ante X
Spūſſcūs a quo mittatur f.lx.ante X
Spūſſcūs fecī aplos ꝛ eoꝝ ſequaces aplos
ad teſtificādum xp̄o triplr ſer.lx. B
Spūſſcūs miſſus ē aplis quiquageſiā die s
reſurrectōe quadruplici rōe.f.lij.poſt prin.
Spūſſcūs apparuit in linguis ꝓpter ſex rō
nes f.lxij. D
Spūſſanctus in linguis igneis apparuit
ꝓpter rōnes ibidem I
Spūalis ꝑfectus cōſiſtit in ſedecim vrtuti
bus f.xxxmj. E
Spūalis vita ꝯſiſtit in duobus f.xciij. D
S.ſ.apparuit poti⁹ in igne q̄ȝ in alio elemē
to ꝓpter ſeptē rōues ſcōm ſeptez dona ſpūſ
ſancti f.lxij.poſt I
Spūſcō repleti fuerūt oēs apl̄i qđ oñditur
quadruplici ſigno rei plene. f.lxnj. L
S.ſ.xp̄s aplis trib⁹ vicib⁹ dedit.f.lxnj.añ a
Spūſſcūs miſſus eſt in quadruplici reꝝ ſpē
ſer.lxiij.ibidem
S.ſ.venit ꝛ miſſus eſt in ſpē colūbe ꝓpter
quinq3 ꝓprietates columbe quas in nobis
veniens opatur ibidem O
S.ſ.in ſpē nubis deſcēdit ad oñdēduz q̄.ſ.ſ
in nobis opat̄ ibid.p
tres ꝓprietates nubis ibidem poſt P
S.ſ.ter legimus datū ibidem poſt
S.ſ. miſſus eſt in oſſa.i.in ſcōs viros qui
dicūtur oſſa ſex modis ibidem.
S.ſ.erudit quēlib3 iuſtuz quotidie p ſeptē
dona ibidem. S
S.ſ.poſtq̄ȝ nos erudit ꝛ informat p ſeptem
dona p eadē nos pugnare facit cōtra ſeptez
mala hūane nature. f.lxnj. T
S.ſ.bonitas mirabilis apparet ꝛ magna ꝓ
pter quattuor f.lxv. E
S.ſ.bonitas vt nobis ꝓſit aduertere debe
mus quattuoꝛ ibidem
S.ſ. cōicat nobis habūdāter ꝛ excellenter
quattuor bona ibidem E
S.ſ.quatuor bonis nobis cōicatis iā ſup̄i⁹
dēmus mitti ad quattuoꝛ alia ibidem F
Sporte ſeptem ſignificāt ſeptem ſeptenari
os qui totaz eccleſiam dei reſumūt ꝛ diſpo
nunt. f.lxxvnj. P
Stelle dicūtur cadere de celo in fine mūdi
tripliciter f.nj. A
Stella q̄ apparuit tribus magis differebat
ab alijs ſtellis q̄tuz ad quiq3 f.xv E
Stipēdium peccati f.lxxix B
Supbia quātuz malum ſit ꝛ q̄ȝ magna pla
ga ꝓpter ſupbiā ſit facta. f.lxj.ante F
Supbie quattuoꝛ ſunt ſpēs. f.lxxvj P
Supbia vbi eſt ibi ſtulticia et hoc appar3
quārum ad ſex ibidem I
Surgēdum ꝛ obuiādum eſt regi nr̄o ꝓpter
duo. f.ij. Q
Surgere ꝛ obuiare xp̄o quattuor nos inou
cunt f.ij. K
Tangitur homo in vita ſua a deo quin A
q3 modis ſer.xcvj Y
Temptatio eſt duplex. f.xxix.
Tempis plenitudo đr temp⁹ gratie ꝓpter S
octo. f.xij. X
Teſtimoniū de xp̄o f.xl.
Timoris ſeptem ſunt ſpēs. f.lxvij.poſt Q
Tormētum peccoꝝ principaliter conſiſtit in
tribus. f.vi. T
Triticū ſignat electos qđ ꝯſideraꝛ triplr ſm N
triplicē electoꝝ ſtatum f.xxmj.
Triſticia quā hñt ſancti in mūdo melioꝛ ē
leticia mūdi ꝓpter decem f.lij. D
Tribulatōes libēter pati valet ad ſeptem.
ſer.lxxiij. B
Tribulatio infirmitatis corpalis inter alia
vtiliſſima eſt ꝓpter quinq3 ibidem E
Trin⁹ qđ de⁹ ſit in pſonis .i.q̄ tres pſone
ſint in vno ꝓbatur p tres rōnes.f.lxmj. X
Tres pſoue ſc3 pr̄ fi.ꝛ ſ.ſ.q̄ ſit ſolū vnus
deus ꝓbatur p tres rōes. f.lxmj.p⁹ prin.
Triphariē homies diuidūtur circa verbuz
dei ꝛ legem f.lvij. E
Turbam ſcām exhibētem xp̄o reuerētiam
in die palmaꝝ in occurſu in quatuoꝛ ſequi K
debemus ſer.xlnj.
Verbū dei hab3 virtutez oīm ſeminū et
hoc pt3 quātuz ad decē f.xxviij. O
Verbum dei non fructificat ꝓpter quattu
or impediētia ibidem P
Verbū dei eſt cibus aīe cuius plures ſunt
ꝓprietates f.xxxij.in ſecūdo mēbro
Verbo dei inſidiātur demones maxime ꝓ
pter duo f.xxviij. Q
Verbum dei audiētes ꝛ iſtud cuſtodientes
iſti dicūtur beati ꝓpter octo f.xxxvij. S
Verbū dei diligēter auditū ſeptē bona effi
cere habet in audiente f.lxxmj. E
Verbū dei audire dēmus ꝓpter quinq3 bo
na q̄ facit in audiente f.lxxxvij. O
Verbum dei tenēdum eſt ꝛ in eo ſtandum
ꝓpter quattuoꝛ f.lxxxvij P
Verbū dei ē gladius ꝛ armatura ad dyabo
lū impugnādu3 qđ pt3 ex ſeptē. f.cvij. D
Veritatem non dicere aliquē contingit tri
pliciter f.cx. Q
Veſtem pcioſam virtutū induere debemus
ꝓpter tres cās f.xxv. O
Veſtis pcioſa virtutu3 deb3 eſſe cōtexta ex
ſeptem virtutibus ibidem P
Veſtiū luxū quattuoꝛ aggrauāt ꝛ peccatū
inducūt f.lxvi. I
Via quā dñs ambulauit ꝛ q̄ ad dñm ducit
eſt via virtutū que đr recta dupliciter. ſer.
vij.poſt E
Via dei triplr in veritate docet f.cx. N
Viatoꝛ prudens octo d3 attēdere. f.cv. Y
Via virtutis đr recta duplr. f.cvij. D
Villicus diffamaꝛ triplr f.lxxxij. T
Septez notabilia de villico f.lxxxvj. B
Vicia quinq3 ſunt a quibus cauere debe
mus in que filij iſrael p deſertū eūdo incide
rūt et p ipis valde puniti ſunt. f.lxxxnj. I
Vicia ꝛ peccata ſi inciderim⁹ maioꝛa erūt
peccata nr̄a q̄ȝ antiquoꝝ et hoc ꝓpter ſex.
ſer.lxxxnj. L
Videre bene volenti tria ſunt neceſſaria.
ſer.xc. S
Vinea eſt penitētia ad quā hoies deus di
uerſimode mittit. f.xxvj. A
Virgo maria in paſſione xp̄i fuit pforata
gladio ſpūali xiij. vicibus f.xj. Q
Virgo maria reliquit nobis ad nr̄am vite
informatōe3 octo ſalutaria exēpla. f.xvj.la
Virtutum ppa ꝛ virtutes quattuoꝛ bona
efficiūt in homine f.ij. T
Virtutes ꝛ dona ſpūſſancti ſūt optima bo
na qđ pt3 ex quattuor. f.lv. T
Virtutes excellunt omnia alia bona quā
tum ap ſex. f.cj Y
Vita noſtra que đr eē hoſtia debet habere
quinq3 ſer.xvij. L
Vitā triplicē hēm⁹ a filio dei f.lxvij. M
Vite nr̄e nouitas ꝯſiſtit in decē.ſer.lxxvij.x
Vite nouitas triplicē fructū nobis cōfert.
ſer.lxxvij. Y
Vite ſpūalis ſunt.xii.fruct⁹ f.xcnj. D
Viuere nō dēm⁹ ſm carnis imperiū ꝛ eius
deſideria ſ3 ſm ſpm̄ ꝓpter octo f.lxxxi. P
Vnitatem ſpūs ꝛ corpis miſtici ſc3 eccleſie
in vinculo pacis cōſeruare ad hoc nos ſex
inducūt ſer.xcix Q
Vocati ſumus ad quattuoꝛ ſer.xcix O
Vox qualis in matrimonio ſit querenda
ſer.xvnj S
Virtutes celoꝝ mouebūtur ꝛ hec cōmotio
ex trib⁹ cauſabiꝛ ſer.nj. E
Xpūs ſuſcipiēd⁹ ē in aduētu cū magna
reuerētia ꝛ diligentia ꝓpter quattuor
ſer.j. C
Xpūs rex differt ab aliis regib⁹ in quinq3
ſer.j. D
Xpūs rex caro ꝛ frater noſter ē nobis miſ
ſus a deo quātum ad tria ibidem E
Xpūs rex venit nobis in aduētu duodecim
modis ibidem F
Xpūs rex noſter venit nobis octo modis.
ſer.xlnj. P
Xpūs ſuſcipiēdus eſt a nobis reuerēter.q̄
cū ſit rex celi ꝛ terre venit tñ hūilis ꝛ man
ſuetus ſimilis nobis cū lege māſuetudinis
et amoris ꝛ hoc ꝓpter quattuoꝛ. f.j. B
Xp̄o miſtrare dēmus ꝓpter tria.f.vj. la
Xpūs đr medicus nr̄ duplr. f.vij.poſt X
Xpūs manens nobiſcum ſeptem modis cla
mauit ad nos ſer.vij. Y
Xp̄o in rege noſtro quatuoꝛ mirabilia poſ
ſumus intelligere ſer.xlnj. O
Xpūs venit nouē modis in ruinā ꝛ reſurre
ctōem multoꝝ ſer.xj O
Xpūs reliquit nobis duodecim ſalutaria
exempla.ſer.xvj. P

Xpūs poſt reſurrectōem ſuaʒ quadraginta diebꝰ ſtetit vſqʒ ad aſcēſiōem ⁊ ñ plus nec. minꝰ ꝑpter quattuoꝛ. ſer. lix. q. iij.

Xpūs ſup oēs celos aſcēdit. ſer. xlj. in fine

Xpūs diligit nos tripl'r ſcʒ vehemēter veraciter ⁊ pſeuranter. ſer. xxiij. B

Xpūs an fuiſſʒ incarnatus ſi homo nō peccaſſet. ſer. j. D

Xpūm mouerūt quattuoꝛ ad miſerēduʒ et ad paſcēdum turbā ſer. lxxviij. Z

Xpūs in omnibus mēbꝛis ſuis habuit virtutem ſanatiuā ſer. xx F

Xpūs ea quinqʒ q̄ paſſus eſt in coꝛpe ſuo quotidie patit̃ in mēbꝛis ſuis ⁊ a miniſtris et fidelibus ſuis ſer. xxx Y

Xpūs quater illuſus fuit ſer. xxx A

Xpūm illudere vidētur hodie mali ſacerdotes quattuoꝛ modis ſer. xxx B

Xpūs p quinqʒ rōnes ꝓbat ꝙ demoniū nō eiecit in virtute beelʒebub ſer. xxxvii. D

Xpūs nō ſolū non peccauit ſed nec peccare potuit ꝑpter ſex rōnes ſer. xli E

Xpūs de oībus dicebat veritatē ſcʒ de celo mūdo. inferno. pccō. ⁊ de ope virtuoſo. ſer. xlj. B

Xpūm ſequi debemus ꝑpter octo cōmendabilia q̄ in ipo repiūtur ſer. xlj I

Xpūs pontifex nr̃ excellenter quattuoꝛ hʒ q̄ oēs alij pōtifices hr̃e debent ſ. xliij. M

Xpūs poſt reſurrectōem venit ad apl'os ꝑpter quinqʒ in eis faciēdum. ſ. xlvij. D

Xpi cicatrices vulneꝝ in eo manſerūt propter quinqʒ ſer. xlvij E

Xpūs cōtulit apl'is quinqʒ bona ꝑpter qnqʒ laudabiles ꝯditōes q̄ in eis erāt. ſ. xlvij. F

Xpūs quater ſtetit in medio ad deſignāduʒ ꝙ quattuoꝛ virtutes cardinales in medio cōſiſtunt ſer. xlvij. I

Xpūs paſſus eſt pro nobis ꝑpter nouē in quibus ipm imitari debemꝰ ſer. lj Y

Xpūm imitari dēmus in nouem veſtigijs ſer. lj. Z

Xpūs filius dei ꝑpter noſtrā ſalutem quatuoꝛ itinera pegit. ſer. lviij. D

Xpūs hūit teſtioniuʒ de om̄i loco ⁊ de om̄i creatura ⁊ omnia teſtificata ſunt xp̄m ſuuʒ autoꝛem eſſe ſer. lx Y

Xpūs pendens in cruce docuit. xiij. pfectiſſima exēpla ſer. lxxiij. F

Xp̄o exhibere dēmus pcoꝛdialem reuerentiam ⁊ ꝙ xp̄i ſanctitas habitet in coꝛdibus nr̃is huius tria ſunt ſigna ſer. lxxv D

Xpūs in decēʒ magnis bn̄ficijs nos viſitauit ⁊ quotidie viſitat que ſoluʒ nobis xp̄ianis cōfert ſer. lxxxiij. B

Xpūs in ſentētia extremi iudicij quinqʒ dicet ſer. iij. poſt D

Xpūs ſeptem ſeruauit in miraculo qñ ſanauit ſurdū ⁊ mutū ſ. lxxxvij. E

ſe p̄o debemus tria facere ſcʒ cū xp̄o moꝛi. e liri. reſurgere. ſer. lxxxvij. T

Xp̄s diuerſ̃ vijs ad ſe nos ducere conat̃ ne tm̄ bonū quātum vult nobis dare pdamus ſer. lxxxviij. B

Xp̄s ſex ꝯmēdebilia hūit cōtra ſex vitupabilia q̄ de phariſeis notātur ſer. xcviij. F

Xp̄o attribuūtur quatuoꝛ a phariſeis q̄ exceſſiue ⁊ ſup oēs hoīes ei ꝯueniūt. ſ. cx. M

Xp̄s in ſuſcitatōne puelle chananee ſeptem obſuauit q̄ nos hr̃e dēmus ſi voluerimꝰ ab ipo a moꝛte peccati ſuſcitari ſ. cxij. B

Xp̄s pendens in cruce multū ꝑfecit et hoc in duodecim ſer. cxiij A

Xpi ꝯuiuiū in quinqʒ differebat a cōuiuio regis balthaſar ſer. cxiij. B

Xpi oculoꝝ eleuatō in quiqʒ differebat ab eleuatōe oculoꝝ regis balthaſar. ſ. cxiij. C

Xpi excellētiaʒ ⁊ pfectōem hieremias per quattuoꝛ pdixit ſer. xxv. E

Hydropici cōditōes tres ſunt q̄ ꝯueniunt luxurioſo ⁊ auaro ſ. xcviij G

Ymaginē qua ad dei ſimilitudinē facti ſumus diligenter debemus attendere ⁊ hoc ꝑpter quinqʒ ſer. cx. D

Zizania hereſis naſcitur in populo ex ignorantia plato⁊ ⁊ cecto⁊ ꝑpter tria ſermōe xxiij. F

Zizania vicioꝝ in anima hoīs ex tribus naſcitur. ſer. xxiij G

Zizania vicioꝝ ne in aīa noſtra regnet tria valent. ſer. xxiij. D

Ve-

ecis

No-

Bel- *Bellarmin.*

eūto

uam

quā-

con-

tem

quē

enta *Tertia con-*

nam *clusio.*

Tridenti